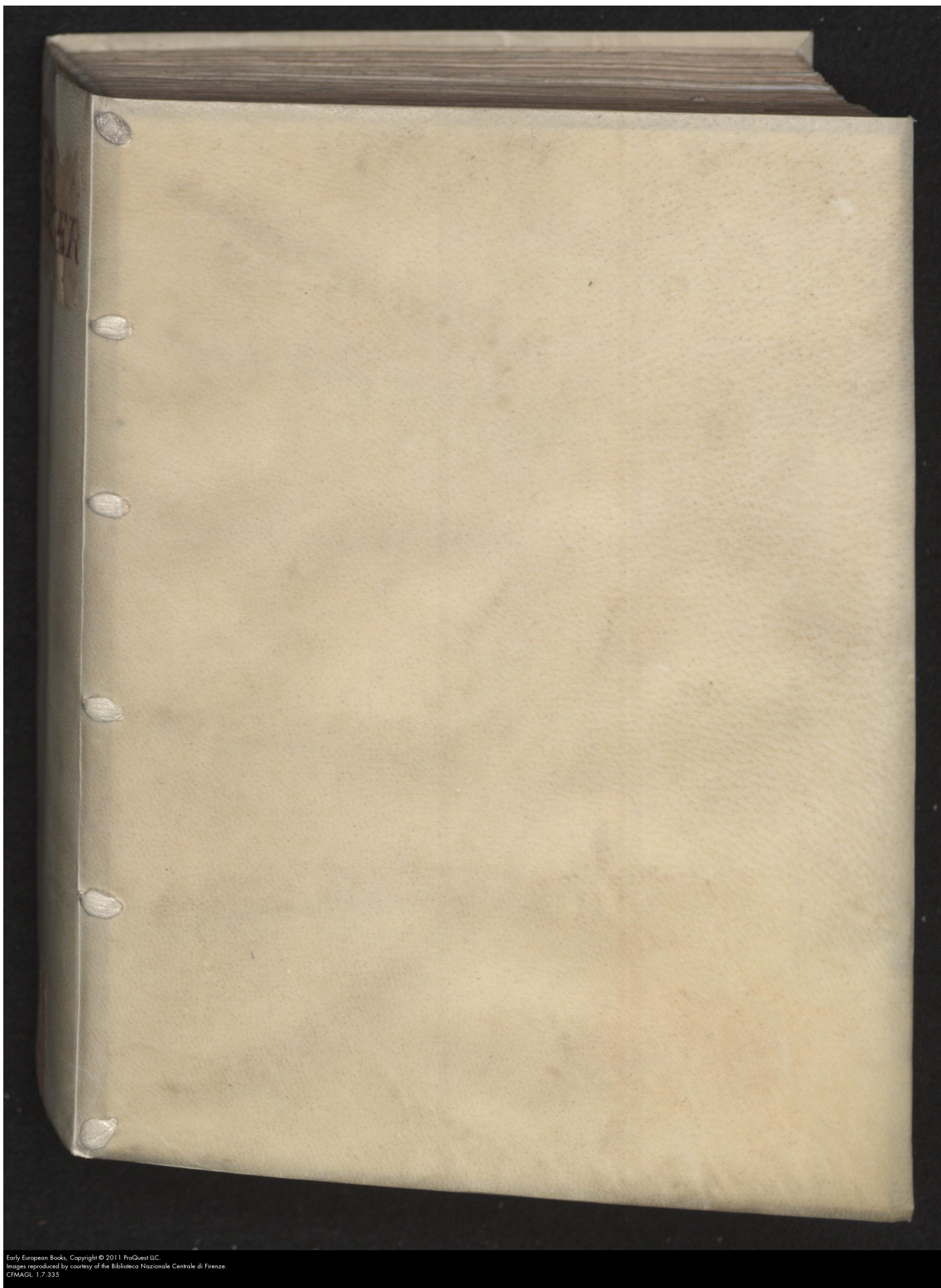
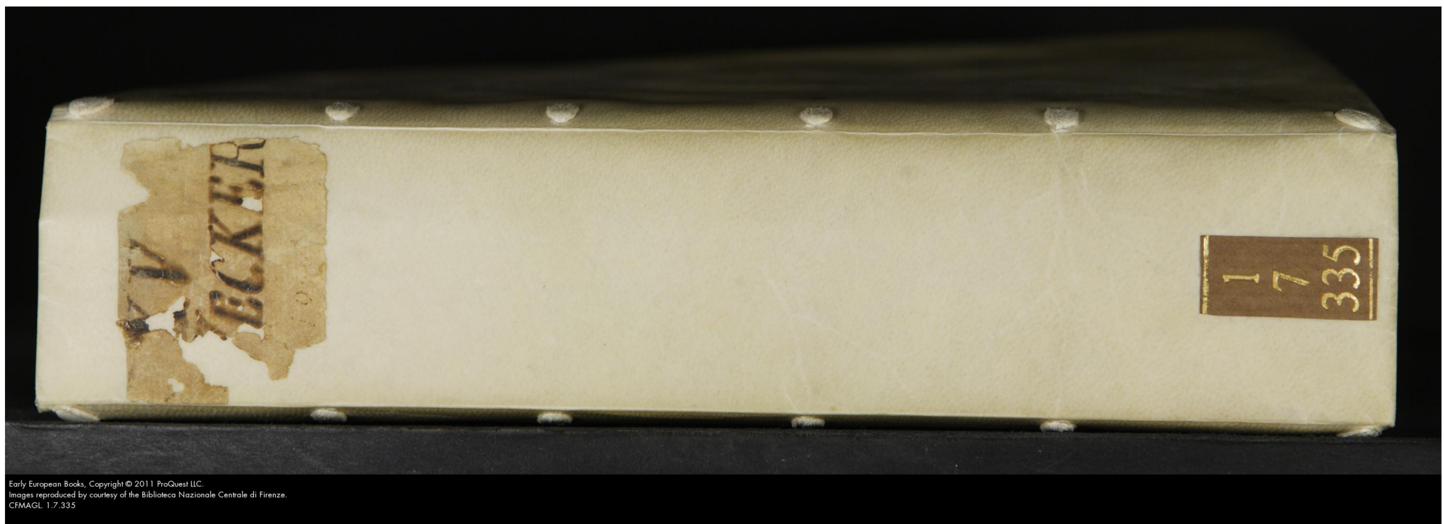
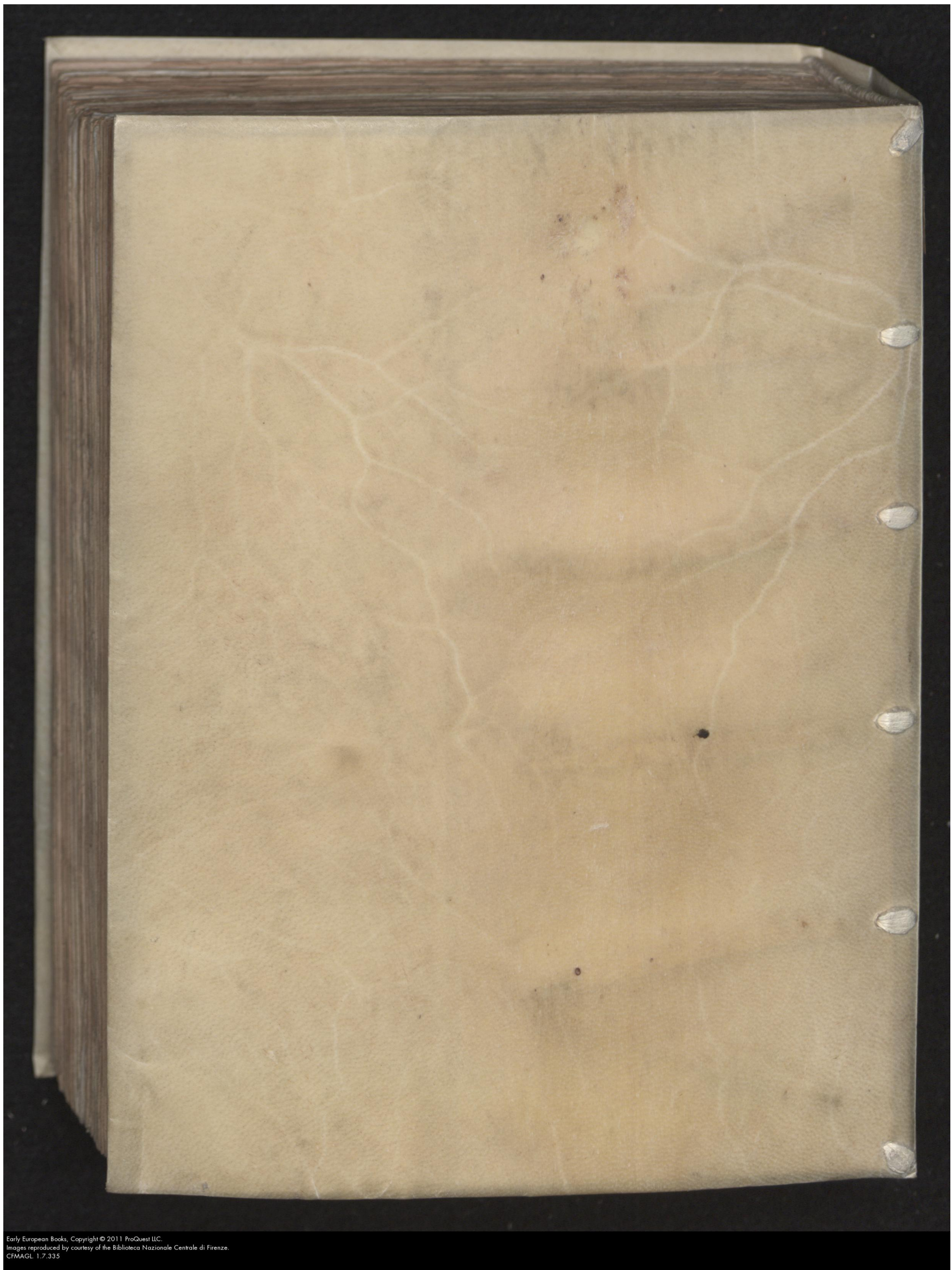

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

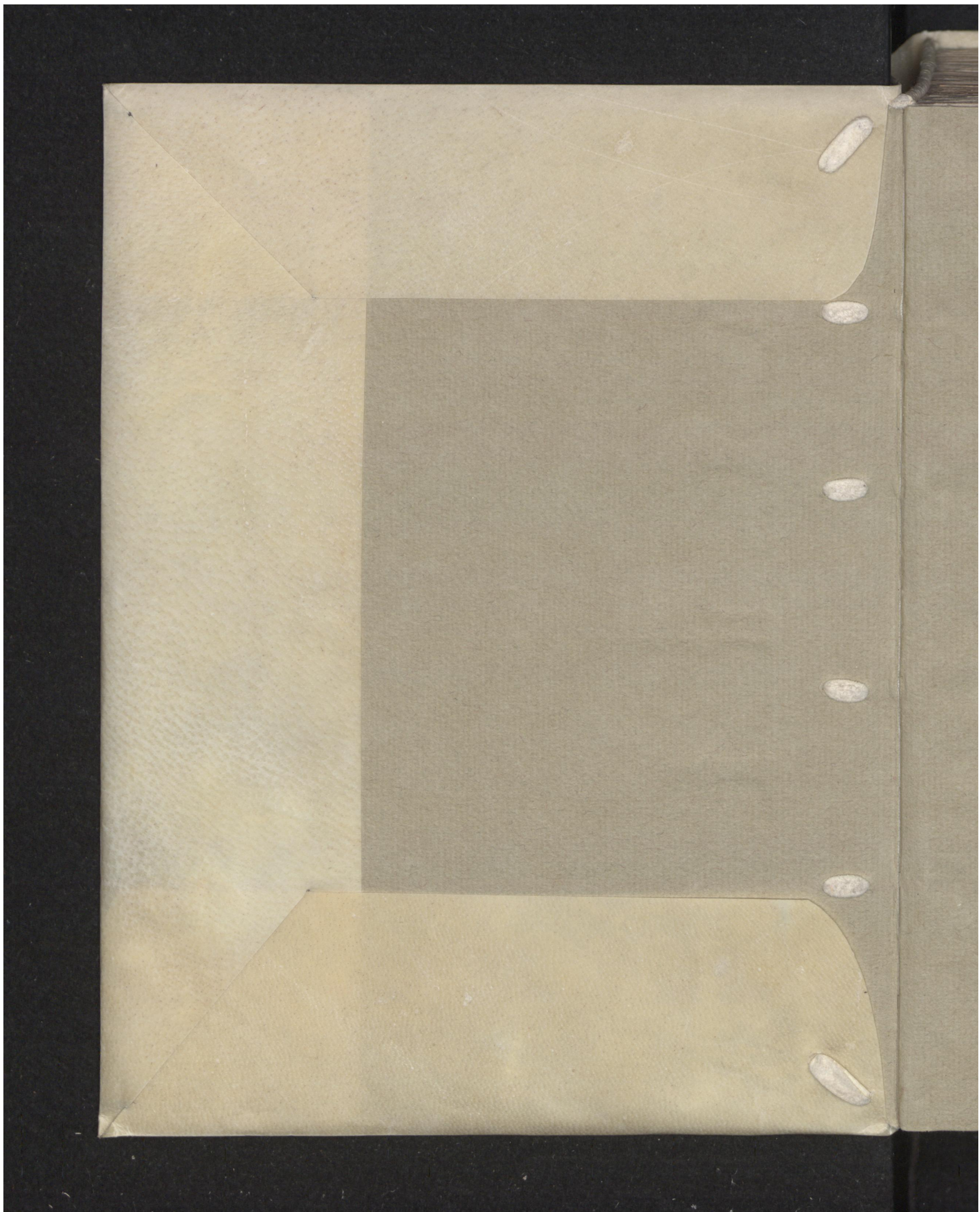
Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

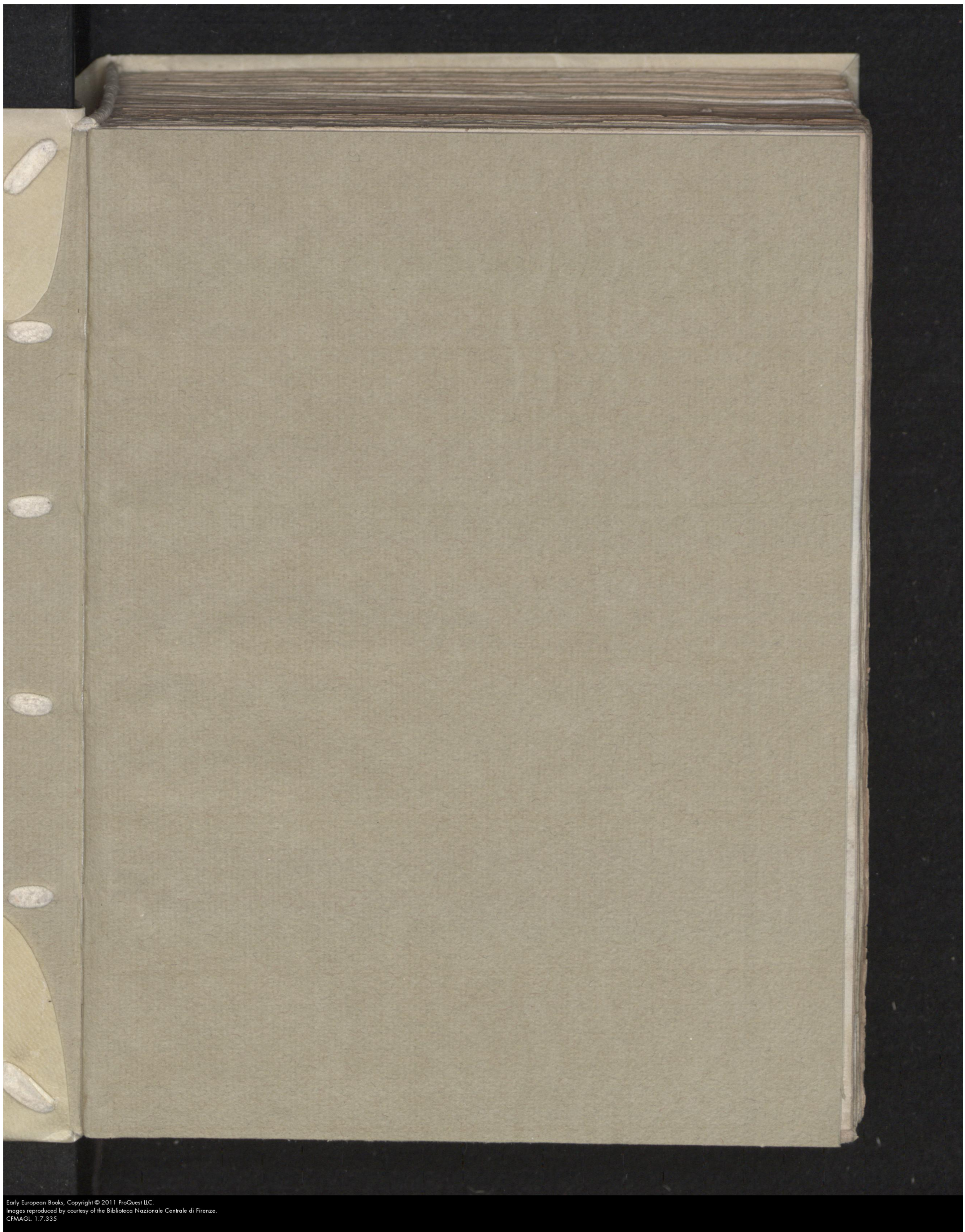

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

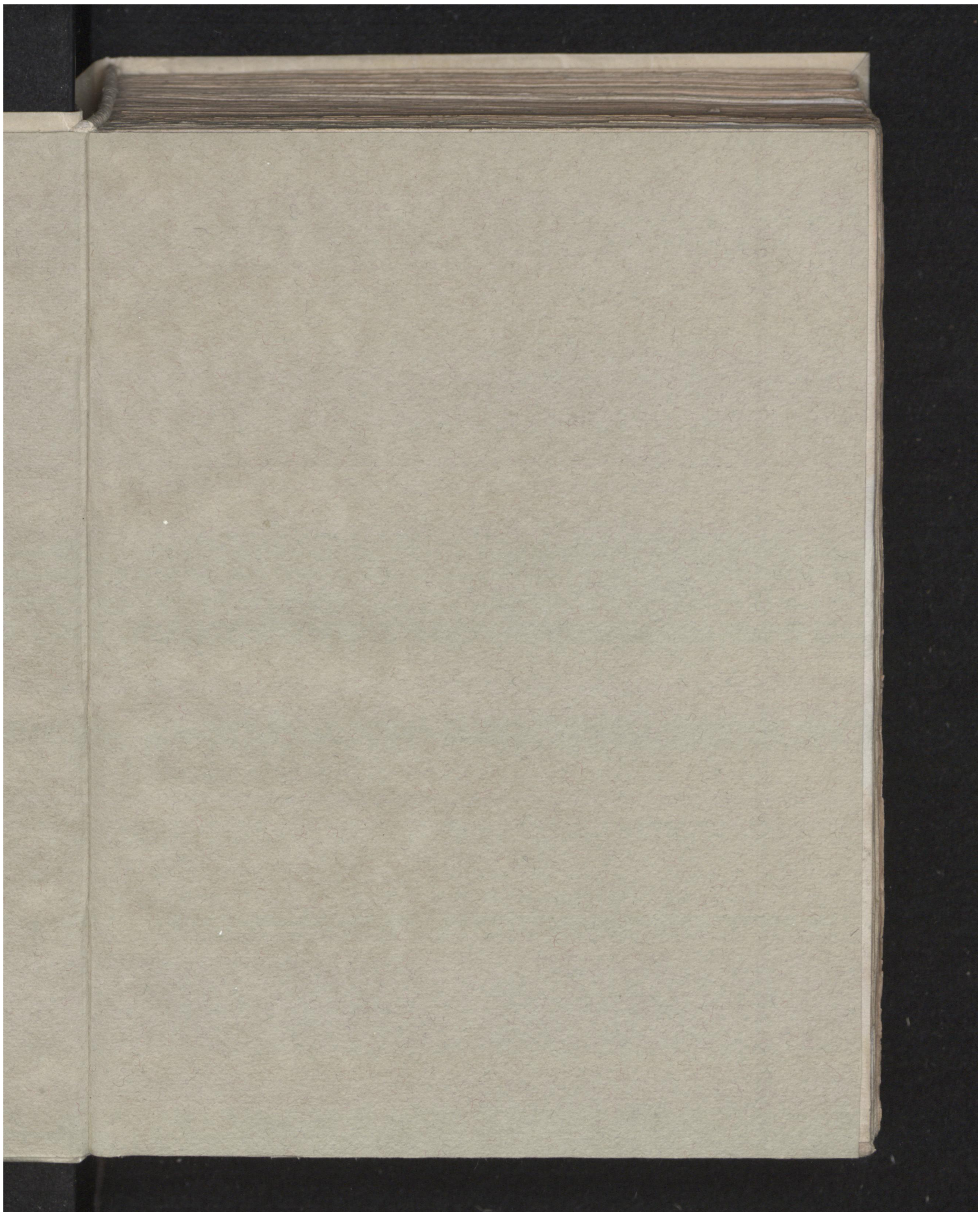
Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

1. 7. 335

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

1.7.335

A

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

XV
WECKER

1. ~~4~~ 7. 335

1 N. 7

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

ANTIDOTARIUM GENERALE ET SPECIALE:

Ex
OPT. AUTHORUM
tàm veterum, quàm recentiorum
SCRIPTIS
fideliter & methodicè
à
JOAN. JACOBO WECKERO
BASIL.
congestum & dispositum:

NUNC VERO' SUPRA PRIORES editiones omnes multis novis & optimis FORMULIS, maximè verò EXTRACTIS auctum.

Adjectis INDICIBUS locupletissimis.

BASILEÆ,
Typis JOAN. JACOBI GENATHI,
Sumptibus hæredum LUDOVICI KÖNIG.
Anno CIↃ IↃ C XLII.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

JOAN. JACOBI WECKERI BASILIENSIS

IN

ANTIDOTARIUM GEMINUM AD MEDICINÆ STUDIOSOS PRAEFATIO.

Etsi multa ac varia Antidotaria (vulgò Dispensatoria dicta) ab antiquis simul & recẽtioribus Medicis in lucem emissa sunt, rei medicæ Studiose Lector; tamen, quod pace tantorum Virorum dictum velim, ordinis diversitas in multis suspecta, ejusdẽ interturbatio non paucos neglectæ methodi accusare videtur: cùm Medicamenta nec promptè inveniri, nec commodè administrari possint. Inter Græcos primùm meritò locum obtinet Galenus, qui Medicamentorum historiam diversis libris, pro occasione temporis, hortatu amicorum complexus est. Undecim sanè de simplicium Medicamentorum facultatibus: duos de Antidotis: septem de compositione Medicamentorum per genera; de Theriaca ad Pisonem, unum: decem de compositione Medicamentorum secundùm locos edidit, non ea tantùm quæ ad Sanitatem pertinent, verùm etiam quæ ad Ornatum faciunt, comprehendens. Paulus Aegineta, quem Galeni simiam quidam appellare non verentur, in Medicamentorum tractatione vel nullum, vel saltèm alphabeticum ordinem observavit. Oribasius ingenio diligentiaque magnus, non multam in dispositione Medicamentorum curam impendit. Inter Arabes, inventione præstantissimorum Medicaminum insignes, tanquam Hybrida quidam Joan. Mesue, ut ex Græcis & Arabibus multa collegit Medicamenta, ita Galeni ordinem imitari voluit. Proinde quemadmodum Galenus de Medicamentorum tum generalium, tum cuiq; parti affectę familiarium compositione, peculiares commentationes, insuper etiam de Antidotis scripsit: ita Mesues libro de Antidotis, Medicamenta generalia sectionibus duodecim, veluti classibus comprehendit: subinde verò cuiq; singularium partiũ affectui propria Medicamẽta, libro, quẽ ob id vulgus Medicorũ de Appropriatis appellat, persecutus est. Avicenna lib. 1. de Universalibus, lib. 2. de Singularibus medicinis, ordine alphabetico differuit: Antidotariũ deniq; lib. 5. subjunxit. Serapio librum de Antidotis, & librum de Tem-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

peramentis ſimplicium, congeſſit veriùs, quàm digeſſit. Nicolaus de Compoſitis medicamentis Antidotarium edidit eo ordine, quem multi inveſtigare, pauci invenire poſſint. Ex recentioribus quamplurimi in hoc ſtadium deſcendentes, utì ſtudium voluntatemque ſuam Reipub. comprobarunt, ita nunc particularia generalibus, nunc artificialia naturalibus, nunc ornantia curantibus commiſcentes à methodo exorbitâſſe videtur. Ergo cùm etiamnum in medio Antidotaria palma, ut ita loquar, propoſita eſſet, cum Medicis præſtantiſſimis, iiſdemq; civibus & collegis meis, conſilio communicato, hoc geminum Antidotarium magno animo ſum aggreſſus, idq; divino auxilio ad finem perduxi. De cujus methodo ſi fortè quæras, reſpondeo, obſervâſſe me in tanta medicamentorum varietate, id quod in aliis artibus & ſcientiis omnibus ſapientiſſimi quiq; viderunt, & obſervarunt: nempe, omnem legitimam docendi rationem conſtare partim univerſalibus præceptis, partim exemplis particularibus. Itaq; hîc quoq; geminas oportere Operis noſtri partes cõſtituere. Unam univerſalem, quæ verſetur circa præcepta univerſalia. Primùm quidem de Medicamentorum communi materia, variis formis modiſq;, quibus ex tali materia præparantur exhibenturq;, Aquæ, Syrupi, Julapia, Decocta, Infuſiones, Clyſteres, Gargariſmata, Errhina, Epithemata, Fomenta, Embrochæ, Inſeſſiones, Balnea, Olea, Species, Tragemata, Electuaria, Opiata, Cõſervæ, Condita, Eclegmata, Extracta, Linimẽta, Unguenta, Emplaſtra, Cataplaſmata, Cerata, Dropaces, Synapiſmi, Tabulæ, Trochiſci, Collyria, Apophlegmatiſmi, Glandes, Peſſi, Sacculi, & quæcunq; hujus generis ſunt aliæ medicamẽtorum formę. Secundò de Medicamentorũ qualitatibus primis, eorumq; quatuor ordinibus: prętereà de qualitatibus ſecundis, Emollientibus ſc. Indurantibus, Rarefacientibus, Attrahentibus, Repellentibus, Purgantibus, Adurentibus, & ejus generis reliquis omnibus. Quemadmodum etiã tertiò, de variis officiis & actionibus, tàm Medico, quàm Pharmacopœo neceſſariis, Inſolatione medicamẽtorum ſcilicet, Extractione, Infuſione, Mollitione, Diſſolutione, Exſiccatione, Aſſatione, Uſtione, Coloratione, Aromatizatione, Conditura, Lotione, Expreſſione, Putrefactione, Diſtillatione, aliiſq; omnis generis omnibus. Eam ipſam ergo Operis noſtri partem, quæ circa univerſalia præcepta hæc occupatur, GENERALE ANTIDOTARIUM nuncupavimus. Et ecõtrà partem alteram, quæ verſatur circa particulares omnis generis remediorũ formas, exemplaq; particularia, verbi gratiâ, Syruporũ, Electuariorũ, Unguentorum, & ſimiliũ, ANTIDOTARIUM SPECIALE appellavimus: quod à ſuperiori differt, ſicuti Praxis à Theoria: & proinde in hoc genere etiam ANTIDOTARIUM GENERALE Medicamentorum Theoriam, SPECIALE verò Praxin, ſive Hiſtoriam cõplectetur. Idem verò hoc poſterius Antidotarium etiam in tres libros, ſicuti prius,

partiti

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

partiti sumus: quorum priores duo de medicamentis tum simplicibus, tum compositis, sive artificialibus, ad sanitatem conferentibus agunt: tertius verò parerga medica (ne quid huic tractationi videretur deesse) ad ornatum spectantia continet. Nam cùm & prisci, Archigenes, Asclepiades, Crito, Cleopatra, Heras, Soranus, quod apud Galenum, libro de Compositione medicamentorum secundùm locos, videre licet, hac de materia scripserint: Neotericorum quinetiam non pauci, Itali potissimùm & Galli, gentis suæ in ornandis corporibus morem secuti, Cosmetica tractaverint: nihil me ab officio Medici alienum, si illos certa methodo sequerer, facturum putavi. In singularium medicamentorum enarratione causas, effectus & accidentia, quanta potuimus diligentia, examinavimus, & declaravimus ex præstantissimis quibusq;, non solùm Græcis & Arabibus, verùm etiã Latinis, Italis, Gallis, Hispanis, & Germanis (quorum catalogum paulò pòst subnectemus) optima quæq; & seligendo, & digerendo: quorum usus & Medicis & Pharmacopœis maximus esse possit. Medicis quidem, ob remediorum copiam, methodicamque rationem, ut qui sine labore ex hoc Opere, medicamenta ad quævis corporis mala, tanquam ex promptuario facilè invenire queant: Pharmacopœis verò, ad meliorem & diligentiorem præparationem, tractationemq;. Hæc sunt, amice LECTOR, quæ tecum de nostro hoc gemino Opere conferre volui. Quod si tuis usibus ulla ratione inserviet, ut mihi id gratissimum erit, ita operam deinceps dabo, ut ocii nostri rationem in aliis Medicis operibus perficiendis Asclepiadarum amplissimo ordini comprobem. Tu interea hisce fruere: & si nostrum hunc laborem Reipublicæ utilem putas, generoso Heroi LAZARO SUENDIO, Cæsareæ Majestatis Polemarcho, belli pacisq; artibus clarissimo, gratias habe: cujus hortatu animus sæpè, quantumvis languentibus corporis viribus, nobis ad hæc conficienda restitutus, vel saltèm excitatus fuit. Cujus itidem suasu tantum nobis accessit audaciæ, ut invicto Cæsari vigilias hasce nostras dedicaremus, eique uni præ cæteris studia nostra comprobare niteremur, cui placuisse non ultima, sed solidissima laus est.

Vale, Colmariæ, Idib. August.

M. D. LXXIV.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

AD LECTOREM.

Quid non prompta suo manus labore,
Vel virtute suâ domat voluntas?
Quid non ingenii vigore tandem
Mens, aut assiduo facessit usu?
Si spectes animum (benigne Lector)
WECKERI *pietas, amor, fidesque,*
Ut cursus Medicæ juvetur artis,
Spectantur vario polita cultu.
Sin mens ipsa suum velit decorem,
Et quascunque fovet referre dotes:
WECKERUM *Medicos videbis inter*
Effulgere graves & eruditos:
Doctas ingenio manus, & usu,
Virtuti famulas, & obsequentes,
Si spectare libet: Reguntur arte
Et nullos fugiunt manus labores.
Cùm sit mentis Honos: manusque merces,
Et virtutis amor: videntur esse
WECKERO *stabili probata jure,*
Laus, merces, & amor remuneranda.

NIC. TAURELLUS, M. D.

AUTHO-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

AUTHORES, EX QUIBUS HOC OPUS CONCINNATUM EST.

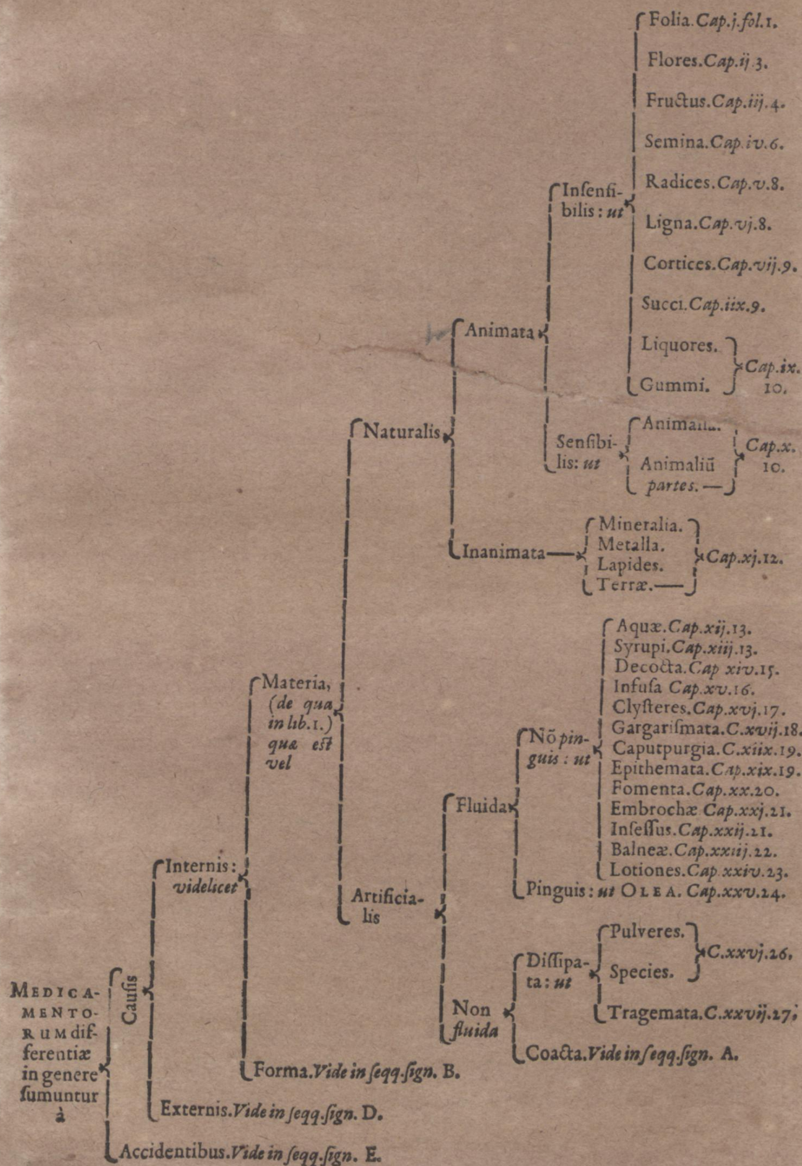
Actuarius.
Adamus Lonicerus.
Adolphus Occo.
Aëtius.
Aelianus.
Albertus Magnus.
Alchindus.
Alexander Benedictus.
Alexander Trallianus.
Alexius.
Aloisius Bellicatto.
Amatus Lusitanus.
Altomarus.
Ambrosius Jung.
Americus de Alesto.
Ammonius.
Andernacus.
Andreas à Glauuen.
Andreas à Lacuna.
Andromachus.
Angelus Bononiensis.
Angelus de Tarento.
Anshelmus de Janua.
Antæus.
Antonius Chalmeteus.
Antonius de Scarparia.
Antonius Musa.
Aparitius de Zubia.
Apollo.
Apulejus.
Archelaus.
Archigenes.
Arnoldus de Villa nova.
Asclepiades.
Avicenna.
Bartholomæus Maranta.
Bassanus.
Benedictus Victorinus Faventinus.
Bernardini.
Bertapalia.
Bertholdus.
Biesius.
Brassavolus.
Brussonius.
Bardanus.
Carolus Clusius.
Carpensis.
Carpus.
Casparus Bauhinus.
Christophorus à Vega.
Cleopatra.
Conradus de Sindelfingen.
Constantinus.
Cordus.
Cosinus.
Crescentius.
Crito.
Cronenburgius.
Damianus.
Damocrates.
Democritus.
Dioscorides.
Dodonæus.
Dymus Florentinus.
Euonymus.
Fallopius.
Felix Platerus.
Fernelius.
Fiascus Ferrariensis.
Fioravantus.
Florenzola.
Fœnon.
Fœsius.
Fontanus.
Franciscus de Gozadinis.
Franciscus Pedemontanus.
Fuchsius.
Fumanellus.
Gabriel.
Galenus.
Garcias ab Horto.
Geber.
Gentilis Fulginas.
Gereo.
Gesnerus.
Gibertus de Anglia.
Gordonius.
Guainerius.
Guido.
Halienus.
Heben Zezar.
Helideus.
Hera.
Hercules Saxonia.
Hermes.
Hieronymus Brunsuicensis.
Hieronymus Fracastorius.
Hieronymus Herold.
Hieronymus Mercurialis.
Hieronymus Rubeus.
Hippocrates.
Hollerius.
Hugo Bauhinus.
Jacobus Bessonus.
Jacobus Carpensis.
Jacobus de Manliis.
Jacobus Theodorus.

AUTHORES.

Illuminare majus.
Joannes Agricola.
Joannes Baptista Porta.
Johannes Bauhinus.
Joannes Crato.
Joannes de Sancto Amando.
Joannes de Tenis.
Joannes de Vigo.
Joannes Heurnius.
Joannes Langius.
Joannes Mag.
Joannes Marinellus.
Joannes Moibanus.
Joannes Schenckius.
Joannes Stockstal.
Joan. Jacobus Weckerus.
Josephus Quercetanus.
Isabella Cortese.
Isaac.
Julius Cæsar Scaliger.
Lanfrancus.
Lemnius.
Leonardus de Prædapalia.
Luminare majus.
Leonellus Faventinus.
Leo Suavius.
Lucas Ghinus.
Lumen Apothecariorum.
Manardus.
Magenbuch.
Marsilius Ficinus.
Martinus Rulandus.
Matthæus de Gradis.
Matthiolus Senensis.
Mechingerus.
Medici Augustani.
Medici Basilienses.
Medici Bononienses.
Medici Colonienses.
Medici Ferrarienses.
Medici Florentini.
Mesue.
Mizaldus.
Montagnana.
Montanus.
Muraltus.
Nerus.
Nicodemus.
Nicolaus Monardus.
Nicolaus Myrepsus.
Nicolaus Taurellus.
Nicolaus Florentinus.
Nicolaus Stocker.
Nicolaus de Grassis.
Oribasius.
Orpheus.
Paulus Aegineta.
Paracelsus.
Petrus Aponensis.
Petrus Bayrus.
Petrus Bellonius.
Petrus de Bonanto.
Petrus Hispanus.
Phædron.
Philagrius.
Philippus Ulstadius.
Philostratus.
Philoxenus.
Placotomus.
Platearius.
Plinius.
Priscianus de Corduba.
Rabi Moses.
Rhasis.
Ranzovius.
Regina Maria, Caroli V. soror.
Rogerius.
Rondeletius.
Ruffus.
Saladinus.
Savonarola.
Scarpella.
Scribonius Largus.
Serapio.
Servitor.
Stockstaldus.
Sylvius.
Tarentinus.
Thadæus Florentinus.
Theodorus Zuingerus.
Theophrastus.
Thesaurus Aromatariorum.
Thomas Erastus.
Trincavellus.
Trotula.
Tryphon.
Varignana.
Wilhelmus Placentinus.
Ulricus ab Angelburg.
Xenocrates.
Zezar.

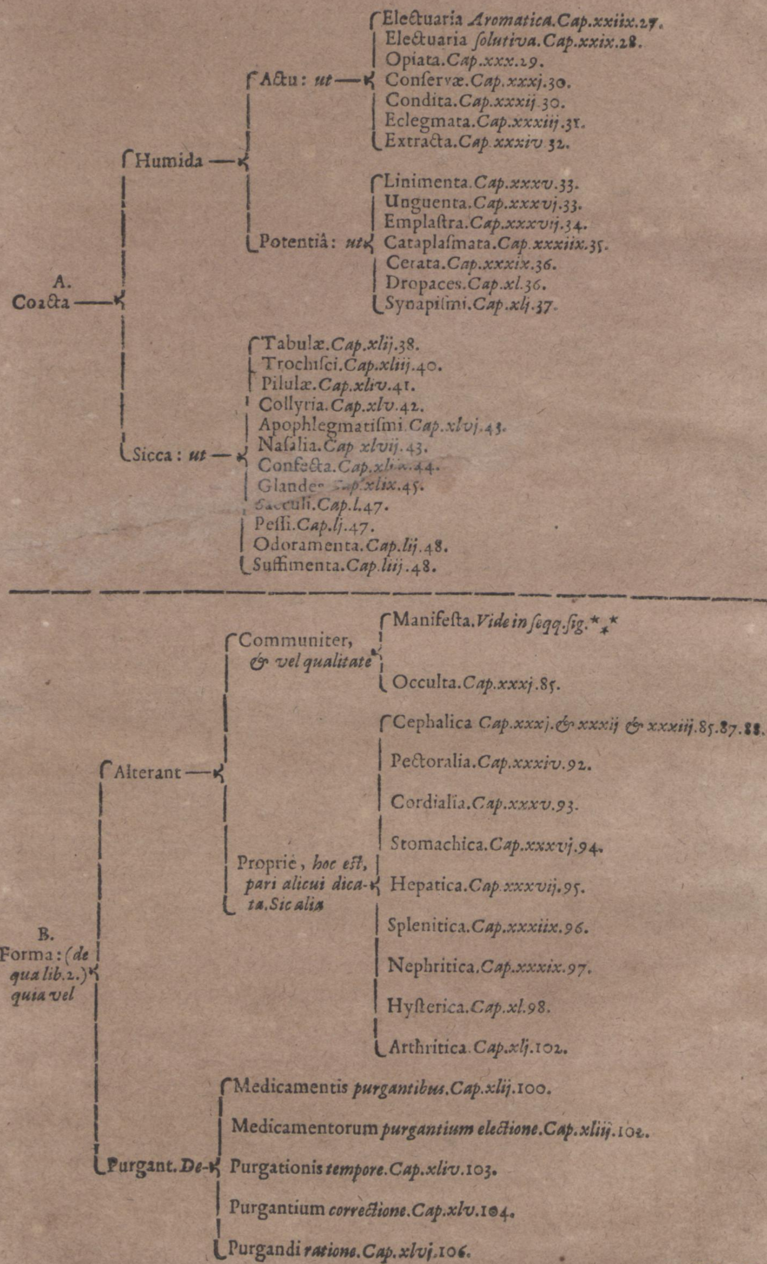
ANTI-

ANTIDOTARII GENERALIS PRAECIPUORUM CAPITUM DISPOSITIO.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

ANTIDOTARII CAPITUM

- A. Coacta
  - Humida
    - Actu: *ut*
      - Electuaria *Aromatica.Cap.xxiix.27.*
      - Electuaria *solutiva.Cap.xxix.28.*
      - Opiata.*Cap.xxx.29.*
      - Conservæ.*Cap.xxxj.30.*
      - Condita.*Cap.xxxij.30.*
      - Eclegmata.*Cap.xxxiij.31.*
      - Extracta.*Cap.xxxiv.32.*
    - Potentiâ: *ut*
      - Linimenta.*Cap.xxxv.33.*
      - Unguenta.*Cap.xxxvj.33.*
      - Emplastra.*Cap.xxxvij.34.*
      - Cataplasmata.*Cap.xxxiix.35.*
      - Cerata.*Cap.xxxix.36.*
      - Dropaces.*Cap.xl.36.*
      - Synapismi.*Cap.xlj.37.*
  - Sicca: *ut*
    - Tabulæ.*Cap.xlij.38.*
    - Trochisci.*Cap.xliij.40.*
    - Pilulæ.*Cap.xliv.41.*
    - Collyria.*Cap.xlv.42.*
    - Apophlegmatismi.*Cap.xlvj.43.*
    - Nasalia.*Cap xlvij.43.*
    - Confecta.*Cap.xl[illegible].44.*
    - Glande[illegible]*ap.xlix.45.*
    - [illegible]cculi.*Cap.l.47.*
    - Pessi.*Cap.lj.47.*
    - Odoramenta.*Cap.lij.48.*
    - Suffimenta.*Cap.liij.48.*

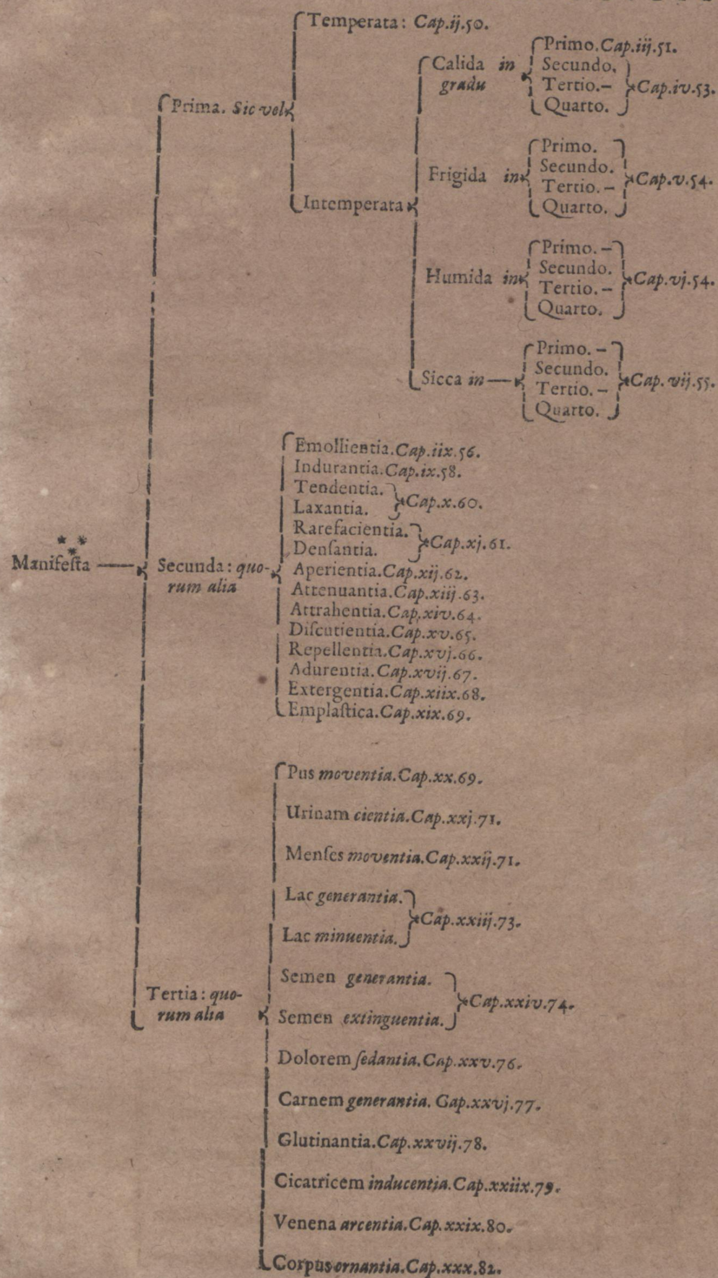
- B. Forma: *(de qua lib.2.) quia vel*
  - Alterant
    - Communiter, *& vel qualitate*
      - Manifesta.*Vide in seqq.fig.*⁂
      - Occulta.*Cap.xxxj.85.*
    - Propriè, *hoc est, pari alicui dicata.Sic alia*
      - Cephalica *Cap.xxxj.& xxxij & xxxiij.85.87.88.*
      - Pectoralia.*Cap.xxxiv.92.*
      - Cordialia.*Cap.xxxv.93.*
      - Stomachica.*Cap.xxxvj.94.*
      - Hepatica.*Cap.xxxvij.95.*
      - Splenitica.*Cap.xxxiix.96.*
      - Nephritica.*Cap.xxxix.97.*
      - Hysterica.*Cap.xl.98.*
      - Arthritica.*Cap.xlj.102.*
  - Purgant. *De*
    - Medicamentis *purgantibus.Cap.xlij.100.*
    - Medicamentorum *purgantium electione.Cap.xliij.102.*
    - Purgationis *tempore.Cap.xliv.103.*
    - Purgantium *correctione.Cap.xlv.104.*
    - Purgandi *ratione.Cap.xlvj.106.*

⁂ Manifesta

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

PRÆCIPUORUM DISPOSITIO.

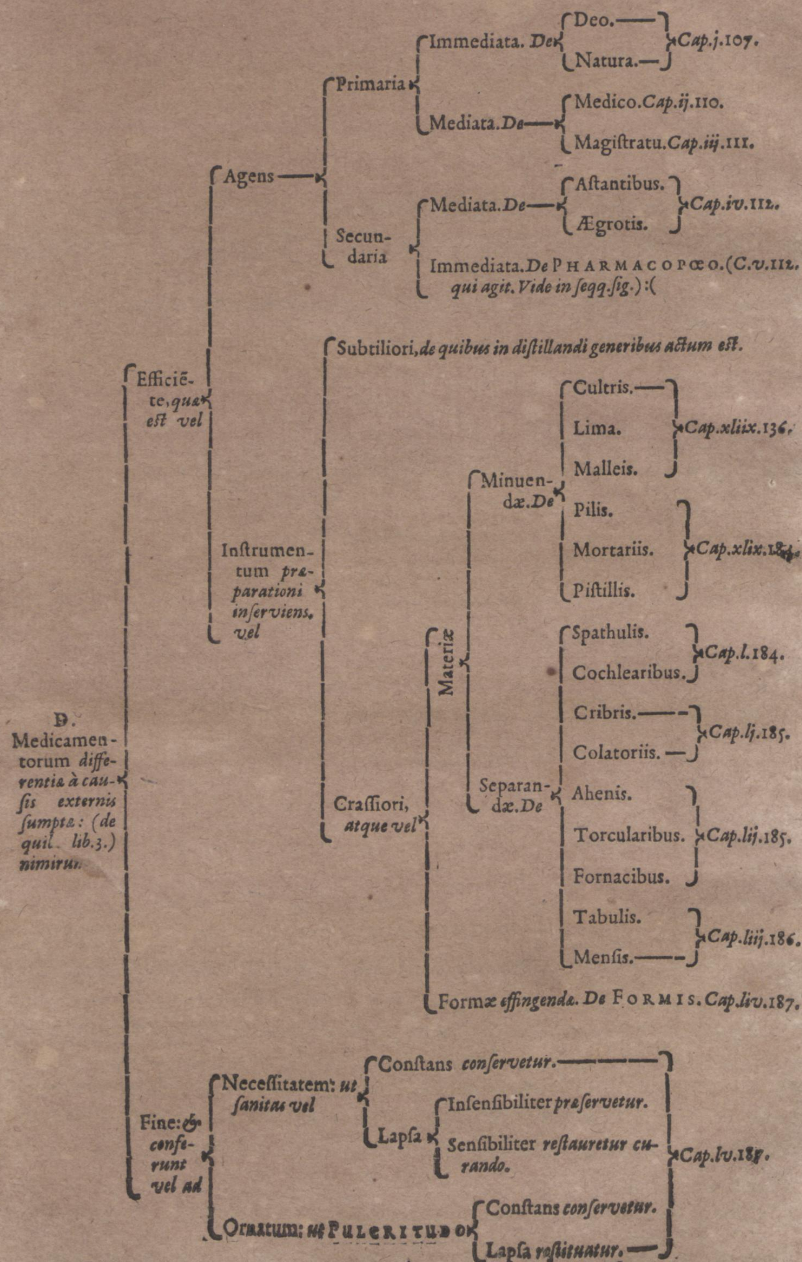
VI

- Manifesta
  - Prima. *Sic vel*
    - Temperata: *Cap.ij.50.*
    - Intemperata
      - Calida *in gradu*
        - Primo. *Cap.iij.51.*
        - Secundo. / Tertio. / Quarto. — *Cap.iv.53.*
      - Frigida *in*
        - Primo. / Secundo. / Tertio. / Quarto. — *Cap.v.54.*
      - Humida *in*
        - Primo. / Secundo. / Tertio. / Quarto. — *Cap.vj.54.*
      - Sicca *in*
        - Primo. / Secundo. / Tertio. / Quarto. — *Cap.vij.55.*
  - Secunda: *quorum alia*
    - Emollientia. *Cap.iix.56.*
    - Indurantia. *Cap.ix.58.*
    - Tendentia. / Laxantia. — *Cap.x.60.*
    - Rarefacientia. / Densantia. — *Cap.xj.61.*
    - Aperientia. *Cap.xij.62.*
    - Attenuantia. *Cap.xiij.63.*
    - Attrahentia. *Cap.xiv.64.*
    - Discutientia. *Cap.xv.65.*
    - Repellentia. *Cap.xvj.66.*
    - Adurentia. *Cap.xvij.67.*
    - Extergentia. *Cap.xiix.68.*
    - Emplastica. *Cap.xix.69.*
  - Tertia: *quorum alia*
    - Pus *moventia.* *Cap.xx.69.*
    - Urinam *cientia.* *Cap.xxj.71.*
    - Menses *moventia.* *Cap.xxij.71.*
    - Lac *generantia.* / Lac *minuentia.* — *Cap.xxiij.73.*
    - Semen *generantia.* / Semen *extinguentia.* — *Cap.xxiv.74.*
    - Dolorem *sedantia.* *Cap.xxv.76.*
    - Carnem *generantia.* *Cap.xxvj.77.*
    - Glutinantia. *Cap.xxvij.78.*
    - Cicatricem *inducentia.* *Cap.xxiix.79.*
    - Venena *arcentia.* *Cap.xxix.80.*
    - Corpus *ornantia.* *Cap.xxx.82.*

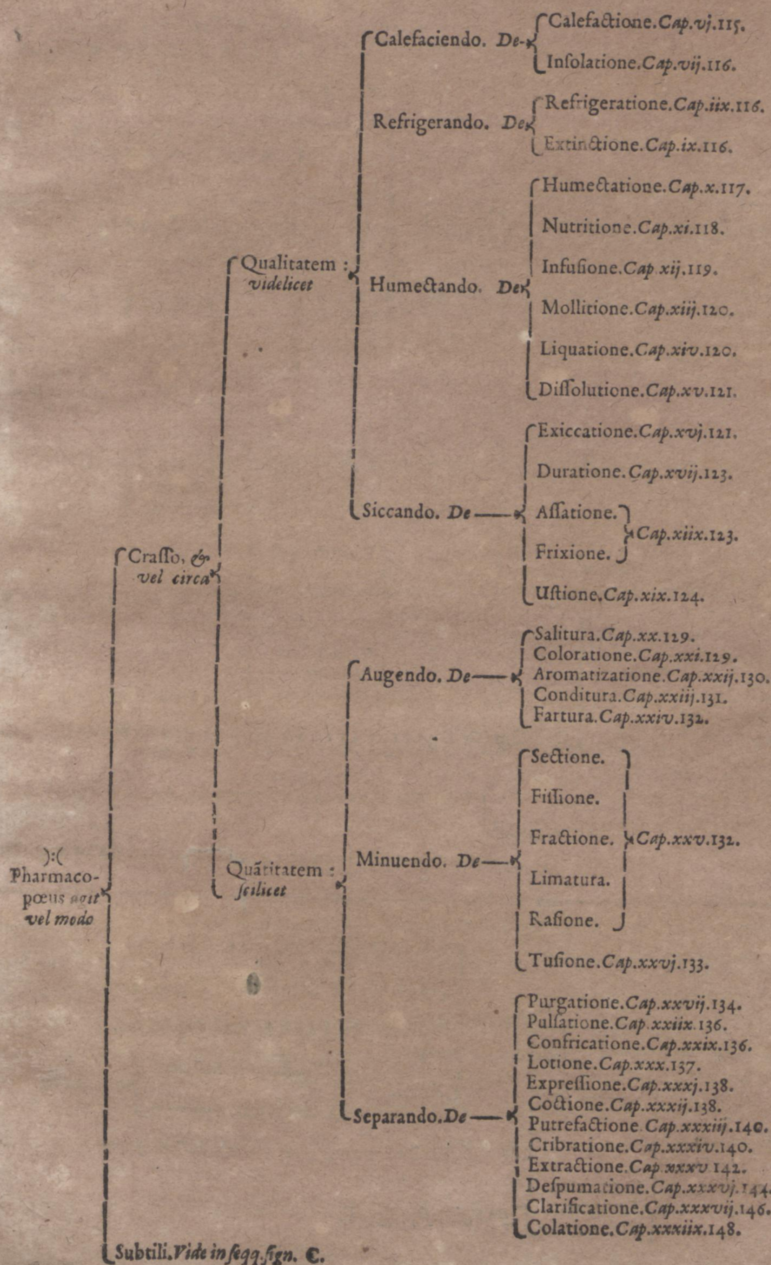
Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

ANTIDOTARII CAPITUM

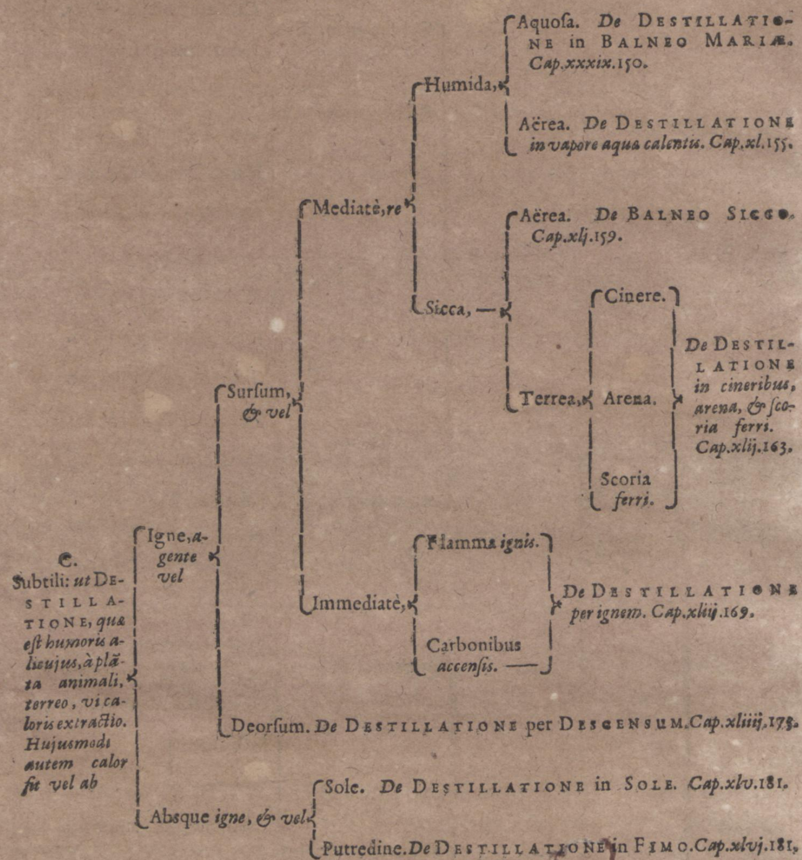

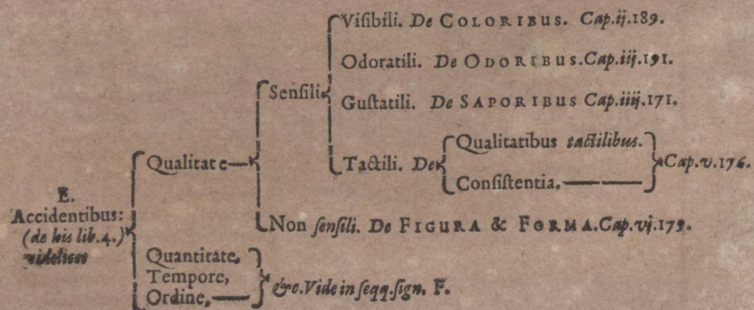
§:(Pharmac.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

-):(Pharmacopœus agit vel modo
  - Crasso, & vel circa
    - Qualitatem: videlicet
      - Calefaciendo. De
        - Calefactione. Cap. vj. 115.
        - Insolatione. Cap. vij. 116.
      - Refrigerando. De
        - Refrigeratione. Cap. iix. 116.
        - Extinctione. Cap. ix. 116.
      - Humectando. De
        - Humectatione. Cap. x. 117.
        - Nutritione. Cap. xi. 118.
        - Infusione. Cap. xij. 119.
        - Mollitione. Cap. xiij. 120.
        - Liquatione. Cap. xiv. 120.
        - Dissolutione. Cap. xv. 121.
      - Siccando. De
        - Exiccatione. Cap. xvj. 121.
        - Duratione. Cap. xvij. 123.
        - Assatione. / Frixione. Cap. xiix. 123.
        - Ustione. Cap. xix. 124.
    - Quātitatem: scilicet
      - Augendo. De
        - Salitura. Cap. xx. 129.
        - Coloratione. Cap. xxi. 129.
        - Aromatizatione. Cap. xxij. 130.
        - Conditura. Cap. xxiij. 131.
        - Fartura. Cap. xxiv. 132.
      - Minuendo. De
        - Sectione. / Fissione. / Fractione. / Limatura. / Rasione. Cap. xxv. 132.
        - Tusione. Cap. xxvj. 133.
      - Separando. De
        - Purgatione. Cap. xxvij. 134.
        - Pulsatione. Cap. xxiix. 136.
        - Confricatione. Cap. xxix. 136.
        - Lotione. Cap. xxx. 137.
        - Expressione. Cap. xxxj. 138.
        - Coctione. Cap. xxxij. 138.
        - Putrefactione Cap. xxxiij. 140.
        - Cribratione. Cap. xxxiv. 140.
        - Extractione. Cap. xxxv. 142.
        - Despumatione. Cap. xxxvj. 144.
        - Clarificatione. Cap. xxxvij. 146.
        - Colatione. Cap. xxxiix. 148.
  - Subtili. Vide in seqq. sign. C.

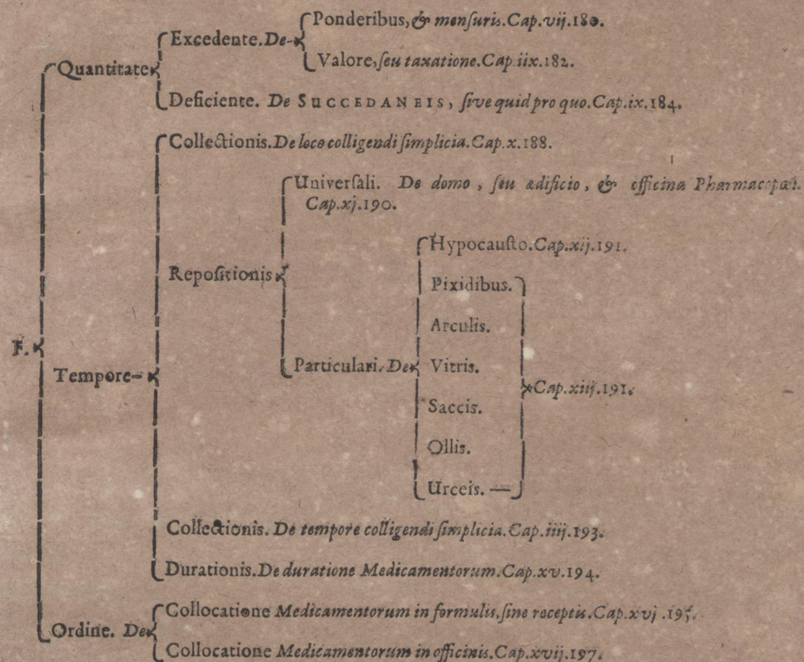

E. Quæ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

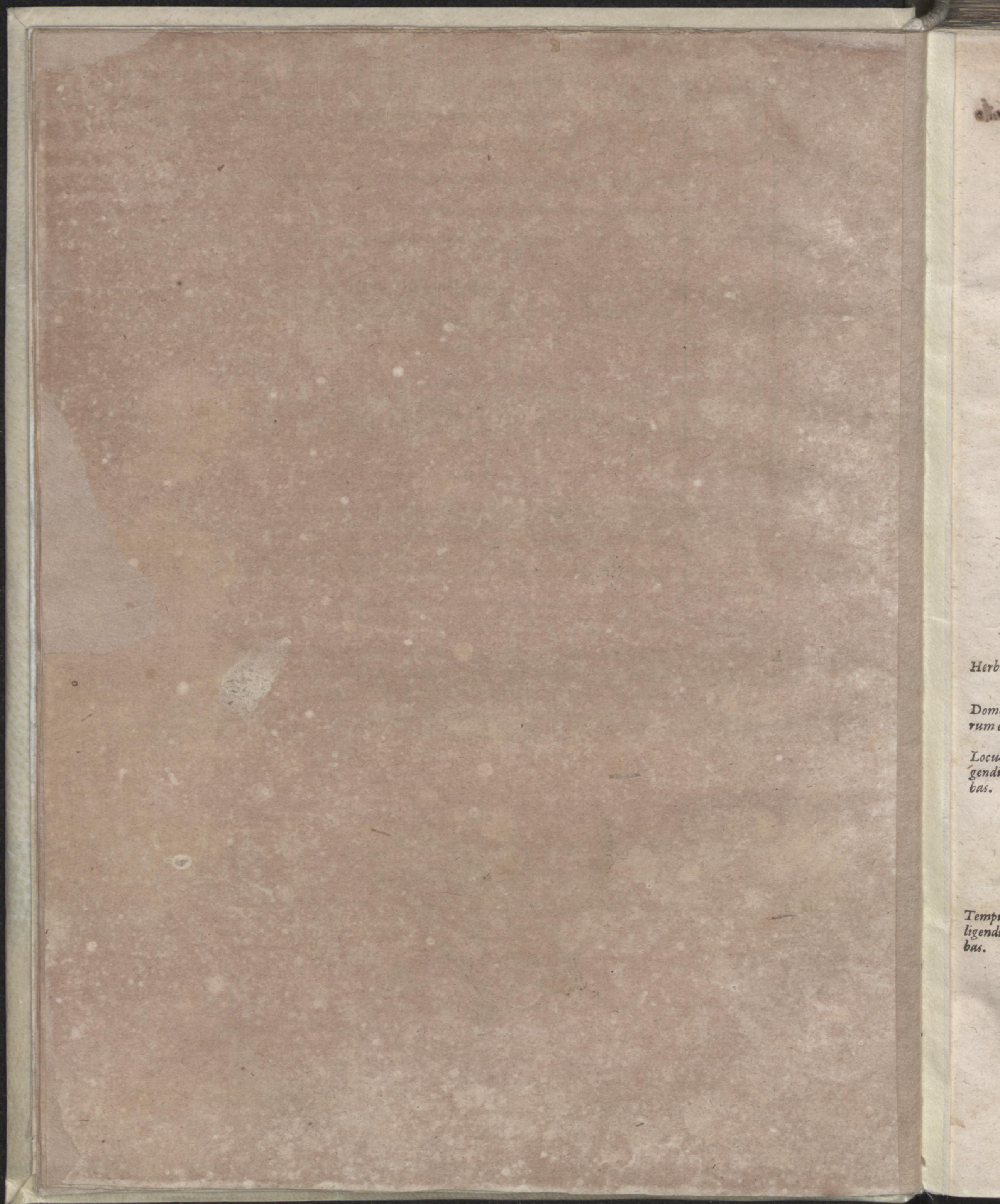
PRÆCIPUORUM DISPOSITIO.

HIS itaque ordine positis, totum hoc generale Antidotarium in quatuor distribuemus Libros, in quorum primo Medicamentorum Materiam, tum quæ natura, tum quæ arte constat: in secundo Formam: in tertio Efficientem, & Finem: in quarto Accidentia tractabimus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Herba

Dome
rum e

Locus
gendi
bas.

Tempu
ligendi
bas.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Schema ac dispositionem Antidotarii Generalis vide supra ante initiu Antidotarii 2 Specialis, proxime post Præfationem & Autorum catalogum.

ANTIDOTARII GENERALIS,

PER

JO. JACOBUM WECKERUM editi,

LIBER PRIMUS.

DE FOLIIS seu herbis.

CAPUT I.

CUM de Medicamentorum materia hoc primo libro disserere nobis propositum sit, primò de naturali animata insensibili agemus, à foliis seu herbis sumpto exordio. Sunt itaque herbæ latiores plantarum partes: & vel peregrinæ, vel domesticæ. Quæ apud nos nascuntur, deligendæ sunt succi plenæ, floridæ: fugiendæ grandiores, graciliores, & marcidæ. Comæ ergo cum floribus sumendæ sunt. Colliguntur autem in montibus, collibus, & planis locis: ipsis montibus altissimis colligi debent, locisque Soli & vento expositis: paucis exceptis, quæ collibus frequentiores, magisque odoratæ sunt, ut chamædrys, & chamæpitys. Quæ verò locis planis duntaxat nascuntur, eæ locis siccioribus, & à lacubus, & fluminibus procul dissitis colligendæ sunt, nisi riguis gaudeant, ut tribulus aquaticus, nymphæa, & similes. Cæterùm quædam solùm virides in usum recipiuntur, præsertim in usum apozematum, fotuum, cataplasmatum, enematum, &c. & hæ quovis tempore colligi possunt, ut beta, brassica, mercurialis, parietaria, borrago, malva, &c. Quæ autem reponuntur, jam florentes, & semen quodammodo conficientes (quod plerunque fit mense Junio, & principio Julii) colligi debent cœlo sereno, atque tempore meridiano, nullis per aliquot antè dies decidentibus pluviis, nec etiam rore nimium madentes, nimióve Solis calore retorridæ. Quòd si herbæ nec caulem, nec florem, nec semen edunt, ut adianthum omne, asplenum, legendæ in foliorum vigore, quando scilicet maxima, & virentissima sunt: quædam verò, dum florent, aut sementescunt, quia lignosæ sunt & exuccæ, ante illud tempus legendæ, ut cichorium, beta, &c. Herbæ, ubi probè in umbra fuerint siccatæ, reponuntur ad sacculos lineos non compressos, seu collapsos, sed juxta sacculorum imum circulo vel orbe ligneo distentos: vel (quod melius est) ligneis capsulis, vel pyxidibus reservantur, ne à pulvere, vel fumo offendi possint.

Herba quæ. — *Domesticarum electio.* — *Locus colligendi herbas.* — *Tempus colligendi herbas.* — *Locus reponendi herbas.*

SERVANT herbæ suas vires annum unum: itaque quotannis mutandæ, nisi anno collectæ fuerint, cujus temperies admodum sicca fuerit, pluviarumque expers: & contrà subsequatur æstas admodum humida: tunc enim præstat his uti, quæ sicco illo anno superiore collectæ sint, quàm quæ subsequenti pluvioso. Porrò, recentes manipulis pluribus in balneis: in clysteribus verò, tum in decoctionibus, uno vel duobus manipulis, si pro uno clystere, vel una potione paretur decoctio, mensurantur. Quòd si plures clysteres, vel potiones ex eadem coctione parandæ sint, dosis augenda erit, videlicet ad manipulos quatuor, vel quinque ad summum. Siccæ, in externis, & magis remediis, ut in balneis, & lavacris, pluribus manipulis: in clysteribus, & potionibus, ut suprà dictum, mensurari solent. In aliis autem remediis, ut pulveribus capitalibus, stomachicis, &c. à ʒ j. ad ℥ ß. vel ℥ j. recipiuntur. Eadem quantitate etiam in quibusdam fumigiis, ut in iis, quæ ad tussim parantur, tussilago sicca, & ad fumigia capitis, folia rorismarini, ladi, cisti, origani, imponi possunt. In internis verò, ut in antidotis, co-

Duratio herbarum. — *Mensura, seu dosis herbarum.*

22

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

licis, & nephriticis, pulveribus cordialibus, & capitalibus, vel qui ad ventrem, vel uterum prẹſcribuntur, à ʒ ß. ad ℥ ß. exhiberi debent.

Taxatio. PRÆTEREA, Pharmacopœi noſtri manipulum herbarum communium denario uno Colmarienſe (qui bazii Conſtantienſis decima pars eſt) vel duobus ad ſummum vendere ſolent.

Herbæ peregrinæ. Dignotio peregrinarũ. QUOD ad peregrinas herbas attinet, quæ apud nos non creſcunt, quaſque omninò aliunde advehi oportet, ex Medicorum ſcriptis, uſuque quotidiano, notis quibuſdam generalibus facilè cognoſci poſſunt, è quibus deprehendere licet, num eæ plantæ collectæ fuerint loco, tempore, modoque convenienti; tum etiam repoſitæ, ita ut nec temporis, nec loci, nec vecturæ ratione incommodum ullum paſſæ ſint: quod ex ſapore, odore, & colore deprehenditur, ſi inſuper folia & flores ipſis ramis cohæreant, &c.

DE FLORIBUS.

CAP. II.

Electio. FLORES, qui in quotidianum uſum veniunt, magna ex parte apud nos naſcuntur. Recentes, maturi, non corrupti eligendi ſunt.

Dignotio. QUI verò aliunde advehuntur, ex odore, ſapore, & nativo colore dignoſcuntur: ſi præterea adhuc integri ſunt, nec comminuti, vel ſi nullum aliàs vitium contraxerint.

Locus. COLLIGUNTUR iis in locis, in quibus ipſæ plantẹ maximè celebres ſunt. Deinde ubi in umbra fuerint ſiccati, & præſertim qui jucundum odorem efflant, articulis tiliaceis nullo ſitu obductis reponuntur.

Tempus. DECERPENDI autem, cùm maximè vigent, & quum ſeſe ritè explicuerint: (roſis exceptis, quibus ad conſervas utimur, eæ enim antè quàm aperiantur, avelli debent) cœlo ſereno, atque tempore pomeridiano, rore abſumpto calore Solis, (alioqui enim propter alienam humiditatem facile corrumpantur) non quum jam vetuſtate tabeſcunt, defluuntque: non ut Bulcaſis & indocti alii ſcribunt, hoc vel illo menſe. Nam quibuſdam regionibus & cœli conſtitutionibus celeriùs aut tardiùs plantarum partes perficiuntur.

Duratio. FLORES in univerſum ſicci ad annum duntaxat edurãt, etſi anthemidis, centaurii, chryſanthemi, millefolii, ſpartii, & roſarum flores etiam longiori aſſerventur tempore, ſi ligneis arculis oportunè incluſi diligẽter recondantur. Quamdiù itaq; coloris & odoris gratiam retinent, tamdiù adſervari poſſunt: quod in paucis ultra annum ~~non~~ contingit.

Doſis. SICCOS pondere & menſura metimur: recentes menſura tantùm. Nam in antidotis, & nobilioribus compoſitionibus, in quibus parva tantùm quantitas recipitur, ſicci à ℈ j. ad ʒ ij. admittuntur, ut in pulveribus cordialibus, capitalibus, ſtomachicis & unguentis. In ſyrupis autem & apozematis, & aliis decoctionibus à P. ß. ad P. ij. vel iij. vel plures, ut & in balneis, & clyſteribus. ſunt enim parum efficaces, niſi in mole magna. Quare in pilulis nunquam uſurpandi ſunt, quia augendo molem, vim aliorum medicamentorum minuunt. Sunt tamen præſtantiores ob ſuam tenuitatem partium, ideo uſurpantur in aliis. Recentes, quia efficaces tantùm ad refrigerandum, humectandum, & laxandum, in ſyrupis, & apozematis, & aliis hujuſmodi decoctionibus ſolùm immittuntur: idque à P. ß. ad P. plures, vel manipulos: non autem pondere, niſi in conſervis parandis, ad proportionem cum ſaccharo ſervandam.

CÆTERÙM pugillus florum communium in officinis noſtris, duobus denariis noſtratibus æſtimatur: peregrinorum verò à tribus denariis uſque ad plures, pro locorum, ex quibus advehuntur, diſtantia. *Taxatio.*

DE FRUCTIBUS.

CAP. III.

FRUCTUS, eſt id, quod ultimò planta profert ad ſpeciei conſervationem & propagationem, conſtans utplurimum carne & ſemine: & dicitur potiſſimùm de grandioribus plantis, ut ſunt arbores, frutices, ſuffrutices. *Fructus.* Noſtrates deliguntur pleniores, & benè habiti, ſeu corpulenti, non rugoſi, & carioſi. *Electio.* Peregrini ex ipſorum ſapore, & odore probè dignoſci poſſunt. *Dignotio.*

COLLIGUNTUR his locis, ubi eorum plantæ ſunt præſtantiſſimæ. *Locus.* Siccantur Sole aut clybano pro humiditatis illis innatæ ratione. Reponuntur armariis, pyxidibus, vel ſportis, & locis, quò neque humor ullus, neque fumus, neque pulvis pertingere poſſit, ſed temperatis. Ita enim nec ſitum facilè contrahunt, nec corrumpuntur, nec nimiùm ſiccantur. Quidam fructibus folia interponunt. Oleoſi fructus, ut juglandes, amygdala, pineæ, meliùs ſparſim quàm acervatim aſſervantur. Nam in acervos congeſti, facile incaleſcunt, & rancidi fiunt, maximè in loco & tempore calidiore: ſervandi ergo loco frigidiore. Quidam fructus, ut medica mala, hordei aut milii, acervo ſepeliuntur, alii paleæ inſtrati, quidam appenſi.

CÆTERÙM fructus rei medicæ competentes, quum maturitatem ſenſerint, (niſi data opera immaturi expetantur) ex arbore antequam marceſcant, decerpendi ſunt, & quotannis mutandi. *Tempus.*

QUOD ad doſim attinet, non uno & eodem modo menſurantur: alii enim pondere, alii numero, alii utroque modo. *Doſis.* Fructus igitur magni, integri, & diſcreti, ut pruna, poma, pyra, mala punica, cotonea, meſpila, ſorbæ, ficus, jujubæ, ſebeſten, nuces, & iis fructus ſimiles numero præſcribuntur. Interdum etiam pondere menſurantur, cùm ſcilicet ab iis ali-

quæ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

quæ partes detrahuntur, vel aliquæ partes tantùm in usum revocantur. ut cùm dicimus, carnium cydoniorum abjectis cortice & granis ℔ j. vel corticis malorum granatorum ℥ iij. Vel cùm religiosiùs proportionem miscendorum servare volumus, ut in masticatoriis, & synapismis, in quibus pro ℥ j. seminis synapi, aliquando ficuum ℔ s. miscemus, & aliquando ℔ j. Nam si numero ficus metiremur, minùs certa esset proportio, cùm ficus aliæ majores, aliæ minores sint. Inter fructus sunt nonnulli, qui ad varios usus usurpari solent, & diversa mensura pro diversitate scopi, aut usus, ut pruna, sebesten, tamarindi, quæ bilem extinguunt, eamque expurgant, vel partes refrigerant. Quare si ad refrigerationem, vel ad bilis alterationem usurpabuntur, parvo numero injicientur, ut ad paria duo, vel tria: si verò ad laxandum, quia imbecilliter laxant, ad paria viginti. Idem facimus de passulis & ficubus: nam si ad laxandum, magno numero: si ad leviter detergendum, vel calfaciendum præscribantur, minori: & hoc de internis remediis est intelligendum. Nam in balnea ficus, & passulæ injici possunt: si detergere, & relaxare sit animus, maxima quantitate, quia forma remedii, & paucitas virium id postulant, ut ad paria L. fructus laxantes: detergentes, & emollientes ad paria x. vel xx. dentur. Refrigerantes & lenientes in injectionibus inflammationum uteri, vesicæ & intestinorum, decoqui possunt ad paria x. qualia sunt pruna, sebesten, tamarindi. Dulciores fructus, in clysteribus sedantibus dolorem, lenientibus, laxantibus, detergentibus, & vermes deorsum trahentibus, eodem numero ponuntur commodè. Nec non adstringentes, in clysteribus ad fluxum ventris præscribuntur eodem numero: in decoctionibus verò alterantibus, ne obstructiones pariant, minori. Detergentes in laxantibus ad paria xx. vel xxx. vel XL. poni possunt: in alterantibus ad paria v. vel VI. in decoctis verò pectoralibus, vel syrupis, media quantitate: fructus enim detergentes in pectoralibus majori quidem numero sunt opus, quàm in alterantibus tantùm, ut vis medicamenti servetur, donec ad pulmones pervenerit: minori verò quàm in laxantibus: nam si æqualis mensura, ut aut paria xx. aut xxx. ponantur, nimiùm detergendo ventrem laxant, & ad partes superiores non perveniunt. In alterantibus ergo ponantur ad paria v. in laxantibus ad paria xx. in pectoralibus ad paria x. ut medius modus servetur. Quod de passulis, ficubus, jujubis, sebesten, & dactylis volo intelligi.

Pulparum dosis. Horum item fructuum pulpa, ceu caro, præscribitur in eclegmatis, opiatis, & cataplasmatis: sed pondere, non numero: quia eorum tantùm pars usurpatur. Pulpa passularum in opiatis laxantibus ad ℥ ij. in eclegmatis media mensura: in cataplasmatis hepaticis, corroborantibus, vel malacticis à quart. v. ad ℔ v. vel ℔ j. ponitur. Pulpa prunorum dulcium laxantibus tantùm medicamentis, & opiatis misceri potest. acidorum in cataplasmatis adstringentibus ventrem, ut & alii fructus omnes adstringentes, ut pyrorum, pomorum, malorum cotoneorum, à quart. j. ad ℔ j. Dactylorum pulpa in hepaticis, corroborantibus, vel malacticis poni solet ad ℔ j. Capita papaveris ut fructus numeramus, ut ex descriptione Diacodii apud Galenum patet libro κατὰ τόπ. Fructus minores, ut passulæ Corinthiacæ, myrthi fructus, sive baccæ vel berberis, vel lentisci, vel balsami, vel terebinthi, pondere majore, vel minore, pro scopo, natura, viribus & forma remediorum usurpantur, maxima ex parte à ʒ j. ad ℥ j. Fructus indiscreti, vel contusi, ut tamarindi, pondere, non numero mensurantur. Passulæ utraque mensura: dicimus enim passularum ʒ ij. vel iij. interdum passularum paria x. xx. vel xxx.

Taxatio. PORRÒ cùm fructuum variæ sint differentiæ, precio quoque variant.

DE SEMINIBUS.

CAP. IV.

Semina. SEMEN est ea pars plantæ, ex qua in terram projecta, similis planta producitur. Differt à fructu, sicut pars à toto, contentum à continente. Ficus, uvæ, poma, pyra sunt fructus: grana in illis contenta, semina sunt. Omnes fructus habent semina: sed non è converso: non omnia semina fructu continentur, ut semina anisi, fœniculi, mihi Solis.

Electio. Eligenda sunt matura, benè habita & corpulenta seu pleniora, non rugosa, & quæ naturæ suæ vires proprias habent efficacissimas, & odorem, saporem, colorem sui generis perfectissimum servant.

Dignotio. Quæ foris & peregrinis locis adferuntur, considerare oportet, an notis respondeant à Medicis præscriptis, & in eorum cognitione exerceri, ut ex sapore & odore dignosci possint. Deliguntur plena, non cariosa, nec rugosa.

Locus. NOSTRATIA iis in locis colliguntur, quibus præstantissimæ herbæ nascuntur. Quæ certis regionibus celebrantur (ut etiam ipsæ herbæ) his locis, si fieri potest, colligi debent, quæ proximè accedant ad eorum similitudinem, quæ à veteribus commendabantur.

SICCANTUR ut herbæ: deinde vasculis vitratis, aut sacculis reponuntur, locoque sicciore, & humiditatis experte: aut charta, aut membranis aptè involvuntur.

Tempus. Legenda sunt ex fructibus summè maturis, ubi siccari cœperunt priùs quàm defluant: ex stirpibus jam siccis, nec ampliùs virentibus, qui sane in Sole suspendendi, potissimùm ex cucurbitæ, cucumeris, & hujus generis fructibus, ut eorum omnis caro exiccetur. Nostratia annum, aut vix biennium durant. Quare quotannis innovare satiùs crediderim.

Dosis calidorum.

A SEMINA semper pondere metimur: sed diversa diverso, pro natura ipsorum, & scopo, & forma remediorum. Calida & grata, ut anisum, fœniculum, ad ʒ j. vel ʒ ij. præscribuntur, ut in pulveribus post pastum. Quæ minùs grata sunt ob odorem, vel saporem, à ʒ ß. ad ʒ j. ut semen cumini, seseli Massiliensis, carvi, ameos. Quæ magis acria sunt: ut rutæ agrestis, nasturtii, thlaspi, multò minori quantitate sumuntur.

Temperatorum.

Quæ temperata sunt, à ʒ j. ad ℥ j. in internis remediis poni possunt. B In balneis verò & fotibus, vel clysteribus, ab ℥ j. ad plures: cujusmodi sunt semen malvæ, althææ, lini, bombacis, fœnigræci.

Diureticorum dosis.

SEMINA diuretica pro scopo & sua acrimonia diversis ponderibus administrari debent. Si ad ciendam urinam dentur, à ʒ j. ad ʒ iij. vel iv. exhibentur: si verò purgantibus permisceantur, ad humoris attenuationes, vel medicamenti deductionem, à ℈ j. ad ʒ j. Possent enim impedire, derivando ad renes, vim C medicamenti laxantis.

Dosis aperientium.

In aperientibus obstructiones, media quantitate poni debent. In arteriacis à ℈ j. ad ʒ j. In Bechicis à ℈ j. ad ʒ j.

Flatus discutientium dosis.

Quæ flatus discutiunt, in clysteribus, & sedantibus dolorem, & remediis aliis colicis, à ʒ ij. ad ʒ vj. in antidotis, à ʒ j. ad ʒ iij.

Calidissimorum dosis.

CALIDISSIMA semina in pulvere, ut nasturtii, rutæ agrestis, thapsiæ, synapi, erucæ, in internis remediis à ℈ j. ad ʒ j. in externis autem à ʒ ij. ad ℥ j. In decoctionibus verò intrinsecùs D sumendis à ʒ j. usque ad ʒ iij. in externis autem remediis à ʒ iij. ad ℥ j ß.

Frigidorum dosis.

SEMINA frigida majora, in cientibus urinam à ʒ ij. ad ℥ j. In pectoralibus à ʒ ß. ad ʒ ij. vel ʒ iij. In laxantibus à ℈ j. ad ʒ j. In clysteribus ab ℥ ß. ad ℥ j. In balneis ab ℥ ij. ad ℥ iv. vel ℥ vj. Frigida verò minora in internis remediis, ut pulveribus, à ℈ j. ad ʒ j. & ʒ ij. in externis à ʒ ß. ad ℥ ß. Narcotica à ʒ ß. ad ʒ ij. vel ʒ iij. ponuntur, ut in colicis: liberiùs verò in ex- E ternis remediis, videlicet à ʒ j. ad ℥ ß.

Cerealium dosis.

CEREALIA integra pugillis vel manipulis mensurantur: in balneis quidem ad manus plures: in clysteribus P. j. vel P. ij. in decoctionibus verò syruporum, injectionum, gargarismatum, ad P. j. vel P. ß.

Farinæ dosis.

Cerealia verò in farinam redacta pondere mensurantur: ut, ad cataplasmatum compositionem, à ℔ j. ad ℔ ij. Sic ad inspissationem succi herbarum, quantum sufficit, imponitur, donec mellis consi- F stentiam acquirat: ut in bechico medicamento, aut arteriaco farina hordei, vel amylum à ʒ j. ad ʒ ij. vel iij.

Leguminũ.

LEGUMINA, ut Cerealia, metiuntur: in farinam verò redacta ponderantur.

Valor, seu taxatio.

CÆTERÙM, ℥ ß. nostratium seminum à denario uno usque ad duos, vel tres ad summum vendi solet. Peregrina verò pro nobilitatis & loci ratione precio variant.

DE RADICIBUS.

CAP. V.

Electio.

A RADICES deligendæ sunt, quæ saporem, odorem, & colorem sui generis perfectissimum habeant, quæque sint benè habitæ, extento cortice, non cariosæ, non marcidæ, nec rugosæ.

Dignotio.

Exoticæ peculiaribus notis dignoscuntur.

Locus colligendi.

Colliguntur locis aptis, & terra vel sordibus purgatæ, vel inciduntur, vel inte- B græ filo trajectæ suspensæ servantur,

Locus reponendi.

loco non insolato, non infumato, non humido, non pulverulento: sed sublimi, puro, sicco, aut septentrionem, aut meridiem spectante, modò non flent austri.

Tempus colligendi.

EVELLUNTUR fructu jam deperdito, & incipiente foliorum defluvio, cœlo sereno, (pluviæ namque illas imbecilliores reddunt, & humore crudo implent) quum crudi & excrementitii humoris quàm minimùm ha- C bent, quando nec nimis molles, nec nimis duræ & lignosæ.

Duratio.

Exiguæ radices in annum servantur: majores in biennium, vel triennium ad summum. Mutandæ autem sunt intra id tempus, si anni temperies sicca fuerit: sin autem admodum humida fuerit, eo præsertim tempore, quo radices colligendæ sunt, satiùs est illis uti, quæ præcedente anno collectæ sint, modò ea, qua dictum est, ratione sint servatæ.

Dosis in apozematis.

D RADICUM dosis in syrupis, vel apozematis, est ab ℥ j. ad ℥ ij. vel ℥ iij. si pro multis dosibus paretur: si pro una dosi, à ℥ iij. ad ℥ ß. vel ℥ j. magis vel minus pro radicum natura, & viribus. Nam si cum purgantibus misceantur radices aperientes, minori quantitate ponendæ sunt. Nam si in majori quantitate ponantur, humores tenues & serosos à ventre ad renes deducendo, & derivando, alvi subductionem minuunt.

Dosis in balneis & apozematis.

E RADICUM verò quantitas in balneis, libris, vel manipulis multis mensuratur. In clysteribus verò, si pro uno clystere paretur decoctio, ab ℥ ij. ad ℥ iij. Quòd si plures clysteres ex eadem decoctione parandi sunt, vel clyster, fotus, irrigationes, enchatisinata, & balneum, dosis augenda erit. Quod ad purgantium radicum dosim attinet, suprà in Antidotario speciali dictum est.

Valor seu taxatio radicum.

PORRÒ, Aromatarii nostri ℥ ß. radicum F à denario uno, usque ad tres vendere possunt, pro locorum, in quibus colliguntur, ratione.

DE LIGNIS.

CAP. VI.

Electio. Locus. Tempus. Dosis nobilium.

LIGNA sunt partes plantarum firmissimæ, tanquam ossa in animalibus, durissimæ. Eligendum solidum, grave, minimè cariosum & corruptum. Ligna magna ex parte peregrina sunt, de quibus in Antidotario speciali particulatim tractavimus. Nostra autem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

autem ex arboribus adultis decerpenda sunt. A Quod ad quantitatem attinet, odorata, nobilia, vel preciosa pondere ʒ j. utplurimùm describuntur, ut lignum aloës, xylobalsamum, & sandali omnes. Horumque usus est non in internis solùm, sed & in externis remediis, ut in antidotis, in pulveribus cordialibus, capitalibus, in unguentis ventriculi, hepatis, & uteri. Item in epithematis cordis & ventriculi: in suffumigiis etiam usurpantur.

Ignobilium dosis. LIGNA autem crassiora, & minùs nobilia, B ex quibus decoctiones parantur, ut ligni guajaci, tamaricis, fraxini ramenta, majori pondere usurpantur, videlicet ab ℥ j. ad ℔ j.

DE CORTICIBUS.

CAP. VII.

CORTICES, quibus Medici utuntur, partim è fructibus, partim ex radicibus, partim ex ramis sumuntur.

Electio. EXOTICI eliguntur, qui nec situ obducti, C nec aqua submersi, aut excocti, nec teredine cariosi sunt.

Locus. COLLIGUNTUR, ubi eorum plantæ sunt præstantissimæ. Crassiores arborum cortices aut manu avelluntur, cùm leviter adhærent: aut cùm tenaciùs adhærent, ferro abscinduntur. Tenues verò ac membranosi abraduntur. Radicum cortices sic parantur: Finduntur radices per medium, vel pulsantur pistillo à summo usque ad imum: D deinde eximuntur medullæ, & abjiciuntur: cortices verò diligenter exiccantur, atque arculis ligneis reconduntur.

Tempus colligendi. CÆTERÙM fructuum cortices eximere convenit, cùm maximè maturescunt fructus: radicum, cùm herbæ foliis suis exuuntur: arborum verò, cùm vigent.

Duratio. SERVANTUR autem in annum.

Dosis. QUO ad dosim, nobilium corticum erit E à ℈ j. ad ʒ iij. vel ℥ ß. ut cinnamomi, nucis moschatæ, &c. Ignobilium verò arborum, & fructuum, nisi ingratitudo prohibeat, ab ℥ j. ad plures, ut guajaci, capparis, fraxini, tamaricis, &c.

DE SUCCIS.

CAP. IIX.

SUCCI ex plantis eliciuntur, virentium & tenerorum foliorum cauliúmve tritura, & manuum aut torcularis expressione. Horum statim ab expressione usus est, adservanturque aut liquidi, aut siccati, aut cum saccharo mixti in modum syrupi.

Electio. Eliguntur non vetusti, non elanguescentes, non aliena qualitatum suarum conditione. Peregrini sive externi aut odoris, saporis, coloris præstantia dignoscuntur, aut si non pulverulenti sint, alióve modo corrupti.

Tempus colligendi. Eliciuntur ex adultis potiùs herbis, jam tum ingentibus, (utpote minùs excrementitiis) nondum lignosis, aut tabescentibus. Qui liquidi servandi sunt, igne aut insolatione à crassioribus partibus repurgantur, & in phialam angusti oris injiciuntur superfuso aliquantulo oleo.

Locus reponendi. Qui sicci reponendi sunt, aut Sole, aut igne probè siccantur: tum demùm vasculis vitratis, aut pyxidibus reponuntur.

Duratio. Liquidi mutantur quotannis. Sicci verò & apud nos expressi, aut singulis annis, aut ad summum biennio.

DE LIQUORIBUS, LAchrymis, & gummis.

CAP. IX.

LIQUOR à succo differt: hic namque est, qui contusione & quassatione exprimitur; ille verò, qui incisa vel scarificata aut terebrata plantæ alicujus parte extillat sive emanat. Lachryma est, quæ sua sponte ex plantæ alicujus parte aliqua promanat, & concrescit vel in gummi, vel resinam. Liquores, lachrymæ & gummi, quæ Medicis in usu sunt, magna ex parte peregrina sunt.

Electio. Eliguntur non vetusta, non elanguescentia, & evanida, non aliena qualitatum suarum conditione, sic ut gustus judicium subeuntia, nihil resipiant.

Tempus colligendi. Liquores excipiuntur inciso per summum adolescentiæ vigorem caule.

Locus colligendi. Gummi verò genera non priùs decerpuntur, quàm concreta, ac conglobata suis stirpibus, idoneam maturitatem assecuta sint: resinæ tamen igne sæpiùs sibi concrementum adsciscunt.

Locus reponendi. Reponuntur loco sicco.

Duratio. Liquores triennio utplurimùm vigent: gummi verò & resinæ diutiùs.

Dosis. CÆTERÙM resinarum pondus, pro scopi, effectus & formæ remedii ratione, variat. Siquidem liquidæ per se assumptæ, ut larycæa, & abietina, à ℈ j. ad ʒ ij. vel ʒ iij. exhibemus, cùm detergere renes volumus: si alvum subducere, à ʒ ij. ad ℥ ß. In emplastris & unguentis ab ℥ ß. ad ℥ j. vel plures pro scopi ratione. Siccarum verò resinarum, ut picis, dosis est, & quidem in externis remediis, ut emplastris & unguentis, ab ℥ ß. ad ℥ j. vel plures.

DE ANIMALIBUS, ET eorundem partibus.

CAP. X.

F EX animalibus integris, aut eorum partibus medicamenta sumuntur.

Electio. Præferenda autem ea sunt, quæ ex animalibus mediæ ætatis, benè pinguibus, beneque habito corpore desumuntur: non ex morbidis, ætate confectis, aut cadaveribus.

Dignotio. Præstantia autem ex nativo colore, sapore & odore dignoscitur.

Locus reponendi. CÆTERÙM pauca animalia integra asservantur. Sicciora, ut cantharides, non difficulter, ubi semel probè exiccata fuerint, custodiuntur. Humidiora verò, & pinguiora, facilè corrumpuntur, putrescunt, & vermes

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

generant. Unde absynthium, & similia putredinem arcentia illis adduntur. Reponuntur autem in loco ficciore non calido.

Duratio. PARTES molles aliæ aliis diutiùs durant, nec certus terminus præfiniri singulis potest. Pleraque annum durant, quædam vel propter cœli intemperiem, vel propter malam asservationem citiùs corrumpuntur. Quotannis autem usitatè mutantur, interdum consultò: quædam diutiùs anno servantur.

B

Dosis. ANIMALIA quæ integra usurpantur, numero frequentiùs mensurantur: quæ verò mutilata aliqua parte sui, & numero & pondere: quanquam nihil prohibet etiam integra animalia, si minora sint, pondere metiri, ut cimices, cantharides, &c. Partes animalium, sive majores sint, sive minores, etiam liquidiores, ut fel, penduntur omnes: item quæ ustæ sunt, vel alio modo præparatæ: dosis earum à ʒ ß. ad ʒ j.

Parùm efficacium dosis. Quæ minus ingratæ sunt, vel parum efficaces, à ʒ j. ad ʒ ij. vel iv. præscribi possunt, ut rasura eboris, vel cornu cervi, vel unicornis, quæ quia cariùs emitur, minori pondere datur. C

Acrium, aut fœtidarum, aut nimiùm odoratarum dosis. Partes autem, quæ acres, aut fœtidæ, aut nimium odoratæ sunt, in internis remediis à gran. ij. ad ℈ j. vel ℈ ij. vel ad ʒ j. admisceri possunt, ut moschus, ambra, zibettum, castoreum. In externis verò remediis potest quantitas eorum augeri.

Intestinorum dosis. INTESTINORUM quantitas à ʒ j. ad ʒ ij. per se, vel cum vino propinatur. Verùm si opiatis, vel pulveribus inserantur, ad ℥ j. vel ij. imponi possunt, quod ad multas doses componantur. D

Pulmonum & hepatum dosis. Pulmones, & hepata, præsertim ingrata, & male olentia, siccata in furno, à ℈ ß. ad ʒ j. dantur, vel ad ʒ ij. si odoratis aliis admisceantur.

Excrementorum dosis. EXCREMENTORUM alia aliis sunt efficaciora, & magis acria. ob id diversa præscribuntur mensura, ut stercus gallinarum adversus fungos, à ʒ j. ad ʒ ij. stercus columbarum à ʒ ß. ad ʒ j. In externis verò remediis ab ℥ ß. ad ℥ ij. vel plures possunt imperari. Stercus ovis & capræ & boum nec pondere, nec mensura eadem præscribuntur. Stercus enim ovis in cataplasmatis ab ℥ ij. ad ℥ vj. stercus verò caprarum ad ℥ iv. at vaccæ ad ℔ j. vel plus, habita semper ratione quantitatis remediorum & partis, cui applicabuntur. E

Felliũ dosis. FELLA, ut acrimonia & consistentia differunt, sic etiam pondere. Fel enim avium, cùm minùs acre, tenuius autem felle quadrupedum sit, acrius verò, sed minùs tenue felle piscium: fellis quadrupedum dosis erit ʒ j. avium ʒ ij. piscium verò ʒ iij. F

Cornuum dosis. CORNUA, quia dura sunt, vel uruntur, ut ostracea, vel lima raduntur, à ʒ j. ad ʒ iij vel ʒ iv. dantur. Preciosa autem, ut unicornu, à gr. vj. ad ʒ ß. vel ʒ j. exhiberi solent, præsertim divitibus, quibus nihil carum esse potest.

Testarum dosis. TESTÆ similiter ostreorum, mitulorum, concharum, purpurarum, buccinarum, cancrorum, &c. uruntur, ut faciliùs in partes tenuissimas reduci possint, & à ʒ j. ad ʒ ij. vel ʒ iij. dantur. In externis autem remediis à ʒ ß. ad ℥ ij. A

Perlarum dosis. UNIONES verò seu perlæ, quas usus in antidotis, & pulveribus cordialibus, & quibusdam collyriis recipit, à ℈ j. ad ʒ ij. assumuntur.

DE MINERALIBUS, *metallicis, & lapidibus, & terris.*

CAP. XI.

Mineralia. Metallica. Electio. MINERALIA sunt, quæcunque ex terra effodiuntur. Metallica verò, quæ præterea possunt liquefieri concreta. Horum autem medicamentorum genus cùm plerunque peregrinum sit, de singulorum, quæ in majore usu sunt, delectu peculiariter in speciali Antidotario tractavimus: nunc saltem de dosi eorum in genere agendum esse videtur. Itaque metallica omnia, pro ratione efficaciæ & acrimoniæ, diversis ponderibus metiuntur.

Efficacium dosis. Quæ summæ sunt efficaciæ, à ʒ j. ad ℥ j. exhibentur.

Dosis parùm efficacium. QUÆ parùm efficacia sunt, magna copia imponuntur. Quæ autem possunt liquari, & emplastica sunt, ut cerussa, lithargyrum, ab ℥ j. ad ℔ ß. vel ℔ j. vel plures imponuntur.

Acrium dosis. Acria verò per se, vel ob ustionem, ut ærugo, flos æris, &c. à ʒ ß. ad ʒ ij. si fuerint abluta, majori copia. Parùm acria, ut plumbum non ustum, pompholyx, thutia, cerussa, &c. & quæ sine morsu siccant, à ʒ j. ad ℥ j. ponuntur: possunt tamen majori quantitate usurpari. Mineralia verò, ut sulphur, alumen, chalcanthum, cùm sint acerrima, non nisi in fortioribus remediis sunt usurpanda.

Causticorũ dosis. Caustica, ut chalcanthum, chalcitis, sandaracha, chrysocolla, &c. à ℈ ß. ad ℈ j. per se imponuntur: si verò mitioribus admiscentur, ad ʒ j.

Gemmarũ dosis. Preciosorum lapidum, ut smaragdi, sapphyri, &c. dosis est à ℈ ß. ad ʒ j.

Acrium lapidum dosis. Qui efficaciores sunt, & acrimoniam quandam habent, ut lapis armenius, & cyaneus, pro diversitate scopi, & præparationis ratione, diversimodè mensurantur. Siquidem in cordialibus à gr. vij. ad ℈ ß. in purgantibus verò à ʒ j. ad ʒ ij ß. pro unica dosi ponitur: in compositionibus majoribus, majori copia, pro earum scilicet quantitate. Sic ustus minori quantitate ponitur, quàm non ustus & ablutus.

Lapidũ non acriũ dosis. Lapides verò nulla acrimonia præditi, ut Judaicus, & lapis lincis, à ʒ ß. ad ʒ j. vel ij.

Terræ acris dosis. PORRÒ terra eodem pondere mensurari debet, quo lapides. Nam acris, ut ochra usta, à ℈ j. ad ʒ ß.

Terræ non acris dosis. Quæ verò sine acrimonia est, ut sigillata, rubrica fabrilis, bolus armenus, à ʒ ß. ad ʒ ij.

DE

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

DE AQUIS DE-stillatis.

CAP. XII.

HACTENUS de medicamentis, quæ natura constant, disseruimus: nunc de artificialibus tractandum venit, sumpto à fluidis, quæ intrinsecùs sumuntur, initio. Horum autem primum locum obtinent aquæ stillatitiæ, quæ ex herbis, floribus, fructibus, radicibus, liquoribus, & animalibus eliciuntur.

Electio. PRÆSTANT, quæ quasi vitreis, vel figulinis tempore, quo maximè vigent plantæ, destillantur, & quidem in balneo Mariæ, vel vapore aquæ calentis, vel cineribus moderatè calidis. Veruntamen vapore aquæ ferventis destillatæ, vires & qualitates plantarum integriùs retinent. Necessarius autem est ignis ex carbonibus accensis, & non lignis, præsertim viridibus & fumum reddentibus.

Locus repositionis. SERVANTUR in vasis vitreis, in loco temperato. Verum antequam reponuntur, per aliquot dies Soli exponi debent, vasis linteo, aut membrana perforata obturatis, ut quicquid excrementosum est, resolvatur, simulque exhalet empyreuma, quod in aquis destillatis remanserat.

Duratio. DURANT annum, plus minúsve, pro destillationis ratione. Nam in vapore aquæ calentis destillata, cùm sint excrementosa, parùm diù servari possunt: quæ verò in cineribus calidis, aut arena, diutiùs: quæ in balneo, medio modo se habent.

Dosis. CÆTERÙM aquas stillatitias omnes propemodum hodie Medici cum syrupis commiscent, ac si potandas præbent ab ℥ iij. usque ad ℥ iv. addita dimidia syrupi convenientis parte, ita ut sit dupla aquarum ad simplam syruporum mensura. Aquis quoque extrinsecùs utuntur Medici, in forma epithematis, de quorum dosi infrà suo loco. *Valor.* Æstimatur ℥ j. denariis duobus, vel tribus.

DE SYRUPIS, JULApiis, & sapis.

CAP. XIII.

Syrupus. SYRUPUS est medicamenti forma liquidior, ex succis, vel aliis plantarum partibus cum humore aliquo percoctis, & saccharatis ad saporis gratiam & custodiæ diuturnitatem. Horum autem alii simplices, alii compositi. *Syrupi simplices.* Simplices, qui ex unius simplicis decocto vel succo fiunt. Coquuntur autem succi in olla vitrata ad quartæ partis consumptionem, & depurari sinuntur: deinde hujus succi sic depurati libra cum sacchari clarificati tantundem coquitur ad justam crassitiem: cujus indicium erit, si guttula in marmor effusa hæreat: aut digitis accepta, A horum adductione & diductione fila ducat. Alii saccharum coquunt ad penidiarum usque crassitiem, deinde succum admiscent, & simul fervere semel sinunt, postea igni exemptum insolant.

Syrupi compositi. COMPOSITI, ex infusionibus, & variarum rerum decoctionibus conficiuntur, ac variè parantur. Alii decoctiones à simplicibus sine expressione effundunt, & colant, ac addito sacchаro, ut suprà dictum, vel quantum satis est, coquunt. Alii decoctum manibus, vel prælo B priùs exprimunt: expressum donec clarum fiat, purificant: deinde ad perfectionem coquunt. Hi prioribus videntur esse efficaciores: illi elegantiores. Optima ratio esse videtur conficiendi efficaces syrupos, macerare aliquandiù materias in liquore præscripto & calidè superinfuso, non nimis multo, sed quantum tegendis & humectandis materiis sufficit: deinde tanquam recentes, & virides, prælo subjicere, succum exprimere, & ut decet, percoquere, ne coquen- C do, & diutiùs fervendo multùm exhalet, & quod tenuius est, pereat. In quibusdam etiam syrupis compositis, materiæ exactissimè tritæ, & in panniculum lineum inclusæ, in syrupos adhuc ferventes imponunt, & relinquuntur ibidem, donec syrupus absumatur, ut in syrupo de cichorio cum rhabarbaro, &c. Rectiùs facere viderentur, si qui materiam illam vel dissolutam, vel laxiùs inclusam, in medio decoctionis injicerent, atque aliquantisper simul D fervere sinerent, subinde rudicula ad lebetem comprimendo, movendoque, ac tandem fortiter exprimerent.

Locus reponendi. REPONUNTUR vasis vitreis, aut figulinis vitratis, ac simplices quidem ad annum unum: *Duratio.* compositi verò, biennium. *Tempus exhibendi.* Exhibentur frequenter diluculo appetente, priùs quidem calefacti. Nonnunquam etiam vesperi, potissimùm ubi somni conciliandi gratia sumuntur.

Dosis. E DOSIS alterantium à ʒ vj. ad ℥ ij. cum dupla aquæ affectui accommodatæ quantitate: laxantium verò ab ℥ ß. ad ℥ iv. cum decoctione laxativa ℥ j. syrupi sufficit, pro unica dosi.

Taxatio. ÆSTIMATUR ℥ j. syrupi à denariis usque ad vj. ad summum. In quibus autem ingreditur cassia, aut manna, aut aliquod pretiosorum laxantium, taxabitur ℥ j. bazione unico, seu denariis decem nostratibus, aut plus, F secundùm ingredientis valorem. *Julapium.* Cæterùm Julepus Arabum potionis genus est delicatæ apud Græcos, quæ parabatur ex aqua, vino, & succis cum saccharo. Arabes id genus solùm descripserunt, quod ex aqua & succis componebatur, illudque Juleb vocarunt: Græci recentiores Julapium. Fiunt autem cum aquis stillatitiis, & horum frequentior est usus hodie: aut cum decoctionibus, & succis ori gratis. sed horum usus nullus est: nam eorum loco syrupo simplici utimur. Sumitur autem in julapiis conficiendis æqualis aquæ cum sacchаro

quantitas, & ad syrupi consistentiam coquuntur: deinde in vasis vitreis (ut syrupi) vel figulinis vitratis ad annum reponuntur.

Usus. QUOD ad syruporum & julapiorum usum attinet, succos corporis purgationi præparant, meatus reserant, obstructiones levant, humoris lentitiam dissecant & detergunt, materiam in corporis habitum digerunt, dissipant, qualitatibus suis intemperiem oppugnant: & quod non parvi est momenti, quiddam etiam lævissime educunt, ut his omninò nominibus in purgationibus ipsis non parvo sint usui.

Rob. PORRÒ Rob aut sapa, succus est fructuum, Solis aut ignis calore inspissatus, ut asservari possit, & eo uti liceat in oris præsertim morbis, aut per se, aut cum melle, aut saccharo, aut sapa. Perfectæ coctionis indicium est, si tantùm inspissata sit, ut frigefacta unitatem quandam, & mellis crassitudinem adipiscatur. Reponuntur, ut julapii & syrupi, ad annum unum, vel ultrà.

DE DECOCTIS, SEU *Apozematis.*

CAP. XIV.

Decoctorum & syruporū differentia. DECOCTA (quæ Græcis Apozemata dicuntur) cum syrupis compositis magnam habent cognationem, à quibus tamen differunt duratione, suavitate & consistentia. Siquidem syrupi, ubi ritè fuerint cocti, ultra annum etiam quandoque durant. Decocta verò vix per septimanam servari possunt. Syrupi plus sacchari recipiunt, quàm decocta: ideoque suaviores, & gulæ gratiores. Syrupi præterea ad justam spissitudinem coquuntur, decocta verò non.

Decoctorum compositio. Fiunt decocta ex foliis, floribus, radicibus, fructibus, seminibus, corticibus, lignis: interdum etiam succis: rarò ex liquoribus, gummis, resinis: rarò item ex animalium partibus: rarissimè ex terris & metallicis corporibus. Coquuntur autem hæc nunc ex aqua, tum simplici, qualis fontana, pluvia: tum medicamentosa, qualis ex plantis destillata, marina, salsa, sulphurea, aluminosa: nunc ex alio humore, ut sero lactis, vino, aceto, lixivio, &c.

Ingredientium dosis. Foliorum autem quantitas manipulos quinque ad summum: florum pugillos quatuor: radicum uncias tres, ad summum quinque: seminum drachmas quatuor aut sex non excedat. Aquæ mensura rarò libras duas, vel ad summum tres, superet. Cæterùm initiò omne meditullium lignosum, durum, vetustum ex radicibus auferendum, (alioquin in recentibus relinquendum) atque radices, semina, cortices lignorum mediocriter comminuenda, & si quæ sunt crassioris substantiæ, & inodora, primo loco cocturæ committenda:

Ordo in coctura qualis servandus. deinde quæ rarioris materiæ existunt, veluti ra-

A dices graciles, & fructus aliquot: postremò flores, herbæ, & radices odoratæ, fructus, cortices peregrinæ & odoratæ, aromata, & id genus alia imbecilla. Quæ verò mucorem de se præbent, qualia sunt ficus, myxa, semina citoniorum, lini, fœnigræci, tragacanthum, gummi Arabicum, ad finem quoque injicienda, aut (quod satius) in panno lineo raro & laxo ligata, longo & contumaci filo appenso coquenda.

Modus coquendi. COQUUNTUR autem omnia in olla vitrata ad tertias, interdum ad dimidiæ partis B consumptionem: postea colo transfunduntur, adjectaque sacchari convenienti quantitate, decoctum dulce redditur, & cum ovi albo ab omni spurcitia mundatur, & pro qualibet una dosi decocti ℥ j. syrupi convenietis commiscetur.

Decoctorum purgantium componendi ratio. COMPONUNTUR etiam decocta quędam purgantia, non multùm à jam commemoratis variantia, nisi quòd in illorum compositione di-C ligenter ad pondus purgantium medicamentorum sit respiciendum, adjectis semper iis, quæ vim eorundem infrænant, atque vehementiam remittunt.

Locus reponendi decocta. PORRÒ debent decocta conservari in vasis vitreis, diligenter obturatis, loco frigido, aut arena sepeliri, si diutiùs sint asservandi. *Duratio.* Servantur autem vix, ut antea dictum, per septimanam.

Tempus exhibendi. Dosis. ASSUMUNTUR autem instar syrupo-D rum, diluculo appetente, pondere trium, aut quatuor, aut quinque unciarum, priùs calefacta.

DE INFUSIONIBUS, *seu Dilutis.*

CAP. XV.

Infusio quid. INFUSIO, quæ & maceratio, & irrigatio, & di-E lutum nonnunquam appellatur, est liquor, in quo medicamenta certo tempore citra elixationem macerantur. Infunduntur autem seu macerantur eædem materiæ, quæ in decoctis seu apozematibus decoquuntur: atque vel simplices, *Infusio duplex.* & infusio simplex dicitur, vel diversæ, ac infusio composita appellatur, aut in vino, aceto, sero, aqua destillata aut alio quodam liquore. Utrunque infusorum genus sæpiùs à Medico præscribitur, in quo humore, qua quantitate, qualitate F item, calidéne an frigide, quantoque tempore fieri debeant: item quales fieri debeant expressiones, fortes an imbecillæ. Hæc autem omnia diligenter perfici debent: & si quando contingat, ut in medicamento non sit expressa quantitas, qualitas & tempus: aut si scribatur, Infunde secundum artem, tenta quãtitas aquæ sumenda est, ut medicamenta, quæ maceranda sunt, operiat.

Medicamẽta sicca quãdiu, & quo- RADICES, fructus, ligna, aut cortices, sicci, & sæviente hyeme, macerari debent primùm contusa & confracta, aqua tepida aut calida,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

modo macerãda, & exprimenda. calida, per vigintiquatuor horarum ſpacium, aut ſupra cineres, aut ſuper fornacem, aut in vaſe calido, aut ad Solem, aut loco calido.

Recentia quomodo & quandiu infundenda. Flores, herbæ, aut fructus recentes, & æſtivo tempore, macerantur in humore frigido duodecim horarum ſpacio. In utrisq; expreſſio fortis facienda eſt.

Purgantia quandiu irriganda, & quomodo exprimenda. Medicamenta purgantia, veluti rhabarbarum, agaricum, & ſimilia, craſſiùs aut minutiùs confringuntur ex Medici præſcripto: deinde macerantur, hyeme horis duodecim, æſtate ſex. Expreſſio autem magis aut minùs fortis eſto pro Medici præſcripto. Nam quæ ſaltèm colantur, & non exprimuntur, imbecilliora ſunt, ſed tenuiora & jucundiora: quæ verò exprimuntur, valentiora exiſtunt, & minùs jucunda, prout expreſſio magis aut minùs fortis eſt.

Doſis purgantium. Observandum etiam venit, ut purgantium medicamentorum pondus ritè ſervent, & ut iis commiſceantur, quæ vehementiam eorum *Infrænãtia.* infrænare poſſunt, de quibus omnibus in ſpeciali egimus Antidotario.

Duratio. Cæterùm omnes infuſiones recentes fieri debent, non autem eæ ſumendæ, quæ tempus legitimum prætergreſſæ ſint: nam facilè corrumpuntur. Quòd ſi conſervandæ ſint, vas arena obruendum eſt: nam ſic meliùs perdurant.

Tempus aſſumendi. Quantitas. Sumuntur autem calidè, tempore matutino, & ſtomacho vacuo, ſicuti ſyrupi & apozemata, ab ℥ iij. ad ℥ iv.

DE CLYSTERIBUS.

CAP. XVI.

De Medicinis artificialibus liquidis, quæ per os ſumuntur, quatuor præcedentibus capitibus diſſeruimus: nunc de iis, quæ per anum induntur, clyſteribus ſcilicet, agendum eſt.

Clyſter. Clyster, Latinis Ablutio, Enema, Injectio dicitur. Medici hujus temporis clyſteris, & enematis vocibus Græcis potiùs quàm Latinis *Clyſterum compoſitio.* utuntur. Etſi varia ſint enematum genera, tamen ex quatuor potiſſimùm rebus componuntur: videlicet liquore, ut juſculo aliquo, vel decocto: medicamentis purgantibus: oleis, & ſale: quæ omnia pro morbi diverſitate variãtur. Interdum etiam mel, aut ſaccharum, aut vitelli ovorum, aut butyrum, aliaque ejus generis, prout morbus poſtulat, adjiciuntur. Singula tamen eorum, quæ jam ordine recenſuimus, certa quadam ponderum ratione permiſcentur. *Decocti doſis.* Nempe juris decocti, aut liquoris libra magna ex parte, una, aut plus minúsve, pro corporis magnitudine, ventris plenitudine, morbi natura, & ætatis ratione. Siquidem in procerioribus, & magnis inteſtinorum inanitionibus, uſque ad ℔ j ß. infundimus. At in affectibus, qui cum fluore ſunt, cùm inteſtina eluere volumus, & injectionem citò reddi, majorem quantitatem imperamus. Id etiam obſervatur in ulceribus detergendis, præſertim quæ altiora inteſtina obſederunt. In aliis autem affectibus, quibus diutiùs clyſteres retineri oportet, minorem quantitatem præſcribimus, ut in colicis doloribus, magna ventris plenitudine gravidis, in enterocele. Idem etiam intelligendum, cùm juſculum, ſeu brodium nutritionis gratia injicimus. Similis eſt puerorum ratio, quorum clyſteres eadem, vel minore quantitate contenti ſunt.

Purgãtium doſis. Medicamentorum pondus, verè genuinum, ad ea, quæ devorantur, exiſtit: videlicet purgantium ſimplicium, ut agarici, turpeti, colocynthidis ad ʒ ij. vel ʒ iij. compoſitorum verò, ut hieræ picræ, diaphœniconis, benedictæ, &c. ad ℥ j. vel ℥ j ß. plus minúsve pro virium ratione, & morbi vehementia. In febribus enim, & debilibus, ſenibus, co[illegible]entibus, & inteſtinorum mordicationib[illegible]inorem doſim præſcribimus: econtrà in apoplecticis, lethargicis, coxendicum doloribus, & in iis, qui exitiale venenum hauſerunt, majorem doſim imperamus.

Olei menſura. Oleorum utplurimùm ℥ iij. Pinguedinum, mellis, butyri, ſacchari ℥ j. aut ℥ ß. Vitelli ovorum maxima ex parte, duo, aut tres. *Salis quantitas.* Salis communis ʒ j ß. plus minúsve, prout facultatem excretricem proritare neceſſe eſt. *Tempus injiciendi clyſteres.* Cæterùm omnia in mortario diligenter permiſcenda ſunt, & ſi quid craſſi, aut terreni in fundo reſederit, abjiciendum: reliquum autem moderatè calidum, per veſicam, vel ſyringam, duabus vel tribus horis ante cibum injiciendum. *Tempus detinendi.* Detinendi verò tempus non unum idemque eſt: ſed pro eorundem diverſitate variatur. Quibus enim abluendi & extergendi vis ineſt, hi ſupra horæ dimidium in corpore haud retineantur. Dolores mitigantes longiori tempore detineri debent. Omnium longiſſimo, quibus glutinandi eſt facultas. Quibus purgandi vis ineſt, ſua ſponte erumpere ſolent. Quòd ſi tamen diutiùs in corpore cunctantur, glandem ſupponere convenit, ut facultas expultrix excitetur, noxiaque tandem expellantur.

DE GARGARISMATIS.

CAP. XVII.

Gargariſmatũ compoſitio. Ex genere particulariter evacuantium medicamentorum ſunt gargariſmata, quorum mixtura conſtat ex decoctis, vel aquis ſtillatitiis & aridis medicamentis in pulverem redactis, quibus pro affectus diverſitate, aut additur mel roſatum, vel mel anthoſatum, ſyrupus de ſtœchade, è calamintha, vel diamoron, vel ſuccus è ribes, vel oxyacantha, vel hiera picra, &c. *Doſis.* Horum autem pondus nullum certum obſervatur. Sunt tamen, qui liquorum triplum pondus ſimplo antidotorum, ſuccorum medicatorum & ſyruporum debere reſpondere velint. Verbi gratia, ſi ſyruporum [illegible] antidotorum, ſuccorumque medicato-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

rum ℥ ij. fint, liquorum esse debent ℥ vj. Sunt etiam, qui decocti ℔ ß. & aridorum medicamētorum ʒ ij. vel iij. præscribere solent.

Duratio. *Tempus usurpandi.* Corrumpuntur gargarismata brevi tempore: ideò recenter parari debent. Tempus autem usurpandi conveniens matutinum est, & vespertinum ante cibum.

Usus. Usus verò horum in affectibus capitis, faucium oris, cùm scilicet pituitam ex cerebro elicere, vel faucium & oris tumores inhibere, vel discutere, vel ulcera detergere & consolidare volumus.

DE CAPUT-PURGIIS, *sive errhinis liquidis.*

Cap. XIIX.

Errhinorum tria genera. *Caput-purgia.* Errhina sunt medicamenta, quæ naribus inseruntur, à quibus nomen acceperunt. Horum cùm tria sint genera, alia liquida, alia solida sive coacta, alia dissipata: de liquidis seu fluidis hoc loco tantū agemus, de reliquis verò duobus suo loco tractabimus. Itaque Errhina liquida sunt, quæ Medicis Caput-purgia voce conficta appellantur. Fiunt autem vel ex humidis solis, vel aridis & humoribus simul ad unguenti spissitudinem mistis. Humida, ex quibus componuntur, sunt succi herbarum: videlicet betæ, anagallidis, cucumeris sylvestris, brassicæ, majoranæ, sambuci, sabinæ, nigellæ, liquoribusque iis similibus. Horum sufficit una vice semunciam infudisse. Admonendi sunt, qui sumunt, ut os aqua compleant, ne scilicet è naribus per meatus in os perfluant succi: capitque in posteriora reclinandum. Arida verò, quæ humoribus commiscentur, sunt piper, nigella, nitrum, castoreum, pyrethrum, elleborus albus, carpesium, zingiber, radix iridis, acori, pulegium, origanum, calamenthum, agaricum, colocynthis, &c. Ex his, inquam, errhina ad unguenti spissitudinem formantur. In usu, panno lineo aut serico penicilli instar formato oblinuntur, & naribus conduntur. His quidem omnibus stomacho jejuno utendum est, & non nisi postquam corpus universum, aut venæ sectione, aut purgatorio medicamento evacuatum fuerit. Dosis verò ingredientium ex Antidotario speciali cuivis facilè patebit.

Caput-purgia ex quib. parentur. *Dosis.* *Tempus usurpandi.* *Ingredientium dosis.*

Usus. Cæterùm errhinorum usus est, in diuturnis capitis affectibus, præsertim morbo comitiali, oculorum hebetudinibus, narium obstructionibus & ulceribus odoratus difficultate, convulsione cynica, & morbo regio, &c.

DE EPITHEMATIS.

Cap. XIX.

Hactenus de medicamentis fluidis, quæ intrinsecùs sumuntur, actum est: nunc de iis, quæ forinsecùs apponuntur, tractandum esse videtur, sumpto ab epithematis exordio.

A Epithemata, veteribus Malagmata, recentioribus verò Irrigationes & Irrorationes dicuntur. Componuntur ex stillatitiis liquoribus affectui, & parti propriis, adjectis pulveribus, vel speciebus aliquot, interdum etiam vino, & croco, interdum aceto, pro partis affectæ natura. Quibus omnibus simul mixtis & agitatis, intinguntur panni linei tepide, ac madefacti, leniterq; expressi, parti applicantur, & subinde mutantur, ne calefacti corpus calefaciant. Admoventur hodie sæpiùs jecori & cordi epithemata: rariùs autem fronti, pectori, ventriculo, lieni, renibus, & testibus. His quæ cordi applicantur, aliquid vini optimi & croci miscetur: iis verò quæ jecori, vel lieni, aceti parum (ut nimirum ad jecur, vel lienem, & corporis interiora vim medicamētorum deducant) & adstringentia aliqua: quæ autem ventriculo, adstringentia aromatica ad robur parti inducendum.

Epithemata. *Epithematis compositio.* *Locus.*

C Applicantur autem post evacuationem factam, vel post sanguinis missionem: & potissimùm in febrium statu, in quo omnia sunt sævissima. Frequenter iis utendum serò & manè. In summa, quoties pars aliqua inflammatur, aut alia calida affectione afficitur.

Tempus applicandi.

Dosis. Mensura epithematum libram non excedit: communiter autem semilibram, vel ℥ x. continet. Sic autem ea magna ex parte miscentur, ut libræ uni liquorum ℥ j ß. aut ʒ ij. specierum respondeant. Quæ vinum & crocum D (ut cordialia epithemata) recipiunt, eum modum in illis miscendis servant, ut libræ liquorum uncia una vini, & croci aliquot grana adjiciantur; quæ verò acetum (ut in epithematis hepaticis & spleniticis) exposcunt, iis pro ℔ j. aquarum ℥ ß. aceti sufficiet.

Usus. Utimur autem his in febribus hecticis & squalidis, ardentibus, pestilentialibus, viscerum inflammatione, & totius corporis incendio: item in cordis palpitatione, cardiaca passione, erysipelate, & virium imbecillitate, &c. E

DE FOMENTIS.

Cap. XX.

Epithematis similia sunt fomenta, quæ à fovendo dicta sunt, quòd scilicet suo calore partes corporis, quibus applicantur, foveant. Græci πυρίας vocant. Sunt autem duplicia, humida F nimirum, & arida: hæc nihil ferè à sacculis, de quibus suo loco tractabimus, distant: illa verò, de quibus hoc capite agimus, fiunt vel ex aqua calida, vel vino, vel oleo, vel decoctis herbarum, florum & seminum, ad tertias vel dimidias, interdum etiam ex decoctis cataplasmatum, quę vel in vesica bubula, vel vasculo æreo, aut fictili, aut vitreo posita, aut spongia, aut filtro, vel panniculis seu linteis duplicatis, aut triplicatis excepta, parti affectæ admoventur, videlicet oculis, thoraci, ventri, jecori, lieni, renibus, vesicæ, utero, &c.

Fomēta unde dicta. *Fomenta ex quib. fiant.* *Partes quibus applicentur.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Tempus. FOMENTIS sæpè utimur, antè quàm vel cataplaſmate, vel unguentis utamur, quò pori aperiantur, partes relaxentur, & quodammodo viam muniant aliis remediis. Ante tamen corporis evacuationem non ſunt temerè adhibenda: tunc enim plus humorum ad calefactam partem trahetur, quàm id ſit quod diſcutitur. Præterea in febribus ante acceſſionem ipſis utendum, ſed non ſtatim per initia, neque cùm copia humorum in toto corpore ſuperat.

Doſis. FREQUENTER autem ſunt mutanda, ne refrigerata lædant.

QUOD ad ingredientium quantitatem attinet, pro ſingulis manipulis, vel duobus herbarum, libra una humoris addenda eſt.

Uſus. CUTIM rarefaciunt, & tranſpirabilem reddunt, ſanguinem & bilioſiorem ſuccum qui eſt in inflammationibus attenuant, crudum humorem concoquunt, emolliunt, & per halitum digerunt, quibus de cauſis dolores leniunt, & ſedant.

DE EMBROCHIS.

CAP. XXI.

Embrocha quid. EMBROCHA, Latinis perfuſio, & irrigatio, eſt ubi ex alto pluviæ inſtar in partem aliquam fit deſtillatio: à verbo βρέχω, quod pluo ac irrigo ſignificat. Differt à fomento humido, quòd hoc ſpongia, vel pannis denſis, in decoctione madefactis utamur, illa verò pars ex alto irrigetur.

Embrocha ex quibus componatur. Pars cui applicetur. COMPONITUR ex herbis, floribus, radicibus, ſeminibus, & id genus aliis, decoctis in aqua, aut vino, aut lixivio, vel oleo. Utimur iis calidis: & quidem in capitis malis, aliarumque partium fracturis & contuſionibus.

Doſis. ADJICITUR autem magna ex parte ad manipulos duos plantarum, libra una liquorum, atq; quoad medietas abſumatur, decoquitur.

DE INSESSIONIBUS.

CAP. XXII.

Inſeſſus quid. INSESSIO, inſeſſus, Græcis ἐγκάθισμα, quemadmodum à fomentis materia non differt, ita formâ cum balneo convenit, ut ſit quaſi dimidium ſolium, cui ægri ad ventriculum uſque tantummodo inſideant, cruribus, & brachiis exemptis: vulgò appellant ſemicupium.

Inſeſſus ex quibus componantur. Doſis ingredientium. Tempus inſedendi. Fiunt ex decoctione herbarum, florum, radicum, & ſeminum, quæ omnia pro morbi natura variantur. Herbarum autem quantitas ſit à manipulis quinque ad iix. vel decem: radicum ab ℥ ij. ad ℥ iv. ſeminum à ʒ vj. ad ℥ v. vel ℥ vj. aquæ verò, quantum pro inſeſſu ſufficere videtur. Imponuntur medicamenta ſacco, & in aqua ad tertias uſq; coquuntur. Utimur his temperatè calidis, duabus aut tribus horis ante cibum, corpore priùs purgato, vel ſaltèm alvi & veſicæ excrementis depoſitis: non autem, ubi crudis & malis humoribus corpus eſt refertum.

Mora in inſeſſu. Mora autem in eo ad horam eſſe de- A bet plus minúsve, tum pro affectus vehementia, tum virium imbecillitate.

Uſus. CÆTERÙM inſeſſionum uſus expetitur aut ob balneorum defectum, aut virium imbecillitatem.

DE BALNEIS.

CAP. XXIII.

Balneum quid. BALNEUM eſt remedium totius corporis B aqua vel vapore irrigati, vel ad deterſionem, vel dolores, vel laſſitudines, vel cutis vitia, vel corporis totius intemperiem.

Balnea naturalia. Artificialia. Soliũ quid. Laconicum quid. Sunt autem vel naturalia, vel artificialia. Naturalia dicuntur, quæ per ſe, aut ſpontè, naturaliterque proveniunt, & thermæ vocantur, à thermon Græcè, Latinè calor. Artificialia verò, aut aërea, ut Laconicum, vel liquida ſeu aquoſa, ut ſolium, quod nihil aliud eſt, quàm vas, in quo homines ſedentes lavantur: labrum, lava- C crum, piſcina, & tina appellatur. Laconicum verò nominamus locum undique vallatum, cujus aër per medium calefit, ſive ab igne, ſive ab aqua fieri contingat.

Balnea ex quibus conſtent. NATURALIA conſtant ex ſulphure, vel alumine, vel ſale, vel nitro, vel bitumine, ære, ferro, cupro, auro, vel ex his miſtis. Artificialia verò vel ex ſimplicibus, ut aqua ſimplici calida, vino, lacte, oleo: vel compoſitis, ut herbis, floribus, fructibus, ſeminibus, radici- D bus, corticibus, ſuccis herbarum, mineralibus, & id genus aliis, ſacco impoſitis, atq; in aqua ad tertias uſque decoctis.

Doſis ingredientium. Liquoris quidem quantitas pro balneo conveniens eſſe debet, & non ultra ventriculi orificium ſedentis progredi: herbarum verò à manipulis v. ad M. x. vel M. xv. plus minúsve pro morbi natura, & virium robore: florum à P. ij. ad P. x. vel xij. radicum ab ℥ iij. ad ℔ iij. vel iv. vel v. ſeminum ad ℥ j. leguminum ab ℥ vj. ad ℔ ij. mineralium ab ℥ iij. ad E ℔ iij. &c.

Tempus balneandi. CÆTERÙM tempus laconici conveniens eſſe videtur hyemis & Veris principium, vel quod neque frigore, neque æſtu nimio excedit. Solii verò, Ver, æſtas, & æſtatis finis, corpore priùs evacuato: non autem adhuc ex labore itineris defatigato, vel repleto, vel crudis & malis humoribus referto. Hora diei commoda, matutina eſt poſt Solis ortum per horam unam, ſtomacho vacuo (in balneo namq; F neque comedendum, neque bibendum, neque dormiendum, ne actio balnei impediatur) alvi & veſicæ excrementis priùs depoſitis, natura, vel arte. Veſpertina verò hora ea conveniens eſſe videtur, in qua prandii digeſtio completa eſt.

Mora. MORA autem in balneo matutina prolixior ſit veſpertinâ, manè videlicet ab una hora uſque ad horas duas, vel tres, plus minúsve pro ægri natura, & virium robore. Siquidem bilioſi, macilenti & debiles longam moram non ferunt: contrà fortes, pingues, frigidi &

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

humidi longiorem. Vespertina mora duarum horarum ad summum.

Laconici usus. PORRO laconicum materias per totum corpus calefacit, fundit & evacuat, cutim laxat: confert crassis & pinguibus, & minus quàm par est exercitatis.

Solii usus. SOLIUM aquæ dulcis moderatè calidum pueris ac senibus confert, calefacit & humectat, lassitudinem solvit, mitigat, plenitudinem discutit, duras partes emollit, flatus discutit, somnum provocat: tepidum verò humectat & infrigidat: febribus exiccantibus, hecticis & vehementibus Solis exustionibus confert: quod verò justo calidius est, calefacit quidem, sed non perinde humectat.

Balnei ex lacte usus. BALNEUM ex lacte, ad emaciatos, viribus destitutos, & alimenti indigos: ex ejus sero, ad pruritum & calorem cutis, maxime ad puerorum exanthemata. *Balnei ex vino usus.* Balneum ex vino ad membra debilia corroboranda.

Balnei ex oleo usus. BALNEUM ex oleo febribus cum frigore accidentibus, doloribusque nervorum inde ortis, confert: item convulsioni ex punctura, aut vulnere factæ: calorem nativum roborat: materiam noxiam resolvit: articulorum doloribus prodest, &c.

Naturaliũ balneorum usus. THERMÆ in universum omnes exiccant, sed quædam cum exiccatione egregiè simul calefaciunt: quædam exiccando constringunt: sed de his abundè in speciali Antidotario.

DE LOTIONIBUS.

CAP. XXIV.

Lotiones ex quibus componantur. LOTIONES quodammodo balnea particularia sunt. Abluuntur enim caput, axillæ, manus, pedes, & naturalia. Capitales ablutiones, ex herbis, & floribus capitalibus in lixivio coctis, componuntur: axillarum, ex adstringentibus, ut oleastro, lentisco, additis quibusdam odoratis, ut rosis, in lixivio: pedum verò, ex herbis, floribus, vel calidis, vel frigidis, in aqua vel lixivio bullitis. *Dosis.* Horum autem quantitas communiter à manipulis iv. ad M. iix. vel M. x. Qui frigidi & humidi natura sunt, capitalibus lotionibus rarius: qui verò calidi & sicci, frequentius utantur.

Tempus lavandi caput & pedes. CAPITIS autem lotiones calidè exhibendæ manè ante cibum, corpore recrementis vacuo, sic tamen, ut statim caput abstergatur linteis calidis, & exiccetur: pedum verò lotiones, manè, vel vesperi ante cibum, vel etiam ante somnum: non autem pedes rursus abstergendi, sed linteo humido involvendi sunt. *Usus.* Lixivia sudores & sordes capitis detergunt: & cutis meatus reserant. Pedum verò ablutiones, humores ex supernis partibus ad infernas eliciunt, lassitudinem discutiunt, somnum conciliant.

DE OLEIS.

CAP. XXV.

ABSOLUTA de medicamentis fluidis, non pinguibus, tractatione, de pinguibus nunc, nimirum oleis, disserendum est. *Oleũ quid.* Itaque Oleum simpliciter & propriissimè Galeno dicitur, quod ex maturis olivis est expressum, omnis verè excedentis qualitatis expers. Nobis verò hîc dicitur quicunque succus oleaginosus, unguinosus, & pinguis, sive expressus, sive destillatus, sive quocunque alio modo paratus. Horum alia simplicia, alia composita.

Olea simplicia. SIMPLICIA vocantur, quæ ex fructibus expressa sunt sine ulla alia admistione, aut quæ ex oleo conflata sunt, in quo macerati flores, vel herbæ unius generis insolantur, aut coquuntur.

Composita. COMPOSITA ea sunt, quæ multa medicamenta simplicia, & odorata recipiunt, quæque plerunque igni parantur: hæc apud veteres unguenta nuncupabantur, quòd reciperent aromata & lachrymas. *Olea ex quibus parentur.* Fiunt olea ex floribus, herbis, seminibus, fructibus, aromatis, lignis, metallis, &c. & hæc quidem vel per expressionem, vel macerationem, vel destillationem.

Olea per expressionem parandi modus. EXPRIMUNTUR olea hoc modo: Accipitur semen aliquod, seu fructus, à cortice duriore purgatus, & contunditur calido pistillo in mortario calido: contusum per setaceum pannum torculari ligneo, si vulgaris est materia: sin preciosa, stanno obducto exprimitur. Quod si materia exprimenda aridior est, ut semen lini, torreri hinc probè in lebete agitando, & versando, debet: deinde fervens prælo subjici, & exprimi involuta setaceo.

Olea per macerationem parandi modus. MACERANTUR simplicia in oleo communi recenti, flores aut herbæ, ita ut oleo integantur, frigidæ quidem in oleo lavato, calidæ verò in oleo puro: deinde insolantur per aliquot dies, & facta expressione valida, herbæ abjiciuntur, & recentes immittuntur, idque sæpius: aut coquuntur in duplici vase, donec flores vel herbæ immissæ tenerescant, deinde exprimuntur, recentesque injiciuntur & coquuntur sæpius: id autem fit ob temporis angustiam, aut quia subitò eorum usus requiritur, aut quia flores, vel herbæ, quæ medicamentum ingrediuntur, non sunt tam diuturnæ, ut macerari & insolari possint, quantum necesse est. Composita magna ex parte coquuntur, admista oleo, aqua, aut vino, aut infuso, aut decoctione aliqua, pro medicamenti præscripti ratione. Coquuntur autem lento igne ex carbonibus conflato, donec omnis ferè humor, qui admistus est, consumatur: aut coquuntur in vase duplici: quod præstat.

Olea per destillationem parandi modus. QUÆ per destillationem parantur olea, aut per ascensum, aut descensum destillantur. Nam quæ contumacius reddunt oleum, ut

ut ligna, per descensum extorquentur: quæ verò faciliùs, ut semina, & aromata, per ascensum. Eliciuntur autem in arena calida, quorum destillandi modum in tertio libro expediemus.

Locus. Expressa & macerata olea reponi debent vasis vitreis, vel figulinis vitratis: destillata verò in vasis vitreis, angusto ore, benè obturato: servantur hæc diù: illa verò durant annum unum.

Tempus. B Quæ ex fructibus & seminibus temperatæ qualitatis fiunt, quale est oleum amygdalarum, sesaminum, elici debent, cùm horum usus necessarius est: nam si antè extrahantur, novas acquirunt qualitates.

Quantitas, seu mensura olei. Quod ad quantitatem attinet, non una describitur mensura, sed pro natura olei, & medicamenti forma & scopo variatur.

Olei communis temperati dosis. Oleum enim commune, per se vel cum aliis commixtum usurpatur, ut in clysteribus. C Si per se, à ℔ ß. ad ℔ j ß. injici debet, pro ratione ætatis, corporis mole, & ventris repletione, ut suprà in capite de clysteribus dictum. Si verò aliis commisceatur, ut vino, vel decocto, tum ad doloris lenitionem, æquis partibus, ad mollitionem verò excrementorum durorum, ad ℥ iij. injici debet. Idem de omnibus temperatis oleis sentiendum est: ut chamæmelino, amygdalino, liliorum, & seminis lini. Aliorum autem multùm calefacientium, tertia D pars sufficiet suprà dictæ dosis, vel dimidia, nisi morbus extremus esset, in quo licebit communem dosim usurpare ad ℥ iij. Minuitur verò quantitas, quando ex decocto pingui clyster paratur, vel quando butyrum, vel axungia porci admiscetur.

Externorum dosis. In unguētis. In ceratis. In emplastris. In externis verò remediis, ut unguentis, & linimentis, pro ℥ ij. olei, addimus ceræ ℥ ß. In cerato verò pro ℥ ß. olei, ceræ vetustæ & duræ ℥ ij. adduntur. In emplastro, aliquando æ- E qualis mensura olei, & ceræ, vel ejus rei, quæ ceræ vices gerit, datur. Si emplastrum fiat ex decoctione herbarum, radicum, vel seminum, pro ℔ j. olei, M. j. herbarum injici potest. Quòd si in decoctione fuerit aliquod viscidum, ut radix althææ, ceræ quantitas minui potest, pro regione, & tempore, & iis quæ admiscentur. Quòd si axungia addatur, olei quantitas est minuenda, vel ceræ quantitas augenda ad dimidium.

In metallicis, aridis, vel acribus. In metallicis autem, aridis, vel acri- F bus, oleum majore quantitate ponendum: quia multum olei imbibunt, & acrium frangitur acrimonia. Augendum verò, vel minuendum pro consistentia, vel natura miscendorum, vel pro fine & scopo. Nam si ad sedandum dolorem, vel emolliendum, vel relaxandum, plus olei: si verò ad constringendum, vel siccandum, minus ponendum est.

Valor, seu taxatio. Cæterùm, per expressionem, vel macerationem factorum oleorum ℥ ß. communiter æstimatur denariis quatuor nostratibus: destillatorum verò, & quidem preciosorum, gut- A ta unica denario uno, plus minúsve pro olei præstantia.

Usus. Porrò, oleorum usus est frequentissimus, ita ut illis solis aliquando utamur ad dolores, asperitates, & alios multos affectus curandos: sæpiùs autem ad unguentorum, ceratorum, & emplastrorum confectionem.

DE PULVERIBUS *& speciebus aromaticis.*

CAP. XXVI.

Hactenus fluida medicamenta expedivimus: nunc ad minime fluida accedentes, primum de dissipatis, hoc est, pulveribus; deinde etiam coactis, tractabimus.

Pulveres. Pulveres Arabibus Suffuf, & Alcohol, & quæ ex rebus aromaticis constant intrò su- C mendis, nostris Species dicuntur.

Species & pulveres quomodo differant. Verùm species & pulveres differunt, sicut compositum & simplex. Sunt enim species, pulveres compositorum medicaminum mixti, sed nondum humida aliqua materia uniti. Vocantur & composita quædam pulveres, ut pulvis senæ, &c. Species omnium ferè aromaticorum in usu & promptu esse solent, opiatorum nullæ, catharticorum paucæ.

Pulveres ex quibus componantur. Pulverum autem alii intra corpus assu- D muntur, alii foris applicantur. Qui per os sumuntur, aut vim alterandi, aut purgandi obtinent. Alterantes ex aromaticis componuntur: purgantes verò ex medicamentis purgantibus, vel speciebus compositorum, additis semper iis, quæ vehementiam eorundem remittunt.

Qui extrinsecùs apponuntur, ex variis medicamentis commiscentur simplicibus, iique diversis corporis administrantur partibus, ve- E luti qui à vulgo Medicorum & Pharmacopœorum epithemata cordialia, & hepatica vocantur.

Alii sunt utiles ad vulnera, & ulcera, idque in variis corporis partibus, & varias ob causas, ut pulveres capitales, adstringentes, sarcotici, erodentes. Hi autem ex selectissimis fiunt medicamentis, plus minúsve tritis, pro medicamenti præscripti scopo, eoque ordine, & diligentia, quo libro tertio, capite de tritura, F dicetur.

Locus reponendi. Duratio. Cæterùm, reponuntur pulveres seu species sacculis coriaceis benè consutis, aut, quod magis probatur, vasis vitreis, optimè clausis: vel stanneis, vel pyxidibus ligneis. Verùm singulis annis utplurimùm renovari debent. Qui foris applicandi sunt, quòd frequenti in usu non sint, neque magna eodem tempore copia opus sit, primùm componi solent, cùm iis utendum est.

Tempus utendi. Intrinsecùs sumendi dantur in vino, jusculo, syrupo aut alio liquore conveniente,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Mensura seu dosis. idque jejunis & diluculo appetente, à ℈ j. ad ʒ j. siquidem suaviores sint, ut species diamarg. frigidi, aromatici rosati, diarrhodon Abbatis, triasandali. Efficaciores verò, ut diagemmæ, diacameron, à ℈ ß. ad ℈ ij. Species cordiales suaviores, in potionibus cordialibus, à ʒ ß. ad ʒ j. cum ℥ iv. aquarum, & ℥ j. syrupi sumuntur. In eclegmatis & pectoralibus remediis ponuntur pulveres diatragacanthi, incrassantibus, à ʒ j. ad ʒ iij. In expectorantibus leviter, diairis simplicis, à ʒ ß. ad ʒ j. vel ʒ ij. Diairis Salomonis, à ℈ ß. ad ℥ ß. augendo, vel minuendo pro forma remedii. Pulveres in instaurativis adduntur ea proportione, qua in opiatis: vel pro ℥ j. decoctionis capi, pulverum cordialium ʒ j. imponimus.

Valor. PORRÒ ℈ j. specierum, quæ moschum, ambram, aurum, vel argentum recipiunt, æstimatur communiter, à denariis octo nostratibus, ad denarios decem, hoc est, bazium unum Constantiensem: cæterarum verò à denariis quatuor ad denarios sex.

DE TRAGEMATIS.

CAP. XXVII.

Tragemata. TRAGEMATA, vulgares Trageas, Latini bellaria & secundas mensas appellant, sive ventriculi corroborandi gratia: sive ad flatus discutiendos, aut vapores impediendos, aliorumque viscerum ac membrorum affectus sanandos exhibeantur. *Tragemata ex quibus.* Componuntur ex speciebus antidotorum, odoratisque aliis rebus, & medicamentis simplicibus in pulverem redactis, saccharo adjecto. *Quantitas.* In his conficiendis communiter capitur ℥ j. sacchari ad singulas drachmas specierum, præsertim amariorum, aut minùs gratarum: quia minus sacchari sumi possit, si jucundiores fuerint species. Qui palato magis serviunt, communem sacchari modum pro libito excedunt.

Tempus utendi. EXHIBENTUR drachmæ unius aut duarum pondere, cum pane tosto, in vino optime macerato, manè stomacho jejuno, & vesperi, duabus vel tribus horis ante cœnam: interdum etiam post cibum, quando vapores in caput exhalantes prohibere volumus, quæ tamen nullo odore, vel sapore acri prædita esse debent.

Tragæa rubra. CÆTERÙM tragæa rubra sic fieri solet. Accipitur pulvis sacchari albi crassiusculus, & in aheno supra prunas versatur, donec bene incalescat. Deinde affunditur sandalum sublimato maceratum, ac manibus, vel ligno in eum usum facto, saccharum miscetur, ne in grumos conglobetur.

DE ELECTUARIIS aromaticis.

CAP. XXIIX.

DE medicamentis dissipatis, id est, pulveribus & tragematis, modò disseruimus: nunc de coactis, & actu humidis agendum est, ab Antidotis sumpto exordio. Verum cùm horum tria sint genera: electuaria videlicet aromatica, cathartica, & opiata, de aromaticis primo tractandum. *Electuaria.* Electuaria itaque aromatica appellantur, quòd ex electis constent aromatis, vel quòd præ cæteris medicamentis eligantur. Sunt autem medicamina, melle, aut syrupo sacchari, id est, saccharo ad syrupi consistentiam cocto, excepta. *Electuaria ex quibus.* Conficiuntur ex variis & multis peculiaribus medicamentis, præsertim aromatis (quorum delectus maxima cum diligentia ex typo suprà in capite primo posito, fieri debet) melle, aut saccharo excepti. *Quantitas ingredientium.* Aromatum verò quantitas melli sacchar óve inspergenda, plerunque in ipsa compositione expressa est. Quòd si expressa non sit, & simpliciter sit additum mellis aut sacchari q.s. id est, quantum satis est, tunc triplum mellis, aut syrupi recipimus, nisi Medico secùs videatur. Nam de quantitate variant authores. Alii siquidem triplum, alii quadruplum, imò & sexcuplum mellis aut sacchari speciebus admiscent. Quare hic (ut in aliis omnibus ambiguis) Medicos Pharmacopœi in consilium adhibeant, & nihil pro arbitrio suo faciant. Cæterùm aromata saccharo vel melle cocto, & despumato, & igni exempto paulatim inspergantur, & assiduè versantur, donec perfectè fuerint mixta. Perfectæ autem mixtionis notæ sunt, si neque grumi, neque bullæ, neque lineæ, neque festucæ, neque id genus alia, sed color æqualis conspiciatur. *Locus reponendi.* Ubi probè fuerint permixta, reponuntur non nimis calidè, vasis figulinis vitratis, aut stanneis, aut plumbeis (si acetum admixtum non habent) bene obturatis. Vasa autem non debent ad summum usque repleri, ne dum fervent, exundent, ac diffluant. Relinquuntur itaque aperta, donec refrigescant, aut charta, cribri instar, stylo pertusa imponitur: deinde obturata reponuntur: *Duratio.* & grata quidem & jucunda ad annum unum; amara verò & ingrata ad biennium. *Tempus utendi.* Tempore verò necessitatis exhibentur diluculo, & vesperi, tribus aut quatuor horis à cœna, *Dosis.* pondere ʒ j ß. aut ʒ ij. *Valor.* Horum ℥ j. à denariis quatuor usque ad sex vendi solet. *Usus.* Ad confortandum membra principalia magis, quàm ad alios usus, comparata sunt.

DE ELECTUARIIS catharticis.

CAP. XXIX.

Cathartica. ELECTUARIA cathartica (vulgò solutiva, & laxativa) dicuntur, quòd alvum purgandi facultatem habeant. *Cathartica ex quibus.* Conficiuntur ex medicamentis purgantibus, aliisque melle aut saccharo exceptis, additis semper iis, quæ malitiam eorum corrigunt: *Quantitas ingredientium.* ita ut specierum pars sit una, atque mellis vel sacchari partes tres. Horum autem omnium exquisita & proba fiat

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

ba fiat permixtio: primò cathartica probè misceantur, adeò ut jam omnia unum & idem esse appareant: deinde paululum syrupi in pilam lapideam infundendum est: mox species adjiciendæ, & circumagenda ambo simul ligneo pistillo, donec omnia unum & idem consistentia & colore esse videantur. Postea per vices affundatur reliquum syrupi, & eodem modo procedatur. Quando res negligenter miscentur, sæpè usuvenire solet, ut species in una parte quasi conglobentur, (id quod in diagrydiatis facilè & sæpè fieri solet) in alia verò vix sensu percipi possint: unde ægrotis maximum periculum, Pharmacopœis verò & Medicis ignominia conjuncta cum mala conscientia accedit. Servantur ut prædicta, vasis figulinis vitratis, vel stanneis, obturatis in annum. Frequenter autem hodie de paulò validioribus ℥ vj. aut paulò plus minúsve, pro ætatis, sexus, annique temporum ratione, & pro sumentis viribus exhibent. De mitioribus, & iis, quæ alvum leviter movent, atque sine tumultu exonerant, qualia sunt diaprunum, diacatholicum, & similia, plus præbent, nimirum unciam integram. Sumuntur autem vel in forma potionis, vel boli. Unicè etiam observandum, ut purgantibus medicamentis aliquid commisceatur, quod in jucunditatem redundet, & quod stomachum firmet: quòd pleraque purgantia medicamenta stomacho adversentur, & eidem negotium facessant. Interdum reipsa exigente, aliqua, quæ viam faciant, & transitum præbeant, atque adeò humorum crassitiem incidant, adjicienda.

Locus reponendi. Duratio. Dosis.

Propinantur omnia medicamenta purgantia diluculo, cùm scilicet ventriculus copia humorum haud gravatur.

Tempus utendi.

Horum ℥ ß. communiter denariis decem, sive bazione Constantiensi æstimari solet, plus minúsve pro ingredientium ratione.

Valor.

DE OPIATIS.

Cap. XXX.

Opiata.

Opiata sunt præstantiora quædam antidota narcotica, id est, stupefactiva, ab opio, quod ingreditur compositionem eorum, dicta. Hæc non minorem, quàm cathartica, in miscendo diligentiam requirunt. Reponuntur communiter in vase stanneo, loco temperato declinante ad siccitatem. Durant communiter in decennium, Theriaca verò ad vigesimum annum: neque exhiberi debent ante semestre, nisi Medicus aliud præscribat. Operculi itaque cavo inscribendum tempus mixtionis est. Dantur ex iis ℈ ij. aut ʒ j. Veteres ad summum nucis avellanæ magnitudine præbebant. Sumuntur autem vesperi, dum cubitum itur, in vino aut alio liquore conveniente. Horum ʒ j. à denariis quatuor usque ad octo æstimari solet, plus minùsve pro varia eorum differentia. Utimur his in magnis doloribus, colicis passionibus, aliisque affectibus, qui mitigatione indigent.

Locus reponendi. Duratio. Dosis. Tempus utendi. Valor. Usus.

DE CONSERVIS.

Cap. XXXI.

Conservæ. Pondus ingredientium.

Conservæ sunt flores, vel herbæ exactissimè concisæ, vel tusæ, & saccharo mixtæ. Sumitur plerunque triplum sacchari pulverizati, ad unam partem concisorum florum, aut herbarum: alii, qui vel quæstui student, vel gulæ gratificari cupiunt, plus accipiunt. Parantur autem sic: Concisæ materiæ additur saccharum, & simul in mortarium benè mundatum conjiciuntur, miscentur, & contunduntur, deinde aliquot diebus Soli exponuntur. Cavendum autem, ne conservæ fermentando diffluant, quod floribus buglossi, borraginis præcipuè usuvenire solet: ita verò cavetur, quando vas non ad summum impletur. Si herbæ aridiores sunt, vel naturâ, ut lavendulæ, rorismarini; vel ratione cœli, ut constitutione anni calida, non coalescere cum saccharo, quod etiam siccum est, facile possunt: quare saccharum coquendum est ultra syrupi consistentiam, & deinde simul miscenda aliquandiu supra prunas. Quo facto, vasis vitreis, vel fictilibus densis, benè obturatis, servantur in annum, vel biennium. Est enim earum duratio inæqualis: aliæ enim satis diù durant, ut rosarum: aliæ contrà citò corrumpuntur, acescunt, vel arescunt, & tanquam vermiculis in superficie corrosæ videntur, ut conservæ borraginis, buglossi, violarum. Virtus autem earum meliùs ex colore, sapore, odoreque deprehenditur.

Locus reponendi. Duratio.

Cæterùm nullus in iis sumendis præscriptus est modus: usus tamen obtinuit, ut diluculo & vesperi nucis juglandis quantitate exhibeantur, vel per se, & citra aliorum accessionem, vel aliis speciebus, robur certis corporis partibus addentibus, mixtæ, & syrupo aliquo exceptæ.

Tempus & modus utendi.

Quod ad earum precium attinet, uncia una Pharmacopœis communiter à denariis quinque nostratibus, usque ad octo vendi solet.

Valor.

DE CONDITIS.

Cap. XXXII.

Conditura florum.

Condita fiunt ex floribus, fructibus, radicibus & corticibus. Flores pauci integri servantur, ut flores citrinati, arantiorum. Reliqui minutissimè incisi, vel tusi saccharo condiuntur. Sunt qui etiam rosarum folia integra condiunt. Capparum flores sale, genistæ sale & aceto condiuntur.

Conditura fructuum.

Fructus condiuntur, aut conficiuntur coctione: cocti enim cribro cernuntur, & ad singulas julepi libras, pulpæ quatuor unciæ adjiciuntur, deinde lento igne coquuntur,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

donec ad eam consistentiam perducti sint, ut nec nimiùm liquidi, nec nimiâ coctione aridi, & exsucci sint redditi: quod experientiâ facilè deprehendi potest: nam si guttula in marmor aut ferrum demissa, manus, ubi refrixerit, non inquinet, justam esse coctionem censebitur.

Conditura fructuum integrorũ. Condiuntur etiam fructus, si primùm repurgati à cortice, & ossibus æquis partibus cum saccharo & aqua, lento igni coquantur, donec saccharum totam fructuum substantiam penetrarit, & ad justam coctionem perducti sint: quod ex eo deprehendetur, si julepus consistentiam habeat lentam, ita ut digitis ductus fila tenuia mittat: sed id experientia ipsa certiùs commonstrat.

Fructus peregrini primùm macerantur, deinde cocti cum julepo dilutiore, quem longum vocant, condiuntur.

Conditura radicum. Radices ut condiantur, primùm terra & cortice exteriori purgatæ, & matrice, deinde in partes sectæ, coquuntur in julepo dilutiore, donec radicum substantiam penetrarit, & probè coctæ sint, ut in fructibus dictum est. Peregrinæ verò radices humectantur, deinde in julepum impositæ coquuntur, ut suprà de fructibus dictum est.

Conditura corticum. Cortices quorundam fructuum, veluti citriorum, malorum medicorum, & limonum, quòd substantia sint aliquantulum amara, primùm aliquot dies in aqua macerantur, sæpiùs aqua mutata, deinde aquæ incoquuntur, donec tenerescant: tandem in aquam recentem semel atque iterum immittuntur: postremò in julepum aut mel, cui multa sit aqua admista, injecti coquuntur ad justam crassitiem. Quòd si fuerint peregrini, primùm humectantur, deinde cum julepo, ut de fructibus dictum est, coquuntur.

Locus reponendi. Duratio. Reponuntur pyxidibus aut vasis benè obturatis: durant autem annum, & interdum biennium, cortices diutiùs.

Condita composita. Interdum condita composita à Medicis præscribuntur ex conservis, conditis fructuum, corticum & radicum, speciebus aromaticis, & saccharo: sic tamen, ut conservæ duarum aut trium unciarum instar: specierum autem, si acres & caræ sint, uncia: si lenes, sescuncia: sacchari, quod satis est: auri autem bracteæ tres, aut quatuor, si divites assumunt, injiciuntur.

Usus. Porrò, conditura ars planè ad delicias inventa, magnum ægrotis momentum affert, dum eo invento medicamenta alioqui per se satis fastidita ita condulcantur, ut stomacho & palato grata sint, aut etiam in plures annos integra, & veluti recentia durent.

DE ECLEGMATIS.

Cap. XXXIII.

Linctus. Linctus, Græcis Eclegmata, Arabibus Lohoch, est medicamentum thoracicum, A ad pulmonis noxiam præsidio efficax, & ad pituitæ in thoracem effluxum expectorandum idoneum. Horum alia simplicia, alia composita. Simplicia, ex solius medicamenti simplicis decocto, aut succo, & saccharo, melle, alióve humore parantur. Composita, gummi, fructus & aromata recipiunt. Fiunt ex dulcibus, mediocriter amaris, & nonnullis acribus. *Linctus ex quibus.*

B Reponuntur vasis figulinis vitratis. Servantur autem simplicia in sua perfectione annum unum: composita verò biennium: his exceptis, quæ amygdalas, pineas, pistacia, & alia hujusmodi, quæ facilè senescunt, receperunt. *Locus reponendi. Duratio.*

Exhibentur quovis tempore, ante & post cibum, nucis avellanæ aut fabæ quantitate, potissimùm verò diluculo & vesperi, meliùs verò, ut unciæ unius pondere lambendo C sumantur. Detinentur in ore, donec sua sponte liquescant, atque adeò paulatim descendant. Horum ℥ ß. seplasiariis quatuor emitur denariis nostratibus. *Tempus & modus utendi. Valor.*

Ad asperæ arteriæ asperitatem, pulmonis inflammationem, ulcera, spiritus difficultatem, anhelationes, tussim ex humoris influxu ac destillatione ortam, & eos, qui difficulter glutinosa excreant, ut præfocari videantur, &c. *Usus.*

D

DE EXTRACTIS.

Cap. XXXIV.

Extracta. Extracta, ἐκχυλώματα Græcis vocantur: fiunt ex medicamentis simplicibus & compositis, ad hunc modum. In aqua vitæ optima ponitur medicamentum aliquod minutim incisum, ita ut ad duos digitos emineat aqua, vase optimè obturato: deinde ubi per tres dies in loco aliquo calido vas fue- E rit relictum, aqua in aliud vas effunditur, medicamentum verò per pannum lineum validè exprimitur, & abjicitur. Tunc rursus aliud ejusdem generis medicamentum in eandem aquam, ut priùs, infunditur, maceratur, & exprimitur: idque ter quatérve ita reiterandum, prout extractum validum, aut imbecillum quis parare voluerit. Quòd si medicamentum fuerit magni precii, ut est lignum aloës, rhabar- F barum, &c. non semel est ei affundenda aqua vitæ, sed sæpè ac sæpiùs, ut penitùs quicquid inerit spiritus, aut facultatis, in aquam deponatur. Posteaquam igitur vini spiritus facultate medicamenti abundaverit, ita ut quasi proprium jam miserit saporem aut odorem, tum medicamentum exprimitur, colatur, aquaque vitæ à facultate medicamenti per balneum Mariæ separatur, extrahendo quousque incrassescat: tum in vase vitreo, vel figulino vitrato reponitur, vase optimè clauso: quod quò fuerit vetustius, eò etiam erit melius. Datur ex jure, alióve diluto, à ℈ ß. usque ad ʒ ß. vel in cata- *Locus reponendi. Duratio. Usus. Tempus utendi.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

catapotio per se, aut medicamentis aliis mixtum, mane stomacho vacuo.

Usus. Usus quidem extracti est, quòd pauca quantitate assumptum, magna in corpore nostro præstet commoda. Etenim ubi de medicamentis in tota substantia dari solet ℥ j. extracti sufficit ʒ j. in quo certè ægrotis multum gratificari potest, præcipuè cùm plerique ab assumptione medicamentorum plurimum abhorrere soleant.

DE LINIMENTIS.

CAP. XXXV.

De medicamentis coactis humidis intrinsecùs sumendis hactenus disseruimus: nunc de iis, quæ extrinsecus apponuntur, agemus, initium à linimentis sumentes.

Linimenta. Itaque linimenta sunt, quæ liquida inunguntur. Differunt ab oleis & unguentis, ab his quidem, quod liquidiora existant: ab illis, quod crassiora sint, eoque magis adhæreant. *Linimenta ex quibus constent.* Fiunt ex oleo, adipe, butyro, sevo, liquefactis, vel aliis quæ olei spissitudinem habent, ut styrace liquida, myrrha liquida. Aliquando additur terebinthina, vel mucilago, vel medulla, quæ adipis temperatura & consistentia similis est. *Quantitas.* Horum autem nulla certa quantitas describitur: communiter tamen Medici ad ℥ j. olei recipiunt butyri, adipis, cremoris ana ʒ ij.

Locus reponendi. Reponuntur vasis figulinis. *Tempus utendi.* Utimur autem his calidè duabus vel tribus horis ante cibum, cùm vel asperam partem lenire, vel dolorem mitigare, vel calefacere, rarefacere, vel *Usus.* refrigerare, vel exiccare, vel humectare, vel discutere, vel detergere, vel emollire, vel maturare, intendimus.

DE UNGUENTIS.

CAP. XXXVI.

Unguentū quid. Unguenta crassioris consistentiæ sunt, quàm linimenta, & valentiora: & Galeno ea dicebantur, quæ ex odoramentis conficiebantur: nobis verò, quæ unguinoso suo corpore, partibus illita, & cereo quodam lentore crassitudinem adepta, inhærent. *Unguenta ex quibus.* Fiunt ex oleis, pulveribus & cera: interdum etiam adipe, butyro, mucilagine, lachrymis & gummi, &c. Species juxta affectuum, quibus adhibentur unguenta, diversitatem variantur. Cera, ut convenientem nanciscatur consistentiam, adjici- *Dosis.* tur. In his autem componendis hodie plerique observant, ut unciæ uni oleorum, drachmam unam specierum, & drachmas duas commisceant. Sed præstat ceræ quantitatem ejus qui componit, arbitrio ac judicio relinquere, ut is scilicet addat, quantum ad justam unguenti consistentiam satis est.

Modus parandi. Cæterum horum alia absque igne parantur, cùm materiæ oleo, vel pinguedini pistillo benè miscentur: alia admota igni, idque

A dupliciter: vel pinguedinibus liquatis, ut materiæ metallicæ, terreæque facilius misceantur, atque uniantur: vel maceratis aliquandiu pinguedine plantis coctis, & validissimè per crassioris texturæ pannum, vel per se expressis materiis pinguedine addita, ad perfectionem coctis. Si unguentum ceram recipit, liquatæ simul pinguedo & cera ab igne removentur: ubi concrescere cœperint, pulveres injiciuntur, & simul miscentur, donec prorsus refrixerint. Si B mora molesta est, patella aquæ frigidæ imponatur, & citissimè concrescet.

Locus reponendi. Reponuntur pyxidibus vel vasis figulinis vitratis, vel stanneis.

Duratio. Durant autem annum, quædam biennium & triennium. *Tempus utendi.* Usus verò horum ante cibum est.

Valor. Quod ad valorem attinet, venditur ℥ ß. communiter denariis quatuor nostratibus.

DE EMPLASTRIS.

CAP. XXXVII.

Emplastra. Emplastra Græcis sunt medicamenta, varia simplicium genera, & metallica præsertim recipientia, atque eò usque percocta, quousque manus amplius non inficiant, quæ refrigerata sint solida & dura, calefactione verò malaxantur. Arabibus recentioribusq; Cerota nuncupantur.

D Arabum verò emplastra ea sunt, quæ Græcis Malagmata, Cataplasmata, & Epithemata ex herbis, floribus, farinis, oleis, & adipibus composita, quæ tam diuturnam coctionem non patiuntur atque emplastra. Verum de his deinceps, nunc verò de Græcorum emplastris agendum est. *Emplastra Græcorum ex quibus.* Hæc fiunt ex metallicis, lapidibus, terræ speciebus, fecibus, lachrymis, succis, liquoribus, seminibus, radicibus, herbis, animalium excrementis, cera, & resina, &c.

E *Modus componendi emplastra.* Metallica prius oleo, vino, aceto, aut alio quovis liquore sine igne nutriuntur, & in pila, aut sartaginis fundo rudicula vel pistillo continenter mota crassescunt. Pinguia, si quæ addenda, in lebete super ignem lentum assiduè tribulata, metallicis adjunguntur. Gummium genera postrema cæteris decoquendis adhibentur. Liquanda humore aliquò idoneò macerantur, dissolvuntur, colantur, & ad humoris illius consumptionem F coquuntur. Quæ verò terenda sunt, per se probè trita in opus cum cæteris veniunt. Succi item crassi & siccati, aliquô liquore soluti, & ad illius expirationem cocti, pòst misceri debent, quando emplastrum refrigerari incipit. Liquidi verò & recentes oleo immiscendi, & cum eo coquendi. Herbæ etiam recentes, liquore aliquo maceratæ, in eo postea percoqui debent, dum expiret: quod in emplastro Gratia Dei ex vino in usum venit. Emplastri corpus & materiam faciunt cera & resina: quorum quod primum est, nullam ad vir-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

tutem efficacitatem addit, sed solidum tantùm corpus præbet. Alterum verò, ut nonnihil materiam augeat, pro vario tamen genere qualitatem admovet, & aliquantulum medicamenti vires immutat. Est, ubi neutrum ad emplastri consistentiam requiritur, quandò justa crassities non temerè ex aliorum materia suppeditatur: quod in emplastro diachalciteos factitatum est. Oleum ad medicamentorum coctionem, & idoneum materiæ argumentum in emplastra venit: quod etiam nonnunquam suis viribus totam medicamenti molem afficit. Anodynum namque molliens, resolvens, illius opera efficitur & medicamenti vis acrior, aut subaustera obtunditur. Emplastra ipsa oleo, aut aliquo liquore idoneo coquere convenit. ad liquoris, quem adhibueris, consumptionem, dum manus non inquinent, tandem manibus oleo inunctis, formanda in magdalias oblongas rotundas.

Dosis. Q u o d ad ingredientium quantitatem attinet, ad aridorum uncias tres olei: ad hujus autem quadrantem, ceræ libra, resinæ des, quò illud fiat tenacius. Hodie expresso aridorum & oleorum pondere, ceræ quod satis est addere solemus. Non potest autem in omnibus emplastris certus medicamentorum modus pondusque describi.

Locus reponendi. R e p o n u n t u r emplastra, seu potiùs chartis oleo inunctis involvuntur, vel pyxidibus *Duratio.* servantur, utplurimùm quidem ad annum.

Valor. Æ s t i m a t u r ℥ ß. communiter denariis quatuor nostratibus.

Tempus utendi. U t i m u r autem his ante cibum, tum ad humorum influxum per inflammationes repel- *Usus.* lendum, tum dolorem leniendum, membra corroboranda, dura emollienda: discutienda ea, quæ coierunt: cruda concoquenda maturandaque infixa pertinaciter, evocanda: ad suppurationem ducenda: purganda: aperienda: glutinanda: cicatrice obducenda.

Emplastra impropriè quæ. P o r r ò sunt & emplastra impropriè dicta, quæ citra coctionem parantur, ut quæ cremore alicujus, velut psyllii, & succis: quædam aut pane, aut farina hordei coagmentantur.

DE CATAPLASMATIS.

Cap. XXXIIX.

Cataplasmata. Cataplasmata cum emplastris impropriè dictis magnam habent similitudinem. Chirurgi hodie pulticulas quoque vocant, eò quòd mollem spissitudinem habeant, & linamento, aut stupa, aut lana excepta, emplastri modo extendantur, ut adhærere possint. In hoc autem à pulticulis differunt, quòd hæ farina aliqua, in oleo & aqua, vel melle, vel butyro decoctæ sint: illa verò ex herbis viridibus, radicibus, floribus, fructibus, seminibus contusis, oleis, adipibus, farinis conficiantur.

Dosis. P l a n t a r u m autem, vel alterius mate- **A** riæ singulis fasciculis: olei, vel adipis singulæ unciæ, vel sescunciæ misceri debent.

Locus. P o s s u n t autem supra omnes partes dolentes aut inflammantes applicari. *Tempus.* Quòd si hypochondriis calefacientia & discutientia cataplasmata applicanda sint, nisi anteà vacuato corpore, adhiberi minimè debent. Attrahunt enim totius corporis excrementa.

Usus. C æ t e r ù m doloribus leniendis, tumoribusque concoquendis, vel dirigendis maximè **B** accommodata sunt.

DE CERATIS.

Cap. XXXIX.

Ceratum quid. Ceratum à cera & oleo dictum, est medicamentum consistentiâ quodammodo medium inter unguenta & emplastra. *Cerata ex quibus.* Concinnantur ex cera, pice, resina, propoli, adipe, & oleo, & pulveribus. **C** Fiunt etiam ex emplastris oleo liquefactis, cùm scilicet pars affecta emplastri duritiem ferre nequit. *Dosis.* In hujus compositione idem quod in unguentis, pondus nonnulli observant Medici, ut scilicet ℥ j. oleorum, ʒ j. aut ʒ j ß. specierum respondeat. Ceræ duræ paulò plus quàm ℥ ß. pro ℥ j. olei, addita pauca resina. *Locus.* Adhibentur ventriculo, hepati, spleni, pectori, utero & ossibus fractis, ita tamen, ut eorundem figura par- **D** ti, cui admoventur, similis sit. Quod enim ventriculo adhibetur, scuti formam obtinere debet: quod jecinori apponitur, jecoris: quod lieni, lienis. *Tempus.* Acu etiam transversìm transmisso, consuuntur: atque ante cibum stomacho jejuno applicantur. Stomachica cibi tempore seponuntur.

DE DROPACE.

Cap. XL.

E *Dropax quid.* Dropax, Latinis picatio, à pice vocata est, qua membra externa omnia, extenuata, resoluta, frigida & humida oblini solent. *Dropax duplex.* Est autem simplex, vel compositus. Simplex ex pice modica oleo liquata constat. *Dropax ex quibus.* Compositus præter picem oleo liquatam, recipit etiam piper, pyrethrum, bitumen, semen rorismarini: & si opus sit siccare, sulphur vivum, salem, cinerem sarmentorum: sin vellicare, adarcem, aut euphorbium. atq; hæc tria liquefactis ad- **F** jiciuntur, ut majorem calorem excitent. *Forma.* Forma autem varia est. Quidam enim emplastri formam referunt, alii cataplasmatis.

C æ t e r ù m dropax uterque calidus adhuc cuti illinetur, & prærasis membris adglutinabitur. Priusquàm autem perfrigescat, avelletur, rursusque calefactus ad ignem admovebitur: idem anteà quàm refrigescat, avelli debet, idque sæpiùs. Tam crassus autem membris affectis, quibus pili prius ablati sint, adhibebitur, quàm ægri vires tolerare poterunt. Qui robusti sunt, etiam lavare, & corpus exer-

cere

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

cere poſſunt interea, dum dropax eſt partibus affectis obductus.

Uſus. Usus hujus in totius corporis, aut ejusdem partium extenuatione eſt. Humectat enim, calefacit, ac ſanguinis copiam allicit, atque adeò amiſſam carnem reparat, extenuatosque reficit. Adhibentur etiam iis, qui crebrò vomunt, & qui cruditatem patiuntur, atque affectus cœliacos: item cataplaſmatis vice in malis diuturnis, & ante ſinapiſmum, ut corpus ad ſinapi præparetur: & poſt ſinapiſmum, ut affectus reliquias diſcutiat.

DE SINAPISMO.

CAP. XLI.

Sinapiſmus quid. SINAPISMUS nihil aliud eſt, quàm cataplaſma, aut emplaſtrum ex ſinapi, additis ficubus contuſis confectum, qualia hodie ſunt, quæ vulgò vocant rubificantia, & Græci φοινίζοντα, unde φοινιγμὸς nomen habet. Mitior autem fit, vel fortior, pro natura corporis, vel partis affectæ. In corporibus duris, qualia ſunt ruſticorum, nautarum, piſcatorum, & id genus hominum fortioribus utimur: in urbanis, mediis: in pueris, mulieribus, & non multùm carnoſis, imbecillioribus.

Doſis. FORTIOR duas partes ſinapi contuſi recipit, ficuum partem unam. Imbecillior contrà ficuum partes duas, ſinapi unam. Medius æquales utriusque partes. *Parandi ratio.* Parantur autem hoc modo: Ficus ſiccæ in aqua tepida pridie macerantur, ſequenti die expreſſæ probè lævigari debent, deinde ſinapi acre per ſe contuſum miſceri, & maſſa facienda.

Modus actionis ſinapiſmi. SUPRA partem autem remanere debet, donec dolor ſubſecutus fuerit vehemens, & caro lividior altiorque evaſerit, & poſtquàm ablutum fuerit, puſtulæ mitiùs eruperint. Quòd ſi etiam ſenſus perierit, animum adhibere oportet, parte quam obleveris ſæpiùs detecta: quia ſi vel immodicè adurantur ita affecti, tamen non ſentiunt.

PORRÒ ſi dolor vehemens ruborque acceſſerit, & puſtulæ, linteolum ſucco malvæ, aut fœnigræci cum roſaceo madefactum imponemus. Deinde roſaceo cerato cum ceruſſa utemur. In his autem, qui continua febre laborant, ulcusque habent, tum in cartilaginoſis, tum locis excarnibus, vitari debet ſinapiſmus. Ulcera enim efferuntur, nimiaque acrimonia exacerbantur: partes verò carnibus vacuæ, ſi obducantur ſinapiſmo, uruntur, interdum etiam nigreſcunt.

Uſus. IMPONITUR autem ſinapiſmus, ubi ex alto ad ſuperficiem extrahere volumus, ideoque alicui parti admotus, non amovetur, dum cutem exulceret, aut cruento colore ſuffundat. Uſus autem in diuturnis potiſſimùm affectibus, ubi reliqua præſidia non ſuffecerint, efficaciſſimus eſt. Maximè verò prodeſt capitis dolori, hemicraniæ, morbo comitiali, vertiginibus, inſaniæ, capiti admotus. Thoraci autem in aſthmate, orthopnœa, tuſſi diuturna. Item in deſtillatione, caput & thorax ſinapiſmo illinendus. Stomachus etiam & ventriculus in longis ipſorum paſſionibus ſinapiſmo obducuntur. Conveniens quoque præſidium iſchiadicis, podagricis, & omni parti reſolutæ, aut alio quodam modo ſic refrigeratæ, ut difficulter calefieri queat. Præterea in acutis paſſionibus, utpote lethargo, cataphora & catocho, ſinapiſmus inducitur, initiò quidem cruribus: ubi verò materia radices egerit, ac firmata fuerit, capiti.

DE TABULIS, *orbiculis, & morſellis.*

CAP. XLII.

PERACTA coactorum humidorum medicamentorum natura, ſiccorum & ſolidorum ineunda eſt ratio, exordio à confectionibus ſolidis ſumpto. Horum autem triplex eſt forma, rotunda videlicet, quadrata & oblonga. Quę rotundam orbicularemque formam accipiunt, Orbiculi ſive Placentę dici poſſunt, à noſtris Rotulæ vocantur. *Orbiculi.* Quæ quadrata forma effinguntur, Tabulæ aut Tabulatæ nominantur. *Tabulæ.* Quæ figuram oblongam recipiunt, Morſelli & Lozengiæ barbaris appellantur. *Morſelli.*

Confectiones ſolidæ ex quibus. COMPONUNTUR magna ex parte, ex ſpeciebus electuariorum, adjectis quibusdam novis & recentibus. Interdum caponum & perdicum pulpæ, amygdalæ, nuces pineæ, uvæ paſſæ & id genus alia commiſcentur, adjecto ſaccharo. Fiunt nonnunquam ex medicamentis, quæ alvum ſolvunt, in pulverem redactis, quibus ſaccharum in aqua ſtillatitia aliqua, humori evacuando accommodata, diſſolutum additur: & tabulæ purgantes dicuntur.

Doſis. IN orbiculis autem ſeu rotulis parandis accipiuntur unciæ quatuor ſacchari ad drachmas duas ſpecierum.

IN tabulatis verò & morſulis parandis eadem ſervatur quantitas & proportio: alii tamen ad libram unam medicinalem ſacchari ſumunt ſpecierum drachmas octo: alii duodecim, præſertim in purgantibus tabulis.

Orbiculos parandi ratio. CÆTERÙM orbiculos parandi ratio hujusmodi eſt. Coquitur ſaccharum ad perfectionem exactam, deinde ab igne remotum ligneo piſtillo agitatur, & ſpecies injiciuntur, ac probè miſcentur. Cavendum, ne nimis citò pulveres addantur, ne adurantur, aut vis ipſorum reſolvatur, mixtis ſimul cunctis per plicam lebetis, in tabulam, farina vel pulvere aliquo, ut cinnamomi, ſandali rubri, &c. ſtratam: ſpathula aſſiduè ſaccharum pari & æquali quantitate extrahatur, quod decidens placentulæ modo in orbem concreſcit. Si quid verò remanet in lebete, dureſcit iterum,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

ſed pauca aqua affuſa liqueſcet. Deinde extrahatur ut priùs. Rotulæ concretæ digitis ſigillatim auferantur, & farina ſuperficiei inferiori adhærens penicillo, aut panno abſterſa, in cribrum conjiciatur, & ulteriùs in loco calido exiccetur. Quando candidiores orbiculi expetuntur, ſaccharum albiſſimum coctum diù piſtillo agitetur: ita non ſolùm candidius, ſed etiam friabilius ſaccharum evadet, & qui inde fiunt orbiculi, eodem modo.

QUIDAM in tabulam ſuperficie tenus ſpongia madefactam ſaccharum infundunt, quæ ratio non aliena eſt, ſed rotulæ valdè tenues fiunt. Alii marmor butyro, vel oleo leviter inungunt prius, quemadmodum penidium paratur.

SUNT rurſus alii, qui ſimpliciter in nudam tabulam æneam tenuem benè lævigatam ſaccharum fundunt: deinde ubi refrixit, ut avelli poſſit, leviter igni admovent.

VERÙM cùm multa una vicè conficienda ſunt, farinam ſubſternere commodiſſimum videtur: nec poſſunt hìc ſigillatim orbiculi auferri, ſed ſimul deinde in cribrum conjiciuntur, cribrando farina trajicitur: quod reliquum eſt tenuioris farinæ, cauda vulpina baculo alligata excutitur.

Tabularum & morſellorum parandi modus.

IN tabulis quoque & morſellis ſaccharum diutiùs agitari, additis in fine materiis oportet: quod deinde in tabulam ſuperficie humectata ſimul ſecundùm longitudinem effunditur, & ligneis tabellis adpoſitis madefactis utrinque cogitur, atque latitudine & craſſitudine tabularum vel morſulorum formatur: poſtea præciduntur, & in alium locum ſicciorem tranſponuntur.

QUIDAM ſaccharum in tabulis latitudine morſulorum, aut tabulatorum imponunt & formant, deinde in fruſta apta ſecant.

QUIDAM verò ſaccharum fluidum adhuc, in tabulam æqualiter ſitam effundunt, nec cohibent, ſed ſuperficiem ejus acie cultri, forma morſulorum ſeu tabulatorum perſtringunt: poſtquam ſaccharum induruit, totam maſſam tollunt, & in ſuas portiones pro modo linearum frangunt. Hic modus omnium eſt expeditiſſimus, minimeque diſpendioſus.

SUNT qui non effundunt ſaccharum, ſed ligneis quibusdam ſpathulis ex lebete fruſtatim eximunt: verùm tales fiunt valdè inæquales.

PLACOTOMUS, ex quo hæc transſcripta ſunt, certis quibusdam formulis ligneis, vel ſtanneis, quatuor lateribus clauſis, uti ſolet, quibus ſaccharum, tanquam carcere quodam, ne inæqualiter diffluat, continetur: deinde formato ſaccharo, formulam removet, & in partes, ut priùs dictum eſt, maſſam diſſecat. Hic modus videtur omnium optimus, & ad efficiendos elegantes æquales morſus aptiſſimus.

MORSULI, ſi opus eſt, in cribro ſubjectis chartis fornaci impoſiti, exiccentur.

QUANDO fructus, ut amygdala, pineæ, uvæ paſſæ, ſpeciebus adduntur, diutiùs morſuli ſiccandi ſunt.

ITEM ad morſulos materiæ plerùnque inciduntur, aut craſſiùs quàm ad rotulas contunduntur. Obſervandum autem eſt, ut in tabulatis citiùs immiſceantur ſpecies, fervente quodammodò adhuc ſaccharo: in morſellis verò ſeriùs tepefacto, & tantùm non refrigeſcente ſaccharo: unde etiam in morſellis & lozengiis minùs læditur, aduritur, abſumiturque vis ſpecierum, vegetiorque & efficacior remanet, quàm in tabellis ſeu tabulatis.

PRÆTEREA ad confectiones ſolidas ſaccharum coquitur tantiſper, dum aquoſitas omnis abſumpta eſt. Id vocant ad perfectionem coqui, cujus rei ſignum eſt, quando ſpathula extractum, & violenter in aërem projectum, in floccos, inſtar nivis craſſioris abire videtur.

Locus reponendi.

SERVANTUR orbiculi, & tabulata in ligneis arculis, ex tilia, aut ſimili materia inodora. Quæ enim ex abiete, & aliis reſinoſis lignis fiunt, ſuo odore medicamenta incluſa inficiunt, vel in calidiore loco reſinam reſudare ſolent. Poſtea in ſicco & calido loco reponuntur. Servantur autem ad menſes ſex, vel plùs.

Duratio.

Tempus & modus utendi.

TEMPUS exhibitionis ante cibum, duabus vel tribus horis. Purgantes verò tabulæ tribus, aut quatuor horis cibos præcedunt.

EXHIBENTUR ex iis orbiculi duo, aut tres, plus aut minus, pro morbi conditione. Morſulus unus, niſi admodùm exiguus ſit, pro vice ſufficit. Expurgantibus utplurimùm non datur, niſi ℥ ß. interdum verò plus minusq; pro ſumentis viribus, per ſe, vel trita in juſculo capi, vel galli.

Valor.

QUOD ad precium attinet, ℥ ß. utplurimùm à denariis quinque uſque ad decem noſtrates venditur.

DE TROCHISCIS.

CAP. XLIII.

Trochiſci quid.

Τροχίσκοι & κυκλίσκοι, ſive ἀρτίσκοι Græcis, paſtilli, ſive placentulæ Latinis: medicamentum planum, depreſſum, in rotæ aut orbiculi, ſeminíſve lupini formam coactum, etſi quadrati hodie pluribus fiant.

HORUM autem alii per ſe in corpus aſſumuntur: alii in compoſitiones aliorum medicamentorum recipiuntur: alii extra corpus applicantur, conſtantque ex metallicis: & hi vel ulceribus malignis utiles: vel oculorum morbis inſerviunt, qui Sief Arabibus, & Collyria Latinis dicuntur. Ex eorum numero, qui intra corpus ſumuntur, alii ex aromatibus, herbis, fructibus & medicamentis quibusdam purgantibus conſtant: alii ad eorum compoſitio-

Trochiſcorũ compoſitio.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

poſitionem opium requirunt. Fiunt ex medicamentis ſiccis tritis, & cum aqua, aut decoctione, aut ſucco miſtis, donec ad eam craſſitiem reducantur, qualis eſt maſſa pilularum. Formantur autem in rotulas. Quidam imagines imprimunt, quod in vulgaribus ſupervacaneum eſt: in precioſis vero, ut gallia, alipta, moſchata & cæteris, non indecorum.

Locus reponendi. SICCANTUR in umbra, & papyro involuti, ligneis pyxidibus reponuntur.

Duratio. DURANT annum unum, & qui opium recipiunt, duos, tres, & plures. Qui foris applicandi ſunt, cùm ex medicamentis conſtent, quæ non facilè reſolvuntur, ſervari poſſunt in annum unum, aut duos.

Doſis. CÆTERÙM paſtillorum, qui citra aliorum medicamentorum commiſtionem ſumuntur, pondus haud excedat ℥ j. vel ʒ j ß. Et ii ſanè, quorum compoſitionem opium ingreditur, pondere ℈ j. aut ʒ ß. dantur, triti ex aqua, aut vino, aut alio quovis liquore, ut congruère videtur.

Uſus. PORRÒ paſtillorum forma ideò à veteribus inventa eſt, ut medicamenta in pulveres redacta, per eam diutiùs conſerventur, quæ alioquin perirent, exhalarentque, & vires ſuas amitterent. Nam paſtilli ſic indurati, denſique facti, faciliùs aëris injuriis reſiſtunt: pulveres minimè: quia cùm tenues ſint, aër ſtatim eos ſubit, atq; ita immutantur. Nonnunquam antidotis, ſuccis medicatis, ſaccharis, catapotiis, clyſteribus, unguentis, aliiſque ejus farinæ commiſcentur. Præterea utiles ſunt paſtilli, qui ab inferioribus partibus injiciuntur, ad eos potiſſimùm affectus, qui infra umbilicum infeſtant. Nam ſuperiùs vis illorum pervenire non poteſt.

DE PILULIS.

CAP. XLIV.

Pilulæ. PILULÆ à parvæ pilæ ſimilitudine dicuntur, & Græcis καταπότια vocantur: medicamentum eſt, quod deglutiendo ſumitur, ad fallendum medicamenti inſuavitatem inventum.

Pilularum compoſitio. CONFICIUNTUR ex amaris, acribus, & fœtidis, aloë videlicet, colocynthide, ſcammonio, agarico, ſagapeno, ſarcocolla, myrrha, aliiſq; lachrymis, additis iis, quæ malitiam eorum corrigunt: omnibus, inquam, tritis, deinde cum ſuccis, aut aquis ſtillatitiis, in maſſam tereti forma redactis, quæ cùm leviter in umbra fuerit exiccata, veſica, vel corio, vel, quod melius eſt, papyro ceræ liquatæ intincta involvitur, & pyxidibus ſtanneis ſicciore loco reponitur. *Locus reponendi.* Servatur autem purgantium pilularum maſſa annum unum, vel eò uſque, quò ſitum varii coloris intùs non contraxerit, (ea enim vitioſa eſt:) quæ verò opium acceperunt, duos, tres, & plures annos. *Duratio.* Tempore uſûs maſſa rurſus teritur, & cum ſucco aliquo in pilulas vel majores, vel minores, vel mediocres, prout eas magis vel minùs diû in ventriculo immorari volumus, formatur.

Tempus utendi. QUÆ majori forma parantur pilulæ, ut ſunt capitales, tribus aut quatuor horis à leviori cœna, vel media nocte, vel poſt primum ſomnum aſſumuntur. Minores & leves, ut peſtilentiales, & alephanginæ, hora una, vel duabus ante cibum commodè exhiberi poſſunt. Mediocres verò matutinis horis in uſum veniunt. *Doſis.* Modus tamen exhibitionis raro drachmam unam excedit, *Valor.* quæ communiter ſeplaſiariis à denariis ſex uſque ad octo noſtrates venditur. Quoniam autem ſemel, id eſt, non maſticatæ devorandæ ſunt, ob ingratum ſaporem tectorio aliquo indigent. Qua in re ſaccharo, aut cinnamomi pulvere, aut auri foliis utimur, quod longè eſt æquius quàm membrana prunorum & uvarum (quod nonnulli factitant) inducere. Durior enim ille cortex tam obſtinatè ſæpè pilulas tegit, ut ventriculo negotium faceſſant, nec multis pòſt horis actionem exerant: interdum etiam integræ vomitu, aut ſeceſſu regerantur. Prunorum aut pomorum pulpâ involvi tutò poſſunt, ut & pane azymo vino molliter perfuſo. Quidam facili negocio ex ovo ſorberi jubent.

Uſus. HORUM ferè in capite purgando ſolennis eſt uſus. Quum enim materiæ vacuandæ longinquitas vulgaribus medicamentis non cedat, ea faciliùs pilulis, quàm alio quovis pharmaci genere, propinantur.

DE COLLYRIIS.

CAP. XLV.

Collyria quæ. COLLYRIA Latinis medicamenta vocantur, quæ oculis admoventur. Græci κολλύρια vocant. Hæc verò duûm generum ſunt: quædam enim liquida ſunt, & privatim hodie à Medicis collyria nominantur; quædam verò arida, & Arabibus Sief, & Alcohol, dicuntur.

Collyria liquida. Collyriorum compoſitio. LIQUIDA fiunt ex aquis ſtillatitiis, ut roſarum, myrthi, plantaginis, portulacæ, caprifolii, &c. aut ex ſuccis herbarum fructuúmve repurgatis, quibus parum albuminis ovorum adjicitur: *Doſis.* quorum gutta una aut altera oculorum angulis inſtillatur. Arida ex metallicis conficiuntur, herbis, floribus, fructibus, aliiſq; plantarum partibus tenuiſſimè tritis, ac liquore aliquô competenti, in pyramidis ferè, vel trochiſcorum formam redactis: quæ uſus tempore vel trita, ac in cote lævigata & in tenuiſſimum pollinem coacta, aliquo ſtillatitio liquore diſſoluta, inſtillantur: vel arida inſpirantur, aut intra palpebras ponuntur.

Locus reponendi. Duratio. SICCANTUR arida in umbra, & chartis involuta, pyxidibus reponuntur ad annum unum, vel duos.

Uſus. UTIMUR his in oculorum diverſis morbis, ulceribus, vulneribus, fiſtulis, ſuffuſionibus, & id genus aliis.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

DE APOPHLEGMA-tismis.

CAP. XLVI.

Apophlegmatismus quid. APOPHLEGMATISMI Græcis sunt medicamenta, quæ retenta in ore, & commanducata, per emissaria palati pituitam, & qui in capite concreverunt, humores noxios eliciunt: vulgò masticatoria vocant. *Apophlegmatismorū compositio.* Fiunt ex sinapi, hyssopo, cortice, capparis, origano, thymo, pulegio, uva passa, mastiche, radice acori, zingibere, pyrethro, pipere, uva taminea, & id genus aliis.

Modus utendi. HORUM usus varius est: ut enim medicamenta in partes minutas concisa commanducantur, dentibusque confringuntur: aut trita & contusa succo aliquo, vel liquore, vel melle excipiuntur, & in mansiles pastillos, sive trochiscos coguntur, & cùm postulat usus, unus præbetur mandendus. Aut medicamenta contusa sacculo è subtili linteo confecto induntur & commanducantur. Aut jus decoctorum medicamentorum diù in ore continetur.

CÆTERÙM oportet manducantem deorsum nuere, & ex intervallis, quò congestus humor effluat, hiare.

Tempus utendi. UTENDUM autem apophlegmatismis matutino tempore, & tum potissimum, cùm à reliquis excrementis corpus vacuum est.

Usus. ADHIBENTUR hæc ad omnes capitis vetustos affectus, hebetudinem oculorum, auditus difficultatem, linguæ resolutiones, pustulasque omnes, quæ caput aut faciem occupaverint. Post illarum usum aqua calida os abluendum erit, aut melicrato, aut ptisanæ succo.

DE NASALIIS.

CAP. XLVII.

Errhina quæ. ERRHINA Græcis vocantur, quæ in oblongam, ac pyramidis formam coacta, naribus induntur: hodie vulgus Medicorum nasalia nominat. *Errhinorū compositio.* Hæc autem filum sibi, ut extrahi queant, alligatum habentia, ex medicamentorum huic instituto servientium speciebus, liquore aliquo, aut adipe, & exigua cera exceptis, componuntur. *Sternutamentum.* Est & aliud errhinorum genus, quod siccum, naribus inditum, aut calamo inspiratum, sternutamentum vulgò dictum, ex pipere, pyrethro, nitro, nigella, castoreo vel elleboro albo, &c. confectum. *Tempus utendi.* His autem omnibus non utendum est, nisi postquàm corpus universum aut venæ sectione, aut purgatorio medicamento fuerit evacuatum.

Usus. USUS verò est in diuturnis capitis affectibus, præsertim epilepsia, oculorum hebetudinibus, narium obstructionibus, odoratus difficultate, convulsione cynica, & morbo regio, &c.

DE CONFECTIS.

CAP. XLIIX.

Confecta quæ. CONFECTA vocantur materiæ saccharo sicco obductæ, & ceu tectorio quodam vestitæ. Obducuntur autem semina, fructus, fructuum cortices, aromata integra, vel in frusta dissecta, ut gulæ magis arrideant, & minori molestia assumi queant: alia enim nimis amara, aut acria sunt, aut alioqui saporem nimis medicamentosum habent, ideoque gustum offendunt.

SEMINA (ut coriandrum, anisum, fœniculum, carum, cuminum, semen agni, canabis, amomum, cardamomum, eruca, sinapi, urticæ, cucurbitæ, cucumeris, melonis semina, papaveris albi semen, absynthii marini, & semen contra lumbricos, quod vulgò sanctum, quasi xantonicum, & zedoariæ semen vocant, &c.) priusquàm conficiuntur, à sordibus, pulveribus, festucis, lapillis, & pediculis cribrando, ventilando, & seligendo repurgantur.

FRUCTUS, sub quibus modò etiam comprehendimus semina majora, (ut amygdalæ, avellanæ, pistacia, strobyli, nuclei persicorum, prunorum, cerasorum, bombacis, &c.) injecti ferventi aquæ, putaminibus suis exuuntur, & cum furfure parùm fricando siccantur, priusquàm conficiuntur.

CORTICES item fructuum (ut citri, arantii, cucurbitæ) ut commodiùs conficiantur, priùs minutim in frusta longiusculi instar aromatum longiorum secantur.

AROMATA ante confectionem seu (ut loquuntur) confectam, in frusta longiuscula, & tenuia finduntur atque conciduntur.

SACCHARUM coquitur ad debitam & quodammodo perfectam consistentiam, id est, propemodum ut ad morsulos, & ad orbiculos, ut superiùs dictum est.

MATERIA conficienda in æneum vas pensile duabus ansis suspensum inditur, & super carbones hinc inde, antrorsum, retrorsum, dextrorsum, sinistrorsum agitatur: nunc in orbem volvitur: nunc instar avenæ in vannis movetur, donec calefiat: calefactæ infunditur parum sacchari cochleari ferreo, non procul ab extremitate uno foramine perforato, & continuò agitatur, donec siccetur saccharum: deinde aliud affunditur, ut priùs, idque tantisper fit, dum justam acquirat magnitudinem. Superficies in plerisque lævis est, nisi singulari artificio asperior, seu (ut vulgò loquuntur) crispa fit, videlicet ex alto saccharum fundendo.

SI materia conglobatur, vel sacchare confertim infuso, vel negligenter moto, manu affricata dissolvuntur nodi. In fine confecturæ exactè siccantur: deinde in locum calidum & siccum cribro imposita reponuntur.

EST & alius quidam modus exasperandi

confecta-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

confecturas, non admodum necessarius, plus ostentationis, quàm utilitatis habens, videlicet talis. Calefacto aheno infunditur parum sacchari in medium, & cochleari hinc inde agitatur: ubi bullæ apparent, portio aliqua sacchari jam confecti imponitur, & strenuè deorsum sursumque movetur, ne fundo adhæreat: deinde impellitur ut decet, idque fit, quousque satis exasperata sit: absoluta hac portione, iterum calefiat, ut priùs, ahenum: idque tantisper fiat, donec satis crispum videbitur: mox alia portio sumitur.

QUIDAM quæstui magis, quàm utilitati servientes, primùm impuriore saccharo obducunt materias, & subinde aspergunt amylum in tenuissimum pollinem tritum: tandem purius, & candidius saccharum addunt, ut exteriores crustæ elegantes & albæ appareant.

Confecta quomodo coloranda. TINGUNTUR etiam confecta variis coloribus magis ad spectaculum quàm necessitatem aliquam.

AD flavum colorem recipitur rhabarbari succus, aut croci. Ad rubrum, sandalum, præsilium, rubræ radix, lacca, grana tinctorum, flores amaranthi purpurei.

AD viridem, succus anethi, solani, rutæ. Ad cæruleum, flores frumenti, baccæ sambuci. Ad nigrum, gallæ, mirobalani, succus corticum juglandium. Hæ materiæ aceto, aut vino sublimato diluuntur, &, si opus est, aliquid aluminis additur. Deinde confectis jam absolutis, sensim in aheno calentibus aspergitur. Quòd si voles varicolora reddere confecta, invicem modò hunc, modò illum colorem asperge.

DE GLANDIBUS, *sive suppositoriis, globulis, & nodulis.*

CAP. XLIX.

Glandes quæ. GLANDES penicilla sunt, quæ ano subjiciuntur: Græcis βάλανοι, vulgò suppositoria dicuntur. Sunt autem glandes vel leves, vel mediocres, vel acres.

Glandium compositio. LEVES, in quotidiano ferè usu familiares, quales sunt, quæ ex betæ radice, melle peruncta, suillo adipe, sale conspersо, ficu inversa, & butyro, adjecto sale, farina hordei, aut tritici, aut siliginis, ex aqua in massam redacta, & modico sale condita: aut ex sapone albo: aut è vitello ovi, farina & sale, & id genus aliis parantur. Mediocres ex melle solo, vel adjecto salis momento, vel pulvere aloës, vel hieræ picræ simplicis, vel agarici similiumque parantur. Acres verò & vehementiores ex melle quidem etiam fiunt, sed validis medicamentis purgantibus additis, scammonio videlicet, colocynthide, euphorbio, iisque similibus concinnantur.

CÙM autem omnis ferè generis glandibus mel accedat, sciendum erit, illud sic esse commiscendum, ut pondere suo speciebus respondeat. Quare danda opera, ut drachmæ uni specierum & salis, uncia una mellis addatur. Neque dum componuntur glandes, sunt admovendæ species, nisi postquam mel satis concretum fuerit, quòd aliàs vis illarum ignis vehementia dissipetur. Mel autem lento igne in exiguo cacabo ad spissitudinem usque incoquitur: mox in asserem conjectum in glandes, indicis aut digiti modo longas crassasque formatur. *Dosis ingredientium.*

DUM autem glandes subjiciuntur, priùs oleo, butyro, aut alia pinguedine illitas esse oportet: sic enim minori molestia induntur. Induntur autem ante cibum, una vel duabus horis. *Tempus utendi.*

USUS autem harum est, non solùm cùm venter est adstrictus, sed etiam cùm sanguinem emittere cogitamus, ne venæ putridam excrementorum colluviem ab intestinis attrahant: id quod nostrates Medici parùm diligenter perpendunt. *Usus.*

DEINDE cùm ægri clysterum injectionem, ob virium imbecillitatem ferre nequeunt: nec non in febribus valdè ardentibus, cùm materia ad caput facile rapitur: adhæc in frigidis, ac soporiferis capitis affectibus conveniunt: nonnunquam adhibentur, cùm injecti clysteres non satis tempestivè redduntur. nam pruritum in musculo adstrictorio excitantes, recrementorum expulsionem promovent. Aliæ glandes subduntur, ut materiam noxiam à superioribus revellant: aliæ, ut recrementa alvi ducant: aliæ, ut vermes necent: aliæ, ut hæmorrhoidas aperiant: aliæ, ut ulcera recti intestini abstergant.

CÆTERUM globuli præstant glandibus oblongis: quòd rotundum ani musculum minùs lacessant, irritent, & rodant: eoque minùs sint dolorifici, ut qui non diù ei adhærescant, sed penitùs delabantur digito indice impulsi. Fiunt autem in hunc modum ad excrementa educenda. Mellis concreti, aut massæ ex farina tritici, sive hordei, ex aqua coactæ scrupuli duo: salis communis, aut fossitii scrupulus unus: redigantur in globulum crassitiei digitalis, aut pollicaris, qui ad Solem, aut fornacem siccetur: ita diù etiam per menses aliquot asservari potest. Ubi usus necessitas adfuerit, oleo, vel butyro intinges, ac in alvum sic plenissimè demittes. Nunquam frustrari successu utentes solent: eoque proficiscentes peregrè, qui sæpè in alvi adstrictionem incidunt, hujusmodi globulos circumferunt. *Globuli.*

HIS accedunt, qui in Galliis noduli appellantur, fabæ figuram referentes, glandibus & globulis facultate pares: qui in hunc modum parantur. Vitellus ovi, salis communis scrupulus, probè permiscentur, linteoloque *Noduli.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

excepta, ligentur filo, cujus appendix aliqua relinquatur, ut extrahi possit.

Cautio. CAVENDUM tamen diligenter, ne glandes, globulos, nodulosque illis subjiciamus, qui ani affectibus laborant, sanguinis ex venis in illo extantibus profluvio, quod hæmorrhois Græcis dicitur, aut fissuris, aut tuberculis dolorificis.

DE SACCULIS.

CAP. L.

Sacculi. QUÆ veteribus arida dicebantur fomenta, hæc hodie medicamenta sacculi nominantur: nihil enim aut parum differre videtur. Componuntur ex herbis, floribus, radicibus, seminibus, & id genus aliis medicamentis. Herbæ & radices conciduntur, aut leviter contunduntur, perinde atque semina. Adhibentur magna ex parte capiti, cordi, ventriculo, jecori, lieni, & utero. Ideoque & compositio, & forma eorundem juxta partis laborantis morbum, situm, & figuram variantur. Capiti enim, quod ad figuram attinet, qui admoventur, oblongi esse, aut tiaræ formam obtinere debent: qui ventriculo, scuti ferè effigiem referant: qui verò cordi, jecori, lieni & utero applicantur, hi partium quoque jam dictarum formam imitentur. Qui capiti & cordi imponuntur, serico: reliqui verò linteolo obducuntur. Sacculi autem semper acu transversim missa consuuntur, ne scilicet ea, ex quibus constant, in unam omnia partem labantur ac declinent. Utplurimum etiam antequàm adhibentur, lapidi ab igne excalfacto imponuntur, ac vino, aut aceto irrigantur, ac subinde contracto calore partibus laborantibus admoventur.

Sacculorum compositio.
Sacculi quibus partibus adhibeatur.

DE PESSIS.

CAP. LI.

Pessus quid. PESSUS est lana pexa, & ad digiti formam rotunda, in qua medicaměta excipiuntur, ac genitalibus mulierum partibus induntur. Latini pessum vocant, barbari pessarium, & nasalia.

Pessorũ differentiæ. HORUM autem generales differentiæ tres existunt: alii siquidem emolliunt, alii adstringunt, alii aperiunt.

Pessorum compositio. EMOLLIENTES, ex cera, oleis, pinguedinibus anseris, aut gallinæ, butyro salis experte, resina, medulla cervina, fœno græco, & similibus fiunt.

APERIENTES verò parantur ex melle, artemisia, dictamno, brassica, glycyrrhiza, succo rutæ, porro, scammonio, & id genus aliis.

ADSTRINGENTES componuntur ex bolo armeno, sanguine draconis, succo plantaginis, bursa pastoris, stercore porcino, &c.

HAC autem ratione componuntur, ut ad ceræ, aut mellis cocti unciam unam, etiam medicamenti morbo accommodati, altera misceatur. Cæterùm non semper lana excepta medica- A menta induntur, sed nonnunquam aptis liquoribus gummiq; ac resinis additis ad formam paulò ante dictam coguntur. Interdum etiam medicamenta subacta bombyce seu serico, aut linteo tenuissimo obducuntur, & utero subjiciuntur. Danda verò opera est, ut pessi filum prælongum habeant alligatum, quo facilè, quando visum fuerit, possint extrahi.

SUBJICIUNTUR autem vesperi, & dum somni tempus appetit, & sex aut septem horis in B utero relinquuntur, ac subinde extrahuntur. *Tempus utendi.*

PORRÒ emollientes uteri inflammationibus, exulcerationibus, aversionibus, & inflationibus accommodantur. Aperientibus verò utimur, cùm suppressos menses evocare, aut uterum conniventem, aut compressum emendare conamur. *Usus.*

ADSTRINGENTES contrarium aperientibus usum præbent: nam fluxum muliebrem cohibent, & apertum, laxúmve uterum con- C trahunt, prolapsumque reprimunt atque propulsant.

DE ODORAMENTIS.

CAP. LII.

ODORAMENTA sunt medicamenta tam simplicia, quàm cõposita, quæ citra ignis accessionem suo odore cerebrum alterare, aut gravem odorem, aut pestilentem auram depellere D possunt. Horum autem varius est usus: interdum enim simplicia medicamenta naribus duntaxat admoventur: sic nigella in aceto macerata, & subinde exiccata, linteolo tenui, aut serico inserta adhiberi naribus solet. Nunc verò multa simul simplicia medicamenta miscentur. Nonnunquam etiam ex iisdem unguenta, aut orbiculi odorati (poma nostri vocant) componuntur. Medicamenta verò, quæ ad compositiones E odoramentorum adhibentur, sunt moschus, ambra, nigella, majorana, styrax, caryophylli, ocymum, stacte, spica nardi, lavendula, lignum aloës, ladanum, rosæ, violæ, sandali, nymphæa, caphura, & id genus alia. *Odoramenta quæ.*

IN componendis autem orbiculis, postremùm ambra & moschus adjici debet.

DE SUFFIMENTIS.

CAP. LIII.

F SUFFIMENTA, quæ Græcis Thymiamata, nostris suffumigationes dicuntur, sunt medicamenta, quæ incenduntur, aut ignitis carbonibus injiciuntur. Fiunt aut ex rebus odoratis, ut moscho, zibetto, belzoino, ambra, styrace, ladano, thure, mastiche, gallia, calamintha, &c. aut fœtidis, videlicet castoreo, galbano, bdellio, bitumine, lapide gagate, & id genus aliis. Odorata orbiculari forma, nunc majore, nunc minore, interdum glandes repræsentant, interdum aviculas, quæ vulgò cypria vocantur: aliàs pastillorum, ut *Suffimenta quæ.* *Suffituum compositio.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

ut qui ex alipta, vel moscho, vel gallia moschata inscribuntur: aliàs pulveris crassi modo fiunt. Usus horum incensorum, ad odorem gratum conciliandum: item ad destillationes ex capite in subjectas partes, gravedines, obstructiones, alios frigidos cerebri affectus, & pestilentiæ contagia arcenda: tumque naribus admoventur. Conveniunt etiam asthmaticis, & iis, quibus frigidorum ac crassorum humorum copia A thorax refertus est. Suppurationibus, tussi, laterumque doloribus. Nec non præsidio sunt & resolutis, & iis, qui syncope deficiunt, & roborantibus stomachum cataplasmatis admisceantur: item illis, qui se à morbo, præsertim febrili recolligunt: nec non ad frigidos jecoris & uteri affectus mirificè valent, sicut etiam fœtida ad strangulatum, & procidentiam illius efficacia sunt.

FINIS LIBRI PRIMI.

ANTIDOTARII GENERALIS LIBER II.

DE MEDICAMENTIS alterantibus qualitate manifesta.

CAPUT I.

HACTENUS medicamentorum materiam expedivimus, ea nimirum, quæ medicinam facturis in promptu esse debent, seu simplicia sint ea, seu varia Pharmacopolarum arte composita, quo quidem discrimine duobus ea libris videbantur esse tractanda. Cùm itaque pharmacopolium, quoad ejus fieri potuit, optimè jam sit instructum, jam nihil aliud restare videtur, quàm ut ejus usum Medicinæ Studiosis exponamus. Vires ergo medicamentorum hocce libro describemus, at eas tamen in genere solummodò, quòd aliàs in nostro videlicet Antidotario speciali vires uniuscujusque medicamenti, seu simplicis, seu compositi, sigillatim edocuerimus.

QUONIAM verò sedula Medicorum industria, nobis medicamentorum vires innotuerunt, & eæ quidem vel certo rationis adminiculo, vel fortuita solùm experiéntia: discrimen hoc quoque nobis meritò fuerit observandum, ne nostram nobis hæc confusio methodum interturbet. Quæ manifestis ergo qualitatibus suas in corpora nostra vires exerunt, ea primùm, qua fieri poterit dexteritate, discutiemus: pòst si quid fuerit, quod de specifica medicamentorum facultate dicendum esse videatur, Studiosis etiam id animo lubente communicabimus.

ITAQUE qualitates Medici manifestas appellant, quæ nostris sensibus, maximè verò duobus hisce, gustui nimirum & tactui, sunt obviæ. Licèt enim vel visu, vel odore medicamentorum vires aliquo fortasse modo per- B cipiantur, id tamen judicium levius est, & magis infirmum, quàm ut certis regulis describi possit: saporum verò discrimina certò quidem, quibus unumquodque viribus polleat, ostendunt, non ea tamen hic inter medicamentorum vires reponenda sunt. Non enim quicquam medicamenta saporibus agunt, sed hos eis natura tribuit, ne quis eorum usu facilè deciperetur: siquidem non quid edendo sit, solùm sapore distinguimus, sed quibus unumquodvis in corpus vel assumptum, vel admo- C tum viribus agere possit, edocemur; nec quæ gustamus, omnia devorantur, sed ea vel abjicimus, vel iis aliter utimur, manu videlicet gulæ vices obeunte. Manifestas ergo medicamentorum vires exponemus, quas equidem omnes vel ad calorem, vel ad frigus, vel ad humectationem, vel ad exiccationem referre possis: tot siquidem qualitatibus efficiuntur omnia, quorum actio certis possit demonstrari D rationibus.

DE MEDICAMENTIS temperatis.

CAP. II.

CUM medicamentorum vires ad quatuor genera modò retulerimus, ut omnia vel calore, vel frigore, vel humectando, vel exiccando suas exerant actiones, mirum fortasse videbitur aliquibus, quòd hic aliqua E statuamus esse medicamenta, quæ nec ad calorem, nec ad ullam aliarum qualitatum referantur: quo etiam nomine temperata vocantur, quòd vires adeò manifestas non habeant, ut meritò vel frigida, vel calida, vel sicca, vel humida dici queant. Et certè non absq; ratione dubitari possit, an tale usquam medicamentum inveniatur, in quo tanta sit harum qualitatum temperies, ut non ex his aliqua cæteris sit evidentior. Ne tamen subtilius hæc

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

inquirendo, cætera negligantur, quæ plus referant emolumenti, quæstionem hanc aliis examinandam relinquemus, qui theoriæ magis sunt addicti, quàm ut ad usum aliquem suas dirigant disputationes. Hoc nunc sat esto novisse, temperata vocari medicamenta, quæ (licèt aliqua forsan qualitate veram excedāt temperiem) non adeò vel calefaciunt, vel refrigerāt, vel exiccant aut humectant, ut jam aliquem in hisce gradum contingere possint. Quotidiana siquidem experientia notum est, hæc, si quibus adjiciantur medicamentis, eorum vires non immutare: sunt enim ceu materia multarum compositionum, varias in sese vires excipiens. Temperatis igitur in iis affectibus utimur, in quibus nulla primarum qualitatum manifesta est intemperies, ut in viscerum obstructionibus, quæ medicamenta quidem incidentia dici possunt. Febris tamen metu calida respuunt. Fit etiam in febribus, maximè pituitosis, ut mixtæ fiut intemperies, ex causa nimirum frigida & humida, effectuque calido & sicco: quibus ut occurramus, medicamentis utimur, quæ nec calore febres augeant, nec frigore pituitam reddant crudiorem. Hinc ex hyssopo, passulis, aceto cæterisque similibus (si fortè simplicia desint) medicamenta componuntur, quæ primarum qualitatum respectu temperata quidem existant, suas tamen nihilominus ita vires exerant, ut iis (nequaquam aucto febris calore) morbi causa præparetur optimè, quò faciliùs educi queant.

Cæterùm quòd contraria sibi contrariis tolli, similia verò sui similibus conservari dicantur, hic primus esse videtur usus temperatorum, ut iis temperata corporis constitutio, viriumque robur in suo vigore conservetur. Quoniam verò non hæc medicamenta, sed alimenta dici consueverunt, aliò videbantur esse rejicienda, ne quid hîc à nostro proposito alienum immisceretur.

DE MEDICAMENTIS *ordine primo calefacientibus.*

Cap. III.

Tanta fuit veterum Medicorum sedulitas, ut ad rectam medendi methodum, non ipsas solùm medicamentorum vires, sed & earum gradus investigarint: ut enim ad suam temperiem pars intemperie affecta reducatur, non omnia conferunt, quæcunque sunt affectui contraria, sed in hac contrarietate symmetriam observare convenit, ne vel imbecilliora sint medicamenta, quàm ut contrariam tollant intemperiem, vel vehementiora sint. Hâc enim ratione contrarios equidem pellerent affectus, sed ipsam in affecta parte superarent intemperiem, sicque priore malo majus fortassis induceretur. Gradus ergo medicamentorum diligenter observabun- A tur, ne (quod Empyricis contingere solet) recta ratione posthabita fortuitum atque adeò dubium in curationibus eventum nanciscamur.

Gal. de simplicium medicam. facultat. lib. 3. cap. 12.

Quatuor itaque gradibus Medici quatuor primas medicamentorum qualitates distinxerunt, de quibus ordine seorsim agemus, sumpto à calefacientibus exordio, quorum ea primo gradu continentur, quæ solo calore corpora nostra leviter afficiunt, partibusque vel natura frigidioribus, vel alio quovis modo frigefactis gra- B tum mitemq; calorem inducūt, quo naturalis & imbecillis calor fovetur, vel amissus restituitur: ut enim corpus hyemali frigore rigidum tepido hypocaustorum aëre, vel igne moderato refocillatur, sic medicamenta, quæ prima calefacientium classe comprehenduntur, suavissimo calore corpora, quibus adhibentur, ad suam quęque temperiem reducunt, nisi fortè graviores existant affectus, quàm ut possint curari mitioribus. Hic itaque primus est moderati caloris C effectus, ut frigida partis intemperies miti & temperato fotu corrigatur, atque adeò dolor ex intemperie natus hac ratione mitescat.

I. Effectus, in simplici intemperie.

Licèt autem vis hæc cæteris quoque sit medicamentis attributa, quæ magis hisce calefaciunt, aut etiam refrigerant, siquidem ipsa adhibita contrarias tollunt intemperies: quæ tamen sunt moderatum nacta calorem, præ cæteris anodyna vocantur, quòd non frigidis solùm, sed calidis interdum competant affectibus. Humores e- D nim partibus impactos, quæcunque modò comitetur intemperies, leni calore solvunt, ut vel sudore, vel insensili transpiratu discutiantur. Sunt hac etiam ratione hoc maximè digna nomine, quòd nostro corpori sint amicissima, utpote cujus calor quoque sit temperatus. Non enim tanta est in sanis humorum temperies, ut æquè calidi sint & frigidi, sed in eis calor excedit manifestissimè, ut non frigore, sed humido calore vivamus, vitaque nostra conservetur. Humidus ve- E rò calor tantus esse nequit, ut primùm is ordinem transcendat. Quæ sunt enim secundo gradu calida, (ut mox ostendemus) ea jam humores aliquatenus absumere possunt. Cùm ergo hæc medicamenta, quæ primo continentur ordine, nostro calori justa proportione respondeant, meritò certè præ cæteris anodyna vocantur: siquidem quæ vel calidiora sunt, vel frigida, dolorem inferre possunt, sua nimirum virtute nostrum excedentia calorem. Quòd hæc itaque F moderato calore partibus frigidis grata sint, & molestos humores liquefaciāt, ad dolores sedandos aptissimè usurpabantur.

II. Effectus, doloris sedatio.

Hac eâdem vi lassitudinem tollunt, & febres extrinsecùs admota discutiunt, quòd & cutis meatus aperiant, & humores leni calore præparatos, tetrasque febrium fuligines educant.

III. Effectus, ad febres & lassitudinē.

Cæterùm sua quoque sunt his incommoda, quæ Medici diligenter observabunt, ne majus medendo fortasse malum inferant. Usu namque nimio non ea solùm, quæ nobis infesta sunt, liquant, sed nostras etiam substantias fundunt, spiritus, adeoque vires eis

Incomoda horũ medicamtorũ.

insitas

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

insitas exolvunt, ut animi deliquia, morsque A nonnunquam ipsa sequatur. Quod certè non in balneis solùm usu venit, sed multis etiam Medicis contingit, qui floribus meliloti, chamæmelo, lini semine, oleo, cæterisq; similibus viscerum inflammationes ita maturare, vel discutere conantur, ut dicta nonnunquam inferant symptomata. Præter hos moderati caloris effectus, alii quoq; in quibusdam conspiciuntur, quæ sub eodem sunt ordine: sua siquidem est calori differentia, ut ex eis, quæ sunt B æquè calida, visceribus aliqua competant, aliqua verò sint iisdem minùs amica: quo fit, ut non omnia, quæ moderatè calefaciunt, in corpus assumantur. Quibus itaque moderatè calidis intrinsecùs utimur, ea viscerum calorem fovent, eâque ratione concoctiones juvant, ut probus etiam generetur sanguis, in suaque temperie conservetur, & maximè quòd hujus quoque temperatus sit calor. Sunt & aliæ moderati caloris vires, quæ pòst in secundis & tertiis medi- C camentorum qualitatibus reponuntur.

IV. Effectus.

DE MEDICAMENTIS *secundo, tertio & quarto gradu calefacientibus.*

CAP. IV.

QUÆ verò magis hisce calefaciunt, ut jam secundo calefacientium ordine conti- D neantur, alias à modò descriptis obtinent facultates. Horum enim calor non est usqueadeò mitis, ut extrinsecùs apposita dolorem æquè sedent, atque si magis temperata forent, aut gustum pariter oblectent, cùm calor hic jam à naturali corporis nostri temperie recesserit. Hinc si quibus pituita refertus sit ventriculus, horum usus est commodissimus, utpotè quibus facultas insit, ut calefacere possint, & exiccare. Obstructiones hæc E quoque tollunt, cutisque meatus aperiunt, alia tamen ratione, quàm primò calefacientia gradu: hæc siquidem nulla vi, sed gratò tepore liquant humores, cutimque laxant, cùm illa tamen ignea quodammodo facultate glutinosos atque tenaces incidant humores, quos etiam vi majore discutiunt. At quæ tertium caloris gradum assequuntur, easdem cum modò dictis obtinent facultates, eò tamen discrimine, ut hæc tanto potentiùs agant, quanto sunt illis F calidiora. Tantam enim & calefaciendi vim habent, & incidendi, ut febres excitent, & contumaces partibusque impactos humores incidant, sudoremque copiosum educant: quò fit, ut omnia fermè venenis adversentur.

SUMMUS autem caloris gradus eis attribuitur, quæ adeò calefaciunt, ut tactas corporis partes urant, in eisque pustulas excitent, quò nomine ad sinapismos iis & cauteria utimur, de quibus postea copiosiùs agetur.

DE MEDICAMENTIS *refrigerantibus.*

CAP. V.

QUATUOR etiam in medicamentis observantur frigoris gradus: quorum enim frigus est inter cætera levissimum, ad primum ea gradum referuntur. Quoniam verò calore fovemur & vivimus, ex refrigerantibus certè nullum suapte naturâ nobis est amicum, siquidem innatum calorem minuunt, aut etiam extinguunt, prout sua cuique fuerit frigiditas. Necessarius tamen etiam est refrigerantium usus, non in alimentis solùm, ut grata cibis temperies concilietur: sed iis quoque, ut medicamentis indigemus, ad frænandos viscerum æstus, ad febres & sanguinis ardorem compescendum. Itaque si levis fuerit caloris intemperies, ea, quæ primò continentur ordine, sufficient, ut pueris & quibus ventriculus est imbecillior, ne frigidioribus fortè lædantur. Quibus verò firmius est viscerum robur, aut ventriculus, aut hepar calidius, non ea modò ferent, quæ secundò refrigerant ordine, sed iis etiam juvabuntur, quorum vis ad tertium usque frigiditatis gradum extenditur, utpote quibus optimè bilis flava dometur. Ad calidos itaque tumores, phlegmonas nimirum & erysipelata, refrigerantibus utemur, hâc observatâ ratione, ut si levis sit inflammatio, levia quoque usurpentur: sin fit eâ vehementior, ad secundum aut etiam tertium ordinem progrediamur; siquidem remedium (ut priùs etiam monuimus) affectui justâ proportione respondere debet. Porrò quòd æstu nimio spiritus interdum nimis exagitentur, ut aut immodicæ sequantur vigiliæ, aut animi deliquia, refrigerantibus hisce symptomatis est succurrendum. Frigus enim cutis meatus densat, humores incrassat, & motum nimiumque sudorem inhibet, quo nonnunquam ita disperguntur spiritus, ut viscerum & maximè cordis vires exolvantur. Denique maxima refrigerantium est utilitas ad vehementissimos dolores, qui nec lenientibus, nec calidioribus sedari possunt: hos enim mirando sæpè successu narcotica consopiunt, suò nimirum frigore, quod tamen est, ut ad quartum gradum referatur.

DE MEDICAMENTIS *humectantibus.*

CAP. VI.

INTER humectantia vix tantum discrimen invenitur, ut duobus plures humiditatis gradus constitui debeant. Cùm enim omnia vel calefaciant, vel refrigerent, certè nec calor, nec frigus, siquidem extrema sint, in humido consistere potest. Hoc ipsum & ratione probatur, & experientia confirmatur. Calor

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

enim humidum paulatim absumit, ut si vehementior sit, subjectum siccius efficiat necessariò. Sed hæc Physicis discutienda relinquemus. Hoc unum satis esse potest, quòd nullum inveniatur medicamentum, cui tanta insit humiditas, ut hac ipsa quartum contingant ordinem. Passivas Philosophi qualitates vocarunt humiditatem & siccitatem, quibus sua tamen attribuitur operatio: leniunt enim, & lubricant, quorum vis humectandi primo continetur ordine, ut & tussim mitigent, & gutturis asperitati conferant. Quæ verò potentiùs humectant, membrorum naturalium vires reddunt imbecilliores, & humorum acredinem obtundunt, sanguinem etiam & spiritus efficiunt crassiores: alvum quoque laxant, aliasque partes fluxui reddunt magis idoneas. Quòd si & hunc humoris gradum transcendant, corpus pigrum, & torpidum efficiunt, & actiones omnes manifestè obtundunt: siquidem horum vis non in ipsa partium superficie hæret, sed in earum substantiam penetrat altiùs: quò fit, ut talia inducant symptomata, quæ purgatis etiam partibus altè fixa supersunt: qualis est in ventriculo nausea, in intestinis lienteria. Venenum est, & partes enecat, si quid hisce magis humectet. Est enim sua cuiq; parti siccitas: aliàs veluti liquida difflueret. Suas ergo vires amittunt, adeoque putrescunt, quæ nimio dissolvuntur humore.

DE MEDICAMENTIS EXICCANTIBUS.

CAP. VII.

CONTRARIAS modò dictis obtinent facultates exiccantia. Cùm enim humiditas fluxiles reddat humores, certè quod siccat, hanc absumens humiditatem, fluxum inhibet, partesque lubricas exasperat. Quæ verò magis exiccant, corpus & membra reddunt firmiora, siquidem siccitate consistunt, suasque hac ipsa functiones exercent, cùm nimio tamen humore languescant. Licet autem exiccantia, partium robur contineant, ne affluente collabantur humore: suum tamen eis inest humidum, quod si vehementiùs exiccantibus absumatur, nec foveri possunt ipsæ, nec suas exercere actiones, spiritus enim hoc humido restaurantur: quod si deficiat, naturales quoque vires excidunt. Quæ tertium ergo siccitatis ordinem contingunt, partes suo spoliant alimento, ut hac etiam ratione tabem inducant. Præter hoc humidum aliud quoque corporis humani partibus inest, quod humidum radicale vocant; hoc sublato partes etiam interire necesse est, cùm in hoc calor innatus, atque adeò vita consistat. Hoc nempe virus est eorum, quæ quarto exiccant ordine. Censet Galenus, ea, quæ summè siccant, urere necessariò: qui certè non siccitatis, sed summi caloris est effectus, nisi forsan ea, quam mo-

ultimo cap. l.5. de simpl. medic. facultatibus.

A dò protulimus, ratione dicantur urere, quòd innatum partibus humorem absumant. Sed ut hæc subtiliùs examinentur, non fert instituti nostri ratio. Hæc sunt, quæ de primis medicamentorum qualitatibus nobis in genere scribenda esse videbantur, & eò quidem breviùs, quòd in aliarum qualitatum expositione ad primas perpetuò sit recurrendum, utpote quarum effectus meritò dici possunt.

B

DE MEDICAMENTIS EMOLLIENTIBUS.

CAP. IIX.

EXPEDITIS ergo primis medicamentorum facultatibus, reliquum est, ut ad secundas progrediamur: quas ideò secundas Medici nuncuparunt, quòd ex primis necessariò constituantur, siquidem pro varia simplicium qualitatum mixtione, varias quoque C necesse est oriri facultates, quas nunc etiam paucis exponemus, à mollientibus sumentes exordium, ut & in his, quemadmodum in præcedentibus, caloris & frigoris gradus observentur. Quid sit durum, quid item molle, noverunt plures, pauci tamen exprimere possunt. Durum itaque Philosophi definierunt, quod tactui non cedit: molle verò contrarium, ut emolliens medicamentum sit, quod induratam substantiam ad suam reducit tempe-D riem, non caloris quidem, sed ipsius substantiæ, quæ pressa recedere possit. Cùm itaque, ut molle sit quidpiam, duo requirantur, ut & prematur, & cedat humido & sicco, temperatam oportet esse substantiam. Quod enim liquidum est, cedit quidem tactui, non autem premitur: siquidem quæ propriè premi dicuntur, quodammodò resistunt. Aqua verò ne tantillum quidem ex seipsa resistit, nisi vasculis extrinsecùs contineatur. Hæc paucis præ-E ter institutum (quòd physica sint) addere placuit, ut intelligerent Studiosi, quid Philosophis premi dicatur, quid item tactui cedere. Quoniam verò quæ sicca sunt, tactui non cedunt, mollia quoque dici non possunt. Durum etiam appellatur, quod nimia repletione distenditur. Est & aliud, quod Medicis propriè durum dicitur à lento & crasso humore progenitum: hic enim calor destitutus, in corporis partibus, in quas influxerit, sponte ob-F durescit. Emolliens ergo totidem quoque modis distinguere licet, ut quæ sicca sunt, humectantibus, quæ distenta sunt, discutientibus, & quæ frigore concreverunt, colliquantibus emolliantur. Ex hisce verò solum id propriè dicitur emollire, quod moderato calore duriorem substantiam ad mediocrem consistentiam resolvit. Hic enim discrimen diligenter observandum est inter ea, quę Medicis concreta, & Physicis congelata vocantur: ea namq; congelari dicuntur, quæ liquida cùm sint, intensè frigore coalescunt, quod in humano corpore aequa-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

nequaquam contingit, ſed ea Medici volunt A indureſcere, quæ non liquida, ſed conſiſtentia ſunt mediocri: quo fit, ut levi frigore obdureſcant. Non igitur quemadmodum glacies ſolo calore liqueſcunt, quæ propriè nobis indurata vocantur, ſed cùm præter frigus ipſa quoque ſiccitas & humorum craſſities in cauſa ſit, ut hæc indurentur, humida ſint oportet, quæ dici debent emollientia: licet enim ex emollientibus aliqua ſint in ſecundo vel etiam tertio gradu ſicca, B qua tamen ratione malactica ſunt, (ut probè annotavit Hollerius) humido calidoque elemento temperari neceſſe eſt. Non enim ſiccitatis eſt, ejus maximè, quæ ſecundum ſuperat ordinem, emollire, ſiquidem ea quæ dura ſunt, magis indureſcant. Fit tamen interdum, ut in ſcirrhoſis tumoribus (in quibus emollientibus maximè utimur) varia conſpiciantur ſymptomata, ut cùm ſimplex durities non ſit, non una quoque ſit emollientium ratio. C Nam ſi tumor aquea imbutus ſit humiditate, ſicciora competunt, non equidem emolliendo tumori, ſed ut aquam inutilem abſumant. Contingit etiam interdum, ut humor temperandus contumacior exiſtat, quàm ut domari poſſit levioribus, quo nomine vehementiora quoque conveniunt, quàm quæ calore ſunt temperato. Hinc certis etiam gradibus emollientia diſtinguuntur, quibus tamen omnibus ſua reſtat temperies: licet enim aliqua magis ca- D lida ſint aut ſicca, quàm ut temperata dicantur, ejus tamen affectus ratione, cui adhibentur, temperata ſunt, quod in his & aliis medicamentorum generibus diligenter eſt obſervandum, ne generales regulas quiſquam exiſtimet ideò falſas eſſe, quòd ab eis interdum recedere videamur, cùm hic verus tamen ſit regularum uſus, ut variis affectuum ſymptomatis certa ratione adaptentur, quo nomine non minùs judicio indigent Medici, quàm E prudentia Judices ἐπιεικείᾳ jus temperaturi. Cùm ſint ergo emollientia humido calidoque temperata, guſtu, vel tactu facilè dignoſcentur, ſiquidem ſapore ſunt dulcibus proxima, ſed ſubſtantia pingui & oleaginoſa, ut nec acria ſint guſtu, nec auſtera, nec acida, nec ſalſa, nec alium referant ſaporem, quo vel adſtrictio, vel vehemens aut frigus aut calor denotetur. Tactu quoque nulla percipitur aſperitas, nec glutinis inſtar digitis adhærent, F cùm partes emolliendas penetrare debeant emollientia, cujus etiam nomine mollientibus incidentia ſæpenumerò adjiciuntur. Sunt & alia, quæ in emollientium uſu diligenter ſunt obſervanda, ſed ad particularem tumorum curam ea rejiciuntur. Hîc ea docuiſſe ſat eſt, quæ ad emollientia dignoſcenda, eorumque naturam & uſum intelligendum in genere videbantur eſſe tractanda.

Emollientiū uſus. — *Reg. I.* — *II.* — *Ut dignoſcātur emollientia.* — *III.*

DE MEDICAMENTIS INDURANTIBUS.

CAP. IX.

GALENUS libro 5. de ſimplicium medicamentorum facultatibus, capite decimo, indurantia ſtatuit frigida & humida eſſe. Frigida quidem ſunt neceſſariò, quòd ſint emollientibus contraria. Cùm autem humida dixerimus eſſe emollientia, certe ſicca decet eſſe indurantia. Quæſtio ſane digna hæc eſt, quæ probè diſcutiatur, utpote cùm ſit jucundiſſima. Nos verò ne quicquam in Galenum ſtatuiſſe videamur, & quòd hæc non ſint nobis ex inſtituto tractanda copioſiùs, aliquid ſaltem proferemus, judicium aliis relicturi. Cùm ſuprà de humectantibus ageremus, nihil de hac facultate dictum à nobis eſt, quòd nimirum indurent humectantia. Certè non minùs abſurdum hoc eſſe videtur, quàm ſi quis calida refrigerare dicat. Hoc in confeſſo eſt, indurantia ab exiccantibus eſſe diverſa. Exiſtimat ergo Galenus, quæ frigida ſunt & ſicca, indurare quidem; at non propriè, ſiquidem congelatione potiùs, quàm evacuatione durum efficitur corpus. Duo ponit Galenus, quæ ſiccitatem conſequuntur, evacuationem & ſiccitatem, quæ judicat indurantibus non eſſe tribuenda. Quæritur itaque, an quæ ſiccant, evacuare neceſſe ſit? Non exiſtimavero: fieri ſiquidem poteſt, ut ſiccis aliquid æquè ac humidis repleatur. An verò ſiccitas nullum in hiſce indurantibus locum habeat, dubitari meritò poteſt: diximus enim priùs, in humano corpore diverſam eſſe ab externa glacie humorum concretionem, nec liquida eſſe, quæ indurantur, ſed conſiſtentia mediocri. Detur ſanè, nil hic ſiccitate opus eſſe. Quæ congelantur, humida ſunt neceſſariò: non igitur ſicca ſunt, ſed humida, quæ congelant. Aliter certè philoſophandum eſt veritatem inveſtigaturis. Humiditas enim ei quod patitur, non ei quod agit, eſt adſcribenda, & frigus quò fuerit intenſius, eo magis quoque congelat. Extremas autem qualitates in humido conſiſtere non poſſe, noverunt, qui cauſam intelligunt, cur ſiccitas non aquæ, vel aëri, ſed terræ & igni ſit à Phyſicis attributa. Cùm itaque congelatorum ſit humiditas, non congelantium, & humiditas non congelet, ſed congeletur, mirum non abſque ratione videbitur, quòd Galenus congelantia velit eſſe humida. Si frigus humidum eſſet, ſeipſum profectò congelaret. Sed de hiſce ſatis: glacies pluvioſa tempeſtate quæratur, ſi humidum debeat eſſe, quod aquam eſt congelaturum. At neque ſiccum eſſe poteſt, quod congelat, (inquit Galenus:) aliàs exiccaret evacuando. Nihil certè minùs: ſi namque frigus ſiccitati jungatur, poros omninò contrahit, ne diſſipari poſſit humiditas: quo fit, ut ad

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

diſcutiendos tumores nemo ſiccis & frigidis utatur, ſed calidis, interdum etiam humidioribus. Quòd verò ſæpè fiat, ut conſtrictis partibus humiditas aliquando extorqueatur, quod hyemali tempore crebrò contingit, non eſt id ſiccitati, ſed frigori tribuendum. Hæc in medium protulimus, non ut in Galenum quicquam concluderetur, ſed ut cauſam intelligerent Studioſi, cur de indurantibus, an humida eſſe debeant, aut ſicca, nihil certi pronunciemus. Facilè tamen ex hiſce, qui volet, colligere poterit, quid veritati ſit magis conſentaneum. Siquidem inter exiccantia, incraſſantia, indurantia & congelantia diſcrimen eſt obſervandum, quod nunc paucis exponemus. Exiccari dicuntur, quorum abſorbetur aut exprimitur humiditas. Hoc maximè fit ope caloris, ſuctu, ſpongiis aut hiſce ſimilibus, quibus humectatæ partes exiccantur. Incraſſari verò ſtatuimus ea, quæ ſicciora quidem fiunt, at non abſumpta, vel expreſſa humiditate, ſed ſiccioribus immixta, quo modo ſyrupi pulveribus, conſervis, & ſimilibus in electuaria incraſſantur. At quæ congelantur, ea nec expreſſa humiditate ſicceſcunt, nec admixtis ſiccioribus incraſſeſcunt, ſed ingenti frigore contrahuntur. Ab hiſce diverſum eſt quod propriè Medicis indurari dicitur: partes enim humani corporis intumeſcunt & indurantur, non cùm extremo frigore obrigeſcunt, nec cùm ſua deſtituuntur humiditate, nec cùm admixtis ſiccioribus incraſſantur, ſed cùm pituitoſis humoribus, aut ſanguine melancholico replentur, qui ſanguis vel pituita frigore non congelantur quidem verè, ſed concreſcunt modo Medicis notiori, quàm Phyſicis. Ut igitur indurantium naturam intelligas, non id ſolùm quod agit, ſed id etiam, quod actionem ſuſcipit, eſt obſervandum. Hoc enim idoneum decet eſſe, ut externo frigore poſſit indurari: ſiquidem ſerum etſi frigore congelari, nunquam tamen indurari poterit. Non igitur humiditas, ſed quædam humorum craſſities & ſiccitas facit, ut indurari poſſint, quo nomine ſiccitatem & frigiditatem indurationis cauſas conſtituere licebit, & maximè quòd humiditas ſuapte natura nec incraſſet, nec induret quicquam.

De indurantium uſu.

De indurantium uſu nihil eſt fermè quod ſcribam, ſiquidem tollenda potiùs eſt à corpore durities, quàm ei ſit inducenda. Quòd autem Galenus inter indurantia portulacam numeret, pſyllium, ſempervivum & cætera, videtur ex ejus ſententia indurantibus utendum eſſe ad refrænandam humorum in tumoribus caliditatem, & tenuis ſanguinis influxum inhibendum: aliàs incraſſandi ſunt humores potiùs, quàm indurandi, quod ſæpè fit in ſubtilibus & acribus in thoracem defluxionibus, de quibus infrà copioſiùs.

Dignotio.

Dignoſcentur autem indurantia ſapore, qui nec calorem denotet, nec linguam vel mordicet, vel contrahat: cùm enim frigida eſſe oporteat, certè nec ſalſa ſunt, nec acria, nec amara, nec dulcia: cumque ut quidpiam induretur, (quod à Galeno probè annotatum eſt) nulla fieri debeat evacuatio, nulla quoque opus eſt adſtrictione: quo fit, ut nec acerba ſint indurantia, nec auſtera: fortè nec acida fuerint, ſiquidem attenuantia eſſe non debent. Mixtus ergo ſapor eſt indurantium, niſi quis inſipida vocare velit.

DE TENDENTIBUS *& laxantibus.*

CAP. X.

Tenduntur membra varias ob cauſas, ut totidem quoq; modis laxari poſſint: aliquando namq; ſiccitate nimia, frigore nonnunquam, vel repletione, vel ſcirrho contrahuntur, aut junctis horum aliquibus.

Cùm itaque laxantia vel ad humectantia referri poſſint, ex Galeni ſententia, vel ad calefacientia, vel ad mollientia, vel ad evacuantia, non opus eſſe videbatur, ut eis proprium caput attribueretur, atque ſi propria quædam eorum vis eſſet, de qua ſeparatim tractaretur. Etſi verò de laxantibus aliàs egimus, in primis nimirum medicamentorum qualitatibus, cùm calefacientium & humectantium vires exponeremus, in ſecundis etiam, ubi naturam emollientium deſcripſimus: hoc tamen loco laxantia nobis ſunt diligentiùs expendenda: cùm laxantium nomine non humectantia, vel calefacientia, vel mollientia, vel evacuantia intelligantur; (hæc namque propriis denotantur nominibus) ſed quæ junctis viribus & humectant & calefaciunt: quam ob cauſam inter ſecundas medicamentorum facultates numerantur.

Distinguenda ſunt igitur, quæ propriè laxantia dicuntur, ab emollientibus & evacuantibus. De his ſuo loco, & maximè cùm diſcutientia tractabimus. Cùm itaque laxantia cum emollientibus in eo conveniant, quòd utriſque facultas inſit & calefaciendi, & humectandi, ſæpenumerò confunduntur, ut interea diſcrimen poſſit difficulter inveſtigari. Laxitas & tenſio partibus adſcribuntur mobilibus, ut ligamentis, membranis, muſculis & ſimilibus: mollities autem & duritas propriè rebus competunt, quæ digitis palpari poſſunt. Hæc in fidibus & cera facilè dignoſcentur: molleſcit enim cera, fides verò laxari dicuntur. Diſcrimen hoc à partibus ſumptum, veram differentiam non conſtituit. Hac enim ratione unum & idem varios edere poteſt effectus. Quæ laxant ergo, minùs calida eſſe videntur, minuſque ſicca, quàm quæ molliunt. Hæc enim ſuo calore magis, illa verò humiditate magis operantur.

Uſus.

Præcipuus eſt laxantium uſus in convulſioni-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

vulsionibus, quas & frigus inducit & siccitas, quamvis & ab aliis causis orta convulsio laxantibus interdum curetur.

Dignotio. CÆTERUM iisdem, quibus emollientia facilè dignoscentur, ut amplius describenda non sint.

DE RAREFACIENTIBUS & densantibus.

CAP. XI.

LAXANTIBUS proxima sunt rarefacientia, quæ cutis meatus reserant ac dilatant: id tamen discriminis esse videtur, quòd hæc minùs humida sint, & tenuium partium: infarctos enim cutis meatibus humores secant, & dissolvunt, atq; adeò poros reddunt ampliores. Hæc quidem calida sunt: tantus tamen calor non est, ut materiam vel attrahant, vel discutiant, quod suô locô patebit evidentiùs.

CÆTERUM quod calida sint rarefacientia, frigida sunt hisce contraria, quæ nimirum cutis meatus ligant, & continent. Hæc humida esse statuit Galenus, ut eadem sint cum indurantibus, quæ priùs ostendit humida esse & frigida. Discrimen ex Galeni sententia, qui volet, exponat. Eadem certè proposuit indurantium exempla, quæ condensantium, ut nec in his, nec in eorum descriptione, ulla conspiciatur differentia. Quòd si eadem sint condensantia & indurantia, eadem quoque esse oportebit, quæ molliunt, & quæ rarefaciunt. Quia verò non fert instituti nostri ratio, ut subtilius hæc & copiosiùs exponamus, non morabimur in hisce diutiùs, sed ea vel aliàs tractabimus, vel aliis tractanda committemus.

NON equidem dubium est, quin ea, quæ refrigerant, simul & adstringunt, ipsos quoq; cutis meatus condensent: talia tamen non vult esse Galenus, ideò fortassis, ut rarefacientibus, ora vasorum aperientibus, & discutientibus sua possit attribuere contraria. Nam si condensantia crassarum partium esse statuisset, eadem quoque ora vasorum aperientibus fuissent opponenda. Sed hæc sequenti capite docebuntur apertiùs, ut discrimen inter rarefacientia & ora vasorum aperientia intelligatur.

Usus. RAREFACIENTIBUS autem utimur, ut ex modò descriptis colligere licet, ad cutis meatus aperiendos & dilatandos, ut vapores, aut fuligines ex concalfacto sanguine difflari possint: quo nomine veteribus in more positum erat, ut seipsos exercitaturi priùs inungerent, ne conclusi vapores vel febres excitarent, vel aliud visceribus damnum inferrent. Hac eadem ratione rarefacientia prosunt ad mitigandos dolores: dilatatis enim cutis meatibus, materia dolorem movens faciliùs expellitur.

VENIT & aliud in mentem, quò possit & alia reddi ratio, cur rarefacientia leniendis doloribus competant. Notum hoc est experientiâ, cutem, si vel nimia siccitate corrugetur, vel sit nimio rigida frigore, ubi leviter attingitur, dolere plurimùm. Hinc fit, ut in tumoribus non ipsa solummodò humorum copia dolorem moveat, sed cutis durities & tensio. Quare cùm laxent etiam, & emolliant rarefacientia, dolores his quoque mitigant operationibus, nisi vires unius ejusdemque medicamenti distinguere præstet, ut alia sit qua laxat, alia qua mollit, alia qua rarefacit.

Densantium usus. PORRÒ sua quoque densantibus est utilitas, ut nimirum cutis firmior reddatur atque robustior, tum ad evitandam externorum injuriam, tum ad nimium sudorem, vel spirituum dissolutionem inhibendam, quo nomine veteres à balneo frigida inspergebantur, ut eâ ratione membra, quæ calidâ lotione languidiora essent, confirmarentur.

Dignotio. QUÒD autem rarefacientia eadem fermè sint cum laxantibus & emollientibus, iisdem quoque dignoscuntur qualitatibus, sapore nimirum calorem moderatum denotante: quemadmodum densantia quoque, cùm contraria sint his, frigiditate pollent, non usqueadeò vehementi. Quæ linguam ergo vel mordaci vellicant, vel adstringenti sapore contrahunt, ex Galeni sententia nequaquam inter densantia numerabuntur.

DE MEDICAMENTIS ora vasorum aperientibus.

CAP. XII.

CUM Galenus eodem capite, quo de rarefacientibus egit, hæc quoque medicamenta discusserit, quæ ora vasorum aperiunt, ideò de his hoc capite nobis agendum esse videbatur, licet hæc ad tergentium classem referre constituissemus: quod fortassis etiam fuisset multò consultius, ut facilè conjicere poterit, qui horum naturam diligentiùs examinaverit. Hæc itaque censet Galenus calida quidem esse, crassarum tamen partium, & mordacia. Mirum certè videri possit, quòd aperientibus substantiæ crassities attribuatur, qua quidem obstruere potiùs, quàm aperire posse videntur. Sciendum est igitur, hæc non eadem esse cum obstructiones tollentibus: siquidem obstructiones incidentia poscunt, quibus non partium crassities, sed substantiæ tenuitas inest, ut faciliùs penetrare possint: quæ verò vasorum oscula dicuntur aperire, non subtilia, sed crassa sunt, ut non penetrent solùm, sed meatus, per quos transeunt, patentiores reddant. Hinc eis Galenus probè præter calorem, & partium crassitiem, & acredinem attribuit, & mordacitatem: ut calor acris existēs vel ad incidendum & penetrandum esset efficax: substantia verò

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

mordax non obstrueret, sed exederet ora vasorum, aut etiam corraderet.

Hisce contrariis Galenus etiam partium crassitiem adscribit, sed quæ sit mordacitatis expers. Stegnotica Græcis dicuntur: occludentia vocare licebit, quòd vasorum oscula coarctent. Frigida certè sunt omnia, quemadmodum & ea, quæ cutis meatus condensant: sed vis etiam eis inest, qua vasorum oscula constringere possint. Cutis enim levioribus facilè contrahitur, cùm vascula non, nisi vehementer constringentibus, occludi possint. Hinc condensantia statuit Galenus humida esse, quòd talia tantam adstringendi vim non habeant, atque si sicca simul essent & substantiâ crassiori. Cæterùm ut hæc ab obstruentibus aut emplasticis differant, suo loco demonstrabimus.

Usus. Aperientium usus ex vasculorum usu facilè colligitur. Cùm hæc enim sanguinem contineant, qui vel copia, vel pravitate nocet interdum, hisce malis succurrendum est aperientibus, & maximè ad referendas hæmorrhoidas. An verò movendis mensibus ea competant, suo tempore docebitur. Hisce contraria contrarios etiam produnt effectus: siquidem hæmorrhoidas, aliosque sanguinis fluxus inhibent. Hæc Galeno sensiles cohibent excretiones. Quòd si sudorem intellexerit, non existimaverim esse fatendum: licet enim hæc sudorem quoque cohibeant, contraria tamen non sunt, ipso etiam Galeno attestante, sudorem promoventibus.

Dignotio. Aperientia sapore jam aliquoties exposito facilè dignoscentur: cùm etiam acria sint & mordacia, linguam pungunt, & corradunt. Occludentia verò, quòd frigida sint, & adstringant sine mordacitate, linguam equidem coarctant, non autem vellicant, aut exedunt.

DE ATTENUANTIBUS *medicamentis.*

Cap. XIII.

Aperientibus proxima sunt attenuantia, quibus facultas inest ad solvendas viscerum obstructiones. Obstruuntur autem crassis & viscosis humoribus: quo fit, ut hæc medicamenta tenui debeant esse substantiâ. Num verò calida sint omnia, dubitari meritò potest, quòd frigida etiam inveniantur, quæ glutinosos humores incidunt, & obstructiones liberant; ut acetum, cichorium, & similia. Necessaria quidem est partium tenuitas, aliud tamen est, quod incidere possit: siquidem Medicis substantiæ nomine non ipsa facultas, sed ejus subjectum intelligitur, quod patitur potiùs quàm ut agat aliquidpiam, quo nomine siccitatem & humiditatem passivas Philosophi qualitates appellarunt. Itaque vel frigori, vel calori vis hæc est adscribenda, cumque frigus partes constringat potiùs, quàm dividat, non immeritò fortassis attenuantia necessariò calida esse statuentur. Quòd si quis frigida quæpiam opponat, quibus sua quoque vis insit attenuandi, non omninò caloris expertia statuemus esse: quin quanta fuerit attenuandi vis, tantum quoque caliditatis gradum assequantur.

Usus. Quòd in humano corpore varios affectus inferant obstructiones, varia quoque est & multiplex attenuantium utilitas, ad expurgandum pituita thoracem, movendos menses, & viscerum ductus expediendos.

Tempus utendi. Non priùs autem utendum esse attenuantibus, quàm ventriculus, & intestina pravis expurgata sint humoribus, ne attenuantium usu in venas rapiantur, atque adeò vel viscera magis obstruant, vel febres excitent, aut graviores efficiant.

Dignotio. Sapore quidem acria sunt hæc & amara, linguam tamen dissolvunt potiùs, quàm contrahant, cùm tenuium sint partium, & adstrictionis expertia.

DE MEDICAMENTIS *attrahentibus.*

Cap. XIV.

Varia est attrahentium natura. Quædam enim manifesta, quædam occulta qualitate, vel spicula, vel humores attrahunt. De occultis rerum proprietatibus aliàs: nunc ea nobis examinanda sunt, quorum attractio certâ ratione comprobatur. Manifestis ergo qualitatibus attrahentia, calida sunt, partiumque tenuium. Ipso quidem calore fit attractio, substantiæ tamen tenuitas ideò requiritur, ut humores ex alto avocentur, quo nomine attrahentium vis in intima usque penetrare debet. Quæ verò crassarum sunt partium, in altum ferri nequeunt, & poros contrahentia repellunt potiùs, quàm attrahunt.

Usus. Varius est & multiplex usus attrahentium, ut nimirum viscera pravis humoribus exonerentur: his enim medicamentis forinsecùs admotis, materia peccans ab interno corpore ad superficiem attrahitur. Eadem ratione critici naturæ conatus adjuvantur, cùm abscessibus adhibentur attrahentia. Ad extrahendum è corpore virus probata est horum medicamentorum utilitas. Curantur his quoque partes perfrigeratæ, non ea solùm, qua suo contactu calefaciunt ratione, sed quòd spiritus, quibus vita calorque fovetur, attrahant: quo certè modo tabidas, ac veluti syderatas partes reficiunt, non calore solùm, sed attracto, quo foveantur, alimento. Sunt & alii attrahentium effectus, qui tamen ad hos referri possint.

Dignotio. Dignoscuntur attrahentia iisdem ferè, quibus attenuantia: siquidem utrisque partium tenuitas inest, & calor non mediocris, ut secundùm magis & minus solùm differre videantur. Fortè tamen & hoc discrimen fuerit evidentius, ut partium

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

partium tenuitas attenuantibus, calor verò magis proprius sit attrahentibus. Calor itaque non gustu solò, sed ipsò quoque tactu manifestus attrahentia prodit.

DE DISCUTIENTIBUS.
CAP. XV.

DUPLICIA Practici resolventia constituerunt: alia leviora, quæ rarefacientia, vel ἀραιωτικὰ nominarunt, de quibus suprà egimus: alia verò fortiora, quæ διαφορητικὰ, propriè discutientia nuncuparunt: de his hoc capite sumus acturi.

DISCUTIENTIBUS natura est cum attrahentibus adeò affinis, ut discutientia nulla sint, quin eadem attrahere possint, & vix ullum attrahens inveniatur, quin idipsum quodammodo quoque discutiat. Hæc verò differentia statui poterit, ut quæ discutiunt, calidiora sint attrahentibus. Non est igitur, ut de discutientium natura quicquam scribamus ampliùs, cùm ex suprascriptis facilè colligi possit. *Usus.* Usus autem vel ipso nomine satis patet, siquidem quos nimia repletio morbos parit, eos curat evacuatio. Cæterùm nec sanguis, nec humores crassi discutiuntur: sanguinis enim copia venarum sectione, crassi verò humores purgationibus educuntur. Sudoribus ergo, vel insensili transpiratione, vel serosa humiditas, vel fuligo, tetrique vapores discutiuntur. Hinc hydropicorum aquas exhauriunt, podagricis & ischiadicis opitulantur, phlegmonas curant, aliosque humores minuunt. Quia verò, nisi recta methodò discutientibus utamur, nocent sæpenumerò plurimùm, non est temerè quidvis magnâ vi discutiendum.

TUMORES enim discutientibus interdum indurantur adeò, ut pòst curari nequeant, dum quod in eis tenue est, difflatur, remanet autem, quod durum est. Hinc variè Practici discutientibus utuntur, ea nonnunquam repellentibus, aliquando jungentes emollientibus, pro variis tumorum affectibus. Quæ verò sint in discutientium usu medicinam facturis observanda, non est ut hoc locò doceamus, ne propositi nostri limites transgrediamur. Fit etiam, ut discutientibus gravissima nonnunquam inferantur symptomata, cùm videlicet vel materia non cedit, vel in partes nobiliores propellitur, vel plus aliunde attrahitur, quàm discutiatur. Ad hæc evitanda suas habent Medici regulas, ut vel præcedant purgationes, vel materia concoquatur & attenuetur, de quibus non est hoc locò tractandum copiosiùs.

Ex his autem facilè colligitur, quo sit morbi tempore discutientibus utendum, in declinatione nimirum. Quamvis enim iis in phlegmones augmento & statu nonnunquam utamur, tum tamen non pura, sed eis immixta sunt repellentia pro curationis scopo.

Dignotio. DIGNOSCUNTUR discutientia, quemadmodum & attrahentia, sapore, qui linguam adurat, acri videlicet, utpote cùm & tenuium partium sint, & calidissima. Nullus hîc est adstrictioni locus: quo fit, ut ea linguam quoque non contrahant.

DE REPELLENTIBUS.
CAP. XVI.

TRIBUS modò descriptis medicamentorum generibus, sunt, qui repellentia solùm opponant. Cùm enim una ferè sit omnibus natura, unum quoque videtur eis opponi posse contrarium, quod & frigidum sit, & crassarum partium: siquidem & calida sunt, & tenuis substantiæ, quæ attenuant, quæ attrahunt, & quæ discutiunt. Si tamen horum natura diligentiùs examinetur, suum unicuique competet contrarium, ut attenuantibus incrassantia correspondeant, attrahentibus repellentia, & discutientibus quæ humores continent, & tenaciores reddunt. De incrassantibus aliquid suprà dictum est, ubi de indurantibus ageremus: de iis autem, quæ discutientibus contrariantur, nihil est quod hoc loco scribamus, cùm horum vice repellentibus utamur. Varia est Authorum de repellentibus sententia. Cùm enim variis modis influxus inhiberi possit, totidem rationibus repellentia definire licebit. Influxum autem cohibent, quæ refrigerant, quæ constringunt, quæ obstruunt & incrassant, ut ex Arabum decretis annotavit Hollerius. Hæc si ita sint, non attrahentibus modò, sed & attenuantibus & discutientibus contraria meritò statuentur esse repellentia. Propriè tamen ea repellere dicuntur, quæ non influxum solummodò sistunt, ut sunt incrassantia & obstruentia, sed quæ vel influentes, vel in parte jam hærentes humores aliò propellunt, ut repellentibus natura sit frigida, crassarum partium & adstringens. Hæc equidem simplicissima sunt repellentia: sunt tamen alia, quæ tenuium sunt partium: alia calida quoque sunt, & inter repellentia numerantur. Adstrictio certè competit omnibus, ut hac definiri possint repellentia. Quæ verò præter adstrictionem & frigida sunt, & tenuis substantiæ, cæteris operantur efficaciùs.

DIGNOSCENTUR itaq; repellentia sapore vel acido, vel acerbo, vel austero: siquidem hi, quòd adstrictione participent, linguam suo statim contactu contrahunt. *Dignotio.*

REPELLENTIBUS in multis affectibus utimur, ut in calidis tumoribus, capitis dolore, & similibus: his enim vapores in febribus maximè à capite arcentur, influxu repercusso phlegmonarum augmentum inhibetur. *Usus.* Commodissimum verò tempus, quo repellentibus in calidis tumoribus uti licet, principium est & augmentum, quibus nimirum influxus maximè viget. *Tempus utendi.* Cùm autem duo sint in tumorum cura scopi, ut quod influit, repellatur, &

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

quod jam infixum eſt, diſcutiatur, in principio commodiſſimè repellimus, in declinatione verò diſcutimus, & mediis temporibus utraque miſcentur, ea ratione tamen, ut in augmento repellentia ſuperent, in ſtatu diſcutientia. Porro quòd humores interdum vel copioſi ſint, vel criticè per abſceſſus expellantur, aut materia venenoſa ſit, vel abſtinendum eſt repellentibus, vel priùs eſt purgatione minuenda materia, ne repellentium uſu in viſcera protrudatur, atque adeò magis periculoſa inducat ſymptomata, & maximè ſi viſcerum aliquod infirmius exiſtat. Quòd ſi gravis etiam dolor infeſtet, metuenda ſunt repellentia. Cavendum eſt præterea, ne repellentium uſu cutis nimiùm contrahatur: ita ſiquidem ſcopus alter impediretur, nec tumoris materia diſcuti poſſet.

DE MEDICAMENTIS ADURENTIBUS.

CAP. XVII.

ΠΥΡΩΤΙΚΆ Græcis vocantur medicamenta, quæ calore ſunt adeò vehementi, ut cutem non ſecus atque fervens aqua vel ignis adurant. Ignea certe vis omnibus ineſt, ut natura ſicciſſima ſint, & calidiſſima: ſunt ſuis tamen etiam diſtincta gradibus, ut mitiora ſint alia, quæ cuti ruborem atque puſtulas inducunt: alia vehementiora, quæ ſuo contractu carnem abſumunt: his ad cauteria, illis ad phœnigmos utimur, dropaces, & ſimilia.

Dignotio. DIGNOSCUNTUR adurentia tactu magis, quàm ſapore: talia ſiquidem ſunt, ut cutem denſam, humoreſque duriſſimos corradant atque abſumant. Leviora tamen acria ſunt, & deguſtata linguam acriter pungunt.

Uſus. Adurentibus utimur interdum ad exuccas partes, tabidas, ac prope extinctas reficiendas. his enim caleſcunt, attractoque foventur alimento. Pilos etiam adurentibus extirpamus, duroſque & calloſos tumores, tubercula, verrucas, polypos & hiſce ſimilia. Morbis etiam diuturnis conferunt, podagricis adultiſque capitis doloribus, aliis item cerebri frigidis & humidis affectibus. Fiſtulas quoque malignaque compeſcunt ulcera. Denique periculoſos humorum defluxus ad corporis ſuperficiem derivant & exhauriunt, aliaq; quamplurima commoda præſtant, quæ quotidiana docebit experientia medicinam facturos.

Tempus utendi. Cautè tamen & circumſpectè his utendum eſt medicamentis, ne vel febres excitent, vel convulſiones: quo fit, ut eis utendum non ſit, quin priùs bene ſit corpus expurgatum.

Adustionis modus. CUM autem pyroticis ad impinguandas, vitæque reſtituendas partes utimur, hic ſervari poterit modus, ut mitigantibus temperentur, ne cutem exurant, nec in parte diutiùs hæreant, ſi diſcuti tumor incipiat: hic enim replen-
A dum eſt, non evacuandum. Quæ verò carnem ignea vi detrahunt, majus inferunt periculum: ideò diligenter pars affecta eſt obſervanda, ut ratio quoque partium vicinarum habeatur, ne forſan inflammatione corripiantur: quod incommodum evitatur, ſi refrigerantibus undequaque muniantur.

DE MEDICAMENTIS EXTERGENTIBUS.

B

CAP. XIIX.

HACTENUS eas expedivimus medicamentorum qualitates, quæ vel ad calorem, vel ad frigus referri poterant. Extergentia verò, quòd nec ad calefaciendi vim reduci poſſent, nec ad refrigerandi, non fuerunt ante diſcutienda, quàm calefacientium claſſem abſolviſſemus. Abſtergentium itaque natura nec caliditate, nec frigiditate videtur eſſe defi-
C nienda, ſiquidem & calida inveniuntur, & frigida, quibus tergendi vis attribuitur. Eſt ergo facultas hæc abſtergendi terrena quædam ſubſtantiæ qualitas, quæ ſordes partibus inhærentes ſuo contactu rapit, & expurgat. Hic autem diſcrimen inter ablutionem & abſterſionem obſervandum eſt, cùm utraque ſæpenumerò confundantur. Abluunt liquida, quæ ſordes ſuo fluxu ſecum trahunt: nondum tamen hæc abſtergentia nominantur, niſi qua-
D dam vel aſperitate, vel nitroſa vi ſordes etiam impactas eliciant. Hic etiam differentia patet inter abſtergentia, & diſcutientia: ſiquidem hæc craſſos humores extenuant, at facile pertranſeunt, & eas ſolùm ſordes expurgant, quæ ob ſui craſſitiem diſſipari non poterant: extergentia verò ſordes parti tenacius adhærentes rapiunt. Porrò tergentium aliqua leviora ſunt, quæ ῥυπτικὰ Græci vocant: aliqua verò vehementiora: quæ non abſque ratione diſtin-
E guuntur, cùm ea, quæ validiùs extergunt, (cathæretica nominant) aliquibus ad pyrotica referantur, atque ſi præter abſtergendi facultatem vim etiam habent adurentem, quòd forſan admitti poſſent, niſi forent ex eis aliqua quoque frigidiſſima.

NON uno tergentia ſapore dignoſcuntur: ſiquidem & dulcia tergent, & ſalſa, & amara: quæ verò frigida ſunt, ſe magis aliqua tactili qualitate produnt, quàm ſapore: nec enim a- *Dignotio.*
F cida, nec auſtera, nec acerba dicuntur eſſe abſtergentia, cùm abſtergentibus adſtrictio ſit adverſiſſima, utpote quâ ſordes parti magis impingantur.

ABSTERGENTIBUS ad ſaniem, pus, aliaſque ulcerum ſordes expurgandas utimur: cathæretica verò non ſordes ſolùm, ſed ipſam quoque carnem exedunt & abſumunt, ſed alio quàm adurentia, modo. Hæc enim ignea vi quas contigerint partes, non abradunt, ut cathæretica, ſed deurunt, & in cruſtam mutant, quæ pòſt emollientibus abſcedit. Eſt & *Uſus.*

alia

alia tergentium utilitas, quæ suo loco patebit, ubi sarcoticorum naturam exponemus. *Utendi tempus.* Quando sit autem abstergentibus utendum, non ipsa solùm ulceris affectio docebit, sed ipsius etiam corporis temperamentum. Nam si vel plethoricum sit, vel cacochymon, hisce priùs providebitur: aliàs nec ulcerum, nec vulnerum cura prospere succedet.

Utẽdi ratio. IPSA quoque partis abstergendæ symptomata suas habẽt indicationes, ut vel dolor simul cum abstersione leniendus sit, vel aliqua ulceris pars maturãda, vel sistendus influxus, vel inflammatio temperanda: quæ prudens artifex in curatione diligenter observabit.

DE MEDICAMENTIS *emplasticis.*

CAP. XIX.

MODÒ descriptis contraria sunt glutinosa: Græcis ἐμπλαστικά dicuntur: quæ pingui vel tenaci substantia ceu glutine partes, earumque ductus obfarciunt. Ab obstruentibus dissident, quòd meatus non oppleant solummodò, sed eis instar visci tenaciter adhærescant. Horum natura, velut abstergentium, nulla primarum qualitatum definiri potest: hæc enim vis totius substantiæ, non alicujus est qualitatis. Sunt itaque glutinosa calore quodammodò, & frigore temperata, quibus humiditas inest aëreo lentore permixta.

Dignotio. SAPOR inest emplasticis vel nullus, vel qui nec caloris, nec frigoris excessum denotet. Pinguia sunt ergo, vel insipida, vel dulcia quodammodò, tactuque lenta & viscosa, quibus emplastica vis attribuitur. *Usus.* Ad sanguinis impetus inhibendos, aliasque fluxiones coërcendas emplasticis utimur. Horum etiam usus est ad suppurandum. Cutis enim meatus opplent, caloremque continent, quò tumores apprimè maturentur. Cæteris quoque medicamentis admiscentur, ut in emplastrorum formam componantur, atque adeò partibus meliùs adhæreant.

DE TERTIIS MEDICAMENTORUM facultatibus.

DE MEDICAMENTIS *pus moventibus.*

CAP. XX.

MAGNA est emollientibus, & hisce medicamentis, quæ pus movent, affinitas. Utrisque siquidem calor inest, qui temperatus sit, & partium, quibus adhibentur, temperaturæ similis, etsi calidiora sunt emollientia, junctamque habent (authore quidem Galeno, ut suprà monuimus) exiccandi vim, cùm pus moventia existentem in partibus humiditatem servent. Hoc verò discrimen an ferri debeat, facilè intelliget, qui tumores consideraverit, quibus accommodantur emollientia. Scirrhos enim fatetur Galenus ex atra bile, & resiccata pituita fieri, ut cùm curentur contrariis, non exiccare, sed humectare debent emollientia: sed de his suprà copiosiùs.

DIFFERENTIA certè est in effectibus manifestissima, siquidem alteratio est, cùm quæ dura sunt, emolliuntur. Pus verò non qualitate solùm, sed ipsamet substantia differt ab iis, quæ suppurantur, ut generatio veriùs dici possit, quàm alteratio, si quid in pus commutetur. Hinc non ineptè coctionem vocant eam, quæ in pus fit conversio. Naturalis namque calor efficiens est suppurationis causa. nec quicquam extrinsecùs appositum per se supputat: sed ea ratione suppurantia vocantur medicamenta, quòd blando calore insitum foveant calorem. Fovetur autem calor non iis solùm medicamentis, quæ calore sunt temperata, sed iis etiam, quæ cutis poros suo lentore, ceu glutine replent & obfarciunt, ne partis affectæ calor dissipetur. Etsi verò quæ constringunt, hanc quoque spirituum & insiti caloris dissipationem prohibent, non ideò tamen suppurationem promovent, cùm in suppurandis humiditas retinenda sit potiùs, quàm exprimenda.

Dignotio. CÙM itaque suppurantia calorem habeant, qui nobis insito non sit absimilis, sapore quoque simili dignoscentur: siquidem quæ calida sunt vehementiùs, vel acredine, vel amarore sunt insuavia. In suppurantibus etiam nulla vel adstrictio, vel mordacitas, aut nitrosa vis animadvertitur: talia siquidem benignam naturæ maturationem impediunt potiùs, quàm juvant. Licèt autem suppurantia nullum saporem habeant, qui caloris excessum denotet, non ideò tamen gustu grata sunt omnia, quibus ad suppurandum utimur. Possunt tamen extrinsecùs esse suavia, quæ si vel odorentur, nauseam moveant.

Usus. SUPPURANTIUM usus ad maturandas phlegmonas est frequentissimus: hic enim naturæ motus est ad curandos tales tumores optimus, ut non modò non impediri debeat, sed commodis ad hoc medicamentis juvari. *Tempus utendi.* Commodissimum his utendi tempus est, ubi defluxio constiterit, & dolor ex æstu nimio temperatus fuerit, ut circa statum maximè suppurantia sint adhibenda, quo nimirum tempore in summo conflictu est, ut suo calore (quem suppurantia juvant) malignam tumorum materiam in benigniorem substantiam convertat, quò pòst faciliùs expurgari possit.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

DE MEDICAMENTIS *urinam cientibus.*

Cap. XXI.

MULTÆ ſunt cauſæ, quibus urina ſupprimitur. Aut enim exiccatione nimia, ſudoribus, aliiſque ſimilibus vel abſumitur, vel aliò derivatur: aut renum inflammatione, aut viarum, per quas urina defluit, compreſſione ſiſtitur. His quæ medentur, nondum propriè diuretica nominantur: ſed quæ ſanguinem fundunt, extenuant, ac ſecernunt. Urina ſiquidem pars eſt ſanguinis tenuiſſima, quæ in renibus à craſſiori parte ſecernitur. Cùm itaq; vel craſſior eſt ſanguis, vel viſcoſior, facilè partes ejus ſegregari nequeunt, niſi medicamentis incidentibus, & abſtergentibus oppidò ſuccurratur. Quòd autem Galenus ſanguinem aſſerat abſque calido valore nec fundi poſſe, nec ſegregari, mirum videri poſſit, quòd inter diuretica numerentur, quæ non ſolùm non valdè calefaciunt, ſed refrigerant, ut ſunt quatuor ſemina frigida majora, fructus halicacabi rubentes, & hiſce ſimilia. Sed hæc urinas movent, non quòd ſanguinem fundant, ac ſegregent, ſed quòd urinæ meatus abſtergant, & expurgent: quo fit, ut duplicia conſtitui poſſint diuretica: quod monuiſſe profuerat, ut urinas cientium natura meliùs intelligeretur. Abſtergentibus autem hoc etiam ineſſe oportet, ut tenuium ſint partium, quò poſſint ad renes uſque penetrare, humorumq; craſſitiem incidere.

Dignotio. ACRI ſapore dignoſcuntur urinas cientia: cùm enim validè calida ſint, & incidant, potentiſſimè acria ſunt omninò. Licèt enim amara valdè quoque calida exiſtant, humoreſque craſſos extenuare poſſint, ſiccitate tamen pollent majore, quàm quæ ciendis urinis conveniat, & terrena ſunt ſubſtantia: quo fit, ut non æquè, velut acria, incidere poſſint. Quæ verò frigida urinas movent, non acria quidem ſunt, ſed præter nitroſam abſtergendi vim, facultatem etiam habent incidendi, quam vel ad levem acredinem, vel amarorem referre poſſis.

Uſus. URINAS cientium uſus ſatis vel ipſo nomine patet, ut ampliori diſcurſu non ſit deſcribendus. *Tempus utendi.* Quoniam verò acrium natura eſt, ut quos in inteſtinis & venis attigerint humores, ad ipſos etiam renes deducant, non quovis tempore diureticis utendum eſt, ne craſſorum humorum influxu magis urina forſan impediatur. Priùs ergo viæ, per quas hæc medicamenta ferri neceſſe eſt, expurgabuntur, poſtea commodiùs urina ciebitur.

DE MEDICAMENTIS *menſes moventibus.*

Cap. XXII.

MAGNAM hæc medicamenta cum modò deſcriptis habent affinitatem. Nam A quæ menſes movent, urinas etiam cient. & eadem fermè utriſque natura eſt, calida nimirum & tenuis eſſentiæ. Hoc tamen diſcriminis inter ea conſtituit Galenus, ut quæ cient urinas, validè ſiccent: non autem, quæ menſes movent. Cujus fortaſſis hæc ratio fuerit, quòd quæ validiùs exiccant, ſanguinem abſumant, atque adeò (quòd & ea ratione minùs fluxilis reddatur, ejuſque copia minuatur) menſium eductionem impediant, B cùm tamen ſiccitas adeò cientibus urinam incommodo non ſit, ut ea maximè hoc præſtare cenſeat Galenus, quæ præter calefaciendi vim validam quoque ſortita ſunt ſiccitatem: & hoc eo nomine, quòd calore ſegregata craſſior ſanguinis pars à magis tenui, magis etiam in ſeſe cogatur, ut quod ſeroſum eſt, exprimatur. Hæc ſunt equidem, quæ nobis ex Galeni ſententia dicenda fuerant, ad horum medicamentorum naturam intelligendam, quibus & hoc C adjiciemus, non minùs forſan utile, quàm intellectu jucundum. Ut menſes facilè procedant, non eſt ſolùm fundendus & attenuandus ſanguis, ſed vaſculorum oſcula ſunt etiam aperienda: ſiquidem inſenſili tranſpiratione non ſanguis, ſed ſudor ſeroſaque ſanguinis pars evacuatur. Quæ verò vaſorum ora reſerant, terreni quidpiam in ſe continent, quò non penetrant ſolùm, ſed penetrando meatus dilatant, ſordeſque (ſi quæ fuerint) abſtergunt, D ut talia quoque ſtatui meritò poſſint, quæ menſes movere ſtatuuntur: quod paucis & eleganter expreſſit Fernelius. Quæ menſes movent, (inquit) calida ferè ſunt receſſu tertio, nec tamen vehementer ſiccant: ejuſmodi ſunt amara & acria, quorum tanta vis eſt, ut in diſtantiſſima ſalvis viribus penetrare poſſint, & venarum ora reſerare, craſſa extenuare, & lenta detergere.

CÆTERÙM ex hiſce facilè quis colli- *Dignotio.* E get, qua modò ratione dignoſcenda ſint, quæ menſes moveant. Cùm enim calida ſint ad tertium uſque receſſum, & præter incidendi vim facultate polleant abſtergenti, guſtu certè linguam mordicant, non tamen contrahunt: qualia ſunt amara, quibus vel nulla, vel levis ineſt adſtrictio. Acria quoque ſunt ex hiſce plurima, quæ non quòd oſcula vaſorum aperiant, menſes movent, ſed quòd craſſum ſanguinem incidant, & ſuo calore liquent, fluxilemque F reddant.

Tempus. STATUTUM naturæ tempus eſt, quo ſanguinem mulieribus per uterum educat. Non ergo temerè movenda ſunt menſtrua, ne naturæ vis inferatur: nec ſi movenda ſint, ea negligi debent, quibus mulieres ad hanc purgationem præparantur. Nam ſi cacochymum ſit corpus, praviſque refertum humoribus, expurgandum priùs erit, quàm calidioribus utamur, ne talium uſu crudos humores in venas protrudamus.

CÆTERÙM varia eſt hiſce medicamentis uten-

Utendi ratio. tis utendi ratio. Nonnunquam enim ex horum decoctione syrupi conficiuntur, quandoque potiones, aut pedum lotiones: interdum etiam in forma pilularum exhibentur: etsi liquidior forma movendis mensibus est accommodatior, cùm ad remotas partes medicamentorum vis penetrare debeat. *Usus.* Usus autem & utilitas horum medicamentorum iis utique patet, qui noverunt, quot, quantaque sæpenumerò symptomata ex menstruorum retentione oriantur: de quibus hoc loco non est agendum B copiosiùs: hoc solùm scripsisse sufficiat, corpus hac sanguinis purgatione levius reddi, naturamque onere deposito fieri longè alacriorem, ut sanitas eò quoq; sit securior: secùs enim, si quando vel pravo, vel nimio sanguine gravetur, vel hydrops, vel epilepsia, vel alii graviores morbi consequuntur, qui menstruorum provocatione vitantur aliquando, & Hippocrates podagra negat affici mulieres, nisi menstrua defecerint.

DE MEDICAMENTIS, *quæ lac vel generant, vel minuunt.*

CAP. XXIII.

CÙM ex sanguine lac generetur, dubium non est, quin ad lactis copiam sanguis augendus sit. Quia verò, licèt interdum sanguis copiosior existat, lac non ob id augetur necessariò, siquidem vel talis fuerit sanguis, qui nequeat elaborari, vel lacti generando dicata facultas aut impedita fuerit, aut depravata. Quamvis itaque multas ob causas lac imminuatur, ea tamen propriè lac generare dicuntur, quæ multum & probum sanguinem efficiunt, eumque moderata incidendi facultate ad mammas deducunt. Calida sunt ergo, tenuiumq; partium, quibus lac generatur: ab iis tamen differunt, quæ vel urinam, vel menses movent. Hæc enim vehementer excalfaciunt, cùm temperato calore sint, quæ lac augent: sique siccitas menses moventibus est adversa, certè lacti generando est adversissima.

Dignotio. SAPORE dignoscentur hæc medicamenta, quibus lactis augendi vis inest, vel pingui, vel dulci. Cùm enim & lac, & sanguis temperata sint, medicamentis certè vel alimentis augentur, quibus inest natura non absimilis. Aliqua tamen (ut ex modò scriptis patet) in F iis, quæ lac augent, animadvertitur acrimonia, quæ ad augendum sanguinem aliàs non requireretur. *Lac minuentia.* Ex hisce satis liquere arbitramur, quæ'nam eis insit natura, quibus item rationibus dignoscantur, quæ lac imminuunt. Cùm enim iis contraria sint, quæ lac augent, contrariis etiam notis agnoscentur, ut quæcunque vel exiccando sanguinem absumunt, vel frigiditate, vel alia quavis qualitate deteriorem reddunt, lac quò minùs generetur, impediant. Saporibus ergo dignoscen-

A tur amaris, acerbis, austeris, & hisce similibus, qui vel caloris, vel frigoris excessum indicant.

Tempus. CÆTERÙM, quando, quibúsve rationibus lac generandum sit, non est ut pluribus exponamus, cùm talia ex professo in morborum curationibus tractentur. Hoc solùm admonuisse suffecerit, si corpus cacochymum fuerit, non priùs tentandam esse lactis procreationem, quàm humorum vitia correxeris. B Impura namque corpora quò magis nutries, eò magis offendentur, ut Hippocratis notum sit authoritate. Nec est etiam, ut rationes, quibus lac inhiberi possit, hoc loco persequamur, nec præter institutum longiùs evagemur.

Usus. QUÆ verò sit horum medicamentorum utilitas, inde satis liquet, quòd moderatus lactis proventus non ad sugentium sustentationem solùm prosit, sed ipsius quoque lactan- C tis sanitatem tueatur: cumque nimia lactis copia non aspernanda sæpenumerò symptomata inducat, contrariis hisce medicamentis optimè succurritur.

DE MEDICAMENTIS *semen ipsum spectantibus.*

CAP. XXIV.

D UT lac à sanguine, sic & semen suam ab eodem sumit originem. Sanguis enim propriis & venis & arteriis ad vasa, quæ vocant, seminalia defertur, à quibus eam substantiam & calorem nanciscitur. Cùm igitur eadem sit utrique materia, tum lacti, tum semini, manifestum certè fit, ut semen augeatur, sanguinem multùm nutrientibus alimentis esse fovendum. Hoc tamen fortasse fuerit discrimen inter ea, quæ lac, & quæ semen au- E gent, ut illa melioris succi existant, hæc verò sanguinem reddant magis flatulentum. Hanc enim semini facultatem inesse ferunt, ut concalefactum spiritibus pudendum virile distendat. Hæc itaque medicamenta, quibus semen augetur, humida sunt, & calore temperata: substantiam verò magis pinguem & viscosam habent, quàm quæ lacti generando sunt accommoda. Non his autem solùm ad Venerem utimur, sed iis maximè, quibus & semen lan- F guidum excitatur, & sopita Venereorum facultas exstimulatur. Hæc calidiora sunt, quàm ut semen augeant: minùs tamen sicca sunt, quàm ut id absumere possint. Quibus itaque facultas inest utraq;, tum ut semen augere, tum ut ipsum reddere possint acrius, optima sunt ad Venerem excitandam medicamenta. Cæterùm ut in hisce vis duplex animadvertitur, ita duo sunt in horum contrariis consideranda. Quædam enim suo frigore Venerem cohibent, quædam nimio calore: semen hæc absumunt, illa verò non semen solùm languidius, sed ipsas

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

quoque vires ad exercendam Venerem reddunt ineptiores. Nimia namque frigiditate partes obstupescunt, & humores veluti congelantur, ut hisce medicamentis non ipse solùm seminis motus, sed & ipsa quoque tentigo penitùs inhibeatur. Plura de his & aliis, quæ ad semen spectant, dici possent. Quot enim sunt hominum, totidem quoq; sunt seminis intemperies, quæ non uno certè modo corriguntur: sed de his aliàs. Hic ea solùm exequi voluimus, quæ ad Venerem vel excitandam, vel inhibendam, vires habent præ cæteris apertissimas: nam quæ nimis fluxile semen incrassant, ex accidenti, non propria facultate ad Veneris usum valere dicuntur.

Dignotio. QUÆ semen augent, calida sunt & humida: quo fit, ut iisdem fermè dignoscantur, quibus ea, quorum usu lac augeri diximus, nisi quòd pinguia magis sint & viscosa, quæ semen generant. non hîc enim æquè sanguinis probitas, ut in lacte procreando, desideratur. Quæ verò semen stimulant, satis ipsa dignoscuntur acredine. Contrariis ut natura inest contraria, contrariis ita notis agnosci possunt: frigida quidem saporibus frigoris, & calida caloris excessum indicantibus.

Tempus. DE tempore, quo vel augendum sit semen, vel supprimendum, nihil est quod annotari posse videatur: id siquidem pro cujusque libito, vel occasione commoda fieri potest. Quod tamen de lacte suprà scripsimus, idem hoc quoque loco scribi posset, ut nimirum si quæ vel in sanguine, vel in interno corpore sint vitia, corrigantur priùs, quàm augendo semini detur opera. Priùs etiam augendum semen est, quàm irritetur. Acria namque semen imminuunt: quo fit, ut paulo ante Veneris usum conveniant. tum enim & semen suo calore diffundunt, & partes Venereas ad expulsionem extimulant: aliàs assiduo eorum usu disperditur semen potiùs, quàm colligatur.

Utẽdi ratio. CÆTERUM hoc quoque fuerit observandum, non eadem omnibus convenire medicamenta. Quibus enim pituita refertum corpus est, iis proritantibus magis, quàm multùm nutrientibus alimentis, Venus excitatur. Pro variis itaque temperamentorum generibus, varia quoque est hisce medicamentis utendi ratio, de qua non est ut pluribus hoc loco disseramus.

Usus. QUANTA denique, & quàm necessaria sit horum medicamentorum utilitas, notius est, quàm ut demonstrari debeat. Ecquid enim lacte semen fuerit ignobilius, si generis humani procreatio non minùs celebranda est ejusdem conservatione? Notum est præterea, sine lacte, licèt difficiliùs, infantes nutriri posse, cùm sine semine species humana propagari nequeat. Sed vereor, ne plures ipsa voluptas ad Venerem alliciat, quàm prolis desiderium. Quos autem pietas ab usu Veneris arcet,

A majus ab hisce contrariis percipient emolumentum, etsi jejunio magis & philosophiæ studiis, quàm refrigerantium usu, vel semen absumentium libido cohibetur.

DE MEDICAMENTIS *dolorem sedantibus,*

CAP. XXV.

B HAUD equidem dubium est, quin eadem, quæ morbum facit, causa dolorem excitet, ut quæ morbos curant, dolores etiam sedare dicantur. Veruntamen ea propriè anodyna vel paregorica censeri debent, quæ dolorem maximè spectant, eumque mitigant, & causa & morbo remanentibus. Hæc certè calore temperata sunt, & tenuis essentiæ, vel non usqueadeò calida, ut intemperiem inducere, vel multùm adaugere possint. Cùm enim non frigidis solùm, sed calidis etiam

C affectibus competere debeant, nec calore, nec frigore multùm à temperatis absunt. Calore tamen aliquantum exuperant, eâ siquidem ratione dolorem leniunt, qua cutim laxant, ejusque poros aperiunt, & materiam, quæ dolorem infert, quodammodò discutiunt: qui certè sunt moderati caloris effectus. Licèt autem calida sint hæc medicamenta, refrigerant tamen etiam, discussâ nimirum fuligine, quæ dolorem inferens, ipsum quo-

D que calorem augebat: quo fit, ut affectibus etiam à calida causa conveniant. Horum autem natura satis jam exposita est, cùm de laxantibus & rarefacientibus medicamentis ageremus.

CÆTERUM quæ dolorem sedant, non demulcendo partes, sed obstupefaciendo, narcotica, vel ὑπνωτικὰ dici, non autem anodyna censeri debent: siquidem non dolorem vel tollunt, vel mitigant, sed vel partibus stuporem

E inducunt, vel somnum conciliantia sensum eis suffurantur, ut dolor quantuscunque sit, eas velut emortuas nequaquam afficiat. Hæc suprà diximus intense frigida esse, ut natura eis sit ab anodynis diversissima. Dolorem demulcemus eo maximè tempore, quo periculum minatur: fit enim sæpenumerò, ut neglecta morbi causa, ei quod magis urget, insistamus, ne vel dolore morbus ingravescat, vel alia subsequantur symptomata, quæ sint ipso-

F met etiam morbo graviora. Is autem utendi modus est, ut lenientibus adstringentia nonnunquam adjiciantur, siquidem metus sit, ne fluxio nimis ad partem affectam attrahatur. Addi possunt etiam interdum ea, quæ morbi causam impugnant, ut utrique intentioni simul satisfiat. Ad eundem modum cætera quoque observare licebit, quæ cum dolore incidunt, amovenda. Anodynis forma convenit liquida, siquidem dolor in cute sit: sin is profundior existat, tantò solidior esse debebit, ne priùs medicamentum discutiatur, quàm ejus vis ad

Tempus utendi.

Modus utendi.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

vis ad partem affectam devenerit. Ex hisce, quis anodynorum sit usus, satis utique constat, ut tanta sit eorum utilitas, quanta sunt nimii doloris incommoda. A *Usus.*

DE MEDICAMENTIS *carnem generantibus.*

CAP. XXVI.

MULTA sunt in ulcerum & vulnerum curatione diligenter observanda, quæ subinde incurrunt, & Medici conatus impediunt, quò minùs vel citò, vel facilè partes à se invicem separatas conjungere, & ad naturalē statum reducere possit. Talia sunt, sanguinis influxus, inflammatio, durities, dolor, & alia, de quibus satis superque suprà egimus. Id unum hoc loco tractandum restat, antequàm partes secretæ jungantur, ut si quæ sit in ulceribus, aut vulneribus cavitas, carne impleatur. Hujuscemodi medicamenta sarcotica nominant. Hoc opus naturæ quidem est, medicamentis tamen adjuvatur, quę sanguinem ita præparant, ut eò faciliùs in carnem verti possit. Sunt ergo sarcotica, non ea quidem medicamenta, quæ vel probum generant sanguinem, vel affectæ partis intemperiem corrigunt, sed quæ in ipsa carnis generatione sanguinem & ulcus ipsum à corruptione tuentur. Cùm igitur natura, dum carnem generat, duo producat excrementorum genera, serosos nimirum humores, (quos ichores vocant,) purulentasque sordes, ea certè remedia, quæ has extergent, & illos absumunt exiccando, carnem generare dicunt, utpote quorum ope natura hoc muneris exequitur. Utramque facultatem suprà satis exposuimus, ut sarcoticorum natura nobis jam non sit discutienda copiosiùs. Hoc intellexisse sufficiet, hisce medicamentis tantam non inesse vim exiccandi, ut præter saniem ipsum etiam sanguinem absumant, nec tantam extergendi facultatem, ut cum sordibus tenellam quoque carnem exedant. Non ergo primum ordinem transcendent, nisi fortè durissima sit & siccissima pars, quæ vulnerata est, & ulcus humidissimum. Hac enim ratione vehementiùs & tergentia, & siccantia competerent, ut modò clarum fiet.

Tempus utendi. SARCOTICIS utimur in ulceribus, aut vulneribus, quæ ob sui cavitatem, absumptam nimirum carnem, jungi & conglutinari nequeunt. Tum autem eis utimur, ubi vel intemperies, vel dolor, vel alia si quæ fuerint symptomata, removerimus. Hìc enim eadem ratio est, quæ reficiendis corporibus: quæ si fuerint impura, ex Hippocratis sententia, tantum lædes, quantum nutriveris. *Utendi ratio.* Sarcoticorum tam varia est & multiplex differentia, quotuplex est partium vulneratarum. Caro siquidem ei simillima substitui debet, quæ absumpta est: ut si mollis & tenella fuerit, leviter extergentia & exiccantia sat esse possint: sin paulò durior, mediocria: quòd si durissima fuerit, vehementer exiccantibus utemur. non enim idem est omnibus sarcoticum, ut pluribus ostendit Galenus libro 3. methodi medendi.

DENIQUE sarcoticorum usus evidentior est, quàm ut ampliùs demonstrari debeat: siquidem cavum ulcus coire nequit, nisi carne priùs impleatur. *Usus.*

DE GLUTINANTIBUS *medicamentis.*

CAP. XXVII.

HÆC vera est ulceris curatio, ut ejus oræ coalescant. hac enim ratione ulcus dicitur, qua soluta est continuitas. Quæ verò hactenus exposuimus, ulcerum symptomata sunt. Non hìc autem glutinantia vocantur ea, quæ substantia tenaci & viscosa partes continent, ne dissiliant, nec quæ constringunt easdem, quod vinculis exequimur, aut suturis: sed quæ partes adductas exiccando & adstringendo ita copulant, ut per se non externo aliquo pòst contineantur. Hìc scilicet exiccatione opus est, & majori quidem, quàm si caro gignenda sit, ut non id solùm, quod influit, sed quod in ipsa carne consistit liquidius, absumatur. Diffluit enim caro liquidior potiùs, quàm cohæreat. Cæterùm ad partes conglutinandas id quoque vel maximè fuerit observandum, ut substantia medicamentis adstringentibus cogatur, non autem vel incidentibus separetur, vel absumatur exedentibus: cujus etiam ratione glutinantia differunt à sarcoticis. Hæc enim præter exiccandi vim sordes etiam extergent, nihil utique adstrictionis possidentia, ne sic compingatur, quod tersione fuerit amovendum.

QUA verò ratione glutinantia dignosci possint, non est ut multis ostendamus, cùm id ex iis satis constet, quæ de adstringentibus & exiccantibus suprà scriptimus. *Dignotio.*

TEMPUS etiam, quo glutinari debeat ulcus, ex ipsa ulceris conditione colligi facilè potest: si nimirum, quod sordidum erat, priùs expurgatum: quod cavum, carne repletum fuerit, aliaque sublata sint symptomata, quæ prohibebant, quò minùs ulcera vel possent, vel etiam deberent conglutinari. Fit enim sæpenumerò, ut apertæ serventur ulcera, quæ suapte natura facilè coalescerent: idque tum ob alias causas, tum ut pus, aliæve sordes, quæ in profundo delitescunt, expurgentur. Ad vulnera glutināda fasciis utimur, sutura, vel vinculis: de quibus cùm ad medicamenta non referantur, hoc loco nobis agendnm non est. Hìc autem eorum, quæ verè glutinantia dicuntur, modus esto, ne nimis adstringendo in tenella parte dolorem excites, qui vel defluxionem, vel alia moveat symptomata. *Tempus utendi.* *Utendi modus.*

GLUTINANTIUM usus satis ex hisce pa- *Usus.*

tet evidenter. Cùm enim hoc fine cætera peragantur, (de quibus hactenus) ut soluta continuitas in integrū restituatur, tantò certè potior est glutinantium utilitas, cùm ad hunc scopum reliqua dirigantur.

DE MEDICAMENTIS *cicatricem inducentibus.*

CAP. XXIIX.

ULTIMUM hoc est in ulceris curatione, ut vel cute, vel quod cutem referat, obducatur: ne vel tenella caro rursum dissiliat, vel externis injuriis perpetuò pateat, tum ad decorem pristinum quodammodò recuperandum. Epulotica vocantur hoc generis medicamenta, quæ vulneribus cicatricem inducunt. Licet autem ea quoque nonnullis epulotica videantur, quæ carnem excrescentem absumunt, quòd his interdum opus sit, ut cicatrix inducatur: propriè tamen hoc eis nomen nequaquam competit. Non enim exedenda, sed induranda caro est, ut cicatricem inferas. Quòd si contingat, ut carnis aliquid auferendum sit, non hoc ipso certè cicatrix efficitur, sed caro solùm præparatur, ut in commodam pòst cicatricem indurari possit. Sunt igitur epulotica verè, quibus caro (quantum equidem fieri potest) amissæ cuti quàm simillima redditur: quod exiccantibus consequimur, & adstringentibus. Etsi verò glutinantia & adstringunt, & exiccant, in eo tamen ab epuloticis differunt, quòd hæc utraque vi superant, ut non id solùm, quod influit, & in carne superest excrementitium, absumant, sed ipsius quoque carnis humorem, qui nec supervacuus est, nec à natura carnis alienus. Cùm enim cutis velut indurata caro fit, ut cicatricem efficias, (quæ cutis vices agit) tantùm exiccanda caro fuerit, ut tantum à carnis substantia recedat, quò magis ad cutis naturam accesserit.

Dignotio. CÆTERÙM quòd secundùm magis & minus solùm à glutinantibus epulotica differant, non est ut horum naturam, quaque ratione dignosci possint, curiosiùs expliemur, cùm posito discrimine satis hæc ab illis agnoscantur.

Tempus utendi. EPULOTICIS utimur, cùm ulcus penè (nondum tamen omninò) carne repletum fuerit: quod certè non usque adeò videtur esse rationi consentaneum. Hoc enim modo cava cicatrix redderetur, cùm adstrictione caro in seipsam contrahatur, & exiccantibus imminuatur, ut præstet procul dubio vulnus paulò plenius esse, quàm tantò magis vacuum. Sed alia est hujusce ratio: mitiora siquidem epulotica simul & carnem generant, & cicatricem inducunt, ut cùm primò talibus utamur, & vulnus adæquare possimus, & cicatricem obducere. Contingunt etiam plurima, quæ vim epuloticorum impediant, ut vulnera cicatricem admittere non possint. Dysepulota vocantur Medicis hæc ulcera, quæ cicatrice non priùs obduci possunt, quàm ejus malitiæ causas amoveris. Cæterùm non fert instituti nostri ratio, ut hæc symptomata copiosiùs expendamus. Hoc saltem in genere dictum sufficiat, quod suprà quoque in sarcoticorum expositione tractavimus, ea priùs, quæ causarum rationem habent, amovenda esse, quàm ultimum curationis scopum aggrediamur. *Utendi ratio.* Cùm itaque cicatrix inducenda esse videbitur, & affecta pars, & subjecta caro diligenter observabuntur, ut epuloticorum modus investigari possit. Non eadē enim competunt omnibus, sed colliquant aliqua tenellam carnem aliquibus, quæ cicatricem aliis inducerent. Hæc nimirum est cicatricis inducendæ ratio, ut epulotica vel acribus exasperentur, vel temperentur emollientibus, pro varia vulnerum conditione: quamvis ex propria rei natura nec acria, nec humectantia inducendę cicatrici competant, ne, quod indurandum est, emolliatur, aut defluxio ad partem indurādam proritetur. *Usus.* Usus autem & utilitas epuloticorum ex suprascriptis facilè colligi potest, ut pluribus exponenda non sit.

DE MEDICAMENTIS *venena arcentibus.*

CAP. XXIX.

ALEXITERIA, vel Alexipharmaca dicuntur hæc medicamenta, quibus ad evincendum venenum utimur. Est autem duplex venenorum genus: alia namque manifesta qualitate mortem inferunt, alia verò tota sui substantia, vi nimirum occulta, necant: hæc tantilla portione lethifera sunt, cùm illa non, nisi quantitate majori, venena censeri debeant. Non hic equidem de occultis medicamentorum viribus nobis agendum est: cùm tamen alexipharmaca non solùm ea dicantur, quæ occulta facultate venenorum vires infringunt, sed quæ manifestis etiam qualitatibus id ipsum præstant, de his aliquid in præsentiarum agemus: illa suo quoque loco discutientur. Quæcunque venena manifestis oppugnant rationibus, triplici differentia comprehenduntur. Aut enim naturam corroborant, ut venena faciliùs edomare possit: aut venenorum vires contraria qualitate dejiciunt: aut venena foràs violenter extrudunt. Naturam maximè reficiunt alimenta, de quibus aliàs. Medicamenta verò, quæ naturæ vires subministrant, vel certæ cuidam corporis parti succurrunt, vel universis: fit enim sæpenumerò, ut venena partem aliquam præ cæteris infestent. Si quid igitur vel ventriculum, vel hepar, vel cerebrum, aliámve corporis partem veneno debilitatam corroboret, ea ratione venenis obsistere censebitur, quā partis ejus naturam fovet atque

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

atque tuetur. De his autem infrà tractabitur, ubi medicamenta certis destinata partibus discutientur. Quæ verò vel corroborant, vel spiritus reficiunt, omnibus corporis partibus opem ferunt. Corde siquidem affecto, vel ejusdem spiritibus, cæteræ corporis partes collabuntur.

PORRÒ cùm venena vel primis, vel secundis qualitatibus suas in corpora vires exerant, contrariis quoque facultatibus pollent, quæ his opponuntur alexipharmaca. Venenis enim, quæ refrigerando necant, calefacientia competunt: sin aliqua corrodendo noceant, medicamentis utemur, quæ leniant, & veneni temperent acrimoniam. Quæ verò vel indurata, vel in grumos redacta, vel coagulata periculum minantur, medicamenta postulant incidentia. Idem de reliquis esto judicium. Quoniam autem id omnibus inest, ut non in aliqua parte morentur, sed hinc inde prosiliant, dum cor vitæ fontem oppresserint, ideò inventa est à quibusdam alia facultas, qua veneni motus inhibetur: terrena nimirum & emplastica: judicant enim, si venenum in hæc medicamenta inciderit, ceu visco implexum expediri non posse. Statuunt etiam viam & meatus hisce medicamentis intercipi, quò minùs venena liberè possint evagari, qua ratione cretam terræ lemniæ vices subire posse Rondeletius existimavit. Rationes ecce non injucundas: utinam verò tam sint utiles, quàm id ipsum præ se ferunt: exiguis certè sumptibus plurimorum saluti consuleretur. Tutissimum autem est ac præstantissimum inter omnia remedium, si venenum quàm citissimè foràs expellatur. Id ergo vel vomitu, vel alvi dejectione, vel sudoribus exequemur.

Tempus utendi.

CÆTERÙM quo tempore sit alexipharmacis utendum, satis ipsa docet necessitas. Non enim moram fert imminens mortis periculum. Quòd si cùm turget materia, subitò sit evacuanda, non dat certè venenum inducias, ut concoqui, vel ad expurgationem præparari possint humores, quibus maligna venenorum qualitas inhæret. Non ergo differendus est usus alexiteriorum: quin ex tempore venena, quibus licet rationibus extirpemus. Cùm id tamen multis fiat (uti modò diximus) remediorum generibus, non est certè in re tam ardua temerè quibusvis utendū: quin remediorum naturam diligenter expendamus, ut quæ priùs, & quæ posteriùs adhibenda sint, intelligamus. Hic autem est ordo remediorum, ut omnium primò vomitum provoces, pòst vel injectis, vel assumptis intestina expurgentur, tandem è corpore sudoribus veneni, quod reliquum fuerit, extrudatur.

Utendi ratio.

EST tamen non eadem in omnibus utendi ratio, cùm nec vomitus perpetuò competat, nec purgationes vel sudorem ferre quivis possit. In his itaque prudenter procedendum est, ut observata corporis affecti venenique natura & motu, quæ conveniant, quibus item abstinendum sit, edoceamur. Id autem commune est omnibus, quæ sunt ingesta venenis, ut subitò vomitoriis evacuentur: quæ verò jam sanguinem & spiritus infecerunt, sudoribus extrudantur. Quòd si plethoricum fuerit corpus, sanguinis missio: sin cacochymum extiterit, tantumque temporis res ipsa concesserit, totius purgatio præmitti poterit. Est etiam & corroborantium & alterantium habenda ratio, ut & natura sit ad expellendum robustior, & venenum contrariis quadamtenus evictum faciliùs ejiciatur. Hæc in genere dicta sufficiant: cætera, quæ particulatim convenire videbuntur, usus edocebit.

Usus & utilitas.

Denique cùm præsentissimum venena minentur interitum, maxima proculdubiò est alexipharmacorum utilitas, quæ pluribus illustranda non est, cùm sit ipsa per se notissima.

DE MEDICAMENTIS ornatui destinatis.

CAP. XXX.

ΚΟΣΜΗΤΙΚΑ nominantur ea, quibus corpori decor & formæ dignitas conciliatur. Licèt autem hisce nec præsens sanitas conservetur, nec amissa restituatur: cùm tamen ornatum multi non minùs atque sanitatem ipsam affectent, quorum desiderio satisfieri decet: non est hoc alienum à Medici officio, si suam hac in re postulantibus opem impertiat, ut eis recto medicamentorum usu decorem magis gratum inducat. Itaque conveniunt hæc medicamenta universæ corporis cuti: quòd ornatus ubivis sit acceptissimus, maximè tamen eis adaptantur partibus, quæ patent, & oculis adspicientium objectæ sunt: qualis est tota facies, barba, capilli, dentes & manus. Facies autem (ut hinc exordiamur) multis conspurcatur vitiis, quibus cosmeticis succurrimus. Aut enim sordibus, maculis, & alieno colore defœdatur, aut erumpunt tubercula, vel rugis contrahitur, aut cicatricibus, aut in nimium tumorem exuberat. Capilli (sub quibus etiam barba comprehendi potest) vel defluunt, vel non nascuntur, vel colore præditi sunt non satis eleganti. Nonnullis etiam minùs placent qui sunt erectiores, ut crispos reddi velint. Manibus eadem ferè, quæ faciei contingunt. Dentes verò vel vacillant, vel decidunt, vel sordibus & fœdo colore conspurcantur: tot enim maximè vitiis hæ partes infestantur, ut totidem quoque statui possint medicamentorum ornatui comparando destinatorum differentiæ. Sordes itaque seu manibus, seu faciei, seu dentibus adhæreant, medicamentis expurgantur abstergentibus, de quibus suprà hoc libro egimus. Iisdem quoque remediis, aut

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

mediocriter adstringentibus impetigines & maculæ delentur.

Rubor autem faciei pro variis ejus causis varia sortitur remedia. Nam si calidior sit sanguis, refrigerantibus temperatur: si concitatior existat, à facie repellitur adstringentibus: sin crassior, & cuti sit impactus, extenuantibus discutitur. Cùm externa verò cutis superficies solùm rubore inficitur, macularum instar tergentibus curatur. Utplurimùm tamen probata Practicorum experimenta, remediis hisce constant simul junctis, successu fortasse magis felici, quàm ratione sit evidens. Sunt, qui pallido faciei colore magis delectentur: alii roseum, qui mixtam rubori referat albedinem, cæteris anteponunt. Duobus id verò maximè modis exequimur. nam vel intrinsecùs remedia, vel extrinsecùs adhibentur: intrinsecis temperies immutatur, qui modus omnium est commodissimus, utpote quô firmus faciei color inducatur, & universo quoque corpori, cùm vel ipso nomine topica suam prodant falla-ciam. Fuci nempe vocantur, quòd colorem gratum ementiantur, qui tamen vel levi sudore disperdatur. Itaque cùm in facie corporum temperamenta maximè conspiciantur, sanguinis scaturiginem adoriri cõvenit, ut firmum in facie colorem nanciscaris. Pallescunt autem cholerici: nigriores existunt, in quibus melancholia redundat: sanguine rubescimus, & corpus pituitâ fit albidius. Verùm hæc medicamenta propriè cosmetica, seu comptoria non nominantur, quo fit, ut nec sint nobis hoc in loco discutienda copiosiùs, cùm ad artem curandi morbos referantur. sunt enim temperamenta sanitatis causæ, velut intemperies morbos inferunt.

De fucis multa sunt à Practicis exposita, quorum tamen generalis ratio constitui non possit: sunt enim talia, quæ vel stultos eludere possint, vel si certos polliceantur effectus, occultis id viribus præstent potiùs, quàm qualitatibus manifestis. Interdum tamen ex iis conficiuntur, quæ non sunt consistentiæ crassioris & firmiùs adhærent, atqu etiam vel simplici, vel mixtis prædita coloribus, pro vario cujusvis arbitrio.

Multæ sunt pustularum differentiæ: quæ cùm inter morbos recenseantur, de iis non est ut hôc locô quicquam agamus, veluti neque vulnerum, quibus facies etiam sæpè fœdatur, curationem assumimus.

Rugas ferè laxantibus, lenientibus, & emollientibus, ad æquum cutis lævorem reducimus.

Cicatrices manifestis etiam medicamentis dealbantur. Cùm enim & ob sanguinis influxum, & quòd eum facilè tenella cutis excipiat, haud absurdè ratione medicamentis ista corriguntur, quæ vehementer &

A siccent & adstringant, utpote quæ sanguinem repellant, & cutem reddant crassiorem. Quoniam ergo suapte natura cutis est albidior, certè cicatrices, quò magis indurescunt, eò quoq; redduntur albiores, cùm siccitate cutis naturam assequantur.

Nimia faciei crassities rarefacientibus, aut etiam exedentibus corrigitur, quæ tamen rectâ ratione pro patientis natura temperantur.

B Capillorum varius quoque decor est. Licèt autem capillorum defluxus inter morbos plerisque Practicorum numeretur: cùm tamen pili magis ad ornatum, quàm ad necessitatem hominibus à natura tributi sint, haud absurdum fuerit, si quæ ad generandos, aut conservandos pilos, aut etiam extirpandos extrinsecùs adhibentur, inter cosmica retulerimus. Quæ ad corrigendam humorum pravitatem, qua pili corrumpuntur & de-

C cidunt, intrinsecùs assumuntur, comptoria quidem non sunt, cùm ad tollendas morborum causas (ut dictum priùs est) exhibeantur. Topica tamen, quibus pilos aut tuemur, aut producimus, nec morbos, nec morborum causas oppugnant. Pilos itaque generamus medicamentis, quæ levi caliditate probum attrahunt alimentum, idque moderata retinent adstrictione. Conservantur etiam iisdem ferè, quibus producuntur. Pilos autem extir-

D pamus medicamentis validè tergentibus & exedentibus. Psilothra Græcis vocantur hæc medicamenta. Pili verò variè pro cujusvis libito tinguntur medicamentis, quæ magis experientia, quàm ratione innotescunt: siquidem colorum causæ manifestis qualitatibus (ut suprà docuimus) describi nequeunt. Medicamenta quoque, quibus crispi redduntur capilli, non ita rationi patent, nisi fortè vehementer sicca & adstringentia esse oporteat, ut & humoris

E inopia, & adstrictione pili contrahantur. Manus (ut pauló antè diximus) iisdem ferè, quibus facies, vitiis infestantur. Hoc tamen in iis sæpè desideratur, in facie non ita requisitum, ut teneræ mollesque fiant, quod medicamentis exequimur emollientibus.

Dentes & tergentibus expurgantur, & confirmantur adstringentibus, in quibus id unicè cavendum, ne denigrandi vim habeant, quæ rebus vehementer adstringentibus maximè fami-

F liaris existit.

Furfuribus sæpenumerò caput universum infestatur, quod vitium discutientibus corrigitur, & abstergentibus.

Hæ sunt maximè species medicamentorum, quibus ad ornatum utimur, in quorum usu hæc diligenter observari debent, an videlicet vitia, quibus occurrere constituimus, humorum totius corporis pravitatem, aut malam viscerum constitutionem sequantur. Nam nisi hæc mali scaturigo priùs expurgetur, topicis parùm profeceris. Hæc itaque genera-

lis

Psilothra.

Utendi ratio.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

lis esto regula, ne vehementioribus caput aggrediaris, corpore non priùs ad id præparato. Consultum quoque fuerit, ut medicamenta, quibus uti voles, si fortè suspecta sint, in aliqua corporis parte priùs probentur, atque adeò tutior sit eorum usus in tenella faciei cute. In fucis admovendis id etiam observabitur, ut facies tergenti liquore abluatur, ne forsan ob sordes aut pinguedinem fuci non adhæreant. Denique cùm capilli vel generantur, vel conservantur, duo maximè considerari debent, ut cutis raritas contrahatur, & alimentum sufficiens pilis suppeditetur, quæ priùs etiam admonuimus. Ea verò ratione miscentur attrahentibus adstringentia, ut si minus desit alimenti, raritas autem major existat, ab adstringentibus vincantur attrahentia: sin verò contingat contrarium, potior sit attrahentium ratio, quàm adstringentium. Hæc & hisce similia diligenter observanda sunt, ut res probè succedat.

DE OCCULTIS MEDIcamentorum viribus.

CAP. XXXI.

HACTENUS, qua fieri potuit brevitate, medicamentorum facultates exposuimus, quæ manifestis patent qualitatibus, certisque confirmari possunt rationibus. Restat, ut de iis aliquid etiam agamus, quæ nec manifesta qualitate produntur, nec rationibus investigari possunt. Occultas itaque medicamentorum vires appellarunt Medici, non quòd simpliciter occultæ sint: hac enim ratione nihil adferrent auxilii, sed quòd (ut modò dictum est) nec sensu, tactili nimirum qualitate, nec rationis discursu cognoscantur. Noti certè sunt horum medicamentorum effectus, etsi quo modo tale quid præstent, ignoratur. Sunt tamen, qui medicamenta negent præter rationem quicquam operari. Cùm enim naturaliter agant, mediis ad id à natura destinatis utuntur. Etsi verò non adeò manifestæ sunt omnium operationes, ut facilè ab omnibus intelligantur, non ob id tamen præter rationem talia fieri judicandum est, cùm si diligentiùs exquiras, horum effectuum aliqua ratio possit investigari, quod celeberrimus ætatis nostræ Philosophus Thomas Erastus gravissimis confirmavit argumentis. Haud equidem dubium est, quin plurima lateant hominum ignavia potiùs, quàm quòd ipsa per se talia sint, quæ rationibus exquiri non possint. Nec id tamen propterea veritati videtur esse consentaneum, nihil quicquam operari posse, quin id ipsum manifestis exequatur qualitatibus. Certum enim est, omnibus penè rebus substantiam inesse, quæ licèt ex elementorum mixtione nata sit, ab ipsis tamen elementis, & eorum qualitatibus

A maximè discrepet, ut nec eadem natura sit
omnibus, quæ sunt æqua lance temperata.
Sit sanè, detur & hoc, nihil quicquam efficere naturaliter, quin id mediantibus procedat
qualitatibus: non tamen id omne qualitatum
est, quod res ipsa qualitatibus operatur. Simul enim & id, quod ipsius est temperiei, &
quod substantiæ est, contribuitur. An non earundem qualitatum ministerio natura res etiam diversissimas procreat, & temperamen-
B torum certæ sunt species, cùm infinitæ propemodùm sint rerum substantiæ? Pluribus
hoc ipsum demonstrari posset, non id tamen
fert instituti nostri ratio, ut negocium hoc subtili disputatione distrahamus. Hoc saltèm media insistentes via pro confesso tueamur, etsi
plurima sunt ex eis, quæ inter occulta numerantur, quorum ex qualitatibus manifestæ
rationes reddi possint: fieri tamen etiam plurima, quæ rerum essentiis, non autem qualita-
C tibus adscribi debeant. Distinguenda certè est
rei proprietas ab ejus temperamento: quod
ii nequaquam assequentur, qui quorumlibet
effectuum causas à manifestis sumunt qualitatibus. Sed mirum fortasse quibusdam vide- *Occultorum*
bitur, quomodo hæc innotescant, si nulla qua- *inventio.*
litate prodantur. Nihil absurdi proferimus:
experientia namque plurimorum est inventrix, quæ nulla rationum subtilitate quisquam
expiscari potuisset. Cùm itaque solertes Me-
D dici ratione rerum naturas, & observatione
medicamentorum vires exquirerent, invenerunt plurima, quæ potiùs admirarentur, quàm
ut eorum causas acri studio, & labore fortassis etiam inutili disquirerent. Quoniam verò *Occultorum*
multi pro secretis multa venditant, quæ nihil *examen.*
minus existunt, Medicos certè veritatem in
hisce scrutari decet, ut & certior sit eorum usus, & hosce jactatores gravitate philosophica
pessundent.
E ID quoque videtur magis esse consultum, *Utendi*
ut iis priùs utamur, quorum vires veterum au- *tempus.*
thoritate, sensibus etiam ipsis, & rationis discursu notissimæ sunt, antequàm ad ea leviter excurramus, quæ præter rationem miros
pollicentur effectus. Excusari namque Medicus meritò poterit, ubi res minimè successerit,
si quod recta ratio, & ars ipsa postulat, egerit:
aliàs temeritatis actionem nequaquam effugerit. Cæterùm si res desperata sit, nec mor-
F bus usitata curandi ratione profligari possit,
ubi quod ex officio faciendum erat, egeris, ea
tentare vel experiri licebit, quæ tibi præ cæteris videbuntur esse certissima. Cavendum
porrò est, ne iis utamur, quæ cùm viribus occultis salutem polliceantur, manifestis tamen
facultatibus exitium minantur. Præstat enim
non juvisse, quàm ut ægros in præsentissimum
vitæ discrimen impellas.

NEQUE verò si medicamentis hisce fuerit *Utendi ra-*
utendum, methodus ob id aspernabitur, quod *tio.*
video factitare monoculos ætatis nostræ

cyclopes, qui ut novam medendi rationem, suasque nugas extollant, in Galenum ejusque doctrinam debacchantur impudentissimè. Non equidem negavero, quin medicamenta prodant, quæ vires habent ad morbos profligandos eximias: cùm verò rectam iis utendi rationem negligant, imitandi certè non sunt, sed si secretis utendum sit, benè utendum est. Hæc autem optima est utendi ratio, ut nec communia medicamenta despicias, nec satis utique confirmatam veterum medendi rationem. Si quis igitur hisce medicamentis & prudenter, & methodicè fuerit usus, dubium non est, quin admiranda sæpè sit experturus, quæ manifestæ medicamentorum vires nequaquam præstiterint. Ad eos tamen magis morbos usurpari possunt, quorum occulta est, & ab humorum pravitate diversa malignitas.

Usus, & utilitas.

DE MEDICAMENTIS, *certis quibusdam corporis partibus addictis.*

Cap. XXXI.

Eadem & in hisce medicamentis inter doctos agitatur controversia. Cùm enim aliqui specificas (ut vocant) medicamentorum vires negaverint, hoc etiam admittere noluerunt, medicamenta quædam certis quibusdam corporis partibus vel competere, vel adversari peculiariter. nam quæ caput roborant, eadem cæteris quoq; visceribus auxiliantur: nec quicquam est, quod vel renibus, vel cordi negocium facessat, quin id ipsum lædat, quascunque partes offenderit. Verùm utraque parte peccatur. Nec enim vera est eorum sententia, qui nihil in hisce præter occultam substantiæ proprietatem admittunt: nec eos penitus approbare licet, qui nulla censent medicamenta partibus ullis peculiariter addicta esse. Licet enim (quod ajunt) nihil ulli parti tantum vel obsit, vel conveniat, quin id ipsum cæteras quoque vel juvet, vel offendat, nihilominus tamen fieri potest, ut quod omnibus competit partibus, alicui sit magis familiare; vel vicissim, quod omnibus nocet, alicui magis & propriè quidem noceat. Sunt enim corporis humani partes ita constitutæ, ut & in multis conveniant, & propriis etiam substantiis discrepent. Licèt itaque partibus aliquid conducat omnibus, qua nimirum eis est ratione quodammodò simile: quid obstat, quin propria substantiæ differentia vel hepar primariò juvet, vel aliam quamvis partem? Nocentium idem quoque judicium esto. Rerum enim sympathias, & antipathias à natura tollere non possumus, quarum certè nemo rationem ab ipsis qualitatibus exposuerit: conetur modò, qui volet, licebit, palmamq; feret, si quid fuerit assequutus. Etsi verò negari non potest, quin hæc medicamenta (quæ Medici certis quibusdam partibus adscripserunt) proprietate quadam occulta juvent, nequaquam tamen ob id omnis rationum discursus excluditur: siquidem ab ipsius partis & medicamentorum natura quædam potest ostendi ratio similitudinis, ut paulò pòst clarum faciemus.

Quis verò sit horum medicamentorum usus & utilitas, facilè collegerit, quisquis intelliget ea meritò prodesse magis, quæ non qualitatibus solùm, sed tota sua substantia juvant. Hæc sint in genere dicta: quæ verò in singulis observanda fuerint, sequentibus capitulis exponentur. *Usus.*

DE MEDICAMENTIS, *quæ vocant cephalica.*

Cap. XXXII.

Capitis nomine totam ejus compagem intelligimus à summo apice ad ipsas usque claviculas, quibus suprema corporis pars à pectore sejungitur. Ea tamen propriè cephalica dicuntur, quæ cerebri vitiis accommodantur: siquidem quæ vel oculis competunt, vel auribus aliisq; ad capitis molem pertinentibus, suas habent ab ipsis partibus denominationes. Capitis, ut & aliarum partium medicamenta duabus Medici classibus distinxerunt: alia namque calida vocarunt, alia frigida: quo certè discrimine patet, hæc ipsa non sola substantiarum similitudine, sed manifestis etiam qualitatibus cuique parti competere. Non enim caloris, aut frigoris occultæ sunt facultates, & quæ tota sui substantia juvant, semper omnibusque conveniunt. Cæterum ut cephalica dignoscantur, cerebri natura, & affectus maximè proprii sunt describendi. Cerebrum itaque cùm & rationis sedes sit, sensuumque principium, & nervorum origo, natura temperatum est: quovis enim excessu cæteris partibus magis afficitur, siquidem si calidius existat, subitò sensus & ratio commoventur: sin verò sit frigidius, iidem languent & obstupescunt, ut reliqua taceam symptomata, quæ subinde caput invadunt, si cerebrum à sua recedat temperie. Hoc etiam cerebro peculiare est, ut odoribus, sonis & coloribus vel delectetur, vel offendatur, cùm reliquæ partes hisce sensibus destituantur. Uterum tamen excipiunt aliqui, utpote qui manifesto motu fœtida refugiat, amplectatur autem suaveolentia: verùm hac de re suo loco tractabitur. Censebuntur ergo cephalica, non ea solùm, quæ gratis odoribus cerebrum recreant, sed quæ vel suavi concentu vel jucundis variarum rerum picturis oblectant audientes, aut inspicientes. Hoc tamen in hisce discrimen observari potest, odores cerebrum afficere innata magis olfaciendi facultate, quàm discernendi judicio, cùm nec Musicis, nec aspectu quisquam oblectetur, quin ab harmonia dissonantiam, & ab eis quæ pulchra sunt, deformia discernere

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

nere possit, ea procul dubio ratione, quòd odoratus hisce sensibus, visu nimirum & auditu, magis terrenus existat. Hæc grata disputatione, jucundis item objectionibus copiosè discuti possent, nisi servanda brevitas hoc ipsum prohiberet.

QUAMVIS autem & Musica cerebrum & picturis reficiatur, non tamen hæc inter cephalica numerantur, quòd medicamenta non sint. Ex ipsius autem cerebri affectibus cephalica etiam dignosci possunt. Quoniam itaque cerebrum (utpote quod reliquis visceribus minus natura calidum existat) pituita plerumque repletur, ob id ea maxime cephalicis annumerantur, quæ præter occultam, qua cerebrum roborant, facultatem, excalefaciunt, tergent, incidunt, & exiccant. Cerebri verò situm si consideres, cùm in suprema corporis parte sedem habeat, calidos vapores facilè suscipit, unde (præterquàm quod aliis obsint rationibus) ægri sæpenumerò vigiliis excruciantur & capitis doloribus: quæ symptomata refrigerantibus cephalicis compescimus. Hæc alia est cephalicorum series, sub qua fortassis etiam narcotica comprehendere liceat, cùm suas frigore vires exerant. Licèt autem hæc ipsa in aliarum etiam partium doloribus adhibeantur, propriè tamen cephalica censeri debent. Ea siquidem ratione dolores sedant, qua somnum inducunt, aut partis alicujus sensum obstupefaciunt. Cùm itaque cerebrum, somni & vigiliarum sedes existat, & origo sensuum, hac & illa ratione narcotica pro cephalicis haberi possunt. An verò hæc tota substantia capiti familiaria sint, iis perpendendum relinquimus, qui præter occultas vires in hisce medicamentis nihil agnoscunt, cujus respectu certis partibus competere possint. Hoc fortasse magis rationi consentaneum fuerit, narcotica cerebro & sensilibus corporis partibus adversari tota substantia, quàm ut eis auxilientur. De purgantibus autem, an eorum aliqua certis quibusdam partibus competant, infrà proprio capite tractabitur.

TOT ergo sunt cephalicorum classes, ut aliqua cerebrum expurgent, item aliqua refrigerent, aliqua verò corroborent, quibus equidem omnibus hoc forsan commune est, ut cerebro sint occultâ facultate familiaria, quæ nec ratione comprehendi, nec præceptis describi possit. Cæterùm quæ morbos cerebro peculiares proprietate quadam excutiunt, vel talia sunt, quorum ratio reddi nequeat, vel ad dictarum classium aliquam meritò referentur. Hoc tamen ut addatur, forsan non abs re fuerit: hæc nimirum medicamenta vel ideò prodesse, quod hisce morbis antipathia quadam adversentur, vel quòd cerebrum adversus malignas morborum vires tota substantia muniant, atque tueantur.

PORRÒ cùm variæ sint (ut modò dictum est) cephalicorum vires, non eadem semper aut eodem tempore conveniunt. *Utendi tempus.* Non enim cerebrum facilè corroboratur antè quàm expurgatum fuerit; nec priùs idipsum cephalicis expurgatur, quàm universum corpus probè fuerit evacuatum, ne scilicet caput attractione repleatur. Refrigerantibus ferè, cùm id caloris vehementia postulat, utimur: periculosa tamen sunt, si crisis expectetur. De narcoticis aliàs sat dictum est. Qua verò sit cephalicis utendum ratione, *Utendi ratio.* paucis exponi non potest, cùm pro variis morborum generibus, pro variis item uniuscujusque morbi temporibus & symptomatis, varia quoque sit cephalicis utendi ratio.

DE RELIQUIS CAPITIS PARTIBUS.

CAP. XXXIII.

SUB Capitis nomine (quod etiam præcedenti capite monuimus) externæ quoque partes, ut oculi, nares, os, & aliæ, comprehenduntur: de quibus aliquid saltèm exponemus, ut earum etiam remedia possint investigari.

PRIMÙM ergo de oculis agemus, *Oculi.* quòd inter sensus externos visus primas obtineat, cujus organa sunt oculi. Duplicia verò statuuntur oculorum medicamenta, quæ nimirum ad spiritus visorios, & quæ ad ipsosmet oculos referuntur. Spirituum ea debet esse constitutio, ut nec nimis crassi, nec nimis subtiles existant. Cæterùm etsi sæpè fit, ut nimia spirituum subtilitas visum efficiat debiliorem, ea tamen ocularia maximè nuncupantur, quæ facultate, quam habent, incidendi visum exacuunt: ὀξυτερκικὰ Græci nominant. Inter hæc autem à Medicis plurima recensentur, quæ non hac, sed occulta proprietate visum juvent. Non hîc equidem hac in parte refragabimur, utpote cùm noverimus prodesse multa, quorum vires non ita rationi pateant, nisi quis ad ipsam substantiæ similitudinem recurrat. Hîc tamen eorum acumen mirari contingit, qui caprinum jecur nyctalopas juvare censent, haud alia ratione, quàm quòd capras existiment non minùs noctu cernere, quàm interdiu. Liceat itaque ab uno cætera comminisci, ut mirandos rerum effectus intelligendo comprehendere videaris. Sed quæsierit forsan aliquis, quæ'nam sit hepati cum oculis affinitas? Certè nec eadem substantia, nec idem eis inest temperamentum. Hæc jucunda disputatione tractari possent amplissimè: brevitatis tamen causa solummodò proponenda fuerunt, & eo fine quidem, ut hæc quoque ratio pateret, qua non oculis solùm, sed reliquis etiam partibus, medicamenta propriè, vel admirando successu competentia, nonnullo discursu rationis exquirerentur. Constat, veteres ab animalibus didicisse plurima,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

quæ nec mentis acumine potuissent assequi, A nec ipsa fortassis etiam experientia. Porrò quod ad ipsam oculorum constitutionem attinet, cùm sensu sint exactissimo, nec levia leviter ferant incommoda, non quævis subitò censeri debent ocularia, si visum extenuando possint acuere, sed hoc in extenuantibus requiritur, ut nec nimis acria, nec calida nimis existant. Quòd si quæ sint extrinsecùs adhibenda, solùm ea convenient, quæ nec duritie lædant, nec irritent mordicando, B nec adeò viscosa sint, ut tenaciter adhæreant. Hæc nimirum ocularia sunt medicamenta, quæ nec in pulveres, nec in unguenta reducuntur, quòd hæc ob oleum oculis infensa sint, tum quòd glutinis instar validiùs in partes impingantur. Pulveres autem quisque novit, quid negocii sæpè oculis inferant, cum eis adversissima sit asperitas. Sed hæc ad medicamentorum formam spectant magis, quàm ut eorum vires ostendant. Sunt tamen observanda nihilominùs, quòd hac etiam ratione, non viribus C solùm ocularia dicantur, quæ vitiis oculorum adhibentur.

Nares & os. EADEM quoque ratio est aliarum partium, ne vel fœtida naribus offerantur, vel palato, quæ saporem habeant ingratum. Hæc enim non gustui solùm officiunt, sed ventriculum etiam subvertunt, cùm eadem sit oris & ventriculi tunica. Quæ verò graviter olent & naribus molesta sunt, & cerebro non leve da- D mnum inferunt. Sint ergo stomatica vel dulcia, vel saltem non ingrata: sint errhina vel odorata, vel nullo gravia fœtore. Quòd autem & nares & os viæ sint ad expurgandũ cerebrum, ideò facile vitiis infestantur, quę perpetuò postulant abstergentia. Cęterum de masticatoriis, gargarismatis, & errhinis non est ut hic verba faciamus, tum quòd cerebrum magis, quàm vel os, vel nares spectent, tum quòd de purgantibus suo loco simus acturi. E

Aures. AURES quòd pateat, facilè frigidis infestantur: quòd siccissimæ sint, medicamenta postulant, quæ vehementissimè siccent.

Dentes. DENTIBUS autem inimicum frigus est & calor vehemens. Acidis etiam, austeris & acerbis maximè læduntur, cùm nec cute, nec carne sint obducti, quibus horũ injuria contemperari possit. Detergentibus juvantur dentes, & astringentibus, quòd levi de causa defluxionibus infestentur: quæ causa etiam est, ut facilè dulcium & pin- F guium usu putrescant.

Facies. UT oculi coloribus, aures harmonia, nares odoribus, & lingua sapidis oblectatur: ita facies, & maximè mulierculárum, iis inhiat, quibus & nitorem, & formæ decus consequatur. Hæc sunt, quæ nobis hoc loco de cephalicis scribenda esse videbantur: cætera in fucis & morborum curationibus exquirantur: ubi copiosiùs à Practicis descripta sunt.

DE MEDICAMENTIS *pectoralibus.*

CAP. XXXIV.

MEDICAMENTORUM, quæ pulmonibus & thoraci addicta sunt, non unum genus est: quædam enim partes affectas spectant, aliqua materiam, quæ morbum infert. Etsi verò quibusdam pulmones exulcerantur, ut sint adstringentibus conglutinandi: non hæc ideò tamen thoracica nuncupantur, cùm adstringentia pectori sint & pulmonibus adversissima, tum quòd respirationem prohibeant, tum quòd expectorationem remorentur. Thorax itaque lenientia maximè poscit, ut & liberior sit respiratio, & si quid inhæreat, faciliùs dicutiatur. Cùm autem pulmones destillationibus à capite sint obnoxii, fit, ut ea præcipuè pectoralia censeantur, quibus exputitio procedit expeditiùs. Non una tamen est sputi promovendi ratio: nonnunquam enim materia, quæ delabitur, tenuis est, ut quantocunque thoracis motu nequeat expelli, cùm subinde defluat: quandoque tamen adeò crassa est, ut per angustias pulmonis arterias ejici non possit. Hinc duæ sunt pectoralium natæ species, ut nimirum materia tenuis incrassetur, & crassa nimis incidatur, quò faciliùs expui possit. Eorum verò, quæ tenues incrassant humores, quædam mitiora sunt, quæ calidis & frigidis conveniunt humoribus: alia verò vehementer etiam frigida sunt, ut humorum acrimoniam refrænare possint. Cæterùm quòd inter pectoralia, quæ phthisicis competunt, etiam recenseantur, de his ut aliquid saltem dicamus, operæ precium esse videtur. In his itaque medicamentis tria conspiciuntur, quorum ratione tabidos juvant. Sanguinem enim concretum incidunt & expectorant, pulmones peculiari virtute fovent atque tuentur, & vulnera conglutinant: quæ quidem vires aliquibus etiam simplicibus tributæ sunt, sæpè tamen pro variis Medici scopis variè distribuuntur, ut nimirum ulcera vel magis expurgentur, vel magis conglutinentur. Contrariæ siquidem vires existunt, & quò magis aliqua tergent, & incidunt, tantò quoque magis glutinantium vires impediunt. Hæc igitur ratio temporis observatur, ut in principio magis abstergentia competant, postea verò magis juvent glutinantia. Licèt itaque tabidis adstringentia conveniant, non hac ipsa tamen ratione pectoralia censentur, sed quòd & incidant, & propria vi pulmonibus familiaria sint. Ad hæc tanta nequaquam eis inest adstrictio, ut respirationem impediant, aut humores pulmonibus vehementer impingant. Sunt ergo pectoralia, quæ vel laxant & emolliunt extrinsecùs admota, vel humores pulmonum arteriis impactos incidunt & expurgant:

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

gant: aut tenues incrassant defluxiones: aut acres temperant, & arteriæ leniunt asperitatem.

DE MEDICAMENTIS *cordialibus.*

CAP. XXXV.

UT cerebrum sensus, ita cor affectuum sedes est, vitæ fons, & insiti caloris origo. Cùm itaque duo sint cordi maximè propria, ut & suo calore vitam foveat in reliquis partibus, & voluntati suis affectibus vigorem inferat: quo quoque sunt eorum genera, quæ cordi convenire dicuntur. Quædam enim, quòd animum exhilarent: quædam, quòd cor ipsum juvent, cordisque spiritus reficiant, cordialia nuncupantur. Eorum porrò, quæ cor oblectant, non una est ratio, cùm vel ira, vel amore, vel metu, vel odio, vel tristitia, vel aliis affectibus cor variè conturbetur, quorum vel temperantia, vel ablatione id ipsum vicissim erigitur. Etsi verò cor affectibus hisce plurimùm sæpè recreatur, ut cordialia meritò sint, quæ vel amatoribus obblandiuntur, vel iratos placant, aut solantur meticulosos: quòd tamen hæc medicamentis primariò nequaquam assequamur, ad aliud vel tempus, vel locum referenda sunt: maximè verò Philosophiæ præceptis ita mens imbui potest, ut minimùm affectibus conturberis. Cor enim medium est inter hepar & cerebrum, ut non ratione minus, quàm ingestis afficiatur. Quamvis autem vis hæc medicamentis quibusdam inesse dicatur, ut lætitiam inferre possint: nequaquam tamen id ita fuerit intelligendum, atque si suapte natura cor exhilararent. Lætitia namque non corporis, sed animi motus est: quo fit, ut sine judicio lætari nemo possit. Sunt tamen, qui medicamentis odium, aut amorem concilient: verùm id existimaverim (si fiat) vel occultis rerum proprietatibus, aut incantationi potiùs adscribendum esse. Quòd verò lætitia quibusdam medicamentis attribuitur, id hac ratione verum est: cor ut vitam omnibus corporis partibus impertit, iisdem ita compatitur, & pede vel manu læsa subitò contristamur. Quicquid ergo dolorem vel tollit, vel saltèm mitigat, oblectare dicendum est. Magis tamen hoc ipsum præstare videntur ea, quæ propriis cordis affectibus mederi possunt. Cor itaque nimio calore, venenis, & tetris vaporibus affligitur. Hîc nimirum patet altera medicamentorum cordialium series: nam quæ modò proposuimus, animam in corde magis, quàm cor ipsum spectant: hæc verò cor, & cordis spiritus naturali virtute magis, quàm rationis vi fovent atque tuentur. Tria sunt igitur horum medicamentorum genera, quibus affecto cordi naturæ adminiculo succurrimus. Quædam enim, quòd refrigerando febrium ardorem mitigent; quædam, quòd venenis adversen-

A tur: quædam verò, quòd cordis spiritus peculiari virtute refocillent, cordialia nominantur. At non quicquid refrigerat, protinus est cordiale. Plumbum enim non minùs ac aurum, argentum, aut gemmæ preciosissimæ, frigidum est. Hîc nimirum vis alia subest, quæ nec scripto facile, nec verbis exprimitur. Sed vereor, ne talia magis ex accidenti, quàm propria facultate lætitiam inducant: ut ad primam cordialium classem meritò sint referenda, cùm B ratione magis animum in corde, quàm naturali dote cor oblectent. De venenis & eorum alexipharmacis suprà proprio capite actum est, ut hîc nihil superesse videatur, quod jam scriptis addi debeat. Huc tamen non quæcunque venenis adversantur, referenda sunt: sed ea, quæ oppresso cordi succurrunt. Quædam enim (ut suprà demonstratum est) alterando, quædam vires naturamque fovendo, venenis resistunt: quædam tota sui substantia, C facultate nimirum occulta, certis quibusdam venenis adversa sunt, quorum tamen nullum sub hac classe continetur. Ecquis enim scorpium aut viperas inter cardiaca recenseat? De cibis, & iis, quæ contrariis qualitatibus venenorum vires infringunt, idem quoque dictum esto. Quæ cor autem vel occulta virtute, vel quadam substantiæ similitudine, vel vi, quam ratione quodammodò comprehendere possis, roborant, ad hunc cordialium ordinem D referenda sunt. Cùm hoc enim venenis insit omnibus, ut cor petant, & vitæ insidientur: quæ cor adversus hæc muniunt atque tuentur, alexiteria meritò nominari debent. Tertia cordialium classis est eorum, quæ cordis spiritus reficiunt. Hæc nimirum ea sunt, quæ cor exhilarare dicuntur, tum quòd peculiari facultate vitales spiritus excitent, & vividiores reddant, tum quòd tetros & melancholicos arceant à corde vapores. Ut odorata E spiritus animales erigunt, aromatica naturales, ita hæc amica cordi virtute vitales fovent & recreant.

DE MEDICAMENTIS *stomachicis.*

CAP. XXXVI.

MEDICAMENTA, quæ ventriculo conveniunt, stomachica nominantur: etsi F stomachus non ventriculum, sed ejus orificium, seu gulæ partem inferiorem designat. Cùm itaque stomachica non partis, sed totius existant, non unius etiam sunt generis: siquidem in ventriculo tria maximè propriis curanda medicamentis observantur: appetentia dejecta, concoctio debilis, retentrixq; facultas vitiata. Quæ appetentiam excitant, acida ferè sunt, & grato condita sapore. Licèt autem variis de causis appetitus sæpe concidat, ut cùm obruitur bile ventriculus, aut putridis humoribus, non ea tamen, quibus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

hæc expurgantur, propriè dicenda sunt orectica, sed quæ quadam acida vi gulam & stomachum contrahunt, gratoque sapore delectant.

CONCOCTIONEM juvant ea, quæ vel calore convenienti, vel aromatica facultate ventriculi calorem fovent, vel occulta proprietate ventriculum roborant. De occultis dictum sæpè est: hic tamen ratio superiùs propositæ similis, paulò tamen veritati magis consentanea, nobis offertur. Nyctalopes ex quorundam sententia caprino jecore juvari suprà diximus, quòd existiment aliqui, capras nocte non minùs cernere, quàm interdiu. Ventriculi verò concoctionem interna ventriculi gallinarum tunica juvare creditur, quòd hæc animalia insignem habeant concoquendi vim.

RETENTRIX ventriculi facultas vitiata nauseam parit, vomitum, & alvi profluvia. Medicamentis hæc corrigitur adstringentibus: non ob id tamen, quicquid adstringit, stomachicum est, cùm adstringant multa, quæ ventriculo sunt adversissima. Stomachicis ergo præter manifestas qualitates alia vis inest, qua ventriculo sunt accepta.

Utēdi ratio. AD appetentiam excitandam medicamentis interdum utimur, quæ non usqueadeò ventriculum juvant: quo fit, ut hac in re multa sint observanda, tum ut tempore convenienti, tum ut aptis ad id medicamentis appetentiam excitemus, quæ quidem paucis describi non possunt, cùm pro variis appetentiæ dejectæ causis variè sit etiam procedendum. Hoc tamen maximè notum, & commune præceptum est, orectica impuro ventriculo, vel si cibandum non sit, nequaquam adhibenda esse. Quæ verò concoctionem juvant, (πεπτικὰ dicere liceat) ante cibum offerri debent, tum quòd in ventriculi fundo, non superiori parte, calor excitandus sit; tum quòd calefieri debeat ventriculus antè quàm cibus offeratur. Quibus autem ventriculus adstringitur, ea cùm duplici fine conveniant, ut vel stomachum, vel pylorum occludant, hòc quoque discrimine sunt exhibenda, ut si vomitum evitare velis, à pastu; sin fluxus inferiores, ante cibum præbeas adstringentia. pòst enim assumpta, cùm cibos deorsum pellant, alvum sæpenumerò movent: maximè verò, si lenientia priùs ingresseris.

DE MEDICAMENTIS *hepatis.*

CAP. XXXVII.

HEPATICORUM tres fortè licuerit constituere gradus. Quibusdam enim delectatur hepar, quibusdam robur viresque nanciscitur: sunt & alia, quæ vitiis ejus propriè competunt. Ut ad ciborum dignotionem, ne facilè quidvis ingereretur, gustus & appetentia ventriculo præmissa sunt, & lin- A guæ stomachoque concredita, quibus & competens ciborum qualitas, & sufficiens eorundem quantitas indicaretur: ita est hepati quiddam & manibus ingerentibus, & linguæ gustanti & stomacho discernenti correspondens & natura tributum. Venis enim mesaraicis sibi conveniens attrahit alimentum, quod nimirum ejusdem naturæ fuerit, aut temperamenti. Hæc sunt ea, quibus hepar delectatur, alimenta quidem maximè: verùm ex medicamentorum B serie nonnulla jecori quoque grata sunt, dulcia nimirum: hæc enim avidè, velut alimenta sibi competentia, trahit. Hepar autem corroborant ea, quæ leviter adstringunt. Cùm enim concoctioni dicatum sit, quadam opus habet adstrictione, qua tum calor, tum concoquendus humor contineatur, ne diffluat hic, ille verò dispergatur. Nequaquam tamen tanta est hepaticorum adstrictio, quanta stomachicis competit. Ventriculus C enim amplissimus est, & ingressum & exitum habens maximè patentes: at hepar exilibus est refertum venis, quibus vel chylum attrahit, vel sanguinem in reliquum corpus distribuit. Quamobrem ne vel obstruatur hepar, vel distributio sanguinis impediatur, adstringentia jecori competunt, non adeò tamen valida, ut hæc inferant symptomata. Quòd itaque jecur ita sit constitutum naturaliter, ut præ cæteris visceribus facilè obstructionibus D corripiatur, ideò medicamenta, quæ vel prohibent obstructiones, vel iisdem factis medentur, hepati censentur esse peculiaria. Sunt autem ea, quæ sine vehementi calore incidunt & extenuant: quibus tamen & adstrictio lenis, & aliqua facultas insit abstergendi. Obstructiones plerumque sequitur inflammatio, quæ refrigerantia poscit, non quæcunque, sed hepatica, hoc est, quæ simul & abstergant & extenuent. Cæterùm ex visceris natura dili- Utēdi ratio. E genter hoc est observandum, ut cùm id concoctioni destinatum sit, calidis refrigerantia temperentur, ne calor, adeoque concoquendi facultas aboleatur: aut etiam diaphragma, cui vicinum & annexum est, ita refrigeretur, ut respiratio impediatur. Hic etiam modus in extenuantibus observari debet, ne visceris robur diffundatur: in adstringentibus, ne vel attractio chyli, vel distributio sanguinis (ut modò dictum est) impediatur.

F

DE MEDICAMENTIS *splenicis.*

CAP. XXXIIX.

IN sanguinis generatione tria maximè conspiciuntur excrementa, serosus humor, flava bilis, humorque melancholicus. Bilis propriam habet in hepate cystim: serum ad renes delabitur: splen verò crassiorem ad se sanguinis partem allicit. Duplex autem est hoc sanguinis excrementum: aut enim nimio calore

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

lore aduſtum eſt, quam bilem atram nominant, aut ex ſeipſo craſſum ac terrenum eſt, qui propriè melancholicus humor appellatur. Hinc inveſtiganda eſt vis & natura ſplenicorum. His enim humoribus lien utplurimùm infeſtatur: unde varia conſequuntur ſymptomata, quibus cætera quoque viſcera noxam ferunt. Atra namque bilis, ubi vel efferata, vel adducta fuerit, melancholiam furoresque parit: humor autem melancholicus & viſceris obſtructionem, & ſcirrhum inducit, ut & ſanguinis concoctio vitietur, hydropsque ſæpenumerò ſubſequatur. Duplicia ſunt itaque medicamenta, quæ lieni cenſentur eſſe peculiaria. Quædam enim atræ bili competunt, quædam humori melancholico. De purgatione nihil hìc nobis agendum eſt, cùm id infrà proprio capite ſimus tractaturi. Splenica ſunt ergo, quæ bilem atram humectando contemperant & refrigerando: licèt ex his etiam aliqua ſint calore temperata. Non enim bilis hæc uſqueadeò calida eſt, ut medicamenta poſcat, quæ dicunt bilioſa, quibus eximia vis ineſt refrigerandi. Hæc nimirum ſunt ea, quæ ſuperiùs inter cordialia retulimus, quòd tetros bilis atræ vapores, quibus cor obruitur, temperent & demulceant: qua ratione lætitiam inferre dicuntur. Sunt ea quoque ſplenica, quibus humor melancholicus corrigitur & præparatur, ut commodè pòſt evacuari poſſit. Medicamentis id aſſequimur incidentibus & aperientibus, quæ ab hepaticis ea ratione differunt, quòd ſint adſtrictionis expertia. Splen enim concoctioni non eſt addictus: quo fit, ut adſtrictione non indigeat, cùm ad hepatis vires confirmandas chylumque retinendum ea non parum ſuppeditet auxilii. Splen etiam ab humore melancholico non obſtruitur ſolùm, ſed induratur, ut inter ſplenica meritò quoque numerentur emollientia, quæ non equidem aſſumuntur intrinſecùs, quòd ventriculo ſint & viſceribus concoctioni deſtinatis inimica, ſed extrinſecùs admoventur. Quamvis autem ſcirrho jecur etiam afficiatur, hæc tamen ei non conveniunt, quòd hepar (ut ſuprà dictum eſt) adſtrictione indigeat, qua tamen hæc deſtituuntur, & tantam emolliendi vim habent, ut calorem viſcerum, & ſpiritus, adeòque vires diſſolvant.

DE RENUM AC *veſicæ medicamentis.*

CAP. XXXIX.

AD ſerum à ſanguine ſecernendum renes à natura cæteris additi ſunt viſceribus. Id autem ut exciperet, nec ſubinde urinam excernere cogeremur, veſica iis adjuncta eſt amplitudine ſufficienti. Cùm itaque renum & veſicæ munus hoc ſit maximè proprium, ut à corpore tenuiſſimam ſanguinis partem excernant, morbis etiam utplurimùm urinæ vitio corripiuntur. Vel enim calculo, vel inflammatione, vel craſſis humoribus urina ſupprimitur, ut hac quoque ratione medicamenta renibus & veſicæ competentia (quæ nephritica & cyſtica vocant) ſint diſtinguenda: ſiquidem alia refrigerant, alia craſſos humores incidunt, alia lapides etiam confringunt. Etſi verò phlegmone ad ſiſtendum ſanguinis influxum adſtringentia poſtulat: renum tamen & veſicæ conſtitutio talis eſt, ut eis & veſicæ maximè periculoſus exiſtat adſtringentium uſus, utpote quibus urina magis impediatur. Quæ craſſos humores incidunt, uretica propriè nominantur, de quibus ſuprà ſatis actum eſt. Lapides autem confringentia, præter eam, qua pollent, incidendi facultatem (cujus etiam reſpectu meritò ſub diureticis comprehendi poſſunt) propriâ quâdam vi prædita ſunt, ut lapides adeo duros comminuant. Ex his plurima paſſim à Practicis recenſentur, quæ id ipſum occulta proprietate præſtant, quorum alia ratio reddi nequit, quàm quæ ab ipſa eorum ſubſtantia ſumitur, non manifeſtis qualitatibus. Ex ipſa itaque renum & veſicæ natura, morbisque peculiaribus, hæc propriè nephritica & cyſtica videntur eſſe nominanda, quæ leniunt, & citra validum calorem incidunt & extenuant. Quòd autem eadem & renibus & veſicæ tribuerimus medicamenta, diſcrimen hoc in iis obſervari debet, ut cùm veſica ſit à corporis centro quàm renes remotior, ei quoque validiora præſcribantur medicamenta, ne vires eorum, antè quàm ad locum affectum pervenerint, evaneſcant.

DE MEDICAMENTIS *hyſtericis.*

CAP. XL.

UTERO competentia medicamenta ſunt, quæ menſes movent, vel nimis fluentes ſiſtunt: de quibus abundè ſuprà dictum eſt, ut jam nihil ſupereſſe videatur, quod pluribus exponi debeat. Hoc ſaltèm de uteri natura dictis addere liceat: Uterum videlicet cerebro & ventriculo ſubſtantia quodammodo ſimilem eſſe. Cephalicis enim & aromatica vi præditis adeò delectatur, ut id manifeſto motu clarum faciat, dum iis accurrit, eorum verò contraria fugitat. Hoc experientia ferunt eſſe certiſſimum. Si qua namque mulier uteri præfocatione corripiatur, (quô quidem affectu ſurſum ferri creditur uterus) ori graviter olentia, ſed uteri collo admoventur ea, quæ grato ſunt odore prædita. Sin autem procidat uterus, vice verſa progrediuntur. Ob-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

latis enim ori beneolentibus, & fœtidis vulvæ admotis, uterus retrocedere perhibetur. Hæc ratio fuit, quæ movit aliquos, ut olfaciendi vim utero adscripserint. Sit'ne nasutus mulierum uterus, an verò sit eorum nasus uterinus? Qui tale quidpiam asserunt, viderit, qui volet. Dubium non est, quin (quod suprà de cephalicis diximus) quæ gratum spirant odorem, cerebro sint & nervosis partibus amicissima: non ideò tamen olfactu solo talia prodesse judicanda sunt, cùm & aliis qualitatibus, & ipsamet sui substantia partes nullo præditas olfactu juvare possint. Eadem fœtidorum est ratio. Suffitus enim præter odorem, vim etiam habet certis quibusdam partibus adversissimam. Fœtidis certè ventriculus offenditur, & ita quidem interdum, ut vehementi motu quicquid assumpserit, evomat, non quòd olfaciendi facultate polleat, vel odorandi, sed quòd alia fœtidorum noxa vellicetur. Uterum itaque judicamus, non, quòd olfactu præditus sit, offendi fœtidis, sed quòd ea sint ejus naturæ adversissima. Licet autem olfactu nec oblectetur, nec offendatur: fœtidis tamen læditur, & beneolentibus corroboratur. Odor enim medicamentorum index est, quo natura, quid sibi competat, edocet olfacientes. Hæc quæstio pluribus hoc loco non est discutienda, ne propositi limites egrediamur: hoc saltem conclusionis vice dictum sufficiat, uterum perinde atque cerebrum benè odoratis & aromatica vi præditis confortari. Cerebrum enim verò nec gustu pollet, nec olfactu, quod calvaria læsa & malè sapidis, aut graviter olentibus admotis comprobari potest. Denique cùm suprà satis ea discusserimus, quæ menses vel sistunt, vel movent, hoc eis hoc loco solùm adjicere volumus; Hysterica nimirum dici medicamenta, non quæcunque vel adstringendo menses sistunt, vel eosdem movent incidendo, sed quæ simul utero grata sunt & accepta, qualia censeri debent, quæ vel odore suavi, vel aromatico sapore suam ostendunt substantiæ bonitatem.

DE MEDICAMENTIS *arthriticis.*

CAP. XLI.

ARTICULI morbis ferè capitalibus infestantur: quo fit, ut cephalicis etiam curentur medicamentis. Ex ipsarum autem partium natura, cùm eadem sit nervorum, quæ cerebri ratio, nihil quoque colligere licet, quod in cephalicis suprà non sit expositum. Quòd tamen arthritica medicamenta doloribus oculorum maximè accommodentur, & ita quidem à Medicis describantur, atque si hac ipsa solùm ratione arthritica sint appellanda, de his aliquid etiam adjiciemus, ut qualia poscant articuli, qualia item eorum dolores medicamenta requirant, intelligatur. Ex ipsa itaque articulorum natura, cùm nervacea sint corpora, facilè colligitur, articulis ea competere, quibus & siccandi vis insit, & calefaciendi, cum levi quadam adstrictione, vel peculiari virtute, qua robur articulis addere possint: quæ certè facultas cephalicorum est, cùm tamen articuli sint à corporis centro remotissimi, vehementissima quoque poscunt medicamenta. Quod ad ipsos autem attinet articulorum dolores, hæc progrediendi methodus est. Dolor aut tollitur, aut saltèm demulcetur. Vera quidem ejus cura est, si causam, quæ dolorem infert, radicitùs extirpemus. Tanta est tamen interdum doloris rabies, ut anodynis utendum sit priùs, quàm doloris causam impugnemus: & id quidem eò maximè, quòd dolore partes incalescant, & influxu sanguinis inflammentur: quæ verò doloris causam evellunt, calidissima sunt, ut cùm furit dolor, iis abstinendum esse videatur. Duplex autem est doloris sedandi ratio: nam si dolorem spectes, anodynis uti licebit: sin ardorem oppugnare velis, refrigerantia convenient, tum quòd iis ardor optimè temperetur, tum quòd iis influxus etiam inhibeatur, & maximè si repellentium aliquid immisceas. Anodynorum naturam & utendi rationem suprà docuimus: de refrigerantibus suo quoque locò actum est. Porrò doloris causas Practici varias constituerunt, de quibus nunc non est disserendum. Hæc tamen ante alias admittenda fuerit: Pituitam nimirum articulis impactam, cùm irritatur, influxum atque dolorem excitare. Nam quæ Medici ad dolorem penitùs extirpandum, arthritica recensent, talia sunt, ut validissimas ad incidendum & attrahendum vires habeant, quæ profectò nec bili flavæ, nec sanguini competerent. Hæc substantia sunt eximiè tenui, quòd adstrictio pituitæ sit adversissima. Magis enim partibus impingeretur, à quibus tamen est elicienda. Cùm verò satis & attractum, & discussum esse videbitur, ut & dolor cessaverit, & causa doloris absumpta fuerit, adstringentibus utemur, & iis quæ articulos corroborare possint, ne pòst facilè defluxiones excipiant. Hæc sunt, quæ nobis de propriis partium corporis humani medicamentis scribenda fuerant, ut qualia quibusque competerent, ex earum natura & affectionibus maximè propriis intelligeretur.

DE MEDICAMENTIS *purgantibus.*

CAP. XLII.

DE purgantibus medicamentis plurimùm à Medicis disceptatur, utrùm occulta proprietate sibi destinatos attrahant humores, an verò manifestis qualitatibus id ipsum præstent.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

ſtent. Quæſtionem hanc aliis diſcutiendam relinquemus, & qua fieri poterit brevitate methodum edocebimus, qua purgaturis procedendum eſſe judicamus. Hoc itaque primum eſto, quod medicinam exhibiturus obſervabit, quid nimirum ſit evacuandum: dein medicamenta inveſtiget, quibus idipſum aſſequatur. Cùm enim non eadem ſit in omnibus materia peccans, non idem certè medicamentum competit omnibus. Rationes autem, quibus exquiri debeat humor expurgandus, per quas item vias educere conveniat, non fert inſtituti noſtri ratio, ut hocce loco demonſtremus: purgantium natura nobis & vires exponendæ ſunt. Variis itaque modis humores educunt medicamenta. Quædam enim leniendo, quædam abſtergendo, nonnulla naturam exſtimulando, aliqua conſtringendo purgare conſpiciuntur. Quæ verò propriè purgantia nominantur, præter haſce facultates aliam habent, qua humores à remotiſſimis etiam partibus eliciunt & attrahunt. Utrùm autem vis hæc calori tribuenda ſit, an occultæ proprietati, noſtrum hoc diſſolvere non eſt. Calida quidem cenſuerunt eſſe veteres omnia purgantia, cujus nomine calori vim purgatricem adſcripſerunt aliqui. Notum tamen eſt, recentiorum experientia, purgandi vim quibusdam ineſſe, quæ vel frigida ſunt, vel ſaltem exiguo prædita calore. Præter enumeratas purgantium medicamentorum qualitates, hæc etiam omnibus verè purgantibus ineſt, quædam nimirum ſubſtantiæ pravitas, qua ventriculo ſunt cæteriſque viſceribus inimica. Non equidem dubium eſt, quin hæc ipſa vis ad purgationem plurimùm conducat. Naturam enim ad expulſionem magis irritat, quàm vel acria, vel mordacia. Nondum tamen attractionis ratio patet. Magis enim natura, quàm medicamenta purgare diceretur, ſi ſit humorum expulſio nominanda purgatio. Licèt itaque non abſurda ſint, quæ à multis in hunc modum ad purgatricem vim demonſtrandam proferuntur, nequaquam tamen ideò negari poteſt, quin occulta quædam eis inſit ſubſtantiæ proprietas, ut humores certos ad ſe alliciant. Quamobrem hoc pro confeſſo habeatur, purgantia medicamenta præter eam, qua pollent, purgandi vim, qualitates habere varias, quibus vel occultè, vel ratione manifeſta negotium naturæ faceſſunt: quo ſit, ut eis addenda ſint corrigentia. Sunt etiam variæ purgantium differentiæ. Quædam enim pituitæ, quædam bili, quædam melancholiæ, nonnulla verò ſeroſis humoribus addicta ſunt: & aliqua leviter purgant, aliqua verò vehementiùs, ut ejus non parum interſit, quæ'nam ſint eligenda medicamenta. Denique ſi competens habeas medicamentum, & id, prout res ipſa feret, commodè correxeris, tempus etiam & utendi ratio diligenter exquirenda ſunt. Ut ergo generalem purgantium medicamentorum doctrinam paucis, & recta methodo comprehendamus, hæc capitibus aliquot ſigillatim expediemus: quæ ſint nimirum purgaturis eligenda medicamenta: quibus item corrigi debeant: quando, qua denique ratione iis utendum ſit.

DE PURGANTIUM medicamentorum electione.

CAP. XLIII.

Cùm eadem medicamenta morbis omnibus nequaquam ſine diſcrimine conveniant, ſed unaquæque certis deſtinata ſint humoribus, in hoc omnium primò decet intentum eſſe Medicum, ut conveniens inveſtiget medicamentum, quo morbum ſibi propoſitum expugnare poſſit: hoc autem ex humorum natura, & manifeſtis medicamentorum viribus eſt exquirendum. Occultas equidem rerum facultates nullo rationis diſcurſu licet experiri: quo ſit, ut hìc de iis nihil etiam ſimus acturi. Manifeſtis tamen etiam qualitatibus prædita ſunt purgantia, quarum reſpectu dignoſci poſſunt. Humores itaque purgandi quatuor exiſtunt: pituita, ſeroſus humor, bilis, & melancholia. Medicamentorum verò qualitates, quibus ea diſcernuntur, hæ ſunt notiſſimæ: quædam enim leniendi vim habent: quædam adſtringendi: nonnulla partium tenuitate prædita ſunt: aliqua vehementi pollent acredine. Diſcrimen in his hoc etiam obſervandum: aliqua videlicet levem habere purgandi vim, alia vehementem: nonnulla verò media quadantenus prædita eſſe facultate. Hac ergo ratione cum modò ſcriptis humoribus conferri debent, ut quæ ſubſtantia ſunt tenui, pituitæ, vel melancholiæ conveniant, cùm enim humores hi craſſi tenaceſque ſint, ut attrahentibus cedant, incidentia poſcunt. Quæ verò leniunt, quòd humores nulla ferè vi oppugnent, bili conveniunt, ſeroſis humoribus, & iis, qui fluxiles & ad purgationem præparati fuerint. Hæc nimirum cauſa eſt, quòd blioſa medicamenta mixtis incidentibus pituitam expurgent: ſiquidem ubi fuerit attenuata, fluxilis exiſtat. Ob id ipſum quæ pituitam purgant, demptis incidentibus, aquas evacuat, cùm ut expurgentur, attenuatione non opus habeant. Cæterùm quòd hydragoga non ea propriè vocentur, quæ ſeroſos humores, quos in viis purgationi deſtinatis offenderint, ſecum rapiunt, ſed quæ aquas in loco remotiori collectas violenter eliciunt: talia certè ſunt, quæ non exigua pollent acredine, tum ut partium tenuitate penetrent, tum ut attrahant, calore vehementi. Quæ verò medicamenta vim habent adſtringendi, pituitæ, vel melancholiæ ſunt infenſiſſima, quòd craſſos humores ad-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

strictione partibus magis impingant, sed iis conveniunt expurgandis, quæ suapte natura facilè fluunt, qualis est bilis, aut putrefacta pituita, quæ defluxiones, aut alvi profluvia sæpenumerò excitant.

Coloribus etiam medicamenta discerni possunt. nam quæ alba sunt, pituitam: quæ nigra sunt, bilem atram: quæ flavo colore tingunt, flavam evacuare censentur, ut præter rationem & gustum visu quoque possis edoceri, quódnam ibi medicamentum sit ad humoris alicujus expurgationem eligendum. Sed vereor, ne Medicos color fallat, ut bilem esse ducas serum, vel liquefactam pituitam, quæ flavo fuerit tincta colore.

Porrò quòd aliqua leviter, aliqua verò vehementissimè purgent, id quoque paucis expediendum fuerit. Competent ergo vehementiora, si quæ purgare voles, vel contumaciora, vel remotiora fuerint: quo fit, ut bilis cùm facilè cedat, etiam levissimis expurgetur. Sunt tamen ex vehementioribus aliqua, quæ bili conveniunt, ea fortassis ratione, quòd cito ferantur impetu, eaq; solùm rapiant, quæ facilè cesserint. Talia certè nec viscosis humoribus competunt, nec iis, qui sunt ab intestinis, aut ventriculo procul dissiti.

Purgantium denique discrimen hoc quoque diligenter expendendum est, cùm aliqua per secessum, aliqua vomitione purgent, utra conveniant. Hoc autem ex morborum natura colligi poterit. Quod ad ipsa tamen attinet vomitoria, debili ventriculo, pectori, pulmonibus & oculis affectis nocent, aliàs morbis ex cruditate conferunt. Vomitoria verò sunt, quæ substantiam habent unctuosam, vel quæ citò fœtorem in ventriculo concipiunt, aut quæ vehementissimas habent purgandi vires, ut operationem præcipitent. Non equidem hæc propriis addicta sunt humoribus, nisi pituitam ea poscere dicas, quibus incidendi vis inest. nam quæcunque ventriculus in se continet, vomitione foràs extruduntur.

DE PURGATIONIS *tempore.*

Cap. XLIV.

Antequam purgationem aggrediaris, priùs ex Hippocratis sententia corpus fluxile reddes, & humores ad expurgationem præparabis, ne, si non cedant, naturæ vis inferatur. Cùm itaque concocta, non cruda, medicanda sint, humores & maximè viscosos & tenaces calidis & incidentibus syrupis concoquemus: hac tamen prudentia, ne nimio calore in venas materia protrudatur, atque adeò febres excitet. Quòd verò vomitoria concoctione non indigeant, febrium, vel accessionum initiis exhiberi possunt, humorum præparatione postposita. Cæterùm si valdè purgandum sit, priùs intestina vacuabuntur, vel lenitivo, vel clystere: secus enim viis non præparatis, materia violenter attracta interciperetur, & tormina, vel aliud quoddam grave malum inferret.

Horas autem circiter tres, aut quatuor, ante cibum exhibentur medicamenta, ne vel in alimenta vertantur, & maximè si dulcia fuerint eis immixta: vel alimentis eorum vires obruantur, si quis ea paulò ante cibum exhibeat. Natura quoq; diverso motu molestanda non est, ut purgationem expediat, & nutritione simul intenta sit. Maximum id verò est, quòd purgantia ventriculo, & naturæ, ceu venenata, plurimùm infesta sint, ut cum cibis in corpore nequaquam retineri debeant. Etsi verò pilulas cibum assumpturis aliquas exhiberi posse concedimus: nequaquam tamen hoc modò scriptis repugnat. Ex iis enim conficiuntur, quæ nullam vim habent naturæ molestam, sed ventriculum potiùs roborant, & concoctione peracta, leviter alvum movent. Quòd si cum chylo quidpiam in venas feratur, id putredinem arcet, nec sanguinis concoctionem remoratur. Lenientia quoque (qualia sunt manna, cassia, syrupus rosatus laxativus) quòd naturæ non sint adversa, paulò ante cibum, ut hora una, vel dimidia, commodè ad excrementorum eductionem exhibentur. A' cibo pilulæ nonnunquam capitales exhibentur, ut cum ciborum vaporibus earum vires ad caput ferantur.

DE PURGANTIUM *medicamentorum correctione.*

Cap. XLV.

In purgantibus plurima conspiciuntur, quæ vel adjuvanda sunt, vel corrigenda. Quædam enim manifestis nocent qualitatibus, quædam occulta malignitate naturam lacessunt, aliqua vel tardiùs, vel imbecilliùs purgant, aliqua denique nimis efferato motu corpora viresque dejiciunt. Cùm hæc itaque vitia vel nota sint antè quàm exhibeantur, vel postmodò nobis innotescant, de iis primùm agemus, quæ cum ipsis purgantibus exhibentur: dein & aliquid eorum attingemus, quæ à purgatione nonnunquam offeruntur. Omnibus hoc ferè purgantibus inest, ut stomacho & naturæ adversentur: quo nomine semper eis admisceri debent, quæ cor aut stomachum roborant. Id etiam, quæ leniendo purgant, habent incommodi, quòd in flatus facilè convertuntur, ut ea perpetuò postulent, quæ flatus discutiunt. Hoc autem non in iis solùm, quæ suapte natura flatulenta sunt, venit observandum, sed in iis etiam, quibus ad expurgandam pituitam, aut humorem melancholicum utimur. Talia namq; licèt in flatus converti nequeant, suo tamen

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

tamen calore, si vel pituitam, vel melancholiam attigerint, flatus excitant, qua procul dubio ratione sena flatulenta dici debuerit. Purgantia, quorum acrimonia visceribus adversa est, non adstringentibus, sed iis corriguntur, quæ leniendi vim habent & incrassandi. Talia namque sic temperanda sunt, ne diù in corpore contineantur: quod ii perpenderint, qui rosis aut aliis adstringentibus antimonium corrigunt. Tragacantha commodiùs temperari posset, siquidem medicamentorum acrimoniam tollit, nullius particeps adstrictionis. Ad excitandas purgantium vires, quò citiùs & faciliùs operentur, iis interdum utimur, quæ vel partium tenuitate, vel acrimonia naturam extimulant. Id autem in attenuantium usu diligenter observabitur, ne modum exuperes, atque adeò vel venenatam medicamenti qualitatem ad cor deferas, vel sudorem excites, quo multiplex damnum inferretur. A` purgatione si medicamentum imbecilliùs agat, vel clysteribus, vel balneis expultricem intestinorum facultatem proritamus: interdum leniens potio, vel jusculum exhibetur, & maximè ubi siccum assumptum fuerit medicamentum. Ad nimiam medicamentorum operationem temperandam (ὑπερκάθαρσιν vocant) à multis multa suadentur, de quibus nihil hoc loco proferemus, ne constitutos brevitatis limites egrediamur.

DE PURGANDI ratione.

CAP. XLVI.

PRo variis Medici scopis varia quoque est purgantibus medicamentis utendi ratio. Nam si fuerint humores à remotis partibus trahendi, forma sicca medicamentis est commodior: hac siquidem ratione diutiùs in corpore morantur. Sin autem citò purgandum fuerit, liquida exhibentur medicamenta. Neque verò parvi refert, utrùm purgantia diluas, aut decoquas, vel in substantia (quod vo-
A cant) exhibeas. Quorundam enim expressum magis purgat, alia vires habent in substantia efficaciores. Ea nimirum, quæ facultate possent adstringendi, magis purgant, si diluantur: terrena siquidem eorum portio vim retinet adstringentem purgationi contrariam. Cæterùm id etiam Medico diligenter observandum est, quâ nimirum quantitate, semélne tantùm, an sæpiùs, & quâ dosi medicamenta sint exhibenda. Quamobrem si materia crassa tenaxque
B fuerit expurganda, sæpè purgatio reiterabitur: aut si purgandus humor in corporis habitu fuerit, non enim una vice, quæ vel remota, vel contumacia sunt, expurgantur: quòd si vehementius pharmacum exhibeatur, vires id dejiciat, nec omnem tamen materiam evellat. Hinc fit, ut in morbis à melancholia factis, purgatio duos aut tres dies continuetur. Quod verò medicamentorum doses attinet, præstat, ut singula diligentissimè perpendantur. Non
C enim res hæc levis est momenti, sed quæ, si tantillum medicamenti pondus excedas, grave sæpenumerò damnum inferat. Quamvis itaque purgantium doses regulis generalibus ita comprehendi nequeant, ut quâ sit unumquodque medicamentum mensurâ exhibendum satis intelligatur: ex iis tamen medicamentorum differentiis, quas suprà descripsimus, generalis quædam doctrina constitui potest, ut purgantium doses certis etiam ordini-
D bus distinguantur. Cùm ergo medicamentorum aliqua leniendo purgent, quædam acrimonia vehementi, nonnulla verò viribus existant inter hæc quodammodo mediis: hoc quoque dosium discrimen esto, ut quæ suâ dulcedine laxant, ab ℥ j. ad ℥ j ß. exhibeantur: talia sunt pruna, sebesten, tamarindi, sive oxyphœnici, mucilago psyllii, cassia, manna. Quæ verò suâ acrimoniâ non leviter laxant, à gr. ij. ad gr. xij. poni debent, ut diagridium, scammo-
E nium, colocynthis, euphorbium & elaterium, &c. Quæ vel adstringendo, vel quæ suâ substantiâ leviter laxant, ut agaricus, aloë, myrobalani, &c. mediâ quantitate dantur.

FINIS LIBRI SECUNDI.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

ANTIDOTARII GENERALIS

LIBER III.

DE DEO ET NATURA.

CAPUT I.

PERACTIS præcedentibus libris materia formaque medicamentorum: restat, ut eorum causas efficientes hocce libro brevitate, qua fieri poterit, expediamus. Non equidem dubium est, quin medicamenta, cujuscunque modò generis ea sint, naturaliter prodeant & generentur, ut natura medicamentorum efficiens causa meritò dicenda sit. Veruntamen haud usqueadeò stupidi, vel excæcata mente sumus, ut principium natura prius non agnoscamus. Nec eos moramur in Philosophia gigantes, qui solam (DEO vel non agnito, vel spreto nihilominus) naturam amplectuntur. Quàm absurda verò sit eorum sententia, qui satis probè philosophari videntur, si quas à natura, & rerum qualitatibus rationes excogitare possint, hinc animadvertere licet, quòd ubi naturales causas indagare conantur, quî fiat, ut semina cùm adoleverint, tam varias formas consequantur, non aliud exponere queant, quàm quòd hæc sit uniuscujusque seminis proprietas, ut in hanc, aut illam formam tandem excrescat. Non enim vel à primis, vel à secundis, aut tertiis rerum qualitatibus, rationes tot tamque variorum effectuum reddi possint. Hæc itaque rerum proprietas, quòd nulla ratione demonstrari possit, apertissimum est primæ causæ speculum. Nam si, quòd sato sinapi semine talis frutex exurgat, causam esse dicas seminis insitam proprietatem, fruticis causam exposueris: nondum tamen ejus proprietatis causa patet. Sin porrò dicas, fruticis hanc esse naturam, ut semen tali præditum proprietate producat, circularem & perplexam prodideris inscitiam. Ex iis enim alterutrum prius extitisse statuendum est, quod alterius quidem causa sit, non autem ab alio processerit naturaliter, ut luculenter à Philosophis aliquibus, fidei Christianæ propugnatoribus, est demonstratum. Primam ergo causam admittimus, quæ singulas rerum, adeoque medicamentorum species aliquando fecerit, modò qui naturalis non fuerit, ut eæ postea possent propagari naturaliter. Hæc rerum causa efficiens DEUS est, cui boni quicquid est, acceptum ferimus, hic sua benedictione naturam in suo cursu conservat. Cùm enim vires hasce rebus indiderit, easdem eis detrahere potest, quandocunque libuerit.

A Quamobrem ut Medicus suum in arte sua fi-
nem assequatur, DEO medicamentorum, qui-
bus utitur, authori gratias agat, quòd hæc ei
suppeditaverit auxilia, quibus ægrotantibus suc-
currere queat, eundemq; precetur, ut suam cle-
menter benedictionem largiatur. Hæc nempe
Medici pietas sæpè plus præstiterit, quàm ad-
miranda multorum doctrina. DEI namq; beni-
gnitas non intra naturæ limites consistit, ut ea
solùm petentibus exhibeat, quæ naturales me-
B dicamentorum vires pollicentur, sed admiranda
sæpenumerò ratione sanitatem ægris restituit,
ut DEUS ope sua, non autem Medicus medica-
mentis curasse dicendus sit. DEUM itaque me-
dicamentorum, & sanitatis restitutæ causam
esse confitemur, cui laus sit in perpetuum. Etsi
verò causa rerum Deus est, non ideò tamen re-
liquas excluserimus. Natura siquidē & arte, quæ
Deus ab initio sine mediis fecit, propagat &
conservat, quæ nimirum & medicamentorum, &
C ipsius adeò sanitatis causæ sunt. Arte quidem
Pharmacopœi medicamenta variè præparan-
tur, & conservantur, quæ suo Medicus judicio
commodè dispensat, ut suum àd depellendos
morbos Medici prudentia finem assequantur.
Priùs autem quàm Medici & Pharmacopœo-
rum officia persequamur, de natura paucis ali-
quid exponendum est, cùm præ cæteris mani-
festissima sit efficiens causa medicamentorum.
Novit enim unusquisq; naturaliter ea produci,
D quæ certis temporibus, & eadem utplurimum
ratione generantur. Non ita facilè tamen, quid
natura sit, quivis exposuerit, cùm ne Doctorum
quidem hac in re judicium idem existat. Natu-
ram definivit Aristoteles, principium & causam
esse motus & quietis, ejus in quo est primò,
per se, & non per accidens. Hac autem ratione
natura non externa, sed interna rei causa fue-
rit, ut formalis, vel materialis dicenda sit po-
tiùs, quàm efficiens. Cùm itaque natura non in
E eo, quod fit, aut patitur, solùm animadverta-
tur, sed in eo etiam, quod in aliud agit naturali-
ter, hoc est, virtute patienti contraria, princi-
pium certè natura est, & causa motus, & quie-
tis alterius etiam subjecti. Quis enim ignem
in ligna naturaliter agere negaverit? Quam-
obrem naturæ nomen omnibus causis natu-
ralibus attribui potest. Quoniam verò nihil fit
naturaliter, nisi causæ concurrant omnes, cùm
naturam rerum, adeoque medicamentorum

causam

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

causam esse dicimus, naturalium causarum congressus est intelligendus. Porrò cœlestes etiam causę sub naturalibus meritò comprehenduntur, quòd licèt corporibus hisce terrestribus contrariæ non sint, (siquidem nihil ab eis vicissim patiuntur,) in ea tamen contrariis agant qualitatibus. Astrorum enim viribus tot tempestatum mutationes oriuntur, quibus quæ in terra latent, erumpunt. Licèt itaque multas habeant causas, quæ naturaliter fiunt, unius tamen nomine continentur, ut naturalium rerum natura efficiens causa dici possit. Non enim præter naturam aliud est extra res, quæ generantur, existens, quod naturalium effectuum causa dici possit, ut in rebus arte paratis fieri consuevit: siquidem artifex etsi naturales profert effectus, naturalis tamen causa non est. Quòd verò Deum existiment aliqui naturalium actionum directorem esse, ut naturales causæ, formales & materiales solùm existant, Deus autem efficiens causa naturalium effectuum dici debeat, absurdissimum est. Nihil enim agit Deus naturaliter, ut naturalium effectuum causa dicendus sit. Naturam quoque suis descripsit legibus, ut externo directore non indigeat: quod iis dictum esto, qui Deum naturalibus causis immiscent, existimantes, naturam nisi divinitùs sustineatur, consistere non posse. Verùm hæc Philosophis discutienda relinquimus. Hoc saltem ceu certissimum proposuisse sufficiat, naturam medicamentorum efficientem esse causam. Cæterùm quòd natura non medicamentorum solummodò causa sit, sed ipsius quoque sanitatis, quam medicamentorum usu consequimur, fit, ut ea Medicis alio modo, quàm Physicis describatur. Morbus enim & sanitas corporibus competunt ea ratione, qua subjiciuntur alii, quàm naturæ principio: quod tamen (licèt impropriè) natura Medicis appellatur. Naturam itaque ex Galeni sententia hoc loco nihil aliud esse dicimus, quàm vim quandam, seu facultatem in his ipsis corporibus, quæ ab ea reguntur, inhabitantem. Cùm autem in corpore nostro triplex habeatur facultas, animalis videlicet, vitalis & naturalis, natura quoque tribus his facultatibus, ceu formis suis constabit, quibus illæsis, firmam naturam affirmamus. Firmam autem naturam à facultatum actionibus deprehendere licet: animalibus quidem, ut si imaginatio, ratio & memoria, item sensus omnes & motus voluntarii non fuerint impediti: vitalibus verò, si arteriarum pulsus validi: non debiles & languidi: naturalibus autem, si coctio in alvi excrementis, vel urina, vel sputo, vel sudore apparuerit. Tunc enim habemus naturam ipsam evacuationi adminiculantem. Conspicitur namque & ipsa post concoctiones & humores discernere, & superfluitates expellere, ipsumque denique morbum primaria ratione curare. Verùm cùm perfectè ipsa movet, Medici opera non opus est: cùm imbecilliùs agit id, quod deficit, Medicum supplere oportet: ut ab utroque noxii humoris fiat evacuatio, natura quidem expellente, Medico verò per medicamenti vim attrahente. Perfectè autem agit (licèt à Medico concoctio per humorum alterationem accelerari possit) in morbis acutis, temperatura, regione & anni tempore calido, ob materiæ tenuitatem evacuationemque aptam. Imperfectè in morbis chronicis, seu diuturnis, tempore, regione & complexione frigidioribus, ob materiæ contumaciam, expulsionique ineptam, quæ tum medicamento (ut antea dictum) præparanda, ac demùm evacuanda est. Cæterùm natura contra morbos jam vigentes (quo tempore natura maximè molestatur, concoctione jam apparente) insurgit, & tandem vincit, hominemque evidenter sanat, aut per sudorem copiosum profundens, aut per lotium, aut per dejectiones, aut sanguinis profluvium, aut per vomitum humores exercens.

DE MEDICO EJUSQ. *officio.*

CAP. II.

DE natura, utpote primaria morborum cicatrice, præcedenti capite disseruimus: nunc de Medico, qui ejus est minister, agendum est. Hujus autem ingenium, doctrina, mores & officium non solùm à bonis animi, verùm etiam corporis & fortunæ describenda sunt. Itaque quo ad animi bona, inprimis sit DEI & veritatis amans, pius, & tum Logicæ artis, tum Philosophiæ naturalis & moralis, tum Medicinæ utriusque peritus: cujusmodi erit, qui reminiscentia fuerit facili, recto judicio, tenaci memoria, solers & promptus in remediis inveniendis, qui simplicium effectus summa cura tenuerit: dexter in operibus: comis & affabilis erga ægrotantes: misericors erga pauperes: mansuetus & facilis erga suæ artis homines: audax & animo intrepidus in rebus tutis & necessariis; prudens & circumspectus in præsagiendo. Siquidem quæ bona sunt auguria, denunciare debet: si quid tamen mali minatur infirmitas, amicis, vel astantibus tantum significare fas est. Cæterùm Medicus multa experientia exercitatus, in iis præsertim, quæ certa ratione excogitata sunt, & frequenti usu confirmata esse debent. Nam peregrina remedia semper quærere, & preciosa duntaxat, imprudentis est ostentationis. In curandis ægrotis, non multos suscipiat. Variis enim morbis & mens opprimitur, & corpus fatigatione continua languet. Insanabiles & desperatos morbos non curet, ne hominem occidisse, qui sorte sua interiturus erat, existimetur. In explorandis leprosis sit diligens & verax. Ad ægros veniens, manum non protinùs apprehendet, sed primùm hilari vultu resideat, sermone leni solicitudinem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

submoveat. Nam & Medici conspectus, ac alia multa, facilè pulsuum rationem turbant. Bis die patientes conveniat. Tutè, celeriter, & jucunde curet, citra tamen nimiam festinationem & voluptatem. Victus norma & remediis, quoad ejus fieri poterit, pro virili parte, non ad ullam ægrotantium offensionem injuriámve, sed ad eorum duntaxat commodum atque salutem utatur. Quæ noxia sunt & lædunt, removeat. Nemini rogatus potionem mortiferam, vel mulieri medicamentum abortum faciens, neque exhibeat, neque etiam manifestet. Famosi namque veneni vires, aut abortiendi modum, vel quæ conceptum inhibeant, indicare, scelus est. Quæ ad Chirurgi Pharmacopœiq; officium pertinent, non nisi coactus attingat. Officinas bis, vel semel saltèm in anno, unà cum iis à Magistratu ordinatis, visitet, inutilia segregando, cæterosque errores fideliter Magistratui indicando. Cum Pharmacopœis pactum, aut contractum ullum in vendendis remediis ne ineat, consulentesque cum suis receptis, quò velint ire, parandis, permittat. Porrò quod ad Medici corpus attinet, sit temperans & castus: non ebriosus, non crapulæ deditus, non luxuriosus & libidinosus. Quoad fortunam, sit liberalis, pecuniæ non nimis cupidus & avarus. Carnificis namque est, vel inter ipsos cruciatus ingens precium exposcere. Dabit igitur operam Medicus, qui vir bonus esse volet, ut & moribus & medicamentorum usu, quoad ejus fieri poterit, medicinæ dignitatem tueatur.

DE MAGISTRATU ejusq; officio.

CAP. III.

CUM in curandis ægris non parvi interdum errores à Medicis Pharmacopœisque, quibus ægri in maximum vitæ discrimen incurrere solent, contingant, necessarium est, ut Magistratus (eum autem nomino, qui potestatem gerit, vel qui civitates & provincias regit) non solum magnam salutis subditorum rationem habeat, verùm etiam pravos errores corrigat, atque in eos, qui perperam medicinam factitant, animadvertat. Quare Medicos peritos & approbatos, Pharmacopœosque exercitatos atque diligentes summo studio habere, ac juramentum ab eis accipere procuret, quò suum quisque officium proprium ac meliùs ac fideliùs exequi valeat peragatque. Nulli praxim exercere permittat, nisi Medicus fuerit peritus, graduatus, & approbatus: cæteris verò, ut circulatoribus, histrionibus, erronibus, exorcistis, tonsoribus, aniculis, & his similibus empiricis imperitis, tanquam carnificibus, & nulla ratione morbos curantibus, omnibus modis prohibere nitatur & interdicat: officinas non plures permittat, quàm pro praxis magnitudine necessariæ videbuntur, atq; ut eæ quotannis bis, vel saltèm semel à Medicis, & ad id ordinatis visitatoribus perlustrentur, præcipiat, malaque & corrupta, utpote ad humani generis perniciem servientia, semoveantur, publiceque effundantur, vel igne consumantur. Medicos eruditos & Pharmacopœos approbatos libertate donare non gravetur, ne communi civium onere gravati, suo fungi officio minùs possint. Communem medicamentorum taxationem ne Pharmacopœi transcendant, animum adhibeant: neque aromatariis, aliisque omnibus Pharmacopœis exceptis, medicinas componere, neque etiam vendere permittat: & ut omnia summatim comprehendam, in omnes eos, quos à recta via aberrare deprehenderit, prudens Magistratus animadvertat.

DE ASTANTIBUS & ægris.

CAP. IV.

ASTANTES seu assidentes nominamus, qui se præsentes exhibent, & ægris ministrant: ægros verò, qui morbo aliquo sunt correpti. Hos quoque suo perfungi munere oportet: nisi enim omnia ritè peragantur, curationem interrumpi contingit. Astantes itaque seu assidentes idoneos esse decet: cujusmodi sunt periti, exercitati diù, prudentes & patientes, ut sciant occasionem, & patienter ægro inserviant, sciantque recitare ea Medico, quæ circa ægrum contigerint. Sint præterea diligentes & fideles, ut ea, quæ de cibi & potus, vel medicamentorum qualitate & quantitate Medicus mandaverit, possint fideliter administrare, atq; in nullo delinquere. Quod ad ægrotos attinet, debent ii parére Medicis non secùs ac servi dominis suis, & in nullo proprio indulgere voluptati: patienter ferre omnia, quæ fiunt à Medico, nec timere, nec de salute desperare, verùm, ut jam dictum, omnibus mandatis Medici obtemperare.

DE PHARMACOPOEI officio.

CAP. V.

IN medicinarum administratione non exiguam partem Pharmacopœus sibi vendicat, cum sit Medici quasi dextra manus, periclitetúrque ipsius culpa sæpè non solùm ægri valetudo, verùm etiam Medici fama & existimatio. Quare, ut dextrè suum quoque munus expleat, est necesse. Principiò itaque Latinæ linguæ tam peritum esse oportet, ut non modò Medicorum receptas, seu descriptiones, verùm etiam Dioscoridem, Galenum, Mesuem, reliquosque herbarios receptos, rectè legere, & exactè intelligere possit. Neque etiam Arithmeticæ imperitus esse debet, ut pondera simplicium & proportiones inter sese rectè computare queat: verbi gratiâ, quando antidoti alicujus tertia, quarta, vel octava pars tantùm requiritur,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

quiritur, quantum cujusque ſit accipiendum.

SIMPLICIUM cognitionem ritè teneat, quarum deſcriptiones ex præſtantiſſimis autoribus petat.

HERBAS, flores, fructus, ſemina, radices, & reliqua ſimplicia debito tempore colligat ſelectiſſima, probeq; exiccet, ordine diſponat, ſciatque, quo genere vaſorum & inſtrumentorum unaquæque medicina ſit conſervanda, tractanda, & concoquenda.

DIVITIAS ſaltèm mediocres adeſſe oportet, inprimis autem animum liberalem ab avaritia ſordibusq; alienum. Divitiæ enim hoc præſtare poterunt, ut commode habitet, & medicinas, quæ emendæ ſunt, ſuo tempore quàm optimas coëmat. Animus autem liberalis, minimeq; avarus cavebit, ne compendii aut lucri ſui cauſa, deteriores vili precio libentiùs, quàm præſtantiſſimas paulò largiore, comparet.

OFFICINAM habeat ſalubri loco ſitam, quam nec venti perflent, nec Sol permeet, nec fumus, nec teter odor ullus moleſtet: variis præterea reponendis conſervandisque accommodam: nonnulla ſiquidem locis ſubterraneis, pleraque editioribus præparanda & conſervanda ſunt. Hortum inſuper habeat, ut ſemper in promptu ſint recentes plantæ, quarum ſucco ſubinde indigemus; ut herbæ rariores in eo alantur: & locum aliquem Soli expoſitum, in quo & ſiccare, quæ ſiccanda ſunt, & albedinem etiam quibusdam medicamentis conciliare poſſit: in quo deniq; omnia ea parari poſſint, quæ ex Medicorum præſcripto ad Solem confici debent.

MINISTROS habeat doctos ſuæ artis, qui uſum non vulgarem componendorum medicamentorum habeant, non errones, hiſtriones, bibulos, ſodalitiis aut aliis rebus inhoneſtis deditos.

SIT vigilans & circumſpectus in medicamentis compoſitis diſpenſandis: nec ſecundùm propriam phantaſiam, aut ex diſpenſatoriis non authenticis conficiat, ſed ex approbatis: diſpenſata Medico perito offerat, ut ſimplicia videat, examinet, & ſi quæ invalidæ fuerint, abjiciat.

NEC temerè conficiat receptas non intellectas, nec ſuppoſititia ſeu quid pro quo accipiat, ſed peritum Medicum conſulat.

QUEM etiam omninò in conficiendis opiatis, & ſimilibus præſtantibus, ac magni momenti medicinis, ut præceptorem & judicem adhibebit: cui adjunget, ſi commodè fieri poterit, unum & alterum bonum atque doctum virum, vel ſenatorii ordinis, ut eos habeat veluti teſtes ſuæ diligentiæ, induſtriæ, ac fidei. Deinde Medicus approbatus quamque medicinam ſic ritè præparatam, annum, menſem & diem ſupraſcribat, poſtea Pharmacopœus debito ac præſcripto tempore ferventari ſinat, antequam eam in uſum publicum expendat. Medicamenta autem in Medicorum præſentia paranda, ſunt omnes confectiones magnæ, omnia electuaria, præſertim ſolutiva, opiatæ, pilulæ. Ex ſyrupis, ſyrupus aceroſitatis citri, violatus cum melle, endiviæ compoſitus, de cichorio compoſitus, de fumo terræ compoſitus: ſyrupus myrtinus compoſitus: de mentha major: de abſynthio: de calamentho: de epithymo: de ſtœchade compoſitus: de eupatorio: de hermodactylis, & miva aromatica. Ex oleis, melinum, maſtichinum, nardinum, ſampſuchinum, moſchellinum, hyperici, de capparibus, ſcorpionum, caſtorei, de euphorbio, de coſto, &c. Ex unguentis, infrigidans Galeni, unguentum pectorale, ſtomachicum, de artanita, dipompholygos, ſandalinum, Apoſtolorum, Ægyptiacum, Comitiſſæ, dialtheæ cum gummis. Ex emplaſtris, de meliloto, emplaſtrum diaphœniconis. Ex cerotis, gratia Dei, oxycroceum, de pelle arietina, &c.

CÆTERÙM receptas absque Medici nomine ſubſcripto non recipiat: iisque neque addat, neque demat, ſed eas purè & præcisè, ſicut ipſe Doctor ordinavit, componat, medicamenti alicujus valentis quantitatem non augeat, ut vacuatione hinc largiore ſecuta, dicatur medicamenta habere præſtantiora.

SYRUPOS ſingulos debitô tempore, aquasque ſtillatitias igne lento, & vitreis organis conficiat.

PULVERES, ex quibus compoſita fieri debent, non diu ſtare permittat, ſed recenter eos pulverizet ſuo tempore & loco. Medicinas ſolutivas nemini propinet, aut vendat, nec venenoſa, ut arſenicum, Mercurium, &c. ſine conſenſu Doctoris alicujus approbati, vel Magiſtratus.

NARCOTICA indoctis, empiricis, aut tonſoribus, hiſtrionibus, Monachis, Sacerdotibus, Monialibus, Judæis, ſeplaſiariis, circulatoribus nullo modo vendat, ſive ſimplicia, ſive compoſita fuerint, niſi Medici approbati juſſu: nec ullo modo vetulis, aut obſtetricibus medicinas abortum, aut menſtrua provocantes, niſi propter neceſſitatem à Doctore aliquo fuerint ordinatæ: nihil vel amore, vel odio, vel metu, vel precio, vel ignorantia peccet. Medicamentorum compoſitorum nimiam quantitatem non conficiat ad evitandum expenſas, & cum hoc ne longo temporis curſu, vetuſtate virtutes amittant.

CERAM & crocum adulteratum non vendat. Medicinas omnes inveteratas oſtendat & manifeſtet, nec quicquam ex his Phyſicum celet: vel ſingulis menſibus, aut ſæpiùs etiam omnia perluſtret, & diligenter conſideret, ut corrupta, putria, mucoſa, exoleta, & quovis modo inutilia, vel inefficacia reddita, rejiciat bona fide, nec in iis quærat lucrum, quibus ægroto crearetur vitæ periculum, ſed ſit animo liberali & magno, cogitetque parvum illud damnum, fide ſua jam perſpecta, majoris ſibi lucri cauſam fore.

Alium modum, quàm Doctor dederit, sumendi medicinas hominibus non persuadeat, ut multi falsi & gloriosi Pharmacopœi faciunt, dicentes, sumat duplum istius medicamenti, aut triplum, quia nimis debile est, aut sumat medietatem, quia fortissimum est.

De practica nullo modo se intromittat, sed consulentes ad Medicos approbatos dirigat, vel conducat.

Taxationem communem vel à summo sibi Magistratu ordinatam, fideliter observet.

Non sit aleæ aut similibus ludis deditus, ne compotationibus gaudeat, aut alioqui vinosus, vel ebriosus, neque fœdis amoribus implicatus teneatur. Alea enim negligentiam parit, ebrietas errores, oblivionem & stuporem inducit: turpis verò amor etiam veneficia illi extorquere posset. Quare omnino, si fieri potest, maritus sit, cui cum uxore rectè conveniat.

Munditiei sit studiosissimus: & bona conscientia præditus, ut nihil in sua professione negligenter vel temerè agat, quo Deus, aut homines offendantur: sit pius, humanus, placidus, affabilis, benignus, alacris, inprimis autem mitis erga pauperes, & commodus erga imperitos: non etiam in eorum ineptias, sed in necessitatem egroti respiciat, ac Deum omnium inspectorem ac judicem præ oculis habeat, qui rectè agenti longè majora & beatiora præmia largietur, quàm ab ullo mortalium persolvi possint.

DE CALEFACTIONE.

Cap. VI.

Medicamenta igne, Sole, & rerum putridarum calore calefiunt. Quæ humida sunt, & igne calefiunt, commodiùs duplici vase calescunt, quorum alterum, majus scilicet, plenum sit aqua tepida, aut fervida, alterum verò plenum sit medicamento, quod calefaciendum est, ea ratione, ut minus vas in aqua majoris constituatur: idque à recentioribus balneum Mariæ, à veteribus duplex vas, aut diploma appellatur.

Cæterùm colanda calfactione tenuantur, ut promptiùs permeent: frigida enim velut concreta, non percolantur, nisi sint multùm aquosa & liquida: calidiora autem cum sordibus tota colum penetrant, nisi sint glutinosa. Talia enim multùm calida colanda. Tepidam damus aquam, ut sit vomitoria.

Calidas modicè damus potiones medicas, non solùm purgatorias, sed etiam corpus firmaturas, ureticas, menses aut sudores moturas, obstructionem viscerum aperturas, præsertim cœlo frigido, & ventriculo frigidiore natura, aut ex morbo.

Calefacimus aquam, & alia omnia, quæ aqua fluente, aut nive circumposita volumus frigidiora reddere, quòd in humorem calore rarefactum frigus se altiùs insinuat, ut ferrum candens aqua frigida & adstringente temperatur, ut sit durius.

Calefacimus modicè infundenda, ut vires suas promptiùs in humorem, cui infunduntur, transmittant. Calefactus enim humor tenuatur, & infusa res rarefit: quibus fit, ut eorum vis calore promptiùs trahatur. Alia propè innumerabilia calefactione egent, sed admonendi gratia magis, quàm docendi calefactionis meminimus. Sylvius.

DE INSOLATIONE, ET *ea, quæ sub fimo, vinaceis, & sausa seu fracibus Olivarum fit, putrefactione.*

Cap. VII.

Interdum hæ conferunt ad calefacienda medicamenta: plerunque ad ea componenda, & ad perfectionem reducenda: instar coctionis est, veluti olea simplicia, quibus flores infunduntur, rosæ, violæ, chamæmelum & similia alia aliquot diebus insolantur: sic etiam ad saccharum candi perfectè coquendum, juleb ampullis quibusdam insolatur.

Scillæ succus extrahitur insolatione: quòd si Sol non splendeat, igne, aut, quod commodius est, duplici vase, diu & ex intervallis, & interdum bulliendo.

Idem etiam fiet, si fimo, aut vinaceis, aut sausa olivarum calfactarum obruantur: quemadmodum chalcitis & cadmia, ut fiat psoricum: & juleb ad saccharum candum conficiendum: & pleraque alia medicamentorum genera. Florentini.

DE REFRIGERA*tione.*

Cap. IIX.

Refrigeramus aëre frigido, aqua fluente, aut nive, aut glacie, aut collocatione in cellam, etiam priùs calefacta, quæ febrium vehementiæ, aut aëris intemperiei calidæ opponimus pocula medicamentosa. Et quæ à frigido cogi volumus, ut jus carnium glutinosarum, ingelativam vulgò dictam.

Refrigeramus omnia calore præparata, priusquàm reponamus.

Refrigeramus, quæ calore soluta frigore volumus concrescere, & durescere, ut electaria sicca, cerata, emplastra. Sylvius.

DE EXTINCTIONE.

Cap. IX.

Gemmas, & quædam metallica sæpiùs antè quàm urantur, ignita, extinguuntur aqua, vino, oleo, melle, butyro, aut alio aliquo humore, donec refrixerint.

Quæ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

QUÆDAM semel duntaxat aut sæpiùs extinguuntur.

EXTINGUUNTUR vel usta, vel solùm ignita quædam, non modò ut empyreuma ipsum dissipetur; sed etiam ut in corpus ustione rarefactum vis quædam humoris aut frigoris penetret, ut ferrum candens aqua pilosellæ, vel alia astringenti extinctum evadit solidissimum.

EXTINCTIO fit interdum ad purgationem, ut plumbum liquatum succo mercurialis calido sæpè extinctum & tribulatum, stanni puritatem & soliditatem assequitur.

FIT item extinctio, ut vires humoris, quo extinguitur, in se trahat. Sic cadmiam vino aminæo ad emplastra, aceto ad remedia psorica extinguit Dioscorides. Sic Galenus lapidem Phrygium extinguit primùm butyro recenti, secundò vino Falerno, vel alio fulvo, odoro, tertiò melle Attico, ne medicamentum fit aridum, sed viscosi cujusdam particeps. Gallæ ad sanguinis suppressionem carbonibus impositæ, donec undique candeant, aceto, aut vino austero extinguendæ sunt.

STIBIUM lacte mulieris marem enixæ extinguitur. limatura chalybis sæpè ignita aceto extinguitur, & pulveratur.

HIS exemplis medicamenta humore extincta ab illo aliquid virium in se trahunt. Interdum autem ignita humore extinguimus, ut humoris naturam mutemus: ut dum lapides, vel circuli ferrei igniti lacte aliquoties extinguantur, ut serosam & mordacem ejus substantiam absumant, sitq; tunc lac dysenteriis salubre.

AQUA chalybem vel aurum ignitum sæpè extinguimus, ut ipsa minùs humectet, sed fit terrea magis absumpta tenuiori substantia. Argentum vivum etiamsi non sit ignitum, tamen & saliva hominis jejuni, & succo salviæ, aut limonum extingui dicitur, quòd vis ejus malefica, & omnia ejus exedens, ut à Phinio rectè dicitur, cum his agitando mitescit. SYLVIUS.

DE HUMECTATIONE.

CAP. X.

HUMECTANTUR nunc aqua, nunc lacte, nunc aceto, nunc oleo, vel alio humore medicamenta, non modò simplicia, ut feliciùs & innocentiùs in compositionem, vel usum veniant, sed sæpè etiam composita, ut cùm crassa humore diluimus, quò faciliùs & jucundiùs devorentur. Fit autem superficialis humectatio mersione, vel inspersione liquorum prædictorum: essentialis verò, maceratione sive irrigatione.

UTILIS est ad condiendos fructus, radices, peregrinosque cortices odoratos, quos cùm recentes habere non possimus, maceramus, donec humiditatem contraxerint. Hordeum præterea & erricus aqua insperguntur, ut à cortice repurgentur.

HUMECTANTUR autem odorata nonnulla, veluti ambra, moschus, si terenda sint, ne tenuiores & odoratæ partes exhalent.

QUÆDAM verò herbæ, veluti cotyledon, portulaca, sempervivum, & similes, quæ paucum succum, eumque glutinosum sortitæ sunt, humore aliquo simili humectantur, terendo & superinspergendo dictum humorem, qui cum dictarum herbarum succo (aliàs enim nullum remitterent) exprimendo redditur. SYLVIUS & FLORENT.

DE NUTRITIONE.

CAP. XI.

NUTRITIO humectationi similis est, sed in hoc differt, quòd cum pauciore humore, & subitò fiat: quoniam id quod irrigatum est, confestim Sole siccatur, aut igni, deinde idem quintò aut sextò repetitur: quemadmodum sarcocolla lacte asinæ, aut muliebri nutritur, sed pauco. nam multo lacte operta quiescit, & lac ipsum priusquàm sarcocolla siccetur, acescit: paucum igitur ex mammis ipsis irrigandum confestim Sole siccetur, iterum & tertiò, quartò, quintò similiter irroretur, & siccetur, & tandem reponatur. Aspergi etiam capræ, equæ lacte, vel alio potest. Semen cari calfactum lacte caprino horas duas quidem nutriunt in vase mundo, exemptum siccatumque reponunt ad fluorem alvi. Myrobalani oleis, sero saccharato, butyro vaccino, succo citoniorum, vel alio humore, dum irrigat, macerat, fricat, frigit. Mesues clementer & his humoribus induit, vel ad condituram, vel ad noxas earum castigandas, sivæ solæ utendæ, sive in composita veniant, ut trypheram Saracenicam, Persicam, trypheram Galeni, electuarium stomachicum Mesuæ, & electuarium Alhari, & sequens, quodammodo nutrit. Sic & species omnes electuarii Indi majoris, dum oleo amygdalino confricat idem. Colocynthis quoque seminibus solis extractis, si impletur aqua cum pauca spica & mastiche, & coquitur in cinere calido ad partis tertiæ consumptionem, hocque decocto paulatim affuso, sagapenum irrigetur, donec pinguescat, nutriri dicitur sagapenum: eodem modo & opopanax. Decocto myrobalanorum, vel succo enulæ campanæ, aut rutæ, aut fœniculi cum felle pauco avium rapacium, & spica, & mastiche ad dimidium cocto, & colato, idem fieri potest.

FOLIA etiam thymelææ aceto nutriuntur in electuario diaphyssalidon. Eadem in aceto infundit, & siccat in pilulis thymelææ, ut eadem sint, vel saltèm omnino proxima, infusio & nutritio. Ambæ enim humore fiunt, & calore blando, qualis ad nutritionem veram est aptissimus, cùm immoderatior urat, imbecillior sit inefficax,

METALLICA ferè in aëre calido, non tamen super ignem nutriuntur.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

METALLICA etiam sæpè nutriuntur humore aliquo, ut dissolvantur promptius, vel etiam liquentur, vel pinguescant, & velut aucta tumescant.

SCORIA ferri in aceto dies quinque in tryphera minore Mesuæ, & tryphera moschata, tryphera Galeni.

LITHARGYROS nutritur ex oleo sic, ut unciæ ejus triti quatuor tandem olei ℔ j. aceti quartaria quinque, ac eo plus ebibant: idque omnino sine igne, multùm diuque pistillum per mortarium ducendo. Nam lithargyro etiam ℥ j. corpus dat plurimum, ut etiam sine cera emplastrum perficiat: sed initiò diù tere primùm cum pauco oleo, postea affuso vicissim pauco aceto. Nam multò sic mergitur, ut corpus non assequatur. Ubi autem initiò paulatim nutrita est, & consistentiam crassiorem friando assecuta, tum largiorem utriusque copiam ebibit. Continenter autem friatur ad horas duas, tres, nisi quòd per initia potes aliquantisper cessare, ut interim velut in otio largiùs combibat. Sic & chalcitis, & scoria ferri, & ærugo, & metallica cætera ex oxelæo in unguenti formam diù friando duxi, sed bibacissima est lithargyros.

CUMINUM insperso aceto nutritur, & eadem ratione siccatur. SYLVIUS & FLOR.

DE INFUSIONE, & maceratione.

CAP. XII.

IN infusionibus, quæ ad medicamentorum præparationem conferunt, humor, in quo fit infusio, considerandus est: & ejus temperamentum, calidúsne sit an frigidus: & quantitas & tempus, quo in infusione permanebit.

INFUNDUNTUR fructus & radices, quæ humectandæ sunt ad condituram, & conservas in aquam calidam copiosam, donec humorem ad sufficientiam imbiberint, deinde coquuntur.

SIC quæ nutrienda sunt, pauco humore calido frigidóve maceranda sunt, idq; non diù.

QUÆ coquenda sunt, præsertim ea, quæ sicca sunt, veluti flores, herbæ, radices, semina & fructus, (nam faciliùs ita coquuntur) in justa humoris calidi frigidive quantitate macerantur, pro præscriptionis scopo, & aliquantulo spacio ibi relinquuntur, donec humecta sint: hinc fit, ut facilis eorum postea sit coctio. Sic & semina, quæ ad infundendas mucilagines infunduntur.

ROSÆ & violæ sub vesperam aqua bullita macerantur in proximum diem, deinde exprimuntur, & in eandem aquam aliæ recentes infunduntur, idemq; sæpiùs in eadem aqua fit ad mel rosatum colatum, aut syrupum rosatum solutivum, syrupum rosatum recentem, syrupum violatum simplicem, & syrupum violatum solutivum conficiendum.

AMMONIACUM, galbanum, opopanax & sagapenum aceto infunduntur, ut dissolutione purgari, & commodiùs misceri possint. Infunduntur medicamenta purgantia in varios humores, & cum variis aliis medicamentis, quæ malam eorum qualitatem corrigant, pro variis Medicorum scopis: exempli gratiâ, rhabarbarum plus vel minùs tritum pauco vino albo inspergitur, donec colorem emittat, deinde in liquorem à Medico præscriptum infunditur ea quantitate, ut rhabarbarum tegatur, addita spica nardi, aut aliqua alia re convenienti.

AGARICUM, cæteraque medicamenta purgantia sola infunduntur, aut aliis quibusdam adjuncta eodem modo. FLOR.

DE MOLLITIONE.

CAP. XIII.

MOLLITIO liquationi proxima, fit, cùm medicamenta tam simplicia, quàm composita redduntur molliora, idque vel affuso humore aliquo, sed pauco, vel solo calore nostro, Solis, ignis, id vulgò malaxare vocant, verbo detorto ex futuro μαλάξειν, verbi μαλάττω, id est, mollio & subigo: quæ duo per malaxare etiam intelligunt. nec eo libenter utuntur alibi, quàm tum in catapotiis cum succo, aut syrupo, aut humore alio remolliendis & subigendis, tum in emplastris, oleo, adipe, vel simili emolliendis.

CALORE mollescunt cornua, ungulæ, pili, succi, liquores, lacrymæ, ut etiam digitis calentibus tantùm tractatæ ceræ modo ductiles fiant, tanquam à frigido concretæ, non solùm sicco duratæ. Calore modico mollescit ferrum, & alia metalla in modico liquantur.

ZITHO (qui potus erat Alexandrinorum, nostræ cervisiæ similis) ebur mollescit. Uniones, coralia aceto destillato mollescunt, & solvuntur. SYLVIUS.

DE LIQUATIONE.

CAP. XIV.

LIQUATIO seu fusio est eorum, quæ à frigido concreverunt in liquidiorem & fluxilem consistentiam, à calore facta resolutio. A dissolutione (ut mox dicetur) differt. Nam liquatio perpetuò fit, ut ignis calore, aut Solis, rerúmve putrefactione calescentium: pleraque verò sine calore dissolvuntur. Præterea, quæ solvuntur, humore aliquo semper opus habent: quæ verò liquantur, nullo egent humore, veluti adipes, medullæ, olea concreta frigore; hæc siquidem exiguo igne liquantur, aut Sole, aut duplici vase.

AMBRA carabe appellata, bitumen Judaicum, pix, pix Græca, cera, gummi, majore calore opus habent: non tamen tanto, ut frigantur.

AURUM, argentum, plumbum, stannum, æs, multò majore calore opus habent: ferrum verò ægerrimè liquatur, tametsi rarò, aut nunquam

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

quam contingat Pharmacopœos hujusmodi liquare, sed hos duntaxat, qui metallica tractant.

Usus. PORRÒ liquationis necessitas magna est ad mistionem electuariorum, catapotiorum, unguentorum, ceratorum, emplastrorum, & reliquorum propè compositorum. SYLVIUS & FLORENT.

DE DISSOLUTIONE. CAP. XV.

DISSOLUTIO est medicamenti vel simplicis, vel compositi, consistentis crassioris in humore quopiam idoneo facta resolutio in consistentiam, vel mediocrem, vel paulò hac crassiorem, aut liquidiorem, pro medicamenti solvendi, & humoris soluturi quantitate & consistentia, & aliis Medici scopis. Quod enim minùs erat crassum, & humore perliquido, eodemque largo est solutum, erit liquidius, contrarium crassius. Dissolutio multorum medicamentorum præparationi utilis est, sicuti & infusio, ut à sordibus expurgentur, ac commodè aptari possint.

QUOD ad præparationem attinet: medicamenta variis humoribus, variisque modis dissolvuntur pro medicamenti præscripti scopo, & peculiariter lachrymæ, ut galbanum, ammoniacum, opopanax, & similes: nam vino, aut aceto dissolvuntur, deinde ad focum agitantur, ut colatione purgari possint, meliusque in medicamentorum compositione permisceri. Vitriolum, misy, chalcitis, melanterium & alumen, primùm trita, aqua, vino & aceto dissolvuntur pro rei exigentia.

METALLICA quædam æstate dissolvuntur aceto, & ad Solem multos dies agitantur, quemadmodum ærugo, squama, flos æris. Lithargyros solvitur aqua, vino, oleo & aceto: faciliùs tamen aceto, ut suo loco in oxelæo Galeni dicetur.

CONCHÆ & ungues dissolvuntur succo limonum.

OPIUM Thebaicum solvitur aqua, aut liquore, aut oleo, aut adipe: nam illorum substantiæ non permiscetur.

CÆTERÙM solutio infusioni proxima est, & ab ea solùm differt, quòd in dissolutione minus humoris requiritur, quàm in infusione: præterea quòd in dissolutione movendum est id, quod solvitur, in infusione nequaquam. Deinde multa medicamenta ut dissolvantur, igne egent. SYLVIUS & FLORENT.

DE EXICCATIONE. CAP. XVI.

SICCATIO est consumptio humiditatis, aut noxiæ, aut excrementosæ, ob id nauseabundæ, vel promptè putrentis, vel pulverari prohibentis, vel caliditatem quæsitam obruentis. Absumitur interdum & naturæ humiditatis aliquid,

A plurimùm autem in assatione & ustione.

SCILLÆ partes maximè mediæ direptis vivotenus tunicis, frustatim confectæ coquuntur, mutata sæpè aqua, donec ipsa nec amaritudinem, nec acrimoniam habeat, trajectaque lino frusta illa sic, ut se non contingant, siccantur in umbra dies quadraginta. His segmentis ad oleum, vinum, acetum scillinum, utimur.

TRITICUM electum negligenter tritum, aqua per noctem maceratum, postridie ma-

B nibus expressum, reddit cremorem: qui dum resederit, inclinato vase, quod supernatat, sensim effundendum, reliquum bombace, vel Sole æstivo mox siccandum, ne acescat: repositum operculetur motu vermium: hoc amylum hyeme igne siccetur. Sic ex oryza, & hordeo, & aliis fieri potest. Rosæ mediocriter apertæ sereno cœlo manè lectæ eodem die ut sunt siccentur Sole, si potes, sæpè vertendo. Nam vix umbra siccaverit, quanquam id esset optatius: siccatas avelle,

C & reconde vase vitreo operculato, ut odor & color perseverent. Meliores montanæ campestribus, & minùs minuuntur siccando, cùm ex harum libris decem siccatis libra una supersit quibusdam. Idem de violis.

HERBÆ item reliquæ umbra siccantur, nisi utendi necessitas cogat te quasdam igni, vel Sole siccare. Nam in manipulis ligatæ in granario pensæ siccantur: ubi siccatæ sunt, sacculis canabinis ibidem reponuntur.

D RADICES herbarum lotæ, à lignosa matrice secretæ, mox insolentur, nocte in aëre sicco perflatili serventur, iterum Soli reddantur, donec erunt probè siccatæ. Quòd si cœlum est nubilum, sicca fumo, aut potiùs prope ignem, in calatho stramentitio, vel saligno: aut si vendi celeritas urget, sartagini calfactæ, & ab igne remotæ ipsas toties impone identidem vertendo, & sartaginem recalfaciendo, exemptis tunc radicibus, donec abundè erunt siccatæ. Sic

E radix enulæ, Valerianæ, acori nostratis siccatur. Idem in radicibus quorundam fruticum, ut capparum, tamaricis, & arborum, ut fraxini, mori, faciendum est.

RADICES jam siccatæ, si ægrè pulverantur, papyro insertæ igni siccantur, vel calidæ sartagini imponuntur, & igni exponuntur: igni autem vel in sartagine, vel papyro, vel furno, vel supra, vel intra furnum, a quo panis extractus est.

F RADICES eædem, & aliæ magnæ recentes, lotæ, radiculis purgatæ, ac per tessellas incisæ, filoque transfixæ parvis intervallis, ne se tangant, in aëre ventoso & perflatili siccantur, ut radices ireos, aristolochiæ rotundæ & longæ, bryoniæ, & similium: quæ tamen etiam citra divisionem probè siccantur, ut radix ari, dracunculi, cyclamini, asphodeli, uti elignatæ priùs istæ, mandragoræ, eryngii, apii, petroselini, fœniculi, rusci, turbith, ellebori utriusque, dictamni vulgaris, thapsiæ. Parvæ radices aliæ citra elignationem in umbra quoque

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

siccantur, ut asari, asparagi, graminis.

Colocynthis Septembri legitur, dum flavescit, maxima, & cum aliis multis producta: insolatur diu, quia ægrè siccatur, & nocte in aëre perflatili reponitur, aut si cœlum est nubilum, filo transfixa fumo siccatur, pòst excorticatur, ut teratur: item quarta parte horæ involuta papyro insolatur, vel igni, aut fumo admovetur.

Aloë decocto aromatum imbuta siccatur, primò in umbra, deinde in Sole. Sic myrobalani tritæ oleo amygdalarum dulcium, æstate triduo confricatæ, & quoties opus erit, irrigatæ, siccantur primùm in umbra, deinde in Sole. Trochisci tamen facti ex his in umbra tantùm siccantur.

Pulmo vulpis sanæ, venatu captæ, juvenis, aqua abluatur, incidatur secundùm arteriam venosam, & magis multò secundùm venam arteriosam, sanguine purgetur, vino albo odoro modicè calido lavetur, ollæ impositus clibano parùm calido siccetur: refrigeratus, & foliis absynthii involutus reponatur.

Amygdalæ & nuclei pinei cortice tenui ablato in pelvi super prunas ignitas per se, vel potiùs cum furfure ducantur, & succutiantur, donec humiditas rancida, aut excrementosa consumatur, alioqui pectori nocent, & tussim excitant qualitate rancida. Pruna, ficus, uvæ, zizipha, myxa, pyra, & alii fructus multi Sole fervidissimo, aut ejus penuria igne siccantur: sed uva oxycanthæ umbra siccatur.

Fructus quoque rubi immaturi clibano siccantur ad majorem adstrictionem, & mora viridia, aut subrubentia. Fella in folliculo parùm cocta ex aqua calente in umbra siccantur. Coagula animantium parùm salita insolatu siccata servantur. Sylvius.

DE DURATIONE.

Cap. XVII.

Duratio mollitioni contraria nobis interdum est in usu conditis, electuariis, ceratis, emplastris, gelatinis, ut vocamus. Ea autem fit nunc mistis siccioribus, nunc multa coctione, nunc frigore coagulante. De siccatione autem, calfactione & refrigeratione suprà abundè dictum est. Idem.

DE ASSATIONE, FRIxione, & ustulatione.

Cap. XIIX.

Assare, est medicamenta humore aliquo prædita, veluti carnes, fructus & radices, sine humore alio externo coquere.

Frigere, est illa ipsa medicamenta, aut alia sicca, additis oleis, aut adipibus, aut alio aliquo humore pauca qualitate, coquere.

Ustulare, est medicamenta quædam

A tantum humoris non habentia ut coqui possint, frustulatim secando calefacere, illis tegulæ impositis, aut laminæ ferreæ calidæ, donec partes externæ siccentur, & veluti torreantur: quemadmodum fit in rhabarbaro, myrobalanis, semine melanthii, & aliis.

Quæ assanda sunt, veru transfixa ad ignem perpetuò versantur, ut undique ignem sentiant: aut in clibano coquuntur, aut in vase fictili juxta ignem posito, & testa contecto, suprapo-

B sitis prunis ardentibus, aut per sese: aut massa panis involuta, ut scilla: aut malo cydonio imposita, ut scammonium, quod corrigendum est: hoc namque malo cydonio concavo exemptis seminibus impositum coquitur, aut in clibano, aut in olla fictili ad perfectionem, aut sub cineribus linteo, aut foliis involutum, aut nudum: tametsi hujusmodi coctionis genere naturales medicamentorum facultates dissipentur: præstat igitur aliis modis uti, ut maxi-

C mè opportunum videbitur: non enim peculiariter id præscriptum est.

Frixio fit, aut in sartagine, aut in testa. Torrefactio, ut antè dictum est. In his autem omnibus modus servandus est: nam neq; cruda eximenda sunt, quæ aut assatione, aut frixione cocta esse debent: neque etiam adeò coquenda, ut torreantur, aut urantur, & inutilia ad eum, in quem præscripta sunt, scopum reddan-

D tur. Florentini.

DE USTIONE.

Cap. XIX.

Ustio assationi finitima, ut ratione majoris & minoris tantùm differant: assata enim largiùs uruntur, in infra modum usta, tantùm assantur. Uruntur plantarum partes, ac animalium, & animalia tota: metallica item & terrea.

E Horum autem medicamentorum urendorum scopi Medicis sunt varii.

Quædam enim uruntur, ut pulverari faciliùs possint, ut pili, lana succida, sericum, testæ ostreorum, buccinorum, purpurarum, ungues asini, cornua caprarum, & cervorum ossa, coria, & alia, quæ ob terrenosam, & duram, & crassam corporis consistentiam, & concretionem densatam, vel ob lentorem immodicum, vel humiditatem aliquam pulverari ne-

F queunt.

Alia, ut essentiæ crassitiem deponant, & tenuitatem, aliasque facultates igneum calorem sequentes, induant. Id quod quamvis omnibus ustis accidat, non ob id tamen omnia uruntur. Sic metallica omnia & terrea urendo tenuiora evadunt, & quæ acria erant, mitiora fiunt; quæ non acria erant, acrimoniam urendo assumunt.

Ex quo patet, ustione etiam facultates quasdam mitescere, ut ærugo, chalcitis, misy, sory, chalcanthum, melantheria fiunt moderatiora:

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

deratiora: quasdam acquiri, ut vim tenuandi, & ea efficiendi, quæ saporem acrem sequuntur.

ALIA uruntur, ut vis quædam nostro proposito aliena, ex profundo in superficiem trahatur, postea lotione separetur: sic lapidem Phrygium ustum lavat Galenus, & lapidem hæmatitem ad oculorum affectus.

ALIA uruntur, ut colorem novum acquirant ægro gratiorem, vel ad dissimulanda simplicia, quibus constat medicamentum: sic ærugo usta, modicè quidem, rufa facit emplastra, immodicè verò nigra.

CERUSSA trita, rudicula ferrea mota urendo fit rubra, ut ochra & auripigmentum. Ossa & testæ urendo primùm nigricant, deinde albissima evadunt.

QUÆDAM uruntur, ut in aliam transeant speciem, ut vipera usta transit in salem theriacum, cerussa usta, ut rubeat in sandyca, thus in fuliginem, sulphur in oleum, cadmia lapis in cadmiam fornacariam, & pompholygem, & spodium.

URENDI modus non est omnibus unus. Quædam enim humore pingui prædita per se uruntur, ut pili, lana succida, sericum, cornua, ungues, coria, hirundines, motacilla, galerita, & aliæ quædam aviculæ, cicadæ, scorpiones, viperæ, lepores, & alia quædam pedestria. Hæc verò in olla nova, operculo foraminulento tecta sunt urenda carbonibus, vel clibano, præsertim quæ propriè cinefacta dispérire possunt. Quæ verò post ustionem integra manent, ut ossa, ungues, cornua, testæ ostreorum, lapides ad gypsum vel calcem coquendam, & similia, hæc etiam vivis carbonibus obruta, vel superposita, aut etiam flammæ luculentæ immissa, uri possunt: nisi quædam sint addenda, quæ vim eorum mutent. tunc enim etiam in olla nova uruntur. Sic viperas cum substratis quibusdam medicamentis Galenus urebat ad salem theriacum: sic fictili novo inclusa, vel patellæ ferreæ, aut sartagini imposita uruntur, cerussa, chalcitis, misy, sory, chalcanthum, auripigmentum, sandaracha, plumbum.

ALIA fictili crudo uruntur, donec id percoctum sit, ut cadmia, æs.

ALIA etiam olla ænea, aut ferrea, ut plumbum.

ALIA in patina uruntur, ut ærugo, chrysocolla, lithargyros.

ALIA in olla ex cineribus ossium (crucibolum vocant) in fornace aurifabrorum, alia in foco, alia in clibano panis, alia in furno figulorum, alia in fornace Chimistarum.

QUÆDAM (ut dixi) tam carbonibus obruta, quàm olla vel nova, vel cruda, vel patina excepta per se uruntur, nulla addita inflammabili, aut vires mutante materia, ut ossa, cornua, testæ ostreorum.

ALIA materiam requirunt inflammabi-

A lem, ut sulphur, alumen aliquod, salem, hordeum, ut in plumbo usto & aliis docuit Dioscorides. Vas item, quo excepta uruntur, si fragile est, ut vitreum, ex terra bellovaca, & alia lapidea & silicea, luto Chimistarum prius totum paulatim oblinimus, & paulatim siccamus, quàm igni committamus. Eodem luto vasi operculum sæpè agglutinamus, ne inter ipsa hiatus viam faciat carbonibus, aut cineribus illapsuris, aut effluxuræ materiæ. Lutum autem id fit ex B terra figulina, aqua macerata cum stercore equino, &, si vis, pilis animalium multùm diuq; subacta, quod & lutum Sapientiæ vocant Chimistæ. Ejus loco interdum est terra figulina sola, vel gypsum aqua solutum, vel farina albuminibus subacta.

VAS quoque Chimistæ operculant labris ipsius colli per fusionem coalescentibus, dum materiæ sunt preciosæ, & quas exhalare nolunt. Id autem in matulis tantùm vitreis longo C collo efficiunt, sigillumque Hermetis vocant. In aliis fictile apertum esse nihil nocet, si clibano urenda sunt: si verò cineribus aut carbonibus obruenda, operculatur vas, ne aliena materia, quod urendum est, ut dixi, conspurcetur, vel ne materia ipsa exiliat, ut in sale & lapidibus quibusdam. Operculum autem nunc solidum est & integrum, nunc multis locis foratum, ut fuliginosi effluxus exhalent liberiùs: à quibus est cavendum, præsertim si à vipera, D scorpionibus, aut similiter venenosis attolluntur: item si à metallicis.

URANTUR materiæ carbonibus perustis, præsertim preciosæ, & quæ oculis sunt adhibendæ, ut nihil fumidum habeant, ut Galenus urebat lapidem Phrygium.

CARBONES quoque follibus vel flabellis excitari interdum oportet, ut citiùs ustio absolvatur.

QUÆDAM ad idoneam magis ustionem E pulverentur, alia frangantur tantùm in frustula magnitudinis nucis juglandis, ut lithargyros: vel nucis avellanæ, ut lateres in oleo Philosophorum, & lapis Phrygius à Galeno in suo remedio oculari.

ALIA etiam in Sole æstivo ex vino, vel aceto, pluribus diebus teruntur, priusquàm urantur: quæ omnia his exemplis ex Dioscoride, Galeno, Mesue & aliis fient notiora.

FOLIA olivæ sylvestris in olla fictili cruda, F lutata, furno figulino per coctionem vasis usta, lota, ex aqua in Sole siccata, albuginem oculorum, & panos potentiùs omni pompholyge delent. *Albucasis.*

SARMENTA, ligna, cortices, & partes aliæ plantarum uruntur, relicto tamen foramine in operculo, ut fumus exhalet. Abrotani, asphodeli, ari, arisari, dracontii ustorum cinis Gal. passim usurpatur.

BRASSICA non transplantata à terra expurgata, minutim concisa, in ollam conjecta, foraminulento operculo tecta, clibano

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

uritur in carbones, qui triti ollæ alteri impositi operculati uruntur, donec in album cinerem abeant.

Myrobalani & rhabarbarum usta valentiùs adstringunt, quàm assata. *Mesue.*

Aloe quibusdam in olla nova super prunas uritur in diamoscho amaro, ut absumpta glutinosa substantia, alvum ducere desinat, & magis roboret, ob quam causam etiam abluitur. Fæx vini siccata uritur igni, donec albescat, & linguam multùm mordeat & urat.

Succinum fictili olla clausum operculatum nocte igni uritur. *Bulcasi.*

Thus ustum scribitur in iside cephalica.

Usto thure, fuligo qua ratione colligenda, suo dicemus loco.

Lepus vivus jugulatus cum sanguine & pelle, vase fictili novo traditur, operculatur, in clibano uritur, donec pulverari possit, ad calculum frangendum. Sic hirundines, ranæ, cicadæ, erinaceus uruntur.

Æschion cancros vivos in patella æris rubri ussit, donec in pulverem mollissimum redigi possent, contra rabiem.

Testæ ostreorum, limacum, ovorum exclusis pullis, sericum, ossa, cornua, ungulæ, vel prunis ipsis, vel tegulæ aut ollæ imposita in clibano, vel foco uruntur, donec albescant, & pulverabilia sint. Hæc tamen non urenda, nisi Medicus jusserit, quia vires ustione mutant. Possunt enim tenuissime limari, aut radi ut cornu Rhinocerotis, pudendum tauri, cervi, & pulverari, vel probè limata propinari. Sericum similiter cordiacis miscendum, si crudum, minutim concisum, cum aliis pulveratum: ustum autem medicamentis materias consumpturis miscetur, ut diasenæ Nicolai. Spongia bitumine, vel ejus penuria pice illita uritur.

Lana succida largo vasi figulino lati oris imponitur, operculatur gypso vel glutine: vel terra figulari subacta cum aqua illinitur, uritur fornace, vel camino. Scorpiones vivi olla nova inclusi, & operculati, maza vel luto circumlita uruntur igni ex sarmentis vitium in clibano, ut ejus pulveris grana sex cum syrupo radicum quinque pota, renum calculum frangant.

Sic uruntur viperæ & colubri, amborumque cinis ex oleo illitus scrophulas liquefacit. Lithargyros, chrysitis gravis, pura à plumbo & omni aliena materia, in particulas magnitudinis juglandis confracta, prunis superponitur, & ita follibus accenditur, ut conflagret: ubi refrixit, abstergitur incidens spurcitia, & reconditur: alii ter aceto aut vino restinguentes, rursus urunt & reponunt.

Cadmia uritur carbonibus obruta, donec translucida spectetur, & ferreæ scoriæ modo bulliat, mox vino extinguitur aminæo, si ad emplastra paratur: aceto autem, si ad psoricum medicamentum. Sunt, qui sic ustam, ex A vinoque tritam, iterum crudo fictili torrent, donec pumicosa videatur: iterumque ex vino tritam urunt tertiò, donec prorsus in cinerem redigatur, nihil scabriciei retinens.

Plumbi laminæ quàm tenuissimæ, aut plumbi limatura & sulphur alternis vasis imponuntur, donec plenum sit, operculatur, sed relicto exili spiraculo succenditur. Dum plumbum ardet, rude ferrea versabis, donec tantum perfectè in pulverem redigatur. Dum eximes, B obstrue nares, quòd ejus halitus sit noxius.

Stibium pinsita farina circumlitum, & carbonibus obrutum torretur, donec ipsa crusta carbunculetur, exemptumque extinguitur lacte mulieris, quæ marem peperit, aut vetere vino, vel uritur carbonibus succensis, efflatum quoad ardeat. si enim paulò magis cremetur, fit plumbum. Cerussa trita in fictili novo, flagrantibus carbonibus assiduè versando uritur, donec cinereum colorem traxerit, vel patinis C novis super prunas trita uritur, & ferulacea rude movetur, donec coloris fit sandarachæ: sandyxque tunc appellatur, refrigerata reponitur: sic trita chrysocolla uritur. Sunt qui urendo acetum affundunt, ut rubeat: si flava est, Macicot vulgò dicitur.

Æs fit ustum ex clavis æris solutarum navium fictili crudo compositis, superspar so sulphure cum sale pari. Quibus vicissim inspersis fictile semiplenum operculatur, & figulari D creta circumlinitur, fornaci inditur, donec fictile percoquatur. Modos urendi alios docet Dioscorides.

Ærugo fracta minutissimè in fictili patina flagrantibus prunis superposita versatur, donec mutata colorem cinereum concipiat: refrigerata reponitur. Si cruda olla uratur, eundem prorsus colorem non reddet. Chalcitis fictili novo vivis carbonibus superposito uritur, donec bullas excitare desierit, & perfectè E inaruerit, si humidior est: sin alia est, dum mutata in floridum, colorem sanguineum, aut miniatum contraxerit. Eximendo incidens spurcitia tergeatur. Vel uritur perflatis carbonibus, donec luteo colore pallescat. Sic misy, sory, chalcanthum uruntur. Chalcanthum autem urendo suapte natura colorem rubescentem sortitur. Dioscorides in ærugine.

Auripigmentum uritur testa nova, vivis carbonibus subjectis, assiduè versando, F donec igni flagret, & mutet colorem. fit enim foris argenteum, intùs rubrum: refrigeratum & tritum reconditur. Sic uritur sandaracha, alumen.

Lapidem Phrygium in particulas magnitudinis avellanæ fractum, ures in olla recenti luto circumlita, tecta operculo perforato, vel in solo vertice, vel (quod melius est) in pluribus partibus, ut fuliginosi, fumosique eorum, quæ uruntur, effluxus facilè per ea efferantur. Deinde perustis carbonibus perflatis ure, donec ignitus sit: cætera ex Galeno repete.

Sic

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Sic cyanus lapis uritur, & alii.

SAL uritur fictili, diligenter opertus, ne exiliat, conditusq; prunis, donec effervescat, uritur. Sic nitrum, & spuma nitri, si inveniuntur, urenda sunt. Vitrum tritum interstrata pice uritur, & aqua frigidissima extinguitur. Avenzoar tamen friabile non fit. Alia plura ex Dioscoride, & aliis huc transscribi potuissent, nisi hæc etiam inutilia huic ætati omnia hæc negligenti existimassem.

USTIONIS terminus in quibusdam est, dum ignitum id abunde fuerit, ut in ustione triplici lapidis Phrygii: in quibusdam dum nihil fumidum amplius expirat, nullaque fuligo præterea emergit. In aliis, dum bullas edere desinent. In his quæ fictili crudo uruntur, fictilis illius percoctio. In his quæ farina pinsita circumlinuntur, aut luto, crustæ ustio. SYLVIUS.

DE SALITURA.

CAP. XX.

SALITURA ad medicamentorum præparationem confert, & condituræ genus est. Quemadmodum carnes viperinæ tanto sale insperguntur, quantum ciborum conditura postulat. Confert item, ut medicamentis qualitate aliqua imbuas: veluti fit histricibus, echinis terrestribus, multisque aliis animalibus, quæ in usum medicum uruntur: sed his multo sale opus est, ita ut sale operiantur, & repleantur. Utilis præterea est ad medicamentorum conservationem: veluti sunt animalium partes, & pleraque animalia, quæ multo sale indigent. Cæterum sale condiuntur, ut in siccitate conserventur, & postquàm convenienti temporis spacio sale operta fuerint, eximantur, ventoque aut fumo exponantur, donec siccata sint. Aut sale condiuntur, ut humida permaneant, & ea primum in muriam immittuntur: aut in illa ipsa muria relinquuntur, quæ ex sale animaliumque humiditate generatur. FLORENTINI.

DE COLORATIONE.

CAP. XXI.

COLORATIO quoque multis medicamentis acquiritur ad gratiam magis, & jucunditatem, & terrorem auferendum, & causas alias. Sinopidem aliqui, alii ochram cerato Galeni diaeuphorbio miscuerunt, ut hoc colore fucatum ceratum, unde componitur, lateret: misceri potest floris salis aliquid, aut simile, quod colorem ejus mutet, neque vim ejus minuat. Quæ Galeni verba diligenter sunt observanda, ne scilicet coloris mutandi ratio, vires novas medicamento acquirat, aut priores augeat, vel diminuat, sive colorem mutare libet nova re mista, ut in oxycroceo, sive uno aliquo simplici aliter atque aliter præparato, ut ceratum Galeni ex ærugine cruda viride est, ac terreas ægros: ex eadem usta est melinum. Sic ex cerussa cruda emplastrum est album, ex ochra pallidum, ex iisdem probe ustis rubrum. Solus quoque motus colorem quæsitum sæpe medicamento acquirit, ut ex lithargyro nutritum longo pistilli attritu fit albius.

PENIDIA quò diutius rudicula & manibus tractantur, eò albiora evadunt, etiam si ea vili & impuro saccharo fiant: sic pilulæ albæ, diairis simplex, diatragacanthum frigidum, sic saccharum rosatum, & saccharata reliqua.

MEL crudum & coctum, in antidotis diu commiscendo albius evadit, & cætera mellita.

JULEB coctum ad succorum in syrupis comprehensionem, baculo diu versandum, ut albescat, & alia multa similia agitatu albescunt fortè, quòd aër multus in commiscendo receptus alborem conciliat.

SIC album Rhasis unguentum, & citrinum, & emplastra diachylon & ceratum Galeni refrigerans album, de cerussa gratia Dei, multùm diuque subigendo, trahendo albescunt, & oxycroceum pallescit.

OESYPUS quamvis niger est, multa agitatione album facit emplastrum, ut glutinosa alia.

QUÆDAM lotione candida fiunt, ut oleum, & terebinthina: quædam insolatione, ut cera, & sapo, in taleolas, aut laminas sectus: quædam coctione ad Solem, ut multa emplastra. SYLVIUS & FLORENT.

DE AROMATIZATIONE.

CAP. XXII.

AROMATIZATIO nobis vocatur conditura quædam, compositis ferè ad odoris spiritum animalem simul & vitalem, & cor ipsum recreantis gratiam adhibita, mistis rebus aromaticis.

SIMPLICIBUS, ut moscho, ambra, caphura, zingibere, cinnamomo, macis, croco, calamo aromatico, spica, pipere albo, longo, nigro, caryophyllis, mastiche, xyloaloë, cortice citri, sandalis: vel compositis, ut gallia aromatica, gallia sebellina.

MESUES aromatizat moscho diasatyrium aqua rosarum soluto, & aliis misto electarium, sarbotenus diasatyrium, secundum aromaticum rosatum stomachicum.

SYRUPUS ex corticibus citri, citonia condita moscho, & ambra aromatizat.

CAPHURA autem syrupum acidum de pomis trochisco galliæ sebellinæ, moscho, ambra, caphura.

HYDROMELI quidam aromatizant speciebus, ut zingibere, croco, cinnamomo, macere, & similibus.

NODULUS ex panno lineo raro, continens croci, cinnamomi, calami aromatici, spicæ, zingiberis, piperis nigri, & longi ana gr. ʒj ß. syrupo de stœchade immittitur, & su-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

ſpenſus manet ad condiendum, ſeu aromatizandum. Sic miva aromatica nodulo aromatum pleno, in ipſa ſuſpenſo, & ſæpe confricato.

SYRUPUS de mentha aromatizatur gallia aromatica.

CONDITUM citri, gallia, moſcho, croco, maſtiche.

CONDITUM bugloſſi, moſcho, & gallia.

SYRUPUS ex omphacio, caryophyllis.

SYRUPUS intybi compoſitus, ſandalis, cinnamomo, xyloaloë, cortice citri.

SIC alia multa præter conſiſtentiæ & saporis gratiam, odoris quoque jucunditatem, ſed etiam caloris requirunt.

JULEPOS ex ſyrupis, & aquis deſtillatis hodie miſceri ſolitos, apozemata cinnamomo & ſandalis aromatizamus, immiſſis colo horum drachmis circiter duabus in humoris libras ſingulas, aut pluribus, aut paucioribus, pro vario Medici ſcopo. Et vinum aromatites, & quod Hippocraticum vocant, & alia multa aromatibus condimus. SYLVIUS.

DE CONDITURA.

CAP. XXIII.

CONDITURA ferè est herbarum, florum, fructuum, ſeminum, radicum, interdum & corticum. Fit item fere ſaccharo, vel melle, vel utroque, interdum ſyrupis, julepis, ſale, aqua ſalſa, aceto, & aliis, quæ ſiccando, & humiditatem ſuperfluam abſumendo, aſtringendoque à putredine res vindicant. Condiuntur enim prædicta ferè ad conſervationem tutiorem, ſæpe tantùm ad ſaporis gratiam, ſæpe ad utrunque, ut ſuccus mororum in diamoro melle conditur. Poſſiſque conditura generatim dicta etiam ſyrupos, & antidota plurima, & pilulas, & trochiſcos comprehendere, quòd hæc humore aliquo jucundo comprehenduntur, ut ſint jucundiora, & facilius ſumi poſſint: ſic roſæ, violæ & flores alii melle, aut ſaccharo condiuntur, & fit mel roſatum, violatum.

CONDITURA fit humore hoc jucundo per totum corpus condiendum inſperſo, ut dum flores & fructus condimus, & corticem citri, & cucurbitæ lactucæ, caules, & alia plurima, ſic myrobalani recentes condiuntur, aut humectatæ priùs, ſi erant ſicciores, ut docuit in ſimplicibus, & conditis Meſues. Interdum tantùm cruſta quadam ſaccharo integimus, magis ad ſaporis gratiam, quàm ad vires vel augendas, vel conſervandas, vel minuendas: ſic ſemen coriandri, papaveris albi, abſynthii marini, aniſi, fœniculi, apii, & nucleos perſicorum, ſtrobilorum, piſtaciorum, amygdalarum dulcium, & ſi libet amararum, ſaccharo integimus, & cortices aranciorum, cinnamomi. Interdum condimus additis quibusdam medicamentis aromaticis, ut emblicas myrobalanos aromatibus condiri Meſues ſcribit, & alia etiam compoſita: ſed condiri, tunc aromatizari potiùs ſignificat, quanquam & ad ſaporis gratiam id etiam fiat, ut in fartura mox dicemus.

CONDIENDA ſi magna ſunt, ferè in particulas ſecantur, ut condituram promptiùs ubique ſentiant: ſic cydonia, ſic perſica, & radices magnæ ſectæ condiuntur. Tamen fiſtula caſſiæ tenera conditur integra, & nux moſchata cum cortice viridi, qualis noſtrarum nucum integra conditur, & parva citrea arantia, melones parvi adhuc & teneri. Quanto autem melle, ſaccharo, vel alia condiente materia ſit opus, & quis modus condiendi, hoc eſt, incruſtandi, præſertim ſemina, & nucleos, libro primo docuimus.

FLORES capparis nondum apertos inſperſo ſale condimus: nam ſi Soli reponantur, putreſcunt. Eodem modo & in eosdem uſus flores geniſtæ, & his odoratiores ſparti flores, quibus tamen pòſt acetum diffundimus, quantum omnia tegere poſſit. SYLVIUS.

DE FARTURA.

CAP. XXIV.

FARTURA condituræ quædam differentia eſt: fit autem ferè, dum cavitas quædam manifeſta odoramentis, vel aliis ſcopo propoſito idoneis impletur: quomodo & coqui pullos, anſeres, porcellos, & alia quædam herbis noſtratibus aromaticis, & floribus, & lactuca, & appetitis aliis, interdum additis etiam aromatibus farciunt ventrem totum inferiorem, & ſæpè etiam ſpacia inania inter carnem & cutem vi diducta.

SIC elignatæ radices eryngii & ſectæ loco matricis (cor vocant) caryophyllo & cinnamomo humectatis farciuntur à Meſue.

ANSEREM exenteratum carnibus, felis annoſi, & herbis nervoſis farcimus, ut inde eliquatus adeps ſit medicamentoſior.

FARCITUR pileolus ex bombace, aut aliud epithema cephalicum, vel ſtomachicum aromatibus, & aliis cephalicis, ſtomachicisque.

PRÆTEREA ut coqui carnes avium torrendas, caryophyllis & fruſtulis cinnamomi configunt ad odoris & ſaporis gratiam: ſic nuces virides maceratas, & coquendo teneras redditas, & radices ſatyrii, ex ſecundo cicerum decocto, ad juſtam teneritudinem coctas, caryophyllis, & cinnamomi fruſtillis configimus, & cydonia in particulas condienda. Quæ res ad farturam, vel unà cum fartura ad aromatizationem reduci poteſt. SYLVIUS.

DE SECTIONE, fiſsione fractione, limatura, & raſione.

CAPUT XXV.

SECATUR totum in ſuas partes, partes in particulas reciduntur, etiam aliena corrupta, & inutilia ab integris.

FINDUNTUR verò partes duriores, ſicut ligna

ligna, ut meliùs tundantur: molliores, ut faciliùs ficcentur, vel ut condiantur.

Quæ dura & tenuia sunt, quandoque franguntur, ut ramuli arborum, stipites herbarum siccarum. Quæ fingi aut frangi non possunt, limãtur, ut nux vomica, lignum guajacum, quò deinde meliùs pistillo conterantur: quædam, ne diù tundendo in aërem dissipentur, ut agaricum.

Abraduntur à plantis cortices duriores, vel membranosi, cultello, aut manu, vel quia tantùm in usu, vel quia noxii, aut nullius momenti sunt. Hoc consilio à nuce vomica abraditur exterior cortex, eodem modo ab agarico crudo. Placotomus.

DE TUSIONE, *sive tritura.*

Cap. XXVI.

Medicamenta teruntur, ut, quia commisceri propter crassitiem & duritiem non possunt, reducta in pulverem, exactiùs misceri cum aliis possint: crassiùs autem aut tenuissimè teruntur pro Medici vario scopo. Terendi autem modus varius est, pro simplicium natura. Metallica valenter & diù terenda sunt.

Medicamenta odorata, veluti cassia seu canella, caryophylli, macis & similia, moderatè sunt tundenda, ne pars tenuior exhalet, & interdum illis aut amygdalæ adduntur, aut aqua rosacea inspergitur.

Radices odoratæ, ut angelica, valeriana, garyophyllata, asarum, eodem modo, eademque diligentia terendæ sunt.

Quæ verò non sunt odoratæ, sed crassæ & solidæ, ut gentiana, peucedanum, bryonia, violento ictu & diuturno verberandæ sunt.

Herbæ odoratæ sicut calamintha montana, amaracus, serpillum, præterea flores, eodem modo teruntur, quo radices odoratæ.

Thus, mastiche, sarcocolla, & succi, qui humorem & lentorem retinent, tundendo non teruntur, sed clementer ducto pistillo per fundum ac latera mortarii.

Gummi & lacrymæ, quale est gummi Arabicum, tragacantha, eodem modo terentur.

Rhabarbarum, & quædam aliæ radices aliquo humore præditæ, eodem modo terendæ.

Galbanum ammoniacum, opopanax, bdellium, myrrha, succus glycyrrhizæ, hypocistidis, cucumeris sylvestris, & opium Thebaicum, teruntur affusa aqua, vino, aceto, aut alio humore.

Moschus, & ambra cum aqua rosacea, ne partes odoriferæ evanescant.

Similiter & semina quædam, quæ glutinosum quiddam & pingue habent, ut thlaspi semen. Semen napi & sinapi, sola non teruntur, sed aliis medicamentis siccis permista teruntur, aut cum humore aliquo pro rei necessitate.

Fructus recentes & radices recentes, quarum usus est in compositis medicamentis, ante & post coctionem tunduntur, vel frustulatim secantur, aut mediocriter tantùm confractæ infunduntur.

Tritura crassior fit, dum medicamenta crassiùs duntaxat franguntur, nec in pulverem reducuntur, ut in tritura absolutè sumpta. Hæc plerisque medicamentis, quorum talis usus requiritur, utilis est: aliis præterea multis medicamentis, quæ alia præparatione indigent, veluti sunt herbæ, & radices, quæ coquendæ sunt, & ea quæ in tenuissimum sunt reducenda pulverem.

Moluntur seu teruntur semina quędam, veluti triticum, lolium, lupini, semen lini: & fœnigræci, quòd commodè tundi non possint: tum etiam, quòd cortex unà cum farina misceretur.

Teruntur præterea quædam metallica, quæ contusa in pulverem tenuissimum reduci non possunt, veluti tuthia.

Sic & lapides preciosi, lapis lazuli, armenius, teruntur in mortario marmoreo lato fundo, cum molula marmorea, inspersa interdum aqua rosacea, aut alio humore, ne pulvis evolet.

Commodiùs item teruntur in porphyrio marmore plano, diù ducta per ipsum marmor molula, donec prioribus digitis confricando medicamenta, nulla ampliùs inæqualitas sentiatur. Florent.

DE PURGATIONE.

Cap. XXVII.

Medicamenta simplicia purgare, nihil aliud est, quàm quicquid medicamentis inutile inest, abjicere, seu pars medicamentorum sint, seu illis permistæ sordes: veluti repurgantur, aut eluuntur radices, fructus, semina, & cætera similia, quando terra, aut alia re commaculata sunt, ut in omnibus rebus fit vulgò: aut veluti gummi, & resinæ, quibus plerunque aut terra admista est, aut lignum, aliæ've res inutiles: hæc enim liquantur & colantur, deinde purior pars in usum venit medicum. Medicamenta etiam ab inutilioribus partibus repurgantur, veluti radices tum recentes, tum siccæ, membrana illa exteriore, quæ terram contingit, cultello abrasa: repurgantur etiam exempta medulla interiore, quæ in multis inutilis est, veluti in cucumere agresti, dauco, pastinaca, apio, multisque aliis hujusmodi per medium sectis, corticeque à matrice separato. Siccæ macerantur, deinde mediæ secantur, eximiturque pars interior, ut in recentibus.

Floribus eximuntur pediculi, culices, foliaque sola reservantur, quemadmodum violæ purpureæ, leucoji lutei: in quibusdam

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

etiam foliorum pars aliqua demitur: veluti in A rosis ea pars, quæ calici inhæret, unguis appellata: ut si quando in compositionibus reperire est, ungue detracto, intelligendum est, eam particulam ablatam esse debere.

FRUCTUS à cortice repurgantur exteriore, & à semine suo, & ab interiore parte illa lignosa, si sint recentes, densi, multæ carnis, & cortice tenero, veluti cydonia, mala persica: hæc enim cultello depellata secantur, interioreque parte lignosa, qua semina continentur, repurgantur. B Si verò fructus sint exigui, veluti cerasa, pruna, similiaque, cribro transmittuntur, & sola pulpa, quæ utilis est, servatur. Illi ipsi fructus, si sicci sint, macerantur & coquuntur, deinde cribro cernuntur, veluti uvæ passæ, pruna, tamarindi, dactyli, & similes.

FRUCTUS duro cortice præditi, ut amygdalæ, strobili, nuces, pistacia, primùm confracto putamine eximuntur: postea aqua frigida aliquandiù macerantur, tum effervent, aut C in sartagine igni siccantur, donec corticem interiorem remittant, & manibus confricantur, aut sacculo aspero immissi agitantur, donec depellentur.

SEMINA cortice denso vestita, sicuti fabæ, pisa, cicer, purgantur leviter tundendo, donec confringantur, deinde vanno in aërem conjecta, cortices evolant.

ALIA sunt semina, quorum admodùm operosa est decorticatio propter corticem illis D nimiùm inhærentem, veluti cnici & hordei, quæ modo suprà dicto siccantur fricanturque: sed ea excorticandi ratio semina corrumpit. Præstat igitur ea semina macerare, hordeum præsertim, deinde in mortario magno & amplo concutere pistillo ligneo, & leviter agitare, ut quod in fundo est, supernatet: separatur enim paulatim cortex, verùm si non ampliùs supernatet, sed cogatur in unum, tùm vase aut vanno exceptum sursum conjicitur, ut vento E paleæ separentur: deinde iterum atque sæpiùs idem faciendum est, donec mundum fit: postremò aut Sole, aut igni in sartagine persiccatum servatur in ptisanæ Græcorum usum. Eadem est cnici decorticandi ratio, sed operosior: itaque placuit quibusdam, ut semen cum cortice tritum, in aquam, aliúmve humorem immittatur, & per linteum rarum coletur: nam cortice relicto, sola pulpa cum humore transit.

PEPONUM & cucumerum semina eodem F modo purgantur, præsertim si non sit ocium singula singillatim decorticandi: nam operosum id est, & ea quę ante alia repurgata sunt, facilè inveterascunt, & inutilia redduntur.

ADIPES liquati colando à membranis repurgantur, aut cultello. Ejusmodi sunt purgationum differentiæ, quas Pharmacopœum scire necesse est. Sunt præterea & aliæ, sed illæ ad eos, qui metallica, & chymisticam tractant, magis spectare videntur. FLORENT.

DE PULSATIONE.

CAP. XXIIX.

PULSANTUR materiæ malleo vel pistillo, ut partes à se mutuò avellantur: ita ut semina à plantis, cortices à nucleis, medullæ radicum à reliqua substantia pulsando separantur.

DE CONFRICATIONE.

CAP. XXIX.

CONFRICATIO rerum infusarum, aut etiam coctarum manibus facta, collationem & expressionem adjuvat, ob id ante has sępè obitur: interdum expressionis vice est: sic crocus panno lineo ligatus inter coquendum infricatur in syrupo Saporis de pomis, & quibusdam aliis compositis.

MANNA succo intybi macerata fricatur manibus ante colationem in syrupo acido ex manna.

RHABARBARUM panno lineo ligatum fricatur, & exprimitur in syrupo cichorii composito.

SCAMMONIUM panno tenui ligatum, sæpè confricatur in syrupo acetato cholagogo.

ELLEBORUS niger modulo lineo ligatus in oxymelite melanagogo sæpè confricatur.

MEDULLA cnici, turbith, zingiberis, panno lineo ligata confricantur sępè in oxymelite phlegmagogo.

ELLEBORUM nigrum, agaricum, salem Indum fricat Mesues in apozemate epithymi; cassiam verò manibus fricat ante colaturam in apozemate adianthi: colocynthis forficibus incisa in oleo rosato fricatur, ad componendos ex ipsa trochiscos.

SIC manibus fricantur, & pôst colantur simplicia in electario Hamech. Simplicia in succis macerata fricantur, & colantur in electario diaphyssalidon. Simplicia pilularum aromaticarum post coctionem fricantur & colantur.

FERE' autem hic nodulus in medicamento humido manet. Sic scammonium panno lineo raro ligatum suspenditur in syrupo fumariæ, & noduli aromata continentes, & compositum condientes, in ipso suspensi manent. Quam consuetudinem hodie à plerisque servari video in syrupis purgantibus, præsertim contra morbum longum, aut in hominis delicati gratiam compositis.

ALIQUANDO tamen, ubi vis ejus noduli tota in compositum confricando est expressa, abjicitur. Sic Soranus cum melle & capitibus papaveris myrrham, crocum, hypocistidem, acaciam nodulo ligata, incoquebat, pôst ubi vires suas diacodio impresserant, tollebat. Quod exemplum eò adscripsi, ne id novum putes, & Arabibus acceptum referas. Alia tamen est confricatio, quæ ad infundendum,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

dum, imbuendum, molliendum & humectandum magis pertinet, ut cum myrobalani omnes butyro vaccino fricantur, cæteræ species oleo amygdalarum dulcium involvuntur in tryphera Saracenica, & Phenonis easdem: ne partes nutritorias valenti adstrictione sua exasperent, oleo amygdalarum dulcium, vel rosato, vel violato, vel sesamino, vel aliis lenientibus tritas mergit, confricat, & lubricas facit. Possis tamen non modò manibus fricare, sed etiam in Sole, aut igni clementiore frigere, cùm alioqui nec ipsæ rarefient, nec butyrum, aut oleum quodvis liquabitur, ut ipsas promptè totas permeet, ac imbuat, ob id in tryphera minore Phenonis myrobalani assentur in butyro vaccino, legimus.

Lapis Judaicus & hæmatites, multiq; trochisci, & collyria ad oculorum morbos parata, liquantur confricatione ex aliquo humore ad cotem medicam, qualis etiamnum hodiè ex Naxo insula adfertur.

Plumbum verò liquatur in hunc modum. Infusus in plumbum mortarium humor, pistillo plumbeo verberatur atque agitatur, donec crassescat, deinde lavatur, ac plumbum subsidere sinitur, tum aqua effusa plumbum reponitur. Eodem modo liquatur æs ad chrysocollam conficiendam. Sylvius & Flor.

DE LOTIONE.

Cap. XXX.

Lavantur medicamenta, si foris re aliqua sunt contaminata. Sed hoc lotionis genus præparationi medicamentorum peculiare non est, sed cæteris rebus commune, quæ luto, vel alia re contaminatæ, lavatione opus habent.

Lotionis autem, de qua hic agendum, duplex est finis: ut videlicet à medicamentis qualitas aliqua tollatur: aut ut aliam aliquam facultatem acquirant.

Cæterum ex his, quæ ad sordium separationem abluuntur, calx, & aloë tenuissimè terendæ sunt: deinde affusa aquæ copia satis magna simul miscentur, & quiescere ad fundum vasis & subsidere sinuntur: tum effunditur aqua: atque id sæpiùs repetitur, donec aqua pura remaneat: denique medicamentum siccatur, ac reponitur.

Metallica tenuissimè lævigata, ac in aquam puram, aut marinam, aut acetum, aut alium humorem immissa, in Sole fervidissimo totum diem rudicula agitantur, & per noctem resident, manè aqua effunditur, atque alia injecta rursus eodem modo agitantur, quoad aqua, quæ effunditur, sit limpida.

Lapilli minutissimè confracti in aquam aliúmve humorem injiciuntur, & manibus confricantur, ac agitantur, deinde ubi subsederint, aqua effunditur, idque toties repetitur, donec aqua pura remaneat.

Sic lavantur acacia, & alii succi, qui commodè in pulverem redigi non possunt, gummi Arabicum, & lacca.

Resinæ, adipes, medullæ, & olea liquantur, agitantur, aqua affunditur toties, ac effunditur, donec pura appareat.

Oleum verò lavando minùs est verberandum, ne aquę adeò misceatur, ut pòst ægrè possit separari.

Quæ in decoctionibus, aut succis lavantur medicamenta, ut de illorum facultate nonnihil acquirant, cum tanta humoris copia lavari non debent, ut prædicta, neq; toties, neq; ea adhibenda est diligentia in illis ab humore segregandis: quemadmodum si aloë succo rosarum, aut intybi, aut cum specierum decoctione lavetur ad pilulas alephanginas: & turbith lavetur cum agarici, & tithymalorū decocto, ut valentius purgent. Florentini.

DE EXPRESSIONE.

Cap. XXXI.

Expressio est humidæ, & tenuis substantiæ separatio, à sicca, & crassa, duro aliquo, & valido compressu facta. Fit autem sæpè torculari, & eo multiplici, quale vinum ex vinaceis exprimunt, & quale pinxit Mesues in oleo amygdalarum dulcium, quale item usurpamus in exprimendis oleis, & succis aliis, & decoctis, & carnibus, & similibus: sive id torcular est, sive prælum librarium. Ferè autem exprimenda ne diffluant, aut dissiliant, involvimus panno forti, ut canabino, caprino, setaceo: vel sacculo imponimus qui duobus baculis comprimitur, & cæditur. Est quando tantùm caprino, aut lineo involvimus, & manibus, ac digitis prælorum loco utimur, ut dum medicamenta purgantia infusa exprimimus. Adde, quòd nunc denso, nunc raro panno exprimimus, interdum clementer, interdum valenter pro scopis Medicorum variis: quædam item frigida exprimimus, alia etiam calida: quædam solum calida exprimi possunt, ut oleum amygdalarum dulcium, & similia, in Mesue.

Sic portulacæ, cotyledonis, sempervivi, buglossi succum exprimimus calentem, aliàs humore aliquo liquidiore affuso, ut dicemus in succorum extractione.

Expressionis usus igitur latissimè patet in infusis, apozematibus, & coctionibus propè omnibus, in syrupis, in oleis, & id genus aliis: quo autem instrumento, & quatenus calidum, aut frigidum unumquodque est exprimendum, ex specialibus perdiscendum. Sylvius.

DE COCTIONE.

Cap. XXXII.

Medicamenta simplicia aliquo humore coquuntur, aut vapore: hoc genus coctionis elixatio appellatur: aut cum siccitate

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

& hoc aſſatio vocatur. Coctio autem fit ad præparationem, & ad compoſitionem. De præparatione nunc dicemus. A

Quæ in humidis coquuntur, ex gratia id fit, ut ipſa medicamenta ſic cocta uſui eſſe poſſint, aut ut humoris duntaxat, in quo cocta ſunt, uſus ſit.

Rursus quæ, ut coctis utamur, coquuntur, plus cocturæ requirunt, quàm ea, quorum decoctio in uſu eſt. Sunt tamen certæ quædam notæ, quæ denotant, an hujus, aut B illius rei gratia benè coctæ ſint: ut herbæ, flores, fructus, & radices coctæ ſunt, quando ita tenereſcunt, ut tundi, & per cribrum transmitti poſſint.

Semina quædam, veluti lini, fœnigræci, hordei, cocta cenſentur, ubi crepuerint: alia quędam, veluti aniſi, coriandri, & cumini, quando tenereſcunt.

Fructus peregrini, & ſicci, ut ſunt myrobalani, cortices, ligna, & radices ſiccæ, multam C deſiderant cocturam.

Herbæ, & flores facilè coquuntur, & citò tenereſcunt, tametſi inter ſeſe differant, prout magis tenuium ſunt partium, & illorum facultas in ſuperficie ſita eſt, ut chamæmelum, adianthum, ſerpillum, & ſimilia, quæ quando unà cum aliis coquuntur, primùm immitti debent, cùm illa propemodùm cocta fuerint.

Eadem eſt ratio radicum tenuium par- D tium, aut odoratarum, ut eſt aſarum, Valeriana, ſpicanardi, & alia aromata, quæ ſub finem decoctionis injiciuntur, ſed poſt reliqua medicamenta flores.

Elixationis autem multæ ſunt differentiæ. Primus modus eſt, ut vaſi certam quandam ac præſcriptam humoris quantitatem continenti infundantur, quæ coquenda ſunt, magis, aut minùs, pro medicamentorum ſiccitate, aut recentia: deinde vaſe impoſito E igni, primùm ſatis fortem patientur bullitionem, deinde lentam, ut commodiùs ad eam, quam optamus, cocturam reducantur, neque medicamenti vires exolvantur. Secundus modus eſt, ut eadem plane ratione in diplomate coquantur. Tertio elixationis modo utitur Ganus in fructibus. Hos ſuſpendit in vaſe aqua fervida ſemipleno, eoſque volvit tantiſper, donec æqualiter tenereſcant: ſic enim fit, ut fructus facultas non exhalat, quemad- F modum ſi calore ſicco coqueretur: neque in humorem tranſit, quemadmodum ſi in aqua coqueretur.

Cæterùm vaſa, in quibus coquenda ſunt medicamenta, figulina eſſe poſſunt vitrata, & macerata, vitrea, ærea, ſtannata, cuprea: præſtantiſſima ſunt vitrea in duplici vaſe, aut apud ignē, aut in arena, aut cineribus, aut in fornace, cui ſubſit ignis.

Ignis ſtruendus è carbonibus, aut prunis, & lignis ſiccis acapnis. Florentini.

DE PUTREFActione.

Cap. XXXIII.

Putrefactio coctioni ſimillima eſt, præſertim de qua nunc agimus: non enim de abſoluta putrefactione, ſed mutatione aliqua à calore externo, etiam rerum putreſcentium, ut ſimi corticum, facta. Ut oleum in folliculis ulmi inventum, phialæ forti impoſitum cum folliculis ſi operculetur, & dies quindecim ſimo equino multùm, ob putredinem vigentem, calenti obruatur: deinde inſoletur, & quod ejus clarum ſupernatabit, transvaſetur, omnium ulcerum remedium eſt præſtantiſſimum.

Sic ex vino facimus acetum tenuius, & acre magis ac mordax. Facimus autem vel inſolatu, vel immiſſo aceto valentiſſimo, in vinum, vel foliis, ſurculis, & ramentis ſorbi, vel parte acida citri immiſſa. Galen. lib. 2. alimentorum. Sunt, qui linguas lampetiæ noſtratis ea cauſa immittunt.

Ex maza item fermentum, & ex lacte, in primo animalium lacte nutritorum ventriculo corrupto fit coagulum: omnia ob putredinem acria, & caliditatem novam adepta, amiſſa autem naturali.

Sic chalciteos partes duas lithargyri, vel cum Dioſcoride cadmiæ partem unam aceto acerrimo ſolvit Galenus, ac æſtate media, ſeu diebus calidiſſimis, quadraginta in olla nova ſimo obruit, ut fiat pſoricum. Talis putrefactio in uſu eſt maximo Chymiſtis.

Sic adeps vetuſtate putris Galeno expetitur ad emplaſtrum diachalciteos, & oleum vetus, ac ita ſemiputre, unde & graveolentiam acquirit: ſic vetuſtate caſeum putrefactum decocto pernæ ſalſæ coquit Galen. ad tophos.

Quid? quód vinum, & ſucci reliqui, dum ab humiditate excrementoſa fervent, quodammodò putrent, & flores ſaccharati, aut melliti, dum inſolentur, & antidota melle addito cum fervent.

Acopa item ex ſemine abietis, & floribus populi, dum menſes plures macerando perficit Galenus, etiam putrefacere videtur. Sylvius.

DE CRIBRATIONE.

Cap. XXXIV.

Cribratione purum & minutius ſecernimus, quomodo piſtores ſimilaginem, & farinæ florem puriorem, ac tenuiorem à furfurea & craſſiore ſeparant. Cribrationis ratio eadem eſt, quæ trituræ, ob id quæ tenuiter pulveranda, tenuiore cribro ſunt cernenda: quæ tenuiſſimè, tenuiſſimo, ut pulveres dicti cordiales cribro ſericeo, Tafetum vocat vulgus. Inter manus agitando cribrantur metallica, ad oculos tenuiſſimè terenda, & cribro tenuiſſimo cernenda: ſic urinas moventia

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

ventia, obstructiones liberantia. Contra verò, quæ alvum movere, & purgare volumus, crassiùs terenda, & cribro crassiore, ac rariore cribranda sunt, & quæ per se teruntur, si cribranda sint: per se cribrantur, ut metallica, quæ aliis mista citiùs, & ante justam pulverationem descendunt.

Cribramus autem interdum ad trituram meliorem, frequentiùs ad misturam aptiorem, rerum jam mole minimarum. Quæ enim cribrum non permeaverunt, trituræ redduntur: quæ crassiùs terenda sunt, rariore, ut dixi, cribro cernenda: quæ tenuiùs, densiore, unde varia cribrorum multitudo fuit necessaria.

Quædam enim cortice tiliaceo, angusto, sed æquali, cancellatim connexo constant, cribrando scobe guajaci, vel agarico infectorum, & similiter crassiusculè tritis idonea. Vidi & ex assiculo terebella passim pertuso cribrum, argillæ colandæ idoneum; alia his minùs lata habent foramina, neque ut hæc, quadrata, sed rotunda, vel oblonga, in pergamena circulo ligneo subsuta, quibus triticum, hordeum, & alia cerealia, sæpe etiam leguminа seminibus alienis, sed minutioribus, purgamus. Hæc enim per lata foramina, ob parvitatem, facilè descendunt: semina bona foraminibus majora retinentur.

Alia seta equina in telæ modum cancellatim contexta constant, circulis duobus ligneis utrinque tensa, quorum inferiore hæc prehenduntur, atteruntur, & impinguntur: superiore verò materiæ cribrandæ continentur. Horum verò cribrorum copia, & differentia magna est, & usus plurimus. Quædam enim solùm in medio ligneorum circulorum habent velut telam illam equinam, & his manu tantùm molliter succussis, pulvis in subjectum catinum ligneum, vel papyrum descendit, superna ejus parte interim papyro tecta, ne pulvis evolet. Eoque utimur in pulveribus parùm preciosis. Alia præterea fundum & operculum habent exemptile, sed utrunque corio vervecino clausum: illo pulvis per cribrum transmissus excipitur, & probè, ne exhalet aut evolet, cohibetur: hoc, ne portio cernenda exhalet aut evolet, prohibet. In his verò multæ sunt in raritate & densitate differentiæ, quarum singularum suus est usus, non modo ad medicamentorum terendorum genera, sed etiam ad componendorum speciem variam constituendam.

In his item quædam telæ equinæ loco sericum habent, (Tafetum vulgus vocat,) & id vel album, pulveribus electuariorum alborum, ut diatragacanthi, diairis, destinatum: vel rubrum debitum pulveribus electuariorum rubrorum, ut diarrhodi, triasandali, diacubebe, diamargaritôn.

Usurpatur itaque id cribrorum genus aliis preciosius ad pulveres etiam preciosos, &, ut vocant, cordiales, neque ut præcedentia

A setacea ligneæ mensæ, aut alteri solido corpori violentiùs impinguntur succussando, sed manibus tantùm mollissimè versantur, ut sine violentia pulvis tantùm tenuissimus descendat.

Est etiam linteum magis, minùs, rarum, densum, cribri loco, in metallicis præsertim & terreis corporibus. Latius autem id est, remque cernendam comprehendit, ac inter pyxidis alicujus ligneæ, vel alterius, sed grandiusculæ operculum & corpus concluditur
B & constringitur, deinde una manu fere violentiùs succutitur super abacum pharmacarium, uncia vel simili pondere, sed plumbeo in linteum etiam prius immisso, ut id suo motu & pondere res has cerni difficiles acceleret, quem cernendi modum cicotrinizare vulgus vocat, voce ex κοσκινίζειν, id est, cribrare, corrupta, & in id contorta.

Ut autem radices, herbæ, semina, fructus,
C & alia pleraque crùda & cocta teruntur, etiam cribrantur: sed fere vi manus aut cochlearis, quomodo cassiam & tamarindos sine tritura cernimus: sic radices eryngii, satyriorum, raphani, dracontii coctæ, tritæ, cribrantur in diasatyrio.

Sed hæc cribratio immoto fit cribro: quæ verò pulverum est cribratio, ferè fit cribris abaco incussis valenter, sed numerosè, ut taratantara audire videaris. Alia cribro manu suspen-
D sa agitato: alia, ut cardiaca, cribro inter manus versato, non in abacum incusso, ne etiam horum partes crassiusculæ, ut impactæ per cribrũ permeent. Alia pyxide duro, corpori manu una valenter allisa.

Cerussa, & amylum, & cerussa serpentaria cribro affricantur manibus: sic quæ citra trituram cernuntur.

Quæ autem cribrum non superaverunt ob crassitiem, teruntur, donec ob tenuitatem
E tota cernantur: nisi quod dum paucissimum superat, idque tenuissimo proximum, cæteris jam cretis commisceri solet, aut servari, aut aliis ejusdem generis, ut postea terendis & cernendis iterum misceatur.

Lithargyros per telam secernitur, ne sue pondere cribrum stamineum confringat, crassiorque secernatur, quàm opus sit. Sylvius.

F

De Extractione.

Cap. XXXV.

Succus ex foliis & germinibus per se tritis exprimitur, & depuratus siccatur aut Sole, aut igni, donec eam consistentiam nanciscatur, ut in pastillos formari possit, ac ita servari. Aut liquidus servatur in vase angusti oris, superfuso oleo digiti crassitudine.

Sic exprimuntur succi ex fructibus, veluti ex uva immatura, malis punicis, sorbis, me-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

spilis, cydoniis, limonibus & similibus, & interdum scarificatione: sed liquidi servantur plerunque eo, quo jam dictum est, modo, aut sale insperso, ut omphacium.

Quædam herbæ, quæ pauco humore, eoque lento sunt præditæ, ut hedera, portulaca, cotyledon, sempervivum, opus habent admista aqua, aut alio liquore illarum facultatibus simili inter terendum, ut expressione unà cum ipso humore extrahatur: aut si tusæ calatho imponantur loco frigido, ut paulatim succus in subjectum catinum defluat.

Ex radicibus autem & herbis quibusdam siccis, aut pauco humore præditis, ut est lentiscus, absynthium, glycyrrhiza, centaurium majus, gentiana, & similes, succus hac ratione exprimitur. Quinque diebus in aqua macerantur, deinde in eadem aqua coquuntur, donec crassescat: colata postea aqua denuò coquitur, quoad mellis crassitiem habeat: tum in Sole siccatur, ac in pastillos conformata reponitur.

Ex ebulo, iride, cucumere asinino scarificatis aut tritis, succus expressione extrahitur.

E' thapsia autem & peucedano scrobe circum radices facta, cortex inciditur, liquorque emanans subjectis foliis, aut vase aliquo purus excipitur. Thapsiæ succus Sole, peucedani verò umbra siccatur. Ex his etiam tritis aut scarificatis, expressione succus extrahitur: sed chirothecæ manibus inducendæ, & facies velanda est, ne vapores è thapsia exhalantes faciem inflent & exulcerent.

E' tithymalis succus vindemiis exprimitur, incisis summitatibus, & succus effluens vase exceptus Sole siccatur, aut farinæ orobi permiscetur, aut fico sicca quinque aut sex guttulæ excipiuntur, ficusque reponitur, ut ait Dioscorides.

Hypocistis, quæ sub Veris finem radicibus cisti adnascitur, teritur, & succus expressus Sole siccatur.

Ex cucumere agresti elaterium sic colligitur. Decerpti cucumeres maturi, qui tacti protinùs exiliunt, imposito supra vas aliquod rariore cribro sigillatim supino cultro sursum versus aciem habente finduntur, atque per cribrum humor in subjectum vas exprimitur, simulque carnosum quod hæsit cribro, quò facilius excidat, eliditur: coacervata autem in cribro segmina dulci aqua perfunduntur, & denuò pressa abjiciuntur: humor in pelvi agitatur, & linteo opertus duplicato, Soli exponitur, dumq; steterit, tota supernatans aqua cum spuma identidem effunditur, deinde conterendo cogitur in pastillos, & servatur.

Scillæ succum sic extrahit Galenus. Scilla viginti diebus ante caniculæ exortum evulsa, atq; à corticibus externis purgata, manibus in exiguas discerpitur particulas, & in vas conjicitur, à quo recenter exemptum fuerit mel: postea benè adapto operculo illud obturans,

A extrinsecusque pelle circundans, & diligenter colligans, in loco meridiem spectante, qui à Borealibus non perfletur ventis, Soli exponitur quadraginta diebus, interdum vas vertendo, ut ex omnibus similiter partibus Solem sentiat: deinde vas aperitur, & is humor, qui supernatat, colatur, melle conditum coquitur ac servatur. Ex scillæ carbonibus fermento quodam involutis ac quasi coctis, deinde tusis, & cum melle mistis fit eclegma scilliticum, succo
B jam dicto persimile.

Cucurbita farina pista involuta & in clibano coacta ad crusti fermentacei coctionem: aut scarificata, deinde expressa, succum emittit, cujus usus est.

Muccagines ex semine psyllii, lini, fœnigræci, cydoniorum, & è radicibus quarundam plantarum, ut est althæa, malva, acanthus, infusis in aqua noctem unam extrahuntur, miscetur deinde dicta aqua, & calefit, do-
C nec bulliat, & semina crepent, & muccago crassior supernatet: tum enim mantili ex tela nova forti imponitur, ac colando exprimitur, aut virgis duabus intorquetur sacculus à summo ad imum, ac alio bacillo percutitur, succusque deraditur.

Psyllium item (ut eclegma de psyllio suavius fiat) maceratur aqua recenti per vigintiquatuor horas: deinde rudicula sæpius agitatur, donec muccago supernatet: excepta inde mucca-
D go colatur, ac in usum servatur.

Simile est mel anacardinum appellatum, quod fit ex recentibus anacardiis exiguis diutius coctis: ex his enim enatat liquor quidam, aut muccago prædictæ similis.

Olea è fructibus, seminibus, liquoribus, lacrymis, rebusque omnibus pinguibus, & etiam è metallicis exprimi possunt.

E' fructibus, videlicet ex amygdalis dulcibus & amaris, ex strobilis pistaciis, balano my-
E repsica, nucibus, & nuce moschata.

E' certis seminibus, veluti è semine lini, sesami, ricini, & aliorum. Exprimuntur autem in hunc modum.

Fructus & semina cortice duro prædita purgantur, teruntur, & loco calido, quo ad Solem, aut in duplici vase reponuntur, deinde rursum trita, torculari exprimuntur: aut cùm trita sunt, inspersa calida aqua, tantisper agitantur, donec oleum supernatet: tum manibus
F aut torculari exprimuntur.

E' fructu oleæ, lauri, juniperi & lentisci maturo in aqua cocto, oleum supernatans aquæ colligitur: aut ex eis tusis, inspersaque aqua calida, oleum ut suprà exprimitur. Florent.

DE DESPUMATIONE.

Cap. XXXVI.

Despumatio est spumæ detractio, cujus materia hoc loco est non solùm succus

succus quidam lentus, includens flatum, ut à Galeno in aphorismis docetur, sed sordes omnis levior, à calore ignis expurgata, vel etiam gravior albuminibus coactâ & colligata. Despumamus autem nunc simplicia, ut succos, saccharum, mel: nunc composita, ut apozemata, syrupos.

Mel cum aqua, aut vino, aut aceto, aut humore alio, pro variis Medici scopis, despumatur. Nam per se coctum, mox immodice effervescit, & derepente exundat, & flammis conceptis incendii periculum affert. Adhæc cùm sit dulcissimum, evaderet amarum, si per se coqueretur, donec despumatum esset.

Mel humore æquali hodiè quibusdam despumatur, aliis duplo. Spuma autem interea dum igni lento coquitur, cochleari pertuso deraditur. Adhæc cùm ad dimidias est coctum, & multùm fervet, adduntur albumina singulis libris singula. Deinde calidum colatur, pôst percoquitur per se, aut cum condiendis & incoquendis medicamentis. Spuma quoque tunc sicca emicat curiosè detracta, si per se servandum est. Vel in rem præsentem paratur ad pulveres comprehendendos, qualia sunt antidota omnia, melle excepta, opiata, & sine opio. Si purius est mel, sufficit aqua æqualis, nec tantum albuminis requiritur. Quòd si purissimum est, nec despumandum, nec clarificandum.

Sed hujus regionis mel cùm sit crudum & impurum, multam reddit spumam: ita ut despumando & colando ad dimidias minuatur. Quapropter pondus duplum ei, quod compositio exigit, initiò tibi immittendum, si cum aliis despumandum incoquis: sin minùs, despumato utendum. Finis despumationis quibusdam est tempus horarum circiter duarum cum igni lento. Aliis, rectiùs, cùm spumare desinit. Aliis, donec aqua erit consumpta, (quæ res bullis cognoscitur) & mel idoneum lentorem acquisiverit. Sæpè autem mel per se despumatur & purgatur, cùm tam longam non sustinet coctionem, quàm aliorum natura, cum quibus mel coquendo despumaretur. Interdum cum his despumatur, cùm scilicet multam coctionem viribus integris sustinere possunt, ut in diacydonio mel coquitur cum succo cydoniorum, & coquendo frequenter despumatur, & aliis passim. Frequentiùs tamen per se (ut dixi) despumatum miscetur conditis, syrupis, antidotis: rariùs crudum, præsertim nostrate. Quod autem Gallia Narbonensis thymo passim luxurians mittit, est præstantissimum: nec Attico aut Hyblæo inferius, cùm regionis temperatura & thymi larga luxuries utrobique consentiant.

De saccharo idem quod de melle dicendum, cùm sit ipsum mellis species etiam Dioscoridi & Galeno.

Impurum enim & nigrum, aut nigricans, in triplo humore despumatur, cùm ad dimi-

A dias est coctum, & valdè fervet, adduntur albumina singulis libris singula, colatur calidum, pôst percoquitur studiosè: interim etiam despumando, si spuma aliqua appareat.

Si autem purius est, satis est dupla, aut æqualis (ut ferè fit) aqua, aut pauciora albumina: si purissimum, nec despumandum, nec clarificandum.

Succi fluxiles recipiendi in syrupos, apozemata, electaria: quædam igni despumantur, residendo clarescunt, & in colo laneo B terreum excrementum relinquunt, interim verò etiam additis albuminibus, & melle, aut saccharo purgantur, quoties in syrupos, vel apozemata coquuntur, ut in syrupo bizantino, & aliis, & in electario psyllii. Qui verò succi in emplastra recipiuntur, vel Sole, vel igni post mistionem siccantur, non despumantur. Liquores verò solùm colo purgantur, post dissolutionem non etiam despumantur, tantum abest C ut clarificentur. Idem de metallicis, & animalium partibus constitue.

Quòd si simplicia omnia sunt pura, aut purgata, satis est horum decocta per colum laneum, aut telalaneum, sed modicè densum semel aut bis transmittere, sine ulla expressione, colo, si opus est, mutato: deinde ipsum immitte in saccharum, si impurum erit, clarificatum. Si autem purum est, clarificatione non egetur, & percoque, donec humoris, seu decoD ctum est seu succus, seu aliud, unciæ tantum circiter duæ: aut si succi sunt glutinosi, etiam tres, & quatuor in sacchari libra superfint. Si succi acidi, percocto jam saccharo propè toti involvuntur. Sylvius.

De Clarificatione.

Cap. XXXVII.

Clarificationis obiter in despumatione meminimus. De ipsa autem nunc pauca nobis sunt dicenda, quòd hæc rerum liquidarum decoctis debeatur expurgandis, uti & despumatio, & colatio, ut sorde crassiori purgata, sint gratiora palato, & in corpus faciliùs distribuantur, & salubriùs. Clarificantur autem quædam per se, dum quod fæculentum est, subsidet: ut succus rosarum, limonum, cydoniorum, citrorum, ribes, oxyocanthæ, granatorum, sive mox reponantur loco frigido, sive in officina aliquandiù serventur. Quædam interveniente coctione à Sole, vel igni, ut succus pomorum dulcium & acidorum, ad dimidias coctus dies duos quiescere permittitur, donec clarescat, ut syrupus de pomis Mesuæ fiat. Sic succus acidus citri ad partis tertiæ consumptionem coctus, & colatus, quiescere permittitur, donec clarescat, & succus granatorum ad partis tertiæ consumptionem coctus, biduùm

E (margin)
F (margin)

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

A quiescere finitur, usque dum clarescat in syrupo ex succis fructuum acidorum. Tamen acidi succi hodie in syrupos aliter recipiuntur. In his autem coctio ratione optima adhibetur, ut calor homogenea in unum cogat, & separet heterogenea: quomodo urinæ in nobis cœptæ coqui turbidæ si reddantur, postea tenuantur & clarescunt, subsidente crasso. Cùm verò calor ignis sordes in succis exquisitè separare non possit, ut noster calor nati- B vus aliena coctione perfecta segregat, cumque metuimus, ne coctione tam longa, succorum facultates corrumpantur, satius putaverunt Medici, cœptam ab igne sordium secretionem arte alia juvare, & ea multiplici, nunc quiete succi post coctionem, ut nuper diximus, nunc aceto simul incocto, nunc agitatis diù albuminibus: ut interim despumationem omittam, & colationem à nobis adhiberi solitas ad perfectionem succorum, vel decocto- C rum purgationem.

De ea autem clarificatione, quæ fit per se, & post coctionem residente, satis est dictum: de ea, quæ fit per acetum, & albumina, jam nobis dicendum est. Decocta, & syrupi, si acetum recipiant per se, vi aceti nonnihil purgantur: meliùs autem, si etiam albumina accedant, etiam si post colaturam acetum recipiant, quando nihilominùs continenter est despumandum, quòd acetum etiam expurga- D to jam decocto spumas & spurcitiam quandam jaculetur.

Ovi albumen ex aqua frigida scopulis agita, donec in spumam abeat, quam particulatim syrupo, vel alteri decocto ferventi inspergas, & ubi nigruerit, cochleari foraminulento deradas, novam inspergas: id fac, donec syrupus erit clarior. Alii ubi ex bullis clarius decoctum vi ignis factum animadvertunt, in id tepidum (nam calidiùs albumen coqueret, in E frigidiore minùs promptè, & parcior spuma elicitur) albumina singulis libris singula, sed etiam pluribus pauciora adjiciunt, scopulis agitant, ut spumescat, saccharum in particulas confractum conjiciunt, recoquunt: ubi spuma subsedit, igni aufertur, calidum, si crassum est, & vix colabile, colatur: si facilè colatur, sed turbidum, tepidum, vel frigidum, colatur per manicam Hippocratis, meliùs autem per pannum clavis quatuor, angulis quatuor firmatum. F Colatur autem ter, quater, si non satis claruerit: si ne sic quidem albumen separatim in aqua agitatum, scopulis inspergitur, decocto igni reddito, spuma illa usta, alia injicitur, idque toties, donec bullæ clarum satis produnt: tunc colatur, quoties est necesse.

Quædam his citiùs clarificandis miscentur, ut si uni quartæ vini albi duos lactis digitos misceas, ante colaturam ipsum mox clarissimum reddunt.

Sylvius.

De Colatione.

Cap. XXXIIX.

Colatio cribrationi persimilis est: sed hæc ferè siccorum est, illa humidorum. Hæc corpora grandiora foraminibus cribrorum non transmittit, illa sordem humore crassiorem transitu prohibet.

Differentiæ autem colationis ex eo sumuntur, quòd quædam calidissima colantur, quædam frigida, quædam tepida. Item quòd quædã uno, alia duobus, alia tribus colis egent. Item quædam colis lineis, alia canabinis, alia telalaneis, alia setaceis, & stannineis, ut vocant, alia novis, alia detritis, alia raris, alia densis: alia bis, ter colanda, donec nobis propositam perspicuitatem sint assequuta.

Quæ crassa sunt aut lenta, calidissima sunt colanda, & humore ampliore, vel tum diluenda sunt, vel initiò coquenda, ut faciliùs transmeent. Colo eadem raro & detrito promptiùs colantur, non tamen puriùs, sed frequens colatio coli densitatem supplet, ac raritatis incommodum redimit. Oenomeli colatur panno raro.

Tenuia, ut succus limonum, citri, semifrigida, colo denso, & novo colari possunt: aut si tribus colis ea vis purgare, summum sit stamineum, medium panneum: sed vetus infimum, panneum & novum vel aliter densum.

Sacchari libra, si aquæ tantùm unciis octo sit soluta, cocta, clarificata, panno rariore colanda est.

Colis tribus usi sunt majores nostri, summo, minimo, & rarissimo: infimo, maximo, & densissimo, tertio horum medio magnitudine, raritate, situ, ut tamen ab utroque digitorum quatuor intervallo distaret.

Magnitudinis autem & texturæ horum ratio erat, ut primùm sordes tantùm crassas transitu prohiberet, secundum etiam mediocres, tertium etiam tenuissimas, ut scilicet, quod ad hoc transmittebatur, esset illime, & sordis omnis expers. Si verò solo raro usi fuissent, colata fuissent impura, & non colatis similia, ut si per linteum colas aliquod decoctum: si solo denso, id à crassis sordibus statim obstructum aliis viam negasset, ob id vel mutandum, vel sæpè abluendum fuisset. Quòd si unico voluissent medio, rationabiliùs & faciliùs usi fuissent. Minimum verò primum, quia in eo humor incipit latiùs spargi, versùs panni ambitum, ut vides non in laneis tantùm, sed etiam lineis. Gutta enim medio infusa se in vicina spargit.

Ex omnibus autem partibus, quam imbuit, ita ut in secundum influat latiùs, quàm in primo humor contentus cernitur.

Secundum item latiùs imbuitur, quàm quibus partibus humorem à primo excipit, & pluribus partibus stillat in infimum, quàm sit

conta-

contractum à defluente ex primo humore. Malè igitur primum ſtatuas maximum, quanquam ex hoc nullum ſequetur incommodum aliud, quàm quòd otioſa eſt hæc capacitas. Satis enim eſt, ſi capiendo humori ſit ſatis: quantum intelligi volo, dum minimum requiro. Non enim minimum abſolutè volo, ſed aliis duabus anguſtius: ſi verò infimum ſit minimum, multus humor ab hoc non colatus prope ipſius oras in vas ſubjectum defluet. Nunc unico utimur colo, magnitudine & textura mediocri, ſed ejus actionem antè juvamus clarificatione per albumina omnem ſpurcitiem cogente, adjuvante id frigido. Quæ enim clariora volumus, frigida colamus: aut ſi talia non permeant, tepida: quæ ſi ſemel colata, non ſunt pura ſatis, iterum & tertiò colamus, & rectiùs colum aut lavamus, aut mutamus. Id quod etiam facimus, dum tardiùs humor permeat: ſi autem tardiùs transfluat ob decocti craſſitiem, aut lentorem, vel calidiùs colamus, vel per colum rarius, vel ſi compoſiti natura patitur, liquidius aliquid & tenuius miſcemus: ut dum cremori hordei colando, aut piſorum, aut fabarum, aut ſimilium decoctum ipſum affundimus. In tarda autem hoc colatura cave, rudicula, vel digitis fundum coli ſcalpas, ut colationem celeres. Sic enim turbidum erit colatum: ſed, ut dixi, muta colum aut lava, aut humorem redde liquidiorem, vel igni, vel miſto humore aliquo.

Colamus quoque etiam citra coctionem quædam, ut lac recens mulctum, ut pilos, & ſordes alias foris illapſas ſeparemus, quem uſum ruſticis, & paſtoribus præſtat interdum aperire. Sic hodiè vinum cum ſaccharo, & cinnamomo, per cola lanea oblonga pyramidis figura (quæ caligas, & manicas Hippocratis appellant) colamus ter, quater, donec omninò clarum erit, idque Hippocraticum quoque vocamus, tanquam inventore Hippocrate dignum. Aliter etiam cum melle, & cæteris colamus ad claritatem, & œnomeli id, ac melites vocamus claretum.

Modo perſimili gelatinam, quam vocant, colamus. Aliter quoque res turbidæ colantur, aut miſtæ: ſic in Ægypto aquã Nili turbidã vaſis figulinis crudis colare docet Galenus, ut tantùm quod clariſſimum eſt, per vaſis poros, aut etiam tenerem & mollem ſubſtantiam perfluat. Pariſiis autem Sequanæ aquam, & Romæ Tyberinam, vaſis figulinis coctis probè & ſiliceis præſertim, aliquandiu in cella vinaria deponunt, ut refrigeretur, & ſimul reſidendo ſordem terream in fundum deponat.

Aquam quoque turbidam colabis per arenas puras, vaſi immiſſas, infernè pertuſo, foraminibus exiguis aquæ perviis, inviis arenæ.

Vinum quoq; aqua miſtum per ciſſimbium, id eſt, vas hederaceum tenue, citò perfluit: aqua autem in eo retinetur, ſæpè ut ſumus ex Catonis doctrina experti. Sylvius.

De Destillatione in balneo Mariæ.

Cap. XXXIX.

Balneum Mariæ vas duplex eſt: alterum aquam calentem, alterum materiam deſtillandam complectitur. Vas quod ferventem continet aquam, cupreum ſeu æneum eſſe debet, rotundum, vel oblongum, vel triangulare, vel quadratum, amplo canali in medium immiſto, in imo craticulam habente, ut ignem, quo aqua calent, contineat, cineresque defluant, vulgus Pigrum Henricum vocat: huic canali imponitur & operculum, cum foramine, per quod fumus exeat. Vas tandem cupreum operculum, foraminibus pervium habeat, ut quodlibet cucurbitæ collum, per quodlibet tranſiret foramen. Horum autem inſtrumentorum formæ inferius patebunt.

Alterum vas, quod materiam deſtillandam ſuſtinet, cucurbita, ſeu boccia appellatur: ex bono vitreo eſſe debet, cui aliud roſtratum (alembicum ſeu capitellum vocant) ſuperimponitur, ac luto, ex farina & albuminibus ovorum facto, cucurbitæ conglutinatur, quorum formæ infrà deſcribentur. Hæ, inquam, cucurbitæ, ſive bocciæ, in ſpacium cuprei vaſis, aqua repletum, circumcirca canalem ponuntur cum ſuis capitellis, quorum roſtrum promineat ad vaſa ſuſcipienda recipientia, ut manifeſtabitur.

Cæterùm balneum Mariæ ad aquas deſtillandas maximè eſt conveniens, quæ ex ſuccis potiſſimùm, herbis, floribus, fructibus, radicibus, & carnibus tritis priùs, ſeu inciſis, ſi recentes fuerint, deſtillantur, ſicca & arida aliquo priùs humore macerantur, ac digeruntur ad Solem, aut fornacem, vel ignem per ſemihoram, per horas etiã plures, noctem totam, etiam diem, biduum, triduum, per menſem, aut plures, pro medicamenti natura, & vario Medici ſcopo & neceſſitate.

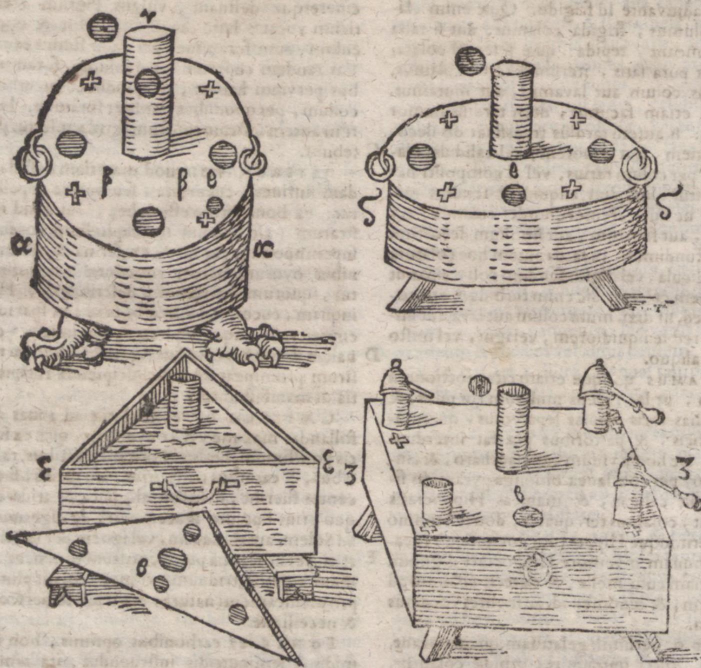
Ignis ex carbonibus optimis, non fumidis & ſemiputridis inſtruendus, ita tamen regendus, ne aqua bulliat, materiaque in cucurbita aduratur. Quòd ſi aqua balnei exhalando defecerit, ſubinde alia infundenda, non quidem frigida, (ne vaſa frangantur) ſed calida.

Finita deſtillatione, vaſa vitrea eximenda non ſunt, niſi priùs fuerint refrigerata. Ab aëris enim intemperie ſubita franguntur. Aquæ verò in balneo Mariæ deſtillatæ, inſolari & rectificari debent: nempe in vaſe vitreo (cujus os corio, vel pergameno obligatum ſit) aqua deſtillata repleto, ſic ut tertia pars vacua relinquatur, in arenam ferventem impoſito, per quadraginta dies, ut phlegma omne conſumatur, empyreumaque, quod his ineſt, paulatim expiret. Debet autem tertia pars

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

A vasis in arena condi. Aquæ verò calidæ facultatis in vino aut aqua ardente priùs infusæ, ne nimio calore homini noceant loco frigido, in arena humida, per mensem, aut ampliùs, si fervidior aqua sit, relinquantur, similiter tertia parte vasis in arenam condita: aut duæ vasis partes (duæ tertiæ) in ipsam cellæ vinariæ terram defodiantur. Quædam, ut aqua ardens, ad suam perfectionem, seu quintam essentiam, in vase circulatorio inferiùs describendo, rediguntur. B

PORRO sunt & aquæ, quæ ejus materiæ, ex aqua destillantur, saporem non retinent, ut quæ à dulcibus, salsis, & amaris, ut sacchаro, aqua marina, gentianæ radice extrahuntur. Horum etenim sapores propter terrenam substantiam non ascendunt, etiamsi calore vehementissimo, alióve instrumentorum genere destillentur. Dulcis namque sapor vehementi calore in amarum, amarus verò in acrem convertitur saporem, ut sæpiùs non solùm in gentianæ aqua, verùm etiam oleo extrahendo sum expertus.

αα Vas balnei Mariæ cupreum, rotundum. ββ Operculum rotundi vasis, cum quatuor foraminibus, per quæ cucurbitarum colla transeunt. γ Canalis cum operculo perforato, & craticula in fundo. δδ Balneum oblongum pro duabus bocciis. εε Balneum triangulare pro tribus bocciis. ζζ Balneum quadratum pro quatuor bocciis. ϑ Foramen, per quod aqua infunditur.

♀ *Craticula ferrea in ima canalis parte contenta.*

Aliud genus balnei Mariæ, optimum atque commodissimum cum lucerna, & absque carbonibus. Potest etiam fieri triangulare pro tribus bocciis. Verùm quilibet angulus canalem suum per aquam transeuntem contineat.

α Vas

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

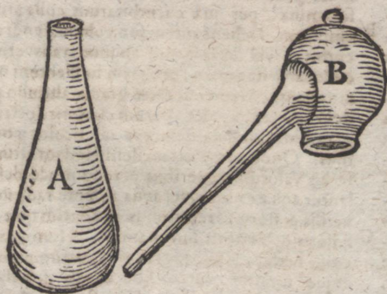

a *Vas cupreum aqua plenum.*
b *Cucurbita vitrea materiam destillandam comprehendens.*
c *Porta, per quam lucerna imponitur, quæ deinde clauditur.*
d *Lucerna ex oleo, & iribus, aut quatuor ellychniis sub vesica.*
ee *Foramina, per quæ aër ingreditur.*
ff *Canales duo, per quos fumus egreditur, aquam transeuntes.*
g *Crux quatuor ellychnia continens in lucerna.*

Instrumentum balnei, in quo carnium succi, ex quibus gelatinæ fiunt, extrahuntur.

A *Cucurbita vitrea, carnes minutim incisas continens, cujus orificium vesica bubulina optimè sit clausum, ne ullo modo expirare possit.*
B *Vas terreum, sive olla, vel ahenum cupreum, aqua repletum, in quo cucurbita quatuor funiculis alligata est, sub quo ignis contineatur.*

A *Cucurbita vitrea.*
B *Alembicum vitreum.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

C Cucurbita cum alembico.
D Vas cæcum, sive cucurbita cum alembico sine rostro, ad succos carnium extrahendum.
E Vas cæcum circulatorium.
F Vas cæcum circulatorium aliud.
G Vas circulatorium Hermetis.

DE DESTILLATIONE in vapore aqua calentis.

CAP. XL.

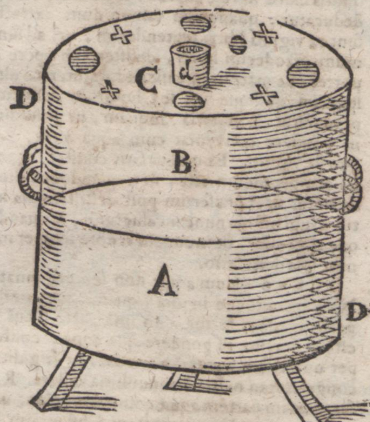
DESTILLATA vapore aquæ calentis primum meritò locum habere debent, cùm vires & qualitates plantarum integrius retineant: id quod ex vapore & sapore apertè dignoscitur. Fiunt hæc in duplici quoque vase. Imponitur enim vas vitreum plantam continens, in aliud vas cupreum aqua semiplenum. Hujus autem duo genera delineabimus, quorum primum vasi balnei Mariæ simile est, nisi quòd duplo altius, atque aqua semiplenum tantum sit, ita ut cucurbita, seu vas vitreum aquam bullientem non attingat, sed suspensum supra aquam maneat, & solo vapore ab ea elevato incalescat. Alterum fornacem continet rotundam circiter pedes sex, vel ulnas duas altam, cum quatuor spiraculis in summo, & porta circa medium craticulam habente, qua ignis imponitur; & foramine alio in fundo, per quod cineres eximuntur. Huic, inquam, ahenum cupreum aqua plenum includitur, à latere canalem cum epistomio conti-
A nens, per quod aqua infunditur: cui rursus operculum cupreum tribus gradibus distinctum imponitur ritè, ne respiret, quorum gradus inferior sesquipedem altus, unicum verò latus, cum tot januis, quot cucurbitas vitreas capere possit. Januas autem eo modo constructas esse oportet, ut aperiri commodè, & claudi exactè possint, cùm vel cucurbitas imponere, vel eximere volumus: præterea in earum medio sint fabricata foramina, per quæ cucurbitarum colla probè
B emineant. Debent autem funiculis suspendi cucurbitæ, vel supra ferrum aliquod transversum collocari, ita tamen, ut aquam bullientem non attingant. Secundi & tertii gradus altitudo pedem unũ vix excedat. Verùm clarioris doctrinæ gratia instrumenta deinceps ob oculos ponemus. Quod ad materiam destillandam attinet, in his vasorum generibus percommodè destillantur aquæ ex vino, vel aqua ardente, radicibus, herbis, & floribus recentibus, præsertim quæ ca-
C lidioris & siccioris sunt naturæ. Humidiores enim herbæ, & viscosiores citò corrumpuntur, atque minimè durant hoc modo destillatæ. Quare commodiùs in balneo sicco, de quo sequenti capite agemus, sublimari poterunt.

Materia

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

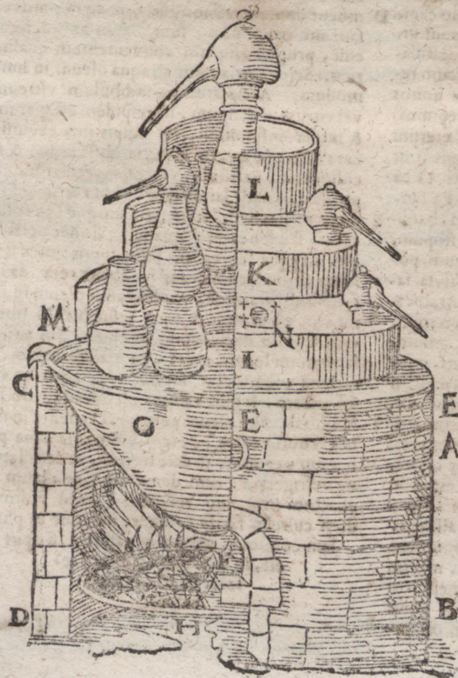
Materia autem prius teri, vel incidi debet: atque parva quantitas pro una vice destillari: sic enim multo melior evadet aqua. Primum instrumentum igne ex carbonibus optimis: secundum verò ex lignis non fumidis indiget, qui autem sic regendus est, ut aqua in vase bulliat. Cucurbitæ alembicaque sint ex vitro optimo, forma & magnitudine, ut capite de baineo Mariæ diximus: eodemque modo perlutentur.

Primum instrumentum.

A Spacium aquæ plenum.
B Spacium vapores aquæ continens, in quo cucurbitæ suspensæ hærent.
C Operculum quatuor foraminibus, pro quatuor bocciis.
d Canalis craticulam in fundo continens, in quo ignis accenditur.
DD Vas cupreum, duplo altius, quàm balneum Mariæ.

Alterum instrumentum semiapertum cum fornace, multis bocciis inserviens.

ABCD Fornax, cujus altitudo vix ulnas duas excedit.
EE Ventilia, sive spiracula.
F Porta, per quam ignis imponitur.
G Craticula ignem continens.
H Foramen, per quod cineres eximuntur.
IKL Operculum cupreum tres gradus continens.
I Primus gradus altitudinem dimidiæ ulnæ non excedens.
K Secundus gradus.
L Tertius gradus.
M Canalis cum epistomio, per quem aqua in ahenum infunditur.
N Porta cum foramine.
O Ahenum aquam continens.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

DE DESTILLATIONE in balneo sicco.

CAP. XLI.

BALNEUM siccum (à quibusdam Stuffa sicca vocatum) tum ad aquas, tum ad olea destillanda aptissimum est instrumentum. Hujus quidem fornax ex crudis constet lateribus, quadrata ferè, latitudine non minor sesquipede, altitudine verò tres pedes non excedat. Canalis porrò ferreus ex altero latere descendat, in summo operculum cum foramine, in fundo verò craticulam habens, in imo & ad latera perviam, unius palmæ altitudine. Supra verò craticulam, per digitos tres aut quatuor circum canalem, fornax optimè, fornicis modo, claudatur, ut calor sursum ferri nequeat, sed potiùs lateraliter ad vesicæ fundum pertingat, vesicamque circumquaque amplectatur. In summa fornacis parte ea, qua vesica regione continetur, duo sint ventilia, quæ clavibus suis claudi & aperiri possint. In ima verò parte januam parvam contineat, eximendis cineribus destinatam, quæ nunc aperta ignem foveat, nunc clausa refrænet. Vesica cuprea, ovali forma mediocri magnitudine, intus stanno obducta, fornaci includitur: cujus orificio (postquam materia destillanda imposita fuerit) collum cupreum, oblongum, stannatum, cum suo capitello vitreo exactè inseritur, lutoque clauditur, ne ullo modo expirare queat: atque sic destillatio per aquam frigidam, vel per alembicum refrigeratorium (quod ante non paucos annos ab Hollando quodam Chymista accepimus) inferiùs describendum perficitur. Cæterùm aquæ ex herbis humidioribus, & viscosis, ut præcedenti capite diximus, destillantur: Olea verò ex herbis, seminibus & aromatis. Ex herbarum numero sunt, absynthium, apium, basilicum, calamenthum, chamæmelum, hyssopum, levisticum, lavendula, mentha, origanum, polium montanum, rorismarinum, ruta, salvia, savina, serpillum, spica Indica, stœchas Arabica, thymus, & omnes herbæ calida & sicca temperatura, suaveque olentes. Ex seminibus, anisum, amomum, ammi, anethum, baccæ lauri, juniperi, baccæ savinæ, careum, cuminum, daucus, fœniculum, nigella, petroselinum, santonicum, siler montanum, & alia odorata. Ex aromatis, angelica, calamus aromaticus, cardamomum, caryophyllum, cinnamomum, costus odoratus, cubebæ, cortex citri, arantiorum, cyperus, galanga, grana paradisi, macis, nux moschata, piper nigrum, zedoaria, zingiber, & alia ejusmodi. Materia priùs crassiusculè conteritur, deinde in cupream vesicam conjicitur, mistim quidem, cum aliquot aquæ fontanæ mensuris: ut pro duabus libris materiæ, viginti aquæ ejusdem infundantur: postea collum oblon-

A gum cum alembico & recipiente arctè imponitur, luto, vel pasta & panniculis obducatur, ne ullo expiret modo. Demùm injectis per canalem carbonibus, ignis fovendus, donec per vapores condensatos, in tubo cupreo, penetrante dolium, aqua frigida plenum, quicquid liquoris inerit in vase cupreo, intra receptorium deducatur: quanquam tamen dum extractæ sunt ex viginti libris septendecim, vel ad summum octodecim libræ, desistere ab opere o-

B portet, ne materia in vesica aduratur, rarò ultra spacium quinque vel sex horarum destillatio producitur, si materia, inquam, ut posuimus, in pondere conveniat cum aqua vasis, sicut duo de viginti. Ex quibus satis constat, ignem ita temperandum esse, ut is quandoque diminuendus sit, (præsertim post destillationis initium, ubi omnia nunc incaluerunt:) & quandoque augendus, ut in eodem tenore semper maneat ipsa destillatio.

C PORRÒ oleum aquæ non semper innatat. Nam quandoque in ima, quandoque confusè per universam fertur. In ima parte locus illi est, si gravius id pondere ipsa aqua: confusè per universam fertur, si accidat, ut frigiditate congeletur in nubes & tenuissima vellera. Rursus in unam partem aquæ commeant olea, quæ crassam, & valdè compactam substantiam habent: ut oleum cinnamomi, & caryophyllorum, & aliorum complurium. Quæ verò pro-

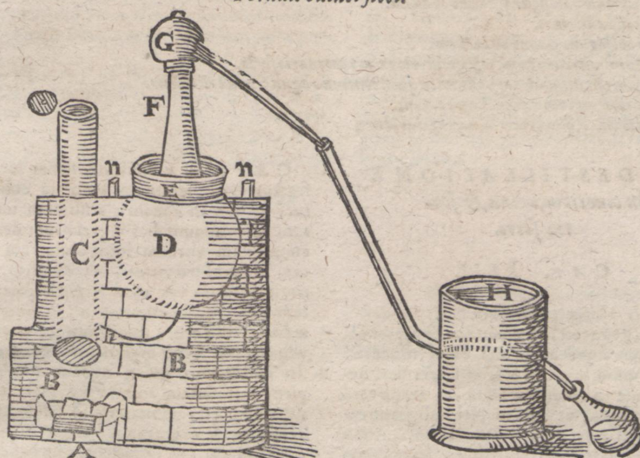
D miscuè dum incrassantur frigore aquæ, universam molem petunt, sunt oleum anisi & fœniculi, propter aliquam convenientem qualitatem. Separatur autem ab aqua oleum in hunc modum. Accipiatur infundibulum vitreum, vel vitrum oblongum, in cuspidem effigiatum, & fistula infundibili, vel cuspis ima exquisitè cera, seu alia quavis materia obstruatur, & sic collocetur, ut fistula, vel cuspis versùs ima propendeat, parsq; latior superior sit, & sic infun-

E datur totum destillatum, eodemque situ collocetur, seu teneatur aliquandiu, donec perfecta olei ab aqua segregatio facta fuerit: tunc si oleum imum locum occupat, ablata cera, ex infundibuli foramine, præstò exibit oleum in admotam phialam, & aqua residebit, si libeat eam servare occludendo foramen. Sin autem supremum locum tenet, patefacto rursum foramine exhaurietur sensim tota aqua in vas subjectum, & reservabitur oleum in fundo in-

F fundibuli. At si oleum cum aqua vehente in nubes confundatur, percolabitur tota aqua per lineum pannum, in aëre frigido, & destillatione refrigerata: tum demùm omne oleum sic coactum in panno residebit, quod postmodùm cultello facilè colliges, indeque in phialam conjicies, per quam tandem, si opus est, in subtilem liquorem resolves, vel minimo calore.

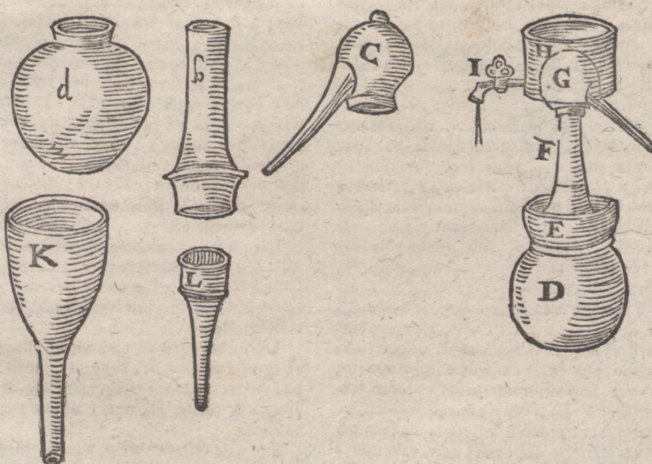
Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Fornax balnei sicci.

A Foramen, per quod cineres eximuntur.
B B Fornax sive spacium continens aërem calidissimum conclusum undequaque.
C Carnalis carbones deferens inferius craticulam, in imo, & ad latera perviam habens, & in summitate operculum. D Vesica cuprea materiam destillandam continens.
E Venter hic collo adhæret, ut commodius collum amplo vesicæ ori accommodetur.
F Collum oblongum, ut minus citò incalescat capitellum, aquaq; virtuosior tantùm ascendat.
G Capitellum vitreum. H Vas aqua frigida plenum. I Fornix calorem rectà sursum ferri prohibens, sed ad latera cogens. n n Ventilia duo.

Alterum instrumentum cum alembico refrigeratorio.

d Vesica cuprea, ovali forma, materiam destillandam continens.
b Collum cupreum oblongum, quod vesicæ inseritur.

c *Alembicum vitreum.*
D *Vesica cuprea, ovali figura, stanno obducta.*
E *Venter collo adhærens.*
F *Collum oblongum stanno obductum.*
G *Capitellum vitreum cum refrigeratorio ex ære coronario facto.*
H *Vas æreum circumdans capitellum, in quod continuè aqua frigida illabitur.*
I *Epistomium aquam calefactam educens.*
KL *Infundibulum, quo oleum ab aqua separatur.*

DE DESTILLATIONE *in cineribus, arena, & scoria ferri.*

CAP. XLII.

BALNEO Mariæ proximum bonitate destillationis genus est, in cineribus, propter calorem, qui æquè ac balnei calor moderari possit: id quod in arena & ferri scoria fieri nequit. Unde in cineribus aquæ, in arena verò olea & balsama, ut quæ majori indigeant calore, rectiùs meo judicio destillantur. Aquæ ex herbis, floribus, fructibus, animalibus, omnibusque iis, quæ suprà capite de balneo Mariæ enumeravimus, eliciuntur: olea verò & balsama ex herbis, floribus, seminibus, fructibus, radicibus, aromatis, lachrymis, gummis, resinis, & pinguibus omnibus extorquentur. Verùm omnia hæc uno eodemque instrumento minimè perficiuntur. Quæ enim faciliùs & leviore negocio in altum sublevantur, ut herbæ, flores, semina, radices, aromata, & quæcunque in sicco balneo recensuimus, in cucurbita seu boccia erecta: quæ verò altiùs attolli nequeunt, ut gummi, lachrymæ, resinæ, & pinguedines omnes, retorta rectiùs sublimantur. Materia horum instrumentorum ex optimo vitro constare debet, foris sapientiæ luto (ut sequitur) obducta: forma verò inferiùs manifestabitur. Quod ad fornacis materiam & formam attinet, hujusmodi esse poterit. In loco aliquo convenienti quadra vel rotunda construatur fornax, ea capacitate, quæ mediocri cucurbitæ aut retortæ imponendæ satisfaciat: parietes ex lateribus erigantur crudis, qui luto optimè præparato conglutinandi. Altitudo pedes tres non multùm excedet. Parietes intùs pedis plus minus spacio distabunt. Constructo jam fundo, ostium fiet, ubi cineres eximantur, qui à carbonibus à superstructa statim craticula deciderint. E' directo summitatis ostii, ferream cratem lateribus insertam constitues. Super hanc ostium aliud, per quod carbones immittantur, ac super ostii summitatem rursus crucem ferream lateribus & ipsam insertam collocabis. Cæterùm super hanc crucem lebetem in summo ferreum vel terreum impones, eum vel cineribus, vel arena implebis, & luto circumponatur, in fornacis apice quatuor foramina fiant, per quę fumus exeat.

A CÆTERUM herbæ & flores inciduntur, fructus verò, semina & aromata contunduntur, deinde in aquam clarissimam infunduntur, & per aliquot dies digeruntur: demùm in cucurbitam vitream luto obductam ponuntur, & alembico vitreo, cujus rostrum in stanneam fistulam vas aquæ frigidæ pertranseuntem desinat, superimposito, in cineribus vel arena destillantur, donec omne exierit: quod visu & gustu faciliè dignoscitur. Nam cùm gu-
B stu destillantes guttæ nullam ampliùs resipient manifestam injectæ rei qualitatem, desistendum est, ne materia in fundo cucurbitæ adhæreat & exuratur. Verùm hoc monendum videtur, ut ignis lentus succendatur, ne nimiùm insurgat, & ebulliat in alembicum, quod in cucurbita continetur. Semina enim quædam, ut anisum, propter raritatem substantiæ suæ, simulque viscosum, quod habent, largiter ebulliunt: ideoque non statim alem-
C bicum imponendum, sed posteaquàm bullæ excitari, & vapor sursum ferri incipit, bacillo immisso agitandum, mox alembicum evestigiò rursus imponendum, commissuraque luto exactè circumlinenda, & sic destillatio peragenda. Gummi, lachrymæ & resinæ in retortam lutatam ponuntur: alia cum arena, quædam per se, nonnulla aliis permiscentur rebus: ut in speciali Antidotario videre licet. Retorta autem in capellam arenæ plenam ita im-
D ponenda, ne cupellæ fundum attingat, sed interfit undique arena: id quod etiam de cucurbita erecta sentiendum est. Quod ad lutum attinet, aliud est commune, quod extruendis fornacibus inservit: aliud sapientiæ dictum, quo vasa vitrea oblinuntur, ut validiùs validissimam ignis vim perferant: aliud verò, quod ruptis etiam & fissis vasis conjungendis & uniendis utile est.

LUTUM commune pro fornacibus ex ar-
E gilla seu terra tenaci & viscosa, arena trita, filamentis laneis, & equino stercore conficitur optimum, additis interdum scoria ferri, & tauri sanguine.

LUTUM verò ad vasa vitrea illinenda, ne vi ignis dissiliant, fit ex tegulis, scoria ferri, arena, vitro, omnibus tritis, cribratis, & cum luto pingui & tenaci subactis, addito lixivio & lana tonsa.

AD vasa vitrea rupta conglutinanda optimum paratur ex minio, vitro trito & cribrato, cum vernice & pauco olei lini incorporato, ut instar pulticulæ fiat, quo panno lineo subtili

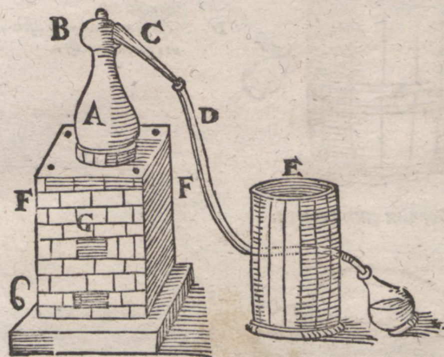
Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

ſubtili intincto, vaſa conglutinantur, & in Sole ſiccantur. Ad vitra claudenda commodè fit, farina, calce & bolo armeno, in forma paſtæ permiſtis.

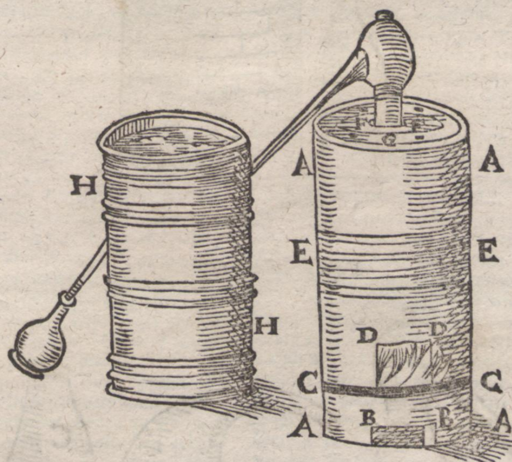
Ad vapores, ne juncturis exhalent, continendos, optimum conficitur ex vitro & lithargyro auri, tritis & cribratis, & farina tritici, omnibus cum albuminibus ovorum in formam paſtæ fortiter ſubactis, & panno li-

A neo humido intincto juncturis accommodatis. Porrò olea ab aquis ſuis ſeparanda, deinde corrigenda ſunt. Quomodo autem ſeparanda, capite præcedenti, ubi de balneo ſicco egimus, docuimus. Quæ autem rectificanda ſunt, in aliam retortam mundam infundenda ſunt, & in cineribus lentiſſimo igne deſtillanda, & ſic erunt puriſſima, penetrantia, & in profundum ingredientia.

Fornaces pro arena.

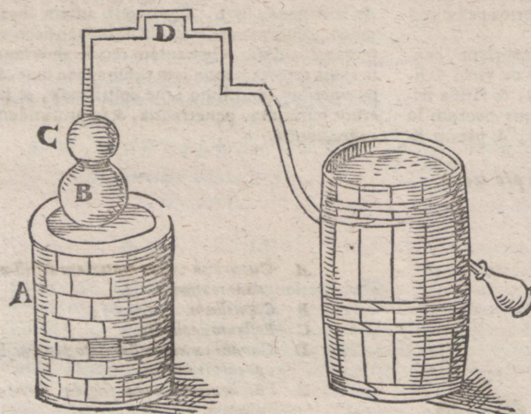
A *Cucurbita vitrea materiam deſtillandam continens.*
B *Capitellum.*
C *Roſtrum capitelli.*
D *Canalis ex cupro ſtannato per vas ligneum tranſiens.*
E *Vas ligneum aqua frigida perpetuò plenum.*
FF *Fornax in ſuprema parte patellam arena repletam continens.*
G *Foramen, per quod carbones imponuntur.*
b *Via, per quam cineres eximuntur.*

AAAA *Imago univerſa fornacis.* BB *Foramen inferius, ex quo cineres eruuntur.* CC *Craticula carbones continens.* DD *Foramen ſuperius, per quod carbones immittuntur.* EE *Trabecula ferrea ſuſtinentes cupellam metallicam, vel figulinam, arena contentricem.* FF *Supereminens cupella pars continens arenam & cucurbitam.* G *Quatuor foramina fumi.* HH *Vas aqua frigida plenum.*

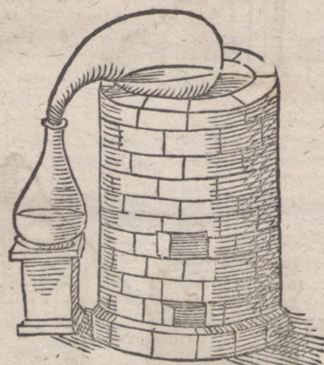
Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Aliud genus instrumenti, cum serpente, in quo etiam optima olea conficiuntur.

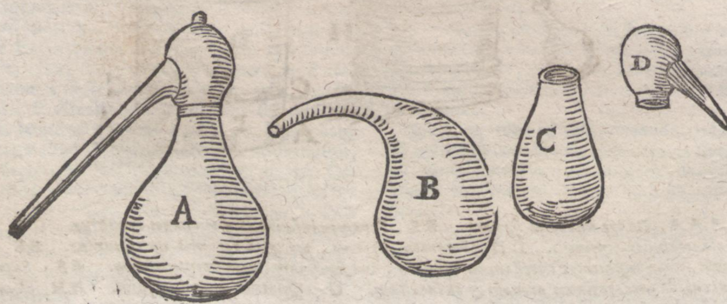

AA Fornax.
B Cucurbita cuprea materiam destillandam continens.
C Capitellum ingrediens cucurbitam, superius foramen habens longum, in quod serpens ingreditur.
D Serpens ex duobus frustis, ex ære coronario, &c.

Fornax cum retorta.

Vasa destillatoria pro arena.

Alembicum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Alembicum refrigeratorium.

A *Cucurbita vitrea, luto obducta, cum suo alembico vitreo.*
B *Retorta vitrea luto obducta.*
C *Vesica cuprea intùs stannata, figura ovali, intùs stanno obducta, convenientissima ad olea destillanda.*
D *Alembicum cupreum, intùs stannatum, vesicam jam dictam ingrediens.*
F *Vas ex ære coronario continens aquam frigidam.*
G *Alembicum vitreum cum vase refrigeratorio.*

DE DESTILLATIONE per ignem.

CAP. XLIII.

PER ignem olea & aquæ causticæ extorquentur, ex metallicis potissimùm, ut vitriolo, sale, alumine, nitro, tartaro, sulphure, gagate, succino, & similibus. Fornacum autem duo genera describemus, quorum primum est hujusmodi. Construenda est fornax quadrilatera, & in summo concameranda modicè. In medio summæ fornacis faciendum est foramen seu infumibulum, ea amplitudine, ut singulis horis, vel quoties opus fuerit, carbones per id in fornacem commodè immittantur, cum oblongo batillo ferreo, per quem carbones leniter delabantur circa & infra retortam, ne fortè retorta lædatur. In quatuor angulis etiam superiùs relinquenda sunt foramina, sive ventilia, singulis singula, & totidem epistomia ex luto paranda. Carbonibus jam impositis, & igne ardente, foramen fornicis imposita scutella ferrea, aut ipso batillo claudendum est, & foramina angulorum relinquenda sunt aperta, ut aditus pateat aëri. Retorta in medio fornacis collocari debet super ferro, quod parietibus fornacis utrinque insertum sit, in hujus ferri medio concavo imponetur retorta. Os verò retortæ extra fornacem modicè prominere debet per foramen, quod statim luto oppleri, & claudi debet, ut nullus illàc aëri aditus relinquatur. Deinde cum recipientis vasis vitrei satis magni ore, retortæ os committi debet, ut alterum alteri inferatur. Hanc commissuram luto optimo cum albumine ovi, & linteis circumdabis diligentissimè, ne spiritus usquam exhalent. Præterea debent adhuc duo foramina in duobus fornacis lateribus oppositis fieri, (non in illo, per quod retorta prominet, nec illi opposito latere, sed reli-

A quis duobus.) Hæc etiam suis epistomiis claudenda sunt, ut calor intùs contineatur. Horum foraminum usus est, ut carbones per summum fornicem demissi, ferramento per hæc foramina immisso, ritè digerantur ac disponantur, infra, supra, & circa retortam, ut illa omninò in medio ignis sit. Per eadem foramina curabitur, ne craticulæ pavimentum carbonibus, aut cinere nimiùm obstruatur, & excludatur aditus aëris, movendo cum ferra-
B mento. Quo facto, mox iterum epistomiis suis claudenda sunt foramina. Ab ima etiam fornacis parte ostiolum relinquendum est mediocriter amplum, ut aër infernè adeat, ne suffocetur ignis. Paulò supra hoc ostiolum bacilli ferrei transversi ordine ponendi sunt, quibus induci oportet ex luto pavimentum pollicis crassitudine, plurimis & frequentibus foraminibus pervium, ut accessus sit aëri. Foraminum ea capacitas erit, quæ pollicis in am-
C bitu. Altera fornax quadrata quoque extruenda, ejus amplitudinis, ut in ea collocari facilè satis magna retorta possit. Primò extruatur à terra fornax altitudine pedis, aut circiter, deinde craticulam collocato, ab hac jam dicta altitudine circiter pedem unum cum dimidio distantem. Tum per mediam fornacem, ferrum oblongum, & forte, & optimo luto perlutatum, pertingat ab uno fornacis latere ad aliud. Inter craticulam, & ferreum
D baculum, aut stylum, adaptato Pigrum Henricum fornaci, secundum latus, prout sequens figura tibi depingit. Sit autem Henricus P. ea magnitudine, ut caput penè ingerere possis. Quibus paratis, continuetur fornacis constructio supra ferreum baculum per pedis unius cum dimidio altitudinem, ac ita apertam relinquito, usque quò retortam fornaci imponas. Et nota, istud latus versùs Henricum P. debere à craticula usque ad summitatem esse apertum, quoad retorta fornaci sit imposita. Retorta ea parte fornacis, qua aper-

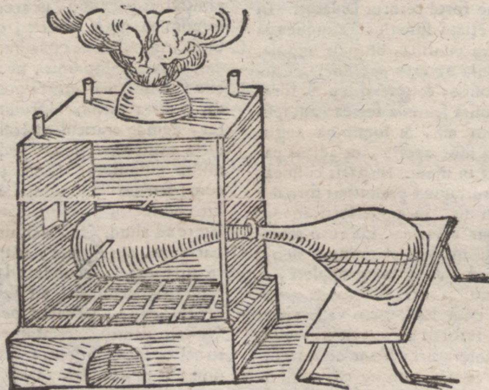
Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

ta est, ponatur per transversum supra transiens A ferrum, deorsum collum vertendo, & collum promineat extra fornacem ad dimidii pedis longitudinem, quò recipiens commodiùs postea luto adaptari queat. Quo facto, partem fornacis apertam à craticula ad summum usque claude, retortam simul diligenter luto fornaci conjungendo. Ad summitatem ubi perveneris, in uno quatuor angulorum facito foramen magnum, ovi magnitudine, cum suo operculo, quod admove- B ri, & removeri possit, reliquis tribus angulis itidem fiant ventilia, minora tamen, ut digitum majorem tantum capere possint. Dehinc fornax paulatim est contrahenda, & in acutum efformanda, ita, ut in summo foramen quoque ea amplitudine relinquatur, quæ manum intromissam liberè admittat, cui operculum quoque fabricandum, quò claudi possit aut aperiri. Posteaquam fornacis extructionem unà cum retorta ei indita ita per- C feceris, recipiente satis magno opus est, idque collo retortæ, quod extra fornacem est exertum, accommodandum ita, ut collum alterius satis profundè in recipiens ingrediatur, & utrumque simul, diligenti studio, & optimo luto conjungatur, ut moris est. Ubi hæc omnia præparata, calefiat fornax igne carbonum, & Piger Henricus magnis carbonibus repleatur: operculo imposito claudatur, & omnia reliqua ventilia, exceptis tribus suprà D memoratis parvis. Ostium quoque, quod sub cratere est, unitate notatum, ex parte dimidia claudendum, propter aërem, ad conservandum ignem. Procedendo itaque primò igne mediocri, deinde paulatim fortificando ignem, donec ad summum perveniat, liquorque extillare desinat.

Cæterùm retortæ ex optimo vitro, cujusmodi est Venetum, mediocriter crasso esse debent: atque luto optimè (de quo præcedenti capite egimus) munitæ, ne vi ignis dissiliant, vel alioqui diffluant, id quod sæpenumerò contigit. Qua de causa retortam duobus frustis figulinis, retortæ figura formatis, includere soleo, ita tamen, ut retorta à frustis nulla ex parte, præter ima (debet enim supra frustulum luti posita esse) tangatur, sed quodammodò in medio cavitatis sita sit: sic enim ab igne defenditur, quò minùs rumpi, aut fundi possit retorta.

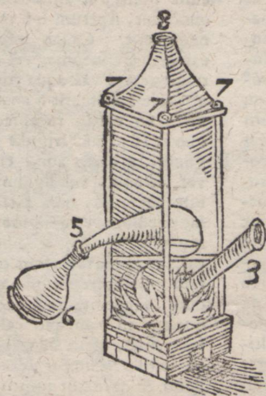
Notandum etiam hic est, recipiens vas refrigerandum esse alio vase aqua frigida pleno, cum epistomio, ut supra recipiens vas continuè aqua frigida destillet: aut imposito huic vasi filtro, aqua similiter supra recipiens destillet, sicque refrigeretur recipiens, quod vi excedentis caliditatis alioquin dissiliret. Post absolutam destillationem & fornacis retortæque refrigerationem, oleum in balneo Mariæ corrigendum, & aqua, quæ ei permista est, destillando separanda, & remanebit in cucurbita oleum. Fit autem hæc separatio cucurbita vitrea erecta cum capitello & recipiente.

Primum fornacis genus.

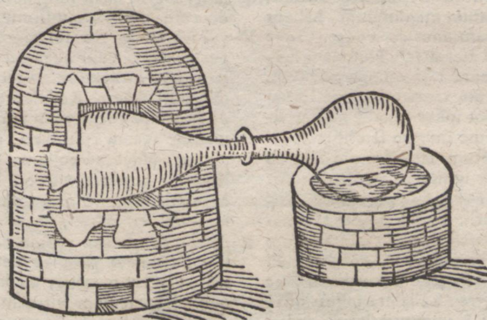
Alterum

Alterum fornacis genus.

1 *Porta, per quam aër ingrediens ignem fovet.*
2 *Craticula, cui carbones incumbunt.*
3 *Piger Henricus, carbones deferens.*
4 *Locus, quo repositum est oblongum ferrum, sustinens bocciam.*
5 *Collum bocciæ prominens, deorsum inclinatum.*
6 *Recipiens magnum.*
7 *Ventilia quatuor.*
8 *Foramen magnum in summitate fornacis.*

Tertium.

DE DESTILLATIONE per descensum.

CAP. XLIV.

PER descensum quoque olea & aquæ eliciuntur. Aquæ quidem ex floribus rosarum aliisque similibus: Olea verò ex lignis, ut juniperi, aloës, guajaci, fraxini, piceæ, &c. Ex lapidibus, ut gagate, & marinis, ut succino, aliisque quæ contumacius oleum reddunt. Ex lignis fit hoc modo: Accipe inversam bocciam, eam impletam lignis concisis, luto cum fornace optimè conjunge, eâ nimi-

A rum parte, quâ corpus bocciæ fornacem contingit, & impone alteri bocciæ inferiùs sitæ: tum superiori carbones superimpone circumcirca, & accende per aliquot horas, donec quicquid pingue, & aquosum est, effluxerit. Remota postea superiori boccia, inferiorem accipe, & oleum exime, atque ab aquositate secerne, ut suprà docuimus. Ex rosis, aliisque floribus, per descensum destillatur aqua hoc modo: Accipitur mortarium, vel olla vi-

B treata, vel ænea, & tegitur lineo panno, firmiter undiquaque succincto & colligato panno, impone quicquid destillare volueris, verbi gratiâ, folia rosarum, deinde patinam prunis im-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

pletam immediatè impone rosis: ita deorsum aqua destillabit satis bona, & fragrans. Tantum cavendum est, ne flores adurantur, & aqua adustionem resipiat. Quidam inter materiam & vas ignem continens, chartam mundam interponunt, ita minùs facilè illam adustum iri credunt. Hæc ratio destillandi idiotis & mulierculis familiarissima est, sed tamen non omnibus rebus idonea. Ad destillandum verò oleum succini, aliis instrumentis opus est. Quantum ad fornacem attinet, sit ea rotunda, duorum cum dimidio pedum altitudine, latitudo verò ipsius diametralis sit duarum spithamarum. Extruatur autem vel ex lateribus, vel ferro, luto obducto, habens duo foramina rotunda, per quæ (ut pòst depingemus) canales instrumenti exire queant. Porrò alia duo præparari tibi curato instrumenta ex cupro intus stanno obducta, præsertim inferius: superius habeat figuram cucurbitæ, altitudine spithamæ unius & dimidiæ, ex integra lamina compositum, & collum ipsius applicetur inferiori instrumento, illudque ingrediatur. Paretur etiam ex cupro operculum rotundum, & foraminibus plenum, ut tectum eo succinum, emanare & destillare succinum possit. Inferius verò instrumentum recipiens succinum, sit rotundum, habens collum, quod recipiat & in se contineat collum cucurbitæ, capax trium vel quatuor mensurarum, habens duos canales, quorum unus descendat, sitque inferior, alter verò ascendat. Postquam fornacem & instrumenta tibi omnia paraveris, accipe inferius instrumentum, impone fornaci, & exerito ambos ipsius canales, atque illud in fornace optimè munito lateribus & luto, fietque interseptum satis firmum, ne ab extra inspiciatur, & ignis ipsi incubando nocere possit, tantumque ipsi aquæ infunde, donec ex canali effluat. Postea positis alternatim & succino & lapillis in cucurbitam luto vestitam, ita, ne succinum, sed potiùs lapilli operculum attingant, tege cucurbitam, ac operculum clavis ferreis ad latera ipsius infixi munito, ne illud vi & impetu caloris excidat, sed potiùs oneri sufficere queat, & impone cucurbitam inferiori instrumento, ac locum, ubi conjunguntur, obline luto, ne aliquis va-

A por exire possit. Similiter & canalem ascendentem obstrue ligneo cono, ut extrahere eum possis, si affundenda est aqua calida: quod fiet, si parum ipsi inerit, & oleum exire nequiverit. Canali inferiori appone alium canalem stanneum, vel ex cupro confectum, transeuntem vas aqua frigida repletum, quæ ubi calefacta fuerit, aliam frigidam affunde. Illi verò canali receptaculum adjungito, in quo sit ℔ j. aquæ frigidæ purissimæ, satis ma-

B gnum, & capax aquæ cum oleo. Sit autem vel vitreum, vel figulinum munitum vitro, non cupreum, quia facillimè oleum contrahit viredinem ex ærugine, quæ cupro inest, omniaque optime & diligentissimè obstruantur. Hæc ubi facta sunt omnia, circa cucurbitam prunis ardentibus accende ignem placidum, suppeditantem ex omnibus partibus æqualem in principio calorem, & auge eum successivè, usque ad vesperam, (uno enim die

C ea destillatio finitur) donec tota cucurbita tegatur & obruatur ignitis carbonibus. Et observandum est, ubi cucurbita quasi excandescit, absolutam esse destillationem, quare ignis removeri potest: stent tamen sic per integram noctem sine igne, ut per se frigefieri possint. Postea exemptam cucurbitam reperies vacuam à succino, lapillos, qui ipsi adhuc insunt, nigros quasi fuligine obductos. In fun-

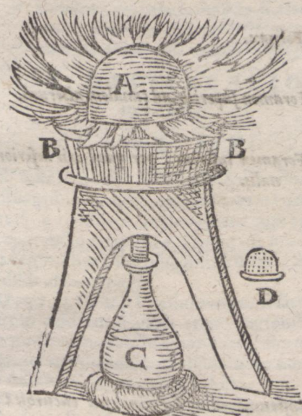
D do verò inferioris instrumenti cernes fæces, vel scorias picem referentes, oleo innatante per canalem cum aqua ad receptaculum delato, quæ utraque reservanda sunt, donec rectificetur oleum. Rectificatur autem hoc modo: Accipe cucurbitam vitream, atque in eam infunde aquam cum oleo, ut venter ipsius repleatur, usque ad collum, & imposito ipsi alembico similiter vitreo, balneo committe, & omnia optimè communire debes, ne calor eam perfringat, & calida aqua est affun-

E denda. Siquidem vitrum calefactum subitam frigefactionem perferre nequit, sed rumpitur. Quibus peractis, applica alembico quoque receptaculum vitreum, & exibit oleum purissimum pauca aqua permixtum, quæ segreganda est ab oleo, ut suprà in balneo sicco diximus.

Instru-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Instrumentum, quo olea ex lignis extrahuntur per descensum.

A Cucurbita continens materiam destillandam.

B B Fornax carbones continens, ita ut superiorem cucurbitam circumdent.

C Vas recipiens, circulo stramineo impositum.

D Lamina foraminulenta, in circumferentia limbum habens suprà infráque eminens, ut tam cucurbita, quàm vas recipiens in limbos illos immittantur.

Boccia superior cum inferiori conjuncta.

Instrumentum, quo aquæ ex floribus per descensum destillantur.

A Vas ignem continens.

B Olla vitreata.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Instrumenta, quibus succini oleum extrahitur.

A Fornax.

B Foramen superius, ad canalem alterum.

C Foramen inferius, per quod erit inferior canalis.

D Instrumentum superius seu cucurbita, in quam conjicitur succinum cum silicibus.

E Instrumentum inferius excipiens scoriam & oleum.

F Canalis superior, per quem subinde affunditur aqua calida.

G Canalis inferior, per quem oleum unà cum aqua egreditur.

H Cucur-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

H *Cucurbita cum inferiori instrumento conjuncta, si sunt utraque imposita fornaci.*
I *Operculum perforatum, quo obstruitur cucurbita.*
K *Fornax cum omnibus ad destillationem necessariis. Fornacis enim structura ad dextram apparet, in cujus summitatis medio cucurbita eminet. Habet eadem fornax ad dextram prominentem sursum versus canalem (qui canalis superior dicitur) ligneo cono obstructum. In eadem ad lævam conspicuus est canalis inferior, cui alius per refrigeratorium transiens, attexitur. In medio apparet vas refrigeratorium, cum suo canali ad lævam, cum quo statim recipiens committitur.*

DE DESTILLATIONE in Sole.

CAPUT XLVI.

IN Sole fieri solet destillatio, locis calore Solis æstuantibus, posito super calidam arenam vase vitreo, re destillanda repleto, unà cum appenso seu conjuncto recipiente. Verùm hic modus nostris regionibus, frigidioribus scilicet, non admodùm usitatus est.

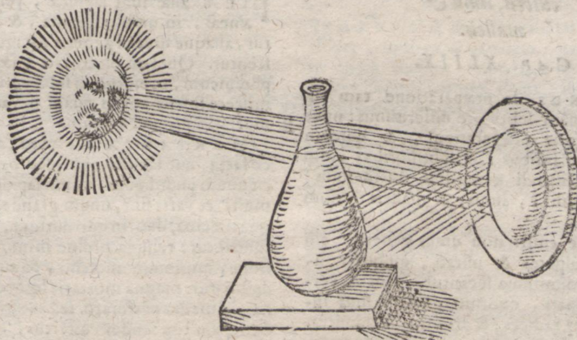
DESTILLANDI rationem per solarium radiorum calorem frigidis etiam regionibus utcunq; accommodatum, ut odorem flores varii, cæteraq; destillanda, & qualitatem retineant, docet Adamus Lonicerus in nat. histor.

CAVUM, inquit, ignitum speculum, Solis splendori obverte, vitrum, cui materia inest, inter Solis radios, & speculum collocato, ita ut radii solares in speculo ad vitrum, secundùm figuram subscriptam, se reverberent.

A

EST & alius quidam modus, Italis præcipuè usitatus, destillandi aquas in Sole, hoc modo: Accipiunt duo vitra, unum vacuum, alterum herbis, aut floribus plenum. Hoc vitrum ita plenum panno lineo claudunt, per quem liquor destillare possit. Deinde hujus collum, vitri vacui collo superimponunt, ac diligenter aut luto, sive argilla, aut alia quavis materia obturant omnes meatus, ne quid exhalet, colligàtes utrumque vitrum, atque radiis solaribus ea exponentes, ut illud quod herbas, vel flores continet, dependeat, alterum quod vacuum est, inferiùs ponatur, ut liquorem, qui in Sole excoquitur, excipiat: ita parant mulieres Bononienses aquam ex floribus rubi, ad oculos.

B

DE DESTILLATIONE in fimo.

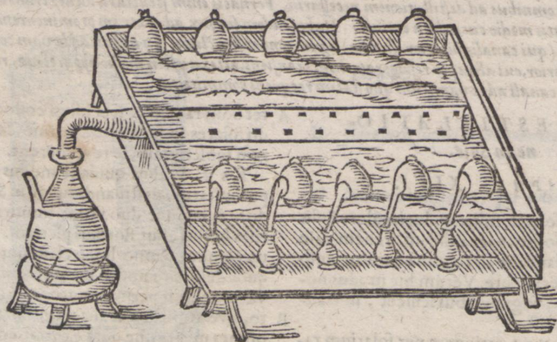
CAPUT XLVII.

IN fimo equino vel alia re putrescente destillatio fieri solet, si vel paupertas, vel alia causa impediat, quò minùs igne utamur. Verùm ut Chymistis in multis fuerit utilis, Medico tamen non est recipienda, propter causam in lignis putribus, & ex putredine, vel alia de causa graveolentibus, si præsertim intra corpus est recipienda: nam admovendorum foris minor habetur ratio. EST quoque destillationis apud Chymistas modus, qui fit in fimo equino, calore ejus aucto per fumum, seu vaporem aquæ ebullientes, ad hunc modum: Extruatur arca lignea sex ulnarum longitudine, latitudine verò tanta, ut commodè & cucurbitarum corpora utrinque recipiat, & spacium nihilominus relinquatur, quo canalis inter utrunq; bocciarum ordinem penetrare possit. Arca repletur fimo sicco, permixto stramini dissecto, & imponitur in scamnum, ut altior extet. Fimo cucurbitæ indantur, capitellis extrà eminentibus, ut nasus recipientibus adaptari queat. Inter has medias extendatur canalis æreus, aut plumbeus, aut etiam, si placet, ligneus, habens multa foramina exigua secundùm totam canalis longitudinem, extremitas altera sit incurva, terram versùs spectans. Tum rursus aliud vas terreum, aut æreum juxtà ponatur, habens collum oblongum, cui adaptetur canalis. Vas inferius aqua replendum, & impositum tripodi, igne calefiat, ut aqua ebulliat, & vapores inde ascendentes per canalem fimum calefaciant, & simul quoque cucurbitas, ut figura sequens nobis repræsentat.

A

B

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

DE INSTRUMENTIS crassiori præparationi inservientibus: & primò de cultris, limis & malleis.

CAP. XLIIX.

HACTENUS de præparatione tam rudiore, quàm subtiliore disseruimus: nunc de instrumentis præparationi, & quidem crassiori famulantibus (de subtilioribus enim suprà in destillandi generibus tractavimus) agemus, à cultris, limis, & malleis initium sumentes.

Sunt itaque cultri non unius generis: alii enim sunt vulgares & usitati, quibus radices, & alia communia secantur. Alii ad certos usus destinati, quorum quidam sunt incisorii, quibus radices, & aromata inciduntur, qui in capite affixi sunt tabulæ alicui certo ferramento, in altera parte ansam ligneam habentes, qua premuntur res, quæ altera manu cultro subjiciuntur. Est & culter, quo saccharum tundendo finditur, brevis, crasso dorso, firmus, ne frangatur. Cognata sunt his ferramenta, quibus flores, herbæ, & alia quædam ad conservas, aliaque necessaria secantur. Alia sunt figura lunari, utrinque ligneis ansis infixa, alia oblonga, lata, quæ feriendo dissecant.

LIMIS indigemus, propter res, quæ non facilè tundi terique possunt. Lima alia crassior est, alia tenuior. Utraque suum usum habet, & necessaria est.

QUOD ad malleos attinet, duobus generibus opus est, uno ligneo, oblongo, gravi satis, quo in fiudendo sacchâro utimur: hic cum suo cultro in arca sacchari servetur, reliqui ferro constant ad varios usus.

A

DE PILIS MORTARIIS, & pistillis.

CAPUT XLIX.

PILÆ aliæ sunt lapideæ, vel fictiles, aliæ æneæ, in quibus semina, & nuclei teruntur, aliaque diversi generis subiguntur, & miscentur. Quidam electuaria quædam, ut diaphœnicum, in ejusmodi subasperis atterere, & miscere solent potiùs quàm in vasis æneis, aut
B mortariis, propter acetum.

MORTARIA aut ænea, aut ex orichalco facta, aut lapidea, aut plumbea sunt: sufficit unum plumbeum, unum lapideum. Ænea multa, & varia sint, unum grande, aut si est magna officina, duo, in quo duriora, & copiosiora, tundantur: reliqua ordine minora sint proportione, minimum moscho, & ambræ terendis destinatur: magna mortaria ligneo operculo firmo, in medio perforato, tegantur, si quid teren-
C dum, aut tundendum offertur, quod facilè in pulverem dissipatur.

TOTIDEM sint pistilla, quot mortaria, & ejusdem materiæ, quanquam ad omnia ferrea ferè sunt accommodatiora: fiant autem ex ferro durissimo, ne quid terendo vel tundendo decedat, & materiis admisceatur. Unum etiam sit ligneum, magnum, longum, quo recentes herbæ tunduntur.

D

DE SPATHULIS & cochlearibus.

CAP. L.

SPATHULÆ magnitudine pistilla æquent, numero verò excedant. Nam opus est spathulis etiam ad eximenda medicamina è pyxidibus, item ad confectiones, ne iisdem ad electuaria & unguenta utendum sit: quod quidam impuri non sine incommodo negligunt: ut enim materiæ, ita quoque instrumenta

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

instrumenta confundi non debent. Ad hæc parum parva spathula, multùm majore, contra quorundam morem eximi debet. Ferreæ ad communem usum sunt aptissimæ: ad decoctiones verò qualescunque ligneæ præferuntur, si modò ex solida materia factæ sint. Variat etiam figura, extremitas sit lata, rotunda, oblonga, non nimis magna, ad quosdam tamen usus latæ, figura linguæ præstant.

COCHLEARIBUS variis, & ad varios usus Pharmacopœus indiget: primùm opus est magno ferreo, quo eximantur materiæ in magno mortario tusæ. Deinde parvis æneis ad pulveres eximendos è pyxidibus. Tertiò magnis ferreis foraminulentis duobus, quibus spumæ, aliaque excrementosa in summo natantia, auferuntur ab iis quæ decoquuntur: uno atque altero unum foramen habente ad confectiones.

DE CRIBRIS, ET *colatoriis.*

CAP. LI.

VARIIS cribris opus est, partim minoribus, ex corticibus tiliæ, partim ex setis equinis confectis. Ex corticibus fiunt magna cribra, & parva quoque, per quæ semina & confectiones trajiciuntur. Setaceorum alia sunt aperta, alia utrinque clausa. Per aperta metallica, & terræ species crassiores ac viliores cribrantur, per reliqua alia. Preciosi lapides per sericum duabus latæ pyxidis partibus tanquam septum inclusum cribrentur. Non autem uno ad diversa, nec diversis ad unum utendum est. Hoc ergo pacto distinguantur & inscribantur: ad aromata, ad amara, ad purgantia. Sunt quædam, quæ singularia cribra exigunt, ut venena, ærugo, &c.

COLATORIA alia ex panno lineo, alia ex laneo, alia ex setaceo fiunt: alia sunt raræ texturæ, alia densæ. Quidam colaturi decocta duobus vel tribus colis utuntur, supra se positis. Superiore rariore, inferiore densiore, medio mediocri, non absque ratione: id enim citiùs, quod volunt, assequuntur. Quædam per saccos colantur, &c.

DE AHENIS ET VASIS *metallicis reliquis, item torcularibus, & fornacibus.*

CAP. LII.

AHENA varii sunt generis, & usus, nec ejusdem quantitatis: alia sunt profundiora, alia latiora, alia inter hæc media. Vasorum reliquorum quædam orichalco constant, quibus tonsores uti solent: his addantur duæ ferreæ ansæ, ut igni imponi, & in tempore removeri faciliùs possint. Horum usus est

A ad decoctiones. Sunt & alia vasa non magna, rotunda, instar medii globi, in una parte plicam habentia, in alia manubrium habent: cui ligneus pediculus insertus est, ne manus uratur. Quibus ad orbiculos fundendos utimur, vocantur vulgò Patellæ.

TORCULARIBUS opus est ad succos exprimendos. Duo sufficiunt. Alterum ad liquores aquosos: alterum ad olea, aliaque pinguia. Nec debent eodem modo promiscuè
B exprimi. Fornacum aliæ sunt portatiles, ex ferro factæ, quarum caput est pilæ simile, in fundo foraminulentum vel craticula ferrea constans, per quæ cineres decidunt in subjectam partem mediam, quæ in latere habet januam parvam, ea clauditur, si flamma nimis magna est, alioqui aperitur, fundum solidum habet. Insistit totum opificium tribus validis pedibus, & bicubitale est. Aliæ fornaces sunt extructæ suis locis, illis similes, sed absq;
C pedibus.

DE TABULIS ET *mensis.*

CAP. LIII.

VARIAS & diversas tabulas habere oportet, ligneas & lapideas: unam ligneam, in quam nudam cribrentur materiæ, aut chartæ substernantur: aliam, in quam mate-
D riæ ad compositionem Antidotorum disponantur. hæc tegmentum habeat, ne vel si abeundum, vel expectandum, alioqui materiæ confundantur, aut aliæ res extrinsecùs immisceantur. Non enim Pharmacopœus miscere simplicia ejusmodi debet, nisi Medici adsint. Tertia tabula ad materias decoctionum accipiendas. Lapidearum tabularum una cum lapide manuali ad terendos lapides preciosos destinata sit: altera ad penidia: tertia ad empla-
E stra, cerata. De mensis non possunt tradi præcepta certa: multis enim opus est, una in pharmacopolio, in qua materiæ ponderantur: altera, in qua dispensantur & reponuntur. hæc debet esse libera, ac singulis chartis impone aliquod grave, ac diligenter nota singula, ne confusio aliqua fiat, altera verò variis rebus instructa sit. Nam supra hanc pendeat instrumentum, rastro non multùm dissimile, in quo suspendantur lances, vascula ex orichalco,
F cochlearia parva, item duæ pyxides rotundæ, quibus funiculi altera crassiore, altera tenuiore dependeant. Item forfices aliquot, una magna & firma, qua herbæ inciduntur, reliquæ minores ad chartas & fila. In mensam collocata sit arcula, continens pondera minora omnis generis. In mensa sit foramen, per quod pecunia in cistulam subjectam demittatur. Sint & aliæ arculæ clausæ, in quibus res necessariæ & preciosæ contineantur. Consultum etiam est, omnia in librum referri, quæ venduntur, ut exacta septimana Pharmacopœus accepta

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

cum indice conferre possit. In laboratorio sit mensa munda, in quam penidium disponatur, rotulæ, morsuli, & alia ejusdem generis. Deinde alia mensa ad herbas necessaria est, nec sunt in terram projiciendæ, quod quidam faciunt, ne vel pedibus conculcentur, vel à canibus commingantur. Est & mensa opus, supra quam herbæ destillandæ cultris feriantur. reliquas omitto.

DE FORMIS.
CAP. LIV.

FORMÆ variæ sunt: aliæ ad animalia ex saccharo effingenda, quarum aliæ simplices sunt, aliæ duabus constant partibus, quæ imposita massa claudantur, & quod supervacaneum est, exprimunt: aliæ ad marcipanes: aliæ ad trochiscos ex metallo: aliæ ad ceram sigillatoriam, &c.

DE FINE MEDICAMENTORUM.
CAP. LV.

CAUSA efficiente expedita, ad finalem nobis perveniendum est. Est etenim certus medicamentorum finis, ut conferant vel ad necessitatem, vel ad ornatum: ad necessitatem quidem, ut sanitas vel constans conservetur, vel lapsa insensibiliter præservetur, vel sensibiliter lapsa restituatur. Ad ornatum verò, ut pulchritudo scilicet constans conservetur, vel destructa reficiatur. Quæ sanitatem conservant medicamenta, ejus naturæ similia esse debent, quæ conservanda est. Similia autem sunt temperata, quæ neque temperiem, neque compositionem, neque unionem immutant, cujusmodi sunt, quæ Medicis res non-naturales appellantur. Quæ verò præservant corpus

A medicamenta, ea partim similia, partim contraria esse decet. Præservatur nanque corpus partim conservando id, quod nondum est amissum, similibus: partim curando, quod est ablatum, contrariis. Verùm cùm nostrum institutum hoc loco non sit disserere de medicamentis sanitatem conservantibus, & præservantibus, (de his enim in nostra medicinæ syntaxi copiosè tractatum est) de iis tantùm, quæ sanitatem sensibiliter lapsam, sive intemperatura, sive

B mala compositio, sive unitas fuerit soluta, restituunt, agendum est. Sunt itaque, quæ sanitatem restituunt, medicamenta morbo contraria. Contraria enim contrariorum sunt remedia. Siquidem calida frigidis, frigida calidis, humida siccis, sicca humidis & putridis conferunt morbis. Sic quoque quæ aperiunt medicamenta, obstructis, quæ densant, rarefactis, quæ rarefaciunt, densatis, quæ dilatant, astrictis, quæ astrin-

C gunt, dilatatis auxiliantur: quæ detergunt, sordidis, quæ replent, cavis: quæ cicatricem inducunt, planis medentur ulceribus: item quæ attenuant, humoribus crassis, quæ incrassant, tenuibus, quæ incidunt, lentis, quæ abstergunt, viscosis, quæ evacuant, plenitudini, quę purgant, cacochymiæ sunt utilia. Quæ verò medicamenta sint calida, frigida, humida, sicca: item quæ aperientia, claudentia, astringentia, consolidantia, attenuantia, incrassantia, incidentia, abstergentia, & cætera, quæ tertiis agunt qualitatibus,

D (inter quæ ornantia quoque comprehendimus) libro secũdo sufficienter dictum est, ut pluribus, de his disserere sit supervacaneum. Porrò quantum unumquodque horum immutare debeat, & quando, & ubi, indicabit id nobis tum morbi quantitas, tum tempus & locus. Sed cùm hæc ad praxim potiùs quàm ad medicamentorum tractationem pertineant, hîc de medicamentorum causis finem faciemus.

FINIS LIBRI TERTII.

ANTIDOTARII GENERALIS LIBER IV.

DE MEDICAMENTORUM ACCIDENTIBUS.
CAP. I.

HACTENUS qua fieri potuit brevitate medicamẽtorum causas expedivimus, ut jam nihil aliud restare videatur, quàm ut eorum accidentia paucis discutiamus. Hîc autem acci-

E dentia vocantur, non ut in physicis, quæcunque præter subjecti corruptionem adesse vel abesse possunt, sed ea solum, quæ cùm effectus sint effectus, sub nullo causarum ordine continentur. Ex iis enim, quæ supra descripsimus, multa sunt, quæ ad accidentium classes referuntur, causarum tamen etiam rationem obtinent. Id in primis & secundis medicamentorum qualitatibus animadvertere licet. Quamvis enim substantiarum, quibus insunt, effectus existant, causæ tamen etiam sunt aliorum effectuum,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

effectuum, quos libro secundo, quantum tulit ipsa brevitas, exposuimus. Sunt hæc igitur accidentia, de quibus hoc libro sumus acturi: ex qualitatibus quidem color, odor, sapor, & consistentia: ex quantitate pondus & mensura, valor seu taxatio, & medicamentorum penuria seu defectus, & convenientium substitutio, quæ ἀντιβαλλόμενα vocant. Ex loci serie, collectio & repositio: ex tempore, collectio & duratio: ex situ, ordo & dispositio. Cùm hæc itaque Medicis negligenda non sint, de iis aliquid etiam scribendum est, ne quid huic Antidotario deesse videatur. Ad quid autem horum observatio conferat, satis ex eorum descriptione patebit. Rem igitur à coloribus exordiemur.

DE MEDICAMENTORUM coloribus.

CAP. II.

NIHIL equidem suapte natura colores efficiunt, quod ad tuendam sanitatem, aut depellendos morbos conducat. Non enim medicamenta coloribus, sed tactilibus qualitatibus humanum corpus immutant. Quæ causa est, ut colores ad medicamentorum accidentia, non autem causas, retulerimus. Cùm tamen ægrotantibus non iis solùm inserviendum sit, quæ sanitatem pollicentur, sed eorum etiam desiderio sæpè satisfaciendum: in hoc certè plurimum intentos decet esse Medicos, ut, quoad ejus fieri potest, medicamentis color inducatur, qui gratus sit ægrotantibus, vel quo saltem non offendantur. Fit enim sæpenumerò, ut vel solus color nauseam moveat, quod omni ratione præcavendum est, ne vel ægrotans medicamentum non excipiat, vel non retineat assumptum. Variis autem modis medicamenta colore magis grata redduntur. Aut enim lotione sordes, & ea, quæ colorem magis ingratum efficiunt, abstergimus: aut aliquorum immixtione color medicamentis inducitur, qui sit ægrotantibus acceptior. Coctura denique medicamentorum colores immutantur. Quædam enim igne magis albescunt, quædam fulva, vel rufa fiunt, tandemque nigerrima, de quibus suprà capite de coloratione satis actum est, ut ea de re non sit rursum instituenda tractatio. Cæterùm id hoc in loco maximè videtur esse discutiendum, ut Studiosi colorum differentias, & naturam intelligant. Non enim negligendum est, quod à coloribus sumitur judicium ad dignoscenda medicamenta, quæ nimirum sincera sint, & quæ vel tempore vitiata, vel hominum dolis adulterata esse conspiciantur. Differentias itaque Philosophi duas coloribus attribuerunt, ut simplicissimi colores existant albus & niger. Horum enim temperatura varios nasci colores existimarunt. Quòd

A autem Medici sola medicatione contenti non sint, sed quæcunque contemplantur, ad usum referant, non est ut hîc subtilius colorum causas investigemus: id nimirum Medico satis fuerit, si colores oblatos ipso visu discernere possit: quod certè magis usu, & conspectione frequenti, quam rationis discursu, vel philosophica disputatione consequimur. Non enim qui nunquam oculos aperuerit, quid vel viride sit, vel cæruleum, intelligit. B Tanta quoque est colorum varietas, ut propriis nominibus describi non possint, sed ab ipsis rebus coloratis sumendæ sint denominationes. Herbaceus enim color, aut croceus, nominatur non is solùm, qui croco, vel herbis inhæret, sed quicunque vel crocum, vel herbas referunt. Cùm itaque tot tamque varii colores Medicis simplicia perquirentibus offerantur, id certè fuerit meritò consultissimum, ut certis ii differentiis distinguantur, C ne quos confusio pariat errores. Sic ergo colorum genera constituere licet, album, nigrum, viridem, flavum, rubrum, & purpureum. Tot enim colores maximè conspiciuntur, ad quos reliqui omnes reduci possint. Etsi verò pallidum, & rufum addunt aliqui: cùm tamen color pallidus sub albo, rufusque sub rubro comprehendi possit, non videntur hi ab aliis esse distinguendi. Quod ad reliquos autem colores attinet, quorum infini- D tus penè numerus est, tales existunt, ut non propriis differentiis à se invicem, & modò descriptis, sed secundùm magis & minus solùm discrepent, quæ nimirum varietas visu meliùs discernitur, quàm verbis describi possit. Porrò non ad dignoscenda solùm simplicia, sed ad eorum præparationem colores à Medicis observantur. Coctura siquidem (ut suprà de medicamentorum coloratione dictum est) varios nanciscuntur medicamenta E colores. Utrùm verò medicamentorum vires ab ipsis eorum coloribus investigari possint, quæsitum est à multis. Cùm enim color hominum naturas ostendat, ut qui cæteris nigriores existunt, temperamento sint eò quoque calidiori: videtur eadem etiam medicamentorum esse ratio, ut quæ sunt alba, refrigerandi vim habeant, nigra verò calefaciendi. Sed cum contrarium in plurimis animadvertatur, non licet in rebus adeò du- F biis generalia constituere præcepta. Fortè tamen hac ratione compositorum vires ex coloribus agnosci possunt, ut unguenta lacteo colore ob cerussam refrigerandi facultatem habere colligas: viridia verò emplastra detergendi, quòd eum ab ærugine colorem maximè recipiant. Verùm (ut dictum est) incertum existit de hisce judicium, quòd non una sit ratio, qua medicamentis colores inducuntur.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

DE MEDICAMENTORUM odoribus.

CAP. III.

SI colorum in medicamentis habenda sit ratio, certè nec odores negligendi fuerint. Non enim graviter olentia cerebro solùm offensa sunt, stomachumque sæpenumerò subvertunt, & syncopen etiam interdum inferunt, cùm benè olentia spiritus animales, & vitales reficiant, naturæ nimirum acceptissima. Quæ causa est, ut non assumendis modò, sed extrinsecus admovendis ea subinde misceantur, quæ grato prædita sunt odore, de quibus suprà satis actum est in medicamentorum præparationibus. Cæterùm ut à se invicem simplicia dignoscantur, ut etiam quæ proba sunt, à vitiatis discerni possint, odores observari debent. Sunt enim, quæ cùm eodem colore prædita sint, non visu, sed olfactu dijudicantur. Varià quoque ratione medicamentorum colores ementiuntur, qui nempe fucus odoribus deprehenditur: cùm non sit perpetuò tutum, ut gustu medicamenta probentur.

PORRÒ quod ad medicamentorum vires attinet, eæ meliùs olfactu, quàm visu dignoscuntur. Naturæ siquidem accepta sunt, quæ gratum spirant odorem, ut eadem cerebrum, cor, & stomachum roborent. Quæ verò graviter olent, vires habent naturæ contrarias, ut modò dictum est: etsi quædam (ut castorium) fœtidissima, naturæ non sunt inimica. Quòd autem odorum differentiæ nec nominibus distinctæ sint, nec commodè verbis describi possint, dubium est & difficile, quod ab odoribus sumitur judicium, ad exquirendas medicamentorum facultates. Ab ipsis equidem saporibus odorum denominationes mutuantur, ut odores vel acerbi, vel austeri, vel dulces existant, atque adeò tot sint odorum, quot saporum differentiæ. Nequaquam tamen eadem est odorum natura, quæ & saporum, ut iisdem nominibus participare debeant. Quis enim salsedinem, quis amarorem unquam odorando perceperit? At si tamen id ita intelligendum esse velis, ut rerum salsarum, acrium, vel amararum odores iis vocibus ideò nuncupentur, non quòd vel salsi, vel amari sint, sed quòd earum rerum odores existant, nil equidem morer, si res ita se habet: verùm longè diversum animadvertere licet, cùm amara sit majorana, libanotis, hyssopus, & absynthium, amara item sit cicuta, cùm horum tamen odores sint multò diversissimi. Consultissimum itaque fuerit, ut singulorum simplicium odores diligenter observentur. Hæc autem olfacientibus occurrunt maximè, pueris etiam notissima, ut vel grati, vel ingrati sint odores. An verò vel acutus odor sit, vel obtusus, non facilè quivis discer-

A nere possit. Acutus nimirum odor est, qui citò cerebrum ferit, eò facilè tenui substantia penetrans. Obtusus verò cerebrum quidem attingit, sed non id irritat. Frigiditatis hic index est, ille verò caloris: intermedii mediam quoque rerum temperaturam indicant, ut quæ suavem spirant odorem, calore sint prædita temperato. Non qui tamen gratus est odor, idem ob id suavis existit, cùm plurima, quæ suapte natura benè olent, multis adversa sint.
B Multi namque moschi offenduntur odore, qui tamen inter cæteros meritò censetur esse gratissimus. Causa nimirum hæc fuerit, quòd subtilissimè fragret, ut cerebrum calidius, tenuesque spiritus nimis conturbet. Quæ verò grata sunt olfacientibus, & ita quidem, ut levi quadam dulcedine cerebrum oblectent, nulloque vigoris excessu molesta sint, hæc apprimè suavia nominantur, quòd omnibus arrideant. Talia sunt rosæ, viola martia, verba-
C sculum, & similia, quæ nec quantitate, nec diù olfaciendo fastidium pariunt. A' pinguibus & maximè calefactis odor emanat, quem fortè non absurdè vocaverit aliquis exhalationem, quòd adeò crassus aliquando sit, ut effumare conspiciatur. Sunt, qui panis recentis olfactu vitam ad aliquos dies protraxerint. Nemo certè nutriendi vim odoribus adscripserit, nisi fortè odoris nomine res odoratæ intelligantur, non quidem unde prodit, sed
D quibus inest odor. Cùm enim suffitus olfactu percipiantur, fit, ut inter odores numerentur. Odor itaque è pinguibus promanans, etsi suapte natura nec ingratus est, nec vigoris excessu vellicat, non ideò tamen suavis est nominandus, cùm solis esurientibus, nec iis quidem omnibus arrideat. Hic etiam temperatus est, & inter suavem & obtusum continetur. E' putridis rebus, & acidis odores quoque varii prodeunt, qui suas pro rebus sub-
E jectis differentias sortiuntur. Alia quoque sunt odorum genera, quorum descriptiones ex natura saporum desumendæ sunt. De his ergo non est ut agamus ampliùs, cùm ex sequenti capite, si quid in his desideretur, sumi possit.

DE MEDICAMENTORUM saporibus.

CAP. IV.

F SAPORES non ad alimentorum gratiam solummodò requiruntur, sed Medicis eo quoque nomine diligenter observandi sunt, ut & medicamenta dignoscantur, & medicamenta, quæ assumenda præscribuntur, gratiora sint ægrotantibus. Non enim satis est, si medicamentum vires, quas oporteat, habuerit, sed in id intentum esse decet, ut id finem suum assequatur. Cùm itaque multa sint, quibus medicamentorum actio vel inhibetur, vel adjuvatur, eorum quoque ratio medi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

medicinam facturis habenda est. Non ejus ergo parvi refert, quo sint medicamenta sapore, si vel assumenda, vel ori admovenda sint. Ventriculus enim si quid aspernetur, id protinus evomere contendit: quæ verò grata sunt, ea suo continet amplexu.

A

CÆTERÙM qua ratione grati sapores medicamentis inducendi sint, suprà suo loco dictum est, ut ea tractatio nunc non videatur esse repetenda. Quoniam verò sapores ad dignoscenda medicamenta, & eorum examen exequendum, certius præbent judicium, quàm vel colores, vel odores, ob id eorum differentias Medici diligentiâ quoque majori descripserunt, & hoc eò maximè, quòd gustus reliquis sensibus medicamentorum vires manifestiùs edoceat. Cùm itaque saporum discrimina vel pueris etiam notissima sint, & propriis distincta nominibus, non abs re fuerit, si paucis ea, quæ notatu digna esse videntur, exponamus. Tres ergo saporum gradus à Medicis constituuntur, quorum primus eos continet sapores, qui è tenui substantia promanant: alter eorum est, quos crassa teneraque substantia producit: tertius odor sapores comprehendit, quibus natura quodammodò media est inter tenuem & crassum. Saporum tenuissimus acer est, hinc acidus, cui proximus est pinguis. Terrestrium verò crassissimus est acerbus, quem cæteri duo subsequuntur, amarus & insipidus. At salsus, austerus & dulcis, partim crassi, partimque tenues esse censentur. Ut autem saporum natura meliùs intelligatur, duo sunt in iis consideranda: materia nimirum (quæ Medicis substantia nominatur) & forma: de quibus aliquid in præsentiarum agemus. Ad formam primæ qualitates, maximè verò calor & frigus referuntur, quarum ratione sapores etiam à se invicem distinguuntur, ut paulò pòst edocebimus. Hæc verò forma in subjectis consistit, inter se plurimùm quoque differentibus. Tres enim (ut modò dictum est) materiæ respectu saporum gradus existunt, & in unoquoque gradu tria quoque saporum discrimina licet animadvertere. Substantiarum itaque respectu sapores ita distinguuntur, ut qui in tenui materia consistunt, ignem, aut aërem: qui verò in crassa, terram & aquam referant: qui medium in hisce locum obtinent, eorum, qui prima classe continentur, subtilissimarum partium est acer, ut & substantiæ, & virium respectu (de quibus infrà dicetur) igneus meritò sit nominandus: est enim adeò subtili substantia, ut & linguam quovis sapore vehementiùs feriat, & in abditissimas corporis partes magna vi penetret. Acidus enim sapor partium tenuitate linguam pungit, partesque, quas contigerit, facillimè permeat, nullo tamen caloris adjumento, cùm (ut infrà dicetur) frigida sint acida, quo nimirum ab acribus differunt. Pinguis autem sapor tenui quidem substantia est, quæ tamen non sicca,

B

Saporum gradus.

C

D

E

Acer.

F

Acidus.

Pinguis.

sed humida sit: quæ videlicet causa est, ut non æquè, ut acida, penetret, cumque calorem sequatur temperatum, linguam magis oblinit ac demulcet, quàm aliqua ferat acrimonia. Proximus pingui dulcis est, ut qui gustum non modò non offendat, sed sua voluptate potiùs oblectet. In hoc verò differunt, quòd humiditas dulcium sit aquea, sed pinguium aërea: quò fit, ut non sapor pinguis, sed dulcis ad mediam saporum classem referatur. Aquea quoque saporibus austeris humiditas inest, nullo contemperata calore: quò fit, ut hi sapores crudi nominentur, quòd in fructibus immaturis maximè percipiantur. Cæterùm partes etiam terrenas quadantenus obtinent, cùm linguam asperitate quadam contrahant. Salsus autem sapor aquea simul & terrena constat substantia. Linguam enim non caloris acrimonia, sed substantiæ asperitate mordicat, raditque siccando: nonnihil tamen humiditatis obtinet, quæ gustum quodammodò diffundit, ut salsus sapor inter dulcem & amarum substantiâ medius existat. Aqueus enim magis quàm amarus est, & terrenus magis quàm dulcis: quò fit, ut nec æquè gratus sit, ut dulcis: nec ingratus adeò, ut amarus.

Dulcis.

Austerus.

Salsus.

INTER sapores insipidus etiam numeratur, etsi saporis privatio magis est, quàm sapor: ob id nimirum, quòd inter saporum differentias plurimùm occurrat. Neque verò simplex est saporis privatio. Gustum enim exigua quadam ratione afficit, quæ non adeò tamen evidens est, ut aliæ saporum differentiæ. Cæterùm quòd sapor hic non terrenis solùm, sed aqueis etiam maximè rebus insit, ejus natura non ita facilè describi potest. Quibusdam enim terrestris esse videtur, cùm existiment alii, non terream hanc esse vim, sed aqueam: quod equidem magis est rationi consentaneum. Nihil enim est, quod magis quàm aqua sapores obtundat, & si fortè terrena quæpiam sapore sint insipido, non id terrenis, sed aqueis partibus fuerit adscribendum: siquidem ignis & terra, ut extrema sunt elementa, vires quoque præ cæteris obtinent magis conspicuas, & quæ sensus nostros non leviter afficiant. Ne tamen à viris certè gravissimis constitutos saporum ordines immutasse videremur, saporem hunc inter eos reduximus, quorum terrena censetur esse substantia: licèt id quoque paucis annotaverimus, quod hanc impugnare possit opinionem, eo solùm nomine, ut studiosi, quam vellent, sententiam sequerentur, & vel ad terrenos saporem hunc referrent, vel ei salsum substituerent, quem etiam Galenus terrenum vocat: eum videlicet libro 4. de Simplicium medicamentorum facultatibus amaro conferens. Amarus autem sapor citra controversiam in terrena substantia consistere creditur. Licèt enim manifesta polleat incidendi facultate, ut Ga-

Insipidus.

Amarus.

gg

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

lenus amara dulcibus tenuiora censuerit esse: substantia tamen, cui vis hæc inest, terrestris existit, quam calor & adussit & extenuavit: quæ causa nimirum est, ut amara gustui sint adversissima, linguamque non feriant modò velut acria, sed radant etiam, ac mordicent. *Acerbus.* Acerbi denique sapores & viribus & substantia maximè terrestres existunt. Linguam enim asperitate quàm molestissima coarctant & constringunt. Hæc sunt, quæ nobis de materia saporum exponenda esse videbantur.

Alia saporũ divisio. Porrò secundùm formam sapores etiam distinguuntur: tribus nimirum gradibus, quorum primus calidos, alter frigidos, tertius eos continet sapores, qui viribus utrisque quadam temperatura participant. Saporum itaque calidissimus acer est, hinc amarus, deinde salsus. Frigidissimus verò est acerbus, quem alii duo subsequuntur, austerus & acidus. Dulcis autem, pinguis & insipidus, calore & frigore quodammodò temperati sunt, ea tamen ratione, ut ad calorem dulcis & pinguis; ad frigiditatem insipidus magis deflectat.

Saporum generatio. Cæterùm quòd ad saporum naturam & vires intelligendas, causarum expositio, qua videlicet ex se invicem ratione sapores generentur, non parum conducat, ea de re paucis aliquid etiam ostendemus. Quæcunque saporem obtinent, ex quatuor elementis composita sunt. Pro varia ergo colorum mixtione, variæ saporum differentiæ oriuntur. Posita itaque materia (quæ terrenum quidpiam existat, nullo quidem prædītum sapore, sed quod quosvis suscipere possit) calor, frigus & humiditas suas ita vires exerunt, ut frigore citra humiditatem acerbus sapor nascatur, quem Galenus ceu reliquorum materiam proponit libro suprà citato, saporum generationem expositurus. Sin verò frigiditas terrenum id elaboret, humiditatis adminiculo, saporem profert austerum, acidum & insipidum: hoc tamen discrimine, ut si vincat humiditas, & terrenas partes, & frigiditatem, sapor nascatur insipidus: si partes sint aquæ & terræ portiones, ut frigiditas non obtusa humore, suas in subjectam materiam vires exerat, austerus prodit sapor, vel acidus: hic quidem, si humiditas fuerit aërea; ille verò, si crassa fuerit, & aquea. Calore cruda maturescunt. At varia est caloris operatio. Nam vel coquit, vel si modum excedat, etiam adurit. Quamobrem si calor materiam offendat, multa fusam humiditate, dulcem producit saporem, aut pinguem: hunc, si fuerit humiditas aërea; illum verò, si aquea fuerit. At calor, si terrenas partes adusserit, salsum generat, aut amarum. Salsus equidem fit, si partes adustæ aqueo humore quodammodò temperentur, quod in amaro sapore non contingit. Denique, si calor terrenum id subjectum tenui temperatum humiditate non quidem adusserit, sed ita & ex- A tenuarit, & calefecerit, ut & ejus tenuissima sit substantia, & caloris vires in ea summæ conspiciantur, sapor acris emanat. Hæc itaque dicta sint de saporum causis, & eorundem generatione.

Quis verò sit eorum usus, nondum satis expositum est, ut id nobis sit nunc etiam paucis discutiendum. *Saporum usus.* Ad dignoscenda medicamenta, & eorum examen exequendum, sapores Medicis observandos esse, jam di- B ctum est. Ad gratiam medicamentis conciliandam, varia quoque est saporum præparatio, de qua non est ut quicquam scribamus amplius. Ut autem medicamentorum vires expiscemur, hic maximus est saporum usus. Hinc enim judicium desumitur nec difficile, nec incertum, quibus videlicet viribus polleant medicamenta. Cùm enim pro varia primarum qualitatum mixtione, saporum differentiæ nascantur (ut modò satis apertè C docuimus) rationi certè consentaneum est, certis pollere viribus sapores unosquosque. Licet autem hoc libro nobis nequaquam sit propositum, ut medicamentorum vires ostendamus; (id siquidem libro secundo satis, ut arbitror, apertè discussum est:) hoc ipsum tamen saporum tractatio poscit, ut hic eorum usus etiam exponatur. Cæterùm quòd superioribus libris medicamentorum causas edocuerimus, & liber hic dicatus sit acciden- D tibus, ea solùm de saporibus describenda sunt, quorum respectu sapores non causæ sunt, sed accidentia. Quamvis itaque de saporum viribus hic aliqua proponamus, ea tamen ita sunt intelligenda, non quòd sapores talia quæpiam efficiant, sed quòd earum virium indices existant. Quamobrem cùm acria & acida tenuium partium esse dixerimus, constat his inesse vires, ut viscerum obstructiones solvere possint. Quòd verò pinguem in- E ter eos retulerimus, quorum tenuis est substantia, vis hæc ei meritò quoque videtur esse tribuenda. Verùm quæ pinguia sunt, adeò non incidere novimus, ut viscera potiùs offerciant, quàm eorum tollant obstructiones. Id ergo fuerit hac in parte diligenter observandum, quam videlicet ob causam pinguis inter tenues, & amarus inter crassos sapores reducatur. cùm hoc ad solvendas viscerum obstructiones etiam utamur; at illo F minimè. Causa proculdubiò fuerit hæc, quòd licet pinguis sapor minùs terrena constet substantia, quàm sapor amarus, calorem tamen tantum non habeat, ut in abditas corporis partes æquè ac amarus deduci possit. Hanc quæstionem multis utrinque rationibus discutere possemus, nisi servanda brevitas id ipsum hoc in loco dissuaderet. Porrò vires attenuantium suprà libro secundo descripsimus; proprio nimirum capite: sigillatim verò, cùm de iis ageremus, quæ menses movent: de diureticis item & discutientibus.

Contrarias

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Contrarias attenuantibus vires habent, quicunque sapores in crassa subsistunt materia. Nam vel incrassant, vel adstringunt: indurant austerus & insipidus: adstringunt vehementer quidem acerbus, & leviter salsus & austerus. De incrassantibus & indurantibus suprà propriis actum est capitibus. Adstringentium vires capite repellentibus dicato sunt expositæ. Pinguium vires emplasticæ sunt, quas suo quoque capite discussimus. Ad nutriendum verò pinguia maximè conducunt, quæ tamen facultas ad victus rationem refertur, ut ea nobis in hoc Antidotario non fuerit exponenda. Denique cùm laxant & rarefaciant dulcia, satis eorum vires suprà descriptæ sunt. Alias medicamentorum facultates libro jam aliquoties citato exposuimus, additis etiam earum notis à saporibus desumptis, ut nunc pluribus de iis agendum non sit. Hæc saltem paucis in hunc locum referre voluimus, ut hic saporum usus Studiosis esset manifestior. Licèt enim sapores inter accidentia numerentur, nec propriis viribus morbos oppugnent, Medicis tamen in id plurimum conducunt, quòd (ut modò demonstravimus) virium in medicamentis exquirendarum indices existant.

DE TACTILIBUS *qualitatibus*.

CAP. V.

De primis, secundis & tertiis medicamentorum qualitatibus (quas ob id tactiles appellant, quòd tactu percipiantur) suprà libro secundo egimus. Eas tamen nunc ita discussimus, ut de iis agendi copiosiùs nobis nunc occasio non contemnenda supersit. Cùm enim medicamentorum accidentia, quibus ipsa dignoscuntur, aut eorum vires exponuntur, hoc libro discutienda sumpserimus, de his etiam meritò fuerit aliquid hac ipsa ratione tractandum: qua videlicet non causæ sunt, sed causas suis utique notis patefaciunt. Siquidem ad agnoscenda simplicia, non coloribus solùm, odoribus, aut saporibus indicia sumuntur, sed ab his etiam qualitatibus, ut ab ipsa quoque forma & figura, de quibus hoc & sequenti capitibus agere constituimus. Qualitates itaque tactiles hæ sunt, caliditas, frigiditas, siccitas, & humiditas: quæ quidem primæ vocantur, quòd ex eis reliquæ prodeant. Pro varia namque primarum qualitatum mixtione, varias quoque corpora differentias nanciscuntur: ut nimirum dura, vel mollia sint: crassa, vel tenuia: densa, vel rara: gravia, vel levia: lenta, vel friabilia: denique vel levia, vel aspera. tot enim maximè tactilium qualitatum discrimina Medicis observantur, quæ nobis sigillatim & brevibus exponenda sunt. Quod ad frigiditatem & caliditatem attinet, qualitates certè sunt effectu potiùs ipso & experientia, quàm subito tactus indicio, dignoscendæ. Cùm enim ceteræ qualitates actu tales existant, ut quamprimùm continguntur, hoc ipso sensu semetipsas patefaciant; calor tamen & frigiditas medicamentorum tactu non priùs percipiuntur, quàm calore nostro fuerint in actum reducta. Siquidem potestate, non actu medicamentis dicuntur inesse, nisi cùm (ut modò dictum est) suos etiam exerunt effectus. Non possunt ergo medicamenta qualitatibus hisce dignosci, quòd (si tactum consulas) omnia penè sint eodem modo disposita, pro varia temporum constitutione. Siquidem frigida sunt non ea solùm, quibus refrigerandi vis inest, sed quæ calore sunt etiam vehementissimo. Licèt autem caliditate medicamenta, vel frigiditate tum demùm dignoscantur, ubi suis se viribus exeruerint, non ideò tamen causarum indices existunt, cùm eas subsequantur: indicia verò medicamentorum usum præcedere debeant. Verum hæc fortè subtiliùs quàm res proposita postulaverit. Humiditas itaque & siccitas, cùm actu, non sola potestate rebus insint, ipso statim tactu medicamentorum differentias exponunt, quibus ea inter se dignoscantur. Fit equidem interdum, ut quæ reverà sunt humida, si congelentur, tactui sicca videantur. Hoc tamen in medicamentis rarissimè contingit. Quod si quando contingat, facilè congelatum à sicco distinguitur. Cæterùm hoc in loco humida vocantur, non (ut suprà) quæ vim habent humectandi, sed quæ proprio termino contineri nequeunt: quò fit, ut vasculis excipiantur. Siquidem multa potestate sint humida, quæ sicca tamen sunt actu. Liquida igitur forsan magis propriè nominentur. Idem quoque de siccitate judicium esto. Multa namque liquida sunt actu, quibus exiccandi vis inest. Sicca verò dicuntur, non quæ talia sunt facultate, sed quæ proprio termino continentur. Congelata quidem proprio termino contineri videntur, quòd in seipsis, non autem extrinsecùs contineantur. Verùm terminus hic eis proprius non est: quò fit, ut levi calore dissolvantur, atque ita quæ suapte natura consistere videbantur, subitò diffluant. Sunt itaque sicca (certioris doctrinæ gratiâ) non ea solùm, quæ si vasculis exerantur, non diffluunt: hoc tamen pulveribus contingit, etiam siccissimis: licet quodammodò tamen consistant; sed quæ linteaminibus obspersa madorem eis nullum conciliant. Dura sunt autem, quæ digitis pressa, non cedunt. Pulsa siquidem cedunt etiam durissima. Quam ob causam vox hæc (pressa) definitioni videtur addenda esse, ut res, quid sit, faciliùs intelligatur. *Durum.*

Quæ verò cedunt, mollia nominantur. Verùm nec id satis esse judicaverim. Siquidem liquida digitis etiam pressa cedunt, quæ tamen mollia non sunt: nisi vox ea largiùs, *Molle.*

atque adeò impropriè sumatur. Dictis ergo id addi poterit, ut molle dicatur, quod digitis pressum cedit, nec iis amotis denuò coalescit. *Crassum.* Crassum autem vocant (παχυμερὲς Græcis dictum) quod teri quidem potest, verùm difficillimè. Contrarium huic, quod leviter in pulverem redigitur: *Tenue.* (tenue vocant, seu λεπτομερές.) Hæc quidem descriptio duris solummodò competit corporibus. Cùm tamen hæ voces liquidis etiam attribuantur, alia quoque ratione crassum & tenue definienda sunt. Liquida namque nequaquam conteruntur. Quamobrem liquores crassi nominentur, quorum guttæ consistunt: tenues verò, quorum guttæ citò diffunduntur. Tenues etiam vocantur, qui partibus constant subtilibus, ut quamprimùm evanescant. *Densum.* Densum est, quod partes ita contractas habet, ut nullo distinctæ sint interstitio. Poros nominant, seu meatus, ea corporum spaciola, quibus eorum partes à se invicem secernuntur. Quod itaque poris constat magnis, aut exilibus & multis, rarum *Rarum.* nominatur: densum verò, siquidem iis destituatur. Cæterùm id in hisce fuerit observandum, ut hoc ipsum destitui privationem denotet, non simplicem negationem: quod discrimen è Dialecticis discendum est, ne res non integrè intellecta confusionem & homonymiam pariat. Novimus enim aquam poris etiam carere, cùm tamen densa non sint appellanda. Poris itaque destitui dicuntur, quibus talis est substantia, ut si poros non habeat, porosa tamen esse possit. Talia sunt, quæ solidam habent substantiam. Liquida namque poros admittere non possunt, cùm partes eorum consistere nequeant, sed in seipsas subitò confluant: quò fit, ut spacium inter eas constitui non possit. Cùm itaque liquida porosa non sint, hoc est, talia, ut poros suscipere queant, nec ipsa quidem poris propriè destitui dicuntur: quò fit, ut nec densa nominari debeant, nisi quis impropriè vocem hanc eis attribuere velit. Possent ad hanc rem utrinque proponi multa, quibus ea vel confirmari sententia possit, vel impugnari, quale hoc est, quod in aqua violenter agitata conspicitur. Cùm enim spumam concipit ex aëre, qui aqua immiscetur, porosa fortè judicari possit: sed subtilis hæc disputatio movenda quidem hoc loco fuit, non autem expedienda, ne constitutos brevitatis *Grave.* limites egrederemur. Grave corpus appellatur, quod exigua moli magni ponderis est. *Leve.* Leve, quod vice versa pondus exhibet exiguum, etsi mole sit amplissima. Physicis hæ qualitates alio modo definiuntur. Gravia siquidem vocant, quæ deorsum vergunt: levia verò, quæ sursum feruntur. Verùm hæ descriptiones licèt verissimæ sint, hoc tamen loco nihil juvant. Nullum enim nobis medicamentum offertur, quod suapte natura sursum ten-

A dat, sed omnia ponderis aliquid habent: quò fit, ut hîc levia vocentur, non quæ simpliciter talia sunt, sed quæ minùs gravia cæteris existunt. Cæterùm de gravitate meritò fortè dubitare liceat, sit'ne tactilis qualitas, an non? cùm solo visu discerni posse videatur; nec contingendo, sed sustinendo gravitatem percipiamus. Verùm & hoc ea de causa, quam modò exposuimus, dimittere cogimur. Lenta *Lenta.* B nominantur, quorum partes adeò glutinosæ sunt, & ita sibi invicem adhærescunt, ut nec flexa frangantur, nec pressa dissiliant. Friabilia verò sunt hisce contraria, quæ vel digitis etiam leviter compressa in pulverem statim discerpuntur. *Friabile.*

Porrò quibusdam placet, ut liquida, quæ viscosa sunt, vel digitis, glutinis instar, implicentur, aut diducta difficulter dissolvantur, & in longitudinem extendantur. C Placet, inquam, aliquibus, ut talia lenta quoque nuncupentur: quod nec improbaverim, cùm parvi referat, qua voce describatur unumquodque, modò res homonymiâ non involvantur. Lentum tamen friabili contrarium esse constat, ut unum debeat esse genus utrisque, nec possit extra id utralibet pars evagari. Cùm itaque friabilia solidis competant, lenta quoque solida solummodò propriè videntur esse nominanda. Quòd si vox hæc adeò latè patet, ut viscosa quæque com- D plectatur, atque adeò liquidis etiam conveniat: alia voce contrarium fuerit denominandum, qua videlicet ii liquores exprimantur, qui lenti non sunt. Duabus itaque vocibus res etiam diversas designantibus unica contrariabitur: quod inconveniens facilè vitabitur, si liquida viscosa, vel alia quapiam voce, non autem lenta nuncupentur. Sed in his diutiùs fortè moramur, quàm deceat. Asperum denique dicitur, quod tactum sua *Asperum.* E lædit inæqualitate, seu quod contactas partes quodammodò radit & exulcerat. Quod autem nihil ejusmodi continet, quo tactus offendatur, leve dicitur. *Leve.*

Hæ sunt ferè tactilium qualitatum differentiæ, quas in medicamentis vel compositis, vel simplicibus examinandis observant Medici. Nunc verò ut ad exquirendas medicamentorum vires, ab hisce qualitatibus indicia sumantur, nondum satis (ut existi- F mo) liquet. De primis qualitatibus hoc initio hujus capitis adnotavimus, eas nempe non subitò, si tactu percipiantur ea quibus insunt subjecta, proferri, quin priùs in actum redigantur. A primis ergo qualitatibus nil certò colligere licet, an medicamenta vel calefaciendi, vel exiccandi, vel humectandi vires habeant: cùm multa potestate contrarias habeant qualitates iis, quas actu exhibent. Utplurimùm tamen ad humectandum liquidis, & ad siccandum siccis utimur, ut quandoque tactus ipse qualitates etiam has ostendat. Quod

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Quod ad reliquas autem tactilium qualitatum differentias attinet, nullum omninò, vel certè leviſſimum de medicamentorum viribus judicium ſubminiſtrant. Voces equidem ipſæ rerum, quibus tribuuntur, vires denotare videntur, ut quæ craſſa ſunt, incraſſandi vim habeant, quæ mollia, molliendi, quæ ſunt aſpera, tergendi, & cæteræ pariter tactilium differentiæ. Verùm quàm tuta ſit de hiſce conjectura, ii noverunt, qui hæc diligentiùs examinaverint.

DE FORMA ET FIGUra medicamentorum.

CAP. VI.

HACTENUS eas expedivimus qualitates, quæ certis percipiuntur ſenſibus; viſu nimirum, olfactu, guſtu & tactu: nunc nobis de figura & forma medicamentorum aliquid eſt exponendum, quæ videlicet qualitates non dictorum ſenſuum aliquo, ſed pluribus percipiuntur. Viſu ſiquidem & tactu cognoſcere liceat, quæ figura ſit, vel forma medicamentorum: licet hæ qualitates propria non ſint horum ſenſuum objecta: per accidens enim, reſpectu nimirum coloris, formæ rerum, & figuræ conſpiciuntur: & corpora non ſunt figurarum, aut formarum reſpectu tangibilia. Cæterùm hìc forma non eſt ipſa rei per ſe ſubſiſtens ſubſtantia, quam ſuprà diximus facultatem, & cauſam eorum effectuum eſſe, quos in cauſarum expoſitione ſuprà deſcripſimus; ſed accidens eſt, effectus videlicet formæ ſubſtantialis, & externa quædam ſpecies, non ratione, ſed modò dictis ſenſibus percipienda. Verum diſcrimen inter formam & figuram hìc obſervari decet. Eſt enim utraque ſpecies quædam externa. Differunt hac ergo ratione, veluti ſuperficies à toto corpore differt. Siquidem figura profunditate, non autem forma deſtituitur, ut plures figuræ formam efficiant, veluti totum ſuis conſtituitur partibus. Ad ſimplicium itaque dignotionem, figurarum & formarum diſcrimina ſedulò ſunt expendenda. Quòd autem tot ſint formarum & figurarum differentiæ, ut paucis generibus comprehendi non poſſint, & hæc indiſcreta multitudo meliùs experientia & exercitio frequenti, quàm longa deſcriptione cognoſcatur, non eſt ut in hiſce diutiùs evagemur. Hoc ſaltèm exempli loco dixiſſe ſufficiat: in ſimplicibus exquirendis has maximè figuras animadverti, circularem, oblongam, variè diſſectam, variis item angulis extuberantem, latam, &c. Formæ verò partibus animalium maximè deſcribuntur, ut oculo bovis, auricula muris, canum teſticulis, cauda ſcorpionis, hirci lingua, dente leonis, & ſimilibus. Qui plures habere volet formarum & figurarum differentias, herbarum deſcriptiones conſulat. Hic itaque præcipuus eſt uſus formarum A & figurarum, ut Medici ſimplicia maximè dignoſcant. In compoſitis enim raro à forma, vel figura judicium ſumitur, quòd pro cujuslibet artificis arbitrio, varias medicamenta formas nanciſcantur, quibus ſuam pharmacopœi probent induſtriam. Sunt autem, qui præter hanc formarum & figurarum utilitatem, aliam excogitare tentaverint, ad vires videlicet medicamentorum inveſtigandas. In herbis enim id uſuvenire contendunt, ut qui foliis conſtent B latioribus, refrigerandi facultate polleant; quæ verò follicula proferant tenuiſſima, calefaciendi; quæ ſpinis & aculeis munita ſint, incidendi: quà fit, ut etiam plebejis carduus benedictus adverſùm lateris dolores valere putetur. De cæteris ſimilia quoq; venditant. Verùm in hiſce fallacius eſt judicium, quàm ut generalibus præceptis certò comprehendi poſſit.

C DE PONDERIBUS ET menſuris medicamentorum.

CAP. VII.

ALIA ſeries accidentium, quæ Medicis obſervanda veniunt, eſt quantitas. Hæc enim per ſe nihil agit, quò Medicus vel ſanitatem tueri, vel amiſſam evocare poſſit: quæ cauſa eſt, ut nec inter cauſas numeranda fuerit. D Licèt autem, ut ſuum medicamenta finem aſſequantur, certa ſit quantitas conſtituenda, nec quidvis qualibet menſura ſuos exerat effectus; hoc ipſum tamen quantitati non eſt adſcribendum, ſed rebus ipſis, quæ certa quantitate comprehenduntur. Nam ſi rhabarbarum drachmæ unius pondere purget, dubium non eſt, quin duarum menſura magis ſit purgaturum: nequaquam tamen hæc ipſa doſis cauſa purgationis ſtatui debet, ſed inſita E rhabarbaro facultas. Nam ſi duodecim exhibueris uncias, nequaquam operabuntur, niſi res ipſa, quæ tanto pondere menſuratur, eam vim habeat, qua purgari poſſit. Hac eadem ratione refutatur eorum inſcitia, qui venena quædam ſola quantitate lethalia eſſe judicant. Licèt enim clarioris doctrinæ gratia phraſim hanc retineri poſſe concedamus, ut alia ſimpliciter, alia verò quantitate mortem inferre ſtatuantur; nequaquam tamen hoc ita fuerit inF telligendum, atque ſi quantitas ipſa per ſe lethalis exiſtat, ſed quòd idipſum, cui quantitas adſcribitur, majores habeat vires, quàm ſi vel dimidiam, vel decimam ejus partem exhibueris. Ut igitur medicamentorum vires certo fine contineantur, ne vel evagentur ulteriùs, quàm conveniat, vel ſcopum ſibi propoſitum non contingant, pro variis uniuſcujuſque viribus certa quantitate, quæ vel pondere, vel menſura circumſcribitur, exhibenda ſunt. Pondera autem, quibus hodie Medici utuntur, hæc ſunt:

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

GRANUM, σπέρμον, minimum pondus est quo utimur. ſumimus autem grana piperis albi, ſi alia pondera deſunt, quorum viginti ſcrupulum, ſexaginta drachmam conſtituunt, atque ejus hæc eſt nota, G.

OBOLUS, ὀβολὸς, pendet grana decem, ſeu ſcrupulum dimidium. Sic autem ſcribitur, ∽.

SCRUPULUS, γράμμα, pendet obolos duos, ſeu grana viginti. Sic notatur ∋.

DRACHMA, δραχμὴ ἢ ὁλκὴ, pendet grana ſexaginta, ſeu ſcrupulos tres: & eſt octava pars unciæ. Hujus eſt nota ʒ.

Aureus Arabum & denarius Romanus pendet drachmam unam, & inſuper ſeptimam ejus partem, unde ſeptem denarii, vel aurei conſtituunt unciam. Sic notatur X.

UNCIA, οὐγκία, duodecima pars libræ, conſtat drachmis octo, denariis ſeptem: talis eſt nota ℥.

SEMIS, vel ſemiſſis, id eſt, dimidium. ſic ſcribitur ß.

SESCUNCIA, ſeu ſeſcunx, uncia una & ſemis. ſic notatur ℥ j ß.

SEXTANS, duæ unciæ. ℥ ij.

QUADRANS, tres unciæ. ℥ iij. vel q̃d.

TRIENS, quatuor unciæ, quarta pars aſſis.

QUINCUNX, unciæ quinque.

SEPTUNX, unciæ ſeptem.

BES, vel beſſis, quaſi bis triens, unciæ octo.

DODRANS, unciæ novem.

DEUNX, unciæ undecim.

AS, vel aſſis, unciæ duodecim, ſeu libra.

LIBRA, λίτρα, duplex eſt: publica, ſeu civilis, & Medicinalis. Medicinalis, quæ & Romana, & As, duodecim uncias pendet: & hæc eſt officinis uſitata. Civilis ſeu publica, pendet uncias ſedecim: libræ autem hæc eſt nota ℔.

MARCA continet uncias octo, ſeu ſedecim lotones, & his utuntur aurifabri.

ANA idem poteſt, quod ſingulorum tantundem, vel partes æquas, cujus nota eſt, ana.

HÆC autem ſunt pondera, quibus Medici & Pharmacopœi hodie communiter utuntur, quæ his in promptu eſſe debent, ne deficiente uno quid Pharmacopœum remoretur.

QUOD ad menſuras attinet, ſunt vel liquidorum, vel aridorum, vel herbarum, florum, radicum & leguminum.

ARIDORUM menſura eſt.

MANIPULUS, qui dicitur faſciculus herbarum, aut ſimilium, qui manu comprehendi poteſt: ſic ſcribitur, M.

PUGILLUS, fit digitis ſimul in extremitate compreſſis: nota ejus eſt, P.

LIQUIDORUM verò menſura eſt.

LIBRA civilis, ſeu publica, quæ pendet uncias ſedecim.

HEMINA Italica, eſt dimidius ſextarius Atticus, & pendet uncias menſurales novem: tantundem quoque pendet cotyla Attica. Cotyla Italica eſt libra menſuralis, ſeu duodecim unciæ.

SEXTARIUS Atticus continet duas heminas, ſeu uncias decem & octo.

CHŒNIX, ſextarii duo.

CHUS, chœnices duo.

CONGIUS, ſive choa, ſex ſextarios continet.

BICONGIUS, duodecim ſextarios.

TRICONGIUS, octodecim ſextarios.

SED hæc de ponderibus & menſuris ſufficiant.

DE VALORE, SEU taxatione.

CAP. IIX.

SÆPENUMERÒ contingere ſolet, ut Pharmacopœi unum idemque medicamentum variè diſtrahant. Alius enim minori, alius majori precio rem ſuam venditat: unde cives multoties decipiuntur. Interdum etiam accidit, ut in conſcribendis receptis precii rationem non habeant Medici, ægrotantiumque fortunas minimè perpendant, ſed potiùs ſumma egeſtate præditis medicamenta ordinent precioſiora: quæ cùm perſolvere nequeant, negligere tandem cogantur. Quare ut aliquid etiam de medicinarum taxatione, & quidem præcipuarum ferè Germaniæ officinarum, noſtro tempore communi (non enim omnibus in locis obſervari ſolet) in medium afferamus, operæ precium eſſe videtur. Taxationem itaque hoc in loco nihil aliud eſſe dicimus, quàm medicinarum ſecundùm precium æſtimationem. Precium autem eſſe monetam ſeu pecuniam, quæ pro re empta datur. Verùm cùm hæc pro varia dominiorum ratione variet, vulgari noſtra moneta (cujus denarii decem, vulgò Rappen dicti, bazium Conſtantienſem unum conſtituunt) unumquodque medicamentorum genus æſtimabimus, initio à ſimplicibus ſumpto, quorum taxa ſeu valor ſic ſe habet.

FLORUM noſtratium pugillus denariis duobus, vel ad ſummum tribus plerunque venditur.

HERBARUM noſtratium manipulus denario unico vel duobus æſtimatur: peregrinarum verò pluris emitur.

FRUCTUS pro varia tum ſpecierum, tum loci differentia variè diſtrahuntur.

SEMINUM uncia dimidia à denario unico ad duos vel tres ſeplaſiariis coëmitur.

RADICUM vulgarium ℥ ß. denariis duobus vel tribus ad ſummum (exceptis peregrinis) comparatur.

QUOD ad compoſitorum taxam attinet, primum locum ſyrupi obtinent, quorum uncia ſemis denariis tribus, vel quatuor ad ſummum emitur, exceptis iis, quibus caſſia, vel manna, vel precioſorum laxativorum aliquod

ingredi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

ingreditur, & tunc uncia dimidia denariis sex, vel pluris pro ingredientis valore æstimatur.

AQUARUM destillatarum communium uncia una denariis duobus emitur; caponis verò denariis decem: rorismarini & majoranæ denariis quinque: & aquarum vitæ compositatum baziis duobus Constantiensibus comparatur.

SUCCORUM medicatorum (Arabibus Rob) uncia dimidia, denariis tribus vel quatuor valet.

ELECTUARIORUM solutivorum uncia media, denariis decem emi solet.

PILULARUM drachma una, denariis sex, vel ad summum octo constat.

OPIATORUM uncia dimidia, denariis octo venditur.

ECLEGMATUM (Arabibus Loch) uncia semis, denariis quatuor, vel quinque.

CONSERVARUM uncia una, denariis quinque vel sex.

ELECTUARIORUM aromaticorum uncia denariis decem.

SPECIERUM confectionum aromaticarum scrupulus unus, denariis quatuor vel sex emitur, exceptis iis, quibus moschus, vel ambra, vel aurum, vel argentum, vel margaritæ ingrediuntur, quorum scrupulus denariis octo vel decem ad summum vendi solet.

TABULARUM aromat. uncia dimidia denariis quinque; quæ verò moschum, vel ambram, vel margaritas recipiunt, denariis decem comparatur.

TROCHISCORUM drachma una denariis octo.

OLEORUM uncia dimidia denariis quatuor: olei verò de moscho denariis decem: olei vitellorum ovorum denariis octo: balsami artificialis, & cæterorum oleorum destillatorum baziis tribus venditur.

UNGUENTORUM uncia semis denariis quatuor, excepto citrino, aureo fusco, & Ægyptiaco, quorum ℥ ß. denariis octo constat.

EMPLASTRORUM & ceratorum uncia dimidia denariis quatuor, excepto stomachali ex oxycroceo, cujus ℥ ß. denariis decem valet: & emplastri contra rupturam baziis duobus. Et hęc ferè apud nos est generalis medicamentorum taxatio.

DE SUCCEDANEIS, *sive quid pro quo.*

CAP. IX.

SUCCEDANEA, dicuntur medicamenta, quę pro aliis posita similes vires habere creduntur: Græcè vocantur ἀντιβαλλόμενα: quibus ideò opus est, quòd quibusdam simplicibus hoc tempore in universum caremus, ut balsamo, calamo aromatico vero. Quædam adferuntur quidem, sed plerunque vetustate confecta & arefacta, ut myrobalani: vel adulterata, vel alioqui vitiata imbribus, aut vicinia atque contactu rerum noxiarum, pro quibus alia supponi necesse est. Et ut maximè difficile est invenire, quæ per omnia aliis respondeant, melius tamen est integris succedaneis, quàm genuinis corruptis uti. Mediocria tamen genuina quibusvis succedaneis præferantur. Cæterùm hic locus de succedaneis recognitione & repurgatione exactiore opus haberet. Multa enim passim apud authores, non Arabes solùm, sed Græcos quoque extant, quæ non satis aptè aliis substitui posse videntur. Nam pyrethrum pro zingibere poni, haud idoneum est. Illud enim fervidam & igneam naturam habet: rectius piperis aliquod genus sumi videretur. Pro agarico euphorbium ponere periculosum. Pro cnidii semine, vitis semen ineptum, & alia ejus generis plurima, viribus dissimilia. Verùm talia castigare non unius hominis, sed integri collegii Medicorum labor est. Quare eorum, quæ subjungemus, succedaneorum usus esse poterit, donec tempus meliorem aliquem ordinem proferat, aut Principum vel Magistratuum diligentia factum sit, ut vera ipsa simplicia advehantur. Eorum autem talis erit ordo, ut succedanea illis, in quorum locum supponuntur, ex adverso scribantur: quemadmodum pro

Acacia	Succus hypocistidis, vel prunorum agrestium.
Acoro	Radix asari, aut calamus aromaticus officinarum.
Ammi	Anisum, cuminum.
Amomo	Asarum, aut calamus aromaticus officinarum.
Amygdalis amaris	Absinthium, nuclei persicorum.
Adipe vulpis	Ursinus.
Adipe cervino	Anserinus.
Alumine	Sal fossitius.
Asaro	Acorus, vel carpesium.
Assa	Assa fœtida officinarum vel sagapenum.
Arsenico	Sandaracha.
Aqua pluvia	Aqua fontana pura.
Aqua marina	Aquæ libra una, in qua salis ℥ iv. bullierint, aut muria piscis.
Aspalato	Lignum aloës officinarum.
Balaustio	Malicorium.
Balsami liquore	Terebinthina stillatitia, aut oleum caryophyllorum, aut nucis moschatæ, aut balsamum quod ex India advehitur.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Balſami ſemine	Nux moſchata, vel caryophylli.
Been albo } Been rubro	Radices paſtinacæ ſylveſtris, aut ſatyrii, aut terebinthi ſummitates.
Bitumine	Aſphaltum officinarum, quod verum bitumen eſt, vel piſaſphaltum.
Buccinorum teſtis	Oſtreorum teſta.
Calamo aromatico	Schœnanthos.
Chalcitide	Vulgaris coppa roſa, aut vitriolum vetuſtate candidum factum.
Cardamomo	Cardamomum majus officinarum, vel naſturtium, vel juniperi, vel cedri baccæ.
Charta uſta	Papyrus vulgaris uſta.
Carvi	Aniſum, vel daucus.
Carpobalſamo	Cubebe, galanga.
Carpeſio & } Caſia	Cinnamomum vulgare electum.
Caphura	Sempervivi ſuccus.
Cinnabari Græcorum	Lapis lazuli.
Cinnamomo	Cinnamomi vulgaris, canellam vocant duplum.
Coſta	Radix angelicæ, vel zedoariæ.
Chryſocolla minerali	Lapis Armenius, & in medicaminibus chirurgicis adulterata ex Dioſcoride.
Ceruſſa	Spodium, pompholix.
Calamintha	Mentaſtrum, pulegium.
Cubebe	Cinnamomum vulgare ſelectum.
Cumino	Semen rutæ, vel agni.
Cypero	Juniperus major.
Dictamno Cretenſi	Pulegium.
Doronico	Galanga, vel caryophylli, vel zedoaria, cum citri cortice.
Dauco	Paſtinaca.
Diphryge	Marchaſita uſtus, aut æs uſtum.
Ebeno	Lignum guajacum.
Elaterio	Succus foliorum cucumeris agreſtis.
Epithymo	Epithymbra Cretica ſub nomine epithymi.
Eupatorio Meſuæ	Aſari & abſinthii ana dimidium.
Folio	Nardus Indica, macis, caryophylli.
Ferrugine	Squama ferri.
Fimo palumbino	Fimus columbæ.
Felle ſuillo	Fel perdicis, vel piſcium.
Galbano	Sagapenum.
Gentiana	Aſari & radicis capparis ana dimidium.
Glaucio	Cityſus, aut memita vulgaris.
Glycyrrhizæ ſucco	Pulvis radicis.
Gnidii cocco	Semen lathyridis.
Harmel	Dictamnum album vulgare, aut ſemen rutæ ſylveſtris.
Hederæ gummi	Gummi Perſici.
Hermodactylo	Folium anchuſæ, & dimidium bdellii foris admovetur dolentibus juncturis.
Hyſſopo	Hyſſopus vulgaris, aut ſatureja.
Iride Illyrica	Helenium odoratum.
Lacca	Styrax.
Lanariæ radice	Radix veratri nigri.
Lapide Armeno	Lapis lazuli.
Lapide Phrygio	Marchaſita.
Lapide Smiri	Pumex.
Lapide ſciſſili & } Lapide ſtellari	Lapis hæmatites.
Lapide aſſio	Gagates.
Liguſtico Dioſcor.	Leviſticus vulgaris, aut cuminum.
Loto amara	Anagallis.
Lycio	Rhamnus ſylveſtris, aut polygoni ſuccus.
Macere Dioſcor.	Cupreſſus.

Melan-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Melantheria	Vitriolum aut coppa rosa dicta.
Malobathro	Nardus Indica.
Melle	Saccharum.
Marrubio	Melissophylum.
Minio veterum	Cinnabarum vulgare factitium.
Molybdæne	Lithargyros.
Misy	Vitriolum vetustum ustum.
Myrrha	Smirnium.
Myrrha Troglodytica	Calamus odoratus.
Nasturtii semine	Folia ejus sicca.
Nardo Syriaca	Juncus odoratus, seu schœnanthum.
Nitro	Borax non adulterata, vel sal fossile.
Nuce moschata	Spica nardi.
Oesypo	Medulla cervi.
Ole ricinino	Oleum vetus, aut raphaninum.
Oleo laurino	Cedrinum, vel ricininum.
Oleo omphacino	Ablutum oleum dulce.
Oleo rosato	Violatum, amygdalinum.
Omphacio	Succus rhois, vel vinum austerum.
Opio	Meconium.
Opopanace	Ammoniacum, galbanum, sagapenum, bdellium.
Opoballsamo	Opocalbason, vel myrrha stacte, vel oleum caryophyllorum, vel oleum nucis moschatæ expressum.
Oryza	Farina hordei.
Ozymo caryophyllato	Melissa, in affectibus cordis.
Phu	Nardus Celtica, aut Valeriana.
Phyco	Sandix, hoc est, minium vulgare, quæ est cerussa usta.
Pipere longo	Album.
Pipere albo	Nigrum optimum.
Petroselino Macedonico in theriaca	Alterius regionis petroselinum.
Petroselino	Smirnium, vel cuminum.
Pisasphalto	Asphaltum officinarum, aut pix cum bitumine mixta.
Pisselæo	Pix oleo mixta.
Plumbagine	Lithargyros.
Pompholyge	Spodium & antispodium.
Radice Idea	Sumach.
Raphani semine	Succus ejus.
Rheo pontico	Centaurium majus, aut rhabarbarum.
Rhoë coriario	Rhus obsoniorum.
Rosis	Flos ipsarum.
Rubigine	Scoria ferri.
Sale Indo	Sal gemmæ.
Sale ammoniaco	Sal gemmæ, aut factitium.
Scariola	Endivia sylvestris.
Scammonio	Ricinus.
Satyrio	Semen erucæ, scincus.
Sagapeno	Ammoniacum.
Sepiæ osse	Pumex.
Scilla	Pancrarium.
Secacul	Radix pastinacæ sylvestris, vel sileris, vel bauciæ, *Girhlen*.
Seseli	Massiliense Dioscor. aut siler montanum vulgare, aut peucedani semen.
Sisone	Daucus.
Spodio	Antispodium.
Spuma nitri	Nitrum, aphronitrum.
Stratiote aquatica	Lens palustris.
Styrace rubra	Styrax.
Sulphure vivo	Coctum, vel ustum.
Taraxaco	Cichorium sylvestre.
Terra Samia	Lapis hæmatites.
Terebinthina	Resina laricea, quæ est vulgaris terebinthina.

Thymelææ semine	Laureolæ semen, lathyridis grana.
Thapsiæ succo	Cardami, vel erucæ semen.
Thymo	Thymbra, aut thymum vulgare.
Venerea concha	Ostreorum conchæ.
Veratro albo	Nigrum.
Vino Falerno	Quodvis fulvum, tenue, perlucens, odorum, vel Creticum.
Xylocassia	Cinnamomum.
Xylobalsamo	Maceris & cyperi ana partes æquales.
Zedoaria	Aristolochia, &c.
Zurumbet	Zedoariæ duplum.

His itaque succedaneis contentos esse Medicos oportet, donec meliorem aliquem tempus ordinem, ut dixi, proferat: licet quivis alia multò plura pro variis locis, & affectibus, & hominum proprietate facere ἀντιβαλλόμενα possit. Sed nolim Pharmacopœo licere vel clementissimum mutare sine docti Medici consilio, ne audaculus fiat etiam in aliis. Sit itaque religiosus, & formidulosus in his permutationibus, tam Medicus, quàm Pharmacopœus.

DE LOCO COLLIGENDI MEDICAMENTA SIMPLICIA.

CAP. X.

AD simplicium collectionem non parum conferre videtur locorum cognitio. Siquidem simplicia colligi nequeunt, nisi locus, in quo unaquæque nascitur planta, sit manifestus, & plane percognitus. Non enim omnibus in locis plantæ omnes erumpunt. Aliæ namque hoc, aliæ illo situ, pro suæ quæque naturæ ratione lætantur. Quædam enim loco temperato, eoque vel culto, vel inculto enascuntur. Quædam intemperatum tractum amant: & vel calidum, ut apricum, æstivum, & insolatum: vel frigidum, ut nemorosum, opacum, & sepibus vicinum: vel humidum, ut paludosum, aquosum, maritimum, & uliginosum: vel siccum & aridum, ut saxosum, montosum, clivosum, locum prope semitas, vias, rudera, parietes & muros. In temperatis locis, & quidem cultis, ut hortensibus, feliciter nascuntur, betonica, pulegium, calamenthum, origanum, majorana, parthenium, stœchas, hyssopus, mentha, salvia, satureja, thymus, chamæpitys, centaurium majus, absinthium, apium, eupatorium Mesuæ, olusatrum, violaria, smyrnium, lactuca, intybus, portulaca, borrago, buglossa, fumaria, malva, solanum, spinachia, beta, brassica, cucumis, melo, cucurbita, &c. Culta deinde campestria virent coriandro, hyacintho, hypecoo, ornithagolo, elatine, chamæcisso, ægilope, osyride, aphaca, orobanche, melanthio, buphthalmo, anthemide, sylvestri papavere, xyphio, hyperico, cyano, &c. Inculta verò virent psyllio, hieracio, cardui omni genere, atractyli, ferulis, sylvestri fœniculo, gramine, bunio, &c. In locis calidis plantæ calidæ valentiores colliguntur. Frigida loca, ut sylvæ

A planæ, ephemerum, hippoglossum & filicem amant: montanæ verò leviachantam, & inibi prærupta loca petroselinum, & Rhodiam radicem. In opacis simul & aridis nascuntur helenium, chrysocome, asarum, viola purpurea, astragalus & cyclaminus: in humidis verò opacis, clematis altera, quæ & secus aggeres invenitur, item phyllitis. Agrorum & pratorum sepibus hærent, asparagus, ruscus, rhamnus, rubus, rubia & ligustrum. In humidis & palustribus locis, ac secus magnarum scrobium B aggeres feliciter erumpunt plantago, coronopus, ranunculus, scordium, eleoselinum, spondylium, lysimachia, alisma, chelidonium minus, pentaphyllum, equisetum, limonium, heliotropium parvum, tussilago, verbenaca, hydropiper, conyza tertii generis. Et magis palustribus gaudent, cyperus, typha, sparganium, juncus. At tam lacunosis, quàm admodum palustribus innatant nymphæa, potamogetum, C lotus Ægyptia, colocasia foliis in aquis conditis, & extrà eminentibus. Malabathrum similiter in Indiæ paludibus nascitur, atque in Italia oryza, hippolapathon, ac millefolium Stratiotes. Tribulus æquè in lacubus, paludibus, fluminibus nascitur, atque in mari: quorum litoribus ac ripis familiare spectatur nerium. Adianthum, itemque trichomanes uliginosis specubus gaudent, præsertim si secundum amnes existant: aut asperginosas sequuntur ripas, quæ præruptis locis inhærent. Vitex de- D inde, elichryson, bubonium, botryx, rha, fluminum ripas accolunt. Crithamum verò, brassica marina, chamæleo niger, androsaces, papaver corniculatum, dorychnium, solanum somniferum, glaux hippophanes, hippophæstum, tragium, tithymalus paralius, peplis, alypon, absinthium seriphum in maritimis tum litoribus, tum scopulis, tum etiam collibus emergunt. Tripolium etiam in maritimis exurgit, E ubi scilicet allidit unda, iterumque recedit modò in mari, modò in sicco degens. Non nisi aquis proveniunt bryon, thalassion & alga. At in riguis fontium, præsertim quæ hyeme tepescunt, sion, atque aquaticum sisymbrium unà innatant, ut quasi invicem fraternam videantur iniisse amicitiam. Pratis lætantur trifolium, lotus sylvestris, anonis, daucus, carum, oxylapathum, centaurium minus, hemerocallis, colchicum, betonica, &c. Sicca, arida & fisticulosa loca petunt, eryngium, satureja, lithospermon, lycium, salvia, stachys, onosma, lonchitis,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

tis, cynoglossa, echium, buglossum, chamæpitys, veratrum nigrum. Aridissimis & saxosis exurgunt capparis, paronychia, asplenum, clinopodium, circæa, lichen, libanotis, symphytum petræum, saxifragum, helxine, hemionitis, sedi utrunq; genus, cotyledon, cymbalion, polytrichon, ita ut harum pleræque sæpius in ædificiorum ruinis, ac saxosis admodum locis virescant. Montes adamant nardum, tam Indicum & Syriacum, quàm Celticum & montanum, centaurium majus, mandragora, hastula regia, satyrium, gentiana, ligusticum, alysson, smyrnium, veratrum album, ruta sylvestris, polemonia, polygonatum, tithymalus, characias, polium, ptarmica, thymelæa, chamelæ, glycyrrhiza, asclepias, narcissus, thapsia, pæonia, æthiopis, clymenum, onagra, cacalia, aconitum, daphnoides, hyssopum agreste, peucedanum, chamædaphne. Collium amœnitate capiuntur, nepeta, spartium, cuminum sylvestre, chamædrys, phalangium, thymum, &c. Tam intra quàm extra oppida & urbes, ut plateis, monumentis, parietinis, ruderibus, propter muros & hortorum sepimenta visuntur, verbascum, blattaria, thlaspi, iberis, malva, chelidonium majus, urtica, ebulus, sambucus, erysimum, aristolochia longa, marrubium, chrysanthemum, galiopsis, senecio, tribulus terrestris, sideritis, eupatorium, hyoscyamus, cicuta, personata, xanthium, sylvestris cucumis. Sunt præterea, quæ arboribus innasci velint, in quibus resident, atq; ab iisdem suscipiunt alimentum, ut agaricum, viscum, polypodium, lichen, sphagnos, dryopteris. Aliæ quidem in arboribus conspiciuntur, aliæ verò prius e terra exortæ, per arbores repunt, quemadmodum labrusca, vitis nigra, bryonia, hedera, clematis altera, smilax, lupulus, convolvulus, periclymenum. Non desunt etiam herbæ, quæ sine radicibus in aliis herbis prosiliant, neque alibi, quàm in illis reperiantur, ut cassutha, epithymum, epithymbrum & epistœbe. Quare cum simplicia, seu plantæ ignorato loco colligi nequeant, loca diligenter Medicinæ studiosis sunt perscrutanda, ut sciant, quibus in locis unaquæque nascatur planta, licet suos unaquæque sequatur situs: nihil tamen obstat, quin eædem modò in montibus, modò in planis, nunc in collibus, sæpè in vallibus, nonnunquam in agris & pratis, ac etiam in aliis variis locis nullo discrimine inveniri possint.

DE DOMO, SEU AEDIFICIO & *officina Pharmacopæi.*

CAP. XI.

HACTENUS de loco colligendi simplicia disseruimus: nunc de loco conservandi, seu reponendi medicamenta agendum est. Cùm autem medicamenta non solum speciatim in vasis, verùm etiam generatim in domo & officina reponantur, primò Pharmacopœi domum seu ædificium, & officinam, deinde particularia vasa exequemur. Sit itaque Pharmacopœi ædificium in foro situm, aut in aliqua celebri platea, in capite ejus loci, cujus exterior & libera pars ad orientem, altera ad septentrionem spectet. Janua juxta murum, qui in occidentem vergit, collocetur. Ad sinistram ubi introitur, sit pharmacopolium satis magnum, quadratum, lucidum, fenestris amplis, non nimis altum, ut tituli pyxidum supremarum legi possint. Non procul a muro septentrionali in domo sit fenestra, quæ emptoribus semper pateat. Neque enim commodum est, ut quivis admittatur: sicut inhumanum, emptores in domum non admittere. Pharmacopolium habeat duas januas, altera qua introitur, altera per quam in culinam (ut ita dicam) exeatur: pharmacopolio continuum sit hypocaustum, tribus aut quatuor gradibus altius, sed multò minus, in quo saccharum & confectiones siccæ serventur, & hyberno tempore ministri vesperi conveniant. Habeat tres fenestras, unam magnam ad plateam, per quam lumen recipiat. Duas parvas, quarum altera in pharmacopolum tendat, altera in culinam in ipsa, vel juxta januam. Oportet enim Pharmacopœum valde oculatum esse, & non Janum bifrontem, sed Argum centoculum agere: proxima est culina, vulgò laboratorium dictum, in qua coquatur, conficiatur, & aquæ destillentur: sequatur mox conclave, in quo materiæ, peregrinæ præsertim, serventur, sub quo sit cella, in qua olea, pinguedines, radices glycyrrhizæ recentes, & similia reponantur: supra culinam sint conclavia duo, alterum ad vitra, ollas, pyxides, arculas, & similia reponenda, alterum ad plantas indigenas reponendas: in hoc sint longæ cistæ, distinctæ suis interseptis, in quas plantarum partes distinctæ ordine alphabetico condantur. Supra hæc sint duo palatia ad plantas exiccandas. In summa, tota officina à reliqua domo & œconomia sit distincta & separata.

DE HYPOCAUSTO.

CAP. XII.

IN suprema hypocausti parte sacchari coni collocentur: deinde confectiones in repositorium variis arculis constans: supra fornacem sit structura quædam lignea, cui cribra impleta recentibus confectionibus imponuntur, ut meliùs exiccentur. Deinde sit aliud repositorium distinctum, in quod fragmenta crudi sacchari imponuntur. Non procul ab hac reponatur in locum aptum pulvinar cum cultro longo, lato, tenui, quo folia auri & argenti dividuntur, affixum tabulæ, quæ volumen auri & argenti contineat. Eodem loco & formæ ad saccharum serventur.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

DE PYXIDIBUS, Arculis, vitris, saccis, ollis, & cæteris locis reponendi medicamenta.

CAP. XIII.

PYXIDIBUS variis opus est, videlicet ligneis, stanneis, plumbeis, æneis, ad medicamenta ocularia, lapideis, fictilibus: inprimis verò una, in qua butyrum ad pilularum confectiones continetur; deinde alia, in quam conjiciuntur. Hæc est rotunda, plana instar orbis: utraque pars continet tres rotundos pedes, & in altera parte margine lata circundatur, ut claudi possit.

ARCULIS majoribus ad herbas opus est: alii scatulis (ut vocant) utuntur minoribus, ad semina, & alia.

VITRA alia ad liquores, alia ad antidotos usurpantur, in quibus rectissimè pleraque servarentur, nisi in fragilitate periculum esset.

QUOD ad saccos attinet, alii sunt usitata forma, in quibus materiæ adportantur, & suspensæ servantur. Quidam enim herbas omnes in saccis suspendunt. Alii sunt, per quos materiæ colantur & exprimuntur. Alii verò figura longa acuminata, ex quibus mucagines mulgentur. Talibus etiam utimur ad decocta, liquores, & in vina factitia colanda.

OLLÆ & URCEI omnis generis in certis quibusdam arcis serventur in pharmacopolio, ut semper in promptu sint, ne si quid ejusmodi vasculis excipiendum, aliunde primùm sit petendum.

CÆTERUM herbæ probè saccis lineis, vel, quod melius est, arculis ligneis reservantur, ne à pulvere offendantur.

FLORES arculis tiliaceis reponuntur.

FRUCTUS armariis, pyxidibus, vel sportis asservantur.

SEMINA vasculis vitratis, aut sacculis ritè custodiuntur, aut charta aptè involvuntur.

RADICES integræ filo trajecto suspensæ servantur, loco umbroso.

CORTICES autem arculis ligneis conduntur.

SUCCI liquidi in phialis angusti oris adservantur, superfuso aliquantulo oleo: sicci verò, vasculis vitratis aut pyxidibus reponuntur.

GUMMI lachrymæ sicco loco custodiuntur: quemadmodum etiam animalia, & eorundem partes.

AQUÆ stillatitiæ vasis vitreis, loco temperato commodè foventur.

SYRUPI quoque vasis vitreis aut figulinis retinentur.

OLEA expressa & macerata vasis vitreis, aut figulinis vitratis ritè reponuntur: destil-

A lata verò, vasis vitreis ore angusto, benè obturata servantur.

SPECIES aromaticæ sacculis coriaceis bene consutis, aut vasis vitreis, vel stanneis, vel pyxidibus optimè clausis retinentur.

ELECTUARIA, Opiata, & Conservę vasis figulinis vitratis, aut stanneis benè obturatis, reponuntur.

CONDITA pyxidibus, aut aliis vasis ob-
B turatis asservantur.

LOCH & Extracta figulinis vasis vitratis custodiuntur.

LINIMENTA & UNGUENTA vasis figulinis, vitratis, vel pyxidibus stanneis reponuntur.

EMPLASTRA & CERATA chartis oleo inunctis involvuntur, vel pyxidibus servantur.

TABULÆ, Orbiculi, arculis tiliaceis loco
C calido reservantur.

TROCHISCI papyro involuti, pyxidibus ligneis reponuntur commodè.

PILULÆ vesica, vel corio, vel, quod melius est, papyro ceræ liquatæ intincta involvuntur, & pyxidibus stanneis ficciore loco adservantur.

COLLYRIA arida, chartis involuta, pyxidibus reponuntur.

CONFECTA loco calido constituuntur.

D

DE TEMPORE COLligendi simplicia.

CAP. XIV.

EXPEDITIO tum colligendorum, tum reponendorum medicamentorum loco, de colligendi quoque tempore, licèt suprà in primo libro sparsim, hoc tamen capite conjun-
E ctim, cùm non minus ac locus observatione sit dignum, nobis tractandum est. Nisi enim certo colligantur simplicia tempore, singularem & propriam virtutem habere nequeunt, maxime si aut immatura, aut jam vetusta & consumpta recipiantur. Colligenda itaque certo tempore sunt simplicia, eoque cùm propriam jam virtutem sunt adepta. Propriam autem virtutem habere dicuntur, cùm maximè
F vigent, seu matura sunt. Habet namque quælibet planta, & pars ejus, suam maturitatem, quæ non tempore tantùm anni, & dierum numero, sed magis ex ipsius rei natura æstimatur. Quæ enim perfecta sunt, ea eligenda: quæ ultrà citráque existunt, ad medicamentorum usum parùm sunt idonea. In peregrinis tempus collectionis sciri non potest: ideò tantum ex specie, odore, sapore, colore, & aliis accidentibus judicium fieri oportet. Tempus autem collectionis in genere sic se habet.

FLORES vigore suæ maturitatis jam apertì (exceptis rosis) antè quàm marcescant, *Flores.*

aut

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

aut cadant, quod Vere plerunque fit, colliguntur.

Herbæ jam florentes, & semen quodammodò conficientes, colligi debent tempore meridiano, cœlo sereno, nullis per aliquot antè dies decidentibus pluviis, nec etiam rore nimiùm madentes, nimióve Solis calore retorridæ: id quod plerunque fieri poterit Vere, vel prima Æstate. Herbæ autem, quæ in hortis per totum annum virent, & non reponuntur, quovis tempore colligi possunt.

Semina cùm maturuerunt, & incipiunt exiccari, antè quàm decidant, recipiuntur: videlicet Æstate, ut Junio, vel Julio mensibus.

Fructus dum maturuerunt, & boni sunt, antè quàm marcescant, deponuntur.

Radices, fructu jam deperdito & incipiente foliorum defluvio, (quod plerunque Autumno fieri contingit) cœlo sereno effodiendæ sunt.

Succi plantarum, dum virent, & folia earum adhuc sint tenera, exprimendi sunt.

DE MEDICAMENTORUM DURATIONE.

CAP. XV.

De collectionis tempore hactenus egimus: nunc de tempore durationis differendum est. Alia enim medicamenta longiori, alia minori tempore durant. Quæ namque substantiam habent raram, citius viribus destituuntur: quæ verò crassam, diutiùs vires retinent. Præterea non omnia medicamenta recentia in usum veniunt. Quædam enim si ante sex menses (ut opiata) exhibeantur, non mediocre ægris periculum inferunt. Quare ut Medici ritè, & bona cum conscientia, medicamenta exhibere queant, eorum tempus, & non solùm anni, verùm etiam mensis & diei, quo scilicet sint collecta, vel confecta, diligenter observandum est. Tempus autem durationis in hunc modum se habet.

Flores quandiu coloris & odoris gratiam retinent, tandiu adservari possunt, quod in paucis ultra annum non contingit. Quare singulis annis renovandi sunt.

Herbæ licèt diutiùs quàm flores conservari possint, tutius tamen est, ut singulis annis renoventur.

Semina biennium durant, præter minuta semina frigida, quæ quolibet anno sunt renovanda.

Fructus quotannis mutantur.

Radices subtiles, exiguæ & raræ substantiæ, quolibet mutantur anno: quæ crassæ, majores ac densæ, per duos & tres annos servantur.

Cortices in annum perdurant.

Succi liquidi mutantur quotannis. Sicci verò, & apud nos expressi, aut singulis annis, aut ad summum biennio.

Gummi & resinæ diù perdurant, modò non in loco humido putridoque collocentur.

Pauca animalia integra servantur. Sicciores, ut cantharides, non difficulter, ubi semel probè exiccata fuerint, custodiuntur: humidiora verò & pinguiora facilè corrumpuntur, putrescunt, & vermes generant: unde absynthium & similia putredinem arcentia illis adduntur. Partes verò animalium molles aliæ aliis diutiùs durant, nec certus terminus præfiniri potest. Pleræque annum durant: quædam vel propter cœli intemperiem, vel propter malam asservationem citiùs corrumpuntur. Quotannis autem usitatè mutantur, interdum consultò quædam diutiùs anno servantur. Quoniam verò diligentia præparandi & reponendi multùm ad durabilitatem facit, bonitas earum non ætate sola, sed ex qualitatibus æstimari debet. Valent ergo, & efficaces sunt, quandiu non corrumpuntur. Corruptionem fœtor, rancidus sapor, situs & coloris mutatio indicat. Eadem in aliis quoque observanda. Omnia enim simplicia quandiu nativos colores, sapores & odores retinent, efficacia sunt, ac nequaquam rejicienda.

Aquæ destillatæ quotannis mutantur.

Syrupi longi & aquosi paucis diebus conservantur: ad justam verò consistentiam cocti, simplices in sua bonitate annum servantur, compositi biennium.

Decocta per dies quatuor, vel quinque servantur.

Rob singulis annis commutantur.

Electuaria aromatica, & quidem grata per annum, ingrata & amara per duos servantur: solutiva verò annum durant.

Opiata usque ad annos sex, vel in decennium, in sua bonitate permanere possunt.

Conservæ annum unum durant. Condita fructuum annos duos, corticum verò diutiùs servantur.

Loch, sive Eclegmata simplicia in sua perfectione annum servantur: composita biennium: exceptis, quæ amygdalas, pineas & pistachias recipiunt.

Trochisci & Sief, sive Collyria durant annum unum, & qui opium recipiunt, duos, tres, vel plures annos. Qui foris applicandi sunt, cùm ex medicamentis constent, quæ non facilè resolvuntur, servari possunt in annum unum, vel duos.

Species aromaticæ singulis annis utplurimùm renovari debent.

Pilulæ purgantes annum unum servari possunt: quæ verò opium acceperunt, duos, tres, vel plures annos.

Unguenta, Emplastra & Cerota, ad annum utplurimùm conservantur.

Olea temperata, ut amygdalarum & sesaminum, vix per mensem: frigida per annum;

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

calida verò per duos vel tres annos servantur. Quæ ex fructibus odoratis, ut nuce moschata, exprimuntur, semestri servari possunt: quæ verò ex liquoribus, seminibus & lignis destillantur, diu durare possunt.

DE COLLOCATIONE *medicamentorum in formulis, sive receptis præscribendorum.*

CAP. XVI.

EXPLICATIS medicamentorum accidentibus ferè omnibus, de ordine quoque in præscriptis, seu receptis faciendis, aliquid dicendum videtur: præsertim cùm maxima Medicorum pars, alioqui etiam doctorum, non parva cum ægrotantum jactura, ordinem hactenus prorsus neglexerit. A quibus autem rationibus hujusmodi ordo sit perdiscendus, quinque regulis generalibus demonstrabimus, quarum prima talis existit. *Regula prima.* Quæ longiori egent præparatione, ea priùs scribantur: quæ verò breviori, postea: hoc est, si quid difficiliùs trituretur, vel infundatur, vel coquatur, vel misceatur, priùs: si quid verò breviori trituratur, vel infusione, vel coctione egeat, deinceps scribatur, ut omnia ritè & perfectè præparentur. Sæpenumerò namq; Pharmacopœi tanto cum scelere omnia perturbant, ut eorum, quæ minùs coquenda sunt, nimia coctione sæpe vis prorsus deperdatur: contrà, ea quæ longissima coctione egent, cùm eorum vis à mediocri etiam erui non possit, quanta necessaria est, non extrahatur. Quod idem in aliis præparandi formis evenit. Quam rationem hodie à quamplurimis empiricis negligi apparet, qui infundunt simul, & decoquunt guajacum, sandalos, cinnamomum, senam, & alia multa, quorum vel ea, quæ sunt odorata & purgantia, vim suam amittunt, vel alia non satis decoquuntur, vel utrunque contingit. Quare optimum observare ordinem videntur ii, qui radices crassiores, duriores & crudiores (quæ longiori decoctione & trituratione indigent) primo ordine collocant, tum ligna non odorata & cortices: deinde herbas: tertio loco fructus: quarto semina: ultimo flores & quæcunque sunt odorata, vel purgantia, &c. *Secunda.* Altera regula in ordinandis formulis hæc est: Si sint aliqua coquenda, vel infundenda, simulque sint aliqua trituranda, priùs illa scribentur, ut non solùm quæ longiori præparatione egent, priùs præparentur, verùm etiam dum coquuntur illa, vel macerantur, hæc teri possint, sicque nulla fiat temporis jactura. *Tertia.* Tertia regula: In iis, quæ eadem indigent præparatione, ea præponantur, quorum major requiritur quantitas. Hunc ordinem antiqui in componendis medicamentis diligentissimè sunt secuti, ut videre licet in pilulis Sabellinis, in quibus spica nardi ob majorem quantitatem in prima sede ponitur: item in aromatico rosato majore, ex descriptione Gabrielis, rosæ propter majorem quantitatem primo loco ponuntur. Eodem modo se habet Philonis antidotum apud Mesuem, ubi ob majorem quantitatem piper album & hyoscyamus prima acie ponuntur: in qua compositione manifestè apparet, medicamentorum ordinem, secundùm majorem & minorem quantitatem esse servandum, ita ut maxima quantitas prima sede ponatur; minima verò postremò. Quarta regula hujusmodi est: *Quarta.* In iis, quorum eadem est præparatio, eademque quantitas, ea præferantur, quæ commoditate, aut nobilitate aliqua præstant: quam regulam etiam non minùs quàm modò dictam majores nostri sunt secuti, ut clarè in descriptione tum pilularum de hermodactylis apud Mesuem, tum Sabellinarum, videre licet. In hac enim spica nardi, in illa hermodactyli ob nobilitatem primo ordine ponuntur. Quinta & ultima: Postremo loco scribantur *Quinta.* ea, quæ materiæ rationem obtinent: ut cera in unguentis: aloë in pilulis: mel in magnis confectionibus. Id quod veteres etiam animadverterunt, ut in theriaca & pilulis de hermodactylis deprehendere licet. In illa namque mel, in his aloë in fine, materiæ vice, ponitur. His itaque quinque regulis, videlicet medicamenti proprietate, quantitate & nobilitate, percognitis, facilè quivis manum formulis admovens perspicere poterit, num ab hoc, vel illo sit ordiendum.

DE COLLOCATIONE *medicamentorum in officinis.*

CAP. XVII.

LICET pharmacopolium non solùm multis & variis simplicibus, verùm etiam tot & tantis compositis, quibus Medicus illius regionis frequentiùs uti novit, ornatum esse deceat, ita tamen omnia disposita esse debent, ut omnia, cùm opus fuerit, in promptu, & ad manum habeantur: hoc est, sciatur, quibus ex locis quæque sint depromenda. Quare officina in certas classes dividenda est: id quod commodè fiet, si ea tribus partibus in sex, vel septem ordines, tabulis inter se distinctos, distribuatur: superioribusque tabulis ea, quibus minùs frequenter utimur, cujusmodi sunt metalla, lapides, terræ, ligna, extracta, opiata, trochisci & condita, reponentur: mediis verò, & quæ inde sequuntur, quæ nobis frequentiùs sunt in usu, ut cortices, semina, radices, eclegmata, syrupi, electuaria, tam aromatica, quàm solutiva, pilulæ, conservæ, species aromaticæ, olea, unguenta, emplastra & cerota. Ve-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

ta. Verùm hæc omnia ordine ita disponenda veniunt, ut simplicia ex una parte, composita verò reliquis duabus partibus contineantur: item calida & frigida minimè confundantur, verùm singula seorsim ponantur. Cæterùm arculæ quamplurimæ inferiori parte fabricandæ sunt, quibus herbæ, flores & fructus usitatiores imponantur. Nequaquam tamen has arculas usqueadeò demissas esse oportet, ut pavimẽtum attingant, ne cùm verritur pharmacopolium, vel alia ratione madescit, humore vitiata medicamenta, iis arculis contenta, situm contrahant, vel etiam putrefiant. Præterea medicamenta singula propriis suis vasis (ut suprà suo loco docuimus) recondi debent, singulaq; vasa suo loco obsignari, ut nobis, quid in eo repositum sit, significet, ne diù nos anxios per officinam errare contingat. Eandem ob causam id etiam observandum fuerit in compositis medicamentis, & maximè purgantibus & opiatis, ut eorum author & anni tempus, mensis, adeoq; dies, qua paratæ sunt compositiones, vasculorum operculis adscribãtur. Multa siquidem alias tempore vires acquirunt, ut quę opium continent: multa étiam temporis diuturnitate penitùs elanguent. Hæc itaque bona fide Medicis exponet Pharmacopœus. Succos liquidos & aquas stillatitias, propter aëris intemperiem, in officina commodè reponere non licet. Siquidem hyeme ob frigus facilè congelantur, æstate verò citò corrumpuntur: quare temperato potiùs loco conservanda sunt. Tabulæ, confecta, saccharum, aliaq; solida ex saccharo parata, calido loco, ut hypocausto, probè parte superiore reponuntur. Porrò ut singularum officinarum omnia medicamenta exteris quoq; Medicis sint manifesta, catalogum, cui medicamenta omnia ordine sint inscripta, additis etiam (ut modò monuimus in vasorum operculis) compositorum medicamentorũ authoribus, & confectionis tempore quemque Pharmacopœum in officina sua affixum habere decet, ut exteri in conficiendis formulis meliùs sese accommodare valeant. Sed hæc de medicamentorum ordine nobis sufficiant. Hactenus in genere, quàm brevissimè potuimus, de medicamentorum causis & accidentibus, quatuor libris disseruimus, hoc potissimùm nomine, ut non solùm Medicis & Pharmacopœis prodessemus, verùm etiam communi utilitati serviremus. Quare DEUM Opt. Max. precamur, ut is noster labor quamplurimis usui esse possit.

ANTIDOTARII GENERALIS LIBRI IV. ET ULTIMI FINIS.

Uni DEO & TRINO Gloria.

223

IN ANTIDOTARIUM GENERALE INDEX.

42. pulpa-

S.

T.

V.

INDICIS ANTIDOTARII GENERALIS FINIS.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

227

1-6-335

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Hic Titulus cum quinq foliis insequentibus pertinet ad initium Antidotarii Specialis, quod latè heic supra pertractatum est, & qde proximè ante signaturam a, p. 1, 2, etc.

226

Book II

pag. 228

ANTIDOTARIUM SPECIALE,

à

JOAN. JACOBO WECKERO BASILIENSE,

Ex

OPT. AUTHORUM

tàm veterum, quàm recentiorum

SCRIPTIS

fideliter congestum, & tandem methodicè, supra priores Editiones, uberrimè auctum, conjunctim editum, & exornatum.

Adjectis ELENCHIS *locupletissimis.*

BASILEÆ,
Typis JOAN. JACOBI GENATHI,
Sumptibus hæredum LUDOVICI KÖNIG.
Anno cIↃ IↃ C XLII.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

227

ELENCHUS ET SERIES SECTIONUM ANTIDOTARII SPECIALIS contentarum.

ANTIDOTARII SPECIALIS LIB. I.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

fri-

ANTIDOTARII SPECIALIS LIB. II.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

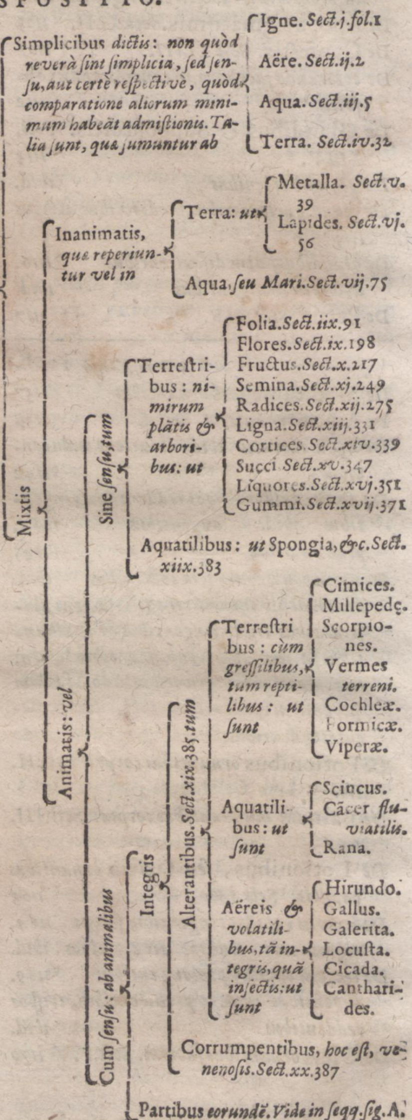
Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

ANTIDOTARII SPECIALIS LIB. III.

ELENCHI SECTIONUM FINIS.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

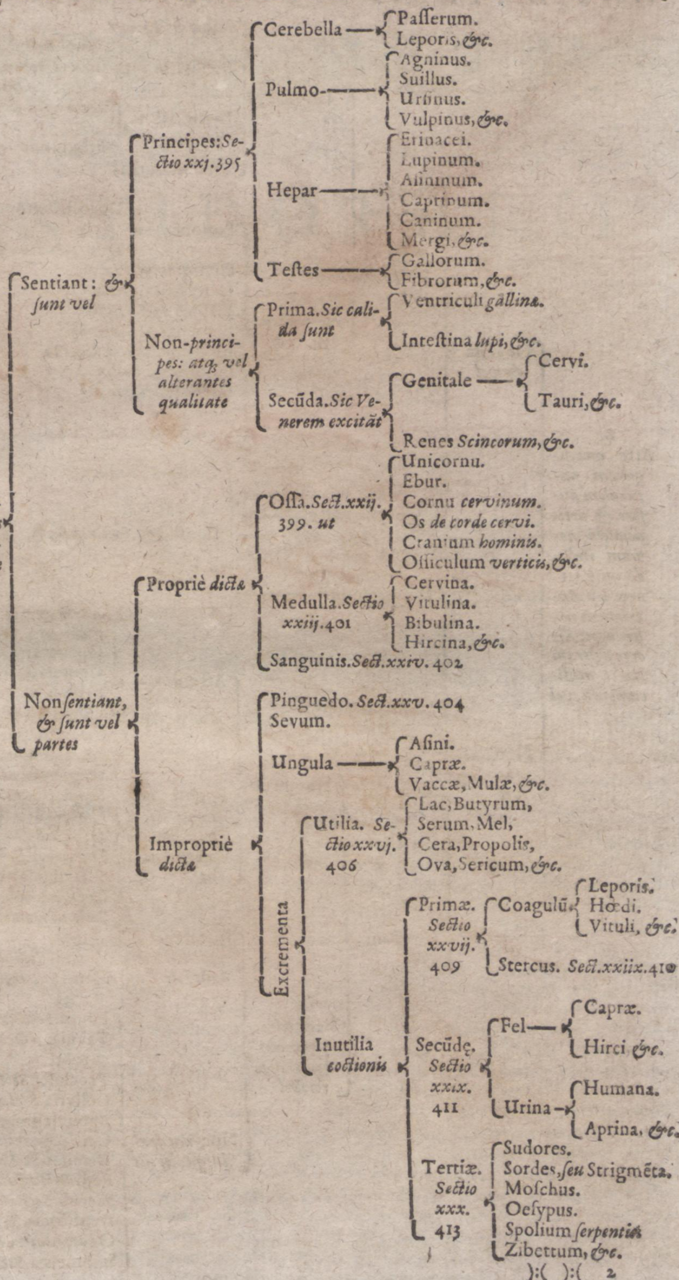

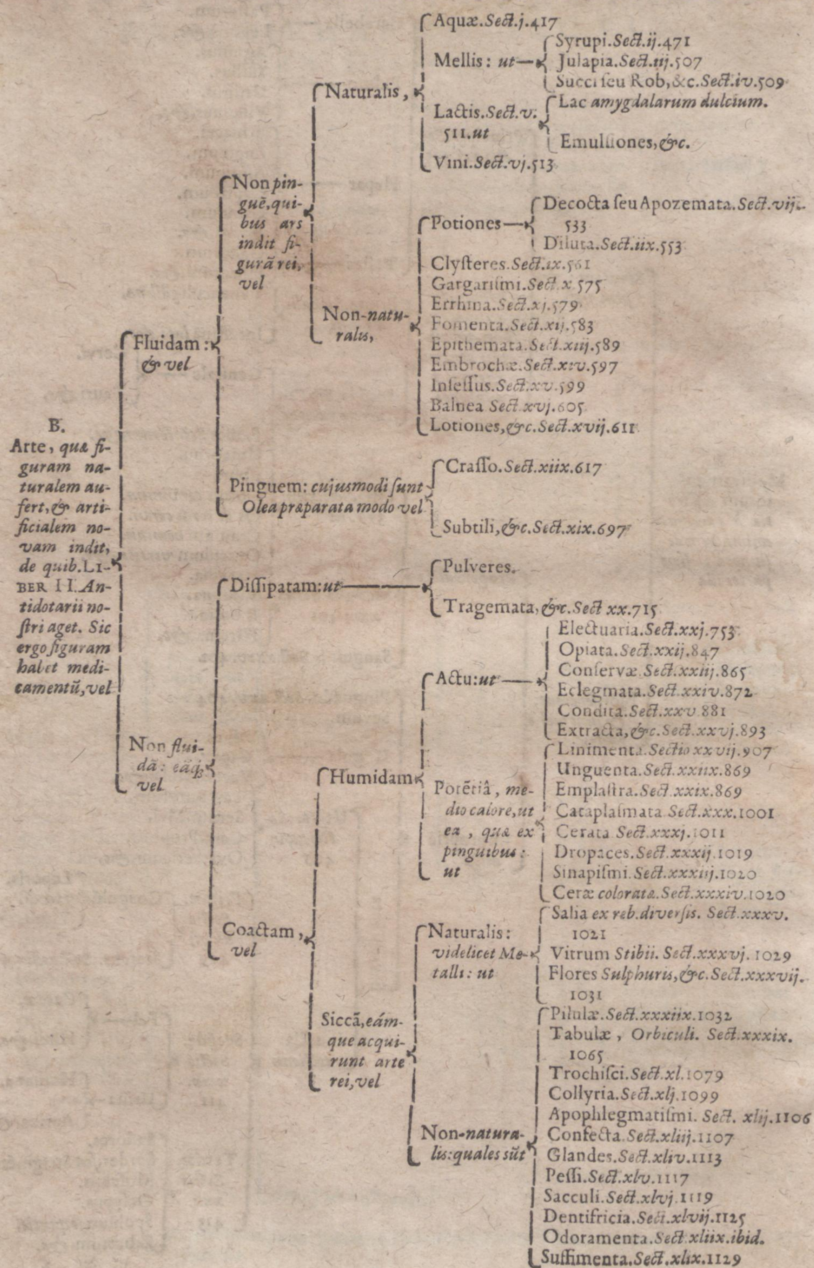
ANTIDOTARII SPECIALIS PRAECIPUARUM SECTIONUM DISPOSITIO.

MEDICAMENTORUM differentiæ in specie à causis deducuntur. Primā ergo differentiam sumimus à fine: & quemlibet rursus distinguimus ex materia: quam materiā formæ etiam diversitas sequitur. Forma rursus ex Efficiētis varietate distinguēda. Medicamēta igitur alia conferunt ad

- Sanitatem, *vel conservandā, vel præservandam, vel restituendam. Hæc autem medicamenta cùm sint mixta corpora, mixtio ipsorum fit vel*
  - Naturâ, *quamvis levis præparatio ab artifice adhibeatur, ita tamen, ut suā formā retineat. Sic Medicus adipem præparat. Et de his* LIBER I. *Antidotarii nostri disputabit. Dividitur rursus, quia colligitur vel ex corporibus*
    - Simplicibus *dictis: non quòd reverà sint simplicia, sed sensu, aut certè respectivè, quòd comparatione aliorum minimum habeāt admistionis. Talia sunt, quæ sumuntur ab*
      - Igne. *Sect. j. fol. 1*
      - Aëre. *Sect. ij. 2*
      - Aqua. *Sect. iij. 5*
      - Terra. *Sect. iv. 32*
    - Mixtis
      - Inanimatis, *quæ reperiuntur vel in*
        - Terra: *ut*
          - Metalla. *Sect. v. 39*
          - Lapides. *Sect. vj. 56*
        - Aqua, *seu Mari. Sect. vij. 75*
      - Animatis: *vel*
        - *Sine sensu, tum*
          - Terrestribus: *nimirum plātis & arboribus: ut*
            - Folia. *Sect. iix. 91*
            - Flores. *Sect. ix. 198*
            - Fructus. *Sect. x. 217*
            - Semina. *Sect. xj. 249*
            - Radices. *Sect. xij. 275*
            - Ligna. *Sect. xiij. 331*
            - Cortices. *Sect. xiv. 339*
            - Succi *Sect. xv. 347*
            - Liquores. *Sect. xvj. 351*
            - Gummi. *Sect. xvij. 371*
          - Aquatilibus: *ut* Spongia, *&c. Sect. xiix. 383*
        - Cum *sensu: ab animalibus*
          - Integris
            - Alterantibus. *Sect. xix. 385. tum*
              - Terrestribus: *cùm gressilibus, tum reptilibus: ut sunt*
                - Cimices.
                - Millepedæ.
                - Scorpiones.
                - Vermes *terreni.*
                - Cochleæ.
                - Formicæ.
                - Viperæ.
              - Aquatilibus: *ut sunt*
                - Scincus.
                - Cācer *fluviatilis.*
                - Rana.
              - Aëreis *& volatilibus, tā integris, quā insectis: ut sunt*
                - Hirundo.
                - Gallus.
                - Galerita.
                - Locusta.
                - Cicada.
                - Cantharides.
            - Corrumpentibus, *hoc est, venenosis. Sect. xx. 387*
          - Partibus *eorundē. Vide in seqq. fig. A.*
  - Arte. *Vide in seqq. fig. B.*
- Ornatum, *vel pulchritudinem. In quibus* LIBER TERTIUS *nostri Antidotarii consumetur.*

ANTIDOTARII SPECIALIS DISPOSITIO.

B. Arte, *qua figuram naturalem aufert, & artificialem novam indit, de quib.* LIBER II. *Antidotarii nostri aget. Sic ergo figuram habet medicamentũ, vel*

- Fluidam: *& vel*
  - Non *pinguẽ, quibus ars indit figurã rei, vel*
    - Naturalis,
      - Aquæ. *Sect.j.*417
      - Mellis: *ut*
        - Syrupi. *Sect.ij.*471
        - Julapia. *Sect.iij.*507
        - Succi seu Rob, &c. *Sect.iv.*509
      - Lactis. *Sect.v.* 511. *ut*
        - Lac *amygdalarum dulcium.*
        - Emulsiones, *&c.*
      - Vini. *Sect.vj.*513
    - Non-*naturalis,*
      - Potiones
        - Decocta seu Apozemata. *Sect.vij.* 533
        - Diluta. *Sect.iix.*553
      - Clysteres. *Sect.ix.*561
      - Gargarismi. *Sect.x.*575
      - Errhina. *Sect.xj.*579
      - Fomenta. *Sect.xij.*583
      - Epithemata. *Sect.xiij.*589
      - Embrochæ. *Sect.xiv.*597
      - Insessus. *Sect.xv.*599
      - Balnea *Sect.xvj.*605
      - Lotiones, *&c. Sect.xvij.*611
  - Pinguem: *cujusmodi sunt Olea præparata modo vel*
    - Crasso. *Sect.xiix.*617
    - Subtili, *&c. Sect.xix.*697
- Non *fluidã: eãq; vel*
  - Dissipatam: *ut*
    - Pulveres.
    - Tragemata, *&c. Sect xx.*715
  - Coactam, *vel*
    - Humidam
      - Actu: *ut*
        - Electuaria. *Sect.xxj.*753
        - Opiata. *Sect.xxij.*847
        - Conservæ *Sect.xxiij.*865
        - Eclegmata. *Sect.xxiv.*872
        - Condita. *Sect.xxv.*881
        - Extracta, *&c. Sect.xxvj.*893
      - Potẽtiâ, *medio calore, ut ea, quæ ex pinguibus: ut*
        - Linimenta. *Sectio xxvij.*907
        - Unguenta. *Sect.xxiix.*869
        - Emplastra. *Sect.xxix.*869
        - Cataplasmata *Sect.xxx.*1001
        - Cerata *Sect.xxxj.*1011
        - Dropaces. *Sect.xxxij.*1019
        - Sinapismi. *Sect.xxxiij.*1020
        - Ceræ *coloratæ. Sect.xxxiv.*1020
    - Siccã, *eámque acquirunt arte rei, vel*
      - Naturalis: *videlicet Metalli: ut*
        - Salia *ex reb. diversis. Sect.xxxv.* 1021
        - Vitrum *Stibii. Sect.xxxvj.* 1029
        - Flores *Sulphuris, &c. Sect.xxxvij.* 1031
      - Non-*naturalis: quales sũt*
        - Pilulæ. *Sect.xxxiix.*1032
        - Tabulæ, *Orbiculi. Sect.xxxix.* 1065
        - Trochisci. *Sect.xl.*1079
        - Collyria. *Sect.xlj.*1099
        - Apophlegmatismi. *Sect. xlij.*1106
        - Confecta. *Sect.xliij.*1107
        - Glandes. *Sect.xliv.*1113
        - Pessi. *Sect.xlv.*1117
        - Sacculi. *Sect.xlvj.*1119
        - Dentifricia. *Sect.xlvij.*1125
        - Odoramenta. *Sect.xliix.ibid.*
        - Suffimenta. *Sect.xlix.*1129

ANTIDO-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

ANTIDOTARII SPECIALIS PER JO. JACOBUM WECKERUM emendati & locupletati

LIBER I.

De Igne, Sectio I.

IGNIS in medicinæ usum venit. Sumuntur enim medicamenta tum ab

- Igne *ipso vel*
  - Cum *flamma depascente*
    - Ligna.
    - Sevum, Oleum, Butyrum.
  - Sine *flamma: ut ab ignitis*
    - Carbonibus.
    - Metallis.
    - Lapidibus.
- Recrementis *ipsius: ut à*
  - Fuligine.
  - Cinere.
  - Calce.

IGNIS eligendus est flammæ elevatæ, ex quercu, vel ilice, vel subere, vel fago, vel salice, vel sarmentis vitium, non corruptis & putridis, nõ viridibus, & fumum faciẽtibus, nõ vallosis, sed montanis & siccis factus. Talis namq; corpora sana maximè tempore frigidiore conservat, refrigerata calefacit, humectata siccat, densata laxat, astricta & clausa rarefacit & aperit, aëris malitiam corrigit, &c. *Hippocr. & Galenus.*

B

CANDELÆ & LUCERNÆ. In cubiculis sanorum vel ægrorum tẽpore nocturno primũ locum habent candelæ, ex cera flava, recenti, munda, deinde ex sevo taurino recenti, moderato calore liquato, & colato, ellychnioq; puro, albo & æquali, confectæ. Sic etiam lucernæ ex oleo communi seu olivarum recẽti, claro, mundo, & ellychnio bombacino, puro ac subtili, meliores habentur. Hujusmodi enim ad aërem tenebrosum illuminandum, vigilias producẽdas, cucurbitulasq; affigendas, &c. accommodatiores habentur. Quæ verò ex pinguedine ovina, vel porcina, rancida, antiqua, adusta, impura, vel ex oleo nucum, vel veteri, rancido & immundo

C

A sunt confectæ, prorsus sunt vitandæ: quoniam odorem spirant gravem, vitalemq; spiritum corrumpunt, &c.

CARBONES IGNITI tum ad alimentorum, tum medicamẽtorum præparationẽ competunt. Eliguntur, qui ex quercu, vel ilice, vel fago sunt confecti, non humidi, non semiusti, & fumum vel strepitum reddentes. Cæteri verò ex salice, picea, vel pino, inutiliores. *Galenus.*

METALLA IGNITA meliora habentur primò ex auro, deinde ex argento, postremò ex ferro. Conducunt ad cauteria facienda, carnem putridam consumendam, sanguinem promanantem sistendum. Ex lapidibus verò ignitis, præferuntur silicei. tales namq; ad sudores eliciendos sunt aptiores. *Galenus.*

FULIGO omnis exiccatoria est, ac proinde terrestris est essentiæ, habens quasdam etiam ignis, qui materiam combussit, reliquias: sed id pusillum est. Porrò tota ejus natura terrena est, tenuium partium. Sed quæ speciatim in ea differentiæ sunt, eæ pro usta materia eveniunt: ex acriore & calidiore, tali etiam proveniente fuligine: ex dulciore, simili quoque & hinc fuligine proveniente. *Galenus.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Fuliginem Thuris sic facito. Forcipicula lucernis accensas singulatim thuris glebas, in novam fictilem ollam concavam imponito: & æreo vase, in medio perforato, detersa diligenter sorde, obtegito: alteram admoveto, ex altera ejus parte, aut utraque, subjectis quaternûm digitorum altitudine lapillis, quò faciliùs perspici queat, si urantur: & quà locus capax fuerit, glebulas alias supponito, & antequam prorsus prior gleba restinguatur, aliam imponito, donec sufficientem fuliginem videaris coëgisse. Continuò tamen externæ æramenti partes spongia, aqua frigida madefacta, abstergantur: ita enim tẽperato æris fervore, fuligo omnis inhærebit, quæ alioqui per levitatem decidua thuris cineribus admiscetur. Derasa itaq; fuligine, cinis cremati thuris seorsum subtrahendus est. Idem opus quoad satisfactum tibi videbitur, obeundum. *Oculorum inflãmationes mitigat, fluxiones suspẽdit, ulcera purgat, cava explet, carcinomata sistit. Simili modo è myrrha, resina, styrace, reliquisq; lacrymis fuligo excipitur ad eadẽ conveniens. *Diosc.*

Fuligo è liquida pice fit hoc modo. In lucerna nova, quæ ellychnium habeat, nonnihil picis incendito, lucernamque fictili vase in clibani speciem conformato, superiùs in angustum fornicato, inferiùs perforato, ut clibani esse solent, operito, & adoleri sinito: consumptoq; liquore novum infundito, quoad sufficientem usui fuliginem collegeris. *Vis ei astringens, acrisque. Usui est ad pigmenta, quibus palpebras linunt, & venustant, & ad circumlitiones. Item ubi glabris genis pilos restitui oportet, ad imbecilles lacrymososq; oculos: insuper ad eorundem ulcera non inutilis est *Dioscorides.*

Fuligo pictoria, qua pictores utuntur, ex vitrariis officinis colligi solet: siquidem ei palma tribuitur. * Vis ad astringendum & erodendum efficax: fracta, cum rosaceo cerato ad cicatricẽ perducit. *Dioscorides.*

CINIS, combustorum lignorum reliquię sic nuncupantur, cõpositæ ex contrariis tum qualitatibus, tum substantiis. Habet enim in se partim terrenum, partim velut fuliginosum, quod Gręcè dicitur αἰθαλῶδες, sive λιγνυῶδες, sive quomodocunq; quis appellare volet: atque hæ sanè partes sunt tenues, & quæ maceratis aqua cineribus, & percolatis, unà asportãtur atq; abeunt. Quod verò reliquum est, terrenum est, infirmũ, & morsu carens, calida facultate in lixivium deposita. Sed non omnis cinis eadem temperatura præditus est, sed pro combustæ materiæ diversitate variatur. *Galenus.*

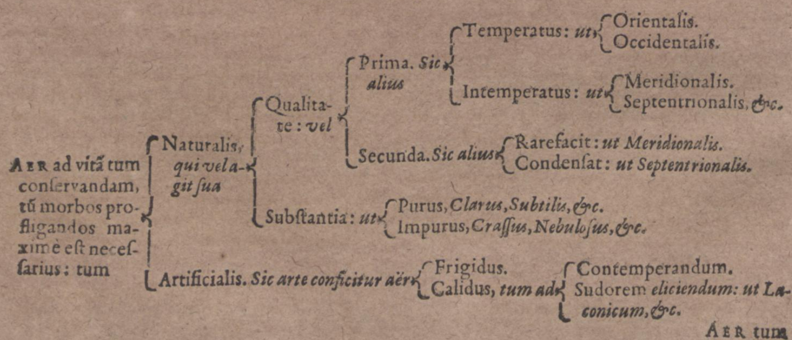
SARMENTORUM CINIS urendi vim habet: cũ axungia autẽ vel oleo illitus, fractis nervis, articulorum collisionibus, & nervorum nodis prodest: cum nitro & aceto excrescentias carnis in scroto reprimit. Serpentum canumq; morsibus illitus ex aceto medetur. Crustas obducentibus medicamentis admiscetur. Fit ex eo lixivium contra præcipitationes & fungorũ venena, cum aceto, sale & melle. *Dioscorides.*

CALX cineris quædã species est: fit hoc modo. Marinorum buccinorum testas igni condito, aut ferventi clibano nocte dimittito: postera die, si candidissimæ fuerint, extrahito: sin aliter, iterum urito, usque dum vehementer inalbuerint. Dein ubi in aquam frigidam demersæ fuerint, in fictile novum conjicito, & exactè pannis operiens, noctem unam cõquiescere sinito: manè eam extrahens, ubi perfecto omni opere elaborata fuerit calx, recondito. Fit & è litoralibus calculis igne crematis, nec non è vili & fusaneo marmore, & lapide calcario. Vis omni calci in commune ignea, mordens, adurens & crustas inducens: quibusdã aliis immista, ut adipi, oleo, concoquendi vim assumit, mollit, & dissipat: ulcera ad cicatricem perducit. Efficacior existimatur recens, nec aspersa aquis. Porrò calx elota, medicamen est, citra morsum desiccans, magisque, si bis terve lavetur. *Diosc. & Galenus.*

Calx testarum ovorum, & limacum.

TESTAE ovorum, aut limacum reverberentur igne acerrimo per triduum, donec reducantur in calcem candidissimam. Si dum calcinantur, aspergantur aceto, calx levior reddetur, & ad vires suas exercendas aptior. *Quercetanus.*

De Aere, Sectio II.

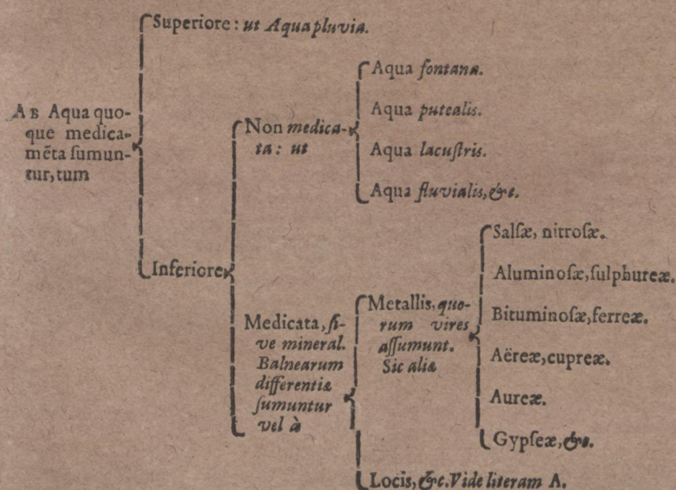
AER tum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

AER tum corporum, tum spirituũ nostrorum elementum est. Eligendus est purus, lucidus, non qui stagni, nec paludis halitu est perturbatus, nec ex profundo specu pestilentem auram spirat: nec qui ex cloacis, quæ magnam aliquam urbem aut numerosum exercitum purgant, vitium contraxit: nec qui ex animalium, olerum, leguminumque putredine aut fimo coinquinatur: nec qui ob stagnum, vel flumen vicinum nebulosus est: nec qui editis undiq; montibus in cavo loco clausus nullum recipit perflatum: nec qui vicinus est aquis, in quibus linum & canabis macerantur: sed qui purus omnino est, temperatis quidem hominibus, & temporibus temperatis, ab oriente, æstate, & calidioribus temperaturis à septentrione, vel occidẽte; hyeme verò & frigidioribus naturis à meridie vel oriente spirans. Quòd si aliquando sua qualitate excedat, vel substãtia variet, ita ut nobis fuerit adversus, frigidus quidem corrigendus est tum ignibus ex quercu vel ilice, tum aquis, vel decoctis rerum calidarum, vel suffumigiis, ex ladano, thure, sandaracha, styrace, gallia moschata, &c. Calidus verò contemperandus, vel foliis salicis, vitium, quercus, floribus rosarum, violarum, nenupharis, per cubicula stratis: vel aqua rosarum, nenupharis, & aceto & santalis, vel aqua & aceto aspersis. Quòd si corruptus vel putris fuerit aër, emendandus est tum ignibus majoribus ex quercu, vel lignis juniperi, vel rorismarini, vel citri, citonii, vel myrrhę, &c. tum suffumigiis odoratis, ex citro, junipero, vel aceto rosaceo, vel caphura, &c. * Cæterùm frigidus aër, cujusmodi est septentrionalis, condensat, corroborat, indurat, concoctionem juvat, A aërem pestilentem sanat. Calidus verò rarefacit, laxat, poros aperit, humores agitat, spiritus resolvit, sudorem provocat, concoctionem impedit, virtutem dejicit, febres ardentes gignit, &c. Humidus, ut meridionalis, humectat, sensus gravat, recidivationem facit, febres putridas & pestiferas generat. Siccus cutim exiccat, &c. *Hippocr. Galenus & Avicenna.*

BALNEUM aëreum, quod Laconicum, & B Calidarium vel Sudatorium vocatur, fit vel à vaporibus calidis & siccis ab igne accenso sublatis, (Barbaris stufa sicca dictum) vel à vaporibus calidis & humidis, ab herbis in vase aliquo decoctis, aut aqua supra ignitos lapides respersa (stufa humida Barbaris appellatum.) * Sordes corporis abstergit, materias per totum corpus tum calefacit, tum verò fundit: præterea quę inæqualia sunt, æquat, & cutim laxat, & multa quæ detenta sub hac fuerunt, cuat, ut vamerito sanè C exercitii interdũ neglecti vicem supplere queat. Valet pręterea contra humidos & frigidos morbos, tumores laxos, podagram frigidam, scabiem humidam, morbum Gallicum, crassitiem & pinguedinem, hydropem, inflationem, calefacit, exiccat, extenuat, consumit, senibus prodest, sudorem evoeat. At nocet Laconicum capiti, oculis, pulmoni & pectori, nervis, frigidis & siccis, calidis & siccis, gracilibus, consumptis, jecori, vulneribus, & ulceribus, digestivæ facultati: item sitim auget, & ventrem D constipat. *Fuchsius, & alii.*

DE AQUA, Sectio III.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

A. Locis, *in quibus ſcaturiũt: utputa in*

- Germania:
  - Thermæ: Curienſes, Lotharingiæ, Badeniæ, Ferinæ. Cellenſes, Acidæ, Au, Embs, Alſatiæ, Boëmiæ. Wisbaden, Gaſtein, Abach, *&c.*
  - Balneæ: Wembdingenſes, Huberbadenſes, Sultzenſes. Badenvvilenſes, Watvvilenſes, Villingenſes. Brintzbachenſes, Glotterbad, Zuckenthalenſes, *&c.*
- Italia:
  - Balneum *Aponi.*
  - Balneum *Porretanum.*
  - Balneum *de Corſeno.*
  - Balneum *ſanctæ Mariæ.*
  - Balneum *de Aquis.*
  - Balneum *de Petriolo.*
  - Balneum *de Grota.*
  - Balneum *Urbis veteris.*
  - Balneum *montis alti.*
  - Balneum *Aquenſe.*
  - Balnea *Sicula.*
  - Balneum *de Aquario.*
  - Balneum *Carpenſe, &c.*

EJUS ITAQUE CAPITA HÆC SUNT.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

De balneis Mertesdorf.
De balneis Montenbaur.
De Neubad.
De balneo Saurenthal.
De balneo Spiegelbergensi.
De balneo Schuenningensi.
De balneo Sylvestri.
De balneis Teplicis.
De balneis Uberlingensibus.
De balneo Villachensi.
De balneo Waldsborn.
De balneo Weringensi.
De balneo Wolckensteinensi.
De Zollerbad.
De balneis Patavinis.
De balneo Porretano.
De balneo Corseno.
De sancta Maria in bagno.
De balneis de Aquis.
De balneo Petriolo.
De thermis Grotinis.
De thermis apud Urbem veterem.
De balneis Perusinis.
De balneis montis Catini.
De balneis Aquensibus.
De balneis Siculis.
De balneis Aquariis.
De balneo Carpensi.

De Aqua potabili.

AQUA optima est, quæ pura, limpida, omnis saporis expers, gustu jucundo, clara, pellucida, tenuis, levisq; reperitur: nec nō quæ igni admota citò calefit, remota verò ocyssimè frigescit, & in qua carnes & legumina celerrimè coquuntur: quæ deniq; æstate frigida, hyeme verò tepida existit, celeriterq; præcordia pertrāsit, & sine ulla vētriculi molestia labitur, & secedit. Talis autem ea esse solet, cujus fons ad orientem Solē erumpit, curritq; super lapides, aut arenā, aut purissimam terram. Omniū tamē præstantissima est pluvialis, eaq; præsertim, quæ in fine æstatis, vel principio autumni, vel etiam media ęstate pluit, silente cœlo. Huic fere illa respondet, quæ eodē tēpore cum tonitruis descēdit. At ea, quæ maxima aeris ac ventorum procella, terrifico tonitruum, fulgurū, & grandinis impetu, ex velociter concitatis nubibus cœlo demittitur, in humanę vitę usum admitti nō debet. Porrò aqua cisternarum non æque cōmendatur, tum quòd miscella quædam fit diversarū aquarum, quæ in diversis anni temporibus inibi colliguntur ex pluvia, ex grandine, & nivibus hyemali tempore in tectis colliquatis: tum quòd aquæ omnes stationariæ, putrefactioni facilè sint obnoxiæ. Putealis pręterea aqua tertium in bonitate locū habet: gravis quidem est, ægreq; cōficitur, nec omnis putredinis expers: veruntamen tantò minùs fuerit damnāda, quantò frequentiùs hauritur, vel si è subterraneo fonte scaturiat. Sequuntur lacustres & palustres: quæ omnino sunt improbādę, nisi coctæ, vel igne fuerint destillatę. Fluviatilis deniq; probatur, in qua nulla animalia putrefacta, nulla excremēta, nullæ urbium sordes inesse sentiuntur, &c. *Galenus.*

De balneo aquæ dulcis calido.

BALNEUM calidum aquæ dulcis confert alopeciæ, appetitui canino, alvo obstructæ, capitis dolori, calori externo, cholericis, & morbis calidis, colicę, phthisi, pulmonis vitiis, pleuritidi, hecticis, hæmorrhoidibus obstructis, lassitudini membrorum, extenuatis, consumptis, morbis siccis, spleniticis, melancholicis, siti, vigiliæ, ventris fluxui, ulceribus, tertianis, quartanis, fluxibus omnibus, mensibus obstructis, mulieribus,
A infantibus, senibus, scabiei, prurituì, omnibus cutis vitiis, nephriticis: emollit corpus, & membra: humores liquat, & evacuat: corpus & membra humectat: indurata resolvit, impinguat: vocem clarificat: urinam movet: calorem nativū & humorem auget: somnum conciliat: carnem & cutem restituit naturali temperamento: cibū distribuit: mundificat, & abstergit. Sed usus ejus immoderatus cordi nocet, syncopen inducit, appetitum dejicit, nauseam movet, juncturas
B laxat, & debilitat, calorem naturalem resolvit: corpus & membra laxat, humores movet, & ulceribus nocet, &c. *Galenus, & alii.*

De balneo aquæ dulcis frigido.

BALNEUM aquæ dulcis frigidum valet contra morbos calidos & siccos, febres omnes siccas, convulsionem, spasmum, sanguinis profluvia quæcunque, cutis sordes, menstruorum fluxum nimium, & rubeum, & cholericum, articu-
C lorum dolores, & podagram. Prodest juvenibus, & carnosis: totum corpus refrigerat: cutem densat: digestionem confortat: vires roborat. Sed frigidum balneum nocet maximè pueris, & crescentibus, gracilibus, mulieribus, senibus, imbecillis, nervis & juncturis debilibus, pectori, cordi, stomacho frigido, & imbecillo, intestinis, renibus, matrici, hominibus frigidis & humidis, morbis omnibus frigidis & humidis, calori nativo, vulneribus & ulceribus, hecticæ: item op-
D pilat, & constipat. *Iidem.*

De aquis mineralibus sive thermis.

AQUÆ minerales seu THERMÆ, Balnea naturalia dicuntur, quæ per se aut sponte, vel naturaliter scaturiunt: alioq; nomine, eò quòd illis insit calefaciendi facultas, thermæ vocantur. Sunt autē quædā salsa, quædam nitrosa, quædam aluminosa, quædā sulphurea, nōnulla bituminosa, aliqua ferrea, aliqua ærea, aliqua cuprea, aliqua aurea, quædam ex plurib. horum mixta, &c.

E
De balneis salsis.

BALNEA salsa ad frigidas & humidas intemperies, & ad ejusdem generis morbos cōferunt. Proinde medentur hydropicis, frigidis nervorum doloribus, podagræ, resolutioni, asthmaticis: pectoris fluxiones cohibent: ventriculo frigido & humido conferunt, & tumoribus laxis,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

pituitosis, scabie infectis, capiti thoracique fluxionibus A obnoxio, &c. Valent præterea contra spasmum & convulsionem, matricem frigidam & humidam, vesicam & nervos, renum ægritudines, testiculorum inflationem, menstrua alba, sterilitatem, ulcera, tormina, flatus & dolores ventris, laxitatem membrorum, calculum, articulorum dolores, humorum putrefactionem, nervorum contritionem, casum, epilepsiam, aurium dolorem, vulvæ casum, splenis duritiem, stomachi dolores frigidos, carnem superfluam, B scabiem, impetiginem, &c. *Galenus, & alii.*

NITROSA balnea à salsis, facultatibus non differunt, nisi quòd in omnibus illis valentiores sunt, non adeò tamen adstringunt, sed valenter abstergunt, quare & scabiosos mundant, & aurium ulceribus medentur, incertosq; earum sonos atque tumores discutiunt. Conferunt præterea capiti, thoraci, fluxibus, vētriculo pituitoso ac humido, hydropi, tumoribus laxis, nervorum vitiis, defluxionibus ad pectus, pruritui, furfuribus, C visui, paralysi, nervorum torsionibus, surditati, ventris doloribus, vermibus, carni exorescenti, ulceribus, venenis. *Galenus & alii.*

De balneis aluminosis.

ALUMINOSA balnea, ad sanguinis rejectiones, ventriculum vomiturientem, hæmorrhoidas immodicè profluentes, mulieres, quæ inordinatè purgantur, & quæ frequenter abortiunt: adieos deniq;, qui immodico] sudore resolvuntur, D & tibiarum varices prosunt. Exiccant valdè, calefaciunt, consolidant, coagulant. Valent adversus ructus, hydropem, tormina, ulcera maligna & putrida, articularem morbum, sputū sanguinis, sudores superfluos, dyspepsiam, varices, ulcera vesicæ, tumores laxos; item valent contra fluxum sanguinis, & aliarum superfluitatum, visus obscuritatem, stomachica, testiculorū dolorem, herpetem, esthiomenū, apostema corrosivum, ignis adustionem, carnem superfluam, & E omnes morbos frigidos & humidos. *Gal & alii.*

De balneis sulphureis.

SULPHUREA balnea calefaciunt, nervos emolliunt, dolores mitigant, stomachum enervant & subvertunt, omnia cutis vitia exterunt: hydropicis, alphis, leucis, impetiginibus, ulceribus antiquis, articulorum defluxioni, lieni indurato, jecori, utero, resolutionibus, coxendicibus & scabiei subveniunt. Siccant præterea vehementer, F & in quarto gradu, resolvunt, aperiunt, attrahunt, consumunt, attenuant. Prosunt ventriculo, nervis frigidis & humidis, scabiei, spleni, calculo, tenesmo, jecori, matrici, lumborum doloribus, morbis frigidis & humidis, resolutis, paralyticis, contractis, tremulis, & nervorum doloribus, tumoribus articulorum, & eorum morbis aliis, epilepticis, lethargicis, surditati, & oblivioni, & coryzæ, apoplexiæ, tussi, pectoris saniei, asthmati, ventositatibus, hydropi, icteritiæ, venenatis, &c. *Iidem.*

De balneis bituminosis.

BITUMINOSA balnea caput replent, sensuū instrumenta lędunt, enixè tamē calefaciunt, & prolixè molliunt, si quis diutiùs immoretur, præsertim uterum, vesicam & colum. præterea aqua intercute affectis peridonea sunt. *Galenus.*

De balneis ferreis.

INFRIGIDANT, exiccant, stypticant. Prosunt calidis & humidis morbis, asthmati, podagrę, & articulorum dolori, vētriculi debilitati & mollitiei, auriū saniei, fluxui stomachico, hydropi, colicæ, fluxui mensiū, & urinæ, hæmorrhoidibus, ani egressioni, venenis, &c. *Fuchsius, & alii.*

De balneis cupreis, & æreis.

BALNEA cuprea & ærea calefaciunt, siccāt, abstergunt, resolvunt, incidūt, stypticant, incarnant, mundificant, consolidant, constringunt. Proinde articulorū doloribus, podagricis, asthmaticis, nephriticis, ulceribusq; malignis, oculis, ori, tonsillis, & uvæ auxiliantur: conferunt morbis frigidis & humidis, laxitati, & rupturæ membrorum, cōtusis membris, vulneribus malè curatis, cutis malis, carbunculo, carni excrescenti, visui, carni superfluæ in naribus, vel ano, hydropi, alvo constipatæ, &c. *Fuchsius, & alii.*

De balneis aureis.

BALNEA aurea calefaciūt, & siccant. Proinde doloribus colicis, volvulo, fistulis, podagræ ac malignis ulceribus succurrunt. Prosunt item ventriculo frigido, calculo, rupturis, oculorū vitiis, scabiei & lepræ, cutis malis, cordi, ejusq; tremori, & affectibus, oris fœtori, &c. *Fuchs. & alii.*

De balneis gypseis.

BALNEÆ gypseæ infrigidant, exiccant, cōglutināt, oppilāt. Prosūt fluxui sanguinis è naribus, ophthalmię, menstruorū fluxui, & aliis omnibus fluxionibus, calidis & humidis morbis, &c.

De balneis mixtis.

BALNEA quæ ex mixtis qualitatibus cōstant, pro cujusq; vincentis qualitatis ratione agunt. Proinde ex jam commemoratis facillime omnium Germaniæ nostræ thermarū facultates dijudicare licebit, modò mixturā ac constitutionē illarum perspectā habeamus. Quare ne quid hac in parte desiderari possit, breviter earundē, potissimùm earū, quæ cęteris antecellere videntur, mixturæ & vires exponendæ sunt. *Fuchsius.*

De thermis Germaniæ, & primò de balneis Curiensibus, sive Piperinis.

In CURIENSI diœcesi thermæ sitæ sunt, quæ Germanis Pfefferbad dicūtur, hoc est, piperina balnea. Cōstant mixtura auri, sulphuris, ferri, æris, & nitri. Harum aqua nō cōtinuò manat, sed tertio die Maji erumpit, decimo verò quarto Septembris iterum sese subducit.* Mirifice dolorib. capitis confert, memoriam roborat, visum auditumq; acuit: cerebri obstructiones ac nervorum aufert, articulorum doloribus, ulceribus, fracturisq; ossium succurrit. Valent præterea ad articu-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

articulorum resolutionem, tremorem artuum, A manuum, pedumque, lassitudinem membrorũ, phthisim, febres inveteratas, apoplexiam, paralysim, resolutiones linguæ, ac oris, spasmum, podagram, lateis dolores, cordis palpitationem, ictus, percussiones, ophthalmiam, surditatẽ, maniam, veternũ, chiragrã, artuum dolores, membra fracta, luxata, contracta, convulsa, & sugillata, ulcera maligna, & malè curata, scabiem, impetiginem, elephantiasim, lepram recentem, vulnera malè curata, calculos renum & vesicæ, uteri affectus varios, & inveteratos, renum vitia diuturna, vesicæ mala vetera, cancrum, fistulam, anthracem, ficos, scirrhos, luxationes vertebrarũ, mammillarum ulcera, epilepsiam, mensium intemperiem, cõsumptos à morbo, obstructiones cerebri, jecoris, lienis, & nervorum, icteriam, quartanam, hydropẽ, &c. *Fuchsius, & alii.*

De balneis Lotharingiis, sive Plumbariis.

IN LOTHARINGIÆ montanis balnea sunt, quæ Plumbers/ quasi plumbea, ob nimirum copiosam plumbi mixturam, vocantur. Constãt ex plumbi, sulphuris, & aluminis mixtione. * Auxiliantur malignis & curatu difficilib. ulceribus, cancro, phagedænis, fistulis, elephantiæ recèns cœptæ, & omnibus cutis vitiis. Valent præterea contra capitis fluxiones, scabiem, pruritum, impetiginem, intertriginem, vulnera malè curata, membra rupta, contusa, & resoluta, torporem membrorum, artuum dolores, lassitudinẽ membrorum, imbecillitatem, panaricium, fluxiones partium corporis, paralysim, contusionem, inflammationes, uteri affectus frigidos, humidos, strangulatum, renum morbos, vesicæ ægritudines, fluxiones, febres inveteratas, & recẽtes, mẽses albos, sterilitatẽ, hæmorrhoidas obstructas, & humidos morbos omnes. *Fuchsius, & alii.*

De Badeniis Helvetiorum.

Haud procul à BADENIIS Helvetiorum E salubres thermę habentur, quarũ mixtura cõstat ex copioso sulphure, & exiguo alumine. * Prosunt ad frigidas ac humidas capitis & cerebri passiones, lethargũ scilicet, amissam memoriã, & similes. Calefaciunt & exiccant ventriculum, ejusq; concoctionem juvãt, jecoris & lienis obstructiones tollunt. Detentos menses evocant, & sterilitatem auferũt. Mulieribus præterea magis quàm viris cõferunt: item pectoris angustiis prosunt, asthmati, dysuriæ, stomachi affectibus F phlegmaticis, intestinorum obstructionibus, colicæ passioni, catarrhis frigidis, coryzæ, rheumati, defluxionibus ex capite, sensibus roborandis & curandis omnibus, visui, vertigini, oculorum suffusioni, & fluxioni, auditui, & odoratui, concoctioni malæ, cibi fastidio, renum vitiis, calculo, defluxionibus hæmorrhoidum immodicis, nervorum, musculorum, tendinum, & ligamentorum affectibus, viscerum obstructionibus, suffocationi matricis, & præcipitationi, ac emotæ è loco suo, doloribus matricis in gravidis, mulierum omnibus morbis, dolori articulorum, chiragræ, podagræ, ischiadicis, membris infrigidatis, contractis, dolentibus, scabiei, pruritui, impetigini. Nocent contrà calidis & siccis temperamentis, & morbis. *Fuchsius, & alii.*

De Badeniis in Marchionatu Badensi.

In inferiori BADENIA, ubi Marchio Badensis residet, sunt balnea miræ efficaciæ, quorũ mixtura ex sulphure, sale & alumine existit. B * Conferunt difficilè spirantibus, & asthmaticis, dolorib. articulorũ, & podagræ, à frigidis humoribus ortis, hydropicis, uteri morbis frigidis, albis potissimùm mensibus: conceptionẽ promovent, sterilitatemq; removent: & in summa, uteri malis frigidis & humidis, præ cæteris balneis mirificè cõveniunt: ulceribus & cutis vitiis medentur. Prosunt præterea cõtra destillationes & defluxiones à capite ad pectus, fluxiones auriũ, & oculorum, tinnitum aurium, hydropem, matricis frigidos affectus, vulnera, mammillarum ulcera, podagram, chiragram, ischiada, tremorẽ membrorũ, torpida membra, spasmũ, articulorũ dolores, nervorum rigores, humiditates, stupores & tremores, vẽtriculi frigidam & humidam intemperiẽ, jecoris & lienis infirmitates frigidas, abortum, uteri & anni procidentiã, intestinorũ dolores, crurum inflationes, scabiem, impetiginem, cutis vitia, pruritum, squamas, excoriationem, morbum Gallicum, cachexiam, renũ dolores, urinæ difficultatem, colicam, catarD rhum, omnes frigidos ac humidos morbos hepatis, lienis, & ventriculi: prosunt item omnibus hominibus frigidis & humidis. *Iidem.*

De Badeniis Austriacis.

In BADEN oppido Austriæ scaturiunt aquæ calidæ multùm sulphuratæ, parum nitrosæ, ac aluminosæ, Antegastæ nominatæ. Valent autẽ ad frigidos, humidos, & pituitosos morbos, thoracis phlegma, jecoris scirrhũ, stomachi, intestinorũ & matricis mala, colicam, lumbricos, hydropem, menses retentos, menses albos, capitis dolorem, veternum, memoriam amissam, vertiginem, resolutionem nervorum, aurium flatus, & sonitum, surditatem, podagram frigidam, articulorum imbecillitatem, cancrũ, erysipelas, ulcera maligna, & serpẽtia, & erodentia, ani rimas, & ulcera, ruptis & contusis membris. *Rulandus.*

De balneis Ferinis in Ducatu Wirtenbergensi.

In Ducatu WIRTENBERGENSI haud procul à Chalb oppidulo, sunt thermæ, quę à Martiana sylva Wildbad/ hoc est, ferinæ nominãtur: ex eadem qua priores mixtura cõstant. Sunt tamen qui cupri & nitri mixtionem accedere putent. * Vive capitis passionib. frigidis, paralysi, cõvulsioni, stupori, & similibus auxiliãtur, instrumenta sensuum roborant, tinnitũ aurium, jecoris & lienis obstructiones tollunt, hydropicis & ictero laborantibus, renum & vesicæ calculis, ventriculoq; succurrunt, appetentiam excitant, & ferè

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

omnia, quæ Marchionis thermæ, poſſunt. Viris tamen magis, quàm mulieribus competũt. Sunt præterea ſalubres fluxionib. & humiditati capitis, oblivioni, pectoris anguſtiæ, aſthmati, ſputo ſanguinis, empyemati, oculorũ lippitudini: proſunt calculis mirificè tam renum, quàm veſicæ, obſtructionib. jecoris & lienis, hemicraniæ, contractis, tremulis, ventriculi ardoribus, & flatibus, ventriculo & inteſtinis craſſis & pituitoſis humoribus repletis, laſſitudini, faſtidio cibi, urinæ retentioni, ſtranguriæ, colicæ, podagræ, ſcabiei, ulceribus doloroſis, cutis vitiis, & externis corporis vitiis omnibus. *Fuchſius, & alii.*

De balneis Cellenſibus.

Haud procul à Martiana ſylva CELLENSES ſunt thermæ, quarũ mixtura ex modico ſulphure, alumine & cupro conſtat. * Succurrunt diuturnis febribus ex pituitoſis ſimul & bilioſis humoribus ortis, ulceribus diuturnis & malignis, articulorũ doloribus, appetẽtię caninæ: ac prę cęteris thermis conveniunt calidis & ſiccis temperamentis. Valent contra calculos, dyſenteriam, fluxusq; alios ventris, maraſmum, pectoris anguſtiam, pleuritidem, peripneumoniam, tuſſim ſiccam, & aſperam, urinæ ardores, defluxiones, bilem utranque, maniam, melãcholiam, icterũ, quartanam, hydropem, vomitum, ventriculi intemperiem frigidam & humidam, ejusq; humores, mordicantes uteri & renum inflammationes, arthritin, narium ſanguinis fluxum, menſes immoderatos, obſtructiones jecoris & lienis, cholerica mala, vulnera incurabilia, laſſitudinem, & cutis vitia. *Iidem.*

De balneis Geppingenſibus.

IN WIRTENBERGENSI Ducatu ad Geppingam oppidum thermæ ſunt, quæ Germanicè Saurbrunn/hoc eſt, acidus fons appellantur. Ex acidis, quibus exigua ſulphuris acceſſit portio, harum mixtura conſtat.* Proſunt partibus corporis luxatis, ideoq; ventriculũ ac jecur potiſſimùm corroborant. Hydropicis & regio morbo correptis, humoribus putrefactis, volvuloq; opitulantur. Lumbricos quoq;, ſi bibantur, enecant. Proſunt præterea contra omnes obſtructiones renum, & veſicæ, putrefactiones, inflammationi hepatis, ſplenis ardores, teſtium inflammationes & tumores, febres tertianas, iliacam, fluxus ventris, menſtruorũ fluxum ſuperfluum, colicam bilioſam, inappetentiam, lumbricos, ulcera, ſcabiẽ, pruritum, ſpirandi difficultatem, pectoris compreſſionem, ſitim, ſanguinis fluxum ex naribus, aliisq; locis, ventriculi imbecillitatẽ, omnes morbos cholericos, omnes morbos tam internos quàm externos, ortos ex putrefactione: ſemen augent, & Venerem ſtimulant. *Fuchſius, & alii.*

De balneis Avvenſibus.

THERMÆ, quę in AU ſunt, prope Rotẽburgum ad Nicerum ſitum, ſimilem cum modò dictis mixturam obtinẽt: copioſiore tamẽ ſulphuris portione conſtant, ideoque minùs prioribus acidæ: quo etiã nomine calidiores exiſtunt, majoriq; exiccandi eorum, quæ in partium cavitatibus deliteſcũt, faculcate præditæ. Proinde proſunt tremulis, convulſis, cõtractis, podagræ, chiragræ, iſchiadi, omnibus obſtructionibus jecoris & lienis, hepaticis, ſpleniticis, ictericis, febribus cholericis, putrefactionibus, omnibus morbis ex putredine ortis, hydropicis, ructui, inappetentiæ, vomitui, ventriculo vitioſo, catarrhis, nephriticis, veſicæ malis, apoſtemati matricis, ejusq; tumori, dolori, & aliis vitiis. Conferunt quoque matrici aſcendenti, vel deſcendenti, obſtructæ, refrigeratæ, ſterilitati, nervis induratis, refrigeratis, colicæ, iliacæ, lumbricis, torminibus, ulceribus, tumoribus pituitoſis, ſcabiei, prurittui, & cutis vitiis aliis, omnibus deniq; morbis phlegmaticis. *Fuchſius, & alii.*

De balneis Emſenſibus.

IN FINIBUS lacus Podmici, quem Cõſtantienſem vocant, thermæ habentur, EMBS dictę, aluminis & nitri mixturã participantes. * Conferunt doloribus capitis, nervorum reſolutionibus à coli doloribus factis, & ulceribus malignis. Valent præterea contra hepatis & renum, vẽtriculiq; fervorem, nervorũ, & articulorum dolorem, & duritiem, menſes inordinatos, ſterilitatẽ, abortũ, ſcabiem, & cutis vitia. Porrò non procul à Lanſtein oppido ultra Rhenũ profluunt aquæ calidæ, Ems appellatæ: conſtant autem ex ſulphure, alumine, chalcantho, & nitro: quæ faciũt contra ſenſuum defectus, aſthma, humores craſſos, pituitoſos ac tenaces, ſpirandi difficultatem, colicam, ani rhagadias, rimásve: valent præterea contra rimas pudendi muliebris, ventriculi flatus, & fluxiones, reſoluta mẽbra, renum lapides, matricis mala frigida, ſterilitatem, ulcera vetuſta. Proſunt quoque abſceſſibus frigidis, podagræ, arthriticis, fluxui ventris, impotentiæ naturali, infixis corpori, ſcabiei, pulmonis vitiis, nervorum contractioni, & cutis vitiis, &c. *Iidem.*

De balneis Geberſvilenſibus.

IN ALSATIA prope Geberswiller thermæ ſunt, quæ ex mixtura aluminis, nitri & ferri conſtant. * Opitulantur lienoſis, quartana laborantibus, ulceribus ſordidis, & omnibus vitiis cutis. Sinant præterea melancholiam, vigilias, ventriculi imbecillitatem, menſes albos, capitis mala, lepram recentem, morphæam, verrucas, herpetem, tuſſim antiquam, impetiginem, ſerpiginẽ, puſtulas parvas, nodos, cancrum, & ſcabiem. *Fuchſius, & alii.*

De balneis Carolinis, ſive Ellenbogenſibus.

Apud ELLENBOGIUM in Bohemia oppidum thermæ, ſulphuris & aluminis mixturam obtinent. Curant glandulas, ſtrumas, genuum tumores, paronychias, coxarum dolores, unguium ſciſſuras, paralytica & contracta mẽbra, capitis dolorem frigidum & humidum, lethargum, carum, memoriæ corruptionem, dolorem ſpinæ, vertiginem, renum & veſicæ calculos, ſtuporem,

porem, morbum arthriticum. Prosunt quoque catarrhis, spasmo, epilepsiæ, apoplexiæ, ventriculo frigido, obstructionibus pulmonis, jecoris, & lienis. Sanant nephriticos, renum vesicæq; exulcerationes, colicam, vermes, morbos pituitosos: maciem inducunt: apostemata, œdemata, & scirrhos curant. Valent præterea contra panaritium, menses albos, matricis affectus frigidos, sterilitatem, tumores crurum: sanãt ulcera magna, putrida atque erodentia, lepram, impetiginem, scabiem, pustulas, alphos, & cutis sordes. *Fuchsius, & alii.*

A

B

De balneis Wisbadensibus.

WISBADENSES thermæ ex sulphure, alumine & exiguo nitro constant. *Fuchsius.* * A' Moguntia ultra Rhenũ unum miliare distant Wisbadenses thermæ, calidæ: quæ constant sulphure, alumine, & pauco nitro. Proinde optimè valent cõtra refrigerata & debilitata membra, nervorum rigores, scabiem omnem, cutis vitia, impetiginem, serpiginem, vitiliginem, maculas cutis, exulcerationem. Curant asthmata, spirãdi difficultatem, ambustionem, hydropem, urinæ retentionem, dolores articulorum frigidos & humidos, paralysin, contractionem, lepram incipientem, contractionem rugarum: sensus acuunt, corruptam rationem persanant. Prosunt preterea tussi, phthisi, singultui, bulimo, podagrę & chiragræ: lapidem renum & vesicę expellunt, matricis frigidos morbos tollunt. Valent deniq; adversus mensium fluorem, defluxiones capitis, & omnes frigidos & humidos morbos. *Rulãdus.*

C

D

De balneis Casteinensibus.

IN BAJOARIA sunt thermę, quas Castein nominant, quibus vehemens adstrictoria facultas inest, ideoq; omnia corporis excrementa dissipant & absumunt. Impręgnãdi facilitatem pariunt, & ne abortiant gravidæ, prohibent. *Fuchsius.* In Diœcesi Salzburgica Bavariæ sunt thermæ calidæ, quas Gastein, sive Castein nominãt: inficiuntur calce pyritum, antimonii, sale, nitro, auro, item argento, ac ære. Valent autem cõtra vertiginem, carum, lethargum, coma, obscuritatem visus, alopeciam, splenis duritiem, ictericiam & flatus. Sanant uterum vitiosum, sterilitatem, ozœnam narium, menses retentos, nimiũ fluentes, & albos. Prosunt colicis, imbecillis à morbo, podagricis, paralyticis, calculosis & leprosis. Curant præterea spermatis defectum, & impotẽtiam, mammillarum duritiem ac tumorem, alphos, papulas, cutis vitia, ulcera putrida & erodentia, abortum, fluxiones, omnesque morbos humidos. *Idem.*

E

F

De balneis Abudiacis.

THERMÆ sunt etiam apud Abudiacum Bajoariæ castellum supra Reginoburgum, quæ sulphuris, aluminis & nitri mixturam obtinent. Odore ova frixa referunt. * Facultates earundem, ut reliquarum, ex iis quæ dicta sunt, abundè constant. *Fuchsius.*

De balneis Abechensibus.

APUD ABECH in Bavaria prope Ratisbonam sunt thermæ calidæ, imbutæ sulphure, alumine ac nitro: quarum usus est * valere contra calculũ vesicæ ac renũ, catarrhum, melancholiã, cordis tremorẽ, syncopen, cardiacã passionem, hydropem. Curãt quoq; ulcera, fistulas, scorbutum, omnis generis scabiem, oculorum lippitudinem, gingivarum putredinem, dentium dolores, uteri vitia, tumores & scirrhos. Prosunt præterea ischiadicis, podagricis, apoplecticis, paralyticis, sanguini concreto, vomitui, morbo Gallico. Secundas & fœtum mortuum expellunt: surditatem, contractionem membrorũ, & auriũ ventositatem curant: valent deniq; adversus venena, frigoreq; affecta membra. *Rulandus.*

De balneis Wembdingensibus.

HAUD procul à Wembdinga Bavariæ oppido in pratis aqua scaturit, sulphure, alumine & nitro constans: * probatis ad renũ & vesicæ calculos viribus, cujus rei hoc exemplum est notabile. Quidam enim ubi à lithotomo male tractatus fuisset, his usus balneis vesicæ calculos emisit quadraginta: mulieribus menses movet: tumores & hydropicorũ aquas absumit: inveteratis ulceribus aliisque cutis vitiis competit hujus balnei usus: podagrã & ischiadem curat, paralyticos item & convulsos: aurium tinnitus tollit: stomachum imbecillum roborat: ad morbum Gallicum valet, gibbosq; depellendos, iisq; conducit optimè, qui urinam continere nequeunt, cujusmodi est stillicidium urinæ, & diabetes. Valet quoq; contra catarrhum, tumores, fistulas, arthritidem, lepram incipientem, scabiem omnem, surditatẽ, morbum Gallicum, bubones, clavos, abscessus: flatus dissipant: vomitiones compescunt: valent prętere a contra fluorem alvi, dysenteriam, lienteriam, diarrhœam, hæmorrhoidum dolores, sanguinem concretum, & omnia cutis vitia. *Fuchsius, & alii.*

De balneo Hubbad.

BALNEÆ (quas *Huberbad* nominant) sesquimiliare distantes à thermis Badænicis, sulphur produnt cum cupro, & pauco alumine: sunt qui existiment quidpiam salis admixtum esse. * Aqua hæc pota viscerum obstructiones expedit: renum & vesicæ calculos conterit: menses sistit. Easdem vires præstat ipsius balnei usus, & maximè destillationibus ex capite convenit, scabiei, cæterisq; cutis vitiis, ut & difficultati spirandi. Salutares præterea sunt febribus inveteratis, asthmati, spirandi difficultati, urinæ difficultati, convulsis, resolutis, colicis. Sanant quoq; menses albos, gonorrhœam, hæmorrhoidas immodicas, serpiginem, vitiliginem, impetiginem, acrochordones, nervos humidos, pruritum. *Fuchsius, & alii.*

De balneis Sultzbergensibus.

SULTZBERGENSE balneum cupri, sulphuris, & salis petræ mixturam prodit: aqua hæc

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

quodammodo tepida est & potui grata. *Membris resolutis vires restituit: podagram, colicosque dolores curat: iis tamen hujus balnei usus est infensissimus, qui Veneri nihilominus indulgent. Porrò sanat hoc balneum matricis vitia phlegmatica, sterilitatẽ tam in mulieribus, quàm in viris, tumores pituitosos, hydropes, ventriculi vitia, anorexiam, inappetentiam, tormina, calculum renum, nervorum imbecillitatem, scabiem, pruritum, & alia cutis mala. *Idem.*

De balneo Sultzbrun.

EST acidula quoq; in ditione Trevirẽsi prope oppidum Meyen/ quæ nominatur Sultzbrun: & constat sale, alumine atq; chalcantho. Utilis autem est cerebro, capitis defluxionibus, ventriculo imbecillo, ventri indurato, difficultati spirandi, calculosis, mẽsibus albis, fœcunditati mulierum, podagræ, nervorum duritiei, scabiei, & cutis vitiis. *Rulandus.*

De balneis Badenvilensibus.

BADENVILENSE balneum, quod intra Friburgum & Basileam situm est, multum sulphuris, salis autem petræ & aluminis modicum obtinet: in scaturigine quodammodo tepet, sed calor hic aliarum aquarũ influxu deperditur.* Potu viscerum tollit obstructiones, longasq; pellit febres, menstrua movet, asthmaticis competit, & imbecillis ex frigore ventriculis: ejus lotio cõtusis & luxatis medetur, scabiem, psoram, aliasq; cutis maculas emendat: ulcera maligna & phagedænas curat. Doloribus præterea ventriculi, jecoris, lienis, intestinorum & uteri confert, tumoribusq; eorum: item cachexiæ, lentigini, vitiligini, articulorum imbecillitati, & doloribus prosunt: curãt deniq; podagram, intestina refrigerata, nervorum frigida & humida vitia, & calculum, &c. *Fuchsius, & alii.*

De balneis Wattenvilensibus.

WATTENVILENSES balneę in Alsatia superiori, sulphuris & salis petræ naturam obtinent: * quo fit, ut asthmaticis conducant & iis qui frigidiore sunt ventriculo: nervos humidiores confirmant, renibus etiam arenosis medentur. Sanant præterea asthma, dyspnœam, anorexiam, lassitudinem membrorum, calculum renum, tumores, ulcera, scabiem, pruritũ, cutis vitia, morbos phlegmaticos, & humidos. *Iidem.*

De balneis Willingensibus.

WILLINGENSES ad Herciniam sylvam sitę (quod Novum balneum appellatur) sulphur & alumen suis produnt viribus: * siquidem & defluxiones exiccant, stomachumq; & imbecilla membra corroborant.

De balneis Brintzbachensibus.

BRINTZBACHENSES cupro constant & ferro: * hinc earum aqua si bibatur, febres absumit quartanas, & lienis obstructiones liberat. Externa lotio visum acuit, calculo renum utilis, ulcera maculasq; terget, leprasq; incipientes. Sanat præterea quartanam, abscessus vete-

A res, pruritum, scabiem, & impetiginem.

De balneis Kibbadensibus.

BALNEUM (quod Kibbad nominatur) unum distans à Friburgo miliare, suas à cupro & pauco sulphure vires habet: * oculis est accommodatissimum, calculos renum expellit, & malignas curat scabies, pruritumq; compescit. Sanat præterea asthma, raucedinem, vocis nocumenta, thoracis frigidos affectus, hydropem, ulcera maligna, tumores, œdemata, fistulas, gãgrænas, pustulas, cancrum, stupores, convulsiones, vẽtriculum imbecillem, articulorum morbos, mollificationem nervorum & membrorum, omnes deniq; affectus frigidos & humidos.

De balneo Glotterbad.

Quod verò Glotterbad dicitur, intra Friburgum & Waldtkirchen situm, sua scaturigine cuprum profert cũ pauco sulphure: * ictericis utilissimum est, lienis etiam obstructiones expedit, frigido & humido ventriculo & bulimiæ conducit, ut & febribus diuturnis. Curat præterea oculorum caliginem, oris, glandularum & uvæ vitia, narium & sedis excrescentias, ulcera sordida, jecinorosos, & scabiem.

De balneo Zuckenthalensi.

BALNEUM Zuckenthaler dictum, non procul à Friburgo & Waldtkirchen distans, sulphus in se continet, alumen, sal & halinitrum: * quo fit, ut hydropicis, asthmaticis, utero refrigerato & albis menstruorũ profluviis conducat: competit etiam scabiosis & lassitudini. Confert præterea convulsionibus, stupori, oculorum caligini, aurium tinnitui, congelationi, subeth, mollificationi nervorum, paralysi, oscitationi, ructui, scrophulis, pruritui, pustulis, polypo, acrochordonibus, maculis, tumoribus flatuosis, difficultati spirandi, omnibus morbis frigidis & humidis, ulceribus malignis & serpentibus, omnibus denique cutis vitiis.

De balneo Vogtspergensi.

VOGTSPERGENSE, proximum oppido quod Burcken dicitur, in Alsatia situm, copiosum prodit halinitrum, aluminis parum & sulphuris: * ad scabiem, pruritum & lassitudinem valet: aqua pota viscerum tollit obstructiones, icterum curat, & febribus adeò conducit, ut qui hac in cibis & potu assiduè utuntur, à febribus immunes existant.

De balneo Sultzensi.

SULTZENSE balneum, à Friburgo miliaria duo distans prope oppidum Sultzberg dictũ, sale constat & bitumine: * tumefactis conducit genitalibus, uteroq; & nervis imbecillis, & quibus à colica vires dejectæ sunt. Hoc habet incommodi: nam si caput hac aqua madefiat, nimia humiditate intumescit.

SULTZENSE à pago Sultz dictũ, à Moltzhemio medium distans miliare, vires Huberensium balnearum æmulatur.

De Ton-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

De Fontibus acidis, & primò de balneis Aegrinis.

ACIDI fontes hi ſunt in Germania notiſſimi:
in ſylva Bohemica in urbe Ægera fons eſt qui
Acidulus nominatur, & in vicinia plures quos
Feroces appellant: mixtū in his eſt cuprū & fer-
rum chalcantho.* Pota horū aqua, viſcerū calo-
rem, febresq; fugat, internasq; tollit obſtructio-
nes, & quicquid in corpore pravum deliteſcit,
evocat: ventriculū roborat, dejectamq; reſtituit
appetēdi facultatem, mulierum menſtrua ſiſtit,
aliasq; præter naturam factas hemorrhagias: lo-
tio ſcabiem, maculas & alia cutis vitia emendat:

De balneis Uberkingenſibus.

UBERKINGENSE balneum in Ulmenſium
ditione prope oppidū Geyslingen in vico Uber-
tingen reſpondet viribus Geppingenſi balneo.

De balneis Nideravenſibus.

NIDERAVENSIS fons prope Rotenbur-
gum civitatē ad Neccarum ſitam ferrū ſua ſca-
turigine prodit ſulphurq; copioſius quàm Gep-
pingēſis, quibus etiam chalcanthum eſt admix-
tum: gratus eſt hujus aquę potus, quòd clara ſit
& translucens. Haud procul ab hoc alii duo fon-
tes ſcaturiūt prioribus efficaciores, ad inhæren-
tes internis viſceribus humores evocandos.

De balneis Deynachenſibus.

DEYNACHENSIS in Hercinia ſylva paſſus
mille diſtans ab oppido Kalb/ob aciditatem po-
tui acceptus eſt, ſuas à ferro, cupro, & chalcan-
tho vires ſortitur: * ad viſcerum obſtructiones
expediendas utilis, ſitim ſedandam febresq; &
icterum, ſtomachumq; roborandum: externa
lotio externos cutis affectus emendat: ibidem
alius quoq; paulò altior conſpicitur earundem
virium.

De balneis Federinis.

IN RHÆTIA fons eſt acidus quem Fede-
ris nominant, alumen continens & cuprū cum
pauco ſulphure: vinum acidulum claro colore
& ſapore imitatur: * ventriculi concoctionem
juvat, & ſanguinis ſputo conducit, diuturnas fe-
bres, podagram & nimios mulierum fluxus cu-
rat, calidis & bilioſis affectibus utilis exiſtens.
Spuma quam hujus aquæ decoctio producit
exiccata, & ulceribus aut abſceſſibus inſperſa,
plurimum conducit.

De balneis Antigaſtrenſibus.

AD HERCINIÆ ſylvæ introitum prope
oppidū Oppenacum dictum, fons exilit acidus,
alumen producens, ſulphur & chalcanthi pa-
rum, qui Antigaſtrenſis dicitur. * Caput, renes
aliaque viſcera expurgat: ventriculum non ta-
men ex quavis cauſa imbecillum roborat, ſed
ſi ſit pravis refertus humoribus. Ad cutis vitia
plurimum quoque valet, ruptaque & contuſa
membra.

De balneis Birckenfeldenſibus.

IN PALATINATU fontes duo ſunt, quos
A Hundsruck nominant: ex ferro, cupro & chal-
cantho prodeunt: alter à planitie Byrckenfeld
dictus mille paſſus diſtat in ſylva Eberswald. Alter
prope Leuningā haud procul ab urbe Symmern
major eſt, & acidior. * calidiori ventriculo, &
hepati competens, lienis obſtructioni, & artuum
doloribus. Ad cutis vitia plurimum valeret, ſi
modò medicis notior exiſteret.

De balneis Trevirenſibus.

APUD TREVIRENSES tres ſunt aciduli
B fontes: unus prope monaſteriū S. Matthiæ. Ter-
ram luteam (Germanis Berggeel dicitur) & fer-
rum præterfluit. Oppletum pravis humoribus
ventriculum expurgat, & roborat, & appetentiā
excitat: lotio externos diſcutit tumores, & alia
curat cutis vitia. Alter prope pagum eſt quem
Lonquich nominant, chalcanthum & ferrum
prodens. Hic priore purior eſt & clarior. Tertius
hisce ſimilis in Metterodorff eſt.

C *De balneo Niderborn, & Oberborn.*

AD MOSERAM fluvium duo fontes acidi
iisdem pene viribus ex ferro, cupro & pauco
chalcantho erumpunt, quorum unus Oberborn/
alter verò Underborn aut Judenborn vocatur.
* Viſcerum juvant concoctionē, & cibi faſtidia
diſcutiunt, obſtructum lienē & renes expediunt,
& calculos expellunt. Ad alios etiam cutis af-
fectus valent. Salutares præterea ſunt capitis de-
D fluxionibus, membris paralyticis, convulſis, aut
ruptis, nervis induratis, dolentibus, oculorum
caligini, excreſcentiis carnoſis, carni ſuperfluæ,
ſanguinis fluxionibus quibuscunq;: ſudores im-
modicos compeſcunt: ſterilitatem amovent:
item tumoribus omnibus, pruritui, ſcabiei, im-
petigini, vitiligini, lichenibus, ulceribus, & ex-
ternis vitiis aliis conferunt.

De Conderthal.

IN VALLE quam Conderthal vocant prope
E oppidum Memmingen/fons ſcaturit alumen re-
ferens, halinitrum, & ſulphur, cum pauco chal-
cantho.* Pituita ventriculum potu purgat, eun-
demq; roborat: lotione verò nervos ex pituita
induratos emollit, & depaſcentia curat ulcera.

De Baſſenheim.

FONS BASSENHEIMER dictus, haud
procul ab arce nobilis Antonii Waldbott/alu-
men præterlabitur, halinitrum & ſulphur. * Po-
F tu viſcoſos ventriculi humores exterget, & vi-
ſcerū tollit obſtructiones, lienis & uteri tumo-
res diſcutit, ſcabiem & lepram lotione curat.

De Keſſelbrun.

PROPE pagum Miendich dictum, fons exi-
mius inſtar ferventis in aheno aquæ (unde no-
men Keſſelbron obtinuit) ex ferro, chalcantho &
cupro ebullit. * Calorem & ſitim ſapore gra-
tiſſimo compeſcit, & ventriculum roborat, he-
par concalefactum refrigerat, lienis & renum
obſtructiones ſolvit, bilem purgat: hinc febres
diuturnas excutit: nephriticis conducit & ner-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

vos articulosq; lotione roborat, scabiem & alia cutis vitia emendat.

A

De Ponterborn.

FONS PONTERBORN passus ab Andernacho mille distat. Mixtum habet ferro chalcanthum & alumen. * Senibus & membris lassitudine oppressis est cōmodissimus; iis item, quos & calor, & sitis infestat. Hepatis, lienis & renum obstructiones liberat, biliosos educit humores, febresq; domat contumaces: ventriculum imbecillum terget ac roborat, hydropem curat, & lubricos cōfirmat uteros: externis quoq; competit affectibus.

B

De Hailbron.

HAUD procul ab hoc alius exilit Rhenum versus, qui à suis (quas obtinet eximias ad restituendam ægris sanitatē) viribus HAILBRUN dicitur. Multum salis obtinet, (unde non absq; causa veteribus Halbrun, quasi salis fons dictus fuit) at sulphuris, & ferri modicū. Id huic est peculiare, quòd nihil impuri, velut pulveres aliasq; sordes tolerat, sed ebullitione subitò eructat. * Hepatis, lienis, & renum obstructiones aperit, febres tertianas, & quartanas curat, urinas movet, sanguinem expurgat, hydropicorum aquas ducit, & uterum pituita refertum exterget. Viribus etiā pollet ad externos tumores, ad ischiadem, podagram, aliosq; cutis affectus.

C

De balneo Ahr.

PROPE Arwell & Synzig oppida, sunt acidę ex ferro & sulphure compositæ. Prosunt ventriculo, spleni, arthriticis, paralyticis, colicæ, & iliacæ affectioni. *Rulandus.*

D

De balneis Annæbergensibus.

EFFERTUR fons ab Annæbergo juxta Visam pagum in Misnia apud Hermunduros subtepidus ex terra aluminosa, cui vena cuprea pyritem gignens jungitur. Prosunt hujus aquæ catarrho, rheumati, cephalalgiæ, capitis gravitati, lethargo, epilepsiæ, paralysi, spasmo, stupori, oculorum suffusionibus, ophthalmiæ, aurium tinnitui, asthmati, dyspnœæ, sputo sanguinis, tussi, phthisi, mammis laxis, vomitionibus, nauseæ, colicæ, fluxionibus alvi, ictero, hydropi, spleniticis, nephriticis, stranguriæ, renum & vesicæ ulceribus, sanguinis mictui, uteri morbis frigidis & humidis, mensibus inordinatè fluentibus, & albis, abortientibus, uteri procidentiæ, hæmorrhoidibus immodicis, testium tumoribus, seminis profluvio & articulornm doloribus. Conferunt præterea arthriticis, chiragræ, podagricis, ischiadicis, scabiosis & ambustis. Valent quoque adversus artuum tremores, nervorum rigores, & resolutiones, tumores pituitosos, sudore resolutos, varices tibiarum, strumas, febres phlegmaticas & diuturnas, ulcera, exanthemata, elephantiasin, pruritum, impetiginem, vitiliginem, abscessus, contusiones, perniones, & alia cutis vitia. Porrò noxiæ sunt calidis & siccis, sanguineis, cholericis, & melancholicis, ac harum complexionum morbis. *Rulandus.*

E

F

De balneis Aquensibus.

JUXTA Aquisgranum civitatem Belgiæ emanant Aquæ calidæ, sulphure, sale, ac alumine infectæ: quæ prosunt vertigini, apoplexiæ, epilepsiæ, paralysi, arthritidi, chiragræ, podagræ, ischiadi, melancholiæ, obstructionibus, & inflammationibus hepatis, lienis, renum, & pulmonum, matrici frigidæ, morbis frigidis & humidis; præterea calculum vesicæ ac renum curant, nec non scorbutum, oris vitia, hydropem, tumores artuum, menstrua alba: suppressa evocant. Valent adversus virgam exulceratam, marsiscas, intertrigines, morbum Gallicum, morsum serpentum: conceptionem adjuvant: conferunt nervorum malis, spasmo, & convulsioni, membris ruptis, contusis, torpidis, distortis, & resolutis, scabiei denique, & omnibus vitiis cutis. *Idem.*

De balneo Bellerthal.

ACIDULA est in valle Bellerthal / ex ferro, chalcantho, & sulphure pauco profluens. Usus ejus est ad jecoris morbos, renum affectus, stomachi imbecillitatem, articulorum mala, hydropem, colicam, scabiem, & cutis vitia. *Idem.*

De balneis Bertringensibus.

NON longe ab oppido Trevirensi Wittlich / scatent aquæ Bertringenses tepidæ, alumine, ferro, ac modico sulphure imbutæ. Utuntur autem iis contra flatus, articulorum dolores, vesicam exulceratam, dolores colicos, urinæ incontinentiam, menses immoderatos, dolores dorsi, renes refrigeratos, stomachi & lienis imbecillitatem, febres chronicas, tympanitem incipiētem, scabiem, ulcera incurabilia, pruritum, impetiginem, & alia cutis vitia. *Idem.*

De balneis Brigensibus.

AQUÆ calidæ Valesiorum, sulphure multo, & alumine pauco effluūt ad Brixantam urbem. Usus harum est adversus spasmum, capitis tremorem, & destillationes, vertiginē, aurium tinnitum, thoracis vitia humida, pulmonis mala humida, resolutionem, uteri humiditates, renum arenas, & pituitosa vitia, hydropem, sterilitatem à frigiditate, lepram, scabiem, ulcera, rupta, & contusa. Porrò noxium est hoc balneum cholericis: item affectis morbo Gallico. *Idem.*

De balneo Buretzheim.

JUXTA *Buretzheim* castellū acida est, sulphuris & nitri particeps. Sanat nervos induratos, articulorū tumores, scabiem, & cutis mala. *Idem.*

De balneis Dalfingensibus.

PROPE Ulmam civitatem fons scaturit, quem appellāt *Dalfingerbad*, & *Gsundbrun:* constat ipsius mixtura ex sulphure atque alumine. Proinde valet cōtra omnes morbos phlegmaticos, asthma, capitis humiditates & destillationes, catarrhos, ventriculi intemperiē frigidā & humidam, capitis mala omnia frigida & humida: curat

curat lethargum, apoplexiam, paralyſim, vertiginem, ſtuporem, nervos debiles, jecoris lienisq; obſtructiones, colicam, iliacam: varia vitia matricis, menſes retentos, ſterilitatem mulierum, podagram, arthritidem, pruritum, ſcabiem, & omnia cutis vitia. Calculos in renibus & veſica frangit, expellitq;: oculorum lippitudinem ſanat: valet contra aurium fluxum, & tinnitum: contra tumores, hydropem, ſciaticam, tremorem membrorum, jecoris, ſplenis, matricis, aliorumq; viſcerum frigiditatem: cachexiam tollit, ſtranguriam & urinæ ſtillicidium perſanat: memoriæ debili confert: nec non viſui, & auditui: appetitum excitat, omnia vitia mulierum, & chiragram perſanat. *Idem.*

De balneo Dunckelbrun.

JUXTA Brubach/oppidum ad Rhenum, acida eſt, quę vocatur Dunckelbrun/imbuta ferro, chalcantho, & nitro. Prodeſt calori ſtomachi, jecoris, & renum: confert & ulceribus, nec non ſcabiei, & cutis vitiis. *Idem.*

De balneo Ebenhauſen.

FONS acidus Ebenhauſanus prope Geppingam oppidum ſcaturiens, qualitate & viribus æquiparatur acidulæ Geppingenſi. *Idem.*

De balneis Etingenſibus.

NON longè ab urbe Baſilea circa Etigium pagum proſiliunt aquæ, infectæ multo ære, & pauxillo bitumine. Succurrunt autem capitis tineis, alopeciæ, hecticis, ictericis, ventriculo imbecilli & præhumido, cachexiæ, ulceribus putridis, carbunculo, anthraci, convulſionibus, membris rigidis, nervorum mollitiei, ſcabiei, & cutis vitiis.

De balneis Fliechen.

CIRCITER mille paſſus à Baſilea civitate ſunt balneæ: quæ proſunt contra humores ſuperfluos, cõtractionem membrorum, uteri mala frigida, vomicas, ulcera putrida, nervorum imbecillitatem, ſcabiem, & alia cutis vitia.

De balneo Jungbrun.

PROPE Rotweil oppidũ balneum Jungbrun nominatum à multis commendatur, adverſus omnia vitia matricis, conſumptos ex morbo. reficit enim: ulcera ſanat: curat morbos capitis, pruritum, ſcabiem, & omnia vitia cutis.

De balneo Kerlich.

ACIDA in Kerlich vico, ex alumine & ferro profluit. Utilis eſt ventriculo, membris nutritoriis, ſanguinis fluxui ſiſtendo, lieni extenuando, ſcabiei, & aliis cutis malis.

De balneo Keſvvaſſer.

PROPE oppidum Ebingen exiſtit balneum, quod incolæ nominant Keſwaſſer: imbuitur ſale nitro, ſulphure, & pauco ære. Utile eſt capitis defluxionibus, catarrhis, oculorum lippitudini, ophthalmiæ, aurium humiditati, auditui debili, artuum dolori, articulari morbo, podagræ, chiragræ, nephriticis, calculo renum & veſicæ: obſtructiones jecoris, lienis tollit, ictero ſuccurrit:

A ventriculi vitio opē fert: confert appetitui proſtrato, ulceribus, ſcabiei, pruritui, fluxionibus omnibus, & morbis phlegmaticis, ſed viris potius quàm mulieribus.

De balneo Kißingen.

ACIDA juxta Kiſſingen erumpit, infecta ſale multo, alumine ac chalcantho. Confert cerebro, capitis defluxionibus, vẽtriculo imbecillo, cõſtipationi vẽtris, difficultati ſpirandi, calculoſis: mẽſtruis albis, fœcũditati mulierũ, podagræ, nervis

B induratis, ſcabiei, & aliis cutis vitiis. *Rulandus.*

De balneo Kronenberg.

JUXTA Kronenberg oppidum eſt fons acidus, ferro, nitro, & ochra imbutus. Valet contra obſtructiones viſcerum, calculos renum & veſicæ, cibi faſtidium, ſcabiem, & cutis vitia. *Idem.*

De balneo Leonſtein.

IN Comitatu Leonſtein aquę frigidę profluũt ex alumine, ſulphure, ac ære. Uſus earum eſt ad-

C verſus febres antiquas, obſtructiones viſcerum, ſudorem ſuperfluum, icterum, menſes albos ruboſq; inordinatos, cholericos morbos, hydropem, abortum, calculũ, cachexiam, artuũ dolores, vomitiones, ſputum cruentũ, ulcera, laſſitudinem, impetiginem, vitiliginem, pruritum, ſcabiem, & alia cutis vitia. *Idem.*

De balneis Laubacenſibus.

AD ſpatium duorum miliarium ab Ulma civitate prope Urſpring cœnobium ſitum eſt hoc

D balneum ſulphuratũ, ac nitroſum. Confert omni temperamento, omni ætati, omnibus vulneribus, & compunctionibus malè curatis: auxiliatur oſſium fracturis, capitis dolori, memoriæ imbecilli, viſus obſcuritati, omnibus defluxionibus, obſtructionibus cerebri, atq; nervorum: confert apoplexiæ, paralyſi, veterno, ſtupori, laſſitudini, auditui imbecillo, ſpaſmo, articulorum dolori, pruritui, ſcabiei, omnibus cutis vitiis, ulceribus, tumoribus, omnibus morbis matricis, &

E mulierum, mẽſibus albis, menſibus retentis, ſterilitati, aliisque malis corporis, quæ ſanant Cellenſes, & Piperinæ aquæ. *Idem.*

De balneo Leuck.

AD oppidum Valleſiorũ nomine Leuck aquæ calidæ extant copioſo ære, & modico ſulphure. Valent adverſus convulſiones, ſpaſmum, pulmonis vitia, oculorũ lachrymas & obſcuritatẽ, imbecillitatẽ ſtomachi ex intemperie frigida &

F humida. Cõferunt dyſpepſiæ, cibi faſtidio, jecoris & lienis obſtructionibus, vitiis oris, glãdularum & uvæ: ſterilitatem removent: contra abortum, vulnera incurabilia, catarrhos, & faucium mala valent: proſunt & frigidis humidisq; morbis: nec non membris fractis, convulſis & ruptis, calculo renum, & veſicæ, hydropi: matricis intemperiem frigidam humidamq; curant: item alvi duritiem, ulcera maligna, vel malè curata ad ſanitatem ducunt: contra narium defluxiones, nervorum ægritudines, colicam, renum dolores mirificè auxiliantur: laſſitudinem membrorum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

tollunt, scabiem, & alia corporis externa egregiè persanant. *Idem.*

De balneis Leuningensibus.

JUXTA Leuningen ad oppidum Simmeren in ditione Hundsruck fons acidus inficitur ferro, ære, atq; chalcantho. Prodest ventriculi ac jecoris inflammationi, obstructioni splenis, renibus calculosis, scabiei, & cutis vitiis. *Idem.*

De balneis Loffingensibus.

AQUÆ frigidæ, sale, nitro, ac alumine constant in Loffingen oppido Fürstenbergensi: quæ valent contra menses albos, matricis strangulationes, alvi constipationes, sterilitatem, sanguinis fluxũ, defluxiones, capitis morbos frigidos: visus obscuritatem & aurium tinnitum tollunt: flatus internos discutiunt, humores corporis superfluos consumunt, pectoris angustiam & pulmonis ægritudines phlegmaticas persanãt: prosunt quoque splenis inflationi, infirmo stomacho, febribus antiquis, lassitudinibus, dolori spinæ, scabiei, & cutis corporis externis vitiis.

De balneo Lonquich.

PROPE Treviros acidi fontes sunt, unus in Lonquich, alter in Mertesdorff vicis. Usus horum est contra ventriculum humidum, fastidium cibi, tumores, scabiem, & cutis vitia.

De balneis Mertesdorff.

ACIDUS in Mertesdorff virtute æquiparatur superiori acidulæ Lonquichicæ. *Idem.*

De balneis Montebaur.

IN ditione Trevirensi nõ longè à Montebaur oppido acidula emanat ferrata, sulphurata, & aluminata: quæ confert ventriculo, jecori, lieni & intestinis: febribus, ulceribus, torminibus, scabiei, & reliquis cutis vitiis auxiliatur. *Idem.*

De balneo Neubad.

AD oppidum Villingen in Hercinia sylva balneæ sunt frigidæ, sulphure & alumine imbutæ: quæ prosunt lassitudini membrorum, nervis humidis, rigidis, & distentis, jecinorosis, spleniticis, ventriculo imbecilli, spasmo, fluxionibus, articulis imbecillis, morbis humidis, & cutis vitiis. *Idem.*

De balneo Saurenthal.

CIRCA oppidum Baccharach acidula erumpit in valle, à cujus nomine vocatur Saurenthal: ferri, aluminis, ac nitri particeps. Utilis est ventriculo, jecori, lieni, articulis, tumoribus laxis, scabiei, & cutis vitiis. *Idem.*

De balneo Spiegelbergensi.

IN Comitatu Spiegelberg, non longè ab Hamel, acida existit, ochra infecta: quæ efficax est contra chiragram, podagram, tumores, œdemata, tophos articulorum, resolutionem membrorum, torporem, & ulcera cava: sistit fluxiones: excrescentias carnis cohibet: visum acuit: curat lepram, impetiginem, scabiem, morbum Gallicum, vulnera: prodest dæmoniacis, ictericis, surdis, & mutis. *Idem.*

A *De balneo Svvenningensi.*

MILLE passus ab oppido Villingen in vico Wirtenbergico, nomine Swenningen, frequentatur balneum, particeps sulphuris atq; aluminis: quod sanat membra contracta, convulsa ex colica, calculum renum, lassitudinem, ventriculi mala, tumores, uteri affectus, pruritum, scabiem, & alia vitia cutis. *Idem.*

De balneo Sylvestri.

B BALNEÆ sylvestres, vulgo Wildbad, in Ducatu Wirtenbergensi non longè à Pfortzheim oppido effluunt calidæ, infectæ sulphure, sale, & alumine: vel, ut aliis placet, ære, & nitro, de quibus vide suprà in balneis Ferinis.

De balneis Teplicis.

MANANT hæ thermæ in Teplitz Bohemię prope Graupum, & inficiuntur sulphure, nitro, bitumine, alumine, saxoq; calcario: quæ sanant vertiginem, dolorem capitis, stuporem, tremorem, contractionẽ, nervorũ contusionem, para-

C lysim, articulorũ morbos, tumores artuũ, stranguriã: vermes necant: mẽstrua provocant: albos sistunt: curant matricẽ humidam, coxarum affectus, tumores inguinũ, bubones, gonorrhœã, vulnera, ulcera serpentia, atq; erodentia, hepatis intemperiem, scabiem, lentiginem, vitiliginem, impetiginem, maculas, & alia vitia cutis. *Idem.*

De balneis Uberlingensibus.

FONS frigidus, plumbo, ære, ac sulphure erũ-

D pit juxta Uberlingam civitatem: qui confert nephriticis, vesicæ ac renum calculis, fluxionibus, phlegmoni, hydropi incipienti, ardori urinæ, & ambustis: appetitum excitat, concoctionem juvat: prodest lepræ incipienti, ventriculo malo, membris imbecillis, impetigini, alphis, scabiei, & aliis cutis vitiis. *Idem.*

De balneo Villacensi.

MANANT hæ aquæ in Norico prope Villachum, participes gypsi, plumbi & sulphuris:

E quæ sanant icterum, ventriculum vitiosum, & intestinorum mala: obstructiones viscerum reserant: curant vigilias, scorbutum, pustulas, guttam rosaceam, verrucas, rimas, ulcera omnia, scabiem, & cutis vitia alia, &c. *Idem.*

De balneo Waldsborn.

SYLVESTRIS fons, vulgò Waldsborn, erũpit juxta sylvã Bitscherwald in Comitatu Bitsch, & imbuitur bitumine. Utilis est capitis fluxionibus, catarrhis, auriũ dolori frigido, capillorũ de-

F fluvio, epilepsię, raucedini & gravedini: dentium dolorẽ tollit: oculorũ albuginẽ, & hypochysin curat: prodest tussi recẽti, & veteri, dyspnœę, vẽtriculi dolori, & frigidis malis: flatus intestinorum dissipat: curat tormina, & intestinorum exulcerationes, ventris frigidam intemperiem, obstructiones viscerum, indurata membra, ulcera maligna, vulnera difficilia: prodest calculosis, tumidis vesicæ inflationibus, matricis suffocationi, & præcipitationi, & flatibus: item mensibus retẽtis, podagræ, chiragræ, ischiadi, articu-

lorum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

lorum dolori, lumbricis, vulneribus, lepræ, morsui serpentũ, frigidis morbis, & doloribus, licheni, pruritui, scabiei, & aliis cutis vitiis. *Idem.*

De balneo Weringensi.

BALNEÆ Weringenses tribus ab Augusta Vindelicorum miliaribus sitæ sunt, in loco plano, spatioso, amœno, campestri, & palustri, juxta collem, quem accolæ appellant Leute/indeq; balneæ Leutebad/ ab aliis Weringerbad/ à pagi vicini nomine nomen accepêre. Sunt sulphuratæ, bituminosæ, & salsæ aquæ. Valent contra appetitus amissionem plurimùm, articulorum immobilitatem, & dolores, apoplexiam, paralysin. Siquidem pituitam è capite, pectore, ventriculo & intestinis evacuant: sanant relaxationem, stomachi dolores, inflationes, & cruditates, oculorum lachrymas, ventris passiones, intestinorum lubricitatem, matricis mala, & dolores, hepatis intemperiem calidam, dolores renum, dysuriam, stranguriam, menses retentos, sterilitatem, colicam, hydropem, jecoris & splenis frigiditatem: fluores sistunt: ficum, synanchen, & uvæ passiones curant: prosunt chiragræ, podagræ, ischiadi, apostematis laxis, & tumidis, umbilico eminenti, calculo, asthmati, canino appetitui, tenesmo, scrophulis, ulceribus, furfuribus, & squamis capitis. Valent præterea adversus aurium dolores, tumores ani, ulcera purulenta, inflammata & indurata, scabiem, oris torturam, fœtorem axillarũ, vermes, partus difficultatem, secundinæ retentionem, pleuritidem, & morbos omnes frigidos atque humidos. *Idem.*

De balneo Wolckensteinensi.

AQUÆ istæ prope Wolckenstein in Misnia apud Hermunduros tepidæ scaturiunt, imbuteq; sunt permulto alumine, pauxillo pyrite atq; bitumine: quæ conferunt furfuribus capitis, lendibus, pediculis, catarrhis, oculorum lachrymis, & pterygiis, aurium fluxionibus & doloribus: tonsillas suppuratas, & oris ulcera curant: prosunt & columellæ laxatæ & pendenti, gingivis carne superflua repletis, præhumidis, tumidis & inflatis: adversus dentium dolores, morphæam, lentiginem, anhelosos, sanguinis sputum, dyspnœam, & anorexiam auxiliantur: vomitiones compescunt: sanant ventriculum refrigeratum, hepatis & lienis obstructiones, & inflammationes, hydropem, diarrhœam, & colicam pituitosam. Conferunt præterea nephriticis, calculosis, vesicæ ulceribus, apostematibus, & scissuris uteri, sterilitati, menstruis albis, vel immodicis, vel inordinatis: hæmorrhoides superfluas sistunt: alarum, & inguinum sudores & fœtores tollunt, sudores immodicos prohibẽt: medentur unguiũ scabriciei, coli exulcerationibus, doloribus testiculorum, ambustis, pedum tumoribus, pernionibus, strumis, varicibus, & surarum tumoribus: auxiliantur podagræ, arthritidi, coxarum doloribus, nervorum resolutionibus, nervis frigidis, cõtractis, tremulis, pruritui, scabiei, impetigini, A serpigini, & aliis cutis vitiis. Valent præterea adversus humores, & dolores, in musculis retentos, tumores phlegmaticos, praeduros, & flatulentos: adversus ulcera rebellia, maligna, putrida, depascentia, & phagedænica: duritiem sanãt: pus resolvunt: excrescentias carnis tollunt: cicatricem vulneribus inducunt, &c. *Idem.*

De balneo Zollersbad.

PROPE oppidum Veldtirch ad Rhenum scaturiunt aquæ sulphuratæ: quæ sanant ventriculũ B imbecillum, vomitum, anorexiam, tumores, ulcera, frigidos & humidos morbos, scabiem, pruritum & alia cutis vitia. *Idem.*

De Thermis Italiæ, ac primùm de balneis Patavinis.

IN COMITATU Patavino septem habentur thermæ, quarum præcipuũ ac famosius est balneum Ebani, à Padua quinq; miliaribus distans in confinibus ruris, Ebanum dicti, quod ex sul-C phuris, aluminis, nitri, salis & calcis mixtura constat. * Unde capitis dolori antiquo confert, pectori humido auxilium præstat: tinnitui & sibilationi antiquis medetur: ventriculum humidũ, hydropem, articulorum dolores, podagram, & ulcera corrosiva curat. *Savonarola.*

De balneo Porretano.

IN COMITATU Bononiẽsi thermę habentur (*della Porretta* dicto) quadraginta miliaribus D à Bononia distantes, quæ ex alumine, pauco sulphure, sale & nitro constant. * Omnẽ cerebri debilitatem removent: oculorũ ęgritudinibus subveniunt: auditum reparant: paralysi linguæ opitulantur: asthmaticis conferũt: menstrua provocant: splenis & hepatis obstructiones tollunt: hydropem curant: calculos & arenulas ex renibus pellunt: imprægnationi conferunt: matricis humiditatẽ resolvunt: passionibus nervorũ, doloribus juncturarum, podagræ, scabiei antiquæ, tertianæ, & quartanæ conferunt. *Idem.* E

De balneo Corseno.

IN COMITATU Lucano tria reperiũtur balnea, quorum primum ac præcipuum balneũ de Corseno nominatur, à civitate XVI. miliaribus distans. Constat ex sulphure, alumine, & nitro. * Quare calefacit & exiccat: calorem resolvit: capitis frigidis & humidis ægritudinibus oppitulatur: asthmaticis & juncturarum doloribus cõfert: sterilitati succurrit: ulcera curatu difficilia F curat atq; exiccat. *Savonarola.*

De Sancta Maria in Bagno.

IN ROMANDIOLA Castrum est, (Sancta Maria in Bagno nuncupatũ) apud quod tria sunt balnea, quorum mixtura ex sulphure, alumine, ferro ac ære participat. * Hæc catarrho humido, sibilo, tinnitui, paralysi, epilepsiæ, matricis humiditatibus, juncturarum doloribus, scabiosis, leprosis, & ulcerosis conferunt. *Idem.*

De balneis de Aquis.

IN PISARUM Comitatu quinq; habentur

balneæ, quarum precipuæ sunt balneę de Aquis, à civitate sedecim miliaribus distantes, quarum minera ferrea & aluminosa existit. * Omnem membrorum nutritivorum dyscrasiam calidam tollunt, hydropicis & ictericis conferunt: renes mundificant: matricis humiditates compescũt: hepaticis & stomachicis auxiliantur. *Idem.*

De balneo Petriolo.

IN DUCATU Senẽsi plura habentur balnea, quorum famosius balneum de Petriolo nominatur, à civitate quindecim miliaribus distans: cujus minera est sulphurea multùm, & alumine participat. * Valde calefacit, resolvit, & exiccat: confert paralysi, spasmo, tremori, epilepticis, capitis dolori ex frigido: stomachum laxat: calido hepati nocet: splenem durum mollificat: intestinorum ventositates dissolvit: vulvæ duritiei medetur: scabiosis, ulceribus, podagræ, & sciæ opitulatur. *Idem.*

De thermis Grotinis.

IN COMITATU Viterbii complures reperiuntur thermę, quarum primum locum habere videntur Thermæ de Grota dictæ, miliare unũ à civitate distantes, quę ex ferro & ære constãt. * Membra relaxata, digestivam, cerebrum & visum corroborant: appetitum provocant: splenicis, hepaticis, nephriticis, podagricis & matrici conferunt. *Idem.*

De thermis apud Urbem veterem.

APUD Urbem veterem novem habẽtur balnea, omnia à prædominio aluminosa ferro participantia.* Unde matricis & juncturarum passionibus frigidis & humidis conferunt: paralyticis, spasmo, hydropi, sodæ, podagræ, catarrho, ulceribus sordidis, nervis contractis auxiliantur: appetitum excitant: stomacho, hepati, & spleni succurrunt. *Savonarola.*

De balneis Perusinis.

AD civitatem Perusii balneum habetur, Mõtis alti nuncupatum, cujus minera sulphure non multo, & asphalto participat: * ægritudinibus frigidis & humidis confert. *Idem.*

De balneis montis Catini.

APUD Castrũ montis Catini tria habentur balnea salsa, quorum unum antiquissimum, circa cujus circumferentiam nascitur tamariscus in magna quantitate. *Doloribus juncturarum, & dorsi, podagræ, & sciæ confert. Alterum in duo divisum est balnea: in altero viri, in altero mulieres lavantur.*Podagrę, ischiæ, & scabiei auxiliatur. Tertium balneum novum, per communitatem Florentiæ ordinatum. *Renum obstructiones aperit, lapides frangit: solvit ventrem, & vomitum provocat, bibita aqua. *Idem.*

De balneis Aquensibus.

IN civitate Aquensi sunt balnea duo super plateam, quæ constant sulphure, alumine, & nitro. *Passionibus juncturarum, articulorum doloribus, capitis & stomachi passionibus conferunt. *Idem.*

De balneis Siculis.

IN insula Siciliæ, quæ pluribus gloriatur balneis diversis in locis situatis à prædominio maximè sulphurea. * Paralysi, spasmo, tremori, podagræ, sciæ, ulceribus, epilepsiæ conferunt: ventositates intestinorum dissolvunt. *Idem.*

De balneis Aquariis.

APUD Aquarium terra est à Regio Longobardo 25. miliaribus distans, balneum de Aquario nuncupatum, alumine participat. Viribus simile est balneo *della Porretta.* Idem.

De balneo Carpensi.

APUD castrum Brandulæ 34. miliaribus balneum Carpense habetur, quod constat exiguo sulphure, alumine & pauco sale. *Catarrhum sistit, capitis humiditates exiccat, oculorum humiditates tollit, lachrymas eorũ compescit: stomacho humido, debilitati renum, renum & vesicæ ulceribus auxiliatur: menstrua alba tollit & corrigit: podagræ à causa frigida confert. *Idem.*

DE TERRIS, *Sectio IV.*

TERRA non minùs ac prædicta elementa in usum medicinæ venit. Siquidem alia

- Venena *arcet*: *ut*
  - Terra *Armenia.*
  - Terra *Lemnia.*
- Astringit: *ut*
  - Terra *Ochra.*
  - Rubrica *Sinopica.*
  - Rubrica *fabrilis.*
  - Terra *omnis.*
  - Terra *Erethria.*
  - Terra *Samia.*
  - Terra *Chia.*
  - Terra *Selinusia, &c.*
- Discutit: *ut*
  - Terra *Cimolia.*
  - Terra *ampelitis.*
  - Testæ *fornacea, &c.*
- Abstergit: *ut Terra Melia, &c.*

TERRA

Terra seu Bolus Armenia, Galeni tempore in gravi illa pestilētia primū in lucē venire cœpit colore pallido, hodie duorū est generū: alterū orientale, alterū nostras, quod multis locis nascitur, ubi sunt ferrifodinæ: utraque rubricæ species est. Existimant nōnulli bolum orientalem ex Armenia advehi, esseq; illam ipsam, quam Galenus colore pallido, Arabes luteo, croco similem describunt. Cæterùm cùm illa sit rubra, nō abs re dubitatur, an sit bolus Armenia. Alii putant veram esse terrā Lemniam, quæ olim capræ imagine signabatur: aut eam potiùs, quæ Galeno rubrica Lemnia vocatur, à terra Lemnia differens. Nam rubrica manus inficit, terra verò minimè. Utut sit, existimamus alteram alterius loco usurpari posse. Nostrate uti possumus in medicamentis foris applicandis: imò & intùs, si ritè præparetur, hoc modo: Abluatur vulgaris noster bolus aceto acerrimo, ut quàm purissimus ab arenosa commistione reddatur, & iterum paratus exiccetur. Deinde quod siccatū est, ponderetur, tantundemq; ponderis aceti capiatur cum quinta ejusdem pōderis parte olei: atque ita in massam subigatur totus bolus. qui ita paratus, in fictili Sigburgico reponatur, quoad subfossū in vino vel terra asservetur per aliquot menses pro fermentatione: imò quò diutiùs ita fermentatur, eò melior reddetur. * Hujus boli ita parati usus non incongruus erit tempore pestilentiæ, quam misericorditer avertat Deus. *Medici Colonienses.*

Boli Armeniæ præparatio.

Bolus Armenia in pulverem tenuissimum redacta, dissolvatur in phlegmate acido aluminis: tum separetur phlegma per balneum: & aliud superinfundatur. Id ter facito. Tum bolus in oleum perpingue convertitur: quod igne lentissimo exiccetur, & in pulverem reducatur, ad cohibendum sanguinem undecunq; fluentem aptissimum. *Quercetanus.*

Sigillum Lemnium, sive Terra Sigillata officinarum, terra Lemnia Dioscoridis & Galeni esse debebat. Hodie duo terrarū genera Constantinopoli adferuntur: una rubescens, in placentulas exiguas formata, characteribus Turcicis signata: altera ex cinericio colore candicans, majoribus formata placentulis, characteribus item signata Turcicis. Magno in precio sunt apud Turcas, maximeq; commendantur adversus venena: neque facilè earum copia haberi potest. Quæ Constantinopolim adferuntur, non è Lemno, sed aliis ex locis, multoque longiùs dissitis advehuntur. Itaque arbitrandum non est, ullam ex jam dictis terram Lemniam esse. Rufa quibusdam è Lemno advehi, veraq; terra Lemnia esse creditur. Plerique bolum Armeniam Orientalem, veram esse terram Lemniam crediderunt. Sed nihil certi statuere possumus: magis tamen illi quadrare videntur terræ Lemniæ notæ, quàm duabus

A prædictis. Reperta est etiam in Melita terræ quoddam genus candidum leve, quod à circumforaneis impostoribus venditur, adversus venena efficax. Itaque terræ Lemniæ loco commodè aut bolus Armenia ex Oriente petita, aut prædictarum aliqua sumi potest, tametsi Turcicæ adversus viperæ morsus non admodum efficaces sint, multoque minùs, quæ ex Melita adfertur. Verùm si bolus Armenia adversus viperæ morsus eam haberet vim, quam terræ Lemniæ tribuunt, terra Lemnia legitima sine
B controversia esset, aut saltem illi securè substitui posset, & facile esset experimentum, quemadmodum de Turcicis terris in canibus à vipera demorsis periculum fecimus. nam quibus allium cum vino datum est, hi liberati sunt: quibus verò terræ suprà recitatæ, hi mortui sunt, aut magna cum difficultate liberati. Terræ sigillatæ officinarum, cùm ne una quidem nota Lemniæ quadret, nullus usus esse potest, nisi in
C iis duntaxat medicamentis, quæ foris adhibentur: hæ enim nihil præter manifestarum qualitatum operationem desiderant. *Medici Florentini & Colonienses.*

Lemnia terra, quam alii perperàm Rubricam Lemniam vocant, ut docet Galenus 1. de Antidot. cap. 14. (nam Rubrica Lemnia alia res est in Lemno proveniēs, ad alios usus idonea quàm est sigillum Lemnium:) putatur communiter esse ea, quæ in officinis vocatur Bolus Armenus
D orientalis: quod nomen illi à mercatoribus Venetis impositum fuit, itemque ab istis, qui Venetias eam apportant: tametsi verus Bolus Armenus Orientalis alia res sit. hæcque opinio approbata fuit ab omnibus simplicium peritis: cùm certum sit, eam non ex Armenia, sed ex Insula Lemno afferri, de eodem planè loco, quem Galenus lib. 9. de simplicibus Medicam. describit. Quodq; verus Bolus Armenus esse nequeat, color etiam in causa est, qui nimis ruber est, cùm
E Bolus sit colore pallido: & elapsi sunt octo anni, quòd quidam Græcus satis magnam copiam attulerit Neapolim, unde longo tempore officinas suas pharmacopei instruxerunt. Quanquā suspicio quædam accesserit, de impostura ejusdem medici Materatensis, qui multas cistas Materato ex regno Neapolitano Venetias advexit, & asseverans esse verum Bolum allatum ex Armenia, multis mercatoribus eum vendidit, qui postea in idem regnum rursum attulerunt: utq;
F omnia veritati magis essent consentanea, opera cujusdam Græci ad eam rem adhibita curavit illum distrahi. Cùm nihil aliud revera esset quā Bolus, qui reperitur prope Materatā: & iste loc⁹ postea mandato regio fuit occlusus. Quæ suspicio eò magis cōfirmatur, quòd Bolus ille à Græco divenditus, alteri, qui hodie Materatæ effoditur, ita planè assimiletur, ut etiam exercitatissimi in hac parte inter utramq; nullam differentiam reperire queant. Sed relicto Bolo Armeno vero, loquentes de vulgari altero dicto Orietali, constat eum ferè ab omnibus non solùm ac-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

cipi pro succedaneo Terræ Lemniæ, sed etiam A
pro ipsa vera Terra Lemnia. Quanquam multi
viri præstantes, in arte Medica asserãt, hunc vul-
garem Bolum esse Rubricam, & nõ terram Le-
mniam: idq; se scire ajunt ab omnibus fide di-
gnis, qui ipsum locũ conspexerint, & qui sciunt
quoq;, in quo loco ipsa terra Lemnia colligatur,
quæ olim nullo alio quàm sacerdote tractaba-
tur, & qui insuper norunt, ubi Rubrica effodia-
tur, quam dicunt esse illum rubrum Bolum Ar-
menum, quem Orientalem vocamus. Quòd si B
illis fides non adhibeatur, addunt aliud argu-
mentum, quòd scilicet nemo ausus fuerit affir-
mare, experientia comprobatum esse hunc Bo-
lum, dictum Orientalem, sanare eos, qui à ser-
pentibus sunt demorsi. Nec satis est dicere, ex
Lemno Insula afferri, nam in ipsa tres differen-
tiæ terrarum reperiebantur: prima erat præ-
stantissima, contra omnia venena remediũ cer-
tum: altera Rubrica, quam usurpabant fabri, &
perhibent isti esse Armenum Bolum Orientalẽ, C
de quo loquimur. Tertia est, qua utebantur ad
pannos lavandos, quia abstergendi vim habe-
bat. Ex his postremæ duæ in Medicamẽtis nul-
lum usum habebant, ideoq; concludunt, Bolum
vulgarem Orientalem non solùm nõ esse Ter-
ram Lemniam, sed ipsius loco quoque non esse
accipiendum. At cùm in hoc Bolo deprehenda-
tur nonnullus odor & sapor aromaticus, multi,
imò major pars doctorum, non ita facilè istorũ
sententiæ assentiri voluerunt, sed potiùs existi- D
marunt, ejus usum esse in Medicina idoneum, &
quòd revera sit terra Lemnia. Quod tamen ne-
mo, nisi qui propriis oculis locum viderit, cer-
tò affirmare potest. Sed & nos cum majore par-
te doctorum hominum ponamus hunc loco
Terræ Lemnię. Non tamen silentio prætereun-
dum est, quòd aliqui impostores, quò eum ven-
dibiliorem reddant, imbuant priùs instar pastæ
cum aqua aromatica, quæ in ea quantitate addi-
tur, quò fraus facilè occultetur, cum non sit veri- E
simile, tantum odorem & facultatem per se esse
in ista terra: quæ interdum ex Cinnamomo
quoque illi conciliatur: quemadmodum vidi
Romæ ante biennium, tale frustum missum à
Cardinale Granuellano ad Castilioneum Car-
dinalem, propter adversam ejus valetudinem,
qui tamen paulò pòst obiit: cui itaque hic Bo-
lus suspectus esset, tutiùs substituere posset Ter-
ram istam albam, quæ ex Malta affertur, quo-
niam sæpissimè nõ solùm à Circulatoribus, sed F
etiam Medicis experientia probatum est, eam
mirificè contra venena serpentum & aliorum
animalium valere: cùm propter eandem causam
Terra Lemnia quoque assumatur. Nec forsitan
errabit, qui ejus loco verum Bolum Armenum
acciperet, modò de legitimo eum haberi posse
certi essemus: nam sicuti ad pestis malignã vim
prodest, sic etiã nõ abs re dici posset, contra ma-
ligna alia venena quoq; omnia utilẽ esse. Cujus
tamẽ rei cùm nondum experientiam habemus
certam, securius erit interea accipere Meliten-

sem terram: in qua opinione, quoad vixit, pręce-
ptor meus piæ memoriæ Lucas Ghinus fuit.

De Sigillo sive terra Sigillata vulgari non di-
cã plura, cùm jam omnibus manifesta sit fraus,
quæ cum illa committitur, atq; unusquisq; jam
sciat, nullo modo eam esse usurpandam. Neque
etiam possum probare usum Boli Materaten-
sis: nam tametsi propter suas qualitates mani-
festas procul dubio utilis sit, nimirũ in constrin-
gendo corpus, & in omnibus illis affectibus, in
quibus opus est exiccatione, aut facultate em-
plastica & astringente, non tamen certi sumus,
quòd in malignis morbis sit efficax: cũ hæc vir-
tus ab ipso Climate proficiscatur: nec possit su-
perficialis similitudo in Materatensi Bolo polli-
ceri, propter occultas & interiores proprietates.

Ochram levissimam, & omnino luteam
eligere oportet, saturatam, nõ lapidosam, friabi-
lem, natione Atticã. Uritur hæc, & lavatur cad-
miæ modo. * Vis ejus, adstringere, erodere, col-
lectiones & tubercula dissipare. Excrescentia in
carne reprimit, cava cum cerato explet, & arti-
culorum tophos comminuit. *Dioscorides.*

Rubrica Sinopis maximè probatur gra-
vis, densa, ad jecinoris imaginem vergens, calcu-
lorum expers, concolor, cùm diluitur, impendiò
fusilis. Effoditur in Cappadocia, speluncis qui-
busdam, expurgataq; defertur in Sinopem ur-
bem, in qua venditur: unde cognomentum ac-
cepit. * Vim habet exiccatoriam, quasi indu-
cendo obstruentem, & adstrictoriam, quapro-
pter vulnerariis emplastris, & pastillis exiccan-
tibus, & adstrictoriis commisceri solet. Alvum
sistit, in ovo sumta, aut clystere infusa. Datur je-
cinoris vitio laborantibus. *Dioscorides.*

Rubrica fabrilis ad omnia Sinopide in-
ferior est. Optima Ægyptia & Carthaginensis,
lapidum expers, friabilis. Gignitur etiam in Ibe-
ria, quæ ad Occidentem spectat, ochra exusta, &
degenerante in rubricam. *Dioscorides.*

Omnis terra ad medendi usum recepta,
summam & primam vim habet refrigerandi,
meatusque obducendi, occludendique; sed spe-
cie distat, cùm alia adjunctis quibusdam ad alia
sit utilis. *Dioscorides.*

Eretriades duæ sunt: una vehementer
alba est, altera cineritia. Optima habetur ad ci-
nereum colorem vergens, perquàm mollis: quæ
si per æramenta tractim ducatur, lineam viola-
ceam refert. Lavatur ut cerussa, aut in hunc mo-
dum. Teritur seorsum, & cum aqua, ubi pessum
ierit, humor leviter excolatur: siccata solibus, i-
terum teritur interdiu, adjecta aqua, ut vespere
considat: antelucanis colo excernitur, & demũ
in sole trita, si fieri potest, digeritur in pastillos.
Quòd si tosta desideretur, pastilli magnitudine
ciceris in fictile perforatũ cõjiciuntur, oreq; va-
sis diligenter obturato, supra carbones canden-
tes continenter follib. perflantur: ubi verò cinis
in favillas se convertit, aut æreum colorem con-
traxit, exempti recõduntur. * Vim habet astrin-
gentem, & refrigeratoriã, leviter mollientẽ: ca-
va ex-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

va explet, & sanguinolenta conglutinat. *Dioscorides.*

A

SAMIA præfertur candida, levis, tangenti linguæ glutinis modo adhærescens, mollis, succosa, friabilis: cujusmodi est, quam aliqui collyrion vocant. Duæ enim species ejus: unam antè diximus: altera Aster appellatur, crustacea, & cotis modo prædensa. Uritur ac lavatur ut Eretria, vimque consimilem habet. * Sanguinis rejectiones sistit: fœminis fluxione vulvæ laborantibus, cum flore sylvestris punicæ datur. Testium & mammarum inflammationes, illita ex rosaceo & aqua, refrigerat: sudores arcet: contra serpentum morsus, & venena, pota ex aqua auxiliatur. Quòd si non sit in promptu, ejus loco substituatur lapis hæmatites. *Dioscorides.*

B

CHIA eligi debet candida, vergens ad cinerem, Samiæ similis. Est autem crustosa, albaque, sed fictitiis formis differens. * Vis eadem quæ & Samiæ: extendit faciem, & erugat, atque splendidam reddit: colorem in facie, & corpore toto commendat, in balneo pro nitro deterget. *Dioscorides.*

C

Eadem præstat SELINUSIA: maximè laudatur, quę vehementer resplendet, candida, friabilis, & humore dilui celerrima. *Dioscorides.*

CIMOLIÆ duo genera, candida, & ad purpureum inclinans. Optima existimatur, quæ innatam habet pinguedinem, tactuque frigida sentitur. * Utraque aceto diluta, parotidas & alia tubercula discutit. Ambusta igne, si statim cimolia oblinantur, pustulas non sentiunt: testium duritias, & totius corporis collectiones cohibet: igni sacro imponitur. In summa, utraque multum in medicina commendatur, si incorruptæ originis, nec spuria assumatur. *Dioscorides.*

D

Quæ PNIGITIS dicitur, colore ferè Eretrię similis est, grandioribus tantùm glebis: manum si quis admoveat, refrigerabit: tactu linguæ usque adeò glutinosa, ut pensilis hæreat. Cui effectus idem qui cimoliæ, paulò tamen infirmior. Hanc aliqui pro eretriade vendunt. *Dioscorides.*

MELIA colore cineream eritream imitatur, aspera tactu: ea digitis friata, derasi pumicis modo crepitat. * Vim habet aluminosam, sed remissiusculam, id quod gustu deprehenditur: modicè linguam siccat: purum corpus reddit, & colorem commendat: pilos extenuat: vitiligines & lepras abstergit. Pictoribus usum præbet, ut colores diutius perennent. Emplastris viridibus, quæ chloræ dicuntur, efficaciter inseritur. Et omni Melia terra, & omni alia in universum, eligi debet recens, mollis, non lapidosa, friabilis, quæ cùm humorem attigerit, facilè resolvatur. *Dioscorides.*

Ex AMPELITIDE terra, quæ pharmacitis nomine in Seleucia Syriæ nascitur, laudatur imprimis nigra, piceæ longos carbones referens, modicè alluosa, æquabili splendore, quæ detrita, accepto oleo, statim eliquescit. Vitiosa censetur candida, & cinerea, quæ in liquorem non resolvitur. * Vim dissipandi & refrigerandi habet. ad calliblephara additur, tingendis capillis idonea. Usus ejus ad illinendas vites, sub germinationis tempus, utpote cùm innascentes vermiculos enecet. *Dioscorides.*

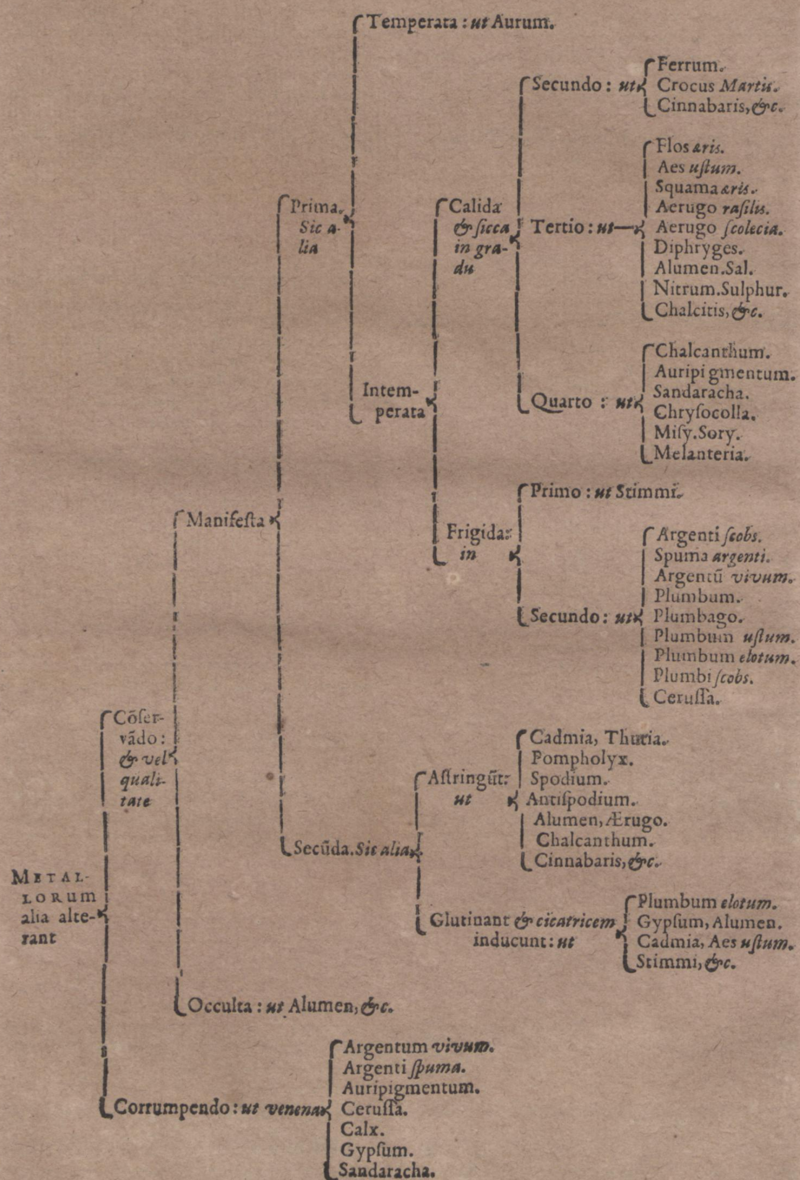
FORNACEÆ testæ vehementer tostę, crustas ulceribus obducunt: quare prurigio, & papularum eruptionibus medentur. Podagricis prosunt: strumas discutiunt, cerato exceptæ. *Dioscorides.*

FORNACUM terra, quæ retorrida fulvescit, ejusdem cum testa effectus. *Dioscorides.*

b 2

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

De Metallis, Sectio V.

De metallis

De metallis temperatis.

AURUM (Ital. & Hisp. *Oro.* Gall. *Or.* Ger. Gold.) omniũ metallorum præstantissimum est, ductile, colore lucido, illiq; persimile, quo cuncta à Sole illustrantur. Insuper propria quadam attractrice vi pollet, qua respicientium animos allicit, & disponit, ut ab ipsis illicò desideretur. Unde quidam existimarunt, auro proprias quàmplurimas inesse dotes. In Italia propriæ sinceri auri fodinæ (quod sciam) nullibi extant. Atqui in Germania, Pannonia ac Transylvania eæ pluribus in locis habentur. Auri venam iis omnibus locis crediderim gigni, ubi cœlum id causæ elementaris influat, ac disponat. Hujus vena variis lapidibus impacta visitur in asperrimorum montium visceribus. Verùm ea omnium præstantissima auri vena censetur, cui cæruleus lapis fuerit admixtus. tantò enim melior hæc, quantò ponderosior, & colore vigentior: adeò ut illa cæteras præcellat, quæ pluribus auri guttis scintillet, vel in qua plures auri lineæ intercursantes conspiciantur. Est etiã auri ferax diversorum fluminum arena. Siquidẽ procul dubio cõstat in Hispania Tagũ, in Thracia Ebrũ, in India Gangen & Pactolum, in Pannonia Istrum, in Germania Rhenum, in Italia Padum & Ticinum, aureas ducere arenas, à quibus arte quadam aurum omnium probatissimũ elicitur. Veruntamen non omnibus eorum litoribus aureæ eædem sunt arenæ. * Aurum in omnibus suis partibus æquale est, cor & vitalẽ facultatem mirum in modum corroborat: inseritur medicamentis, quæ atrabiliariis competunt morbis. Adhæc ubi actuali cauterio fit opus, ignitum aurum cæteris præstat metallis, quòd ulcus inde exortum citiùs consanescat. In ore contentum, anhelitus graveolentiam tollit. Auri scobs porphyrite lapide lævigata, in ea medicamenta additur, quæ ad alopecias & lichenas parantur, tam intùs in corpus sumptum, quàm extrà medicamentis exceptum. Hæc item eodem modo diutiùs lævigata, adeò ut tactum ferè effugiat, oculis immittitur ad roborandã eorum aciem. Bibitur autẽ & ad cordis affectus, & animi mœrores. Cardiacæ melancholię, cordis palpitationi, morbo attonito, comitiali, elephantiaco medetur: adhæc spiritus animales, vitalesq; recreat. Utendi ratio est, cùm vel candens jusculis, aliisve succis, vel destillatis intingitur, vel in pulverem redigitur, vel in oleum convertitur. Si liquidum est, duæ, tres, aut plures guttæ ex vino malvatico assumuntur: si pulverem ejus exhibere voles, scrupuli dimidium satisfaciet: humoris candente auro imbuti cyathus. Eligitur purissimum quodq;, sive ex asperrimorũ montium visceribus, sive ex fluminum arenis colligatur. *Avicenna, Matthiolus, Andernacus.*

De metallis calefacientibus & siccantibus in gradu secundo.

FERRUM (Ital. *Ferro.* Gall. *Fer.* Hisp. *Hirro.* Germ. Eisen.) extenuat, siccat, resolvit: scobs A ipsius candens vino & aqua extincta, stomachi imbecillitati, cœliacis, dysentericis, lienisq; abscessui auxiliatur: profluvio urinæ, menstruorumq;, & sputo sanguinis, aqua cui ferrum candens intingitur, potu conducit. Squama ferri ex ferro decidens dum aqua extinguitur, ad ejus indurationem, aliámve ob causam in fabrorum officinis reperitur. De croco Martis vide suo loco. *Andernacus.*

B CINNABARIS (German. Cinnober.) vera (quæ res mineralis erat) hodie ignoratur. Cinnabaris verò neotericorum factitia, est quiddam ex sulphure vivo & argento vivo simul ustis, proinde nulla ratione substitui debet pro cinnabari Græcorum, quæ vires habebat easdem cum hæmatite lapide, & tam rara erat, etiam ætate Dioscoridis, ut versicoloribus pectorum lineis vix satisfaceret: unde eam incognitam esse fateri cogimur. *Medici Colonienses.*

C *De metallis calefacientibus & siccantibus in gradu tertio.*

FLOS æris grana quædam sunt minutissima, panici effigie, rubentia æris modo, quæ exiliunt ac erumpunt, quando æs per cola funditur, & aqua pura & frigidissima affunditur. Facilè reperiri potest in ærariis officinis. Optimus est friabilis, in attritu fulvescens, milii effigie & numero brevis, ponderosus, modicè splendens atque D constringens, qui delimatã æris scobem nõ recipit, qua sæpe adulteratur. Sed id facilè deprehenditur, cùm dentium illisu dilatantur ramẽta. Fit autem, cùm æs fornacibus fusum, in receptacula delabitur, per cola fistularum ad ea pertinentium, tum huic negotio addicti ministri, sordes expurgantes, aquam clarissimã infundunt, refrigerandi proposito. itaq; repentino concretu, ac addensatione, velut expuitur, & erumpit antè dictus flos. * Adstringit, & excrescẽtia coër-E cet: offusam oculis caliginem emendat, sed magnopere mordet. Quaternûm obolorũ pondere datus crassum humorem extrahit. carnosa narium, & sedis vitia absumit: eruptiones papularum cum vino cohibet. Candidus contrà diuturnas aurium gravitates tritus, in eas per fistulam flatu impellitur: uvam, tonsillasq; reprimit farina ejus cum melle admota. *Dioscorides.*

ÆS ustum probatur rubrum, & quod contritu colore cinnabarim imitetur: nigrum verò F plus quàm deceat, exustum est. Fit autem à clavis solutarum navium, fictili crudo compositis: subsperso sulphure cum sale pari, omnibus vicissim inspersis, fictile, circumlito figulari creta spiramento, fornacibus inditur, donec figlinum percoquatur. Quidam pro sulphure & sale alumen inspergunt. Alii sine sulphure ac sale, fictili multos dies urunt. Alii sulphure solo utuntur, fuliginem tamẽ excutiũt. Alii oblitos scissili alumine clavos cum sulphure & aceto, fictili crudo cremant. Alii in ænea olla aceto respersos urunt, ac iterum & tertiò idem efficiunt, postea recõdunt. Principem locum tenet, in Memphi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

te combuſtum: proximum, in Cypro. *Aſtrin-
git, exiccat, reprimit, extenuat, attrahit : ulçera
purgat, & ad cicatricem perducit : vitia oculorũ
emendat, excreſcentias in carne conſumit, no-
mas cohibet : vomitus ciet cum hydromelite
potum, aut cum melle delinctum, illitúmve. La-
vatur ut Cadmia, mutata quater die aqua, do-
nec nulla prorſus ſordes emergat. *Dioſcorides.*

SQUAMA æris excuſſa ex Cypriis officinarũ
clavis, craſſa quidem ipſa præſtantior, quæ heli-
tis, id eſt, clavatis nominatur. Sed ex vili promi-
ſcuoq; ære, aut cãdido, vitioſa intelligitur: quam,
utpote tenuem & invalidam, damnamus maxi-
mè, approbantes craſſam, rufam. præſertim ſi a-
cuti reſperſu æruginem contrahat. *Vim habet
adſtrictoriam, extenuantem, reprimentẽ & ero-
dentem: nomas coërcet, ulcera ad cicatricẽ per-
ducit, pota ex aqua mulſa, aquam trahit. Aliqui
farina ſubactum dant in catapotio. Additur ad
oculorum medicamenta : genarum namq; ſca-
britiẽ abſumit, & fluxiones exiccat. *Dioſcorides.*

AERUGO (Ger. Spongrün) raſa fit iis modis.
In cadum aut aliud conſimile vas, acetum quàm
acerrimum infunditur: ſuperponitur inde inver-
ſum æneum vas, prçſertim cõcameratum: ſin mi-
nùs, planum : ſitq; obſtructum, nullumq; habeat
ſpiramẽtum: exempto, quo doliolum obturave-
ris, operculo, decimam poſt diem inſidens æru-
go deraditur. Aut æris lamina in cadis ſuper a-
cetum ita ſuſpenditur, ne ipſum attingat, & to-
tidem poſt dies raditur. Aut maſſula çris, aut la-
mina una pluresve vinaceis non recentibus,
ſed jam aceſcentibus conduntur, & ſimili mo-
do verſantur. Quin etiam ex delimata æris ſco-
be æruginẽ facere licet : nec non è laminis, qui-
bus bracteæ auri concluſæ malleo ducuntur, ſi
quis eas aceto reſpergat, & ter aut quater ver-
ſet, donec æruginem contrahant. Tradunt æru-
ginem in Cypriis metallis gigni, lapidibus qui-
busdã nonnihil æris habentibus, quibus ærugo
efflorescit : adduntq; per Caniculæ æſtus è qua-
dam ſpecu manare: ſed illam paucam, & optimã
eſſe, hanc ſpeluncis effluentẽ, copioſam quidem
& boni coloris, ſed vitioſam, quòd lapides mul-
tos collegerit. Pluribus autẽ modis adulterant:
aliqui pumice admiſto, alii marmore, alii atra-
mento ſutorio. Sed deprehendemus pumicem,
aut marmor, dum pollice ſiniſtrç manus made-
facto æruginis portiunculam altero atterimus:
ſiquidem eam diffundi conſtat : marmoris autẽ,
pumicisq; partes coëunt nõ diſſipatæ, demumq;
tractatione crebra & humoris complexu deal-
beſcunt, quin & dentium appreſſu: ſiquidem ſin-
cera cedit, lævis, & ſine aſperitate. Atramentum
verò ſutorium igne coarguitur : namq; ſi fictile,
aut lamina adulterata ærugine illinatur, & fer-
venti cinere, aut carbonibus incaleſcat, alteru-
trum mutabitur, rubeſcetq; id, quod atramen-
tum ſutorium acceperit : quòd id uſtum ſuapte
natura talem ſortitur colorem. *Dioſcorides.*

ÆRUGINIS, quam vocant ſcoleciam, duo
ſunt genera : quædã foſſilis eſt, altera factitia ad
A hunc modum. In mortario Cyprii æris dimidiã
heminam aceti albi acrisq; piſtillo cupreo con-
terito, donec ſtrigmenti craſſitudinem imitetur:
deinde aluminis rotundi drachmam unam, cum
ſalis foſſitii translucentis, aut marini quàm al-
biſſimi, ſolidiq;, aut certè cum nitri pari põdere
teritur in Sole æſtuoſiſſimis diebus, ſub ſidus
caniculæ, donec colorem çruginis contrahat, &
concretu ſtrigmentoſum fiat : ubi autẽ ſe in ver-
miculorũ Rhodiacis ſimilium ſpeciẽ coëgerit,
B recondito. Efficax, & valde boni coloris red-
ditur, ſi duas partes veteris, cũ una aceti adjece-
ris, & alia, quç dicta ſunt, peregeris. Sunt qui æru-
ginem raſilem, quæ in apparatu non reſpondit,
gummi miſto digerant in formas, & ita vendant.
quod genus, ut vitioſum, improbatur. Fit & quç-
dã çrugo ab aurificibus, mortario & piſtillo Cy-
prii æris, cũ urina pueri impubis, qua aurũ ferru-
minant. Antedicta çruginum genera uſto çri o-
mninò reſpondẽt, ſed magis effectu valẽt. Scien-
C dũ, foſſilem ſcoleciam præſtãtiſſimam eſſe: dera-
ſam ſequi: poſtremo loco factitiã. mordaciſſima
tamen eſt hæc & magis aſtringens. Aurificum
autẽ ærugo raſæ reſpondet. * Ærugines omnes
aſtringunt, extenuant, excalfaciunt, oculorũ ci-
catrices emendant, lachrymas cient, nomas ſi-
ſtunt, vulnera ab inflammatione tuentur. Ulcera
ex oleo ceraq; ad cicatricem perducunt : callos,
& ſordida ulcera purgant, cum melle coctç: cal-
lum fiſtularum erodunt cum ammoniaco, col-
D lyrii modo in eas adactæ. ad gingivarum autem
excreſcẽtias, & extuberationem utiles. Magno-
pere extenuant genarum craſſitiem, cum melle
illitæ : verùm poſt illitionẽ ſpongia ex aqua ca-
lida locus fovendus eſt. reſina terebinthina ex-
ceptæ, cum ære & nitro lepras abigunt. Uritur
ærugo, quamcunq; velis, minutiſſimè fracta, cõ-
minutaque, in fictili patina, flagrantibus prunis
ſuperpoſita : verſaturque, donec mutet, & colo-
rem cinereum concipiat : poſtea refrigerata re-
E ponitur ad uſum. Sunt qui cruda olla eam urant,
uti dictum eſt : ſed nõ prorſus eundem colorem
cremata reddit. *Dioſcorides.* Porrò æruginem,
quòd colore ſit viridi, officinæ ac medici in Ita-
lia æs viride nuncupant, & vulgari ſermone *Ver-
de rame.* Verùm quamvis officinæ eo in univer-
ſum abundant, ſinceri tamen parum oſtendunt.
Scolecia ærugine, ac foſſitia, deſtituimur : quòd
altera (quod ſciam) hoc tempore non paretur,
altera verò ab ærariis fodinis, ubi fortaſſe pluri-
F ma reperitur, à foſſoribus non deferatur. Proin-
de cùm harum copia non ſit, eâ tantùm utimur,
quæ ære in acetariis cadis demiſſo, aut vinaceis
jam aceſcentibus obruto, cõficitur. Hallucinan-
tur, qui credunt, æruginem & æris florẽ, unam
& eandem rem eſſe. *Matthiolus.*

DIPHRYGES, quaſi bis toſtũ, eſt perfecti çris
veluti fçx ſubſidẽs, & cohçrẽs imç fornacũ parti:
ablato ære poſt aquæ frigidæ effuſionem viſitur.
acre eſt, ut æs uſtũ. præfertur quod ſaporẽ æris &
æruginis habet, aſtringens & vehementer ſiccãs
linguã, quod exuſta ochra ſibi nõ vendicat, quæ
tamen

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

tamē diphrygis vice venditur: adulteratur enim
ochra uſta, quæ uti diphryges rubeſcit. Eſt etiam
aliud genus factitium, quod ex pyrite eroſo la-
pide fit, multos dies, ut calx, cremato, donec ru-
beſcat, ut rubrica: deinde ſublatum reponitur.
Fiebat etiam è luti cujusdam Cyprii genere, ho-
die inuſitatum: priora verò duo genera facilè
reperiri poſſunt. * Vis ejus, aſtringere, purgare,
extergere, ſiccare, excreſcentia conſumere, ul-
cera ſerpentia, & quæ cacoëthe vocant, ad cica-
tricem perducere. Suppurationes, terebinthi-
na aut cerato exceptum, diſcutit. quod ſi ad ma-
nus non ſit, ejus loco marchaſita uſtus, aut æs
uſtum ſubſtitui poterit. *Dioſcorides.*

ALUMEN, Ital. *Alume.* Gall. *Alun.* Hiſpan.
Alumbre. Germ. Alaun dicitur: hujus apud ve-
teres tria fuerunt genera, liquidum, rotundum,
ſciſſile: quo duntaxat utimur ſub nomine vul-
gari aluminis plumæ. Cæterùm quotiescunq;
in medicamenti alicujus compoſitione alumen
ſimpliciter reperitur, ſciſſile intelligendum eſt,
veluti omnium efficaciſſimum. Optimum eſt
candidiſſimum, valdè aſtringens, gravi odore, nō
lapidoſum, nō compactum, ſed plerumq; in ca-
pillamenta quædam caneſcentia debiſcens. Ex
Ægypto adfertur. Adulteratur lapide Amian-
tho, ſed guſtu dignoſcitur, quòd non aſtringat.
Præter jam recitata aluminum genera, factitia
tria reperiuntur: nempe alumen fæcum, quod
fit ex vini fæcibus Sole ſiccatis, donec albeſcant,
deinde uſtis. Alumen catinum, quod fit è cineri-
bus herbæ kali, ſeu Sodæ vulgaris. Alumen ſca-
riolæ: idque fit è lapide ſpeculari, quem vulgò
Speculum aſini vocant. E factitiis etiam ſunt a-
lumen Rocæ, & Zuccarinum: illud ex lapide
candido, interdum ſubrubro ſæpiùs præparato:
hoc verò ex alumine rocæ, zaccharo, & ovi al-
bumine paratur. Aluminis liquidi & rotundi lo-
co ſatis commodè uſurpare poſſumus alumen
rocæ. Alumen craſſarum partium eſt.* Vim ha-
bet excalfaciendi, aſtringendi & expurgandi.
Ulcera putrida emendat, humida exiccat: car-
nem ſuperexcreſcentem coërcet: pruritum tol-
lit, & ſcabiem ſanat, &c. *Galenus, Dioſcorides, &
Florentini Medici.*

SAL, Ger. Saltz. Gall. *Du Sel.* Ital. *Sale.* Hiſp.
Sal, nativus eſt & factitius. Nativus vel in terra,
vel ad mare ex aqua marina, vel in lacubus, vel
in fluminibus, aut in fontibus. Nativi quamvis
variæ ſint differentiæ, diverſisq; locis reperian-
tur, in uſum tamen medicum tres recepti ſunt:
videlicet ſal Ammoniacus, vulgò Armeniacus
dictus, ſal gemmæ, & ſal Indus. Ex his verò ſalem
gemmæ duntaxat habemus, candidum, translu-
centem cryſtalli modo, eſtq; ſal foſſilis. Sal Ar-
meniacus hodie dictus, non eſt nativus, ſed fa-
ctitius. Ex eorum genere, qui ſponte in aquis ge-
nerantur, multæ ſunt differentiæ. Qui in mari
naſcitur, & in ſcopulis reperitur, ex ſpuma maris
conflatus, ſpuma ſalis appellatur. Quin in Judeę
lacu gignitur, in quo & aſphaltus naſcitur, Sodo-
meus vocatur, ab Arabibus ſal naphthicus, ama-

A rus eſt. Hoc caremus, quemadmodū & reliquis
nativis in lacubus aut fluminibus repertis. Fa-
ctitiorum varia ſunt genera, ſecundùm materiā,
ex qua fiunt, differentia. Nam alia ex aquis ſal-
ſis generantur, veluti marinus & qui ex fonti-
bus fiunt, ut ſal communis: alii ex cineribus (de
quibus ſuo loco) aliáve materia, quemadmodū
ſal Alkali, qui fit ex herba kali: & vulgaris Arme-
niacus, qui in Alexandria fit in balneis. Cæterùm
hodiè pro efficaciſſimo in medicina ſale gēmæ
B utimur, qui foſſilis eſt, ut diximus, & in Germa-
nia, aliisq; locis eruitur. Præfertur deinde mari-
nus. omniū infirmiſſimus eſt vulgaris. Saccharū
candi tametſi Avicenna interdum ſalē Indū ap-
pellet, inter ſales tamen referendus non videtur.
Is præterea, quem Dioſcorides ſalis florē, aut re-
ctiùs maris florē nominat, ſali multùm diſſimilis
eſt: nihil enim aliud eſt quàm pinguedo quædā
crocei coloris mari, Nilo, & aliis lacubus inna-
tās: eo tamē hodiè etiā caremus. Qui ꝓpriè flos
C ſalis dicitur, in ſalis fodinis reperitur, & in ipſis
etiā ſalignis, velut pollen quidā craſſiorem ſalē
ambiēs: tenuiorū multò eſt partiū quàm ſal, co-
lore candidiſſimo, interdū cinereo, qui inferior
eſt.* Porrò ſal omnis digerit, aſtringit, calefacit,
ſiccat, abſtergit, reſolvit, & quicquid humidum
eſt, conſumit, diſſipat: miſcetur medicamentis
purgantibus & aliis, quæ intrinſecus adhibētur:
nec nō glandib. & clyſteribus. *Medici Florentini.*

NITRUM, Germ. Salpeter. Gall. *Nitre.* Ital.
D *Nitro.* Hiſp. *Salitre* nominatur: hujus apud vete-
res multæ erant differentiæ: nativum, factitium,
& aphronitrū, quod veluti nitri flos erat. Hodie
unicum habemus nitri genus, nempe boracem
non excoctam, quæ quibusdam nitrum foſſile
eſt: eoque nitri loco uti poſſumus. Sal nitri, ta-
metſi proximè ad nitri naturam accedat, nullus
tamen ejus in medicina uſus eſſe poteſt, præ-
ſertim in his, quæ intrò aſſumuntur. *Medici Co-
lonienſes.*

E SULPHUR, Germ. Schwebel. Gall. *Soulfre.*
Ital. *Solfo.* Hiſp. *Piedre cufre* vocatur: hujus duo
ſunt genera: vivum, quod ſpontè & per ſe naſci-
tur: & ignem expertum, quod arte in fornacibus
fit. Optimū exiſtimatur vivum, quod apyron vo-
cant, nitedulæ modo ſplendidum, perlucēs, mi-
nimè lapidoſum. Probatur in genere ſulphuris
ignem experti, quod viret, ac præpingue ſpe-
ctatur. Plurimum in Medo & Lipara gignitur.
Supradictum ſulphur calefacit, diſcutit, & cele-
F riter concoquit. * Prodeſt tuſſibus, ſuſpirioſis,
purulenta extuſſientibus, in ovo ſumptum, aut
ſuffitum: prætereà partus uſti nidore extrahit.
Lepras, lichenas, ſcabros ungues, cum reſina
terebinthina miſtum, aufert: cum aceto autem
illitum, ad lepras efficax eſt: vitiligines tollit.
Scorpionis ictibus addita reſina medetur: cum
aceto verò, draconis marini, ſcorpionisq; pla-
gas ſanat. Pruritus toto corpore erumpentes,
cum nitro deterſum ſedat: regium morbum e-
mendat, inſperſum fronti cochlearis menſura,
aut in ſorbili ovo ſumptū. Facit ad gravedinem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

& deſtillationes, ſudores quoq; conſperſum inhibet: podagricis cum aqua & nitro illitum, cõducit: gravitatem auditus, ſuffiti nidore raptim per fiſtulam hauſto, ſanat. Lethargicos ſuffitu excitat: erumpentem undecunq; ſanguinem ſiſtit. Contuſis auribus, cum vino & melle illitum, medetur. Chymici oleum ſeu balſamum ex eo adeò efficax conficiunt, ut neque vivum corpus, neq; mortuum ad putredinem tranſire ſinat: ſed adeò integrũ tueatur, ut neq; ulla cœleſtis impreſſio, vel ab elemẽtis profecta corruptio, vel ab ipſo jam ortu inducta obeſſe ei poſſit. de quo vide ſuo loco. *Dioſcorides, Andernacus.*

CHALCITIS, metallica res eſt, in venis ærariis nata, mediç inter Miſy & Sory facultatis, mediiq; ſitus. Præfertur ſimilis æri, friabilis, nec lapidoſa, nec inveterata, intercurſantibus oblongis venis ſplendentibusque, cujusmodi eſt, quæ in Tuſcia Italiæ parte invenitur. In Germania etiam Chalcitidis genus reperitur, lapidoſum, ponderoſum, rubrum cum ſcintillis aureis. Præfertur Italica, potiſſimùm ad Theriacæ cõpoſitionem: ad reliquorum verò medicamentorum compoſitionẽ Germanica uti poſſumus. * Cæterùm Chalcitidi abſterſoria vis ineſt, excalefaciens, & cruſtas ulceribus obducens: purgat, quæ oculis & eorundem angulis hærent. In genere leviter erodentium eſt, &c. *Dioſcorides, & Medici Florentini.*

Chalcitis rarò Neapoli reperitur, quanquam Puteolis quoque reperiatur, ſed in pauca quantitate. Quòd ſi quis Chalcanthum admodum vetuſtum nactus fuerit, is in eo inveniet efflorescens Miſy, & Chalcitidem, quæ Chalcitis cognoſcitur, quòd colorem habeat æris, eumq; lucidum. Suntq; penes me multa fruſta Chalcanthi, quæ jam quaſi univerſa mutata ſunt in chalcitin, itemq; alia in Miſy, de qua mutatione Galenus in multis locis diſſerit. Hæc Chalcitis tametſi in ſe contineat adhuc reliquias aliquot Chalcanthi nondũ omninò transmutati, nihilominus accipi poteſt illa tota pars, quæ jam mutata eſt, relicta ea quæ in medio integra remanſit. Præterea Venetiis de nativa Chalcitide, & non transmutata haberi poterit ab iis, qui amicitiam contrahunt cum peritis hujus rei hominibus, qui illam à diverſis locis ad ipſorum uſum ſolent curare afferri.

De metallis calidis & ſiccis in gradu quarto.

VITRIOLUM, Germ. Victriol. Ital. *Victriolo.* Gall. *Victriol.* Hiſp. *Copparoſa.* Græcis Chalcanthum, Latinis Atramentum ſutorium appellatur, duplex eſt: factitium & nativum. Nativum in terræ venis aut ſaxorum commiſſuris cõcretum reperitur: aut dum ex iis guttatim diſtillat, partim ex iis ſtiriarum inſtar dependet, partim in canalium fundum decidit. Hodie aliud item genus in terræ ſuperficie concretum reperitur, quod vulgò Copparoſa vocatur. Factitium etiã duplex eſt. Unum, quod in Cypro peculiariter A fiebat ex aqua quadam manante ex ſoryos, chalcitidis, & miſyos fodinis, atque in piſcinas quadratas effuſa, ibi ſpontè concreſcebat. Alterum fit decocta aqua, in qua maduerit terra quædã atramentoſa: ut hodie moris eſt in multis locis. Nativum factitio præſtantius eſt: ideo in eorum numerum Copparoſa Cypria referri poteſt, cùm ſit aliorum penuria. E factitii generibus, Cyprium excellebat: cùm verò deſit, vitriolum Romanũ, aut Siculum uſurpari poteſt, B veluti præſtantiſſimum inter factitiorum genera. * Inſigniter calefacit, maximeque aſtringit: ideò totius carnis naturam ſiccat, & in ſe contrahit. *Medici Florentini.*

AURIPIGMENTUM, Ger. Operment/Arſenick. Gall. *Orpin, Arſenic.* Ital. *Oprimento.* Hiſp. *Oropimente* dicitur, aurum colore imitatur. Ejus apud Dioſcoridem duo genera. Unum è multis ſquamis, ut altera alteri impoſita videatur, conſtat: id ſi purum fuerit, nec ulli materiæ permix- C tum, optimum exiſtimatur. Alterum colore ſandarachæ, hoc eſt, rubrum, glandis effigie. Deligendum ergo aureo colore micans, è tenuibus ſquamis compactum, quod facilè finditur, & lapillis aut terræ permiſtum non eſt. Ex auripigmento nativo fit artificiale, Arſenicum videlicet & Reagal vulgò vocatum. * Vim habet adſtrictoriam & erodentem. Cruſtas cum vehementi uredine, & violento morſu excitat: reprimit quæ excreſcunt, & capillos evellit. De oleo, D quod ex eo conficitur, vide infrà ſuo loco. *Medici Florentini.*

SANDARACHA, Germ. Bergrot dicitur, lapis eſt in metallicis venis, plerunq; cũ auripigmento naſcens, rufa eſt, cinnabaris colore, nõnihil ad luteum vergens, quæ cùm uritur, fumũ exhalat pallidum, ſulphurisq; virus redolet, tametſi non conſumatur. Facilè hodie legitima haberi poteſt: factitia tamen etiam fieri poteſt, ſi auripigmentum coquatur, donec cinnabaris E colorem contrahat, poteſtque veræ ſandarachæ loco ſubſtitui. Sed animadvertendum eſt, Sandarachæ vocabulo apud Arabes vernicem intelligi, quæ nihil aliud eſt, quàm gummi juniperi, non autem prædictum lapidem. Itaque curam adhibeant Medici, ne altera alterius loco indifferenter utantur. * Vis eadem & uſtio, quæ auripigmento. Explet alopecias, reſina excepta, & ſcabros ungues cum pice eximit. Contra phthiriaſin ex oleo efficax eſt: tubercula cum adipe F diſcutit. Prodeſt ad narium, orisq; ulcera, & cæteras papularum eruptiones cum roſaceo: item condylomata. Datur ex mulſo, purulenta extuſſientibus, ſuffitur quoque cum reſina, adverſus veterem tuſſim, rapto per fiſtulam nidore: vocem expedit cum melle delincta: ſuſpirioſis cum reſina in catapotio optimè datur. *Dioſcorides & Florentini.*

CHRYSOCOLLA ſive borax nativum, genus nitri foſſilis eſt, ab Armenia, & Macedonia, & Cypro translatum, in aurariis, argentariis & ærariis fodinis repertum: præſtantiſſimũ eſt Armenium,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

menium, ærarium prassini coloris: saporis nitrosi cum æquali amaritudine, & substantia dura. Iisdem in locis reperitur, arenæ per se simile, aut materiæ metallicæ permistum, sed quod abrasum arenæ similitudinem gerit. Hujus usus est in medicamentis & aurifabrorũ officinis, quemadmodũ apud veteres Chrysocollę. Factitia Chrysocolla, Ger. Burus. Gall. *Colle à or, souldure d' or, borax.* Ital. *Borras.* Hisp. *Borrax à atincar* dicitur, ex pueri urina in æreo mortario trita pistillo æreo fiebat. Hæc Medicis in usu fuit. Sunt etiamnum aliæ factitiæ, quæ pictoribus tãtùm serviũt. * Vis Chrysocollæ ad purgandas cicatrices: excrescentem carnẽ coërcet, astringit, purgat, excalfacit, & modicè corpus mordendo exest. Inter medicamenta intelligitur, quæ vomitiones concitant, & necem inferre possunt. *Dioscor.*

MISY assumendum natione Cyprium, auro simile, durum, quod friando auri colorem imitatur, & stellæ modo splendet. * Vim habet & ustionem cum chalcitide eandem, præterquàm quòd psoricum ex eo non conficitur, excessus, defectusque ratione tantùm differens. Ægyptium autem cæteris præstat, utpote quod efficacius habeatur, sed ad ocularia medicamenta multò supradicto inferius. Quod si deficiat, ejus loco sumi poterit vitriolum vetustum, ustum. *Dioscorides.*

SORI existimarunt aliqui melanteriam esse, aberrantes: siquidem sui generis est sory, ei non absimile. Verùm sorei virus inest grave, & nauseam movens. Invenitur etiam in Ægypto, & aliis quibusdam regionibus, ut in Libya, Hispania, & Cypro. Præfertur Ægyptium, quodque frianti nigrius apparet, in multa foramina dehiscens, suppingue, insuper astringens, & olfactu devorationeque magnum virus olens, ita ut stomachus in vomitiones effundatur. Quod autem friatum scintillas misyos modo non emittit, & alterius generis esse, & invalidum cẽsendum est. * Vim & ustionem supradictis similem habet. Dolori dentium cavernis inditum medetur, eosque labantes firmat: ischiadicis ex vino infusum auxiliatur: illitum cum aqua, varos extinguit. Medicamẽtis admiscetur, quæ capillos denigrãt. Hæc autem ferè omnia, & alia, quæ ustionem experta non sunt, perustis validiora esse existimantur: pręter salem, & vini fæcem, nitrum, calcem, & consimilia, quæ cruda, remissiora sunt: combusta enim viribus efficaciora redduntur. *Dioscorides.*

MELANTERIA geminę est originis: quędã in faucibus cuniculorum, quibus æs eruitur, salis modo concrescit. Alia verò in summa facie supradictorum locorum coit, quæ terrena est. Quinetiam invenitur in Cilicia, & aliis quibusdam regionibus, fossilis quædam. Præstat, quæ sulphuris colorem trahit, lævis, pura, æquabilis, & quæ contactu aquę confestim nigrescit. * Vim causticã eam obtinet, quam & misy. Si deficiat, ejus loco accipiatur vitriolum, aut copparosa dicta. *Dioscorides.*

De metallis frigidis in primo.

STIMMI, vel STIBIUM, vulgò ANTIMONIUM, Germ. Spießglaß. Gall. *Antimoine.* Ital. *Antimonio.* Hisp. *El alchol* dicitur, optimũ, quod splendidissimum est, modoq; nitedularum emicat, confractu crustosum, nihil terræ aut sordidi habẽs, friabile. * Vis ejus, astringere, meatus obstruere, refrigerare, excrescẽtia in carne cohibere, ulcera ad cicatricem perducere, sordes & ulcera oculorum expurgare: sistit & sanguinem è cerebri membrana profluentem. & ut in universum dicatur, vis usto plumbo similis est, &c. Ex stibio paratur oleum, & vitrum, medicamentum purgatorium, de quibus suo loco. *Dioscorides.*

De metallis frigidis in secundo.

ARGENTI scobs seu ramentũ, quod Limatura vocatur, aut scoria, aut helcysma, aut encauma, molybdenæ vim habet. * Confert humoribus viscosis, scabiei, pruritui, ulceribus, tremori cordis, & oris fœtori. De liquore, qui ex argento chymicè conficitur, vide infrà suo loco. *Dioscorides, Andernacus.*

SPUMA argẽti, vulgò LITHARGYRIUM, Ger. Glet/Silberschaum dicitur, lapis est è plumbo factus: plumbum enim dum secũda fornace excoquitur, aut solum, aut metallo aliquo permistum, partim in lithargyron, partim in plumbaginem vertitur. Duo sunt ejus genera: unum colore aureo, alterum argenteo: quo fit, ut illud lithargyros auri, hoc lithargyros argenti nominetur. Inde verò hæc differentia nata est, quòd alterum altero majorẽ vim ignis passum sit. Lithargyrium auri præfertur: hodie notissimum. * Vis astringere, mollire, cava explere, excrescẽtia in carne reprimere, ad cicatricem ducere, refrigerare, & occludere, &c. *Medici Florentini.*

ARGENTUM vivum, Ger. Queckſilber. Gall. *Vif argent.* Ital. *Argento vivo.* Hisp. *Azogue,* duplex est, nativum & factitium. Fit ex minio, quod abusivè Cinnabaris dicitur, patinis fictilibus imposita ferrea concha cinnabarim continente, & calice cooperta argilla superlita, carbonibus succendunt. Siquidem detersa fuligo, qua calici insidet, refrigerata in argentum vivum coit. Quinetiam invenitur in argentifodinarum tectis stillatim concretum. Alii per se in metallis inveniri tradunt. Servatur in vitreis, aut plumbeis, aut stanneis, aut argenteis vasis: siquidem aliam materiam omnem exedit, & defluere facit. * Potum vim pernicialem habet: suo enim pondere interna exest. Remedio est lac multum subinde potum & vomitionibus rejectum, aut vinum cum absinthio, aut apii decoctum, aut semẽ hormini, aut origanum, aut hyssopum cum vino. Auri limata scobs, id est, ramẽtum quàm tenuissimum epotum mirabili est auxilio. Cæterùm ex argento vivo conficitur Mercurius sublimatus & præcipitatus, & oleum, de quibus suo loco. *Dioscorides.*

PLUMBUM, Ger. Bley. Gall. *Plomb.* Ital. *Piombo.* Hisp. *Plombo* nominatur, humida constat na-

A cura, frigore cōgelatum: item aërea & terrestri, sed pauca fit ex illo pila, seu mortarium, & pistillum, ad usum medicum. Quicunq; enim humor in eo aliquandiu residet, multò evadet frigidior, quàm antea fuerit. Ideo oleum omphaceum, aut rosaceum, aut melinum, aut myrtinū, si illi infundatur, remedium optimum adversus inflammationes, & ulcera contumacia, tum aliarum partium, tum naturalium, seu testiculorum, cancrosque, & articulorum fluxiones præ-
B paratur. Quòd si refrigerans aliquis succus, ut sempervivi, cotyledonis, intybi, lactucæ, chondrillæ, psyllii, omphacii, portulacæ, mortario ejusmodi imponatur, subigaturq; in Sole, aut aëre, aliásve calefacto, præstantissimum efficitur medicamētum ad fervorem & calidas fluxiones restinguendas. Quinetiam plumbum in laminas deducitur, quæ lumbis admotæ, genituræ fluorem per insomnia prohibent, insigniter refrigerantes. Bractea quoque tenuis ex eo facta
C ganglium dissipat, propiùs ei alligata. Ex eo fit oleum, de quo suo loco. *Andernacus.*

Plumbago, quæ Græcis Molybdæna, Germ. Bleyertz vocatur, optima est flava, argenteæ spumæ æmula, modicè splendens: cùm teritur rufa, cocta cum oleo jecinoris colorē trahit. Vitiosa est, quæ aërem, aut colorē plumbeū refert. Gignitur ex auro & argento. Est enim quædam fossilis, ad Sebastiam & Corcyrum inventa. Quo in genere probatur, quæ lapidosa nō
D sit, aut recrementosa, sed nitens, & flava. * Vim habet spumæ argenti, aut recremēto plumbi similem. Uritur, lavaturq; eodem modo. Miscetur convenientissimè medicamentis, quæ liparas vocant, atque emplastris minimè mordentibus. Carnem recreat, & ulcera ad cicatricem perducit: glutinantibus tamē medicamentis aut abstergentibus non convenit. Si deficiat, lithargyros ejus loco sumi potest. *Dioscorides.*

Lotura plumbi sic fit. In mortariū plum-
E beum aquam injiciens, pistillo plumbeo terito, donec nigrescat aqua, & limi modo crassescat, aut lutulenta reddatur: linteo deinde colato, aquam superinfundens, quò faciliùs quicquid est resolutum, incerni possit. hoc iterum facito, usq; dum satis tibi habuisse videatur. Ubi consederit priore aqua effusa, novam adjiciens ut cadmiam lavato, donec nulla extet nigritia: postea in pastillos cogens reponito. Quidam scobem mundi plumbi lima quæsitam, mortario pistilloque la-
F pideis terunt, aut manibus cum aqua paulatim adjecta fricant, donec nigrescat: mox ubi id pessum ierit, effusa aqua, colligunt in pastillos. nam tritum vehementer, cerussæ simile redditur. Alii elimatæ scobi modicam plumbaginem adjiciunt, affirmantes ita elotum plumbum pręstantius esse. * Potest refrigerare, adstringere, inducere, mollire, cava explere, sistere oculorum fluxiones, & ulcerum excrescētia. Sanguinem supprimit: prodest contra sedis ulcera, condylomata & hæmorrhoidas, ex rosaceo: item ad ea, quæ ægrè cicatricem ducunt: & in totum spodii effectus præbet, nisi quòd non obducit crustas. Sincerum plumbum affrictu marini scorpionis, draconisq; plagis auxiliatur. *Dioscorides.*

Uritur plumbum sic. Super quàm tenuissimas plumbi laminas, fictili novo inditas, sulphur inspergito: additisq; aliis rursus laminis, interjecto semper sulphure, usque dum vas expleveris, succendito. flagrante autem plumbo, ferrea rude versato, donec perfectè redigatur in cinerē, nihilq; è plumbo non ustum hæserit. tum demum obstructis narib. eximito: alioquin halitus plumbi noxius sentitur. Aut elimatā plumbi scobem in olla sulphure urito. Alii laminas in fictili crudo, ut dictum est, imponūt fornaci, aut foco, & circumlinentes operculum, dato exili spiramento, urunt. Alii pro sulphure cerussam, aut hordeum inspergunt. Alii integras laminas imponentes, acri igne utuntur, & rudicula ferrea continuè movent, dum in cinerem solvantur. Sed difficilis hujusmodi ustio, & si vehementiùs uratur, contrahit spumæ argenti colorem. Magis tamen nobis placet prima urendi ratio. Plumbum ustum lavatur ut cadmia, & reconditur. * Eosdem effectus habet, quos plumbum elotum, sed multò acriores. *Dioscorides.*

Recrementum plumbi, quod scoriam vocant, optimum est, densum, fractu contumax, cerussam planè repræsentans, nihil plumbosi habens, quod ad luteum colorem accedit, & urit, splendorem imitatur. * Eadem quæ plumbum exustum potest, sed magis adstringit. Lavatur in mortario infusa aqua, & refusa summa aquæ parte, quæ luteum colorem duxit: idque sæpiùs, dum recrementum absumatur. Dein ubi consederit crassamentum, aqua effusa, digeritur in pastillos. *Dioscorides.*

Cerussa (Ger. Bleyweiß. Belg. *Lootueruue.* Gall. *De la Ceruſſe.* Ital. *Biacca.* Hisp. *El aluayalde.* appellatur) fit hoc modo. Infuso in urceum oris lati, aut fictile labellum, quàm acerrimo aceto, laminam plumbeam supra fictilis spiraculum, subjecta priùs arundinea tegete, firmato: superjectisque velaminibus, ne halitum expiret acetum, ubi resoluta fuerit, defluensq; deciderit, humorem purum ad summa delatū colato, crassamentumq; transfundito. debet quoque siccari in Sole, mox trusatili mola teri, aut aliàs tritum cribrari. postea quod superest duri, in tenues partes redigendū, cribrandumq;. vicissim eadem tertiò, quartoque facienda. Melior, quæ primò cribrata est, & medicamentis oculorū assumenda. Secundum locum tenet sequens, & reliquæ suo ordine. Nec desunt qui ligneas rudes in medio vase appendant: & deraso ceu situ imposito, ita ut acetum non contingat, inditoq; operculo circumlinentes dimittunt. Post dies decem laxato obturamento visunt: cumq; resoluta materia fuerit, reliqua, ut suprà diximus, exequuntur. Si autem quis in pastillos velit digerere, aceto acri subacta, dividitur in pastillos, qui in Sole siccantur. Æstate tamen supradictum opus obeundum est: ita enim candida atque efficax

redditur

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

redditur. Quinetiam hyeme paratur, urceis supra furnos, balnea aut fornaces impositis: ascendens enim calor idem, quod Sol, præstat. Laudatissima fieri putant Rhodi, & Corinthi, aut Lacedęmone: proximam Puteolis. Torretur hoc modo. Flagrantibus igni carbonibus, fictili novo, maxime Attico, tritam cerussam imposito, & assiduè versato: cumq; cinereum colorem traxit, eximens refrigerato, & utitor. Est & aliud urendi genus. Trita patinis novis supra prunas imponitur, & ferulacea rude movetur, donec colore B similis sandarachæ fiat, exactaque ad usus ministratur. Quæ verò ita parata est, Sandyx à quibusdam dicitur. Lavatur Cerussa cadmię modo. * Cerussa frigida est & sicca secundo ordine: occludit, emollit, explet, extenuat: insuper excrescentia leniter reprimit, & ad cicatricem perducit. Miscetur ceratis & emplastris, quæ liparæ vocantur, pastillisq;. Est autem lethalis ejus potus. *Dioscorides.*

C *De metallis astringentibus.*

CADMIA fornicaria melior est botrytis, itē racemosa, in summo fornacis ærariæ affixa, densa, modice gravis, in levitatem magis inclinans, colore spodii, & quæ fracta cinerulenta & æruginosa est. Cadmia lapis, calaminaris vulgò dicitur, cujus pulvere æs rubrum pallore tingunt, & augent etiam hodie fabri ærarii. Is alieno sapore mādenti est, & in farinam tritus, aceto subactus, in Sole siccatus coit in lapidē, in igne ma- D net, & fuliginem edit luteam vel æream: quę lapidi cuidam in lapidum fodinis invento, à nonnullis male pro Cadmia supposito conveniunt. Reperitur itaque aliud Cadmiæ genus, lapidis similitudine in ærariis fodinis, teste Gal. tametsi Dioscorides neget: imò hodiè adhuc reperitur, hisque usui est, qui aurichalcum conficiunt. *Medici Colonienses.*

POMPHOLYX vera Arabum Thutia est. fit è tenuissima favilla, quę in altum evolat, & tecto E fornaciq; adhærens: principiò cùm fit, aquarum bullis simile prodit, quæ per pluvias inter Veris initia erumpunt: colore albo, quæ in tenuissimum polliniq; similem pulverem dissolvuntur: similes habent facultates, sed pompholyx est tenuiorum partium. Pompholyga pharmacopolæ Nihil album, Germani Weiß nicht appellant. Probatur, quæ Norinbergæ conficitur. Hodie itaque cognitum, & facilè ex ærariis officinis haberi posset: sed his substitui possunt Dioscoridis F antispodia, aut officinarum thutia. * Vim habet adstringendi, refrigerandi, explendi, purgandi, obstruendi, & aliquantum exiccandi. Inter medicamenta numeratur, quæ leniter crustas obducunt. *Medici Colonienses.*

SPODIUM in æris fornacibus invenitur, ubi & pompholyx, quæ Arabum Thutia est: (nam officinarum thutia, veterum Cadmia est, ut mox dicetur:) fiunt ex favillis è metallo, dum coquitur, emicantibus, & specie differunt. nā spodium fit è partibus crassioribus, & ærarium in officinarum A pavimentis reperitur. Ideo multum terrę colligit, & spurcitia reficitur. Hoc hodie in pharmacopoliis Nihili griseum, & à Germanis Graw nicht appellatur. Spodium Avicennæ fit ex arundinis radicibus, ejusque usus est in ab Avicenna pręscriptis medicamentis: nam antispodii genus est. Illud verò, quod ex boum, similiumque animalium cruribus confectum officinæ usurpant, præstat rejicere, ejusque loco aut Avicennæ, aut Dioscoridis aliquo antispodii genere uti, in his B pręsertim, quę intrò sumenda sunt, medicamentis: in his verò, quæ foris adhibentur, aut vero spodio, aut pompholyge, aut thutia officinarum præparata. *Medici Colonienses.*

THUTIA, officinarum veterum cadmia est, fornicaria scilicet. Gignitur in fornacibus ærariis, fuligine flatu egesta, veluti spodium & pompholyx, quæ vera est Arabum thutia. *Medici Colonienses.*

GYPSUM (Ger. Gyps. Belg. *Leem mortel.* Ital. C *Gesso.* Gall. *Du plastre.* Hispan. *Yesso* nominatur, è quodā candido lapide fit, in laminas facilè scissili, qui tamen non longa ignium vi torretur, & excoquitur. Fit etiam gypsum è speculari lapide, qui Græcis *σεληνίτης* dicitur. Item ex alio quodā lapide nivei candoris, è quo in Hetruria torno patinæ & alia vasorum genera conficiuntur. Hūc Alabastrum appellant, sed perperàm. Gypsum & ipsum a ‡ communem omnium terrenorum, lapidosorumq; corporum facultatem, qua de- D siccare dicta sunt, insuper hoc adjunctum habet, quod est facultatis emplasticæ. * Habet vim adstringendi, obstruendi: sanguinis eruptiones, sudoresque cohibet: sed potum, strangulationis modo jugulat. *Galen. Dioscor. Matthiolus.*

De metallis venenosis.

ARGENTUM VIVUM potum, stomacho, vētri, & interaneis gravitatem cum magnis torminibus adfert, & nonnunquā pondere suo inte- E stina vulnerat: urinamq; supprimit: corpus intumet, plumbeamq; deformitatem concipit. Lac copiosè potum auxiliari cōstat: sed postea evomant, qui hauserunt. *Dioscorides.*

ARGENTI SPUMA pota eadem quæ argētum vivum infert. Quibus subvenit secundum vomitionem, potum sylvestris hormini semen, myrrhæ drachmæ octo, absinthium, hyssopum, apii semen, aut piper, aut ligustri flos ex vino: aridum palumbis fimum, cum nardo & vino. F *Dioscorides.*

AURIPIGMENTUM, CALX, & SANDARACHA pota, alvum & intestina cū vehementi erosione excruciant. Præbenda cuncta quæ suo admistu illorum acrimoniam hebetant ac solvunt, & facilem lubricamq; alvum reddunt, cujusmodi ibisci & malvæ succus est. Dandum decoctum seminis lini, vel semen tragi herbæ vel oryzę, lacq; cum aqua mulsa copiosum, jura pinguia, & boni succi. *Dioscorides.*

CERUSSA suo colore proditur: sumpta enim, mox palatum, gingivæ, lingua & commis-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

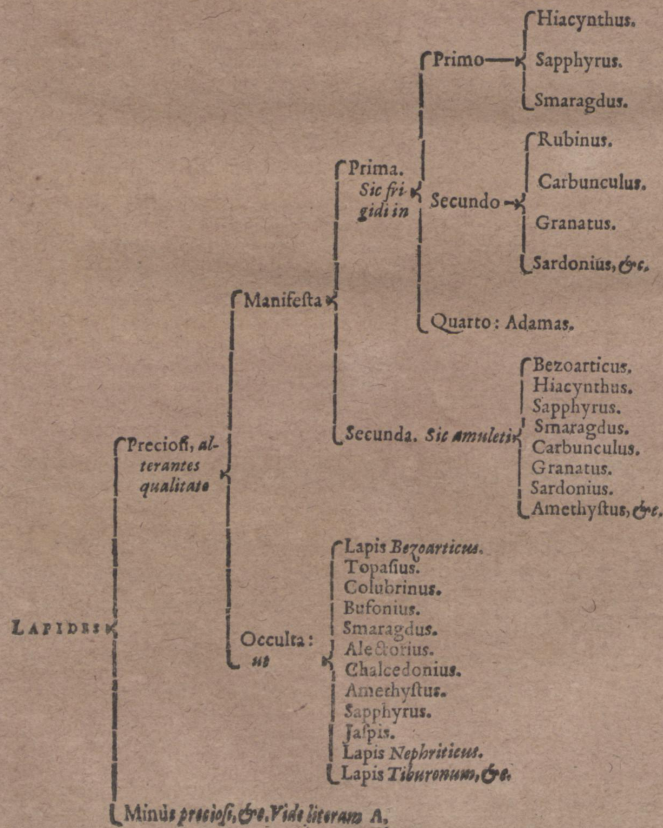
suræ dentium, candore quodam inficiuntur: singultus, tussim ac linguæ ariditatem excitat: iis extrema frigescunt, mens labat, membra torpescunt. Quibus dare convenit aquam mulsam, aut ficuum aut malvæ decoctũ, aut lac calidum, aut sesamam ex vino tritam, vel lixivium ex sarmentis factum, amaracinum oleum, aut irinum, persicorum ossa cum hordei decocto: columbina ova cum thure, aut hordei decocto, aut prunis: aut gummi, quod ulmus ploravit: aut humorem, quem ulmea folia reddiderunt, cum aqua tepida: sed tum quoque novant. Convenit etiam thapsię succus, aut scammoniæ, cum aqua mulsa potus.

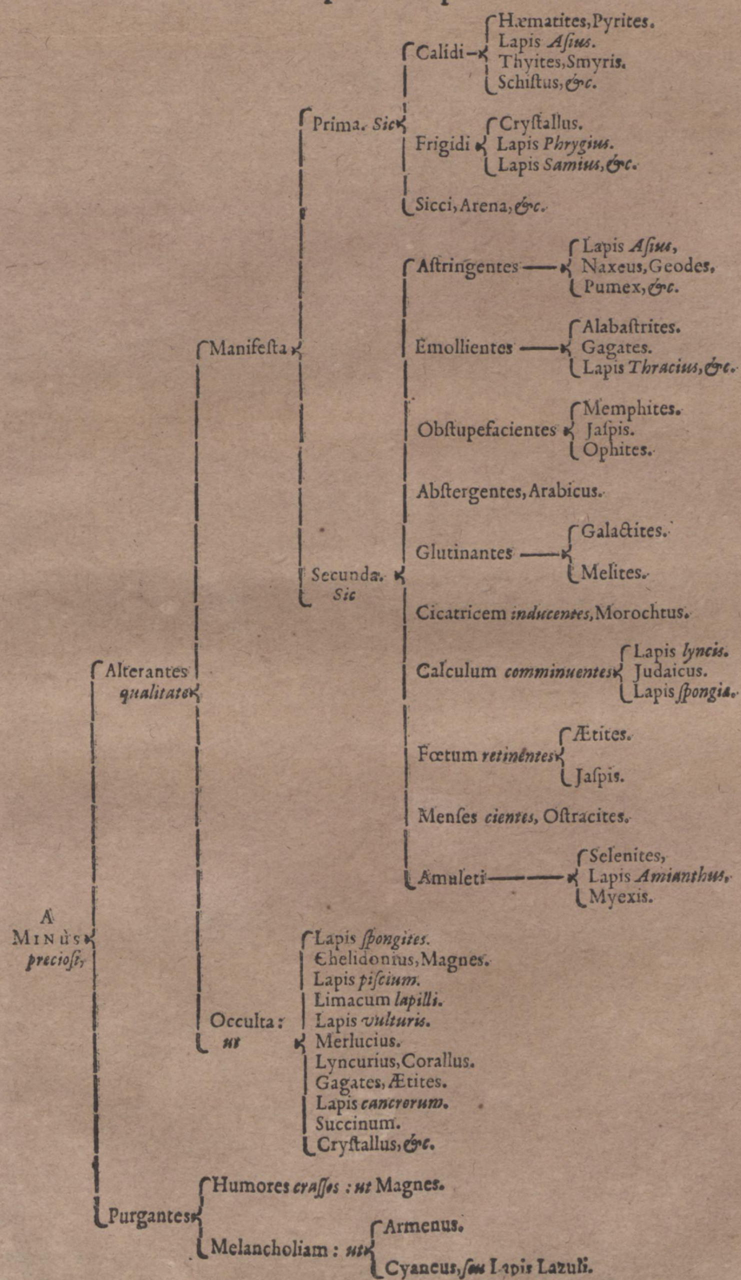
LAPIDESCENS GYPSUM strangulationem creat. Quare eadem proferenda sunt, quæ manfis fungis, auxilia: & adhæc malvæ decoctũ, quod etiam olei vicem pensat: utpote cùm pingue sit, emovendo lubricas vias & faciles reddit, deradiqùe corpora non finit. quod ubi duratur in lapidem, gypsum efficit. Quinetiam prodest oleum ex aqua mulsa, aut ficorum decocto & lixivia è ficulneo cinere, aut sarmentis facta, cum vino copiosiore pota: & origanum, aut thymum cum lixivio, aut aceto, aut passo: hique decocto malvæ proluendi. *Dioscorides.*

De metallis alterantibus qualitate occulta.

ALUMINE ligna & tabulata ignita illita non ardescunt, ut nec postes, fores aut lacunaria ære viridi imbuta, modò crusta durior iis obducatur, & alumen plumbiq; albi cineres pigmentis copiosè misceantur. *Mizaldus.*

De Lapidibus, Sectio VI.

Hæmatites, Pyrites.
Lapis *Asius.*
Thyites, Smyris.
Schiſtus, *&c.*
Calidi
Prima. *Sic*
Cryſtallus.
Frigidi
Lapis *Phrygius.*
Lapis *Samius, &c.*
Sicci, Arena, *&c.*
Lapis *Aſius,*
Aſtringentes
Naxeus, Geodes.
Pumex, *&c.*
Alabaſtrites.
Manifeſta
Emollientes
Gagates.
Lapis *Thracius, &c.*
Memphites.
Obſtupefacientes
Jaſpis.
Ophites.
Abſtergentes, Arabicus.
Galactites.
Glutinantes
Melites.
Secunda. *Sic*
Cicatricem *inducentes,* Morochtus.
Lapis *lyncis.*
Calculum *comminuentes*
Judaicus.
Alterantes *qualitate*
Lapis *ſpongia.*
Ætites.
Fœtum *retinentes*
Jaſpis.
Menſes *cientes,* Oſtracites.
Selenites,
Amuleti
Lapis *Amianthus.*
Myexis.
A Minus *precioſi,*
Lapis *ſpongites.*
Chelidonius, Magnes.
Lapis *piſcium.*
Limacum *lapilli.*
Occulta: *ut*
Lapis *vulturis.*
Merlucius.
Lyncurius, Corallus.
Gagates, Ætites.
Lapis *cancrorum.*
Succinum.
Cryſtallus, *&c.*
Humores *craſſos : ut* Magnes.
Purgantes
Armenus.
Melancholiam : *ut*
Cyaneus, *ſeu* Lapis Lazuli.

De lapidibus preciosis, frigidis in gradu primo.

HYACINTHORUM duæ sunt species: rubra, quæ nobilior est: & carbunculo similis, quæ ab igne illicò mutatur: vixque qui lentem magnitudine excedat, invenitur. Sed gemmarii sæpe Granatum Æthiopicum pro eo ostēdunt. Nascuntur verò ex quibusdam Lusitaniæ locis, ut in Belas non procul Olysipone & multis Hispaniæ locis. Pro constanti creditur, hominem tutum reddere à fulminibus, pesteque: & si peste quis laboret, nitorem amittere, coloremque dilutiorem ac languidiorem induere. * Cor etiam confirmat ebibitus & gestatus: somnum conciliat, & honores auget, tum divitias atq; prudentiam: quæ omnia etiam facit, qui colorem habet florum garyophylli Turcici, id est, luteum, quasi lutei ovi, sed splendidum & perspicuum. Venustus est, ac non facilè vitiatur: est enim corneolo aliquantulum durior, non est tamen adeò efficax, ut ille. *Cardanus.*

SAPPHYRUS (Germ. Sapphyr. Ital. *Zaffiro.* Gall. *Sapphyr.* Hisp. *El Zufir piedra preciosa.* Arab. *Nilaa.*) gemmarum omnium pulcherrima est, cœci colorem refert miro splendore, & perspicuitate summa: non tamen margaritas, carbunculos, adamantes, neq; smaragdos precio vincit. omnium durissima præter adamantem. Ejus duo sunt genera. Unum enim obscurius est, alterū verò splendens, quod genus vulgo Sapphyrum aqueum vocant. Vilior hic est, & interdum coloris cujusdam admixtione Adamantem ita æmulatur, ut nonnullos plerumque fefellerit. Invenitur utrumq; genus in Calecut, Cananor, & variis regni Bisnagua locis. Præstantiores ex Zeilan adferuntur: omnium verò laudatissimi ex Pegu. Omnibus in morbis cutis gestando utilis est, ut ego expertus sum: anthraces enim nasci vetat pestifero tēpore, & scabiem semper minuit, castum & pudicum etiam ob id reddit, & sudores eadem ratione comprimit. Et ex secundis quasi viribus corpus confirmat, & colorem bonum facit, terrores vanos tollit: atræ bili adversatur, cohibet, & juxtà etiam pellit. Mores in melius mutat, tāquam ex tertiis viribus: unde pios facit, & trāquillos oculos, si tangat sæpius, à variolis præservat: & anthraces eodem modo impositus mitigat & sedat. * Creditur necromantiæ auxiliari: sed priùs constituere oportet, quomodo sit, an naturalis scilicet, idque difficile videtur: nam animā ab errore liberat. hæc autem constat violata mentis & sensuum acie vel à divino numine: non par autem est, lapidi tantum tribuere. Malim tamē in dubiis experimēto cedere. Ob duritiē qui acerbus est, si per tres horas in auro excoquatur, in speciem trāsit adamantis, candidissimusq; evadit, ac splendidus. Unde patet exhalatione terrea tingi. antea enim non adeò perspicuus est: propterea etiam tincturam recipit nigrā, cùm reliquæ omnes gemmæ, quæ adamantem referunt, tincturam non tan-

A gant, ne obscurētur, sed solùm ab ea circumdentur. Cæterùm Sapphyrus percussis à scorpione, potu prodesse existimatur. Contra intestinas exulcerationes bibitur. Excrescentia in oculis, uvasque & pustulas inhibet, & ruptas membranas cogit. Additur hoc tempore in medicamenta ad cor facientia, & in antidota, quæ adversus venena & pestiferos effectus parātur. *Cardanus, Dioscorides, Galenus, & Garcias.*

SMARAGDUS (Ger. Ein Smaragd. Ital. *Smeraldo.* B Gall. *Esmeraude.* Hisp. *Esmeralda.* Persis & Indis, *Pachee.* Arabibus verò *Zamarut.*) gemmarum omnium preciosissima, & fermè tenerrima. ejusque locus natalis vix agnoscitur, nullis remanentibus fragmentis, sed propter raritatem, etiā ea auferentibus negotiatoribus. Vulgare autem est in Balagate & Bisnager, ut fictitias Smaragdos ex vitrearum lagenarum crassioribus fragmentis conflent. Sed & Smaragdi, quæ ex Peru novi orbis provincia advehuntur, adulteratio- C nis suspicione non carēt. Verùm Scythicos præferri omnibus creditum est, inde Britannicos: tum alii subsequuntur primi generis. Secundi autem sunt ex Peru, duriores, alacriores, sed non adeò pressi coloris, atq; herbacei, sed solùm virides, ideoq; magis perspicui. Tertium genus vile & abjectum, occidentalis etiam Indiæ, primis durius: sed vix perspicui, & hebetes. luce propria gaudent: ideo noctu pulchriores. An omnibus similes vires, & an smaragdorum è genere sint, D satis mihi dubium est. Prassium aliquando habui smaragdo proximiorem, smaragdis Peru & S. Marthæ. Qui ex Peru sunt, vix unus est sine macula aut vitio. Plerique etiam dilutum nimis habent colorem: alii paululum nigricant, quod omnem decorem aufert. Nullæ gemmæ tutiùs feruntur smaragdo, sapphyro & hyacintho. Sed smaragdus facillimè frangitur, cùm tamen precium sit ingens. Quoniam verò nulla gemma colorem aliquem suscipit in regressu, ut in fru- E ctibus, & aliis vilioribus rebus accidit, necesse est ut frigida sit, & exustionis omnis expers: ideoq; venerem cohibet. Ferunt etiam in virginū defloratione egregias smaragdos frangi. Hæ sunt, quæ puræ sunt, & pressi coloris herbacei, cum tanto fulgore, ut aërem ipsum circumstantem, ac proximas res colore inficiant. quod experimentum licèt evidens rarum sit, frequens tamen est subobscurè, propter coloris ipsius robur innatum. * Porrò smaragdus comitiales & F vertigines sanat, & memoriam confirmat. Sedat affectus animi, & ad divinandum utilis est, sub lingua contenta. Visui perquàm utilis, & cordis affectibus, facundiam & amorem erga studia adauget. Elephanticis utilis gestatus: sed magis ebibitus. & omnibus venenis adversatur: tum etiam dysentericis plurimùm prodest. Inanes terrores discutit, quos Dæmonum vocat vulgus illusiones. bonos mores ob id præstat: nam improbitas nil aliud est, quàm inscitia, atque stultitia, itaque. Auget opes deferentis. *Cardanus, Albertus Magnus, Garcias.*

De la-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

De lapidibus preciosis, seu gemmis frigidis in gradu secundo.

RUBINUS seu CARBUNCULUS (Germ. Ein Rubin. Ital. *un Rubino, carbunculo.* Gal. *Escarboucle.* Hispan. *el Caruoncol piedra.* Græcè ἄνθραξ.) gemma est, quæ ignibus diu resistit: cujus tres sunt species propriæ, omisso Granato, Balasióque, tanquam sui generis. Gemma est rubri coloris, ac micantis, ut ignis: violaceus color in eo etiamsi gratiam addat, vitium tamen est, & precium minuit. Ejus tria sunt genera: Orientalis, rubith seu rubin, id est, spinella (ut dicũt,) & Germanicus, durus, sed nigricans, ideo parvi admodum precii, etsi gemma vera sit, sed neque ad latitudinem pisi perveniunt hi unquam. cùm verò tenues sint, Gemmarii etiam tenuiores reddunt, ut meliùs lumen excipiant, nec obfuscentur adeò. Spinella clarior est, & jucundior aspectu, sed tenera: precium ob id vilius, durities tamen in eis diversa est. tenerrimæ quædam enim sunt, aliæ prope duritiem veri carbunculi, quæ paulò inferior est sapphyri duritie. Omnis autem gemma durior teneriorem secat, adeò ut etiam crystallus durior vitrum secet, si præacutus sit. Adulterantur carbunculi sandaracha, id est, auripigmento rubro excocto. atq; ita venenum datur pro alexipharmaco. Dignoscuntur adulterini, interposito colore: ut si albus carbunculus interposito minio aut cynnabari, crystallo supponatur ex angulis: quoniam colorem recipere non possunt transverse inspiciendo. Orientalis carbunculi præterea duæ sunt species. nam qui ardẽs omnino est, ut superfusa noctu aqua splendeat ut ignis, propriè carbunculus dici meretur, Græceque Pyropus. alii autem instar fœminæ sunt. * Vires carbunculi sunt, libidines coërcere, pestilentiæ resistere: idq; maximè epoti: incolume corpus servare, malas auferre cogitationes: nam hæc omnia hoc ipso constant, quòd vitalem spiritum confirmet. Ex secundis viribus est, ut promptum & alacrem faciat hominem, atq; ideò bene fortunatum. *Cardanus.*

GRANATUS, Ger. Ein Granat. Ital. *Granato.* dictus est, quòd fulgeat, similisq; sit grano mali punici. Duæ species mihi notæ: Hispanus & Orientalis. Hispanus dilutioris est coloris: attamẽ si magnus sit & egregius, flammam coruscantem æmulatur. Sine dubio collo suspensus, & ebibitus, etiam tristitiæ multum resistit, si quid aliud. Sed somnum valde minuit, ut nil sit ex quaque parte beatum. Est enim terreæ, igneæq; substantiæ. * Cor confirmat, & tantundem cerebro nocet. Facit hominem iracundum, & sanguinem exagitat. Quæ verò in Æthiopia invenitur, Sorianamq; vocant Gemmarii, longè pulchrior est: quoniam densiorem habet substantiam, ad hyacinthique colorem accedit, adeò ut ab illa vix distinguatur. verùm non coruscat ut prima, ideo neq; ad iram, neq; ad vigilias ita hominem pronum efficit, ut prima species. Sed nec exhilarare tantùm potest. Existimat Occidentales ignib. diu resistere, nec deturbari. *Cardanus.*

SARDA nomen cum sardonyche communicavit. Ipsa gemma vulgaris, & primùm Sardibus reperta. Sed laudatissima circa Babyloniã, cùm lapidicinæ quædam aperirentur, hærens in saxi corde. Hocq; modo metallum apud Persas defecisse traditur. Sed inveniuntur compluribus aliis locis, sicut in Ephyra & Asso. In India trium generum, rubrum, & quod demium vocãt à pinguedine: tertium, quod argenteis bracteis sublinitur. Indicæ perlucent, crassiores sunt Arabicę. Inveniuntur & circa Leucada Epiri, & circa Ægyptum, quæ bractea aurea sublinuntur. Et in his autem mares excitatiùs fulgẽt. Fœminę pinguiores sunt, & crassiùs nitẽt. Nec fuit alia gemma apud antiquos usu frequentior. * Gestata animum exhilarat, somnia mala prohibet, ingenium acuit, sanguinem & bilem compescit. Unde ex his fit, ut victores reddat in litibus, & divitias augeat. *Plin. Cardanus.*

De gemmis frigidis in quarto.

ADAMAS, Germ. Adamant. Ital. & Hisp. *Diamante.* Gall. *Diamant.* Arab. *Almatz.* Ab indigenis, ubi nascitur, *Iraa*: in Malayo, ubi etiam invenitur, *Itam.* Cæterùm tribus aut quatuor locis inveniũtur Adamãtes, videlicet in Bisnager provincia, duabus vel tribus rupibus. Magnum quęstum adferunt hæ fodinæ illius provinciæ Regi, magnaque sunt ejus jura. Nam quemadmodum in Hispaniis Rex in Thynnorum captura sua habet jura, ita ut si unicus Thynnus capiatur, Regi cedat oportet. Sic in his fodinis magni sunt Regis reditus. Nam quotquot Adamantes inveniuntur, duas drachmas excedẽtes, Regi cedunt. pręterea diligentissimè obsèrvãtur operæ. Quoniam si quis unicum Adamantem sustulisse depredendatur, illico ipse cum omnibus facultatibus Regis fisco addicitur. Alia est rupes in Decan, non procul ab ditione Imadixa, quem nos Madre Maluco nuncupamus. Alia quædam rupes est in dominio cujusdam Reguli indigenæ, in qua præstantissimi Adamantes inveniuntur, sed minores. Isti à vulgo de Rupe veteri cognomen sortiuntur: & vænum exportantur in urbẽ quandam regionis Decan, Lispor nuncupatam, ubi celebris est mercatus. Istic emtos Guzaratẽses huc nobis adferunt emendos. Sed etiam in Bisnager deferunt, magnitudine precii eos invitante. Nam magno apud eos habentur in precio Adamantes de Rupe veteri cognominati, præsertim quos natura ipsa elaboravit. Naifes ab incolis appellantur. Nam quemadmodum, inquiunt, virgo præferenda est jã corruptæ mulieri, sic etiã Adamas à natura elaboratus, pręferendus est ei, quem hominum industria expolivit. Contrà sentientibus Lusitanis, qui industria hominum expolitos longè pluris æstimare solent. Alia est rupes ad fretum Taniam in Malacæ tractu, quæ etiam de Rupe veteri cognominatos profert. Exigui quidem sunt, sed laudati: unum tamen habent vitium, quòd ponderosi sint, quo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

nomine gratiores ſunt venditoribus, quàm emtoribus. Refert Plinius, & in Arabia naſci. Verùm id nec videre, nec audire mihi licuit: quemadmodũ nec in Cypro, nec in Macedonia. Scribit Franciſcus de Tamara, in Peru Adamantes reperiri. Sed huic authori exiguam fidem adhibeo. Non deſunt, qui in Hiſpaniis inveniri putent, quorum opinioni ſubſcribere non poſſum: quoniam nullis probatæ auctoritatis ſcriptorib. fulciatur. Inveniuntur hîc avellanæ nucleo interdum majores. Accepi à viro fide digno, qui affirmaret, ſe Adamantem vidiſſe in Biſnager magnitudine exigui ovi gallinacei. Sed miraculi inſtar id mihi videtur, hujusmodi gemmas, quæ altiſſimè in terræ viſceribus, multisq; annis perfici debebant, in ſummo fere ſolo generari, & duorum aut trium annorũ ſpacio perfici. Nam ſi in ipſa fodina hoc anno ad cubiti altitudinem fodias, Adamantes reperies. Poſt biennium rurſus illîc excavato, ibidem invenies Adamantes. Sed certum eſt grandes non niſi ſub infima rupe naſci. Eſt verò Adamantis nitor vivax, candidus, nitidiſſimus & perſpicuus, maximã etiam habet duritiem & luminis copiã. Unde efficaciſſimus eſt, quacunque virtute præditus ſit. Confricatus paleas trahit, valenterq; pro magnitudine coërcet nocturnos timores: quare neceſſe eſt, ut melancholiam & atram bilem ſiſtat, animamque cõfirmet. Eſt ex eo vitioſus ruber, & rarus: citrei verò coloris frequens ac durus, qui animum nõ adeò reddit purum. Veriſimile autem ex hoc agere, mutando vitalem ſpiritum. nam terrores in corde fiunt: indicio eſt cordis palpitatio in timore. Frangitur malleis etiã parvis faciliter, ſed nõ tingitur niſi ſua ſcobe, qua etiã expoliri ſolet. Ejus autem fragmenta ob duritiem gemmas omnes incidunt. unde qui gemmas cælant, illis utuntur, poſtquam ære ac ſmiride craſſiore Minerva figuram effinxerint. * Infelicem creditur efficere geſtantem. Sic enim ad animum ſe habet, ut Sol ad oculum: ille enim potiùs obfuſcat, quàm illuſtrat viſum. Facit etiam intrepidum. At nihil eſt, quod nos magis ſecuros reddat prudentia & timore, ideo timidis melior. Sed neque his convenit, cùm ea parte, qua non oportet, quandoq; audaces faciat, qua opus eſt, timorem non adimat. hoc enim diſcrimen eſt affectuum naturalium & ex philoſophia acquiſitorum, & vi externa: veluti lapidum geſtatione. Ignibus per aliquot dies reſiſtit. *Cardanus & Garcias.*

De gemmis amuletis.

AMETHYSTUS (Ger. ein Amethyſt.) ejusdẽ ferè molliciei eſt cum cryſtallo, ſimulque ſæpe unà invenitur: albusque à cryſtallo vix diſcerni poteſt. colore violæ purpureæ, viſuique gratus. Indicus præfertur.* Efficit ſedatum, vigilantem. Ebrietatem reprimere, alligatum ſuper umbilicum, teſtantur: ad pugnas quoq; & venationes utilem eſſe. acuit ingenium, & ſomnum minuit: vapores enim à capite arcet. lotio ejus fœcũdos efficit: & venenis reſiſtere creditur. *Cardanus.*

De lapidibus preciosis alterantibus qualitate occulta.

TRADUNT ſeduli rerum naturaliũ indagatores, coacervari vermes in involucris inteſtinorũ cervi, & ſerpentium eſu necari, quos ſpiritu narium ex cavernis elicit. Ne verò illorum virus ei obſit, ad fontes aquarum properat, in quibus dum ad labra uſq; mergitur, ex oculis lentæ ſtillant lachrymæ, quæ viſcedine ſua in majoribus canthis ad nucis juglandis magnitudinem concreſcunt, & quodam modo lapideſcunt. Ubi verò ſeſe veneno exoneratum ſentit, aqua egreſſus, attritu oculorum ad arbores, tophum illum, viſus obſtaculum (lapidem, ſi placet, appella) excutit: quem efficaciſſimum eſſe adverſus venena, teſtes ſunt magnæ authoritatis & antiquitatis Medici quamplurimi. Talem gloriantur ſe vidiſſe Julius Scaliger, & Amatus Luſitanus: traduntq;, peſte correptis efficaciter dari cum vini momẽto. Nam tantus illius vi & præſidio cietur ſudor, ut penè totũ corpus eliquari credas: quo uno peſtilens virus foràs truditur. Lapidem hunc Arabes BEZOARTICUM vocant. *Mizaldus.*

A' lapide BEZAR nomen invenerunt medicamenta venenis reſiſtentia, quæ per excellẽtiam Bezardica dicuntur. Eſt enim hic lapis eximiæ adverſus venena facultatis: naſciturq; hoc modo. Eſt in Coraſone, & Perſia hirci quoddam genus, quod Pazam lingua Perſica vocant, rufi aut alterius coloris, (ego rufum, & prægrandem Goæ vidi) mediocri altitudine, in cujus vẽtriculo fit hic lapis Bezar, circum tenuiſſimam quandam paleam ſemper augeſcens, & veluti multis è tunicis contextus: columellæ, aut glandis plerunque, interdum alia & alia forma, lævis magna ex parte, colore veluti ex viridi nigricante. Inveniuntur exigui, & magui. Magni, qui rariores ſunt, ab earum regionum illuſtribus viris expetuntur. Quò enim majores ſunt, eò valentioris eſſe facultatis ſibi perſuadent. Memini unum habuiſſe, qui ferè quinq; drachmas penderet. Is in Luſitaniã delatus, vix ſexaginta quatuor Luſitanicis aureis vænit, cùm tamen aliquanto pluris hîc emtus fuiſſet. Hunc verò lapidem ea ratione generari, quam modò retulimus, tum his oculis obſervavi, (lapidem enim contritum hujusmodi tenuem paleam in meditullio continere inveni,) tum à viris fide dignis accepi, omnes in Perſia natos ſimili modo circum paleolam efformatos inveniri. Ceterùm non ſolùm generatur hic lapis in Perſia, ſed etiam nonnullis Malacæ locis, & in inſula, quæ à Vaccis nomen ſumpſit, haud procul à promontorio Comorim. Nã cùm in exercitus annonã mactarẽtur iſtic multi pregrandes hirci, in eorum ventriculis magna ex parte hi lapides reperti ſunt. Hinc factum eſt, ut quotquot ab eo tempore in hanc inſulam appellunt, hircos obtruncent, lapidesq; ex iis tollant. Verùm nulli Perſicis bonitate comparari poſſunt. Dextri autem adeò ſunt Mauritani, ut facilè, qua in regione nati ſint ſinguli lapides,

discer-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

discernere & dijudicare possint. Ut verò adulterinos à legitimis dignoscant, manibus comprimunt, deinde spiritũ inflant. Nam si aër aliquis permeat, adulterini indicium est. Vocatur autẽ hic lapis Pazar, à Pazan, id est, hirco, cùm Arabibus, tum Persis & Corasone incolis: nos corrupto nomine Bezar, atque Indi magis corruptè Bazar appellant, quasi dicas lapidem forensem. Nam Bazar eorum lingua forum sonat. Utuntur eo Indi, nos sequuti, adversus deleteriæ facultatis medicamenta. Ormutz verò & Corasone incolæ non modò adversus virulentorum animalium morsus utuntur, sed etiam adversus omnes melãcholicos morbos. Opulentiores bis se purgant singulis annis, Martio videlicet & Septembri. A' purgatione, quinq; subsequentibus diebus cõtinuis hauriunt in singulas doses, decem hujus lapidis grana, macerata in stillatitio rosarum liquore. Hoc remedio inventam & membrorum robur sibi conservari dicunt. Solent interdum nonnulli ad triginta usque grana sumere, nimis sanè magna quantitate. Nam tametsi nullas noxias facultates in se cõtineat hic lapis, tutior tamen est ejus exigua quantitas. Atque etiã parva quantitate exhibere solent in Ormutz: nec sine periculo liberaliùs sumi dicunt. Eo utor in inveteratis morbis melancholicis, veluti in mala scabie, lepra, pruriginibus, impetiginibusque. Hac etiã ratione quartanis convenire posse arbitror. Viros sanè planè deploratos, atque à Medicis derelictos, hujus lapidis usu pristinæ sanitati restitutos fuisse intelligo. Porrò pulvis ejus vulneri impositus, à mortiferis animalibus ictos liberat. Iisdem viribus pollet, apertis carbunculis in Peste impositus: etenim venenum exugit. Tabellæ ex eo & aqua rosacea parantur ad omne genus veneni. *Garzias in Horto.*

Topasius, (Ger. ein Topaß. Ital. *Topazzio.* Gall. *Topasse.* Hisp. *Topazie.*) gẽma est viridis coloris, qui cote medica attritus succũ reddit ad oculorum morbos apprimè utilẽ, si eo illinantur. Ille idem hydropi adversatur, ac tabescentibus medetur. Expertum est nostro tempore, verum Topasium in aquam ferventem demissum, illius æstum & fervorem adeò consopivisse, ut statim injecta manu hinc abstrahi potuerit absque ulla læsione. *Epiphanius & Albertus.*

Coluber fluviatilis funiculo à cauda præligatus, & suspensus, subjecto vase aqua pleno, in quo dehiscat, aliquot pòst horis, vel diebus, ore lapidem (Ger. Schlangenstein vocatum) eructat, qui exceptus vase, quod subjacet, totam aquam ebibit. Alligatur lapis hic hydropicorum ventri, atque in totum exhausta aqua liberat. *Holler.*

Bufonius lapis, (Ger. Krottenstein. Gallis verò *Crapaudine* dictus) suo contactu & blando attritu inflationes à venenatis bestiis illatas discutit, ac virus omne elicit. Unde si sorex, aranea, vespæ, scarabei, glires, aut animal aliud venenatum parti alicui damnum intulerit, admoto lapide eo dolor mitescit, ac tumor omnis subsidit. *Lemnius.*

A Smaragdus collo adalligatus epilepsiam impedit: & quandoq; penitùs curat. Hinc fit, ut nobiles collo natorum suorum hunc lapidem libenter appendãt, ne epilepsia tententur. Idem castum hominem reddit. *Aristot. & Albert.*

Alectorius, (Ger. Kappaunenstein) lapis magnitudine fabæ repertus in ventriculo decrepiti galli, fertur reddere gestantem gratiosum, cõstantem & audacem: nec non ad Veneris tractanda sacra ad unguem factum. Idem sub lin-
B gua detentus, sitim sedat, ut multis experimentis compertum est. Idem robur virile in geniali thoro adauget, fortitudinemq;, & in rebus aggrediendis confidentiam adfert. Viris præterea favorem conciliat, & gestantes gratiosos reddit apud mulieres. *Lemnius & Albertus.*

Chalcedonius collo appensus, valere traditur contra illusiones & phantasmata ex melancholia oborta. *Albertus.*

Amethystus contra ebrietatem valet, &
C Chelonites in corpore testudinis inventus, ad divinationem, si sub lingua gestetur, præsertim crescente Luna: nam alio tempore inefficax censetur. *Albertus.*

Sapphyrus verus aqua frigida intinctus, & oculo circumductus, sordes ex illo secũ excludit. Adhæc anthraces fugat, & loco dimovet. Falsumq; est omninò, quòd expulso & extincto uno anthrace, unà etiam virtutem omnem cum colore perdat Sapphyrus. Nam vidi unum (in-
D quit Albertus) qui quatuor annorum interjecto spacio, duos anthraces expulerat. *Albertus.*

Jaspis (Gall. Hispan. & Ital. *Jaspe*) sanguinis fluorem cohibet: ajunt etiam partum juvare, ac gestantem castum reddere, & cor exhilarare. Porrò invenitur Jaspidis genus viride, ex quo vasa Murrhina conflantur (Porcellanas vocant) adeò virentia, ut ex Smaragdo conflata videãtur. Ex ejus fortè genere erit id, quod Genuæ ostenditur, quodque ex Smaragdo esse contendunt,
E rariùs id videndum proponentes, quò majorem auctoritatem lapidi concilient. Hujusmodi vas Murrhinum aliquando mihi propositũ fuit venale ducentis Pardaons sive aureis Hispanicis: cujus, si ex Smaragdo conflatum fuisset, millesimam partem ex precio vix nancisci potuissem. *Garcias ab Horto & Albertus.*

Lapis Nephriticus, in Nephritide maximè laudatus, ex nova Hispania defertur. Prassio similis est, qui ad viridem colorẽ lacteo per-
F mixtum tendit, præfertur viridior. Eum gestant variis formis effigiatum, ut antiquitùs solebant Indi, alios piscium forma, alios avium capitibus, alios psittaci rostris similes, nonnullos rotundos sphærularum modo, atque omnes perforatos, quoniam Indi eos appensos gestare solebant adversus Nephritidis aut stomachi dolores, in quibus morbis valdè cõmendatur. Sed ejus præcipua laus est ad Nephriticos dolores, & ad calculum expellendum, & arenulas. Nobilis mihi notus unũ habet, cui nullum aliũ comparandum vidi: nam cum brachio gestans tanta

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

arenularum quantitate liberatur, ut, metuens ne ei noceat tanta ejectio, interdum eum deponat, nullumq; ampliùs calculum ejicit. Sed cùm dolor ejus premit, denuò eum geſtat, & ſtatim levatur, aut minuitur dolor, multarum arenularum, atq; etiam calculorum expulſione. Ea etiã occulta facultate præditus eſt, ut ab ejusmodi dolore præſervet geſtatus, renum calorem mitigando. Duciſſa Bejar ter brevi temporis intervallo Nephriticis doloribus afflicta, armillam ex eo lapide ſibi confecit, quam perpetuò geſtat: ex eo tempore (quod decennium ſuperat) eo dolore nunquam vexata eſt. Alii multi ſenſerunt idem levamen, eamq; ob cauſam magno in precio ſunt hujusmodi lapides, nec, ut initio, tam facilè adquiri poſſunt, quòd ſoli earum provinciarum reguli & domini eos poſſideant: nec immeritò, cùm tam admirandæ ſint illorum facultates. *Nicolaus Monardis.*

Lapis TIBURONUM. In mari Indico ferreis hamis capiuntur piſces Tiburones dicti, maximi, validiſſimi, pugnaciſſimi, & truci aſpectu, qui cum lupis marinis aſſiduè præliantur. In eorum capite terni aut quaterni lapides, interdum plures inveniuntur, valde albi, magni, ponderoſiq;, (ut interdum libras duas pendant) & qui facilè abradi poſſunt. Hujus lapidis pulvis utiliſſimus fertur nephriticis, & adverſus urinæ difficultates, & renum, veſicæq; calculos, ut in Indis, Hiſpanisq; experientia comprobavit. eum guſtatum, inſipido eſſe guſtu deprehendi: facultates nondum expertus ſum. *Idem.*

De lapidibus minùs precioſis: ac primò de calidis.

Lapis CAYMANUM. Ex nomine Dei, Carthagine, aliisque continentis oris, lapides interdum adferuntur calculis fluviatilibus ſimiles, qui in ventriculis prægrandium Lacertorum (Caymanes appellant) inveniuntur: ferociſſimi ſunt, ingenti ore, ut integrum hominem deglutire poſſint, multiplici dentiũ ordine, adeò magni, ut triginta duorum pedum longitudine inveniantur. Vivunt ii magna ex parte in fluminum ripis, nonnunquam in mari, ad fluviorum oſtia: pariunt ova in terra, & ſuos catulos iſthic excludunt, teſtudinum more: capiuntur hamis ferreis. Quia eorum cutis prædura, omnes ictus, etiam minorum tormentorum æneorum, reſpuit. Hos lapides colligunt Indi, & Hiſpani, atque adeò ſibi ſervant, ad quartanam tollendam utile remedium. Siquidem bini ex eis, temporibus utrinque alligati, in quartanarum paroxyſmo, illas tollere, aut earum calorem manifeſtò infringere traduntur. Bis eum lapidem temporibus cujusdam puellæ, quæ quartana laborabat, exhibui, & certè febris calorem nonnihil remiſiſſe animadverti: an verò febrem omninò tollat, ignoro. *Nicol. Monardus.*

Lapis SANGUINALIS ex nova Hiſpania delatus, Jaſpidis genus eſt, varii coloris, ſed obſcurioris, maculis ſeu punctis diſtinctus ſanguineis. Ex his lapidibus Indi quasdam cordium formas, magnas, & parvas conficiunt. Valet ad fluxum ſanguinis narium, menſium, hæmorrhoidum, vulnerum, ac oris. Lapidem aqua frigida intinctum æger dextra comprimit, & ſubinde id facit. Sic eo Indi & noſtri utuntur. Perſuaſum habent Indi, imò firmiſſimè credunt, ſi hoc lapide pars ſanguine manans contingatur, ſanguinem ſiſti. idq; verum eſſe experientia probatum eſt. Utilis etiam eſt ſuſpenſus, aut alligatus eidem parti, unde ſanguis effluit, modò carnem contingat. Vidimus nonnullos hęmorrhoidum fluxu afflictos, remedium ſenſiſſe, annulos ex hoc lapide confectos in digito continuè geſtando: nec non & menſtruum fluxum ſiſti. *Idem.*

HÆMATITES, Ger. ein Blutſtein/ optimus habetur friabilis, ſaturato colore, niger, durus, & ſuapte natura æqualis, nulla ſorde admiſta, nulloq; zonarum diſcurſu. Vim habet aſtringẽtem, & excalfactoriam aliquantum, extenuantemq;. Oculorum cicatrices, & ſcabritiem cum melle purgat: cum lacte autem muliebri, lippitudini fractis, & oculis cruore ſuffuſis cõvenit. Bibitur contra difficultatem urinæ, & fluxiones mulierum, in vino: & ab iis, qui ſanguinem rejecerunt, cum ſucco punici mali. Uritur ut Phrygius, ſine vino duntaxat. Modus uſtionis eſt, ut modicè levis fiat, & bullis quibusdam intumeſcat. Sunt, qui eum ſic adulterinum faciant. Denſam rotundamq; Schiſti lapidis glebam, quales ſunt, quæ radices ejus appellantur, in fictilem urceum, qui cinerem ferventem contineat, obruunt. ubi paululũ dimiſerint, eximunt: attrituq; in cote probant, ſi hæmatitæ colorem duxit. ſi ità ſit, reponunt: ſin minùs, iterum in cinere cõdunt, & ſubinde conſpiciunt, & periculum faciunt. nam ſi diutiùs in eo cinere relinquatur, colorem mutat, moxque diffunditur. Vitiatus deprehenditur, primùm lineis, quas pectinum modo per longitudinem diviſas habet: hæmatites verò eas habet, ut ſors tulit: tum colore, quem hic floridum reddit, hæmatites verò profundiorem, & cinnabari ſimilem. Invenitur etiam in Sinopica rubrica: itemq; in magnete lapide permultùm combuſto, hæmatites fit. qui verò per ſe naſcitur, in Aegypto inter metalla provenit. *Dioſcorides.*

PYRITES lapidis genus eſt, à quo æs conflatur. Eligi debet æris ſimilitudine, facilè ſcintillas edens. Uritur ſic. Melle irrigatus, molli pruna continuè flatur follibus, donec rufeſcat. Alii in multos carbones igni candentes lapidem copioſo melle perfuſum dejiciunt, & ubi ad fulvũ colorẽ vergere cœperit, extrahunt, efflatoq; cinere, rurſus madefactum cremant, donec æquabiliter aſſiccatus, friabilis reddatur: ſiquidẽ ſæpè facies ſumma ſolùm uritur. ita crematus, ſiccatusq; reconditur. Si eloto opus ſit, lavari debet ut Cadmia. * Tam crudi, quàm uſti vis eſt excalfacere, abſtergere, offuſam oculis caliginem expurgare, duritias concoquere, & concoctas diſcutere. Reſina exceptus excreſcentia in carne cohibet.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

cohibet, ſed calorem quendam & adſtrictionem parit. Ita uſtum, nonnulli Diphyges appellant. *Dioſcorides.*

Lapis ASIUS probatur, qui pumicis colore, fungoſus, levis & friabilis ſit, venasque in profundo luteas habeat. Ejus flos eſt ſalſugo ſummo lapide inſidens, tenui compage, colore cum albo, tum punici ſimili, ad luteum vergente. Linguæ autem admotus, eam leniter mordet. * Vim habet uterq; adſtrictoriam, & modicè erodentem, admiſtus liquidæ pici, aut terebinthinæ, tubercula diſcutit. Longè validior flos exiſtimatur. De cætero ſiccatus flos vetera ulcera, & cicatrici repugnantia ſanat, excreſcentia cohibet. tetra ulcera & fungis ſimilia, cum melle expurgat: ulcerum cava explet, & expurgat cum melle: depaſcentiaq; cum cerato ſiſtit. Fit cataplaſma ex eo podagris, miſto fabæ lomento: & lienoſis ex aceto, & viva calce. Prodeſt flos ex melle phthiſicis linctu. Fiunt ex hoc lapide ſolia, in quæ podagrici pedes mittentes juvantur. fiunt etiam pulveres carnem exedentes. corporaq; carne onuſta, craſſaq; extenuat in balneo, pro nitro illiti. ſi lavare hos quispiam velit, cadmiæ modo lavabis. *Dioſcorides.*

Lapis THYITES in Aethiopia gignitur, ſubviridi colore jaſpidem imitatus: cùm diluitur tamen, lacteum ſuccum reddit. * Vehementer mordet: tenebras, quæ pupillis obverſantur, expurgat. *Dioſcorides.*

SMYRIS (Ger. Smergel) lapis eſt, quo gemmas annularii ſcalptores extergunt. is in Samia terra invenitur. * Ad erodendum & urendum utilis: gingivis, quas humor vexat, prodeſt: dentifricio commendatur. Si deficiat, ejus loco ſubſtitui poteſt pumex. *Dioſcorides.*

Lapis SCHISTOS, hoc eſt, ſciſſilis, in Iberia Hiſpaniæ gignitur. Laudatiſſimus eſt, qui croci colorem æmulatur, eſtq; friabilis, & ſuapte natura benè ſciſſilis. concretione verò & mutuo linearum, quas pectinum modo habet, diſcurſu, Ammoniaco ſali ſimilis videtur. * Vim exhibet hæmatitæ, ſed ad omnia inferiorem. quin & cava replet muliebri lacte perfuſus. ad procidentia, rupta, item genarum craſſitiem, & uvas oculorum, magnopere efficax eſt. Si deficiat, pro eo ſumi poteſt lapis hæmatites. *Dioſcorides.*

De lapidibus frigidis.

CRYSTALLUS (German. Cryſtal. Ital. *Cryſtallo.* Gall. & Hiſp. *Cryſtal*) gignitur ex humore omniũ puriſſimo, in terræ viſceribus condito: unde etiã beryllus, adamas, & alii id genus lapides proveniunt, nec non in marinorũ, aliorumq; lapidum & metallorum fodinis Germaniæ, Scythiæ, Cypri, Hiſpaniæ, ſæpè in agris, ubi coloni aratro ipſius glebas effodiunt. * Idem facit quod ferè gypſum aſtringendo: eoq; in pulverem tenuiſſimum tritum, ex vino auſtero dyſentericis opitulatur: nec non alba uteri profluvia compeſcit, lac nutricibus auget, quin etiam cauterium ex pila cryſtalli fieri ſolet: quo delicati homines, qui ferrum candẽs reformidant, utuntur. Notandum eſt, ex eodem cryſtallo oleum arte chymica præſtantiſſimum fieri, (ut ſuo loco dicetur) quod drachmæ ſemiſſis, vel integræ ad calculũ ex aqua cardui benedicti datur: nec non ad lac muliebre augendum ex lacte amygdalarum. quamvis idem etiam crudus, in tenuiſſimum pulverem redactus, eodem pondere, ex eademq; aqua utiliter exhiberi poſſit. *Matthiolus & Andernacus.*

PHRYGIUS lapis, quo infectores in Phrygia utuntur, à quo nomen accepit, naſcitur in Cappadocia. Optimus habetur pallidus, modicè gravis, non ſolida corporis compage, intercedentibus albis ſegmentis, ut in Cadmia. Uritur autẽ vino optimo perfuſus, vivisq; carbonibus obrutus: perflatur aſſiduè follibus, donec mutato colore ruſeſcat: rurſus extractus eodem vino reſtinguitur. Hoc iterũ & trinis vicibus faciendum: attendendum tamẽ, ne minutim confringatur, & in fuliginem evaneſcat. * Vis crudo uſtoq; adſtrictoria, expurgans: ulceribus cruſtas quadantenus inducit: ambuſtis cum cerato medetur. Lavatur ut Cadmia. Si non ſit ad manus, ejus loco Marckaſita ſumi poteſt. *Dioſcorides.*

SAMIUS lapis in Samia terra invenitur, quo aurifices utuntur poliendo auro, ut reſplendeat. Probatur candore & duritia. * Vis ei adſtrictoria, & refrigerans. Prodeſt ſtomachicis potus, ſenſus hebetat: verùm ad fluxiones oculorum, & ulcera, cum lacte efficax eſt. Partus, ut tradunt, adligatus accelerat, & conceptus fœminarum cuſtodit. *Dioſcorides.*

ARENA (Ger. Sand. Ital. *Sabbione.* Gall. *Sable, arene, ſablon.* Hiſpan. *Arena*) è litoribus Sole fervefacta, hydropicorum tumores exugit, ſi capite tenus in ea obruantur. Torreri ſolet ad aridos fotus, pro milio, aut ſale. *Dioſcorides.*

OCULUS Catti laudatiſſimus in Zeilan invenitur. Nonnulli etiam ex Pegu advehuntur, quos eò deferri rumor eſt ex regione Bramaa. Multò majoris eſt apud Indos precii, quàm in Luſitania. Memini enim quendam eò miſiſſe, qui hîc ſexcentis Luſitanicis aureis æſtimabatur. Sed cùm in Luſitania duntaxat nonaginta aureos æſtimarent, huc relatus, & quo nunc dixi precio venditus eſt. Perſuadent ſibi Indi, ejus qui hanc gemmam poſſidet, facultates nõ poſſe imminui, ſed ſemper incrementum facere, & augeri. Ego verò quod expertus ſum referam: Lineus pannus ita compreſſus, ut ipſius gemmæ meditullium ſive oculum tangat, nullo igne uri poſſe. *Garcias ab Horto.*

De lapidibus aſtringentibus.

E'COTENAXIA, quod ex acuendo ferro deteritur, illitum, alopecias ad pilum reducit: virginum mammas cohibet, nec increſcere patitur. Potum ex aceto, lienem abſumit, & comitialibus prodeſt. *Dioſcorides.*

GEODES lapis naſcitur in Miſnia & Saxonia (ſecundùm Agricolam.) * Aſtringit, ſiccat,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

caligines oculorum discutit. Illitus autem ex aqua, testium mammarumq; inflammationes sedat. *Dioscorides.*

PUMEX (Germ. Bymsstein. Ital. *Pomice.* Gall. *Piere poncio.* Hisp. *La piedra esponia* dicitur) probatur, qui levis, fistulosus, scissilis, & non calculosus est, quique teri facilè potest, & candidus est. Uritur hoc modo: Cape ejus quantum velis, flagrantissimis carbonibus obrue. ubi igni candens sit redditus, extrahe, vino odorato restingue, iterumque incensum extingue: tertia verò ustione peracta, sine, ut per se refrigeretur, & ad usum repone. * Vis ejus, astringere, gingivas abstergere, purgat cum calfactione, quæ pupillis caliginem offundunt: explet ulcera, & ad cicatricem perducit: excrescentia cohibet. Fit ex farina ejus dentifricium. Corpori crustam obducit: avellendis capillis aptus. Theophrastus author est, si quis in bulliens vini dolium pumicem conjecerit, fervorem statim sedari. *Dioscorides.*

De lapidibus emollientibus.

ALABASTRITES vocatus onyx, notissimus lapis est iis, qui Romana inviserunt ędificia. Hallucinantur tamen, qui credunt, lapidem illũ Alabastritem esse, è quo hac tempestate torno varia finguntur vasa, quibusdam subnigricantibus venis discurrentibus, pellucido lævore, materie verò adeò imbecilli, ut parum collisa facilè frangantur. Quandoquidem lapis hic Alabastritæ species nõ est, sed potiùs gypsi materia. Alabastrites enim, quem antiqui ad vasa unguentaria cavabant, quò diutiùs unguenta à rancore vindicarẽt, nascitur (ut Plinius inquit) circa Thebas Ægyptias, & Damascum Syriæ. Hic cæteris candidior. Probatissimus verò in Carmania, mox in India, jampridem & in Syria, Asiaq;. Vilissimus autem, & sine ullo nitore, in Cappadocia. Probantur quàm maximè mellei coloris in vertice maculosi. * Crematus resina aut pice exceptus, duritias discutit: stomachi dolores cerato levat: gingivas comprimit. *Matthiolus, Dioscorides.*

GAGATES (Ger. Schwartzer Agstein. Gall. *Agatho.* Hisp. *Elazavate.*) probatur, qui celeriter accẽditur, & odorẽ bituminis reddit, niger plerunque est, squalidus, crustosus, & valde levis. * Vis ei molliendi & discutiendi. deprehendit sonticum morbum suffitus: recreatque vulvæ strangulationes: fugat serpentes nidore. Podagricis medicaminibus & acopis additur. Nascitur in Lycia. Inveniturque prope ostia fluminis in mare exeuntis. flumen autem Gagas nominatur. *Dioscorides.*

THRACIUS in Scythia nascitur, in fluvio, qui Pontus vocatur. * Eadem ei vis, quæ Gagathæ. traditur aqua accendi, oleo restingui: quod etiam in bitumine accidit. *Dioscorides.*

De lapidibus obstupefacientibus.

Lapis MEMPHITES in Ægypto ad urbem Memphim invenitur, calculorum magnitudine, pinguis, versicolorque. * Ajunt, hunc tritum, & illitum locis, quæ urenda aut secanda sunt, sine periculo sensum eis adimere. *Dioscorides.*

JASPIDUM genera longè plura recensentur, quàm quæ à Dioscoride describũtur. Quandoquidem quædam visitur cæruleo copioso, aut glauco pingui similis, id est, viridis, lacte suffusa. Alia purpurea: qualis nascitur in Phrygia. Alia rosea, & quasi floribus tincta: qualis in Ida monte profundissimis specubus foditur. Alia ex purpura cærulea: qualis invenitur in Cappadocia. Alia ex rubro nigra. Alia jecoris imitatur colorem: quæ si saturatiore colore reperiatur, lineis ejusdem coloris diluti & nigri cingi solet. Quædam nivem imitata rutilis punctis respergitur. Quædam onyche pungitur, aut ex altera parte jaspis est, ex altera onyx, proinde Jaspoonyx vocata. Alia, cujus altera parte sit purpurea, altera viridis, nec utrinq; pellucens, sed qua parte virescit. In summa, varia est jaspidum natura. * Suspensas ad plura valere ajunt: nempe ad omnem sanguinis fluorem, ad porrigendum cõceptum, & partum juvandum, veneremq; inhibendam, & febrem, & hydropem fugandam. Nec desunt superstitiosi, qui dicant, jaspidas homines reddere gratos, potentes, ac tutos, si quibusdam magicis verbis admurmurentur, priusquàm suspendantur. *Matthiolus.*

OPHITES lapis alius est gravis & niger: alius cinerei coloris: alius punctis variatus: alius lineas candidas habet. omnes allegati contra serpentum morsus, & capitis dolores prosunt. qui verò candidas habet lineas, * privatim lethargo, & capitis doloribus auxiliari perhibetur. *Dioscor.*

De lapidibus abstergentibus.

ARABICUS lapis maculoso ebori similis est. * Is tritus illitus hæmorrhoidas exiccat. Ejus cinis dentifricio optimus. *Dioscorides.*

De lapidibus glutinantibus.

GALACTITES dicitur, quòd lacteum succũ ex se mittat: cinerei tamen coloris est, ac gustu dulcis. * Ad oculorũ fluxiones & ulcera utiliter illinitur. is in aqua tritus pyxide plumbea recõditur, ob vim glutinosam, quæ in eo est. *Dioscor.*

MELITES est in omnibus Galactitæ similis. hoc tantùm differt, quòd dulcissimum succum emittit. * Facit ad eadẽ, ad quæ Galactites. *Diosc.*

De lapidibus cicatricem inducentibus.

MOROCHTUS, quem aliqui Galaxiam, aut Leucographida vocant, in Ægypto nascitur. hoc lapide, quoniã mollis est, & facilè diluitur, linteorum artifices ad candorem linteis indendum utuntur. * Spiracula corporis obstruere videtur: conveniens iis, qui sanguinem expuunt, cœliacis & vesicæ doloribus, cum aqua potus. Idem fluxionibus vulvæ, & impositus velleri. Mollibus oculorũ collyriis miscetur: explet enim cava atq; delachrymationes sistit. idem cerato exceptus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

ceptus, ulcera, quę fiunt in terrenis partibus corporis, ad cicatricem perducit. *Dioscorides.*

De lapidibus calculum comminuentibus.

Lapis LYNCIS ex genere succini est, quòd suæ proprietate naturæ pennas ad se trahat, quemadmodũ & cætera succini genera paleas, festucas, ac levissima quæq; alliciunt. Quantum verò à legitimo lyncurio vulgaris ille lapillus differat, qui officinis lapis lyncis appellatur, & cujus est usus apud seplasiarios & medicos, qui simplicium medicamentorum scientiam negligunt, ii dijudicent, qui simplicium historias & facultates optimè norunt. *Matthiolus.*

JUDAICUS lapis in Judæa exoritur, glandis effigie, candidus, forma quàm elegantissima, lineis inter se æqualibus, veluti torno factis, distinguitur. is solutus nullam qualitatem gustu affert. * Potest ciceris magnitudine tritus ad cotem, ut collyrium, cum calidæ aquæ cyathis tribus, potu difficultati urinæ auxiliari, & calculos comminuere. *Dioscorides.*

LAPIDES in spongiis reperti, omnibus notissimi sunt: quòd rarissimæ sint spongiæ, quæ his lapidibus vacent. * Cum vino poti, lapides qui in vesica sunt, rumpunt. *Dioscorides.*

De lapidibus fœtum retinentibus.

AETITES (Ger. Ein Adlerstein.) lapis est veluti prægnans, cùm quatitur, alio in utero sonante. Hujus genera sunt quatuor. In Aphrica nascens pusillus & mollis intra se, ac velut in alvo habens argillam suavem, candidam: friabilis, quem fœminei sexus putant. Mas, qui in Arabia nascitur, durus, gallæ similis, aut subrutilus, in alvo habens durum lapidem. Tertius in Cypro invenitur, colore illis in Aphrica nascentibus similis, amplior tamen atq; dilatatus. cæteris enim gibbosa facies. Habet in alvo arenam jucundam & lapillos: ipse tamen mollis, ut etiam digitis frietur. Quarti generis Taphiusius appellatur, nascens juxta Leucadem in Taphiusa: qui locus ex dextera navigantibus ex hac ad Leucadem. Invenitur in fluminibus candidus & rotundus. Huic est in alvo lapis, qui vocatur callimus, nec quicquam tenerius. Præfertur Aphricus, & qui è nido aquilæ decerpitur. Pessimi rotundi, in fluminibus alveis inventi. * Gravidis continet partus, cùm lubricæ sint vulvæ, & parum tenaces, finistro brachio adalligatur: sed parturientibus è brachio amoveatur, & fœminibus alligetur, ut sine doloribus pariant. Furem deprehendit, si quis in pane conditum offerat: fur enim mansum devorare non poterit. Quinetiam concoctus furem coarguit: quippe decocta cum eo devorare non poterit. Tritus & cerato exceptus, cyprino, aut glaucino, aut alio excalfaciente, comitiales magnificè juvat. *Plinius & Dioscorides.*

De lapidibus menses cientibus.

OSTRACITES testæ similitudinem habet, crustosus, & in laminas fissilis, quo mulieres ad detrahendos pilos pro pumice utuntur. * Menses drachmæ pondere potus ex vino ciet. Si quatuor diebus à purgatione bibatur, silici pondere, fœminis præstat ne concipiant. Cum melle autem impositus, mammarum inflammationes lenit, & nomas cohibet. *Dioscorides.*

De lapidibus amuletis.

SELENITES lapis, quem aliqui aphroselenon appellarunt, quoniam noctu invenitur lunæ imaginem reddere: quę cum ea quidem augetur, & decrescit: nascitur in Arabia, candidus, translucens, levis. * Hujus ramenta comitialibus in potu dari jubent. Eo ceu gestamine ad amuleta mulieres utuntur. Arbores adalligato eodem frugiferæ redduntur. *Dioscorides.*

AMIANTHUS in Cypro nascitur: alumini scissili æqualis: ex quo, utpote flexili, & telas faciunt: conjectus autem in ignem ardet, sed minimè crematus, exit splendidior. * Hic veneficiis resistit omnibus, privatim magorum. *Dioscorides & Plinius.*

MYEXIS lapis est, qui in capite bufonis invenitur, magnitudinis miræ. est enim (ut Brasavolus author est) craniũ illius animalis. Color est ferrugineus, in viridi: nitet tamen. Pars exterior plana: est enim ipsum os. interior autem verè lapis est, seu potiùs lapidea terra, quasi concreta diu. Rotundus est plerunque, & magnitudine latitudinis fabæ. Ego autem habeo longiorem faba multò & crassiorẽ: nec scio quomodo cranio bufonis convenire possit, propter formam, cùm tamen sit genuinus. * Vires ejus expertæ sunt, quòd gestatus, tollit renum dolores, etiam antiquos, & lapidis prohibet generationẽ. Sed lotio illius etiam plurimum confert, & præsenti est auxilio. Ventriculi etiam affectibus & febribus eadem cõfert: sed, ut existimo, nõ omnibus. Venenatis etiam ictibus, sed non magnum affert auxilium. *Cardanus.*

De lapidibus minùs preciosis, alterantibus qualitate occulta.

Lapis SPONGITES in vino albo, vel succo raphani solutus, & potus, lapidẽ in vesica frangit. *Mizaldus.*

PENTARBEN lapidem ad se aurum allicere, ut Magnes ferrum, memoriæ proditum est à Philostrato ac Tzeze.

DISSECTIS ante plenilunium pullis hirundinum ex prima fœtura, duo lapilli reperiuntur in illorum ventriculis, quorum unus concolor, alter verò discolor habetur. Hi priusquàm terram attigerint, si in buculę aut cervi aluta includantur, & brachio vel collo aptentur, comitiales sanabunt, nedũ juvabunt. Ex relatione cujusdam Itali, qui se id expertum fuisse mihi asserebat. Cæterùm Chelidonius lapis duplex in hi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

rundine reperitur, rufus nimirum & niger. Prior lineo panno, aut vitulino corio exceptus, & sub axilla gestatus, antiquos morbos, unà cum epilepsia perfectè sanat, idque præstantius efficit, si in pollinem tritus bibatur. Posterior valet adversus febres. *Albertus.*

Magnetis pulvis triobolari pōdere epotus ex succo fœniculi, hydropicis aquas detrahit. Et magnes ipse capiti admotus dolores omnesq ejus querelas obliterat. Quod ex veterū commentariis se transtulisse scribit *Hollerius.*

Omnia genera lapidum, qui in capitibus piscium reperiuntur, trita, & cum vino exhibita, colicum dolorem compescunt, & calculum, qui in renibus defixus jacet, atterunt & cōminuunt. *Galenus & Avicenna.*

Lapilli ex capite limacum, & grandiorū cochlearū eruti, stranguriosis urinam moliuntur, illius meatus lubricando, si comminuti ex vino exhibeantur. Auxiliantur etiam parturientibus, laxando & dilatando mulieribus locos. *Mizaldus.*

Lapis ex capite vulturis repertus ad quoscunque noxios casus utilis est. Et qui in nido upupę invenitur, secretorum proditor esse fertur, pectori dormientis superpositus. *Albertus.*

Lapis exemtus è capite piscium, qui aselli, seu ὀνίσκοι vocantur, nobis verò merlucii, febrem tollit adalligatus. *Plinius.*

Lapis Lyncurii in carbones ignitos projectus, illos extinguit: tantum abest, ut ab illis insumatur. Nec id solùm habet rari miraculi: sed si quis hanc gemmam panniculo obvolutam in eosdem carbones detruserit, nō tantum illa, sed panniculus quoque illæsus conservatur. Prodest etiam mulieribus in enixu. *Epiphanius.*

Cùm primùm infantes ex utero prodeunt, priusquàm aliquid gustent, corallii scrupulum dimidium diligenter tritum cum lacte nutricis hauserint, nunquam epilepsiam incurrent. *Arnoldus.*

Gagates hydropicis confert, fluidos dentes firmat, & suffitu per inferna à mulieribus exceptus, vel etiam impositus, menstrua provocat. *Albertus.*

Aetites lapis verus, in aquilarum nido repertus, si fœmori parturientium admoveatur, interna parte non procul à pube, expeditum facilemq; partum illis procurabit, nulla propemodum enitendi difficultate. Quod se expertum fuisse in quadam heroina tradit Lemnius. Idem collo si appendatur, aut pectori, vel brachio alligetur ea parte, qua à corde versùs digitum annularem arteria decurrit, fœminis lubricum uterum habentibus vim concipiendi adfert. Et si gestationis tempore iis partibus incumbat, fœtum fulcit, ut nulla sit illius excutiendi trepidatio. *Lemnius.*

Lapillus in capite cancrorum reperitur figura planus, qui acerrimo aceto immissus, motum manifestum habere deprehenditur. * Hujus pulvere audio multos fœliciter uti ad con-

A terendos renum calculos. *Mizaldus.*

Gagatis lapidis pulvisculus si in tenuissimum pollinem redactus, jejunæ mulieri ex vino albo exhibeatur, statim manifestabit, si sit incorrupta, vel puerperio, aut aliter maculata. Nā si illicò lotium ei promoverit, corruptæ virginitatis indicium erit: sin minùs, contrarium pollicebitur. Idem etiam præstabit succinum album, seu ambra, quo dictum est modo parata, & exhibita. Cæterùm globuli è succino, ad oculorum

B defluxiones miro successu auxiliantur, annexi occipitio. Iidem etiam collo gestati prępediunt, ne destillationes in guttur ferantur. *Bapt. Porta & Matthiolus.*

Crystallinus lapis in tenuissimum pollinem deductus, & ex jusculo quopiam, aut vino, mulieri lactanti exhibitus, illius ubera lacte plurimo fœcundat. *Mizaldus.*

De lapidibus purgantibus.

C Magnes (Germ. Ein Magnet. Ital. *Calamita piedra*) optimus est, qui ferrum facile trahit, colore ad cæruleum vergente, densus, & non admodum gravis. * Vim habet crassos humores educendi, si cum aqua mulsa, pondere trium obolorum detur. Sunt qui magnetem crematum pro hæmatite vendant. *Dioscorides.*

Lapis Armenius, Italis *Verdazuro*, quasi viride cæruleum dicas: Arabibus *Hager armini.* Interrogati tamen Armeni, an apud eos nascere-

D tur hic lapis, affirmare non potuerunt. Sed Turci & Persæ medici dixerunt, exigua quidē quantitate apud se vidisse, verùm ignorare, num ex Armenia adferretur, nec ne. Ajunt multos inveniri in Ultabado urbe celebri regni Balaguate. Hic lapis tametsi ex Armenia non advehatur, multi tamen existimant, eo qui ex Germania adfertur, uti nos posse, eo delecto, qui est lævis, colore cæruleo, perquàm æquabilis, & friabilis. Sed cùm nec ejus sit magna copia, ejus loco

E lapidem Lazuli usurpabimus. * Melancholiam purgat innoxiè & validè: sed tamen vomitum excitat. cujus causa plerunque est pulvis admistus, ideò sæpè aqua pura lavari debet. Pondus ejus est sextula, hoc est, scrupuli quatuor, aut paulò plus minúsve, pro sumentis viribus. *Florentini, Dioscorides, Cardanus, & Garcias ab Horto.*

Lapis Lazuli, quem Græci *Cyaneum*, Itali *Azuro olcramarino*, hoc est, cæruleum transma-

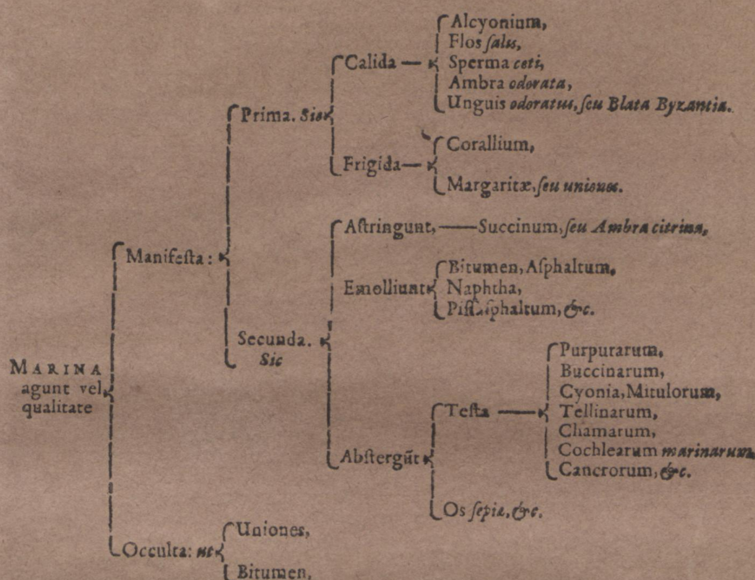
F rinum appellant, lapis est cærulei coloris, qui in ærariis, argentariis, & aurariis venis reperitur. Optimus est, qui in aurariis oritur, saturi coloris, maculas quasdam aureas stellarum modo radiantes habens, qualis is esse solet, è quo fit color ille cæruleus. Hujus usus esse debet, magna cura adhibita, ne factitii pro eo sumantur: hos enim pictoribus relinquere debemus, nativoq; uti, postquam benè lotus erit. Lavatur ut Cadmia: uritur ut Chalcitis. * Vim habet reprimentem, & modicè erodentem, crustas gignit & exulcerat. Purgat melancholiam egregiè, sed ma-

gis turbat

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

turbat Armenio lapide. Dosis est, ut lapidis Armenii. Gestatus confert visui communi ratione, & similiter exhilarat hominem. Peculiariter autem, præcipuè stellatus, efficit hominẽ comem, benè fortunatum & divitem. *Florentini, Dioscorides & Cardanus.* Invenitur in Balaguate lapidis quoddam genus, quod Alaqueca, Arabes Quequi vocant, cujus libra minutis fragmentis expoliti, regali Castellano emi potest, tanta est vilitas. Hujus tamen virtus reliquarum facultates exuperat. Quippe qui sanguinem undequaque fluentem illicò sistat. *Garcias ab Horto.*

DE MARINIS, Sectio VII.

De marinis calidis.

ALCYONII, quod vulgò SPUMA MARIS dicitur, quinq; sunt genera. Unum spissum, acerbi saporis, spongiæ facie, tetri odoris, ponderosum, & piscem olens, quod plurimũ in litoribus invenitur. Alterum pinnulę oculorum aut spongiæ simile, fistulosum & leve, odorem algæ referens. Tertium vermiculi forma, & colore magis purpureum, quod Milesium quidam vocant. Quartum succidis velleribus non dissimile multis inanitatibus hians, leve. Quintum figura fungi, sine odore, asperum, parte interna quodammodo pumicosum, foris læve, acre: quod plurimum in Propontide juxta insulam Besbicon appellatam gignitur: patrio nomine achnen vocant. * Alcyonia omnia detergunt, ac digerunt qualitatẽ habentia acrem, & calidam facultatem. Duo priora in fœminarum smegmata assumuntur, contra lentigines, lichenas, lepras, vitiligines, nigritias, & maculas in facie, reliquoq; corpore. Tertium iis, qui difficili urina vexantur, aut arenulas in vesica colligunt, idoneum est: item renibus affectis, aquæ

B inter cutem, lieni. Ustum autem, & ex vino illitum, alopecias replet. Postremum dealbandis dentibus aptum est in alia smegmata, psilothraque assumitur, cum sale mistum. Si quisquam alcyonium cremare velit, cum sale in crudum fictile mittat, & oblinens vasis spiraculum luto, ita fornaci mandet, & cùm figlinum percoctum fuerit, extrahens ad usus recondat. Lavatur ut Cadmia. *Dioscorides & Galenus.*

FLOS SALIS, aut rectiùs maris flos, quem
C Dioscorides ἁλὸς ἄνθος nominat, sali multum dissimilis est. nihil enim aliud est, quàm pinguedo quædam crocei coloris, mari, Nilo & aliis lacubus innatans. quem Valerius Cordus sperma ceti vocatum esse non modò contendit, sed etiam demonstrat. Cæterùm flos salis fucatus rubrica, aut scrupulosus, improbatur. Præterea sincerus nõ nisi oleo resolvitur: adulteratus nõnulla ex parte, etiã aqua diluente factitium colorem. * Ad ulcera, quæ cacoëthe vocantur, &
D phagedænas, genitalium nomas & purulentas aures, efficax est: oculorũ hebetudines, cicatrices, albuginesq; tollit. Emplastris, unguentisque coloris causa, ut rosaceo miscetur. Sudorem cit.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

alvum turbat, in vino aut aqua ſumptus: ſtomachum malè habet. Additur acopis & ſmegmatis, quæ albandi capilli gratia componuntur. Et in univerſum acris eſt, & ferventis naturæ, ut ſal. Porrò qui propriè flos ſalis dicitur, in ſalis fodinis reperitur, & in ipſis etiam ſalignis. *Medici Colonienſes & Dioſcorides.*

AMBRA & AMBARUM Latinis, Ambar Arabibus dicitur: quo nomine omnibus, quas ſciam nationibus notũ eſt, aut variato duntaxat paululũ vocabulo. Varia autẽ circa hujus generationem Scriptorum eſt opinio. Siquidem alii ſperma Balęnæ eſſe aſſerunt: alii beluæ cujusdã marinæ excrementum, aut maris ſpumam: (quę ſanè opiniones ratione carẽt, quòd nullũ Ambarum inveniatur, ubi frequẽtiſſimę ſunt Balęnæ, & ubi fluctuum reciprocatione ſpuma plurima excitatur:) alii bituminis modo ex maris alveo emanare: quæ opinio melior, & veritati magis conſona plerisq; viſa eſt. Avicenna lib.2.cap.63. & Serapio lib.Simplic cap.196. ſcriptum reliquerunt, fungorũ in rupib. & arboribus more Ambarum in mari generari, & tempeſtatibus unà cum ſaxis interdum in littus ejici: quæ ſententia veriſimilior eſt reliquis ab Avicenna productis. Nam multùm ſtantibus Euris, magna ejus copia Sofalam, & in inſulas Comaro Deingoxa, Moſambicam, totumq; eum tractũ ejicitur, è Maldivis inſulis, quæ ad Orientem ſpectant. Flantibus verò Favoniis, copioſè invenitur in inſulis, quæ vulgò de Maldiva nuncupantur, corrupto vocabulo, cùm de Nalediva dicendum ſit: etenim Nale lingua Malabarica ſignificat quatuor, & Diva, inſulam: Nalediva igitur pronunciandum erat, quaſi dicas: Quatuor inſulas. ſimili planè ratione, qua Angediva vocamus eas inſulas, quæ à Goa Orientalis Indiæ emporio, 12. leucis diſtant, quòd quinque ſint numero conterminæ. Ange enim eorum lingua quinque eſt. Sed hæc præter inſtitutum: non potui tamen horum non meminiſſe, cùm in Maldiva mentionem incidiſſem. Scribunt, iisdem locis ſuprà citatis, Ambarum devorari à piſce quodam Azel nuncupato, ſed qui eo devorato ſtatim extinguatur. Hunc deinde undis fluctuantem regionis illius incolæ uncis in ſiccum trahunt, eoque exenterato Ambarum colligunt: verùm omne improbari, præter id quod ſpinæ adhæſerit. id enim pro temporis diuturnitate purum & legitimum eſſe. Sed hæc eorum opinio erronea mihi videtur. Nam veluti certum eſt, animalia quærere alimentum naturæ ſuæ conveniens, & minimè noxium, (niſi fortè cibis innoxiis admiſto decipiantur, quemadmodum mures fallere ſolemus:) ſic etiam haudquaquam veriſimile videtur, hunc piſcem Ambarũ venari, ſi eo devorato ſit periturus. Imò cùm Ambarum ſit ex eorum numero, quæ maximè cordis vires reficiũt, dixerim hunc piſcem præſentaneum eſſe venenum, quandoquidem tam eximio medicamento devorato perit. Scribit Averrhois 5.collig.cap. 56. Caphuræ genus inveniri natum in maris alveo, quod deinde aquis ſupernatet: laudatiſſimum verò id cenſeri, quod Arabibus Aſcap dicitur. Quàm verò ejus opinio à veritate ſit aliena, & tanto viro inſigniq; Philoſopho indigna, clarius eſt, quàm ut multis demonſtrari debeat: primùm, quòd Caphuram in mari naſci dicat: deinde, quòd eandem, quæ frigida eſt & ſicca tertio gradu, Ambari genus faciat; quod calidũ & ſiccum conſtituit ſecũdo ordine. Subjiciemus verò nonnulla vocabula, quæ apud Serapionem & Avicennam occurrũt. Magnam ejus copiam ex regione Zing Serapio lib.Simpl.cap.196. adferri aſſerit. Hæc eſt Sofala. Nã Zingue aut Zangue Perſis & Arabibus idem ſignificat, quod niger Latinis: & quoniam totus ille maritimus Aethiopiæ tractus à nigris incolitur, Serapio eum Zingue vocat. Sic Avicenna lib.2.cap.63. epitheton illi addit Almendeli, quaſi de Melinda: item Salachiticum, à Zeilan fortè laudatiſſima totius Orientis inſula, quam falsò urbem eſſe Lacuna comment. in Dioſcor.lib.1.cap.20. exiſtimavit, cùm ſit inſula multis urbibus exculta. Hæc ſunt quæ ab Arabibus traduntur: nullus autem Græcorum, prẹter Aëtium hujus meminit. Cẹterum hæc mea eſt opinio: Veluti pro regionũ natura terra interdum rubra eſt, ut bolus Armenus, interdum cãdida, ut creta: nonnunquã nigricans: ſic veriſimile eſt, aut inſulas, aut terras ſimilis cũ Ambaro formæ inveniri, quòd terra ſit aut fungoſa, aut alterius generis. Quod verũ eſſe teſtatur magna ejus, quæ reperitur, quantitas. Siquidem inventa ſunt interdum fragmenta humanę magnitudinis, interdum nonaginta palmorum longitudinis, duodeviginti verò laitudinis. Affirmarũt nonnulli, ſe inſulã ex puro Ambaro vidiſſe, quam cùm poſtea requirerent, nuſquam cõparuerit. Anno M.D.LV. circa promontoriũ Comorim, quod è regione inſularum de Maldiva eſt, fragmentum trium ferè millium pondo repertum eſt: ſed cùm is, qui invenerat, picem, aut bituminis genus eſſe exiſtimaret, vili admodũ vendidit. Maximum verò quod unquam viderim fragmentum, XV. libras pendebat. Sed qui in Aethiopiam commercii cauſa navigant, multò majora fragmenta ſe vidiſſe affirmant: totus enim ille Aethiopiæ tractus à Sofala ad Brava uſque, Ambaro abundat. Invenitur etiam interdum, ſed rarò, in Timor, & in Braſil. Et anno M.D.XXX. inventum eſſe audio fragmentum in Setubal Luſitaniæ portu. Refertum verò eſt plerunq; avium roſtris, quas in eo nidulari credibile eſt: interdum conchyliis teſtisq; oſtreorum permixtum invenitur, quæ cõtactu Ambaro adhærent. Porrò optimum Ambarum cenſetur, quod à ſordib. maximè repurgatum eſt, quodq; plurimum ad candorem accedit, videlicet quod cinerei ſit coloris, aut quod ex venis nunc cinereis, nunc candicantibus conſtet, leve, quodque acu perfoſſum, multũ oleacei liquoris reſudet. Nigrum improbatur, præterea candidiſſimum, teſte Serapione, quod gypſo adulteratum eſſe exiſtimo. Eſt etiam factitium ex moſcho, zibetto, li-

to, li-

to, ligno aloës, styrace & ladano: odor autem rerum, ex quibus fit, & color, qui plerunque niger est, illum prodit: præterea aquæ impositum citiùs mollescit, quàm nativum. Magna verò in æstimatione est apud opulētiores Indos. eo enim cibis permixto frequenter utuntur medicamenti loco. Ejus autem precium intenditur pro fragmentorum magnitudine: quanto enim majus est fragmētum, tantò ejus intensius est precium, non secus, atq; in gemmis. Sed nusquam majori in precio est, quàm in Chimarum regione. Cùm enim à nostris Lusitanis ejus exigua copia eò delata esset, ejus precium fuit mille quingēti aurei in singula Cate, quod apud eos ponderis genus est pendens viginti uncias. Hujus lucri cupiditate deinde alii mercatores allecti, tātam Ambari detulerunt eò copiam, ut nunc multò vilioris ęstimetur. Porrò de Ambra Nicolaus Monardis sic scriptum reliquit: Nunc mittit nobis Florida novis Orbis provincia Ambar, quod vocant Griseum, idque in littus ejectum invenitur à Canaveral ad promontorium usq; D. Helenæ. Varia est circa ejus originem opinio, sed verissimū est, Bituminis genus esse ex fontibus in alto mari manans, quod aëri expositum, illicò densatur, ut solent pleraque, quæ sub marinis aquis tenella & mollia sunt, at aqua exemta durantur, ut Corallium, Succinum. Solus Simeon Sethi & Aëtius inter Græcos ejus meminerunt, è quibus prior, Bituminis modo è fontibus suis manare asserit, pessimumque id esse, quod à piscibus devoretur. Inde convellitur eorum opinio, qui Balęnarū sperma esse asserunt, ex eo decepti, quòd interdum in Balęnarum ventriculis inveniatur, quæ illud aquis innatans nonnunquam devorant, alimentum esse existimantes. Verum est, meo tempore Balęnam circa Canarias captam, in qua inventæ sunt plus quàm quatuor Ambari libræ: postea tamen infinitas Balęnas cum suis catulis interfecerunt, sed nihil Ambari in eis inventum est. Non desunt, qui Ambar ex fructu quodam ad maris littus nascente fieri dicant, qui Aprili & Majo mensibus maturescit & odoratus est, quem decidentem vorant Balęnæ, quasi fructus in alimentum cedens, aliud quàm sanguinem & carnem generare possit. Optimi delectus est, ut nonnihil ad rubedinem tendat, album, non æquè bonum, nigrum deterrimum. * Excalefacit, resolvit, roborat, quocunque tandem morbo applicetur: nam calidi est temperamenti, & sicci, cum pinguedine quadā, quæ illi facultatem emolliendi tribuit. Variæ sunt Ambari facultates: nam cum oleo florum mali Arantii in calente mortario permixtū, & unguenti modo capiti illitum, illius dolorem levat, cerebrum roborat, & nervos, & frigidos qui infarcti sunt humores resolvit: ad eadem efficax, emplastri modo cum Alypta muscata assiduè gestatum. Ejus solius, aut cum moscho & ligno aloës permixtæ olfactu, cerebrum roboratur, memoria augetur, spiritus vigor, & cordis vires reficiuntur: ideoque in pestis contagiis ejus odor

A apprimè utilis est, nec minùs his, qui frigidis defluxionibus vexantur, convenit, si capitis tegmina, atq; etiā cubiculum, ubi dormiunt, per hyemem eo suffiantur. Maximè prodest senibus, quòd illorum spiritus vegetet, cor & cerebrum roboret, & crassos lentosq; humores extenuet, sive cibis indatur, sive vestes suffiantur, sive cerebro cordisq; regioni applicetur, sive vino, quo sibi faciem & manus abluunt, permisceatur. Scobi magnetis, galbanoque miscetur,
B & emplastri modo mulierum umbilico impositum, uterum suo loco retinet, & reliquos ejus morbos profligat: ejus autem assiduus odoratus prodest uteri procidentiis: suffocationibus verò in Liquidambar dissolutum, & xylo exceptum, uterique ori inditum. Sterilitati à frigidis humoribus ortæ, hac compositione mederi soleo: quæ recipit Ambari partes duas, rasuræ eboris tenuissimè tritæ unam, pulveris ligni aloës partem dimidiam, cum algaliæ momento fiunt
C catapotia, quorum tria pendentia drachmam unam singulis triduis dabuntur, & emplastrum umbilico, pessum uteri collo imponetur, purgatis tamen priùs ut decet. Ex eo, alypta muscata, & styrace fit emplastrum scuti forma, quod stomacho appositum, cum doloribus liberat, & excalefacit. Ex eadem massa factæ pilulæ, & manè sumptæ, flatus discutiunt, cōcoctionem juvant, & appetentiam excitant; idem præstat ex vino odorifero mane sumpta hæc massa. Quinetiam
D epilepticis fumus illius, naribus exceptus, convenit: siquidem eos excitat, & si assiduè id odorentur, non tam facilè, neque tam vehementer eo morbo corripiuntur. In summa, Ambarum excalefacit & siccat cerebrum, & cor olfactum roborat. Senibus & natura frigidis opem mirificè præstat. Quare iisdem potiùs quàm juvenibus, chirothecę Ambra imbutæ cōcedi deberēt: vino infusa temulentos efficit. *Garcias in Horto, Nicol. Monardis, Medici Florentini & Matthiolus.*
E BLATTA BYZANTIA à Mauritanis, Unguis odoratus à Græcis dictus, conchylii tegumentum est, odore castoreum referente, ad suffitus idoneū. Ipsa enim testa mox liquatur igni, bituminis modo, quòd etiam improbè ipsa olet. Quidam albicantem odoratam magis commendant.* Iidem suffitu excitant fœminas vulvæ strangulatu oppressas, comitialesque: poti ventrem molliunt. Crematum conchylium eadem efficit, quæ purpura, & buccinum. *Medici*
F *Colonienses & Dioscorides.*

De marinis frigidis.

CORALLUM (Ger. Coral. Ital. *Corallo.* Gall. *du Coral.* Hisp. *el Coral.*) saxeus frutex est, in mari natus, triplici cōstat differentia: alba, rubra & nigra. prima est preciosior: altera usitatior: ultima rarior, quæ vocatur Græce ἀντιπαθές. * Omne coralli genus refrigerat, siccatq; & astringit: menstrua nimis profluētia cohibet potū: sic dysenterias juvat: nec non seminis profluvium in viris: albū uteri fluorem in mulieribus repri-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

mit: sanguinem rejicientibus medetur: contra A
fascinationes & venerea in collo & brachiis ge-
statur. quinetiam comitialibus rectè alligatur.
Cinis ipsius oculorum medicamentis miscetur:
ulcera carne explet: & cicatrices extenuat. Olei
corallioru̅ chymico more (de quo suo loco) pa-
ratum rubicundissimum, scrupuli instar ex vino
generoso potum, summu̅ est medicinę artis my-
sterium, ad omnes partium, tum interiores, tum
exteriores affectus evellendos: comitialem sanè
quinque septimanarum spacio, tum in pueris, B
tum in juvenibus propellit: similiter omnes al-
vi uteriq; fluores, & sanguinis, quacunque parte
manantes sistit. *Dioscorides & Andernacus.*

MARGARITÆ prægrandes Uniones La-
tinis dicuntur: minores Latinis margaritæ sim-
pliciter: Ger. Perlin. Ital. *Perle.* Arabibus & Per-
sis, *Lulu*: Indis *Moti*: in Malavar *Mutu*: Lusita-
nis *Aliofar*, quod Arabicè sonat de Lulfar, id est,
portus in mari Persico, ubi laudatissimæ gene-
rantur. Nam tametsi Barem, Catifa, Camaran, C
aliiq; hujus maris portus eas laudatas mittant:
quia tamen nostris notior fuit initio hic portus,
ab eo nome̅ Margaritæ indiderunt, lingua Ara-
bica Aliofar. Hinc etia̅ fit, ut illæ Orientales ap-
pellentur. Quoniam hic sinus Persicus Orienta-
lis sit, si cum nostra Europa conferatur. Genera̅-
tur etiam Margaritæ à promo̅torio Comorim,
ad insulam usque Zeilan, (quæ captura & pisca-
tio Regis Lusitaniæ est) sed minutiores maxima
ex parte, nec cum superioribus co̅ferendæ, (quæ D
magnæ sunt, & omni dote absolutissimę) ideóq;
etiam viliori emuntur. Generantur & in insula
Burneo, quæ tametsi sint grandes, formæ ta-
men elegantia à superioribus vincuntur. Sic &
nonnullas Chinarum regio mittit, sed viles. Cer-
tum est etia̅ in novo Orbe inveniri, verùm nul-
la ratione cum Orientalibus sunt conferendæ.
Nam aut obscuræ sunt, & nubili coloris, aut nul-
lo orbe lævoréque commendantur. Origo atq;
genitura est è conchis, haud multum ab ostrea- E
rum conchis dissimilibus. Conchæ autem, quæ
superiori maris parte natant, grandiores Marga-
ritas generant: quæ verò in alto mari degu̅t, mi-
nutiores proferunt. Hæ conchæ aëri expositæ
siccantur, & sese pandunt, in quarum carne in-
veniuntur Margaritæ nunc multæ, nunc paucæ,
pro concharum magnitudine. Inveniuntur & in
nostratibus conchyliis ostreísve, sed minus no-
biles. Omnium autem præstantissimæ ad gene-
randas Margaritas censentur eæ conchæ leves F
& candidæ, quas ejus regionis incolæ Cheripo
appellant, ex quibus cochlearia poculáq; con-
ficiuntur. Verùm Cheripo non id est conchyliu̅,
quod vulgò Matrem perlarum vocamus. Nam
id Chanquo incolę voca̅t, ex quo videlicet men-
sæ, cistulæ, sphærulę precariæ fabricantur, quod
licèt parte externa rubrum sit, & impolitu̅, in-
terna tamen lævissimum est, & aspectu pulcher-
rimum. Devehitur id co̅chylium Bengala mer-
cimonii gratia, ubi expolitur, & poculi vices sup-
plet: maxima tamen ex parte co̅ficiuntur ex eo

A armillæ, & alia opera. Fuit enim olim istic con-
suetudo, ut nullæ nobiliores virgines corrumpi
possent, nisi hujus generis armillis brachia exor-
nata habere̅t. Nunc verò desiit ista consuetudo:
eamq; ob causam viliori emuntur hæc conchy-
lia. Habent mercatores hujus regionis cuprea
quædam instrumenta multis foraminibus per-
tusa, quibus precia Margaritis imponere solent.
Nam quæ per instrume̅tum minoribus forami-
nibus pertusum transeunt Margaritę, unius sunt
B precii, venduntúrq; per drachmas. Quæ per in-
strumentum majora paulum foramina habens,
majoris sunt precii, & ita deinceps pro forami-
num, quibus instrumenta prædita sunt, quibusq;
Margaritæ transmittuntur, magnitudine precia
intendentes. At quæ adeo sunt minutæ, ut per-
forari non possint, (arte enim perforantur, non
natura, ut fabulantur quidam) cedunt officinis,
qua de causa in Europam exporta̅tur. Haru̅ un-
cia duobus fortè assibus Gallicis vænit. Maximę,
C quæ ad promontorium Comorim generantur
Margaritæ, pendebant centum frumenti grana.
Talium precium mille quingentoru̅ aureoru̅ in
singulas esse solet. Multò majores ego vidi, quas
in insula Burneo captas asserebant: sed non e-
rant ejus elegantiæ, cujus superiores. Vidi aliam
hîc captam, quæ centum sexaginta grana tritici
penderet. Senectute po̅dus earum minui & co-
loris elegantia immutari creditur. Diu autem o-
ryza leviter confracta, & sale versatas, pristinum
D vigorem & fulgorem recuperare expertus sum.
Certum est, margaritas post plenilunium captas
cum tempore minui, & decrescere. Quæ verò
ante pleniluniu̅ capiuntur, huic vitio nequaqua̅
sunt obnoxiæ. Cæterùm raró in Medicum usum
venit Margarita apud Indos. Mauritani verò fre-
quenter, nostro more, Margaritas cordialibus
medicamentis injiciunt. Porrò Margaritæ, sive
uniones sint ca̅didi, corpule̅ti, orbiculares, pon-
derosi, integri, no̅ perforati, quia dum ferri acie
E perforantur, ære inficiuntur, viresq; earum im-
mutantur. * Ad cordis affectus præcipuam o-
pem ferunt. Quinetiam collyriis admixti ocu-
loru̅ nubeculas detergunt, & aquam eò defluen-
tem absumunt. In antidota, vel pulveres corro-
borantes recipiuntur. Oleum ex iis paratum (de
quo suo loco) ad nervorum resolutionem, con-
vulsionem, marcorem senilem & phrenitidem
co̅ducit, si grana sena ex humore aliquo suman-
tur. Corpus sanum conservat: læsum pristinæ sa-
F nitati restituit: lac muliebre emendat, augetq;,
&c. *Andernacus & Matthiolus.*

De marinis astringentibus.

AMBRA CITRINA (Lat. *Succinum.* Gręc. ἤλεκτρον. Germ. Augstein. & Arab. *Carabe* dicta)
ex quorunda̅ sente̅tia nascitur è liquido bitumi-
ne, quod è litoribus defluens in mare, co̅crescit
eo quo videmus modo. Reperitur in Germaniæ
maritimis, procellis in litus provoluta. Ejus sunt
aliquot genera: fulva, quæ pellucida est, candi-
da, & similibus aliis coloribus prædita. Candi-
da ve-

da verò, quòd levior ſit & odoratior, optima cenſetur. Probatur ea, quæ attritu calefacta illicò paleas, aliaſque res minutas ad ſe trahit, & quæ accenſa bituminis odorem reddit. * Exiccat leviter calefaciendo: ideò etiam ad humidos capitis morbos valet. Fumus ejus comitiales reſtituit: tuſſi immoderatæ, & capitis deſluxionibus medetur: dentium dolores mitigat: menſes provocat: uteri ſtrangulatum ſingulariter compeſcit: gravidis geſtationem leviorem reddit. In pulverem redactum ex vino propinatur, ad album uteri fluorem, naturaliaque corroboranda: ſanguinem rejicientibus, & tabidis convenit: profluvio ſeminis ex ovo molli, vel ſucco portulacæ, quotidie drachmæ inſtar aſſumtum ſuccurrit: inteſtinorum difficultati & ſanguinis ex naribus fluori ſubvenit: parturiẽtibus drachmæ ſemiſſis pondere ex vino albo potui datur: ad fœtum maturandum, partumque accelerandum utile: quod ſæpe experientia didicimus. ad urinæ difficultatem, ſimili pondere, ex aqua ſaxifragiæ bibitur. Quidam nuper ea cum ſemine paliuri ex vino epota urinam quindecim diebus retẽtam excrevit. Articulari morbo conducit, ſi ejus drachma ſemiſſis ex ligni Indici decocto, unciis duabus exhibeatur. Oleum, quod inde (de quo ſuo loco) per chymiam ſingulari induſtria paratur, incidit, extenuat, aperit, & diſcutit: unde ex vino malvatico, vel alio liquore exhibitum, calculos urinamq; educit. In ſtrangulatu uteri efficaciſſimum eſt, ſi naturalia, & os ejus ipſo inungantur. *Medici Florentini & Andernacus.*

De marinis emollientibus.

BITUMEN (Græc. ἄσφαλτος. Germ. Bech. Gall. *Terre limoneuſe.* Ital. *Bitume.* Hiſp. *El betun* dictũ) eſt veluti terrę adeps, qui facillimè ignem concipit. Duûm eſt generum. Quod liquidũ eſt, ut oleum, vulgò petroleum vocatur, omnibus notum. Aliud denſum picis modo, quod antequam concreſcat, liquidum aquis ſupernatare ſolet. Hujus generis eſt, quod in Judæa naſcens peculiariter aſphaltos dicitur. videtur autem id eſſe, quod vulgò ſic hodie vocatur. Ejus verò probatio eſt, ut purpuræ modo ſplendeat, ſitque ponderoſum, & validũ odorem vibret. Nigrum autem & ſordidum, vitioſum eſt. Adulteratur pice, quod color niger indicat, & picis odor. * Bitumen omne diſcutit, glutinat, emollit, ab inflammatione tuetur, vulvarum procidentias ſtrangulationesque olfactu, ſuffitu, impoſitu emendat, &c. *Dioſcorides & Florentini.*

Bitumen Judaicum aliis omnibus præfertur: colligiturq; in mari mortuo: quod Galeni tempore adulterari non poterat, ſicuti in libro de Antidotis ſcribit: forſitan quia in tanta copia afferebatur, & propter ſplendorem ipſius ita erat notum, ut quicquid illi commiſtum fuiſſet, facilè illius vividum, quamvis nigrum, colorem immutare potuiſſet: ideoque cùm Dioſcorides quod pice ſolebat adulterari, dicat, hos duos au- A ctores manifeſtè inter ſe diſcrepare videbitur, niſi eo pacto, quo diximus, eos intellexerimus. Imò relicto Galeno, hac in parte potiùs Dioſcoridi erit adhærendum, cùm videamus noſtro quoque tempore ita adulterari, ut admodum parum boni & legitimi advehatur: ideoque ex eo patet, quòd non colore illo ſplendido inſtar purpuræ, ſicuti vult Dioſcorides, ſed potiùs nimiùm nigro, & quaſi emortuo præditum ſit. Animadvertendum autem eſt, quando Dioſcori- B des iſtud laudat, quod ſplendet inſtar purpuræ, non accipiendum eſſe quaſi Bitumen eſſet purpureum: ſed quòd tantùm habeat illam vivacitatem coloris: & quòd ita ſplendeat quemadmodum purpura. Nam purpureum propriè ſignificat illam gratiam & vivacitatem, quæ in unoquoque colore, qui gratus eſt oculis, & delectat viſum, ineſſe poteſt, & vulgò nunc Chremeſinus color vocatur. Quæ vox non uni tantùm colori deſtinata eſt, ſed multis, & fortaſſe C omnibus. Habemus etiam nos Chremeſinum rubrum purpureum, quod Pavonazzo vulgò vocant, & incarnatum: & nõ diu eſt, quòd Chremeſinum etiam albo & viridi colori ſit attributum, tam in pannis quàm ſerico ipſo: & ſi modũ reperirent, etiam aliis coloribus poterit adjungi hoc vocabulum, ut dicatur luteum Chremeſinum, nigrum Chremeſinum Et ſic poſſumus dicere Purpureum rubrum, purpureum ruſſum, ſive (ut vulgò vocant) incarnatum, purpureum D phœnicium, & purpureum nigrum, nimirum ſi iſtis coloribus concilietur ille ſplendor gratus oculis: quem hac voce exprimere voluerunt. Unde Horatius Cygnos vocat purpureos. nam præter iſtam albedinem, accedit iſta ſplendoris venuſtas, qua ſimul oculos & animam oblectant, & ab aliis nix purpurea vocatur. & Vergilius dicit crines purpureos: item Cicero in ſuis Academicis quæſtionibus ait, Mare eſſe cæruleum: ſed quando aqua remis agitetur, fieri pur- E puream: cujus rei in promptu ratio eſt: quia aqua commota ex illa parte luminis aliquid, quo antea carebat, recipit: & ita illuminata hoc nomen ſortitur. Non tamen eſt negandum, ut plurimum hoc nomen purpuræ attribui rubro & pavonaceo, ut Itali loquuntur, quia hi duo colores tam arte quàm natura expreſſi obtinent illã gratiam. Hocq; nonnihil à propoſito divertentes pluribus exponere volui, ne dubius lector remaneret, quomodo Bitumen vocaretur pur- F pureum, & fortaſſe conjiceret eſſe violaceum, aut rubrum, ideoque pice nigra adulterari non poſſe. Redeuntes itaq; ad Bitumen, videmus cõmuniter non reperiri laudabile, qui tamen diligens fuerit, Venetiis, quod Dioſcoridis deſcriptioni planè conveniat, comparare poterit.

Quod Babylone natum NAPHTHA vocatur, bituminis candidi aut etiam nigri colatura eſt. Vis ei ignium rapax. Hujus loco, quia ad nos nõ adfertur, noſtro petroleo uti poſſumus: quẽadmodum etiam aſphalti loco, ſi dubium eſſet, an aſphaltus ſit bitumen Judaicum. Si quis au-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

rem asphalti modo densare valet, vase æneo aut ferreo illud coquet, & quia facilè flammam cõcipit, flamma panno lineo madente in vas, ubi percoquitur, demisso extinguetur. Hac ratione concretum petroleum pro naphtha & asphalto usurpari potest. * Extenuat, penetrat, siccat, digerit, omnemq; materiam frigidã ex quavis corporis parte absumit: morbum comitialẽ, membrorum resolutionem, cõvulsionem, nervorum articulorumq; dolores mitigat: lienis, renũ, vesicæ, uteriq; frigidiores affectus sanat. *Medici Florentini, Dioscorides, & Andernacus.*

Pissasphaltus in Appollonia Epirotarũ nascitur: appellatur autẽ sic, quòd mistã bitumini picem redoleat: & Mumia Arabũ esse creditur: tametsi mumiam etiã appellẽt confectionem quandam, qua cadavera condiuntur. Fastitia etiam est pissasphaltos, admixta pice bitumini.* Secundo ordine tum siccat, tum excalfacit: capitis dolores frigiditate obortos absq; humorum præsentia mulcet. Medetur hemicraniç, paralysi, oris distractionibus, comitialibus, vertiginosisq;, si ex amarici aqua naribus immittatur. Leucoji oleo, sive hyoscyamo gravi pondere subacta, ad aurium dolores frigidos utiliter in earum concavitatem infunditur. Prodest quatuor granorum pondere ex thymbræ decocto resoluta, gulç cruciatibus. Epota ex zizipharum, hordei, & mixtorum decocto tribus diebus continuis, tussientibus opem non modicam præstat. Granorum item quatuor pondere sumpta ex aqua menthæ, cordis affectus removet: cum decocto verò cumíni, ammi & cari, tum ventriculi, tum intestinorum flatus discutit. Bibitur utiliter ab alto devolutis ex siliquæ Ægyptiæ medulla, additis Lemnia sphragide, & rubiæ radice. Hausta trium vel quatuor granorum pondere singultum inhibet: si tamen ex cumini & apii decocto assumatur. Errhinis imposita, additis moscho, castoreo, caphura, & oleo balanino, narib. cõmode inditur ad diuturnos capitis dolores, præsertimq; cùm adhibitis aliis contumax morbus nõ solvitur. Gargarizatur cum oxymelite adversus anginam: & ad lienis affectus ex cari decocto utiliter bibitur: & contra lethalia venena ex decocto tribuli marini, & fœtidi laserpitii gummi juvamento non modico sumitur. item ex mero contra scorpionum ictus bibitur, ictisque locis cum recenti bubulo butyro utilissimè imponitur. Astringit mumia illita externa sanguinis profluvia, pota verò interna: proinde perutilis ad cruentas excreationes. Ex caprillo lacte pota, opitulatur exulceratæ vesicç, internis penis desquamationibus, & urinam ægrè continentibus. Non desunt, qui credant, humanorum cadaverum ossa in pulverem redacta & in potu exhibita, variis corporis languoribus prodesse, os suum unicuiq; membro tribuentes. Si deficiat, ejus loco Asphaltum officinarum, aut picem cum bitumine mixtam sumemus. *Medici Florentini, Dioscorides, Matthiolus, & Arabes.*

De marinis abstergentibus.

Purpurae (Ger. Meerschnecken. Ital. *Porpore.* Gall. *Pourpre.* Hispan. *Le conche de carmesie color.*) sunt pisces marini, ejus sanè generis, quæ testa teguntur. Hæ illum magni precii liquorẽ retinent, purpureũ propriè dictum, tingendis regũ vestibus expetitum. Hunc in mediis faucibus gerũt, candida quadam vena conclusum, colore nigricantis rosæ pellucidum. Vivas capere contendunt, quia cũ vita sua succũ illum evomunt. Latent circa canis ortũ tricenis diebus. Cõgregantur verno tẽpore, mutuoq; attritu lentorẽ cujusdã ceræ salivant. Lingua purpurç digitali lõgitudine, qua pascitur perforando reliqua cõchylia: tanta duritia aculeo est. Capiuntur autẽ purpurç parvulis rarisq; textu veluti nassis, in alto jactis. inest iis esca, clusiles mordacesq; conchæ, quales mitulos videmus. has semineces, sed redditas mari avido hiatu reviviscentes, appetunt purpuræ porrectisq; linguis infestãt. At illç aculeo extimulatæ claudunt sese, comprimuntq; mordẽtia: ita pendentes aviditate sua purpuræ tolluntur. Aqua dulci necantur, & sic ubi flumini immergũtur: alioqui captæ dieb. quinquagenis vivũt saliva sua. Anno magnitudinem implent, celerrimeq; crescunt, quemadmodum conchylia omnia. * Purpura usta exiccat, dentes abstergit, excrescẽtias in carne cohibet, ulcera purgat, & ad cicatricẽ perducit. *Diosc. Plin. & Matthiolus.*

Buccinum in purpurarum genere est, ad similitudinẽ ejus buccini, quo sonus editur: unde & causa nomini, ex rotunditate oris in margine incisa. Sed major est purpura, cuniculatim procurrẽte rostro, & cuniculi latere introrsus tubulato qua proferatur lingua. Cui circum orbes aculeati, qui buccino non insunt, sed utrisq; orbes totidem, quot habent annos. Buccinum non nisi petris adhæret, circaq; scopulos legitur. Eadem prçstant concremata buccina, sed vehemẽtiùs urunt. Si quis salis plena fictili crudo adurat, dentifricio conveniũt: ambustis utiliter illinuntur, quibus solvi medicamentum non oportet: nam posteaquam vulnus cicatricem duxerit, ipsum in testæ modum induratum spõte sua decidet. Fit etiam calx è buccinis. Buccinorum carnes ori gratæ sunt, & stomacho utiles, sed alvum non molliunt. *Dioscorides, & Matthiolus.*

Cionia vocãtur purpurarũ buccinorumq; mediæ partes, circa quas testç volumen claviculatim intorquetur. Cremata simili modo, majorem purpuris buccinisque facultatem urendi consequuntur: quoniam apprimendi naturam obtinent. *Dioscorides.*

Quales Mituli sint in Italia, qui hac nostra tempestate explicaverit, hactenus inveni neminem, prçter unum Massarium Venetum, qui eos mitulos putat, quos Adriatici accolæ vulgò appellant Muscioli, quasi musculos dixerint. Cujus opinio nobis maximè probatur: quippe quòd & forma, & nomine conchylia ita vocata legitimos referant mitulos. Sunt enim tellinis paulò

majores

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

majores: testa exteriùs lineis quibusdam scabra, intus verò pellucida, & tota pondere levis. Cæterum Mituli in Ponto laudatissimi. * Cremati eundem buccinis effectum præbent. privatim plumbi more eloti, oculorum medicamentis cum melle utiles habentur: palpebrarum crassitudines absumunt: albugines purgant, & cætera, quæ oculis caliginem offundunt. Carnes eorum ad canis morsus utiliter imponuntur. *Dioscorides, & Matthiolus.*

A

TELLINÆ in Italia, præsertim Romæ, notissimæ sunt, ubi plurimæ venales circumferuntur, quòd edendo sint, & ori admodum gratæ, si tamen ab arena optimè repurgentur. * Recentes Tellinæ alvo utiles, sed maximè jus eorum. Salitæ uruntur, tritæq; in cinerem, & cum cedria instillatæ, avulsos palpebrarum pilos renasci non patiuntur. *Dioscorides, & Matthiolus.*

B

CHAMÆ prçter cçteras conchas id sibi peculiare ascivêre, quòd plerunq; in litore hiantes inveniuntur. Idcirco eas rectè chamas dici posse putaverim, quæ in marinis oris, pandentes sese, lævi testa contectæ reperiuntur. Harum quàm plurimæ in Adriatici litore sunt. * Chamarum, aliarumque conchularum in exigua aqua decoctarum jus, alvum ciet. id cum vino assumitur. *Iidem.*

C

COCHLEÆ marinæ in Italia mediterraneis perquàm rarò in cibis veniunt: quanquam iis, qui maris litora inhabitant, frequentiori sint usui. * Stomacho caro idonea, & facilè alvo excernitur. Crematæ omnium testæ excalefaciendi & urendi naturam sortiuntur: purgant lepras, vitiligines, dentesq;: emendant oculorum cicatrices, & vitia cutis in facie, albugines, ac visus hebetudines, si cũ carne suaustæ, triteq; ex melle illinantur. Crudæ cum tegumentis impositę, aquæ inter cutem tumores exugunt: sed non antè solvantur, quàm omnis hauriatur humor. Podagricas inflammationes leniunt: impactos corpori aculeos illitæ evocant: menses tritæ & admotę ciunt. Carnes earum cum thure & myrrha illitæ, cùm vulnera alia, tum maximè quę nervi

D

acceperunt, conglutinant: tritæ in aceto, sanguinem naribus erumpentem infrænant. Vivę corpus, & præsertim Aphricanæ, cum aceto devoratum stomachi dolores mitigat. trita cum testa, vino & myrrha, si exiguum inde bibatur, coli, vesicæq; cruciatus sanat. Terrestris pilos incommodos replicat, si quis abraso acu, lentore ejus, pilum attingat. *Dioscorides, & Matthiolus.*

CANCRORUM exustorum cinis, qui duo cochlearia expleat, abjecto dimidio radicis gentianę modo, triduo potus cum vino, magnopere prodest canis rabiosi morsibus: rimas pedum sedisque, perniunculos, carcinomata, cum decocto melle lenit. Triti crudi, potiq; ex asinino lacte, auxiliantur contra serpentium phalangiorumq; morsus, atq; scorpionum ictus. Decocti autem, & cum jure esitati, iis prosunt, qui tabe conficiuntur, aut leporem marinum hauserunt. Necant scorpiones triti, & cum ocymo admoti. Possunt eadẽ marini: verùm inefficaciùs omnia præstant. *Dioscorides.*

Est SEPIIS in dorso os candidum, superiori parte durum ac leve: inferiori autẽ fungosa quadam medulla repletum, quæ & leviter aspera, & ligni modo frequentibus venis distincta visitur. * Expetuntur Sepiæ ossa aurifabris: facilè enim in partem illam fungosam annulorum cæterarumq; rerum formas imprimas, quæ metallis igne colliquatis expleri solent. *Matthiolus.*

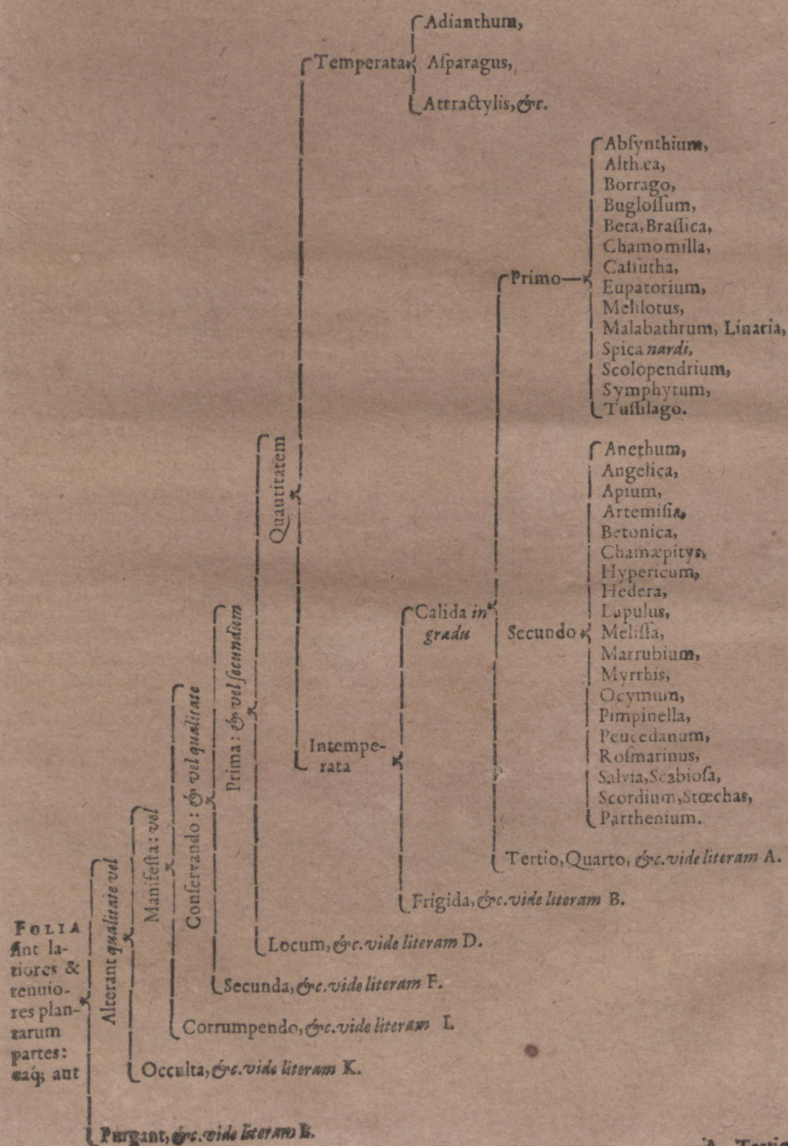
De marinis qualitate occulta alterantibus.

UNIONUM pulvis contra cardiacum affectum valde pollet, modò veri & Orientales fuerint uniones. *Mizaldus.*

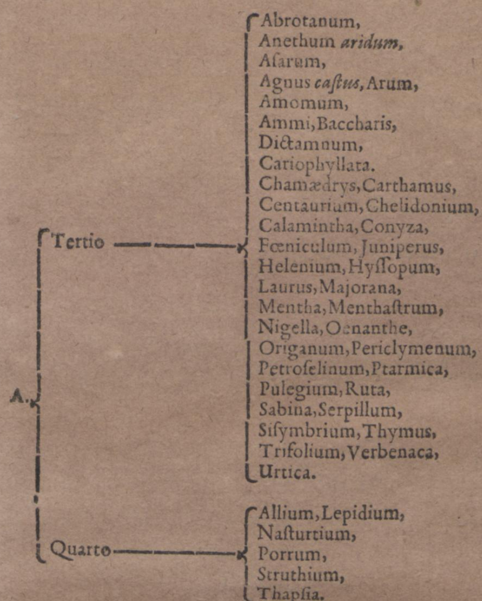
BITUMINIS suffitu, experimẽto certissimo compertum est, sive crudum sit, sive uratur, mulieres utero strãgulatas extemplò revocari. Quãobrem nonnulli fœminarum collo, quæ ei morbo sunt obnoxiæ, lana exceptum appendunt, ut cerebro olfactu paroxysmum arceat. *Idem.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

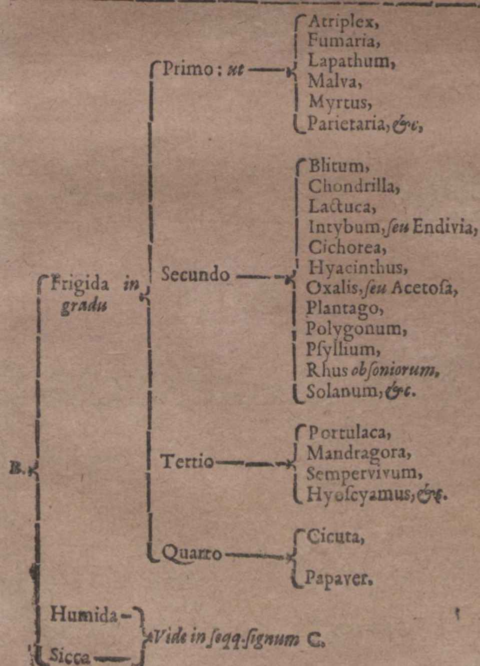
De Animatis sine sensu à Terrestribus, hoc est, ex plantis & arboribus sumptis: & primò de Foliis: Sectio IIX.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

A.
- Tertio
  - Abrotanum,
  - Anethum *aridum*,
  - Asarum,
  - Agnus *castus*, Arum,
  - Amomum,
  - Ammi, Baccharis,
  - Dictamnum,
  - Cariophyllata.
  - Chamædrys, Carthamus,
  - Centaurium, Chelidonium,
  - Calamintha, Conyza,
  - Fœniculum, Juniperus,
  - Helenium, Hyssopum,
  - Laurus, Majorana,
  - Mentha, Menthastrum,
  - Nigella, Oenanthe,
  - Origanum, Periclymenum,
  - Petroselinum, Ptarmica,
  - Pulegium, Ruta,
  - Sabina, Serpillum,
  - Sisymbrium, Thymus,
  - Trifolium, Verbenaca,
  - Urtica.
- Quarto
  - Allium, Lepidium,
  - Nasturtium,
  - Porrum,
  - Struthium,
  - Thapsia.

B.
- Frigida *in gradu*
  - Primo: *ut*
    - Atriplex,
    - Fumaria,
    - Lapathum,
    - Malva,
    - Myrtus,
    - Parietaria, *&c*,
  - Secundo
    - Blitum,
    - Chondrilla,
    - Lactuca,
    - Intybum, *seu* Endivia,
    - Cichorea,
    - Hyacinthus,
    - Oxalis, *seu* Acetosa,
    - Plantago,
    - Polygonum,
    - Psyllium,
    - Rhus *obsoniorum*,
    - Solanum, *&c*.
  - Tertio
    - Portulaca,
    - Mandragora,
    - Sempervivum,
    - Hyoscyamus, *&c*.
  - Quarto
    - Cicuta,
    - Papaver.
- Humida
- Sicca

(Humida, Sicca:) *Vide in seqq. signum* C.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

C. FOLIA

- Humida, *in*
  - Primo
    - Buglossum,
    - Intybum, Malva,
    - Helxine, *&c.*
  - Secundo
    - Atriplex,
    - Lactuca,
    - Blitum,
    - Portulaca,
    - Viola,
    - Nenupharis, *&c.*
- Sicca, *in*
  - Primo
    - Beta, Brassica,
    - Chamomilla,
    - Fœniculum,
    - Hyacinthus,
    - Malabatrum,
    - Myrtus,
    - Verbascum, *&c.*
  - Secundo
    - Artemisia,
    - Anethum *viride*,
    - Brassica *marina*,
    - Bursa *pastoris*,
    - Cassutha,
    - Equisetum,
    - Gingidium,
    - Intybum,
    - Plantago,
    - Mentha,
    - Mentastrum,
    - Spica *nardi*,
    - Rosmarinus,
    - Verbenaca,
    - Virga *pastoris*,
  - Tertio
    - Abrotanum *ustum*,
    - Anethum *ustum*,
    - Apium,
    - Asarum,
    - Ammi,
    - Absinthium,
    - Calamintha,
    - Chamædrys, Filix,
    - Hyssopum,
    - Majorana,
    - Marrubium,
    - Millefolium,
    - Origanum,
    - Peucedanum,
    - Petroselinum,
    - Pentaphyllum,
    - Polium,
    - Ptarmica, Rhu *obsoniorum*,
    - Ruta,
    - Sabina,
    - Salix,
    - Sisymbrium,
    - Trifolium.
  - Quarto
    - Allium, Nasturtium,
    - Ruta *sylvestris*,
    - Sinapi, *&c.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

- D. Secundùm *locum*
  - Calefaciunt
    - Caput
      - Betonica, Chamomilla,
      - Calamintha, Fœniculum,
      - Folium, Folia *lauri*,
      - Majorana, Melilotum,
      - Pulegium, Pæonia,
      - Ruta, Satureja, Salvia,
      - Serpyllum,
      - Siler *montanum*, &c.
      - Stœchas, &c.
    - Pectus
      - Betonica,
      - Capillus *Veneris*,
      - Hyssopus, Melissa,
      - Prassium,
      - Serpentaria,
      - Urtica,
      - Scabiosa, &c.
    - Cor
      - Borrago, Buglossa,
      - Melissa,
      - Folia *citri*, Enula,
      - Ocymum,
      - Rosmarinus, &c.
    - Stomachum
      - Absinthium, Fœniculum,
      - Mentha, Serpyllum,
      - Salvia, &c.
    - Hepar
      - Absinthium, Asarum,
      - Eupatorium,
      - Fœniculum,
      - Fumus *terræ*,
      - Hyssopus, Spica,
      - Origanum.
    - Splenem
      - Absinthium, Asarum,
      - Calamintha,
      - Cuscuta, Thymus,
      - Eupatorium,
      - Nasturtium,
      - Scolopendria,
      - Epithymum, &c.
    - Renes & *vesicam*
      - Eruca, Parietaria,
      - Pentaphyllum,
      - Saxifragia,
      - Spica *nardi*,
      - Urtica, &c.
    - Matricem
      - Artemisia, Calamintha,
      - Pulegium, Ruta,
      - Sabina, &c.
    - Juncturas
      - Costus, Eupatorium,
      - Chamomilla, Hypericum,
      - Melilotum,
      - Nasturtium,
      - Rosmarinus,
      - Ruta, Salvia,
      - Stœchas, &c.
  - Frigefaciunt, &c. *Vide literam* E.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

E. Frigefaciunt

- Caput
  - Fumus *terræ*,
  - Folia *salicis*,
  - Jusquiamus,
  - Lactuca,
  - Lupulus,
  - Nenuphar, *&c.*
- Pectus
  - Mora *Celsi*,
  - Papaver, *&c.*
- Cor
  - Acetosa,
  - Nenuphar,
  - Borrago, *&c.*
- Stomachum
  - Myrtus,
  - Portulaca,
  - Prunella,
  - Solatrum,
  - Sempervivum, *&c.*
- Hepar
  - Cichorium,
  - Endivia,
  - Lactuca,
  - Portulaca,
  - Solatrum,
  - Nenuphar,
  - Lupulus,
  - Fumus *terræ*, *&c.*
- Splenem
  - Lactuca,
  - Endivia,
  - Cichorium, *&c.*
- Renes *& vesicam*
  - Endivia,
  - Lactuca,
  - Portulaca,
  - Plantago,
  - Nenuphar,
  - Sempervivum, *&c.*
- Matricem
  - Endivia,
  - Lactuca,
  - Nenuphar,
  - Portulaca,
  - Sempervivum, *&c.*
- Juncturas
  - Endivia,
  - Lactuca,
  - Hyoscyamus,
  - Psyllium,
  - Sempervivum,
  - Solatrum,
  - Myrtus,
  - Gramen,
  - Folia *salicis*.
  - Folia *vitis*, *&c.*

F. Secunda

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

- F. Secunda
  - Astringunt: *ut*
    - Absinthium, Amomum,
    - Agnus, Bursa *pastoralis*,
    - Brassica *cocta*,
    - Cypressus, Equisetum,
    - Ebulus, Hypocistis.
    - Hedera, Helxine,
    - Hieracium, Intybum,
    - Lauri *folia*,
    - Lysimachium, Melilotum,
    - Myrtus, Mentha,
    - Oxalis, Polygonum,
    - Pentaphyllum, Psillium,
    - Plantago, Portulaca,
    - Folia *quercus*,
    - Ruta, Rhu *obson*.
    - Sempervivum, Salix,
    - Verbascum, Vitex, Vitis,
    - Asperula *odorata*, *&c.*
  - Aperiunt: *ut*
    - Allium,
    - Cepa,
    - Cyclaminus,
    - Dulcamara *&c.*
  - Emolliunt: *ut*
    - Atriplex,
    - Althæa,
    - Cupressus,
    - Laurus,
    - Malva,
    - Psillium, *&c.*
  - Indurant: *ut*
    - Portulaca,
    - Lenticula *palustris*,
    - Sempervivum,
    - Solanum, *&c.*
  - Extenuant: *ut*
    - Artemisia,
    - Chamæmelum,
    - Hyssopus,
    - Juniperus,
    - Pulegium,
    - Stœchas, *&c.*
  - Discutiunt: *ut*
    - Abrotanum, Althæa,
    - Anethum, Adianthum,
    - Atriplex, Brassica,
    - Chamæmelum,
    - Lilii *folia*,
    - Malva, Mentha,
    - Melilotum, Origanum,
    - Ruta, Stœchas,
    - Sampsuchum, *&c.*
  - Extrahunt: *ut*
    - Anagallis,
    - Aristolochia,
    - Cyclaminus,
    - Dictamnus,
    - Porrum,
    - Thapsia, *&c.*
  - Suppurant, *&c.* *Vide literam* G.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

G.
Folia *alterantia qualitate 2 secunda, aut*

- Suppurant: *ut*
  - Amomum,
  - Althæa,
  - Smyrnium, *&c.*
- Abstergunt: *ut*
  - Anagallis,
  - Abrotanum,
  - Asparagus,
  - Asplenos,
  - Atriplex,
  - Absinthium,
  - Beta,
  - Chamæpitys,
  - Cassutha,
  - Lichen,
  - Marrubium,
  - Parietaria,
  - Salicis *folia, &c.*
- Glutinant, *& cicatricem ducunt: ut*
  - Althæa,
  - Anagallis,
  - Centaurium,
  - Chamæpitys,
  - Chamædrys,
  - Equisetum,
  - Eupatorium,
  - Ebulus,
  - Fragaria,
  - Isatis,
  - Myrthus,
  - Plantago,
  - Quinquefolium,
  - Symphytum *majus,*
  - Sanicula,
  - Tormentilla,
  - Verbenaca,
  - Herniaria,
  - Nicotiana, *&c.*
- Flatus *discutiunt: ut*
  - Absinthium,
  - Allium,
  - Anethum,
  - Apium,
  - Chamæmelum,
  - Epithymum,
  - Fœniculum,
  - Juniperus,
  - Majorana,
  - Origanum,
  - Petroselinum,
  - Ruta,
  - Squinanthum,
  - Spica *nardi,*
  - Smyrnium,
  - Seseli, *&c.*
- Semen *generant: ut*
  - Horminum,
  - Eruca, *&c.*
- Menses *movent, &c. Vide literam* H.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

- H.
  - Menses *movent: ut*
    - Asarum, Abrotanum,
    - Allium, Adianthum,
    - Amomum, Absinthium,
    - Arthemisia, Alisma,
    - Ammi, Brassica *sativa*,
    - Betonica, Centaurium,
    - Chamæmelum,
    - Calamintha,
    - Chamædrys, Cassutha,
    - Cyclaminus, Dictamnus,
    - Daucus, Gingidium,
    - Fœniculum, Hypericum,
    - Heliochrysos, Lapathum,
    - Majorana, Marrubium,
    - Melissa, Nasturtium,
    - Origanum, Ocymum,
    - Pulegium, Polium,
    - Petroselinum, Oreoselinum,
    - Raphanus, Ruta,
    - Rosmarinus, Smyrnium,
    - Salvia, Sabina,
    - Seseli, Serpyllum,
    - Scordium, Thymus,
    - Trifolium, Vitex,
    - Urtica, *&c.*
  - Menses *sistunt: ut*
    - Bursa *pastoris*, Fragaria,
    - Hyoscyamus, Limonium,
    - Lysimachia, Myrtus,
    - Nymphæa, Plantago,
    - Rubus, Sempervivum,
    - Symphytum,
    - Solanum, *&c.*
  - Venenis *resistunt: ut*
    - Abrotanum, Absinthium,
    - Allium, Adianthum,
    - Apium, Brassica, Betonica,
    - Carduus *benedictus*,
    - Chamædrys, Cyclaminus,
    - Calamintha, Eupatorium,
    - Erysimum, Fœniculum,
    - Juniperus, Lybisticum,
    - Carlina, Marrubium,
    - Origanum, Pulegium, Polium,
    - Ruta, Scordium, *&c.*
  - Strumas *discutiunt: ut*
    - Adianthum, Aparine,
    - Althæa, Lupinum,
    - Lapathum, Melissa,
    - Galiopsis, Nasturtium,
    - Pentaphyllum, Scordium, *&c.*
  - Dolorem *mitigant: ut*
    - Anethum, Absinthium,
    - Asclepias, Atriplex,
    - Chamæmelum, Calamintha,
    - Centaurium *majus*,
    - Chamæpitys, Hyoscyamus,
    - Lybisticum, Lupulus,
    - Peucedanum, Petroselinum,
    - Rosmarinus, Ruta,
    - Sisymbrium, Serpyllum,
    - Sampsuchus, *&c.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

- I. Corrumpendo: *ſunt venena: ut*
  - Aconitum, Cicuta,
  - Dorycnium,
  - Hyoſcyamus,
  - Papaver *corniculatum,*
  - Pharicum,
  - Sardonia,
  - Taxus, Thapſia,
  - Toxicum.

- K. Occulta; *ut*
  - Perſonaria,
  - Braſſica, Hedera,
  - Hyoſcyamus,
  - Ebulus,
  - Trifolium, Aconitum,
  - Pentaphyllum, *&c.*

- L. Purgant
  - Bilem
    - Flavam: *ut*
      - Abſinthium, Centaurium,
      - Lupus *ſalictarius,*
      - Mercurialis, Malva,
      - Perſici *folia, &c.*
    - Atram: *ut*
      - Sena, Fumaria,
      - Cuſcuta,
      - Epithymum.
  - Pituitam: *ut*
    - Gratiola,
    - Peplion,
    - Daphnoides, *&c.*
  - Aquam, *ſeu humores ſeroſos: ut*
    - Cyclaminus,
    - Ebulus,
    - Sambucus,
    - Chamælæa,
    - Eſula,
    - Tithymali *omnes,*
    - Pithyuſa, *&c.*

De foliis

De foliis temperatis.

ADIANTHI duo ſunt genera, candidius & nigrum. Candidum (officinæ Capillũ Veneris, Germ. Frawen oder Venus haar. Hiſpan. *Cantrillo de pozo* appellant) puſilla gerit folia, ſimilia Coriandri, in ſummo inciſuris diviſa: cauliculi, quibus exoriuntur, nigro colore nitent, prætenues, palmum alti: radice ſupervacua: neque caulem, neque fructum, neq; florem profert. Nigrum (officinis Polytrichon & Trichomanes dictum) filici ſimile, ſed exilius: foliis lenticulæ, tenuibus, in ordinem utrinque digeſtis, adverſis in ſe, in ramulis tenuibus acerbis, fuſco colore ſplendentibus. Ambo umbroſis & paluſtribus, circa parietũ aſpergines, & fontium ſpecus enaſcuntur. Colligitur menſe Septembri. Conſervatur vix per annum.* Alvum ſubducit, bilem & pituitam dejicit, craſſaq; excrementa, quæ diu interioribus inhæſerunt. Pectus & pulmonem detergit, ſanguinẽ clarificat, bonum facit habitum, animam dilatat, & jecur & ventriculum purgat, præſertim ſi obſtructione laborent, tametſi ad eorum infarctus potentius ſit ejus dilutum ex apii, aut endiviæ aqua paratum, aut ex cicerum nigrorum jure, aut caprino ſero. Sed ſi addatur ſaccharum, lateris inflammationes ſanat, & urinam trahit. Ejus præterea decoctum frequentius potum calculos frangit, & fœminas à partu purgat. Hos autem effectus præbet calida tantùm facultate, quæ illi ineſt. At aſtringẽte vi, qua etiamnum pollet, defluxiones inhibet: fluentem ſanguinem ſiſtit, ventriculum roborat, & capillorum defluvium uſque adeò emendat, ut nõ modò eos cohibeat, ſed & renaſci faciat, præſertim emplaſtri modo impoſitũ, myrthino oleo, ladano, & auſtero vino additis. Idem præſtat & combuſti cinis: quinetiam ejus ex vino decoctum furfures reiteratis lotionibus depellit. Ejus cinis hæc omnia poteſt, & ægilopas curat. Ipſius diluti libra epota commodiſſimè alvus ſubducitur. *Dioſcor. Meſues, Saladinus, & Matthiolus.*

ASPARAGI (Ger. Spargen. Gall. *des Aſperges* dicunt) genera duo ſunt, ſativus & ſylveſtris. Sylveſtris Corruda dicitur: vulgaris eſt notitiæ. Sativus multis ramis fruticat, foliis fœniculi, longis, numeroſis: radice rotunda, grandi, ſpongiam habente: in hortis ſeruntur, & plantantur, inque nonnullis locis lapidoſis ſponte proveniunt. Colliguntur menſe Aprili. Non ſervantur diu, ſed virides tantùm in uſum veniunt. *Abſtergunt, jecur infarctu liberant, & maximè radices: dentium dolores ſanant. Stomacho utiles ſunt, urinam cient, & parum præbent alimenti: oculis claritatem adferunt: pectoris & ſpinæ doloribus proſunt. Venerem ſtimulant, & ventrem leniter molliunt: urinam fœtidam trahunt: regium morbum ſanant. *Dioſcorides, Galen. & Plinius.*

ATTRACTYLIS (Ger. Wilder feldſaffran.) ſpina eſt cnico ſimilis, folia multa longiora ferens in ſummis virgis, magna parte nuda, aſpe-
A raque, qua fœminæ pro fuſis utuntur. capitula in cacumine ſpinis horrent: flos luteus, quibusdam in locis purpureus invenitur: radix tenuis, ſupervacua.* Coma, ſemen, & folia cum pipere & vino teruntur utiliſſimè contra ſcorpionum ictus. Percuſſos tradunt, quandiu ea teneatur herba, nullum experiri dolorem, ipſumq; depoſita ſtatim recrudeſcere. *Dioſcorides.*

De foliis ſeu herbis calidis in gradu
B
primo.

ABSINTHII genera tria ſunt: vulgare, marinum, & ſantonicum. Vulgare ab aliquibus bathypicron (Germ. Wermutkraut. Gall. *Aloine.* Ital. *Aſſentio.* Hiſp. *Eucenſios* vocatur) herba vulgò cognita. Marinum, quod aliqui Seriphiũ vocant, copioſiſſimũ in Tauro monte juxta Cappadociam gignitur. Herba eſt tenuis, abrotani parvi ſimilitudine, referta minutulis ſeminibus, ſubamara, ſtomacho inimica. graviter olet, &
C cum quadã calfactione adſtringit. Santonicum, quo Gallia alpibus finitima ſcatet, abſinthio vulgari non diſſimile: verùm ſubamarum eſt, non adeò ſeminis fœcundum. Eligitur vulgare, & potiſſimùm Ponticum & Romanum. Colligitur in Vere, vel principio æſtatis, & autumno, ante Solis ortum. Conſervatur autem per annum. Doſis ejus decocti aut infuſi potio eſt ab ℥ v. uſque ad vij. & pulveris ejus à ʒ ij. uſque ad ʒ iij. * Abſinthiũ calefacit & adſtringit. Bilem expurgat, quæ
D & ſtomacho, & ventri inhæſit: urinam cit, & crapulam præſumptum arcet. ad inflationes ventris & ſtomachi dolores prodeſt: faſtidia diſcutit, arquatos ſanat, & febres diuturnas: menſes cit potum, &c. *Dioſcor. Meſue, & Saladinus.*

ALTHÆA, quam alii Ibiſcum, alii Biſmalvam. German. Eiſſſchkraut. Gall. *Guimauue.* Itali verò *Maluauiſco* vocant, in ſylveſtrium malvarum genere eſt, cui folia ut cyclamino rotunda, lanugine caneſcunt: flore roſaceo: bicubitali
E caule: radice lenta, intùs alba. Althæa appellatur, quòd inter primas ſit utilis, & pluribus polleat remediis. Colligitur cùm floret, locis humentibus pinguibusque. Conſervatur autem per annum. * Decocta in vino aut aqua mulſa, & per ſe cùm imponitur tuſa, efficax eſt contra vulnera: item ad ſtrumas, parotidas, abſceſſus, mammarum inflammationes, fracta, ſedis inflationes, nervorum rigores: ſiquidem diſcutit, & excoquit, rumpit, & ad cicatricem perdu-
F cit. Cocta (ut dictum eſt) adjecto ſuillo adipe, aut anſerino, terebinthinâve, ut malagmatis lentor fiat, facit ad vulvæ inflammationes, præcluſionesq; in peſſis ſubdita. Decoctũ eodẽ fungitur munere: onera vulvæ, reliquiasq; à partu extrahit. Decoctæ radicis ſuccus ex vino potus ſuccurrit urinæ difficultati, calculoſorum cruditatibus, dyſentericis, iſchiadicis, tremulis, ruptis, dentium mulcet dolorem, cum aceto decocta, colluto inde ore. Viride ſemen ſiccumque tritum, vitiligines in Sole cum aceto perunctas emendat. Eodem cum oleo & aceto peruncti, à

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

venenatis non feriuntur. Valet contra dysenteriam, & sanguinis rejectiones, alviq; profluviũ. In posca aut vino decoctum bibitur, contra omnes vesparum, apum, similiumq; aculeatos ictus. Folia cum olei momento morsibus, & igni ambustis illinuntur. Constat, aquam trita radice addita sub divo addensari. In summa, facultatem habet digerendi, laxandi, phlegmone levandi, mitigandi, concoquendi difficilia coctu tubercula. *Dioscorides & Galenus.*

BORRAGO officinarum, quasi Corago, Buglossum verum sativum est: (Germ. Borretsch. Gall. *Bourraches.* Ital. *Borrana.* Hisp. *Borraia* dicitur.) Verbasco similis, folium in terra sparsum, nigrius, asperum, bubulas imitans linguas. Nascitur in campestribus & sabulosis locis. Julio mense colligitur. Herba non conservatur.* Humidæ calidæq; temperiei est. Itaq; vinis injecta, lætitiæ ac hilaritatis causa esse creditum est. Sed & iis, quæ ob faucium asperitatem tussiunt, coctum in melicrato convenit. Ajunt, eam quæ tres thyrsos emittit, cum semine & radice tritã, potamque, contra tertianos horrores prodesse: quæ quatuor, ad quartanos: ea in vino decoquitur. Herbam abscessibus utilem esse volunt: cor confortat: sanguinem bonum generat, &c. *Dioscorides, & Galenus.*

BUGLOSSUM VULGARE (Germ. Ochsenzung. Gall. *Buglosso.*) folia habet longa, echio similia, non usque adeò lata, ut bubulas referant linguas, minusq; humi depressa, quę potiùs è toto fermè cespite sursum aspiciunt, nec aliqua ex parte verbascũ, aut symphytũ alterũ repræsentant. Nascitur iisdem in locis, quibus Borrago, eodemq; colligitur tempore, &c. *Matthiolus.*

BETA (Germ. Mangoldt. Gall. *Iotte, bette.* Hisp. *Aselgas.*) duorum generum est, candida & nigra: ubique in hortis nascitur frequentissima. In Germania tamen habetur & rufa, non modò foliis, sed etiam radice, quæ illi raporum oblongorum magnitudine extuberat: colore adeò rufescente, ut ejus succus vivum sanguinem referat. Julio mense & Augusto fert tum flores, tum semina. Colligitur recens. Non conservatur. * Nigra coquitur cum lenticula, ut ventrẽ sistat: quod magis radice ejus præstatur. Candida alvo utilis est. Utraq; tamen propter nitrosum humorem, quem habet in se, noxii succi est. Unde succus earum, cum melle naribus inditus caput purgat, aurium doloribus auxiliatur. Decoctum radicis & foliorum, furfures, lendesque deterget: perniones fotu mitigat. Crudis foliis vitiligines nitro antea perfrictas, alopeciarum inanitates scalpello priùs exasperatas, atq; depascentia ulcera illini prodest. Eruptionibus papularum, igni sacro, ambustisque cocta medetur. *Dioscorides, & Matthiolus.*

BRASSICA (Germ. Kol. Gall. *Choux.* Ital. *Cavoli.* Hisp. *Verca.*) sativa & sylvestris est. Sativa in multiplici recensetur genere. Est enim crispa & capitata, &c. ubiq; in hortis nascitur. Non cõservatur. * Alvo idonea est, si modò leniter fer-

A vefacta edatur. nam percocta alvũ sistit, sed multò magis bis cocta, aut quæ in lixivio coquitur: stomachũ autem malè habet. acrior est æstiva. In Ægypto propter amaritudinem non estur. Cæcutientibus & tremulis esse prodest. Summo cibo sumpta, crapulam discutit, & vini noxam restinguit. Melior stomacho cyma, sed acrior, & ad ciendum urinam validior: ea condita, stomacho inimica est: alvum cõturbat. Crudus succus cum nitro & iri devoratus, alvum e-

B mollit: cum vino quoq; epotus, viperarum morsibus auxiliatur. cum fœnigræci farina, podagris, & articulorum vitiis illinitur: prodest & sordidis ulceribus, & vetustis illitus: caput purgat, narib. infusus: menses extrahit cum loliacea farina inditus. Folia per sese illita, aut cum polenta trita, conferunt inflammationibus, tumoribusq;: epinyctidas, ignem sacrum, leprasq; sanant: carbunculos ex sale rumpunt: fluentes capillos retinent. Cocta addito melle adversus de-

C pascentia ulcera, gangrænasq; valent. Lienosisque ex aceto cruda prosunt. Mansa devorato succo, retusam vocem instaurant. Decoctũ ejus potu, alvum & menses ciet. Flos post conceptionem in pesso subditus partum abortu viciat. Semen ejus, præsertim quæ in Ægypto nascitur, potum tineas repellit. In antidota theriaca additur. Faciei cutem, lentiginesq; expurgat. Virentes cauliculi cum radice cremati & adipe porci vetusto excepti, diuturnos laterum dolo-

D res mitigant. Sylvestris verò brassica, maritimis præruptisq; locis, magna ex parte gignitur: sativæ similis, sed candidior, hirsutiorque, amara. Cujus cyma in lixivio cocta, ori non insuavis. Folia illitu vulnera conglutinant, & inflammationes, tumoresque discutiunt. *Dioscorides.*

CHAMÆMELON, & Anthemis dicitur. (Ger. Camillen. Hisp. *Macanilla yerua conoscida.*) Ejus genera tria sunt, tantùm flore distantia: rami dodrantales, fruticosi, alis multis concavi: te-

E nuibus foliolis, parvis, numerosis: rotundis capitulis: floribus in medio aureis, forinsecus orbiculato ambitu cãdidis, melinis, aut purpureis, magnitudine foliorum rutæ. Nascitur in asperis, & juxta semitas. Colligitur Vere. Cõservatur per annum. * Vim habent radices, flores, & herba, excalfaciendi, extenuandique, potu & insessione: pellunt menstrua, partus, urinam, calculosque: adversus inflationes & ilei tormenta bibuntur: bilem suffusam expurgant: jecinorũ vi-

F tia sanant. Decocto earum vesicæ foventur. Ex omnibus his generibus ad calculos efficacissima est, quæ florem purpureum habet, cujus amplitudo majuscula est. Hanc propriè heranthemon vocant. Ea cui leucanthemo nomen est, itẽ quæ chrysanthemon dicitur, vehementiùs urinã ciunt. Ægilopiis illitæ medentur, cõmanducatæ ulcerum eruptiones in ore sanant. Nonnulli in clysteribus ex oleo utuntur, teruntq; in farinã, ad abigendos febrium circuitus. Flores & folia recondi debent, & privatim tusa, in pastillos digeri: radix quoq; siccari, dumque ingruit neces-

sitas,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

ſitas, binæ partes herbæ dari, modò floris aut radicis pars una, modò contrà floris partes duæ, & herbæ una, permutatim duplicato pondere, alternis diebus. bibere autem oportet in vino mulſo diluto. *Dioſcorides.*

CUSCUTA, Græcis & recentioribus Caſſutha, Germ. Flachsſeiden/Filtzkraut/ Gall. *Goute de lin, ou agoure de lin* dicta, planta eſt capillaris, ſine foliis, reliquas plantas involvens & enecans. Florens edit albos quàm plurimos, à quibus ſemen tenue prodit. Cirri rufeſcunt, vitiũ capreolis craſſitudine & facie pares. Nota eſt. Deligenda eſt, quæ in geniſta reperitur. Colligitur menſe Junio, Julio, & Auguſto. Conſervatur per annum, & ultrà. * Excalfacit ordine primo, ſiccatq; ſecundo. Abſtergit, & quadam cum adſtrictione roborat. Jecoris obſtructiones aperit: infarcti lienis vitia expedit: venas pituitoſis atq; bilioſis exonerat humoribus: urinã pellit, & regio morbo ſubvenit. Puerorum febribus auxiliatur: ſed diuturno uſu ventriculum gravat: quę tamẽ noxa tollitur, ſi aniſi momentum adjiciatur. Bilem dejicit, præſertim abſinthio admiſta. In quem uſum decoquitur, bibiturq; ejus decocti ſelibra, cum ſacchari ſeſquuncia. *Matthiolus.*

EUPATORIUM Grecorũ, vulgaris agrimonia eſt. Ger. Odermenig. Gall. *De lampatoire ou agremoine.* Eupatorium Avicennæ id eſſe creditur, quod vulgò Eupatorium appellant, foliis canabis ſylveſtris, & ſecundùm aquas creſcit: vulgò nota eſt. Eupatorium Meſuæ herba eſt amara, quibusdam camphorata, aliis herba giulia dicta: quæ Dioſcoridis ageratũ putatur. Cùm itaque omnes hæ plantæ eupatorium appellentur, animadvertendum eſt, ne indifferẽter altera pro altera uſurpetur: ſed in Gręcis compoſitionibus, agrimoniæ uſus eſt: in Avicennæis, Avicennæ: in Meſuæis, Meſuæ eupatorium uſurpãdum eſt: ſinguli enim ſuo Eupatorio peculiares ac diverſas facultates tribuunt. Cæterùm eupatorium Dioſcoridis enaſcitur in uliginoſis locis, & in ſcrobium marginibus: Avicennæ verò & Meſuæ in campeſtribus. Colliguntur in fine Veris, vel principio æſtatis. Conſervãtur verò per annum, tam herba, quàm ſuccus. Decoctionis potio eſt ab ℥ iiij. uſq; ad ℥ vj. & pulveris ejus à ʒ ij. uſque ad ʒ iij. Et loco ejus ponitur in defectu ipſius abſinthii & aſari ana medium ponderis ipſius. * Calidum eſt in primo, ſiccum in ſecundo, eſt partium tenuium, incidendi extergendiq; facultatem obtinet. quocirca obſtructiones jecoris expurgat, hepar roborat. *Medici Florentini, Galenus, & Saladinus.*

MELILOTUS ſive Sertula Campana, Gulde-klee Germanis, oder unſer Frawen ſchüchlein. Gall. *du Melilot*) flore eſt luteo, colore vicino croco, odorato. Laudatiſſima foliis conſtat minutiſſimis, pinguiſſimiſq;: ſemen in ſiliquis teretibus profert rarum, rotundum, ſinapi minus, colore luteo. Ex his manifeſtum eſt, eam, quæ hodie in uſu eſt, non eſſe veram melilotum. non enim eſt odorata: niſi ex ejus genere ſit, quæ in Cãpania naſcitur, odore infirmo, ut ait Dioſcorides. Diligentia itaq; adhibenda eſt, ut vera habeatur. Hãc nonnulli trifolium illud eſſe arbitrantur, quod locis montoſis, ſterili ſolo, ad meridiẽ ſpectante naſcitur, foliis ciceri ſimilibus, minoribus, maculis quibusdam ſtellarum modo diſtinctis: flore luteo fulveſcente: ſemen exili ſiliqua, in cuſpidem deſinente, flavum continetur. Tota planta graviſſimo eſt odore, theriacæ proximo, quam Hetruriæ incolæ herba bachia appellant, quod ea infantium vermes enecant. Colligitur menſe Aprili. Conſervatur per annum. * Miſtæ eſt facultatis: habet enim quiddam aſtringens, ſed & digerit & concoquit: copioſior enim in eo eſt ſubſtantia calida, quàm frigida. Inflãmationem omnem emollit, præſertim quæ in oculis, vulva, ſede, aut teſtibus erumpat, ſi ex paſſo cocta illinatur: interdum autem addito ovi luteo aſſato, aut fœnigręci farina, lini ſemine, aut polline, aut capitulis papaveris intybóve. Recentes meliceridas per ſe cum aqua & ulcera manantia in capite illita cum creta Chia, vino, aut galla ſanat: ſtomachi dolores, & cruda, & cocta cum aliquo ex antè dictis levat: doloribus aurium mitigandis cruda ex paſſo inſtillatur: in aceto, aut roſaceo madefacta, capitis dolorem lenit. *Galenus, Dioſcor. & Medici Florentini.*

MALABATHRUM arbitrantur aliqui eſſe Indici nardi folium, falſi quadã odoris cognatione: permulta enim nardum olent, quemadmodum phu, aſarum, iris. Secus autem res ſe habet: namq; Malabathrũ folium ſui generis eſt, quod Indicæ gignunt paludes, lentis paluſtris modo innatans aquis, ſine radice. Id collectum ſtatim lino tranſuitur, & ſiccatum reconditur. Tradunt, ſiccatis æſtivo fervore aquis, humum aridis fruticibus uri: quod ubi non evenerit, ne ampliùs quidem renaſci. Laudatur recens, ex candido nigricans, integrũ, nec fragile, odore caput feriẽs, quòd diu inſuavi odore permaneat, & nardũ ſapore imitetur, nullo ſalis guſtu. Infirmum verò, & minutim contuſum, præſertim ſi carioſum virus olet, vitioſum eſt. * Easdem cum nardo ſortitur vires: ſed efficaciùs omnia pręſtat. Urinã vehementiùs ciet, ac ſtomacho magis prodeſt malabathri vis. Lippitudinibus, inflammationibusq; tritum, & in vino fervefactum commodè illinitur. Subditũ linguæ, oris halitum & ſuavitatem commendat. Veſtium quoq; odorem interpoſitum ſervat, & ab eroſione tuetur. *Dioſcor.*

An *Folium & Malabathrum* ſit una atq; eadẽ res, pluribus poſſet diſputari. Nam ſi deſcriptionem Dioſcoridis inſpiciamus, nullam eſſe differentiam inter hæc duo apparet. Ait enim, Malabathrum eſſe frondem quandam, quæ innatans aquæ in paludibus Indiæ ſine radice, quẽadmodum Lens paluſtris vivat. Unde cùm tota planta nihil aliud ſit, quàm frõdes, videtur potuiſſe abſolutè appellari foliũ, & hac ratione Medici nũc hoc, nunc illud nomen uſurparunt: idq; eò magis, quòd neq; Dioſcorides, neq; Galenus peculiarem de Folio mẽtionem fecerint: quod patet

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

ex descriptione Theriacæ: nam in ea, quam ex-
ponit Galen.in 17.cap.lib.1.de Antidot.versibus
hexametris, accipitur Folium, in aliis nonnullis
folia Malabathri, & in ea quæ secundùm Andro-
machi junioris sententiam describitur, absolutè
Malabathrum nominatur. At cùm in Dioscor.
lib.2. cap. de viperis reperiam, ad conciliandum
odorem viperis adjici aliquid Folii vel Malaba-
thri, dubiũ me reddidit an sint res diversæ: cùm
præsertim Gal.lib.7. & 8.de simpl.Medicamen-
tis, in duobus locis vocet Folia Malabathri. Sæ-
piùs quoq; videmus in compositis Medicamen-
tis veterum, assumi frondes Malabathri. Unde
satis certum esse videtur, alias etiam partes præ-
ter frondes habere, quemadmodũ patet ex mul-
tis compositionibus Theriacę, & peculiariter ex
illa, quæ est Andromachi senioris, item Damo-
cratis, & Aëtii, in quarum unaquaq; accipiuntur
frondes Malabathri. Sed hîc nõ est locus ut hanc
dubitationem solvamus. nam quicquid sit, hac
ratione nec Folium, neq; Malabathrum investi-
gabimus: quoniã nec unum, nec plura simplicia
afferuntur ad nos, quæ indicare nobis verũ Fo-
lium aut Malabathrũ possent. Ac tametsi video
esse quosdam excellẽtissimos viros nostro tem-
pore, in ea opinione, quòd istæ frondes, quæ af-
ferũtur instar plantaginis, sed cum tribus solum-
modò nervis, sapore & odore aromatico, sint
veræ Malabathri frondes, adducti nõ levibus ra-
tionibus, quæ cõfirmantur autoritate istius Gar-
ziæ, qui nuper librũ de Aromatibus Indiæ com-
posuit, qui & ipse hoc asseverat, & seipsum vidis-
se recentes ipsius plantas dicit: nihilominus ego
huic opinioni assentiri nequeo, nã gustus neces-
se est ut sit verus hujus rei judex. Cumq; Diosc.
velit, Malabathrum esse odore & sapore simili
Nardi Spicæ, & Galen.quoq; dicat similimã fa-
cultatem cũ Nardo habere, 7.& 8.lib.de simplic.
Medicamentis, imò tanta sit ejus cum Nardo si-
militudo, ut nonnulli (sicuti Diosc.vult) hanc so-
lam ob causam existimaverint hæc folia esse ex
planta Nardi Indici. Sed si verũ fateri volumus,
cùm non reperiatur in hisce Foliis trinerviis, ut
ita dicã, quæ vulgò sub nomine Folii Indici cir-
cumferũtur, neq; sapor, nec odor Nardi, non vi-
deo quo pacto mihi persuadere possint, has frõ-
des esse veri Malabathri dicendas. Quod verò
Garzias suã interponat fidem, volo quidẽ ipsius
causa hoc non negare, sed tamen hac ratione, ut
de mea sententia nõ recedam. Nam cùm depin-
gat ille frondes Cassiæ eadem forma prorsus, cũ
illis Malabathri frondibus, dicam propterea eas
quæ huc afferuntur esse Cassiæ, quod confirmat
sapor illarũ, planè similis saporis Cinamomi vul-
garis, quemadmodũ anteà in Cinamomi expo-
sitione indicavimus, & quòd frõdes Malabathri,
quæ debent saporem & odorẽ Nardi referre, re-
maneant adhuc in finib. natalis soli, & commu-
niter ad nos non afferantur. Garziã verò, qui eas
in Hispania vel Italia vidẽs, postea in India fron-
des Malabathri quoq; cõspexerit, deceptum ista
similitudine, existimasse eas, quæ in Italiam ap-

A portantur, provenire ex ista planta. De qua ta-
men re cogitabo diligentiùs, si librũ ipsum Gar-
ziæ, quem nondum videre licuit, nactus fuero.
Ferdinandus Imperatus mihi mõstravit duo ge-
nera istarum frondium, quæ vulgò Folium Indi-
cum nominãtur: quorum unum, ut diximus, sa-
porem habebat Cinamomi vulgaris: alterum di-
versum planè ab illo priore, quanquã & ipsum
aromaticũ: formam autem habebant similimã.
Nec tamẽ dici potest, alterum genus esse Mala-
B bathrum, cùm sapor Nardi non adsit, quare pu-
to potiùs esse speciem Cinamomi minùs boni.
Cùm itaq; careamus & Folio & Malabathro, (si
fortè sint res diversæ) necesse est nos ad succe-
daneũ confugere: & ponentes modò esse res di-
versas, cum Galeno dicamus, rectè illius loco ac-
cipi Nardum ob maximam similitudinẽ, quam
habent in sapore, odore, & facultatibus cæteris,
ex quibus omnes necessarię conditiones in sub-
stituendis Medic. hauriuntur. Liber de succeda-
C neis Galeno adscriptus rectè putat pro Malaba-
thro Nardũ accipi: quanquã postea quędã omit-
tit. Nam cùm dicat Dioscor. Malabathrum qui-
dem habere facultatem Nardi, attamen esse in
omnibus validius, ac inprimis ad ventriculũ ro-
borandum, & provocandũ urinam, (quod pro-
cul dubio ex ipsius caliditate majore oritur) ideo
melius succedaneum, quàm Nardũ Celticã ha-
bere non poterimus: cùm idem Diosc. illi attri-
buat in corroborando ventriculo, & provocãda
D urina easdem vires, & Gal.quoq; asserat esse nõ-
nihil calidiorẽ. Unde colligi potest, Celticã esse
calidam & siccam in 2.gradu, in quo etiam Ma-
labathrum ab Avicen. collocatur. Præterea eò
rectiùs in Trochiscis Hedychrois Nardus Celti-
ca usurpatur, quia si Indica acciperetur, bis in
hac compositione illa quoq; poneretur. At in
Theriaca, quoniã Malabathrũ quoq; reperitur,
accipi posset Nardus, addendo tamen aliquid
põderis, ut exæquetur quod in Malabathro ma-
E gis est efficax: & hoc esset fortasse tertia insuper
ejus pars. Et quanquam hîc Nardus rursum assu-
matur, necesse est tamẽ nos facere ut possumus:
nam aliud nihil rectè substitui potest, nisi Nar-
dus mõtana fortasse inveniretur, quæ loco Cel-
ticæ, cùm sit ejusdem facultatis secundũ Diosc.
accipi posset: quæ si esset nonnihil debilior, (ut
ait Gal.) nihilominus addi posset dupla, tertia,
aut quarta insuper ejus pars, ut par esset eorum
vis, sicuti fieri solet in Cassia, loco Cinamomi.
F Nec impedit nos, quòd frondes unius, alterius
verò radices sint, nam utrunque potest teri, & de
Celtica quoq; in usu sunt cauliculi (ut Diosc. scri-
bit) unà cum foliis ejusdem naturæ. Fieri etiam
potest, ut pro Malabathro substituatur eadem
ratione Phu: nam ita refert Nardum, ut nõnulli
propterea Nardum sylvestrem vocaverint, cali-
dumq; & siccum sit in secundo gradu, quemad-
modum & Malabathrum, sicuti nos manifestis
argumentis declaravimus in nostris comment.
in Dioscor. ad quas remittimus Lectores. Unum
hoc addamus, Gal.8.de simplic. Medic. voluisse
faculta-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

facultates Phu colligi de iis, quæ dicta essent de Nardo Indica, simili planè facultate prędita, nec in alio differente, nisi quòd Phu sit validius. Unde colligitur, Phu & Nardum Celticã esse ejusdem gradus, & similis naturæ, & pariter pro Malabathro posse accipi. Superioribus annis Veneti & Bononienses loco Malabathri acceperunt Macim, illud reticulum quod involvit nucem Muscatam: quæ tamen substitutio non ita videtur esse approbanda, quia multùm hæc inter sese differunt. Malabathrum enim multas habet partes terrestres, quæ si leviter coquantur, omnem odorem amittunt: Macis verò est oleaginosum & pingue, & bulliendo parum vel nihil de illo absumitur. unde videtur, quòd in substitutione planè non sint ejusdem generis. Omitto aliorum opinionem, qui affirmant, Macim esse calidum & siccum in tertio ordine, idq; ex sua acrimonia conjiciunt: quare uno gradu superabit Malabathrum: cùm insuper Macis habeat nescio quid Nardini, id est, saporem & odorem jucundum, commistum cum aliqua tamen ingrata qualitate, ut in Phu & Nardo Celtica, Indica, & Montana quoq; deprehenditur: unde proximè ad Malabathri naturam accedunt. Ideo illos quoq; non probamus, qui pro Malabathro substituunt Cassiam Græcorum, quam tamen ipsam non ita facilè rejiceremus, si aliter facere non possemus.

OSYRIS, quòd foliis & caule lini faciem repræsentat, officinis LINARIA, Germ. Flachskraut/Harnkraut appellatur, frutex est niger, ramulos ferens tenues, lentos, fractuq; contumaces: & in his folia quaterna, quina, senáve, ceu lini, nigra in initio, dein colore mutato rubescentia. Hujus flores numerosi à medio usq; ad summum visuntur, sylvestris cumini secundi generis modo: verùm in hoc purpurei sunt, in illa sublutei. Passim in campestribus provenit. Floret ęstate tota, & autumno. * Decoctum ejus potum, juvat arquatos. *Dioscor. & Matthiolus.*

NARDUM officinæ NARDIS SPICAM appellant: ejus genera duo: unũ Indicum, alterũ Syriacum vocatur: nõ quòd in Syria proveniat, sed quòd montis, in quo oritur, pars una ad Syrios, pars altera ad Indos flectitur. Nota est. Eligitur Syriaca dicta: cujus hę sunt notæ, ut sit brevi spica, largam gerens comam, colore flava, odorata, aliquantulũ redolens cyperum, amaro sapore, linguam siccante, quæ diu in sua odoris gratia permaneat. Adulteratur stibio cum aqua aut palmeo vino ponderis causa inspirato. Sed ex præcedentibus notis dignoscitur. Madefacta etiam vendi solet: quod vitium ex eo deprehenditur, quòd candida sit spica, squalida, nulloque pulvere obsita. * Excalefacit excessu primo, & desiccat secundo jam completo. Composita est ex astringente sufficienter substantia, & acri calida non multa, & quadam leviter amara. * Urinam movet, alvum potu sistit: vulvæ profluvia, saniemq; apposita supprimit. Nauseæ ex aqua frigida auxiliatur, & stomachi rosionibus, inflationi, jecinori, regio morbo, renum vitiis. Aquæ autem incocta fotu ad insessum, vulvæ inflammationibus medetur: ad glabras oculorum genas valet: siquidem eas ad densiorem pilum reducit. perfusis humore corporibus inspergitur. Miscetur antidotis, & in fictili novo non picato ad ocularia medicamenta reconditur, trita in farinam, aut cum vino in pastillos coacta. Cæterùm longè ab omni Nardo distat nostra Nardus vulgaris, (Spica nardi vocata) cujus etiã generis ea est planta, quam aliqui vulgò appellant Lavanda, alii verò Lavendula: adeò ut hæc fœmina, illa verò mas in eo genere à quàmplurimis vocitentur. Mas folio constat latiore, longiore, crassiore, robustiore, albidioreq; quàm fœmina. Sed utraq; planta fruticosa, & rosmarini modo innumeris referta est foliis: è quorum medio juncei exeunt cauliculi, quadranguli, tenues, dodrantalem longitudinem excedentes: in quorum cacumine flores exeunt spicati, colore purpureo, quamvis in fœmina dilutiores, patentioresq;, odore fragrantes, verùm usq; adeò acuto, ut nares feriat. Colliguntur ambo mense Majo, vel Junio. Conservantur verò per annum. * Excalefaciunt & exiccant ordine secundo completo, vel tertio inchoante, viribus à nardis omnibus non longè recedentibus. Conferunt omnibus cerebri ægritudinibus à frigido provenientibus: convulsis, resolutisq; auxiliantur: ventriculũ roborant, & jecur ab infarctu liberant. quin & obstructos lienes juvant: uterum calefaciunt, & menses, & secundas educunt. Fit è florib. stillatitiũ oleum vitreis organis, quod propriè unguentarii vocant Oleum Spicæ, odoris adeò acerrimi, ut cætera odoramenta superet. *Dioscor. Galenus, & Matthiolus.*

Nardus Indica, tam per se quàm succedanei loco in Theriacã accipitur, quare opus est consideratione hac in parte diligenti, & videndum an Spica Nardi, quæ in officinis habetur, sit vera nec ne: quæ tametsi radix sit, propter similitudinem tamen vocatur Spica, secundùm Gal. lib. I. de Antidotis: observandum quoq;, ne coctione de sua integritate aliquid decesserit, & adulterata ad nos afferatur. Nam olim unguentarii quoque per decoctionem id, quod optimũ erat, extrahebant, reliquum verò rursum planè expers saporis & odoris vendebant, idq; nostro tempore facilè etiam posset cõtingere. Quapropter tutius erit de eo accipere, ubi adhuc aliquid terræ odoratæ adhæret: nam tametsi ad illud coctum quoq; aliquid item terræ addi queat, ea tamen omni odore destituta est. Dubitari etiam potest, an Nardus una eademq; res sit cum Spica, quia à Galeno 9. lib. de compositione Medic. secundùm loca, cap. 4. ubi tractat de medicamentis colicis Andromachi, in unam eandemq; compositionem accipitur Nardus & Spica, tanquam res diversæ. Et in principio 8. libri de compositione Medic. secundùm loca, Unguentum Spicatum & Nardinum, tanquam inter se diversa ponuntur. Sed propter unum vel alterum hunc

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

locum, ab eo, quod tamen multorum aliorum autoritate receptum est, recedere nō debemus. quanquam non improbandum sit, talibus quæstionibus excitari ingenia, & offerri occasionem cogitandi de multis utilibus rebus accuratiùs.

Nardus Celtica jam advehitur ad nos, quanquam à multis nondum cognoscatur. Observandum autem est, tantùm radices & stipites accipiendas abjectis frondibus tãquam inutilibus, ut Diosc. docet. Præstantius quoq; est magis recens, odoratum, multis radicibus cohærens, fractu cõtumax, & plenum. Quod ut diutiùs asservari possit, Diosc. tempore ita præparabatur. Radices & caules contundebantur & cum vino in pastam redigebantur, unde Trochisci facti in fictili recenti benè cooperto servabantur. Hoc tamen non solùm hodie non observatur, sed etiã frondes & radices, quæ magna ex parte sunt fragiles & flaccidæ, unà accipiuntur. Et credibile est ideò in pastillos fuisse redactum, ut vires ipsius, quæ alioqui facilè & celeriter exhalabant, diutiùs integræ servarentur, ideoq; vinum addebãt. At si recentes radices haberi possent, illæq; statim usurparentur, non opus esset priùs Trochiscos formari. His itaq; de causis magna diligentia, quam hucusque non puto esse adhibitam, in hac planta colligenda opus esse videtur.

SCOLOPENDRIUM verum, Asplenum, Ceterach & Hermionitis vocatur: Ger. Miltzkraut. Hisp. *Doradilla*: vulgaris verò Phyllitis & lingua cervina est. Eligitur verum & legitimum, quod foliis est multis, scolopendræ animali similibus, ab radice una prodeuntibus. Nascitur in parietibus, saxisq; siliceis & opacis: nec caulem, nec florem, nec semen habet. Folia polypodii modo dividuntur, subterflavescentia hirsutaque, supernè viridia. Colligitur mense Septembri. Conservatur per annum. * Vim hanc habent folia, in aceto fervefacta, ut per dies quadraginta pota lienẽ absumant: quibus etiam contritis lienem ex vino illini oportet. Strãguriæ & regio morbo prodest, singultum sedat, calculos in vesica comminuit. Conceptum adimere creditur, per sese, aut cum muli liene appensa. Tradunt noctu, silente Luna, hujus rei gratia effodiendam. *Dioscor.*

SYMPHYTI duo sunt genera: primum petræum, alterum consolida major. Ger. Walwurtz. Gall. *de la Consyre* nuncupatur. Petrçum nascitur in petris, ramis tenuibus, parvis, origano similibus: capitulis & foliis thymi: lignosum totum, odoratum, gustu dulce, salivam ciẽs: longa radice, subrufa, digitali crassitudine. * Decoctum in aqua mulsa & potũ, pulmonis vitia purgat: sanguinem rejicientibus, & renũ malis ex aqua datur: ad dysenteriam, rubraq; fœminarum profluvia in vino decoctum: ad convulsa verò & rupta, ex aceto mulso bibitur. Quin & commanducatum sitim sedat, faucibus asperis subvenit, vulnera recentia, enterocelasq; conglutinat & illitu cohibet. Carnes autem cum symphyto decoctæ coalescunt. Alterum, quod Consolida major vocatur, caulem emittit bicubitalem, aut majorem, crassum, levem, angulosum, ut sonchi, inanem: circa quem brevi intervacante spacio, folia exeunt angusta, buglosso proxima, oblonga, hirsuta: caule secundùm angulos quosdam striato: foliis tenuibus, ex alarum sinu prodeuntibus: in quibus flores lutei, & circa caulem velut verbasci semina emicant. Tam caulis, quàm folia aspera lanugine horrent, tactuque pruritum concitant. Radices demittuntur foris nigræ, intùs candidæ, viscosæ, quarum est usus. Tritæ & potæ cruentis excreationibus, ruptisq; proficiunt: recentia vulnera illitæ conglutinant. carnes quoq; si concoquantur, cogunt additæ. Inflammationibus, præsertim sedis, cum senecionis foliis, utiliter illinuntur. Colliguntur ambo mense Augusto & Septembri. Conservantur per annum. *Dioscor.*

TUSSILAGO Hetruscis, vulgò dicitur Farfara, & Farfarella, Ger. Hufflattich. Gal. *Pas d'asne.* Hispan. *Unna de asno, farfaro.* Ei folia sunt majuscula, quàm hederę, sex aut septem à radice, subalbida à terra, supernè virentia, in plures angulos exeuntia. Caulis palmum altus, flos luteus, Vere prodit, quo unà cum caule confestim exuitur: inde nonnulli his vacare existimarunt. Radix tenuis est, & supervacua. Nascitur in amœnis & riguis. * Folia ex melle trita igni sacro, & omnibus inflammationibus illitu medentur. Arida suffitu, ita ut fumus per infundibulum hianti ore rapiatur, hos sanant, qui sicca tussi, atque orthopnœa infestantur: pectoris vomicas rumpunt. Eundem effectum præbet suffita radix. decocta in hydromelite, & pota, emortuos partus ejicit. *Dioscorides.*

De foliis seu herbis calidis in secundo.

ANETHUM (German. Dillkraut. Gall. *Anet.* Hisp. *Aneldo.* Ital. *Anetho.*) hortis omnibus frequentissimum, omni ex parte fœniculum æmulatur, excepto gustu. * Calidum est in secundo, & siccum in primo. Digerit, dolorem sedat, somnum conciliat, & crudos & incoctos humores concoquit. Aridi anethi, comæ, seminisq; decoctum, potu lac evocat: inflationes & tormina sedat: alvum vomitionesque sistit: urinas ciet: singultus lenit: oculorum aciem hebetat, genituram restinguit, assiduè potum. Decoctum ejus fœminis vulvæ malo opportunis, ad desessiones utile. Condilomata illitus seminis cremati cinis tollit. Colligitur mense Majo. Conservatur verò per annum. *Galen. & Dioscor.*

ANGELICA (Ger. Angelick. Gall. *Angelic.*) cubitalem excedit altitudinem, caule geniculato, inani, multis alarum cavis referto: folia profert oblõga, per ambitum serrata, in nigrum virescentia: flores albos, in umbellam cohærentes: è quibus semen prodit tenue, lentium modo cõpressum. Radix ei subest crassa raphani modo, quæ in plures divaricatur ramos, gustu acris, & suaviter odorata. * Excalefacit, pariterque desiccat ordine secundo completo, aut tertio incipiente. Proinde aperit, attenuat, & discutit. Ve-

nenis

nenis mirificè adversatur: quare pestilentiam ar-
cet hausta, aut frequenter commansa. Ipsa per se
sumpta, pituitosos lentosque humores digerit.
Idem præstat & radicis decoctum, quod etiam
celerius ex frigore tussientibus auxiliatur: expe-
ctorat enim efficaciter crassam lentamq; pitui-
tam. Sanantur eodem ex aqua aut vino interna
viscerum ulcera, côcretusq; sanguis dissolvitur,
& roboratur ventriculus. Radix in pulverem tri-
ta animi deliquiis, & cæteris cordis affectibus
opem unicè præstat. Valet ad rabiosorum & ve-
nenosorum morsus, exteriùs cum ruta imposi-
ta, & intrò in corpus assumpta. Hinc fit, ut recẽ-
tiores quidam magna opinione hanc suis inse-
rant antidotis. *Matthiolus.*

Apium vulgare à Dioscoride Eleoselinum
dicitur, Gerin. Eppich. Gall. *Persil.* Ital. *Petrosemo-
lo.* Hisp. *Perexil*, petroselino grandius. In humi-
dis nascitur locis. Mense Junio & Julio tum flo-
res, tum semina profert. * Calidum est in secun-
do. Urinas & menses ciet. Flatus quoque discu-
tit, & magis semen, quàm herba ipsa. *Galenus &
Dioscorides.*

Artemisia (Ger. Beifuß/Bucken. Gall. *Ar-
moise.* Hisp. *Artemisa.*) magna ex parte in mari-
timis, item in locis incultis asperisq; nascitur, ab-
sinthii modo fruticosa, majoribus & pinguiori-
bus foliis, ramisque. Hujus quidem genera duo:
unum lætius, habitiusque, foliis, virgisq; latiori-
bus: alterum tenuius, flore parvo, tenui, candi-
do, graveolente. Æstate floret. Sunt, qui in me-
diterraneis unicaulis nomine appellent tenuem
herbulam, simplici caule & minuto, floribus sca-
tente tenuibus, flavo colore. hæc jucundiorem,
quàm præcedens efflat odorẽ. Colliguntur am-
bo cœlo sereno, in meridie, vel ante, mense Ju-
nii. Conservantur per annum in saccis lineis.
* Utraq; excalefacit, extenuat, fervefactæ con-
venienter in muliebres desessus adjiciuntur, ad
detrahendos menses, partus, secundasque: item
ad præclusiones vulvæ & ejusdem inflammatio-
nes: calculos comminuunt, remoratam urinam
cient, menses pellunt pube illitæ. Succus vulvæ
inditus ex myrrha, eadem quæ insessio trahit.
Coma tribus drachmis eorundem educendorũ
gratia bibitur. *Dioscor.*

Cestron Psychotrophon (Ger. Betonien.
Gall. *Betoine, ou Vetoine*) vocitatur, quoniam fri-
gidis locis inveniatur: Latini Betonicam ap-
pellant. Herba est caulem ferens tenuem cubiti
altitudine, aut majorem, quadratum: folia quer-
cus, mollia, lõga, in ambitu divisa, odorata, pro-
pe radicem majora: in summis caulibus semen
veluti saturejæ, spicatum est. Decerpta hujus fo-
lia siccantur plurimos ad usus. Radicibus nititur,
ut veratri, tenuibus, quæ ex hydromelite in po-
tu pituitosam vomitionem evocant. Folia dari
debent ruptis, convulsis, mulieribus vulvæ ma-
lo opportunis, & ad laxandos uteri strangulatus,
denarii pondere cum hydromelite: tres in vini
sextario drachmæ côtra serpentum morsus ebi-
buntur. Herba magna utilitate illatis à serpente
A vulneribus illinitur. adversus etiã venena drach-
ma ex vino pota convenit: præsumpta ea, si ve-
nenum hauriatur, nihil nocebit. Urinam ciet,
alvũ subducit. Medetur comitialibus & insanis,
pota ex aqua: & jecinoris lienisq; vitiis drach-
mæ pondere in aceto mulso. concoctionem ad-
juvat, si quis cum fabæ magnitudine secundùm
cœnam cũ melle cocto devoraverit: modo con-
simili acida ructantibus propinatur. stomachicis
eam manducare, & succum devorare proderit, si
B postea dilutum vinum sorbeatur. Datur sangui-
nem excreantibus, tribus obolis cum diluti vini
cyatho: ischiadicis, renum & vesicæ doloribus,
ex aqua: aquæ inter cutẽ binis drachmis ex hy-
dromelite, si febricitant: sin aliter, ex mulso. re-
gio morbo laborantes recreat: menses pellit,
drachmæ pondere cum vino pota. alvum pur-
gant drachmę quatuor potę in hydromelitis de-
cem cyathis. facit cum melle ad tabem, & puru-
lentam excreationẽ. Pariendi celeritatẽ affert,
C uteriq; cruciatus à frigiditate côceptos mulcet,
si ex aqua calida, aut mulso duarum drachmarũ
pondere propinetur. Nascitur in pratis & mõti-
bus mundis, & opacis, circa frutices. Colligitur
mense Junii. siccatur in umbra. Conservatur per
annum. *Dioscorides.*

Ajuga (quam Græci Chamæpityn,
vulgus herbariorum Ivam Aethriticam,
Ger. Feldcypressen. Hisp. *Pinillo.* Ital. *Iva* appellãt)
herba in terra repẽs, subcurva: foliis sempervivi
D minoris multò tenuioribus, hirsutis & pinguiori-
bus, circum ramos frequentibus, odore pinus:
flore tenui, luteo, vel candido: radicibus cicho-
rii. *Expurgat, abstergitq; viscera plus quàm ●a-
lefacit. Folia septem diebus in vino pota regio
morbo medentur: & quadraginta diebus ex hy-
dromelite ischiadicos sanant. Dantur peculiari-
ter urinæ difficultatibus, jecinoris & renum vi-
tiis: torminosis prosunt. Ea apud Heracleã Pon-
ticam, perinde atque antidoto, contra aconitum
E utuntur, bibentes decoctum. Ad antedicta illi-
nitur, cum polenta jure decocti subacta. Trita in
farinam, & cum fico in pilulis sumpta, alvum
emollit: excepta melle cum ęris squama & resina
dejicit. apposita ex melle, vulvæ vitia extrahit:
mammarum duritias discutit: vulnera glutinat:
ulcera quæ serpunt, cum melle illita, cohibet.
Alterum est genus ajugæ cubitalibus ramis, in
anchoræ speciem incurvatis, prætenuibus: coma
supradictæ, flore candido, semine nigro. hæc
F etiam pinũ redolet. Tertia mas nominatur, par-
vula foliis exilibus, albis, scabris, caule aspero,
candido: luteis flosculis, semine juxta alas. resi-
pit & hæc pinum. Hæ duæ vim superioris obti-
nent, sed non usque adeò efficacem. Collígun-
tur omnia tria genera mense Junii. Conservan-
turq; per annum *Dioscorides.*

Chamæpitys vulgò Iva notiss. est: nec sollicitè
ex Creta est quærenda. Nam Galenus quoque
affirmat, eam quæ prope Romam crescat, Creti-
ca esse odoratiorem, & Theriacam pro Cæsare
paraturi eam accipiebant: neque dubium est in

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

aliis apud nos locis æquè præstantem atq; Romanam reperiri posse : modò non sit de crebris & continuis pluviis nimis madefacta. Neq. diu est quòd ego in Apulia eandem perfectissimi odoris & saporis collegerim : unde ejus maxima copia haberi potest. in usu est planta universa, quando floruerit, abjectis radicibus & stipitibus durioribus.

HYPERICUM (Germ. Sant Johañs kraut. Gall. *Mille pertuis.*) alii androsæmon, alii corion, alii chamæpityn appellant, quoniam semẽ odore resinam imitatur: surculaceo frutice, dodrantali, rubescente : folio rutæ, flore luteo leucojo simili, qui digitis attritus sanguineum succum remittit. qua ex causa androsæmon cognominatur : subhirsuta siliqua, & in rotundo oblonga, hordei magnitudine: semine intùs nigro resinosi odoris.* Urinam cit, menstrua pellit appositum : tertianis, quartanisq; cum vino potum liberat. Semen quadraginta diebus haustũ ischiadicis medetur. Folia cum semine illita, ambusta sanant. Nascitur in locis cultis & asperis. Colligitur mense Junii : conservatur autem per annum. *Dioscorides.*

De Hyperico, quod vulgò vocant Perforatam, secundum Galeni sentẽtiam cap. 15. lib. 1. de Antidot. accipiẽdum est semen unà cum virgultis, foliis & floribus. quod idem dicit 8. de simplicibus Medicamentis. Hæc herba ab omnibus cognoscitur, & passim obvia est, & electio tantùm consistit in ætate, de qua diximus antea.

HEDERA (Germ. Ephew. Gall. *Liarre.* Hisp. *Yerda.*) differentias multas in specie sortitur, summas autem genere tres. Nam quædã candida est, altera nigra, tertia helix. Candida fructũ fert candidũ, nigra nigrũ, aut croci æmulũ, quam vulgus Dionysiam vocat. Helix fructum non gignit, sed tenues habet viticulas, & [illegible] parva, angulosa, & rubra. Nigra hedera in Italia, Germania, Belgio, Gallia, circa parietes, & arbores frequens est. Cãdida in Græcia reperitur. Minor passim in sylvis & opacis locis gignitur. Hãc serpentibus gratissimã, & sub hac hybernis mensibus eos latitare Matthiolus scribit. Flores hedera sub Autumnum producit: baccæ post hyemis solstitium perficiũtur. * Hedera omnis acris est, & astringens: nervos tentat. Flos trium digitorum carptu, facit ad dysenrericos, in vino bis die potus: ambustis cũ cerato tritus illinitur. Recentia folia ex aceto cocta, aut cruda cum pane detrita, lienes sanant. Foliorum & corymborum succus, cum irino unguento, melle aut nitro narib. infunditur: & contra veteres capitis dolores, caput eo cũ aceto & rosaceo perfundi utile est: purulentis auribus, aut dolentibus, cũ oleo medetur. Nigræ hederę succus, aut epoti corymbi, corpus infirmant, mentemque turbant largiùs sumti. Acini quinq; triti, calfactiq; in punici mali cortice cum rosaceo, si instillentur à contraria aure, dolorem dentium mitigant. Denigrant capillum illiti corymbi. Folia in vino decocta illinuntur omnium ulcerũ generi, etiamsi cacoëthe sint: vitia cutis in facie, & ambusta sanant, ut antea diximus, decocta. Movent menses triti, & subditi corymbi: iidem poti, post purgationes fœminarũ, drachmæ pondere, concipiendi spem adimunt. Pediculus foliorum melle irrigatus, ac vulvæ inditus, menstrua & partus extrahit. Instillatus succus putrida tædia narium, graveolentiamq; emendat, & sanitati restituit. Lachryma hederæ psilothrum est: illitu pediculos enecat. Succus radicum in aceto potus, contra phalangia prodest. *Dioscorides.*

LUPULUS seu lupus salictarius (Ger. Hopffen. Gall. *du Haublon.*) caulibus aculeatis, longissimisque, in vepribus & salictis reptat, foliis vitis albæ, hispidis & nigrioribus, flore cinereo ac multis exilib. folliculis squamatim compactili; caulis ejus spinis hæret, cacuminibus tani & corrudæ modo in torulos turbinatis. Flores habet foliaceos, candicãtes, qui ferè alliũ, vinumq; suboleant Herba, pręsertim germen ejus æqualis temperamenti est, ad frigiditatem declinantis; flos verò calidus in secundo, &c. * Educit bilem flavam, & mundificat sanguinem ab ea, & clarificat ipsum, & sedat ipsius inflammationẽ, & affert ei juvamentum magnum infusio ejus in aqua casei. Et syrupus ejus removet icteritiã: confert febribus biliosis & sanguineis. Dosis infusionis in sero lactis est circiter ℔ j. Nascitur inter vepres circa agrorũ margines. Flores Augusto ac Septembri colliguntur, & ad cervisiæ usum reponuntur. Herba verò Martio & Aprili colligitur. *Mesue.*

MELISSOPHYLLON, Latinis Apiastrum & Citrago, Hetruscis Cedronella & Melissa dicitur, vulgaris est notitiæ. Cauliculi & folia ballotæ similia sunt, sed majora, tenuioraq;, nec ita hirsuta: citreum malum olent.* Folia cum vino pota, aut illita, prosunt contra ictus phalangiorum, scorpionumq; : item adversus canis morsum. Decocto eorundem gratia foveri prodest; desessionibus fœminarũ ad ciundos menses cõvenit: dentes eodem in dolore colluũtur, dysentericis infunditur. Fungorum strangulationibus folia, addito nitro, potu auxiliantur: torminibus, & orthopnoicis delinctu. Illitu cum sale strumas discutiunt, ulcera purgant : articularios dolores illitu sedant. Cæterùm melissophylli proprium est, animum hilarem reddere, humenti ac frigido ventriculo auxiliari, concoctionem adjuvare, cerebri obstructiones reserare, deficientem animum revocare, cordis imbecillitatẽ roborare, eamq; præsertim, qua somnus frequẽtiùs nocte intercipi solet: quin & ejus pulsum reprimere, animi solicitudines fugare, ac solicitas imaginationes tollere, quæ tum ab atra bile, tum ab exusta pituita gignuntur. Excalefacit siccatque ordine secundo. Cor exhilarat, vitales facultates roborat, odoris fragrantia, saporis austeritate, partiumq; tenuitate. Colligitur mense Aprili, vel Majo, vel Junio. Siccatur primò in Sole, deinde in umbra. Conservatur per annum. *Dioscorides, Avicenna & Serapio.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

A Marrubium ſeu Praſſium (Ger. Andorn.) frutex eſt radice ramoſus, candicans, ſubhirſutus, quadrangularibus ramis: folium pollicem æquat, ſubrotundum, hiſpidum, rugoſum, guſtu amaro: ſemen in caulibus, & ex intervallis, flores verticillato ambitu, aſperi. * Hujus folia ſicca cum ſemine decocta in aqua, aut viridiũ ſuccus datur cum melle ſuſpirioſis, tuſſientibus, & ad tabitudinem redactis. Craſſam è pectore pituitam cum ſicca iri ejicit. Mulieribus à partu nõ purgatis datur, ut menſtrua & ſecundas extrahat. B item in difficili partu, & his qui venena hauſerunt, aut à ſerpentibus demorſi ſunt. Veſicam, renesq; lædit. Folia cum melle illinuntur ſordidis ulceribus purgandis: pterygia nomasq; ſiſtunt, laterum dolores mitigant. Succus foliis cõtuſis expreſſus, & Sole coctus, ad eadem pollet: cum vino & melle illitus oculorum claritatem adjuvat: naribus regium morbum expurgat. aurium doloribus convenienter inſtillatur per ſe, aut cum roſaceo. Naſcitur prope ędificia, C ruinas, & rudera. Colligitur menſe Junii. Servatur per annum. *Dioſcor.*

Marrubium apud Andromachum viride accipitur, quod ob quam cauſam factũ fuerit, equidem nõ habeo dicere, cùm Galenus non meminerit viridis, & Dioſcorides velit eas frondes eſſe ſiccas accipiendas unà cum ſemine, aut ſuccum è viridi collectum. Fortaſſis exiſtimandum eſt, Andromachũ viridis nomine recens, id eſt, non obſoletum, ſed ſtatim exiccatũ voluiſſe intelligere: D quanquam hoc non adeò multum referat. Damocrates accipit verticillos, in quibus ſemen continetur. Sed ego quaſi ſecundũ regulam univerſalem acciperem de omnibus plantis fruticoſis totam herbam, quando ſemine eſt referta, abjectis radicibus, & magis lignoſis partibus, & cùm ſemẽ protulerit, forſitan frondes paucæ aderunt, ſed majore ex parte tantùm vertillici in circuitu caulis, ideoq; Damocrates voluit, illos tantùm ſumendos eſſe, exiſtimans caulem utpo- E te lignoſum eſſe nullius uſus, quanquam ideò frondes non improbet.

Myrrhis (Ger. Wilder korbel.) ſimillima eſt cicutę, caule, foliisq;: radix ei oblonga, mollis, rotunda, odorata, cibo non inſuavis. Naſcitur paſſim in hortis, & pratis nonnullis. Majo menſe hujus flores candicant. * Quæ pota in vino Phalangiorum morſibus auxiliatur: cit menſtrua, & partus ſecundos, purgatq; à puerperio fœminas: ſubvenit & phthiſicis cocta in ſorbitione. Ajunt F quoq;, eandem bis die térve potam ex vino, in peſtilentia ſalutarem eſſe, & ne morbi contagia ſentiantur, obſtare. *Dioſcorides.*

Ocymum (Ger. Baſilienkraut. Gall. *Baſilio.* Ital. *Baſilico.* Hiſp. *Albahacha.*) vulgò cognitum. * Id copioſiore cibo oculorum aciem hebetat, alvum mollit, ſpiritum movet, urinam pellit, lac evocat: ægrè tamen conficitur. illitum cum polline polentæ, aceto & roſaceo, pulmonũ inflammationibus auxilio eſt. Draconis marini, & ſcorpionis ictibus per ſe prodeſt: & cum vino Chio, oculorum doloribus. Succus viſus caliginẽ abſtergit: deſtillationes exiccat. Semen potum convenit atram bilem gignentibus, difficili urinæ, inflatisq; naribus hauſtum, ſubinde movet ſternutamenta. quod idem herba efficit. Sed oculos premi neceſſum eſt, cùm ſternutamẽtum urget. Sunt, qui in cibis abdicandum cenſeant: quandoquidem manducatum, & in Sole poſitũ vermiculos creat. Aphri autem adjiciunt, ſi feriantur à ſcorpione, qui ocymum ederint, nullo conflictari dolore. *Dioſcorides.*

Pimpinellae (Ger. Bibinellen. Gall. *Pimpinelle* appellant) duo habentur genera. Major radice nititur longa: foliis circumquaque ſolo procumbentibus, diſſectis, per ambitumq; ſerratis: caule quadrangulari: floribus in umbellam cohærentibus, tenuibus, albicantibusq;. Minor caule exit rubenti: foliis minoribus, minùs diſſectis, minutiusq; ſerratis. Utraque tamen hircum redolet. Opacis locis minus, in pratis autẽ majus affatim citra cultum erumpit. Æſtate in autumnum uſq; floret. Radix, in qua virtus tota cõſiſtit, excalefacit, ſiccatq; ordine ſecundo completo, aut ſanè tertio incipiente. * Præſtat hæc ad renum & veſicę morbos, quorũ calculus eſt cauſa. Ob id enim renes à calculis expedit, & urinam remoratam pellit. Prodeſt expreſſus è radicibus ſuccus ex vino hauſtus, deleteriis medicamẽtis, & venenoſorum animaliũ morſibus. Qua ratione non deſunt, qui ad peſtilentiam, radicẽ hanc miris laudibus efferãt. Eſt & alia Pimpinella, quæ ab Italis *Solbalſella* nominatur, nullis nõ cognita, utpote quę acetariis frequentiſſimè inſeratur. Verùm hæc ab antedictis lõgè diſtat viribus, etſi foliorum facie ſatis inter ſe conveniant. Siquidem ultima hæc guſtata non leviter adſtringens percipitur, & lentoris copiam præbet. Unde facilè cor[illegible]ur, eam eſſe adſtrictoriæ facultatis. Hinc itaq; fit, ut muliebre profluvium efficaciſſimè ſiſtat: dyſenteriam, & cæteros alvi fluxus cohibeat: quin & bilioſas vomitiones reprimat. Herba ipſa vulnera & ulcera ſanat: miſceturque unguentis, quæ tum ad capitis vulnera, tum ad carcinomata parantur. contagioſis, peſtilentibusq; febribus maximè commendatur. Sunt, qui eam Elatinen eſſe putant. *Matthiolus.*

Peucedanum (Ger. Haarſtrang/oder Schwefelwurtz/oder Sawfenchel. Gall. *Peucedane.*) caulẽ emittit tenuem, gracilentum, fœniculo ſimilem: comam habet ſtatim ab terra copioſam, ſpiſſamque: flore luteo: radice nigra, craſſa, gravi odore, ſuccoſa. Tenera radix cultello conciditur, profluensq; è plaga ſuccus umbrę mandatur: in Sole ſiquidẽ confeſtim evaneſcit. Colligitur capite prius & naribus roſaceo perfuſis, ne capitis dolor premat, & vertigo ſentiatur. Aſſatione radix inutilis fit. Tam lac, quàm ſuccus radice & caulibus extrahi ſolet, ſicuti è mandragora: verùm inefficacior ſucco lachryma habetur, & velociùs expirat. Interdum etiam concreta invenitur lachryma, thuris ſimilitudine, caulibus radicibusque adhærens. Præfertur ſuccus è Sardinia, &

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Samothrace colore rufo, odore gravi, fervens guſtu.* Ex oleo & roſaceo illitum Peucedanum prodeſt lethargicis, phreniticis, vertiginoſis, comitialibus & longis capitis doloribus, reſolutis, iſchiadicis, convulſis: omnibus in univerſum vitiis nervorum, ex oleo & aceto illitum, prodeſt. Ejus olfactu reſpirant vulvæ ſtrangulatus, & veternoſi revocantur. Incenſum ſerpentes abigit. Aurium doloribus convenienter ex roſaceo inſtillatur: cavernis dentium inditum, mitigat dolorem, contra tuſſim efficaciſſimè ex ovo aſſumitur: ſuſpiriis, torminibus, & inflationibus ſubvenit. Ventrem leniter emollit, lienem abſumit, difficiles partus mirè adjuvat. Facit ad veſicæ cruciatus, & renum diſtentiones potum: vulvam aperit. Radix ad eadem utilis eſt, ſed inefficacior: ejus decoctum bibitur. Farina ejus ſordida ulcera purgat, & vetera cicatrice obducit: ſquamas oſſium extrahit. In cerata & calefaciẽtia malagmata additur. Radix eligi debet recens, quæ cariem non ſenſerit, firma, odoris plena. Succus ad potiones amaris amygdalis, aut ruta, aut pane calido, aut anetho reſolvitur. Gignitur in montibus opacis. Colligitur menſe Septembri. *Dioſcorides.*

ROSMARINUM (Ger. Roſmarin. Gall. *Roſmarin.* Hiſp. *Romero mata.* Ital. *Roſmarino.*) quo coronarii utuntur, ramos mittit tenues, & circa eos folia minuta, dẽſa, longa, exilia, ſubter incana, ſupernè virentia, graviter odorata. *Excalfactoria vi præditũ eſt. Regium morbũ ſanat, ſi decoctum in aqua ante exercitationes bibatur: & ubi laborans exercitationi ſe crediderit, in balnea deſcendat, & merum potet. Acopis, gleucinoq; unguento admiſceri ſolet. Flores fert bis in anno, Vere ſcilicet & autumno. Colligitur à mẽſe Majo uſq; in autumnum. Conſervatur per annum. *Dioſcorides.*

SALVIA, ſive elelisphacõ (Ger. Salbey. Gall. *Saulge.*) frutex eſt ramoſus, longus, virgas habẽs quadrangulas, & canas: folia mala cotonei effigie, ſed longiora, aſperiora, craſſiora, & quę ſenſim attritarum quaſi veſtium ſcabritiem referãt, hirſuta, ſubalbida, perquàm jucundo odore, ſed gravi: ſemen ſummis in caulib⁹ ſylveſtri hormino ſimile gerit. *Menſes cit & urinas decoctum foliorum, ramorumq; potũ, & partus extrahit, & paſtinacæ marinæ ictibus auxiliatur. Capillos denigrat, vulnerum ſanguinem cohibet, tetra ulcera purgat. Teſtium pruritus ſedãt rami foliaq;, ſi eorum decocto cum vino foveantur. Naſcitur in locis aſperis, incultis montibus, & ubique in hortis. Colligitur menſe Junii & Julii, cùm profert flores. Conſervatur per annum. *Dioſcor.*

SCABIOSA conſtat foliis laciniatis, ſubhirſutis: caulibus tenuibus, cubitali altitudine, atq; etiam majore: in quorum cacumine flores emicant in cæruleo albicãtes. * Pollet adverſus ſcabiem decoctum potatum. Prodeſt omnibus pectoris vitiis & reſpirationi inſervientibus organis: ſiquidem eorum inflammationes purulentas disjicit, & omnia pectoris excremẽta expurgat. Anthracibus, ſive carbunculis peſtiferis utiliter illinitur: adeò ut illita hos lethales abſceſſus trium horarum ſpacio prorſus abolere exiſtimetur. Naſcitur in campeſtribus & pratis. Colligitur mẽſe Junii. Servatur per annum. *Matthiolus.*

SCORDIUM (Ger. Lachenknoblauch/Waſſerbathenig. Gall. *Scordeon.* Ital. & Hiſp. *Scordio.*) planta chamædry ſimilis, hodie cognita. Hujus in medicina uſus eſſe debet, non allii ſylveſtris.* Herba vim excalfactoriam habet: urinam cit. Cocta recens, aridáve cum vino, adverſus venenatos ſerpentum morſus bibitur: ad ſtomachi quoq; roſiones, dyſenteriam, & urinę difficultatem, binis drachmis cum hydromelite: craſſamẽ purulentum pectore expellit. Facit aridę farina ad veterem tuſſim, rupta, convulſa, ſi cum naſturtio, melle, & reſina miſceatur in eclegmate. Inflammata modicè præcordia, cerato excepta, recreat cum aceto acri, aut aqua, podagris convenienter illinitur: menſes impoſita movet, vulnera cõglutinat, vetera ulcera purgat, & ex melle ad cicatricem perducit. Siccas excreſcentias in carne cohibet. Succus ad eadem vitia bibitur. Inter prima efficax Ponticum natione, Creticumq;. Naſcitur in montibus & paluſtribus. Conſervatur per annum. *Dioſcor.*

Scordium ſi ex Creta & Ponto haberi poſſet, eſſet valde bonum, attamen in aliis regionibus quoq; illo non multò deterius creſcit, modò eligatur id, quod in montibus, nõ paluſtribus locis provenit, & in regionibus ſiccioribus, quemadmodum eſt Apulia. Colligatur autẽ, quando floribus eſt refertum, & jam incipit ſemen producere, eſtq; univerſa planta in uſu præter radices, & ligneam partem quandam illis proximam: & quò magis allium redolet, eò melius eſt.

STŒCHAS (Ger. Stechaskraut. Gall. *Stechas.* Ital. *Stecha.* Hiſp. *Cantueſſa.*) juxta Galliam in inſulis ejuſdem nominis è regione Maſſilię, gignitur & in Arabia. Herba tenuibus ſurculis, coma thymi, lõgiore folio, ſubamara guſtu, & aliquantum acris. * Cujus decoctum, hyſſopi modo, ad pectoris vitia efficax eſt. Antidotis utiliter miſcetur. Viſcera omnia, & univerſum animantis habitum extenuat, confirmat, & ab obſtructionib. & infarctu liberat. Decoctionis ejus potio eſt ab ℥ v. uſq; ad ℥ vij. & pulveris ejus à ʒ iij. uſq; ad v. Præfertur Arabica. Conſervatur per annum, vel annos duos. *Dioſcor. & Meſue.*

Stœchas præferebatur aliis, quæ proveniebat in inſulis Stœchadibus dictis Galliæ, unde etiam nomen accepit: ſimiliter & Cretica commendabatur. quanquam hanc magis quàm illam Gal. 1. de Antid. lib. probaverit. Nunc præſtantiſſima habetur Arabica, unde etiam conſueverunt Medici noſtro tempore in ſuis compoſitionib. eam vocare ſemper Stœchadem Arabicam. Quare ſi hæc ex Arabia recẽs, odorata, ſubamareſcens & acris quoad guſtũ haberi poterit, potiùs hanc, quàm aliam, uſurpare debemus. At ſi ejuſmodi ad manus non ſit, ſaltem aliam paribus conditionibus accipiamus. Utimur autẽ ſpicis ipſius,

quando

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

quãdo inter flores & ſemina matureſcũt: itemq; frondib. & ramuſculis tenuiorib. quemadmodum fieri ſolet in aliis omnib. fruticoſis plantis. Eſt autem ubiq; cognita & paſſim reperitur.

PARTHENIUM (*Krotter dil*. Ital. *Bruſaculo*. Hiſp. *Magaza*.) folio eſt coriandri, amaro ſapore, odore gravi: floribus per ambitum albis, intùs melinis. Hetruſci matricariam vocant. Siccatum cum aceto mulſo, aut ſale potum, non ſecus atq; epithymum, & bilem, & pituitã detrahit: ſuſpirioſis prodeſt, & melancholicis. Herba ſine flore à calculoſis & anhelatoribus magna utilitate bibitur. Valet decoctum ad inſidendum in duritia vulvarum, & inflammationibus. Illinitur ſacro igni, & collectionib. cum flore. Nec deſunt, qui velint marem Parthenium appellare Athanaſiam, quam & Tanacetum vocant ſeplaſiarii. * Utuntur tanaceto recentiores ad ventriculi & alvi flatus diſcutiendos, item ad lumbricos ex ventre pellendos. Utuntur & ad frangendos renum calculos, & ad ciendam urinam. Sed id viris magis, quàm mulieribus commendant: contrà verò Matricariam dictam fœminis tantùm exhibẽdam præcipiunt. Naſcuntur ambo in omnibus ferè hortis: neq; modò in iis ſata, ſed in aliis quoq; locis ſponte proveniunt. Colliguntur Junio. Conſervantur per annum. *Dioſc.*

De herbis ſeu foliis calidis in gradu tertio.

ABROTANUM (Ger. *Stabwurtz*. Ital. *Abrotano*. Gall. *Aurons ou garderobbe*. Hiſp. *Abrotono, hierua lombriguerra*) duorum eſt generum. Fœmina quadam arboris ſpecie fruticans, candicat, circum ramulos foliis, ſeriphi modo, minutim inciſis: floribus referta eſt, comantibus in ſummo, fulgore auri, corymbis. quod per æſtatem prodiit, ſuaviter olet, cum gravitate quadam, & amaro guſtu. Alterũ mas vocatus, ſarmentoſum gracilibus ramulis, uti abſinthium. * Utriuſque ſemen crudum tritum, & fervefactum ex aqua, in potu auxiliatur orthopnoicis, convulſis, ruptis coxendicibus, urinæ anguſtiis, menſib. ſuppreſſis, aut remorantibus. In vino potum exitialium venenorum antidotum eſt: horroribus ex oleo illinitur. Serpentes & ſubſtratu, & nidore fugat: cõtra ictus eorum cum vino potum prodeſt, privatim efficax contra ſcorpionum & phalangiorum venena. Oculorum inflammationibus cõmodè illinitur cum cotoneo cocto, aut pane tritũ cum farina hordeacea, decoctũq; tubercula diſcutit. Irini cõpoſitionib. admiſcetur. Naſcũtur ambo in hortis & campeſtribus. Colliguntur Junio. Conſervantur per annum. *Dioſc.*

ASARUM, quod & ipſum aliqui ſylveſtre nardum (Germ. *Haſelwurtz*. Gal. *Cabaret*) appellant, hederæ foliis, minorib. multò rotundioribusq;: floribus cytino hyoſcyami ſimilibus, purpureis, inter folia proximè radicem emicantibus, odoratis: in quib. ſemen acinoſum. Cauliculos habet anguloſos, aſperos & molles: radices numeroſas, geniculatas, tenues, obliquas, gramini non diſſimiles, longè tamẽ graciliores, odoratas, excalfacientes, & quæ linguã vehementer mordẽt. * Excalfactoriam vim habet: urinam cit: hydropicis, & vetuſto coxendicum dolori prodeſt. Radices ſenis drachmis ex aqua mulſa potæ, mẽſes trahũt, & veratri albi modo purgant. In unguẽta additur. Umbroſis montib. provenit, ſed plurimũ in Ponto, Phrygia, Illyrico, & Italiæ Juſtinienſi agro. Perpetuò viret herba, nova tamen unà cũ floſculis folia Vere promit. Cõſervatur p annũ. Doſis ejus infuſionis eſt ab aur. ij. uſq; ad aur. iiij. & pulveris ejus à ʒ j uſq; ad aur. ij. *Dioſc. & Meſue.* Aſarum notũ eſt: de quo radices ſolũ accipiantur, abjectis frondibus: quod multi cùm non obſervẽt, plurimùm errant: nam Gal. quoq; vult frondes eſſe nullius momẽti. Sint autẽ radices firmæ, odoratæ, acutiſſimæ quo ad guſtum, & non obſoletæ: reperiuntur autẽ quovis loco.

VITEX, ſive ſalix Amerina, quã vulgus Herbariorum Agnum caſtum appellat, frutex eſt in arborem aſſurgens: ramos gerit longos, fractu pervicaces: folia olivæ, ſed molliora. Duo genera ejus: una harum album florem mittit cũ purpureo: altera tantùm purpureũ, & ſemen, ut piper. * Excalfactorias vires habet, & aſtrictorias. Semen ejus potum, venenatis ictibus, aquæ quæ cutem ſubiit, lienoſiſque auxiliatur: lac evocat: menſes ciet, drachmæ pondere in vino potum: genituram exolvit: caput tentat, & ſoporem affert. Decoctum herbæ & ſeminis in deſeſſione, mulieribus vulvæ malo opportunis opitulatur: item inflammationibus. Purgationes movet ſemen cum pulegio potũ, etiam ſuffitu, vel appoſitu: capitis dolorem diſſolvit illitum: inſtillatur cum aceto & oleo capiti in lethargo, & phrenitide. Folia ſuffitu aut ſubſtratu fugant venenata: illita quoq; ſerpentiũ morſibus auxiliantur: teſtium duritias, cum butyro & foliis vitiũ emolliunt. Rimas ſedis ſemen cum aqua illitũ mitigat: & cum foliis medetur luxatis, vulneribusq;. Virgã qui manu teneat, dum iter facit, negatur intertriginem ſentire. Agnum quaſi dicas caſtũ, vocant Græci: quoniam matronæ in Theſmophoriis Athenienſium caſtitatem cuſtodientes foliis hujus cubitus ſibi ſternunt. & lygon, quaſi vimen, propter invictam ferè ramorum flexilitatem. Naſcitur in fluminum ripis, aſperiſq; locis, ac torrentium alveis. *Dioſcorides.*

ARUM (Ger. *Pfaffenbint*. Gall. *Vit de Prebſtre*) apud Syros lupha vocitatum, folia emittit dracũculi, ſed longiora, & paucioríb. diſtincta maculis: caulem ſubpurpureum, dodrantalem, piſtilli ſpecie, à quo croceũ ſemen exit: radice dracunculi alba, quæ decocta eſtur, utpote cùm minùs acris ſit. Folia ad eſum condiuntur, & arida per ſe, decocta manduntur. Arum terrena eſſentia conſtat, ſed calida: * proinde extergendi vim poſſidet, verùm nõ valentem, ſicut dracontiũ. Radices ejus maximè ſunt utiles: ſiquidem comeſæ craſſitiem humorum mediocriter incidunt, adeò ut & excreationibus ex pectore idoneæ ſint: ſed magis tamen aptum eſt dracontiũ. Naſcitur in campeſtribus, in vineis, in ſcrobium

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

marginibus, & passim in semitis prope sepes. Conservatur per annum, præsertim radix. *Diosc.*

AMOMUM exiguè fruticat, ex ligno se cõvolvens in racemi modum, flore, ceu cãdidæ violæ, parvo: foliis bryoniæ similib. Laudatur quã maximè Armeniacum, colore & aurũ vergens, ligno subrufo, abũdè odorato. Medium, quoniam in campestrib. & aquosis enascitur, infirmius esse constat: est autem magnũ, subviride, tactu tenerum, frutice venoso, odore origani. Ponticũ verò subrufum, parvũ, fragile, racemosum, fructu turgens, & odore nares feriẽs. Deligito recens, candidum, vel subrubrũ, quod nec astrictum cohæreat, nec convolvatur, sed solutum diffundatur: semine plenũ, uvis simile, grave, valdè odoratũ, modò cariem non contraxerit: acre, gustu mordens, simplici colore non evariante.* Vim habet calfaciendi, adstringendi, exiccandi. Somnũ allicit: & illitũ fronti, doloris sensum aufert: inflammationes & meliceridas concoquit, discutitque: juvat quos scorpius percussit, ex ozymo illitũ: & podagricis confert: inflammationes oculorũ, viscerumq; lenit ex uva passa: ad vulvarum vitia in pessis, aut insessionib. utile est. Decoctũ jecinori, renibus, podagræ, potu convenit. Antidotis immiscetur, & preciosissimis unguẽtis. Adulteratur Amomum herba simili, quæ Amomis vocatur, sed sine odore, sine fructu. Nascitur in Armenia, flore origani. Quare in hujusmodi rerum probationib. fragmenta fugienda sunt: eligenda autẽ, quæ ab una radice suos integros surculos emittunt. Planta hæc apud nos incognita est. Quare succedaneũ erit asarum, aut calamus aromaticus officinarum. *Diosc.* Amomi planta est ignota, cujus loco collocabimus Acorum. nam Gal. 6. lib. simplicium Medic. hęc similis esse facultatis scribit: nisi quòd Acorus sit illo siccior, hoc verò magis concoquat: quanquã in exigua differentia hæc præstent: cumq; nullum aliud magis cõveniat, cogimur interea hoc usurpare. At quid sit Acorus, nõ parum inter se dissentiunt periti simplicium: ego tamen existimo esse eam radicem, quã Seplasiarii vocant Galangam majorem, quia acuta est quoad gustũ, & nonnihil amara, & alias quoq; notas habet, quas illi Diosc. attribuit. Alii putant esse Calamum aromaticum vulgarẽ: sed anteà unà cum illis conclusimus, pro calamo odorato, hũc calamum vulgarem esse accipiendũ, qui etsi non esset ille antiquorum Calamus, gradibus tamen & viribus satis similis: quare hac in parte illis consentire non possum: nam cũ Acorum sit calidum & siccũ in 3. gradu, Calamus verò nõ ultra secundũ, necesse est fateri, aut substitutionem non esse probã, aut Acorum non esse istum calamum. At hoc quia unà cũ ipsis pro vera substitutione, idq; veris rationibus probaverimus, relinquitur Calamum vulgarem non esse Acorum. Quare substituamus pro Acoro Galãgam majorem. Etsi forsitan aliquis diceret, hanc esse radicẽ, Amomum fructũ, in hoc quoq; jungi poterimus autoritate Galeni. Sed & nos dicemus, fructus quoq; habere in se aliquid duri & terrestris pariter atq; illa radix habet: quanquã ego in ea sum opinione, quòd lignum Amomi, quando nondũ fructus aut racemi sese explicuerint, sit usurpandũ, quod ex Diosc. colligitur, & rationes exposui in 3. lib. Methodi nostrę de simplicibus, quas tamen nõ abs re erit hìc repetere. Prima itaq; est, quòd Diosc. scribit, adulterari amomum cum simili quadam herba, quæ nullum habeat fructũ: jam si fructus in usu fuisset, quare cũ ejusmodi planta sine fructu falsificari potuisset? unde colligi potest, lignum & stipitem fuisse in usu. Deinde nõ vult accipi fragmẽta, sed surculos integros & vegetos, quod de fructib. intelligi nequit. Prætereà eligitur odoratius & quod non sit cariosum. Caries verò magis propria est lignis quàm fructibus. Erãt autẽ uvę quoq; Amomi in usu, sicuti ex multis locis Galeni apparet. Et Damocrates in sua Theriaca Amomi racemos accepit. Sed Andromachus Amomum racemosum, non racemos, quia inter se differunt, habet. Nam intelligi potest de surculis, qui in notam bonitatis haberent semen, vel uvas appensas: quare in Græco legitur βοτρυόεντ@: & Latino racemiferi: quanquam propriè magis racemosi dicatur. Quod si ita est, similitudo substantię magis inter ea confirmabitur, cùm & Galanga major, & surculi de Amomo sint lignosæ naturæ.

AMMI (Germ. Ameu) hodie à nonnullis ostẽditur foliis fœniculo tenuioribus, caule gracili, umbella, in qua candidi flores & semẽ minutissimũ, cumino similis, nõ per omnia respondẽs veterũ descriptioni. Pleriq; existimãt semen quoddã ex Hispaniis sub amomi nomine allatum, verũ esse Ammi, aut saltẽ ejus loco usurpari posse. Hujus succedaneũ est anisum, cuminũ. *Florẽtini.*

Ammi paucis cognitum est: nec diu est quòd Venetiis primùm ceptum est afferri. Antea propter similitudinem saporis cum Origano aliud minutissimum semẽ accipiebatur odoratum & acre, cujus magna copia undique in Apulia crescit, estq; ea planta, quam doctissimus Andreas Matthiolus in suis primis libris depinxit, quanquam ipsemet nõ habeat pro vero Ammi: quemadmodum etiam non est. Sed legitimum admodùm simile est semini Saxifragæ Hircinæ dictæ, & cimino quoque, quanquam satis sit minus. Odoratum est, & sapore tam proximè ad Origanum accedit, ut vix ab eo discerni possit. Hocq; ad Theriacam, non aliud accipiendum est.

BACCHARIS herba fruticosa, quæ in coronas additur, cujus folia aspera sunt media violæ & verbasci magnitudine: caulis angulosus, cubiti altitudinem petens, aliquantulum asper, non sine appendicibus adnatis. flore purpureo, subalbicante, odorato: radicibus veratro nigro similibus, quibus odor inest cinamomo proximus. Asperum squalidumq; solum amat. * Radix in aqua decocta, ruptis, vulsis, ex alto præcipitatis, spirandi difficultati salutaris: item diuturnæ tussi, & urinæ difficili: menses pellit: contra serpentium morsus utilissimè datur in vino. Recens radix apposita partum extrahit. Puerperis ejus

decoctum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

decoctum in desessionib. prodest. In diapasmata utiliter inseritur jucundi odoris gratia. Folia, utpote quæ astringant, capitis doloribus illitu prosunt: oculorum inflammationibus, mammis tumentib. à partu, ægilopiis incipientibus, ignibusq; sacris auxiliantur. Odor somnum gignit. *Dioscorides.*

DICTAMNUM, herba est in sola Creta nascens, pulegio similis, sed majoribus foliis, cana lanugine pubescentibus. Florem nullum aut semen profert, inquit Dioscorides. Theophrastus vero cæterique auctores & caulem illi tribuunt, & florem, & semen, ut manifeste videre licet in dictamno, quod hodie ex Creta adfertur: cui quidem conveniunt reliquæ Dioscor. notæ, sed florem & semen profert. Alia est planta, dictamnum albū vulgò vocata, aliàs fraxinella, planè à dictamno Cretensi diversa: quæ quamvis valdè efficax sit, dictamno Cretensi substitui tamen non potest: hoc enim veteres intelligunt, cùm absolutè dictamnum scribunt. * Cæterùm dictamnum legitimū præstat omnia, quæ sativum pulegium, sed efficaciùs multò: nam nō potum modò, sed appositum quoque, aut suffitum, defunctos partus ejicit. Produnt in Creta capras sagittis percussas, hujus herbæ pastu eas excutere. Purgandi vim habet succus illitus, aut cum polenta tritus. Herba impactos pedibus, reliquove corpori aculeos, illitu refigit. Ad lienis dolorem efficax habetur: siquidem ipsum imminuit. Metunt æstate & autumno. Radix ejus gustu calfacit: partus accelerat. Succus cum vino potus, contra serpentium morsus præsidio est. Tanta herbæ facultas est, ut olfacta abigat bestias, quæ venenato ictu sæviant, appensaq; contactu exanimet. Vulneribus ferro illatis, & venenatis morsibus infusus succus præsentaneo est remedio, si etiam ab instillatione statim in potu assumatur. Hujus succedaneum pulegium est. *Dioscorides, & Medici Florentini.*

Dictamnum ex Creta ante paucos annos ceptum est copiosè cum omnibus illis notis, quas Dioscorides illi attribuit, apportari: detecto errore isto Pharmacopœorum, qui ejus loco sumebant Dictamnum album vulgò dictum, quo utimur intra corpus ad vermes necandos. Afferuntur autem ex vera planta tam frondes quàm folia. Nec nos moveat quòd Dioscorides scribat Dictamnū nec florem neque semen producere: quia locus ille mendosus est, ut nos probavimus 2. lib. nostræ Methodi cap. 16. & cum Theophrasto diximus legendum esse, Dictamnum quoad flores, & semina in Medicina nō usurpari. Quod nos admonet, de hac planta esse sumendas frondes: & sic Pharmacopœi facere solent.

CARYOPHYLLATA (Germ. Benedicten-wurtz. Gall. *L'herbe benoiste.*) planta est nō vulgaris, gignitur in montibus, & in viis juxta septa. Radix tenuis, nigra, & caryophylli spirans odorem. * Ea recentiores utuntur pota ad thoracis interna vulnera. Quin & ejus succum admixta ærugine cuniculosis contumacibusq; ulceribus utiliter injiciunt. Eadem olfactu spiritus recreat, & frigidum roborat cerebrū. Epota prodest cœliacis, dysentericis, fœminarum profluviis, & cruenta expuentibus. Tam intùs sumpta, quàm foris illita enterocelis auxilio est. Temperamētum ejus excalfaciens & exiccans, ut manifesto sunt indicio ejus radices: quippe quæ gustu odoratæ astringentesq; deprehendantur. Quibus qualitatibus non modò attenuare, discutere, & astringere valent, sed etiam roborare. Colligitur mense Martii & Augusti. Conservatur per annum. *Matthiolus.*

CHAMAEDRYS Gręcis, aliis Chamædrops, Latinis *Trissago*, Germ. Bathengel / Bergis meinnit / dicitur. Sunt, qui eam teucrion appellavêre, propter eam, quam cum teucrio servat similitudinem. Frutex est dodrantalis, folia habens exigua, amara, effigie & divisura quercus: flore parvo, penè purpureo. * Recens in aqua decocta, potu tussibus, indurato lieni, urinæ difficultati, incipientibus hydropicis auxiliatur: cit menses, partus extrahit: lienem ex aceto pota consumit: adversus serpentium venena ex vino, potu, illituq; efficacissima. Trita digeritur in pastillos, ad supradicta. Purgat vetera ulcera, cum melle: cum oleo illita, caliginem oculorum discutit. Natura ejus est calefacere. Nascitur in petrosis & asperis. Colligitur mense Junii, semine prægnans. Conservatur per annum. *Dioscorides.*

Chamædrys ubiq; nota est, & reperitur iisdem locis, in quibus diximus Chamæpytin provenire, quæ præstantior est, magisq; odorata, & melioris saporis quàm Cretica: quare illam quoq; nobis in nostris regionibus nascentem tanquam bonam comparabimus. In usu est integra herba posteaquam flores emiserit, & semen affuerit, excepta radice, & cauliculis durioribus. Nascitur quoq; in monte Gargano prope Neapolin, laudabilis & pręstās. Nec nos impedire debet, quòd dicit Andromachus, accipiendum esse semen Chamędryos: nam ita more poëtico locutus est: intelligit enim Chamædryn semine plenam, eo modo quo antea diximus. Quod Galen. explicando Andromachi descriptionem confirmat.

CNICUS, officinis CARTHAMUM (Ger. Wilden saffran. Gal. *Saffran sauuage.* Ital. *Zaffarano, Saracinesco, & Zaffarano sylvatico.* Hisp. *Alazor, & semente de papagaios*) vocatur, foliis cōstat oblōgis, per ambitū divisis, asperis, spinosis: caule sesquipedali: capitulo magnitudine grandis olivæ: flore croci: semine candido, alioqui rufo, lōgo, angulofo. Hujus flore in obsoniis utuntur. * Seminis tusi & expressi succus, cum aqua mulsa, vel jure gallinacei, alvum purgat: sed stomacho adversatur. Seminis succus lac cogit, & magis ipsum resolvendæ alvi facultate donat. Seritur nōnullis Italiæ, Gallię, & in hortis & in agris. Flores Julio & Augusto, semen interea perficitur, & eodem quo seritur anno, exinde inarescit. Dosis ejus est à ℥iij. usq; ad aur. v. & floris ejus à ℥ j. usq; ad aur. ij. Conservatur autem, & maximè semen, annis tribus. *Dioscor. & Saladinus.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

CENTAURIUM MAIUS, folia juglandis A
habet, oblõga, viridi brassicarum colore, in am-
bitu serrata; caulem ceu rumicis, binûm aut ter-
nûm cubitorũ, multis ab radice adnatis, in qui-
bus capita ceu papaveris in rotunditate oblon-
ga, flos ex cæruleo candicans, cyanio flori per-
quàm similis, verùm major: semen in floribus
compactum, quale in floribus in pappos evane-
scentib. esse solet: radix crassa, gravis, sesquicu-
bitum longa, rubescens, succo prægnans rube-
scente, & cum adstrictione quadam & dulcedi- B
ne acri. Hujus radix sub rhapontici nomine of-
ficinis notissima est.* Radix (quæ in usu est) cõ-
venit ruptis, convulsis, pleuriticis, spirandi diffi-
cultati, veteri tussi: sanguinẽ expuẽtibus, drach-
mis duab. trita datur, si febris sit, in aqua: cæte-
ris in vino: item ad tormina, & vulvæ dolores.
Ramenta ejus in collyrii formam vulvæ subdi-
ta, menses atq; partus extrahunt. Succus eadem
præstat. Vulnerib. prodest: nam recens tusa, aut
arida antè madefacta, ea glutinat & conjungit. C
Carnes coalescunt, si tusa simul decoquatur. In
Lycia succũ exprimunt, quo pro lycio utuntur.
Amat solum pingue, & apricum, ac sylvas & col-
les. Copiosissimum, inquit Dioscorides, in Ly-
cia, Peloponneso, Arcadia, Helide, Messenia,
pluribusq; circa Pholoen, Lyciam ac Smyrnam
locis. Reperitur & in Apuliæ Gargano, nec non
in Baldo agri Veronensis monte: sed quod in
Baldo monte, ut Matthiolus scribit, Apulo ce-
dit. Simplicis folii centaurium majus Hispania D
mittit, atque hinc advectæ Antuerpiam radices,
terræque commissæ subinde in hortis revire-
scunt. Aestate hujusmodi Centauria florent, ra-
dices autem Autumno legi expedit. Conserva-
tur per annum. *Dioscorides, & Dodonæus.*

CENTAURIUM MINUS (Germ. Tausend-
guldenkraut. Gall. *Centaure, ou Fiel de terre.* Ital.
Bion del la. Hisp. *Hiel de terra*) origano aut hype-
rico simile, caule anguloso palmũ excedẽte: flo-
re lychnidis, è puniceo in purpurã vergente: fo- E
liis rutæ, prælongis & parvis: fructu tritico simili:
radice pusilla, lævi, & supervacua, quæ gustanti
amaritudinẽ adfert. Amat loca herbosa, aratro
non proscissa, aliquantulum, sed tamen non o-
mnino rigua. Est non modò in Italiæ provinciis,
verùm & in Germania, ac Belgio abundè fre-
quens, Julio & Augusto unà cum florib. ac sili-
quis legitur. Conservatur autẽ per annũ. *Herba
recens tusa suo illitu vulnera conglutinat: vete-
ra ulcera purgat, & cicatrice obducit. Bilẽ cras- F
sosq; humores per alvũ exigit, si decocta devo-
retur. Jus decocti ischiadicis convenientissimè
infunditur: trahit enim sanguinem, & dolorem
levat. Succus oculorum medicamentis perquàm
utilis: siquidem cum melle caliginem oculorum
expurgat. in vellere appositus, menses & partus
extrahit: epotus peculiariter nervorum vitiis
succurrit. Dosis est à tertia parte drachmæ unius
usque ad ℨ j ß. Et in decoctionibus à drachma
usque ad ℨ iiij. *Dioscorides, & Dodonæus.*

Centaurium minus herba est notissima, & ac-
cipiuntur, ut Galenus tradit, flores, frondes, &
cymæ caulium simul, idque statim quando flo-
rere cœpit. Radix est nullius usus. Notandum ta-
men, quòd in freto Neapolitano quædam alia
herba nascatur, quæ ita penitus Centaurium mi-
nus refert, ut qui non diligenter distinguat, faci-
lè decipiatur, imò multi Pharmacopœi loco Cen-
taurii usurpant. Differunt tamen in eo, quòd in
vero sit caulis quadrangularis, in altero rotun-
dus, & sicuti verum est amarissimum, atq; eam
ob causam Fel terræ vocatur, ita in altero nihil
planè apparet amaritudinis.

CHELIDONIUM MAIUS, (Germ. Schell-
kraut/oder groß Schwalbenkraut. Gal. *Chelidoine.*
Hisp. *Chelidueña.*) caule est gracili, cubitali, aut
altiore, agnatis foliosis: foliis ranunculi, mollio-
ribus tamen, & colore cæsiis: flore violæ albæ se-
cundum singula folia prodeunte. In eo succus
croci, mordax, acris, & aliquãtulum subamarus,
graviter olens. Radix superne singularis, infernè
in multa crocea capillamenta fibratur. Siliqua
ceu corniculati papaveris, tenuis in metæ figu-
ram longa: in qua semen papavere majus reclu-
ditur. Nascitur prope sepes, in scrobium ripis, se-
cus vias, inter rudera, & in ædificiorum ruinis seu
parietinis. Colligitur in principio æstatis. Con-
servatur autem per annum.* Succus in æreo va-
se, cum melle, prunis decoctus, oculis claritatem
adfert. Foliis, caule, radice, succus exprimitur in-
eunte æstate, & siccatus in umbra digeritur in
pastillos. Radix cum aniso & vino albo pota,
medetur regio morbo, & ulceribus quæ serpunt:
imposita cum vino, aut manducata, dentium do-
lorem sedat. Hoc nomẽ videtur sibi vendicasse,
quòd ad eius hirundinum exoritur: & discessu
emarcescat. Sunt, qui narrant, hirundines ma-
tres excæcatis pullis, admota herba, visum restı-
tuere. *Dioscorides.*

CALAMINTHAE tres sunt species: una
montibus familiaris. (Ger. Katzenmüntz. Gall. *Ca-
lament, ou Poliot sauvage, ou Herbe aux Chats* vocita-
tum) folia ocymi habens, incana, surculos &
caules angulosos, purpureum florem. Altera pu-
legio similis est, sed major: (Germ. Wilden Po-
lei.) quam sylvestre pulegium ideo appellarunt,
quòd odore ipsum æmuletur: nepetam Latini
vocant. Tertia (Germ. Geelmüntz.) mentastro co-
gnata est, foliis oblongioribus, caule & ramis
majoribus, quàm superiora, sed viribus inefficа-
cior. Omnium folia gustu impensè ferventia, &
acria, radix supervacua. Ex calaminthæ generi-
bus frequentior est usus, quæ Latinis Nepeta vo-
catur. Nascitur in campestrib. asperis, & aquosis.
Colligitur mense Junii & Julii. Conservatur per
annũ. * Potu aut illitu demorsis à serpente opi-
tulatur. Decoctum potu, menses & urinas expel-
lit: ruptis, convulsis, orthopnœæ, torminibus,
choleris, horroribusq; auxiliatur: regium mor-
bum expurgat. Præsumta in vino venenis resi-
stit. tineas, cæteraque interraneorum animalia
cum sale & melle pota, enecat: nec secus cocta,
crudâve si teratur. Elephanticos esitata adjuvat,
si postea

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

ſi poſtea ſerum lactis ebibatur. Folia detrita ſi in vellere ſubjiciantur, menſes extrahunt, & partus enecant: accenſa, aut ſubſtrata, ſerpentes fugãt: nigris cicatricibus candorẽ reddunt in vino cocta & illita: ſugillata tollunt. Calamintha iſchiadicis imponitur, ut ex alto humores evocet, ſummam cutem exurens. Vermes necat ſuccus auribus inſtillatus. *Dioſcorides.*

Calamenthum tametſi tres ſpecies habeat, nihilominùs indifferenter quæcunque ex illis in promptu ſit, uſurpari poterit: ac propterea Dioſcor. confuse facultates omniũ trium exponit, ſicuti Galenus quoq; facit: unde contigit, quòd Andromachus ſenior aſſumit Calamenthum, & junior retinens Latinam denominationem vocat Nepetam: nam nulla eſt inter hæc differentia: & quia paſſim Nepeta ſeſe offert, accipi debet collecta in locis ſiccis, & ſuo tempore, nimirum quando floret, & ſemen incipit producere. In uſu eſt planta univerſa, excepta radice & lignoſo ſtipite, quæ abjiciuntur.

CONYZÆ tria genera ſunt: major, minor, & media. Major vulgò pulicaria dicitur, frutice altior, & foliis latioribus, quàm minor, gravi odore. Minor odore præſtantior eſt. Utriusque folia olivæ ſimilia, hirſuta, pinguia. in majore caulis binûm cubitorũ altitudine attollitur: in minore pedem æquat. flos fragilis, lutei coloris, qui in pappum abit. radices ſupervacuæ Naſcuntur paſſim. Media conyza, caule craſſiore ac molliore; foliis mediæ inter majorẽ & minorẽ amplitudinis: minimè pinguis, multò tamen gravioris odoris, & jucundioris, ſed inefficacior. provenit locis humentibus. Priora duo genera eliguntur. * Suffitu, ſubſtratuq; frutex totus ſerpentes fugat, culices abigit, & pulices necat. Folia cõvenienter illinuntur ſerpentium plagis, & tuberculis ac vulneribus. Flores & folia cum vino ad menſes, partusq; ejiciendos bibuntur: itẽ contra urinæ ſtillicidia, arquatum morbum, & tormina: comitiales pota ex aceto adjuvant. Decoctum in deſeſſionibus medetur vulvæ malis. Impoſitus ſuccus abortum facit. Herba ex oleo efficaciter horroribus oblinitur. Capitis dolores tenuis illita ſanat. *Dioſcorides.*

FOENICULUM (Germ. Fenchel. Ital. *Finochio.* Gall. *Fenouill.* Hiſp *Hinoia.*) omnibus notum eſt. Naſcitur partim in hortis. Colligitur caule turgeſcente. Floreſcit menſe Junii & Julii. Seritur Februario menſe, locis apricis & modicè ſaxoſis. * Si herba edatur, aut ſemen cum ptiſana bibatur, mammas lacte replet. Comæ decoctum in renum doloribus ſubditum proficit, quippe quòd urinam excitet. Contra ſerpentium ictus in vino convenienter bibitur: menſes ciet: in febribus nauſeam, & ſtomachi fervorem ex aqua frigida potum ſedat. Contritæ radices, & cum melle illitæ, morſibus canum medentur. Succus caule & foliis exprimitur, & in Sole ſiccatus, in medicamenta adjicitur, quæ ad excitandã oculorum aciem commodè temperantur. Extrahitur ſuccus ad eadem valens, etiam ſemine viridi, ramulisq; & radicibus prima germinatione inciſis. In Iberia, quæ ad Occidentẽ ſpectat, ſuccum reddit gummi ſimilem. Caulem medium, dum herba floret, ruſtici demetunt, ignique admovent, quò faciliùs vi caloris exudans, gummi remittat: quod efficacius ſucco eſt ad medicamenta oculorum. *Dioſcorides.*

Fœniculi quaſi omnes partus in uſum aſſumuntur, attamen ſemen ſiccum & recens magis eſt efficax & uſitatius: de quo etiam ad Theriacam accipiatur. Hoc intellexit Galen. lib. 7 de ſimplicib. Medic. ubi conſtituit calidum in tertio gradu. Nam ſemen ejus aliis omnibus partibus eſt acrius. Ac tametſi Andromachus ſenior in hac compoſitione id non explicet, junior tamen & Damocrates, & Aëtius in ſuis Theriacis hoc manifeſtè dicunt. Debet autem ſemen eſſe benè maturum, non furfuroſum, granorum æqualium, odoratorum & in guſtu acrium. Obſervandum quoq;, ne accipiamus eam ſpeciem, quæ ſaporem miſtum habet cum aniſo: unde dicitur Fœniculo-aniſum: ſed alterum, quod & ipſum ſeminatur, & vulgò vocant Fœniculum amarum: quo etiã utimur in multis condimẽtis.

JUNIPERI (Ger. Weckholder/Krammetbeer. Gal. *du Geneure* Ital. *Ginepro.* Hiſp. *El enepro.*) genera duo: altera major, altera minor. utraq; acris eſt. Naſcitur in montibus, locis maritimis & incultis. Colligitur, & maximè fructus in autumno. * Excalfacit & urinam movet: accenſa ſerpentes fugat. Baccarum nonnullæ nucis juglandis magnitudine nonnunquam grandeſcere, aliæ nucem Ponticam æquare inveniuntur, rotundæ, odoratæ, in mandendo dulces, ſubamaræ, quæ arceuthides etiam, id eſt, baccę juniperi, nominantur. Modicè calfaciunt & aſtringunt, ſtomacho utiles: contra pectoris vitia, tuſſim, inflationes, tormina, & ſerpentium ictus efficaciſſimè bibuntur: urinã cient, unde ruptis, convulſis, & vulvæ ſtrangulatui ſubveniunt. Folia acrimoniã habent: ideo tam ipſa, quàm eorum ſuccum ex vino contra viperarum morſus illini aut bibi prodeſt. Corticis cinis cum aqua illitus, lepras eximit. *Dioſcorides.*

HELENIUM (Germ. Alantwurtz. Gal. *Enula campana, aulnee.* Ital *Lelle, enola.* Hiſ. *Raiz de ella*) folia habet verbaſci anguſtioris foliis aſperiora, oblonga: caulem quibusdã in locis nõ emittit: radicem ſubalbidam, interdum ſubrufam, odoratam, ſubacrem, vegetam, magnam: ex qua agnatæ propagines liliorum, aut ari modo ſeruntur. Montanis, umbroſis, & ſiccis locis provenit. Foditur æſtate radix, particulatimq; diſſecta ſiccatur. * Potum radicis decoctum menſes & urinas ciet. Ipſaque in eclegmate ex melle prodeſt tuſſi, orthopnϾ, ruptis, convulſis, inflationibus, & ſerpentium morſibus. In ſumma, excalfaciens eſt. Folia ejus ex vino cocta utiliter iſchiadicis illinuntur. Helenii radix & ſtomacho utilis eſt in paſſo condita: ſiquidem ſalgamarii paululũ ſiccatã eam, mox decoctam, & frigida aqua madefactam, in ſapã conjiciunt, & ad uſus recondunt.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Trita, potaq́; ad cruentas execrationes efficax
eſt. Alterũ Helenii genus in Ægypto gigni Cra-
tevas tradit. Herba eſt cubitalib. ramulis, ſerpyl-
li modo per humum repentibus: foliis lenticulę
circa ramos, ſed longiorib. crebrisq́;, radice pal-
lida, digiti minoris craſſitudine, per ima tenui,
ſupernè craſſiore, cortice nigro. Naſcitur in ma-
ritimis, collibusque. Radix una in vino epota,
contra ſerpentium ictus auxiliatur. *Dioſcorides.*

Hyssopum (Germ. Iſpen / oder Iſop. Gal.
de l' Hyſope. Ital. *Hyſopo.* Hiſp. *Hyſſopo.*) Gręcorum
herba eſt, foliis & florib. origano ſimilibus, ho-
die incognitum. Hyſſopum Meſue domeſticũ,
eſt hyſſopũ vulgare, quod in hortis colitur. Syl-
veſtre naſcitur in montibus, thymumq́; vulgare
eſt. Utrũq; thymbrę ſpecies eſt, & hyſſopo ſub-
ſtitui poteſt, præſertim ſylveſtre, thymum dictũ.
Colligitur menſe Junii. Cõſervatur per annum.
* Vim habet extenuandi & calfaciendi. Deco-
ctum cũ ficis, aqua, melle & ruta, potumq́; peri-
pneumonicis, diuturnæ tuſſi, ſuſpirioſis, deſtilla-
tionibus, & orthopnoicis auxiliatur: tineas ene-
cat. Idem facit, ſi cum melle delingatur, craſſum
humorem per alvum extrahit, decoctũ ex aceto
mulſo epotum. Ad ſubducendam alvum cũ fi-
cis viridib. detritis manditur: vehemẽtiusq́; ad-
dita iri, cardamomo, aut irione, dejicit: colorem
in corpore fovet. Lieni & aquæ inter cutẽ, cum
fico nitroq́;, inflammationibus quod ex vino il-
linitur: cum fervente aqua impoſitum, ſugillata
diſcutit, cum decocto ficorum optimè anginis
gargarizatur. Decoctum cum aceto dentium
dolorem in collutione ſedat: inflationes auri-
cularum vaporis ſuffitu diſcutit. Doſis ejus de-
coctionis eſt à ℥ v. uſque ad ℥ x. & pulveris ejus
à ʒ ij. uſq; ad ℥ ß. *Dioſcorides, & Saladinus.*

Laurus (Germ. Lorberbaum Gall. *Laurier.*
Ital. *Lauro alloro.* Hiſpan. *Laurel arbol.*) quædam
tenui folio conſtat, altera latiore.* Utraq; excal-
factoriam naturam habet, & emollientem. Un-
de decoctum earum in muliebres inſeſſus ad-
ditum, vulvæ & veſicæ vitiis convenit. Virentia
folia ſenſim ſubſtringunt: illita quoq; ac trita,
veſparũ apumq́; ictibus opitulantur: eadẽ cum
polenta & pane illita inflammationem omnem
mitigant: ſed pota ſtomachum effundũt, & vo-
mitiones movent. Lauri baccæ magis quàm fo-
lia calfaciunt. Ergo in eclegmate tritæ cũ melle
& paſſo, proſunt tabi, orthopnϾæ, & omnibus
thoracis rheumatiſmis: cõtra ſcorpionum ictus
ex vino bibuntur: vitiligines emaculant. Succus
baccarum utiliſſimè aurium dolori & gravitati
inſtillatur cum vino vetere, & roſaceo. In medi-
camenta autem adjiciuntur, quæ nervorum laſ-
ſitudines reficiunt, acopa vocant: & ad unguen-
ta, quæ calfaciunt & diſcutiunt. Cortex radicis
calculos rumpit, partus necat, hepaticis prodeſt,
tribus obolis in vino odorato potus. *Dioſcor.*

Maiorana, Amaracus, Sampſuchus,
(Ger. Majoran vel Meyran. Gall. *Mariolaine, ou
Marone.*) herba eſt ramoſa, per terrã repens: fo-
liis ejus calaminthæ, quę tenui folio conſtat, hir-
A ſutis & rotundis, ſuaviſſimũ odorem ſpirat: ideo
coronis inſeritur. Naſcitur paſſim in hortis. Col-
ligitur menſe Aprilis & Maji. Conſervatur autẽ
per annum. * Vis ejus excalfaciens. Succus de-
cocti potus, convenit incipientibus hydropicis,
& iis quos urinæ difficultas, aut tormina excru-
ciant. Illita ex melle arida folia, ſugillata tollunt:
menſes ſubdita in peſſo trahunt: contra ſcorpio-
nis ictum ex aceto & ſale illinuntur: laxatis, tu-
moribusq́; cerato excepta imponuntur: adver-
B ſus oculorum inflammationes, cum polline po-
lentæ, illini prodeſt. Acopis, malagmatisque ca-
lefaciendi gratia commiſcetur. *Dioſcorides.*

Amaracus, & Majorana vulgaris, una herba
eſt: cujus pariter cymæ cum floribus & ſemini-
bus ſiccatis ad umbram ſumuntur, vocatur ad-
huc paſſim vulgò, *ſanſico*, quia Latinè ſampſu-
chum dicitur.

Marum, ſpecies eſt Majoranæ iſtius, quam
vulgò Gentilem vocamus: alii Perſam genti-
C lem. Neapoli in fictilib. ante feneſtras culta re-
peritur: cujus cymæ ſumuntur, quando plenæ
ſunt ſeminibus, cum nonnullis etiam adhuc flo-
ribus, & in umbra per aliquot dies ſiccantur.

Mentha (Germ. Müntz / Krausvischmüntz.
Gall. *de la Menthe.* Hiſp. *La yerua buena.*) cogni-
ta herba eſt. Naſcitur paſſim in hortis. Colligi-
tur menſe Aprilis vel Maji. Siccatur in umbra.
Conſervatur per annum. * Calfaciendi, adſtrin-
gendi, atq; exiccandi vim habet. Siſtit ſanguinẽ,
D poto ex aceto ſucco: tineas in vẽtre teretes ene-
cat: Venerem ſtimulat. Singultus, vomitiones
cholerasq́; ſedant terni ramuli cum acidi grana-
ti ſucco poti. Suppurationes diſcutit, ſi cum po-
lenta illinatur. Impoſita fronti capitis dolores
mulcet: mammas, ſi tendãtur, aut lacte turgeãt,
compeſcit: cum ſale canum morſibus illinitur:
aurium doloribus cum aqua mulſa ſubvenit: vul-
væ ante coitum admota cõceptioni reſiſtit: lin-
guæ ſcabritiem confricta lævigat. Lac coire,
E denſariq́; in caſeum non patitur, ſi folia potioni-
bus lactis immergantur. In ſumma ſtomacho
utilis eſt, & in condimentis peculiarem gratiam
habet. Sylveſtris mentha (Latini menthaſtrum
vocant) hirſutiore eſt folio, & prorſus majore,
quàm ſiſymbrii graviori odore. quare minùs ad
ſanorum uſus expetitur. *Dioſcorides.*

Nigella, Gith, Melanthium, (German.
Schwartz Coriander. Gall. *Peyurette.*) exilib. ſur-
culis fruticat, ſæpe binos dodrãtes excedẽs foliis,
F ut ſenecionis minutis, ſed multò tenuiorib⁹: ca-
pitulo in cacumine tenui, parvo, ceu papaveris,
oblongo, intercurſantib. intùs membranis: qui-
bus ſemen includitur nigrum, acre, odoratum,
quod panibus inſpergitur. Naſcitur in hortis &
viridariis. Colligitur menſe Julii.* Capitis dolo-
ribus illitũ fronti ſubvenit. diſcutit recẽtes ocu-
lorum ſuffuſiones, tritũ ex irino, & infuſum na-
ribus, tollit lepras, lentigines, durities, tumores-
que vetuſtos, cum aceto illitũ: circumſcarifica-
tos clavos excutit, cum vetere urina impoſitum.
dentium doloribus, cum aceto & teda decoctũ
& collu-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

& collutum prodeſt. Teretes ventris tineas expellit, peruncto ex aqua umbilico. Deſtillatione laborantes adjuvat, tritum in linteo, & olfactũ. Urinam & menſtrua ciet, multis diebus ſumptũ, & lac extrahit: difficultatem ſpirandi cum vino potum, levat: phalangiorum morſibus ex aqua, drachmę pondere hauſtum, auxiliatur. Incenſo ſerpentes fugantur. Tradunt largiùs epotum enecare. *Dioſcorides.*

Oenanthe (vulgò Rot Steinbrech.) folia habet paſtinacæ: florem candidum: caulem craſſum, palmi altitudine: ſemen atriplicis: radicem magnam, in multa rotunda capitula extuberantem. Naſcitur in petris. Junio menſe floret. * Hujus ſemen, caulis, & folia cum mulſo vino pota, ſecundas ejiciunt. Radix è vino urinæ ſtillicidio convenit. *Dioſcorides.*

Origanum (Germ. Wolgemut / Doſten. Ital. *Origano.* Gall. *Mariolaine d' Angleterre.* Hiſp. *Oregano*) trium eſt generum: heracleoticũ, onitis, & ſylveſtre. Heracleoticũ foliũ habet hyſſopo non diſſimile: umbellam autem non in rotæ ſpeciem orbiculatam, ſed veluti multifidã: ſemine in ſummis virgis haudquaquam denſo. Onitis candidiore eſt folio, & hyſſopo ſimilior. Semen veluti cõjunctos corymbos habet. Sylveſtre verò origanũ aliqui Panaces Heraclion, alii cunilam vocant: foliis eſt origani: ramulis tenuibus dodrantẽ altis, in quib. umbellæ anethi inſunt, flores candidi: radix tenuis, ſupervacua. Horum poſtremum in maritimis naſcitur: reliqua duo cognita quidẽ ſunt, ſed rara. Tragoriganum eſt incognitum. Quod hodie in uſu eſt, ad nullum origani genus referri poteſt: primùm, quòd in maritimis nõ naſcatur, ubi duntaxat cætera creſcunt origana: deinde, quòd guſtatum, linguam non vellicat, ut reliqua origana. Adulterinũ igitur erit origanũ, quia reliquis notis ita cum origano convenit, ut guſtu ſolo ferè diſtingui poſſit. Danda eſt opera, ut legitimum habeatur, atq; hoc rejiciendũ. Verùm hodie ex Creta copiosè Venetias adfertur. * Cæterùm origanum excalfacit: unde decoctum cum vino potum demorſis à ſerpente convenit. qui autem cicutam, aut meconiũ hauſerũt, iis ex paſſo: ſi verò gypſum aut ephemeron, ex aceto mulſo propinatur. ruptis, convulſis, hydropicis cum fico eſui datur. Aridum acetabuli mẽſura potum in aqua mulſa, atros humores per alvũ extrahit: menſes ciet, & tuſſi cum melle linctum medetur. Ad pruriginem, pſoras, regiumq; morbum decocti jus in balneis prodeſt. Succus virentis, tonſillas, uvam, & oris ulcera ſanat, & per nares ex oleo irino infuſum trahit. *Dioſcorides, & Medici Florentini.*

Periclymeni ſeu Caprifolii duo ſunt genera: unum Germanicum, alterum Italicũ dicere licebit. Uterq; frutex amplexicaulis, vicinis adminiculis circumligatur. Germanicũ longis, tenuibus, ſed tamen lignoſis, & in ramulos partitis ſurſum repit cauliculis, circa quæ ex intervallis folia bina ex adverſo poſita, oblõga, mollia, dilutè virentia, inferiore tamen parte magis
A iucaneſcẽtia, flores in ſummis ramulis complures pariter emicãt, oblongi, candidi, ſuaveolentes, interiùs cavi, una parte prominentiores, ſtaminib. aliquot è medio exeuntibus. fructus acinis ſimilis in exiguarum uvarum modum compactus: per maturitatem rubet, in qua ſemẽ duriuſculum. radix lignoſa non abſq; adnatis. Italicum lignoſis quoq;, & in longitudinem prorepentib. cauliculis, priori omninò ſimile eſt: conveniunt etiam folia, niſi quòd ex adverſo poſita
B ſubinde uniantur, & circa ramulorum præſertim faſtigia ita coaleſcãt, ut acetabulorum profundiorum ſpeciem exhibeant, è quib. floſculi enaſcuntur ſimiles ſuperioris, breviores tamen, ac paulò minores: baccæ ſequuntur ſimiles, & rubentes, ſed tamen dilutiùs. Naſcitur in ſylvis, & in ſenticetis fruticib. novellisq; arbuſtis, ita ſæpenumerò tenaciter, & arctè ſe obvinciẽs, ut ſui veſtigia ipſis impreſſa relinquat. Vere folia exeunt, uti aliis lignoſis. Flores quandoq; Aprili,
C crebriùs Majo ac Junio conſpiciuntur fructus: ſub Autumni tempus maturi. Græci Periclymenon, Latini Volucrũ majus: Scribonius Largus Sylvæ matrem appellat: officinæ Caprifolium, Matriſylvam, pleriq; Lilium inter ſpinas: Ital. *Vinciboſco.* Ger. Geißblat / Speckgilgen / Waldgilgen. Gall. *Cheurefeuille.* Hiſp. *Matreſelua,* Matthæus Sylvaticus Pandectarum author, Caprifoliũ, & Sylvarũ matrẽ cap. cxxxvij. rectè quidem Periclymenon, ſed perperàm Lycium, & Pyxa-
D cantham interpretatur: Periclymenõ cũ Pyxacantha ineptè confundens. pejùs verò etiã facit Caprifolio vires Pyxacanthæ aſcribẽs. Sed cap. dxxxj. Matriſylvam Periclymenon & Caprifoliũ rectè aſſerit, ac legitimas ei ex Dioſcoride vires refert. Præbuiſſe hîc graviſſimi erroris Pharmacopœis occaſionem videtur, qui ſucco foliorũ, & fructuũ Periclymeni denſato, pro Lycio, maximo cum periculo utuntur. Natus hinc & alius error, quòd videlicet foliorum Periclymeni de-
E coctum, vel ex his, aut etiam ex florib. ſtillatitius liquor, oris fauciumq; inflammationibus incipientibus, veluti aſtringentia ac refrigerantia prodeſſe temerè exiſtimẽtur. Periclymeni enim haudquaquam frigida, aut aſtringens, ſed calida & attenuans eſt facultas. Ut enim Galen. ſcribit, Periclymeni cùm fructus, tum folia adeò vehementer incidentis pariter & excalfaciẽtis facultatis ſunt, ut ſi pluſculum bibantur, urinam ſanguinolentam efficiant: principiò tamẽ urinam
F duntaxat moventia. Dioſcorides ait: Hujus ſemen poſtquam ematuruit collectum, ac in umbra ſiccatum, drachmæ pondo quadraginta diebus datum, lienem abſumit: laſſitudinem diſcutit: orthopnœæ, & ſingultui prodeſt. urinam cit à ſexto die cruentam. Idem & partus accelerat. Eandem vim & folia habent, quæ triginta dieb. pota ſterilitatem efficere narrantur. Eadem cum oleo illita periodicarum ſive intermittentium febrium horrores abigunt. *Dodon.*

Petroselinum hortis omnibus frequẽtiſſimum eſt: * urinam cit & menſtrua: contra

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

stomachi & colisinflatinnes, & tormina prodest. A Laterum, renum & vesicæ doloribus, in potu subvenit. Admiscetur antidotis urinam cientib. *Dioscorides.*

Petroselinum commendabatur allatũ ex Macedonia, quod à nativo loco vocabatur Estreaticum, & sub hac appellatione ad omnia loca deferebatur: quanquam ex Epiro, in quo copiosissimè crescit, in Macedoniã apportaretur, & inde tanquã Macedonicum & Estreaticum omnibus distribueretur: nam cùm exiguus locus esset in B Macedonia, ubi colebatur, non potuit sufficere omnibus aliis regionib. Etsi autẽ vero Estreatico careamus, nihilo tamẽ deteriorem fore Theriacam existimabimus, si alio usi fuerimus: nam, ut Galenus cap.14. lib.1. de Antidotis tradit, quanquam ad venena, & serpentum morsus Estreaticum sit efficacius, alterum tamen ad alios morbos nõ minùs est utile, ad ventriculi debilitatem, hydropem, tormina ventris, colicos dolores & similes alios, quos secundariò quoq; Theriaca C promittit curare. Cùm insuper Estreaticum tam amarum & acre sit, ut etiam alia omnia simplicia medicamenta Theriacæ superet, atq; eam ob rem compositionem reddat nimis amaram, & gustui ingratã: potissimùm si semen ejus (quod quidem in usu est) recens, & non siccum imponatur: nam tametsi frondes & radices eandem habeant facultatem, sunt tamen nimis debiles. At quidnam verum sit Petroselinum, hucusque apud peritos simplicium fuit incertum. Verun- D tamen ante paucos annos in multis hortis colere cœperunt quandam plantam, quæ multorum judicio verum Perroselinũ repræsentat, & Neapoli copiosè floret in horto, quem excoluit multis & variis simplicibus refertum in monasterio S.Severini Vincentius Lucẽsis, & in fictilib. quoque Ferdinando Imperatori provenit, seminaq; acceperat à Marco Einario pharmacopœo Veneto: reperitur nunc etiã Patavii, Veronæ, Romæ, Venetiis & in aliis locis. Et certè si consi- E deremus diligenter omnes ejus partes, nihil dubitationis nobis relinquitur, nisi quòd semen ejus non adeò sit ácre atq; amarũ, quemadmodum Dioscorides vult, & Galenus quoque in commemorato loco scribit esse amarissimum & acerrimum: quod etsi ipse de Estreatico dixit, tamen & alia quoque, quanquam non tam validè, acria & amara esse debent. Cumq; hoc semen (quod jam pro vero habetur) ideo fortasse minùs acris saporis sit, quòd alia culturæ F ratio adhibita fuerit, nõ audeo tamen me opponere sententiæ tot doctorum virorum, atq; ideò unà cum illis suadeo pharmacopœis, ut intereà ad Theriacam accipiant. Non prætermittam etiam in medium afferre quandam meam opinionem, quam ante multos annos de Petroselino concepi: nam non existimavi eos errare, qui pro Petroselino vulgarem acciperent saxifragã, habentem omnes eas notas, quas Dioscorides & Galenus Petroselino attribuunt. Nã folia sunt Petroselino similia & nascitur in petris, unde & A nomen obtinuit: semen quoque convenit cum semine Ammi veri, atq; insuper est amarissimũ, acre & odoratum. Quanquam omnes plantas, quas ego viderim montanis locis allatas Neapolim, deprehenderim in hisce duobus saporibus fuisse validiores, quo ad radices, quã semina: tametsi in Macedonia contrarium accidat, cujus rei causa est, quòd ibi nunquam planè perfectum ejus semen viderim, sed utplurimũ cariosum. Unde ejus imperfectio apparet, & fortassè B in nostris regionibus ad summam perfectionem perveniri nequit, ideoq; cùm semen hoc tam efficax non reperitur, ejus loco collocari poterũt illius radices, quæ secundùm Galenum ejusdem sunt facultatis: quamvis semen ipsum si haberi posset, propter rationẽ in regulis substitutionis enumeratis esset melius. Accedit præter hasce notas & hoc, quòd hodie saxifraga in doloribus colicis exhibetur, itemq; ad provocandã urinã, & calculum frangendum, admodum feliciter, C quemadmodum olim Petroselinum præbebatur. Quòd si aliquis exquisitiùs hæc discutere & non pro vero Petroselino accipere vellet, saltem pro illo substituere posset, quoniam ex sapore conjicitur in 3.gradu esse calidũ & siccum. Unde quoq; in aliam deveni conjecturam, saxifragam nimirum eã, quam vulgò propter odorem Hircinam vocamus, esse Dioscoridis Oreoselinum: semper enim provenit in montibus & ipsa quoq; inter saxa: in quibus ait Dioscorides hoc D crescere: quare nõnulli statuerunt esse Petroselinum, quod tamen Diosc.reprehendit. Hæc saxifraga semẽ profert ita simile Ammi semini, ut vix inter se discernanur, & nisi loco boni odoris Hircum oleret, posset hoc Petroselinum, & illud Oreoselinũ appellari. Quòd si hoc regioni in qua nascitur imputaretur, (quod tamen ego non affirmavero) hæc opinio eò meliùs consistet, quamvis magis ad alteram inclinem. Hæc Saxifraga hircina folia habet Apii, acris est & a- E mara, & mirabilis in frangendo calculo & provocanda urina, quemadmodum multorũ recentium experientia id testatur. Nonnulla collegia celebrium civitatum pro Petroselino substituerunt Petroselinũ vulgare, quemadmodum aliquando Bononiæ factũ est, & ni fallor collegiũ Patavinum ejusdem fuit opinionis. Sed hic modus substituendi videtur in disputationem cadere. Nam sicuti Serapio sentit ex sententia Asclepiadum, & Apium calidum & siccũ est in secun- F do gradu, & Petroselinum Galeni in tertio. At non convenit substituere medicamenta, quæ in primis qualitatibus non sint ejusdem gradus.

PTARMICA exiguus frutex est, surculos habens parvos, multos & rotundos, abrotano nõ dissimiles: & circa eos folia oleæ, longa, multa & in cacumine capitulum, uti anthemidis, parvum, rotundum: * quod suo acri odore sternutamentum excitat: unde nomen accepit. Nascitur in montibus & petrosis. Folia cum floribus illita sugillationes rapiunt. Flores sternutamenta efficacissimè movent. *Dioscorides.*

PULE-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Pulegium (Germ. Poley. Gall. *Du Pouliot.* Hiſpan. *Poleo.* Ital. *Pulegio.*) herba eſt vulgaris notitiæ. Naſcitur in locis cultis & aquoſis. Colligitur menſe Junii, Julii & Auguſti, dum floret. Siccatur in umbra. Conſervatur per annum. * Extenuat, calfacit, decoquit: potum menſtrua, ſecundas ac partus ejicit. Pulmonis vitia ex melle & aloë potum extrahit, & convulſis auxiliatur. nauſeas, ſtomachique eroſiones ex poſca permulcet. atram bilem per alvum exigit. Bibitur in vino utiliſſime contra ſerpentium morſus: defectos animo recreat, cum aceto naribus objectum: gingivas arefacti cinere corroborat. Illitum cum polenta inflammationes omnes ſedat, podagris per ſe ſubvenit, impoſitum uſquedum rubeſcat locus: cum cerato varos extinguit: lienoſis cum ſale utiliter illinitur. Decoctum ejus ablutas prurigines mitigat: converſas vulvas corrigit: contra inflationes, duritiaſque vulvæ in deſeſſiones convenienter adjicitur. *Dioſcorides.*

Ruta (Germ. Rauten. Gall. *De la Rue.*) tam ſativa, quàm ſylveſtris, vulgaris eſt notitiæ. Naſcitur paſſim in hortis. Amat ſolum ſiccum & apricum. Floret æſtate. Colligitur autumno. Siccatur in umbra, & conſervatur per annum. * Utraque urit, calfacit, exulcerat, urinam ciet, menſtrua pellit, alvum ſiſtit potu, cibóve. Lethalium medicamentorum antidotum eſt, ſi ſemen ex vino acetabuli menſura ebibatur. Folia per ſe præſumpta, aut cum nucibus juglandibus, ariſque ficis, inefficaces venenorum vires reddunt: contra ſerpentes ſimili modo ſumere convenit. Genituram cibo, potúve extinguit: cum anetho ſicco decocta, tormina ſedat. Facit ad pectoris laterumque dolores, difficultatem ſpirandi, tuſſes, pulmonis inflammationem, coxendicum articulorumq; cruciatus, & horrores febrium circuitu repetentes, pota, ut antè dictum eſt. Item ad inflationes coli, vulvæ, rectique inteſtini cum oleo decocta & infuſa. Fœminas vulvæ ſtrangulatu liberat, ſi à genitali ſedetenus cum melle ſubjiciatur. Fervefacta ex oleo, & pota, ventris tineas excutit: articulariis doloribus ex melle, aquæ inter cutem cum ficis illinitur: eiſdem in potu auxiliatur, decocta in vino ad dimidias partes, & oblitæ. Cruda conditaque cibo, viſus aciem excitat: dolores oculorum illita cum polenta lenit: doloribus capitis cum roſaceo & aceto illita auxiliatur: profluentem naribus ſanguinem ſiſtit trita, & indita. Teſtium inflammationibus cum laureis foliis impoſita, & eruptionibus papularum cum myrto & cerato prodeſt. cum pipere autem, vino & nitro affricta albæ vitiligini medetur: cū eiſdem illita formicationes tollit, & verrucas, quæ thymi florem repræſentant. Contra impetigines cum alumine & melle utiliſſimè imponitur. Succus in mali punici calyce calfactus, aurium dolori efficaciter infunditur. Idem oculis, qui hebetudinem ſensêre, cum fœniculi ſucco ac melle inunctus, opitulatur. Ignem ſacrum, ulcera quæ ſerpunt, aut in capite manant, cum aceto roſaceo, & ceruſſa illitus perſanat, manſa alliorum, ceparumque acrimoniam domat. Sylveſtris ſi copioſiùs eſtur, interficit. Dum florem promit, & ad murias colligitur, cutem inflat & rubore quodam inficit, cum pruritu ac vehementi inflammatione. oportet itaque eam unctis antea manibus & facie colligere. Tradunt ſuccum gallinaceis pullis inſperſum, feles arcere. Adjiciunt eam, quæ in Macedonia circa Haliacmon amnem prodeat, comedentes interimere. Montoſus autem is locus, viperis ſcatet. Semen ejus potum contra inteſtina vitia efficax eſt. In antidota commodè additur. Contra incontinentiam urinæ toſtum ſemen ſeptenis diebus potui datur. Radix hujus montanum moly vocatur. Sylveſtris ruta ſativæ ſimilis eſt. Prodeſt comitialibus, & coxendicum doloribus: mēſtrua movet, partus enecat. Acrior eſt viribus, quàm hortenſis, & validior. Sylveſtris, utpotè noxia, cibis abdicatur. *Dioſcorides.*

Sabina (Germ. Sevenbaum. Gall. *Savinter.* Ital. *Sauina.* Hiſp. *Sabina yerua.*) duorum generum eſt. Una foliis cupreſſo ſimilis, ſpinis horridior, graviter olens, acris, & fervens. arbor eſt coactæ brevitatis, quæ ſeſe magis in latitudinem fundit. hujus foliis nonnulli pro ſuffitu utuntur. Altera tamarici folio ſimilis eſt. Naſcitur paſſim in hortis. Colligitur autumno: conſervatur autem per annum. * Utriusque folia nomas ſiſtunt. collectiones illitu mitigant: quin & cum melle illita nigritias, ſordesq; repurgant, & carbunculos rumpunt: cum vino pota ſanguinem per urinam eliciunt: partus appoſita extrahunt, & ſuffitu idem præſtant. Unguentis calfacientibus immiſcentur, & privatim gleucino. *Dioſcorides.*

Serpillum (Germ. Quendel. Gall. *Du Sarpolei.*) duorum generū eſt. Hortenſe odore ſampſuchum imitatur, atque in coronas addi ſolet. cui à ſerpendo nomen inditum eſt: quoniam ſi qua ejus particula terram attingat, inibi radices demittit. Folia & ramulos origani habet, ſed candidiores, in maceriis multò proceriùs aſſurgit. Naſcitur paſſim in hortis, locis apricis. Colligitur menſe Junii & Julii. Siccatur in umbra, & cōſervatur per annum. Sylveſtre, Zygis appellatū, non ſerpit, ſed in altitudinem increſcit, ramulos edens tenues, ſurculos, foliis refertos longioribus, quàm rutæ, & durioribus, anguſtis. Flores jucundè olent, guſtanti acres. Radicis nullus uſus. Naſcitur in petris, tota æſtate floret: ſativo efficacius, atq; magis excalfaciens, & ad medendi uſum aptius. * Menſes trahit, & urinam potu ciet: torminib. ruptis, vulſis, & jecinoris inflammationibus auxiliatur: & adverſus ſerpentes potu, illitúve prodeſt. Capitis dolores mulcet coctum, adjecto roſaceo, & madefactum in aceto: maximè verò phreneticis & lethargicis convenit. Cruentos vomitus ſedat ſuccus, drachmis quatuor ex aceto potus. *Dioſcor.*

Sisymbrium (alii ſerpyllum ſylveſtre vocant) German. Wilder Quendel. Gall. *Creſſon.* Ital.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Balſamita, menthæ hortenſis ſimilitudine, odoratius, latiore folio. Inſeritur coronis Naſcitur in ſolo inculto. Colligitur menſe Junii vel Julii. Conſervatur per annum. * Calfaciendi vim habet contra ſtillicidia urinæ, calculosque, ſemen ex vino bibitur: tormina & ſingultus ſedat. Folia in capitis dolore, fronti, aut temporibus illinuntur: item contra veſparum, apumque ictus. Vomitiones potu cohibet. Alterum ſiſymbrii genus, aliqui cardaminam, alii Sion appellant. Ea herba riguis gaudet, & eisdem in locis, quibus Sion provenit: quæ ideò nonnullis Cardamina nominatur, quòd guſtu cardamum, id eſt, naſturtium, repræſentet. Folia primùm rotunda prodeunt, adulta erucæ modo finduntur. Id excalfacit, urinas movet, crudum eſtur. Purgat lentigines, cutisq; vitia in facie, noctibus impoſitum, matutinisq; detractum. *Dioſcorides.*

THYMUM (Germ. Thym & Römiſcher Quendel. Gall. *du Thin, ou Thim.* Ital. *Thimo.* Hiſp. *Tomillo yer ua.*) ab omnibus cognoſcitur, ſurculoſus frutex exilibus foliis, multis & anguſtis circumdatus: capitulis in cacumine flore purpuraſcente refertis. Gracili ſolo & petroſo provenit. Colligitur menſe Junii. Conſervatur per annũ. * Vim habet hanc, ut cum ſale & aceto potum, pituitam per alvum detrahat. Decocti jus prodeſt orthopnoicis & anhelatoribus: tineas ventris exigit: menſes, partus, & ſecundas pellit: urinas ciet. Cum melle in eclegmate faciles facit excreationes: recentes tumores diſcutit, cum aceto illitum: concretum ſanguinem diſſolvit. verrucas thymi colorem reddentes penſilesque tollit. Iſchiadicis cum vino, & polenta impoſitum ſubvenit: hebetibus oculis in cibo prodeſt. Perquàm utile pro condimento, duntaxat ad uſus eorum qui rectè valent. *Dioſcorides.*

TRIFOLIUM, (quod Germ. Klee. Ital. *Trifoglio.* Gall. *Treffl.* Hiſpan. *Trebol.*) Græci Oxytriphyllon, aut Alphation appellant, quòd bitumen redoleat, multas habet virgas tenues, cubitum aut ampliùs longas: folia magna, acuminata, terna ſingulis germinationibus exeũtia, quibus recenter enatis rutæ odor ineſt: ubi autem adoleverunt, bitumen olent: florem edit purpureum, ſemen latum, hirſutum, ex altera extremitate exertum corniculi modo: radix longa, tenuis, dura. Copioſè naſcitur circa Elbam & Petram ſanctam Hetruriæ. Hujus uſus eſſe debet, non trifolii pratenſis, quod à vero trifolio maximè differt à Græcis deſcripto. * Semen & folia in aqua pota pleuriticis, urinæ difficultati, comitialibus & iis qui aquæ inter cutem principia ſentiũt, fœminis quoque vulvæ vitiis opportunis auxiliantur: menſes ciunt, ternæ drachmæ è ſemine dari debent, è foliis verò quaternæ. Contra ſerpentium ictus trita folia, & ex aceto mulſo pota, præſidio ſunt. Tradunt aliqui, totius fruticis, radicis, foliorumq; decoctum forũ dolores eorum finire, quos ſerpentes percuſſerint. qua autem aqua ſanatus quis fuerit, ſi ea quispiam alius foveatur, qui ulcus habuerit, perinde afficitur, ut à ſerpente demorſus. Quidam terna folia aut ſemina, in tertianis, cum vino potui dêre: & in quartanis quartana, ut quæ febrium circuitus diſcuterent. Radix antidotis inſeritur. *Dioſcor. & Medici Florentini.*

VERBENACA (Germ. Eiſenkraut Gall. *Veruaine.* Ital. *Herbena.* Hiſp. *La grama yerua.*) Græcis Periſtereon, dodrantis altitudine, & interdũ ampliùs adoleſcit. Folia è caule prodeunt inciſa, & ſubalbida ea ſingulari ramo, radiceque ſola, conſtare ſæpiùs invenitur. Naſcitur in aquoſis. * Folia cum ſuilla adipe recenti, aut roſaceo impoſita, vulvarum dolores finire putantur: ignem ſacrum illita ex aceto reprimunt: putrida ulcera cohibent: vulnera glutinant, veteraq; ex melle ad cicatricem perducunt. *Dioſcorides.*

URTICA (Germ. Neſſel. Gall. *Ortie.* Ital. *Ortica.* Hiſp. *Hortiga.*) adeò vulgaris eſt notitiæ, ut non modò interdiu, ſed etiam noctu in tenebris ſolo tactu ab omnibus facillimè cognoſcatur. Ejus genera duo. Altera ſylveſtrior, aſperior: latioribus, nigrioribusq; foliis: ſemine lini, ſed minore. Altera non æquè aſpera, minuto ſemine. Paſſim in dumetis ac ſepibus gignuntur. Semen meſſibus colligi oportet. * Folia utriusque illita, canis morſibus, addito ſale, medentur: gangrænas, carcinomata, ſordida ulcera, & quæ cacoëthe vocantur, item luxata, panos, tubercula, parotidas, ſuppurationesq; ſanant: lienoſis cũ cerato imponuntur: faciunt ad profluvia narium cum ſucco trita, & naribus indita: menſes ciunt. eadem detrita cum myrrha & impoſita, procidentes vulvas recentia contactu reſilire cogunt. Semẽ potum ex paſſo Venerem ſtimulat, & vulvæ ora patefacit: cũ melle delinctũ orthopnœæ, lateris & pulmonum inflammationibus prodeſt: thoracem expurgat, erodẽtibus medicamentis admiſcetur. Cocta cum conchis folia alvum emolliunt, urinas movent, inflationes diſcutiunt: decocta cum ptiſana vitia pectoris extrahunt: mulierum menſes evocant, cum myrrhæ modico pota. Inflammatione turgentem uvam gargarizatus ſuccus reprimit. *Dioſcorides.*

De foliis calidis in quarto.

ALLIUM quoddam ſativum atq; hortenſe habetur. (Ger. Knoblauch. Gall. *Ail, ou Aux.* Ital. *Aglio.* Hiſpan. *Aio.*) quòd in Ægypto, ſingulari ut porrum capite conſtat, dulce, in purpureum vergens, parvum: reliqua verò magna & candida, & pluribus coagmentantur nucleis, quos aglithas, id eſt, ſpiras, Græci nominant. Aliud eſt ſylveſtre, quod ophioſcorodon, id eſt, anguinum, vocant. Germ. Wilder knoblauch. * Vis allii acris eſt, excalfacit, mordet, excernit, alvum turbat, inflationes facit, ſtomachum exiccat. ſitim gignit, flatum permovet, ſummam corporis cutem exulcerat, aciem oculorum eſu hebetat. Eosdem effectus præbet anguinum, quod & elaphoſcorodon dicitur: latas ventris tineas in cibo ſumptum abigit, urinas detrabit, contra viperarum ictus, & privatim hæmorrhoi prodeſt, ita

ut non

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

ut non aliud magis, si cum vino jugiter assumatur, aut tritum in eodem ebibatur: contra rabiosorum morsus, & illitu, & cibo valet. Magnæ & allio utilitates contra aquarum mutationes: vocem clarificat: veterem tussim crudum coctúmve lenit: potum autem cum origani decocto, pediculos & lendes enecat: cremati cinis illitus sugillationibus cum melle & alopeciis cum nardino unguine medetur: eruptiones papularum cum oleo & sale sanat: vitiligines, lichenas, lentigines, ulcera capitis manantia, lepras, & furfures, cum melle eximit: cum thure & teda decoctum, dētium dolorem levat, si in ore contineatur: contra venenatos muris aranei morsus, cum ficulneis frondibus, & cumino illinitur. Fervefactæ comæ jus, fœminarum desessionibus additum, menses & secundos partus extrahit. Allium ejusdem gratia suffitur. Factum ex eo, & nigra oliva intritum, quod myttoton vocant. esu cit urinam, ora venarum patefacit, hydropicis utile. *Dioscorides.*

Lepidium (Germ. Pfefferkraut/Gauchblum/Wilderkreß. Gall. *Passoraige sauuage.*) vulgò notum est, muria cum lacte servatur.* Vis foliorum acris & exulcerans. quapropter ischiadicis trita, præsentissimum est auxilium, si cum helenii radice, quarta parte horæ illinatur: lienosis simili modo prodest: lepras eximir. Radix appensa collo, dolore dentium liberare existimatur. Nascitur passim in hortis. Verno tempore apparet. *Dioscorides.*

Nasturtium Sativum (Ger. Gartenkreß. Gall. *Chresson alenoys, ou nasitort.* Ital *Agreto.* Hispan. *Nasturcio, malpica.*) hortis familiaris, & frequens herba est, tenuis: foliis parvis, laciniatis: caule tenui, sesquipedali: flore albo: semine in rubeum nigricante, folliculis rotundis ac pressis contento, thlaspi modo. Floret æstate, Junio potissimùm mense. Sequenti tempore semine prægnans est. * Omnium semen est acre: excalfacit, stomacho adversatur, alvum turbat, tineas excutit. lienem imminuit, partus exanimat, menses cit, Venerem stimulat, sinapis & erucæ simile intelligitur: lepras & impetigines abstergit. Illitum cum melle lienem extenuat, favos expurgat: pulmonum vitia extrahit, sorbitionibus incoctum: serpentum venenis potum resistit, atque eas suffitu fugat: capillorum defluvia cohibet: carbunculos ad suppurationem perducit, & rumpit: coxendicibus cum polenta commodè ex aceto illinitur: tumores, collectionesque discutit: emittit furunculos illitum cum muria. Herbæ ad omnia idem effectus, licèt minor. *Dioscorides.*

Porrum capitatum (German. Lauch. Gall. *Poureau.* Ital. *Porro.* Hispan. *Puerro.*) inflationem parit, noxium succum creat, tumultuosum somnium parit, urinam ciet, alvo accommodatur, extenuat, oculorum aciem hebetat, menses pellit: sed lædit exulceratam vesicam, renesq;. cum ptisana verò coctum, esu pectoris vitia extrahit. Coma ejus in aqua maris, & aceto cocta, in desessionibus ad præclusiones vulvæ, & duritias utilis habetur. Porrum bis aqua mutata coctum, tum frigida maceratum, dulcescit, & multò minùs inflat. Semen acrius est, & quandam astrictoriam vim habet, quare succus cum aceto, addito thure, aut manna, sanguinis profluvia sistit, maximè si naribus erumpat. Venerem stimulat: contra omnia thoracis vitia, tabemq; pro delinctu efficax est: arteriam esu purgat: sed si assiduè estur, visus obscuritatem inducit: stomacho adversatur. Succus ex melle potus, aut illitus, contra bestiarum morsus auxilio est. Ipsum quoque cum aceto aut thuris polline, lacte, aut rosaceo, utiliter aurium doloribus & sonitui instillatur. Varos tollunt folia illita cum rhoe, qua ad obsonia utuntur: epinyctidi medentur: crustas ex sale illita rumpunt. Veteres sanguinis rejectiones cohibent, seminis drachmæ binæ, cum æquali baccarum myrthi pondere potæ. Læto solo gaudet. odit rigua. *Dioscorides.*

Struthium (Ger. Seyffenkraut. Gall. *L'herbe à faulon.* Ital. *Herba da tintori.* Hisp. *Yerua sabonera.*) Latinis radicula seu lanaria herba, vulgò nota: qua purgādis lanis utuntur, qui eas eluunt. * Hujus radix est acris, urinam ciet: prodest tussi, jecinorosis, orthopnœæ ex melle sumpta, cochlearis mensura, alvum solvit. Eadem cū panace & capparis radice, calculos frangit, & cum urina exturbat: duritiem lienis absumit: menses imposita trahit: partus efficaciter enecat. Cum polenta autem & aceto illita, lepras tollit: tubercula discutit, cum farina hordeacea & vino decocta. Miscetur & malagmatis, & ocularibus collyriis, claritatis causa. Sternutamenta movet: per os purgat, trita cum melle, & naribus infusa. Nascitur in saxosis & asperis locis. Nunc in hortis quibusdam plantatur. Floret æstate, Junio maximè mense. *Dioscorides.*

Thapsia nomen ideò accepit, quòd in Thapso ejusdem nominis insula primum inventa sit. Tota verò natura ferulæ similis est: graciliore caule, foliis fœniculi: umbella anethi in cacumine, à singulis surculis erumpente: flore luteo: semen quale ferulæ, latiusculum, sed aliquantò minus: radix foris nigra, intùs candida, longa, acris, crassiore libro vestita.* Tam cortex radicis, quàm succus purgandi vim habent, & lacteus succus in aqua mulsa potus: nam utrinque bilem extrahunt. Radicis modus, quaterni oboli, cum tribus seminis anethi drachmis: succi terni oboli: lactis obolus unus: quod eo ampliùs assumitur, periculosum est. Hujusmodi purgatio convenit suspiriosis, & diuturnis laterum doloribus, rejectionibusque: datur in cibis, aut obsonio, quibus difficilè sit vomere. Tam radix, quàm succus omnium maximè, quæ pares cum eis vires adepta sunt, vim habent extractoriam ex alto, ubi ex imo aliquid evocandum est, aut meatuum laxitas aliò transferenda est: unde succus illitione, aut radix recens affrictu alopecias explent. Radix, succusq; cū æquis ceræ, thurisq; portionibus, sugillata, livoresq; tollunt: sed

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

non plus binis horis dimittantur. locus deinde aqua maris calida foveatur. Vitia cutis in facie emendat, cum melle illitus ſuccus lepras tollit: tubercula diſcutit, perunctus cum ſulphure. In diuturnis pulmonum, laterum, pedum, articulorumque valetudinibus utiliter illinitur. Valet ad integendam colis glandem iis, qui natura, non circumciſione curti ſunt: tumorem enim excitat, qui pinguium fotu emollitus, præputii jacturam reſarcit. *Dioſcorides.*

De foliis frigidis in primo.

ATRIPLEX (Germ. Milten. Gall. *Des Arroches, ou des bonnes Dames.* Ital. *Arnola trapeſe, reppeſe.* Hiſpan. *Los Armuelles yerva.*) cognitum olus eſt. Duo ejus genera, ſylveſtre & ſativum. Sativum paſſim in hortis gignitur. Floret menſe Junio & Julio. Coctum eſtur, ut olus: * alvum mollit. Panos diſcutit, ſive crudum, ſive coctum illinatur. Semen cum aqua mulſa potum, regium morbum ſanat. *Dioſcor.*

FUMUS TERRAE, ſeu FUMARIA (Ger. Erdrauch/Daubenkropff. Gall. *Fumeterre, ou pied de Geline.*) fruticoſa herbula eſt, præterea coriandro ſimilis: foliis candidioribus, undique numeroſis, cineracei coloris: flore purpureo. Naſcitur paſſim in hortis & campeſtribus. Colligitur in Vere & Autumno. Conſervatur per annum. * Hujus ſuccus acris eſt: claritatem facit oculis, delacrymationemque, unde nomen traxit. Illitus cum gummi evulſas palpebras renaſci prohibet. Commanducata herba, bilioſam trahit urinam. *Dioſcorides.*

Ex generibus rumicis OXYLAPATHUM vocant, Germ. Grindwurtz/Streiffwurtz/Mengelwurtz/Wildampffer. Gall. *De la Parelle, ou de la Pacience.* quod in acutum tendit, duo habens extrema, in paluſtribus naſcens. Alius eſt ſativus, illi diſſimilis. Tertium genus ſylveſtre, parvũ, plantagini proximum, humile & molle, Germ. Guter Heinrich. Quartum eſt, quod alii oxalida: alii anaxyrida, aut lapathon vocant. Germ. Saurampffer. Folia ejus ſylveſtri ac exiguo rumici ſimilia: caule non magno: ſemine ſubacuto, rubente, acri, in caule, & agnatis appendicibus emicante. * Omnium decocto olere alvus emollitur. Crudi illitu, melicerides, roſaceo aut croco adjecto, diſcutiuntur. Sylveſtris & oxylapathi, & ejus quam oxalida nominant, ſemen ex aqua aut vino utiliter bibitur contra dyſenterias, & cœliacorum affectus, ſtomachi faſtidia, ſcorpionum ictus. Quod ſi quis in potu præſumat, nihil moleſti ex ictu patietur. Radices ex aceto coctæ, aut illitæ crudæ, lepras, impetigines, & ſcabroſos ungues perſanant; ſed antea locus aceto & nitro in Sole perfricandus eſt. Pruritus corporis, decoctũ earum ſedat, ſi foveatur, aut in ſoliis balnearum confricetur. Coctæ in vino, & inſtillatæ, aurium dentiumque dolorem mulcent: ſtrumas parotidasq; diſcutiunt: lienem cum aceto extenuant. Aliqui amoliendis ſtrumis radicum geſtamine utuntur, eas collo appendentes. Tritæ, & admo-

A tæ fœminarum profluvia ſiſtunt: cum vino autem potæ, regio morbo medentur, calculos veſicæ comminuunt, menſes cient, ſcorpionũ ictibus auxiliantur. Hippolapathon olus eſt magnum, in paludibus naſcens. Eaſdem habet vires, quas ſupradicta rumicis genera. *Dioſcor.*

MALVA (Germ. Pappeln. Gall. *Maulue.* Ital. *Herba malua.* Hiſpan. *La malua.*) vulgaris notitiæ eſt: ejus genera duo, ſylveſtris & ſativa. Sativa naſcitur paſſim in hortis. Sylveſtris autem locis

B incultis, pinguibus potiſſimum & humidis. Colligitur Vere & Autumno. Conſervatur per annum. Malva ſativa eſui longè aptior eſt ſylveſtri. * Stomacho adverſatur: alvum juvat, ſed multò magis caules: interaneis, & veſicæ utilis. Cruda folia cum ſalis exiguo manducata, ægilopas ex melle ſanant: verum cùm cicatricem trahere cœperint, ea demum citra ſalem utendum eſt. Contra aculeatos apum veſparumque ictus, illita efficax eſt: eadem cruda cum oleo trita perun-

C cti non feriuntur: ulcera manantia in capite, furfureſque cum urina ſanat. Sacris ignibus, & ambuſtis decocta folia, tritaque utiliſſimè ex oleo imponuntur. Ejus decoctum vulvas inſeſſione mollit: prodeſt eroſionibus veſicæ, & inteſtinorum, vulvæ, ſedisq;, clyſtere infuſum. Jus decoctę cum radice ſua, contra omnia venena auxiliatur, ſi continuò à bibentib. revomatur. Contra phalangiorum morſus remedio eſt: lac evocat. Semen in vino potum, addito loti ſylveſtris ſemi-

D ne, veſicæ cruciatus lenit. *Dioſcor.*

MYRTUS (German. Myrtenbaum. Gall. *Vn arbre appellé Meurte.* Ital. *Myrto.* Hiſpanicè *Arraihan moriſco que ſe labra.*) arbor frequens in Italia naſcitur. Cujus duo genera: ſativum, quod in candidum & nigrum dividitur: & ſylveſtre, quo univerſa ferè Tyrrheni litora vireſcunt ac redolent. Sativæ in arbores facilè adoleſcunt, ramis flexilibus ac lentis: rubro cortice: foliis longiuſculis, perpetuóque virentibus, punicæ

E æmulis: quanquam in nigris nigriora, in candidis candidiora ſpectantur. Flores omnibus inſident candidi, odorati: ideoque aqua ex iis confecta odoris ſuavitate unguentariis plurimùm expetitur. Sativarum utrunque genus baccas fert oblongas, agreſtes oleas quadantenus referentes, multò ſanè ſylveſtribus majores. Inter ſylveſtres alba quoq; & nigra reperitur, quemadmodum & inter urbanas. Myrti montes non amant, quin & frigidos odêre tractus: tamen

F cùm in mediterraneis, nempe in hortis, viridariis, vinetis & campis maximè proveniunt, tum in maritimis præcipuè, atq; amœnis ſtagnorum & lacuum ripis à natura nullo ſtudio editæ, mirificè proficiunt, vitamque lætam agunt. Myrtus ſativa nigra utilior eſt Medicinæ, quàm candida, & in hoc genere multò magis montana: ſemen tamen imbecillius parit. * Vis & myrti, & ſeminis, aſtringit. Semen viride aut aridum in cibo datur ſanguinem excreantibus, & veſicæ eroſionibus. Succus virentibus baccis expreſſus, eoſdem effectus exhibet: ſtomacho utilis,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

utilis, urinam cit, prodest contra phalangii mor- A
sum, & scorpionis ictus, in mero. Seminis de-
coctum capillum tingit. Jus decocti in vino ul-
cera in extremis membris nata sanat: oculorum
inflammationes illitum cum polline polentæ
lenit: contra ægilopas illinitur: crapulam arcet
præsumptum vinum, quod fervefacto aliquan-
tùm ejus semine exprimatur: aliàs enim acorem
contraheret. Præstat idem seminis effectus: uti-
le procidentiæ vulvarum in desessionibus, sedis
vitiis, & fœminis fluxione vulvæ laborantibus: B
purgat furfures, ulcera capitis manantia, atque
eruptiones papularum: fluentes capillos conti-
net. Additur quoque in medicamenta, quas li-
paras vocant, uti oleum, quod ex foliis ejus fa-
ctum est. Decoctum foliorum ad desessiones
balnearum convenit, & contra laxatos artus, &
malè solidescentes: eo fracta ferruminationi re-
pugnantia utilissimè foventur: vitiliginē emen-
dat, purulentis auribus infunditur, & capillos
denigrat. Succus eorum eadem efficit. Trita fo- C
lia, & ex aqua illita humidis ulceribus, & parti-
bus omnibus fluxione laborantibus, cœliacisq;
prosunt: & admisto omphacino oleo, aut exi-
guo rosaceo cum vino, ad ulcera serpentia, i-
gnem sacrum; testium inflammationes, epiny-
ctidas, & condylomata. Arentium foliorum fa-
rina utiliter inspergitur paronychiis, pterygiis, &
contra alarum, feminumq; perfusiones: cardia-
corum sudores cohibet. Folia cruda, seu cremata
cum cerato, ambustis, paronychiis, pterygiisq; D
medentur. Exprimitur foliis succus, adfuso ve-
tere vino, aut aqua cœlesti, cujus recentis usus
est: nam exsiccatus planè cariem sentit, & vires
amittit. Myrtidanum dicitur, adnatum inæqua-
bile, verrucosum, intumescensque, & concolor:
quod perinde quasi manus, myrti caudicem am-
plectitur, coactumq; in pastillos siccatur in um-
bra: multò efficacius & folio, & semine, cerato,
pessis, insessionibus, cataplasmatis admistum,
ubi adstringendum aliquid est. *Dioscorides & E
Matthiolus.*

P A R I E T A R I A (Germ. Tag und nacht/ Sant
Peters kraut oder Glaßkraut. Gall. *Paritaire.* Ital.
Parietaria. Hispan. *Albaracha de rio, ò yerva de
vidrio.* Græcis *Helxine* dicitur) nascitur in pa-
rietinis, sepibus & maceriis. Julio mense floret.
Folia ei mercurialis insunt, hirsuta: cauliculi sub-
rubentes, & circa eos veluti semina aspera, ad-
hærentia vestibus. * Folia refrigerandi, spissan-
dique naturam habent: qua ex causa sanant illi- F
tu sacros ignes, adusta condylomata, panos in-
cipientes, tumores, inflammationesque. Suc-
cus ejus cum cerussa ignibus sacris, & ulceribus
quæ serpunt, commode illinitur: imponiturque
podagris: cum hircino adipe, aut cerato cypri-
no: veterem tussim emendat, instar cyathi hau-
stus, tonsillis inflammationem sentientibus uti-
liter & gargarizatur, & oblinitur: aurium
dolorem cum rosaceo instillatus
levat. *Dioscorides.*

De foliis frigidis in secundo.

B L I T U M (Germ. Maier. Gall. *De la Blete.* Ital.
Liedoni, Blito. Hispan. *Beedos.*) duorum est gene-
rum, rubrum & album. Utrumq; notum, in hor-
tis & campis nascens. Floret æstate, & autumno,
semineq; prægnans est. Rubro caulis & folia a-
deò rubescūt, ut coccineo colore infecta videā-
tur, etsi tēporis tractu tandē purpurescant. Folia
amaranthum referunt, sicut etiam caulis. Quin
& radix sanguineo succo madet. Album prove-
nit iisdem foliis, latioribus tamen, & colore sub-
albidis. Flores & semen racematim cohęrentes,
tenuibus insident ramusculis, ex alarum cavis
prodeuntibus panicularum effigie, sylvestris
panici modo. * Olus est esculentum, humidæ
frigidæque temperaturæ, in secundo maximè
excessu. *Matthiolus.*

C H O N D R I L L A, sylvestris cichorii species
nimirum est: gracilioribus tamen foliis, caule,
floribus, ac semine. Nascitur in locis cultis, scro-
bium aggeribus, & secus vias. In hujus ramulis,
gummi mastici simillimum, magnitudine fabæ
inveniri solet: * quod cum myrrha tritum, &
linteo appositum instar olivę, fœminarum men-
ses trahit. Tusa cum radicibus herba, adjecto
melle dividitur in pastillos: qui nitro admisti vi-
tiligines emaculant. Gummi inordinatos pilos
replicat. Quod item tenera radix efficit, si intin-
cta succo acus pilis admoveatur: contra viperas
in vino pota proficit. Succus decoctæ, in vino,
aut per se potus, alvū sistit. Aliud habetur chon-
drillæ genus, folium ferens oblongum, circum-
rosum, humi sparsum: caulem succo madentem
lacteo: radice tenui, rotunda, lævi, vegeta, flave-
scente, succosa: cujus & caulis, & folia, conco-
quendi vim habent. Succus incommodos palpe-
brarum pilos reflectit. *Dioscor. & Matthiolus.*

L A C T U C A sativa (Germ. Lattich. Gall. *Lai-
ctue.* Ital. *Lattuca.* Hisp. *Lechuga.*) omnium her-
barum vulgò notissima est: * cui natura refrige-
ratrix inest, stomacho grata: somnum conciliat,
alvum emollit, lac evocat: verùm decocta ma-
gis alit. Stomachicis illotas esse prodest. Epo-
tum semen, assiduas libidinum imaginationes
in summo compescit, & Veneri refragatur. Ipsæ
verò frequentiores in cibo, claritati oculorum
officiunt: inflammationibus, & ignibus sacris
opitulantur. Muria condiuntur. Cùm in caulem
exierunt, vim quandam nanciscuntur succo, aut
lacti sylvestris lactucæ similē. Sylvestris lactuca
sativæ similis est: sed longior caulis, & candidio-
ra folia, graciliora, & asperiora. Nascitur in cam-
pestribus. Amaro gustu est & viribus aliquan-
tum papaveri similis: unde lacteum ejus succum
aliqui meconio permiscuerunt. Aquam per al-
vum elicit, potus in aceto mulso succus ad duos
obolos, argema, caliginemque repurgat: contra
adustiones efficaciter illinitur, cum lacte mulie-
rum. In summa, somnum allicit, doloris levamē-
tum præstat, menses trahit: contra scorpionum
& phalangiorum ictus bibitur. Semen non ali-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

ter quàm ſativæ, libidinũ imaginationes in ſomno amolitur, ac Venerem arcet. Succus ad eadē valet, ſed viribus infirmior. Reponitur in fictili novo lac ejus, antea ut in aliis liquaminibus moris eſt, inſolatum. Florent lactucæ Julio menſe, atq; ſubinde ſemen proferunt. *Dioſcorides.*

INTYBUS duûm generum eſt: ſylveſtris, & hortenſis. Sylveſtris quidem (Germ. Wegwarten dicta) duplex: altera picris, quæ & Cichorium vocatur: altera ſativa latioribus foliis conſtat, ſtomacho quàm hortenſis utilior. Hortenſis verò (quæ Germanis Erdtwien dicitur) duplex genus: una folio latiore prodit, lactucarum ſimillima: altera anguſtiore eſt folio, & guſtu amara. Utraq; colligitur mēſe Junio & Julio, quo tempore maximè floret. Conſervatur autem per annum.* Refrigerat & aſtringit, ſtomacho utiliſſima: alvum ſiſtit cocta, ſi cum aceto adſumatur. Sylveſtres ſtomacho meliores: quandoquidem æſtuantem ipſum, & quem imbecillitas vexet, cibo leniunt. Cardiacis per ſe, aut cum polenta, utiliter illinuntur: podagris, & oculorũ inflammationibus auxilio ſunt. Herba cum radice illita, percuſſis à ſcorpione ſubvenit: igni ſacro cum polenta medetur. Succus cum ceruſſa, & aceto, valet ad illitus eorum, quæ refrigerationem deſiderant. *Dioſcorides.*

HYACINTHUS (Ger. Blaw Mertzen blůmlin. Gall. *Vne Iacinthe, ou Vaciet.* Ital. *Cipola canina.* Hiſpan. *Los Majos flores.*) folia habet bulbi: dodrantalem caulem, lęvem, minimo digito tenuiorem, herbacei coloris: comam procumbentem, florum purpureorum plenam, incurvam: radicem quoq; bulbaceam. Naſcitur in univerſum in campeſtribus inter ſegetes, & in ſylvis provenit. Floret cum violis circa finem Martii, & Aprilis initium. * Radix (ut creditur) pueris cum vino albo illita, pubertatem coërcet, & non patitur erumpere: ſiſtit alvum pota, & urinam impellit: phalangiorum morſibus auxiliatur. Semen aſtringentius eſt, theriacis expetitum: regium morbum emendat, cum vino potum. *Dioſcorides.*

OXALIS, ſeu ACETOSA (Ger. Saurampffer. Gal. *Oſeille, Surelle.* Ital. *Acetoſa.* Hiſp. *Azederilla, Romaza.*) duorum eſt generũ: majus nimirum, & minus. Illi folia ſunt hortenſi ſimilia: huic verò ſagittarum figura, mollia, lævia, quibusdam veluti capillamentis ſubrubentibus inſperſa, ſuccoſa, foliisq; majori acidiora. Semen utrique idem, præterquam quòd majori majus, minori verò minus. Naſcitur in hortis & pratis. Æſtate antequam prata demetantur, omnium copia haberi poteſt. *Matthiolus & alii.*

PLANTAGO, Germ. Wägrich. Gal. *Plantain.* Ital. *Plantagine.* Hiſpan. verò dicitur *la Ilanten.* Duo ejus genera. Minor, Germ. Spitzer wägrich/ folia habet anguſtiora, minora, molliora, læviora & tenuiora: cauliculo anguloſo, in terram inclinato: floribus pallidis: ſemine ſummis caulibus emicante. Altera major, German. Breiter wägrich/ latior, virentiorque, latis conſtans fo-A liis, oleracei generis: cujus caulis cubiti altitudinem petit, anguloſus, ſubruber, à medio ad verticem tenui ſemine circumdatus: radicibus nititur teneris, hirſutis, candidis, digitum craſſitudine æquantibus. Naſcitur in lacunoſis, ſepibus, & locis humidis. Utraq; autem circa ſepes, aggeres, prata, & lacunoſa loca. Herba & flores in æſtatis initio, Majo & Junio menſibus, ſemen verò Auguſto carpitur menſe. Multò utilior magna eſt. *Vim habent folia exiccatoriam, conB ſtringētem. quare omnibus malignis ulceribus, & fluxioni opportunis, atq; elephanticis, ſordidisque illita proſunt: profluvia ſanguinis ulcera quæ ſerpunt, epinyctidas, carbunculos nomasq; cohibent: vetera ulcera, & inæqualia, cicatrice obducunt: chironia ſanant, ſinus conglutinant: morſibus canis, ambuſtis igni, inflammationibus, panis, parotidibus, ſtrumis, ægilopiis, illita cum ſale proſunt. Coctum cum aceto & ſale olus dyſentericis, cœliacisq; ſumtum ſubvenit. C Datur & in locum betæ cum lenticula coctum & ad aquam intercutem, cui leucophlegmatiæ nomen eſt: datur & herba decocta poſt aridas epulas, ſic ut media antecedat. comitialibus, & ſuſpirioſis data proficit. Foliorum ſuccus, colluta ſubinde oris ulcera purgat: cum cimolia, aut ceruſa igni ſacro medetur: fiſtulis infuſus prodeſt: lippitudinibus & aurium doloribus idem ſuccus inſtillatur. additur quoq; in oculorum collyria: gingivis cruore ſuffuſis, & ſanguinis rejectioniD bus potu confert: clyſtere dyſentericis infunditur: contra tabem datur in potu: adverſus ſtrangulationes vulvæ, in vellere ſubjicitur, etiamſi vulva fluxione laboret. Semen ex vino potum alvi fluxiones, & ſanguinis excreationes ſiſtit. Decocta radix, & mãducatu, & collutione, dentium dolores ſedat: eadem cum foliis, ulceribus renum, & veſicæ in paſſo datur. Ferunt tres radices, cum tribus vini cyathis, & pari aquæ modo, tertianis auxiliari: & quatuor, quartanis. E Sunt qui radicis geſtamine, diſcutiendis ſtrumis utantur. *Dioſcorides.*

POLYGONUM (Germ. Wegtritt/Weggraß. Gall. *L'herbe ſaint Innocent.* Ital. *Corrigiola, Centinodia.* Hiſp. *Cicut unundos, Correola.*) mas, ramos habet teneros, & exiles, copioſos, geniculis cinctos, qui per terram, ut gramen repunt: folia rutæ, ſed molliora, longioraq;: ſemine ſub omnibus foliis turgeſcente, unde marem appellari volunt: flos ei candidus aut puniceus. Naſcitur F in campis, ædificiorũ areis, & viis publicis. * Vis epoti ſucci eſt, ſpiſſare, ac refrigerare: prodeſt cruentæ excreationi, choleræ, alvi fluxionibus, & urinæ ſtillicidio: nam urinam apertè ciet. cum vino potus, contra ſerpentium morſus auxiliatur; datur in febribus per horam ante invaſiones: fœminarum profluvia impoſita ſiſtit. Idem ſuccus aurium doloribus iisdemque purulentis inſtillatur. Facit eximiè ad genitalium ulcera, cum vino, adjecto melle decoctus. Stomachi fervori, ſanguinis rejectionibus, ulceribus quæ ſerpunt, ignibus ſacris, collectionibus, tumoribus, &

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

bus, & recentibus vulneribus folia illinuntur. A Sanguinaria fœmina fruticat uno caule, arundini teneræ ſimili, denſis geniculis, & in ſe tubarum modo farctis: articulos in orbem cingunt apices, foliolis ſimiles: radicis nullus uſus. Naſcitur in riguis. Huic quoque ſpiſſandi, refrigerandique natura ad eadem valens, ſed inefficacior. *Dioſcorides.*

Psyllion (Germ. Pſyllenkraut. Gall. *Herbe à Puces* nominatur) foliis eſt coronopo non diſſimilibus, hirſutis, longioribus: ſarmentoſa, B fœni modo in totum herbula, ramis dodrantalibus: coma à medio caule exoritur, duobus tribúsve convolutis in cacumine capitulis: in his ſemine duro, nigro, pulicum ſimili, unde & nomen, in arvis & incultis naſcitur. Nuſquam tamen, quod ſciam, in Germania, niſi ſatum provenit. Flores tota ferè æſtate ex capitulis ejus, quæ ſpicæ formam obtinent, erumpẽtes dependent. Semen verò Autumno profert. * Vis ei ad refrigerandum, inſpiſſandum, & molliendũ cõ- C veniens: articulorum morbis, parotidibus, tuberculis, tumoribus, luxatis illitum auxiliatur: imponitur in dolore capitis, cum roſaceo, aqua, aut aceto: enterocelis infantium, & prominenti umbilico, illitum ex aceto medetur. Teritur acetabuli menſura, & in aquæ ſextario madefactum, ubi convenit aqua, illinitur: ſiquidem vehementer refrigerat, & in ferventem aquam dejectum calorem reprimit. Contra ignes ſacros efficax eſt. Fama eſt, ſi virens domum im- D portetur, non ſinere in ea pulices gigni. Cum adipe tuſum ſordida ulcera, & quæ cacoëthe vocantur, expurgat. Succus vermiculoſis auribus, aut fluxione laborantibus, ex melle prodeſt. *Dioſcorides.*

Rhus, quæ obſoniis aſpergitur, ab aliquibus Erythros, à Gallis *Viurna* appellata, ſemen eſt coriarii fruticis, ſic vocati, quoniam coriorum infectores eo utuntur ad inſpiſſandas pelles. Arbuſcula eſt in petris naſcens binûm ferè cubitorum E altitudine: foliis oblongis, ſubrubẽtibus, in ambitu ſerratis, ilicis modo: acino uvarum gracilium, denſo, magnitudine terebinthi quadantenus lato: cujus corticoſa tunica perquàm utilis eſt. Naſcitur in Syria, Ægypto, & Italia. * Folia vim habent aſtringendi, & acaciæ effectus præbent. Decoctum capillos denigrat: dyſentericis infunditur, & in potus eorum, inſeſſusq; adjicitur: inſtillatur auribus purulentis, gangrænas & pterygia cohibent folia ex aceto aut melle illita. F Liquamentum fit ex aridis foliis, ad craſſitudinem mellis in aqua decoctis, ad eadem, ut lycium, conveniens. Semen eoſdem effectus exhibet: cœliacorum, dyſentericorumque obſoniis inſpergitur: fracta, deſquamata, lividaque illitum ex aqua, ab inflammatione vindicat: linguæ aſperitates cum melle abſtergit: cãdida fœminarum profluvia ſiſtit: hæmorrhoidas ſanat, cum querno carbone intrito admotum. Aqua, in qua ſemen maduit, decocta cogitur, coitque efficacior quodammodo ipſo ſemine. Gummi deſert quod dentium cavis imprimitur ad dolores finiendos. *Dioſcorides.*

Solanum quatuor generum eſt: hortenſe, halicacabum, ſomniferum, & furioſum. Hortenſe ſolanum (Germ. Nachtſchatt. Hiſp. Gall. & Ital. *Morella*, officinis *Solatrum*) frutex eſt cibis idoneus, exilis, puſillus, multis concavus alis: folio nigro, majore quàm ocymi, & latiore: fructu rotundo, viridi, qui poſt maturitatem nigricat, aut fulveſcit, herba innocentis guſtus. Naſcitur in hortis, ſecus vias, agrorum margines, ſepimenta, veteres parietes, ruinas: & in aſperis locis. Æſtate, & in multum quandoq; Autumnum floret: & tunc quidem fructus maturi. * Natura ei refrigerandi: quare folia ulceribus quæ ſerpunt, & ignibus ſacris, convenienter cum polline polentæ illinuntur, ægilopia, capitisq; dolores, trita & impoſita per ſe ſanant: æſtuanti ſtomacho auxiliantur: parotidas cũ ſale detrita illitu diſcutiunt. Valet ſuccus ejus adverſus ignem ſacrum, atq; ulcera quæ ſerpunt, cum ceruſſa, roſaceo, & argẽti ſpuma: ad ægilopas cum pane: infantium adustioni, quam ſyriaſin vocant, cũ roſaceo perfuſus proficit: in collyriis, aquæ vel ovi vicem exhibet, contra acutas fluxiones illitus: aurium dolori inſtillatus prodeſt, menſiũ abundantiam ſiſtit in vellere ſubditus. Succus fulvo gallinarum cortalium fimo ſubactus, & linteo appoſitus ægilopiis præſentaneo eſt remedio. Solanum halicacabon, aut phyſalida, id eſt, veſicaria, Germ. Schlutten/Judenkirſen. Gal. *Alquequenges, Baguenaudes*. Hiſp. *A careador de juenno, Bexiga de Perro*, foliis antedicto ſimilibus, verùm latioribus: cujus caules poſteaquam adoleverunt, prona terram ſpectant: folliculis orbiculatis, veſiculis ſimilibus, in quibus ſemen continet fulvum, rotundum, læve acinorum uvæ figura: quo coronarii utuntur, corollis intexentes. Naſcitur in parietinis, locis umbroſis, aliquantulum humentibus, quandoq; circa agrorum margines. * Vim uſumq; hortenſis ſolani habet: verùm cibis nequaquam expetitur. Regium morbum purgat, ſemine poto, & urinam pellit. Ex utraque herba ſuccus extrahitur: qui ſiccatus in umbra reconditur, ad eadem valens. Solanum ſomniferum, aliqui etiam Halicacabon, & Apollinarem minorem, & Ulticanam herbam, & Obſaginem vocant: fruticat multis ramis, denſis, cãdicoſis, fractu contumacibus, pinguium foliorũ cotoneæque mali ſimilium plenis: flore grandi, rubro: fructu in folliculis crocato: radice grandi, ſubrubro cortice veſtita. Naſcitur in ſaxis, non procul à mari. Radicis cortex in vino drachmæ pondere potus, ſomnificam vim habet, opio mitiorem. Semen vehementer urinam cit. Corymbi duodecim hydropicis dantur: ſi quid numero adjiciatur, alienationem mentis faciunt. Remedio eſt aqua copioſa mulſa, potui data. Succus paſtillis inſeritur, & medicamentis, quæ doloris levamentum præbent. Decoctus in vino, ſi in ore contineatur, dentium doloribus auxiliatur. Radicis ſuccus, cum melle illitus, oculorum hebe-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

tudines tollit. Solanum furioſum aliqui Perſion, alii Thryon, alii Dorycnion, nonnulli Solanum manicum appellavêre. Huic folium erucæ ſimile, majus aliquantò, ſatis acantho, quem pæderota vocant, accedens: caules à radice proceros emittit decem aut duodecim, ulnæ altitudine adoleſcentes: caput in cacumine olivæ figura, ſed ut platani pilulæ hirſutius, verùm majus latiusque: florem nigrum, poſtquam eo exuitur, racemus exit rotundus, niger, denis aut duodenis acinis conſtans, ſimilibus hederæ corymbis, ut uvæ mollibus: radice firmatur candida, craſſa, cava, cubitali gignitur in montibus, vento perflatis, & plataneatis. Radix drachmę unius pondere pota ex vino, facit ſpecies vanas, imaginesque non injucundas obverſari: ſed duplicatus hic modus, ad tres uſque dies mentis alienationem affert: quadruplicatus interimit. Remedio eſt aqua mulſa copioſiùs pota, & vomitione rejecta. Duo poſteriora genera apud nos non reperiuntur. Eſt & aliud genus Solani, recentioribus Lethale Solanum vocatum, cui caules ſurgunt bicubitales, aut altiores rotundi, mediocris craſſitudinis, ramoſi, è ſubrubro colore nigricantes, quos conveſtiunt oblonga, lata, mollia, & nonnihil lanuginoſa folia, majora latioraque, quàm Solani. flores oblongi, cavi, è foliorum alis, obſcuriore purpura nigricant. bacca acino uvæ ſimilima, ſuccedit ſingulis unica, ſplendidè nigricans, magnitudine ferè mediocris ceraſi, exiguo ſemine gravida, radix longa, magna, inalbicans, diuturna ac vivax, in propagines plures diſtribuitur. Circa ſylvas juxta parietes, ſepimentaq; agrorum, aliisq; perinde parum cultis ac deſertis reperitur locis: umbroſa amat. Auguſto arrident maturæ baccæ: flores & antè & eodem reperiuntur tempore. German. Dollwurtz/Dollkraut/Schlaffbeer. Ital. *Bella donna* appellatur. Sunt qui putent Fabam inverſam dici. Ad Mandragoram Theophraſti (qui differt à Dioſcoridis Mandragora) plurimùm accedit, ſi non ipſiſſimus eſt. Theophraſtus hunc caulem habere ait, & fructum ferre nigrum, acino, uvæ ſimilem & ſucco vinoſum. Reſpondeat quoque facultates. Nam Solanum iſtud ſomniferum eſt, mentem conturbat, inſaniam facit, ſi pauciores baccę ſumantur: plures verò etiam interficiunt, citam feſtinamq; mortem inferentes. *Dioſcorides, & Dodonæus.*

De foliis frigidis in tertio.

PORTULACA (German. Burtzelkraut. Gall. *Du Pourpier, ou de la Pourcelaine.* Ital. *Porcelana.* Hiſpan. *Serdolaga.*) omnibus vulgariſſima eſt. Duo ejus habentur genera: unum ſativum, cui folia inſunt latiora, & caulis craſſior, in altum ſe attollens: alterum verò ſylveſtre, humi repens, minoribus, tenuioribus, ac crebrioribus foliis. Provenit in hortorum areolis, vineis, & aliis cultis locis, hortenſis. Sylveſtris in petroſis, & incultis etiam naſcitur. Junio & Julio potiſſimùm menſibus carpenda folia & flores: ſemen verò ſequentibus. * Harum vis aſtringit. Capitis doloribus, inflammationibus oculorum, cæterisq; cum polenta imponitur: ardoribus ſtomachi, ſacro igni, veſicæ doloribus auxilio eſt: commanducata dentium ſtupores ſedat: ſtomachi & inteſtinorum æſtuationem, fluxionesque mulcet: renes & veſicam adjuvat, etiamſi eroſionem ſentiant: Veneris impetus exolvit. Succus epotus ſimili effectu prodeſt, in febribus valens. Contra teretes ventris tineas, cruentam excreationem, dyſenteriam, hæmorrhoidas, & profluvia ſanguinis, percocta efficax eſt: item contra ſepis morſus. Ocularibus medicamentis utiliſſimè commiſcetur: interraneis fluxione laborantibus, atque vulvarum eroſionibus infunditur: contra dolores, quos æſtus excitavit, caput ex roſaceo & oleo fovetur: eruptiones papularum in capite, cum vino emendat: vulneribus, quæ ad ſyderationem ſpectant, ex polenta illinitur. *Dioſcorides, & Matthiolus.*

MANDRAGORAM aliqui antimelum, alii circæam vocant, quoniam videatur radix ad amatoria conducere. Latinis Terræ malum, Terreſtris malus, Canina malus: Germanis Alraun appellatur. Duo ejus genera: niger, quæ fœmina exiſtimatur. Thridacias appellatus, anguſtioribus foliis, ac minoribus quàm lactucæ, viroſis ac graveolētibus, in terra ſparſis: mala gerit ſorbis ſimilia, pallida, odorata, in quibus ſemen veluti pyrorum: radicibus inhæret bene magnis, binis, ternisve, inter ſe convolutis, nigris foris, intùs albis, craſſo cortice veſtitis; caulem non fert. Alter candidus, qui mas dicitur, nonnullis Morion vocitatur, hujus folia magna, alba, lata, lævia, ut betæ: mala quàm alterius duplo majora, colore in crocum inclinante, jucundè cum gravitate quadam olentia, quorum pomorum cibo aliquantum opiliones ſoporantur: radix alterius ſimilis, major & candidior, orbata & hæc caule. Naſcitur in calidis regionibus, in ſylveſtribus, montoſis, veluti in Gargano Apuliæ monte. At in Germaniis ſatus tantummodo reperitur, & fœmina quidem perquàm rariſſimè. Succus fit è cortice recentis radicis tuſo, & prælis ſubjecto: qui inſolatus, ubi concrevit, fictili reconditur. Malis quoque ſuccus depromitur, ſed aliquantò ignavior. Delibratur radix, & trajectus lino cortex, ad uſum ſuſpenditur. * Aliqui radices in vino ad tertias coquunt, & defæcatum jus ſervant, cyathoque uno utuntur in pervigiliis, & doloribus, & ante ſectiones, uſtionesque, ne ſentiantur. Succus duobus obolis ex mulſo potus, ut veratrum, per vomitiones bilem atram, pituitamque extrahit: verùm potu largiore vita adimitur. Medicamentis ocularibus, & his quæ dolores finiunt, peſſis quoque emollientibus, admiſcetur: ſemioboli pondere inditus, per ſe menſes & partus expellit, ſubditus ſedi pro balano ſomnificus eſt. Radix ebur emollire fertur, quæ ſenis horis cum eo decocta fit: & ad accipiendam quam effingere optaveris formam, ipſum facilè præſtat.

Folia

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Folia recentia convenienter oculorum inflammationibus & collectionibus, quas ulcera citarunt, cum polenta illinuntur: duritias omnes, suppurationes, strumas & tubercula discutiunt: stigmata sine exulceratione delent, si quinis, senisve diebus sensim perfricentur. Folia servantur in muriis, eosdem ad usus. Trita radix ignibus sacris ex aceto, & serpentiū ictibus ex melle, aut oleo medetur: strumas atque tubercula cum aqua dissipat: articulorum cruciatus, cum polenta sedat. Fit citra coctionem vinum è cortice radicis ad hunc modum. Ternæ minæ in vini dulcis metretam conjiciuntur. Dantur ex eo terni cyathi, iis qui secari aut amburi debent, ut antè dictū est: siquidem nullo tunc afficiuntur dolore, sed veterno quodam pressi torpescunt. Mala soporem afferunt olfactu, & etiam si mandantur: item expressus ex eis succus. nimio tamen odore percussi obmutescunt. Semen malorum potum vulvas purgat: appositumq; cum sulphure ignem non experto, rubra fœminarū profluvia sistit. Scarificata, punctisque multifariam aperta radice, rumpens lacryma, cavo vase recipitur. Liquamentū autem succo lacteo præstantius est. sed non ubique, ut experientia docet, radices lacteum succū delacrymant. Aliam tradunt esse mandragoram, nomine Morion, in opacis juxta specus enatū: foliis albæ mandragoræ minoribus, albis, dotrantalibus, radicem ambientibus: quæ mollis est & candida, paulò major palmo, pollicemque crassitudine æquat. Tradunt eam in pane, offa, obsonióve drachmę pondere devoratam, usum rationis intercipere: obdormiscit enim homo, eo ferè quo comederit habitu, sensus impos, ternis quaternisve, ex quo data est horis. Hac Medici utuntur, cū scindendi, urendive necessitas adest. Antidotum esse volunt radicem, cum manico solano potam. *Dioscorides.*

Sempervivum, seu Sedum (Germ. Hauswurtz. Gall. *Iaubarbe.* Ital. *Semperuiua.* Hisp. *Yerua pontera* dicitur) trium est generū: majus, minus, & andrachnis. Magnum ideò nominatur, quoniam perpetuò folia vireant: cujus caules cubiti altitudinem implent, interdum excedunt, pingues, crassitudine pollicari, virentes, characię tithymali modo infecti: folia pinguia, carnosa, longitudine pollicari, in cacumine linguæ similia, alia in terram convexa, alia in capite stantia invicem, ita ut ambitu effigiem imitentur oculi. Nascitur in montibus, & testaceis: supra domicilia etiam seritur. * Ejus vis refrigerare & astringere. Medentur igni sacro, nomis, ulceribus quæ serpunt, oculorum inflammationibus, ambustis igni, podagris per se, & cum polenta illita folia. Succus capiti in doloribus, cum polenta, aut rosaceo perfunditur: datur in potu contra phalangiorum ictus, dysenteriam, alvíque profluvia: teretes tineas potus in vino excutit: subditus in vellere, mulierum abundantiam sistit. Succus oculorum lippitudinibus, sanguinis vitio conceptis inungitur. Sempervivum parvum in petris, parietinis, & maceriis, nec non scrobibus opacis nascitur, caulib. ab una radice multis, tenuibus, crebrò foliatis: exilib. foliis, rotundis, pinguibus, mucronatis: caule à medio emicante, palmum alto, umbellam herbidosq; flores, & tenues gerente. Folia eisdem cum priore viribus prædita sunt. Florent majus & minus Majo & Junio mensibus. Tertium videtur sempervivi genus, quā aliqui andrachnem agriam, aut telephium vocaverunt. Romani illecebram, pusillis crassioribusq; foliis, hirsutis, portulacæ proximis. Floribus in Majo tantùm ornatur luteis. Nascitur in saxis, sepulchris umbrosis, oppidorumq; fossis. Vis ei excalfactoria, acris, exulcerans: illita cum axungia strumas discutit. *Dioscorides.*

Hyoscyamus, Jusquiamus, herba Apollinaris, seu Altercum (Ger. Bilsenkraut. Gall. *Hanebane.* Ital. *Hyosquiamo.* Hisp. *Velenno, Meimendro.*) frutex est caules emittens crassos, folia lata, oblonga, divisa, nigra, hirsuta: flores è latere caulis ordine prodeunt, tanquam punicorum cytini, scutulis septi seminum plenis, ut papaveris. Tres ejus differentiæ. Una semine nigro, floribus penè purpureis, smilacis foliis, cytinis prædurис & spinosis. Secus vias ubique ferè gignitur in sabulosis, & locis haud incultis. Alterius semen subflavū, ut irionis: flores lutei, folia & siliquæ simpliciores. In hortis aliquando invenitur. ambo insaniā gignunt, & soporem: ideóque in communi usu damnantur. Tertium genus, ut quod mitissimum esset, Medici recepêre, pingue, lanuginosum, molle, candidi floris seminisque, in maritimis ruderibusque nascens. cujus occasio si non adsit, rufum usurpari oportet. niger ut deterrimus, improbatur. Recenti semine, caulibus, foliisque tusis succus in Sole exprimitur, & exiccato humore, usus ad annū usq; prorogatur: nam facilè corruptionē sentit. Extrahitur etiam ex sicco semine separatim in aqua calida tuso & expresso. Liquamentum autem succo lacteo præstantius est, & magis dolores finit. Contusa herba recens, addita trimestri farina, digeritur in pastillos, & reconditur. Liquamentum primum, & quod à sicco semine exemptū est, collyriis, quæ doloris sensum auferunt, cōmodissimè inseri solēt. * Contra acutas, calidasq; fluxiones, dolores aurium atque vulvæ mala prosunt: cum farina autem, aut polenta, oculorum, pedum, cæterarumque partium inflammationes placāt. Semen eadem præbet tussi, destillationibus, oculorum fluxioni, & doloribus efficax: contra mensium abundantiam & erumpentem aliunde sanguinem, oboli pondere cum papaveris semine, & aqua mulsa bibitur: podagris subvenit: testibus inflatis, mammisque tumentibus à partu, tritum ex vino illinitur. Aliis quoque cataplasmatis, quæ doloris levamentum præstant, admisceri solet. Folia omnibus medicamentis dolorem sedantibus, per sese, & ex polenta utilissimè imponūtur. recētia ad mitigandos omne genus dolores

oblinuntur: cum vino terna quaternáve pota sanant algidas febres, quas epialas vocant. Cocta olerum modo folia, si acetabuli mensura manduntur, mediocrem insaniam gignunt. Idem efficere tradunt, si colo ulcus sentiente infundantur. Radice in aceto decocta, dentes in dolore colluuntur. Colligitur mense Maji vel Junii. Conservatur per annum. *Dioscorides.*

De foliis frigidis in quarto.

CICUTA (Germ. Schirling/Wutzeling. Gall. *Cigue.* Hisp. *Ceguta canaheia*) vulgaris notitię est planta: caulem edit geniculatum, ut fœniculi, grandem: folia ferulæ angustiora, gravi odoratu: rami mox umbellę in summo prodeunt: flores quoq; albicantes, & semen aniso candidius: radice nõ alta, concava. Nascitur plerunq; prope urbium & oppidorum mœnia, locis umbrosis & pinguibus. Cum floribus Julio, semine prægnantem Augusto, ac seriùs videre est. *Cicutæ lethale venenum inest, suaque vi refrigeratoria necat. Remedio est vini meraculi potus. Succus exprimitur contusis cacuminibus, priusquàm semina & comę siccescãt: qui Sole densatur in pastillos. Multus ad medendi rationem usus est aridi: commodè miscetur collyriis, quæ levandi doloris gratia temperantur: ignes sacros & ulcera quæ serpunt, illitu restinguit. Herba cum coma trita, & testib. circumlita, libidinum imaginationes in somno compescit, sed genitale resolvit: lac puerperarum mammis apposita extinguit: in virginitate mammas coërcet, & increscere non patitur. pueris præstat, ut eorum testiculi cibum nõ sentientes intabescãt. Efficacissima vis Creticæ, Megarensi, mox Atticæ, & in Chio & Cilicia nascenti. *Dioscor.*

PAPAVER, Germ. dicitur Magsaamen. Gall. *Du pauot.* Ital. *Papauero.* Hisp. *La dormidera.* Hujus apud Dioscoridem sex sunt genera. Primum sylvestre, rhœas dictum, omnibus notum. Alterũ candidum, capitib. oblongis candidis, semine albo: hoc etiam notum. Tertium & quartum nigrum, è quibus colligitur opium: semine nigro: utrunq; à Dioscoride papaver sylvestre etiã dicitur: & illud notum. Quintum papaver corniculatum: sic dictũ, quod caput non proferat, sed siliquam oblongam & rotundam in corniculi modum, florem luteum, vulgò notum. Sextum papaver spumeum vocatur: hoc incognitũ est. Quoties papaveris simpliciter & sine adjectione mentio fit, semper domesticũ, hoc est, album intelligendum est. Nascitur sylvestre in campestribus. Colligitur mense Maji. Reliqua genera in viridariis & campestrib. gignuntur. *Omniũ (excepto corniculato & spumeo) in commune natura refrigeratrix. Quare si capita ipsa & folia decoquantur in aqua, somnum fotu conciliabunt. Bibitur decoctum contra vigilias. Calyces cum polenta triti, & cataplasmatis admisti, ignibus sacris & inflammationibus prosunt. Tunduntur quoq; virides, & digeruntur in pastillos, qui siccati ad usum reconduntur. Capita

A quoque per se in aqua coquuntur ad dimidias, iterumque adjecto melle, dum humor coëat in eclegmatis lentorem. Id medicamentum in tussi, arteriæ fluxionibus, & cœliacorum affectu, doloris levamentum præbet, efficacius tamen redditur, addito hypocistidis succo & acacia. Papaveris nigri semen tritum cum vino bibitur, contra citam alvum, & fœminarum profluvia in pervigiliis fronti, temporibusq; illinitur ex aqua. *Dioscorides, & Medici Florentini.*

B *De foliis humidis in primo.*

HUMIDA in primo sunt, Buglossum, Intybũ, Malva, Helxine, &c. de quibus suprà quære.

De foliis humidis in secundo.

VIOLA purpurea (Ger. Mertzen violen. Gall. *Violette de Mars.* Ital. *Viola.* Hisp. *Violeta.*) folium habet hedera minus, tenuius, ac nigrius, nec multò dissimile: cauliculus à radice medius
C prodit, in quo flosculus suavissimè olens, purpureus. Opacis & asperis nascitur locis. Colligitur mense Martio & Aprili. *Refrigerandi naturã habet. Folia per se, & ex polenta illinuntur aptissimè stomacho æstuanti, & oculorum inflammationibus, sediq; procidenti. *Dioscorides.*

NYMPHAEA seplasiariis Mauritano nomine Nenuphar, Germ. Seeblumen/Wassermahen. Gall. *Blanc d'eau, ou Iaulne d'eau* appellatur. Ejus genera duo. Primum foliis fabæ Aegyptiæ, mi-
D noribus & longioribus, aliis in summa aqua, aliis demersis, pluribus ex radice eadem prodeuntibus: flore lilio simili, albo, & in medio croceos habente, cum defloruerit, ut rotundum malum, aut papaveris caput, extuberans nigro semine, denso & lato, leni gustus. Caulis est lęvis, niger, minimè crassus, Aegyptiæ fabæ cognatus: radix nigra, scabra, clavæ similis, quæ autũno seratur. *Sicca cũ vino pota cœliacis dysentericisq; auxiliatur, & lienẽ absumit. Radix stomachi ac vesicæ doloribus illinitur: vitiligines ex aqua emendat: imposita cum pice, alopeciis medetur, ea-
E dem cõtra Veneris insomnia bibitur: siquidem ea prorsus adimit. pota assiduè aliquot diebus, genitale infirmat. Idem semẽ potum efficit. Alterum genus nymphææ, cujus flos blephara dicitur, foliis ante dictæ: radice alba, scabra: flore luteo, nitente, rosæ simili. Hujus semen & radix contra fœminarum profluvia efficaciter ex vino nigro bibuntur. Nascitur utrunq; genus in paludibus, lacubus & aquis stagnantibus. Flores
F in fine Maji, & Junio mense colliguntur. Radices autem in autumno effodiuntur. *Dioscorides.*

SUNT & HUMIDA in secundo, Atriplex, Blitum, Lactuca, Portulaca, &c. de quibus omnibus vide suprà.

De foliis siccis in primo.

VERBASCUM, seu Tapsum barbatum (Ger. Wullkraut/Kertzenkraut. Gall. *Bouillon blanc, ou bouillon noir.* Ital. *Tasso barbasso.* Hisp. *Verbasco, ò gordobolo*) differẽtias sũmas habet duas: hoc nigrũ, illud album: in quo mas & fœmina intelligitur.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Fœminæ igitur folia ſunt braſſicæ, piloſiora A
multò & latiora, candida: caulis albus, cubitalis,
aut amplior, ſubhirſutus: flores albi, aut ex luteo
palleſcentes: ſemen nigrũ: radix longa, guſtu a-
cerba, craſſitudine digiti. Naſcitur in campeſtri-
bus. Verbaſcum qui mas appellatur, oblongius,
albis foliis, & anguſtioribus, tenuiori caule. Sed
nigrum prorſus albo ſimile eſſet, niſi nigriore
latioreq; conſtaret folio. Sylveſtre folia refert
ſalviæ: altas virgas & lignoſas, & circa eas ra-
mulos, quales marrubium: flores luteos, auri æ- B
mulos. Sunt & Phlomides duæ, hirſutæ, rotun-
dis foliis, humiles. Tertia lichnitis appellatur,
ab aliis autem thryallis, foliis ternis aut quater-
nis, vel paulò pluribus, hirſutis, craſſis, pingui-
busque: apta ad lucernarum lumina. * Radix
priorum duarum aſtringit: quare quòd magni-
tudine ludicrum talum æquet, in alvi profluvio
convenienter ex vino datur. Decoctum ruptis,
convulſis, fractis, antiquæ tuſſi auxiliatur: den-
tium dolorem collutione mitigat. Verbaſcum, C
cui flos aureus, capillos tingit, & quocunq; ab-
jiciatur, blattas in ſe contrahit. Cocta in aqua
folia, adverſus tumores & oculorum inflamma-
tiones illinuntur: ſyderatis ulceribus ex vino &
melle, cum aceto autem vulneribus medentur:
contra ſcorpionum ictus ſunt auxilio. Sylveſtris
folia ambuſtis igni ſunt cataplaſmata. Ajunt in
foliis ejus, quam fœminam dicimus, aridos fi-
cus omninò non putreſcere. *Dioſcorides.*

Sicca in gradu primo etiam ſunt, Beta, D
Braſſica, Chamomilla, Fœniculum, Hyacin-
thus, Malabathrum, Myrtus, &c. de quibus o-
mnibus vide ſuprà.

De foliis ſiccis in ſecundo.

Marina braſſica, officinis Soldanella,
Belg. Zeewind/ id eſt, convolvulus marinus voca-
tur, ſpargit per terrã graciles viticulos, ſubrubẽ-
tes cauliculos, circa quos in longioribus pedicu-
lis folia hederacea lævia, ſplendentia, ſed lata & E
ſubrotunda. Flores calathi formã ſimiliter refe-
runt, diluto purpureo colore ſubrubent, ſemẽ in
rotundis folliculis nigricat. radix oblõga, tenuis.
Saporem herba amarum ac ſubſalſum à natali
contrahit ſolo. Naſcitur enim in maritimis. Re-
peritur verò non modò in Italia, aut Gallia, ve-
rùm & in Zelandiæ inſulis, Flandriæ, ac Hollan-
diæ littoribus. Aeſtivis menſibus floret. Calida
autẽ & ſicca temperie eſt, & tertio quidem ex-
ceſſu, uti amara ſalſilaginem cum acredine qua- F
dam referens, guſtabilis ejus qualitas oſtendit.
* Alvũ purgat: cruda & aquoſa detrahit: hydro-
picis cenſetur utilis: adverſatur tamen ventricu-
lo: torſiones & moleſtias adfert: plus ſubinde
incommodi, quàm auxilii confert. Teſtatur hęc
quoq; Dioſcorides: Tota, inquit, herba ſtoma-
cho incommoda eſt, acris, alvum maximè ſolvit
cocta in ciboq; ſumpta. Coquunt cum ea qui-
dam, ad obtundendam acrimoniam, pingues
carnes. Conſervatur per annum. *Dioſcorides.*

Bursa Pastoris (Ger. Teſchelkraut &
Hirtenſeckel vocant) planta omnibus vulgò no-
tiſſima eſt. Naſcitur prope vias, & in parietinis.
Junio & Julio menſibus legitur. * Ex refrigerã-
tium, exiccantium & aſtringentium genere eſt.
Quapropter prodeſt attrita, & emplaſtri more
impoſita, inflammationibus & ſacris ignibus.
Decoquitur fluviali aqua cum plantagine &
Armenio luto. bibiturque ejus decoctum ad in-
teſtinorum difficultatẽ, & ad cruentas excrea-
tiones. Herbæ ſuccus recentia vulnera glutinat,
& auribus purulentis infuſus medetur. Siſtit
menſium abundantiam, ſi ejus & perſicariæ de-
cocto inſideant mulieres. Eſturque ad idem, &
contra denique omnes ſanguinis fluxiones ef-
ficax eſt, tenui pulticula circumlita, & in oleo
frixa. Additur in emplaſtris, quæ ad capitis ul-
cera componuntur, & in unguentis compluri-
bus. *Matthiolus.*

Equisetum, officinis cauda equina, Ger.
Schaffthew. Gal. *Queue de cheual.* Ital. *Coda di ca-
uallo, aſprella.* Hiſp. *Cola de mula, rabo de mula* no-
minatur: in riguis & ſcrobibus naſcitur. cauli-
culi prodeunt inanes, geniculati, in ſe farcti, ru-
beſcentes, leniter ſcabri: & juncea circa eos fo-
lia, crebra, exilia. In ſublime attollitur, vicinos
arborum caudices ſcandens, obvolutumq; de-
pendet, comis multis, nigris, ut equorum cauda:
radix lignoſa, dura. * Vis herbæ, ſpiſſare: quare
ſanguinem naribus erumpentem ſuccus ipſe ſi-
ſtit: prodeſt dyſentericis in vino potus: urinam
cit. Sanguinolenta vulnera glutinãtur, tritis fo-
liis & illitis. Radix cum ſua herba tuſſim, ortho-
pnœam, ruptaque adjuvat. Foliis in aqua potis,
diſſectiones veſicæ & inteſtinorum, enteroce-
læque in unum coaleſcere cogiq; feruntur. Al-
terum equiſetũ caulis eſt rectus, cubito major,
inanis: comis per intervalla brevioribus, candi-
dioribus, & mollioribus. Id cum aceto tritum,
vulneribus remedio eſt, eademque fungitur fa-
cultate. Utrunque æſtate ſuis in locis copioſè
provenit. *Dioſcorides.*

Gingidium (Ger. Kerbelkraut. Gall. *Du
cer fueil.*) in Syria & Cilicia plurimùm naſcitur.
Apud nos hodie paſſim in hortis colitur. Herbu-
la eſt ſylveſtri paſtinacæ ſimilis, tenuior & ama-
rior: radice parva, candicante, ſubamara. Majo
menſe floret, & ſubinde ſemen profert. * Olus
hoc crudum, coctum conditúmve eſtur, magna
ſtomachi utilitate, urinam cit. Decoctum ex vi-
no potum, veſicæ prodeſt. *Dioſcorides.*

Virga Pastoralis, ſeu Dipſacus,
(Ger. Kartendiſtel/ Weberkarten. Gall *Chardon à
carder, Verge à Berger, ou Chardon à Foulon* no-
minatur) aculeatarum generis eſt. Caulẽ habet
album, ſpinis horridum: foliis lactucæ, ſpinoſis
binis, genicula ſingula cõplectentibus, prælon-
gis, ceu quasdã bullas intùs & extrà aculeatas
in dorſi medio habentibus, concavo alarum ſi-
nu, in quo imber aut ros aſſervetur: unde dipſa-
ci, quaſi ſitientis, nomẽ traxit. In cacumine cau-
lis, ſingula ſurculis capitula inſunt, oblonga, e-
chinata ſpinis: quę areſacta, candida ſpectantur,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

diſſectaq; medullatenus, vermiculos oſtendunt. * Sanat rimas ſedis, fiſtulasq;, ſi tuſa & decocta in vino radix, uſque dum ſit craſſitudo ceræ, immittatur. Medicamentum ærea pyxide recondendũ. Ajunt formicationibus, verrucisq; penſilibus remedio eſſe. Vermiculi capitulorum in folliculo alligati collo, aut brachio appenſi, produntur quartanis febrib. remedio eſſe. Dipſaci ſpinæ radix ſecundo ordine exiccatoria eſt, habetque nonnihil abſterſorium. Naſcitur in campeſtribus, in agrorum & ſcrobium aggeribus, in viis juxta ſepes. Colligitur tempore autumni. *Dioſcorides, & Galenus.*

SICCANT quoque in ſecundo, Arthemiſia, Anethum viride, Caſſutha, Intybum, Plantago, Mentha, Menthaſtrum, Spica nardi, Verbenaca, &c. de quibus vide ſuprà.

De foliis ſiccis in tertio.

FILIX (Germ. Farnkraut/Waldfarr. Gall. *Feuchiere.* Ital. *Filice, felce.* Hiſp. *Helecho* dicitur) mas, foliis ſine caule, ſine fructu, ſine flore, ex uno pediculo cubitali longitudine exeuntibus, multifidis, & laterib. pinnatis, ſubgravi odore: radice per ſumma ceſpitum, nigra, oblonga, filices multas fundente, ſubaſtringẽte guſtu. * Radix latas tineas excutit, ſumpta drachmis quatuor ex aqua mulſa: meliùs, ſi cum ſcammoniæ aut veratri nigri totidem obolis detur: ſed qui ſumunt, allia prægustare debẽt, laborãtes lienis incremẽto recreat. Radix & potu, & illitu cum axungia vulneribus ſagitta harundinea factis, eſt auxilio. cujus rei probatio talis fertur. Peribit filix, quam per ambitum ſata copioſior harundo coronet: & contrà evaneſcens abibit harundo, quam obſepiens multa filix in orbem cinxerit. Filix fœmina foliis eſt filicis, ſurculoſis, altioribusq;, & quæ non ſingulari, ut illa, pediculo fulciantur: radicib. longis, pluribus, obliquis, quæ ex nigro in luteum flaveſcunt: aliquę etiamnum rubræ inveniuntur. Pellunt ſata interaneorum animalia, cum melle, eclegmate ſumpto: potæ cum vino drachmis tribus teretes tineas ejiciũt. Datæ fœminis ſterilitatem faciunt: & prægnãtibus abortum, ſi ſupergrediantur. Farina humidis ulceribus & cicatrici repugnantibus inſpergitur: jumentorum cervicibus medetur. Folia recentia in oleribus cocta manduntur, ut ventrem emolliant. Naſcuntur ubique, ſed maximè frigido ſolo, ut in montibus, ſylvis & ſaxoſis. Effodi debent radices Vergiliis occidentibus, hoc eſt, Autumno. Siccari autem eas Sole oportet. Conſervantur per annum. *Dioſcorides.*

MILLEFOLIUM, Stratiotes, Myriophyllon, Ger. Garben/Schaffaarben/Schaffripp/Tauſentblat/ Gall. *Mille fueille, ou Cumin, ou Aneth ſauuage* nominatur: caulis eſt tener, ſingularis, unica nixus radice: plurimus foliis, lævibus, fœniculo ſimilibus, unde nomen accepit. Caulis flaveſcit, varius, ac veluti ex induſtria delineatus. * Vulnera recentia ab inflammatione vindicat, ſi vel viride, vel ſiccum ex aceto oblinatur: præcipitatis in potu cum aqua & ſale datur. Naſcitur in paluſtribus & agris aſperis. Per integram floret æſtatem, quo tempore etiam colligitur. Conſervatur autem per annum. *Dioſcorides.*

QUINQUEFOLIUM, Græcis Pentaphyllon, Ger. Fünfffingerkraut. Gall *Quintefueille* vocatur: ramulos fert feſtucarum ſimilitudine, tenues, dodrantales, in quibus ſemen: folia menthæ, quina ſingulis pediculis, raró plura, in ambitu ſerrata: florem ex candido palleſcentem, auri æmulum. Subrubram habet radicem, oblongam, veratro nigro craſſiorem. Plurimis pollet remediis. * Jus radicis decoctæ ad tertias, ſi in ore contineatur, dentium dolores ſedat: putrida oris ulcera, collutione ſiſtit: arteriæ ſcabritias, gargarizatu lævigat: contra alvi profluvia & dyſenterias auxiliatur: item articulorum, coxendicumq; cruciatibus potum. Cocta in aceto, & illita, ſerpentia ulcera cohibet: ſtrumas, tumores, duritias, abſceſſus & collectiones diſcutit: ignes ſacros, reduvias, condylomata, pſorasque ſanat. Teneræ radicis ſuccus, contra jecinoris, pulmonumque vitia prodeſt: item adverſùm venena. Cum hydromelite autem, vel diluto vino, & piperis exiguo, bibuntur folia cõtra febrium circuitus: in quartana quidem, quaternûm ramulorum folia: in tertiana verò, ternûm: in quotidiana, unius. Ea quoque folia tricenis pota diebus, comitialibus proſunt. Foliorum ſuccus tribus cyathis aliquot diebus potus, celerrimè regio morbo medetur. Illita cum melle & ſale, tam vulneribus, quàm fiſtulis remedio ſunt: enterocelicis auxilium præſtant. Quinquefolium ſanguinis profluvia & potu, & illitu ſiſtit. Ad expiationes, caſtimonias, & incãtamenta inciditur. Naſcitur in riguis & aquariis ductibus. Floret Majo & Julio menſibus potiſſimum, quo tempore etiam carpitur. Conſervatur autem per annum. *Dioſcorides.*

Quinquefolium vulgaris eſt notitiæ: neq; fraudem admittit: niſi quòd fortaſſe aliquis peculiariter Tormentillam uſurpare pro eo velit, exiſtimans verum eſſe quinquefolium: cùm dubium non ſit, uſitatum illud eſſe legitimum. Eligitur collectum in montibus aut collibus, & in uſu eſt radix ejus in umbra ſiccata, quanquam & folia quoque utilia ſint.

POLII duo genera. Montanũ, cui theutrio nomen eſt, & cujus eſt uſus. tenuis frutex eſt, cãdidus, dodrantalis, ſemine refertus: capitulo in cacumine quandam corymborum ſpeciem præ ſe ferente, parvo, cano hominis capillo ſimili, graviter olente, non ſine quadam ſuavitate. Alterum fruticoſius, non uſque adeò valens odore, & viribus infirmius. * Potum fervefacti jus auxiliatur ſerpentium ictibus, hydropicis, morbo regio: & lienoſis ex aceto: ſtomachum malè habet: caput doloribus afficit: alvum & menſes ciet: ſubſtratum ſuffitúmve ſerpentes abigit: illitum vulnera conglutinat. Amarũ eſt guſtantibus, & modicè acre. Itaque viſcera omnia obſtructione liberat, urinamque ciet. utrunque

polii

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

polii genus, in pluribus Italiæ locis provenit. A Colligitur menſe Junio. Conſervatur autem per annum. *Dioſcorides & Galenus.*

Polium montanum quoque ab omnibus cognoſcitur: in uſu ſunt cymæ cũ frondibus, quando ſeminibus refertę ſunt unà cum floribus cõmiſtis. Neque adulterari poteſt: de montibus tamen ſiccis & petroſis, & regione pariter ſicca & calida eſt colligẽdum. Amaro & acri ſapore, & odore valido debet eſſe præditum.

TRIFOLIUM, quod Græci oxitriphyllon, B aut aſphaltion appellant, quòd bitumen redoleat, Germanis Sibengezeit/ woltiechender tiee/ multas habet virgas tenues, cubitũ aut ampliùs longas: folia magna, acuminata, terna ſingulis germinationibus exeuntia, quibus recenter enatis rutæ odor ineſt: ubi autem adoleverunt, bitumen olent: florem edit purpureum, ſemen latum, hirſutum, ex altera extremitate exertum corniculi modo: radix longa, tenuis, dura. Copioſè naſcitur circa Elbam & Petram ſanctam C Hetruriæ. Uſus ejus eſſe debet, non trifolii pratenſis, quod à vero trifolio maximè differt, à Græcis deſcripto. * Semen & folia in aqua pota pleuriticis, urinæ difficultati, comitialibus, & iis qui aquæ inter cutem principia ſentiunt, fœminis quoq; vulvæ vitiis opportunis auxiliantur: menſes ciunt: ternæ drachmæ è ſemine dari debent, è foliis verò quaternæ. Contra ſerpentium ictus trita folia, & ex aceto mulſa pota præſidio ſunt. Tradunt aliqui, totius fruticis, ra- D dicis, foliorumque decoctum fotu dolores eorum finire, quos ſerpentes percuſſerint qua autem aqua ſanatus quis fuerit, ſi ea quiſpiam alius foveatur, qui ulcus habuerit, perinde afficitur ut à ſerpente demorſus. Quidam terna folia aut ſemina, in tertianis, cum vino potui dedêre: & in quartanis quaterna, ut quæ febrium circuitus diſcuterent. Radix antidotis inſeritur. *Dioſcorides & Medici Florentini.*

SICCANT quoq; ordine tertio, Abrotanum E uſtum, Anethum uſtum, Apium, Aſarũ, Ammi, Abſinthium, Calamintha, Chamædrys, Hyſſopum, Juniperus, Majorana, Marrubium, Origanum, Peucedanũ, Petroſelinum, Ptarmica, Rhus obſoniorum, Ruta, Sabina, Salix, Syſimbrium, &c. de quibus omnibus vide ſupra.

De foliis ſiccis in quarto.

VOCANT etiamnum SYLVESTREM RUTAM, quod in Cappadocia & Galatia Aſiæ fini- F tima Moly dicitur. Frutex eſt, qui ab una radice multos emittit cauliculos: foliis multò quàm alterius rutæ longioribus, teneribusque, odore gravi: flore candido: capitulis in cacumine paulò majoribus, quàm ſativę rutæ, quæ tribus maximè partibus conſtant: in quibus triangulum ſemen ſubrufum, guſtu amarum recluditur, cujus eſt uſus. Semen autumno matureſcit *quod cum melle, vino, croco & fœniculi ſucco, ac gallinaceo felle, teritur contra retuſam oculorum aciem. Sunt, qui eam harmalam vocent, Syri beſahan: qui Cappadociam incolunt, moly, quoniam quandam cũ moly ſervet ſimilitudinem: radice nigra, flore candido. In collibus & læto ſolo provenit. *Dioſcorides.*

SICCANT quoque in quarto, Allium, Naſturtium, Sinapi, &c.

De foliis aſtringentibus.

CUPRESSUS, Ger. Cypreß. Gall. *Cypres.* Ital. *Cipreſſo.* Hiſpan. *El cypres* dicitur. Hujus genera duo: mas ſcilicet & fœmina: hæc meta in faſtigium convoluta; ille verò ramos in latus ſpargens. Harum patria, ac proprium natale ſolum Creta inſula eſt. In Idæis etiam montibus, qui ad Troadem ſpectãt, cupreſſus numeroſa ſponte proſilit. alibi non niſi tempore, & perquàm diligenti cultura proveniens, & cultorem magnopere faſtidiens. Mira eſt cupreſſi fœcunditas: etenim trifera eſt. Colliguntur ejus coni menſibus Januario, Majo & Septembri. Semen iis innaſcitur, granis adeò puſillis ac minimis, ut atomis comparari poſſit. Tradiderunt veteres, cupreſſum Diti ſacram: & ideò funebri ſigno ejus ramos ante domos ponere ſolebant, ubi aliquis defunctus jacéret. * Cupreſſus refrigerat & aſtringit. Cujus folia ex paſſo, & exiguo myrrhæ pota, veſicæ rheumatiſmis, & urinæ difficultati auxiliantur. Pilulę autem ex vino tuſæ in dyſenteria, alvi fluxione, tuſſi & orthopnœa, aut ſi rejiciatur ſanguis, convenientiſſimè bibuntur. Earum decoctum eoſdem præbet effectus: tuſæ cũ fico duritias emolliunt, nariumq; polypo medentur: in aceto coctæ & cum lupinis detritæ ſcabros ungues ejiciunt: hernias inteſtinorum prolapſu erumpentes illitu reprimunt. Folia eadem præſtant. Pilulæ cum arboris coma ſuffitæ, culices abigere exiſtimantur. Folia trita & impoſita, vulnera conglutinãt, ſanguinem ſupprimunt: trita ex aceto capillum tingunt: illinuntur per ſe, aut cum polenta ignibus ſacris, ulceribus quæ ſerpunt, carbunculis & oculorum inflammationibus admota, cũ cerato ſtomachum corroborant. *Dioſcorides & Matthiolus.*

EBULUS (German. Attich. Gall. *Hyebles.* Ital. *Ebulo.* Hiſp. *Tezgo yerua nota*) longè humilius eſt ſambuco, magiſque herbaceo generi aſſignandũ: caule quadrangulo geniculato: foliis amygdalæ, ex intervallo longioribus, geniculatim expanſis pinnatiſq;, graveolentibus, in ambitu ſerratis: muſcario ſambuci, flore & acino ejuſdem: radice nititur longa, craſſitudine digitali. *Vis & uſus exiccans, alvo detrahens aquam, ſtomacho inutilis. Folia olerum more coquuntur, ad pituitam bilemq; detrahendam. Caules teneri in patinis cocti, eadem efficiunt. Radix in vino decocta, & in cibis data, hydropicos adjuvat: prodeſt viperarum morſibus, eodem pota modo. vulvas emollit inſidentium decocto: patefacit eorũ ſpiracula, & vitia corrigit. Acini in vino poti eodem funguntur munere: denigrant capillos illiti. Folia, ſi prætenera ac mollia ex polẽta illinantur, inflammationẽ mitigant: am-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

bustis, & canum morsibus illitu prosunt: ulcera quæ dehiscunt in fistulam, agglutinant. iis qui podagra tentantur, cum sevo taurino aut hircino prosunt illita folia. Nascitur in opacis, asperis & campestribus. Colligitur mense Junio & Julio, in Augusto verò baccas suas profert. Conservatur per annum. *Dioscorides.*

CISTHUS, quē aliqui citharon, aut cissaron, Ital. verò *Cisto.* Gall. *Ciste.* Hisp. *Gergacos* vocant, ramosus frutex est, sed improcerus, foliosus: rotūdis foliis, acerbis, hirsutis, flos masculo ut malo punicæ fœminæ albet. Nascitur in saxosis, asperis, & præsertim in monte Apennino Hetruriæ. Conservatur per annum. *Vis astringens: unde flores in vino austero bis in die poti, prosunt dysentericis, & nomas per se illiti cohibent: vetustati ulcerum, & igni ambustis cū cerato medentur. Hypocisthis, rhobethron, aut Cytinus à nonnullis cognominata, juxta cisthi radices nascitur, floris punici similitudine. Quædam rufa, altera herbacea, tertia candida. Præfertur subrufa. Liquatur acaciæ modo. Aliqui tamen exiccant, fractamque macerant, & incoquunt, reliquaq; ut in lycio prosequuntur. Animadvertendum est, ne hypocisthidis loco colligatur planta aliquantulum ei similis, quæ vulgò cauda leonis vocatur: est enim orobanche Dioscoridis. Vires acaciæ habet, verùm aliquantulum magis siccat, & astringit. *Prodest dysentericis, cœliacis, sanguinem excreantibus, fœminarum profluvio, & pota, & indita. *Dioscorides.*

HIERACIUM (Germ. **Habichkraut**. Gall. *Cichoree iaulne.*) magnum caulem emittit, asperū, subrubrum, spinosum, cavum: folia ex intervallis rariuscule divisa, similia soncho per ambitū, luteos flores, in oblongis capitulis. *Vim refrigerandi habet, & modicè substringendi: unde illitum, stomacho æstuanti, inflammationibusque prodest. Succus erosionem stomachi sorbitione mitigat. Herba cum radice illita, vibratis à scorpione ictibus auxiliatur. Hieracium parvum folia ex intervallis habet, divisa in ambitu: cauliculos teneros, virentes: in quibus lutei flores, orbem circinantes, emicant. Vim suam ad eadem, ad quæ superior, impendit. Utrunque ubique nascitur. Floret Julio & Augusto mensibus. *Dioscorides.*

LYSIMACHIA, quam aliqui Lytron appellant, caules emittit cubitales, altiorésve, fruticosos, tenues: prodeuntibus geniculatim foliis tenuibus, salicis figura, gustu astringentibus, flore rufo, aut aureo. Gignitur in aquosis & palustribus. *Foliorum succus adstringente sua vi, sanguinis rejectionem supprimit: dysentericis potui datur, aut infunditur: mensium abundantiam sistit, in pesso sanguinis profluvio subvenit, si nares ea herba obturentur: vulnerum cruorem cohibet. Acerrimum nidorem suffita reddit: qua de causa serpentes fugat, & muscas interficit. *Dioscorides.*

QUERCUS, Germ. **Eychbaum**. Gall. *Chesne.* Ital. *Quercia, Rouere.* Hisp. *Enzina arbol* dicitur: A omnis adstrictoriam vim habet, præsertim liber qui cortici & ligno intercedit: quinetiam tunica putamini glandis subjecta. Decoctū ex iis datur dysentericis, cœliacis, sanguinem excreantibus. Trita in pesso fœminis, fluxione vulvæ laborantibus subjicitur. Glandes eosdem effectus exhibent: urinam ciunt: capitis dolorem, & flatus in cibum sumptæ pariunt: resistunt esitatę venenatorum ictibus. Decoctū earum, & cortices cum lacte vaccino potum, prodest contra toxica. Intritæ crudæ inflammationes illitu leniūt: ad duritias, quas cacoëthe vocant, & malefica ulcera B cum salsa axungia conveniunt. Iligneæ glandes viribus quernas antecellunt. Fagus & Ilex quercus generi assignātur, & cōsimile munus obeūt. Iligneæ radicis cortex cū aqua coctus, dū mollitus intabescat, & tota nocte illitus, denigrat capillos, prius cimolia terra purgatos. Folia omniū tusa & trita tumorib. prosunt, & imbecillas membrorum partes corroborant. *Dioscorides.*

C ASPERULA ODORATA, quibusdā Cordialis & Stellaria: Germ. **Hertzfreud/ Waldmeister/ Leberkraut**/ i. e. Jecoraria sive Hepatica dicitur. Rubiæ & Aparinæ hæc similis est, sed humilior ac odoratior. cauliculi ejus breves, & pede vix altiores, folia è singulis geniculis sena septenáve stellatim radiata, aliquantulum scabra, sed non perinde tamen, ut Aparines, flores albidi, semen parvum, rotundum. radix tenuis, serpens, & stirpem ipsam facile multiplicans. Tota herba gratum suavemq; expirat odorem, præsertim in atriis cœnaculisq; pedibus attrita. Apud Germanos in sylvis, locis opacis, pingui solo D gignitur. Apud Belgas hortensis. Junio ac serius floret. *Facultatem Gallio aliquatenus similem habet, sed tamen imbecillior. Fertur in vinum conjecta hilaritatem efficere, cordi ac jecori prodesse. *Dodonæus.*

ADSTRINGUNT quoq; Absinthiū, Amomum, Agnus castus, Bursa pastoris, Brassica cocta, Equisetum, Hedera, Helxine, Intybū, Lauri E folia, Melilotū, Myrthus, Mentha, Oxalis, Polygonum, Pentaphyllum, Psylliū, Plantago, Portulaca, Ruta, Rhus obsoniorum, Sempervivum, Salix, Verbascū, Vitex, Vitis, &c. de quibus singulis vide in superioribus, suis locis.

De foliis aperientibus.

CYCLAMINUS, vulgò panis porcinus dicitur. Ital. *Pan porcino.* Hispan. nōnullis *Mazam de porco.* Ger. **Schweinbrot/ Erdapffel**. Belg. **Verckens-broot/ Sueghenbroot**. Gal. *Pain de pourceau.* folia habet hederæ, purpurea, varia, in quibus suprà infráque albicant maculæ: caule nudo quaternos digitos æquant: floribus in eo purpureis, rosa- F rum effigie: radice nigra, & aliquantùm lata, ut rapum videri possit. * Quæ cum hydromelite pota, pituitam, aquamque detrahit: menses potu, appositúve ciet. Tradunt, si prægnans radicem transgrediatur, abortū fieri. Partum appensa accelerat: contra venena, præsertim leporis marini ex vino bibitur: illita contra serpentium ictus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

ictus remedio eſt: immiſta vino, inebriat: regiū morbum diſcutit, tribus drachmis pota, cum paſſo aut diluto mulſo. Sed oportet eum qui ebibit, multis veſtibus contectum loco calido, & à perfrictionibus tuto, recumbere, quò faciliùs exudet: ejecti autem ſudores fellei colore inveniuntur. Succus ejus ad purgandum caput, naribus infunditur: ad dejicienda quoque alvi excrementa, in vellere ſedi ſubjicitur: illito umbilico, & imo ventre coxarum tenus, alvum emollit, & abortum facit: ſuffuſionibus, & retuſæ oculorum aciei, oblitus cum melle ſuccus prodeſt. medicamentis abortum inferētibus admiſcetur. Succus cum aceto illitus, prociduam ſedem reſtituit. Exprimitur tuſa radice ſuccus, & ad mellis craſſitudinem decoquitur. Radix cutem purgat, eruptiones papularū reprimit: vulneribus ex aceto per ſe, aut cum melle medetur, lienem abſumit: vitia cutis in facie, & alopecias emendat. Ejus decocto luxata, podagras & capitis ulcuſcula, pernionesq; fovere congruum eſt, ipſaque in oleo vetere fervefacta, illito oleo ulcera ad cicatricem perducit. Cavata radix oleo expletur, & cinere ferventi imponitur, adjecto interdum Tyrrhenicæ ceræ momento, ut ſtrigmenti craſſitudinem unguētum cōtrahat, cumprimis utile pernionibus. Radix, ſcyllæ modo, conciſa reponitur. Narrant ad amatoria aſſumi cōtuſam, & in paſtillos diviſam. Naſcitur paſſim in ſylvis & umbroſis. Colligitur menſe Octobris. Conſervatur per annum. *Dioſcorides.*

Dulcamara vitis modo lignoſa promit ſarmēta, & ab iis ramulos cōplures, quibus ſcandendo vicinis ſepib fruticibusq; innititur. cortex novellorum ramulorum viret, ſed vetuſtiorum ipſorumq; caudicū aſperior cineritio ſubcandicat colore, extrinſecùs quidem: nam interiùs pulchrè etiam viret. lignum fragile, medullam fungoſam habet. foliis veſtitur oblongis, lævibus, mucronatis, ſmilaceis minoribus, circa pediculum appēdices utrinq; parvas ferentibus. Floſculi in muſcariis exiguis, haud magni, ex quinq; foliolis anguſtis, colore quandoq; albidi, Geſnero teſte: in Belgio utplurimùm in cæruleo purpurei, in quorum medio luteus prominet apex: baccæ oblōgioris formæ, molles, lenti, & ingrati guſtus, eleganti corallii colore rubent: radix modica multis fibris committitur. Aquoſa & rigua amat, circa ſcrobes & foſſas frequenter reperitur. Folia Vere erumpunt: flores Julio exeunt: Auguſto baccæ ſive acini maturi. Poſterior ętas Amaram dulcem, Amaro-dulcem & Dulcamaram, & Græci γλυκύπικρον, ἢ γλυκυπικρίδα nominā̄t, Germ. Je lenger je lieber/Hynsch kraut, Belgæ *Alfrance*. Sunt, qui Vitem ſylveſtrē Dioſcoridis eſſe exiſtiment: alii Solani ſpeciem faciunt, Solanum lignoſum, aut fruticoſum cognominantes. Sed vitem quidem ſylveſtrem ſuo loco oſtendimus eſſe Tamum: Solano autē ſimile nihil habet. Falluntur idcircò maximè, qui Solanum rubrum, aut Solanum fruticoſum appellant: ac ejus baccis loco acinorum Solani unguentorum nonnullorum refrigerantium compoſitionibus admiſcent. Eſt enim fructus hujus nequaquā frigidus ut Solanū, ſed calidus, ut mox dicetur. Plus ſimilitudinis cū Cyclamino altera habet. folium reſpondet, caules licèt non manifeſtè articulati, non tamen absque geniculorum ſpecie, in flore alicubi candido, & fructu acinaceo corymborum hederæ modo depēdente nihil deſideratur, neque in ipſis ſimiliter radicibus verè ἀχρήστοις. Nam prçter quòd tenues, nullam quoque utilitatem conferunt. Deſcribitur Cyclaminus altera à Dioſcoride, his verbis: Folia habet hederæ ſimilia, ſed minora: caules craſſos, γονατώδεις, id eſt, geniculatos, vicinis ſe arborib. ἑλικοειδῶς, id eſt, modo capreolorum vitis, circumligantes: flores candidi, odorati: fructus ut acini uvæ ſimilis hederæ, mollis, ſapore leviter acris & viſcoſus: radix inutilis. Dicitur autem Cyclaminus altera, Dioſcoride teſte, κισσόφυλλον & κισσάνθεμον. convenit utraque appellatio Dulcamaræ. nam foliis, floribus & fructibus hederam æmulatur.* Cæterùm facultate, & foliis & fructu calida reſiccans, abſtergēs, & digerens eſt. Fertur foliorum decoctum jecinoris fellisque obſtructiones reſerare, & adverſus regium morbum utilitor bibi. Ruptis verò, & ex alto præcipitatis, aut cæſis etiam, ſuccus utilis habetur. Creditur ſiquidem concretum alicubi in viſceribus ſanguinem diſſolvere & partium læſarum ſanitatē procurare. Hieronymus Tragus è ligno minutim conciſo vini decoctum cōficere docet, quod ictericos & per urinam, & per inferiorem ventrem clementer purgare refert. Haud diſſimiles iſtis Dioſcorides quoq; Cyclamino alteri facultates adſcribit. Fructus, inquit, drachmæ unius pondere potus, cum vini albi cyathis duobus, ad dies quadraginta, ſplenem liquat, ita ut per urinam & alvum abſumatur. Bibitur ad orthopnœam: reliquias à partu purgat. *Dodonæus.*

Aperiunt quoque Cepa & Allium, &c. de quibus vide ſuprà.

De foliis emollientibus.

Emolliunt Atriplex, Althæa, Cupreſſus, Laurum, Malva, Pſyllium, &c. de quibus vide ſuprà.

De foliis indurantibus.

Lens paluſtris (Ger. Wasserlinsen.) invenitur in aqua nō fluente, muſcus lenticulæ ſimilis, refrigeratoriæ naturæ. * Propter quod convenienter collectionibus, igni ſacro, & podagris illinitur per ſe, & cum polenta: glutinat & procidentia puerorum interanea. *Dioſcorides.*

Indurant quoq; Portulaca, Pſylliū, Sempervivum, Solanum, &c. de quibus vide ſuprà.

De foliis extenuantibus.

Extenuant Arthemiſia, Chamomilla, Hyſſopum, Juniperus, Pulegium, Stœchas, &c. de quibus vide ſuprà.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

De foliis discutientibus.

DISCUTIUNT Abrotanum, Althæa, Anethum, Adianthum, Atriplex, Brassica, Chamomilla, Lilii folia, Malva, Mentha, Melilotum, Origanum, Ruta, Stœchas, Sampsuchum, &c. de quibus vide suprà suo loco.

De foliis extrahentibus.

ANAGALLIS, officinis Morsus gallinæ, Ger. Gauchheil. Gall. *Mauron*. Ital. *Anagallo*. Hisp. *Murages* dicitur. Ejus duo sunt genera, quę tantùm flore distant. nam quæ cæruleo flore est, fœmina dicitur: mas, quæ phœniceo. Frutices sunt parvi in terra jacentes: foliis in quadrangulo caule pusillis, subrotundis, ad helxinæ folia accedentibus: semine rotũdo, herba vulgatissima, ita ut pedib. in arvis vineisq; ubiq; calcetur: in uliginosis tamen lętior. Per æstatẽ utriusq; proventus maximus est, potissimùm autem mense Augusto. Florent autem à Majo mense usq; in Autumnum. * Utraq; vim habet mitigandi, inflammationem arcet, adactos corpori aculeos extrahit, nomas cohibet. Succus earum gargarizatus, capitis pituitam purgat: & naribus infusus, dolorem dentium lenit, si in adversam narem injiciatur: argema cũ melle Attico emẽdat: retusæ oculorũ aciei auxiliatur: contra viperarum morsus, jecinoris, & renum vitia, si ex vino bibatur, prodest. Tradunt eam, quæ cæruleum edit florem, prociduam sedem reprimere: quæ verò phœniceum, illitu evocare. *Dioscorides*.

EXTRAHUNT quoque Aristolochia, Dictamnus, Porrum, Thapsia, Cyclaminus, &c. de quibus singulis vide suprà suo loco.

De foliis suppurantibus.

SMYRNIUM caulem habet apii, & stolones multos: folia latiora, suppinguia, ad terram infracta, robusta, odore medicato, cum quadam acrimonia jucũda, colore in luteũ languescente: capitib. caulium orbiculatis, ut anethi: semine brassicæ, rotundo, nigro, acri myrrhæ sapore, ita ut alterum alterius loco cedat. * Radix quoque odorata, gustu acri, fauces mordet, succosa, mollis. Cortex ejus foris niger, intùs viridis, aut subalbidus. Nascitur in saxosis & collibus, atq; squalidis, & limitib. terrenis, & hortis. Colligitur mense Junio, vel Julio. Conservatur per annum. Vis radicis, herbæ & seminis, excalfacere. Foliis muria maceratis ad obsonia utuntur: alvum sistunt. Radicem contra serpentium ictus bibere convenit: tusses & orthopnœas mitigat: urinæ difficultati medetur. Illita recentes tumores, collectiones, duritiasq; discutit: vulnera ad cicatricem perducit, partus abortu vitiat, si fervefacta subjiciatur: tumores suppurat. Semen lienis, renum & vesicæ vitiis prodest: menses & secundas pellit. commodè datur ischiadicis in vino: inflationes stomachi lenit: sudores ciet & ructus. Peculiariter datur hydropicis in potu, & contra febrium circuitus. *Dioscorides*.

SUPPURANT quoque Althæa, Amomum, &c. de quibus vide suprà.

De foliis abstergentibus.

LICHEN, qui saxis est familiaris, aliquibus Bryon, Germanis Stein- oder Brunnen leberkraut appellatur: asperginosis petris adhæret, ut muscus. Julio mense ea qua picta est forma decerpitur. * Is illitus sanguinis profluvia sistit, inflãmationes arcet, impetigini medetur. Juvat regio morbo correptos, cum melle illitus: oris & linguæ defluxiones inhibet. Abstergentem, ac modicè refrigerantem facultatem habet, utramque verò resiccantem. *Dioscorides & Galenus*.

ABSTERGUNT quoque Anagallis, Abrotanum, Asparagus, Asplenos, Atriplex, Absinthiũ, Beta, Chamæpitys, Cassutha, Marrubium, Parietaria, Salicis folia, &c. de quibus singulis vide suprà suo loco.

De foliis glutinantibus & cicatricem ducentibus.

FRAGARIA (Ger. Erdbeerkraut. Gall. *Fraises, ou herbe portant fraises.*) planta nemini ferè nõ cognita. In sylvis, dumetis, & in opacis montibus, ac secus vias sponte nascitur. In hortis interdum colitur. Floret Vere & tota æstate. Fructus tamen ejus fugax, raró nisi æstatis initio inveniri potest. * Refrigerat ordine primo, siccatq; secundo. Folia & radix vulnera & ulcera sanant: muliebres fluxus & dysenterias cohibent, urinam cient, & lieni conferunt. Herbæ & radicum decoctum potum, auxiliatur jecinoris inflammationibus, mundatq; renes & vesicam. Idem ore contentum, collutionisq; modo agitatum, gingivas roborat, dentes commotos firmat, & destillationes sistit. At fraga præter id quòd gustui æstate in cibis arrideant, biliosis æstuantibusque ventriculis prosunt, siticulosisque sitim sedant. Vinum quod ex iis elicitur, ulcusculis, quæ in facie à caliditate proveniunt, mirificè medetur: itemque varos, & oculorum nubeculas calidasque defluxiones impositum tollit. *Matthiolus*.

ISATIS seu Glastum (Germ. Weydt. Gall. *du Guesde, ou pastel*. Ital. *Guado*. Hispan. *Pastel*) sativum, quo infectores lanarum utuntur, folium habet plãtagini simile, verùm pinguius, nigriusque: cujus caulis duûm cubitorum altitudinem excedit. Copiosè in Germania provenit. * Illita folia tumores omnes discutiunt, cruenta vulnera glutinant, sanguinis profluvia sistunt: ignem sacrum, phagedænas, putrescentia ulcera & quæ serpunt, sanant. Sylvestre glastum sativo simile est. Folia fert majora, lactucaceis proxima: caules tenuiores, multifidos, quadantenus rubentes, in quorum cacumine folliculi multi dependent, quandam linguarum effigiem referentes, in quibus semẽ, flore tenui, luteo. In quibusdam Germaniæ locis nascitur. Eadem, quæ & suprà dicta, præstat: potu & illitu lienosis auxiliatur. Majo ac Junio mense florent, ac subinde semen proferunt. *Dioscorides*.

SANICULA (Germ. Sanickel. Gall. *Sanicle* dicitur) exit foliis pentaphylli majoribus: radice

candida

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

candida, tam miro naturæ ipſius artificio nodulis ac laciniis quibusdam elaborata, ut non parum admirentur, qui tantum naturæ opus diligenter intuentur. * Hujus utũtur in potionibus ad enterocelas, & ad interna vulnera, præſertim ad ea quæ in thoracis cavitatem penetraverint. Plura inſuper ſaniculæ oſtendunt genera, quorum unum folium fert plantaginis magnitudine, ſed craſſiora, velut fabariæ vulgò vocatæ, laciniis circum magno artificio factis à natura, colore in album flaveſcente. Hoc cæteris prȩferunt ad enterocelas, & thoracis vulnera, ſi quotidie in potu ſumatur: quin & ad alia vulnera, tam intùs ſumptum, quàm exteriùs illitum. Naſcitur in campeſtribus, ſylvis, montibus. Carpenda cum ſuis capitulis Majo & Junio menſibus, &c. *Matthiolus.*

Tormentilla, Germ. Tormentil. Gall. *Tormentille* dicitur: folio pentaphylli minore, ſeptenis inciſuris diviſo: radice brevi, nodoſa, compacta, rubeo colore, ſapore adſtringẽti: cauliculis tenuibus, ſubrubentibus: flore melino, adeò ut in pentaphylli genere ſit reponẽda. Sunt, qui à ſeptenis foliorum diviſuris Heptaphyllon hanc vocent. Naſcitur in ſylvis ac locis montoſis. Serò ac cùm jam vites florent, herba hæc apparere incipit. * Herbarii compertum habent, hanc iisdem pollere facultatibus, quibus Biſtorta prædita eſt. Quamobrem utræque urinæ incontinentiam ſupprimunt: ſiſtunt menſes, ſi in earum decocto ad umbilicum uſq; conſederint fœminæ. Idem præſtant (de radicibus tamen intellige) ſi tritæ, & ex melle atque ſpica ſubactæ ventri ac pubi illinantur. Sanguinem è vulneribus manantem cohibent, ſuperaſperſo earum pulvere. Qui item potus bilioſas coërcet vomitiones, ſi ovorum albo exceptus ſuper fictili tegula inaſſetur, mox comedatur. Aqua quæ ex his duplici organo elicitur, ſive è radicibus decoctum, venenis omnibus remedio eſt. Ex quo tantum apud nonnullos tormentillæ invaluit uſus, ut ex ejus radicibus etiam medicamenta componant adverſus peſtilentiam. Utræque dyſentericos ſanant, & vulnera glutinant, præſertim quæ in inteſtinis & viſceribus fuerint illata, non modò ipſis vulneribus illitæ, ſed & in potionibus hauſtæ. Rebellia contumaciaque ulcera curant, & ea ſiſtunt, quæ ſerpendo corpora erodunt. *Matthiolus.*

Herniaria, herbula eſt in ſabuloſis naſcens: ramulos multos in terram ſpargit, foliis minimis, & rotundulis, alis follicatis ex viridi flaveſcentibus, per ramulos ſparſis, adſtringente guſtu, ex qua ſuccus expreſſus ſubinde affuſo vino albo, certiſſimum & aliquoties probatum remedium contra deſcenſum inteſtini. Nam novem diebus ita percurat, ut poſtea non redeat malũ. Facilius inventu Autumno. *Hollerius.*

Nicotiana, Gallis-Hiſpanis *Tabaco.* Braſilianis *Petum*, antiquitùs in uſu fuit Indis, Hiſpaniæ præſertim novæ accolis, ad vulnera curanda. Paucos ante annos in Hiſpanias delata, magis ad ornandos hortos, quã ob ejus facultates: nunc verò multò celebrior eſt ob facultates, quàm propter elegantiã. Nomen legitimũ apud Indos eſt *Picielta*: nam *Tabaco* nomẽ ab Hiſpanis illi inditum ab inſula quadam ejus nominis, ubi frequentiſſimè naſcitur: magna altitudine aſſurgit, & interdum malum Aſſyriam, quam Limonem vocant, æquat, caule recto, multis prægrandibus ramis brachiato: folio mali Aſſyriæ ferè, ſed ampliore veluti oxylapathi, colore viridi dilutiore, & aliquantulũ hirſuto, uti tota planta eſt. Florem fert in ſummis ramis campanulæ modo, candidum, medio purpuraſcentem, quibus continetur ſemẽ valdè exiguum, colore ex cinereo nigricãte. Radix craſſa eſt, & multifida, & lignoſa, intùs crocea, & amara, quæ facilè cortice ſuo delibratur: non intelleximus tamen aliqua facultate præditam eſſe. Naſcitur plerisque Indiæ locis, humidis præſertim & umbroſis, & exculto leviq; ſolo. Seritur omni tempore: cùm verò prodiit, à frigore præſervanda eſt, & ſecundùm parietes plantanda ad eorum ornatum: ſiquidẽ toto anno viret, citriorum modo. Foliorum duntaxat eſt uſus, (tametſi eorum defectu quidam ſemine utãtur) eaq; ut aſſervari poſſint, filo trajecta in umbra ſuſpẽduntur, & ſiccantur: deinde iis, aut integris, aut in pulverem tritis, utuntur. Calida & ſicca eſt in ſecundo gradu: itaq; calfacit, reſolvit, mundificat, & aliquãtulum adſtringit, ut ex ſequentibus facultatibus judicare licebit. Folia hujus plantæ calfacta & impoſita, præſens in Cephalæa & Hemicrania ſunt remedium, ſi morbus ex cauſa frigida, aut flatibus ortus ſit: ſæpiùs verò ſunt repetenda, donec morbus tollatur: ſunt, qui caput oleo florum mali arantii priùs inungant. Idem remediũ rigidis cervicibus ſive tetano utile eſt, & in totius corporis dolorib. ab eadem cauſa ortis. Dolores dentium à cauſa frigida nõ modò finit, dente priùs deterſo aliquo linteo, ejus ſucco delibuto, & pilula ex ejus folio confecta denti indita, ſed etiã, ne corruptio ſerpat, prohibet. Pectoris vitiis, tuſſi veteri, aſthmati & ſimilibus, ex frigido humore ortis morbis foliorum decoctum ex aqua, & eclegma ex ejus decocto, utilia ſunt. Serapium ex ſaccharo, & foliorum ejus decocto paratum, paucaq; quantitate ſumtum, putres humores pectoris ejicit. Aſthmaticis interdũ fumus eorum ore exceptus opitulatur: ſed neceſſarias evacuationes præcedere opus eſt, ſi mora ferre poſſit. Sub cineribus calefacta folia, & ſordida nõ excuſſis cineribus, calidaq; ſæpiùs impoſita, vẽtriculo perfrictionibus & flatibus laboranti, auxilio ſunt. Viridia folia alii manibus oleo inunctis confringunt, & ſic imponũt. Ventriculi & lienis obſtructionibus folia pauxillo aceto intrita, diuque illita, utilia ſunt: quibus deinde folia calefacta, aut lineus pannus ſucco foliorum calenti intingere, ſuperimponuntur. Foliorum defectu, pulvis communi unguento obſtructiones aperiente excipitur, & pars obſtructa, aut tumore affecta diu inungitur. Indicȩ mulieres valdè cõmen-

f 5

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

dant in puerorum,& etiã grandiorum ſtomachi A
cruditatibus:nam ventre inferiore priùs inunĉto
oleo lucernarum & foliis ſub cineribus calefa-
ĉtis altero ventriculi regioni, altero tergori qua
ventriculum ſpeĉtat,poſitis, eas concoquunt, &
alvum emolliunt, ſi quoties opus erit renoven-
tur. Latas & teretes ventris tineas expellit folio-
rum ſuccus cum ſaccharo coĉtus, & depuratus,
pauca quantitate ſumptus: umbilico tamẽ etiã
im ponendũ folium tritum, & alvus deinde cly-
ſtere eluendus. Nephriticis doloribus, folia ſub B
cineribus,ut antè,calefaĉta, & quàm calidè fieri
poteſt adpoſita,magnum adferunt levamen, i-
dem remediũ quoties opus erit repetẽdo. Com-
modè etiam clyſteribus injicientur,atque etiam
fomentationibus & emplaſtris admiſcebuntur.
In ſuffocationibus uteri folia probè calefaĉta,
& umbilico, uterique regioni impoſita,præſens
adferunt remedium: quòd ſi (ut fit interdum)
animi deliquium ſubſequatur, fumus illorũ na-
ribus objiciatur, illicò liberabitur: quod reme- C
dium Indicis mulieribus adeò vulgare eſt, ut ea
de cauſa Tabaci folia diligenter adſervẽt,& ma-
gnifaciãt. Sunt verò,qui odorata umbilico priùs
admovẽt,deinde folium. Maximè autem confe-
runt aut Tacamahaca,aut oleum de Liquidam-
bar, aut Balſamum, aut Caranna,aut ex his o-
mnibus emplaſtrum conſtans,& in umbilico aſ-
ſiduè geſtatum. Articulorum doloribus (modò
humores frigidi ſint,vel ſaltem nõ nimium cali-
di) efficaciſſimè folia calida adhibentur, aut eo- D
rum ſucco pannus lineus intinĉtus: etenim hu-
mores reſolvunt,& digerunt,ideoque etiam tu-
moribus œdematoſis foliorũ ſucco calido priùs
elotis,utiliſſimè imponuntur. Perniones ſanare,
ſi ter aut quater hujus plantæ foliis fricentur,de-
inde pedes & manus aqua calida cum ſale ab-
luantur, experientia docuit. Venenis & toxico
perniciosiſſimo, quo Canibales ſuas ſagittas il-
linunt, reſiſtere, paucis abhinc annis experti
ſunt nonnulli: nam ante ſublimatum vulneribus E
inſpergere ſolebant. Toxica autem vires infrin-
gere hac ratione ſciverunt Hiſpani. Contigit, ut
quidam Canibales in ſuis cymbis ad D. Johan-
nem de Portu divite navigarent, Indorum atque
etiam Hiſpanorum (ſi quos reperiſſent) telis ſuis
venenatis conficiendorum cauſa. Eò appellen-
tes, Indos & nonnullos Hiſpanos conficiunt, ple-
rosque autem vulnerant: cùm verò ſublimato
carerent,à quodam Indo edoĉti ſunt, ut Tabaci
ſuccum expreſſum ſuis vulneribus imponerent, F
& ipſa deinde folia trita: ſedati ſunt illicò dolo-
res, & ea ſymptomata, quæ hujusmodi venena
ſubſequi ſolent, venenum ſuperatum, vulnera
deinde curata. Ex eo foliis hujus plantæ adver-
ſus venena uti cœptum eſt. Rex ipſe catholicus,
ejus vires experiri volens, cani vulnus infligi
juſſit in gutture, & toxico, quo venatores utun-
tur, illini, & paulò pòſt foliorum Tabaci ſuccum
ſatis copiosè inſtillari, & ipſa folia trita ſupra vul-
nus ligari: liberatus eſt canis non ſine omnium
admiratione. Eodem modo venenatis peſtife-
risque carbunculis impoſita, cruſtas inducunt,
deinde curationem adferunt: & ad iĉtus mor-
ſusque virulentorum animalium præſens ſunt
remedium. Recentibus vulneribus impoſita,il-
licò ſanguinem ſiſtunt,eaque glutinant: quòd ſi
majuſcula ſint, vino priùs eluentur,& labiis vul-
nerum conjunĉtis,ſuccus foliorum inſpergetur,
& ipſa folia trita ſupra vulnus alligabuntur: po-
ſtridie reliquisque ſubſequentibus diebus idem
ordo ſervabitur, viĉtusq; ratio neceſſaria. Vete-
ra ulcera, Gangrenasq; ſuccus inſtillatus,& folia
trita impoſita detergent, curant, & ad cicatri-
cem perducunt, purgato videlicet priùs corpore
ex Medici conſilio,& miſſione etiam ſanguinis,
ſi neceſſaria ſit, faĉta: deinde obſervatą quæ cõ-
venit viĉtus ratione. Porrò non modò in homi-
nibus ejusmodi ulcera curare, ſed etiam in ani-
malibus ipſa experiẽtia docuit: nam per univer-
ſam Indiam frequentia ulcera vaccas, boves, &
alia animalia infeſtant, quæ facilè ob regionis
humiditatem extremã putreſcunt, & vermibus
ſcatent, quibus ſolebãt inſpergere ſublimatum,
melioribus remediis deſtituti: ſed cùm magno
iſthîc væneat, plerunque quod ulceribus inſper-
gebatur, pluribus conſtabat, quàm animal, quod
curabatur, æſtimari potuiſſet. Itaque Tabaci fa-
cultates in hominibus experti, illius etiam uſum
ad putrida, fœtida, vermibusq; ſcatentia anima-
lium ulcera tranſtulerunt, atque adeò compere-
runt, ſuccum ejus inſtillatum non modò vermes
necare, ſed etiam ulcera mundare, deinde ad ci-
catricem perducere: prodeſt etiam jumẽtorum
exulcerationibus: ideoq; Indi Tabaci pulverem
ſemper circumferunt. Quendam novi narium
ulcere laborantem, è quo ſanies manabat, non
ſine contagii ſuſpicione: meo conſilio inſtillavit
foliorum Nicotianæ ſuccum, à ſecunda inſtilla-
tione multi vermes exciderunt, deinde paucio-
res, & poſt aliquot dies ſanatum eſt ulcus, ſed
quæ eroſa erant, non reſtituta. Illius etiam foliis
impetigines, & capitis ſcabies utiliter confrican-
tur. Hæc eſt celebrata illa Indicis ſacerdotibus
planta, qua uti ſolebant ad reſponſa danda. Ete-
nim apud Indos moris erat, Sacerdotes de bello-
rũ eventu, aliisq; magni momẽti negociis con-
ſulere. Cõſultus ſacerdos, iſtius plantæ folia ſicca
urebat, & eorũ fumum tubulo ſeu cannula qua-
dam in os excipiebat, deinde quaſi in ecſtaſin
quandam raptus, cadebat, omni motu privatus,
ſicque permanebat aliquandiu. Diſcuſſa ejus fu-
mi facultate, ad ſe redibat, referebatque nego-
cium cum dæmone contuliſſe, & reponſa dabat
ambigua, ut, utcumq; eventus ſuccederent, illis
facilè perſuaderet, ſic ſe prædixiſſe: eoque mo-
do barbaros illos homines miſerè decipiebant.
Cæterùm vulgus etiam Indorum eum fumum
per os & nares recipit animi gratia, cùm inſom-
nia videre interdum, & extra ſe quaſi rapi vo-
lunt, & etiam de ſuorum negociorum eventu,
ex ſomniis, quæ illis apparuerint, pronunciaturi.
At non eſt recẽs, plantas quasdam inveniri, quæ
manducatæ, aut initiò aſſumptæ, vanas ſpecies
& ima-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

& imagines observari faciãt. Siquidem Dioscorides cap. de Solano manico seu furioso, ejus radicem drachmæ pondere ex vino potam, facere species vanas, imaginesque non injucundas obversari scribit, sed duplicatum ejus modum ad tres usq; dies, mentis alienationem afferre, quadruplicatum interimere. Anisum si quis dormiturus edat, somnia excitari jucunda & suavia: contrà Raphani esu, gravia & turbulenta, & sic de plerisque aliis. Garcias ab Horto refert, Bangue plantę succum aliis admixtum, mentis alienationem facere, insomnia excitare, & omni sollicitudine liberare, veluti etiam opium, quod Orientalibus Indis admodum familiare est. Sic & nostri Indi, oneribus ferendis, aut aliis laboribus defatigati, Tabaci fumum hauriunt, & illicò, quasi mente alienati, corruũt: excitati verò, refocillatos eo somno, & vires recuperatas sentiunt. Eorum exemplum secuti Æthiopes pro mancipiis eò deducti, nimis frequenter eum hauriunt: quo fit, ut eorum domini egregiè eos castigent, & illorum Tabacum exurant, quo illis ausam auferant sæpiùs illo utendi. Usus est etiam Tabaci apud Indos, famis sitisque sedandi gratia, hoc modo: Conchylia quædam cochlearum fluviatilium urunt, deinde atterunt calcis modo: hujus & foliorum Tabaci æquas partes sumunt, manduntque, donec ex utrisque massa quædam fiat, quam in pilulas piso majores confingunt: atq; in umbra siccant, & in usum reponunt. Facturi iter per deserta, ubi neq; cibum, neque potum inventuros se putant, eas pilulas secum deferunt, ex iis unam inter labrum inferius & dentes reponentes, ejus liquorem assiduè sorbent: ea absumpta, aliam reponunt, atque ita aliam, donec peregrinationem absolvant, triduanam interdum, aut quatriduanam: atque ea ratione toto eo tempore neque famem sibi molestam esse, neq; sitim afferunt: cujus causam esse puto, quòd sorbentes assiduè pilulas illas, etiam humores pituitosos è cerebro eliciunt, qui deglutiti, & in ventriculum demissi, naturalem ejus calorem humectant, sed ab eo tandem absumuntur, aliorum ciborum defectu: ut in multis animalibus observare licet, quæ tota hyeme in suis latibulis se continent sine alicujus alimenti copia, quia calor naturalis occupatus est in pinguedine absumenda, quam æstatis tempore collegerunt. Hæc sunt, quæ de celeberrima hac planta, ejusq; facultatibus scripsit *Nicolaus Monardis*. At *Carolus Clusius* de Nicotiana hæc habet verba: Est verò petum sive Nicotiana trium aut quatuor cubitorum altitudine, interdũ amplior, multis alis, crassisque ramis concava, folia numerosa, ampla, densa seu carnosa, pinguia, gravi odore, fervido & acri gustu. Flos extremis ramis nascitur copiosus, ex albo purpurascens, oblongus, & tubæ in modum concavus, extrema parte latus, & pentagonus, cujus color frigoribus magis intendi solet. Huic succedunt siliquæ Digitali ferè similes, semine plenæ, ex ruffo nigricante, pusillo papaveris modo minore. Ejus duo sunt genera. Nam unum amplo latoque est folio, interdum cubitali longitudine, pedalique latitudine, sine pediculo, caulem amplectente. Id altiùs assurgit, & flos ordine per ramulorum longitudinem illi nascitur, dilutior aliquantulum. Alterum paulò minore est folio, Solano, quod Bellam donnam vulgò vocant, simili, sed acutiore, longoque pediculo ramis inhærens: flores huic veluti per umbellas nascuntur saturatiores aliquantò. Utriusq; radix lignosa est, & multifida. Floret calidioribus regionibus Junio & Julio: semẽ Septembri maturescit: (vidi in Lusitania tota hyeme florentem) at hîc à mense Augusto in hyemem usq; floret, & subinde semẽ profert, deinde primo gelu flaccescit, peritque tota, neque hyeme asservari potest, nisi novella admodum, idque difficulter. Nascitur omni solo, & semel sata, semenque ad maturitatem perducẽs, seipsam deinde serit, nec opus habet alia satione. Si tamen serenda erit, Augusto aut Septembri id fiat, quoniam semen exiguum diutissimè sub terra latet, antequàm germinet: & Martio, aut Vere sata primum Augusto germinat. Apud nos diligenter colitur, non tam ornatus gratia, quàm ob insignes facultates, prętertim à nobilibus quibusdam matronis rei herbariæ studiosis, quæ foliis ejus recentibus, aut in umbra siccatis, & stillatitio illorum liquore vitreis organis extracto, frequenter utuntur ad ulcera antiqua, putrida, maligna, gangrænas, scabiem, impetiginem, lichenes, oculorũ nebulas, felici cum successu, multisq; miseris rusticis auxilio sunt. Sunt, qui ejus folia singulis diebus manè à jejunis mandi jubent, ut podagra liberentur, quoniam multam pituitam in os attrahat, eamque in partes inferiores defluere prohibeat. Carolus Stephanus in prædio rustico Gallico lib. 2. cap. 76. experiẽtia comprobatum esse scribit: ejus folia strumis utiliter illini, ejusq; stillatitium liquorem asthmaticis auxilio esse. In summa, Panacea quædã est ad omnes generis morbos. Aliud ejus genus, per omnia minus, folio rotundiore, nec hirsuto, pinguive, licèt succulẽto, flore minore, & per extremum rotundo, pallescente, ante viginti annos Europæ innotuit. Dodon. Hyoschyamum luteum nuncupavit. Ad pleraque conferre etiam existimatur, verùm superiore longè imbecilliùs. *Hæc Clusius.*

GLUTINANT quoque Althæa, Anagallis, Centauriũ, Chamæpitys, Chamædrys, Equisetum, Eupatorium, Ebulus, Myrthus, Plantago, Quinquefolium, Symphytum majus, Verbenaca, &c. de quibus singulis vide suprà suo loco.

De foliis flatus discutientibus.

SESELI Massiliense folia fœniculi habet crassiora, caulem vegetiorem, umbellã anethi, in qua semen oblongum, angulosum, degustanti statim acre: radix longa est, jucundi odoris. Optimum juxta Massiliam Galliæ urbem nascitur. Provenit autem aliis quoque in locis calidioribus, nunc in plerisq; Germaniæ hortis, sed

non niſi ſatum & cultum. Floret æſtate, & ſemen ſubinde producit.* Calefacit & deſiccat ordine ſecundo. Semen & radix excalfaciendi vim habent. Potu ſtranguriæ & orthopnœæ medetur: ſuffocationibus mulierum comitialibusq; proſunt: menſes & partus trahunt: ad omnia interna mala pollent: tuſſim veterem ſanant. Semẽ cum vino potum, cõcoquit: & tormina diſcutit: epialis febribus utile. contra perfrictiones in itineribus, cum pipere & vino bibitur. Capris cæteriſq; pecudibus datur in potu, quò faciliùs ſuos fœtus enitantur. Æthiopicum ſeſeli, folia habet hederæ minora, & ad periclymeni modum oblonga, frutex nigricat, palmitibus in bina cubita extenſis: ramis ſeſquipedalibus: capitulo anethi ſemine in tritici morem denſo, nigro, amaro, Maſſilienſi odoratiore & acriore, multùm ſuavi. Peloponnenſe folia habet cicutæ, latiora & craſſiora: caulem ſupra Maſſilienſis magnitudinem, ferulaceum: & latam in cacumine umbellam, in qua ſemen latius, odoratum & carnoſius pẽdet. Eisdem viribus prędítum eſt. Naſcitur in aſperis, riguis, & collibus. invenitur etiamnum in inſulis. Creticum ſeſeli, juxta Ciliciam in Amano monte naſcitur, herbula ſurculoſa, ſemine duplici rotundo, ſcutulorum effigie, odorato, ſubacri. Contra urinæ difficultatẽ bibitur: potu cit menſes. Succo ſeminis, cauliſq; virentis, ternis obolis ex paſſo decem diebus hauſto, renes ſanantur. Efficax eſt radix ad ciendas pectoris excreationes, in delinctu cum melle. *Dioſcorides.*

Seſelis radices in uſu ſunt & ſemen, ſecundùm Dioſcoridem. Noſtra tamen ætate ſemen potiùs uſurpatur: quando ita ſimpliciter reperitur ſcriptum. Liberum autem eſt unicuique ſumere ex quacunque ſpecie, quæ in promptu fuerit, excepto Cretico, quod etiam Tardylium vocatur: nam Maſſilienſe, Æthiopicum & Peloponnenſe ejusdem ſunt naturæ. Quique ſtudioſè inveſtigabit, is Maſſilienſe ſemen facilè habere poteſt. quare de ejus ſuccedaneo non eſt neceſſe loqui: cùm iſtud in multis officinis legitimum reperiatur. Aëtius nominatim Maſſilienſe accipit, addens debere eſſe incorruptum.

DISCUTIUNT quoque flatus, Abſinthium, Anethum, Apium, Chamomilla, Epithymum, Fœniculum, Juniperus, Allium, Majorana, Origanum, Petroſelinum, Squinanthum, Spica nardi, Smyrnium, Ruta, &c. de quibus ſingulis vide ſuprà ſuo loco.

De foliis ſemen generantibus.

HORMINUM, Sclarea, Matriſalvia, Germ. Scharlachkraut dicitur, ſativa herba eſt, foliis marrubio ſimilis: caule ſemicubitali, quadrangulo, circa quem eminentiæ ſiliquis ſimiles prodeunt, quę ad radicem ſpectant. in quibus diverſum ſemen recluditur. Siquidem in ſylveſtri rotundum, fuſcumque invenitur: in altero nigrũ & oblongum, cujus eſt uſus. Naſcitur in hortis. Colligitur menſe Junii. Cõſervatur per annum. * Ad Venerem ſtimulandam, cum vino bibi volunt. Purgat cum melle argemas, albugineſque: illitum ex aqua tumores diſcutit: eo etiam extrahuntur aculei ex corpore. Idem effectus eſt illitæ herbæ. Sylveſtre Gallitricum officinæ vocant: magis viribus pollet. quare unguentis, pręſertim gleucino, permiſcetur. Naſcitur paſſim in pratis. *Dioſcorides & Matthiolus.*

ERUCA tam ſativa, quàm ſpõte naſcens (Ger. Weiß ſenff. Gall. *de la Roquette*. Ital. *Eruca, Rucula*. Hiſp. *Oruga yerua.*) vulgaris admodùm planta eſt, quòd frequentiſſimè in cœnis acetariis inſeratur. Sativa in hortis naſcitur. Sylveſtris Italię & Hiſpaniæ familiaris, prope tamen aquas provenit magna copia. Sativa tota æſtate floret: ſylveſtris autem circa Calendas Junii potiſſimùm erumpit. * Excalfacit manifeſtè. Venerem largiore cibo concitat. Semen ejus idem præſtat, urinam cit, concoctioni prodeſt, albo perquàm accõmodata. Semine ad condimenta utuntur: muris aranei morſibus medetur. Ventris tineas enecat, lienemq; extenuat. Tritum & cum felle bubulo miſtum, nigras ulcerum cicatrices ad cãdorem reducit. Cum melle verò perunctum, vitia cutis in facie emendat, & lentigines emaculat. Herba, ſi ſola edatur, caput magis dolore afficiet. *Dioſcorides & Galenus.*

De foliis menſes moventibus.

ALISMA, Ger. Waſſer wegerich / & Froſchoffel. Gall. *Plantein aquatique*, alii Damaſion appellãt: folia ei plantaginis, niſi anguſtiora eſſent, laciniosa, convexaq; in terram: caule ſimplici, tenui, cubito altiore: capitibus thyrſi: flore tenui, candido, palleſcente: radicibus tenuibus, ut veratri nigri, acribus, odoratis, modicè pinguibus: aquoſos amat tractus. Æſtate colligitur, tum enim floribus abundat. * Radix ſi drachma una aut altera bibatur, his cõvenit, qui leporem marinum devorarunt, aut à rubetis ranis demorſi ſunt, aut opium hauſerunt: torminibus atq; dyſenteriæ per ſe, aut cum pari modo ſeminis dauci, potui datur. convulſis, & contra vitia vulvæ prodeſt. Herba ſiſtit alvum, menſtrua pellit, tumores illita mitigat. *Dioſcorides.*

HYPERICUM, Germ. Sant Johans kraut / alii Androſæmon, alii Corion, alii Chamæpityn appellant, quoniam ſemen odore reſinam imitatur: ſurculaceo frutice, dodrantali, rubeſcente: folio rutæ: flore luteo: leucoio ſimili, qui digitis attritus ſanguineũ ſuccum remittit, qua ex cauſa androſęmon cognominatur: ſubhirſuta ſiliqua, & in rotundo oblonga, hordei magnitudine: ſemine intus nigro, reſinoſi odoris, gignitur in locis cultis & aſperis. Æſtate floret. Colligitur menſe Junio & Julio potiſſimùm. Conſervatur per annum. * Urinam cit, menſtrua pellit appoſitum: tertianis quartaniſq; cum pino potum liberat. Semen quadraginta diebus hauſtum, iſchiadicis medetur. Folia cum ſemine illita, ambuſta ſanant. *Dioſcorides.*

.HELICHRYSON, quidã Chryſanthemon, nonnulli & id Amaranton vocant, quo deorum ſimulacra

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

ſimulacra coronãt. Ramulum habet candidum, virentem, rectum, firmũ: folia intercedentibus ſpaciis anguſta, abrotono ſimilia: comam aureæ lucis in orbem: umbella rotunda, veluti ſiccis corymbis dependentibus: radice tenui. Naſcitur in aſperis, & torrentium alveis. * Contra ſerpentium ictus, coxendicum dolores: urinæ ſtillicidia, ruptaque, coma è vino pota opitulatur: ciet menſes. Sanguinem concretum ventris ac veſicæ abſumit, pota cum mulſo: jejunis trium obolorum pondere, ſiſtit deſtillationes, data in vino albo diluto. Veſtibus inſeritur, ut eas ab erodentium injuriis tueatur. *Dioſcorides.*

MENSES quoque movent, Aſarum, Abrotonum, Allium, Adianthum, Amomum, Abſinthium, Arthemiſia, Ammi, Braſſica ſativa, Betonica, Centaurium, Chamomilla, Calamintha, Chamædrys, Caſſutha, Cyclaminus, Dictamnus, Daucus, Gingidium, Fœniculum, Lapathum, Majorana, Marrubium, Meliſſa, Naſturtium, Origanum, Ocymum, Pulegium, Polium, Petroſelinum, Oreoſelinum, Raphanus, Ruta, Roſmarinus, Salvia, Sabina, Seſeli, Serpillum, Scordium, Trifolium, Vitex, Urtica, Thymus, &c. de quibus ſingulis vide ſuprà ſuo loco.

De foliis menſes ſiſtentibus.

LIMONION (Ger. Wintergrün/ Holtzmangold/ oder Waldmangold/ oder Waldkol. Gall. *Limoine, ou Bette de pré* dicitur) folia habet betæ, tenuiora & longiora, decem, ſępè plura: caulem, tenuem, rectum, lilio ęqualem, ſeminibus rubris ſcatentem, quæ guſtata aſtringunt. * Semen tritum, & ex vino acetabuli menſura potum, dyſentericis, cœliacisque prodeſt: rubra fœminarum profluvia ſiſtit. Naſcitur in pratis & paluſtribus. Junio menſe floret. *Dioſcorides.*

RUBUS (Germ. Brombeer. Gall. *Ronce.* Ital. *Rubo, rogo.*) notitiæ vulgaris eſt. * Vim habet ſiccandi & aſtringendi: capillum tingit. Ramorũ decoctum, potu alvum ſiſtit, & fœminarum profluvia. preſteris morſui accommodatiſſimum. Gingivas firmat, & oris vitiis medentur folia cõmanducata: cohibent ulcera quæ ſerpunt: ulceribus in capite manantibus, oculiſq; procidẽtibus remedio ſunt: condylomatis & hæmorrhoidibus folia illinuntur. cardiacis & ſtomachi doloribus, trita convenienter imponuntur. Caules cum foliis tunduntur, exprimiturq; ſuccus, mox Sole cogitur ſingulari remedio contra omnia, quę modò dicta ſunt. Mori in rubo naſcẽtis quàm optimè maturi ſuccus, ad oris medicamenti convenit. Siſtitur alvus præmaturi cibo, nec nõ flore in vino poto. Paſſim in dumis provenit. Folia in Vere: flores ęſtatis initio: fructus, ubi jam maturuerint, per meſſes, & extrema æſtate decerpitur. *Dioſcorides.*

SISTUNT quoque menſes, Burſa Paſtoris, Fragaria, Hyoſcyamus, Lyſimachia, Myrthus, Nymphæa, Plantago, Sempervivum, Symphytum, Solanum, &c. de quibus ſingulis vide ſuprà ſuo loco.

De foliis venenis reſiſtentibus.

ERYSIMON, Latini IRIONEM, Germ. Hederich & Wildenſenff. Gall. *Velar, ou de la Tourelle* vocant: juxta urbes, rudera, hortoſq; naſcitur: foliis erucæ ſylveſtris: cauliculis in lori modũ lentis & obſequioſis: floribus luteis: ſiliquis in cacumine gracilibus, ut fœnogræco, corniculatis: ſemine naſturtii, exiguo, urentis guſtus. Per integram æſtatem floret, autumno autem ſemen in ſiliquis profert. * Contra thoracis fluxiones efficax eſt, & ſi purulenta extuſſiuntur: regio morbo & coxendicibus prodeſt: contra venena in delinctu cũ melle datur. Illinitur ex aqua aut melle utiliter cęcis carcinomatis, parotidibus, duritiis mammarum, & teſtium inflammationibus. In totum extenuat, & excalfacit. Mitius multò ad clyſteres fiet, ſi aqua madeſcat, atque torreatur, vel linteo illigatum, pinſita farina oblitum peraſſetur. *Dioſcorides.*

LEVISTICUM, quod Dioſcorides LIGUSTICUM, Galenus LIBISTICUM, Germ. Liebſtockel. Gall. *Liueſſe, ou Liueſche* nominant. Quamvis pleræque plantæ multis partibus ſunt ſimiles, nulla tamen adhuc reperta eſt, quæ ejus omnibus notis reſpondeat. Itaq; loco ejus leviſticus vulgaris, aut cuminum accipiendum eſt. Naſcitur paſſim in hortis vulgaris. Floret æſtivo tempore. Colligitur menſe Julio. * Radicis ſeminiſq; veri liguſtici vis excalfactoria, concoquens. Prodeſt ad inteſtinos dolores, tumores, concoctiones: item ad inflationes, præſertim quib. ſtomachus turgeat: & contra ſerpentium ictus: urinas & menſes potu trahit. Eoſdem pręſtat effectus appoſita radix. Semen cum radice oxyporis, & medicamentis decoquentibus admiſcetur, ori perquàm utile: quare pro pipere utuntur eo indigenæ ad obſonia. Adulteratur ſemine quodam ſimili: quod facilè guſtu diſcernitur: amarum enim eſt. Alii ſemen fœniculi aut ſeſeli admiſcentes, liguſticum dolo vitiant. *Dioſcorides & Florentini.*

VENENIS quoque reſiſtunt, Abrotonum, Abſinthium, Allium, Adianthum, Apium, Braſſica, Betonica, Carduus benedictus, Chamędrys, Cyclaminus, Calamintha, Eupatorium, Fœniculum, Juniperus, Marrubium, Origanum, Pulegium, Polium, Ruta, Scordium, &c. de quibus ſingulis vide ſuprà.

De foliis ſtrumas diſcutientibus.

APARINE (Ger. Klebkraut. Belg. Kleefkruyt. Gall. *Keble, ou grateron.* Ital. *Speronella.* Hiſp. *Preſera.*) ramis multis & parvis fruticat, aſperis, quadrangulis, per intervalla orbiculato foliorũ ambitu, ut in rubia: flos albus: ſemẽ durum, rotundum, concavum, album, umbilici figura aſperitate veſtiũ tenaci. Exit Aparine juxta margines agrorum, & quandoque in ipſis agris frugibus permixta: item ſecus vias, ſcrobes, ſepes, & inter ſentes. Æſtivis menſibus ubiq; frequens. * Ea paſtores coli vice utuntur ad eximendos è lacte pilos. Seminis, caulium, ac foliorum ſuccus, po-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

tu contra viperarum, phalangiorumque morſus auxiliatur: infuſa auriū dolori medetur. Herba cum axungia trita, ſtrumas diſcutit. *Dioſcorides.*

Galliopsis, ſeu urtica fœtida, frutex in totum caulem & folia habet urticæ læviora, & quæ gravem odorem trita reddant: flore purpureo, tenui. Naſcitur circa ſepes, ædificiorum areas, ac ſemitas ubique. Colligitur Junio & Julio menſibus. * Folia, caules, ſemen, ſuccusque duritias & carcinomata diſſipant: ſtrumas, panos & parotidas diſcutiunt. Oportet bis die tepidum ex aceto cataplaſma imponere, & ejus decocto fovere: ad putreſcentia gangrænas, & nomas cum ſale efficaciter illinuntur. *Dioſcorides.*

Discutiunt quoque ſtrumas, Adianthum, Althæa, Lupinum, Lapathum, Meliſſa, Naſturtium, Pentaphyllum, Scordium, &c. de quibus ſingulis vide ſuprà ſuo loco.

De foliis dolorem mitigantibus.

Asclepias, Latini Hirundinariam, Ger. Schwalbenwurtz appellāt, ramos emittit longos: folia hederæ longa: radices numeroſas, tenues, odoratas: floris virus grave: ſemen ſecuridacæ. Naſcitur in montibus aſperis & arenoſis. Auguſto menſe florib. abundat. * Radices ex vino potæ torminibus auxiliantur, & cōtra ſerpentium ictus. Folia adverſus vulvę, mammarumq; ulcera, quæ cacoëthe vocant, illinuntur. *Dioſcorides.*

Dolorem quoq; mitigant ſeu leniūt, Anethum, Abſinthium, Atriplex, Chamæmelum, Calamintha, Centaurium maius, Chamæpitys, Hyoſcyamus, Libiſticum, Lupulus, Peucedanum, Petroſelinum, Roſmarinus, Ruta, Siſymbrium, Serpyllum, Sampſuchum, &c. de quibus ſingulis vide ſuo loco.

De foliis ſeu herbis venenoſis.

Aconitum (German. Dotwürtz Wolffskraut dicitur) ſtatim in lingua inter bibendum, cum aſtrictione quadam dulceſcit: & ſubinde potiſſimùm cùm exurgere conantur, vertigines offundit: lacrymas ciet: gravitatem pectori & præcordiis adfert, ſimulque ſpiritus cerebri diſſlantur. Quare venenum vomitione abigi, aut clyſtere per alvum egeri opus eſt. Utimur inter propinandum origano, ruta, marrubio, vel abſinthii decocto, cū vino abſinthite, vel ſempervivo, vel abrotano, chamælæa, aut ajuga. Prodeſt etiamnum opobalſami drachma, cum melle aut lacte, cum caſtoreo, pipere & ruta, æquis ponderibus ex vino: coagulum hœdi, leporis, aut hinnuli cum aceto: ferri quoque ſtercus, item vinū, in quo aurum, ferrum, argentúmve candens reſtinguatur, potum, lixiviaque cum gallina & vino decocta, aut carnium bubularum præpinguium jura, cum vino ſumpta. Fertur & ajuga privatim ipſis ſubvenire. *Dioſcorides.*

Cicuta (Germ. Schirling. Gall. *Cigue.* Ital. *Cicuta.* Hiſpan. *La cecuta* appellatur) pota vertiginem excitat, oculisq; caliginem offundit, ita ut ne minimum cernatur: ſingultus ciet, mentē turbat, extremi artus gelantur: deniq; convulſi, ſuppreſſo arteriæ ſpiritu, ſtrāgulantur.* Quare inter initia, cicutā vomitu excutiemus: poſtmodum dejectionem moliemur, ut quod ad inteſtina prolapſum ſit, excernamus: tum demum in meracam potionem, quæ maximo eſt auxilio, deveniemus: repetendum per intervalla, in quibus proderit lac aſininum aut bubulum potui datum, ut abſinthium cum pipere & vino, caſtorio, ruta, mentha, cum vino, aut amomi, cardamomi, aut ſtyracis uncia, aut piperis cum ſemine urticæ & vino, aut lauri folia. Item laſer ex oleo & paſſo, & paſſum per ſeſe longiùs potum proficit. *Dioſcorides.*

Dorycnium, quod aliqui manicon Solanū appellarūt, epotum, lactis ſaporem in guſtu refert: * continētes ſingultus ciet, humor linguam vexat, ſanguis confeſtim rejicitur: mucoſa quædā perindè quaſi dyſentericis, alvo egeruntur. Itaq; antequā aliquid ex iis eveniat, auxilio ſunt vomitus, clyſter, & quęcunq; potū venenū expellere poſſunt. Privatim iis opitulatur aqua mulſa, lac caprillum, aut aſininum, dulce vinum, quod tepidum cum aniſo bibatur, amygdalæ amaræ, gallinacea pectora decocta. Quinetiam conchylia omnia tam cruda quàm toſta eſſe, ſalutare eſt. Conveniunt & locuſtæ marinæ, & gammari, & pota eorundem juſcula. *Dioſcorides.*

Hyoscyamum (Germ. Bilſamkraut. Gall. *du Iuſquiame.*) potū aut comeſum ſimilē ebriis abalienationem movet: ſed facilè medicamentis cedit. * Auxiliatur aqua mulſa copiosè data, lacque, præſertim aſininum: ſi id deſideratur, caprillum, vel bubulum, vel aridarum ficuum decoctum. Faciunt ad id etiam nuclei pinei, aut cucumis ſemen ex paſſo ſumtum, & vinum ſalſum, cum adipe ſuilla recenti paſſoque: itidem urticæ ſemen, aut nitrum ex aqua, & intubus erraticus, & ſinapis, & naſturtium, radix, cepa & allium; & hæc ſingula cum vino ſumantur. Poſtea ſinent quieſcere, quemadmodum qui vinum biberunt, ut excoquant. *Dioſcorides.*

Quod Corniculatum Papaver, Germ. Gelbolmagen appellant, & potu, & cibo eadem inferre conſuevit, quæ papaveris ſuccus ſeu meconium: nec aliis expugnatur auxiliis. Quare vide in Meconio.

Quod Pharicon vocant, ſapore ſylveſtre nardū imitatur. * Reſolutionem nervorum potū adfert, cum convulſione & delirio. Oportet autem poſt vacuationes vinum abſinthiten potui dare, cum cinnamomo, aut myrrha, aut nardo Gallico: aut ſpicæ nardi duas drachmas, & myrrhæ totidē obolos, cū paſſo: aut irim cum croco ex vino: deraſumq; caput illinire hordeacea farina cum aceto & trita ruta. *Dioſcorides.*

Smilax arbor, à quibusdam tithymalum, à Latinis Taxus appellatur.* Frigus univerſo corpori, ſtrangulatus, & celerem interitum infert: cui eadem quæ cicutæ conveniunt. *Dioſcorides.*

Thapsia ſtrāgulatus concitat, aut immodicas dejectiones.* Nimios dejectionum impetus,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

tus, medicamentis, quæ excremẽta ſupprimunt, coërcebimus. Neque negligenda, quæ parum quidem nocere videntur, interim verò vitam in diſcrimina agunt. Quo in numero ſunt ſylveſtris ruta, gith, novæ glacies, pappi recentes: flores autem ſunt ejus ſpinæ, quæ Cactos dicitur. Eos qui ſumſerint ſola vomitio recreat. Strangulatibus autem ea medentur, quæ infrà in fungorum mentione retulimus. *Dioſcorides.*

Toxicum ex eo nominari videtur, quòd barbarorum ſagittæ eo illinebantur. Qui biberint, labiorum & linguæ inflãmatione torquentur. Incoercitus furor varias iis imagines obverſat: quare vix medicinæ locus eſt, raroque qui hauſerunt, evadent. * Vinculis ergo cobibendi, aut vinum dulce cum roſaceo bibere, & revomere cogantur: rapi ſemen bibendum cum vino. Privatim iis convenit quinquefolii radix, & hircinus ſanguis, aut caprillus, eodẽ modo ſumptus: roboris, fagi, aut ilicis cortex cũ lacte tritus: malaq; cotonea trita eſſe, aut cum pulegio & aqua bibere conveniet: amomum & balſami ſemen ex vino. Sed qui periculis defuncti ſunt, diu lecticis decumbunt: & ubi ſurrexêre, ſtupidi reliquum vitæ tempus degunt. *Dioſcorides.*

De foliis alterantibus qualitate occulta.

Bardanæ majoris folium (quæ & Arction & Perſonatia dicitur) ſummo capite geſtatum, matricem ſurſum tollit, ſub plãnta pedis, deorſum. Quod remedium præſtantiſſimum habetur adverſus ſuffocationes, præcipitationes, ac diſlocationes matricis. *Mizaldus.*

Braſſicæ folium vertici capitis impoſitum, vulvam ex defluxu pendulam, vel aliter affectam, ſurſum rapit. *M. Cato.*

Hederæ vis ac natura eſt caput ab heluco, hoc eſt, pridiani vini oſcitantia, & ſemiſomno, defenſare, vi nimirum diſcuſſoria atq; exſiccante. Quâ etiam à crapula tutos reddere creditur capiti admota, vel præſumptis ejus acinis aliquot. Atq; hinc factum crediderim, ut Bacchus foliatis uvis hederæ coronaretur, & ob id Corymbifer diceretur. *Tertullianus.*

Hyoscyamus peſtiferis bubonibus admotus, illos fertur diſperdere, vel, ut quibusdam placet, diſpergere. Et ſi quis ante illorum emerſum plantam eam ſecum habuerit, nuſquam à bubonibus corripietur. Radix trita, & podagræ iſchiadíve (calidæ) appoſita maximoperè juvare fertur, quód ſit Jovi mancipata, qui unus coxas ob Sagittarium, & Pedes propter Piſces ſibi vendicat. *Ex vetuſtiſſimo ſecretorum libro.*

Ebuli folia cum vino cocta, arthriticorum cruciatus valde mitigant, ſi dolenti loco admoventur. Sunt, qui præferant, & miris laudibus extollant ſuccum expreſſum ex foliis, radicibusq; ejusdem coctis in vino & butyro menſis Maji exceptum, ac vice linimenti affecto membro identidem inunctum, nimirum ter, quatérve in die. Ab experto hæc didicit *Mizaldus.*

Trifolium, herba hyacintho ſimilis, quando flores Vere emittit, & ſemẽ habet κνίκῳ ἀγρίῳ ſimile, decocta multùm, & morſibus phalangii aut viperæ ex aquæ fotu admota, illis medetur, & dolores ſtatim ſedat. Eodem verò fotu in alio non morſo, parti ſanæ ſenſum ſimilem, & dolores ſimiles his quos morſus invehit, omnes excitat: morſus itaq; ſanat, & ferarum modo partem affligit. *Sylvius.*

Aconitum ex uno tepido datum percuſſis à vipera aut ſcorpione, ſalutiferũ eſſe expertum eſt à nonnullis medicis expertiſſimis. Adeò venena plerunque venenatis ſunt venena.

Pentaphyllon Joviali poteſtate venenis reſiſtit: cujus folium unum bis quotidie, mane nimirum & veſperi ex vino bibitum, ephemeram febrim curare traditur, tria tertianam, & quatuor quartanam. *Marſilius Ficinus.*

De foliis purgantibus bilem flavam.

Lupus Salictarius, ſeu Lupulus, Ger. Hopffen. Gall. *du Houblon* dicitur: folia habet aſpera, cucumeris modo flores exilib. folliculis ſquamatim compactos, racematimque dependentes, color è ſubcinereo. Naſcitur in ſepibus. Colligitur mẽſe Martio, vel Aprili. Auguſto menſe floret, & Septẽbri. Doſis decoctionis magnæ eſt circiter ℥ iiij. Et infuſionis ejus in aqua caſei potio eſt circiter ℔ j. * Flavam bilẽ detrahit, ſanguinem ab ea expurgat: & ejus inflãmationes extinguit. Sero caprino maceratur, valẽtior redditur. Succus cum ſaccharo decoctus ſyrupi modo, regio morbo laborantibus medetur. Jecinoris & vẽtriculi æſtus mitigat. Syrupus ex ſaccharo & ejus ſucco paratus, utiliſſimè exhibetur in febribus à bile & ſanguine excitatis. *Meſue.*

Mercurialis, Græcis Linozoſtis, Ger. Bingelkraut. Gall. *Mercurialle.* Ital. *Mercorella.* Hiſp. *Mercuriales, ortiga muerta*, aliquibus Parthenion appellatur, foliis cõſtat ocymi, helxinæ cognatis, ſed minoribus: ramulis duplici geniculorũ modo cinctis, alarum cavis multis. fructu fœminæ copioſo, quandam racemorum ſpeciẽ præbente: mari è foliorũ ſinu dependente, parvo rotundo, ceu binis teſticulis unà cohærentibus: frutice dodrantali, aut majore. Naſcuntur paſſim in campeſtribus cultis vinetisq;. Colligitur æſtate. Conſervatur per annũ. Utraq; in oleribus manditur, ad alvum ciendam, cocta in aqua, epoto jure, bilem aquamq; detrahit. Conſtat, ut mares gignantur, hunc facere, ut fœminæ, illam, ſi à purgatione bibantur, & trita folia genitalibus admoveantur. Menſes ſecundasque ciunt, vulvę cum melle, vel roſaceo, vel irino admotæ. Epiphoris, ſtranguriæ & veſicæ, folia alvo impoſita conveniunt. Alvo quidem ſolvendæ, vel in febri decoquitur, quantum manus capiat, in duobus ſextariis aquæ ad dimidias, bibitur ſale & melle admixto, nec non cum ungula ſuis, aut gallinaceo decoctum ſalubrius. Thoracem purgant, bilem detrahunt, ſed ſtomachum lædunt. *Dioſcorides & Plinius.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

PERSICA arbor notiſſima: * cujus folia & flores in aqua calida, ſicut roſarum & violarum macerati, in zulapium vel ſerapium rediguntur, ad ventrem ſubducendum, & bilem expurgandā efficaces, unciarum duarū inſtar. *Andernacus.*

PURGANT quoq; bilem flavam, Abſinthiū, Centaurium, Malva, &c. de quibus vide ſuprà.

De foliis purgantibus bilem atram.

SENA foliis conſtat glycyrrhicæ, craſſis, ſubpinguibus, fabarum ſapore, caule cubitali, à quo ramuli exeunt, in lori modum flexibiles. Flores emicant aurei, veluti braſſicę, purpureis intercurſantibus venulis: quibus ſuccedunt folliculi falcati, adeoq; natura compreſſi, ut ſuperior membrana inferiori cohæreat, in quibus ſemen continetur in nigro ſubvireſcens, uvarum vinaceis uſque adeò ſimile, ut nō facilè primo oculorum intuitu alterum ab altero diſcernatur: folliculi è ramuſculis prominent, tenui pediculo appenſi: quò fit, ut matureſcentes parvo ventorum flatu facilè decutiantur. Planta eſt frigoris impatiens, ob idq; ſeri vult Majo, nec ultra autumnum perdurat: ſiquidem priùs ſata facilè frigore deperditur, ſeriùs verò hyemem ſimiliter non tolerat. Præſtat quæ ex Alexandria Ægypti, vel ex Syria affertur. Folia autem viridia ſunt præſtantiora ſubalbidis & tenuibus. * Calefacit initio ſecundi ordinis, ſiccat primo. Terget, expurgat, digerit. Educit per inferna bilem tum atram, tum flavam & pituitam. Mundat cerebrum, cor, jecur, lienem, pulmonē, & omnes corporis ſenſus, confertq; omnibus eorum incommodis. Viſcerum obſtructiones aperit, auget juventutē, ſeniumq; retardat, & animi hilaritatem affert. Folia in capitis perfuſionibus utiliter decoquuntur, præſertim addita anthemide. Roborat enim hoc modo cerebrum, nervos, oculorum aciem, & auditoriam facultatem. Optima eſt medicina morbis omnibus diuturnis, & melancholicis, ut delirio, amentiæ, ſciſſuris totius corporis, reſolutioni nervorum, phthiriaſi, cephalalgiæ, ſcabiei, puſtulis, pruritui & epilepſiæ. Cor etiam roborat: ſi tamen iis potiſſimùm commiſceatur medicamentis, quæ ipſum maximè confirmant, veluti viola. Datur commodè prægnantibus, & pueris, & cujuscunque ætatis hominibus. Dilutum tamē magis præſtat, quàm decoctum, quòd nulla ex parte exhalet: cujus unciæ quinq;, vel ſex, alvū modeſtiſſimè & ſine moleſtia ſolvunt. Redditur medicamentum hoc in dejicienda alvo præſtantius, atque valentius, ſi caſſiæ nigræ, aut mannæ, aut rhabarbaro, aut roſarum diluto, aut ſyrupo roſato ſolutivo commiſceatur, aut ſi maceretur ſena caprino ſero. Corrigitur zingibere, vel ſale gemmæ. Doſis ejus diluti eſt ab ℥ ß. uſq; ad ℥ j. pulveris verò à ʒ j. uſque ad ʒ ij. *Matthiolus & Meſue.*

FUMARIA (Germ. Erdrauch/Daubenkropff. Gal. *Fumeterre, ou pied de Geline* appellatur) herba vulgaris admodùm notitiæ, officinis paſſim vocatur Fumus terræ: cujus deſcriptionem vide ſuprà. Præſtat, quæ virentior, foliis extenſis, non criſpis, & quæ violaceo ſit flore. Naſcitur in hortis & ſegetibus. Colligitur verno tempore, & ex ea ſuccus exprimitur. Conſervatur autem per annum. Potio ſucci ipſius eſt ab ℥ ß. uſque ad ℥ ij. & decoctionis ejus ab ℥ x. uſque ad ℥ xv. & pulveris ejus à ʒ iij. uſque ad ʒ v. * Alvum ſolvit leviter abſque ulla noxa, bilem trahit atque humores aduſtos. Ejus vis non modò ad hepar, ſed ad venas diffunditur. Quamobrem ſanguinem expurgat, omnibusque incommodis medetur, à bile, aut exuſtis humoribus provenientibus. Medetur elephantiaſi, adverſus carcinomata efficax eſt: lichenas & alia cutis vitia mirificè emendat: quin & omnibus morbis auxiliatur, qui ex viſcerum infarctu originem ducunt. Roborat fumaria ventriculum, jecur, & cætera interna viſcera, bilioſasque finit febres, quemadmodum & eas, quę ex vaſorum obſtructione excitantur. Roboratur dejectoria ejus facultas, quòd non admodùm ſit valentior, additis myrobalanis, ſena, caprino ſero, infectorio cocco, aut uvis paſſis. *Meſue & Matthiolus.*

EPITHYMUM, planta eſt caſſuthæ ſimilis, aut caſſutha in thymo naſcens, & illud cincinnis ſuis ambiens. Cùm autem hoc tempore thymi copiam non habeamus, caremus etiam epithymo. Illud autem quod vulgò in uſu eſt, epithymbra eſt, quòd in thymbra, quæ thymi nomine uſurpatur, creſcat. Hac autem hodie veri epithymi loco uti poſſumus: nam eaſdē facultates habet, aliquantò tamen debiliores. Quod ex Creta adfertur, epithymbra etiam videtur: epithymum enim non eſt, tametſi noſtrate melior. Servatur per annum. Potio ejus in decoctione eſt à drachmis quinque uſque ad viginti: & pulveris ejus à drachmis tribus uſque ad ſeptem. * Atram bilem cæteris medicamentis valentiùs excernit, idq; facilè & citra ullam moleſtiam præſtat. Efficax eſt ad morbos cerebri, nempe melācholiam, epilepſiam, diuturnos capitis dolores, aliasque atrabilarias ægritudines. Confert cordis tremoribus & animi deliquiis. Præterea cunctis lienis affectibus mirè opitulatur: item renum vitiis, & hypochondriaca melancholia vexatis. Frequens epithymi uſus: datur enim utiliſſimè adverſus carcinomata, elephantiaſin, & ad ulcera maligna & atra quin & quartana febre detentos liberat. Corroboratur ejus operatio multiplicatione quantitatis ipſius, & additis myrobalanis Indis, aut hellebori nigri momento, aut ſero caprino. *Meſue, Matthiolus & Medici Florentini.*

PURGANT quoq; atram bilem Cuſcuta, &c. de qua vide ſuprà ſuo loco.

De foliis purgantibus pituitam.

GRATIOLA nihil aliud eſt, quàm Meſuæ Eupatorium: herba eſt cubitalis, eximiæ amaritudinis, foliis centaurii parvi, viridibus, aſperis, inciſis, caule tenui, quæ ſiccata flaveſcit, floribus ſubluteis, oblongis. Quibusdam herba pulicum dicta, ob lentorem ei adhærentem: * calida eſt

gradu

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

gradu primo, sicca secundo, duplici quoq; con- A
stans substantia: calida tenui, qua bilem & pituitam facilè purgat, tenuat, incidit, terget, expurgat, putredinem prohibet, resolvit sine attractione, obstructiones tollit, & morbos ab his natos sanat: febrib. diuturnis mirè subvenit. Altera est terrea, adstringens, qua ventriculum, hepar, & cætera viscera cogendo roborat. Cum sero lactis efficaciùs purgat: per se enim est imbecillum. Nascitur sponte in Italiæ plerisq; palustribus, humidis ac uliginosis pratis. Belgis horten- B
sis est, ubi Julio ac Augusto cū flore reperiri potest. Herba colligitur, succus exprimitur, ut ex absinthio, fine Veris. Decoctum ejus datur ab ℥ iiij. ad ℥ vj. pulvis à ʒ ij. ad ʒ iij. Ejus penuria absinthii & asari ana pondus dimidium. *Mesue.*

Peplus, Germ. Teuffelsmilch. Gall. *Resueille-matin des vignes* appellatur. frutex est lactei succi plenus, foliis parvis, ut rutæ paulò latioribus: rotunda coma, ferè dodrantali, humi respersa: semine sub foliis parvo, rotundo, minore quàm C
candidi papaveris. Pluribus scatet auxiliis. Unicam radicem habet, supervacuam, ex qua fruticat. Nascitur inter vites & in hortis. Æstate viget, in hyemem usq; perdurat. Colligitur messibus: siccatur in umbra, & continuè versatur. Fructus tusus, & fervefactus reconditur. * Bilis ac pituita detrahitur acetabulo ejus in hydromelitis cyatho poto. Obsoniis inspersa conturbat alvum, muria conditur. *Dioscorides.*

Daphnoides, officinis laureola, Germ. D
Zeiland/ & Zeidelbast. Gall. *de la Laureolle* dicitur, cubiti altitudine fruticat, ramis flexilibus, obsequiosisque, multis à medio sursum versus foliosis: cortex supra modum viscosus ramos vestit: folia lauri, graciliora & molliora, fractu contumacia, quorum gustatu os & fauces incenduntur: flores candidi: bacca cùm ematuruerit, nigra: radix inutilis. Nascitur in montosis, incultis, asperis, umbrosis, ac sylvosis tractibus, ut apud Lemanum lacum, & non paucis juxta Rhenum E
ac Mosam locis. Flores præmaturè germinant, paulò post Autumni æquinoctium: hyeme aut primo Vere perficiuntur: fructus Majo ac Junio. stirps est perpetuò virens, & adversus frigora hyemisq; injurias obdurans. * Pituitam extrahit folium recens, vel aridum in potu: menses ciet, & vomitum: caput inanit commanducatum: sternutamenta movet. Baccæ quindecim potæ alvum resolvunt. *Dioscorides.*

De foliis serosos humores purgantibus.

F
Sambuci duo genera. Unum in arborem assurgit, Ger. Holder. Gall. *du Sus*, surculos spargens arundinaceos, teretes, cavos, candicantes, proceros: folia juglandis, terna quaternáve, ex intervallis circa ramos exeunt, gravia odore, minutim in ambitu secta: & in ramulorū cacuminibus, cauliculisq; circinatæ umbellæ, quæ florem candidū pariunt: mox acinum terebintho similem, in nigredine subpurpureū, racemosum, succo madētem, vinosumq;. Alterū genus Chameacte vocatur, Romanis Ebulus, Germ. Attich: de quo vide suprà. Nascitur in hortorū & vinearum sepibus. * Vis eadem ac Ebuli. *Dioscorides.*

Chamælæa surculosa fruticat, ramis dodrantalibus: folia oleæ similitudinem habent, tenuiora, & amara, quæ gustatu linguam mordent, & arteriam deradunt. In Italiæ & Galliæ Narbonensis plerisq; incultis, asperis & desertis reperitur. perpetuò viret. Semē Autumno maturitatem assequitur. * Detrahit pituitam, bilemque, foliis præsertim in catapotio devoratis. namq; duæ absinthii partes, adjecta chamælææ una, hydromelite excipiuntur, & in catapotia coguntur. ea autem in ventre non liquescūt: siquidem quotquot fuêre devorata, regeruntur. Foliis cum melle tritis, sordida ulcera & crustosa repurgantur. *Dioscorides, & Dodonæus.*

Chamælæa Germanica, frutex est surculosus, & lignosus, bicubitalis aut altior, si cultura accesserit: lentis ac dodrātalibus ramulis: foliis oblongis, latiusculis, mollibus & pallidè virentibus. flosculi secundùm ramulos exeūt, odorati, colore dilutè rubentis purpuræ, baccæ rotundæ ochri ferè magnitudine, cùm maturuêre rubentes: resiccatæ nigricant. interior harū nucleus canabis semini similis, medulla refertus candida. radix longa, altè demittitur. In plerisque Germaniæ sylvis reperitur umbrosis, asperis, & desertis locis. Demittit hæc folia, ut plurimæ arbores, adventante hyeme. florum verò germina statim post Autumnum promit, qui primo mox Vere, & subinde ipsa hyeme (si clemens fuerit) panduntur. folia post flores exeunt. baccæ æstate maturantur. Vulgò Germanorū Zeiland/ Zeidelbast/ Leußkraut / & Kellerhals appellatur. officinę nostrates Mezereon vocant. nos autē Chamæleam Germanicam dicere maluimus. Italorum nonnullos fructum ejus Piper montanū nuncupare accepimus. Sunt qui Laureolam & hanc stirpem nominant: sed alia est Laureola, de qua in Daphnoide dictum est. Quo autem nomine à veteribus appellata, & an ipsis cognita, explicare non est facile. Videtur quidē Cneoron album Theophrasti esse, sed propter brevitatem hujus nihil affirmare licet. Κνεώρου, inquit, duo genera: candidum & nigrum. Candidum folium habet ὀσριματῶδες, oblongum, figura quodammodò oleagino simile. Nigrum, ut Tamarix, carnosum. Humile autem magis candidum est, estque ὀσμῶδες, hoc est, odoratū: nigrum verò ἄοσμον, id est, absque odore. radix ambobus quæ altè descendit, grandis: ramuli permulti, crassi, lignosi, protinus ab ipsa tellure, aut paulò superiùs sparsi, lenti: quamobrem hisce ad colligandum junci modo utuntur. germinant florentq; post æquinoctium Autumni, & multum denique temporis florent. hæc Theophrastus. Et Chamælæa quidem Germanica folio non multùm dissimili est oleæ: flos odoratus, cujus, ut scripsimus, mox post Autumnum germina apparent: rami lignosi, obsequiosi ra-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

dix prolixa, altè deſcendens. Quæ omnia magnam ejus cum Cneoro albo conjunctionem & affinitatem (ſi non ipſum eſt) oſtendunt. Eſt autem ſtirps hæc in univerſum etiam vehementer excalfactoria: fructus, folia & cortices acria admodùm ſunt, guſtata linguam mordicant, & aduſtionis ſenſum in faucibus excitant. Officinę Germaniæ & Belgii hujus foliis (ſi quando opus eſt) pro Chamælææ utuntur. Quod citra errorem fieri poteſt. Nam Chamælæa iſta viribus & potentia alteri ſimilis eſt: quamobrem ejus loco ſubſtitui poteſt, & eodem ſimiliq; modo præparari. *Dodonæus.*

Esula, Germ. Teuffelsmilch / herbarum lactarium ſpecies, ruſticorum purgatorium. Hujus una eſt magna, radicibus rotundis, magnis, denſis, & gravi cortice intectis. Altera parva, radiculis exiguis, cortice tenui intectis. Major viſcera ulcerat, ob id pernicioſa. Parva eſt præſtantior, præſertim cortice radicis tenui, levi, fragili, ſubrubro caſſiæ modo, ante ſex menſes collecto. Nam recens, quo menſe collecta, mala eſt, uti & niger, & orta loco aliquo prope thermas. Colligenda eſt Veris initio. Lac autem, quod calidius, acrius, ac valentius, fine Veris. *Calida & ſicca principio tertii gradus, ſubſtantia conſtat tenui, ignea, acri, incidente, tenuante, fundente, ſiccante, aperiente, & terrea ſtyptica, etiam ſiccante materias altiùs immerſas: purgat valenter pituitam, aquas, atram bilem etiam à juncturis: ob id harum doloribus confert, & hydropi inſigniter: ſed nocet cordi, ſtomacho, hepati: viſcera excoriat, venarum ora diſrumpit, corpus immodicè ſiccat, ſemen abſumit, febres inflammando excitat, lacte ſuo maxime. Ob id miſcēda ei ſunt cardiaca, ſtomachica, hepatica: ad hæc glutinoſa, cogentia, & aſtringentia, glutinantia, ut gummi, tragacanthum, bdellium, mucago pſyllii, ſuccus portulacæ: poſtremò refrigerantia, & calorem illum extinguentia. Infundatur ergo in acetum, præſertim quo cydonia ſunt macerata, aut decocta, & ſuccum intybi, vel ſonchi, vel portulacæ, vel ſolani: additis autem myrobalanis, abſinthio, aloë, præſtantior evadit. Judæus infundendo in acetum aut lac ſæpè mutando, & ſiccando corrigebat. Si te autem immodice purgat, ſede in aqua frigida, ex Rufi conſilio. Frigus enim ambiens & medicamēti virtutem in unum cogit, ipſumque roborat, & per accidens juvat, protruſis à ſe materiis ad meatus, per quos ſunt vacuandæ, ſuccurrendumq; eſt. Catapotia ex ea facta idem poſſunt. Recipiunt autem eſulæ pręparatæ, myrobalanorum citrinorum ana drachmas quatuor: aloës drachmas quinq; cum ſucco fœniculi, aut intybi miſce. Dantur à drachma una & dimidia ad drachmas tres. Quidam ex lacte ejus, & farina, faciunt oblatas purgatorias. Alii ex lacte, aceto, ſaccharo: alii carne cydoniorum, & maſtice. Datur autem cortex radicis à ſiliquis duabus uſque ad ſiliquas ſeptem: lac verò à ſiliqua una uſque ad tres. *Meſue.*

Tithymali (Germ. Wolffsmilch. Gall. *du* A *Tithymale, ou herbe à laict*) genera ſeptem: quorum maſculus Characias appellatur, ab aliquibus amygdaloïdes: alter myrtites: qui fœmina exiſtimatur, eūq; myrſinitem, aut caryitem vocant: tertius paralius, quem tithymalida appellarunt: alius helioſcopius: quintus cypariſſias: ſextus dendroïdes: ſeptimus platyphyllo dicitur. Characiæ caules ſupra cubiti altitudinem attolluntur, rubri, lacteo ſucco, atque acri madentes: foliis oleæ circum ramos, anguſtioribus, & B longioribus: radice craſſa, lignoſa: pendet in cacuminibus caulium coma junci, ſub qua caveolæ foliolis balnearum ſimiles, in quibus ſemen continetur. Naſcitur in aſperis & mōtibus. *Succus alvum purgat, trahit pituitam, bilemq; binis obolis in poſca ſumtis, & cum aqua mulſa vomitiones movet. Appetente vindemiarum tempore ſuccus, congeſtis ramulis, mox diſſectis, & vaſe concluſis, excipitur. Aliqui adjiciunt farinam ervi, & in paſtillos digerunt, qui ervi ma- C gnitudinem impleant. Alii in aridas ficos ternas quaternáſve guttas inſtillant, ut cum his increſcant, quas ad uſus recondunt. Per ſe etiam tuſus in pila, & in paſtillos coactus reponitur. Porrò cùm extrahitur lac, neq; quò ventus aſpiret, ſtare quenquam, neq; manus oculis admovere convenit: ſed antequam colligas, corpus, præſertim faciem, collum, ſcrotumq; genitalis, adipe aut oleo cum vino perungere. Fauces autem exaſperat: quapropter catapotia cera, aut deco- D cto melle oblini par eſt, & hoc modo dari. binas tamen ternáſve ficos purgationis gratia ſumſiſſe, ſatis eſt. Recens lac ex oleo, perunctos in Sole capillos evellit, renaſcentesq; flavos & exiles efficit, deniq; omnes perimit. Dentium cavernis incluſum, levat dolores: ſed cera dentes oblinēdi, ne ſuo delapſu fauces & linguā vitient. Tollit illitū impetigines, formicantes verrucas, penſiles, & quæ thymi florem repræſentant. Valet adverſus pterygia, carbunculos, phagedænas ul- E cerum, gangrænas, fiſtulasque. Legitur ſemen autumno, & ſiccatum Sole leviter tunditur, fervefactumq; loco mundo reponitur. Folia item ſiccantur. Semen & folia lactei ſucci effectum præbent, dimidio acetabulo pota. Sunt qui inveterant, admiſto cū lacte lepidio, & caſeo contuſo. Radix drachmæ pondere in hydromelite pota, per inferna trahit. Decocta cum aceto, dētium dolori auxiliatur, colluto ore. Fœmina, quā myrſiniten, aut caryiten vocant, ſimilis ſuâ- F pte naturâ daphnoïdi: foliis myrti, ſed majoribus, firmis, in cacumine acutis, & pungentibus: ramulos ab radice mittit dodrantales: fructum fert alternis annis, nuci ſimilem, mordaci guſtu. Naſcitur in aſperis. Succus, radix, ſemen, folia, conſimilem antè dicto ſortiūtur facultatem: ſed ad citādas vomitiones invalidior hæc eſt. Aliud tithymali genus dicitur Paralios, quem tithymalida, aut mecona aliqui appellavêre. Naſcitur in maritimis, ramis ſubrubentibus, palmum altis, quinis ſenísve à radice exeuntibus: foliis lini, anguſtis, parvis, oblongis, in verſus quosdam dige-

ſtis:

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

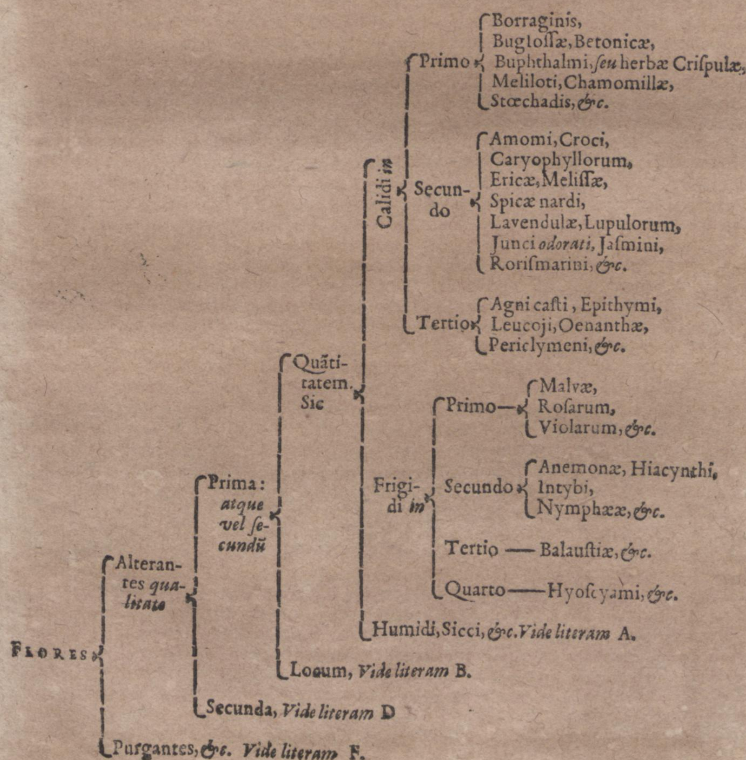
stis: capite in cacumine orbiculato, in quo semē, ut ervum, vario colore emicat: flos albus. Frutex totus cum radice lacteo succo turget. Similes ad usus reconditur. Helioscopius dicitur, foliis portulacæ, tenuioribus, rotundioribusque: ramulis prodeuntibus à radice quatuor aut quinque, rubentibus, dodrantali altitudine, tenuibus, lactis copiosi plenis: capite anethi: semine velut in capitulis incluso. Helioscopii nomen accepit, quoniam comas cum Sole circumagat. Circa oppida nascitur, potissimum in ruderibus. Colligitur succus, semenque, ut aliorum. Eædem, quæ superioribus, vires, non tamen usque adeò validæ. Cyparissias in caulem exit dodrātalem, vel majorem, subrubrum: ex quo folia pini similitudine exoriuntur, molliora tamē, & tenuiora: & in totum nascentem pinum æmulatur, unde nomen traxit. Candido succo madet: cui eadem vis quæ superioribus. In petris nascens dendroïdes cognominatur: ampliter opacat, in cacumine frondosam spargens comam, succo lacteo prægnans,

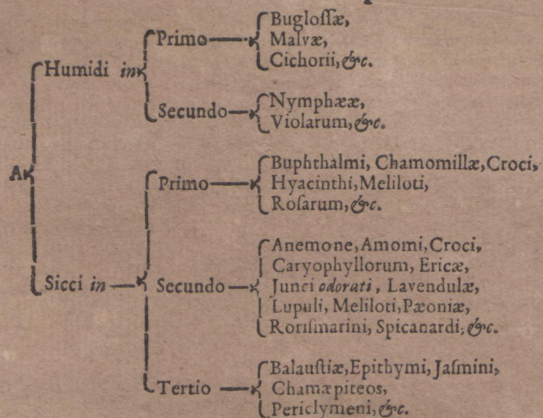
A cauliculisq; rubentibus, foliis myrti tenuioris, fructu characiæ. Ejusdem effectus, cujus superiores: similiq; modo reconditur. Platyphyllos verbasco similis est. Radix, succus, & folia per inferna trahūt aquas. Pisces necat, tusus & aquæ inspersus. Reliqua tithymalorum genera, quæ suprà scribuntur, idem efficiunt. *Dioscorides.*

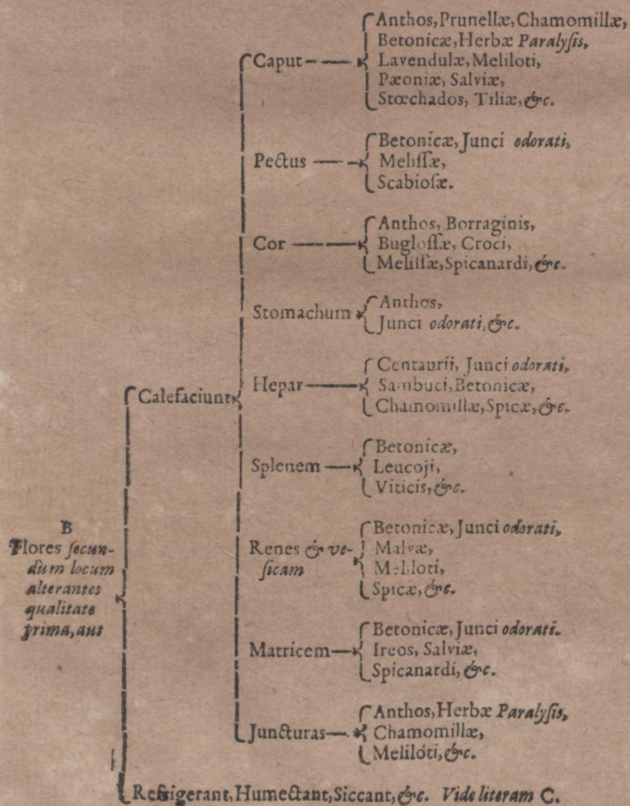
PITYUSAM specie à Cyparissia differre constat, etsi tithymalorū generi assignetur. Caulis supra cubiti altitudinem assurgit, geniculatus: B foliis piceæ, acutis, exilibus: flore parvo, velut purpureo: semine instar lenticulæ lato: radice crassa, candida, succo referta. quibusdam in locis frutex hic pręgrandis invenitur.* Detrahit per alvum radix drachmis duabus, data in aqua mulsa: item seminis drachma. Succi cum farina subacti cochlearium in catapotio datur. modus foliorum drachmæ tres. *Dioscorides.*

PURGANT quoq; serosos humores, Cyclaminus, Ebulus, &c. de quibus vide suprà suo loco.

De Floribus, Sectio IX.

Refrigerant, Humectant, Siccant, *&c.* *Vide literam* C.

C Refri-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

- C.
  - Refrigerant
    - Caput — Nenupharis, Papaveris *albi*, Rosarum, Violarum, *&c.*
    - Pectus — Papaveris, Violarum, *&c.*
    - Cor — Nenupharis, Rosarum, Violarum.
    - Stomachum — Rosarum, Violarum, *&c.*
    - Hepar — Cichorii, Nenupharis, Rosarum, *&c.*
    - Splenem — Cichorii, Nenupharis, *&c.*
    - Renes *& vesicam* — Nenupharis, *&c.*
    - Matricem — Nenupharis, Rosarum, *&c.*
    - Juncturas — Rosarum, Violarum, *&c.*
  - Humectant
    - Pectus — Violarum.
    - Cor — Borraginis, Buglossæ, *&c.*
  - Siccant
    - Cor — Anthos, Melissæ.
    - Pectus — Melissæ, Betonicæ, Scabiosæ, *&c.*

- D. Flores *alterantes qualitate secunda, aut*
  - Adstringunt: *ut* — Balaustiæ, Croci, Cichorii, Meliloti, Rosarum, Verbasci, Viticis, *&c.*
  - Discutiunt — Anethi, Chamomillæ, Malvæ, Meliloti, Stœchados, *&c.*
  - Abstergunt — Fabarum, Tiliæ, *&c.*
  - Extenuant: *ut* — Chamomillæ, Iridis *Illyrica*, Stœchados, *&c.*
  - Emolliunt, Suppurant, Glutinant, *&c. Vide literam* E.

- E.
  - Emolliunt
    - Croci,
    - Liliorum,
    - Malvæ, *&c.*
  - Suppurant
    - Croci,
    - Liliorum *alborum, &c.*
  - Glutinant *& cicatricem ducunt*
    - Balauſtiæ,
    - Centaurii.
  - Menſes *movent*
    - Betonicæ,
    - Centaurii,
    - Chamomillæ,
    - Junci *odorati,*
    - Leucoji,
    - Meliſſæ,
    - Pæoniæ,
    - Roriſmarini,
    - Salviæ,
    - Viticis, *&c.*
  - Menſes *ſiſtunt*
    - Balauſtiæ,
    - Hyoſcyami,
    - Nymphææ, *&c.*
  - Flatus *diſcutiunt*
    - Anethi,
    - Chamomillæ,
    - Junci *odorati,*
    - Spica nardi, *&c.*
  - Ambuſtis *medentur*
    - Liliorum *alborum,*
    - Malvæ,
    - Verbaſci, *&c.*
  - Venenis *reſiſtunt*
    - Betonicæ,
    - Citri, *&c.*
  - Dolorem *mitigant*
    - Anethi,
    - Chamomillæ,
    - Centaurii,
    - Hyoſcyami,
    - Meliloti,
    - Roriſmarini, *&c.*

- F. Purgantes
  - Bilem
    - Perſicorum,
    - Ceraſorum,
    - Roſarum,
    - Violarum, *&c.*
  - Pituitam *& ſerum*
    - Carthami,
    - Geniſtæ,
    - Sambuci.

De floribus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

De floribus calidis in primo.

FLORES BORRAGINIS & BUGLOSSAE (German. Burretsch vnd Ochsenzungenblümlein) nascuntur passim in hortis, campestribus, & sabulosis. Colliguntur Vere, & principio æstatis: ex quibus conserva, serapium, & aqua stillatitia parantur. Exiccantur etiam in umbra, & conservantur per annum in ligneis arculis. *Corroborant cor, ejusq; affectibus maximè opitulantur, conducunt ad febres humoresq; adustos, *&c.*

BETONIAE flores idem, quod herba ipsa, efficiunt.

FLORES Buphthalmi, Ger. Rindsaugblümlein/ lutei sunt, anthemide majores, oculi similitudine, unde nomen traxerunt. Folia fœniculi. Circa oppida nascuntur, & in campestribus. Colliguntur Vere & æstate: siccantur in umbra, & conservantur per annum. *Cum cerato triti, tumores, duritiasque discutiunt. *Dioscorides.*

MELILOTUS flore est luteo, colore vicino croco, odorato. Nascitur locis montosis, sterili solo. Colligitur in Vere: siccatur & servatur per annum.* Vim habet adstrictoriam & discutientem, &c. *Dioscorides.*

CHAMAEMELI flores (Ger. Chamillenblumen.) in medio aurei, forinsecùs orbiculato ambitu candidi, melini, aut purpurei, magnitudine foliorum rutæ. Nascuntur in asperis, & juxta semitas. Colliguntur Vere: siccantur in umbra, & servantur per annum. *Excalfaciunt, discutiūt, laxant, & rarefaciunt. Decoctum eorum febres citra viscerum inflammationē ortas concoquit, discutit, ac resolvit: præsertim quæ ex cutis densitate, & humoribus biliosis proveniunt: præcordiis gratissimi, lassitudini conferunt: dolores sedant: tensa remittunt & resolvunt: modicè indurata emolliunt: densata rarefaciunt. *Dioscorides, & Andernacus.*

STŒCHADOS summi apices, hoc est, flores in officinis stœchados Arabici amari. Juxta Galliam in insulis ejusdem nominis è regione Massiliæ gignuntur: nec non in Arabia, quæ Gallica præstat.*Leviter astringunt, extenuantque, abstergunt, viscera obstructione liberant: eoque etiam totum corpus corroborant. *Dioscor.*

De floribus calidis in secundo.

AMOMI, hoc est, flores pomi Hierosolymitani, quia raro & parcè admodū, sicut etiam tempore Galeni, ad nos feruntur: acorus eadem facultate præditus, in vicem illorum substitui potest. Quidam illud uvam odoratam, alii aliud esse prodiderunt. *Andernacus.*

CROCUS, Ger. Saffran. Gal. *Saffran.* Ital. *Zaffarano.* Hisp. *Azafran* dicitur. Hujus cùm multus sit usus & sanis, & in Medicina, cura adhibēda est, ut optimus, recens, & sincerus deligatur. Nam variis modis adulteratur: sed maleficium ex colore, odore & pondere deprehenditur: si quidem nec adulteratus, nec vetus eam coloris gratiam habet, sed obscurior est, neque odoratus ut recens, sed situm redolet, & pōderosus est.
A Cæterùm qui luteos quosdam flores admistos habet, odore & gustu dignoscitur, tum etiam quòd eam coloris venustatem in tingendo non habet, quam sincerus. Qui sapa sublitus est, sapore dulci, & colore obscuro est. Cui permixta lithargyros, justo ponderosior est. Nascitur in Coryco monte Ciliciæ optimus. Proxima nobilitas ei, qui in Olympo Lyciæ monte provenit. Deinde ei, qui ex Argis Ætoliæ urbe affertur. Nunc in plerisq; Germaniæ locis plantari cœpit
B haud infeliciter, quòd viribus è locis jam cōmemoratis allatis haud cedat. Florem ante folium edit: per autumnum namq; Vergiliarum occasu floret, neq; ultra mensis spacium flores durant. Postquam autem hi decidunt, statim folia angusta & oblonga prodeunt, virentq; tota hyeme. * Vim coquendi, emolliendi, atq; substringendi habet: urinā cit: elegantem colorē præstat: qui ex passo biberint, crapulam nō sentient: oculorum fluxiones illitum cum humano lacte cohibet:
C additur in potiones, quæ interaneorum causa temperantur: ad vulvæ etiam, sedisque cataplasmata utiliter inditur: Venerē stimulat: vergentes ad ignem sacrum inflammationes mulcet: auriculariis collectionibus utile. Quò faciliùs conteratur, in calido fictili Sole siccari oportet, celeriterq; versari. Urinam movet radix ex passo pota. *Dioscorides, Medici Florentini, & alii.*

Quanquam nos non habemus *Crocum Corycium*, id tamen non parū refert: nam tametsi Ga-
D lenus dicat, quòd sit illud magis vegetum, non tamen quoq; odoratius aliis: propterea si Crocum habuerit odorem perfectū, & longo tempore durantem, parum interest an sit vegetum vel aridum: quòd si istud etiam adfuerit, eò erit melius. si itaque sit recens, coloratum, & habeat in suis filamentis nonnihil albicantis, sitq; longum, integrum, non fragile, plenum, & quod madefactum benè tingat manus, non situm oleat, neq; sit humidum & nonnihil acutum, erit
E optimum. Quòd si has notas non habuerit, aut erit exoletum, aut madefactum: cumque ita soleat ingeniosè adulterari, ut vix deprehēdi fraus possit, ideò per aliquot dies priùs necesse est ad usum transferamus: & si tum viderimus illud retinere colorem & odorem, quem primùm habebat, tenebimus pro bono: sin minùs, pro adulterato; nam tale neque odorem neq; colorem diu retinere potest.

CARYOPHYLLORUM flores, Ger. Graß-
F negelein dicuntur: æstate colliguntur: quo tēpore ex eis acetum conficitur, pestilentiæ accommodatum. Conditum quoq; ex eis cum sacharo paratur. Jecur, cor, & stomachum corroborant. Venerem augēt, quatuor scrupulorū pondere cum lacte ante assumti. *Andernacus.*

ERICA, fruticosa arbor, myricæ similis, longè minor, cujus flore apes reprobum mel efficiunt. * Strumas discutiunt, aliasq; duritias per habitum digerunt dissipantque. *Dioscorides & Andernacus.*

SQUINANTHUM, seu schœnu anthos, id

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

junci odorati flos, in Africa & Arabia naſcitur. Laudatiſſimum ex Nabathea: proximum Arabicum, quod aliqui Babylonium cognominant, alii Teuchitin: peſſimum ex Africa. Eligendum rufum, intento colore, recens, tenue, rubentibus fragmentis, quod manibus confricatum roſæ odorem emittit, igneæ mordacitatis ad linguã. Floris, culmorum, radicisq́; eſt uſus. Olim planta ipſa cum floribus advehebatur, unde ſchœnuanthos nomen ſumpſit: ideoq́; eligebatur floribus refertum. Hodie tamen ad nos culmi duntaxat & radix adferuntur. Itaq; cura adhibenda eſt, ne alii culmi his admiſceantur: quod ex jam dictis notis deprehẽdi poteſt. *Vim urinæ ciundæ habet: menſes pellit, diſcutit inflationes, caput aggravat, modicè adſtringit, comminuit, excoquit, ac venarum ſpiracula laxat. Flos ejus in potu utilis ſanguinem rejicientibus: doloribus ſtomachi, pulmonis, jecinoris, & renum miſcetur antidotis. Radix adſtringentior eſt: ideo faſtidiis ſtomachi, hydropicis, convulſis, drachma una cum pari pondere piperis, per dies aliquot datur. Decoctum vulvæ inflammationibus, ad deſidentium fotus utilis eſt. *Medici Florentini ex Dioſcoride.*

Schœnanthos eſt res nota: apud veteres in uſu erant flores ejus, & ſummitates junci, atq; etiã radix, ut Dioſcorides docet. Flores tamẽ in majore erant precio, cùm rariùs haberi potuerint, non ideò quòd olim Cameli in Arabia eos depaſcerent, ſicuti vult Galen.lib.1.de Antid.cap.14. ſed quia non erat uſitatum illos ad alia loca deferri. Nunc verò copiosè afferri cœperunt, qui tamen deprehenduntur eſſe exigui odoris, & reſpectu ipſius junci quaſi nullius: quare ſimplicium periti omnes potiùs uſurpãt juncos quàm flores, quanquam illorum copia in promptu ſit. Galenus quoq; laudat cymas eorum: ſed videndum ut ſint odorati: nam ſi nõnihil veteres ſint, amittunt odorem: quod non difficulter deprehenditur. Ad nos quoque ex Arabia, quales Andromachus commendat, afferuntur.

L A V E N D U L A, Nardi Italicæ ſpecies eſt: adeò ut illa fœmina, hæc verò mas (vulgò ſpica nardi appellata) vocitetur. Mas folio conſtat latiore, longiore, craſſiore, robuſtiore, albidioreq́ue, quàm fœmina. Sed utraq; planta fruticoſa, & roriſmarini modo, innumeris referta eſt foliis: è quorum medio juncei exeũt cauliculi, quadranguli, tenues, dodrantalem longitudinem excedentes: in quorum cacumine flores exeunt ſpicati, colore purpureo, quamvis in fœmina dilutiores, patentioresq́ue, odore fragrantes, verùm uſque adeò acuto, ut nares feriat. Naſcitur paſſim in hortis. Colliguntur ambo initio æſtatis: ſiccantur in umbra, & conſervantur per annum. *Excalfaciunt & exiccant ordine ſecundo completo. Conferũt omnibus cerebri affectibus frigidis, convulſis, & reſolutis: ventriculum frigidum corroborant: jecur obſtructum liberãt: lienis infarctus aperiunt: uterum calefaciunt: urinam, menſtrua, & ſecundas educunt. Aqua ex illis deſtillatur, oleumq́; conficitur, quod oleum ſpicæ vocant. *Matthiolus.*

L U P U L I flores naſcuntur in ſepibus: colliguntur autumno: ſiccantur & conſervantur per annum. *Obſtructiones viſcerum ſolvunt. Serapium ex viridibus confectùm, & aqua ſtillatitia, febribus conveniunt. *Andernacus.*

M E L I S S A E flores naſcuntur paſſim in hortis, colliguntur æſtate, ſiccantur in umbra, & ſervantur per annum. *Excalfaciunt ſiccantq́; ordine ſecundo. Cor exhilarant, vitalesq́; facultates roborant, odoris fragrantia deficientem animum revocant, animi ſolicitudines fugant. *Avicenna, & Serapio.*

R O R I S M A R I N I flores colliguntur Vere: ſiccantur & cõſervantur per annum. *Emolliũt, incidunt, digerunt, & abſtergunt. Conditum ex eis viridibus & ſaccharo paratum, conſerva anthos officinis dicitur, ventriculum roborat, & utero accommodatur. Herbæ & radicis ejus ſuccus melle miſtus, hebetudinem oculorum à craſſis humoribus ortam emendat. Decoctum ejus regio morbo ſive arquato auxiliatur. *Galenus, Dioſcorides, & Andernacus.*

J A S M I N U M ex earũ quoq; ſtirpium eſt numero, quæ adminiculis fulciuntur, non tamen amplexicaulis, aut vicinis ſe circumvolvens, ſed aliis tantummodò innitens, veluti pergulis, hortenſibusq́; ſcenis, quibus facili opere innectitur. Cauliculi ejus prolixi, teretes, ramoſi, flexibiles, geniculati, virentes, candida fungoſaq́; interiùs medulla: folia è ſingulis geniculis bina, ampla, alarũ inſtar expanſa, cõpoſita videlicet ex quinque aut ſeptem aliis lævibus, oblongis, ſaturatè virentibus, faſtigio acuminatis, eminente in cacumine reliquis majore. Flores in ſummis virgulis, rari, in muſcarii ſpecie cohærent, ſuaveolentes, colore albidi, ſemen latum lupinis quadantenus ſimile, quod tamen raròſuccreſcit: radix fibris firmatur. Fertur hujus eſſe ſpecies floribus luteis: & alia cæruleis. Sunt autem, qui pro Jaſmino luteo, Trifolium fruticans in frumentorũ hiſtor.cap.89. depictum, & pro cæruleo Clematidem alterum oſtendant. Quòd ſi autem non aliæ quàm hæ pro Jaſmini cæteris ſpecieb.oſtẽdi queant, temerè plures ejus ſpecies affirmãtur. Utraq; enim harum multũ à Jaſmino abeſt. Colitur in hortis, topiariis operibus expetitur, non modò in Belgio, verùm & in Italia ac alibi: ex Africa creditur advectum. Flores æſtate vigent. Inter Arabes Serapio primi nominis hanc Zambach, interpres verò Jeſemin nominat: atq; inde paſſim Jaſminum, Jeſeminũ, aut etiã Gelſeminum. Apud Dioſcoridem compoſitio eſt Jaſmini olei, quod apud Perſas ex albis violæ floribus fieri refert, quod non ex alterius ſtirpis, quàm ex hujus floribus conficiendum apparet. *Qualitate autem Jaſminum, ac ejus potiſſimùm flores calidi ſunt in initio ſecundi ordinis, ut Meſues apud Serapionem ait. Oleum ex his confectum crudos diſcutit humores; frigidis ac catarrhoſis cõfert: & hyberno utile tempore. Quibus autẽ

tempera-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

temperatura contigit calidor, his dolorem excitat capitis, & si diutiùs odoretur, periculum adfert sanguinis è naribus profluvii: in cōviviis, ait Dioscor. & post eum Aëtius, odoris causa apud Persas usurpatur. Prodest & lotis à balneo corporibus, quæ laxari calefieriq; expedit. graviorem autem suaveolentiam habet, ita ut multi eo idcircò non libenter utantur. *Dodonæus.*

De floribus calidis in tertio.

AGNI CASTI, seu viticis flores, quidam albi cum purpureo, quidam purpurei sunt. Nascuntur in palustribus campis. Calidi & sicci in tertio. * Flatus ventris discutiunt. Veneris impetus cohibent. *Galenus.*

EPITHYMI flores eandem vim, quam herba ipsa, obtinent. de quibus vide suprà.

LEUCOJON (Ger. Negeln violen/geel violen. Gall. *Gyroflée.* Ital. *Viola.*) vulgaris est notitiæ, sed in floribus differentia quædam: namq; aut cærulei, aut albi, aut purpurei, aut lutei inveniuntur. Luteorum verò præcipui in medicina usus. Nascuntur in hortis ac viridariis, in ædium fenestris, & parietibus. Colliguntur Vere: quo tempore oleum ex eis (keirinum) paratur. * Aridi flores fervefacti in desessionibus, valent cōtra vulvæ inflammationes, & menstrua expellunt: sanant oris ulcera, cum melle: cum cerato, rimas sedis, &c. *Dioscorides.*

OENANTHÆ, officinis labruscæ flos, fructus est vitis sylvestris, & florescentis: * astringit, & stomacho familiaris. *Dioscorides.*

PERICLYMENI flores superiùs descripti sunt. Nascuntur in arvis ac sepibus, planta convolvens se adminiculis propè assidentibus. * Incidunt, urinamque movent: diutiùs poti, sicut etiam fructus ejus, & folia, urinam sanguinolentam cient, lienosos & difficulter spirātes drachmæ unius pondere cum vino assumpta juvant. *Dioscorides.*

De floribus frigidis in primo.

MALVÆ flores, Germ. Herbstrosen nominantur, effigie, floribus rosarum rubentibus, candidis, vel subrubeis, nullo tamen odore fragrantibus. Nascuntur in hortis ac viridariis. Colliguntur mense Maji, vel principio æstatis: * quo tempore ex eis fit mel malvatum, bonum pro asthmate & tussi. *Saladinus.*

ROSA, Germ. Rosen. Gall. *Rose.* Ital. & Hisp. *Rosa* nominatur. Harum genera multa sunt At vulgatissimæ sunt albicantes, puniceæ, & quæ ex albo rufescunt, quas Itali appellant *Incarnate.* Præstantissimæ, quæ puniceo colore rubent: proxima laus est iis, quæ in rufum candicant: vilissimæ albicantes: in quarum tamen genere eæ odoratissimæ excipiuntur, quæ Hetruscis Damascenæ, & aliis Moschette vulgò dicuntur. Nascuntur passim in hortis ac viridariis. Colliguntur verò mense Maji, nondũ penitùs explicati, quo tempore dilutũ julapium, syrupus, cōserva, mel rosarum, aqua stillatitia, & oleũ ex eis cōficiuntur. Siccantur etiã in umbra, folia cōtinuò versata, ne muceant, néve situs in iis insideant: & cōservantur per annũ in arculis ligneis. * Refrigerant, astringunt, corroborantq; vires, tũ vitales, tũ animales. Aridis rosis, & in vino decoctis expressus liquor, facit ad dolores capitis, auriũ, oculorũ, gingivarũ, sedis, recti intestini, ac vulvæ, penna illitus, aut infusus. Eadem sine expressione tusa, præcordiorũ inflammationibus, humidis stomachi vitiis, igni sacro illini prodest: siccis ac tritis semina asperguntur. Misceri solēt vulnerariis antidotis, atq; cōpositionibus, quas antheras vocant. Folia uruntur in calliblephara. Flos, qui in mediis rosis invenitur, siccatus, gingivarũ fluxionibus efficaciter inspergitur. Capita pota citam alvũ, & cruentas rejectiones sistũt. Succus recētibus foliis exprimitur, desectis forfice unguibus, (sic appellantur candide foliorum partes) reliquũ in pila premi & teri debet in umbra, donec cogatur, & ita ad oculorum circumlitiones recondi. *Dioscorides, & Matthiolus.*

Rosæ optimæ haberi possunt Neapoli, aut Salerni. Sunt autem præstantissimæ rubeæ, quinq; foliis constantes, coloris vividi, nonnihil in purpureo nigrescentis: suntq; omnium primæ quæ aperiuntur. Debent autem à calycibus mundari, & cum forcipe ablata parte illa priùs albicante, quam unguem vocamus, in umbra siccari, sæpiùs vertendo: nam facilè mucorem cōtrahunt.

VIOLA purpurea (Germ. Mertzen viol. Gall. *Violette de Mars.*) folium habet hedera minus, tenuius, ac nigrius, nec multò dissimile: cauliculus à radice medius prodit, in quo flosculus suavissimè olens, purpureus. Nascitur in opacis, asperis, pratis, & juxta sepes. Colligitur primo Vere, tempore sereno, quo tempore dilutum serapium, julapium, conserva, aqua stillatitia, atq; oleum violaceum ex eo conficiuntur. Siccantur etiam in umbra, & conservantur per annum, in vasis ligneis. * Violæ recentes refrigerant, & humectant ordine primo. in summa, soporiferæ sunt, calidos dolores mulcent, inflammationes extinguunt, leniunt, & solvunt. Bilem educunt, ejusq; fervorem mitigant. Conferunt capitis doloribus, quos caliditas excitaverit: somnum conciliant: pectoris & asperæ arteriæ scabritiē leniunt: medentur anginis, & columellæ vitiis: præcipuo autem auxilio sunt pectoris & lateris inflammationibus, sitimq; arcent. Siccæ violæ minùs refrigerant, & humectant: jecoris obstructiones aperiũt: regio morbo succurrunt: inflammationes discutiunt. In pulverem redactæ drachmæ pondere, ex galli gallinacei, vel ipsorum modicè coctorum jure, etiam ventrem subducunt paulò ante cibũ dati. *Dioscor. & Mesues.*

De floribus frigidis in secundo.

ANEMONES (Germ. Kuchenschell/klein oder groß klapertoß. Ital. *Anemone.* Gall. *Coquelourdes, ou passefleur.* Hisp. *Amapollas de fior chiquita.*) duo genera, unum sylvestre, alterũ in cultis nascens. Cujus multe species: una phœniceum florem profert: altera candicantem, aut lacteũ, aut

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

purpureum. Harum folia coriandro similia, cæterum scissa tenuiùs in terram inclinantur: caules lanuginosi, tenues, in quibus flores, ut papaveris, & in medio capitula nigra, aut cærulea: radix oleæ magnitudine, aut ampliùs paulò grandescit, ac veluti geniculis quibusdam cingitur. Sylvestri amplitudo prorsus major. latioraq; folia, & duriora: oblongius caput flore puniceo: tenuibus & multis radicum capillamẽtis. Acrior est, quæ nigra habet folia. * Vis utriusq; acris. ea de causa succus naribus infusus purgat caput. Commanducata radix pituitam trahit. decocta in passo, & illita, medetur oculorũ inflammationibus: cicatrices eorundem, & hebetudines emendat: sordida ulcera abstergit. Folia & caules, si cum ptisana decocti edantur, copiam lactis præbent: menstrua ciunt, vellere apposita: illita quoq; lepras eximunt. Flores eandem vim habent, quam herba ipsa. extrahunt humores, & ora vasorum aperiunt. *Dioscorides.*

HYACINTHUS, Ger. Blaw Mertzenblümlein. Gall. *Vne Iacinthe, ou Vaciet*, nominatur: in universum in campestribus inter segetes, & in sylvis provenit: foliis & radicibus bulbaceis: caule dodrãtali, viridi, tenui, læviq;: floret cum violis circa finem Martii, & Aprilis initium: florentem emittit comã, ab ipso caulis medio usq; ad summũ purpureis circumdatã floribus, qui maturescẽtes ad terram incurvantur: perduranté; diu antequam contabescant. * Refrigerant ordine secundo, siccant verò primo. *Matthiolus.*

CICHORII flores (Ger. Wägwartenblümlein) nascuntur in campestribus, juxta semitas. Colliguntur æstate: * ex quibus conficitur conserva, ad refrigerandum, corroborandumq;, & potissimùm hepar.

NYMPHÆÆ, seu nenupharis flores (Germ. Seeblumen.) lutei sunt, nitentes, rosę similes. Nascuntur in paludibus, lacubus, & aquis stagnantibus. Colliguntur circa finem Veris, vel principiũ æstatis: * quo tempore aqua stillatitia conficitur, fronti vel naribus admota, capitis ex bile dolorem lenit: somnum inducit, omnemq; ardorem extinguit. Serapium ex eis, febribus pestilentibus & acutis, pectorisq;, columellæ, gutturisq; vitiis aptissimũ. Conditum cum saccharo ex eis factum semunciæ instar somnum affert: item unguentum inde paratum cordis regioni, instar epithematis, cùm opus est, ad refrigerium illinitur. *Andernacus.*

De floribus frigidis in tertio.

FLORES mali punicæ sylvestris BALAUSTII vocantur, cytino similes. Quorum complura genera reperiuntur, candidi, fulvi, colore rosaceo. Nascuntur in Italia, Granata Hispaniæ regno. Colliguntur mense Junii: siccantur & conservantur per annum. * Astringunt, siccant, cohibent: sanguinolenta glutinant. *Dioscorides.*

De floribus frigidis in quarto.

FLORES HYOSCYAMI (Ger. Bilsenblümlein.) nascũtur in cãpestribus, ruderibus: collig-

A tur prima æstate, vel circa finẽ Veris: siccantur, & conservantur. * Vis eadem, quæ herbæ inest.

De floribus humidis in primo.

FLORES HUMIDI in primo, sunt Buglossę, Malvæ, Intybi, &c. de quib. vide suprà suo loco.

De floribus humidis in secundo.

FLORES humidi in secundo, sunt Nymphææ, Violarum, &c. de quibus vide suprà.

De floribus siccis in primo.

B FLORES sicci in primo, Buphthalmi, Chamomillæ, Croci, Hyacinthi, Meliloti, Rosarum, &c. de quibus vide suprà suo loco.

De floribus siccis in secundo.

FLORES PÆONIÆ (Germ. Benignenroß. Gall. *Pinnine.*) colliguntur mense Aprilis: * ex quibus conditum cum saccharo paratur, epilepsiæ accommodatum.

SICCANT quoque in secundo, flores Ane-
C monæ, Amomi, Croci, Ericæ, Junci odorati, Lavendulæ, Lupuli, Meliloti, Rorismarini, Spicanardi, &c. de quibus vide suprà suo loco.

De floribus siccis in tertio.

SICCANT in tertio, flores Balaustii, Epithymi, Chamæpityos, Periclymeni, &c. de quibus vide suprà suo loco.

De floribus calefacientibus caput.

FLORES PRUNELLÆ nascuntur in pra-
D tis, riguis: colliguntur Vere: * ex quibus aqua stillatitia conficitur, ad oris ulcera idonea.

FLORES HERBÆ PARALYSIS, Ger. Schlüsselblümlein. nascuntur in pratis: colliguntur verò primo Vere: quo tempore conditum cum saccharo ex eis conficitur, nec non aqua stillatitia. * Convulsionibus medentur.

TILIA, German. Linden. Gall. *Tillet* dicitur: quædam mas est, quædam fœmina. Distant inter se tum materiæ, tum totius corporis for-
E ma, & quòd altera sit fructifera, altera verò sterilis. Nam materies mari dura, flava, nodosior, spissiorq;: fœminæ cãdidior: & mas sterilis, nulloq; flore est: fœmina & florem & fructum gignit. Flos calycula intectus præter folii pediculum, amentumq; futurum, pediculo altero annexus, viridis, dum in calycula est, detectus autẽ leviter flavus: floret cum urbanis. Fructus oblongus, orbiculatus, magnitudine fabæ, similis hederæ acino, quinis angulis, veluti nervis eminentibus,
F inq; acutum, cum sese contrahentibus partitus, qui scilicet majusculus est, minutiusculus autem confusior constat. Folium & cortex dulcia, suaviaq;: folium forma hederaceum, nisi quòd in angulum acutiorem rotundatur. Nascitur in campestribus, & asperis montibus. Colliguntur flores æstate: * ex quibus aqua stillatitia paratur, apoplexiæ idonea. *Theophrastus.*

CAPUT quoq; calefaciunt, atq; in eo pituitã cõcoquunt, flores anthos, Betonicę, Chamomillæ, Lavendulę, Meliloti, Pæoniæ, Salviæ, Stœchados, &c. de quibus singulis vide suprà suo loco.

De flori-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

De floribus calfacientibus pectus.

SCABIOSA foliis constat laciniatis, subhirsutis: caulibus tenuibus, cubitali altitudine, atq; etiam majore: in quorum cacumine flores emicant in cæruleo albicantes. Nascuntur in pratis & campestribus. Colliguntur in fine Maji, vel initio æstatis: siccantur in umbra, & servantur per annum. * Pollent adversus scabiem. Prosunt omnibus pectoris vitiis, & respirationi inserviẽtibus organis, &c. *Matthiolus.*

PECTUS quoq; calefaciunt flores Betonicę, Junci odorati, Melissæ, &c. de quibus singulis vide suprà.

De floribus calfacientibus reliquas corporis partes.

COR calfaciunt, flores anthos, Borraginis, Buglossæ, Croci, Melissæ, Spicæ nardi, &c. de quibus singulis vide suprà suo loco.

STOMACHUM calfaciũt, flores anthos, Junci odorati, &c. de quibus vide suprà suo loco.

FLORES CENTAURII suprà descripti sunt. Nascuntur in riguis. Colliguntur mense Junii: siccantur, & conservantur per annum. Bilem & crassos humores per alvum expurgant: jecoris obstructiones aperiunt: duratum lienem emolliunt: menstrua & fœtum evocant.

FLORES SAMBUCI (Germ. Holderbluſt) nascuntur in hortorum sepibus, colliguntur mense Maji. * Emolliunt pectus: conferunt hydropicis: obstructiones hepatis, lienis, & renum auferunt: tertianę medentur: sanguinem mundant, &c.

HEPAR quoque calfaciunt, flores Betonicę, Junci odorati, Origani, Chamomillę, Spicæ, &c. de quibus vide suprà suo loco.

SPLENEM calefaciunt, flores Betonicę, Leucoji, Viticis, &c. de quibus vide suprà suo loco.

VESICAM & RENES calfaciunt, flores Betonicæ, Junci odorati, Malvæ, Meliloti, Spicæ, &c. de quibus singulis vide suprà suo loco.

MATRICEM calefaciunt, flores Betonicæ, Junci odorati, Ireos, Salviæ, Spicæ nardi, &c. de quibus vide suprà.

JUNCTURAS calefaciunt, flores anthos, Herbæ paralysis, Chamomillæ, Meliloti, &c. de quibus singulis vide suprà suo loco.

De floribus refrigerantibus singulas corporis partes.

CAPUT refrigerant flores Nenupharis, Papaveris albi, Rosarum, Violarum, &c. de quibus vide suprà suo loco.

PECTUS refrigerant flores Papaveris, Violarum, &c. de quibus vide suprà.

COR refrigerant flores Nenupharis, Rosarũ, Violarum, &c. de quibus vide suprà suo loco.

VENTRICULUM refrigerãt flores Rosarũ, Violarum, &c. de quibus vide suprà suo loco.

HEPAR refrigerãt flores Cichorii, Nenupharis, Rosarum, &c. de quibus singulis vide suprà.

A SPLENEM refrigerant flores Cichorii, Nenupharis, &c. de quibus vide suprà suo loco.

RENES & VESICAM refrigerant flores Nenupharis, &c. de quibus suprà suo loco.

MATRICEM refrigerant flores Nenupharis, Rosarum, &c. de quibus vide suprà suo loco.

JUNCTURAS refrigerant flores Violarum, Rosarum, &c. de quibus suprà suo loco.

B De floribus humectantibus pectus & cor.

PECTUS humectant flores Violarum, &c. de quibus vide suprà suo loco.

COR humectant flores Borraginis, Buglossæ, &c. de quibus singulis vide suprà suo loco.

De floribus siccantibus cor & pectus.

C COR siccant, flores Anthos, Melissæ, &c. de quibus vide suprà.

PECTUS siccant flores Melissæ, Betonicæ, Scabiosæ, &c. de quibus suprà suo loco.

De floribus adstringentibus.

VERBASCI flores (Ger. Wullkrautblümlein.) nascũtur in campestribus, asperis, & hortis: colliguntur æstate & autumno. * Morbis sedis subveniunt mirificè: adstringunt, & exiccant: asperas verrucas delent, &c. *Matthiolus, & Fuchsius.*

D ADSTRINGUNT quoq;, flores Cichorii, Balaustii, Croci, Meliloti, Rosarum, Viticis, &c. de quibus singulis vide suprà suo loco.

De floribus discutientibus.

DISCUTIUNT, flores Anethi, Chamomillæ, Malvæ, Meliloti, Stœchados, &c. de quibus suprà suo loco.

De foliis abstergentibus.

FABARUM flores (Germ. Bonenbluſt) in hortis & campis nascuntur: colliguntur verò E mense Maji: * ex quibus aqua stillatitia conficitur ad faciem abstergendam & venustandam: fluxiones oculorum sistit.

ABSTERGUNT quoque, flores Tiliæ, &c. de quibus vide suprà suo loco.

De floribus extenuantibus.

F EXTENUANT flores Chamomillæ, Iridis, Illyricę, Stœchados, &c. de quibus vide suo loco.

De floribus emollientibus.

EMOLLIUNT flores Liliorum, Croci, Malvæ, &c. de quibus vide suprà suo loco.

De floribus suppurantibus.

SUPPURANT flores Liliorum alborum, Croci, &c. de quibus vide suprà.

De floribus glutinantibus & cicatricem inducentibus.

GLUTINANT & cicatricem inducunt flores Balaustii, Centaurii, &c. de quibus suprà suo loco.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

De floribus menses moventibus & sistentibus.

MENSES movent, flores Betonicæ, Centaurii, Chamomillæ, Junci odorati, Leucoji, Melissæ, Pæoniæ, Rorismarini, Salviæ, Viticis, &c. de quibus singulis vide suprà suo loco.

MENSES sistunt, Balaustię, flores Hyoscyami, Nymphææ, &c. de quibus suprà suo loco.

De floribus flatus discutientibus.

FLATUS discutiunt, flores Anethi, Chamomillæ, Junci odorati, Spica nardi, &c. de quibus vide suprà.

De floribus, qui ambustis medentur.

AMBUSTIS medentur, flores Liliorum alborum, Malvæ, Verbasci, &c. de quibus singulis vide suprà.

De floribus venenis resistentibus.

VENENIS resistunt, flores Betonicæ, Citri: de quibus suo loco.

De floribus dolorem mitigantibus.

DOLOREM mitigant, flores Anethi, Chamomillæ, Centaurii, Hyoscyami, Meliloti, Rorismarini, &c. de quibus singulis vide suprà suo loco.

De floribus purgantibus bilem flavam.

PERSICÆ arboris flores, & folia in aqua calida, sicut rosarum & violarum macerati, in zulapium vel serapium rediguntur, ad ventrem subducendum, & bilem expurgandam efficaces, unciarum duarum instar. *Andernacus.*

EX CERASI arboris, quæ dulcia profert

A cerasa, floribus dilutum fit, sicut rosarum & violarũ: * alvum dejicit. Serapium ex iis confectũ, per totum annum asservari potest. *Andernacus.*

Ex ROSARUM persicarum floribus, quas incarnatas vulgò appellant, succus conficitur: * duarum unciarum instar, cum aqua saccharata potus, bilem cum alvi excrementis detrahit. adhæc serapium ex rosis in aqua calente maceratis paratur, quod unciæ unius, vel duarum instar, alvum movet, bilemque educit. *Andernacus.*

B Ex VIOLARUM floribus succus paratur, unius vel duarum unciarum instar: vel decoctũ ipsarum adhuc recentium, copiosiore mensura potum, uvis passis, & sacchari momento adjectis: item confectum inde, minimo pondere, unciis duabus: summo, quatuor alvi excrementa, & bilem educunt. Sic violæ ipsæ, cum saccharo & melle conditæ, sescunciæ modo: vel in pulverem redactæ, drachmæ instar sumptæ, idem præstant. Eódem pertinet serapium ex

C violis: quò etiam ex rosis in aqua dilutis factum tendit. *Andernacus.*

De floribus purgantibus pituitam.

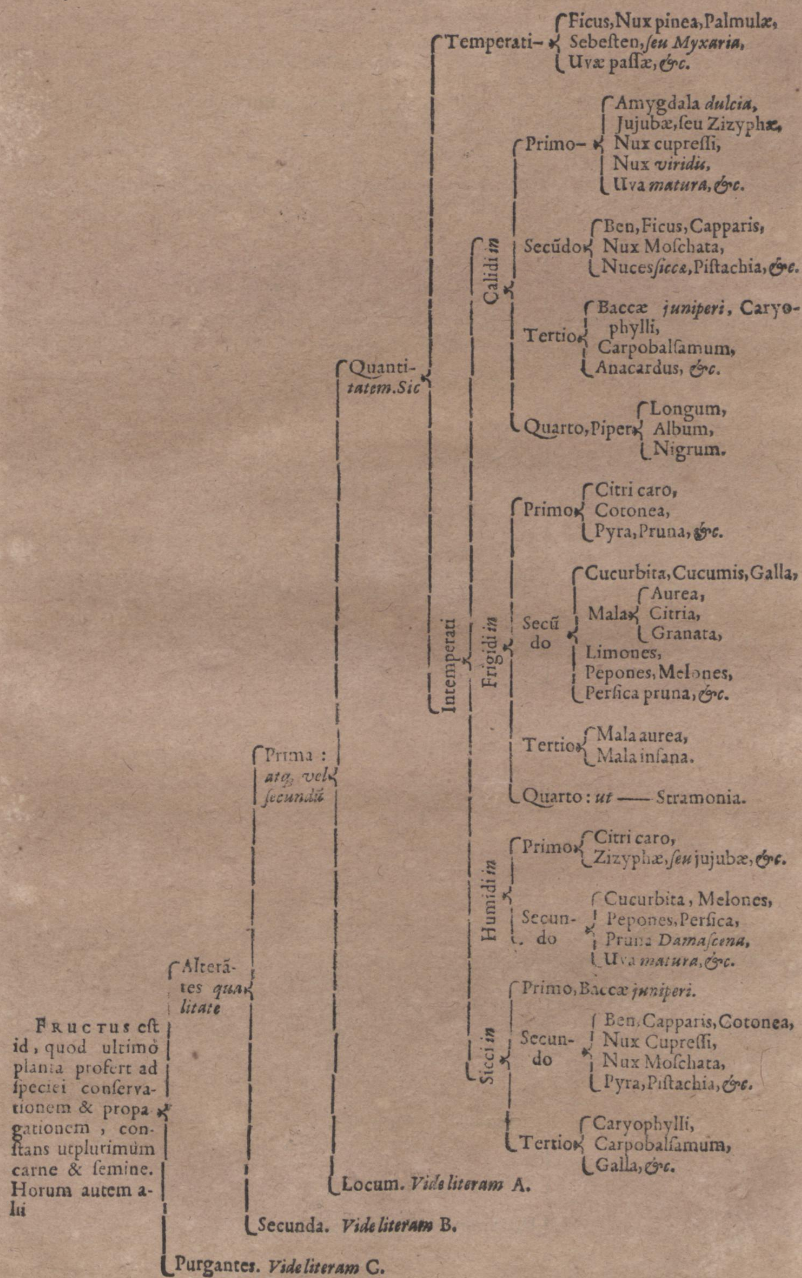
FLORES GENISTÆ (Germ. Ginst/ oder Ginstblümlein/ nascuntur in campestribus, collibus: colliguntur mense Maji & Junii. * Alvum solvunt: succus virgarum valenter extrahit: herba ipsa arida, & in pulverem redacta in vino ma-

D ceratur, potuiq; ad aquam inter cutem eliciendam datur: nec non pulvis cum vino ad idem bibitur: sicut etiam lixivium ex ipso & vino paratum eidem confert. *Andernacus.*

PITUITAM quoque purgant, flores Carthami, Sambuci, &c. de quibus vide suo loco.

FRUCTUS

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

- A FRUCTUS, *secundum locum alterantes*
  - Calefaciunt
    - Caput
      - Anacardi,
      - Cubebæ,
      - Nux *moschata*, &c.
    - Thoracem
      - Amygdalæ *amaræ*,
      - Avellanæ,
      - Carycæ,
      - Cubebæ,
      - Ficus, Nux pinea,
      - Palmula, *seu* Dactyli,
      - Uvæ *passæ*, *&c.*
    - Cor
      - Mala *Citria*,
      - Nux *Indica*,
      - Nux *moschata*, &c.
    - Stomachum
      - Amygdalæ *dulces*,
      - Ben,
      - Caryophylli,
      - Nux *moschata*,
      - Pineæ.
    - Splenem
      - Amygdalæ *amaræ*,
      - Cappares, *&c.*
    - Renes *& vesicam*
      - Amygdalæ *amaræ*,
      - Baccæ *juniperi*,
      - Cubebæ,
      - Nuclei *pini*,
      - Uva *passa*, *&c.*
    - Uterum
      - Baccæ *lauri*,
      - Baccæ *juniperi*,
      - Juglans, Nux *moschata*, &c.
  - Refrigerant
    - Thoracem
      - Jujubæ, *seu* Zizyphæ,
      - Sebesten, *seu* myxa, sive myxaria, *&c.*
    - Cor
      - Cotonea,
      - Pyra, *&c.*
    - Stomachum
      - Cotonea,
      - Citrulli,
      - Cucumeres,
      - Cucurbita,
      - Cornus, Cerasa,
      - Limones, Mala,
      - Melones, Mespila,
      - Mala *aurantia*,
      - Granata,
      - Olivæ, Pyra,
      - Ribes, Sorbæ.
    - Hepar
      - Berberis,
      - Cucurbita,
      - Cucumeres, *&c.*
    - Renes, — Fraga.
    - Uterum, — Cucumeres, *&c.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

B SECUNDA aut
- Astringunt — Baccæ Myrti, Berberis, Castanea, Cornus, Cotonea, Galla, Glans, Mespila, Mala punica, Nux moschata, Olivæ, Omphacium, Palmulæ, Pyra, Persica, *&c.*
- Discutiunt — Cappares, Piper, *&c.*
- Extenuant — Amygdalæ *dulces*, Baccæ Juniperi, *&c.*
- Glutinant — Glans, Palmulæ, *&c.*
- Flatus *discutiunt* — Baccæ lauri, Baccæ Juniperi, Nux moschata, Piper, *&c.*
- Semen *generant* — Ficus, Nux pinea, Nux Indica, *&c.*
- Urinam *ciunt* — Halicacabus, *&c.*
- Menses *movent* — Baccæ hederæ, Cappares, Nuclei Persicorum, Piper, *&c.*
- Menses *sistunt* — Berberis, Uva passa cum nucleis, *&c.*
- Venenis *resistunt* — Baccæ juniperi, Juglans, Mala Citria, Piper, *&c.*
- Dolorem *mitigant* — Baccæ Juniperi, Baccæ hederæ, Ficus, Juglans, Piper, *&c.*

C PURGANTES
- Bilem
  - Flavam — Cassia fistula, Myrobalana *citrina*, Pruna, Sebesten, Tamarindi, seu Oxyphœnica, Uva passa, *&c.*
  - Atram, — Myrobalana *Inda.*
- Pituitam
  - Colocynthis, Cucumis *asininus.*
  - Myrobalana — Chebula, Bellerica, Emblica, *&c.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

De fructibus temperatis.

FICUS, Ger. Feygen. Gall. *Figue*. Ital. *Fici*. Hiſp. *Figo fruta* dicuntur: in Gallia, Italia, & Hiſpania naſcuntur. Colliguntur autumno, ſiccantur & conſervantur. Ficus paſſæ ſeu carycæ habentur præſtantiſſimæ, quæ in calatho ſpartaceo digitis aut pugnis utrinque preſſæ ſic illis mollicie ſua cedunt, ut mutuos partium dictarũ motus ſibi propè occurrẽtes ſentias: odore ſunt jucundo, non calorem putredinoſum, aut vermiculoſum referente. Hæ verò ſi particulatim explorentur, pediculo ſunt breviſſimo, colore in candidum vergente, molles, tractanti facilè cedentes. cute tenui, molli, ſucco intùs & ſemine flavo, & planè melleo ſapore, odore ante eſum & inter edendum jucundo: graves, parvæ: ſi Maſſiliotides, (quæ etiam ſaporis gratia cæteras longè antecellunt, ſive albicantes tantùm ſint, ſive intùs & foris albæ, ſed flavo ſemine) maximæ: ſi externæ ſint, quales Hiſpania mittit, muſto merſas, ut dulciores ſint, pòſt ne cohæreant, farina aſperſas. Vitioſæ ſunt duræ, tũ in maſſa, tũ per ſe ſingulæ vermiculoſæ, graveolentes, foris nigræ, intus rubentes, vel alio prȩter naturã colore præditæ, cortice craſſo, duro, ſicco, intùs alieno colore, ſapore. Quædam tamen ſunt nigræ, Provincialibus & Narbonenſibus dictæ, foliis nigricantes, intùs ruberrimȩ, omnium delicatiſſimȩ, dum recentes ſunt: nam ſiccatæ liqueſcunt. Aliæ iiſdem cinericiæ, aquoſiores, quàm ut ſiccari poſſint: hominibus ingratæ, avibus expetitæ. *Porrò recentes ficus minùs mali ſucci ſunt, quàm reliqui fructus autumnales: facilè in corpus diſtribuuntur, & penetrant: eoq; renum calculos expellunt: flatus gignunt, ſed minùs durabiles: abſtergunt etiam & incidunt: thoracem præcipuè purgant: tuſſi veteri, diuturnisq; pulmonum vitiis proſunt: arteriæ aſperæ, & ſuſpirioſis idoneæ. Siccatæ, quæ caricæ dicuntur, incidunt, ventrem ſolvunt: renes expurgant: jecori autem & lieni inflammatis obſunt, ſicuti alia dulcia. Extrinſecùs tumores concoquunt, & diſcutiunt: magis autem cum farina triticea, ſi concoquere ſtudeas: hordeacea, ſi magis diſcutere: cum cera & roſaceo ſubacta, cicatricem ambuſtis obducit. *Matthiolus, & Medici Colonienſes.*

NUX PINEA, nuclei pinei, Ger. Tannüßlin. Græcis στρόβιλοι vocantur: præſtant recentiores, pleni, albi, ſicci, vitentur flavi, aut pallidi, oleoſi, rancidi. *Boni ac craſſi ſunt ſucci: multùm nutriunt, vireſq; reficiunt, & facilè coquuntur: pectoris & pulmonis vitiis accommodantur. Reſolvunt & concoquunt pituitam: ad dolores capitis non conveniunt: quia illud vaporibus replent. Linctus inde fit, quem officinæ Loch appellant. *Galenus, & Dioſcorides.*

DACTYLI, fructus palmæ: in Creta & Judæa naſcuntur. Probantur quæ in Judæa proveniũt, & inter has maximè, quæ in Hiericunte naſcuntur, magni, flavi, parum rugoſi, molles, pleni tamẽ, & carne intùs multa, ſubdura, ad nucleum candicante, ad corticẽ rubeſcente, nõ pertuſi, nõ vermiculoſi: & qui cõcuſſi nihil aut minimũ ſonẽt, ſapore vinoſo. Deteriores ſunt graciles, flaccidi, duri, q͂a excarnes, excuſſo pediculo pertuſi, iidem fermè vermiculis ſcatẽtes. * Vis eorũ adſtrictoria: ſiſtunt ulcera, quæ depaſcunt: laxatos artus cõmittunt: triti miſcentur cataplaſmatis & malagmatis: proſunt præcordiis, imbecilli ſtomacho, & jecinori affecto, miſti conferentib. cataplaſmatis. Eorum decoctũ ſubinde deterſum, capillos denigrat: datur bibendum congruè renum, veſicæ & viſcerum vitiis: vulvæ ac ventris fluxiones ſiſtit. Concoctu ſunt difficiles, capitiq; dolorem inferunt. *Dioſcor. & Medici Colonienſes.*

SEBESTEN, ſeu Myxa, ſive Myxaria in Syria & Aegypto naſcuntur. Arbor eſt pruno valdè ſimilis, ei tamẽ magnitudine cedens. Cortex caudici cãdicat, ramis verò viret. Foliis comatur rotundis ac firmis. Fructus adoleſcũt exigui pruni magnitudine, nucleo intùs triãgulari forma, qui ſatis baccæ proportione reſpondet. Fructus maturitatem adepti, in atrum vireſcunt, guſtu ſunt prædulci, ac lenta tenaciq; pulpa. præferuntur acuminata, parum rugoſa, gravia, nigra, carne multa ex rubro nigricante, firmiore, glutinoſa, dulci & ſubacida, oſſe prunorum Damaſcenorum inȩquali, nucleo intùs exiguo dulci. * Ventrẽ molliunt, ut pruna. Dantur utiliter ex bile febricitantibus, atque lingȩ aſperitatem mirificè leniunt: quin & pectori atque tuſſi opitulantur: ventris tineas pellunt: urinȩ ardoribus à bile, vel ſalſa pituita provenientibus maximam opem præſtant. *Matthiolus, & Medici Colonienſes.*

UVÆ PASSÆ naſcuntur in Creta, Cypro, Damaſco, Corintho, &c. * Ad thoracis & jecoris affectus, ſpeciali quadam facultate, vel (ut ita dicam) à tota eſſentia valent: modò acinis, qui frigidi & ſicci, exutæ ſint. nam hi pectus aſtringunt, obſtructioneſq; pariunt: ob quod Medici hujus temporis uvas paſſas Corinthiacas, abſque acinis natas ægris præſcribunt: quæ aqua aut vino elotæ, trium unciarum vel etiam minori, vel duorũ aut trium cochleariũ inſtar ſumptæ ante cibum, alvum movent, & purgant. quȩ verò acinos adhuc habent, ſtomachum corroborant, & alvum à cibo integræ comeſtæ ſolvunt. Quin etiam eædem ſive per ſe, ſive cum pipere comeſtæ caput leviter purgant: nec non leniendo, detergendoq; thoracis & pulmonis affectibus probè ſubveniunt. *Andernacus.*

De fructibus calidis in primo.

AMYGDALÆ dulces, Germ. Mandelnüß/ Mandeln. Ital. *Mandorla*. Gall. *Amande*. Hiſp. *Almendra* nominantur: probãtur flaviſſimȩ, plenȩ, integræ, non confractæ, neq; eroſæ, tamen læves, duræ & ſiccæ, quantum illis datum eſt, ob id fragiles, intùs albiſſimæ: ſapore delicatæ propè indicibili, in caſtaneam toſtam, & panis puriſſimi benè cocti qualitatem inclinantes, odore ante eſum nullo aut perquàm exiguo, inter edendum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Herbæ.
Absinthium.
Serpyllum.
Saxifraga.
Betonica. Pimpinella.
Cochlearia Norv:.
~~Chrysanthemū latifoliū.~~
(Scabiosa, Satyrion.)

Radices.
Angelica.
Gentiana.

Flores.
Lil: convall.
Rosæ.
Chamæmillū.
Primavera.
Chrysanthemū latifoliū.
Euphrasia.

Semina.
Cuminum sylvestre,
seu carvum.

Fructus.
Baccæ juniperi.
Fraga.
Multebær.
Tyttebær.
Nyber.
Slaaber.
Blaabær.

illitu tollunt. Cæterùm juglandes virides decerptæ mense Majo, vel Junio appetente, antequā earum putamina obduruerint, saccharo vel melle asservatæ stomacho utiles evadunt, & ori non ingratæ. *Dioscor. & Matthiolus.*

U v æ, Ger. Weintrauben. Ital. *Uva*. Gal. *Grappe de Raisin*. Hisp. *Uva* dicuntur. recentes alvum

innocentiores, quæ
ò quòd in eis copia
stomacho, ægrisq;
In vinaceis & ollis
sunt. * Alvum si-
āt: & sanguinē ex-
esq; quæ in musto
tomachum magis
passæ, in aqua cœ-
æ sunt, siticulosis,
salubres. Recon-
mis, rigentibus, ac
Decoctura eorum
æminas fluxione
: ad desessiones ac
rum adstringendi
es sunt. Inspergi-
nodo, dysenteri-
cho. *Dioscorides.*

secundo.

PSICA, nux un-
inis, alba & trian-
ce tenui prædita;
em continet, fun-
. Laudatur ampla,
io, medulla lævi,
gricans, vetus, ple-
, est innocentior.
to, Arabia * Ex
d Balaninum ap-
erit. *Andernacus.*

pren. Ital. *Caparri.*
ra dicitur: aculea-
tus magis in orbē
et in hami modū
otunda: fructum
ens panditur, flo-
excusso nonnihil
itur: quod aper-
similia ostendit,
osas spargit, gran-
nq; solo, asperisq;
nascitur. Præstan-
a Ægypti Vene-
ctus, cibi gratia
stomacho adver-
stomacho, quàm
nis duabus in vi-
lienem absumit,
nentum emittit:
oloribus, & ner-
tis & convulsis:
menses ciet, caput purgat. *Dioscorides.*

N u x M o s c h a t a, Ger. Muscatnuß / arboris Indicæ fructus est, persicæ arbori (ut scribūt) similis. In hac enim nux Moschata nascitur, maci suo involuta, veluti avellana, membrana illa sua exteriori. Macis involucro tegitur, quemadmodum & in aliis nucibus, putamen durum, quod in se nucem Moschatam continet, qua

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

pag. 223. 224 – 1/4 / 335

De fru

FIcus, Ger. *Fei*
Figo fruta dicu
nia nascuntur. C
tur & conservantu
bentur præstantis
ceo digitis aut p
mollicie sua cedu
motus sibi prope
jucundo, non ca
miculosum refer
explorentur, pe
in candidum verg
cedentes. cute t
mine flavo, & pla
esum & inter ede
væ: si Massilioti
cæteras longè an
tùm sint, sive int
ne) maximæ: si
mittit, musto me
cohæreant, farina
in massa, tũ per se
lentes, foris nigra
naturã colore pra
co, intùs alieno co
sunt nigræ, Provi
ctæ, foliis nigrica
delicatissimę, dun
quescunt. Aliæ
quàm ut siccari p
bus expetitæ. *P
li succi sunt, quà
facilè in corpus d
renum calculos e
minùs durabiles:
thoracem præcip
nisq; pulmonum
& suspiriosis idon
tur, incidunt, ven
jecori autem & li
alia dulcia. Extri
discutiunt: mag
concoquere stude
cutere: cum ce
cem ambustis ob
Colonienses.

NUX PINEA
Græcis στρόβιλοι vo
pleni, albi, sicci,
rancidi. *Boni a
triunt, viresq; refi
ctoris & pulmonis
solvunt & concoquunt pituitam: ad dolores capitis non conveniunt: quia illud vaporibus replent. Linctus inde fit, quem officinæ Loch appellant. *Galenus, & Dioscorides.*

DACTYLI, fructus palmæ: in Creta & Judæa nascuntur. Probantur quæ in Judæa proveniũt, & inter has maximè, quæ in Hiericunte nascuntur, magni, flavi, parum rugosi, molles, pleni

Mandeln, Ital. *Mandorla*. Gall. *Amande*. Hisp. *Almendra* nominantur: probãtur flavissimę, plenę, integræ, non confractæ, neq; erosæ, tamen læves, duræ & siccæ, quantum illis datum est, ob id fragiles, intùs albissimæ: sapore delicatæ propè indicibili, in castaneam tostam, & panis purissimi benè cocti qualitatem inclinantes, odore ante esum nullo aut perquàm exiguo, inter edendum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

dum autem jucundo. Improbantur albescentes, nigrescentes, rugosæ, molles, tortiles, oleosæ, rancidæ, sapore ingrato. Calidæ & humidæ in primo. * Extenuant & abstergunt, atq; viscera purgant: ex pulmone & thorace sputa educunt. Sed quia omnia amygdala ob pinguedinem æstuosa sunt, eoq; bilem commovent, febricitantibus, aut certè iis qui ventriculum habent biliosum, offerri non debent, quia in bilem convertuntur, adhæc caput replent: neq; lac, neq; succus eorum illi prodest. Ideo ex cremore hordei, & lacte amygdalarum, cibus liquidior in febribus parari debet, ut in Gallia solet. Viridia integra cum involucro comesta bonum reddunt ventriculum: humidum & frigidum emendant. *Galenus, Andernacus, & Medici Colonienses.*

Jujubæ, Zizypha, vel Zinzypha Græcis recentioribus dictæ, nascuntur in Syria: laudantur recentes, amplæ, oblongæ, passæ tamen, tensæ, carne intùs multa, succulenta, laxa, dulci, vinosa: plenæ, graves, sapore dulci & delicato, nucleo parvo, foris rufo, ac veriùs rubentes, intùs pallidæ aut albentes (nam foris albæ nobis nondum visæ) osse prunorum rotundiore, parvo intùs nucleo dulci. Improbantur vetustate nigricantes, læves, siccæ, pulverulentæ, friabiles, excarnes. * Sanguinem biliosum inspissant: densantque humorem tenuiorem, ad pectus descendentem. Contra hujusmodi affectus etiam serapium ex Zizyphis, & decoctum cum aliis quibusdam pectori accommodatis, conficitur. *Andernacus, & Medici Colonienses.*

Nuces Cupressi, seu pilulæ, in Creta nascuntur: laudantur perfectæ, recentes, ob id molles, seminis plenæ, etiam in ipsis hiatibus. * Ulcera glutinant: in duris corporibus intestinorum ramices juvãt, roburq; partibus præ humore laxatis addunt. Pilulæ ex vino tusæ, in dysenteria, alvi fluxione, tussi, & orthopnœa, aut si rejiciatur sanguis, convenientissimè bibuntur: earum decoctum eosdem præbet effectus: tusæ cum fico duritias emolliunt, nariumq; polypo medentur: in aceto coctæ, & cum lupinis detritæ scabros ungues ejiciunt. *Dioscorides & Medici Colonienses.*

Nuces Juglandes, German. Nuß. Ital. *Noce.* Gall. *Noix.* Hisp. *Nuoz* nominantur: sunt concoctu difficiles, stomacho inutiles, biliosæ, capitis dolorẽ inferentes, tussientibus inimicæ: * jejuno tamen stomacho comestæ, latos lumbricos pellunt: cum ficubus verò & foliis rutæ, & grumo salis contra venenum & pestilentiam manè assumptæ valent. Recentes stomacho innocentiores sunt, utpote suaviores: itaque allio mistæ eximunt acrimoniam. Livores in corpore illitu tollunt. Cæterùm juglandes virides decerptæ mense Majo, vel Junio appetente, antequã earum putamina obduruerint, saccharo vel melle asservatæ stomacho utiles evadunt, & ori non ingratæ. *Dioscor. & Matthiolus.*

Uvæ, Ger. Weintrauben. Ital. *Uva.* Gal. *Grappe de Raisin.* Hisp. *Uva* dicuntur. recentes alvum turbãt, & stomachũ inflant, innocentiores, quæ decerptæ diu pependêre, ideò quòd in eis copia humoris exiccat, utilesq; fiũt stomacho, ægrisq; atq; cibi aviditatem excitant. In vinaceis & ollis servatæ, ori & stomacho gratæ sunt. * Alvum sistunt, sed vesicã & caput tentãt: & sanguinẽ excreantibus conveniunt. Similesq; quæ in musto fuêre. Sapa aut passo cõditæ, stomachum magis infestant. At quæ Solem priùs passæ, in aqua cœlesti condiuntur, minùs vinosæ sunt, siticulosis, ardentibus & longis febribus salubres. Reconditi vinacei inflammatis mammis, rigentibus, ac præduris, cum sale illinuntur. Decoctura eorum dysentericos, cœliacos, & fœminas fluxione vulvæ laborantes juvat infusa: ad desessiones ac fotus assumitur. Nuclei acinorum adstringendi vim obtinent: stomacho utiles sunt. Inspergitur farina tostorum, polentæ modo, dysentericis, & cœliacis, & solutis stomacho. *Dioscorides.*

De fructibus calidis in secundo.

Ben, Balanus Myrepsica, nux unguentaria, avellanæ magnitudinis, alba & triangularis utplurimùm, & cortice tenui prædita; intùs autem nucleum pinguem continet, fungosa & alba tunica contectum. Laudatur ampla, vetus, cortice lævi, tenui, pleno, medulla lævi, pingui. Parva verò ex albo nigricans, vetus, plena, medulla alba, lævi, pingui, est innocentior. Nascitur in Æthiopia, Ægypto, Arabia * Ex nucleo oleum parari solet, quod Balaninum appellatur: aperit, mollit, & digerit. *Andernacus, & Medici Colonienses.*

Capparis, Germ. Kappren. Ital. *Caparri.* Gall. *Des Capres.* Hisp. *Accaparra* dicitur: aculeatus frutex est, qui in terra stratus magis in orbẽ evagatur. Spinas, ut rubus, habet in hami modũ aduncas: folia mali cotoneæ, rotunda: fructum oleæ similem, qui cùm dehiscens panditur, florem candidum promit: quo excusso nonnihil glandis oblongæ figura invenitur: quod apertum grana acinis punicorum similia ostendit, parva, rubicunda: radices lignosas spargit, grandes numerosasq;. Tenui plerunq; solo, asperisq; locis, in insulis, & juxta rudera nascitur. Præstantissimæ cappares ex Alexandria Ægypti Venetias advehuntur. Caulis & fructus, cibi gratia condiuntur. * Alvum turbat, stomacho adversatur, sitim gignit: cocta tamen stomacho, quàm cruda utilior est Fructus drachmis duabus in vino potus, quadraginta diebus lienem absumit, & urinam cruentumq; excrementum emittit: bibitur utilissimè in coxarum doloribus, & nervorum resolutione, item ruptis & convulsis: menses ciet, caput purgat. *Dioscorides.*

Nux Moschata, Ger. Muscatnuß/arboris Indicæ fructus est, persicæ arbori (ut scribũt) similis. In hac enim nux Moschata nascitur, maci suo involuta, veluti avellana, membrana illa sua exteriori. Macis involucro tegitur, quemadmodum & in aliis nucibus, putamen durum, quod in se nucem Moschatam continet, qua

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

utimur. Eligenda est recēs, nō exesa, gravis, succi plena, oleosa, odorata. * Excalfacit ordine secūdo completo. Adstringit, oris suavitatē commendat, & fœtentis animæ virus cōmansa abolet: lentigines in facie emēdat, visum acuit, ventriculum & jecur roborat: lienē absumit, urinā ciet, fluentem alvum sistit, flatus discutit, & frigidis uteri affectib. mirificè prodest: maximè saccharo condita recens, qualis ex India adfertur, manè & vesperi ante cibum sumpta, scrupuli instar. E' recentibus prius contusis, & in cacabo calefactis prælo exprimitur liquor, qui refrigeratus ceræ novæ instar concrescit, fragrantissimum spirans odorem, nervorum & articulorū diuturnis doloribus à frigore excitatis utilissimus. *Matthiolus, & Medici Florentini.*

PISTACIA ex Syria Venetias importari solent. Eliguntur recentia, nucleo intùs herbaceo, sapore jucundo. * Stomacho sunt amica. Jecinoris obstructiones auferunt: ventriculum & hepar roborant: ad Venerem incitant: impinguant. *Dioscorides, & Matthiolus.*

CALIDA quoq; in secūdo ordine sunt ficus, nuces siccæ, &c. de quibus vide suprà suo loco.

De fructibus calidis in tertio.

BACCAE JUNIPERI, Ger. Weckholderbeer/ in sylvis asperis nascuntur, rotundæ, nigræ, odoratæ, in mandendo dulces, subamaræ. Colliguntur mense Decembri. * Modicè calfaciunt & astringunt: stomacho utiles: contra pectoris vitia, tussim, inflationes, tormina, & serpentium ictus efficacissimè bibuntur: urinā cient, unde ruptis, convulsis, & vulvæ strangulatui subveniunt: sed caput tentant. Oleum ex baccis fit longè præstantissimum, cujus guttæ paucæ ex vino potæ, calculos è renibus pellunt: ore calidum retentum, dentium dolores tollit, si ex frigida defluxione contracti sunt: resolutionibus nervorum extrinsecus adhibitum confert. *Dioscorides, & Andernacus.*

CARYOPHYLLORUM arbor provenit in Orientali plaga, quibusdam Indici pelagi insulis, non longè à Badan. Hujus caudex buxo simillimus est, eademq; materies. Folia verò cinnamomi instar habet, sed rotundiora. Fructu est parvo, ex atro rufescente, in clavi modum capitato, exertis in adversum quatuor denticulis, sese stellatim decussantib. prominulo apice, quadrati alveoli sinu, medio umbilicatim prodeunte. Cultores arundinibus flagellant arborē, constrato priùs circumquaq; tegetibus palmeis solo. * Calidi & sicci in tertio, jecinori, stomacho & cordi auxiliantur. Concoctionē adjuvant, & alvi fluxiones cohibent. Quin etiā eorum pulvis quatuor drachmarum pondere cū lacte sumptus, venereas vires adauget: oculorum visum exacuunt, & eorum nubeculas, argemasq; exterunt. Oleum ex eis, sicut ex cinnamomo, multò est efficacius. *Matthiolus.* Garcias verò ab Horto de Caryophyllis sic scriptum reliquit: Caryophyllū vocatur Arabibus, Persis, Turcis, & ple-

A risque omnibus ferè Indis Calafur: in Maluccis verò, ubi solùm gignitur, tum etiā in his regionibus dicitur Chanque. Nomina autem quæ in pādectario sunt, Armufel, & Carrumfel, aut imperitia librarii Arabici corrupta sunt, aut ætatis vitio. Nascitur duntaxat Caryophyllon in Maluccis insulis, quæ sunt quinq; numero, (quarum primaria est Giloulo) nec procul nimiùm à mari, nec etiam locis mari nimis vicinis. Nascitur

B etiā in Zeilan, nonnullisq; aliis locis, sed nullibi fructifera est arbor, quàm in Maluccis. Porrò arbor est lauri forma, & magnitudine, foliis etiā laurinis, sed angustioribus, multis prædita ramis, copioso flore, primùm candido, deinde virescente, postremū rufescente, qui induratus, est Caryophyllū ipsum (Clavum vocant,) quòd capitatus fit in modum clavi, exertis in adversum quatuor denticulis sese stellatim decussantibus. Provenit in extremis ramulis Myrti modo. est autem flos hic viridis (ut à fide dignis viris acce-

C pi) adeò odoratus, ut reliquos flores odoris suavitate superet. Cultores flagellāt altiores ramos arboris, emundato priùs circa arborem solo: siquidem nullum genus graminis sub hac arbore nascitur, omnem succū sive humorem ad se attrahente arbore. Decussi Caryophylli biduum, aut triduum siccantur, deinde asservātur, & Malacam aliasq; provincias mittuntur. Ii Caryophylli, qui in arbore hærent, crassiores fiunt, neque ab aliis, nisi vetustate differunt, tametsi fal-

D sò existimārit Avicenna lib. 2. cap. 318. crassiorē hunc marem esse. Magni proventus augurium est, si arbor plures flores produxerit, quàm folia: idcircò nō debent nimiū flagellari arbores: quia vehemens & nimia flagellatio steriliores efficit. Pediculi oblongi, è quibus dependēt flores, vulgò Fusti vocantur. Folia tanta odoris suavitate non fragrant, ut ipsum Caryophyllū, sed neq; ipsi rami odori sunt, nisi aliquantulū siccati. Nascitur autē ipsa arbor sponte ex Caryophyl-

E lis decidentibus. Nam cùm nunquam huic desit pluvia, quæ fructui alimentum præbeat, qui in terram decidit, enascuntur arbusculæ, quæ intra octennium quidem adolescunt, in annum verò centesimum perdurant, quemadmodum ipsi incolæ testantur. Collectio Caryophylli fit à 15. Septemb. usq; in Januariū & Februariū, non manu, ut nōnulli volūt, sed violēta flagellatione. Falsa est eorū opinio, qui Caryoph. arborem cum Moschatæ nucis arbore eandem esse putāt.

F Nam nux folia ferè rotunda habet, pyri foliis similia. Caryophyllum verò folio est Lauri. Præterea Caryophyllum defertur in Bandam insulam procul inde dissitam, quæ nucem profert. Nullius autem precii fuisse Caryophyllos intelligo apud Maluccanos, donec eò delati navibus Chinenses inde magnam eorū copiam in suam regionem exportarunt, & inde in Indiam, Persiam, & Arabiā. Conservari autē in sua bonitate audio Caryophyllos, si marina aqua aspergantur, alioq teredinē sentire. Multiplicis usus sunt Caryophylli tū ad opsonia, tū ad medicamenta, magis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

magis tamen expetũtur in Java crassiores illi, & annotini Caryophylli: à nobis verò tenuiores, qui adhuc virides aceto & sale apud Maluccanos condiuntur, sed his teneriores saccharo asservantur: hi mirum in modũ palato grati sunt. Lusitanicæ mulieres, quæ istic habitãt, è Caryophyllis viridibus aquam stillatitiam organis eliciunt mira odoris suavitate fragrantẽ, & cordis affectibus utilem. Nonnulli sudores movent iis, qui lue venerea divexantur, Caryophyllis, nuce moschata, maci, Pipere lõgo, & nigro. Alii Caryophyllorum pulverem capiti admovẽt adversus capitis dolores à frigida causa provenientes. Mulieres Indicæ, tum etiam Lusitanicæ eos mandunt cõmendandi halitus gratia. Nascuntur flores, qui à Caryophyllorum odore Caryophyllati nuncupantur, etiam in Chinarũ regione, sed nequaquam odoris suavitate ita commendati, ut qui apud nos asservantur.

CARPOBALSAMUM fructus balsami est. Ab Alexandria comportatur. Optimũ legitimumque, flavum, farctum, ponderosum, gustu mordens, & fervens in ore: non autem nigrum, leve, inane, non acre, & nullum spirans odorem, quale, quod circumfertur, deprehenditur. Quòd si verum carpobalsamum haberi nequeat, cubebæ, vel grana juniperi ejus loco substitui possunt. *Matthiolus.*

ANACARDIA, sunt fructus cujusdam arboris, avicularũ corculis non dissimiles, unde & nomen: colore etiamnum cordis modo rufescente, cùm scilicet ab arbore decerpuntur. Inest iis liquor mellis crassitie, sub cortice residens, sanguinis modo rubicundus: sub quo est & nucleus parvæ amygdalæ effigie. Præstant pleniores & habiliores, fusci, resina in cortice multa, acri, nigra, nucleo intùs albo: quo in melle cocto fit mel anacardinum. Hoc etiam tuso, potest oleũ exprimi. sed longè diversum ab eo, quod coctis in aqua corticibus supernatat, & conchis colligitur, ad confectionem anacardinam. Cæterùm liquoris in medicina usus est, etsi myropolæ communi errore & cortice & nucleo utãtur. Nascuntur in Siciliæ montibus, qui continuè igneas eructant flammas, Magna ejus est in Cananor copia, tũ in Calicut & reliquis Indię provinciis, veluti in Cambaya, & Decan. *Excalfaciunt & exiccãt tertio excessu. Labantes sensus revocant, memoriæ jacturam resarciunt, & nervorum & cerebri affectibus, quos frigida causa attulerit, auxiliantur. *Serapio, Actuarius, Paulus, Matthiolus, & Garcias.*

De fructibus calidis in quarto.

PIPER (Germ. Pfeffer. Gall. *Poivre*. Ital. *Pepe*. Hisp. *Pimienta, ò Peure* nominatur) arbusculæ in India nascentis fructus est: quæ inter initia (ut ait Dioscorides) prælongum fructum, veluti siliquam, quod piper longum vocamus, profert: habet intùs aliquid tenui milio simile, quod dehiscentibus siliquis racemorum in modum prodit. Eorũ grana acerba candidum piper vocantur: matura verò, piper nigrum. Qui verò in Indiam navigarunt, piperisq; plantam viderũt, piper in planta bryoniæ simili nasci asserunt, diversisq; ex plantis longum & rotundum colligi. Nihil tamen interest. Nigrum eligi debet recens, gravissimum, plenum. Candidũ præfertur, non rugosum, candidum & grave. Longum optimum, quod, dum frangitur, solidum intùs conspicitur, & compactum, gustu acerrimo, linguamq; mordens. Adulteratur longũ herba simili: sed fucus deprehenditur, si in aquã immittatur: nam adulterinum liquescit, legitimũ verò solidum manet. *Omnia piperis genera adversus venenum valent. Longum præcipuè colicæ medetur: eò quòd calefaciat, & crassos humores incidat. Album magis astringit, & stomachum confirmat, sed raro apparet. Nigrum ad condimenta utilius. *Medici Florentini.* Porrò maxima piperis quantitas provenit in Malavar, tota ea maritima regione, quæ à promontorio Comorim ad Cananor usq; pertingit. Nascitur etiam in Malacæ maritimis, sed bonitate superiori cedens, & magna ex parte inane. Provenit similiter & in insulis Javæ vicinis, & Sunda, & Cuda, aliisq; locis. Sed id totum in Chinarum regionem deportatur, & loco natali consumitur, præter id, quod in Pegu & Martaban exportatur. Potissima etiam ejus pars, quod in Malavar gignitur, in usum incolarum cedit, tametsi regio admodum ampla non sit, nonnihil etiam à maritimis ejus regionis populis absumitur. Pars ejus defertur in Balagate bubulis coriis. Et magna copia à Mauritanis per mare Erythræũ exportatur, id suffurantibus ipsis incolis. Eæ sunt regiones, quæ Piper gignũt. quanquã & invenitur supra Cananor, qua Septentrionem spectat, sed adeò exigua quantitate, ut ipsis incolis non sufficiat, & externo importato opus habeãt. Etenim nõ gaudet hæc planta locis desertis & mediterraneis. Quàm verò procul à Caucaso mõte dissitæ sint hæ regiones, ex topographicis chartis satis patet. Nomẽ est Malavarica lingua Molanga, Malacitana verò Lada, Arabibus Medicis tum vulgò Filfil, tametsi Avicenna Fulful, & Piper longum Darfulful appellet, & Fulfel, quẽ sequutus est Serapio. In Guzarate & Decan Meriche, & in Bengala Morois: longum verò, quod solummodò istic provenit, Pimpilim. Seritur autẽ Piperis plãta ad radices alterius arboris, (magna certè ex parte juxta Faufel arborẽ, aut Palmam plantatum vidi) ad cujus usq; fastigiũ sese convolvendo scãdere solet: foliis raris, mali Assyrii effigie, sed minoribus, & per extremũ acutis, virentibus, gustu calidis aliquantulum, & folium Betre sive Betle sapientibus. Fructus uvarum modo racematim cohæret, minores tamen sunt Piperis racemi, & ipse fructus minor, semperq; virens, donec siccetur, & plenã maturitatem cõsequatur, quę incidit circa mediũ Januarium. Radix pusilla non costo similis, ut voluit Dioscorides, quandoquidẽ Costus radix nõ est, sed lignum. Inter verò eam plantam, quæ Piper

nigrum fert, & eam quæ candidum, tam exigua eſt differentia, ut à nemine, quàm ab incolis dignoſci poſſint: quemadmodum vitem, quæ uvam fert nigram, ab ea, quæ candidam fert, non dignoſcimus, niſi cùm uvas habent, & eas quidem maturas. Quæ autē longū piper profert, lōgè alia eſt planta: etenim non plus habet ſimilitudinis cum ſuperioribus, quàm faba cum ovo. Præterea Piper longum & Bengala naſcitur, quę regio quingentarū leucarū ſpacio à Malavar diſtat, ubi candidum, & nigrū gignuntur. Precium longi piperis in Bengala eſt unius Luſitanici aurei cū ſemiſſe in ſingulas cētenas libras. In Couchin verò, ubi plurimum Nigrū naſcitur, quinq; Luſitanicis aureis emi ſolebant centenæ libræ: ſed ad hinc quadriennium, aut quinquennium, quòd in alias etiam regiones importari cœperit, quindecim, aut viginti Luſitanicis aureis emendæ ſunt. Piperis autē nigri precium in centenas libras eſt duorum Luſitanicorum cum ſemiſſe natali loco: at in Bengala duodecim Luſitanicis emuntur totidem libræ Nigri. Candidi plantæ rariores ſunt, nec niſi certis Malavar & Malacæ locis raræ naſcuntur. Solet Magnatum menſis inferri: eo enim utuntur quemadmodū nos ſale. Venenis reſiſtere & ocularib. medicamentis utile eſſe aſſerūt. Condiūtur aceto & ſale virētes adhuc & immaturi Piperis nigri racemi, & uſui aſſervantur. Arabes & Perſæ medici Piper calidū tertio ordine conſtituunt. Sed Empirici, cujuſmodi ſunt maxima pars Indicorum medicorū, frigidum Piper faciunt, ut & pleraq; alia aromata, quæ excalfaciunt. Oratos autem omnes medicos volo, ut Piperis candidi loco (quod calidius eſt & odoratius) Nigrū non præſcribant, niſi cādidi ſit penuria. Similiter ne longum Piper candidi, aut nigri loco ſubſtituant, cùm prorſus diverſæ ſint plantæ, & nigrum cum candido magis conveniat. *Garcias.*

Toto Cōtinentis tractu in quo nata, Carthago, & etiam Novo regno, magnus eſt uſus Piperis cujuſdam oblongi, quod majori acrimonia præditum eſt Orientali, magiſq; aromaticum, & jucundiore odore ſpirat, quàm Capſicum, quin etiam præfertur Piperi nigro, cùm ſaporis tum ſuavitatis cauſa. Alteræ cujuſdam plantæ fructus eſt oblongus, craſſitie quidē funiculi, at dimidii pedis longitudine, conſtans veluti multis granulis, circa pediculum oblongum, cōtinuo & conjuncto ordine diſpoſitis, ſeminis plantaginis modo, quibus ademtis, pediculus nudus conſpicitur. Recens viridis eſt, Sole matureſcit, & nigreſcit. Calidum eſt tertio gradu. *Nic. Monardus.*

Nec prætermittendum eſt Piper ex Indiis noſtris miſſum, quandoquidem non modò in medicum uſum receptum eſt, ſed planta eſt excellentiſſima, & toti Hiſpaniæ notiſſima. Nam nullus eſt hortus, in quo non ſeratur, ob fructus pulchritudinem. Vidi aliquando in hac urbe plantam ad arboris altitudinem excreſcentem. Folio eſt viridi, ocymo latifolio ſimili, flore albo, ex

A quo pullulat fructus diverſæ formæ, oblongus, rotundus, Melopeponis forma, aut ceraſorū, ſed immaturus viridis eſt, maturus verò colore rubro gratiſſimo. Particulatim conciſum, & juſculo maceratum, meliorem ſaporem eduliis conciliat, quàm Piper vulgare, idemq; ejus uſus eſt in omnibus, in quibus aromata ex Maluccis inſulis, & Calecutto delata commendantur, in eo ſolùm differens, quòd illa multis aureis emuntur, hoc ſola ſatione adquiritur. Nam in una
B planta colligūtur aromata in totius anni uſum, minore diſpendio, & majore commodo. Flatus diſcutit, utile pectori, & perfrictionibus, calefacitque & roborat partes internas. Caliditatis & ſiccitatis in quarto ferè gradu particeps. *Idem.*

Piper longū tempore Galeni dupliciter adulterari ſolebat, ut tradit quarto libro de conſervanda bona valetudine, cap.5.& 6. qua ratione hoc noſtro ſeculo facilè quoq; poterit adulte-
C rari. Quare animadverſione diligenti opus eſt. Primo modo adulterabatur Alexandriæ neſcio qua miſtione, quę proximè accedebat ad legitimū Piper, nam & longitudine & craſſitie planè erant ſimilia, ad ſaporem verò acrem illi conciliandum, miſcebant aliquid Pyrethri, aut ſeminis Napi. Alter modus erat, quòd pro eo aliud germen cujuſdam herbę ex regionibus longinquis allatum formam quidem planè referens Piperis, ſed non ſaporem ejus, vendebant. Ratio
D dignoſcendi hæc erit. Primùm guſtu diligenter eſt deprehendendum, an ſaporem habeat Piperis: nam facile internoſcitur, an acrimonia ejus ſit à Pyrethro, aut alia herba acris ſaporis, aut ab ipſo Pipere, cujus ob continuum uſum in ciborum condimentis ſapor omnibus eſt cognitus. Neque hac nota contenti, in aquam inſuper infundamus. Nam vel primo vel ſecundo modo adulteratum, non unum integrum diem in ea perdurat, ſed ſtatim liqueſcet, quod in vero Pi-
E pere non accidit. Præterea pediculi conſiderentur, nam facilè apparet, an naturaliter vel artificio aliquo parati adhæreant. Eligatur itaq; pro legitimo integrum, & vegetum, boni odoris & non carioſum. Nam facilè ſolet exedi. Piper nigrū, quod ab Actuario vocatur Piper commune, debet eſſe ponderoſum, craſſius, cortice ſubtili, non nimis criſpum, plenum, non friabile, nigerrimum, & ſelectum ab illis granulis marcidis & levibus, quæ in illo reperiuntur, quæ
F apud veteres Braſnie nominabantur, ut Dioſcorides tradit. Noſtro tempore invenitur quaſi perfectum, ſine omni ruga, & facilè comparari poteſt.

De fructibus frigidis in primo.

CITRIA MALA nemini nō cognita. Arbor ipſa omnibus anni temporibus pomifera, aliis deciduis, aliis ſubnaſcentibus. Malum oblongū eſt, rugoſum, colore aurum imitans, cum gravitate odoratum. Semen habet Pyri. Principem locum obtinent, quæ in lacus Benaci ripis prove-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

proveniunt. quæ verò ex Liguriæ viridariis, & Adriatici & Ægæi pelagi inſulis,aliiſq; locis in cibis non æquè ac illa præſtant. Servantur diutiùs incorrupta, ſi hordei vel milii acervis obruantur.*Venenis adverſantur,maximeq; ſemẽ eorum. Citrii decoctum collutione,oris halitũ commendat,ſuavitatemq; accerſit. Ipſa autẽ integra veſtiariis condita,veſtes nõ modò gratiſſimo odore perfundunt, ſed eas etiam à tineis & blattis vindicant. Cruda commanſa, non facilè coctioni obediunt: quin & craſſum generant ſuccum: ob hoc veſci iis melle aut ſacchari cõditis ſatius eſt, quòd ventriculum cõmodè calfaciant,ac roborent.* Adverſus atram bilem, & morbos mœſtos, quos illa excitat,opitulantur. Semen privatim ſcorpionum ictibus & potum, & appoſitum mirificè medetur. Acidus eorum ſuccus flavam reprimit bilem, arcetque peſtis contagia. *Dioſcorides & Matthiolus.*

Mala Cotonea, Germ. Quittenapffel. Ital. *Pomo cotogno.* Gall. *Pome de coing.* Hiſpan. *Membrillo,* nominantur. * ſtomacho utilia, urinam cient: verùm toſta mitiora habentur. Proſunt cœliacis,dyſentericis, purulenta extuſſientibus,cholericis,prꝺſertim cruda. Maceratorum liquor commodè in ſtomachi aut ventris fluxionibus,potui datur. Succus crudorum aſſumptus orthopnoicis ſalutaris eſt. Decocto fovẽtur vulvæ,& ſedes,ſi procidãt. Cotonea,quæ melle cõdiuntur,urinam movent: mel autem ſibi conſtringentem illorum vim,& inſpiſſantem adſciſcit. Quæ cum melle coquuntur, ſtomacho atq; ori gratiora ſunt,ſed minùs inſpiſſant. Cruda cataplaſmatis adjiciuntur, ad cohibendum alvum, aut ſi ſtomachus ęſtuet,aut in vomitiones effundatur: ad mammarum inflammationes,præduros lienes,& condylomata. Fit vinum ex ipſis tuſis expreſſiſque, ſed quò perduret, quindecim ſextariis ſucci unus mellis adjungitur, alioquin in acore degenerat. Prodeſt ad omnia, quæ dicta ſunt. Fit & oleum ex eis, quod melinum vocatur: quo utimur, quoties adſtringenti oleo eſt opus. Eliguntur vera, rotunda,parva & odorata. quæ verò Struthia dicũtur,magna quidem ſunt,ſed minùs utilia. *Dioſcorides.*

Pyra, Germ. Byrn. Ital. *Peri.* Gall. *Poire.* Hiſpan. *le Pere* nominantur: horum multa genera,quorum facultates ex ſaporibus guſtu dignoſcuntur: cùm dulcia natura diſtent ab acerbis,acidis,auſteris,& ab his,quæ unum vel plures præ ſe ferunt ſapores & contrà, hæc deinceps ab illis ſunt diverſa. * Pyra eſu ſtomacho grata ſunt: quin & vim habent exiccandi. Atqui ſylveſtribus magis adſtringendi facultas ineſt: ob id etiam magis præſtant contra fluxiones. *Galenus & Matthiolus.*

Pruna (Germ. Pflaumen. Gall. *Prune.* Ital. *Soſini.* Hiſpan. *Criueli.*) dulcia * alvum ſolvunt, bilis fervorem reſtinguunt,ſed ſtomachum malè habent. Acida ſtomacho utilia ſunt,& alvum aſtringunt. Præferuntur Damaſcena, Ungarica, grandia,& oblonga. *Matthiolus.*

De fructibus frigidis in ſecundo.

Cucurbita, German. Kürbiß. Gall. *vne Courge.* Ital. *Zucca.* Hiſp. *Calabaza* dicitur. * Refrigerat & humectat ordine ſecũdo: ſitim ſedat, phlegmonas refrigerat, febres reſtinguit. Cruda,trita illitu tumores & abſceſſus mitigat. Ramenta ejus infantibus contra capitis ardorem, quam ſyriaſin vocant, in ſyncipite illinuntur: oculorũ inflãmationes, podagraſq; refrigerant. Succus à ramentis tuſis, per ſe aut cum roſaceo infuſus, aurium doloribus auxiliatur: aduſtiones cutis in ardenti febre illitu adjuvat. Totius fervefactæ & expreſſę ſuccus,cum melle exiguo & nitro potus,alvum leniter reſolvit. Vinum in cucurbitam recentem excavatam infuſum, ſi miſtum ſub dio teneatur, potum alvum lævigabit. Amat rigua & aquoſa loca. *Dioſcorides.*

Cucumis, Germ. Cucumer. Ital. *Cucumero.* Gall. *Concombro.* Hiſpan. *Colombro* dicitur: ſativus * alvo & ſtomacho perquàm utilis habetur: refrigerat, qui corruptionem non ſentit, veſicæ prodeſt: olfactu revocat, quos animus liquerit. Semen modicè urinam movet: cum lacte aut paſſo, veſicæ exulcerationibus ſubvenit. Illita cum vino folia,morſus canum ſanant: & epinyctidas,cum melle. *Dioſcorides.*

Galla (Germ. Eychapffel / oder Gallapffel. Gall. *Noix de Galle.* Ital. *Galla.* Hiſp. *Elagalla para tintar* nominatur:) fructus eſt quercus. Aliqua omphacitis, id eſt, immatura appellatur: altera plana,levis,perforata. Eligitur omphacitis, parva,nodoſa,gravis,ſolida,nõ perforata: minùs utilis magna,rotundiſſima,polita, levis, laxa, perforata,flava,aut ſaltem rufa. Gallia Narbonenſis & Lugdunenſis præfert roſmarinas vulgò dictas omnium minimas: graves,ſolidas,aſperas, precioſiſſimas.*Utriuſq; vis,vehementer aſtringere. Tritę excreſcentia in carne,fluxiones gingivarum, & uvæ atque oris ulcerationem cohibent. Nucleus dentium cavernis inditus,dolorem ſedat. Crematæ carbonibus,donec igne flagrent, & vino,aut aceto, aut acida muria extinctæ, ſanguinem ſupprimunt. Decoctum quibus inſidere expedit, efficax eſt,& cõtra vulvas procidentes,fluxioneſq;. Capillos denigrant, aceto aut aqua maceratæ: dyſentericis, cœliaciſq; cum vino aut aqua tritæ convenienter illinuntur, aut bibuntur: obſoniis addi debent aut integræ in aqua præcoqui, in qua nonnihil excoquendum eſt, quod his affectibus conferat. In ſumma,his utendum ad aſtringenda, aut ſiſtenda,aut ſiccanda,quæ opus ſunt. *Dioſcorides.*

Aurantiorum malorum tria in Italia obſervantur genera: dulcia, acida, & vinolenta, ſive mixta. *Dulcia in omnibus partibus excalfaciunt. Aliorũ verò ſuccus refrigerat, prout majore ſeu minore referta ſunt aciditate. Quocirca febricitantibus ad reſtinguendam ſitim, acida quidem & vinoſa, non autem dulcia ſunt exhibenda. Cortex amara eſt,ob id calidior limoniorum cortice cenſenda. *Matthiolus.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

LIMONIA mala gustu Citriis & Aurantiis malis acidiora sunt: ob id succo & frigidiora & ficciora esse, argumento duci possit.*Fit ex succo, sicut & citriorum, serapium ad restinguendum bilis fervorem non inutile. Item & ad pestilentes febres, & eas, quæ contagione non vacant. Aqua, quæ è Limoniorum succo calentis aquæ balneo & vitreis organis extrahitur, præterquã quòd mulieribus expetitur pro fuco ad faciem expoliendam, vitiligines ubicunq; sint, & totius corporis maculas emendat, varos delet, & acaros interimit. Serapiis admixta, febribus acutis & contagiosis mirè succurrit. Epota ventris tineas enecat: id quod etiam præstat succus recenter expressus, unciæ pondere potus. *Matthiolus.*

MALA PUNICA (Ger. Granat apffel. Ital. *Pomi granati.* Gall. *Pomme de granade.*) in Italia, Hispania, in hortis, vinetis & viridariis nascũtur. Triplici distinguũtur specie: alia namq; dulcia, alia acida, alia vinosa sunt. Eliguntur cortice seu corio integro, rufo, duro, & denso, gravia, matura, granis intùs rubris, vel roseis, succo prægnantibus vinoso plenissima. *Malum Punicũ omne boni succi est, stomacho utile, perexiguum sufficiens alimentũ. Dulcia stomacho utiliora habẽtur, sed aliquãtulum in eo calorem gignunt, inflationes pariũt, unde in febri abdicantur. Acida adstringunt, æstuanti stomacho auxiliantur, & multò magis contrahunt, ac urinam cient: ora, gingivasq; lædunt. Vinosa verò mediã sortiuntur naturam. Nuclei acinorũ acidi punici in Sole siccati, & obsoniis inspersi, cõcoctive, fluentem alvum, stomachumq; sistunt. cœlesti aqua madescunt, bibunturq; commode sanguinem excreantibus: ad desessus dysentericorũ, fœminarumq; fluxione vulvæ laborantium utiles sunt. Expressus nucleorũ succus coquitur cum melle, ad oris, virilitatis, & sedis ulcera, nomas, reduvias, & ea quæ in corpore exuberant, aurium dolores, & narium vitia, præsertim acidorũ. Hujus flores cytini vocãtur: qui astringunt, siccant, cohibent: sanguinolenta glutinant: quas punicum, prestant utilitates. humida gingivarum vitia, mobilesq; dentes decocto colluuntur: herniam prolapsu intestini erumpentem, cataplasmate repellunt. Memoriæ tradunt, qui tres quã minimos cytinos devoraverit, nullam in eo anno lippitudinem passurum. Eliquatur hypocistidis exẽplo. Malicorium asperum est mali punici putamen, quod aliqui Sidion appellant. Id spissandi vim habet, & quos cytini præbet usus. Decoctum radicis potu latas ventris tineas expellit, & easdẽ evocat. Balaustium sylvestris punicæ flos est: de quo suprà suo loco. *Dioscorides.*

PEPONIS * caro in cibis, urinam cit, inflammationes oculorum illita sedat. Ramenta ejus contra adustionem infantum, quam syriasin vocant, syncipiti imponuntur: fronti admota oculorum fluxiones avertunt. Succus cum semine adjecta farina, siccatus in Sole cogitur in smegmata, quæ faciem repurgant, & nitorem

A afferunt. Radix sicca, & ex hydromelite pota, drachmæ pondere, vomitionem movet. Si quisquam moderatè secundùm cœnam vomere cupiat, geminis obolis sit contentus. Sanat quoq; illita cum melle, ulcera concreta in modum favi, quæ ceria vocant. Easdem quoq; vires obtinent Melones. *Dioscorides.*

PERSICORUM plurimæ reperiuntur species. nam quædam rubent, alia aureo colore fulgent, alia virescunt, alia candida sunt, alia sanguinea, B alia duracina, alia cotonea vocantur. Adhæc quædam habentur dulcia, quædam acida, quædam vinosa, quædam amariuscula, & quædam etiam austera. Prima laus in cibis duracinis, sic ex re dictis, quòd caro tam pertinaciter hæreat ossi, ut nullo pacto ab eo avelli queat. Præcipua autem in hoc genere illis laus, quæ ab aurei coloris nitore, odoreq; perquàm jucundo cotonea cognominant. Secundas sibi vendicant partes, quæ cortice detracto sanguineum succum C fundunt, non propterea modò, quòd sint gustu reliquis suaviora, sed etiam, quia magnitudine & colore sunt speciosa. Proxima sunt, nec prædicto generi fortasse cedunt, quæ à nucis similitudine Nucipersica cognominantur. hæc enim cùm colore & sapore non refragentur persicis cotoneis, tum etiam non ingrata dentibus duritie, gustum mira afficiunt voluptate. Sunt præterea Armeniaca, quæ à Latinis præcocia dicuntur, minora prædictis. *Persica poma ma- D tura tam stomacho, quàm ventri utilia sunt. acerba alvum cohibent, sed sicca vehementius. Decoctum è siccis alvi, stomachique fluxiones sistit. Armeniaca stomacho sunt utiliora. *Matthiolus, & Dioscorides.*

De fructibus frigidis in tertio.

MALA AUREA caules habent rotundos, bicubitales, aut ampliores, multis alis ramosos, succi plenos, facile collabentes. foliis luxuriant E multis, multipliciter dissectis, agrimoniæ ferè foliorum modo, singularibus eorum incisis. flosculi lutei sub foliis prodeunt: excipiunt hos fructus rotundi, profundis crenis, striati, mediocris mali magnitudine, per maturitatẽ aut pulchrè rubentes, aut auri luteo relucentes colore, in quibus copiosa humens medulla succi instar, qua semen conditur. Tota herba gravem fœtidumque odorem spirat, è viridi colore inalbicat, & aliquantulum hirsuta est. Seritur F subinde in hortis. Eodem quo sata est anno fructum, & quidem Autumno perficit. Nostra ætas Aurea mala appellat. Itali *Pomi d'oro.* Germani Gold apffel. Gall. *Pomme d' amours,* id est, amoris poma. Alia sunt aurea mala, de quibus fabulantur Poëtæ, hortorum filiarum Hesperi, quibus custos adhibitus fuit Draco, quem ab Hercule interfectum ferunt. Facultate autem hæc mala aurea cũ universa ipsa herba refrigerant, aliquantò tamen minùs, quã Mandragoras. Poma à nonnullis cum pipere, sale, & oleo præparata ac cocta eduntur. Præbẽt autem corpori

alimenti

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

alimenti quidem perquàm exiguum, & hoc ipsum pravum ac vitiosum. *Dodonæus.*

MALA INSANA appellata humilis producit herba, cauliculus brevis est, pauci ramuli, sed lata sunt folia, majora, crassiora, candidioraque, quàm Solani, ambitu nonnihil sinuata, ad Xanthii nonnihil accedentia, flosculi albicante aut purpurascente colore speciosi, stellæ modo radiati, luteis in medio staminibus, fructus calyci inhærens à mediocris longitudinis pediculo dependet, subinde oblongus gallinacei ovi forma & magnitudine, quandoque mali instar rotundus, nonnunquam candidus, sæpiùs purpurascens. Annua est hæc stirps. Sata Vere, Autumno fructifera est. Peregrina quoq; Germaniæ ac Galliæ. Sed in Ægypto passim in arenosis cãpis vel sponte gignitur, fructus adferens duplo aut triplo majores, quàm in Gallia, aut Germania: ut quidem Petrus Bellonius in singularium suorum libro undecimo scriptum reliquit. Judicavit idem Theophrasti Malinathallam esse. Apud Insubres Melongena: ab Hetruscis verò Petranciani, ut quidem ait Matthiolus, dicuntur. alii Malanzana vocant, Latinè Mala insana: Germania Melantzan / Doll apffel. Galli *Pommes d'amours, & Verangenes.* posterior appellatio Hispanis & Belgis innotuit. De Malinathalla autem sic Theophrastus: Locis arenosis (in Ægypto) haud procul à fluvio nascitur terrenum, quod μαλιναθάλλω appellant, figura rotundum, magnitudine mespili, sine nucleo: folia ut Cypeiros mittit. hæc (radicem nempe Loti Corsium appellatam & Malinathallam) incolæ legentes in βρύτῳ hordeaceo coquunt, dulcia admodum redduntur, hisq; pro bellariis utuntur. Quæ sanè verba, Mala insana, haudquaquam Malinathallam, sed differentem omninò esse stirpem ostendunt. Malum etenim ipsum Mespilum magnitudine excedit: folia autem herbę non sunt Cypeiri. Cæterùm, Mala insana apud Ægyptios, teste Bellonio, cocta sub cineribus, vel in aqua, aut etiam fricta singulis ferè diebus & mensibus inseruntur, & eduntur. Hermolaus Barbarus ex oleo, sale & pipere fungorũ modo coqui, & mandi refert. Qualicunq; autem tandem vel cocta, vel præparata modo esitentur, mali sunt succi, & nullum aut omninò exiguum præbent alimentum. *Dodonæus.*

De fructibus refrigerantibus in quarto.

STRAMONIÆ caulis cubito nõ raro altior, digitum crassus, in pauculos ramulos dividitur: folia ejus lata, sinuata & acuminata, majora longioraq; quàm Solani, aut Malorũ insanorũ. flos ex oblongo denticulato calyce exit, magnus, cãdidus, calathi effigie, convolvuli majoris floris æmulus, sed tamẽ omninò major ac amplior, & per oras angulosus, staminibusq; aliquot albidis in medio. fructus succedit singulis rotũdus, brevibus, crassis, non tamen acutis spinis, asper, magnitudine ferè nucis regiæ, putamine suo nondum exutæ, aut major, in quibus semina & magnitudine & forma Mandragoræ. Odor herbæ caput nonnihil aggravat: floris gratia Lilio accedit, sed tamen est soporiferus. Rara & peregrina stirps est. Vere seritur: si fervens serenaq; æstas fuerit: fructus Autumno in Belgio Germaniaq; perficitur: secùs non facilè. Stramoniam nuncupant, & Pomum sive Malum spinosum: nonnulli Coronam regiam: alii Melospinum. Græci nostri temporis πυρονόκκαλον, aut potiùs βαρυνόκκαλον, quasi nucem gravantem, & torporem ac molestiorem somnum inducentem: Itali hinc, ut quidem apparet, *Paracoculi.* Germ. Stechapffel vocant. Belgæ *Doren appel.* Gall. *Pomme de Peru:* Valerio Cordo Hyoscyamus Peruvianus: Matthiolo verò atq; aliis Nux Methel Arabũ esse videtur. Nucem autẽ Methel Serapio cap. 357. fructum esse scribit similem Nuci vomicæ, cujus semen sit veluti Mandragoræ: cortex asper, sapore gratus, ac virtuosus: qualitas quarto ordine frigida. Aloysius Anguillara Stramoniam, Hippomanes illud Theocriti esse suspicatur, quo in Pharmaceutria equos in furorem agi refert. Cratevas siquidem, quem ejus citat interpres, Hippomanis plantam fructũ habere scribit, ut Cucumeris sylvestris spinosum. Facultate autem Stramonia soporifera ac narcotica, frigida etiam quarto ordine, Mandragora non inferior. *Dodonæus.*

De fructibus humidis in primo.

HUMIDI in primo sunt, caro Citri, Zizyphæ, &c. de quibus vide suprà suo loco.

De fructibus humidis in secundo.

HUMIDI in secundo ordine sunt, Cucurbita, Melones, Pepones, Persica, Pruna Damascena, Uva matura, &c. de quib. vide suprà suo loco.

De fructibus siccis in primo.

SICCI in primo sunt, Baccæ Juniperi, &c. de quibus vide suprà suo loco.

De fructibus siccis in secundo.

BALANUS Myrepsica, glans unguentaria, Arabes Ben appellant: avellanæ magnitudinis, alba, & triangularis: laudatur ampla, vetus, cortice lævi, tenui, pleno, medulla lævi, pingui: parva verò ex albo nigricans, vetus, plena, medulla alba, lævi, pingui, est innocentior. * Ex hac oleũ parari solet, quod Balaninum appellatur: aperit, mollit, & digerit. *Medici Colonienses.*

SICCI quoq; in secũdo recessu sunt, Capparis, Cotonea, Nux Cupressi, Nux Moschata, Pyra, Pistacia, &c. de quibus suprà suo loco.

De fructibus siccis in tertio.

SICCI in tertio gradu sunt, Caryophylli, Carpobalsamum, Galla, &c. de quibus vide suprà suo loco.

De fructibus calefacientibus caput.

CUBEBÆ, quarum in officinis usus sunt fructus piperi similes, ex Oriẽtali plaga nobis peregrini allatę. Appellatur hic fructꝰ ab Arabib. Medicis Cubebe, & Quabeb, à vulgo Quabebechimi: in Jaoa, ubi frequẽs nascitur, Cunivc, à reliqs

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Indis præterquam in Malayo, Cubabchini. Non est autem sortitus hanc appellationem, quòd in China nascatur, quandoquidē ex Cunda, à Jaoa, ubi plurimus est, in Chinā perferatur: sed quoniam Chinenses, qui Oceanum Indicum navigabant, hunc fructum, quem in jam enumeratis insulis emerant, cum aliis mercibus in alios maris Indici portus & emporia deferebant. Cæterùm similis est hæc planta Malo vulgari, minor tamen foliis Piperis, sed angustioribus, per arbores hederæ modo repit, aut, ut veriùs dicam, Piperis modo: non est Myrti effigie, aut foliis similibus Myrto. Fructus racematim cohæret, nō quidem ut in una conjunctim, sed singulis granis ex suis pediculis dependētibus. Flos est odoratus. Sylvestris est hęc planta, & sponte nascens, non domestica, neq; multorum generum, uti falsò Monachi commentatores in Mesuem putarunt. Tanta autem in æstimatione est fructus hic, etiam ubi nascitur, ut eum incolæ decoquāt, antequā afferri sinant, metuentes ne alibi satus enascatur. Hinc fieri puto, ut corruptioni magis sit obnoxius, cùm hîc, tū in Europa. Hæc à Lusitanis fide dignis accepi, qui longo tempore in Insula Jaoa habitaverunt. Porrò eliguntur corpulentæ, plenæ, graves, acres, minùs tamē quàm piper subamaræ, admodū aromaticæ, subdulces: annis decem servantur. Non sunt autem Cubebæ Arabum, neq; earum loco in Arabū præscriptionibus usurpari debent, sed canella: arbitratur enim Serapio, cubebas esse carpesium: ex Galeni sententia eas facultates cubebis tribuēs, quas Galenus carpesio tribuit, corticem cinnamomo similē esse asserens: imò cinnamomi loco carpesiū majore quantitate substitui voluit. * Cæterùm excalfaciunt cubebæ initio ordinis tertii, siccāt verò in fine ejus. Quamobrem languentem ex pituita ventriculum, vel etiam ex flatu roborant: pectus à lentis crassisq; humoribus expurgant. Lienem juvant, flatus discutiūt, & frigidis uteri affectib. auxiliantur. Diu cū masticheè mansæ, pituitam à capite trahunt, & cerebrum roborant. Apud Indos præterea magnus earum in vino maceratarū est usus ad excitandā Venerē: tum etiā in Jaoa ad calefaciendū ventriculum. *Garcias, Medici Florent. & Matthiolus.*

CALEFACIUNT quoq; caput, Anacardia, nux Moschata, &c. de quib. vide suprà suo loco.

De fructibus calfacientibus thoracem.

AVELLANÆ (Ger. Haselnuß. Ital. *Nocciuola, Nosella.* Gall. *Noisette, Aueline, Noix de haye.* Hisp. *El avelana*) sunt aut sylvestres, aut domesticæ. Ex domesticis aliæ oblongę, aliæ rotundæ sunt: veruntamē oblongas & præstantiores, & gustui gratiores esse constat: & illæ præsertim, quę putamine vehementer rubent, & fractu minimè sunt contumaces.* Avellanæ plus habent essentiæ terrestris ac frigidæ, quàm juglandes, quin & plus præbent alimenti: minùs tamen amygdalis alunt, cibis in ventriculo supernatāt, largiùs esitatæ caput tentant: innocentiores tamē virides,

A quàm aridæ. Ipsæ tamen aridæ tritæ, & in aqua mulsa potæ, tussi veteri medentur: tostæ, & cum exiguo piperis potæ, destillationem cōcoquunt. Crematarum cinis cum axungia, aut adipe ursi perunctus, alopeciis capillum reddit. Ajunt nonnulli, usta earum putamina, & in cineris speciem redacta, cum oleo cæsiorum oculorum pupillas infantibus denigrare, perfuso syncipite. *Matthiolus, Dioscorides, & Galenus.*

AMYGDALÆ amaræ (Ger. Bitter mandel.)
B probantur flavissimæ, plenæ, integræ, duræ & siccæ. * Calida in primo, & sicca in secundo, magis abstergūt, quàm dulcia: meatusq; viscerū expurgāt, aperiuntq;: humores extenuant crassos, lētosq; ex pectore & pulmone mirè educūt: coli & renū dolores ex similib. creatos persanant.

ZIBIRÆ, sunt uvæ passæ grādiores: quæ ex Damasco, Cypro & Creta apportantur.* Ejusdē facultatis sunt cū minoribus uvis passis dulcibus.

CALEFACIUNT quoq; thoracem, Caryce,
C Ficus, Nux pinea, Palmulæ seu Dactyli, Uvæ recentes, &c. de quibus vide suprà suo loco.

De fructibus calefacientibus cor.

NUCES INDICÆ myropoliis omnibus vulgatissimę, fructus sunt arboris cujusdā palmę effigie, prægrandes, magnorum melonū instar, ab arbore dependentes: namq; magna involucrorū mole obteguntur. Cortex iis extimus colore constat in atrū rufescente, subdurus, tenax callosusq;: intùs verò villosa materie cōpactus,
D quæ in capillamenta manibus exteriùs fatiscit. Subtus est putamen triquetrum, villosum, barbatumq;, cornu instar prædurum, ejusdem ferè coloris nucleum continens, ovi anserini magnitudine, intùs concavum: substantia illi pinguis, crassitudine semidigitali, duriuscula, tenax, callosaq;, albicans, sapore dulci, butyrum referens, tenui, sed aspero obtecta cortice, putaminis colore. Probantur recētes, eæq; presertim, in quarum concavitate liquor quidam dulcis includi-
E tur: siquidem hoc argumento recentiores facilè cognoscuntur. * Excalfaciunt secundo excessu, humectant verò primo. In cibis sumptæ, etsi noxium admodum succum non gignant, ventriculo tamen laborē inferunt: semen augent, & Venerē excitant. Nux Indica lætiore sagina corpora reficit. Idcirco strigosas mulieres mirū in modū impinguat, & ad crassitiē reducit. *Matthiolus.*

CALEFACIUNT quoque cor, Mala Citria,
F Nux moschata, &c. de quib. vide suprà suo loco.

De fructibus calefacientibus stomachum.

STOMACHUM calefaciunt, Amygdalę dulces, Ben, seu Balanus Myrepsica, Caryophylli, Nux moschata, Pineæ, &c. de quibus vide suprà suo loco.

De fructibus renes & vesicam calefacientibus.

RENES & vesicam calefaciunt, Amygdalæ amaræ, Baccæ juniperi, Cubebæ, Nuclei pini, Uva passa, &c. de quibus vide suprà suo loco.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

De fructibus calefacientibus uterum.

LAURI baccæ menſe Decembri colliguntur. Magis quàm folia calefaciunt.

UTERUM calefaciũt, Baccę juniperi, Juglãs, Nux moſchata, &c. de quib. vide ſuprà ſuo loco.

De fructib. refrigerantib. thoracem & cor.

THORACEM refrigerant Jujubę ſive Zizyphæ, Sebeſten, ſeu Myxa, ſive Myxaria: de quib. ſingulis vide ſuprà ſuo loco.

COR refrigerant, Cotonea, Mala aurantia, Pyra, &c. de quibus ſingulis vide ſuprà ſuo loco.

De fructibus refrigerantib. ſtomachum.

CERASA (Germ. Kirſchen. Gall. *Ceriſe.* Ital. *Ciriegie.* Hiſp. *Cereze* dicũtur) dulcia magis quæ in inteſtinis ſunt, ſubducũt, ſed minùs utilia ſtomacho ſunt. Cõtrà auſtera. Quæcunq; verò acida ſunt, ea pituitoſis, excrementoſiſq; ſtomachis cõveniunt. ſiquidem auſtera magis deſiccant, & nonnihil etiã incidunt. Junio ac Julio potiſſimũ menſibus fructus maturitatem conſequitur. *Gal.*

MALA * acerba adſtringunt: matura verò longè ſecus. Melimele ſive dulcia ventrẽ emolliunt, & ab eo animalia expellunt: ſtomacho negociũ exhibent: æſtuationẽ faciunt. Epirotica mala, quæ Latinè orbiculata dicũtur, ſtomacho utilia, ſiſtunt alvũ, urinas evocãt: malis tamẽ cotoneis invalidiora. Sylveſtria mala ſimilia ſunt vernis, & aſtringunt. Verna bilem gignunt nervos omnes lędunt, inflationes pariunt. *Dioſcor.*

MESPILUS, quæ à nonnullis aronia vocatur, ſpinoſa arbor eſt, folio pyracãthæ, ſive oxyacanthæ Fert pomum ſuave, quod Ger. Meſpel. Gall. *Mesle, Meſſle.* Ital. *Neſpolo.* Hiſp. *Meſpero* dicunt: exiguo malo nõ diſſimile, tribus intùs oſſiculis: qua ex cauſa id nonnulli tricoccon appellavére. Tardè matureſcit: * eſu adſtringit, ſtomacho gratum eſt, alvumq; ſupprimit. *Dioſcor.*

OLIVIS muria aſſervatis utuntur in cibis. Laudatiſſimæ ex Hiſpania apportãtur. * Aſtringũt & refrigerãt. RIBES fruticoſa eſt, folio parvo, vitigineo, perinde ac albæ populo. Ramuli ſunt ei lenti ac flexibiles, è quibus fructus, Ger. Sanct Johans trũbel/ parvarũ uvarũ modo racematim depẽdent, rotundis, ſimulq; cohærẽtibus acinis magnitudine piperis, qui maturitatem adepti maximè rubẽt, ſapore ſubacido, admixto etiam dulci. Vulgaris eſt planta, in hortiſq; frequens. * Febribus acutis opitulatur: æſtuantem ventriculum refrigerat, ſitim reſtinguit, nauſeã & vomitiones ſiſtit, cibi appetentiã incitat, cœliacos & hĩetericos juvat, & bilioſis defluxionibus vexatos: ſanguinis fervorẽ demulcet, bilis acrimoniã retundit, impetumq; domat. *Matthiolus.*

CORNUS, arbor vulgaris eſt notitiæ. * Fructus, Germ. Thierlin/ oder Herten Kirſen. Ital. *Cornola.* Gall. *le fruit d'un Cornoillet, cornoille.* Hiſp. *La ceriza ſylveſtre,* in cibo adſtringit: profluvio alvi, atque dyſenteriæ ſalutares, ſive in edulio, ſive in defruto exhibeantur. *Dioſcorides.*

SORBA, Ger. Spierling/ Sperbierlin/ Sorböpffel. Gall. *Vn Cormier.* Ital. *Sorbo.* Hiſp. *Vne Cor-*
A *me.* Fructus ſunt vulgatiſſimi, nulliſq; nõ cogniti. * Eandem aſtringẽdi naturam præſtant quam meſpila, ſed imbecilliore effectu. Utraq; tamẽ in medico uſu magis, quàm in cibis expetũtur. *Gal.*

REFRIGERANT quoque ventriculum, Cotonea, Citrulli, Cucumeres, Cucurbita, Limones, Melones, Mala aurantia, Punica, Pyra, &c. de quibus ſingulis vide ſuprà.

De fructibus refrigerantibus hepar.

B BERBERIS, Germ. Saurich/ Erbſel. Gall. *Eſpine vinette, ou du Berberis,* fructus eſt fruticis, acinis oblongis, racemo pendulis, qui maturitate maximè rubent, punicę mali acinis haudquaquam abſimiles, quanquam figura longiores, guſtu acido & ſubauſtero, parvis reconditis intùs nucleis. Naſcitur in ſylvis, frutetis, campeſtribus, montanis, ſiccis & aquoſis locis. Septembri atque Octobri menſibus colligitur. * Sitim reſtinguit, ſed bilioſas peſtilenteſq; exhalationes ſupprimit Datur utiliter cœliacis, cibum re-
C jicientibus & dyſentericis, & ubi bilis à jecinore in ventriculum regurgitans cholericos excitaverit affectus, menſium profluvia cohibet. tineas ventris enecat. prodeſt cruentis excreationibus: firmat commotos dentes, ſi eo ſæpiùs foveantur: gingivas roborat, &c. *Matthiolus.*

HEPAR quoq; refrigerant, Cucurbita, Cucumis, &c. de quibus vide ſuprà ſuo loco.

De fructibus refrigerantibus renes
D ### *& uterum.*

FRAGA, Germ. Erdbeer. Gall. *Fraiſes* vocantur: fructus ſunt nemini non cogniti. * Æſtate in cibis arrident, bilioſis æſtuantibuſq; ventriculis proſunt, ſiticuloſiſq; ſitim ſedant. Vinum quod ex iis elicitur, ulcuſculis, quę in facie à caliditate proveniunt, mirificè medetur: itemque varos, & oculorum nubeculas, calidaſq; defluxiones impoſitum tollit. In ſylvis, dumetis, & in opacis montibus, ac ſecus vias ſponte & in hortis
E naſcũtur. Æſtatis initio colliguntur. *Matthiolus.*

UTERUM refrigerant, Cucumeres, Cucurbita, &c. de quibus vide ſuprà ſuo loco.

De fructibus aſtringentibus.

MYRTI baccæ probantur recentes, plenæ, ſucculentæ, odoratæ, grandes, & bene nutritæ. * Reſtringendi vim habent.

ASTRINGUNT quoque, Berberis, Caſtanea, Cornus, Cotonea, Galla, Glans, Meſpila,
F Mala punica, Nux moſchata, Olivæ, Omphacium, Palmulæ, Pyra, Perſica, &c. de quibus ſingulis vide ſuprà ſuo loco.

De fructibus diſcutientibus.

DISCUTIUNT Cappares, Piper, &c. de quibus ſingulis vide ſuprà ſuo loco.

De fructibus extenuantibus.

EXTENUANT Amygdalæ dulces, Baccæ juniperi: de quibus ſuprà ſuo loco.

De fructibus glutinantibus.

GLUTINANT Glans, Palmulæ, &c. de qui-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

bus singulis vide suprà suo loco.

De fructibus flatus discutientibus.

FLATUS discutiunt, Baccæ lauri, Baccæ juniperi, Nux moschata, Piper, &c. de quibus vide suprà suo loco.

De fructibus semen generantibus.

SEMEN generant, Ficus, Nux pinea, Nux Indica, Pistacia, &c. de quib. vide suprà suo lòco.

De fructibus urinam cientibus.

HALICACABUM seu Vesicaria (German. Judenhütlin/ Judenkirsen/ Schlutten/ Boberellen/ Rot Nachtschatten. Gall. *Baguenaudes* dicitur) solani species est: foliis hortensi solano similibus, verùm latioribus: cujus caules, posteaquā adoleverunt, prona terrā spectant, folliculis orbiculatis, vesiculis similib. in quibus semen continet fulvum, rotundū, læve, acinorū uvæ figura: quo coronarii utuntur, corollis intexentes. In vineis copiosissimè provenit. Vesicas suas in fine Augusti, & inter initia Septembris mensis colore primùm viridi, mox paulatim rubescente profert. * Vim usumq; hortēsis solani habet: verùm cibis nequaquam expetitur. Regium morbum purgat semine poto, & urinā pellit. *Matthiolus.*

De fructibus menses moventibus.

NUCLEI persicorum, Germ. Pfersichkernen/ incidunt, extenuant, resolvunt, & digerūt: * unde viscerū obstructiones aperiunt, renes affectos juvant, hæmorrhoidum dolores sedant, tum in cibo, tum potu ex vino assumti. *Andernacus.*

MENSES quoque movent, Baccæ hederæ, Cappares, Piper, &c. de quibus singulis vide suprà suo loco.

De fructibus menses sistentibus.

MENSES sistunt, Berberis, Uva passa cum nucleis, &c. de quibus suprà suo loco.

De fructibus venenis resistentibus.

VENENIS resistunt, Baccę juniperi, Juglans, Mala Citria, Piper, &c. de quibus suprà suo loco.

De fructibus dolorem mitigantibus.

DOLOREM mitigant, Baccæ juniperi, Baccæ hederæ, Ficus, Juglans, Piper, &c. de quibus suprà suo loco.

De fructibus purgantibus bilem flavam.

CASSIA Arabū, est cassia illa nigra solutiva, vulgò notissima. Vulgariter dicitur Arabibus Hiarxamber, tametsi Avic. Chiarsamdar corrupto nomine vocet: in Malavar Comdaca: in Canara, cujus provincia est Goa, Bavasimga: in Decan, & à Bramenis Bavasimgua: in Guzarate & à Mauritanis regnū Decan incolentibus Gramalla: arbor ipsa in Canara Bahoo. Est autē hæc arbor Pyri magnitudine, foliis mali Persicæ, angustioribus tamen aliquantum, & virescentibus, floribus Genistæ perquàm similibus, luteis, Caryophyllum odore æmulantibus, quibus decidentibus exiliunt oblongæ siliquæ virentes admodum ante maturitatem, (non autem rubentes, ut scripsit Lacuna) quæ per maturitatem nigrescunt, longitudine interdum quinque palmorum, nunquam verò infra binos palmos. Nascitur per universas has provincias, præstantissima tamen, & durabilior locis ad Septentrionem magis vergentibus, ut in Cambaya. Invenitur & in Cayro, & in Malaca, & in Sion, totoq; eo tractu. Nascitur & apud Lusitanos tanta copia, ut unius Candil, hoc est, quingentarum & viginti duarum librarum precium non excedat decē regales castellanos, qui cōstituunt aureum Indicum, Pardoan nuncupatum. Eligatur Alexandrina, amplis siliquis, gravis, plenior, quæ cōcussa, clausis intùs granis nō strepat, cortice lævi, & purpurascente: pulpa intùs pingui, splendente, succulenta, non situlenta, nec putri, sapore prunorum delicato. Utendi tantùm tempore extrahenda: nā extra cannas promptè corrumpitur, & in vasis servata pejor evadit. In Græcorum medicamentis, si cassia præscribatur, ejus loco canella sumenda est: tum etiam in Arabum scriptis, ubi Græcorum remedia recensent, & iis etiam medicamentis, quæ corpus non solvunt. Sin autem remedia ab Arabibus descripta sint, aut in eum usum præscripta, ut corpus purgent, cassia nigra uti debemus. Datur omni ætati: imbecillioribus quidē drachmæ duæ vel quatuor: robustioribus autem & adultis uncia, vel sescuncia, vel drachmæ decem, cum sacchari momento, manè, vel ante cœnam. Calido frigido temperata est, nisi quòd paulò est calidior, humida primo gradu: * clementer & innoxiè à ventriculo bilem & pituitam purgat leniendo, febribus inde ortis confert, sanguinem hac ratione puriorem reddit, ac ejus sanguinis, & bilis flavæ acrimoniam frangit, resolvit thoracis & pulmonis & asperæ arteriæ phlegmonas, easq; partes lenit ipsa morsus expers, sitim sedat, præsertim sumpta cum succo intybi, vel cichorii, vel solani arte depurato. Intemperiem denique renum calidam mitigat, cum diureticis sumpta, & glycyrrhizæ decocto, ob idque calculum in his gigni prohibet. Quòd si viscera fuerint sicciora, cassiæ lubricitas augenda est oleo amygdalarum dulcium. si debilia & lubrica sint, minuenda myrobalanis, vel rhabarbaro, vel aqua cum mastice cocta, vel spica addita: si ad vias urinarias ferri eam volumus, uretica misceantur. Quoniam verò tardiùs & imbecilliùs purgat, acre aliquid (quale thymum, hyssopum) actionē ejus intendens misceatur, aut potiùs aliquid medicamentorum valenter purgantium: efficaciusq; purgat hæc, si ex sero lactis propinetur. *Garcias, Mesues & Medici Florentini.*

MYROBALANI, Arabum fructus quidam prunis similes, callo corporis compactili, osse intùs lignoso, differunt à Balano Myrepsica, hoc est, nuce unguentaria Dioscoridis, quam vulgus Ben appellat. Quinq; generibus distinguuntur: videlicet in Citrinas seu flavas, Chebulas, Indas, Emblicas, & Belliricas. Citrinæ laudantur multùm flavæ, in viride inclinantes, densæ, graves,

gummo-

gummosæ, cortice crasso os parvum cōplectente. Dosis in substantia est à drachmis duabus usque ad drachmas quinque: in infusione à drachmis quinq; usque ad viginti. Sunt frigidæ in primo, siccæ verò in secundo. * Purgant ventriculum bile, ab eaque tertianam, & reliquas febres biliosas, & ardorem extinguunt: calidis & biliosis naturis salubres. Cavendus tamen earum usus in viscerum obstructionibus est. Siquidē harum decoctum valenter obstruit. Assæ item ipsæ minùs purgant, potentiùs cōstipant, & astringunt, & his magis uitæ. Harum quoq; tritarum pulvis quò tenuior, eò vehementiùs adstringit. Quapropter maceratione seu infusione harum (ex sero caprino) nobis est utendum, prǫsertim cùm solam evacuationem expetimus. *Mesues.*

Myrobalana Avic. vocat Delegi. Sic etiam Serapio, tametsi librariorū vitio Halilig corruptè legatur. Omnes enim Medici Arabes mihi affirmarunt, omnia myrobalana Delegi vocari. Peculiariter verò flava Azfar, Indica sive nigra Asuat, quebula quebulgi: bellirica beleregi: & emblica embelgi, sub quo nomine haudquaquā nota fuêre hæc posteriora Avicennæ, & Mesuæ: sed sub nomine Seni, ut patet ex Serapione, qui Seni tenuissimo cortice prædita esse scribit, quæ nota emblicis cōvenit. Sunt igitur in universum quinq; eorum genera, quorum nomina magna ex parte mutuati sumus. Nā quod genus quoddam Serapio Damascenum appellat, melancholicis morbis perutile: id facit, non quòd in Damasco proveniat hic fructus, sed quòd hinc ex India Myrobalana Inda eò deferantur. Falluntur autem tam ii, qui omnia Myrobalanorum genera in eadem arbore nasci putant, quàm qui flava, & quebula tantùm. Nā quinq; sunt diversa arborū genera: &, quod magis mireris, in regionibus sexaginta aut cētum leucis inter se distantibus nascuntur. Proveniunt enim nonnulla in Goa, & Batecala, alia in Malavar, & Daltul. In toto regno Cambayæ quatuor eorum genera inveniuntur: Chebula verò in Bisnager, Decam, Guzarata, & Bēgala. Cæterùm, quæ in Lusitaniā sicca deportantur, magna ex parte sumpta sunt in regione, quę est inter Dabul, & Cambaya. Nā experientia compertum habemus, eos fructus, quos regio Septentrioni vicinior producit, minùs putredini obnoxios esse. Invenio autē apud eos tria Myrobalanorum genera, quorum usus est in purgationibus levibus, & sine molestia: hęc vocant tria genera: horum primum genus, quod rotundum est, & bilem purgat, indigenæ Arare, Medici Antiqui vocāt, nobis sunt flava: alterum genus incolis Rezanuale dictum, nostra sunt Indica, sive nigra: tertiū genus Gotim incolis nuncupatum, rotundum, nobis bellerica sunt. Chebula verò nostra, quæ pituitam purgant, illis Aretca appellantur. Hæc sunt quatuor Myrobalanorū genera, quæ illis sunt in usu medico. Nam quinto genere, Anuale iis nuncupato, nobis verò emblica dicto (tametsi apud eos reperiatur) non utuntur, nisi densandis coriis, Rhois coriariorum loco & atramēto conficiendo. Sunt tamen etiam nonnulli, qui iis viridibus vescuntur excitandæ appetentię causa. Porrò Arare rotundum est, & Sorbi folia profert. Anuale foliis est minutim incisis Palmę magnitudine. Rezanuale octogenum est, & folia Salici similia habet. Guti foliis est Lauri, sed pallidioribus, & subcinericiis. Aretca magna sunt, & rotunda, oblongiora tamen, dum ad perfectam maturitatem pervenerunt, & angulosa folia ejus Persicis similia. Sunt autem singulæ arbores Pruni magnitudine, omnesq; sylvestres, & sponte nascentes, non domesticæ. Cùm autem gustu sint astringente & acido, Sorborum immaturorum modo, ex frigidorū & siccantium classe esse dixerim. Præparationis modus apud Indos non invaluit, utpote qui iis nō utantur purgationis, sed adstrictionis duntaxat gratia. Nam si purgare velint, eorū decocto utuntur, & majore dosi quàm nos in Europa. Solent autem iis saccharo conditis uti magno cum successu, nec quisquam Medicorum usu istorum famā unquam est periclitatus. Chebulorum autem major est gloria: cōdiuntur hęc in Aisnager, Bengala, & Cambaya: flava & Indica, in Batecala & Bengala. Jubeo ergo ex his immaturis stillatitium liquorē organis elici, quem post sumptam aliquam conservam adstringentē propino, & syrupis admisceo, si quando opus est. Flava & Bellirica præscribere soleo initio mensæ iis, qui aut alvi profluvio, aut stomachi relaxatione laborant: talibus enim cōvenit hujusmodi cibus propter adstrictionem cum parva aciditate conjunctam. Præterea immaturorum Myrobalanorum succū in alvi profluviis apprimè efficacē esse expertus sum. *Garcias ab Horto.*

PRUNA (Germ. Pflaumen. Ital. *Sosini.* Gall. *Prune.* Hisp. *Le ciruele.*) dulcia, quæ hodie Ungarica vocant, conservantur per annum. * Modicè elixa, eorumque juscula unius libræ cum saccharo bibita, ventrem laxant. *Mesues.*

SEBESTEN, seu Myxa, sunt fructus arbusti, cujus fructus avellanæ nucis, quam Ponticā vocant, magnitudine in racemo dulcis, dum maturescit, potissimùm pallescens, cādido lentore plenus, cum interiore nucleo quasi olivæ siccatur: quo privatim utimur in medicina.* Conservantur per annum. Febrientium ventrē laxant, sitim sedant, linguæ ariditatem & scabritiem tollunt, pectoris vitia adimunt humida in primo. Dātur in decoctione laxante P. xx. in alterante P. ij. vel P. iij. Pulpa verò datur ab ℥ j. ad ℥ j ß. *Mesues.*

TAMARINDI dactyli sunt acidi, fructus palmæ sylvestris Indicæ. Ejus folia ad hyperici folia multùm accedere conspecta sunt, etiamsi à quibusdā salicis folia illi tribuātur. Fructus, cujus hodie usus, notus est. Probātur colore à nigro in rufum languescēte, teneri, multis villis intertexti, recentes, pingues, nō retorridi, ex dulcib. acidi, & vinoso sapore. Adulterantur prunorū carne, sed in his nigredo est obscura, humentiores sunt, & prunorum odor & sapor illis inest. Servantur in fictile vitratum coacti, loco frigido &

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

sicco, per annos tres. Potio eorum est ab ℥ ij. usq; ad ℥ v. Est medicamentum excellens atq; innocēs, frigidum, siccum ordine secundo. Ob id humorum acrimoniā reprimit, bilē purgat, ejusq; & sanguinis fervorem furoremq; compescit, febres acutas lenitione egentes, & regium morbū sanat, sitim ac omnē ventriculi hepatisq; ardorē extinguit, vomitū sistit. *Mesues & Medici Florent.*

A

Uvæ passæ acinis exemptis, è vino aut aqua lotæ, unciæ unius, vel alterius instar, ventrem laxant. *Andernacus.*

De fructibus purgantibus bilem atram.

Myrobalani Indæ optimæ sunt nigræ, magnæ, carne densa, graves sine ossibus. Dosis pulveris à ʒ ij. ad ℥ ß. Infusionis verò ab ℥ ß. ad ʒ x. Sunt frigidæ in primo, siccæ in secundo. * Bilem utramque, præsertim exustam purgant: tremoribus membrorum conferunt: colorem nitidum pariunt: elephanticos juvant: mœrores auferunt: & quartanam fugant. *Mesues.*

De fructibus purgantibus pituitam.

Colocynthis (Ger. Wilde Kürbs. Gall. *des Coloquintes.*) est cucurbitæ sylvestris fructus, mali instar rotundus. Hujus medulla in usu est. Laudatur pilę mediocris in speciem conglomerata, vehementer amara, matura, ampla, rara, ob id levis: & quantò levior, tantò melior, alba admodum, lenis, eadem fœmina. Immatura, & his notis destituta, mala. In calidis regionibus seritur & perficitur: sed in Germania ac Belgio ęgrè ad maturitatem pervenit. Colligitur autumno cùm flavescit, abeunte jam virore. Conservatur per annos tres. Datur saltē robustis, & ætate florentibus, à siliquis sex ad decem, frigus & æstum vitantibus. Corrigitur ejus malitia mastiche, gummi, tragacantho, vel bdellio. Calida & sicca ordine tertio. * Pituitam & alios humores crassos & glutinosos, magis ex profundis partibus & distantibus, ut cerebro, nervis, musculis, juncturis, pulmone, thorace, quàm ex venis attractos, purgat, ac etiam bilem flavam. Quapropter cephalalgiæ, dolori cranei totius, hemicraniæ, epilepsiæ, apoplexiæ, vertigini, aquæ fluxioni in oculū, podagræ frigidæ, ischiadi, ac reliquis nervorū juncturarumq; affectibus mirifice subvenit: item asthmati, ac tussi antiquæ, dyspnœæ ex thoracis repleti angustia. Ac præterea summè omniū prodest colico dolori tam è pituita, quàm flatibus & hydropi. Omnia autem hæc sive sumpta, sive clystere, aut balano intestinis immissa præstat: utero autem imposita, fœtum necat. Eadem cum aceto forti affricta, alvos, psorā sanat. Oleum deniq; super cineres calidos incoctū corticì ejus inanito, capillos illitu nigrat, eosque ne cadant, firmat, canitiem tardat. Idem auri instillatū ejus dolorē ac tinnitum sanat. Acetum autem similiter incoctū collutione dolorē dentiū sanat: incidit enim, tenuat, terget ac digerit. *Mes.*

Colocynthis sarmenta foliaq; sativi cucumeris emittit, per terrā repentia, divisa fructum in speciem mediocris pilæ conglomeratum, vehemēter amarum: quem legere oportet, cùm cœperit in pallidum colorē permutari. Medulla fructus purgatoriam vim habet, si quatuor oboli cum aqua mulsa, melle cocto, myrrha & nitro excipiātur, & cogantur in catapotium. Arefactæ pilæ teruntur, & infusæ clysteribus prosunt nervorum resolutioni, coxendicum doloribus, & coli vitiis, ut quæ bilem, pituitam & strigmenta, interdum etiam cruorem eliciant: fœtus admotæ enecant: dentium dolorem tollit, si unà repurgetur & luto oblita cum aceto & nitro infervescat: hocque jure decoctis dentes colluatur: si aqua mulsa aut passum in eadem incoquatur, & sub dio refrigescat, potu crassum humorem & strigmenta alvi detrahit: stomacho supra modū adversatur: subdita ex ea balano, alvi excrementa ejiciuntur. Virentis succo utilissimè ischiadici perfricantur.

B

Cucumis sylvestris, seu asininus, Ger. Wilde Cucumer / vel Esels Cucumer. Gall. *Cocombre sauvage* appellatur: fructu solo distat à sativo cucumere, quē longè minorē parit, oblongis glandibus nō dissimilem, folia atq; sarmenta sativi refert, radice candida, magna. Nascitur in sabuletis, & ruderibus, frutice in totū amaro. Colligitur succus ex fructibus per maturitatē pallētibus, exeunte æstate: siccatur, ut scammonium: & triennio servatur. Datur à gr. x. usq; ad ℈ j. Corrigitur bdellio, aut tragacāthi lachryma, aut aqua mulsa cum salis modico adjecto, aut lactis portione. Calidus est & siccus ordine tertio, substantia ignea & terrea usta constat. * Purgat potenter pituitam vomitu & dejectione, & interdum bilem, si vacuari parata est: serosum quoq; excrementum, etiam evulsu contumax, atque adeo à juncturis mirificè trahit. *Mesues & Dioscor.*

C

D

Myrobalani Chebuli quò majores, eò meliores, subnigræ, in rubrum inclinantes, graves, quæ aquæ impositæ statim mergūtur, cortice crasso. Ex Memphiticis nundinis adferuntur. Dosis pulveris est à drachmis duabus ad quatuor, infusionis verò à drachmis quatuor ad decem. Humectati sacchara condiuntur. * Pituitam expurgant: mentem exacuunt: visum reddunt clariorem. Sacchara verò conditi ventriculum tum purgant, tum corroborant: hydropi & febribus diuturnis conducunt. *Mesues.*

E

Myrobalani Emblici prĕstantiores sunt magni, carnis multæ, densi, graves, ossium parvorum. Ex Syria apportantur. Dosis pulveris est ab aureo uno usq; ad tres. Infusionis verò ab aureis tribus usq; ad sex. * Purgant pituitam: cerebrum, nervos, ventriculū & cor corroborant: intellectum augent: stomachū à pituita & putrefactione mundificant: cordis tremori conferunt: appetitum excitant, & vomitum sedant. *Mesues.*

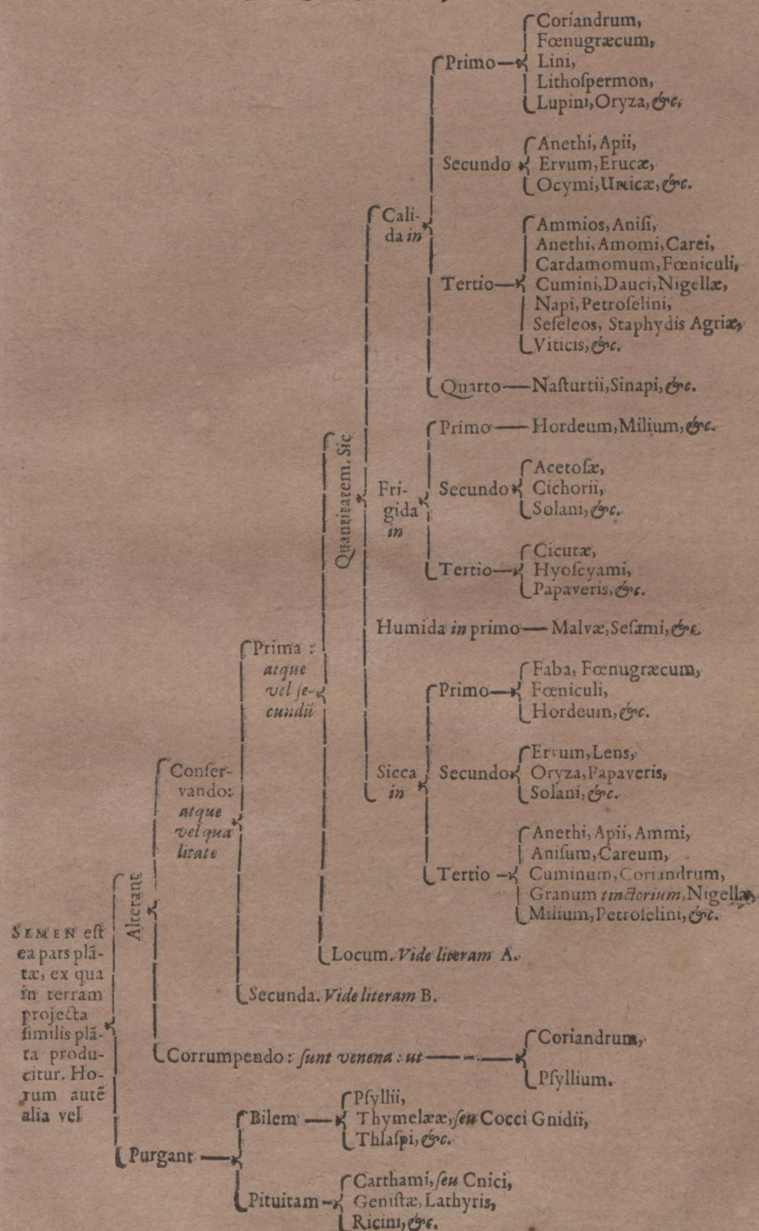
F

Myrobalani Bellirici meliores sunt magni, densi, graves, & cortice crasso. Quę his notis carent, aut vetustate exoleti sunt, aut aliud incōmodum passi sunt. Ex nundinis Memphiticis feruntur. Dosis, ut Emblicorum. * Frigidi sunt primo, sicci verò secundo: cætera emblicis viribus proximi. *Mesues.*

DE SEMI-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

De Seminibus, Sectio XI.

A
Semina *ſecundum locũ alterantia, aut*

- Calefaciunt
  - Caput — Fœniculi, Majoranæ, *&c.*
  - Thoracem — Urticæ, *&c.*
  - Cor — Ocymi, *&c.*
  - Stomachum — Aniſi, Cumini, Ammeos, Cardamomum, Grana *Paradyſi*, *&c.*
  - Jecur — Aniſi, Ammeos, Amomi, Apii, Aſparagi, Cumini, Carei, Dauci, Fœniculi, *&c.*
  - Splenem — Aniſi, Carei, Naſturtii, *&c.*
  - Renes *&* *veſicam* — Ciceres, Erucæ, Saxifragiæ, Urticæ, *&c.*
  - Uterum — Rutæ, *&c.*
  - Artus — Naſturtii, Rutæ, Sinapi, *&c.*
- Refrigerant
  - Caput — Lactucæ, Juſquiami, Papaveris *albi*, *&c.*
  - Thoracem — Papaveris *albi*, Violarum, *&c.*
  - Cor — Coriandrum, Semen *Citri*, Acetoſæ, *&c.*
  - Stomachum — Coriandrum *preparatum*, *&c.*
  - Jecur — Cucurbitæ, Cucumeris, Citrulli, Endiviæ, Lactucæ, Melonum, Portulacæ, Scariolæ, *&c.*
  - Splenem — Citrulli, Cucurbitæ, Cucumeris, Endiviæ, Lactucæ, Melonum, Portulacæ, Scariolæ, *&c.*
  - Renes *&* *veſicam* — Cucurbitæ, Citrulli, Cucumeris, Melonum, Endiviæ, Portulacæ, Lactucæ, Scariolæ, *&c.*
  - Artus — Cucurbitæ, Citrulli, Cucumeris, Endiviæ, Lactucæ, Melonum, Portulacæ, Scariolæ, *&c.*

B Semina

B

Semina *qualitate secundâ alterantia, aut*

- Adstringunt
  - Anthera, Berberorum,
  - Bursæ *pastoris*,
  - Granum *tinctorium*,
  - Milium, Nuclei *acinorum*,
  - Portulacæ, *&c.*
- Discutiunt
  - Anethi, Dauci,
  - Fœnum græcum, Lini,
  - Nigellæ, Sesami, *&c.*
- Abstergunt
  - Faba, Ervum,
  - Hordeum, Lupini,
  - Urticæ, *&c.*
- Emolliunt
  - Fœnugræcum,
  - Ligni, Malvæ,
  - Nigellæ, *&c.*
- Indurant — Portulacæ, *&c.*
- Suppurant
  - Fœnum græcum,
  - Hordeum, Lini,
  - Lolium, *&c.*
- Glutinant
  - Ervum, *seu* Orobus,
  - Lolium, Lupinus, *&c.*
- Flatus *discutiunt*
  - Anisi, Anethi, Apii,
  - Carei, Cumini,
  - Dauci, Fœniculi,
  - Nigellæ, Petroselini,
  - Seseleos, Santonici, *&c.*
- Semen *generant*
  - Cicer, Faba, Erucæ,
  - Lini, Fraxini, *&c.*
- Menses *movent*
  - Amomi, Asparagi, Anisi,
  - Ammi, Cicer, Dauci, Apii,
  - Fœniculi, Petroselini,
  - Seseleos, Levistici, *&c.*
- Calculum *frangunt*
  - Malvæ,
  - Milii *Solis*, *&c.*
- Menses *sistunt*
  - Anthera,
  - Cuminum,
  - Pæoniæ, Lappæ, *&c.*
- Venenis *resistunt*
  - Ammi, Anisi, Apii,
  - Cardamomum, Citrii *mali*,
  - Fœniculi, Rapæ, *&c.*
- Dolorem *mitigant*
  - Anethi, Amomi,
  - Cardamomum, Cuminum,
  - Dauci, Ervum, Fœnugræcum,
  - Lini, Hyoscyami, Milium,
  - Panicum, Petroselini, *&c.*
- Strumas *discutiunt*
  - Althææ, Coriandrum,
  - Hordeum, Lentes, Lupini,
  - Lolium, Lithospermum, *&c.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

De seminibus calidis in primo.

SEMEN CORIANDRI, Ger. Coriander. Gall. *Coriandre*, nominatur: nodosum est, intùs cavum: nascitur in hortis: colligitur Autumno: servatur repurgatum, & exiccatũ in loco sicco, non calido, per annos duos. * In quibus parum calefaciendum, magis autem siccandum est. convenit, ut in pulvere ad caput & ventriculum, sic ut in tragematis à cibo sumatur. Quia verò exhalationes ad caput excitat, aceto macerari debet, quod sesplasiarii præparari dicunt. In vertigine & doloribus capitis, ex consensu factis, vitare prorsus oportet. *Mesues & Andernacus.*

FŒNIGRÆCI semen, Ger. Bockshorn/oder Kühorn. Gall. *Fenegrei, ou Fenegres*, dicitur, profert planta trifolio similis corniculis quibusdam inclusum. Nascitur passim in campestribus. colligitur semen mense Julio, vel Augusto. Servatur à festucis & paleis repurgatum & exiccatum, per annos duos, in loco sicco. * Fœnigræci farina vim habet emolliendi, discutiendique: in aqua mulsa decocta adversus tam internas, quàm externas inflammationes, efficaciter illinitur: lienem cum aceto & nitro trita extenuat. Succus decocti ejus fœminarum malis subvenit: & sive tumor, sive præclusio fit vulvæ, foventur, & insident. Fœnigræci in aqua decocti cremor expressus, capillos, furfures, & manantia capitis ulcera purgat: locos dilatat, & emollit, si cum anserino adipe pessi vice subjiciatur. Viride cum aceto utilissimum imbecillibus locis, & ulcera sentientibus. Decoctum ejus prodest adversus tenesmos, fœtidamque dysentericorum proluviem. Oleum quod ex eo exprimitur, & myrto capillos & genitalium cicatrices abstergit. *Mesues & Dioscor.*

LINI semen, vulgò Flachssaamen. Gall. *Semence de Lin*, notum est. Nascitur in campestribus, cultis, & pinguibus. Colligitur æstate, cùm maturum est. Servatur repurgatum & exiccatum in loco sicco per annos duos. * Easdem, quas fœnugræcum vires habet. Discutit & emollit omnem intùs forisq; inflammationem, cum melle, oleo, exiguaq; aqua decoctum, aut melle cocto exceptum: vitia cutis in facie, varosque crudum tollit: illitum cum nitro & ficulneo cinere, parotidas, duritiasque discutit: ulcera quę serpunt, favosq; cum vino decoctum expurgat: ungues scabros eximit, cum pari modo nasturtii & mellis: vitia pectoris extrahit, si ex melle in eclegmatis vicem substituatur: tussim lenit: Venerem stimulat, si farina piperis & melle exceptum, pro placenta largiùs adsumatur. Hujus decoctum interaneorum, vulvæque erosionibus immittitur, alvi excrementa evocat, ad vulvæ inflammationes in desessionibus perquàm utile. *Dioscorides.*

LITHOSPERMUM, Ger. Meerhirß. Gall. *du Gremil.* à seminis duritie nomen accepit. Foliis est oleæ longioribus & latioribus, mollioribus, jacent humi, quæ ab radice exiliunt: ramulis rectis, tenuibus, firmis, crassitudine acuti junci, lignosis: in quorum cacumine bifidi exortus cauliculorum speciem exhibent: foliis longis, inter quæ parvum semen rotundum, ervi magnitudine, duritia lapidea. Nascitur in asperis & editis locis. Colligitur mense Junio & Julio. Conservatur per annos duos in loco sicco. * Vim hanc habet, ut semine cum vino albo poto calculos frangat, pellatque urinam. *Dioscorides.*

SATIVUS LUPINUS, Ger. Feigbonen. Gall. *Lupin*, appellatur: notus est. Nascitur in campestribus, & hortis. Colligitur mense Julio, vel Augusto, cùm maturum est. Servatur per annos duos. * Hujus farina cum melle, delinctu, aut potu, ventris animalia expellit. Ipsi quoque macerati, & cum sua amaritudine esitati, eadem efficiunt. Decoctum eorum idem munus præstat, cum ruta & pipere potum: quare lienosis prodest. Eodem ulcera tetra, quæ theriomata vocãt, gangrænas, incipientem scabiem, eruptiones pustularum, ulcera in capite manantia, vitiligines, maculasque fovere utilissimum: mẽses & partus extrahit, cum myrrha & melle subditũ in vellere. Eorum farina cutem, livoresq; corrigit: inflammationes cum polenta & aqua mitigat: tubercula & coxendicum cruciatus, ex aceto lenit: strumas in aceto cocta illitaq; dissipat: carbunculos rumpit. Decocti cœlesti aqua, donec in cremorem lentescãt, faciem abstergunt: medẽtur pecorum scabiei, cum radice nigri chamæleontis, ita ut repẽte decocto abluantur. Lupini triti, ubi macerata dulcescere cœperint, cũ aceto poti, fastidium detrahunt, & cibi aviditatem faciunt. Gignuntur & sylvestres lupini, sativis similes, sed omnino minores: qui eadem quę sativi possunt. *Dioscorides.*

ORYZA, Ger. Riß. Gall. *Rizum.* frugum generis est, in palustribus, riguisq; nascens. * Mediocriter alit: sed alvum supprimit. *Dioscorides.*

De seminibus calidis in secundo.

ANETHUM, Ger. Dyllen/& Hochkraut. Gall. *Anet*, hortis omnibus frequentissimum, omni adeò ex parte fœniculum æmulatur. Colligitur semen mense Julio vel Augusto, cùm maturum est. Servatur expurgatum in loco sicco, per annos tres. * Hujus decoctum potu lac evocat: inflationes & tormina sedat: alvum, vomitionesq; sistit: urinas ciet, singultus lenit, oculorum aciẽ hebetat, genituram restinguit, assiduè potum. Fœminis vulvæ malo opportunis, ad desessiones utile. Condilomata illitus seminis cremati cinis tollit. *Dioscorides.*

APII semen, Germ. Epffichsaamen/ nascitur passim in hortis, & riguis. Colligitur mẽse Julio. Conservatur expurgatum & siccatum, per annum unum in loco sicco. * Urinas & menstrua movet, flatusque discutit. Venenis resistit, & dolores internos sedat: venarum, arteriarum, & renum obstructiones, detergendo, extenuando discutit: comitialib. gravidis & fœtui inimicum. *Dioscorides & Galenus.*

OROBUS

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

OROBUS, ſive ERVUM, Ger. Erven. Gall. *Noer veſſe, ou des ers:* in Hetruria *Moco* vocatur, vulgoque cùm ſit notiſſimum, ſeritur. Hoc itaq; utendũ, non alio. Aliud ſupradicto ſimile Creta adfertur. Orobus illic nominatũ, hoc nonnulli verum eſſe exiſtimant: foliis eſt phaſeoli vulgaris, ſed anguſtioribus & minoribus: ſemine ſubflavo: quod cùm difficilè reperiatur, ſupradicto utendum eſt. Colligitur Junio & Julio menſib. * Amarum eſt, incidit, extergit, atq; obſtructiones viſcerum expedit. Si ſumatur copioſè, ſanguinem per urinas evocat. ex linctu cum melle craſſos pulmonis thoracisque humores educit. cutis aſperitatem lævigat, pruritum, lenticulas, maculas & ulcera cum melle detergit. *Galenus, Dioſcorides & Medici Florentini.*

ERUCÆ ſemen, Ger. Weiß ſenffſaamen. Gall. *Semence de la Roquete:* in hortis naſcitur. Colligitur Julio menſe: cõſervatur verò per annum. * Urinam cit, Venerem concitat, ſemenq; auget. Ventris tineas enecat, lienemq; extenuat, Sylveſtris erucę ſemine pro ſinapi quidam utuntur. Urinam vehementiùs pellit, & multò ſativo acrius. *Dioſcorides & Galenus.*

OCYMI ſeu BASILICONIS ſemẽ, Germ. Baſilienſaamen/ nigrum eſt. Naſcitur in viridariis. Colligitur menſe Julio: conſervatur autem per annum.* Cor exhilarat: ejus defectionẽ tollit: humidum ſtomachũ corroborat. Potum cõvenit atram bilẽ gignentibus, difficili urinæ, inflatisq; naribus: hauſtum ſubinde movet ſternutamenta. Sed oculos premi neceſſum eſt, cùm ſternutamentũ auget. *Dioſcorides & Creſcentius.*

URTICÆ ſemen, Germ. Neſſelſaamen: Julio menſe colligitur: repurgatur & conſervatur per annũ loco ſicco.* Potum ex paſſo Venerem ſtimulat, & vulvæ ora patefacit: cum melle delinctũ orthopnœæ, lateris & pulmonũ inflammationibus prodeſt: thoracem expurgat. Erodentibus medicamentis admiſcetur. *Dioſcor.*

AMMI hodie à nonnullis oſtenditur foliis fœniculo tenuioribus, caule gracili, umbella in qua candidi flores, & ſemen minutiſſimum, cumino ſimilis, non per omnia reſpondens veterum deſcriptioni. Plerique exiſtimant ſemen quoddam ex Hiſpaniis ſub Amomi nomine allatũ, verum eſſe Ammi, aut ſaltèm ejus loco uſurpari poſſe. Quòd ſi Ammi in promptu non ſit, ejus loco cuminũ vel aniſum accipiendũ eſt. * Vis ei excalfactoria, fervens & exſiccans. Facit ad tormina, urinæ difficultatem, ſerpentum ictus, cum vino potum: menſtrua ciet. Miſcetur derodentibus cantharidum medicamentis, quæ Ecdoria vocant, ut inde exortis urinæ difficultatibus reſiſtat. Sugillata cum melle tollit. colorem potu aut illitu mutat in pallorem. Suffitum cum uva paſſa, aut reſina, vulvas purgat. *Dioſcorides & Medici Florentini.*

ANISI ſemen, Germ. Aniß. Gall. *de l'Anis* appellatur: vulgo notum eſt. Melius ſemper recens, plenum, non furfuroſum, odore præſtans. Paſſim in hortis provenit. Colligitur menſe Ju-

A

nio, vel Julio: expurgatur à pediculis, feſtucis: ſiccatur & cõſervatur per annum loco ſicco. Excalfacit & ſiccat. oris halitum jucundiorẽ facit, doloris levamẽtum præſtat. Urinam ciet: diſcutiendi vim habet: hydropicis potum ſitim extinguit. Animalium venenis adverſatur: valet ad inflationes: alvum & alba fœminarum profluvia ſiſtit: lac ad mammas elicit: Venerem ſtimulat: dolores capitis levat, ſuffitum naribus. Cum roſaceo tritum, inſtillatumque fractis au-

B

ribus medetur. *Dioſcorides.*

Aniſi ſemen uſurpatur ſiccum, ſed recens: plenum optimi odoris, ſapore acri & dulci, non furfuroſum: præſtantiſſimum creſcit in Creta: poteſt tamen commemoratis jam notis præditum aliud ex noſtris accipi.

AMOMUM hodiè paſſim deſideratur, videlicet ſemen candidum vel fulvum, ſimplici tamen colore, non vario, &c. Quod autem officinæ oſtendunt, nigrum eſt ſemen, & cenſetur eſſe

C

Sion Dioſcoridis. Proinde ejus loco Aſarum, aut calamus aromaticus ſubſtituendus eſt. *Medici Colonienſes.*

CARUM, Germ. Mattkümich/ oder Wieſenkümmel. Gall. *des Carotes* dicitur, ſemen eſt vulgaris notitiæ. Naſcitur in pratis & collibus. Colligitur menſe Junio: mundatur, exiccatur, & ad uſum ſervatur in loco ſicco per annũ. * Excalfacit, urinam concitat, ſtomacho utile, os cõmendat, concoctionẽ adjuvat. Utiliter miſcetur anti-

D

dotis & oxyporis. aniſi vicem præbet. *Dioſcor.*

CARDAMOMUM Græcorum, quod eſt cordumeni Arabũ, tametſi multi dubitẽt, quidnam ſit: illud tamen, quod officinæ cardamomũ majus appellant, cardamomi Græcorũ loco uſurpari poſſe videtur, quia aromaticam quandã acrimoniam, nec non amaritudinem, quamvis obſcuram, habet. Aliud verò eſt cardamomum Arabum, à Græcorũ cardamomo: ejusq; duo genera conſtituũt, majus & minus, utrum-

E

que nobis incognitum: niſi majus illud intelligatur, quod Melligetam, aut granum Paradiſi nuncupãt. Semen eſt anguloſum, acre, linguam vellicans, non admodum aromaticum. Cardamomum minus officinarum nullo modo convenit cum cardamomo minori Arabum, neque ad aliquod cardamomi genus referri poteſt: ſed eſt melanthii genus. * Calefacit, diſcutit, lumbricos enecat: ſcabiem ex aceto ſanat: ex vino ſumptum, renibus & urinę difficultati medetur.

F

Dioſcorides & Medici Florentini.

Cardamomum, aroma eſt iis in regionibus probè cognitũ, in quibus magnus ejus uſus eſt. Ejus etiam magna pars in Europam, Africam, & Aſiam evehitur. Ab Avicenna Saccolaa nominatur, quod duûm eſt generum: alterum Saccolaa quebir, id eſt, magnum: alterum verò Saccolaa ceguer, id eſt, minus. His nominibus cognitum eſt utrumq; Cardamomum, cùm Medicis Arabibus, tum Mercatoribus. In Malavar vocatur Etremelli: in Zeilan Encal: in Bengala verò Guzarate, & Decan, interdum Hil, interdum E-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

lachi, idq; inter Mauritanos. Nam ab gentilibus indigenis omnium provinciarum enarratarum Dore nuncupatur. Quæ diversitas summam illam nominum confusionem inter Arabes scriptores peperit. Etenim nõnulli Indicis vocabulis usi sunt, alii verò Arabicis, & multis errandi occasionem præbuit. Nam quod alterum Serapio Saccolaa, alterum Hilbane vocat, mendosum est exemplar, & Hil duntaxat scribendum erat. Etenim si Bane omninò adjiciendum volumus, potiùs Bara dicendum erat, quod lingua Canarina magnum sonat. Nihil igitur aliud est Saccolaa omnibus Arabibus nuncupatum, aut Sacule Avicennæ, aut Elachi, quàm quod Cardamomum vulgò appellant, veterib. cùm Græcis, tum Latinis planè incognitum, ut ex eorum monumentis colligere licet. Siquidem Galenus lib.7. Simplic. medic. Cardamomum scribit non esse tam calidę facultatis, quàm Nasturtium, sed suavius & magis fragrans, cum quadam amaritudine: quæ omnes notæ nostro Cardamomo non conveniunt, ut experientia docet. Dioscorides verò lib.1.cap.5. commendat, quod ex Comagene, Armenia, Bosphoroque devehitur, (tametsi in India quoq; & Arabia provenire dicat) eligendumq; scribit plenum, frangenti contumax, gustu acre, subamarũ, odore caput tentans. Nostrum contrà Cardamomum in illas regiones defertur, è quibus Dioscorides suum devehi scribit. Sed neque id frangenti contumax est, neque caput tentat, neq; amarum, neq; gustu adeò acri, ut Caryophylli. Plinius lib.12.cap.13. quadruplex esse Cardamomi genus scribit, sic inquiẽs: Simile his & nomine, & frutice Cardamomum, semine oblongo. Metitur & eodem modo in Arabia. Quatuor ejus genera. Viridissimum, ac pingue, acutis angulis, contumax friganti, quod maximè laudatur. Proximum è ruso candicans. Tertium brevius atq; nigrius. Pejus tamen varium, & facile tritu, odorisq; parvi: qui verus. Costo vicinus esse debet. Hoc & apud Medos nascitur. Hæc Plinius; tametsi tam Dioscoridi, quàm cæteris Græcis unicum tantùm extet Cardamomi genus. Sed nullum ex prædictis cum nostro quicquã commune habet, quod fragile esse debet, siliqua candicante, granis intùs nigris. Seritur verò id leguminum modo, altitudine, quando summa, cubiti, in quo dependent siliquulæ granula interdum usq; ad viginti continentes, non ut Cordus in lib.1. Dioscoridis scripsit, glandis aut avellanę magnitudine. Huic autem errori occasionẽ præbuit Davus ille Terentianus, omnia perturbans, Gerardũ Cremonensem interpretem intelligo, qui cùm hoc medicamentum ignoraret, nomẽ illi ex Græcis pro arbitrio indidit, tametsi legitimum Arabicũ nomen in integro, & non mutatum reliquisse prę-stitisset. Quàm Ruellii lib.2.cap.5. opinio sit erronea, qui nobis Capsicon, aut Siliquastrum pro Cardamomo Mauritanorum proponit, omnibus notissimum est. Ad ea verò, quæ Lacuna libro 1.cap.5. cõmentariis suis in Dioscoridẽ scribit, satis protervè in Arabes invectus, sic responsum volo. Neq; ejus Megetham Cardamomum esse Dioscoridis, siquidem ignota fuit Dioscoridi: neque Cardamomum majus coloris est cinerei: neque nigella tertium id genus, quod in officinis asserit haberi. quandoquidem Nigella totis his provinciis non nascatur. Cæterùm non multum fortè refragabor iis, qui Cordumeni Arabum, Cardamomum Græcorum esse putant. quandoquidem Serapionis & Avicennæ Saccolaa Græcis est ignota, ut suprà diximus. Quòd verò Saccolaa utendum negent, quoniam Græci de eo nihil scripsêre, non concedo: multis enim experimentis comprobatum est, plerisque morbis perutile esse: eoque utendum censeo in omnibus compositionibus Arabum, & recentiorum, qui Arabes sequuti sunt. Quòd verò Melegetha Cardamomum minus non sit, satis ex utroq; genere, quod in his regionibus nascitur, manifestum est: quorum alterum Cardamomũ, ut vocant, majus est: aliud minus, ejusdem tamen formæ, & duntaxat magnitudine differentia. Optimum autẽ censetur minus, quod odoratius est altero, & secundùm facultatem majus dici potest. Provenit utrumque in India, præsertim verò ab emporio Calecut usque ad Cananor, tametsi aliis etiam locis Malavar & in Jaoa nascatur, non tamen adeò copiosum, neq; cortice adeò candido. Multus ejus usus est in his provinciis, siquidem unà cum Betre (veluti suprà diximus) manditur, pituitaque caput & stomachum expurgat, & serapiis admiscetur. Falsum autem est, quod Matthęus Sylvaticus capite 117. scripsit: Indos ejus radicibus adversus febris circuitus uti, nasciq; in tuberibus quarundam arborum. Nam exili est admodum radice, nec nisi satum provenit, solo antè ignibus perusto, ut faciliùs enascatur. *Garcias ab Horto.* Cardamomum arbitror apud Græcos esse siliquam quandã forma & magnitudine instar ficus, pediculo crassiore & duro, cortice angulose & solido, interiùs semine nonnihil rotundo, colore in superficie, inter rubescentem & fuscum medio & albo in parte interiore, acri gustu cum nonnulla amaritudine, suavi odore & non ingrato sapore, cui semina in membranis unà cũ medulla fungosa & alba adhærente insunt. Cùm itaque ex pluribus locis Galeni colligatur, Cardamomum folliculis vel siliquis esse inclusum, & huic jam à me descripto conveniant omnes notę à Dioscoride allatę, videtur mihi rectè nos asserere posse, hoc esse verum Cardamomum, & alias species esse Cardamomũ Arabum, cùm istud Græcorum Cardamomum ab ipsis vocetur Cordumeni. Primi quidem generis nullum vidi, nisi duas aut tres siliquas apud Ferdinandum Imperatum, quæ illi reliquæ adhuc erant de aliis, quas ad Theriacã usurpaverat: quæ satis magnam similitudinem habẽt cum Nigella, alio nomine Melegetta dicta, & de aliis grana Paradisi: quæ non in folliculis, sed extra illos in granis afferuntur. Unde aliquis concludere posset,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

ſet, quòd illa ſit ſemen hujus Cardamomi. Qui tamen cautiùs agere velit, ſtudere debet ut ipſas ſiliquas, ſi fieri poſſit, cujusmodi jam deſcripſimus, acquirat, modò copia earum ad manus ſit, in quorum tamen penuria è duabus ſpeciebus officinarum (quas credo eſſe Arabum Cardamomum, quemadmodum alibi prolixiùs demonſtravimus) minus vocatum Cardamomum aſſumatur, quod alii granum Paradiſi vocarunt, (quanquam in officinis hoc nomen confuse & huic attribuatur, & Nigellæ, alio nomine Melegettæ dictæ, quæ nos putamus ſemina eſſe, ut diximus, veri Cardamomi) quæ eſt ſiliqua alba, nõnihil rotunda, & anguloſa: in reliquis majori ſimilis. Sed quia acrius eſt & validius majore, & inter guſtandum aliquid amari quoque ſaporis deprehenditur, magis videtur convenire, quàm majus.

Fœniculi, Ger. Fenckel. Gall. *du Fenouil.* Ital. *Finnochio.* Hiſp. *Hinoio.* ſemẽ vulgaris eſt notitiæ. Naſcitur paſſim in hortis. Colligitur menſe Septembri: exiccatur, mundatur, & ſervatur per annũ in loco ſicco. *Excalfacit ordine tertio, exiccat verò primo. Lac procreat: ſuffuſis auxiliatur: urinas menſesq; ciet. *Galenus.*

Cuminum, Ger. Kümich. Gall. *du Coumin.* Ital. *Comino.* Hiſp. *Cominos.* ſativum omnibus notum eſt: ori gratum. Colligitur menſe Junii. Servatur per annum. *Excalfacit, aſtringit, exiccat, ad tormina inflationesq; convenit, coctum, & cum oleo inditum, aut cum hordeacea farina illitum. orthopnoicis datur in poſca: demorſis à ſerpente, in vino. teſtium collectionibus auxiliatur, impoſitũ cum uva paſſa, aut lolii farina, ceratóve: menſium abundantiam inhibet. Contritum autem in aceto, & naribus objectum, ſanguinis profluvia ſiſtit. Colorem bibentium aut perunctorum mutat in pallorem. *Dioſcorides.*

Dauci tria ſunt genera: primum Italicum, Weiß Hirtzwurtz/ quod ſylveſtrem paſtinacã imitatur: alterum Creticum, Germ. Beerwurtz. Gall. *Carotte ſauuage*, quod legitimum eſt. Id creſcit etiam in Delphinatu: folia fœniculi habet, & radicem valdè odoratam. hujus loco paſtinaca ſylveſtri uti poſſumus. Tertium coriandri foliis apparet, Germ. Schwartze Hirtzwurtz. Gall. *Ces deux autres.* * Omnia Venerem irritant, quanquam ſylveſtris ſemen flatu careat, eoq; urinam & menſtrua ciet. Cõmune officinarum, ſpecies quædam ſylveſtris paſtinacæ exiſtit. Quodlibet adeò menſtrua promovet, ut etiam ſecundas, fœtumque pellat, & ſtrangulatum ſedet, calculosq; expellat. Foris impoſitum, multum diſcutit, & œdemata diſſolvit. Junio & Julio menſibus florent. *Andernacus ex Dioſcoride & aliis.*

Daucus non eſt paſtinaca ſylveſtris, quemadmodum vulgus Pharmacopœorum & Medicorum exiſtimat, & decepti fuerunt, eò quòd Galenus dicit, Daucũ à nonnullis vocatum eſſe paſtinacam: non enim propterea re ipſa eſt Paſtinaca, quamvis à quibusdam ita fuerit vocatus: idque confirmatur ex eo, quòd Dioſcorides & Galenus ſeorſim de utraque herba loquantur: imò Dauci tres ſpecies Dioſcorides conſtituit, cùm paſtinacæ ſylveſtris tantùm una reperiatur. Abjiciendum itaque ſemen eſt paſtinacæ ſylveſtris, quæ paſſim Neapoli creſcit, & tantũ laboris ſubeundum, ut Venetiis & aliis ex locis verũ ſemen Dauci conquiratur, quod ſæpiùs habui communicatum mihi à Luca Ghino, puſillum, album, hirſutum, acri ſapore, & inter mandendum ſuaviſſimi odoris. Semen ejus in uſu eſt, quanquam ſecundùm Dioſcoridem radix Cretici quoq; Dauci accipiebatur.

Nigella, quam Dioſcorides Gith, aut Melanthium, Ger. Schwartz Coriander/ Schwartz kümich. Gall. *Nelle, ou Poiurette,* nominant: herbula eſt exilibus ſurculis fruticans, binos dodrantes aut ampliùs altis: foliis minutis, aliquantulum ad ſenecionis ſimilitudinem accedentibus, ſed multò tenuioribus: capitulo in cacumine tenui, parvo, ceu papaveris, oblongo, intercurſantibus intùs membranis, quibus ſemen includitur nigrum, acre, odoratum. Qua hodiè utuntur nigella, non eſt verum melanthium, ſed cumini fortè ſylveſtris apud Dioſcoridem genus. Verum hodie reperitur, ſed non paſſim: itaq; adhibenda eſt diligeutia. Melanthii genus eſt, quod vulgo cardamomum minus creditur, nigellaq; citrina vocatur, quæ præter colorem, omninò cum melanthio ſuprà deſcripto convenit. ejus itaque uſus eſſe poterit veri melanthii loco, potiùs quàm vulgari nigella, quæ nõ eſt odorata, ut vera eſſe debet. Naſcitur melanthium verum in hortis, viridariis, atque etiam in aliis locis ſatum. Sylveſtre autem in agris ſua ſponte provenit. Colligitur æſtate: ſiccatur, & ſervatur per annos duos. * Capitis doloribus illitum, fronti ſubvenit: diſcutit recentes oculorum ſuffuſiones, tritum ex irino, & infuſum naribus, tollit lepras, lentigines, duritias, tumoresque vetuſtos, cum aceto illitum: circumſcarificatos clavos excutit, cum vetere urina impoſitum. Dentium doloribus, cum aceto & teda decoctum & collutum prodeſt: teretes ventris tineas expellit, peruncto ex aqua umbilico. Deſtillationes laborantes adjuvat, tritum in linteo, & olfactum. Urinam & menſtrua ciet multis diebus ſumptum, & lac extrahit: difficultatem ſpirandi cum vino potum, levat: phalangiorum morſibus ex aqua, drachmæ pondere hauſtum auxiliatur. Incenſo ſerpentes fugantur. Tradunt largiùs epotum enecare. *Dioſcorides.*

Napi, Ger. Steckrub. Gall. *Nauet, ou Naueau.* Ital. *Nauoni.* Hiſp. *Naui.* nõ ubiq; naſcũtur. Colligitur ſemen menſe Junio: ſiccatur & ſervatur per annos duos. * Potum ſemen venenorum vires hebetat: antidotis admiſcetur: decoctum ejus purgationibus fœminarum, & veſicæ convenit, menſtrua & urinas provocans. *Dioſcorides.*

Petroſelini ſemẽ, Ger. Peterlin ſaamen. Gall. *Semence de Perſil.* Ital. *Seme di Petroſelino.* paſſim in hortis naſcitur, guſtu acre, cũ amaritudine. Colligitur menſe Junio & Julio: exicca-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

tur,& servatur per annum. * Excalfacit ordine tertio, incidit. Hinc menses & urinam largè provocat. Flatus quoque discutit. *Galenus.*

SESELIOS, vulgò Sileris montani semen, hoc est, Massiliensis: nam aliud ad nos non convehitur. Invenitur Parisiis, Monspessuli,& alibi, quod est Peloponnesiacum & Aegyptiacũ: Massiliense verò præcellit: proximum huic, quod in montibus calidis & siccis nascitur. Quando autem in compositionibus Seseli citra adjectionẽ ponitur, Massiliense intelligi debet. Colligitur mense Julio,& conservatur per annum. * Optimum medicamentum in discutiendis flatibus: urinas movet, extenuat: eoque comitialibus & orthopnoicis opitulatur. *Andernacus.*

Seselis radices in usu sunt,& semen, secundùm Dioscoridem. Nostra tamen ætate semen potiùs usurpatur: quando ita simpliciter reperitur scriptum. Liberum autem est unicuique sumere ex quacunque specie, quæ in promptu fuerit, excepto Cretico, quod etiam Tardylium vocatur: nam Massiliense, Aethiopicum & Peloponense ejusdem sunt naturæ. Quique studiose investigabit, is Massiliense semen facilè habere potest: quare de ejus succedaneo non est necesse loqui: cùm istud in multis officinis legitimum reperiatur. Aëtius nominatim Massiliense accipit, addens, debere esse incorruptum.

STAPHYSAGRIA, sive herba pedicularis, Germ. Leußkraut/Bißmutz. Gall *l'Herbe au poulx.* Ital. *Staphusaria, Semenza de fratti.* Hisp. *Fabaz, Hauarraz*: folia habet labruscæ, divisa & cauliculos rectos, molles, nigrosq;: fert florem glasti, & folliculos virides, similes ciceri, & in his semẽ triangulum, scabrum, ex nigro subfulvescens, intùs albũ, gustu acre. In Istria, Dalmatia, Apuleja & Calabria frequentissima provenit. Nunc passim in hortis plãtatur. Colligitur semen mense Julio.* Grana quindecim si trita in aqua mulsa dentur, crassum humorem per vomitum purgant: sed qui hauserunt, ambulare debent. Prudenter tamen attendere oportet,& aquam mulsam continuò potui dare: quoniam pericula strangulationis inferunt, & fauces adurunt. Trita, & ex oleo illita, phthiriasi prodest, itẽ prurigini & psoris. Cit plurimam pituitam commanducata: decocta in aceto, dentiũ dolori, colluto ore subvenit: rheumatismum gingivarum sistit: ulcera oris manãtia cum melle sanat. Urentibus malagmatis imponitur *Dioscorides.*

SEMEN URTICIS colligitur mense Septẽbri: conservatur autem per annum. * Flatus discutit, Veneremq; compescit: venenatis ictibus, aquæ quæ cutem subiit, lienosisq; auxiliatur: lac evocat, menses ciet drachmæ pondere in vino potum: caput tentat,& soporem affert. *Dioscor.*

De seminibus calidis in quarto.

NASTURTII semẽ, Ger. Kressig saamen. Gall. *Semence de Cresson.* Ital. *Semenza d'Agreto,* vulgò notum est. Nascitur passim in hortis. Colligitur mense Junio & Julio: siccatur, mũdatur,& conservatur per annum in loco sicco. *Semen est acre: excalfacit, stomacho adversatur, alvum turbat, tineas excutit, lienem imminuit, partus exanimat, menses cit, Venerẽ stimulat, sinapis & erucæ simile intelligitur: lepras & impetigines abstergit, illitũ cum melle lienẽ extenuat, favos expurgat: pulmonũ vitia extrahit, sorbitionibus incoctum. serpentum venenis potum resistit, atq; eas suffitu fugat: capillorum defluvia cohibet: carbunculos ad suppurationem perducit, & rumpit: coxendicibus cum polenta commodè ex aceto illinitur: tumores, collectionesq; discutit: emittit furunculos illitum cũ muria. *Diosc.*

SINAPI (Ger. Senff. Gall. *Seneue.* Ital. *Senaura, Sonope.* Hisp. *Mostaza.*) colligitur mense Julio. Eligi debet adultum, valde rufum, non magnopere siccum, sed quod fractum internè virescat, & veluti quodam succo madeat, cęsium colore; siquidem recens id genus, tempestivũ habetur. * Ad calefaciendum, extenuandum, extrahendum efficax est. Ad eliciendam capitis pituitam manditur: contra præduros tonsillarum tumores, ac veterẽ callosamq; arteriæ scabritiem succus ex aqua & melle conveniẽter gargarizatur: sternutamenta ciet, tritum & naribus admotũ: comitialibus quoq; auxiliatur: fœminas vulvæ strangulatu oppressas excitat: lethargicis deraso capite illinitur. Cum ficis admistũ, donec rubescat locus, & ad coxendicum cruciatus impositum, ad lienes, & omne genus dolores confert, cùm permutandę valetudinis causa ex alto vitia extrahenda sunt: alopeciis illitum medetur: faciem purgat: sugillata cum melle, adipe, aut cerato rapit: ferę impetigines & lepræ eo cum aceto perunguntur: contra febrim circuitus aridum bibitur, aut potui, polentæ modo inspergitur: extrahentibus emplastris, scabiemq; extenuantibus utiliter admisceri solet: tritum gravitati aurium,& sonitui, cum fico impositum prodest. Succus ad hebetudines oculorum,& genarum scabritias magna utilitate illinitur. Expressus recenti semine succus in Sole siccatur. In hortis satum provenit. *Dioscorides.*

De seminibus frigidis in primo.

HORDEUM, Ger. Gersten. Ital. *Orzo.* Gall. *Orge.* Hisp. *Ceuada* dicitur: vulgaris est notitiæ. Est candidum, purumq;. Id minùs quàm triticum alit. Ptisana tamen ob cremorem in decoctione redditum, plus alimenti præbet quàm polenta ex hordeo facta. * Contra acrimonias, atq; gutturis scabritias, exulcerationesq; pollet: quibus etiam triticea ptisana præsidio est: sed plus alit, magisq; urinam movet. Lac abundè suppeditat, si cum fœniculi semine cocta sorbeatur. Hordeũ absterget, urinam ciet, inflationem parit, stomacho adversatur, tumores concoquit. Farina hordeacea decoquitur in mulsa aqua cum fico, ut inflammationes collectionesq; discutiat: duritias cum resina & fimo columbarũ concoquit: cum meliloto autem, & papaveris calyce dolores finit, qui latus excruciant: adversus intesti-

norum inflationes cũ lini semine, fœnogræco, & ruta illini juvat: strumas cum pice liquida, cera, oleo & impubis pueri urina, ad cõcoctionem perducit: & cum myrto, aut vino, aut malicorio, aut sylvestribus pyris, aut rubo, alvi profluvia sistit: podagricis inflammationibus cum cotoneis aut aceto prodest: decocta in acri aceto, modo quo hordeaceum cataplasma, & calida imposita, lepris medetur. Cremor verò farinæ ex aqua, atque cum pice & oleo decoctus, puri movendo est: cum aceto subactus, itidem & cum pice contra articulorum fluxiones prodest. Farina ex his alvum cohibet, inflammationesque mitigat. *Dioscorides.*

Milium, (Germ. Hirß. Gall. *Du Millet.* Ital. *Miglio.* Hisp. *El Milo.*) vulgaris est notitiæ. Frigidum in primo, siccum verò in tertio. In panes coactum, minùs cæteris frugibus alit.* sistit pulte sua alvum, urinam cit. Torretur milium, fervensque in sacco ponitur, ut torminibus, reliquisque doloribus, si foveatur, auxilio fit. Satum in arvis provenit. Augusto mense demeten-*Dioscorides & Galenus.*

De seminibus frigidis in secundo.

Acetosæ semen, Ger. Saurampffer saamen/partim in hortis & pratis nascitur. Colligitur mense Junio, vel Julio. * Ex aqua aut vino utiliter bibitur, contra dysenterias & cœliacorum affectus, stomachi fastidia, scorpionũ ictus. Quod si quis in potu præsumat, nihil molesti ex ictu patietur. *Dioscorides.*

Cichorii semen passim in campestribus nascitur. Colligitur mense Julio, vel Augusto, siccatur, mundatur, & servatur per annũ, in loco calido.* Fervorem sanguinis & aliorum humorũ lenit, ac Veneris appetentiã extinguit: viscera, præsertim jecur, obstructione liberat: biliosamque materiam in illis collectam discutit, vividumque faciei colorem restituit: eò quòd amarum sit, & detergens. Præterea stomachum, magis autem jecur & renes, astrictione quadam corroborat. Cichorii verò semen adeò est salutare, ut etiamsi assiduò vel edatur, vel bibatur, nihil incommodi adferat. *Andernacus.*

Solani Vesicatorii semen, quod Græci Halicacabum, Arabes Alkakengi, Germ. Schlutten saamen vocant,* urinæ ciendæ efficax est, miscetur q; medicamentis, ad jecur, renes & vesicam idoneis. In vineis copiosissimè provenit. Colligitur Augusto vel Septemb. mensibus. *Andernacus.*

De seminibus frigidis in tertio.

Cicutæ semen astringens est, & venenosum. * Porrò internis remediis non additur: in externis liberiùs, ubi stupefacere oportet, ut in mammis indurandis. *Andernacus.*

Semen Jusquiami, seu Alterci, Germ. Bilsen saamen/mense Julio colligitur: siccatur, mundatur, & conservatur per annum in loco sicco. * Stuporem inducit, & colicis medicamentis admiscetur. *Dioscorides.*

A Semen Papaveris albi, rubri & nigri, mense Majo colligitur: siccatur, mundatur à festucis, pulveribus, & per annum servatur, in loco sicco. * Album familiare magis est, dolores obtundit, & somnum mediocriter conciliat. *Dioscorides.*

De seminibus humidis in primo.

Malvæ semẽ mense Augusto, vel Septembri colligitur: servatur autem per annum in loco sicco. * In vino potum, addito loti sylvestris B semine, vesicæ cruciatus lenit. *Dioscorides.*

Sesami semen ex Græcia & Peloponneso ad nos convehitur. * Sesamum stomacho inutilis cibus, halitus gravitatem facit, quoties inter mandendum, commissuris dentium inhæsit: nervorum crassitiem illitu discutit: medetur auribus fractis, ambustis, inflammationibus, coli doloribus, & ceraslæ morsibus: capitis dolores, qui æstuatione concitantur, ex rosaceo lenit. *Dioscorides.*

C

De seminibus siccis in primo.

Faba (Germ. Bonen. Gall. *Febue.* Ital. *Faua.* Hisp. *La haua.*) vulgaris notitiæ est. Passim in hortis sata provenit. Floret æstate.* Inflationem excitat, ægrè cõcoquitur, tumultuosa somnia facit, tussi confert, carnẽ gignit media calidi frigidiq; natura. Decocta in posca, & cũ suo cortice esitata, dysenterias & cœliacorũ profluvia sistit: contra vomitiones convenienter manditur. In-D flatio levior contrahitur, si aqua prior inter coquendũ abjiciatur. Viridis plus negotii stomacho exhibet, majoremque flatum parit. Lomentum ejus & per se, & cum polenta illitũ inflammationes, quas vulnus excitavit, mitigat: cicatrices concolores facit: turgentes grumoso lacte mammas, etiamsi inflammatione tentãtur, adjuvat: lac restinguit: furunculos, sugillata parotidasq; cum fœnigræci farina & melle discutit: cum rosa autem, thure, & ovi candido, procidentes oculos, tumores, uvasq; reprimit: sub-E actũ vino, suffusiones & ictus oculorum recreat. Manducata sine cortice faba, ad avertendas fluxiones, fronti illinitur: decocta in vino, testium collectiones sanat: quò tardiùs pubes erumpat, pueris imo ventri illinitur: vitiliginem purgat. Fabarum cortice illiti capilli, qui post evulsionem renascuntur, gracilescunt, & minus alimẽti capessunt: cum polenta, scisso alumine, & vetere oleo impositi cortices strumas discutiunt. Decocto earum lanæ inficiuntur. Faba dempto F cortice in illas partes divisa, in quas suapte natura scinditur, imponi solet sanguinis defluxionibus ab hirudine concitatis: namque eas supprimit, si semisecta apprimatur. *Dioscorides.*

Siccant quoque in primo, semen Fœniculi, Fœnigræci, Hordeum, &c. de quibus vide suprà suo loco.

De seminibus siccis in secundo.

Lentes (Germ. Linsen. Gall. *Lentille.* Ital. *Lentichre, Lente.* Hisp. *Lentero.*) * valenter astringunt, corpus deficcant, ventrem sistunt: sed de-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

coctum earum resolvit: ideò ipsarum juris prior aqua abjicitur, ubi retentionis causa adhibētur. Somnia tumultuosa excitant: capiti, nervis, ac pulmoni inutiles. Contra subversionem stomachi, triginta grana lentis delibata devorari proderit. Decocta cum polenta, & illita, podagras lenit: sinus cum melle glutinat, crustas rumpit, ulcera purgat. Decocta in aceto duritias & strumas discutit. Passim in agris satę proveniũt: Julio & Augusto colliguntur. *Dioscor. & Galenus.*

SICCANT quoq; in secundo, Ervum seu Orobus, Milium, Oryza, semen Papaveris, Solani, &c. de quibus singulis vide suprà suo loco.

De seminibus siccis in tertio.

COCCUM, GRANUM TINCTORIUM, KERMES, (Ital. *Grana Cocco.* Gall. *Le graine de quoy on fait l' escar late.* Hisp. *La Grana para tenir.*) quo infectores utuntur, frutex est surculosus, parvus, cui grana ceu lentes adhærent, quæ electa congeruntur. Optimum gignitur in Galatia & Armenia: deinde Asia & Cilicia: ultimũ ex omnibus Hispanicum. * Vis huic spissandi: vulneribus, nervisq; præcisis convenienter ex aceto tritum illinitur. Nascitur quoq; in Cilicia è quercubus, cochlearum exilium similitudine: quod illius regionis mulieres ore legunt, & coccum vocitant. *Dioscorides.*

SICCANT quoque in tertio, semen Anethi, Apii, Ammi, Anisi, Cari, Cumini, Coriandri, Nigellæ, Petroselini, Milium, &c. de quibus vide suprà suo loco.

De seminibus calfacientibus caput, thoracem, cor & stomachum.

CAPUT excalfaciunt, semen Fœniculi, Majoranæ, &c. de quibus vide suprà suo loco.

THORACEM excalfaciunt semen Urticæ, &c. de quo vide suprà.

COR excalfaciunt semina Ocymi, &c. de quibus vide suprà suo loco.

STOMACHUM, vel VENTRICULUM excalfaciunt, semen Anisi, Cumini, Ameos, Cardamomum, Grana Paradisi, &c. de quibus singulis vide suprà suo loco.

De seminibus excalfacientibus jecur.

SEMINA ASPARAGI vulgaris sunt notitiæ. Nascũtur passim in hortis. Colliguntur æstate, & conservantur per annũ in loco sicco. * Urinam ciunt: regium morbum, renum vitia & coxendicum cruciatus persanant. *Dioscorides.*

HEPAR quoq; excalfaciunt, semen Anisi, Ameos, Amomi, Apii, Cumini, Cari, Dauci, Fœniculi, &c. de quibus singulis vide suprà suo loco.

De seminibus excalfacientibus splenem.

Splenem excalfaciunt, semen Anisi, Cari, Nasturtii, &c. de quibus vide suprà suo loco.

De seminibus calfacientibus renes & vesicam.

CICER sativum (Ger. Kichern/ Zisererbs. Gall. *Poies cices.* Ital. *Cece.* Hisp. *Caruanco.*) vulgo notum est. Colligitur in fine æstatis, vel principio autumni: siccatur, & conservatur per annum. * Alvo idoneum est, urinam ciet, inflationẽ parit, colorem commendat, menses ac partus expellit: lac auget: Venerem excitat: calculos in renibus frangit dato cum roremarino hydropicis, aut regio morbo laborantibus, eorum decocto. cum ervo decoctum, illinitur ad inflammationes testium, verrucosas informicationes: ad scabiem, ulcera capitis manantia, impetiginesque: item contra carcinomata, & ulcera quæ cacoëthe vocantur, cum melle & hordeo prodest. Alterum genus nigrum, cæteris minus, quod Arietinum vocant, idem quod album vel rubeum præstat. *Dioscorides & Galenus.*

SEMINIS SAXIFRAGÆ albę plãta mense Majo provenit, saxosis, arenosis, asperis, sitientibusq; locis, foliis humi procumbentibus, exiguis, rotundis, in ambitu serratis, vulgaris terrestris hederæ modo: pinguioribus tamẽ, & mollioribus. Caulem profert tenuem junci modo, hirsutum, cubitalem: in cujus cacumine flores prodeunt albi, candidis violis non absimiles, qui mense Junio absq; semine decidunt. Radix huic exilis, granulis quibusdam cohærens, coriandri magnitudine, quæ partim albicant, partim verò rufescunt, & pro semine feruntur, amaro gustu. * Tusa & devorata urinam cient, renum & vesicæ calculos pellunt. *Matthiolus.*

RENES & VESICAM quoq; excalfaciunt, semen Erucæ, Urticæ, &c. de quibus vide suprà suo loco.

De seminibus excalfacientibus uterum.

RUTÆ semẽ vulgaris est notitiæ. Colligitur mense Julio, vel Autumno. * Potũ contra intestina vitia efficax est. In antidota commodè additur. contra incontinentiam urinæ tostum semen septenis diebus potui datur. Est & aliud rutæ genus, Harmel seu Harmala dictum, & Dioscoridi descriptum in ruta Galatica. Quibusdam dictamnum album vulgare creditur: nõ convenit tamen illi semen subrufum & triangulare. Hanc ob causam ejus loco, dictamno albo vulgari, aut semine rutæ sylvestris uti licebit, donec præstantius aliud reperiatur. Maturescit semen Harmalæ autumno: * quod cũ melle, vino, croco, & fœniculi succo, ac gallinaceo felle, teritur contra retusam oculorum aciem. In collibus & læto solo provenit. *Dioscorides, & Florentini.*

De seminibus calfacientibus artus.

ARTUS calefaciunt, semen Nasturtii, Rutæ, Sinapi, &c. de quibus vide suprà suo loco.

De seminibus refrigerantibus caput.

LACTUCÆ semen notum est. Colligitur mense Julio vel Augusto: siccatur, mundatur, & servatur per annum in loco sicco. Epotum, assiduas libidinum imaginationes in somno compescit & Veneri refragatur. *Dioscorides.*

CAPUT quoq; refrigerãt, semẽ Hyoscyami, Papaveris albi, &c. de quibus vide suprà suo loco.

De se-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

De seminibus refrigerantibus thoracem, cor & stomachum.

THORACEM refrigerant, semen Papaveris albi, Violarum purpurearum, &c. de quibus vide suprà suo loco.

CITRI semen vulgaris est notitiæ. refrigerat & siccat ordine tertio. * Contra venena plurimum valet: scorpionum ictibus & potum, & appositum mirifice medetur. *Galenus.*

COR quoq; refrigerant, semen Acetosæ, Coriandrum, &c. de quibus vide suprà suo loco.

STOMACHUM refrigerat Coriandrum præparatum secundum Avicennam, &c. de quo vide suprà suo loco.

De seminibus refrigerantibus hepar.

CUCURBITAE semen notũ est. Colligitur circa principiũ hyemis. Cucurbita in vite sua ad hyemem usque servata, deinde insolata, aut in calido hypocausto posita, donec penitùs fuerit siccata, servatur per annum in loco sicco. Frigidum & humidum in secundo: * sanguinis & bilis fervorem, febriumq; extinguit. *Galenus.*

CUCUMERIS & CITRULLI semen colligitur mẽse Julio, vel Autumno: siccatur, & cõservatur per annum. Refrigerat & humectat ordine secundo: * alvo & stomacho utile: urinam movet modicè: cum lacte, aut passo vesicæ exulcerationibus subvenit: bilem & sitim extinguit. *Dioscorides & Galenus.*

MELONIS semen mense Julio vel Augusto colligitur: mundatur, siccatur & servatur per annum in loco sicco. Refrigerat & humectat excessu secũdo: * sitim & febrium calorem extinguit: urinam cit: abstergit: vesicæ ac renum exulcerationibus subvenit. *Dioscorides & Galenus.*

PORTULACÆ semen Julio mense & autumni principio colligitur: siccatur, & conservatur per annum. Frigidum in tertio. * Fluxiones repellit, & maxime biliosas & calidas, &c. *Galenus.*

SCARIOLÆ semen Julio mense colligitur: siccatur, & conservatur per annum. Refrigerat atq; exiccat excessu secundo: * hepatis calorem extinguit, bilemque, &c. *Galenus.*

HEPAR quoque refrigerant, semen Endiviæ, Lactucæ, &c. de quibus vide suprà suo loco.

De seminibus refrigerantibus splenem.

SPLENEM refrigerant, semen Citrulli, Cucurbitæ, Cucumeris, Endiviæ, Lactucæ, Melonũ, Portulacæ, Scariolæ, &c. de quibus singulis vide suprà suo loco.

De seminibus refrigerantibus renes & vesicam.

RENES & VESICAM refrigerãt, semen Cucurbitæ, Citrulli, Cucumeris, Melonum, Endiviæ, Lactucæ, Portulacæ, Scariolæ, &c. de quib. vide suprà suo loco.

De seminibus refrigerantibus artus.

ARTUS refrigerãt, semẽ Citrulli, Cucurbitæ, Cucumeris, Melonũ, Endiviæ, Lactucæ, Portulacæ, Scariolæ, &c. de quibus vide suprà suo loco.

De seminibus astringentibus.

ANTHERA semẽ rosarum est. Colligitur autumno: siccatur & servatur per annum. Astringit: * vomitiones alvique fluores cohibet.

BERBERORUM semẽ colligitur autumno, vel hyemis principio: siccatur, & conservatur per annum, ad usum. * Sitim restinguit, biliosas pestilentesq; exhalationes supprimit. Datur cœliacis, dysentericis: & ubi bilis à jecore in ventriculum regurgitans, cholericos excitaverit affectus. *Matthiolus.*

BURSAE pastoris semen colligitur mense Majo, vel Junio: siccatur, & conservatur per annum. Refrigerat, exiccat, & astringit: * cruentas excreationes sistit: vulnera glutinat: mensium abundantiam sistit: contra omnes sanguinis fluxiones efficax est, &c. *Matthiolus.*

NUCLEI ACINORUM astringẽdi vim obtinent: * stomacho utiles sunt. Inspergitur farina tostorum, polentæ modo, dysentericis, & cœliacis, & solutis stomacho. *Dioscor.*

ASTRINGUNT quoq; Granum tinctoriũ, seu Coccum, Milium, semen Portulacæ, &c. de quibus suprà suo loco.

De seminibus discutientibus.

DISCUTIUNT semen Anethi, Dauci, Fœni græci, Lini, Nigellæ, Sesami, &c. de quibus vide suprà suo loco.

De seminibus abstergentibus.

ABSTERGUNT Faba, Ervum seu Orobus, Hordeum, Lupini, semen Urticæ, &c. de quibus singulis vide suprà suo loco.

De seminibus emollientibus.

EMOLLIUNT Fœnũ græcũ, semẽ Lini, Malvæ, Nigellæ, &c. de quibus vide suprà suo loco.

De seminibus indurantibus.

INDURANT semina Portulacæ, &c. de quibus vide suprà suo loco.

De seminibus suppurantibus.

LOLIUM, Ger. Ratten/oder Kornnegele. Gall. *Yuraye, ou Gasse* appellatur: in arvis è tritico & hordeo corruptis uligine seminibus nascitur. * Molitum nomas, putrescentia ulcera, gangrænasque compescit, cum raphanis & sale illitum: & ex aceto & sulphure vivo feros lichenas & lepras sanat: strumas quoq; discutit, cum fimo columbino & lini semine decoctũ in vino. Decoctum ex aqua mulsa, utilissimè ischiadicis illinitur: si cum polenta, thure, myrrha, aut croco suffiatur, conceptionem adjuvat. *Dioscor.*

SUPPURANT quoq; Fœnumgrecum, Hordeum, Lini semen, &c. de quibus suprà suo loco.

De seminibus glutinantibus.

GLUTINANT Ervum seu Orobus, Lolium, Lupinus: de quo vide suprà suo loco.

De seminibus flatus discutientibus.

SANTI, SANTONICI, seu ZEDOARIÆ semen, Germ. Wurmsaamen/è Sinarum regione

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

ultra extremas Indiæ oras adfertur. Excalefacit: * flatus discutit, alvi tineas necat, &c. *Matthiolus.*

FLATUS quoque discutiunt, semen Anethi, Anisi, Apii, Cari, Cumini, Dauci, Fœniculi, Nigellæ, Petroselini, Seseleos, &c. de quibus vide suprà suo loco.

De seminibus generantibus semen.

FRAXINI semen, seu lingua avis, * jecinoris & lateris doloribus in vino sumptum medetur: aquam, quæ subit cutem, extrahit: corpus obesum onere levat, & ipsum sensim ad maciem reducit: Venerem stimulat. *Plinius.*

SEMEN quoq; generant, Cicer, Faba, semen Erucæ, Lini, &c. de quibus vide suprà suo loco.

De seminibus menstrua provocantibus.

LIGUSTICI semen nascitur in altissimis asperisque montibus, & hortis: colligitur mense Julio: siccatur, & conservatur per annũ in loco sicco. * Excalfacit, cõcoquit, flatus discutit, menses movet, &c. *Dioscorides.*

MENSTRUA quoq; provocant, Amomi, semen Asparagi, Anisi, Ammi, Dauci, Apii, Fœniculi, Petroselini, Seseleos, Cicer, &c. de quibus vide suprà suo loco.

De seminibus menses sistentibus.

PAEONIAE semẽ vulgaris est notitię. Nascitur in hortis, & montibus altissimis. Colligitur mense Augusto: siccatur & servatur per annum. Auxiliãtur grana nigra suppressionibus nocturnis, vulvę strangulationibus, & matricis doloribus, quindecim numero pota, in aqua mulsa aut vino. Rubra verò grana menses sistũt, decem vel duodecim pota in vino austero, & nigro: stomachicis & erosionib. ea esse prodest: à pueris pota, initia calculorum eximunt. *Dioscorides.*

MENSES quoq; sistunt, Anthera, Cuminum, &c. de quibus vide suprà suo loco.

De seminibus calculum frangentibus.

SEMEN Lappæ minoris in pilulis & globulis inventum, & in levissimũ pulverem redactum, cum pauco vino albo, eoq; generoso exhibitum, renes ab arenulis efficacissimè repurgabit: sed aliquanto celeriùs, si cum aqua vitæ hauriatur. Ab experto accepit *Mizaldus.*

CALCULUM in renibus frangunt, Miliũ Solis, semen Malvæ, &c. de quibus vide suprà suo loco.

De seminibus venenis resistentibus.

RAPÆ semen vulgaris est notitię: colligitur æstate, servatur per annum. * Antidotis & theriacis, præsertim quæ sensum doloris auferunt, (anodyna vocant) idoneum est: potum contra venena salutare est: Venerem concitat. *Dioscor.*

VENENIS quoq; resistunt, Ammi, semen Anisi, Apii, Citrei mali, Fœniculi, Cardamomum, &c. de quibus vide suprà suo loco.

De seminibus mitigantibus dolorem.

PANICUM, Ger. Fench/oder Pfench/Hadelkorn. Ital. *Panico.* Gall. *du Panis, semblable à millet.* Hisp. *El panizo.* milio specie simile, facultate exiccatoria. * Sistit nonnihil ventris fluxus: astringit minùs quàm milium. *Galenus.*

DOLOREM quoq; mitigant, emen Anethi, Amomi, Cumini, Cardamomi, Dauci, Ervum, Fœnumgræcum, Hyoscyami, Lini, Petroselini, Milium, &c. de quibus vide suprà suo loco.

De seminibus discutientibus strumas.

STRUMAS discutiunt, semẽ Althæę, Coriandrum, Hordeum Lentes, Lupini, Lolium, Lithospermum, &c. de quibus singulis vide suprà suo loco.

De seminibus venenosis.

CORIANDRUM ob odorem latére non potest. * Epotum autẽ vocem exasperat: insaniam adfert, à temulentiis nõ abhorrentem. qui sumpserunt, pudenda dictu blaterant, totiusq; corporis odore venenum fatentur. Quibus post vomitionem irino oleo concitatam, uti retulimus, merum & per sese, & ex absinthio potum auxiliatur: item oleum: nec secus ova in eodem exinanita, si liquefacta in muria sorbeantur: & epota muria, & jus salsum ex gallina & ansere: passum quoque cum lixivio sumptum. *Dioscorides.*

PSYLLION epotum, * corpori toto frigus, & torporem cum exolutione & mœrore quodam adfert, ita ut animum despondeant. Cui omnia, quæ exhausto coriandro auxiliantur. *Dioscor.*

De seminibus purgantibus bilem.

PSYLLION, Ger. Pfillenkraut. Gall. *Herbe à Puces.* foliis est coronopo non dissimilibus, hirsutis, longioribus. Sarmentosa fœni modo in totũ herbula, ramis dodrantalibus: coma à medio caule exoritur, duobus tribúsve convolutis in cacumine capitulis: in his semine duro, nigro, pulicum simili: cujus est usus in medicina. Eligitur absolutum, amplũ, tam grave, aut aqua mergatur. Nascitur in arvis & incultis. Colligitur Autumno semen. Servatur ab uno anno usq; ad duos. Dosis verò à drachma una usque ad tres. * Aqua frigida maceratum purgat choleram: febribus biliosis est salubre, & inflammationibus thoracis. Thoracem qu[…]q; lenit, sitim extinguit. Cum aceto autem agitatũ, phlegmonas, erysipelata, herpetas, & cæteros tumores calidos extinguit, & horum dolorem sedat, præsertim cataplasmate impositum. Sic & cephalalgiam calidam mitigat. Frixum verò & conquassatum, florem biliosum, dysentericum, à medicamento acri, ut scammonio, excitatum, sedat cum oleo rosaceo sumptum, vel injectum. Et psyllio sic macerato cum aqua fontana frigida, & quassato, mucosa potio, præcipuè cum oleo violato, aut syrupo violato, alvũ subducit. Non sumendum autem, quibus viscera sunt imbecilla, neq; etiam tritum. *Dioscorides & Mesues.*

THYME-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

THYMELÆÆ seminis, seu grani Gnidii planta, virgas edit pulchras, multas, tenues, binûm cubitorum: foliis chamelææ, angustioribus & pinguioribus, viscosis gummosisq;, si mordeantur: flore candido: fructu myrti in modũ rotundo, qui inter initia viret, & tandem rubescit: in volucrum fructus durum, foris nigrum, intùs album. Nascitur in montanis asperis, & incultis calidiorum regionum locis. Quovis anni tempore viret, sed fructus Autumno perficitur. Conservatur per annos duos Dosis à granis quatuor usq; ad viginti. Datur robustis ac fortioribus hominibus: imbecillioribus nequaquam. * Hoc per inferna, bilem, pituitam, aquasque detrahit: verùm fauces adurit. Itaq; cum farina, aut polenta, aut in uvæ acino dari debet, aut melle cocto obductum devorari. *Dioscorides.*

THLASPI herbula est angustis foliis, digitali longitudine, in terram versis, subpinguibus: binûm dodrantum cauliculo, tenui, nõ sine adnascentibus ramis: fructu circa ipsum totum ab extremo in latius se pandente: semine nasturtii, incluso vasis in cacumine divisis, lenticulæ effigie, nisi quòd infringitur: unde nomen accepit. Flos albicat. Nascitur in semitis, & sepibus, fossisque. Semẽ asperi gustus, excalfaciens. * Bilem utramque extrahit, potum acetabuli mensura: prodest ischiadicis infusum: sanguinem potu educit, internas suppurationes rumpit: menses ciet, sed partus enecat. *Dioscorides.*

Thlaspi semen est in usu: cujus tempore Galeni ex Creta quædam species, formæ rotundæ, colore inter rubescentem & flavum medio, minor, quàm est milium, afferebatur. Quod tamen passim etiam crescebat, & arbitror esse illud ipsum, quod hodie ab omnibus Pharmacopœis accipitur, quoniam omnes ejusmodi notas habet. Sed Galenus multò magis laudat illud, quod colore nigricante ex Cappadocia habebatur, & ita rotundum erat, sicut prius: præcipuè quod in monte Tauro nascebatur: non parum dissimile à Cretico, quod ubique proveniebat, & ex aliis Cappadociæ partibus quoque afferebatur. Sed istud ex Tauro erat grandius, & ex uno latere habebat nescio quid cõpressi, unde etiam nomẽ Thlaspi obtinuit: & ejusmodi Thlaspi (qui diligentiã adhibent) in regno Neapolitano quoque haberi potest: & ego ex monte Polino Calabrię, atq; etiam ex mõtibus in eo latere, quod Amasi vocatur, accepi, cum omnibus notis, quas illi Galenus attribuit, quod initio mihi à Luca Ghino felicissimæ memoriæ, dum Bononiæ esset, fuit transmissum. Sapore est amaro, & acerrimo, & cùm terræ mandatur, facilè provenit: quanquam non ita sit validum, quemadmodum quod sua sponte in montibus nascitur.

De seminibus purgantibus pituitam.

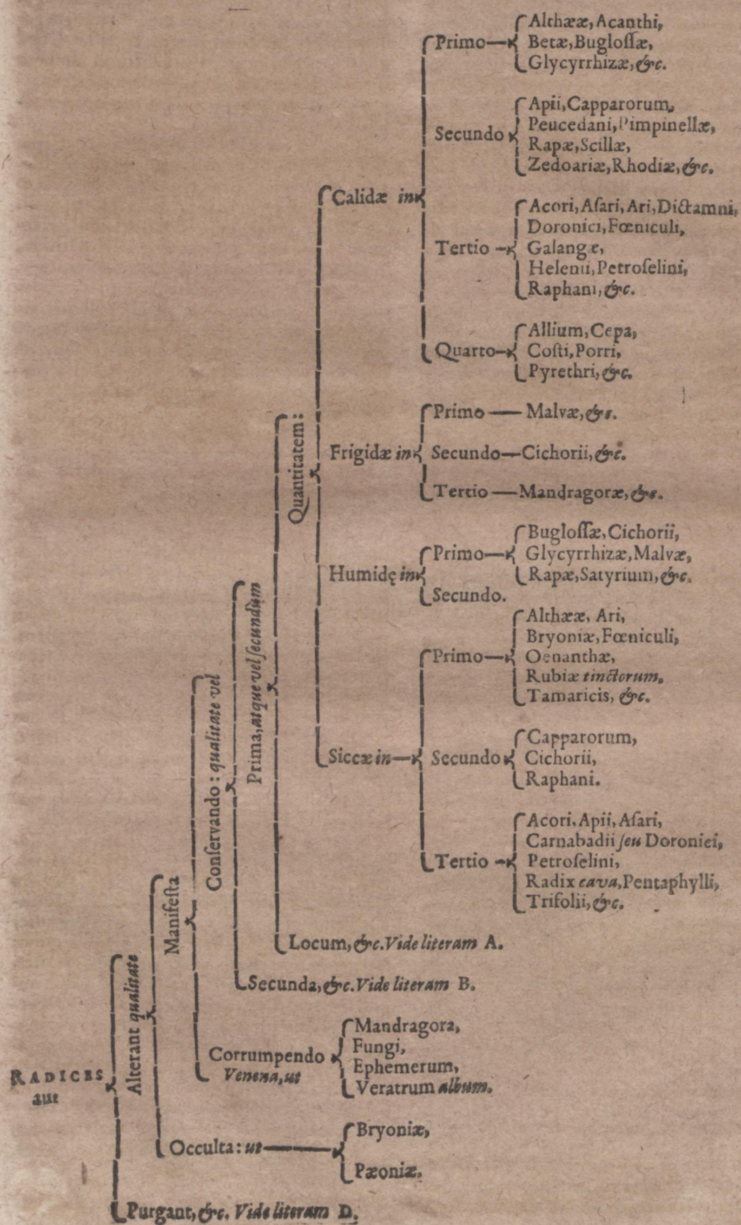
CARTHAMI, seu Cnici semen, Ger. Wild saffran saamen/eligitur amplum, plenum, medulla pingui, album, angulosum, læve. Nascitur in A hortis. Colligitur ęstate. Conservatur autem per annos tres. Dosis est à drachmis quatuor ad aureos quinque. Corrigitur ejus malitia aniso, galanga, macere & cardamomo. * Pituitam per ventrem & vomitum purgat, & aquas. Ob id morbis inde natis, ut colico affectui, & similibus confert. Thoracem quoq; & pulmonem expurgat. Stomacho noxium. Unde ejus noxa, ut suprà, corrigenda. *Mesues.*

GENISTA arbor est montana, è cujus cau- B dice quàm plurimæ funduntur virgæ, rectæ, flexiles, fractu contumaces, quibus vites & alia ligantur. Flores edit flavos, lunari figura: è quibus siliquæ prodeunt, ervi magnitudine: & semina in eis lenti similia, intervallis distincta. Dosis seminis à drachmis duabus ad quatuor. Corrigitur aniso, semine fœniculi & dauci. Epotum semen pituitam utrinque valentissimè purgat, & ab articulis quoq; humores trahit. Renũ excrementa pellit, urinam cit efficacissimè, & C calculos disrumpit tam in renibus, quàm in vesica: neque in his materias figi, & in calculum durescere sinit. *Mesues.*

LATHYRIS, seminis planta, quam aliqui tithymalum appellant, vulgus Cataputiam minorem. Germ. Springkörner / Treibkörner. Ital. *Catapunza.* Gall. *Espurge.* Hisp. *Tartago.* caulem emittit cubiti altitudine, & digitali crassitudine, inanem. Gignuntur in cacumine alæ, & folia in caule oblonga, amygdalinis proxima, latiora, & D læviora: quæ autem in summis ramulis exierũt, minora cõspiciuntur, aristolochiæ aut oblongę hederæ figura. In cacumine fructum summis surculis gerit, triplici loculamento insignem, rotundum, ceu capparin, in quo grana intercursantibus membranis inter se distincta continentur, ervis majora, rotunda, quæ dum corticibus exuuntur, candida sunt, & gustu dulcia. Nullus radicis usus. * Totus frutex lacteo succo turget, uti tithymalus. Grana sex, aut septem in catapo- E tio, aut cum ficis aut palmulis devorata, alvum purgant: sed aqua frigida postea sorbenda. trahunt autem bilem, pituitam, & aquas. *Dioscor.*

RICINI seminis arbor, vulgo Palma Christi, item Cataputia major, Germ. Wunderbaum. Gall. *Palme de Christ.* Ital. *Cirasole.* Hisp. *Figuerta de l' inferno* dicitur: provenit parvæ ficus altitudine, folio platani majore, læviore, & nigriore, ramis caudicibusque cavis, in arundinis morem: semine in uvis asperis, quod corticibus exutum, F ricinum animal repræsentat. ex quo oleum nomine Ricinum exprimitur, cibis fœdum, lucernis emplastrisque utile. * Grana triginta numero purgata, trita potu pituitam, bilem, aquamque per alvum extrahunt, vomitionesque movent. sed injucunda admodum est, & molesta purgatio: siquidem stomachum vehementer subvertit. Tusa, & imposita, vitia cutis, varosque expurgat. *Dioscorides.*

De Radicibus, Sectio XII.

- A. Secundùm *Locum*:
  - Calefaciunt: *vel*
    - Caput — Fœniculi, Pæoniæ, *&c.*
    - Thoracem — Aristolochiæ, Enulæ, Bedeguar, Glycyrrhizæ, Ireos, *&c.*
    - Cor — Ben *album*, Ben *rubrum*, Buglossæ, Zedoariæ.
    - Stomachum — Fœniculi, Calami *aromatici*, Caryophyllatæ, Galanga, Raphanus, Zingiber, *&c.*
    - Hepar — Apii, Asparagi, Curcumæ, Fœniculi, Petroselini, Rhaponticum, Rusci, *&c.*
    - Splenem — Acori, Apii, Asparagi, Aristolochiæ *rotundæ*, Fœniculi, Capparorum, Fraxini, Gentianæ, Petroselini, *&c.*
    - Renes — Pentaphylli, Apii, Petroselini, Fragariæ, Saxifragæ, *&c.*
    - Uterum — Rubiæ *tinctorum*, *&c.*
    - Juncturas — Costi, Zingiber, *&c.*
  - Refrigerant
    - Ventriculum — Sonchi, *&c.*
    - Hepar *&* *splenem* — Cichorii, *&c.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

B.
Radices *alterantes qualitate ſecunda, aut*

- Adſtringunt
  - Cyperi, Biſtortæ,
  - Gentianæ, Pentaphylli,
  - Rhapontici, Bolbocaſtani, *&c.*
- Diſcutiunt
  - Ariſtolochiæ,
  - Aſphodeli, Bryoniæ,
  - Capparorum, *&c.*
- Abſtergunt
  - Ariſtolochiæ, Ari,
  - Aſparagi, Aſphodeli,
  - Bulbi, Chelidoniæ, *&c.*
- Aperiunt
  - Allium, Cepa,
  - Curcuma,
  - Rhaponticum, *&c.*
- Extenuant — Iridis *Illyricæ*, *&c.*
- Adurunt
  - Allium,
  - Pyrethrum, *&c.*
- Emolliunt — Althææ, Malvæ, *&c.*
- Suppurant
  - Althææ,
  - Bryoniæ,
  - Liliorum *alborum*, *&c.*
- Glutinant
  - Ariſtolochiæ, Dracunculi,
  - Gentianæ, Sigilli *Salomonis*,
  - Symphyti, *&c.*
- Flatus *diſcutiunt*
  - Apii, Acori, Allii, Coſti,
  - Carnabadii, Dauci,
  - Enulæ, Eryngii,
  - Fœniculi, Galangæ, Petroſelini,
  - Peucedani, Zedoariæ,
  - Zururabeth,
  - Spica Celtica,
  - Spica nardi, *&c.*
- Semen *generant*
  - Acori, Bulbi,
  - Eryngii, Galangæ,
  - Satyrii, Secacul, *&c.*
- Menſes *movent*
  - Aſari, Ari,
  - Acori, Ariſtolochiæ,
  - Aſphodeli, Allii, Bryoniæ,
  - Centaurii *majoris*,
  - Cyperi, Coſti,
  - Capparorum, Calami *aromatici*,
  - Dauci, Dictamni, Eryngii,
  - Filipendulæ,
  - Fœniculi, Graminis,
  - Helenii, Lilii,
  - Oſtrutii *ſeu* Mei,
  - Petroſelini, Pæoniæ,
  - Raphani, Rubiæ,
  - Ruſci, Valerianæ,
  - Fraxinellæ, *&c.*
- Menſes *ſiſtunt*, Sudorem *provocant*, *&c.* *Vide literam* C.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

- C.
  - Menses *sistunt*
    - Symphyti,
    - Tormentillæ, *&c.*
  - Sudorem *provocant*
    - Cinæ,
    - Sarsæ pariliæ, *&c.*
  - Venenis *resistunt*
    - Angelicæ,
    - Apii,
    - Allii,
    - Aristolochiæ *longæ*,
    - Bryoniæ,
    - Cyperi,
    - Carnabadii *seu* Doronici,
    - Costi,
    - Fœniculi,
    - Gentianæ,
    - Carlinæ, *&c.*
  - Ambustis *medentur*
    - Asphodeli, Bulbi,
    - Hyacinthi,
    - Liliorum *alborum*, *&c.*
  - Dolorem *mitigant*
    - Acori, Dauci,
    - Eryngii,
    - Ireos,
    - Mandragoræ,
    - Ononis, *&c.*
  - Strumas *discutiunt*
    - Capparorum,
    - Ireos,
    - Plantaginis, *&c.*

- D. Purgant
  - Bilem
    - Flavam
      - Rhabarbarum,
      - Rhaponticum,
      - Filicis, *&c.*
    - Atram
      - Helleborus *niger*,
      - Polypodium, *&c.*
  - Pituitam
    - Agaricum, Cucumeris *sylvestris*,
    - Esulæ
      - Majoris,
      - Minoris,
    - Ebuli, Hermodactylus,
    - Sambuci,
    - Turpetum,
    - Rad. Mechoacan, *&c.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

De radicibus calidis in primo.

ALTHÆÆ radix, Germ. Eybiſchwurtz/ vulgaris eſt notitiæ. Naſcitur partim in hortis. Colligitur autumno: ſiccatur in umbra, ſervaturq; in arca lignea per annũ.* Magis quàm herbæ ipſius folia diſcutit, extenuat, mitigat: difficiles affectus concoquit. Decoctum ad tormina inteſtinorum, ventris profluvium, & ſanguinis ejectionem convenit. *Galenus.*

ACANTHI, ſeu BRANCÆ URSINÆ radicis planta, Ger. Bärenklaw/ folia habet multò lactucaceis latiora & lõgiora, erucæ diviſura, nigricantia, pinguia, lævia: caulẽ binûm cubitorũ, digitali craſſitudine, lævem, prope verticem ex intervallis circundatum foliolis, ceu nucamenta quædam oblonga referentibus, ſpinoſis, è quibus flos prodit albus: ſemen oblongum, luteum: caput thyrſi ſpecie, radicibus nititur longis, mucoſis, rubris, & glutinoſis. Naſcitur in hortis, petroſis, & riguis. Colligitur Auguſto, vel Septembri: mundatur, ſiccatur ad Solem, conſervaturq; per annum unum vel duos. * Radix uſtis igni, & luxatis artubus illita ſubvenit: pota urinam cit, ſed alvum cohibet: ruptis, convulſis, tabem ſentientibus mirè prodeſt. *Dioſcorides.*

BETÆ radix, Ger. Mangoldwurtz / nota eſt: * cujus decoctum, & foliorum furfures, lendesq; deterget: perniones motu mitigat. Radix abſtergit, digerit. *Dioſcorides.*

BUGLOSSÆ radix naſcitur in campeſtribus: colligitur Autumno. * Vino impoſita, animi voluptates auget. *Dioſcorides.*

GLYCYRRHIZA, ſeu radix dulcis, Germ. Süßholtz. Ital. *Regolitia.* Gall. *Rigoliſſe.* Hiſpan. *Regaliza.* fruticoſa eſt, ramis binûm cubitorum altitudine aſſurgentibus: foliis lentiſci, denſis, pinguibus, tactuque gummoſis: flore hyacinthi: fructu pilularũ, platani magnitudinis aſperiore, qui ſiliquas lentium modo habet rufas & parvas: radicibus longis, ut gentianæ, coloris buxei, ſubacerbis & dulcibus: quæ denſatur in ſuccum, lycii exemplo. Naſcitur plurima in Cappadocia, Ponto & Apuleja. Viſitur etiamnum in viridariis pluribus locis, in Italia, Gallia & Germania. Colligitur menſe Auguſto, vel Autumno: ſiccatur ad Solem, ſervaturq; per annos duos. * Arteriæ ſcabritiam lenit: æſtuanti ſtomacho, thoraci, ac jecinori convenit: veſicæ ſcabiem & renum dolores ſanat: ſitim extinguit. *Dioſcorides.*

Glycyrrhizæ ſuccum, ſi quis dubitaret, an eſſet adulteratus, qui aliò affertur, ipſemet parare poſſet, acceptis radicibus quæ creſcunt in Apuliæ aridis locis in magna copia. Extrahitur autem hac ratione: primùm radices tunduntur, deinde aliquot dierum ſpacio aqua macerantur, & coquuntur, poſt coctionem eximuntur, & liquor ille rurſum tandiu coquitur, donec inſtar mellis craſſeſcat.

De radicibus calidis in ſecundo.

APII ſativi, ſeu vulgaris petroſelini radix, Germ. Peterlinwurtz/ nulli nõ cognita: colligitur menſe Auguſto, vel Autumno: mundatur, ſiccatur in umbra, & conſervatur per annum. Recens ſuavis eſt, & ſtomacho grata: * urinas menſtruaque movet: flatus diſcutit, &c. *Galenus.*

CAPPARUM radix naſcitur in Alexandria, Ægypto & Apulia. Preſtantiſſime Alexandrinæ. Colliguntur menſe Septembri, ſiccantur in umbra, & ſervantur in arcis ligneis per annum. * Abſtergit, expurgat, incidit, diſcutitque tum amaritudine, tum acrimonia: acerbitate verò contrahit, ſtringit, & denſat, quapropter lienes induratos, & pota, & extrinſecùs juvat: menſtrua provocat, pituitam per os educit: maligna ulcera ſanat: dentium dolores mitigat: tumores digerit: & vitiligines diſcutit: auriumque vermes enecat. *Galenus.*

PEUCEDANUM, (Germ. Harſtrang / Sawfenchel. Gall. *Peucedame, ou queue de porceau*) caulem emittit tenuem, gracilentum, fœniculo ſimilem: comam habet ſtatim ab terra copioſam, ſpiſſamq;; flore luteo: radice nigra, craſſa, gravi odore, ſuccoſa. Eligitur recens, quæ cariem non ſenſerit, firma, odoris plena. Gignitur in montibus opacis. Colligitur radix menſe Septembri, ſiccatur in umbra, & ſervatur per annos duos, vel tres.* Digerit, extenuat, abſumitq; lienem, præſertim induratum, ex aceto, aut oxymelite pota: perforatorum dentium dolores ſanat, cavitati impoſita: foris ſquamas celerrimè ab oſſibus detrahit: & arida illita ulceribus contumacibus medetur. *Dioſcorides & Galenus.*

PIMPINELLÆ, (Germ. Bibernellen. Gall. *Pimpernelle, ou Pimprenelle.*) duo habentur genera. Major radice nititur longa: foliis circumquaque ſolo procumbentibus, diſſectis, per ambitumq; ſerratis: caule quadrangulari: floribus in umbellam cohærentibus, tenuibus, albicantibusq;. Minor caule exit rubenti: foliis minoribus minus diſſectis, minutiusq; ſerratis. Utraque tamen hircum redolet. Naſcitur in campeſtribus & ſylvis. Colligitur menſe Auguſto: ſiccatur, & conſervatur per annum. * Radix, in qua vis tota eſt, excalfacit, ſiccatque ordine ſecundo completo, aut ſanè tertio incipiente. Præſtat hæc ad renum & veſicæ morbos, quorum calculus eſt cauſa. Ob id enim renes à calculis expedit, & urinam remoratam pellit. *Matthiolus.*

RAPUM (Germ. Ein Rüb. Gall. *Rabe, raue.* Ital. *Raua, Rapa.* Hiſp. *El nabo redondo.*) vulgò notiſſimum eſt. * Decocta radix alit, inflammationem parit, humentem ac fluxam carnem creat, Venerem ſtimulat. Decocto podagræ, pernionesque foventur: contritoque rapo, atque impoſito juvantur. Si excavatæ radici roſaceum ceratum adigatur, & ferventi cinere eliqueſcat, exulceratis pernionibus proficiet. *Dioſcor.*

SCILLA (Germ. Meerzwybel. Gall. *Stipoule, ou Charpentaire.* Ital. *Squilla.* Hiſp. *La Cebolla albarana,*) vulgaris eſt notitiæ: ſit bonæ habitudinis, (non tamen adeò magna & enormis) benè habita & nutrita, alba, recens ex terra ſumpta, cùm folia ejus & caulis exactè aruerint, ſeu quando

triticum

triticum metũt, quia tunc potissimùm viget. Alba est masculus, eaque utilior, quàm fœmina, nigra. Scillæ albæ segmenta, seu taleolæ cyltello ligneo separatæ, lino trajectæ, modicis intervallis, ne se mutuò contingant, in umbra siccantur diebus sexaginta, ut ex his fiat acetum scilliticũ. * Scilla vim acrem atq; ferventem habet: calida in secundo. Incidit: urinam movet: stomachicis, hydropicis, suspiriosis, torminibus, & regio morbo subvenit. *Dioscor. & Medici Colonienses.*

Zedoaria, Ger. Zittwen/ faciem zingiberis repræsentat: odoratior tamen, amaruscula, neq; adeò ut zingiber acris. Convehitur è Sinarum regione, ultra extremas Indiæ oras. * Excalfacit & siccat ordine secundo. Flatus discutit, & pinguedinem auget propria quadam facultate, non quidem elementari. post sumpta, grave virus animæ, quod allium, cepa, vel vinum excitavit, abigit: venenosorũ animalium morsibus opitulatur: alvi fluxiones sistit, uteri abscessus resolvit, vomitiones reprimit, & coli cruciatus tollit, itemq; ventriculi. Alvi tineas quascunque enecat, & in antidotis additur. *Matthiolus ex Serapione.*

Rhodiæ radici cauliculi sunt dodrantales, aut altiores paulò, rotundi, nonnihil concavi, foliis circumvestiti plurimis, oblongis, latis, acuminatis, virentibus, carnosis, glabris, per ambitum serratis. Crassulæ herbæ aliquatenus similibus, attamen minoribus, in cacuminibus umbellæ parvæ apparent, in quibus flosculi exigui è luteo pallentes, tandemque rubescentes: radix crassa, inæqualis & tuberosa, quæ recens candida & succosa trita rosarum odorem satis refert. In Apennino & Gargano Italiæ montibus, nec nõ in Germaniæ alpibus spontè gignitur: &, ut Dioscorides, in Macedonia quoque. In Belgiæ hortis colitur, ubi æstate viret, & aliquando floret: hyeme latet, sola radice vivaci, frigorisque patiente. Græci Ῥοδίαν ῥίζαν nuncupant. Germ. Rosenwurtz. Hisp. *Rayz Rodia.* haudquaquam à Rhodo insula, sed à rosis nomen accepit, quarum odorem attrita spirat. Cæterùm utilis hæc herba est, auctore Dioscoride, capitis doloribus, si madefacta fronti, & temporibus cum modico rosaceo imponatur. Galeno tenuium eam partium digerentisque facultatis, & in calefaciendo secundi ordinis censendam esse, aut tertii incipientis: at nobis refrigerans & rosis uti odore, ita & temperatura affinis videtur, & adversus capitis ex calida causa dolores efficacem esse posse. *Dodonæus.*

De radicibus excalfacientibus in tertio.

Acorus folia fert iridis, radices nõ dissimiles, summo cespite sparsas, complicatas, geniculis interceptas, in obliquum actas, albicantes, gustu acres, &, ut Galenus ait, modicè amaras & odoratas. Optima est densa, candida, carie non exesa, plena, odorata: cujusmodi est Cholcidica & Galatica. Cæterùm omnes has ferè notas

A habet ea radix, quæ hodiè vocatur Calamus aromaticus. Hanc ob causam hæc semper pro acoro sumenda est, vel asari radix. * Acori radici vis excalfactoria. Decoctũ potu urinam cit. prodest lateris doloribus, & jecinoris atq; thoracis: item torminibus, vulsis, ruptis. lienem absumit: urinæ stillicidio, & serpentũ ictibus auxiliatur: insidentibus ad muliebres affectus, iridis modo, utiliter imponitur. oculorũ caligines succo discutit. Antidotis radix magno usu commiscetur.
B *Dioscorides & Medici Florent.*

Asarum, Germ. Haselwurtz. Ital. *Asaro.* Gall. *Cabaret.* Hisp. *Asarabaccara*, dicitur: hederę foliis, minoribus multò, rotundioribusque: floribus cytino hyoscyami similibus, purpureis, inter folia proximè radicem emicantibus, odoratis: in quibus semen acinosum. Cauliculos habet angulosos, asperos & molles: radices numerosas, geniculatas, tenues, obliquas, gramini nõ dissimiles, longè tamen graciliores, odoratas, ex-
C calfacientes, & quæ linguam vehementer mordent. Umbrosis montibus provenit. Augusto mense colligitur, vel Autumno: siccatur in umbra, & servatur per annum in arcis ligneis. * Ad solutionem ventris, dosis infusionis est ab aureis duob. ad quatuor: pulveris verò à drachma una usque ad aureos duos. Excalfactoriam vim habet: urinam cit: hydropicis & vetusto coxendicum dolori prodest. Radices senis drachmis ex aqua mulsa potæ, menses trahunt: & veratri
D albi modo purgant. In unguenta additur. *Dioscorides & Mesues.*

Aron apud Syros Lupha vocatur: nonnulli Serpentariam minorem vocant: Germ. Pfaffenpint/ & Teutsch Ingber. Ital. *Gigneo.* Hispan. *Yaro.* Belg. Calsvoet. Gall. *Pied de Veau.* folia emittit dracunculi, sed longiora, & paucioribus distincta maculis: caulem subpurpureum, dodrantalem, pistilli specie, à quo croceum semen exit: radice dracunculi alba. Nascitur in campestribus, sylvis,
E juxta urbium fossas, sub sepibus, locis ubiq; umbrosis. Erumpunt mox post hyemem folia: pistillus verò è vaginula Junio exit, foliis marcescentibus: quibus corruptis, uvæ Julio & Augusto maturantur. Colligitur mense Augusto: siccatur, & servatur per annum. Terrena essentia constat, sed calida: * proinde extergendi vim possidet, verùm nõ valentem, sicut dracontium. Radices comesæ crassitiem humorum mediocriter incidũt, adeò ut excreationibus ex pecto-
F re idoneæ sint. Ex fimo bubulo podagris illinitur. *Dioscorides, Galenus & Dodonæus.*

Dictamnum, herba est in sola Creta nascens, pulegio similis, sed majoribus foliis, cana lanugine pubescentibus. Florem nullum aut semen profert, inquit Diosc. Theophrastus verò, cæteriq; auctores & caulem illi tribuunt, & florem & semen: ut manifestè videre licet in dictamno, quod hodie ex Creta adfertur: cui quidem conveniunt reliquæ Dioscoridis notæ, sed florem & semen profert. Alia est planta dictamnũ album vulgò vocata, aliàs fraxinella, planè

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

à Dictamno Cretenſi diverſa: quæ quamvis valde efficax ſit, dictamno Cretenſi ſubſtitui tamē non poteſt: hoc enim veteres intelligunt, cùm abſolutè dictamnum ſcribunt. * Calfacit: partus accelerat. Omnia pręſtat, quæ ſativum pulegium, quod ejus loco ſubſtituendum eſt. *Medici Florentini ex Dioſcoride & Matthiolo.*

DORONICUS radices Ornithogali repræſentat. Affertur ex Alexādria Ægypti.* Ad cordis affectus commendatur: cōtra venena & deleteria medicamenta. Dilutum, colatum, pectoris & laterum humores expurgat, tuſſi confert. Doronicus Actuario Carnabadium dicitur. Ejus loco Galanga, vel caryophylli ſubſtituendi ſunt. *Matthiolus.*

FŒNICULI radix vulgaris notitiæ eſt. Naſcitur paſſim in hortis. Colligitur Auguſto menſe vel Autumno. Lavantur, finduntur, & à medulla intrinſeca mundantur, deinde in umbra ſiccantur. Conſervanturque per annum in arcis ligneis. * Menſtrua & urinas provocat: arquatis auxiliatur.

GALANGA eſt radix nodulis ſcatens, intùs & foris rubra, per internodia contorta, odorata, & acerrimi ſaporis, odore & figura quadam cyperi: unde quibusdam Cyperus Babylonicus putatur. Eligenda gravis, rubra, ſapore acerrimo linguam vellicans. Adulteratur Cyperi vulgaris radicibus repurgatis, & in aceto cum pipere maceratis: ſed abraſo cortice fucus deprehenditur: nam pars interior neque galangæ acrimoniam, neque ſaporem habet. Calefacit & ſiccat ordine tertio. * Proinde ventriculum roborat, & ejus dolores tollit: ſi tamen à frigore vel flatu proveniant. Naribus admota frigefacto cerebro utilis eſt: ore retenta anhelitū cōmendat. Facit & ad cordis palpitationem, ſi è plantaginis ſucco bibatur: cœliacos ſanat, & coli dolores mulcet, qui à flatu oriuntur. Prodeſt flatuoſis uteri affectibus: Venerem roborat: renes refrigeratos calefacit: & frigidis morbis omnibus præſtat. *Medici Florentini ex Matthiolo.*

HELENIUM, officinis Enula, Germ. Alantwurtz/ folia habet verbaſci anguſtioris folii aſperiora, oblonga: caulem quibusdam in locis non emittit: radicem ſubalbidā, interdum ſubrufam, odoratam, ſubacrem, vegetam, magnam: ex qua agnatæ propagines liliorum aut ari modo ſerūtur. Montanis, umbroſis, & non omninò ſiccis locis provenit. Frequens non modò apud Belgas, verùm & alibi, ut in Italia, Gallia, Germania, &c. Flores Junio ac Julio vigent. Radices Autumno, & non rarò Aprili, & Majo menſibus leguntur, particulatimq; diſſectæ ſiccantur, & conſervantur ab anno uno uſque ad tres, in loco ſicco. * Potum radicis decoctum menſes & urinas ciet. Ipſaque in eclegmate ex melle prodeſt tuſſi, orthopnœæ, ruptis, convulſis, inflationibus & ſerpentum morſibus. In ſumma excalfaciens eſt. Helenii radix & ſtomacho utilis eſt in paſſo condita. Trita potaq; ad cruentas excreationes efficax eſt. *Dioſcorides.*

PETROSELINI, ſeu APII HORTENSIS radix nota eſt, cùm paſſim ubiq; in hortis proveniat. * Urinam & menſes provocat: ſtomacho non ingrata.

RAPHANUS (Germ. Rettich. Gall. *Raue, ou Refort.*) nemini non cognitus.* Excalfacit, flatus gignit, ori ſuavis eſt: ſed ſtomacho adverſatur, ructus ciet, urinam pellit, alvo aptior: ſummo tamē cibo ſumi debet, quò magis ejus diſtributionem adjuvet: cùm autem pręſumitur, cibum ſuſpēdit. quare vomituris commodiſſimè datur ante cibum: ſenſuū aciem excitat. Decocta contra veterē tuſſim, & pituitæ craſſitiem in pectore, efficax eſt. Cortex ex aceto mulſo celeriùs vomitiones movet: hydropicis cōmodiſſimè illinitur: lienoſis utilis: ſugillata cū melle rapit, & nomas amolitur: cōtra viperarum ictus auxiliatur: alopecias ad pilum reducit: lentigines cum loliacea farina emendat: his qui fungis ſtrangulantur, tam cibo quàm potu ſalutaris eſt. Sylveſtris Raphani, quem Romani armoraciā nominant, folia ſativo ſimilia, ſed magis lampſanam imitantur: radix gracilis, tenera, ſubacris. Tam folium, quàm radix in olera recipitur: ſed hæc excalfacit, urinam concitat, æſtuoſa eſt. *Dioſcor.*

De radicibus calidis in quarto.

ALLIUM (German. Knoblauch. Ital. *Aglio.* Gall. *Ail.* Hiſp. *Alo* dicitur) quoddam ſativum atq; hortenſe habetur. quod in Ægypto, ſingulari, ut porrū, capite conſtat, dulce, in purpureū vergens, parvum: reliqua verò magna & candida, ex pluribus coagmentantur nucleis, quos aglithas, id eſt, ſpicas Græci nominant. Aliud eſt ſylveſtre, quod ophioſcorodon, id eſt, anguinum vocant.* Vis allii acris eſt: excalfacit, mordet, excernit, alvū turbat, inflationes facit, ſtomachum exiccat, ſitim gignit, flatum permovet, ſummā corporis cutem exulcerat, aciem oculorum eſu hebetat. Eosdem effectus præbet anguinum, quod & elaphoſcorodon dicitur: latas ventris tineas in cibo ſumptum abigit: urinas detrahit: contra viperarum ictus, & privatim hæmorrhoi prodeſt, ita ut non aliud magis, ſi cum vino jugiter aſſumatur, aut tritum in eodē ebibatur: cōtra rabioſorum morſum & illitu, & cibo valet. Magnę & allio utilitates contra aquarum mutationes: vocē clarificat: veterem tuſſim crudum, coctúmve lenit: potum autem cum origani decocto, pediculos & lendes enecat: cremati cinis illitus ſugillationibus cum melle & alopeciis, cum nardino unguine, medetur: eruptiones papularum cū oleo & ſale ſanat: vitiligines, lichenas, lentigines, ulcera capitis manantia, lepras & furfures, cum melle eximit: cum thure & teda decoctum, dētium dolorem levat, ſi in ore contineatur: contra venenatos muris aranei morſus, cum ficulneis frondibus & cumino illinitur. Fervefactæ comæ jus, fœminarum deſeſſionibus additum, menſes & ſecundos partus extrahit. Allium ejusdem gratia ſuffitur. Factum ex eo, & nigra oliva intritum, quod myttoton vocant,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

cant, eſu cit urinam, ora venarum patefacit, hydropicis utile. *Dioſcorides.*

Cepa, Germ. Zwibeln. Gall. *Oignon.* Ital. *Cipolla.* Hiſp. *Cebolla* nominatur: longè acrior eſt quàm rotunda, item flava quàm cãdida, & ſicca quàm viridis, & cruda quàm cocta, aut ſale condita. * Omnes tamen mordent, flatus gignunt, appetentiã invitant, ſitim movent & extenuant, faſtidium pariunt & expurgant: alvo utiles ſunt. Eæ detractis purgamentis in oleum conjectæ, hæmorrhoidas, reliquosq; excretionum exitus reſerant, ſubditæ pro balanis. Succus cum melle illitus, oculorum hebetudinibus, argemis, nubeculis & incipientibus ſuffuſionibus auxiliatur: anginæ eodem perunguntur, ſuppreſſos menſes pellit: caput purgat, naribus infuſus: canis morſibus cum aceto, ruta & melle illinitur: cum aceto autem perunctas in Sole vitiligines ſanat: & cum pari ſpodio, ſcabras lippitudines ſedat: varos cũ ſale reprimit: contra calceamentorũ attritus, cũ gallinaceo adipe utilis eſt, citę alvo prodeſt: in auribus ſonitum ac gravitatem emẽdat: ad purulẽtas aures, & eliciendã earundẽ aquam, valet: alopecię earum ſucco perfricãtur, qui celeriùs quàm alcyonium pilos evocat. Largiore cibo cepa capitis dolores ciet, coctaq; vehemẽtiùs urinam pellit: eos lethargicos efficit, qui valetudinibus adverſis, ea etiam cocta, plus æquo veſcantur. Elixa & cum paſſis uvis & fico illita, tubercula concoquit & celerrimè rumpit. *Dioſc.*

Costus (Ital. *Coſto.* Hiſp. *El Coſto, eſpecia olorosa*) Dioſcoridi radix eſt candida, levis, eximia odoris ſuavitate, qualem Arabicũ eſſe dicit: hic præcellit. Secundum locum ſibi vendicat Indicus, craſſus, levis, ut ferula niger. Tertius eſt Syriacus, gravis, colore buxeus, & odore nares feriens. Optimus eſt recens, albus abundè plenus, denſus, aridus, à teredinibus nõ eroſus, ſine graveolentia, guſtu acuto, ac linguam vellicans, & (ut ait Galenus) aliquantulũ amaro. Omnes ferè optimi coſti notæ in angelicæ radice, quæ ſatis nota eſt, reperiuntur. Hinc fit, ut nõnulli putent eam pro vero coſto ſubſtitui poſſe. Ut verum fateamur, præſtat eam coſti loco uſurpare, quàm coſtum vulgare officinarum, quod à jam dictis notis alieniſſimũ eſt. * Vis ei excalfactoria, urinam ciet, menſes pellit: vitiis quæ vulvam malè habent, tam impoſitu, quàm fotu & ſuffitu auxiliatur. Contra viperarum morſus ſextantẽ bibere prodeſt: itẽ adverſus pectoris dolores, convulſa inflationesq; ex vino & abſinthio: Venerem ex mulſo ſtimulat, latas ventris tineas ex aqua pellit: horroribus ex oleo ante febrium acceſſiones, & nervorum reſolutionibus oblinitur: vitia cutis in facie, cum aqua vel melle illitus, emendat. Additur in antidota & malagmata. Sunt qui admiſtis helenii Comageni præduris radicibus adulterent. Quod deprehenſu facile eſt, ſiquidem neq; guſtu fervet helenium, neque validum odorem vibrat, ut caput tentare poſſit. *Medici Florentini ex Dioſcor. & Matthiolo.*

Coſtus, quo vulgò in officinis utuntur, falſus
A eſt, cujus loco ante aliquot annos Bononienſes
& Patavini Zedoariam officinarum acceperunt:
quæ olim quoq; non pro zedoaria, quia oblonga
eſt, habebatur. nam zedoaria ſecũdùm Serapionem
erat rotũda, ſimilis Ariſtolochię. Sed quantum
ego ſciam, nondum experientia cognitum
eſt, an exterioribus membris appoſita exulceret
carnes, quod Coſtus, ut Galen. tradit, ſolet facere.
Inde enim graduũ conformatio cõſtitui poſſet.
Veruntamen cum in vulgari zedoaria appa-
B reat ſatis magna acrimonia, & notabilis amaritudo,
videtur ſatis propè accedere ad qualitatem
Coſti: & credibile eſt apud me, quòd applicata
exteriùs exulcerare etiam poſſet carnes. Cumq;
ſit ſimiliter radix ut Coſtus & pariter odorata,
ſubſtitutio hæc nõ caret ratione. Sed hęc dubitatio
ſola relinquitur, quòd poſtea cognitum eſt,
longam zedoariam eſſe veram. Quanquã enim
longa eſt radix, appendices tamen illius rotũdæ
ſunt, quemadmodum apparuit in quibusdã fru-
C ſtis, in quibus adhuc ſimul colligatæ erãt, partim
longæ, partim rotundæ, cùm rotunda zedoaria,
quæ paulò ante hæc tempora afferri cœpta eſt,
pro vera haberetur, ut diverſam ſpeciẽ à vulgari
longa minimè eſſe certum ſit. At dubium eſt,
quòd Serapion dicat, zedoariam eſſe calidam &
ſiccam in ſecundo ordine: ſed Coſtus cùm exulceret
carnem, erit potiùs in numero eorum, quę
excedunt gradũ tertium. quare dici poſſet, quòd
de vera hoc intelligatur, & nõ de uſitata, quæ tã-
D quam diverſa ſoleret ſubſtitui, quemadmodum
aliqui dicebant: quanquam nos indicavimus eſſe
unam eandemq; rem. Sed hìc etiam reſpõderi
poſſet, regulam illam, quòd ea quæ exulcerant
carnem, ſint calida in quarto gradu, nõ eſſe ſemper
veram, cùm ſæpè illa qualitas calida ſit aliis
partibus, quæ ſaporem dulcem & aromaticum
in ſe continent, cõtemperata, ſicuti poſſem pluribus,
ſi locus hìc eſſet, demõſtrare. Sed cùm verus
Coſtus haberi queat, non opus eſt diſputare
E de ſuccedaneo: hunc ego primũ vidi apud Ferdinandum
Imperatum omnibus illis ſignis præditum,
quæ Galenus & Dioſcor. illi attribuunt,
& pręſertim Arabico, quem Ferdinandus ajebat
ſe nactum eſſe opera amicorum Patavinorum.
Quòd ſi aliquis diligentiam adhibeat, Venetiis,
quo ſub nomine Coſti affertur, habere poterit:
cujus etiam ante paucos menſes excellens Melchior
Guilandinus ſpecimen miſit.

Porrum capitatum, Ger. Lauch. Gall. *Pau-*
F *reau.* * inflammationem parit, noxium ſuccum
creat, tumultuoſum ſomnium parit, urinã ciet,
alvo accõmodatur, extenuat, oculorum aciem
hebetat, menſes pellit: ſed lædit exulceratã veſicam,
renesq;: cum ptiſana verò coctũ, eſu pectoris
vitia extrabit. Coma ejus in aqua maris & aceto
cocta, in deſeſſionib. ad præcluſiones vulvę,
& duritias, utilis habetur. Porrũ bis aqua mutata
coctum, tum frigida maceratum, dulceſcit, &
multò minùs inflat. Semen acrius eſt, & quandã
adſtrictoriam vim habet. quare ſuccus cum aceto,
addito thure, aut manna, ſanguinis profluvia

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

ſiſtit, maximè ſi naribus erumpat. Venerem ſtimulat. contra omnia thoracis vitia, tabemque, pro delinctu efficax eſt, arteriam eſu purgat: ſed ſi aſſiduè eſtur, viſus obſcuritatem inducit: ſtomacho adverſatur. Succus ex melle potus, aut illitus, cõtra beſtiarum morſus auxilio eſt. Ipſum quoq; cum aceto aut thuris polline, lacte, aut roſaceo, utiliter aurium doloribus & ſonitui inſtillatur. Varos tollunt folia illita cum rhoë, qua ad obſonia utuntur: epinyctidi medentur, cruſtas ex ſale illita rumpunt. Veteres ſanguinis rejectiones cohibent, ſeminis drachmę binæ, cum æquali baccarum myrti pondere potæ. *Dioſcor.*

PYRETHRUM officinis omnib. notum (pręſertim radix) Romani ſalivarem vocant: Germ. Bertram/ à nonnullis Geifferwurtz. Ital. *Pyrethro.* Hiſp. *Pelitre*, aut *Piletre.* Gall. *Pied d'Angleterre* dicitur. Folia caulemque emittit, ut daucũ ſylveſtre & fœniculum: umbellamq; anethi, circinatæ rotunditatis. Radix longa eſt, pollicis craſſitudine, guſtu fervidiſſimo. Naſcitur in Orientalibus regionibus, ex quibus Venetias advehitur. * Pituitam elicit: ideo in dolore dentium, decocta in aceto, colluto inde ore, auxiliatur: manſa pituitam extrahit. Sudores ciet, peruncto ex oleo corpore: diuturnis horroribus efficax. contra perfrictiones membrorum, reſolutionesque eximiè conducit. *Dioſcorides.*

De radicibus frigidis in primo.

MALVAE radix, Germ. Pappelnwurtz/ vulgò nota eſt. *Hujus decoctũ vulvas inſeſſione mollit: prodeſt eroſionibus veſicæ & inteſtinorum, vulvæ ſediq; clyſtere infuſum. Cõtra omnia venena jus decoctę cũ radice ſua auxiliatur, ſi continuò à bibentib. revomatur, contra phalangiorum morſus remedio eſt. Digerentis paululum, & leviter emollientis facultatis eſt. *Dioſcorides.*

De radicibus frigidis in ſecundo.

CICHORII radix, Germ. Wegwartenwurtz/ vulgaris eſt notitiæ, quòd noſtra ibus mẽſis frequentiſſimè in acetariis apponatur. * Refrigerat, ſiccatq; ordine ſecundo, & moderatè aſtringit. quapropter hepar roborat: venarum hepatis oſcula extergit, obſtructionesq; aperit. *Galenus.*

De radicibus frigidis in tertio.

MANDRAGORAM (Ger. Alraun. Gall. *Mãdragore.* Ital. *Mandragora.* Hiſp. *Mandragola.*) aliqui antimelum, alii circeam vocãt, quoniam videatur radix ad amatoria conducere. Duo ejus genera: niger, quæ fœmina exiſtimatur, thridacias appellatus, anguſtioribus foliis, ac minoribus, quàm lactucæ, viroſis ac graveolentibus, in terra ſparſis, mala gerit ſorbis ſimilia, pallida, odorata, in quibus ſemen veluti pyrorum, radicibus inhæret bene magnis, binis, ternísve, inter ſe cõvolutis, nigris foris, intùs albis, craſſo cortice veſtitis, caulem non fert. Alter candidus, qui mas dicitur, nonullis morion, colore in croceum inclinante, jucundè cum gravitate quadam olentia, quorum pomorum cibo aliquantum opiliones ſoporantur: radix alterius ſimilis, major &

A candidior, orbata & hęc caule. Naſcitur in montibus & viridariis. Colligitur menſe Auguſto, vel autumno. Delibratur radix, & trajectus lino cortex, ad uſum ſuſpenditur. * Ex hoc vinum paratur, iisq; exhiberi ſolet, quibus membrum aliquod præcidere aut urere cogitant. in ſomnum namq; altiſſimum ægros deducit *Dioſcor.*

De radicibus humidis in primo.

SATYRII nomẽ apud Arabes omnibus orchios generibus commune eſt, eaq; diſtinguunt B in teſticulos canis, & teſticulos vulpis: per vulpinos intelligentes, quæ propriè à Græcis ſatyria, Ger. Stendelwurtz. Gall *du Satyrium*, vocantur, radice bulboſa, mali magnitudine, foris fulva, intus candida. Naſcitur in montoſis & apricis locis. Junio menſe potiſſimùm apparet. Hodie teſticuli canini pro vulpinis, Dioſcoridisq; ſatyrio ſunt in uſu: nam vero ſatyrio carere videmur, aut ſi habeamus, nondum tamen dignoſci poſ- C ſunt inter tam multas teſticulorum differentias, cùm omnes, ſi cum deſcriptione cõferantur, teſticuli canis videãtur: eis pro vero ſatyrio uti nos poſſe arbitramur. Hodie noti ſunt. * Radix ſuperior, quæ major & plenior eſt, Venerẽ ſtimulare; inferior verò, quæ mollior ac rugoſior eſt, inhibere creditur. *Medici Florentini.*

HUMECTANT quoq; in primo ordine, radix Buglosſę, Cichorii, Glycyrrhizæ, Malvę, Rapæ, &c. de quibus ſingulis vide ſuprà ſuo loco.

D *De radicibus ſiccis in primo.*

BRYONIÆ duæ ſunt: (præter ſylveſtrẽ nõnullis dictam Bryoniam) una alba: altera nigra cognominatur. Alba Bryonia multa, longa, & tenuia ſarmenta promit. claviculos ſive capreolos habet inſtar vitis: folia ejus lata ſunt, quinquangularia, & ad ſimilitudinem vitium diviſa, ſed aſperiora, hirſutiora, candidioraque: flores exigui, candidi, racemoſi. fructus in uvis parvis, quarum acini initio virent, maturi rubent: radix E prægrandis eſt, longa, & craſſa, altè deſcendens, ex albido ſublutei coloris, guſtu perquàm amaro, & ingrato. Sepimenta, dumos, frutices ſcandit, & ſuperat, non tamẽ aliorum modo circumplicando ſe, ſed claviculis ſuis vicina omnia apprehendendo, iisque ſe diverſimodè innectendo ac implicando. Similis huic Bryonia eſt nigra, tenuibus ſiquidem & viticuloſis cauliculis, foliis, capreoli floribus, uvarum acinorumque figura, radicis mole, & quantitate priorem re- F fert. Sed acini per maturitatem nigricant. radix quoque foris ſubnigra, interiùs buxeo pallet colore. Arbuſtorum hæc ſepium dumorumque ramulos faſtigiaque capreolis ſuis quoque tantùm comprehendit, in omnes partes latè ſeſe veluti prior explicans. Alba Bryonia multis in Belgio locis reperitur, & paſſim in Italia, ſecus vias ac agrorum margines: ſimiliter in Suevia ac Rhenana Germaniæ provincia. Nigram gignunt Haſſia, Saxonia, Weſtphalia, Pomerania. Miſnia, ubi candida non provenit, ut Valerius Cordus ſcriptum reliquit. Utriusque flores

Majus,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Majus, uvas verò Autumnus ſuppeditat. Prior Græcis ἄμπελος λευκὴ, id eſt, Vitis alba, & ἄμπελος quidē dicitur, non modò quòd foliis vitē referat, verùm etiam quia fructū in exiguæ uvæ, acinis licèt raris, ſimilitudinem conformatum producat. Dicitur & βρυωνία λευκὴ ὀφιοστάφυλον, χελιδόνιον, μήλωθρον, ψίλωθρον, ἀρχέζωστις, ἄγρωπις, ἢ κέδρωστις: à Plinio etiam Madon: ab Arabibus Alpheſera: à Matthæo Sylvatico Viticella: in Theſauro pauperum Roraſtrum. Apulejus Apiaſtellum, Uvam Taminiam, Agrifolium & Dentariā appellat; Ger. Stichwurtz/ Hundstürbs/ Hundsräben/ Teufelskürbsen: noſtri vulgarē appellationē ſequentes, Bryoniæ: Gall. *Caulevurec.* Ital. *Zucca ſaluatica.* Hiſp. *Nueza blanca*, & *Norça blanca.* Altera Græcis ἄμπελος μέλαινα ἢ βρυωνία μέλαινα: Latinis Vitis nigra, Bryonia nigra, à nōnullis χειρώνειος ἄμπελος, βουκράνιον. Galen. propriè βρυωνίαν vocari ait. Idē Plin. affirmat, qui & à nōnullis Chironiā, γυναικάνθην, ac ἀπρώνιαν dici refert. Chironia autē cognominatur à Chirone inventore. Eſt Chironis, inquit Plinius, inventū ampelos, quæ vocatur Chironia. * Facultate autē Bryonia alba omnibus ſuis partib. calida & ſicca eſt, tertiū gradū, præſertim caloris excedēs, cū expurgandi potentiſſima vi, per quam nō modò bilioſos ac pituitoſos, ſed & aquoſos humores educit. Aſparagos, qui prima germinatione prodeunt, ſi decocti edantur, alvum & urinam ciere Dioſcorides ſcribit. Galenus verò ab omnibus pro more per Ver edi ait, eduliumq; eſſe ſtomacho propter adſtrictionem gratum. Quod de vitis ſylveſtris, ſive Tami quidē, ſed nequaquā de hujus germinib. veritatē habet. Nam albæ Bryoniæ aſparagi, ſive prima germina nequaquam aſtringūt, ſed alvum vehemētiùs commovent, ſtomachoq; gravem moleſtiā inferunt. Dioſcorides item radicis ſuccum Vere exprimi, bibiq; cum aqua mulſa, pituitamque ducere, ait. Ducit autē non modò ſuccus, ſed & radicis decoctum, pituitā, bilem flavam, ac ſeroſos aquoſosq; humores, & quidem validiſſimè, unà vētriculum ita ſæpenumerò perturbans, ut & eosdem vomitione reddi procuret. Conferre hujuscemodi vehemens purgatio hydropicis poſſe ſperatur, & quos comitialis morbus, aut capitis diuturnæ & pertinaces vertigines detinent. Sed tamen epilepticis non quotidie, ut Dioſc. monet, exhibēdæ: ſubinde etenim dediſſe ſatis erit moleſtum. Validum enim, ut diximus, eſt remediū, violenter purgans, & naturæ vim inferens. Extrahit eadē radix mortuos fœtus, & ſecūdas ſubdita, idemq; in inſeſſibus decocta poteſt. Cutim eadē extergit & erugat: maculas ſolares, varos, lentigines, cicatrices nigras, cum ervo & Chia terra ac fœnogræco depurgat, aut in oleo decocta, uſq; dum colliqueſcat. Tollit ſugillata: digitorum pterygia compeſcit: cum vino impoſita inflammationes diſcutit, ac abſceſſus rumpit: educit & oſſa trita & impoſita: miſcetur & commodè erodentibus medicamentis: auctor Dioſcorides. Fructus ad ſcabiem & lepram facit illitus, & impoſitus, eodem auctore. Galenus iis, qui coria denſant, utilem perhibet. Plin. lactis abundantiam facere ſcribit. Videtur tamē magis lactis generationi adverſari. Nam acris eſt, & eo vellera ac coria, Dioſcoride teſte, depilantur. Nigra Bryonia ſupradictæ, ut Galen. ait, ad omnia ſimilis, niſi quòd imbecillior. *Dodonæus.*

BRYONIA ſylveſtris, ſeu Vitis ſylveſtris, lōgos, lignoſos, mediocris craſſitudinis, rimoſi corticis, inſtar ſarmētorum vitis, obſcurè ſubrubentes, viticuloſos promit cauliculos, quib. vicinis quibusvis multis ſe amplexibus circūvolvit, ac crebris intorquet circuitionib. ab imis ad faſtigium ſcandēs: capreolis ſive viticulis caret: folia hederacea, mollia, ſplendentia, Smilacis lævis haud abſimilia: flores candidi, exigui, muſcoſi, odorati, racematim dependent: uvæ parvæ ſunt: acini virent, maturi cocci modo rubent: radix craſſa, longa & magna, ſucco glutinoſo & lento plena, adeò ut friata digitis adhæreat. In ſylvis opacis, & ſimilibus locis aſperis, præſertim ubi aquæ ſubſunt, gignitur: reperitur & ſub Corylis prope Argentinam, ut Kyberus prodidit. Martio menſe aſparagi ſive prima erumpunt germina: flores Majo: uvæ circa vindemiæ tempus maturantur. Græci hanc ἄμπελον ἀγρίαν, id eſt, vitē ſylveſtrem dicunt. Differt tamen non parum à Labruſca ſive vite vinifera ſylveſtri, quæ & ἄμπελος ἀγρία. Prębuit utriusque ὁμωνυμία Plinio occaſionem, ut ſatis de his ſe explicare non potuerit, lib. 23. cap. 1. & utramque inter ſe confuderit. in quo ſunt & Arabes notandi. Dicitur verò & hęc ſylveſtris Bryonia, Latinis Tamus, fructusque ejus Uva Taminia. Italis *Tamaro.* Uva Taminia autem etiam Staphyſagria eſt: ſed hāc falsò ita nuncupatam, Plinius inquit. Germanis eſt Schmärwurtzel. Allobroges Latinam vocem retinent, & Tamum quoque, aut Tanum appellant. Plin. Salicaſtrum etiam vocat: Ruellius Sigillum B. Mariæ in officinis quibusdam nominari refert. Nō eſt hoc loco refellenda eorum ſententia, qui Cyclaminum alteram hanc eſſe volunt. Vel ſola enim radicis magnitudo facilè hos redarguit. Cyclamini ſiquidem radix ἄχρηστος, id eſt, nullius uſus ac exigua, huic autem magna & multi uſus. Cum eo magis videretur agendū, qui ἄμπελον ſive βρυωνίαν μέλαιναν eſſe pertinaciùs tuetur: niſi reperta, & ab eo conſpecta legitima Bryonia nigra, ſententiam mutaturum ſperaremus. Sed tamen quid vetat & in hujus errorem animadvertere, & Tamum non eſſe Bryoniam docere? Caret capreolis. Tamus fructum nō nigrum, ſed pulchrè rubentem gignit. Bryonia verò nigra capreolos habet inſtar vitis, & acinos profert nigros. Oſtendunt hæc differentiam ſatis evidentem. * Sunt autem Tami ſive ſylveſtris Bryoniæ radices calidæ & ſiccæ ordine tertio: fructus adſimiles, facultate attamen mitiore. Utraque abſtergunt, & digerunt. Dioſcorides radices ait aquoſa detrahere, & hydropicis utiles, ſi in vino, quod aquam marinam admixtam habeat, ferveſiat,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

& cum aquæ cyathis duobus bibantur: fructus sive acinos, cùm à Sole, tum & alias cutis maculas expurgare. Abstergit autem non modò maculas, verum & sugillatarum partium livores citissimè idem digerit ac resolvit: quod & radices impositę possunt. Recenter enata germina, muria condiri, atq; inter cibaria recipi, Dioscorides refert. Inferri mensis & nostra ętate in Hetruria, Matthiolus scribit. Idem quoq; in Hispania Betica fieri alii asserunt. Dicitur à porcis hujus radices quæri, erui, ac cum voluptate mandi, neq; minus esse gratæ, quàm Cyclamini orbicularis, quæ inde panis porcini nomen indeptæ sunt. Si quis autem hanc ob causam Cyclaminum alteram esse contenderit, hunc & plures alias Cyclaminis annumerare oportebit Neq; enim hujus tantummodo, sed & multarum aliarū stirpiū radices quærunt, eruunt, avidissimeq; devorant porci, quarum nullę ad Cyclamini genera pertinent. Temerarium idcircò fuerit, Tamum Cyclamini speciem asserere, quòd ejus radices porcino generi gratæ sunt. *Dodonæus.*

Oenanthe folia habet pastinacæ: florem candidum: caulem crassum, palmi altitudine: semen atriplicis: radicem magnam, in multa rotunda capitula extuberātem. Nascitur in petris. Colligitur autumno: siccatur ad Solem, & conservatur per annos duos. * Radix è vino urinæ stillicidio convenit.

Rubia, Græcis Erythrodanū, officinis Rubia tinctorum: Germ. Rotte. Belgis *Mee*, & ubi comminutæ sunt radices, *Mee Crappen.* Ital. *Rubbia & Robbia.* Hisp. *Ruuia, Roya, & Granza.* Gall. *Garance* vocatur. Hujus quidem propriè species nullæ sunt. Sed si omnes illi foliis similes ad eam referantur, multæ occurrent, ut Aparine, Mollugo, Galliū, Asperula, Cruciata, quæ omnes foliis Rubiam referunt, & idcirco sylvestres ejus species videntur. Ramulis autem Rubia exit quadrangularibus, geniculatis, asperis, crassioribus, majoribusq;, quàm Aparines: foliis angustis, oblongis, asperis quoque, e singulis geniculis quinque ferè, in radiantis stellæ modum dispositis. flores in summis ramulis parvi dilutè lutei. Semen rotundum, parvum, initio virens, inde rubens, postea nigrū, radices prælongę, tenui medio nervo, cortice verò carnosiore ac rubente, quo cùm lanæ, tum & alia rubro inficiuntur colore. Seritur Rubia non paucis Italiæ, Hispanię & Gallię, plurimis etiam Belgii locis, pingui fœcundoq; solo. Dioscorid. quandam suæ spontis esse tradit: alteram verò in Thebana Galliæ, & Ravenna Italiæ, nec non in Caria inter oleas seri. Valerius Cordus Rubiam etiam juxta Germaniæ Spiram spontaneam in sepibus nasci refert, sativæ per omnia similem, majore tantùm radice. Aestate floret semenq; facit. Augusto radices leguntur, quæ resiccatæ, & attritæ, in usum & tinctorum, & medicinæ væneunt. Rubiæ autem radices, ut potentiam ac vim haud obscurè adstringentem obtinent, ita quoq; natura ac tēperamento frigidæ sunt ac siccæ. Gustatæ siqui-

A dem acerbum saporem referunt, cum exigua tamen quadā dulcedine primò occurrente, quam acerba & astringens mox excipit qualitas. Quod non modò à nobis, sed & ab expertissimo sui seculi medico Gulielmo de Saliceto compertum & observatū quoq; est: qui Pontici eam esse saporis scriptum reliquit. * Commendatur verò passim Rubiæ radicum decoctum, ruptis, cæsis, vulneratis, & ex alto pręcipitatis, sanguinis fluores reprimere: inflammationes mitigare: offen-
B sas quassatasque partes ad sanitatem perducere creditur. Miscētur his de causis potionibus, quas vulnerarias recētiores appellant. In quibus tantam earum vim ac efficaciā & Matthiolus quoque esse refert, ut etiam thoracis & intestinorū lethalia vulnera his curari posse speretur. Accedit nostrę sententię expertissimus ac clarissimus olim Lovanii medicus Joannes Spiringus, qui in Rhapsodiis suis scriptum reliquit, Rubiæ decoctum cum Tryphera magna exhibitū valere
C adversus fluxum mēstruorum, hæmorrhoidum, & dysenteriam: idq; evidentibus experimentis compertum, quod Rubiam adstringentem esse confirmat. At Diosc. or. Rubiæ radicem urinam ciere, ac multam crassamq;, & nonnunquā sanguinem ducere tradit: & tātam ei aperiendi vim adesse, ut apposita etiam menses, secūdas, & fœtus extrahat. Fefellit autem eum urinæ intensus rubor, usum Rubię mox cōsequens, quem è permixto sanguine esse existimavit, qui tamen non
D aliunde est, quàm ab ipso colore Rubiæ. Radix etenim hujus quovis modo assumpta, mox urinam rubicundo inficit colore, nec secus ac Rhabarbarum eandem tingit luteo: substantiam interim ejus nō permutans, nec crassiorem, quàm antea fuerat, reddens: in iis scilicet, qui integra sanitate fruuntur, quod non aperire eam, sed astringētis quoq; facultatis participem esse non minus quàm Rhabarbarum, citiùs commōstrat. Propter adstringendi siquidem ipsius potētiam,
E colorem serosi humores aliquandiu retinent. Adstringentibus enim permixti colore, diutiùs coloratis inhærent, nec ita citò evanescunt. Probè istud norunt, qui ex florum herbarumq; succis colores colligunt. alumen etenim unà cum ipsis permiscent, quò in longius tempus coloris species alioqui citò peritura retineri ac conservari posset. Ex his autem satis constat, extergendi aut aperiendi potentiam Rubiæ nullam esse, & Dioscoridem hujuscemodi vim ei temerè tri-
F buisse: ac post eum, Galenum & posteriores reliquos, in ejus verba juratos. Plin. contra serpentes Rubiæ ramos cum foliis imponi ait, & invenire se apud quosdam, (quod vanissimum) morbum regium sanari hoc frutice, etiam si adalligatus spectetur tantùm. *Dodonæus.*

Myricae, seu Tamaricis radix vulgo cognita est. *Elephantiasim ex lienis vitio obortā, hujus decoctum, & cum passis uvis epotum sanare tradidit Alcanzius Arabs, id quod se vidisse ait in duabus mulieribus. *Matthiolus.*

Siccant quoq; in primo excessu, radix Althææ,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

thææ, Ari, Fœniculi, &c. de quibus vide ſuprà ſuo loco.

De radicibus ſiccis in ſecundo.

SICCANT ordine ſecũdo, radix Capparorũ, Cichorii, Raphani, &c. de quib. ſuprà ſuo loco.

De radicibus ſiccis in tertio.

RADICES cavæ duæ ſunt: una major, altera minor. Majori folia ſunt Coriandri modo diſſecta, tenuia, dilutè virentia, cæſio videlicet Aquilejæ foliorum colore, quorũ & formam aliquatenus referunt, minora tamen: pediculi teretes, tenues & leves, palmum longi: circa quos ſuperiori parte floſculi ordine digeſti, oblongi, in corniculum deſinentes. Linariæ floribus conformes, dilutè in rubro purpurei, ſubinde albidi. ſemen in valvulis latiuſculis exiguisque, nigrum, parvum & ſplendens. radix tuberoſa, inferiore parte ſeſſilis, & excavata, pulpa, dum recens, ſublutea, ubi verò exaruit, in virore ſubnigricante, guſtu cum amaritudine quadam auſtera. Minor ſpecies foliis, pediculis, purpuraſcentibus oblongisque floſculis, ſiliquulis, & ſemine majori ſimilis eſt: humilior tantùm, ac minor. radix hujus non cava, verùm ſolida, globoſa, verticilli ſpecie, colore ſubluteo, ſapore cum amaritudine adſtringente. Exit utraq; circa ſepes, vepres, agrorum & vinearum margines, humilioribus locis ac ſolo pingui lætoque. Unaq; in Germania, minor Belgis frequentior. Primo ſtatim Vere utraque erumpit: florem mox facit, ſemenq; brevi perficit. Menſe Majo ejus præter radices nihil ſupereſt: ita paucis hebdomadis apparet. Ger. Holtzwurtz. Belgæ Hooltwortele/ id eſt, radicem cavam appellant. Officinas perperàm hac pro Ariſtolochia rotunda uſas notius eſt, quàm referri, aut refelli debeat: & ſimiliter eorum manifeſtus error, qui temerè Piſtolochiam judicarunt. Quo autem nomine dici debeat, (ſi modò veteribus cognita fuerit) non parum ambigendum videtur. Sunt qui Leontopetali ſpeciem faciant: alii Eriphion: nonnulli Theſium: plerique Capnon Chelidoniam. Cum Leontopetalo autem tuberoſis radicibus, & quadantenus foliis convenire videtur: ſed cauliculorum alæ plurimæ, floresq; Anemones in radice cava deſiderata diſcrimen adferunt. Leontopetali etenim caulis ramoſus in alas multas dividitur, flos verò qualis Anemones, ut quidem Dioſcorides, & Plin. referunt. Eriphion autem ſi utique ἀπὸ τοῦ ἦρος, id eſt, à Vere nomen habet, ἠρίφυον, aut citiùs ἠρίφυτον, Veriſq; planta non impropriè hæc radix nuncupari poterit. Veris ſiquidem tempore tantummodò apparet, ac viret. Sed tamen ἐρίφιον ab hœdo dictum eapropter non eſt. Eriphion ſiquidem iſtud longè aliud eſt: ut quidem deſcribitur tum ab Apulejo, tum in libro ad Paternianũ Galeno attributo. Apulejus, Eriphion, ait, naſcitur in Gallia, in monte Soracti: figuram habet apii: florem purpureo ſimilem: naſcitur ſeptem radicibus totidemq; ramulis ipſa autem patula humo omni florens tempore, ſemen ha-

A bet tanquam faba. In libro autem ad Paternianum hæc verba leguntur: Eriphion herba eſt, quæ in ſummis montibus invenitur: folia habet ſimilia Apio, & thyrſulum oblongum, in cujus ſummo floſculum quaſi violaceum, & ſemen in medio: radicem quoque ad magnitudinem, & altitudinem cepæ oblongæ. habet & radices alias, quæ radiculas alias è radicibus emittunt, nigro cortice veſtitas. Ex quibus manifeſtum, radicem hãc nequaquam hujusmodi Eriphion eſ-
B ſe. De Theſio ſeu θησεῖον, pauca apud veteres extant. Theophraſtus radicem ejus amarã eſſe, & tuſam alvum purgare ait. Plin. lib. 21. cap. 17. radicem quæ Theſium appellatur, bulboſis non diſſimilem, & guſtu aſperam refert. Athenæus Timachidam citans auctorem, Theſium florem tradit, ex quo Ariadnes corona compoſita fuit. Convenire hæc ſatis radici cavæ apparent. tuberoſa ſiquidem radix, guſtu non absque amarore auſtera, quæ ad purgationes facere creditur. Sed
C in tanta veterum brevitate quid affirmandum? Capnos Chelidonia, quæ juxta ſepes enaſcitur, atque hinc φραγμίτης cognominatur, qualis ſit, Aëtius non exponit. ſolum nomen ejus reperitur Tetrab. 2. lib. 3. cap. 110. in collyrio Marciani: & Tetrab. 3. lib. 2. cap. 1. inter calefacientia, & firmitatem jecinori conferentia. Quòd ſi autem Capnos Chelidonia illa eſt, quæ à Plinio lib. 25. cap. 13. prima Capnos nominatur, & ad oculorũ caligines commendatur, ſatis manifeſtum, Ca-
D vam radicem non eſſe Capnon Chelidoniam. Prima etenim Plinii Capnos ramoſa eſt, & vicinis ſepimentis ſeſe implicat: cava verò radix ramulis adnatis caret, humiliſq; nullis ſuſtinetur, neque eget adminiculis. Si autem alia eſt Aëtii Capnos Chelidonia, quàm Plinii, (quod fortaſſe Chelidoniæ cognominatio innuit) non citra aliquam occaſionem Capnos Chelidonia appellari poteſt. Fumariam etenim foliis, tametſi majoribus, aliquatenus refert: & Vere quidem
E primo, circa videlicet χελιδονῶν, id eſt, hirundinũ adventum. Sed tamen idcircò veram & legitimã Capnon Chelidoniã eſſe non conſequitur. Sunt ſiquidem & aliæ eodem tempore prodeuntes, breviq; pòſt pereuntes, quæ tamen Chelidoniæ non appellantur. Cæterùm Cava radix calida & ſicca potentia eſt, magis tamen ſicca quàm calida: utpote tertio reſiccans, ſecundo verò ordine excalfaciens. adſtringit autem, & abſtergit, nonnihilq; digerit. Utilis ad veteres diuturnosq; tõ-
F ſillarum fauciumve tumores. valet etiam adverſus hæmorrhoidum cum tumore dolores, cum unguento ex populo nigra, aut alia ſimili facultate permixta. Ferunt & hanc drachmæ unius pondo ſumptam alvum ducere, pituitamque detrahere. *Dodonæus.*

PENTAPHYLLI, ſeu QUINQUEFOLII radix, Germ. Fünffingerkrautwurtz. Gall. *Racine de Cinquefeuille*, eſt ſubrubra, oblonga, veratro nigro craſſior. Naſcitur in riguis & aquariis ductibus. Colligitur Auguſto menſe: ſiccatur in umbra, & ſervatur per annũ. * Jus radicis deco-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

ctæ ad tertias: si in ore contineatur, dentium dolores sedat: putrida oris ulcera collutione sistit: arteriæ scabritias gargarizatu lævigat: contra alvi profluvia, & dysenterias auxiliatur: item articulorum, coxendicumq; cruciatibus potum. Cocta in aceto, & illita, serpentia ulcera cohibet: strumas, tumores, duritias, abscessus, & collectiones discutit: ignes sacros, reduvias, condylomata, psorasq; sanat. Teneræ radicis succus, contra jecinoris, pulmonumq; morbos prodest: itẽ adversum venena. illita cum melle & sale, tam vulneribus, quàm fistulis remedio sunt: enterocelicis auxilium præstant. *Dioscorides.*

TRIFOLII, OXYTRIPHYLLI, vel ASPHALTII radix longa, tenuis, & valida est. Antidotis inseritur. * Laterum dolores ab obstructione natos juvat: urinam, mensesque provocat. *Dioscor. & Galenus.*

SICCANT etiam in ordine tertio, radix acori, asari, apii, doronici, seu carnabadii, petroselini, &c. de quibus singulis vide suprà suo loco.

De radicibus excalfacientibus caput.

PAEONIAE radix, Ger. Peonien wurtz. Gall. *Racinede Penoisne.* Ital. *Radice di Peonia.* maris digitali crassitudine, & palmi longitudine, gustu astringens, alba: fœminæ radicibus ceu glandes circiter septem aut octo inhærent, ut in hastula regia. Nascitur in altissimis montibus, & præruptis. Colligitur mense Augusto, siccatur & conservatur per annos duos vel tres. * Fœminis à partu non purgatis sicca radix datur, eiet menses amygdalæ magnitudine pota. ventris doloribus cum vino pota auxiliatur. valet contra regium morbum, & renum ac vesicæ dolores. decocta in vino alvum sistit. Alligata radix, puerorum epilepsias sanat. *Dioscor.*

CAPUT quoq; excalfaciunt, seu pituitam in capite concoquunt, radix Fœniculi, &c. de qua vide suprà suo loco.

De radicibus excalfacientib. thoracem.

ARISTOLOCHIAE, auctore Dioscoride, tres sunt: longa, rotunda, & clematitis. Plin. Pistolochiam speciem annumeravit quartam. Posterior ætas quintam, Saracenicam dictam, adinvenit. Longa aristolochia multis à radice tenuibus ac viticulosis germinat cauliculis: circa quos folia hinc inde mollia, odorataq;: flores juxta folia oblongi, cavi, una parte longiores, coloris purpurei, odoris gravis: fructus turbinati, striati, exiguis pyris conformes, qui semine maturato in quinque utplurimùm partes dissiliunt, quod triangulum, ac nigricantis est coloris. radix subest dodrãtalis, aut brevior, digitalis crassitudinis, buxei flavescentis coloris: odorata, sed perquàm amara, ac ori ingrata. Rotunda aristolochia cauliculis, foliisq; priorem refert, sunt tamen paulò rotundiora folia ejus, cujus fructus turbinatur. flos unius (differentia etenim in hoc nonnihil) oblõgior & angustior, colore subluteus: alterius brevior, & qua reflectitur parte, in purpura subnigricans. fructus hujus pyri modo è latiore sede fastigiatur: illius in rotũdo oblongus: utriusque striatus. semina qualia longæ radices orbiculatæ ac tuberosæ, gustu & odore longæ. Clematitis longis, prætenuibus, viticulosisq; suis cauliculis, ac non raró ramosis, vicina quævis adminicula cõprehendit, quibus se Smilacis modo implicat, ac circumvolvit. folia longiori pediculo hærent, lęvia, lata, acuminata, uti aliarum flos similiter cavus, oblongus, luteus, aut ex purpura nigricans, fructus haud differentes. tenues autẽ radices sunt, & prælongæ, modò per summa serpentes, mox altiùs demissæ, colore præcedentium. Dioscoridis exemplaria, Clematitem foliis esse, habent ἀειζώῳ μικρῷ ἐοικόσι, sed legẽdum est, ἀστέρι ἐοικόσι μικρῷ. Depravatus est de Clematite & Theophrasti locus. nam ubi legitur, τῇ χροιᾷ δὲ μέλαινα: & mox, φύλλον δὲ ἔχει προσεμφερὲς τῇ ἀλσίνῃ: restituendũ est, τῇ χροιᾷ δὲ μήλινα, id est, colore melina, & φύλλον δὲ ἔχει προσεμφερὲς τῇ ἑλξίνῃ. Aristolochias autẽ nasci pinguibus & campestribus locis, Plinius refert. Hispaniæ agri harũ trium feraces sunt. Longam & rotundam in Italia, ac Narbonensi Gallia reperire quoq; est. Clematitem Petrus Bellonius in Ida Cretæ monte à se inventam scribit. Carolus Clusius circa Hispalim, plurimisq; aliis Beticæ Hispaniæ locis, in dumetis, & veprib. offendisse sese hanc refert. Florent Aristolochiæ in Belgio quidem Majo, aut Junio: alibi & in calidioribus regionibus priùs. Colliguntur autumno: siccãtur ad Solem, & servantur per annos duos vel tres. Nuncupatur Aristolochia, Græcis ἀριστολοχία, quoniã ἀρίστη τοῖς λόχοις, id est, optima puerperis fit. Priorem ἀριστολοχίαν μακρὰν, id est, Aristolochiam longam, ab ipsius radicis forma, item & δακτυλῖτιν, μηλόκαρπον καὶ τούξινον nuncupant, & Aristolochiam quoq; marem. Altera fœmina existimatur, & ἀριστολοχία στρογγύλη, sive rotunda Aristolochia dicitur: à nonnullis etiã χαμαίμηλον, ceu terræ malũ. Cyclaminus tamen, & terræ malum appellatur, ab Aristolochiis multùm differens. Tertia Aristolochia κληματῖτις, veluti sarmẽtitia cognominatur. Reperiuntur porrò & apud Apulejum Aristolochiæ & aliæ appellationes: ut ἀγρία ῥίζα, ἐφέσια, πυξίονος, δάρδονος, ὀπητὶς, quæ cui speciei propriæ sint, non satis apparet, ac omnibus communes videntur. Facultate autẽ omnes hæ Aristolochiæ excalfaciunt, resiccantq;, & ad tertium utriusq; qualitatis ordinem pertinent, extergendi potentiam unà habentes. Dioscor. longam adversus serpentes, & mortifera, drachmæ pondo cum vino bibi, & utiliter imponi refert: ac cum myrrha pipereq; potum, expellere omnia in uteris à partu relicta, item & menses, & fœtus: idemq; cum pesso impositã posse. Rotunda cùm ad hæc omnia, tum ad alia reliqua venena facit: item ad asthma, singultũ, rigorem, splenem, rupta, convulsa, laterum dolores, cum aqua pota: aculeos, & spicula extrahit: ossium squamas in cataplasmatis permixta adimit: putredines removet: ulcera sordida expurgat, & cava cum iride melleque implet: gingivas & dentes purgat.

Clema-

Clematitem Galenus fragrantiorē esse ait: itaq; ea ad unguenta unguentarios uti, sed ad sanationes infirmiorem. Cæterùm Pistolochiã hanc speciem nuncupari, πολύῤῥιζον verò cognominari, Plin. lib. 25. cap. 8. scribit. Est, ait, & quę Pistolochia vocatur quarti generis, tenuior quàm proximè dicta (nempe clematitis) densis radicũ capillamentis, junci plenioris crassitudine: hanc quidam Polyrrhizon cognominãt. At facultate, & viribus hæc aliis reliquis haud absimilis videtur, excalfaciens similiter, & exsiccans, non adeò tamen intense. Convulsis, contusis, ex alto præcipitatis, ex aqua potam utilissimam tradi, Plin. auctor est. Saracenica deniq; Aristolochia tenuibus foliis frondosisq; ramulis, reliquis similis est, altior tamen, ac procerior, quàm longa aut rotunda. folia ejus majora, quàm Asari flores, concavi, oblongi, una parte prominẽtes, colore sublutei. fructus pyrorum instar turbinantur: semina in his intersepta, triãgularia, sordidè nigricantia. radix lõgiuscula, mediocris subinde crassitudinis, lutea, buxi ligno colore similis, amaritudine nec longa, nec rotunda inferior. Est autē has interdum exiguas tenuesq; reperiri, ubi videlicet quandoq; & non ita dudum collectæ, & sublatæ. Ex relictis siquidem radicum particulis novellæ plantæ, tenellas initiò ac sarmentitias radiculas promunt. Multis in Germania, ac Belgio, nec non in Italia, & alibi, locis hujusmodi Aristolochia reperitur, juxta vineas marginesq; agrorum, læto ac restibili solo. In hortis feliciter quoq; adolescit. Quem semel occupavit locũ, ægrè deserit. Quantacunq; etenim radiculę pars, licèt altè atq; in profundo abdita, germen tamē emittit: adeò pertinacis est vitæ. Hujus æstate flores, autumno fructus colligi possunt. Vulgò Saracenicam nuncupant: Gall. *Sarasine.* Belgæ *Sarasyn cruyt.* Germ. Osterlucey/ officinæ Aristolochiam longam. Atq; pro hac olim ab omnibus habita fuit. tandem Clematitis appellari cœpit. Sed jam legitima Clematite reperta, quo hanc nomine alio quàm quintę Aristolochię compellabimus? nisi fortè Clematitem alteram, vel Aristolochiam longam majorem eam nuncupari magis placeat. Vi autem & potētia hæc Aristolochia reliquis etiam similis, insigniter amara, & calida, longa non inferior: proinde & pro hac in omnibus compositionibus succedere, & recipi absq; ullo errore potest. *Dodonæus.*

Iris (Ger. Blawgilgen/ Violwurtz. Gall. *Flambe ou glayeul.* Ital. *Iride, giglio azzuro, lilio celeste.* Hisp. *Lirio cardeno.*) à cœlestis arcus similitudine nomē accepit. Folia fert gladioli, sed majora, latiora, & pinguiora. Flores in summitate cujusque caulis, æqualibus inter se spaciis distant, incurvi, varii: siquidē candidi, pallentes, lutei, purpurei, aut cęrulei conspiciuntur: qua diversi coloris specie quædã cœlestis arcus imago repræsentari videtur. Radices subjacent geniculatæ, solidæ, odoratæ: quæ frustatim dissectæ in umbra siccantur, & trajectæ lino reconduntur. Passim in hortis provenit. Melior est Illyrica & Macedonica: & inter has laudatissima, quæ mutila ferè & densa constat radice, frãgenti contumax, subrufo colore, gustu amaro, odore perquã grato & sincero, ita ut nullum prorsus situm redoleat: quæ dum tunditur, sternutamenta movet. Secundum locum habet Africana, candicãs, gustu amara. Teredines in vetustate sentiunt: tunc tamē odoratiores reddi solēt. Floret Vere, Majo potissimùm mense, quo sanè tēpore flores colligi debent. Radices autem autumno. *Vis omnibus excalfactoria, extenuans, contra tussim efficax: humorum, qui ægrè rejiciuntur, crassitiē digerunt: bilem, crassamq; pituitã ex hydromelite drachmis septem epotæ, purgant: somnum conciliant, lachrymas ciunt, torminibus medentur. Eædem potæ ex aceto auxiliantur serpentum ictibus, lienosis, convulsis, perfrictionibus, horroribus, & quibus genitura effluit: menses ex vino potæ pellunt. Decoctum earũ, fœminarum fotibus utiliter imponitur, ad emolliendos locos, laxandaq; in eis venarum spiracula: ischiadicis infunditur: fistulas ac sinus carne explet. Radices ex melle glandis modo subditæ, partus extrahunt: quinetiam coctę & illitæ, strumas, veteresq; duritias emolliunt. Siccæ quoq; ulcera replent, & cum melle purgant: nudata ossa corpore operiunt: doloribus capitis cum aceto & rosaceo magna utilitate illinuntur. Admotæ cũ albo veratro, & duabus mellis partibus, lentigines & vitia cutis in facie à Sole contracta emaculant. Pessis, malagmatis, & acopis inseruntur. Succus hydropicis propinandus, quoniam recenti Illyrica destituimur, è nostrate elicitur, ducitq; abundè aquas. Mansa oris halitum commendat: dentium dolores mulcet, si radicis decocto iidem foveantur. Coquit item, abstergit, digerit, resolvit, lenit, reserat, expurgat, & dejicit: vulnerariis medicamentis immixta sarcotica est. Radicis expressus succus bilem flavam, pituitam, & aquas cutem subeuntes pellit: hæmorrhoidas fotu elicit Radix ipsa contrita, & ex aceto bibita, omnibus adversatur venenis. Succus naribus infusus cerebrum à pituita mirificè purgat; ventriculo tamen nocet, cùm per se tantùm bibitur. *Dioscorides, & Matthiolus.*

Iridem ex Illyrica accipi vult Andromachus nõ sine ratione: nam si eam conferamus cũ altera, quę in Africa crescit, reperietur secũdùm Galenum 1. lib. de Antid. unam alteri pręstare, quãtum vivum corpus cadaveri. Quanquam quæ crescit in aliis quibusdam locis, nõ multùm Illyrica est inferior, & ex nostris Florentina est præstantissima: nec in Illyriam eam ob causam necesse est nos mittere, cùm alibi quoq; laudabilis reperiatur. Quòd si quis eam diligentiam adhibeat, ut ex Illyria afferēdam curet, procul dubio multùm proderit: at si ex aliis regionibus eam accipere necesse sit, operam det, ut hasce notas habeat, nimirum, ut sit densa, dura, rubescens, brevis, odorifera, gustu mordax, sine mucore, & quę inter terendum sternutationē excitet, quod de Iride absolutè ita dictum intelligendum est.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Sciendum quoque, quantum ad colorem, Florentinam eſſe albam, quemadmodum & aliæ, quas hucuſque in Italia vidi, unde non nimis ſolicitè colorem rubeſcentem, qualis in ſola Illyrica apparet, nos requirere oportet. Neq; refert, quod Galen.cap.23.lib.4.de ſimplic.Medic. quaſi generalem regulam tradat, Omnia, quæ colore fulvo, aut flavo, aut rubro, ſint prædita, eſſe calidiora albis: & exemplum affert de Iride. quoniam Damocrates, ut patet ex eodem Gal.lib.8.de comp.Medic.ſecundũ loca, cap.10. ad quoddam Malagma, quod pro epate conficitur, accipit Iridem albam.

BEDEGUAR, Dioſcoridi SPINA ALBA, Germ. Weiß diſtel/ oder Stechkraut. Gall. *Chardon noſtre Dame* dicta, ex quarundam ſententia, ea eſt planta ſpinoſa, quæ folia habet longa, anguſta, maculis albis diſtincta, capitula ſpinoſa, & in his flores purpuraſcentes. Naſcitur in montanis. Colligitur radix autumno: ſiccatur & conſervatur per annum. * Pota cœliacis, ſtomachicis, & iis qui cruenta extuſſiunt, efficax eſt. urinã cit, tumoribus illinitur. Decocto ejus dentes in dolore colli prodeſt. *Dioſcorides.*

THORACEM etiam excalfaciunt, ſeu pituitam in thorace coquunt, radix Enulæ, Glycyrrhizæ, &c. de quibus vide ſuprà ſuo loco.

De radicibus excalfacientibus cor.

BEEN album ſecundùm quoſdam polemonium eſt Dioſcoridis: ea, inquam, planta, quæ radice conſtat cubitali, candida, caule geniculato, betonicæ altili vocatæ non diſſimili, ex quo dependent veſiculæ, ſeu folliculi quidam rotundi & candidi, folia polygono mari ſimilia, majora tamen & longiora, & ex intervallis bina. Notiſſima eſt per Hetruriam. Been rubrũ aliqui Dioſcoridis tripolium eſſe volunt: pro hac oſtendunt plantam quandam in maritimis naſcentem, foliis glaſti, magis virentibus, longioribusque: caule per ſumma diviſo, floſculisq; purpureis onuſto: radice rubra, palmum longa & contorta. Been rubrum cum hac deſcriptione magis quadrat, quàm album cum polemonio: donec tamẽ certius de ea judicium ſtatuatur, radice paſtinacæ ſylveſtris, aut ſatyrii, aut terebinthi ſummitatibus utemur.* Ad cordis affectus conducunt *Medici Florentini.*

COR etiam excalfaciunt, radix Buglosſæ, Zedoaria: de quibus vide ſuprà ſuo loco.

De radicib. ſtomachum excalfacientibus.

CALAMUS odoratus in India naſcitur. Melior eſt fulvus, densè geniculatus, & qui aſſuloſè frangitur, plena araneorum fiſtula, albicatus, lentus in mandendo, & aſtringens, cum aliquãta acrimonia. Is hodie incognitus eſt: vulgaris autem calamus aromaticus, Acorum fortè eſt, ut ſuprà diximus. De eo nunc plura non dicemus, ſed pro eo Schœnantho utemur.*Calamus aromaticus urinam potu ciet: quare cum graminis aut apii ſemine coctus, in aquæ ſubter cutem fuſæ morbo, renum vitiis, ſtillicidio urinæ, ruptisq; commodè bibitur: menſes & pota, & appoſita pellit: tuſſi ſuffitu medetur per ſe, aut ex reſina terebinthina hauſto per arundinem fumo: ad muliebres inſeſſus decoquitur, & clyſteribus imponitur. Malagmatis & ſuffitionibus odoris gratiâ commiſcetur. *Dioſcorides.*

Calamus odoratus non affertur: utendũ itaq; ejus ſuccedaneo. Diximus autẽ ſuprà, cùm ageremus de regulis ſuccedaneorum, de quibusdam ſimplicib. quæ nõ ſine errore illius loco aſſumũtur. Nunc verò hoc addendum, in eodẽ libro de ſuccedaneis, qui Galeno attribuitur, loco Agallochi fumi calamum odoratum: contrariũ itaq; fieri etiã poteſt, ſumendo Agallochum pro Calamo. quæ ſubſtitutio cæteris præferẽda, tanquã melior. Nam Agallochum quoq; calidum & ſiccum eſt in ſecundo gradu, ut ex Serapione colligitur, & pariter aſtringens, amarũ & odoratum, quemadmodum etiã Calamus: prætereà ut plurimũ eſt lignoſum, quare omnes partes ſimiles ſunt: & tametſi neſcio quid acrimoniæ in ſe Calamus contineat, quod in Agallocho non deprehenditur, nihilo tamen minùs, cũ propterea gradus nõ mutentur, & tantùm hoc augeat ſubtilitatem partium, inq; aliis omnibus proprietas ſit eadẽ, hoc nõ multùm curandum eſt, donec aliud ſimplex ſeſe offerat, quod hac in parte illi adhuc magis ſimile ſit: nam raró admodũ omnia ſimul inveniuntur. Poteſt equidẽ augeri nonnihil pondus, ut æquetur id, quod in Calamo virium prætereà reperitur, quemadmodum cum Caſſia fieri ſolet pro Cinamomo. At non duplum accipiatur, (quoniã non ita longè differunt ſuis facultatib.) ſed tertia pars tãtùm, quod etiã fecit Aëtius in ſua Theriaca, ſumẽdo novẽ drachmas piperis nigri, loco ſex drachmarũ albi. Bononienſes pro vero calamo receperunt in ſuam Theriacã, Calamum vulgarem. Nam judicarunt, quanquam non ipſemet ſit calamus, obtinere tamen in calido & ſicco, gradum quoq; ſecundũ, & alias, de quibus diximus, proprietates: quod ſane à me quoque non improbatur, non ſolùm, quia veris rationibus innititur, ſed etiã quòd faciliùs Agallochum pro Xylobalſamo ſubſtituere poſſimus, ut pauló pòſt dicetur. Nam non convenit, ut bis unum ſimplex accipiatur, cùm præſertim id neceſſitas minimè requirat, quemadmodum etiam multi præſtantiſſimi Medici ſentiunt.

CARYOPHYLLATÆ radix, Ger. Benedictenwurtz/ caryophylli ſpirat odorẽ, tenuis, nigra, & benè olens. Naſcitur in mõtibus & in viis juxta ſepta. Colligitur menſe Martio: ſiccatur & conſervatur per annũ. * Hac recentiores utuntur pota ad thoracis interna vulnera. Quin & ejus ſuccum admixta ærugine cuniculoſis cõtumacibusq; ulceribus utiliter injiciunt. Eadẽ olfactu ſpiritus recreat, & frigidũ roborat cerebrũ. Epota prodeſt cœliacis, dyſentericis, fœminarũ profluviis, & cruenta expuentibus. Tam intùs ſumpta, quàm foris illita, enterocelis auxilio eſt. Temperamẽtum ei excalfaciens & exiccans, ut manifeſto ſunt indicio ejus radices: quippe quæ

gustu

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

gustu odoratæ,astringentesq; deprehendantur.
Quibus qualitatibus non modò attenuare, dis-
cutere, & astringere valent, sed etiam robora-
re. *Matthiolus.*

GINGIBER, ZINGIBER, Ger. Ingwer.
Gall. *Gingembre.* Ital. *Gengero.* Hisp. *Gengibre* no-
minatur: planta est in Troglodytica Arabia
magna ex parte nascens. Radix est herbæ gra-
minis modo serpentis,candida, odorata, piperis
sapore & viribus, nisi quòd tardiùs, sed diutiùs
calefacit,ut longum piper. Damnatur teredini-
bus exesum,pulverulentum,tectorio quovis cir-
cumlitum ad pondus,& magis ad exesionem te-
gendam. Cibo conveniens est, & cum condi-
mento assumitur. * Excalfactoriam vim, & ex-
coquentem habet: alvum leniter emollit: sto-
macho utilis est: efficax adversus ea,quæ oculis
caliginem offundunt. in antidota addi solet. Vi-
ride in India saccharo conditum, senibus pi-
tuitosis, ac frigidis maleq; concoquentibus ac-
commodatum est. *Dioscorides.*

Zingiber quidem notum est,sed quod boni-
tatem summam præ se ferat, in exigua copia ad
nos affertur: sed est penitùs cariosum,& infectũ
pallida vel rubra aliqua terra, qualis est bolus
Armenus falsus, quod non tàm fit conservandi
sui causa,(facilè enim propter humiditatem ex-
crementitiam, cariem & teredinem suscipit)
quàm occultandi ejus defectum,& obturandi il-
lius foramina. Eligendũ itaq; est albũ,sine carie,
& quod sapore & odore admodũ sit acre. Quod
si ita perfectum haberi nõ queat,laudarem illud
quod conditum ad nos affertur: modò certi si-
mus,quòd viride sit collectum,& statim saccha-
ro impositum,nõ quod priùs siccum & coquen-
do emollitum fuerit: nam propter coctionem
melior ejus facultas in aqua remanet.

STOMACHUM quoq; excalfaciunt,seu in
eo pituitam cõcoquunt,radix Fœniculi,Galan-
gæ,Raphani,&c. de quibus vide suprà suo loco.

De radicibus excalfacientibus hepar.

CURCUMA Arabũ, radix est officinis nota.
Creditur Cyperi genus esse, quod Dioscorides
in India nasci asserit, gingiberis effigie: * quod
manducatũ,croci vim reddit: gustu amaro sen-
titur,& illitum pręsentem psilothri vim exhibet.

RADIX ASPARAGI vulgò nota est. Na-
scitur in hortis. Colligitur autumno: siccatur,&
servatur per annos duos. * Cum vino aut aceto
cocta, luxatos artus mulcet. Decocta cum ficis
aut ciceribus, sumpta regium morbum sanat:
coxendicis cruciatus,stranguriamq; levat. Alli-
gata radix, aut haustum ejus decoctum, conce-
ptum adimit,& sterilitatem adfert. *Dioscorides.*

RHAPONTICUM, quod vulgò Rheupon-
ticum dicitur, radix est nigra,centaurio magno
similis,sed minor, & rufior,sine odore,fungosa,
levis: quæ trita,manducataq;, colorẽ reddit pal-
lidum, ad crocum inclinantem, à Rhabarbaro
duntaxat (ut nonnulli putant) solo loco,in quo
nascitur,differẽs: nã rheum barbarũ ex regione
A Meridionali advehitur,rheum verò Põticum ex
Septentrionali. Ad hęc rheũ Põticum radice cõ-
stat lõga & tenui,rhabarbarũ autẽ crassa & bre-
vi. Aliquorũ pręterea opinio est,eam plantã quæ
hodie in hortis seritur,rumici similis,quæq; rha-
barbarũ existimata est, verum esse rhapõticum:
seseq; expertos asserunt,easdem quas rhabarba-
rum habere facultates, si detur dupla quãtitate.

Adfertur ad nos verũ rhaponticum,nõ est autẽ
centaurium majus. Optimũ habetur,quod tere-
B dines non sensit,quod gustatu cũ remissa adstri-
ctione lẽtescat. Adulteratur decoctione: digno-
scitur verò,quòd partes externæ nõ sint densę &
cõpactæ,verùm rara substãtia, & gustu nihil,aut
minimùm adstringens. Colligitur mense Augu-
sto: siccatur ad Solem,& servatur per annos tres.
* Id epotũ, facit ad inflationes, stomachi imbe-
cillitatẽ,& omne genus dolores,ad convulsa,ru-
pta,lienosos,hepaticos, tormina,& renum,vesi-
cæ & pectoris vitia, adversus intenta præcordia,
C & vulvæ mala, coxendicum dolores, sanguinis
excreationes,suspiria, singultus, dysenterias, &
cœliacorum affectus cõtra febrium circuitus, &
venenatorum morsus. Datur in singulis valetu-
dinibus eodẽ,quo agaricum põdere,& cum eis-
dem liquoribus: si febri careant,in mulso: si dis-
solutio est stomachi, id est, cùm cibi tenax non
est,manditur, & sine sorbitione ulla devoratur.
Liventia,lichenasq; tollit,cum aceto illitum. In-
flammationes omnes veteres ex aqua oblitum
D dissipat. Summa ejus vis adstringens, cum ali-
quanto calore. *Dioscorides & Medici Florentini.*

In *Rhapontico*, cujus radix sola in usu est,ait
Galenus quoq; fraudem committi solere. Nam
in locis illis ubi crescit, quamprimùm ex terra
erutum fuerit, excoquunt ad extrahendum suc-
cum, quo facto succũ quasi ex Rhapontico sine
adjecta aqua per se extractum,& radicem ita co-
ctam antea, tanquam adhuc crudam & bonam
vendunt: unde opus est magno judicio,quo na-
E tivam à cocta discernere queamus. Quod facilè
potest ab illo fieri,qui semel tantùm crudam di-
ligenter cõtemplatus fuerit: cocta enim per to-
tam substantiã magis rara,nec ita densa & com-
pacta est, & in gustu non præbet tam validam
astrictionẽ,qualem habet cruda. Præterea brevi
tempore solet foraminibus exedi. Idem de Rha-
barbaro Mesues dicit. Unde nonnulli existima-
runt,Rhaponticũ Græcorũ,& Rhabarbarũ Ara-
bum esse unã eandemq; plantã. Sed hîc locus nõ
F est ut hanc controversiam discutiamus. Satis est
scire, Rhaponticũ legitimum ceptũ esse afferri
cũ illis notis omnibus, quæ Dioscorides illi assi-
gnat,& differre à Rhabarbaro usitato. An verò
illa differẽtia inde tantũ oriatur,quòd distẽt ra-
tione soli,& alioqui sint ejusdẽ generis,aut quòd
sanè specie sint differẽtes, nunc tanquam nimis
longã disputationem omittamus. Neq; opus est
hîc de succedaneo loqui,quandoquidẽ verũ sine
multo labore, qui modò velit, Venetiis investi-
gare poterit. Quòd si ejus loco Rhabarbarum
etiam substitueretur, parum meo quidẽ judicio

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

aberraremus. Nam tametsi magis alvum solvat quàm Rhaponticum, non tamen in tanta copia hîc accipitur, ut hanc suam facultatem exercere possit, quemadmodum in Agarico quoq; accidit. Hæc aliàs secundùm Paulum & Avicennam magnã inter se similitudinem habent. Optimum est non cariosum, & quod inter mandendum sit mucilaginosum, & leniter astringẽs, colore pallido, aut quod propè accedat ad colorem Croci. Crudum Rhaponticum affertur radicibus oblongis, non adeò crassis ut Rhabarbarũ, sed colorem fermè similem obtinet. Vulgus Pharmacopœorum pro Rhapontici radice accipiunt centaurium majus Dioscoridis: quod idem fit apud nonnullos, qui nimis pertinaciter Barbarorum sententiæ inhærent, Neapoli: sed eò magis reprehendẽdi sint, quò minùs peritorum Medicorum hac in parte monitis obtemperare volũt.

SYLVESTRIS MYRTUS, aliquibus OXYMYRSINE, aut MYRTACANTHA, Latinis RUSCUM appellatur. Folium fert myrti, latius, in formam lanceæ mucronatum, baccæ per maturitatem rubescunt, rotundæ, à medio folio dependentes, osseo intùs nucleo: cubitales ramuli ab radice exeunt, vitilium modo lenti, fractu contumaces, foliosi, radice graminis simili, acerba, & subamara. In asperis & præcipitibus locis enascitur. Colligitur radix autumno: siccatur & conservatur per annos duos. * Pota urinam cit: menses pellit, vesicæ calculos frangit, stillicidio urinæ medetur, dolores capitis sanat, & regium morbum. *Dioscorides.*

HEPAR etiam excalfaciunt, sive pituitam in eo concoquunt, radix Apii, Fœniculi, Petroselini, &c. de quibus singulis vide suprà suo loco.

De radicibus excalfacientibus splenem.

FRAXINUS arbor nota est. * Cujus radices in vino potæ, lienis dolores auferunt.

GENTIANA, Germ. Enzian. Gall. *Gentiene* nominatur: hujus inventio prima assignatur Gentio, Illyricorum regi, à quo cognomentum habuit. Foliis partim proximè radicem, juglandi, plantaginíve similibus, subrubris: partim à medio caule, & præsertim juxta cacumen paulùm dissectis, caule cavo & levi, digiti crassitudine, geniculato, ex intervallis majoribus foliato, binûm cubitorum altitudine, semine in calycibus: lato, lęvi, glumoso, satis ad spondilii semen accedente, radice longæ aristolochiæ, longa, crassa, amara. Locis gaudet umbrosis, frequens in Italię, Illyrici, Germanię, Galliæq; montibus. Flores æstate, semen autumno nõ raró perficit. Colligitur mense Augusto, vel autumno: siccatur ad Solem, & servatur per annos tres. Eligitur foris colore buxeo, intùs crocante, amarissima, dura, parum rugosa, frangi contumax. * Vis excalfactoria, & astringens: contra morsus serpentum, duabus drachmis, cum pipere, ruta, & vino pota auxiliatur. Extracti succi drachma, laterum doloribus & ex sublimi deturbatis, ruptis & convulsis prodest: hepaticis & stomachicis pota cum aqua subvenit. Radix collyrii modo subdita, partus ejicit: imposita, ut lycium: vulneraria est, & ulcerum cuniculatim depascentium medela. Succus præcipuè eodem effectu prodest: oculis inflammatione laborantibus illinitur: pro meconio collyriis acribus immiscetur. Radix vitiliginem absterget. *Dioscorides.*

Gentiana est notissima, cujus radice utimur, quæ debet esse plena, densa, non rugosa, & sapore amarissimo: quæ sit collecta in montibus, non in palustribus locis. Talis ab unoquoque Herbario facilè haberi poterit.

SPLENEM quoq; excalfaciunt, seu in eo pituitam concoquunt, radix Acori, Apii, Asparagi, Aristolochiæ rotundæ, Fœniculi, Capparorum, Petroselini, &c. de quibus singulis vide suprà suo loco.

De radicibus excalfacientibus renes.

FRAGARIÆ radicis & herbę * decoctum, potũ jecoris inflammationibus confert: renes & vesicam purgat: vulnera & ulcera sanat: muliebres fluxus, & lęvitates intestinorum cohibet: cordis affectibus valdè succurrit. *Andernacus.*

SAXIFRAGIÆ radix in petris & asperis locis nascitur. * Stranguriæ prodest: urinam cit, renum & vesicæ calculos pellit. *Dioscorides.*

RENES & VESICAM excalfaciunt quoq; radix Apii, Petroselini, Pentaphylli, &c. de quibus vide suprà.

De radicibus excalfacientibus uterum & juncturas.

MATRICEM excalfacit, seu in ea pituitã cõcoquit, radix Rubiæ: de qua vide suprà suo loco.

JUNCTURAS calefaciunt, radix Costi, Zingiberis, &c. de quibus vide suprà suo loco.

De radicibus refrigerantibus stomachum, hepar & splenem.

SONCHI radix refrigerat, modicè astringit. * Unde æstuanti stomacho & inflãmationibus illiti prosunt. Succus eorum stomachi rosiones sorbitione mitigat: lac elicit in vellere appositus: sedis ac vulvæ collectionib. opitulatur. *Diosc.*

STOMACHUM, HEPAR, & SPLENEM quoque refrigerat radix Cichorii, &c. de qua vide suprà suo loco.

De radicibus astringentibus.

CYPERUS juncus est triangularis, interdum quadrãgularis, cubitalis aut major, folia fert porracea, longiora & angustiora, in summo caule minuta, semẽ complectentia: radices, quarũ in medicina usus, inter se cohęrentes, oleis oblõgis similes, vel rotundę, nigrę, suavi odore, & amaro gustu. Nascitur in palustribus. Duorum generũ in Italia reperitur. Unum exiguum, cui radices oleæ similes: hoc præfertur. Alterum majus, cujus radices inæquales, & contortæ. Optima ea est radix, inquit Dioscor. quæ gravior est, densa, plena, dura, aspera, odorata cum quadam acrimonia, qualis est Cilicia, Syriaca, & quę à Cycladibus insulis petitur. Sic & hodie, quæ ex Orente

advehitur,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

advehitur, melior est nostrate. Aliud Cyperi ge- A
nus in India nasci Dioscorides dicit, zingiberis
effigie: quod croci modo tingit. Illud veterum
Curcuma esse, non abs re plerique existimant.
* Cypero vis calida inest. Venarũ spiracula laxat:
urinam ciet: ad calculos, aquamq; subter cutem
utilissimè bibitur: adversus scorpionum ictus re-
medio est: perfrictionibus vulvæ, & præclusio-
nibus fotu prodest: pellit menses. Contra ulcera
oris, etiam si depascant, vorentq;, farina ejus ef-
ficax est. Malagmatis calfacientibus, & unguen- B
torum spissamentis benè adjici solet. *Medici Flo-
rentini ex Dioscoride.*

Bistorta folia in longiusculis pediculis
promit oblonga, lata ac acuminata, Lapathi si-
milia, verùm venenosa, & supernè quidem vi-
rentia, inferiùs verò in cęsio colore candicantia:
inter quæ medii exeunt caules pede altiores, ro-
tundi, minoribus aliquot foliis circumvestiti, spi-
ca in fastigio exiguis flosculis è dilutiore rubore
purpurascente, semina in qua tandẽ triangularia, C
splendentia, veluti oxalidis radix subest crassa,
oblongior, geniculata, nonnunquã retorta, mul-
tis fibris capillata, foris nigricans, interiore verò
pulpa non intensè rubescens, gustu adstringens.
Fuchsius duas hujus species facit, unam foliis ru-
gosioribus, aliam levioribus: & radice hanc ma-
gis in se contorta, illam verò majore, & minùs
complicata, multumq; fibrosa. Reperitur bistor-
ta locis humentibus, in opacis sylvis, pingui ac
lutoso solo. Matthiolus in montibus exire refert. D
Adolescit etiam feliciter in hortis. perenni radi-
ce nititur. Majo ac Junio flores spicati vigent:
semẽ postea maturescit. Ab intortis & convolu-
tis radicibus nomen Bistorta habet. Ger. Nater-
wurtz. Belgę Hertzthonge. Galli *Bestorte* appellant.
Colubrina & serpentaria à Germanica voce etiã
dicitur: & à quibusdam Dracunculus. Sed à Dio-
scoridis Dracontio multùm differt. Plinianorũ
autem Dracunculorum aliqua fortassis species
est. Plinius siquidem lib. 24. cap. 16. id quod Gręc- E
ci Dracontion vocant, triplici sibi effigie demõ-
stratum refert: foliis betæ, non sine thyrso, flo-
re purpureo: alios radice longa, signata, articu-
losaq; monstrasse: tertiam demonstrationẽ fuis-
se folio majore quàm cornus, radice arundina-
cea. Deinde infrà lib. 25. cap. 2. in agro hospitis
repertum ait, Dracunculum appellatum, caule
pollicari crassitudine, versicoloribus viperarum
maculis, quem ferebant contra omniũ morsus
esse remediũ. Atq; primus horum Dracunculorũ F
Aro, auctore ipso Plinio, similis est. Tertiũ aqua-
tilẽ esse Dracunculũ. Posterior, Dracontion ma-
jus Dioscoridis esse videtur, & Plinius hunc à re-
liquis tribus differentem etiã ostendit. Alius est,
inquit lib. 25. cap. 2. quem nos in priore volumi-
ne ejusdẽ nominis diximus, sed huic alia figura.
Superest secundus Dracunculus, qui si idem est
cum eo, cui cap. 16. lib. 24. statim initio, radicem
tradit esse subrutilã, & draconis cõvoluti modo,
multum cũ Bistorta convenit. Nã Bistortę radix
intorta & convoluta est, ac colore, quẽ subrutilũ
dicere liceat. Est eadẽ & veluti geniculis articu-
lata, ut secundi Dracontii, quod conjecturã & su-
spicionem auget. Sunt tamen ex recentiorib. qui
Bistortã omnino aliã esse volunt. Matthiolus si-
quidẽ in epistolis medicinalibus Behen rubrũ es-
se scribit. Gesnerus ad Limoniũ refert: aliis pla-
cet Britannicã esse. Sed Behen tam rubrũ quàm
albũ, (duplex etenim est) radices sunt odoratæ,
potentiâ calidæ, ad Venerea faciẽtes: ut Avicẽna
& Serapio memorię prodiderũt. Bistortę verò ra-
dix odore caret, refrigerans, adstringensq;, Ve-
nereis adversatur. Limoniũ aũt folia habet, Dio-
scoride teste, Betę tenuiora, & longiora semenq;
rubrum. Contrà Bistortæ minora durioraq; sunt
folia, & semen oxalidis. Britannica verò folio est
Lapathi nigriore, & hirsutiore, radice tenui, &
brevi, Dioscoride & Plinio auctoribus. Bistortæ
lævia folia, & inferna parte candidula, radixque
multò major quàm tenuis ac brevis appellanda
fit. Jam & Britannicæ succum, & folia in hyemẽ
reponenda Apulejus suadet: causam addens,
quòd non semper appareat. At Bistorta vivax ra-
dice est, & nullo non anni tempore reperiri po-
test. Quæ Bistortam, & ab Arabum Behen, & à
Dioscoridis Limonio, nec nõ à Britannica diffe-
rentẽ esse satis manifestè ostendunt. At faculta-
te Bistorta frigida, & cum reficcatione validè a-
stringens. Radix menses, & undequaq; profluen-
tem sanguinẽ supprimit: alvum sistit: vomitum
cõpescit: dysenteriis medetur, quovis modo as-
sumpta. Tonsillarũ, faucium & oris inflãmationi-
bus succurrit: gingivas firmat, decocto aut suc-
co ejus ore colluto. Idem possunt folia, & semen,
sed tamen minùs efficaciter. *Dodonæus.*

Bolbocastano folia sunt tenuia, disse-
cta, atq; divisa, Apii tenuiora, ac minora, Crithmi
aut potiùs Anethi similia: cauliculis tenuis, &
dodrantalis: flosculi parvi in umbellis candican-
tes: semen non magnũ, oblongum, angustius quã
fœniculi, odoratum, obsoleto Cymini colore ni-
gricãs. radix rotunda, exigui rapi forma, foris ni-
gra, & ubi inaruerit, rugosa, intùs pulpa cãdida,
sapore inter castaneam & pastinacam medio. In
arvis & agris nonnullis Zelandiæ ac Holandiæ
Bolbocastanon reperitur: item & in Græcia,
Chio ac Rhodo, authore Guilandino. Fertur &
in Britannia sive Anglia provenire. Nec destitui-
tur eo quoq; Germania, si non fallimur. Nam ra-
dices, quas ad Rhenũ Moguntiæ in arvis & hor-
tis inveniri Lonicerus tradit, Bolbocastani sunt,
nõ autem, ut ipse opinatur, Ornithogali. Scribit
autem has esse rotundas, castanearum magnitu-
dine, pullo extrinsecùs cortice, intùs carne can-
dida, gustu dulci, crudas, tostasque in aqua edi:
cauliculum esse singularem tenerũ, ab imo nu-
dũ, folia cumini, flores in umbellis veluti Anethi,
quale Bolbocastanum esse jam diximus. Vigent
Bolbocastani flores Junio: semen postea ad per-
fectionem venit. Meminit Bolbocastani Alexã-
der Trallianus lib. 7. interea, quæ purulentis uti-
lia sunt, cibaria: ipsum referens Guinterius di-
ctionem existimavit corruptã, legendumq; esse

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

βαλανοκάστανον: sed tam peregrina hæc vox est, quàm βολβοκάστανον. Bolbocastanum autem à forma bulbi, & sapore castaneæ nomen invenit suum. Nostra ætate pleriq; ἀγριοκάστανον nuncupant: Zelandi Klein erduoten. Ger. Klein erdnuß. Est autem Bolbocastani radix moderatè calida, & sicca, simul & adstringens: semen verò calidius & siccius. Editur illa cruda, sed suaviùs cocta: sanguinem spuentibus & mingentibus utilis. Semen aperiendi vi præditum, & diureticum esse videtur. *Dodonæus.*

ASTRINGUNT quoq;, radix Gentianę, Pētaphylli, Rhapōtici, &c. de quib. vide ʒ. suo loco.

De radicibus discutientibus.

ASPHODELUS, hastula regia, Gall. *Haste Royalle.* Ger. Goldwurtz / vulgaris est notitiæ: foliis majoris porri: caule levi, ferente in cacumine florem, quem anthericon appellant: radices subjacent oblongæ, rotundæ, glandibus similes, gustu acres. Nascitur in montibus, sylvis, nec non hortis satus. Colligitur radix autumno. *Excalfacit, urinas & menses cit: lateris doloribus, ruptis, convulsis, & tussibus, drachmę pondere pota ex vino medetur. Ea verò vomitiones adjuvat, ludicri tali magnitudine commanducata: à serpente demorsis datur aptissimè, trium drachmarum pondere, verùm foliis, floribus, & radice ex vino morsus illinire oportet: item ulcera sordida, & depascentia: mammarum quoque, & testium inflammationes, tubercula, furunculosq;: decoctis in fęce vini bulbis, recentibus inflãmationibus ex polenta auxiliatur. Radicis succus adjecto vetere vino dulci, myrrha & croco, decoquitur, fitq; perquàm utile oculis medicamẽtum: ad purulentas aures per se, & cũ thure, melle, vino, & myrrha tritus, prodest in contrariam aurẽ infusus: dentium dolorem mitigat. Cinis è radice illitus, alopecias ad pilum reducit. oleum in excavatis radicibus igni decoctum, illitu exulceratis pernionibus & ambustis igni, conducit: & surditati instillatum in aurem auxiliatur. Candidam vitiliginem, linteo antea perfrictam in Sole, illita radix emendat. *Dioscorides.*

DISCUTIUNT etiam, radix Aristolochiæ rotundæ, Bryoniæ, Capparorum, &c. de quibus vide suprà suo loco.

De radicibus abstergentibus.

BULBUS ESCULENTUS, vulgò cognitus, à nobis estur. Stomacho & alvo utilis, rufus, & qui ex Africa defertur. Amarus verò, & scyllinus, stomacho aptior est, & concoctionem adjuvat. * Bulbi omnes acrimoniã habent, excalfaciunt, Venerẽ stimulant, linguam tonsillasq; exasperãt: multum alimenti præbent, carnes creant, inflationem pariunt, luxatis, fractis, articulorum doloribus efficaciter illinuntur: spicula extrahunt: gangrænas, & podagras ex melle, aut per sese hydropicorum tumores, & canum morsus cum melle, & piperis polline illiti cohibent: sudores compescunt: stomachi dolores mitigant: furfures & ulcera, quę in capite manant, cũ tosto nitro abstergunt, sugillata, varosque per se, aut ex ovi luteo, & lentigines cum melle, vel aceto, emendant: fractis auriculis, unguibusque, ex polenta medentur. Iidem calidis cineribus torrefacti, tollunt ficus: item cum cinere è mænarum capitibus impositi. Cremati verò & cum alcyonio misti, vitia cutis in facie, atrasq; cicatrices, in Sole illiti emaculant: faciunt ad rupta, si cum aceto cocti edantur. Sed copiosiore eorum cibo abstinendum, quoniam nervos tentant. *Dioscorides.*

CHELIDONIAE radix supernè singularis, infernè in multa crocea capillamenta fibratur, in qua succus croci. * Abstergit: cum aniso & vino albo pota, medetur regio morbo, & ulceribus quæ serpunt: imposita cum vino, aut manducata, dentium dolorem sedat. *Dioscorides.*

ABSTERGUNT quoq;, radix Aristolochiæ rotundæ, Ari, Asparagi, Asphodeli, &c. de quibus vide suprà suo loco.

De radicibus aperientibus, extenuantibus, adurentibus, & emollientibus.

APERIUNT, Allium, Cepa, Curcuma, Rhaponticum, &c. de quibus vide suprà suo loco.

EXTENUANT radix Iridis Illyricæ, &c. de qua vide suprà suo loco.

ADURUNT, Allium, Pyrethrum, &c. de quibus vide suprà suo loco.

EMOLLIUNT, radix Althææ, Malvæ, &c. de quibus vide suprà suo loco.

De radicibus suppurantibus.

LILIORUM alborum radix, Ger. Weiß Gilgen zwibel / colligitur quovis tempore, sed maximè autumno. * Inassata, & ex rosaceo trita, igni ambusta sanat, vulvam emollit, menses ciet, ulcera cicatrice obducit. Cum melle detrita nervis præcisis, luxatisq; medetur, vitiligines, furfures, & lepras emendat: ulceraq; in capite manantia expurgat: abstergit faciem, & erugat. teritur in aceto cum hyoscyami foliis, & farina tritici mulcendis testium inflammationibus. *Dioscorides.*

SUPPURANT quoq;, radix althæę, bryonię, &c. de quibus vide suprà suo loco.

De radicibus glutinantibus.

DRACUNCULUS major, Ger. Schlangenkraut. Gall. *Serpentail, ou Serpentine* vocatur: caulẽ habet rectum, lævem, duûm cubitorum, baculi crassitudine, versicoloribus draconum maculis, purpureis tamen evincentibus: folia rumicis sibi invicem implicita. Fructum summo caule facit racemosum, coloris primùm cineracei, mox per maturitatem in crocum & purpuram vergentis: radicem prægrandem, rotundam, candidam, cortice tenui vestitam. Nascitur in sepibus umbrosis. Colligitur dum maturescit, & succus exprimitur, siccaturque in umbra. Radix quoque messibus effoditur, elotaque particulatim conciditur, & funiculo transfixa siccatur in umbra. *Vis ei calefaciendi cum diluta vini potione. Crudam, coctámve cum melle delingi prodest contra orthopnœas, rupta, convulsa, tussim & destillationes: pota cum vino Vene-

rem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

rem ſtimulat: ulcera, quæ cacoëthe vocantur, atq; phagedænica expurgat, præſertim cum vite alba, ex ea & melle, collyria ad fiſtulas, & partus evocandos componũtur, ad vitiligines cum melle, efficaciter illinitur: polypos & carcinomata abſumit, &c. Dracunculus minor folio conſtat hederaceo, magno, candidis notis inſigni: caule recto, bicubitali, verſicolore, maculis reſperſo purpureis, ita ut anguem planè referat, baculi craſſitudine: fructus ſummo caule racematim cohæret, colore primùm herbaceo, & cùm ematuruit, croceo, guſtu fervens, mordaxq;: radice aliquantulum rotunda, bulboſa, aro non abſimili, tenui obducta cortice. Naſcitur iisdem in locis, easdemque vires cum majore obtinet. *Dioſcorides.*

Polygonatum, Sigillum Salomonis, Ger. Weißwurtz. Hetruſcis *Fraxinella.* Gall. *Seau de Salomon*: naſcitur in montibus, ſylvis, locis umbroſis, & juxta margines, frutice cubito altiore, foliis lauri latioribus, & lævioribus, ſapore mali cotonei, aut punici, cum quadã adſtrictione. Flores per ſingulos foliorum exortus promit candidos, foliis numeroſiores, incepta à radice ſupputatione. Radicem habet albã, mollem, longam, crebrò geniculatam, denſam, graveolentem, digitum craſſitudine æquantem. Majo ac Junio flores, Auguſto fructus colligi poſſunt.* Radix vulneribus efficaciter illinitur: quinetiã maculas in facie delet. *Dioſcorides.*

Symphytum, Consolida Major, Ger. Waldwurtz/Schmärwurtz. Gal. *de la Conſyre.* caulẽ emittit bicubitalẽ, aut majorem, craſſum, lævẽ, anguloſum, ut ſonchi inanem: circa quem brevi intervacante ſpacio, folia exeunt anguſta, bugloſſo proxima, oblonga, hirſuta: caule ſecũdùm angulos quosdam ſtriato: foliis tenuibus, ex alarum ſinu prodeuntibus: in quibus flores lutei, & circa caulem velut verbaſci ſemina emicant. Tam caulis, quàm folia aſpera lanugine horrent, tactuq; pruritum cõcitant. Radices demittuntur foris nigræ, intùs candidæ, viſcoſæ: quarum eſt uſus. Locis aquoſis paluſtribusque provenit. Per integram æſtatem floret. Radix tamen in autumno carpẽda venit.* Tritæ & potæ cruentis excreationibus, ruptisq; proficiunt: recentia vulnera illitæ, conglutinant: carnes quoq; ſi concoquantur, cogunt additæ. Inflammationibus præſertim ſedis, cum ſenecionis foliis utiliter illinuntur. *Dioſcorides.*

Glutinant quoq; radix Ariſtolochiæ, Gentianæ, &c. de quibus vide ſuprà ſuo loco.

De radicibus flatus diſcutientibus.

Eryngion, Germ. Manßdrew/Radiſtel. Gall. *Chardon nommé Cent-teſtes*, nominatur: aculeatarũ generis eſt. Cujus folia in principio, ſale cõdita, in cibos recipiũtur. Lata autẽ ſunt, & extremo ambitu aſpera, guſtu aromatica: ſed ubi adoleverunt, circa complures caulium eminentias in ſpinas aculeantur. in quorum ſummitatibus globoſa capitula, durarum acutiſſimarumq; A ſpinarũ ambitu ſtellatim circumvallantur, quorum color aliàs viridis, aliàs albus, interdum cæruleus invenitur. Radix oblonga, lata, foris nigra, internè candida, pollicis craſſitudine, odorata. Naſcitur in aſperis & cãpeſtribus.* Vim habet excalfactoriã. Pota mẽſes & urinas pellit: tormina inflationesq; diſcutit: cõtra jecinorũ vitia, ſerpentum morſus, & hauſta venena, cum vino prodeſt: bibitur adverſus plurima, cum ſeminis paſtinacæ ℨ j. appenſa, illitáve, tubercula diſcu- B tere proditur. Pota cum hydromelite radix, opiſthotonicis, & comitialib. medetur. *Dioſcorides.*

Zurumbeth apud Arabes nihil aliud deſignat, quàm Arnabo apud Græcos. Eſt autẽ Arnabo, arbor procera, in Oriente proveniens: foliis longis, colore viridi, in luteum langueſcente, ſalicis modo, ſicuti & ramorum cortex. Infrugifera eſt, citreum odorem ſpirans. *Matthiolus.*

Spica Celtica, exigua planta eſt, folia habens oblõga, in extremo lata, florem luteum: C ad radices multa exigua habet adnata, ſpicis minutis ſimilia: hæc cum radiculis, abjectis foliis, in uſu ſunt, & valdè odorata. Adulterantur impoſita herba ſimili: ſed facilis cognitio: nam folia adnataq; breviora habet, candidior eſt neq; amara, neq; odorata, ut vera Celtica eſt. Laudatur maximè recens, jucũdi odoris, radice numeroſa cohærens, non fragilis & plena. * Urinam movet vehementer, & ſtomacho utilis eſt. Inflãmationibus jecinoris & ſuffuſis auxiliatur. Con- D tra ſtomachi inflationes, cum abſinthii decocto bibitur: item adverſus lienem, renum & veſicæ vitia, & venenatos ictus ex vino. Additur in malagmata, potiones, & calfacientia unguenta. *Medici Florentini ex Dioſcoride.*

Spicanardi, teſte Galeno, radix eſt, nõ ſpica. Nota eſt. Eligitur Syriaca dicta: cujus hæ ſunt notæ: ut ſit brevi ſpica, largam gerens comam, colore flava, odorata, aliquantulũ redolẽs cyperum ſapore, linguã ſiccante, quæ diu in ſua E odoris gratia permaneat. Adulteratur ſtibio cũ aqua, aut palmeo vino ponderis cauſa inſpirato. Sed ex præcedentibus notis dignoſcitur. Madefacta etiam vendi ſolet: quod vitiũ ex eo deprehenditur, quòd candida ſit ſpica, ſqualida, nulloq; pulvere obſita. Vim habet exiccantẽ & excalfactoriã: urinã movet. Nauſeæ, ſtomachi roſionib. inflationi, jecinori, regio morbo, renum vitiis auxiliatur, &c. *Medici Florentini ex Dioſcor.*

Flatus quoq; Discutiunt radix apii, F acori, allii, coſti, carnabadii, dauci, enulę, fœniculi, galangæ, petroſelini, peucedani, zedoarię, &c. de quibus ſingulis vide ſuprà ſuo loco.

De radicibus ſemen generantibus.

Secacul, non eſt eryngium, neq; Iringus, qui habet folia Cretami marini, neque Sigillum Salomonis: ſed verum Secacul eſt veterum Siſer, hoc eſt, radix illa, quæ Germanis dicitur Klingelmorn/Grintzelmorn/Nudlen/& Geylen. Gall. *Eſcheruis & Seruilles.* * Semen generat, & Venerem ſtimulat. Si in promptu non ſit, ejus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

loco radix pastinacæ sylvestris accipienda est. *Cordus.*

SEMEN quoque GENERANT, radix acori, bulbi, eryngii, galangæ, satyrii, &c. de quibus singulis vide suprà suo loco.

De radicibus menses moventibus.

CENTAURIUM magnum folia habet juglandis, oblonga, viridi brassicarũ colore, serrata in ambitu: caulẽ ceu rumicis, binũ, aut ternũ cubitorũ, multis ab radice adnatis, in quibus capita, ceu papaverũ, in rotũditate oblõga. Flos cæruleus: semẽ Cnico simile, ceu laneis floccis quibusdã involutum. Radix crassa, gravis, solida, tripedalis, succo prægnãs, cũ adstrictione aliqua & dulcedine acris, & rubescens. Amat solũ pingue & apricũ, ac sylvas & colles. Colligitur autũno: siccatur & conservatur per annos duos. * Radix cõvenit ruptis, cõvulsis, pleuriticis, spirãdi difficultati, veteri tussi: sanguinẽ expuentibus drachmis duabus trita datur, si febris sit, in aqua, cæteris in vino: item ad tormina & vulvæ dolores. Ramenta ejus in collyrii formam vulvæ subdita, menses atq; partus extrahunt. *Dioscorides.*

FILIPENDULÆ radix urinę stillicidio auxiliatur: item renum tum calculis, tum doloribus: stomachi inflationes discutit. Medetur suspiriosis & anhelantibus, omnibusq; in universum morbis, quos causa frigida excitaverit. Prodest comitialibus, insperso cibis radicum pulverę. *Matthiolus.*

GRAMEN vulgaris est notitiæ: cujus radix dulcis, articulis præcincta. * Hæc trita illitu vulnera cõglutinat. Decoctũ ejus in potu, torminibus medetur, & urinæ difficultatibus: calculosa etiã vesicæ excrementa comminuit. *Dioscorides.*

MEON, OSTRUTIUM, MAGISTRANTIA, in Macedonia & Hispania plurimùm gignitur, anethio foliis & caule simile, sed eo crassius: binûm fermè cubitorũ altitudine attollitur. sparsis in obliquum rectumq; radicibus, longis, tenuibus, odoratis, linguã excalfacientibus. Colliguntur Augusto mense. * Quæ fervefactæ ex aqua, vel tritæ citra coctionem, præclusorum renum, vesicæq; fractæ vitia potu leniunt: urinæ difficultati medentur: stomachi inflationes discutiunt. Torminibus, affectæ vulvæ, articulorum doloribus, atque fluxionibus pectoris, tritæ cum melle in eclegmate auxiliantur. Sanguinẽ per menstrua pellunt, desessionibus fervefactæ: infantibus autem illitæ imo ventri, urinas movent. Quòd si plus quàm deceat, ex his bibatur, caput dolore afficiunt *Dioscorides.*

Meum ex sententia plurium peritorum in simpliciũ cognitione existimatur ea planta esse, quam Herbarii Calabrenses appellant Imperatricem: cujus copia in monte Calabriæ Polino provenit. Radix nigricans est, numerosa, & subtilis, boni odoris, & sapore, ut ego quidẽ observavi, initiò dulci, deinde amaro, & in fine acri. Folia habet Anethi, & in summa omnes notas à Dioscor. illi assignatas. Videtur mihi quidem eadem esse planta, quam depingit Matthiolus, modò non sit malè repræsentata. Utimur radicibus siccatis in umbra, nõ marcidis aut levibus, nec cariosis, sed plenis, gravibus & odoratis.

VALERIANÆ tria genera passim occurrũt: unũ hortense, sylvestria duo. Reperiũtur verò & aliæ quædã, sed nomine, nõ effigie reliquis similes, ut quã Rubrã cognominãt, & quã Græcam. Sativa sive hortensis Valeriana, prima folia edit oblonga, lata, lævia, virentia, atq; indivisa: quæ verò secundùm caules majora, longiora, utrinq; profundiùs laciniata. Elaphobosci sive Pastinacæ majoris foliorũ æmula, sed tamẽ minora: caulis cubito altior, lęvis, & concavus & intervallis rarioribus articulatus, è cujus geniculis bina exeunt folia, & in fastigio flores in umbellis acervati, parvi, ab oblongiore & angustiore exiguo veluti collo sese pendentes, narcissi quidem effigiẽ aliquatenus exprimentes, sed tamẽ multò tenuiores, & magnitudine ipsis plurimùm cedentes, colore è rubente diluta purpura albicantes, radix digitalis crassitudinis, obliqua, fibris multis summæ terræ adhæret, plurima parte eminens: quæ dum resiccatur, pinguis ac oleosa efficitur, & odore est suaviore, quàm recens. Sylvestrium quæ major, foliis cùm prioribus, tum iis, quæ circa cauliculos est, divisis, ac laciniosis, majoribus, & nigricantioribus quàm sativę. caulis hujus lævis quoq;, inanis & geniculatus, cubitoq; procerior. flores in umbellis similes & dilutè purpurei. radices tenues, & veluti multis capillamentis fibrosæ, odore non omnino destitutæ. Altera sylvestris forma hortẽsem satis refert, sed longè minor est, prima ejus folia indivisa, reliqua in partes, ac lacinias dissecta, cauliculus dodrantalis, flores in umbellis aliarum similes ex lævi purpura albicantes. radices tenues, obliquæ, repentes, & tenuibus fibris capillatæ, odoris exigui. Seritur hortensis apud Germanos & Belgas. In Creta autẽ & Ponto suæ spontis esse fertur. Sylvestres humentib. locis, juxta rivulos fossas, & scrobes aquas habentes, reperiuntur. major harum in hortos translata luxuriat: minor verò ęgrè coalescit. Florẽt hę Majo, Junio, & Julio æstivis mẽsibus. Valerianæ passim appellantur, & Gręcè Phu. Et prima quidẽ Phu apud Dioscoridẽ descriptioni respondet: neq; obstat flos parvus, & Narcisso minor. Quòd si quidẽ major scribatur, errore fit Græci exemplaris, in quo sic habetur: ἄνθη πρὸς τοῦ ναρκίσσου, μείζω ἢ καὶ τρυφώτερα. Sed pro μείζω, id est, major, restituendũ est ἧσσα, sive ἧττω, id est, minor, ut ante nos Ruellius quoq; annotavit. Id quod mox subsequens dictio τρυφώτερα, hoc est, tenerior, nõ modò innuit, verùm & palàm ostendit. Neq; enim majora, sed minora, teneriora esse solent. Atq; sic se habente Dioscoridis lectione, omnis adimitur scrupulus. Sunt namq; Valerianę flores ἥττονες καὶ τρυφώτεραι, quàm Narcissi. Appellatur præterea Valeriana sativa à Dioscoride νάρδος ἀγρία, id est, sylvestris, aut rustica nardus: à Plinio Nardus Cretica: hac ætate à quibusdam Marinella.

Genicu-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Genicularis, herba benedicta, & Theriacaria: in officinis Valeriana domeſtica: Theophraſto Paracelſo Terdina: Ger. Groß Baldrian. Gall. *Valeriane.* Altera ſpecies Valeriana ſylveſtris nuncupatur, & Ger. Wild Baldrian/ Katzenwurtz/ Augẽwurtz/ Wendwurtz/ Denmarck. Tertia Valeriana minima nominari ferè ſolet. *Excalfacit autem Phu legitimum, ut Dioſcorides ait, ſed tamen non intensè, neq; ipſa recens radix, ſed areſcens tantùm. Recentem ſiquidem exiguum omnino caloris habere facilè deprehenditur. areſcentem verò calidiorem eſſe, & guſtus & odor uterq; intenſior oſtendunt. Movet autẽ, authore Dioſcoride, ſicca radix urinas: menſes cit: prodeſt ad laterũ dolores, & antidotis permiſcetur. Sylveſtrẽ autem Valerianam, ruptis, cõvulſis, ex alto præcipitatis, recentiores utilem cenſent. folia hujus, tum & ſativę, ad oris & gingivarum cum inflammatione exulcerationes, decocta, & gargarizata prodeſſe ferunt. Cęterùm Valeriana rubra duorum dodrantum caulibus, aut longioribus, iiſq; rotundis, lævibus & geniculatis aſſurgit. folia habet lata, longa, acuminata, lævia, & diluti viroris: è faſtigiis caulium Valerianæ propemodum ſimiles umbellas, ſed laxiores, & magis inconditas, in quibus flores oblongi, tenues, rubẽtes, & ſemen inde exiguum, oblongum, quandoque ſumma parte barbatulum, radix ſubeſt candida, mediocris craſſitudinis, & longitudinis. Huic ſimilis alia reperitur, foliis quoq; oblongis, cauliculis circa ſuperiorem partem in ramulos complures diviſis: floſculis è diluto cæruleo purpuraſcentibus, brevioribus, quàm ſuperioris: radice mediocris craſſitudinis. Utraq; Belgis hortenſis, & altera quidem rarior. florent æſtivis menſibus. Valerianæ rubræ à florum umbellarumq; ſimilitudine pleriq; nomen dedére, quod huic permittere maluimus, quàm impropriã appellationẽ temerè attribuere. Sunt etiã, qui Behen recentiorũ ſpeciẽ eſſe velint, idipſum Behen rubrum nuncupantes, ad differentiã alterius Behen albi dicti, quę quidem eſt herba multùm à Behen Arabum differens, veluti & præſens. Alii inter Limonii genera referunt. Matthiolus etiam ſecundam ſpeciem pro Limonio depingit. Atq; hanc ipſam aridã ad nos pro Limonio miſit pręclariſſimus vir, & in notitia ſtirpium, omniumque ſimplicium verſatiſſimus Jacobus Antonius Cortuſus Patricius Patavinus. Et reſpõdet ſatis cum Limonii deſcriptione poſterior. Sed Valeriana rubra non æquè: non modò quòd folia ejus ſint longè quàm Betæ minora; verùm potiſſimùm, quòd ſemẽ ejus raró perficiatur, & hoc ipſum nequaquam rubeat. Nam Limonio folia ſunt Betæ ſimilia, tenuiora tamẽ, & minora: caulis tenuis, rectus, refertus ſemine rubicundo, ut Dioſcorides refert. Quod autem ad facultates harum attinet, nullas quidẽ compertas habemus. Videtur autem utraq; unà cum radicibus refrigerantis eſſe naturæ. Porrò Valeriana Gręca colliculos tres, aut quatuor promit, rectos, concavos, inanes, tenues & cubitales, foliis circumveſtitos compluribus, oblongis, alatis, ex aliis multis, medio intercurrẽte nervo, compoſitis, viciæ foliis ferè conformibus, ſed tamen virentioribus, quorum ſingula parvula ſunt, latiuſcula, oblonga, acuminata, dorſoque aliquantulum eminente. flores nequaquam in umbellis, neque etiam in alis foliorum, ſed in faſtigiis cauliculorum ſparſi prodeunt, pulchri, colore cæruleo, ſed dilutiore ſplendentes, ex quinque foliolis, ſtaminibus aliquot exiguis, & candidis in medio, à quibus apices parvi ſublutei dependent, ſequuntur capitula parva, in quibus ſemen minutũ. pro radicibus multæ tenuiſſimæ ſunt fibræ. Nuſquam ſuæ ſpontis in Belgio eſt, ſed aliunde illata: plurima æſtatis parte floret. Valerianam, ut diximus, Gręcam, & Valerianam peregrinam, nec non Pſeudophu appellãt, tametſi nullam cum Valeriana ſimilitudinem habeat. Nullius eſt uſus, niſi quòd hortorum exornet margines. *Dodonæus.*

Phu verum creſcit in regno Neapolitano, in Polino monte Calabriæ & aliis locis: & Romæ, ubi in multis hortis colitur, abundè haberi poteſt. Radix eſt longa, & craſſa unum digitum, & in circuitu villoſa ex obliquo, inſtar Hellebori, & in uno loco reperiuntur multæ radices interdum ad 30. invicem ſeſe obliquè contingentes: odore planè refert Valerianam, attamen multò efficaciore. Andromachus Ponticũ eligit. Quòd ſi ad manus noſtras pervenerit ſolida, nõ exeſa, odore flagrantiſſimo, perfectiſſima erit, æquè ac ea, quæ in Ponto creſcit. Vulgaris Valeriana non debet illius loco accipi: cùm veræ copia, modò diligentia mediocris præſtetur, haberi poſſit.

FRAXINELLÆ complures exeũt cauliculi, rotundi, cubitales, aut altiores, inferiùs foliis, ſuperiùs verò floribus ſuprà invicẽ digeſtis exornati: folia oblonga ex pluribus ad unum pediculum unita, Glycyrrhizæ ſimilia, multò quàm fraxini minora. Singularia tamẽ eorum breviora, duriora, magiſq; acuminata, quàm Glycyrrhizæ, florum color dilutè eſt rubentis purpuræ, uti ſylveſtris malvæ: ſed forma diſſimilis. À quinis etenim utplurimùm ſtriatis oblongiſq; ſuperioribus foliolis, ſtamina aliquot recurvata barbæ inſtar dependent. Odor horum gravis eſt, ac hircinum olet, & ſimiliter earum, quæ ſequuntur, ſiliquarum. Succedunt autem ſingulis floribus quinq; ſimul, aſperæ, ſcabræ, & ſubrubentes: in quibus ſemen gignitur rotundum, nigrum, ſplendens, minùs quàm Pæoniæ, aut etiam Leutiſci, radices ab uno capite plures divaricãtur, lõgæ, candidæ, carnoſæ, tenui in medio nervo, cum obſcura acredine aliquantulum amaricantes. Videntur autem hujus duæ eſſe ſpecies, non tamen valdè differentes. Unius folia majora, virentiora, duriora, magiſque acuminata; alterius verò nigriora, minùs dura, ac nõ æquè in acumẽ deſinẽtia: flores quoq; hujus aliquantò dilutiores; illius verò paulò rubicundiores. In Italiæ ac Germaniæ mõtibus, ac collibus, lutoſo ac ſaxoſo reperitur ſolo. apud Belgas hortenſis eſt. Flo-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

res Junio: semen seriùs provenit. Recentiores Fraxinellam, pleriq; χαμαιμέλιον, quasi humilem Fraxinũ appellant: officinæ Diptamnũ, & pro legitimo Diptamno, radicibus hujus subinde utũtur, unde & à nõnullis Pseudodictamnum, & Dictamnũ album nominatur. Nõ esse autẽ legitimũ Dictamnũ notius modò est, quàm ullis verbis refelli opus sit. Et Pseudodictamnum quoq; Dioscoridis nequaquã esse, nõ minùs manifestũ. Sed nõ esse Tragii veterum speciẽ, nõ æquè expeditum videtur. Nam cum Tragio, & quidem priore convenire posse apparet. Habet autem istud prius Tragium: duo siquidem sunt, authore Dioscoride, folia, virgas & fructus Lentisco similia, sed minora omnia, & succum fert gummi similem: & in Creta tantùm nascitur. Idem Plinius lib. 27. cap. 13. Tragonis sive Tragiũ, ait, nascitur in Cretæ tantùm insulę maritimis. Lentisco (exemplaria perperàm Junipero habent) similis, & semine, & folio, & ramis. succus ejus lacteus in gummi spissatus, vel semẽ, impositione spicula è corpore ejicit. Et Fraxinella quidem Lentiscum non minus quàm Glycyrrhiza folio refert, & odorem τράγυ, id est, hirci spirat: quæ hujus cum Tragio similitudinem quandã ostendunt. Sed tamen quia frutex non est, non baccas, quales Lentiscus, sed siliquas ferat, adnatis ramulis careat, adhæc neq; lachrymam fundat, haudquaquã Tragium, sed aliã, atq; ab eo differentem stirpẽ esse consequitur, quam verisimile est Veteres non observasse, vel in nullo usu, aut saltẽ negligentiùs habuisse. Facit huc, quòd Bellonius lib. 1. Singularium refert, Tragiũ in Creta juxta fluenta nasci, & flore esse luteo. Nam Fraxinella montes amat & flore rubet. Ex quib. Fraxinellę cum Tragio discrimen satis apparet.* At Fraxinellę radix excalfacit, & reficcat ordine secundo, digerentis, attenuantis, & aperientis est facultatis. Menses & urinas movet: partus adjuvat: secundas educit: uteri frigidioribus morbis auxiliaris est. conferre & stomachicis, & anhelosis fertur. Tradunt etiam, adversus ictus morsusq; ferarum, lethalia medicamenta, & pestilentium morborum contagia prodesse, antidotisq; utiliter permisceri. *Dodonæus.*

MENSTRUA quoque PROVOCANT radix asari, ari, acori, aristolochiæ longæ, asphodeli, allii, bryoniæ, cyperi, costi, capparorum, calami aromatici, dauci, dictamni, eryngii, fœniculi, helenii, lilii, petroselini, pæoniæ, raphani, rubiæ, rusci, &c. de quibus singulis vide suprà suo loco.

De radicibus menses sistentibus.

TORMENTILLA folio pentaphylli minore, septenis incisuris diviso: radice brevi, nodosa, cõpacta, rubeo colore, sapore astringenti: cauliculis tenuibus, subrubẽtibus: flore melino, adeò ut in pẽtaphylli genere sit reponẽda. Sunt, qui à septenis foliorum divisuris Heptaphyllon vocent. * Urinæ incontinentiam supprimit: sistit menses, si in earum decocto ad umbilicum A usq; consederint fœminæ: vel si tritæ, & ex melle atq; spica subactæ, ventri, ac pubi illinantur. Sanguinem è vulneribus manantem cohibent, superasperso earum pulvere. *Matthiolus.*

MENSTRUA quoque SISTUNT radices Symphyti, &c. de quibus vide suprà suo loco.

De radicibus sudorem provocantibus.

CHINA ex Occidẽtali India defertur, (quandoquidem vulgo Lusitani ex Orientali India B eam adferant) est arundinis majoris radici similis, nodosa, intùs alba, interdum rubescens, foris rubra. Optima est recens, ponderosa, solida, pinguis, non cariosa, sapore insipida. Nascitur in China, Orientalis Indiæ provincia, Scythiæ atq; Sericaniæ finitima, maritimis locis, arundinis, aut ulvæ palustris modo. Solius radicis est usus apud Indos, ad curãdos difficiles morbos, apud quos magno in precio est. Propinatur ejus aqua in diuturnis & acutis morbis, febribus præser- C tim: etenim sudores provocat, cujus rei gratia multi sanantur. Triginta sunt circiter anni, quòd Lusitani primùm in has regiones eam intulerint. præclara de ejus facultatibus prædicantes adversus omnis generis morbos, sed maximè luem Veneream, in qua mirabiles effectus præstitit. * Valdè extenuat: sudorem movet & exiccat, ideoque putredini resistit: jecur confirmat, hydropi auxiliatur: ulcera maligna sanat, lepram & elephantiasin curat: Gallico morbo succurrit: D corpus alimento destitutum reficit: scirrhis jecoris maximè prodest: ligno Guajaco tamen à Sarsa infirmius existit. *Nicolaus Monardis, & Andernacus.*

SARSA PARILLA ex Peru, sive Hispania nova defertur, planta multis radicibus nitẽs, glycyrrhizæ non dissimilibus, duos cubitos, aut eo ampliùs longis, colore cinereo dilutiore, quę interdum tam altè demittuntur, ut qui integras eruere volet, ei profunda fossione opus sit: ra- E mis nodosis, & lignosis, qui facilè desiccantur: florésne an fructum proferat, ignoramus. Illa multò meliorem & efficaciorem nobis deinde protulit provincia Honduras, à superiore differens, quòd illa candidior est, ad pallorem tendens, & gracilior; hæc verò cinerea, nigrior, atque crassior. Deligitur nigrior, recẽs, nõ cariosa, fractu contumax, quæq; assulatim frangitur, & ponderosa. Nam quę cariem sensit, & dum frangitur pulverulenta est, inutilis existimatur. Cùm F eam Hispani primùm viderunt, Sarsæ Parillæ nomen indiderũt, propter cognationem, quam cum nostra Sarsa Parilla, quæ smilax aspera est, habet. Certè nostratem expertus sum simili facultate præditam, cum ea, quæ ex Hispania nova adfertur, ad quam magis accedit, quàm ad eam, quæ in Honduras invenitur. Gustu insipido est, & sine acrimonia, nec ejus aqua hordeacea sapidior est. * Uncia ejus in duabus libris aquæ cocta, vini rubri turbidioris colorem refert, tenuemq; essentiã habet, & summè provocat sudorem. Decoctũ ejus cum tenui victu potũ, per

dies

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

dies triginta, luem Veneream plus quàm lignum Indicum sanat, prodest morbis articulariis, ulceribus, laxis ex pituita & defluxione tumoribus: cerebri & capitis vitia emendat: jecur confirmat: lienem extenuat: incipientem elephantiasin discutit. *Nicol. Monardis, & Andernacus.*

De radicibus venenis resistentibus.

ANGELICA cubitalem excedit altitudinem, caule geniculato, inani, multis alarum cavis referto: folia profert oblonga, per ambitum serrata, in nigrum virescentia: flores albos, in umbellam cohærentes: è quibus semen prodit tenue, lentium modo compressum. Radix ei subest crassa raphani modo, quæ in plures divaricantur ramos, gustu acris, & suaviter odorata. Nascitur in hortis. Colligitur autumno: siccatur, & conservatur per annos duos, vel tres. *Excalfacit, pariterq; desiccat ordine secundo cõpleto, aut tertio incipiente. Proinde aperit, attenuat & discutit. Venenis mirificè adversatur, quare pestilentiam arcet hausta, aut frequenter commansa. Ipsa per se sumpta, pituitosos, lentosq; humores digerit. Idem præstat & radicis decoctum: quod etiam celeriùs ex frigore tussientibus auxiliatur: expectorat enim efficaciter crassam, lentamq; pituitam. Sanantur eodem ex aqua aut vino interna viscerum ulcera, concretusq; sanguis dissolvitur, & roboratur ventriculus. Radix in pulverem trita, animi deliquiis, & cæteris cordis affectibus opem unicè præstat. Valet ad rabiosorum & venenosorum morsus, exteriùs cum ruta imposita, intrò in corpus assumpta. *Matthiolus.*

CARLINÆ, sive Cardopatii duæ species: una humilis & absque caule: altera caulem promit. Utriusq; florem candidum videre contigit. Gesnerus purpureum reperiri scribit, quod & Franciscani fratres testantur. Humili folia sunt spinosa, & oblonga, inter quæ medius emicat orbiculatus flos, amplus, magnus, exteriore parte instar echini castaneæ valdè spinosus: superiùs planus, & latè patens. cujus medium multis capillaceis staminibus farctum, oblonga, angusta ambiunt foliola, candida, aut purpurea, sereno hic explicatur cœlo, nubilo verò & per noctem veluti se recludens contrahitur. radix hujus oblonga, mediocris crassitudinis. Altera species folia similiter valdè habet spinosa, non raro asperiora: caulem dodrantalem, aut altiorem: florem in capitulo uti prioris, sed minorem multò: radicem digitalis ferè crassitudinis odoratam, & utplurimùm rimosam. De utriusq; nomine inter recentiores non satis convenit. Sunt, qui velint priorem Chamæleonem albũ esse: alterum verò Chamæleonem nigrum: alii utrumq; à Chamæleonibus differre asserunt. Chamæleonem autẽ album Dioscorides folia habere Scolymo similia ait, caulem non promere: è medio spinas erigere echini marini aut Cinaræ modo: flores edere purpureos, veluti pilos papposos: semen Cnici: radicem interiùs albam, aliquatenus aromaticã, gravis odoris, & dulcem, circa quam viscum reperitur. Nigrum verò Chamæleonem, idem inquit, foliis quoq; esse Scolymi, sed minoribus, tenuioribus, ac rubro distinctis, caule dodrantali, digitalis crassitudinis, subrubente, & umbellã habere, in eaq; florem tenuem Hyacinthi æmulum, versicolorem, radicem verò crassam, nigrã, densam, interdum exesam, quæ dissecta sublutea sit, & manducata mordeat. Et cum Chamæleone quidem albo Carlinam humilem convenire posse apparet, si fructus, aut capitulum responderet. Caule siquidem & foliis spinosa, sed fructus non est veluti Cinaræ. Pini conum siquidem Cinaræ capitulum refert, ex squamis multis fastigio acuminatis, ac spinosis coactus, quale non est Carlinæ. Neque enim satis est, quòd caule careat, aut quòd viscum ferat, sed reliquas etiã adesse notas refert. Nam, ut Franciscani fratres tradunt, plures Garduorũ species reperiuntur caule viduæ: possunt & aliæ viscum ac gummi præbere. Plin. lib. 21. cap. 16. ixinem raram visu & radice filiosam esse inquit, ex qua medium veluti malum extuberat. Est autem Ixine Chamæleon albus. Exemplaria Helxine perperam habent. Idem de Carlina altera dicendũ: tametsi enim folia fortè habeat Scolymi, & caulẽ dodrãtalem, cùm tamẽ flos nõ sit hyacinthi, id est, cærulei coloris; desideratis & aliis, Chamęleon niger dici non potest. Accedit nostræ sententiæ in lib. Singulariũ suorum primo, diligentissimus P. Bellonius, qui ambas Carlinas à Chamæleonibus differre ostendit, & utrumq; Chamæleonem Italię, Germaniæ, & Galliæ incognitum esse scribit. Albi Chamæleonis radicem perquàm crassam esse ait, & pedalis, aut cubitalis longitudinis, multumq; odoratam, atq; ex ea lachrymam manare: Chamæleonis verò nigri florem esse pulcherrimi, cærulei, ac planè cœlestis coloris, quam Dioscorides ὑακινθίζοντα appellat, ab Hyacintho non scripto, qui creberrimè cæruleus est. *Dodonæus.*

VENENIS etiam RESISTUNT, radix Apii, Allii, Aristolochiæ longæ, Bryoniæ, Cyperi, Carnabadii seu Doronici, Costi, Fœniculi, Gentianæ, &c. de quibus vide suprà suo loco.

De radicibus ambustis conferentibus.

HYACINTHI radix bulbacea est. *Hæc pueris cum vino albo illita, pubertatem coërcet, & non patitur erumpere: sistit alvum pota, & urinam impellit: phalangiorum morsibus auxiliatur. *Dioscorides.*

AMBUSTIS quoq; medentur, radix Asphodeli, Bulbi, liliorum alborum, &c. de quibus vide suprà suo loco.

De radicibus dolorem sedantibus.

ANONIS seu ONONIS ramos habet fruticosos, dodrantales, aut majores, frequẽtibus geniculis cinctos, cavis alarum multis, capitibus rotundis: foliis lenticulæ tenuibus, pusillis, ad rutæ aut pratensis loti folia accedentibus, subhirsutis, odoratis, non injucundè olentibus. Muria conditur, antequam spinosa fiat, cibis gratissima.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Rami acutioribus ſpinis, & veluti ſpiculis firmioribus horrent. Radicem mittit candidam: * quæ excalfacit & extenuat. Hujus cortex ex vino potus urinam ciet, calculos comminuit, margines ulcerum erodit. Radix cùm decoquitur poſca, dolorem dentium collutione mitigat. Decoctum ejus potu hæmorrhoidas ſanare creditur. *Dioſcorides.*

DOLOREM quoq; ſedant, radix Acori, Dauci, Eryngii, Ireos, Mandragoræ, &c. de quibus vide ſuprà ſuo loco.

De radicibus diſcutientibus ſtrumas.

PLANTAGINIS radix * & manducatu, & collutione, dentium dolores ſedat. eadem cum foliis, ulceribus renum, & veſicæ in paſſo datur. Fertur, tres radices, cum tribus vini cyathis, & pari aquæ modo, tertianis auxiliari: & quatuor, quartanis. Sunt, qui radicis geſtamine, diſcutiendis ſtrumis utuntur. *Dioſcorides.*

DISCUTIUNT quoq; STRUMAS, radix Capparorū, Ireos, de quibus vide ſuprà ſuo loco.

De radicibus venenoſis.

MANDRAGORA ſi bibatur, confeſtim ſopor inſequitur, exolutio, ac vehemens veternus, nihil temerè diſtans à lethargo. * Cui antequam aliquid ex iis accidat, vomitus & aqua mulſa proderit: poſtea nitrum & abſinthium ex vino dulci aut paſſo ſumatur. caput roſaceo & aceto perfundatur. Proficit excitatio & motus corporis & olfactus eupatorii, & piperis, ſinapis, caſtorii, & rutæ, tritorum in aceto: & liquidæ picis, & odor è lucernarū exuſtione, & extinctu. Quòd ſi ægrè ii revocentur, ſternutamēta movere, aliisq; communibus auxiliis uti conveniet. *Dioſcorides.*

FUNGORUM alii genere, alii copia lædunt: omnes tamē ſtrangulatus ſuſpendio ſimiles concitant. * Quibus confeſtim ſuccurrendum: communiter ex oleo vomere cogendi: mirificè juvat lixivia ex ſarmentis, aut pyraſtri ſurculis, epotá cum ſale, poſca & nitro. Fructus aut folia pyraſtri cum fungis decocta, ſtrangulantem illam vim auferunt, eſitataq; eisdem auxiliantur. Adverſus fungos gallinacea ova cum poſca proficiunt, adjecta ariſtolochiæ drachma. item abſinthium cum vino melleq; ſumptum, & ex aqua potum: apiaſtrum ex nitro: panacis radix, & ſemen in vino: fæx vini cremata, cum aqua: atramentum ſutorium ex aceto: radix vel ſinapis, aut naſturtium eſu proſunt. *Dioſcorides.*

SUMPTO EPHEMERO, quod aliqui ſylveſtrem bulbum appellant, * pruritus in toto corpore excitatur, non ſecus atq; iis, qui urtica aut ſcylla laceſſuntur: interna roſionem ſentiunt, ſtomachus cum ingenti gravitate exæſtuat. cæterùm invaleſcente morbo, cruor ſtrigmentis admiſtus, per alvum exigitur. Quibus ut iis qui ſalamandrā hauſerunt, vomitione aut clyſteribus auxiliari conveniet: ſed antea quàm venenum invaleſcat, dandum eſt decoctū frondium quercus aut glandium, aut malicorii: lac bibere prodeſt, in quo ſerpillum ſit decoctum: item ſuccum ſanguinalis herbæ, aut ramorum vitis, aut rubi, aut medullæ recentis ferulæ, aut myrthi cum vino. Baccæ autem myrthi tuſæ tritæq;, & aqua maceratæ, ut liquor inde ſumatur, opem ferunt. Media caſtanearum tunicula ſimilem effectum præbet, ſi cruda in aliquo ſupradictorum ſucco ſumatur: origanum quoq; cum lixivio epotum eximiè juvantur aſinini lactis, aut bubuli calidi potu, etiam in ore contineant: ita ut quibus copia lactis hujus adſit, non aliud deſiderent. *Dioſcorides.*

VERATRUM ALBUM * ſtrangulatus concitat, aut immodicas alvi dejectiones movet. Quibus ea medentur, quæ in fungorum mentione retulimus. Nimios autem dejectionum impetus medicamentis, quæ excrementa ſupprimunt, coërcebimus. *Dioſcorides.*

De radicibus alterantibus qualitate occulta.

NOVI mulierem, quotidiè ferè per annos multos vulvæ ſtrangulationi obnoxiam, quæ ex illo morbo optime convaluit, hauriendo ſemel per hebdomadam ſub lecti ingreſſum, vinum album, in quo uncia radicis BRYONIÆ efferbuiſſet. Et hoc medicamento per annum integrum uſa, hinc nihil amplius incommodi ſenſit, inquit *Matthiolus.*

PÆONIÆ radix, quòd ſolaris ſit, eruta Sole tenente Leonem, die & hora Solis, nec non Lunæ creſcente lumine, portantem ab Epilepſia liberat. *Marſilius Ficinus.*

De radicibus purgantibus bilem flavam.

RHABARBARUM radix eſt inæqualiter craſſa, nō admodū longa, rheo Pontico perquàm ſimilis colore & ſubſtātia. Ejus tres ſunt differentiæ: unum Indicū ex Sinarum regione, omnium præſtantiſſimū: alterū Barbarum, ſecundū locū obtinens: tertium Turcicum, omnium ignaviſſimum. Laudatur ſubnigrū in rubrum inclinans, recens, grave, pro raritate ſua, confractū, ex rufo & glauco alterans, & croci modo tingēs. Adulteratur, ſi aliquot dieb. in aqua maceratur, ut facultas eximatur. fucus verò deprehēditur, ſi in cōfracto ea varietas, quæ ſuprà dicta eſt, nō cōſpicitur, nec croci modo tingit, ſed levius eſt, & magis adſtringit. Conſervatur annos tres aut quatuor integrum incorruptumq;, ſi cera ſola, vel cera cum terebinthina liquata circumlinatur, aut melle albo, aut pſyllio, aut milio mergatur. Corrigitur tertia parte ſpicæ, vel ſquinanthi, vel cinnamomi. Doſis infuſionis à drachma una cum dimidia, uſq; ad decem: pulveris verò à drachma una, uſq; ad quatuor. Calidū & ſiccū ordine ſecūdo. * Purgat clemēter bilem flavam, pituitamq;, præcipuè à ventriculo & hepate, & inde ſanguinem purgat, obſtructiones liberat, & affectus inde ſanat, icterum, hydropem, ſplenis tumorem, febres putridas, etiam diuturnas, dolorem hypochondriorum punctorium, &c. *Medici Florentini ex Meſue.*

FILICI folia ſine caule, ſine fructu, ſine flore,

ex uno

ex uno pediculo cubitali lõgitudine exeũt, multifida, & lateribus pinnata, subgravi odore: radice per summa cespitum nigra, oblonga, filices multas fundente, subastringente gustu. Nascitur in montibus & saxosis. Colligitur autumno, siccatur & conservatur per annum. * Radix latas tineas excutit, sumpta drachmis quatuor ex aqua mulsa: melius, si cum scammoniæ, aut veratri nigri totidem obolis detur: sed qui sumunt, alia prægustare debent, &c. *Dioscorides.*

PURGANT quoque bilem flavam Rhaponticum, &c. de quo vide suprà suo loco.

De radicibus purgantibus bilem atram.

ELLEBORUM NIGRUM, vulgò à German. Christwurtz / folia habet viridia, platani similia, minora, foliis spondilii proxima, pluribus divisuris incisa, nigriora, & crassiora, subaspera: caulis asper. flores ex candida purpurei, cotoneis similes racematim cohærentes, in quibus est semen cnico simile: radicibus nigris, tenuibus, elleboro albo similibus, quarum duntaxat est usus. Reperitur in Germaniæ plerisq; montibus, & aliis incultis ac asperis locis. In hortis vivax est. Floret circa natalem Dominicum, si hyems clemens mitisque fuerit: aliàs mox soluto gelu. Eligi debet benè nigrum, corpulentum, plenum, in quo tenuis sit medulla, acre gustu, fervensque. Helleborum nigrum, quo hodiè plerunq; utuntur, non est jam descriptum: veruntamen etiam in Hetruria reperitur cum prędictis notis, tametsi rarò. Itaque cura adhibenda est, ut id sumatur: quamvis non multum errent, qui in veri loco utuntur vulgari. Colligitur in Vere vel æstate: servatur verò per annos duos vel tres. Corrigitur cinnamomo, fœniculo, aniso, mastiche, oxymelite, & passo. Solis animosis & robustis datur. Dosis pulveris à siliquis sex, usque ad scrupulum unum vel duos, cum passo, vel oxymelite.* Bilem utramq;, & pituitam evacuat non citra difficultatem. Itaque febribus circuitu repetentibus, & diuturnis convenit: item furore percitis: altera capitis parte dolentibus: & quos cephalæa diu infestavit: insania & melancholia laborantibus, &c. *Medici Florentini ex Mesue.*

ELLEBORUM ALBUM (Ger. Weißnießwurtz. Gall. *Ellebore blanche.* Ital. *Elleboro blanco.*) radicibus nititur multis, tenuibus, candidis, ab oblongo & exiguo capite exeuntibus cœparũ modo: folia fert plantaginis: caulem palmo altiorem, cavum, tunicis convolutum: gaudet montanis & asperis, & non modò in Græcia, Italia, aut aliis calidioribus regionibus, verùm & in Germaniæ ac Helvetiorum montibus viret. vivit & in hortis. Floret æstate: messibus, aut sub Autumnum legendum est. Deligendę sunt radices summis montibus collectę, candidę, mediocriter extentæ, friabiles, carnosæ, nullum in frangendo pulverem emittentes, quæq; sint medulla tenui, gustu fervente, nec tamen id vehementer: quæ enim nimiùm acres sunt, strangulãt. Calidum & siccum in tertio.* Vomitu multo purgat, & sternutamenta violenter movet. Vitandum autẽ hoc est, quod strangulat. *Medici Florentini ex Dioscor.*

POLYPODIUM radice dulci, austera, digiti parvi magnitudine, multùm siccante, sed sine morsu. Probatur subdulce, subausterum, gustatu ad postremum subamaro, & nonnihil aromatico, solidum, cirrhis seu nodis plenum, ex rubro nigrescens, colore intùs herbaceo, pistacii modo recens, quercuum & arborum aliarum glandiferarum truncis adnatum. Servatur per annũ. Corrigitur aniso, fœniculo, zingibere, vel simili odorato aliquo. Dosis à drachmis duabus, ad aureos quatuor. Calidum est in tertio: siccũ verò in secundo. *Humores crassos & lentos terget, digerit, siccat, bilem atram, & pituitã vel crassam vel lentam purgat, etiam à juncturis. Affectibus ob hæc melancholicis prodest, ut quartanis, præsertim cũ mulsa, &c. *Medici Colonienses ex Mesue.*

De radicibus purgantibus pituitam.

AGARICUM oritur in magnarũ arborũ truncis, vetustate jam putrescentiũ, & erosorum tanquam earũ vel apostema, vel fungus. Est duplex, mas & fœmina. Mas est malus, præsertim qui longus, niger, durus, densus, gravis & in fragmẽtis ceu villos nervorum ostendit. Fœmina si rotundior, alba, porosa, & rara valdè, & frãgi facilis, levis, dulcis primo gustatu, mox amara & stiptica, est melior, præcipuè summa corporis sui parte. Conservatur per annos quatuor. Corrigitur tertia parte zingiberis, vel salis gemmæ. Dosis à drachma una usque ad duas: infusionis verò à drachmis duabus usque ad quinq;. Calidũ ordine primo, siccum verò tertio.* Pituitam crassam, lentam, putridam, & bilem flavam & atram purgat à cerebro, nervis, musculis, sensoriis, spina dorsi, thorace, pulmone, ventriculo, hepate, liene, renibus, utero, juncturis. Urinã quoq; movet, ac menses utrumq; expurgat. Cutis colorẽ floridum reddit, lumbricos necat: ischiadi, & cæterorum articulorum doloribus confert, & febribus diuturnis, ex materia varia natis, &c. *Mesues.*

Agaricum, ut Galenus experientia docet, non admittit fuscum. Hoc unum itaq; observandum est, ut seligatur illud, quod intùs habet venas rectas: sitq; leve, rarę contextionis, tenerum, friabile, album & splendens, quale est, quod fœmina vocatur. Densum, ponderosum, lignosum, rotundum, durum, & nigrum, non solùm laudabile non est, sed potiùs à Dioscoride inter venena in 6. lib. recensetur. Quod mediũ est inter hæc duo, quantò pluribus notis vel ad hoc, vel illud accedit, tantò majores habebit vires. Diosc. ait, quod in Galatia, Asia, & Cilicia in cedris crescit, esse infirmũ & friabile, quod tamen antea ut bonum elegimus. Itaq; hæc vox *friabilis* rectè intelligi debet: ut scilicet Agaricum sit tenerum, non tamẽ eo modo, ut quasi aliquod marcidum per se ipsum, aut leviter manũ admovẽdo in multa frusta decedat. Debet ergo hoc modo compactũ esse in se ipso, ut digito aut pistillo, aut lima facilè in pulverem reducatur: majorq; illius pars

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

conſtet ex pulpa, non nervis & venis, hoc enim durius & gravius: & inſuper, ne paucæ iſtæ venæ, quæ in medio illius apparent, ſint quoq; flaccidæ, vel friabiles, quia hanc ob cauſam quoque Agaricus facilè divellitur: & ita Dioſc. & Galenus intelligi debent. Atque ideò non ſine ratione ex ſententia Galeni ſuperiùs diximus in præparatione Theriacæ, Agaricum per ſe ſolum terendum eſſe, quò iſtę venę tanquam nullius uſus abjici poſſint. At tametſi illi, qui Agaricum propterea tundunt cum vino illum irrorando, ne ſubtiliores ejus partes evaneſcant, non ſint improbandi, nihilo tamen minùs hallucinari mihi videntur, quòd poſtea ſimul accipiant partes quoque lignoſas & inutiles, quæ hac terendi ratione non abjiciuntur, ſed ibi remanent, ut bonæ. Nec ſatis eſt dicere, quòd ſi accipiamus Agaricum fœminam, non adeſſe iſtas venas: nam etſi Galenus eligat fœminam, vult tamen in ea ſeparari iſtas fibras: imò ſi non adeſſent, Agaricum non eſſe probum, quemadmodum diximus ejus probationis indicium eſſe. Ne verò perdantur particulæ ſubtiliſſimæ inter terendum, cavere id poſſumus eo modo, quem Crito docet, de quo antea locuti ſumus.

Cucumeris Sylvestris radix in pleriſque calidis regionibus in ruderibus ſabuloſis aliiſque incultis locis reperitur: apud Germanos hortenſis: autumno colligitur: ſiccatur in umbra, & conſervatur per annos ſex. Doſis dejectionis eſt à drachma una uſque ad quatuor: pulveris verò à granis quindecim uſque ad drachmam ſemis. *Pituitam & bilem dejicit, præſertim in hydropicis: dejectiones autem citra ſtomachi injuriam movet. *Meſues, & Dioſcorides.*

Esula Græcis tithymalus dicitur. Sed veluti eſulæ nomine tres plantæ intelliguntur, major videlicet, minor, & rotunda: ſic etiam tithymali genera ſeptem à Dioſcoride aliiſq; pluribus deſcribuntur. Eſula majore pytiuſa Dioſcoridis intelligenda eſt, & Alſcebram majus Meſuæ: eſula minore, tithymalus cypariſſias & alſcebram minus: eſula rotunda, peplos: quæ omnes plantæ hodiè ſunt cognitæ. Cognoſcendæ ſunt etiam reliquæ tithymali ſpecies, præſertim characias, qui reliquis præferebatur, & Græcis erat in uſu, hodiè cognitus eſt, quemadmodum & reliqua tithymalorum genera, his præſertim, qui in his inveſtigandis diligentiam aliquam adhibent: nam omnes in Hetruria reperiuntur. Eorum deſcriptio cùm ſit admodum prolixa, ex Dioſcoride petenda eſt. Cæterùm ex omnibus eſulæ generibus minoris radicis cortex eligitur tenuis, levis, fractu facilis, rubeſcens, Caſſiæ fiſtulæ modo, poſt ſex à collectu menſes, ex loco libero collecta initio Veris. Conſervatur autem per annũ. Corrigitur tragacantho. Doſis à ſiliquis duabus uſque ad tres. *Purgat valenter pituitam, aquas, atram bilem, & à juncturis. *Medici Florentini.*

Ebuli radix (Ger. Attich. Gall. *Hieble.* Hiſp. *Yezgos.*) longa eſt, craſſitudine digitali. Nota eſt. Naſcitur in montibus, ſylvis, locis humentibus, incultis, & campeſtribus, ſecus vias. Flores æſtate, baccæ autumno maturantur. *In vino decocta, & in cibis data, hydropicos juvat. *Dioſcorides.*

Hermodactylus radix eſt officinis nota. Variæ ſunt opiniones, cujúsnam plantæ radix ſit à veteribus deſcripta. Veriſimilior tamen eſt eorum ſententia, qui colchi radicem eſſe exiſtimant, tametſi Dioſcorides venenoſam eſſe affirmet: nam medicamentorum purgantium magna pars ferè eſt ejusmodi. Hermodactylum unum idemq; eſſe & Græcis & Arabibus credimus: itaq; hujus noſtræ radicis facultatibus freti, ea utemur hermodactyli veterum loco. Probatur candidus, corpulentus, plenus, gravis, non carioſus. Naſcitur in montibus. Colligitur Vere: ſiccatur in umbra, & conſervatur per annos tres. Corrigitur cinnamomo, maſtice, zingibere, pipere longo, &c. Doſis ab aureo uno uſq; ad duos. Calidus & ſiccus ordine ſecundo, cum humiditate excrementoſa, flatulenta, nauſeabunda. *Pituitam craſſam, præſertim à juncturis trahit: ob id podagrę, & aliis arthritidis differentiis confert. *Medici Florentini, & Meſues.*

Sambuci radix vulgaris eſt notitiæ. Naſcitur in hortorum ſepibus. *Aquam detrahit: ſtomacho inimica: hydropicos adjuvat, &c. *Dioſcorides.*

Turbith, planta eſt radice neque magna, neq; longa, caulis dodrantalis, ſubinde longior, digitalis craſſitudinis, hederæ modo per ſolum repit. folia profert Althææ: flores etiam ſimiles à candido rubentes, nonnunquam omninò exalbidos. Utilis autem medicinæ caulis duntaxat pars inferior, radici proxima, quæ gummoſa. Atque hujus cortex eſt, quem officinæ oſtendunt, craſſior videlicet quidam ac inanis, caudicis inferioris exterior cortex, medio exempto. Laudatur vacuũ, arundinoſum, fragile & plani corticis Turbith: deinde cui gummi adhæret concretũ, quod gummoſum dicitur, & albidum. At gummoſum nõ eſt ſemper ſua natura: ſed Indi, quia viderunt à gummoſitate optimi Turbith notas à noſtris peti, ſolent ejus ſtirpem, ac cauliculos priùs quàm colligant, aut contorquere, aut leviter vulnerare, ut liquor effluere. quo tandem denſato atq; cõcreto, cauliculos gummoſos auferunt. Reperitur verò & quandoq; abſq; cõtorſione gummoſum factum, ſed tamen, quò faciliùs liquor emanare poſſet, vulnerari ac contorqueri ſolet. Candidum etiam fit, in Sole reſiccatum: in umbra etiã nigreſcit. Provenit in maritimis, verùm non adeò mari vicinis locis, ut unda ejus allui queant, ſed duabus aut tribus interdum à mari leucis, ſive miliaribus diſtantibus, & quidem in incultis, & potiùs humentibus quàm ſiccis. Naſcitur autem in Cambaya, Surrate, Dio inſula, Bazaim lociſq; vicinis, & in Guzarate, ubi plurimũ, atq; unde magna copia in Perſiam, Arabiam, Aſiam minorem, & Luſitaniã effertur. Præfertur autẽ in Cambaya natũ. Arabib. Perſis, & Turcis Turbith appellatur: in Guzarate verò Barcamã: in Canara pro-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

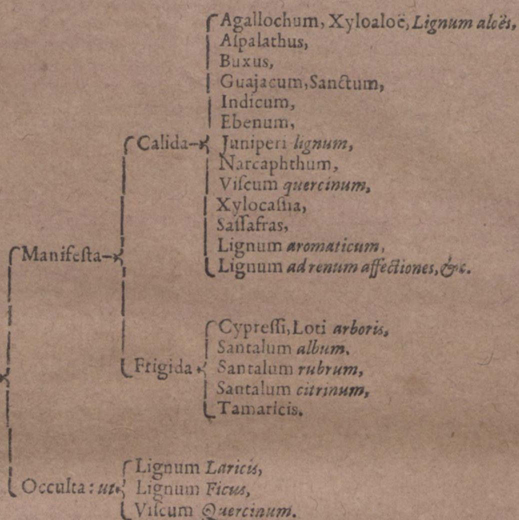
ra provincia, cujus civitas Goa, Tiguar. Habetur ab Indis Medicis pituitam dejiciens ac expurgans medicamentum: cui si febris abest, adjicere solent Zingiber, alioqui absq; hoc ex decocto pulli gallinacei, aut cum aqua exhibent. Mesues Turbith calidū esse refert ordine tertio, & crassam lentamq; pituitam vacuare: atq; hanc è ventriculo, thorace, nervis atq; remotioribus artubus educere: sed tardioris facultatis esse, & ventriculum subinde eò subverti perturbariq;: quocirca Zingiber, mastichen, aliaq; aromata ei permiscenda: addi & oleum amygdalarum dulcium, vel ipsa amygdala, aut saccharum, ne corpus hujus usu extenuaretur, aut emarcesceret: ab aliis item cum palmulis, amygdalis dulcibus, aliisque contemperari, inde componentibus antidotum (electarium, aut electuarium officinæ appellant) quod Διαφοινικὸν dicitur, officinis ipsis, & Medicis exercitatis in usu frequens. Datur ipsius Turbith drachma (plus minus) una, ad summum duæ. In decocto verò aut diluto tres, quatuórve admittuntur. *Garcias ab Horto.*

MECHOACAN radix est ante viginti annos primùm reperta in provincia Mechoacan dicta, quadraginta miliaribus supra Mexico, quam devicit Ferdinandus Cortesius, Anno 1524. Jam vidimus apud Franciscanos hujus urbis nascentem ex ipsa provincia Mechoacan navi delatam, multis ramis luxuriantem supra terram expansis colore cinereo, qui vicinas perticas, aut pergulas scandunt, & multiplici nexu amplectuntur, foliis rotundis, in mucronem desinentibus, secundùm pediculum amplis, fibrosis, adeò verò delicatis, ut humiditate carere videantur: fructu coriandri sicci magnitudine, racematim cohærente, qui Septembri maturescit: radice crassa vitis albæ seu Bryoniæ modo, ut nō defuerint, qui eandem plantam esse putarēt, aut saltem ei congenerem: sed multùm differunt. Nam Bryoniæ radix viridis & sicca, admodum acris est. Mechoacan verò insipida, & sine acrimonia. Milii semine obruta servatur hæc radix, aut lino picato, seu resinato involuta. Cæterùm nunc ex continenti advehitur Mechoacan, natum circa Nicaragua, & in Quito (ubi diligenter colitur, & magno in usu est, ob ejus mirabiles effectus) longè præstantius eo, quod ex nova Hispania adferri consuevit: cujus flos, semen, & ramuli etiam allati sunt. Erat verò is flos quasi mali aureæ, quinque foliis constans majoribus, è cujus umbilico protuberat calyx, sive vesicula quædam avellanæ magnitudine, membrana constans tenui, albicante, quæ in duas cellulas tenuissima pellicula secretas dividitur, & in singulis bina grana, ciceris exigui magnitudine, colore per maturitatem nigro, gustu insipido continebantur, quæ molli & spongiosa terra excepta commodè nascuntur. Ex hujus radice fit conserva varii generis, Cydoniorum modo, sed etiam gelatina ex saccharo, & illius succo, quæ in delitiis esse possunt: nam ut radix est insipida, facilè saccharum recipit, quocunq; tandem modo paretur. Molesta non est hujus radicis sumptio, quia nullius mali saporis est particeps, ideoq; pueris, senibus, aliisque qui vetera medicamenta respuunt, utilis est. * Pituitam præsertim, & aquas educit, Icterum, Cephalæam, strumas & epilepsiam curat, veteresque defluxiones sistit, articulorum, coli, & renum doloribus utilis est. convenit etiam uteri doloribus, asthmati, tussi veteri, febrientibus, & lue Venerea vexatis: hujus autem radicis sumendæ ratio talis est. Purgato priùs corpore serapiis, clysteribus, aut sanguinis missione, & diæta, pro Medici judicio: hujus radicis leviter contusæ pulvis vino albo maceratus, aut aqua fœniculi, anisi, aut cinnamomi (si quis vinum non fert) summo mane propinatur, dimidiæ drachmæ pondere pueris, unius drachmæ juvenibus & adolescentibus, duarum verò drachmarum viris & mulieribus. Nec inutiliter datur ex syrupo novem infusionum. Dimidia post sumptum hoc medicamentum hora, somnus conceditur, iis præsertim qui vomitibus obnoxii sunt. Facta purgatione, datur jusculum, & paulò pòst cibus, qualis his dari solet, qui sese purgant. Fiunt nonnunquam ex eodem pulvere catapotia coriandi sicci magnitudine. Mittit nobis promontorium D. Helenæ, quod in eodem, quo Nicaragua tractu est, aliud Mechoacan genus sylvestris, quod gravia symptomata excitat, ut vomitus immodicos, tormina, & alvi profluvia: quam ob causam Scammonia nuncupatur, sed nemo (periculo semel facto) utitur. Simile est alteri cùm folio, tum sarmentis, tum radice, sed per omnia minoribus: & ipsa etiam radix acrimoniæ nonnihil habet. *Nicolaus Monardus.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

De Lignis, Sectio XIII.

LIGNA sunt partes plantarum firmissimæ, tanquam ossa in animalibus durissima: horum alia alterant qualitate

De Lignis calidis.

LIGNUM ALOES, Agallochum, Xyloaloës, Germ. Paradeißholtz/ lignum est, quod ex India atque Arabia deportatur, varium, maculatum, odoratum, gustu astringens, cum quodã amarore: cortex ejus corio similis, colore aliquantulum versicolore. Arabibus præfertur id, quod ex India adfertur, crassum, nigrum, varium, solidum, grave, sine candore, & quod ignibus impositum diu perdurat. * Mansum animæ suavitatem commendat, pro thure ad suffimenta substituitur. Ramenta ejus pota drachmæ pondere, languidum ex humore ventriculum, resolutumque confirmant: adhæc jecinorosis, dysentericis, pleuriticisque opitulatur. Hæc medici Florentini ex Dioscoride. Cæterùm Garcias ab Horto Agallochi historiam sic describit: Arbor est oleæ instar, interdum major, fructum, aut florem videre non contigit, ob difficilem & periculosam hujus arboris diuturnam observationem, frequenter istic grassantibus Tigribus. Allati verò mihi sunt à Malaca rami cum foliis. Ferunt autem recens dissectum Agallochum nulla odoris fragrantia gratum esse, nec nisi siccatum odoratum esse: imò eum odorem per universam ligni materiem non diffundi, sed in ipso arboris corde sive matrice co-

A acervari. Crassus est enim cortex, & ligni materies odoris expers. Haud negaverim tamen, quin putrescente cortice, & ligno, oleosus ille & pinguis humor fugiat, & ad matricem recedat, illamq; odoratiorem faciat. sed ut odor Agallocho concilietur, minimè putredine opus est. Multi enim sunt adeò experti, & dextri in Agallocho dignoscendo, ut etiam recens sectum judicare possint, sit'ne odoratum futurum, an nulla odoris jucunditate spiraturum. Etenim in o-
B mni lignorum genere aliud alio præstantius est. Solent autem Malacæ incolæ Agallochum repurgare, antequam negociatoribus vendant. Cæterùm lignum Aloës, licèt hîc natum, tres aureos pendit in singulas libras.

ASPALATHUM officinis incognitum esse creditur, eiq; substituitur lignũ aloës. Sylvio contraria est sententia, qui censet, lignũ aloës officinarũ, aspalathũ veriùs esse, quã agallochũ. Optimus est gravis, detracto cortice rubescens, aut in
C purpurâ vergens, densus, odoratus, gustatu amarus. Est & alterum ejus genus candidum, lignosum, sine odore: quod deterius habetur. Nascitur in Istro, Syria, & Rhodiorum insula. * Vim calefaciendi cum adstrictione obtinet. Unde decoctum cum vino, ad tetra oris ulcera colluenda convenit: ad nomas genitalium, & sordida ulcera infunditur: subjectum in pesso, partum extrahit.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

hit. Alvum sistit ejus decoctum: & sanguinis re-
jectionem potu cohibet: urinæ difficultatem
inflationesque discutit. *Dioscorides, & Medici Co-
lonienses.*

Aspalathum verum existimarunt hucusq; esse
lignum quoddam coloris flavi, quod Venetiis &
Florentia fuit apportatum, in quibus locis ex eo
globuli pro recitandis precibus parantur, atq; in-
terdum Neapolim quoq; afferunt, ubi vocarunt
Santalum nonnulli, alii lignum Aloës, quanquam
ab utroq; multum differat. Imò aliqui volunt li-
gnum esse Thuris. Sunt præterea, qui pro Aspala-
tho accipiunt speciem illam ligni Aloës, quæ ex
Rhodo affertur. quod quidem arbitror, si non le-
gitimum fuerit lignum Aspalathi, illius tamen
loco saltem rectè accipi posse. Non diu quoque
est quòd Melchior Guilandinus, peritissimus
si quis alius rerum simplicium, frustum ligni
Aspalathi ad me miserit præditum omnibus no-
tis, quibus illud authores describunt, idque pe-
culiariter spirabat nescio quid odoris de Casto-
reo, sicuti Plinius quoque vult: idq; si haberi ubi-
que posset, non nobis de succedaneo esset mul-
tùm laborandum. Neque dubito, quin alii quoq;
ab isto præstante investigatore simplicium im-
petrare possint; nam ego priùs quoq; specimen
ejus vidi apud Imperatum.

Buxus, Ger. Buchsbaum, Gall. *du Bouis.* plan-
ta est notissima: gaudet frigidis & apricis: spissis-
sima, densissima, atque ponderosissima, adeò ut
in aquis non fluitet, nec cariem sentiat. Hæc etsi
nullius sit in medicina usus, ut veteres prodidê-
re: non desunt tamen è recentioribus, qui velint,
non aliud esse Italis Buxum, quàm Indis lignum,
quod Guajacum appellant: ea tantùm ratione
ducti, quòd pluries experimento compertum
sit, ejus decocto etiam feliciùs eos sanatos esse,
qui Gallica lue affecti erant. Quod etsi expe-
rientiæ concedi possit, illud buxi lignum præ-
stare: attamen quòd buxus in Italia nascens
& Guajacum ab Indis petitum, una & eadem
sint planta, nunquam profectò crediderim.
Matthiolus.

Lignum Guajacum, Sanctum, Indicum,
Ebeni genus esse creditur. Optimum est grave,
densum, interiore parte nigra, exteriore, & illam
ambiente, subflava: cortice lævi, firmiter hæ-
rente, ligni scobe, si manibus comprimatur, si-
mul cohærente, (quod pinguedinis ejus indi-
cium est:) quod deniq; in sua decoctione mul-
tum odorem, saporem atq; colorem relinquit:
magnitudo autem, aut parvitas fragmentorum
non sunt tam magni momenti, quàm notæ su-
prà dictæ: sed in hac parte mediocritas laudari
potest. Advertendum est, cortice nos uti seor-
sim, quem plerunque fraxini cortice adulterari
contingit, aut similibus, qui tamen dignoscun-
tur sapore & odore quodam peculiari. * Exic-
cat, attenuat, liquefacit, expurgat, sudorem mo-
vet: contagioni atque putredini resistit: quapro-
pter morbo Gallico mirè subvenit. Ejus deco-
ctum vetustis ulceribus, scabiei, & impetigini cō-

A venit, decenti victus ratione adhibita. Hodie per
Chymiam, in aquam, in oleum, & in salem re-
digitur: quæ illius studiosi Mercurium, sulphur,
& salem nominant: quibus multò tutiùs & ce-
leriùs lues Venerea curatur. *Medici Florentini, &
Andernacus.*

Ebenus optima habetur Aethiopica, & ni-
gra, nullos habens venarum discursus, factitii
cornus lævore: cùm frangitur, densa apparet,
mordens gustu, atq; adstringens. Suffitur jucun-
B do odore supra carbones sine fumi tædio. Recens
autem ad ignem prolata, ob pinguedinem ac-
cenditur, & trita ad cotem rufescit. Altera est
Indica, internatis candicantibus, & modicè ful-
vis, item frequentibus maculis. cæterùm prior
bonitate antecedit. Apud quosdam sesamina,
aut spinea ligna consimilia pro ebeno væneunt,
quod discernitur ex eo, quod fungosa sunt, & in
purpureas assulas resolvuntur, nihil mordacita-
tis in gustu, nec redolentiæ in suffitu præ se fe-
C rentia. * Caliginem oculorum absterget. ad
veteres destillationes, pustulasq; mirum in mo-
dum pollet: si quispiam facta ex eo coticula col-
lyriis utatur, meliùs proficiet. Ad oculorum me-
dicamenta efficax est, si scobes, ramentáve vino
Chio die noctuq; macerata, in collyria digeran-
tur. Nonnulli præterita ipsa excolant, reliquaq;
eundem in modum peragunt. Alii pro vino a-
qua utuntur. Uritur in fictili novo, donec in
carbones redigatur. Lavatur plumbi usti modo:
D & ita siccis scabrisque lippitudinibus conducit.
Dio,corides.

Juniperi lignum ad centenarios annos
incorruptum perdurat: ejusq; carbo accensus, &
suo cinere obrutus, ignem integro anno fovet.
* Accensum serpentes fugat. Corticis cinis cum
aqua illitus lepras eximit. *Matthiolus.*

Narcaphthum ex India defertur. lignū
est corticosum, simile sycomori libro: & velut
putridum, antiquitatem nimium præ se ferens:
E quod jucundi odoris gratia suffitur. Miscetur
thymiamatis compositis * Constrictionibus
vulvæ suffitu prodest. *Dioscorides.*

Viscum, German. Mistel. Gall. *du Guy ou de
la Glu* per se non est arbor, sed in arboribus na-
scitur, fronde plerunq; perpetua. Laudatissimum
quod in quercu provenit, recens, intùs porraceū,
extrà fulvum, quod asperi nihil, aut furfurosi cō-
ceperit. Fit acinis in quercu nascentibus buxeo
fruticis folio. * Lignum tritum, potatum, comi-
F tialibus prodest. *Dioscorides.*

Xylocassia, Xylocinnamomum,
Cassia Græcorum creditur esse cinnamomum,
sive canella crassior rudiórve ex annosis arbori-
bus cinnamomi arboris, lauro similis, aut saltem
ex trunco potiùs, quàm ex tenuioribus ejus ra-
mis decerptus cortex. Quemadmodum enim
cerdones coriarii ad operas suas gravatim admit-
tunt cortices quercuum annosarum crassiores,
expetunt verò tenellos tenellarum & novellarū
quercuum cortices: ita constat tenellos & subti-
liores cortices cinnamomi longè magis aroma-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

ticos eſſe craſſioribus. Unde tale cinnamomum A
Reges Portugaliæ ægrè etiam dimittunt, adeò
ut præſtantiſſimum cinnamomũ etiamnum vix
habeamus: imò & Actuario leptocinnamomum,
id eſt, tenue cinnamomum pro optimo habetur.
Caſſia itaq; nobis allata, præfertur longa, odo-
rata, guſtu cum acrimonia grato, rufeſcens. *Me-
dici Colonienſes.*

SASSAFRAS, ligni quoddam genus ex Flo-
rida novi orbis provincia, quę vigintiquinq; gra-
duum altitudine polum habet, nunc recens in B
Hiſpaniam invehitur, cujus ante paucos annos
notitiam Gallus quidam mihi dedit, ejus facul-
tates mirum in modum prædicans adverſus va-
rios morbos, ut ipſe & alii Galli experti erant ab
ejus regionis incolis edocti. Profligatis ex ea
regione Gallis, noſtri Hiſpani in ſimiles mor-
bos incidere cœperunt, ob pravi ſucci alimenta,
aquarum crudarum potationem, & ſub dio dor-
mitiones: at à quibusdam, qui remanſerant, Gal-
lis de hujus ligni facultatibus moniti, eo uſi ſunt, C
& ſanitati reſtituti. Dicitur hæc arbor Indis Pa-
vame, Gallis (quos imitati ſunt Hiſpani) neſcio
quam ob cauſam, Saſſafras. Arbor eſt magna,
Pini mediocris magnitudine & forma, (tametſi
minores inveniantur) unico trunco nudo, ramis
in cacumine expanſis, ut Pinus repurgata corti-
ce, quem integit tenuis cinerea quædam pellis,
ex cinereo nigricante, guſtu aliquantulum acri,
ſed aromatico, nonnihil ad fœniculi ſaporẽ ten-
dente, odorato, ita ut pauca ejus quantitas cubi- D
culum ſuo odore impleat: materia trunci, & ra-
morum alba ad cinereum colorem tendente,
non adeò aromatici ſaporis & odoris, uti cor-
tex: folio ficulneo, in tres angulos deſinente, no-
vello verò folio pyri folium æmulante, ſed quod
veſtigia angulorum habeat, ſemper virente, hoc
eſt, foliis novellis ſemper eis, quæ decidunt, ſuc-
cedentibus: colore viridi obſcuriore, odorato,
præſertim ſi ſiccum ſit: an florem fructúmve fe-
rat, incertum: radicibus nunc craſſis, nunc tenui- E
bus, pro arborum magnitudine, levibus, ſed non
adeò, ut lignum, per ſummos terræ ceſpites ex-
panſis, ut facilè evelli poſſint, quod ferè commu-
ne eſt omnibus arboribus Indicis. (imò referunt,
Hiſpanicas arbores eò delatas, ſteriles fieri, niſi
in ſuperficie terræ plantentur:) cortex radici fir-
miùs inhæret cinereus, ipſiusque arboris cortice
magis aromaticus ideoq; radicis decoctum odo-
ratius & prętantius eſt, & ab Hiſpanis iſthic uſur-
patur. Naſcitur in maritimis & locis temperatis,
hoc eſt, neque nimiùm ſiccis, neque nimiùm hu- F
midis, ut in portubus ſanctæ Helenæ, & ſancti
Matthęi: nam alibi per univerſam Floridam haud
facilè invenias: iſtic verò ſunt integræ ſylvæ,
quæ ob ſuaviſſimum, quem ſpirant odorem, ab
Hiſpanis primùm eò venientibus, arborum Ca-
nellæ eſſe exiſtimabantur: nec immeritò, nam
adeò odoratus eſt & acris hujus arboris atque
Canellæ cortex, & eosdem effectus præbet ejus
decoctum, quos Canellæ. Omnium optima eſt
radix, deinde rami, tertiò truncus, ſed cortex o-
mnibus præfertur. Arboris & ramorum tempe-
ramentum calidum & ſiccum eſt in ſecundo gra-
du, cortex aliquantum calidior, ad initium tertii
gradus in calore & ſiccitate accedens: quibus-
dam calidus in fine primi, ſiccus in tertio gradu.
Licèt corticis & ligni uſus duntaxat in Medicina
receptus ſit, Indi tamen recentia folia trita, vul-
neribus imponunt, & ſicca in alios medicos uſus
ſervant. Ejus decoctum commendatur in omni
morborum genere, præſertim verò in obſtru-
ctionibus, & partibus internis roborandis: ad
tertianas, & febres antiquas. Commodè ex ſac-
charo propinatur defluxione laborantibus, aſth-
mate, pectoris vitiis ex frigiditate provenienti-
bus, & conſequenter doloribus nephriticis, & re-
num, è quibus calculum ejicit, & flatus diſcutit:
quam etiam ob cauſam uterum ad conceptionẽ
præparat, & menſes provocat. Vomitus cohibet,
concoctionẽ juvat, alvumq; ſubducit. Illius fra-
gmentum aſſiduè geſtare, & odorari maximè
prodeſt adverſus peſtis contagia, præſertim non
neglectis aliis remediis Deniq; ob ingentem ſic-
citatem, & moderatum calorem, eſt remedium
excellens ad omnis generis defluxiones, quo-
niam eas abſumit: ſed iis qui extenuati ſunt, &
imbecilles, non convenit. Decocti verò ſeu a-
quæ præparandæ hæc eſt ratio. Radicis cum ſuo
cortice aſſulatim confractę uncia dimidia, in tri-
bus aquæ ſextariis, fictili novo duodecim horis
maceratur: lento igne ad duorum ſextariorum
conſumptionem decoquitur: colatur, & in fictili
virato adſervatur. Poſtmodum ſupra ea fra-
gmenta tantum aquæ ſuperinfunditur, & deco-
quitur ad dimidii ſextarii conſumptionem. Ea
eſt ſecunda aqua, quæ ordinarii potus loco erit.
Illud verò obſervandum eſt, plus aut minus li-
gni in decoctionem injici, viribus, & tempera-
mento ægrorum conſideratis: etiam minore
quantitate, & minùs cocta propinatur hæc aqua
biliofis, quàm pituitoſis. Sed vulgariter quarta
ſextarii pars aquæ tepidæ ſumitur manè, deinde
ſudatur, & veſtis mutatur, nec quisquam eorum,
qui hoc medicamentum ſumpſerit, lecto ſe con-
tinere cogitur. Prandium ſit media gallina aſſa,
cum aliquot uvis paſſis, & amygdalis, & avella-
nis toſtis: cœna ſit è conſervis convenientibus
morbo qui curatur, potus ſecunda aqua. Singu-
lariter experimento didici, hoc decoctum, ut di-
xi, propinatum, utiliſſimum iis fuiſſe, qui pedes
& manus podagra ſic contortos habebant, ut iis
uti non poſſent. Ad luem item Veneream non
minùs utile, quàm aqua Guajaci, aut Chinæ. Li-
gni fragmentum præmanſum eo dente, qui do-
let, & iſtic retentum, dolorem ſedat. Porrò qui
tam exquiſita victus ratione uti nolunt, aquam
ſimplicem hac ratione decoquant. Ligni aſſula-
tim confracti ſemuncia, plúsve aut minus, pro
conditionibus jam enumeratis, in tribus aquæ
ſextariis ad dimidias coquitur: ea aqua diu u-
tendum cùm in prandio, tum in cœna, & inter-
diu. Qui vino abſtinere non norunt, ea aqua
duluere poterunt, etenim ſaporis & odoris gra-
tiam

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

tiam vino conciliabit. *Nicolaus Monardis.*

LIGNUM AROMATICUM. Bernardinus de Burgos pharmacopola mihi ostendit ligni cujusdam fragmentum, ligno sancto ferè simile, cujus corticis odor & sapor adeò aromaticus & excellens est, ut macis, aut nucem myristicam longè superet, imò Canellam odoris suavitate, piper acrimonia. Magna hujus ligni quantitas in monte quodam cæsa fuerat, & in navem seu liburnicam delata, ignis struendi causa. Unde perspicere licet, quàm multæ arbores & aliæ plantæ in nostris Indiis inveniantur, insigni facultate præditæ, quandoquidem ignis struendi gratia odoratis & aromaticis arboribus utuntur, quarum cortice in pulverem redacto, cor & ventriculus roborari reliquaque membra foveri possent, & aromatum ex Maluccis insulis Arabiaque & Perside usque petitorum vices supplere. Sed nos accusandi sumus, qui eas diligentiùs non inquirimus & investigamus, quandoquidem sponte montibus, locisque incultis nascuntur. *Idem.*

LIGNUM ad renum affectiones, & urinæ incommoda. Nobis etiam mittit nova Hispania ligni quoddam genus crassum, & enode, materie pyri: cujus usus jam diu receptus fuit in his regionibus ad renum vitia & urinæ difficultates, & incommoda. Postea expertum est, ejus aquam in jecoris & lienis obstructionibus utilem esse. Fit autem hac ratione. Lignum assulatim & minutim concisum in optima & limpidissima aqua fontana maceratur, atque in ea relinquitur, donec aqua à bibentibus absumpta fit. Dimidia hora post injectum lignum, aqua cæruleum dilutiorem colorem contrahit, qui sensim intenditur pro temporis diuturnitate, tametsi lignum candidum sit: cæruleum ideò dico, quoniam adulteratur alio ligno simili, quod aquam croceo colore inficit, ne quis fallatur. Hac aqua assiduè utuntur, ea vinum diluunt, & mirabiles experiuntur effectus, sine ulla humorum commotione: neq; enim opus est alia victus ratione, quàm temperata: siquidem aquæ sapor non magis immutatur ligni injectione, quàm si pura esset, & nihil in ea maceratum. Calidum & siccum est in primo gradu. *Idem.*

De lignis frigidis.

CUPRESSI patria Creta insula est. Perpetua coma viret, ejusque materies nec cariem, nec vetustatem sentit, ut etiam cedri, ebeni, taxi, buxi, & oleæ. Lignum nulla temporis diuturnitate suaveolentiam exuit. *Matthiolus.*

LOTI arboris lignum dysentericis utile est, in scobem redactum, & in aqua ferrariorum maceratum, coctumque, & per clysteres injectum, cum variis oleis, quæ ejusmodi affectibus prosunt. *Andernacus.*

SANTALUM in utraque India sylvis densissimis, ingentissimisq; nascitur. Cujus tria numerantur genera: quorum præfertur pallidum, secundum locum habet album, postremum rubrum, quod nullo commendetur odore: priora duo suaviter spirant. Refrigerat excessu tertio, siccat verò secundo. * Rubrum privatim defluxiones prohibet: incandescentibus inflammationibus podagrisq; ex succo solani, aut sedi, vel portulacæ utiliter illinitur. Candidum ac pallidum, ex rosarum aqua fronti imposita, capitis dolores mulcet. Adversantur omnia calidis febribus: epota æstuanti ventriculo mirificè auxiliantur. Fiunt ex iis & aqua rosarum epithemata, quæ ventriculo illita ejus fervorem in ardentissimis febribus extinguunt. Adhæc santalum non modò cordi efficacissimè lætitiam affert, sed & robur non parvum addit. Quare his immiscetur medicamentis, quæ cordi, & cordis palpitationi maximam opem præstant. *Matthiolus ex Avicenna.*

TAMARIX, seu MYRICA, arbor vulgò cognita est, cùm apud pigras & stagnantes aquas enascatur, fructum quasi florem ferens, compage muscosum. * Potorios calices è caudice lienosis moliuntur, quò datus in his potus proficiat. Cinis hujus omnia ulcera ignis exustione contracta efficaciter exiccat. *Dioscor. & Serapio.*

De lignis alterantibus qualitate occulta.

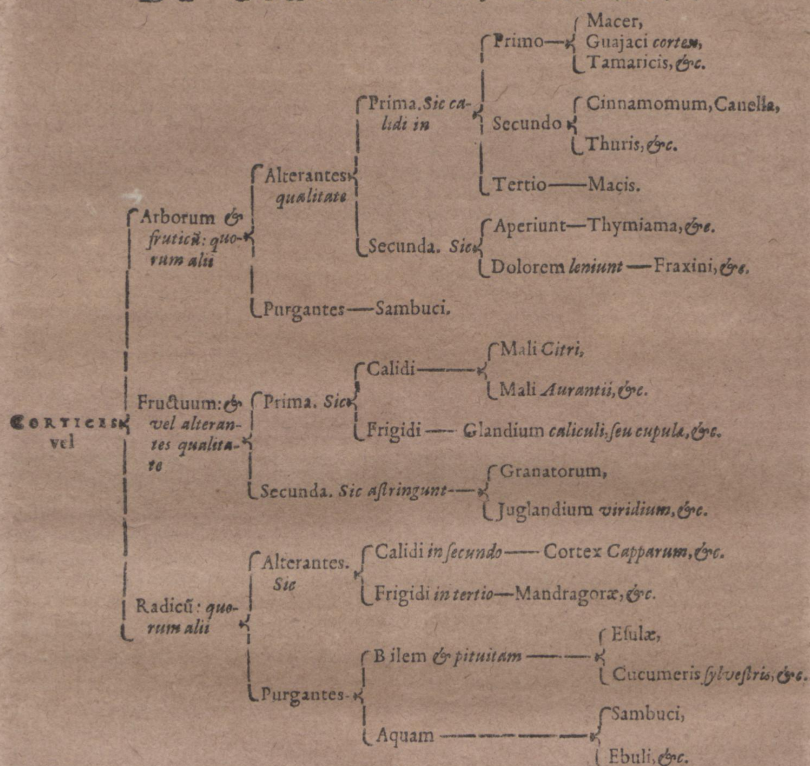
LIGNUM LARICIS alumine illitum non comburitur. Cujus rei specimen edidit Archelaus Mithridatis præfectus in lignea turri contra Syllam, quam frustrà incendere conabatur, eo modo quo Cæsar Castellum ex larigna materia constructum circa Padum. *Plin.*

EX LIGNO FICULNEO cochlearia facta hoc habent peculiare, quòd carnes ad celerem coctionem adigunt, si elixationi earum sæpiùs admoveantur, vel cum illis unà elixentur. *Mizaldus.*

EX VISCO QUERNO orbiculi, vulgari filo transfixi, idem præstant in amolienda & præcavenda epilepsia, quod Pæoniæ masculæ radix, aut Smaragdus è collo pendens. *Hollerius.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

De Corticibus, Sectio XIV.

De Corticibus calidis in primo.

MACER, Germ. Muſcatblüſt / ex Barbaria advehitur: interior nucis moſcatæ cortex cenſetur, qui nucleum ipſum proximè ambit: lignoſus, flaveſcens, craſſus, & guſtu perquàm adſtringens: ſtomacho ſuavis. * Contra cruentas excreationes, dyſenterias & alvi fluxiones bibitur. *Dioſcorides.*

CORTEX GUAJACI, annoſis niger, juvenibus verò ſubrutilus: melior atq; præſtantior eſt, qui ex optimo ligno colligitur. * Vires eaſdem, quas lignum, obtinet.

TAMARICIS cortices cultello abraduntur: ſiccantur diligenter, & conſervantur in arculis ligneis per annum. * Dantur cruentæ excreationi in potu, & cœliacis, & contra profluvia fœminarum, regium morbum, phalangiorum morſus: illiti tumores inhibent. Decoctum cum vino, lienem abſumit, &c. *Dioſcorides.*

De corticibus calidis in ſecundo.

CINNAMOMUM, ſeu Canella, ſive Caſſia
A longa difficilique via olim petebatur, ut perfe-
ctam ejus notitiam cõſequi veteribus haud faci-
le fuerit. Hinc factum, ut innumeræ fingerentur
fabulæ, quas Herodotus pro veris refert. Et quo-
niam ingens hujus erat precium, majorq; in ho-
minibus lucri cupiditas, adulterabantur aromata
hujusmodi, & hac ratione fiebat, ut diverſa illis
inderentur nomina, tametſi plerunque ejusdem
eſſent generis. Propter locorum igitur diſtan-
tiam, & minùs frequentatas has regiones à ne-
B gociatoribus, probe cognita Caſſiæ hiſtoria ve-
teribus non fuit. Nam qui eam Ormuz & Ara-
biam devehebant, Chinenſes erant. Ex Ormuz
deinde in Alep emporium totius Syriæ nobiliſ-
ſimum ab aliis negociatoribus transferebatur.
Qui verò inde eam ad Græcos deportabant, aut
apud ſe naſci, aut in Æthiopia dicebant, multiſ-
que cum ſuperſtitionibus cædi, dividiq; à ſacer-
dote in ternas partes, quarum unam Deo pone-
C ret, alteram Regi, tertiam Sacerdotibus. Cæte-
rùm neque Caſſiam, neque Cinnamomum apud
Æthiopes, aut Arabes naſci noſtrorum Luſita-
norum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

norum navigatione palàm factum est, qui totam illam oram circumlegerunt, magnaque ex parte terrestri itinere peragrarunt, nullam autem Cassiam, aut Cinnamomum vidisse affirmant. Huc adde, quòd ipsimet Arabes Canellam dictam hinc petunt, ejusque precium apud eos intenditur, quoties hinc eò non defertur. Dicet aliquis, Canellam quidem apud eos non nasci, & propterea ab Indis petere, sed legitima Cassia & vero cinnamomo eos non carere, fortè autem à Barbaris, & inconditis populis ignorari. Familiares habeo eruditos viros Medicos Arabes, Turcas, & Corazones, qui omnes Canellam crassiorem, Cassiam ligneam appellant. Præterea nõnulli ex nostris totam Æthiopiam sub Ægypto (quam nunc Gnineam vocant) nõ solùm secundùm mare, sed & in Mediterraneis peragrarunt: alii ab insula D. Thomæ nuncupata usq; ad Sofala, & Mozambique & inde Goam penetrantes, alii plerique à promontorio Bonæ spei (cùm naufragium passi essent) usq; ad Mozambique & Melindam, ita ut utramque Æthiopiam supra & infra Ægyptum perlustrarint: nulla tamen his conspecta est Canella vel Cassia. Cùm igitur orbis nunquam ita fuerit cognitus, præsertim Lusitanis, verisimile est non defutura hujusmodi aromata, & celebria medicamenta, qualia sunt Cinnamomum & Cassia: sed abundãtiam ipsam, hanc nobis dubitationem párere. Neque enim (tametsi nostri minimè curiosi fuissent) credendum est, ipsos incolas tam nobilia aromata tacituros. Nam quemadmodum barbatissima gens, quæ insulam D. Laurentii incolit, mercatoribus, qui eò interdum devehuntur, fructum quendam avellanæ magnitudine ostendit, quod Caryophyllos redolet: eadem ratione credendum est Æthiopes Cinnamomum & Cassiam adeò odorata medicamenta nostris demonstraturos fuisse. Porrò Cassia lignea Arabibus, Persis & Indis Saiihacha vocatur; à vulgo autem Indorum eodem nomine dicitur, quo Canella: nullam enim inter Canellam & Cassiam differentiam faciunt. Neque ut verum dicam, quispiam Cassiam à Canella differentem vidit. Cæterùm quod Canellæ diversa Cinnamomi & Cassiæ nomina indita fuerint, occasionem præbuisse puto mercatores Chinẽses, (nam annales urbis Ormuz produnt, olim quadringentas naves è China uno eodemq; tempore eò appulisse) qui cùm e sua regione aurum, sericum, porcellanas, moschum, cuprum, margaritas, aliasque hujusmodi merces eveherent, nonnullas ex eis in Malaca vendebant, sandalum, nucem myristicam, macerem, caryophyllos, lignum aloës contrà in suas naves inferentes, quæ rursus in Zeilan & Malavar divendebant, indeque sumebant Canellam, ex Zeilan videlicet laudatissimam, & ex Màlavar minùs selectam, similiter & ex Jaoa, unde etiam Piper, Cardamomumque evehebant, eaque omnia deinde Ormuz, aut in Arabiæ oram maritimam perferebant. Interrogati autem isti Chinenses, quænam essent hæc aromata, & unde ea

A adveherent, fabulas illas narrabant, quas recenset Herodotus, ut his commentis earum mercium precia augerent. Cùm autem quæ in Zeilan nata essent Canellam, ab ea, quam in Jaoa, & Malavar sumpserant, differre cõspicerent, diversa illis indidère nomina, cùm tamen ejusdem generis essent cortices, pro soli cœlique varietate solùm differentes, ut plerunq; idem fructus pro regionum & soli varietate suavior fieri, aut à naturali bonitate degenerare solet. Ementes ergo

B Ormuz incolæ eam Canellam à Chinensibus, idcirco eam Darchini, quod Persis lignum Chinense sonat, appellarunt: deinde Alexandriam vehentes, ut eam Græcis eò confluentibus cariùs venderent, Cinnamomum vocarunt, quod significat lignum odoratum, quasi Amomum ex China delatum. Deteriori autem Canellæ, quæ scilicet ex Malavar, & Jaoa delata esset, idem nomen quo in Jaoa appellatur, indiderunt, scilicet *Caismanis*, quod lingua Malaya dulce lignum so-

C nat, (hanc corrupto vocabulo Cassiam Græci dixerunt) duo diversa nomina eidem rei imponentes. Usus est autem Avicenna lib. 2. cap. 128. cum Rhase & reliquis Arabibus, vocabulo Persico *Darchini*, ut plerisq; aliis Persicis solet. Nam canella cujuscunque generis Arabicè *Querfaa*, & *Querfe* dicitur. Reliqua verò nomina Arabibus prodita corrupta sunt, ut Darsihahan & similia. Vocatur in Zeilan Cuurdo: in Malyo, uti dixi, Cailmanis: in Malavar, Cameaa Nam quod Se-

D rapio Darchini arborem de China interpretatur, corruptum est exemplar, & hæc interpretatio ab interprete addita. Cæterùm rogatos volo omnes cum Medicos, tum Pharmacopœos, ut posthac Cassiæ loco Canellam deteriorem præscribere desinant, & selectissima utantur, quandoquidem tanta nunc est ejus copia. Tum etiam, ne Cassiam duplici pondere pro Cinnamomo in compositionibus injiciant, tametsi freti Dioscoridis & Galeni auctoritate. Scribunt nonnulli, ca-

E nellam nostram veterum Cassiam nõ esse, quòd (ut ajunt) nigricans sit, & inodora: aut si sit, Pseudocassiam Dioscoridis esse potiùs, quàm legitimam. Fit interdum, ut etiã hìc in India Cassiam admodum depravatam cum alia inveniamus nõ exigua quantitate, (quoniam aut non benè parata fuit, aut non suo tempore cæsa:) quandoquidem vix Aroma reperias corruptioni magis obnoxium, quàm Canella est, præsertim si diu in navi perstiterit. Est enim hæc regio putredini ad-

F modum obnoxia, maritimis præsertim locis, imò quotidiana experientia videmus, Canellam singulis annis multum de sua odoris & saporis suavitate deperdere. Si quis plura de Cassia requirat, legat Manardum lib. Epist. 8. epist. 1. & commentarios Matthioli lib. 1. cap. 12. & 13. qui multis argumentis demonstrant, nostram Canellam, legitimam Cassiam esse. Sed quòd Cinnamomum inveniri negent, in eo falluntur, cùm Cassia, Cinnamomum, & nostra Canella unum idemque sint medicamentum. Annotavit Lacuna lib. 1. cap. 13. in ædibus Indicis Ulyssipone se

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

omnia Cinnamomi genera à veteribus descripta observasse. Sed ego hîc in India plura duobus non observavi, videlicet quod in Zeilan nascitur, & quod in Jaoa, & Malabar. Nam quod in Lusitaniam devehi solet, Zeilaniticum omnino est. Poterit autem fieri, ut quinque genera bonitate discreta invenerit, non autem genera diversa. Quod verò deinde addit de Cinnamomo cum Maria Stiliconis uxore reperto sub Paulo tertio, fabulosum prorsus videtur. Fatentur nonnulli, Cinnamomum quidem nos habere, sed nō illud Mosyliticum, quod à Dioscor. lib. 1. cap. 13. cæteris generibus præfertur, quodq; Theophr. lib. 9. cap. 5. multis nodis constare scribit. Sed his abundè satisfactum puto iis argumentis, quæ antè protulimus. Porrò Cinnamomum sive Canellæ arbor magnitudine est oleæ, interdum minor, multis ramis prædita, non iis quidem contortis, sed rectis fermè: foliis Lauri quidem colore, sed forma ad Citri folia accedente, (non verò foliis Iridis, ut fabulosè quidam scripsêre) floribus candidis, fructu nigro, & rotundo, avellanæ ferè magnitudine, aut exiguis olivis simili. Est autem Canella nihil aliud nisi secundus & interior arboris cortex: nam hæc arbor duplici cortice munita est, veluti suberis arbor, non eo tamē adeò crasso, & distincto. Exemptus ergo cortex crasso illo & exteriori libro repurgatur: deinde in laminulas quadrangulas sectus, humi abjicitur, atq; ita per se convolvitur, ut trunci unius rami integer cortex videatur, cùm tamen duntaxat partes sint corticis in tubulos digiti crassitie convolutæ, truncus verò interdum femoris crassitudine reperiatur. Roseum autem illum, sive ex cinereo vinosum colorem Solis calore cōtrahit: qui non probè paratus, candicans, sive cinerei coloris fit: nimiis verò Solis ardoribus adustus, niger. Exempto cortice, tribus postea annis ab ea arbore abstinetur. Frequentes sunt hæ arbores in Zeilan, solebatque vili emi Canella: sed triginta abhinc annis, nemo eam emere potuit, præter procuratorem regiorum negotiorū: factorem vocant. Zeilanicis minores sunt eæ, quæ ignobiliorem Canellam præbent in provincia Malavar, & in Jaoa sive Java, non tamen adeò pusillæ, ut eas Plinius lib. 12. cap. 19. & Galenus lib. 1. de Antidotis esse censent. Sunt verò omnes sylvestres, & spontè nascentes. Nusquam alibi, quod sciam, nascitur Canella, tametsi Franciscus de Tamara scribat, in freto maris Erythræi Cinnamomi arbores & lauros maris æstu interdum opertas inveniri: quoniam nostri singulis annis per mare Erythræum navigant, nullam tamen hujusmodi arborem viderunt. Nam quod ad Occidentalis, quam vocant, Indiæ historiam attinet, non verisimile videtur Canellam istic nasci, quandoquidem eam dicit calyces glandesq; suberis modo ferre, cùm legitima Canella veluti olivas ferat: sed alia erit sui generis arbor. Nec, uti eadem refert, in China nascitur. Nam è Malaca Chinam cum aliis mercibus defertur. Intelligo verò plurimam etiam Canellam in insula Mindanao nasci, & vicinis insulis, sed procul eæ à China absunt. Putarunt etiam nonnulli in Alep nasci Canellam, quòd apud aliquot scriptores præscriptum invenerint Cinnamomum Alipitinum: sed sciant, non magis istic, quàm in Hispaniis nasci. Verùm cùm ex his regionibus Ormuz, & inde Alep devehatur, factum est, ut incorruptam Canellam inde in Europam advectam ab ipsa urbe Alep denominarint. Tametsi autem Zeilanitica reliquis præferatur, invenitur etiam interdum ignobilis, qualis est, quę crassiori cortice constat, minusq; in tubulos cōvolvitur, quòd non sit ejusdem anni: quò enim vetustior cortex, eò deterior. Quæ verò in Malavar nascitur, tota ferè est ignobilis, tantumque à Zeilanitica differt, ut centenæ Zeilaniticæ libræ decem aureos pendant, Malavaricæ verò libræ quadringētæ unum duntaxat aureum. Extillat ipsa radix liquorem Caphuram redolentem. Sed Rex vetuit radices vulnerari, ne arbores pereant. Elicitur aqua plumbeis, aut vitreis instrumentis ex ipsis floribus, sed quæ fragantia & odoris suavitate ei cedat, quæ ex corticibus nondum exiccatis elicitur, tametsi ex solis floribus elici auctor sit Lacuna lib. 1. cap. 12. * Utilis est stillatitius hic liquor ad plurima: nam stomachi imbecillitatem roborat, coli dolores ex causa frigida provenientes illico lenit, ut plerunque sum expertus, faciei colorem commendat, & oris halitum, præterea ad condiendos suavioresq; efficiendos cibos perquàm idoneus. Ex Canellæ baccis oleum extrahitur quemadmodum ex olivis, sevaceum quodammodo, & saponi Gallico simile, inodorum, nisi calefactum sit, tunc enim Cinnamomum aliquantulum olet. Eo utuntur adversus ventriculi & nervorum frigidam intemperiem. Cæterùm excalfacit Cinnamomum, emollit, & concoquit: urinam ciet, tam menses, quàm partus potum, aut ex myrrha impositum pellit. contra bestias, quæ virus ejaculantur, venenaq; convenit: caliginem pupillis oculorum observantem discutit: crassitiem extenuat: lentigines, & vitia cutis in facie, ex melle illitum detergit: contra tusses, defluxiones, aquam subter cutem fusam, renum vitia, & urinæ difficultatem efficax est. Unguentis preciosis inseri solet. Et in summa, magni ad omnia usus. *Garcias ab Horto, & Dioscor.*

Cinnamomum aut quia non affertur ad nos, aut in tam exigua copia, unà cum Cassia advehitur, ideo fit, ut non ita cognoscatur. Cùm verò Cassiæ magna copia in promptu sit, optimam facilè eligere, & ipsius duplum accipere possumus, propter eam rationem, quam suprà attulimus: eligenda verò est subtilior, modò sit gustatu acuta admodùm & odorem rosarum referat, colore in purpureo nigrescente, quale illud facit, quod olim ab incolis Zigir appellabatur. Bona etiam illa est, quæ nonnihil habet rubescentis coloris, vel potiùs coloris elegantis instar Corallii, vini odorem referens. Debet autem omnis Cassia esse cortice crasso, sed angusta per se, & subtilis & benè contorta, habens plures quàm unam canulam,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

nulam, lævis, non aspera, aromatica, modicæ adstrictionis, & inprimis sapore acutissimo prædita. Faciamus autem Cinnamomi quoq; nonnullam mentionem, quò lectores eò majorem habeant occasionem de eo cogitandi. unde fortasse aliquando cõtinget, ut verum tandem exploretur. Galen. lib. 1. de Antidotis, cap. 13. inquit, Adrianum Imperatorem jussisse varia genera Cinnamomi ex Arabia cum integris plantis apportari, & quòd tempore Severi, qui & ipse Theriacam parari voluit, ipse coactus fuerit propter penuriam alterius, illud antiquius Cinnamomum accipere, cujus formam describens ait, simile esse Helleboro, vel potiùs Damasonio, quod etiam Alisma vocatur. Unde conjici potest, illum de albo Helleboro locutum esse, quia tam hujus quàm Alismatis frondes Dioscoridi repræsentant plantaginem. Imò ambæ plantæ, Helleborus & Alisma caules ferunt admodum similes. Unde arbitror rectè nos posse affirmare, quòd frondes istæ, quæ à pharmacopœis vocantur Folium Indum, aut Malabathrum, sint Cinnamomi, cùm satis similes sint foliis Hellebori albi, Damasonii, aut Alismatis, vel Plantaginis. Quod cõfirmatur quoq; ex sapore tam frondium quàm pediculorum, potissimùm ubi trunco annectuntur: cùm plane gustu Cinnamomum vulgare referant, nisi velimus dicere, esse frondes Cinnamomi; hoc antea ponentes, quòd Cassia frondibus & fructu similis sit Cinnamomo, quemadmodum etiam sapore & viribus. Et cùm Galenus dicat Cinnamomum mutari in Cassiam, intelligendo hoc de similitudine virgultorum, intelligit in aliis quoq; similia inter sese esse. Quæ conjectura quoque confirmatur ex eo, quòd videamus de folio jam dicto copiam afferri, quemadmodum etiam Cassiæ: & si Cinnamomi folium esset, verisimile esset in tanta abundantia frondium simul etiam virgultorum aliquid advehi. Quicquid sit, hæc nota certè nos in cognitionem Cinnamomi perducere poterit, spemq; aliquam facere, ut illud aliquando investigemus. Galenus etiam ait, unamquamque Cinnamomi plantam instar parvi fruticis producere, ex una radice sex aut septem, plura paucioraq; virgulta, inter quæ maximum non excedat mensuram pedis Romani.

THURIS cortex, qui ex arbore thurifera detrahitur, præfertur pinguis, odoratus, recens, lævis, crassus, sine membranis. Alteratur admisto pini aut nucis ejus cortice: sed horum index ignis est: siquidem thuris cortex legitimus paulatim ardet, & cum odoris fragrantia vaporem ejaculatur: adulteratus verò nequaquam inceditur, sed totus in fumum sine odore consumitur. Vis eadem quæ thuris, sed validior, adstringentiorque. Quare potu cruentis excreationibus, vulvis fluxione laborantibus in pesso confert: ad cicatrices oculorum, & cava, sordesque efficax est. tostus scabris lippitudinibus auxiliatur. *Dioscorides.*

De corticibus calidis in tertio.

MACIS, Germ. Muscatblüst/nucis moschatæ exterior cortex est, in quo nux latet, quemadmodum avellana, in suo putamine. Hujus arbor pyri magnitudine est, foliis ejusdẽ, sed brevioribus, & subrotundis, sive, ut veriùs dicam, arbor est persicæ malo haud absimilis, brevioribus tamen foliis. Maturo fructu, & dehiscente, primo illo operimento calycum echinatorum, qui castaneas amplectuntur, modo. Macis Cocci modo rubescens conspicitur, pulcherrimo aspectu, bene onustis præsertim arboribus. Exiccata nuce, dehiscit etiam Macis, & flaccescente rubore, aureum quodammodo colorem adquirit. Ejus precium triplo majus quàm nucis myristicæ. Nascitur autem hæc arbor in insula Banda. Inveniri etiam tradunt in Maluccis, sed non est fructifera, quemadmodum nec ea, quæ in Zeilan provenit. Præfertur crassum, plenum, odoratum, sapore subacri: hodie notum. * Ventriculum roborat, & coctionem adjuvat. *Medici Florentini & Garcias.*

De corticibus aperientibus.

THYMIAMA ex India defertur, corticosum: simile sycomori libro: quod jucundi odoris gratia suffitur. * Constrictionibus vulvæ ex suffitu prodest. *Dioscorides.*

De corticibus dolorem mitigantibus.

FRAXINI cortex cultello abscinditur, siccatur & conservatur per annum. * Lateris & lienis doloribus medetur.

De corticibus purgantibus.

SAMBUCI cortex medius abraditur cultello: siccatur & servatur per annum. * Aquas detrahit: hydropicos juvat.

De corticibus fructuum calidis.

MALI CITRI cortex cultello abscinditur, siccatur in umbra diligenter, & servatur in arculis ligneis. * Venenis adversatur. Decoctum collutione, oris halitum commendat, suavitatemq; accersit: ventriculum roborat, &c.

AURANTII MALI cortex in umbra siccatur, conservaturque per annum in arculis ligneis. Calidior quàm mali citri vel Limonii cortex.

De corticibus fructuum astringentibus.

GLANDIS CALYCULUS, qui vulgò cupula dicitur, * ad fluorem muliebrem, & sanguinis sputum valet.

MALICORIUM est mali punici putamen, quod aliqui Sidion appellant. * Spissandi vim habet: sanguinolenta glutinat, humida gingivarum vitia mobilesque dentes decocto colluuntur: herniam prolapsu intestini erumpentem cataplasmate repellit. *Dioscor.*

JUGLANDES virides decerptæ mense Junio, appetente, * antequam earum putamina obduruerint, saccharo vel melle asservatæ, stomacho utiles evadunt, & ori non ingratæ. Putamen cõbustum, tritumq; in oleo & vino, infantium ca-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

pite perunctô, nutrit capillum, alopecias replet. A
Dioscorides & Matthiolus.

De corticibus radicum calidis.

Capparis cortex amarus, acer, acerbus, * abstergit, purgat, incidit, digerit, adstringit: ob quas vires lienem induratum, & coxarum affectus adjuvat, tum intrò assumptus, tum extrinsecùs, tum idoneis remediis admotus.

De corticibus radicum frigidis.

Mandragorae radix delibratur, & trajectus lino cortex ad usum suspenditur. * Vinum, in quo cortex fuerit infusus, valet in pervigiliis & doloribus, & ante sectiones, ustionesque, ne sentiantur. *Dioscorides.* B

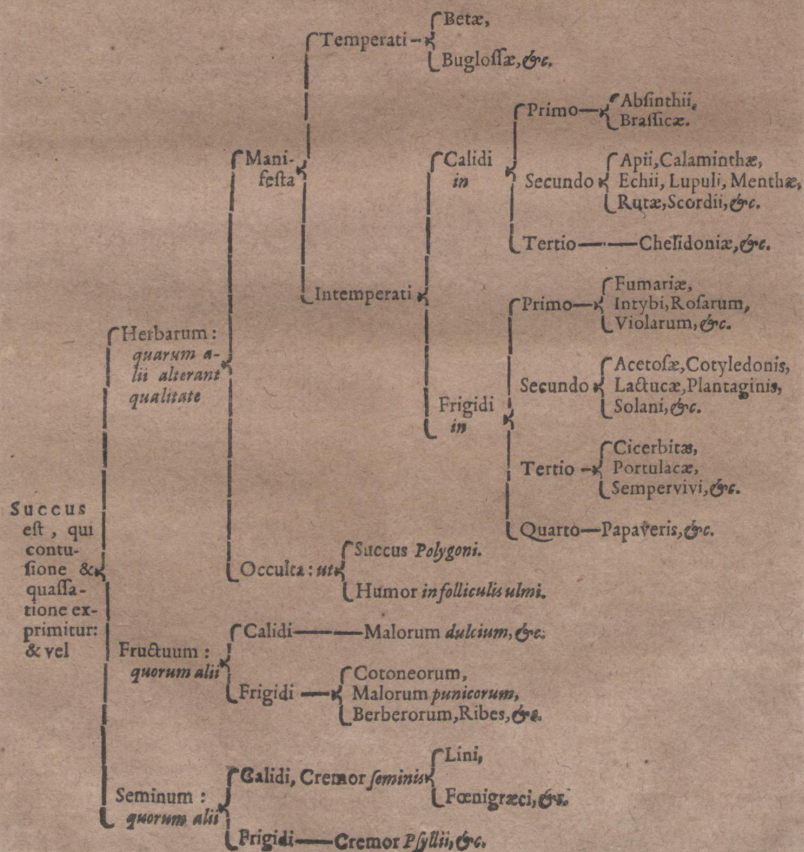
De corticibus purgantibus bilem.

Esulae cortex * educit phlegma vehementer, & aquam citrinam, & humores melancholicos, & materias à juncturis. Dosis est à siliquis duabus usque ad septem.

Cucumeris sylvestris cortex * purgat potenter pituitam vomitu & dejectione, & interdum bilem, si vacuari parata est: serosum quoque excrementum, etiam evulsu contumax, atque adeò à juncturis mirifice trahit, ob id earum dolores sanat, ischiadem etiam juvat apertè cataplasmate impositus, vel clystere injectus. Dosis est à granis quindecim ad drachmam semissem. *Mesues.*

Sambuci cortex idem præstat, quod Sambucus ipsa: * nec non pituitam crassam & viscosam purgat. Ebuli cortex eandem vim cum sambuci cortice habet.

De Succis, Sectio XV.

De succis

De ſuccis temperatis herbarum.

BETÆ ſuccus recens parari poteſt: fit foliis viridibus tritis atque expreſſis. * Diſcutit, detergit, & per nares purgat: ſummatim omnia præſtat, quæ herba ipſa.

BUGLOSSÆ ſuccus ægrè exprimitur: parva coctione & reſidentia. purgatur ante repoſitionem: in vaſe pleno, vel oleo ſuperfuſo reponitur. * Confirmare & exhilarare dicitur.

De herbarum ſuccis calidis in primo.

ABSINTHII ſuccus fit in Vere vel autumno, foliis tritis atq; expreſſis, deinde parva coctione & reſidentia purgatus ante repoſitionem: in vaſe anguſti oris, ſuperfuſo oleo digiti craſſitudine, vel in veſica inſpiſſatus: ſervatur per annum. * Succus differt ab herba: hæc enim adſtringit: ille verò magis aquoſus detergit.

BRASSICÆ ſuccus fit recens, ut Betæ. * Vim habet purgatoriam: coctus cum melle, linctu convenit arteriacæ.

De herbarum ſuccis calidis in ſecundo.

APII ſuccus adſervatur expreſſus liquidus ſuperaffuſo oleo, in vaſe vitreo anguſti oris. * Obſtructiones aperit: menſes & urinas movet.

CALAMINTHÆ ſuccus eodem modo, quo apii, paratur, & conſervatur. * Ad anhelationem, tuſſim antiquam, frigidam viſcerum intemperiem: & lienoſis cum ſaccharo coctus exhibetur. *Andernacus.*

ECHII ſuccus fit addita aqua, aut alio liquore illi facultatibus ſimili, inter terendum, & expreſſione extrahitur, conſervaturq;, ut abſinthii. * Confortat atq; exhilarat.

LUPULI ſuccus menſe Aprili extrahitur, & cõſervatur, ut apii. * Sanguinem purgat: obſtructiones viſcerũ aperit: febribus cõpoſitis confert.

MENTHÆ ſuccus eodẽ modo, quo apii ſuccus, extrahitur, conſervaturque. * Ventriculum frigidum corroborat: nauſeam & vomitũ ſedat.

RUTÆ ſuccus eodem modo paratur. * Humores lentos incidit, digerit, ſiccat, aperit: idque magis quàm herba ipſa acida. *Andernacus.*

SCORDII ſuccus compoſitionibus additur: quia purgat viſcera, obſtructiones aperit, urinas & menſtrua citat: extrahitur & conſervatur, ut apii ſuccus. *Andernacus.*

De herbarum ſuccis calidis in tertio.

CHELIDONIÆ ſuccus foliis, caule, radice exprimitur ineunte æſtate: ſervatur, ut apii, vel in umbra ſiccatur, & in paſtillos digeritur. * Oculis claritatem affert. *Dioſcorides.*

De ſuccis herbarum frigidis in primo.

FUMARIÆ ſuccus menſe Aprili vel Majo exprimitur, ſervaturque in vaſe vitreo anguſti oris, oleo ſuperaffuſo. * Melancholiam, & ſeroſa excrementa purgat.

INTYBI ſuccus Vere exprimitur, foliis ac radicibus tritis: ſervatur in vitreo vaſe oris anguſti, ſuperfuſo oleo, digiti craſſitudine. * Ad jecoris calorem immoderatum valet.

A ROSARUM ſuccus menſe Majo, vel principio Junii exprimitur foliis tuſis: aſſervatur liquidus ſuperaffuſo oleo, quod, tempore uſus, lana bombacea aufertur. * Ventrem laxat, ſtomachum roborat: jecoris calorem extinguit.

VIOLARUM Martio vel Aprili exprimitur, ſervaturque, ut roſarum. * Bilis acrimoniam lenit: thoracis affectus calidos reſtinguit.

De ſuccis herbarum frigidis in ſecundo.

ACETOSÆ ſuccus ſimili modo extrahitur B & ſervatur, ut roſarum. * Ad febres bilioſas, & obſtructiones viſcerum valet.

COTYLEDONIS ſuccus * æſtuanti ventriculo commodè imponitur: item ad eryſipelata conducit: exprimitur & ſervatur, ut roſarum. *Andernacus.*

LACTUCÆ ſuccus * ad ſtomachum bilioſum valet: ardorem reſtinguit: ſomnum provocat. Ut roſarum extrahitur, conſervaturque.

PLANTAGINIS ſuccus * aſtringit, refrige- C rat, omnem calorem præter naturam extinguit. Exprimitur & conſervatur, ut roſarum.

SOLANI hortenſis ſuccus * ad refrigerandum & aſtringendum utilis eſt. Extrahitur & conſervatur ut præcedens.

De ſuccis herbarum frigidis in tertio.

CICERBITÆ ſuccus ſtomachi roſiones lenit, & lactis copiam mulieribus ſuppeditat. Paratur & conſervatur, ut roſarum.

D PORTULACÆ ſuccus æſtate exprimitur, affuſa aqua inter terendum, ut expreſſione unà cum ipſo humore extrahatur: aut tuſa calatho imponitur loco frigido, ut paulatim ſuccus in ſubjectum catinum defluat: deinde ſervatur, ut roſarum. * Pueris, quos vermes & febris infeſtant, magno commodo exhibetur.

SEMPERVIVI ſuccus eodem conficitur modo, quo portulacæ ſuccus: * ad eryſipelata, herpetas, inflammationes à fluxione ortas accommodatur. E

De ſuccis herbarum frigidis in quarto.

PAPAVERIS nigri ſuccus, ſeu meconium, fit ex foliis, caulibus, herbaque ipſa tritis expreſſiſque, ac in paſtillos redactus. * Reliquorum medicamentorum vim obtundit, quando eis admiſcetur.

POLYGONI ſuccus cum ſeptem granis piperis ante acceſſionem quartanæ hauſtus, eam abolet. Sed ajunt, colligendam eſſe plantam, & ex- F primendum ejus ſuccum die Jovis, Luna decreſcente. *Ex quodam lib Secretorum.*

HUMOR in folliculis ulmi naſcens faciem reddit gratiſſimam & perpolitam, ſi eo detergatur. Confert etiam mirum in modum pueris enterocelicis, duplicatis linteolis in illo madefactis, & ſub perizemate, ſeu femorali coaptatis. *A' quodam Chirurgo.*

De ſuccis fructuum calidis.

MALORUM dulcium ſuccus fit contuſis & expreſſis, deinde ſaccharo conditus ſervatur ad uſum. * Cor imbecillum roborat.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

De succis fructuum frigidis.

CITONIORUM succus extrahitur, ut Citriorum: conservatur autem, ut rosarum. * Adversus biliosa alvi profluvia ex melle vel saccharo valet: ventriculum roborat.

MALORUM PUNICORUM succus * calidam intemperiem corrigit: vomitū compescit: & stomachum firmat. Fit, ut malorum dulcium.

BERBERORUM succus * vomitum ac fluorem alvi sistit: saccharo conditus, conclususque cotoneati modo delicatus est: contra capitis defluxiones calidas accommodatus. *Andernacus.*

RIBES, succus frigidus, acidus & acerbus est, * sitim extinguit. Contra sitim in febribus ardentibus cum Julapio rosaceo, aut violaceo potissimùm exhibetur: nec non ad biliosum vomitum coercendum, fluoremque stomachicum re-
A stinguendum: sed frigidis, & pectoris angustiis adversatur. *Andernacus.*

De succis seminum calidis.

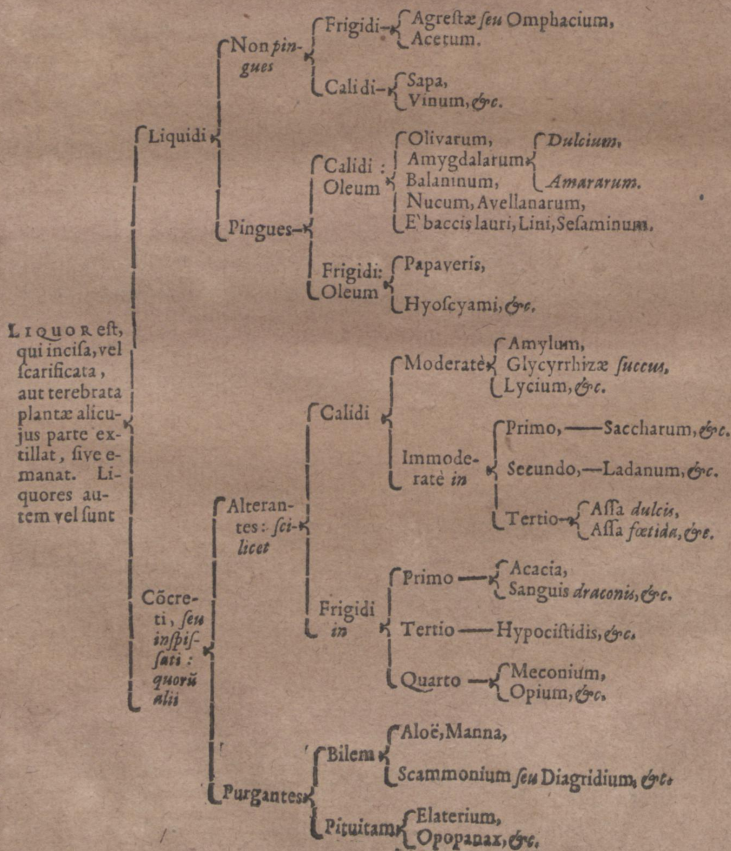
LINI cremor fit, aqua seminibus priùs maceratis, deinde in eadem coctis, expressisque. * Dolores ex acri humore ortos mitigat, inflammationesq; partium corporis lenit. *Andernacus.*

FŒNIGRÆCI cremor simili modo ac lini cremor conficitur. * Inflammationes minùs calidas, B sed duras magis sanat, magnas irritat & auget. *Andernacus.*

De succis seminum frigidis.

PSYLLII cremor * omnibus membris ardore infestatis auxiliatur; eoq; refrigerantibus medicinis convenit. Eodem modo, quo lini cremor, paratur. *Andernacus.*

De Liquoribus, Sectio XVI.

De liquo-

De liquoribus frigidis.

OMPHACIUM, Ger. Agreſt. Gall. *Du Verjus*. Ital. *Agreſtu*. Hiſp. *Cumo de agraz* dicitur: ex omni immaturarũ uvarum genere paratur: pluribus diebus expreſſus inſolatur ſuccus cum ſuis vinaceis, in cado craſſo linteamine cooperto, donec excrementa ſubleventur, fæx verò ſubſidat, & inclareſcat: deinde abſque ſale ſervatur per annum, tam ad ciborũ quàm ad medicamentorum uſum.* Calidis morbis omnibus magno juvamento adhibetur. Refrigerat, uniceq; ardoribus prodeſt, ſive ori ventris impoſitum, ſive totis hypochondriis, ſive cuilibet alii, quod refrigerare velimus. *Matthiolus.*

ACETUM, German Eſſig. Gall. *Vinaigre*. Ital. *Aceto*. Hiſp. *el Vinaigre* nominatur: fit ex vino, vel cervıſia putreſcente. Quod ex vino acerbo crudoq́; fit, magis aſtringit: quod ex optimo vino conficitur, magis aperit: quod ex cerviſia apud inferiores Germanos paratur, magis refrigerat. Acetum omne miſtæ eſt ſubſtantiæ, nempe frigidæ pariter & calidæ, ejusq́; utriusque tenuium partium: cæterùm calidam frigida exuperat. * Exiccat ordine tertio, aſtringit: ſtomacho utile, appetentiam excitat: erumpentem undecunque ſanguinem potu inſeſſúve ſiſtit. prodeſt alvi fluxionibus, coctum cum cibis: cruentis vulneribus inditur: inflãmationes arcet, in ſuccidis lanis, aut ſpongia impoſitum: reprimit procidentiam ſedis, vulvæq́;: item abſcedentes gingivas, & ſanguine manantes. Ad nomas & ignem ſacrũ, ulcera quæ ſerpunt, lepras, impetigines, pterygia, cum aliquo convenienti efficax eſt. phagedænas ulcerum, nomasq́; fotu continuo cohibet: podagricis calido fotu, cum ſulphure auxiliatur: ſugillationes rapit cum melle illitum. Cõtra capitis ardores cum roſaceo in ſuccidis velleribus, aut ſpongia imponitur. Ad aquam inter cutem, gravitatem aurium, & ſonitus, ſibilosq́ue ferventis vapor proficit: inſtillatum quoq; auriũ vermes necat. Pannos coërcet tepidi fotus, aut ſi imbuta aceto ſpongia admoveatur: pruritus permulcet. Contra venenatos ſerpentum ictus, qui refrigerando nocent, calidum commode fovetur: & frigidum iis, quæ exurens virus ejaculantur. calidum potum atque vomitionibus redditum adverſus omnia venena efficax eſt, præſertim contra meconium, & hauſtam cicutam, conglobatum in ventre ſanguinem, lac coagulatum, fungos, ixiam, taxumq́; cum ſale: hauſtu voratas hirudines, ſi ſorbeatur, ejicit. tuſſim veterem mitigat, & recẽtem laceſſit. In orthopnœa calidum commodè ſorbetur, gutturis fluxiones gargarizatum inhibet: anginis & uvæ procidenti convenit: contra dentium dolorem calidum colluitur. Doſis in perfuſionibus capitis ad dolorem ℥ ß. pro ℥ iij. olei roſati. *Dioſcorides & Galenus.*

De liquoribus calidis.

SAPA, Germ. Geſottener Wein. Gall. *Du vin cuit*. Ital. *Vin cotto, Sapa*. Hiſp. *La meloxa ò arrope* vocatur: fit muſto igni decocto.* Detergit leniter, ſerapiis pectori idoneis accommodatur: nec non compoſitionibus Diacodion, ad defluxiones capitis ſiſtendas, eadem menſura, qua ſaccharum, admiſcetur.

VINO vetere * nervi læduntur, & reliqui ſenſus: quod tamen guſtu ſuavius eſt: quare cavendum iis, qui inteſtinæ alicujus partis imbecillitatem ſentiunt. attamen in ſecunda valetudine paucum cum aqua dilutum innoxiè ſumitur. Novum inflat, ægrè coquitur, inſomnia parit gravia, & urinam ciet. Ætate medium utraq; vitia fugit: quare ad victus ſanorum, ægrorumq́ue uſurpatur. Album tenue, ſtomacho utile eſt, ac facile in membra diſtribuitur. Nigrum verò craſſum eſt, & cõcoctu difficile, carnem alit, & ebrietatem creat. Gilvum, utpote quod medium eſt, medias inter utrunq; vires habet. In ſecunda tamen & ſiniſtra valetudine cumprimis laudatur album. Quin & vina ſapore diſtant. ſiquidẽ dulce craſſis partibus conſtat, & difficiliùs à corpore expirat: ſtomachum inflat, alvum & interanea ut muſtum turbat, ſed minùs inebriat: renibus & veſicæ aptiſſimum. Auſterum per urinam celeriùs tranſit: ſed capita dolore tentat, & temulentiam gignit. Acerbum ad ciborum per membra digeſtionem accommodatiſſimum, alvum & ceteras fluxiones cohibet, minusq́; urinam expellit. Novum nervos minùs tentat. Vinum aqua marina factum, ſtomacho adverſatur, ſitim ſtimulat, nervos infeſtat, alvo aptum, à valetudine ſe recolligentibus inutile. Paſſum, quod uvis Sole ſiccatis in area, aut in ſarmento torrefactis exprimitur, Creticum cognomine. Inter Italica vina Falernum principem locum obtinet: quod inveteratum perquàm facilè coquitur: pulſus exuſcitat, alvum aſtringit, ſtomacho utile: ſed veſicæ nocet, atque iis, qui viſus hebetudinem ſentiunt, & ad potus crebros minimè idoneum. Albana craſſioribus conſtant partibus: dulcia ſtomachum inflant, ventrem emolliunt, ſed concoctionem non æquè adjuvant, & nervoſa minùs infeſtant: vetuſtate eadem auſterum ſaporem concipiunt. Cecubum, cùm ſit dulce, eſt & Albano craſſius: corpus & colorem alit: ægrè tamen coquitur. Surrentinum valdè auſterum eſt: quare inteſtinorum & ſtomachi fluxiones cohibet, & cùm tenue ſit, caput minùs tentat: inveteratum ſuavius redditur, & ſtomacho utile. Adrianum & Mamertinum in Sicilia æquè craſſis partibus gignuntur: modicè aſtringunt, & ocyſſimè inveterantur, minusq́ue ob ſuam tenuitatem nervos tentant. Parætypianum, quod ex Adriatico ſinu defertur, odoratum ac tenuius eſt, quare liberaliter epotum fallit, diu ſervat ebrietatem, & ſoporem adfert. Iſtricum Parætypiano ſimile eſt, ſed urinam vehementiùs pellit. Chium tamen antedictis mollius, & aptum potui eſt. benè alit, & minùs inebriat, fluxiones cohibet, oculorum medicamentis utile. Lesbium facilè membra ſubit: Chio levius, & alvo idoneum. Epheſium eandem vim habet, quod Phygelites nominatur. Verum Aſianum è Tmolo monte,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Mesogites appellatũ, capitis dolores ciet, & nervos lædit. Coum verò & Clazomenium, quoniam multam sibi maris aquam vendicant, facilè corrumpuntur: flatus movent, alvum turbant, nervis officiunt. Vinũ omne (ut reliqua in commune dicantur) merum ac sincerum, & sua natura austerum, excalfacit, facilè in membra distribuitur, stomachum adjuvat, appetentiam ciborum invitat: vires alit, ac robur auget: somnum conciliat, & commendat calorem. Potum liberaliùs auxilio est cõtra assumptam cicutam, coriandrum, pharicum, ixiam, meconium, argenti spumam, taxum, aconita, fungósve: contra serpentum morsus, & omnium ictus, quæ refrigerando necant, aut stomachum in vomitiones effundunt. Facit ad longas inflationes, rosionesq; præcordiorum ac distentiones, stomachi resolutionem, & si venter, aut interanea rheumatismũ sentiant. Conveniunt sudatoribus, & quibus corpus immodico sudore digeritur, maximè alba, vetera & odorata. Quæ tamen vetustate dulcescunt, renibus ac vesicę accommodatiora redduntur: vulneribus, inflammationibusq; in succida lana imponuntur: tetra ulcera, & phagedænica, & fluxionibus obnoxia commodè perfunduntur. Quæ marinam non receperunt, austera, & alba ad sanorum victus usurpantur. In his præstant Italica, Falernum, Surrentinum, Cecubum, Signinum, & permulta Campaniæ, & Paratypianum ab Adriatico sinu, & Siculum, quod Mamertinum appellatur. Ex Græcis Chium, Lesbium, & Phygelites ex Ephoso. Crassa verò & nigra stomacho negocium exhibent, inflationem pariunt, corpus augent. Tenuia tamen & austera stomacho prosunt, & minùs carnes alunt. Vetera valdè tenuia & candida vehementiùs urinã ciunt, & dolores capitis movent, nervosq; largiùs pota tentant. In media ætate, ut à septimo anno, potui saluberrima sunt. Modus autem pro ætate, & tempore anni, & consuetudine, & qualitate vini definiatur. Non sitire, & modicè cibos prolui optimum est præceptum. Nocet ebrietas omnis, & maximè assidua: siquidem obsessos nervos quotidie remittit: largiorque potus acutorum morborum adfert initia. Mediocris tamẽ vinolentia aliquot diebus, maximè post aquæ potus, utilis: namque modo quodam ex alto evocat, sensilesque expurgat excretus, & per cæca corporis ducit spiracula. Sed aquam post vinolentiam bibere oportet: siquidem valetudinis alicujus gratia factæ temulentiæ remedium adfert frigida. *Dioscorides.*

De liquoribus pinguibus calidis.

OLEUM, Ger. Oel. Gall. *Huille.* Ital. *Oglio.* Hisp. *Azeyre* appellatur: ex olivis maturis expressum, fit colore rufo, purum, perlucidum, tenue, odore exiguo, sed grato, sapore dulci, subacri & indicibili, recens, aut non ita vetustum, nisi vetusto egeatur: in quo videlicet vetusto trigenarium trimo, & quadragenarium quadrimo est plurimò valentius, ubique crassius, graveolentius, cali-
A dius, acrius. * Calefacit omne oleum ex olivis maturis, emollit ventrem, à perfrictionibus corpus tuetur, ipsumq; promptius ad obeunda munera reddit: alvum emollit, ulcerantium medicamentorum vires permistum hebetat: contra venena datur, assiduè potum redditumq; vomitionibus: solvit alvum heminæ mensura, cum pari ptisanæ succo, aut aqua potum: ad tormina calidum simul decocta ruta tribus sextariis in potu datur, ventris animalia pellit: idem maximè ilii
B intestini morbo laborantibus infunditur. Vetus magis calfacit, & vehementiùs discutit: oculorũ claritati sublitum confert. Si vetusti non sit occasio, in vase decoquitur ad mellis crassitudinem, ut vetustatem repræsentet. Oleum omphaciũ ex immaturis olivis expressum, ad viride inclinat: recens sit odoratum, morsus expers, sapore acerbum. Unguentorum compositionibus idoneum est. Stomacho utile est, quòd astringat: gingivas contrahit, dentes firmat, si contineatur in
C ore: sudores cohibet. Oleum, quod sylvestres olivæ fundunt, vehementer astringit, & ad sanorum usus secundum sibi locum vendicat. In doloribus capitis utiliter pro rosaceo substituitur: sudores arcet: defluentes capillos inhibet: furfures, ulcera capitis manantia, scabiem leprasque abstergit: tardiùs canitiem sentiunt, qui eo quotidie perunguntur. *Dioscor. & Medici Colonienses.*

AMYGDALÆ dulces siccæ, non tamen rancidæ, delibratæ, contunduntur minutissimè, po-
D stea in sartagine aliquantulum torrefiunt, affuso aquæ rosaceo modico, postea prælo exprimuntur. * Lenit asperitates pectoris, gutturis & pulmonis, duritiem & siccitatem juncturarum: est suave in cibis, & confert hecticis & phthisicis: impinguat, auget sperma, sedat tussim, & ardorem urinæ, vesicæ & vulvæ excoriatæ, cum fistula injectum. *Mesues.*

OLEUM AMYGDALARUM amararum eodẽ modo, quo ex dulcibus amygdalis fit. * Aperit
E oppilationes, & discutit ventositates & vapores, sed potissimùm medetur surditati, sibilo, & dolori aurium: lenit duritiem nervorum, & delet maculas faciei. *Mesues.*

OLEUM BALANINUM fit ex Balano Myrepsica, id est, glande unguentaria, quam Arabes vocant granum Ben: fit autem ex tuso assatoq; affusa rosacea aqua, fructu isto. * Repurgat maculas, varos, lentigines, cicatricum nigritias, fucos: alvum solvit, sed ventriculo adversatur: do-
F lores aurium emendat. Item si sonant aures, vel strepitum aut sibilum edunt, cum adipe infusum auxiliatur. *Mesues.*

OLEUM NUCUM fit ut oleum amygdalinũ. * Flatus crassos dissipat, tumores discutit, nervis attritis, vel punctis, præsertim cum calce lota confert, scabiem emarginat. *Mesues.*

OLEUM ex AVELLANIS fit ut amygdalinũ. * Dolores nervorũ & arthriticos sedat. *Mesues.*

OLEUM LAURINUM fit ex baccis lauri maturis & recentibus tritis in pila, ex aqua in lebete coctis, pòst torculari plano, non cavo expressis:

& aqua

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

&aqua supernatans oleum colligitur. Deinde affusa calente aqua iterum tritis, & torculari cavato expressis, colligitur oleum, & reponitur. * Ad partium omnium, cerebri, nervorum, articulorum, ventriculi, coli, hepatis, lienis, renum, uteri, affectus frigidos, & dolorem his succedentem. *Mesues.*

Oleum Lini fit ut amygdalinum. * Spasmo, duritiei nervorum & juncturarum, hæmorrhoidibus, sedis phlegmonis & rimis confert, ac dolori pulsatorio. Nervorum dolores sedat: viribus proximum est oleo chamæmelino. *Mesues.*

Oleum Sesaminum extrahitur ex Sesami semine, ut amygdalinum, nisi quòd priùs semen sesame excorticatum sic est. Id semen ab excrementis purgatum, aqua parum salsa irrigetur, manibus fricetur: iterum irrigetur, donec madefiat: siccetur, modicè assetur, sacculo aspero multùm diuq; confricando excorticetur, corticibus expurgetur, molatur in farinam, oleum exprimatur, ut ex amygdalis. Ex eodem semine non excorticato, sed assato, & molito in farinam oleum quoq; extrahitur, ut priùs. Affertur autem ex Alexandria Ægypti Venetias, ubi ematur sincerum: nam adulteratur oleo nucum & papaveris, sed odore & sapore facilè deprehenditur à peritis dolus. * Impinguat, semen auget, lenit guttur, & omnem asperitatem & duritiem, & clarificat vocem. *Mesues.*

De liquoribus pinguibus frigidis.

Oleum Papaveris fit ex utriusque papaveris semine, tam albi quàm nigri, eodem modo, quo ex amygdalis. * Impinguat, asperam arteriam lenit, febrium ardorem mitigat, & insomnium. *Mesues.*

Oleum Hyoscyaminum sic fit: Semen candidum, recens, ac siccum tunditur, & calida aspergitur aqua: dumque insolatur, siccatæ, quæ sub manu sunt, partes cũ reliqua massa permisceantur: hoc autem fieri oportet, dum nigrescat; & graviter oleat: mox pressum atq; excolatum reconditur. Fit quoque eo modo, quo amygdalinum. Ad aurium dolores efficax est: pessis miscetur, ad emolliendum utile. *Dioscorides.*

De liquoribus concretis calidis moderatè.

Amylum, quod vulgò Amydum officinis vocatur, German. Ammelmäl. Ital. *Amido.* Gall. & Hisp. *Amidon,* omnibus notum est. Ex tritico cõficitur. Probatur autem levitate, ac lævore, atq; ut recens sit, & candidum. * Vim obtinet lævigandi partes exasperatas. Contra fluxiones oculorum, pustulas cavaq; ulcera efficax est: sanguinis rejectiones potu cohibet, exasperata fauces lenit: lacti atque obsoniis admiscetur. *Dioscorides & Plinius.*

Glycyrrhizæ succus ex Creta insula optimus, hoc est, dulcissimus, mollis, recens, purus, tenax, & qui confractus splendescat, nigerrimus, & qui linguæ subditus tandem totus eliquescat. * In arteriæ scabritia efficax est: æstuanti stomacho, thoraci, ac jecinori: sanat vesicæ scabiem & renum dolores, cum passo potus: idem eliquatus sitim sedat: vulneribus illitus accommodatur: commanducatus stomacho prodest. *Dioscorides & Medici Colonienses.*

Lycium, succus est arboris cujusdam Indiæ. Arbor autem, ex qua hic succus extrahitur, magnitudine est fraxini, folio minuto Ericæ vel Tamarico similimo, perpetuò virente: florere ajunt, sed fructum ferre negant: multis spinis horret: materies ligni robusta, dura, densa, ponderosa, nec, ut ajunt, putredini obnoxia, sive solibus exponatur, sive aquis immergatur: quam ob causam ab incolis Lignum Sempervivum nuncupatur. Ex eo propter duritiem & pondus pistilla fiunt, deglumandæ oryzæ idonea, in mortariis ligneis sex palmos in ambitu continentibus. Incolæ eam arborem Hacchic vocant. Porrò succi extrahendi hæc est ratio: Ramulos hujus arboris minutim concisos elixant, deinde contundunt, postmodum cum farina Nachani (sementis est nigra & minuta sapore secales, conficiendis panibus apta) & cujusdam nigri ligni, quod istic nascitur, scobe, (interdum etiam sine eo) pastilli, aut tabellæ formantur, quas in umbra siccant, ne Solis ardore earum facultas evaporet. Nostri succedaneum ejus parant, non ex periclymeno, sed potiùs ex baccis pyracanthæ, id est, nostræ vulgaris Hagendorn. Diversis partibus constat: tum iis, quæ extenuent, discutiantq;: tum crassis & modicè adstringentibus. * Ideoque ad sugillata, oris inflammationes, ulcera, herpetas, putredines, aures purulentas, intertrigines & paronychias valet. Indicum ad omnia est valentius, Hujus loco Rhamnus sylvestris, aut polygoni succus substituendus est. *Dioscorides, Medici Colonienses & Garcias.*

De liquoribus concretis calidis in primo.

Saccharum, arundinum lachryma, seu liquor est, qui nimia succi copia aperto in latere calamo, perinde ac gummi, exteriùs concrevit. Vel saccharum fit ex sacchari calamis minutim incisis, ignisque calore tamdiu decoctis, donec universus liquor absumpta igni aqua diu effervescens in saccharum salis modo, in vasis fundo concreverit. Præstantissimum est, quod durum, solidum, & mutuo metarum allisu sonorum est, ligni sicci & solidi modo: tamen ob siccitatem & imperceptam raritatem leve, dulcissimum, candidissimum, & nivis in morem scintillans, cohærens: quare Valentinum in metas pyramidum æmulas (panes vocant) coactum parvas, ponderis libræ unius & dimidiæ, vel circiter carissimum, & confecturis siccis aptissimum, penidiis ob siccitatem nimis friabilem, ineptum. Illi dotibus & precio est proximum, quod Madere appellant, sed in metas ponderis librarum sex, septem, octo, novem, decem formatur, confectutis expetitum: quia minùs pre-

cioſum, non multò tamẽ imperfectius. Tertium ſtatuitur lentile, album quidem, ſed pinguius, ob id vilius, neque confecturis ſiccis aptum, ſed penidiis idoneum. Quartum ex Canariis nunc dictis inſulis, olim Fortunatis advehitur, etiam intùs albicans, bonitate inferius prædictis, præſtantius ſequenti, metis conſtat maximis, pondere librarũ decem, duodecim. Quintum ignobiliſſimum ſancti Audomari dictum, foris albidũ, intùs ſubrubrum, tanquam alio fartum, & foris dolo tectũ, metis ęqualibus, omnium glutinoſiſſimum: condituris ſiccis ineptiſſimum: liquidis ſervit & ſyrupis, opiatis, conſervis, & ſimilibus, quia viliſſimum, & utilitatem tegit aliorum miſtura. Id ſi mare ſentit, (nam eò naves ob gravitatem ſaburrant) rubrũ vulgò dictum fit: quanquam ſunt, qui rubrum ſpumam & ſpurcitiam omnis ſacchari ſe coquendo purgantis exiſtimant. Ex micis horum colliſu eliſis etiam metas quidam cogunt, quę ſimplicium naturas ſequuntur. Ex his quod generoſiſſimum, minimam coctionem ſuſtinet, ne pulvereſcat: ignobiliſſimum contrà: cætera pro acceſſu aut receſſu variant. * Alvo idoneum, & ſtomacho utile: detergit, digerit, linguæ aſperitatem & ſiccitatẽ in febribus tollit: vexatæ veſicæ renibusq; auxiliatur. Illitum ea diſcutit, quæ tenebras oculorum pupillis offundunt. Cæterùm ſacchari doſis in ſyrupis ferè æqualis quantitas tam ſacchari quàm ſucci. In electuariis verò pro ʒ j. pulveris, ℥ j. ſacchari communiter. Si autem pulvis fuerit laxativus, pro ʒ j ß. pulveris, ʒ j. ſacchari. In conditis additur ſacchari parum, ſi conſervę odoratę ſint. Si verò amaræ, vel acres, ℥ ß. ſacchari pro ʒ j. conſervarum imponenda. In pulveribus acribus, ut ex pipere, & zingibere, pro ʒ j. pulveris, ℥ j. ſacchari ponitur: in dulcibus verò ℥ ß. In clyſteribus ſaccharum rubrum ponitur ab ℥ ß. ad ℥ ij. vel ℥ iij. *Medici Colonienſes.*

De liquoribus concretis calidis in ſecundo.

LADANUM liquor eſt, ex alterius cyſtiledon appellati foliis exudans. Hodiè & liquor & planta nota ſunt. Optimum, minimeq; adulteratum, odoratum eſſe debet, ſubviride, facilè molleſcẽs, pingue, reſinoſum, arenularum aliarumq; ſordium expers, quale in Cypro gignitur. * Natura ei ſpiſſandi, calfaciendi, molliendi: ora venarum patefacit: capillum fluentem continet, addito vino, myrrha & myrteo oleo cicatricibus decorem reddit, cum vino illitum: medetur aurium doloribus, cum hydromelite aut roſaceo infuſum ſuffitu ſecundas ejicit, peſſis immiſtum, vulvæ duritiem ſanat. In medicamenta, quæ dolorem tuſſimque finiunt, & malagmata, utiliter inſeritur: alvum ſiſtit cum vino vetere potum, & urinam ciet. *Dioſcorides.*

De liquoribus concretis calidis in tertio.

ASA dulcis, aromatica ſeu odorata eſt Laſeris ſeu Sylphii opos, ſive liquor Cyrenaicus, ſeu potiùs Indicus hoc tempore. Etenim Indicus etiam à Meſue laudatur. Nam ex Taprobana inſula in mari Indico maxima, hodie à Luſitanis convehitur, teſte Ludovico Romano patritio, Belzoë indigenis dictus, & nobis inde Belzoin, & corruptiùs Benzoin. Eſt autem Laſeris, ſeu Laſerpitii ſeu Sylphii herbæ liquor, caule ipſius ferulaceo aut radice ſcarificata defluens, acer, mordax, digerens, optimus, modicè rufus, non porraceus, colore tranſlucens, myrrhæ æmulus, odoratus, ſuavi guſtu dilutus, citò albeſcens. Hæc quidem Sylphio ita compilata ſunt, partim ex Dioſcoride & Galeno, partim ex Ludovici Romani navigatione: ſatius enim eſt fateri, Laſerem, ſeu Laſerpitium, ſeu Sylphium, & proinde ejus ſuccos ſeu lachrymas non extare amplius: quòd prægnantibus rationibus docet Joannes Langius Lembergus Sileſſius in epiſtolis medicinalibus ſuis. Aſa itaque dulcis, ſeu Belzoin, quòd apud Serapionem & Avicennam à Græcorum Laſerpitio nihil differat, Laſeris ſuccus eſſe nequit. Secundò Ludovicus Romanus refert, Belzoin eſſe gummi arboris: atqui Laſer non arbor, ſed βοτάνη ἢ λάχανον veteribus eſt. Tertiò, in Belzoin officinarum nulla ferè comperitur acrimonia, nedum tanta, quantam Galenus ei tribuit, dum Laſerpitii loco euphorbium non recens ſubſtituit. Quid verò officinarum Belzoin, ſive Aſa dulcis ſit, indicabitur paulò pòſt inter gummi & reſinas ſub Belzoin. *Medici Colonienſes.*

ASA fœtida, plantæ peregrinæ lachryma aut ſuccus eſt. Sunt, qui exiſtiment, Sylphii ſuccum eſſe in Media aut Syria naſcentis, qui teſte Dioſc. grati odoris non erat, ut Armeniacus aut Libycus, quem nonnulli Aſam odoratam eſſe arbitrantur, & Belzoin officinarum: ſed non convenit. Nam Dioſcorides hunc ut præſtantiſſimum & efficaciſſimum laudat: Arabes verò Aſam fœtidam calidiorem & potentiorem aſſerunt: multò minùs Belzoin eſſe poteſt, quod tanta excalfaciendi vi præditum non eſt, quantam illi tribuit Galenus, dum Laſerpitii loco Euphorbium non recens ſubſtituit. *Medici Florentini.*

De liquoribus concretis frigidis in primo.

ACACIA in Ægypto naſcitur: planta eſt ſpinoſa, è cujus fructu ſuccus acacia exprimitur: quem cùm non habeamus, ſubſtituere poſſumus ſuccum hypociſtidis, aut pulpam rhois, aut ſuccum prunellorum, vel baccas pruni ſylveſtris, in aqua maceratas. Fit menſe Julio, vel Auguſto. * Refrigerat, aſtringit & repellit.

Acacia tametſi nondũ ad nos adferatur, ideóque non cognoſcatur, videndum tamen eſt, ſi ipſius ſuccus, aut ſanè gummi, quod ſua ſponte ex trunco ſuæ arboris reſudat, ad Theriacam ſit accipiendum: cùm enim hæc duo ſint diverſa, quemadmodum ex Dioſcoride colligitur, aliud ſuccedaneum pro ſucco, & aliud pro ipſo gummi eſſet reponendum. Et quantum ex Andromachi pa-

chi patris descriptione conjicitur, videtur ipsum
gummi esse sumendum, quod ipse aliter vocat
lacrymam in isto versu:

Atq; atram lacrymam Nili, quam spina remittit.

Liquor enim ejusmodi, qui aut solus per se, aut
per incisionem arboris effluit, vocari jam lacry-
ma solet, jam gummi. Quod etiam pariter ille,
qui versibus Heroicis Theriacam conscripsit,
quam Galenus exposuit, in fine lib. 1. de Antidot.
hoc modo:

Atque Paratonium fudit quem spina liquorem.

In quo loco apparet, illum intelligere cùm liquo-
rem, qui sua sponte ex spina Aegyptia exit, & nõ
de ipso succo, qui non per se effluit, sed arte vel
tritura, aut igne condensatur. Ex altera parte vi-
demus Damocratem in sua Theriaca accipere
succum & non gummi ipsum, statuimus tamen
esse accipiendum succum: nam varias magis &
validiores facultates, quàm gummi obtinet, ut
patet unicuiq; ex Dioscoride. Nec verisimile est
voluisse Andromachũ ad tam celebrem compo-
sitionem eligere plantæ alicujus debiliorem par-
tem, & relinquere potentiorem. Idq; confirma-
tur ex Andromachi filii compositione, qui Aca-
ciam simpliciter ita nominatam adhibet: quod
si fit, nec alia vox illi adjungitur, semper de succo
est intelligendum: quemadmodum ipse quoq;
intellexit. Huic rei fidem facit Plinius lib. 24. cap.
12. scribens, Acaciam vocari succum in pastillos
redactum: huc transferendo nomen arboris, un-
de paratur: quanquam hoc in quibusdam exem-
plaribus non legatur. Præterea succus semper in
usu fuit, nec unquam vel raro admodùm gummi
acceptum est: quod apparet in omnibus libris
Galeni de Composit. medic. secundùm genera
& loca, & nos in commentariis nostris ad Dio-
scor. in Acacia notavimus. Quod cùm omnibus
notissimum sit, non laborandum in hoc est ulte-
riùs, quanquam & aliæ rationes in medium af-
ferri possent: tantùm respondebo ad duas illas
autoritates versuum adductorum, qui videntur
expresè accipere gummi. At quæ melior respõ-
sio, ut verum fatear, afferri potest, nisi quòd ratio
carminis, aut, ut rectiùs dicam, genera poëtica
Andromachum & alterum, quicunq; fuerit, mo-
verint obscurè exponere hanc rem, nominando
lacrymam, id quod veriùs succus erat dicendum?
Quæ licentia non solùm à poëtis, sed qui prosa
quoq; oratione scripserunt, videtur esse usurpa-
ta, & peculiariter à Dioscoride nominando suc-
cum, quæ erat lacryma, & contrà lacrymam, qui
erat succus: sicuti nos ex multis locis in lib. 1.
nostræ Methodi cap. 7. demonstravimus. At certè
in compositionibus magni momenti non con-
venit talibus dubiis implicari: ideoq; quanquam
commoditatem ex eo genere scribendi, quod
versibus constat, secundùm Galenum istam reci-
piamus, quòd non facilè mendis depravari pos-
sint, sicuti fit in prosa oratione, potissimùm quo-
ad pondera, tamen contrà incommoditas hęc il-
lis inest, quòd propter stylũ poëticũ multæ res tã
obscurè sæpè exponantur, ut sæpenumerò Oe-

A dypo ad divinandum opus sit, & interdum du-
bium prorsus quem dimittant, inprimis si alle-
goricè, vel per Metaphoras (ut Poëtis est pecu-
liare) loquuntur. Quod in ipsa Theriaca in mul-
tis rebus apparet: interque alia in Aristolochia,
quæ cùm eligenda sit sarmentosa aut subtilis, ni-
hilominùs Andromachus simpliciter nominat:
quare potiùs de altera quavis specie, quàm de
illa intelligi solet: & sicuti alibi à me demonstra-
tum est, videretur rotunda esse semper accipien-
B da, quia non flectitur: ideoq; qui non considera-
ret alias compositiones Theriacæ, facilè decipi
posset in accipienda rotunda, cùm tamen sarmẽ-
tosa sit accipienda. Idẽ apparet in Cẽtaurio, quod
simpliciter ita nominat Andromachus (quemad-
modũ ipsemet Galenus notavit) cũ addi debuis-
set, minus: sic idem dicit, eum obscurè locutum
esse de Melle Cecropio, cùm clariùs Atticum di-
ci potuisset. Obscurissima verò est illa descriptio
Acaciæ, quam indicavit dicendo lacrymam, quã
C fundit spina Nili, & alibi spinam, quæ fundit
liquorem Parætonium, qui locus est in Aegy-
pto. Sed revertentes ad rem ipsam conclud-
amus, quòd succus Acaciæ sit recipiendus in The-
riacam, qui cùm non afferatur, necesse est, ut a-
liud quippiam pro illo substituamus. Bononien-
ses loco illius posuerunt succum Rhois, aut Su-
mach, quod & mihi plurimùm probatur, cùm
Dioscorides dicat eandem vim cum Acacia ha-
bere Sumach, & Galenus utrique assignet ter-
D tium gradum siccitatis, & secundum frigiditatis.
Alii sumũt Lentisci succum: at cùm ille sit in pri-
mis qualitatibus æqualis temperiei cum illa, sed
in siccitate minùs efficax, alteri illi erit præferen-
dus, quoniam ejusmodi simplicia medicamenta
& similia, non propter aliquam actionem
occultam, vel aliam præcipuam facultatem in
Theriacam accipiuntur, sed ob ipsorum manife-
stam astrictionem & refrigerationem: & tametsi
parum inter sese distent, notabilem tamen mu-
E tationem propterea Theriacæ non introducunt:
ideoq; visum mihi est, cum Diosc. pro succeda-
neo Acaciæ usurpare succum Rhois: quanquam
Gal. Acaciæ lotæ frigiditatis secundum gradum,
quemadmodum & Rhoi, sed non lotæ, attribuat.
quod quidem nonnullam affert varietatem: quia
Acacia sine lotione in Theriacam assumitur, &
jam non erit ultra primum gradum frigida. Po-
terimus tamen, donec melius quippiam invenia-
tur, hoc esse contenti: nisi si quis succum pruno-
F rum sylvestrium, quæ est Acacia vulgaris, usurpa-
re velit: quod quidem non adeò improbo.

SANGUIS DRACONIS veterum & eadem
Cinnabaris vera (quæ res mineralis erat) hodiè
ignoratur. Qui verò sanguis Draconis ostendi-
tur, factitius est ex sanguine hirci, bolo Arme-
nia, & succo sorborum, & aliis: quo tamen pro
sanguine draconis dicto rectiùs uti possis. Flo-
rentini præter hunc factitium sanguinem draco-
nis, statuunt adhuc duo ejus genera: nimirum
lachrymam cujusdam arboris gummiam sui
generis, de qua Aloysius Cadamustus patritius

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Venetus navigationis suæ lib.1.cap.4. dicens esse lacrymam proceræ cujusdam arboris in insula Africæ, *Porto Sancto* dicta, genitę, quæ quidem lacryma colore est intente rubro sanguineo, transparens, friabilis: alter sanguinis draconis illis est achilleæ syderitidis succus defæcatus atque siccatus. * Refrigerat, adstringit & repellit. *Medici Colonienses.*

De liquoribus concretis frigidis in tertio.

HYPOCISTIS, quæ sub Veris finem radicibus cisti adnascitur, teritur, & succus expressus Sole siccatur. Nobis desideratur, nisi ex emporiis adferatur.*Vires Acaciæ habet.

Hypocistidis succus ab unoquoque Pharmacopœo facilè acquiri potest: ejusque inprimis Neapoli magna est commoditas. Nascitur enim Hypocistis copiosissimè Puteolis in locis siccis, ad radices Cisti fœminæ initio æstatis. Modus verò extrahendi talis est: Hypocistis tunditur, & succus exprimitur: densaturque in umbra, quemadmodum in Acacia fieri solet, aut sicca & trita maceratur per biduum aut triduum in aqua, deinde parum ebullit aqua, quæ postea colatur, & fortiter exprimitur: quod resedit, rursum coquitur, donec instar mellis, aut paulò durius crassescat.

De liquoribus frigidis concretis in quarto.

MECONIUM succus est papaveris nigri, ex foliis, caulibus, herbaque ipsa tritis expressisque collectus, ac in pastillos redactus. Fit mense Majo. Granorum tantùm pondere in colicis, arteriacis & narcoticis præscribitur. * Stuporem infert, doloremque sedat.

OPIUM, succus est è capitibus papaveris nigri. Duûm est generum: unum ex capitibus & foliis expressum, Græcis meconium (de quo antè dictum) vocatur, quod ignavius: alterum ex capitibus paululum incisis extillans, verum est opium. Fit mense Majo. Optimum est dēsum, grave, amarum, odoratu soporiferum, quod facilè aqua dissolvitur, lene, candidum, neq; asperum, neque grumosum, quod colatum non statim ut cætera coëat, quod in Sole diffundatur, & admotum lucernis, clara, non atra luceat flamma, & extinctum odoris vim conservet. Adulteratur glaucio, hoc est, mentha, aut gummi, aut sylvestris lactucæ succo. Verùm glaucio fucatum in dilutione croci colorem reddit: lactucaceo succo depravatum, inodorum est & asperius: gummi vitiatum, infirmum est, & splendescit: nec desunt, qui adipem admisceant. * Granorum pondere præscribitur in colicis & narcoticis. Mirum est, quod de Asiaticis Turcis refertur, qui in Natolia sua, id est, Asia minore, magno studio & frequentia papaver hodiè colunt, & præparant Opium, quod vernacula lingua Maslac vocant: cujus usus illis frequens satis est ad pisi magnitudinem de eo sumentibus, non pro somnolen-

A tia, sed animositate comparanda: atque in prælia ruituri aliquantò copiosius sumunt, unde veluti insani, disturbato nimirùm cerebro, feruntur in obvia quæque pericula, nihil quicquam timentes. Sed Janniceri hæc plerunque faciunt, quibus summa militiæ virtus commissa est. *Medici Colonienses & Florentini.*

Opium quod communiter in usu est, potiùs Meconium, quàm verum opium repræsentat. Quæ autem sit differentia inter hęc duo, Dioscorides exponit, vocans Meconium succum papaveris extractum ex capitibus & frondibus, qui contundatur & exprimatur torculari, & rursum in mortario contusus in Trochiscos formetur. Tametsi Plinius dicat, capita & frondes papaveris coqui, & inde succum densatum nominari Meconium. At quocunque modo fiat, certum est esse multò infirmius Opio. Quod secundùm Dioscoridem hoc pacto paratur: Cùm in eo ros evanuerit, cultro stellam in parte suprema capitis papaverini, non tamen profunde incidamus: deinde superficiem capitis decussatim quoque cultro aperiamus, & digito in concham liquorum resudantem exprimamus: idq; sæpiùs parvo interjecto temporis spacio repetendum est, propter humorem, qui statim congelatus reperitur: idemque sequenti die factitandum: hocque omne tandem in mortario contundendum, & inde formandi Pastilli: sed quando papavera inciduntur, à tergo accedendum est, ne vestibus liquor erumpens auferatur. Cùm itaque maxima frusta nostro tempore Opii conspiciantur, non aliter possumus dicere, quàm illud aut per expressionem, aut decoctionem esse factum: idque eò magis, quòd notas à Dioscoride illi assignatas non habeat. Nam optimum debet esse densum, grave, amaro gustu, somnifero odore, quod in aqua facilè dissolvatur, læve, album, non grumosum, aut granis simile: quod inter colandum non instar ceræ coëat, & Soli expositum liquescat, atque accensum non flammam atram emittat, extinctumq; retineat odoris pristini vires. At vulgare nigrum est, & impurum, asperum, inæquale, refertum frondibus, è quibus expressum vel decoctum est, & insuper multæ aliæ notæ suæ perfectionis desunt: præterea suspicandum est, ne aliud insuper quippiam, quàm ex papavere illi admistum sit: nam tempore Dioscoridis, cum Glaucio, cum gummi & succo Lactucæ sylvestris adulterabatur. Nonnulli eò quoq; dementiæ pervenerunt, ut sevum admiscuerint. Unde videndum diligenter, ut lacrymam papaveris, & non succum, jam dictis modis extractum adipiscamur, cùm opium sit unum ex præcipuis medicamētis, quæ Theriacam constituunt, & ob eam causam attentionem magnam requirat. Quòd si omnibus jam enumeratis notis præditum Opium haberi poterit, non multùm de Thebaico soliciti simus: nam papaver, quod in Apulia crescit, regione sicca & arida, in qua raro pluviæ cadunt, perfectissimum esset ad lacrymam parandam, modò diligenter

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

secundùm doctrinam Dioscoridis colligeretur. Seritur autem copiosè ibi, potissimùm in ducatu Barcensi, non quidem nigrum, unde vult Dioscorides fieri Opium laudabile, sed album, unde lacrymam colligunt: quam tametsi ipsemet colligi non viderim, nihilominus conspiciuntur omnia capita albi papaveris, quibus in officinis nostris utimur, esse notata quadam sectione in quatuor partibus, eo modo quo solent secari Pepones ad lineas parallelas. Unde colligi potest, inde ablatum esse lacrymam. Cùm verò ex albo papavere fit desumptum, aliquæ notæ illi deesse videntur, quas Dioscorides legitimo Opio attribuit, quanquam & ipsum sit validum somniferum, sicuti experientia testatur.

De liquoribus concretis purgantibus bilem.

ALOE succus plantæ ejusdem nominis, notissima est. Ejus apud Dioscoridem duo sunt genera: quoddam arenosum, quod sedimentum purissimæ videtur: alterum jecinoris modo concretum, ex quo nomen vulgare sumpsit aloës hepaticæ. Eligi debet Indica, pinguis, sincera, calculorum & arenularum expers, nitida, rufi coloris, friabilis, jecinoris modo coacta, facilè liquescens, & eximiæ amaritudinis. Improbatur nigra, difficilè liquescens. Adulteratur gummi, quod deprehenditur gustu: nam non valdè amara est, neq; tam validi odoris, neq; digitis friata ad minima usque frusta resolvitur. Nonnulli teste Dioscoride, illam succo acaciæ adulterant. quod maleficium gustu deprehenditur, minùs enim amara est, magisq; adstringit. Colligitur mense Junio. Conservatur usque ad annos decem, in loco sicco, & non humido, neq; ventoso, neque ad Solem, &c. Dosis est ab aureo semisse ad drachmas duas: in infusionibus verò ab aureo uno usq; ad drachmas tres. * Bilem & pituitam purgat: ob id affectibus ventriculi & cerebri, & reliquarum partium inde natis, ut dolori, inflammationi, sic præcavet, ut ejus creber usus sensuũ instrumenta & corpus reliquum nullo insanabili affectu tentari sinat, sed sensus acuat, cogitationem reddat meliorem. Hepati confert, icterum tollit, hæmorrhoidibus & sedi nocet: ob id vitanda his, quibus istæ partes dolent: & aëre frigido, quia tunc sumpta excorticatis sanguinem educit. *Mesues & Medici Florentini.*

MANNA ros est, qui ex aëre in arbores, herbas, lapides, terramque decidens, densatur, & cogitur in grana minuta. Præfertur Calabra, præsertim quæ ex foliis arborum collecta est: quæ ex hoc dignoscitur, quòd grano constet exiguo, translucente, gravi, similis masticheș granulis, candidis, & gustu dulcibus & suavibus. Secundum locum obtinet, quæ è ramis colligitur. Tertium, quæ in lapidibus. Hæ crassiores sunt, & minùs sinceræ, colore turbido. Syriaca si fit perfectè granulata, masticheque assimilis, valdè etiam probatur, dulcis & recens. Cùm jam exolevit, floccorum bombacis refert imaginem, lenis concavaque' est. Adulteratur amyli farina, rebusq; similibus: sed maleficium facilè deprehenditur. Insuper & ea quæ simul concrevit, saccharo & sena adulterata esse solet, ac croco, carthamíve flore tincta: verùm gustu deprehenditur, atque liquescit, & tempore mollescit. Colligitur mense Majo. Durat & conservatur per annum, benè obturato vase. Dosis ejus à drachmis sex usq; ad quindecim. * Temperata est, aut paulò calidior: guttur, thoracem, ventriculum lenit, terget, bilem clementer purgat, sitim sedat. Quoniam verò imbecilliter vacuat, thymo & hyssopo, vel alio vis ejus intenditur. Valentibus autem medicamẽtis mista, eorum actionem reddit meliorem, cùm suo dulci sapore illa naturæ magis familiaria reddat. Ob id eam Galenus scammonio miscuit, quod à posterioribus est laudatum: alii deinde turbith, alii aliis. *Mesues & Medici Florentini.*

MEL roscidum, sive aërium, *Manna* appellatur, vires habens alendi, atque medicamentosas, siquidem alit: sed minùs saccharo, quò est medicamentosior manna, majorem habens vim detergendi. Emollit quoque ventrem: qua in re mel atq; saccharum superat, quamvis in detergendi & abluendi facultate superet saccharum, & superetur à melle. Invenitur in arboribus, fruticibus, herbis & lapidibus, maximè in regionibus temperatis, & diebus vernis, serenis temporibus, ut æstivis, pro ratione temporis, frigidioribus. Calabricum manna omnibus anteferturà Medicis, quo nos utimur ad purgandos ventres infantium, & utero gerentium, quantitate unius aut duarum unciarum dissoluto in jure pulli, aut aqua distillata, aut elixatione buglossi. Id ros cœli sive aëris esse putat Galenus, aut de ejus genere. Nos tamen referemus quod vidimus, atq; experimento agnovimus. Anno salutis nostræ 1532. & duobus sequentibus in amœnioribus locis, æstatis tempore, manna in salicibus reperta est, copiosa atq; optima, albissima, sacchari dulcedine, quam licebat colligere ex arboribus & lapidibus cuivis volenti. Eram ego per id tempus hujus disciplinæ auditor, intellexeram tamen à præceptoribus meis mannam esse: quod diligenter perquirens, an verum esset quod ab ipsis & reliquis cum Galeno ferebatur, locum in quo manna copiosior habebatur, consideravi, summo mane, Julio mense, ad id profectus adductis nonnullis ex amicis, quibus cum ego solebam de similibus disserere. Inveni tamen parvarum quarundam apum numerosam congeriem, non erant quidem apes, sed culices crassi, quos ob officium apes parvas dicerem, quibus inerant tria aut quatuor foramina in partibus corporis, quæ in eisdem prominebant, ad parvarum verrucarum speciem. Per hæc itaq; foramina guttæ quædam parvę albissimæ, sudoris modo ejiciebantur, quæ ros esse dixisses, si copiam guttarum cadentium ex loco salicis, in quo congestæ apes erant, considerares. Erat autem non unus tantùm earum grex, sed plures quàm

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

quinquaginta. In singulis autem gregibus innumerabiles apes, quæ locũ unum non ultra diem aut noctem tenebant, deinde in aliud transvolabant: semper tamen arboribus insidebant, cum quodam bomboso sonitu apum, à quibus sudor guttatim defluens, aut folia arborum, aut subjectos lapides tegebat: quod verò in arenam aut sordida loca desidebat, peribat, reliquum colligebatur ad usus: miro namque modo solvebat ventrem. Erat autem hæc purissima manna, albedine, dulcedine, consistentia & efficacia probata. Hæc referre meritò placuit, ut intelligant naturaliũ causarum indagatores mannæ generationem, & ejusdem causas effectrices, antiquos etiam in ejus generatione tradenda deceptos. Quòd si quis nostro huic testimonio & experimento consentire noluerit, non damnet veritatem, nisi prius quod testamur aut contrarium assequatur, locum generationis mannæ adiens, & singula probè perpendens, quæ nos vidisse affirmamus sæpè in prædictis annis. *Christoph. à Vega.*

Scammonio multi ab una radice exeunt longi, tenues & viticulosi cauliculi, quibus vicinos frutices, pedamentáve juxtà posita conscendit, ac multis circumvolutionibus amplectitur. Folia ejus lata & acuminata, lævis smilacis æmula: flores similes calathi quoq; forma, candicantes, paulò minores. Radix subest longa, crassa, candida interiùs, ex qua succus colligitur, qui densatus ad medicinę usus servit. In calidis pingui exit solo, veluti in Asia, Mysia, Syria, aliisque similibus. Reperitur & in Creta insula. Verisimile est, ubi suæ spontis est, citò & plurima deinde æstatis parte florere: nam & in Belgio æstivis mensibus subinde cum flore videri potest. Scammonium non modò stirpem ipsam, sed & densatum concretumque succum Latini nominant. Laudatur nitidum, rarum, leve, colore quàm simillimum taurino glutini, fungosum, tenuibus fistulis. Addunt nonnulli, ut linguæ tactu albescat: huic notæ fidendum non est: hoc enim evenit adulterato, quod admisto fit tithymali lacte. hæc autem nota longè certior est, nempe si gustatu linguam non urit, quemadmodum tithymalus. Adulteratur tithymali lacte, & farina orobi, sed ex notis prædictis dignoscitur. Colligitur mense Junio. Ad annos quatuor, & plures servatur, sed quò antiquius, eò imbecillius. Datur per se à granis quinque ad duodecim. Sunt, qui ultra duodecim grana, & etiã scrupulum sine noxa dederunt. * Quinq; de causis corporibus læsiones inferre potest. Prima est, quòd flatus quosdam mordaces gignit, usque adeò ventriculum lacessentes, ut sumentibus nauseam commoveat. Noxa hæc tollitur, si in excavato cydonio malo, clibano, aut prunis inassetur, pasta undique circumlita: præsertim additis aut fœniculi, aut dauci, aut apii semine, aut galangæ. Inflammat deinde acredinis exuperantia corporis spiritus: quo fit, ut facilè febres excitet, iis præcipuè, qui obstructionibus viscerum & humoribus putrescentibus obnoxii sunt. Sad id nocumenti aufertur, admistis inter coquendum, quæ refrigerant, & fervorem extinguunt: cujusmodi est psyllii seminis spissamẽtum, prunorum decoctum, seu potiùs pulpa, rosarum & violarum succus, aut dilutum, aut aqua: quinetiam ante coctionem maceretur oleo rosaceo, aut violaceo, aut cotoneorum misti saporis succo, aut admisto rhoë, aut factitio spodio. Ad hæc, quòd magna tum attrahendi, tum aperiendi facultate sit pręditum, immoderatas alvi fluxiones facit: vasorum enim oscula plus quàm par sit, aperit. Hæc læsio adimitur admistis rebus adstringentibus, cohibentibusq;: nempe mastiche, cydoniis malis, succoq; ab eis expresso, & myrobalanis, præsertim flavis. Abradit præterea acri succo, quo scatet, intestina: proinde & tormina, & dysenteriam, & tenesmũ excitat. Sed deletur hoc incommodum additis humidis, pinguibus, lentisq; medicamentis: cujusmodi sunt, tragacanthum, bdellium, amygdalinum oleum aut rosaceum: item prunorum pulpa per se, & saccharo asservata, psyllii spissamentum, mastiche, cydoniorum mala pòst sumpta, & calida aqua pòst bibita: utpote quæ medicamentum ociùs à ventriculo & intestinis expellant, & ita simul noxam prohibeant. Hinc est, quòd prudentes Medici, quò celeriùs scammonium à ventriculo & intestinis dejiciant, hordei jusculum cum saccharo superbibendum præbent. Obest postremò scammonium cordi, jecori, ac ventriculo, substantiæ suæ totius proprietate. Vitium hoc aboletur, si illitum calida, tum frigida admisceantur medicamenta, quæ cordi, jecinori, ventriculoq; opem suam præstant. Dejicit scammonium valentissimè bilem, quam à vasis & à sanguine exhaurit. Ejus dejiciendi facultas haud sanè aliis medicamentis absimilis est, quæ purgant cum labore & molestia. *Dioscor. Mesues, Dodonæus & Matthiolus.*

De liquoribus concretis, purgantibus pituitam.

Elaterium, succus est è fructu cucumeris sylvestris, plantæ notissimæ. Optimum est leve, non ponderosum, cum candore leniter humectum, gustu amarissimum, quodq; lucernarum luminibus objectum facile flagrat. Improbatur scabrum, turbidum, porracei coloris, medium crui & cineris colorem referens, & grave. Sunt, qui amylum immisceant, ut candorem ipsum imitentur, ponderosiusque sit. Sic colligitur. Decerpti circa Autumnum cucumeres maturi, qui tacti protinus exiliunt, imposito supra vas aliquod rariore cribro, sigillatim supino cultro sursum versùs aciem habente finduntur, atq; per cribrum humor in subjectum vas exprimitur, simulque carnosum, quod hæsit cribro, quò faciliùs excidat, eliditur: coacervata autem in cribro segmina, dulci aqua perfunduntur, & denuò pressa abjiciuntur: humor in pelvi agitatur, & linteo opertus duplicato, Soli exponitur: dumque steterit, tota supernatãs aqua cum spuma identidem effunditur: deinde conterendo cogitur in

pastillos,

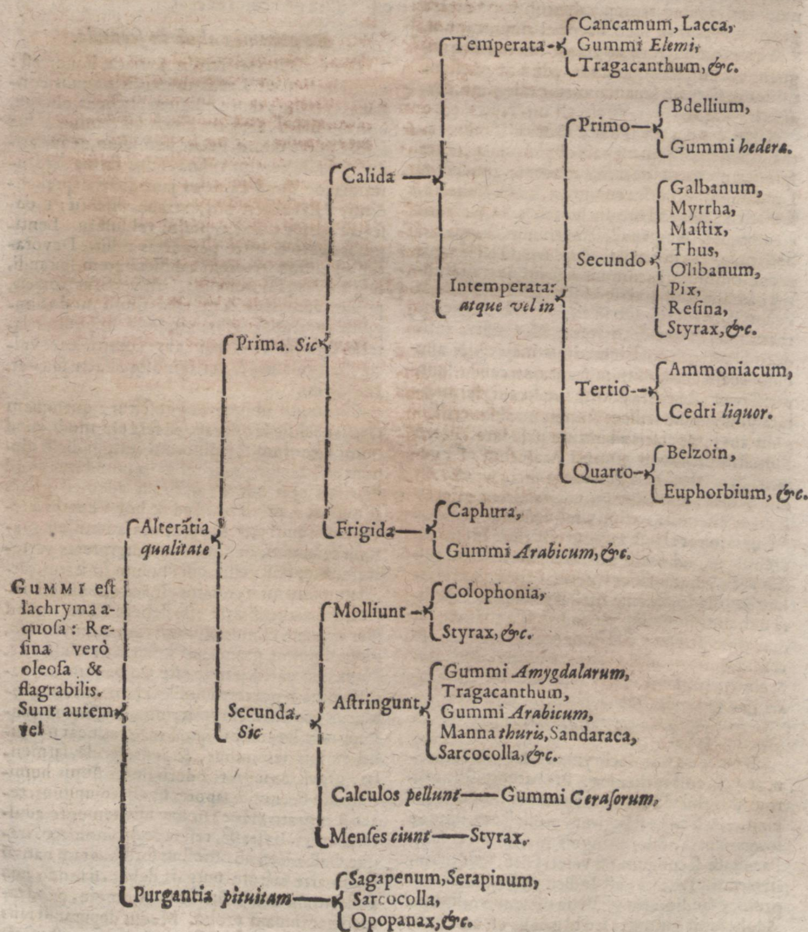
pastillos, & servantur ab annis tribus usque ad duodecim. Dosis est à granis decem usq; ad ʒ j. * Bilem ac pituitam extrahit. Optima suspiriosis est purgatio. Menses ciet, & partus enecat, in pesso subditum, morbo regio medetur. *Medici Florentini, ex Dioscoride.*

OPOPANAX, succus est effluens ex incisa radice aut caule panacis, quod Dioscoridi Heracleum dicitur. Hodie cognita est planta, & ipse succus, qui maximè probatur quàm amarissimus, internè albus, aut subfulvus, foris colore croci, levis, pinguis, friabilis, tener, statim in aqua eliquescens, gravi odore. Niger improba-

A tur, ac mollis. Adulteratur ammoniaco, aut ceræ: sed sinceri experimētum est, si digitis in aqua friatus resolvatur & lactescat. Conservatur annis quinque vel sex. Dosis ejus est à ʒ j. usque ad ij. Corrigitur mastiche & spica. Purgat phlegma crassum & viscosum à partibus remotis, & juncturis, & propriè mundificat cerebrū & nervos. Et confert ægritudinibus nervorum frigidis: pectus mundificat: tussi antiquæ confert: potum cum aceto hora una ante accessionem, & cum

B succo apii & oleo anethino spinæ illitum, rigorem febrilem prohibet. Ischiadi, podagræ, gonagræ confert. *Medici Florentini ex Mesue.*

De Gummi & Resinis, Sectio XVII.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

De gummi & resinis calidis temperatis.

LACCA Arabum, Græcis Cancamum dictum, hodie non reperitur: ideoq; ejus loco Styrace utendum est. * Obœsos extenuat: urinã & mẽstrua provocat, &c. *Medici Florentini.*

GUMMI ELEMI, quibusdam Cedri lachryma est, aut oleæ Æthiopicæ, aut arboris ignotæ. Melius est Scammonio simile, resinosum, fulvum, stillis exilibus constans, mordax. Damnatur Ammoniaco vel gummi Arabico simile, colore nigricans, morsus expers. Explora, an verum sit officinis: nam quod proferunt, est resinæ piceæ, aut pinis, quam Burgundicam vocamus, colore & consistentia simile, & odore primùm levi, deinde tamen valentissimó, & multis gravi. Servatur in loco sicco per aliquot annos. * In calvariæ fracturis, ac vulneribus mirificè unguentis & emplastris additur, adeò ut præstantissimum sit in his sanandis medicamentum. *Medici Colonienses.*

TRAGACANTHUM, Græcis Tragacantha, lachryma est, quæ à radice plantæ cujusdam spinosæ ejusdem nominis manans, concrevit. Laudatur alba, perlucens, gracilis, lævis, sincera, subdulcis: saliva in ore diu lentescit. Quæ verò est antiquata, magis pallescit primùm, deinde rubescit, tandem etiam flavescit: (quod lachrymis propè omnibus commune est) fitque tragacantha hæc annis amara, ob idque calidior, dulcium cæterorum more. Ob id etiam multi tragacantham flavam antidoto aureæ Alexandri, antidoto Hadriani, & diacurcumæ majori, & aliis quibusdam compositis miscent, quæ calida sunt, præsertim ubi cocta sunt, & (ut dicunt) fermentata, post annum scilicet dimidium: aliis verò frigidis aut temperatis albam aut pallidam. Porrò Florentinis videtur gummi Arabicum esse vera tragacantha. Et tragacantha dicta videtur eis esse acacia: ajuntque proinde alteram alterius loco sumi posse, cùm vires habeant similes. * Cujus spiracula, ut gummi obstruit. Hujus increbuit usus ad oculorum medicamenta, ad tussim, exasperatas fauces, retusas voces, cæterasque destillationes, cum melle in delinctu: subdita quoque linguæ liquescit. In passo madefacta, drachmæ pondere bibitur contra renum dolorem, & vesicæ rosiones, mixto cornu cervi usto, & eloto, aut scissi aluminis momento. *Dioscorides, & Colonienses.*

De gummi calidis in primo.

BDELLIUM lachryma est arboris Saracenicæ, vel Sembrachenicæ. Probatur gustu amarum, translucidum taurini glutinis modo, intus pingue, & si tactu subigitur, mollescens, ligni ac sordis expers, odore unguis marini incensum. Facultate secundum, est veluti siccũ, resinosum, livescens. Tertium est Indicum, sordidum, nigrum, grandioribus glebis in offas convolutum. Adulteratur gummi: sed id minùs est amarum,

A & suffitu minùs odoratum. Ex eo quod in usu est, deligendum quod maximè accedit ad prædicti notas, donec præstantius aliquod advehatur. * Calefacit & emollit: duritias, & turgentia guttura, humidasque hernias discutit, cum jejuna saliva dilutum: vulvæ spiracula laxat apposituum & suffitu: & partus humiditatesq; omnes extrahit: calculos potu comminuit, urinam movet: tussientibus & à serpente percussis utilissimè datur: valet ad rupta, vulsa, laterum dolores, & dis-

B cursantes spiritus. Malagmatis inseritur, quæ contra duritias & nervorum nodos prosunt. Contusum resolvitur affuso vino, aut aqua calida. *Medici Florentini ex Dioscoride.*

GUMMI HEDERÆ, lachryma est ipsius hederæ. Colligitur mense Majo. Psilothrum est. * illitu pediculos enecat.

De gummi calidis in secundo.

GALBANUM ferulæ Syriacæ liquor est:

C vulgò notum est. Laudatur multis granulis constans, merum, thuris effigiem præbens, pingue, non lignosum, retinens nonnihil seminis è sua ferula, grave odore, neque humidum, neque aridum. Adulteratur resina, fabæ farina, & ammoniaco: quod ex notis jam dictis deprehenditur. * Excalfacit, urit, extrahit, discutit: menses ac partus trahit, apposittu vel suffitu. Lentigines aceto & nitro perunctas tollit. Devoratur ad tussim veterem, difficultatem spirandi,

D suspiria, rupta, convulsa. Adversatur toxicis, potum cum vino & myrrha: simili modo sumptum mortuos partus extrahit. Imponitur lateris doloribus & furunculis: comitiales & vulvæ strangulatus, & vertiginosos olfactu suscitat. *Dioscorides.*

Galbanum ubique cognoscitur: quanquam rarò laudabile se offerat: sed ferè ejusmodi, quod omni lignorum & lapillorum immundicie plenum est, & aliis quoq; rebus immundum: quod

E inprimis ejus odore, qui non adeò est gravis & ingratus, proditur. Sed & hoc Venetiis selectum conquiri potest: optimum autem est granulis refertum, ut alii omnes interpretes verterunt, excepto Ruellio, qui Plinium imitatus, cartilaginosum interpretatus est. Sed quoniam Dioscorides addit, simile esse debere Thuri, quod ipse quoque Plinius adjungit, aut Ammoniaco, videtur potiùs granorum instar legendum esse. Nam quo pacto potest esse Galbanum cartila-

F ginosum, & præterea simile Thuri, aut Ammoniaco, (quod in lachrymis rotundis affertur) pingue, non lignosum, quod in se retineat nonnihil ex suis feminibus, & ipsis ferulæ sarmentis, gravis & ingrati odoris, non nimis humidum aut siccum, & sapore, ut alii adjungunt, tetro & ingrato? Hoc Dioscoridis tempore adulterabatur faba fressa, resina & Ammoniaco. Itaque Galbanum ab omnibus sordibus tam nativis quàm arte factum purgari debet, si modò hoc postremum coacti fuerimus assumere, quod tamen neutiquam probo. Modus deputandi talis est: Gal-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

est: Galbanum in linteo mundo & raro suspenditur in vase aliquo fictili, aut æneo, ne tamen fundum contingat: & postea vas bene coopertum in aquam ferventem collocatur, & hoc modo sincerum liquefactum extillabit, & lignosum in ipso linteo remanebit. Hoc Galenus tradidit 3.lib.de Medicamentis secundùm genera, cap.5.ubi dicit, Galbanum in duplici vase esse liquefaciendum, quod vulgò vocamus Balneum Mariæ: unde etiam aliud signum minimè fallax colligitur, ut verum dignoscamus. Nam Galbanum in nullo liquore frigido, sive aqua, sive vinum aut acetum fuerit, quemadmodum major pars succorum facit, atque potissimùm Ammoniacum, Sagapenum, Opopanax, & Myrrha dissolvitur: sed semper indiget ignis opera, ut Propolis quoq;, Ladanum, Cera & Resina. Hancque ob causam suprà diximus, Galbanum liquefieri debere in balneo unà cum Styrace & Terebinthina, quę exempli causa tum quasi in vas aliquod collocavimus cæruleum: seorsim in vino resolventes Myrrham, succum Hypocistidis, Glycyrrhizam, Sagapenum, Opopanacem & Opium, quibus vas nigrum assignavimus. Ideoque Medici & Pharmacopœi diligenter observent, ne succum unum pro altero accipiant.

MYRRHA Arabicæ arboris lachryma est. Huic tametsi non quadrent omnes notæ à Dioscoride descriptæ, cùm tamen multis sit prædita bonis qualitatibus, existimant nonnulli pro vera posse usurpari. Eligenda est pinguis, resinosa, rubescens, densa & splendens. Sunt, qui affirment storacem liquidam, qua officinæ utuntur, stillatitium myrrhæ liquorem esse, qui Stacte veteribus dicebatur. Quod nullo modo convenit: nam storax liquida factitium potiùs quiddam videtur, cujus nullus usus pro myrrhæ stacte esse debet. Quod verò de opocalpaso scribit Galenus, quòd myrrhæ similitudinem gerat, sed venenosum & exitiale sit, multosque sua ætate mortuos esse, quòd in medicamentis opocalpasum pro myrrha assumpsissent, nemini nostra ætate contigisse audivimus. Quod magnum argumentum est, nos vera myrrha carere.* Calfacit, cohibet, soporem gignit, glutinat, siccat, adstringit, vulvam emollit, & præclusam aperit: menses & partus celeriter extrahit cum absinthio, lupinorum cremore, vel succo rutæ admota: tuberculo fabæ devoratur in vetere tussi, orthopnœa, in laterum pectorisque doloribus, in alvi profluvio & dysenteria: horrores discutit duabus horis ante febrium accessiones, fabæ magnitudine pota cum pipere & aqua subdita linguæ liquataque, scabritiem arteriæ expolit: obtusam vocem expedit, ventris tineas enecat: contra gravem oris halitum manditur, & adversus alarum tædia cum liquido alumine illinitur: gingivas & dentes stabilit, colluto cum vino & oleo ore: vulnera capitis illitu glutinat: medetur fractis auribus, ac ossibus nudatis, peruncta cum cochleæ carnibus: item purulentis auribus, inflammatisq; cum meconio, castorio, & glaucio: ad varos cum cassia & melle illinitur: impetigines ex aceto purgat: defluentes capillos cum ladano & vino myrteo illita firmat: diuturnas destillationes lenit, illitis penna naribus: oculorum ulcera complet, albugines tollit, caliginem discutit, scabritiem lævigat. *Dioscorides & Medici Florentini.*

Myrrha & Bdellium, quę in usu habentur, tam similia inter se sunt colore, & sapore, & substantia, ut communiter omnes utrunq; id unam speciem faciant. Hujus partes puriores sub nomine Bdellii, minùs verò puras sub Myrrhæ ad nos miserunt mercatores. Unde postea opinio fuit, utrunq; Myrrham esse, & Bdellium hoc tempore ad nos non afferri: cumq; opus esset Myrrha, Medici puriorem partem Bdellii, falsò ita dicti, sumebant. Et quanquam hoc legitimum fuisset, nihilominùs una atque altera species ast arida, nec apparent in illo venæ illæ albicantes per medium transeuntes instar unguium. Postea tamen cœptum est apportari aliquid de Myrrha succulenta, pingui & bona, cum omnibus illis notis, quas perfectæ assignat Dioscorides. Sapore enim est amaro & acri, bono odore prædita, quæ fracta interiùs habet venas quasdam albas, instar unguium, & color est splendens & pallidus: & hæc est seligendæ ipsius ratio. Nam quemadmodum Rondeletius quoque recte annotavit in cap. de Gobio pisce, Græca dictio ὑπόχλωρος intelligi potest de colore subviridi, & etiam pallescente. Hìc autem in secunda significatione accipi debet: nam si Myrrham subviridem quæreremus, nunquam ejusmodi inveniremus. Talem speciem bonæ Myrrhæ primùm vidi apud Ferdinandum Imperatum, qui pro suæ officinæ usu, non sine labore, Venetiis eam sibi curaverat apportari: atque idem quoque mihi Opocarpasum, repertum inter Myrrhæ frusta monstravit. Ideoque dicit Galenus 1.libro de Antidotis, capite 11. Myrrham transmutari in Opocalpasum, suscipiendo non solùm ipsius figuram, sed venenatam quoq; ipsius qualitatem: quare Dioscor. de Opocalpaso, hoc est, de succo carpasi (nam ita vocat illud, non Opocalpasum, ut Galenus loquitur) inter venena agit 6.lib. Cùm verò multi vidissent hanc Myrrhæ speciem mirabiliter prodesse in morbis oculorum, putantes ejusdem facultatis esse in interioribus affectibus, in causa fuerunt, ut multi qui illum assumserint, inde mortui fuerint. Hanc itaque transmutationem Myrrhæ in Opocarpasum, anteà non à me visum, fateor primùm Imperatum mihi monstrasse. Quanquam autem non ubique verum Opocalpasum ad manus sit, cum quo Myrrha conferri possit, nihilominùs si in Myrrha animadverterimus multas esse glebas diversas admodum, quoad odorem & saporem, differentes à vera, non absq; ratione judicabimus, eam mutatam esse in Opocalpasum: nam etsi tam colore, quàm substantia repræsentet speciem præstantissimæ Myrrhæ, cum venulis quoque interioribus albis, instar unguium, tamen qui diligentiùs eam exa-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

minaverit, non habebit amplius Myrrham: apparent tamen puncta quædam rubescentia & lucida. Et cùm non sit Myrrha, quamvis primo intuitu esse videatur, statuatur esse succus iste per transmutationem ex myrrha factus Opocalpasum. Unde diligenter est advertendum, ne, dum Myrrham probam existimemus nos accipere, similitudine hac decepti, eligamus hoc venenum, quod antiquis temporibus ad ocularia medicamenta usurpabatur, propter facultatem consumendi saniem, & quia initiò suffusiones curabat, quanquam intrà corpus venenatum planè esset. At certè magna vis est naturæ, quòd rem quandam ita efficacem contra venenum, transmutet in perniciosissimum venenum. Ita quoq; Galbanum mutatur in Sagapenum, & Cassia in Cinamomum, quemadmodum Galenus dicit in loco jam commemorato: ubi disserit, quo pacto nonnunquam species quædam in alteram commutetur. De quibus admirandis certè transmutationibus verbosius locutus sum in 2. libro meæ Methodi, cap. 11. Unde ad primum nostrum propositum revertentes, dicimus Myrrham succi plenam & pinguem ad Trochiscos Hedychroi accipiendam, & adhibendum esse diligens studium, ut Venetiis, ubi non ab unoquoq; cognoscitur, possit comparari.

MASTICHE lentiscina resina est. Optima & copiosissima in insula Chio provenit. Præfertur nitedulę modo, resplendens, & candore Tyrrhenicæ ceræ similis, adulta, retorrida, friabilis, odorata, stridorem edens. Viridis autem inferior est. Adulteratur thuris resinæque pineæ nucis mistura. * Pota utilis est sanguinem rejicientibus, & tussi veteri: stomacho auxiliatur, sed ructum movet: additur in dentifricia, & illitiones faciei, ad nitorem cuti conciliandum: palpebras oculis incommodas replicat: manducata halitum oris commendat, gingivas contrahit. *Dioscorides.*

Mastiche omnibus nota est: eligitur ea, quæ candida est instar ceræ Venetæ, pellucida, sincera, plena, sicca, fragilis, odorata & stridens: nigra, viridis, livida aut impura, nullius est momenti. Adulteratur Thure & resina ex Pini corticibus, sed odore fraus statim deprehenditur.

THUS OLIBANUM, lachryma arboris Arabicæ, pinguius, albius, emplasticũ: flavius & siccius, & antiquatum magis. Quod fœmininum vocant, resinosum magis est ac molle, citò ardens: masculum in thuris genere primatum tenet, suapte natura rotundum, guttarum formam retinens, individuum, candidum, cùm frangitur, intùs pingue, in suffitu statim ardens: primùm quidem candicat, tandem etiam rufescit. Adulteratur resina piceæ, & gummi: sed thus ardet: gummi non inflãmatur: resina in fumum abit: idem maleficium odor prodit. * Ad calefaciendum & astringendum pollet: oculorum caliginem discutit, cava ulcera complet, & ad cicatricem perducit: cruenta vulnera glutinat, infrænatque cunctas sanguinis eruptiones, etiam- A si cerebri membranis effluat: ulcera quæ cacoëthe vocantur, & sedis, & reliquarum partium permulcet tritum cum eo & lacte linamentum: formicantes verrucas inter initia, impetiginesq; ex aceto & pice illitum tollit. ambusta igni, perniones que cum suillo adipe, aut anserino, & ulcera in capite manantia cum nitro, si infricetur, sanat: paronochias cum melle, auribus fractis cum pice, medetur: ad reliquos aurium dolores cum dulci vino infunditur: inflammatæ à partu B mammæ cum cimolia & rosaceo magna utilitate perunguntur: additur ad arteriæ viscerumq; medicamenta: prodest sanguinis excreationi potum. Sed in secunda valetudine haustum, insaniam movet, & largiùs cum vino potum, interficit. *Dioscorides.*

Thus adulteratur cum resina Pini & gummi. Quod tamen facilè dignoscitur, quia gummi admotum igni non præbet flammam, & resina statim in fumum dissipatur. Deprehenditur præ- C terea fraus ipso odore diversum aliquid redolente à Thure legitimo: prętantissimum est masculum, quod natura rotundis granis cõcretum est. Tale est integrum, album, & si frangitur, quasi pingue: idque ex Arabia affertur. Quod verò ex India venit, rubescit, & aliquid lividi coloris habet, atque arte quadam ita in rotunda grana formatum est: cognoscitur autem ex colore, quia inveterascens planè rubescit.

PIX è lignis pinguibus & resinosis fluit, præ- D sertim è pino. Quibusdam tamen in locis, propter pini penuriam, ex picea, cedro, terebintho, cæterisque similibus congregatur. Pix navalis vulgò vocatur, estque duorum generum: liquida & sicca. Liquida duorum item est generum: una, quæ primùm effluit, aquæ perquàm similis, qua in Syria utuntur in condiendis corporibus, & Cedriam appellant, quòd ex cedro fiat: nam pinos non habent: altera, secundus est qui effluit liquor, qui vasculis collectis, densatur ace- E to, sicque coactus, Pix brutia appellatur: in hoc solùm à priori differens, quòd concreta sit, colore fusco, & pinguior: hac picabantur utres vinarii. Pix arida fit è liquida iterum cocta. hujus sunt itidem duo genera: unum, quod visci modo lentescit: alterum siccum & friabile. Præter hæc aliud quoddam genus reperitur, quod pisselæon appellant: exprimitur ex lana, qua excepti sunt vapores elati sursum, quandiu pix coquitur. Præfertur quod ex pice brutia fit. Aliud F picis genus Zopissam vocabant, ex derasa navibus resina & cera conflatam. Omnes hæ picis differẽtiæ reperiuntur. Liquida præfertur splendens, levis, sincera. Sicca probatur pura, pinguis, odorata, subrufa, & resinosa. Improbatur adusta, fumum redolens, & acida. Probatur verò ea, cujus fragmenta splendent, quæ dentibus pressa lentescit, & gustu est suavi. * Pix liquida contra venena, phthisin, purulentam excreationem, tusses, suspiria & pectoris humores, qui difficilè extussiuntur, efficax est, eclegmate cyathi mensura cum melle dato: ton-

sillarum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

ſillarum,& uvæ inflammationes, anginæq́; utili-
ter perunguntur : purulentis auribus infunditur
cum roſaceo,& illinitur, cum trito ſale ſerpentũ
morſibus : adjecta verò pari cera, ſcabros ungues
extricat,impetiginesq́; emendat: vulvæ duritias,
ac ſedis tubercula diſcutit : cum farinaq; hordea-
cea & pueri impubis urina decocta, ſtrumas
rumpit: cohibet ulcera quæ ſerpunt,cum pineo
cortice, aut ſulphure,aut furfuribus illita. Cum
thuris manna & cerato profundos ulcerum ſinus
conglutinat : rimis ſedis & pedum magno auxi-
lio illinitur : ulcera replet, & cum melle purgat :
quin & cum uva paſſa & melle carbunculos &
putrida ulcera emarginat,disrumpitq́;. Eroden-
tibus medicamentis, quas ſeptas vocant, probè
immiſcetur. Pix arida dura emollit,pus movet,
tubercula panosq́; diſcutit,ulcera replet : vulne-
rariis medicaminibus commode permiſcetur.
Zopiſſa verò diſſipandi naturam habet. Doſis in
unguentis & emplaſtris ab ℥ ß.ad ℥ j.vel plures.
Medici Florentini ex Dioſcoride.

Resina liquor eſt ex pinu, picea, abiete,
aliisque ſimilibus ſponte profluens. Ejus duplex
eſt differentia. Una liquida, veluti terebinthina
ex terebintho,larigna è larice,quæ vulgus Italiæ
terebinthina : nam ejus,quæ e terebintho pro-
fluit,copiam non habemus. Altera arida,ut quæ
ex pinu exit,& è fructu arborum reſiniferũ,thuri
ſimilis. Ex liquidis terebinthina reſinas omnes
antecedit, candida, perlucida, vitreo colore, &
in cæruleum vergente,odorata, terebinthum o-
lens. In hujus locum ſucceſſit,ut dictum eſt, lari-
gna,quæ mellis colore & odore eſſe debet. Ex
aridarum genere eligi debet odoratiſſima,trans-
lucens, non retorrida, neque nimium humida,
friabilis,& quendam ceræ colorem præbens.Im-
probatur rubra & dealbata. Ex his reſinæ e pi-
cea & abiete cæteras antecedunt, & thus odore
imitantur. Omnes hæ reſinæ uno nomine pix
Græca vocantur : de qua inferius. Datur à ℈ j. ad
ʒ ij.vel iij. cùm dolorem levare,aut renes deter-
gere conſilium eſt : ſi alvum ſubducere, à ʒ ij.ad
℥ ß. In emplaſtris vel unguentis ab ℥ ß.ad ℥ j.
vel plures. * Natura omnibus,calfacere,mollire,
diſcutere,expurgare. Tuſſi ac tabi conveniunt
per ſe, aut in eclegmate ex melle : vitia pectoris
expurgant,urinam cient,cruda concoquunt, vẽ-
trem emolliunt,palpebras commodiſſimè repli-
cant : lepras tollunt, cum ærugine ac ſutorio a-
tramento,nitroque : auribus ſaniem emananti-
bus cum melle & oleo : item in pruritu genita-
lium utiles, malagmatis, acopisq́; admiſcentur.
Laterum doloribus per ſe, illitu & appoſitu au-
xilio ſunt. *Dioſcorides & Medici Florentini.*

Terebinthina vera Venetiis haberi poteſt, quò
cœpit jam afferri : nec qui diligentiæ & ſumpti-
bus nõ parcunt,eam deſiderare amplius poſſunt.
Quanquam ante annos paucos Epiſcopus Cata-
nienſis Caracciolus ex Sicilia quoque attulerit,
ubi ipſemet de Terebinthis, quibus abundat ea
Inſula,collegit : quo nomine illi magnæ gratiæ
ſunt habendæ: nam hoc modo conſuluit multis,
A ne ita ex longinquis regionibus illa ſola eſſet pe-
tenda. Cognoſcitur autem bona (quæ vulgò, ad
differentiam uſitatæ,paſſim Terebinthus,& non
Terebinthina vocatur) ſapore & odore referen-
te Terebinthum ; quæ arbor apud nos multis in
locis reperitur : inprimis verò circa Caſſilinum
Montem Viridẽ & Minervinum. Andromachus
laudat Terebinthinam Africam, vel Lybicam :
Galeno verò magis placuit Chia, quia odore &
ſapore alias omnes ſuperabat. Nunc Sicula quo-
B que inter poſtremas non eſt habenda.

Styrax hodie duorum eſt generum: unum
Styrax calamita appellatur, Græcis ſimpliciter
ſtyrax : alterum ſtyrax liquidus,qui myrrhæ ſta-
ctæ,quæ pinguiſſima myrrhæ pars eſt, plerisque
eſſe creditur. hoc tamen falſum eſſe deprehen-
ditur in eo, qui in officinis eſt. Styrax calamita
gummi eſt arboris malo cotoneæ ſimilis. Præ-
fertur flavus,craſſus,reſinoſus, albicantibus gru-
mis, quamplurimùm in ſua odoris gratia per-
C manens,qui, dum mollitur, melleum liquorem
reddit. Deterior niger, friabilis, & furfuroſus.
Adulteratur ligni ipſius ſcobe,melle, cera, adipe
odoribus imbuto,& quibusdam aliis. Dignoſci-
tur,quòd adulteratus invalido ſit odore : ſince-
rus verò admodum acer ſit. Qui hodie officinis
in uſu eſt,aliqua ex parte Dioſcoridis deſcriptio-
ni convenit,eoque utendum arbitramur , donec
melior proponatur. * Calefacit,emollit,& con-
coquit : medetur tuſſi,deſtillationibus,raucedi-
D ni,gravedini,& interceptæ voci : vulvæ præclu-
ſæ, duritiáve laboranti convenit : cit menſes po-
tu,appoſituque: alvum leviter mollit,ſi exiguum
cum reſina terebinthina catapotii modo devo-
retur. Miſcetur utiliter diſcutientibus malagma-
tis acopisq́ue. Adoletur autem,& igni torretur,
ut fiat ex eo,veluti ex thure,fuligo: ad eadẽ con-
veniens,ad quæ thuris fuligo. Ex eo etiam in Sy-
ria Styracinum oleum componitur, quod cale-
facit vehementer,& emollit : verùm caput dolo-
E re afficit,aggravatque,& ſoporem adfert. *Medici
Florentini & Dioſcorides.*

Styrax, qui communiter in uſu eſt, ſordidus
plane eſt,involutus, & in ſe bonitatis parum re-
tinet. Tempore Dioſcoridis furfuraceus Styrax
pro malo habebatur : & noſtra ætate ſignum ex
deteriore deſumentes accipimus maſſam furfu-
raceam Styracis, quanquam in pulverulentum
olim quoque facere ſolebant: nam cùm rufus
eſſet propter quædam,ut ſcribit Plinius, animal-
F cula alata, in ſuperficie gummoſæ ipſius partis
generabatur pulvis,aut aliquid furfuraceum: ap-
parebat tamen magna ex parte eſſe gummi:cùm
alterum planè ex furfuribus conſtet, & tantùm
in interiore parte ſint exigua fruſtula gummi i-
pſius. Quare de iſta cruſta tantùm interior pars,
quæ verum eſt gummi vel lachryma,accipienda
eſt : idq́ue colore pallido eſſe debet, ejusmodi
enim odoratius eſt, & ſaporem validiſſimum re-
tinet. Talisq́; olim in Cannarũ calamis ex Pam-
phylia apportabatur, ideoq́ue Styrax calamites
vocabatur : quanquam exigua ejus copia repe-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

riebatur: &, quemadmodum Galenus dicit, à A vulgari tantùm differebat, quantum Falernum ab altero, quod in tabernis venditur. Eligit Dioſcorides pinguem, flavum, & reſinoſum, qui granulis albicantibus, quæ diu bonitatem odoris retineant, preditus ſit, & inter emolliendum liquorem ſimilem mellis fundat: atque talis fuit Cataballites, Piſſidiacus, & Cilicius. Vituperatur niger, furfuraceus, friabilis & ſitu obductus. Vidi equidem apud Ferdinandum Imperatũ magna fruſta Styracis, quæ procul dubio erant ex illius B genere, quod etiam tempore Galeni & Dioſcoridis in pauca copia reperiebatur: eratque pellucidum, Myrrham ferè repræſentans, vel gummi aliquod: quod à quodam mercatore Aleppino dicto Venetiis comparaverat. Et ſi alii quoq; voluerint eſſe diligentes, fortaſſe in magnis ſaccis, qui Venetias advehuntur pleni Styrace, talem etiam invenient, priusquàm cum ſcobibus ligni aut carie ipſius adulteretur, quam egregiam operam navare ſolent in ejusmodi mercibus adul- C terandis illius loci Judæi.

De gummi & reſinis calidis in tertio.

AMMONIACUM, ARMONIACUM, ferulæ ſuccus eſt, quam juxta Cyrenem Aphrica gignit: cujus fruticem cũ radice Agaſyllim vocant. Probatur bene coloratum, ligni & calculorum expers, thuris ſimilitudine, minutis glebis, denſum, ſincerum, nulla ſorde ſpurcatum, caſto- D reum odore imitans, guſtu amarum. Gignitur in Aphrica juxta Ammonis oraculum, ſuccum ſtillante ferulacea arbore. Colligitur menſe Junio. Mollit, extrahit, calfacit: tubercula duritiasque diſcutit: potum alvum ſolvit, partus extrahit: lienem conſumit, drachmæ pondere hauſtum: articulorum coxendicumque doloribus liberat. Auxilio eſt anhelatoribus, orthopnoicis, comitialibus, item quibus humor in pectore coit, ſi cum melle delingatur, aut cum ptiſanæ ſucco ſorbea- E tur. Cruentam urinam pellit, albugines oculorum abſterget, genarum ſcabritiam abſumit; tritum autem cum aceto, & impoſitum jecinoris lienisque duritias ſedat, diſcutit tophos, qui in artubus concaluerunt, cum melle aut cum pice illitum. Laſſitudines & coxendicum dolores eo perungi utile eſt, cum nitro & Cyprino oleo vice acopi. *Dioſcorides.*

CEDRIA PIX eſt ex arbore Cedri collecta. Optima eſt craſſa, perlucida, graviodoris: quæ F dum effunditur, guttatim non diſſipata coit. * Cui ea vis ineſt, ut defuncta corpora conſervet, & viventia corrumpat: qua ex cauſa mortuorum vitam aliqui eam appellavêre. Veſtimẽta quoq; & pelles eximia calfaciendi & ſiccandi dote corrumpit: magni ad ocularia medicamẽta uſus: quippe illita oculis claritatem affert, albugines, cicatricesq; detergit: inſtillata autem cum aceto, vermes auriũ necat: cum hyſſopi decocto infuſa ſonitus ſibilosq; ſedat: cavis dentium indita eos frangit, & dolores levat: idem facit, cùm ex aceto colluitur: peruncto ante coitum genitali, concipiendi vim adimit: anginæ ea perunguntur, tonſillarum inflammationibus auxilio eſt, lendes pediculosque illitu enecat: ceraſtæ morſibus cum ſale impoſita ſubvenit: cõtra hauſta leporis marini venena, in paſſo ſumpta, auxiliatur: in elephantia aut linctu, aut perunctione proficit: pulmonum ulcera purgat, & ſi cyathus ejus abſorbeatur, perſanat, vermes & tineas ſubter indita necat, & partus extrahit. *Dioſcorides.*

De gummi & reſinis calidis in quarto.

BELZOIN, gummi eſt arboris peregrinæ, (non autem Laſerpitium) agallochi forſitan, ut quorundam eſt opinio, quod vulgare eſt lignum aloës. Optimum cenſetur translucens, albis præditum glebulis, thuris æmulum, rubeſcens, odore grato, & quando uritur, xyloaloës odorem referens: hac enim ratione ab adulterino dignoſcitur. *Medici Florentini.*

EUPHORBIUM eſt ſuccus ex arbore Libyca ferulæ ſimili emanans. Duo ejus genera: unũ ſarcocollæ modo emicans, in granula cõcretum, orobi magnitudine: alterum veluti fæx quędam eſt imbecillius. Adulteratur ſarcocollæ & gummi Arabici miſtione, ſed difficile experimẽtum, quòd levi guſtu os accenſum diu detineat. Eligendum translucens. Recenti, quia viribus eſt violentis, non utendũ, ſed annotino. Annis quatuor integrum ſervari poteſt cum milio, fabis, aut lentibus, ne elangueſcat: quinto enim vel ſexto anno vis ejus exolvitur. Cęterùm cùm plerunque contingat, ut ad nos magis advehatur vetuſtate corruptum, quàm recens, major cura in eo adhibenda eſt. * Illitu ſuffuſiones diſcutit: potus tota die exurit, quare melli collyriisq; pro acrimoniæ ratione admiſceri debet. Coxarum doloribus prodeſt in odorifera potione hauſtus: ſquamas oſſium eadem die eximit: verùm eo utentes, neceſſe eſt linimentis, aut ceratis communire corpus, quo oſſa conveſtiuntur. Aliqui memoriæ prodiderunt, percuſſos à ſerpente nihil moleſti paſſuros, ſi inciſa oſſe-tenus capitis cute, intritus ſuccus infundatur, vulnusq; poſtea conſuatur. *Dioſcorides, & Medici Florentini.*

De gummi & reſinis frigidis.

CAMPHORA, vel CAPHURA, Arabibus Indicæ arboris lachryma eſt: aliis verò, Indici bituminis genus. Ferunt, Indos id bitumen, quod ex Camphora nativa ſtillat, excoquere, quodque tenuiſſimarum eſt partium, albeſcere, & ſublatũ operculo adhærere, caphuramque in hunc modum conformari, ut illam videmus. Hinc fit, ut mercatores Caphuræ bitumen plerunq; admiſceant: ſed non ita candicat, ut caphura illa modo jam dicto exacta. Eligatur alba, pellucida, ſincera, valdè odorata, quæ pani calido impoſita madeſcit. nam quæ ſpurca eſt, areſcit. Semine lini, aut pſyllii, aut pipere ſepulta conſervatur, ne aëri impoſita evaneſcat. Deterior eſt craſſa, fu-

ſca, ni-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

ſca, nigra, aſſulis ligni ſui implicita. * Refrigerat & ſiccat ordine tertio: tenuium adeò partium, ut ſæpe per ſe in auram evaneſcat. Capitis dolores mulcet, illita, incandeſcentes inflammationes reſtinguit, præſertimq; jecinoris. Renes & ſeminaria vaſa refrigerat, ſanguinemq; cogit. Circũlitionibus imponitur ad cutis nitorem conciliandum, & ad arcendas tam vulnerum, quàm ulcerum inflammationes. Eryſipelas extinguit, & adverſus gonorrhœam & albas vulvæ fluxiones efficax eſt cum ſuccino & aqua nymphææ hauſta. Idem præſtat pubi, ſeu imo ventri, teſtibus renibusque illita: quæ tamen antea pſyllii ſeminis ſpiſſamento, aut omphacio, aut ſolani ſucco probè ſit macerata. Sanguinem è naribus profluentem ſiſtit, aut cum urticæ ſemine immiſſa, aut ex majoris ſedi & plantaginis ſucco fronti circumlita. Collyriis ad calidas oculorum lippitudines utiliter imponitur. Renibus ac teſtibus illita Venerem extinguit. Corpora à putredine præſervat: proinde commodè antidotis admiſcetur, quæ contra venena, venenoſorum animalium ictum, & peſtilentes affectus conficiuntur. In univerſum viribus innumeris pollet, quas brevitati conſulentes prætermittimus. *Matthiolus ex Avicenna & Serapione, & Medici Colonienſes.*

Gummi Arabicum vulgò dictũ, & gummi abſolutè, ex Acacia Ægypti ſpina laudatur vermiculorum in ſpeciem contractum, vitri modo perlucidum, purum: proximum eſt candidũ: ſordidum verò ac reſinoſum inutile. * Vis ei ad ſpiſſandum, refrigerandumq; efficax. Cutis meatus obſtruit, & medicamentorum, quibus admiſcetur, acrimoniam hebetat: ambuſtis ex ovo illitum, puſtulas non patitur erumpere. *Dioſcorides.*

Gummi illud, quod in officinis vocatur *Arabicum*, eſt quædam miſcella varii gummi ex pluribus arboribus collecti, quod ex coloris diverſitate apparet, atq; etiã ex deſcriptione Galeni, qui abſolutè gummi vocat eam lacrymam, quæ exit ab illis arboribus omnibus, quæ ſunt reſiniferæ, hocq; manifeſtum eſt, & à maxima parte peritorum rei herbariæ receptum, (nam pauci ſunt, qui vulgare gummi Arabicum exiſtiment eſſe Acaciæ gummi) ut multis rationibus non indigeat.

De gummi & reſinis emollientibus.

Colophonia, ſeu Pix Græca, pini alteriúsve arboris reſina eſt, aqua cocta, donec perdito nativo odore, friabilis & arida reddatur: vocatur Colophonia, quòd è Colophone adveheretur. Per colophoniam igitur ſemper pix Grȩca intelligenda eſt: non quòd reſina incocta non etiam colophonia vocetur, ſed quòd in medico uſu hujuſmodi reſinis non utimur, niſi coctis, aut raró admodum, præſertim cùm liquidȩ ſunt. *Medici Florentini.*

De gummi & reſinis aſtringentibus.

Gummi Amygdalarum notum eſt. * Calfacit & adſtringit: rejicientibus ſanguinẽ, potum auxilio eſt: impetigines, quȩ ſummũ corpus occuparunt, illitum cum aceto tollit: tuſſi vetuſtæ cum diluto vino potum medetur: calculoſis cum paſſo bibere prodeſt. *Dioſcorides.*

Manna Thuris, ſunt minutiſſimȩ thuris micæ ex magnis faſciculis concuſſu eliſæ, à thure lævigato diverſæ. Laudatur alba, pura, micarumque frequentia prædita. Sunt, qui cribrata pini reſina, ac polline, aut gummi, aut cortice thuris contuſi adulterant: ſed hæc igne deprehenduntur. Nam adulterata non æqualiter flagrat incenſa, nec aëreum vaporem, ſed fuliginoſum & impurum expuit, variatumq; odorem habet, quia gummi non inflammatur, reſina in fumum abit. Hodie minutiſſimæ thuris micæ ſunt in uſu. * Vim habet eandem, quam & thus, ſed invalidiuſculum. *Medici Colonienſes, ex Dioſcoride.*

Sandaracha Arabũ eſt gummi juniperi, vulgò vernia, quia verno tẽpore exudat, & rore verno magis concreſcit, & legitur. Bonum eſt recens, perlucidum, pallidum: dum veteravit, flaveſcit, & fit friabile maſtices modo, quàm toto habitu multùm mentitur. In uſu frequentiore tamen eſt ſcriptoribus & pictoribus, quàm medicis, præterquàm in ſuffitibus. Sandaracham autẽ Arabum evidenter diximus, propter ſandaracham Græcorum, quæ inter metallica enumerata eſt. *Medici Colonienſes.*

Sarcocolla, lacryma eſt arboris in Perſide naſcentis, pollini thuris ſimilis, colore candido aut rufo, guſtu amaro. Prȩfertur rufa, guſtu amariſſima. Adulteratur gummi, ſed guſtu deprehenditur: adulterina enim amara nõ eſt. Vulnera glutinat, oculorum fluxiones inhibet, emplaſtris inſeritur. *Medici Florentini, ex Dioſcoride.*

Adstringunt quoque, gummi tragacanthum, Arabicum: de quibus vide ſuprà ſuo loco.

De gummi calculos pellentibus.

Gummi, quo ceraſi reſudarunt, cum vino diluto, tuſſi vetuſtæ medetur: colorem commendat, viſum exacuit, appetentiam invitat: idem ex vino potum calculoſis auxilio eſt. *Dioſcorides.*

De gummi purgantibus pituitam.

Serapinum, quod Græcis Sagapenũ nuncupatur, ferulaceæ herbæ ſuccus eſt. Optimum eſt translucens, fulvo forinſecùs colore & intùs albo, neſcio quid inter laſer & galbanum redolens, guſtu acri. His addit Meſue, ut ſit ſpiſſum & leve, odore porri, facilè in aqua reſolubile: quia quod has notas non habet, adulteratũ aliis gummis cenſetur. Præſtantius eſt, quod ex Oriente advehitur, quàm quod aliunde. Datur à drachma ſemiſſe ad drachmam unam. Corrigitur maſtiche & ſpica. * Purgat pituitam craſſam, & alios humores lentos, & aquas à ventriculo, inteſtinis, cerebro, nervis, thorace, pulmone, juncturis etiam longinquis & profundis. Morbis harum partium & aliarum frigidis inde natis ſuccurrit, quovis modo uſurpatum: ut cephalalgiæ antiquæ, hemicraniæ contumaci, epilepſiæ, paralyſi, vertigini, ſpaſmo cynico, tremori, dolori

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

ventriculi, aut colli pituitoſo, aut flatulento, cum ſucco rutæ & aceto dictis partibus illitum, & attritis muſculis, vel cum liquore idoneo ſumptum, & clyſtere injectum: cum aqua rutæ verò, aut helenii nutritum & potum, craſſa & lenta ex pulmonibus & thorace potenter educit. Illitum quoque tuſſi antiquæ, difficultati ſpirandi, dolori lateris prodeſt. Cum duplo item myrobalanorum citrinarum in hydrope aquas ſeroſas mirè extrahit. Splenis quoque duritiem & inflationem diſſipat potum, & cum ſucco capparis & aceto illitum, item chœradas, nodos, & alios tumores duros. Nutritum quoq; cum ſucco rutæ, aut fœniculi, & felle avis alicujus rapacis viſum clariorem reddit. Fluxionem in oculum præcipuè factum ab ea cohol ſanat, hordeolum ex aceto illitum delet. Menſes quoque potum & ſuppoſitum evocat, fœtum necat: dolori uteri & præfocationi prodeſt, quoniam tenuat, reſolvit, diſſipat, provocat, ſolvit. *Medici Florentini ex Dioſcoride & Meſue.*

Ex *Sagapeno*, vulgò *Serapino*, in uſu eſt ſuccus, qui ita vocatur, ex planta ejuſdem nominis, unde colligitur: tametſi, ut Galenus notat, convenientius eſſet illud nominare ſuccum Sagapeni, & nomen ſimplex Sagapeni relinquere ferulæ ſuæ: ſed hoc aliis multis quoque ſuccis accidit, qui ſibi vendicarunt ſimplex nomen ſuæ plantæ. Verum Sagapenum Neapolim apportatur, modò qui curet emi, non parcat ſumptibus, nam admodum crebrò adulteratum affertur. Qui etiam diligēter inquiret, Venetiis habere poterit. Adulterabatur autem Galeni quoq; tempore Galbano, quemadmodum ipſe tradit cap.2.lib.1.de Antid. Imò dicit aliud prætereà, quod admiratione dignum eſt, Galbanum nimirum in Sagapenum transmutari. Sed facilè internoſcitur à vero Sagapeno, cùm, ſive ſit transmutatum, ſeu adulteratum arte, aliquid odoris retineat olētis hircum, quod Galbano proprium eſt. Nec poteſt univerſum Galbanum transmutari in Sagapenum: ſed tantùm pars ejus magis ſpumoſa, levior & candidior, & quæ in aquam poſita facilè diſſolvatur. Hoc, uti diximus, odorem hirci refert, & tametſi pro Sagapeno uſurparetur, non adeò multùm noceret, in quamcunque antidotum adhiberetur. nam, ut Galenus ait, facultate ſimili admodum pręditā eſt cum vero: & tam Galbanum quàm Sagapenum utiliter uſurpatur cōtra morſus ſerpentum & alia venena. Noſque de ſimili transmutatione locuti ſumus in expoſitione Myrrhæ. Sed etiam cum aliis miſtionibus ſolebat adulterari, quod deprehendebatur ex eo, quia in aquam vel vinum poſita non diſſolvebatur, ſicuti in vero fit, ſed integrum permanebat. Hoc equidem noſtro tempore diligenter eſt attendendum: nam tum ſumebant Galbanum, & formabant ex eo certas pilulas inſtar lachrymæ, cujus magnitudinis ſolebant illas ex Sagapeno. Præſtantius itaq, Sagapenum erit durum, granulis minutis, colore Myrrhæ, ſapore acri, & quod digitis adhæreat, purum & mundum, foris fulvo, intùs albo colore.

SARCOCOLLA eſt arboris fruticoſæ, ſpinoſæ, ramis nodoſis arbori appreſſis, gummi album, thuris modo, vel pallidum, idque amarius, & ob id valentius. Datur à ʒ j uſque ad ij. Corrigitur zingibere & cardamomo. * Purgat pituitam crudam, & humores alios craſſos, præcipuè à cerebro, nervis, juncturis, ut iſchio, pulmonibus. Ob id ſenibus pituitoſis, aſthmaticis, tuſſientibus prodeſt, ſed calvitium accerſit, corpus impinguat, ſperma auget. Ophthalmiã, & lippitudinē, & alios oculorum morbos mire juvat, nutrita in vaſe vitreo dies quinque in lacte aſinæ, novo quotidie affuſo. Aurium ulceri putrido & ſanioſo utiliter imponitur, linimentum mulſa merſum, & pulvere hujus inſperſum. *Meſues.*

OPOPANAX eſt liquor plantæ ſimilis ferulæ, caule cubitali, vel bicubitali, pallido, foliis ferulæ, ſed minoribus, floribus anethi modo in umbella diſpoſitis, odoratis, flavis. Secto autem caule digitis duobus, aut circiter, ſupra radicem, liquor effluit. Flavus, qui coagulatus eſt, opopanax optimus, ſi intùs albus eſt, foris flavus, amarus, fragilis, in aqua mox ſolubilis, odoris boni, ſed ſui. Adulterant ammoniaco, injectis ſcilicet ex ipſo granis opopanace vero. Dolum prodit odor & albedo in fracturis. Datur à ʒ j. uſque ad ij. Corrigitur maſtiche & ſpica. Purgat pituitam craſſam & lentam clàm à remotis partibus, cerebro, nervis ſenſoriis, juncturis, thorace. Ob id prodeſt harum partium affectibus frigidis inde natis, viſui imbecillo, tuſſi antiquæ, difficultati ſpirandi, iſchiadi, gonagræ, podagræ. Vino muſteo incoctum poſt tres menſes potu hydropem levat, & lienis tumorem. Ex mulſa calente potum, ſtranguriam ſanat, menſes movet, abortum facit, alioqui ab utero præfocationi & frigidis uteri affectibus ſaluber. Idem aceto ſolutum collutionis, dentium dolorem & eroſionem ſanat. Potum cum aceto hora una ante acceſſionē, & cum ſucco apii, & oleo anethino ſpinæ illitum, rigorem febrilem prohibet. Ex ipſo autem, & ſucco Apii, & aceto bono emplaſtrum lieni impoſitum ipſius duritiem diſſipat. *Meſues.*

De Animatis aquatilibus, Sectio XIIX.

E SPONGIIS alias mares appellavêre, tenui fiſtula ſpiſſas: quarum duriores tragos nominarunt: fœminas autem, quæ contrarias dotes habent. Uruntur eæ, ut alcyonium. * Recentes ſine pinguedine vulnerariæ ſunt, & tumores reprimunt, recentia vulnera ex aqua poſcáve cōglutinant: veteres ſinus ex decocto melle jungunt. Vetuſtæ autem inutiles. Aridæ ligatæ lino, ſi penicilli modo adigantur, occluſa ulcera, calloſq; laxant. Siccæ recentes, & vacuæ, ſenilia ulcera, &

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

cera, & quæ fluxione laborant, aut cuniculatim exedunt, impositu siccant, sanguinis profluvium sistunt. Crematarum cinis ex aceto, aridiæ lippitudini auxiliatur: & ubi quid abstergere, aut adstringere opus est. Utilius in oculorum medicamentis lavare cinerem. Omnium cinis cum pice crematarum, profluẽtem sanguinem sistit. Candidæ cura fiunt, è mollissimis recentes per æstus tinctæ salis spuma, quæ petris cohæret: insolantur inversæ, hoc est, parte cava sursum spectante, & qua abscissæ fuerunt, deorsum. Si verò æstiva serenitate ad lunam sternantur, perfusæ salis spuma aut maris aqua, maximum candorem referent. *Dioscorides.*

De Animalibus integris, Sectio XIX.

De terrestribus.

CIMICES, qui in cubilibus enascuntur, * cavis fabarum inclusi, si ante febrium significationes septeni devorentur, quartanis auxilio sunt: & citra fabas sumpti, percussis ab aspide prosunt: vulvarum exanimationes olfactu revocant. Poti cum vino aut aceto, adhærentes sanguisugas abigunt: vivi urinariæ fistulæ impositi, urinam ciunt. *Dioscorides.*

VERMICULI in medio echino plantæ dipsaci reperti adversus quartanas plurimùm pollere traduntur, si in aluta clausi brachio alligẽtur, aut collo appendantur. Prosunt etiam adversus paronychia, si vivi affectis unguibus circumligẽtur. Nam dolorem alioqui implacabilem confestim tollunt. Expertum intellexit *Mizaldus.*

VERMIUM terrenorum cineres, aut stercoris murium, vel cervini dentis, dentium exesorum cavernis immissi, illos absq; ferro, & machinulis eradicant. *Idem.*

Vermium terrestrium aqua distillata cõfert ad hydropem, & ad infantulorum vermes necãdos: appositi etiam vivi prosunt Panaritio. *Quercet.*

MILLEPEDÆ, quæ sub aquario vase stabulantur, animalia sunt multis pedibus nitentia, quæ contacta manu contrahuntur in orbem. * Hæ ex vino potæ, difficili urinæ, & regio morbo auxiliantur. Millepedæ cum melle anginis utiliter illinuntur: tritæ, & in cortice mali punici calfactæ, doloribus aurium addito rosaceo, convenienter instillantur. *Dioscorides.*

Vermium millepedum pulvis ad affectus oculorum valet. *Quercetanus.*

SCORPIONES terrestres, animalia sunt in Italia, & aliis in regionibus sub meridie sitis, nota sunt, quòd in quacunque domo, non modò in cubiculis, & cellis vinariis, sed ubique passim reperiantur.* Triti crudi, & impositi, suæ plagæ remedium sunt. Quidam scorpionum cinere utuntur, qui vivi sunt exusti, ad urinam ciendam, iis præcipuè, qui renũ aut vesicæ calculo obstruuntur. *Dioscorides, & Matthiolus.*

LUMBRICI, seu VERMES terreni impositi, * præcisos nervos glutinant: tertianas discutiunt. Decocti cum anserino adipe, infusi affectis auribus medentur: cum oleo autem decocti, si in contrariam aurem instillentur, dentium doloribus præstant auxilium. Triti in potu ex passo urinam ciunt. *Dioscorides.*

COCHLEÆ, seu LIMACES terrestres prę- B feruntur, quæ in locis apricis, odoratis victitant herbis. Eruuntur è terra hyeme in sepibus & fruticetis, uncis quibusdam ferreis, prope fruticum radices terra circumfossa. * Stomacho utiles sunt, & non facilè corrumpuntur. Venerem, cum pipere, sale, & butyro coctæ, excitant. Crudæ cum tegumentis impositæ, aquæ inter cutem tumores exugunt: sed non antè solvantur, quàm omnis hauriatur humor. Podagricas inflammationes leniunt: impactos corpori aculeos illitæ C evocãt: menses tritæ & admotæ ciunt. Cochleæ tritæ & fronti illitæ, sanguinẽ è narib. immodicè fluentem sistũt. *Dioscor. Matthiolus, & Mizaldus.*

Ex FORMICIS alatis oleum conficitur,* ad Venerem augendam idoneum.

VIPERINÆ CARNES si coctæ edantur, * claritatem oculis afferunt: nervorum vitiis auxiliantur: increscentes strumas reprimunt. Detracta autem cute, caput caudaq; , quoniam carne vacant, amputari debent. Reliquum verò cor- D pus, exemptis interaneis, elotum, dissectumque, discoquitur cum oleo, vino, salis exiguo, & anetho. Ajunt, eis, qui viperas esitent, pediculos procreari: quod planè à veritate abhorret. Adjiciunt aliqui longam senectutem agere, qui eo cibo vescuntur. *Dioscorides.*

De aquatilibus.

SCINCUS aut Ægypti, aut Indiæ, aut Rubri maris alumnus, quamvis inveniatur in Lydia Mauritaniæ. Est autem terrestris crocodilus, sui E generis, sale inveteratus cum nasturtio. * Ajunt carnes, quæ renes amplectãtur, id sibi virium vẽdicasse, ut si drachmæ pondere bibantur, Venerem accendãt. Verùm decocto lentis cum melle, aut semine lactucæ cum aqua poto, Veneris cupiditates inhibentur. Additur in antidota. Siccati servantur, corpulenti, & non strigosi. *Dioscor.*

ANGUILLÆ in vino suffocatæ, abstemios F reddunt homines, si ex eo bibant, qui plus satis mero indulgent, & hinc offenduntur, & delinquunt. *Mizaldus.*

OSTREA viva pestiferos bubones loco transferunt, & virus omne ad se trahunt: sunt autem agglutinanda brachio, qua axillaris decurrit, siquidem bubo in alis est: si verò inguen obsederit, lineamentis femoris, quæ vena cruris describit. *Hollerius.*

CANCRORUM fluviatilium * exustorum cinis, qui duo cochlearia expleat, adjecto dimidio radicis gentianę modo, triduo potus cũ vino,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

magnopere prodest canis rabiosi morsibus, rimas pedum sedisq; perniunculos & carcinomata, cum decocto melle lenit. Triti crudi, potique ex asinino lacte auxiliantur contra serpentum phalangiorumq; morsus, atq; scorpionum ictus. Decocti autem, & cum jure esitati, iis prosunt, qui tabe conficiuntur, aut leporem marinum hauserunt. Triti, tela ac spicula è corporibus detrahunt, si illis superponantur. *Dioscor. & Mizaldus.* A

Cancrorum fluviatilium calcinatorum ad albedinem cinis adversus morbum canis rabidi laudatur. *Quercet.* B

Ranae vulgaris notitiæ sunt. * Contra omnium serpentũ venena pro antidoto sunt, si ex sale & oleo vel butyro edantur, jusq; earum itidem sorbeatur: contra inveteratos tendinum rigores pollent. Illitus earum cinis, profluentis sanguinis impetus sistit: explendis alopeciarum inanitatibus ex liquida pice illinitur. Inducit etiam vini fastidium rana viridis, ex iis, quæ in fontibus saliunt, si viva in eo suffocetur. *Diosc. & Mizaldus.* C

De aëriis & volatilibus.

Hirundines, uti ficedulæ, *in cibo, aciei visus medicamentum præbent. Tam pullorum, quàm matrum in fictili olla crematarum cinis cum melle oblitus, oculis claritatem adfert: anginæ eo commodè perunguntur: uvæ & tonsillarum inflammationibus hoc cinere succurritur. Et ipsæ, & pulli exiccati, si drachmæ pondere ex aqua bibantur, D hos juvant, qui anginæ morbo conflictantur. *Dioscor.*

Hirundinum aqua epilepticis confert. *Quercet.*

Gallus ad jus purgatorium eligatur rufus plurimùm, annosus, sed tamen adhuc ad motum, pugnam, coitum alacer & in dimicando validus, macri & pinguis medius, hoc est, benè carnosus. Talis autem gallus furfure Galeno nutritus, aliis etiam melle & pauco sale, plurimùm fatigetur, vel à nobis venantibus, vel potiùs dimicando decapitatus, & exenteratus, cum sale, aut sale gemmæ, E igne lento, aqua sufficiente coquatur ad duarum aquæ partium consumptionem, aliis atque aliis simul incoctis, pro variis Medicorum scopis. *Medici Colonienses.*

Galerita, avicula est parva, apicem in vertice, pavonis modo gestans. * Hæc assa, & in cibo sumpta, cœliacos adjuvat. *Dioscorides.*

Locustae omnibus notæ. * Odoris suffitu urinæ difficultates adjuvant, præsertim quæ fœminas malè habent. *Dioscor.*

Cicadae passim in Italia cognoscuntur, atque adeò inibi vulgaris notitiæ sunt, ut sæpe æstate assiduo cantu messores, agricolas, ac viatores in campestribus obtundant. * Quæ si inassatæ manduntur, vesicæ doloribus prosunt. Siccis quidam utuntur ad colicos affectus, cum paribus numero piperis granis, dantq; aut tres, aut quinque, aut septem, per intermissionem scilicet, & ipsos etiam paroxysmos. *Dioscor. & Galenus.*

Cantharides officinis notæ sunt. Probantur in frumento inventæ, versicolores, & quæ luteas in alis transversas lineas habent, corpore oblongo. Cribro aut fictili vase conduntur, cujus os raro linteo subligatum deorsum vertitur, ut excepto halitu aceti quàm acerrimi ferventis æstu exanimentur. Postea siccantur, & pyxidibus ligneis, aut fictilibus vitratis reponuntur. Biennium durant. * In remediis externis, tum iis quæ vesicas excitant, tum aliis interdum totæ sumuntur. Recentiores autem alas & pedes auferunt semper. *Florentini.*

Columborum pulli occulta proprietate renum dolori conferunt, & incorruptum sanguinem emendant: sed dum interficiuntur, capite truncari debent. Eorundem carnes facultatem habent sanandi tenesmum, quem cucurbita frequenter comesa generare solet. *Rhasis.*

Passerculus troglodytes vocatus, qui omnium avicularum, excepto Regulo, minimus spectatur, & juxta sepes ac muros victum quæritat, volatumq; perbrevem facit, naturalem vim admiratione dignam habet. Sale enim conditus, ac crudus in cibo acceptus, concretos calculos lotio expellit, & ne renascantur, prohibet, ac morbum perfectè sanat. Conditur optimè pennis evulsis, atq; inde largo sale adobrutus, arefactus comeditur. Si plures adfuerint, coqui possunt more aliarum avicularum. Possunt etiam nõ deplumes uri in olla operta, & cinis unius usti cum pauco pipere & cinnamomo exhiberi. Sunt, qui vivum pennis prævulsis sale condiant, quod melius est. Alii assatos edunt integros, ita ut nihil ex eis præter pennas abjiciant. *Aëtius, & Aegineta.*

De Animalibus venenosis, Sectio XX.

Quibus datæ sunt Cantharides, F signa eveniunt gravissima. Ab ore enim ad vesicam usq; cuncta erodi sentiuntur: picam aut simile quiddam cedriç resipiunt: dextra prçcordia inflammantur: urinam ægrè reddunt, & subinde cum lotio sanguinem emittunt: strigmenta nõ secus, atq; dysentericis, alvo deferuntur: fastidia urgent: animo linquuntur, obortaq; vertigine cõcidunt: postremò mente abalienantur. * Ergo antequam tale nonnihil accidat, dato oleo, aut supradictorum aliquo, vomere cogantur: mox ubi vomitione plurima rejecerunt, halicæ, aut oryzæ, tragi aut ptisanæ cremor, aut decoctum malvæ, aut seminis lini, aut fœnigræci, aut radicum althææ, clystere infundatur. Præterea nitrum eisdem dandum ex hydromelite, ut quæ stomacho adhuc, aut intestinis adhærent, eluendo excernantur, ac descendant. Quæ nisi sic discutiantur, ingesta in alvum ex nitro aqua mulsa vacuari debent. Detur deinde vinum, aut passum, in quo pineoli nuclei, aut cucumeris semina contrita sint, aut ex lacte, aut mulsa, aut an-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

ſerinus adeps in paſſo liquefactus. Inflammatæ A autem partes, hordei farina cum mulſa decocta perungantur. Ab initio admota cataplaſmata nocent, quòd citatus ab eis calor, illapſum virus ita remoratur, citò in principes ſe partes inſinuet: ipſa tamen interjecto tempore, moleſtiſſimis inflammationibus opitulantur, utpote quæ dolores & permulceant, & leniant. Tum ubi corpus calfaciente oleo inunctum fuerit, in ſolium deſcendere oportet, ac lavare, ut per cutem ſummam, quæ corpori noxia inhæſerunt, etiam ex- B cernantur. Et dejectiones multifariam moliri oportet, ne affectus infigatur, & ſtabilitatem capeſſat. Gallinaceis carnibus, & hœdinis aut ſuillis, catulis maximè pinguibus, & tenerrimis, ac cum lini ſemine coctis, veſci debent: ſiquidem alvum cient, atq; venenorum acrimonias hebetant. Vinum dulce liberaliùs ebibatur. Prodeſt thuris cortex, & Samia terra, ſi quaternæ ſingulorum drachmæ cum paſſo ſumantur: item pulegium ex aqua tritum: irinum aut roſaceum C cum rutæ decocto: recentes vitis ramuli, cum paſſo detriti. Longè omnium potentiſſimè antidota auxiliantur, cum aqua mulſa, drachmis quatuor pota. *Dioſcorides.*

Iis, qui ERUCAS PINORUM hauſerint, illicò dolor in ore & palato exoritur: vehemens alvi, linguæ, ac ſtomachi inflammatio torquet: inteſtina dolor excruciat, ita ut pruriginem ſentire videantur: corpus totum exæſtuat: faſtidiũ urget. * Quibus eſt ſuccurrendum remediis, quæ devo- D ratis cantharidibus dantur. Peculiariter tamẽ pro ſimplici oleo & irino, melinum, quod è cotoneis pomis & oleo temperatur, accipiemus. *Dioſcor.*

Qui BUPRESTIN biberunt, non diſſimile nitro virus ſapiunt: ſtomachi, ventriſq; vehemens dolor inſequitur: tam venter, quàm ſtomachus mirum in modum, ut in aqua inter cutem diſſlatus, inturgeſcit. Univerſa corporis facies contenditur: urina ſupprimitur. * Quibus eadem, quæ potis cantharidibus auxiliantur. Privatim poſt E vomitus & vacuationes, quas clyſteribus molimur, aridæ ficus proſunt: item earum decoctum, ex vino. Ubi verò jam ferè pericula inclinantur, Thebaicarum palmularum cibo, aut earundem tritarum in mulſo aut lactis potu juvantur. Pyrorum etiamnum omne genus eſſe, & lac humanum bibere convenit. *Dioſcorides.*

Si SALAMANDRAM hauſerunt, linguæ inflammatio conſequitur: mens & ſermo præpeditur: tremor cum torpore, aut horrore quodã, F ac exolutione accedit: partes nonnullæ corporis livoribus circumquaq; ſugillantur: ſæpeque diutiùs immorante veneno, putreſcentes defluunt. * Quibus præſtabimus cuncta, quæ potis cantharidibus. Peculiaria verò remedia, reſina, pinus, aut galbanum ex melle linctum, & ajugæ decoctum, in quo nuclei pinei conterantur: urticæ quoq; folia, cum liliis & oleo decocta. Proſunt etiam ova teſtudinis marinæ, aut terreſtris cocta: item ranarum jus, cum quibus eryngii radix incocta ſit. *Dioſcorides.*

Qui LEPOREM MARINUM biberunt, piſcium virus olent: procedente tempore, alvus dolo afficitur, & urina ſiſtitur: & ſi quando eam reddere contingat, purpureum colorem refert: omne piſcis genus averſantur & odio habent: fœtido ac gravi ſudore manant: bilioſus vomitus, interdum ſanguini promiſcuus, ſubſequitur. * His dandum lac aſininum, vel paſſum continuè, aut radicis malvæ foliorumque decoctum, aut trita cyclamini radix cum vino, aut veratri nigri, aut ſcammonii ſucci drachma, cum aqua mulſa, puniciq; mali acinis. Cedria contrita cum vino efficax eſt: anſerinus ſanguis, ut tepebit, potus. Sed cùm piſces omnes reſpuant aſpernenturq;, ſolis fluviatilibus cancris veſci poſſunt, bibuntq; eos admiſto vino, adjutiq; ab his percoquunt: cumq; appetere & comeſſe piſces cœperint, ſuæ ſalutis indicium habent. *Dioſcorides.*

RUBETA, aut RANA PALUSTRIS aſſumpta tumores ciet: pallor corpus vehementer decolorat, ut planè buxeum ſpectetur: ſpirandi difficultas torquet, & gravis halitus oris, ſingultusque: invita interdum genituræ profuſio conſequitur. * Adjuvantur ſecundùm vomitionem, multo meri potu, & arũdinis radicis binis drachmis, aut cyperi totidem. Breviter, cogendi ſunt, ut vehementi ambulationi & curſui ſe credant, ob torporem, quo corripiuntur. quinetiam quotidie lavandi ſunt. Cæterùm pulvis rubetæ aridæ peſtilenti buboni impoſitus, venenum mirè attrahit. *Dioſcor. & Geſnerus.*

HIRUDINES cum aqua devoratæ, ſi ori ventriculi adhærent, tractione partium nonnullam ſuctionis imaginem præbent: eo enim argumento hauſta hirudo deprehenditur. * Has muria ſorbitione excutit, & Cyrenaicus ſuccus, aut laſerpitii folia, aut betæ, cum aceto, aut pota nivis glebula, cum poſca: nitrum ex aqua gargarizatur, aut atramẽtum ſutorium aceto dilutum. Si faucibus hæreant, in aquam calidam ingreſſis, aqua frigida ore contineatur, & ad eam hirudines exilient. *Dioſcorides.*

De RABIOSI CANIS morſu ſermonem aliis præpoſuimus, quòd id animal domeſticum ac frequens eſſe conſuevit, & in rabiem ſæpiùs agitur, ac perit, ab eoque caveri difficile: inde periculum inevitabile hominem manet, niſi multis utatur auxiliis. Canis plerunque flagrantiſſimis æſtibus in rabiem efferatur: interdum quoties frigora inceſſerunt. Rabioſus autem potum & eſcam averſatur: largam ſpumantemque pituitam naribus & ore projicit: torvè & ſolito triſtiùs intuetur: in omnes paſſim ſine latratu irruit, & æquè feras homineſque, tam familiares quàm ignotos, mordet: nec protinus infeſtum quicquam infligit, niſi ut vulnus, dolorem: exinde morbus ille, qui ab aquæ metu hydrophobicus Graja voce eſt appellatus, contrahitur. Evenit autẽ cum diſtenſione nervorum, totiuſque corporis rubore, præſertim faciei, cum ſudore & languore quodam. Aliqui auræ ſplendorẽ fugiunt: alii ſine ulla doloris intercapedine

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

vexantur. Sunt etiam, qui canum more latratus edant, & obviam factos morſu adoriantur, ac mordendo ſimili vitio labefactent. Proinde ex iis, qui hoc vitium ſenſerint, neminem ſervatum vidimus, niſi forſitan ex hiſtoria unum aut alterum evaſiſſe audiamus. ſiquidem Eudemus ſuperaſſe quendam affirmat. Themiſonem aliqui demerſum in hunc furorem incidiſſe, & evaſiſſe fatentur. Alii ipſum cùm amico aquam expaveſcenti morem gereret, & officium exhiberet, quadam naturarum concordia, ſimilem contraxiſſe affectum: ſed poſt multos tandem cruciatus ſervatum extitiſſe. Moleſtiſſimum itaq; genus morbi, à quo multos, antequam ipſum experirentur, vindicavimus, & complures ab aliis medicis ſervatos novimus. *Ratio medendi duplex: una communis, qua utendum in omnes morſus, quos virulentæ animantes impreſſerunt: alia peculiaris, privataq;, eorum duntaxat, quos rabioſi canes momorderint: quæ nonnullis quidem ſummam opem ferre conſuevit: aliis verò inutilis, maximè qui ex multo jam tempore ictum acceperunt. Quæ ad hanc pertinent, primùm exponemus: deinde curſim perſtringemus, quæ ad communem medendi rationem pertinent. Cancros itaq; fluviatiles in ſarmentis albæ vitis cremare oportet, & cinerem eorum quàm minutiſſimè tritum habere reconditum: itidem gentianæ radicem tuſam, cribratamq; reponere. Quoties autem canis rabioſus morſum intulerit, in quaternos cyathos meraci vini, bina cineris cancrorum cochlearia, unumq; gentianæ conjiciantur: hæc in polentæ dilutioris modum ſubacta, quatriduo bibantur. Inter principia medicamentum hoc modo detur. Atq; ſi ab illato morſu bini ternive dies fluxerint, curationem auſpicabimur à triplicato pondere, ſupra id quod ab initio retulimus. Optimum hoc adverſus rabioſorum morſus auxilium: quod & pleriſq; unũ ſatisfecit, eoq; cum fiducia uti licet. Sed ut aliis etiamnum auxiliis cõtra inevitabile periculum muniamur, nihil cæteris uti prohibet. Satius autem multò fuerit, etiamſi in vanum récidat, medicamentorum inhumanos tolerare cruciatus, quàm per inertiam ac deſidiam in diſcrimen adduci. Nec ita in demorſis à rabioſo animali majora vulnera vereri oportet, uti minora, & ulcuſculis cutis ſimilia: quippe majori vulnere confertim copioſus ſanguis emanans, poteſt nonnihil virulenti liquoris exhaurire: quod in minoribus non accidit: quin à majoribus abſcedentes carnes hinc auferre, & labia acie ſcalpelli circumſcribere, & prehenſam hamulo aut vulſella carnem amputare oportet. In utriſq; circumſtantia loca altioribus ulcuſculis ſcarificanda, ut copioſior ſanguinis vacuatio arceat, ne venenum membratim inſinuetur. Cucurbitulæ cum multa flamma agglutinatę id juvamenti pręſtant, ut veneni vis extrahatur. Quæ verò ad communem medendi rationem pertinent, vide apud Dioſcor. lib. 6.

INTER ferientium venenatorum notas, nihil de VESPIS & APIBUS particulatim digeſſimus, quòd conſpicuæ omnibus ſint, & nihil excellens, aut notatu dignum in his obſervetur: inter remedia tamen earum meminiſſe non fuit alienum. * Igitur adverſus utrarumq; ictus prodeſt illita malva, & hordeacea farina cum aceto, ficulneum lac in vulnus inſtillatum, & muriæ aut aquæ marinæ fotus. *Dioſcor.*

De MORSIS à PHALANGIIS locus quidẽ ipſe quaſi ab impacto aculeo rubet; non intumeſcens, nec per ambitum calidus eſt, ſed mediocriter humeſcit: ubi verò contrariorum occurſu refrixit, cõſequitur toto corpore tremor, diſtentiones poplitum & inguinum, convulſionibus non diſſimiles: in lumbis collectio exoritur, & perpetua urinæ libido laceſſit, multaq; reddendis excrementis colluctatio. Univerſa cute frigidus ſudor emanat, collachrymant oculi, offuſiſque nebulis caligant. *Horum ictibus ficulneum cinerem adjecto ſale trito, & vino imponere oportet: aut radicem ſylveſtris punicæ quàm tenuiſſimè tritam: aut ariſtolochiam cum hordei farina & aceto ſubactam. Ulcera aquâ maris proluenda, aut apiaſtri decocto, foliaq; ejuſdem illinenda. Lavacris perpetim utendum, & propinãdum abrotani ſemen, aniſum, ariſtolochia, cicer ſylveſtre, cuminum Aethiopicum, cedrides tritę, platani cortex & trifoliæ herbæ ſemen: privatim autem ſingulorũ ex iis binas drachmas dare cum ulni hemina convenit: itẽ myricæ fructus, & chamæpityos, & viridium cupreſſi pilularum decoctum, admiſto vino. Sunt, qui fluviatilis cancri expreſſi ſucum cum lacte, aſſumpto apii ſemine, confeſtim moleſtiis liberare prodant. *Dioſcor.*

SI SCOLOPENDRA, aut dicta ophioctene, morſum intulit, locus per ambitum livore ſugillatur, & computreſcit: interdumque, licèt rarò, fæculentus atque ruber cernitur. A' morſu ipſo exulcerari locus incipit, ulcuſq; id negotium exhibet, ferè remediis invictum: præterea toto corpore prurigo quoque ſentitur.

* Hæc ubi morſum infixit, ſal quàm leviſſimè tritus, ex aceto vulneri inſpergendus, aut ruta ſylveſtris ſuperponenda. Locus acida muria fovendus, & danda in potu ariſtolochia cum vino, aut ſerpilium, aut calamintha, aut ruta ſylveſtris. *Dioſcorides.*

SCORPIONIS morſu inflammari ſtatim incipit locus, & indureſcit, ac intentus rubet, viciſſimque dolore premitur: modò ſiquidem exæſtuat, modò frigore occupatur. Labor repentè fatigat, & aliquando meliuſculè habet, aliquando recrudeſcit. Conſequitur ſudor, horroris ſenſus, & tremor. Extremæ corporis partes refrigeſcunt, inguina extolluntur, per ſedem flatus exeunt, capilli eriguntur, pallor membra decolorat, & dolor, tanquam expungente acu, per univerſam cutem ſentitur. * Percuſſis præſenti eſt auxilio ficulneum lac in vulnus inſtillatum. Scorpius ipſe, qui ictum vibravit, tritus, & percuſſo loco impoſitus, ſuæ plagæ remedium eſt, ob cæcam quandam naturarum (ut conſtat) diſcordiam: quæ antipathia appellatur. Præterea tritus, &

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

tus, & impositus cum sale, lini semine, & althæa scorpius convenit. Sulphur ignem non expertum, resina terebinthina exceptum, & emplastri modo adjectum, auxiliatur. Itidem galbanum ad splenii formam ductum & calamintha, quæ trita illinatur, & farina hordei in vino parata, in decocto rutæ. Semen trifoliæ herbæ tritum, & vulneri injectum opitulatur. Hæc ad affectum locum pertinent. Post hæc quàm efficacissimis potionibus utendum, cujusmodi sunt aristolochiæ, præsertim corticis, binæ drachmæ cum vino, tusa gentiana, & pulegium decoctum, & baccæ lauri pauco numero tritæ, & calamintha cum posca, in qua magnopere discoqui debet: cupressus cum vino & ruta, nec secus ficulneum lac: laserpitium, si adsit; sin desideretur, peucedani succo utendum: efficax est potum trifolii & ocymi semen. Horum autem omnium vicem etiam pensat jugis lavacri usus, evocatus sudor, & dilutæ vini potiones. *Dioscorides.*

Si MARINA PASTINACA percussit, protinùs accidunt molesti dolores, assiduæ cõvulsiones, lassitudo, & imbecillitas, mens percussis labat, postea obmutescunt: oculi caligãt. Percussus autem locus in ambitu cum vicinis partibus denigratur, & ita obstupescit, ut tangentẽ non sentiat: hunc si quis premat, atra sanies, crassa, & malè olens excernitur. * Ei, qui à marina pastinaca icitur, omnia quæ de viperarum morsu paulò pòst referemus, simili modo conveniunt. Peculiariter autem ictus à marino scorpione, & dracone inferuntur, qui molestos cruciatus cient: interdũ autem, sed raró, nomas excitant. Quibus absinthii, salviæ, aut sulphuris ex aceto triti potio subvenit. Ipsi etiam dissecti, vulneribusque impositi, sui cujusq; ictus remedio sunt. *Dioscorides.*

A' MURE ARANEO percussis, circa morsum in orbem inflammatio exoritur, nigraq; pustula, diluta sanie turgens exurgit. proximæ partes livent. Rupta pustula, depascens ulcus, non ei dissimile quod serpit, occupat. Intestinorum quoq; tormina, difficultas urinæ, & frigidæ asperginis offusio consequuntur. * Hujus morsibus auxiliatur ex galbano splenium, per se vulneri exteriùs impositum, ut medicamenti modo aceto tritum, & hordeacea farina cum aceto mulso illita. Quinetiam mus ipse, qui morsum intulit, si dissectus apponatur, ictus sui veneficia luit. Resistunt quoque acini dulcis punici decocti, & illiti: item porri, & alia contrita, nec non aquæ calidæ fotus: sed hæc ad locum pertinent. Prodest potum abrotani decoctum, maximè si in vino detur: præterea serpillum & galbanum, & eruca vino madefacta: recentes cupressi pilulę cum aceto, & cyclaminus ex aceto mulso, & pyrethrum cum vino, & chamæleonis herbę radix. Nec desunt, qui literarum monumentis tradiderunt, tritum murem araneũ contra suos ictus cõmodè bibi. Quam historiam apud alios inventam, dignam duntaxat censuimus, quæ adnotaretur. Alii asseverant, demorsum non aliàs exulcerari, nisi prægnans mus araneus fuerit; tum sanè auxiliari ferunt. *Dioscor.*

A Si VIPERA momordit, corpus intumet, vehementer arescit, subalbidumq; colorẽ concipit. Sanies à vulnere profunditur, primùm subpinguis, mox cruenta. pustulæ adustis similes erumpunt: & antea depascens ulcus, quod in proxima repens, non summa modò corporis, sed intima quoque corripit. Gingivæ iis cruore suffunduntur: inflammatio circa jecur erumpit: tormina & biliosi vomitus sequuntur. Sopor, tremor, & urinæ difficultas accedit, & frigidus sudor offundi-
B tur. * Ubi verò vipera morsum impressit, fimum caprinum cum vino studiosè impositum opitulatur. item laurus, & abrotanum, & galbanum splenii loco superjectum, & origanum viride inditum: pulli gallinarum discerpti, & confestim admoti: ervi farina vino subacta: radicis cortex usque eò tusus, ut in pulverem solutus abeat, & scilla tosta: detritum chamæmelum, hordeaceæ farinæ cataplasma in aceto mulso præparatum: sed locus antè eo calido foveatur: hæc loco im-
C ponuntur. Contra viperinos ictus rubus cum vino prodest. Aliqui anchusam tenui folio constantem auxiliari produnt. Leporini coaguli in vino terni oboli bibuntur, & porracei succi hemina in mero, & foliorum apiastri succus, & sylvestris ruta. hæc in vino potari debent. Vinum frequenter bibendum, allia mandenda, & cepæ, & porri recentes, salsamenta acerrima, & opipara. simplicia hæc sunt. Percussis à vipera præclarè auxiliatur medicamentum, quod myrrhæ, pipe-
D ris, castorii, floris portulacæ seminisq; dimidio acetabulo constat: hæc omnia in Cretico paslo teruntur, aut in alio probato. Erasistratus in eo libro, qui de viribus inscribitur, pleraq; alia tradidit, quæ ictis à vipera auxilium ferre possunt: inter quæ talia maximè laudantur: Gallinacea cerebella cum vino pota: semen sativæ brassicæ tritum, & acetabuli mensura cum vino potum. Quinetiam bonum est, digitum in liquidam picem intingere, deinde vinum, quo digitus fuerit
E elutus, bibere. *Dioscorides.*

CONSIMILIA supradictis in vipera eveniũt iis, qui à CÆCILIA nomine, & AMPHISBÆNA demorsi sunt, eademq; ferè auxiliantur. quare hoc venenum privatim descriptionem sortitum non est: neq; visum est dignum, quod alio genere comprehendatur. De iis autem mentionem hoc loco fecimus, quoniam ferè remediis ad viperas scriptis, percussi ab eis adjuvari soleant. *Dioscorides.*

F A' DRYINO morsus pustulæ, molestique dolores incidunt, præsertim quà dilutæ saniei emissarium subest: quinetiam erosio, torminaq; consequuntur. * Ab eo ictis convenit aristolochia cum vino pota, trifolium herba, radix hastulæ regię similiter assumpta, & fructus ex omni glandiferarum arborum genere: & tusæ ilicis radices, & illitæ parti ictæ auxiliantur. *Dioscor.*

Ab HÆMORRHOO ictis vehementes cruciatus accidunt, qui angusta contractaque corpora ex continuo dolore reddunt. Ex plaga copiosus sudor effluit, & quacunq; parte corporis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

cicatrix ulla fuerit, ea ſanguine manat. Excremēta per alvum cruenta ejiciuntur, profluensq; ſanguis in globo coit. A' pulmone ſanguinem extuſſiunt, & in vomitiones effuſi ſine remedio commoriuntur. Quos verò dipſas percuſſit, ſolutus ac non conſtrictus tumor premit, ſitisque uſq; eò pertinax, ut ſatiari non poſſit, ac ſine ulla intercapedine excruciet: & ſi potum pleno ore affatim trahant, illicò in eandem ſitim relabuntur: proinde toto habitu ſimiles ſunt iis, qui antea potus nihil hauſerint. quare propter continuam ſitim, & preſter, & cauſon, aut dipſas appellatur. Hæmorrhoi, dipſadisque morſus velut immedicabiles à pleriſque majorum deplorati relinquebantur. quare ſi peculiaribus contra dipſadem remediis egeamus, communia experiri operæ precium erit. * Protinus autem ſcarificatione uti, uſtionem facere, & ſi locus patiatur, extremorum amputatione opus erit: cõſequenter quàm acerrima cataplaſmata admovere, de quibus ſæpenumerò diximus. Nec me fugit, acres cibos, maxime à ſalſamentis, utiles eſſe. Meracæ potiones, & lavacra proſunt, quæ ſubinde interjecto brevi ſpacio aſſumenda ſunt, priusquàm morbi genus emerſerit. quo ſemel erumpente, opem ferre non poteſt ulla Medici opera. In ictu hæmorrhoi eadem proſunt. Inſuper quæ in cõmune opitulantur, ut ſcarificationes, uſtiones, acres cibi, meraci potus, & quæ nunc in dipſade definivimus. Quinetiam decocta vitis folia, & cum melle trita. *Dioſcorides.*

Ab NATRICE demorſis ulcus dilatatur, & lividum ac ingens evadit. Sanies ex eo multa, & atra, & male olens, non ſecus atq; iis quæ ſerpunt ulceribus, expuitur. * Si ergo morſum natrix adegit, prodeſt origanum tritum, & aqua ſubactum: lixivia cum oleo indita, aut ariſtolochiæ cortex, aut querna radix monutim contrita, & hordei farina cum aqua & melle colliquata. Bibuntur etiam binæ ariſtolochiæ drachmæ in potione poſcæ cyathis duobus, deinceps marrubii ſuccus, vel decoctum alterius cum vino: favus recens detur in aceto. *Dioſcorides.*

CENCHRI morſum, qui viperino ictui ſimilis eſt, putridum ulcus ſequitur. carnes antea, ut in aqua inter cutem, prætumidæ defluunt: lethargo corripiuntur, & veterno preſſi ſomnos captant. Eraſiſtratus eos jecinore, inteſtino jejuno, coloque conflictari, auctor eſt. quippe diſſectis ipſis, omnes ferè partes corruptæ reperiuntur. * Morſis à cenchro auxiliatur lactucæ fructus cū lini ſemine illitus, & ſatureja trita, & ſylveſtris ruta, & ſerpillū, cum duabus haſtulæ regiæ drachmis, & tribus vini cyathis, aut ariſtolochiæ radix, item cardamomum & gentiana. *Dioſcor.*

A' CERASTE percuſſis locus attollitur, cum duritia puſtuloſus: è plaga ſanies profluit, modò atra, modò pallidior, ſed toto concretu varicoſus, intumeſcit: genitale intenditur, mens labat, & oculorum caligo exoritur: deniq; rigore nervorum diſtenti commoriuntur. * Si ceraſtes percuſſerit, cita partis amputatio ſuffragatur. quare ſine mora ictam partem amputare, aut ſcalpro confeſtim circumcidere, & iis ſimilia proſequi oportet. Urentia inſuper reliquiis admovenda: ſiquidem virus hoc veneno baſiliſci ſimile eſt. *Dioſcorides.*

Ab ASPIDE ictis vulnus exiguum prorſus, quaſi ab adacta acu citra tumorem conſpicitur: ſanguis exiguus ille quidem, ſed ater diſtillat: caligo velox oculos obnubit: labor in totum corpus multiplex, omnino levis, & non ſine voluptate conſequitur. Ideò Nicander perpulchre cecinit: At vir perit abſq; labore, virens atq; diſcolor. mediocris ſtomachi dolor afficit: frons perpetuò refellitur: genæ contremiſcunt, quaſi ſine ſenſu in ſomno vellicent. hos mors tollit ad diei trientem non dilata. * Cæterùm iis qui ab aſpide feriuntur, quæ de ceraſte ſcripta ſunt, auxilia dari debent. Nam venenum hoc, quemadmodum baſiliſci celerrimè in arteriis ſanguinem cogit. *Dioſcorides.*

ERASISTRATUS in libro, quem de medicaminibus & venenis condidit, de vocato BASILISCO ſcitè ita refert: Cùm baſiliſcus momorderit, vulnus ad auri colorem efflaveſcit. Itaque in plurimis, quæ virus ejaculantur, comites notæ ita ſe habent * Ad baſiliſci morſum, ut idem Eraſiſtratus auctor eſt, auxiliatur caſtorii drachma in vino pota: item papaveris ſuccus. Ictuum remedia ita ſe habent. *Dioſcorides.*

TARANTULÆ in Apulia innumeræ vagantur. Icti ab his diverſè torquentur. ſiquidem alii perpetuò canunt, alii rident, alii plorant, alii clamitant, alii dormiunt, alii vigiliis afficiuntur: nonnulli ſaltant, pleriq; vomitionibus laborant, fiuntque phreniticis ac maniacis ſimiles. * Hujuſce veneni vis muſica mulcetur. *Matthiolus.*

De Animalium partibus, Sectio XXI.

CEREBELLA paſſerum Vere & autumno captorum reponuntur cum vitello ovi & melle: vel Sole aut cinere ſiccata. *Medici Colonienſes.*

TERRESTRIS LEPORIS inaſſatum cerebrum manditur, * juvandis tremoribus, qui valetudine contracti ſunt: affrictu aut cibo facilem infantibus dentitionē præſtat; exuſtū caput, & cum adipe urſino aut aceto illitum, alopeciarum inanitatibus medetur. *Dioſcorides.*

CAPUT LACERTÆ parietariæ, & rana ſecta tela ac ſpicula è corporibus detrahit. *Mizaldus.*

CAPUT CATI omnino nigri, in nova olla aduritur, & incineratur, ex eoq; ad lævorem, & tenuiſſimum pollinem deducto, nõnihil per tubulum pennæ mundæ, in oculum quotidie ter inſufflatur: ad oculorum vitia, unguen, nebulam, albuginem, & alia remedium præſtantiſſimum eſt.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

est. Si quis verò ardor noctu maximè oculum infestet, folia quercus aqua madentia, bina, vel terna simul oculo superponuntur, & identidem invertuntur. Dicebat secreti hujus auctor, visum posse restitui hoc remedio post cæcitatem unius duntaxat anni. *Mizaldus*.

CAPUT MILVI deplume ustum, & quantum capi potest tribus digitis cum aqua sumptum, podagricis auxiliatur. *Galenus*.

CANCRORUM oculi calcinati in reverberio, exhibentur feliciter calculo laborantibus, & ad omnes pellendas viscerum obstructiones conferunt. *Quercetanus*.

AGNINUS & Suillus, Ursinusque pulmo impositu, * attritus à calceamentis contractos ab inflammatione tuetur. Præferuntur ex animalibus pinguibus & robustis. Recentes & sicci in usum veniunt. Siccantur exempta aspera arteria in vase figulino imposita clibano, & refrigerati, foliisque absinthii sicci involuti reponuntur in loco sicco per annum. *Dioscorides, & Medicei Florentini*.

PULMO VULPIS siccatur, & conservatur, ut antè dicti pulmones. * Ad articulorum affectus curandos valet, item ad pulmonum vitia, & angustiam pectoris: unde eclegma, quod Arabes loch vocant, in officinis paratum passim habetur.

JECUR ERINACEI, cæterorumq; animalium sumi debet ex ipsis animalibus nondum adultis, vinoq; odorato lavari: deinde vasi impositum, furnoq; probè siccatum, sed non exustum, vasis vitratis reponitur, absinthio sicco involutum, ne putrescat. Servatur loco sicco per annum. * Cum aceto mulso potum, renum vitiis auxilio est: item aquæ quæ cutem subiit: convulsionibus, elephantiæ, & malè habitis: viscerum fluxiones exiccat. *Dioscor. & Medici Florentini*.

HEPAR LUPINUM * eodem quo jam dictum est modo præparatur. * In pulverem tritum, confert jecinoris fluxionibus, aqua inter cutem laborantibus.

HEPAR ANATUM * proprietatem habet sistendi fluxum, qui ex debilitate hepatis nascitur. *Rhasis*.

ANISI JECUR inassatum * esu comitialibus prodest, si jejunis edendum detur. Capræ verò inassatæ decidua sanie, inungi lusciosos prodest: & dum coquitur, apertos oculos halitu ejus vaporari: prodest in cibo tostũ ad eadem. Tradunt hircini jecinoris cibo comitiales deprehendi. Aprinum recens si arefactum teratur, ex vino potum, contra serpentũ volucrumq; morsus auxilio est. Jecur canis, qui rabie exagitatur, tostum, & in cibo ab emorsis sumptum, ne tententur metu aquę tueri creditur. Utuntur autem ad arcendos aquæ pavores dente eo, qui caninus dicitur. hunc à cane, qui momordit, exemtũ, & folliculo inditum, pro amuleto brachio annectunt. Inveteratum autem sale mergi jecur, ex hydromelite binis ligulis potum secundas pellit. Eodem modo quo cætera præparantur. *Dioscor*.

JECORIS RANARUM pulvis exiccatus, in accessione febrium quartanarũ rectè assumitur.

COR RANARUM, & maximè fluviatilium, febricitantibus spinæ adalligatum, febriles algores minuit. Sunt, qui cordis regioni etiam admoveant, ad mitigandos causonum æstus, & incendia. *Mizaldus*.

CORCULUM GALERITAE femori adalligatum, summè prodesse fertur adversus colicum cruciatum. Nec defuerunt, qui illud recens eam in rem etiam devorarint optato successu.

TESTES GALLORUM nondum coëuntium, * deperditas in morbis vires mirificè restituunt: quam ob causam hecticis, & marasmo laborantibus, morborumq; diuturnitate macrefactis utiliter exhibentur. Semen prolificum suppeditant, & venereas vires roborant. Recentes usurpantur. *Dioscor*.

CASTORIUM, castoris seu fibri testes sunt. Eligi debent, inquit Dioscorides, qui ex uno principio committuntur, liquore intùs veluti seroso, odore gravi & virus redolente, gustu acri, mordente, friabili, ac multis naturalibus tunicis circundato. Adulteratur gummi ammoniaco, cum castoris sanguine & castorio subacto, deinde in vesiculam conjecto & siccato. Deprehenditur fraus ex notis prædictis, tum etiam quòd factitii testes, ipsis nativis, qui plerunq; sunt exigui, ampliores sunt. * Castorium serpentum venenis adversatur: sternutamenta movet: menses ac partus ciet, duabus drachmis cum pulegio potis: partus, secundasq; ejicit: contra inflationes, tormina, singultus, venena, ixiamq; ex aceto bibitur: lethargicos, & utcunque veterno obdormiscentes excitat infusum: cum aceto autem & rosaceo olfactu, & odoris suffitu, idem facit: potum & illitum prodest tremulis, convulsis, & omnibus nervorum vitiis. In summa, calfactoriam vim habet. *Dioscor & Florentini*.

Castoreum rarò & difficulter verum reperitur, quod non sit adulteratum. Nam quod affertur, quanquam odorem retineat, attamẽ ex aliis partibus, neq; tantùm ex testibus constat: aliqui dicunt ex renibus, nõnulli ex sanguine, alii ex alia corporis parte: utq; majorem similitudinem cum vero & legitimo servet, quod colorẽ ceræ repræsentat, addunt gummi aut Ammoniacum: sicuti quoq; Dioscoridis tempore facere solebant, commiscentes gummi priora, & aliquid ipsius sanguinis cum exigua quantitate boni & perfecti Castorei: sed necesse est nos esse hac in parte cautos, quod facilè illi consequentur, qui verum semel diligenter inspexerint, aut saltem observaverint notas illas, quas Dioscorides pleniùs illi adscribit, inter quas potior illa est, quòd oriantur ab uno eodemque principio, quare si geminum erit principium & origo diversa, statim suspicio oritur, ne sint illius animalis renes in vesicas involuti: quod etiam ex magnitudine eorum apparet: nam testiculi sunt, ut Plinius tradit, multò minores. Quòd si non ita grandes essent, & tamen principium esset divisum, erunt & ipsi ita

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

concinnati: sed cum Gummi & Ammoniaco & sanguine, ut antea diximus: non enim fieri potest, ut duę vesicæ reperiantur, & unica tunica inclusæ: & præterea nullum animal reperitur, quod istius figuræ haberet testiculos. Legitimi Castorei liquor est resinosus, gravis & ingrati odoris, validi & mordacis saporis, fragilis, & circumdatus pluribus tunicis nativis. Fugiendum est nigrum & rancidum, nam (si verum est quod Avicenna scripsit) hoc spacio unius diei, eum, qui intra corpus sumpsit, interficit. Nonnulli perhibuerunt, genuinum tam acuti esse odoris, ut una tantum vice naribus appositum sanguinem eliciat. Dioscorides verò sternutationem ciere dicit: quod etiam signum est ejus vehementiæ. quemadmodum patet in Helleboro albo, dum contunditur. Nec mirari debemus, inter tam multa alia medicamenta hoc unicum, quod opii frigiditatem summam retunderet, fuisse selectū: nam præter id, quòd calidam habeat facultatem, partium quoque est subtilium, ut forsitan magis quàm alia omnia medicamenta penetret, & opio in æquali efficacitate opponatur: quòd si illi alia quædam calida & aperiens res adderetur, ut est crocum, piper, aut simile quippiam, tantùm adjuvaret penetrationem, & dilataret vias opio: at non ita validum esset, ut opii vires evidenter frangeret: quod tamen utrunque Castoreum potenter præstat: quanquam magis propter alteram causam, ut nimirum refrenet ejus malignitatem, illi addatur: ne aliàs (quod nōnulli faciunt) opium necesse sit leviter comburi, ut ejus vis nonnihil minuatur. Quod tamen etiam Galenus lib. 3. de compos. Medic. secundùm loca reprehendit cap. 1. ubi examinat Apollonii compositionem ad dolores aurium. Cùm itaq; Castoreum tanti momenti sit, nec reperiatur aliud quippiam, quod illi substitui possit, curandum, ut

A optimum & maximè genuinum habeatur, ne ipsius respectu Antidotus non assequatur suam perfectionem.

Quæ interiore ventriculi gallinæ sinu residet membrana, secti in laminas cornus specie similis (ea verò inter coquendum abjici solet) siccatur, * tritaq; in vino convenientissimè stomachicis datur in potu. *Dioscorides.*

Intestina Lupi per longum & per transversum digiti medii longitudine scindantur, & B laventur vino aut aqua fœniculi, vel rutæ: inde in clibano, ut alia exiccentur. * Ad colicos efficax est. *Colonienses.*

Genitale Cervi, sanguine priùs probè expresso, vino aut aqua aliqua abluitur: deinde in furno probè exiccatur, reponiturque in loco sicco. * Tritum & in vino potum, à vipera demorsis auxiliatur, remorantibus urinis ac coli cruciatibus affectis auxilio est, si ubi aqua probè fuerit elotum, ipsa statim ablutionis bibatur a- C qua. Ajunt, in pulverem tritum, & iis medicamentis inditum, quæ Venerem excitant, ea valentiora efficere. Quin & dysentericis mederi magno successu à nonnullis expertum est. *Dioscorides & Matthiolus.*

Renes Scincorum, qui crocodili sunt terrestres, siccati servantur.* Venerem excitant: sperma augent.

Vesica Suis, quæ terram non attigit, pu- D bi imposita, urinam ciere fertur. *Plin.*

Umbilici Infantis recenter nati portiuncula in annulo gestata, pollere fertur contra morbum caducum, & capitis, coliq; dolores. *Albertus.*

Vesica Ovilla, vel caprina, cremata, & ex posca bibita, vel leporis testiculus ex vino odoro coctus & potus, iis, qui urinam inviti reddunt, benè facit. *Galenus.*

De Ossibus, Sectio XXII.

Unicornu, Græcis monoceros dicitur. * Hujus animalis cornu ramentum ex vino potum, juvat partum, & secundas educendas, nec non sudorem: ad venena, pestilentiamque abigendam, potu salubriter excitat. Datur à granis sex ad drachmam semissem, vel integram. *Andernacus.*

Ebur nihil aliud est, quàm Elephantinorum dentium materies. * Vim astringendi obtinet. Scobs illita paronychia sanat. Ad albas mulierum fluxiones præstat, si in tenuissimum pulve- F rem, lapide porphyreo redigatur, propineturque ex lactucæ seminis cremore aqua, in qua chalybs extinctus fuerit, priùs macerato semine. Rasura morbo regio laborantibus, ante cibum ex vino datur: si febris adest, ex aqua cichorii, & lupulorum. Singulariter etiam ad vermes in febribus valet: quia eos non, ut reliqua calfacientia, auget. Confert etiam diuturnis obstructionibus,

E & stomachi dolores abigit: hujus potu mulieres ad concipiendum fœtum aptissimæ redduntur. *Dioscor. Matthiolus & Andernacus.*

Cervinum cornu * tostum & elotum, binis ligulis epotū, prodest dysentericis, excreantibus sanguinem, cœliacis, regio morbo, & vesicę doloribus cum tragacantha: fœminis fluxione vulvæ laborātibus, cum liquore huic rei accommodato. Cervi cornu contusum, crudo fictili, luto circumlito, & in furnum indito, uritur donec albescat. Id cadmiæ modo elotum, ulceribus oculorum, & defluxionibus salutare est: infrictum dentes expurgat. Crudi cornu suffiti nidore serpentes fugantur: fervefactum in aceto, si eo gingivæ colluantur, maxillarum à dentitione dolorem adimit. *Dioscorides.*

Os de Corde Cervi * omnibus cordis affectibus confert. contra omnia venena mirificè pręstat, antidotisq; admiscetur, quæ pestilentiæ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

tiæ adversantur. Sed cavendum est, ne hujus loco seplasiarii bubulam tracheam arteriam accipiant in compositionibus, ut facere consueverunt. *Matthiolus.*

Cranii Hominis * in pulverem redacti drachma ex aqua betonicæ assumta comitialibus prodest. Primùm autem aqua elui, deinde vino lavari debet, ut faciliùs ad partem affectam penetrare queat. In paralysi ex aqua betonicæ, vel hyssopi lavandum est detritum & paratum diligenter. *Andernacus.*

Ossiculum Verticis, triangulare, ad formam lapidis piscis cyprini, vulgò carpionis dicti, in calvariæ vertice, ubi suturæ committuntur, intùs subsistit. Id, ubi scalpello penetraveris, statim foràs prosilit, Anatomicis hactenus incognitum. * Idem (inquã ossiculũ) nummi Germanici cruciferi appellati magnitudine, divinum epilepsiæ remediũ, est: quod morbum hunc adeò efficaciter curat, ut is nunquam revertatur: siquidem Paracelso fides adhibenda est. *Andernacus.*

Accipitris ossa aurum attrahunt, ut Ælianus scribit. Ad hæc à Brusonio, adnotante Georgio Fabritio, gallinarum ossa auro liquescenti admista, illud in se consumit.

A Ossa Lupi exiccata, & in pulverem redacta, ad morbum intercostalem, ad ictus, & puncturas valent.

Ossa parvula, quæ inveniuntur in prioribus leporis pedibus, ad urinas potenter movendas prosũt, si pulvis illorum cum vino albo exhibeatur.

Os Sepiæ ad eundem affectum feliciter præscribitur.

De Osse brachii humani aliquid, & summitate
B alæ anseris gestatum, quartanam curat: item contra arthritidem & quodvis ulcus depascens. summè prodest humani brachii, vel tibię os combustum, facto pulvere ex eo quod album intùs mansit, & parti affectæ apposito. *Geber.*

Dentis apri pulvis exceptus oleo linino, cynanchen præsentissimè curat, si locus affectus tangatur, cum extremitate pennæ tali mistura imbutæ. *Avicenna & Arnoldus.*

Ex Bubulorum cornibus annulus con-
C cinnatus, ac gestatus, guttam grampam, ut vocant, hoc est, musculorum suræ convulsionem impedit. Idem etiam præstat, idq; certo certius, ungulæ Alces portiuncula nuda, vel annulo inclusa, & gestata *Mizaldus.*

De Medullis, Sectio XXIII.

Cervina Medulla laudatissima est. Colligitur, præparatur, & reponitur, ut bubulina. * Cervina perunctos venenata fugiunt. Mollit, rarefacit, ulcera explet, &c. *Dioscor.*

Vitulina secundum locum in bonitate obtinet. Colligitur eodem tempore, eodemque modo conficitur, ut bubulina.* Vim habet indurata & scirrhosa corpora emolliendi, sive musculis, sive tendonibus, sive ligamentis id accidat, sive etiam visceribus. Pessi ex hac componuntur, uteros emollientes. *Galenus.*

Bubulina medulla tertium in bonitate locum habet: ex florenti tauro sumitur, ex ossibus, colligiturq; æstatis exitu, hyemis initio. Re-
D ponitur autem vel per se, loca tantùm, & ab omni immunditie repurgata, loco sicco, in vase figulino, vitreato, & obturato: vel lento admodũ igne, vel vase duplici liquata: postea per pannum densiorem colata, & in loco frigido servata. * Calfacit, mollit, rarefacit, ulcera explet, &c. *Dioscorides.*

Hircina medulla quartum in bonitate ordinem tenet: * acrior ac siccior est. Colligitur atque præparatur, ut præcedentes, &c. Dosis o-
E mnium medullarum est ab ℥ ß. ad ℥ ij. vel ℥ iij. pro remedii quantitate.

De Sanguine, Sectio XXIV.

Sanguis, cujus in medicina usus, ex multis animalibus colligitur, dum adhuc ætate florenti sunt. Sanguis Hircinus in hunc modum paratur: Maturescente uva hircus quadrimus, bene habitus, jugulatur, mediusq; effluẽs sanguis fictili benè cocto excipitur: (nam primus tenuior, postremus crassior putatur:) deinde coctus in aqua, donec concrescat, arundine fissa secatur obliquè & transversim, ut quod in eo aqueum est effluat: deinde linteo raro tectus Soli exponitur, atque ita siccatur: curandum interea, ne pluviis aspergatur: deinde tritus vase vitreo, aut fictili vitrato benè obturato reponitur. Alii hircum diebus canicularibus, herbis calculum frangentibus nutriunt, & vino albo odorato, donec urina nigrescat: deinde jugulant, & in eum quem suprà diximus modum præparant. Hoc præparationis genus etsi inutile non videatur, necessarium tamen non est, cùm apud Græ-
F cos sanguinis hirci non eo modo nutriti, etiam usus fuerit, sed medicamenta calculũ frangentia admiscebantur. * Sanguis anseris, anatis, & hœdi, utilissimè in antidota miscẽtur. Palũbi autẽ, turturis, & colũbę, nec nõ perdicis, oculis cruore suffusis, & recentibus eorum vulneribus, lusciosisq; illinuntur. Peculiariter columbæ sanguis, cruorẽ mẽbranis cerebri erumpentẽ inhibet. Hirci, capræ, cervi, & leporis sanguis inassatus sartagine, dysenterias, & cœliacorũ profluvia sistit: in vino potus cõtra toxica efficax est. Leporinus sanguis ita ut repet illitus, vitia cutis in facie, lentiginesque emaculat. Caninus commodè ab his bibi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

tur, quos efferata in rabiem beſtia momorderit: contra epotum toxicum auxilio eſt. Teſtudinis terreſtris ſanguinem epotum tradunt prodeſſe comitialibus. Marinæ autem teſtudinis cum vino,& leporis coagulo,cuminoq́; contra ſerpentum morſus, & hauſta, rubetæ venena convenienter bibitur. Taurinus cum polenta illitus, duritias diſcutit,emollitq́;.Sanguis equarum quæ admiſſuram expertæ ſunt,in medicamenta additur,quę erodunt:ſeptica vocant.Sanguine chamæleonis genarum palpebras evelli creditum eſt. Hoc idem viridium ranarum ſanguine præſtatur. Menſtruus ſanguis fœminarum, circumlitu conceptum inhibere exiſtimatur: aut ſi omnino mulier menſtrua ſupergrediatur, levat podagræ dolores, & ignem ſacrum,illitus. Sanguis anatis & anſeris, teſtudinis marinæ & terreſtris & hœdi in remediis internis,ut antidoto,

A datur ad ʒ ij. Sanguis verò hirci à ʒ j ß.ad ʒ iij. vel vj.præſcribitur. Teſtudinis autē terreſtris,ad hecticā,imperatur recens & crudus ad ℥ j.In remediis quidem externis, menſuram quantitatemq́; definire nullo modo neceſſe eſt, ſed ea arbitrio & neceſſitati relinquenda. Ut cùm ad vulnera recentia oculorum, ſanguinem columbæ, vel turturis imperamus, guttas aliquas in oculum trajiciendas monemus. In emplaſtris autem uſurpamus eam quantitatem, quæ neceſſaria eſt

B ad pulverem excipiendum, ut in emplaſtro de pelle arietina. Cæterùm humanus ſanguis morbo comitiali lapſos confeſtim liberat à convulſione, ſi in paroxyſmo eorum labia eo fuerint irrigata. Adeò eſt ſalutaris humanus ſanguis, ut elephantiaſi conſpurcati ſolia in balneis ex illo temperaverint. *Dioſcorides, Florentini, Plinius, Rondeletius, Orpheus, & Archelaus.*

De Pinguedine, Adipe, & Sevo, Sectio XXV.

PINGUEDO ſeu adeps omnibus animalibus tributur, ſive quatuor ſive duobus nitantur pedibus. Sevum verò cornutis quadrupedibus tribuitur. Sunt autem calida & humida vel

HUMANA ADEPS ex florētibus, autumno vel hyeme colligitur. Reponitur autem vel per ſe, lota tantùm, & ab omni cruento,aliisq́; immundiciis repurgata,loco ſicco ad aquilones ſpectante,ſive figulinis vaſculis vitrealis,foliis lauri vel nucum ſiccis cōvoluta & obturata: vel exemptis membranis diligentiſſimè trita,& duplici vaſe liquata,fictili vitrato benè obturato,locis ſiccis. * Ad ligationes nervorum membra emaciata,contracta, indurataque à chirurgis applicari ſolet. *Medici Florentini.*

SUILLA adeps, quæ tum Græcis, tum Latinis Axungia appellatur,eodem modo colligitur, præparatur ac reponitur, quo humana. Recens etiam & ſine ſale uſurpatur: & quando adipem abſolute reperies, ſumes adipem recentem illius

C anni, & ſine ſale conditum: quia poſt illud tempus mutat qualitatem, aliisq́; præditus eſt facultatibus. * Contra vulvæ & ſedis vitia idonea eſt. ambuſtis igni medetur. E ſue vetuſtiſſima,quæque ſale condita,excalfacit,& emollit: elota vino pleuriticis prodeſt: cinere aut calce excepta, inflammationibus, fiſtulis ac tumoribus ſuccurrit. *Dioſcorides, & Medici Florentini.*

ANSERINA adeps colligitur, præparatur & reponitur, ut humana & ſuilla. Calore

D ſuillam ſuperat, & ob naturæ ſuæ ſubtilitatem magis penetrat. * eoque rectè per anum iis injici poteſt, qui roſionem in alto corporis ſentiunt. Convenit muliebribus malis. *Dioſcorides, & Galenus.*

GALLINARUM & CAPONUM adeps, ut præ:

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

ut præcedentes, præparatur ac reponitur. Media inter anserinam & suillam consistit: * mollit, horumque acrimoniam obtundit. Ad labiorum rimas, ad mangonizandam faciem, & contra aurium dolores convenit. *Galenus*, & *Dioscorides*.

ANATUM & ANSERUM SYLVESTRIUM, ut suilla & humana, paratur & reponitur. * Efficacior est, quàm domesticorum, & aliorum animalium.

VITULINUM & HŒDINUM sevum, ut adipes præcedentes præparantur & servantur. * Aliquantum astringunt, molliunt, &c. *Dioscorides*.

TAURINUM & BUBULUM sevum conficitur & servatur, ut adipes prænominatæ. Efficacius quàm vitulinum est: * ad rosionem in recto intestino, aut colo, nec non difficultatem intestinorum, & tenesmum experiuntibus accommodatum. *Galenus*.

HIRCINUM sevum ut prædictę adipes præparatur, eodemq; modo reponitur. * Validissimè discutit, proinde podagricis auxiliatur, cum fimo capræ & croco impositum. Huic proportione respondet ovillum. *Dioscorides*.

SEVUM CAPRINUM ut præcedentia paratur conservaturque. Astringentius est: * qua ex causa decoctum cum polenta, rhoë, & caseo, dysentericis datur, & cum ptisanæ succo infunditur. Jus decocti phthisicis in sorbitionibus prodest. datur quoque utiliter iis, qui cantharidum venena hauserunt. Cæterum sevum omne datur in unguentis ab ℥ ß. ad ℥ j. Adeps verò omnis in linimentis & unguentis ab ℥ ß. ad ℥ iij. vel ℥ iv. pro quantitate remedii. *Dioscorides*.

SEVUM CAPREOLI, DAMÆ, & CERVI, eodem modo, quo præcedentia colliguntur, præparantur & reponuntur. Alia superius enumerata vincunt, eoq; magis siccæ, terreæq; naturæ, & scirrhosis tumoribus emolliendis ex usu esse consueverunt. *Andernacus*.

LEONINA adeps colligitur, præparatur & conservatur, ut præcedentes. * In calore primas obtinet & magis digerit: ob quod si medicamẽtis ad ulcera & inflammationes idoneis ipsam admisceas, plus offendes, quàm juvabis, majore nimirum adhibita acrimonia. Inveteratis autem tumoribus, atq; scirrhis, induratisq; nervorum tumoribus, ἀγκύλας Græci vocant, maximè convenit. *Andernacus*.

PARDI & URSI adeps præparatur, ut prædictæ. Minùs quàm leonina sunt efficaces. Eisdem tamen vitiis accommodari possunt. * Cæterùm ursinam constat raptos vitio alopeciæ capillos restituere, pernionibus subvenire. *Dioscorides*.

VULPINA adeps eodem modo colligitur, præparatur ac conservatur, quo præcedentes. * Medetur aurium doloribus. *Dioscor.*

UNGULARUM ASINI combustarum * cinis per dies multos binis cochlearibus potus, proditur comitiales adjuvare. Eædem oleo subactæ strumas discutiunt: & illitæ pernionibus medentur. Caprinarum cinere perunctæ ex aceto alopeciæ sanantur. *Dioscor.*

UNGULARUM VACCÆ combustarum * cinis epotus, nutricibus lactis copiam præbet: mularũ verò, mulieres infœcundas reddit. Quinetiam mures earum suffitu fugantur, ipsis carbonibus impositis, & accensis. *Rhasis*.

UNGULA ALCIS * magna vi pollet adversus comitialem morbum. Nam ejus particula annulo inclusa, & digito, qui proximus est minimo, ita commissa, ut in palmam convertatur, collapsos, & in ipso paroxysmo plurimùm recreat, & confestim excitat. Idem efficit portiuncula ejusdem nuda, & manui in pugnum complicatæ inserta: repentè enim morbum expellit, & prostratos erigit. Quod uno & altero experimento se probasse tradit Lemnius. Mizaldus verò portiuncula ejusdem in aurem sinistram missa, & aliquãdiu veluti scalpendo, mota, idipsum fœliciter est expertus in verè Epileptico, idq; miraculi loco habitum est. Joannes Agricola, Ammonius, idem efficit, tradit, suspensa vel gestata particula ejusdem ungulæ, modò cutim attingat. Quod etiam amuletum ad præcautionem morbi plurimùm valere: præterea ramenta, vel scobem adversus eandem noxam in Polonia propinari scribit Mizaldus. Cæterùm eligenda est ungula dextri pedis posterioris, cavendumq; ab impostoribus, qui bubulas pro Alcinis vendunt.

De Excrementis utilibus. Sectio XXVI.

HUMANUM lac dulcissimum est, * & maximè alit: mammis autem exuctum prodest tabi, & stomachi rosionibus: contra haustũ leporem marinum præsidio est: oculis cruore ex ictu suffusis, cum thuris polline instillatur: podagricis utile est, cum meconio & cerato illitum. bibitur per se ad ℔ ß. *Dioscorides*.

LAC omne probatur candidum, ęquali crassitudine, quod ungui instillatũ cogitur. VACCINUM crassum est, * corpus alit: stomachum & intestina inflatione vexat: renum & vesicæ dolori convenit. Nocet spleniticis, hepaticis, comitialibus, vertiginosis, febriculosis, & capite dolentibus. Datur ad ℔ ß. *Dioscorides*.

LAC ASINÆ parùm nutrit: * eoq; ad ulcus in tabido abstergendum magis, quàm in aliis convenit. Idem etiam morbis ventriculi, renum, vesicę prodest: nec non purgandi facultatem obtinet. Bibitur ab ℥ iv. usq; ad ℥ x. Collutos dentes, gingivasq; stabilit. *Galenus*.

LAC CAPRINUM * febri hectica laborantibus, & phthisicis, consumptisq;, ac emaciatis optimè convenit. Post humanum, secundum in bonitate locum habet. *Galenus*.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

OVILLUM LAC craſſius eſt caprino, minusque ſeroſum, & præpingue: non autem uſq; adeò utile ſtomacho. Datur ad ℥ iv. *Dioſcorides.*

E' LACTE pinguiſſimo fit BUTYRUM, agitato in vaſis lacte, donec pingue ſeparetur. Butyrum naturâ oleoſum eſt, & emolliens: * unde largiùs epotum, ventrem reſolvit: prodeſt, ubi oleum non adfuerit, contra venena. Cum melle ſi infricetur, dentitiones adjuvat: gingivarum pruritus, & oris ulcera infantibus emendat. Illitum foris capaciora alimentorum facit corpora, B & ab albidis puſtulis per ſumma ſcatentibus aſſerit. Contra inflammationes & duritias vulvæ, quòd nec virus reſipit, nec vetuſtatem ſentit butyrum, efficax eſt: dyſentericis, & coli excruciationibus infunditur. In medicamenta addi ſolet, quæ pus movent: utile præſertim, cùm nervi, aut cerebri membranæ, veſicæ cervix vulnera acceperit. Id autem purgat, replet, carnem creat: ab aſpide percuſſis utiliſſime imponitur. Recens obſoniis additum olei vicem penſat, & adipis vi- C ce fungitur in bellariis. Cæterùm butyrum in remediis internis (ut in Eclegmatis) præſcribitur ab ℥ ß. ad ℥ j ß. In Linimentis, unguentis, acopis, ſuppurantibus, mollientibus & laxantibus ab ℥ j. ad multas uncias apponi ſolet, pro remedii quantitate. *Dioſcorides.*

SERUM LACTIS macerationis materia eſt, & per ſe quidem innocuum medicamentum. Præfertur, quod fit ex lacte nigrarum caprarum, in laudatis paſcuis victitantium, recenterq; fœ- D tarum. * Excalfacit atque ſiccat ordine primo completo, & uſq; ad ſecundum. Quinetiam attenuat, abluit, abſtergit, & nitroſa, qua referta eſt facultate, alvum abſq; aliqua mordacitate leniter ſubducit. Bilem tum flavam, tum atram ab exuſtis humoribus genitam dejicit: quo fit, ut mirificè cōferat maniacis, & melancholicis. Præſtat item ad viſcerum infarctus, & morbis inde provenientibus opitulatur: nimirum aqua intercute laborantibus, felle ſuffuſis, & lienoſis. Datur utili- E ter febrientibus ex bile, & viſcerum ac vaſorum obſtructionibus. Bibitur per ſe ab ℥ iv. uſq; ad ℥ x. Competit etiam vitiis in cute à bile, & peruſtis humoribus emergentibus. Quare lichenibus, vitiliginibus, alphis, pſoris, lepriſq; admodum convenit. *Meſues.*

MEL optimum flavum, odore & ſapore jucundo, acre, purum, ſincerum, totum pellucens, tam ſibi cohærens, ut continuitatem ſuam quaſi linea longiſſima non interciſum ſervet, ſi digito F attollitur. Idem coquendo paucam ſpumam emittit. Album etiam colore ſi fuerit, modò notarum bonitatis aliarum nulla deſit, nihilo deterius fuerit. Quin Hiſpani & Narbonenſes mittunt albiſſimum & longè præſtantiſſimū, idemq; prædurum, quale etiam flavum præferunt liquido: quippe quod humore aliquo eſt vitiatum. * Alvo idoneum, & ſtomacho utile, ſi aqua dilutum bibatur: vexatæ veſicæ, renibusq; auxiliatur. Illitum ea diſcutit, quæ tenebras oculorum pupillis offundunt. Abſtergendi vim habet, ora venarum aperit, humores evocat. qua ratione in ſordida ulcera, ſinusque commodiſſimè infunditur. Primatum tenet vernum, deinde æſtivum. *Dioſcorides & Medici Colonienſes.*

CERA notiſſima eſt. Optima eſt ſubfulva, modicè pinguis, pura, odorata, mellis habitum quadantenus referens. Secundum locum obtinet candicans, & ſuapte natura pinguis. Laudatur Pontica & Cretica. Eſtq; alba vel natura, vel ablutione. Fit viridis miſta ærugine: rubea immiſſa anchuſæ radice, cinnabrio tamē ſæpè tingitur. * Cera omnis mollit, calfacit, modicè explet corpora: datur in ſorbitione dyſentericis: ac milii magnitudine decē grana ceræ hauſta, lac in nutricibus non patiuntur coagulari. *Dioſcorides.*

PROPOLIS in alveariorum foribus & rimis, ceroſæ naturæ reperitur. eligi debet flava, odorata, ſtyraceum referens, mollis, & maſtiches more ductilis. * Magnopere calfacit, & evocat aculeos, & omnia infixa corpori extrahit: in vetere tuſſi ſuffita proficit: impetigines admota tollit. *Dioſcorides.*

OVUM molliculum plus alit ſorbili, & durum plus molli. * Luteum ovi contra oculorum dolores utile eſt: inaſſatum ſedis inflammationibus prodeſt, cum croco & roſaceo: & condylomatis, cum meliloto: cum uva autem fruticis ejus, quem rhoa dicunt, aut galla in patinis frigitur, ut cibo alvos ſiſtat: per ſe etiam offerri ſolet. Candidum ovi crudum refrigerat: ſpiramenta cutis occludit: inflammationes oculorum infuſum lenit: ambuſta, ſi ſtatim eo perungantur, puſtulas non ſentiunt: faciem à Solis aduſtione tuetur, fronti impoſitum cum thure fluxiones arcet, avertitq;: inflammationes oculorum lana exceptum addito roſaceo, melle & vino mitigat: utiliter contra hæmorrhoi ſerpentis morſus crudum ſorbetur: ſummè tepidum prodeſt veſicæ roſionibus, renum exulcerationibus, gutturis ſcabritiæ, rejectionibus ſanguinis, deſtillationibus, & thoracis rheumatiſmis. Cæterùm ova noctuæ elixata, & infantibus pro cibo data, illos tota vita abſtemios reddunt. *Dioſcorides & Philoſtratus.*

SERICUM vermiculi mori foliis veſcentes conficiunt. Mirificè exhilarat. qua in re crudum eo longè præſtat, quod ignem fuerit expertum: tametſi coctum quandoq; in uſum veniat, verùm antequam in infectorum cortinis immerſum inficiatur. * Excalfacit ſericum, reſiccatq; ordine primo: exiccat, & attenuat ea naturæ dote, ut cor recreet, lætumq; efficiat. Quapropter laxat, firmat, purificat, & illuſtrat ſpiritus: neq; ejus facultas uni tantùm aſſignatur ſpirituum generi in una tantùm diſpoſitione, ſed ei proprium eſt, omnibus æquè ſpiritibus opem ferre, ita ut ſpiritus tam vitales & animales, quàm naturales referre valeat. *Matthiolus ex Avicenna.*

SPERMATIS RANARUM aqua ad repellendum & ſiſtendum ſanguinis omne profluvium, & faciei ruborem efficax eſt. *Quercetanus.*

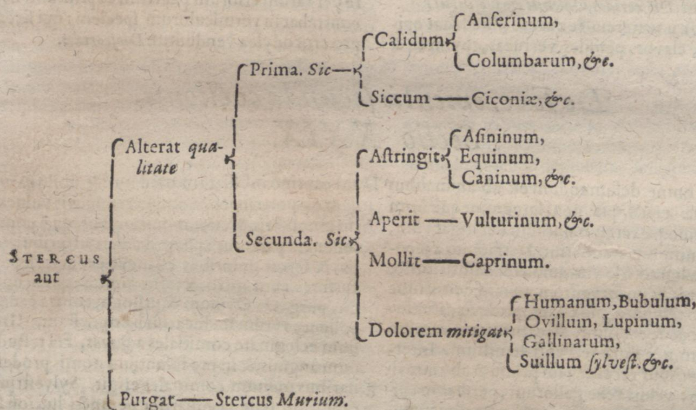
De ...

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

De excrementis inutilibus primæ coctionis, Sectio XXVII.

COAGULUM LEPORIS omnium præstantissimum est: deinde hœdi & hinnuli. Excipitur, antequam ipsa animalia aliud quidquam præter lac maternum degustaverint. Vituli marini coagulum excipitur priùs quàm cum matre ad prædam natare possit. Fumo aut Sole exiccata, & loco sicco servantur. Annum unum, aut biennium durant. * Leporis coagulũ tribus obolis ex vino, venenatorum morsibus, cœliacis, dysentericis, & fœminis fluxione vulvæ laborantibus, ac rejectionibus à pectore auxiliatur: sanguinem in grumos concretum discutit. Post menstruas purgationes appositum vulvæ cum butyro, præstat mulieribus, ut concipiant: potũ verò partus enecat, & à puerperio, pariendi spem adimit. Equi coagulum, quam hippacen aliqui vocant, privatim cœliacis, dysentericisque A convenit. Hœdi, agni, hinnuli, capreæ laticornis, & dorci, apri, vituli, bubaliq; coagula, similes naturas sortiuntur: contra aconiti potum in vino, & cõcretum lac in aceto cõvenienter assumuntur. Hinnuli privatim triduo à purgationibus admotum, partus spem intercipit. Vituli marini, castorei vires repræsentat: comitialibus, strangulatis vulvis, potu cõferre existimatur. Sed si sit vituli marini, hoc experimentum est: aqua inspergitur, qua paulisper cùm alterius animãtis, B tum præcipuè agni coagulum, maduerit: nam si erit sincerum, statim liquescit in aquam: sin minùs, consimile permanet. In summa, coagulum omne dissipata cogit, & coacta dissolvit. Datur à G.j. ad G.xij. in morbis internis: in externis verò à ℈ j. ad ℨ j. *Dioscorides, & Medici Florentini.*

De Stercore, Sectio XXIIX.

STERCUS ANSERINUM excalfacit vehementer: regium morbum curat, drachma una cum vino albo potum, per dies octo continuos jejuno stomacho.

COLUMBARUM stercus vehementer excalfacit, & urit: cum hordeacea farina mixtum, strumas ex aceto discutit: carbunculos emarginat, tritum cum melle, lini semine & oleo, ambustis igni medetur. *Dioscorides*.

CICONIÆ stercus * si ex aqua hauriatur, comitialibus prodesse credunt. *Dioscorides.*

ASININUM stercus, & EQUINUM, sive crudum, sive crematum, * addito aceto, sanguinis eruptiones cohibet.

CANINUM stercus, * quod flagrantissimo canis sydere fuerit exceptum, cum vino aut aqua C potum, alvum sistit: fistula gutturi insufflatum anginam curat: sicuti & dysenteriam ex lacte caprino haustum, in quo priùs igniti calculi fuerint extincti, aut ignitum ferrum. Quinetiã periodicas, circularésve fugat febres, si cochlearis mensura in accessu ex vino præbeatur bibendũ inscio patiente. Præstantius, quod candidius est, è canibus ossa comedentibus. *Galenus & Dioscorides.*

VULTURINI stercoris * nidore partus excuti produntur. *Dioscorides.*

D CAPRINUM stercus * ad sanguinis fluorem prodest: cum pipere, cumino, & similibus potũ, ad morbum regium conducit cum pipere & cinnamomo: menstrua provocat, & aquam inter cutem educit: splenis etiam duritiem discutit: ex aceto venenis adversatur. Extrinsecùs adhibitum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

ad alopeciã confert, & ambuſta ex aceto & oleo roſaceo curat: cum axungia autem coxendicum dolori medetur: ventri impoſitum hydropicis auxiliatur. *Andernacus ex Galeno.*

HUMANUM ſtercus * illitum vulnera ab inflammatione vindicat, & obiter intumeſcere nõ patitur: ſed ea ſtatim glutinat: ſicco ex melle anginæ perungi commodiſſimè traduntur. *Dioſcor.*

BUBULUM ſtercus * ſi recens admoveatur, vulnerum inflammationes mitigat: foliis autem involvitur, & calfactum cinere ferventi ſuperponitur: coxendicis cruciatus fotu compeſcit: illitum ex aceto duritias, panos & ſtrumas diſcutit. Exiccantis attrahentiſque eſt facultatis: apum veſparumq; morſus juvat. Humidum Vere collectum, cùm boves herbas depaſcuntur, impoſitum aqua intercute laborantes juvat. Privatim ſuffitu fimi, quod à maſculo bove redditum eſt, procidentes vulvæ reprimuntur, accenſi nidore culices abiguntur. Novi, inquit Geſnerus, qui bubulum ſtercus aridum in juſculo ignarus bibit, & à coli dolore ſtatim evaſit. Audivi etiã à viris fide dignis, non paucos ruſticos ejuſdem potu liberatos. Quidã non ipſum excremẽtum, ſed expreſſum inde ſuccum bibunt, & meliùs habent. *Dioſcorides, Galenus & Geſnerus.*

OVILLUM ſtercus * ex aceto illitũ ſanat epinyctidas, clavos, penſiles verrucas, thymos, & ambuſta igni, roſaceo cerato exceptum. *Dioſcor.*

LUPINUM ſtercus * ex vino albo potum colicis confert. *Galenus.*

GALLINACEUM ſtercus * omnia eadem, quæ columbinum præſtat, ſed inefficaciùs: privatim tamen contra venena fungorum & coli cruciatus ex aceto aut vino bibitur. *Dioſcorides.*

STERCUS SUIS SYLVESTRIS aridum, * in aqua aut vino potum rejectiones ſanguinis ſiſtit: vetuſtum lateris dolorem mulcet, ad rupta & convulſa ex aceto bibitur: luxatis cum aceto roſaceo medetur. *Dioſcorides.*

MURINUM STERCUS * detritum cum aceto, & illitum, alopeciis medetur: cum thure & mulſo calculos expellit: ſubditæ infantibus muſcerdæ, alvi dejectionem promovent. *Dioſcorides.*

CROCODYLI TERRESTRIS STERCUS * mulieribus colorem nutrit in facie, nitoremq; ſervat. Optimum eſt candidiſſimum, & friabile, amylo modo, minime ponderoſum, in humore ſtatim eliqueſcens: quod cùm teritur, fermenti acorem quadantenus refert. Adulterant id ſturnorum ſtercore, quos captos oryza paſcunt, ipſumque non diſſimile vendunt. Alii amylum aut cimoliam miſcent, & adſcito auchuſæ colore per rarum cribrum paulatim exprimunt, ut ſe contrahat in vermiculorum ſpeciem: qui ſiccati pro crocodylea venduntur. *Dioſcorides.*

De Excrementis ſecundæ coctionis, Sectio XXIX.

FEL omne deſumendum eſt ab animalibus mediæ ætatis, quæ neq; famem, neque ſitim paſſa, neq; exercitio nimiùm defatigata ſint, neq; iræ nimiùm indulſerint. Detractum a jecore, & præligatis filo viis, quibus & admittitur & egreditur bilis, in ferventem aquam demittitur aliquanto tempore, mox exemptum ſiccatur loco ſicco, & reconditur. Siccatur etiam camino ſuſpenſum, nec aquæ ferventi demiſſum. Interdum eo utimur recenti, jam primùm ab animali exempto, veluti felle gallorum, perdicum, piſcium, & ſimilium, quæ facilè comparari poſſunt, nec magno conſtant. * Eſt autem omnis fellis vis acris, & excalfaciens: intenſis tamen, & remiſſis viribus differunt. Siquidem præſtantius in effectu eſſe videtur vel marini ſcorpionis, & piſcis, qui Callionymus appellatur, marinæ teſtudinis, hyænæque: item perdicis, aquilæ, gallinæ candidæ, & ſylveſtris capræ: quod privatim prodeſt contra ſuffuſiones incipientes, & oculorum caligines, argemas & genarum ſcabritias. Ovillo, ſuillo, hircino atq; urſino, taurinum multò efficacius. Felle omni perfacilem, præſertim infantibus, dejectionem quis molietur, ſi intinctũ eo tomentum, aut fimbriam ſedi ſubjiciat. Privatim taurino anginæ cum melle perunguntur: ſedis ulcera ſanat, & ad cicatricem uſq; perducit. Idem auribus fractis, & purulentis cum muliebri lacte aut caprino inſtillatum, medetur: & ſibilo earundem ex porri ſucco. Admiſceri inſuevit vulnerariis emplaſtris, & circumlinitionibus, quæ contra venenata parantur: phagedænicis ulceribus, colis, & ſcroti doloribus ex melle prodeſt: lepras, furfures cum nitro & terra cimolia quàm optimè purgat. Ovillum & urſinum contra eadem pollent, verùm inefficaciùs hæc præſtant. Urſinum eclegmate comitiales adjuvat. Fel teſtudinum anginis, & in ore infantium nomis prodeſt: naribus inditum comitiales erigit. Sylveſtrium caprarum felle peculiariter peruncti luſcioſi ſanantur. Hircinum idem obit munus: thymia abolet, & luxuriantes elephanticorum extuberationes illitu reprimit. Suillum autem contra aurium ulcera, reliquaq; omnia magno uſu aſſumitur. *Dioſcorides, & Medici Florentini.*

URINA CATI deſtillata, ad ſurditatem valet. *Quercetanus.*

HUMANAM URINAM * ſuam cuiq; bibere contra viperæ morſus, ac venena, incipientemq; aquam intercutẽ proderit: ſcorpionis, viperæ marinorũ, draconiſq; morſus, ea cõvenientiſſimè foventur. Canina ad perfundendos canis morſus idonea eſt: pruritus & lepras nitro addito expurgat. Sed vetus ulcera capitis manantia, furfures, pſoras & fervidas eruptiones, multò magis abſtergit: nomas, & præcipuè genita-

lium,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

lium, cohibet auribus infusa, manans pus suppri-
mit: decoctaq; in calyce mali punici, earum vermiculos abigit. Pueri impubis resorpta urina, orthopnoicis auxiliatur: decocta in æreo vase cum melle emendat cicatrices, argema, caliginesq;: ex ea & cupro, idoneum auri ferrumen conficitur. Quod in urina subsidit, illitu ignem sacrum mitigat: fervefactũ cũ cyprino, inditumq; vulvę dolores mulcet, strangulatus levat, genas deterget, oculorũ cicatrices expurgat. Taurina si cũ myrrha instilletur, auriũ dolores lenit. Aprina viribus iisdẽ prędita est: privatim comminuit vesicę calculos, A & potu expellit. Caprina ad aquam quæ cutem subiit, cum nardi spica quotidie binis cyathis cũ aqua bibitur, urinamq; per alvũ extrahit: aurium doloribus instillata medetur. Asinina traditur renum vitiis mederi. Lyncis urinã, quam lyncurium appellant, simul ac excernitur, glaciari coireve in calculi duritiam vulgò creditum est. quare quod de ea proditum est, vanum esse convincitur. Est enim, quod à nonnullis vocatur succinum pterygophoron, ideò dictum, quòd pennas ad se alliciat. B Id potum ex aqua, stomacho, alvoq; fluxione laboranti convenit. *Dioscorides.*

De Excrementis tertiæ coctionis, Sectio XXX.

SUDOR omnis malus est, præsertim equi, asini & muli.* Siquidẽ potus, viridẽ tumidamq; reddit faciem: sudorem fœtidum in universum excitat corpus, præsertim sub alis. Perturbat præterea tum ventriculum, tum alvum universam, genitis excitatisq; flatibus in intestinis. Quòd si bibatur ex vino, delirium facit. *Matthiolus.*

STRIGMENTA à balneis, calefaciunt, molliunt, discutiunt: ad sedis rimas & condylomata illinuntur. Illa verò quæ ex palæstris pulverem sibi asciverunt, in sordis speciem redacta, articulorum nodos imposita adjuvant: ischiadicis in fotus, aut malagmatis locum, calida commode suffiiciuntur. Derasæ gymnasiorum parietibus, simulacrisq; sordes calefaciunt: tubercula quæ ægrè ad coctionem producuntur, dissipant: desquamatis, & ulceribus antiquis prosunt. *Dioscorides.*

MOSCHUS, excrementum est cujusdam animalis, certo anni tempore circa ejus umbilicum veluti in tumorem quendam concretum. Melior est Orientalis, subflavus. Adulteratur, quemadmodum & cætera, quæ rara sunt: sed ex colore, odore & sapore dignoscitur, præterea etiam ex pondere: nam multa admiscentur in eo adulterando. Verùm cui sincerum & verum experientia cognitum est, ex his notis facilè fucum deprehendet. Servatur melius pyxide plumbea, cera obturata per se. Excalfacit ordine secundo, siccat verò tertio. *Cor frigidum ac tremulum roborat, & omnibus ipsius affectibus opem præstat potus atq; illitus. Deterget tenues oculorum albugines, & humidas defluxiones exiccat: cerebrum roborat, & diuturnum capitis dolorem mulcet, si tamen è pituitæ redundantia proveniat. Coles ex eo cicino oleo macerato perunctus, promptiùs in Venerem excitatur. *Matthiolus ex Ruellio, & Medici Florentini.*

OESYPUS, est succidarum lanarum pinguitudo, quam vulgò hyssopum humidam appellãt: cujus parandi ratio hæc est. Succidæ lanæ molles è collo feminibusque aqua fervente macerantur, in eaque lavantur, donec sordibus benè expressis purgatæ extrahuntur: deinde aqua magno impetu lignea rude agitatur: aut vasculo excepta in aliam ex alto infunditur, quò largiùs C sordida spuma supernatet: qua dissoluta, pingue supernatans aquæ excipitur: rursus aqua agitatur, pinguèque excipitur: & hoc deinceps tantisper fieri debet, dum consumpta pinguitudine, nihil prorsus spumæ extet. Collecta pinguitudo agitatur, & aqua pura respergitur, perpetuoq; ad Solem manibus miscetur, donec candida spectetur, & aquam non ampliùs inficiat: tum in fictili vase denso & benè cocto reconditur, & in cella locóvę frigido reponitur. * Emol-D lit, resolvit, calefacit, dolores sedat. *Medici Florentini ex Dioscoride.*

SPOLIUM SERPENTIS, seu senectus anguium * in vino decocta, dolori aurium, infusu, & dentium collutione auxilio est. Addunt eam in medicamenta oculorum, sed præcipuè viperinam. *Dioscorides.*

ZIBETTUM in exteriori testiculorũ utriculo cujusdam animalis, feli, qui veteribus ædificiorum ruinis oberrat, non absimilis. Catos hæc ani-E malia vocant, quos sæpiùs Venetiis vidi ex Syria delatos. Est autem Zibettum, tanquam sudor inter hujusce animalis testiculos concrescens, calidæ humidæq; facultatis. Id cavernulæ umbilici impositum, vulvæ strangulationibus mirificè prodest: proinde nec mirum est, si eo viri peni circumlito magnum mulieribus in coitu afferant solatium. *Matthiolus.*

ASPIDIS exuvium tritum cum melle, suffusionibus multum conducit, si oculis illinatur. Sed F præter id, visum acutissimum reddit. *Galenus.*

LAPILLI in bovis ventriculo mense Martio inventi, si assumantur cum vino albo, calculum solvunt. Experientia sæpiùs comprobatum.

LAPILLUS in vesica fellis tauri mense Majo inventus, qui si vino imponatur, colorem croceum, mutato paululùm sapore, contrahit. De hoc vino quotidie recenti affuso singulis diebus ægri bibant, donec lapis vino impositus omnino consumptus fit. Hac ratione calculum comminui, & tandem consumi, experientia multis constat. *Quercetanus.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

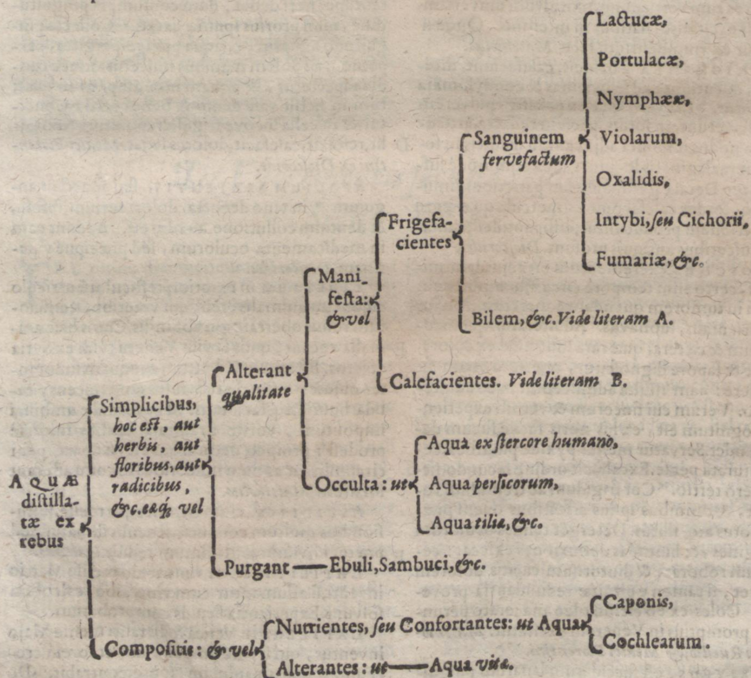
ANTIDOTARII SPECIALIS

PER JO. JACOBUM WECKERUM emendati & locupletati

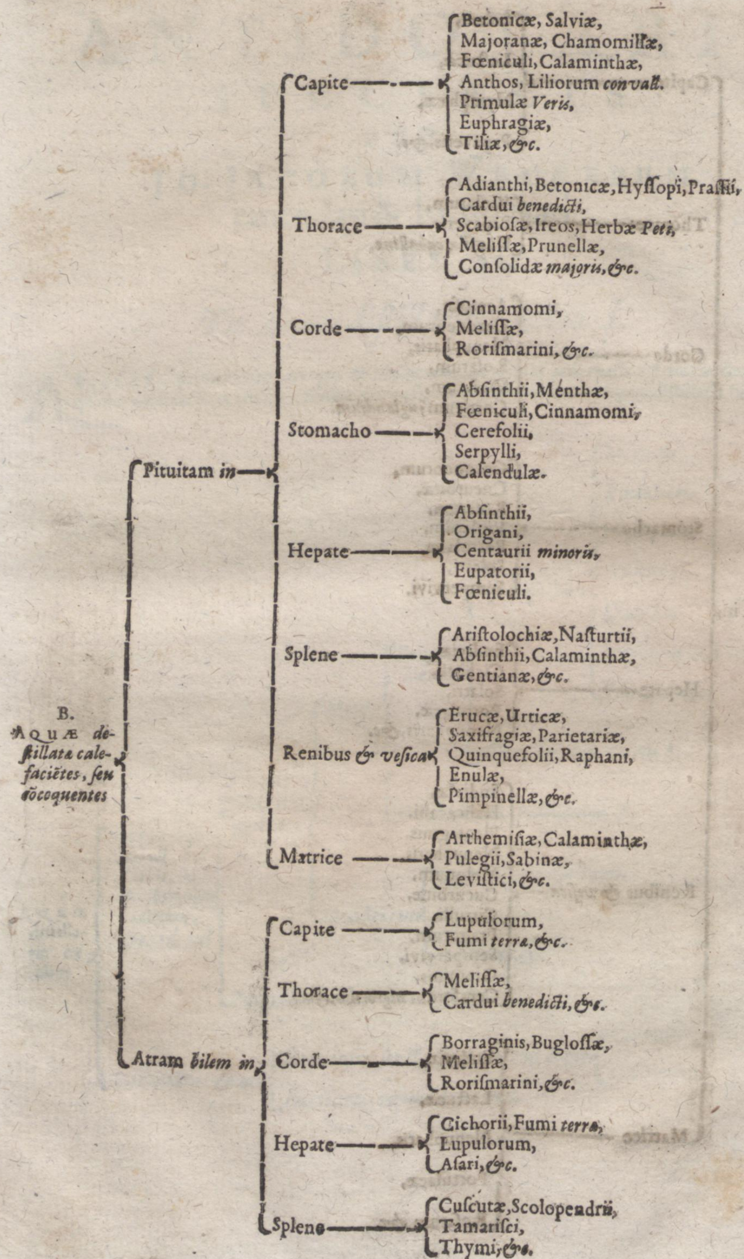
LIBER II.

De Aquis distillatis, Sectio I.

ABSOLUTO primo libro, in quo de Medicamentis natura procreatis egimus, ad secundum, qui de artificialibus tractat, venire tempestivum est: initium ab Aquis distillatis sumentes. Itaque

A. BILEM in
- Capite
  - Solani,
  - Lactucæ,
  - Nymphææ,
  - Papaveris, *&c.*
- Thorace
  - Violarum,
  - Papaveris,
  - Ungulæ *caballinæ.*
- Corde
  - Acetoſæ,
  - Cotoneorum,
  - Nenupharis,
  - Roſarum,
  - Violarum,
  - Corticum *juglandium.*
- Stomacho
  - Cotoneorum,
  - Cucurbitæ,
  - Roſarum,
  - Violarum,
  - Portulacæ,
  - Solatri,
  - Sempervivi.
- Hepate
  - Endiviæ,
  - Cichorii,
  - Solatri,
  - Portulacæ,
  - Nenupharis, *&c.*
- Renibus *&* *veſica*
  - Endiviæ,
  - Halicacabi,
  - Plantaginis,
  - Nenupharis,
  - Melonum,
  - Cucurbitæ,
  - Citrulli,
  - Fragorum,
  - Sempervivi,
  - Graminis,
  - Ceraſorum *nigrorum, &c.*
- Matrice
  - Endiviæ,
  - Lactucæ,
  - Nenupharis,
  - Portulacæ,
  - Roſarum, *&c.*

B.
Aquæ deſtillatæ calefaciẽtes, ſeu cõcoquentes

- Pituitam *in*
  - Capite
    - Betonicæ, Salviæ,
    - Majoranæ, Chamomillæ,
    - Fœniculi, Calaminthæ,
    - Anthos, Liliorum *con vall.*
    - Primulæ *Veris*,
    - Euphragiæ,
    - Tiliæ, *&c.*
  - Thorace
    - Adianthi, Betonicæ, Hyſſopi, Praſſii,
    - Cardui *benedicti*,
    - Scabioſæ, Ireos, Herbæ *Peti*,
    - Meliſſæ, Prunellæ,
    - Conſolidæ *majoris*, *&c.*
  - Corde
    - Cinnamomi,
    - Meliſſæ,
    - Roriſmarini, *&c.*
  - Stomacho
    - Abſinthii, Menthæ,
    - Fœniculi, Cinnamomi,
    - Cerefolii,
    - Serpylli,
    - Calendulæ.
  - Hepate
    - Abſinthii,
    - Origani,
    - Centaurii *minoris*,
    - Eupatorii,
    - Fœniculi.
  - Splene
    - Ariſtolochiæ, Naſturtii,
    - Abſinthii, Calaminthæ,
    - Gentianæ, *&c.*
  - Renibus *&* *veſica*
    - Erucæ, Urticæ,
    - Saxifragiæ, Parietariæ,
    - Quinquefolii, Raphani,
    - Enulæ,
    - Pimpinellæ, *&c.*
  - Matrice
    - Arthemiſiæ, Calaminthæ,
    - Pulegii, Sabinæ,
    - Leviſtici, *&c.*
- Atram *bilem in*
  - Capite
    - Lupulorum,
    - Fumi *terræ*, *&c.*
  - Thorace
    - Meliſſæ,
    - Cardui *benedicti*, *&c.*
  - Corde
    - Borraginis, Bugloſſæ,
    - Meliſſæ,
    - Roriſmarini, *&c.*
  - Hepate
    - Cichorii, Fumi *terræ*,
    - Lupulorum,
    - Aſari, *&c.*
  - Splene
    - Cuſcutæ, Scolopendrii,
    - Tamariſci,
    - Thymi, *&c.*

Aqua

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Aqua stillatitia quomodo ex herbis & floribus extrahatur.

QUOD si quis ex herbis, & floribus aquam extrahere solummodò velit, primò omnia contundat in marmore, deinde putrefactis priùs per aliquot dies in fimo, destillet in baln. M. vaporoso per alembicum vitreum: aqua autem ad diversos usus reservetur. *Quercetanus.*

De aquis refrigerantibus sanguinem.

LACTUCA domestica Majo mense colligitur, tunditur, & destillatur in balneo Mariæ, vasis vitreis: deinde per aliquot dies Soli exponitur vase obturato linteo, vel mēbrana perforata, ut quicquid excrementosum est, resolvatur, simulq; expiret empyreuma: demum servatur per annum loco aliquo frigidiore, sicco. * Refrigerat sanguinem fervefactum, hepar, & caput: somnū inducit: lac generat: sitim extinguit, &c.

PORTULACA mense Junio in cineribus, vel vapore sicco fervente distillanda est: deinde insolanda, & servanda in vase aliquo vitreo obturato, per annum. * Refrigerat sanguinem & hepar: sitim extinguit. Sanguinis sputo, tussi calidæ, & pestilentiæ confert, &c.

FLORES NENUPHARIS albi colliguntur cùm sunt in vigore, atque in balneo Mariæ destillantur: dein de insolatur aqua: demùm in vase vitreo conservatur per annum. * Refrigerat sanguinem supercalefactum, & viscera omnia interna: morbo regio, tussi calidæ, pleuritidi, & capitis dolori confert: sitim & febrium pestilentialium calorem extinguit: hecticæ medetur, &c.

VIOLARUM flores mense Martio, in balneo ferventis aquæ, vasis vitreis distillandæ sunt: aqua in vase vitreo obstructo insolanda per aliquot dies, deinde conservanda per annum.* Sanguinis fervorem, & cordis, hepatis, & pulmonis calorem, sitimq; extinguit, &c.

OXALIDIS substantia universa contunditur mense Majo, distillaturque vitreis organis in balneo ferventis aquæ. Insolatur per aliquot dies. Conservatur per annum. * Sanguinem, cor, hepar & splenem refrigerat pota, & forinsecùs superposita. Cum theriaca bibita, pestilentiæ medetur, &c.

ENDIVIA seu CICHORIUM unà cum radice tusum mense Majo destillatur in balneo Mariæ. Insolatur & conservatur per annum. * Contra ventriculi calorem efficax est, pota per quatuor dies, manè & vesperi ad quantitatem unciæ unius. Cor roborat, hepar refrigerat, foris apposita, &c.

FUMARIA cum radicibus, floribus & herba contusa, circa finem Maji distillanda est in balneo aquæ calentis: postea insolanda: demùm conservanda per annum. * Regio morbo, & scabiei convenit. Sanguinem mundificat: sudorem provocat: ventriculum roborat: adustos humores educit, &c.

A

De aquis distillatis refrigerantibus, seu concoquentibus bilem in capite.

SOLANI folia, cùm acini sunt adhuc virides, contusa distillantur in balneo Mariæ: insolatur aqua, & servatur per annum. * Capitis dolori, ex calido confert: calculum expellit, &c.

PAPAVERIS albi folia circa principium Junii contundenda sunt, atque in balneo ferventis aquæ distillanda, vasis vitreis: insolanda postea: demùm per annum conservanda. * Somnum inducit: capitis dolorem mitigat: calorem omnem præter naturam extinguit: ustis à Sole prodest, &c.

B

IN CAPITE etiam bilem concoquunt, aqua Lactucæ, Nymphææ seu Nenupharis: de quibus vide suprà.

De aquis concoquentibus bilem in thorace.

C

TUSSILAGO seu UNGULA CABALLINA mense Majo, vel Junio incipiēte distillatur in balneo Mariæ, vel cineribus, moderato calore. Insolatur, & conservatur ultra annū. * Contra ustionem efficax est. Phthisicis confert, &c.

In THORACE etiam bilem concoquunt, aqua Violarum, Papaveris. &c. de quibus vide suprà suo loco.

De aquis distillatis refrigerantibus cor.

D

MALA COTONEA matura, minutim concisa, in balneo calentis aquæ distillanda sunt: aquaque postea servanda ab anno uno usque ad duos. * Cor & ventriculum confortat: cibum in ventriculo retinet: vomitum compescit: alvi fluorem sistit, &c.

ROSÆ DAMASCENÆ Majo mense vitreis organis in balneo Mariæ distillandæ sunt: postea aqua per aliquot dies insolata conservatur ad annos duos vel tres, in vase vitreo, benè obstructo. * Cor refrigerat & confortat: syncopi confert: somnum inducit, &c.

E

JUGLANDES seu NUCES VIRIDES circa finem Junii colliguntur, contunduntur, atque in vase duplici distillantur organis vitreis: aqua conservatur ad annos duos. * Refrigerat pestilentiæ, atq; hydropi medetur, &c.

COR etiam REFRIGERANT, aqua Acetosæ, Nenupharis, Violarum: de quibus vide suprà suo loco.

F

De aquis distillatis refrigerantibus stomachum.

CUCURBITÆ maturæ, atq; contusæ, in balneo Mariæ sunt distillandæ vasis vitreis: deinde aqua per aliquot dies insolata, conservanda ad annum. * Sitim, & calorem febrilem extinguit: ad calculum renum utilis est: renes atq; vesicam mundat, urinamq; movet, &c.

SEMPERVIVUM seu SEDUM mense Majo vel Junio distillanda est in balneo calentis aquæ, vel cineribus calidis: postea insolanda, ac per

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

annum conservanda. * Refrigerat vehementer, &c.

Stomachum quoq; Refrigerant, aqua Cotoneorum, Rosarum, Violarum, Portulacæ, Solatri. de quibus omnibus vide suprà.

De aquis refrigerantibus hepar.

Hepar Refrigerant, aqua Endiviæ, Cichorii, Solatri, Portulacæ, Nenupharis, &c. de quibus omnibus vide suprà suo loco.

De aquis refrigerantibus renes & vesicam.

Plantago, sive major, sive minor, mense Majo in balneo Mariæ distillāda est: postea per aliquot dies ad Solē posita, conservanda ad annos duos. * Phthisicis, hydropicis, dysentericis confert: quartanæ medetur: ulcera renum curat, &c.

Melones maturi minutim scinduntur, & in balneo aquæ ferventis distillantur. * Renum calculo prodest: urinam movet: renes mundificat: hepar refrigerat: sitim extinguit, &c. Eodem modo Citrulli distillandi sunt.

Fraga matura in duplici vase, organis vitreis distillantur: aqua per aliquot dies Soli exponitur: deinde conservatur per annū. * Refrigerat: sitim extinguit: sanguinē clarificat: morbo regio succurrit: hepati prodest: calculos expellit, &c.

Gramen unà cum suis radicibus mense Majo distillandum est, vitreis organis, in balneo Mariæ: deinde insolanda aqua, & per annum servanda. * Alvi fluorem cohibet: renes mundificat: urinam ciet: obstructiones tollit: vermes necat.

Cerasa Nigra matura in balneo aquæ calentis vitreis organis distillantur: Soli exponitur aqua per dies aliquot: deinde servatur per annum. * Hydropi medetur pota, pro potu ordinario: paralysi linguæ, apoplexiæ convenit: urinam ducit.

Ex floribus Papaveris rubri, vel ipsorum succo, aquam per alembicum elicies, ad refrigerandum aptissimam. *Quercetanus.*

De aquis refrigerantibus matricem.

Matricem Refrigerant, aqua Endiviæ, Lactucæ, Nenupharis, Portulacæ, Rosarum: de quibus omnibus vide suprà suo loco.

De aquis distillatis calfacientibus caput, seu concoquentibus pituitam in capite.

Betonica mense Majo colligenda atq; distillanda est in vase duplici, vitreis vel stanneis organis, deinde ad Solem per aliquot dies exposita, conservanda per annum. * Contra hydropem, omne genus febrium valet. Hepati insuper calfacto, lieni, pulmoni, & capiti confert: partus accelerat: venenatorum animalium morsus persanat, &c.

Salviam collige, dum flores profert, ac in balneo Mariæ distilla: ad Solem expone & conserva, durat ad annos duos. * Apoplexiæ, paralysi linguæ, spasmo convenit: cerebrum roborat: menstrua provocat, &c.

A Majoranam mense Majo vel Junio collige: distilla in aquæ ferventis balneo, vasis vitreis vel stanneis: & conserva per annum. * Refrigerato cerebro confert: urinam movet: uterum calefacit: menses movet: apoplecticos juvat: paralysi linguæ medetur: memoriam restaurat, &c.

Chamomillam circa finem Maji collige, ac distilla. * Dolores ventris, & maximè colicum mitigat: calculum in renibus frangit: menses provocat: fœtum mortuum expellit: capitis dolorem aufert, &c.

B Fœniculum Majo mense vitreis organis distillatur, & per annum servatur. * Cerebrum & cor roborat: pectus dilatat: tussi medetur: menses ciet: lac in mulieribus auget: visum clarificat, oculis imposita, &c.

Calamintham Majo mense collige, atq; in duplici vase distilla, & conserva. * Matricem calfacit, mundificat: menses provocat: capitis dolorem mitigat, &c.

C Flores Anthos recentes collige, atq; distilla per se vel cum vino, in balneo Mariæ, vitreis organis: & serva ad annos duos, vel tres. Asthmaticis, regio morbo laborantibus mirè opitulatur: concoctionem ventriculi adjuvat: sanguinem mundat, &c.

Flores Liliorum Conval. mense Majo collige: in vino optimo macera, donec fundum petant: deinde in balneo aquæ calentis, vitreis organis distilla: atq; conserva ad annos duos

D vel tres, &c. * Cerebrum, cor, & sensus confortat. Epilepsiam, paralysin linguæ persanat, &c.

Primulæ Veris flores unà cum herba initio Veris collige, atq; distilla, &c. * Paralysin linguæ curat: dolores capitis à frigore mulcet: mulieribus gravidis conducit, &c.

Euphragiam florentem collige, atq; in balneo vel duplici vase destilla, ac conserva. * Oculos clarificat imposita: visum exacuit, &c.

Tiliæ flores recentes collige, atq; in bal-

E neo Mariæ distilla moderato calore, & serva. * Apoplexiæ & paralysi linguæ medetur, &c.

Aqua panis.

℞. Medullam panis recentis, è furno extracti, adhuc calentis, atq; vitreis organis destilla. Hujus aquæ ℥ iiij. epilepticis magno usu præbentur. Nonnulli pulverem addunt, quæ illi affectui propriè adversantur: cujusmodi afferunt lupinum dentem esse, ad drachmam exhibitum. *Rubeus.*

F

Aqua panis alia.

Medullā panis recenter ex fornace extractam, adhuc calidam pone in patina, vel alveolo, sic ut fundum non attingat, ligneæ crati superponens: alio catino contege, & panno lineo, ne spiret, aut citò frigescat, involve. Sic namq; destillat aqua, cujus est ad surditatem usus, & ad restituendas vires, cerebri præsertim & cordis, si nonnihil croci addatur. Potest & panis calens, ut dictum est, generoso vino infundi, inde statim vitreis organis, tepente balneo, rimis optimè glu-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

tine stipatis, distillari liquor: quem plerique denuò ejusdem calore balnei destillant: afferuntq; opportunum hujus aquæ usum, stomachum roborare, putredinem arcere, sanitatem tueri, quod ob substantiæ familiaritatem non est absurdum: necesse autem est pauco fermento panem ad hos usus adferre. *Idem*.

De aquis excalfacientibus thoracem.

ADIANTHUM mense Majo distilla & conserva. *Hepar & pulmones mundat: sanguinem purum reddit: calculos frangit, &c.

HYSSOPUM cum suis floribus mense Augusto contunde, atque distilla in aquæ ferventis balneo, & conserva. * Asthmaticis confert, tussi medetur: pulmones à phlegmate purgat, &c.

PRASSIUM, seu MARRUBIUM unà cum radicibus Majo vel Junio collige, atque in balneo Mariæ vitreis organis distilla, & serva.* Ad tussim, pectoris angustiam valet: pectus, ventriculum, pulmones, hepar & lienem corroborat: hydropicos juvat, &c.

CARDUUS BENEDICTUS circa finem Maji est distillandus in balneo, vel vase duplici: deinde vase vitreo conservanda aqua per annum. * Capitis dolorem aufert: memoriam roborat: vertiginem & quartanam curat: sudorem provocat, &c.

SCABIOSAM unà cum radicibus collige circa finem Maji: contunde, & distilla in balneo aquæ ferventis: deinde per aliquot dies pone ad Solem, & conserva per annum. * Ad laterum punctiones, & apostemata interna, tussim, pestem, & pectoris angustiam valet.

FLORES IREOS mense Majo, radices verò Martio collige, atq; distilla in balneo Mariæ vitreis organis: insola, & conserva.* Hydropicis & febricitantibus convenit, pota quotidie, manè scil. & vesperi ad quantitatem unciæ unius. Dolorem ventris, & tormina sedat, &c.

HERBAM PETI, ab insula Florida nuper allatam collige mense Junio vel Julio: contunde, atque distilla in vase duplici, vitreis organis: mox insola, ac conserva per annum. * Hydropicis opitulatur mirificè, pota quotidie stomacho jejuno: asthmaticos curat cum aqua euphragiæ pota: oris ulcera emendat: dentiumq; dolores mitigat, &c. *Leo Suavius*.

In MAJO sume MELISSAM, contunde, atq; in vino odorato optimo macera per aliquot dies: deinde in balneo Mariæ distilla, atq; conserva ad tres vel quatuor annos, vase vitreo optimè clauso. * Memoriam lapsam restituit: sensus omnes acuit: canitiem arcet: cor, cerebrum & ventriculum corroborat: lætitiam inducit: paralysi linguæ medetur: dentium dolores mitigat: atq; anhelitum bonum conciliat, &c.

PRUNELLA unà cum floribus circa finem Martii colligenda, contundenda atq; distillanda est, deinde conservanda. * Linguæ nigricanti in febrib. ardentibus convenit gargarizata. pectus expurgat: febribus omnibus conducit, &c.

CONSOLIDÆ majoris radix Majo mense colligitur, & tusa in balneo Mariæ distillatur. * Ossa fracta conglutinat: ruptis medetur: sanguinem ex vulneribus manantem sistit, &c.

De aquis calfacientibus cor.

CINNAMOMUM crassè contunditur: deinde in aqua fontana, vel cotoneorum, vel rosarum maceratur sufficienti, per diem vel noctem, & in aquæ calentis vapore, vel balneo Mariæ distillatur: aquaque servatur ad annos usque quatuor. * Egregiè reficit vires.

CINNAMOMUM electissimum confringe in tenuissimas partes: deinde in sacculum lineũ indito: suspendaturq; hic sacculus in vase, in quo aqua sit in fundo, ita tamen, ut aqua sacculum nõ contingat: ac clauso diligenter vase, immittatur hoc vas in cacabum, plenum aqua calefacta & fervida, ita ut aqua illa, quæ in eo vase continetur, in quo cinnamomum dependet, bulliat: maneat hoc modo aliquandiu cinnamomum in calido illo vapore, quoad benè attrahat. Deinde cinnamomum sic madefactum vapore aquæ bullientis, contundatur, & fiat quasi pasta quædam, & simul cum impresso liquore, quem assumpsit, infundatur in alembicum. si opus videbitur, poteris adhuc aliquid calidæ aquæ affundere: sed quantò minùs aquæ affuderis, tantò habebis præstantiorem aquam cinnamomi, ac etiam olei aliquid. *Joan. Crato, Medicus Cæsareus.*

COR quoq; CALFACIUNT, aqua Melissæ, Rorismarini, &c. de quibus vide suprà.

De aquis calfacientibus stomachum.

ABSINTHIUM circa finem Maji collige, contunde, atq; in vini pauca quantitate macera per duos vel tres dies: deinde in aquæ ferventis vapore distilla: vel per se absque vino distilla & conserva. * Ventriculum excalfacit ac roborat, ejus concoctionẽ juvat, vomitũ compescit: vermes in ventriculo & intestinis necat: dentiũ dolorem mitigat: ad febres quascunq; valet, &c.

Aqua *ex absinthio*, vitreis organis, & tepente balneo elicita, stomachi & jecinoris infarctus mediocriter expedit, quod in venis biliosum est per urinas expurgat: juvat arquatos, menses morantes ciet: stomacho negotium non facit: capiti non nocet. *Rubeus*.

MENTHAM Majo mense colligito, contundito, atque in balneo aquæ calentis, vitreis organis distillato, & conservato. * Ventriculum, hepar & splenem calefacit ac roborat: concoctionem adjuvat.

CEREFOLIUM circa Maji finem collige, contunde, distilla, atq; conserva. * Ruptis ex casu & calculosis prodest: sanguinem concretum dissipat: ventriculo & cordi confert.

SERPILLUM circa finem Junii collige, contunde, atq; in balneo Mariæ distilla, ac conserva per annum. * Caput, cerebrum, & ventriculum corroborat: cibi appetentiam excitat: urinam movet, calculos expellit, &c.

CALENDULA unà cum floribus Junio mẽse

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

diſtillanda eſt, atq; per annũ conſervanda. * Oculis & capitis ferè morbis omnibus conducit.

Ventriculum quoq; Excalfaciunt, aqua Fœniculi, Cinnamomi, &c. de quibus vide ſuprà.

De aquis calfacientibus hepar.

Origanum Majo menſe collige, contunde, atq; in ferventis aquæ balneo, vitreis organis diſtilla, ac conſerva per annum. * Tuſſi, hydropi, & quartanæ medetur, &c.

Centaurium minus Junio menſe tuſum diſtilla in vaſe duplici, & conſerva in vitreo vaſe per annum.* Lumbricos interimit: febres curat: ſtomacho refrigerato competit: cibi appetentiam excitat, &c.

Eupatorium menſe Majo vel Junio diſtilla in balneo aquæ calentis, & conſerva per annum.* Ictеritiam curat: hepar corroborat, ejusque obſtructiones aperit, hydropem curat, &c.

Hepar quoque Excalfaciunt, aqua Abſinthii, Fœniculi, &c. de quib. vide §. ſuo loco.

De aquis ſplenem excalfacientibus.

Aristolochiam circa Maji finem colligito, contundito, ac in duplici vaſe diſtillato, & ſervato. * Ad ſpaſmum, podagram valet, ſuperpoſita: tormina ventris bibita curat, nec non epilepſiam, punctiones laterum, &c.

Nasturtium Majo menſe diſtilla in balneo Mariæ, & per annum conſerva. Variolas curat cum melle ſuperpoſita: lumbricos expellit: urinam movet, &c.

Gentianæ radicem unà cum herba recenti in Majo colligito, contundito, atq; vitreis organis duplici vaſe diſtillato, ac conſerva. Vel radices ſaltem Julio menſe recentes minutatim incidito, atq; diſtilla, ut ſuprà.* Vitam prolongat, quotidie pota ſtomacho jejuno ad ſeſcunciæ quantitatem: febres curat: provocat menſtrua: appetitum excitat: ſtomachum mundificat, atq; hominem in ſanitate conſervat.

Splenem quoq; Excalfaciunt, aqua Abſinthii, Calamenthi, &c. de quibus vide ſuprà ſuo loco.

De aquis excalfacientib. renes & veſicam.

Erucam Majo menſe collige, atq; deſtilla. * Excalfacit: urinam movet: ſemen generat: ventrem laxat: ſtomachum confortat.

Urticam Julio menſe, cùm floret, colligito, ac diſtillato. * Ad ventris tormina, calculum, tuſſim, aſthma, & lumbricos valet.

Saxifragiam menſe Majo collige, cõtunde, atq; in balneo Mariæ diſtilla, & conſerva per annum. * Calculum frangit: arenas ex renibus & veſica educit: urinam ciet, &c.

Parietaria in fine Maji colligitur, cõtunditur, ac vaſis vitreis in aquæ ferventis balneo deſtillatur, conſervaturq; per annum. * Hepatis & lienis obſtructiones reſerat pota per dies aliquot: renes & veſicam mundat: menſtrua commovet: tormina ventris ſedat.

Quinquefolium, ſeu Pentaphyl-

A lum menſe Majo collige, contunde, atq; in balneo diſtilla, & conſerva per annum. * Calculos expellit: renes mũdificat: ventrẽ laxat: febres putridas radicitùs expellit, pota p aliquot dies, &c.

Raphani radices menſe Septembri collige, contunde, atq; in duplici vaſe, vitreis organis deſtilla, & conſerva per annum. * Calculos renum frangit: renes mundificat: urinã promovet: menſtrua ciet: regio morbo prodeſt.

Enulam unà cum herba & radicibus Majo
B menſe contunde, & diſtilla. * Urinam ciet: renes & veſicam mundat: calculos & arenas educit: aput & ventriculum roborat, &c.

Pimpinella unà cum radicibus & herba menſe Majo colligenda eſt, contundenda, atque in balneo Mariæ diſtillanda, & conſervanda per annum. * Calculos expellit: renes mundificat: menſes ciet: peſtilentiæ medetur, &c.

De aquis excalfacientibus matricem.

C Artemisiam Majo menſe colligito, contundito, atque in balneo diſtillato. * Ad tuſſim, menſtruorum ſuppreſſionem valet: ſomnum inducit: ventriculum excalfacit: hydropem curat per 40. dies pota, &c.

Pulegium cùm flores profert, legito, contundito, ac diſtillato. * Uterum excalfacit: menſes commovet: ſecundinam expellit: craſſos in pectore humores incidit: tormina ventris ſedat: phlegma conſumit, &c.

D Sabinam Septembri menſe collige, contunde, ac in balneo diſtilla, & per annum conſerva. * Retentos menſes provocat: vertiginem aufert, fronti ſuperpoſita.

Levisticum menſe Majo diſtilla vitreis organis in balneo Mariæ: & cõſerva per annum. * Calculos expellit: dolores capitis mulcet, ſuperpoſita: matricis ulcera curat, &c.

De aquis alterantib. bilem atram in capite.

E Lupulorum ſummitates circa Aprilis finẽ legito, cõtundito, ac in balneo Mariæ diſtillato. * Sanguinẽ ab aduſtis & melãcholicis humoribus purgat: ſcabiei, lepræ cõfert: lienis obſtructiones aperit, &c. Ceterùm bilem quoq; atram in capite concoquit, aqua fumi terræ: de qua vide ſuprà.

De aquis concoquentibus bilem atram in pectore.

In Pectore bilem atram concoquunt, aqua Meliſſæ, Cardui benedicti, &c. de quibus
F vide ſuprà ſuo loco.

De aquis alterantib. bilem atram in corde.

Borrago, cùm floret, legenda eſt, unà cũ radicibus, herba & floribus contundenda, ac in duplici vaſe vitreis organis diſtillanda eſt. * Cor & cerebrum roborat: ſanguinem mundat, &c.

Buglossa menſe Junio diſtillanda eſt. * Syncopen, mœrorem aufert: lætitiam parit: cor & cerebrum confortat, &c.

In Corde etiam bilem atram concoquunt, aqua Meliſſæ, Roriſmarini, &c. de quibus vide ſuprà ſuo loco.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

De aquis concoquentibus bilem atram in hepate.

ASARUM mense Augusto, vel Septembri colligito, contundito, ac distillato. * Febres omnis generis pellit: partum vivum expellit, &c.

In HEPATE quoque atram bilem concoquunt, aqua Cichorii, Fumi terræ, Lupulorum, &c. de quibus vide suprà suo loco.

De aquis concoquentibus bilem atram in splene.

CUSCUTA, cùm nodos vel semina profert, distillanda est. * Lienem, hepar & pulmones mundat: regium morbum curat: lapidem ex renibus pellit, &c.

SCOLOPENDRIUM mense Majo colligito, ac distillato. *Splenis & hepatis obstructiones tollit: sanguinem mundificat: quartanam curat: cor corroborat.

CORTICES & folia TAMARICIS Majo mense legito, ac vitreis organis, duplici vase distillato, & per annum servato. * Lienis obstructiones, & duritiem tollit: sanguinem mundat: splenem roborat, &c.

THYMUM Junio mense distillandũ est.* Cerebrum, ventriculũ & splenẽ roborat: quotidianam febrem curat, cum absinthii aqua pota, &c.

De aquis alterantibus qualitate occulta.

AQUA ex sanguine humano. Quod ad destillationem sanguinis attinet, nõ unus est ejus destillandi modus. Pleriq; enim accipiunt sanguinem humanum, ex homine boni temperamenti, & carnosi, ad annum trigesimum sextum, ex eoque aquam lento igne, & organis vitreis eliciunt: idq; nonnulli ter repetũt. Alii sanguinem ipsum recẽtem, cum aqua ardente commiscent, indeq; aquam extrahunt, & hunc modum aliis præferunt. Aliqui loco mundo ac pendenti sanguinẽ locant, ut ab eo serum omne percoletur, ac separetur: posteà optimè conterunt, & lento igne destillant aquam: inde aucto nonnihil igne, non tamen admodum, destillare sinunt id omne, quod destillare potest: mox frigefacto vase, quod reliquum est in fundo, siccum, ponunt in furno reverberationis appellato, igneq; non multùm violento, in calcem redigunt, cui calci aquam superiùs extractam infundunt, duabusq; horis fervere supra cineres sinunt, & quod dissolutum fuerit, in aliud vas demittunt. novaq; iterum superfusa aqua, idem efficiunt, ac repetunt, dum totum sal detractũ fuerit: tumq; extracta, tepente balneo M. aqua, in fundo sal candidissimum remanet, cujus mirabiles prædicant vires: quas non omninò à veritate abhorrere, naturæ proprietates ac consensus suadet. Sanguinem alii exiccatum, ac in pulverem redactũ in cucurbita, cujus collum sit longum, ponunt, appositoq; rostrato pileo, cum recipiente vase, igne lento distillant, dum omnis exhalet humiditas: aucto mox igne, sal in sublime effertur albissimum, A cujus nequaquam minores esse vires asserunt, in pestilentia præsertim, malignisq; febribus, & viribus restituendis. Sunt qui cum sanguine miscẽt medullam Tauri, & Sperma ceti, cujusq; libram, moschi ℥ j. cineris olivarum ℥ ij. aquæ vitæ optimæ ℔ ij. & cucurbita retorta aquam eliciunt, dum substantia omnis manaverit: quam denuò ter destillant calentis aquæ balneo, ut fœtorem omnem amittat, servantque vitreo vase optimè clauso, utunturq; intùs atq; extrà, guttam unam, B aut alteram cum jure, aut vino exhibentes. Sed rerum adeò diversarum ac dissentientium conjunctionem nunquam probavi, præterquam quòd destillationem sustinere moschum vix puto. Melius fieret, si in aqua ardente Diambram Mesuæ infunderemus, & sanguinis sal dissolveremus, de quo dictum est. Gordonius sperma ceti tantùm & medullam bubulam addebat, & quatuor eliciebat liquores, album, pallidum, flavum, postremò rubrum, crassiusculum, cujus ad tuen- C das vires, restituendosq; ægrotos penè desperatos, quiq; aliàs curari non possent, & ad alia complura, incredibiles vires prædicat: est tamen incredibilius, quod ait, cum Luna crescere, & decrescere. His autẽ stillatitiis è sanguine medicamentis rectè confectis, & interiùs exteriusq; adhibitis meliùs juvari elephantiasi, & hujusmodi morbis laborantes, crediderim, quàm eo balneo, quod Galen. lib. 10. de simpl. med. facult. deridet. quod tamen, si purgato diligenter corpore, supe- D rataq; interna viscerum malignitate, fiat fortasse ob sympathiam, qua tolli venenata qualitas partium posset externarum, non omninò inutile videretur. Scribit autẽ egregius Medicus Guainerius, de febre hectica loquẽs, in restituendis, alendisq; ægrotis hujusmodi è sanguine liquores plurimùm facere: Bartholomæumq; Montagnanam Patavii, eo, perinde ac maximo arcano uti maximè solitum: cùm tamen parandi illius rationem ignoraret. quam sic ipse docet Guaine- E rius: Sanguinem è sanguineis juvenibus, optima victus ratione utentibus, nuper detractum, ubi quiescere permiseris, sic ut enatans aqua abjiciatur, eum modico sale trito agitabis: pòst ubi 40. dies fimo obrutus fuerit, vase accuratè clauso destilla: aliquot vicibus aquam fæcibus superinfundens: aquam sic tandem habueris, è qua, adjecto saccharo, Zulapium confici potest, maximo auxilio his, qui hectica febre laborant. Quòd si stillatitia eadem aqua iterum fimo quadragin- E ta diebus maceretur, melior adhuc esset, fæcibus, si quæ in fundo remanserint, rejectis. Fiat igitur in humo fovea, & tritica pasta circumliniatur: in ea fimum, in fimo vas locetur, sic tamen, ut vasis dimidium in aëre extet. Vel loco fimi, vinaceę adhibeantur: aut ad Solem appone, diebus canicularibus. Quòd si dictamnum, scordium, tormentillam, citria mala, cum radice borraginis, oxalidis, endiviæ, & hujusmodi jungeremus, mirabiles haberet in pestilentia vires. Capitis etiam morbis auxiliari tradunt, & virtutem vitalem roborare. *Hieron. Rubeus.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

AQUA ex stercore humano, chimicis organis distillata, auro & argento pondus adauget. *Hermes.*

Fit ex humano stercore vitreis organis, aqua, præsertimque ex eo, quod homo rufus excreverit: quæ cuniculosis, exedentibus, sinuosis, & contumacibus ulceribus mirificè opem fert: delet & oculorum argemas, ac nubeculas: quinetiam carcinomata sanat exteriùs adhibita. Intùs verò sumpta, comitiales juvat, lapidem in renibus ac vesica comminuit, aqua inter cutem laborantibus prodest: item & iis auxiliatur, qui non modò à cane rabido demorsi sunt, sed etiam ab omnibus aliis animalibus icti, quæ venenum ejaculantur. *Matthiolus.*

AQUA Cerasorum non multò antè ex arbore decerptorum, vi mediocris ignis extracta, si in os epileptici immittatur, quoties eum paroxysmo corripi contigerit, impetum morbi violentissimi inhibebit. Dosis erunt ℥ iv. *Manardus.*

AQUA stillatitia ex floribus tiliæ, epilepticis pueris mirandum in modum confert, quocunq; modo ministretur. Sunt, qui ei socient viscum quercinum, successu admodum fœlici & optato. Caudex betulæ procedente Vere incisus, vel castratus, ingentem copiam aquæ reddit, cui vis inest maxima ad comminuendos renum calculos, si bibitur. *Matthiolus.*

Aqua cancrorum.

CANCRI aut GAMMARI bulliant cum aqua sempervivi majoris in vase duplici accuratè occluso per diem integrum: pòst destillentur igne subjecto. Aqua ter affundatur capiti mortuo: tum demum reservetur. Inflammationibus, ambustis, & carcinomati multùm confert. *Quercetanus.*

Aqua spermatis ranarum.

SPERMA aut semen ranarum colligitur mense Martio. Destillatur autem per alembicum vitreum. Elicitur aqua uredini, & inflammationi opportunissima. *Quercetanus.*

De aquis purgantibus.

EBULUM, cùm flores profert, legito, contundito, ac in balneo Mariæ vitreis organis destillato: & conserva per annum. * Ventrem laxat pota ad ℥ iij. quantitatem: hydropem curat: quotidianam febrem tollit.

AQUA CORTICUM SAMBUCI * ventrem laxat, hydropem curat, &c. Aqua foliorum sambuci refrigerat, capitis dolorem mulcet. Aqua verò florum sambuci pectus dilatat, hydropicis confert, hepatis, lienis, ac renum obstructiones aperit: tertianam febrem curat, ventriculum roborat, sanguinem mundificat, &c.

DE AQUIS PURGANTIBUS COMPOSITIS.

Aqua purgans.

℞. Florum Persicorum, Scammonii,
Turpeti ana part. æquales.
Destillentur in balneo Mariæ, & servetur in vase vitreo ad usum. Modicè admodum solvit. *Hieron Rubeus.*

Aqua purgans, alia.

℞. Rad. Hellebori nigri, purpureos flores habentis, q. s. est. Has recentes ardente aqua macera: inde igne primùm levi, mox auctiore, dum liquor ascenderit omnis, destilla. Aquam ardentem deinde ab ellebori substantia separa igne levissimo balnei: in eo quod remanet, dissolve sacchari candi, quod satis esse videbitur. Datur epilepticis ad grana tria cum aqua mulsa, vel communi, in qua hippoglossum fuerit decoctum *Idem.*

Aqua purgatoria, alia.

℞. Ligni aloes, Cinnamomi, Turpeti, Aloës hepaticæ, Colocynthidis ana ℥ j.
Caryophyllorum ℈ j.
Croci ℈ j.
Moschi opt. ℨ j.
Julapii violati ℔ j.
Aquæ ardentis circulatæ ℔ ij.

Macera 12. dierum spacio, cola, & ad usum vase vitreo optimè clauso serva. Datur ad ℥ ij. atque etiam tres. *Idem.*

Turpetum minerale.

℞. Calcis vivæ, Talci opt. calcinati ana ℔ j. Fiat ex his forte capitellum, cum quo bulliat septem horarum spacio libra una Mercurii, quinquies priùs exaltati, ac quaque vice revivificati, ut artis est: sicque obtinebis perfectam Mercurii purificationem, & fixationis veræ initium ad omnia opera. Nam hæ calces adeò sunt fixativæ, ut sublimationibus super ipsas reiteratis, tandem figatur Mercurius. Hunc præparatum Mercurium crudum solve cum regali fœtido ac proprio menstruo. Solve etiam seorsum metallinæ Antimonii benè præparatæ ℥ iij. Auri per stybium præparati, ut decet, ℥ j. Has omnes solutiones in matratium vitreum impone, & obtenebrabitur vas: sepeliantur in Athanore, dando lentissimum ignem, donec clarescant. Tunc aucto igne, distilla per rostratum alembicum aquam ex fæcibus ad siccitatem, reponendo ipsam quater super caput mortuum. Tunc novam aquam fixatoriam denuò affunde, quæ supernatet materiæ quatuor digitos: fac digerantur per duos aut tres dies, tum demùm destillentur bis aut ter super fæces, dando etiam sub finem ignem sublimationis, ut quæ non sunt verè mortificata, resurgant, ac exaltentur: quæ reserventur separatim: non enim inserviunt nostro operi. Massam illam mortuam cape, quam in pulverem reduc, huncq; in vase convenienti in secundo gradu reverberii per duodecim horas examinato, agitando ac movendo baculo pulverem, donec prodeat in Salamandram rubicundissimam, ex qua acrimoniam omnem ac totum venenum sic elicies:

℞. Phle-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

℞. Phlegmatis vitrioli, & aluminis ana ℔ ij ß.
Aceti destillati ℔ ij.
Calcis terræ nostræ pellucidæ, ac fixæ ℥ iv.
Salis carneoli cristallini ℥ j.
Ovorum album N xx.

Destillentur bis super fæces per alembicum. Hujus aquæ misce ℔ iij. cum libra una pulveris tui Mercurii, ut suprà, præparati: & in alembico destilletur aqua à fæcibus quater: ultima vice pelle ad siccitatem. Hoc facto, pulverem contunde super marmore, & nova aqua fixatoria iterum affusa, destillentur adhuc quater, ut suprà: tùm demum cum vini alcoole supra pulverẽ quinquies destillato, novum semper affundendo, fixabis, & dulcorabis tuum Mercurium, quem præcipitatum, aut Turbith minerale, quòd viscidos & crassos humores expurget, Chimiatri nuncupant. Hujus exhibentur grana octo cum conserva betonicæ, & aqua theriacali, debitis præcedentibus purgationibus, ad curationẽ luis Venereæ. Cum ʒ ij. extracti Cucumeris agrestis, ℥ j. extracti hermodactylorum, & ℈ ß. dicti præcipitati, fit mixtura: cujus ℈ ß. miscetur cum ʒ ij. aquæ theriacalis, & fit potio, quæ exhibetur podagricis quater, & quinquies, pro vetustate, sive duritie morbi, & ægrotantis viribus, Vere & Autumno. Nam sine ulla perturbatione, serosa excrementa mirum in modum expurgat, & ex ipsis juncturis educit. Si cum diaphoreticis permisceatur, sudores solummodò movet, & multis etiam hac ratione affectibus medetur. Cum butyro solus permixtus, cancrosa, & phagedænica, præsertim luis Venereæ ulcera curat, quemadmodum & fistulas, & callositates omnes. Ex triapharmaco, & prædicto præcipitato fit emplastrum, quod si cum tenui cereo in vesicæ collum imponatur, ut decet, curat ipsius ulcera, & carunculam omnino sine ullo dolore & periculo aufert. Aqua fixatoria pro dicto opere fit ex Chimia, lapide Sedenegi, lapide perlato, marchasitarum sulphure rubicundo, lacerta viridi & rubra, halinitro, & sale aluminoso. ignis datur, more stygiæ communis. Inter omnes gradationum aquas hæc est præcipua, & valdè fixatoria, si quis illam verè assequatur. *Quercet.*

Turpetum minerale.

℞. Mercurii vini purificati ℔ ß.
Olei vitrioli ℔ j.

Misceantur & ponantur in cucurbita vitrea, & destillentur. Quod cùm bis vel ter factum fuerit, Mercurium tuum in fundo invenies induratum & album, quem exime, tere, spirituque vini ablue, distillando tamdiu, donec acrimoniam prorsus exuat. Morbo Gallico unicè prodest. *Innominatus.*

Diacatholicum Theophrasti.

℞. Aloës succocitrinæ ℥ j.
Colocynthidis ʒ vj.
Agarici electi, Hellebori nigri, Scammonii, Spec. Diarrhod. Abb. ana ʒ ß.

A Eliciatur succus vino rectificatus, more chimico. *Theophrastus Paracelsus.*

Liquor vomitum movens.

℞. Bryoniæ, Cyclamini ana ℥ iij.
Ellebori albi ℥ vj.

Purgentur accuratè ac redigantur in pulverem: leniter siccentur in aëre: his affunde Aquam vitæ, dum duobus digitis superemineat: digeratur aliquot diebus in balneo: hinc lentè distilletur,
B dum nil ultrà elabatur: quod restibile fuerit, iterum in pulverem redige, ac huic nuper extractam aquam iterum committe: id repetatur ter. Plumę apicem huic liquori immerges, ac vino malvatico elues, quod propinatum illicò vomitum irritabit. *Heurnius.*

DE AQUIS COMPOSITIS CONFORTANTIBUS.

Aqua sacchari destillata.

C ℞. Sacchari ℔ iv.
Rhapontici ℔ j.
Rhabarbari ℥ j.
Florum Mercurialis ℔ j.
Vini generosi tantum, ut emineat parum.

Contundantur omnia, & macerentur simul sex diebus tepentis aquæ balneo, vel fimo: deinde eodem balneo vitreis organis destillentur: inde fæces diligenter prælo exprimantur, illisq́; aquæ stillatitiæ, scabiosę, fumi terrę, borraginis añ ℥ vj.
D affundantur: inde prælo denuò exprimantur: stillatitiæque hujusmodi aquæ filtro excolentur: tum perspicuæ sint, cum prioriq́ue aqua conjungantur. Ad multa morborum genera valet, stomachi præsertim, & lienis imbecillitati, doloribusq́; dentium, & capitis. Hæc autem eò efficaciora reddentur, si ad hujus aquæ libram ℈ ß. olei vitrioli adjeceris. *Rubeus.*

Aqua sacchari destillata, alia.

E ℞. Sacchari ℔ ß.
Fragorum maturorum ℔ j ß.

Terantur simul, & octo diebus tepentis aquæ balneo macerentur: inde eodem tepente balneo aqua extilletur: exibit aqua ad faciei ictus cum inflammatione, ad lacrymantes oculos, ad visus imbecillitatem admodum utilis. *Idem.*

Aqua Mellis.

E' Melle difficilè aqua elicitur, quòd facilè ignis vi ferveat, & totum ascendat: quamobrem
F alii vitrum commiscent, alii arenam: pleriq; oleo cucurbitam interiùs inungunt, sed meliùs sincerum destillatur, præsertim ubi etiam fæcibus uti consilium est, lineisq́; pannis aqua madentibus pileo & cucurbitæ assiduè circũpositis, exiguoq́; igne inferiùs admoto, tumenti, ferventiq; resistimus, multum vacui in ipsa cucurbita relinquentes, sic ut quinta solùm parte impleatur, aut ad summum quarta. Quoniam autem igne satis vehementi tandem opus est, idcircò optimè luto incrustari debet cucurbita, quam nonnulli etiam curvam accipiunt. Primò autem aqua exit alba:

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

auctiore mox igne, flava: & tandem rubra, quæ ſeorſim colligitur, cùm ignis odorem ſapiat, & ad alia adhibeatur, quàm duæ priores. Nam ad ulcera profunda, ſerpentia, ſordida, cum unguentis utiliter miſcetur, & capillos tinit. Superiores verò, alba & flava, purgato jam corpore, ſuffuſiones & albugines oculorum ſanat: lenior tamen ea putatur, quæ è melle roſaceo, deinde quæ ex melle communi, poſt etiam, quæ è ſcillitico. Quòd ſi oculares herbas infuderis, nempe ſeſeli, euphragiam, chelidoniam, rutam, ſummitates atq; etiam ſemen fœniculi, ſagapenum, modicum ſacchari candi, ammoniacum, galbanum, multò efficacius medicamentum effeceris. Caſui pilorum, ipſiſque producendis, ac rufandis, optimè faciunt eædem aquæ, & earum, quas illis infuderis, rerum vires ad ſe trahunt, perinde ac aqua ardens. Sunt qui aquas omnes deſtillantes unico vaſe recipiant, & ubi pars craſſior ad fundum vaſis, in quo ſervantur, deſcenderit, perſpicuaque aqua evaſerit, tepentis aquæ balneo iterum deſtillant: idque ſexies aut ſepties repetunt. Rufo enim colore amiſſo, aureum acquiret hic liquor: cujus in tuenda valetudine producendaque vita admirabiles penè vires prædicant: catarrho, tuſſi, lieni prodeſt: imbecillas vires reſtituit, ſtipationes reſerat: putredinem arcet, venenis reſiſtit, ac urinam ciet. *Rubeus.*

De aqua caponis.

CAPO generoſus in aqua pura decoquitur cum
Foliis Borraginis, Bugloſſæ ana M.j.
Conſervæ Violarum, Roſarum, Borraginis,
Bugloſſæ ana ℥ ij.
Addito modico ex pulveribus cordialibus.
Diſtillentur omnia in balneo M. deinde aromatiza cum pulvere triaſandali, & propina creberrimè. *And. à Lacuna.*

Aqua caponis alia.

PULPA unius capi, detracta pinguedine & pelle, minutim incidatur, & cum aqua bugloſſæ abluatur Deinde addita
Conſervæ violarum, Borraginis,
Bugloſſæ ana ℥ j ß.
Conſervæ roſarum ℥ j.
Foliorum auri N.vj.
Miſceantur omnia diligenter, deinde in duplici vaſe reponantur, & ſecundùm artem diſtillentur. * Hujus liquoris frequenter cochlear unum exhibitum per ſe, aut cum juſculis diſſolutum, collapſas vires reſtaurat. *Geſnerus.*

Aqua caponis alia.

℞. PULPAM unius capi curſu fatigati, & venati antequam juguletur, pelle & pinguedine detractis: & in aquis nenupharis & lactucæ abluatur: addendo
Conſervæ Violarum, flor. Nenupharis ana ℥ j.
Conſervæ Borraginis, Bugloſſæ ana ℥ j ß.
Seminis Papaveris albi, Lactucæ ana ʒ j.
Pul. diamargaritonis frig. ʒ j ß.
Succi pomorum odorat. ℥ ij.
Miſceantur omnia ſimul, & in duplici vaſe repo-

A nantur: diſtillentur ſecundùm artem. Utatur ut ſuprà. * Extremè diſſolutis viribus à febre conveniens eſt. *Geſnerus.*

Aqua caponis alia.

℞. Caponem eviſceratum, atq; in fruſta inciſum, depoſita pinguedine, decoquatur in ſufficiente quantitate aquæ ſecundùm artem.
℞. Brodii colati ℔ ij ß.
Aquæ Borrag. Aquæ Bugloſſæ ana ℔ j ß.
Flor. Roſarum, Violarum, Bugloſſæ,
B Borraginis ana ʒ ij.
Cinnamomi electi ℥ j.
Diſtillentur in Alembico vitreo ſecundùm artem. *Auguſtani.*

Aqua caponis alia.

CAPONI plurimùm à nobis fatigato & occiſo pennæ ſiccæ evellantur citra ullam aquæ immerſionem ſeu macerationem: eumq; caponem ita deplumatum, & exinde eviſceratum, minutim unà cum oſſibus, ſtomacho, hepate & corde
C conſcinde, atq; ad macerandum affunde
Aquæ roſarum ℔ j ß.
Aquæ Bugloſſæ ℔ j.
Aquæ meliſſæ ℔ ß.
Vini malvatici ℔ j. ℥ iij.
Cinnamomi electi ℥ ij.
Croci ʒ j.
Seminum endiviæ ʒ iij.
Galangæ ʒ ij.
Zingiberis, Nucis moſchatæ, Macis,
D Sandali citrini ana ʒ j.
Cort. citri ʒ j ß.
Florum cordialium ana ʒ j.
Coriandri præparati, Sem. melonum ana ʒ ij.
Pinearum ℥ j.
Florum arantiorum conditorum ʒ ß.
Stent hæc omnia in infuſione per horas viginti-quatuor ſuper fornacem, vel in alio loco calido: exinde ſuperimpoſito adaptato alembico diſtilla per balneum Mariæ, & in diſtillato liquore
E extingue aurum candens, præſertim tempore uſurpationis. *Colonienſes.*

Aqua caponis alia.

CAPONES duos generoſos ſumito, quorum unum tam diu, donec ab oſſibus carnes ſeparentur, coquito, exprimito, atq; jus ad uſum ſervato: alterum verò caponem una ſaltem bullitione coquito, deinde minutim ſcindito, quo facto in veſicæ, ſeu cucurbitę vitreæ fundo foliorum bor-
F raginis M.iij. ponito: mox ſupra hæc tantum medullæ panis in ſuprà dicto jure madefactæ, quantum ad ſorbendum totum jus ſufficiat, collocato: demùm caponem indito, atque in cineribus, vel arena, vel balneo ſicco, levi calore diſtillato ac conſervato. *Florentini.*

Aqua cochlearum.

MENSE Martio vel Aprili cochleas quantum voles ſumito, atque in loco aliquo per dies quatuor vel ſex ad purgandum ſinito: poſtea in aqua coquito: extrahito, atque primùm cum aceto,
deinde

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

deinde cum aqua, demùm cum vino mundato. Quo facto, minutim scindito, & ut suprà distillato, ponendo priùs in cucurbitæ fundo aliquot folia borraginis, ut antè dictum: absque tamen pane. *Florentini.*

DE AQUIS ALTERANTIBUS compositis.

Aqua vitæ aurea.

℞. Florum liliorum convall. bonam partem: flores infundantur in vino bono veteri per octo dies, deinde destillentur per balneum Mariæ lentissimo igne: deinde

℞. Aquæ stillatitiæ cerasorum nigr. ℔ j ß.
Misce simul. Quibus aquis infunde
Florum lavendulæ M. j ß.
Florum anthos M. j.
Caryophyllorum ʒ j. vel ℈ ij.
Macis ℥ ß. vel ℈ ij.
Scillæ præparatæ ʒ ij ß.
Diptamni albi ʒ ij.
Cubebarum ʒ ß.
Visci quercini ʒ ij.
Rad. pæoniæ ʒ ij.

Incidenda incidantur, & conquassanda cõquassentur, & in vapore aquæ calentis ter distillẽtur: aquaq; in vase vitreo optime clauso conservetur. * Est optima atq; expertissima cõtra epilepsiam. *Joannes Langius.*

Aqua alia valdè bona.

℞. Aquarum Buglossæ, Betonicæ,
Aquę florum Tiliæ ana ℔ j.
Aquę ardentis optimæ ℔ ß.
Flor. anthos, Rosarum rub. Majoranę,
Flor. Buglossæ ana M. j.
Spec. confectionis Anacardinæ ℥ ij.

Infundantur flores aliquantulum contusi in aquis, quilibet recens, suo tempore, dum haberi potest, & tandem species: stent ita simul in Sole, vel loco digestionis per mẽsem, postea extrahatur aqua per alembicum in balneo. * Est medicina divina ad memoriam cõfortandam. *Langius.*

Aqua mirabilis.

℞. Flor. Primulæ Veris, flor. Rorismarini,
Majoranæ, Ivæ arthetica ana M. j.
Spec. Diamoschi, Diapliris, Diambræ ana ℥ ß.
Spec. confect. Anacardi ℥ j.
Cubebarum, Ligni aloës, Nucis moschatæ,
Caryophyllorum, Macropiperis,
Carpobalsami ana ʒ j.
Rad. Acori, Ireos, Aristol. rotundæ ana ℥ j ß.
Sem. Sileris montani, Pæoniæ, Fœnic. ana ʒ j.
Aquæ herbę paralysis, Salviæ, Beton. ana ℔ j.
Aquæ florum tiliæ ℔ j ß.
Serapini, Opopanacis, Myrrhæ,
Gummi juniperi ana ʒ j ß.

Stent omnia simul mixta in infusione per dies octo: postea extrahantur per alembicum ter, in cineribus calidis, vel vapore sive balneo sicco. * Est mirabilis juvamenti in præservatione ab

A apoplexia, & omnibus ægritudinibus nervorum frigidis, curans paralysin, torturam, spasmum, & mirabiliter restituens loquelam, &c. *Langius.*

Aqua vitæ.

℞. Cinnamomi electi ℥ j ß.
Zingiberis ʒ j.
Caryophyllorum, Nucis moschatæ,
Granorum paradisi ana ʒ ß.
Ligni aloës, Macis, Piperis longi ana ʒ ij.
Florum salviæ odoratæ ℔ j.
B Cardamomi, Masticis, Cubebarum,
Calami aromatici, Galangæ ana ʒ j ß.
Florum rosarum rubrarum ʒ ij.
Citrariæ ʒ ß. Corticum citri ʒ vj.
Baccarum lauri,
Stœchadis Arabici ana ℥ ß.
Rorismarini, Majoranæ ʒ vj.
Lavendulæ, Melissæ, Betonicæ ana ʒ vj.
Rutæ ℥ ß. Castorei, Spicæ Indicæ ana ʒ j.

Pulverizentur omnia grosso modo, & infundan-
C tur per decem dies in
Vini malvatici destillati ℔ iix.
Vini sublimati optimi ℔ ij.

Distillentur lento igne in alembico benè obturato, & infundantur in petia
Ambræ griseæ, Moschi Alexandrini ana ʒ ß.
Servetur optimè, ne evaporet. *Augustani.*

Aqua Bezoartica.

℞. Chelidoniæ cum rad. lotis M. iij ß.
D Rutæ M. j. Scordii M. ij.
Dictamni Cretici, Cardui benedicti ana M. j.
Zedoariæ. Rad. Angelicæ ana ʒ iij.
Cort. mali citri, Cort. limonum ana ʒ ij ß.
Florum tunicæ, Rosarum ana ʒ ij.
Cinnamomi ʒ ij ß.
Caryophyllorum ʒ ij.

Incidenda incidantur, & triduum macerentur in
℔ iij. vini sublimati fortissimi,
Vini malvatici, Aceti flor. tunicæ ana ℔ ß.
E Tandem lento igne per balneum Mariæ destillentur. Cui adde
Theriacæ Alexand. ℥ iij.
Mithridatii ℥ j ß. Caphuræ ℈ ij.
Trochiscorum de vipera ʒ j.
Macis ʒ j. Cinnamomi ʒ iij.
Caryophyllorum ʒ ij ß.
Conservæ florum tunicæ ℥ ij.
Cardui benedicti ℥ j.
Specierum liberantis ℈ v.
F Unicornu vel cervini cornu ʒ j ß.

Macerentur in priore distillatione per biduum, & lentissimo igne per balneum Mariæ distillentur bis vel ter. * Optima est atque probata contra pestem. *Joannes Langius.*

Elixir, sive aqua vitæ.

℞. Caryophyllorum, Nucis moschatæ, Zingiberis, Galangæ, Piperis longi, Zedoariæ, Granorum juniperi, Corticum arantiorum, Corticum citriorum, Majoranæ, Rorismarini, Menthæ, Baccarum lauri, Pulegii, Aristolochiæ rotundæ, Stichiados, Sigilli beatæ Mariæ, Cardui benedi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

cti, Florum cheiri, Flor. primulæ Veris, Roſarum A
rubrar. Flor. ſambuci, Spicæ nardi, Ligni aloës,
Cubebarum, Cardamomi, Cinnamomi electi,
Calami aromatici, Salviæ, Baſilici Gentianæ,
Calamenti, Santalorum omnium, Rad. acori,
Rad. pæoniæ, Granorum pęoniæ, Macis, Nigellę,
Cornu Cervini, Raſuræ eboris, Chamędryos,
Chamæpityos, Melligetę, Maſticis, Thuris albi,
Aloës hepaticæ, Myrrhę, Florum Chamomillę,
Anethi, Artemiſiæ, Betonicæ ana ʒ iij.

Florum borraginis, Florum bugloſſæ, Meliſſę, B
Seminis aniſi, Fœniculi, Carvi ana ʒ ij.

Spec. elect. de gemmis, Diarrhodon, Triaſandali, Aromat. roſ. ana ʒ ß.

Spec. Diamoſchi dulc. Diambræ, Diagemmæ,
Theriacæ, Diacori, Dianthos ana ℥ ß.

Florum lychnidis altilis rubr. Flor. calendulę,
Radicum bardanæ, Radic. filicis ana ℥ ß.

Chelidoniæ majoris cum radiculis à terreſtri immundicia repurgatis, & reſectis foliis marcidis ʒ j. C

Rhabarbari electi ℥ j ß.

Olei terebinthinæ ℔ j.

Omnia ſuprà dicta bene pulverizata ponantur quælibet & ſingula ſuo tempore (incipiendo à Vere, continuandoq; per æſtatem) in aqua vitæ optima, quæ facta ſit ex vino generoſiſſimo, per alembicum vitreum, fermenteturq; in ea toto ſingulorum præſertim florum & herbarum colligendorum tempore, obturando quàm exquiſitiſſimè vas vitreum, operculo vitreo circumlutato. D Aqua autē vitæ, in qua macerabuntur dictæ ſpecies, ſit ad pondus librarum viginti ſex plus minus. Si in tres diverſas botias divideres aquam, ſimiliter ſpecies, & res ad ratam divide: quia ſecuriùs diſtillabis in tribus vicibus, quàm in una. Et pone botiam cum ſuperimpoſito alembico in balneo Mariæ ſub moderato igne. Primùm exibit elixir vitæ: & ſerva illud per ſe, bene obturando vas vitreum, ne reſpiret. deinde ſtillabit aqua groſſior, quæ ſolùm ad viliores uſus valet. Fæces E verò, quæ remanebunt in alembico, cucurbita, vel veſica, æquivalent theriacæ, & ſerviunt pauperibus ad plures infirmitates. *Colonienſes.*

Liquor magnus magiſtralis Fioravanti

℞. Olei communis ℔ xx.
Vini albi ℔ ij.

Coquantur ſimul uſq; ad vini conſumptionem: deinde addantur

Florum Roriſmarini ℔ iij. F
Ligni aloës ℥ vj.
Olibani, Bdellii ana ℥ x.

Miſceantur in vaſe terreo vitreato, & menſe Auguſto ſub terra maneant ſepelita per ſex menſes: inde eximantur, addanturque

Salviæ, Roriſmarini, Rutæ,
Betonicæ, Millefolii, Rad. conſolidæ major.
Tamaricis, Viticellæ ana M. j.
Galangæ, Caryophyllorum, Nucis moſch.
Spicænardi, Croci ana ℥ j.
Sarcocollæ,
Sanguinis draconis, Maſticis ana ℥ ij.
Aloës hepaticæ,
Reſinæ pini ana ℥ ix.
Picis Græcæ ℔ j
Ceræ flavæ, Axungiæ ſuillæ ana ℥ xviij.
Hypericonis ℔ ij. Moſchi ʒ j.

Miſceantur benè & balneo calentis aquæ coquantur, uſque ad herbarum exiccationem: colaturæ adde pro qualibet libra

Balſami artificialis noſtri ʒ vj.
Fructuum, ſive pomorum herbæ Balſaminæ q. ſatis eſt.

Et ſerva in vaſe vitreo optimè obturato ad uſum. Confert vulneribus omnib. præſertim nervorum, venarum, & oſſium: tineæ, catarrho, tuſſi: capillos auget, eosq; nigro colore tingit, &c.

Elixir vitæ, Leon. Fioravanti.

℞. Caryophyllorum, Nucis moſchatæ,
Zedoariæ, Zingiberis,
Galangæ, Piperis albi,
Piperis nigri ana ʒ ij.
Baccarum juniperi, Cort. mali citri,
Cort. mali aurant. Salviæ,
Baſiliconis, Roriſmarini,
Menthæ, Majoranæ,
Baccarum lauri, Pulegii,
Calaminthę, Flor. Sambuci,
Roſarum rub. & alb. Spicænardi,
Cubebarum, Ligni aloës,
Cardamomi, Cinnamomi,
Calami aromatici, Stœchados,
Chamædryos, Chamępityos,
Granorum paradiſi, Macis,
Thuris maſculi, Aloës hepaticæ,
Sem. Artemiſiæ,
Sem Majoranæ ana ʒ ij.
Ficuum, Paſſularum,
Dactylorum, Amygdalarum,
Pinearum ana ℥ vj.
Mellis albi ℔ j. Moſchi ʒ j.
Sacchari albiſſ. ℔ iv.
Aquæ vitæ optimè circulatæ ℔ xv.

Terenda terentur, miſceantur, & macerētur per dies decem in cucurbita vitrea optimè clauſa: inde calore balnei deſtillentur: demum per menſes duos circuletur aqua: & habebis elixir. Quo facto materia in cucurbita relicta eximatur: ac denuo deſtilletur calore cinerum vehementiſſimo, & emanabit aqua rubea, ſicut ſanguis, fœtida, fumoſa, & turbida: quæ etiam circulanda eſt ut prima. Eſt enim pars ignea, & tantę virtutis, ut quaſi mortuos reſuſcitet. Atque hæ duæ aquæ ſeorſim ſervandę ſunt in vaſis vitreis optimè obturatis. Prima à multis morbis hominem pręſervat, ſi bis in hebdomada ʒ j. ſumpta fuerit. Valet ad vulnera: viſum conſervat: Venerem excitat: mulierum ſterilitatem removet. Secunda verò, quæ rubra eſt, cōvenit dolori matricis, pleuritidi, doloribus colicis, dentium: curat & ſanat omnia genera febrium: loquelam amiſſam reſtituit, ſi ℥ j. hujus aquæ ſumatur.

Elixir

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Elixir vitæ.

℞. Caryophyllorum, Nucis moschatæ,
Macis, Zedoariæ, Galangæ, Piperis longi,
Pyrethri, Cort. Citri, Majoranæ, Salviæ,
Ammi, Nardi Indici, Xyloaloës,
Cubebarum, Cardamomi,
Cinnamomi, Menthæ, Lavendulæ,
Costi, Pulegii, Origani, Calaminthæ,
Calami odorati, Stœchadis, Chamædryos,
Chamæpityos ana part. æquales.

In pulverem redacta, vino optimo macerentur, inde levissimo igne, vitreis organis aqua excipiatur. Primus liquor perspicuus, optimusque erit: quemadmodum & secundus: tertius abjicitur. Potest & nonnihil Moschi lineo panno involuti addi, assiduè autem in ipsa aqua moschi nodulus appensus maneat. Cochlearis mensura bibitur jejuno stomacho: confert autem tremori, paralysi, coli dolori, quem frigidus humor, aut spiritus genuerit. Tardat canitiem, juventutis robur conservat, calculum in renibus minuit. *Thadæus Florentinus.*

Aqua vitæ optima.

℞. Cinnamomi electi ℥ x.
Ligni aloës ʒ v.
Cardamomi, Cubebarum,
Caryophyllorum ana ʒ iij ß.
Galangæ ʒ iij.
Santali citrini ʒ ij ß.
Ros. rub. sicc. ʒ ij ß.
Nucis moschatæ,
Macis ana ʒ ß.
Moschi ʒ j. Ambræ G. xl.
Aquæ vitæ circulatæ ℔ xij.
Syrupi de Cort. mali citri,
Mivæ citoniorum ana ℔ j.

Pulverizanda pulverizentur, & misceantur in vitro optimè obturato, agitando quotidie bis, vel ter. Et cùm per mensem sic steterint, coletur, & servetur ad usum. Amissam memoriam restituit, sensus, cor, stomachum, & cerebrum corroborat: mœstitiam fugat, præservat à peste, & apoplexia: omnibus denique morbis frigidis subvenit. *Lucas Ghinus.*

Aqua vitæ optima.

℞. Cubebarum, Cinnamomi, Galangæ, Nucis moschatæ, Caryophyllorum, Zingiberis ana part. æquales.
Salviæ, seu athanasiæ, aut ambrosiæ, quadruplum.
Aquæ ardentis optimæ, circulatæ, quantum est pondus omnium.

Misce, & distilla. Hujus aquæ usu M. Gallum Caroli Imp. Medicum annos centum viginti quatuor vixisse refert *Gesnerus.*

Aqua vitæ, vitam prolongans.

℞. Cinnamomi electi, Cubebarum,
Galangæ, Caryophyllorum,
Nucis moschatæ, Zingiberis ana ℥ iij.
Salviæ ℔ j. ℥ ij.

Hæc omnia macera in duabus ℔. & ℥ iv. aquæ
A vitæ opt. & circulatæ, & destilla. Hac aqua M. Gallus Caroli V. Imp. Medicus usus, vixit annos 129. *Ranzovius.*

Aqua stillatitia odorata valdè.

℞. Aquæ rosarum stillatitiæ ℔ vj.
Rosarum Damascenarum recent. ℔ iij.
Flor. Lavendulæ recent.
Flor. Spicæ recent. ana ℥ iv.
Flor. Periclymeni, flor. Jasmini,
B Flor. Ligustri ana ℔ j ß.
Flor. mali aurantii sicc. ℥ iij.
Cort. mali citr. exicc. ℥ ß.
Caryophyllorum ʒ j ß.
Cinnamomi, Ireos optimi,
Styracis calamitæ, Belzoini ana ℈ ij.
Nucis moschatæ ℈ j.
Vini Cretici cyathum j.

Quæ in pulverem redigi possunt, in pollinem adducantur omnia, aliquorq; dierum, nempe unius, aut alterius (sunt & qui plurium spacio) mace-
C rentur, inde calentis aquę balneo educatur aqua, cui addunt Moschi, Ambræ ana ℈ j ß. servantque inde in Sole plerosque dies: inde utuntur. Cordi & cerebro prodest exteriùs, interiùsque adhibita, nec non & stomacho. Sunt, qui santalos addant, & alia hujusmodi, quæ usus ipse, & scopus utentium suadet. *Hieron. Rubeus.*

In Italia fragrantissima aqua extillatur ex floribus malorum citriorum, limonum & arantiorum
D quorum cùm apud nos inedia sit, ita imitabimur.

Accipiemus illam abrasam flavedinem teneram pomorum (in qua fragrantiæ focus resedit,) succo pomorum aspergemus (modò ad frigidum usum ducere velimus) aut vino: vel si calidioribus usibus accommodemus, Cretico vino, imò & Aqua vitæ, & diebus quibusdam digerantur, vel ilicò excisa à pomo flavedo, sine attritione extilletur balneo: ita cortices cotoneorũ malorum. Utilis hæc aqua præter suavem odorẽ, quem
E spirat, usibus quotidianis, & quoq; miscetur saccharo. Veneno & pesti resistit, halitum oris commendat, melancholiam discutit, stomachi pituitam dissipat, oculorum crassitiem extenuat, ictibus venenatis apposita prodest: epithemata cordi gratissima inde fiunt in populatim grassantibus morbis. *Heurnius.*

Aqua vitæ preciosa Fuckeri.

℞. Radicum Ostrutii, rad. Chamæleonis,
Rad. Rosarum, rad. Valerianæ,
F Rad. Rhapontici, rad. Angelicæ,
Rad. Rhabarbari, rad. Chelidoniæ,
Rad. Morsus diaboli, rad. Pæoniæ, rad. Satyrii,
Rad. Polypodii, rad. Petroselini, rad. Fœniculi,
Rad. Glycyrrhizæ, rad. Apii ana ℥ ij.
Rad. Levistici, rad. Enulæ,
Rad. Priamiæ Indicæ (Peti fortè)
Rad. Ranunculi (Maßlüm)
Rad. Dictamni, rad. Pimpinellæ, rad. Petasites,
Rad. Ferulæ, rad. Anethi ana ℥ j.
Rad. Gentianæ ℥ j.
Sem. Pæoniæ, sem. Anethi ana ℥ j.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Rad. Ideos (Ireos fortè) ℥ j.
Galangæ, Calami aromatici, Zedoariæ,
Hermodactylorum, Turbith ana ℥ j.
Allii ʒ vj.
Rad. rub. tinctorum,
Ataram wurtz (Acori fortassis) ana ℥ j.
Agarici, Mithridatii ana ʒ vj.
Succini albi pul. ʒ ij.
Rad. Pyrethri ʒ vj.
Ein wurtz Weyschia genañt ℥ j.
Been albi, Been rubri ana ʒ vj.
Ein wurtz genañt Graffeyl ℥ j.
Stallwurtz ℥ j.
Nucis moschatæ, Macis ana ʒ vj.
Caryophyllorum ℥ ß.
Spicæ ℥ j. Croci ʒ ij.
Flor. Carthami ʒ ij.
Cinnamomi ℥ j.
Granorum juniperi ℥ j.
Baccarum lauri ℥ ß.
Cumini Romani, sem. Cinæ ana ʒ vj.
Sem. Apii ℥ j. Sem. Anisi ʒ vj.
Sem. Fœniculi, sem. Aquilegiæ,
Die körner von den weinrauten ana ʒ vj.
Abrauten ℥ j.
Sem. Flor. tiliæ ℥ j.
Carpobalsami, Santali rubri ana ʒ vj.
Ligni aloës ℥ ß.
Lap cancrorum crudorum ℥ j.
Cornu cervini præparati, & pul. ℥ j.
Eboris ℥ j.
Margaritarum perforatarum,
Coralii ana ʒ vj.
Unicornu ℥ ß.
Ossis de corde cervi ℥ ß.
Flor. frumenti, flor. Tritici ana ℥ j.
Moschi q.s.
Aquę vitę ter destillatę ein halb Wiener Schaff.
Ponantur omnia in Phiala magna per 40. dies, &c. cola, & serva. Pesti medetur mirifice, & ad omnia venena valet: pectus mundificat: pleuritidi medetur, &c. Capitur cum saccharo, vel tabularum forma.

Aqua ad juventutem conservandam, & senectutem tardandam.

℞. Ligni aloës,
Caryophyllorum,
Zingiberis, Galangæ,
Cinnamomi, Macis,
Nucis moschatæ, Piperis longi,
Calami aromatici, Cubebarum,
Rhabarbari electi, Granorum Paradisi,
Cardamomi ana ʒ ij.
Rorismarini, Chelidonii,
Mercurialis, Cardui benedicti,
Imperatoriæ, Dictamni albi ana ℥ j.
Aquæ vitæ optimæ ℔ vj.
Macerentur per dies octo: deinde destillentur. Aquæ deniq; adde pro qualibet libra Sacchari albissimi in aqua ros. dissol. ℥ ij. Moschi G. iix. & [illegible] in vase vitreo optimè obturato. *Fioravan.*

A

Aqua Theriacalis.

℞. Theriacæ Alexandrinæ ℥ ij ß.
Myrrhæ electæ ℥ j ß.
Croci ʒ ij. Spiritus vini ℥ vj.
Misceantur omnia, ac per cineres in alembico vitreo subjecto igne lentissimo destillentur: destillata circulentur in baln. Mar. per octo dies, & rursus destillentur. Hæc aqua summam contra pestem, & omnia venenata vim habet, & cor majorem in modum roborat. *Quercet.*

B

Aqua Theriacalis alia.

℞. Scobis ebeni ℔ ij. vino malvatico macera, & vino albo ana ℔ j. per duos dies in loco calido, clauso vase, sæpe agitando.
Adde Cinnamomi, Granorum paradisi, Carvi,
Caryophyllorum, Piperis ana ℥ j ß.
Rad. Pæoniæ, Nigellæ, Juniperi ana ℥ j ß.
Zingiberis, rad. Angelicæ ana ℥ ij.
Asari, Visci recentis ana ʒ ij.
Croci ʒ ij.
C Cort. rad. Capparorum, cort. Tamaricis,
Rad. Enulæ, Rad. Gentianæ, Polypodii,
Lapathi, Cort. rad. Fraxini, Epithymi,
Ceterach ana q.s.
Theriacæ Alexand. ℔ ß.
Distilla. Da ℥ ij. pro dosi cum sero lactis caprini, purgato prius corpore. * Valet plurimum in morbo Gallico. *Sylvius.*

Aqua vitæ preciosissima.

D ℞. Cardamomi, Piperis albi,
Piperis longi ana ℥ ß.
Galangæ, Macis,
Caryophyllorum,
Granorum paradisi ana ℥ ß. ℈ j.
Ligni aloës ℥ ij. Zingiberis ℥ iij.
Cinnamomi, Cubebarum ana ℥ ß.
Majoranæ, Rorismarini, Menthæ, Pulegii,
Rutæ, Salviæ, Nardi Gallicæ, Asparagi,
Florum anthos, Ros. rubrarum ana M. ß.
E Sem. cumini sylvestris ℥ ß.
Anisi, Fœniculi ana ℥ j.
Coriandri, Sinapi ana ℥ ij.
Sem. Pæoniæ ℥ j.
Sem. cumini Romani ℥ ij.
Rad. enulæ Camp. rad. iridis ana ℥ j.
Rad. Angelicæ ℥ ß.
Rad. Teucri, vulgò pimpinellæ ℥ ß.
Rad. Pæoniæ, Doronici ana ℥ ß.
Dictamni albi ℥ iij.
F Sacchari candi albi ℔ ij.
Singula inciduntur modiceq; conteruntur, & ex vino generoso quinquies distillato, correctoque macerantur in fimo, vel aqua calente, dieb. quatuordecim, ampulla diligentissimè obserata. Deinde operculum rostratum superimponitur, & commissuris luto oblitis, ex balneo cum modico igne distillantur. Postea ampulla aperitur, & liquor qui effluxit, rursus super fæces funditur, iterumq; evocatur, ut antea, isq; labor quinquies repetitur. Tandem aqua ardens distillata vitreo conditur, & adjectis

Croci

Croci Orientalis ℈ j.
Moschi, Ambræ ana ℥ j.
Fol. auri ℥ ß.

Optimè clauditur, finiturque dum omnis vis extracta fuerit. * Præstantissima est aqua vitæ ad morbum attonitum, comitialem, vertiginem, paralysin tum præcavendam, tum curandam: memoriam confirmat, roboratq;: omnes facultates reficit, juvat, & auget. Dantur guttæ tres, vel quatuor, ex aqua tiliæ, betonicæ, melissæ, cerasorum, aut simili peculiari. *Andernacus.*

Alia minùs sumptuosa.

℞. Calami aromatici ℥ ij.
Cinnamomi, Ligni aloës, Zingiberis ana ʒ j.
Caryophyllorum, Cardamomi, Macis,
Cort. citri ana ʒ ß.
Florum rorismarini P. ij.
Florum lavendulæ, flor. Salviæ ana P. ij.
Florum stœchados P. iij.
Florum lauri, Salviæ ana M. ß.
Nardi ℈ j. Croci ʒ ß.
Moschi optimi, Ambræ ana G. vij.

Omnia inciduntur, conteruntur que, & ex vini stillaritii optimi ℔ j ß. macerantur diebus octo, postea distillantur, exceptis croco, moscho, & ambra: hæc enim in sindone ligata orificio operculi, aut vitro, in quo servatur aqua distillata, imponere præstat. * Valet ad apoplexiam, paralysin, aliosq; frigidos capitis morbos: podagræ, & articulorum doloribus salubris. *Andernacus.*

Aqua vitæ ad pestem.

℞. Rad. Angelicæ, Carlinæ, Gentianæ,
Tormentillæ, Zedoariæ,
Genitalis cervi ana ℥ ij.
Santalorum omnium ana ℥ j.
Theriacæ optimæ, Mithridati ana ℥ iij.
Caphuræ ℈ ij. Moschi ℈ j.

Radices inciduntur, miscenturq; reliquis: deinde vitro imposita, vini generosi optimè distillati libris tribus perfunduntur, & vase diligenter obserato, macerantur per mensem, sic ut quotidie commoveantur: postea colantur per linteum triplicatum, & vasi conduntur ad usum. Præservandi gratia sumuntur guttæ duæ manè cum pane albo: curandi verò datur uncia ex aqua cardui benedicti, hirundinariæ, scordii, vel simili. *Andernacus.*

Alia.

℞. Rad. angelicæ, rad. tormentillæ, Zedoariæ,
Pimpinellæ, Enulę Cāpanæ, Dictamni ana ʒ ij.
Cinnamomi ℥ j ß.
Santali rubri & citrini, cort. mali citri ana ʒ j.

Hæc per biduum macerantur ex vini spirit … vel aquæ fontanæ calentis libris duabus: … in duplici vase distillantur, conduntur … . Ex hac manè cochleare dimidium, vel per se, vel ex alio liquore sumi potest: in curatione integrum. *Andernacus.*

Aqua sudatoria ad pestem.

℞. Pimpinellæ, Tormentillæ, Dictamni albi,

A Serpentariæ, Gentianæ, Zedoariæ, Galangæ ana ℥ v.
Piperis longi, Caryophyllorum, Macis ana ʒ j.
Theriacæ Alexandrinæ ʒ ij.
Caphuræ ℈ j.
Cornu cervini ʒ ß.

Triduo ex vini generosi, & aquæ scabiosæ æquis partibus macera: in duplici vase distillantur. Ex hac unciæ tres, aut plures, pro ægri viribus & natura dantur. *Andernacus.*

B

Alia facilis.

℞. Angelicæ, Galangæ, Ligni Guajaci, Zarcæ parillæ, Cinnamomi, Baccarum juniperi contus. ana ʒ iij. In vini generosi, & aquæ sambuci ℔ j ß. macerantur: deinde in balneo Mariæ distillantur. *Andernacus.*

Alia efficacissima.

℞. Aquæ theriacalis caphuratæ ℥ j ß.
C Liquoris tartari correcti ʒ j.
Spiritus chalcanthini ʒ ß.
Olei unionum G. vj.
Olei coraliorum rub. ℈ j.
Olei terebinthinæ G. v.
Olei baccarum juniperi G. iij.
Essentiæ chelidoniæ ʒ ß.
Aquæ rad. tussilaginis, Eryngii ana ℥ j.
Aquę florum sambuci, Violarū lutearū an. ℥ ß.
Vini rubri dulcissimi ℥ ij ß.

D Omnia miscentur, paraturq; potio sudorifera.

Vel:

℞. Theriacæ optimæ ℥ ij.
Myrrhæ ʒ ij.
Caryophyllorum, Zingiberis, Piperis ana ʒ ß.
Cinnamomi, Croci, Euphorbii ana ʒ j.
Vini stillatitii ℥ x.
Liquoris tartari ʒ ij.

Miscentur, macerantur, colanturque. Hujus liquoris cochlear ex coraliorum succi ℈ j. datur.
E *Andernacus.*

Liquor tartari.

℞. Tartari albi ℔ iv. In pulverem rediguntur: deinde retortæ induntur: hæc in fornacem locatur, & vase quod excipit amplo apposito, juncturæ luteo occluduntur diligenter: postea igne per initia exiguo tandem auctiore urgetur, donec nulli amplius spiritus appareant. tunc refrigeratis vasis liquor eximitur, infunditurque ampullæ vitreæ erectæ, & in balneo calente cor-
F rigitur, separaturq; aqua ab oleo. Extrahitur autem ab una libra tartari liquoris ℥ j. vel ℥ j ß. Hæc drachmæ instar ex aqua fumariæ, chelidoniæ, vel simili instituto conveniente, rectè ad pustulas Gallicas, exanthemata, erysipelas, arquatum, aquam inter cutem, febres, menses, aliosq; meatus reserandos datur. *Andernacus.*

Aqua theriacalis.

℞. Calendulæ, Verbenæ,
Scabiosæ, foliorum recentium ana M. ij.
Rutæ, Salviæ ana M. j.
Rad. personatæ recent. ℥ ij.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Rad.enulæ campanæ recent. ℥ j.
Incidentur omnia, affunde vini optimi antiquiſſimi fulvi ℔ ij. Eliciatur aqua balneo Mariæ dicto, vel igne cinerum. Servetur ad uſum.

℞.Hujus liquoris ℔ ij.
Elect. peſtilentialis (Medic.Baſilienſium) ſuo loco deſcripti, ℥ ij.
Theriacæ optimæ ℥ j.

Stent in vaſe diligenter obturato vitreo, in loco tepido per dies aliquot, quotidie agitando, donec aqua aureo colore tincta, vim omnem medicamenti in ſe traxerit, tunc ſenſim à fæcibus ſubſidentibus effundatur in aliud vas vitreum, in quo obturato diligenter ad uſum ſervetur. Vel materiem ſuprà dictam mox poſt commiſtionem in balneo Mariæ vel cineribus deſtillato, & aqua ſervetur uſui. Dantur viris & mulieribus ℥ ij. pueris verò ℥ j. ad ſudorem eliciendum. *Medici Baſilienſes.*

Aqua in peſte ſudorem movens.

℞.Ligni Guajaci ℔ ß.
Rad.Angelicæ, Imperatoriæ,
Zedoariæ, Iridis, Gentianæ ana ℥ ß.
Cinnamomi ℥ j.
Baccar. Juniperi ℥ ij.
Fol.Dictamni veri ℥ j. (albi,

Omnia minutim inciſa macerentur in ſ.q. vini
Rad.Caryophyllatæ, Helenii,
Valerianæ viridium ana ℥ j.
Rad.Petaſilitis ℥ vj.
Herbarum viridium Scordii, Rutæ, Pulegii,
Meliſſæ, Ocimi ana M.j.
Cardui benedicti, Borraginis, Scabioſæ,
Acetoſæ ana M.iiij.
Limonum, Malorum citri ana P.iij.

Omnia minutim inciſa miſceantur & deſtillentur in balneo Mariæ. *Johan. Bauhinus junior.*

Alia.

℞.Rad.Bugloſſæ, Bardanæ, Carlinæ,
Cyperi, Angelicæ, Gentianæ ana ℥ ij.
Seminis Cardui benedicti, Oxalidis,
Citri, Portulacæ ana ℥ ß.
Herbarum Scabioſæ, Pimpinellæ, Roſarum,
Oxalidis, Scordii,
Corticis nuclei, Fraxini,
Morſus diaboli cum toto,
Florum Verbaſci ana M.j.

Contundantur omnia & macerētur in vino albo & aqua Roſarum per noctem, addendo
Coralii rubri,
Cornu Cervi præp.
Raſuræ eboris uſti ana ʒ ij.
Croci ℥ j.
Santali citrini ℥ ß.

Deſtillentur ut artis eſt, deinde exponatur aqua Soli per dies aliquot. Hæc eſt Genevenſiū aqua. *Johan. Bauhinus junior.*

Aqua vitæ mirabilis, contra graſſantem peſtem probata.

℞.Rutæ recentis, Salviæ, Lavendulæ,
A Libanotidis, Roriſmarini,
Rad. Tormentillæ, rad. Pimpinellæ,
Rad. Valerianæ, rad. Biſtortæ ana ʒ ij.
Baccarum juniperi, Baccarum lauri ana ʒ j.
Terræ ſigillatæ, Boli armeni ana ℈ iv.
Rad. Pſeudodictamni, ſem. Sancti, ſem. Benedictæ, (næ,
Rad. Caryophyllatæ, rad. Enulæ, rad. Gentia-
Rad. Rhapontici, rad. Ciambet (fortè Zurumbet) ana ℥ iij ß.
B Coriandri præparati, Acetoſæ, Baſilicæ,
Pimpinellæ ana ℈ ij ß.
Trium ſantalorum ana ʒ j.
Flor. Borraginis, flor. Bugloſſæ,
Flor. Roſarum rub. ana P.ij.
Been albi, Been rubri ana ʒ j.

Contuſis & inciſis groſſo modo, deſtillentur ſecundùm artem per alembicum in vino ſublimato & rectificato ad ſufficientiam quantitatis ℔ viij. Poſtea

C ℞.Piperis albi, Cinnamomi, Granorū paradiſi,
Maceris, Nucis moſchatæ,
Cardamomi ana ℥ ß. ℈ iv.
Croci ʒ ij.
Galangæ, Cubebarum, Caryophyllorum,
Calami aromatici ana ℈ iv.
Spec. Liberantis, ſpec. Cordialium,
Spec. contra peſtem ana ʒ iij.
Spec. Diamoſchi dulcis,
Spec. Diagemmæ ana ʒ j ß.

D Inciſis & contuſis, infundantur in præſcripto deſtillato vino, ſtent in loco tepido per horas 48. Deinde deſtillētur ſimul per alembicum ſapientiæ luto prælutatum. Aromatizentur, poſtea
Ambræ griſeæ G. xij.
Moſchi Alexandrini G. xvij.
Croci ℈ v.

In rubra ſindone ligata, projiciātur in vas, & benè obturentur, ad uſumq; ſerventur. *Geſnerus.*

Aqua vitæ alia contra peſtem.

E ℞.Caryophyllorum ʒ ß.
Cinnamomi, Zedoariæ, rad. Valerianæ,
Rad. Pimpinellæ, rad. Tormentillæ,
Flor. Roſarum ana ʒ j.
Santali citrini, & rubri, Spodii, Cort. citri,
Doronici, Terræ ſigillatæ, Dictamni,
Seſeleos, Meliſſæ, Majoranæ,
Rad. Enulæ, ſem. Seſeleos, Carabe,
Rhabarbari, Nucis moſchatæ, Macis,
Scabioſæ ana ʒ ß.
F Flor. Bugloſſæ, flor. Borraginis, flor. Anthos,
Cornu Cervi uſti, Rutæ,
Coriandri præparati ana ʒ j.
Specierum Diagemmæ, ſpec. Liberantis,
Spec. Diacameron, ſpec. Lætitiæ Almanſoris,
Spec. Diarrhodon Abbatis,
Spec. Diamargaritonis, Hiacynthi,
Smaragdi, Margaritarū ſplendidarum ana ʒ j.
Mithridati, Theriacæ Venetæ,
Boli Armeni ana ℈ ß.
Folii auri, Folii argenti ana N.vij.

Vini

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Vini ardentis optimi ℔ viij.
Contundantur omnia optime, & misceantur cum vino sublimato, ponantur in vas vitreatum: obturetur ejus orificium optime, ne quid exhalet. Stent in infusione tribus diebus, deinde destillentur lento igne secundum artem in balneo Mariæ. Detur de ea in peste cum electuario appropriato. *Gesnerus ex libro quodam manu scripto.*

Aqua cinnamomi contra pestem.

℞. Cinnamomi optimi contusi ℔ j.
Radicum Dictamni, Angelicæ ana q.s.
Vini Cretici odorati,
Aquæ rosaceæ stillatitiæ ana ℔ iij.
Macerentur, stipatis optime rimis: aqua balneo M. vitreis organis eliciatur. Hæc aqua pestilentiæ præcavendæ, adversus item venena, ac venenatorum ictus, & stomachi cruditates maxime laudatur. *Rubeus.*

Aqua cinnamomi simplex.

℞. Cinnamomi electi, leviter contusi ℔ j.
Aquæ rosaceæ,
Vini Cretici ana ℔ iv.
Macera, & destilla balneo tepentis aquæ: manabit aqua frigidis omnibus affectibus idonea, si ad duas trésve uncias, pro ætatis, temperamenti, ac morbi ratione exhibeatur. Stomachum, jecur, lienem, pulmonem, cor, cerebrum, nervosq; roborat: visum acuit, cordis affectibus opitulatur, venenis, venenatisque ictibus, ac morsibus prodest: halitus gratiam commendat: menstrua ac lotium educit, nauseam sedat: & si cum succo citri bibatur, fastidientem stomachum juvat: omnibus tandem morbis auxiliatur, ubi calefacere, reserare, attenuare, digerere, roborare velimus. *Matthiolus.*

Aqua contra pestem.

℞. Tormentillæ recentis ℔ j.
Rad. herbæ tunicæ, Dictamni ana ℔ ß.
Enulæ campanæ ℥ iv.
Oxalidis cum seminibus ℔ ij.
Fol. & flor. Borraginis, Buglossæ,
Rosarum rubr. syl. ana ℔ j.
Theriacæ opt. ℔ ß.
Pimpinellæ, Scabiosæ ana ℔ ß.
Succi Limonum ℔ j.
Aquæ ardentis optimæ & circulatæ ℔ ij.
Sigilli Lemnii,
Boli Armeni ana ℥ ij.
Sandali albi, Sandali rubri,
Spodii, Been albi & rubri,
Margeritarum splendidarum ana ℥ j ß.
Ossis de corde cervi ℥ j.
Rasuræ eboris ℥ ß.
Croci ʒ iij.
Caphuræ ʒ ij.
Fol. auri ℥ ß.
Folia auri minutim forfice incisa: vel melle in porphyrite lapide diligenter & diu agitata. Nam in tenuissimum pulverem redigentur, in aqua ar-

A dente, cucurbita optime clausa, per dies xv. macerentur. Margaritæ tenuiter tritæ in alia cucurbita ponuntur, cum succo limonũ totidem diebus optime item clausa. Radices generoso vino abluantur: inde siccatæ in umbra, in mortario terantur, & similiter herbæ, flores & semina: omnia tamen in vase vitreo, cum theriaca misceas, addasque ardentem aquam cum aurifoliis, & succum limonum cum margaritis. Mox fossa tribus pedibus profunda facta, in cujus sit fundo,
B ad dimidium pedem, calx viva, in cujus medio vas optime clausum, ne respiret, equino fimo circumdatum, & contectum locato: affunditoq; duas aquæ situlas: maneat ibidem per xij. dies, singulis tribus quatuórve diebus, mutato fimo. Postea omnibus in vitream cucurbitam transfusis, apposito rostrato pileo, stipatisque accurate rimis, igne levi aquam elicias, quam denuo fæcibus affundas & destilles: tertio vero absq; fæcibus in cucurbita colloces, & rursus tepente
C balneo destillato, servatoque vitreo vase optime clausam. Hujus cochlear satis parvum exhibetur, cum guttis aliquot auri potabilis. *Guainer.*

Aqua alia contra pestem.

℞. Nucum recentium N. xxxv.
Rad. Helenii, rad. Tormentillæ,
Rad. Chamæleonis albi,
Rad. Zedoariæ ana ℥ ij.
Cardui benedicti ℔ ß.
D Scabiosæ, Hyperici, Rutæ ana M. ß.
Cinnamomi, Caryophyllorum,
Macis ana ℥ ß.
Calendulæ, Dictamni ana P. ij.
Rad. Borraginis,
Rad. Buglossæ, Oxalidis ana ℥ j ß.
Aquæ ardentis ℔ iix.
Vini Cretici ℔ vij.
Terantur, quæ terenda sunt, macerentur, ore diligenter clauso, per dies decem: inde aqua igne
E levi extillet, repetita ter distillatione, fæcibus semper extillatam aquam affundendo: quarta vice, rejectis fæcibus, earum loco ponantur
Theriacæ optimæ ℔ ß.
Mithridati optimi ℥ iij.
Conservæ Rosarum, conservæ Borraginis,
Conservæ è Nymphæa,
Conservæ Violarum ana ℥ j.
Inde destillet liquor: cujus æstate ℥ ij. cum ℥ iv. aquæ oxalidis: hyeme vero ℥ iij. cum ℥ iv. juris
F pulli, præberi possunt: sic tamen, ut ne ætatis, temperamenti, ac cæterarum hujusmodi rerum ratio prætermittatur. *Hier. Rubeus.*

Aqua contra pestem.

℞. Angelicæ, Carlinæ,
Gentianæ, Tormentillæ,
Boleti Cervini, Zedoariæ ana ℥ ij.
Trium sandalorum ℥ j.
Caphuræ ℈ j.
Moschi ℈ j.
Spiritus vini circulati ℔ iij.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Misce, & macerentur per mensem: coletur & servetur aqua ad usum. *Innominatus.*

Aqua Bezoartica, seu Alexipharmaca contra pestem.

℞. Rad. Angelicæ,
Rad. Valerianæ ana ℥ iv.
Granorum Juniperi, Dictamni albi,
Rad. Tormentillæ, rad. Serpentariæ,
Rad. Gentianæ, rad. Pimpinellæ,
Rad. Aristolochiæ rot. ana ℥ ij.
Rad. Enulæ, rad. Asclepiadis ana ℥ j ß.
Cort. Citri, Boli Armeni ana ℥ j.
Croci, Zedoariæ,
Doronici, Sigilli Lemnii ana ℥ ß.
Coralii albi & rubri, Sem. Thlaspi,
Sem. Oxalidis ana ℥ j.
Myrrhæ electæ ʒ ij.
Cornu cervini usti ℈ ij.
Salviæ, Rutæ, Pulegii,
Calaminthæ Italicæ, Scabiosæ, Basilicæ,
Veronicæ, Majoranæ ana M. ij.
Fumariæ, Scordii ana M. j ß.
Flor. Borraginis, flor. Buglossæ,
Flor. Violarum, flor. Rorismarini ana P. j.

Terantur omnia in pulverem crassiusculum, & ponantur in vase vitreo mundo, addendo
Theriacæ Andromachi ℥ iv.
Mithridati ℥ iij.

Misceantur probè, & affunde
Vini sublimati, rectificati ℔ iix.
Aquarum Oxalidis,
Aquarum Cardui benedicti ana ℔ iv.

Misce, & pone ad Solem per dies xiv. deinde distillentur per vesicam magna diligentia, vel in balneo M. Postea
℞. Cinnamomi electi ℥ ß.
Spec. Diamargaritionis frigidi, Macis,
Nucis moschatæ ana ʒ ij.
Sandali rubri, Sandali citrini, Zedoariæ ana ʒ j.
Caryophyllorum, Ligni aloës ana ℈ j.
Spec. Lætitiæ Galeni,
Spec. Lætitiæ Rhasis,
Spec. Diagemmæ ana ℈ j.
Moschi, Ambræ ana G. ij.

Terenda terantur crassiusculè, & probè cum reliquis misceantur, & in sindone rubea colligata, cum filo in prædictam aquam dimittantur. Dosis ejus ℥ iij. per se. Miscetur item cum aliis medicamentis. *Jacobus Theodor.*

Aqua ad præcavendam pestem & venena.

℞. Cinnamomi ℔ j.
Flavedinem Citreorum,
Summitates Melissæ,
Semen Angelicæ.

Extilla ex quatuor libris Malvatici, & Rhodostagmatis tantundem. *Heurnius.*

Aqua theriacalis caphurata.

℞. Spiritus chalcanthini ℥ j.
Liquoris tartari correcti ℥ iij.

A Aquæ theriacalis sequentis ℥ v.

Misceantur, digeruntur que in balneo calido per mensem. Datur ʒ j. ex vino generoso, vel alio humore idoneo. Ad jam dictos affectus vehementius valet. *Andernacus.*

Aqua theriacalis.

℞. Theriacæ Alexandrinæ ℥ v.
Myrrhæ rubræ ℥ ij ß.
Croci Orientalis ʒ ß.

B Mixta ampullæ vitreæ induntur, perfundanturque essentiæ, sive spiritus vini optimi ℥ x. operculo diligenter superimposito: simul macerantur: paraturq; aqua, quæ vitro probè reconditur. *Andernacus.*

Aqua theriacalis alia.

℞. Scobis ligni Guajaci ℔ j.
Theriacæ Alex. optimæ ℥ ij.
Conservæ Rosarum, Buglossæ,
Borraginis ana ʒ ij.
C Conservæ Helenii, Anthos ana ℥ j.
Spec. Diagemmæ, Lætitiæ Galeni ana ʒ ij.

Fiat infusio in vase oppleto vini albi & aquæ bonæ ana quartariis iij. super cineres calidos distillentur in vase duplici cum cinnamomo. Dilue in eo quod destillatum fuerit, sacchari quantum satis est: cola per manicam Hippocratis: dato bibendum his, qui convalescunt à morbo Gallico. *Rondeletius.*

Aqua theriacalis alia.

D ℞. Theriacæ veteris ℔ j.
Acetosæ M. iij.
Florum Chamomillæ, Pulegii, Graminis,
Cardui benedicti ana M. ij.

Temperentur in vino albo, distillenturq; : aqua servetur usui: capiat æger ℥ ij. cum ℥ ij. aquæ Acetosæ, Buglossæ: & hoc, cùm ingreditur lectum vel stupham. * Hæc aqua curat dolores morbi Gallici, si per se detur, vel cum decocto milii Solis, vel bardanæ. Ego, inquit, optimo successu E curavi multos pueros, senes & debiles hac potione, vel addendo guttas aliquot decoctioni communi Guajaci: propter tenuitatem partium citò penetrat, & ad extra propellit. Hæc aqua cum aqua extinctionis auri omne vitium argenti vivi emundat & castigat. *Rondeletius.*

Aqua theriacalis alia.

℞. Ligni Guajaci ℔ ß.
Aquæ ℔ viij.
Vini albi ℔ ij.
F Aquæ Fumariæ, aquæ Cichorii, aquæ Chamomillæ ana ℔ j.

Macerentur simul per noctem super cineres calidos. Adde
Polypodii quercini ℔ ß.
Epithymi ℥ ij.
Asparagi ℥ vj.
Conservæ Rosarum, Cichorii,
Borraginis, Buglossæ ana quart. ij.
Theriacæ bonæ,
Conservæ Enulæ ana quart. j.

Distillentur vase duplici benè obturato. Dosis ℥ ij. vel

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

℥ ij. vel iij. Quòd si velis, poteris ℥ iij. aquæ theriacalis addere sacchari ℥ j. cinnamomi ʒ j. & rursus per manicam Hippocratis distillare. Datur in morbo Gallico manè in lecto ad sudores provocandos. *Sylvius.*

Aqua contra venena lethalia & pestem.

℞. Antidoti Matthioli contra venena lethalia ℔ j.
Syrupi de cortic. Citri ℔ j.
Aquæ vitæ optimæ, in vitreis org. distill. ℔ v.

Misce in vase vitreo optimè clauso, magna cum dexteritate aquam in vase cum electuario tamdiu agita, donec totū dissolvatur. Tum in mensem integrum reponito, bis tamen in hebdomada agitando. Exacto deniq; mense claram aquam aureoq; colore nitentem, electuario supernatare invenies, & quæ jam omnē illius vim in se contraxerit. Tum itaq; vas ipsum aperias, & in vas aliud vitreum limpidam aquam paulatim effundas, cujus os cum cera & membrana accuratissimè obtures. Tanta hæc aqua virtute pollet, (quod millies expertus sum) ut quatuor drachmarum pondere pota vel per se, vel cum pari odorati vini quantitate, vel cujusvis aquæ cordialis, ubi quis ictus, vel demorsus à quocunq; venenato animali, in tanto mortis discrimine versaretur, ut vocem, visum, ac reliquos ferè sensus amisisset, ægrum ingenti adstantium admiratione à longo veluti somno excitet. Quin & vomitione plurimam infectorum humorum copiam exhaurit. Valet etiam contra venena, quæ per os sumuntur, & pestem. *Matthiolus.*

Aqua vitæ preciosa.

℞. Vini stillatitii, seu aquæ vitæ ℔ x.
Succi Mellis, Olei chalcanthini,
Liquoris tartari ana ℥ vj.
Melissæ, Chelidoniæ, Salviæ,
Rorismarini, Majoranæ ana M. j.
Zingiberis, Caryophyllorum,
Piperis albi, Piperis nigri, Piperis longi,
Cubebarum, Cinnamomi, Macis,
Myrrhæ rubræ, Masticis ana ℥ ij.
Cinerum Fabarum ℥ v.

Aromata leviter conteruntur, herbæ inciduntur, omniaq; miscētur, & ampullæ vitreæ induntur, ipsaq; obserata diebus duodecim in balneo macerantur: pòst lentissimo igne ex eodem distillantur, separanturque. Deinde

℞. Pulveris Zingiberis ℥ j ß.
Pul. Zedoariæ ℥ ij ß.
Pul. Caryophyllorum ℥ ij.
Cubebarum ℥ j ß.
Amomi ʒ ij.
Granorum paradisi ʒ vj.
Nucis moschatæ ℥ j ß.
Cinnamomi electi, Macis ana ℥ ij.
Florum Sulphuris,
Florum Auri ana ʒ ij.
Zibetti, Ambræ ana ʒ ij ß.
Moschi G. v.

Hæc in pulverem rediguntur, & pomo sub cineribus cocto imponuntur: postea hoc aquæ vitæ suprà distillatæ injicitur, maceraturq; in calido loco per dies tres, aut quatuor: tum iterum separatur, & ex aqua vase optimè recondita servatur: dantur guttæ quinque. * Corpus penetrat, roborat & renovat. *Andernacus.*

Aqua vitæ optima.

℞. Chamomillæ, Meliloti,
Flor. Lavendulæ, Sabinæ,
Flor. Anthos ana M. j.

Hæc in aqua vitæ ℔ iv. macerentur per horas viginti quatuor: deinde ex balneo distillentur, separenturque ita, ut si libra exstillarit, hæc peculiari vase condatur: atque sic reliquæ deinceps excipiantur, reserventurque. Prima omnium est præstantissima: hinc secunda: postea tertia. * Multi felicissimè hac usi sunt in præcavenda apoplexia & paralysi, hoc pacto: Si quis in balneū descendens, aquæ hujus guttas tres ex aqua Majoranæ vel Salviæ sumat, hic à morbis hisce per mensem integrū tutus erit. quinetiā eadem naribus admota, tutiorem reddit. securè quoque singulis mensibus semel guttæ tres, vel quatuor ex vino Cretico manè potui sumūtur. *Andernacus.*

Liquor auri.

℞. Auri finissimi calcinati q. s.

Tantum spiritus vini super hanc elotam calcem funditur, quantum sex digitos transversos supereemineat: ac juncturis vasis probè oblitis, macerantur in aqua temperatè calida, sive balneo Mariæ diebus viginti aut triginta. Tum liquor citrinus, relicto in fundo vasis pulvere candido effunditur, & spiritus vini ex ampulla vitrea per operculum à flavo auri liquore modicè ex balneo separatur. Postremò idem liquor auri extractus, ad summum gradum usq; elevari, hoc est, quinquies per ampullam incurvatam (retortulam appellant) urgeri debet: atque tunc quinta auri essentia absolutè parata, dicitur summum Chymicorum mysterium. *Andernacus.*

Elixir vitæ.

℞. Caryophyllorum, Nucis moschatæ,
Zedoariæ, Zingiberis, Galangæ,
Piperis albi, Piperis nigri,
Baccarum Juniperi, corticum Citri,
Corticum Arantiorum, Salviæ,
Basiliconis, Rorismarini,
Menthæ, Majoranæ,
Baccarum Lauri, Pulegii,
Gentianæ, Calamenthi,
Foliorum Sambuci, Rosarum albarum,
Rosarum rubrarum, Spicæ nardi,
Cubebarum, Aloës hepaticæ,
Sem. Artemisiæ, Sem. Majoranæ ana ʒ ij.
Ficuum, Passularum, Dactylorum,
Amygdalarum, Pinearum ana ℥ vj.
Mellis albi ℔ j.
Moschi optimi ʒ j.
Sacchari fini ℔ iv.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Misce, contusis omnibus contundendis, & in aquæ vitæ ℔ xv. infundantur. Stent ita in bocia bene obturata, decem diebus, aut ampliùs: postea in balneo distillentur usque ad fæcum exiccationem. Postea extrahe aquam è recipiente, ponaturque in pellicano, & circuletur in fimo equino per duos menses continuos. Post circulationem tuum elixir habebis paratum. Post hæc accipe bociam cum reliquiis fæcum, & distillentur in cineribus fortissimo igne, & jam extillabit aqua rubra instar sanguinis, quæ admodum fœtet, & turbida est: quæ & ipsa circuletur, ut prior: & hæc est ignea substantia, quæ etiam semimortuos suscitare potest. Post circulationem servetur. * De priori aqua, quæ per balneum est extracta, si tertio quoq; die per os ʒ j. accipiatur, corporis integritatem conservat, & à morbis tuetur. Si vulnera eâ madefiant bis térve ad summum, curantur: oculorum morbis omnibus apprimè convenit, gutta una instillata visum conservat. Facies & pectus sæpiùs hac aqua lota, juventutem conservat. Per os assumpta Venerem stimulat: & mulieres infœcundas ad conceptum disponit. Posterior aqua ruso colore prædita, doloribus matricis medetur, per os sumpta: pondere duarum drachmarum assumpta, pleuritidem solvit: colicos dolores inunctione curat: similiter & lienis duritiem, dentium dolorem, anhelitus fœtorem, & alia hujusmodi sanat. Omnis generis febres tollit: quia potenter omnes humores discutit & dissipat. Si cui ægroto vocis acciderit privatio, dabis hujus ʒ j. cum altera ʒ. prioris aquæ intra os, & loquetur: quod ego millies, inquit author, expertus sum. *Fioravantus.*

Aqua preciosa.

℞. Vini malvatici opt. mens. vj. ponatur in bocia, & distilletur suavi igne per cineres septem vel novem vicibus: aquam vitæ sic benè rectificatam pone in vitro cum sequentibus.

℞. Sperma ceti,
Ambræ electæ,
Rhabarbari optimi ana ʒ ij.
Moschi fini ʒ j.

Pone hujusmodi res in sacculum vel pilam de panno raro subtili & benè mundo. Hujusmodi sacculus postea ponatur ad vinum suprà rectificatum, & benè claudatur orificium vitri; efficietur tale vinum aurei coloris. Posset & cinnamomi aliquid addi, & erit magis delectabile: * virtutes hujus aquæ: venena curat & expellit. Ad præservandum contra pestem datur gutta una manè cum modica medulla panis, factis priùs aliis purgationibus & phlebotomia. Infecto verò da testam nucis moschatæ plenam cum mica panis albi: deglutiendo curat. *Euonymus.*

Aqua mirabilis.

℞. Terebinthinæ ℥ j.
Thuris masculi ℥ ij.
Aloës hepaticæ, Masticis,
Caryophyllorum, Galangæ,
Cinnamomi, Croci,
A Nucis moschatæ, Cubebarum ana ℥ j.
Gummi hederæ ℥ v.

Omnia subtilissimè pulverizentur: deinde in alembico benè lutato distillentur lento igne. Prima aqua erit clara & alba, donec incipiat croceari & inspissari: tunc remove ipsam, & collige secundam, quæ erit crocea, spissa, & priori supernatat. Cùm autem color ille croceus magis intenditur, removeatur secunda, quia venit tertia: quæ est sicut mel clarũ, & propriè balsamum vo- B cabitur, & ejus facultates quoque obtinet. Si ejus guttam cum cuspide cultelli in fundo cyathi aqua pleni posueris, non dissolvitur, quemadmodum verum balsamum: postquam steterit per unam horam, venit in superficie aqua sine dissolutione. Ardet quoque. Deinde congelat lac: si in una libra lactis ponatur una gutta tepida, statim congelat illud, sicut balsamum. * Prima aqua balsamum dicitur, & hæc curat fistulam, sonitum aurium, si de ea duas vel tres guttas imposueris. C Secunda aqua vocatur oleum balsaminum: quæ curat oculos expalpebratos, leprosos & lacrymosos subitò, si cum ea manè & serò laveris. Tertia vocatur balsaminum oleum artificiale, quod in facultatibus idem est, quod naturale. Curat & stringit omnem tineam, scabiem & superfluitatem, in quacunq; parte humani corporis acciderit: omnia apostemata & omnia ulcera recenter evenientia, omnemq; tumorem oculorum, si cum ea laveris. Repercussiva est magis D humorum frigidorum, quàm ulla alia medicina. Omnem dolorem dentium, vel ex verme, vel ex humore fluente, si cum ea laveris, curat, restringit, & interficit. Et in omnibus venenis frigidis, sicut bufonis, araneæ, serpentis, scorpionis, optimè valet: nec est possibile, ut hominem lædant, si aliquis ab illis punctus, guttam tepidam hujus apposuerit. Omnia ulcera quantumcunque profunda sint, sive in carne, sive in nervis & osse, & apostemata saniosa, si cum ea laveris, sine aliqua E tenta curat intra novem dies, quantumcunque terribilia, seu immunda, fistulata seu cancrata fuerint, etiam Noli me tangere, & morbum Ægidii: habet etiam mirabiles effectus in dulcificatione corporum metallicorum. Omnem guttam frigidam, si cum ea laveris, & cum panno lineo supra locum doloris emplastraveris, curat, & percussiones lapide, vel casu, læsione loci facta, panno lineo in eo tincto & superposito desiccat & restringit, nervosq; fortificat, vel con- F fortat. Et scias, quòd est calidissima supra omnem gradum, & nulla res calidior reperiri potest: & est tantæ penetrationis & caliditatis, quòd si unam guttam tepidam posueris super manum, statim penetrat sine læsione, & non senties. Tumorem pedum, tibiarum & dolorem juncturarum læsione ibi facta, superposita, curat ex frigida causa, vel ex sanguine corrupto. Dicitur hic liquor Mater balsami: quem si probare volueris, accipias pullum deplumatum, & mundatum à visceribus: postea calefac eum ad ignem tandiu, quòd vix possit teneri in manu: postea line eum

cum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

cum dicto oleo, & expone Soli per duas horas ad exiccandum, & iterum iteretur ungendo cum dicto oleo, & deficcetur : postea ubi vis repone, quia nunquam putrefiet, & hujus generis plures habet facultates. *Bertapalia.*

Aqua apoplectica, nostra.

℞. Rorismarini, Betonicæ,
Salviæ, Majoranæ ana M.j.
Flor. Anthos, flor. Stœchados,
Flor. Borraginis, flor. Primulæ Veris,
Flor. Lavendulæ ana P.j.
Sem. Sinapi, sem. Pæoniæ ana ℥ j.
Sem. Fœniculi ana ʒ ij.
Nucleorum Persicorum ℥ j.
Rad. Pæoniæ ℥ j.
Scillæ ʒ ij.
Visci quercini ℥ ß.
Cubebarum,
Nucis moschatæ ana ʒ ij.
Macis ℥ j.
Spec. Diambræ, spec. Diamoschi ana ℥ ß.
Confect. Anacardi ℥ j.
Aquæ vitæ optimæ, atque circulatæ ℔ iv.

Pulverizanda pulverizentur, macerentur, & per vesicam destillentur, ut artis est.

Aqua epileptica.

℞. Fol. & Flor. Salviæ minoris ℔ j.
Rutæ ℥ j.
Flor. Lavendulæ ℥ ij.
Nucis moschatæ, Caryophyllorum,
Zingiberis, Cinnamomi ana ℥ j.
Spicæ nardi, Castorei ana ʒ j.
Granorum Paradisi, Olei Laurini ana ℥ j.
Cort. mal. citri ʒ iij.

Contundantur optimè omnia, vinoq; albo generoso macerentur aliquot diebus, cucurbita accuratè clausa : inde igne lento stillatitius liquor excipiatur. *Rubeus.*

Alia.

℞. Hirundinum N. lx.
Castorei ℥ ij.
Granorum Pæoniæ ℥ ß.
Aquæ ardentis ℔ xv.

Macerentur cucurbita optimè occlusa. deinde adde
Liquoris primi è Chalcantho educti,
Aceti albi acerrimi ana ℔ j.

Macerentur quindecim diebus omnia : mox igne cinerum moderato destillentur, dum liquor perspicuus manaverit : cujus manè & vesperi cochlear exhibeatur, dum totum sumatur. Quòd si Castorei odor & sapor ingratus sit, G. xij. Moschi adjungantur, & totidem Camphoræ, & sacchari candi ℔ ß.

Aqua epileptica Erasti.

℞. Flor. Lilii convallium ℔ j ß.
Flor. Pæoniæ, flor. Lavendulæ,
Flor. Betonicæ ana ℔ j.
Flor. Tiliæ, flor. Verbasci odorati ana ℥ ij ß.
Rad. Aristolochiæ longæ ℥ j ß.

A Visci quercini ʒ xiv.
Visci Coryllorum ʒ iij.
Cubebarum ℥ j.
Piperis nigri, Castorei Pontici ana ℥ ß.

Incidenda incidantur, misceantur, infundantur in vini vel Malvatici, vel alterius generosissimi mensuris duabus Germanicis, per tres hebdomadas, maneatque loco calido, vel Soli exposito, & quotidiè agitentur, demùm balneo Mariæ destillentur. Usus est, ut in paroxysmo diducto ore,
B cochlear plenum infundatur, fauces, tempora & nares ea confricentur. Deinde, ut quo tempore insultus timetur, sive dum post brevia intervalla accessiones repetunt, vesperi & manè tantundem ægroto offeratur, unà cum duobus trochiscis, quorum mentio fiet. Si mandere ægrotus nequeat, in aqua dissoluti exhibentur. Postremò, ut tempore præservationis singulis septimanis, cùm Luna vel quadrata, vel plena, vel nova efficitur, cochlear unum sumatur, cum
C duobus trochiscis manè & vesperi : & morbo remittente manè tantùm : deinceps metu plenè sublato, bis in mense, plenilunii & novilunii tempore accepisse sufficit. Trochiscorum autem descriptio hujusmodi est :

℞. Cinnamomi ʒ j.
Rad. Pæoniæ, sem. Pæoniæ ana ℈ ij.
Zingiberis, Cubebarum,
Caryophyllorum, Macis ana ℈ j.
Spec. Cordialium, spec. Aromat.
D Spec. Caryophyllorum ana ℈ ß.
Spec. Diambræ, spec. Diamoschi ana G.v.
Nucis moschatæ conditæ ʒ j.
Sem. Citri excorticati ℈ ij.
Sacchari albissimi ℥ iix. in aqua suprà dicta dissoluti.

Ex his fiant juxta artem trochisci, instar eorum, quæ Manus Christi vocantur. Pro ditioribus inaurari, & oleo stillatitio, vel anisorum, vel macis, vel alio simili aspergi poterunt, cùm fun-
E duntur supra lapidem.

Aqua epileptica Langii.

℞. Florum Lilii convallium M iix.

Superfundatur mensura vini Cretici, aut Moscatelli, aut aliàs generosi, in eoque per dies quinque infusi maneant, mox vitreis organis tepentis aquæ balneo destillet. Mox

℞. Cinnamomi ʒ vj.
F Nucis moschatæ ℥ ß.
Piperis longi ʒ ij.
Flor. Lavendulæ ℥ j.
Flor. Rorismarini,
Flor. Stœchadis ana ℥ ß.
Cubebarum ʒ ij.
Visci quercini,
Rad. Pæoniæ,
Rad. Dictamni nostratis ana ℥ ß.

Omnia crassiusculè contrita, rursus in superiore vino per dies octo macerentur, loco aprico postmodùm destillentur, ut suprà. Trochiscorum hæc forma est :

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

℞. Sem. Pæoniæ excort. ℥ ß.
Margarit. præparat. ʒ ß.
Macis ℈ j.
Fol. Auri N. vj.
Sacchari albiis. aquæ jam dictæ dissoluti ℥ v.
Fiant trochisci. Usus ut in præcedente dictum.

Aqua ad convulsiones, optima.

℞. Aquarum Lilii convallii,
Aquarum Juniperi ana ℥ j.
Olei succini ℈ ß.
Misce. *Quercetanus.*

Alia ad idem.

℞. Aquæ Cinnamomi,
Aquæ flor. Tiliæ ana ℥ j.
Olei Juniperi per ebullitionem aquæ extracti gutt. iv.
Olei succini ℈ ß.
Spiritus Vitrioli gutt. ij.
Misce, & potui exhibe. *Idem.*

Aqua ad melancholiam.

℞. Zedoariæ, Doronici, Cort. mali Citri,
Macis, Nucis moschatæ ana ʒ ij.
Coralii rubri, Succini,
Limaturæ Eboris ana ℈ ij.
Been albi & rubri,
Caryophyllorum,
Zingiberis, Piperis longi,
Spicæ, Folii Croci,
Heil, sive cardamomi ana ʒ j.
Trochiscorum Diarrhodonis,
Agallochi ana ʒ ß.
Cinnamomi, Galangæ,
Zurumbet ana ʒ j ß.
Fol. Auri, fol. Argenti contus. ana aur. j.
Margaritarum ʒ iij.
Frag. Sapphyri, frag. Hyacinthi, frag. Smaragdi, ana ʒ ß.
Moschi ʒ ß.
Ambræ ʒ ij.
Myrobalanorum emblicorum ℥ v.
Rosarum ℥ j.

Hæc omnia optimo vino macerata octo horarum spacio, destillatione excipiuntur. Convenit iis, qui absque manifesta causa tristantur: qui capite tremunt, aut corde, quibus solitudo expetitur. *Savonarola.*

Alia aqua ad melancholiam.

℞. Rosarum ʒ xv.
Glycyrrhizæ mundæ ʒ vij.
Agallochi, Sandalorum ana ʒ iij.
Cinnamomi ʒ v.
Macis, Caryophyllorum ana ʒ ij ß.
Gummi Arabici,
Tragacanthæ ana ʒ ij. ℈ ij.
Nucis moschatæ, Cardamomi,
Galangæ ana ʒ j.
Spicæ, Ambræ ana ℈ ij.
Moschi ℈ j.
Aquæ Rosarum stillatitiæ,
Vini optimi ana q. s. est.

A Macerentur omnia, deinde lento igne excipiatur vitreis vasis aqua. Quæ stomacho jejuno, ob frigiditatem ac humiditatem languenti egregiè succurrit, & coctionem juvat, appetentiam excitat, cordique mirifice opitulatur. Qui tamen calidiori sunt temperamento, cordis præsertim, aut aliquarum in mesenterio cæteris ve locis partium inflammatione laborant, ea temerè non utantur. *Rubeus.*

Aqua ad loquelam deperditam.

B ℞. Aquarum Lavendulæ ℥ j.
Salviæ, Pæoniæ, Pulegii, Majoranæ,
Cerasorum nigr.
Fol. Quercus ana ℥ ß.
Misce, & teneatur in ore.

Alia.

℞. Aquarum Lavendulæ ℥ j.
Salviæ, Pæoniæ, Pulegii,
Majoranæ ana ℥ ß.
C Misce. Retineatur in ore, non transglutiendo, vel transsumendo.

Aqua somnifera.

℞. Musci arborei, flor. Nymphææ,
Papaveris albi & nigri,
Lactucarum ana M. j.
Cort. Mandragoræ,
Sem. Lactucæ,
Sem. Papaveris nigri ana ℥ ß.
Sem. Lolii ℥ ij.
D Sem. Papaveris albi ℥ iij.
Sem. quatuor frig. ℥ ij ß.
Cinnamomi, Nucis moschatæ,
Zingiberis, Caryophyllorum ana ℥ ß.
Ligni aloës, Macis ana ʒ ij.
Myrrhæ, Thuris ana ʒ ij ß.
Croci ʒ iij.
Opii ℥ j ß.

Aqua ex omnibus eliciatur: cujus usus fuerit ab ℥ ß. ad ℥ j. uti vires ac vigiliæ ægrotantis tulerint. *Guainerius.*

E *Aqua ad somnum alia.*

℞. Succi Papaveris utriusque ana ℔ j ß.
Succi Hyoscyami albi & nigri ana ℥ ij.
Succi Portulacæ,
Succi Lactucæ ana ʒ iij.
Succi Fabæ inversæ ℔ ß.
Succi Nenupharis ℥ iij.
Sem. Papaveris cujusque,
Radic. Fabæ inversæ ana ℥ ij.
F Sem. Lolii ℔ ß.
Sem. Hyoscyami albi & rubri ana ℥ ij.
Xyloaloës, Nucis Methel ana ℥ j ß.
Portulacæ, Lactucæ ana ʒ j.
Scariolæ ʒ j ß.
Endiviæ ℥ j.

Contundantur & reponantur per dies tres in vase vitreo, & destillentur. Detur ʒ j. cum vino & aqua. *Fumanellus.*

Alia.

℞. Lolii, sem. Hyoscyami,

Sem. Por-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Sem. Portulacæ ana ℔ ß.
Mandragoræ ℥ iij ß.
Papaveris nigri, sem. Crassulæ majoris,
Cicutæ, Papaveris rubri,
Halicacabi ana ℥ iij.
Unumquodque seorsim in pollinem redigatur, inde in cucurbita diebus quinque aut sex macerentur: postea adde
Succi Crassulæ majoris,
Succi fol. seu rad. Hyoscyami,
Succi fol. Papaveris rubri ana ℔ ß.
Opii ℥ j.
Omnia simul misce, & destillet aqua: cujus est, ut superioris, usus. *Rubeus.*

Alia aqua somnifera.

℞. Opii, sem. Hyoscyami ana ʒ ß.
Nucis moschatæ, Galliæ moschatæ,
Agallochi ana ℈ j.
Succi Coriandri virentis ℥ iv.
Simul omnia quindecim diebus macerentur, postea addantur
C Nucis Metellæ ʒ ß.
Lactucæ, per diem ac noctem vino albo generoso infusæ M. iij.
Cort. Mandragoræ recent.
Sem. Lactucæ ana ℈ ß.
Vitreis organis aqua eliciatur. *Rubeus.*

Alia.

D ℞. Nucis Metellæ,
Sem. Papaveris,
Sem. Hyoscyami albi ana ʒ ß. Opii G. j.
Sacchari opt. ʒ iv.
Sem. Lactucæ,
Sem. Papaveris nigri ana ʒ ij.
Sem. Lolii ʒ ß.
Fiat aqua. *Idem.*

Alia.

℞. Succi Fabariæ, seu Fabæ inversæ,
Lolii succi, solani succi ana ℥ vj.
E Sem. Hyoscyami, sem. Fabariæ,
Sem. Endiviæ, sem. Lactucæ,
Violarum, Rosarum ana ℥ ß.
Opii Thebaici ʒ ij ß.
Quæ teri possunt, terantur infundanturque in ℥ iix. aquæ ardentis: mox tepentis aquæ balneo pluribus vicibus liquor destillet: cujus exhibent ad ʒ ij. *Idem.*

Aqua mirabilis ad visum.

F ℞. Succi Fœniculi, Chelidonii,
Rutæ, Euphragiæ ana ℥ ij.
Mellis ʒ x.
Sarcocollæ, Antimonii,
Thutiæ, Aloës ana ℥ ß.
Fellis Caponum, Gallorum,
Gallinarum ana ʒ ij.
Nucis moschatæ, Croci,
Caryophyllorum ana ℥ j.
Sacchari candi de syrupo rosf. ℥ vj.
Hepatis Hircini sani ℥ ij ß.
Anthos M. ß.

A Contundenda contundantur subtilissimè, & hepar frustatim incidatur: deinde omnia misceantur, & ponantur in alembico vitreo, & secundùm artem bis distillentur. * Visum caliginosum mirabiliter clarificat, & sanitatem oculorum conservat, intra oculos posita. *Joan. de Vigo.*

Aqua ad visum alia.

B ℞. Seminis Fœniculi, Petroselini, Apii, Sileris montani, Anisi, Carvi, sem. Gallitrici, Rad. Chelidoniæ, Rad. Acori, Betonicæ, Agrimoniȩ, Tormentillȩ, Rutæ, Verbenæ ana part. æqual. Terantur & ponantur prima die in urina pueri virginis: secunda in vino albo: tertia in lacte mulieris, sive asinæ: quarta die distillentur hæc omnia, & serva, ut balsamum, & obtura vas, ne respirare possit. * Visum acuit, & oculos clarificat, & maculas & panum delet. *Petrus Hispanus.*

Aqua usualis ad oculos.

℞. Aloës Hepaticæ, Sarcocollæ ana ʒ j.
Caphuræ, Croci orientalis ana ʒ ß.
Pulverizentur omnia per se minutissimè. adde
Vini Malvatici, Aquæ Rosarum ana ℥ vj.
Bulliant in duplici vase secundùm artem. *Augustani.*

Aqua confortans visum.

℞. Margaritas q. v. quas in tenuissimas particulas contusas excola per linteum cum aqua rosarum. Deinde aquæ istius aliquot guttas pluma oculis instilla. *Ranzovius.*

Alia.

℞. Aquarum Verbenæ, Betonicæ,
Fœniculi ana ℥ j ß.
Vini albi ℥ j.
Thutiæ præparatæ ʒ j.
Sacchari candi ʒ ij.
Aloës hepaticæ ʒ j.
Lactis mulieris ʒ ij.
Caphuræ ℈ ß.
Pulverizanda pulverizentur, & 24. horis in infusione permaneant: deinde colentur, & colatura oculi clausi abluantur. *Idem.*

Aqua ad nebulas oculorum & suffusiones.

℞. Pilosellæ part. x.
Chelidonii part. iij.
Fœniculi part. ij.
Mense Majo collect. dum rore adhuc madent.
Distilla calore cinerum. Sunt qui Aloën addant. *Rubeus.*

Alia ad idem.

℞. Zingiberis, Cinnamomi,
Caryophyllorum, Nucis moschatæ,
Granorum Paradisi ana ℥ j.
Fol. Salviæ ℔ j.
Cardamomi, Cubebarum,
Masticis, Galangæ,
Rorismarini, Majoranæ,
Lavendulæ, Melissæ,
Betonicæ ana ʒ ij.
Vini optimi, aut aquæ vitæ ℔ ix

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Omnia benè tuſa macerentur per dies decem: mox deſtillet aqua, cujus duæ tréſve guttæ oculis ſuffuſione laborantibus inſtillentur. *Rubeus.*

Aqua ad oculorum ulcera, ubi materia calida eſt.

℞. Aquarum roſaceæ, flor. Myrtillorum,
Equiſeti ana ℥ ß.
Sacchari candi è ſyrupo roſaceo ʒ ij.
Sieff albi abſque Opio,
Sieff è plumbo ana ʒ j.
Sieff è thure ʒ ß.
Aloës hepaticæ ℈ ß.
Myrobalanorum citrin. ʒ j ß.
Album ovorum N. iij.

Tritis terendis, quaſſentur & miſceantur omnia, inde vitreis organis, ſtipatis accuratè rimis, aqua deſtillet: quæ ulcera purgat, & ad cicatricem perducit. *Joan. de Vigo.*

Alia ad idem, ubi materia frigida eſt.

℞. Sieff è thure ʒ j.
Sieff è plumbo ʒ j ß.
Myrobalanorum citrinorum ʒ ij.
Cadmiæ, Stybii ana ʒ j ß.
Myrrhæ ℈ ß.
Sarcocollæ, Aloës hepaticæ ana ʒ j.
Aquæ Plantaginis, Roſarum ana ʒ j ß.

Terantur, quæ terenda ſunt, omnibuſque mixtis, eliciatur aqua vaſe vitreo, qua perinde ac collyrio utere. *Idem.*

Aqua ad oculorum nebulas & ſuffuſiones.

℞. Succi Fœniculi, ſucci Chelidonii ana ℥ ij.
Mellis roſacei ℥ x.
Rutæ P. j.
Euphragiæ M. ij.
Fellis vervecis ℥ iv.
Sarcocollæ ʒ ij ß. Sagapeni ℥ j.
Caphuræ ℈ ij.
Miſce, ac deſtilla. *Idem.*

Alia optima Altomari.

℞. Fœniculi, Rutæ, Euphragiæ,
Verbenæ, Tormentillæ, Betonicæ,
Roſarum, Endiviæ ſylveſtris, Callitrichi,
Anagallidis, Pimpinellæ, Chelidonii,
Papyri, Pæoniæ, fol. Vitis, Apii,
Agrimoniæ, Caprifolii ana part. æquales.

Terantur, & prima die ponantur in vino albo: ſecunda in urina pueri, Venerem non experti: tertia in lacte mulieris: quarta in melle optimo: quo tempore deſtillentur, & quod elicitur, uſui ſervetur. Hæc autem omnia purgato corpore exhibere oportet.

Aqua viſum conſervans.

℞. Vini albi ℔ xij.
Panis albi recentis ℔ iv.
Chelidonii, Fœniculi,
Scillæ ana ʒ iv.
Caryophyllorum ℥ ß.

Miſce in alembico, & balnei calore deſtillentur A donec libræ quinque exierint: quam ſerva ad uſum. *Fioravantus.*

Aqua ad oris halitum commendandum, atq; item narium.

℞. Aquæ roſaceæ ℔ j ß.
Aquæ Violarum ℔ j.
Aquæ Majoranæ ℔ ß.
Nucis moſchatæ, Agallochi,
Cinnamomi, Galangæ,
B Zedoariæ ana ʒ ij.

In pulverem redigantur, quæ poſſunt redigi, & cum aquis miſceantur, deſtilletq; aqua, cui addito Moſchi G. iix.

Nam purgato capite, ſi ipſa aqua quotidie ſtomacho jejuno, emunctiſque naribus trahatur, mirificè confert, dum è cerebro ortum habuerit malum. *Hier. Rubeus.*

Aqua ad ſputa cruenta, & phthiſim.

C ℞. Carnium limacum in vini auſteri, & aquæ plantag. coct. ℔ ij.
Conſervæ Conſolidæ majoris,
Roſarum ana ℔ j.

Cum limacum deſtillatione fiat deſtillatio in alembico. Hæc aqua per manicam Hippocr. coletur, cum ſacchari diſſoluti in aquæ plantag. ℥ ij. ſandali, ſpicæ ana ℈ ß. exhibeatur. *Hier. Rubeus.*

Aqua noſtra ad phthiſim.

D ℞. Limacum, ſeu cochlearum mundatarum, & inciſarum ℔ j.
Carnis Caponis inciſæ ℔ ß.
Caudarum Cancrorum mund. & inciſ.
Pinearum mundatarum,
Amygdalarum dulcium ana ℥ iij.
Seminum Melonum, Cucurbitæ,
Citrulli, Cucumeris ana ℥ ß.
Sem. Papaveris albi ℥ ij.
Paſſularum, Ficuum, Sebeſten,
Jujubarum, Glycyrrhizæ ana ℥ ß.
E Gummi Tragacanthi,
Gummi Arabici ana ʒ ij.
Thuris, Maſticis ana ʒ j.
Boli Armeni, Terræ ſigillatæ ana ʒ vj.
Rad. Conſolidæ majoris ℔ ß.
Herbæ Nicotianæ M. ij.
Conſervæ Roſarum, Violarum, Borraginis,
Ireos, Enulæ ana ℥ j.
Pulmonis Vulpini ʒ vj.
Sanguinis Draconis ʒ ij.
F Spec. Diagemmæ, Diamarg. frig.
Lætitiæ ana ʒ ij.
Oſſis de corde Cervi ℈ j.
Roſarum rubr. ʒ iij.
Aquæ Conſolidæ majoris, Tuſſilaginis,
Nicotianæ ana ℔ ß.
Aquæ Meliſſæ, Bugloſſæ ana ℔ ß.
Aquæ capillorum Veneris ℔ ß.
Medullæ panis albi in vino Malvatico infuſæ q. ſ.

Contundenda contunde, miſce, & in balneo Mariæ, vel cineribus lento igne deſtilla, ac conſerva.

Alia

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Alia ad idem cum virium debilitate.

℞. Conservæ Rosarum, Cornorum,
Consolidæ majoris ana ℥ ij.
Spec. Diarrhod. Abb. spec. Diamarg. frig.
Spec. Triasandali, spec. Aromat. ros. ana ʒ ij.
Spicæ, Cornu cervi, Coralii rubri ana ʒ j ß.
Trochisc. è Terra Lemnia, e succino,
E'spodio ana ℈ iv.
Sem. Acetosæ, sem. Portulacæ,
Sem. Plantaginis, Vini granatorum ana ℥ iv.
Decoctionis duarum turturum, & unius perdicis, quarum ventres astringere materia infarcti sint ℔ iv.

Cum mica panis albissimi infusi in vino granatorum, & cum carne unius capi, fiat destilatio, quę coletur per manicam Hippocr. *Hier. Rubeus.*

Aqua pro phthisicis & hecticis.

℞. Carnis Gallinæ juvenis incisi, & cum ossibus contusi q. s. est. Medullæ panis tantundem,
Scabiosæ viridis M. j.
Fol. Auri ʒ j.
Aquæ stillatitiæ Myrti ad pondus omnium.

Omnibus contusis & mixtis balneo calentis aquæ destillentur: pro qualibet libra aquæ adde
Aquæ sive quintæ essentiæ mellis ℥ j.

Servetur in vase vitreo optimè obturato ad usum. *Fioravantius.*

Aqua ad phthisim, alia.

℞. Conservæ Borraginis, Violarum,
Rosarum ana ℥ j ß.
Ireos, Helenii ana ℥ ß.
Elect. de Gemmis sine speciebus,
Spec. Diarrhod. Abb.
Spec. Triasandali absque caphura,
Spec. Diamarg. frigidi ana ʒ ij.
Margaritarum perforatarum, Coraliorum,
Succini ana ʒ j.
Passularum, Ficuum, Myxorum,
Glycyrrhizæ ana ʒ vj.
Pinearum mundat. Amygdal. dulc. ana ℥ ß.
Gummi Tragacanthi, gum. Arabici ana ʒ ij.
Sem. Anisi, sem. Fœniculi, sem. Urticæ,
Quatuor sem. frig. com.
Sem. Papaveris albi ana ʒ j.
Sigilli Lemnii, Boli Armeni,
Rosarum siccarum ana ʒ iv.
Aquarum Pimpinellæ, Tussilaginis ana ℥ iv.
Decoctionis Limacum, Cancrorum,
Gallinarum ana ℔ j.
Carnis unius Capi juvenis,
Carnis unius Perdicis,
Micæ panis in vino odorato infusi ana q. s.
Sacchari albissimi ℔ j.

Fiat destillatio. *Idem.*

Aqua ad hydropem, nostra.

℞. Liquoris Tartari, Aquæ Gentianæ,
Aquæ Theriacalis ana ℥ j.
Spiritus Vitrioli, Olei sulphuris ana gutt. xv.

Misce. Capiat à ʒ ij. usque ad ℥ ß. cum vino ante ingressum laconici, & sudet.

A *Aqua alia ad hydropem, nostra.*

℞. Eupatorii, Endiviæ,
Scolopendrii ana M. j.
Herbæ Peti M. iij.
Flor. Ireos nostrat. Flor. Sambuci ana P. j.
Radicum Asparagi, Apii, Fraxini,
Rubiæ, Tormentillæ, Acori ana ℥ ß.
Ebuli, Ireos nostrat. ana ℥ j ß.
Sem. Cucurbitæ, Melonum, Citrulli,
Cucumeris, Endiviæ, Scariolæ,
B Lactucæ, Portulacæ, Halicacabi ana ʒ ij.
Corticum Tamaricis, Capparorum ana ℥ ß.
Corticum Sambuci, Ebuli,
Hepatis Lupini ana ℥ ij.
Ventriculorum Gallinæ sicc. ℥ ß.
Scillæ ℥ ß.
Acinorum Sambuci M. ij.
Cantharidum ʒ j.
Succi herbæ Peti ℔ j.
Aquæ flor. Sambuci, Ireos, rad. Ebuli,
C Cort. Sambuci ana ℔ ß.
Aceti ʒ ij.
Mellis ℥ iv.
Cinnamomi electi ℥ j.
Spicæ Indicæ ʒ ij.

Contundenda contundantur benè, misceantur & macerentur per horas 24. deinde in cineribus igne perquàm lento distillentur. Aquæ addatur salis Absinthii ℥ ß. & servetur. Datur quotidie ℥ j ß. vel ℥ ij. manè stomacho jejuno. Hac etiam
D vinum hydropicorum dilui potest.

Aqua hydrotica, nostra.

℞. Aquæ florum Sambuci ℔ iv.
Acinorum Sambuci immatur. contus. ℔ iv.

Macerentur per horas 24. & destillentur. Huic postea aquæ adde acinorum Sambuci maturorum contusorum ℔ iv. macerentur iterum ut priùs, & destillentur. Demùm

℞. Hujus aquæ ℔ ij.
E Aquæ Theriacalis ℔ j.
Liquoris Tartari correcti ℥ iix.
Olei salis Ebulini, vel Juniperini ʒ ij.

Detur ℥ j. vel ℥ ij. stomacho vacuo ad sudorem eliciendum.

Aqua Tartarea.

℞. Cinnamomi electi contusi ℔ j.
Aquæ Rosarum ℔ iv.
Liquoris Tartari correcti ℥ j ß.

Misceantur, & macerentur in balneo Mariæ per
F horas 24. & distillentur: propria ei facultas inest abstergendi, roborandi vètriculum & jecur, atq; eorum compunctiones sedandi. *Th. Paracelsus.*

Aqua stillatitia Arthritidi utilis.

℞. Salviæ, Rutæ, Hyssopi ana M. j.
Sulphuris salis ana ℥ ß.
Vini optimi ℔ iix.

Macerentur, & destillentur: & panni in ea aqua imbuti sæpè admoveantur. *Ant. Chalmeteus.*

Alia ad idem.

℞. Saponis Cyprii q. s. Destilletur in alem-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

bico vitreo: & est optima ad arthritidem. *Idem.*

Aqua ad venena erodentia.

℞. Theriacæ ℥ ij.
Condit. Helenii, Ireos ana ℥ j.
Succi Baccarum Lauri, succi Juniperi,
Succi Betonicæ, succi Centaurii minoris,
Succi Verbasci, succi Marrubii ana ℥ iij.
Florum Nymphææ,
Flor. Violarum,
Cortic. rad. Mandragoræ,
Sem. Alterci albi ana ℥ j.
Opii ℥ ij.

Excepta alembico, artificio resolvuntur, sed meliùs in diplomatis. Neque solùm prodést veneno læsis, quod urit corpus, sed internis doloribus, qui cum febre cruciant. *Rubeus.*

Aqua ad morbum Gallicum, destillata.

℞. Caryophyllorum,
Cinnamomi ana ℥ ij.
Colocynthidis ℥ j.
Nucis moschatæ N. j.

Eaque omnia in pulverem redacta, raroq; linteo involuta, bulliant in vini albi optimi ℥ iix. aquæ fontis ℥ iv. ad consumptionem medietatis, clausis optimè rimis, foramine in summo operculi recluso, quò spirare possit. Ubi refrixit, expresso in vinum linteo, adde ligni Guajaci incisi ℔ ß. macerenturq; horis xxiv. mox destillet, igne levi, aqua, qua tumores à Gallica lue madescant, purgato priùs corpore: & si robore virium valido
D ægrotus fuerit, sumat manè ad ℥ ij. sin infirmus, ℥ j. Hoc eodem modo utere ad hydropem, & ad venena: sudorem enim ciet, neq; admodùm exquisitam postulat victus rationem. *Hier. Rubeus.*

Alia ad idem.

℞. Sem. Ebuli,
Olei Sulphuris, vel Chalcanthi ana ℥ j.
Aquæ ardentis ℥ iij.
Fœniculi cum radic.
E Petroselini cum radic. ana partes æquales.
Asparagorum recent. cum radic. duplum.

Vitreis organis lentissimo igne destillet aqua: in cujus libra dissolve sacchari candi ℥ iij. manè quantum capere cortex nucis potest, ex hac aqua, & tantundem superioris ardentis, sumitur, & per horam in horam in lecto quiescendum: idque octo diebus: admirabiles celebrant hujus remedii laudes. Quòd si ad viginti dies accipiatur, lapidem in vesica & renibus frangere asserunt: lieni item prodest, & induratis Gallici mor-
E bi tumoribus, si dolentia aut tumentia loca madescant. *Idem.*

Aqua Philosophica, sive theriacalis ad morbum Gallicum.

℞. Rasuræ ligni Guajaci ℔ ß.
Vini albi ℔ ij.
Aquæ fontanæ ℔ iix.
Aquæ Fumariæ, aquæ Cichorii,
Aquæ Chamæm. ana ℔ j.
Polypodii quercini ℔ ß.

A Macerentur simul horas duodecim, adde
Epithymi ℥ ij.
Asplenii ℥ vij.
Baccarum Juniperi ℥ ij.
Corticis Citri ℥ j.
Conser. Rosarum, conser. Cichorii,
Conser. Borraginis,
Conser. Buglossæ ana ℔ ß.
Conser. Enulæ, Theriacæ veteris ana ℥ iv.

Destillentur in diplomate: postea addes saccha-
B rum & Cinnamomum ad saporis suavitatem: dabisque hujusmodi aquæ ℥ iij. aut iv. aut v. pro viribus ægrotantis, ac morbi magnitudine, purgato priùs corpore, juxta humoris peccantis naturam. Nam ea sua tenuitate humores tenuat, poros aperit, sudores movet, ac recondita facultate huic morbo adversatur. Cui poteris addere conservam Acori, Iridem, aut alia, quæ magis tuæ intentioni accommoda videbuntur. Liberum quoq; erit longè à cœna cùm ibit cubitum,
C totidem uncias illius aquæ sumere. Interea verò, dum ea utetur, cubiculo non egredietur, nisi à prandio, cœloq; sereno, & aëre calido: victu utetur tenui & exiccante: vinum bibet oligophorum: mensemque integrum ita vivet cum hujusmodi aqua, vel etiam diutiùs, pro virium & affectus magnitudine: cumq; alvus fuerit adstricta, clystere molliente subducetur. Nonnulli in principio pastus ℥ iij. hujus aquæ exhibent cum tanta vini albi quantitate: nec eam vesperi
D propinant. *Ant. Chalmeteus.*

Aqua pro leprosis ad faciem, nostra.

℞. Sulphuris, Salis tosti ana ℥ ß.
Caphuræ, Thutiæ ana ʒ j.
Olei Tartari ℥ j.
Aquæ Rosarum ℥ xiix.

Aqua ad strumas.

℞. Olei Laurini ℔ ß.
Olibani, Masticis, Gummi Arabici,
E Terebinthinæ ana ℥ iij.

Destillet vitreis organis aqua, in qua cineres quercus ponas, denuoque omnibus rectè commixtis, destillatione liquor eliciatur, quo utere: prodest etiam acrochordonibus, & hujusmodi morbis, si ex arte adhibeatur. *Rubeus.*

Aqua ad ulcera corrodentia & sordida.

℞. Cerussæ, Lithargyri ana ℥ j.
E Plumbi, Lapidis calaminaris ana ℥ ß.
Boli Armeni ℥ j ß.
Sanguinis draconis,
Terræ sigillatæ ana ℥ j.
Aluminis combusti ℥ ß.
Calycum glandium,
Gallarum viridium,
Baccarum Myrti, Psidiæ,
Balaustiorum,
Sumach ana M. j.
Coriandri,
Sem. Plantaginis ana ʒ ß.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Rosarum rub. P. ij.
Bulliant omnia in aquæ fabrorum sufficienti quantitate, & cùm omnia subsederint, ulcus ea aqua lavetur, ac foveatur. Hæc aqua mirum in modum siccat. *Fioravantus.*

Alia ad idem.

℞. Aquarum Plantaginis,
Aquarum Rosarum ana quart. j.
Aluminis ℥ ij.
Sacchari ℥ j.
Bulliant simul, donec alumen & saccharum liquefiant, & laverur ulcus. *Idem.*

Alia ad idem.

℞. Aquæ Plantaginis ℥ vj.
Sublimati ℥ j.
Salis ammoniaci ʒ j ß.
Salis communis ʒ ij.
Aluminis ʒ j.
Bulliant in phiala vitrea ad consumptionem quartæ partis. *Idem.*

Aqua ad cancrosa ulcera, & faciei ruborem.

℞. Plantaginem, Solatrum, Agrestam,
Albumen Ovorum duodecim,
Aluminis semilibram.
Mixta sint invicem, & extilla. *Heurnius.*

Aqua sordidis & corrodentibus ulceribus conferens.

℞. Succi Rubi, succi Sumach,
Succi Virgæ Pastoris,
Succi Plantaginis,
Succi Solani, succi Acetosæ ana quart. j.
Albumina Ovorum sex,
Aluminis triti ℥ iv.
Distillentur omnia in alembico plumbeo. *Antonius Chalmeteus.*

Aqua ad ulcera pudendi.

℞. Aluminis rochæ ℥ j.
Viridis æris ʒ j.
Aquæ fabrorum ferratæ q. s.
Coquantur simul per horas duas, deinde colentur, in qua panniculi lieni intingantur, & virgæ superponantur. *A quodam Medico Veneto.*

Aqua ad ambusta preciosissima.

℞. Phlegmatis Vitrioli,
Phlegmatis Aluminis ana ℔ ß.
Florum Thapsi barbati,
Foliorum Hederæ nigræ ana M. j.
Limacum, Ranarum,
Astacorum, aut Cancrorum fluviatilium ana N. x.
Destillentur in alembico plumbeo, satis magno igne. Ex hac aqua fove adustum locum quinquies, aut sexies in die. Aqua quoque spermatis ranarum mixta cum phlegmate vitrioli multùm etiam confert. *Quercetanus.*

Aqua corrodens loco cauterii.

℞. Salis Nitri ℥ ij.

A Vitrioli Romani ℔ j.
Cinnabaris ℥ iv.
Quælibet per se terantur, deinde simul misceantur, & per alembicum distillentur, & aquam collige. *Bertapalia.*

Alia.

℞. Vitrioli Romani ℥ vj.
Salis Nitri ana ℥ ij.
Gallarum, salis ammoniaci ana ℥ iix.
B Vitrioli non rubefacti ℥ ij.
Omnia distillentur alembico, & in vase serventur vitreo. * Est ruptorium, quo omnem contingit incidere tumorem, vel abscessum absque ferro. Usus quidem est, ut Olivæ, sarmento lignóve acuto in hac madente aqua, tumor incidatur: qua pariter & porri tolluntur. *Fumanellus.*

Aqua ad dentes.

℞. Salis ammoniaci, salis gemmæ ana ℥ iij.
Aluminis saccharini ℥ j ß.
C Salis communis ℥ j.
Trita distillentur in alembico vitreo. Extracto inde liquore dentes cum petra fricentur: deinde abluatur os modico vino albo. *Euonymus.*

Aqua fortis.

℞. Salis Nitri, Vitrioli ana ℔ ij.
Aluminis usti ℥ iix.
Omnia subtilissimè terantur: postea ponantur in cucurbitam vitream benè lutatam: da sibi ignem,
D per horas decem semper augendo. *Euonymus.*

Alia.

℞. Auripigmenti, Floris æris ana ℥ ij.
Vitrioli Romani ℔ j ß.
Salis Nitri ℔ ij.
Aluminis ℔ iij.
Omnia pulverizentur, & fiat secundùm artem distillatio. *Euonymus.*

Alia.

E ℞. Salis petræ, Vitrioli Romani ana ℔ ij.
Aluminis usti ℔ ß.
Pulverizentur omnia, & in cucurbita ponantur, & distillentur. *Euonymus.*

Alia.

℞. Aluminis rochæ ℔ ß.
Vitrioli Romani, salis nitri ana ℔ j ß.
Contundantur, & in alembico benè lutato distillentur. *Augustani.*

Aqua cum Mercurio.

F ℞. Mercurii sublimati ℥ j.
Aquæ fontis ℔ j.
Misceantur. *Augustani.*

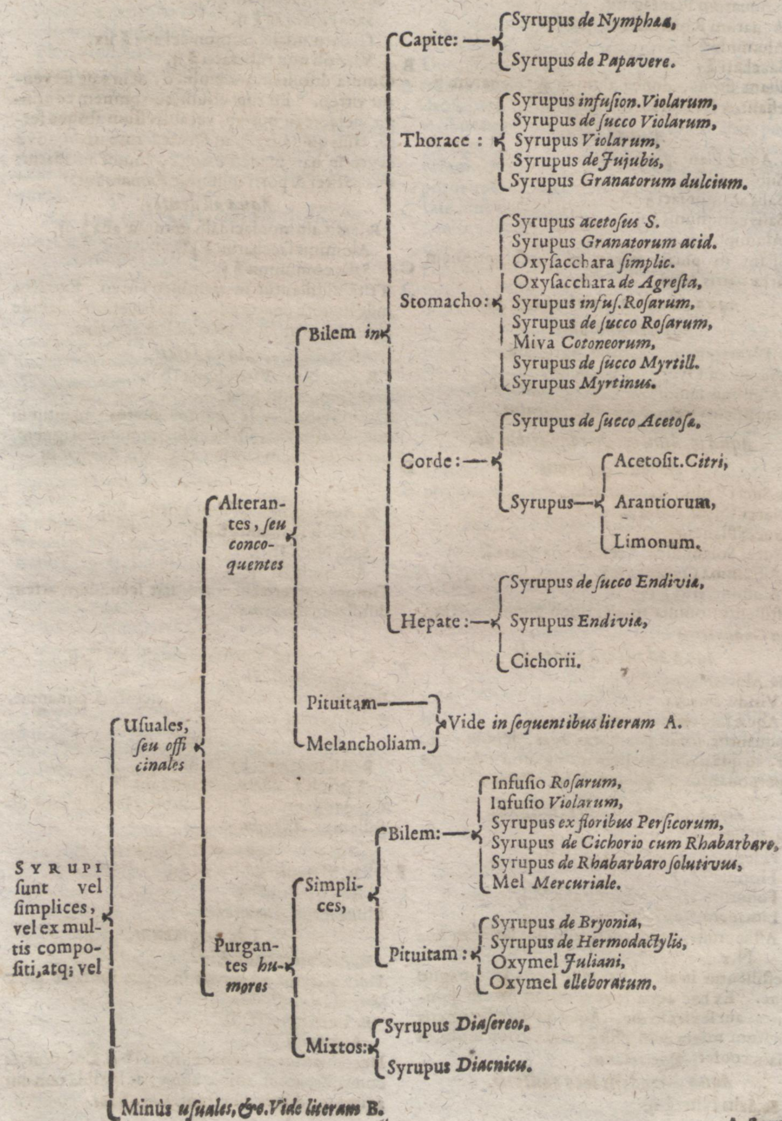
Lac virgineum.

℞. Aluminis crudi ℥ iv.
Decoquantur ad tertias in aquæ fontanæ puræ libris duabus. Postea
℞. Lithargyri ℔ ß.
Aceti vini ℔ j.
Decoquantur ad remanentiam ℔ j. Colentur, & commisceantur ambæ aquæ, ac spatula tam diù agitentur, donec albescant. *Augustani.*

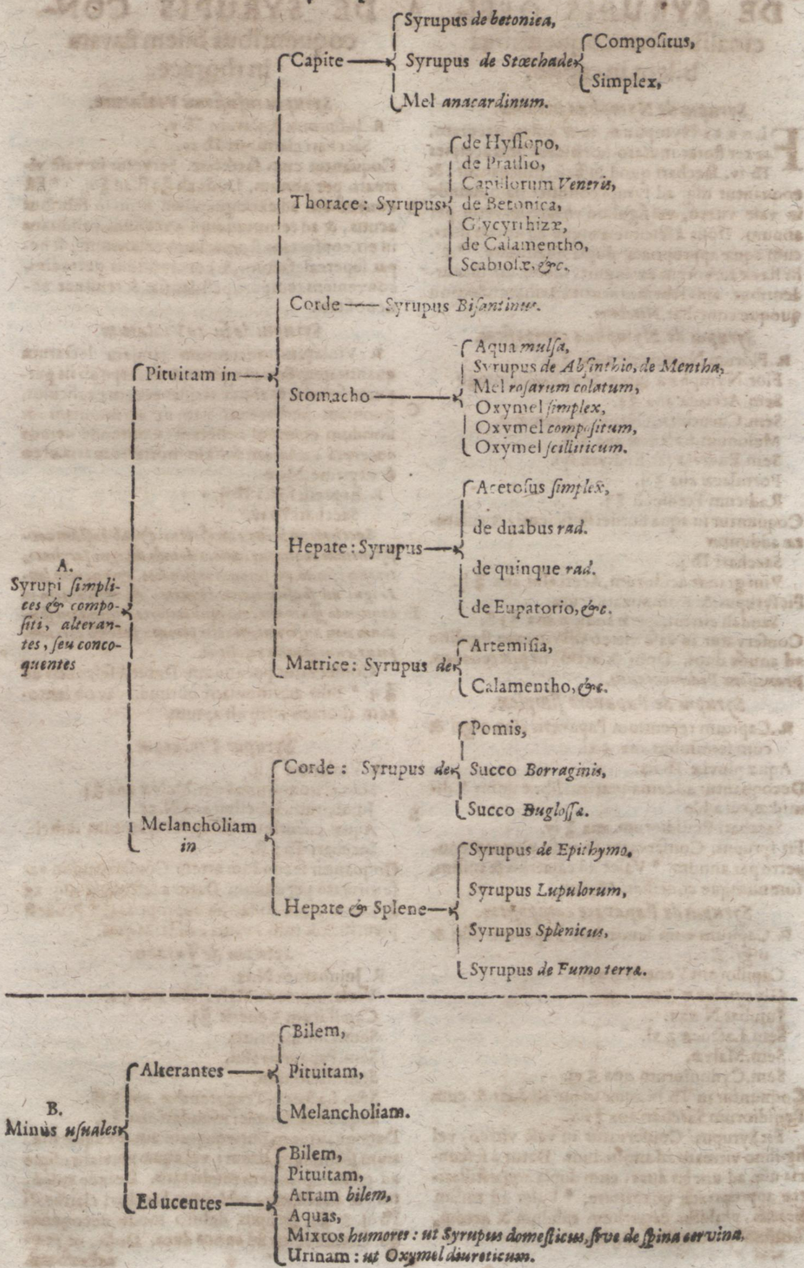
Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

De Syrupis, Sectio II.

Syrupus eſt medicamenti forma liquidior, ex ſuccis vel aliis plantarum partibus, cum humore aliquo percoctis, & mellitis vel ſaccharatis ad ſaporis gratiam, & cuſtodiæ diuturnitatem.

A. Syrupi

A.
Syrupi *simplices & compositi, alterantes, seu concoquentes*
Pituitam in
Capite
Syrupus *de betonica,*
Syrupus *de Stœchade*
Compositus,
Simplex,
Mel *anacardinum.*
Thorace: Syrupus
de Hyssopo,
de Prasio,
Capillorum *Veneris,*
de Betonica,
Glycyrrhizæ,
de Calamentho,
Scabiosæ, *&c.*
Corde —— Syrupus *Bisantinus.*
Stomacho
Aqua *mulsa,*
Syrupus *de Absinthio, de Mentha,*
Mel *rosarum colatum,*
Oxymel *simplex,*
Oxymel *compositum,*
Oxymel *scilliticum.*
Hepate: Syrupus
Acetosus *simplex,*
de duabus *rad.*
de quinque *rad.*
de Eupatorio, *&c.*
Matrice: Syrupus de
Artemisia,
Calamentho, *&c.*
Melancholiam *in*
Corde: Syrupus de
Pomis,
Succo *Borraginis,*
Succo *Buglossæ.*
Hepate & Splene
Syrupus *de Epithymo,*
Syrupus *Lupulorum,*
Syrupus *Splenicus,*
Syrupus *de Fumo terræ.*
B.
Minus *usuales*
Alterantes
Bilem,
Pituitam,
Melancholiam.
Educentes
Bilem,
Pituitam,
Atram *bilem,*
Aquas,
Mixtos *humores: ut Syrupus domesticus, sive de spina cervina.*
Urinam: *ut Oxymel diureticum.*

DE SYRUPIS OFFICINALIBUS CONCOQUENTIBUS BILEM IN CAPITE.

Syrupus de Nymphæa simplex.

FLORES Nymphææ, quot voles, macerato, ac ter flores mutato, horũ infusionis accipies ℔ iv. sacchari quod sufficit. misceantur, & coquantur usq; ad syrupi consistentiam, deinde in vase vitreo, vel figulino vitrato servetur per annum. Dosis à sescuncia usque ad uncias duas, cum aquæ appropriatæ dupla quantitate. * Bilis flavæ fervorem extinguit, ideoq; mirificè ardentibus, aliis febribus acutis auxiliatur. Somnũ quoque conciliat. *Nicolaus.*

Syrupus de Nymphæa compositus.

℞. Florum Nymphææ albæ ℥ ij.
Flor. Nymphææ luteæ, Sem. Psyllii integri,
Sem. Acetosæ ana ℥ j.
Sem. Cucurbitæ, Citrulli, Cucumeris,
Melonum, Lactucæ ana ℥ ß.
Sem. Endiviæ sat. Endiviæ syl.
Portulacæ ana ʒ ij.
Radicum Fœniculi ℥ j.

Coquuntur in aqua hordei sufficienti: & colaturæ adduntur

Sacchari ℔ j.
Vini granat. acidorum, Aceti albi ana ℥ ij.

Fit syrupus, & aromatizatur cum

Sandali citrini, Spicæ Indicæ ana ʒ j ß.

Conservatur in vase vitreo vel vitreato figulino ad annos duos. Dosis & actio, ut præcedentis. *Franciscus Pedemontanus.*

Syrupus de Papavere simplex.

℞. Capitum recentium Papaveris albi, nigri & cum seminibus ana ʒ xl.
Aquæ pluviæ ℔ iix.

Decoquantur ad remanentiam libræ unius & dimidiæ, cui adde

Sacchari Penidiorum ana ℥ iv.

Fit syrupus. Conservatur in vase vitreato cooperto per annum. * Valet ad catarrhũ & tussim, somnumque conciliat. *Mesues.*

Syrupus de Papavere compositus.

℞. Capitum cum seminibus Papaveris albi & nigri ʒ L.
Capillorum Veneris ʒ xv.
Glycyrrhizæ ʒ v.
Jujubas N xxx.
Sem. Lactucæ ʒ xl.
Sem. Malvæ,
Sem. Cydoniorum ana ʒ vj.

Coquuntur in ℔ iv. aquæ usque ad duas, & cum Penidiorum Sacchari ana ℥ iix.

Fit Syrupus. Conservatur in vase vitreo, vel figulino vitreato ad annos duos. Datur à sescuncia usq; ad uncias duas, cum dupla aquæ stillatitiæ appropriatæ quantitate. * Valet ad tussim siccam, phthisin, catarrhum calidum & acrem, somnumq; conciliat. *Mesues.*

A

DE SYRUPIS CONCOQUENTIBUS BILEM FLAVAM IN THORACE.

Syrupus infusionis Violarum.

℞. Infusionis Rosarum ℔ v.
Sacchari clarificati ℔ iv.

Coquantur cum facilitate. Servetur in vase vitreato per annum. Dosis ab ℥ j ß. ad ℥ ij. * Est
B conveniens ad extinguendam sitim in febribus acutis, & ad remittendum excessum caliditatis in eis, confortans stomachum relaxatum, & hepar supercalefactum, & cor, resistens putredini, conveniens tempore pestilentiæ, & resistens venenositati.

Syrupus de succo Violarum.

℞. Violarum recentium jamjam lectarum quantitatem satis magnam, & decerpe ab iis purpurea foliola, & abjice virides eorum cauliculos,
C quoniam herbaceam habent acrimoniam, & floridum colorem hebetant. Contunde deinde decerpta Violarum folia in mortario marmoreo & exprime. Mox

℞. Expressi succi ℔ ij.
Sacchari ℔ iv.

Saccharum prius clarificetur, & ad justam consistentiam coquatur: amoto deinde ab igne saccharo, tepefieri sinito, & succum infundito, & rursum lento igni ad spissitudinem coquito, & emicantem in
D *coquendo spumam continuò auferto. Quidam spumam non auferunt, ne color pereat: sed citò corrumpitur, cum spuma repositus.*

Conservatur per annum. Datur à sescuncia ad ℥ ij. * Bilis acrimoniam obtundit, ac ob lentorem thoracis vitiis est aptum.

Syrupus Violarum.

℞. Violarum ℥ ij.
Sem. Citoniorum, Sem. Malvæ ana ℥ j.
E Jujubarum, Sebesten ana N. xx.
Aquæ cucurbitæ ℔ vj. vel quantum sufficit.
Sacchari ℔ j ß.

Coquantur secundùm artem. Conservetur in vase vitreato per annum. Datur à sescuncia usq; ad ℥ ij. cum aqua stillatitia appropriata. * Prodest pleuritidi & tussi à causa calida. *Mesues.*

Syrupus de Jujubis.

℞. Jujubarum N. lx.
Violarum, Sem. Malvarum ana ʒ v.
F Capillorum Veneris ℥ j.
Sem. Cotoneorum,
Sem. Papaveris albi,
Sem. Melonum,
Sem. Lactucæ, Tragacanthæ ana ʒ iij.
Liquiritiæ, Hordei mundati ana ℥ j.

Decoquantur in libris quatuor aut sex aquæ fontium secundùm artem: vel aquæ pluvialis usque ad consumptionem medietatis. Deinde colentur, & in colatura addantur Sacchari clarificati ℔ iij. & fiat syrupus debito modo decoquendo. Conservetur ad annos duos. Dosis, ut præcedentium.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

cedentium. * Syrupus de Jujubis, confert ad raucedinem vocis, & tussim, & pleuresin, & in ulcere vesicæ mire prodest. *Mesues.*

Syrupus de Jujubis alius.

℞. Jujubarum N. c.
Aquæ ℔ iv.
Coque ad dimidias: adde Sacchari ℔ j.
Coque iterum ad syrupi consistentiam. * Valet ad asperitatem gutturis, & tussi̅ juvat: sputum tenue incrassat, & facilius expelli facit. Ob id raucitati & pleuritidi confert. *Mesues.*

Syrupus Granatorum dulcium.

℞. Succi Granatorum dulcium ℔ v.
Sacchari albissimi ℔ iij.
Coquantur secundum artem. Conservetur in vase vitreo per annum. Dosis, ut præcedentium. * Sitim, tussim & pleuritidem juvat. *Mesues.*

ANNOTATIO.

Malè hodiè faciunt Syrupum granatorum, indifferenter cum dulcibus acetosa granata miscentes: oportet enim utrunq; Syrupum, tam acetosorii quàm dulcium grandiorum seorsim conficere: nam diversis morbis, morborumq; accidentibus medentur. Cordus.

DE SYRUPIS CONcoquentibus bilem flavam in stomacho.

Syrupus acetosus simplex.

℞. Aceti vini ℔ iij.
Sacchari clarificati in aqua ℔ v.
Coquantur secundùm artem. * Est communis ad omnem materiam: digerit choleram, phlegma & melancholiam: rationeq; aceti attenuat crassos humores, incidit viscosos, duros mollit, ineptos evellit, ubique penetrat, oppilationes aperit, provocat urinam, putredini resistit, & corrigit malitiam humorum. idcircò in febribus pestiferis juvat: sed ratione remissæ frigiditatis, tenues & subtiles humorum partes inspissat, adæquat calorem, refrigerat, viscera lenit, & sitim sedat. *Mesues.*

Syrupus acetosus compositus.

℞. Radicum Fœniculi,
Rad. Apii,
Rad. Endiviæ ana ℥ iij.
Seminis Anisi, Fœniculi,
Apii ana ℥ j.
Seminis Endiviæ ʒ iv.
Coquantur lento igne in libris decem aquæ ad dimidias: adde colaturæ
Sacchari optimi ℔ iij.
Aceti acerrimi ℔ ij.
Coquantur secundùm artem. Conservatur ad annos duos. Dosis à sescuncia ad uncias duas cum aqua aliqua conveniente. * Syrupus acetosus cum radicibus: cujus operatio est ad choleram grossam, difficilem, & ad phlegma: incidit enim & abstergit, aperit oppilationes, quæ sunt in hepate, & splene, & in renibus. *Mesues.*

A

Syrupus acetosus Diarrhodon.

℞. Succi Intybi, Apii ana ℔ ij ß.
Rad. Apii, Fœniculi, Intybi ana ℥ ij.
Rosarum ℥ j.
Glycyrrhizæ ℥ ß.
Spicæ Nard. ʒ ij ß.
Sem. Apii, Fœniculi,
Anisi ana ʒ vij.
Aquæ ℔ vj.
Coque ad duarum partium consumptionem:
B adde Aceti ℔ ij. Sacchari ℔ iij.
Coque iterum & fiat syrupus. Datur ab ℥ j. usque ad ij. * Valet ad febres complexas, & eas, quæ formam corporis corrumpunt. Obstructiones epatis & lienis idem aperit. *Mesues.*

Syrupus acetosus de succis herbarum cum aromatibus.

℞. Succorum Apii,
Fœniculi, Intybi,
C Lupuli coct. & purg. ana ℔ ij.
Buglossi ℔ ij ß.
Rosarum ℥ j.
Spicæ nardi ʒ iij.
Glycyrrhizæ ℥ j.
Seminis Apii,
Fœniculi, Anisi,
Rhabarbari, Eupatorii,
Absinthii,
Cassuthæ ana ʒ v.
D Sacchari ℔ ij ß.
Aceti ℔ ij.
Condiatur galliæ aromaticæ drachmis duabus. * Obstructiones aperit: ob id febres putridas, & implexas, & morbos alios obstructionibus succedentes curat. *Mesues.*

Syrupus Granatorum acetosorum.

℞. Succi Granatorum acetosorum ℔ v.
Sacchari albissimi ℔ iij.
Coquantur secundùm artem. * Febres biliosas,
E & quæ ex pituitosis flammam multam invehunt, juvat. *Mesues.*

Oxysacchara simplex.

℞. Sacchari albi ℔ j.
Succi malorum Granatorum acetosorum ℥ iix.
Aceti ℥ iv.
Coquantur cum facilitate, dum Syrupi crassamentum adsciscat. * Digerit materias cholericas phlegmati mistas, quæ gravant stomachum &
F præcordia, & faciunt tertianas duplas inordinatas, quas vocant erraticas, & similes quartanis duplis. *Nicolaus.*

Oxysacchara composita.

℞. Capillorum Veneris,
Linguæ cervinæ, id est, Phyllitidis,
Scolopendriæ, id est, Asplenii,
Polytrichi, Lichenis seu Hepaticæ,
Violarum, rad. Fœniculi, rad. Rusci,
Rad. Asparagi, rad. Graminis ana ℔ j.
Hoc modo confice: In succo malorum granatorum herbas, radices triduum macerato, quarto

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

die parùm bullire ſinito, cum forti expreſſione percolato, poſtremò addito ſaccharo quod ſatis fuerit, ad juſtam craſſitiem coquito, & conſervato ad annos duos. Doſis, ut præcedentium. * Concalefacta corpora potum juvat: longis febribus, quas ſanguis aut bilis creavit, & calori jecinoris auxilio eſt, & lienis obſtructiones tollit. *Nicol.*

Syrupus de Agreſta.

℞. Agreſtæ ℔ v.
Sacchari clarificati ℔ iij ß.

Coquantur ſecundùm artem. * In magnis æſtibus ad ſitim reſtringendam mirifice confert: vomitum & alvi profluvium bilioſum ſiſtit, febribus bilioſis ſuccurrit, gravidarum vomitum etiam reprimit, ac ventriculum earundem firmat, veneniſque adverſatur. *Meſues.*

ANNOTATIO.

Agreſta eſt ſuccus uvarum immaturarum, qui Græcè vocatur Omphacium, & inſpiſſatus ſervatur: hoc autem loco recipienda eſt Agreſta nondum ad ſpiſſitudinem decocta.

Agreſta exprimi debet ex generoſiſſimis uvis, apud nos paulò ante maturitatem. Cordus.

Syrupus infuſionis roſarum.

℞. Infuſionis roſarum ℔ v.
Sacchari clarificati ℔ v.

Coquantur cum facilitate, & conſerventur per annum in vaſe vitreato cooperto. Doſis, ut præcedentium. * Eſt conveniens ad extinguendam ſitim in febribus acutis, & ad remittendum exceſſum caliditatis in eis, confortans ſtomachum relaxatum, & hepar ſupercalfactum, & cor, reſiſtens putredini, conveniens tempore peſtilentiæ, & reſiſtens venenoſitati.

Syrupus de ſucco roſarum.

℞. Succi roſarum depuratarum,
Sacchari clarificati ana ℔ j ß.

Fiat ſyrupus ſecundùm artem, ut decet. * Alvum compreſſione ſolvit, unciis tribus ſumptis: ſed multò clementiùs, quàm qui ex multis roſarum recentium infuſionibus paratus eſt. *Meſues.*

Miva Citoniorum ſimplex.

℞. Succi citoniorum depurat. ℔ xij.

Coquantur ad medietatem: & affunde vini albi veteris opt. ℔ v.
Sacchari ℔ iij.

Coquantur lento igne ſemper deſpumando, ad tertiæ partis conſumtionem. Poſtquam reſederit, cola, & adde
Sacchari ℔ iij.

Iterum coquantur ad juſtam conſiſtentiã. * Ventriculum roborat, & cibum in eo cõtinet. *Meſues.*

Miva Citoniorum aromatica.

℞. Succi Citoniorum acetoſorum ℔ xx.
Mellis deſpumati optimi ℔ vj.
Vini veteris optimi ℔ x.

Poteſt tamen etiam cum Saccharo fieri. Coquantur ad perfectionem, poſtea impone ſequentia aromata, in ſindone ligata:
℞. Cinnamomi electi,
Cardamomi majoris ana ℥ iij.
Caryophyllorum ℥ ij.
Zingiberis, Maſtiches ana ℥ j ß.
Croci ℥ ij.
Xyloaloës, Macis ana ℥ j ß.

Omnia præter crocum parùm terantur, & nodulo ligata ſuſpendantur, identidem confricando in ipſo medicamento, donec craſſeſcat. Tolle ab igne, & aromatiza
Moſchi ℈ j.
Galliæ Moſchatæ veræ ℥ ij.

Fiat ſecundùm artem. * Ventriculum, hepar, & cætera viſcera roborat, appetentiam excitat, coctionem juvat, vomitũ & lienteriam juvat. *Nicol.*

Syrupus de ſucco Myrtillorum, ſeu Myrtinus ſimplex.

℞. Succi Myrtillorum depurati ℔ viij.
Sacchari clarificati ℔ iv.

Coquantur ſecundùm artem.

Curandum eſt, ut efferatur ex Italia, aut Narbonenſi Gallia Myrtillorum ſuccus, ſi quis volet hunc Syrupum conficere.

* Syrupus Myrtillorum ventriculum & viſcera roborat, ob id fluorem alvi antiquatum ſiſtit, & tuſſim mitigat. *Meſues.*

Syrupus Myrtinus compoſitus.

℞. Myrtillorum ℥ xx.
Sandali albi, Sumach,
Balauſtiorum, Berberis ana ℥ xv.
Meſpillorum ℥ 50.
Succi Granatorum vel cydoniorum,
Pomorum agreſtium ana ℔ ß.

Omnia, exceptis ſuccis, coquantur in aquæ fontis libris octo, ad medias, coletur, & fiat ſyrupus cum ſacchari ℔ iij. additis in fine ſuccis. * Hic Syrupus ſiſtit ventris fluorem, etiam antiquum, & ſcreatum ſanguinis. *Meſues.*

DE SYRUPIS CONcoquentibus bilem flavam in corde.

Syrupus de ſucco acetoſæ.

℞. Succi acetoſæ depurati ℔ iij.
Sacchari clarificati ℔ ij.

Coquantur ſecundùm artem. * Febribus bilioſis & peſtilentialibus ſaluber eſt, cordis & ventriculi flammeum calorem extinguit, ipſaq; roborat. *Meſues.*

Syrupus de acetoſitate citri.

℞. Succi acidi mali citri, per pannum rarum colati ℔ vj.
Sacchari albiſſimi ℔ iij. vel iv.

Coquantur ſecundùm artem. * Ad omnes ægritudines bilioſas ex pura bile valet, & peſtilentes, vel quæ veneni naturam ſapiunt, & ad ſitim extinguendam: ebrietati reſiſtit, vertiginem juvat. *Meſues.*

ANNOTATIO.

Raròhabent Pharmacopolæ ſyrupũ acetoſitatis citri verũ: nam plerunq; venditur pro eo ſyrupus citriorum con-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

rum conditorum. Porrò cùm quis benè conficere voluerit, oportet ut per filtrum aut pannum destilletur acetositas citriorũ, sine ulla vi aut expressione: alioquin coagulatur, cùm refrixerit, syrupus. Cordus.

De syrupo Aranciorum acetosorum.

℞. Succi Aranciorum acetosorum per pannum aut filtrum distillati ℔ vj.
Sacchari albissimi ℔ iij. vel iv.
Coquantur secundùm artem.

Ad hunc modum potest etiam fieri ex succo Aranciorum dulcium.

Syrupus acetositatis limonum.

℞. Acetositatis limonum maturorum, per filtrum destillatæ ℔ vj.
Sacchari albissimi ℔ iij. vel iv.
Coquantur secundùm artem. * Vehementiùs infrigidat, & penetrat, quàm syrupus acetositatis citri: & valet contra putrefactionem, contra vermes, vehementiam caloris febrilis, & alios crudos humores.

DE SYRUPIS CONCOquentibus bilem flavam in hepate.

Syrupus de succo Endiviæ, vel Endiviæ simplex.

℞. Succi Endiviæ depurati ℔ viij.
Sacchari Tabarzeth ℔ v ß.
Coquantur secundùm artem.] * Valet principaliter ad omnes supercalfactiones hepatis, & aliorum membrorum nutritivorum: & in morbo laterali maximè convenit.

Syrupus de Endivia compositus.

℞. Endiviæ recentis, Borraginis, Scariolæ, Hepaticæ, Melissæ, Buglossæ, Lactucæ, Eupatorii ana M. j.
Seminum frigidorum majorum ana ℥ j.
Sandali albi & rubri ana ʒ j.
Florum cordialium ana ʒ iij.
Coquantur secundùm artem in sufficienti quantitate aquæ: deinde cola: & colaturæ adde
Succi Endiviæ depurati ℔ v.
Vini Granatorum ℥ iij.
Sacchari albi ℔ iv.
Fiat Syrupus secundùm artem. * Valet præcipuè ad supercalfactiones hepatis, cordis, & aliorum membrorum nutritivorum: & generaliter confert cuilibet complexioni calidæ, & est apertivus oppilationum, & confortativus membrorum debilitatorum à mala complexione calida: est etiam digestivus materiarum cholericarum acutarum. *Gentilis.*

Syrupus Endiviæ compositus.

℞. Succi Endiviæ, succi Hepaticæ ana ℔ iij.
Clarificentur prædicti succi ad ignem, ut expedit: addantur
Rosarum, Violarum,
Lenticulæ aquæ, Polytrichi,
Flor. Nymphęæ ana ℥ ß.

A Capillorum Veneris, Hordei mundati,
Sem. frig. majorum ana ℥ j.
Contusa & per horas 12. in dictis succis macerata coquuntur, & colaturæ adduntur
Sacchari ℔ iij. vel quod sufficit.
Fiat syrupus, & aromatizetur cum sandalis albis & rubris.
Berberis, Sem. cotoneorum, Ligni aloës, Cinnamomi, Cort. citri ana ℈ j.
Tunde & aromatiza secundùm artem. * Valet
B ad suprà dicta. *Gentilis de Fulg.*

Syrupus de Cichorea sive rhabarbaro.

℞. Endiviæ domesticę & sylvestris, Cichoreæ,
Taraxaci, id est, seridis sylvestris, ana M. ij.
Cicerbitæ, Hepaticæ,
Scariolæ, Lactucæ,
Fumi terræ, Lupulorum ana M. j.
Hordei non excorticati ℥ ij.
Alkekengi, Liquiritiæ,
C Capillorum Veneris,
Ceterach, sive Scolopendriæ,
Polytrichi, Adianthos, Cuscutæ ana ʒ vj.
Radicum Fœniculi, Apii,
Asparagi ana ℥ ij.
Ferveant in aqua sufficienti, & colentur, & cum saccharo albo solido fiat syrupus. *Nicolaus.*

Syrupus de Olibano Rhasis.

℞. Aceti veteris ℔ iij.
Succi mal. granat. acet.
D Acetositatis citri,
Agrestæ, Acidulæ,
Mororum, in quo sumach fuerit decoct.
Berberis ana ℔ j.
Lactucæ, Endiviæ sylvest. ana ℥ iij.
Decoctionis Jujubarum,
Infusionis lentium ana ℔ j ß.
Sacchari ℔ iij.
Fiat syrupus. Deinde
℞. Spodii ℔ ß.
E Caphuræ ℥ j.
Terantur in mortario, & incorporentur cum syrupo, donec fiat unum corpus, & conspergatur ter cum frusto cucumeris. Oblatus ante originẽ variolarum & morbillorum abscindit eorum emersionem: quòd si fortè apparuerint 20. non perficienter decem refrigerando calorem & putrefactionem prohibendo, nisi quòd videatur vehemens materiæ expulsio, quæ tunc juvetur. Idem datus cum calida, confert omnibus ægri-
F tudinibus sang. choleræ, bubonibus, anthraci, anginæ, & consimilibus.

DE SYRUPIS CONCOquentibus pituitam in capite.

Syrupus de Betonica.

℞. Succi Betonicæ crudi partes tres. Sacchari boni partes duas.
Coquantur simul, & despumentur, quoad syrupi consistentiã acquirãt. Vires ipsius herbæ retinet.

q

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Syrupus de Betonica compositus.

℞. Betonicæ M. iij. Majoranæ M. j ß.
Thymi, Rosarum ana M. j.
Violariæ, Stœchadis, ana M. ß.
Sem. Fœniculi, Anisi, sem. Ameos ana ℥ ß.
Rad. Pæoniæ, Polypodii, rad. Fœnic. ana ʒ v.

Fiat decoctio in s.q. aquæ ad medietatis cõsumptionem: colaturæ adde succi Betonicæ ℔ ij. sacchari quantum satis est. Fiat syrupus. * Ad capitis & uteri vitia confert, menses movet: & simplici potiùs utimur, quàm composito. *Augustani.*

Syrupus de stœchade simplex.

℞. Florum stœchadis ʒ xxx.
Thymi, Calaminthæ, Origani ana ʒ x.
Anisi ʒ vij.
Passularum purgatarum ʒ iv.
Aquæ quod satis est, Coquantur secundùm artē, & colaturæ adde mellis, aut sacchari ℔ iv ß.
Condiatur cum Cinnamomi, Calami aromatici, Zingiberis ana ʒ j ß.

Ligentur in sindone, & in syrupo suspendantur. * Juvat omnes affectus frigidos cerebri & nervorum, ut paralysin, epilepsiam, convulsionem, spasmum cynicum, tremorem: ac ventriculum firmat.

Syrupus de stœchade compositus.

℞. Florum stœchadis ʒ xxx.
Thymi, Calaminthæ, Origani ana ʒ x.
Anisi, Pyrethri ana ʒ vij.
Piperis longi ʒ iij.
Zingiberis ʒ ij.
Passularum enucleatarum ℥ iv.
Aquæ quantum sufficit.
Mellis aut sacchari optimi ℔ v.

Coquantur secundùm artem lento igne: & cùm reponis, tum condias sequentibus speciebus, in sindone rara & munda suspensis.

℞. Cinnamomi, Calami aromatici,
Spicæ nardi Indicæ, Croci,
Zingiberis, Piperis nigri,
Piperis longi ana ʒ j ß.

Contundantur grosso modo. * Idem quod præcedens efficit. *Mesues.*

Mel Anacardinum Azaravii.

Anacardios recentes tere, & in aqua decoque, donec melliginem quandam in rubeo colore fuscam remittant, eam aquæ innatantem auferto, & reponito. * Memoriæ jacturam resarcit, labātes sensus refricat, oblivionem discutit, & mentem evacuat, morbis cerebri frigidis & humidis confert, nervorumq; resolutioni opitulatur.

DE SYRUPIS CONCOQUENTIBUS pituitam in thorace.

Syrupus de Hyssopo.

℞. Hyssopi aridi, Rad. Apii, Fœniculi,
Petroselini, Glycyrrhizæ ana ʒ x.
Hordei mundati ℥ ß.
Sem. Malvæ, sem. Citoniorum,
Tragacanthæ ana ʒ iij.
Capilli Veneris ʒ vj.
Jujubarum, Sebesten ana N. xxx.
Passularum enucleatarum ℥ j ß.
Ficuum siccarum,
Dactylorum pinguium ana N. x.
Penidiarum albarum ℔ ij.

Confice secundùm artem. Conservatur ad annos duos in vase vitreato. * Ad vitia thoracis & pulmonis efficax est, humoresq; excreatu difficiles extenuat & educit. *Mesues.*

Syrupus de Prasio.

℞. Marrubii ℥ ij. Glycyrrhizæ ℥ j.
Capillorum Veneris, Hyssopi,
Calaminthæ, Anisi ana ʒ vj.
Rad. Apii, Fœniculi ana ʒ v.
Sem. Malvæ, Fœnigræci, Ireos,
Sem. Cydoniorum, Lini ana ʒ iij.
Uvarum passarum purgatarum ℥ ij.
Ficus passas pingues N. xvj.
Penidiorum, Mellis ana ℔ ij.

Aquæ quod sufficit. Fiat syrupus. * Thoracem & pulmones expurgat pituita crassa, lenta, putri: hinc asthmati, & antiquæ tussi prodest: quales affectus senibus & natura frigidis sunt frequentes. *Mesues.*

Syrupus capillorum Veneris simplex.

℞. Infusionis capill. Veneris recentium ter factæ secundùm artem ℔ iij. sacchari albi ℔ ij. Coque, & fiat syrupus.

Syrupus capillorum Veneris compositus.

℞. Capillorum Veneris M. ij.
Adianthi, Scolopendriæ,
Polytrichi ana M. j.
Jujubarum, Glycyrrhizæ ana ℥ ij.

Fiat decoctio addendo sacchari ℔ iij. Fiat syrupus.

Syrupus alius capillorum Veneris magistralis.

℞. Capillorum Veneris ℥ v.
Glycyrrhizæ rasæ ℥ ij.

Macerentur in aqua horis 24. deinde coque ad dimidii consumptionem. Colaturæ adde
Sacchari clarificati, Penidiorum, Aquæ capill. Vener. ana ℥ viij.

Coque, fiat syrupus. * Ad thoracis affectus calidos, destillationes & obstructiones efficax, usu creberrimus. Pleuritidis initio convenit, cum materia calida, aut calido & frigido mista, sua tenuitate gutturis tectorium eludit. Eo syrupo ad obstructiones primorum vasorum in purgatoriis tentationibus, securitatis gratia utimur. *Antonius Musa, & Anutius Fœsius.*

Syrupus de Glycyrrhiza.

℞. Glycyrrhizæ rasæ ℥ ij.
Capilli Veneris ℥ j.
Hyssopi ℥ ß. Aquæ pluviæ ℔ iv.

Macerentur horis xxiv. Deinde coquantur ad dimidias. Colaturæ adde

Mellis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Mellis optimi, Penidiorum, sacchari ana ℥ viij.
Aquæ rosarum ℥ vj.

Fiat syrupus secundùm artem. * Thoracem & pulmonem expurgat, ideoque diuturnæ tussi & pleuritidi auxiliatur. *Mesues.*

Syrupus de Calamintha.

℞. Calaminthæ domesticæ,
Calaminthæ montanæ ana ℥ ij.
Sem. Levistici,
Sem. Dauci, Schœnuanthos ana ʒ v.
Passularum enucleatarum ℔ ß.
Mellis ℔ ij.

Fiat syrupus. In hoc syrupo sex aquæ libræ recipiantur, quæ bulliant: primò passulas, deinde alia secundùm præscriptum ordinem ponendo, usq; ad consumptionem medietatis: denique addito melle fiat syrupus secundùm artem. * Syrupus de calamintha, lienosis plurimùm confert, quibus durus est lien, & pene irresolubilis, & his qui frigida viscera habent, & asthmate laborant, præsertim in senibus, & in habentibus antiquas tusses: si quis enim vel pectus, vel ventriculum, vel intestina, crassa, tenaci, & irresolubili materia plena habeat, hoc syrupo sanatur. *Mesues.*

Syrupus è scabiosæ succo.

℞. Succi scabiosæ crudi ℔ vj.
Sacchari, Mellis Hispanici puriss. ana ℔ ij.

Coquatur initiò cum succo media pars utriusque, mellis scilicet & sacchari: atque cola. Deinde reliqua pars mellis & sacchari addatur, perficiaturque coctio ad syrupi formam. * Ad eadem, ad quæ herba ipsa, valet. *Medici Colonienses.*

DE SYRUPIS CONCOQUENTIBUS PITUITAM IN CORDE.

Syrupus Dinarii, sive de Bizantiis simplex.

℞. Succi Endiviæ,
Succi Apii ana ℔ ij.
Succi Lupuli, Succi Buglossæ ana ℔ j.

Succi depurentur & despumentur, dum maneant ℔ iv.
Sacchari optimi ℔ ij ß.

Coquantur cum facilitate, donec fiat syrupus. * Humores crassos & lentos incidit atque extenuat, obstructiones aufert, morboque regio succurrit. *Mesues.*

Syrupus de Bizantiis compositus.

℞. Succi Endiviæ veræ,
Succi apii, succi lupuli,
Succi Buglossæ ana ℔ j.

In succis decoquantur Flor. rosarum rubr. ℥ ij.
Glycyrrhizæ ℥ ß.
Sem. Anisi, Fœniculi,
Apii ana ʒ iij.
Spicæ Nardi Indicæ ʒ ij.

Colaturæ adde
Aceti ℔ ij.
Sacchari albiss. ℔ iij.

A Coquantur secundùm artem diligenter. Interdum ad singulas succi clarificati libras addunt Aceti ℥ vj. Est efficacior simplici. *Mesues.*

DE SYRUPIS CONCOQUENTIBUS PITUITAM IN STOMACHO.

Aqua mulsa, seu Hydromel.

B ℞. Mellis ℔ j.
Aquæ pluviæ ℔ iix.

Coque lento igne, donec ampliùs non spumet: utere. Augetur quandoque mellis quantitas, & decoquitur ad Julapii consistentiam: nempe quando à Medico præscribitur, aut quòd ita illi visum est, aut quòd diutiùs servanda sit: & aromatizatur cinnamomo, zingibere, maci, croco, & similibus.

Aquæ mulsæ alter modus.

℞. Mellis boni partem j.
C Aquæ fontanæ partes iix.

Fermenti pauxillum pauxillo ejusdem aquæ mellitæ dissolutum, videlicet in singulas centenas factæ mulsæ libras indantur fermenti dissoluti ℥ iij. quæ omnia ligneo vase relicto trium digitorum spacio vacuo, in quod, dum musti modo fervebit, recipiatur. ubi fervere desierit, obturato vase modo doliorum vini, tertiò pòst mense fit potabile. Durat ad annos aliquot. * Affectus frigidos
D cerebri, nervorum & juncturarum juvat, sitim sedat, puris & pituitæ crassæ expectorationem promovet, colicis prodest, & calculum in meatibus urinæ gigni prohibet. *Medici Colonienses.*

Hydromel compositum.

℞. Aquæ fontis ℔ xx.
Mellis despumati ℔ j.
Salviæ, Origani ana P. ß.
Anisi, Coriandri ana ʒ j.
Glycyrrhizæ ʒ ij.
Cinnamomi ℥ j ß.

E Bulliant ad consumptionem quartæ partis, & colentur. *Augustani.*

Syrupus de Absinthio.

℞. Absinthii Romani ℔ ß.
Rosarum rubrarum ℥ ij.
Spicæ Indicæ ʒ iij.
Vini clari veteris opt.
Succi Citoniorum ana ℔ ij ß.

F Macerentur in vase marmoreo, aut fictili denso per noctem unam: deinde decoquantur. Colaturæ adde
Sacchari ℔ ij.

Confice secundùm artem. * Ventriculum roborat & jecur, aliaque instrumenta nutritionis, appetentiamque excitat: contra regium morbum prodest, flatus discutit, humoresque per urinam pellit. *Mesues.*

Syrupus de mentha major.

℞. Succi Citoniorum Muzorum,
Citoniorum dulcium,
Granatorum acetosorum, Granat. dulcium,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Granatorum Muzorum ℔ j ß.
In succis macerentur per horas xxiv. sequentia:
℞. Menthæ siccæ ℔ j ß.
Rosarum rubearum ℥ ij.
Coquantur deinde cum facilitate, usq; ad medietatis consumptionem: colentur, & colaturæ adde
Mellis vel sacchari ℔ ij.
Coquantur ad perfectionem: & quum reponis, aromatiza cum Galliæ Moschatæ tritæ veræ, & in sindone ligatæ, atque ex orificio vasi suspensæ ʒ iij. * Ventriculum frigidum roborat: ob id nauseam, vomitum, singultum, fluorem alvi sedat. *Mesues.*

Syrupus de mentha minor.

℞. Succi menthæ depurati ℔ j.
Succi Granatorum dulcium,
Granatorum acetosorum, ad medietatem coctorum,
Sacchari vel mellis ana ℔ j.
Coquantur sensim secundùm artem.
In hoc quoq; syrupo notandum est, quod in proximo syrupo de Mentha majore diximus de melle.
* Eandem ferè cum superiore facultatem habet. *Mesues.*

Mel rosatum.

℞. Rosarum rubearum nondum penitùs apertarum ℔ ij.
Mellis optimi ℔ vj.
Coquantur lento igne secundùm artem. * Stomachum confortat & mundificat, & est digestivum materiarum phlegmaticarum in stomacho & meseraicis contentarum. *Mesues.*

Mel rosatum aliud efficacius.

℞. Foliorum rosarum rubearum nondum explicitarum contusorum ℔ ij.
Coquantur in aquæ cœlestis ℔ iv. Colaturæ fortiter expressæ adde
Succi rosarum rubearum depurati,
Mellis optimi despumati ana ℔ iv.
Coquantur secundùm artem.

Oxymel simplex.

℞. Mellis optimi despumati ℔ iv.
Aceti vini acerrimi, Aquæ clarissimæ ana ℔ ij.
Mel cum aqua despumetur iterum diligenter: & cùm aqua fuerit consumpta, tunc adde acetum, & coque secundùm artem. * Humores crassos, lentos ac pituitosos incidit, extenuat, & abstergit, atque adeò obstructiones aufert, sputum educit, spiritumque faciliorem reddit. *Mesues.*

Oxymel compositum.

℞. Radicum Fœniculi, Apii,
Rad. Petroselini, Rusci, Asparagi ana ℥ ij.
Sem. Apii, Fœniculi,
Petroselini ana ℥ j.
Coquantur in aquæ claræ ℔ vj. aut quantum sufficit. Colaturæ adde
Aceti acerrimi ℔ j ß.
Mellis optimi despumati ℔ iij.
Coquantur secundùm artem. * Humores crassos & pituitosos incidit, extenuat & abstergit:
A obstructiones tollit jecinoris, lienis, ac renum, urinam movet, sudoremque evocat.

Oxymel Scylliticum simplex.

℞. Mellis despumati ℔ iij.
Aceti Scyllitici ℔ ij.
Coquantur secundùm artem. * Humores crassos, lentos, avulsu contumaces separat: ob id confert ventriculi & aliorum viscerum affectibus hos humores sequentibus: ructum acidum sanat, & vesicæ mollificationem, seu urinæ in-
B continentiam. *Mesues.*

Oxymel Scylliticum compositum.

℞. Radicum Apii,
Fœniculi ana ℥ iv.
Radicum Petroselini,
Rusci, Asparagi,
Sem. Apii, Fœniculi ana ℥ j.
Coquantur in aquæ ℔ vj. aut quantum sufficit. Colaturæ adde
Aceti Scyllitici ℔ j.
C Mellis optimi despumati ℔ ij.
Fiat secundùm artem. * Id potentiùs multò incidit, tenuat, terget, obstructa aperit, in diuturnis quartanis, & quotidianis, quàm oxymel compositum de radicibus.

Oxymel Scylliticum Democriti.

℞. Origani, Hyssopi,
Thymi, Ligustici,
Cardamomi, Stœchados ana ʒ v.
Aquæ ℔ iij.
D Coque ad librarum duarum consumptionem: adde
Mellis ℔ ij.
Mellis passul. ℔ ß.
Succi Bryoniæ ℥ v.
Aceti scyllini ℔ ß.
Coque iterum semper despumando. * Epilepsiam, vertiginem, cephalalgiam, hemicraniam cerebri, & pulmonis obstructiones ab humoribus
E valenter impactis sanat. *Mesues.*

Oxymel nostrum, compositum.

℞. Radic. Fœniculi, rad. Petroselini ana ℥ ß.
Sem. Fœniculi, Anisi, Petrosel. ana ʒ j.
Gentianæ tritæ ʒ ij.
Zingiberis ʒ ij.
Coquantur in aqua sufficienti usque ad remanentiam ℥ v. Quibus adde
Mellis ℥ vj.
Aceti scyllitici ℥ iv.
F Iterum coquantur ad syrupi usq; consistentiam: * sanitatem conservat: febrientibus confert.

Oxymel ex Ligustico.

℞. Rad. Apii, rad. Fœniculi, rad. Petrosel.
Calaminthes, Dauci ana ℥ j.
Zingiberis, sem. Ligustici, sem. Apii,
Sem. Fœniculi, sem. Anisi, sem. Cari,
Eupatorii, Asari, Absinthii ana ℥ ß.
Caryophyllorum, Galangæ ana ʒ iij.
Spicæ Nardi ʒ ij.
Aceti ℔ x.

Coque

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Coque ad dimidias: adde Mellis ℔ v.
Coque iterum ad syrupi consistentiam. Valet ad pituitam crassam, lentam, putrem, obstructiones epatis & splenis aperiendas, urinam movendam. *Mesues.*

Oxymel ex Calamintha.

℞. Rad. Apii, rad. Fœniculi, rad. Intybi ana ℥ j.
Schœnanthi ʒ ij.
Sem. Apii, sem. Fœniculi, sem. Anisi ana ʒ vj.
Calaminthæ montanæ & domesticæ,
Spicæ, Asari, Cassiæ, Masticis,
Dauci, Petroselini ana ℥ ß.
Caryophyllorum, Ligustici,
Zingiberis, Galangæ ana ʒ ij.
Aceti ℔ iix.
Aquæ ℔ vj.
Coque ad duarum partiũ consumptionẽ, adde Mellis despumati ℔ v.

Coque. Datur ab ℥ j. usque ad ℥ ij. Calefacit, incidit, terget humores crassos, lentos, putres: ob id intemperiem frigidam ventriculi & epatis corrigit, scirrhum lienis, & aliorum viscerum dissipat, febres diuturnas juvat. *Mesues.*

DE SYRUPIS CONCOquentibus pituitam in hepate.

Syrupus de duabus radicibus.

℞. Rad. Petroselini, Fœniculi ana ℥ iv.
Aquæ quantum sufficit.
Sacchari clarificati ℔ ij.
Coquantur secundùm artem.

Syrupus de quinq; radicibus.

℞. Radicum Apii, Fœniculi,
Petroselini, Rusci,
Asparagi ana ℥ ij.
Aquæ fontis ℔ vj.
Coquantur ad tertiæ partis consumptionem, expressum coquatur denuò cum
Sacchari ℔ iij. Addendo ad finem
Aceti albi ℥ iix.
* Confert febribus pituitosis & biliosis, & iis incipientibus.

Syrupus de Eupatorio.

℞. Rad. Fœniculi, Apii, Endiviæ ana ℥ ij.
Glycyrrhizæ, Schœnanthi, Cuscutæ,
Absinthii, Rosarum ana ʒ vj.
Capilli Veneris, Bedeguaris, Suchahæ, (Spinæ Arab. aut Ægyptiæ) Flor. aut rad. Buglossæ,
Anisi, Sem. Fœniculi, Eupatorii ana ʒ v.
Ravedseni, id est, Rhabarbari Orientalis,
Mastiches ana ʒ iij.
Spicæ nardi Indicæ, Asari,
Folii, pro folio pone spicam Romanã ana ʒ ij.
Aquæ quantum sufficit, aut ℔ iix.
Succi Apii, Endiviæ ana ℔ ß.
Sacchari ℔ iv.

Coquantur secundùm artem. * Frigidis jecinoris vitiis, ac ejusdem obstructionibus, aquæ inter cutem, maloque corporis habitui succurrit: hu-
A mores enim crassos extenuat, roburq; jecinori adjicit. Urinas movet, & hypochondriorum tensionem demolitur. *Mesues.*

DE SYRUPIS CONCOquentibus pituitam in matrice.

Syrupus de Arthemisia.

℞. Arthemisiæ M. ij.
B Pulegii, Calaminthæ, Origani, Melissæ,
Dictamni Cretici, Persicariæ, Sabinæ,
Amarici, id est, Majoranæ, Chamædryos,
Chamæpityos, seu Ivæ arteticæ,
Perforatæ, id est, Hypericonis,
Comarum Matricariæ, Centaureæ minoris,
Rutæ, Betonicæ, Buglossæ, Rad. Fœniculi,
Apii, Petroselini, Asparagi, Brusci,
Rad. Saxifragiæ (ejus loco accipiantur radices Pimpinellæ) rad. Enulæ Campanæ, Cyperi,
C Rad. Rubeę tinct. Ireos, rad. Pæoniæ, ana M. j.
Baccarum Juniperi, Sem. Ligustici,
Petroselini, Apii, Anisi, Nigellæ,
Carpobalsami (aut succedanei ejus) Costi,
Rad. Asari, Rad. Pyrethri, Casię ligneę aromaticæ, Cardamomi, Calami aromatici,
Phu, id est, radicis ejus ana ℥ ß.
Aquæ quantum sufficit.
Sacchari ℔ iv.

Coquantur omnia magna diligentia secundùm
D artem, ne plus quàm necesse sit aromata bulliãt.
* Medetur passionibus matricis, & retinet eam in proprio loco: resolvit frigiditatem, ventositatem, & dolores, corroborat nervos, aperit poros, sanguinem corrigit, menstruis imperat, & provocat. *Matthæus de Gradibus.*

DE SYRUPIS CONCOquentibus melancholiam in corde.

E *Syrupus de pomis.*

℞. Succi pomorum dulcium, succi pomorum acetosorum ana ℔ v.
Coquãtur, despumẽtur, & colentur; deinde adde Sacchari ℔ iij.

Coquantur secundùm artem. * Cor imbecillum roborat: ob id syncopen & cordis tremorem sanat. *Mesues.*

Syrupus de pomis aliter.

F ℞. Capill. Veneris, Ceterach,
Buglossæ, Borraginis ana M. j.
Flor. Buglossæ, Flor. Borraginis,
Fumariæ, Summitatum thymi ana P. ij.
Senæ, Chani, Stœchados ana ℥ j.
Chamæd. Squinanthi, Ellebori albi,
Flor. Amaranthi, Sesamoidis ana ℥ ß.
Succi agrimoniæ, Fumi terræ ana ℥ iij.
Succi pomorum dulcium ℔ j.
Passularum, Polypodii ana ℥ ij.
Croci ʒ j.

Fiat decoctio in aqua & aceto q. s. in qua dissol-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

ve sacchari q.s. Fiat syrupus perfectæ coctionis. Dosis ab ℥ j. ad ℥ iij. Prodest morbo comitiali, melancholiæ, morbo Gallico, & omnibus affectibus, à melancholia & pituita, præsertim salsa. *Rondeletius.*

Syrupus è pomis regis Saponis.

℞. Succi pomorum dulcium ℔ ij.
Borraginis, Buglossæ ana ℔ j ß.
Folliculorum senæ ℥ ij. Croci ʒ j.

Sena contrita horis xxiv. succis maceretur: semel aut bis fervefiat, coletur, expressum cum sacchari libris duabus percoquatur in syrupum. Crocus panno lineo ligatus inter coquendum infricetur. *Mesues.*

Syrupus de succo Borraginis.

℞. Succi Borraginis depurati ℔ iij.
Sacchari despumati ℔ ij.
Coquantur in syrupum.

ANNOTATIO.

Succus Borraginis prius est clarificandus cum albuminibus ovorum: alioquin plus satis mucilaginosus fieret Syrupus.

* Cor ipsum roborat, ejusq; tremorem & syncopen sanat: maniacos & melancholicos juvat.

Syrupus de succo Buglossæ.

℞. Succi Buglossæ depurati ℔ iij.
Sacchari ℔ ij.

Coquantur usq; ad syrupi consistentiam. * Cor confortat, lætitiamque generat.

ANNOTATIO.

Succus Buglossa difficulter exprimitur: nam fit mucilago, dum tunditur buglossa: ideò tusa dimittenda est per noctem in frigido loco, & postridiè exprimendus succus, atq; cum albuminibus ovorum clarificandus. Cordus.

DE SYRUPIS CONCOquentibus melancholiam in hepate & liene.

Syrupus de Epithymo.

℞. Epithymi ℥ xx.
Myrobalanorum Citrinorũ, Indorũ ana ʒ xv.
Cuscutæ, Fumiterræ ana ʒ x.
Thymi, Buglossæ, Calaminthæ,
Myrobalanorum, Emblicorum,
Bellericorum, Glycyrrhizæ,
Polypodii, Agarici, Stœchados ana ʒ vj.
Rosarum, Fœniculi, Anisi ana ʒ ij ß.
Prunorum N. xx.
Passularum enucleatarum ℥ iv.
Tamarindorum ℥ ij ß.
Aquæ ℔ x. vel quantum sufficit.

Bulliant secundùm artem: colaturæ adde
Sacchari ℔ iv. Sapæ ℔ ij.
Fiat syrupus.

Sapa est mustum optimum ad tertias decoctum.

* Atram bilem, & alios humores ustos vacuat: ob id morbos ex his nascentes, elephantiam, cancrum, ulcera maligna, fistulosa, psoram, lepram præcavet, curatque. *Mesues.*

A

Syrupus de lupulo.

℞. Succi lupuli depurati ℔ iv.
Succi fumiterræ depurati ℔ ij.
Sacchari ℔ vj.

Coquantur secundùm artem.

* Refrigerat, & collectionum impetus lenit, bilem regio morbo laborantibus detrahit, pituitam in aqua inter cutem exigit per alvum.

Syrupus de Scolopendrio.

B

℞. Scolopendrii veri, seu Ceterach,
Phyllitidis, id est, Linguæ cervinæ,
Endiviæ Hepaticæ,
Absinthii, Cichorii ana M. ß.
Cuscutæ P. ß. seu ʒ j.
Sem. communium frig. majorum ana ℥ ij.
Flor. Borraginis,
Flor. Buglossæ, Capillorum Veneris ana M. j.
Rad. Fœniculi, rad. Petroselini,
Rad. Rusci ana M. ß.

C

Cum sufficiente quantitate aquæ & sacchari, fiat syrupus secundùm artem, qui aromatizetur cum Laccæ, Cassię ligneę, Maceris pro Folio ana ʒ ß. Ligentur in panno raro, & bulliant in syrupo. Prodest in affectibus jecoris, & lienis, eorundem obstructionibus, & morbis inde enatis.

Syrupus splenicus.

℞. Epithymi, Cort. rad. Capparorum,
Linguæ cervinę, fructuum Tamarici (pro quibus substitue cort. med. Fraxini) Cort med. rad. Salicis, rad. Rubiæ tinctorum,

D

Ireos Florentinæ, rad. Acori vulgaris,
Rad. Asari, Sem. Anisi, Fœnic. Cymini ana ℥ j.

Macerentur simul omnia in ℔ iv. aquæ & libris duabus aceti; horis 24. Deinde coquantur omnia ad consumptionem tertiæ partis, reducendo scilicet ad libras quatuor. Expressioni colatæ adde mellis Hispanici despumati ℔ ij ß. Coquantur secundùm artem ad syrupi consistentiam. *Franc. Pedemontanus.*

E

Syrupus de succo fumiterræ major.

℞. Myrobalanorum Citrinarum,
Chebularum ana ʒ xx.
Flor. Borraginis, Buglossæ, Violarum,
Absinthii, Cuscutæ ana ℥ j.
Glycyrrhizæ, Rosarum rub. ana ℥ ß.
Epithymi, Polypodii ana ʒ vij.
Prunorum N. c.
Passularum enucleatarum ℔ ß.
Tamarindorum, Pulpæ cassię fistulæ ana ℥ ij.

F

Aquæ fontis ℔ x.

Coquantur omnia præter Cassiam & Tamarindos secundùm artem ad tertias: deinde cola, & colaturæ adde
Cassiam & Tamarindos, & succi fumiterræ depurati, sacchari albissimi ana ℔ iij.

Coquantur lento igne ad justam consistentiam, & repone. * Syrupus fumariæ major ventriculum & hepar roborat, obstructiones aperit, cutis morbos, præcipuè ab humore salso vel usto natos, ut psoram, lepram, impetiginem, serpiginem curat. *Mesues.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Syrupus fumariæ minor.

℞. Myrobalanorum flavarum ℥ ij.
Violarum, Cassuthæ, Absinthii ana ℥ j.
Aquæ ℔ vij.
Succi fumariæ cocti & purgati, sacchari ana ℔ ij.

Coque omnia usque ad partem tertiam. Expressum cum succo fumariæ & saccharo percoque. Quidam scammonii ℥ ß. panno lineo raro ligatam in eo suspendunt. * Syrupus fumariæ minor hepatis obstructionem aperit: ob id icterum sanat, pituitam salsam & bilem ustam vacuat: proinde psoram, lepram, pruritum, & alia cutis vitia inde orta sanat, & corporis colorem floridum reddit. *Mesues.*

Syrupus è succo fumariæ simplex.

℞. Succi Fumiterræ crudi ℔ iij.
Sacchari boni ℔ ij. vel ℔ ij ß.

Coquantur simul, & despumentur, quoad syrupi consistentiam acquirant. * Ad eadem valet, ad quæ supradicti. *Medici Colonienses.*

DE SYRUPIS PURGANTIBUS BILEM.

Infusio rosarum, seu syrupus rosatus solutivus, sive Muccharum.

℞. Infusionis rosarum secundùm artem nonùm iteratæ ℔ x.
Sacchari tantundem.

Coquantur in Syrupi consistentiam. Nonnulli cum melle conficiunt. Dosis, ab unciis duabus ad ℥ iij. * Bilem purgat. *Mesues.*

Infusio violarum.

Infusio violarum eodem modo fit, quo rosarum infusio.

Syrupus ex floribus persicis.

℞. Florum persicorum recentium ℔ iij.

In aquæ vel roris majalis calefacti libris septem, & dimidia, per horas octo, septies aut novies macerantur, deinde hujus diluti libræ duæ, cum sacchari sesquilibra, aut duabus, ad syrupi spissitudinem incoquuntur. * Hic syrupus acres tenuesq; humores in biliosis febribus, uti rosarum trium unciarum, vel quatuor instar exhibitus, educit. *Andernacus.*

Syrupus de cichorio cum rhabarbaro.

℞. Endiviæ domesticæ,
Endiviæ sylvestris,
Cichorii, Taraxacon ana M. ij.
Cicerbitæ, Epaticæ,
Scariolæ, Lactucæ,
Fumiterræ, Lupulorum ana M. j.
Hordei non excorticati ℥ ij.
Vesicariæ, id est, Alkekengi,
Glycyrrhizæ, Capillorum Veneris,
Asplenii, Polytrichi,
Adianti ana ʒ vj.
Rad. Fœniculi, Apii, Asparagi ana ℥ ij.

Coquantur in aqua sufficienti, & percolentur:

A deinde cum saccharo albo clarefacto fiat syrupus. pro cujus unaquaq; libra inter coquendum adjiciantur

Rhabarbari optimi ʒ ß.
Spicæ nardi ℈ iv.

Colligato in linteolo raro, quod sæpè exprimatur, dum syrupus consistentiam justam nanciscatur. * Valet contra omnem materiam venenosam in alterando & mundificando eam, & propriè in anthrace, & similibus: valet in febre pe-
B stilentiali. Confortat cor & nutritiva, mundificat materias per urinam & secessum, & facit appetere cibum, ac inducit somnum. *Nicol. Florent.*

Syrupus de rhabarbaro solutivus.

℞. Rhabarbari optimi ℥ ij ß.
Fol. Senæ ℥ j ß.
Florum Violarum M. j.
Cinnamomi ʒ j ß.
Zingiberis ʒ ß.
C Aquarum Betonicæ,
Cichorii,
Buglossæ ana ℔ j ß.

Fiat omnium infusio per noctem, manè ebullitione & expressione facta, colatura decoquatur in syrupum cum sacchari albi libra, aut quantum sufficit. adde

Syrupi ros. lax. ℥ iv.

Hic paratur Augustæ Vindelicorum ad prædicta omnia valentior, citra molestiam in pueris, & delicatulis alvum subducens, utramque bilem de-
D turbans, & est in usu propemodùm quotidiano. *Augustani.*

Mel Mercuriale, è succo herbæ Mercurialis.

℞. Succi crudi Mercurialis ℔ iij.
Mellis puri Hispanici ℔ ij.

simul coquendo, despumandoque ad syrupum. *Medici Colonienses.*

E DE SYRUPIS PURGANTIBUS PITUITAM.

Syrupus ex Bryoniæ radicum succo.

℞. Succi crudi rad. Bryoniæ, Mellis Hispanici, vino generoso despumati ana partes æquales.

Coquantur leniter in vase terreo vitreato, donec fluxilis syrupi consistentiam habeat, conti-
nenter despumando. Exprimatur autem succus
F tempore Maji, cœli constitutione sicca: seriùs enim expresso, in luxuriantem herbam transfusa fuerit succositas radicis.

Syrupus de bryonia compositus.

℞. Succi bryoniæ ℥ v.
Aquæ decoctionis Origani,
Hyssopi sicci, Libystici, Seseleos,
Cardamomi, stœchados ana ʒ j.
Sapæ, Uvarum passarum ana ℔ ß.
Mellis ℔ ij.

* Syrupus de bryonia idem valet, quod medicamentum. Dantur ℥ ij. *Mesues.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Oxymel phlegmagogum.

Oxymel phlegmagogum fit ut oxymel de radicibus, ſi inter coquendum medulla ſeminis Cnici panno lineo raro ligata mergatur, & identidem confricetur. Potentiùs vacuabit, ſi etiam Turbith cum Zingibere nodulo prædicto addatur. *Meſues.*

Syrupus hermodactylis.

℞. Quinque radicum ana ℥ j.
Sem. 4. frig. majorum ana ℥ j ß.
Hyſſopi, Capillorum Veneris,
Aſpleni ana M. ß.
Violarum M. j ß.
Flor. Roriſmarini, Borraginis ana M. j ß.
Cyperi ʒ iij.
Chamomillæ ʒ ij.
Paſſularum ℥ j.
Senæ ʒ ij. (an potiùs ℥ ij.)
Hermodactylorum, Cuſcutæ ana ℥ ß.
Aniſi, Fœniculi, Carvi ana ʒ ij ß.
Polypodii ℥ iij.
Agarici ʒ ij.
Coquantur in aquæ ℔ iij. & colaturæ adde
Sacchari ℔ j ß.
Roſarum ℥ j.
Rhabarbari ʒ iv ß.
Turbith ʒ iij.
Hæc tenuiſſimè trita, inq; panno ligata ſuſpendes in ſyrupo cocto ſecundùm artem. *Nicolaus.*

Oxymel vacuans melancholiam.

℞. Thymi, Calaminthes, Agarici,
Bugloſſi hortenſ. & erratici,
Glycyrrhizæ ana ℥ j.
Polypodii ℥ iij.
Chamædryos, Chamæpityos,
Stœchados, Spinæ albæ ana ʒ v.
Paſſularum ℔ ß.
Macera 24. horis: adde
Aceti albi, ſucci bugloſſi ana ℔ ij ß.
Aquæ ℔ ij.
Coque igne lento ad dimidias, cola. & adde
Mellis ℔ iij.
Percoque, inter coquendum autem epithymi ℥ j. Ellebori nigri aur. iij. nodulo ligata merſaq; ſæpè confricentur. *Meſues.*

DE SYRUPIS PURGANTIBUS humores mixtos.

Syrupus Diaſereos.

℞. Intybi, latifolii, Cichorii ana M. j.
Adianti albi, nigri, Agrimoniæ,
Scolopendrii, Lupuli, Fumariæ ana M. ß.
Veſicariæ, id eſt, Alkekengi ʒ iij.
Violarum P. j.
Rad. Apii, Fœniculi, Aſparagi ana ℥ ß.
Polypodii quercini ℥ j.
Glycyrrhizæ ʒ vj.
Sem. Cnici ℥ j ß.
A Sem. 4. frigid. majorum ana ʒ ij.
Hordei non excorticati P. ij.
Sem. Endiviæ, Cichorii ana ʒ j ß.
Uvarum paſſarum ℥ j.
Pruna Damaſcena paria x.
Florum Borraginis, Bugloſſę,
Violarum ana P. j.
Myrobalanorum Citrinorum,
Chebulorum ana ℥ ß.
Omnia in aqua ad tertias decoquantur, & in hu-
B jus decocti jure colati libra & ſemiſſe, macerentur ſeorſim
Rhabarbari electi ℥ ij ß.
Agarici trochiſcati ℥ j.
Foliorum ſenæ ℥ j ß.
Zingiberis, Cinnamomi ana ʒ j.
Expreſſis colatiſque iterum adde
Sacchari optimi ℔ j.
Syrupi roſarum ſolutivi ℥ iij.
Mixta omnia rurſus modicè coquantur ad ju-
C ſtam ſpiſſitudinem. * Ex hoc ſyrupo interdum cochleare unum vel ſemunciam, cum modica hordei aqua, cui cinnamomi aliquid incoctum ſit, pueris bile ſuffuſis, vel obſtructionem & duritiem viſcerum expertis, aut lumbricis infeſtatis ante cibum ſalubriter exhibuimus: provectioribus, tum viris, tum mulieribus, in ſimilibus affectibus duo cochlearia, cum ſyrupi violacei, aut roſacei ſolutivi uno & quaternis aquæ intybi, aut hordei, aut alterius, morbo convenientis, va-
D lentioribus uncias duas, cum una ſyrupi roſ. ſolutivi, & aquæ cichorii duabus. Quòd ſi æger delicatus ſit, & febri careat, aquæ ex cinnamomo diſtillatæ cochleare unum aut alterum admiſceatur. *Andernacus.*

Syrupus Diacnicu.

℞. Adianthi, Hyſſopi, Thymi,
Origani, Chamædryos, Chamępityos,
E Scolopendrii, Bugloſſæ ana M. ß.
Cuſcutæ, Veſicariæ ana ℥ ß.
Rad. Angelicæ, Glycyrrhizæ,
Fœniculi, Apii, Aſparagi ana ℥ j.
Cort. Tamaricis ℥ ß.
Polypodii ℥ j ß.
Sem. Aniſi, Fœnic. Ameos, Dauci ana ℥ j.
Sem. Cnici contuſi ℥ iv ß.
Paſſularum enucleatarum ℥ ij.
Decoquantur in aqua ad tertias, colentur: dein-
F de adde
Senæ Alexandrinæ ℥ j ß.
In jure decocti per noctem macerentur. adhæc
Agarici trochiſcati ℥ ß.
Zingiberis ʒ j.
Rhabarbari ʒ vj.
Hæc ſequenti die colentur, valideq; exprimantur. poſtea
Sacchari albiſſ. ℔ j.
Syrupi roſ. ſolutivi,
Syrupi Violacei ſolutivi ana ℥ ij.
Syrupi acetoſi ſimpl. ℥ ij.
Miſceantur, atque iterum modicè coquantur, dum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

dum satis spissescant. Ex hoc syrupo unciæ duæ adultis cum aqua stillatitia hyssopi aut thymi, aut pulegii unciæ instar, cinnamomi semuncia, aut cochleari rectè exhibentur. Pueris & delicatis mulieribus ℥ j. cum syrupi rosar. solutivi semuncia, & aqua cinnamomi stillatitia ex vino modica. * Idoneus est autumno, & hyemis Verisque initio: febribus longis, quotidianis, quartanis, & obstructionibus viscerum, lienis, & jecoris, ex pituita & crassis humoribus creatis, nec non & aqua inter cutẽ laborantibus. *Andernacus.*

DE SYRUPIS MINU'S usualibus alterantibus.

Syrupus alterans bilem flavam.

℞. Scariolæ, Lactucæ, Rostri porcini,
Buglossæ, Borraginis ana M. j.
Prunorum, Sebesten ana paria v.
Sem. 4. frig. major. ana ʒ ij.
Sem. Anisi ʒ j.
Flor. Borraginis, Violarum, Buglossæ ana P. j.
Fiat decoctio, & in ℔ j. dissolve sacchari quantum sufficit, & fiat syrupus. *Rondeletius.*

Syrupus contra pleuresin & peripneumoniam, phthisicos & hecticos.

℞. Aquæ ℔ iv.
Violarum ℥ ij ß.
Glycyrrhizæ, papaveris albi ana ℥ ß.
Sem. Citoneorum, sem. Malvæ,
Medullæ sem. bombacis,
Medullæ sem. Citoneorum,
Melonum, Cucumeris, Cucurbitæ,
Portulacæ, Tragacanthæ,
Gummi Arabici ana ʒ iij.
Omnia in sacculo benè trita ponantur, & sacculus in prædicta aqua ponatur, & bulliat ad medietatem, & sacculo abstracto ab aqua ℔ j. sacchari ponantur, & fiat syrupus clarificatus. *Nicolaus.*

Syrupus Ambrosii provocans sudorem, & sitim extinguens, utilis in febribus.

℞. Milii excorticati quantitatem convenientem, decoquatur donec crepet. Deinde ℞. ℥ v. vel circà ejus jusculi bullientis, & infunde vini albi odoriferi ℥ ij. & sic calidum da patienti, ac benè eum cooperias, tunc mirum in modum sudabit.

Syrupus contra acutas & peracutas passiones.

℞. Succi Portulacæ,
Melonum ana ℔ j.
Vel cum aqua decoctionis citrull. melon. & cucurb. vel cap. Ven. herbæ hepaticæ, polytrichi, adianti, Ceterach. In aqua ista, vel in succo prædicto fac bullire
Liquiritiæ mundatæ & tritæ,
Tragacanthæ, Violarum ana ℥ j.
A Prunorum N. v.
Sempervivæ aut Cotyledonis ℥ j.
Deinde coletur. & colaturæ adde sacchari ℔ j. & fiat syrupus & clarificetur: deinde psyllium & sem. Citon. ana ℈ j. In sacculo mitte sandali albi & rub. spodii, berberis, ros. portul. lact. scariol. ana ʒ ß. pulverisato, & horum pulverem in eodem sacculo pone, & ibidem Rhabarb. pulver. ʒ j. Hæc simul bullire facias usque ad decoctionem. Datur contra acutas & peracutas sine Apo-
B stemate cum aqua frigida. *Nicolaus.*

Syrupus contra omnem fluxum ventris.

℞. Sacchari ℔ j.
Aquæ rosarum, vel pluvialis ℔ j ß.
Myrti ℥ j.
Rosarum, Sumach, Acaciæ, Balaustiæ,
Spodii, Hypocistidis ana ℥ ß.
Sorbarum mundat N. x.
C Mespilorum viridium N. v.
Cornarum, vel prunorum immatur. N. x.
Tragacanthæ, Glycyrrhizæ,
Gummi Arabici ana ʒ ß.
Terenda terantur, & bulliant in suprà dicta aqua, donec ad quantitatem unius libre deveniant, & colaturæ ponatur saccharum prædictum, & fiat syrupus: & clarificetur. *Nicolaus.*

Syrupus de papavere contra omnem ventris solutionem.

D ℞. Capita papaveris recent. N. cj.
Plantaginis,
Balaustiæ, Gallarum,
Prunellarum immatur. ana ʒ j.
Conficitur sic: Omnia ista in aquæ pluviæ q. s. dimitte per biduum, in tertio verò die coque aquam benè usque ad consumptionem medietatis, postea cola per pannum fortiter. Cùm autem colata fuerit, admisce illi colaturæ tertiam partem
E mellis, & iterum coque, donec ad spissitudinem mellis redigatur, & tunc conde in vase vitreo, & cùm opus fuerit, in ʒ j aquæ mitte ʒ j. syrupi. *Nicolaus.*

DE SYRUPIS ALTERANTIBUS pituitam.

Syrupus ad Epilepsiam.

℞. Succi cardui benedicti, depurati, & ad spis-
F situdinem cocti ℥ iv.
Succi millefolii eodem modo parati ℥ ij ß.
Sacchari albis. ℥ iv.
Decoquantur s. a. De quo sumat in septimana bis vel ter cochlearium unum: vel cum ℈ j. Theriacæ, vel sine. *Crato.*

Syrupus alterans pituitam.

℞. Rad. Apii, Petroselini,
Fœniculi, Asparagi ana ℥ j.
Hyssopi, Betonicæ ana M. j.
Sem. anisi ʒ iij.
Passularum, Ficuum ana paria xx.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Flor. Anthos, Stœchados,
Borraginis, Buglosſæ ana P.j.
Glycyrrhizæ ℥ j.

Fiat decoctio, & in libra una & ſemiſſe diſſolve mellis deſpumati vel roſ. quantum ſatis eſt. *Rondeletius.*

Syrupus ex quinta eſſentia Fioravanti.

℞. Aquæ vitæ optimæ & circulatæ ℥ xij.
Olei ſulphuris ʒ vj.
Olei vitrioli ℥ ß.
Olei Tartarei ℥ vj.
Zulapii roſacei ℔ iv.
Moſchi ℈ ß.
Miſce, & fiat ſyrupus. Magnarum virium eſt.

Syrupus ſaccharatus.

℞. Vini optimi ℔ iij.
Sacchari albiſs. ℔ j.

Coquatur ad lentum ignem more ſyrupi: ſerva & utere cum duabus partibus aquæ decoctæ. Senibus frigidis & debilibus convenit, & quibus humor nativus, & calor naturalis minuuntur. Nutrit enim, & ſanguinem generat, & replet partes principales ſpiritibus. *Rabi Moyſes.*

Syrupus de Cinnamomo, noſter.

℞. Mivæ Cotoneorum, vel
Syrupi de Cort. mali Citri ℔ ß.
Quintæ eſſentiæ Cinnamomi ℥ ß. vel
Olei Cinnamomi,
Tincturæ auri ana ʒ ij.
Miſce optimè. Ad eadem valet, ut ſuprà dictus.

Syrupus de Cinnamomo, noſter.

℞. Syrupi de cort. mali Citri, vel mivæ cotoneorum ℥ iv.
Quintę eſſentię Cinnamomi circulatę ʒ iij. vel ℥ ß. Tincturæ auri vitæ ʒ ij.
Miſce. Senibus debilibus confert.

Syrupus ad menſes provocandos.

℞. Rad. Apii, Fœniculi, Petroſelini,
Aſparagi, Ruſci ana ℥ iij.
Radic. Rubiæ major. ℥ ij.
Radic. Quinquefolii, Eryngii ana ℥ j.
Pulegii utriusque, Calaminthæ, Orig. ana M.j.
Semin. 4. frig. major. ana ʒ j.
Florum Anthos, Leucoji ana P.ij.
Flor. Geniſtæ P.j.

Fiat decoctio in aqua & vino, in quibus per noctem radices macerentur: & in colaturæ ℔ ij. diſſolve mellis deſpumati ℥ iv. Sacchari quantum ſatis eſt: fiat ſyrupus aromat. cum Cinnamomi ℥ j. Datur pauló antè quàm fluant menſes, aut cùm inſtat tempus purgationis. *Rondeletius.*

ANNOTATIO.

Notandum, quòd ſi hujusmodi ſerapia non tam copioſum ſaccharum, ut ſyrupi veri, recipiant, & non ad perfectam ſyrupi uſque conſiſtentiam coquantur, ſed dilutiora parentur, ea rectiùs apozemata appellari.

A DE SYRUPIS ALTERANTIBUS bilem atram.

Syrupus alterans bilem atram.

℞. Endiviæ, Scariolæ, Buglosſæ, Borraginis,
Violarum, Lactucæ, Portulacæ ana M.j.
Paſſularum ℥ ij.
Sem. 4. frig. major. ana ʒ iij.
Flor. Borraginis, Buglosſæ ana P.j.
Violarum P.ij.

B Fiat decoctio, & in colatura diſſolve ſacchari quantum ſatis eſt: & fiat ſyrupus. *Rondeletius.*

Alius.

℞. Rad. Buglosſæ, Enulæ, Glycyrrhizæ ana ℥ j.
Rad. graminis, Aſparagi, Apii ana ℥ ß.
Rad. Satyrionis ʒ vj.
Paſſularum ℥ j.
Capillorum Veneris, Violarum, Meliſſæ,
Cichorii ana M.j.
C Calaminthæ, Chamædryos, Chamæpityos ana M.ß.
Sem. 4. frig. major. ana ʒ j.
Sem. Bombacis ʒ iij.
Sem. Apii, Petroſelini ana ʒ ij.
Flor. Buglosſæ, Borraginis, Anthos,
Violarum ana P.j.

Fiat decoctio. In colatura diſſolve ſacchari quantum ſatis eſt: & fiat ſyrupus. *Rondeletius.*

Syrupus ad atram bilem, alius.

D ℞. Flor. Borraginis, Flor. Buglosſæ, flor. Meliſſæ,
Flor. Violarum, Capillorum Ven.
Endiviæ, Cuſcutæ, Polypodii, Senæ,
Epithymi ana M.j.
Prunorum Damaſc. N. xx.
Pomorum odoratorum N. x.
Paſſularum ℥ j.
Glycyrrhizæ ʒ ß.

Coquantur in aqua omnia præter Epithymum & aromata, donec pars tertia conſumatur. Decoctio expreſſa poſtea cum ſaccharo iterum &
E Epithymo moderatè coquatur: poſtremò infundantur aromata, ſcilicet cinnamomum atq; crocus. Hujus ſyrupi aurora calfacti ℥ iij. bibantur ſimulque ℥ ij. aut ℥ iij. aquæ Buglosſæ. *Marſilius Ficinus.*

Syrupus ad Melancholiam.

℞. Aquarum Fumiterræ, Lupulorum,
Abſinthii, Capill. Ven. ana ℔ v.
Polypodii Quercini ℔ j.
F Fol. Senæ, Epithymi ana ℥ iv.
Flor. Borrag. Buglosſi ana M.ij.
Capill. Ven. M.j.
Glycyrrhizæ, Paſſularum, Cinnamomi,
Quatuor ſem. frig. ana ℥ ij.

Fiat decoctio ſ.a. de Colatura ℞. ℔ iv. qbus adde
Succi Borraginis, ſucci Buglosſæ, ſucci Lupulorum ana ℥ ij.
Mellis ℥ vj.
Sacchari albi q.ſ. eſt.

Fiat ſyrupus ſecundùm artem: aromatizetur cum moſcho & ambra. *Fioravantus.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

DE SYRUPIS PURgantibus.

Syrupus purgans bilem.

℞. Rad. Cichorii ℥ j.
Glycyrrhizæ rasæ ʒ ij.
Cichorii, Scariolæ, Buglossæ, Borraginis,
Rostri porcini, id est, sonchi, Dentis leonis ana M j.
Prunorum, Sebesten ana paria xx.
Passularum paria x.
Anisi ʒ ij.
Tamarindorum ℥ j.
Senæ Orient. Medullæ sem. Carthami ana ʒ iij.
Flor. Borraginis, Buglossæ, Violarum ana P. j.
Fiat decoctio. In colatura dissolve sacchari quantum satis est: fiat syrupus, addendo post clarificationem, vel in clarificatione ipsa, succi rosarum ℥ ij. vel syrupi rosati laxativi ℥ iv. cinnamomi ʒ ij. Misce, & fiat syrupus. *Rondeletius.*

Syrupus purgans pituitam ex thorace.

℞. Radicum Apii, Fœniculi, Apii, vel Asparagi ana ℥ j.
Hyssopi, Betonicæ ana M. j.
Marrubii M. ß.
Sem. Anisi ʒ iij.
Passularum, Ficuum ana paria xx.
Florum Anthos, Stœchados, Borraginis, Buglossæ ana P. j.
Glycyrrhizæ ℥ j.
Fiat decoctio. In colaturæ ℔ ij adde
Polypodii ℥ j.
Medullæ sem. Carthami contusi ʒ ij.
Agarici trochiscati ʒ ij.
Anisi, Fœniculi ana ʒ j.
Concoquantur: colaturæ adde
Mellis violati, vel rosacei, quantum satis est: & fiat syrupus. *Rondeletius.*

Syrupus purgans melancholiam.

℞. Radicum Buglossæ, Glycyrrhizæ rasæ ana ℥ j.
Cichorii, Scariolæ, Borraginis, Buglossæ,
Fumiterræ, Violarum, Mercurialis ana M. j.
Passularum ℥ ij.
Seminis Cucurbitæ, Melonum, Citrulli,
Cucumeris, Anisi ana ʒ iij.
Senæ Orientalis, Polypodii, Origani,
Epithymi ana ℥ ij.
Tamarindorum ℥ ß.
Flor. Borraginis, Buglossæ, Violarum ana P. ij.
Misce, & fiat decoctio. In colatura dissolve sacchari quantum satis est: & fiat syrupus. Addantur syrupi rosarum laxativi ℥ iv. * Bilem & melancholiam purgat. *Rondeletius.*

Syrupus de Polypodio fortis.

℞. Polypodii recentis ℔ j.
Corticum Ellebori nigri præparatorum ℥ ß.
Foliorum senæ ℔ ß.
Epithymi,
A Radicum Buglosſ.
Flor. Borraginis, Stœchados,
Passularum, Prunorum ana ℥ j.
Liquiritiæ rasæ,
Sem. Fœniculi,
Turbith, Agarici ana ℥ ß.
Fumariæ, Melissæ, Betonicæ ana M. j.
Cinnamomi, Nucis myristicæ ana ℥ j.
Croci ℈ j.
Fiat decoctio ex aqua: macerentur horis duode-
B cim: colaturæ adde
Succi Fumariæ ℔ x.
Lupulorum, Betonicæ ana ℔ ß.
Pomorum ℔ j.
Sacchari optimi quod satis sit.
Fiat syrupus: hic validè Melancholiam purgat, si sumantur ℥ iv. bis aut ter in mense. *Heurnius.*

Syrupus de Elleboro.

℞. Ellebori nigri ℥ ß.
Succi pomorum dulcium ℥ x.
C Radicum Buglosſ. Borraginis, Polypodii,
Epithymi ana ℥ j.
Folliculorum & foliorum Senæ,
Chamæpityos, Stœchados ana ʒ vj.
Flor. Borragin. Buglosſ.
Fumariæ, Lupulorum ana P. j.
Capillorum Veneris, Agrimoniæ,
Chamædryos ana M. j.
Schœnanthi ℥ ß.
Fiat decoctio ad libras duas: huic decocto adde
D Succi pomorum,
Sacchari albi ana ℔ ij.
Fiat syrupus. Dosis est quantitas duarum unciarum. *Heurnius.*

Oxymel elleboratum majus Juliani, purgans phlegma & melancholiam.

℞. Rutæ, Thymi, Dictamni Cretici, Hyssopi,
Pulegii, Marrubii, Cardui benedicti,
Spicæ Celt. cort. sambuci interior. ana M. j.
E Calami montani P. ij.
Sem. Anisi, Ocymi, urticæ Rom. anethi ana ʒ ij.
Rad. angelicæ, althææ, ari, scillæ,
Aristolochiæ longæ, rotundæ, Clematitidis,
Turbith ana ℥ j.
Iridis nostræ, Costi, Polypodii ana ℥ j.
Ellebori nigri, Esulæ,
Cort. rad. Ellebori albi,
Agarici ana ʒ ij.
Omnia trita infunde in aceti acerrimi ℔ vj. vel
F quantum sufficit: triduo in Sole, vel ad fornacem, in vitreo vase obturato. Tum decoquantur in olla vitreata ad dimidium ferè, tum colabis modicè exprimendo, addesq; mellis despumati, sacchari ana ℔ j. ad consumptionem aceti decoques ad syrupi consistentiam. Dosis, ad movendam alvum, ab ℥ ß. usq; ad ʒ vj. cum decoctione senæ & polypodii, vel syrupo violato, aliove solutivo. * Confert Epilepsiæ, asthmati & omnibus morbis, à materia frigida, crassa, tenaci, à phlegmate & melancholia dependente. *Gesnerus.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Oxymel elleboratum, minus.

℞. Calamenthi, Thymi, Pulegii, Cardui benedicti,
Rosarum rubr. Menthæ crispæ ana P.j.
Sem. anisi, Ocymi, sem. Urticæ Romanæ,
Sem. Anethi ana ʒ j.
Rad. Angel. rad. Fœniculi, Althææ, Scillæ,
Iridis nostræ, Turbith ana ℥ ß.
Ellebori albi, Esulæ præparatæ ana ʒ ij.
Rad. Asari ʒ j ß.
Galangæ, Cinnamomi,
Calami aromatici ana ʒ j.

Infunde in aceti fortissimi ℔ ij ß. ut prædictum est, & cùm media pars bulliendo fuerit absumpta, adde Sacchari, Mellis despumati ana ℥ v. Fiat syrupus, qui aromatizetur, cum Croci, Cinnamomi, Macis, Zingiberis ana ℈ j. in sacculo intus suspensis. Dosis ac vires, ut in majore. *Gesnerus.*

Oxymel compositum Gesneri, validè Melancholiam purgans.

℞. Epithymi ʒ x.
Polypodii ʒ vj.
Buglossi ʒ xv.
Thymi, Hyssopi, Chamæpityos ana ℥ ß.
Capillorum Veneris ʒ v.
Turbith ʒ vj.
Ocymi, Melissę, Caryophyllorũ, Spicęnardi, Malabathri, Cardamomi ana ʒ iij.
Radicis & seminis Endiviæ,
Seminis cassuthæ ana ʒ xij.
Conservæ rosatæ ad pondus omnium.

Infunde hæc in aceto puro, horis 24. (sit copia aceti, qua obruantur cuncta) postridie adde aquæ libras quinq; : leniter excoquantur, dũ redeat ad aceti primam copiam: fiat colatura, & adjecto saccharo coquatur. Datur ad uncias duas cum semisse. *Gesnerus,* cujus descriptio epistolis ejus annexa est.

Syrupus ad ascitem.

℞. Passularum ℥ ij.
Fol. Brassicæ marinæ M.j.
Thymelææ vel Chamelææ M.ß.
Seminis Hederæ, sem. Seseleos ana ʒ iij.
Fiat decoctio. In libra una dissolve
Syrupi Endiviæ simplicis ℔ j. vel
Syrupi Endiviæ comp. ℔ ß.

Fiat syrupus aromatizatus cũ Cinnamomi ℥ ij. vel Spicæ Celticæ ʒ j. Loco syrupi poni possunt species cichorii & herbæ capill. atque syrupus inde confici hoc modo.

Alius ad idem.

℞. Rad. Valerianæ, rad. Rubiæ major.
Cyclaminis ana ℥ ij.
Rad Apii, Petroselini ana ℥ j.
Endiviæ, Scariolæ, Capill. Veneris,
Agrimoniæ ana M.j.
Seminis Hederæ ℥ j.
Brassicæ marinæ M.j.
Chamelææ, Thymelææ ana ℥ j.
A Passularum mundat. ℥ iv.
Anisi ʒ iij.

Fiat decoctio. & in ℔ j ß. dissolve sacchari quantum satis est, fiatq; syrupus aromat. cum spicę Celticæ ʒ iij. vel cinnamomi. Dentur ℥ iv. per se, si sit mediæ coctionis: vel cum aquis endiviæ & cichorii, si sit coctus ad perfectionem. *Rondeletius.*

Syrupus ad anasarcam.

Si sit anasarca, prædictis adjungenda erunt medicamenta magis incidentia, attenuantia, & al-
B terantia: ut Enulæ camp. rad. Apii, Petroselini, Rubiæ majoris, in majori quantitate: & pituitam purgantia: ut Agaricus, semen Carthami, Sena, Polypodium: aut prædicta medicamenta trahentia aquas, decoquenda in syrupis ad pituitam purgandam præscriptis. *Rondeletius.*

Syrupus ad tympanitem.

℞. Passularum ℥ ij.
Sem. Petroselini, Apii, Seseleos ana ʒ ij.
C Radicum Asari, Valerianæ ana ℥ ß.
Menthæ, Absinthii, Betonicæ ana M.ß.
Marrubii M.j.
Mercurialis, Brassicæ marinæ ana M.ß.
Senæ Orientalis, seminis Carthami ana ʒ vj.
Florum Anthos, Genistæ ana P.j.

Fiat decoctio. In ℔ j ß. dissolve sacchari quantum satis est: fiat syrupus aromat. cum diagalangæ ʒ ij. vel aromat. ros. ʒ j. de alternis diebus. *Rondeletius.*

D ANNOTATIO.

Cæterùm si hydrops est cum scirrho lienis, tunc incidentia & splenitica adjungimus: ut cort. rad. Capparorum, Sambuci, vel Fraxini, Populi, aut Tamariscis: ac in aceto macerentur. & decoquantur, ut suprà dictum. Rondeletius.

DE SYRUPIS PURGANTIBUS mixtos humores.

E *Syrupus Hepaticus ad humores mixtos.*

℞. Hepaticæ nobilis, Acidulæ, Cichorii,
Dentis leonis, Endiviæ, sonchi lævis ana M.j.
Capillorum Veneris, Eupatorii vulgi,
Linguæ cervinæ, Lupulorum,
Fumi terræ ana M.ß.
(addi potest Cassutha, Asarum, Anisum)
Florum cordi studentium ana P.j.
Radicum aperitivarum,
F Fructuum alkekengi ana ℥ ß.
Polypodii quercini recentis ℥ j.
Glycyrrhizæ rasæ ʒ vj.
Seminis carthami ℥ ij.
Semin. quatuor frigidorum malorum ana ʒ ij.
Hordei P.ij.
Sem. Endiviæ, Cichorii ana ʒ j ß.
Passularum ℥ j ß.
Pruna N. xij.
Myrobalanorum citrinorum & Chebulorum ana ℥ ß.

Coque ex aqua ad tertias, in colati juris sesquilibra, macerentur.

Agarici

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Agarici recenter trochiscati ℥ j.
Foliorum Senæ mundatorum à pulvere & stipitibus ℥ j ß.
Zingiberis, Cinnamomi ana ℥ j.
Iterum expressis adde Sacchari ℔ j.
Syrupi rosati solutorii ℥ iij.
Iterum igni reddantur, dũ lentescat succus. Datur ℥ ß. pueris cum aqua hordei, cui cinnamomũ incoxit, in ictero & viscerũ infarctu ac eorum duritie provectioribus propinatur ℥ j. cum ℥ ij. Syrupi violati, aut rosati solutorii: adjecto liquore Intybi aut Aqua hordei: robustioribus ℥ ij. cũ ana Syrupi rosati: quòd si febri implicitus æger non sit, cum ʒ j. Aquæ cinnamomi sumi poterit. *Heurn.*

Syrupus domesticus, sive de spina infectoria.

℞. Baccarum fruticis illitus, quem spinam cervinam vocant, circa finem Septembris, aut Octobris initio collectarum, quantitatem sufficientem. Contundantur in pila lapidea, deinde exprimendo colentur. Succus expressus coquatur lento igne, donec quarta pars absumatur, atque iterum coletur.
℞. Hujus colati ℔ ij.
Mellis despumati ℥ xvj.
Coquantur unà, donec syrupi benè cocti consistentiam acquirat, adjiciendo in fine Masticis ʒ iij. ℈ j. Alii Zingiber, Anisum, Cinnamomum addunt eodem pondere. Baccas semicõtusas quatuor diebus in fictili vitreato per se loco calido permittito, & efficacior succus reddetur. Cujus libras duas, sacchari vel mellis libram unam & semis decoquunt ad syrupi consistentiam: demum linteolo rariore colato, addunt Cinnamomi, Zingiberis ana ℥ ß. Caryophyllorum ʒ ij. Fiat syrupus. Hunc ita Matthiolus in Dioscoridem, præparat. * Bilem, pituitam & serosos maximè humores purgat: unde ejus usus præcipuus in cachexia & hydrope. *Augustani.*

Syrupus solutivus Fioravanti.

℞. Salviæ, Rutæ, Rorismarini, Absinthii, Cichorii,
Cardui benedicti, Urticæ, Origani ana M. j.
Ficuum, Passularum, Dactylorum,
Amygdal. dulc. ana ℥ iij.
Salis gemmæ ℥ iv.
Colocynthidis, Aloës hepaticæ,
Cinnamomi, Myrobal. citrinorum ana ℥ ij.
Mellis communis ℔ ij.
Aquæ fontanæ ℔ xiix.
Contundenda contundantur crassè, misceantur, & macerentur per noctem: deinde coquantur usq; ad medietatis consumptionem: coletur, & aromatizetur cum Moschi ℈ ß. aquæ ros. ℔ j. & servetur in vase vitreo optimè clauso. Dosis ℥ iv. usq; ad ℥ vj. * Purgat humores crassos. Confert febribus, morbo Gallico, podagræ, arthritidi, catarrho, tussi, capitis dolori, & omnibus infirmitatibus, ab humoribus corruptis & putridis generatis, præsertim si quis eo per xv. dies utatur.

A *Alius solutivus.*

℞. Fol. Senæ ℥ ij.
Fumi terræ, Capill. Ven. Scolopendrii, Hepaticæ,
Epithymi, Polypod. quercini, Flor. borraginis,
Flor. Buglossæ, Glycyrrhizæ rasæ ana ℥ iij.
Colocynthidis, Ellebori nigri,
Aloës hepaticæ, Myrob. Indorum ana ℥ j.
Prunorum Damasc. N. xiv.
Sebesten N. xij.
B Tamaricis ℥ j.
Aquæ fumi terræ ℔ x.
Contundenda contundantur, misceantur, & relinquantur in infusione per noctem, deinde coquantur usq; ad tertiæ partis consumptionem: fiatque colatura, cui adde
Syrupi de stœchade ℔ j.
Mellis rosati col. ℥ vj.
Croci ℈ j.
Servetur in vase vitreo obturato. Dosis ℥ ij. usq;
C ad ℥ iv. * Purgat, & curat morbum Gallicum, *Fioravantus.*

Alius in febre Biliosa cum pituita.

℞. Endiviæ novæ, Cichorii, Adianthi, Scolopendriæ ana M. j.
Quatuor seminum frigid. malorum ana ʒ iij.
Sem. Carthami ʒ j ß.
Polypodii quercini ℥ ij.
Tamarindorum pinguium ℥ j ß.
D Semin. Endiviæ, Cichorii,
Liquiritiæ rasæ ana ʒ ij.
Passularum mundatarum ℥ j ß.
Pruna N. xv.
Trium florum cordialium ana P. j.
Fiat coctio ad libram: cui infunde
Foliorum Senæ ℥ j ß.
Agarici recenter trochiscati ℥ j.
In expressione colata dissolve
Syrupi violati & capill. Veneris ana ℥ iij.
Sacchari albissimi ℥ ij.
E Fiat Syrupus coctus lentissimo foco: expressioni inde Rhabarbari electi ʒ vj.
Fiat Serapion perfectè coctum, & aroma illi affletur, & Cinnamomi ʒ j ß. & Sandalorum ʒ j. Utile est istud Serapion febribus omnibus, quæ citus sui principium agnoscunt bilem pituita remixtam. Accipiant binas uncias cum sero lactis, vel cum aqua aut decocto endiviæ: si segniùs alvum evocarit, adjicies diluti Rhabarbari, vel Agarici drachmam. *Heurnius.*

F
DE SYRUPIS EDUCENTIBUS URINAM.

Oxymel diureticum.

℞. Mellis despumati ℥ xv.
Aceti, Aquæ ana ℔ ij.
Rad. raphani ℥ j.
Fœniculi, Apii, Petroselini, Genistæ,
Asari, Levistici ana ʒ iij.
Sem. Fœniculi, Petroselini, Asparagi,
Rusci ana ʒ ij.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Coriandri præparati, Cumini ana ʒ ß.
Coquantur ſecundùm artem. Noſtris nō eſt uſui. * Urinam tamen impeditam, & calculos renum promovet. *Ambroſius Jung, ſenior.*

Syrupus diureticus.

℞. Apii, Petroſelini, Fœniculi,
Aniſi, Ameos, Dauci, Bauciæ,
Pentaphylli Alexandrini ana ℥ iij.
Aſparagi, Bruſci,
Peucedani, Meu,
Scolopendriæ,
Capill. Ven. Adianthi,
Polytrichi, Splendilidon,
Capparis,
Tamariſci,
Seſeleos, Fimerinæ,
Grana Solis,
Sem. Melonis,
Sem. Citrullorum,
Sem. Cucumeris,
Sem. Cucurbitæ,
Cretami, Saxifragiæ,
Sem. Citri,
Lapidis ſpongiæ,
Pul. Cicadarum,
Amomi, Thymi,
Chamæpityos,
Oſſium Ceraſorum, Pomorum,
Oſſium Perſicorum,
Cardamomi, Ireos,
Spicæ Nardi,
Caryophyllorum, Coſti,
Nucis moſchatæ ana ʒ iij.
A Galangæ, Thymi,
Epithymi, Filipendulæ,
Pimpinellæ.
Ciceris nigri ana ʒ j ß.
Aquæ ſacchari q. ſ.
Fiat ſyrupus ſ. artem.

Syrupus compoſitus aquas ducens.

℞. Radicum Valerianæ,
Quinq; radicum aperitivarum ana ℥ ij.
B Endiviæ, Cichorii, Adianthi,
Eupatorii ana M. j.
Seminis Hederæ ℥ j.
Braſſicæ marinæ M. j.
Foliorum daphnoidis rectè preparatorum ℥ j ß.
Paſſularum mundatarum ℥ iij.
Aniſi ℥ ß.
Fiat decoctio ad ℔ j ß. aſperge ſacchari quantum opus erit ut fiat ſyrupus: aromatiſetur Spicæ Celticæ ʒ iij. vel Cinnamomi ʒ ß. Propinantur ℥ iiij. hujus ſyrupi.
C Pauperes coquant ſuccum baccarum nigrarū ſambuci cum ſaccharo, ut fiat ſyrupus: & in fine coctionis adjiciant aliquid Cinnamomi, Zingiberis, vel nucis myriſticæ: ſumant duo vel tria cochlearia ex decocto gratiolæ, aniſi & caryophyllorum. *Heurnius.*

Syrupus ad calculum.

℞. Succi fol. & flor. Anthemidis, Mellis colati ana q. ſ.
Miſce, & coquantur uſque ad ſyrupi conſiſten-
D tiam. Doſis cochlearium unum, in introitu balnei aquæ dulcis ſtomacho vacuo. *Regina Maria, Caroli V. ſoror.*

De Julapiis, Sectio III.

De Julapio roſaceo.

℞. Aquæ Roſarum ℔ iv.
Sacchari clarificati ℔ ij. vel iv.
Fiat Julapium cum diligentia ſecundùm artem. * Febrium, thoracis, & ventriculi incendium, caloremque flammeum extinguit, ſitim inexpletam ſedat.

Julapium violarum.

℞. Aquæ violarum ℔ iv.
Sacchari clarificati ℔ ij. vel iv.
Coque ad Julapii conſiſtentiam. * Febres, phlegmonas, pleuritidem, aſperitatem gutturis & thoracis, ac tuſſim mitigat.

Julapium oxalidis.

Julapium oxalidis fit ter coquendo herbam acetoſæ reiteratam ſeu renovatam ex aqua modica, quantum pro tegenda ſeu mergenda herba ſufficit: & poſtea decoque ad conſiſtentiam, cum æquali portione ſacchari. Hoc album permanet, & eſt jucundum & utile: ſiquidem ſub æſtivis fervoribus aqua vel ſimplici vel diſtillata pro libitu diluitur, grateq; bibitur. *Colonienſes.*

Julepus in calore flagrante Italis uſitatus.

E ℞. Aquæ limpidiſſimæ,
Sacchari optimi ana.
Quæque libra Aquæ accipiat Albumen ovi recentiſſimi, vehementerq; quatiantur: hinc affunde ſaccharum: lentoq; igne coquantur, ut tota ſpuma abjiciatur. Deinde bis térve per filtrum trajiciatur: hinc iterum coquatur dum cereviſiæ Gedanæ craſſitudinem referat. Aqua autem hæc primò accipit vim Roſarum ex frequenti infu-
F ſione, vel quarumcunque herbarum vim bibit. Ad ℥ ij. hujus Julepi, remiſces aquæ limpidiſſimæ ℥ iv. poterit etiam ex aquis componi, ut aquæ bugloſſi & ſacchari libra, eoque dum ſpumant & ſandali lutei drachma imbuatur. *Heurn.*

Aliud.

℞. Aquæ roſarum ℔ j ß.
Sacchari ℔ j.
Ovi albo perpurgetur & ad formam Julepi coquatur. Accipe hujus ℥ j. Aquæ optimæ ℥ iv. Miſce: gratiſſimum in febribus, & ſitim reſtinguit, quo Franciſcus Rex Galliæ utebatur. *Idem.*

Aliud.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Aliud.

℞. Aq. Cichorei, Endiviæ ana ℔ ß.
Syrupi de acredine citrinorum ʒ iij.
& ut gratius fiat, adde Olei vitrioli guttulas aliquot: quidam aroma afflant cum ʒ ß. sandalorum. *Idem.*

Julapium ad sistendum sanguinem.

℞. Aquæ pediculi rosf.
Aquæ sanguinariæ, id est, centinodiæ,
Aquæ bursæ pastoris ana ℥ iv.
Sacchari albi ℔ ß.
Fiat Julapium. *Rondeletius.*

Julapium ad hepatis refrigerationem.

℞. Aquæ Cichorii, Lactucæ, Endiviæ, Solani ana ℥ iij.
Sacchari clarificati ℔ ß. vel j.
Coque ad Julapii consistentiam. *Rondeletius.*

Julapium ad pectus.

℞. Aquæ Violarum,
Buglossæ ana ℥ iij.
Sacchari albi ℔ ß.
Fiat Julapium. *Rondeletius.*

Julapium ad phthisin.

℞. Aquarum Petroselini, aquarum Helenii,
Aquarum Althææ rad. ana ℔ j.
Sacchari q. s.
Fiat Julapium. Modus est, ut quolibet die, tribus ante cibum horis ℥ iv. dentur. Valentius redditur, si antea in ipsis ebullierint gummi Arabici,

A Tragacanthæ ana ʒ iij. Amyli ʒ ß. Glycyrrhizæ ℥ j. deinde fiat Zulapium. *Rubeus.*

Julapium ad hecticam febrem.

℞. Glycyrrhizæ rasæ ℥ ß.
Quatuor sem. frigid. ana ℥ j.
Trium sandalorum ana ʒ j.
Sem. citoniorum,
Gummi Arabici,
Tragacanthæ ana ʒ ij.
B Coriandrorum ℈ ij.
Caryophyllorum,
Cinnamomi ana ℈ iv.
Caphuræ ℈ ß.
Pomorum dulcium q. s.
Accipe deinde carnem caponis, vel phasiani, vel perdicis, vel testudinum nemoralium, q. s. est: eamque ubi viscera ex animali detracta fuerint, cum fructibus optimè terito, mox pulveribus commixtis atque agitatis, destillet aqua, è qua conficiatur Zulapium, ut lubet. *Rubeus.*

C *Julapium Mercuriale.*

℞. Mense Majo, succi herbæ Mercurialis filtrati ℔ j.
Zulapii simplicis ℥ iix.
Aquæ vitæ optimæ, circulatæ ℥ vj.
Olei vitrioli ʒ ij.
Moschi Orientalis ℈ ß.
Misce, & in vase vitreo, optimè obturato ponantur ad Solem, vel calore balnei circulentur:
D & erit factum. Dosis ℥ iv. manè quatuor horis ante pastum, stomacho jejuno, continuando per menses duos, curat paralyticos. *Fioravantus.*

De Succis, seu Rob, Sectio IV.

Rob de Ribes simplex.

℞. Succi Ribes ℔ iix.
Coquantur per se ad spissitudinem mellis.

Rob de Ribes compositum.

℞. Succi Ribes ℔ iv.
Sacchari optimi ℔ ij.
Coquantur secundùm artem. * Ventriculum firmat, vomitum biliosum reprimit, sitim restinguit, aliasq; excreationes biliosas sistit.

Rob de Berberis simplex.

℞. Succi Berberis ℔ ix.
Coquantur per se usq; ad mellis spissitudinem.

Rob de Berberis compositum.

℞. Succi Berberis ℔ iv.
Sacchari optimi ℔ ij.
Coquantur secundùm artem. * Rob ex oxyacantha easdem quas præcedẽs facultates obtinet.

Rob de cornis.

℞. Succi pulpæ cornorum ℔ j.
Sacchari ℔ j.
Coquantur secundùm artem. * Astringit: unde influxionibus ventris, dysenteria, & cœliaca cõfert. *Augustani.*

E *Rob de agresta.*

Eodem modo paratur ut Rob de cornis. Ejusdem propemodùm facultatis est, ut Rob de cornis. *Augustani.*

Rob nucum.

℞. Succi corticum viridium juglandium ℔ iv.
Mellis optimi ℔ ij.
Coquantur secundùm artem. * Destillationi tenuium humorum à capite, & inflammationem
F excitantium confert. *Mesues.*

Diamoron usitatum.

℞. Succi Mororum Celsi ℔ ß.
Succi Mororum rubi,
Mellis optimi despumati ana ℔ j.
Sapi ℥ iij.
Coquantur secundùm artem. * Contra depascentia oris ulcera, ad dentium affectus, & gingivarum noxas, atq; ad omnia oris vitia gargarizatus proficit. *Nicolaus.*

Diamoron simplex Galeni.

℞. Succi mororum domesticorum ℔ ß.
Mellis ℔ j.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Clarificetur primùm succus, deinde cum melle coquatur ad justam consistentiam.

A

Diamoron compositum Galeni.

Præter suprà dicta adde

Myrrhæ, Croci ana ℥ j ß.

Omphacii ℥ j.

Coquatur omphaciũ cum succo & melle, myrrha verò & crocus sub finem adjiciãtur, cùm scilicet ab igne remotum fuerit medicamentum.

Diamoron Mesuæ.

℞. Succi mororum domesticorum,

Succi mororum rubi ana ℔ j ß.

Mellis,

Sapæ ana ℔ j.

Coquantur igne lento ad spissitudinem mellis. Reponantur. * Phlegmonas oris partium, ut columellę, faucium, & eas, à quibus impendet suffocationis periculum, sanat. *Mesues.*

De Emulsionibus, Sectio V.

Lac amygdalarum dulcium.

℞. Amygdalarum dulcium ℔ ß.

Mundentur à corticibus, contundantur in mortario lapideo optimè: deinde diluantur cum aquæ hordei mensura una, & per pannum linteum mundum exprimantur. * Reficit, somnumq; inducit.

Hordeatum.

℞. Hordei mundati ℥ j.

Coque ex sesquilibra aquæ dum in pulticulam vertatur: mox trajice per setaceum: tunc adde Emulsionis 4. semin. frigid. maj. sem. papav. albi ana ʒ j.

Cum Aquæ hordei ℥ iij. Fiat emulsio: adde Syrupi de papavere, Sacchari albi ana ℥ j. Fiat Hordeatum. *Heurnius.*

Vel:

℞. Hordei mundati cocti dum crepet ℥ iij.

Amygdalorum infusorum in aq. rosarum ℥ ij.

Sem. melonum & papaveris albi ana ʒ j.

Fiat emulsio in aq. Hordei ad semilibram: cui adde Julepi rosati ℥ j. Misce: bibat in introitu lecti, in febribus ad somnum conciliandum, refrigerãdum, ardorem renum & urinæ acrimoniam temperandam. *Heurnius.*

Emulsio ad renum & vesicæ affectus.

℞. Seminis Melonum, Cucurbitæ, Citrulli,

B

Cucumerum recentiũ & mundatorũ ana ℥ ß.

Amygdalarum dulcium mundatarum ℥ j.

Contundantur in mortario lapideo, ex aqua fontana priùs cocta: deinde colentur ad libram, quæ vitreo vase condatur. * Urinæ ardorem restinguit triens hujus, vel sextans, tribus vel quatuor horis ante prandium assumptus. *Andernacus.*

Vel:

℞. Seminum frigidorum majorum ℥ ij.

C

Sem. papaveris ℥ ß.

Sem. lactucæ ʒ j.

Amygdalarum dulc. ℥ j.

Contundantur in mortario lapideo, ex decocto glycyrrhizæ colentur ad sesquilibram. *Heurnius.*

Emulsio alia.

℞. Seminis Papaveris albi ℥ ß.

Quatuor sem. frig. major. ana ʒ iij.

Amygdalarum dulcium ℥ ß.

D

Omnia ex glycyrrhizę decocti quadrãte in mortario lapideo terantur: syrupi violacei, adianthi, & myrtorum sing. ℥ ß. in jure decocti colato dissolvantur: ac emulsio duabus vicibus manè horis quatuor ante prandium exhibeatur. * Sitim compescit, pectorisq; & pulmonum inflammationes restinguit.

Andernacus.

De Vinis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

De Vinis Artificialibus, Sectio VI.

- **Vina** *artificialia*
  - Alterantia *qualitate*
    - Prima: *hoc est, calefacientia*
      - Caput
        - Vinum *è betonica, euphragia,*
        - Vinum *rorismarinatum, stœchadites,*
        - Vinum *salviatum, fœniculatum,*
        - Vinum *ad memoriam & oblivionem, &c.*
      - Cor
        - Vinum *borraginatum,*
        - Vinum *melissatum, buglossatum,*
        - Vinum *saccharatum,*
        - Vinum *Hippocraticum,*
        - Nectar, *&c.*
      - Thoracem
        - Vinum *hyssopites, è marrubio,*
        - Vinum *enulatum, ad asthma,*
        - Vinum *passulatum, Hippocraticum, &c.*
      - Ventriculum
        - Vinum *absinthite,*
        - Vinum *cerasorum nigr. acetos.*
        - Vinum *raspatitium,*
        - Vinum *Hippocraticum,*
        - Claretum, Nectar, anisatum, *&c.*
      - Hepar & Lienem
        - Vinum *chamædrytes,*
        - Vinum *tamaricis, &c.*
      - Renes & vesicam
        - Vinum *alkekengi,*
        - Vinum *salviatum, &c.*
    - Secunda: *hoc est,*
      - Astringentia
        - Vinum *cydonites, ex pyris,*
        - Vinum *œnanthinum, ex punicis,*
        - Vinum *rosaceum, myrtites,*
        - Vinum *palmeum,*
        - Vinum *è prunis sylvestribus.*
      - Sudorem *provocantia* — Vinum *guajacinum.*
      - Venenis *resistentia*
        - Claretum,
        - Vinum *zedoarticum.*
  - Purgantia *humores*
    - Simplices
      - Pituitam
        - Vinum *scillinum,*
        - Acetum *scillinum,*
        - Claretum *laxativum, aliud.*
      - Bilem *flavam* — Vinum *scammonites.*
      - Bilem *atram* — Vinum *è veratro nigro.*
      - Aquam
        - Vinum *ebulatum,*
        - Vinum *ex thymelæa,*
        - Vinum *ex chamelæa,*
        - Vinum *Muralti,*
        - Vinum *ad hydropem, &c.*
    - Mixtos
      - Vinum Hippocraticum *laxativum,*
      - Vinum guajacinum *purgans,*
      - Vinum *purgans nostrum.*

r

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

DE VINIS CALEFACIENTIBUS caput.

Vinum è betonica.

HERBAM fœminæ maturò prægnantem, cum suis ramulis minæ pondo, congiis duobus vini macerant, & post septimum mensem transfundũt. * Ad multa interaneorum vitia, ut frutex ipse pollet. *Dioscorides.*

Vinum euphragiæ.

℞. Euphragiæ quantum satis est.

Ponatur in doliolo musti pleno, & fiat vinum euphragiatum. * Hujus usu oculi senum rejuvenescunt, & aufert impedimentum eorum, & defectum visus in quocunque homine de quacunque ætate. *Arnoldus.*

Vinum rosmarinatum.

℞. Rorismarini quantum voles.

Pone in dolio, superinfundendo mustum crudum sive coctum & despumatum, & in vinaria
C cella conserva. * Utile est in omnibus ægritudinibus frigidis. Confortat cerebrum, cor & nervos: appetitum rectificat: consumit phlegma: confortat dentes & gingivas: cancrum ex eo sępè lotum sanat: phthisicis & hecticis prodest. item quotidianæ, quartanæ, lethargo, paralysi & tremori mirificè confert: juventutem conservat, & faciem juvenilem reddit, si cum eo lavetur. *Arnoldus.*

Vinum stœchadites.

D Congiis sex stœchadis minam addere oportet. * Crassitiem, inflationes, laterum nervorumq; cruciatus, & perfrictiones discutit: comitialibus commodè datur cum pyrethro & sagapeno. *Dioscorides.*

Vinum salviatum.

Salviatum vinum diversi diversimodè faciũt. Aliqui enim suspendunt fasciculum salviæ in vasello: aliqui coquunt. * Quocunque modorum
E fiat, ita ut nec corruptum, nec alteratum, sed in sua permanens bonitate, reperitur mirabilis ejus usus in omni remollitione gingivarum, & dolore dentium, & cõmotione eorum. Nervosa membra roborat: laxa rectificat, ut paralytica: epilepsiæ confert: stomachum, matricem, renes & vesicam confortat. *Arnoldus.*

Vinum fœniculatum.

Fœniculatum vinum propriè fit ex semine
F ejus. * Valet contra caliginem oculorum: excitat Venerem: hydropem solvit, & Elephantiam: obviat venenis: multiplicat lac & sperma: tussi medetur: lateris dolores sedat, & menstrua movet. *Arnoldus.*

Vinum ad memoriam & oblivionem.

℞. Zingiberis, Piperis longi,
Galangæ ana ℥ j.
Caryophyllorum, Cubebarum ana ℥ ß.
Nucis Indicæ ℥ iij ß.

Fiat pulvis, qui ligetur lentè in sacculo, & ponatur in vini boni bullientis ℔ iv. & cooperiatur
A ne respiret, & permittatur clarificari: & cùm opus est, assiduetur: nec sacculus de vino removeatur. *Arnoldus.*

DE VINIS CALEFACIENTIBUS cor.

Vinum borraginatum.

Vinum borraginatum & melissatum, cordialia sunt vina. * Valent propriè contra cardiacam,
B maniam, melancholiam & tremorem cordis: mundificant sanguinem: malas auferunt suspiciones: utiliaq; sunt in omni specie corruptionis & scabiei & lepræ: inducunt lętitiam, & ventrem ad lubricitatem inclinant. Et fiunt hoc modo. In ℔ ipsius ponantur musti ℔ xiv. & bulliant donec resideant & clarescant. *Arnoldus.*

Vinum buglossatum.

℞. Rad. Buglossę mundatarum quantũ satis est.

Macerentur in musto, vel vino, donec vinum sa-
C porem & virtutem ejus sumat, & assiduetur bibere. * Humores melancholicos adustos per urinam educit: cerebrum rectificat: dementes & fatuos sanat, & ad sensum & discretionem reducit. *Arnoldus.*

Vinum saccharatum.

℞. Vini optimi vel Cretici ℔ iij.
Sacchari albissimi ℔ ij.

Coquantur ad lentum ignem more syrupi, ser-
D va & utere cum duabus partibus aquæ, vel aliter, ut usus postulabit. * Senibus, frigidis & debilibus convenit, & quibus humor nativus & calor naturalis imminuuntur. nutrit enim, & sanguinem generat. *Arnoldus.*

Vinum Hippocraticum.

℞. Vini austeri odorati sextarium,
Sacchari albi ℔ ß.
Cinnamomi, Zingiberis ana ℥ ß.
Galangæ ʒ j.

E Misce, & cola secundùm artem.

Sunt, qui cum lacte amygdalarum dulcium clarificant. * Valet ad cardiacos. *Alexand. Benedictus.*

Infusum pro vino Hippocratico.

℞. Cinnamomi ℥ j ß.
Zingiberis albi ʒ iij.
Caryophyll. Nucis moschat. ana ʒ ß.
Granorum paradisi ℈ ij.
Piperis ℈ j.

Pulverisentur crassiusculè, ac macerentur in se-
F milibra Aquæ vitæ, & probè obturato vase luto ex farina & aqua, fiat infusio dies sex: ac in cella vinaria interim ponatur, & quotidie bis concutiatur, ut se motu res variæ mixtæ feriant. Guttulæ aliquot hujus liquoris remixtæ cyatho vini, Hippocraticum vinum illicò præbent. Hanc infusionem Chimici, Cœlum philosophorum nominant. *Heurnius.*

Nectar.

℞. Cinnamomi ℥ j ß.
Zingiberis ʒ iij.
Cardamomi ʒ ij.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Folii, Galangæ ana ʒ j.
Spicæ nardi, Carvi ana ʒ ß.
Piperis longi ʒ iv.
Caryophyllorum, Nucis moschatæ,
Macis, Granorum paradisi ana ʒ ij.
Mellis despumati pintam,
Vini boni lotum Burgense.

Et si potes, loco mellis, pone sacchari libram. * Valet ad affectus frigidos: utilisq; senibus, ac illis qui imbecilliores sunt ad Venerem. Convenit phlegmaticis & melancholicis mirificè. B Tristitiam solvit, lætitiam confert. Splenis & hepatis obstructiones aperit. Hydropem curat: & lapidem de renibus potenter educit, si addatur parum saxifragiæ & lapidis lyncis. *Euonymus.*

DE VINIS CALEFAcientibus thoracem.

Vinum hyssopites.

Vinum hyssopi virtutem habet diureticã dissolvendi, consumendi, & attrahendi. Est vinum senum: * valet in tussi humida, & epilepsia, pulmones & matricem sanat, & aperit vias vocales, facitq; vocem claram: asthmati cõfert. *Arnoldus.* C

Vinum è marrubio.

Marrubii adulti folia tundito, & sextarios octo in musti metretam demittito: & reliqua consimiliter facito. * Convenit pectoris vitiis, & omnibus, quibus marrubium. *Dioscorides.*

Vinum enulatum.

D Inulæ radices tessulatim incisas in olla fictili nova vitreata coques, in musti sextariis duobus, aut ampliùs, donec partes aliquot consumantur. Deinde musti optimi dulcis sextarios vigintiquatuor, aut ampliùs, in cacabo decoques donec dulcescat: postea inulæ radices unà musto, in quo deferbuerunt, affundes, & cùm adhuc aliquantulum simul bullierint, depones ac servabis. *Aliter.* In musto dulci despumato, & ad tertiæ partis consumptionem decocto, cùm jam E fere satis coctum fuerit, inulæ radices injicies: (pro cõgiis vigintiquinq; vel circiter, uncias novem) & cùm modicè adhuc bullierit mustũ, depositum & refrigeratum serva: & inulæ radices (easdem scil. colando separatas) in sacculo intra vas suspende. Debent autẽ radices colligi mense Octobri, crescente Luna, aut ineunte æstate, & siccari in Sole. * Confert cerebro, capiti, nervis: tussi medetur: ad affectus thoracis frigidos valet: ventriculum roborat: concoctionem juvat: F menstrua & urinam movet. *Euonymus.*

Vinum ad asthma.

Vinum in quod transivit virtus anisi, fœniculi, & liquiritiæ, ita ut liquiritia in duplo aliorum sit, * valet contra ventositatem, raucedinem, tussim & asthma. *Arnoldus.*

Vinum passulatum.

Vinum passulatum fit passulis in vino vel musto decoctis, donec dulcescat, quod mox in vase conditur: & passulæ contusæ in idem conji- A ciuntur. subsidunt autem illæ in fæces. *Arnoldus.*

Vinum Hippocraticum.

℞. Cinnamomi optimi ℥ j.
Caryophyllorum ʒ j ß.
Anisi, Fœniculi ana ʒ j.
Glycyrrhizæ ʒ iij.
Macis, Cardamomi, Ireos ana ʒ ß.
Sacchari albiss. ℥ iij.

Singula diligenter trita infundantur cum sequentibus:

℞. Vini Malvatici ℥ ix.
Aquæ Borraginis ℔ j.
Aquæ rosaceæ ℥ j ß.
Aquæ Melissæ ℥ iij.

Per tres horas juxta fornacem relicta, tandem sæpiùs per saccum filtri colato. fiat Hippocraticum vinum clarum. * Valet ad thoracis & pulmonis vitia. *Euonymus.*

DE VINIS EXCALEFAcientibus ventriculum.

Vinum absinthite.

Absinthium in dolio vini seu musti pleno immitti debet antequam ferveat, ut per ejus fervorem in vase, herbæ vis ei commisceatur, deinde per hyemem in vase relinqui, semper implendo iterum vas, si quod inde exhaustum fuerit. Alii diversas herbas admiscent: ut, carduum benedictum, melissam, centaurium minus, hyssopum, & borraginem. * Stomacho frigido prodest, flatus discutit, colicam phlegmaticam, & ex flatibus natam sanat: febribus omnibus, & regio morbo confert: ventriculum confirmat: vermes necat, &c. *Arnoldus.*

Vinum pro senibus, nostrum.

℞. Vini optimi defæcati mens. xv. Syrupi cotoneorum, cum melle facti, mens. ij.
Uvarum passarum ℔ ij.

Ponantur in dolio parvo.

Vinum cerasorum nigrorum acetosorum.

Alii per æstatem nigra cerasa acida integra, alii trita imponunt in vas, quartam partem relinquendo vacuam superfuso veteri vino albo, quod brevi rubeum colorem trahit. Solent autem, cùm aliquid inde hauserint, mox iterum vas implere. * Cor & stomachum roborat, sitim mitigat, refrigerat, siccat, astringit. Potest & quovis anni tempore ex aridis fieri. *Euonymus.*

Vinum raspatitium.

Vinum raspatitium (nostri vocant Reppys) id est, linguã quadam acuta stypticitate mordens, * provocat appetitum, villos stomachi astringendo. Medetur corpori ob calorem dissoluto, potissimùm æstate, cholericis, & sanguineis utile. Fit autem sic. Ponantur aliquę uvæ acerbæ cum maturis in torculari, ut simul exprimantur. Vel, quod melius est, reserventur uvæ, & conterantur unà cum raspatiis suis, & immittantur vasi cum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

muſto. Contrahet autem muſtum illud à ſucco raſpatiorum illorum, & vinaceorum in uvis, quæ ſunt acetoſa, ponticitatem quandam & aſtrictionem. *Arnoldus.*

Aliud.

Noſtri racemis integris benè maturis dolia implent, & muſtum, vel vinum vetus ſuperinfundunt, & quotiescunq; vinum inde hauſerint, rurſus implent. * Stomachum recreat, ſitim remittit. *Euonymus.*

Vinum Hippocraticum.

℞. Cinnamomi electi ℥ ij.
Zingiberis vel Galangæ ʒ j.

Non quaſſentur, ſed itidem tenuiſſimè ceu laminatim conſcindantur, ſtentq; per noctem in infuſione duorum ſextariorum vini, & inde percoletur per manicam Hippocratis, cui inſint ſacchari albi ℥ viij. ſubinde reaffunde pcolatũ. *Colonienſ.*

Aliud.

℞. Cinnamomi electi ℥ ß.
Zingiberis albi ʒ ij.
Caryophyllorum, Piperis longi,
Nucis moſchatæ ana obolos iv.

Benè tuſa cum albi ſacchari ſelibra, in meri albi congio commiſceto, ac percolabis. * Summum diſſolutis ſtomacho remedium eſt. *Alexander Benedictus.*

Aliud.

℞. Cinnamomi ℥ j.
Zingiberis ℥ ß.
Galangæ,
Granorum paradiſi ana ʒ ij.
Caryophyllorum ʒ j.
Sacchari albi ℥ viij.
Vini optimi quantum ſufficit.

Miſce, cola, & cum lacte amygdalarum dulcium clarifica ſecundùm artem. *Euonymus.*

Aliud.

℞. Cinnamomi electi ℥ j. ʒ v.
Zingiberis ʒ vj.
Caryophyllorum, Galangæ ana ʒ j.
Macis, Nucis moſchatæ ana ℈ ij.
Granorum paradiſi, Cardamomi, Coriandri ana ℈ j.
Aniſi ℈ ß.
Sacchari ℔ ij.
Vini rubri menſuras ij.

Fiat ſecundùm artem vinum Hippocraticum. *Joannes Langius.*

Vinum Hippocraticum aliud.

℞. Cinnamomi electi ℥ j.
Galangæ ʒ iij.
Zingiberis ʒ j.
Caryophyllorum ℈ ij.
Nucis moſchatæ ℈ j.
Sacchari ℔ j.
Vini menſuram j.

Fiat vinum Hippocraticum, ut artis eſt. *Joannes Langius.*

A

Potus Hippocraticus.

℞. Cinnamomi ℥ j ß.
Zingiberis ℥ ß.
Caryophyllorum ʒ ß.
Cardamomi, Macis, Granorũ paradiſi ana ʒ j.
Galangæ ʒ j ß.
Sem. Aniſi ʒ ß.
Vini ℔ x.
Sacchari albi ℔ j ß.

Fiat potus ſecundùm artem. *Auguſtani.*

B

Altus.

℞. Cinnamomi electi ℥ j ß.
Zingiberis ℥ ß.
Caryophyllorum ʒ ij.
Granorum paradiſi, Galangæ ana ʒ j.
Sacchari ℔ j ß.
Vini rubri menſuras ij.

Miſce, & fiat Hippocraticum. *Euonymus.*

Claretum.

C ℞. Zingiberis, Galangæ ana ℥ j.
Cinnamomi ℥ ij.
Caryophyllorum ʒ ij.
Granorum paradiſi,
Piperis longi ana ʒ j.
Mellis ℔ j ß.
Sacchari ℔ ij.
Vini albi menſuras iv.

Alii cum ſolo melle parant, & aliquid ſpicæ & nucis moſchatæ addunt, & cum albumine ovi
D clarificant. *Euonymus.*

Aliud.

℞. Vini albi optimi ℔ iv.
Sacchari albi ℥ iv.
Cinnamomi ℥ j.
Coriandri præparati ʒ iij.
Caryophyllorum ʒ ij.
Granorum paradiſi, Zingiberis albi ana ʒ j ß.
Piperis longi ℈ ij.
Zedoariæ ʒ ß.

E Omnia trita ſubtiliſſimè, & colata reſerventur in vaſe ſtanneo. *Philippus Ulſtadius.*

Aliud.

℞. Zingiberis ʒ ij.
Cinnamomi ℥ ß.
Caryophyllorum ʒ j.
Vini albi menſuras iij.
Mellis ℥ j.
Sacchari albi ℔ ß.

Fiat claretum ſecundùm artem. *Arnoldus.*

F

Aliud.

℞. Zingiberis ℥ ij.
Cinnamomi ℥ iv.
Caryophyllorum,
Galangæ ana ℥ ij.

Singula ſubtiliter trita, cribrataque miſceantur. Deinde croci Orientalis unciã benè tritã ſeorſim ſervabis. Claretũ facturus, mellis ℔ ij. ad ignem, in fictili novo fervefacies: & cùm bullire cœperit, aufer ab igne, & parva mora interpoſita deſpumato. Deinde menſuras duas vini optimi accipies,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

cipies, & admiſcebis ei de ſpeciebus prędictis ℥ ij. & croci ʒ j. aut amplius. Deinde per ſacculum colabis, cujus pars ſuperior linea ſit, inferior lanea per unam tertiam totius ſacci, aut paulò plus. Cùm vinum ſatis colatum fuerit, fęces infundere poteris in hydromeli ſive apomeli, ut vulgò paratur, ut quod reliquum viriũ eſt, in id deponat. Hoc vino ſi mulier uti debeat, aut delicatus aliquis, pro melle ſaccharum pones. *Euonymus.*

Species pro Clareto.

℞. Zingiberis ℥ vij.
Cinnamomi ℔ ß.
Caryophyllorum, Piperis longi,
Nucis moſchatæ ana ℥ ß.
Cardamomi, Melegetæ ana ʒ j.
Vini menſ. ij.
Sacchari ℔ j.
Fiat Claretum.

Aliæ ſpecies pro Clareto.

℞. Cinnamomi electi ʒ x.
Nucis moſchatæ ʒ ij.
Zingiberis albi ℥ j.
Caryophyllorum, Granorum paradiſi ana ʒ j.
Macis, Galangæ ana ℈ j.
Cardamomi, Coriandri præparati ana ℈ ß.
Fiat pulvis: de quo ℞. ʒ x. ad menſ. ij ß. vel iij. vini boni.

Aliæ ſpecies pro Clareto.

℞. Cinnamomi electi, Zingiberis albi ana ℥ ij.
Caryophyllorum, Nucis moſchatæ ana ʒ iij.
Granorum paradyſi ℥ ij. aliàs ʒ ij.
Macis, Cardamomi ana ʒ ß.
Galangæ, Coriandri præparati ana ℈ j.
Fiat pulvis.

Aliæ ſpecies pro Clareto.

℞. Cinnamomi electi ʒ vj.
Zingiberis ʒ iij.
Granorum paradyſi, Caryophyllorum,
Nucis moſchatæ ana ʒ ij.
Calami aromatici, Macis,
Cardamomi ana ʒ j.
Fiat pulvis: de quo ℞. ʒ vj.
Sacchari albi ℔ ß.
Vini boni ℔ ij.
Per manicam Hippocratis fiat Claretum.

Aliæ ſpecies pro Clareto.

℞. Cinnamomi electi ℥ ij.
Zingiberis ʒ ij.
Caryophyllorum, Galangæ ana ʒ j.
Granorum paradyſi ʒ ß.
Sacchari ℔ j ß.
Vini menſ. ij ß.
Fiat Claretum.

Aliæ ſpecies pro Clareto.

℞. Zingiberis ℥ ij.
Cinnamomi ℥ j ß.
Caryophyllorum, Nucis moſchatæ ana ℥ j.
A Granorum paradyſi ʒ ß.
Galangæ ℈ ij.
Sacchari ℔ j ß.
Vini opt. ℔ ij ß.
Miſce, & fiat Claretum.

Aliæ ſpecies pro Clareto.

℞. Cinnamomi electi ℥ ij.
Zingiberis ʒ iij.
Galangæ ʒ j ß.
B Caryophyllorum ʒ iij.
Granorum paradyſi ʒ ij.
Nucis moſchatæ ʒ j.
Sacchari albi ℔ j ß.
Vini opt. menſ. iij.
Per manicam Hipp. fiat Claretum.

Claretum vel Nectar bonum.

℞. Cinnamomi ℔ j.
Galangæ, Zingiberis,
C Cardamomi, Granorum paradyſi,
Caryophyllorum, Cubebarum,
Macis ana ℥ ij.
Piperis longi, nigri ana ℥ ß.
Spicæ nardi, Nucis moſchatæ ana ℥ iij.
Squinanthi, Croci ana ʒ j.

Terantur omnia minutiſſimè, & miſceantur. Sic habes ſpecies pro medietate oneris unius equi, id eſt, pro barili uno. Nectar autem ſic facies: Pone vinum totum in vaſis. Deinde ſpecies po-
D ne in aliquo panno lineo ſatis amplo: & in barili, in quo Nectar facere volueris, pannum intromitte cum ſpeciebus, ita quòd latera panni ſupereemineant aliquantulum ſupra os barilis. Poſtea in aliquo vaſe pone ℔ iv. mellis, & fortiter cum vino miſce, ita ut totum ſatis clarum ſit. Tum vinum ſupra ſpecies colando infunde, & poſtremò vinum cum melle. Demùm clauſo barili ſpecies in eo relinque cum panno per biduum. Tandem aufer fortiter comprimendo: &
E habebis Nectar optimum. *Si verò pro Principe* aut prædivite aliquo parare volueris, adde ſupradictis ligni aloës optimi, folii ana ℥ ß. moſchi ʒ ß. & loco mellis pone ſaccharum minutiſſimè tritum in mortario, deinde ſolutum in vino. *Euonymus.*

Aliud Nectar optimum.

℞. Cinnamomi ℔ ß. ʒ ß.
Zingiberis, Galangæ,
F Granorum paradyſi,
Caryophyllorum, Cubebarum,
Macis, Cardamomi ana ʒ ij.
Piperis longi ℈ j.
Spicæ nardi, Squinanthi,
Nucis moſchatæ ana ℈ ß.
Croci ad pondus denarii Turonenſis. Hæc omnia minutiſſimè trita miſce, & habebis ſpecies abundè pro loto Nectaris civitatis Burgenſis. Deinde accipe libram mellis cum pinta aquæ fontanæ decoctam, uſq; ad conſumptionem aquæ: & refrigerandã ſepone. Tunc accipe

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

circiter lotum boni vini, & succo cum prædictis speciebus in vas immisso, vinum percolando, infundito paulatim, mel etiam cum vini parte prius mixtum paulatim infundendo, ita ut succus non comprimatur. Quòd si preciosius facere voles, saccharum pro melle pones in vino dissolutum, similiter pondere libræ, aut ampliùs. Percolabis autem ter vel quater, ut fortius & melius evadat vinum. Addes etiam prædictis agallochi optimi, folii ana grana duo, & moschi aliquantulum. *Euonymus.*

Nectar aliud.

℞. Cinnamomi ʒ ix.
Zingiberis ʒ iv.
Nucis moschatæ, Piperis longi ana ʒ iij.
Galangæ, Granorum paradisi, Macis,
Cubebarum,
Caryophyllorum ana ʒ ij.
Spicæ nardi ℈ j.
Croci ℈ ß.
Sacchari ℔ j. vel Mellis pintam j. quod bullierit in pauca aqua aliud ad consumptionem aquæ, benè despumati.
Misce in sesquilotum vini. *Euonymus.*

Aliud.

℞. Aristolochiæ rotundæ, Cinnamomi ana ℥ j.
Zingiberis ℥ ß.
Galangæ, Granorum paradisi, Caryophyllorum,
Cubebarum, Macis, Nucis moschatæ ana ʒ ij.
Piperis longi ʒ iij.
Spicæ nardi ℈ j.
Croci ℈ ß.
Sacchari ℔ j.
Vini, lotum.

Quòd si pro divite fuerit, adde agallochi optimi grana duo, & moschi granum unum. Vel secundùm alios,

℞. Cinnamomi electi ℥ ij.
Zingiberis ʒ j.
Granorum paradisi, Piperis longi ana ℥ ß.
Nucis moschatæ, Caryophyllorum, Macis ana ʒ ij.
Cubebarum, Cardamomi ana ʒ j.
Spicæ nardi, Squinanthi, Calami aromatici ana ℈ j.

Trita commisce cum ℔ iij. mellis, & loto vini, ut dictum est. *Euonymus.*

Claretum cum melle.

℞. Cinnamomi ℥ j.
Zingiberis, Granorum paradisi ana ℥ ß.
Caryophyllorum, Cardamomi,
Nucis moschatæ ana ʒ ij.
Fiat pulvis: cujus ℞. ℥ j ß.
Mellis opt. ℥ xx.
Vini ℔ iv.
Misce, & fiat Claretum per sacculum.

Aliud Claretum cum melle.

℞. Zingiberis, Cinnamomi electi,
Granorum paradisi ana ʒ ij.
A Nucis moschatæ,
Caryophyllorum ana ʒ j.
Macis, Cardamomi ana ʒ ß.
Coriandri præparati ʒ j.
Mellis ℥ x.
Vini boni ℔ ij.
Misce, & fiat Claretum, ut artis est.

Aliud cum saccharo.

℞. Cinnamomi electi ʒ vj.
Zingiberis ℥ ß.
B Caryophyllorum ʒ iij.
Nucis moschatæ ʒ ij.
Macis, Cardamomi ana ʒ ß.
Coriandri præparati ʒ j ß.
Sacchari albi ℔ j.
Vini opt. ℔ iv.
Misce, & s.a. fiat Claretum.

Aliud cum melle & saccharo.

℞. Cinnamomi electi ℥ j.
C Zingiberis ℥ ß.
Caryophyllorum,
Piperis longi,
Cardamomi ana ℥ j.
Vini albi odoriferi ℔ vj.
Sacchari ℔ j.
Mellis albi despumati quart. iij.
Misce, & fiat Claretum secundùm artem.

Vinum anisatum.

D Vinum de aniso * aperit oppilationes meatuũ & viarum interiorum: præservat à colica, à ventositate: & rectificat digestionem, & ructuationem ventosam tollit usus ejus: & propriè competit mulieribus nutricibus: quoniam aperiendo poros, & subtiliando sanguinem, atq; calefaciendo multiplicat lac: & ipsum lac aquosum rectificat: & quandoq; maceratur, & est melius. Tollit dolorem renum: & ipsum quidem vinum potest fieri cum igne, & absq; igne. *Arnoldus.*

E DE VINIS EXCALEFACIENTIBUS HEPAR.

Vinum chamædrytes.

Foliorum chamędryos tusorũ libra in amphoram musti cõjecta, linteolo raro cum quibusdam lapillis folia involvuntur, ut degravatus ponduſculo fasciculus sidat: vinũ post quadraginta dies defæcatum elutriatur.* Excalfacit, discutit: convulsis, regio morbo, vulvæ inflationibus, tardæ F cõcoctioni, incipienti aquæ inter cutem subvenit. Inveterascens melius redditur. *Dioscorides.*

DE VINIS EXCALEFACIENTIBUS SPLENEM.

Vinum tamaricũ.

Corticibus tamaricis in doliolo positis, mustum recens dulce superinfunditur, atq; ad usum servatur. * Sanguinem à melancholia mundat: quartanæ, ictero nigro confert: hepatis & lienis obstructiones tollit.

DE

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

DE VINIS EXCALEFACIENTIBUS RENES & VESICAM.

Vinum Alkekengi.

Vinum alkekengi eodē modo fit, ut abſinthite, ſuper iis contritis vinū colando. Pro doſi una accipies à quinq; ad decem. * Educit materiam calculoſam à renibus & veſica manifeſtè, & urinam retentam ducit. Sunt, qui integra halicacabi grana in muſtū ponant vaſe parvo, ut ſimul bulliant: & ad uſum ſervant. *Euonymus ex Arnoldo.*

Vinum ſalviatum.

Salviæ unciā unā in muſti amphorā, quod idē cum ceramio eſt, mittito. * Valet contra renum, veſicæ & laterū dolores, rejectiones ſanguinis, tuſſim, rupta, vulſa, & ſuppreſſos menſes. *Dioſcor.*

Vinum noſtrum, ad calculum.

℞. Rad. Ononidis ℥ ij.
Ruſci, Aſparagi, Rubiæ tinct. ana ℥ j.
Fol. Betonicæ, Fol. Saxifragiæ ana M. iij.
Flor. Ononidis, Flor. Saxifragiæ ana P. ij.
Sem. Alkekengi ℥ iij.
Sem. Urticæ ℥ j.
Baccarum juniperi, Cicerum rub. ana M. j.
Vini, vel muſti menſ. xv. vel j ß. Ohmen.

Incidenda incidantur, contundenda cōtundantur, & ferveant ſimul in dolio parvo. Doſis, hauſtus unus, ſtomacho jejuno.

DE VINIS ASTRINGENTIBUS.

Vinum cydonites.

Mala cotonea exemptis ſeminibus, fruſtatim rapi modo ſcinduntur, & duodecim minarum pondo, in muſti metretā, triginta diebus macerantur: poſtea defæcatū vinū reponitur.* Aſtringit: prodeſt ſtomacho, dyſenteriæ, hepaticis, renum vitiis, & urinæ difficultati. *Dioſcorides.*

Vinum ex pyris.

Fit & è pyris perinde atq; cotoneis, vinū apytes nomine, ſed ita ut pyra non magnopere matureſcāt. Ex ſiliquis etiam, meſpilis, ſorbis, ſimili modo temperatur. * Omnia hæc genera acerba ſunt, & aſtringunt. Stomacho utilia ſunt, atque inteſtinas fluxiones cohibent. *Dioſcorides.*

Vinum œnanthinum.

Fit è feraci vite ſylveſtri, quod vocatur Oenāthinum. Sicci flores minis duabus muſti cado macerati, poſt triginta dies mutantur: mox colatum vinum reconditur. * Facit adverſus ſtomachi imbecillitatem, cibi faſtidia, cœliacos & dyſentericos. *Dioſcorides.*

Vinum ex punicis.

Fit è punicis malis maturis, ſucco expreſſo ab acinis eorum, quibus lignoſus nucleus abeſt, ac decocto ad tertias, & ita repoſito. * Efficax eſt contra fluxiones internas, & febrim cū alvi profluvio exortam: ſtomacho utile, aſtringit alvum, & urinam movet. *Dioſcorides.*

A

Vinum roſaceum.

Rhodites ſic fit. Roſarum ſiccarum, tuſarumq; minam linteolo deligatam in ſextarios octo muſti demergito, & poſt tres menſes defæcatum vinum transfundens recondito. * Utile iis qui febri carent, & ad ſtomachi coctiones, & dolores à cibo potum: & contra humidas alvos & dyſenterias. *Dioſcorides.*

B

Vinum myrtites.

Myrtites vinum fit, baccis nigris, quæ maturitatē exceſſerint, tuſis, & organo expreſſis. Aliqui ad tertias coquunt. Alii baccas prius Sole torrent, & quaternis ſextariis contuſarum, ternas aquæ heminas adjiciunt, & vini veteris parem modū: poſtea exprimunt, & ſervant. * Magnopere adſtringit: ſtomacho utile: fluxionibus ventris ac ſtomachi prodeſt, & contra inteſtinas ulcerationes & profluvia: denigrat capillos. *Dioſcorides.*

Vinum palmeum.

C Palmulas maturas in urceolum in imo pertuſum, & obſtructum picata arundine, demittito: lino foramen ſit obturatum, & quadragenis ſextariis ternos aquæ congios infundito. Quòd ſi ipſum ita dulce eſſe non libeat, quinq; congios infudiſſe ſatis eſt. Poſt decem dies detracto ab arundine linteo, aſſumito vinum craſſum & dulce, & reponito. Suave illud quidem, ſed capitī noxium. *Contra fluxiones, propter adſtrictoriā vim efficax: ſtomachicis, cœliacis, ſanguinem
D expuentibus convenit. *Dioſcorides.*

Vinum è prunis ſylveſtribus.

Vinum è prunis ſylveſtribus eodem modo fit, ut ceraſorum, per autumnum, ubi jam ſatis mollia & benè matura fuerint. * Aſtringit vehementer, alvi fluxiones cohibet. *Euonymus.*

DE VINIS SUDOREM PROVOCANTIBUS.

Vinum Guajacinum.

E ℞. Ligni guajaci præſtantiſſimi, lima in ſcobem tenuiſſimam attriti ℔ iv.
Corticum guajaci ℔ ij.
Cardui benedicti ℔ j ß.
Adianti, Aſpleni, Florum borraginis,
Florum bugloſſæ ana ℔ j.
Caſſiæ odoratæ ʒ vj.
Seminis aniſi ℥ j ß.
Sacchari ℔ v.

Conjiciantur omnia in cado vinario mūdo aptæ
F capacitatis, deſuper affuſis vini albi quàm optimi & ferventis, bis centum & quinquaginta, mox diligenter vas operculetur, omniaque ſic macerari triduo dimittātur. Poſt triduū verò linteo percolentur, aſſerveturq; hujuſce macerationis vinū in alio vaſe ad ægrotantium potum. Siquidē bibitur hoc tam in prandio quàm in cœna, ſecundi guajaci decocti loco: non manè, neq; veſperi, ſerapii vice, quemadmodum temerè multi facere conſueverunt. Hoc idem vinum longè etiam melius, & majore quantitate vindemiarū tempore confici poteſt, admixtis ligno, cortice, cæ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

terisq; aliis recentibus uvis albis in mustũ compressis: ibiq; tamdiù dimissis, quousque mustum effervescere desinat, & pellucidũ clarumq; reddatur: veruntamen multiplicanda sunt omnia, quæ conveniunt medicamenta, pro uvarũ quantitate. * Hoc vinum non modò medetur cuique acerrimo Gallicæ pestis incommodo: sed etiam diuturnis articulorum, capitis, nervorum, ventriculi, jecinoris, lienisq; morbis à pituita genitis mirificè succurrit. Nec minùs etiam podagra laborantibus opem fert, modò diuturna admodùm non fuerit ægritudo. Iis tantùm exhibendum est, qui pituita abundant, Vere vel Autumno, temporibus: præcedentibus priùs evacuationibus decentibus. *Matthiolus.*

DE VINIS RESISTENTIBUS venenis.

Claretum.

℞. Vini optimi mensuram j.
Angelicæ ℥ ß.
Boli Armeni ʒ j.
Nucis moschatæ ʒ ij.
Galangæ, Piperis longi, Coriandri ana ʒ ß.
Zingiberis ʒ j ß.
Cinnamomi ʒ vj.
Sacchari ℔ ß.

Misce, & fiat claretum, secundùm artem. * Præservat à peste. *Euonymus.*

Vinum zedoarticum.

℞. Zedoariæ, Cinnamomi ana ℥ ß.
Galangæ ʒ ij.

Misce, fiat pulvis in sacculo ligandus, atq; in doliolo musti cocti pleno suspendendus. *Euonymus.*

Species pro vino zedoartico, quæ sufficiunt pro mensura vini, quæ Oma vulgò in Alsatia vocatur.

℞. Cinnamomi ℥ iij.
Caryophyllorum, Nucis moschatæ,
Granorum paradysi,
Cardamomi ana ℥ ß.
Zedoariæ ʒ vj.
Cubebarum, Piperis longi ana ʒ ij.

Contunde crassiusculè, misce pro sacculo. *Euonymus.*

Species pro vino zedoartico aliæ.

℞. Cinnamomi ℥ ij.
Zingiberis ℥ ß.
Caryophyllorum, Piperis longi,
Cardamomi, Cubebarum,
Zedoariæ ana ʒ j.
Galangæ, Granorum paradysi ana ʒ ß.

Trita crassiusculè misce pro sacculo. *Euonymus.*

DE VINIS PURGANTIBUS pituitam.

Vinum scilliticum.

Vinum scillinũ potui datum *omnem sanitatẽ affert: humores enim attenuat, sed maximè pituitã, neq; ipsam in stomacho, aut ventre, aut capite, aut jecore, aut liene, aut nervis, aut ossibus cõsistere permittit, neq; aliũ id genus humorem tenacem obstructiones facientẽ: sed omnia dissolvit, & ventrem lenit, atq; ita subducit, & urinã movet, & per ipsam causas attenuat, excernitq;. Adeò verò caput purgat, ut nares humiditate vacent. Commodum est podagræ articulari, & comitiali morbo: deniq; omnis sanitatis est author. Ex his constat: Scillam albam, montanam, circiter canis ortum accipito in libræ pondere, per dies decem in umbra refrigera: deinde scillæ laminas refrigeratas in vitreum vas mitte, & vini albi veteris sextarios duodecim superinfunde, & suspensum vas per 40. dies habeto: postea scillam exime, & abjice. & vino ad antedicta vitia utere, & ejus vim percipies. Subinde ante cibum, vini ℥ ij. exhibe: sũ à cibo, unciam mediam. Quòd si ipsum potui commodum efficere velis, ut magis delectet, mellis sextarios duos aut tres admisceto. *Galenus.*

Acetum scillinum.

Salubre optimum acetum scillinum à Pythagora scribitur, quo omnes Imperatores usi sunt. * Ab ipsius authore fertur, quicunq; hoc utatur, longæ vitæ fore, & ejus extrema integra usq; ad finem permansura. Et ipse quidem Samius senex hujusmodi extitit: quantũ enim tẽporis vixerit, haud ignoras. de ipso in libro traditum est, quòd cũ suis cõsanguineis hãc facultatem cõmunicavit, cumq; hoc medicamento uti incœpit, 50. annum natus erat, & usq; ad centesimum decimum septimũ vitam produxit integer, & nulla unquã adversa valetudine tentatus. Hæc sanè medicamenti author disseruit, quòd fortasse vir philosophus erat, mentiri nescius. Nos verò viri hujus fidei periculum fecimus, ac firmam constantemque hujus medicamenti facultatem esse testamur. Oportet igitur sumere Scillam montanam libræ unius ponderis, & dura circumcidere, & mollia minutatim concidere, & aceti acerrimi sextarios octo in vitreum vas mittere, atque obturare, ac per triginta dies in Caniculæ caloribus, ut maceretur, permittere: deinde scillam extractã exprimere. Id genus aceti parum manè sorbeto. Tibi autẽ hęc eveniẽt, ut ne fauciũ orisq; partes unquam remollescant, os ventriculi benè valebit, facilè spiritum duces, vox rectè habebit, oculi acutissimè cernent, aures in officio manebunt, nullusq; flatuosus vapor in ventre unquam excitabitur, nullum viscus suspensum erit, & benè spirans, benè coloratus deges. Ad civilia negocia rectè affectus, non acidum, non salsum ructabis, si aliquid aceti hujus assumseris: & jejunus ut assumas præcipio, septemq; postea stadios deambules, ita enim dissolvetur. Hoc aceto qui utitur, in victu quamvis licentiosus esto: omnia enim cibaria conficiet, & à nullo unquam offensam patietur: neq; valdè implebitur, sed in melius proficere videbitur. nihil supervacui in corpore residebit, non flatus, non bilis, non stercus, non urina, sed omnia facilè excernit, atq; educit.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Alvus lubrica omninò est, totiusq; corporis purgatorium medicamētum, etiamsi in ossibus sordes inhæreant. Item phthisicos ab omnibus deploratos, hoc medicamento sanitati restitutos novimus. Morbo comitiali diuturno efficaciter profuit, ut nisi post longa temporis intervalla, non redierit: incipientem verò ac novum perfectè discutit, neq; reverti amplius hunc affectum permittit. Ad podagras præterea, & articulorum morbos, jecoris, lienisq; duritias vehementer facit. Et particulares quidem aceti scillini effectus hi sunt. Communes autem quàm plurimi, quibus nos commoti, salutare hoc medicamentum, sanitatis integritatisq; causa, tibi tradidimus. *Galen.*

Claretum laxativum.

℞. Galangæ ʒ vj. Cinnamomi ℥ j.
Turbith, Esulæ, Cataputiæ,
Hermodactylorum ana ʒ ß.

Tere, fiat claretum cum melle & saccharo. * Pituitam purgat. *Euonymus.*

Aliud pro epilepticis.

℞. Radicis pæoniæ,
Seminis pæoniæ decort. ana ʒ j ß.
Cinnamomi, Macis, Galangæ,
Zingiberis, Caryophyllorum ana ʒ j.
Foliorum senæ ℥ j. Turpeti ʒ vj. vel
Rhabarbari ʒ iij. vel Agarici ʒ v.
Sacchari ℥ vj.
Vini ℥ xij. Aquæ ℥ viij.

Macerata per horas 24. deinde addito saccharo quantum satis, per filtrum sæpius colentur. *Thomas Erastus.*

Vinum purgatorium in epilepsia.

℞. Absinthii, Cardui benedicti,
Verbenæ, Betonicæ, vel Agrimoniæ,
Eupatorii, Aspleni, Tamarisci,
Rad. Capparorum ana M j.
Cinnamomi, Macis, Galangæ,
Zingiberis ana ʒ j. vel ʒ ij.
Flor. pæoniç, vel rad. & sem. pæoniç ana ʒ j ß.
Sem. citri ʒ ß. Fol. senæ ℥ ij.
Turpeti incisi, Agarici ana ʒ ß.
Vini veteris mensf. iij.

Misceantur in vase diligenter clauso. Capiat æger alternis diebus poculum unum initio pastus. *Erastus.*

DE VINIS PURgantibus bilem flavam.

Vinum scammonites.

Scammonite vinum sic fit: Radices scammoniæ per messes effossæ, tritæ, & linteo colligatæ drachmas quinque in musti congium mittito ad dies triginta. * Alvum purgat: bilem & pituitam extrahit. *Dioscor.*

DE VINIS PURgantibus bilem atram.

Vinum è veratro nigro.

℞. Veratri ʒ xx. Junci odorati ℥ xij. spicæ Syriacæ ℥ xiij. cribratas, & linteolo colligatas, in septem vini Coi sextarios, diebus quadraginta macerandas indito, postmodum colato, dabis in potu sesquiheminam. * Partus enecat. Atram bilem purgat. *Dioscor.*

DE VINIS PURgantibus aquam.

Vinum ebulatum.

Grana ebulorum quando sunt matura, decoquantur, & propriè tempore vindemiarum cum musto: & removeatur spuma ebullitionis, donec tertia pars fuerit absumpta. In nocte ponatur ad aërem: in crastinum verò per colatorium lineū distilletur, vel per filtrum: demùm recipiatur quantitas istius colati, & ponatur in alio musto albo, donec tibi placeat color & sapor: & mittatur in vase, & expectetur donec defervescat, & tunc clarificetur cum malaxatione clari ovorū, & sale, secundùm artem. Est simile in operationibus vino de radicibus ebulorum, & magis amabile: sed non sic operosum. Ventrem laxat: aquam hydropicorū per inferna ducit. *Arnoldus.*

Vinum è thymelæa.

Ramorum thymelææ cum suis foliis & fructu triginta drachmas mittito in congios tres musti, & levi igne coquito, donec congii duo supersunt: defæcatumq; recondito. * Aquosa purgat excrementa, & lienem absumit. *Dioscor.*

Vinum è chamelæa.

Chamelæa dum floret, cum foliis tusa, & cribrata, decem drachmarum pondere in musti cōgium additur: post duos menses vinum in vas transfertur. * Aquæ inter cutem, hepaticis, & lassitudine confractis, efficax est: item mulieribus, quæ à partu ægre purgantur. Chamæpityinum simili modo fit, ad eadem conveniens. urinam quoque ciet. *Dioscor.*

Vinum Muralti ad hydropem.

℞. Rad. quinque aperientium,
Glycyrrhizæ, Cort. rad. Cappar.
Cort. med. Fraxini ana ℥ j.
Rad. Iridis recent. Calami aromat.
Cinnamomi ana ℥ ß.
Capil. Veneris, Ceterach, Fol. Tamarisci,
Flor. cordialium ana M. j.
Absinthii Pontici, Cardui benedicti,
Hyssopi, Prassii ana M. ß.
Sem. Anisi, Apii, Ameos, Fœniculi ana ʒ j ß.
Senæ ℥ ij. Ligni guajaci limati ℔ j.
Sacchari ℔ ij.
Vini generosi ℔ xl.

Misce, & serva in vase obturato. *Muraltus.*

Vinum absinthite purgans aquas.

℞. Absinthii M. j ß.
Cardui benedicti,
Agrimoniæ ana M. j.
Asplenii, Ericæ, Verbenæ ana M. ß.
Rad. Ireos Florent. ℥ j ß.
Rad. Capparorum, Asari, Polypodii ana ℥ ß.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Rad. Cichorii ℥ j ß.
Rad. Fœniculi ℥ j. Rad. Apii ℥ ß.
Sem. Fœniculi, Apii, Petroselini,
Anisi ana ʒ j.
Calami aromatici, Cinnamomi ana ʒ ij.
Senæ ℥ j ß. Soldanellæ M. ij.
Rad. Iridis concisæ ℥ iij.
Turpeti concisi ʒ v.
Vini albi generosi, in quo chalybs ignitus sæpiùs fuit extinctus ℔ xviij.
Misce. Utere alternis diebus, initio pastus poculum unum. *Erastus.*

DE VINIS PURGANTIBUS humores mixtos.

Vinum Hippocraticum laxativum.

℞. Esulæ ℔ j. Epithymi ʒ vj.
Polypodii, Cinnamomi, Passularum ana ℥ ß.
Masticis, Zingiberis, Zedoariæ,
Caryophyllorum ana ℥ j.
Sacchari quantum sufficit.
* Contra quartanam, quotidianam & tertianam notham valet: concoquit & præparat humores, & eosdem mox per alvum educit. *Arnoldus.*

Nectar laxativum.

℞. Rhabarbari electi ℥ ß.
Agarici opt. ℥ j.
Cinnamomi electi ℥ iij.
Cubebarum ʒ j.
Sem. Fœniculi, Anisi ana ʒ ij.
Spicæ Indicæ ℈ j.
Zingiberis ʒ ß.
Vini optimi ℔ vij.
Ferveant omnia lege artis in duplici vase per horas sex. Deinde permaneant in infusione per horas duodecim. Postea fiat fortis expressio, & colentur per saccum mundum sexies, aut septies. Tandē adde sacchari puri, & albi dissoluti ℔ j ß. & fiat in modum Nectaris. Dosis potest esse pro adultis ad ℥ iv. Pro infantibus ad ℥ ij. Una autem uncia hujus syrupi sumitur duobus cochlearibus mediocris magnitudinis. *Ranzovius.*

Vinum nostrum guajacum purgans.

℞. Ligni guajaci incisi ℔ iv.
Cardui benedicti M. vj.
Adianti, Scolopendrii, Flor. Borraginis,
Buglossæ, Rad. Cichorii ana M. iij.
Betonicæ, Lupulorum, Cort. Tamaricis,
Epithymi ana M. j ß.
Polypodii ℥ ij.
Seminis Carthami ℔ j.
Seminis Anisi ℥ iij.
Foliorum Senæ ℔ j.
Hellebori nigri ℥ j.
Turbith ℥ iij.
Cinnamomi electi ʒ vj.
Macis ʒ j.
Nucis moschatæ, Caryophyllorum ana ʒ ß.
Calami aromatici ʒ ij.
Incidenda incidantur, contundenda contundantur crassè, in sacculo ligentur, suspendantur in

A cado vinario mundo aptæ capacitatis, superinfundendo musti optimi ℔ c. omniaq; sic macerari finito, donec defervescat, clarumq; evadat, &c. * Curat morbum Gallicum, & alios innumeros morbos. Dantur ℥ v. vel ℥ vj. manè stomacho jejuno.

Vinum purgans, nostrum.

℞. Absinthii M. j.
Centaurii, Cardui benedicti,
Quinquefolii ana M. ß.
B Gentianæ rad. ʒ j ß.
Senæ ʒ ij.
Rhabarbari ʒ vj.
Agarici ℥ ß.
Rad. Mechoacæ ℥ j.
Spicæ Indicæ,
Zingiberis ana ʒ j.
Incisa omnia in sacculo linteo mundo ponantur, superinfundendo vini albi boni mensuram unam. Capiat æger poculum dimidium, stomacho jejuno. * Febres tertianas spurias radicitùs tollit.
C

Claretum purgans.

℞. Rusci, Asparagi, Acori,
Fœniculi ana ʒ iij.
Sem. 4. frig. majorum ana ʒ ij.
Sem. Endiviæ, sem. Cichorii, sem. Scariolæ, ana ʒ j.
Turpeti ℥ ß.
D Hermodactylorum ʒ x.
Polypodii quercini, Fol. senæ ana ℥ ij.
Zingiberis ℥ j.
Vini albi ℔ iij.
Sacchari, ad placitum.
Fiat claretum. *Henricus Wolffius.*

Claretum laxativum.

℞. Fol. senæ Alex. mundat. ℥ j.
Rhabarbari electi ʒ ij.
Agarici opt. ʒ iij.
E Cinnamomi electi ℥ j ß.
Hæc omnia misceantur in duobus sextariis vini optimi, ac in loco calido ponantur per horas 12. Deinde colentur per laneum saccum septies, & postea addatur sacchari albi ℔ ß. & benè misceatur. Quotiescunq; igitur qui se purgare voluerit, sumet dimidium sextarium hujus potionis. Reliquum in vitro benè obturato servabit. *Fridericus N. Medicus Regis Daniæ.*

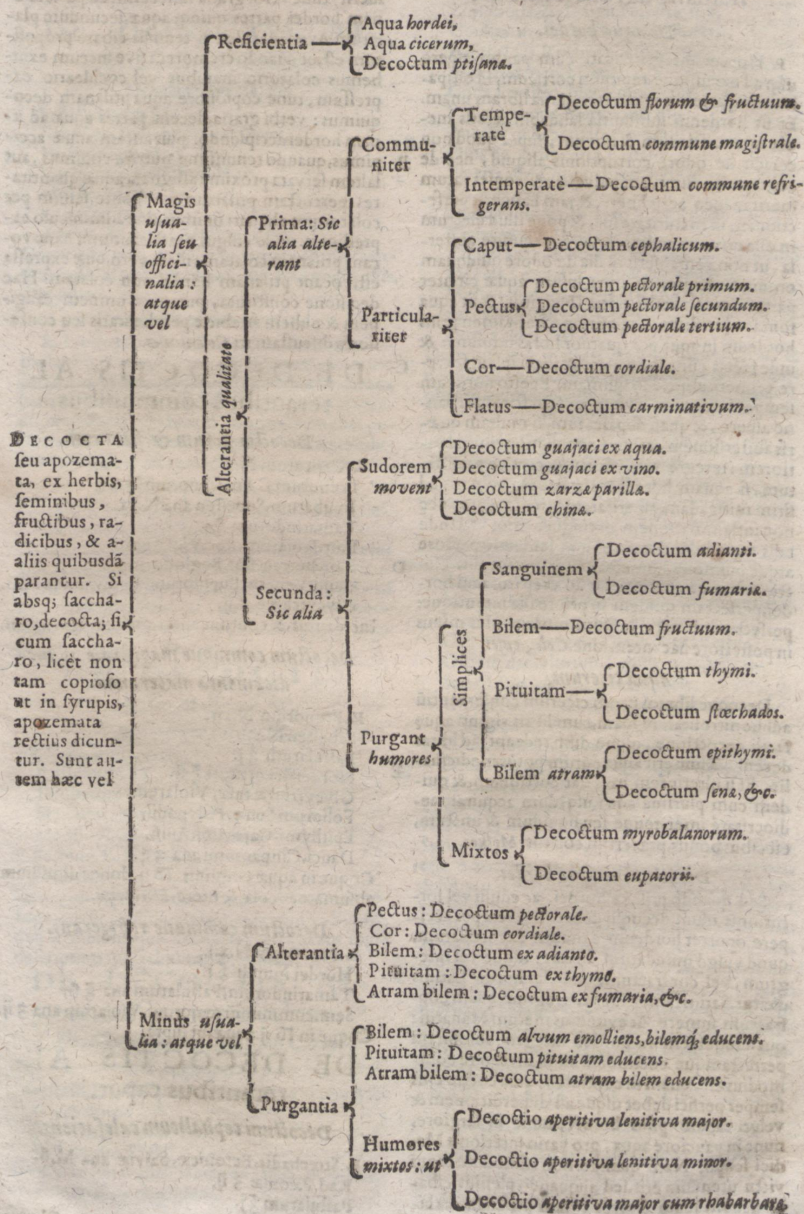
Claretum laxativum pro delicatis.

F ℞. Vini optimi ℔ iv.
Polypodii, Mellis ana ℔ ß.
Galangæ, Caryophyllorum,
Cinnamomi, Zingiberis ana ℥ ß.
Agarici ʒ ij.
Senæ ʒ vj.
Piperis, Cardamomi ana ʒ j.
Bulliat polypodium coctum cum vino & melle ad consumptionem tertiæ partis; deinde alia purgantia addantur, colentur per saccum bis, vel ter.

DE DE-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

De Decoctis, Sectio VII.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

DE DECOCTIS OFficinalibus reficientibus.

De aqua hordei.

℞.Hordei integri fricati cum panno aspero usq; ad excussionē tenuium corticum, id est, palearum, partem unam, verbi gratia libram unam. Et sit hordeum substantia laudabili, ætatis mediæ inter antiquum & novum, super quod non cecidit de odore corruptionis aliquid, nec de contagione fumi, aut pulveris, & conservatum fuerit in loco aëris liberi, & jam habuerit perfectionem in maturitate sua, & pone illud electum in olla nova, mundata, lota, & exquisitè abstersa, ut non remanserit in illa de odore quidquam omninò: & projice super ipsum aquæ circiter partes viginti: verbi gratia ℔ viginti: & sit aqua fontana levissima, dulcissima. Stet tamen priùs hordeum in aqua per quatuor horas infusum: & inde facias cum igne claro & suavi ipsam fervere, primam abjiciēdo spumam. Et esto hordeum semper integrum, leviter quidem fricatum panno aspero, & quasi depaleatum, si multam quæris abstersionem, atque exoppilationem valentiorem: integrè verò ab utroq; cortice mundatum, si aquam hordeaceam habere volueris ad sitim mitigādam, asperitatemq; leniendam, nec non inflammationem extinguendam. * Unde talis aqua hordei convenit in leniendo pectore atque pulmone, humectandisq; præcordiis. Coctio præterea continuetur ad crepaturaam hordei, perfectam quidem in priore illa intentione: perfectiorem verò & diuturniorem plùs minùs in posteriore hac intentione. *Colonienses.*

Aqua cicerum.

Decoque libram unam cicerum conservantiū adhuc nitrositatem suam, cum libris viginti aquę facili decoctione, usque dum redeant ad libras decem. Tunc erit aqua eorum potus medicinalis. Et si ulteriorem excipiat coctionem, & quidem cum plurima aqua, usq; dum acquirat mediocritatē inter tenue seu liquidum & unctum, est cibus bonus, præsertim colatus. *Mesues.*

Decoctum ptisanæ hordei.

Sed quando ptisana hordei, ac edulii vel sorbitionis usum decoqui debet, tunc semper accipere oportet hordeum exquisitè excorticatum, quod vulgò mundatum dicitur: idque vel integrum, vel confractum, quod far hordei Latinis dicitur. Satius tamen fuerit, integrum quàm confractum sumere, ut evitemus metum Manardi: quandoquidem in hordeo integro absolutam perfectamque coctionem animadvertere commodius est, quàm in confracto: quia coctio ejus semper perfici debet usque ad disperditionem & veluti tabem ipsius hordei, nunc in largiore, nunc in pauciore aqua, pro vario intētionis Medici scopo. Nam quando non admodum tenui victu utendum erit, sed aliquando pleniùs cibare licebit, quum scilicet totam ptisanam exhi-

A bemus, (nam ptisana tota Galeno non est exquisitè tenuis victus), nisi omninò pauca assumpta fuerit) tunc verbi gratia suffecerint ad partem unam hordei partes quinq; aquæ, secundùm placitum Avenzoar: sed si tenuiùs cibare propositum est, ut quando cremorem sive succum exhibemus colatorio manibus vel cochleario expressum, tunc copiosiore aqua ptisanam decoquimus: verbi gratia, decem partes aquæ ad unam hordei accipiendo. plus autem aquæ acci-
B pimus, quando tenuissimè nutrire volumus, aut saltem servata proximè assignata aquæ quantitate, percoctam ptisanam sua sponte sensim per colatorium eliquari sinimus, sine adminiculo expressionis. unde vulgus practicantium, hanc vocant ptisanam colatam: illam verò, quæ expressa est, vocant ptisanam hordei non colatam. Hac decisione constituta, putamus omnem caliginem & nubem Arabicæ perplexitatis seu confusionis discussam iri. *Colonienses.*

C
DE DECOCTIS ALterantibus communibus.

Decoctio florum & fructuum.

℞.Caricarum N.v.
Prunorum Damascenorum N.xv.
Jujubarum, Sebesten ana N.xx.
Tamarindorum ℥ j.
Flor. Rosarum, flor. Violarum,
D Flor. Borrag. flor. Buglossæ ana ʒ ij.
Capil. Veneris, Lupulorum, Endiviæ ana M.ß.
Glycyrrhizæ ʒ ij.
Incidantur, & contundantur pro usu. *Augustani.*

Decoctum commune magistrale, ad medicamenta maceranda.

℞.Prunorum N.xij.
Sebesten N.x.
Passularum ℥ j.
E Hordei decorticati ℥ ß.
Glycyrrhizæ rasæ, Violarum,
Foliorum Senæ, Polypodii,
Epithymi, Carthami, Anisi,
Dauci, Cinnamomi ana ʒ ij.
Coque in aquæ cōmunis ℔ ij. donec dimidium absumatur: cola, & utere. *Florentini.*

Decoctum commune refrigerans.

℞.Prunorum N.xij.
F Hordei mundi ℥ j.
Tamarindorum, Passularum ana ℥ ß.
Sem. communiū majorum, Violarum ana ʒ ij.
Coque in ℔ ij. aquæ, ut suprà.

DE DECOCTIS ALterantibus caput.

Decoctum cephalicum calefaciens.

℞.Stœchadis, Betonicæ, Salviæ ana M.ß.
Rad. Pæoniæ ʒ ij.
Passularum ℥ j.

Glycyr-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Glycyrrhizæ, Anisi, Dauci ana ʒ iij.
Nucis moschatæ ʒ ß.
Coque, ut suprà.

DE DECOCTIS ALterantibus pectus.

Decoctum pectorale.

℞. Passularum ℥ j.
Sebesten, Jujubarum ana N. xv.
Dactylorum N. vj.
Caricarum pinguium N. iv.
Hordei purgati ℥ j.
Glycyrrhizæ ℥ ß.
Adianti M. ß. Hyssopi ʒ ij.
Coque, ut suprà. * Valet in vitiis pectoris, catarrho, tussi, asthmate, pleuritide, & id genus aliis. *Augustani.*

Decoctum pectorale aliud.

℞. Hyssopi sicci; Adianti albi, Ficuum, Palmularum, Myxariorum, Ziziphorum, Uvarum passarum, Hordei mundi, Glycyrrhizæ rasæ ana partes æquales. In aqua fontana, quanta convenit, coquantur. * Horum jus ad excrementa pectoris, & defluxiones pituitosas, sputaque educenda singulare est remedium. *Andernacus.*

Decoctum pectorale aliud.

℞. Anisi, Fœniculi, Adianti ana partes æquales.
Cinnamomi, Masticis ana ʒ j.
Omnia coquantur in aqua, donec quarta ejus pars absumpta fuerit. * Hujus decocti jus, faucium & thoracis asperitates lenit: excrementa ad excretionem promovet: nec non robur visceribus addit: ventriculi vires excitat, flatusq; intestinorum discutit. *Andernacus.*

DE DECOCTIS alterantibus cor.

Decoctum cordiale.

℞. Prunorum N. xij.
Passularum ℥ j. Sebesten N. xvj.
Jujubarum N. x.
Flor. Borraginis, Buglossæ, Violarum,
Melissophylli, Capill. Vener. ana M. ß.
Seminis Basilici, Glycyrrhizæ,
Dauci ana ʒ ij.
Coque, ut suprà. DECOCTUM verò cordiale refrigerans fit, additis seminibus communibus, iisque seminibus, quæ decoctum refrigerans suprà descriptum ingrediuntur. *Florentini.*

DE DECOCTIS ALterantibus ventriculum.

Decoctum flatus pellens, seu Carminativum.

℞. Anisi, Dauci, Fœnic. Cumini, Carvi ana ʒ iij.
Glycyrrhizæ ℥ ß.
Flor. Chamomillæ M. ß.
Passularum ℥ j ß.
Coque in libris duabus aquæ ad medietatem ferè. *Florentini & Augustani.*

A

Potio muscata major.

℞. Spicæ, Folii Piperis longi,
Zingiberis, Zedoariæ, Confitæ rub.
Confitæ muscatæ, Caryophyllorum,
Ligni aloës, Rosarum, Violarum,
Anacardi, Acori, Coral.
Costi, Levistici, Nucis moschatæ,
Rasuræ eboris, Margaritarum,
B Antofili, Rhabarbari, Amomi,
Ossis de corde cervi, Croci,
Piperis albi, Ossium dactylorum,
Beliculi marini, Spodii,
Sandali albi, & rub. Macis, Liquiritiæ,
Cinnamomi, Alyptæ, Anisi,
Tragacanthi, Blactæ byzantinæ, Cardamomi,
Ocymi, Limaturæ auri & arg. ana ℈ ij.
Moschi, Ambræ, Caphuræ ana ℈ j.
Sacchari candi ʒ ij.
Syrupi rosi. q. s. est.
C Datur manè & meridiè & serò, stomachicis, & debilitatis cochlearium unum cum vino, patientibus in pulmone, cum aqua hordei. *Nicolaus.*

Potio moschata.

℞. Moschi, Caphuræ, Ambræ ana ℈ j.
Spicæ nardi, Folii Piperis longi,
Zingiberis, Zedoariæ, styracis rubei,
Alyptæ moschatæ, Caryophyllorum,
Ligni aloës, Rosarum rub. Violarum,
Anacardi, Rad. acori, Coralii rub.
D Costi, Sem. levistici, Nucis moschatæ,
Rasuræ eboris cum aqua rosi. lotæ,
Margaritarum perforatarum, & non perforat.
Peucedani, Rhabarbari, Amomi,
Ossis de corde cervi, Croci, Piperis albi,
Ossium dactylorum, Lapidis berillorum,
Spodii, Sandali albi & rub. Macis,
Glycyrrhizæ rasæ, Cinnamomi, Anisi,
Tragacanthi, Blattæ byzantinæ,
Cardamomi, sem. basiliconis,
E Limaturæ auri, Limaturæ argenti ana ℈ ij.
Sacchari candi ʒ ij.
Syrupi rosi. q. sufficit.
Dosis ejus est à ʒ ij. usque ad ℥ ß.
Servatur annis duobus. Respicit propriè virtutem naturalem primę digestionis: confortat cor, & subtilitat materiam grossam. Data cum vino remollitionis citri, confert cardiacis, & confert cardiacæ calidæ cum saccharo rosi. Datum cum decoct. prassii, confert passioni pectoris frigidæ,
F & pulmonis. Data bis in die cum decoctione nucis moschatæ, & caryophyllorum, confert valdè stomachicis, & ad omnem debilitatem stomachi ex causa frigida, & digerit materiã frigidam fœtoris oris, confert appetitui canino, & frigido. *Arnold. Villanovanus.*

DE DECOCTIS SUdorem provocantibus.

Decoctum ligni guajaci, absq; cortice.

℞. Ligni guajaci optimè incisi ℔ j.
Aquæ fontanæ ℔ xij.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Infundatur lignum in aqua calida per horas 24. in vase figulino vitreato obturato: deinde coquantur igne lento usq; ad librarum octo consumptionem: coletur, & servetur in vase vitreo pro syrupo, ad sudorem movendum.

Decoctum ligni guajaci, pro potu.

℞. Lignum guajacum prioris decoctionis,
Aquæ fontanæ ℔ xij.

Iterum coque usque ad consumptionem tertiæ partis: cola, & serva pro potu, in prandio & cœna sumendo.

Decoctum ligni guajaci cum corticibus.

℞. Ligni guajaci optimè incisi ℥ x.
Cort. ligni guajaci incisi ℥ ij.
Aquæ fontanæ ℔ xij.

Fiat, ut suprà.

Potest major vel minor corticis quantitas addi, & cum aqua betonicæ vel fumiterræ, pro medici scopo decoqui.

Decoctum ligni guajaci cum vino.

℞. Ligni guajaci ℥ x.
Cort. ligni guajaci ℥ iv.
Aquæ fontanæ ℔ xij.

Infundantur, ut suprà: & decoquantur usque ad consumptionem librarum novem: deinde addantur vini optimi ℔ iij. & iterum fervere modicè finito, postea refrigeratum colato, & in vase vitreo, pro syrupo servato. *Florentini.*

Decoctum ligni guajaci cum vino, pro potu ordinario.

℞. Præcedentis decoctionis lignum,
Aquæ fontanæ ℔ ij.

Coquantur usque ad consumptionem septem librarum: deinde addantur vini albi optimi ℔ iv. & facta unica sola bullitione, ab igne auferatur, coletur, & in vase vitreo servetur, pro potu ordinario cibis associando. *Florent.*

Decoctum guajaci Fioravanti.

℞. Cortic. ligni guajaci triti ℔ j.
Aquæ fontanæ ℔ xiv.

Macerentur horis 24. deinde coquantur usq; ad quatuor librarum consumptionem: postea adde
Polypodii quercini ℥ ij.
Cichorii M. j.
Aloës hepaticæ ℥ ß.

His iterum per horam decoctis, adde
Fol. Senæ, Epithymi ana ℥ j.
Colocynthidis ʒ vj.
Sacchari ℥ iix.

Denuò coquantur, dum pars dimidia fuerit consumpta, & libræ octo remanserint: coletur & servetur in vase vitreo obturato, ad usum. Dosis cyathus unus manè & serò, & sudet: sicq; continuet per dies xx. & liberabitur. Pro potu autem utatur sequenti decocto:

℞. Ligni Guajaci incisi ℔ j.
Vini albi ℔ x.

Macerentur per noctem: deinde cùm per horam unam bullierint, adde aquæ ℔ xv. Denuò coquantur non diù: & erit factum.

A *Decoctum ligni guajaci cum corticibus.*

℞. Scobis ligni Indici ℔ j.
Corticis ejusdem ℥ iv.
Aquæ purissimæ ℔ x.

Macerentur in fictili vitreato horas 24. coquantur ad medias prunis luculentis quinque aut sex horas, & percolentur: postea quotidie in aurora illius aquæ dabis ℥ vj. & ægrum cooperies ut sudores moveantur: moderatè tamen, ne vis corporis dissolvatur: subinde sudor detergatur: corpus fricetur, & caput: cibum non sumat, nisi horis sex à potu exactis. Ejusdem aquę totidem uncias afferes quinq; horis à cœna: sudores tamen tunc non movebis. Cæterùm hujusmodi potum post universales purgationes solemus exhibere.
B *Antonius Chalmeteus.*

Decoctum ligni guajaci cum corticibus, pro potu ordinario.

℞. Remanentiam prioris decoctionis,
C Aquæ purissimæ ℔ xv.

Iterum coques ad tertias: sub decoctionis finem addes
Glycyrrhizæ rasæ, & contusæ ℥ ß.
Passularum mundatarum ℥ ij.

Absoluta decoctione, addes
Cinnamomi ʒ v. ad saporis jucunditatem.

Eoque decocto utetur in pastu. Nonnulli sub finem primæ decoctionis addunt
D Fumariæ, Lupulorum, Borraginis, Buglossæ ana M. j.

Alii verò addunt
Cyclaminis, Cardui benedicti, Olibani añ ℥ j.

Alii rad. enulæ in pul. redactæ, mumiæ sing. ℥ ß. carabæ ʒ ij ß. pulveris hermodactylorum ʒ ij. senæ orientalis ℥ ß. Alii mediam partem vini albi: alii tres partes vini, & unam aquæ injiciunt: quod profuturum putaverim corporibus pituitosis, ac robustis, atq; cùm nervi ac tendines non
E afficiuntur. Cùm verò corpora sint imbecilla, satius duxerim, magisq; profuturum, si decoctio in sola aqua fiat: imò cùm corpus imbecillum biliosum, aut ad tabem propensum, sæpè guajaci usu ipsum contabescit: inflammantur urinæ, dolores augentur. Itaque cùm corpus est biliosum, loco aquæ communis, utor aquis cichorii, buglossę, violarum, fumariæ in decoctione, quarum usu sæpè sum expertus rem fœliciùs successisse. *Idem.*

F *Decoctum ligni guajaci cum corticibus, aliter.*

℞. Ligni sancti ℔ j.
Corticis ejusdem ℔ ß.
Aquæ purissimæ ℔ x.

Macerentur, ut dictũ est, 24. horas, atq; coquantur ad tertiæ partis consumptionem. Præterea
℞. Enulæ campanæ,
Dactylorum ab ossib. separatorum ana ℥ j ß.
Senæ orientalis ℥ j. Vini albi ℔ vj.

Macerentur horas 24. super cineres calidos, ita ut propemodùm vinum ferveat: deinde exprimantur:

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

mantur: & huic vino misceatur precedens decoctio: postea adde sacchari ℔ ß. cinnamomi ℥ j. & exactis quatuor horis ab ea mixtione, trajiciatur per colatorium vini aromatitis, ac singulis matutinis capiat ℥ v. aut vj. & ante cœnam, vel cùm se in lectum recipiat, tantundem. *Idem.*

Decoctum ligni Guajaci cum corticibus, pro potu ordinario.

℞. Præcedentis decocti remanentiam,
Aquæ purissimæ ℔ xv.

Bulliant ad tertias: adde sacchari & cinnamomi, quantum videbitur ad saporis gratiam. Animadvertendum verò, nõ unam eandemq; decoctionem omnibus temperaturis esse parandam, sed interdum valentiorem, interdum verò imbecilliorem, habita virium, ac morbi, & cæterarum rerum, tum naturalium, tum contra naturam, ratione. *Idem.*

Decoctum Zarzæ parillæ.

℞. Rad. zarzæ parillæ ℥ iv.
Aquæ fontanæ ℔ xij.

Radices primò vino albo laventur, deinde minutatim incidantur, & in supradicta aqua calida per horas duodecim infundantur, in vase figulino benè operculo & pannis obstructo: mox coquantur igne lento, usque ad consumptionem librarum octo: postea coletur atq; in vase vitreo optimè cooperto pro syrupo servetur. Secũdum decoctum pro potu ordinario fit, ut ligni guajaci potus. *Florentini.*

Decoctum guajaci cum zarza parilla pro syrupo.

℞. Zarzæ parillæ, Cort. ligni guajaci ana ℥ ij.
Polypodii quercini ℥ j ß.
Cinnamomi electi ℥ j. Aquæ ℔ xij.

Coquantur usq; ad librarum octo consumptionem, coletur, & servetur pro syrupo *Incertus.*

Decoctum zarzæ parillæ cum guajaco, pro potu.

℞. Materiam prioris decoctionis,
Aquæ mens. octo.

Coquantur usque ad duarum mensurarum consumptionẽ, coletur & servetur pro potu ordinario. In fine adde Cinnamomi electi ℥ ß. vel ℥ j.

Aliud, quo Hispani utuntur.

℞. Zarzæ parillæ ℥ iij.
Cort. ligni ℥ j. Rad. chinæ ʒ ij.
Hermodactylorum ℥ j.
Polypodii, Rhapontici, Turbith, Cap. Ven.
Rad. liliorum alb. Apii, Asparagi,
Fœniculi, Petroselini, Glycyrrhizæ ana ʒ ij.
Fol. senæ ℥ ß.

Decoquantur omnia s.a. in ℔ xx. aquæ ad ℔ v. & hoc pro syrupo. Capiat bis in die manè & vesperi ℥ vj. calidè. In residuo infunde ℔ xx. aquæ: & decoquantur ad ℔ xij. Et istam aquam bibat loco vini, & de octo in octo dies purgat humorem peccantem: & debet sumi per dies xv. ad minus. *A quodam Hispano.*

A
Decoctum radicis chinæ.

℞. Radicum chinæ opt. ℥ j.
Aquæ fontanæ ℔ xij.

Radices incidantur minutatim, & in prædicta aqua tepida per horas duodecim infundantur in vase terreo vitreato: deinde igne lento coquantur usq; ad consumptionem tertiæ partis: postea cola, & serva pro syrupo. Aliqui usq; ad librarum octo, aliqui ad medietatis consumptionem coquunt. *Florentini.*

B
Decoctum radicis chinæ.

Alia ratione curatur morbus Gallicus, quæ nõ est præcedenti admodum dissimilis. Fit autem decocto radicis chinarum, quæ apios dicitur. Itaque post universales purgationes præscribimus victum tenuem, non tamen usque adeò siccum atque cum decocto guajaci. Siquidem decoctum radicis chinarum vehementiùs siccat, quàm guajaci, quod ex siti facilè deprehenditur.
C Sic autem parabitur:

℞. Radicum chinarum, in tenues orbiculos sectarum ℥ j vel ℥ j ß.
Aquæ purissimæ ℔ x.

Coquantur in vase terreo vitreato ad medias. Vas verò tam exactè cooperiatur, ut nihil exhalet. Deinde coletur decoctum, ac super cineres continuò calidum servetur. Hujus decocti dentur ℥ viij. vel ix. pro viribus ægrotantis, ac sudet tres horas: sudor diligenter abstergatur: prandeat
D hora nona, vel decima. & rursum hora tertia à meridie eandem decocti dosin sumat: lectum ingrediatur, & sudet: cœnabit autem hora sexta: ac frugalior erit cœna, quàm prandium. *Antonius Chalmeteus.*

Decoctum radicis chinæ, pro potu ordinario.

℞. Fæces superioris decocti,
Aquæ purissimæ ℔ xij.

Coquantur ad tertias Potest tertiũ & quartum
E fieri decoctum, si addideris radicis chinæ ʒ ij. Si tamen vino abstinere non possit, eo saltèm decocto vinum diluatur. *Idem.*

DE DECOCTIS purgantibus sanguinem.

Decoctum adianti.

℞. Adianti veri recentis ℥ j ß.
Summitatum fumariæ, summitatum lupuli,
F Violarum siccarum ana ℥ j.
Prunorum Damas. N. xl.
Zizipharum N. x.
Jujubarum N. xx.

Coque libris tribus aquæ lento igne ad duarum librarum consumptionem: infunde tandem
Pulpæ cassiæ solutivæ ℥ iij.
Tamarindorum ℥ ij.
Mannæ ℥ j. Rhabarbari boni ʒ iij.

Frigidum manibus frica, cola & propina * Sanguinem purgat, clarumque reddit, ardoremque ipsius ac flavæ bilis compescit. *Mesues.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Decoctum fumariæ.

℞. Succi Cichorii, succi Endiviæ, succi Lupulorum, succi Borraginis ana ℥ iv.
Succi Fumiterræ ℥ viij.
Quibus coctis & purgatis, adde
Myrob. citrinorum, Myrob. Indorum ana ʒ ij.
Passularum mundat. ℥ j.
Tamarindorum ℥ iij.
Frica, cola, & serva. * Sanguinem bile flava & adustis humoribus purgat, hepatis obstructiones aperit, ac inde natum icterum sanat. *Mesues.*

DE DECOCTIS PURgantibus bilem flavam.

Decoctum fructuum.

℞. Prunorum N. xl.
Sebesten, sive Myxariorum N. xxx.
Jujubarum N. xxx.
Tamarindorum ℥ ij.
Cassiæ recens extractæ ℥ iij.
Mannæ ℥ j.
Macerentur fructus in aquæ libris tribus: deinde adde cassiam, tamarindos, & mannam: fiat, ut suprà. * Sanguinis & bilis flavæ fervorem reprimit, sanguinem clarum reddit, & bilem clementer educit. *Mesues.*

DE DECOCTIS PURgantibus pituitam.

Decoctum thymi.

℞. Thymi, Cassuthæ, Hyssopi ana ℥ j.
Passularum purg. ʒ xx.
Myrobal. Emblicarum, Chebularum ana ℥ j.
Turbith ʒ iv.
Stœchados, Polypodii ana ʒ v.
Eupatorii Mesuæ ʒ iij.
Rad. Apii, Fœniculi ana ʒ vij.
Absinthii, Anisi, Dauci ana ℥ iij.
Coque omnia in libris tribus aquæ, ad librarum duarum consumptionem: cola. Colato adde
Turbith, Agarici ana ʒ j.
Zingiberis ʒ ß.
Macerari noctem sine: postridie cola, & utere. * Phlegmagogum est: ob id senibus, & aliter pituitosis salubre: ventriculum firmat, coctionem juvat, flatus à visceribus & hypochondriis dissolvit. *Mesues.*

Decoctum galli ad colicam.

Gallinaceum veterem quatuor annorum interficito, exinanitoque, & repleto salis fossitii drachmis tribus, sem. cnici, polypodii, hyssopi ana ℥ j. sem. dauci, anethi, ameos ana ℥ ß. turpeti ʒ iij. Deinde resarto ventre, in xij. aquæ libris ad dimidias coquito, juris decocti ℥ iv. aut sex potui exhibeto. *Andernacus.*

Decoctum stœchados.

℞. Stœchadis, Origani Cretici ana ʒ iv.
Sem. Apii, Fœnic. Eupatorii Mesuæ ana ʒ iij.
Schœnanthi, Hyssopi ana ʒ ij.

A Passularum mund. ʒ j.
Turbith ʒ iv.
Coque ut suprà, & utere. * Confert pituitosis affectibus, ut febrib. quotidianis, juncturarum & nervorum dolori, & frigidæ intemperiei. *Mesues.*

DE DECOCTIS BIlem atram purgantibus.

Decoctum epithymi.

B ℞. Myrobal. Indarum,
Stœchados Arabici, Epithymi,
Passularum mundat. ana ℥ j.
Myrobal. chebul. summitatū fumariæ ana ʒ iv.
Folliculorum senæ ℥ j.
Polypodii ʒ vj.
Turbith ʒ iv.
Agrimoniæ ʒ v.
Omnia præter epithymum coquantur in seri caprini libris tribus, ad duarum librarum con-
C sumptionem: tunc adde epithymum, & semel fervefac, tolle ab igne, & adde
Hellebori nigri ʒ j.
Agarici ʒ ß.
Salis Indi ʒ j ß.
Frica, cola, & utere. * Bilem atram vacuat: ob id affectibus melancholicis, ut cancro, elephantiasi, & cæteris confert. *Mesues.*

Decoctio senæ D. Gereonis.

℞. Folliculorum senæ ℥ j ß.
D Foliorum senæ ℥ j.
Zingiberis ʒ j.
Flor. Borraginis, Violarum,
Rosarum rub. Arantiarum ana ʒ ij.
Polypodii quercini ℥ ß.
Passularum purgatarum ℥ ij.
Sebesten, Prunorum ana N. xij.
Aquæ fontis ℔ iv.
Fiat decoctio s.a. Modò sena parùm ebulliat, & vas optimè obturatum per sex horas dimitta-
E tur, deinde exprimatur. * In affectibus Melancholicis, Quartanis, Cancro, Lue Venerea valet. *Augustani.*

DE DECOCTIS PURgantibus humores mixtos.

Decoctum myrobalanorum.

℞. Myrobal. Citrinarum, Chebularum, Indarum ana ℥ j.
F Tamarindorum ℥ j ß.
Comarum fumariæ ℥ j.
Absinthii ʒ ij.
Prunorum N. xx.
Passularum mundatarum ℥ j.
Coque in libris tribus aquæ, ad duarum librarum consumptionem: cùm imbecillum voles medicamentum, reliquæ libræ dimidio adde
Pulpæ cassiæ ℥ ij.
Cùm autem valentius, adde
Pulpæ cassiæ ℥ j.
Turbith, Agarici ana ʒ ß.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Frica, cola. Præstantius fiet, si in sero lactis capri- A
ni coquantur. * Bilem utramq; & pituitam purgat. *Mesues.*

Decoctum Eupatorii.

℞. Eupatorii, Absinthii,
Asari, Nardi Indicæ,
Capill. Veneris, Cypri, Rhabarbari,
Comarum Fumariæ ana ʒ iv.
Bedeguar, Secacul ana ʒ iv.
Myrobal. Chebularum, Indarum ana ʒ iix.
Passularum purgatarum ℥ j.

Coque, & utere. * Hepatis & lienis obstructiones, & inde nascentes dolores, & febres compositas juvat. *Mesues.*

DE DECOCTIS MINÙS USUALIBUS.

DE DECOCTIS ALTERANTIBUS PECTUS.

Decoctum pectorale.

℞. Hyssopi, Capill. Veneris ana M. ß.
Ficuum, Palmularum, Ziziphorum,
Myxariorum ana N. iv.
Uvarum passarum, Hordei,
Glycyrrhizæ, Anisi ana ʒ j.

Decoquantur in aquæ mensura quanta convenit, ad tertias. Quincunx una vice datur * ad pectoris vitia, ut tussim, raucedinemque, donec totum absumatur. *Andernacus.*

Potio pro phthisicis, nostra.

℞. Cort. ligni Guajaci ℥ j.
Tussilaginis, Virgæ aureæ,
Plantaginis ana M. j.
Consolidæ majoris ℥ j.
Passularum, Jujubarum,
Sebesten, Glycyrrhizæ,
Cinnamomi electi ana ℥ ß.
Aquæ ferratæ mens. iv.

Coquantur ad consumptionem quartæ partis, cui adde olei sulphuris, quantum ad acorem inducendum sufficit. Usus in prandio & cœna loco vini.

DE DECOCTIS ALTERANTIBUS COR.

Decoctum cordiale.

℞. Prunorum Damasc. N. vj.
Palmularum Indicarum,
Passularum ana ℥ ß.
Glycyrrhizæ ʒ j ß.
Flor. Borraginis, Buglossæ, Violarum,
Hordei ana P. j.
Sem. 4. com. frig. ana ʒ ß.

Aquæ fontanæ quantum alia medicamenta tres digitos superare possit: in qua reliqua omnia coquuntur ad tertias: deinde ex jure colato datur triens, aut quincunx. Si sæpius exhiberi debet, major tum aquæ, tum medicamentorum modus adhibeatur. *Andernacus.*

DE DECOCTIS alterantibus bilem.

Decoctum Adianthi.

℞. Adianthi albi, Fumariæ,
Lupuli ana M. j.
Violarum siccarum P. j.
Prunorum N. xx.
Zizipharum N. x.

B In aqua fontana, quanta sufficit, ad tertias usque coquuntur: unaque vice unciæ quinque exhibentur. Vel

℞. Adianthi M. ß.
Sem. Anisi,
Fœniculi ana ℥ ß.
Cinnamomi,
Masticis ana ʒ j.

Coquantur, ut superiùs. * Hoc etiam viscera roborat. *Andernacus.*

C *Decoctum contra urinæ ardorem.*

℞. Althææ, Malvæ,
Petroselini rad. part. j.

Coquantur in aqua fluminis usque ad tertiæ partis consumptionem. coletur. Dosis ℥ ix. cum butyro recenti, stomacho vacuo. *Fiascus Eques Ferrariensis.*

DE DECOCTIS ALTERANTIBUS PITUITAM.

D *Decoctum ex Thymo.*

℞. Thymi, Cassuthæ,
Hyssopi ana ℥ ß.
Radic. Apii,
Fœniculi ana ʒ vj.
Sem. Anisi, Dauci ana ℥ j.
Passularum enucleatarum ℥ ij.
Glycyrrhizæ ʒ ij.

In aqua ad dimidias coquantur. In jure decocti, E Zingiberis minutim incisi drachma semissis maceretur: manè unciæ quinque singulis vicibus exhibeantur. *Andernacus.*

Decoctum provocans menstrua.

℞. Arthemisiæ, Melissæ,
Cardui benedicti, Pulegii,
Serpylli ana M. j.

Bulliant in una mensura vini, & manè bibatur haustus.

F DE DECOCTIS ALTERANTIBUS BILEM ATRAM.

Decoctum ex Fumaria.

℞. Succi Fumariæ ℥ iij.
Succi Buglossæ, Lupuli,
Endiviæ, Cichorii ana ℥ ij.
Passularum enucleatarum contusarumq; ℥ j.
Glycyrrhizæ ʒ ij.

Coquantur ad tertias, colenturque. Juris unciæ duæ, cùm recens est, aut quatuor, cùm vetustior, propinantur. *Andernacus.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

DE DECOCTIS vulnerariis.

Decoctio vulneraria, nostra.

℞. Virgæ aureæ, Saniculæ,
Polygonati, Plantaginis, Salviæ minoris,
Pulegii, Aristolochiæ rotundæ,
Centaurii minoris ana M.j.

Coquantur in vino & aqua ana mens.j ß. usque ad consumptionem duorum digitorum, coletur, & utatur mane stomacho jejuno, haustu uno.

Potio vulneraria, qua vulnera mirum in modum curantur.

℞. Cerevisiæ mens.ij.
Clematis M.j.
Arthemisiæ rub.
Pervincæ ana parum.

Decoque ad medietatem in vase fictili cooperto. Deinde excola in ollam lapideam, sive lagenam, sic ut orificium ejus probè obstrui possit, ne aër ingrediatur, postea usui serva. Ex hac potione dabis homini vulnerato mane jejuno verticulo, in meridie post sumptum cibum, à vesperi cùm discessurus est cubitum: singulis vicibus ad quantitatem trium cochlearium, jubebisque ut læsus postea duabus aut tribus horis abstineat à cibis: & quoties inde biberit, paululum instillet in vasculum, & hoc vulnus abluat. Folium etiam brassicæ rubrum liquore hujus potionis imbutum vulneri imponat, ita tamen, ut asperius folii latus versus vulnus sit coaptatum, quod linteolo firmiter involvatur. *Ranzovius.*

Potio alia vulneraria.

℞. Limonii sylvestris,
Betonicæ ana ℥ j.
Saniculæ, pedis leonis ana ʒ ß.
Vini opt. mens.ij.

Coquantur in olla vitreata, benè obturata, per spacium duarum horarum. Ex hac potione homini sauciato singulis diebus mane & vesperi ad quantitatem unius cochlearis exhibe bibendum: & loco affecto brassicæ folia, vel aliquod emplastrum vulnerarium impone. *Ranzovius.*

Potio vulneraria.

℞. Consolidæ utriusque,
Veronicæ,
Cyclamini ana M.j.
Astacorum expurgatorum N.iv.
Vini albi mens.ij.

Circulentur in balneo per triduum. Exhibeatur primis septem diebus mane cochlear unum. *Quercetanus.*

Alia potio vulneraria.

℞. Oculorum Cancri pulveriz. ℥ ß.
Mumiæ ʒ ij.
Boli Armeni ʒ j ß.
Herb. Agrimoniæ, Ophioglossi,
Veronicæ, Cyclamini ana M.j.
Spermatis Ceti ℥ j.

A Temperetur in vino albo per noctem in balneo Mariæ. Capiat hujus cochlearia duo mane & vesperi, si opus sit. Inflammationes plurimùm arcent, atque ambustis conveniunt. *Idem.*

Potio vulneraria, pro reliquis morbi temporibus.

℞. Macis, Oculorum Cancri,
Zedoariæ ana ʒ iij.
Mumiæ, Galangæ minoris ana ʒ ij.
Nucis Vomicæ ʒ j ß.

B Crassiuscule contusa imponantur in vas vitreũ, affundendo vini albi mens.j ß. macerentur lentissimo calore per biduum. Dosis est cochlear unum mane, & vesperi tantundem. Hujus potionis vis tanta est, ut laudari vix satis possit. *Idem.*

Potio vulneraria.

℞. Herb. Saniculæ, Virgæ aureæ,
Polygoni, Plantaginis, Salviæ,
Pulegii, Centaurii minoris,
C Aristolochiæ ana M.j.

Coquantur in vino & aqua ana mens.j ß. usque ad consumptionem duorum digitorum, coletur, & utatur mane stomacho jejuno. *Innominatus.*

Potio venenatis vulneribus sclopetariis conveniens.

℞. Flor. Vincæ pervincæ,
Flor. Lilii convall. ana P.j.
Galangæ, Zedoariæ ana ʒ ij.
Mumiæ, Boli Armeni veri ana ʒ j.
D Spermatis Ceti ʒ ß.
Vini albi mens.ij.

Digerantur & circulentur in balneo Mariæ per quatuor dies. Dosis est cochlear unum mane & vesperi. *Idem.*

Potio vulneraria in fracto osse, ab ictu sclopetario.

℞. Aristolochiæ, Cyclamini, Serpentariæ,
Consolidæ utriusque, Geranii ana M.j.
E Sabinæ M.ß.
Macis, Zedoariæ, Oculorum Cancri ana ℥ ß.
Mumiæ, Galangæ min. ana ʒ j ß.

Conquassatæ, ac minutatim concisæ herbæ, & reliqua in pulverem crassiusculum redacta coquantur in duplici vase horis quatuor cũ mens.j. vini. Utatur manè & vesperi. *Idem.*

Potio vulneraria cephalica.

℞. Flor. Lilii convallii,
Betonicæ ana P.j.
F Galangæ, Macis ana ʒ iij.
Persicariæ, Chelidoniæ,
Vincæ pervincæ, Veronicæ,
Centaurii ana M.ß.

Macerentur ut suprà, & ad usum serventur. *Idem.*

Potio sanguinem ex vulneribus erumpentem cohibens.

℞. Olei Croci Martis,
Essentiæ Coraliorum ana ℈ j.

Cum aqua spermatis Ranarum, vel Rosarum fiat potio. *Quercetanus.*

Potio

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Potio vulneraria pectoralis.

℞.Succi Verbenæ, Betonicæ,
Veronicæ ana ℥ ij.
Aquæ Cinnamomi ℔ j.
Macerentur. *Idem.*

Potio inferioris ventriculi vulneribus conducens.

℞.Boli Armeni ℥ ß.
Consolidæ utriusque ana M.j.
Galangæ ℥ ij.
Temperentur cum vino ut suprà, & ad usus serventur. *Idem.*

Alia pro gregariis sed approbata.

℞.Croci Martis, nostro modo præparati ℈ j.
Calcis testarum Ovorum ʒ j.
Syrupi Rosarum siccarum,
Syrupi Myrtillorum ana ℥ j.
Cum aqua florum Papaveris rubri, fiat potio, assumenda tribus horis ante cibum: pro quo capiat hordeatum cum aqua Rosarum, & semine Papaveris, præsertim hora somni. *Idem.*

Potio alexipharmaca, contra vulnera sclopetica venenata.

℞.Mithridatii, Theriacæ opt. ana ʒ ß.
Margar. præpar.
Coralli rub. præpar ana ℈ j.
Boli armeni ʒ ß.
Syrupi de Limonibus ℥ j.
Aquarum Buglossæ, Scabiosæ ana q.s.
Fiat potio. Reiteretur bis, vel ter, si opus videatur *Quercetanus.*

Alia pro ditioribus.

℞.Auri vitæ,
Essentiæ Margaritarum ana G.vj.
Essentiæ Coraliorum G.iix.
Terræ sigillatæ electæ ℈ j.
Aquæ theriacalis nostræ ℥ ij.
Fiat potus, statim sumendus. Cor mirificè ab omni veneno & contagione tuetur. *Quercetanus*

DE DECOCTIS PURGANTIBUS BILEM FLAVAM.

Decoctum bilem educens.

℞.Intybi, Cichorii,
Eupatorii, id est, Agrimoniæ M.ß.
Flor. Borraginis, Buglossæ,
Violarum ana P.ß.
Tamarindorum ℥ j.
Prunorum Damasc. N.v.
Glycyrrhizæ rasæ ℥ j ß.
Decoquantur, ut suprà, in aqua ad tertias. *Andernacus.*

Decoctum seu Apozema in febri tertiana utile.

℞.Cichorii cũ radice, Acetosę, Endivię ana M.j.
Semina quatuor frig. maj. ℥ ß.
Rad. Graminis,
Asparagi maceratarum in aceto ana ʒ iij.

A Fiat decoctio ex aqua, ad ℔. unam colaturæ claræ adde
Sacchari albi,
Succi Arantiorum, vel Granatorum, aut
Syrupi de acredine Citriorum ana ℥ iij.
Vel in fine decoctionis, adde Aceti acerrimi &
Mellis optime despumati ana ℥ iij.
Fiat Apozema clarum, quod Aroma trahat ex Sandal alborum ℈ ij. Æger ter vel quater ex hoc bibat. *Heurnius.*

B *Aliud mixtos potiùs educens humores.*

℞.Passularum ℥ ß.
Galangæ incisæ ʒ j.
Flor. Borraginis, Violarum ana ʒ j.
Senæ ʒ vj.
Horum decoctio & infusio stet per noctem, & manè rursus ebulliat, & fortiter exprimatur. Pòst
℞.Expressi ℥ iv.
Syrupi Ros. lax. Mannæ ana ℥ j.
C Syrupi conservæ Zingiberis ʒ j.
Aquæ Cinnamomi cochlearium unum.
Misce, & fiat potus. *Crato.*

DE DECOCTIS PURGANTIBUS PITUITAM.

Decoctum pituitam educens.

℞.Hyssopi, Thymi ana P.ß.
Sem. Cnici ℥ vj.
D Sem. Anisi, Fœniculi ana ʒ j ß.
Polypodii ℥ ß.
Glycyrrhizæ rasæ ℥ ij.
Decoquantur in aqua ad tertias, ut suprà. *Andernacus.*

DE DECOCTIS PURGANTIBUS ATRAM BILEM.

Galli decrepiti decoctum.

E ℞.Hyssopi, Calaminthæ ana M.j.
Passularum mundatarum ℥ j ß.
Anisi, Fœniculi,
Carvi ana ʒ vj.
Sem. Carthami ℥ ij.
Polypodii quercini recentis ℥ j ß.
Trium florum cordi dicatorum ana P.j.
Flor. Chamæmeli, Meliloti ana P.ß.
Includantur omnia in ventre galli decrepiti, præparati ut decet: in fine coctionis adde
F Foliorum Senæ ℥ ij.
Agarici trochiscati ʒ x.
Fiat colatura ad ℔ ij. ac reponatur. Accipiemus præscripti decocti ℥ iv. Serapii violati ℥ j. Fiat haustus: si robustior fuerit æger, adde ʒ ij. Diaphœnici aut Benedictæ laxativæ. *Heurnius.*

Decoctum atram bilem vacuans.

℞.Buglossæ, Scolopendrii ana M.ß.
Senæ Alexandrinæ ℥ j.
Flor. Violarum, Thymi,
Epithymi ana P.j.
Sem. Anisi, Fœniculi ana ʒ ß.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Zingiberis ℈ j ß.
Paſſularum ℥ ß.
Prunorum Damaſc. N. x.
Decoquantur in aqua ad tertias. Ex jure hoc ſumantur ℥ iv. *Andernacus.*

Decoctum Hellebori nigri.

℞. Cort. rad. Hellebori nigri præparati ʒ ij.
Aniſi, ſem. Fœniculi ana ʒ j.
Cinnamomi,
Caryophyllorum ana G. iij.
Fiat decoctio ſ. a. cujus doſis ℥ iij. cum confectionis Hamech ℥ ß. *Auguſtani.*

Aliud.

℞. Myrobalanorum omnium ana ℥ ß.
Comminuàntur craſsè, & macerentur per diem & noctem in Aquæ Fumariæ ℔ vij. & adde
Polypodii, Grithymi, Senæ ana ℥ j.
Glycyrrhizæ, Sem. Citri,
Hermodactylorum ℥ ß.
Caryophyllorum ana ʒ ij.
Corticum præparatorũ Hellebori nigri ℥ ß.
Coquantur ad medietatis exhauſtionem cum tenui expreſſione. Accipe hujus decocti partem ſextam,
Syrupi de Fumaria compoſiti,
Syrupi Roſati ſolutivi ana ℥ j.
De corticibus Citriorum ℥ ß.
Miſce, bibat. * Medetur Hypochondriacis & laborantibus ex malo Venereo. *Heurnius.*

DE DECOCTIS PURgantibus humores mixtos.

Decoctio aperitiva lenitiva major.

℞. Herbarum Endiviæ,
Cichoreæ, Fumi terræ ana M. j.
Herbarum Eupatorii,
Borraginis, Bugloſſæ, Cuſcutæ,
Scolopendrii veri ana M. ß.
Glycyrrhizæ raræ,
Rad. Fœniculi,
Rad. Apii, rad. Petroſelini,
Paſſularum ana ℥ ß.
Sem. Aniſi, Fœniculi ana ʒ ij.
Comarum Thymi,
Epithymi ana ʒ j ß.
Cort. rad. Tamariſci,
Cort. rad. Capparorum ana ʒ ij.
Fol. Senæ ℥ ij.
Polypodii quercini ℥ j.
Agarici electi ℥ ß.
Incidenda incidantur, & quæ contundi debent, conterantur, & miſceantur omnia ſimul, ſerventurque pro uſu. * In viſcerum obſtructionibus, & contumacibus eorum affectibus valet. *Auguſtani.*

Decoctio aperitiva lenitiva minor.

℞. Herbarum Agrimoniæ,
A Lupulorum, Cichoreæ,
Cuſcutæ, Betonicæ,
Ceterach, Endiviæ,
Fumi terræ ana ℥ ij.
Rad. Apii, Fœniculi,
Petroſelini, Acori,
Glycyrrhizæ ana ℥ iv.
Aſari ℥ j.
Sem. Aniſi,
Fœniculi ana ℥ j.
B Polypodii quercini ℥ xij.
Prunorum Damaſcenorum,
Ficuum pinguium ana N. xxxij.
Paſſularum ℥ iv.
Senæ Alexandrinæ ℥ j.
Florum Borraginis,
Bugloſſæ, Violarum,
Roſarum rub. ana ℥ j.
Incidantur & contundantur, & miſceantur omnia ſimul. *Auguſtani.*

C *Decoctio aperitiva major cum rhabarbaro.*

℞. Specierum decoctionis aperitivæ majoris,
Specierum decoctionis lenitivæ minoris ana ℥ iij.
Decoquantur in aquæ libris ſex, ad conſumptionem duarum librarum. Colaturæ fervidæ infunde
Rhabarbari electi ℥ ß.
D Cinnamomi ℥ ij.
Salis gemmæ ℈ j.
Spicæ Indicæ ℈ ij.
Spec. Diarrhodon Abbatis ℈ iv.
Sacchari ℥ xij.
Miſceantur pro uſu. * Valet in hydrope, & cæteris morbis diuturnis, frigidis, pituitoſis, ac bilioſis, aut mixtis. *Idem.*

Decoctum laxativum in Majo.

E ℞. Fumi terræ M. iij.
Lupulorum,
Hyſſopi,
Rad. Cichorii ana M. ij.
Abſinthii M. j.
Senæ ℥ j ß.
Polypodii ℥ j.
Seri caprini menſ. ij.
Bulliant ad conſumptionem tertię partis. * Prodeſt ſcabioſis & delicatis.

Potio purgans pro delicatis.

F ℞. Cinnamomi,
Zingiberis ana ʒ ij.
Nucis moſchatæ ʒ j.
Aniſi ℥ ß.
Fol. Senæ ℥ j ß. vel ℥ ij.
Sacchari ℥ iij. vel q. ſ.
Stent ſimul per noctem in vino antiquo quantum ſatis pro tribus doſibus. poſtea bulliant parum, & fiat hauſtus.

Alia.

℞. Senæ pulverizatæ ℥ j ß.

Liquiritiæ,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Liquiritiæ, Zingiberis ana ℥ ß.
Anisi ʒ ij.
Contundantur, & bulliant in dimidia vini mensura parum, addaturq; saccha ri q.s. *D. Meching.*

Alia.

℞. Senæ ℥ ij ß. vel ℥ iij.
Sacchari ℥ ij. vel Liquiritiæ ℥ j.
Anisi ℥ j ß.
Zingiberis ℥ vj.
Vini, Aquæ ana quart. ij.
Bulliant ad haustus quatuor ultra tertiam partem. *Idem.*

Potio purgatoria.

℞. Mannæ Calab. opt. ℥ vj.

A Rhabarbari electi ℈ ij.
Spec. Hieræ simpl. ℈ ß.
Aquæ Endiviæ ℥ iv.
Syrupi de Buglossa ʒ ß.
Misce diligenter. *Ranzovius.*

Potio vomitoria sine molestia.

℞. Corticis mediani juglandis juxta radicem ʒ ij. vel iij.
Vini albi scyphum dimidium.

B Macerentur per totam noctem. Bibatur manè post cibum, aut paulò ante cibum. Si verò post dimidiam horam non ejicitur, tunc digitus aut penna oleo tincta in fauces demittatur, & statim sequetur vomitus. *Ranzovius.*

De Infusionibus, Sectio IIX.

INFUSIO, quæ & dilutio, & maceratio, & irrigatio nonnunquam appellatur. Infunduntur autem eædem materiæ, quæ in apozematibus concoquuntur, pulveratæ, confusæ vel solidæ: idque in humore simili, sed fere calfacto cineribus calidis, vel Sole, vel super fornacem, ut medicamenti vires promptiùs trahat. Sunt autem infusa vel

- Simplicia, cũ materiæ simplices irrigantur, vel in
  - Aqua: *ut* — *Infusio Rosarum, Violarum. De quibus vide suprà in tractatu Syruporum & Vinorum.*
  - Aceto: *ut* —
    - Acetum *Scillinum,*
    - Acetum *Rosatum,*
    - Acetum *Salviatum,*
    - Acetum *Sambucatum,*
    - Acetum *Rosmarinatum,*
    - Acetum *Lavendulæ.*
- Composita, *quando materiæ diversæ macerantur. Atq; horum alia purgant*
  - Infusum *seri lactis,*
  - Aliud *serum lactis,*
  - Infusum *succi herbarum,*
  - Bilem: *ut* —
    - Infusio *ad bilem prima,*
    - Infusio *secunda,*
    - Infusio *tertia,*
    - Infusio *quarta,*
    - Infusio *quinta, &c.*
  - Pituitam: *ut* —
    - Infusio *Hieræ,*
    - Infusio *ad pituitam prima,*
    - Infusio *ad pituitam secunda,*
    - Infusio *ad pituitam tertia,*
    - Infusio *ad pituitam alia,*
    - Infusio *ad colicam alia.*
  - Melancholiam: *ut* — Infusio *ad atram bilem.*
  - Sanguinem: *ut* Infusio *ad sanguinem mundandum.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

DE CLYSTERIBUS nutrientibus.

Clyster nutriens.

℞. Aquæ destillationis Capi, vel decoctionis ℔ j ß.
Sacchari rosati ℥ ß.
Misce, & injiciatur post rejecta excrementa, vel cùm dormiturit: alioqui excrementa miscerentur, & inficeretur id quod injicitur. *Rondeletius.*

Clyster nutriens, alius.

℞. Lactis vaccini ℔ j ß.
Mellis ℥ iij.
Injiciatur, ut suprà. *Rondeletius.*

Alius nutriens.

℞. Decoctionis Hordei mundati, in cremorem conversi ℔ j ß.
Vini quart. j.
Misce, & injiciatur, ut suprà. Vinum addendum est ad distribuendum cremorem Hordei, tumq; augenda est ipsius vini quantitas, pro crassitudine cremoris. *Rondeletius.*

Alius nutriens.

℞. Decoctionis Pulli, vel Hordei perfectè cocti ℔ j ß.
Vitellorum Ovorum N. iij.
Vini ℥ ij.
Misce, injiciatur, ut priùs admonui. Optimè ægrotos nutrit. *Rondeletius.*

ANNOTATIO.

Ad nutriendum clysteres aliquando sunt ex usu, cùm ægri ob imbecillitatem ætatis, vel morbi, vel teneram ætatem cibum devorare, aut devoratum retinere non possunt. Rondeletius.

DE CLYSTERIBUS calfacientibus.

Clyster ad morbos capitis frigidos & intestinorum.

℞. Mercurialis,
Origani, Calaminthæ, Rutæ ana M. ij.
Fol. Centaurii minoris, Anthos,
Stœchados, Chamomillæ ana P. j.
Agarici in panno ligati ʒ ij. vel
Colocynthidis ℥ ß.
Anisi, Fœnugræci ana ʒ iij.
Fiat decoctio in aqua maris vel fontis. In ℔ j ß. decoctionis dissolve
Benedictæ ℥ j.
Olei communis ℥ ij.
Fiat clyster. *Rondeletius.*

Clyster ad pituitam alterandam.

℞. Rutæ, Pulegii, Calaminthæ,
Origani ana M. j.
Sem. Fœnigræci, Carvi,
Cumini, Seseleos ana ℥ j ß.
Flor. Chamomillæ, Meliloti,
Anthos, Stœchados ana P. ij.

A Decoquantur ex jure pingui interaneorum ℔. huic vini malvatici, vel albi veteris, aut rufi triēs, olei Anethini tantundem addatur, mixta alvo, quando opus est, injiciantur. *Andernacus.*

DE CLYSTERIBUS refrigerantibus.

℞. Malvæ, Violarum, Lactucæ.
Fol. Cucurbitæ, vel Cucumeris, vel
Peponum ana M. j.
B Sem. Cucurbitæ, Cucumeris,
Citrulli, Melonum ana ℥ ß.
Prunorum Damasc. N. xx.
Flor. Violarum, Buglossæ ana P. j.
Decoquantur in aqua ad libram. In hac Mellis vel Sacchari rubri ℥ j. diluitur, olei Violacei ℥ iij. Misce, & injiciantur. *Andernacus.*

Clyster ad bilem alterandam.

℞. Hordei excorticati,
C Sem. Lini ana ℥ ij.
In aqua coquantur. Juris hujus decocti libræ, Olei communis ℥ iv. addantur, & per inferiora indantur. *Andernacus.*

Clyster ad bilem contemperandam, alius.

℞. Malvæ, Violarum,
Hordei ana M. j.
Fiat decoctio in aqua, de qua accipe libram u-
D nam: cui adde
Sacchari rubri ℥ j ß.
Vitell. Ovorum N. j.
Olei Violacei ℥ iij.
Salis parum.
Misce, & fiat clyster.

DE CLYSTERIBUS emollientibus.

Clyster emolliens.

E ℞. Rad. Malvæ, rad. Bismalvæ,
Rad. Liliorum ana quart. j.
Malvæ, Bismalvæ ana M. j.
Sem. Lini ℥ j.
Ficuum paria xx.
Flor. Meliloti, Violarum ana P. j.
Anisi ʒ iij.
Decoquantur in jure pingui, vel in aqua fontis, & in ℔ j. dissolve
F Olei communis, vel Butyri recentis, vel axungiæ porci ℥ iij.
Misce, & fiat clyster. *Rondeletius.*

Clyster emolliens alius.

℞. Parietariæ, Atriplicis,
Mercurialis, Malvæ ana M. j.
Rad. Liliorum alb. rad. Ebuli ana ℥ j.
Sem. Lini, Fœnigræci ana ℥ ß.
Anisi ʒ ij.
Ficuum N. iv.
Flor. Chamomillæ, Violarum ana P. j.
Prunorum N. v.

Decoquun-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Decoquuntur usq; ad libram. In jure diluuntur
Cassiæ, Diapruni S. ana ℥ j.
Hieræ picræ ʒ v.
Mellis Violacei,
Butyri recentis,
Olei Violacei, Liliacei ana ℥ j ß.
Injiciatur clyster tribus horis ante cibum. *Andernacus.*

Clyster emolliens & stimulans.

℞. Herbarum quatuor emollientium ana M. j.
Sem. Carthami ℥ j.
Fœniculi, Anisorum,
Cari ana ʒ iij.
Fiat decoctio ex aqua.
℞. præscripti decocti ℔ j.
Hieræ simpl. vel Diaphœnici, vel
Benedictæ laxat. aut elect. Indi majoris, aut de Citro ℥ ß.
Mellis despumati ℥ j.
Salis communis ʒ j. vel
Salis gemmæ ℈ j. vel ʒ ß.
Olei Chamomelini & Violarum ana ℥ j ß.
Misce, & fiat clyster. *Heurnius.*

Clyster ad scirrhum uteri, emolliens.

℞. Rad. Althææ ℥ iij.
Cort. rad. Ulmi ℥ ij.
Malvæ M. ij.
Sem. Lini, Fœnigræci ana ℥ ß.
Ficuum par. xx.
Sem Apii, Petroselini,
Althææ ana ʒ ij.
Florum Chamomillæ, Meliloti,
Violarum, Malvæ ana P. j.
Fiat decoctio in aqua, vel jure intestinorum porci vel vervecis, vel jure pingui. Decoctioni adde
Pinguedinis porci, vel Butyri recentis, vel Olei ℔ ß.
Injiciatur ℔ ß. frequenter. *Rondeletius.*

DE CLYSTERIBUS astringentibus.

Clyster astringens & consolidans.

℞. Hordei integri assi P. j.
Bistortæ ℥ iij.
Plantaginis, Linguæ passerinæ,
Sumach ana M. j.
Fiat decoctio. In ℔ j. dissolve
Sevi hircini ℥ ij.
Misce, & fiat clyster. Detur post clysteres detersorios, vel purgationem excrementorum. *Rondeletius.*

Alius astringens & consolidans.

℞. Rad. Tapsi barbati ℔ ß.
Sumach. Plantaginis, vel Myrti, vel
Caudæ equinæ, vel Herniariæ, vel
Polygoni ana M. j.
Cort. Mali granati, Balaustiorum ana ℥ j.
Rof. rubr. P. j.
Fiat decoctio in aqua ferrata. In ℔ j. dissolve

A Succi Plantaginis ℥ ij.
Sevi hircini ℥ j ß.
Misce. *Rondeletius.*

Clyster ad lienteriam & diarrhœam.

℞. Rad. Tapsi barbati,
Rad Bistortæ ana ℥ iv.
Hypericonis, Myrti,
Summitatum rubi ana M. j.
B Pyrorum sylvestrium, vel Pomorum, vel
Castanearum paria xx.
Rosarum P. j.
Fiat extractio in aqua ferrata. In ℔ j. dissolve
Acaciæ, vel Hypocistidos ℥ ß.
Misce: injiciatur post aliquam detersionem, per medicamentum purgans & astringens, ut Rhabarbaro, vel Myrobalanis. *Rondeletius.*

Clyster ad lienteriam.

℞. Rad. Cyperi, Tapsi barbati,
Bistortæ ana ℥ j.
C Absinthii, Fol. Cupressi ana M. j.
Nucum Cupressi N. iij.
Flor. Rosarum,
Flor. Anthos, Stœchados,
Salviæ ana ℥ j.
Fiat extractio in aqua ferrata, & vino astringente. In ℔ j. dissolve
Hypocistidos, Ladani ana ℥ ß.
Fiat clyster: injiciatur. *Rondeletius.*

D *Clyster astringens & siccans.*

℞. Hordei tosti P. ij.
Verbasci, vel Polygoni, vel utriusque Plantaginis, vel Myrti, vel Lentisci P. ij.
Rosarum P. j.
Coquantur in aqua pluviali, aut ferrata. In libra una dissolve
Mellis rosacei colati ℥ j.
Succi Plantaginis ℥ ij.
Sevi hircini ℥ j.
E Misce: & per inferiora infundantur. *Andernacus.*

DE CLYSTERIBUS detergentibus.

Clyster detergens in principio dysenteriæ & tenesmi.

℞. Hordei integri P. ij.
Fiat decoctio in aqua. In ℔ j. dissolve
Sacchari rubri, vel Mellis communis ℥ j.
F Misce, ac fiat clyster. *Rondeletius.*

Clyster detergens ac siccans.

℞. Hordei integri assi P. ij.
Rosarum rub. P. j.
Fiat decoctio. In ℔ j. dissolve
Mellis ros. ℥ ß.
Sacchari rosati tabulati ℥ j.
Misce, & fiat clyster. *Rondeletius.*

Clyster detergens valde.

℞. Lentium, Lupinorum ana P. j.
Fol. Myrti, Oleæ, Absinthii ana M. j.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Infusio ad pituitam alia.

℞. Decocti ad pituitam educendam, quantum satis est,
Agarici trochiscati ʒ j. vel ℈ iv. vel ʒ j ß. macerato.

Ex eodem jure colato, Diacnicu, vel Diaphœnicon, vel Benedictæ ʒ iij. vel ℥ ß. cum syrupi Violacei ℥ j. dilues, potuiq; propinabis. *Andernacus.*

Infusio ad colicam.

℞. Hyssopi,
Calaminthæ ana M. j.
Passularum ℥ j ß.
Anisi, Fœniculi,
Carvi ana ℥ vj.
Sem. Cnici ℥ ij.
Polypodii ℥ j ß.
Flor. Borraginis, Buglossæ,
Violarum ana P. j.
Flor. Chamomillæ P. ß.

Omnia gallinacei cursu agitati defatigatique, & C præparati, ut decet, ventri imposita, ex aquæ sextariis quinq; ad tertias decoquito. In fine, dum adhuc fervent, injicito fol. Senæ ℥ ij ß. Agarici trochiscati ʒ x. finito per noctem macerari: deinde jus coletur serveturq; usui. Cùm necessitas postulat, ℥ iv. sumito, additoq; syrupi Violacei ℥ j. ac potui exhibeto. Si parum proficere medicina videbitur, quòd æger fortè alvum habeat difficilem, Diaphœniconis, aut Benedictæ ʒ j ß. aut ʒ ij. adjicito. * Hæc potio ad morbos, tum D ex pituita, tum ex atra bile ortos plurimùm valet: verùm præcipuus ejus usus est ad colicos dolores, partim ex pituita, partim ex flatuosa materia creatos. *Andernacus.*

DE INFUSIS PURgantibus bilem atram.

Infusio ad atram bilem prima.

℞. Confectionis Hamech ℥ ß. E

In aquæ Fumariæ, aut Mercurialis, aut Cyrsii unciis quatuor diluito, addito syrupi Lupulorum ℥ j. & potui dato. *Andernacus.*

Infusio ad atram bilem secunda.

℞. Catholici ℥ ß. vel ʒ vj.

In decocti proprii unciis quatuor dilues, addesque syrupi Violacei ℥ j. & potui dabis. Confectio Hamech etiam ex aquis idoneis, vel decocto Mercurialis assumi potest. *Andernacus.*

F

Infusio ad atram bilem tertia.

℞. Fumi terræ,
Lupulorum ana M. ß.
Fol. Borraginis, Buglossæ,
Violarum ana P. j
Passularum ʒ iij. vel ℥ ß.
Polypodii ʒ ij.
Cassuthæ,
Epithymi ana ℥ iij.
Anisi, Glycyrrhizæ ana ℥ j ß.

In aquæ libra ad dimidias incoquentur. In jure A decocti fol. Senæ ʒ iij. Catholici ℥ j. macerabuntur, syrupi Violacei tantundem adjungetur. Tota potio una vice propinabitur. *Andernacus.*

Infusio alia ad scabiem.

℞. Brassicæ marinæ M. j.
Passularum ℥ j.

In jusculo gallinacei, vel pulli coquito, & confectionis Hamech ʒ iij. syrupi de Fumo terræ ℥ j. in juris prædicti triente diluito, datoque potui. *Andernacus.*

B

Infusio alia ad atram bilem, ex sero lactis.

℞. Foliorum Senæ ℥ ß.

Macerentur in sero lactis per noctem. In jure expresso colatoque, diluito Diacatholici ℥ j. vel ʒ x. vel ℥ j ß. ac potui assumantur. *Andernacus.*

Infusio alia ad idem.

℞. Epithymi Cretensis ℥ j.

Infervescat in sero lactis caprini. Hoc deinde C coletur, & exprimatur validè, addita syrupi Violacei ℥ j. quæ si parùm solvere ventrem videatur, nonnihil Catholici reliquis adjici poterit. *Andernacus.*

Infusio vel potio alia ad idem.

℞. Cort. Ellebori nigri ʒ j ß.
Sem. Anisi, Fœniculi,
Citri ana ʒ ß.
Cinnamomi,
Zingiberis ana G. vij.
D Passularum ℥ ß.
Seri Caprilli ℥ iix.

Fiat infusio: expressio bibatur cum Manna, vel syrupo Rosato solutivo. *Heurnius.*

Alia.

℞. Epithymi, Senæ ʒ j ß.
Fol. Lupuli, Aspleni ana P. j.
Pruna N. x.

Infunde sero, factaque forti expressione, adde
E Confectionis Hamech ʒ iij.
Syrupi de Polypodio ℥ ij.

Bibatur ad idem. *Heurnius.*

DE INFUSIS SANguinem puriorem reddentibus.

Infusio purgans sanguinem.

℞. Capill. Veneris M. j.
F Violarum P. j.
Glycyrrhizæ rasæ ʒ ij.
Passularum ℥ ß.
Ficuum N. iix.
Myxariorum N. vj.

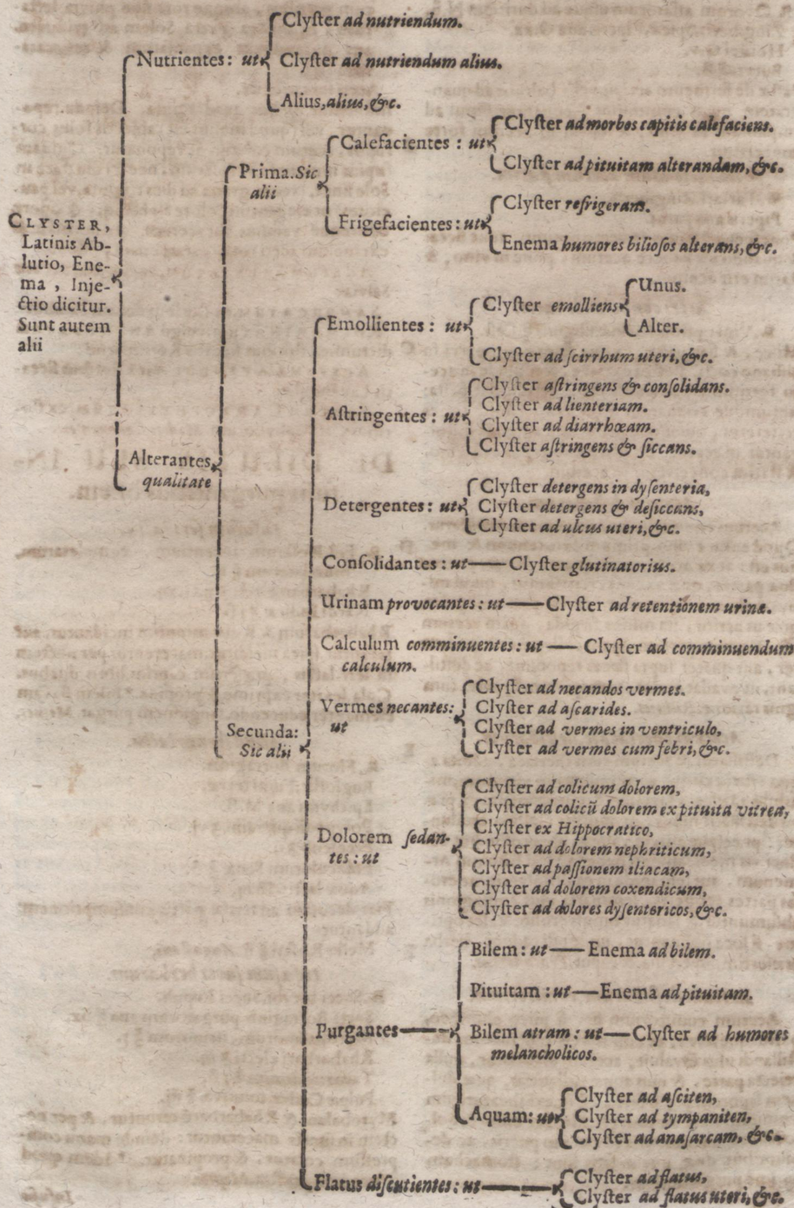
In aqua decoquantur ad dimidias. In jure decocti per noctem macerentur
Rhabarbari electi ʒ j.
Spicæ nardi ℈ j.
Senæ ℥ iij.

Manè leviter exprimantur, colenturq;: addatur Julapii Violacei ℥ j. potuiq; detur. *Andernacus.*

DE CLY-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

DE CLYSTERIBUS, *Sectio IX.*

CLYSTER, Latinis Ablutio, Enema, Injectio dicitur. Sunt autem alii

- Nutrientes: *ut*
  - Clyster *ad nutriendum.*
  - Clyster *ad nutriendum alius.*
  - Alius, *alius, &c.*
- Alterantes *qualitate*
  - Prima. *Sic alii*
    - Calefacientes: *ut*
      - Clyster *ad morbos capitis calefaciens.*
      - Clyster *ad pituitam alterandam, &c.*
    - Frigefacientes: *ut*
      - Clyster *refrigerans.*
      - Enema *humores biliosos alterans, &c.*
  - Secunda: *Sic alii*
    - Emollientes: *ut*
      - Clyster *emolliens*
        - Unus.
        - Alter.
      - Clyster *ad scirrhum uteri, &c.*
    - Astringentes: *ut*
      - Clyster *astringens & consolidans.*
      - Clyster *ad lienteriam.*
      - Clyster *ad diarrhœam.*
      - Clyster *astringens & siccans.*
    - Detergentes: *ut*
      - Clyster *detergens in dysenteria,*
      - Clyster *detergens & desiccans,*
      - Clyster *ad ulcus uteri, &c.*
    - Consolidantes: *ut* — Clyster *glutinatorius.*
    - Urinam *provocantes: ut* — Clyster *ad retentionem urinæ.*
    - Calculum *comminuentes: ut* — Clyster *ad comminuendum calculum.*
    - Vermes *necantes: ut*
      - Clyster *ad necandos vermes.*
      - Clyster *ad ascarides.*
      - Clyster *ad vermes in ventriculo,*
      - Clyster *ad vermes cum febri, &c.*
    - Dolorem *sedantes: ut*
      - Clyster *ad colicum dolorem,*
      - Clyster *ad colicũ dolorem ex pituita vitrea,*
      - Clyster *ex Hippocratico,*
      - Clyster *ad dolorem nephriticum,*
      - Clyster *ad passionem iliacam,*
      - Clyster *ad dolorem coxendicum,*
      - Clyster *ad dolores dysentericos, &c.*
    - Purgantes
      - Bilem: *ut* — Enema *ad bilem.*
      - Pituitam: *ut* — Enema *ad pituitam.*
      - Bilem *atram: ut* — Clyster *ad humores melancholicos.*
      - Aquam: *ut*
        - Clyster *ad asciten,*
        - Clyster *ad tympaniten,*
        - Clyster *ad anasarcam, &c.*
    - Flatus *discutientes: ut*
      - Clyster *ad flatus,*
      - Clyster *ad flatus uteri, &c.*

DE ACETIS.

Acetum quomodo fiat statim.

℞. Ovorum assatorum usque ad duritiem N. ij,
Zingiberis, Spicæ, Piperis ana G. xx.
Hordei G. v.
Butyri ℥ ß.

Pastæ de fermento acri iij. vel x. balotos ad quantitatem nucis communis, ponantur simul ad amphoram in vino, & statim in acetum forte convertitur.

Ad faciendum acetum statim.

℞. Tartari, Zingiberis,
Piperis ana part. j.

Pone per octo dies in aceto optimo: tunc sicca: & quando vis habere acetum, pone in vino, & statim erit acetum.

Aceti conficiendi ratio.

℞. Vini optimi, Farinæ siliginis q. s. est.

Misce, & fiat pasta, ex qua fiant panes parvi in clibano cocti. Postea extrahe, & infunde in aceto fortissimo, & acutissimo: iterum fiat pasta: iterumque coquantur in clibano: idque toties reiteretur, quousque panes non amplius dissolvantur in aceto. De istis panibus pone in vino, & statim convertetur in acetum.

Acetum destillatum.

Acetum contrario modo ac vinum destillatur. Quod enim è vino primum exit, tenuius & melius est: at ex aceto, nequaquam. Itaque priores duæ partes, quæ exeunt, rejiciuntur, quòd minus habeant acrimoniæ, tertia pars colligitur, quæ ut acrior, ita minùs frigida, quàm acetum est. Tertiam partem, quam collegerunt, quidam ter, aut quater supra fæces reponunt, ac destillant, ut evadat acrior, tum ipsarum fæcum, tum ignis ratione. *Rubeus.*

Acetum theriacale, destillatum.

Destillatur & acetum cum theriaca, addita aqua vitæ: exitque aqua multarum virtutum, mirabilis ad ulcera faucium & gutturis, cùm ex pravis destillationibus, in morbo Gallico erodunt: præcipuè autem valens, ubi profundius deduci vis medicamenti debet. Quòd si bolum Armenum, aut sphragida in ea dissolveris, ac erosas partes tetigeris, seminaria ejus contagionis absumuntur, & sanatur omnis erosio. Valet optimè, si loca oblinantur, unde pili cadunt, barba præsertim, supercilia, & caput. *Fracastorius.*

Acetum destillatum, vomitorium.

Acetum vomitorium fit, si pileo plumbeo, patinaque ærea, ut communis officinarum destillandi usus invaluit, acetum destilletur, nulla rejecta parte, & ejus aquæ stillatitiæ, quæ dulcem saporem præ se fert, ad ℥ iv. exhibeatur, cùm vomitum ciere animus est. Mirificè enim & nullo labore aut molestia id ciet: in pueris, ac debilioribus duæ unciæ satis sunt: stomachum optimè purgat. *Rubeus.*

A

Acetum rosaceum.

℞. Rosarum rubr. mediæ maturitatis, præsectis & abjectis unguibus, hoc est, imis foliorum partibus, absque rore sine pluvia lectarum, in umbra extra Solem ad triduum, aut quatriduum expansarum & resiccatarum ℔ j.
Aceti sextarios iix.

Insolentur diebus quadraginta. Deinde reponantur, vel (quod melius est) abjectis foliis corruptis, acetum coletur, ac reponatur. Quidam B sæpiùs mutant folia rosarum, nec ita diu stare in Sole sinũt, (verbi gratia ad dies triginta, vel pauciores) ut elegantius colore aspectuq; , & sapore, odoreque validius fiat acetum. Ad normam & exemplum aceti rosati parari etiam possent,

ACETUM SALVIATUM, ex floribus siccatæ Salviæ:

SAMBUCATUM, ex floribus siccatis Sambuci:

ROSMARINATUM, vulgò ANTHOSATUM C dictum, ex floribus siccatis Rorismarini:

ACETUM LAVENDULÆ, ex floribus siccatis Lavendulæ:

ACETUM CARYOPHYLLATUM, ex floribus Caryophyllorum. *Medici Colonienses.*

DE DILUTIS SEU INfusis purgantibus bilem.

Infusum seri lactis.

D ℞. Fol. Rosarum recentium, completarum, mundatarum ℥ ij.
Rhabarbari electi ʒ ij. G. xij.
Nardi Indicæ ʒ j ß.

Rhabarbarum & Rosæ minutim incidantur, aut terantur, spica inciditur: macerentur per noctem in seri lactis, præsertim caprini, libris duabus. Cola, leviter exprime & propina.* Bilem flavam clementer educendo, sanguinem purgat. *Mesues.*

E

Aliud serum lactis.

℞. Florum Borraginis,
Buglossæ, Fumi terræ,
Epithymi ana M. ß.
Polypodii quercini ʒ vj.
Fœniculi ʒ ij.
Folliculorum Senæ ℥ ß.
Aquæ lactis ℔ iij.

Fiat decoctio ad tertiæ partis consumptionem: addantur

F Mellis Rosati ℥ ij. *Augustani.*

Infusum succi herbarum.

℞. Succi Intybi, Succi Lupuli,
Succi Borraginis, purgatorum ana ℥ iix.
Myrobalanorum citrinorum ℥ j.
Rhabarbari electi ʒ iij.
Tamarindorum ℥ j ß.
Pulpæ Cassiæ solutivæ ℥ iij.

Myrobalani & Rhabarbarũ teruntur, & per noctem in succis macerantur: deinde manu compressum colatur, & propinatur. * Idem quod præcedens præstat. *Mesues.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Infusio ad bilem prima.

℞. Rhabarbari electi ℥ ij.
Cinnamomi,
Myrobalanorum citrinorum ana ʒ ß.

Macerentur in aquarum stillatitiarum Absinthii & Fumariæ ana ℥ ij. In jure colato Syrupi rosati laxat. ℥ j. additur, daturq; ægrotantibus potui. *Andernacus.*

Infusio ad bilem secunda.

℞. Palmularum Indarum ℥ j.
Flor. Borraginis, Buglossæ,
Violarum ana P. ß.
Glycyrrhizæ rasæ ʒ j ß.
Prunorum Damasc. N. vj.

Decoquantur in aquæ libra. Palmulæ è jure decocti validè exprimantur, & ubi id colatum fuerit, Cassiæ fistularis recentis ℥ vel ʒ x. in eo diluantur, denturq; potui.

Infusio ad bilem tertia.

℞. Diaprunon simplicis ℥ ß. vel ʒ vj.
Diaprunon solutivi ʒ j ß. vel ʒ ij.
Syrupi Adianthi ℥ j.

Sin autem metuas offensionem ex Diagrydio, Rhabarbari expressi ʒ j. vel ℈ iv. in locum illius surrogare poteris, & ex jure communi dilutum potui exhibere. *Andernacus.*

Infusio ad bilem quarta.

℞. Cassiæ fistularis recent. ℥ j.
Rhabarbari minutim incisi ℈ ij.
Spicæ nardi G. iij.

Ex decocti communis, vel aquæ Intybi ℥ iv. diluito, additoq; Serapii ex aceto simplicis ℥ j. & propinato. *Andernacus.*

Infusio ad bilem quinta.

℞. Uvarum passarum ʒ iij.
Glycyrrhizæ rasæ, Anisi ana ʒ j.
Prunorum Damasc. N. iij.
Palmularum Indarum ℥ ß.
Flor. Borraginis, Buglossæ, Violarum,
Intybi recent. Latifolii,
Cichorii ana P. j.

Decoquantur in aqua, colenturque. In jure hujus decocti ℥ iv. Rhabarbari electi ʒ j. vel ℈ iv. macerato per noctem: manè exprimito, ac in jure eodem Cassiæ fistularis recentis ℥ vel ʒ vj. diluito: cui Syrupi violacei ℥ ß. vel ℥ ij. admisceas: quinque vel sex horis ante prandium exhibeto. *Andernacus.*

Infusio ad bilem alia.

Catholici unciam ex aqua Hordei, aut Violarum ℥ iij. diluito, additoq; Syrupi violacei ℥ ij. ac propinato. Interdum licet Syrupum Ros. laxativum copiosiorem addere, ubi alvum solvere cogitamus. *Andernacus.*

Infusio purgans bilem ac phlegma.

℞. Rhabarbari ʒ j ß.
Agarici recent. trochisc. ℈ ij.
Cinnamomi ℈ j.
Zingiberis ℈ ß.

Infunde aquæ Endiviæ ℥ ij. Vini ℥ j ß.

A Macerentur tota nocte: manè expressioni colatæ, adde Cassiæ, vel Electuarii lenitivi, vel Diacatholici, vel Diaphœnici ℥ ß.
Syrupi Ros. vel Violati, vel
Capill. Veneris ʒ vj.
Misce, fiat haustus. *Heurnius.*

Infusio in febribus ardentibus.

℞. Fol. Endiviæ, Acetosæ,
Buglossæ ana P. j.
Aquæ Hordei q. s.

B Fiat infusio in aqua Hordei fervente, & ilicò vas occludatur, ac cineribus tepentibus, aut furfuribus imponatur: postquam aqua vim cepit herbarum, fiat expressio diligens: hujus
℞. ℥ iv. & Syrupi de acredine Citrorum ℥ ij.
Misce. *Heurnius.*

DE INFUSIS PURGANTIBUS PITUITAM.

C *Infusio Hieræ simplicis.*

℞. Hieræ simplicis, Aloës ana ℥ v.

Macera decocto Eupatorii vel Epithymi suprà descripto ad libram unam. In vase vitreo insola ad dies decem. * Ventriculum & caput purgat: proinde amborum doloribus assiduis & hemicraniæ confert, ac febribus antiquis. Macerantur etiam decocto Epithymi & Thymi. Sic purgat humorem crassum & melancholicum, & phle-
D gmagogum est. *Mesues.*

Infusio ad pituitam prima.

℞. Rad. Apii,
Fœniculi,
Petroselini,
Asparagi, Rusci ana ʒ j.
Rad. Ebuli ʒ ij.
Polypodii ʒ v.
Chamæpityos M. ß.
Flor. Sambuci,
E Stœchados ana M. j.

Decoquuntur in aquæ libra ad dimidias. In jure decocti seminis Cnici ʒ iij. foliorum Senæ ʒ ij. Cinnamomi ʒ j. Zingiberis ʒ ß. per noctem macerantur. Manè percolatis syrupi Diacnicu ℥ j ß. additur, & horis duabus ægro ante cibum propinatur. *Andernacus.*

Infusio ad pituitam secunda.

Ex communi decocto Glycyrrhizæ, Uvarum
F passarum, Anisi singulorum unciarum quatuor instar: Diaphœnicon unciam semissem, vel (si valentior assumet) drachmas sex: Syrupi violacei unciam diluito, datoque potui. *Andernacus.*

Infusio ad pituitam tertia.

℞. Diaphœniconis ℥ ß.
Syrupi violacei ℥ j.

In jure decocti cõmunis, vel aquæ Hyssopi, vel Menthæ pro una dosi dilues, dabisq; potui. Dosis autem juris magna ex parte præter syrupum & electuarium, unciarum quatuor esse debet. *Andernacus.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Flor. Centaurii minoris,
Rosarum rubr. ana P. j.
Fiat extractio in aqua ferrata, vel lixivio debili.
In libra una dissolve
Mellis Ros. ℥ iij.
Misce: capiat manè. *Rondeletius.*

DE CLYSTERIBUS consolidantibus.

Clyster glutinatorius.

℞. Succi utriusque Plantaginis,
Succi Portulacæ ana ℥ iv.
Boli Armeni, sanguinis Draconis,
Amyli ana ʒ ß.
Sevi hircini vel caprilli ℥ j.
Mixta injiciantur. *Andernacus.*

Clyster consolidans ulcera intestinorum.

℞. Rad. Verbasci,
Consolidæ majoris ana ℥ ij.
Caudæ equinæ, Plantaginis ana P. j.
Rosarum rubrarum P. j.
Fiat decoctio in aqua ferrata. In ℔ j. dissolve
Sevi hircini ℥ ij.
Misce, capiat redditis alvi excrementis, & præcedente clystere detersorio. *Rondeletius.*

Clyster consolidans.

℞. Hordei integri torrefacti P. j.
Plantaginis, Fol. Myrti ana M. j.
Flor. Rosarum P. j.
Fiat decoctio. In libra una dissolve
Trochiscorum alborum Rhas. ℥ j.
Amyli ℈ ß.
Misce, & injiciatur. *Rondeletius.*

DE CLYSTERIBUS urinam provocantibus.

Clyster ad urinæ retentionem.

℞. Rad. Althææ ℥ iij.
Violarum M. ij.
Malvæ P. ij ß.
Passularum, Jujubarum ana ℥ ß.
Sem. Melonum, Cucurbitæ, Citrulli,
Cucumeris, contusorum ana ʒ iij.
Flor. Chamomillæ, Violarum ana P. j.
Coquantur in aqua Hordei. In ℔ ß. dissolve
Olei Violacei ℥ iij
Adipis Cuniculi, vel butyri recentis ana ℥ j.
Misce, & fiat clyster. *Andernacus.*

DE CLYSTERIBUS comminuentibus calculum.

Clyster ad comminuendum calculum.

℞. Rad. Graminis, Apii, Petroselini,
Asparagi, Althææ, Glycyrrhizæ ana ℥ ij.
Betonicæ, Saxifragiæ,
Fœniculi marini, Lunariæ ana M. j.
Sem. Alkekengi, Milii Solis,

A Sem. Palyuri ana ℥ j.
Fiat decoctio. In libra una dissolve
Succi Parietariæ, vel Fœniculi marini, vel
Raphani ℥ j.
Olei Scorpionum ℥ iij.
Misce, injiciatur. *Rondeletius.*

DE CLYSTERIBUS vermes necantibus.

B ℞. Absinthii, Abrotani ana M. j.
Lupinorum P. ß.
Flor. Centaurii minoris part. j.
Fiat decoctio. In libra una dissolve
Olei Amygdalarum amar.
Olei Lamini ana ℥ iij.
Misce, injiciatur. *Rondeletius.*

Clyster ad ascarides.

℞. Rad. Gentianæ,
C Aristolochiæ rotundæ,
Clematitidis, vel Pistolochiæ ana ℥ j.
Flor. Marrubii, Fol. Persici,
Absinthii ana M. j.
Lupini vel Orobi P. j.
Fiat decoctio in lixivio & aqua, æquis partibus.
Injiciatur, sed sensim & bis eadem hora. *Rondel.*

Ad vermes in ventriculo.

℞. Hordei mundati P. j.
Ficuum paria x. Anisi ʒ j.
D Fiat decoctio. In ℔ ß. dissolve
Mellis, vel Sacchari ℥ iij. vel Sapæ ℥ iv.
Fiat clyster sine oleo & sale. *Rondeletius.*

Clyster ad vermes cum febri.

℞. Endiviæ, Cichorii,
Scariolæ, Portulacæ ana M. j.
Fiat decoctio in sero lactis, vel decoctione pulli.
In libra una dissolve
Mellis Ros. col. ʒ ij.
E Succi Rosarum ʒ ß.
Misce, & fiat clyster. *Rondeletius.*

Clyster ad vermes cum alvi fluore.

℞. Summitatum Oleæ,
Myrti ana M. j.
Rosarum rubi P. j.
Centaurii minoris P. ß.
Fiat decoctio, & injiciatur. *Rondeletius.*

F

Clyster ad vermes cum alvi fluore, alius.

℞. Cort. mali Granati ℥ j.
Myrobalanorum Citrinorum,
Chebulorum ana ℥ ß.
Fiat decoctio in aqua Hordei perfectè cocti, & colaturæ libra una injiciatur. *Rondeletius.*

Alius.

℞. Summitatum Portulacæ M. ij.
Cichorii M. j.
Lentium P. j.
Fiat decoctio, de qua libra una injiciatur. *Rondel.*

DE CLY-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

DE CLYSTERIBUS dolorem sedantibus.

Clyster dolorem mitigans.

℞.Chamomillæ,Meliloti,
Sem.Anethi ana P.ij.
Rad.Althææ ℥ j.
Fiat decoctio ex lacte:in colatura dissolve
Sacchari albi ℥ j ß.
Vitellos ovorum N.ij.
Olei Anethini, Chamomillæ ana ℥ j.vel ℥ j ß.
Misce,fiat Clyster,diu retineatur. *Heurnius.*

Clyster ad colicum dolorem.

℞.Rad.Althææ ℔ ß.
Malvæ,Branchæ ursinæ,
Absinthii ana M.j.
Ficuum N.xx.
Sem.Lini, vel Fœnigræci ℥ j.vel ij.
Anisi,Carvi,Fœniculi,
Cymini ana ʒ ij.vel ℥ ß.
Flor.Chamomillæ,Meliloti,
Sambuci ana P.j.
Fiat decoctio.In ℔ ß.dissolve
Benedictæ ℥ j.
Olei Chamomillæ,vel Anethi ℥ iij.vel
Butyri ℥ ij.
Vini ℥ iij.
Misce,& fiat clyster. *Rondeletius.*

Clyster sedans dolorem colicum.

℞.Sem.Anisi,Fœniculi ana ℥ j.
Sem.Apii,Petroselini,
Anethi ana ℥ ß.
Florum Chamomillæ,
Meliloti,Sambuci ana P.ij.
Fiat decoctio in aqua & vino.In ℔ ß.dissolve
Olei Chamomillæ,Rutacei ana ℥ iij.
Fiat clyster. *Rondeletius.*

Clyster ad dolorem colicum à pituita vitrea.

℞.Fol.Myrti,Pulegii utriusque,
Marrubii,Calaminthæ ana M.j.
Fœnigræci ℥ j.
Sem.Seseleos,Carvi,
Cymini ana ℥ ß.
Flor.Chamomillæ,Lavendulæ,Sambuci,
Anthos,Stœchados ana P.ß.
Fiat decoctio.In ℔ j.vel ℥ x.decocti dissolve
Vini malvatici,vel Vini albi veteris ℥ iij.
Olei anethini ℥ iv.
Misce, & fiat clyster. Injiciatur bis in die. *Rondeletius.*

Clyster ex vino Hippocratico.

Mulier quædam nobilis, gravissimo dolore coli cùm teneretur, ut nihil aliud ad manum esset,vinum Hippocraticum injiciendum imperavi: & paulò post curata fuit. Rusticus etiam,qui vinum emerat aromatites ex melle ad hylaria celebranda,curatus fuit. Vina autem hæc vel saccharũ, vel mel ad detersionem: Hippocraticum

A verò vinum cinnamomum,piper,zingiber,grana paradisi recipit. *Rondeletius.*

Clyster ad dolorem nephriticum.

℞.Rad.Althææ,rad.Graminis,
Rad.Asparagi,
Glycyrrhizæ rasæ,vel
Pedis columbini ana ℥ ij.
Betonicæ,Linariæ,
Fol.Fœniculi marini ana M.j.
B Anisi,sem.Lini,Fœnigræci ana ℥ ß.
Flor.Chamomillæ,Meliloti ana P.j.
Fiat decoctio.In hujus ℔ j.dissolve
Butyri recentis,vel axungię porci recentis ℥ ij.
Olei Scorpionum,
Mellis communis ana ℥ ij.
Misce,& fiat clyster. *Rondeletius.*

Alius clyster ad dolorem nephriticum.

C ℞.Malvarum cum rad.M.ij.
Ficuum,Passularum ana par.xxx.
Sem.Lini ℥ j.
Sem.Malvæ,sem.Alkekengi,
Milii Solis,Sem.Apii,
Petroselini ana ℥ iij.
Baccarum Lauri,Juniperi ana ʒ ij.
Flor.Hypericonis,Chamomillæ,
Genistæ ana P.j.
Fiat decoctio in aquæ & vini æquis partibus. In
D ℔ ß.dissolve
Olei Liliorum,Amygdalarum amar.
Scorpionum ana ℥ iij.
Terebinth.abietis ℥ j.
Misce,& fiat clyster. *Rondeletius.*

Clyster ad passionem iliacam.

℞.Rad.Althææ ℔ ß.
Malvæ cum rad.M.ij.
Violarum M.j.
Flor.Violarum,Chamomillæ ana P.j.
E Fiat decoctio in aqua hordei. In ℔ j. decoctionis dissolve
Mel.Violarum,vel
Cassiæ noviter extractæ,vel
Cymini cum saccharo ℥ j.
Olei Violacei ℥ iij.
Misce,& fiat clyster. *Rondeletius.*

Clyster ad passionem iliacam,si maximus sentiatur æstus.

F ℞.Malvæ,Violarum ana M.j.
Sem.Melonum,Cucumeris,
Cucurbitæ,Citrulli ana ʒ iij.
Pomorum acidorum par.x.
Flor.Violarum,Nenupharis,Buglossę ana P.j.
Fiat decoctio. In ℔ j.dissolve
Mucilaginis sem.Psillii ℥ j.
Olei Violarum,vel olei Nenupharis,
Album.Ovorum fortiter agitatorum ana ℥ j.
Misce,& fiat clyster. *Rondeletius.*

Clyster ad dolorem coxendicum.

℞.Pulegii utriusq;,Erysimi,Iberidis ana M.j.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Fœnigræci, Rutæ, Asari ana ℥ j.
Flor. Chamomillæ, Meliloti, Sampsuci,
Lavendulæ ana P j.
Fiat decoctio. In ℔ j. decoctionis infunde
Agarici trochiscati ʒ iij.
Benedictæ lax. ℥ ß.
Olei Liliorum, Amygdal. ana ℥ ij.
Olei de Spica ℥ ß.
Misce, & fiat clyster. *Rondeletius.*

Clyster ad dysentericos magnosq; dolores.

℞. Lactis vaccini ℔ ß.
Medullæ ℥ ij.
Olei communis, vel
Olei Violacei ℥ iij.
Misce, & fiat clyster. *Andernacus.*

Alius ad dolores dysentericos.

Cremorem ptisanæ, aut lac tepidum, aut oleum rosaceum & butyrum cum albumine ovorum, aut decoctum seminis lini subter dato. Si vigiliæ urgeant, decoctum rosarum foliorum cum vitellis ovorum alvo injiciantur. *Andernacus.*

Alius clyster dolores dysentericos sedans.

℞. Tragacanthi ʒ ij.
In Rosarum decocti ℥ iv. solvuntur. His cremoris Oryzæ tantundem per clysterem infundatur. *Andernacus.*

Alius.

℞. Lactis caprini cyathos vij.
Amyli ℥ ß.
Lycii ʒ ij.
Mista omnia alvo indantur. *Andernacus.*

DE CLYSTERIBUS purgantibus bilem.

Enema ad bilem.

℞. Hordei excorticati, sem. Lini ana ℥ ij.
In aqua coquatur. Juris hujus decocti libræ adde
Olei communis ℥ iv.
Misce, & fiat clyster. *Andernacus.*

Clyster purgans pituitam.

℞. Rad. Enulæ, Pyrethri ana ℥ j.
Marrubii, Pulegii,
Calaminthæ, Rutæ ana M. j.
Agarici trochiscati, in panniculo ligati ℥ ß.
Flor. Chamomillæ, Rorismarini ana P. j.
Fiat decoctio. In hujus ℔. dissolve
Benedictæ laxat. ℥ j.
Mellis scillitici ℥ ij.
Diaphœniconis, vel Indi majoris ℥ ß.
Salis fossitii ʒ j.
Olei Nucum, vel olei Rutæ ℥ iij.
Vini malvatici ℥ ij.
Misce, & fiat clyster. *Andernacus.*

Clyster humores melancholicos purgans.

℞. Malvæ, Bismalvæ,
A Parietariæ, Mercurialis ana M. j.
Epithymi, Scolopendrii, Betæ ana M. ß.
Rad. Apii, Petroselini, Fœniculi,
Asparagi, Rusci ana ʒ ij.
Polypodii ℥ j.
Flor. Borraginis, Buglossæ,
Lupulorum, Fumariæ, Meliloti,
Chamomillæ, Anethi ana P. j.
Sem. Carthami, Anisi, Fœniculi ana ℥ j.
Fiat decoctio. In cujus libra una dissolve
B Hieræ Rufi, vel Confectionis Hamech, vel Diacatholiconis ℥ j.
Sacchari rubri, vel Mellis Violacei vel anthosati ℥ j.
Olei anethini, Liliorum alborum, Violacei ana ℥ j.
Misce, & fiat clyster. *Andernacus.*

DE CLYSTERIBUS purgantibus aquam.

C *Clyster ad ascitem.*

℞. Parietariæ, pedis Columbini, Rutæ,
Fol. Sambuci, Ciclæ ana M. j.
Chamelææ, vel Brassicæ marinæ, vel Thymelææ ana M. ß.
Anisi, Fœniculi ana ℥ ß.
Apii, Petroselini ana ʒ j.
Flor. Anthos, Genistæ ana P. j.
Asari ℥ ß.
D Fiat decoctio in aqua fontana. In libra una hujus decocti dissolve
Benedictæ laxat. ℥ j.
Urinæ pueri ℥ ij.
Misce, & fiat clyster. *Rondeletius.*

Alius ad ascitem.

℞. Rad. Apii, rad. Petroselini,
Rad. Graminis, rad. Asparagi,
Rad. Rubiæ, rad. Pentaphylli ana ℥ ij.
E Rad. Asari, rad. Iridis recent. ana ℥ j.
Mercurialis, Brassicæ marinæ,
Rutæ, Ciclæ, vel
Cucumeris sylvestris ana M. j.
Flor Genistæ P. ij.
Fiat decoctio. In libra una dissolve
Urinæ pueri ℥ iij.
Benedictæ laxat. ℥ ß.
Salis parum.
Misce, & fiat clyster. *Rondeletius.*

F *Clyster ad tympanitem.*

℞. Fol. Rutæ M. j.
Anisi, Fœniculi,
Carvi, Cymini,
Baccarum lauri ana ℥ ß.
Flor. Anthos,
Stœchados ana P. j.
Asari, vel Agarici ℥ ß.
Fiat decoctio. In libra una dissolve
Benedictæ laxat. ℥ j.
Olei Rutacei, vel Anethini ℥ iij.
Vini ℥ iv.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Misce,& fiat clyster. *Rondeletius.*

Clyster ad anasarcam.

℞.Pulegii utriusque,Calaminthæ,
Majoranæ ana M.j.
Agarici in panno ligati ℥ j.
Sem.Anisi,Fœniculi,
Sem.Rutæ ana ℥ ß.
Flor.Anthos,Stœchados ana P.j.
Fiat decoctio. in libra una dissolve
Muriæ piscium,vel urinæ pueri ℥ j.
Benedictæ laxat. ℥ ij.
Misce,& fiat clyster *Rondeletius.*

Alius ad anasarcam.

℞.Rad.Enulæ campanæ,
Rad.Ireos recent.ana ℥ ij.
Asari ℥ j.
Fœniculi,Carvi,Majoranæ,Rutæ,Pulegii,
Chamæpityos,Mercurialis ana M.j.
Sem.Apii,Petroselini ana ℥ ij.
Flor.Lavendulæ,Genistæ ana P.j.
Fiat decoctio. in libra una dissolve
Benedictæ laxat. ℥ ß.
Mellis Rof.col. ℥ ij.
Salis communis ʒ iij.
Misce,& fiat clyster. *Rondeletius.*

DE CLYSTERIBUS flatus discutientibus.

Clyster ad flatus.

℞.Decoctum Origani,Calaminthæ,
Rutæ,Chamæmeli,Anethi,cum sem.Anisi,
Fœniculi,Carvi,Cumini,
Apii,Levistici,Seseleos,Baccis lauri.
In decocto solvatur Mel Rorismarini, Elect.de baccis Lauri,cum oleo Rutæ,Lauri, Anethi, vel Chamæmeli,vel ex oleo nucum sincero,cum vino malvatico,Hiera,Benedicta.*Heurnius.*

Vel.

℞.Anisi,Fœniculi,
Apii,Petroselini,
Seseleos ana ℥ ß.
Flor.Chamomillæ,
Meliloti,Rorismarini,
Stœchados ana P.j.
Omnia ex vino & oleo decoquantur. Juris libra alvo injiciantur. *Andernacus.*

Clyster ad flatus uteri.

℞.Mercurialis,
Arthemisiæ,
Matricariæ ana M.j.
Flor.Anthos,Stœchados,
Chamomillæ ana P.j.
Sem.Apii,
Petroselini ana ʒ iij.
Fiat decoctio. In libra una dissolve
Benedictæ laxat. ℥ j ß.vel
Hieræ ℥ j ß.
Olei Nardini ℥ iij.
Misce,& fiat clyster.*Rondeletius.*

A

DE INJECTIONIBUS in uterum.

Injectio in uterum menses provocans.

℞.Quinque rad.aperient.
Rad.Rubiæ majoris ana ℥ ij.
Rad.Eryngii,Cyclaminis,
Juniperi ana ℥ iij.
Matricariæ,Sabinæ,
B Mercurialis ana M.j.
Cinnamomi,Spicæ utriusque,
Asari ana ℥ ij.
Seminis Nigellæ ℥ ß.
Fiat decoctio in aqua & vino albo,vel in vino & oleo Chamomelino. Ex colatura fiat injectio per metrenchytam.*Rondeletius.*

Injectio in uterum ad detersionem ulceris post fœtum mortuum.

C ℞.Fol.Plantaginis,
Agrimoniæ,
Ceterach,Myrti,
Lentisci ana M.j.
Fiat decoctio in aqua fontis, vel extinctionis plumbi,& in colatura dissolve pro libra
Sacchari rubri, Mellis rof.col.vel Syrupi de Rosis siccis ℥ iij.
Misce ; & fiat injectio per metrenchytam. *Rondeletius.*

D *Injectio in uterum ad scirrhum ipsius.*

℞.Rad.Bismalvæ,Liliorum ana ℥ iv.
Pulegii,vel Origani,vel Arthemisiæ M.ß.
Sem.Lini,Fœnigræci ana ℥ j.
Flor.Chamomillæ,
Violarum ana M.j.
Fiat decoctio in jure pingui intestinorum,vel in aqua & in vino albo dulci, non astringente, aut sapa.Fiat injectio per metrenchytam.*Rondelet.*

E *Injectio in uterum ad suffocationem ejus.*

℞.Galbani, Opopanacis ana ℥ j.
Olei Amygdal.dul.
Olei Violarum ana ℥ ß.
Vini albi dulcis,vel
Sapæ ℥ j ß.
Macerentur in sapa, vel vino per noctem: deinde liquescant, & colentur: rursus liquescant in
F oleis,& injiciantur.*Rondeletius.*

Injectio in vesicam ad ulcus ejus.

℞.Rad.Consol.majoris ℥ j.
Caudæ equinæ,Plantaginis,
Ceterach,Pilosellæ,
Herniariæ,Polygoni ana M.ß.
Flor.Rof.P.j.
Hypericonis P.ß.
Fiat decoctio in aqua hordei, vel extinctionis plumbi, aut ferri: fiat injectio per metrenchytam. *Rondeletius.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

De Gargarismatis, Sectio X.

Gargarismata ex diversis rebus, pro varia affectuum ratione instituuntur. Horum autem alia vel

- Adstringunt
  - Primum, *ad oris inflammationem, per initia exhibendum.*
  - Secundum.
  - Tertium.
  - Quartum.
  - Quintum.
  - Sextum.
  - Septimum.
  - Octavum.
- Discutiunt
  - Gargarisma *ad inflammationem oris.*
  - Aliud.
  - Gargarisma *ad anginam, &c.*
- Detergent
  - Gargarisma *ad ulcerum oris detersionem.*
  - Gargarisma *ad detersionem pituitæ.*
  - Gargarisma *detersorium commune, &c.*
- Consolidant
  - Gargarisma *ad oris ulcera exiccanda.*
  - Gargarisma *ad oris ulcera in morbo Gallico.*
  - Gargarisma *ad putrida oris ulcera.*
- Dolorem *sedant*
  - Gargarisma *ad dolorem dentium.*
  - Aliud.
  - Aliud, *&c.*
- Odorem *oris gratum conciliant.*

Gargarisma ad inflammatas tonsillas per initia exhibendum.

℞. Plantaginis, Oxalidis, Portulacæ ana M. ß.
Cort. mali Granati, Rhus ana ℥ ß.
Rosarum rubrarum P. j.
Cort. Glandium ʒ iij.
Decoquantur in aqua ad tertias. Juri colato addantur
Diamoron ℥ ß.
Syrupi Myrtini,
Syrupi de papavere,
Aceti ana ℥ j.
Misce, & fiat gargarisma. *Andernacus.*

Aliud.

℞. Lentium, Rosarum,
Palmularum ana quantum satis est.
Decoquantur in aqua, ut suprà, & fiat gargarisma. *Andernacus.*

Aliud.

℞. Aceti communis, vel Aceti Rosati ℥ iv.
Aquæ cisternæ ℔ ß.
Misce, & fiat gargarisma. *Rondeletius.*

A

Aliud.

℞. Aquæ Solani, Plantaginis,
Caprifolii ana ℥ iij.
Syrupi ros. lax. ℥ ij.
Misce, & fiat gargarisma. *Rondeletius.*

Aliud.

℞. Succi Cotoneorum, vel
Succi mali Granati ℔ ß.
Aquæ communis ℥ iv.
B Misce, & fiat gargarisma. *Rondeletius.*

Aliud.

℞. Aquæ peculi Rosarum, vel aquæ Plantaginis, vel aquæ Caprifolii ℥ iij.
Aceti Rosati parum.
Misce, & fiat gargarisma. *Rondeletius.*

Aliud.

℞. Cerasorum acidorum, vel
Cerasorum immaturorum M. ij.
Decoquantur in aquæ cisternæ ℔ ij. Juri colato
C adde
Aceti ℥ ij.
Misce, & fiat gargarisma. *Andern. ex Rondeletio.*

Aliud.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Aliud.

℞.Summitatum Rubi, vel Myrti, vel
Vitis, vel Pyri sylvestris M.j.
Pilosellæ, Ceterach, Plantaginis ana M.ß.
Rosarumrubr.P.j.
Fiat decoctio in aqua pluviali. In ℔. una ß.dissolve
Sacchari ℥iij. vel Syrupi rosati, vel Mellis rosati, vel Diamoronis.
Misce, & fiat gargarisma. *Rondeletius.*

DE GARGARISMATIS discutientibus.

Gargarisma ad oris inflammationem.

℞.Hyssopi, vel Saturejæ, vel Origani M.j.
Glycyrrhizæ rasæ ℥ j.
Passularum, Ficuum ana paria xx.
Fiat decoctio in aqua hordei integri. In ℔ j ß. dissolve
Mellis rosati col. ℥ iv.
Misce, & fiat gargarisma. *Rondeletius.*

Gargarisma ad anginam.

℞.Spinæ Ægyptiæ ℥ j.
Iridis,
Glycyrrhizæ ana ʒ ß.
Furfuris frumenti P.ß.
Palmularum N.vij.
Ex sapa vel aqua decoquantur. Juri paululum mellis imponatur. *Andernacus.*

Aliud.

℞.Diamoronis ℥ j ß.
Mellis rosati,
Aquæ plantaginis,
Aquæ caprifolii ana ℥ iv.
Ex his mixtis fiat gargarisma: eoque sæpiùs æger quotidie utatur. *Andernacus.*

DE GARGARISMATIS detergentibus.

Gargarismai ad ulcerum oris detersionem.

℞.Agrimoniæ, Ceterach, Plantaginis,
Summitatum rubi, Fol.Arbuti,
Fol.Pyri sylvest.Myrti, Lentisci M.ß.
Fiat decoctio in aqua hordei. In ℔ j ß.dissolve
Mellis rosf.col.℥ iv.
Misce, & fiat gargarisma. *Rondeletius.*

Gargarisma ad detersionem pituitæ, quæ partibus oris adhæret.

℞.Hyssopi, Origani ana M.j.
Glycyrrhizæ ℥ iij.
Fiat decoctio in aqua. In ℔ j ß.dissolve
Mellis scillitici, vel Oxymellis scillitici, vel Syrupi de Glycyrrhiza, vel Syrupi de Stœchade ℥ iv.
Misce, & fiat gargarisma. *Rondeletius.*

Gargarisma detersorium commune.

℞.Pisorum P.ij.

A Decoquantur modicè. In ℔ ß. adde
Mellis rosati ℥ j.
Misce, & fiat gargarisma. *Andernacus.*

Gargarisma ad pituitam lentam detergendam.

℞.Hyssopi, Salviæ, Thymi ana M.ß.
Decoquantur in aqua ad tertias. In ℔ j.dissolve
Oxymellitis ℥ iv.
Misce, & fiat gargarisma. *Rondeletius.*

B

Aliud.

℞.Majoranæ, Salviæ,
Hyssopi, Origani ana M.j.
Passularum ℥ j.
Cort.rad.Ebuli,
Cort.capparorum ana ʒ ij.
Ex aqua decoquantur ad tertias. In ℔ ß.adde
Sem.Nigellæ, Condysi ana ℈ ij.
Syrup. de prassio,
Mellis rosati col.ana ℥ j.
C Misce, & fiat gargarisma. *Andernacus.*

DE GARGARISMATIS consolidantibus.

Gargarisma ad oris ulcera putrida.

℞.Plantaginis utriusque, Prunellæ,
Fragariæ, Ligustri,
Rosarum rub.Malvæ,
Flor.Intybi sylvest.ana æqualis modus.
D Decoquantur omnia in vase fictili novo ex aqua, fiatq; gargarisma. *Andernacus.*

Gargarisma ad oris ulcera exiccanda.

℞.Plantaginis, Myrti,
Rosarum rub.
Pyri sylvestris ana M.j.
Fiat decoctio ad consumptionem tertiæ partis.
In ℔ j.dissolve
Aluminis ℥ j.vel ℥ ij.
Vini albi parum.
E Misce, & fiat gargarisma. *Rondeletius.*

Ad ulcera oris in morbo Gallico.

In morbo Gallico frequenter utimur emplastris aut unguentis ex argento vivo paratis, unde dentes, lingua, aliæq; partes inficiuntur. Ad horum autem affectuum præcautionem utimur gargarismatis ex oleo amygdalarum dulcium, butyro, aut jusculo pingui. Prohibent enim hæc gargarismata exulcerationem, & pituitæ defluxum non impediunt. *Rondeletius.*

F

DE GARGARISMATIS dolorem sedantibus.

Gargarisma ad dolorem dentium in principio.

℞.Rad.Pentaphylli ℥ ij.
Hederæ M.j.
Radicum Cyperi,
Nucum cupressi ana ℥ ß.
Fiat decoctio in aqua & aceto, fiatque gargarisma: quod in ore retinendum est. *Rondeletius.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Gargariſma ad dolorem dentium, fluxione jam facta.

℞.Pyrethri ℥ ß.
Radicum Quinquefolii ℥ j.
Caryophyllorum,
Cubebarum,
Piperis longi ana ʒ ij.
Hederæ M.ij.
Fiat decoctio in vino aſtringente & aqua,fiatq; gargariſma : quo, ut priore,utendũ eſt.*Rondelet.*

DE GARGARISMATIS odoratis.

Gargariſma ad oris fœtorem.

℞.Hordei integri torrefacti P.j.
Roſarum P.ß.

A
Corticis citri ℥ j ß.
Caryophyllorum,Cinnamomi ana ʒ iij.
Fiat decoctio in aqua ciſternæ,& pauco aceto, qua colluatur os. *Rondeletius.*

Aliud.

℞.Rad.Cyperi ℥ j.
Roſ.rub. P.j.
Sandali citrini,Cinnamomi ana ʒ ij.
Fiat decoctio in aqua ciſternæ , vel chalybeata. Colluatur os.*Rondeletius.*

B
Aliud ad oris fœtorem.

℞.Aquæ myrti,Aquæ roſarum ana ℥ ij.
Aquæ flor.Geniſtæ,vel Aquæ Citri ℥ ß.
Moſchi,vel Ambræ G.vj.
Salis parum.
Quòd ſi ditiori paretur gargariſma, major portio moſchi vel ambræ poterit dari. *Rondeletius.*

De Errhinis, Sectio XI.

ERRHINA ſunt, quæ naribus inſeruntur: vulgus caput-purgia vocat.Sunt autẽ vel

- Purgantia— Bilem, Pituitam, Melancholiam.
- Detergentia : *ut*
  - Errhinum *detergens pituitam.*
  - Errhinum *ad ulceris eroſionis deterſionem.*
  - Errhinum *ad ulcera narium detergenda & exiccanda.*
- Conſolidantia : *ut* Errhinum *ad ulcera purganda, & conſolidanda.*
- Erodentia : *ut* Errhinum *carnem excreſcentem auferens.*
- Dolorem mitigantia : *ut*
  - Errhinum *ad capitis dolorem à pituita.*
  - Errhinum *ad vetuſtum capitis dolorem.*
  - Aliud.Aliud.
- Aſtringentia : *ut* Errhinum *ad ſanguinem reprimendum.*
- Odorata : *ut* Errhina *ad fœtorem narium.*

DE ERRHINIS PURgantibus bilem.

Errhinum purgans bilem.

℞.Succi roſarum ℥ ß.
Diagridii ʒ j.
Mellis parum. Miſce.
Si nimium liquida ſint,adde ad inſpiſſationem farinæ lupinorum parum, aut hordei,aut orobi. Si autem ex ſyrupo roſ.laxativo parare velis,mel erit ſuperfluum.
Rondeletius.

C

DE ERRHINIS PURgantibus pituitam.

Errhinum purgans pituitam.

℞.Rad.Pyrethri, Ireos ana ℥ j.
Pulegii,Calaminthæ,
Origani ana M.j.
Agarici trochiſcati ʒ iij.
Flor. Anthos,Stœchados ana P.j.
Fiat decoctio. In ℔ j.diſſolve
Mellis Anthoſati,Mellis ſcillitici ana ℥ iij.
Fiat caput-purgium.*Rondeletius.*

Aliud.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Aliud.

℞. Succi Ciclæ,
Anagallidis depuratorum ana ℥ iij.
Vini albi ℥ iv.
Mellis ℥ ij. Misce.
Quòd si efficaciora optes, adde
Diagridium, vel Agaricum, vel Colocinthidem, vel Veratrum. *Rondeletius.*

Aliud purgans pituitam.

℞. Succi Cucumeris asinini, vel Ciclæ, vel
Mercurialis, vel Ciclaminis ℥ ij.
Agarici trochiscati ʒ ij. Vini parum.
Fiat decoctio, quæ coletur. In colatura dissolve
Mellis quantum satis ad inspissationem: aut mel in decoctione ponatur sine vino, côtritumq; sit agaricum, & decoquantur simul. Decoctio inspissetur ad mellis consistentiam. *Rondeletius.*

DE ERRHINIS PURgantibus melancholiam.

Errhina ad melancholiam ex iisdem parantur, quæ pituitam eliciunt: verùm iis adduntur sena, polypodium, thymum, epithymum, & veratrum nigrum. *Rondeletius.*

DE ERRHINIS DEtergentibus.

Errhinum detergens pituitam.

℞. Hordei integri P. j.
Lentium, vel lupulorum P. ß.
Marrubii, vel Pulegii M. j.
Majoranæ M. ß.
Fiat decoctio. In ℔ j. dissolve
Mellis Anthosati, Mellis Squillitici ana ℥ j ß.
Misceantur, & per nares attrahantur. *Rondeletius.*

Ad ulceris erosionis detersionem.

℞. Decoctionis hordei ℔ j.
Mellis rosacei col ℥ iij.
Misce, & attrahantur per nares. *Rondeletius.*

Errhinum ad ulcera narium detergenda & exiccanda.

℞. Summitatum Myrti, vel
Lentisci M. j.
Malorum punicorum integrorum, immaturorum, contusorum N. ij.
Fiat decoctio cum aqua & vino, si non adsit inflammatio: quę si adsit, cum aceto contundantur, deinde fortiter exprimantur. Colaturæ adde
Mellis rosati col. ℥ iv.
Fiat errhinum, quo utatur in tumoribus & ulceribus malignis narium. *Rondeletius.*

Errhinum ad ulcera purganda & consolidanda.

℞. Succi Plantaginis, Solani,
Rosarum ana ℥ iv.
Vini albi, aut Succi mal. punicorum,
Mellis ana ℥ j ß.
Misceantur, fiatq; errhinum. *Andernacus.*

A *Errhinum ad carnem excrescentem.*

Omphacii in æneo vase parati quantum morbi magnitudo, & partis affectæ sensus postulat, humoribus jam suprà dictis diluatur, adhibeaturque: * detergit, & carnem imminuit. *Rondelet.*

DE ERRHINIS DOLOrem mitigantibus.

Errhinum ad capitis dolorem ex pituita.

B ℞. Succi Betæ, vel Ireos, vel Helenii,
Succi Majoranæ ana ℥ j ß.
Vini albi ℥ j.
Zingiberis, Pyrethri ana P. j.
Misceantur diligenter, utitorq;, ut superioribus. *Andernacus.*

Errhinum ad vetustum capitis dolorem & lippitudinem.

℞. Nigellæ ʒ ij ß.
C Salis Ammoniaci ℈ j. Elaterii ℈ iv.
Trita excipiuntur oleo Sicyonio, aut Irino, ut cerati spissitudinem habeant. Hoc medicamento nares subungentem attrahere sursum jubeto. *Andernacus.*

Aliud.

℞. Decocti Majoranæ ℥ j ß.
Mannæ granatæ ʒ vj.
Mixta ante cibum per nares attrahantur. *Andernacus.*

D *Aliud.*

℞. Succi Majoranæ ℥ j ß.
Nigellæ torrefactæ ʒ j.
His tepefactis ante cibum manè utendum est. Quòd si narium ulcera ægrum infestent, eaque sordida & fœdi odoris fuerint, commiscebuntur succi anagallidis, aut betæ, aut ciclaminis quadrans, vini ℔ j. Mellis anthos. ℥ iv.
Mixta naribus indentur. *Andernacus.*

E *Caput-purgium Avicennæ.*

℞. Nigellæ,
Salis ammoniaci, aur. ij.
Succi cucum. asinini, aur. j.
Terantur, & cum oleo nigellæ q. s. vel donec perveniat ad spissitudinem ceræ liquefactæ, fiat caput-purgium, quo nares illinantur. Confert ophthalmiæ longæ, dolori capitis. Ex ipso namque plurimùm humiditatem trahit.

F

DE ERRHINIS astringentibus.

Errhinum ad sanguinem reprimendum.

℞. Thuris ℈ ij. Aloës ℈ j.
Contrita in pulverem, ex albumine ovi subigantur, & mollissimis pilis leporinis adjectis, in penicilli formulam redigantur. quod naribus indatur, tanquam peculiare parti affectæ remedium.

Vel:

℞. Succi Polygoni,
Plantaginis ana ℥ j ß.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Succi stercoris asinini ℥ ij.
Pollinis ℥ j ß.
Penicillum ex panno lineo formetur, quod his imbutum, naribus indatur. *Andernacus.*

DE ERRHINIS odoratis.

Errhinum ad fœtorem narium.

℞. Succi rosarum, vel Majoranæ ℥ ij.
A Aquæ ros. vel flor. Aranciorum, vel Myrti ℥ j.
Mellis rosar. colati, ad adhæsionem, parum: vel adde modicum gummi tragacanthi & Arabici ad inspissationem: naribus admoveantur. Quòd si fœtor narium sit cum ulcere, ex succo rosarum tantùm, & aqua rosacea, vel aqua myrti parari debet. Si verò à nimia humiditate, aqua ex floribus citri, succus majoranæ, & alia calidiora sunt usurpanda.
Rondeletius.

De Fomentis, Sectio XII.

Fomenta à fovendo dicta sunt, quòd scilicet suo calore partes corporis, quibus applicantur, foveant. His sæpè utimur, antequam vel cataplasmate, vel unguentis utamur, quò pori aperiantur, partes relaxentur, & quodammodo viam muniāt aliis remediis. Horum autem alia alterant vel qualitate

- Prima. *Sic alia resistunt*
  - Calori *vehementiori: ut*
    - Fomentum *in febribus ardentibus.*
    - Fomentum *ad stomachum in febribus biliosis, &c.*
  - Frigori: *ut* Fomentum *ad stomachi frigus, &c.*
- Secunda *Sic alia*
  - Astringunt: *ut*
    - Fomentum *ad alvi fluxiones.*
    - Fomentum *pro ventriculo roborando, &c.*
  - Aperiunt: *ut*
    - Fomentum *ad menstrua provocanda.*
    - Fomentum *ad urinæ retentionem, &c.*
  - Discutiunt: *ut*
    - Fomentum *resolvens, & flatus discutiens.*
    - Fomentum *ad lienis inflammationes.*
    - Fomentum *relaxans.*
    - Fomentum *ad ophthalmiam.*
    - Fomentum *discutiens pro œdemate, &c.*
  - Emolliunt: *ut*
    - Fomentum *ad lienem induratum.*
    - Fomentum *ad tumores emolliendos, &c.*
  - Dolorem *leniunt: ut*
    - Fomentum *ad dolorem pleuriticum.*
    - Aliud.
    - Fomentum *ad colicum dolorem ex frigido.*
    - Fomentum *ad dolorem nephriticum.*
    - Fomentum *ad dolorem lateris, &c.*

Fomentum in febribus ardentibus.

Refrigerato lactucæ succo, uvæ acerbæ, portulacæ, solani, & umbilici Veneris, stomachum aut aliam partem inflammatam, præsertim in febri marcorem experta, linamentis tinctis foveto. *Andernacus.*

Fomentum in febribus biliosis.

℞. Olei Rosacei, Chamomelini ana ℥ ij.
Succi malorum aranciorum ℥ iij.
Vini austeri ℥ j ß.
B His commixtis, calefactisque, stomachus per linteum aut spongiam expressam foveri debet. *Andernacus.*

Fomentum in febribus quotidianis.

℞. Olei Chamomelini, Masttichini ana ℔ ß.
Vini ℥ iv.
His calentibus stomachus foveatur. *Andernacus.*

Aliud ad stomachi frigus.

℞. Chamomillæ ʒ ij.
Masticis, Nardi Gallicæ,

Absinthii,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Absinthii, Anethi ana ℥ j.
Coquantur in quinq; unciis vini, olei omphacini unciis quatuor. *Andernacus.*

DE FOMENTIS astringentibus.

Fomentum ad alvi fluxiones.

℞. Gallæ, Malicorii,
Quinquefolii,
Rad. Baccarum cupressi ana ℥ ß.
Olei communis ℔ j.
Coquantur ad tertias. Spongia jure decocti madida ano admoveatur. *Andernacus.*

Fomentum ad ventriculum roborandum.

℞. Foliorum Althææ, Menthæ,
Absinthii siccorum ana M. j ß.
Cort. Citri ℥ ß.
Spicæ nardi, Squinanthi ana ʒ ij.
Rof. rub. P. ij.
Decoquantur omnia in vino styptico, ex quibus ventriculi regio foveatur. *Rondeletius.*

Aliud.

℞. Menthæ, Absinthii, Labruscæ,
Sumach ana M. j.
Sem. Plantaginis, Portulacæ ana ʒ ij.
Balaustiorum, Rosarum ana P. ij.
Cort. mali granati ℥ ß.
Fiat decoctio in vino styptico, quo foveatur regio ventris inferioris. *Rondeletius.*

Fomentum pro stomacho eructuoso.

℞. Rosarum, Absinthii,
Menthæ, Serpylli,
Flor. Sambuci, Caryophyllorum,
Zingiberis ana q. s. est.
Bulliant in vino rubro, fiatq; fomentatio.

DE FOMENTIS aperientibus.

Fomentum ad menstrua provocanda.

℞. Rad. Rubiæ majoris, rad. Eryngii,
Rad. Fœniculi, rad. Apii,
Rad Petroselini, rad Graminis ana ℥ iv.
Rad. Liliorum, rad. Althææ ana ℥ ij.
Pulegii, Matricariæ ana M. j.
Sem. Apii, sem. Petroselini, sem. Seseleos, Fœnigræci,
Sem. Althææ ana ℥ j.
Flor. Chamomillæ, Leucoji ana P. ij.
Fiat decoctio in aquæ duabus partibus, & una vini albi. Foveatur uterus. *Rondeletius.*

Fomentum ad urinæ retentionem & calculum.

℞. Rad. Althææ ℥ ij.
Calamenthi, Origani ana M. j.
Sem. Fœnigræci, Lini ana ℥ j.
Sem. Apii, Petroselini, Seseleos ana ℥ ß.

A Flor. Chamomillæ, Meliloti ana P. j.
Rad. Apii, Petroselini, Graminis, Asparagi ana ℥ ij.
Fiat decoctio in aqua & vino vel oleo, fiatq; fotus cum spongiis vel filtro macerato in decoctione. *Rondeletius.*

DE FOMENTIS DIScutientibus.

B

Fomentum emolliens ac discutiens.

℞. Rad. Althææ, Liliorum alborum ana ℥ ij.
Sem. Lini, Fœnigræci ana ʒ iij.
Ficuum pinguium N. vj.
Flor. Chamæmelorum, Meliloti,
Summitatum Anethi ana P. j.
Summitatum Majoranæ M. ß.
Bulliant in vino & aqua ana: vel in duabus partibus aquæ & una vini, vel in lixivio sarmenticio vitis ad tertiæ partis consumptionem. Fiat fo-
C mentum. *Heurnius.*

Fomentum resolvens ac flatus discutiens.

℞. Malvæ cum rad. M. j.
Florum Chamæmeli,
Meliloti ana P. j.
Sem Lini ℥ j. Anisi ℥ ß.
Ficuum N. xl.
Decoquantur in aqua ad tertias. Vesicam jure
D hoc calente repletam, lateri affecto semel atque iterum admoveto. *Andernacus.*

Fomentum ad lienis inflammationes.

℞. Thymi, Origani ana M. ß.
Decoquantur ex oleo nardino, & vino: aut ex rosaceo cum vino, & aceto, aut austero vino, aut dulci, aut sapa, ne caput offendatur. Quòd si ex frigido humore prodierit inflammatio, pulegium, thymum, & origanum in oleis & vino decoqui, & lienem ex jure illorum foveri opor-
E tet. *Andernacus.*

Fomentum relaxans.

℞. Rad. Liliorum, Althææ ana ℥ iv.
Rad. cucumeris sylvestris ℥ ij.
Ficuum N. xx.
Sem. Lini, Fœnigræci, Althææ ana ℥ j.
Sem. Apii, Petroselini ana ℥ ß.
Flor. Chamæmeli, Meliloti ana P. ij.
Fiat decoctio in aqua, qua foveatur pars affecta calida. *Rondeletius.*

F

Fomentum ad ophthalmiam.

℞. Fol. Euphragiæ M j.
Paleæ avenæ M. ij.
Fœnigræc. in aqua fœniculi lot. ʒ iij.
Sem. Anisi, Fœniculi ana ʒ j ß.
Flor. Stœchados P. ß.
Fiat pulvis: ex quo fiant duo sacculi quadrati, qui infundantur in modico vini albi, & aquæ fœniculi: deinde foveantur oculi. *Rondeletius.*

Fomentum discutiens œdemata.

℞. Calamenthi, Origani, Betonicæ,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Flor. Rorismarini, Rof. rubr. ana P.j.
Fol. Lauri, Salviæ ana M.ß.
Lupinorum,
Calami odorati, Squinanthi,
Spicæ nardi ana ʒ ij.
Flor. utriusque Stœchados,
Fol. Rorismarini, Rof. rub. ana P.j.
Fiat decoctio in aqua pluviali: deinde adde aceti modicum: spongia fiat fotus. *Rondeletius.*

DE FOMENTIS emollientibus.

Fomentum ad lienem induratum.

℞. Florum Chamomillæ,
Stœchados, Meliloti ana M.j.
Flor. Genistæ, Anethi,
Scolopendrii ana M.j ß.
Fiat decoctio in vino albo & aqua: fiatq; fotus. *Rondeletius.*

Fomentum ad tumores emolliendos lienis.

℞. Rad. Althææ ʒ ij.
Rad. Ireos ℥ ß.
Fol. Althææ, Malvæ ana M.j.
Absinthii M.ß.
Sem. Lini, Fœnigræci ana ℥ ß.
Sem. Tamarisci, Stœchadis ana P.j.
Fiat decoctio in tribus aquæ partibus, una vini albi, addendo aceti modicum: deinde foveatur lien. *Rondeletius.*

DE FOMENTIS DOLOREM sedantibus.

Fomentum ad dolorem pleuriticum.

℞. Malvæ, Salviæ, Absinthii, Abrotani, Scabiosæ ana M.ß.
In sextario aquæ ad tertias decoquito: spongia ex jure decocti expressa partem affectam foveto. *Andernacus.*

Aliud ad dolorem lateris.

℞. Malvæ cum radice M.j ß.
Ficuum N.xl.
Flor. Chamomillæ, Meliloti, Violarum ana P.j.
Sem. Lini, Fœnigræci ana ℥ j.
Anisi ℥ ß.
Fiat decoctio in aqua pro fotu. *Rondeletius.*

Aliud in materia frigida.

℞. Malvæ cum rad. M.j ß.
Calaminthæ M.j.
Sem. Lini, Fœnigræci ana ℥ j.
Anisi, Fœniculi ana ℥ ß.
Flor. Anthos, Chamomillæ,
Meliloti, Sambuci ana P.j.

A Fiat decoctio, quæ vesicæ, aut cucurbitæ, aut vasi æneo infundenda, deinde parti applicanda. Vesica commodius lateri applicatur, vel spongia mollis expressa, pannoq; raro sicco involuta, ne odor ægrotantis nares feriat. Frequenter autem mutandi sunt fotus, ne refrigerati lædant. *Rondeletius.*

Fomentum ad dolorem colicum.

℞. Radicum Althææ ℥ ij.
Calamenthi, Origani ana M.j.
B Sem. Lini, Fœnigræci ana ℥ j.
Sem. Apii, Petroselini, Seseleos ana ℥ ß.
Flor. Chamomillæ,
Meliloti, vel Flor. Sambuci ana P.j.
Fiat decoctio in aqua & vino, vel oleo: fiatq; fotus cum spongiis, vel filtro macerato in decoctione. *Rondeletius.*

Fomentum ad dolorem nephriticum.

C Fomentum ad dolores nephriticos ex panniculis laneis nunc oleo dulci, nunc chamæmelino madidis paratur, lumbisque imponitur. *Andernacus.*

Aliud ad dolorem nephriticum.

℞. Rad. Althææ ℥ ij ß.
Parietariæ, Malvæ, Althææ,
Petroselini Macedonici ana M.j.
Sem. Milii Solis ℥ ß.
Sem. Lini, Fœnigræci ana ʒ j.
Flor. Chamomillæ, Meliloti, Anethi ana P.j.
D Fiat decoctio in tribus partibus aquæ, vel una vini albi: ex qua foveatur regio renum, & ureterum dolentium. *Rondeletius.*

Aliud fortius.

℞. Rad. Saxifragiæ, rad. Raphani,
Rad. Liliorum alborum, Althææ ana ℥ j.
Senecionis, Parietariæ, Violariæ,
Sisymbrii aquatici ana M.j.
Malvæ, Branchæ ursinæ, Althææ ana M.ß.
Sem. Saxifragiæ, Milii Solis ana ℥ ß.
E Fiat decoctio, ut suprà. His enim ad frangendos calculos vis non mediocris inest. *Rondeletius.*

Fomentum emolliens, doloresq; sedans.

℞. Foliorum visci pomorum, minutim concisorum cum fructibus M.iij.
Rad. Althææ cum foliis,
Malvarum, Violarum ana M.ij.
Sem. Lini, sem. Fœnigræci ana ℥ ij.
F Flor. Chamæmeli, flor. Meliloti ana P.ij.
Decoquantur cum lacte, fiatq; fomentum. Inflammationes arcet, dolores mirum in modum sedat, partisque substantiam fovendo, pus exquisitum citissimè movet.
Quercetanus.

DE EPI-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

De Epithematibus, Sectio XIII.

Epithemata, Malagmata dicuntur, quæ visceribus, aliisque partibus applicantur. Hodie irrigationem, vel humectationem vocant: fotus modò supra cor, hepar & pectus totum accommodantur: in hecticis quidem & febribus ardentibus, pestilentialibus, palpitatione & cardiaca. Fiunt autẽ ex aquis stillatitiis & pulveribus: ita ut pro qualibet libra aquarum, ponantur ℥ ij. pulveris seu specierũ, vel ʒ j ß. Horum autem alia alterant

- Universaliter *partes omnes: ut* Epithema *commune omnium partium.*
- Particulariter
  - Cerebrum: *ut*
    - Epithema *ad frontem*
      - Primum.
      - Secundum.
      - Tertium.
    - Epithema *ad somnum*
      - Primum.
      - Alterum.
    - Epithema *ad capitis dolores.*
    - Epithema *ad faciei erysipelata, &c.*
  - Cor: *ut*
    - Epithema *in febri continua*
      - Primum.
      - Secundum.
    - Epithema *ad virium imbecillitatem.*
    - Epithema *in febribus ardentibus.*
    - Epithema *ad febres ardentes & siccas.*
    - Epithema *ad palpitationem cordis ex bile.*
    - Epithema *ad frigidos cordis affectus, &c.*
  - Pectus: *ut* Epithema *ad hecticam*
    - Primum.
    - Alterum, *&c.*
  - Ventriculum: *ut*
    - Epithema *ad ventriculum corroborandum.*
    - Epithema *ad ventriculum biliosum.*
    - Epithema *ad ventriculum pituitosum.*
    - Aliud.
    - Epithema *ad dolorem ex frigido.*
    - Epithema *ad dolorem ex calore.*
  - Hepar: *ut*
    - Epithema *ad calidam jecoris intemperiẽ, &c.*
    - Epithema *ad hepatis obstructionẽ & calorem.*
  - Arterias *juxta manum: ut* Epithema *in febri continua.*
  - Testiculos, *&c.*

DE EPITHEMATIBUS ad omnes partes.

Epithema commune omnium partium.

℞. Succi Lactucæ, Uvæ immat. Portulacæ,
Solani, Umbil. Vener. ana ℥ iij.

His spongia aut linteum imbutum partibus, quæ febris veluti fomites sunt, imponi debet. *Andernacus,*

DE EPITHEMATIBUS alterantibus cerebrum.

Epithema ad frontem, primum.

℞. Rosarum rub. P. ij.

Macerentur in vino, ponanturque inter duo linteola tres digitos lata, longitudine autem ab A una aure ad alteram tendentia: & fronti applicetur. *Galenus.*

Secundum.

℞. Rosarum rubr. Flor. Nymphææ,
Flor. Violarum ana P. j.
Betonicæ, Meliloti ana P. ß.

Reponantur inter duos sindones, vel duo linteola, fiatque splenium intersutum, quod fronti ac temporibus applicetur. *Andernacus.*

B

Tertium.

℞. Aquæ Rosarum ℔ ß.
Olei rosacei ℥ ß.
Albuminis ovorum N. j.
Aceti rosati ℥ j.

Misce, ac fiat epithema frontale.

Epithema frontale, commune.

℞. Olei rosacei ℥ j.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Aceti roſ. ℥ iij.
Aquæ roſ. ℥ ij.
Album ovorum N. j.
Agitentur ſimul, & temporibus applica.

Aliud.

℞. Olei roſati completi, ol. violacei,
Olei nymphææ ana ℥ ij.
Aquæ lactucæ, nymphææ ana ℥ iij.
Aceti (vel, ſi vigiliæ urgent, ſucci citri) ℥ j.
Fiat frontale. *Heurnius.*

Vel:

℞. Farinæ hordei M. ß.
Cum lacte muliebri & aceto roſaceo, paucoque oleo roſato, pultis in forma, duabus ſindonibus excepta admove fronti. *Heurnius.*

Epithema ad ſomnum, primum.

℞. Florum Nymphææ, Violarum,
Meliloti ana P. j.
Fol. Lactucæ, Papaveris albi ana M. ß.
Sem. Papaveris, Lactucæ,
Anethi ana ʒ j.
Sem. Alterci ʒ ß.
Contundantur omnia, & fronti inter duo lintea, vel pannos ſericos interſutos, appoſitis ligaculis applicentur. *Andernacus.*

Alterum.

℞. Aquæ Roſarum ℥ iij.
Aquæ Lactucæ,
Papaveris ana ℥ j ß.
Olei violati, vel roſ. ℥ ß.
Aceti roſati ℥ j.
Albumen ovi unum.
Miſce, & fiat epithema, quo ſpongia vel linteum imbutum fronti applicetur tepidum.

Epithema ad capitis dolores à frigore.

℞. Salviæ, Roriſmarini, Chamomillæ, Meliloti, Betonicæ, Bryoniæ ana M. j.
Coquantur in aqua: & fronti applicetur cum linteo imbuto in ea decoctione. *Andernacus.*

Epithema ad faciei eryſipelata.

Epithemata ex aceto & aqua dulci, vel roſarum, vel plantaginis, vel myrti, vel nenupharis fiunt. Ex ſuccis permixtis aceto vel aqua ad augendam molẽ, vel ne nimis ſpiſſi ſint ſucci. Tinguntur panni rari, & applicantur. *Rondeletius.*

DE EPITHEMATIBUS alterantibus cor.

Epithema in febri continua, primum.

℞. Aquæ roſarum ℥ iix.
Aquæ Acetoſæ, Nymphææ,
Buglosſæ ana ℥ iij.
Sandalorum omnium,
Coralii utriusque ana ʒ j ß.
Croci ℈ ß. Aceti ℥ ß.
Caphuræ G. iij.
Miſce, & fiat epithema, cordis regioni applicandum. *Andernacus.*

A *Epithema in febri continua, ſecundum.*

℞. Aquæ Roſarum, aquæ Intybi,
Aquæ Buglosſæ ana ℥ ij ß.
Aquæ Cichorii ℥ j ß.
Spec. Diamarg. frig. ʒ ß.
Spec. Diagemmæ, Sandali citrini,
Coralii rubri ana ℈ j.
Ramenti eboris ℈ ß.
Marg. præparat. G. xij.
Croci G. j.
B Vini, Aceti roſati ana ℥ ß.
Linteum vel ſpongia his omnibus imbuta, hora una vel ſeſquihora ante cibum, cordis regioni applicetur, per æſtatem frigidum, ſæpiusq; mutetur. *Andernacus.*

Epithema in febribus ardentibus.

℞. Aquæ Buglosſæ,
Aquæ Roſarum ana ℥ iij.
Aquæ Violarum ℥ vj.
C Spec. Diamarg. frig. ʒ j.
Cryſtalli ʒ j ß.
Succi citri ℥ ß.
Miſce, & fiat epithema. *Rondeletius.*

Epithema aliud in vehementi febre.

℞. Aquæ Buglosſæ, aquæ Acetoſæ ana ℥ iij.
Aquæ roſarum ℥ ij. Vini albi ℥ ß.
Spec. Diamarg. frig. Oſſis myrobalani ana ʒ j.
Cinnamomi G. v.
Miſce ſimul cum pauco ſcarlatæ granatæ: fiat
D epithema, quod tepidum admoveatur regioni cordis. *Rondeletius.*

Aliud in febribus ardentibus circa ſtatum.

℞. Aquæ Violarum, aquæ Acetoſæ,
Aquæ Buglosſæ ana ℥ iv.
Aquæ Scabioſæ, Meliſſæ ana ℥ ß.
Spec. Diamarg. frig. oſſis de corde cervi añ ℥ j.
Cinnamomi G. v.
E Fiat epithema, quod eo tempore admoveatur, quo majus incendium ab ægroto percipitur. *Rondeletius.*

Epithema ad virium imbecillitatem.

℞. Aquæ Meliſſæ, aquæ flor. Aranciorum,
Aquæ Buglosſæ ana ℥ iij.
Aquæ ex flor. Myrti, vel
Aquæ Roſarum ℥ ij.
Vini Cretici ℥ j.
F Spec. Diagemmæ, vel
Spec. Diamarg. calid. ℥ j.
Trochiſcorum de caphura ℈ j.
Mixta cordi applicentur. * Valet etiam ad palpitationem ex flatibus contractam. *Rondeletius.*

Epithema ad febres ardentes & ſiccas.

℞. Hordei mundati P. ß.
Sem. Melonum, Cucurbitæ,
Citrulli, Cucumeris ana ℥ ij.
Flor. Violarum P. j.
Flor. Nenupharis P. ß.
Fiat decoctio. In colaturæ ℔ iij. diſſolve

Olei

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Olei Amygdalarum dulc. Violarum ana ℥ iij. Agitentur simul, & fiat epithema: supra totum thoracem applicetur. Maxime convenit febribus hecticis & squalidis. *Rondeletius.*

Epithema ad palpitationem cordis ex bile.

℞. Rosarum rubrarum,
Flor. Buglossæ, Borraginis ana ʒ j,
Sandalorum omnium ana ʒ ij.
Coralii rubri,
Been albi, rubri ana ʒ j ß.

Hæc minutim contusa, sacculo ex serico panno raro, qui pyramidis formam referat, insuuntur, & aqua rosarum & buglossi modicè irrigatur, cordique admoveatur. *Andernacus.*

Epithema ad frigidos cordis affectus.

℞. Flor. Rorismarini, Stœchados ana ℥ ij.
Sem Ocymi, Cort. Mali citri, Macis,
Caryophyllorum ana ℥ iij.
Spec Diamarg. cal. vel Diagemmæ, vel
Diathamaron ʒ ij.

Redacta in pulverem excipiuntur gossipio. Hoc deinde sacculo indatur ex serico panno intersuto. Hic postea vino & aqua melissæ irroretur, & tepidus cordi admoveatur: siccatus removeri debet. In cordis palpitatione trochisci de caphura addantur. *Andernacus.*

Aliud.

℞. Aquæ Rosarum ℥ j.
Aquæ Buglossæ ℔ ß.
Succi Melissæ, vel Scabiosæ, vel
Cardui benedicti ℥ ij
Pulver. Diamargariti frigidi ʒ j ß.
Corticis sicci Citriorum ʒ ß.
Moschi & Croci ana gran.
Vini albi ℥ j.

Fiat epithema. *Heurnius.*

Epithema cor frigidum alterans, & corroborans.

℞. Aquæ Melissæ, florum vel flavedinis Arranciorum Buglossæ ana ℥ iij.
Aquæ ex foliis Myrti ℥ ij.
Vini Cretici ℥ j.
Pulveris Diamargariti calidi ʒ j.
Trochisci de Caphura ℈ j.

Fiat epithema. *Idem.*

Vel:

℞. Caryophyllorum, Cinnamomi ana ʒ ij.
Ossis de Corde cervi, Corticis citri,
Ligni Aloës ana ʒ j.
Specierum lætificantis Galeni ʒ ij.
Moschi, Croci ana gran. iij.
Fol. Melissæ M. ß.
Vini odoriferi ℥ vj.
Aquæ Melissæ, Cardui benedicti,
Majoranæ, Buglossi ana ℥ iij. vel iv.

Misce, fiat epithema, postquam infusa fuere per duodecim horas & expressa, & restibilis materia in sacculum consocietur, qui madescat ab in-

A fuso, & calidus cordi imponatur. Confert etiam in Peste & Palpitatione cordis. *Idem.*

DE EPITHEMATIBUS alterantibus pectus.

Epithema ad hecticam febrem.

℞. Hordei mundi P. ß.
Flor. Violarum P. ij.

Fiat levis decoctio, & in ℔ j. dissolve

B Olei violacei ℥ iv.

Agitentur simul, & fiat epithema: supra totum thoracem applicetur. *Rondeletius.*

Aliud.

℞. Hordei mundi P. ß.
Flor. Violarum P. j.
Quatuor sem. frig. major. ana ℥ ij.
Flor. Nenupharis P. ß.

Fiat decoctio. In ℔ iij. dissolve
Olei Violati, Amygdal. ana ℥ iij.

C Misceantur bene, & fiat epithema supra totum thoracem. Frequenter autem utendum serò & manè. *Rondeletius.*

DE EPITHEMATIBUS alterantibus stomachum.

Epithema ad ventriculum corroborandum.

℞. Rosarum rubr. P. ij.
D Plantaginis utriusque,
Comarum Absinthii ana M. ß.
Sandalorum omnium ana ʒ ij.
Coralii rubri ℥ iij.

Omnia sacculo imposita ex aqua cum momento aceti, cui aliquid vini adjectum sit, coquantur: linteum duplicatum hoc jure calido imbutum ventriculo admoveatur. *Andernacus.*

Epithema ad ventriculum biliosum.

E ℞. Acetosæ, Endiviæ sativæ ana M. j.
Althææ cum rad.
Absinthii sicci ana M. ß.
Rosarum rubr. P. j.
Coriandri præparati ℥ ß.
Sandalorum omnium ana ʒ j ß.
Baccarum berberorum ʒ ij.

Decoquantur ex aquæ libris duabus in sacculo ad tertias: postea addantur succi cotoneorum ℥ iij. utitor ut superioribus. *Andernacus.*

F *Epithema ad ventriculum pituitosum.*

℞. Meliloti, Chamomillæ, Malvæ,
Althææ, Menthæ, Absinthii,
Nardi ana M. j.

Omnia ex aqua in sacculo coquantur. Juris decocti libræ addatur
Olei rosacei ℥ j.
Olei absinthini,
Mastichini ana ℥ ß.
Adipis anserinæ ℥ ij.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

His omnibus commixtis lintea aut spongiæ imbutæ ventri applicentur. *Andernacus.*

Aliud ad ventriculum pituitosum.

℞. Origani, Calaminthæ, Sisymbrii ana M. j.
Menthæ, Absinthii ana M. ß.
Sem. Cumini, Anisi, Fœniculi ana ʒ ij.
Caryophyllorum, Nucis moschatæ,
Cinnamomi ana ʒ j ß.

Decoquantur omnia in vino meraco, ac manè vesperique ante cibum ventri imponantur, vel spongia, vel linteo. *Andernacus.*

Epithema ad dolorem stomachi ex frigido.

℞. Menthæ, Pulegii, Calaminthæ,
Anethi ana M. j.
Flor. Chamomillæ, Meliloti ana P. ß.
Flor. Ros. rubr. P. j.
Nardi, Junci odorati ana ʒ ij.
Sem. Anisi, Carvi, Dauci,
Anethi, Fœniculi ana ʒ j.
Sem. Lini ʒ iij.
Galangæ, Zedoariæ ana ʒ j.
Caryophyllorum, Nucis moschatæ,
Ligni aloës ana ℈ j.

In aquæ & vini æquis partibus decoquantur. Jure ipsorum calido lintea duplicia imbuta, aut spongiæ madentes, expressæque stomacho applicentur. *Andernacus.*

Epithema ad dolorem stomachi ex calore.

℞. Acetosæ, Endiviæ ana M. j.
Althææ cum rad. M. ß.
Absinthii P. ß.
Rosarum rubr. P. j.
Coriandri præparati ℥ ß.
Sandalorum omnium ana ʒ j ß.
Berberis ʒ ij.

Decoquantur ex aquę libris duabus ad dimidias. Spongiæ, aut lintea jure isto madida, & expressa, ventriculo imponantur. *Andernacus.*

DE EPITHEMATIBUS alterantibus.

Epithema ad calidam hepatis intemperiem.

℞. Aquæ Endiviæ,
Aquæ Scariolæ ana ℥ iij.
Aquæ Absinthii ℥ j ß.
Aceti, Vini albi ana ℥ ß.
Sem. Acetosæ, Portulacæ ana ʒ ß.
Pulv. Sandalorum omnium ana ʒ j.

Misce, & fiat epithema pro regione hepatis. *Rondeletius.*

Aliud ad calidam hepatis intemperiem.

℞. Aquæ Scariolæ, Aquæ Solatri ana ℥ j ß.
Aquæ Acetosæ, aquæ Endiviæ,

A Aquæ Buglossæ ana ℥ iij.
Aceti, Vini albi ana ℥ j.
Trochiscorum de Spodio ℈ ij.
Spicæ Nardi ʒ ß.
Sandalorum omnium, ut priùs. *Rondeletius.*

Epithema ad hepatis obstructionem & calorem.

℞. Cichorii cum rad. Intybi recentis,
Agrimoniæ ana M j.
B Absinthii M. ß.
Flor. Cichorii P. j.
Quatuor semin. frigid. majorum & minorum ana ʒ j ß.
Cyperi ʒ ij.
Lupinorum ʒ iij.
Sandalorum omnium ana ʒ j.
Junci odorati ʒ ß.

Hæc omnia in sacculum conjecta ex octo aquæ unciis, vini & aceti utriusq; unciis duabus, in va-
C se fictili cooperto simul ad ignem infervescant, & epithematis modo applicentur. *Andernacus.*

DE EPITHEMATIBUS alterantibus corpus per arterias juxta manum.

Epithema in febri continua arteriis juxta manum applicandum.

D ℞. Caryophyllorum, Nucis moschatæ,
Ligni aloës, Cinnamomi ana ℈ j.
Aquæ Rosarum, Cytisi, Buglossæ ana ℥ j.
Aceti rosati ʒ ij.

His commixtis linteum aut pannum sericum duplex imbutum obducitur. *Andernacus.*

DE EPITHEMATIBUS testiculos alterantibus.

E *Epithema ad testiculos refrigerandos.*

℞. Aquæ Nymphææ & Plantaginis ana ℥ iv.
Vini ℥ j. Misce & linteo admoveantur. *Heurn.*

Vel:

℞. Aquæ Rosarum ℥ ij.
Aquæ Solani ℥ j ß.
Vini albi ℥ j.
Trochiscorum de Caphura ℈ j.

F Misce, & fiat epithema: admoveatur testiculis, & ex decocto refrigerantium & adstringentium vel decocto florum nymphææ, vel rosarum rubr. balaustiorum, & similium, quibus in aqua decoctis paretur epithema. * Sanguinem & universum corporis habitum refrigerant: sanguinem inhibent, & minùs reddunt fluxilem: unde in profluvio sanguinis immoderato competunt. *Rondel.*

Epithema contra ulcera virgæ.

℞. Aluminis rochæ ℥ j.
Æris viridis ʒ j.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Aquæ fabrorum q.s.
Coquantur simul per horas duas: fiat colatura, in qua panniculi linei intinguntur, & virgæ applicantur. *A quodam Italo.*

Epithema ad coitum.

℞. Scammoniæ ℥ vj.

A Euphorbii ʒ j ß.
Ceræ albæ ʒ ix.
Coque modicùm, agita fortiter, repone: & cùm opus fuerit, reductum in pannum, testiculis & virgæ superpone, cum calefacta fuerit, tollatur: & excitabitur coitus.
Arnold. Villan.

De Embrochis, Sectio XIV.

EMBROCHA, Latinis Irrigatio dicitur: estq; propriè, ubi ex alto, pluviæ instar, in partẽ aliquam fit destillatio. Utimur iis in capitis malis, aliarumq; partium fracturis & contusionibus. Componuntur ex herbis, radicibus, seminibus, floribus, & id genus aliis, decoctis in aqua aut vino. Irrigationum autem aliæ alterant qualitate

DE EMBROCHIS CAlefacientibus caput.

Embrocha ad lethargum.

℞. Hyssopi, Origani, Calamenthi,
Pulegii ana M. ß.
Sem. Anisi, sem. Fœnugræci,
Coriandri præparati ana ʒ ij.
Flor. Stœchados, Rorismarini ana P. j.
Decoquantur ad ℔ j. fiatq; embrocha, qua irrigetur caput. *Rondeletius.*

Irrigatio alia ad morbos capitis frigidos.

℞. Rad. Acori, rad. Cyperi, rad. Ireos ana ℥ ij.
Betonicæ, Majoranæ, Salviæ,
Origani, Calamenthi ana M. ß.
Cort. Citri sicci ʒ iij. Sem. Anisi ℥ j ß.
Coriandri præparati,
Granorum tinctorum ana ʒ j ß.
Flor. utriusque Stœchados ana P. j.
Coquantur in sufficienti quantitate aquæ, usque ad consumptionem partis dimidiæ, fiatque embrocha, qua caput irrigetur, addendo, si sit contumax morbus, aquæ vitæ ℥ ß. *Rondeletius.*

Irrigatio calefaciens caput, alia.

℞. Betonicæ, Chamomillæ,
Majoranæ, Serpylli ana M. ß.
Lavendulæ, Origani,
Calaminthæ,
Hyssopi ana M. ß.
Coquantur in libris duabus aquæ fontanæ, donec dimidium absumatur, fiatque embrocha. B
Fuchsius.

DE EMBROCHIS ALTErantibus stomachum.

Embrocha ad stomachum imbecillem in febri quotidiana.

℞. Vini ℥ v.
Omphacii ℥ iv.
C Olei Chamæmelini ℥ ij.
Olei mastichini ℥ j.
Misce, & fiat embrocha. *Andernacus.*

DE EMBROCHIS REFRIgerantibus caput.

Embrocha in initio inflammationum.

℞. Violarum, Rosarum, Nymphææ ana P. j.
Fol. Nymphææ, Solatri, Plantaginis ana M. ß.
D Sem. frigid. majorum & minorum ana ℈ ij.
Fiat decoctio ex aqua Plantaginis vel Endiviæ ad libram: in fine coctionis adde Auri acerrimi ℥ iij. instilletur inflammationum initio. *Heurn.*

Embrocha ad phrenitidem in principio.

℞. Lactucæ, Violarum, Plantaginis,
Solatri, Sempervivi,
Portulacæ ana M. j.
E Flor. Violarum, Neunupharis, Rosarũ ana P. j.
Fol. Myrti M. ß.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Fiat decoctio, quæ per clepsydram parva in caput instilletur. *Rondeletius.*

Alia embrocha in augmento.

℞. Violarum, Lactucæ,
Solatri, Plantaginis,
Portulacæ ana M.j.
Rosarum, Flor. Violarum,
Nenupharis ana P.j.
Fol. Myrti M.ß.
Flor. Chamomillæ, Anthos,
Meliloti ana P.j.

Coquantur ad dimidium, fiatque embrocha. In declinatione verò additur huic decoctioni, betonica, spondylium, origanum, & calaminthum. *Rondeletius.*

Embrocha ad somnum conciliandum.

℞. Lactucæ, Violarum, Plantaginis,
A Solatri, Sempervivi, Portulacæ ana M.j.
Flor. Violarum, Nenupharis, Rosarum ana P.j.
Flor. Myrti M.ß.
Sem. Lactucæ, Papaveris albi ana ʒ ij.
Cort. Mandragoræ ʒ j.

Decoquantur in ℔ ij. aquæ usq; ad consumptionem medietatis, fiatq; embrocha. *Rondeletius.*

Embrocha ad somnum inducendum.

℞. Aquæ fontanæ q.s. est, pone in gutturnium, juxta lectum, & vase alio supposito, aquam guttatim
B stillare permitte. * Somnum conciliat, ut ait Doctor im Gieffaß.

Embrocha ad dolorem podagricum.

℞. Thymi, Origani, Salviæ, Calaminthæ ana M.j.

In aqua decoquantur, jure eorum partes affectæ perfundantur, aut foveantur. *Andernacus.*

De Insessionibus, Sectio XV.

Insessus est quasi balneum ventris, partiumq; infernarũ. Fiunt ex decoctione herbarum, radicum, florum, seminum, quorũ residentia sacco imponitur, cui resideat æger. Utimur his in affectibus vesicę, coli, uteri, ani, renum, ventris, ob ægri imbecillitatem, ob balneorum defectum. Horum autem alii

- Astringunt: *ut*
  - Insessus *ad anum prolapsum.*
  - Insessus *ad nimium uteri fluorem.*
  - Insessus *ad hæmorrhoidas.*
  - Insessus *ad alvi fluorem.*
- Emolliunt: *ut* Insessus *ad tenesmum.*
- Aperiunt: *ut*
  - Insessus *ad menstrua provocanda.*
  - Alius.
  - Alius.
- Discutiunt: *ut*
  - Insessus *ad inflammationes uteri.*
  - Insessus *ad renes inflammatos.*
- Calculum *frangunt*: *ut*
  - Insessus *ad calculos.*
  - Alius.
  - Alius.
- Dolorem *sedant*: *ut*
  - Insessus *ad dolores colicos.*
  - Insessus *ad dolorem nephriticum & colicum.*

DE INSESSIONIBUS astringentibus.

Insessus ad anum prolapsum.

℞. Plantaginis M.j.
Rosarum rubr. M.ß.

Decoquantur in aqua, cui chalybs antea extincta fuerit. *Andernacus.*

Insessus ad nimium uteri fluorem, & ani hæmorrhoidas.

℞. Plantaginis, Polygoni, Equiseti,
Rubi foliorum ana M.j.
Rosarum P.iv.
Malicorii ℥ ij.
Rad. Symphyti ℥ j.
Calycum glandium ʒ ſ.

C Decoquantur in aqua chalybeata, fiatque insessus. *Andernacus.*

Insessus ad hæmorrhoidas.

℞. Verbasci, Plantaginis ana M.j.
Flor. Verbasci P.j.
Sem. Lini ℥ ij.
Cort. Malorum Punicorum,
Balaustiorum, Rhus obsoniorum,
Baccarum Myrti ana ℥ ß.

D In aqua & vino austero decoquantur ad insessum. *Andernacus.*

Insessus ad fluorem alvi.

℞. Rad. Bistortæ,
Rad. Consolidæ major. ana ℥ ij.
Nucum Cupressi, Nucum Pini,
Cort. Mali granati ana ℥ ij.

Rosarum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Rosarum rubrarum, Balaustiorum,
Granorum myrti ana ℥ j ß.
Decoquantur omnia in vino rubro astringente. *Rondeletius.*

Alius.

℞. Plantaginis, Polygoni,
Bursæ pastoris, Equiseti ana M. ij.
Fol. Rubi, Lentisci, Sumach ana M. j ß.
Aluminis rochæ ʒ ij.
Rosarum rubrarum ana ℥ j ß.
Decoquantur omnia simul in vino rubro, aut aqua chalybeata: deinde huic decocto insideat æger. *Rondeletius.*

Insessus ad alvi, uteriq; nimium fluorem, descensum, hæmorrhoidas, exitum ani, aliaq; ejus vitia.

℞. Fol. Quercus M. v.
Rosarum rub. M. ij.
Glandium quercus ℥ iij.
Decoquantur in aqua pluviali, vel fontana. In decocta restinguatur chalybs, aut ferrum candens ter, vel sæpius. Insessus fiat manè ac vesperi. *Rulandus.*

DE INSESSIONIBUS emollientibus.

Insessus ad tenesmum.

℞. Malvæ, Althææ, Violariæ,
Verbasci ana M. j.
Flor. Verbasci P. j.
Sem. Lini ℔ ß.
In horum decocto ex aqua, æger ad umbilicum usque sedeat. *Andernacus.*

Insessus ad tenesmum alius.

℞. Folia tapsi barbati M. iv.
Calculorum sem. lini ℔ ß.
Fiat ex his in s.q. aquæ decoctio, & insessus. *Rulandus.*

DE INSESSIONIBUS aperientibus.

Insessus ad menstrua provocanda.

℞. Arthemisiæ, Rorismarini,
Thymi, Marrubii,
Calaminthæ ana M. ij.
Sabinæ M. j.
Fol. Lauri P. iij.
Flor Rorismarini, Sambuci ana P. ij.
Rad. Cyperi ℥ ij.
Granorum Juniperi contus. ℥ j ß.
Omnia incisa, sacculoque condita, coquantur ex aqua fluviali, quanta ad insessum requiritur. *Andernacus.*

Alius ad eadem.

℞. Arthemisiæ, Salviæ, Betonicæ, Calaminthæ,
Origani, Pulegii, Chamæmeli, Meliloti,
Hyperici, Abrotani ana M. ß.

A Rad. Iridis, Petroselini ana ℥ j.
Coquantur pro insessu. *Fuchsius.*

Alius ad menstrua provocanda.

℞. Nepetæ, Arthemisiæ, Thymi,
Salviæ ana M. j.
Fol. Lauri, Filicis ana M. ij.
Flor. Sambuci P. j.
Rad. Valerianæ, rad. Apii, rad. Petroselini,
Rad. Fœniculi ana ℥ ij.
Ex his in aqua decoctis fiat insessus, quo manè
B & vesperi ante cibum utendum est. *Andernacus.*

Alius ad menstrua indurata, tumoresq; & dolores naturalium.

℞. Fœnigræci, sem. Lini, Pulegii,
Arthemisiæ, Cucumeris sylvestr.
Rad. Liliorum alb.
Fol. Dendromalachæ ana q.s.
Decoquantur omnia in aqua, fiatq; insessus, vel balneum simplex dulcis aquæ emolliens & hu-
C mectans. Antea verò quàm utaris, alvus subduci, levarique vesica debet. nam his oppletis, & uterum, qui medius inter illa consistit, prementibus, menstrua nimia angustia cohibentur, tardanturque. *Andernacus.*

Insessus ad menses ciendos.

℞. Pulegii, Sabinæ ana M. vj.
Rad. Asari ℥ iv.
In sacculo inclusa coquantur ex aqua pluviali,
D vel fontana, quantam postulat insessus. Utendum hoc ante cibum manè, ac vesperi tempore menstruationis.

DE INSESSIONIBUS discutientibus.

Insessus ad uteri inflammationes.

℞. Rutæ, Pulegii, Nepetæ, Marrubii, Thymi,
Arthemisiæ, Althææ, &c. ana q.s.
E Decoquantur ad insessum. Post hujus usum, uterus oleo laurino, vel nardino, vel anethino inungatur *Andernacus.*

Insessus ad renes inflammatos.

℞. Malvæ, Althææ ana M. iv.
Sem. Lini, Fœnigræci ana ℥ ij.
Decoquantur in aqua. Hæc postea vasi ligneo altitudinis pedalis immittantur ad insessum. *Andernacus.*

F

DE INSESSIONIBUS frangentibus calculum.

Insessus ad calculosos.

℞. Fragmentorum Raparum,
Fragment. Pastinacæ,
Siseris, Chamomillæ, Flor. Verbasci,
Betonicæ, Prunellæ,
Aquilegii, Rutæ murariæ,
Arthemisiæ ana M. j.
Coquantur in aqua pluviali, quantum ad insessum satis est. *Andernacus.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Insessus ad calculum.

℞. Saxifragiæ, Oenanthes, Helxines,
Malvæ, Althææ ana M. j.
Cicerum rub. ʒ ij.
Sem. Petroselini, Lini,
Fœniculi ana ʒ j ß.

Coquantur in aqua justæ quantitatis ad tertias pro insessione. *Fuchsius.*

Alius ad calculum.

℞. Malvæ, Althææ, Chamomillæ, Meliloti,
Parietariæ, Scolopendrii ana M. ij.
Rad. Malvæ ℔ ß.
Rad. Fœniculi,
Sem. Lini ana ℥ iij.
Fœnigræci ℥ ij.
Rubeæ tinctorum ℥ j.

Incisa omnia, sacculoque lineo indita, ad insessum coquantur. *Andernacus.*

Alius ad calculum.

℞. Radicis Althææ ℥ iv.
Fol. Althææ, Malvæ,
Parietariæ ana M. ij.
Rad. Nardi M. ß.
Origani, Calamenthi,
Betonicæ, Abrotani,
Arthemisiæ, Rorismarini,
Petroselini ana P. ij.
Sem. Lini, Fœnigræci, Anisi,
Fœniculi ana ℥ ij.
Furfuris crassi P. iv.

Sacculo indita ex aqua communi coquantur, quanta ad insessum sufficere poterit. *Andernacus.*

Insessus ad arenam, renumque calculos.

℞. Raparum N. v.
Nasturtii aquatici, Polygoni ana M. iv.

Incisa lineo sacculo indantur, ac incoquantur aquæ, quantum satis est insessui. Utatur æger tempore paroxysmi, & ubi ingens surget dolor. *Rulandus.*

Insessus ad vesicæ calculum & stranguriam.

℞. Raphani N. x.

Incidantur, sacculo imponantur, aquæ quanta necessaria est, incoquantur, ut fiat insessus, cujus frequens sit usus.

A DE INSESSIONIBUS dolorem mitigantibus.

Insessus ad dolores colicos mitigandos, curandosque.

℞. Althææ, Rutæ, Majoranæ,
Arthemisiæ ana M. ij.
Fol. Lauri ℥ ij ß.
Seminis Apii, Anisi, Cumini ana ℥ ij.

B In aqua decoquantur, quanta solium dimidium repleat. *Andernacus.*

Insessus ad colicam passionem, ventrisque torsiones.

℞. Florum Chamomillæ, Meliloti,
Anethi, sem. Lini ana M. ß.
Menthæ, Calamenthi, Absinthii, Pulegii,
Origani, Cumini, Granorum Juniperi,
Baccarum Lauri ana M. j.
Spicæ M. ß.
C Sulphuris vivi ℥ j.
Salis nitri ℥ ß.

Sacculo indita coquantur in s. q. aquæ fluvialis ad tertias, ut fiat insessus, quo utatur æger mane ac vesperi, &, si opus sit, noctu ac sæpius, donec ex toto remittat dolor. *Rulandus.*

Insessus ad colicum & nephriticum dolorem.

℞. Origani, Calaminthæ, Anethi,
D Chamomillæ, Sinonis, Lauri ana M. iv.
Fœnigræci, Sem. Carvi, Cumini,
Anisi, Fœniculi ana ℥ ij.
Baccarum Lauri ℥ ß.

Quòd si varii sint affectus, eorumque causæ diversæ, plura medicamenta instituto idonea adjicere licebit: ut, si emollitione opus sit, folia malvæ, althææ, parietariæ, ac violarum addes. Sin autem incisio quædam, aut meatuum apertio requiratur, radices asparagi, rusci, apii, adjungen-
E tur. Ad vesicam calculosam eisdem utendum, ita tamen ut ruta addatur. *Andernacus.*

Insessus ad uteri dolores & præfocationes.

℞. Melissæ M. x.
Pulegii M. iv.
Rorismarini M. iij.

Coquantur in s. q. aquæ fontanæ. Usus ejus est ante cibum mane atque vesperi. *Rulandus.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

DE BALNEIS, *Sectio XVI.*

BALNEUM remedium est totius corporis. Horum alia alterant qualitate
- Prima. *Sic*
  - Calida: *ut* Balneum *ad intemperiem frigidam, &c.*
  - Frigida: *ut*
    - Balneum *ad intemperiem calidam.*
    - Balneum *pro hecticis, &c.*
- Secunda. *Sic alia*
  - Astringunt: *ut*
    - Balneum *ad juvandum conceptum.*
    - Balneum *ad inflammationem, cum fluxus adest.*
  - Emolliunt: *ut*
    - Balneum *emolliens.*
    - Balneum *ad inflammationem & duritiem, &c.*
  - Aperiunt: *ut* Balnea *ad movenda menstrua.*
  - Abstergunt: *ut*
    - Balneum *ad cutis affectus.*
    - Aliud. Aliud. Aliud.
    - Balneum *pro leprosis, &c.*
  - Dolorem *mitigant*: *ut*
    - Balneum *ad dolorem colicum.*
    - Balneum *ad dolorem nephriticum.*
    - Balneum *ad lassitudinem, &c.*

DE BALNEIS EXCAlefacientibus.

Balneum ad intemperiem frigidam.

℞. Pulegii, Origani, Hyssopi, Thymi,
Saturejæ ana M.j.
Salviæ, Fol. Lauri, Rorismarini,
Chamæpityos, Pyrethri ana M.ß.

Hæc, vel omnia, vel plura ex eis, in aqua fontana vel vino mixta coquantur, quanta ad balneum satis sunt. *Andernacus.*

Balneum ad paralyticos.

℞. Baccarum Juniperi contusarum M.xv.

Decoquantur in aqua fluviali, quanta opus sit ad lavacrum. In decocta aqua restinguatur septies chalybs candens, ac renovetur hoc modo tertio quoque die. Insideat ægrotus misto balneo ad collum usque tot horis, quot ferre manè & vesperi quotidie potest. *Rulandus.*

Balneum ad contractos & convulsos.

℞. Sambuci M.xx.

Decoquantur (pro divitibus) in vino, pro pauperibus verò in aqua quantum sufficit. Insideant quotidie diutiùs in hoc lavacro, & post egressum, in calido lecto benè contecti stragulis sudent diù multumque. Post sudorem perungantur membra contracta isto unguento.

℞. Pinguedinis taxi ℥ iij.
Pinguedinis vulpis ℔ j.
Masticis ℥ ß.
A Euphorbii ʒ ij.
Piperis utriusque ʒ x.
Vini boni mens. ij.

Fiat decoctio juxta artem. *Rulandus.*

DE BALNEIS refrigerantibus.

Balneum ad intemperiem calidam.

℞. Flor. Violarum, Buglossæ ana P.iv.
Flor. Nymphææ P.ij.

B In aqua coquantur, quanta pro balneo sufficit. *Rondeletius.*

Aliud.

℞. Succi Solatri, Succi Cucurbitæ,
Succi Melonum ana ℔ iv.

Misce aquæ balnei, quanta pro balneo satis esse potest. *Rondeletius.*

Balneum pro hecticis.

In febribus hecticis conveniunt balnea ex C aqua tepida, humectantia: quæ ut magis humectent, addimus libram unam olei violati: aut butyrum recens in prædicta aqua dissolvimus, quod humiditatem aëream partibus externis infundit. *Rondeletius.*

Aliud pro hecticis.

℞. Radicum Bismalvæ ℔ ij.
Malvæ, Branchæ ursinæ,
Buglossæ cum rad. ana M.iv.
Flor. Violarum, Buglossæ, Borraginis ana P.iv.
Rosarum rubr. P.ij.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Humectantibus balneis admisceantur decocta pedum vervecis, & intestinorum: quamvis illa ad remolliendum potiùs usurpentur. *Rondeletius.* A

DE BALNEIS astringentibus.

Balneum ad juvandum conceptum.

℞.Rad.Valerianæ ℔ j ß.
Rad.Cyperi,Galangæ,Rad.Enulæ ana ℥ ij.
Fol.Lentisci,Arthemisiæ,Calamenthi, B
Origani,Lavendulæ,Majoranæ,
Fol.Lauri ana M.iv.
Summitatum Lentisci,Myrti,
Cupressi ana M.ij.
Sem.Ameos,Lentisci,Fœniculi ana ℥ j ß.
Cort.Mal.granat.℥ ij.
Aluminis ʒ ij.
Ros.rub. Stœchados , Flor.Sampsuci ana P.iij.

Coquantur omnia in sufficienti aquæ quantitate,addendo vini rubri styptici modicum: & utatur balneo. *Rondeletius.* C

Balneum ad conceptum perutile,calefaciens & roborans uterum.

℞. Arthemisiæ,Absinthii,Levistici,Avenæ,
Granorum Juniperi , Origani , Chamomillæ ana M.ij.

Decoquantur hæc simul in aqua pluviali,quanta opus est. Insideat in isto balneo mulier sterilis, statim post fluxum menstruorum quotidie bis, D manè scilicet per horam , & tamdiu vesperi,idq; continuet octo diebus,ac renovet tertio quoque die. *Rulandus.*

Balneum ad inflammationem,cùm fluxus adest.

℞.Plantaginis,Polygoni, Fol.Rub.ana M.iij.
Malicorii ℥ ij.

Coquantur in aqua , quantum ad balneum satis esse putas. *Andernacus.* E

DE BALNEIS EMOLlientibus.

Balneum emolliens.

℞.Malvæ cum radicibus,Branchæ Ursinæ,
Violariæ ana M.iij.
Mercurialis,Parietariæ,Betæ ana M.ij.
Sem.Lini ℥ j.
Flor.Chamomillæ P.ij. F

Fiat decoctio pro balneo , in quo æger bis quotidie natet ad horam unam. Hoc balneum valet etiam in affectibus cutis crustosis,squamosis, siccis & squalidis. *Rondeletius.*

Balneum ad inflammationem & duritiem membrorum.

℞.Malvæ domesticæ,sylvestris,
Meliloti ana M.ij.
Seminis Lini ℥ iij.
Fœnigræci ℥ ij.

Ex his in aqua coctis balneum paratur. *Andern.*

DE BALNEIS aperientibus.

Balneum menstrua provocans.

℞.Rad.Ireos ℔ ß.
Galangæ crassæ, Rad.Rubiæ major.ana ℥ ij.
Rad.Althææ,Cyclaminis ana ℥ iij.
Arthemisiæ,Nepetæ,Matricariæ,
Origani,Mercurialis ana M.iv.
Pulegii,Psyllii,Majoranæ,
Fol.Lauri ana M.ij.
Sem.Petroselini,Seseleos,
Ameos,Cinnamomi ana ʒ j ß.
Sem.Lini,Fœnigræci ana ℥ iij.
Flor.Sampsuci,Anthos,Stœchados,
Cicerum rub.Sabinæ ana P.iv.

Coquantur omnia in duabus partibus aquæ , & una vini albi : deinde sedeat in balneo, frequenter admovendo ventri inferiori plantas in prædicto balneo decoctas. *Rondeletius.*

DE BALNEIS ABSTERgentibus cutem.

Balneum primum, ad cutis affectus : hoc est, crustas & squamas duras emolliens, & detergens.

℞.Malvæ cum rad.Branchæ ursinæ,
Violariæ ana M.iv.
Mercurialis,Parietariæ,Betæ ana M.ij.
Sem.Lini ℥ j.
Chamomillæ P.ij.

Decoquantur pro balneo , in quo bis quotidie sedeat ad horam unam. *Rondeletius.*

Balneum secundum,cutis affectus detergens & exiccans.

℞.Rad.Bryoniæ,Lapathi acuti,
Cucumeris sylvestr.Ari,Serpentariæ ana ℔ j.
Rad. Asphodeli,vel Gentianæ,& Squillæ ℔ ß.
Saponariæ,Parietariæ,Absinthii,
Scabiosæ,Fumariæ,Borraginis ana M.j.
Lupinorum, Fabarum ana ℥ ß.
Flor.Centaurii min.P.iij.
Rosarum P.ij.

Fiat decoctio pro balneo:de qua decoctione ad de plus vel minus,pro morbi natura,vel corporis habitu & viribus,& diutiùs utatur. *Rondeletius.*

Balneum tertium, cutim detergens, ac leviter astringens seu corroborans.

℞.Fol.Myrti, vel Fol.Lentisci, vel Plantaginis,
Tapsi barbati,Pilosellæ,Hippuris,
Polygoni ana M.ij.
Rosarum part.xx.
Rad.Iridis,Bistortæ,Pentaphylli ana ℥ ij.

Fiat decoctio : in qua dissolve
Salis communis ℔ iij.
Aluminis ℥ iv.

Misce, & fiat balneum tepidum, & spongiis novis detergatur diligenter. Ex lixivio etiam fieri possunt,modò non sit nimis acre. Hoc autē balneo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

neo non utendum, nisi priùs materia per præcedentia balnea fuerit insensibiliter resoluta, vel evacuata. *Rondeletius.*

Balneum ad majores cutis affectus.

℞. Rad. Lapathi acuti ℔ ij.
Rad. Enulæ ℔ ß.
Fumariæ, Lupinorum, Borraginis, Buglossæ,
Parietariæ, Betæ, Saponariæ ana M.iv.
Sem. Cucurbitæ, Cucumeris,
Melonis, Citrulli ana ℥ ij.
Acetosæ, Lapathi acuti,
Lentiginis aquaticæ ana M.ij.

Misce simul, & pro balneo decoquantur, in quo potes addere farinæ fabarum ℔ ij. Sedeat in hoc balneo æger.

Aliud ad idem.

℞. Rad. Bryoniæ, Cucumeris sylvestr. an. ℔ ß.
Rad. Asphodeli ℥ iij.
Rad Lapathi acuti, rad. Enulæ ana ℔ ß.
Mercurialis, Betæ cum rad. Saponariæ,
Parietariæ ana M.iij.
Lupinorum, Fumariæ ana M.ij.
Sem. Raphani ℥ j.
Sem. Melonum, Citrulli, Cucurbitæ,
Cucumeris ana ℥ j ß.
Lumbricorum per media dissectorum N.iv.
Fol. Senæ ℥ iij.
Fol Borraginis, Violarum, Buglossæ ana P.iij.

Reponantur omnia pro balneo, in quo dissolve farinæ lupinorum, & ciceris rubr. ana ℔ ß. fiat balneum, ut dictum est. *Rondeletius.*

Aliud ad præduram prætumidamq; scabiem.

℞. Rad. Bryoniæ, Cucumeris sylvestr. ana ℥ iij.
Rad. Althææ, rad. Liliorum alb.
Rad. Lapathi acuti ana ℔ ij.
Rad. Serpentariæ, Hastulæ regiæ ana ℥ ij.
Malvæ, Bismalvæ, Branchæ ursinæ ana M.iv.
Lupinorum Fumariæ, Lapathi acuti,
Saponariæ, Acetosę, Endivię, Cichorii an. M.j.
Sem. Lini, Fœnigræci ana ℔ j.
Sem. Raphani ℥ j.
Sem. Cucurbitæ, Melonum,
Citrulli, Cucumeris ana ℥ ij.
Flor. Chamomillæ, Meliloti ana P.ij.
Flor. Borraginis, Buglossæ, Nymphææ,
Hordei integri, Cicerum rubr. ana P.ij.

Misce simul, & decoquantur in sufficienti aquæ quantitate pro balneo, quo præsidio utimur ad discutiendam scabiem crustosam & contumacem, & emollienda tubercula elephanticorum, quibus tota cutis scatet. Post hoc balneum utendum erit tertio balneo, superiùs descripto in cutis affectibus. *Rondeletius.*

Balneum ad morbum Gallicum.

℞. Flor. Chamomillæ,
Flor. Meliloti ana ℔ j.
Caudæ equinæ, Lavendulæ, Malvæ,
Aristolochiæ longæ, Centaureæ ana M.iij.

A Fœnigræci P.iv.
Ligni Guajaci, vel Juniperini ℔ iij.

Bulliat in sufficienti quantitate aquæ, secundùm artē, deinde coletur, usuiq; servetur. Post egressum scabies abluatur mixtura præscripta, ex oleo ligni, & aqua plantaginis facta. Et sic æger sanabitur, corpore priùs rectè purgato. *Rulandus.*

Balneum abstergens, purgans, rarefaciens, digerens, pro leprosis.

B ℞. Bryoniæ, Cucumeris asinini, Serpentariæ,
Enulæ ana ℔ ß. cum radicibus,
Lapathi acuti, Acetosæ, Borraginis, Buglossæ,
Saponariæ ana M. iij. cum radicibus,
Fumariæ, Lupulorum, Endiviæ,
Cichorii, Plantaginis ana M.iij.
Lupinorum, Cort. Fabarum,
Hordei integri ana P.ij.
Rosarum rubr. Flor. Nenupharis,
Trium flor. cordial.
C Tamarisci ana M.iv.
Flor. Chamomillæ, Flor. Meliloti ana M.ij.

Fiat decoctio in aqua fontana & pluviali pro balneo, quod ingrediatur manè ventriculo vacuo. Bis aut ter in secunda vice sumat tabellam unam Diamarg. frigid. superbibendo ℥ ij. aquæ borraginis. Item à prandio ingrediatur longè à cibo. Continuis tribus diebus peragat idipsum. *Rondeletius.*

D *Balneum ad scabiem, lepram, ulcera, & omnia cutis vitia, expertum.*

℞. Fol. Quercus, Pisorum ana M.x.

Coquantur in aqua fluviali q.s. In hoc balneo insideat æger quotidie manè & vesperi. Et quando egreditur, cutis infectiones penna in sequenti mixtura intincta laventur, & per se siccentur:

℞. Aquæ Plantaginis ℔ j ß.
Olei ligni Guajaci ℥ ij.

E Misce. Ulcera verò Emplastro Diasulphuris vinciantur. Hoc enim modo sanavi omnē scabiem, ulcera quæcunque, ac lepram recentem, non ex parentibus contractam, cutisq; vitia cuncta. Renovandum est autem tertio quoque die, ut reliquæ artificiales balneæ. *Rulandus.*

Balneum Theophrasti Paracelsi, certò sanans (ut ipsemet edoctus experientia testatur) omnes morbos chirurgicos, eosq; qui per cathartica, abstinentiam, sudationes, & balneas curari solent aut possunt.

F ℞. Aluminis ℔ x.
Salis ℔ xx.
Aceti stillatitii q. sufficit.

Commisceantur simul optimè, stetque per quatuor dies in infusione, postea decoquatur ad consumptionem aceti. Cocta hæc massa, seu lapis, incoquatur in aqua pluviali, quanta sufficit, quoad oleositas quædam appareat. Deinceps

u

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

insideat æger in hoc lavacro pro vulgari modo, & consuetudine, nec ulla utatur medicina.

DE BALNEIS DOLOREM MITIGANTIBUS.

Balneum ad dolorem colicum.

℞. Rad. Althææ ℔ ij.
Mercurialis, Parietariæ, Violariæ,
Branchæ ursinæ ana M. j.
Origani, Calamenthi,
Pulegii, Rutæ ana M. iij.
Anisi, Fœniculi, Petroselini ana ℔ ß.
Flor. Anthos, Sampsuchi,
Stœchados, Meliloti ana P. iij.
Cort. Citri sicc. ʒ ij.
Lavendulæ, Fol. Lauri ana M. iij.

Decoquantur omnia in duabus partibus aquæ, & una vini. Quòd si vini Malvatici copia suppetit, illius modicum permisceri poterit. *Rondeletius.*

Balneum ad dolorem nephriticum.

℞. Rad. Liliorum alb.
Bismalvæ ana M. iv.
Parietariæ, Saxifragiæ, Petroselini,
Fœniculi marini, Fœnigræci ana M. ij.
Sem. Lini, Fœnigræci ana ℔ ß.
Milii Solis ℥ ij.
Fol. Sisymbrii, Violariæ,
Borraginis, Buglossæ ana P. iv.
Quibus addere potes
Rad. Raphani ℥ iij.
Fol. Senecionis M. ij.
Flor. Chamomillæ,
Flor. Sambuci ana P. ij ß.

Decoquantur omnia in sufficienti aquæ quantitate: deinde permisceantur vini albi ℔ iv. olei liliorum, & butyri ana ℔ iij. paretur balneum, in A quo sedeat æger tantisper, dum vehementibus doloribus torquetur. Quo uti post alias evacuationes est saluberrimum: & eo ipso tempore, quo æger in balneo residet, potiones calculum frangentes exhiberi possunt. *Rondeletius.*

Balneum ad laßitudinem.

℞. Hyssopi, Origani, Pulegii,
Thymi, Saturejæ ana M. ß.
Salviæ, Fol. Lauri,
B Rorismarini, Chamæpityos,
Pyrethri ana M. ß.

Coquantur in aqua fontana, quanta ad balneum satis est. *Andernacus.*

Aliud balneum ad laßitudinem.

℞. Origani, Pulegii,
Chamomillæ ana M. iij.
Salviæ, Baccarum lauri ana M. ij.

Coquantur in aqua, quanta opus est. *Rulandus.*

Balneum ad dolorem.

C ℞. Raparum N. vj.
Rutæ M. v.
Salis M. iij.

Incoquantur simul in aqua, quanta fuerit opus. Insideat æger manè ac vesperi, ubi non adest inflammatio. *Rulandus.*

Balneum ad podagram, chiragram, & sciaticam.

D ℞. Salis ℔ ij.
Aluminis ℔ j.
Sulphuris vivi ℥ iij.
Baccarum lauri ℔ ß.

Bulliant simul in aquæ duobus sextariis. Atque ex hoc unicuique balneo tertio quoque die renovando infundatur portio à ℔ ß. ad ℔ j. Ac insideat in hoc lavacro æger quotidie per horam, manè & vesperi. *Rulandus.*

De Lotionibus, Sectio XVII.

PARTIUM quarundam fiunt ablutiones, quæ balnei vicem gerunt, videnturq; balnea particularia. Unde lotiones

- Trunci: *videlicet*
  - Capitis: *ut*
    - Lotio *ad sordes auferendas.*
    - Lotio *ad ulcera.*
    - Lotio *ad pediculos.*
    - Lotio *ad tingendos capillos.*
    - Lotio *ad alopeciam.*
    - Lixivium *ad cerebrum memoriamq́.*
    - Aliud *in frigido affectu.*
    - Aliud.
    - Lixivium *ad destillationem sistendam, &c.*
  - Axillarum: *ut* Lotio *ad axillas.*
- Artuum: *scilicet*
  - Manuum: *ut* Lotio *ad manus.*
  - Pedum: *ut*
    - Lotio *ad somnum ciendum in febribus.*
    - Lotio *pedum polychristos.*
    - Lotio *ad podagram, &c.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

DE LOTIONIBUS capitis.

Lotio ad sordes capitis auferendas.

Caput ad sordes auferendas lixivio, ex cineribus sarmentorum facto, lavatur, corpore recrementis vacuo, & manè ante cibum: sic tamen, ut statim caput abstergatur linteis calidis, & exsiccetur: capilli si adsint, extricentur: non autem expectandum, donec caput, capillique per se exsiccentur. *Andernacus.*

Lotio ad ulcera.

In capitis ulceribus lixiviis desiccantibus utimur: ut abrotani, betonicæ, &c. *Rondeletius.*

Lixivium ad Achoras.

℞. Pisorum M.iv.
Decoquantur in s.q. aquæ. Horum juri admisceatur tantundem lixivii fortis: & facta ebullitione reservetur usui. Caput eo lavetur quotidie ante cibum, & mox siccetur. *Rulandus.*

Aliud ad pediculos.

℞. Agarici ℥ ß. Coquatur in lixivii dulcis ℔ iij. & ex ea irrigetur, aut lavetur caput in dies. Si ulceratæ capitis partes illinantur parum oleo Balsami, commoriuntur uno die omnes pediculi. *Idem.*

Lotio ad pediculos.

In pediculari morbo, amaris, ut lupinis, nitro, & fellibus, staphide agria, & ad vermes occidendos, & furfures detergendos, & pilos tingendos. In furfuribus, detergentibus: ut melle, siccis herbarum amararum, aut herbis ipsis decoctis, ut cicla, parietaria, saponaria. *Rondeletius.*

Lotio ad tingendos capillos.

Capillis tingendis palea avenæ utimur, cortice & ligno berberis, & floribus genistæ, & hyperici. *Rondeletius.*

Lotio ad Alopeciam.

Ad Alopeciam fit ex alcyonio potentissimum lixivium, quod siccat & digerit potenter, & morbum curat. *Rondeletius.*

Lixivium ad melancholiam, insaniam, ac vigilias.

℞. Majoranæ, Flor. Betonicæ,
Chamomillæ ana M.ß.
Condantur sacculo, & decoquantur in s.q. vini, quo crebrò lavetur caput. *Rulandus.*

Lixivium roborans cerebrum, nervos, oculos, sensusq; reliquos.

℞. Fol. Senæ ℥ j.
Rosarum rubr. P.j.
Lavendulæ P.ij.
Fiat ex his decoctio in s.q. aquæ, qua caput manè lavetur. *Rulandus.*

Lixivium ad cerebrum memoriamq; juvandam.

℞. Chamomillæ, Salviæ,
Origani, Betonicæ ana M.j.
Submittantur cineri in fundum, & lixiviũ superfundatur, cum aqua pluviali: & pridie quàm caput lavetur, madescat in eo sacculus lineus ex
Rosarum rubr. Majoranæ,
Lavendulæ, Rorismarini, Spicæ,
Betonicæ ana P.j. modicè incisorum,
Agarici ℥ ij.
Inter lavandum sapo odorus in pomi figuram (pomarium vocant) addatur. *Andernacus.*

Aliud lixivium ad frigidos affectus.

℞. Salviæ, Rorismarini, Origani,
Calaminthæ ana M.j.
Fol. Lauri M.ß.
Flor. Stœchados, Heliochrysi ana P.j.
Ex jure decocti caput irrigetur laveturque. *Andernacus.*

Aliud ad memoriam.

℞. Majoranæ, Rorismarini, Melissæ ana M.j ß.
Fol. Lauri M.j.
Flor. Chamomillæ, Flor. Stœchados,
Pseudonardi seu Lavendulæ ana P.ij.
Coquantur in lixivio, sacculo condita horum jure caput, manè ante cibum, corpore purgato, lavetur: mox siccetur contegaturque. *Andernacus.*

Aliud ad destillationem sistendam.

℞. Majoranæ, Betonicæ, Melissæ ana P.j.
Flor. Chamomillæ, Stœchados, Anthos,
Heliochrysi ana P.iij.
Nigellæ ℥ ij.
Coquantur in lixivio ex bucci cinere, & hoc caput rursum lavetur.

Lixivium ad asthma, siccans & sistens destillationes ex capite ad subjectas partes.

℞. Salviæ, Betonicæ, Hyssopi ana M.ß.
Flor. Chamomillæ, Rosarum rubr.
Granorum Myrti contus. ana M.j.
Bulliant in q.s. lixivii dulcis, condita sacculo. Ex hoc caput singulis septimanis lavetur, semel aut bis ante cibum. *Rulandus.*

Lixivium aquas ducens, quod in potu exhibetur.

℞. Cinerum Genistæ virgineæ,
Stipularum fabarum,
Vitis albas uvas proferentis ana M.j.
Vini Rhenensis ℔ iv.
Ter cola per cineres: fiat lixivium: adjice
Nucem myristicam N.j.
Cinnamomi ad ejus pondus,
Baccarum Lauri N.vj.
Cymini, Fœniculi,
Anisi ana ʒ ij.
Crassè contusa sint semina, & adjice sacchari ℥ iv. ter die de hoc lixivio bibat spacio mẽstruo. *Leviathan Rabi.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

DE LOTIONIBUS axillarum.

Lotio ad axillas.

Axillæ abluuntur lixivio parato ex aſtringentibus, ut oleaſtro, lentiſco, additis quibusdam odoratis conſtringentibus, ut roſis. *Rondeletius.*

DE LOTIONIBUS manuum.

Lotio ad manus.

Manus abluuntur aqua & ſaponeo odorato, vel aqua & medulla panis, vel aqua & furfure: additis quibusdam odoratis, ut aqua roſarum, vel naphæ, vel oleo ſpicæ. Divitum verò manus abluuntur aqua, cui aqua roſata moſchata fuerit permixta.

Lotio ad manus tempore peſtis, præſervationis cauſa.

℞. Rad. Angelicæ, Zedoariæ ana ℥ j ß.
Caryophyllorum ʒ ij.
Calami aromatici vulgaris ℥ ij.
Omnia macerentur in ℔ ß. aceti roſacei optimi, poſtquam craſſiuſculè erunt contuſa. *Johannes Bauhinus Junior.*

DE PEDUM LOtionibus.

Lotio ad ſomnum.

℞. Malvarum, Lactucæ ana M. ij.
Capitum papaverum alborum N. x.
Corticum radicum Mandragoræ,
Fol. Meliſſæ ana ℥ ß.
Aquæ q. ſ.
Fiat decoctio ad quintæ vel ſextæ partis conſumptionem. Addi poterunt flores nymphææ, meliloti: folia ſalicis, vitis, cucurbitæ, ſemen Anethi. *Heurnius.*

Lotio ad ſomnum ciendum in febribus.

℞. Malvæ recentis, Lactucæ,
Fol. Cucumeris,
Cucurbitarum, Violarum ana M. j.
Flor. Nenupharis,
Violarum ana P. j.
Fiat decoctio, qua abluantur pedes, cùm ibit dormitum: nec tergantur, aut panno humido involvantur. *Rondeletius.*

Lotio pedum polychriſtos.

℞. Chamomillæ, Roſarum rubr.
Betonicæ, Origani, Salviæ,
Rutæ, Aſari ana M. j.
Condita ſacculo coquantur in lavacro pedum:
A ubi verò jam ſatis inferbuerint, ſextarius nitri, &
ſalis P. j. addatur. Utitor in ſeptimana ſemel vel
bis, manè aut veſperi ante cibum, vel etiam ante
ſomnum, in uſum adhibeto. Capiti, pedibus,
ſanguini, & omnibus nervis ſalubris, multos
morbos alioqui futuros arcet. *Andernacus.*

Lotio ad podagram.

In multis uſitata podagricis valdè profuit.
Lixivium ex fagi cineribus paratur, & ter aut
B quater colatur: deinde tantum vini admiſcetur:
aluminis ℥ ij. adduntur: omnia in fictili vitreato
conjuncta calefiunt ad ignem, ſed ita ut non
efferveſcant. Deinde transfunduntur in vas, in
quo pedes conſiſtere poterunt: hi autem tam
altè lavacro inſiſtent, ut aqua ſupra talos excedat.
Extrahit humidam pituitæ materiam in articulis
hærentem: quam deinde linteo puro
abſterges. Tam calidum autem erit lavacrum,
quàm pedes ferre poſſint: manéque & veſperi
C ante cibum adhiberi debet. Quin etiam cùm
malum hoc acceſſionem minatur, & poſt ipſam
utile eſſe poteſt, idque in ſeptimana quater aut
quinquies: ne deterreat te, ſi pedes tumidos,
rubenteſque fieri conſpicias. *Andernacus.*

Lotio ad podagram, noſtra.

℞. Roſarum rubr. Balauſtiorum,
Flor. Myrti, Plantaginis,
Verbaſci, Fol. Lauri,
D Origani, Pulegii,
Calamenthi, Salviæ,
Thymi, Flor. Roriſmarini ana M. j.
Baccarum Juniperi ℥ iij.
Aluminis rochæ,
Salis communis ana ℥ iij.
Bulliant omnia in aqua ſufficienti, fiatq; lotio.
In hac immerandum ad horas duas vel tres.
Continuetur autem triduum vel quatriduum
E manè ſtomacho jejuno.

Lotio pedum ad dolores, & podagram.

℞. Salis M. iij.
Decoquantur in ſufficienti quantitate aquæ: eáque utatur æger manè, ac veſperi ante cibum. Poſtea abſtergantur pedes linteo. *Rulandus.*

Alia ad laſſitudinem.

F ℞. Origani,
Pulegii ana M. j ß.
Salviæ M. j.
Decoquantur in aqua, quantum requiritur. Uſus ejus eſto ante ſomnum. *Idem.*

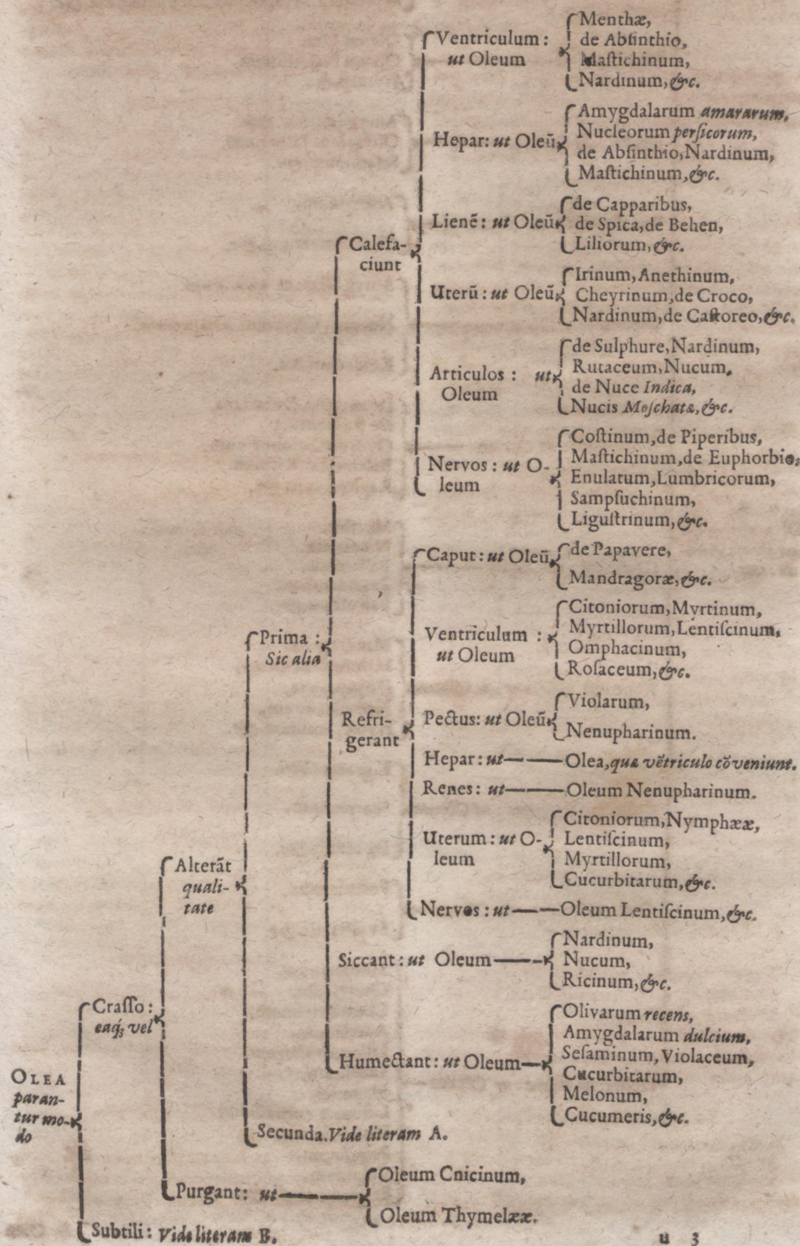
Alia ad fœtorem pedum.

℞. Aluminis M. j.
Bulliat in ſufficienti quantitate aquæ: in qua uſq; ad talos immittantur pedes manè atque veſperi, & diù multúmque fricentur, laventúrque.

DE

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

De Oleis, Sectio XIIX.

A. Olea *alterantia qualitate secunda: aut*

- Astringunt: *ut* Oleum
  - De absinthio, De mentha,
  - Lentiscinum, Mastichinum,
  - Myrtinum, Myrtillorum, Oenanthinum, *&c.*
- Emolliunt: *ut*
  - Oleum Lini,
  - Oleum Narcissinum,
  - Styracis, *&c.*
- Laxant: *ut* Oleum
  - Amygdalarum *dulc.*
  - Olivarum, Jasminum,
  - Sesaminum, *&c.*
- Rarefaciunt: *ut* Oleum
  - Anethinum,
  - Chamæmelinum, *&c.*
- Digerunt: *ut* Oleum
  - Amygdalarum *amararum*,
  - Nucum, Olivarum *antiquarum*,
  - Rutaceum, &c.
- Detergunt: *ut* Oleum
  - De myrrha, De tartaro,
  - De frumento,
  - Ovorum, Sambucinum,
  - Balaninum, Ricinum,
  - Raphaninum, *&c.*
- Glutinant: *ut* Oleum
  - Myrrhæ,
  - Nicotianæ,
  - Balsaminæ,
  - Liquidambar,
  - Balsamum, *&c.*
- Somnum *inducunt*: *ut* Oleum
  - Mandragoræ,
  - Malorum *aureorum*,
  - De papavere,
  - Nenupharinum,
  - Hyoscyaminum, *&c.*
- Calculum *frangunt*: *ut* Oleum
  - E granis *Citri*,
  - Scorpionum,
  - De cerasis, *&c.*
- Coitum *juvant*: *ut* Oleum
  - Formicarum,
  - Ex pistaciis, *&c.*
- Dolorem *sedant*: *ut* Oleum
  - Sambucinum,
  - Cheyrinum,
  - Chamæmelinum,
  - Anethinum,
  - Liliorum *alborum*,
  - Laurinum,
  - Hyperici,
  - Liliorum *convallium*,
  - Moschelinum,
  - Populinum,
  - Vulpinum,
  - Ex granis ebuli, *&c.*

B. Olea

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

- **B.** Olea *præparata subtili modo, sunt olea destillata ex rebus vel*
  - Simplicibus: *scilicet*
    - Herbis.
    - Floribus: *ut* — Oleum Spicæ.
    - Fructibus: *ut* Oleum
      - Ex baccis *juniperi*,
      - Ex baccis *lauri*,
      - E' baccis *hederæ*,
      - E' nucleis *pineis*, E' cepa.
      - Ex nucibus *cupressi*.
    - Seminibus: *ut* Oleum
      - Anisi,
      - Fœniculi,
      - Cumini,
      - Petroselini,
      - Ex granis *ebuli*, *&c.*
    - Lignis: *ut* Oleum ex ligno
      - Guajaco, Juniperi,
      - Fraxini,
      - Hederæ, *&c.*
    - Corticibus: *ut* Oleum
      - Cinnamomi,
      - Ex cort. *mali aurantii*,
      - Ex cort. *nucum*, *&c.*
    - Aromatibus: *ut* Oleum
      - Caryophyllorum, Macis,
      - Nucis Moschatæ,
      - Maceris, Piperis, *&c.*
    - Resinis: *ut* Oleum
      - Masticis, Thuris,
      - Myrrhæ, Succini,
      - Caphuræ, Belzoinum,
      - Ammoniaci, Ladani,
      - Terebinthinæ, *&c.*
    - Liquoribus: *ut*
      - Vino,
      - Aceto.
    - Metallicis: *ut* Oleum
      - Auri, Argenti, Perlarum,
      - Coralliorum, Salis, Sulphuris,
      - Vitrioli, Tartari, Stibii,
      - Cupri, Æris, Stanni,
      - Plumbi, Ferri,
      - Hydrargyri,
      - Lithargyri,
      - Auripigmenti, Talci,
      - Calcinum, De lateribus,
      - Crystallorum.
    - Animalibus, *& eorundem partibus*: *ut* Oleum
      - Ex sanguine
        - Humano.
        - Cervino.
      - Ex ossibus *humanis*,
      - Ex maxillis *equorum*,
      - Ex cornibus *cervinis*,
      - Ex calvaria *humana*,
      - Ex stercore *humano*,
      - Taxi, Castorei,
      - Ex melle, Scorpionum,
      - Ceræ, *&c.*
  - Compositis: *ut* Balsama, *&c.*

DE OLEIS CRASSO modo paratis.

Oleorum officinariorum vera præparandi methodus.

℞. Oleum omphacinũ, quod ablue aqua communi distillata, ipsumque purifica in bal. M. donec nullas amplius fæces seponat: deinde hujus olei sic præparati cape ℔ j. rosarum rubr. recent. unguibus expurgatarum, & tritarum in marmore ℔ j ß. indantur omnia in matratio vitreo benè obturato, ut putrefiant in fimo præparato & calenti per xij. dies: post expressis omnibus, & abjecto magmate, recentia & trita in marmore folia oleo reservato, denuò immittantur, ac in matratio obturato putrefiant, ut prius in putri utero calido per xij. dies: idque reiterabis tertiò, ut perfectum & optimum oleum assequaris. Sic cætera olea refrigerantia pro topicis medicamentis optimè conficies. Sic olea citoniorum, & myrtillorum, quæ refrigerant & astringunt, anoque, ventriculo, jecori, cerebro, & intestinis imbecillioribus accommoda sunt. Eadem via olea Chamæmeli, & Liliorum, quæ nervos corroborant, modicè resolvunt, & dolores apprimè sedant, nisi quòd cum oleo dulci maturo præparato fiunt. Ex Mentha autem, Absinthio, Nardo, Lentisco, & reliquis, quæ modicè calefaciunt, ventriculum, & alias partes illita corroborant, concoctionemque juvant, cum omphacino extrahitur eodem modo oleum: sed priùs præparatur, cum propria ipsorum aqua, & vino astringente, & ab omnibus fæcibus depurari debet in balneo Mariæ per aliquot dies, ut dictum est. Quòd si quis potentiùs per ipsa olea calefacere, attenuare, & digerere velit, sumat æquas partes olei in balneo M. depurati, & spiritus vini. Sic ex baccis Lauri, & similibus, præstantiora elicies olea, si per mensem in fimo calido omnia digerantur, deinde exprimantur, & ad usus reserventur. Conferunt autem frigidis cerebri, & nervorum affectibus, flatusque discutiunt. Præstantiora autem multò omnia hæc calidæ qualitatis olea fient, si per se cum solo vini spiritu per baln. Mar. vaporosum extrahantur, sine olei additione. *Quercetanus.*

DE OLEIS CALEFACIENTIBUS ventriculum.

Oleum menthæ.

℞. Menthæ crispæ ℥ iv.
Olei omphacini ℔ j.

Macera & insola per dies octo: mentham exemptam benè exprime, atque aliam recentem impone, ut suprà: atque ita tertiùm fac: cola, & serva. Nonnulli in tertia infusione mentham relinquunt. * Ventriculum refrigeratum & imbecillum calefacit, firmat, nauseam vomitumque reprimit, appetentiam excitat, coctionemque juvat. *Innominatus.*

Oleum absinthinum.

℞. Comarum Absinthii ℥ iv.
Olei Omphacini ℔ j.

Insolato in vase vitreo, Absinthiumque permutato ter, veluti de mentha in oleo menthæ dictum est. * Calefacit ac roborat ea, quæ sunt refrigerata, potissimùm verò ventriculum: excitat appetentiam, obstructiones aufert, lumbricosque enecat. *Innominatus.*

Oleum mastichinum.

℞. Olei rosati omphacini ℔ j.
Mastiches ℥ iij.
Vini odoriferi ℥ iv.

Omnia in vase vitreo imposita coquantur in duplici vase ad vini consumptionem. * Cerebrum, nervos, juncturas, ventriculum, hepar corroborat, tumores duros lenit, dolores sedat. *Mesues.*

Oleum nardinum simplex.

℞. Nardi Indicæ ℥ iij.
Vini, Aquæ ana ℥ ij ß.
Olei loti ℔ j ß.

Minutim incisam macera, & coquantur in duplici vase, donec vinum & aqua per vaporem resolvantur: coletur deinde oleum, & reponatur. * Calfacit, tenuat, digerit, modicè adstringit: proinde affectus omnes frigidos & flatulentos cerebri, ventriculi, hepatis, lienis, renum, vesicę, uteri, magnoperè juvat: naribus injectum caput purgat, corporis colorem & odorem commendat. *Mesues.*

Oleum nardinum compositum.

℞. Nardi Indicæ ℥ iij.
Majoranæ ℥ ij.
Ligni aloës, Enulæ,
Folii Indi, vel macis,
Calami aromatici, Fol. Lauri, Cyperi,
Schœnanthi, Cardamomi ana ℥ j ß.
Contundantur omnia leviter: & illis adfunde
Vini, Aquę ana quantum sufficit, id est, utriusque circiter ℥ xiv.
Olei loti ℔ vj.

Macerentur horis duodecim: deinde coquantur in duplici vase, secundùm artem. * Idem, quod præcedens, potest. *Mesues.*

DE OLEIS EXCALEFACIENTIBUS hepar.

Oleum amygdalarum amararum.

℞. Amygdalarum amararum, siccarum, non tamen rancidarum: contundantur minutissimè: postea in sartagine aliquantulum torrefacias, affuso aquæ rosaceæ modico: postea prælo exprime. * Aperit oppilationes, & discutit ventositates & vapores: sed potissimùm medetur surditati, sibilo, & dolori aurium: lenit duritiem nervorum, & delet maculas faciei. *Innominatus.*

HEPAR quoque excalfaciunt, oleum absinthinum, nardinum & mastichinum: de quibus vide suprà.

Oleum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Oleum nucleorum Persicorum.

Oleum nucleorum Persicorum eodem modo fit, quo ex dulcibus amygdalis. * Obstructa aperit, aurium, & sedis hæmorrhoidibus dolores ac tumores sanat, lumbricos necat. In renum affectibus injectũ & epotũ valere asserit. *Manardus.*

DE OLEIS EXCAlefacientibus lienem.

Oleum de Cappparibus.

℞. Cort. radic. Capparis ℥ j.
Cort. Tamarisci, Fol. Tamarisci,
Sem. Agni casti,
Ceterach, sive Asplenii, Cyperi ana ℥ ij.
Rutæ ʒ j.
Olei olivarum ℔ j.
Aceti albi fortis, Vini albi ana ℥ ij.

Trita leviter coquantur in duplici vase, usque ad vini consumptionem & aceti. * Ad duritiem, obstructionem, & dolorem splenis utile est, & omnem ejus ægritudinem. *Innominatus.*

Oleum de Behen.

Oleum de Ben, seu Balaninum, fit ex tuso, assatoq; affusa rosacea aqua, fructu isto. * Repurgat maculas, varos, lentigines, cicatricum nigritias, fucos, alvum solvit, sed ventriculo adversatur: dolores aurium emendat. Item si sonant aures, vel strepitum aut sibilum edunt, cum adipe infusum auxiliatur. *Innominatus.*

Oleum Liliorum simplex.

℞. Flor. Liliorum alborum, abjecto quod croceum est, ℥ iv.
Olei veteris ℔ j.

Fit, ut oleum menthæ: ter lilia renovanda sunt. * Calfacit, resolvit, ob id à frigore dolores thoracis, ventriculi, coli, uteri, renum, vesicæ sedat, lenit, & coquit. *Innominatus.*

Oleum Liliorum compositum.

℞. Foliorum Liliorum alborum ℥ ix.
Masticis, Calami aromatici,
Costi, Carpobalsami ana ℥ ß.
Caryophyllorum,
Cinnamomi ana ℥ ß.
Croci ʒ iij.

Omnia, præter liliorum folia, aqua sufficiente viginti quatuor horis macerentur, deinde paululum coquãtur, & additis liliis, oleiq; veteris ℔ ij. aliquantulum bulliant: tunc omnia injecta in vas vitreum in sola dies quadraginta: pòst colatum & benè obstructum reponatur. *Innominatus.*

LIENEM quoq; excalfacit oleum Spicæ sive nardinum.

DE OLEIS EXCAlefacientibus uterum.

Oleum Irinum.

℞. Rad. Ireos ℔ j.
Florum ejusdem ℔ ij.

A Macerentur in decoctione aliarum radicum ireos, quantum sufficit.
Olei veteris ℔ ij.

In vase duplici coque, exprime, radicesq; novas, & flores immitte, coquantur denuò, & tertium: colatum servato, & obturato. * Terget, tenuat, coquit, resolvit potenter: ob id à frigido dolores aurium, hepatis, splenis, uteri, articulorum sedat, phlegmonas coquendo suppurat, materias thoracis & pulmonis coquit: strumas dissiB pat, & alios tumores duros: spasmum emendat, & narium fœtorem. *Mesues.*

Oleum Irinum aliud.

℞. Olei veteris ℔ xiv.
Aquæ ℔ iv. ℥ ij.
Rad. Iridis ℔ iij. ℥ iv.
Flor. Liliorum alborum ℥ xv.
Rad. Cyperi recent. ℥ vj.
Rad. Helenii ℥ iij.
Rad. Buglossæ ℥ ij.
C Cinnamomi, Nardi Indicæ, Asæ odoratæ ana ℥ j.

Contundantur radices, & aliæ species, & macerentur in oleo & aqua diebus quinq; ad Solem, vel loco calido: postea in duplici vase coquito, donec aqua cõsumpta fuerit. Refrigerare finito, colato, exprimito, & reponito. * Usurpatur ad diuturnum catarrhum, naribus illitũ. Ozænas & putredines narium aufert, tinnitum aurium cum aceto & ruta ex amygdalis amaris commixtum, D & auribus injectũ tollit, asthmaticis gargarismo adhibito opitulatur: hæmorrhoides veteres inunctum sive colo injectum educit. *Nicolaus.*

Oleum anethinum.

℞. Fol. & flor. Anethi contus. ℥ iv.
Olei veteris ℔ j.

Macera ad Solẽ, vel in loco aliquo, diebus quindecim: deinde in duplici vase coquito: & abjecto anetho, recens injicito, & iterum quindecim E diebus macerato: postea simili modo coquito & exprimito, & tertiò recens anethum injice: macera, coque, & cola. * Sedat dolores, aperit poros, & resolvit vapores & apostemata, tumores & duritie: mitigat dolores & rigores febrium: provocat somnum & sudorem. *Innominatus.*

Oleum Cheyrinum.

Oleum Cheyrinum fit ex leucojis luteis, hoc est, ex Cheyris citrinis, & oleo veteri claro, ut oF leum Anethinum. * Dolores nervorũ, aliarumq; partium corporis mitigat, eaq; quæ in thorace, renibus, vesica & utero sunt, discutit.

Oleum Crocinum.

℞. Croci ℥ j.
Myrrhæ puræ ℥ ß.
Cardamomi ʒ ix.
Calami aromatici ʒ iix.

Infundantur medicinæ in aceto diebus quinque, præter cardamomum. Die vj. projiciatur super ea cardamomum, & dimittatur die una. Deinde fundatur super ea olei ℔ j ß. & coquatur igne:

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

lento usque ad aceti consumptionem. Et sunt, qui loco aceti vinum ponunt. * Confert doloribus nervorum, & confortat eos, & lenit duritiem eorum: confert spasmo, & dolori matricis: coloremque efficit bonum. *Mesues.*

Oleum de Castoreo.

℞. Castorei, Styracis calamitæ, Galbani,
Euphorbii, Cassiæ ligneæ veræ, Croci,
Opopanacis, Carpobalsami,
Spicæ nardi Indicæ,
Costi ana ℥ ij.
Cyperi, Schœnanthi, Piperis longi, nigri,
Sabinæ, Pyrethri ana ℥ ij ß.
Olei ℔ iv.
Vini ℔ ij.

Galbanum & opopanacem in vini parte seorsim dissolves: deinde reliqua omnia contusa cum oleo, & reliqua vini parte coques ad vini consumptionem in duplici vase: postea cola, & gummi dissoluta oleo adfundes, & iterum coques in duplici vase, ad consumptionem vini, & sæpius miscens repone. * Optimum est ad frigidos affectus partium omnium, præsertim nervosarum: medetur paralysi, spasmo, tetano: & sedat acerrimos rigores & frigora febrium, si spina dorsi liniatur. *Jacobus de Manliis.*

DE OLEIS EXCALEfacientibus articulos.

Oleum Sulphuris.

℞. Sulphuris flavi, Terebinthinæ ana ℥ iij.
Olei rosacei ℔ j.
Vini boni ℥ iij.

Coquantur igne lento, usque ad vini consumptionem. * Extenuat & attrahit admodum: hydrargyron corpore demersum foràs elicit, statim à balneis illitum: scabiem, lepras, & cutis fœditates sanat: morbo Venereo commodè adhibetur: fistulis & malignis oris ulceribus, aliarumque partium vitiis primo aut secundo contactu prodest. *Brassavolus.*

Aliud ad Podagram.

℞. Sulphuris vivi ℔ ij.
Vitellorum ovorum N. xxv.

Terantur simul, & ponantur in patella ferrea, & lento igne coquantur, & quando incipit ardere, inclina patellam ferream ad alteram partem, & quod liquidius est, effluet. *Euonymus.*

Aliud oleum Sulphuris.

Accipe lixivium forte clavellatum, aut etiam ex calce extincta confectum, ita ut ovum ei innatet. In hoc lixivio decoquatur sulphur tandiu, quoad pinguedo in superficie lixivii apparuerit, & fæces fundum petierint, tum despumando quasi pinguedo auferatur. *Euonymus.*

Oleum Rutaceum.

℞. Rutæ recentis, incisæ & contusæ ℥ iv.
Olei veteris clari ℔ j.

Macera ad Solem, aut in loco calido aliquo diebus quindecim, deinde in duplici vase coquito,
A & abjecta ruta recentem injicito, & iterum quindecim diebus macerato, postea simili modo coquito, & exprimito, & tertiò recentem rutam injice, macera, coque, & cola. * Est calidum aperitivum, resolutivum, & mitigativum dolorum: calfacit renes, vesicam, matricem: & sedat dolores eorum, & maximè colicam, si venter ungatur, & fiat ex eo solo clyster: præterea opitulatur nervis, confert spasmo, & expellit frigidos humores. *Innominatus.*

B *Oleum Nucum.*

Ex nucibus vetustis oleum prælo exprimitur, ut ex amygdalis. * Flatus crassos dissipat, tumores discutit, nervis attritis vel punctis, præsertim cum calce lota confert, scabiem emarginat. *Mesues.*

Oleum de nuce Indica.

Oleum ex nuce Indica, dolori nervorum confert, thoracem & pulmonem lenit, & inde clarum
C ram vocem facit: impinguat etiam, & sperma auget. *Mesues.*

Oleum nucis Moschatæ.

℞. Nucum moschatarum ℔ j.

Contunde crasse, easq; ita contusas illiga arctè panno lineo, eumque in vase vitreato appende: quod demittatur seu demergatur in ahenū ferventis aquę, unde percalefiat aroma: deinde prelo subjectum fortiter exprime. nam hoc pacto copiosiùs emanat oleum. * Extrinsecùs lentis
D aut pisæ instar ori ventriculi inunctum, mirificè ipsum corroborat. *Colonienses.*

Alius modus.

Quidam nucem moschatam, macem vel crocum, vel caryophyllos crassum in pulverem redigunt, & aqua vitæ aspergunt, diu balneo in longo vase coquunt: setaceo excepta laminis calidis exprimunt. *Heurnius.*

Oleum ex Beniovino.

E ℞. Beniovini quantum voles, maceretur balneo cum oleo ex nucleis cerasorum: deinde misce ambram, muscum & zibettam, ferreis laminis candentibus binis exprime: hoc est oleum, quo chirothecæ imbuuntur. *Heurnius.*

DE OLEIS EXCALEfacientibus nervos.

Oleum Costinum.

F ℞. Costi amari ℥ ij.
Cassiæ ligneæ veræ ℥ j.
Summitatum Sampsuchi ℥ iix.
Vini quantum sufficit.
Olei olivarum, vel sesamini ℔ iij.

Trita macerentur biduo: deinde coquantur in duplici vase, ad consumptionem vini. * Calfacit, obstructa aperit, nervosum genus roborat, ut nervos, musculos, tendones, ligamenta, ventriculum: præter hæc, hepar & capillos: canitiem ob id moratur, & corporis colorem ac odorem commendat. *Mesues.*

Oleum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Oleum de Piperibus.

℞.Piperis longi,nigri,albi,ana ℥ iij.
Myrobalanorum,Chebulorum,Belliricorum,
Emblicorum,Indorum ana ʒ v.
Radicum Apii,Fœniculi ana ʒ iij ß.
Sagapeni,Opopanacis, Hyoscyami albi ana ʒ ij ß.
Turbith ℥ ij.
Zingiberis ʒ iij.
Surculorum hyssopi,Rutæ viridis ana M.j.

B Coquantur secundùm artem in aquæ quantitate sufficienti ad tertias. Colaturæ adde olei de Cherva ℔ ij.& iterũ coque ad consumptionem. * Juvat morbos nervorum frigidos, ut paralysin, spasmum, spasmum cynicum, tremorem, epilepsiam: ad hæc ischiadem,& cæteras arthritidis differentias,& uteri,coli,renum,vesicę affectus frigidos,quia calefacit, tenuat,terget, ob id obstructiones aperit,calculum frangit. *Mesues.*

Oleum Piperis,nostrum.

C ℞.Piperis Indici,contriti, Olei communis, vel amygd.dulcium ana q.s.est.
Misceantur, & digerantur in loco aliquo calido per menses duos. * Partibus refrigeratis mirum in modum conducit.

Oleum de Euphorbio.

℞.Euphorbii ℥ ß.
Olei Cheyrini,
Vini odoriferi ℥ v.

D Coque secundùm artem,usq; ad cõsumptionem vini. * Juvat maximè frigidos cerebri & nervorũ affectus,cephalalgiam, hemicraniam,lethargum,naribus immissum: articulorum quoque,& hepatis,& splenis dolores illitum juvat. *Mesues.*

Oleum Enulatum.

℞.Rad.Enulæ contusarum,Succi ejusdem,
Olei sesamini ana ℔ ß.
Vini odoriferi ℥ iij.

E Fiat ut oleum myrtinum. * Calfacit,tenuat, digerit: ob id affectibus nervorum,uteri,& vesicæ frigidis prodest, & febrium rigori, ac colo à flatibus dolenti. *Mesues.*

Oleum Lumbricorum.

℞.Lumbricorum terrestrium ℔ ß.
Probè laventur in vino: deinde immittantur in
Olei rosati omphacini ℔ ij.
Vini ℥ ij.

F Coquantur in duplici vase ad vini consumptionem: colatum repone.* Nervos infrigidatos cõfortat,& utile est doloribus juncturarum.

Oleum Sampsuchinum.

℞.Fol.Sampsuchi,id est,Majoranæ M.iv.
Serpilli M.ij. Folior.Myrti M.j.
Abrotani,Sisymbrii,seu Menthæ aquaticæ ana M.ß.
Cassiæ ligneæ veræ ℥ ij.
Olei omphacini quantum sufficit.
Concidito, & contundito omnia, & impone in vitreum vas,& insola diebus octo: postea exprime,& alias species infunde: coque rursus, & ter-

A tiùm idem facito: deinde colatũ repone. * Lassitudini utile est, & morbis cerebri & nervorum frigidis prodest: ob id spinę in balneo inunctum, paralysin juvat,& spasmum cynicum, vulgò torturam oris,naribus injectum: ut auribus immissum,à flatu tinnitum dissipat, menses ciet, morsui scorpionis prodest.

Oleum Ligustrinum, sive de Alcanna, sive Cyprinum.

B ℞.Florum Ligustri ℥ iv.
Olei veteris ℥ x.
Macera & insola per octo dies. Flores ligustri exemptos bene exprime, atque alios impone, ut suprà: atque ita tertiùm fac,cola,& serva. * Partes nervosas roborat: capillos à canicie vindicat. *Mesues.*

Oleum,ad gravitatem auditus, nostrum.

C ℞.Rutæ,majoranæ,hellebori albi ana part.j.
Olei scillini,olei de colocynthide ana q.s.
Vini q.s.
Misceantur,& coquantur, usq; ad consumptionem vini. Utere evacuato prius corpore.

Oleum Regis David.

℞.Bdellii ʒ x.
Ammoniaci,Serapini,Opopanacis,
Carpobalsami,Opii,Polypodii,
Hellebori albi, Zarur,Feliemati,Cassiæ,
D Amygdal.amar. ana ℥ vj.
Caryophyllorum,Nucis moschatæ,
Zingiberis,Galangæ,Cinnamomi,
Ladani,Castorei ana ʒ iij.
Kesile,Sem.hyoscyami albi,Seseleos,
Olibani,Nigellæ,Sem.Erucæ,
Sem.porri, Ameos,Costi ana ʒ v.
Cyperi,Gran.Harmel,Gran.myrti,
Gran.virid.Gran.alkervæ,Sampsuchi ana ℥ ß.
Eupatorii,Usneæ ana ʒ v.

E Terantur contritione grossa, & projiciantur in vase,& fundantur super eas ℔ vj. succi caulis, & decoquantur igne levi,donec redeat ad ℔ ij.& removeatur ab igne, & coletur, & exprimatur ita,ut non remaneat in eo aliquid de virtutibus harum medicinarum,& reducatur ad vas,& fundatur super ipsum
Olei olivarum ℔ vj.
Butyri vaccini,Olei arazaki,
Olei de kerva ana ʒ x.
F Olei addemest, decocti cum speciebus (& affertur hoc oleum de Ægypto) ʒ x.
Farinæ amygdal.amar. ʒ ij.
Granorum Lauri,Pinearum ana ʒ vj.
Olei de Lilio,Olei de eruca ana ʒ v.
Gran.viridium ʒ x.
Olei Sesamini,aut arazaki, in quo decoctæ sunt rutæ,
Usneæ ana ʒ iij.
Olei de Alkanna ʒ v.
Mellis anacardi ʒ iij.
Et addatur super olea in vase, & dissolvatur cum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

pauco illius aquæ de Sagzenea ʒ x. Decoquantur lento igne, donec remaneat aquæ quantitas sacrajati j. & auferatur ab igne, & coletur cum mantili spisso, & reducatur ad vas, & projiciatur

Ammoniaci,
Mellis ana ʒ x.

Et ponatur supra prunas, donec liquefiat, & misceantur cum eo

Styracis liquidæ, Naphthæ albæ, Olei balsami ana ʒ x.

Ponantur in ampulla optimè obturata. Dosis ejus à quarta ʒ j. usque ad aur. j. cum aqua ciceris tepida. Est juvativum ad paralysin, torturam, podagram, tremorem, ad dolores juncturarum, & dorsi fistulas, hæmorrhoidas, colicam, & elephantiam. *Avicenna.*

DE OLEIS REFRIGERANTIBUS CAPUT.

Oleum de Papavere.

℞. Capitum Papaveris,
Fol. Papaveris,
Flor. Papaveris ana partes æquales,
Olei quantum sufficit.

Insola in vase vitreo per octiduum: deinde cola, & nova rursus immitte: idem tertiò facito: postremò colatum repone. *Intemperiem calidam sanat, & inde ortum dolorem: somnum quoque conciliat. *Mesues.*

Aliter.

E semine utriusq; papaveris, tàm albi quàm nigri, exprimitur oleum eodem modo, quo ex Amygdalis, Balano Myrepsica & Cherva. * Impinguat, asperam arteriam lenit, febrium ardorem mitigat, & insomnium. *Mesues.*

Oleum Mandragoræ.

℞. Olei communis ℔ ij.
Succi pomorum Mandragoræ ℥ iv.
Succi Hyoscyami albi ℥ ij.
Succi capitum Papaveris nigri ℥ iij.
Succi Violarum, succi Cicutæ ana ℥ j.
Opii, Styracis calamitæ ana ℥ ß.

Succi cum oleo decem diebus ad Solem macerentur, deinde coquantur in duplici vase ad succorum consumptionem: cola, & opium cum styrace dissolutum cum pauculo oleo probè misceto, & repone. * Ad nimios capitis dolores valet, & phreneticis, malè dormientibus, fronti illitum, & naribus injectum, vehemēter opitulatur: pulsibus brachiorum & plantis pedum illitum, quocunque modo vigiliis fatigatum, celerrimè obdormiscere facit. *Nicolaus.*

ANNOTATIO.

Quia non habentur apud nos Mandragoræ poma, ergo loco succi Mandragoræ pomorum, accipienda est corticum rad. Mandragoræ ℔ j. qui contundendi & coquendi in aqua sufficienti, & colato decocto, reliqua addenda.

Oleum Mandragoræ, aliter.

℞. Olei ℔ v.
A Succi malorum Mandragoræ ℥ viij.
Succi capitum Papaveris ℥ vj.
Succi Hyoscyami albi ℥ iv.
Succi Violarum, Cicutæ ana ℥ ij.
Opii, Styracis ana ℥ j.

Eodem modo, quo præcedens, conficitur. *Nicolaus Alexandrinus.*

DE OLEIS REFRIGERANTIBUS, CORROBORANTIBUSQ; VENTRICULUM.

B

Oleum Citoniorum.

℞. Citoniorum præmaturorum cum cortice,
Succi Citoniorum ana ℥ vj.
Olei olivarum immaturarum ℔ iij.

Omnia in vas vitreum obturatum immittito, & diebus quindecim insolato: deinde horis quatuor coquito in duplici vase. Cola, & exprime: in expressione caro & succus mutetur: rursum insole-
C tur, coquatur, & exprimatur, ut diximus: tertiùm sic facito: postremò colatum reconde, ne perspiret. * Refrigerat, adstringit: ob id ventrem totum inferiorem, & nervos laxiores cogendo roborat, sudores immodicos sistit. *Mesues.*

Oleum Myrtinum.

℞. Foliorum Myrti ℥ iv.
Olei Omphacini ℔ j.

Macera ad Solem, aut in loco aliquo calido diebus octo, deinde in duplici vase coquito, & abje-
D ctis foliis, recentia injicito, & iterum diebus octo macerato, postea simili modo coquito, & exprimito, & tertiò recentia myrti folia injice, macera, coque, & cola. * Cerebrum, nervos, cor, & ventriculum roborat. *Actuarius.*

Oleum Myrtinum, aliter.

℞. Succi foliorum Myrti ℔ j.
Olei communis ℔ ij.

Coquantur in duplici vase ad succi consumptio-
E nem: & adde

Ladani ℥ j.

Misce, & repone. * Idem, quod præcedens, potest. *Mesues.*

Oleum Myrtillorum.

Oleum Myrtillorum fit ex Myrtillis, hoc est, baccis veræ myrti, & oleo Omphacino, eodem modo, quo myrtinum. * Refrigerat & astringit, ideoque cœliacis affectibus subvenit: sanat igne ambusta: pustulas erumpentes illitu emendat:
F attritus hyeme concitatos, & intertrigines illitum corrigit: sedis rimas, condylomata, laxatos artus persanat, & sudores coërcet.

Oleum Lentiscinum.

℞. Racemosas lentisci baccas, à putaminibus cunctis expurgatas, quot voles: permittito aliquot diebus simul flaccescere: deinde magnum in ahenum collocato, affusa aqua: & igni tandiù fervere finito, donec baccæ dehiscant: demùm eas extrahito & saccis includito, præloq; subjicito, expressumq; oleum asservato. * Oculorum aciem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

aciem acuit, caliginesq; delet, cibis cōmixtum. A
Scabiem jumentorum, canumque sanat: utilissimum pessis, acopis, & leprarum medicamentis: sudores cohibet, dysentericos juvat. *Matthiolus.*

Oleum omphacinum.

Oleum Omphacinum ex immaturis olivis exprimitur. Præstat recens, odoratum. * Stomacho utile est: gingivas contrahit, dentes firmat, si in ore contineatur: sudores cohibet. *Dioscor.*

Oleum rosaceum vulgare.

℞. Olei communis ℔ iv.
Rosarum rubrarum purgatarum ℥ xvj.

Macera & insola per dies octo. Rosas exemptas benè exprime, atq; alias impone, ut suprà, atque ita tertium fac: cola, & serva. Nonnulli in tertia infusione rosas relinquunt. * Refrigerat & adstringit, inflammationibus præsidio est, æstuantem ventriculum restinguit: erosiones intestinorum clysteribus inditum, & dolores dentium, si eo colluantur, sanat.

C
Oleum rosatum completum.

℞. Olei ex olivis maturis, aqua fontana multoties loti, quantum voles: deinde immitte folia rosarum rubrarum apertarum repurgata, quantum satis est, in vitreum vas: obturatur vas, ac per dies septem insola: coque tribus horis in vase duplici. Expressis foliis, & abjectis, nova immitte: insola iterum, coque in balneo, & exprime, ut priùs: tertiò nova immitte rosarum folia, quibus addes aquæ infusionis rosarum (eo modo confectæ, ut in syrupo rosato dictum est) quartam partem: misce, insola dies quadraginta in vase vitreo obturato: pòst excola, exprime, & addito rosarum succo, iterum diù insola. Alii partem infusionis sumunt, & succi rosarum partem alteram, & eo, quo suprà dictum est, modo cōficiunt. * Roborat, resolvit commodè, lenit & sedat. *Mesues.*

Oleum rosatum aliter.

℞. Rosarum exemptis unguibus ℥ iij.
Olei Omphacini ℥ vj. E

Immitte in vas vitreum obturatum, ne expiret: dies quadraginta insolato. Alii non insolant, sed puteo imponunt, suspensum proximè aquam dies quadraginta. * Inflammationes extinguit, roborat, cogit, densat, fluxiones sistit, & materiarum per corpus fluxum cohibet. *Paulus.*

Oleum rosatum Omphacinum.

℞. Olei olivarum immaturarum loti ℔ j.
Rosarum rubrarum purgatarum ℥ iv.

Tritis rosis, & oleo impositis, fac, ut dictum est, ter rosas permutando. * Ejusdem cum superiori facultatis.

DE OLEIS REFRIGERANTIBUS pectus.

Oleum Violaceum.

Oleum Violaceum paratur Vere, ex floribus violarum, & oleo Omphacino, quemadmodum Rosaceum, & Rutaceum. * Refrigerat, incandescentibus inflammationum fervoribus utile est.

Oleum nymphæatum, seu nenupharis albi.

℞. Flor. Nymphææ alb. ℥ iv.
Olei Omphacini ℔ j.

Macerentur in Sole diebus decem: deinde exprime, & novos flores immitte: tertiò idem facito. * Vires habet Violati: refrigerat tamen magis, quàm Violatum: minùs, quàm Papaverinum: hypnoticis, & intemperiem partium (ut renum) calidam sanantibus utiliter miscetur, & Veneris B tentiginem prohibet, genitali inunctum: somnum etiam conciliat.

Oleum nenupharis citrini.

Hoc oleum fit ex luteis, sive citrinis Nymphææ, hoc est, Nenupharis floribus, & oleo Omphacino, ut præcedens. * Ad eadem ferè, ad quæ præcedens, valet.

DE OLEIS REFRIGERANTIBUS hepar.

Hepar refrigerant, oleum Citoniorum, Myrtinum, Myrtillorum, Lentiscinum, Omphacinum, Rosaceum, &c. de quibus vide suprà suo loco.

DE OLEIS REFRIGERANTIBUS uterum.

Oleum cucurbitarum.

Oleum hoc ex semine cucurbitæ fit excorticaD to, quemadmodum oleum Sesaminum. * Phlegmonis viscerum, & ab his febribus ardentibus confert: urinæ ardorem valdè mitigat. *Mesues.*

Uterum quoq; refrigerant, oleum Citoniorum, Nymphææ, Lentiscinum, Myrtillorum, &c. de quibus vide suprà suo loco.

DE OLEIS SICCANTIBUS.

Oleum ricinum, sive de cherva.

Oleum hoc fit ex pingui quodā semine, quod Arabes Cherva, Græci Crotona, Latini Ricinum vocant: fit autem eodem modo, quo oleum Amygdalarum. * Prodest psoris, ulceribus capitis erumpentibus, sed & inflammationibus, vulvis, quæ occlusę conversæq; strangulant, cicatricibus fœdis, aurium doloribus: potu alvum ciet, quæ aquis gravatur: lumbricos ejicit. *Dioscorides.*

Siccant etiam, oleum Nardinum, oleum F Nucum, &c. de quibus vide suprà suo loco.

DE OLEIS HUMECTANTIBUS.

Oleum olivarum recens.

Oleum olivarum ex maturis olivis exprimitur. * Humectat & moderatè calefacit. Datur in clysteribus ab ℥ iij. ad plures. In unguentis pro ℥ ij. ceræ, ℥ j. olei ponitur. In ceratis pro ℥ ij. ceræ, ℥ ß. olei. In emplastris verò ferè æqualis mensura olei & ceræ. *Dioscor. & Galenus.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Oleum Amygdalarum dulcium.

℞. Amygdalarum dulcium siccarum, non tamen rancidarum, quantum voles: contundantur minutissime: postea in sartagine aliquantulum torrefacias affuso aquæ rosaceæ modico, postea prælo exprime. *Lenit asperitates pectoris, gutturis & pulmonis, duritiem & siccitatem juncturarum: est suave in cibis, & confert hecticis & phthisicis: impinguat, auget sperma, sedat tussim, & ardorem urinæ, vesicæ, & vulvæ excoriatæ, cum fistula injectum.

Oleum Sesaminum.

Oleum Sesaminum extrahitur, ut Amygdalinum, nisi quòd priùs semen excorticandum sic est. Id semen ab excrementis purgatum, aqua parum salsa irrigetur, manibus fricetur: iterum irrigetur, donec madefiat: siccetur modicè, affetur, sacculo aspero multùm diuq; confricando excorticetur, corticibus expurgetur, molatur in farinam, oleum exprimatur, ut ex amygdalis. Ex eodem semine non excorticato, sed assato & molito in farinam, oleum quoq; extrahitur, ut priùs. * Impinguat, semen auget, asperam arteriam lenit, & vocem ob id claram reddit: multorum præterea oleorum aliorum est materia. *Mesues.*

De oleo Melonum & Cucumeris.

Hoc oleum ex semine exprimitur, ut sesaminum, &c. *Refrigerat atq; humectat. *Mesues.*

HUMECTANT quoq; oleum Violaceum, Cucurbitarũ, &c. de quibus vide suprà suo loco.

DE OLEIS ASTRINgentibus.

Oleum Oenanthinum.

Oenanthe è labrusca, optimè olens postquam emarcuit, dejecta in omphacinum oleum movetur, volviturque: & cùm biduo manserit, exprimitur, & reconditur. * Astringit, proximum rosaceo effectum præbens: sed alvum non resolvit, aut mollit. Probatissimum est, quod odore Oenanthen reddit. *Dioscor.*

ASTRINGUNT quoq; oleum Absinthinum, Menthę, Lentiscinum, Mastichinum, Myrtinum, Myrtillorum, &c. de quibus vide suprà suo loco.

DE OLEIS EMOLlientibus.

Oleum Lini.

Oleum lini fit, ut oleum Sesami: sed lini semen non excorticatur. Paratur hodie à candelariis & oleariis molitoribus, non à pharmacopolis. * Spasmo, duritiei nervorum & juncturarum, hæmorrhoidibus, sedis phlegmonis & rimis confert, ac dolori pulsatorio. Pleuritidi, tussi & dyspnœæ medetur, si tres aut quatuor unciæ bibantur. *Mesues.*

Oleum Narcissinum.

Oleum Narcissinum fit primo Vere ex recentibus floribus narcissi, ut Rosaceum, vel oleum

A Menthæ. * Valet ad emolliendas vulvæ duritias, præclusionesque: sed capitis dolores facit. *Dioscorides.*

Oleum ex Styrace.

℞. Styracis ℥ iij.
Olei communis ℔ j.
Vini quantum sufficit.

Coque in duplici vase ad vini consumptionem. * Calfacit: ob id confert dolentibus à frigore renibus, vesicæ, utero, nervis, musculis, tendoni-
B bus, juncturis.

DE OLEIS LAXANtibus.

Oleum Jasminum.

Oleum Jasminum, quod Arabes vocant Jeseminum, & oleum de Zambach, fit ex floribus Jasminis sive Jeleminis sive Zambachi, & oleo veteri claro, ut oleum Rosaceum, vel Menthæ.
C * Opitulatur corporibus, quæ calfactionem laxationemque desiderant.

LAXANT quoq; oleum Amygdalarum dulcium, Olivarum, Sesaminum, &c. de quibus vide suprà suo loco.

DE OLEIS RAREfacientibus.

Oleum Chamæmelinum.

℞. Flor. Chamæmeli, demptis foliis albis ℥ iv.
D Olei olivarum ℔ ij ß.

Siccentur flores in umbra horis viginti quatuor, deinde immitte cum oleo in vas vitreum angusti oris, bene obturatum, & quadraginta dies insolato. * Initio colici, arthritici, & aliorum dolorum, præstantissimum est: parum enim repellit, & modicè digerit. Aperit poros, resolvit vapores, sistit fluentes humores, corrigit malas qualitates, confert nervis, & membris nervosis. *Paulus.*

E RAREFACIT quoq; oleum Anethinum, &c. de quo vide suprà suo loco.

DE OLEIS DIGErentibus.

Digerunt, oleum Amygdalarum amararum, Nucum, Olivarum antiquum, Rutaceum, &c. de quibus vide suprà suo loco.

DE OLEIS DETERgentibus.

F

Oleum de Myrrha.

℞. Ova per decoctionem indurata N. x. & scindantur per medium, & vitellum extrahe: & ejus loco impone myrrham, quantum est medietas vitelli, aut minus. Tum rursus duas partes ovi conjunge, & pone in vase vitreato, & reconde in cella vinaria, & ibidē permitte per dies quindecim, aut plus: & exibit liquor, quem serva in vase vitreo, pro inunctione. * Virtutes habet balsami: nam conservat & tuetur à putrefactione

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

ctione omnia ea, quæ ei imponuntur. similiter faciei inunctum, pulcherrimam conservat, & faciem juvenilem conciliat, vulnera citissime consolidat, &c. *Euonymus*.

Oleum Tartari.

℞. Tartari puri ℔ iv.

Pone in ollam, & ure in fornace cum lateribus, aut tegulis, aut fictilibus, vel per se, donec omninò excandescat tartarum. Postea impone in sacculum laneo panno factum, & suspende in cellario: tum destillabit ex eo clarus quidam liquor, quem repone. * Valet ad faciem detergendam, & erugandam.

Oleum frumenti.

Frumento inter laminas ferreas modicè candentes presso, oleum excipitur: vel triticum cortice detractum, in vase duplici destillatur. * Cutem impetigine & asperitate infectam sanat. *Mesues*.

Oleum Ovorum.

℞. Ova recentia N. c.

Coquito, donec penitus indurentur. Postea vitellos eorum exime, & comminutos assa in sartagine, donec rufescant, & pinguedinem quandam remittant: deinde offam ferventem inde in sacculum pilis contextum, & exprime, quodque expressum fuerit oleum, repone. * Experientia plurima probatum est, cutim expurgare, impetiginem, serpiginem, & alia cutis vitia persanare, capillos regignere, & ulcera maligna & fistulosa curare.

Oleum Sambucinum.

℞. Olei veteris ℔ j.
Florum Sambuci ℥ iv.

Fit ut oleum Rosatum, ter flores innovando. * Lenit, abstergit, & mundificat cutim, medetur icteritiæ, & maximè hepati infirmo, obstructo: & plurimum confert doloribus juncturarum.

Oleum Raphaninum.

Oleum Raphaninum è raphani semine fieri solet, cæterorum more. * Phthiriases mala valetudine contractas tollit: scabritias cutis in facie emendat. *Dioscorides*.

Oleum Gentianæ, nostrum.

℞. Pulv. rad. Gentianę, Olei communis an̄. q. s. Macerentur in loco calido per mensem: deinde exprimatur oleum. * Vermes necat, atq; educit. Sic quoque oleum scillinum & de colocynthide parari poterit.

DETERGUNT quoq; oleum Balaninum, sive oleum de Been, Ricinum, &c. de quibus vide suprà suo loco.

Oleum ad scabiem expertum.

℞. Succi Oleandri ℔ j.
Olei rosati ℔ ß.
Sulphuris pulverizati ℥ j.

Bulliant lentè, donec oleum remaneat, & coletur, & reservetur. * Curat scabiem & pruritum. *Arnoldus Villanovanus*.

A

DE OLEIS GLUTINANTIBUS.

Oleum Nicotianæ.

℞. Succi Nicotianæ, Olei communis ana ℔ j. Misceantur, & coquantur usq; ad succi consumptionem. * Scabiei, vulneribus & ulceribus confert, dolorem capitis aufert.

Oleum Balsaminæ.

B

Fructus Balsaminæ, exempto semine, insolantur diù in oleo Omphacino, aut macerantur eodem Oleo in balneo calentis aquæ, aut equino calente fimo: fitque inde oleum. * Oleum hoc est prestantissimum ad arcendas vulnerũ, mammillarumq; inflammationes, doloresq; mulcendos. Valet idem ad exulceratos, inflammatosq; uteros siphone injectum. Doloribus hęmorrhoidum mirè auxiliatur: in quem usum macerantur fructus oleo amygdalino dulci, aut è semine lini expresso, addita ad unamquamq; olei libram, liquidæ vernicis uncia. Medetur hoc ambustis tam igne, quam aqua. Punctis, sauciatisq; nervis utiliter illinitur: quin & vulnerum cicatrices tum attenuat, tum etiam prorsus delet. *Matthiolus*.

C

Oleum Liquidambar.

Liquidambar ex America Hispalim advehitur subrufi coloris, cujus mirabiles prædicant effectus in omnibus uteri morbis: ejus sane odoris fere, qui styracis odorem æmuletur. Id verò ex eo liquore exprimitur, quem de Ocosotl arbore stillare, Mexicana historia tradit in hunc modũ. Inter arbores Mexicanas memoratur & Ocosotl arbor prægrandis & venusta, foliis hederæ similibus. Hujus liquor, quem Liquidambar vocant, vulnera curat, atque cum corticis ipsius polline permixtus, elegans odoratumque suffimentum præbet. *Carolus Clusius*.

D

Balsamum.

E

LAUDATISSIMUS ille liquor, qui ob excellentes, & mirabiles effectus, Balsamum, ad veri Balsami (quod in Ægypto nascebatur) imitationem, nuncupatur, in Hispania nova elicitur ex arbore Punica malo majore, cujus folia urticæ similia, serrata & tenuia sunt, Indi Xilo (Gomora Zilo) vocant. Fit autẽ duobus modis. Uno, multis incisuris vulnerato arboris cortice, qui tenuis est, è quib. liquor emanat, tenax, subalbidus, excellentissimus & perfectissimus, sed adeò pauca quantitate, ut ad nos non inferatur. Altero, Indis admodum familiari, in eliciendis succis ex quavis arbore ramos, atq; etiam truncos arboris assulatim, & minutim concisos, in lebetem amplissimum injiciunt, multa desuper affusa aqua, bulliunt omnia ac fervent, quantũ satis esse putant, igne sublato frigescere sinunt, & conchyliis oleũ supernatans colligunt. Id verò est, quod in has regiones advehitur, & quo vulgò utimur, colore ex nigro rubente odoris suavissimi. Vasculis argẽteis, vitreis, stanneis, aut fictilibus vitratis asservatur, aliam omnem materiem penetrans. In

F

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

medicina hujus uſus receptus eſt, nõ nuperrimè, ſed ſtatim eo ferè tempore, quo Hiſpania nova nobis patefacta eſt: nam cùm Hiſpani Indos ſua vulnera hoc ſucco glutinare animadverterẽt, illos ſtatim imitari cœperũt. Cùm primùm in Hiſpaniam allatum eſt, ob ejus inſignes facultates magna fuit, ut decet, æſtimatione: ejus uncia nũc viginti, nunc decem ducatis æſtimabatur: at nũc temporis ejus libra non pluris, quàm tribus aut quatuor ducatis ęſtimari ſolet. Romam primùm delatum, ejus uncia centũ ducatis væniit: poſtea, tanta ejus quantitate illata, vileſcere cœpit, & etiam gratis quodammodò dari, ut ſolet in rerum abundantia ſive raritate plerunque contingere. Nam cùm magno væniret, omnes ejus virtutes admirabantur, atq; requirebant: poſtquàm verò ejus imminutum eſt precium, nõ æſtimatur, cùm tamẽ idem Balſamum ſit, quod fuit, cùm centum ducatis uncia venderetur. Et ſanè, licèt nihil aliud nobis intuliſſent Indæ, quàm hoc mirabile Balſamum, Hiſpanorum tamen labor in illis inveſtigandis non inutilis exiſtimandus eſt: etenim jam multis annis periit id Balſamum, quod in Ægypto naſci ſolebat, nec uſquam gentium ampliùs invenitur: idcircò nobis Deus Opt. Max. ejus loco Balſamum novæ Hiſpaniæ dedit, quod meo judicio inferius non eſt Ægyptiaco, ſi mirabiles ejus effectus & utilitates cõſideremus. Trifariam verò in medicum uſum recipitur: nam aut interiùs aſſumitur, aut exteriùs inducitur, aut medicamentis Chirurgicis admiſcetur. Intùs aſſumptum manè jejuno ventriculo aſthmaticis utile eſt, & veſicæ doloribus: menſes etiam ciet, ut & peſſi modo ſubditum. Ejus quatuor aut quinque guttulæ, vino aut aqua roſacea in cochleari exceptæ, & diluculo ſenſim in guttur inſtillatæ, ſic ut linguam non contingant, (nam Balſami ſapor diutiùs in ore hærens forſitan nauſeam etiã moveret) veteres ſtomachi dolores finiunt, eumque roborant, coloremque commendant, & anhelitum. Jecinori prodeſt, obſtructiones aperit, atq; juventam conſervat. Magnæ exiſtimationis vir, mihi probè notus, ab ejus uſu nullos dolores ſenſit, & tametſi ſenex, tam validus eſt, ut juvenis videatur. Phthiſicos levat, & ſterilium uterũ expurgat, peſſi modo adhibitum. Foris, calidum cum plumula illitum, omnes cruciatus ex humoribus frigidis provenientes tollit, præſertim ſi linteum Balſamo delibutum adponatur. Tumores œdematodes diſcutit, & abſumit: quamlibet corporis partem roborat. Capiti illitum, cerebrum reficit, & fovet, omnemque humorem noxium abſumendo, dolores tollit. Paralyticis ſuccurrit, cerebro, cervice, ſpina & ea parte, quæ paralyſi tentata eſt, inunctis: eadem ratione ad omnes nervorum morbos, & cõtractiones utile eſt. Stomacho illitum, eum roborat, concoctionem adjuvat, & à flatibus obſtructionibusq; liberat, ficuti & Lienem, quem etiam emollit. Nephritidem, nec non ventriculi dolores à cauſa frigida, aut flatibus ortos, calidum, loco dolenti impoſitum, ſedat: idem præſtat pani calido inditum, ſicq; appoſitum. Urinam ciet, & expellit, illitum. Summe laudatur in articulorum doloribus, præſertim coxendicum, quòd omnem duritiam & tumorem reſiduum diſcutiat. Chirurgicis remediis inditum, valdè utile eſt: & quia moleſtum eſſet omnia enumerare, ejus judicio ea relinquo, qui eo utetur, ut id ſcilicet aliis medicamentis cõmiſceat, quæ ad rem utilia eſſe judicabit. Vulgare ſane admodum eſt, eo in recentibus vulneribus uti: nam ſtatim ea ſine ſuppuratione glutinat. Quin etiam in iis utile, ubi contuſio adglutinationem impedit, quòd ſtatim digerat, & reliqua præſtet, quæ ad vulneris uſque glutinationem neceſſaria ſunt, ut non abs re pauperũ Chirurgia cenſeri poſſit: eaq; de cauſa paucæ ſunt in hac urbe ædes, in quibus nõ ſervetur Balſamum. Nervorum, juncturarumq; vulnera præ reliquis medicamentis ad cicatricem perducit, contractionemq; prohibet. Capitis vulnera curat, modò cranium illæſum ſit: ſic etiam omnia recentia vulnera in qualibet corporis parte, modò ſint ſimplicia. Antiqua vulnera per ſe, aut cum alio unguento impoſitum, mundificat, & ad cicatricem perducit. In diuturnis febribus, ſpina eo calente inuncta dimidia hora ante paroxyſmum, & illicò quinque aut ſex guttis ejus in vino ſumptis modo prædicto, horrores diſcutiuntur, ſi ter aut quater id remediũ repetatur. Guſtu eſt acuto, & aliquantulum amaro: unde colligere licet adſtrictionis participem eſſe, calidum & ſiccum in ſecundo gradu. Nunc ex novi Orbis continenti magna quantitate inferri cœpit Balſamum per inciſionem extractum, ex arboribus iis ſimilibus, quæ in nova Hiſpania naſcuntur, ubi Balſamum decoctione colligitur. Sunt autem eæ arbores vaſtæ magnitudinis, & ad radicem uſque ramoſæ, duplici ſeptæ cortice, altero craſſo Suberini modo, altero tenui, interno materiem arboris amplectente. Ex eo quod inter utrumque corticem eſt ſpacio, inciſione Balſamum inducitur, alba limpidiſſimaque lachryma, ſuaviſſimi odoris, qui inſignes ejus facultates ſtatim prodit. Et certum eſt, ejus guttulam potiorem eſſe, alterius quod decoctione extrahitur libra, tametſi miraculoſos viderimus ejus effectus. Hujus fructus (qui penes me eſt) exiguus pro arboris magnitudine: etenim ciceris aut piſi grano major non eſt, amari guſtus aliquantulum, incluſus extrema ſiliqua anguſta, digitum longa, alba, & tenui. Eo fructu ſeſe ſuffiunt Indi, ad capitis dolores, & defluxiones. *Nicolaus Monardes.*

GLUTINAT etiam oleum Myrrhæ: de quo vide ſuprà ſuo loco.

Oleum balſaminum precioſum.

℞. Olei roſati ℥ ix.
Rhabarbari minutim contuſi ℥ vj.

Hæc firmiter contecta in lagena ſtannea per tres dies ſtare facito. Deinde lagenam unà cum prædictis in balneum Mariæ immittito, & ad horæ medietatem probè bullire ſinito. Poſtea in lagenam injice

Maſticis

Masticis subtiliter contusi ʒ vj. A
Thuris, Bdellii,
Opopanacis, Caphuræ ana ℥ ß.

Postea illud oleum per mundum panniculum laneum excolato, ita ut omnis virtus prædictarum specierum inde exprimatur, habebisque in hunc usum paratum oleum præstantissimum ad vulnera, quæ non capiti, sed alioqui corporis partibus sunt inflicta. *Ranzovius.*

Oleum Medicinale.

℞. Olei communis veteris ℔ iij. B
Terebinthinæ Abietinæ ℔ ij.
Vini albi veteris, & electi,
Olibani triti ana ℔ ß.
Frumenti purgati ℥ iv. vel ℥ vj.
Hypericonis ℔ ß.
Valerianæ,
Cardui benedicti ana ℥ iv.

Infundantur herbæ in vino per 6. vel 8. horas, deinde addatur frumentum & oleum, & coquantur lento igne usq; ad consumptionem vini: postea coletur, & exprimatur. Huic demum C expressioni addatur Terebinthina & Olibanum, iterumq; coquantur leviter, donec omnia perfectè misceantur: & serventur in vase vitreo ad usum. * Ad vulnera & contusiones plurimùm valet. *Aparitius de Zubia chirurgus Italus.*

Oleum Vulnerarium insigne.

℞. Olei Olivarum ℔ ij.
Vermium terrestrium M. j.

Vivi hi vermes musco quercino immittantur D per diem: nam eo evomunt quicquid fœdi à terra sorpsere: adde

Flor. Hyperici, vel potiùs hos nondum emicantes ℔ ß.
Flor. Centaurei minoris & capitum Trifolii odorati ana ℥ ij.
Gummi Elemi ℥ ij.

Tota æstate Sole æstuanti exponatur: ac singulis annis flores recentes, abjectis antiquis, remisceantur: quidam & aliquid Terebinthinæ ad- E dunt: nonnulli quid Aquæ vitæ, in qua quid Beniovini solutum est, addunt. *Heurnius.*

Oleum vulneri à machinis bellicis perutile.

℞. Olei Violarum ℔ iv.
Caniculos recèns natos N. ij.

Coquātur simul perfectissimè, addito vermium terrestrium præparatorum ℔ j. deinde percolato, & ad usum servato. *Ant. Chalmeteus.* F

DE OLEIS SOMNUM inducentibus.

Oleum Malorum aureorum.

℞. Mala aurea, quæ Italis *Pomi d'oro* vocantur, quantum voles: macera, & insola in oleo Omphacino per dies quadraginta. * Somnum inducit, dolores omnes mitigat apprimè, modicè refrigerat, & digerit: ulcera antiqua, scabiem & impetiginem persanat. *Zvingerus.*

Oleum Hyosciami.

Hoc oleum exprimitur ex Hyosciami semine, eodem modo, quo ex papavere. * Febrium ardores mitigat, & insomnium.

Somnum etiam inducunt, oleum Mandragoræ, de Papavere, Nenupharis: de quibus vide suprà suo loco.

DE OLEIS FRANGENTIBUS calculum.

Oleum è granis Citri.

Oleum è granis Citri eodem modo fit, quo ex dulcibus amygdalis. * Dolori arthritico, & succedenti tumori confert: calculum vesicæ, & renum detrudit. In pestilenti statu, alexiterium optimum, lumbricos necat potum, ante illitum.

Oleum Scorpionum simplex.

℞. Scorpiones N. xxx.
Olei Amygdal. amar. ℔ ij.

Macerentur in vase vitreo stricti orificii, probè obstructo, & insolentur per dies triginta caniculares, vel aliàs tota æstate calidissimis diebus: postea colatum ad usus repone. * Lapidem renum & vesicæ frangit, & expellit, lumbis, pubi, perinæo illitum aut per meatum urinarium injectum. *Mesues.*

Oleum Scorpionum compositum.

℞. Aristolochiæ rotundæ,
Gentianæ, Cyperi,
Cort. rad. Capparis ana ℥ j.
Olei Amygdal. amar. ℔ j ß.

Macerentur in oleo contusæ radices ad Solem fervidum diebus viginti, in vase vitreo probè obturato: deinde coquantur aliquantulū in duplici vase, injectis ad ultimum scorpionibus vivis N. xx. Iterum serenis diebus xxx. insolentur: postremò excolatum oleum reponatur. * Hoc efficacius est priore: præterea mirandarum est virium contra venena omnia & pestilentiam. *Mesues.*

Oleum de Cerasis.

Oleum de Cerasis eodem modo fit, quo oleū ex Amygdalis dulcibus. * Articularis morbis confert, terget & expurgat, calculum e renibus & vesica pellit, pannos faciei, lentigines, & cætera fœdæ cutis vitia delet. Efficacius est, quod ex nucleis Cerasi sylvestris paratur.

DE OLEIS JUVANTIBUS coitum.

Oleum Formicarum.

℞. Formicarum alatarum quantum voles.
Olei quantum sufficit.

Macerentur æstate ad Solem diebus quadraginta, postea excolatum oleum repone. * Valet ad confortandum coitum. *Nicolaus.*

Oleum ex Pistaciis.

Oleum ex Pistaciis eodem modo fit, quo ex Amygdalis dulcibus. * Hepatis & renum dolo-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

res potenter lenit, impinguat, semen auget. Ventriculo non ingratum. Tussim & thoracis dolorem mitigat, & intemperiem frigidam emendat. A

DE OLEIS SEDANTIBUS DOLOREM.

Oleum Sambucinum.

Oleum Sambucinum fit ex floribus Sambuci, & oleo veteri clarissimo, quemadmodum etiam oleum Rutaceum. * Lenit, abstergit, cutim expurgat, ictero & hepati obstructo confert, articulorum & nervorum doloribus utile, eos namque roborat. Epotum, aut injectum, alvum irritat, serosaq; excrementa per inferna educit. Fit quoq; ex medio Sambuci cortice similiter macerato oleum, quod ad ambusta Italis usui est. *Augustani.* B

Oleum Laurinum.

Oleum Laurinum apud nos non facilè fieri potest: quoniam verò in magna copia affertur ex Italia & aliunde, ideò facilè emitur à materialistis. * Calidum est, & aperitivum: mitigat colicam & frigidos dolores ventris, stomachi, capitis, hepatis, splenis, renum, matricis, nervorum, juncturarum: deniq; omnibus ægritudinibus frigidis confert. C

Oleum Hyperici.

℞. Summitatum Hyperici ℥ iij.

Macerentur in vino odorifero diebus tribus & noctibus: bulliant deinde in vase duplici, obturato orificio vasis: postea exprime, & recentis Hyperici summitatum bene tritarum par pondus injice, & iterum macera dies tres ac noctes, coque, & exprime, tunc etiam tertiò recens Hypericum adde, & si vinum minuetur, adde aliquid. Postea adde D

Terebinthinæ,
Olei veteris ana ℥ iij.
Croci ℈ j.

Coquantur in duplici vase usq; ad vini consumptionem: cola, & repone. * Calidum est, & siccum, & tenuium partium: vulnera incisorũ nervorum consolidat, & combustionem ignis: sedat dolores femoris & vesicæ, & provocat urinam. E

Oleum Hyperici magistrale.

℞. Olei veteris ℔ iv.
Vini albi potentis ℔ j.
Flor. Hyperici cum semine recentium M. iv.

Tere, & macera in vase vitreo, obturato ejus orificio, duos dies: coque in duplici vase, & fortiter exprime: in colaturam injice alios flores, ut dictum est, & tertiò idem facito: deinde colato, & ad singulas colaturæ libras adde F

Terebinthinæ ℥ vj.
Olei Absinthii ℥ iij.
Dictamni, Gentianæ, Cardui benedicti,
Tormentillæ, Carlinæ,
Calami aromatici ana ʒ ij.
Lumbricorum in vino pluries lotorum ℥ ij.

Terantur omnia, & insolentur, triginta aut quadraginta diebus, & benè obturatum reponas. * Ad eadem utile: superiori tamen efficacius est. *Medici Florentini.*

Aliud.

Accipe cacumina (cùm se ex flore in semẽ colligere cœpit) Hyperici, contundantur: vino albo maturo infunde, quò mergatur Hypericum, Soli per decem dies expone: hinc adde olei, quo pondere æquet & vinum & Hypericum, insolentur dies decem: adjice Terebinthinam, nempe ut quæq; libra olei binas uncias Terebinthinæ accipiat, & Croci drachmam: Nucis myristicæ, Caryophyllorum, Myrrhæ cujusq; semunciam, resinæ Pini semunciam addat libræ, Rubiæ tinctorum unciam, bulliant in balneo obturato vase: vinum exstilletur: mox cola. Vulnera glutinat, mundat, nec cicatricem fœdat, putredinem arcet, contusa recreat, venenis resistit. Sunt qui Antimonium addant, Millefolium, Caudam equi, Beniovinum & Consolidam, Axungiam porci, Cuminum, Rosas. Et quidam terræ infodiunt dicta semestri spacio. *Heurnius.*

Hyperici insigne Balsamum, quod per os sumitur, in capitis & internis vulneribus.

Accipe Olei baccarum Juniperi libram: Olei extusi ex semine Hyperici ℥ iv. his adde flores Hyperici, vitroq; clauso insolentur dies duodecim, agitato quotidie vase: his exactis, novi flores injiciantur, abjectis effœtis, idq; sæpiùs repetendum. Rubia hic addi poterit, vel Halosanthos. *Idem.*

Oleum Liliorum convallium.

Fit ex floribus Liliorum convallium, & oleo veteri dato, ut oleum Liliorũ simplex. * Privatim cõmendatur ad puerulorũ tormina. *Augustani.*

Oleum Moschellinum.

℞. Olei puri ℔ iix.
Aquæ ℔ iij.
Folii (pro eo Macis) Nardi Indicæ,
Costi, Masticis ana ℥ iij.
Styracis calamitæ,
Croci, Myrrhæ,
Cinnamomi,
Cassiæ ligneæ veræ ana ℥ j ß.
Carpobalsami, Caryophyllorum,
Bdellii ana ℥ j.
Moschi ʒ vj.
Nuces moschatas N. iv.

Folium, Myrrham, Cassiam, Carpobalsamum & Bdellium tere, & per biduũ in aqua & oleo macera: postea coque super lentum ignem in duplici vase, usque ad consumptionem aquæ: deinde cola, & reliqua in tenuissimum pulverem redacta insperge, præter Moschum: iterũ macera, & coque parumper: ultimò Moschũ addito: probè omnia misceto, & repone, & interdum vas agitato. * Est optimum ad omnem frigiditatem corporis, potissimùm ventriculi, & ad dolorem lateris foris inunctum, stranguria & colico vexatis, &

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

tis, & ad omne nervorum vitium illitum optimè A facit: miscetur epithematibus & emplastris, quæ ad stomachi & renum affectiones asciscuntur. *Nicolaus Alexandrinus.*

Oleum Populinum.

℞. Olei communis ℔ vij. ℥ ij.
Vini ℔ iv.
Gemmarum Populi arboris recentium, Veris initio collectarum ℔ iij.

Gemmæ Populi diutissimè terantur & macerentur in vino & oleo diebus septem: pòst coquantur in duplici vase usque ad consumptionem vini: deinde exprimatur oleum, & reponatur. *Expedit ad capitis dolorem, arthriticis, nephriticis, & podagricis, & ubicunque dolor fit. *Nicolaus.*

Oleum Vulpinum.

℞. Vulpem integram, exemptis interaneis,
Aquæ fontanæ, Aquæ marinæ ana ℔ j ß. vel quantum sufficit,
Olei veteris clari ℔ iv.
Salis ℥ iij.
Coquantur: & inter coquendum adde
Anethi, Thymi ana ℔ j.

Coquantur autem, donec ab ossibus recedat caro, & aqua consumatur: deinde excoletur oleum, & reponatur. * Ad podagras reliquasque arthritidis species, ac dorsi, renumque dolorem est efficacissimum. *Mesues.*

Oleum ex semine Ebuli.

Semen suis folliculis & sordibus probè repurgatum in mortario pastę instar contunditur, deinde in caldarium justæ magnitudinis ponitur, tantumque aquæ fluvialis superfunditur, quantum ad facilem ebullitionem satis fuerit. Postea igne luculento coquitur tandiu, donec super aquam bona quantitas spumæ apparuerit: quæ cochleari colligitur, & vasi vitreo oblongo, quales sunt calices vitrei, basin angustam habentes, inditur, relinquiturque in loco tepido per triduum aut quatriduum, dum resideat, & oleum à spuma paulatim separetur. Quod si intra dies tres aut quatuor non fiat, signum est, semen non satis coctum fuisse. Tunc itaq; rursus in vas conveniens ponetur, & aqua fluvialis affundetur, ac denuò per quartam horæ partem mediocriter ebullire sinetur: atq; sic percocta, rursus ab aqua cochleari removeri reponiq; debet, ut dictum est, donec oleum à spuma separatum ad fundum vasis subsideat viride, pellucidum, & pingue. F Notandum verò est, semen colligendum esse permaturum, & intra annum: postquam collectum illud est, parare oleum convenit. Nam vetustate plurimum oleum amittit. * Præstantissimũ balsamum est ad dolores arthriticos. *Incertus.*

Oleum Avellanarum.

Oleum Avellanarum fit eodem modo, quo ex dulcibus Amygdalis. * Dolores nervorum, & arthriticos sanat: teste quoque Manardo, alii ad venena & morsus serpentum valere contendunt. *Augustani.*

DE OLEIS PURgantibus.

Oleum Cnicinum.

Cnicinum oleum fit ex semine Carthami purgato, & tuso. * Aqua intercute laborantibus, viscerum obstructionibus, ventriculi & coli cruciatibus flatuositate genitis, efficax est. Suspiriosis mirificè prodest, & vocem clarificat. Epotum B pituitam tum vomitionibus elicit, tum per inferna ducit. *Mesues.*

Oleum Thymelææ.

℞. Fol. Thymelææ,
Succi Thymelææ ana ℥ iv.
Vini albi ℥ iij.
Olei Amygdalarum amararum ℔ j.

Macerentur per horas 24. deinde coquantur usque ad consumptionem vini & succi: colatum reponatur. * Hydropi confert, ac ulceribus ma- C lignis: cutis fœditatem terget: sudores elicit: urinam retentam provocat. *Rondeletius.*

Mesues loco vini aquam, & loco olei amygdalarum amararum ponit oleum Sesaminũ, & lac, &c.

OLEA EX BACCIS exprimendi elegans ratio.

Oleum ex baccis Juniperi.

D ℞. Baccas Juniperi mediæ ætatis: misce parum aquæ vitæ, contunde in massam, adde & aliquid olei Terebinthinæ limpidissimæ: immitte vasi stanneo, ac claudatur, balneoq; imponatur ut æstuet. Ab horis tribus prælo subde, ac laminis ferreis tepentibus exprimatur oleum. Id cochlearis copia sumptum, excludit fœtum, stomachum firmat, nervorum convulsionibus ac resolutionibus medetur, colicos uterique dolores solvit, calculosis utile: scabiem & fissuras curat. E Similiter baccæ Lauri, Hederæ, Sabinæ exprimuntur. *Heurnius.*

Secretus modus extrahendi olea ex omnibus floribus.

Accipies nucleos Cerasorum: siccentur in calido furno, quò mador vanescat: deinde cultro crassiusculè incidantur: mox stratis vicissim & his & floribus vitro, in calido loco (ut in balneo) dies quinque foveantur, hinc contundantur minutim, ilicoque raro linteo leniter adducto torculari exprimantur. *Idem.*

De Oleis Subtilimodo paratis, seu distillatis.

DE OLEIS HERbarum & florum.

Herbæ vel flores earum inciduntur, contun-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

dunturq; : deinde induntur vitro, miscenturque: A postea si siccæ valdè sunt, aqua fontana perfunduntur: sin humidæ & aquosæ fuerint, per se vase occluso, in Sole, aliòve loco calido macerantur, quoad in superficie oleum appareat, quod inverso vitro, & cera perforata relictis fæcibus sejungitur. Hoc deinde cum aqua effluente simul ampullæ imponitur, & ex fervescente evocatur rursus. Aliàs herbę & flores ita macerati ex balneo pariter destillantur: postea oleum separatur.* Easdem, quas herbæ, unde fiunt, vires obti- B nent, sed multò efficaciores. *Andernacus.*

Essentia sive oleum Chelidoniæ, Melissæ, Salviæ, Valerianæ.

Chelidoniam contusam indas cucurbitæ vitreæ optimè obturatę ad digerendum per quindecim dies, in putri calido utero: post apposito rostrato alembico, primò lento igne aquam separabis ad siccitatem capitis mortui, quod contundes, ipsi reaffundendo elementum aquę priùs C distillatum, ut supernatet quatuor digitis: obturato vase putrefiant omnia in balneo Mariæ per octo dies, post distillentur rursus, dando ignem per gradus, donec nulli prorsus prodeant spiritus. Hac autem secunda distillatione aquam & aërem obtinebis, phlegma, si voles, separabis per balneum Mariæ, & destilla per alembicum, donec materia in lapillos albos prodeat: qui reiteratis solutionibus, & coagulationibus cum aqua propria, crystallini fiunt: sicque terra opti- D mè purificata, quæ quamvis alba sit, ignem tamen & tincturam intrinsecam cōtinet. Huic ergo superinjicito priora duo elementa, ut suprà reservata, & circulentur simul in balneo, donec appareat & supernatet oleum, quod vera dicitur essentia, infinitis prædita facultatibus. Eadem methodo Melissæ, Salviæ, Valerianæ, & reliquarum ejusmodi omnium veras poteris assequi præparationes. *Quercetanus.*

Oleum Spicæ.

E

Oleum Spicæ ex majori Lavendula fit, quæ Spica vocatur, in vino priùs macerata, deinde per alembicum destillata. * Renibus inunctum gonorrhœam sanat: lumbricos expellit, guttæ duæ ex vino sumptæ. In summa, multis facultatibus præditum est. *Euonymus.*

Oleum ex floribus quomodo eliciatur.

Contusas frondes, aut flores, simul, seor- F sùmve, ut libuerit, ponimus in matula, cucurbitáve recta, aut curva: ad singulas florum libras, addimus olei Amygdalarum dulcium recentis parum, nempe ut exempli causâ dicam, ℥ j ß. aquæ etiam ardentis, quantum videbitur: poterit autem apponi ℥ j. clausoq; optimè vase, macerentur omnia decem, quindecímve horarum spacio, fimo equino, aut balneo tepentis aquæ: inde imposito pileo, vaseq; ad cineres admoto, destillet lento igne. Nam aqua manabit, quę ubi cœperit rubescere, vase, quod recipit, mutato, augebitur ignis: aqua enim & oleum simul destillabunt: auctiore autem facto adhuc igne, alio vase recipies solum oleum. Quod autem cum aqua simul destillavit, separari facilè potest. Oleo hac arte ex Absinthio, aut Mentha, collecto, mirificè congenitus hepatis & ventriculi calor, atque aliarum partium juvatur: mirum enim in modum penetrat. Possemus etiam alio modo operari: Maceratis enim calentis aquæ balneo floribus, priùs eodem balneo aquam solam elicere, inde quod remanet, ad cineres admovere; auctoq; sensim igne, elicere aquam & oleum. Quanquam autem absque aqua ardente elici hujusmodi è floribus ac herbis oleum posset: tamen si addatur, magis odorem retinet: licèt in floribus frigidis, cujusmodi sunt Violæ, Nymphææ, Papaverisque, meliùs aqua ardente abstineremus, ob qualitatem adversam naturæ, qua efficitur, ut aqua ipsa ardens aut nihil, aut certè parum recipere ac retinere earum virium, odorisque possit. *Hieron. Rubeus.*

Oleum Chamæmeli, Meliloti, Anthos, Betonicæ, Menthæ, Absinthii, &c.

Ex floribus omnibus eodem modo, quo ex Chelidonia essentiæ extrahantur: vel hac via: Si addideris pro libra florum, libras sex aquæ pluvialis, vel distillatæ, digerendo omnia per aliquot dies, postea illa distillando per alembicum cum suo refrigeratorio. Præsertim autem essentiam elicies ex floribus, qui sequuntur: Chamæmeli, Meliloti, quæ olea valde anodyna sunt: Stœchados, Anthos, Betonicæ, hæc cerebri affectibus medentur: Absinthii, Menthæ, ista ventriculo prosunt: Genistæ, Tamaricis, quæ lienis affectibus conducunt: Thymi, Epithymi, Origani, quæ melancholiam domant: & ex similibus priùs ad Solem, ut decet, exiccatis, quorum proprietates omnes facillimè medicus assequetur. *Quercetanus.*

Oleum è Rosis præstantißimum.

Rosarum folia in umbra aliquandiu asservata, in matula vitrea magna ponuntur, cujus fit fundus latus, & ad dimidium vas impletur: inde affunditur ipsis Rosarum foliis tantum aquæ rosaceæ stillatitiæ, quantum satis fuerit, ut optimè madeant: appositoque pileo vitreo cæco, stipatisque optimè rimis cera gummata, quindecim diebus equino fimo macerantur: sic tamen, ut mutato, cùm frigescere cœperit, fimo, calor æqualis servetur. Apposito mox matulæ rostrato pileo, igne moderato cinerum, aqua omnis elicitur: quę rursus in eadem matula, optimè priùs à fæcibus mundata, ablutaq; ponitur, & calentis aquæ balneo lentissimo igne elicitur, dum tota in vas recipiens abeat. Nam in fundo matulæ remanebit oleum rosarum, colore rubrum, perspicuum, & moschi odore suaviter fragrans: viribus cordis, ac cerebri roborandis apprimè utile. *Hieron. Rubeus.*

DE O-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

DE OLEIS EX fructibus.

Olea fructuum.

Ex fructibus eodem modo olea, ut ex seminibus, vel herbis eliciuntur, ut ex nuce Cupressi, baccis Lauri, Juniperi, quæ moderatè calefaciunt & roborant. Ex amaris & dulcibus quoque amygdalis, idque per balneum pro Asthmaticis, Nephriticis, Iliacis, & ardoribus urinę curandis, si ipsius aur. ij. aut iij. exhibeantur. Quæ quidem olea nostri Pharmacopolæ præparant, vel ignis expressione, aut saltem cum aquæ vaporibus. *Quercetanus.*

Oleum è baccis Juniperi.

℞. Baccarum Juniperi modium plenum: contundantur minutissimè: iisq; affundatur aqua pura, ea quantitate, ut optimè cooperiantur: postea in vesica cuprea, ut vinum sublimatum, per aquam frigidam destillantur: postremò oleū ab aqua separetur, serveturque. * Valet ad multa: ad tormina, ad gonorrhœam, ad coli dolores ex catarrho. Hoc oleum balsamo comparatur, guttarum trium aut quatuor instar assumptum, resolutionem nervorum, morbum attonitum, & alios cerebri affectus præcavet: corpus ab omni veneno & pestilenti aëre tuetur: stomachum debilitatum ex frigore restituit: vomitiones cohibet: viscerum abscessibus medetur: renes purgat: calculos frangit: urinam promovet: colicos & uterinos dolores compescit: difficultati intestinorum, sanguinisq; rejectioni, & pectoris pulmonumq; vitiis conducit: morbo arquato, & aquæ inter cutem prodest: vermes necat. In summa omnibus membris læsis, vi sua penetrandi medetur, foris inunctum: convulsis, tremore & convulsione infestatis subvenit: scabiem, ulcera inveterata, malignaque, nec non condylomata curat: dolores lumborum, coxarum, podagræ & colicæ, umbilico illitum, sedat: fissuras manuum sanat. *Euonymus & Andernacus.*

Aliter.

℞. Baccas Juniperi, contunde in massam, ligneo vasi impone, affunde aquam æstu bullientem, ut obruatur massa: junge fæcis vini eam copiam, qua medii pedis altitudinem superet: cooperto vase, diebus quatuordecim illis otium sit, dum nempe acorem instar fermenti ducat massa: quotidie bacillo hæc massa agitetur. Tandem fiat distillatio ex eo vase, quo Terebinthina eliquatur, excipulum amplum sit. Ignis lentior initio excludet spiritum Juniperi: hinc substantiam vini, & granorum: hoc vinum apud Colonienses maximi usus & pretii est. Cochlear haustum ejus partum accelerat, stomachum firmat, convulsionibus ac resolutionibus medetur, colicos uterique dolores compescit, ab inquinato peste aëre tuetur, calculosis expeditum remediū, fissuras ulceraque manuum sanat. *Heurnius.*

A

Oleum è baccis Lauri.

Oleum è baccis Lauri eodem modo, quo oleum ex baccis Juniperi, destillatur. Ex ℔. una baccarum, ℈ j. olei communiter extrahitur. * Valet contra colicam & iliacam, & sciaticam passionem.

Oleum è baccis Hederæ.

Oleum è baccis Hederæ eodem modo, quo oleum e baccis Juniperi, destillatur. Vel etiam per descensum sic:

B

℞. Ligna sicca Hederæ,
Granorum Hederæ,
Gummi Hederæ q.s.

Frustatim decisa, ponantur in vas terreum perforatum in fundo, duobus vel tribus locis, & tunc supponatur alia olla, & ponatur in terra, & ligetur fundus superioris cum orificio inferioris: bene sigillabis cum argilla, vel pasta: & ita disponantur, ut olla superior tota sit super terram, cooperto orificio: & fiat ignis circumquaque, & destillabit oleum nigrum in vas interius. * Frigidis articulorum morbis singulariter prodest: menstrua provocat, calculos expellit, & ulcera expurgat, sanatque. *Rogerius.*

C

Oleum è nucleis Pineis.

Oleum e nucleis pineis per descensum, ut oleum e baccis Hederæ destillatur. * Valet ad erugandam mulierum cutem. *Manardus.*

Oleum è Cepa.

D

Accipiatur Cepa alba, in medio evacua: cujus vacuitas theriaca impleatur, & foramine obturato, circundata panno lineo madente, per horæ dimidium cineribus calidis obruta, alembico destilletur, & liquoris stillatitii dentur patienti ℥ ij.* Sudorē evocat in peste. *Fumanellus.*

Oleum è nucibus Cupressi.

Nuces primùm in pulverem rediguntur: deinde ex aqua Betonicæ, vel aqua Vitis destillantur: postea oleum, quod inde manavit, in balneo Marię corrigitur, & ab aqua separatur.* Hoc cervici, vel capitis vertici inungitur ad catarrhos retinendos, quos spinam versus singulari quadam vi retrahit, quare etiam anteriùs oculis applicari non debet, ut quod illos attrahendis humoribus offendat. *Andernacus.*

E

DE OLEIS EX seminibus.

F

Olea Seminum.

Seminum olea eadem methodo, ut olea ex floribus, eliciuntur, in pulverem priùs redactorum: ut Anisi ad flatus discutiendos: Fœniculi ad affectus oculorum, & suffusiones. *Quercetanus.*

Oleum Anisi.

℞. Anisi ℔ j. vel ij.
Aquæ fontanæ ℔ x. vel xx.

Contundatur Anisum minutissimè, & maceretur in aqua per horas aliquot: deinde in vesica

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

ærea primò igne lento, deinde fortiori deſtilletur per aquam frigidam: poſtremò oleum ab aqua ſeparetur. Libra una Aniſi dat communiter ℥ ij. olei. * Ad vertiginem, anguſtiam pectoris, capitis defluxu natam, præfocationem, vomitionem, cruditatem ſtomachi ex flatibus, aquam inter cutẽ, alioſq; affectus qui ex frigore & ventis proveniunt: præcipuè omnibus membris exanguibus & nervoſis opitulatur, ut ſtomacho, inteſtinis, veſicæ, utero: cujus fluorem albũ exiccat, & omnes in totum actiones, quæ de Aniſo dicuntur, obit: oris halitusq; fœtorem emendat. Uſus ejus eſt, ſi aliquot guttarum inſtar ex vino, vel juſculo manè aſſumatur, vel quando neceſſitas poſtulârit: quin etiam tabellis ad pectoris vitia rectè additur. *Andernacus ex Euonymo.*

Oleum Fœniculi.

℞. Fœniculi contuſi ℔ ij.
Aquæ fontanæ ℔ xx.

Miſce, macera, & in veſica, balneo aëreo ſicco deſtilla per aquam frigidam: deinde oleum ab aqua ſeparatum repone. Fit etiam à quibusdam hoc oleum ex ſemine ſicco extractum ſine ulla alia additione, perquàm odoratum & ſuave: colore autem eſt album, quod primò deſtillat. Deſtillatur autem ex ℔ j. Fœniculi, ℥ ß. olei. * Capiti conducit, præcipue autem oculis, renibus, veſicæ: pectoris anguſtiæ & difficultati ſpirandi ſuccurrit: ſtomachũ juvat: flatus diſſipat: calculos arenoſos cõminuit: urinam & menſtrua promovet. Fieri ex eo tabellæ poſſunt ad eoſdem uſus, aut per ſe quocunque tempore manè & veſperi aliquot guttæ ſumi poſſunt. *Euonymus.*

Oleum Aniſi & Fœniculi.

Semina Aniſorum cucurbita curva locantur, ad eorumq; libram adduntur aquæ fontis puriſſimæ ℥ iij. & tepentis balnei calore macerantur: inde educitur oleum odoratum, quod ſtomacho roborando, flatibus diſcutiendis, oriſque halitui commendando, plurimùm præſtat. Hujus ſi guttæ aliquot cum iis pharmacis miſceantur, quæ ad coli dolores, pro dejicienda alvo, adhibemus, multùm proſunt. Quòd ſi loco aquæ in deſtillando vinum addideris, calidius oleum evadet, ſed minùs ſuave, minuſque odoratum. Sic quoque è ſemine Fœniculi oleum extrahitur. *Rubeus.*

Oleum Cumini.

Cumini oleum eodem modo, quo Aniſi oleũ conficitur. Libra autem una Cumini dat ℥ ß. olei.* Utile eſt vulneribus ad lienem pertingentibus, inflationibus corporis ex frigiditate, quæ aliquãdo cauſa exiſtit, cur urina retineatur: tuſſi medetur: anhelationi conducit: colicis doloribus ſubvenit: urinæ ſtillicidiũ impedit. Ad hunc uſum gutta una aut altera, in aqua filicis ſumi poteſt, aut etiam in tabellis. *Euonymus.*

Oleum Petroſelini.

℞. Sem. Petroſelini ℔ ij.
Aquæ fontanæ ℔ xx.

Semina contunde, macera, atq; in veſica, balneo aëreo ſicco, vel arena deſtilla. Ex libra autem una ſeminis Petroſelini extrahitur communiter ℈ j. vel ℥ ß. olei.* Obſtructiones aperit: mẽſtrua & urinam movet.

Oleum ex granis Ebuli.

Oleum ex granis Ebuli quomodo fiat, vide ſuprà. * Podagricos dolores mirum in modum lenit, curatque.

Oleum ex granis Cataputiæ.

℞. Sem. Cataputiæ ℔ ij.

Contundantur, & in retorta per arenam deſtillentur. * Purgat mirabiliter. Idem facit oleum Cnicinum.

Oleum Frumenti.

Frumentum in retortam impoſitum cum ſpiritu vini diligenter per octo dies digeratur, tum demùm igne violento pellatur. Quod deſtillatum eſt, capiti mortuo reddatur, denuò digeratur, ac deſtilletur. Id ſi ter iteraveris, prodibit oleum præſtantiſſimum ad gangrænam & carcinomata. *Quercetanus.*

Oleum è ſemine Lactucæ & Hyoſcyami.

Semina Lactucæ aut Hyoſcyami cucurbita curva locantur, ad eorumque libram adduntur aquæ Roſarum ſtillatitiæ ℥ iij. vel paulò plus: & tepentis balnei calore macerantur: inde educitur oleũ. * Prodeſt autem Lactucæ oleum, potũ ad duas vel tres drachmas, cum jure aut vino, mane, ſex aut ſeptem diebus, gonorrhææ. Hyoſcyaminum idem facit, ſi eo inungantur renes: & ſi mulier eſt, peſſi modo ſubdatur. *Rubeus.*

DE OLEIS EX radicibus.

Olea radicum.

Una eademq; prorſus via, ut herbarũ, florum & ſeminum, eſſentia radicum extrahitur: Angelicæ ſcilicet, Biſtortæ, Gentianæ, Tormentillæ, Caryophyllatę, quæ peſtilentibus affectibus conferunt: Cyperi, Acori, Coſti, ad roborandum ventriculum: Dictamni, ad ſedanda parturientium tormina: Helenii, Eryngii, Glycyrrhizę, iridis Illyricæ, ad pulmonum affectus: Pæoniæ, epilepticis conducens. *Quercetanus.*

DE OLEIS EX lignis.

Olea ex lignis & baccis.

E lignis odoratis, ac reſinoſis, nec non ex eorum baccis, elici oleum poteſt, ipſis nonnihil cõtuſis, affuſo vini albi modico, aut etiam aqua: inde per noctem in cineribus calentibus, vitrea cucurbita maneant: augeatur manè ignis, quoad deſtillabit oleum. *Rubeus.*

Oleum ligni Guajaci.

Ex Guajaco ligno oleum hoc modo elicitur: Guajacum aqua ardente, in qua ſal Tartari diſ-ſolutum

A ſolutum fuerit, maceretur tandiù, dum colorem aqua contrahat: tũc enim ipſa in aliud vas transfuſa, nova adjiciatur, & maceretur, ut colorem contrahat: idque repetatur, dum non amplius coloretur aqua. Has omnes aquas conjunctas ſimul deſtillatione excipe:& in fundo cucurbitæ remanebit oleum. Ulceribus malignis, doloribusque probatur. E' Junipero ejusq; baccis ſimili modo educitur, ad eadem utile, & ad faciei vulnera ac maculas. E' Corno arbore qui edu- B citur, pari ratione liquor, per ſe ſolus ſtrumas diſcutit: maturat, aperit, purgat, glutinatq; nulla alterius medicamenti ope: ſi pili barbę capitisq; cani eo liquore calido madeſcant, præſertim ſi adjungatur ſecunda aqua, qua utuntur mulieres ad flavos reddendos capillos, eos tingit rubro colore, in obſcurum vergente: duratq; color hic ſex menſes.

Idem aliter.

℞. Ligni Guajaci quantum ſufficit.

C Incide in fruſta, & imple ollam, vel dolium magnum vitreatũ intùs, cujus orificium ſit arctum: & fac foveam in terra, & præpara parietes ejus cum terra figuli: deinde pone ollam vitreatam in fundo ex directo foveæ, habentem orificium magnum, & cooperiatur lamina ferrea ſubtiliter perforata: deinde prępara iſta duo vaſa cum terra figuli, ne ex utriusque orificiis reſpiret: deinde cooperi terra, & adde ignem per tres horas, vel ampliùs: finaliter reſudabit oleum de ligno D Guajaco. * Ad ulcera & dolores ex morbo Gallico ortos valet. *Euonymus.*

Oleum ex lignis Juniperi.

Oleum è lignis Juniperi eodem modo fit, quo oleum è lignis Guajaci. * Frigiditatis cauſas removet, vel reprimit, & typũ quartanæ. Sed magis ſingulare & ſpeciale, facta inunctione ab umbilico uſque ad muliebria, eſt, renes & matricem confortare, & ejus humiditatem exiccare, E & ad conceptionem præparare. *Rogerius.*

Oleum è lignis Fraxini.

Oleum è lignis Fraxini eodem modo fit, quo oleum è ligno Guajaco. * Uſus ejus eſt in arthetica frigida: excoriationes cicatrizat, morpheam albam propriè ſolvit, & ipſam denigrat. Curat præterea paralyticos: lienicis confert, non ſolùm inunctum, ſed etiam ebibitum. *Rogerius & Manardus.*

F *Oleum è lignis Hederæ.*

Oleum è lignis Hederæ quomodo fiat, dictum eſt ſuprà, ubi docuimus oleum extrahere è baccis Hederæ. * Contra artheticam frigidam valet. *Rogerius.*

DE OLEIS EX corticibus.

Oleum Cinnamomi.

℞. Cinnamomi electi quantum ſufficit,

A Contunde craſsè: macera in aqua Roſacea, vel Citoniorum, vel Vino albo, per horas vigintiquatuor: deinde in vapore aquæ calentis, vel in balneo, vel in veſica per aquam frigidam diſtilla. Ex una libra Cinnamomi extrahitur communiter ℥ ß. olei. * Oleum Cinnamomi, in univerſum balſamum naturali reſpondet, intùs putrefactionẽ arcet, extrinſecùs omnia recentia vulnera, ſive ulcera conſolidat. Hujus guttæ ſingu- B læ, vel duæ, per ſe ori inditæ in animi parturientis deliquiis præſentiſſimum ſunt remedium, ſicut etiam in accelerando partu, & ſenio debilibus reficiendis. Stomachi concoctionem juvat, bonumque ſuccum generat. * Cæterùm è Cinnamomo parum (ut antea dictum) olei diſtillatione extrahitur. quare ejus loco utplurimùm utimur aqua ejusdem, quæ primo loco exſtillaverit. *Euonymus.*

Aliter.

C ℞. Vini Malvatici optimi menſuras tres, & bis diſtillato. Poſtea rurſus tertia vice diſtillato, ut tamen una tantùm menſura in cucurbita relinquatur. Rurſus diſtilletur alia vice, ut in cucurbita minus remaneat. Tum rurſus alia vice diſtilletur, ut menſura una tantùm ſuperſit: ſicq; habebis vinum optimè rectificatum, quod ſervandum. Quo facto, accipias de Cinnamomo quantum videbitur: concidas minutim, & in cucurbitam ponas unà cum vino rectificato, ut excedat D Cinnamomum duobus digitis. Cucurbita cæco alembico diligenter claudatur, & in balneo Mariæ tribus diebus, lento igne ponatur. Peracto hoc termino, effunde vinum, cavendo ne quid fæcum unà effluat: & vinum ſeorſum ſerva. Tum aliud vinum rectificatum affundito, & ut priùs pergito. His peractis, utramque aquam vitæ in cucurbita commiſce, & cum capitello claudatur diligenter, & in balneo lentiſſimè diſtillatio inchoëtur, ut ad novem tactus, guttæ diſtillent: idq; continuabis, quoad vinum aſcenderit: tum E in fundo alembici habebis oleum, quod ſerva. *Euonymus ex ſchedis manuſcriptis.*

Aliter.

Matula fictilis, vitro interiùs oblinita impletur ad dimidium aqua fontis ſtillatitia, inde cortex Cinnamomi leviter tritus imponitur, rimisque optimè ſtipatis, igne vehementi ſic, ut aqua bulliat, fumique in ſublime tollantur, oleum educitur. Nam aquæ, quæ deſtillaverit, innatabit F oleum album, ut lac, dulceq;, & admodum odoratum, & nonnihil acre, cordi, cerebro, ac ſtomacho maximè ſalubre, halitumque oris commendat. *Rubeus.*

Aliter.

Oleum Cinnamomi etiam alia via fieri poterit: ut Sacchari candi, & Cinnamomi æquas portiones accipiamus, teramusq;, & in recurva cucurbita brevi ponamus: inde ipſi affundamus aquæ Roſaceę ſtillatitiæ ℥ vj. ſi Sacchari & Cinnamomi cujusq; acceperimus: macerentur per

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

noctem, manè, moderato igne cinerum habebitur oleum triplex. Primum album est. Secundum colore flavum, sapore acerbum: pars est sacchari tenuior, cum aqua rosacea mixta. Tertium, quod est rubrum, acre, odore Cinnamomi, licet exiguo: partes igneæ sunt Sacchari & Cinnamomi. *Idem.*

Aliter.

℞. Cinnamomi ℔ j.
Aquæ Melissæ, vel
Borraginis, aut
Endiviæ ℔ ij.

Infunde ac macera dies quinq;, per arenam distilla: in ultima consectanea aqua Cinnamomi iterum infundi poterit novum. Ita Caryophyllorum, Piperis, Angelicæ, Galangæ extorquentur olea. Ab aromatibus distillandis absit vinum: nam antequam aromatum oleum sese surrigit, vinum exigitur: quare restibile aroma suo vehiculo defraudatur. At aqua non sine aromate effertur. *Heurnius.*

Olea corticum & lignorum.

Ex corticibus & lignis omnibus, præsertim calidis, ut ex Guajaco, Junipero, Sambuco, & similibus per descensum oleum extrahitur, fœtidum tamen, quo utimur in externis affectibus. *Quercetanus.*

Oleum ex corticibus mali Aurantii.

Cortices malorum Aurantiorum priùs ex humore aliquo macerantur: deinde vitreis organis vel in vesica per aquam frigidam distillantur, ut oleum Cinnamomi: demum oleum aqua separetur, conserveturq;. * Est albicans & odoratum valdè. *Euonymus.*

Oleum ex corticibus Nucum.

℞. Cortices Nucum aridas: contunde in mortario, pone in retortã benè perlutatam, illam impone igni non nimiùm magno, & extrahes oleũ & aquam è corticibus. Deinde separabis oleum ab aqua per balneum Mariæ. Postremò ter aut quater purgabis oleum, in arena distillando in vitro parvo. * Hoc ferè melius est oleo Vitrioli, maximè in peste & veneno. *Euonymus.*

DE OLEIS EX aromatibus.

Olea aromatum.

Quemadmodum ex herbis vel floribus eliciuntur, sic quoq; ex Cinnamomo, cujus oleum cor roborat, prostratasq; vires reficit: ex Nuce moschata, Pipere, quorum olea assumpta, vel admota, imbecilliori ventriculo conducunt, matricemq; confortant: & ex Caryophyllis elicies olea, quæ una prorsus & eadem methodo cum aqua destillantur, ipsique supernatant: separantur autem per infundibulum: solum oleum Caryophyllorum fundum petit. Quoniam est inter reliqua minùs aëreum: aquam tamen membrorum pellit, & melancholicum purificat sanguinem, & convenit imbecillitati visus, si hujus guttula una, aut altera manè primo vini haustu assumatur. *Quercetanus.*

Oleum Caryophyllorum.

Oleum Caryophyllorum paratur, ut oleum de baccis Juniperi. Multò citiùs & faciliùs oleum habebitur, si cum aquis distillatio fiat, ut pluviali, vel lacustri, aut aliis mollioribus. * Calidum est & siccum, tertio gradu: confert stomacho, hepati, cordi, diarrhœæ à causa frigida, & stomachi morbis omnibus frigidis. Spiritus melancholicos dissipat, & clarificat crassos. Omnes virtutes habet Balsami. Extrinsecùs vulnera recentia sanat: vulnerum sanguinem fluentem & aquam sistit. Intrinsecùs partes naturales confortat, sanguinem melancholicum purgat, confortat cor & caput: præsertim convenit vertigini & debilitati visus, si manè tres vel quatuor guttæ à jejunis in cochleari cum offa aut vino sumantur: iterum colicę & uteri passionibus, eodem modo sumptum. Tabellæ ex eo paratæ, maneq; & serò comestę, capiti conferunt robur, & catarrhos sistunt. *Euonymus.*

Oleum Macis.

℞. Macis quantum sufficit.

Contunde, macera in aqua fontana, quanta sufficit: deinde in cucurbita vitrea, vel vesica ærea per aquam frigidam (ut vinum sublimatum) destilla: & ita cum aqua ascendet oleum, quod postea separabis. * Calidæ est facultatis: ideoque commodus ejus usus est in colica à causa frigida, & à catarrho in capite descendente: confortat cor, ventriculum, & matricem. In tremoribus cordis ex timore, aut ex vesicæ obstructione, aut matrice maximum auxilium præstat: valet in stranguria, & quicunq; à frigiditate ortum habuerint, morbis. Possunt ejus tres vel quatuor guttæ per os sumi in cochleari ferreo cum offa, aut in primo haustu vini. *Euonymus.*

Oleum Nucis moschatæ.

Oleum Nucis moschatæ eodem modo fit, ut oleũ Macis. * Ventriculum frigidum calefaciendo roborat, superfluosq; ejus humores consumit, & inflationem tumoremq; prohibet: flatus discutit: colicos dolores sedat: oris halitum commendat: vesicæ affectibus succurrit, trium aut quatuor guttarum instar ex primo cochleari jusculi, aut vino Cretico assumptum. *Andernacus.*

Oleum Nucis moschatæ, aliter.

℞. Tertiam vel quartam partem Aquæ vitæ destillatæ, & Nuces moschatas minutim cõcinde: imponantur bociæ omnia, ita ut per tres digitos Aquę vitæ, Nucis moschatæ partes cooperiantur: relinquantur in infusione horis viginti-quatuor, & Aqua vitæ colorem flavum acquiret, quam in aliud vitrũ effunde: tunc aliam Aquam vitæ de novo affunde, ut priùs, idq; repetito toties, quoad colore nõ inficiat Aquam vitæ. Quo facto, Aquam vitæ sic coloratam omnem, in bocia, in balneo Mariæ secundùm artem distilla, ut ascendat Aqua vitæ, & oleum Nucis moschatæ

remaneat

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

remaneat in priore bocia in fundo: & sic habebis oleum Nucis moschatæ paratum. Eodem penitùs modo potest ex omnibus aromatibus oleum destillari. *Euonymus ex quodam incerto.*

Aliter.

℞. Nuces moschatas quot voles, pulveriza, & affunde duas mensuras aquæ simplicis: pone in cucurbita vitrea, luto sapientiæ optime perlutata, ut solent ii cucurbitas perlutare, qui aquam fortem parant: postea capitello imposito, eodem luto perluta, similiter & recipientem (tantùm in junctura) ne spiritus evanescant. Tum ita ad ignem pone, & primò fac ignem lentum, secundò majorem, tertiò fortem, eo modo, quo solent aquam fortem distillare: & habebis oleum optimum, supernatans aquę in recipiente, quod collige, & est magnæ virtutis. *Euonymus.*

Oleum Maceris.

℞. Maceris quantum videbitur, pistetur grosso modo, & maceretur in aqua rosacea tamdiu, quoad facultates Maceris penitùs aqua extraxerit. Tum accipe Amygdalas decorticatas cultro: incide leviter, easque in prædictam aquam impone, ut odorem & saporem Maceris imbibant, tum exiccentur seorsim: quibus exiccatis, rursus in eandem aquam ponantur, denuoque exiccentur: idq; est quater iterandum. Tum demum oleum exprimēdum: quod ubi expressum fuerit, in Sole rectificetur. Et hoc quoque modo multa alia olea non incommode fieri possunt, ut ex Moscho, Ambra, Belzoino, Storace, Cinnamomo, Caryophyllis. *Euonymus ex libro manuscripto.*

Oleum Piperis.

Oleum Piperis eodem modo fit, quo oleum Macis & Caryophyllorum. *Omnibus facultatibus, quibus & ipsum Piper, præditum est: nisi quòd ignea illa vis, quam linguæ imprimit Piper, in oleo ejusmodi non sentitur. Est enim oleum Piperis nihil aliud, quàm elementum aëreum, separatum à reliquis elementis, quemadmodum etiam in oleo Vitrioli & Sulphuris distillato, idem probavimus. Eodem planè modo oleum Piperinum à suo igne est separatum, & majoribus facultatibus ipso Pipere constat: penetrandi facultatem habet eximiam. In colicis, & partibus multa tenaci pituita & lenta repletis, dantur duæ vel tres ejus guttæ cum jusculo, ad incidendā eam, & dissipandam. Exhibui (inquit quidam) in tertiana febre, post purgationem, & venæ sectionem, dando hujus olei guttas tres, cum ℈ j. Myrrhæ, duabus horis ante paroxysmum, frigus & tremorem, ipsamque etiam febrem prohibuit invadere, si non prima vice, at saltèm secunda. Cæterùm ℔ j. Piperis dat ʒ ß. olei. *Euonymus.*

Essentia sive oleum Croci & Camphuræ.

Croci essentia, quæ ad omnes roborandos spiritus conducit, fit cum vini spiritu, qui super
A ipsum injici debet toties, donec tincturam totam attraxerit, & remaneat terra subalba, cui calcinatę priùs, ut decet, indas essentiam extractam cum suo menstruo, omniaq; circulato in balneo Marię, tum demum pelle per cineres. Quo facto, separa vini spiritum in matratio, & in fundo remanebit Croci essentia, infinitas habēs proprietates, si guttula cum liquore aliquo, vel jusculo, aut vino permisceatur: spiritus prostratos reficit, & roborat mirum in modum. Sic elicitur ef-
B sentia Camphuræ. *Quercetanus.*

Olea aromatum, lachrymarum, lignorum & gummi.

℞. Caryophyllorum pulveratorum ℔ j.
Aquæ simplicis, vel, quod melius est, Aquæ vitæ ℔ vj.

Infundantur in vas vitreum ad digerendū in balneo vel fimo equino per quatuor dies: pòst apposito rostrato alembico cū suo refrigerio destil-
C lentur ex artis præscripto: oleum autem ab aqua separetur per infundibulum, & ad usus servetur. Eadem methodo elicies olea Salviæ, Juniperi, Succini, Terebinthinæ, Myrrhæ, Thuris, Sarcocollæ, Mastiches, Euphorbii. *Quercetanus.*

DE OLEIS EX RESINIS & GUMMI.

Oleum è Gummi.

D Ut è Gummi oleū eliciatur, accipito ad Gummi libram, Aquæ ardentis ℥ j ß. & in vitrea cucurbita macerentur sub fimo diebus 4. vel 5 inde lento igne pileo cucurbitæ imposito, stillet oleum. Fieri etiam faciliùs posset cucurbita recurva. Alii ad ℔. Gummi, addunt Aquæ rosaceæ stillatitiæ ℔ ij. inde lutatis optimè rimis, destillant: primò enim exit aqua: aucto mox igne, oleum, quod alio vase excipitur. Sunt qui oleum Tartari, cum aqua rosacea pari pondere miscent.
E Hacq; ratione Ladani, Belzoini, Styracis & cæterorum hujusmodi oleo eliciuntur. In Styrace tamen Calamita, non clauduntur vasorum rimę, cùm in destillando respiratione indigeat. Quandoque etiam plura commiscentur, & oleum optimum emanat. Nec desunt, qui gummi tuso, aquam ardentem addant, sive aquam mellis, acetúmve stillatitium, aut aquam communem sexies destillatam, sic ut quatuor digitis pulveres superet. Duabus diebus aquæ tepentis balneo
F macerant: inde aquam inclinato vasis ore, excolant, aliamq; superfundunt, id toties repetentes, dum aqua nullum ampliùs colorem contrahat. Omnes hæ aquæ coloratæ simul commiscentur in vitrea matula, pileoq; rostrato imposito, eodem balneo destillat aqua, & in fundo vasis oleum remanet: quod si fortè tenacius esset, quàm velles, superfusa denuò illi aqua, quam extraxisti, destillet. Evadet enim fluidum, ceu oleum Olivarum. Cum Gummi quovis miscent alii sal tartari æquis portionibus: inde fimo, aut balneo ad tres dies macerant: mox igne cinerum, vase re-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

curvo oleũ elicitur. His modis extractum, oleum Thuris, vulneribus conducit, partium nervosarum, ac membranarum, ligamentorumq;. Quod verò ex Aloë, vulneribus capitis & pectoris optimum est. Ex succino doloribus colicis, atq; uteri, cæterisq; frigidis affectibus cõducit. Est enim perspicuum, aureoq; colore, ita calidissimum, & cùm tetro odore sit, ad excitandos epilepticos & soporosos utiliter adhibetur. Qui è Sagapeno & Galbano destillat, liquorem, cicatricem extenuare, ut vix appareat, si in vulnere ponatur, scribũt. Qui omnium simul oleũ cuperet, curandis vulnerib. aptissimum, idq; citò, ea cõtundat, agitetq; cum quarta parte Ceræ virgineæ, retortaq; parva cucurbita, igne cinerũ destillet. Mirificum enim oleũ manabit ad omnia ulcera ferè ac vulnera. E' Myrrha qd' elicitur oleũ, opobalsami vires supplet in cõficienda theriaca Andromachi. *Rubeus.*

Aliter.

Nonnulli qui dura Gummi distillant, ut Thus, Mastix, Myrrha, duplum addunt Aquæ vitæ, & olei Terebinthinæ quadrantem ad gummi: & balneo maris decem dies macerant, aut fimo equorum. *Heurnius.*

Oleum Mastichis.

Mastiche primùm in vino coquitur: deinde reponitur, maceraturq; ex eodem per dies aliquot: postea ampullæ erectæ, luto diligenter oblitæ inditur, oleumque & aqua per operculum ex nudo igne proliciuntur. Hęc dennò cucurbitę vitreæ imponitur, & in balneo Mariæ distillantur, dum aqua ab oleo sejungatur: hoc deinde per cineres calidos à crassiore materia separatur, idemque effluit tenue, flavum & subtile: tandem quod crassius existit, à fæcibus suis in arena evocatur, & in Solis calore corrigitur. Nobile est oleum propter vim penetrandi, qua omnia membra reficit: stomachum corroborat, ejusq; concoctionem juvat: viscerum inflammationibus convenit: abscessus lenit: dolores sedat: omnes denique nervos confirmat. *Andernacus.*

Aliter.

Oleum è mastiche fit per descensum in retorta, ita ut ignis suprà infraq; sit, & habebis oleum mastichis, quod postea rectificetur. Augustę Vindelicorum quidam distillat, accipiendo Mastichẽ integram & solam in retorta lutata, usq; ad partem eminentem extra fornacem, quæ quatuor ventilia habet, & superiùs tegatur, lento igne destilletur. * Balsamum est mirificum ad vulnera. *Euonymus.*

Oleum Mastichis & Thuris.

Reducatur ℔ j. Mastichis in pulverem, quem indas vasi vitreo, superfundendo aquæ cõmunis distillatæ, & aquæ vitæ ana ut supernatent quatuor digitis, occluso vase, putrefiant in fimo per aliquot dies, pòst distillentur sepeliendo alembicum intra arenam, aut batti turam ferri, dando ignem per gradus: primò distillabit cũ menstruo oleum flavescens: illud seorsum reserva, & augendo ignem prodibit oleum rubicundum: tum demum fortiori igne, crassum & adustũ sapiens. Quod si cum vini spiritu à priori separato circuletur, & rursus distilletur, tum habebis verum oleum, affectibus externis utilissimum, præsertim ad corroborandum ventriculum & intestina imbecilliora. Oleum autem flavescens, quod primò distillatum est, exhibetur cum vino, aut proprio decocto, ad eosdem affectus, & ad defluxiones prohibendas. Separatur facillime tota aqua vitæ, & potest ablui oleum, si velis. Et si timeas empyreuma illius, cum aqua Rosarum, aut simplici, præstantissimum parabis medicamentum. Et ex ℔ j. elicies hac via olei puri ℥ x. Sic ex Thure oleum facies vulnerarium. *Quercetanus.*

Oleum Thuris.

℞. Thuris in pulverem redacti ℔ ß. Ampullę orificio magno præditæ indatur: deinde vitrum calicis modo formatum, quali in potu quotidiano uti cõsuevimus, imponatur, ut in medio ampullæ consistat, idemq; aqua calida impleatur: postea operculum in vertice perforatum applicetur: cujus foramini infundibulum coaptetur, & oleum commissuris oblitis evocetur. Inter distillandum verò aqua calida per illud in vitrum, quod dixi, guttatim stilletur: ita tamen, ne hoc repleto, ita effluat. atque sic cum aquæ vapore oleum simul ascendit suavissimum, & odoriferum, odore Thuris, quod alioquin sine hoc vapore pessimè olet. *Andernacus ex Euonymo.*

Oleum Myrrhæ.

℞. Myrrhæ electæ, & non adulteratæ ℥ vj.
Aquæ vitæ sine phlegmate ℥ xij.

Hæc duo in bocia vitrea conjunge, quæ in fimo equino calido diebus sex quiescant: postea distilla in balneo, usquequò aqua tota ascenderit, tum in fundo bociæ videbis oleũ Myrrhæ, quod per pannum lineum est colandum, sicq; servandum. * Virtutes habet balsami: nam cõservat & tuetur à putrefactione omnia ea, quæ ei imponuntur. similiter faciei inunctum, pulcherrimam conservat, & faciem juvenilem cõciliat: vulnera citissimè consolidat, & omnes alios morbos internos curat, exhibendo per os ʒ ij. ad aurium surditatem, &c. Ad faciei splendorem & colorem conservandum sic est procedendum. Fiat decoctum urticæ in aqua communi, & dum ebullit, vapor in faciem recipiatur, ut sudet: postea exiccetur optimè: & postea statim unge faciem oleo Myrrhæ. Et hic modus est servandus in inungendis manibus, pectore, & aliis partibus. *Fioravantus.*

Aliter.

℞. Myrrhæ in pulverem redactæ q.s. include induratis ovorum aluminibus, abjecto vitello, ac iterum sectas partes committe: crati impone, vel stanneo in vase foraminibus pervio, & cellæ include. Manabit liquor oleosus, qui vitro exceptus, & cum Aquæ vitæ pari quantitate remixtus, in equino fimo digeratur menses 3. vel 4. hinc vitro inclinato effundatur liquor, quod crassamẽtum restat, balneo maris imponatur, ut evanescat quicquid Aquæ vitæ inest, vel liquoris

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

ab ovo eliquati: etenim in fundo remanebit oleum Myrrhæ. Hoc Anchusæ radice admixta vehementius enitescit, ac guttulis aliquot affusis olei Salviæ, Caryophyllorum, vel Cinnamomi, gratum odorem afflabis. *Heurnius.*

Aliter.

Qui in theriaca & cæteris antidotis vice opobalsami oleo Myrrhæ utuntur, ii sic illud conficiunt: Myrrham optimè tusam, in massam cum succo Rosarum cogunt, & loco calido, duobus diebus, totidemq; noctibus macerant: inde vase vitreo, stipatis diligenter rimis, sabulo optimè circundato, destillant, igne satis valido: exit primò aqua, colore flavo, odore Myrrhæ, & ubi interior siccari humiditas incipit, minuitur ignis, ne tetro odore inficiatur: ubi refrixerint vasa, iterum tepentis aquæ balneo destillatur, & oleũ elicitur, quo ad ulcera colli vesicę derugandamq; faciem utuntur. *Rubeus.*

Aliter.

℞. Myrrhæ, Aloës, Styracis utriusque ana ℥ j.
Mumiæ, baccarum Lauri ana ℥ ß. mediocriter terito, & in alembico vitreo lento igni distillato: eoq; liquore utitor ad cicatrices, post vulnera, reparandas. *Ant. Chalmeteus.*

Oleum Myrrhæ, Sarcocollæ, Cancami, Styracis, Belzoini, & Euphorbii.

Ex Myrrha, Sarcocolla & Cãcamo, sive Lacca, quæ vulneribus consolidandis, & carne replendis conducunt, parantur etiam præstantissima, variaq; Balsama vulneraria, cum oleo Terebinthinę & Hypericonis. Item facies olea ex Styrace Calamita & Belzoino, quod prodest ischiadicis. Eodem modo oleum Euphorbii, quod cerebri & nervorum affectibus multum conducit, surditati, aurium tinnitui, paralysi, tremori, spasmo: cujus pręterea, si guttula cum convenientibus immittatur naribus, pituitam elicit. *Quercet.*

Oleum Succini.

Succinum modicè conteritur, & ampullæ incurvatæ (Retortam vocant) luto probe obductæ imponitur, silicibus parvulis interim commixtis: hæc deinde in fornace locatur deorsum vergens, & oleum igne mediocri extructo elicitur. hoc postea aceto calido perfunditur, & ex cineribus calidis, vel arena per retortulam rursus evocatur. Alii panis cibarii crustam vesicæ primùm indunt: deinde succino injecto acetum affundunt: postea ex igne distillant, & à fæcibus sejungunt. Alii succinum in pulverem redactum ex vino stillatitio macerant in cineribus calidis, mox extillant: tum rursus fundunt: idq; tandiu repetunt, donec in fundo oleum appareat. Alii, licèt nunc per descensum, nunc his, nunc aliis instrumentis eliciant: tu tamen, si diligentem ignis curam habueris, juxta illum quem antea recitavimus modum, oleum odore, sapore & colore præstantissimum parare poteris, quod ipsum succinum longè viribus superat.

A Unciæ sedecim succini dant ℥ x. olei. * Capitis affectibus, nervorum resolutioni, morbo attonito & comitiali occurrit, guttæ unius instar manè ex aqua Betonicæ, Lavendulæ, vel Tiliæ potui sumptum: ab omni veneno & aëre pestilenti præservat, naribus inunctum, vel medicamentis in id idoneis commixtum: singulare est remedium in renum & vesicæ morbis discutiendis, calculis educendis, urinariisq; meatibus reserandis, ex vino Malvatico, aqua Petroselini, vel simili humore exhibitum: colico morbo medetur: B uteri strangulatui prodest, naturalibus illitum: fœtum evocat, partumq; facilem reddit, si gutta ejus ex aqua Verbenæ parturienti propinetur: omnes corporis facultates imbecilles reficit, roboratq;: humores consumit, & cerebrum cõfirmat, aperitq;: unde oleum hoc, medicinis ad capitis defluxiones feliciter, sicut & aliis corporis partibus inscriptis, miscetur. *Andernacus.*

Oleum Caphuræ.

C Caphura in aqua calida dissolvitur, & oleum quod supernatat, sejungitur: hoc vitro imponitur, vinoq; stillatitio perfusum in balneo digeritur: tandem igne distillatur. Alii ova ad duritiem usq; percoquunt, & vitellis exemptis, Caphuram non adulteratam includunt, reconduntq;, & in cella vinaria suspendunt filo, ut oleum in vas subjectum defluat. * Datur ex humore idoneo ad febres ardentes, continuas, pestilentesque, & laterum inflammationes: extrinsecus expurgan- D dis curandisque ulceribus malignis, cum oleo Caryophyllorum, aut baccarum Juniperi, utiliter adhibetur. *Andernacus.*

Aliter.

℞. Oleum Amygdalarum dulcium, cui misce Camphoram, & in massam coge. Sole digeratur: hinc exprime oleum, cui spiritus vini affundes quaternûm digitûm altitudinem, & octo dies alembico cæco digeratur. Hinc favillis surrigatur E spiritus vini: etenim fundus retinet oleum Amygdalarum. Tandem tum eliquatum vini spiritum repente balneo auferes: nam fundus tenuissimum oleum habebit *Heurnius.*

Oleum Belzoinum.

℞. Aquæ vitæ,
Belzoini pulverizati ana partes æquales.
Ponantur in retortam latam, & unà cum suo capitello in junctura clausam, distillentur in cineribus lento igne, quoad extracta fuerit aqua: F quæ reservanda est ad suos usus. Postea fortificetur ignis paulatim, ubi oleum apparuerit, magis magisq;, usquequò totum oleum extraxeris. Tandem in fine sequetur gummi quoddam, instar mannæ: quod valet ad faciendam aquam odoriferam, unà cum aqua puteali, aut Rosarum *Fallopius.*

Aliter.

℞. Belzoini ℔ j
Pulveriza subtiliter: pone in alembicum ad distillandum; tunc affunde pulveri, aquæ Rosarum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

℔ ij. obtura diligenter alembicum, & lento igne A
subtus accenso primò, quoad aqua cœperit distillare, deinde augmentetur paulatim, usquedum oleum conspexeris. Quo apparente mutetur recipiens, & fortiori igne elice oleum, quod in Sole rectificandum. Eodem penitus modo distillletur oleum Styracis calamitæ & liquidæ. *Euonymus.*

Aliter.

℞. Beniovini contusi ℥ vj.
Styracis calamitæ ℥ j.
Ladani ℥ ß.
Nucis myristicæ ℥ ij.
Moschi G. iv.
Aquæ vitæ ℥ ij.

Fimo macera, ac destilla oleum: omnes vires firmat. *Heurnius.*

Oleum Ammoniaci.

℞. Gummi Ammoniaci quantum sufficit.
Dissolve ex vino stillatitio, vel ex aceto: deinde lapillis injectis per cineres aut arenam distilla: postea corrige. * Valet ad tophos podagricos discutiendos. Sic etiam paratur ex Colophonia, vel pice. *Andernacus.*

Oleum Ladani.

℞. Ladani pulverizati quantum sufficit.
Pone in vas cupreum instagnatum: cui admisce aquæ Ros. ℔ j. vel ℔ ß. pro quantitate Ladani, & olei Amygdalarum dulcium medietatem. Postea capitello ejusdem materiæ cooperi vas, & claude juncturam: & sic in fornace ebulliat aliquandiu: id quod tuo relinquendum judicio est: prout enim multa fuerit materia, ita etiam diutiùs erit coquendum. Antequam auferas materiam, refrigerare permittito, ac tandem serva. Quò autem meliùs conservetur, adde aliquid aluminis usti aut ambræ. *Fallopius.*

Oleum Terebinthinæ.

Oleum Terebinthinæ per cineres ex ampulla erecta, non alta nimis, vel ex incurvata potiùs optimè distillatur, addita arena lota, ne ebulliat. Alii Terebinthinæ libras tres, Salis manipulum, & Vini stillatitii modicum priùs macerant: deinde distillant. * Frigidis nervorum affectibus, ac omnibus ægritudinibus frigidis ac flatuosis convenit: in asthmate & anhelitus difficultate mirificum est, si duæ drachmæ singulo mane sumantur. Est & in empyemate proficuũ, & in omni prava thoracis affectione ex pituita: colicis etiam doloribus & omnibus flatuosis convenit, cicatrices decorat, & corrigit. Penna illitum naribus valet ad scabiem, & rimas earum: cerebrum hoc modo calefacit, & pituitam absque sternutamentis detrahit: sanat & rimas uberum in mulieribus. Ad memoriam, surditatem & spasmum principatum obtinet. Ut vulnera citissimè consolidentur: recipe oleum Terebinthinæ, & calefactum juxta ignem, commisce ei viridis æris partem æqualem, & serva usui. *Andernacus & Euonymus.*

Aliter.

℞. Terebinthinæ ℔ xij.
Aquæ fontanæ ℔ xxx. (ne urantur spiritus) ex organis Aquæ vitæ eliquetur oleum. Lente exardescat primò ignis: unam olei libram præbent libræ quatuor: etenim quod relictum fuerit, illicò antequam refrixerit, in aquam frigidam effunditur, ac in Colophoniam abit. Hæc in oleũ vertitur hac arte: Libra ejus remiscetur unciis duabus Butyri, ac tenui igne liquantur, inditaq; B
retortæ extillantur, efferetur oleum rubrum, ac parum fæcis restibile erit. *Heurnius.*

Oleum Terebinthinæ aliter.

℞. Terebinthinæ claræ, quantum videbitur: & pro qualibet libra accipe cineris è ligno duro ℥ iij. & in retorta fornaci accõmoda. A' principio fiat ignis lentus, ad humiditatis distillationem: postea augeatur ignis ad olei destillationem. * Vulnera simplicia intra horas 24. sanat. C
Valet nervis contractis à frigiditate, accipiendo ℥ j. cum vino: urinam movet, & omnes dissolvit corporis ventositates. Punctiones lateris curat: mirabiliter febribus pestilentibus cõfert eodem pondere, per os accipiendo: & ungendo stomachi orificium, digestionem promovet. *Fallopius.*

Aliter.

℞. Terebinthinæ ℔ ij. inde retortæ, ac quartam saltèm partem ejus impleat: arenæ siccissi- D
mæ ℥ iix. sensim foco calescant, nec effervescãt. Primò, limpidus ac acidus liquor fluet. Secundò, oleum limpidum, aqueo candore. Tertiò, fulvum manabit, majori vi ignis tollendum. Quartò, æstu foci, stillat crassum rutilans, plurimum olei Terebinthina fundit. Sed usui interno melius id, quod ab affusa aqua elicitur. Similiter ex qualibet Resina elici potest. *Heurnius.*

Aliter.

E
Maximum secretum est apud quosdam oleum ex Terebinthina extrahere absq; periculo effusionis: ab effusione enim ingentis incendii est metus. Destilletur itaq; in vesica ænea, semiplena aqua, ut aromata exstillantur: album fundit oleum: sed cinis unde Sapo coquitur, vocant *Vueasche*, remisceri debet. Hujus enim duo vel tres manipuli aquæ injici debent, in qua distillari debet Terebinthina. *Idem.*

Aliter.

F
Oleum Terebinthinæ elicitur levissimo etiam calore, præsertim per balneũ vaporosum, quem ego distillandi modum magnoperè probo. Hoc oleum est calidũ, ac tenue altéq; penetrans, plus quàm ipsa Terebinthina: frigidisq; nervorum & articulorum affectibus medetur. *Quercetanus.*

Oleum Colophoniæ, Picis, & Hederæ.

Olea quæ ex Colophonia & Pice parantur, valent ad eosdem affectus, ut Terebinthinæ oleum. Fiunt autem, ut oleum Ceræ, Sic etiam ex Hederæ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Hederæ lachrymis oleum elicies, ad urinas potenter movendas. *Idem.*

Oleum Bdellii, & reliquorum gummi.

Ex Bdellio autem ſic oleum parabis: Bdellium tẽperetur in aceto deſtillato per duodecim horas, ut totum diſſolvatur. Quo facto, per ſetaceum transcoletur, & ſeponantur ipſius fæces. Quod purum eſt, inde retortæ vitreæ, addendo pulveris ſilicum calcinatorum mediam partem, & appoſito recipiente, dabis ignem per gradus duodecim horarum ſpacio: atque inde prodibit oleum efficaciſſimum. Sic de Ladano, Galbano, Opopanace, Sagapeno, & Ammoniaco, olea cõficies, quæ podagricos tophos emolliunt, & durities omnes hepatis, lienis & cæterorum membrorum potenter diſſolvunt, ſi ſimul omnia vel diſtillentur, vel per ſe ſingula præſcripta methodo parentur. *Quercetanus.*

Oleum ex gummi compoſitum, optimum.

℞. Belzoini contuſi ℥ vj.
Styracis calamitæ ℥ j.
Ladani ℥ ß.
Nucis moſchatæ ℥ ij.
Moſchi G. iv.
Aquæ ardentis ℥ ij.

Macerentur fimo: & inde eliciatur oleum, igne primùm moderatiſſimo, mox auctiore, quod odoratiſſimum eſt, celebrumque & cor, ac ſtomachum plurimùm roborat, & ignavam excitat Venerem. *Rubeus.*

DE OLEIS EX liquoribus.

Oleum Vini.

Albertus Magnus lib. 4. Meteor. ſcribit, quòd ſcilicet, ubi pars aquea è vino educta eſt, remanent partes terreſtres vini, infuſę humiditati pingui oleagineæ: & ſi ſubſtantia illa ultrà ſublimetur lento igne, egreditur oleum.

Oleum Vini, aliter.

Ex vino per reiteratas deſtillationes, & phlegmatum ſeparationes oleum ſpiritui ſupernatans elicitur, multis rebus conducens, & corpora priùs, ut decet, calcinata ſolvens, ſi in proprio ſale ſeminetur, digeratur & inde tandem deſtilletur. Aliud autem vel proprio etiam ſale, vel melle acuitur, aptiusq; ad ſolvendum redditur. *Quercetanus.*

Oleum Aceti.

Deſtillato aceto per alembicum, reſident fæces ipſius in fundo vaſis: quæ priùs igne violentiſſimo exiccatæ, ſi repellantur per retortam, exibit oleum rubicundiſſimum, & acerrimum. *Quercetanus.*

Oleum Sacchari Mercuriale.

℞. Sacchari, Herbæ Mercurialis ana partes æquales.

Contundatur herba cum ſaccharo optimè: & in curva cucurbita octo diebus macerentur: inde duplici vaſe deſtillentur. Manat enim oleum album, quod optimum colorem faciei conciliat, epilepſiæ conducit, ſi quadraginta diebus, quotidiè manè ʒ j. exhibeatur. Quod ſi cum Caſtoreo ſumatur, nervorum contractiones removet cujuscunque loci: ſanat quoq; ſtuporem membrorum, viſus hebetudini confert, in oculis poſitum. *Rubeus.*

DE OLEIS EX metallicis.

Oleum Auri.

Aurum per acetum in ſuccum ſolvitur, ſeparaturque: deinde maceratur in ſucco Chelidonii, & aqua vitæ præparata: poſtea per balneum extillatur, dum in fundo oleum craſſum reſideat. * Hujus grana decem ex aqua vitæ dantur. *Andernacus, ex Paracelſo.*

Aliter.

Aurum per regale cæmentum ex plumbo in calcem redigitur: deinde purgatur, poſtea horis viginti quatuor in aqua vitæ digeritur: atq; tunc oleum provenit, præſtantiſſimum Chemiæ magiſterium. *Paracelſus.*

Oleum Auri egregium.

Folia auri macerata in ſucco Limonum (an & aceto, præſertim deſtillato?) & aqueo humore diſtillatione detracto (quid, ſi Margaritæ & Coralia addantur?) remanet in fundo quaſi butyrum. Id vino miſtum, aureum colorem ei conciliat, & acetoſum facit. * Mirificè putredini reſiſtit. Purgat etiam multos, & ſudorem movet: prodeſt leproſis, & qui inunctionibus Mercurialibus ab iſtis hominibus, qui imperitia pecuniam lucrantur, ſunt perditi. *Geſnerus.*

Oleum Auri, aliter.

Quod ad oleum auri attinet, poteſt & alio ingenio haberi. Nam in aqua ardente, quam acriorem efficacioremq; reddiderit ſal è fæcibus vini, ſeu aquæ vitæ in ſublime elatus, diſſolvitur aurum, in calcem redactum, ſic ut aqua videatur perſpicua: hanc tepentis aquæ balneo, aut fimo, per menſem coquunt, & circulo agunt, dum aurum in fundo aſcenderit, perinde ac calx, quam, detracta aqua, fimo equino diſſolvunt, id toties repetentes, dum non ampliùs cogatur, cujus non eſt dubium vires eſſe plurimas in tuenda valetudine, roborandoq; corde, & adverſùs venena, ſi rectè adhibeatur, ajuntque his, qui elephantiaſi laborant, plurimùm prodeſſe. *Quercetanus.*

Aurum potabile.

Aurum in folia redactum cum aceti ſpiritu diſtillatur, ſeparaturque, & ex aqua vitæ præparata, per menſem digeritur, dum ſiccus appareat. * Hujus ſcrupulus ex ſpiritu, vel humore alterius rei propinatur. *Anternacus.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Idem aliter.

Auri per regale cæmentum ſive ſtibium purgati lamellæ, ex viridi ſalis liquore in pulverem reſolvuntur: is deinde aqua pluviali ſtillatitia tamdiu abluitur, donec nulla ampliùs ſalſedo ſubeſſe percipiatur. Aut ſi celeriùs idem expedire cupias, auri laminæ cum plumbo in lamellas redacto obteguntur, & per horas 24. cæmentantur, ut vocant, læviganturque, dum calx auri ſubtiliſſima fiat. Poſtea tantum ſpiritus vini ſuper elotum pulverem, vel calcem repurgatam funditur, quantum ſex digitos transverſos ſupereminęat: ac juncturis vaſis probè oblitis macerantur in aqua temperatè calida, ſive balneo Mariæ, diebus viginti, aut triginta. Tum liquor citrinus, relicto in fundo vaſis pulvere candido, effunditur, & ſpiritus vini ex ampulla vitrea per operculum à flavo auri liquore modicè ex balneo ſeparatur. Poſtremò idem liquor auri extractus, ad ſummum uſque gradum elevari, hoc eſt, quinquies per ampullam incurvatam urgeri debet: atque tunc quinta auri eſſentia abſolutè parata dicitur, ſummum Chymicorum myſterium. *Andernacus, ex Paracelſo.*

Aliter.

℞. Limaturam auri puriſſimi, & combure in furno reverberationis in ſulphure & argento vivo, & extingue cum aceto vini deſtillato, & cola acetum. Hoc fac toties, donec totum ſolvatur, deinde deſtilla acetum, & ſolve aurum in furno, & congela. Hoc fac toties, donec non congelatur. Et pone in unam unciam auri mellis libram unam deſtillati, & miſce ut dictum eſt, & erit bonum ad omnes infirmitates corporis humani. Eodem modo fac de lapidibus precioſis, non ponendo argentum vivum, ſed ſulphur tantùm. *Ex libro manuſcripto antiquiſſimo.*

Aliter.

Sunt, qui ſuccum Limonum perſpicuum cum melle ac ſale miſcentes, tamdiu fervere ſinunt, dum ſpuma omnis è melle abierit, idque deſtillant, aucto ad extremum igne. Fæces vitrariorum igne, aut hujusmodi fornacum, tribus diebus in calcem redigunt: mox conterunt, illisque tertiam partem mannæ, & ſacchari candi addunt, ſuperfuſaque quam extraxerant aqua, & aquæ ardentis optimæ duplo, ſtipatis optimè rimis, moderato igne deſtillant: mox auctiore igne, quicquid elici poteſt, detrahunt. Hujus aquæ ſtillatitiæ partem, auro in calcem redacto, affundunt, mox deſtillant: denuò partem aliam aquæ ſuperfundentes, & detrahentes, dum tota aqua deſtillatione excepta ſit: quo tempore tota ſimul ipſi auro imponitur, maceraturque tepente balneo ad viginti dies: mox deſtillatur, & in fundo liquor auri videbitur. Qui ſi fortè craſſior fuerit, aqua eadem denuò ſuperfuſa, ac deſtillata, tenuior evadet, præſertim ſi id pluribus vicibus repetatur. Quod autem de auro dictum eſt, idem de argento dictum puta. Porrò ſi rectè conficiatur Aurum potabile, mirabiles utilitates

A affert. Nam tenuitate ſubſtantiæ ſolidas fibrarum partes altiùs penetrare poteſt, & per omnes expandi: ſinceritate verò temperamenti, calorem nativum excitare, ac tueri, denſitate, ac tenacitate, humidum radicale, ac primogenium ſolidius & fortius reddere, ne citò abſumatur. Cùm enim longitudinis vitę cauſa ſit calor multus, itemq; temperatus, nec non & primigenium ipſum humidum, ſolidum ac copioſum, nulla ratione iis conſuli meliùs poteſt, quàm ipſis auri B qualitatibus. *Quercetanus.*

Aliter.

E' melle, cucurbita vitrea, pileoque roſtrato, aquam elicias, ut moris eſt, fæces verò in calcem redigas, mox in pulverem: inde aquam ardentem optimam, acrioremque redditam ſolutis in ea fæcibus vini, in ſublime elatis, ut inferiùs docebo, affundas ipſi pulveri, ſic ut quatuor digitorum ſpacio ſuperet: poſitaque in tepentis aquæ balneo cucurbita, totum diſſolve- C tur: quater aquam deſtilla, ſemper aquam denuò fæcibus, ſi in fundo remanſerint, affundens, habebisque aquam optimam, quam cum aqua prima mellis conjunge, & denuo deſtillet. In hac deſtillatitia aqua ſolves aurum, in calcem cum hydrargyro adductum, ut dicemus: & cucurbitam locabis in tepente balneo, aut fimo, quatuor dierum ſpacio: inde eodem balnei calore bis deſtillet, totidemque vicibus igne cinerum D vocato: nam cum aqua deſtillabit aurum, quod cogi ampliùs nullo ingenio naturali poterit: quod ſummum hac in re quæritur. Nam ſi aqua Cinnamomi & Endiviæ deſtillatitia, Cinnamomum, ac Endiviam, partes ſcilicet illorũ tenuiores ſecum devehit: idemque de ea, in qua ferrum, aut aurum ſæpiùs fuerit extinctum, quæ deſtillata, poſtea nunquam fæces aliquas derelinquit, & tamen eorum metallorum vires retinet, cur id in auro fieri non poterit, hac arte in maxi- E mam tenuitatem adducto? Fęces autem vini magno artificio in ſublime attolluntur. Ipſæ enim ſive aquæ etiam vitæ, ſæpiùs deſtillantur: inde ignis adhibetur vehemens, ut quaſi in calcem adducantur: illis ſuperfunditur aqua ardens, ut ſolvantur: atque id ter repetitur. Deſtillata deinde aqua vitæ, augetur ignis, & fæces ipſæ in ſublime evolant, ad collum cucurbitæ, albæ, ut nix: è quibus parum ponas in aqua ardente, & majores vires acquirit, poteritq; cum fæcibus mel- F lis conjungi, & illæ diſſolventur: indeque accipiatur, quod perfectius eſt. Sunt etiam, qui è tartaro ſalem hunc albiſſimum educant, dum tartarum in calcem redactum, aquæ vitę primæ deſtillationis ſolvunt, repetita ſæpiùs deſtillatione: oleoque, quod tandem in matulæ fundo remanſerit, aquam ardentem ſuperfundunt, ac ter deſtillant, ſic ut puriſſima tantùm pars accipiatur ſeorſum, quam deinde fæci ipſi, ac potiùs calci albiſſimæ paulatim combibendam infundunt, ut è ſiccata tandem fæce ſal ad collum ac latera matulæ aſcendat vi ignis vehementioris. Sed de

his

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

his tot dixisse satis sit. Aurum in calcem reduci- A tur, malagmate ex ipsius foliis & hydrargyro conflato, diu agitando in vase ligneo, aut vitreo, modico mellis addito: mox vase vitreo, luto incrustato, vi ignis moderata, evolet hydrargyron, & in fundo remanebit calx auri. Hunc modum auri potabilis conficiendi, omnibus præstare crediderim, sed optimo artifice indiget, quique plura, quàm hîc scripserimus, cognoscat: cum tamen omnia invenerimus. *Hieronymus Rubeus.*

Aliter.

Aurum potabile aceto quoque stillatitio conficitur. Ipsum autem acetum, antequam destillet, bulliat, dum ejus medietas absumatur: postea bis térve destillet, mox addatur Euphorbii in pulverem redacti, octava pars, ac iterum destilletur. In hoc aceto extinguatur auri calx, igne reverberatorio candens: statimque vas, in quo acetum est, diligenter operculo contegatur, ne quid exhalet: ubi autem refrixerit, acetum detrahatur, mox auri calx candens denuò in eodem aceto extinguatur: idque toties repetatur, dum acetum optimè redditum sit ipso auro prægnans: tum novum acetum capias, in eoq; candentem calcem auri extinguas, donec eam auri partem solutam videas, quam postulas. Acetum hoc omne in unum collectum, ac perspicuum (si quid enim crassioris fæcis in fundum demittetur, nequaquam accipiendum est) tepente balneo destilles: & in fundo cucurbitæ remanebit aurum, instar mellis: cui communem aquam stillatitiam affundes, aut rorem destillatione exceptum, qui melior habetur, ea quantitate, ut totum aurum in ipso dissolvatur, quod noveris, cùm nihil petit fundum: tunc destilles aquam balnei calore, & in fundo cucurbitæ reliquus erit sal auri, qui in quocunque liquore facilè dissolvetur, æquè ut sal communis. Atq; eadem ratione ex omnibus metallis, ac vitro fieri sal poterit: cujus est in medicina usus. Quòd si salem hunc in oleum convertere velimus, ipsi denuò acetum suum affunditur, mox detrahitur destillatione: qua peracta, aqua communis stillatitia affunditur, mox detrahitur: inde ad acetum revertimur, mox ad aquam hac ratione progredientes, nunc acetum alternis vicibus affundendo, ac destillatione detrahendo, dum in fundo oleum maneat, quod verè oleum sit: cujus fuerit signum, si argenteæ lamellæ candenti impositum, non concrescat, ac potiùs fluat. Nam si concreverit, repetundum est aceti, & aquæ negotium: quod idem in argento, atque in cæteris metallis contingit. *Idem.*

Aurum vitæ.

Aurum vitæ fit multis modis. Calcinatum enim more spagyrico, levissimum, spongiosum, & quod reduci non potest, redditur, à quo cum aceto destillato elicitur semen, idque in balneo Mariæ: cujus vires circulationibus cum vini spiritu ita augentur, ut ad innumerabiles morbos sanandos propè incredibiles videantur. *Quercetanus.*

Idem, aliud.

Aurum in tenues bracteolas redactum calcinetur toties cum sale præparato (calcinatione philosophica) donec impalpabile reddatur. Salem ex alcoole Sole separato solutionibus, tum ipsum rursus calcinato sale candidissimo, & saccharino: huic mixturæ affunde spiritus vini alcoolisati cũ proprio sale, ut ex artis præceptis tra- B ditur, tantum ut quatuor digitos supernatet: fac deinde ut accendatur, & exardescat vini alcool: hocq; sæpius reiterabis. Deinde novum affunde vini alcool, ac ritè & decenter omnia circulentur quatuor dierum spacio: tum demum separetur destillatione competenti menstruum: novumque rursus affundendo, totiesque circulando, & destillando, ut factum est prius, donec auri tota substantia per alembicum efferatur. Separato menstruo, ut decet, remanebit in fundo Aurum C vitæ, arcanorum omnium summum & præstantissimum. *Quercetanus.*

Tinctura Auri.

Tinctura Auri est ipsius color à corpore ita separatus, ut album omnino remaneat: fit autem ipsius præparatione per stybium, ut moris est, mortificatione reiterata per spiritum acerrimũ, & sanguinem hydræ, ut in furno reverberii reddatur corpus leve, ac spongiosum, & irreducti- D bile, quod rursus reverberatur, donec in purpureum prodeat colorem. Ex quo cum glaciati corneoli alcoole, ipsi quatuor digitos supernatante, in matratio hermeticè clauso, & per mensem in balneo digesto, separatur color, qui spiritui commiscetur: illoque separato, ut artis est, remanet in fundo optatus liquor, qui postea tandiu circulari debet, donec fixetur. Hujus tincturæ drachma una, mixta cum uncia una aquæ theriacalis optimæ, ad scrupuli unius quantitatem manè stomacho jejuno sumitur, continuandum- E que est decem dierum spacio: hoc medicamentum diaphoreticum est, per sudores, superfluos & noxios expurgans universi corporis humores. *Quercetanus.*

Oleum seu liquor Argenti.

℞. Salis nitri ℔ ij.
Terræ luteæ ℔ iv.

Miscentur, destillanturque, ut oleum salis viride, igne primùm modico, deinde paulatim adaucto, donec spiritus promanare desierint. Hujus F liquoris ℥ vj. super argenti purissimi, in lamellas redacti uncias duas funduntur, & vitro occluso in cinerem modicè calidum, vel Solem ponuntur, dum illæ exolvantur: postea quod solutum est, fæcibus relictis, in aliud vas percolando effunditur, & cum aqua pluviali stillatitia abluitur tandiu, quoad nulla amplius salis acrimonia percipiatur: hinc spiritu vini diluitur, rursusque sejungitur & exiccatur. Tandem aqua vitæ correcta perfunditur, & vasculo benè obturato, in loco calido per dies quatuordecim

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

digeritur, paraturque liquor ea ratione, qua ex auro. Aliàs argentum ad calcem reducitur: deinde ex aqua vitæ in viscosum succum redigitur: postea is balneo per mensem digeritur, usque dum liquor viridiusculus exurgat. * Singulare remedium in morbis ex cerebri inflammatione ortis, nervorum convulsione, morbo attonito, mania, insania: nec non lienis, jecoris, menstruorumq; vitiis, ex obstructionibus natis. *Andernacus.*

Oleum Argenti, aliter.

℞. Argenti calcinati quantum volueris: pone in acetum distillatum, & intra aliquot dies solvetur, & fiet cæruleũ, tum lentè in balneo Mariæ evaporet acetum, & fiet oleum pulcherrimum. *Euonymus.*

Aliter.

℞. Lunam fulminatam, quam calcina quater cum aqua salis metallici crystallini, donec in corpus rursus reduci non possit: pulverem dulcoratum reverbera, ex quo extrahe proprium Alcali in balneo Mariæ, cum cœlesti menstruo (nobis sic dicto) & vini alcoole, omnia simul circula in pellicano, quindecim dierum spacio ad perfectam usq; graduationem: separato menstruo in balneo, remanet in fundo oleum Lunæ fixum: cujus exhibentur guttulæ duæ aut tres cum aqua florum Betonicæ, Salviæ & Melissæ, ad morbum caducum, & ad cerebri omnes affectus. *Quercetanus.*

Oleum Perlarum.

Margaritæ primùm in pulverem rediguntur, & vitro oris angusti induntur, perfunduntur aceto destillato optimo, ita ut hoc ad duos digitos supereמineat: deinde in cineres calidos ponuntur, donec solvantur, postea quod solutum est, in balneo extillatur ad siccitatem usque, & super calcem hanc unionum aqua pluvialis stillatitia funditur, rursusq; distillatur, dum omnis humor emanârit: tunc iterum affunditur recens aqua stillatitia, rursusque detrahitur ut antea: atque is labor ter quatérve repetitur, quoad nihil aceti subesse percipiatur. Tandem pulvis, sive calx unionum, aut in loco humido supra marmor dissolvitur, aut ex spiritu vini maceratur, distillaturque, dum in liquorem olei instar redigatur. * Hujus grana sena ex humore aliquo ad resolutionem nervorum, convulsionem, marcorem senilem, & phrenitidem dantur: corpus sanum conservat; lætum pristinæ sanitati restituit: lac muliebre emendat, augetq; naturalium partium vitia, & semen corrigit: abscessibus, ulceribusque exedentibus, cancro & hæmorrhoidibus medetur. *Andernacus.*

Essentia Margaritarum.

Margaritas solves vera solutione cum prædicto menstruo: sed si eo careas, uteris acido menstruo alcoolisato cum debita proportione vini spiritus etiam alcoolisati, succo etiam Limonum & Berberis depuratis, filtratis, & præpara-

A tis, ut decet; eadem enim præstant. Ablutionibus auferes ex Margaritarum anima aciditatem, si aliqua remanserit ratione menstrui. Exhibentur autem hujus essentiæ grana duo, aut tria cum jusculo competenti, quod statim lactis instar dealbatur, ad cordis corroborationem, & vires reficiendas. Earum etiam essentia putredini cor obsidenti, pestiq; & venenis obsistit. Eadẽ ratione ex Hyacintho, Sapphyro, Smaragdo, Granatis, Sarda, id est, Corneola & Jaspide, es-
B sentiam propriam elicies, veramque ipsarum præparationem poteris assequi ad multos curandos morbos. Hoc etiam modo præparabis Spongiarum lapillos, lapidem Judaicum, Lyncis & Crystallos, ad calculos renum conterendos. *Quercetanus.*

Oleum Coraliorum.

Coralia eodem modo, quo Margaritæ in liquorem rediguntur. Alii vel Uniones, vel Cora-
C lia minutim contusa in aqua ardenti, sive viridi salis liquore solvunt priùs in calcem: deinde hanc abluunt stillando, donec nulla ampliùs salsedo percipiatur: postea pulverem vini spiritu excipiunt, & per balneum sexies aut septies refundendo abstrahunt. Alii Coralia in calcem subigunt: hanc resolvunt, & ex vini spiritu novies extillare sinunt, dum salis instar dissolvantur: quicquid autem in fundo remanet, id recenti vini spiritu perfundunt, & priore modo evo-
D cant, usque dum tinctura Coraliorum perveniat: quam ipsi Animam appellant, summum medicæ facultatis mysterium. * Omnes interiorum partium affectus radicitùs evellit, & corpus cœlesti quadam vi in temperatum habitum absolutamque & exquisitam commoderationem restituitur. Sic igitur quinta Coraliorum essentia quemlibet morbum comitialem à pueris, & ætate provectioribus in quinq; septimanis prorsus subtrahit. Sic etiam omne alvi profluvium à
E quacunque causa ortum, tam in pueris, quàm in adultis cohibet, etiamsi morbus ad extremum pervenerit. Ita sanguinem à quacunque parte manantem coërcet, quovis modo adhibita. Sic denique fluores uterinos quoscunque sistit, & ad probam naturæ temperationem reducit, ne quid mali recidivi in reliquis corporis partibus unquam, quemadmodum ex aliis medicamentis omnibus, consequatur. Ad hæc idem oculis superimpositum, eorum dolores sedat: defluxio-
F nes mirificè compescit, & pustulas discutit. Intra corpus sumptum eadem propemodùm, sed non tam efficaciter præstat, ut tinctura. hæc enim decem guttarum instar ex liquore aliquo idoneo exhibita, mirabilia tam in viris, quàm fœminis, junioribus & adultis efficit. *Andernacus.*

Oleum Coraliorum ad tremorem cordis.

℞. Coraliorum ℔ j.
Salis communis M. ij.
Conterantur in subtilissimum pulverem, & in vitrum

vitrum ponantur luto munitum, ex sequenti descriptione. Commune sume lutum, vel argillam, cineres ossium capitum animalium quadrupedum, limaturam ferri, vitrum pulverizatum, sal commune, cerussam, &c. quæ humectata misceto simul, &c. Lutatum vitrum cum sua materia ponas in cineres cupella contentos, ut nosti: succende primò lentum ignem, & augeto sensim, donec & spiritus & fumi se recipiant in vas submissum: & postmodum ignem urgeto vehementiùs, doneç ampliùs nullus humor exeat. Hoc oleum est excellentissimum ad tremorem cordis remedium, per se sumptum sine quavis additione. *Paracelsus.*

A

B

Oleum Salis.

℞. Salis communis ℔ iij.
Terræ luteæ ℔ vj.
Salis nitri purgati ℥ xij.

Simul miscentur optimè, & ampullæ collo longiore præditæ, argillaq; probè oblitæ induntur: deinde hæc in fornace ad latus locatur, & vase, quod liquorem excipiat, satis amplo apposito, commissurisq; diligentissimè cõglutinatis, ignis per initia exiguus extruitur, donec quod aquosum inest, stillare, & spiritus colorati apparere cœperint: postea calore vehementissimo, repleto nimirum fornace carbonibus, in modũ aquæ validæ, quod reliquum est expellitur. Tandem vasis refrigeratis, omnis eximitur liquor: qui infusus cucurbitæ vitreæ, ex calidis cineribus distillatur, dum phlegma ab oleo sive spiritibus separetur. Hoc vitro reconditur ad usum. * Foris cum oleo terebinthinæ, ceræ, chamæmelino, verbascino, & similibus commixtum, dolores podagricos egregiè sedat, tophosque discutit. Per os guttatim datur, sicut etiam illud præcipuè, quod purpurei citrinive coloris per aquam roridam, ad solvendum aurum, morbosque infinitos curandos paratur. Trium guttarum instar ex aqua vitæ singulis septimanis assumptum, hominem renovat: aquam inter cutem consumit, morbum comitialem discutit, febres abigit, arquatum sanat, membra convulsa si eo perfricentur, restituit, dolores podagricos mitigat, abscessibus medetur, ramices curat. *Andernacus.*

C

D

E

Idem, aliter.

Sal aceto stillatitio sæpiùs irrigetur, moreque olei chalcanthini destilletur. Utile est ad dissolvendum aurum, pro auro scilicet potabili parando. *Andr. à Glauuen.*

Aliter.

F

Sal igne liquescat, in quod laterum fragmenta candentia injiciantur, & cucurbita curva oleũ destilletur. Plerique raphanum excavatum sale replent, qui loco humido in aquam abit, in qua fragmenta laterum candentia extinguunt, & simul destillant. Admiscent nonnulli cum sale, æquis portionibus, sal nitrum, hæcque exiccata, eliquataq; simul destillantur. Alii cum rore miscent salem. quo stillatitio aurum solvunt, variaque morborum genera curant. *Rubeus.*

Aliter.

Fac muriam ex sale, in quam injice calculos ignitos, ut ipsa imbibantur: eos autem sic imbutos indas retortæ, & dando ignem per gradus, prodit oleum salis ferventissimum. *Quercetanus.*

Oleum Sulphuris.

Vitreum vas tintinnabuli non absimile, illitum figulari luto, à terra unius cubiti mensura, æneo vel ferreo filo suspendes, sub quo metretam vitream majoris circumferentiæ, in cujus medio inversus fuerit cyathus, statues. Porrò cyathi fundus ferream bracteam digitorũ quatuor latitudinis ex igne candentem sustineat, ex qua sulphur accendatur. Hoc dum comburitur, recentius superaddatur. Inde fiet, ut ex fumo ascendente suspensum vas brevi temporis intervallo guttatim in inferiorem paropsidem distillet oleum: quod diligenter collectum, vitrea cõservabis ampulla, ℔ j. sulphuris dat. ʒ j. olei. * Valet præcipuè ad fistulas, & ad curanda oris ulcera, quæ gangrænas appellant: in quibus curandis maximè excellit, &c. *Matthiolus.*

Idem, aliter.

Ad partem unam sulphuris triti, addunt partem alteram silicum, in pulverem itidem redactorum. Hanc mixturam in retorta ad levissimum ignem apponunt, & oleum optimum eliciunt. * Usurpatur in morbis frigidis, quorum causa sunt humores vel frigidi, vel putrefacti, aut in quibus flatuum est copia: ut in febribus putridis, tertianis, quotidianis, quartanis, in peste, in vulneribus, in ulceribus maximè cavis & sinuosis, in affectibus plerisque cerebri, oris, dentium, ventriculi, hepatis, lienis, matricis, vesicæ, intestinorum & articulorum, iis videlicet, qui ex humoris abundantia, aut putrefactione proveniunt. Datur autem pauxillum hujus olei, cum destillatitio liquore, vel decocto herbæ convenientis, pro cujusq; partis & affectus qualitate. Mensuræ modus hic est. Gallinæ penna in oleum intingitur, atque inde mox extrahitur, & quod adhæret pinguedinis seu olei pennæ, id in liquore, seu decocto diluitur, & datur bibendum ægroto. In febre quidem quotidiana in vino decoctionis rorismarini aut menthæ, paulò ante accessionem. In tertiana, cum decocto centaurii in vino. In quartana, cum aqua buglossi. In peste, cum vino decoctionis raphani, cui admixtum sit parum theriacæ & mithridati. In ulceribus & pustulis oris, penna aut gossipium oleo madens loco ulcerato admovetur leviter: ita contactu olei aliquoties repetito, persanatur malum. Epilepticis in decocto betonicæ & pæoniæ propinatur. Tussientibus, cum semine urticæ & hyssopo coctis in vino. In anorexia, quæ redundantia phlegmatis existit, cum aqua absinthii. In dolore ventriculi & coli ex flatu, cum aqua chamomillæ. In hepatis frigiditate & hydrope, cum aqua iridis, chelidoniæ, & melle. In

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

obſtructionibus & dolore lienis, cum aqua tamaricis. In morbo Gallico, cum aqua fumiterræ & florum geniſtæ. Contra vermes, in aqua graminis aut abſinthii. In dolore matricis, cum vino decoctionis betonicæ, & matricariæ. In urinæ ſuppreſſione, cum vino decoctionis allii. Ad podagram frigidam, cum aqua chamæpityos. Atque in his omnibus idem utendi modus eſt: is videlicet, qui ſuprà eſt expoſitus, de penna oleo imbuenda, & mox diluenda in idoneo liquore.

B

In vulneribus autem & ulceribus, locus affectus oleo linendus eſt cum penna leviter. Dens cùm dolet, eodem leviter attingendus. Sed ſi pariter omnes doleant, decoctum menthæ calidum, cui immixta ſit olei guttula una atq; altera, ore continendum eſt. *Euonymus.*

Idem, aliter.

Oleum Sulphuris facilè quidem & citò cum vitrea cāpana paratur, ſed melior modus & perfectior hic eſt. Pulverizetur ſulphur ſubtiliter, & de pumice tantundē piſtetur: quæ duo miſceantur ſimul, & ponantur in retortam, cui adjunctum ſit ſatis amplum & magnum recipiens: & bidui ſpacio, leviſſimo igne, oleum ſulphuris diſtillabis, quod Ital. dicitur *Oleum de grata overo de regeſtro.* Additur autem pumex, ne ſulphur aſcendat, ac etiam citiùs vapores ſurſum mittat. * Eædem penè facultates aſſignantur ei, quas modò ſuprà recenſuimus: niſi quòd in pauciſſimis hanc diverſitatem notavimus. Valet ad vulnera, accipiendo pulverē ex foliis quercus, pimpinellæ, agrimoniæ, conſolidæ majoris, hyperici: quibus omnibus benè contuſis, decoquantur in vino: & colaturæ admiſceatur pauxillum hujus olei, aut ſaltem quantum ſatis ſit pro malitia & magnitudine plagæ. Cum hoc decocto lavetur vulnus recēs, aut inveteratum ulcus, & ſubitò curantur. In morbo Gallico poſt ſufficientem purgationem, valet oleum eodem modo, quo ſuprà. Atq; hæc quidem, & alia ſuprà ſcripta, quæ huc referenda, perhibentur experta à Medico Imperatoris Bononiæ, & ab alio Romæ. *Geſnerus à quodam Romano.*

Ego Sulphuris oleum ſic parare ſoleo.

Pecciolas ſulphure obductas ferreo vel æreo filo affixas, atq; igne accenſas in vitream cucurbitam amplam conjicio, ita tamen, ne fundum attingat ſulphur, mox alembicum brevi roſtro, cui recipiens vas amplum, aqua vitæ ſemiplenū ſit appenſum, ſuperimpono, ut fumi partim in recipiente colligantur, partim in fundo & lateribus cucurbitæ tanquam ſal ſive calx adhæreſcant: idque toties repeto, donec ſufficiens calcis quantitas fuerit collecta. Quo facto, materiam in recipiente in cucurbitam infundo, ut omnem ſalem imbibat: mox per pannum linteum colo: deinde in retorta, primò quidem igne lento, poſtea vehementiore deſtillo, quouſq; ſpiritus omnes exierint: demum aquam ab oleo per balneum Mariæ (ut in vitrioli oleo fieri ſolet) ſeparo, atque ſic acerrimum & non ingratum oleum

A

(ex libra ſcilicet una ſulphuris, drachmas duas olei ad minus) colligo.

Idem, aliter.

℞. Sulphuris calcinati ℔ ij.

Infundatur in acet , quod quatuor vel ſex digitis ſupernatet acetum in cucurbita: hinc in fimo equino ſepeliatur quatuor hebdomadis: pòſt diſtilletur igne forti, tunc aſcendit ſpiritus ſulphuris cum aceto: quod iterum ſepeliatur in fimo equino per duos aut tres dies: pòſt in vaſe lato, non ſtricti orificii evaporetur acetum: tunc manebit ſpiritus & oleum ſulphuris in fundo. Idem oleum iterum ſepeliatur in fimo ad octo dies, pòſt diſtilletur per alembicum, & tunc ultimò in fine abſcondatur per menſem unum: & ſic purificabitur oleum ſulphuris. * Eſt magnæ virtutis. Exhibeantur guttæ tres ad ſummum. Idem fimus equi ſemper eſt renovandus. *Euonymus.*

Idem, aliter.

C

℞. Sulphuris triti ʒ ij.
Fæcularum vini in pulverem contuſarum ℥ j.
Calcis vivæ & contuſæ ʒ iix.

Miſcentur ſimul, & in ampulla incurvata urgentur. *Andernacus.*

Aliter.

℞. Sulphuris ℔ j ß.
Salis Ammoniaci ʒ iv.
Calcis vivæ ℔ j.

Miſcentur, & aqua, in qua ſalis modicum ſolitum

D

ſit, perfunduntur: oleumq; ex retorta diſtillatur: quod à phlegmate ſejunctum, vitreo probè reconditur. Efficaciſſimum quoque oleum ex ſulphure provenit, quando totius eſſentia per acetum ſtillatitium, & fæcularum vini in calcem redactarum ſalem, ita extrahitur, ut poſtea balſami inſtar ex operculo deſtillet: * quod non ſolùm externis corporis vitiis, verùm etiam ad interna potu aſſumptum ſaluberrimum exiſtit. *Andernacus.*

E

Aliter.

Plerique oleum ſulphuris ita eliciunt, accipientes urinæ puerorum ℔ xvj. antea deſpumatæ, calcis vivæ recentis ℔ iij. ſimul ferveant ad tertias: mox per filtrum excolentur: tum addentes ſulphuris vivi, optimè in pulverem redacti ℔ j. ſimul ferveant, dum medietas abſumatur, in vaſe vitreo, aut vitro oblinito: inde per filtrum percolatur: poſtea vaſe vitreo, pileoque roſtrato impoſito, deſtillat liquor, primò per-

F

ſpicuus, deinde oleum aureo colore, quo ad nervos contractos, ad cancrum, malignaque & antiqua ulcera, & ad frigidos affectus exteriùs utuntur.

Aliter.

Sulphur ignem non expertum cum urina pueri octo diebus in fimo equino calido macerato: habeas deinde catinum magnum, valdè cavum, in quo collocetur cucurbita, ad latus, luto incruſtata, quæ ſulphur continet, priùs tamen inſtrato fundo catini cinere calidiſſimo, & prunæ addantur,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

addantur, dum tota humiditas egressa sit: adda- A
tur deinde recipiens vas, & rimæ stipentur glu-
tine, ex farina, & candido ovi, linteo circundu-
cto. Postea carbones flagrantissimi assiduè su-
pra cinerem illum calidum aggregentur, donec
spiritus atque oleum egrediantur, quod colli-
gendum est, ut oleum chalcanthi: & similis est
usus. *Fallopius.*

Aliter.

Sulphur præparatum decoquatur cum oleo lini, lentissimo igne subjecto: & fiat concreti sanguinis instar. B Refrigerata materia injiciatur in retortam, & subjiciendo ignem destillabit oleum sulphuris rubicundissimum. Fit etiam, si sulphuri furfur commisceatur, & destilletur. *Quercetanus.*

Oleum Sulphuris vitriolatum.

Cape sulphuris vivi ℔.j. cum quo misceas, lento igne, liquefacti vitrioli puri tantundem, ut unum fiat corpus. Hoc depellatur per descensum: & oleum rubicundum in receptaculum descendit. C *Quercetanus.*

Oleum Sulphuris terebinthinatum.

Si florum sulphuris ℔ j. admisceatur duabus aut tribus olei terebinthinæ, in calore sicco solventur flores in oleum rubicundissimum: tum ritè & artificiosè separato menstruo, sulphuris rubinus circuletur cum vini alcoole per octo dies: & habebis oleum sulphuris, quod naturalis balsami vires obtinebit. *Idem.* D

Oleum Sulphuris acidum.

Acidum autem sulphuris oleum fit ipso accenso, & superposita campana, aut vitro satis capaci, ad retinendos vapores, qui in oleum illud acidum convertuntur. *Idem.*

Oleum Vitrioli.

℞. Fæces sive caput mortuum, quod residet in fundo vasis, à quo phlegma vitrioli extractum est: ipso contuso, si salices permiscueris, igne violentissimo, oleum rubicundum emanabit. E Fiat etiam cum simplici colcothare, pulso igne violentissimo trium dierũ spacio, ac prodibit oleum ferventissimum, quod dulcificatur circulatione cum vini spiritu tartarisato. *Idem.*

Oleum dulce Vitrioli.

Separato phlegmate ex colcothare rubro, vi ignis fit oleum acidum, quod dulcoratur circulatione cum vini spiritu, febribusque putridis F cum aqua cichorii, aut ptisana exhibetur. Aciditate enim putredinem arcet, quemadmodum & syrupus è succo limonum, & obstructiones pellit partium tenuitate. Quapropter ad delendas viscerum obstructiones, hepatis nempe, & lienis, valdè efficax est. Miscentur aliquando hujus guttæ aliquot cum conserva florum cichorii, fitq; gratissimi saporis medicamentum ad extinguendam sitim immodicam. Febrium ardentium putredinem, pestilentiumq; malignitatem cohibet aciditate. *Idem.*

Aliter.

℞. Vitrioli quantum volueris.

Vasi vitreo luto obducto inditur, & ex igne phlegma extillatur: deinde illud eximitur, contunditurque, & phlegmate rursus perfunditur, idemq; evocatur ut antea, usq; dum nihil amplius emanet, & spiritus prosiliant: postea ab igne removetur, & calx rubicunda, in pulverem redacta, vel per se sola, vel laterum frustulis adjectis ampullæ incurvatæ imponitur, & vase amplo, quod excipit, adaptato, commissurisq; diligentissimè luto obseratis, noctu dieq; luculentissimo igne urgendo oleum distillatur. (Ego ℔ v. vitrioli rubificati quinq; diebus & noctibus perficio.) Ubi omnia refrixerint, totus liquor eximitur, infunditurque ampullæ vitreæ & ex arena calida primùm aqua insipida, deinde acida acrisq;, quam oleum appellant, separatur, purgaturque à sedimento. Ex ℔ j. vitrioli rubificati ℥ iij ß. haberẽ possunt, si ritè paretur. Hoc oleũ si sæpiùs phlegmate perfusum distilletur, dulce redditur.* Valet ad apoplexiam, paralysim, epilepsiam, febres ardẽtes, pestilentesq;: item ad sitim, stomachum bile æstuantem, morbos uterinos, aliosq; innumeros, ex humore idoneo guttarum instar potione assumptum. quinetiam medicamẽtis tum purgantibus, tum corroborantibus immutantibusque, vel illorum actionum promovendarum, vel saporis commendandi gratia, rectè admiscetur. *Andernacus, & alii.*

Aliter.

Chalcanthum (Romanum mitius est, Germanicum acrius) in olla exuritur igne fornacum, vel inter carbones, dum omnis exierit humiditas, & colore rubro evadat: inde ubi refrixit, in mortario optimè tunditur, moxq; in cucurbita, vel pomo vitreo, seu leuco appellato, luto sapientum incrustato, in reverberatoria fornace, sic ut collum deorsum parum vergat, ponitur: adhibetur ignis primò lentus, vel ex carbonibus, vel ex lignis siccissimis, primùm tenuioribus, mox solidioribus, crassioribusque, dum omnis siccetur humiditas, si qua fuerit, aut nisi antea fortè fuerit siccata: cujus illud fuerit signum, si detersum, siccatumque gladiolum ori cucurbitæ appones. Nam si adhuc quidquam fuerit humiditatis, reddetur gladioli superficies humida: sin verò sicca permaneat, nihil humiditatis inerit. Tunc apponatur vas recipiens satis magnum, ne vis vaporum, quæ vehemens esse solet, illud frangat: optiméque stipatis rimis, ignis augeatur, ut fumus ac spiritus ex chalcantho in recipiens vas transmittantur. Cumque egredi halitus cœperit, statim est recipiens vas linteo, aqua frigidissima madente, contegendum: & cùm siccatum fuerit, repetendum, donec egredi spiritus desierit. Potest etiam lintei hujus madentis usus omitti, si metus sit, ne fortè ob tenuitatem vas recipiens frangatur. Quamobrem qui oleum hoc conficiunt, furnum exigunt loco humido, & sub dio, ut ambiens aër illud, absque

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

fractionis periculo, agat, quod linteum faceret, halitusq; denset ac colligat. Ubi nullus amplius halitus seu spiritus egredietur, quod aliquibus biduo contingit, subtrahendus ignis, dimittendaque ut frigescant omnia: summaq; diligentia disjungenda vasa, & colligendum oleum: quo inciduntur abscessus, & quævis durissima caro. Usus est, ut conficiamus gladiolum ex ligno oleæ, & cum illo, tacto vix oleo, secando, perforandoq; reliqua opportuna agamus. In pestilentia, pestilentibusq; febribus, ephemera excepta, egregium certè remedium habetur, atque ubi opus est corpora, phlegmate, malisq; referta succis, à morbis tueri, idq; cùm purgata prius fuerint, sic ut vix quidquam possit efficacius reperiri, ac valentius. Sic liquore indiget, quo cum misceatur, quiq; ejus acrimoniam ac vehementiam corrigat: stomachum roborat, appetentiam excitat, infarctus expedit, putredini resistit, & renum affectibus prodest, qui ex stipatione ortum ducant. Pueris duæ, trésve guttæ cum aqua acetosæ præberi consueverunt: grandioribus natu ad quinque, & sex guttas exhibent. His qui sese à morbo reficiunt, mirificè convenit, caloremq; instaurat. Sunt qui oleum hoc aqua ardente sæpiùs perfundant, & aquam abstrahant, ut efficiatur minùs acre, ac magis tenue. Plerique ad chalcanthi jam igne rubentis libram, aquæ vitæ optimæ libras quatuor addunt, & per tres dies balneo tepente macerant: igne mox cinerum molli, aquam eliciunt: deinde auctiore, oleum, quod quinque, aut sex horarum spacio, nisi erraveris, prodibit. *Rubeus.*

Oleum Tartari.

℞. Tartari albi, in pulverem redacti ℔ iv. Ampullæ incurvatæ, vel etiam erectæ, argillaq; obductæ induntur: hæc in fornacem locatur, & vase quod excipit amplo apposito, juncturæ luto occluduntur diligenter, (facilè enim expirare solet:) postea igne per initia exiguo, tandem auctiore urgetur, donec nulli ampliùs spiritus appareant: tunc refrigeratis vasis liquor eximitur, infunditurque ampullæ vitreæ erectæ, & in balneo calente corrigitur, separaturq; aqua ab oleo. Idem ex cineribus vel arena iterum evocatur à sedimento crasso, & oleum aurei coloris provenit. Ex libra autem una tartari communiter extrahitur olei ℥ ß. * Ad curanda ulcera, præsertim ex lue Venerea orta, efficacissimum est: cui mumia sive oleum fæcularum dulce annumerari debet. hæc enim ulcera manantia ita curat, ut ipsorum malitia nocere ampliùs non possit. Ex vino hausta calculos renum & vesicæ conterit, expellitque: urinam movet: ulcera purgat. *Andernacus.*

Aliter.

Salem Tartari crystallinum, si vitro imponas & in cella vinaria alióve humido loco colloces, intra perpaucos dies in oleum resolvatur limpidum, & ad faciei maculas, & ulcera detergendo præstantissimum. *Quercetanus.*

Aliter.

℞. Tartarum crudum, aqua vitæ optima affusum, & per vigintiquatuor horas ibidem maceratum, destilletur, vase recurvo, igne primùm levi, mox vehementi, ut in oleo chalcanthi extrahendo fieri consuevit, separando tamen, quæ primò exit, aquam. Hoc pacto oleum habebitur & copiosum, & pulcherrimo colore, phthisicis maximè probatum, si in jure ranarum optimè coctarum, hujus olei gutta exhibeatur. Curandis expurgandisque ulceribus mirabile scribitur. Multum etiam facit, ut pestilentiam præcaveamus, si summæ nares eo inungantur. Sunt etiam, qui tartarum in calcem redactum aqua communi calida dissolvant, quod facilè fit: dissolutum igne lento exiccant: idq; quinquies repetunt, semper tamen, ubi dissolutum est, filtro colant. quodq; postremò siccum remanet, affusa aqua ardente optima, tribus diebus equino fimo, aut tepentis aquæ balneo, macerant: inde aquam destillatione excipiunt, manente in fundo vasis, oleo, quod urinæ ciendæ maximè probatur, ad drachmam exhibitum, cum ℥ ij. vini malvatici acerbioris. Tabidos etiam præservat. Alii Tartarum è vino albo perspicuū accipiunt, adduntque resinæ terebinthinæ, & herbæ aloës, æquas portiones: conterunt, conjiciuntq; in matulam vitreā: mox addito pileo rostrato, aquam extrahunt, quam fæcibus tritis affundunt, inde destillant, igne semper vehementer aucto in fine destillationis: repetunt id vigesies ferè, dum totam fæces aquam combiberint, nullusq; exeat humor, & ipsæ sint fæces albissimæ: quæ loco humido supra marmor positæ, in aquam abeunt, cujus ingentes vires prædicant. Nam ejus ℈ j. cum Julepi violati ℥ ij. potum, valetudinem, viresq; firmat, lumbricos enecat, jecoris ac lienis infarctus expedit, urinam ciet, destillationibus prodest. *Quercetanus.*

Oleum Tartari, fœtens.

Tartarum crudum in pulverem redactum, imponatur in retortam vitream, aut terream cum suo recipiente. Subjiciatur ignis per gradus, qualis ad aquam fortem conficiendam adhibetur. Producet magnam copiam spirituum alborum, qui & in aquam, & in oleum crassum ac fœtens convertuntur. Separetur oleum illud per infundibulum, atque ad usum reservetur. *Idem.*

Oleum Tartari.

℞. Tartari ad albedinem calcinati q. s. est. Solvatur aqua ardente septem dierum spacio balneo tepentis aquæ: inde igne primùm levi, mox vehementissimo, eliciatur cum aqua ardente oleum, quæ postea baln. M. invicem separentur. Quod reliquum est in fundo, in calcem iterum redigatur, mox distilletur, ut suprà: idq; repetatur, dum totum tartarum in oleum abierit. Hoc autem oleum calore Solis in pulverem exiccatur, quamobrem tunc spiritus ab eo, uti suprà factum est, elicitur: & hujus gra numunum cum ʒ ß. Mithridati, & ℥ j. aquæ plantaginis, vel ci-

chorii

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

chorii stillatitiæ omnes funditùs ulcerum radices tollit. Sed quo labore tartarum aqua ardente dissolvatur, sentient, qui experientur. Non desunt, qui ut idem efficiant, illud distillent chalcanthi modo. Alii huic distillatitio oleo aquam vitæ addunt, labore penè immenso, ne dicam inani, cùm faciliùs haberi res possit. *Rubeus.*

Spiritus Tartari.

Tartarum crudum si pellatur per retortam vitream, cum suo recipiente more stygiæ, producit magnam copiam spirituum alborum, qui tandem in aquam, & oleum crassissimũ & fœtidum convertuntur. Separatur autem oleum ab aqua per infundibulum: quod quidem ulceribus exiccandis & curandis confert. Aqua autem, si cum colchotare bis aut ter distilletur, ita purificatur, ut fœtorem prorsus amittat: ad pellendas autem omnium viscerum obstructiones, lienis præsertim, & hepatis, atq; ad omnes morbos tartareos valdè conducit. Cui medicamento, si vim & facultatem adaugeri velis, ipsum circulabis cum vini spiritu in baln. M. per quatuor dies: deinde separato menstruo per Baln. remanebit tibi spiritus tartari, ad prædicta optimus. *Quercetanus.*

Oleum Stibii.

Antimonium in tenuissimum pulverem redactum, ac cucurbitæ vitreæ impositum, aceto vini acerrimo & distillato maceratur super levi ignis calore tantisper, donec rubro colore acetum inficiatur. Coloratum in aliud vitrum transfunditur, novumque fæcibus superaffunditur, donec rursum rufum colorem concipiat. Istæ autem transfusiones & additiones novi aceti super fæces toties sunt repetẽdæ, donec nullam ampliùs rubedinem pulveres ex se emittant. Acetum verò collectum levi igne distillari debet, donec rubedo paulatim condensari incipiens, alembicum petere videatur. Tunc refrigeranda sunt vasa, ac liquor rubeus, quadraginta diebus fimo calido macerari debet, donec perfectã olei formam acquirat. * Illud sacchari instar, dulce affirmant, omnesq; vulnerum dolores sedare, ac perfectè sanare dicitur: ac plures admirandas facultates in ulceribus contumacibus ac cancrosis præstare. *Quidam ad Gesnerum.*

Oleum, seu potiùs essentia Stibii.

Stibium in pulverem contusum, per dies decem lævigatur igne, donec primùm flos albus, mox luteus appareat: qui tandem è rubro in purpureum colorem transit. Hujus ℥ ij. in vini spiritu, quantum viginti digitos superet, dieb. duodecim, vase diligenter occluso macerantur: postea separantur per balneum: atque tunc essentia stibii, instaurandis renovandisq; viribus dicata, fundo vasis substernitur. * Hujus grana quatuor ex aqua melissæ, chelidonii, aut vino generosissimo dantur: febres curat: aquam inter cutem discutit: morbis uterinis, arquato, comitiali, & similibus medetur: morbum Gallicum, omniaq; hinc orta vitia, mirabiliter sanat: humores per

A alvum educit, superfluos per cutis habitum expellit. *Andernacus.*

Oleum Antimonii, aliter.

Oleum Antimonii ex aqua rorida, vel cum sulphure & sale fossitio paratur. * Hujus grana tria ex vino vel liquore fæcularum vini & chalcanthi potui sumptæ, aquam subter cutem intra dies paucos curant: grana duo ex theriacę drachmis duabus devorata, pesti morbisq; venenatis medentur: trium guttarum instar, vel amplius, B ex aqua vitæ sumptum, convulsioni, morbo attonito, alusq; cerebri affectibus succurrit: dolores podagricos, colicosq; sedat: febres discutit: vesicæ ulceratæ opitulatur: ulcera maligna, cancrum, fistulas, phagedænam, herpetem, omniaq; cutis vitia mirabiliter sanat. *Andernacus.*

Aliter.

Ex pulveris stibii, salis fossitii, utriusque libris tribus: hæc super ignem in fictili uruntur semper C agitando, usquedum virescant: deinde tritis aceti stillatitii optimi additur, quantum ad uniendum satis est: postea macerantur, & per ampullam incurvatam igne acerrimo oleum rubrum extillatur, quod à phlegmate ex balneo separatur. Vel stibii in pulverem detriti libra, cum salis communis torrefacti æquali portione conteritur, inditurq; retortæ luto obductæ, & ex igne vehementissimo oleum evocatur: quod licèt externis corporis vitiis magis conveniat, non pauci tamen per os etiam exhibere non dubitant. D *Andernacus.*

Aliter.

Ex ipso Antimonio extrahitur rubicundissimum sulphur cum tartaro & nitro, aut cum solo capitello ex calce viva & cineribus parato, eliciturque oleum multis modis, quæ omnia ad curanda cancrosa ulcera multùm proficiunt. *Quercetanus.*

Aliter.

E Antimonium saccharo & alumine misceatur, imponanturq; omnia in retortam vitream. Subjicies ignem per quatuor aut quinque horas lentissimum, quem postea augebis. Manabit oleum sanguinis instar rubicundissimum. Fit etiam cum Mercurio sublimato: sed cautio adhibenda erit, ne quis in gradu ignis error admittatur. *Quercetanus.*

Idem, aliter.

℞. Sacchari candi, Stibii ana part. j.

F Terantur super marmore, ponanturq; in retortam luto obductam, destillenturque igne vehementiori, nullo cinere supposito, & manabit oleum rubrum, sanguinem referens.* Epilepticis, omnique cerebri affectui prodest, bibitum. *Rubeus.*

Idem, aliter.

℞. Mercurii sublimati, Antimonii crudi ana part. j.

Terantur subtilissimè, & destillentur in retorta. Oleum collige, & iterum atq; iterum destilla, &

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

habebis oleum optimum, ad ulcera maligna. *Ex lib. manuscripto.*

Aliter.

℞. Stibii ℔ j. adde
Sublimati ℥ ij.

Retorta distillentur vehementi igne, ex cineribus tamen: malignis ulceribus causticum fœlix. Inferunt fæcibus aquam vitæ, & quód restibile est oleum distillant: aqua illa herpetes, verrucas, cancros, tophos arthriticos curat imposita. *Heurnius.*

Aliter.

℞. Antimonii crudi, cui misce Acetum forte, & oleum Chamæmelinum & hyperici: digeratur in fimo, & per retortam destilletur. Primò effluat aqua ab aceto: ulcera Venerea, & maligna rubrum hoc oleum mirè curat. *Idem.*

Aliter.

℞. Antimonii ℔ j. adde
Tartari crudi ℔ ß.

Macerentur aceto distillato, & oleum hoc exstillatum lepram eximere ajunt: primò manat aqua, secundò oleum vulnerarium. *Idem.*

Oleum Cupri.

℞. Æris adusti ℔ ij.

Subtilissimè teratur, & ponatur in vitreā cucurbitam optimè lutatam, & aceto imbibatur fortissimo: fac distillare per horas xxiv. & habebis oleum fortissimum coloris rubri, & viridis. *Gallus quidam empiricus.*

Oleum Aeris.

Oleum æris conficitur, quando illud in chalcanthum redigitur, resolvitur, & ex terra, colcothar vocant, oleum rubicundum paratur. * Ad cancrum, phagedænam, gangrænam, fistulas, & reliqua ulcera maligna valet.

Aliter.

Æs calcinetur communi modo, tum ex ipso cum acida muria, ut decet, præparata, & alcoolisata, extrahes viridem animam in Baln. M. donec amplius menstruum non virescat. Ipsum separa in Baln. quod relictū est resolve in humido, prodit q; in oleum Smaragdinum: ipsum circulato cum vini dulcedine, ut acrimoniam ipsius menstrui totam abstrahas, & habebis medicamētum præstantissimum ad ulcera phagedænica, chironica, cacoëthica, putridaq; omnia ulcera curanda, si cum butyro misceatur. *Quercetanus.*

Oleum Stanni.

Oleum ex stanno trium guttarum instar ex vino potum, alvum sine difficultate movet, humoresq; educit: oculis membrana obductis per pennam illitum opitulatur: morbum Gallicum, ex eoque orta vitia: item vulnera curatu difficilia, ulceraque maligna sanat. Quinetiam stannum per ignem in calcem reductum levigatumque, singularem efficaciam in arquato, ascite, & vermibus curandis obtinet, ad hunc modum præscriptum:

℞. Stanni præparati ℥ j.
Sem. Colocynthidis, Plantaginis ana ℥ vj.

In pulverem rediguntur, miscenturq;. hujus uncia datur ad lumbricos enecandos, expellendosque. In ascite stanni lævigati ℥ ß. sanguinis draconis ℥ ij. liquoris tapsi ℨ j. miscentur, danturq; ℥ ß. pondere. Stanni in calcem redacti ℈ v. aliptæ moschatæ ℈ j. bdellii ℈ ij. simul subiguntur, arquatoque infestatis exhibentur à scrupulo ad sesquiscrupulum usque. *Andernacus.*

Aliter.

Stannum in calcem sive cinerem redigitur, perfunditurq; aqua valida, & dum lapilli crystallini prosiliant, in ampulla finitur: deinde humor omnis per arenam modicè extillatur: postea acetum distillatum affunditur, & in balneo macerantur omnia, donec solvantur, horisq; decem aut duodecim coquūtur, & ubi refrixerint, quod clarum est, eximitur, destillaturq;: materiæ exiccatæ aliud acetum admiscetur, coquiturque ut antea, donec omnis eliquescat: atq; tunc acetum stillare finitur: idque iteratur, usquedum illa olei modo in fundo subsistat: quod dum adhuc calet, eximi debet, ne mellis instar fiat spissum. * Singulari quadam facultate ulcera & vulnera recentia adhuc, intra horas vigintiquatuor sanare dicitur. *Andernacus.*

Oleum è Stanno.

E'stanno oleum elicitur in calcem redacto, & aqua forti soluto, ea ratione, ut lapilli gignantur: quos aceto stillatitio macerant, in aquæ tepentis balneo: inde acetum destillant, aliudque superfundunt: mox macerant, inde detrahunt, dum in fundo maneat, ceu oleum: * ad vulnera recentia, & ulcera citò sananda efficacissimum. Idem in plumbi calce effici potest, sed acui acetum debet. *Rubeus.*

Oleum Plumbi.

Plumbum in calcem vel in cinerem aduritur, & super hunc aceti optimi stillatitii, quantum satis est, funditur, maceraturq; per biduum in cineribus calidis: deinde hoc relictis fæcibus effunditur, & recens admiscetur, finiturque, & eximitur ut antea. idq; toties repetitur, donec omnis dulcedo extracta fuerit: postea acetum quod collectum est, ampullæ inditur, & ex balneo distillatur, usque dum in fundo materia, sive sal plumbi album remaneat: quod in oleum tandem sic deducitur. Sal plumbi in pulverē redigitur tenuissimum, ac in retorta vehementiori igne destillatur, quousque spiritus omnes exierint, deinde aqua ab oleo per balneum separatur, ac oleum in cucurbitę fundo colligitur. Libra una salis dat circiter ℨ ß. * Vulnera & ulcera quævis etiam deplorata intra dies paucos carne implet, sanatque: oleo terebinthinæ permixtum ac membris convulsis, resolutisq; inunctū, brevi ea restituit: tumorem ex calida intemperie natum ex oleo chamomelino & olivarum discutit: inflammationes quovis modo ortas, & ambusta restinguit, si pannus cæruleus eo imbutus superdetur.

Sunt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Sunt qui hoc oleum granorũ trium aut quatuor pondere in colicis, aliisq; intestinorum doloribus, ex humore aliquo potui propinare soleant.

Oleum & Balsamum Saturni.

℞. Plumbum optime calcinatum, ex quo cum cœlesti acido alcoolisato, præparato, ut decet, extrahes essentiam in Baln. M. idq; tantisper facies, donec totum plumbum solvatur, & à lepra, & omnibus suis impuritatibus hoc modo expurgetur. Separato per Baln. menstruo, quod remanebit in fundo vasis, rursus solves in vini alcoole tartarisato, & circulabis omnia simul per aliquot dies, ut menstrui acrimoniam tantùm auferas: & hoc modo conficies ex plumbo dulcissimum saccharum & temperatum, ac nostræ naturæ amicissimum, infinitis affectibus inserviens. Id autẽ solvitur in oleum humidum, ad quævis ulcera maligna curanda præstantissimum medicamentum. Ex ipso etiã fit Balsamus preciosus ad ophthalmiam, & oculorum inflammationes, dummodò priùs optime dulcoretur. Sic facies de stãno: de Lithargyro: de Tuthia: de cadmia vera: de Spodio & Pompholyge: quæ omnia ita rectè possunt præparari, atq; mitia adeò reddi, ut citra morsum, maculas, & excrescentias etiam oculorum tollant, inflammationes, doloresque summos sedent: ulcera omnia sine dolore ullo curent, eaq; cicatrice obducant. *Quercetanus.*

Oleum Ferri.

℞. Limaturæ ferri quantum vis. Imbibe urina, postea calcina toties in fornace reverberationis, donec impalpabilis reddatur, colorisque sanguinei: tunc pone in cucurbitã vitream optimè lutatam: imbibas quoq; urina, & fac distillare more aquæ fortis per horas vigintiquatuor, semper ignem augendo: & habebis oleum spissum rubicundissimum. * Experientia illius olei: rubificentur laminæ cujusvis metalli, si extinguantur in isto oleo, statim accipient auri colorem. *Gallus quidam empiricus.*

Oleum Ferri, aliter.

Ferrum vel Chalybs in resinam sive oleum rubicundissimum per aquam aluminis redigitur: vel si chalybs per acetum stillatitium lævigetur in pulverem, croco similem: atq; hinc sal armeniacus octies aut novies elevetur: postea in oleũ resolvatur, idemque aqua stillatitia diligenter lavetur, dum dulcescat. * Hoc oleum etsi majorem in Chymia, quàm in Medicina usum habeat, feliciter tamen in alvi profluviis etiam trium aut quinq; guttarum instar cum olei nucis moschatæ scrupulo dimidio ex vino rubro potui datur. *Andernacus.*

Oleum Martis.

℞. Limaturam chalybis, quam ablues pluries cum muria, pòst cum aqua dulci, tùm demùm superfunde acetum acerrimum, ut supernatet quatuor digitos: stent omnia ad Solem per aliquot dies, novum subinde infundendo acetum, quo limatura subtilietur: hanc reverberabis per

A diem integrum aperto vase, donec prodeat ut ignis in pulverem rubicundissimum, & levissimum, quo poteris uti. Vel ex illo, cum menstruo suo acerrimo, aut vini spiritu optimè præparato, elicies animam, ut ex ea conficias oleum: cujus guttula una tantùm exhibetur cum decocto cõvenienti, aut permiscetur cum aliqua conserva astringenti. Est præstantissimum medicamentũ ad diarrhœam, lienteriam, hepaticum fluxum, ad ventriculi corroborationem, & ad omnes hæ-
B morrhagias internas, & externas. *Quercetanus.*

Oleum Martis, aliter.

Ex ipso Martis balsamo, cum vini spiritu alcoolisato circulationibus conficies oleum rubicundum ad omnes hæmorrhagias interiores, & viscera nutritionis corroboranda prẽstantissimum, si guttula conservæ rosarum, aut symphyti permisceatur, aut cum vino exhibeatur. Hac etiam ratione conficies oleum Veneris. *Quercetanus.*

C

Oleum Croci Martis.

℞. Limaturæ Martis q. s. ponatur in cucurbita vitrea, cui adde olei sulphuris part. j. aquæ fontanæ part. iij. quæ cùm in arena calida soluta fuerit, exiccetur, donec rubicundissima fiat: mox oleo salis solvatur, rursusque exiccetur: demum igne fortiori sublimetur crocus. Quod sublimatum est, super lapidem porphyrium in cella vinaria collocetur, donec in oleum transeat. *A quodam Chymico.*

D

Oleum ferri.

Solvunt aliqui ferri elimatam scobem aqua separationis, seu quam fortem appellant, è chalcantho potissimùm educta, qua abstracta calcem illam ferri aqua communi toties abluunt, dum omni prorsus acrimonia destituatur. Exiccatæ calci, affundunt acetum stillatitium, & tepente balneo macerant: inde destillant: iterum affundunt, macerant, destillant: idque toties re-
E petunt, dum ferrum in fundo instar olei resideat: ad ulcera manantia, & pleraque alia præstantissimum: & si rectè temperetur, multò quàm ferrum ipsum efficacius, ad ea omnia, quæ à Dioscoride, Galen. & Aëtio de ferro scribuntur, prẽsertim languenti stomacho. *Hieron. Rubeus.*

Oleum Hydrargyri.

Oleum hydrargyri fit, dum hydrargyrum ex calce fæcularum vini exiccatarum purgatur: deinde per chalcanthum, salem nitri, & alumen in
F altum elevatur: postea à vini spiritu correcto digeritur, donec in mucosam pinguedinem transeat: hinc liquor abstrahitur, & in arena igne fortissimo urgetur, quoad humor lactis instar extillet: hic iterum affunditur, & oleum albissimum suavissimumque, omnis erodentis facultatis expers provenit.* Omnium metallorum olea præstantissima superat: auri balsamo viribus respondet: ulcera & vulnera quævis purgat, implet & percurat: per os assumptum vesicæ, faucium, aliarumque partium abditarum exulcerationes persanat: adhæc vi sua penetratoria renum mor-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

bos per sudores, urinamque discutit. *Andernacus ex Paracelso.*

Oleum Mercurii corporale.

Fac amalgama cum Mercurii crudi ℥ iv. & Jovis optimi ℥ j. Illud ipsum super laminam Martis extendito, & in humido collocato. Totum in oleum dissolvetur. Fit etiam cum solo Mercurio & lamina Jovis. *Quercetanus.*

Oleum Mercurii sublimati.

Mercurius cum chalcantho & sale, ut moris est, ter sublimatus, misceatur ad extremum cum æquali portione salis ammoniaci, & rursus sublimentur simul ter aut quater. Totum illud sublimatum in oleum resolvitur, ex quo spiritus salis ammoniaci eximendus est, omnia circulando cum vini essentia: ipsaq; tamdiu destillando, donec oleum fervorem & acrimoniam amittat, & ammoniacus separetur. Reducitur etiam per se in oleum lentissimo calore Athanoris, longoq; temporis intervallo. *Idem.*

Oleum Lithargyri.

℞. Lithargyri pulverizati q. s.

Dissolve per decoctionem in aceto forti, pluribus vicibus, successivè: deinde evapora acetum ad ignem, & remanet oleum nigrum in fundo, quod dissolvatur cum aqua calida per agitationem cum baculo parvo & mundo: tunc distilla per linguam laneam, & remanet oleum in fundo, quod ab aqua separatum, est singulare. * Mirabile est in delendis maculis, panis faciei, & subtiliat cicatricem, & rubedinem eorum delet. *Gesnerus ex libro manuscripto.*

Oleum Auripigmenti.

Auripigmentum cum duplo salis nitri pondere conteritur: deinde carbonibus sub dio accensis catinus imponitur, finiturque dum excandescat: huic postea Chymicus assidens, auripigmentum immittit: quod lento igne liquescere sinit, donec non ampliùs ebulliat: mox rursus tantum injiciti, demque ut priùs exurere permittit: hoc tamdiu agit, usq; dum satis injectum fuerit: atq; tunc consumpto jam sale nitri, igne vehementiore per horas quatuor aut quinq; urget, quoad auripigmentum in fundo, butyri instar, liquefactum resideat, refrigeratumq; aërio nitore inalbescat: pòst conteritur, imponiturq; marmori, & in loco humidiore ad liquorem resolvitur: qui tandem singulari artificio ex ampulla distillatur. * Hoc cum melle illitum crassitiem extenuat: terebinthina exceptum elephantiasim abigit: ani ulceribus, & iis quæ cicatricem ægrè ducunt, prodest: purgat, extrahit, siccat, suppurationes discutit: adipi aut oleo commixtum, concoquendi emolliendique vim obtinet, crustas urendo excitat: quæ excrescunt, reprimit: pilos evellit: resina exceptum, alopecias explet: phthiriasi medetur: narium, orisque ulceribus, & pustularum eruptioni cum rosaceo conducit: ulcera serpentia & maligna ad cicatricem perducit: carnosas partium excrescentias absumit, oculorum cica-
A trices emendat, & lachrymas ciet: callos, sordidaq; ulcera purgat: inveterata, & manantia, quæ
cicatricem non admittunt, nec non fungis similia sanat: luxuriantem carnem consumit, cava
explet: contra graveolentia narium ulcera auxiliatur. In summa, fistulis, carbunculis, gangrænis, nervis præcisis, ramicibus humore contractis, carcinomati & fluxionibus subvenit, sive
unguentis, sive linimentis & oleis misceatur, vel
B ulcerum labia bis térve eo circumlinantur: quòd
si ulcus idipsum fluere incipiat, & crusta obducatur, hæc unguento ex butyro majali (quod calidum super aquam fabarum, & decoctum lupinorum sigilliq; Salomonis effusum sit) peruncta resolvitur. Quinetiam ad ulcera & vulnera
hunc in modum uti licet: Olei auripigmenti, olei
myrrhæ, terebinthinæ singulorum ℥ ij. ad ulcera quævis purganda, & carne implenda miscentur applicanturque. Sic olei arsenici, hydrargyri
utriusque ʒ ij ß. olei ex vitellis ℥ j. terebinthinæ
C lotæ ℥ ij. lithargyri acetosi ℥ ß. subiguntur, &
cancro, fistulis, ulceribusque narium expeditè curandis bis quotidie adhibentur: vel olei auripigmenti ʒ iij. olei vitellorum ʒ x. terebinthinæ distillatæ ʒ j. miscentur, imponunturque ulceribus. *Andernacus.*

Oleum Arsenici.

Arsenicum qualitate sua maligna, & acrimonia venenum est. Prava verò illa qualitas in spi-
D ritu, sive in aura illa fœtida, & atro fumo, quem
minimo calore emittunt, consistit, at acrimonia in solo sale. Igitur prorsus fixanda est. Fixatione enim, ut etiam in capite de præcipitato diximus, venenum omne ex spiritibus, ut Arsenico, Mercurio, Auripigmento, & reliquis adimitur: acrimonia verò pellitur, salis extractione: quod propriis fit ablutionibus. Verum hujus Arsenici præparatio hujusmodi est: Arsenicum ter sublima cum sale præparato, & lacerta rubra, & sto-
E momatis scamate, ut ipsum purifices: quod deinde cum terrea muria fixabis, dando ignem per
gradus, vigintiquatuor horarum spacio: fietque massa nive candidior & perlarum referens colorem, quam in calida solves, ut alkali inde extrahas: remanebit autem in fundo pulvis albissimus, quem exiccatum fixabis cum æquali pondere olei inceratívi ex talco confecti, eaq; omnia in reverberio colloca per diem integrum: rursus in calida solve, ut remaneat pulvis albissi-
F mus, fixus, & dulcis, qui fluet in humido in
oleum pingue, butyri instar, anodynum. Nam quemadmodum Arsenicum, si non præparetur, dolorificum est, & qualitate sua maligna venenum: sic contrà fixatione hanc amittit, & doloris est prorsus expers, ac venenatis curandis vulneribus conducens medicamentum, si hujus admisceatur uncia una cum duabus unciis olei myrrhæ. Nonnulli etiam Arsenicum ter sublimant cum calce fixa, & colchotare, idq; dissolvunt in aqua stygia fixatoria, & convenienti, distillantq; aquam à fæcibus multoties, tum demum caput

mortuum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

mortuum reverberant: quod prodit in pulverem albissimum, & fixum: à quo extrahitur alkali cum vini alcoole, & sic dulcoratur. Hujus medicamenti usus est ad fistulas, & cancros curandos. *Quercetanus.*

Oleum Talci.

Talci libra catillo imponitur, & in igne luculento horis quatuor excandescere sinitur: deinde ubi refrixerit, fornaci, in quo panis jam coctus est, immittitur, & refrigescere modicè permittitur: postea eximitur, humectaturque oleo olivarum, & fictili inditur, atque per descensum oleum extillatur. * Valet ad ulcera putrida sordidaq; curanda, eorumq; tumores discutiendos, & dolores leniendos. *Andernacus.*

Oleum Talci, aliter.

Ex Talco ritè & artificiosè calcinato elicitur anima cum aceto destillato: hæc ipsa resolvitur in oleum preciosum, humido in loco collocatum. *Quercetanus.*

Oleum Calcinum.

Calx integra oleo communi restinguatur, alembico vitreo distilletur, & manabit oleum. *Ad ossa corrupta valet. *Sylvius.*

Idem, aliter.

Calcis vivæ frustum integrum infundatur in oleo communi, donec calx in pulverem reducatur: tum destilletur in alembico vitreo, & emanabit oleum calcinum. *Leonardus de Prædapalia.*

Oleum de lateribus.

℞. Laterem aut tegulam ruffam antiquissimam, ex ruffo luto ductam: eam confringe in frusta mediocria, & in prunis urito, donec tota excanduerint: deinde è prunis exempta fragmẽta restinguito in oleo claro veteri, & dimittito quousq; se oleo impleverint: postea oleo exempta in tenuissimum pulverem contundito, atque in retortam aut cucurbitam vitream indito, & secundùm artem luto chymistico juncturas vitrorum claudito, & subtus accensis prunis oleum elicito, & elicitum reponito. * Convenit omnibus morbis frigidis. Est enim calidum penetrativum, resolutivum: mollit dura, & discutit tumida: opitulatur qui patiuntur epilepsiam, vertiginem, oblivionem, paralysim, spasmum, dolorem dorsi, genuum, podagram, vel alios juncturarum & nervorum morbos: medetur spleni, vesicæ, & renibus. *Mesues.*

Oleum crystallorum.

Crystalli subtilissimè conteruntur, & vel æquali nitri, vel duplo sulphuris pondere commixti in calcem aduruntur: hæc deinde ex aqua pluviali stillatitia lavatur aliquoties: rursusq; siccatur: postea spiritu vini perfunditur, maceraturq;: tum extillatur rursus, & quod in fundo remanet, iterum calcinatur, lavatur, destillaturque toties, donec in vino eliquescat nivis instar: tandem in coquendo sal provenit, quod in loco humido resolvitur in liquorem. * Hujus drachma dimidia potui assumpta, singulare est remedium ad re-

A num & vesicæ calculos atterendos, comminuendos, expellendosque, & urinam promovendam. Atq; ad hunc modum oleum ex omnibus gemmis paratur. Ex Sarda quidem & Hæmatite ad sanguinis profluvia: ex Sapphyro, ad insaniam, pestilẽtiam, carbunculum, cordis palpitationem: ex granatis autem, ad tremorem ejus, sputumq; sanguinis. *Andernacus.*

Oleum è lapide Pyrite.

Lapidem Pyritem, ubi prunis incanduerit, in
B oleum vetus projiciunt, idque quinq; aut sex vicibus repetunt: inde lapidem optimè tritum, vitreo vase distillant, & ubi manare liquor cessaverit, fæces conterunt, illisq; eductum liquorem superfundunt, mox destillant: & quò sæpius id effecerint, eò efficacior reddetur qui elicitur humor, ad offusam oculis caliginem, & suffusionẽ admodum laudatus: sed non imprudenter adhibendus est, cùm sit vehemens, & oleum oculis inimicum habeatur. *Hieron. Rubeus.*

C DE OLEIS EX ANIMAlibus, & eorundem partibus.

Oleum ex sanguine humano, & cervino.

Sanguinis hominis sani & juvenculi, vel cervi jam capti dum adhuc calet, ampullæ incurvatæ inditur, & igne ex cineribus urgetur, quoad omnis extillarit aqua: deinde ampulla refrigescere finitur, lutoq; obducta, in arenam locatur, & alio vase quod excipit apposito, ignis augetur, donec
D oleũ emanare desierit: hoc postea in aqua calida corrigitur macerãdo, separandoq;. Sal quod inter distillandum lateribus vasis adhærescit, cum oleo abluitur, & vitro conditur. Alii sanguinem pellicano, quod appellant, infundũt, & in balneo digerunt, dum tertia pars vasis adimpleatur: deinde ex eodem balneo aquam à subjecta materia abstrahunt: postea sedimentũ ex ampulla incurvata distillant novies. * Oleum sanguinis humani, ad comitialem morbum, aliosq; infinitos hu-
E mani corporis affectus abigendos efficax. Oleum verò sanguinis cervini, singulare in podagra discutienda est remedium. *Andernacus.*

Oleum ex ossibus humanis.

Ex ossibus magnis mortuorum hominum, cõcidantur frustatim: sine, ut excãdescant in igne: ignita pone in cassula aut olla, in qua sit oleum cõmune antiquissimum, & ea extingue: & quamprimùm injeceris frustum in ollam olei, mox il-
F licò operculo claude, ut vidimus in oleo Philosophorum. Hæc ossa aliquot horis imbibita contunde per se (absque illo oleo quod superfuit in olla) & pone in cornutam, & destilla ut oleum Philosophorum: serva, ac utere. *Res magna est ad omnes dolores juncturarum. *Euonymus.*

Oleum ex maxillis equorum.

Maxillæ equorum in pulverem rediguntur: is aqua modica humectatur, & igne luculento urgetur eò usq;, donec oleum crassum & fœtidum effluat. Hoc aqua calida perfunditur, & ex cinere aliquoties extillatur: * peculiare in doloribus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

podagricis sedandis remedium. *Andernacus.*

Oleum ex cornubus cervinis.

Cornua in mense Augusto collecta, lima in scobes rediguntur, coquunturque ex aqua, quod satis est: deinde per balneum aqua detrahitur: postea illi eximuntur, laterumq; frustulis adjectis ampullæ incurvatæ induntur, & ex arena oleum clarissimum evocatur, quod singulari artificio colligitur. *Andernacus.*

Essentia cornu cervini, monocerotis, ossium de corde cervi, & Eboris.

Ossa vel comburuntur, vel decoquuntur cum vehiculis convenientibus, ut ex ipsis tandem elici possit purior essentia cum vini spiritu: quod fiet eadem methodo, qua Cranium humanum, suo loco, præparandum esse scripsimus. Igitur sic extrahes essentiam ex osse cordis cervi, quod hominis cor quadam substantiæ similitudine roborat, & ad cardiacam affectionem, syncopenq; inprimis utile est. In eo differt ejus præparatio à superioribus, quòd cum alcoolisato Chelidoniæ spiritu fiat, tanquam cum proprio menstruo. Pro illo osse in eosdem usus cornu cervi substituitur, cujus essentia cum Hypericonis alcoole extracta, infantulis, lumbricis laborantibus exhibetur. Cornu Monocerotis, omnium præstantissimum, eodem modo præparabis: tuetur enim cor & omnem veneni vim obtundit: pestilentibusque morbis confert. Proprium ipsius menstruum est alcool Melissæ. Ebur etiam sic præparatur, cujus vires sunt, cordis robur tueri, & conceptionem juvare. *Quercetanus.*

Oleum ex calvaria humana.

Calvaria in pulverem cõtunditur: is vino stillatitio, vel aqua betonicæ irrigatur paululùm: deinde vasi fictili vitreato imponitur, quemadmodum suprà de lignis distillandis diximus: & per descensum super aquam pæoniæ, quæ subjecto vasi infunditur, oleum extillatur. hoc postea in fimo digeritur, corrigiturq;: & per cineres calidos rursus evocatur, dum clarũ fiat. * Peculiare ad morbum comitialem auxilium. *Andernacus.*

Oleum Cranii humani.

Elimantur primò tria aut quatuor ossa cranii, aut conteruntur ferreo pistillo, cùm difficile admodùm terantur, & in recurva cucurbita ponũtur, sexq; diebus fimo equino aut balneo calentis aquæ obruuntur, deinde per retortam, igne primùm mediocri, mox vehementi. Oleum post aquam exit, colore quidem aureo, sed tetro odore: quod doloribus etiam ventris, coli præsertim, maximè laudatur. *Rubeus.*

Essentia Cranii humani.

℞. Rasuram Cranii hominis non humati, cui affunde spiritum vini salviati, ut supernatet sex digitos, digerantur simul in balneo per dies quatuordecim, vase clauso, deinde destillentur per retortam, dando ignem per gradus, more aquæ stigiæ, rursus infunde distillationem capiti mortuo prius contuso, putrefiant per dies octo, & destillentur. ut priùs, idq; ter facias. Demum circulentur omnia simul per aliquot dies, separatoque tuo salviato menstruo, in fundo remanebit cranei essentia, coaguli instar: cujus exhibeas ℈ ß. cum aqua florum tiliæ in paroxysmo, & ante paroxysmum epilepticum. *Quercetanus.*

Essentia Cranii hominis, aliter.

℞. Rasuram non humati cranii: decoque cum melissæ spiritu, & betonicæ decocto, effunde seorsim aquam, iterumq; novam affunde, donec nulla vis cranii amplius remaneat. Tum aquas omnes in Baln. M. evapora. Remanet in fundo coagulum, quod iterum resolve, evapora, & coagula, tantisper dum igne lentissimo materia in fundo remanens, sublimari possit. Hoc sublimatum multùm confert epilepticis, & alvum sine perturbatione (quamvis copiose) movet. *Idem.*

Tinctura Mumiæ siccæ.

℞. Mumiæ electæ, contusæ, & in frustula dissectæ ℔ j.
Spiritus vini alcoolisati, Terebinthinati clari menstrui ana ut supernatet 4. digitos.

Indantur omnia convenienti matratio hermeticè clauso, & putrefiant in calore primi gradus per quindecim dies, donec menstruum instar rubini tingatur: separabis per balneum menstruũ, quod reservabis ad eosdem usus, & in fundo remanebit tibi mumiæ siccæ vera tinctura, quam circulare poteris, si voles, cum vini spiritu per aliquot dies, & hac ratione puriorẽ ex ipsa mumia essentiam elicies: quæ summopere conducit ad curationem omniũ venenorũ per se: aut si cum theriaca permisceatur, in peste præstantissimum est remedium, quod satis laudari non potest. A corruptione omnia corpora tuetur: cõmodè etiam ad curationẽ phthisis, & Asthmatis exhibetur, si cum conserva helenii, & violarum permisceatur: prodest etiam pluribus aliis affectibus. Fæces verò quæ remanent, ad sedandos dolores pro topicis in unguentis apponuntur. *Quercetanus.*

Tinctura Mumiæ liquidæ.

℞. Mumiæ liquidæ puræ & electæ, Alcoolis vini ana ℔ j.

Mixtis optimè, & vitro inditis, digerãtur in fimo calenti, aut Bal. M. per duodecim dies, pòst distillentur, ut decet, reiterata bis destillatione: rursum digerantur per xx. dies, & distillentur tertia vice, relinquatur deinde vas in calore Balnei, aut fimi, donec binæ essentię percipiantur, una aurei coloris, & albi altera. Hæ essentiæ eligantur, circulenturq; cum simili menstruo, in pellicano per plures dies, separando semper fæces, & impurum à subtili & puro, reiteratis digestionibus, & rectificationibus, præstantissimum medicamentũ fiet. Hujus exhibetur ℈ j, singulis mensibus in plenilunio Epilepticis. Morbum enim mitigat, & pellit, estq; illius proprium alexipharmacum: sanguinem quoque purificat. *Idem.*

Tinctura Mumiæ recentis.

Mumiam autem recentem, & electam scinde per minima quantum fieri poterit: indatur matratio

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

tratio oblongo collo, affundendo menstruũ oli- A
varum: putrefac omnia per mensem integrũ, va-
se clauso hermeticè, ut fiat solutio. Deinde aper-
to vase, transfunde materiam cucurbitæ vitreæ,
quam collocabis in Baln. M. ut vase aperto exha-
let Mercurius, quod fit cum incredibili fœtore:
sic remaneat, donec nullus exeat fœtor, & Mu-
mia tota dissoluta sit. Solutionẽ infunde in aliud
vas, quòd superest, digeratur denuò in Baln. M.
donec prodeat in oleum crassum, & fuscum in-
star syrupi. Quo facto, circulabis omnia cum vi- B
ni spiritu optimo in Baln. M. per xx. dies: separa-
to tandem spiritu, remanebit in fundo rubicun-
dum & odoriferum oleũ, omnes Balsami natu-
ralis habens proprietates: quodq; venenatis o-
mnibus, & pestilentibus affectibus valdè condu-
cit. Cape hujus sic præparatæ Mumię ℥ ij. vini al-
coolis optimi ℔ j. Circulentur in vase circulato-
rio per mensem integrum: Menstruũ destilletur
per alembicũ: denuò digerantur in vase herme-
ticè clauso, atq; ut suprà quater reitera, donec sui C
corporis naturam omnimodò materia prædicta
amittat, & in tincturã prodeat: quæ quidem tan-
ta pollet facultate vivifica, ut nulla sit particula,
quam ipsa non penetret, nullum ulcus, nulláve
corruptio, quam non curet, si ipsius exhibeas bis
quotidie per aliquod tempus grana quatuor, aut
quinque cum decocto convenienti. *Idem.*

Oleum ex stercore humano.

℞. Stercoris puerorum, vel hominis rubei, q. s.
Distilla bis in alembico vitreo, & oleum emana- D
bit: quod repone. * Curat cancrum, & mortificat
fistulam: confert alopeciæ, &c. *Euonymus.*

Oleum ex stercore humano, aliud.

Oleum, quod post stercoris stillatitiam aquam
ab organo emanare solet, carcinomata, sinus,
aliaque ulcera, quæ Græcis cacoëthe dicuntur,
etiam valentiùs sanat. *Matthiolus.*

Oleum ex taxo.

℞. Taxum, cui corium detrahe, abscissoq; ca- E
pite & pedibus, & rejectis interioribus, in ollam
inferiùs perforatam pone: quam alteri ollæ im-
pones. Ollam inferiorem in terram abscondas, &
altera imposita olla, utramque optimè claude in
commissura, ne quid transpiret: idq; facies etiam
parte superiore ollæ superioris. Quo facto, ignis
fiat ex carbonibus circumcircà, ita ut pinguedo
omnis ex superiori olla in inferiorem distillet:
ubi totum distillarit, quod conjecturare licet,
*ad membra contracta ex nervorum retractione F
valet. *Gesnerus è libro Germanico.*

Oleum de ranis.

Ranas virides in arboribus, vel aquis puris de-
gentes in vas fictile vitro illitũ, multisq; exiguis
in fundo foraminibus pertusum, conjicito: ea-
rumq; ora butyro impleto: vas, ne quid exhalet,
luto diligẽter oblinito, & cooperito: cui alterum
effossa terra conclusum supponito, ignẽ in am-
bitu ad distillandum accendito: oleum seu li-
quorem illum stillatitium colligito: & cum pul-
vere ranarum viridium, si vis, ad linimentum cõ-

A ficiendum misceto. * Cancrum absumit. *Anton.
Chalmeteus.*

Essentia Viperarum.

Mense Junio cape quatuor aut sex viperas, ex
quibus & caudam, & caput abjicies, cutem inte-
stinaq; detrahes: carnem verò minutim præci-
sam, indas cucurbitæ vitreæ, per tres aut qua-
tuor dies, ut in calore Balnei vaporosi, vel fimi
calidissimi sudorem ipsarum pellas: (cave tamen,
ne fumi hujus aërem è viperarũ exhalatu vitia-
B tum, & venenosum inspires.) Quo facto, super-
funde spiritus vini alcoolisati, & terebinthinati
solutivi ana ut supernatet octo digitis: digeratus
vase occluso hermeticè in Baln. M. vel fimo cali-
dissimo xij. dierum spatio, donec tota caro vipe-
rarum dissolvatur in prædicto menstruo: abjectis
fæcibus, separetur menstruum in calore Baln. &
fiet coagulum, cui denuò affunde spiritum vini
Caryophyllatum: fac circulentur in pellicano
x. dierũ spatio: & separato menstruo, remanebit
C caro viperarum optimè præparata, ac essensifi-
cata, cui misce subblandum ignem, olei anethini,
& cinnamomi ana ℈ j ß. essentiæ croci, & mar-
garitarum ana ℈ j. cum mucagine gummi tra-
gacanthi finge pilulas: vel si vis, cum pane tri-
titio arido, & trito, more veterum pastillos. Hu-
jus medicamenti exhibetur ℈ j. ad lepram, pestẽ
& ad omnes venenatos affectus. Ex viperarum
cute, aut etiam serpentum spoliis exiccatis, &
præparatis secundùm artem, pulvis vulneribus
D serpentum, & bestiarum virulentarum apposi-
tus multùm confert. Item vulneribus cancrosis,
& malignis curandis. *Quercetanus.*

Oleum Scorpionum.

℞. Olei antiqui quantum sufficit.
Pone in eo de scorpionibus, mense Julio colle-
ctis quot habere poteris, quibus adjunge
Diptamni albi, Absinthii, Betonicæ, Verbenæ,
Rorismarini ana quantum sufficit.
E Stent omnia per plures dies simul in infusione:
postea in alembico distilla, & distillatum serva.
Gesnerus.

Oleum Castorei.

Castoreum in aceto dissolvitur, aut ex vino
stillatitio maceratur, & igne lento oleum extil-
latur: hoc postea ex aceto corrigitur. Inter di-
stillandum interdum materia operculo adhære-
scere solet, caphuræ instar: hæc carbone canden-
te admoto, liquatur. * Egregium est oleum ad
F membra resoluta, & ea quæ alimentum non sen-
tiunt: Venerem excitat: colicos dolores sedat:
uteri strangulatum discutit: partes naturales ro-
borat. *Andernacus ex Euonymo.*

Essentia Moschi, Zibettæ, & Castorei.

Ex Moscho, qui languidas partes firmat &
roborat, lipothymiamque & vires resolutas sar-
cit, extrahitur preciosa quædam essentia cũ vini
spiritu terebinthinato, tanquam cum proprio suo
dissolutivo. Sic ex Zibetta, Castorei quoq; essen-
tiam extrahes eadem ratione: cujus guttula,
tremori, convulsioni, & omnibus nervorum vi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

tiis, summa cum utilitate exhibetur, cum decocto florum anthos, salviæ & betonicæ. Et foris apponitur in convulsione, præsertim si fiat non ex inanitione, sed plenitudine, & quando, quæ in nervis continentur præter naturam, evacuare oportet.* Cum aqua pulegii menses movet, partus & secundas ejicit: opiumque aliàs mortiferum emendat. *Quercetanus.*

Oleum ex luteis ovorum.

Lutea ovorum centum priùs cocta injice in cucurbitam: subjice ignem per gradus. Primò aqua exibit, pòst oleum flavescens aquæ supernatans, postremò oleum crassiusculum. Aqua maculis omnibus prodest: olea autem doloribus sedandis conferunt. *Idem.*

De oleis pinguedinum & axungiarum.

Ex animalium omnium axungiis Chymiatri olea extrahunt per alembicum æneum igne lentissimo, in quibus major reperitur vis attenuandi, resolvendi, & leniendi, quàm in solis axungiis non præparatis, quòd videlicet subtilium & tenuium partium magis reddantur. Sic extrahuntur olea ex axungiis Hominis, Taxi, Ursi, Vulpis, Cervi, Cati, Anguillæ, Capi, Gallinæ, Anseris, Anatis, Vituli, Porci, & ex omnibus medullis, quę omnia resolvunt, leniunt & multis affectibus curandis prosunt. Ex Butyro eodem modo extrahitur oleum valdè anodynum ad eosdem usus & dolores omnes sedandos. *Quercetanus.*

Oleum butyri & lardi.

Butyrum priùs in vino albo liquefactum injiciatur in alembicum, subjiciaturq; ignis mediocris. Destillabit oleum valdè anodynum. Ex ℔ j. habebis ℥ x. Sic facies laridi, & axungiarum omnium. *Quercetanus.*

Oleum Butyri.

Butyrum destillatum majorē tenuitatem acquirit ac penetrationē, qua expectorare humores, pulmonemq; expedire, & coquere etiā cruda possit. Destillatur autem cucurbita retorta, cùm parum possit ascendere: faciliusq; ascendit, cùm aliis rebus jungitur, ut iis faciunt, qui nimia macie extenuati pinguescere student. Accipiunt enim butyri recentis ℔ ij. anatis & capi carnem, quæ in ℔ xiix. aquæ ad dimidias decocta fuerit, unà cum ipso jure, in quo albissimi panis medulla infunditur, modicoq; sacchari adjecto, vitreis organis aquam eliciunt: pleriq; plura addunt, ut res magis minúsve postulat. Ipsæ etiam mulieres stillatitio butyro faciem, manus, pectusque inungūt, ut ne rugas contrahant, cutemq; emolliant: tametsi ipsę quoq; oryzam in pedum vitulorum jure decoctam, panisq; micam lacti infusam, ovorumque candida cum corticibus, & hujusce generis nonnulla adjungunt, simulque destillant, ut juventutis speciem mentiantur. Plurimùm autem stillatitius butyri liquor venenis, præsertim erodentibus adversari creditur, quòd ob tenuitatem penetret, facileq; cum veneno misceatur, & ejus acrimoniam, ac malignitatem, motumq; ob pinguedinem, atq; unctuositatem

A compescere possit.* Ad nervorum ulcera, & vulnera utiliter etiam adhibetur. *Rubeus.*

Oleum mellis.

Mel cum favis vasi fictili imponitur, & in fimo equi calido maceratur, dum cera à melle separata supernatet: qua ablata, melli silices minutissimi permiscentur, & ampullæ induntur, distillaturque primùm aqua acerrima, deinde oleum. * Singulare est ad podagricos dolores sedandos,

B vulneraq; curanda, remedium. *Andernacus.*

Oleum & aqua mellis.

Ex melle in vitreum alembicum imposito aquā eximiam primùm elicies per Baln.M. pòst capiti mortuo, aut fæcibus relictis, arenam vel silices calcinatos addes, ne regurgitet materia, quam per retortam vitream pelles, subjiciendo ignem per gradus: ita destillabit oleum pellucidum & flavescens simul cum oleo crasso, & impuro. Omnia digerantur per quatuor aut quinq;

C dies: pòst rursus destillentur per alembicum intra arenam, manabitque oleum purum, & rubicundum aquæ suæ supernatans. Hæc aqua acidissima est propè ad instar aceti distillati: & plurimùm adversus gangrænam conducit. Oleum autem, quod instar aquæ vitæ ardet, vires habet admirandas, præsertim si per dies aliquot circuletur cum vini spiritu. Separato enim illo postea, remanet oleum dulce & gratissimi saporis, vulneribus sclopetariis, & phagedænicis ulceribus

D plurimùm conducens. *Quercetanus.*

Aliud oleum mellis præstantissimum.

℞. Mellis à sua cera non separati ℔ ij.
Tartari in pulverem redacti ℔ j.

Putrefiāt simul in fimo quindecim dierū spacio, & destillentur per retortā. Emanabit primò aqua candida, tum flavescens. Hanc redde capiti mortuo, & putrefiant rursus per quindecim dies. Pòst depelle iterū per retortam, idq; ter facito: ac tum

E oleum mellis præstantissimū consequêris. *Idem.*

Oleum ceræ.

Ceræ novæ odoratę, in sartagine liquatæ, permiscetur arenæ à pulveribus repurgatæ quod satis est: ubi refrixerit, ampullæ erectę imponitur, & igne primùm lento, postea auctiore urgetur dum nihil effluat. * Præstantissimum est oleum, ad dolores præsertim podagricos sedandos, vulnera ulceraq; curanda. Ex gummi elemi, eodem modo quo ex cera oleum preciosissimum elici-

F tur. Similiter etiam ex pinguedinibus animalium olea parantur. *Andernacus ex Euonymo.*

Oleum ceræ, aliter.

Ceræ oleum ad resolvendum, & attenuandum conducit: scirrhosis, frigidisq; omnibus affectibus confert. Debet priùs liquari ad ignē, donec nullos ampliùs crepitus emittat, antequam vasi imponatur. Si ad singulas ℔. addideris salsuginis terræ priùs exiccatæ ℔ ß. extrahes prima vice oleum candidum aquæ supernatās. *Quercetanus.*

Aliter.

Liquefiat ad ignē cera, & decoquatur cum vino ad

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

no ad consumptionem ipsius: idque tandiu, donec nullos crepitus amplius edat. Hujus sic præparatæ

℞. Ceræ ℔ j.
Aluminis calcinati ℔ ß.
Salviæ M. j.

Injiciantur omnia in alembicum cupreum, cui receptaculum sit subjectum, & destillentur igne mediocri. Prodibit primò crassiusculum oleum, quod rursus destillandum est, ut antea, idq; ter iterandum: atq; ita fit oleum Ceræ præstantissimum ad omnes nervorum affectus. Eodem modo ex resina, & pice oleũ conficitur. *Quercetanus.*

Aliter.

Eliquata cera in aquam communem projiciatur: idq; ad octo aut decem vices repetatur, manibus semper agitando, macerandoq;: inde retorta cucurbita, absque cineribus lento igne eliciatur oleum: quod cum primò exeat butyri modo, quinquies, sexiésve est repetenda destillatio, dum oleum exeat, quod non concrescit, nec cogitur: atq; id signũ perfecti olei, repetitis destil-

A lationibus expectandum est. Confert doloribus stomachi, & præcordiorũ, tussi, humoribus crassioribus è pectore expurgandis, vulneribus quoq; cruentis, & partium nervosarum optimè conducit. Sunt qui, ubi mel ac cera diligenter ex apibus expressa sunt, apes siccant, & cum cera miscent, oleumq; destillatione eliciunt, podagricis utile. Ut tamen oleum è cera efficaciùs ad ulcera habeatur, pleriq; eliquatam ceram, vino albo generoso septies, octiesq; extinguunt: nam magis vi-
B num extenuat, & ad partium separationem conducit, eodemq;, uti suprà dictum est, modo oleũ destillant. Ceram alii eadem ratione eliquatam, in urinam conjiciunt, laterumq; pulverẽ addunt, ac recurva cucurbita, optimè stipatis rimis, destillant, moderato primum igne, mox auctiore, vulneribusq; magno successu imponunt, præsertim ubi ter repetita fuerit destillatio, singula destillatione, quod manat oleum, seorsim asser-
C vantes. Alii ad ceram adjungunt thus, myrrham, & aloëm, æquis portionibus, & oleum eliciunt ad ulcera, ac vulnera optimum. *Rubeus.*

De Balsamis, Sectio XIX.

Balsamum artificiale.

℞. Terebinthinæ finissimæ ℔ j.
Olei laurini ℥ iv.
Galbani ℥ iij ß.
Gummi Arabici ℥ iv.
Thuris, Myrrhæ, Gummi hederæ,
Ligni aloes ana ℥ iij.
Galangæ, Caryophyllorum,
Consolidæ minoris, Nucis moschatæ,
Cinnamomi, Zedoariæ, Zingiberis,
Dictamni albi ana ℥ j.
Moschi, Ambræ ana ʒ j.

Contundantur omnia simul, & retortæ imponantur. quibus adde

Aquæ vitæ optimæ ℔ vj.

In aqua vitæ madefiat pannus, qui accensus imponatur retortæ, ut aqua ardeat, commiscendo materiam, sicq; relinquantur omnia in infusione novẽ diebus, ac tandem in cineribus fiat distillatio: ita distillabit aqua candida, unà cum oleo, semper procedendo cum igne lento, donec colorem olei mutatum animadverteris ad nigredinem quandam. Quo viso mutetur recipiens, & adaucto igne distillatio perficiatur. Finita distillatione, aqua ab oleo separanda, & singula seorsim servanda: id quod etiam de prima aqua est intelligendum. Aqua prima candida, vocatur aqua balsami: & oleum primum separatum, dicitur oleum balsami. Secunda aqua nigricans, vocatur mater balsami: liquor verò separatus ab aqua nigra, est id, quod balsamum artificiosum vocant: quod ceu preciosissimum, est diligenter custodiendum. * Prima aqua clarificat oculos, & visum conservat. Facies lota ea aqua, reddit eam pulchram, & conservat juventutem, calculos renum rumpit, urinam propter carnositatem impeditam, movet: omnis generis vulnera partium qualiumcunq; sanat mirabiliter, si ea laventur & plumaceoli in eadem made-
D fiãt & imponãtur. Hecticis, catarrhosis, tussientibus subvenit: dolorem ischiadicũ aufert subitò fomento. Altera aqua, mater balsami dicta, scabiem sanat facillimè: idẽ facit in tinea, lepra, & omnib. ulceribus, modò sine corrosione sint. Oleum balsami infinitis morbis succurrit, imprimis capitis vulneribus cum ossium læsione, & membranarum, idoneũ est. Mirabiliter pleuriticis prodest, si cum aqua bibatur ʒ j. pro vice. Balsamum verò ipsum, miraculum est hujus mundi. Dolorẽ illo-
E rum, pondere duarũ drachmarũ sumtum, subitò levat, tussi, catarrho, capitis refrigerationi & stomachi, vulneribus capitis, semel in die peruncto toto capite, prodest: penetrat enim facilè etiam ad partes longiùs remotas. Tumores corporis omnes dissolvit. Quartanam curat, unctione totius corporis, ita ut nulla pars intacta relinquatur. Infirmitates omnes tũ calidas, tum frigidas, proprietate quadam occulta sanat. *Fioravantus.*

Balsamum artificiale aliud.

F ℞. Resinæ Terebinthinæ, Abiegnæ ana ℔ j.
Thuris albi, Laudani ana ℥ vj.
Nardi Indicæ ʒ ij.
Rad. Valerianæ, rad. Iridis, rad. Acori,
Rad. Asari, Cyperi ana ʒ j.
Masticis, Galangæ, Caryophyllorum,
Casiæ odoratæ, Zedoariæ ana ʒ vj.
Nucis moschatæ ℥ iv.
Macis ℥ j.
Agallochi ℥ ij.
Lacrymæ, oleæ Æthiopicæ ʒ vj.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Aloës hepaticæ, Myrrhæ ana ℥ j ß.
Castorei ʒ x.
Ossium cariotarum, Styracis calamitæ,
Laseris odorati ana ℥ j.
Lacrymæ sang. draconis ℥ j ß.
Florum Lavendulæ ℥ iv.
Olei glandis unguentariæ ℥ vj.

Arida in pulverem teruntur, liquoribusq; misceantur, & diligentissimè vi ignis commensurati distillantur. Primùm aqua clarissima effluit, admodum subtilis, quæ igni admota, admirabili quodã modo flagrat, atq; balsami aqua vocatur: mox oleum coloris aurei emanat, quod balsamũ appellant: deinde profluit, ruffo colore præditum. * Aqua quę priùs extillavit, hausta, ventriculi imbecillitatem mirificè juvat: nam tum pituitã, tum flatus valenter consumit: quia verò acerrima existit, sola per se dari nequit, nisi ex vino, aut jusculo aliquo. Liquor qui secundò distillavit, cæteris præfertur: nervorum vulneribus, articulorũ cruciatibus, convulsis, resolutis, comitialibusq; mirabili modo succurrit. Oleũ postremò hęc omnia similiter pręstat, sed imbecilliùs. *Andernacus.*

Balsamum artificiale aliud.

℞. Terebinthinæ ℔ xiij. cum aqua ardente rectificata: & excipiatur illud oleum, quod per balneum ascendit, clarissimum, tenuissimum, & levissimum.

℞. Hujus olei ℔ j. ℥ iij.
Florum Borraginis, Rosarum,
Buglossæ, Stœchados, Spicæ,
Rorismarini, Lavendulæ,
Chamomillæ ana P. j.
Sem. Fœniculi, Anisi, sem. Basiliconis,
Sem. Pæoniæ ana ʒ ß.
Rad. Angelicæ, Enulæ, Phu, Ireos,
Acori veri, Dictamni, Glycyrrhizæ,
Rad. Pæoniæ, Spicæ Ind. ana ʒ j.
Corticis Citri, Arantiorum ana ℈ ij.
Salviæ, Majoranæ, Lavendulæ,
Rorismarini, Hyssopi, Menthæ, Betonicæ,
Fol. Lauri ana P. j.

Hæc omnia contundantur, & incidantur secundùm artem: projiciantur in bociam vitream perlutatam, aut bociam cupream, unà cum distillato jam terebinthinæ oleo: hisq; omnibus affunde aquam anisi aut caryophyllorum, aut postremam illam in cinnamomi distillatione, ita ut repleatur quasi bocia. Deinde huic capitellum impone, & juncturam luto obline. Tum exiccato igne fiat distillatio eo modo, quo anisum, aut aqua cinnamomi, transeunte canali per aquam, distillatur. Quo facto, hoc est, ubi aqua ascenderit, auferantur fæces herbarum, florum, & radicum: & denuò in bociam immittantur styracis liquidæ ℥ iij. eiq; affunde, quidquid proxima distillatione extraxeris: & rursus distilletur ut priùs. Quòd si aqua prioris distillationis in quantitate fuerit imminuta, plus erit affundendum. Ubi jam secundò ita distillatio fuerit peracta, bocia rursus mundetur, & imponantur

Styracis calamitæ,
Myrrhæ ana ℥ ij.
Laccæ, Succini albi,
Masticis, Thuris, Assæ dulcis ana ℥ j ß.

Quibus pulverizatis, & impositis, affundatur jam distillatum oleum & aqua. Si non sufficiant, adde aquam, ut suprà, donec satis videbitur, & fiat distillatio, ut suprà de herbis dictum. Quo facto, auferantur quę in bocię fundo fuerint, & sequentia in locũ reponantur. Notandũ tamen hoc obiter, quòd nonnulli styracem liquidam simul cum gummis jam dictis commiscent, ut peculiari distillatione non sit opus. Sunt autem hæ species:

℞. Zingiberis, Zedoariæ, Galangæ ana ʒ ij.
Rhabarbari ʒ ß.
Gentianæ, Cubebarum ana ʒ j ß.
Croci ʒ ß.
Cinnamomi ℥ j.
Nucis moschatæ, Macis,
Caryophyllorum ana ʒ vj.
Calami odorati ℥ ß.

Pulverizentur, & cucurbitæ imponantur, unà cũ oleo & aqua postremæ separationis, & distillentur ut prima vice. Quo sic peracto, separa oleum ab aqua, & serva oleum balsami in vitro. * Vim habet confortandi omnes nervosas & exangues partes, quales sunt stomachus, intestina, vesica, uterus. Peculiariter stranguriæ admodũ confert, & calculosis, si de eo octo vel decem guttæ, in aqua filicis, aut vino bibantur. Omnes internas oppilationes aperit, sanitatem præsentem tuetur in statu, qualibet septimana bis manè aliquot guttæ in brodio sumptæ. *Joannes Mag.*

Balsamum magistrale.

℞. Terebinthinæ ℔ j. Olei veteris ℥ vj.
Olei laurini ℥ iv.
Cinnamomi, Spicæ nardi ℥ ij.
Tegularum recentium benè coctarum ℥ viij.

Tritis triturandis per alembicum distilla. *Urinã movet, lapidem frangit, vermes enecat, aurium tinnitui à flatu crasso, paralysi, spasmo cynico, ischiadi, gonagræ, podagræ, & cęterarum juncturarum doloribus prodest, potum aut inunctum: sed parva ejus portio, aquæ affectui aptæ mista bibatur. *Medici Florentini.*

Oleum balsami.

℞. Myrrhæ, Aloës, Spicæ nardi,
Sanguinis draconis, Thuris, Mumiæ,
Opopanacis, Carpobalsami, Bdellii,
Ammoniaci, Sarcocollæ, Croci, Masticis,
Gummi Arabici, Styracis liquidæ ana ʒ ij.
Ladani, Castorei ana ʒ ij ß
Moschi ʒ ß.
Terebinthinæ ad pondus omnium.

Tritis conterẽdis, misceantur omnia, & alembico distillentur secundùm artem. *Eadem potest, quæ præscriptum, & efficaciùs. *Petrus Aponensis.*

Aliud simile.

℞. Rad. Angelicæ, Chamæleonis albi, Valerianæ,
Chelidonii, Enulæ, Cichorii ana ʒ j ß.

Herb.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Herb. Chelidonii, Melissæ, Adianthi,
Chamædryos, Majoranæ, Verbenæ,
Rorismarini, Salviæ, Chamæpityos, Menthæ,
Hyssopi, Stœchados, Fol. Lauri ana P.j.
Flor. Verbasci, Hyperici, Centaurii min.
Violarum lutearum, Betonicæ, Chamomillæ,
Nardi Celticæ, Flor. Rosarum ana P.j.
Sem. Anisi, Ocymi, sem. Card. benedicti,
Sem. Pæoniæ ana ʒ j.
Baccarum juniperi, Cort. Citri ana ℥ ß.

Omnia inciduntur, & mixta induntur ampullæ,
macerantur; ex olei è resina abiegna libra una,
℥ iiij. aquæ cinnamomi stillatitiæ ℔ iv. deinde
distillantur ut oleum è semine anisi: postea

℞. Styracis liquidæ ℥ iij.
Styracis calamitæ, Myrrhæ ana ℥ ij.
Thuris, Masticis, Laseris ana ℥ j ß.

Hæc liquore superiore stillatitio perfunduntur,
urgenturq; ex ampulla. Tum

℞. Rhabarbari ʒ j.
Gentianæ ℈ iv.
Zedoariæ, Galangæ ana ʒ ij.
Cinnamomi ℥ j.
Nucis moschatæ, Caryophyllorum ana ʒ vj.
Cubebarum ℈ iv. Croci ʒ ß.

Hæc conteruntur, imponunturq; ampullæ mundatæ,
& oleo distillato permixta, iterũ per operculum
evocantur, tandem separata aqua, oleum
reconditur vasi. * Dantur guttæ sex vel octo, ex
jure, manè aut vesperi: in colicis, nephriticisque
doloribus cochlearis dimidii instar ex vino generoso,
vel olei amygdalarum amararũ vel dulcium
recentis ℥ iij. interdum vomitum movet:
qui si, admoto ovo collo sub mento, impediatur,
alvum aliquoties ducit: vertigine, nervorum
resolutione infestatis cochlear ex aquæ vitæ semuncia,
cum guttis aliquot liquoris chalcanthini
exhibetur utiliter. humores namq; resolvit, &
per narium meatus expellit: membrum autem
resolutũ balsamo perfricatur: hinc si cutis exulceretur,
adipe taxi eam inungere prodest. In renum
& vesicæ calculo guttæ octo aut decem ex
aqua raphani propinantur, dum æger insessu fovetur.
Andernacus.

Balsamum Romæ factum.

℞. Terebinthinæ ℥ ß.
Olibani ℥ vj.
Aloës succocitrini, Masticis, Galangæ,
Cinnamomi, Croci, Nucis moschatæ,
Caryophyllorum, Cubebarum ana ℥ j.
Gummi hederæ ℥ ij.

Pulverizentur, & misceantur cum terebinthina,
exponantur in alembico vitreo: & addantur
Caphuræ, Ambræ griseæ ana ℥ ij.
& destillentur lento igne. Prima aqua est alba &
clara, & vinum balsami: secunda crocea, & vocatur
oleum: tertia magis crocea, & est balsamum
verum. *Euonymus.*

Balsamum aliud.

℞. Terebinthinæ ℔ j.
Mellis puri ℔ ß.

A Aquæ vitæ ℔ ij.
Ligni aloës triti, Sandalorum omnium,
Olibani, Gummi hederę, Ossis de corde cervi,
Zedoariæ, Piperis longi ana ʒ iij.
Gummi Arabici ℥ j.
Nucis moschatæ, Galangæ, Cubebarum,
Cinnamomi, Carvi, Masticis,
Caryophyllorum, Spicæ nardi,
Croci, Zingiberis ana ʒ iij. ℈ j.
Moschi fini, pondus denarii.

B Destillentur, ut lento igne elicias primã aquam,
quæ clara est, ut aqua fontis: secunda erit ignita,
ut carbo: & tum auge ignem, & tertia elicitur nigra.
*Revivifcere & juvenescere facit. *Euonymus.*

Balsamum aliud.

℞. Terebinthinæ abiegnæ ℥ xviij.
Ceræ optimæ ℥ vij.
Cinerum vitis ℥ vj.

Ponantur singula in retortam lutatam, distillentur
C in cineribus, donec nihil ampliùs sequatur.
Ubi distillatio fuerit finita, videbis ceram circa
retortæ collum: & hoc ipsum signum est finitæ
distillationis. Quòd si distillavit, servetur in vitro
diligentissimè clauso. * Juventutem conservat, si
quis bis in mense hoc oleo fuerit inunctus: omnia
imposita à corruptione aut putredine custodit.
Vulnera qualiacunque, ter quaterq; eo illita
sanat. Cui urina fuerit retenta, drachmæ duæ datæ
per os, urinam provocant: & simili modo da-
D tur contra vermes, puncturas lateris, tussim, catarrhũ,
febres pestilentes, & similia. *Fioravantus.*

Balsamum aliud.

℞. Terebinthinæ ℥ iv.
Thuris ℥ ß.
Ligni aloës,
Masticis, Caryophyllorum, Galangæ, Cinnamomi,
Zedoarię, Nucis moschatę, Cubebarũ ana ʒ ij.
Gummi elemi ℥ j ß.

E Misce, & distilla secundùm artem. * Lepram curat
intrà & extrà sumptum: & multos alios morbos
incurabiles, ut cancrum & fistulas, &c. *Euonymus à quodam empirico.*

Balsamum aliud.

℞. Terebinthinæ ℔ ij.
Myrrhæ, Castorei, Masticis ana ℥ iij.
Olibani, Aloës succocitrini ana ℥ iv.
Rad. Consolidæ minor. ℥ j.
F Tormentillæ, Gummi hederæ, Nucis Indicæ,
Zedoariæ ana ℥ ß.
Cubebarum ʒ j.

Macerentur ad ignem lentum per biduum: deinde
distillentur.* Vulnera curat, cum linteo impositum,
febres, ventriculum infra costas tumentem,
asthmaticos, phthisicos, tumores. Contusiones
sedat, spasmum & paralysim ex frigore,
moribundos data gutta recreat. *Euonymus à quodam Anglo.*

Balsamum aliud.

℞. Galbani ℔ j.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Gummi hederæ ℥ iij.
Minutim conterantur, & misceantur terendo simul, & mittantur in bociam vitreatam cum suo alembico, & distillentur in balneo Mariæ: hoc distillatum commisce cum
Olei laurini ℥ j.
Terebinthinæ ℔ j.
Distillentur, & aqua ab oleo separetur. * Mirabilissimæ virtutis est in tremoribus, paralysi. Usus est, ut collocetur patiens paralysim, contractionem, spasmum, & tremorem, resupinus, & infunde de hoc oleo calido temperate in fundo umbilici sui: & videbis mirabilissimam operationem, potius divinam quàm naturalem: & confert valdè paralysi post colicam. *Euonymus, & Villanovanus.*

B

Balsamum aliud.

℞. Ligni aloës ℥ j.
Opopanacis, Resinæ pineæ, Bdellii, Galbani, Myrrhæ, Masticis, Sarcocollæ ana ℥ ß.
Olei benedicti ℥ j ß.
Ladani ℥ j.
Carpobalsami, Xylobalsami, Opobalsami ana ℥ ß.
Olibani, Daphnelæi, Sanguinis drac.
Castorei, Spicæ nardi, Galangæ, Cubebarum, Maceris, Cinnamomi, Cardamomi, Melicetorum, Corticum Citri ana ℥ ß.
Olei terebinthinæ ad pondus omnium,
Olei veteris ℔ j ß.

C

Distentur gummi subtiliter: deinde superinfunde tantum vini adusti, ut alia obruat, aut obtegat: postea ponatur in balneo Mariæ per triduũ ad digerendum: pòst reliqua adde, pulverizanda pulverizentur: & addito oleo terebinthinæ, & oleo communi, iterum digerantur in balneo, vel fimo equino per dies quatuordecim: demum destillentur in cineribus igne lento, secundùm artem. * Preciosissimum est ad paralysim, & alia permulta. *Leonellus.*

D

Balsamum ad morbos diversos.

E

℞. Vini albi optimi mens. ij ß.
Lactis recentis ℥ iij.
Mellis,
Rad. Gentianæ ana ℥ iix.
Astrantiæ ℥ iij.
Angelicæ ℥ ij.
Baccarum Lauri ℥ j ß.
Rutæ, Juniperi, Ros. rubrarum ana M. j.
Enulæ campanæ ℥ j.
Caryophyllorum, Cort. Citri,
Calami aromatici, Cinnamomi, Anisi,
Fœniculi, Masticis, Belzoini ana ℥ ß.

F

Concisa & contrita macerentur in phiala vel phialis vitreis, lutatis, per dies 7. vel 8. loco calido. Deinde distillentur cum alembico lutato: cucurbitæ pars tertia aut ampliùs vacua fit. Distillentur in cineribus cribratis, lento igne: demum augeatur ignis. Puto tamen in alio vase seorsim & primò vinum & lac simul distillanda. Ex hac distillatione tres quoque liquores colliguntur.

A * Valet contra venena, pestem, calculum, quartanam, quotidianam, ad sudorem movendum, &c. ad asthma, & viscerum obstructiones, ad omnes phlegmaticos, ad epilepsiam quoque, & præservandũ ab apoplexia. Pro conficienda theriaca non incommode substitui potest. *Gesnerus.*

Balsamum aliud.

℞. Thuris, Masticis ana ℥ ij.
Ligni aloës ℥ j.
Caryophyllorum, Galangæ, Cinnamomi,
Zedoariæ, Nucis moschatæ, Cubebarum ana ʒ vj.
Myrrhæ, Aloës, Ladani, Sarcocollæ,
Castorei ana ℥ ß.
Baccarum Lauri, Nucleorum Pini ana ℥ j.
Gummi elemi, Opopanacis, Belzoini ana ℥ ij.
Succi Ivæ, succi Herbæ paralysis ana ℥ iij.
Terebinthinæ ad pondus omnium.
Exibit primò aqua, secundò oleosum quid, tertiò quasi mel. *Hollerius.*

Balsamum Mumiæ.

Pars humani corporis incisa, ex olivarum oleo per mensem digeri finitur: deinde ampullæ incurvatæ imponitur, separaturque: postea hujus liquoris lib. j.
Theriacæ optimæ ℥ vj.
Moschi ʒ j.
Miscentur, macerantùrque diebus 30. atque tunc theriaca à mumia præstantissima provenit. * Hujus uncia ex oleo amygdalarũ feliciter datur iis, qui venenũ hauserunt, aut peste correpti sunt, sic ut in lecto sudent: laterum inflammationibus, abscessibus, carbunculo, & similibus medetur: ad venena præcavenda, manè drachmæ unius pondere sumitur. *Andernacus ex Paracelso.*

Balsamum Christi.

℞. Olei olivarum ℔ j.
Vini nigerrimi Pontici ℔ iij.
Distilla: deinde adde
Hypericonis ℥ vj.
Liquoris de mumia ℥ iv.
Iterum distilla ad mensem, & serva. * Valet articulorum vulneribus. *Paracelsus.*

Balsamum ad vulnera.

℞. Galbani, Ammoniaci,
Masticis, Myrrhæ,
Gummi elemi, Bdellii ana ℥ ß.
Terebinthinæ ℥ j ß. vel ℥ ij.
Olei olivarum ℔ ij.
Viridisæris ℥ ij ß.
Pulverizentur omnia, & imbibantur in aceto fortissimo per sex vel octo dies: pòst distillentur per alembicum, prima die per balneum Mariæ, pòst per arenam: & si vis fortius habere, & melioris saporis, tum adde subscripta, & fiat eo modo, quò suprà.
℞. Styracis calamitæ, Gummi hederæ,
Spicæ nardi, Carabæ, Colophoniæ,
Tragacanthæ, Serapini, Opopanacis ana ℥ ß.
Euphorbii ʒ ß.
Viridis æris ʒ iij.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Terebinthinæ ℔ j.
* Curat omnia vulnera antiqua in causa frigida & calida. Valet etiam contra ariditatem membrorum, & contractionem, si hoc fuerint inuncta. *Euonymus.*

Aliud.

℞. Galbani ℥ ß.
Gummi hederæ ℥ v.
Terito, & alembico distillato, & cum ℔ j. sebesten commista denuò distillato. * Expertum est ad nervorum mollificationem, seu paralysin, & ipsorum contractionem, spasmúmve, morbum comitialem, vel epilepsiam, tremorē, omnemq; morbum frigidum: memoriam etiam auget, atque intellectum, si occiput, cervixq; somni tempore, ejus momento liniatur. *Fumanellus.*

Balsamum seu oleum benedictum.

℞. Olei abietis,
Albuminis ovorū ad duritiē coctorū ana ℔ j.
Resinæ pini ℥ vj.
Gummi elemi ℥ ij.
Ponantur omnia simul in retorta perlutata, & fiat in cineribus distillatio, quæ horis triginta sex perficitur. * In vulneribus contusis, maximè capitis, valet. *Fallopius.*

Aliud.

℞. Terebinthinæ claræ ℔ j ß.
Ceræ flavæ ℔ j.
Nucis moschatæ, Caryophyllorum ana ℥ j.
Cineris communis ℥ vj.
Ponantur simul in retortam lutatam, & fiat lento igne distillatio. Post distillationem ponatur in bocia cum capitello & recipiente: eiq; impone de lateribus tritis ℥ iv. & rursus distilla: & habebis oleum coloris rubini. * Mirabile est in vulneribus nervorum: curat omnes catarrhos frigidos: prodest tussientibus pectori inunctum, &c. *Fallopius.*

Aliud.

℞. Terebinthinæ claræ ℔ ij.
Olei lini ℔ j.
Resinæ pini ℥ vj.
Thuris, Myrrhæ, Aloës,
Masticis, Sarcocollæ ana ℥ iij.
Macis, Ligni aloës ana ℥ ij.
Croci ℥ ß.
Ponantur hæc omnia in retortam, distillentur primò lentissimo igne, & exibit aqua clara: paulò pòst verò sequetur oleum rubicundum: tum augmenta ignem semper magis magisq; intendendo ad finem distillationis. Quo facto, separa oleum ab aqua, & utrumq; seorsim serva. Aqua succedente tempore rubescit, & oleum acquirit rubini colorem. Oleum valet vulneribus, præcipuè verò partium nervosarum, ossium, venarū: citò enim & sine dolore consolidat. *Fallopius.*

Aliud.

℞. Terebinthinæ ℔ j.
Thuris, Myrrhæ, Masticis, Sarcocollæ ana ℥ j.
Aquæ vitæ ℥ iix.

A Ponantur omnia in retortā lutatam, & distillentur in cineribus: & oleum ab aqua separa. * Curat & cōsolidat brevissimo tempore sine dolore omnia vulnera, præsertim capitis, claudendo eo vulnus, & in superficie imponēdo, &c. *Idē Fallop.*

Aliud.

℞. Terebinthinæ ℔ j.
Euphorbii, Sulphuris ana ℥ ß.
Salis ℥ j.
Olei ℔ j.
B Coquantur per horas duas lento igni, colentur, & eo oleo calenti vulnus fovebis. * Vulnera glutinat. *Anton. Chalmeteus.*

Balsamum pro vulneribus conglutinandis.

℞. Terebinthinæ ℔ j.
Galbani,
Gummi elemi,
Gummi hederæ,
C Thuris, Masticis, Myrrhæ ana ℥ ij.
Aloës, Xyloaloës,
Galangæ, Cinnamomi,
Caryophyllorum, Nucis moschatæ,
Cubebarum ana ℥ j.
Aquæ vitæ ℥ iij.
Simul per diem macerentur & noctem: postea bis distillentur: & oleum illud stillatitium tanquam balsamum preciosum servabis. *Idem.*

Aliud.

D ℞. Terebinthinam & Vinum rubrum, sit æqualis utriusq; copia, bulliant: & nondum absumpto Vino effundantur in Aquam Cyclaminis, sæpiusq; laventur dum frigescant: hinc misce mediæ quantitati Vitellorum ovorum. * Efficax est in vulneribus. *Heurnius.*

Balsamum arte factum, insigni vi excellens.

℞. Olei Terebinthinæ ea qua dixi arte extillati ℔ iij.
E Florum lavendulæ, majoranæ, Stœchados,
Fl. trium cordialium, spicæ,
Foliorum lauri, melissæ, hyperici,
Betonicæ, salviæ, rutæ, menthæ,
Absinthii Romani ana M. j.
Scordii, dictamni ana M. ß.
Radicum Zedoariæ, Peucedani, Angelicæ,
Enulæ, Iridis, Pæoniæ utriusque,
Calami aromatici, Valerianæ, Struthii,
F Seminis citri, ocymi ana ℥ ß.
Corticum citri, Cinnamomi, Galangæ,
Nucis moschatæ, Macis, Caryophyll. ana ℥ j.
Gentianæ, Rhabarbari, Cubebarum ana ʒ iij.
Croci ℥ ij.
Styracis, Myrrhæ ana ℥ iij.
Masticis, Thuris, Beniovini ana ℥ j.
Camphoræ ʒ ij.
Moschi ʒ j.
Primò cucurbitæ impone herbas, flores & oleum terebinthinæ, adde Spiritus vini ℥ iv. digere ac stilla per balneum maris. Hinc injice huic liquo-

t

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

ri aromata, radices, semina & cortices, ac à digestione, citra empyreuma, surrige arenoso igne. Ac huic liquori inde gummi præscripta ac lachrymas, iterumq; ad ignem revoca. Moscus & Camphora linteo commendari debent, ac in medium cucurbitæ suspendi; ignis enim æstum reformidant. Hoc plurimis malis confert, sanitatem stabilit, ac rationi incomperta vi, contumacissima mala persanat. Finita distillatione, spiritus vini balneo evocetur. Fæces à prima & secunda distillatione restibiles aspergantur hoc spiritu, digerantur, ac vi ignis oleum per alembicum extundantur: rubicundum illud ac empyreuma redolens, in ulceribus deploratis mirificam efficaciam habet. *Heurnius.*

Balsamum ad Paralysin.

℞. Rad. Ireos, rad. Aristolochiæ ana ℥ ij.
Consolidæ majoris, Ivæ artheticæ,
Herbæ paralysis, Pimpinellæ,
Rutæ, Salviæ ana M. j.
Baccarum lauri, Baccarum juniperi ana ʒ vj.
Florum stœchados, Flor. rorismarini ana P. j ß.
Galangæ, Zedoariæ, Zingiberis, Caryophyllorum,
Nucis moschatæ, Cinnamomi ana ʒ iij.
Ligni aloës ℥ j.
Thuris, masticis ana ʒ v.
Myrrhæ, Aloës, Sarcocollæ, Bdellii,
Galbani, Ammoniaci ana ℥ j ß.
Castorei ℥ ß.
Gummi elemi ℥ ij.
Diachylonis ireati ℥ iij.
Aquæ vitæ ℥ iv.

Conjiciantur omnia in alembicum, & destillentur lento igni, donec liquor crassus effluat, veluti balsamum. *Anton. Chalmeteus.*

Aliud.

℞. Rad. angelicæ, acori, azari, cyperi ana ʒ j.
Masticis ℥ j ß.
Galangæ, Caryophyl. Cinnamomi ana ʒ iij.
Nucum myristicarum ℥ iv.
Ligni aloës ℥ ij.
Gummi elemi ℥ vj.
Aloës optimæ, Myrrhæ ana ℥ ß.
Castorei ʒ x.
Styracis calamitæ, Beniovini ana ℥ j.
Sanguinis draconis ℥ ß.
Florum lavendulæ ℥ iij.
Olei nucis unguentariæ ℔ ß.

Trita hæc aliquot dies macerentur in Aqua vitæ, fiat distillatio, ut diximus in oleo terebinthinæ. *Heurnius.*

Balsamum pro contusis capitis vulneribus.

℞. Olei terebinthinæ,
Ovorum induratorum albuminum ana ℔ j.
Resinæ ʒ vj.
Gummi elemi ℥ ij.

Fiat distillatio per cineres ex retorta: horis 36. absolvitur distillatio. *Idem.*

Aliud.

℞. Terebinthinæ ℔ j ß.
A Ceræ flavæ ℔ j.
Nucis myristicæ, Caryophyl. ana ℥ j.

Retorta lentè extillentur: distillato adde Laterum ℥ iv. & iterum distilla. *Idem.*

Balsamum pro vulneribus Nervorum & tussi.

℞. Terebinthinæ ℔ ij.
Olei communis ℔ iij.
Olei laurini ℥ vj.
Cinnamomi ℥ ij.
B Euphorbii, Caryophyllorum, Baccarum lauri,
Gummi hederæ, Sagapeni, Ammoniaci,
Opopanacis, Galbani ana ℥ j.
Thuris, Mastiches ana ʒ ij.

Fiat ut priùs destillatio: * nervorum prodest vulneribus, & tussi pectori illitum. *Idem.*

Balsamum ad articulorum dolores.

℞. Resinæ terebinthinæ ℔ j.
Opopanacis, Galbani, Sagapeni ana ℥ ß.
C Granorum juniperi M. ij.
Thymiamatis ℔ j.

Igne primùm levi, mox auctiore, tandem vehementi destillentur. *Rubeus.*

Balsamum aliud.

℞. Resinæ terebinthinæ ℔ j.
Thuris, Masticis, Myrrhæ ana ℥ ß.
Ladani, Nucis moschatæ, Caryophyllorum,
Galangæ, Zedoariæ, Carpesii ana ℥ ß.
Fol. Daphnoidis P. j.
D Succi ebuli, Succi cucumeris agrestis ana ℥ iij.

Rediguntur in pulverem, quæ redigi apta sunt, omnibus deinde mixtis, destillatione excipitur aqua. * Apum, vesparum, canum rabidorum, & reptilium venenosorum ictibus, si inunguntur, plurimùm conducens: magna autem utilitate Hydropicorum ventres inungi tradunt. *Hieronymus Rubeus.*

Aliud.

E ℞. Resinæ terebinthinæ ℔ ij.
Olei laurini ℥ iij.
Cinnamomi, Spicæ ana ℥ ij.
Caryophyllos 50.
Folii ℥ ij.
Euphorbii, Baccarum lauri, Gummi hederæ ana ℥ ß.
Galbani, Castorei, Cyperi ana ℥ vj.
Tegularum bis coctarum, in oleo communi extinct. ℔ ß.

F Ponatur hic tegularũ pulvis in fundo cucurbitę, reliqua misceantur, & superponantur illi pulveri, appositoq; rostrato pileo, ac rimis accuratè stipatis, igne levi adhibito, primò exibit aqua, quam seorsim servare debemus: aucto mox igne, habebitur oleũ, quod Balsami vires æquare creditur. Calidum enim & siccum est, & mirificè penetrat, frigidisq; omnibus morbis, nervorum præsertim, apprimè conducens. Nam linguæ paralysim, & oris, ac virgæ, adhęc epilepsiam, membrorum tremorẽ, frigida ortum causa, dolorem dorsi, renum, artuumq; potum, & illitum, plurimùm

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

mum juvare scribunt: adversus morsum scorpionum, serpentum, canis rabidi, & venenatorum, quæ virus ejaculantur, utiliter adhibetur: eadem ratione, si quis hyoscyamum, opium, cicutam, & venena hujusmodi sumpserit, hoc oleum, vino tepido haustum, & illitum conducet: vocē amissam restituit, strumis, & carni in ulceribus supercrescenti resistit: memoriam auget, occipite opportunè inuncto: ad surditatem facit, ad uteri dolores ac dentiū, quos frigiditas, aut flatus crassiores pepererint. Quæ primo loco manavit aqua, melior censetur potu, sed sola non exhibenda est, quemadmodum neque oleum, sed cum aliquo liquore, morbis, quorum quærimus curationem, proprio. *Hieronymus Rubeus.*

Balsamus Sulphuris.

Ex sulphuris floribus & Terebinthinato proprio menstruo, in calore sicco per aliquot dies digestis, extrahitur color instar rubini. Menstruū separatur, & remanet oleum sulphuris rubicundissimum, quod circulari debet cum vino distillato, & alcoolisato. Et hoc modo balsamus ex sulphure extrahitur: cujus guttulæ tres, aut quatuor exhibentur cum aqua hyssopi suspiriosis, & purulenta extussientibus. *Quercetanus.*

Balsamus Tartari.

℞. Tartari crudi ℔ ij.
Salis petræ, Salis fuliginis,
Salis fæcum aceti ana ℥ iv.
Calcis vivæ ℥ vj.

Omnia minutissimè contusa injiciantur in vas non vitreatum, ac ritè obturatum. Calcinentur xij. horarum spatio: calcinata solvantur in calida, ac per filtrum destillentur, pòst coagulentur, & deinceps calcinentur: ter denique calcinationes, solutiones, & coagulationes fiant. Tum injiciantur omnia in alembicum, simulq; acetū destillatum infundatur, ut digitos quatuor supernatet. Destilletur acetum in bal. Mariæ ac liquor dulcis emanabit. Tum infunde iterum acetum, ut destilletur, idq; tamdiu, dum non amplius sit dulce, sed acidum fiat, & quale prius infudisti, per alembicum efferatur. Tunc omnia valido igne destillato per retortam, & prodibit oleum ferventissimum, cujus vix satis prædicari utilitas possit. Hoc eodem modo, si voles, totum salem tartari per alembicum pelles: ex quo præstantissimum, & saluberrimum oleum efficies. *Quercetanus.*

Balsamus Mercurii.

Sublimetur Mercurius toties cum simplici calce ovorum optimè præparata, donec omninò sit extinctus. Huic mixturæ affunde acetum destillatum alcoolisatum, ut supernatet quatuor digitos. Destilletur liquor à fæcibus quater, aut quinquies, donec Mercurius in pulverem rubicundissimum evadat: quem cum vini alcoole circulabis in pellicano per octo dies. Separato vini alcoole per alembicum, remanebit in fundo balsamus Mercurii preciosissimus, & dulcissimus. * Desperata omnia ulcera, atq; etiam carun-

A culam in vesica sanat, & vulneribus istis sclopetariis summoperè conducit. *Quercetanus.*

Balsamus & Oleum Mercurii.

Balsamus fit ex Mercurio cum aqua calcis testarum ovorum & tartari: itemque oleum, ad fistulas, ulcera omnia, & callositates præstantissimum. *Idem.*

Balsamus Martis.

Limaturæ Martis lotæ pluries cum muria, superfundes acetum acerrimū, ut supernatet qua-
B tuor digitos: ponantur super cineres calidos octo dierum spatio quotidie movendo materiam, & separando acetum, quod colorabitur: & iterū novum affundendo: idq; tamdiù, donec acetum non amplius coloretur. Quo ad ignē evaporato, pulverē, qui subsidebit, sumito, eumq; cū æquali portione ammoniaci sublimato. Eundem sublimatū toties super fæcibus repones, iterūq; sublimabis, donec rubini appareat color. Postea to-
C tum in aquam fervētem injice, ut sal dissolvatur: tum apponendo statim frigidam, subsidebit in fundo Martis balsamus, calcis Solis instar. Aqua autem separetur, ac denuò recens affundatur, ut dulcis balsamus efficiatur. Hac etiam methodo conficies balsamum Veneris. *Quercetanus.*

Balsamum artificiale Fioravanti.

℞. Terebinthinæ purissimæ ℔ j.
Olei laurini ℥ iv.
Galbani ℥ iij.
Gummi Arabici ʒ iv.
D Olibani, Myrrhæ,
Gummi hederæ, Ligni aloës ana ℥ iij.
Galangæ, Caryophyllorum,
Consolidæ min. Cinnamomi,
Nucis moschatæ, Zedoariæ,
Zingiberis, Dictamni albi ana ℥ j.
Moschi, Ambræ ana ʒ j.
E Aquæ ardentis optimæ ℔ vj.

Terenda terantur, misceantur, & macerētur per dies novem: inde calore cinerum eliciatur liquor: primò igni mediocri, deinde aucto, quousque omnis liquor emanaverit: oleum ab aqua separetur, & servetur ad usum. * Ad vulnera capitis potissimum valet, aliaq; infinita.

Balsamum Vigonis.

℞. Olei omphacini ℔ ij.
Styracis calamitæ, Ladani, Croci,
F Thuris masculi, Gummi Arabici, Rubeæ tinctorum,
Gummi hederæ, Aloës succocitrini, Masticis,
Caryophyllorum, Galangæ, Cinnamomi,
Nucis moschatæ, Cubebarum ana ℥ ij.
Gummi elemi ℔ j.
Myrrhæ, Bdellii ana ℥ j.
Sagapeni, Ammoniaci,
Opopanacis ana ʒ x.

Terantur omnia & cum oleo misceantur, rostrato pileo cucurbitæ imposito, stipatisq; optimè rimis, initiò ad horas xij. ignis sit lentus: inde quibuslibet sex horis augendo, totus humor destillet: quem humorem fæcibus tritis denuò affun-

des, & destillabis; idq; tertia vice. Hoc oleũ Balsami vires ac notas omnes habet. Nam doloribus à morbo Gallico mirificè opitulatur: Epilepsiæ quoque, si sutura coronalis ungatur, & triginta diebus cum modico vini, & pulveris pæoniæ, ad cochlearis mensuram sumatur: quæ fortè quantitas major videri potest, quàm deceat, tametsi eadem mensura, quartana laborantibus præbeatur, quatuor vicibus, imò ad dimidiam unciam, cum vino generoso, iis, qui cor & pulmonem roborare ac exhilarare student: frigidis omnibus affectibus conducit: & pannus purpureus hoc liquore madefactus, si ad tempora adhibeatur, hemicraniæ, vertigini, stipationi venarum cerebri plurimûm conducit: vulneribus item recentibus, surditati, convulsioni, resolutioni, & hujusmodi frigidis morbis.

Oleum miræ potentiæ polychreston.

℞. Olei communis, Terebinthinæ, olei Laurini ana ℔ j.

Misce, & cucurbitæ immittantur, lentoque igne distillentur: quæ prima emanat aqua, inutilis est: restibili materiæ adde

Cinnamomi, Caryophyllorum ana ℥ j ß.
Euphorbii, Galbani, Ammoniaci,
Gummi hederæ Opopanacis, Thuris albi,
Masticis, Baccarum lauri detrusis corticibus ana ʒ iij.
Castorei, Ligni aloës, Ladani,
Olei spicæ, vel distillati ex Lavendula ana ʒ ij.

Misceantur cuncta ac digerantur. Hinc lapidem laterinũ in fabaceas partes confringes, & in prunis urito, donec excanduerint, ac oleo restinguito, & paulatim aucto igne distillentur. * Studet cerebro frigore madenti: nam memoriã roborat illitu, ac potu guttulis vino mixtis: refrigerato cerebro narib. immittitur, illinitur hepati frigido, Bombace utero immissum, fœtum mortuum extrahit, & menstrua evocat, grumosum sanguinẽ illitu & potu dissipat: crassam pectoris materiã attenuat, fistulas palpebrarũ sanat, morsibus venenatis cõvenit, epithematis modo ex vino impositũ, vulnera antiqua sanat. Lienem illitu absumit, podagrę frigidę ac lumborum doloribus opitulatur, convulsionibus succurrit: surditati ex frigore medetur gutta auribus immissa, ac earũ vermes necat, & susurra dissipat: urinæ difficultati medetur, quæ à crassa est materia: calculum absumit: vermes necat: mollit dura, discutit tumida, epilepticis prodest ac morbis frigidis. *Heurnius.*

Balsamus Pæti preciosus, sarcoticus.

℞. Visci herb. Pæti, Visci consolid. major. ana ℥ iv.
Olei terebinthinæ ℔ j.
Flor. Hyperici, flor. Verbasci ana M. ij.
Pomorum Ulmi ℥ iij.
Acinorum populi arb. ℥ iv.
Spiritus vini ℔ j ß.

Digerantur in fimo equino, vel relinquantur in calido hypocausto, in vase vitreo optimè clauso

A per mensem integrum, deinde exprimantur, & colentur: adde

Thuris, Masticis,
Myrrhæ ana ℥ ij.
Sanguinis drac. ℥ ß.
Mumiæ ʒ vj.
Terebinthinæ ℔ ß.
Benjovini ℥ j.

Circulentur simul in pellicano octo dierum spacio, deinde moderato calore destilletur vini spi-
B ritus, & remanebit in fundo preciosus balsamus. *Quercetanus.*

Balsamum optimum.

℞. Myrrhæ, Aloës hepaticæ, Nardi Indicæ,
Thuris albi, Sanguinis draconis, Croci,
Mumiæ, Opopanacis, Bdellii,
Carpobalsami, Ammoniaci, Sarcocollæ,
Masticis, Styracis calamitæ, Gummi Arabici ana ʒ ij.
Ladani, Castorei ana ʒ ij ß.
C Moschi ʒ ß.
Resinæ terebinthinæ ad pondus omnium.

Destillet oleum, ut ars postulat. * Corroborat, ipsius vires restituendo: cadavera à putredine præservat: febrium rigores pellit, si ante accessionem, eo tepente ungatur spina. In uteri strangulatu, epilepsia, & hujusmodi aliis morborum generibus cum vino odorato præbetur: melancholicis quoq;, & iis, qui absq; causa tristantur, languidisque sunt viribus, & bello debilitati, ac
D lassitudine laborant. *Petrus Aponensis.*

Balsamus Hypericonis simplex.

℞. Flor. Hypericonis minutatim concisorum ℔ ij. Olei terebinthinę ℔ j. Vitel. ovorum N. xx. aquæ vitæ ℔ ß. Mixtis omnibus putrefiant in fimo calenti per mensem integrum: pòst exprimantur, & ponantur ad Solem per duos menses. *Quercetanus.*

Balsamus Hypericonis compositus.

E ℞. Flor. Hyperici ℔ j.
Visci rad. symphyti major. ℥ iv.
Florum chamæmeli,
Florum Verbasci ana P. ij.
Olei ovorum,
Olei terebinthinæ ana ℔ ß.
Aquæ vitæ ℔ j.
Thuris, Myrrhæ,
Masticis, Mumiæ ana ℥ ij.
Sacchari rubri ℥ vj.

F Putrefiant simul in vase accuratè occluso in fimo per mensem: deinde exprimantur, & circulentur in Balneo per triduũ: tum demum lentissimo calore decoquantur ad Balsami consistentiã. *Idem.*

Balsamus Visci pomorum.

Balsamus visci pomorũ eadem methodo fiet, ut Balsamus Hypericonis simplex: vel cum oleo olivarum priùs depurato in Balneo. *Idem.*

Balsamus Visci pomorum compositus.

℞. Foliorum visci pomorũ minutatim concisorũ ℔ ij. injice in matratium vitreum, addendo

Acinorum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Acinorum populi arboris ℔ ß. A
Olei axungiæ taxi,
Olei butyri ana ℥ iv.
Olei Terebinthinæ ℥ vj.
Olei lumbricorum ℔ ij ß.
Vini albi generosi ℔ ij.

Digerantur omnia rectè occlusa in fimo calidis-
simo per duos menses: pòst prælo exprimantur:
tum circulentur, & ad ignem lentissimum deco-
quantur ad liquorum consumptionem. Ad do- B
lores sedandos nullum præstantius inveniri me-
dicamentum potest. *Quercetanus.*

Oleum divinum.

℞. Sanguinis humani, Spermatis ceti,
Medulli tauri ana ℔ j.
Moschi ℥ j.
Cineris olivarum ℥ ij.

Misce, & destilla per retortam: & primùm ma-
nabit aqua alba: mox oleum citrinum: demum
oleum rubrum, maximarum virium: cujus gut- C
tula una aut altera exhibita ferè mortuos re-
suscitare facit. *Fioravantus.*

Oleum ad capitis dolorem à causa frigida.

℞. Resinæ terebinthinæ ℔ j.
Masticis, Cinnamomi,
Nucis moschatæ ana ʒ j.
Caryophyllorum, Galangæ,
Zedoariæ, Ladani ana ℥ j ß.
Succi ebuli, succi Cucum. syl. ana ℥ j. D

Terenda terantur, & vitreis organis distillentur
secundùm artem. *Rubeus.*

Oleum optimum ad memoriam augendam.

℞. Aquæ ex flor. Rorismarini ℔ j.
Nucis moschatæ, Caryophyllorum,
Granorum Paradisi, Cinnamomi,
Cubebarum, Macis, Zingiberis ana ℥ j.
Moschi ℈ ß. E
Piperis longi ʒ j.
Croci ʒ iij.
Galangæ ʒ ij.

Terantur, quæ teri possunt, misceantur & mace-
rentur per dies tres in loco aliquo calido: inde
calore cinerum destillentur, augendo ignem do-
nec fæces comburantur. Huic deinde aquæ ad-
de aquæ ex foliis Rorismarini ℔ j. & coquan-
tur simul in vase vitreo ad ignem, donec dimidia
pars fuerit consumpta. Quo facto, adde F

Olei veteris ℔ j.
Olei de Been ℥ j.
Euphorbii, Castorei ana ℥ iv.
Sinapi ℥ vj.
Olei Sesamini, Olei hypericonis, Olei Citri,
Olei Spicæ, Olei de Zibetto ana ℥ ß.

Misceantur omnia in cucurbita vitrea optimè
obturata, & macerentur ad Solem per menses
tres: & erit factũ. Amissam memoriam mirabili-
ter restituit, ungendo cum eo caput totũ, & sto-
machũ, vesperi, cùm itur dormitum. *Fioravantus.*

Oleum ad paralysin.

℞. Terebinthinæ ℔ ij.
Laterum antiquorum in oleo Jasmino ex-
tinct. q. s.
Macis, Styracis ana ℥ j.
Belzoini ℥ ß.

Fiat destillatio in alembico vitreo. Tres fluent
liquores, quorum tertius erit optimus. *Rubeus.*

Aliud cujusdam eremitæ.

℞. Olei è costo, è nucibus ana ℥ iij ß.
Pinguedinis vulpis ℔ ß.
Pinguedinis viperarum ℥ iij.
Primulæ Veris virentis,
Salviæ virentis ana ℔ ß.

Herbas contusas cum pinguedinibus, misce cum
oleis, addendo

Castorei ℥ ß.
Resinæ Terebinthinæ ℔ j.
Piperis, Pyrethri, Euphorbii ana ʒ iij.
Vini optimi ℔ ij ß.

Macerentur omnia: inde destillentur. cumq; tres
liquores emanent, postremus omnium effica-
cissimus habetur. *Guainerius.*

Aliud ad idem.

℞. Galbani, Gummi hederæ ana ℔ ß.
Olei Laurini ℥ ij.
Terebinthinæ ℔ ij.

Destilla: & tertio liquore utere.

Oleum ad paralysin & contracturas præcipuum.

℞. Olei hypericonis ℔ j.
Terebinthinæ ℔ ß.
Olei Laurini ℥ iv.
Olei spicæ ℥ j ß.
Granorum juniperi ℔ ß.
Castorei ℥ j.
Euphorbii ℥ ij.
Caryophyllorum, Macis,
Nucis moschatæ,
Cinnamomi ana ℥ j ß.
Florum Lavendulæ, Flor. Salviæ,
Flor. Lilii convallii ana M. ij.
Masticis, Myrrhæ, Thuris ana ℥ ij.
Mumiæ ℥ j ß.
Pingued. taxi ℥ iij.

Digerantur omnia per mensem in fimo, deinde
destillentur in alembico æneo secundùm artem.
Hoc oleo inungantur membra paralytica, &
contracta. Est enim medicamentum efficacissi-
mum. *Quercetanus.*

Oleum benedictum Fioravanti.

℞. Albuminum ovorum ad duritiem cocto-
rum ℥ xij.
Terebinthinæ claræ ℥ xiv.
Myrrhæ electæ ℥ iij.

Misce, & destillentur in retorta, primò calore le-
vi, deinde aucto quousq; omnis liquor manave-
rit. Oleum ab aqua separetur, & servetur in vase
vitreo, optimè obturato. * Valet ad omnis ge-
neris vulnera, præsertim capitis, nervorum, &c.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Oleum Philoſophorum.

℞. Terebinthinæ claræ ℥ xiix.
Ceræ flavæ ℥ xii.
Cineris vitium ℥ vj.

Miſce, & calore cinerum per retortam deſtillentur. * Confert vulneribus: tuſſi, catarrho, vermibus: laterum puncturis. *Fioravantus.*

A

Oleum ad fiſtulas, optimum.

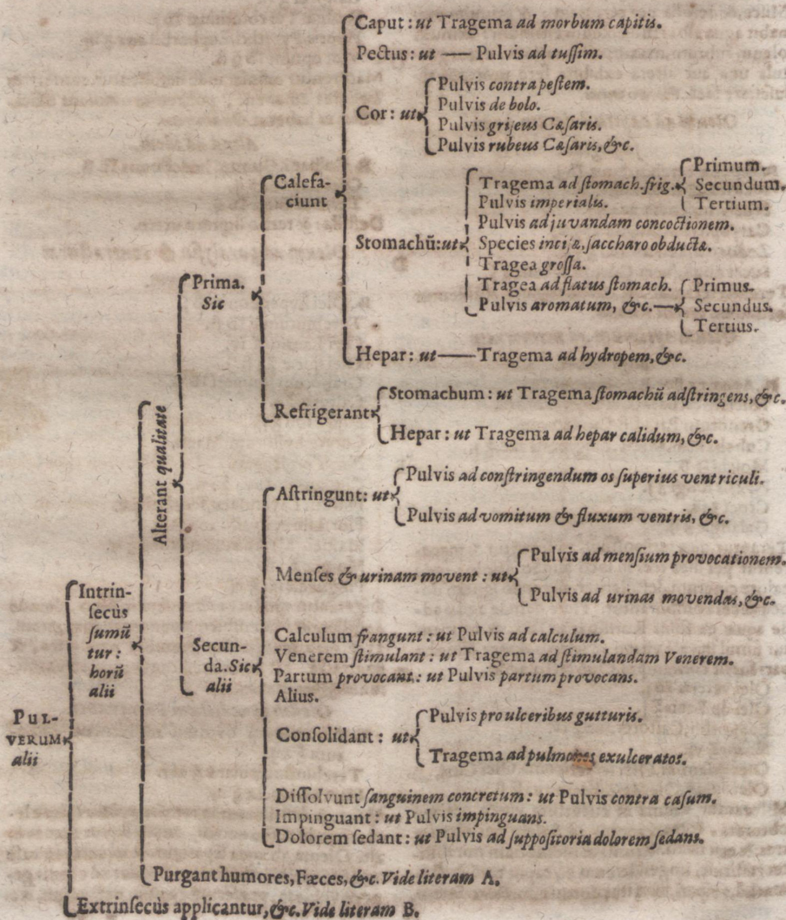
℞. Antimonii ℥ iij.
Mercurii ſublimati ℥ j ß.
Mellis ℥ vj.

Mixtis omnibus, ut artis eſt, deſtillentur per retortam vitream, mediocri igne: exibit oleum ad calloſa & maligna omnia ulcera, fiſtulas, cancrum, & gangrænam curandam præſtantiſſimum. *Quercetanus.*

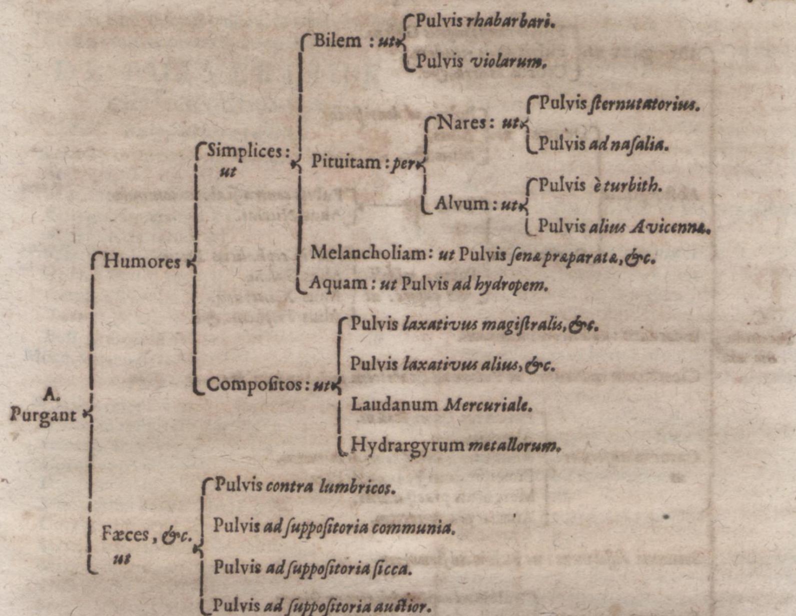
De Pulveribus, Sectio XX.

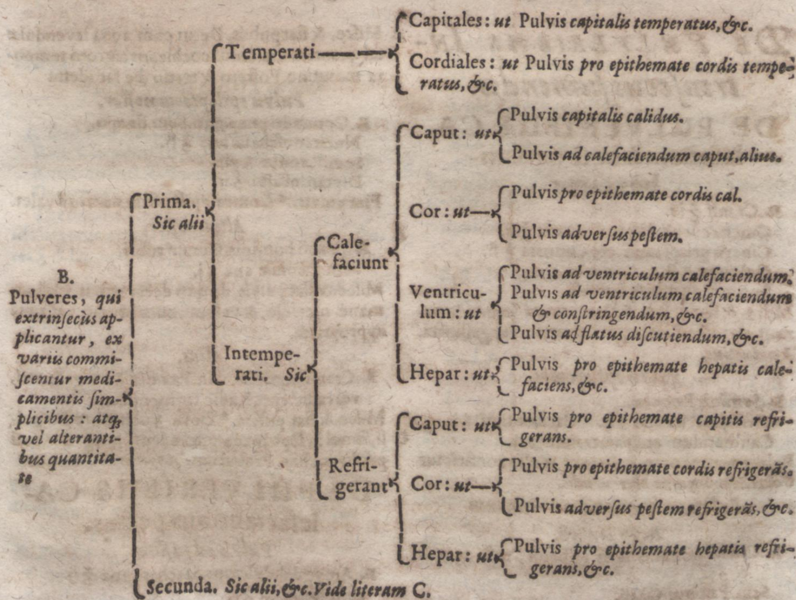
PULVERES Arabibus Suffuf dicuntur. Quòd ſi pulvis ex variis aromaticis rebus (quas Species peculiariter vocant) conſtet, Tragea dicitur, ſive illa ſit craſſiùs, ſive tenuiùs trita.

B Differunt Species & Pulveres, ſicut compoſitum & ſimplex. Sunt enim ſpecies, pulveres compoſitorum medicaminum mixti, ſed nondum humida aliqua materia uniti. Cæterùm

A. Purgant

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

C. Secunda. *Sic alii*
- Astringunt: *ut*
  - Pulvis *constringens Galeni.*
  - Pulvis *alius ejusdem.*
  - Crocus *Martis, &c.*
- Abstergunt
  - Dentes: *ut*
    - Pulvis *ad dentifricia.*
    - Alius.
    - Alius, *&c.*
  - Cutim *in*
    - Toto: *ut*
      - Pulvis *contra scabiem commun.*
      - Alius, *Nicolai.*
    - Parte; *videlicet capite: ut*
      - Pulvis *cephalicus Lucii.*
      - Alius *Galeni.*
      - Alius *Xenocratis.*
      - Alius *Triphonis, &c.*
- Incarnant: *ut* Pulvis *incarnans.*
- Cicatricem *inducunt: ut* Pulvis *ad cicatricem inducendam, &c.*
- Carnem *auferunt: ut*
  - Pulvis *causticus Galeni.*
  - Alius *ejusdem.*
  - Alius *carnis excrescentias minuens.*
  - Præcipitatum *Joannis de Vigo.*
  - Mercurius *præcipitatus.*
  - Aurum *præcipitatum.*
- Strumas *dissolvunt: ut* Pulvis *ad strumam.*
- Dolorem *mitigant: ut*
  - Pulvis *ad capitis dolorem ex frigore.*
  - Pulvis *ad capitis dolorem ex calore.*
  - Pulvis *ad capitis dolorem à vaporibus.*
  - Pulvis *ad dolorem lateris, &c.*

De Pulveribus Intrinsecùs sumendis.

DE PULVERIBUS CAlefacientibus & siccantibus caput.

℞. Cranii ℥ iv.
Cineris cuculi, Hirundinis ana ℥ ij.
Cineris priapi tauri, vel Castorei ℥ ß.
Galangæ ʒ ß.
Sacchari quantum satis est.
Misce, & fiat pulvis. * Detur manè sorbendo parum vini albi diluti aqua betonicæ vel gallitrici. *Rondeletius.*

Pulvis epilepticus.

℞. Seminis Pæoniæ,
Visci quercini ana ʒ ij. Cardamomi ʒ j.
Cantharidum præparatarum ℈ ij.
Pulverizentur omnia, & cum melle conficiatur bolus. *Hieronymus Mercurialis.*

Pulvis contra morbum caducum Regis Daniæ.

℞. Cranii hominis furis suspensi, tosti ac triti ʒ j.
Sem. Pæoniæ Gr. iij.

A Misce, & fiat pulvis. Detur cum aqua lavendulæ ad quantitatem unius cochlearis ægroto tempore matutino. Postero & tertio die fac idem.

Pulvis epilepticus noster.

℞. Coriandri præparati, Sem. sinapis,
Nucis moschatæ ana ℥ ß.
Sem. Pæoniæ ʒ vij.
Diptamni albi ʒ ij.
Fiat pulvis. * Contra epilepsiam puerorũ valet.

Alius, noster.

B ℞. Cranii hominis, Coralii rubri,
Sem. Pæoniæ ana ʒ j.
Misce, & fiat pulvis, de quo detur tribus vicibus, manè, meridie, & vesperi, cum brodio, vel aqua appropriata.

Alius.

℞. Cranii hominis, sem. Pæoniæ. Sem. gallitrici, vel radic. ejus, Radic. tormentillæ.
Misce, & fiat pulvis. * Dosis ʒ j. cum brodio pul-
C li, semel in septimana, præcedenti purgatione cũ pilulis cochiis. Probatum. *Angelus de Tarento.*

DE PULVERIBUS CAlefacientibus pectus.

Pulvis ad tussim.

℞. Amygdal. dulcium, Sacchari ana ℥ ij.
Sem. fœniculi ℥ j.

Tere.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Tere. Da cum Julapio violato, & aqua Adianthi.
* Confert tussi & thoracis dolori. *Mesues.*

DE PULVERIBUS calefacientibus cor.

Pulvis contra pestem.

℞. Rad. Tormentillæ, Dictamni, Tunicis,
Scabiosæ, rad. Buglossæ,
Sem. Citri, Acetosæ ana ℥ ß.
Coriandri præparati ʒ ij.
Rosarum rubrarum ʒ j.
Sem. Portulacæ,
Rasuræ Eboris ana ʒ ij.
Coralii albi, rubri ana ʒ j ß.
Terræ sigillatæ ℥ ß.
Boli Armeni ℥ ij.
Misce, & fiat pulvis.

Pulvis bezoarticus.

℞. Boli Armeni ℥ ij.
Rosarum rubrarum ʒ j.
Seminis Acetosæ, sem. Citri mundati,
Cornu cervi usti, sem. Rutæ,
Doronici Romani, Carabæ,
Sem. Cardui benedicti ana ℈ iv.
Coralii utriusque, Ligni aloës,
Serici crudi, omnium Sandalorum,
Margaritarum perforat.
Ossis cordis Cervini ana ʒ j.
Spec. diamarg. frigid. Tormentillæ,
Dictamni, Tunicis, Scabiosæ, Coriandri,
Terræ sigillatæ ana ʒ ij.
Caphuræ,
Ambræ ana ℈ ij.
Croci G. xv. Moschi ℈ iv.
Fiat pulvis. *Mesues.*

Pulvis griseus Cæsaris, contra pestem.

℞. Rad. Pimpinellæ, rad. Gentianæ,
Rad. Tormentillæ, rad. Serpentariæ ana ℥ j.
Rutæ, Absinthii, Nucum juglandium,
Granorum juniperi, Aceti Rosarum,
Theriacæ electæ ana ℥ j.
Misceantur omnia simul: quidam addunt Castorei ℥ ß. Datur ʒ ß. ad præservandum. *Augustani.*

Pulvis rubeus Cæsaris, contra pestem.

℞. Myrrhæ electæ, Croci ana ʒ j.
Ossis de corde Cervi ℈ ij.
Cornu Cervi ʒ ij.
Dictamni Cretici, Tormentillæ,
Pimpinellæ, Gentianæ ana ʒ ij. ℈ ij.
Zedoariæ, Zingiberis ana ʒ iij.
Sulphuris vivi, Boli armeni ana ℥ ß.
Caphuræ ℈ iv.
Theriacæ Andromachi, Mithrid. opt. ana ʒ vj.
Fiat omnium pulvis, aspergendo aquæ vitæ modicum, ut est artis. Datur ut suprà. *Augustani.*

Pulvis electuarii de bolo.

℞. Sandalorum omnium, Galangæ,
Ligni aloës, Cinnamomi,
Coralii rubri, Ros. rubrarum,

A Sem. Melonum ana ʒ ß.
Radicis Tunicis, Tormentillæ ana ℥ iij.
Rasuræ Eboris, Cornu Cervi ana ʒ ß.
Nucis moschatæ N. j.
Maceris, Cubebarum ana ʒ j.
Anisi, Marathri, Zingiberis ana G. xv.
Sem. Acetosæ, sem. Citri, Juniperi,
Sem. Coti, Caryophyllorum ana ʒ ß.
Boli Armeni ʒ ij.
Fiat pulvis. * Dosis ad pestem ʒ ij. cum aquæ rosarum
B ℥ ij. Vini ℥ ß.

Pulvis præservativus in peste.

℞. Rad. Angelicæ, rad. Gentianæ,
Rad. Zedoariæ, rad. Tormentillæ,
Rad. Pimpinellæ, rad. Valerianæ, rad. Ostrutii,
Rad. Aristol. rot. rad. Dictamni Cretici,
Rad. Zingiberis, herb. Cardui benedicti,
Herb. Scordii, herb. Rutæ, florum Calendulæ,
Sem. Acetosæ, sem. Citri ana ʒ ij.
Croci, Myrrhæ, Coralii rubri præparati,
C Cornu Cervi præp. Caphuræ ana ʒ ij.
Ossis de corde Cervi ʒ j.
Boli Armeni, Terræ sigillatæ,
Flor. Sulphuris,
Theriacæ Andromachi ana ℥ ß.
Mithridatii ℥ j.
Fiat pulvis, cui aspergatur modicum Aquæ vitæ, secundùm artem. Dosis ad præservandum, quantitas avellanæ cum aceto manè. Ad curandum datur à ʒ j. ad duas. *Adamus Lonicerus.*

D *Pulvis præservativus pro familia, ejusdem.*

℞. Rad. Gentianæ, rad. Valerianæ,
Rad. Aristol. rot. rad. Ostrutii,
Rad. Pimpinellæ, rad. Tormentillæ,
Herb. Rutæ, herb. Cardui benedicti,
Cubebarum ana ℥ j.
Granorum juniperi ℥ ij.
Boli Armeni ℥ j.
Aloës ʒ ij.
E Fiat pulvis. Dosis manè quantitas nucis moschatæ cum aceto.

Antidotus Saxonica, vulgò des Hertzogs von Sachsen pulver.

℞. Rad. Valerianæ ℥ ß.
Rad. Urticæ urentis, Eyter nessel/
Rad. Vincetoxici seu Chelidoniæ ana ℥ j.
Rad. Polypodii, rad. Althææ,
Rad. Angelicæ sativæ, & sylvestris ana ℥ ij.
F Cort. rad. Laureolæ, Kellershalß wurtzel ℥ j ß.
Baccarum herbæ Paris dictę, vulgò Wolffsbeer vnd Einbeer N. xxvj.
Radices incidantur, & affundatur iis acetum acerrimum, ut superemineat ad digiti unius altitudinem, in olla vitreata, benè lutata. Bulliant ad lentum ignem mediocriter. Hinc decocto operculo effundatur acetum residuum omne, & radices exiccentur. Exiccatæ radices pulverizentur, additis granis herbæ Paris dictæ N. xxvj. Fiat pulvis, qui reservetur usui per se vel cum melle. Dosis in adultis ʒ j. in debilibus, & pueris ℈ ij.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

A Antidotus hæc à Cl. Medicis, Joanne Moibano, Joan. Cratone, & Gesnero describitur. Nominis id habet, quia à rustico quodam, qui ejus usum contra pestem & venena secretissimum habuit, olim Duci Saxoniæ communicata fuit, qui postmodum in secretis eandem habuit, & aliis Principibus communem fecit.

Pulvis contra periculosos, pestiferos morbos puerorum.

B ℞. Ossis unicornis, Coralii rubri, Succini albi, Margaritarum, Ramentorum auri, Ungulæ alcinæ ana æqual. port. Hæc omnia in mortario contrita misceantur simul, in morbis calidis cum aqua rosacea, in frigidis verò cum aqua lavendulæ detur. Exhibetur autem ad mensuram cochlearii. *Ranzovius.*

Pulvis contra toxicum, & omne venenum Medici antiquioris Regis Angliæ.

C ℞. Pimpinellæ, Rad. tormentillæ, Cinnamomi ana ℥ ß.
Ligni aloës, Granorum juniperi, Zingiberis ana ʒ j.
Interdum additur
Cardui benedicti, Angelicæ ana ʒ ß.
Fiat ex his omnibus pulvis subtilis, & occlusus in pyxide usui benè servetur.

Pulvis alexipharmacus præstantissimus, & multis experimentis comprobatus, contra vulnera venenata sclopetica.

℞. Rad. Asclepiadis ℥ j.
Valerianæ, Tormentillæ ana ℥ ß.
Polypodii querc. ℥ ij.
Angelicæ sativæ ℥ iv.
Angelicæ sylv. Althææ ana ℥ ij.
Urticarum ℥ j. Thymelææ ℥ j ß.
Scabiosæ, Valerianæ min. ana ℥ ß.
E Radices omnes evellantur intra 15. Augusti, & 8. Septembris, quæ postea incidantur, ac reponantur in ollam vitreatam sigillatam cum sufficiente quantitate aceti: atque ita 12. horas macerentur, pòst coquantur spatio horæ unius cum dimidia. Effuso tum aceto exiccentur, donec in pulverem redigi queant. Contusis omnibus, adde acinos herbæ paris N. 12. cum ejusdem foliis 36. fiatque pulvis: cujus dosis est ʒ j. cum vino albo. *Josephus Quercetanus.*

F
DE PULVERIBUS CALEFACIENTIBUS STOMACHUM.

Pulvis ligni Aloës.

℞. Ligni aloës ℥ ß. Galliæ aur. j ß.
Sacchari albi ℥ j ß.
Potatur ʒ iij. cum miva. * Ventriculi humiditatem immodicam siccat, flatus dissolvit, coctionem juvat. *Mesues.*

Pulvis ligni Aloës alius.

℞. Ligni aloës ℥ iij.
Cardamomi, Menthæ siccæ, Spicæ,
Marrubii, Cyperi, Corticis citri ana ʒ ij.
Galliæ, Schœnanthi ana ʒ j.
Mastichis, Anisi, Apii ana ʒ ij.
Sacchari ad pondus omnium.
Cor & ventriculum roborat, oris odorem commendat, coctionem juvat. *Mesues.*

Pulvis Diarrhodon.

℞. Trochiscorum Diarrhodon, Mastichis ana ʒ iij.
Succi Menthæ siccæ, Ligni aloës ana ʒ ij ß.
Da ʒ j. cum vino odorifero. Intemperiem ventriculi frigidam corrigit: ob id dolorem inde natum sanat, ipsumque roborat. *Mesues.*

Pulvis optimus cum cibo sumendus.

℞. Semin. Levistici, sem. Amomi,
Sem. Ameos, sem. Cardamomi,
Sem. Anisi, sem. Apii, sem. Rutæ,
Flor Origani, sem. Anethi,
Sem. Carvi, sem. Fœniculi,
Zedoariæ, sem. Cimini, Salviæ,
Calamenthi, Thymi, Betonicæ,
Sem. Sileris montani, Piperis longi & nigri,
Hyssopi, Serpylli, sem. Petroselini ana ʒ ij.
Pyrethri, Liquiritiæ,
Nucis moschatæ ana ℥ ß.
Cinnamomi,
Caryophyllorum, Galangæ, Croci ana ℥ j.
Pulegii ℥ ij.
D Pulverisentur omnia, & sumantur cum omni cibo. * Cerebrum purgat: contra vertiginem valet: visum conservat: amissum restaurat: bonam digestionem facit: intestinorum ventositates expellit: appetitum amissum restaurat: convalescentibus & frigidis morbis mirificè subvenit: pectoralia confortat. *Stockstaldus.*

Pulvis pro condiendis cibis.

℞. Cinnamomi electi ℥ ij.
Zingiberis ℥ j.
Piperis longi, Granorum paradisi,
Galangæ ana ʒ ij.
Cardamomi, Nucis moschatæ ana ʒ j.
Caryophyllorum, Macis ana ʒ ß.
Croci Orient. ʒ iij.
Sandali rubri, Rosf. rub. ana ʒ j.
Misce, & fiat pulvis.

Species ad carnes, & pisces.

℞. Cinnamomi ℥ j.
Zingiberis ʒ x.
Piperis longi, Granorum paradisi,
Galangæ ana ʒ ij ß.
Cardamomi ʒ j. ℈ j.
Nucis moschatæ, Macis ana ʒ j.
Croci ℥ ß. Sacchari albi ℔ j.
Misce, & fiat pulvis. *Bertholdus.*

Tragea optima.

℞. Sem. Anisi, sem. Fœniculi,
Sem. Carvi, sem. Cimini,
Sem. Apii, sem. Petroselini,
Betonicæ, Calamenthi,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Hyſſopi, Pulegii ana ʒ j.
Piperis longi parum.

Fiat pulvis. Utatur in cibis, contra malam digeſtionem, ventoſitatem ſtomachi, viſus defectum, vertiginem, oblivionem, & calculum. Si placet, adde ſacchari q. ſ. eſt.

Alia.

℞. Cinnamomi, Zingiberis ana ℥ ß.
Coriandri præparati ℥ j.
Nucis moſchatæ, Caryophyllorum,
Macis, Galangæ,
Sandali rubri ana ʒ ij.
Sacchari ℔ j ß.

Fiat tragea.

Alia.

℞. Confect. Fœniculi, confect. Aniſi,
Confect. Carvi, confect. Coriandri,
Glycyrrhizæ raſæ, inciſæ,
Semin. Siſami ana partes æquales,
Galangæ, Zingiberis,
Piperis longi inciſorum ana parum.

Miſceantur.

Alia.

℞. Confect. Aniſi ℥ iix.
Confect. Fœniculi, confect. Coriandri,
Confect. Carvi ana ℥ iv.
Glycyrrhizæ raſæ & inciſæ ℥ iix.
Zingiberis inciſi ℥ iv.
Calami aromat. inciſi ℥ ij.
Galangæ, Zedoariæ ana ℥ j.

Miſce.

Alia communis.

℞. Sacchari ℔ v.
Zingiberis inciſi ℥ iij ß.
Zingiberis pulverizati ʒ iij ß.
Cinnamomi inciſi ℥ j ß.
Caryophyllorum, Macis,
Nucis moſchatæ ana ℥ ß.
Confect. Aniſi ℔ j.

Miſce, & fiat tragea.

Tragea rubra.

℞. Cinnamomi ℔ j.
Zingiberis albi quart. j.
Caryophyllorum ℥ j.
Nucis moſchatæ, Macis,
Piperis longi, Galangæ ana ℥ j.
Granorum paradiſi,
Cardamomi ana ℥ ß.
Sacchari ℔ iv.
Croci in vino ſublimato per diem & noctem infuſi ℥ j.

Miſce, & fiat pulvis ſecundùm artem.

Species pro Tragea ſimplici.

℞. Cinnamomi inciſi,
Zingiberis inciſi ana ℥ j.
Zingiberis pulverizati ℥ ß.
Caryophyllorum inciſorum ʒ j ß.
Aniſi integri ℥ ß.
Macis parum. Sacchari ℔ j.

Miſce.

A *Pulvis pro Tragea communi.*

℞. Nucis moſchatæ,
Coriandri præparati ana ℥ ij.
Cinnamomi ℥ j.
Caryophyllorum ʒ j.
Macis ʒ ß. Sacchari ℥ vj.

Miſce, & fiat tragea.

Tragea pro mulieribus in puerperio.

℞. Cinnamomi electi ʒ ij.
B Macis, Nucis moſchatæ ana ʒ j.
Coriandri præparati ℈ j.
Spec. clareti ℥ ß.

Miſce: de quo ex ʒ vj. vel iix. Sacchari ℔ ß. addendo macis integræ ʒ ij.

Tragea groſſa communis pro ſtomacho & capite.

℞. Confect. Fœniculi dulcis ℥ j ß.
Coriandri præparati ℥ ij.
Sem. Aniſi, ſemin. Carvi ana ℥ ß.
C Piperis longi ʒ ij.
Caryophyllorum, Nucis moſchatæ ana ℥ ß.
Zingiberis ℥ iij.
Glycyrrhizæ raſæ & inciſæ q. ſ.

Incidantur ſpecies, & miſceantur. Poteſt addi cinnamomi ℥ j.

Tragea nobilis pro ſtomacho, capite, pectore, & hepate.

℞. Cinnamomi ℥ j.
D Zingiberis, Galangæ, Aniſi ana ʒ ij.
Caryophyllorum, Macis, Cubebarum ana ʒ j.
Nucis moſchatæ ʒ iij.
Liquiritiæ ʒ iij ß.
Sacchari q. ſ. Miſce, & fiat tragea.

Alia.

℞. Spec. Aromat. roſ.
Diagemmæ ana ʒ j.
Diarrhod. Abbatis, Diapenid. ana ℈ ij.
Diambræ ʒ ß.
E Pinearum mundat.
Amygd. dulcium mundat. inciſ. ana ℥ j ß.

Fiat confectio in Morſellis cum Saccharo & aqua Roſarum q. ſ.

Alia.

℞. Cinnamomi ℥ ß.
Zingiberis, Caryophyllorum,
Macis, Galangæ ana ʒ ij.
Cubebarum ʒ j.
F Calami aromat. Zedoariæ ana ℈ ij.
Sandali rubri ʒ j.
Roſarum rub. ℈ ij. Spodii ℈ j.
Sacchari ℥ x. vel xij.

Miſce, & fiat tragea.

Tragea ſpecialis pro ſtomacho.

℞. Cinnamomi ʒ iij.
Zingiberis, Caryophyllorum,
Macis, Nucis moſchatæ, Galangæ ana ʒ j ß.
Sem. Fœniculi, Carvi ana ʒ j.
Sandali rubri ℈ ij. Sacchari ℔ ß.

Miſce, & fiat tragea.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Tragea pro ſtomacho eructuoſo.

℞. Cinnamomi ℥ ß.
Galangę, Zingiberis, Nucis moſchatæ,
Zedoariæ, Cubebarum ana ʒ ij.
Caryophyllorum, Macis ana ʒ j ß.
Aniſi ℥ j.
Sacchari q. ſ.
Fiat tragea.

Tragea groſſa.

℞. Cinnamomi electi ℥ ß.
Zingiberis ʒ iij.
Nucis moſchatæ ʒ j ß.
Macis inciſæ ʒ j.
Caryophyllorum ʒ ß.
Confect. aniſi integri ʒ ij.
Miſce, & fiat tragea.

Tragema ad ſtomachum frigidum corroborandum.

℞. Coriandri præpar. uno operculo obducti,
Aniſi, Fœniculi, Carvi, Maceris ana ʒ ij ß.
Cinnamomi ʒ j ß.
Zingiberis albi ʒ j.
Caryophyllorum ℈ ij.
Nucis moſchatæ ʒ j.
Omnia craſſiore modo incidãtur, miſceanturq́; unde vulgò pulvis groſſus dicitur. *Andernacus.*

Aliud.

℞. Sem. Aniſi, Ameos ana ʒ ij.
Coriandri præparati, & ſimplici operculo obducti ℥ j.
Cort. Citri præparati ʒ iij.
Cinnamomi, Maceris,
Junci odorati ana ℈ ij.
Incidantur omnia, miſceanturque: & cochleare unum ex eis à cibo ſumatur. *Andernacus.*

Aliud.

℞. Sem. Aniſi, Fœniculi,
Coriandri ana ſaccharo obductorum ℥ ij.
Seminis Carvi confecti ℥ j.
Glycyrrhizæ purgatæ ℥ ij ß.
Zingiberis, Calami aromatici ana ʒ iij.
Galangæ, Nucis moſchatæ ana ʒ j ß.
Caryophyllorum ʒ j.
Omnia, exceptis ſeminibus, craſſiore incidantur modo, miſceanturque. *Andernacus.*

Pulvis ſeu ſpecies Imperiales.

℞. Cinnamomi electi, Zingiberis ana ʒ ij.
Macis, Galangæ, Nucis moſchatæ,
Cardamomi, Granorum paradiſi,
Piperis longi ana ℈ j.
Calami aromatici ʒ j.
Cubebarum, Caryophyll. inciſorum ana ʒ ß.
Fiat pulvis.

Pulvis ad juvandam concoctionem.

℞. Aniſi conditi ʒ ij.
Galangæ, Cinnamomi ana ℥ iij.
Piperis longi ℈ ß.
Cort. Citri ſicci ʒ j.
Sacchari ſolidi ℥ vj.

A Fiat pulvis, qui ſumi poſſit interdum ante, interdum poſt cibum, frequentiùs tamen ante, quàm poſt. *Rondeletius.*

Alius.

℞. Sem. Coriandri præpar. ʒ iij.
Fœniculi ʒ ij.
Aniſi, Cinnamomi ana ʒ j.
Sacchari roſati ad quadruplum.
Fiat pulvis, quo ſtatim à cibo utendum ad concoctionem & flatus diſcutiendos. *Caſparus Bau-*
B *hinus.*

Alius.

℞. Semin. Aniſi, Fœniculi, Coriandri, obductorum ſaccharo ana ℥ j.
Cinnamomi electi ʒ ij.
Maceris, Nucis moſchatæ ana ʒ ß.
Caryophyllorum ℈ j.
Fiat pulvis groſſus, ſumatur cochleare à cibo. *Idem*

C *Species inciſæ, ſaccharo obductæ.*

℞. Glycyrrhizæ ℥ j.
Cinnamomi ʒ vj.
Zingiberis ʒ v. ℈ j.
Calami aromat. ℥ ß.
Macis, Nucis moſchatæ ana ʒ ij ℈ ij.
Galangæ, Caryophyllorum ana ʒ ij.
Cubebarum ℈ iv.
Semin. Aniſi, ſemin. Carvi,
Semin. Fœniculi,
D Semin. Coriandri præparati ana ℥ ij.
Conficiantur omnia cum ſaccharo, ut artis eſt, fiatq́; tragea groſſa. *Auguſtani.*

Tragea groſſa pro ſtomacho inciſa.

℞. Calami aromatici, Glycyrrhizæ,
Gentianæ ana ℥ iv.
Rad. Tormentillæ, Zedoariæ,
Granorum paradiſi, Galangæ ana ℥ j.
Zingiberis, Nucis moſchatæ,
Piperis longi ana ʒ ß.
E Cinnamomi, Caryophyllorum ana ʒ vj.
Sem. Aniſi, Fœniculi, Carvi,
Coriandri præparati ana ℥ j.
Inciſis incidendis fiat pulvis, & miſce. *Medici Colonienſes.*

Alia.

℞. Glycyrrhizæ inciſæ,
Aniſi confecti ana ℔ j.
Confecti ſemin. Fœniculi,
Confecti Carvi,
F Conf. Coriandri præparati,
Zingiberis albi ana ℥ iix.
Cinnamomi electi ℥ ij.
Calami aromatici ℥ j.
Nucis moſchatæ ℥ ß.
Concidantur groſſo modo, & miſceantur. *Auguſtani.*

Pulvis adversùs flatus, magiſtralis.

℞. Coriandri præparati,
Aniſi purgati ana ℥ ij.
Cinnamomi ʒ ij.

Caryo-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Caryophyllorum ʒ j.
Macis ℈ ß.
Sacchari optimi ℥ iv.
Misce,& fiat pulvis tenuissimus. *Medici Florentini.*

Alius ad idem, magistralis.

℞. Cinnamomi electi ℥ j.
Zingiberis ℥ ß.
Cymini, Piperis, Galangæ, Caryophyllorum ana ʒ ij.
Sacchari optimi ℔ j.
Fiat pulvis tenuissimus. *Medici Florentini.*

Alius similis magistralis.

℞. Cinnamomi ℥ j ß.
Zingiberis ℥ j.
Macis ʒ ß.
Nucis moschatæ G.viij.
Sacchari albi ℥ ij.
Fiat pulvis tenuissimus. *Florentini.*

Pulvis aromatum.

℞. Anisi aur.xij.
Sem. Fœniculi aur.iv.
Glycyrrhizæ, Zingiberis ana aur.iij.
Caryophyl. Macis,
Cinnamomi electi,
Galangæ, Galliæ moschatæ ana aur.ij.
Ligni aloës, Cort. ana aur j ß.
Moschi boni ʒ j. quartam,
Sacchari albi ad pondus omnium,
Sacchari candefacti, dimidiũ pondus omniũ.
* Ventriculum roborat, coctionem juvat, flatus dissolvit, halitus gratiam commendat. Dantur aur.ij. cum vino bono. *Mesues.*

Species dulces, pro cibariis.

℞. Cinnamomi ℥ ij.
Zingiberis albi, Sacchari ana ℥ j.
Croci orientalis ʒ ij.
Caryophyllorum, Nucis moschatæ,
Galangæ, Macis ana ʒ ß.
Misce, fiat pulvis,
Hic pulvis, ut & sequẽs, Italis in cibariis magnopere expetuntur, nobis non perinde familiares, etsi à nostris pharmacopœis parantur. *Augustani.*

Species fortes finæ.

℞. Piperis nigri ℥ ij.
Zingiberis ℥ j.
Croci orientalis ʒ j.
Caryophyllorum, Galangæ ana ʒ ij.
Pulverisentur omnia tenuiter. *Iidem.*

DE PULVERIBUS EXcalefacientibus hepar.

Tragema ad hydropem & cachexiam.

℞. Intestinorum gallinæ, cum interna ventriculi tunica, à carne separata, & vino albo abluta ℔ j. Urantur in furno: deinde vino albo & aqua absinthii extinguantur: pro qualibet uncia ponatur
Galangæ, Cinnamomi ana ʒ j.
Sacchari ros. tab. ℥ j.

A Misce, & fiat pulvis. * Datur manè ante pastum, ut ventriculum exiccet. *Rondeletius.*

DE PULVERIBUS REfrigerantibus ventriculum.

Tragema stomachum refrigerans & corroborans.

℞. Spec. Triasandali, Diatrag. frig. ana ʒ j.
Rosarum rubr. sicc. Coriandri præparati,
B Coral. rub. ana ℈ j.
Sem. Portulacæ ℈ ß.
Sacchari ros. tab. ʒ iij.
Misce, & fiat pulvis subtilissimus.

Pulvis de granis Myrti.

℞. Baccarum Myrti,
Granorum granatorum, tost. ana ʒ xx.
Cymini aceto infusi per hor. 24. & sicc.
Coriandri præparati torref.
Polentæ, Succi Mespilorum,
C Cerationum, Rhois, Glandium ana ʒ ß.
Acaciæ, Hypocistidos ana ℥ v.
Confice, & da. * Ad ventriculi & aliorum viscerum imbecillitatem *Mesues.*

Pulvis stomachum roborans.

℞. Coriandri præparati ℥ v.
Diacydonitis sine aromat. ʒ iij.
Cinnamomi ʒ ij ß.
Macis ʒ ß.
D Pul. rosatæ novellæ ʒ j.
Sacchari ros. tabulati, ad pondus omnium.
Fiat pulvis, quo utatur à pastu. *Ant. Chalmeteus.*

DE PULVERIBUS REfrigerantibus hepar.

Tragema hepar refrigerans, corroboransq́;

℞. Spec. Diarrhod. Abb. Triasandali ana ʒ j ß.
E Sem. Endiviæ, Cichorii ana ʒ j.
Sem. Melonum, Citrulli, Cucurbitæ ana ʒ j ß.
Rosar. rubrarum ʒ ß.
Sandalorum omnium ana ℈ j.
Sacchari albissimi ℥ v.
Misce, & fiat tragema. *Fuchsius.*

DE PULVERIBUS astringentibus.

F *Pulvis ad constringendum os superius ventriculi.*

℞. Coriandri præparati ℥ ij.
Coralii rub. usti & loti ℥ ß.
Anisi ʒ ij.
Ros. rub. Cort. Citri sicci Carnium, Cytoniorum, vel Sorborum, vel Pyrorum agrestium, exsiccatorum, vel pul. Diacydonitis ana ʒ j.
Sacchari ros. tab. quantum sufficit.
Misce, & fiat pulvis. * Valet in affectibus cerebri per consensum ventriculi, & in vomitu facto à nimia relaxatione ventriculi. *Rondeletius.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Tragema ad vomitum & ventris fluxum.

℞. Carnis Cytoniorum exiccatorum ℥ j.
Coralli rubri ℥ ß.
Cort. citri sicci,
Sem. Uvarum, vel
Flor. Labruscæ ana ʒ ij.
Cinnamomi crassi ℥ j ß.
Rosarum rubr. P. j.
Sacchari rof. tab. quantum sufficit.

Misce, & fiat tragema. * Ad fluxum ventris sumitur per dimidiam horam ante pastum. Ad vomitum verò post cibum, neq; superbibi debet quicquam, neq; in cibo liquido sumendus est pulvis. *Rondeletius.*

DE PULVERIBUS menses moventibus.

Pulvis ad mensium provocationem.

℞. Myrrhæ, Cinnamomi ana ʒ j.
Sabinæ ʒ ß.
Sem. Apii, Petroselini, Spicæ nardi,
Squinanthi, Asari ana ℈ j.

Misce, & fiat pulvis. * Capiat ʒ j. cum succo eryngii. *Rondeletius.*

DE PULVERIBUS moventibus urinam.

Pulvis urinas movens.

℞. Gummi prunorum, Carabæ,
Cineris cancrorum ana ʒ j.
Seminis Apii, sem. Petroselini,
Sem. Alkekengi ana ʒ ß.
Cinnamomi, Squinanthi,
Asari ana ℈ ij.

Misce, & fiat pulvis tenuissimus. * Sumatur mane cochlear unum superbibendo cyathum vini albi, vel ex aquis provocantibus urinas: quales sunt aqua graminis & asparagi. *Rondeletius.*

DE PULVERIBUS calculum frangentibus.

Pulvis ad calculum ex cineribus.

℞. Cinerum Vitri, cinerum Scorpionum, cinerum radic. Brassicæ, cinerum Leporis, cinerum putaminum ovorum, è quibus pulli fuerint exclusi, lapidis Spongiæ, sanguinis Hirci præparati, Lapidis Judaici, Gummi juglandis, acori ana ʒ j.
Petroselini, Dauci, Pulegii, Gummi Arabici, seminis Althææ, Piperis nigri ana ʒ j ß.

Terantur, & simul misceantur. Hic pulvis in officinis nostris nō prostat, potest tamen parari necessitate exigente. *Avicenna.*

Pulvis ad calculum, alius.

℞. Sem. Milii Solis, sem. Saxifragiæ ana ʒ j.
A Sem. Lactucæ, sem. Hyoscyami,
Sem. Papaveris albi ana ℈ ij ß.
Quatuor sem. frig. majorum ana ℈ ij.
Glycyrrhizæ ℈ iv.
Trochiscorum halicacabi ʒ j ß.
Rad. Pimpinellæ, sem. Genistæ ana ʒ ß.
Sacchari ℥ ij.

Fiat pulvis. *Augustani.*

Pulvis contra calculum, alius.

℞. Semin. Fœniculi, Raphani,
B Petroselini, Anisi, Anethi,
Alkekengi, Saxifragiæ ana ʒ ij.
Cicerum rub. ʒ j.
Cardamomi, Oculorum cancri,
Dentium piscis lupi, Macis ana ʒ ij.

Fiat pulvis. Dosis ʒ j. cum vino. *Innominatus.*

Alius.

℞. Gummi cerasorum, Milii Solis ana ʒ ij.
Sem. Petroselini, Malvæ, Melonum,
C Liquiritiæ rasæ ana ʒ iij.
Sacchari candi ʒ x.

Fiat pulvis. *Innominatus.*

Ad calculosas arenulas.

℞. Sem. Petroselini,
Rad. Petroselini ad interna animalia purgatarum ana ℥ ß.
Florum Cardui stellati ℥ j.

Furno teneri siccata in pulverem redigantur. *Heurnius.*

D DE PULVERIBUS Venerem stimulantibus,

Tragema ad Venerem stimulandam, nostrum.

℞. Cinnamomi electi ʒ ij.
Macis, Caryophyllorum ana ℈ ß.
Piperis longi ℈ v.
Sem. Erucæ ʒ j ß.
E Sem. Raparum ʒ j.
Sem. Pastinacæ ℈ j.
Priapi tauri, vel cervi, Scincorum mar. ana ʒ j.
Boletorum Cervi sicc. ʒ j ß.
Cantharidum Gran. vj.
Sacchari albiss. ℥ v.

Fiat tragema.

DE PULVERIBUS F partum provocantibus.

Pulvis partum provocans.

℞. Cinnamomi ʒ j.
Croci ʒ ß.
Casiæ ligneæ ℈ ij.

Fiat pulvis. *Augustani.*

Alius.

℞. Cinnamomi, Croci ana ℈ j.
Boracis ℈ iv.

Fiat pulvis. Detur ex aqua arthemisiæ. *Holideus.*

DE

DE PULVERIBUS consolidantibus.

Pulvis pro ulceribus gutturis.

℞.Sulphuris vivi ℥ iv.
Myrrhæ rubeæ, Aluminis saccharini ana ℥ ij.
Masticis, Thuris ana ℥ j.
Pyrethri ʒ vj.
Fiat pulvis.
℞.Hujus pulveris ℥ j.
Vini sublimati ℔ j. Misce.

Hic pulvis usitatissimus est apud Augustanos in Xenodochio. *Augustani.*

Tragema ad pulmones exulceratos.

℞.Cineris cancrorum,
Priapi tauri, in aqua ros. lotorum ana ʒ ij.
Boli Armeni, Terræ sigillatæ,
Gummi Tragacanthi,
Gummi Arabici ana ʒ j.
Sem. Papaveris albi,
Quat. sem. frig. major. incisorum ana ℈ j.
Glycyrrhizæ ras. ℈ ij.
Sacchari ros. tab. ad pondus omnium,
Penidiarum ℥ j.

Misce, & fiat pulvis. * Capiat cum lacte asinæ, aut capræ, aut vaccæ. *Rondeletius.*

DE PULVERIBUS dissolventibus sanguinem concretum.

Pulvis contra casum.

℞.Mumiæ, Scabiosæ, Pilosellæ,
Hyperici ana ℥ ß.
Costi dulcis, Costi amari,
Nucis moschatæ ana ʒ j ß.
Terræ sigillatæ,
Boli armeni ana ℈ iv.
Rubiæ tinctorum, Rhapontici,
Sem. Nigellæ ana ʒ vj.
Rhabarbari, Spermatis ceti ana ℥ ij.
Trochiscorum de agarico, cum sale gemmæ præparatorum, Cymini præparati ana ʒ j.

Fiat omnium pulvis. *Joannes de Thenis.*

Alius.

℞.Terræ sigillatæ aut Boli armeni,
Sanguinis draconis, Mumiæ ana ʒ ij.
Spermatis ceti ʒ j.
Rhabarbari ʒ ß.

Misce, & fiat pulvis. Propinatur præcipitatis, ruptis, contusis, fractis, ex vino astringente, vel cui incoxerint, quæ stringendi vim habent, ut rosæ, balaustia, cytini, malicorium, myrti, & rubi cacumina, sumach, & id genus alia. Hoc vino intincta lintea, & expressa calida laboranti circumvoluta omnem ex ictu, & præcipitio offensionem mirificè curant, estq; celebre Hispanis, nec contemnendum remedium. *Augustani.*

A
DE PULVERIBUS impinguantibus.

Pulvis impinguans.

℞.Farinæ Cicerum in lacte infus. & sicc. ℥ vj.
Oryzæ lotæ ℥ ij.
Tritici excort. lacti infus.
Hordei excort. lacti infus. ana ℥ iij.
Amygdal. dulcium ℥ v.
Papaveris albi, panis bis cocti ana ℥ iv.
B Sacchari albi ℔ j.

Tere. Da sorbendas in die manè ℥ iij. coctas cum lacte, aut aqua cicerum. *Mesues.*

DE PULVERIBUS sedantibus dolorem.

Pulvis sedans dolorem ad suppositoria.

℞.Cymini, Rutæ, Castorii, Opii ana ʒ j.
C Misce, & fiat pulvis, qui melle excipiatur. *Florent.*

DE PULVERIBUS purgantibus bilem.

Pulvis Rhabarbari.

℞.Rhabarbari electi ʒ ij.
Spicæ Indicæ, Masticis ana G. vj.*
Sacchari ℈ ij.

* Misceantur, fiatq; pulvis. * Bilem flavam purgat.
D *Fuchsius.*

Pulvis alius, leniter purgans.

℞.Pulveris Violarum purpurearum ʒ j.

Ex jure pisorum rubrorum modicè coctorum, tutò ad alvum adstrictam exhibetur pueris, gravidis & imbecillis. *Andernacus.*

Alius.

℞.Senæ mundatæ,
Violarum purpurearum ana ʒ ß.
Glycyrrhizæ rasæ, Zingiberis ana ℈ j.
E Tartari ℈ ß.

Singula in pulverem redigantur, misceanturque, & ex jusculo sumantur. *Andernacus.*

Alius.

℞.Rhabarbari, Diagridii ana ʒ iij.
Zingiberis ʒ ß.
Sacchari electi ℥ j.

Fiat pulvis. Ex hoc quoq; tenues placentulæ seu pastilli confici possunt, addendo tritici pollinem
F & aquam rosarum. *Fumanellus.*

DE PULVERIBUS purgantibus per nares pituitam.

Pulvis sternutatorius.

℞.Majoranæ ʒ j ß.
Betonicæ, Pyrethri ana ʒ ß.
Hellebori utriusque ana ʒ j.
Pulegii ℈ j.

Fiat pulvis. *Augustani.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Pulvis ad nasalia.

℞. Calaminthæ, Majoranæ, Rad. Ireos,
Castorei, Nigellæ, Staphisagriæ ana ℈ j.
Hellebori albi, Pyrethri, Nucis moschatæ,
Myrrhæ rubeæ, Euphorbii ana ℈ ij.

Conterantur singula, deinde cum Ladani ʒ vj. & melle modico formentur nasalia.

DE PULVERIBUS purgantibus pituitam, per alvum.

Pulvis è Turbith magistralis.

℞. Turbith boni ʒ j.
Zingiberis albi ℈ ij.
Hermodactylorum ʒ ß.
Sacchari albi ℥ ß.

Fiat pulvis. * Pituitam purgat. *Florentini.*

Alius.

℞. Zingiberis albi, Masticis,
Turbith electi ana ʒ x.
Sacchari ʒ xxx.

Trita misceantur. * Purgat humores phlegmaticos: datur pueris, mulieribus, senibus, & humidis, delicatis, & ociosis. *Avicenna.*

DE PULVERIBUS purgantibus bilem atram.

Pulvis Senæ præparatæ.

℞. Fol. Senæ ℥ ß.
Zingiberis, Macis ana ʒ iij.
Cinnamomi, Tartari ana ʒ j ß.

Terantur tenuissime. * Purgat caput mirabiliter. *Montagnanus.*

DE PULVERIBUS purgantibus aquam.

Pulvis ad hydropem.

℞. Pulveris foliorum Soldanellæ ʒ j ß.
Senæ ʒ ij.
Turpeti, vel Rhabarbari ℈ j.
Sacchari ʒ j.

Misce, & fiat pulvis. *Erastus.*

Alius ejusdem, pro mulieribus.

℞. Turpeti ʒ j.
Rhabarbari ʒ ß.
Soldanellæ ℈ ij.
Zingiberis, Sacchari ana ʒ j.

Fiat pulvis.

DE PULVERIBUS PURgantibus humores mixtos.

Pulvis laxativus magistralis.

℞. Turbith ℥ j.
Zingiberis, Cinnamomi,
Masticis, Galangæ, Cardamomi,
Caryophyllorum, Anisi,
Hermodactylorum,

A Scammonii præparati ana ℥ ß.
Fol. Senæ ℥ ij.
Sacchari albi ℥ iv.

Terantur omnia, & commisceantur.

Alius.

℞. Turbith electi ℥ ß.
Cinnamomi, Zingiberis ana ʒ ij.
Caryophyllorum, Cardamomi,
Galangæ, Masticis ana ʒ ß.
Anisi ʒ j.
B Hermodact. Diagridii, Senæ ana ℥ ß.
Sacchari ℥ iij.

Fiat pulvis. *Stockstaldus.*

Alius.

℞. Senæ ℥ ix.
Diagridii ʒ j ß.
Salis Indi ℥ ß.
Fæcum vini ℥ iv.
Maceris ℥ iij.
Cinnamomi ʒ j ß.

C Misce, & fiat pulvis. * Humores melancholicos & adustos purgat, nec non pituitam & flavam bilem. *Trincavell.*

Pulvis solutivus de tribus.

℞. Senæ ʒ vj.
Turbith ℥ ß.
Rhabarbari ʒ ij.
Glycyrrhizæ, Anisi, sem. Fœniculi ana ʒ j.
Spicæ Indicæ ℈ ß.

D Fiat pulvis. *Augustani.*

Pulvis passauant, cum Rhabarbaro, usualis.

℞. Flor. Borraginis, Violarum ana ℈ ij.
Zingiberis, Spicæ nardi ana ʒ j.
Glycyrrhizæ, Anisi ana ʒ ij.
Diagridii ʒ iij.
Rhabarbari electi ʒ vj.
Turbith gummosi ℥ j.
E Senæ ℥ ij.

Misce, & fiat pulvis. *Colonienses.*

Laudanum Mercuriale.

Hydrargyrum ex lixivio coquitur, purgaturq; cum sale, aceto, & aqua, usque dum crystalli instar pelluceat: deinde cum chalcanthi in calcem redacti, & salis nitri pari pondere miscetur, excipitur aceto stillatitio fortissimo, & pistillo ligneo diligenter subigitur: mox vasi inditur, & in altum evehitur, ut ars docet: postea eodem modo
F per alumen in calcem reductum, & salem nitri elevatur: atq; tunc evacuationis magisterium maximum provenit. Hoc tandem detritum vino optime distillato perfunditur, digeriturque vase diligenter obserato: hinc vinum exstillatur, donec in fundo olei albissimi instar remaneat: deinde exiccatur, teriturq;, & supra marmor in loco liquido liquescere sinitur, postremò exiccatum vitro conditur in usum: atq; sic metallorum Theriaca præstantissima absoluta est: cujus granum unicum ex Mithridatio vel Theriaca optima, vel præclaro vino exhibetur. *Andernacus.*

Hydrar-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Hydrargyrum metallorum.

Liquor Hydrargyri exiccatur: deinde cum chalcantho in humorem redactum imbuitur: eaq; ratione, qua fæcularum vini exiccatarum spiritus solet, abstrahitur tandiu, dum coralii instar rubescat. * Datur grani pondere ex Theriaca, vel Mithridato: idq; pro ægri ac morbi ratione. *Andernacus ex Paracelso.*

Pulvis purgatorius.

℞. Fol. Senæ, Sacchari ana ℥ vj.
Zedoariæ, Zingiberis,
Liquiritiæ ana ℥ ij.
Tartari ad pondus omnium.
Fiat pulvis. Dosis ℥ j ß. per duas horas ante prandium. Purgat caput, stomachum, splenem, & renes. *Herman.*

Alius.

℞. Violarum, Borraginis,
Rosarum, Liquiritiæ,
Anisi, Fœniculi,
Polypodii quercini ana ℥ ß.
Senæ ℥ ij ß. Fiat pulvis.

Alius.

℞. Senæ ʒ iij.
Zingiberis ℈ ij.
Cinnamomi, Tartari ana ℈ j.
Misce, & fiat pulvis.

Alius.

℞. Senæ ℥ j.
Tartari ℥ ß.
Zingiberis ʒ ij.
Caryophyllorum ʒ ß.
Diagridii G. x.
Misce, & fiat pulvis. Dosis ʒ ij.

Alius.

℞. Cinnamomi, Zingiberis,
Galangæ ana ʒ j.
Caryophyllorum,
Nucis moschatæ,
Croci, Macis ana ʒ ß.
Tartari ℥ ß.
Senæ ℥ j.
Diagridii ʒ j.
Ros. rub. ʒ ß.
Misce, & fiat pulvis. Dosis ʒ j. vel ℈ iv. Francofordiæ in usu. *Bassanus.*

Alius.

℞. Turpeti electi ʒ j.
Zingiberis,
Cinnamomi ana ʒ ß.
Galangæ, Masticis,
Calami aromatici,
Caryophyllorum ana ʒ j.
Anisi ℈ j.
Hermodactyl. præparat.
Diagridii,
Senæ ana ʒ j.
Sacchari ℥ j.
Misce, & fiat pulvis. Dosis ʒ j. vel ℈ iv. Augustæ & Ulmæ in usu. *Joan. Stockstal.*

A

Alius.

℞. Senæ ʒ ij ß.
Tartari ʒ ij.
Croci ʒ ß.
Misce, & fiat pulvis. Dosis ʒ ij. cum modico saccharo in brodio pisorum, caulium, vel vino. *Conradus de Sindelfingen.*

Pulvis laxativus delectabilis.

℞. Turpeti electi & confricati ʒ j.
B Cinnamomi, Zingiberis ana ʒ ß.
Galangæ, Masticis,
Calami aromatici,
Caryophyllorum ana ʒ j.
Anisi ℈ j.
Hermodactyl. præparat.
Diagridii, Senæ ana ʒ j.
Sacchari ℥ j.
Misce, & fiat pulvis.

Pulvis purgatorius.

C ℞. Fol. Senæ ℥ ij ß.
Zingiberis ʒ iij.
Tartari ʒ vj.
Caryophyllorum ʒ j.
Anisi, Carvi,
Galangæ ana ʒ ß.
Misce, & fiat pulvis. Dosis ʒ ij. vel iij.

Pulvis laxativus.

℞. Senæ ℥ ß.
Turpeti ʒ ij.
D Zingiberis ʒ j.
Tartari ʒ iij.
Sacchari ℥ j.
Misce, & fiat pulvis. Dosis ℥ ß.

Pulvis laxativus sine molestia.

℞. Diapenidii ℥ ij.
Turpeti electi ana ʒ ij.
Spec. elect. de succo Ros. ʒ iij.
Zingiberis ℥ j.
Anisi ʒ ß.
E Misce, & fiat pulvis. Dosis ʒ ij. vel iij mane.

Pulvis solutivus sine dolore.

℞. Turpeti opt.
Rhabarbari electi,
Hermodactylorum ana ʒ ß.
Diagridii G. ij.
Zingiberis, Galangæ,
Anisi, Spicæ, Macis ana ℈ ß.
Rosarum ℈ j.
F Sacchari ʒ ij.
Misce, & fiat pulvis.

Pulvis laxativus.

℞. Esulæ repressæ in aceto infusionis Tragacanthi ʒ vij.
Caryophyllorum, Macis,
Nucis moschatæ, Zingiberis,
Galangæ, Anisi,
Cymini ana ʒ j.
Sacchari ad placitum.
Pulverizentur, & detur unum cochlear. Potest offerri omnibus de causa frigida laborantibus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

ut delicatis, constipatis, & cholericis, ante prandium, in medio, & in fine absq; abominatione. *Arnold. Villanovanus.*

Pulvis laxativus alius.

℞. Turpeti electi ℈ iv.
Zingiberis ʒ ß.
Sacchari ad pondus omnium.
Misce, & fiat pulvis. Sumatur cum vino calido, stomacho jejuno.

Pulvis laxativus.

℞. Turpeti ʒ j.
Cinnamomi, Zingiberis ana ʒ ß.
Galangæ, Masticis,
Cardamomi, Caryophyllorum ana ʒ j.
Anisi ℈ j.
Hermodactylorum,
Diagridii, Senæ ana ʒ j.
Sacchari ℥ j.
Misce, & fiat pulvis. Dosis ʒ j. vel ℈ iv. *Stockstaldus.*

Pulvis laxativus in cura retentionis menstruorum à phlegmate.

℞. Turpeti boni & electi ʒ j. vel ℈ iv.
Zingiberis ʒ ß.
Salis gemmæ G. v.
Sacchari ʒ ij.
Misce, & fiat pulvis. Sumatur cum sero caprino, vel brodio pulli, vel Cicerum.

Pulvis laxativus noster.

℞. Senæ mundatæ ℥ j ß.
Zingiberis ʒ iij.
Tartari ʒ vj.
Caryophyllorum ʒ j.
Anisi, Carvi,
Galangæ ana ʒ ß.
Misce, & fiat pulvis. Dosis ʒ ij.

Alius valdè bonus, & potest dari in ferculo.

℞. Cinnamomi ℥ ß.
Macis, Croci ana ʒ j.
Senæ ʒ vij.
Zingiberis ʒ j ß.
Sacchari ad pondus omnium.
Misce, & fiat pulvis. Dosis ʒ j.

Alius.

℞. Senæ mundatæ ʒ iij.
Turpeti ʒ j.
Tartari ʒ j ß.
Esulæ præparatæ ʒ j.
Zingiberis, Cinnamomi ana ʒ ß.
Sacchari ℥ j.
Misce, & fiat pulvis. Dosis à ʒ j. usq; ad ʒ ij. cum pane tosto, vel brodio pisorũ, stomacho vacuo.

Tragea laxativa.

℞. Cort. rad. Esulæ præparatæ & correctæ ℥ j.
Nucis moschatæ, Liquiritiæ ana ʒ ij.
Cinnamomi, Anisi, Fœniculi ℈ ß. G. v.
Masticis ʒ j.
Sacchari q. s.

A Fiat pulvis. * Educit aquam citrinam.

Tragea laxativa, pro delicatis.

℞. Cinnamomi electi,
Zingiberis, sem. Anisi ana ℥ ß.
Senæ mundatæ ℥ ij.
Sacchari ℥ iij.
Fiat tragea. * Hujus cochlear unum bis vel ter movet alvum.

Tragea laxativa, alia.

B ℞. Cinnamomi, Zingiberis ana ʒ j.
Nucis moschatæ, Galangæ,
Masticis, Caryophyllorum,
Cardamomi ana ℈ j.
Xyloaloës ℈ ß.
Anisi ʒ ß.
Turpeti optimi ʒ ij.
Hermodactylorum ʒ v.
Senæ ʒ ij.
Sacchari ℥ j ß.
C Fiat tragea. Dosis in principio ʒ j. vel plus.

Tragea solvens ventrem.

℞. Turpeti ℥ ß.
Cinnamomi, Zingiberis,
Caryophyllorum, Macis ana ℥ ß.
Sacchari ad pondus omnium,
Spec. aromat. rosat. ʒ ij.
Fiat tragea. Dosis ad libitum.

Alia.

D ℞. Turpeti electi ʒ ij.
Agarici, Polypodii ana ʒ j.
Cinnamomi, Macis ana ʒ ß.
Caryophyllorum ℈ j.
Zingiberis ℈ ß.
Sacchari ad pondus omnium. Fiat pulvis.

DE PULVERIBUS purgantibus fæces.

Pulvis contra lumbricos.

E ℞. Comarum Centaurii minoris,
Lupinorum ana ℔ ß.
Absinthii, baccarum Lauri,
Gentianæ ana ℥ iv.
Aristolochiæ rotundæ,
Pyrethri, Polypodii,
Petroselini Macedonici,
Zedoariæ, Myrrhæ ana ℥ ij.
Abrotani ℥ j.
F Sem. Athanasiæ ℥ iij.
Flor. Persicorum ℥ ij ß.
Coriandri præparati ℥ j ß.
Senæ Alexandr. sem. Santonici ana ℥ ij. ʒ ij.
Aloës, sem. Portulacæ,
Rad. Dictamni albi ana ʒ ij.
Misce, & fiat pulvis. *Colonienses.*

Alius.

℞. Sem. contra lumbricos ℥ j.
Lupinorum ℥ ß. Absinthii ʒ ij.
Cornu Cervi usti ʒ j ß.
Misce, & fiat pulvis.

Alius.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Alius.

℞.Sem.ſancti ℥ iv.
Fol.Senæ ʒ j.
Coriandri præparati,
Cornu Cervi ana ʒ ß.
Fiat pulvis. *Auguſtani.*

Alius.

℞.Corallinæ,Cornu Cervi uſti,
Raſuræ eboris,Coralii rubri,
Sem.Caulicum,Acetoſæ,
Portulacæ,Coriandri præpar.ana ℥ ß.
Rad.Dictamni albi,
Filicis maſcul.
Sem.Citri ana ʒ ij.
Sem.contra ʒ j.
Pulverata irrorentur aceto acerrimo, & in umbra ſiccentur per tres vices. *Laurent.Joubertus.*

Alius.

℞.Sem.contra ℥ j.
Fol.Senæ mundat.ʒ vj.
Sem.Tanaceti,Portulacæ,
Lupinorum ana ʒ iij.
Sem.Acetoſæ,
Rhabarbari opt.
Rad.Diſclamini ac Zedoariæ,
Corallinæ,Cornu Cervi uſti ana ʒ ij.
Fiat pulvis.Doſis ʒ j.

Alius.

℞.Rad.Mecooch albiſſ.℈ ij.
Cornu Cervi uſti ʒ ß.
Diagridii G.j.
Fiat pulvis in lacte ſumendus, tertiò iterandus. *Caſparus Bauhinus.*

Pulvis ad ſuppoſitoria communia magiſtralis.

℞.Aloës,Cymini,
Salis gemmæ,
Rutæ ana ʒ j.
Terantur, & fiat glans cum mellis quantum ſufficit. *Medici Florentini.*

Pulvis ad ſuppoſitoria ſicca.

℞.Spec.Hieræ picræ ℥ j ß.
Colocynthidis ʒ vj.
Hellebori albi ℥ j.
Salis communis ℥ iij.
Farinæ frumenti ℥ xiix.
Cum vitello Ovorũ & Melle deſpumato, quantum ſatis eſt,fiant ſuppoſitoria. *Auguſtani.*

Alius acutior.

℞.Aloës,Hellebori nigri,
Centaurii,Cymini,
Rutæ ana ℈ ij.
Fiat pulvis,ut ſuprà. *Medici Florentini.*

Alius adhuc acutior.

℞,Hellebori albi,
Granorum Colocynthidos ana ℥ j ß.
Eſulæ præparatæ,Hermodactylorum ana ℥ j.
Spec. Hieræ S.Galeni ʒ ij.
Miſceantur pulverizata. *Cordus.*

A *DE PULVERIBUS extrinſecùs applicandis.*

DE PULVERIBUS capitis temperatis.

Pulvis capitalis temperatus.

℞.Roſarum,Sandali albi,Labruſcæ,
B Betonicæ,Stœchadis,Rad.Pæoniæ,
Salviæ,Majoranæ,Caryophyllorum,
Sandarachæ ana ʒ j.
Terantur tenuiſſimè. *Medici Florentini.*

Pulvis cordialis temperatus.

℞.Roſarum rubr.
Coralii rubri,
Corticum Citri,Oſſis de corde Cervi,
Serici grano tinctorum infecti ana ʒ j.
Sandali albi,rubri,citrini ana ℥ j.
C Croci,Caryophyllorum,
Cinnamomi,Ligni Aloës ana ℈ j.
Ambræ ℈ ß.
Caphuræ ℈ ij.
Terantur ut ſuprà. *Medici Florentini.*

Pulvis cordialis.

℞.Coralii utriusque,Sigilli Lemnii ana ℥ ß.
Raſuræ Eboris,Cornu Cervi ana ʒ ij.
Margaritarum ʒ j.
D Coriandri præparati,Spodii,
Roſarum ana ℈ ij ß.
Oxalidis,Frag.lapid.precioſ.
Oſſis de corde Cervi ana ʒ ß.
Sacchari ℥ iij.
Fol.Auri,fol.Argenti ana N.xxv.
Per ſe trita probè ſerva. *Sylvius.*

DE PULVERIBUS calefacientibus caput.

E *Pulvis magiſtralis.*

℞.Stœchadis,Nucis moſchatæ,Betonicæ,
Rad.Betonicæ,Seſeleos,Majoranæ,
Ligni Aloës,Caryophyllorum ana ʒ j.
Moſchi,Ambræ ana G.ij.
Fiat pulvis. *Florentini.*

Pulvis ad calfaciendum caput,alius.

℞.Nucis moſchatæ,Macis,Galangæ ana ℥ ij.
Granorum tinctorum,Cinnamomi ana ʒ j.
F Flor.Stœchadis,Roſarum,
Flor.Roriſmarini,Chamomillæ ana ʒ j ß.
Cort.Citri ℈ j.
Schœnanthi,Spicæ Celticæ ana ℈ ß.
Fiat pulvis tenuiſſimus: quo utendum in declinatione lethargi,aut in ſomno profundo, maximè ſi addatur Caſtoreum,vel Coſtus. *Rondelet.*

DE PULVERIBUS calefacientibus cor.

Pulvis pro epithemate cordis calidus.

℞,Sandali albi,rubri,citrini ana ʒ ij.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Been albi, rubri, Serici grano tinctorio infecti,
Ossis de corde cervi ana ʒ j.
Croci, Cinnamomi, Caryophyllorum,
Ligni aloës ana ℥ ß.
Ambræ, Moschi ana ℈ j.
Fiat pulvis. *Florentini.*

Pulvis adversus pestem, magistralis.

℞. Dictamni Cretensis,
Coralii albi, Tormentillæ,
Boli, Gentianæ ana ℥ j.
Terræ Lemniæ ℥ ß.
Fiat pulvis tenuissimus. *Medici Florentini.*

DE PULVERIBUS excalfacientibus ventriculum.

Pulvis ad ventriculum calfaciendum.

℞. Galangæ, Cyperi,
Caryophyllorum ana ʒ ij.
Absinthii, Menthæ ana ℥ ß.
Misce, & fiat pulvis. *Rondeletius.*

Pulvis ad calfaciendum & constringendum ventriculum.

℞. Absinthii, Cyperi,
Masticis, Macis ana ℥ ß.
Coralii rubri, Balaustiorum,
Sumach, Myrtillorum,
Piperis longi, Cinnamomi,
Sanguinis draconis ana ʒ ij.
Fiat pulvis tenuissimus, quo sinapisetur venter & stomachus, prius facta inunctione cum oleo mastichino, aut lentiscino, aut cytoniorum, & pauco aceto, vel vino. *Rondeletius.*

Pulvis ad flatus discutiendos ventriculi.

℞. Galangæ majoris & minoris,
Cinnamomi, Spicæ nardi,
Squinanthi ana ʒ iij.
Cymini, Carvi, Apii,
Petroselini in aceto maceratorum ana ʒ ij.
Sem. Rutæ ʒ j.
Misce, & fiat pulvis, quo inspergatur venter melle perunctus, & pauco vino. *Rondeletius.*

DE PULVERIBUS excalfacientibus hepar.

Pulvis pro epithemate hepatis excalfaciens.

℞. Rosarum,
Sandali albi, rubri,
Absinthii,
Schœnanthi,
Spodii,
Nardi Indicæ,
Cinnamomi ana ℥ ß.
Moschi ℈ j.
Misce, & fiat pulvis tenuissimus. *Florentini.*

A

DE PULVERIBUS refrigerantibus caput.

Pulvis ad phrenitidem.

℞. Coriandri ʒ ij.
Flor. Nymphææ ʒ iij.
Violarum, Rosarum ana ʒ ij.
Sem. Lactucæ, Papaveris ana ʒ j.
Coralii rubri ʒ j ß.
Sandali rubri ℈ ij.

B

Fiat pulvis tenuissimus, quo sinapizetur pars capitis anterior. *Rondeletius.*

Alius.

℞. Flor. Violarum, Nymphææ ana ℥ j.
Rosarum ℥ ß.
Flor. Chamomillæ ʒ ij.
Cap. Papaveris, vel Cort. Mandragoræ ℥ j.
Sem. Papaveris albi ʒ ij.
Sem. Anisi, Anethi,
Granorum tinctorum ana ℈ j.

C

Fiat pulvis. *Rondeletius.*

DE PULVERIBUS refrigerantibus cor.

Pulvis pro epithemate cordis refrigerans.

℞. Sandali albi, rubri, citrini ana ℥ ß.
Been albi, rubri,

D

Serici grano tinctorio infecti,
Ossis de corde cervi ana ℥ j.
Sericum minutim incidatur, reliqua per se terantur: misce, conserva in pyxide vitrea. *Florentini.*

Alius, temperatus potius.

℞. Sandali rubri ana ℥ ß.
Cort. mali Citri, Sandali albi,
Rosarum, Coralii albi,
Coralii rubri, Carabæ,
Spodii ana ℥ ß.

E

Flor. Borraginis, Doronici,
Ossis de corde cervi, Croci ana ʒ j.
Spec. Lætitiæ, spec. Diagemmæ,
Spec. Diamarg. frigid. ana ℈ iv.
Caphuræ ℈ j.
In pulverem redactæ species commisceantur. *Coloniunses Medici.*

Alius.

℞. Flor. Buglossæ, flor. Borraginis,

F

Flor. Melissæ ana M. ß.
Sandalorum omnium,
Rosarum rubr. ana ʒ ij.
Cort. Citri, sem. Acetosæ, Ligni aloës,
Caryophyllorum ana ʒ j ß.
Frag. lap. preciosorum ana ʒ j.
Doronici, Been utriusque, Succini,
Ossis de cordi cervi ana ℈ iv.
Margar. præpar. Coralii utriusque,
Spodii ana ʒ ß. Croci ℈ ß.
Caphuræ G. vj.
Moschi G. iij.

Trita

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Trita omnia probè usui reserventur. * Mirificè in cordis affectibus, palpitatione, syncope, & concisis propemodùm vitalibus facultatibus, melancholicis, splenicis, tristibus & desperantibus succurrit, in pestilitate cordis spiritus resocillat. *Augustani.*

Alius.

℞. Flor. Buglossæ, Borraginis,
Melissæ ana M. ß.
Sandalorum omnium, Ros. rubr. ana ʒ ij.
Doronici, Been albi & rubri, Carabæ,
Ossis de corde Cervi ana ℈ iv.
Cort. Citri, sem. Acetosæ,
Ligni aloës, Caryophyllorum ana ʒ j ß.
Croci ℈ j.
Margaritarum ʒ ß.
Moschi G. iij.
Caphuræ G. vj.
Frag. lap. prec. omnium ʒ j.
Coralii utriusque, Spodii ana ʒ ß.
Trita per se misce. *Sylvius.*

Alius ad pestem.

℞. Sandali citrini, Terræ Lemniæ,
Rad. Tormentillæ, Sacchari albi ana ʒ ij.
Sandali rubri, Dictamni Cretensis,
Cornu cervini usti, Margaritarum, Ros. rubr.
Boli, Aristolochiæ rot. Pimpinellæ,
Myrrhæ, Zedoariæ ana ʒ j.
Caphuræ, sem. Citri, Croci,
Hyacinthi ana ʒ ß.
Misce, & fiat pulvis tenuissimus. *Florentini.*

DE PULVERIBUS refrigerantibus hepar.

Pulvis pro epithemate hepatis refrigerans.

℞. Sandali albi, rubri, citrini ana ℥ ß.
Rosarum, Coralii,
Spodii ana ʒ j.
Caphuræ ℈ j.
Terantur ut suprà. *Florentini.*

DE PULVERIBUS astringentibus.

Pulvis constringens.

℞. Aloës, Mannæ, Thuris, Corticis Pini,
Terræ Lemniæ, Boli Armeni,
Lapidis Hæmatitæ, Hypocystidis,
Croci, Gallæ omphacitidis ana ʒ j.
Fiat pulvis. *Galenus.*

Pulvis emplasticus, & sanguinem sistens.

℞. Resinæ frictæ, Pollinis farinæ triticeæ,
Gypsi ana ʒ iij.
Misce, & fiat pulvis. *Galenus.*

Crocus Martis.

Limata scobes ferri aqua calida ab omni spurcitia expurgatur, siccaturque, & aquæ re-
A gali imposita solvitur: deinde acetum valens additur: postea hinc inde circumagitata eximitur, Soliq; exponitur, exiccaturq;: post hæc rude ferrea reverberata patellæ imponitur, additurq; aquæ Plantaginis: & hæc in arena evaporare sinitur. Idem rursus fieri cum aliis aquis, ut Rosarum, Solani, & similibus licet. * Ad immodicum & intempestivum, longumq; menstruorum fluorem valet, dysenteriā, omneq; aliud fluxionum genus, ℈ j. vel plurium pondere, cum Ro-
B sarum conditi ʒ j. vel duplici. Datur etiam lienosis, ex aqua Tamarisci & Enulæ campanæ. Cicatricem ulceribus inducit, &c. *Andernacus.*

Aliter.

Limaturam Martis priùs optimè lotam calcinabis cum floribus Sulphuris, vel ipsam dissolves cum Aqua stygia. Deinde superfunde acetum acerrimum, & in calore relinquantur per aliquot dies: tum demùm reverberentur igne aperto, ut ars præcipit, per integrum diem: colli-
C gendo semper flores, qui supereminebunt, donec totum convertatur in pulverem rubicundissimum & levissimum. Hac etiam methodo conficies Crocum Veneris. *Quercetanus.*

Aliter.

Calcina Limaturam ferri igne violento cum floribus Sulphuris, donec rubescat Limatura, & evanescat tota terra fœtida. Hanc per diem integram reverberato, tum prodit in pulverem purpureum, & tenuissimum: & habebis medica-
D mentum laudabile ad omnes fluxus.

Pulvis ad omnem hæmorrhagiam.

℞. Thuris ℥ j.
Aloës ℥ ß.
Fiat pulvis, qui cum Ovi albumine subactus ad Mellis crassitiem, pilis mollissimis Leporis excipietur. *Galenus.*

E

DE PULVERIBUS abstergentibus dentes.

Pulvis ad dentifricia.

℞. Cornu cervini usti,
Pumicis, Tuthiæ præparatæ,
Cinnamomi,
Sideritidis tostæ ana ʒ j.
Moschi G. vj.
Misce, & fiat pulvis. *Florentini.*

F *Alius.*

℞. Salis communis ℥ iij.
Panis hordeacei ℥ j.
Cornu cervini, vel
Dentium equi, vel
Elephantis ℥ ij.
Extinguantur vino & aqua Rosarum, fiat pulvis crassiusculus. Huic addi possunt Caryophylli, Cinnamomum & Moschum. *Rondeletius.*

Alius.

℞. Cornu Cervi usti, Punicis,
Coraliorum rubrorum, alborum,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Tuthiæ præparatæ, Mastichis,
Sandarachæ, id est, Vernicis,
Cinnamomi ana ʒ j.
Rad. Ireos ℥ ß.
Moschi ʒ vj.
Misce, & fiat pulvis. *Augustani.*

Alius.

℞. Coral. rubr. & alb.
Pyrethri, Maceris,
Mastichis,
Pumicis, Boli Armeni ana ℥ j.
Misce, & fiat pulvis subtilissimus. *Ranzovius.*

Alius.

℞. Coral. rubr. Aluminis ana ʒ ij.
Cornu Cervi usti,
Sandali citrini,
Sanguinis Draconis ana ℈ iv.
Margaritarum ʒ ß.
Spumæ maris ʒ iij.
Musci G. iij.
Caphuræ G. v.
Fiat pulvis subtilissimus, quo fricentur dentes, aut in pilulas formetur cum Syrupo aliquo, aut Melle rosaceo. *Ranzovius.*

DE PULVERIBUS abstergentibus cutem.

Pulvis contra scabiem communis.

℞. Sulphuris flavi, Cymini,
Baccarum Lauri,
Staphidis agriæ ana ℥ j.
Fiat pulvis, qui oleo Rosato excipiatur. *Florent.*

Alius efficacior.

℞. Lithargyri, Hellebori nigri ana ʒ j.
Sulphuris, Nitri, Majoranæ ana ʒ ij.
Trita in pulverē excipiantur, ut suprà. *Nicolaus.*

Pulvis cephalicus.

℞. Iridis ʒ iv.
Aristolochiæ rotundæ,
Pollinis Thuris ana ʒ ij.
Corticis rad. Panacis ℥ ß.
Fiat pulvis. *Galenus ex Lucio.*

Alius.

℞. Iridis, Aristolochiæ rotundæ,
Ervi, pollinis Thuris ana ʒ j.
Reducantur in pollinem tenuem. Nonnulli addunt rad. Panacis, & Cadmiam lotam. *Galenus.*

Alius.

℞. Farinæ Ervi, vel Orobi ʒ iix.
Iridis ʒ x.
Thuris clari, Aristolochiæ rotundæ,
Squamæ æris ana ʒ v.
Terantur ut suprà. *Xenocrates.*

Alius.

℞. Cort. Piceæ, Squamæ æris,
Pumicis combusti ana ʒ vj.
Thuris, Iridis. Aristolochiæ rotundæ,
Resinæ Pini frictæ ana ℥ ß.

A Aloës, Myrrhæ ana ʒ ij.
Conterantur in pulverē ut suprà. * Aufert squamas ossium. *Tryphonius.*

DE PULVERIBUS incarnantibus.

Pulvis incarnans & sanguinem restringens.

B ℞. Aloës, Myrrhæ,
Sarcocollæ ana ʒ j.
Thuris, Pollinis farinæ ana ʒ ij.
Sanguinis Draconis,
Terræ Lemniæ ana ʒ ij ß.
Tuthiæ, Lithargyri, Tragacanthæ ana ʒ j.
Fiat pulvis tenuis. *Joan. de Vigo.*

Pulvis incarnans Rhasis.

℞. Olibani, Aloës, Sarcocollæ,
Sanguinis Draconis, rad. Ireos ana q. s.
C Terantur, & fiat pulvis.

Pulvis incarnans Lanfranci.

℞. Thuris, Mastichis, Fœnigræci ana q. s.
Misce, & fiat pulvis.

Pulvis contra dissectionem nervi.

℞. Oculos Cancri in subtilissimum pulverem comminutos in parvo linteolo. Hunc pulverem nervis insperge, & siccis fasciis, ex linteolo confectis, locum obliga, ne humiditas aliqua ad nervos penetrare possit. Hanc ligaturam per spa-
D cium vigintiquatuor horarum intactam relinquito. Elapso prædicto temporis spacio Chirurgus nervum inspiciat, ipsiusque conglutinationem exploret, & deinceps vulnus illud calidis vinculis deliget, instar alterius vulneris recentis, & post diem unum, aut alterum ligaturam dissolvat. *Ranzovius.*

DE PULVERIBUS
E
cicatricem inducentibus.

Pulvis ad cicatricem inducendum.

℞. Cort. Thuris Myrrhæ, Lithargyri,
Cort. mali Granati ana partes æquales.
Fiat pulvis tenuissimus, & inspergatur modicè. *Rondeletius.*

Pulvis epuloticus.

F ℞. Calcis testarum Ovorum opt. calcinatarum ℥ ß.
Boracis, Aluminis usti ana ʒ j.
Croci Martis ℥ j.
Fiat pulvis. optimus est ad cicatricem obducendam. *Quercetanus.*

Pulvis cicatricem inducens.

℞. Aluminis usti ℥ j.
Cretæ Vitrioli ʒ iij.
Croci Martis, croci Veneris ana ʒ ij.
Misce, & fiat pulvis, quo uti poteris per se, vel excipiatur Melle. *Quercetanus.*

DE PUL-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

DE PULVERIBUS carnem auferentibus.

Pulvis causticus.

℞. Chalcitidis ℈ c.
Chalcanthi ℈ L.
Miſyos torrefacti,
Æris uſti ℈ xxv.
Æris non uſti ℈ xij ß.
Fiat pulvis. *Galenus.*

Alius.

℞. Chartæ combuſtæ, Plumbi uſti,
Æris uſti, Arſenici, Squamæ Ferri ana ℥ j.
Sulphuris vivi ℥ ß.
Fiat pulvis. *Galenus.*

Præcipitatum.

℞. Salis Nitri ℔ j ß.
Vitrioli Romani, Aluminis ana ℔ j.

Ex his per alembicum diſtillatis (quò fortius autem, eò melius) ſumes ℔ j. Argenti vivi ℔ j. In vas vitreum pone cum capello benè lutato. Sic etiam recipiens lutabis, ne evaporet: & diſtillabis eò uſque, donec vas rubeſcat: aquam ſepones, & fracto vaſe Argentum, quod ſupereſt, uſtum erit, quod Chymiſtæ Præcipitatum vocant. hoc tenuiſſimè terito in marmore, & cum aqua diſtillata, quam ſepoſueras, rurſus vaſi vitreo imponito, atque diſtilla donec aqua diſtillata ſit: tum confracto vaſe, Argentum quod ſupereſt, denuò teres in tabula marmorea, & ipſum in æneo vaſe repones: ſuppoſitoq; igne valido, cum æneo baculo miſce, & agita per horæ ac dimidiæ ſpacium: hoc enim pacto pulvis melior efficitur, & ritè factus ipſum Minium coloris elegantia ſuperat. *Joan. de Vigo.*

Mercurius præcipitatus.

℞. Aquæ fortis ℔ j.
Mercurii crudi ℥ iv.

Diſſolvantur in aqua: poſtea in arena evaporet aqua, aut diſtillatione ſepara fortiter, ut rubeſcat & exiccetur: teratur deinde in porphyrio, & affunde ei aquam vitæ deſtillatam quinquies, vel ſepties: accende etiam, & ſine ut conſumatur. Poſtea rectificetur aqua roſacea optimè permiſcendo: ac tandem per filtrum aquam roſaceam ſepara, & relinque ut exiccetur. Tum rurſus de aqua vitæ, ut priùs, affunde, & accende ut exiccetur. idq; tertia vice repetatur: & habebis quod voles. * Si corpus fuerit robuſtiſſimũ, da G.x. ſi mediocre, da G.iix. ſi debile, G.iv. ſi puerile, fac tu conſiderationem bonam. Sed adverte, quòd miſcere eum debes cum theriaca: poſtea dabis infirmo, venenato, & hydropico, & peſtilenti, vel alia infirmitate detento. Et plùs, ſi ſanus, annuatim, vel triennio, ut opus fuerit, hoc præcipitato utetur, cum prudenti humorũ digeſtione, hoc eſt, præparatione purgationis. *Euonymus.*

Mercurius præcipitatus vulgi.

Mercurius priùs lotus, ac præparatus ex Geberi præſcripto, ſolvatur cum duplo pondere aquæ chryſulcæ communis: deinde quater deſtilletur, ac ſuper fæces totius effundatur: atq; ita reducitur in pulverem rubicundiſſimum, ex quo reverberato ad ignem, eliciuntur aquæ fortis ſpiritus, qui alioqui ſummos dolores commovent. Satius erit, ſi abluatur phlegmate aluminis & aceto deſtillato, & ovorum aqua. Acrimonia enim hoc pacto eximitur. *Quercetanus.*

Mercurius præcipitatus fixus, & dulcificatus.

Sed præſtabit iteratis ſublimationibus Mercurium priùs præparare, ipſumq; redivivum, & à terra fæculenta, & humiditate ſuperflua depuratum fixare cum aqua forti ſive ſtygia vulgari, ter ipſi affuſa, & abſtracta: ac in pulverem rubicundum reducere: idq; igne ſatis violento, ut acrimonia, & venenum menſtrui totum eliciatur. Quod melius multò fiet, ſi ſequens aqua ipſi comiſceatur, & deſtillatione repetita ſeparetur.

℞. Aceti deſtillati ℔ ij ß.
Phlegmatis Aluminis ℔ j ß.
Calcis teſtarum Ovorum ℥ vj.

Deſtillentur omnia ad ſiccitatem. Hujus aquæ
℞. ℔ iij.
Præcipitati Mercurii, ut ſuprà, ℔ j.

Omnia optimè ex artis præſcripto mixta deſtillentur per alembicum, ter aquã fæcibus reddendo. Poſtremo loco depellantur ad ſiccitatem: ac tum remanebit in fundo pulvis, quem ſuper marmore priùs contuſum injicies in alembicum, rurſus affundendo aquam prǽſcriptam, quã ter à fǽcibus deſtillabis ut ſuprà. Poſtremò Mercurius præcipitatus circuletur cum vini alcoole per 24. horas. Deſtillato vini ſpiritu ad materiæ ſiccitatem, denuò novum affunde, circula, & deſtilla: idq; quater aut quinquies: ac tum perfectã Mercurii præparationẽ aſſequére: *cujus vires in variis depellendis morbis, prǽſertim in morbo Venereo, ſatis prǽdicari nõ poſſunt, ſive per os aſſumatur, ſive locis vulneratis applicetur. *Quercet.*

Mercurius præcipitatus cum Auro.

Fit ex Mercurio priùs prǽparato, ut decet, cum Sole amalgama, quod inditur matratio oblongo collo, Hermeticè clauſo atq; moderatiſſimo igne, viginti dierum ſpacio præcipitantur, & in pulverem ſubcroceum fixumq; reducuntur. Signũ perfectionis eſt, quando vi ignis non exhalat, nec in aqua animalis revivificatur. *Medicamentum iſtud diaphoreticum eſt, quod exhibetur ad prædictos affectus, præſertim ad curandam luem Venereã ſolis ſudoribus. *Quercetanus.*

Mercurius ſublimatus.

Ex ℔ j. Argenti vivi, libra altera Vitrioli crudi, & tantundem ſalis communis, omnibus ad blandum ignem rectè mixtis, & ductis diù in marmore, aut mortario, ut bene incorporentur, redactiſque in pulverem, ac inditis ſublimatorio vitreo, dando ignem per gradus 12. horarum ſpacio, fit Mercurius ſublimatus. *Quercetanus.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Mercurius auri, & quomodo præcipitetur.

Auri album corpus (à quo tinctura separata est, quod est vera Luna fixa) cum salibus resuscitatis, & mellacida muria, ut artis est, præparata digestionibus & exaltationibus ab experto Spagyro reducitur in Mercurium intra paucos dies. Illo in vase convenienti imposito, præcipitatur per se in furno Atanoris, febrili calore, proditq; in pulverem rubrum: cujus exhibentur G. iix. cum vino, aut aqua theriacali ad hydropem curandam, & luem Veneream, idque solis sudoribus. Si hunc auri Mercurium, proprii Sulphuris debitæ proportioni superinjicias, femines, & philosophice decoquas, facies medicinam omnium præstantissimam ad lepram ipsam curandam. * Sanguinem enim corruptum purificat, & ab excrementis omnibus corpus universum solis sudoribus expurgat, ipsumq; juvenile quodammodo reddit. *Quercetanus.*

Aurum præcipitatum.

Hydrargyri per acetum & salem purgati ℥ ij. Auri Orientalis optimi, in lamellas tenuissimas redacti ʒ. in catino triangulari calido ad mixturam subiguntur: hæc in aquam frigidam funditur, & si quid ex Hydrargyro reliquum fuerit, illud per corium exprimitur, ipsaq; ex sale & aceto lavatur, donec nullæ appareant sordes: cura interim adhibita, ne Hydrargyri quãtitas imminuatur: quod si accidat, augeri debet ea ita, ut ad auri drachmam, illius drachmæ septem vel octo remaneant: deinde ampullæ luto obductæ induntur, affunduntúrque aquæ validæ unciæ duæ: & operculo superimposito, eadem rursus evocatur per arenam calidam omnibus refrigeratis, aqua prolecta iterum infunditur, distillaturq; ut antea: idq; repetitur quinquies: atq; tunc pulvis rubicundus provenit, quem Aurum vitæ, & Aurum præcipitatum vulgò nuncupant. Postea idem in catillum ponitur, cooperitúrque, & inter carbones candentes sinitur, dum excandescat: mox idem eximitur, & ubi refrixerit, aqua Rosarum humectatur, rursusq; exiccatur. * Junioribus denarii dimidii, adultis verò integri pondere datur: pesti medetur: morbum Gallicum curat: elephantiasim, aquam inter cutem, aliosque morbos difficiles abigit: viscerum obstructiones reserat: iis qui venenum hauserunt, opitulatur: ulceribus malignis curandis tum intrò sumitur, tum extrinsecùs unguentis & emplastris quæ purgant, feliciter ad sordida cavernosaq;, non autem serpentia curanda admiscetur. *Andernacus.*

DE PULVERIBUS strumas discutientibus.

Pulvis ad strumam.

℞. Spongiæ combustæ,
Pilæ marinæ tostæ, ossis Sepiæ,
Piperis longi, Piperis nigri,
A Zingiberis, Cinnamomi,
Salis gemmæ, Pyrethri,
Gallarum, lapidis Spongiæ ana ℥ j.
Pulverizentur, & misceantur. *Arnol. de Villanova.*

DE PULVERIBUS mitigantibus dolorem.

Pulvis ad capitis dolorem ex frigore.

B ℞. Coriandri, Rosarum ana ℥ ß.
Nucis moschatæ, Macis,
Caryophyllorum,
Sandalorum omnium,
Granorum tinctorum ana ʒ ij.
Fiat pulvis tenuissimus: quo utendum in statu doloris capitis, & cùm caput corroborare volumus. *Rondeletius.*

Alius.

℞. Coriandri ʒ ij.
C Flor. Nymphææ ʒ iij.
Flor. Violarum, Rosarum ana ʒ ij.
Sem. Lactucæ, Papaveris ana ʒ j.
Coralii rubri ʒ j ß.
Sandali rubri ℈ ij.
Fiat pulvis tenuissimus, quo sinapisetur pars anterior capitis. *Rondeletius.*

Pulvis ad capitis dolorem à vaporibus.

D ℞. Flor. Nymphææ ℥ ß.
Coralii rubri, Balaustiorum,
Fol. Sumach ana ʒ iij.
Sandali rubri, cort. Citri ana ʒ j.
Fiat pulvis tenuissimus. *Rondeletius.*

Alius.

℞. Cyperi ℥ ß.
Flor. Anthos ℥ j.
Cort. Citri sicci, Granorum tinctorum,
Sandali rubri, albi ana ʒ ij.
E Misce, & fiat pulvis tenuissimus. *Rondeletius.*

Alius.

℞. Cranii de hominibus ℔ j.
Cornu Cervi ℥ iij.
Coralii rubri,
Caryophyllorum,
Macis, Cinnamomi,
Costi ana ʒ iij.
Cyperi, Squinanthi,
Stœchados,
F Spicæ nardi ana ʒ iij.
Urantur omnia simul in furno vasi crudo imposita, id est, fictili crudo novo: fiatque pulvis. *Rondeletius.*

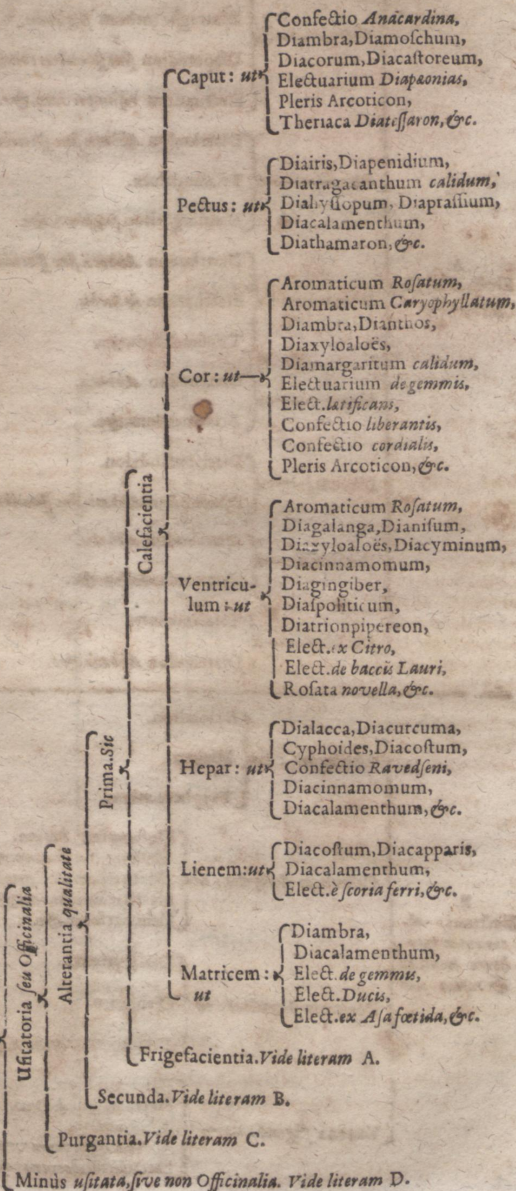
Pulvis ad dolorem lateris.

Ad lateris dolorem parantur pulveres ex priapo Tauri, cùm defluxio cessavit. Nam sic digerit humorẽ. Idem potest rasura dentis Apri, sumpta ex vino & aqua Cardui benedicti. Dabitur autẽ posteaquam confluxit humor. Materiam enim exiccando, curat inflammationem. *Rondeletius.*

DE

De Electuariis, Sect. XXI.

ELECTUARIA sunt, quæ Græcis Antidota, & vulgò Confectiones appellantur. Sic autem dicuntur, vel quòd ex electis constent aromatis, vel quòd præ cæteris medicamentis, tam in bona valetudine asservanda, quàm mala abigenda eligantur. Sunt autem Electuaria, medicamina Melle aut Syrupo Sacchari excepta: atque vel

- Usitatoria *seu Officinalia*
  - Alterantia *qualitate*
    - Prima. *Sic*
      - Calefacientia
        - Caput: *ut*
          - Confectio *Anacardina*,
          - Diambra, Diamoschum,
          - Diacorum, Diacastoreum,
          - Electuarium *Diapæonias*,
          - Pleris Arcoticon,
          - Theriaca *Diatessaron*, *&c.*
        - Pectus: *ut*
          - Diairis, Diapenidium,
          - Diatragacanthum *calidum*,
          - Diahyssopum, Diaprassium,
          - Diacalamenthum,
          - Diathamaron, *&c.*
        - Cor: *ut*
          - Aromaticum *Rosatum*,
          - Aromaticum *Caryophyllatum*,
          - Diambra, Dianthos,
          - Diaxyloaloës,
          - Diamargaritum *calidum*,
          - Electuarium *de gemmis*,
          - Elect. *lætificans*,
          - Confectio *liberantis*,
          - Confectio *cordialis*,
          - Pleris Arcoticon, *&c.*
        - Ventriculum: *ut*
          - Aromaticum *Rosatum*,
          - Diagalanga, Dianisum,
          - Diaxyloaloës, Diacyminum,
          - Diacinnamomum,
          - Diagingiber,
          - Diaspoliticum,
          - Diatrionpipereon,
          - Elect. *ex Citro*,
          - Elect. *de baccis Lauri*,
          - Rosata *novella*, *&c.*
        - Hepar: *ut*
          - Dialacca, Diacurcuma,
          - Cyphoides, Diacostum,
          - Confectio *Ravedseni*,
          - Diacinnamomum,
          - Diacalamenthum, *&c.*
        - Lienem: *ut*
          - Diacostum, Diacapparis,
          - Diacalamenthum,
          - Elect. *è scoria ferri*, *&c.*
        - Matricem: *ut*
          - Diambra,
          - Diacalamenthum,
          - Elect. *de gemmis*,
          - Elect. *Ducis*,
          - Elect. *ex Asa fœtida*, *&c.*
      - Frigefacientia. *Vide literam* A.
    - Secunda. *Vide literam* B.
  - Purgantia. *Vide literam* C.
- Minùs *usitata, sive non Officinalia. Vide literam* D.

A. Electuaria *frigefacientia*

- Caput: — Diacodion.
- Pectus:
  - Diapapaver.
  - Diatragacanthum *frigidum.*
  - Diapenidion *ſine ſpeciebus calidis.*
  - Electuarium *reſumptivum, &c.*
- Cor:
  - Diarrhodon *Abbatis ſine ſpeciebus calidis.*
  - Triaſandalum.
  - Diamargariton *frigidum, &c.*
- Stomachum:
  - Diarrhodon *Abbatis ſine ſpeciebus calidis.*
  - Electuarium *de Sorbis.*
  - Triaſandalum, *&c.*
- Hepar:
  - Diarrhodon *Abbatis.*
  - Triaſandalum, *&c.*
- Lienem:
  - Diatrionſandalon.
  - Diarrhodon *Abbatis ſine ſpeciebus calidis.*
- Matricem:
  - Diarrhodon *Abbatis.*
  - Diatrionſandalon, *&c.*
- Juncturas:
  - Triaſandalum,
  - Diarrhodon *Abbatis, &c.*

B. Electuaria *alterantia qualitate ſecunda & tertia, aut*

- Aſtringunt: *ut*
  - Diacodion.
  - Micleta.
  - Tryphera *minor.*
- Calculum *frangunt: ut*
  - Electuarium *Reginæ.*
  - Electuarium *Juſtinum.*
  - Electuarium *de Cineribus.*
  - Electuarium *diureticum.*
  - Lithontribon, *&c.*
- Venerem *ſtimulant: ut*
  - Diaſatyrium.
  - Diacorum.
  - Tryphera *Saracenica, &c.*
- Venena *fugant: ut*
  - Diarceuthidon.
  - Electuarium *de Ovo.*
  - Athanaſia.
  - Antidotum *contra venena lethalia.*
  - Electuarium *contra peſtem Ferdinandi Imperat.*

C. Electua-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

- C. Electuaria *purgantia*
  - Leviora (*Lenitiva:*) *ut*
    - Flores *Cassia*,
    - Cassia *extracta sine fol. Sena*,
    - Cassia *extracta cum fol. Sena*,
    - Cassia *extracta pro clysteribus*,
    - Diacassia,
    - Diacassia *magistralis*,
    - Cassia *communis*,
    - Diacassia *cum Manna, Pulpa Tamarind.*
    - Diacatholicum,
    - Diaprunum *simplex*,
    - Diaprunum *comp. lenitivum*,
    - Elect. *lenitivum*,
    - Elect. *de Sebesten*,
    - Elect. *lenitivum de Manna, &c.*
    - Diamanna,
    - Tryphera *Persica*.
  - Fortiora (*Solutiva.*) *Atq; hac purgant vel humores*
    - Simplices:
      - Bilem *flavam: ut*
        - Elect. *de succo Rosarum*,
        - Elect. *Rosarum Mesua*,
        - Elect. *de Psyllio*,
        - Diaprunum *solutivum*.
      - Pituitam: *ut*
        - Benedicta *laxativa*,
        - Diaphœnicum,
        - Elect. *Indum*,
        - Elect. *Elescoph.*
        - Diaturbith *majus*,
        - Diaturbith *minus*,
        - Hiera *picra S.*
        - Hiera *picra cum Agarico*,
        - Hiera *picra composita*,
        - Hiera *Pachii*,
        - Hiera *Hermetis*,
        - Hiera *Diacolocynthidos*,
        - Hiera *Archigenis*.
      - Melancholiam: *ut*
        - Diasena
          - Gentilis.
          - Nicolai.
        - Confectio *Hamech*.
        - Diapolypodion.
        - Hieralogodium.
    - Mixtos: *ut*
      - Catharticum *Imperiale*,
      - Diacarthamum,
      - Diaturbith *cum Rhabarbaro*,
      - Hiera *Ruffi*,
      - Hiera *Abbatis*.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

D. Electuaria *minùs usitata, seu non Officinalia alterant aut qualitate*

- Prima, *Sic*
  - Calefaciunt
    - Caput: *ut*
      - Electuarium *ad morbos capitis frigidos.*
      - Aliud.
      - Electuarium *opticum.*
    - Cor: *ut*
      - Electuarium *pro corde & palpitatione,*
      - Electuarium *pro palpitatione à flatibus,*
      - Electuarium *pro palpitatione ab aqua, &c.*
    - Pulmonem: *ut* — Electuarium *pectorale.*
    - Vẽtriculum: *ut*
      - Electuarium *pro refrigerato ventriculo,*
      - Electuarium *ad vẽtriculi corroborationem.*
    - Hepar: *ut*
      - Electuarium *ad icterum.*
      - Electuarium *ad aquam inter cutem, &c.*
    - Splenem: *ut*
      - Electuarium *pro splene,*
      - Aliud, *&c.*
  - Refrigerant
    - Vẽtriculum: *ut*
      - Electuarium *ad ventriculũ refrigerandum.*
      - Elect. *ad humectandum ventriculum.*
    - Hepar: *ut* — Electuarium *ad calefactum hepar.*
- Secunda & tertia. *Sic alia*
  - Astringunt: *ut*
    - Electuarium *pro ventriculo laxato,*
    - Electuarium *pro lienteria,*
    - Electuarium *pro dysenteria, &c.*
  - Urinas *movent: ut* — Electuarium *ad urinas & menses, &c.*
  - Menses *movent: ut* — Electuarium *ad menses movendos.*
  - Calculum *frangunt: ut* — Electuarium *ad calculum, &c.*
  - Venerem
    - Augent: *ut*
      - Electuarium *ad Venerem,*
      - Aliud.
      - Elect. *pro iis, quibus semen est acre, &c.*
    - Minuunt: *ut* — Electuarium *ad seminis profluvium & Venerem minuendam, &c.*
  - Dolorem *mitigant: ut*
    - Electuarium *ad dolorem colicum,*
    - Electuarium *pro dolore nephritico,*
    - Electuarium *pro dolore vesicæ,*
    - Electuarium *pro dolore in fluxu ventris,*
    - Electuarium *ad uteri dolores, &c.*
  - Purgant
    - Aquam: *ut* — Electuarium *Gordonii.*
    - Pituitam, *vel potiùs humores mixtos: ut*
      - Electuarium *ventrem solvens,*
      - Electuarium *vitæ.*

DE ELE-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

DE ELECTUARIIS calefacientibus caput.

Confectio anacardina.

℞. Piperis nigri, longi,
Myrobalanorum Chebulorum,
Emblicorum, Belliricorum,
Indorum, Castorei ana ℥ ij.
Costi, Anacardii,
Sacchari Tabarzeth, Melanthii,
Baccarum Lauri ana ℥ vj.
Cyperi ℥ ß.

Anacardi per se terãtur, & aliis tritis admisceantur: deinde omnia conficiantur cum Butyri recentis non saliti, Mellis despumati ana quantum satis est. * Est confectio sapientum, & eorum qui desiderant scire: acuit enim intellectum, subtilizat sensum, memoriam recuperat, & confert dolori stomachi & ventris à frigiditate facto, & clarificat sanguinem, colorem bonum facit. Conservatur ad annos duos, in vase fictili vitrato. Datur post sex menses ad ℥ ij. cum aqua Fœniculi & Apii. quo sumpto vitabis laborem, iram, coitum, ebrietatem. *Mesues.*

Alia.

℞. Aloës ℥ j ß.
Iridis, Casiæ ana ℥ vij.
Zingiberis, Anacardii,
Carpobalsami ana ℥ iv ß.
Folii, Spicæ nardi,
Myrobalanorum Citrinorum,
Chebulorum, Indorum,
Belliricorum, Emblicorum,
Mei, Epithymi ana ℥ iij. ℈ j.
Caryophyllorum, Squinanthi,
Rhei Pontici, Masticis ana ℥ ij.
Cort. rad. Fœniculi lotorum ℔ j.
Aceti optimi ℔ ij.

Contusa & macerata in prædicto aceto dies septem coquantur & colentur. Colaturæ benè expressæ adde
Mellis despumati ℔ ij.

Fiat electuarium ut artis est. Conservatur per annos duos. * Valet ad vertiginem, oblivionem. Rheuma capitis desiccat: visum acuit, &c. Datur ℥ j. vel ℥ ij. cum aqua mulsa. *Nicolaus.*

Diambra.

℞. Cinnamomi,
Doronici, seu Zedoariæ,
Caryophyllorum, Macis,
Nucis moschatæ,
Folii, aut succedanei, Galangæ ana ℥ iij.
Spicæ Indicæ,
Cardamomi majoris, minoris ana ℥ j.
Zingiberis ℥ j ß.
Ligni Aloës, Sandali citrini,
Piperis longi ana ℥ ij.
Ambræ ℥ j.
Moschi ℥ ß.

Excipiantur
Syrupi rosati, Aquæ rosaceæ,

A Sacchari albi ana q. s.

Cõservatur in vase fictili vitrato, ad annos duos. Dantur ℥ iij. vel iv. *Cerebrum, cor, ventriculum ac ventrem reliquum inferiorem calefacit & roborat, exhilarat, coctionem juvat, affectibus uterinis, & omnibus aliis frigidis prodest, senibus ob id ac mulieribus salubre. *Mesues.*

Diamoschum dulce.

℞. Croci, Doronici, Zedoariæ,
Ligni Aloës, Macis ana ℥ ij.
B Margaritarum albarum, Serici crudi usti,
Charabæ, Coralii rub. ana ℥ ij ß.
Basilici citrati,
Galliæ moschatæ ana ℥ j ß.
Been albi, rubri, Folii, aut Cinnamomi,
Spicæ Indicæ, Caryophyllorum ana ℥ j.
Zingiberis, Cubebarum,
Piperis longi ana ℥ j ß.
Moschi ℈ ij.

Excipe cum
C Mellis crudi ℔ j. ℥ vj.

Coque: fiat electuarium, in vase vitreo conservandum. Datur à ℥ j. ad ℥ ij. * Ad frigidos cerebri affectus sine febre, melancholiam & illi comitatam tristitiam sine causa manifesta, vertiginem, epilepsiam, resolutionem, oris torturam, cordis palpitationem, pulmonis affectus, & spirandi difficultatem conducit. *Mesues.*

Diamoschum amarum.

D ℞. Croci, Doronici, Zedoariæ,
Ligni Aloës, Macis ana ℥ ij.
Margaritarum albarum, Setæ crudæ tostæ,
Charabæ, Coralii rubri ana ℥ j ß.
Galliæ moschatæ, Ocymi citrati ℥ ij ß.
Been albi, rubri, Folii, Spicæ Indicæ,
Caryophyllorum ana ℥ j.
Zingiberis, Cubebarum,
Piperis longi ana ℥ j ß.
Moschi ℈ ij.
E Absinthii, Rosarum rubr. ana ℥ iij.
Aloës lotæ ℥ iv.
Castorei, Ligustici ana ℥ j.
Cinnamomi ℥ j ß.

Excipiuntur mellis quantitate sufficienti. *Hæc confectio præcedenti efficacior est, & præterea ventriculi humores etiam putres potentiùs absumit. *Mesues.*

Diacorum.

℞. Rad. Secacul, seu Siseris, Acori veri, id est,
F Calami aromatici, Pinearum ana ℔ j ß. Radices Secacul mundatæ & incisæ coquantur in aqua clara, donec aqua consumatur: postea optimè pistentur, & in minutissimas partes conterantur, donec pulti similes fiãt. Deinde affunde eis, Mellis odorati & optimè despumati ℔ x. coquantur lento igne, donec tota aqua, quam radices Secacul imbiberunt, in vaporem resoluta fit, diligenter agitando, ne ad vasis fundum adurantur radices: cùm autem justæ spissitudinis consistentiam acquisiverit, ab igne deponito, & adde radices Acori tenuissimè tritas, & Pineas minutissimè

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

incisas, cum ſequenti pulvere optimè mixtas: A
℞. Piperis ℥ j.
Piperis longi, Caryophyllorum,
Zingiberis, Macis ana ℥ ß.
Nucis moſchatæ,
Galangæ,
Cardamomi ana ʒ iij.

Omnia ſimul cũ melle & radicibus Secacul miſceto, & unito, diligenter agitando, ne gummi aliqui relinquantur. * Confert mirum in modum ægritudinibus nervorum, acuit omnes ſenſus & B ingenium, ſedat dolores capitis, eſt peculiare remedium frigidarum ęgritudinum, ſenum, & maximè catarrhi. *Meſues.*

Acorus conditus vulgaris.

℞. Conſervæ rad. Acori ℔ j ß.
Mellis deſpumati (vel ejus loco, brodii Zingiberis conditi) ℔ j.
Amygdalarum inciſarum ℔ ß.
Piperis nigri, Nucis moſchatæ,
Zingiberis albi ana ℥ ß.

Miſce, & fiat conditum. *Auguſtani.*

Diacaſtorium.

℞. Caſtorii,
Myrobalanorum Citrinorum ana ʒ iij.
Aloës ʒ j ß.
Folii, Pyrethri,
Glycyrrhizæ, Tragacanthæ,
Calami aromatici, Nitri,
Galbani, Spicæ Indicæ,
Schœnanthi, Opopanacis,
Caſſiæ ligneæ, Leucopiperis,
Macropiperis, Melanopiperis,
Xylobalſami, Carpobalſami,
Colocynthidis, Sagapeni,
Rheupontici, Styracis calamitæ,
Zingiberis, Cinnamomi ana ʒ j. G. ij.
Aſæ fœtidæ, Myrrhæ,
Euphorbii ana ʒ j. G. xvij.
Staphiſagriæ, Dauci, Fœniculi,
Petroſelini, Apii, Sileris montani,
Baccarum Lauri, Petrolei,
Sem. Sinonis, Styracis calamitæ rubeæ,
Sanguinis Draconis, Cardamomi,
Thuris, Agarici, Maſticis,
Salis Ammoniaci, Zedoariæ,
Aniſi ana ℈ j G. ij.
Thymbræ, Hyſſopi, Pulegii,
Chamædryos, Origani, Balſamitæ,
Ocymi, rad. Branchæ urſinæ,
Dictamni Cretenſis, ſem. Rutæ,
Ariſtolochiæ longæ, rotundæ,
Mabathematicon, Azari,
Salviæ min. Roſarum,
Bdellii ana G. xvij.
Epithymi, Polypodii quercini,
Opobalſami (loco ejus oleum Caryophyllorum) ana G. xiv.
Alpiados, rad. Capparorum ana G. xj.
Peucedani, Abſinthii ana G. vij.
Anacardii, Sabinæ, Gentianæ,
Cort. Mandragoræ ana G. xj.
Ireos G. iij.
Mellis deſpumati triplum.

Fiat electuarium in vaſe vitrato ſervandum. Datur in modum avellanæ in paſſionibus capitis. * Confert cephalalgicis, epilepticis, vertiginoſis, hemicranicis, paralyſi omnium membrorum, & omnibus frigidis ęgritudinibus, tempore frigido nocentibus confert. *Nicolaus.*

Electuarium Diapæonias.

B R. Rad. Pæoniæ ℥ j.
Macis, Spicæ Indicæ,
Croci, Coralii rubri,
Margaritarum non perforatarum,
Maſticis ana ʒ ß.
Myrtillorum verorum ʒ j ß.
Cinnamomi, Nucis moſchatæ,
Caryophyllorum,
Folii, (loco ejus Caſſiæ ligneæ veræ) Zingiberis,
C Piperis longi, Cardamomi,
Gran. Parad. ana ʒ ij.
Glycyrrhizæ ʒ v.
Anacardii ʒ j ß.
Moſchi, Ambræ ana G. vj.
Sacchari albiſſimi quantum ſufficit.

Fiat confectio in tabulis in ęſtate. In hyeme verò adde ſpeciebus triplum Mellis deſpumati, & cõficiatur electuarium. * Confert epilepſiæ.

D *Pleres archonticon.*

℞. Cinnamomi, Caryophyllorum,
Ligni aloës, Galangæ,
Spicæ Indicæ, Nucis moſchatæ,
Zingiberis, Spodii,
Schœnanthi, Cyperi, Roſarum,
Violarum ana ℥ j. G. xv.
Folii, ſeu Macis, Glycyrrhizæ, Maſticis,
Styracis, Majoranæ, Menthæ aquaticæ, id eſt,
Siſymbrii balſamines, Cardamomi,
E Piperis longi, albi, ſem. Baſilici,
Baccarum Myrti, cort. Citri ana ℈ ij. G. v.
Margaritarum, Been albi, rubri,
Coralii rubri, Serici uſti ana ℈ j. G. ij ß.
Moſchi G. vij ß.
Caphuræ G. v.
Syrupi roſati, Sacchari albi ana ℥ iix.

Fiat electuarium. Servatur in vaſe fictili vitrato per annos duos. * Triſtibus, melancholicis, imbecillo ventriculo, deliquio animi à corde nato ſuccurrit: eos qui ex diutino morbo extenua-
F ti & imbecilles ſunt, corroborat, memoriam amiſſam recuperat, ſenſus acuit, comitialibus & aſthmaticis prodeſt, omnemque cerebri debilitatem aufert. *Nicolaus.*

Theriaca diateſſaron.

℞. Gentianæ,
Baccarum Lauri, Myrrhæ,
Ariſtolochiæ rotundæ ana ℥ ij.
Mellis deſpumati ℔ ij.

Miſce, & ſerva ut ſuprà. Datur ab aureo dimidio ad aureum unum. * Ad affectus frigidos, tum

cerebri

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

cerebri, ut epilepsiam, paralysim, spasmum Cynicum: tum ventriculi, ut inflationem, & ab ea dolorem, tardam coctionem: tum denique hepatis, ut hydropem, cachexiam, obstructionem. Præterea morsibus scorpionis, & potioni veneni confert. *Mesues.*

Opopyra.

℞. Herbæ paralyseos, Salviæ,
Rasuræ eboris ana ʒ j. G. xiij.
Opii Thebaici ʒ ij. G. iv. ℈ ij.
Cinnamomi electi, Spicæ nardi,
Galangæ, Croci, Costi, Zingiberis,
Zedoariæ, Xylobalsami, Rheupontici,
Pyrethri, Coralii rub. Caryophyllorum,
Tragacanthi, Myrrhæ, Castorei,
Opopanacis, Piperis longi,
Piperis nigri ana ʒ ij. G. vj.
Balsami, Moschi, Ligni aloës,
Schœnanthi, Medullæ cassiæ fist.
Styracis calamitæ, Styracis rubeæ,
Masticis, Galbani, Serapini,
Assæ fœtidæ, Meliloti,
Aristolochiæ longæ & rotundæ,
Dragonteæ, Asari, Hellebori nigri,
Men. rad. Pæoniæ,
Rad. Raphani domestici,
Rad. Acori, cort. Peucedani,
Cort. Mandragoræ, Betonicæ,
Gentianæ, Chamædryos, Pulegii,
Centaurii major. & min. Spicæ Celticæ,
Capillorum Veneris recent.
Absinthii recent. Sponsæ Solis,
Hyperici, Tormentillæ,
Prassii viridis, Millefolii, sem. Rutæ syl.
Calamenthi, Fœniculi,
Sem. Hyoscyami albi, Cardamomi,
Carpobalsami, Levistici, farinæ Orobi,
Sem. Petroselini, baccarum Lauri,
Sileris montani, Lupinorum,
Marathri ana ℥ ß. G. xiix.
Mellis despumati ℔ ij. ℥ ij.

In cujus parte solvatur Cassia fist. & pòst pulveres cæterarum specierum, & ultimò imponatur Balsamus in medico Melle vel Vino dissolutus, incorporentur, & reserventur, ut decet. Respicit propriè humores frigidos in remotis. Data cum decoctione Primulæ Veris & Castorei in modũ Avellanæ aut membro inuncto cum ea, confert valdè paralysi, & sanat paralysim oculorum, oris, gutturis, manuum, & pedum. Confert etiam tremulosis, voci amissæ, epilepsiæ, maniæ, melancholiæ, pleuritidi, omnibus doloribus pectoris & stomachi à frigiditate: item spleniticis, colicis, calculosis, quotidianæ, & quartanæ, & pluribus aliis, sudorem provocando. Dosis ejus à ʒ j. usque ad ʒ ij. Servatur autem ad quinquennium, & ultrà. *Cosmus & Damianus.*

Hygiia Græca.

℞. Sem. Hyoscyami ʒ ij. ℈ ij.
Opii ʒ ij. ℈ j.
Costi ʒ j. G. xv.

A Myrrhæ, Opopanacis, Scordii,
Origani ʒ j. G. x.
Styracis calamitæ, Galbani, Agarici,
Gentianæ, Pigani, Stœchados,
Prassii, Cardamomi ana ℈ ij ß.
Balsami, Nardi, Croci,
Schœnanthi, Thymiamatis, Ammoniaci,
Terebinthinæ, Cassiæ ligneæ, Mandragoræ,
Rad. Eryngii, Rosarum, Eupatorii,
Euphorbii, Melanopiperis, Levistici,
B Dauci, Fœniculi, Trifolii sem. ana ℈ ij.
Mellis q. s. est.

Datur cum vino calido ad modum avellanæ. Valet propriè ad rheuma gingivarum, & dolorem dentium, fricata super eos, ore sæpè abluto cum aceto calido: & sordidas nebulas ab oculis aufert.

DE ELECTUARIIS calfacientibus pectus.

C

Diaireos simplex magistralis.

℞. Ireos ℥ ß.
Sacchari candi,
Spec. Diatragacanthi frig. ana ʒ ij.
Sacchari albissimi quantum sufficit.
Fiat confectio.

Diaireos Salomonis.

℞. Ireos ℥ j.
Pulegii, Hyssopi, Glycyrrhizæ ana ʒ vj.
D Tragacanthæ, Amyli,
Amygdalarum amararum, Pinearum,
Cinnamomi, Zingiberis,
Piperis ana ʒ iij.
Caricarum, Passularum enucleatarum,
Carnium Dactylorum ana ʒ iij ß.
Styracis calamitæ rubeæ ʒ ij. ℈ j.
Mellis quantum sufficit.

Fiat electuarium. Conservatur per annũ. *Tussiculosis, difficulter spirantibus auxiliatur, absciE sæ vocis jacturam resarcit, quæ refrigeratione contracta sit. *Nicolaus.*

Diaireos usitata.

℞. Spec. Diatragacanthi frigidi ℥ j.
Rad. Ireos ℥ ij.
Gummi Arabici, Tragacanthæ ana ℥ ß.

Hæc compositio magis grata est, quàm Diaireos Salomonis, proinde frequentiùs in usu esse solet. *Augustani.*

F

Diapenidion.

℞. Penidiarum ℥ ij. ʒ ß.
Pinearum, Amygdal mundatarum,
Sem. Papaveris albi ana ʒ iij. ℈ j.
Cinnamomi, Caryophyllorum, Zingiberis,
Succi Glycyrrhizæ, Tragacanthæ,
Gummi Arabici, Amyli candidissimi,
Sem. enucleati Cucurbitæ, Citrulli,
Cucumeris, Melonis ana ʒ j ß.
Caphuræ G. vij.
Syrupi violati ℔ j ß. vel quantum sufficit.

Fiat electuarium in vase fictili vitrato conser-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

vandum per annum. * Valet adversus omnem thoracis noxam, tussim à frigore contractam, vocis jacturam, tabidis denique & purulenta excreantibus succurrit. *Nicolaus.*

Diatragacanthum calidum.

℞. Gummi Tragacanthæ,
Hyssopi ana ℥ iv.
Pinearum nucleorum mundatorum,
Amygdalarum ambarũ purgatarum ana ʒ vj.
Sem. Lini, sem. Fœnograeci,
Cinnamomi ana ℥ ß.
Glycyrrhizæ rasæ, succi Glycyrrhizæ,
Zingiberis ana ʒ ij.
Sacchari quantum sufficit.

Fiat electuarium per annũ conservandum. * Valet tussientibus ex frigido phlegmate, & non valentibus ejicere, asthmaticis, empyicis, anhelosis, suspiriosis, peripneumonicis, phthisicis, & ad omnem coarctationem pectoris: stomachum cõfortat, digestionem procurat. *Nicolaus.*

Diahyssopum.

℞. Hyssopi, Ireos, Thymi,
Melanopiperis ana ʒ xxx.
Pulegii,
Thymbræ (ejus loco sume Saturejam)
Rutæ, Cumini ana ʒ xx.
Carnium Dactylorum Tragacanthæ,
Glycyrrhizæ, Caricarum pinguium,
Passularum enucleatarum, Fœniculi ana ʒ x.
Zingiberis, sem. Anisi, Carvi,
Sem. Ligustici ana ʒ ij ß.
Mellis vel Sacchari q.s.

Fiat electuarium, in vase fictili vitrato cõservandum. * Hoc accommodatum est ad capitis querelam ex frigido: uvam exiccat, arterias purgat, tussim compescit, omnes frigiditates pectoris & stomachi emendat, digestionẽ procurat, pleuriticis & empyicis mirabiliter opitulatur. *Nicolaus.*

Diaprassium.

℞. Prassii ʒ v ß.
Tragacanthæ, Pinearum mundatarum,
Amygdalarum dulcium, Pistaciorum,
Carnium Dactylorum,
Caricarum pinguium,
Passularum enucleatarum ana ʒ iij ß.
Cinnamomi, Caryophyllorum,
Nucis moschatæ, Macis,
Ligni Aloës, Galangæ, Spicæ Indicæ,
Zingiberis, Zedoariæ, Glycyrrhizæ,
Rhapontici, Anacardi, Styracis calamitæ,
Galbani, Terebinthinæ, Mastiches, Myrrhæ,
Rad. Ireos, Aristolochiæ rotundæ,
Cort. rad. Capparis, Gentianæ,
Melanopiperis, Anisi,
Sem. Fœniculi, sem. Anethi,
Sem. Apii, sem. Petroselini Macedonici,
Sem. Saxifragiæ ana ʒ ij.
Hermodactylorum, Origani, Peucedani,
Schœnanthi, Cardamomi,
Leucopiperis, Carvi,
Ligustici, Vincetoxici ana ʒ j ß. G. j ß.
A Balsamitæ, id est, Menthæ aquaticæ,
Pulegii, Dictamni Cretici, Costi,
Pyrethri, Saturejæ, Basiliconis,
Pæoniæ radicum, vel seminis,
Macropiperis, id est, Piperis longi, Amomi,
Sinoni, Orobi, id est, Ervi ana ʒ j. G. ij. & tertiam partem alterius.
Xylobalsami, id est, ligni Balsami,
Cassiæ ligneæ, Coralli rubri,
Rasuræ Eboris Carpobalsami, id est,
B Sem. Balsami, Dauci Cretici ana ʒ ß.
Moschi, Ambræ,
Ossis cordis cervini ana G. xij.
Mellis despumati quoad sufficit.

Fiat electuarium. Servatur in vase fictili vitrato, ad annos duos. * Sanat capitis vertigines, oculorum caligines abstergit, palatũ & arterias purgat, destillationem uvæ astringit, dentium dolorem mitigat, asthmaticis & suspiriosis peculiariter opitulatur: pectoris & pulmonis causas faci-
C le amputat, stomachi & hepatis dolorem & debilitates sedat, spleniticorum & pleuriticorum angustias paragorizat, omnium interaneorum vitiis prodest, inflationes & torsiones ab eis aufert. Nephriticos, calculosos, stranguriosos, & colicos purgat, & dolorem relevat: sæpius autem sumptum, colorem pallidum emendat, menses deducit & in ordinem debitum redigit. Typos quotidianarios & quartanarios reprimit. Qui autem hoc electuario usus fuerit, à multis con-
D servabitur morbis. *Nicolaus.*

Diacalaminthon Galeni.

℞. Calaminthæ montanæ,
Calaminthæ campestris,
Seselios (id est, Sileris montani)
Petroselini Macedonici ana ʒ vj.
Zingiberis ʒ iij.
Apii, id est, sem. Apii,
Comarum Thymi ana ʒ ij.
E Ligustici ʒ vj.
Piperis, id est, Piperis nigri ʒ xij.
Mellis quantum sufficit.

Fiat electuarium, Servatur per annum. * Auxiliatur iis, quos cibi fastidium urget, appetentiam revocans: ægrè quoque spirantibus, ventriculo refrigerationem sentienti, & flatibus distento confert.

Diacalaminthon aliud.

F ℞. Calaminthæ montanæ, Pulegii,
Sem. Petroselini, Seselios ana ℥ j.
Sem. Apii, cacuminum Thymi ana ℥ ij.
Libystici seminis ℥ iix.
Piperis ℥ xxiv.
Mellis quantum sufficit.

Fiat electuariũ. * Crassa & lenta attenuat & discutit, urinas movet, ac muliebres mẽses. *Galenus.*

Diacalamenthum Nicolai.

℞. Calamenthi, Pulegii,
Hyssopi, Melanopiperis,
Seseleos, Petroselini ana ʒ iij. ℈ ij.

Levistici

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Levistici ʒ j ℈ j.
Semin. Apii ℈ j.
Ameos, Thymi, Anethi, Cinnamomi,
Zingiberis ana ℈ ij.
Confice. Datur post prandium & cœnam. * Valet ad omne vitium pectoris ex frigiditate, maximè his, qui in senili sunt ætate: valet etiam tussientibus ex frigida causa, & quartanariis, si ex eo utantur post prandium & post cœnam, in sero cum vino.

Diathamaron.

℞. Anthophyllorum, id est, grandium Caryophyllorum) Zingiberis ana ʒ v. ℈ j. G. xvj.
Cinnamomi, Carnium Dactylorum,
Caryophyllorum ana ʒ iv. ℈ j. G. xvj.
Galangæ, Spicæ Indicæ, Zedoariæ,
Costi albi & aromatici, Pyrethri,
Coral. rubei, Rheupontici (accipiatur Rhabarbarum sic vocatum)
Spicæ Celticæ, Tragacanthæ, Anacardii,
Ossium dactylorum, Carpobalsam: seu Cubebarum, Anisi, Baccarum Juniperi,
Trium piperum ana ʒ j. ℈ ij. G. iix.
Margaritarum integrarum, & perforatarum ana ℈ ij.
Blattæ Bizantiæ ℈ ij.
Limaturæ auri puri, limat. argenti meri, aut foliorum,
Ossium de corde Cervi ana ℈ ij ß.
Rasuræ Eboris, Moschi ana ℈ j. G. vij.
Ambræ ℈ j.
Mellis quantum sufficit.
Fiat electuarium. Dantur ʒ iij. manè vel vesperi cum vino. * Efficaciter prodest difficulter spirantibus, arteriacis, tussientibus, tabidis, & omni thoracis & stomachi offensæ, aquæ subter cutem fusæ, renum doloribus: voluptatem parit, corporaq; saginat. *Nicolaus.*

Diasulphur.

℞. Piperis albi & longi ana ʒ vj.
Sulphuris flavi, Thuris, Mei,
Hyoscyami albi, Myrrhæ,
Styracis, Cardamomi,
Rutæ, Costi ana ℥ j.
Cassiæ ʒ v.
Opii, Mandragoræ ana ʒ iij.
Croci ʒ ij ß.
Melle despumato excipe. post sex menses utere. * Confert febribus diuturnis, ut melancholicis, phlegmaticis, thoracem & pulmones purgat pituita crassa, lenta, pure: ob id tussim antiquam, & difficultatem spirandi inde natam levat. Splenis duritiem minuit, & inde natum hydropem: urinas movet: calculum frangit: morsibus venenatis, & poto jam veneno prodest. *Mesues.*

Electuarium sulphuratum.

℞. Sulphuris flavi, puri, & triti ℔ j.
Olei tartari ℥ ij.
Cinnamomi ℥ ß.
Croci ℈ j. Zingiberis ʒ ij.
Moschi in aqua rosf. dissoluti ℈ ß.

A Mellis albi, & crudi ℥ xiv.
Misce absq; igne, ac serva in loco sicco. Dosis à ʒ iv. ad ʒ vij. stomacho jejuno. * Scabiem exiccat: urinam movet, calculum in renibus frangit: tussim curat: oculorum lachrymas siccat: appetitũ excitat. *Fioravantus.*

Quadrimeron.

℞. Enulæ campanæ ℥ j. ʒ iij.
Cymini ʒ iij. Piperis ℥ ß.
Marathri, Mellis despumati ℔ j. ℥ j.
B Incorporentur. Dosis ejus à ʒ ij. usque ad ʒ iij. manè & serò. Servatur per triennium. * Respicit propriè spiritualia. Datum cum decoctione hyssopi, confert asthmaticis, & tussientibus, & catarrho frigido. Datum cum decoctione masticis confert dolori stomachi à frigiditate. Datum cum decoctione nucis moschatæ & caryophyllorum, confortat digestivam, læsam à frigiditate. Datum cum vino rubro in decoctione zingiberis & galangæ, confortat renes læsos à
C frigiditate. *Arnold. Villanovanus.*

Acharistum.

℞. Costi, Galbani, Opii,
Phœnici Indi, Hyssopi,
Sem. Lini ana ʒ j.
Spicæ, Croci, Coralii,
Xylobalsami, Cassiæ fist. Xylocassiæ,
Calami arom. Rhapontici, Myrrhæ,
Styracis calamitæ, Opopanacis, Bdellii,
D Ammoniaci, Olibani, Cicidon,
Spicæ Celticæ, Abrotani, Acori,
Asari, Brathyos, Roris Syriaci,
Scillæ, Diaphiridon, Pyrethri,
Amoni, Anisi, Psyllii,
Ocymi, Dauci, Levistici,
Marathri, Meconis, Melanopiperis,
Macropiperis, Leucopiperis, Floris Syriaci (ana ʒ ij.
Elenii ℈ j ß.
Hellebori nigri, Zingiberis ana ℈ j.
E Mellis q. s.
Sumatur cum vino calido in sero. Datur contra catarrhum & omne vitium pectoris. *Nicolaus.*

DE ELECTUARIIS CALEFACIENTIBUS COR.

Aromaticum rosatum Gabrielis.

℞. Rosarum rubearum ʒ xv.
Glycyrrhizæ rasæ ʒ vij.
Ligni aloës, Sandali citrini ana ʒ iij.
F Cinnamomi electi ʒ v.
Macis, Caryophyllorum ana ʒ ij ß.
Gummi Arabici, Tragacanthæ ana ʒ ij. ℈ ij.
Nucis moschatæ, Cardamomi minoris,
Galangæ ana ʒ j.
Spicæ Indicæ, Ambræ griseæ ana ℈ ij.
Moschi ℈ j.
Trita & in pulverem redacta permiscentur cum Syrupi rosati, Syrupi è cort. Citri, Sacchari albi ana ʒ ix.
Coque, fiat electuarium justæ consistentiæ. Servatur per annum, & ultrà in vase fictili vitrato.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

* Cerebrum, cor, ventriculum & omnia nutritioni famulantia membra roborat, appetentiam excitat, concoctionem juvat, viſcerum excrementoſam humiditatem abſumit, ac ex morbo convaleſcentibus auxiliatur.

Aromaticum Roſatum.

℞. Roſarum rub. ʒ j ß.
Ligni aloës, Macis, Galangæ,
Caryophyllorum, Zingiberis,
Trochiſc. diarrhod. Nucis moſchatæ,
Galliæ moſchatæ ana ʒ ij ß.
Glycyrrhizæ raſæ ℥ j.
Cinnamomi ʒ iij.
Cardamomi, Spicæ nardi ana ʒ j.
Syrupi roſati,
Syrup. cort. citri ana q.ſ.

Fiat electuarium. Doſis à ʒ iij. uſque ad ʒ v. * Cor, ventriculum roborat, appetentiam excitat, coctionem juvat, nauſeam, & vomitum ſedat, viſcerum humiditatem excrementoſam abſumit. *Meſues.*

Aromaticum Roſatum minus.

℞. Roſarum rub. ʒ x.
Ligni Aloës,
Sandali citrini ana ʒ ij.
Cinnamomi ℥ ß.
Maſticis ℈ iv.
Ambræ ℈ ij. Moſchi ℈ j.
Syrupi roſ. q.ſ.

* Cor & ventriculum roborat, & eorum inflationes ſedat. *Meſues.*

Aromaticum Moſchatum.

℞. Ligni aloës ʒ vij.
Cinnamomi craſſi ʒ x.
Ambræ ʒ iij.
Moſchi ℈ ij.
Syrupi roſati q ſ.

* Cerebrum, cor, & ventriculum roborat: od id confert epilepſiæ, palpitationi cordis, & ſyncopæ, ſuffocationi quoque ab utero, oris odorem commendat. *Meſues.*

Aromaticum Nardinum.

℞. Spicæ nardi ʒ ij.
Roſarum rub. ℥ ß.
Cubebarum, Ligni aloës,
Maſticis, Caryophyllorum,
Cinnamomi, Folii Indi,
Aniſi, Cort. mali citri,
Trochiſc. diarrhodon,
Galliæ Sebellinæ ana ℈ iv.
Pinearum mundat.
Amygdal. purgat. ana ʒ v.
Gummi Arab. Tragacanthi ana ℥ ij.
Moſchi ℈ ß.
Syrupi roſ q.ſ.

*Cor, ventriculum, hepar, renes & cætera viſcera roborat, & veſicam: coctionem juvat: ob id oris & ſudoris odorem commendat, flatus diſſipat: Veneris appetitum excitat, & reſpirationem liberiorem facit. *Meſues.*

A

Aromaticum Caryophyllatum.

℞. Caryophyllorum ʒ vij.
Macis, Zedoariæ, Galangæ,
Sandali citrini, Trochiſcorum diarrhodon,
Cinnamomi, Ligni Aloës,
Spicæ Indicæ, Piperis longi,
Cardamomi majoris ana ʒ j.
Roſarum ʒ iv.
Glycyrrhizæ raſæ,
Galliæ moſchatæ veræ ana ʒ ij.
B Folii (ſumatur ejus loco caſſia lignea vera, aut duplex pondus Cinnamomi)
Cubebarum ana ℈ ij. G. v.
Ambræ ʒ j.
Moſchi ℈ ß.
His tenuiſſimè tritis, & cum
Syrupi e citro, ſacchari albi ana quantum ſufficit,
permiſtis, fiat electuarium. * Cor, ventriculum, & reliqua nutritionis membra roborat, nauſeam
C & vomitum reprimit, flatus diſſipat, putredinem humorum in ventriculo arcet. *Meſues.*

Dianthon.

℞. Florum Roriſmarini ℥ j.
Violarum, Roſarum, Glycyrrhizæ ana ʒ vj.
Caryophyllorum, Spicæ Indicæ,
Nucis moſchatæ, Galangæ,
Cinnamomi, Zingiberis, Zedoariæ,
Macis, Ligni Aloës, Cardamomi,
Aniſi, Anethi (videlicet ſeminis) ana ℈ iv.
D Mellis quantum ſufficit.

Fiat electuarium. * Prodeſt præter rationem tribulatis, cardiacis: animi lætitiam auget. Eos roborat, quià longo morbo debiles adhuc ſeſe recolligunt: ventriculum perpulchre emendat. *Nicolaus.*

Diaxyloaloës.

℞. Ligni aloës crudi, Roſarum ana ℥ j.
Caryophyllorum, Spicæ Indicæ,
E Macis, Nucis moſchatæ,
Galliæ moſchatæ Meſ. Cubebarum,
Cardamomi majoris, minoris,
Maſticis, Cinnamomi, Cyperi rotundi,
Schœnanthi, Zedoariæ,
Been albi, rubri ana ℥ ß.
Folii, aut Macis, ſive Spicæ nardi,
Serici crudi toſti, Margaritarum,
Coralii rubei, Carabæ,
Foliorum Citri, Cort. Citrei mali,
F Ocymi caryophyllati, Siſymbrii,
Menthæ ſiccæ, Sampſuci, id eſt,
Majoranæ, Piperis longi,
Zingiberis ana ʒ iv.
Moſchi boni ℈ j.
Ambræ ʒ j ß.
Mellis Emblicorum,
Mivæ aromaticæ ana q.ſ.

Fiat electuarium. Doſis à ʒ j. uſque ad ℥ iij. * Prodeſt malis ventriculi, cordis, & jecinoris frigidis, animæ defectioni, concoctionique. Oris fœtorem abigit, lætitiamq; parit. *Meſues.*

Diamar-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Diamargaritum calidum.

℞. Margaritarum non perforatarum,
Pyrethri ana ʒ j.
Zingiberis, Mastiches ana ʒ iv.
Zedoariæ, Doronici, sem. Apii,
Capsici, id est, Cardamomi utriusque,
Nucis moschatæ, Macis ana ʒ ij.
Been utriusque, Piperis nigri,
Macropiperis ana ʒ iij.
Cinnamomi ʒ v.
Sacchari quantum sufficit.

Fiat electuarium. Servatur annis duobus vel tribus. * Valet mulieribus: rectificat enim dispositionem matricis, & ventriculorum earum. *Avicenna.*

Electuarium de gemmis, calidum.

℞. Margaritarum albarum ʒ iij.
Sapphyri, Hyacinthi, Sardæ,
Granatorum, Smaragdi ana ʒ j ß.
Zedoariæ, Doronici, seu Galangæ,
Corticum Citrei mali, Macis,
Sem. Ocymi ana ʒ ij.
Coraliorum rubeorum, Succi albi,
Limaturæ Eboris ana ʒ j. ℈ ij.
Been albi & rub. Caryophyllorum,
Zingiberis, Piperis longi,
Spicæ Indicæ, Folii, Croci,
Heyl, id est, Cardamomi majoris ana ʒ j.
Trochisc. Diarrhodon, Ligni Aloës ana ʒ v.
Cinnamomi, Galangæ, Zurumbet,
(id est, Zedoariæ rotundæ) ana ʒ j ß.
Foliorum auri & argenti ana ℈ ij.
Moschi boni ʒ ß.
Ambræ ʒ ij.

Confice cum melle Emblicorum, & colato melle rosato ana quantum sufficit. Datur ab aureo semisse ad aureum unum, cum aqua buglossæ. * Malis cordis, ventriculi, cerebri, jecinoris, & uteri frigidis auxiliatur. Item palpitationi cordis, defectioni animæ, ac concoctioni: tristitiam deniq; citra causam ortam amovet. *Mesues.*

Electuarium lætificans Galeni.

℞. Florum Ocymi caryophyllati, aut seminum,
Croci, Zedoariæ, Ligni Aloës,
Caryophyllorum, Corticum Citrei mali,
Galangæ, Macis, Nucis moschatæ,
Styracis calamitæ ana ʒ ij ß.
Anisi, Rasuræ Eboris,
Thymi, Epithymi ana ʒ j.
Camphoræ, Moschi, Ambræ,
Margaritarum perforatarum,
Ossium de corde Cervi ana ʒ ß.
Auri foliati meri, id est, purissimi, fein gold/
Argenti foliati meri ana ℈ j.
Sacchari albissimi quantum sufficit.

Fiat confectio solida. Si verò volueris facere in forma liquida, sive opiatæ, tunc adde

Succi Cydoniorum, Pomorum odoratorum dulcium, Borraginis, Vini veteris optimi, ana partes æquales, in tanta mensura, quanta despumando & decoquendo saccharo satis fuerit.

A Nulla enim aqua saccharum dissolvi aut decoqui ad spissitudinem debet in hac confectione. * Lætitiam, colorisq; bonitatem efficit, concoctionem juvat, & canitiem arcet.

Electuarium lætificans Rhasis.

℞. Seminis Melissæ, Corticum Citrei mali, Caryophyllorum, Galliæ moschatæ Mesuæ, Mastiches, Croci, Cinnamomi, Nucis moschatæ, Cardamomi majoris, Neremisc, pro quo potest semen Pæoniæ accipi, Been albi, rubei, Zedoa-
B riæ, Doronici, seu Galangæ, sem. Ocymi caryophyllati ana ℥ ß.
Moschi ℈ j. G. iv.
Sacchari albissimi quantum sufficit.

Fiat confectio in tabulis. Si verò volueris forma electuarii, ea syrupo sequenti excipies, qui

℞. Myrobal. Chebularum N. xx.
Myrobal. Emblicarum N. xxx.

Trita, & in ℔ iij. aquæ communis, ad duarum tertiarum consumptionem, cocta percolabis.
C Colaturæ addes
Mellis despumati ℔ ij.

Coque, fiat syrupus, quo prædicta excipies, & fiat electuarium. * Ad affectus cordis, ventriculi, jecoris, quas partes etiam roborat, admodum confert: palpitationem cordis emendat, valenter exhilarat, & coctionem juvat, coloremque vividum efficit.

Electuarium lætificans, aliud.

D ℞. Rosarum, Ligni Aloës ana ʒ vj.
Macis, Nucis moschatæ,
Galliæ moschatæ,
Cardamomi utriusque,
Cinnamomi, Croci ana ʒ ij.
Cyperi ʒ v.
Caryophyllorum, Mastiches,
Spicæ nardi, Asari ana ʒ iij.
Melle emblicarum excipe,
Moschi G. xv. aromatiza.
E Datur à ʒ j, ad ʒ iij. * Ad eadem, ad quæ præcedens, valet. *Rhasis.*

Electuarium lætificans Mesuæ.

℞. Rosarum ʒ ij.
Cyperi ʒ iij ß.
Caryophyllorum, Masticis,
Ligni Aloës, Spicæ, Asari ana ʒ j ß.
Cinnamomi, Croci, Melissæ,
Alfelengemisch, Margaritarum,
F Foliorum Indorum, Macis, Cardamomi,
Heyl, Nucis moschatæ, Corticum citri,
Galliæ moschatæ, Zedoariæ,
Doronici, Ocymi majoris ana ʒ j.
Moschi boni ʒ j. quartam.

Confice cum melle belliricorum, & melle emblicorum, quod sit quadruplum specierum. Sumatur sicut tryphera, & est magis conveniens in hyeme. Generat gaudium, & rejuvenescere facit: coloris pulchritudinem, & odoris bonitatem in toto corpore operatur: digestionem promovet, canitiemq; retardat. *Mesues cap. de Melanch.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Confectio liberantis. A

℞. Radicum Tormentillæ, ſem. Acetoſæ,
Sem. Endiviæ, Coriandri præparati,
Sem. Citri mali ana ℥ j ß.
Sandalorum omnium,
Dictamni albi ana ʒ j.
Boli Armeni præparati, Terræ ſigillatæ (loco ejus, bolus levanticus, id eſt, Orientalis ſumatur) ana ʒ ij.
Margaritarum, Coralii albi, rubei,
Succini albi, Raſuræ Eboris, B
Spodii, id eſt, Eboris uſti,
Oſſium de corde Cervi,
Been albi, rubei, Doronici, ſeu Angelicæ,
Cardamomi, Cinnamomi, Macis,
Ligni aloës, Caſſię ligneę, aut ſuccedanei ejus,
Croci, Zedoariæ ana ʒ ß.
Smaragdi, Hyacynthi, Granati,
Serici crudi torrefacti & inciſi ana ℈ j.
Penidii, Sacchari candi ana ℈ ij.
Florum Nenupharis, flor. Bugloſſæ, C
Roſarum ana ℈ j.
Caphuræ G. vij.
Moſchi, Ambræ ana G. iij.
Sacchari albi quantum ſufficit.

Fiat electuarium. * Contra peſtem plurimùm valet: tutatur corpus, ne lędatur à peſtifero aëre, & præſervat humores à corruptione. *Incertus.*

Confectio cordialis.

℞. Margaritarum, Spodii, (id eſt, Eboris uſti) D
Granatorum verorum, Cinnamomi,
Tormentillæ, Boli Armeni ana ʒ iij.
Sandalorum omnium, Raſuræ Eboris,
Unicornu ana ʒ ij.
Hyacynthorum, Sapphyri,
Coralii albi, rubri, Charabæ albi,
Valerianæ veræ, Dictamni, Zedoariæ,
Ligni aloës ana ʒ j.
Terræ ſigillatæ ʒ ij. ℈ ij.
Serici crudi, torrefacti modicè ℈ ij. E
Oſſis de corde Cervi ℈ j ß.
Been albi, rubri ana ℈ ij.
Fol. auri N. v.
Moſchi, Ambræ ana G. x.
Sacchari albi quantum ſufficit.

Fiat electuarium. * Præſervat cor in peſte. *Alexander Benedictus.*

Electuarium Regium.

℞. Pinearum mundatarum ℥ iix. F
Amygdal. mundat. ℥ vj.
Cinnamomi ℥ j. ʒ ß.
Caryophyllorum,
Sandali citrini ana ʒ iij.
Ligni aloës ℥ ß.
Ambræ ʒ j.
Moſchi ℈ ß.
Sacchari albi ℔ iv.
Aquæ roſatæ ℔ j ß.

Fiat electuarium. * Cerebrum, cor, thoracem, & ventriculum roborat. *Meſues.*

Electuarium Regium, alterum.

℞. Pinearum mundat. ℥ vj.
Amygdal. dulc. expurgat. ℥ iv.
Aquæ roſatæ ℔ j ß.
Roſarum rub. ℥ j ß.
Sandali citrini ʒ iij ß.
Sacchari ℔ iv.
Ambræ ʒ j. Moſchi ℈ ß.

Fiat electuarium. * Idem pollet. *Idem.*

Cor quoque CALFACIUNT, roborantque, Diambra, Diamoſchum dulce & amarum, Pleriſarcoticum, &c. de quibus vide ſuprà ſuo loco.

DE ELECTUARIIS EXcalfacientibus ventriculum.

Diagalanga.

℞. Galangæ, Ligni aloës ana ʒ vj.
Caryophyllorum, Macis, Liguſtici ana ʒ ij.
Zingiberis, Macropiperis,
Leucopiperis, Calami aromatici,
Cinnamomi ana ʒ j ß.
Calaminthæ ſiccæ, Menthæ ſiccæ,
Cardamomi majoris, Spicæ Indicæ, ſem. Apii,
Sem. Fœniculi, ſem. Aniſi, ſem. Carvi ana ʒ j.
Sacchari albi ℥ x.
Mellis deſpumati quantum ſufficit.

Fiat electuarium. * Valet adverſus craſſiores flatus, acidos ructus, pravamq; concoctionem: item actiones ventriculi & jecoris à frigiditate impeditas robuſtiores reddit, eaſdemq; emendat. *Meſues.*

Dianiſum.

℞. Sem. Aniſi ℥ ij ß.
Glycyrrhizæ raſæ, Maſticis ana ℥ j.
Sem. Carvi, ſem. Fœniculi, Macis,
Galangæ, Zingiberis, Cinnamomi ana ℥ v.
Piperis nigri, albi, longi,
Caſſiæ ligneæ veræ, Pyrethri,
Calaminthæ ana ʒ ij.
Cardamomi majoris,
Caryophyllorum, Cubebarum,
Croci, Spicæ Indicæ ana ʒ j ß.
Sacchari albi ℥ ij.
Mellis deſpumati quantum ſufficit.

Fiat electuarium. * Intemperiem frigidam ventriculi à pituita cruda, vel etiam flatibus ſanat, & tuſſim diuturnam à frigida cauſa genitã. *Meſues.*

Diacuminum.

℞. Cymini pridie in aceto macerati, deinde ſiccati ʒ x.
Zingiberis, Cinnamomi ana ℥ ß.
Caryophyllorum, Ligni aloës,
Macis ana ʒ ij ß.
Galangæ, Piperis longi, Cardamomi ana ʒ ij.
Moſchi ℈ ß.
Mellis deſpumati quantum ſufficit.

Fiat electuarium forma convenienti. Conſervatur annis duobus. * Ventriculum & viſcera reliqua calefacit: concoctionem juvat: flatus in dictis viſceribus natos diſſipat. *Meſues.*

Diacy-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Diacyminum aliud.

℞.Cymini in aceto præparati ʒ iix.℈ j.
Cinnamomi, Caryophyllorum ana ʒ ij ß.
Zingiberis, Piperis nigri ana ʒ ij.G.v.
Galangæ, Thymbrę, Calaminthes ana ʒ j.℈ ij.
Ammi, Ligustici ana ʒ j.G.xiix.
Piperis longi ʒ j.
Spicæ nardi, id est, Indicæ, Cardamomi,
Nucis moschatæ ana ℈ ij ß.

Omnibus tritis, & in pulverem redactis, mellisq; despumati q.s. exceptis, fit electuarium. Servatur ad annos duos in vase fictili vitrato. Fit etiam forma solida cum saccharo, hoc est, ad singulas specierum dimidias uncias libram sacchari commiscendo. * Confert frigiditati thoracis, stomachi, inflatis, colicis, febre quartana laborantibus, & ventriculi coctionem juvat. *Nicolaus.*

Diacyminum aliud.

℞.Cymini in aceto macerati & siccati ʒ xx.
Zingiberis, Thymi ana ʒ iij.
Piperis, Cinnamomi ana ʒ ij.
Ameos ʒ j ß.
Fol. Rutæ sicc. Nitri ana ℥ ß.

Excipe melle despumato. * Valet ad dolorem stomachi, & ventris à frigiditate aut à crassa ventositate, aut ex pituita crassa: & ad dolorem colicę, ad singultum: obstructiones aperit: & membra nutritionis calefacit. *Mesues.*

Diacinnamomum.

℞.Cinnamomi ʒ xv.
Cassiæ ligneæ, Cymini,
Rad. Enulæ ana ℥ ß.
Galangæ ʒ vij.
Caryophyllorum, Piperis longi,
Cardamomi majoris, minoris,
Zingiberis, Macis, Nucis moschatæ,
Ligni aloës ana ʒ iij.
Croci ʒ j. Sacchari ℥ v.
Moschi ℈ ij.
Excepta mellis despumati ℔ ij. ʒ iix.

Coque, fiat electuarium. Dosis ejus est à ʒ j. usq; ad ij. * Concoctionem juvat, etiam pituitæ putredinem prohibet, distributionem alimenti in corpus promovet. *Mesues.*

Diazingiber.

℞.Zingiberis, Galangæ, Caryophyllorum,
Cinnamomi, Nucis moschatæ,
Granorum paradisi, Piperis longi,
Macis, Cardamomi,
Spicæ Indicæ, Rhabarbari,
Rosarum rubrarum ana G.xv.
Pinearum mundatarum ℥ ß.
Pistaciorum ʒ ij.
Sem. Anisi, sem. Fœniculi,
Glycyrrhizæ rasæ, Croci ana ʒ ß.
Sacchari albi quantum sufficit.

Fiat electuarium. Conservatur per annum. * Stomachum confortat, digestivam virtutem adjuvat, vitio pectoris ex frigiditate valetu[illegible]nes confortat, libidinem potenter incitat. *Nicolaus.*

A

Diaspoliticum.

℞.Cumini in aceto macerati & usti, Piperis longi, comarum Rutæ ana ℥ j.
Nitri ℥ ß.

Terantur crassiùs, & cum mellis despumati, quod satis est, fiat electuarium in bona forma. * Alvum dejicit, cibos qui in ventre corrupti sunt, educendo: iisque convenit, quibus venter frigidus est, aut ad frigus propensior, siquidem pituitam extenuat, & spiritum flatulentum expellit.
B *Galenus.*

Diatrion-pipereon.

℞.Piperis nigri, albi, longi ana ʒ l.
Anisi, Thymi, Zingiberis ana ℥ j.
Mellis quantum satis est.

Fiat electuarium. Recipit etiam uniuscujusque generis piperum ℥ iij. * Ventriculi refrigerationibus, acido ructui, quartanis, resolutis, jecinorosis, & inflationibus auxiliatur. *Galenus.*

C

Aliud.

℞.Trium piperum ana ʒ v.
Zingiberis, Thymi, Anisi ana ʒ ij.
Spicæ Indicæ, Ammi, Amomi,
Cinnamomi ana ʒ j.
Cassiæ ligneæ, sem. Apii, Seseleos,
Asari, rad. Enulæ ana ʒ ß.
Mellis quantum sufficit.

Fiat electuariū. * Hoc magis fluxionibus, quæ à capite ad thoracem descendunt, cōvenit. *Mesues.*

D

Electuarium ex Citro.

℞.Corticum Citri aur. xx.
Caryophyllorum, Ligni Aloës,
Cinnamomi, Macis, Galangæ ana ʒ ij.
Cardamomi, Zingiberis ana ʒ j.
Moschi ℥ ß.
Mellis quantum sufficit.

Fiat electuarium. Datur ad ℥ ß. * Cor & ventriculum roborat, coctionem juvat, oris halitum
E commendat, flatus crassos dissipat. *Mesues.*

Electuarium de baccis Lauri.

℞.Fol. Rutæ ʒ x.
Sem. Ammi, sem. Cymini,
Sem. Nigellæ, sem. Ligustici,
Sem. Carvi, sem. Dauci, Origani,
Amygdal. amararum, Piperis nigri, longi,
Menthastri, Baccarum Lauri,
Castorii ana ʒ ij.
Sagapeni ℥ ß.
F Opopanacis ʒ iij.
Mellis ℔ j. ℥ iv. ʒ vij.

Tritis diligenter quæ trituranda sunt, fiat electuarium: additis circa finem lachrymis in vino dissolutis. * Valet ad colicam & iliacam passionem, & doloribus intestinorum ex causa frigida, vel flatuosa. *Rhasis.*

Rosata novella.

℞.Rosarum viridium.
Glycyrrhizæ ana ℥ j.℈ ij ß.
Cinnamomi ʒ ij.℈ ij. G.ij.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Caryophyllorum,
Nardi, id est, Spicæ Indicæ,
Zingiberis, Galangæ,
Nucis moschatæ, Zedoariæ,
Styracis calamitæ, Cardamomi,
Sem. Apii ana ℈ j. G. iix.
Sacchari albissimi quantum sufficit.

Fiat electuarium. Servatur per annum. * Confert apprimè calori & siccitati stomachi, cordis, hepatis & pulmonis: sitim compescit & vomitum: abscindit debilitatem stomachi, astringit laxa: cardiacis subvenit: sudorem diaphoreticum reprimit, ex chronica infirmitate debiles recreat. *Nicolaus.*

Electuarium de Aromatibus.

℞. Ligni Aloës crudi, Rosarum ana aur. xij.
Calami aromat. aur. iv.
Galliæ moschatæ, Macis, Doronici,
Piperis longi, Nucis moschatæ,
Menthæ siccæ, Spicæ nardi, Cassiæ,
Masticis, Cinnamomi,
Caryophyllorum, Asari ana aur. iij.
Croci, Cardamomi majoris, Card. minoris,
Trium sandalorum, Rhabarbari,
Costi, Cubebarum, Zingiberis,
Sem. Fœniculi, sem. Anisi,
Sem. Ligustici ana aur. ij.
Sacchari ℥ vj.
Mivæ aromaticæ ℥ xij.
Mellis despumati q. s.

Fiat electuarium. Dosis à ʒ ij. usque ad aur. vj. * Ad ventriculi, & hepatis affectus frigidos, ex pituita crassa, & flatibus efficax: flatus enim dissipat, coctionem juvat, ob id acidos ructus, nauseam, cibi fastidium compescit, colorem cutis floridum affert, canitiem tardat, oris, & sudoris odorem commendat: sed hepar & renes immodicè calefacit, ac inde semen, sive coitum promovet. *Galenus.*

Electuarium Petri.

℞. Rosarum rubrarum ʒ ij ß.
Anisi, Marathri, Masticis,
Schœnanthi, Cassiæ ligneæ ana ʒ ij.
Glycyrrhizæ mundæ, Reu,
Spicæ nardi, Asari ana ʒ j ß.
Sem. Apii, sem. Scariolæ, Nenupharis,
Sem. Melonum mundat. Cinnamomi,
Trochis. diarrhod. Cuscutæ, Polii ana ʒ j.
Croci ℈ j.
Caphuræ ℈ ß.
Sacchari ℔ iij.

Fiat electuarium cum aqua decoctionis istorum:
℞. Rad. Sacchari ℥ iv.
Bedeguar, rad. Fœniculi ana ℥ ij. rosar. rub. ℥ j.

Dosis ejus à ʒ ij. usque ad iij. cum decoctione, vel succo dictorum. Servatur per biennium. Propriè respicit virtutem naturalem, quo plurimos curavi à febribus phlegmaticis, tertianis nothis chronicis, propriè quibus forma corrumpitur: oppilationes aperit & provocat urinam, stomachum confortat, & hepar. *Arnold. Villanov.*

Electuarium Mesuæ.

℞. Ligni Aloës, Galliæ moschatæ,
Spicæ nardi, Cyperi,
Calami aromatici ana ʒ ij.
Cymini, aceto per 24. hor. infusi, & assati ʒ iij.
Sem. Porri torrefacti ʒ j ß.
Myrob. emblicarum, & belliricarum, succo intybi infusarum, & tostarum,
Nucis moschatæ ana ʒ ij ß.
Sem. Nasturtii tostorum ʒ vj.
Sem. Uvarum ʒ v.
Sem. Myrti tritorum ʒ xxvj.
Balaustii, Concharum ustarum,
Thuris, Fructus tamaricis ana ʒ ij ß.
Ameos ʒ iij.

Tere omnia & frige in vino odorato, & sicca: frige iterum aqua cydoniorum, aut baccarũ myrti, & sicca: iterum tere subtilissimè: excipe mivà aromatica. Dantur ʒ iij. cum syrupo cydoniorum, aut myrtino. * Ventriculum, & cætera viscera roborat, & calefacit: ob id lienteriam, diarrhœam, dysenteriam hepaticam, & alios dictarum partium affectus frigidos sanat, & immodicam medicamenti purgantis vacuationem sistit, & hæmorrhoidas, flatus quoq; discutit.

Electuarium aliud ejusdem.

℞. Nucleorum myrti tritorum ℥ j ß.
Rosarum, Spodii, Rhu,
Trium piperum, Sandali, Balaustii,
Gum. assi ana ʒ j ß.
Granorum granatorum assorum ʒ vij.
Coriandri præparati & assi ℥ ß.
Semin. Rosarum, semin. Acetosæ,
Semin. Plantaginis ana ʒ ij.

Trita probè omnia frigantur ex omphacio, vel succo myrti, & aceto, siccenturque: excipiantur deinde miva acetosa. Dantur ʒ ij. vel iij. cum Syrupo cydoniorum. * Confirmat ventriculum, & viscera alia roborat: fluorem alvi à causa calida, vel medicamento nimis purgante sistit: appetentiam excitat.

Electuarium Alcanzi.

℞. Rosarum, Costi, Spicæ ana ℥ ij.
Flor. Granati sylvestris ℥ j.
Nucis moschatæ, Calami aromatici,
Caryophyllorum, Macis,
Cardamomi ana ʒ iij ß.
Zingiberis ʒ ij.
Myrob. Indorum, Emblicorum, Belliricorum ana ʒ vj.
Granorum myrti ℔ j.
Balaustii, Thuris, Cort. Citri,
Fructus tamaricis ana ℥ ß.

Fervefiant semel omnia in vino generoso antiquo: pòst siccentur: fervefiant deinde semel in succo cydoniorum, exiccenturq; in vase terreo vitreato: terantur, & miva excipiantur. Dantur ʒ iij. cum Syrupo cydoniorum. * Ventriculũ calefacit & roborat: ob id appetentiam excitat: coctionem juvat, flatus dissipat, vomitum pituitosum, & ab eo virium dissolutionem emendat.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Electuarium vitæ.

℞. Uvarum passarum mundat. ℔ ij.
Glycyrrhizæ mundæ & contusæ ℥ j.
Aquæ ℔ ij ß.
Coquantur bene, postea colentur, & exprimantur: colaturæ addantur
Myrob. Chebulorum, Citrinorum, Indorum enucleatorum & conquassatorum ana ℥ ij.
Emblicorum, Belliricorum ana ʒ ij.
Coquantur, exprimantur, & colentur: post addatur
Sacchari albissimi ℔ j.
Coquatur ad decoctionem syrupi: tunc addatur
Cinnamomi electi ℥ ß.
Caryophyllorum, Galangæ ana ʒ ij.
Nucis moschatæ N. ij.
Fœniculi, Anisi ana ℥ j.
Fiat electuarium, & reponatur in pyxide lignea. * Stomachum roborat, & aptat, & superfluitates humorum ex nutrimẽto præterito remanentes, reprimendo purgat: usus ejus facit coloratos homines: canities per illud retardatur. *Arnoldus Villanovanus.*

Electuarium de seminibus.

℞. Semin. Cymini, Anisi, Fœniculi,
Carvi, Dauci, Ameos, Apii,
Amomi aceto horis 24. macerati & siccati ana ʒ vj.
Cinnamomi, Zingiberis, Macropiperis,
Seseleos, Galangæ ana ʒ v.
Cardamomi, Spicæ nardi,
Caryophyllorum ana ℥ ß.
Libystici ʒ iij.
Melle despumato excipiuntur, vel duplo sacchari adjecto, pulvis fit levissimus. * Coctionem juvat, obstructiones aperit, lienteriam sanat: dolores viscerum à flatibus excitatos placat.

DE ELECTUARIIS excalfacientibus hepar.

Dialacca major.

℞. Laccæ lotæ, Rhabarbari ana ʒ iij.
Spicæ nardi, id est, Indicæ, Masticis,
Sem. Apii, succi Absinthii,
Succi Eupatorii Mesuæ, id est, Agerati,
Sem. Ammi, Sabinæ, Amygdal. amararum,
Costi, seu Zedoariæ, Myrrhæ,
Rad. Rubiæ, sem. Fœniculi, Anisi, Asari,
Rad. Aristolochiæ rotundæ,
Gentianæ, Croci, Cinnamomi,
Hyssopi, Cassiæ ligneæ veræ,
Schœnanthi, Bdellii ana ʒ j ß.
Piperis, Zingiberis ana ʒ j.
Myrrham & bdellium in vino infunde, cætera tenuissime tere, & melle despumato quantum satis est excipe: fiat electuarium. * Ventriculum & hepar roborat, hepatis obstructiones aperit: ejus scirrhum dissolvit, & ex his nascentem cachexiam & hydropem sanat, urinas movet, lapidemq; renum & vesicæ frangit. *Mesues.*

Dialacca minor.

℞. Laccæ lotæ, Croci, Costi,
Schœnanthos, Rubiæ,
Aristolochiæ longæ,
Glycyrrhizæ, Piperis ana ʒ j ß.
Rhabarbari ʒ iij.
Myrrhæ, Bdellii ana ʒ j.
Confice. * Eadem potest, ut major, sed inefficacius. *Mesues.*

Dialacca Isaac.

℞. Laccæ mundæ ʒ xx.
Costi dulcis, Spicæ nardi, Xylobalsami,
Cassiæ ligneæ, Asari, Cinnamomi,
Flor. Schœnanthi, Rhabarb. Masticis,
Aristoloch. longæ & rotundæ ana ʒ j ß.
Myrrhæ, Rubeæ tinct. Gentianæ,
Marathri, Apii mont. Caryophyllorum,
Cymini, Absinthii recent. Eupatorii,
Nucis moschatæ, Cardamomi, Cubebarum ana aur. ij.
Mellis despumati ℔ iij.
Servatur per biennium in pyxide ex ligno tamarisci. Dosis ejus est ʒ ij. vel iij. cum apozemate radicum.* Respicit proprie virtutem naturalem, secundario humiditates, facientes oppilationes hepatis ex frigida causa: tamen melius isto, quàm cum alio aliquo antidoto curantur scirrhi, apostemata hepatis, stomachi & splenis: & stomacho confert infrigidato, & omni suspectioni hydropisis subvenit, de quo inquit Albucasis: multoties fui expertus, & inveni magnam efficaciam: quòd citius consequitur suum effectum, quàm alia medicina.

Diacurcuma magna.

℞. Tragacanthæ ʒ j.
Croci, Asari, sem. Petroselini, sem. Apii,
Sem. Dauci, sem. Anisi ana ʒ iv.
Rhabarbari optimi, Meu,
Spicæ nardi, id est, Indicæ ana ʒ vj.
Costi seu Zedoariæ, Myrrhæ, Cassiæ ligneæ,
Schœnanthi, Carpobalsami seu Cardamomi,
Rubiæ tinctorum, succi Absinthii,
Succi Eupatorii Mesuæ,
Olei Caryophyllorum ana ʒ ij.
Calami aromatici,
Cinnamomi ana ʒ j ß.
Scordii, Ceterach, id est, Asplení,
Succi Glycyrrhizæ ana ʒ ij ß.
Trita, & melle despumato quantum sufficit, excepta fiat electuarium. * Ventriculi, jecoris, lienis morbos frigidos, ob idque diuturnos sanat: & hinc orta symptomata, ut hydropem, cachexiam, colorem corporis fœdum, humorum in ventriculo corruptelam, renum & vesicæ vitia frigida, urinamq; evocat. *Mesues.*

Diacurcuma minor.

℞. Spicæ nardi, id est, Indicæ, Myrrhæ,
Cassiæ ligneæ, Croci, Schœnanthi,
Costi, Cinnamomi ana ℥ j.
Mellis despumati quantum sufficit.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Fiat electuarium. * Idem pollet quod superior, sed imbecilliùs. *Mesues.*

Diamorusia.

℞. Croci, Acori ana ʒ ij.
Myrrhæ ʒ iij.
Baccarum lauri ʒ ij ß.
Dauci, Cymini, Cinnamomi, Cassiæ,
Carpobalsami, Schœnanthos,
Sem. Apii, Anisi, Cardamomi, Spicæ nardi,
Menthæ siccæ, Marrubii, Ameos,
Costi, Trium piperum ana ʒ j.

Melle despumato excipitur. * Præstat eadem quę Diacurcuma. Nam affectus ventriculi, hepatis, lienis frigidos, proindeque chronicos sanat, hydropem, frigidam ventriculi intemperiem, ac inde natam crudorum succorum copiam, & dolorem. *Mesues.*

Cyphoides.

℞. Pulpæ passarum pinguium ℥ iij.
Croci, Calami aromatici,
Bdellii ana ʒ ij ß.
Cassiæ ligneæ, Cinnamomi ana ʒ j ß.
Spicæ nardi, id est, Indicæ ʒ iij.
Schœnanthi ʒ ij ß.
Myrrhæ ʒ iv.
Rad. Aspalathi ʒ ij.
Terebinthinæ ʒ iv.
Mellis, vini odorati ana quantum sufficit.

Coque, fiat electuarium, ut artis est. * Ad hepaticos, & thoracis affectiones utilis est. *Andromachus.*

Diacostum.

℞. Costi candidi, aromatici, amari, Cassiæ ligneæ veræ, Cinnamomi ana ʒ v.
Sem. Apii, Anisi, Schœnanthi,
Rhabarbari ana ʒ iij.
Asari ʒ iv.
Croci, Aristolochiæ rotundæ,
Myrrhæ ana ʒ ij.
Sacchari vel mellis quantum sufficit.

Fiat electuarium. Servetur per annum. * Valet ad dolorem viscerum, & oppilationem in eis, & ad principium hydropis. *Mesues.*

Confectio Ravedseni.

℞. Rhabarbari, succi Eupatorii Mesuæ,
Succi Absinthii ana ʒ v.
Myrrhæ, Croci ana ʒ j.
Spicæ nardi, id est, Indicæ, Asari,
Cassiæ ligneæ, Schœnanthi, Fumariæ,
Sem. Anisi, sem. Apii,
Amygdal. amararum ana ʒ ß.
Mellis despumati quantum sufficit.

Fiat electuarium. * Obstructiones potenter aperit, & inde natos affectus, icterum, febres putridas, etiam inveteratas, formæ corruptionem sanat. *Mesues.*

Hepar quoq; Excalfaciunt, Diacinnamomum, Diacalamenthum: de quibus vide suprà suo loco.

A
DE ELECTUARIIS excalfacientibus splenem.

Diacapparis.

℞. Capparis ℥ iv.
Scillæ, Asari, Centauriæ,
Pyrethri, Piperis nigri, Thymi,
Apii seminis Gith,
Agrimoniæ radicis ana ℥ j.
Mellis quantum sufficit.

B Fiat electuarium. * Ad vitia splenis valet. *Gilbertus de Anglia.*

Electuarium è Scoria ferri.

℞. Myrobalanorum Indorum,
Myrobalanorum Belliricorum,
Myrobalanorum Emblicorum ana ʒ j.
Spicæ Indicæ, Schœnanthos,
Cyperi, Zingiberis, Piperis,
Ammios, Thuris ana ℥ ß.
C Scoriæ ferri infusæ aceto per dies septem, postea torrefactæ ʒ iij.
Mellis decocti cum apozemate emblicorum ℥ xvj.

Misce, fiat electuarium. * Leviter purgat, roborat, confert ventriculi doloribus, & lienosis. *Rhasis.*

Triomphyllon Nicolai.

℞. Piperis albi ℥ ß.
Piperis nigri ʒ ij. Cymini assi ʒ ß.
Zingiberis, Nitri, Pyrethri ana ʒ ij.
D Piperis longi ʒ j.
Sem. Petroselini, Ameos, Dauci,
Anisi, Helenii, Spicæ, Cyperi,
Apii, Seseleos, Costi ana ʒ ß.
Caryophyllorum ℥ j. G. vij ß.
Dactylorum mundat. N. xij.
Fol. rutæ viridis ℥ j ß.
Mellis q. s. est.

Confice. * Valet propriè quartanariis, & veræ quotidianæ in hyeme, & post prandium in sero
E cum vino.

Splenem quoq; Excalfaciunt, Diacostum, Diacalamenthum, &c. de quibus vide suprà suo loco.

DE ELECTUARIIS excalfacientibus matricem.

Electuarium Ducis.

F ℞. Anisi ʒ ij. G. xvj.
Glycyrrhizæ, Masticis ana ℈ ij. G. v.
Chamædryos, Cinnamomi,
Zingiberis, Galangæ, sem. Fœniculi,
Sem. Carvi ana ℈ j. G. xv.
Xylocassiæ, Calaminthæ,
Sem. Dauci, Pyrethri, Piperis albi,
Piperis longi, Cyperi, id est, rotundi,
Schœnanthi, rad. Ireos, sem. Amomi,
Folii, Asari ana ℈ j.
Spicæ nardi, id est, Indicæ, Croci,
Gummi Arabici, Tragacanthæ,

Sem.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Sem. Anethi, Calami aromatici,
Cubebarum, Caryophyllorum,
Carpobalsami, Cardamomi,
Sem. Ligustici, sem. Olusatri,
Baccarum Juniperi, sem. Seseleos,
Rad. Pentaphylli, id est, rad. ejus,
Sem. Asparagi, sem. Citri, Acori,
Sem. Ammios, Rhabarbari, Nucis moschatæ,
Ligni aloës, Basilici caryophyllati,
Milii Solis, sem. Saxifragiæ,
Nucleorum sem. Cirrulli,
Nucleor. sem. Cucumeris,
Nucleor. sem. Melonis,
Nucleor. sem. Cucurbitæ, sem. Scariolæ,
Petroselini Macedonici,
Been albi, rubri,
Styracis calamitæ ana ℈ ß. G. v.
Penidiorum ℥ iv ℈ ij ß.
Sacchari, vel mellis despumati quantum sufficit.

Fiat electuarium. Conservatur per annos tres. * Valet ad indigestionem & ventositatem stomachi & intestinorum, & ilei dolorem & lapidis. *Nicolaus.*

Electuarium ex Asa.

℞. Liquoris Cyrenaici, Piperis, Myrrhæ, fol. Rutæ ana ℥ ß.
Mellis despumati quantum sufficit.

Fiat electuarium. Datur à ʒ j. ad aureum unum, in febre cum oxymelite per horam ante accessionem, contra venenum cum vino calido. * Ad febres antiquas, & circuitu repetentes, ut quartanas, quotidianas, somnum gravem, tremorem, venenosos morsus. *Mesues.*

Panchriston.

℞. Opii Thebaici ʒ v.
Croci ʒ ij. ℈ j ß.
Seseleos ʒ ij.
Calami aromat. Castorei, Carpobalsami,
Cardamomi, Petroselini ana ʒ j. ℈ j.
Zingiberis, Cassiæ, Sagapeni,
Piperis albi, Hyoscyami, semin. lini,
Semin. rutæ syl. Marathri ana ℈ ij.
Nardi, Pyrethri, Meu, Euphorbii,
Anisi, Trifolii acuti,
Dauci Cretici ana ℈ j ß.
Mellis quantum satis est.

Datur in modum avellanæ in sero cum vino calido. Typicè febrientibus datum cum mulsa mirabiliter subvenit, cum hydromelite distemperatum, sine mora menstrua provocat. *Nicolaus.*

Electuarium Imperiale, Fioravanti.

℞. Cinnamomi electi ℥ j.
Macis Caryophyllorum, Zingiberis ana ʒ j.
Cassiæ ʒ vj.
Diacytonii ℥ xij.
Ligni aloës ℥ ß.
Sandali rubri ʒ ij.
Aquæ vitæ ℥ iij.
Moschi ℈ ß.
Mellis cocti & despumati ℔ j.

A Misce, & fiat electuarium. Dosis ab ℥ ß. usq; ad ℥ j. * Confert doloribus matricis: menstrua provocat: partes totius corporis debilitatas confortat. Utendum autem hoc electuario est, post usum pilularum aquilinarum.

MATRICEM quoq; EXCALEFACIUNT, Diambra, Diacalamenthum, Electuarium de gemmis, &c. de quibus vide suprà suo loco.

DE ELECTUARIIS refrigerantibus caput.

B

Diacodion compositum.

℞. Capitum papaveris flaccidorum N. x.
Aquæ cœlestis ℔ j ß.

Coquantur ad tertias, id est, tandiu, usque quò tertia pars aquę supersit. Colaturę expressę adde
Sapæ optimæ ad tertias coctæ ℥ iij.
Mellis optimi ℥ j.

Coquantur ad perfectionem: deinde addantur
Acaciæ, Hypocistidis, Croci, Balaust. ana ʒ j.
C Ramich ℥ iv.

Fiat electuarium: conservatur per annos tres. * Confert eis, quibus ex capite ad pectus & ad pulmonem subtiles catarrhi defluunt, & sunt causa tussis. *Mesues.*

Diacodion aliud.

℞. Capitum papaveris, neq; perquàm viridium, neq; etiam ariditate exuccorum N. xiij.
Rosarum rub. ʒ ij ß.
D Croci, Acaciæ, Glycyrrhizæ ana ʒ j.
Boli Armeni ℥ ß.
Cinnamomi, rad. Consolidæ majoris,
Hypocistidis, Balaustiorum ana ʒ j.
Myrti, Dauci ana ℥ j.
Coralii candidi, rubri, Sumach,
Sanguinis draconis,
Flor. Althææ ana ʒ ij.
Sem. Portulacæ ℈ j ß.

Capita papaveris in cœlesti imbre sufficienti duos dies macerato: postridie ad tertias coquito, & decoctũ expressum ad justam consistentiã cum sufficiente quãtitate sacchari vel mellis coquito. Postremò deposito ab igne vase, species subtilissimè tritas adjicito, & benè unito. * Auxilio est cœliacis, dysentericis, lævitati intestinorum, alvi profluvio, cũ aqua cœlesti, in qua spodium inferbuerit, aut succinum torrefactum, vel cum stillatitio rosarum liquore. *Actuarius.* E

F DE ELECTUARIIS refrigerantibus pectus.

Diapapaver.

℞. Succi Liquiritiæ, Tragacanthi,
Gummi Arabici ana ʒ x.
Sem. Papaveris albi, Penidiorum ana ʒ xx.
Amygdal. dulc. mundat. ʒ x.
Amyli, sem. Citoniorum,
Sem. Portulacæ ana ʒ v.
Sem. Melonis, Cucurbitæ,
Cucumeris, Lactucæ, Malvæ ana ʒ iix.

Fac pulverem, conſice cum ſyrupo violarum vel ſapa. * Mirabiliter prodeſt hecticis, phthiſicis, nimiùm vigilantibus. *Nicolaus.*

Diatragacanthum frigidum.

℞. Tragacanthæ albiſſimæ ℥ ij.
Gummi Arabici ℥ j. ʒ ij.
Amyli ʒ ß.
Glycyrrhizæ, ſem. Cucurbitæ mundat.
Sem. Cucumeris, ſem. Citrulli,
Sem. Melonis ana ʒ ij.
Sem. Urticæ, ſem. Papaveris albi ana ʒ iij.
Caphuræ ℈ ß.
Penidiorum ℥ iij.
Sacchari albi quantum ſufficit.

Fiat electuarium, conſervatur per annum. * Medetur omnibus pulmonum & thoracis vitiis aridis, maximè tabidis, macie confectis: inflammatione lateris laborantibus, omnibusq; tuſſibus calidis & ſiccis, exaſperationi linguæ & faucium: devoratum tamdiu ægrotans in ore contineat, quoad liquefactum perfectè exugatur. *Nicolaus.*

Diapenidion ſine ſpeciebus calidis.

℞. Penidiorum ℥ ij. ʒ ß.
Pinearum, Amygdal. dulc.
Sem. Papaveris albi ana ʒ iij. ℈ j.
Cinnamomi, Caryophyllorum, Zingiberis,
Succi Glycyrrhizæ, Tragacanthæ,
Gummi Arabici, Amyli, ſem. Cucurbitæ,
Sem. Citrulli, ſem. Cucumeris,
Sem. Melonis ana ʒ j ß.
Caphuræ G. vij.
Sacchari albi quantum ſufficit.

Fiat electuarium. * Valet adverſus omnem thoracis noxam, tuſſim, vocis jacturam: tabidis demiq; & purulenta excreantib. ſuccurrit. *Nicolaus.*

Electuarium reſumptivum.

℞. Roſarum, Glycyrrhizæ,
Sacchari ana ʒ ij. G. v.
Gummi Arabici, Tragacanthæ ana ʒ ij. ℈ ij.
Sandali albi, rubri ana ʒ j. ℈ j.
Papaveris albi, ſucci Glycyrrhizæ,
Amyli, ſem. Portulacæ, ſem. Lactucæ,
Sem. Scariolæ ana ʒ iij.
Caryophyllorum, Spodii, vel Eboris uſti,
Cinnamomi ana ʒ j.
Zedoariæ, Zingiberis,
Styracis calamitæ ana ʒ ij.
Croci G. v.
Penidiorum ℥ ß.
Sem. Cucurbitæ mundat.
Sem. Citrulli, ſem. Cucumeris,
Sem. Melonis ana ʒ iij.
Sem. Cytoniorum ℈ ij.
Amygdal. dulcium, Pineorum nucleorum,
Berberis, ſem. Malvæ,
Sem. Coti ſive Bombacis, ſem. Violarum,
Sebeſten pulpæ ana ʒ ij.
Syrupi violati quantum ſufficit.

Fiat electuarium. * Reſtaurat humiditatem radicalem, lenit, humectat, nutrit, & cōfortat, aperit poros, obſiſtit choleræ, ſedat febrem, tuſſim,
A & ſitim, reſtituit integras vires, & priſtinā ſanitatem extenuatis, conſumptis & hecticis. *Nicolaus.*

DE ELECTUARIIS refrigerantibus cor.

Diarrhodon Abbatis.

℞. Sandali albi, rubri ana ʒ ij ß.
Tragacanthæ, Gummi Arabici,
Spodii ana ℈ ij.
Aſari, Maſticis, Spicæ nardi, id eſt, Indicæ,
B Cardamomi, ſucci Glycyrrhizæ,
Croci, Ligni aloës, Caryophyllorum,
Cinnomomi, Galliæ moſchatæ veræ,
Rhabarbari electi,
Berberis, id eſt, acinorum,
Sem. Aniſi, ſem. Fœniculi,
Sem. Baſiliconis, ſem. Cucurbitę, ſem. Citrulli,
Sem. Cucumeris, ſem. Melonis, ſem. Papaveris albi,
Sem. Scariolæ, Portulacæ, Lactucæ ana ℈ j.
C Margaritarum, Oſſis de corde cervi ana ℈ ß.
Sacchari candi, Roſar. rubrarum ana ℥ j. ʒ iij.
Caphuræ G. xv. (alii G. vij.)
Moſchi G. iij ß.
Syrupi roſati, Sacchari albi ana q. ſ.

Fiat electuarium. Conſervatur per annum. * Valet adverſus ventriculi calorē, jecoris, lienis, pulmonumq;, contra viſcerum dolores, & omnem totius corporis noxam à calore proficiſcentem. *Nicolaus.*

D *Diarrhodon commune.*

℞. Roſar. rub. ʒ xxx.
Trochiſc. diarrhod. Trochiſ. è Spodio,
Glycyrrhizæ ana ℥ ß.
Caryophyllorum, trium ſandalorum,
Galliæ moſchatæ ana ʒ iij.
Spodii, Croci,
Maſtichis, Ligni aloës ana ʒ ij.
Aſari, Spicæ nardi Indicæ, Macis, Cardamomi ana ʒ j.
E Sem. Portulacæ, ſem. Lactucæ, ſem. Scariolæ,
Sem. Cucurbitę, ſem. Citrulli, ſem. Cucumeris,
Sem. Melonis, Margaritarum alb.
Ocymi caryophyllati, Raſuræ eboris,
Tragacanthi, Gummi Arabici ana ʒ j.
Caphuræ ʒ j ß. Moſchi ℈ ß.

Confice cum Syrupo roſato, & aqua roſata. Doſis ejus eſt ℥ ß. * Ventriculū & epar roborat, coctionem ob id juvat, & dolorem horum à calenti & acri ac mordenti bile mitigat. *Meſues.*

F *Diatrion-ſandalon.*

℞. Sandali albi, rubri, citrini, Roſarum,
Sacchari candi ana ʒ iij.
Rhabarbari, Spodii, ſucci Glycyrrhizæ,
Sem. Portulacæ ana ℈ vj ß.
Amyli, Gummi Arabici, Tragacanthæ,
Sem. Melonis, Cucumeris, Citrulli,
Cucurbitæ, Scariolæ ana ʒ j ß.
Caphuræ ℈ j. Sacchari quantum ſufficit.

Fiat electuarium. * Adverſus hepatis & ventriculi calorem utilis eſt: præterea mirum in modum

dum

dum tabidis & regio morbo correptis prodest. A
Nicolaus.

Diamargariton frigidum.

℞. Sem. Citrulli, Cucurbitæ, Melonum,
Cucumeris, Portulacæ, Papaveris albi,
Sandali moschatellini, Citrini, Ligni aloës,
Zingiberis, Rosar. rubrarum, flor. Nymphææ,
Borraginis, Baccarum Myrti ana ʒ j.
Coralii albi, rubri ana ʒ ß.
Margaritarum ʒ iij.
Sacchari quantum satis est.

Fiat electuarium. Servatur annis duobus. * Omnem virium imbecillitatem firmat, syncopem juvat, asthmaticos, tabidos, tussientes, longo morbo extenuatos, & imbecillitate languentes recreat, & ad pristinum recuperandum robur conducit. *Nicolaus.*

Electuarium ex Acetosa.

℞. Xyloaloës, Cubebarum ana ℥ ß.
Rosar. rub. Margaritarum, Sandali citrini,
Avellanarum Indicarum ana ʒ ij.
Berberorum, sem. Cucumeris,
Sem. Cucurbitæ, sem. Citrulli ana ℥ ß.
Sem. Oxalidis, semin. Portulacæ, Buglossi ana ʒ iij ß.
Spodii, Charabæ, Gummi Arab.
Tragacanthi ana ʒ iij.
Boli Armeni ʒ j ß.
Caphuræ ʒ j.

Excipe succo citri, aut omphacii, coctione inspissato. Datur à ʒ ij ad ℥ ß. cum aqua frigida. D
* Valet ad intemperaturam calidam totius, ut in febre æstuosa, vel solius ventriculi, aut hepatis, syncopen, cordis palpitationem, ebrietatem. *Galenus.*

DE ELECTUARIIS refrigerantib. stomachum.

Electuarium de Sorbis.

℞. Carnis sorborum propemodum maturorum, coctorum in aqua, cui rosæ priùs incoctæ fuerint, & cortices granatorum ℔ iv. E
Mellis aut Sacchari ℔ ij ß.

Coque ad crassitudinem, & reconde vase. Da ℥ j. * Ventriculum roborat, immodicam purgationem sistit. *Mesues.*

Electuarium de baccis Myrti.

℞. Baccarum Myrti tenuiss. tritarum ℔ j.
Myrobal. nigrarum, Myrob. Belliricarum,
Myrobal. Emblicarum in aqua cotoneorum & vino coct. ana ʒ vij. F
Sem. Anisi, sem. Cymini, sem. Apii aceto horis 24. macerat. & siccat. ana ʒ v.

Conficitur cum miva aromatizata. Datur cum syrupo decoctionis cydoniorum. * Ventriculũ & epar firmat, eorumq; coctionẽ juvat: ob id lienteriæ, & dysenteriæ hepaticæ confert. *Mesues.*

STOMACHUM quoque REFRIGERANT, Diarrhodon Abbatis, Diatrion-sandalon, &c. de quibus vide suprà suo loco.

DE ELECTUARIIS refrigerantibus hepar.

HEPAR refrigerant, Diarrhodon Abbatis, Diatrion-sandalon, &c. de quibus vide suprà.

DE ELECTUARIIS refrigerantibus splenem.

SPLENEM refrigerant, Diarrhodon Abbatis, Diatrion-sandalon, &c. de quibus suprà.

B DE ELECTUARIIS REfrigerantibus matricem.

MATRICEM refrigerant, Diatrion-sandalon, Diarrhodon Abbatis, &c. de quibus suprà.

DE ELECTUARIIS REfrigerantibus juncturas.

JUNCTURAS refrigerant, Diarrhodon Abbatis, Diatrion-sandalon: de quibus vide suprà
C suo loco.

DE ELECTUARIIS astringentibus.

Michleta.

℞. Myrobal. Citrinorum, Chebulorum,
Indorum, tostorum ana ʒ ij ß.
Myrob. Belliricorum, Emblicorum, tostorum ana ʒ ij.
Sem. Nasturtii ʒ ij ß.
Sem. Cymini, sem. Anisi, sem. Fœniculi,
Sem. Ammios, sem. Carvi ana ʒ j ß.

Omnia cruda terantur, & macerentur in aceto vini modico horis vigintiquatuor, exiccentur cum insperso aceto, postea torreantur supra prunas: tostis addantur
Spodii, Balaustiorum, Pulpæ rhois, id est, Sumach, Masticis, Gummi Arab. ana ʒ j. G. xv.

Omnia cum oleo rosato fricentur, & cõmisceantur cum syrupi myrtini triplo. * Propriè valet ad hæmorrhoides, & ad ventris torsionem, & rugitum lienteriæ & dysenteriæ: & optima est omni solutioni ventris. *Nicolaus.*

Tryphera minor Phanonis.

℞. Myrobal. Chebulorum, Belliricorum,
Indorũ, Emblicorũ, Nucis moschatæ ana ʒ v.
Sem. Nasturtii, Asari, Origani Persici, Piperis,
Olibani, Ammeos, Zingiberis,
Fructus Tamarisci sativæ, Nardi Indicæ,
Schœnanthi, Cyperi ana ʒ iv.
Scoriæ ferri, quinq; diebus in aceto maceratæ & siccatæ ℥ xx.

Myrobalani cum butyro recenti nõ salito assentur modicùm, reliqua oleo amygdalino dulci involvantur: deinde addantur
Moschi ʒ j.
Mellis despumati triplex pondus, vel quantum satis est.

Oportet autẽ diligẽter attẽdere, ne Myrobalani comburantur, cùm in butyro assantur. Post sex menses datur, à drachma una ad drachmas sex.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

* Valet ad corruptionem, ad abundantiam menſtruorum & hæmorrhoidarum, & ad corruptionem formæ, & debilitatem ſtomachi, & deſtruit humorem crudum, & clarificat colorem, & confortat veſicam, & abſcindit fluxũ ventris. *Meſues.*

ASTRINGIT etiam Diacodion.

Tryphera alia minor.

℞. Myrobal. Chebularum, Myrobal. Indarum, Myrobal. Belliricarum, Myrobal. Emblicarum ana part. æquales.

Hæ butyro vaccino involutæ frigentur, melle emblicarum excipiantur, aromatizẽtur moſcho.

Addunt alii

Cyperi, Thuris, Aſari, ſem. Apii, ſem. Naſturtii ana ℈ j.

Scoriæ ferrei nutritæ ʒ j.

* Ventriculum & hepar firmat: lienteriæ cõfert, & hæmorrhoidibus malignis, & formæ corruptæ. *Meſues.*

Electuarium Conſolidæ majoris.

℞. Rad. Conſolidæ majoris, contuſ. & crib. ℔ j.

Cort. granatorum ℥ j.

Ligni aloës ʒ vj.

Myrrhæ, Maſticis, Sarcocollæ,

Sanguinis draconis ana ʒ ij.

Mellis communis ℥ xvj.

Miſce, & fiat electuarium ſecundùm artem. Sumptum per os, & forinſecùs applicatur. * Confert rupturis: vulneribus præſertim pulmonis: oſſibus fractis, &c. *Fioravantus.*

DE ELECTUARIIS calculum frangentibus.

Electuarium Reginæ, magiſtrale & uſuale.

℞. Sem. Saxifragiæ, Milii Solis,

Succi Liquiritiæ ana ℥ ß.

Sem. Carvi, ſem. Aniſi, ſem. Fœniculi,

Sem. Apii, ſem. Petroſelini,

Sem. Geniſtæ, ſem. Petroſelini Macedonici,

Sem. Dauci, ſem. Bruſci, ſem. Aſparagi,

Sem. Leviſtici, ſem. Cumini, ſem. Juniperi,

Sem. Rutæ, ſem. Sileris montani,

Baccarum Lauri, rad. Acori veri,

Pulegii, rad. Pentaphylli ana ʒ ij.

Spicæ Indicæ, Squinanthi, Peucedani,

Valerianæ, Carabæ, lapidis Lyncis ana ʒ j ß.

Galangæ, Zingiberis, Turbith ana ʒ ij.

Senæ Alexand. ℥ j.

Sanguinis hirci præparati ℥ ß.

Sacchari vel mellis quantum ſufficit.

Fiat electuarium. *Medici Colonienſes.*

Electuarium Juſtinum.

℞. Cinnamomi, Folii, Coſti,

Spicæ nardi Indicæ, Caſſiæ ligneæ,

Ariſtolochię longę, rotundę, Enulę campanę,

Hyſſopi, Pulegii, Arthemiſiæ,

Pentaphylli, id eſt, rad. ejus, Leucopiperis,

Sem. Orobi veri, ſem. Petroſelini,

Sem. Leviſtici,

A Sem. Oluſatri, id eſt, Petroſelini Macedonici,

Sem. Urticæ, Milii Solis, ſem. Saxifragiæ,

Baccarum Juniperi, ſem. Aſparagi, ſem. Sileris montani,

Sem. Apii, ſem. Anethi, ſem. Rutæ,

Sem. Citrei mali, ſem. Fœniculi, ſem. Aniſi,

Baccarum Lauri ana ʒ j ß.

Sacchari albiſſimi quantum ſufficit.

Fiat electuarium. Conſervatur per annos duos.

B * Valet ad dolorem renum, calculos frangit, & arenam expellit, & ſtranguriã diſſolvit. *Nicolaus.*

Electuarium de cineribus.

℞. Cinerum Vitri, Scorpionum,

Rad. Braſſicæ, Leporis,

Putaminum ovorum (è quibus pullus exemptus ſit)

Lapidis ſpongiæ, ſanguinis hirci præparati,

Lapidis Judaici, Gummi Juglandis, Acori ana ʒ j.

Petroſelini, Dauci, Pulegii, Gummi Arabici,

C Sem. Althææ, Piperis nigri ana ʒ j ß.

Mellis quantum ſufficit.

Fiat electuarium. *Avicenna.*

Electuarium diureticum.

℞. Cineris putaminum ovorum, ex quibus pulli ſunt excluſi, ʒ j ß.

Vitri combuſti, Lapidis ſpongiæ,

Lap. Judaici ana ʒ j ß.

Sem. Apii, ſem. Petroſelini, ſem. Ruſci,

Sem. Aſparagi, ſem. Leviſtici ana ʒ j.

D Aniſi, Glycyrrhizæ ana ℥ ß.

Sanguinis hirci præparati ʒ v.

Mucilaginis Sebeſten ℔ j.

Sacchari rubri ℔ ß.

Oxymellis compoſiti ʒ iij.

Piſtaciorum depuratorum ℥ iv.

Infundantur piſtacia in aqua cineris calidi per duos dies, poſtea minutim incidantur, & coquantur ſimul mucilagines, ſyrupus & ſaccharum ad ſpiſſitudinem, deinde in mortario incorporen-

E tur cum piſtaciis & aliis ſpeciebus, fiat electuarium. * Confert in urinæ retentione, dyſuria, & ſtranguria. nam urinam potenter provocat, calculos rumpit. *Bart. Montagnana.*

Lithontribon.

℞. Spicæ nardi, id eſt, Indicæ, Zingiberis,

Xylobalſami, aut Xyloaloës,

Acori, id eſt, calami aromatici, Cinnamomi,

Peucedani, id eſt, rad. ejus,

Meu (loco ejus accipe Seſeli Cretici radicẽ, id

F eſt, Beerwurtz) Melanopiperis, Macropiperis,

Leucopiperis, Saxifragiæ ana ʒ ij ß.

Opobalſami, (loco ejus ſumatur oleum de granis Juniperi) Caryophyllorum, Coſti,

Rheupontici, Glycyrrhizæ, Cyperi, Tragacanthæ,

Sem. Oluſatri, Chamædryos, ſem. Apii, ſem. Ammeos,

Sem. Aſparagi, ſem. Ocymi, ſem. Urticæ,

Sem. Citrei mali ana ʒ j. G. xv.

Folii, aut Macis, Croci, Schœnanthi,

Caſſiæ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Cassiæ ligneæ, Bdellii, Masticis,
Ireos, semin. Amomi, semin. Ligustici,
Milii Solis, semin. Petroselini Macedonici,
Semin. Seseleos, Sinoni, Cardamomi,
Semin. Anethi, Euphorbii,
Lapidis Lyncis, Olei Nardini,
Olei moschellini ana ℈ j. G. xv.
Sacchari albissimi quantum sufficit.

Fiat electuarium, in vase fictili vitreato conservandum. * Præclarum ad indigestionem stomachi ex frigiditate: iliorum lumborumq; dolorem compescit, lapides in renibus & vesica potenter confringit, & inde mirabiliter expellit: stranguriam & dysuriam evestigiò solvit. *Nicolaus.*

Philanthropos.

℞. Folii, Schœnanthi, Cyperi,
Asari, Anethi, Euphorbii,
Semin. Petroselini, Macæ, summit. thymi,
Semin. Anethi, Milii Solis, Lapidis lyncis ana ʒ ij ß.
Cinnamomi electi, Calami aromatici,
Polypodii, Filipendulæ, Macis,
Semin. Levistici, Piperis albi, semin. Urticæ,
Sem. Citri, Saxifragiæ, Rad. barbanæ,
Baccarum hederæ ana ℈ ij.
Galangæ, Spicæ nardi, Zedoariæ,
Rad. Valerianæ, Menthæ, Betonicæ,
Semin. Asparagi, Cardamomi min. sem. Apii,
Marathri, sem. Erucæ, Sinapis,
Orobi albi & rub. ana ʒ ß.
Caryophyllorum, Zingiberis, Cassiæ ligneæ,
Costi, Pyrethri, Spicæ Celticæ,
Cort. myrobal. citrinorum, Olibani,
Piperis longi, Carpobalsami, Carvi, Cymini,
Baccarum lauri, Seseleos ana ℈ j.
Olei nardi, Pulegii,
Sambucini, Muscelini ana G. xv.
Mellis despumati quasi ℔ ij.

Incorporentur. Dosis ejus est à ʒ ij. usq; ad ʒ iij. Datũ cum decoct. saxifragiæ, & milii Solis, frangit lapidem mirabiliter, & fractum expellit potenter absq; periculo à renibus, & à vesica. Datum cum decoctione diureticorũ, confert stranguriosis, & nephriticis frigidis. Datum cum decoctione scolopendrię, & tamarisci, cõfert oppilationibus splenis, & hepatis ex humoribus frigidis, & viscosis. Datum cum decoct. diagridii & euphorbii ana ℈ j. masticis, tragacanthi ana ℈ ij. in media nocte, cum calida, est optima medicina iliosis non constipatis. *Arnold. Villanovan.*

Nephrocatharticum.

℞. Lapidis lyncis ʒ ij. G. xv.
Croci ʒ j. G. xv.
Zingiberis, Euphorbii, Myrrhæ,
Olibani, Vesicæ apri siccæ,
Lapidis in hepate vel vesica porci inventi,
Sem. Hyoscyami albi, sem. Petroselini,
Sem. Macæ, sem. citri ana ʒ j. G. vj.
Spicæ nardi, Costi, Schœnanthi, Pyrethri,
Cassiæ ligneæ, Rheupontici, Prassii, Enulæ campanæ,
A Majoranæ, Calamẽthi regalis, flor. Rorismar.
Gentianæ, Saxifragiæ, Gummi hederæ,
Capularum cypressi, Baccarum lauri, Piperis nigri, albi,
Sem. Rutæ domest. sem. Juniperi ana ʒ ß.
Quatuor grana balsami, Styracis calamitæ,
Sanguinis hirci, Nasturtii, Asari,
Rad. Acori, rad. Valerianæ, rad. Meu,
Rad. Arist. rotun. & longæ, Betonicæ,
B Sem. Saxifragiæ, sem Dauci ana Gr. v.
Sem. Petroselini, suc. Asparagi,
Suc. Brusci ana Gr. v.
Sem. Urticæ ℈ ß. Gr. iij ß.
Mellis despumati ℔ j.

Incorporentur. Dosis ejus est à ʒ j. usque ad iij. Drachma una ex eo data cũ decoct. milii Solis, est expertum iliosis, difficultati urinæ. Datũ cum decoct. saxifragiæ, expellit potenter lapidem de renibus, & vesica. Datum cum decoctione arthemisiæ, imperat menstruis. Propinatum cum de-
C coct. costi, sedat tumorem colic. *Arnold. Villanov.*

DE ELECTUARIIS Venerem stimulantibus.

Diasatyrium.

℞. Testiculorum Satyrii recentium densorum,
Rad. Pastinacæ sativæ recentium,
Rad. Secacul, id est, Siseris. Gritzeimoren/
Nucis Indicæ, Pinearũ, Pistaciorum ana ʒ vij.
D Caryophyllorum, Zingiberis, Anisi,
Sem. Erucæ, sem. Fraxini ana ʒ v.
Cinnamomi, Caudarum Scincorum,
Sem. Bulbi ana ʒ ij ß. Moschi G. vij.
Mellis despumati optimi ℔ iij.

Radices Satyrii, Pastinacæ, & Siseris privatim, & seorsim benè tritæ melli imponuntur, ac subiguntur, paululumq; molliusculo igne fervescant: deinde pistacia, & nuces pineæ repurgatæ ac tusæ adjiciuntur: ubi cum melle aliquantulum bul-
E lierint, sublato ab igne lebete, tusæ, & cribratæ species adduntur: postremò moschus cum exiguo stillatitio aquarum liquore inseritur. Fitque electuarium in fictili vase vitreato conservandũ per annum unum. * Pollet contra vesicæ & renum imbecillitatem: iis etiã auxilio est, qui urinam reddere nequeunt. Venerem stimulat, eamque certa de causa cessantem, haud segniter restituit. *Nicolaus.*

Diasatyrium aliud.

F ℞. Rad. Secacul albi & mundi, & elixati in decocto Cicerum, quorum prima aqua, in qua decoquebantur, sit effusa, ℔ j.
Testiculorum vulpis ℥ viij.
Rad. Raphani ℥ iij.
Rad. Luph. plani ℥ ij.

Terantur hæ tres radices posteriores, & infundantur super eas lactis bubuli aut ovilli tantum, ut lac duos digitos emineat, adjiciendo
Olei Sesamini, Butyri recẽtis nõ saliti añ ℥ iv.
Coquantur cum facilitate usq; ad consumptionem lactis, & donec omninò remollitæ sint: ra-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

dices, & habeāt juſtam ſpiſſitudinem inſtar pultis craſſioris. nam ſi aqueum, quod in lacte & radicibus eſt, non conſumatur, ſitum cōtrahit hoc medicamentum. Poſtea adfunde omnibus hisce prædictis radicibus

Mellis deſpumati optimi ℔ vj.
Succi ceparum recentium ℔ j ß.

Coque omnia ſimul ad perfectam decoctionem: deinde ab igne depone, & inſperge ſubſequentium ſpecierum minutiſſimum pulverem:

Caudarum Scinci cum renibus & ſumine ℥ j.
Seminis Erucæ ʒ iv.
Zingiberis, Been albi, rubri, ſem. Fraxini,
Sem. Naſturtii, Cinnamomi, Piperis longi,
Sem. Bauciæ, ſem. Napi,
Pulpæ ſem. Aſparagi, maximè recētis ana ʒ iv.

Confice cum eis: ultimò verò adjiciantur ſubſequentia,

Pinearum mundatarum ℔ j ß.
Piſtaciorum ℥ x.

Confice, & miſce omnia optimè, & aromatiza cū Moſchi boni ʒ j. * Valet ad erectionem virgæ: multiplicat ſperma, & deſideriū coëundi. *Meſues.*

Diaſatyrion analepticum & renutritorium.

℞. Rad. Satyrii plenarum & recent. ℔ j.

Tere, coque exactè in lacte ovino q. ſ. eſt ad lactis conſumptionem. Poſtea tere piſtillo ligneo cum ℥ iij. olei recentis amygdal. dulcium. Deinde ſyrupum ex ſucci bugloſſi cocti & deſpumati ℔ ij. ſucci pomorum dulcium ℥ xij. cum ſacchari optimi ℔ iij. coctum ſuperfunde, miſce percoquendo. Poſtremò ab igne depoſito adde

Cinnamomi ʒ v.
Been albi, Been rubri ana ʒ ij.
Ligni aloës ʒ iij.
Croci, Sandali citrini, Tragacanthi,
Gummi Arabici, Ocymi caryophyllati,
Cubebarum, Macis ana ʒ j ß.

Confice & pone in vaſe vitreo. Doſis ab aur. iij. ad aur. v. * Confert phthiſicis, hecticis, vel aliter conſumptis, & emaciatis, ſemē auget, Veneremque incitat. *Meſues.*

Tryphera Saracenica.

℞. Myrobal. Chebulorum, Indorum,
Belliricorum, Emblicorum, Citrinorum ana ʒ v.
Cinnamomi, Leucopiperis, Macropiperis,
Melanopiperis, Secacul, id eſt, Siſeris,
Folii, ſeu Maceris, Spicæ nardi Indicæ,
Cardamomi majoris, minoris, Caſſiæ ligneæ,
Seitaragi Indi, id eſt, Lepidii, Cyperi, Apii,
Linguæ avis, Caryophyllorum,
Been albi, rubri, Zingiberis ana ʒ ij.
Nucis moſchatæ, Macis, Seſami excorticati ana ʒ iij.
Amygdal. dulcium, amararum ana ʒ v.
Ligni aloës, Maſticis, Rhabarbari, ſem. Fœniculi ana ʒ iij.
Ocymi caryophyllati, Menthæ ſiccæ,
Origani Perſici ana ʒ j ß.

A Fricentur myrobalani tritę cum butyro vaccino recenti & non ſalito, aliæ verò ſpecies cum oleo amygdalino dulci: & confice cum mellis deſpumati optimi triplo: & ſerva in vaſe fictili vitreato ad annos duos. Datur à ʒ j ß. uſque ad ʒ iij. Addunt aliqui Turbith ʒ v. Moſchi ʒ j. Gr. xv. * Concoctionem ventriculi & hepatis ſuo calore juvat: ob id flatus diſſipat, humores in ventriculo & aliis viſceribus putres abſumit: oris & corporis odorem & colorem commendat, laſſi-
B tudinem tollit, ſanitatem præſentem tuetur, & morborum generationem prohibet, Venerem auget, hæmorrhoides ſanat. *Meſues.*

Tryphera Galeni.

℞. Myrobal. omnium ana ʒ x.
Zingiberis, Maſticis,
Cinnamomi, Caryophyllorum ana ʒ iix.
Galangæ, Spicæ nardi, Aſari,
Croci, ſem. Fœniculi, ſem. Aniſi,
Sem. Apii, ſem. Ameos ana ℥ ß.
C Coſti, Piperis nigri & longi, Caſſiæ ana ʒ iij.
Nucis moſchatæ, Cardamomi utriusque,
Macis, Calami aromat. Ligni aloës ana ʒ ij.
Been albi & rub. Piperis, Cyperi ana ℥ iij ß.
Ambræ ʒ j.
Moſchi ℈ j.

Fricentur myrobalani cum oleo amygdal. dulc. Melle deſpumato omnia excipiuntur. Scoria ferri in aceto nutrita aliquando additur. Doſis ejus eſt à ʒ j. ad ʒ ij. * Confortat ſtomachum, & cale-
D facit ipſum.

Tryphera muſcata.

℞. Myrobal. Chebularum, Myrob. nigrarum,
Myrob. Emblicarum, Myrob. Belliricarum,
Piperis nigri & longi, Zingiberis, Caſſiæ,
Spicæ nardi ana ʒ v.
Sem. Anethi, ſem. Porri ana ʒ ij.
Sem. Dauci, Roſar. rub. Cinnamomi,
Nucis moſchatæ, Caryophyllorum ana ʒ j ß.
E Macis, Cardamomi major. Galangæ,
Ligni aloës, Moſchi ana ʒ j.
Sem. Naſturtii ʒ x.

Excipiuntur melle deſpumato. Datur à ʒ ij. ad ℥ ß. Adduntur interdum ſcoriæ ferri nutritæ ʒ ij. * Eadem promittit, ut Saracenica. *Meſues.*

DE ELECTUARIIS contra Venena.

Diarceuthidon Damocratis.

F ℞. Baccarum Juniperi ℥ ß.
Terræ Lemniæ ʒ ij.

Trita excipiantur olei dulcis quantitate ſufficienti.

Alii butyrum recens loco olei ſumunt. * Accipientem tutum à venenis reddit. nam ſi venenum non ſubſit, quieta manet: ſin adſit, nauſeam concitat, & evomere cogit, ita ut venenum quoque cum antidoto rejiciatur. *Galenus.*

Electuarium de ovo.

℞. Ovum gallinæ recens, in altera angulorum parte aperiatur, ut albumen extrahi queat: vitello

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

tello addatur croci contusi, quantum ad implendum ovum sufficit: foramen suo operculo & ovi albumine claudatur, atq; in cineribus calidis ad perfectam usq; coctionem assetur: deinde ablato cortice, teratur, addanturq;

Sem. Erucæ, Dictamni albi,
Tormentillæ ana ʒ ij.
Trochiscorum bechicorum ʒ j.
Theriacæ optimæ ad pondus omnium.

Contundantur simul optime, & diutissime, fiatq; electuarium, quod in vase fictili vitreato servetur ad annos 30. Datur à ʒ ß. ad ʒ j.* Contra pestem præsentaneum est remedium.

Electuarium de ovo, aliter. Maxim. I. Imp.

℞. Ovum gallinæ recens, & educto per apicem albumine, id quod vacuũ est, Croco Orientali nõ pulverizato imple, vitellum nõ auferẽdo, postea cũ alio putamine iterũ occlude, ne quid transpiret, & lento igne vel post fornacẽ tamdiu assa in ollula, donec tota ovi testa ad nigredinem deveniat. Exempta à testa materia, exiccetur, ut in mortario exquisitissimè contundi & in pulverem redigi queat, addendo pulveris sinapis albi quantum prædicta omnia ponderant. Postea

℞. Pul. dictamni albi, pul. Tormentillæ ana ʒ ij.
Pul. Myrrhæ, pul. Cornu cervi,
Pul. Nucis Vomicæ ana ʒ j.
Pul. Angelicæ, pul. Pimpinellæ,
Pul. Granorum Juniperi, pul. Zedoariæ,
Pul. Caphuræ ana ℥ ß.

Misce omnia simul in mortario, & tandem adpone Theriacæ optimæ ad pondus omnium, & iterum pistillo fortiter contunde, & commisce per tres quasi integras horas agitando: fiat electuarium, ut artis est. *Medici Augustani.*

Electuarium de ovo, aliter.

Albumen per acutiorem ovi partem educitur: ovum croco repletur, pulte postea circumlinitur, sub cineribus, donec in pulverem redigi possit, coquitur: ejus pulveri sequentia adduntur.

℞. Rad. Tormentillæ, rad. Morsus diaboli,
Rad. Angelicę, rad. Pimpinellæ, rad Dictamni,
Rad. Zedoariæ,
Theriacæ veteris ℥ iij.

Aquæ scabiosæ vel rosarum diluuntur: pulvis ovi prædictis miscetur: & ejus mixtionis quotidie mane ʒ j. vel ℈ ij. sumuntur.* Pesti medetur. *Antonius Chalmeteus.*

Electuarium de nucibus.

℞. Nuces communes xv.
Caricas pingues xv.
Rad. Aristolochiæ utriusq; ana ℥ j ß.
Rad. Tormentillæ, rad. Dictamni albi,
Pimpinellæ ana ʒ ij ß.
Absinthii, Rutæ, Scabiosæ, Asari ana M. j.
Baccarum lauri ʒ ij ß.
Cort. Citri, Galangæ, Macis ana ʒ j.
Flor. borrag. ʒ ij.
Ossis de corde cervi, Boli Armeni, Myrrhæ ana ʒ j.

A Mellis despumati ℔ iij.

Misceantur, fiatque electuarium, de quo detur manè instar lupini. *Præservat à peste. *Antonius Chalmeteus.*

Electuarium præservativum contra Pestem, & alios morbos.

℞. Cinnamomi electi ʒ ß.
Zedoariæ ʒ j.
Boli Armeni præparati ʒ iij.
B Caphuræ G. vij.
Sem. citri excorticati, sem. Acetosæ,
Cort. mali citri ana ʒ j ß.
Rad. Dictamni, rad. Tormentillæ,
Rad. Pimpinellæ ana ʒ ß.
Rasuræ eboris, Ossis de corde cervi ana ʒ j.
Auri fol. Fol. argenti ana ℈ ß.
Frag. Sapphyri, frag. Rubini, frag. Smaragdi,
Frag. Granati ana ℈ j.

Misce, & fiat pulvis: cui adde

C Conservæ Rosarum, conf. Acetosæ, conf. Buglossæ ana ʒ ij.
Sacchari albiss. in aqua Buglos. & Endiviæ dissoluti ℔ j.

Fiat electuarium. Dosis ad quantitatem duarum fabarum. Incensa verò jam peste, ℥ ß. cum vino acetosæ detur omni die. *Priscianus de Corduba.*

Electuarium contra Pestem.

℞. Tormentillæ, Rubiæ tinct. Cardui bened.
D ana ℥ iij.
Carlinæ ʒ ij.
Terræ sigillatæ veræ, Boli Armeni ana ℥ j.
Caphuræ ʒ ij.
Moschi, Ambræ ana ℈ ß.
Theriacæ veteris, Mithridati ana ℥ iij ß.
Spec. Diamarg. Nicol. ʒ ij ß.
Aquæ vitæ optimæ atq; circulatæ ℔ j.

Pulverizanda pulverizentur optime, & ponantur in bocia vitreata cum dicta aqua vitæ, & claudatur os bociæ, ne exhalet, & ibi stent infusa per
E 24. horas: postea destillentur per alembicũ, quousq; fæces remaneant: tunc abjice, & aquam serva, in qua dissolve

Sacchari Taberzet ℔ j ß.
Croci ʒ ij.

Bulliant omnia usque ad spissitudinem syrupi, cui addantur

Zedoariæ ʒ ij.
Boli Armeni ℥ ß.
F Terræ sigillatæ veræ ʒ iij.
Carlinæ,
Unicorni, Lapidis serpentini ana ℥ j.
Frag. Hyacinthi, frag. Smaragdi,
Frag. Sapphyri, frag. Granati ana ʒ j.
Margaritarum, Berillorum ana ʒ ij.
Coralii albi & rubri,
Sandali albi, citrin. & rub. ana ʒ j.
Cort. mali citri, Ossis de corde cervi ana ℈ ij.
Been albi & rub. ana ʒ j.
Fol. auri N. xxx.
Fol. argenti N. xxxvj.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Syrup.de acetositate citri,syrup.de limonibus, A
Syrupi de Ribes ana ℥ ij.
Syrupi acetosi simp.℥ j ß.
Conser.borrag.buglos.rosarum ana ℥ ij ß.

Misce, & fiat electuarium secundùm artem. Est enim mirabile tempore pestis,tum ad præservationem, tum curationem. *Nicolaus de Grassis, Med.Romanus.*

Electuarium contra Pestem,quod alii Electuarium Papæ vocant.

B

℞.Granorum Juniperi ʒ ij ß.
Caryophyllorum,Macis,Nucis moschatæ,
Zingiberis albi,Zedoariæ ana ʒ ij.
Gentianæ,Tormentillæ,Herbæ tunicæ,
Dictamni albi,rad.Aristoloch.rotundæ,
Rad.Aristolochiæ longæ ana ʒ ij ß.
Salviæ,Rutæ Balsamitæ,Menthæ crispæ,
Rad.Chelidoniæ ana ʒ j.
Baccarum lauri.Doronici,Croci Orient.
Sem.acetosæ,sem.Citri,sem.Ocymi,Masticis, C
Thuris,
Boli Armeni,Terræ Lemniæ,Spodii præparati,
Ossis de corde cervi,Rasuræ eboris,
Marg.præparatarum,Coral.rubeorum, Frag. Sapphyri,
Frag.Smaragdi,Ligni aloës,Sandali Citrini,
Sandali Rubri,sandali Muscellini ana ʒ ß.
Conservæ Rosarum,conservæ Buglossæ,
Conservæ Nymphææ,Theriacæ electæ ana ℥ j.
Sacchari optimi ℔ iij.

Dissolvatur saccharum cum aqua scabiosæ & rosarum, addendo D
Caphuræ ℈ j.
Misceantur omnia ut artis est.*Guido.*

Diascordium.

℞.Cinnamomi,Cassiæ ligneæ ana ℥ ß.
Scordii veri ℥ j.
Dictamni Cretici,Tormentillæ,Bistortæ,
Galbani,Gummi Arabici ana ℥ ß.
Opii ʒ j ß. E
Styracis Calamitæ ℥ iv ß.
Sem.acetosæ ʒ j ß.
Gentianæ ℥ ß. Boli Armeni ℥ j ß.
Terræ Lemniæ ℥ ß.
Piperis longi,Zingiberis ana ʒ ij.
Mellis albi ℔ ij ß.
Conservæ ros.℔ j.
Vini aromatici ℔ ß.

Fiat electuarium. Hoc feliciter utuntur in iis, in quibus Theriaca locum non habet,ut pueris & gravidis. In peste correptis ac extremè desperatis commendatur hoc modo: F

℞.Succi Lujulæ ℥ ij.
Succi Citri ℥ j.
Diascordii ʒ ij.
Spec.Cordialium,Spec.è gemmis ana ℈ j.
Aceti ℥ j.

Omnia misceto & totum haurito. *Hieronymus Fracastorius.*

Athanasia Mithridatis.

℞.Piperis albi G.xl.
Costi,Mei,Acori,Agarici,Scordii,
Dauci,Petroselini ana ʒ iv.
Croci,Myrrhæ ana ʒ viij.
Cinnamomi,Cassiæ,Schœnanthi ana ʒ xij.
Mellis quantum sufficit.

Compone ut artis est. * Facit ad venena, & omnium venenatorum morsus, quibusq; cibus in ventriculo acescit, sanguinemq; rejiciunt: antiquas insuper tusses,hepatis,lienis,vesicæ & uteri morbos sanat.*Galenus.*

Antidotum contra Venena lethalia, & Pestem.

℞.Rhabarbari,Rhapontici,rad.Phu, Acori,
Rad.Cyperi,Quinquefolii,rad.Tormentillæ,
Rad.Aristoloch.rotund.rad.Pæoniæ,Helenii,
Rad.Costi, Iridis, rad.Chamæleontis albi ana ʒ iij.
Rad.Galangæ,rad.Imperatoriæ,
Rad.Dictamni albi, rad.Angelicæ, rad.Millefol i,
Rad.Filipendulæ,rad.Doronici,rad.Zedoariæ,
Rad.Zingiberis ana ʒ ij.
Agarici ʒ iij.
Libanotidis maris,Gentianæ,
Morsus diaboli ana ʒ ij ß.
Sem.mali Citri, sem.Viticis, sem.Cocci infectorii,
Semin.Fraxini, sem. Acetosæ, sem.Pastinacæ sylvest.
Sem.Napi,Nigellæ,sem.Pæoniæ,sem.Ocymi,
Sem.Irionis,sem.Thlaspis,sem.Fœniculi,
Sem.Ammi ana ʒ ij.
Baccarum Lauri,baccar.Juniperi,baccar.Hederæ,
Baccar.Smilacis,Cubebarum ana ʒ j ß.
Fol.Scordii, fol.Chamædryos, fol.Chamæpityos,
Fol.Centaurii min.fol.Stœchadis, fol.Nardi Celtici,
Fol.Calaminthæ,fol.Rutæ ana ʒ j ß.
Fol.Menthæ,fol.Betonicæ,fol.Verbenacæ,
Fol.Scabiosæ,fol.Cardui benedicti,
Fol.Melissæ ana ʒ j ß.
Dictamni Cretensis ʒ iij.
Sampsuchi,Hyperici,Junci odorati,Marrubii,
Galangæ,Sabinæ,Pimpinellæ ana ʒ ij.
Cariçarum, Nucum juglandium,Pistaciorum ana ℥ iij.
Myrobalanorum emblicorum ℥ ß.
Flor.Borraginis,flor.Buglossæ,flor.Rosarum,
Flor.Lavendulæ,flor.Salviæ,
Flor.Rorismarini ana ℈ iv.
Croci ʒ iij. Cassiæ odoratæ ʒ x.
Caryophyllorum, Nucis moschatæ, Macis ana ʒ ij ß.
Piperis nigri,Piperis longi,
Sandalorum omnium,Agallochi ana ʒ j ß.
Cornu cervi ℥ ß. Unicorni ʒ j.
Ossis cordis cervini,Ramentorum eboris,
Virgæ cervinæ,Castorii ana ℈ iv.
Terræ Lemniæ ʒ iij. Opii ʒ j ß.

Margarita-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Margaritarum Orientaliũ, rament. Smaragdi, A
Rament. Hyacinthi, Coralii rubri ana ʒ ß.
Caphuræ ʒ ij.
Masticis, Thuris, Styracis, Myrrhæ, Gummi Arabici,
Terebinthinæ, Sagapeni,
Opopanacis, Laserpitii ana ʒ ij ß.
Moschi odorati, Ambræ ana ʒ j.
Olei Vitrioli ℥ ß.
Specierum Cordialium, spec. Diamargarit.
Spec. Diamoschi, spec. Diabræ, spec. Diagẽmæ, B
Trochis. Caphuræ ana ʒ ij ß.
De vipera ℥ ij.
De scilla ʒ ij ß.
Succi Acetosæ, suc. Sonchi, suc. Scordii, suc. (Echii,
Suc. Buglossi, suc. Melissæ ana ℔ ß.
Hypocistidis ʒ ij.
Theriacæ electæ, Mithridatii optimi ʒ vj.
Vini odorati ℔ iij.
Sacchari albissimi ℔ iix.
Fiat electuarium. *Matthiolus.* C

Electuarium contra pestem, Ferdinandi Imperatoris.

℞. Boli Armeni præparati ℥ ß.
Rasuræ Cornu cervi, sem. Citri,
Sem. Arantiorum, sem. Limonum ana ʒ iij.
Diptamni albi, Cinnamomi electi ana ʒ ij.
Caryophyllorum, Rosarum rubrarum,
Coriandri præparati, sem. Perforatæ,
Rasuræ Eboris ana ʒ j ß. D
Xyloaloës, Nucis moschatæ, Majoranæ,
Granorũ Juniperi, Ossis de corde cervi, sem. Anisi,
Sem. Perfoliatę, rad. Tormẽtillæ, rad. scabiosę,
Rad. Buglossæ, Sandalorum omniũ ana ʒ ß.
Sapphyri, Hyacinthi, Smaragdi, Rubini,
Granati, præparatorum ana ℈ j.
Misce. *Augustani.*

Electuarium pestilentiale.

℞. Rad. Angelicę domesticæ, rad. Imperatorię, E
Rad. Zedoariæ, sem. Angelicæ domesticæ,
Granorum Juniperi, Rutæ,
Boli opt. finissimi, Cinnamomi electi ana ʒ ij.
Angelicæ sylvestris rad. rad. Tormentillæ,
Rad. Chamæleontis, Carlinæ dictæ,
Rad. Asclepiadis sive Chelidoniæ,
Rad. Pimpinellæ, rad. Morsus diaboli,
Rad. Phu veri domestici, Acetosæ,
Sem. Citri, vel Limonum, vel Aurantiorum,
Sem. Cardui benedicti, Baccarum lauri, F
Foliorum Sabinæ, fol. Cardui benedicti,
Florum Lavendulæ, Rosarum rubrarum,
Croci, Opii, Myrrhæ optimæ,
Thuris, Rasuræ cornu cervi ana ʒ j.
Rad. Aristolochiæ nostræ vulgaris,
Rad. Gentianæ,
Rad. Acori, sive Calami aromatici,
Cort. Laureolæ incisorum, & in aceto per noctem maceratorum, rursumq; exiccatorum,
Summitatum Centaurii minoris, Piperis longi, Maceris, Euphorbii ana ʒ ß.

Fiat pulvis ad Electuarium conficiendum ex eo: adde
Nucum juglandium non rancidarum,
Pulpæ ficuum optimarum ana ℥ ß.
Succi Acetosæ, Vini præstantissimi ana ℥ j ß.
Sacchari finissimi ℥ iij.
Mellis purissimi ℥ xvj.
Fiat electuarium. Ad tabulas formandas accipe pro ʒ j. pulverum, sacchari ℥ j. in aqua convenienti dissoluti fiant Tabulæ. De electuario datur ad præservationem ʒ ß. singulis vel alternis diebus, ad curationẽ vero ʒ j. *Medici Basilienses.*

Theriaca seu Antidotus contra pestem.

℞. Rad. Angelicæ, rad. Gentianæ, rad. Zedoariæ,
Rad. Tormentillæ, rad. Dictamni Cretici,
Rad. Pimpinellæ, rad. Valerianæ,
Rad. Ostrutii, rad. Morsus diaboli,
Rad. Aristoloch. rotundæ, rad. Asari,
Rad. Serpentariæ, rad. Levistici, rad. Cardopatii,
Rad. Petasitidis, herb. Scordii,
Herb. Rutæ, herb. Cardui benedicti,
Herb. Galangæ (cujus defectu augeatur quantitas Scordii) flor. Calendulæ, sem. Citri,
Sem. Acetosæ, Baccarum lauri, Ossis de corde cervi,
Cornu cervi præparati ana ʒ ij.
Croci, Masticis, Thuris, Sandalorum omnium ana ʒ j.
Cinnamomi, Myrrhæ, Boli armeni præparati,
Terræ sigillatæ, florum Sulphuris,
Caphuræ ana ℥ ß.
Spec. Diagemmæ cal. & frig.
Spec. Diamarg. cal. & frig. spec. Diambræ,
Spec. Cordialium ana ʒ j.
Succi Scordii, succi Calendulæ,
Succi Baccarum Ebuli ana ℥ j.
Theriacæ Andromachi ℥ vj.
Mithridati, Electuarii de ovo,
Aquæ vitæ contra pestem ana ℥ ij.
Commisceantur omnia, & cum syrupo acetositatis Citri, vel cum Melle despumato optimo q. s. incorporentur secundum artem ad formam Opiatæ. Dosis à ʒ j. ad ʒ ij. pro ætatis ratione. *Adamus Lonicerus.*

Electuarium præservativum in peste.

℞. Rad. Angelicæ, rad. Gentianę, rad. Zedoarię,
Rad. Tormentillæ, rad. Pimpinellæ,
Rad. Valerianæ, rad. Galangæ, rad. Zingiberis,
Herb. Scordii, herb. Rutæ, herb. Salviæ,
Herb. Majoranæ, herb. Cardui benedicti,
Flor. Calendulę, Granorum Juniperi ana ʒ vj.
Croci ʒ ij. Cinnamomi ℥ j.
Myrrhæ, flor. Sulphuris ana ℥ ß.
Thuris, Masticis ana ʒ iij.
Boli Armeni, Terræ sigillatæ ana ℥ j.
Caphuræ ℥ ß.
Conservæ Rosarum, conser. Borraginis,
Conser. Anthos ana ℥ iij.
Theriacæ Andromachi, Mithridati ana ℥ j.

C

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Theriacæ Diatessaron ℥ vj.
Cum syrup. acetos. Citri, vel cum melle optimè despumato fiat electuarium ad formam Opiatæ. Dosis quantitas avellanæ, manè ante egressum ex ædibus. *Adamus Lonicerus.*

Aliud.

℞. Conser. Rosarum & Acetosæ ana ℥ j.
Conser. florũ Borraginis, Buglossæ, Cichorii,
Rob. de Ribes, de Berberis ana ℥ ß.
Cortic. citri conditi sacchar. ℥ ij.
Rasuræ eboris,
Cornu cervi ana ʒ iij.
Coral. rubeorum ʒ ij.
Semin. Citri ʒ j.
Sem. Portulacæ,
Fol. Dictamni veri,
Cinnamomi, Zedoariæ, Angelicæ,
Sandali rubri ana ʒ ß.
Rad. Tormentillæ ʒ iij.
Sacchari rosati tabulati ℥ iix.
Syrupi de Limon. de acetositate citri ana q.s.
Misce. Fiat Electuarium secundùm artem. *Joan. Bauhinus Junior.*

Aliud pro pauperibus.

℞. Rad. Pentaphylli, Tormentillæ, Angelicæ vel Carlinæ,
Gentianæ ana ℥ iv.
Zedoariæ ℥ ij.
Iridis ℥ ß.
Corticis citri, arantiorum ℥ j.
Baccarum juniperi ʒ iij.
Conser. flor. Rosarum & borraginis ana ℥ ij.
Herbarum rutæ, Cardui benedicti, acetosæ, portulacæ ana M. iij.
Boli ablutæ aqua rosarum ℥ ij.
Cum succo acetosæ & saccharo fiat Electuarium. *Idem.*

Antidotum de sanguinibus.

Antidotum de sanguinibus conficitur ex sanguine anatis, maris & fœminæ, sicco, hœdino itẽ & anserino: quod & posteriores Medici perpetuò in pestilẽtia plurimùm probarunt. *Valet ad venena venenatorumq; morsum. Videtur autẽ sanguinis usus à magno illo Mithridate Rege originem habuisse: qui tamen Rex non omnem sanguinẽ antidotis miscuit, sed tantùm anatum Ponticarum, quoniam veneno viverent. *Galen.*

Antidotus Regis Mithridatis contra omne venenum & pestilentiam.

℞. Nucum juglandium siccarum ℥ vj.
Ficuum siccarum ʒ iv.
Fol. rutæ sicc. ℥ ß.
Salis ʒ ij.
Omnia hæc in minutas partes concisa, aqua rosarum imbuantur, neque ut quidam volunt terantur. Aliqui hæc miscent succo acetosæ aut aceto rosaceo. Nonnulli etiam addunt gran. juniperi ℥ ß. Hoc antidotum jejuno stomacho sumatur ad quantitatem nucis castaneæ, estq; adversus venenum præservativum.

A *Antidotus Nicomedis regis contra venena.*

℞. Baccarum Juniperi ʒ ij.
Teræ Lemniæ ʒ ij. & obulos ij.
Hæc ubi in pulverem redegeris, oleo aut melle commiscebis reponesq;, atq; cùm opus fuerit, ex aquæ mulsæ cyathis duobus in magnitudinem avellanæ dabis.

B
DE ELECTUARIIS officinalibus lenitivis.

Flores Cassiæ.

℞. Cannas seu siliquas Cassiæ ponderosas, & quæ non resonant concussę: aperi eas, & contentam in eis pulpam seu medullam cum laminis & seminibus suis diligenter evacua: & exempta projice super inversum & angustũ cribrum, setis equinis contextũ. Cribrũ deinde pone supra bul-
C lientis aquæ vaporem, & averso cochlearis convexo medullam cassiæ hinc & inde ducito, ut per cribrũ paulatim excernatur: & si quid excretum est, aut penetraverit, confestim subinde auferto, ne plus quàm necesse est, de vapore imbibat: idque tamdiu facito, donec quantum voles, collegeris. Porrò cũ necessitas requirit, semper recentes exprime cassiæ flores: repositi enim acescunt. Si quis cassiæ flores sive pulpam magis solutivã reddere volet, in bullientem aquã projiciat folia
D Persici, aut flores Persici, & prunellorum sylvestriũ, aut omnia hæc simul: horũ enim vapor & distillata aqua solvit alvum. Mundificat sanguinem, & compescit omnem acuitatem, & sedat sitim, & propriè cum succo Endiviæ, aut Taraxaconis, in quibus advenerit depuratio secundùm artem. Et ipsa quidem mundificat stomachũ, & educit choleram & phlegma, & operatur illud sine nocumento & excessu: caret enim mordicatione. Et ipsa quidẽ lenit pectus & guttur, & re-
E solvit apostemata acuta in eis. Et confert calefactioni renum, sumpta cum diureticis in infusione glycyrrhizæ, & prohibet generationem lapidis in eis, & confert febribus calidis. Datur recens à ʒ iij. ad ℥ j. si per os assumatur mane vel ante cœnam, sed paulò ante pastum: in clysteribus verò ab ℥ j. ad ℥ ij. *Mesues & Cordus.*

Cassia extracta sine foliis senæ.

℞. Prunorum N. xij.
F Violarum M. j.
Hordei mundi, Anisi, Polypodii,
Sem. Carthami ana ʒ v.
Capill. Veneris, Thymi, Epithymi ana M. ß.
Passularum ℥ ß.
Sem. Fœniculi ʒ ij.
Sem. Portulacæ, sem. Malvæ ana ʒ iij.
Glycyrrhizæ ℥ ß.
Fiat horum decoctio in sufficienti quantitate aquæ, colentur: in colatura dissolve
Pulpæ Cassiæ ℔ ij.
Pulpæ Tamarindorum ℥ j.

Cinnamomi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Cinnamomi ʒ iij.
Sacchari optimi ℔ j.
Coquantur ad perfectionem, secundùm artem.

Caßia extracta cum foliis senæ.

℞. Confectionis Cassiæ extractæ sine foliis Senæ ℔ ij.
Pulveris foliorum Senæ ℥ ij.
Misce secundùm artem. *Facilè solvit, lenit asperitatem intestinorum, removet stipticitatem, & ventris onus subducit, & morbis cholericis & melancholicis auxilia præbet.

Diacaßia, sub nomine caßiæ conditæ.

℞. Pulpæ Cassiæ ℔ j.
Pulpæ Tamar. Mannæ electæ, Penidiorum, Sacchari violati, Sacch. candi ana ℥ ß.
Syrupi violati ℥ iij.
Hæc omnia dissolve in decocto sequenti:
℞. Prunorum, Violarum, Glycyrrhizæ, sem. communium frig. majorum enucleatorum, Polypodii ana ℥ j.
Foliorum Senæ ℥ ß.
Anisi, Fœniculi ana ʒ j.
Coquantur in aqua ad tertiæ partis consumptionem: & colaturæ benè expressæ addantur supradicta, ac in electuarii formam reducantur. *Confert iis, qui dura sunt alvo: hæc enim leniter & citra molestiam subducit, ac flavam educit bilem, ac febres inde natas mitigat. Thoracis, pulmonis, & asperæ arteriæ phlegmonas resolvit, &c. *Nicolaus.*

Diacaßia magistralis.

℞. Jujubarum, Prunorum, Capillor. Veneris, Tamarindorum, Sebesten, Violarum ana M. j.
Coquantur in aqua secundùm artem: & in colatura dissolve
Pulpæ Cassiæ ℔ x.
Sacchari albi ℔ v.
Coquantur ad perfectam consistentiam.

Diacaßia Mesuæ.

℞. Succi Violarum, succi Betæ, succi Mercurialis,
Succi Malvæ, succi Mutalis herbæ ana quart. j.
Succi Absinthii Pontici ℥ ij.
Mellis q. s. est.
Coque ad justam crassitiem: tunc adde Medullæ Cassiæ ℔ j.
*Utile catharcticum pauperibus, & divitum clysteribus percommodum. *Mesues.*

Caßia communis extracta.

℞. Violariæ, Malvæ, Mercurialis, Betæ, Parietariæ, flor. Violarum ana M. j.
Fiat horum viridium decoctio in aquæ communis ℔ x.
Bulliant ad dimidii consumptionem: hac colatura benè expressa extrahitur cassia, & ad singulas libras pulpæ adduntur
Mellis despumati ℔ vj.
Coquantur in formam electuarii. *Alvum leniter & citra molestiam omnem subducit, estque pro delicatis ac mollioribus.

A *Diacaßia cum Manna, incerti authoris.*

℞. Prun. Damas. ℥ ij.
Violarum M. j ß.
Aquæ puræ ℥ xiix.
Bulliant, ut artis est, ad medietatis consumptionem: cola, & in colatura dissolve
Pulpæ Cassiæ ℥ vj.
Pulp. Tamarind. ℥ j.
B Mannæ electæ ℥ ij.
Syrupi violati ℥ iv.
Sacchari candi, Penidii ana ℥ j.
Sacchari violati ℥ iv.
Confice, ut artis est. Hoc medicamentum quamvis pharmacopœis nostris non sit in usu, posset tamen aliquando in usum revocari, cùm mite & suave sit medicamẽtum leniens: *confert iis, qui dura sunt alvo: hanc enim leniter & citra molestiam subducit, ac flavam bilem, febresque inde
C natas mitigat. *Augustani.*

Pulpa tamarindorum

Extrahitur eodem modo, ut flores Cassiæ.

Diacatholicon.

℞. Pulpæ Cassiæ, Pulpæ Tamarindorum, Senæ mundatæ ana ℥ ij.
Rhabarbari, Polypodii, Violarũ, Anisi ana ℥ j.
Glycyrrhizæ rasæ, Penidiorũ, Sacchari Candi, Quatuor sem. frig. major. ana ʒ ij.
D Conterenda conterantur, & sume
Polypodii recentis ℥ iij.
Sem. Fœniculi ʒ vj.
Aquæ communis ℔ ix.
Coque ad dimidii consumptionem, & cola: colaturæ adde
Sacchari albi ℔ ij.
Coquantur ad syrupi consistentiam: & suprascriptis additis, fiat electuarium. * Omnes corporis humores purgat. Confert acutis & peracutis
E morbis: emollit enim, alterat, roburq; addit. Jecinorosis, lienosis, podagricis, arthriticis, tertianis, quartanis, & quotidianis doloribus capitis succurrit. Datur ab ℥ ß. ad ℥ j. *Nicolaus.*

Diaprunum simplex.

℞. Prunorum magnorum acetosorum & vinosorum quantitatem quam volueris, & exemptis nucleis in fictili vitreato magno coquito: deinde per cribrum setaceum exprimito: expressam pulpam iterum lento igne ad perfectam &
F justam spissitudinem coquito, & sine saccharo reponito. * Medulla prunorum vinosorum, calorem & sitim in febribus mitigat: & melius est ut conservetur sine saccharo, cerasorum modo inspissata. Porrò si medullam prunorum laxativam requiris, ex dulcibus prunis, aut prunis Ungaricis magnis exiccatis conficito. Calorem & sitim in febribus mitigat. Datur eadem quantitate, qua Diacatholicum.

Diaprunum compositum, lenitivum.

℞. Pruna Damascena electa N. c.
Coquantur perfectè in aqua sufficienti, deinde

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

cribro raro transmittantur: & reſervata pulpa A decoctioni affunde
Violarum ℥ ß.
Bulliant ſufficienter, & colentur: colaturæ addantur
Sacchari ℔ ij.
Pulpæ ſupradictæ ℔ j.
Pulpæ Caſſiæ, pulpæ Tamarindorum ana ℥ j.
Coquantur lento igne, & addantur ſubſequentes ſpecies tenuiſſime tritæ, ſemper commovendo:
B Sandali albi rubri, Spodii,
Rhabarbari electi, Cinnamomi ana ʒ iij.
Roſarum rubrarum, Violarum,
Sem. Portulacæ, ſem. Scariolæ, ſem. Berberis,
Succi Glycyrrhizæ, Tragacanthæ ana ʒ ij.
Sem. Cucurbitæ, Cucumeris, Melonũ ana ʒ j.
Contundantur ut ſuprà. * Facit ad acutas, ardentes, omneſque alias febres, nempe tertianas continuas hecticas, maraſmodes, lipyrias, & in ſumma ad omnem febrilem affectum. Datur ad modum caſtaneæ, omni hora diei. *Nicolaus.* C

Electuarium lenitivum.

℞. Paſſularum enucleatarum ℥ ij.
Capil. Vener. Violarum,
Hordei mundi ana M. j.
Jujubarum, Sebeſten ana N. xx.
Glycyrrhizæ ℥ ß.
Prunorum, Tamarindorum ana ʒ vj.
Senæ, Polypodii ana ℥ ij.
Mercurialis M. j ß.
D Decoquantur ſecundùm artem in ſufficienti aqua, cola: & in colatura diſſolve
Pulpæ Caſſiæ, pulp. Tamarindorum,
Pulp. Prunorũm, Sacchari optimi,
Sacchari violati ana ℥ xj.
Pulveris Senæ ℥ iij ß.
Confice ſecundùm artem. * Uſus ejus eſt in febribus humoralibus, & pleureſi: lenit enim & mollit inteſtina, & delet eorum ſtipticitatem: facilè ſolvit ſine moleſtia & læſione choleram phlegmaticam & melancholicam. *Rhaſis.* E

Electuarium lenitivum magiſtrale.

℞. Myrobal. flavorum, Chebulorum,
Indorum ana ʒ ij.
Myrobal. Bellıricorũ, Emblicorum ana ʒ j ß.
Sacchari optimi ℥ ß.
Terantur triduùm in vaſe lapideo, ſingulis diebus bis vel ter aquam fontanam inſpergendo, deinde ſiccata terantur in pulverem tenuem: cujus ſumes ℥ j. F
Turbith boni ʒ iij.
Zingiberis ʒ j ß.
Cinnamomi, Aniſi, Sandali rubri ana ʒ j.
Scammonii præparati ʒ j ß.
Sacchari quantum ſufficit.
Fiat electuarium. *Florentini.*

Electuarium lenitivum de Manna.

℞. Capillorum Veneris,
Scolopendriæ, id eſt, Ceterach,
Epaticæ, id eſt, Lichenis ana ʒ iij.
Sem. Cucurbitæ, ſem. Citrulli, ſem. Melonis,
Sem. Cucumeris, Violarum ana ℥ j.
Prunorum Damaſcenorum N. xx.
Coquantur in aqua ad dimidias, deinde percolentur cum expreſſione: in colato diſſolvatur
Mannæ opt. puræ, Conſervæ Violarum, pulpæ Caſſiæ recèns extractæ ana ℥ j.
Sacchari albiſſimi ℔ iv.
Coquantur ad mellis conſiſtentiam: poſtremò ſpecies ſequentes injiciantur:
Nucleorum ſem. Melonis,
Item ſem. Cucumeris, ſem. Cucurbitæ,
Sem. Citrulli, flor. Violarum,
Flor. Nenupharis, ſem. Lactucæ,
Sem. Scariolæ, ſem. Portulacæ,
Rhabarbari electi, foliorum Senæ ana ℥ j.
His accuratè ſubactis conficiatur electuarium. * Utile eſt ad purgandum ſanguinem, ad choleram reprimendam & melancholiam: valet etiam ad hepar calefactum: & corpus univerſum perpurgat. *Nicolaus Alexandrinus.*

Electuarium de Sebeſten.

℞. Sebeſten ſine nucleis,
Prunorum ſiccorum enucleatorum,
Pulpæ Tamarindorum ana ℥ v.
Aquæ Violarum ℔ j.
Aquæ Ireos, ſucci Anguriæ ana ℥ vj.
Succi Mercurialis depurati ℥ iv.
Penidiorum ℥ iix.
Diapruni ſimplic. ℔ j ß.
Nucleorum ſem. Cucurbitæ, ſem. Cucumeris,
Sem. Melonis, ſem. Citrulli ana ʒ ij.
Diagridii ʒ iij.
Caro ſive pulpa Sebeſten, Prunorum & Tamarindorum minutiſſimè teratur, & cum aquis extrahatur. Semina verò minutiſſimè incidantur, & reliquis miſceantur, & fiat ſecundùm artem electuarium. * Confert febribus cholericis interpolatis, & continuis puris, & ſedat acuitatẽ febrium, ſitim & vigilias, etiam amaritudinem removendo: & educit materias acutas à viis urinalibus, & veſica. *Bartholomæus Montagnana.*

Diamanna.

℞. Mannæ electæ ℔ j.
Scammonii præparati ℥ j.
Succi Roſarum rubrarum ℔ j.
Diſſolvatur in ſucco manna, & coquatur ſufficienter lento igne: deinde adde
Maſticis pulverizatæ ʒ iij.
Fiat electuarium. * Bilem flavam educit ſine moleſtia, ob id omnibus morbis bilioſis ſalubre. *Galenus.*

Diamanna, aliter.

℞. Mannæ bonæ ℥ iv.
Tamarindorum immat. ℥ vj.
Medullæ Caſſiæ, Sacchari violati ana ℥ xvj.
Succi Intybi, ſucci Apii, ſucci Mal. dulcium,
Succi Mal. acidorum, ſuc. Mal. acido-dulcium,
Succi Citrorum acidorum ana ℥ iij.
In quibus purgatis prædicta tria diſſolve: & cola. Deinde
℞. Radic. Intybi, rad. Apii ana ℥ iij.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Fol.lupuli, Adianthi albi ana ℥ ij.
Prunorum siccorum N.c.
Violarum ℥ j ß.
Rosarum ℥ j.
Spicæ nardi ʒ iij.
Coque hæc libris tribus aquæ fontanæ ad dimidias: colato adde
Sacchari ℔ iij.
Aceti boni ℔ j.
Semel ferveſiant. Adde colatum priùs, & percoque ad mellis crassitudinem: postremò adde
Sandali citrini, Rosarum, Spodii, Succini,
Berberorum, sem. Portulacæ, sem. Oxalidis,
Sem. Melonum, sem. Citrulli,
Sem. Cucurbitæ,
Sem. Cucumeris ana ʒ iij.
Ligni aloës ℥ ß.
Cubebarum ʒ v.
Caphuræ ʒ j.
Repone vase vitreo. Datur æstate cum aqua frigida ab ℥ j. ad ℥ ij. * Valet ad febres acutas & multùm ardentes. Nam cordis, ventriculi, hepatis, sanguinis intemperiem calidam, & fervorem, & sitim extinguit. *Mesues.*

Tryphera Persica.

℞. Succi solatri, aut solani, succi Endiviæ veræ, succi Apii, succi Lupulor. depurat. an. ℔ ij.
Projiciantur desuper
Violarum, Rosarum ana ʒ iij.
Folliculorum senæ ℥ ij.
Agarici ℥ j.
Prunorum Damascenorum N.L.
Cuscutæ ℥ ß.
Myrobal. Citrinor. Chebulor.
Indorum, fricatorũ in oleo amyg. dul. an. ℥ ij.
Spicæ Indicæ ʒ iij.
Bulliant molliusculo igne, donec supersunt ℔ ij.
Et injiciantur
Epithymi ʒ xl.
Bulliant leviter, deinde ab igne deponantur & percolentur, atq; dissolvantur in una parte istius percolati
Tamarindorum recentium ℥ iij.
Mannæ electæ ℥ ß.
Pulpæ Cassiæ ℥ iv.
Sacchari violati ℔ j.
Percolentur & mundentur à granis & sordibus, atq; in aliam aquæ partem projiciantur
Sacchari albissimi ℔ iij.
Aceti vini ℔ j.
Coquantur leniusculo igne: deinde projiciatur super illud quod dissolutum est in succis, & aggregentur simul in unum, atq; coquantur, donec mellis crassitiem obtineat: postremò in pulverem redactæ, sequentes species inspergantur:
Rhabarbari optimi ℥ ij.
Myrobal. Citrinorum ℥ j ß.
Myrobal. Chebulorum, Indorum an. ℥ j.
Myrob. Belliricorum, Emblicorum an. ℥ ß.
Sem. Fumiterræ, Trochiscorum diarrhodon,
Macis, Masticis, Cubebarum, Spodii, aut Eboris usti,

A Sandali citrini ana ʒ ij.
Nucleorum sem. Cucurbitæ, sem. Citrulli,
Sem. Cucumeris, sem. Melonis an. ʒ ij ß.
Anisi ℥ ß.
Spicæ Indicæ ʒ ij.
Involvantur in oleo violato, & reponantur in vase vitreo. Datur ad ℥ j. cum aqua frigida & succo intybi, vel solani. * Confert febribus acutis & inflammationibus stomachi & hepatis, ictericis calidis: deoppilatione incolumitatem acquirit,
B visum à fumis cholericis deperditum reparat: sitim mitigat, morbos adustionis fieri prohibet. *Mesues.*

DE ELECTUARIIS OFficinalib. solutivis: ac primùm de purgantibus bilem.

Electuarium de succo rosarum.

C ℞. Succi Rosarũ rubr. Sacchari albi an. ℔ j. ℥ iv.
Scammonii præparati ℥ j ß.
Sandali rubri, albi, citrini an. ʒ vj.
Spodii ʒ iij.
Caphuræ ℈ j.
Coquatur saccharum cum succo rosarum, deinde reliqua trita adjiciantur, & fiat electuarium. Servatur per annos duos. Datur à ʒ ij. ad ℥ ß. * Expellit flavam bilem citra molestiam: ad morbos articulorum ex biliosis & calidis humoribus natos, ad febresq; tertianas confert. *Nicolaus.*

D

Electuarium rosatum Mesuæ.

℞. Succi Rosarum rubrarum ℔ iv.
Sacchari optimi ℔ j ß.
Mannæ electæ & recentis ℥ vj.
Scammonii præparati ℥ j ß.
Coque igne lento ad mellis crassitudinem: tunc adde subsequentia benè trita, & per cribrum transmissa:
E Trochiscorum de Spodio ℥ j.
Galliæ moschatæ, Croci an. ʒ ij.
Trochiscorum de Berberis ℥ ß.
Confice secundũ artem. Hoc electuario utimur in catapotiis conficiendis aggregativis, & de hermodactylis. Dosis est ʒ v. * Cholagogum est clemens, ob id salubre biliosis affectibus, arthritidi calidæ, cephalalgiæ calidæ, vertigini, oculorum dolori, ictero. *Mesues.*

Electuarium de psyllio.

F ℞. Succi Buglossi, sive Borraginis domesticæ & sylvestris, succi Endiviæ,
Succi Apii ana ℔ ij.
Succi Fumariæ ℥ iv.
Clarificentur, & in his infunde
Cuscutæ, Anisi, Senæ ana ℥ ß,
Capill. Veneris M. j.
Asari ℥ ß.
Nardi Indicæ ʒ ij.
Macerentur viginti quatuor horas: deinde semel ferveſiant, & adde
Violarum recentium ℥ iij.
Epithymi ℥ ij.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Rurſus ferveſiant, colentur: colaturæ addantur A
Pſyllii,id eſt,ſeminis ℥ iij.

Macerentur 24.horas, identidem agitando, pòſt exprime totam mucaginem: in cujus ℔ iv.coque igne lento
Sacchari optimi ℔ ij ß.
Scammonii præparati ℥ iij ß.

Coctis omnibus adde ſubſequentia ſubtiliſſimè trita:
Trochiſcorum diarrhodon, Trochiſcorum de Spodio,Rhabarbari ana ℥ j. B
Trochiſcorum de Berberis ℥ ß.

Fiat electuarium. *Flavam bilem evocat: ob id febribus ardentibus acutis,curatu difficilibus auxiliatur, dolori capitis, & vertigini à bilis vapore naſcenti, ictero & intemperiei calidæ hepatis. Datur à ʒ iij.uſque ad aureos iij. *Meſues.*

Electuarium de pſyllio Montagnanæ.

℞.Polypodii recentis ℔ j.
Senæ,Violarum,Prunorum,
Tamarindorum,Paſſularum ana ℥ iij.
Aquæ fontis ℔ x.

Macerentur horis vigintiquatuor, poſtea decoquantur ad medietatem, colentur, & exprimantur, colaturæ portio reſervetur pro extractione Caſſiæ,& Tamarindorum:reſiduo adde
Seminum Pſyllii ℥ iij.

Macerentur rurſus totidē horis ſemper agitando: pòſt exprime mucilaginem, cujus libræ uni adde D
Sacchari ℔ iv.

Decoquantur iterum lento igne,& addantur
Caſſiæ fiſtulæ, Pulpæ Tamarindorum diſſolutorum cum prędicta decoctione,ana ℔ ß.
Diagridii ℥ iv.
Spodii,Rhabarbari,Sandali albi,rubri,
Roſarum rub. Violarum, ſem.Papaveris albi,
Sem.Portulacæ,ſem.Endiviæ,
Sem.Scariolæ,ſem.Lactucæ,ſem.Fœniculi,
Sem.Aniſi,ſem.Berberorum,Tragacanthæ, E
Amyli,Gummi Arabici,raſuræ Eboris,
Fumiterræ,Glycyrrhizæ ana ʒ iij.
Myrob.Indorum, Myrob.Emblicorum ana ʒ v ß.

Miſce,& fiat electuarium.

Diaprunum ſolutivum.

℞.Diapruni lenitivi ℔ j.
Diagridii ℥ j.

Miſce,& repone. Datur à ʒ ij.ad ℥ ß. *Nicolaus.* F

Oxylativum.

℞.Succi mali granatorũ acet.& dulc.ana ℥ iix.
Pruuorum ſiccorum ℔ ij.

Coquantur in x ℔.aquæ uſque ad medietatem, & extrahantur pòſt de aqua, & ponantur in cribrum,catino ſuppoſito, tamdiù fricentur manibus, donec tota pulpa exeat, & in aqua, in qua pruna fuerint cocta,bulliat ℥ ß.viol. pòſt fiat ſyrupus in hac decoctione, non decoctus ad plenum cum ℔ ij ß.Sacchari, & prædicto ſucco,ſeu pulpa prunorum addito,bulliat ad ſpiſſitudinem, & addantur pòſt
Tamarindorum mundat.à nucleis ℥ iv.
Caſſiæ fiſt.mundæ,& diſſ.cum aqua roſ.℥ ij.

Ponatur cum ſyrupo,& cùm inceperit inſpiſſari, ponantur ibi ſucci utrorumque granatorum, & agitetur continuè,donec perveniat ad perfectionem cum ſpatula de oliva, & depoſito ab igne, adde pulveres harum ſpecierum:
℞.Sandali albi,& rub.Spodii ana ℥ ß.
Portulacæ ʒ vj.
Roſarum,Tragacanthi,
Berberis ana ʒ ij.

Et ſi volueris facere laxativum,pone in unaquaque libra diagridii pulverizati ℥ j.cùm deponitur ab igne. Doſis ejus eſt ab ℥ ß.uſque ad ℥ j. & acuati quaſi ʒ iij.manè. *Educit choleram rubrã, infrigidando eam: ſecundùm aliquos etiam educit choleram nigram,& humores aduſtos. Datur cholericis omni hora diei cum frigida,ad mitigationem ſitis,& caloris. Datur propriè contra ſynochum cauſonem, & contra omnes acutas & C peracutas ęgritudines,& confert hepaticis,& dyſcraſiæ calidæ ſtomachi: confert tertianæ continuæ,& interpolatæ,& hemitritæis,& quotidianæ ex phlegmate ſalſo, & defectui appetitus ex cholera, & hecticis cum calida. Datum cum decoct. ſcariolæ confert icteritiæ, & oppilationi hepatis. *Arnold.Villanov.*

Alcantalum.

℞.Cort.Myrobal.Citrin.Myrob.Emblicorum,
Myrobal.Chebulorum,ana ʒ xij.
Myrobal.Indorum ʒ vj.
Sem.Portulacæ,Violarum,
Sem.Scariolæ ana ʒ j.
Myrob.Belliricorum ʒ j.Gr.vj.
Marathri ʒ ij.Gr.iix.
Calami aromat.ʒ ij.Gr.ij.
Cinnamomi,Spicæ nardi,Croci,
Coſti, Maſticis ana ʒ ij.℈ j.
Tamarindorum mundat.℥ ij.
Nenupharis,Been rub.ana ʒ j.Gr.iv.
Medullæ Caſſiæ fiſt.℥ iv.
Syrupi violacei quantum ſufficit.

Conficitur ſic. In duabus libris aquæ dulcis bulliant ℥ j.violarũ, donec aqua coloretur aliquantulum,pòſt deponatur,& coletur,de qua accipiatur quart.ß. cum aqua diſtemperes tamarindos, & caſſiam fiſt. & colentur per cochlear, & in alia colatura diſtemperetur ℔ j ß.Sacchari,& bulliat uſque ad perfectionem: poſtea addatur colaturæ caſſia fiſt.& tamarindi,& iterum bulliat uſque ad ſpiſſitudinem. ſcilicet uſquequò gutta poſita ſuper marmor adhæret, ut mel, & tunc deponatur ab igne,& modicũ infrigidato incorporetur pulvis ſupradictarum ſpecierum, agitando ſemper cum ſpatula. *Reſpicit propriè membra naturalia læſa à cholera. Datum patienti febres acutas cum ſyrupo violaceo,purgat. Datum cum duabus,vel tribus drachmis rhabarbari, & ſi cum tepida diſtemperetur,medetur mirabiliter. Confert hepaticis & ictericis cum decoct.ſcariolæ vel fœniculi,& cap.Ven.Servatur per annum,& plus. *Arnold.Villanovan.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Electuarium frigidum secundùm Cophonem.

℞.Sandali albi,rubri,Spodii ana ʒ j.
Gummi Arabici,Amyli,rasuræ Eboris,
Rhabarbari,Senæ,Rosarum,
Violarum,Fumiterræ,Berberis,
Sebesten,sem.Portulacæ,Marathri,
Anisi,sem.Papaveris,Glycyrrhizæ,
Semin.Lactucæ ana ʒ iij.
Myrobal.Citrinorum,Myrob.Belliricorum,
Capill.Veneris ana ℥ j ß.
Myrob.Emblicorum ℥ j.

Conficitur sic. Psyllii ℥ iix.ponuntur in sufficienti aqua ferventi, in qua bullierit ℔ ß.polypodii quercini, viridis, mundati, & triti, omnes herbæ diureticæ vio.& primò, & tamdiu dimittantur,donec benè congelentur, deinde coletur fortiter per saccū: ad meliorē verò mucilaginis constrictionem,intromittatur in sacellū aliquantulū aquæ ferventissimæ, & colaturæ addantur scammoneæ pulverizatæ ℥ vj. priùs tamen cum aqua frigida inter manus fricatæ, & benè cum eadem mucilagine fricentur manibus: deinde apponantur sacchari in aqua polypodii dissoluti ℔ iv. Deinde super ignem positū bullire permittatur: cumq; ad medium decoctionis pervenerit, addantur tamarindorum ℥ ij. Cassię fist.in decoct.prunorum dissolutæ ℥ ij. & usq; ad perfectam coctionem bullire permittatur. Signum autem decoctionis est,si super marmor positum, & infrigidatum aliquantulum viscosum fuerit, & digito adhæserit. Motione tamen baculi ab ipso decoctionis principio non cessante. Cumq; coctum fuerit, ab igne deponatur, & in mortario posito pulvis prædictarum specierum superaspergatur, & cum pistillo benè conteratur usq; ad ipsius viscositatis & gummositatis remotionem: deinde recondatur. Detur colatura cassiæ fist.in sero,vel media nocte. *Optimè tertianarios, & quotidianarios, & erraticas febres purgando sanat, & etiam habentibus stomachum cholericum familiare est. *Nicolaus.*

Euangelon.

℞.Myrob.Citrinorum, Myrob.Chebulorum ana ℥ j.
Indorum ʒ vij.
Semin.Portulacæ, Violarum, sem.Scariolæ ana ʒ ß.
Myrob.Belliricorum, Emblicorum ana ʒ j. G.vij.
Masticis ʒ ij.℈ j.
Tamarindorum ℥ iij.
Florum Nenupharis,Berberis,
Been rubri,Rhabarbari ana ʒ j.Gr.iv.
Medullæ Cassiæ fist.℥ iv.

Conficitur sic: In duab.℔.aquæ pone syrupum violatum ℥ ß.& bulliat,donec aliquantulum coloretur aqua, postea ab igne deponatur, & coletur. De eadem aqua accipiatur, quod sufficiat ad abluendum cassiam fist. & tamarindos cola per acaciam,& cum alia aqua addatur ℔ j ß. sac-

A chari, & bulliat usq; ad aquæ consumptionem, postea addatur lotura cassiæ & tamarindorum: & iterum bulliat ad spissitudinem. Si vis probare si coctum sit, ponatur super marmor, & si adhæreat quasi mel, coctum est,& tunc ab igne deponatur & aliquantulum infrigidari permittatur: deinde supradictarum specierum pulvis superaspergatur, & cum spatula agitetur, donec incorporetur. Dosis ejus est ʒ iij. serò, & manè cum aqua tepida datur. Datur patientibus fe-
B bres acutas cum syrupo violato cum duobus aut tribus scrupulis rhabarbari: & datur contra caliginem oculorum patientibus ex fumo choleræ rubeæ, vel ex acuta febre: hepaticis, ictericis. Datur cum succo scariolæ, vel fœniculi, aut cum decoctione cap.Ven.*Nicolaus.*

DE ELECTUARIIS purgantibus pituitam.

Benedicta laxativa.

C ℞.Turbith electi,Sacchari ana ʒ x.
Diagridii,Esulæ præparatæ,
Hermodactylorum,Rosarum ana ʒ v.
Caryophyllorum,Spicæ Indicæ,Zingiberis,
Croci,Saxifragiæ,Macropiperis,
Amomi, aut calami aromat.Cardamomi minoris,
Sem.Apii, Salis gemmei, Galangæ, Macis, sem.Carvi,
Sem.Fœniculi,sem.Petroselini,sem.Asparagi,
D Sem.Rusci,Milii Solis ana ʒ j.
Mellis despumati ℔ iij.

Fiat electuariū. Servatur annis tribus. *Humores pituitosos, potissimùm ad articulos decumbentes,elicit. A' renibus quoq; & vesica purgat. *Nicolaus.*

Diaphœnicon.

℞.Dactylorum mundatorum ʒ c.
Penidiorum ʒ L.
E Amygdal.dulcium purgatarum ʒ xxx.
Turbith electi ʒ xxxv.
Scammonii ʒ xij.
Zingiberis,Piperis longi, foliorum Rutæ,
Cinnamomi,Ligni aloës,Macis,
Anisi,Fœniculi,Dauci,Galangæ ana ʒ ij ß.

Dactyli per triduum in aceto, & totidem noctes macerantur, deinde in mortario contunduntur cum amygdalis & penidiis. Reliqua tenuissimè teruntur, & in electuarium reducuntur cū mel-
F lis despumati ℔ vj. *. Febribus compositis & diuturnis auxiliatur: bilem enim flavam & pituitam ducit. Colicis cruciatibus mirificè confert, item doloribus ventriculi, & id genus aliis vitiis, ex crudis humoribus ortis. Datur à ʒ ij.ad ʒ v.*Mesues.*

Electuarium Indum majus.

℞.Cinnamomi,Caryophyllorum,
Spicæ nardi Indicæ,Rosarum rubrar.
Cassiæ ligneæ veræ,Macis,Cyperi ana ℥ ß.
Sandali citrini ʒ ij ß.
Ligni aloës,Nucis moschatæ ana ʒ ij.

Turbith electi ʒ L.
Sacchari optimi, Penidiorum ana ʒ xx.
Galangæ, Cardamomi majoris, minoris,
Aſari, Maſticis ana ʒ j ß.
Scammonii præparati ℥ j ß.

Omnia tenuiſſimè conterantur, & manibus oleo amygdalar. dulcium recèns extracto, benè inunctis fricentur, & fiat electuarium cum ſyrupo ſubſequenti, qui

℞. Succi Apii, Fœniculi, Cydoniorum,
Granorum omnium depuratorum ana ℥ vj.
Mellis deſpumati ℔ iij ß.
Allii ℔ iv ß.

Coquantur in formam ſyrupi. * Purgat ventrem totum inferiorem, atq; adeò juncturas pituita etiam putri, flatusq; diſſipat: & affectibus inde natis, dolori colico & nephritico, & ventriculi, & aliorum viſcerum, utile eſt. Datur ad aureos iij. vel à ʒ ij. ad ʒ v. *Meſues.*

Electuarium Indum minus.

℞. Turbith electi, Sacchari ana ʒ vj.
Macis, Caryophyllorum, Piperis, Zingiberis,
Cinnamomi, Nucis moſchatæ,
Cardamomi ana ʒ vij.
Scammonii præparati ℥ j ß.
Mellis deſpumati ℔ iij.

* Ad eadẽ efficax eſt. Datur ad aureos iij. *Meſues.*

Electuarium Eleſcoph.

℞. Scammonii præparati, Turbith ana ʒ vj.
Caryophyllorum, Cinnamomi, Zingiberis,
Myrobal. Emblicorum, Nucis moſchatæ,
Polypodii ana ʒ ij ß.
Sacchari optimi ℥ vj.
Mellis deſpumati ℔ j. ℥ iv.

Coquantur, fiat electuarium. * Bilem flavam & pituitam elicit, flatus quoq; toto corpore expellit, doloribus articulorum lateriſque prodeſt, item colicis cruciatibus: humores ad renes & veſicam decumbentes expurgat. Datur uſque ad ʒ iv. *Meſues.*

Diaturbith majus.

℞. Turbith albi & gummoſi ʒ x.
Zingiberis ʒ v.
Maſticis ʒ iij.
Sacchari albi ℥ ij ß.
Mellis quantum ſufficit.

Fiat electuarium. *Pituitam, præſertim eam quę eſt in ventriculo, elicit. *Zezar.*

Diaturbith minus.

℞. Turbith optimi ℥ j.
Diagridii, Zingiberis ana ʒ iv.
Cinnamomi, Caryophyllorum ana ʒ ij.
Galangæ, Piperis longi,
Macis ana ʒ j.
Mellis ℥ iix. ʒ v.

Fiat electuarium. * Ducit humores phlegmaticos, & purgat & calefacit.

Hiera picra S.

℞. Cinnamomi, Xylobalſami,
Rad. Aſari, Nardi ſpicæ Indicæ,
A Maſtiches Chiæ, Croci ana ʒ vj.
Aloës electæ ʒ c.

Omnibus tritis, & in pulverem redactis, deinde mellis quantitate ſufficienti exceptis fit electuarium. *Præſtantiſſimum medicamentũ eſt ad vitioſos ſuccos, qui in ventriculi tunicis hærent. Utiliter quoque exhibetur iis, qui ſuffuſorum imagines, & alia ſymptomata ex ſtomachi vitio patiuntur: & præterea iis, qui alvo ſunt aſtricta, & mulieribus, quæ non probè purgantur.
B Datur ab ℥ ß. ad ℥ j. in clyſterib. à ʒ vj. ad ℥ j ß. vel ℥ ij. *Galenus.*

Hiera picra Conſtantini.

℞. Myrobal. Chebulorum, Myrob. Indorum,
Myrob. Citrinorũ, Violarũ, Abſinthii ana ℥ ß.
Myrob. Emblicorum, Myrob. Belliricorum,
Caſſiæ,
Epithymi, Agarici, Senæ, Cuſcutæ, Schœnanthi,
Rhabarbari, Xylocaſſiæ ana ʒ ij.
C Spicæ, Aniſi, Maſticis, Xyloaloës,
Salis gemmæ nitri ana ʒ j.
Mellis q.ſ.

Datur in ſero cum vino calido. * Valet ad viſum recuperandum, & retinendum. *Nicolaus.*

Hiera compoſita.

℞. Colocynthidis ʒ iix.
Scillæ aſſatæ, Agarici, Ammoniaci, Scammonii,
D Cort. rad. Hellebori nigri, Stœchadis, Hyperici, Pulegii,
Gentianæ, Spicæ nardi, Schœnanthi ana ʒ xvj.
Polii montani, Epithymi, Polypodii, Bdellii,
Aloës, Chamædryos, Euphorbii,
Marrubii, Caſſiæ ana ʒ iix.
Myrrhæ, Sagapeni, Croci, Ariſtoloch rotundę,
Trium piperum, Cinnamomi, Opopanacis,
Caſtorii, Petroſelini ana ʒ iv.

Omnia tenuiſſimè contrita excipe melle ad ſpecierum pondus. * Medicamentum eſt efficaciſ-
E ſimum ad omnes morbos contumaces, & tutiſſimum. *Galenus.*

Hiera picra compoſita alia.

℞. Cinnamomi, Spicæ Indicæ,
Croci, Schœnanthi, Aſari,
Xylocaſſiæ, Xylobalſami, Carpobalſami,
Violarum, Abſinthii, Epithymi,
Agarici, Roſarum, Turbith,
Colocynthidis, Maſticis ana ℈ ij.
F Aloës non lotæ ʒ x. ℈ ij.
Mellis deſpumati ℥ iix.

Fiat electuarium, in vaſe fictili vitreato ſervandum per annos duos. * Facit ad diverſas capitis & aurium & oculorum diſtemperancias: ſtomachum quoq; optimè purgat, affectiones hepatis emendat, ſplenis duritiem & denſitatem emollit & extenuat: renibus & veſicæ prodeſt, & matricis diſtemperantiam emendat. *Nicolaus.*

Hiera picra compoſita alia.

℞. Aloës ʒ xv.
Epithymi, Coſti ana ʒ v.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

A Euphorbii,Croci,Spicæ nardi,
Chamædryos ana ʒ vj.
Agarici ʒ ix.
Caryophyllorum ʒ ij.
Calami aromat.Masticis,Cassiæ ana ʒ vij.
Xylobalsami ℥ ß.
Piperis albi & nigri,Gentianæ,
Amomi ana ʒ j.
Diagridii ʒ ij. Mellis q.s.

B Confice.Datur aur.j. * Purgat bilem utramq;,& pituitam, flatus crassos cerebri, & ventriculi, & corporis reliqui dissipat: ob hæc visioni imbecillæ confert, ac cæteris affectibus causas illas sequentibus. *Mesues.*

Hiera picra cum agarico.

℞.Specierum hieræ simplicis sine aloë,
Agarici trochiscati ana ℥ ß.
Aloës non lotæ ℥ j.
Mellis despumati ℥ vj.
Fiat electuarium.

Hiera Pachii.

℞.Stœchados,Marrubii,Chamædryos,
Agarici,Colocynthidos ana ʒ x.
Opopanacis,Sagapeni,
Petroselini,rad. Aristoloch.rot.
Piperis albi ana ʒ v.
Cinnamomi,Spicæ nardi,
Myrrhæ,Folii,Croci ana ℥ ß.
Mellis despumati triplum, id est, ℔ iij.℥ iv.ʒ v.

Arida omnia in tenuissimum pulverem tundito: liquores verò, opopanacem, sagapenum, electa & pura in mortario tundito: deinde in ferventi mortario cum melle despumato, ferventi adhuc unito, ac reliquis misceto, cùm omninò lævigata fuerint. Cùm verò mel ad dissolvendos hos liquores accipies, de suprascripta quantitate sumito, nihil addendo. * Compositio hæc sanat morbo comitiali correptos, furiosos, scotomaticos, cephalalgicos: facit ad depravatam in utramlibet partem. Ad tetanum, & cynicum E spasmum, præcipuè verò ad pectoris & lateris dolores prodest, ex qualibet causa factos, sive latente & occulta, sive manifesta. Præterea nervorum tensionibus mirificè convenit: prodest & ad articularem morbum, ad spinam & lumborum dolorem: duritias in mammis mulierum cum dolore consistentes, ex toto interdum sanat. Ad stomachicos evidenter convenit. Remediat enim eos, quibus frequenter inacescit cibus, aut assiduè nauseant, aut saliva abundant: præ- F cipuè verò melancholicis benè facit, &c. *Nicolaus Alexandrinus.*

Hiera Archigenis.

℞.Colocynthidos ℥ j.
Chamædryos,Agarici,
Marrubii,Stœchadis ana ʒ x.
Opopanacis,Sagapeni ana ℥ j.
Petroselini,Aristolochiæ rot. Piperis albi ana ʒ v.
Cinnamomi,Spicæ nardi Indicæ,
Myrrhæ,Polii montani,Croci ana ʒ iv.
Mellis despumati ad pondus specierum.

Fiat electuarium. * Confert affectibus melancholicis, & ex pituita crassa natis, ut vertigini, epilepsiæ, spasmo, difficultati spirandi, psoræ, lepræ & cęteris tuberculis à crassa materia nascentibus, aut seroso excremento, item intestinis, ventriculo, utero, à flatu dolentibus, aut prędictis humoribus. *Aetius.*

Hiera Archigenis alia.

℞.Pulpæ Colocynthidos ʒ ij.
Prassii,Stœchados,Hellebori nigri,
Chamædryos,Scammonii,Leucopiperis,
Macropiperis ana ʒ ij.
Scillæ assatæ,Euphorbii,Aloës,Croci,
Gentianæ,Petroselini,Ammoniaci,
Opopanacis ana ʒ j.
Polii,Cinnamomi,Sagapeni,Myrrhæ,
Spicæ nardi, Schœnanthi, Calaminthæ mont.
Aristoloch.rotundæ ana ʒ ij.

Melle sufficienti excipiantur omnia Epithymi C decocto, & Uvarum passarum mundatarũ. * Ad eadem confert. Datur ad aureos iv. *Mesues.*

Hiera Archigenis alia.

℞.Prassii,Agarici,Chamædryos,
Pulpæ Colocynthidos,Stœchados ana aur.x.
Opopanacis,Sagapeni,Petroselini,
Aristolochiæ rot.Piperis albi ana aur.v.
Cinnamomi,Spicæ nardi,
Polii,Croci ana aur.iv.

Sicca terantur, liquores frangantur, hydromeli- D te infundantur, & omnia melle excipiantur. Datur ad aur.iv.cum salis triti ʒ j.& aqua mulsa. *Paulus.*

Hiera Hermetis cum dracunculo.

℞.Aloës ℥ j.
Trochiscorum Alchandel aur.iix.
Turbith,Agarici,Dracunculi utriusq; sicci,
Ireos,Sagapeni,Myrobal.Chebulorum,
Citrinorum,Indorum ana ℥ j ß.
Zingiberis,Cinnamomi,Masticis,Bdellii,
Hellebori nigri,Euphorbii,Asari,
Cassiæ ligneæ,Salis Indi,Castorii,Croci,
Apii,Ligustici,Cocci gnidii,Stœchados ana ʒ j.
Scillæ assatæ ʒ ij ß.
Scammonii ʒ ij.
Vini odoriferi quantum sufficit.
Succi Cucumeris agrestis q.s.
Mellis,Olei ana quantum sufficit.

Curiosè omnia terantur, gummi & succi vino odoro dissolvantur, pulveres succo cucumeris agrestis comprehendantur. Siccentur iterum eodem succo & pauco melle, oleo excipiantur, & siccentur: postremò melle despumato omnia comprehendantur. Datur post menses sex à ʒ j. ad ʒ ij. * Hiera Hermetis cum dracunculo maximarum & certissimarum est virium ad cephalalgiam, hemicraniam, vertiginem, paralysim, epilepsiam, tremorem, spasmum cynicum, dolorem colicum, nephriticum, uterinũ, arthriticum. Vacuat enim humores tam tenues, quàm crassos

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

& lentos, à capite, ventriculo, nervis, juncturis, & reliquis partibus. *Mesues.*

Hiera diacolocynthidos.

℞. Stœchados, Agarici, Chamædryos ana ʒ x.
Colocynthidos ʒ xx.
Sagapeni, Opopanacis ana ʒ iix.
Petroselini, Aristolochiæ rotund. Piperis albi ana ʒ v.
Cassiæ ʒ vij.
Cinnamomi, Croci, Spicæ nardi,
Myrrhæ, Polii ana ʒ iv.
Vini, Mellis despumati ana q.s.

Myrrham vino infunde: cætera tere, & melle despumato excipe. *Caput, ventriculum, & corpus reliquum purgat humore crasso & lento, & atra bile: ob id maniæ, melancholiæ, epilepsiæ, paralysi, spasmo cynico, vertigini confert, ac ulceribus malignis, fistulosis, cancro, elephantiæ: flatus quoq; discutit: ventriculum roborat, concoctionem firmat. *Rufus.*

C

Hiera fortissima Galeni.

℞. Colocynthidis, Scillæ, Agarici,
Ammoniaci, Hellebori nigri,
Silphii, Hyperici ana ʒ v.
Epithymi, Bdellii, Chamædryos,
Succi Brassicæ, Cassiæ ana ℥ iv.
Smyrnii, Sagapeni, Aristolochiæ longæ,
Piperis albi & longi, Cinnamomi,
Opopanacis, Castorei ana ℥ iij ß.
Petroselini, Absinthii, Piperis nigri ana ℥ ij. D
Aloës ℥ j ß.
Mellis quantum sufficit.

Dentur ex ea ʒ ij. vel ʒ iij. manè cum calida. *Facit cephalalgicis, scotomaticis, epilepticis, melancholicis, apoplecticis, paralyticis, maniacis, alopeciacis, lethargicis, & qui in somno meditantur mortem: ad aurium auditus, & oculorum passiones, fauces, & arterias facit: dolorem dentium sedat, vocem claram facit: asthmaticos, orthopnoicos, & longinquas ægritudines sanat, E pleuriticis, hydropicis, ictericis, hepaticis, spleniticis prodest: artheticum, colicum, cœliacum, dysentericum levat: medetur nephriticis, & ischiaticis, relevat phlegmaticum: quartanarios, & hemitritæos adjuvat, febres omnes avertit, elephantiosos purgat: venenis obsistit, & cancrosis proficit: vitia mulieris emendat. *Nicolaus.*

Blanca Nicolai.

℞. Terebinthinæ, Opopanacis, Galbani,
Assæ, Sagapeni, Castorei, F
Antimonii, Sulphuris, Bdellii,
Aspalathi, Ammoniaci, Styracis liquidæ,
Carnis Leonis, Diagridii, Euphorbii,
Agarici, Pulpæ colocynthidis, Ellebori nigri,
Polypodii, Thapsiæ, Pyrethri,
Schœnanthi, Peucedani, Asari,
Cyperi, Pæoniæ, Betonicæ,
Chamædryos, Polii, Amomi,
Levistici, sem. Rutæ, sang. Draconis ana ʒ j.
Cinnamomi, Caryophyllorum,
Macis, Cardamomi, Anisi,

A
Marathri, Balsami ana ℈ ß.
Ambræ G. v.
Mellis quantum satis est.

Confice. Dosis à ʒ j. ad ʒ iij. Datur cum vino, in quo cocta sit salvia, aut herba paralysis in sero, in modū castaneæ. *Phlegmaticos purgat humores. Valet cephalalgicis, & oculorum doloribus, & sanguinolentis tumoribus, & lippis: optimè facit contra omnia, quæ turbant phantasiam rationem, & memoriam: utilis est tremulosis, epi- B lepticis, paralyticis.

Electuarium Diabryonias.

℞. Rad. Bryoniæ purgat. & tritarum ℔ ß.
Sapæ, sive mellis passularum ℔ iv.
Scillæ assatæ, Pinearum mundat. ana ℥ j ß.
Nucis moschatæ, Cardamomi,
Macis, Zingiberis ana ʒ ij.
Caryophyllorum, Piperis longi,
Stœchados ana ʒ j ß.
Seseleos, salis Gemmæ, Galliæ ana ʒ j.
C Agarici ʒ iij.

Datur post tres menses à ʒ ij. ad ʒ ß. *Cerebrum & nervos purgat excrementis: ob id epilepsiæ, paralysi, vertigini, & aliis cerebri & nervorum frigidis affectibus medetur. *Democritus.*

Theodoricon anacardinum.

℞. Aloës hepaticæ ℥ j ß.
Ireos, Cassiæ ana ʒ vij. minus G. xvj.
Zingiberis, Anacardii, Carpobalsami ana ʒ iij ß.
D Folii Spicæ, Cort. Myrobalanorum,
Meu, Epithymi ana ʒ iij. ℈ j.
Caryophyllorum, Rhapontici,
Masticis, Schœnanthi ana ʒ j. G. iij ß.
Mellis q. s. est.

Conficitur sic: Accipe cort. rad. Fœniculi benè triti & abluti ℔ j. & pone in ij. ℔ aceti: & stet ibi per septem dies, & postea tere ipsas radices, & in eodem aceto coque usque ad tertiam partem. Et cum omni diligentia cola per pannum, E & pone in duabus libris mellis despumati, & bulliat usque ad aceti consumptionem, cum tali melle confice. Supradictæ autem radices colligantur in Majo, vel Julio: quia ante hoc tempus humidæ sunt, & post hoc siccæ sunt. Dosis est ʒ j. vel ij. cum mulsa. *Memoriam reparat, vertiginem capitis, & maximè à posteriori parte aufert, phlegma quod ibi est, purgat, causis matricis mirabiliter confert, si eam purgare volueris. *Nicolaus.*

F

Theodoricon hyperiston.

℞. Aloës hepaticæ ʒ iij. G. iij ß.
Cinnamomi, Chamædryos, Acori ana ʒ iij.
Croci, Cassiæ ligneæ,
Rhapont. ana ʒ ij. G. xvj.
Agarici ʒ ij ß.
Nardi, Costi, Masticis,
Asari, Silphii, Scillæ Assæ,
Ammoniaci, Bdellii ana ʒ j ß.
Hellebori nigri, Piperis, Epithymi,
Polypodii, succi Brassicæ,

Piperis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Piperis albi & longi ana ʒ j.
Schœnanthi, Zingiberis, Smyrnæ,
Myrobalanorum, Colocynthidis, Sagapeni,
Opopanacis, Castorei, Absinthii,
Aristolochiæ longæ, Petroselini,
Gentianæ, Amomi ana ℈ ij.
Diagridii, Piperis nigri ana ℈ j.
Mellis q.s.est.

Datur mane & serò cum vino calido ʒ iij. *Facit contra dolorem hemicranium, & vertiginem capitis, & contra fluxum phlegmatis, quod in faucibus & gutture decurrit, unde fit homo quandoque sine voce; valet etiam spleniticis sine febre: colorem bonum facit, si simplex detur. Sed si purgationem facere volueris, adhibeas ℈ ij. scammoneæ, & fortiùs operabitur. *Nicolaus.*

DE ELECTUARIIS purgantibus bilem atram.

Diasena.

℞. Senæ ℥ iij.
Avellanas tostas N.I.
Serici usti ʒ ij.
Lapidis Armeni loti ʒ j.
Lapidis Lazuli lavati ʒ iij.
Sacchari ʒ vj. Cinnamomi ℥ j.
Caryophyllorum, Galangæ,
Piperis nigri, Spicæ nardi Indicæ,
Folii, sem. Ocymi, Cardamomi,
Croci, Zingiberis, Zedoariæ,
Flor. Rorismarini,
Piperis longi ana ʒ ij.
Mellis despumati ℔ ij.

Fiat electuarium. Servatur ad annos duos. *Succurrit melancholicis, mania vexatis, quartana laborantibus, tristitia affectis, lienosis, elephanticis, & omnibus vitiis ex atra bile procreatis. *Nicolaus.*

Diasena, alia.

℞. Foliorum Senæ ℥ iij.
Avellanarum N.I.
Seri usti ʒ ij.
Lapidis Armeni ʒ j.
Sacchari ℥ v.
Mellis despumati ℥ vj.

Fiat electuariũ secundùm artẽ. *Gentilis de Fulgino.*

Confectio Hamech major.

℞. Myrobal. Citrinorum ℥ iv.
Myrobal. Chebulorum, Indorum,
Rhabarbari electi ana ℥ ij.
Agarici, Colocynthidis, Polypodii ana ʒ xiix.
Absinthii, Thymi, Senæ ana ʒ vj.
Violarum ℥ j ß.
Epithymi ℥ ij.
Sem. Anisi, sem. Fœniculi,
Rosarum rubrarum ana ʒ vj.
Succi Fumariæ ℔ j.
Prunorum N.lx.
Passularum enucleatarum ℥ vj.

Macerentur omnia in sero lactis caprini suffi-
A ciente, in vase vitrato angusti oris, per dies quinque. Postea ferveant una aut altera ebullitione, colentur: colaturæ benè expressæ adde
Pulpæ Cassiæ ℥ iv.
Pulpæ Tamarindorum ℥ v.
Mannæ ℥ iij.

Frica manu, cola, & adde
Sacchari albi ℔ j ß.
Scammonii præparati ℥ j ß.

Coque ad mellis consistentiam, & adde
B Myrobal. Citrinorum, Chebulorum,
Indorum ana ℥ ß.
Myrob. Belliricorum, Emblicorum,
Rhabarbari, sem. Fumariæ ana ʒ iij.
Spicæ Indicæ, Anisi ana ʒ ij.

Confice electuarium. * Morbis omnibus ex flava bile, & pituita salsa natis, nempe impetigini, scabiei, elephantiæ, & cancro succurrit. In summa, omni fœditati cutis à biliosis & adustis humoribus procreatæ convenit. Datur à ʒ ij. ad aur.
C ij. vel ℥ ß. vel ad ʒ vj. *Mesues.*

Confectio Hamech minor.

℞. Myrobal. Indorum,
Chebulorum, Epithymi ana ʒ l.
Fumiterræ, Absinthii ana ʒ xx.
Thymi, Calamenthæ, Polypodii,
Agarici, Glycyrrhizæ, Buglossæ ana ʒ x.
Stœchados Arabicæ, Chamædryos,
Chamæpityos, Bedeguaris, Anisi ana ʒ v.
Prunorum, Jujubarum,
D Sebesten ana N.lxx.
Passularum enucleatarum ℔ j.

Decoquantur in aqua sufficienti usq; ad tertias colentur, & colaturæ addantur
Sapæ ℔ ij.
Mellis despumati ℔ j.
Scammonii præparati ℥ ij.

Coquantur lento igne usque ad mellis spissitudinem. * Purgat melancholiam, & ustos humores alios: ob id confert maniæ, melancholiæ, verti-
E gini, oblivioni & vitiis cutis: qualia sunt psora, id est, scabies, morphea, cancer, elephantia, impetigo. *Mesues.*

Diapolypodion magistrale.

℞. Polypodii mundati ℔ ij.
Mellis despumati ℔ vj.
Aceti scillitici ℔ j. ℥ ij.
Zingiberis ʒ vj.

Fiat electuarium. *Medici Florentini.*

F
Hieralogodium.

℞. Colocynthidis ʒ xx.
Scillæ assatæ, Agarici, Ammoniaci,
Scammonii, Cort. rad. Hellebori nigri,
Hyperici ana ʒ j.
Epithymi, Polypodii, Bdellii, Aloës,
Chamædryos, Marrubii, Cassiæ ana ʒ j.
Myrrhæ, Piperis albi, nigri, Cinnamomi,
Croci, Opopanacis, Sagapeni,
Castorii, Petroselini,
Aristolochiæ ana ℥ ß.
Mellis despumati, ad pondus omnium. * Ad la-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

teris dolorem, epilepsiam, maniam, melancholiam morbū, scotoma, cephalæam, suspiria, subitam præfocationem, incubum, tetanum, spasmū cynicum, contusum corpus ex ictu, lapsu, tremorem, paralysim, arthritidas, dolores spinæ, mammarum duritias, cancrosq; earum, stomachi imbecillitatem, ructum acidum, inflationem, tormina, nauseam, colicum dolorem, menses suppressos. *Aëtius.*

Hieralogodium aliud.

B ℞. Pulpæ Colocynthidos, Polypodii ana ℥ ij.
Euphorbii, Polii montani,
Sem. Thymelææ ana ʒ j ß. G. vj.
Absinthii, Myrrhæ ana ʒ j G. xij.
Centaurii, Agarici, Ammoniaci,
Folii, Nardi Indicæ, Scillæ,
Scammonii præparati ana ʒ j.
Aloës, comarum Thymi, Cassiæ ligneæ,
Chamædryos, Bdellii,
Marrubii ana ℈ j. G. xiv.
C Cinnamomi, Opopanacis, Castorii,
Aristolochiæ longæ, Trium piperum,
Croci, Sagapeni, Petroselini ana ʒ ß.
Hellebori nigri, albi ana G. vj.
Mellis despumati ℔ j ß.

Confice ut decet. Servatur per annos duos. * Exterminat mala diuturna ex melancholia facta, epilepsiam, vertiginem, convulsiones, hemicraniam, elephantiam, impetigines, lethargum: prodest spumantibus, & linguam mordentibus, his qui lethalia venena sumpserunt, jecinorosis, D pleuriticis, ischiadicis, & lumborum dolore infestatis: vitiosos humores educit, & mulierum menstrua. *Nicolaus.*

DE ELECTUARIIS aquam purgantibus.

Electuarium Diacoccu gnidiu.

℞. Fol. Thymelææ præpar. part. x.
E Carnis Cydoniorum in aceto coct. Sacchari ana part. lxxx.
Mannæ part. xl.
Olei ex cocco gnidio part. xij.

Saccharum & manna dissolvantur in sero lactis, cui infusus erit agaricus, part. xxx. misce carnem cydoniorum, coque igne lento ad mellis crassitudinem. Pulvis foliorum thymelææ mistus prædicto oleo reliquis addatur. Datur ℥ ß. * Hydragogum est, in hydrope efficacissimum. *Mesues.*

DE ELECTUARIIS purgantibus humores mixtos.

Catharticum imperiale.

℞. Scammonii præparati, Sacchari ana ℥ j.
Cinnamomi, Spicæ nardi, rad. Saxifragiæ,
Polypodii, Zingiberis ana ℥ ß.
Spicæ nardi Celticæ, Piperis longi, albi,
Cardamomi, Amomi,
Caryophyllorum ana ʒ iij.

A Terantur omnia tenuissimè, & fiat electuarium, cum
Mellis despumati quantum sufficit.

* Bilem utramq; & pituitam sine molestia educit, caput optime purgat, & oris spiritum commendat. *Nicolaus.*

Diacarthamum.

℞. Spec. Diatragacanthi frigidi ℥ ß.
Pulpæ Cydoniorum ℥ j.
Pulpæ Carthami ℥ ß.
Zingiberis ʒ ij.
Scammonii præparati ʒ iij.
Turbith ʒ vj. Mannæ ʒ ij.
Mellis rosati col. Sacchari candi ana ℥ j.
Hermodactylorum ℥ ß.
Sacchari albi ℥ x ß.

Fiat electuarium liquidum. * Flavæ bili & pituitæ educendæ mirificè conducit. Datur à ʒ j ß. ad ʒ vj. *Arnoldus Villanovanus.*

Diaturbith cum Rhabarbaro.

℞. Turbith, Hermodactylorum ana ℥ j.
Rhabarbari ʒ x.
Scammonii præparati ℥ ß.
Sandali albi, rubri, Violarum, Zingiberis ana ʒ j ß.
Masticis, Anisi, Cinnamomi, Croci ana ʒ ß.
Sacchari albi ℔ j. ℥ iij.

Fiat electuarium, in forma competenti. * Flavam bilem & pituitam educit, atq; aqua inter cutem laborantibus mirificè confert. *Montagnana.*

Hiera Ruffi.

℞. Aloës ℥ j.
Hellebori albi, nigri ana ℥ ß.
Diagridii, Colocynthidis inter. ana ʒ iij.
Nitri, Euphorbii, Polypodii,
Salis Ammoniaci ana ʒ ij. G. xv.
Piperis, Chamædryos,
Croci, Agarici, Masticis,
Epithymi ana ʒ j ß.
Cassiæ ligneæ, Xylobalsami,
Opopanacis, Gith ana ʒ ij.
Myrrhæ G. xv.
Mellis quantum sufficit.

Fiat electuarium. Servatur per annum. Datur ad modū castaneæ. * Datur propriè scabiosis phlegmate salso, elephantiosis, serpiginosis: curat utramque morpheam cum tepida: destruit antiquam cephalicam, & hemicranicam, & monopogiam, dolorem capitis vel stomachi: epilepti- F cis, catalepticis, & iis, qui ex fumo stomachi extenebrescunt, ita ut subitaneum timorem videãt, vel ventositate stomachi tinnitum aurium patiuntur, ut in furias vertantur, deponitur cacochymia stomachi, hepatis & splenis: elephanticis, & podagricis confert auxilium: & menstrua educit. *Nicolaus.*

Hiera Abbatis.

℞. Agarici, Colocynthidis, Turbith,
Epithymi, Cuscutæ ana ʒ ij. G. v.
Schœnanthi, Carpobalsami, Xyloaloës,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Xylocassiæ, Croci, Asari, Cinnamomi,
Masticis, Rosarum, Violarum, Absinthii,
Rhapontici, Folii,
Lapidis Lazuli ana ʒ ij.
Diagridii ʒ j ß.
Aloës hepaticæ ʒ iv ß.
Mellis quantum sufficit.

Fiat electuarium, in vase fictili vitreato servãdum per annos duos. *Phlegma & melancholiam purgat, & ad guttam, quæ fit de frigido & sicco humore, unde membra videantur contracta, valet paralyticis. *Nicolaus.*

Antimoron Nicolai.

℞. Aloës ʒ v ß. & Gr. vj.
Cassiæ fist. ʒ j. G. vj ß.
Marathri, Masticis ana ℈ ij. G. v.
Croci ʒ ß. Asari ℈ ij. G. v.
Xylobalsami ℈ ij. G. ij ß.
Cinnamomi ℈ ij. G. v.
Ireos ʒ j.
Aronis, Dragonteæ ana ℈ j. G. ij ß.
Agarici, Colocynthidis,
Nitri, Euphorbii, Castorei ana ℈ ij. G. v.
Apii Macedonici,
Petroselini ana ℈ ij. G. v.
Ellebori nigri ʒ ß.
Diagridii, Coccognidii ana ℈ ij. G. v.
Mellis quantum sufficit.

Datur ad modum castaneæ, in sero, cum aqua calida. *Cõfert cephalalgicis, lethargicis, stomachicis, ischiadicis, podagricis, & de matrice laborantibus, discoloratis, nephriticis, & omnibus, qui de tenui aut viscoso phlegmate affliguntur, & his, qui cibos non digerunt: phlegma & choleram purgat, & aquosos humores cum ventositate.

Electuarium Angelicum Fioravanti.

℞. Croci, Ligni Aloës, Cinnamomi,
Coralii rubri ana ℈ j.
Ellebori nigri ℥ j.
Elect. de succo ros. Mesuæ ℥ vj.
Conservæ ros. ℥ iv.
Moschi ʒ j.
Lapidis Philosophici nostri ℥ iij.
Quintæ essentiæ nostræ ℥ ij.
Mellis cocti & despumati q. satis est.

Misce, & fiat electuarium levi ignis calore in vase terreo, vitreo: & servetur in vase vitreo. Dosis à ʒ j. usq; ad ʒ ij. manè stomacho jejuno. *Purgat egregiè tum per vomitum, tum per alvum. Confert febribus omnibus: podagricis, arthriticis: tussi, catarrho: morbo Gallico, aliisque quamplurimis affectibus.

Electuarium Alharif.

℞. Myrobal. Citrinorum, Chebulorum, Indorum ana part. æquales.

Tere, & cribra: oleum amygdal. dulc. superfunde, quantum sufficit, insola triduo: frica sæpè manibus: oleum novum suffice, quantum absumitur. Iterum eadem triduo convenienter tere in aqua fontana, in qua Sacchari partem decimam
A dissolveris, affusa identidem pauca aqua. Hoc fac, donec Myrobalanorum sapor ingratus auferatur, pòst sicca in umbra.

℞. Hujus massæ ʒ xv.
Turpeti ʒ vj.
Anisi, Masticis ana ʒ ij.
Spicæ nardi, sem. Apii ana ʒ j ß.
Violarum sicc. ʒ vij.
Sacchari albi, Sacchari candefacti ana ʒ x.

Excipe melle despumato. Dosis ʒ iij. cum aqua
B calida. *Purgat ventriculum, hepar, & corpus reliquum: usu corpus vividum, & juvenile reddit, & servat. *Mesues.*

Electuarium Alharif, aliud.

℞. Myrobal. Chebulorum,
Citrinorum, nigrorum ana part. ij.
Emblicorum, Belliricorum ana part. j. ß.

Tere, cribra, ut suprà. De hac massa

℞. ʒ xiv. Turpeti ʒ vij.
Zingiberis, Cardamomi, Masticis,
C Cinnamomi, ligni Aloës, Caryophyllorum,
Piperis, Cubebarum, Galangæ,
Macis, sem. Apii ana ʒ j ß.
Spicæ Nardi ℈ ij.
Pinearũ, Sacchari albi, Sacchari cãdi ana ℥ xij.

Excipe melle despumato. *Earundẽ virium est: præterea ventriculum roborat, &c. partes nutritorias frigidas, appetentiam excitat, coctionem juvat, propter hæc colorem corporis, & odorem commendat: juventutem tuetur, canos remora-
D tur, & spiritibus tenuatis, & purgatis visum & reliquum sensum omnem, & cogitationem exacuit, Venerem excitat. *Mesues.*

Electuarium Alsebram, id est, esulæ.

℞. Esulæ bonæ, Myrobal. Citrinorum ana ℥ ij.

Trita & creta mergantur succo Fœniculi, & insolentur dies quinque, affundendo sæpè succum novum. Siccatum repone vase vitreo. Datur à ʒ j. ad ʒ ij. cum saccharo, & aqua calida. *Pituitam &
E melancholiam purgat, & aquas. *Mesues.*

Diaphysalidon.

℞. Succi lupuli salictarii, Intybi,
Apii purgat. ana ℔ iv.
Myrobal. Citrinorum, Chebulorum ana ℥ xij.
Emblicorum ʒ l.
Indorum, Belliricorum ana ℥ j.
Agarici, Ireos ana ʒ x.
Absinthii, Cassuthæ,
F Radicum Apii, Fœniculi, Anisi ana ℥ ß.
Uvarum passarum ℥ lxxx.

Coquantur igne lento ad consumptionem dimidii succorum, frica probè manibus, cola. Uni hujus parti adde

Tamarind. Cheyron, Cassiæ fistulæ ana ℥ iix.
Mannæ ℥ iij.

Cola, & munda. Alteri succorum parti adde

Penidiorum hordeatorum ℔ iv.

Misce omnia simul: bis fervefiant: tunc adde

Olei sesamini recent. ℥ xv.

Percoque ad mellis crassitudinem: ab igne depositis, adde

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Trochiscorum Diarrhod. de Eupatorio,
De Absinthio, de Rhabarbaro ana ℥ j ß.
Ireos ℥ j.
Agarici, fol. Thymelææ præparat. ana aur. iix.
Scammonii, succi Eupatorii, Absinthii,
Croci, Laccæ lotæ, Myrobal. Citrinorum.
Chebulorum ana aur. iv.
Belliricorum, Emblicorũ, Indorum ana aur. iij.
Turpeti ℥ vj.
Olei Thymelææ ℥ iij.

Omnia prius involuta prædictis misceantur. Datur à ʒ iij. ad ℥ ß. cum aqua cichorii. *Efficacissimum ad hydropem, & cachexiam, & affectus epatis, lienis, juncturarum. *Mesues.*

Electuarium de Eupatorio.

℞. Succi Eupatorii, Rhabarbari ana ℥ ß.
Croci ʒ ij.
Laccæ, sem. Cuscutæ, Schœnanthi,
Sem. Citrulli, sem. Cucumeris,
Sem. Portulacæ, succi Absinthii ana ʒ iij.
Diagridii ʒ ij ß.

Tere curiosè. Datur aur. j. cum lactis sero. *Confert ictero, & hydropi incipienti. *Mesues.*

Antidotum hæmagogum.

℞. Asari, Acori, Amomi, sem. Atriplicis,
Marathri ana ʒ j. G. vj.
Anisi ℈ ij. Aristol. longæ, Arthemisiæ,
Cassiæ fist. ana ℈ ij. G. xiv.
Centaureæ minoris ℈ j. G. vij.
Centaureæ majoris, Dauci Cretici ana ℈ ij.
Hellebori nigri ℈ j.
Fol. Lauri ℈ j ß. G. iij.
Glycyrrhizæ ʒ j. ℈ j.
Lupini ʒ ij. Melanthii ℈ ij.
Myrrhæ ℈ j. G. xiv.
Orobi ℈ j. Stypteriæ ℈ ij.
Macedonici,
Pyrethri ana ℈ ij. G. xiv.
Piperis ʒ j. ℈ ij. G. vij.
Sem. Rutæ,
Spicæ,
Pulegii ana ℈ ij. G. xiv.
Pæoniæ ℈ j. G. vj.
Cyperi ℈ j. Sinoni ℈ ij.
Schœnanthi ℈ j. G. xiij.
Caryophyllorum ℈ ij.
Rad. Capparis, Cymini ana ℥ j.
Apii, Sabinæ ana ℈ ij. G. xiij.
Xylobalsami ℈ j. G. xiv.
Mellis q. s. est.

Datur in modum avellanæ majoris cum aqua post balneum, si cum febre est: si verò sine febre, cum vino, aut mulso. *Ad multas mulierum passiones valet: menstrua educit, & fœtum in utero occidit, & postea extrahit, & post partum, quæ non sunt purgata, purgat, & ad salutem perducit, petram in vesica rumpit & purgat: urinam movet, stranguriam sanat, hepatis emphraxim curat, sclirosim in splene sanat, & ad omnia interiora magnum bonum facit: & ad stomachi indigestionem; & eos sanat, qui colicam patiuntur:
A nephriticis prodest, viam totius corporis aperit, & fœtum mortuum, & secundinam educit, & vesicam purgat, stomachum calidum facit, ventositatem consumit, vomitum compescit. Cavendum tamen ab ejus usu in fluxu hæmorrhoidum, aut ventris. *Nicolaus.*

Vomitorium Andreæ.

℞. Cort. rad. Thapsiæ ℥ vj.
Carthami excorticati ℥ iij.
B Cancellæ, Gummi Arabici ana ℥ j.
Succi Cucumeris asinini ʒ ij.
Mellis Asari, quantũ sufficit, ad incorporandũ.

Conficitur sic: Recipe duas partes mellis, & unã succi asari, & fac bullire simul, donec possit benè despumari: quo despumato, & colato, incorpora pulverem specierum, denique reservetur in optimo vase ad usum per annũ. *Est vomitorium leve, suave, quod purgat omnes humores sine labore, principaliter datum cum calida per superiorem regionem, & cum frigida per inferio-
C rem. Dosis ejus est quasi ℥ ß. *Arnold. Villanov.*

Vomitivum Nicolai.

℞. Thapsiæ Panormitanæ, vel Aragonensis in mense Maji, sive Julii collectæ ℥ iij.
Cort. rad. Raphani ℥ j ß.
Croci Africani sive medullæ carthami ℥ j ß.
Nucis vomicæ ℥ ß.
Asari ℥ j.
Mellis Asari q. s. est.

D In duabus libris mellis despumati adde ℥ iv. succi asari, & bulliat ad succi consumptionem. Et si succum habere non volueris, pone thapsiæ, asari ana ℥ ij ß. & dimidiam catapuciarum, & totum depone in aqua marina, & bulliat usque ad medietatem, & aqua ponatur in ℔ ij. mellis despumati, & coque usque ad aquæ consumptionem, & cum tali melle confice. Datur manè in modum castaneæ cum tepida, vel oxysacchara, duris hominibus cum tota substantia: debilibus cola-
E tura tantũ. *Frigidos & calidos purgat humores, choleram rubeam, & phlegma: datur quotidianæ veræ, & tertianæ nothæ: delicatis datur etiam cum syrupo acetoso: sedat veram tertianam, debilitatem & nauseam à superfluis & acutis humoribus factam aufert.

Vomitivum Patriarchæ.

℞. Thapsiæ ℔ j.
Croci Aphricani sive sem. Carthami ℥ iv.
Cinnamomi, Asari,
F Catapuciæ ana ℥ ij. Mellis q. s. est.

Detur cum tepida ante accessionem. *Nicolaus.*

Aliud Patriarchæ.

℞. Thapsiæ ℔ iij. Asari ℔ ij.
Castaneolæ vomicæ ℔ j.
Canellæ ℥ iix. sem. Atriplicis ℔ j.
Granorum Catapuciæ excort. ℥ iij.
Gummi Arabici ℥ iv.
Mellis quantum sufficit.

Dosis ejus est usque ad ʒ ij. Servatur per annum. *Arnoldus Villanovanus.*

Vomi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Vomitivum aliud.

℞. Thapsiæ ℨ iv. Asari baccari,
Cinnamomi,
Croci hortulani ana ℥ j.
Sem. Atriplicis ℥ ß.
Mellis quantum sufficit.

Detur in modũ castaneæ cum calida. *Valet tertianariis, & quartanariis, sed maximè competit quotidianariis. *Nicolaus.*

Vomitorium Scarpellæ.

℞. Cort. rad. Thapsiæ ℔ j.
Sem. Carthami excort. ℥ iv.
Avellanarum, Asari ana ℥ ij.
Gran. Catapuciæ excort. ℥ j.
Mellis quantum sufficit.

Conficitur sic: Tolle ℔ ß. cort. thapsiæ & ℥ ij. tere aliquantulum, & coque cum aqua marina usq; ad consumptionem medietatis aquæ: deinde commisce aquam colatam cum duabus partibus mellis cocti & despumati, & coque iterum usque ad consumptionem aquæ: quo facto catapuciam cum aliquantulo melle adjice: deinde adde pulverem specierum, & commisce totum diligenter, & reconde, & si vis, adde gummi Arabici: & utere sic ad omnes quotidianarios, & tertianarios, ad superius cum calida, & ad inferius cum frigida. Dosis ejus ad ℨ iij. *Probatissimum febribus interpolatis post septem accessiones. *Arnold. Villanovanus.*

Electuarium ex Elleboro vomitorium.

℞. Ellebori albi sicci & incisi ℔ j.
Aquæ ℔ xij. vel xiij.

Fiat infusio per tres dies naturales: hinc fiat decoctio ad medietatis exhalationem: factaque diligenti expressione, abjiciatur elleborum: adde Mellis libras tres: repetatur coctio tamdiu dum mellis ideam & consistentiam induat: hoc electuarium in vitreo vase exceptum, usui reponatur. Dosis est ab ℥ j ß ad ℥ ij. in tenuioribus à ℥ ij. ad ℥ ß. exhibetur ex mulsa, vel aqua saccharata: & omnium optimè cum decocto anisi. Si quis boli consistentiam malit, coquatur prunis ardentibus in bolum. Quod si decipiendi sint ægri, placentulis aut pastillis illud includemus. *Heurnius.*

Vomitorium ex Vitriolo.

Vitriolum Romanum exiccatum vel Chalcanthum dissolve in aqua, depuretur per residentiam depuratã, evapora: quod in fundo erit, propinabis ad grana duo, cum conservæ rosatæ, rorismarini, vel buglossi drachma. *Hoc vomitorium validè movet: & à vomitu æger aqua carnis nutriendus. *Heurnius.*

DE ELECTUARIIS minùs usualibus: ac primùm de electuariis calefacientibus caput.

Electuarium ad morbos capitis frigidos.

℞. Conservæ capillorum Veneris ℥ j.
A Conservæ Anthos, Zingiber. conditi ana ℨ iij.
Cineris hirundinis ℥ ß.
Coralii rubri usti ℨ j.
Piperis tenuiss. pulverizati ℨ j ß.

Cum syrupo de stœchade fiat electuariũ. *Rondel.*

Aliud.

℞. Summitatum Rorismarini,
Cinnamomi, Macis, Nucis moschatæ,
Caryophyllorum ana ℥ ß.
Hirundinum, Castorii, Priapi tauri ana ℥ j.

B Simul colligata, in olla perforata imposita in furno urantur, donec in cineres redigantur: qui postea lavantur, si timeatur odor ustionis. Et ex cinerib. istis cum pauco saccharo & syrupo de stœchade fiat electuarium. *Valet ad paralysim, convulsionem, plenitudinem, & oculorum rheumatismos, & aliarum partium, ad articulorum dolores à morbo Gallico, & alios affectus, in quibus multum excitandum est. *Rondeletius.*

C *Electuarium opticum.*

℞. Spec. Plirisarcotici, sem. Fœniculi ana ℨ j.
Macis, Cubebarum, Cinnamomi,
Piperis longi, Caryophyllorum ana ℈ ß.
Euphragiæ ℥ ß.
Succi Salviæ, succi Rutæ,
Succi Chelidonii ana ℥ j ß.
Sacchari clarificati ℥ j.
Mellis rosati ℥ v.

D Coquantur succi cum melle ad spissitudinem, deinde species tritæ addantur. * Valet in visus imbecillitate undecunque proveniente, & suffusionibus. *Adolphus Occo.*

Electuarium ad memoriam.

℞. Majoranæ, Melissæ, Beton. Salviæ ana ℨ iij.
Balsamitæ, Squinanthi, Marathri ana ℨ j.
Baccarum Lauri, semin. Pæoniæ,
Anisi, Anthos ana ℨ iij.
Semin. Ocymi, semin. Sinapis, Sileris montani ana ℨ j. Cyperi ℨ iij.
E Tormentillæ, Cubebarum, Nucis moschatæ,
Cinnamomi, Piperis longi, Caryophyllorum,
Zedoariæ, Cardamomi, Zingiberis ana ℨ ij.
Coriandri præparati in aceto passulato ℥ ß.
Glycyrrhizæ rasæ, Myrobal. Chebulorum,
Citrinorum, Indorum, Belliricorum ana ℨ ij.
Polypodii, Masticis, Been albi & rubri, Coralii ana ℨ j. Moschi ℈ j.
Sacchari ℥ ij.

F Fiat pulvis. De hoc pulvere ℞. ℥ j.
Conservæ Anthos, Citri ana ℥ j.
Carnium Citoniorum, Uvarum pass. ana ℥ ij.

Cum aqua melissæ & majoranæ fiat electuarium ad lentum ignem. *Confortat memoriam, cerebrum, & omnes virtutes corporis. *Arnold. Villan.*

Aliud, ad idem.

℞. Myrobal. omnium, Piperis longi ana ℨ ij.
Costi, Anacardi, Baccarum Lauri,
Butyri vaccini, Sacchari ana ℨ vj.
Cyperi ℨ ij.

Teratur anacardi per se, postea alia: & confician-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

tur cum butyro & melle in æquali quantitate prius bullitorum. Dentur ʒ ij. cum aqua decoct. apii, fœniculi, & melissæ. *Idem.*

DE ELECTUARIIS calfacientibus cor.

Electuarium cor frigidum alterans & corroborans.

℞. Zedoariæ, Carabe, Coralii rubri, Macis,
Cinnamomi, Cardamomi, Caryophyllorum,
Radicum Acori ana ʒ j.
Margaritarum, Stœchados ana P. j.
Tormentillæ, sem. Basilici, Spodii,
Piperis longi ana ℈ j.
Moschi parum, Sacchari quantum sufficit.
Fiat electuarium. *Heurnius.*

Electuarium pro corde & palpitatione.

℞. Confectionis Alchermes ℥ ß.
Conservæ rad. Buglossæ ℥ j.
Conservæ flor. Anthos ℥ ß.
Spec. Diamarg. frigidi ʒ j.
Cum syrupo de pomis redolentibus fiat electuarium: quo sumpto, superbibant parum vini, diluti aqua borraginis vel buglossæ. *Rondeletius.*

Electuarium pro palpitatione à flatibus.

℞. Spec. Aromat. ros. ℥ j.
Spec. Diarrhod. Abb. Conf. Alchermes ana ʒ j.
Corticis Citri saccharo conditi ℥ j.
Conservæ Buglos. conservæ Anthos ana ʒ iij.
Cum syrupo conservationis Citri fiat electuarium. Capiat ante & post pastum, superbibendo parum vini, cum aqua menthæ & absinthii diluti. *Rondeletius.*

Electuarium pro palpitatione ab aqua.

℞. Electuarii prædicti ℥ ij.
Coralii rubri usti & loti, aquæ Melissæ añ ʒ ij.
Rasuræ Eboris ʒ j.
Pulv. Margaritarum ʒ ß.
Cum syrupo conservationis cort. Citri fiat electuarium. Capiat serò & manè. *Rondelet.*

Electuarium cordis.

℞. Coral. rub. Macis, Ossis de corde Cervi,
Ambræ, Margaritarum, Crystalli,
Auri cocti, Argenti meri, Ossis eboris,
Sapphyri, Rubini, Hyacinthi ana ʒ v.
Balsami ʒ ij. Moschi ʒ ß.
Anthos, Spodii, Sandalorum,
Caryophyllorum, Galangæ, Calami aromat.
Cubebarum, Spicæ Indicæ, Cort. phisticorum,
Sem. basiliconis, Cardamomi, Piperis longi,
Baccarum Lauri, Pyrethri ana ʒ iij.
Styracis calamitæ, Magnetis,
Myrrhæ, Opii Thebaici ana ʒ j.
Sem. Pæoniæ in novilunio collectæ,
Flor. Lilifagi, Majoranæ, Balsamitæ,
Ameos, Aristolochiæ, Anthos ana ʒ iij.
Croci Orient. ʒ ß.
Ligni Aloës. sem. Papaveris albi ana ʒ ij.
Sacchari, quod sufficit.

A Fiat electuarium. Dosis à ʒ ij. usq; ad iij. cum vino calido. * Conservat totam naturam, & eam reddit hilarem: aufert lassitudinem membrorum principalium: subvenit tristibus, & melancholicis: juvat paralyticos. *Petrus Aponensis.*

Electuarium confortans mineram omnium virtutum.

℞. Roris Majalis collecti de mundis. herbis de-
B stillati ℔ ij.
Sacchari ℥ iix.
Coquantur lento igne usq; ad consumptionem roris: postea adde aquæ stillatitiæ florum vel cort. Citri, aquæ Melissę ana ℥ j. incorpora ad Solem fortissimè, benè agitando cum spatula: & sic permitte stare in vase panno subtili cooperto, per dies tres, donec inspissetur: postea
℞. Aquæ stillatitiæ sanguinis humani ℥ ij.
Sanguinis draconis ℥ ß.
C Distempera, & misce totum cum jam supradicto saccharo, & fortiter incorporetur ad Solem: deinde
℞. Croci Orientalis ℈ iv.
Balsami electissimi ℈ j.
Moschi ℈ ß. Ros. siccarum ℥ ß.
Ligni Aloës ℥ j. Auri foliati ℈ j.
Coralii rubri ℈ ß.
Margaritarum Orient. ʒ ß.
Incorpora fortiter, & sic permitte vas coopertũ, donec exiccetur, & servetur. * Cor lætificat, calo-
D rem naturalem, & spiritus, & principalia membra adjuvat: confortat humidum radicale: ab ægritudinibus pestilentibus, & ab omnibus venenis conservat: juventutem prolongat, & senectutem retardat: hominem in suo vigore tenet, & conservat. *Arnoldus Villanovanus.*

Electuarium.

℞. Conservæ Rosarum ℥ iv.
Conservæ Buglossæ ℥ ij.
E Cort. mali citri conditi ℥ j.
Chebulorum conditorum ℥ ij.
Cinnamomi electi ʒ j.
Sandali rubri, Coralii rubri,
Serici coccinei crudi, concisi,
Croci, Margaritarum ana ʒ ß.
Fol. auri, Fol. argenti ana ℈ j.
Moschi, Ambræ ana G. ij.
Funde omnia simul succo citri, vel limonis saccharo cocti. * Spiritus fovet, nutrit, roborat, in-
F genium acuit atq; illustrat. *Marsilius Ficinus.*

Aliud.

℞. Amygdal. dulcium ℥ iv.
Pinearum mundat. sem. Cucumeris ana ℥ ij.
Sacchari candidi ℥ iv.
Sacchari albissimi ℔ j ß.
Funde cuncta hæc aqua ros. atq; limonis, & citri, in quam extinctum fuerit ignitum aurum, & argentum, simul coque suaviter, demum adde
Cinnamomi, Been rubri, Coralii rubri ana ʒ j.
Margarit. alb. Croci, Serici crudi, triti ana ʒ ß.
Fol. Argenti, fol. Auri ana G. xij.

Hyacinthi,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Hyacinthi, Smaragdi,
Sapphyri, Carbunculi ana ℈ j.
Moschi, Ambræ ana G. ij.
Fiat electuarium. *Idem.*

DE ELECTUARIIS excalfacientibus pulmonem.

Electuarium pectorale.

℞. Succi Glycyrrhizæ ℥ ß.
Hyssopi, Capillorum Veneris, Ireos,
Sem. Urticæ, Aristolochiæ rot. ana ℥ j ß.
Piperis nigri, sem. Nasturtii,
Rad. Enulæ ana ʒ ß.
Avellanarum,
Amygdal. dulc. ana ℥ ß.
Pinearum ℥ j.
Mellis ℥ xiv.
Fiat electuarium. *Hoc ego usus sum in asthmate, & præ cæteris miram ejus efficaciam expertus sum. *Adolphus Occo.*

Electuarium ad tussim mirabile.

℞. Enulæ campanæ,
Rad. Althææ ana ℥ iix.
Cotoneorum ℥ xvj.
Mellis albi ℔ iij.
Contusa misceantur cum melle, & coquantur: in fine decoctionis auferatur ab igne, addanturque pro qualibet libra
Croci ℈ j.
Cinnamomi ʒ j.
Sulphuris triti ℥ iv.
Glycyrrhizæ ℈ j.
Moschi ℈ ß.
Misce, & serva ad usum. Usus ejus est manè stomacho vacuo & vesperi. *Fioravantus.*

DE ELECTUARIIS calfacientibus ventriculum.

Electuarium pro refrigerato ventriculo.

℞. Spec. Aromat. ros. ʒ j.
Spec. Diagalangæ,
Spec. Diarrhod. Abb. vel
Rosatæ novellæ ana ʒ iij.
Sacchari parum.
Cum syrupo conserv. cortic. Citri fiat electuarium. Sumatur ad quantitatem avellanæ, superbibendo parum vini diluti aqua Absinthii, vel Menthæ. *Rondeletius.*

Aliud.

℞. Zingiberis conditi cum sacchara ℥ j.
Spec. Aromat. ros. ʒ ij.
Spec. Diarrhod. Abb. ʒ iij.
Cum syrupo de Mentha fiat electuarium. Capiat ut antea dictum est. *Rondeletius.*

A

Electuarium ad ventriculi corroborationem.

℞. Cort. Citri cum saccharo conditi, loti in vino ℥ ij.
Spec. Aromat. ros. ʒ j.
Anisi ʒ iij.
Fœniculi ʒ ij.
Sem. Rutæ, sem. Viticis ana ʒ j.
Cum syrupo de mentha fiat electuarium. *Rondel.*

B

Aliud.

℞. Menthæ siccæ ℥ ij.
Sem. Viticis ℥ iij.
Anisi, Fœniculi ana ʒ ij.
Sem. Rutæ ʒ j.
Cort. Citri sicci, Coralii rubri, usti & loti in aqua Rutæ ana ʒ ij.
Cum syrupo de Mentha fiat electuarium. Sumatur ad quantitatem fabæ ante pastum.

C

Electuarium corroborans & constringens ventriculum.

℞. Conservæ Enulæ campanæ,
Conservæ Anthos ana ℥ ij.
Pul. Iridis Venetæ ʒ iij.
Sem. Viticis, Rutæ ana ℥ ij.
Rad. Bistortæ, sem. Uvarum ana ʒ j.
Rad. Cyperi ʒ ß.
Cum syrupo de Mentha fiat electuarium. *Rondel.*

D

Electuarium confortans stomachum, & digestivum.

℞. Rosarum rubr. Nucis moschatæ,
Glycyrrhizæ rasæ, sem. Cucumeris ana ʒ j ß.
Flor. Violarum, Caryophyllorum,
Spodii, Amyli,
Sem. Melissæ ana ʒ j.
Spicæ nardi, Sandali albi & rubri,
Tragacanthi, sem. Citrulli ana ʒ ij ß. G. iv.
Margaritarum, Ambræ,

E

Limaturæ Auri, Argenti ana ʒ j.
Sacchari ℔ iij.
Fiat electuarium. Dosis est à ʒ ij. usq; ad ℥ ß. manè cum vino remollitionis Galangæ & Zingiberis. *Arnoldus Villanovanus.*

Aliud.

℞. Rad. Gentianæ,
Rad. Aristolochiæ rotundæ,
Myrrhæ, baccarum Lauri,
Carvi, Fœniculi ana ʒ iij.

F

Caryophyllorum, Galangæ,
Zingiberis ana ʒ j ß.
Mellis quantum sufficit.
Fiat electuarium. * Valet contra omnes morbos à frigiditate, ventositate, & materia grossa, expertum stomacho, intestinis, colica, capite. Valet etiam contra vermes & venenum.

Aliud.

℞. Cotoneorum incisorum, Mellis albi ana part. j.
Aquæ Rosarum part. dimidiam.
Coquantur simul usque ad consumptionem a-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

quæ per setaceum pellantur omnia: & pro qualibet libra adde
Mellis ℥ vj.
Denuò coquantur: in fine adde
Zingiberis albi ℈ j.
Cinnamomi ʒ j.
Caryophyllorum, Nucis moschatæ,
Ligni aloës, Calami aromatici,
Piperis nigri ana ℈ ij.
Croci ʒ j. Moschi G. v.
Quintæ essentiæ nostræ ℥ j.
Olei Tartari, olei Sulphuris,
Olei Vitrioli ana ℈ j.
Masticis ℥ ß.
Misce, & fiat electuarium, & servetur in vase vitreo optimè clauso. * Ventriculum confortat: virtutem debilem restaurat: appetitum excitat: urinam provocat. *Fioravantus.*

DE ELECTUARIIS calfacientibus hepar.

Electuarium ad Icterum.

℞. Conservæ capill. Veneris,
Conservæ rad. Apii ana ℥ j ß.
Conser. flor. Cichorii, vel
Conser. flor. Calendulæ ana ℥ j.
Spec. Triasandali ʒ ij.
Spec. Diarrhod. Abb. ʒ j.
Quatuor sem. frig. majorum minutim incisorum ana ʒ ij.
Cum syrupo Endiviæ fiat electuarium. Capiat ut suprà, superbibendo aquæ Graminis, vel Cichorii ℥ j. *Rondeletius.*

Electuarium ad aquam inter cutem.

℞. Conser. flor. Cichorii,
Conser. capill. Veneris ana ℥ j.
Spec. Diarrhod. Abb.
Aromat. Ros. ana ʒ j.
Spec. Triasandali ℥ ij.
Hepatis Lupi ʒ j.
Cineris intestinorum Lupi ʒ ij.
Cum syrupo ex Eupatorio fiat electuarium. Capiat ad quantitatem avellanæ, & superbibantur aquæ Absinthii ʒ ij. *Rondeletius.*

Aliud.

℞. Conser. Anthos,
Conser. rad. Apii,
Spec. Aromat. Ros. ana ℥ j.
Spec. Diarrhod. Abb. ʒ j.
Trochiscorum de Eupatorio ʒ ß.
Cum syrupo de Byzantiis, vel de Mentha, vel de Eupatorio fiat electuarium. De hoc capiat, superbibendo vinum dilutum cum aqua Absinthii. *Rondeletius.*

DE ELECTUARIIS calfacientibus splenem.

Electuarium pro splene.

℞. Conser. rad. Apii ℥ j.

A Conser. Ceterach,
Conser. capill. Veneris ana ℥ ß.
Spec. Diarrhod. Abb.
Trochisc. de Cappar. ana ʒ j.
Cum syrupo acetoso fiat electuarium, de quo capiat, superbibendo aquæ Fœniculi, vel Fertatæ, vel Asparagi ℥ j. *Rondeletius.*

Aliud.

B ℞. Conservæ Ceterach ℥ ij.
Trochisc. de Cappar. ʒ j.
Spec. Diarrhod. Abb.
Spec. Diagalangæ ana ʒ j ß.
Limaturæ Chalybis, maceratæ in aceto, & tenuissime tritæ ʒ iij.
Sem. Portulacæ ʒ j.
Cum syrupo acetoso simp. fiat electuarium. Sumatur quotidie ad quantitatem avellanæ, superbibendo parum aquæ Portulacæ, Tamarisci, vel syrupi acetosi simplicis. *Idem.*

C
DE ELECTUARIIS alterantibus cor calidum.

Electuarium cor calidum alterans & refrigerans.

℞. Pulveris elect. Diamarg. frig. ʒ j ß.
Margaritarum electarum candidarum pulverizatarum in mortario marmoreo, ne candorem deponant, cum pistillo ferreo ℈ j.
D Camphoræ G. ij. vel
Trochiscorum de Caphura ℈ j.
Rad. Dictamni, Tormentillæ,
Cort. Citri ana ℈ j.
Conser. Buglossæ, Nenupharis,
Rosarum unius aut omnium ad copiam binarum aut ternarum drachmarum,
Sacchari albi dissoluti in aqua Rosarum vel
E Borraginis, quod satis fuerit, ut inde fiat electuarium in Tabulis, vel additis Serapii, fiat electuarium liquidum. *Heurnius.*

Aliud.

℞. Diarrhodonis Abbatis sine moscho ʒ iij.
Spec. trium santalorum ʒ j ß.
Conser. Rosatæ,
Syrupi Violati ana ℥ j ß.
Fiat electuarium molle. *Idem.*

F
Elegans remedium in spirituum evanida vi.

℞. Succorum densatorum Acetosæ,
Endiviæ,
Rad. Quinquefolii ana ℥ j.
Limaturæ Auri ℈ ij.
Caphuræ ʒ j.
Serici crudi ʒ ij.
Sem. Citri ℥ ß.
Conser. fol. Endiviæ, Acetosæ ana ℥ j.
Cum syrupo de acredine Citriorum fiat electuarium. Datur à semidrachma ad semunciam. *Idem.*

DE ELE-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

DE ELECTUARIIS refrigerantibus ventriculum.

Electuarium ad ventriculum refrigerandum.

℞. Conser. Rosarum,
Conser. Nenupharis ana ℥ ß.
Spec. Diamarg. frig.
Spec. Triasandali ana ʒ ij.
Spec. Diarrhod. Abb. ʒ ß.
Coralii rubri ℥ j ß.
Cum syrupo violato fiat electuarium. *Rondelet.*

Electuarium contra stomachi ardorem.

℞. Conservæ Rosarum veteris ℥ ij.
Lapidum Cancrorum tritorum ℥ j.
Boli Armeni parum. Misce simul.

Electuarium ad humectationem ventriculi, totiusq́ corporis.

℞. Conser. rad. Buglossæ, conser. Borraginis,
Conser. Violarum, conser. Satyrionis ana ℥ j.
Pinearum infus. in lacte,
Quatuor sem. frig. major. mundatorum,
Sem. Bombacis ana ʒ ij.
Carnis test. præparatarum ℥ j.
Anisi ʒ j.
Cinnamomi ℈ j.
Cum syrupo de Buglossa, vel Borragine fiat electuarium. *Rondeletius.*

Electuarium ad humiditatem restaurandam.

℞. Glycyrrhizæ rasæ, Rosarum rubr.
Anisi, Sacchari albi ana ʒ ij. G. vj.
Gummi Arabici, Tragacanthi ana ʒ iij. ℈ ij.
Sandali albi & rubri ana ℈ iv.
Sem. Papaveris albi, succi Glycyrrhizæ,
Amyli, sem. Portulacæ,
Sem. Scariolæ, sem. Lactucæ ana ℥ ß.
Quatuor sem. frig. mundat.
Sem. Cydoniorum mundat. ana ℈ ij.
Amygdalarum mundat. Pinearum,
Sebesten, Cinnamomi,
Styracis calamitæ, sem. Bombacis,
Sem. Malvæ, Violarum,
Nenupharis, Berberis ana ʒ ij.
Confice cum syrupo, quando quæritur confortatio interiorum; vel cum syrupo decoct. Gummi Arabici, Tragacanthi & Rosarum, quando quæritur humectatio spiritualium. Dosis ejus est à ʒ ij. usque ad ℥ ß. Servatur per annum. * Vires corporis ex longa infirmitate, & spiritus, & humiditatem restaurat. Propriè respicit peccatum secundæ digestionis. Datum cū decoctione Violarum & Sandal. confortat hepar & stomachum à siccitate læsos, & à caliditate. Datum cum decoctione Hordei & Glycyrrhizæ, confert valdè attenuatis, suppuratis & consumtis, & curat siccitatem pectoralium, & tussim. Datū in infusione Croci restaurat vires cordis, & humiditatem. Datum cū vino lymphato, confert impedimento conceptionis ex siccitate. *Arnol. Villanovanus.*

Electuarium restaurativum.

℞. Conser. Rosarum ℥ j.
Conser. Borraginis, conf. Violarum ana ℥ ß.
Rad. Cichorii condit.
Cort. Citri condit. ana ʒ iij.
Spec. Diarrhodon Abb. ℈ ij.
Spec. Diambræ ʒ ß.
Spodii, vel Spicæ Indicæ,
Coralii rub. præpar.
Margarit. præparat. ana ℈ j.
Cum syrupo Citri conditi fiat electuarium. *Ranzovius.*

DE ELECTUARIIS refrigerantibus hepar.

Electuarium ad calefactum hepar, cum obstructione.

℞. Conser. flor. Cichorii,
Conser. Capill. Veneris ana ℥ ß.
Conser. Violarum ʒ iij.
Spec. Diatragacanthi frig.
Spec. Triasandali ana ʒ ij.
Cum syrupo Endiviæ fiat electuarium. *Rondelet.*

DE ELECTUARIIS astringentibus.

Electuarium pro Ventriculo laxato.

℞. Myrobal. conditorum N. j. vel
Carnium Citoniorum,
Carnium Citri conditi,
Zingiberis conditi ana ℥ j.
Spec. Aromat. rosati ʒ ij.
Rasuræ Eboris,
Coralii rub. usti, loti in aqua Menthæ ana ℥ ij.
Cineris intestinorum Gallinæ,
Cineris intestinorum Lupi ana ℥ iij.
Cum pauco syrupo conservæ corticum Citri fiat electuarium. *Rondeletius.*

Electuarium pro Lienteria.

℞. Myrobal. Emblicorum N. j. vel
Carnis Cytoniorum ℥ j.
Corticum Citri conditi ℥ j.
Pulveris Diacitonites ʒ ij.
Spec. Diarrhodon Abb.
Spec. Rosatæ novellæ ana ʒ j.
Coralii rubri usti ʒ j ß.
Conservę Acori colatæ, & transmissæ per cribrum ʒ vj.
Cum miva Cytoniorum fiat electuarium. Capiat ante cibum. *Idem.*

Electuarium pro Dysenteria.

℞. Carnis Cytoniorum conditæ ℥ j.
Conser. Ros. antiquæ ℥ j ß.
Coralii rubri,
Boli Armeni ana ℥ ij.
Spec. Diamarg. frig. ʒ j.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Cum miva Cytoniorum fiat electuarium. Capiat manè. *Idem.*

DE ELECTUARIIS urinas & menſes moventibus.

Electuarium ad urinas & menſes movendos.

℞. Conſervæ Eryngii,
Conſ. rad. Paſtinacæ agreſtis ana ℥ j.
Trochiſcorum de Myrrha ʒ iij.
Cinnamomi ʒ ij.
Cum ſyrupo de Arthemiſia fiat electuarium. Sumatur manè, deinde ſuperbibendo cyathum vini Hippocratici, vel decoctionis Pulegii, aut Calaminthæ. *Idem.*

Electuarium ad menſes movendos.

℞. Succi Eryngii, ſucci Sabinæ,
Succi Pulegii, depuratorum ana ʒ iij.
Cinnamomi, Aſari,
Myrrhæ, Croci ana ʒ j.
Sem. Nigellæ ʒ ß.
Miſceantur, & fiat electuariũ. Ad dulcorandum adde parum ſyrupi de Arthemiſia. *Idem.*

DE ELECTUARIIS frangentibus calculum.

Electuarium ad calculum.

℞. Succi Portulacæ,
Fœniculi marini ana ℥ ß.
Sem. Palyuri ℥ j.
Aſari, Ochræ ana ʒ iij.
Cinnamomi, Seſeli ana ʒ j.
Cum ſyrupo de Byzantiis, vel de quinque rad. fiat electuarium. Parantur etiam ex Lithontribone lapide Judaico, additis ſuccis vel ſyrupis convenientibus. *Idem.*

DE ELECTUARIIS Venerem ſtimulantibus.

Electuarium ad Venerem.

℞. Conſervæ rad. Eryngii,
Zingiberis conditi ana ℥ j.
Teſticulorum gallor. decoct. in lacte ℥ ß.
Pinearum mundatarum, & in lacte maceratarum ℥ j.
Amygdalarum dulcium,
Avellanarum maceratarum in melle per diem ana ℥ ß.
Sem. Bulbi ʒ j.
Cum ſyrupo conſervæ cortic. Citri fiat electuarium, de quo ſumatur ante paſtum. *Idem.*

Aliud.

℞. Conſervæ Satyrionis ʒ ij.
Cort. Citri conditi ℥ ß.
Avellanarum in melle maceratarum N. x.
Pinearum,

A Piſtaciorũ in butyro breviter frixorũ ana ℥ j.
Carnis Teſtudinis decoctæ cum eruca ℥ ij.
Cinnamomi ʒ ß.
Cum ſyrupo conſervationis Eryngii fiat electuarium. Sumat ad quantitatem nucis. *Idem.*

Electuarium pro iis, quibus ſemen eſt acre.

℞. Pinearum conditarum cum ſaccharo ℥ ij.
Rad. Paſtinacæ agreſtis ℥ j.
B Caulium, Lactucæ,
Carnium Cucurbitæ conditæ cum ſaccharo ana ℥ j ß.
Carnis teſtudinis coctæ cum Oryza ℥ iij.
Cum ſyrupo conſervationis Satyrionis fiat electuarium. Sumat ad nucis quantitatem tribus horis ante paſtum. *Rondeletius.*

Electuarium ad Venerem, Avicennæ.

℞. Caudæ Scinci ℥ j ß.
C Sem. Napi, Bauciæ,
Alleſt, Cepæ albæ,
Urticæ, Erucæ ana ℥ j.
Melanopiperis, Leucopiperis,
Macropiperis ana ʒ v.
Cepæ muris aſſæ ℥ ß.
Pinearum ℥ ij ß.
Pyrethri ℥ ß.
Linguæ avis ʒ vj.
Cerebellorum paſſerum ℥ ß.
Teſticulorum galli ℥ j.
D Tere, & confice cum Butyro vaccino & Melle, & ſit Butyri tertia, & Mellis tertiæ duæ, & repone in vaſe. Doſis ejus eſt ʒ ß. cum vino dulci poſt cibum. Sperma auget: & convenit Regibus.

Electuarium ad libidinem augmentandam.

℞. Sem. Seſeleos, Erucæ,
Aniſi, Lini, Piperis,
E Pyrethri, Seſami purgati,
Farinæ Cicerum ana ʒ ij.
Tere, & confice cũ oleo ſeſamino recenti: adde
Penidiorum ad pondus omnium,
Mellis quantum ſufficit.
Fiat electuarium. *Idem.*

Electuarium ad coitum augmentandum.

℞. Sileris montani, Cymini,
F Sem. Urticæ ana ʒ x.
Zingiberis ʒ xv.
Satyrionis ʒ v.
Pinearum mundat. ʒ xx.
Aniſi ʒ vj.
Tere, & frica cum Butyro: tempera cum Melle deſpumato. Doſis ℥ ß. in introitu lecti. *Iſaac.*

Electuarium ad libidinem augendam.

℞. Uvam paſſam,
Daucum domeſticum,

Et

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Et abjice interiora, tere diutissimè cortices, & adjunge
Gummi Arabici ℔ j.
Pone in frixorium stanneum, & superadde
Olei Sesamini ℥ j. frica, & pone
Mellis ℔ iij.
Dimitte usquequò condensentur: admisce Vitellos ovi N. v. ab igne remove, & adde
Galangæ ʒ ij.
Sem. Urticæ, Piperis longi,
Cinnamomi, Caryophyllorum,
Sem. Rapæ, Ceparum,
Dauci ana ʒ ij.
Commisce diligenter. Si volueris tingere, adde Croci ʒ ij. postea reconde in vase vitreo, & usui reserva. *Arnoldus Villanovanus.*

Aliud Venerem excitans.

℞. Sem. Asparagi, Satyrionis ana ℥ j.
Bedeguar, Been albi & rubri,
Zingiberis ana ʒ iij.
Sem. Erucæ, sem. Dauci,
Sem. Ceparum, sem. Urticæ ana ʒ ij.
Sem. Sileris montani assi,
Umbilicorum scincorum ana ℥ ß.
Cardamomi ʒ iij.
Linguæ avis ʒ j.
Sacchari quart. j.
Tere, & per tempora dabis ℥ ß. cum lacte, vel mulsa, serò & manè. *Idem.*

Aliud ad idem, pro iis, qui non possunt coire ex frigiditate.

℞. Spec. Diagalangæ ʒ j.
Cinnamomi, Caryophyllorum,
Satyrionis ana ℥ j.
Pyrethri, Piperis,
Sem. Urticæ, sem. Dauci,
Sem. Lini, sem. Carvi,
Sem. Sileris montani ana ʒ ß.
Penidiorum ℥ ij.
Tere & tempera cum Melle, & repone. Dosis ad modum avellanæ ante prandium, & post cœnam. *Arnoldus Villanovanus.*

Electuarium contra sterilitatem.

℞. Vitell. ovorum N. vj.
Butyri recentis, sevi Capræ ana quart. j.
Priapi Tauri, Satyrionis, Zedoariæ,
Zingiberis conditi, Menthæ,
Testiculorum gallorum, testic. Vulpium.
Testic. Mutonis, testic. Verris ana ℥ j.
Cerebellorum Passerum assatorum ℥ ij.
Medullæ nucis Indicæ, Pinearum,
Pistaciorum ana ℥ j ß
Fisticorum, Amygdalarum dulc.
Dactylorum, Avellanarum coctarũ ana ℥ j ß.
Sem. Malvæ, sem. Mercurialis, sem. Erucæ,
Caryophyllorum, Zingiberis,
Piperis longi, albi & nigri,
Sem. Linguæ avis,
Cinnamomi ana ℥ ij.
Ista omnia mundificentur, temperentur, & coquantur in lacte ovino, vel vaccino, & pòst fortiter conterantur, & addantur
Caudarum scincorum ℥ ß.
Mellis Ros. ℔ ij.
Panis Sacchari ℔ vij.
Conficiatur lento igne, diù agitando, decoquantur ad electuarii consistentiam, quo continuè manè & serò utatur. *Arnold. Villanovanus.*

DE ELECTUARIIS Venerem minuentibus.

Electuarium ad seminis profluvium, & Venerem minuendam.

℞. Conservæ Nymphææ ℥ ij.
Caulium Lactucæ ʒ j.
Coralii rubri, Crystalli ana ʒ iij.
Caphuræ ʒ ß.
Sem. Agni casti ℥ ß.
Cum syrupo Myrtillorum fiat electuarium. *Idem.*

DE ELECTUARIIS dolorem mitigantibus.

Electuarium ad dolorem colicum.

℞. Opii ʒ ij.
Castorii, Euphorbii, Styracis,
Myrrhæ, Piperis longi, nigri ana ℈ j.
Sem. Apii, sem. Petroselini,
Sem. Cumini, Cinnamomi ana ℈ ij.
Cum melle despumato fiat electuarium. *Idem.*

Aliud.

℞. Galangæ, vel Aromat. rosati, vel
Diambræ, vel Diamoschi ʒ ß.
Opii dissoluti in vino Malvatico vel Aqua vitæ ℥ j.
Croci, Castorii ana ℈ j.
Cum syrupo de stœchade fiat electuarium, vel opiata, de qua sumatur ʒ j. cum vino & aqua Hyssopi. *Idem.*

Electuarium pro dolore nephritico.

℞. Glycyrrhizæ, Rosarum, Myrrhæ,
Styracis, Asari, Spicæ Celticæ,
Schœnanthi, sem. Palyuri,
Sem. Halicacabi, sem. Bismalvæ ana ʒ j.
Sem. Apii, Petroselini,
Rubiæ majoris ana ʒ ß.
Opii ʒ ij.
Croci ℈ j.
Cum syrupo capillorum Veneris & pauca Terebinthina lota in aqua Graminis, vino albo fiat electuarium, vel opiata. Capiat à ℈ j. ad ʒ j. Post vomitum, vel detergentia medicamenta dentur. *Rondeletius.*

Electuarium ad dolorem vesicæ cum ulcere.

℞. Succi Glycyrrhizæ ʒ ß.
Myrrhæ, Styracis, Thuris, Masticis ana ʒ j.
Gummi Tragacanthæ,
Gummi Arabici ana ℈ ij.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Cort. Mandragoræ ʒ ij.
Sem. Papaveris, sem. Endiviæ,
Sem. Alkekengi,
Sem. Bismalvæ ana ℈ ij.
Cum syrupo Jujubarum fiat opiata. Sumatur ʒ j. longe à pastu, superbibendo decoctionis Hordei parum. *Rondeletius.*

Aliud.

℞. Succi Glycyrrhizæ, Styracis, Tragacanthæ,
Gummi Arabici, Amyli ana ʒ iij.
Boli Armeni ʒ ij.
Opii ℥ j ß.
Cum syrupo Jujubarum fiat opiata. Capiat ut suprà. *Idem.*

Electuarium pro dolore in fluxu ventris.

℞. Acaciæ, Hypocistidis,
Carnis Cidoniorum,
Sumach, Gallarum ana ʒ j.
Coralii rubri usti, & loti in aqua rос. ʒ j ß.
Opii ʒ j.
Cinnamomi crassi, Cyperi ana ʒ ß.
Cum syrupo de Rosis siccis fiat electuarium. Addi potest ʒ j ß. Boli Armeni, vel Terræ sigillatæ. *Idem.*

Electuarium ad uteri dolores.

℞. Castorei, Myrrhæ,
Croci, Styracis ana ʒ ij.
Rad. Ireos, Spicæ Nardi,
Folii, Malabathri,
Asari ana ʒ j.
Opii ʒ j ß.
Cum syrupo de Arthemisia fiat electuarium, vel opiata. Capiat ʒ j. superbibendo parum vini albi, diluti aqua ex floribus Citri. *Idem.*

Aliud.

℞. Spec. Diamoschi,
Spec. Diambræ ana ʒ ij.
Castorii ℈ j.
Opii ʒ ß.
Cum syrupo de Arthemisia fiat opiata. Sumatur ʒ j. ut supra. *Rondeletius.*

Aliud ad dolores cum ulcere.

℞. Bdellii, Myrrhæ ana ʒ j.
Cort. Thuris, Sarcocollæ,
Masticis ana ʒ j ß.
Amyli, Styracis ana ʒ ij.
Sem. Papaveris albi, sem. Endiviæ,
Sem. Plantaginis ana ʒ j ß.
Cum syrupo Jujubino fiat electuarium. Quòd si dolor non sedetur, augeatur quantitas Opii ad ʒ iij. *Idem.*

DE ELECTUARIIS purgantibus bilem.

Electuarium Diacarthami, Cholagogum.

℞. Diagridii ℥ ß.
Turpeti ℥ j.
A Sem. Carthami medullæ ℥ ß.
Cort. Citri sicci,
Carnis Cydoniorum ana ʒ j.
Cinnamomi, Zingiberis,
Diatragacanthi frig. ana ʒ ij.
Syrupi Ros. laxat. quantum satis est.
Fiat electuarium. Maxima dosis est ℥ ß. *Fel. Plat.*

Aliud electuarium purgans.

℞. Scammoneæ præparatæ ℥ j ß.
B Turpeti,
Sacchari candi ℥ ß.
Zingiberis ʒ j.
Cinnamomi ʒ j ß.
Galangæ ʒ ß.
Pulpæ ficuum extract. cum vino opt. ℔ ß.
Syrupi Liquiritiæ ℥ iij.
Fiat electuarium. *Idem.*

Electuarium aliud Cholagogum.

C ℞. Diagridii ℥ ß.
Cinnamomi ʒ j.
Sandali albi, rubri ana ʒ ß.
Conser. Ros. recent. ℥ v.
Rob de Ribes ℥ j.
Succi Liquiritiæ ʒ j.
Masticis ʒ ß.
Misce, & fiat electuarium. *Felix Platerus.*

Aliud.

℞. Scammoneæ præparatæ ℥ j ß.
Turpeti ℥ j.
D Zingiberis, Caryophyllorum,
Piperis, Cinnamomi,
Pulpæ Cidoniorum coctæ cum Sacchare, quart. j.
Fiat electuarium. Dosis ʒ ij. *Felix Platerus.*

DE ELECTUARIIS aquam purgantibus.

Electuarium hydragogum.

E ℞. Succi Cucumeris asinini,
Succi rad. Cucumeris asinini,
Succi Laureolæ, succi Ireos purpurei,
Succi Absinthii, succi Eupatorii ana ℥ iij.
Resideat: quæ supernatat aqua, abjiciatur. Crassiori verò parti insperge
Rhabarbari, Agarici ana ℥ ß.
Spicæ Nardi Indicæ, sem. Endiviæ,
Sem. Scariolæ, sem. Portulacæ,
Masticis, Lappæ, Tragacanthæ,
F Salis gemmæ ana ℥ j.
Mellis colati ℥ ß.
In vase vitreo reposita agitentur in Sole, ut fiat veluti electuarium. Datur ʒ j. per intervalla hydropicis. *Gordonius.*

DE ELECTUARIIS purgantibus humores pituitosos & mixtos.

Electuarium fortiter pituitam purgans.

℞. Seminis Cnici ℥ iv.

Turpeti,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Turpeti gummosi,
Fol. Senæ ana ℥ j ß.
Diagridii ʒ v.
Rhabarbari ℥ j.
Agarici trochiscati ʒ vj.
Mannæ ℥ ij ß.
Myrobalanorum Chebulorum ℥ iij.
Polypodii ℥ ij.
Zingiberis ʒ ij.

Crassius conterantur: & affundatur Aqua vitæ, in qua Diambræ uncia per octo dies macerata fuerit: macerentur tepidè dies quatuordecim, hinc prælo exprimantur: & ex liquore Aqua vitæ exstilletur, donec ad melleam crassitiem subsideat. Drachma adultis: dimidia junioribus ex jure, cum syrupi rosati, vel violati laxativi semuncia diluitur, potuiq; datur. *Heurnius.*

Electuarium solvens ventrem.

℞. Acororum ℥ j ß.
Turpeti electi ℥ ß.
Carthami, Hermodactylorum ana ʒ iij.
Stœchadis, Zingiberis,
Asari, Origani,
Anthos, Nucis moschatæ,
Caryophyllorum, Herbæ paralysis ana ʒ j.
Sem. Apii, sem. Anisi,
Sem. Ligustici ana ℈ ij.
Mellis despumati ℔ j ß.

Fiat electuarium. Datur ʒ ß. Quod si vehementius optes, addito Diagridii ʒ ß. *Fumanellus.*

Aliud.

℞. Cassiæ fistularis ℥ ij.
Mannæ electæ ℥ j ß.
Sacchari violacei ℥ j.
Succi Rosarum ℥ ß.

Misce. Datur per horam ante cibum ab ℥ ß. ad ℥ j. *Fumanellus.*

Panchymagogon Phædronis.

℞. Spec. Diambræ ʒ j ß.
Spiritus Vini circulati ℔ ij ß.

Affundatur spiritus vini speciebus, & macerentur diebus 14. commissuris vasis optimè oblitis, materia bis quatérve quotidie mota. Deinde spiritus à speciebus defundendus est, & sequentibus purgatoriis superfundendus:

℞. Scammonii ℥ ß.
Rhabarbari electi,
Colocynthidis ʒ ß.
Agarici optimi ʒ iij ß.
Turpeti,
Hermodactylorum ana ʒ ij ß.
Sem. Ebuli tusi ʒ iij.
Hellebori nigri ʒ ij.
Fol. Senæ ℥ j.

Hæc postquam trita macerataque fuerint, sacculo lineo injiciantur, exprimanturque, in expresso dissolve Aloës succo Citrini ʒ x. atque in balneo Mariæ evaporentur, ad Mellis usque crassitudinem. Datur ℈ j. ex vino, vel jure: vel catapotiis admixtis. His adde etiam aliquot guttas olei Chalcanthini.

A *Electuarium vitæ.*

℞. Uvarum passarum ℔ j.
Glycyrrhizæ rasæ ℥ ß.
Aquæ fontis ℥ xv. aut q. s.

Coquantur benè, & exprimantur, quibus adde
Cort. Myrobalanorum Chebulorum,
Cort. Myrobal. Citrinorum,
Cort. Myrobal. Indorum ana ℥ j.
Cort. Myrobal. Emblicorum,
Cort. Myrobal. Belliricorum ana ʒ j.

B Omnia contusa decoquantur, exprimantur, & colentur, addendo
Sacchari ℔ ß.

Coquantur ad formam syrupi: ultimò adde
Cinnamomi,
Caryophyllorum,
Galangæ, Nucis moschatæ ana ʒ j.
Sem. Anisi,
Sem. Fœniculi ana ℥ ß.

Misceantur, ut est artis. * Ventriculum roborat,
C superfluitates humorum ex nutrimento præterito remanentes purgat: usus ejus facit homines coloratos, & canitiem retardat. *Arnoldus Villanovanus.*

Remedium præstantissimum contra pestem.

℞. Pul. Antimonii præparati ʒ iij.
Doronici Romani,
Terræ Lemniæ,
D Boli Armeni ana ℈ j.
Cort. mali Citri, Croci, Caphuræ,
Tormentillæ, Sandali citrini,
Cornu Monocerotis ana ℈ ß.
Eboris combusti G. xv.
Coralii rubri, Cinnamomi electi,
Spicæ Indicæ,
Margaritarum præparatarum ana G. v.
Aloës lotæ ʒ x.
Conservæ Rosarum,
E Buglossæ ana ℈ iij.
Theriacæ electæ,
Mithridati optimi ana ℈ j ß.
Syrupi acetosi Citri quantum sufficit.

Fiat massa. Dosis ℈ ß. * Medetur pestilentiæ, & iis qui venenum hauserunt. *Iacob. Theod. Tabernæmontanus.*

Electuarium, quo milites Hispani utuntur, affecti lue
F *Hispanica.*

℞. Mellis optimi ℔ j.
Sarsæ parillæ ℥ iv.
Panis biscocti ℥ iij.
Fol. Senæ ℥ j ß.

Pulverizentur tenuissimè, & passentur per staminium, & omnia simul commixta coquantur levi ebullitione, & foco remota decoctioni adde Vini caustici ℥ ij. De hoc electuario sumat patiens manè & vesperi singulis vicibus ℥ j. ad dies 14. præmittendo purgationem: & eandem die 7. & 14. renovando. *A quodam Hispano.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

De Opiatis, Sectio XXII.

Athanaſia major.

℞. Croci, Myrrhæ,
Opii, Caſtorii,
Sem. Juſquiami albi,
Coſti, Cardamomi,
Sem. Papaveris nigri,
Spicæ nardi, Eupatorii,
Hepatis Lupi,
Cornu dextri Capræ vel Cervi ana partes æquales.

Terenda terantur, & alia in vino liquefiant. Excipe omnia Melle deſpumato, & poſt ſex menſes utere cum vino dulci & grato, aut cum ſapa & ſucco Intybi & Apii. Servantur annis tribus. * Obſtructionem hepatis & lienis liberat, dolorem ſedat tum ventriculi, tum renum, hęmorrhoidum, &c. thoracem pulmonesq́; expurgat, ob id aſthma & veterem tuſſim juvat, hæmorrhagiam, diarrhœam, lienteriam antiquam, dyſenteriam cohibet. *Meſues.*

Athanaſia alia.

℞. Cinnamomi, Caſſiæ ligneæ ana ʒ iij. G. vij.
Croci, Schœnanthi, Styracis calamitæ,
Phu, Seſeli, ſem. Hyoſcyami, Betonicæ,
Sem. Apii, ſem. Dauci, Aniſi,
Opii ana ʒ j ß. G. iij.
Nardi Indicæ, Folii, Caſtorii,
Myrrhæ, Lapidis hæmatitis,
Carabæ, ſanguinis Draconis,
Coralii rubri, Coſti, Boli Armeni,
Mumiæ, Conſolidæ majoris,
Terræ ſigillatæ, Acori, Aſari,
Cort. rad. Mandragoræ, Polii montani,
Pulegii, Baccarum Lauri,
Meu, Piperis albi longi,
Sem. Petroſelini ana ʒ ß.
Mellis quantum ſufficit.

Confice ut artis eſt, & ſerva in vaſe fictili vitreato ad annos tres. * Dyſenteria laborantibus & cœliacis confert, atq; ad fluxum muliebrem utilis eſt. Facit ad profluvium ſanguinis narium, & eos, qui cibum non retinent in ventriculo. Sanguinis præterea à quacunq; cauſa natis rejectionibus auxiliatur. *Nicolaus.*

Philonis Tharcenſis antidotus, ſimilis ei, quem Meſues deſcribit.

℞. Croci ʒ v.
Pyrethri, Euphorbii,
Nardi Indicæ ana ʒ j.
Piperis albi, ſem. Hyoſcyami ana ʒ xx.
Opii ʒ x.
Mellis quantum ſufficit.

Confice ſecundùm artem. * Expertiſſima ad ſedandos vehementes & lethales partium dolores, ventriculi, coli, hypochondriorum, hepatis, lienis, renum, uteri, excitatos à crudis humoribus, aut flatu craſſo, aut amborum cauſa intem-

A perie frigida: valet etiam ad ſuffocationis periculum, ſingultum vehementem, & urinæ difficultatem. *Galenus.*

Philonium Hamech.

℞. Melanthii, Caſtorei, Piperis,
Ameos, Baccarum Lauri, Cymini,
Fol. Rutæ, Calaminthes, Opii,
Hyoſcyami, Cort. rad. Mandragoræ ana partes æquales.

B Excipe Melle. Datur à ʒ ij. ad aur. ij. * Ad eadem valet, ut præcedens.

Philonium majus, ſive Romanum.

℞. Piperis albi,
Sem. Hyoſcyami albi ana ʒ v.
Opii ʒ ij ß.
Caſſiæ veræ ʒ j ß.
Sem. Apii ʒ j.
Sem. Petroſelini, ſem. Fœniculi,
Sem. Dauci ana ℈ ij. G. v.
C Croci ʒ ß.
Nardi Indicæ, Pyrethri, Zedoariæ ana G. xv.
Cinnamomi ʒ j ß.
Euphorbii, Coſti ana ʒ j.
Mellis deſpumati quantum ſufficit.

Confice ut artis eſt. * Idem quod præcedens poteſt. *Nicolaus.*

Philonium Perſicum.

℞. Piperis albi, Hyoſcyami ana ʒ xx.
D Opii, Terræ Lemniæ ana ʒ x.
Lapidis Hæmatitis, Croci ana ʒ v.
Caſtorii, Nardi Indicæ,
Euphorbii, Pyrethri,
Margaritarum, Carabæ,
Doronici, Zedoariæ,
Trochiſc. Ramich ana ʒ j.
Caphuræ ℈ j.
Mellis quantum ſufficit.

Confice. * Ad ſanguinem undecunque manan-
E tem confert: quapropter menſes immodicè erumpentes, hæmorrhoidas, & cruentas excretiones per inferna, itemque ſanguinis ſputum compeſcit, ac fœtum in utero retinet. *Meſues.*

Paulina.

℞. Cinnamomi, Coſti, Galbani, Caſtorii,
Opii, Piperis longi, nigri,
Styracis ana ʒ j.
Mellis quantum ſufficit.

F Tunduntur quæ tundenda ſunt, & cribrantur per anguſtiſſimum cribrum: Galbanũ in Melle diſſolvitur, & factum electuarium in conſiſtenti forma reponitur in pyxidem vitream aut argenteam. * Facit hæmoptoicis, tuſſientibus, phthiſicis, peripneumonicis, ad convulſa, rupta, ſtomachi ſubverſionem, bilem vomentes ac ſecernentes, cœliacos, dyſentericos, ad affectiones circa veſicam, ſuffocationes uteri, febres per circuitum repetentes, hora una ante exacerbationem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

nem exhibita: facit in malum habitum delapsis, A cibum non sentientibus, ac pharmaca lethalia & plagas venenum jaculantium bestiarum. *Galen.*

Tryphera magna.

℞.Opii ℥ ij.
Cinnamomi,Caryophyllorum,
Galangæ,Nardi Indicæ,
Zedoariæ,Zingiberis,
Costi,Styracis calamitæ,
Calami aromatici,Calaminthæ,
Rad.Iridis,Peucedani,Acori,
Cort Mandragoræ, Nardi Celticæ,
Rosarum rubrarum,Piperis,
Anisi,Apii,
Petroselini,Fœniculi,
Dauci,Hyoscyami,Cymini,
Sem.Ocymi ana ℥ j.
Mellis despumati q.s.

Confice ut artis est,& serva ad annos tres. * Auxiliatur dolori stomachi ex frigiditate: sumpta C namque statim sudorem provocat, phreniticis, mulieribus ex uteri dolore insomnibus,rheumaticis, peripneumonicis, & qui excrementa cum sanguine excernunt,utilissima est. *Nicolaus.*

Requies.

℞.Rosarum rubr.
Violarum ana ℥ iij.
Opii,sem.Hyoscyami,
Sem.Papaveris albi,nigri,
Cort.Mandragoræ,
Sem.Scariolæ,
Sem.Lactucæ,sem.Portulacæ,
Sem.Psyllii,Nucis moschatæ,
Cinnamomi,Zingiberis,
Sacchari ana ℨ j ß.
Sandali albi,rubri,citrini,
Spodii,Tragacanthæ ana ℈ ij.G v.
Mellis despumati q.s.

Confice secundum artem.Durat ad decennium. E
* Ad febres continuas & ardentes, omnemque febrilem affectum, ad febres deniq; acutas confert. Est autem utilis temporibus & pulsibus manuum inuncta, ac cordis dolorem mitigat, somnumque conciliat. *Nicolaus.*

Sotera.

℞.Nardi Indicæ,Castorii ana ℈ xxxix.
Myrrhæ ℈ xxvij.
Croci ℈ xxxvij.
Opii,Schœnanthi ana ℈ xxxvj. F
Petroselini ℈ xlv.
Anisi ℈ ix.
Apii ℈ vij.
Cassiæ ℈ xij.
Piperis longi,Amomi,
Seseli ana ℈ xij.
Sisonis ℈ vj.
Styracis,Hedychroi,Costi,
Asari ana ℈ xiix.
Mellis quantum sufficit.

Fiat opiata.Servatur ad decennium. *Paulus.*

Musa Enea,sive Zazenea.

℞.Castorii,Myrrhæ,Opii,
Piperis nigri,longi,Galbani,Costi,
Cinnamomi,Phu,Meu,
Dauci,Asari,Croci ana ℥ ß.
Mellis Hispanici despumati triplum.

Misce.Servatur ad annos decē. * Valet ad omnes passiones frigidas & ventositates crassas, & dolorem dentium, & corrosionem eorum, & ad frigus stomachi, & tarditatem digestionis, & co- B licam,& difficultatem urinæ, & ad frigus & phlegma,& ad mucositatem urinæ. *Mesues.*

Diaolibanum.

℞.Castorei,Opii,Hyoscyami ana ℨ iv.
Cassiæ ligneæ ℨ ij.℈ ij.
Folii,Croci,Thuris masculi ana ℨ ij.
Rheupontici,Amomi ana ℨ j.℈ ij.
Myrrhæ ℨ j ß.
Spicæ Indicæ,Pyrethri,
Euphorbii,Leucopiperis ana ℈ ij ß.
Pæoniæ,Styracis calamitæ,
Macropiperis ana ℨ j.
Mellis despumati triplex pondus.

Fiat opiata.Servatur ad annos tres. * Utile est ad diversas passiones capitis: hemicranicum dolorem placat, & supercilii lachrymas potēter stringit, fauces rheumaticas & arterias lenit, hæmoptoicis & tussientibus medetur, vomitum compescit, dolorem stomachi & nauseam aufert, peripneumonicis, pleuriticis, empyicis sine dubio D subvenit, gonorrhœam & satyriasim emendat, & menstrualem sanguinem sistit. *Nicolaus.*

Aurea Alexandrina.

℞.Asari,Carpobalsami,
Sem.Hyoscyami albi ana ℨ ij ß.
Caryophyllorum,Opii Thebaici,
Myrrhæ (Baccarum Myrti Actuarii)
Cyperi rotundi ana ℨ ij.
Opobalsami,seu olei Caryophyllorum,
Cinnamomi,Euphorbii,Folii,
Zedoariæ,Zingiberis,Costi veri,
Coralii,Cassiæ ligneæ,Tragacanthæ,
Thuris masc.Meu,Styracis calamitæ,
Spicæ Celticæ,Cardamomi minoris,
Sem.Seseleos,sem.Napi,
Sem.Saxifragiæ,
Sem.Anethi,Anisi ana ℨ j.
Ligni Aloes,Rhabarbari,
Aliptæ moschatæ,Castorei,
Spicæ Indicæ,Galangæ,
Opopanacis,Anacardii,Masticis,
Sulphuris vivi,rad.Pæoniæ,
Rad.Eryngii,Rosarum,Thymi,
Acori veri,id est,Calami aromat.
Pulegii,Aristolochiæ longæ,Gentianæ,
Cort.rad.Mandragoræ,Chamædryos,
Rad.Phu,Baccarum Lauri,
Ammeos,Dauci Cretici,
Macropiperis,Leucopiperis,
Xylobalsami,Carvi,Amomi,
Petroselini,sem.Ligustici,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Seminis Rutæ,
Seminis Sinonis ana ʒ ß.
Auri sinceri,
Argenti meri,
Margaritarum albarum,
Blattæ Byzantiæ,
Ossium de corde Cervi ana ℈ j.G.xiij.
Limaturæ Eboris,
Calami aromatici,
Pyrethri ana G.iix.
Mellis despumati triplum.

Fiat opiata. Servatur annis quinque. * Contra defluxiones capitis, frigore conceptas, efficax est: oculorum lachrymas exiccat, dentium dolores lenit, adversus capitis cruciatum summoperè prodest, illitum fronti, comitiales, insanos, vertiginosos, & in universum omnem capitis noxam mulcet, tabidis, tussiculosis, humorem à thorace rejicientibus, cardiacis, sanguinem excreantibus præsenti est auxilio, ischiadicis, coli & renum cruciatibus. Adversus iliorum noxam, difficultatem urinæ, & ejusdem stillicidium valet, calculos comminuit, omni ventris malo liberat, quotidianis & tertianis febribus circa accessionis initium, sub fervefacto Stœchadis jusculo medetur. *Nicolaus.*

Theriaca Andromachi senioris.

℞. Trochiscorum scilliticorum ʒ xliix.
Trochiscorum Theriacorum,
Hedychroi,
Piperis longi,
Opii ana ʒ xxiv.
Rosarum rubrarum purgatarum,
Iridis illyricæ,
Succi Glycyrrhizæ,
Seminis Napi sylvestris,
Scordii,
Opobalsami,
Cinnamomi,
Agarici ana ʒ xij.
Myrrhæ,
Costi,
Croci,
Cassiæ ligneæ veræ,
Nardi Indicæ,
Schœnanthi,
Thuris electi,
Piperis nigri, albi,
Dictamni Cretici,
Comarum Marrubii,
Rhapontici,
Stœchadis,
Seminis Petroselini,
Calaminthæ montanæ,
Terebinthinæ,
Zingiberis,
Rad. Quinquefolii ana ʒ vj.
Polii montani,
Chamæpityos,
Styracis calamitæ,
Meu, Amomi,
A Nardi Celticæ,
Terræ Lemniæ,
Phu, Chamædryos,
Folii, Chalcitidis tostæ,
Gentianæ,
Anisi torrefacti,
Succi Hypocistidis,
Carpobalsami,
Gummi Arabici splendidi,
Seminis Fœniculi,
B Cardamomi,
Seseli, Acaciæ,
Thlaspi, Hyperici,
Ammi, Sagapeni,
Acori ana ʒ iv.
Castorii,
Aristolochiæ tenuis,
Seminis Dauci Cretici (Pimpinellæ nostræ)
Bituminis Judaici,
Opopanacis,
C Centaurii minoris,
Galbani ana ʒ ij.
Mellis despumati ℔ xiv.℥ v.ʒ ij.
Vini optimi q.s.est.

Galeni ætate plus aromatum admiscebant ad singulas libras Mellis, & medicamentum solidius erat, quàm nunc fit. Jam enim sumunt Mellis ℔ xx. Conficitur autem hoc modo secundùm Galenum.

Herbæ, flores, fructus, semina, radices, cor-
D tices, trochisci, terra Lemnia, chalcitis, & bitumen diligentissime conteruntur pistillo ferreo in mortario æneo, & cribro subtilissimo cribrantur, semine Thlaspi, Napi sylvestris, & Croco exceptis, quæ per se teruntur, vinoque rigantur, ne mortario interiori inhæreant, & ut commodiùs terantur, Gummi, succi, & Castorium per se teruntur, adfuso vino, ut etiam commodiùs teri possint. In ipso compositionis tempore omniumq; rerum mixtura, primùm liquefit Te-
E rebinthina in duplici vase cum Mellis pauxillo, deinde etiam Opopanax, Galbanum, Sagapenum, benè antea per se trita, adfuso pauculo Melle, ut faciliùs digitis explanentur, commisceanturque, atque uniantur. Postea coquuntur in ipso duplici vase cum Terebinthina, donec ad justam consistentiam redacta sint: his admiscetur pars aliqua contritorum, tum etiam in vino dissolutorum, donec Mellis consistentiam consequantur: deinde in mortarium vastę magnitu-
F dinis effunduntur in hũc modum. Primùm, pars aliqua eorum, quæ vino dissoluta sunt, & ad eam formam redacta: deinde mellis nonnihil cocti per se, & despumati: postremò, pars aliqua eorum, quæ in pulverem redacta fuerant: ad hæc nonnihil eorum, quæ liquefacta in duplici vase, eaque tepida: hæc omnia probè agitentur rudicula, & sic consequenter de residuo faciendum, donec omnia probè unita sint: & hæc quidem ad Solem, ut faciliùs fiat, continuò agitando, & tundendo pila ferrea, inuncta Opobalsamo, ut faciliùs agitari possint: & commisceatur etiam Opobal-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Opobalsamum reliquis: alioqui facilè adhæreret A pistillo medicamentum, & difficilior fieret agitatio. Hæc continue per quatuor aut quinque dies agitanda sunt: & rursus elapsis sex aut septem diebus iteranda agitatio per duos menses: deinde reponitur medicamentum vasculis plumbeis, aut terreis bene coctis & vitratis: & servatur per annos triginta.

Chalcitis, quæ in hoc medicamen venit, sic præparanda est. Illius bona quantitas in olla cruda, succensis carbonibus coquitur: eaque li- B quefacta, ubi bullas emiserit, partem supernam in marmor effundes, atque illic fines in umbra, donec frigeat. Hinc postea solummodò capies quod supernè spumeum fuerit, quodque cinerei est coloris, aut prassii, non quod flavum est: theriacam enim colore flavo, non nigro, inficeret. *Exitialibus venenis, & ferarum virus ejaculantium ictibus adversatur. Inveteratis capitis doloribus, vertigini, aurium gravitati, comitialibus, attonitis, apoplecticisve, resolutis, ocu- C lorum hebetudini, voci amissæ, asthmaticis, recenti & vetustæ tussi, sanguinem rejicientibus, ægre excreantibus, & non nisi recta cervice spirantibus, ventriculi imbecillitatibus ac inflationibus, colicis cruciatibus, iliosis, cholericis, cœliacis, regio morbo correptis opitulatur: induratum lienem liquefacit, calculos in renibus comminuit, urinæ difficultati, & vesicæ exulcerationibus medetur. Febrium horroribus & rigoribus, hydropicis, elephantia laborantibus sæpè D præsenti est auxilio. Menstrua cit, fœtum mortuum excutit, articulorum doloribus adjumento est. Non autem corpus modò, sed & animi morbos persanat. Melancholicis itaque, lymphaticis aquæ pavoribus, & id genus aliis malis jugiter data succurrit. Cæterùm in pestifera lue vix aliud præsentius, magisq; idoneum præsidium hac ipsa inveniri potest. *Galenus.*

Theriaca Andromachi, à Medicis Roma- E *nis & Bononiensibus correcta, & præparata.*

℞. Trochiscorum scilliticorum ℥ vj.
Trochisc. de Viperis,
Trochisc. Hedychroi,
Piperis nigri ana ℥ iij.
Trochisc. de Caphura, Opii,
Succi infusionis Rosarum inspissati,
Scordii Cretici, & nostri, F
Seminis Napi sylvestris,
Iridis Florentinæ,
Succi Glycyrrhizæ,
Agarici,
Cinnamomi,
Foliorum Cardui benedicti,
Balsami Indici,
Croci Orientalis ana ℥ ß.
Myrrhæ, Zingiberis,
Rhapontici veri,
Rad. Pentaphylli,
Radicis Tormentillæ,
Calaminthæ montanæ,
Comarum Marrubii,
Stœchados,
Radicis Costi,
Zedoariæ,
Piperis albi,
Piperis longi,
Dictamni Cretici,
Thuris masculi,
Seminis Petroselini Macedonici, vel Smyrnii,
Flor. Schœnanthos,
Myrobalanorum Emblicorum, vel Chebulorum,
Terebinthinæ Cypriæ,
Cassiæ ligneæ,
Spicæ Indicæ ana ℥ vj.
Gentianæ,
Comæ Polii montani,
Styracis calamitæ,
Sileris montani,
Abrotani,
Seminis Thlaspios, seu
Iberidis, seu
Nasturtii albi,
Seminis Ammios,
Chamædryos,
Succi Hypocistidis,
Succi Lentisci,
Foliorum Malabathri, seu Macis,
Nardi Celticæ, seu
Spicæ Romanæ,
Seminis Anisi,
Seminis Fœniculi,
Radicis Meu, vel
Imperatoriæ,
Terræ Lemniæ veræ,
Chalcitidis semiassatæ,
Amomi, vel
Caryophyllorum, vel
Calami odorati,
Radicis Phu minoris,
Carpobalsami, seu
Granorum Juniperi,
Cubebarum,
Comarum Hyperici,
Acaciæ, vel
Succi Lentisci,
Gummi Arabici, vel Juniperi,
Cardamomi majoris (minus melius)
Radicis Angelicæ optimæ,
Rad. Imperatoriæ,
Rad. Vincetoxici,
Rad. Aristolochiæ rotundæ,
Rad. Asari, rad. Succisæ,
Rad. Serpentariæ,
Rad. Diptamni albi,
Rosmarini, Salviæ minoris,
Scabiosæ,
Cornu Cervi usti,
Enulæ campanæ,
Pimpinellæ, Origani Cretici ana ℥ ß.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Seminis Dauci Cretici, vel
Seminis Pimpinellæ,
Galbani, Opopanacis,
Sagapeni, Asphalti, vel
Succini albi,
Rad. Cruciatæ,
Castorei, Aristolochiæ longæ,
Baccarum Lauri ana ℨ ij.
Mellis duplum,
Vini Cretici quantum satis est.
Conficiatur secundùm artem. *Augustani.*

Theriaca Andromachi, à Bartholomæo Maranta correcta.

I. Ordo.

℞. Trochisc. de Scilla recent. & non situ obductorum ℨ xlix. id est, ℥ vj.

II. Ordo.

℞. 1. Trochisc. Viperinorum recent. & non mucidorum.

2. Trochisc. Hedychroi benè exiccatorum.

3. Piperis longi, non exess, neq; adulterati, integri, bono odore, & acutissimo sapore præditi ana ℨ xxiv. id est, ℥ iij.

4. Opii collecti instar lachrymæ, & non per expressionem aut decoctionem facti, quod grave sit, densum, amarum, purum, & facilè dissolvatur, ℨ xxiv. id est, ℥ iij.

III. Ordo.

℞. 1. Rosarum rubr. quinq; frondium, depuratarum, non situ squalidarum.

2. Rad. Iridis Illyricæ, sive Florentinæ, quæ dura sit, densa, acuti gustus, brevis, non exesa, non situ corrupta.

3. Succi Glycyrrhizæ non adulterati.

4. Sem. Buniadis: aut de Rapo recenti & maturo, acuti gustus.

5. Scordii, id est, frondium, florum, & simul seminum, in sicco loco collecti.

6. Opobalsami. Ipsius loco olei Nucis moschatæ per expressionem.

7. Cinnamomi electi. Ejus loco Cassiæ duplex pondus.

8. Agarici boni, friabilis, levis, rari, & fœminæ ana ℨ xij. id est, ℥ j ß.

IV. Ordo.

℞. 1. Myrrhæ succolentæ, pinguis & bonæ, saporis amari, acris, boni odoris, caloris splendidi & pallidi, quæ fracta interiùs habet venas quasdam albas, instar unguium.

2. Costi. Ejus loco Zedoariæ.

3. Croci Orient. recent. colorati, longi, integri, non fragilis, pleni, quod habeat in suis filamentis nonnihil albicantis, & quod madefactum benè tingat manus, non situm oleat, neq; sit humidum, & nonnihil acutum.

A 4. Cassiæ subtilis, & benè contortæ, habentis plures quàm unam cannulam, lævis, non asperæ, aromaticæ, modicæ astrictionis, saporis acutissimi.

5. Nardi Indicæ, saporis & odoris nō expertis.

6. Schœnanthi, id est, florum ejus, & summitat. Junci odorati.

7. Thuris nitidi, rotundi, integri, albi, intùs pinguis, non adulterati.

8. Dictamni Cretensis, id est, frondium ejus
B recentium odorat.

9. Rhapontici, id est, rad. recent. non exesarum, gustu non mucilaginosarum.

10. Stœchadis recentis, odoratæ, amaræ, id est, frondium sive spicarum ejus, cum floribus & ramusculis.

11. Marrubii recentis, id est, foliorum cum seminibus.

12. Sem. Petroselini veri, recentium, odorat. amar. & acrium.

C 13. Calamenthi collecti in montibus, id est, foliorum cum floribus & seminibus.

14. Terebinthinæ veræ.

15. Zingiberis, id est, rad. albarum, non exesarum, bono odore, & acerrimo sapore præditarum ana ℨ vj.

V. Ordo.

℞. 1. Quinquefolii, id est, radicum collectarum in locis siccioribus.
D
2. Polii, id est, sua coma cum floribus, seminibus & foliis, odoris validi, & collecti de montibus.

3. Chamæpityos florescentis: universa planta, excepta radice & lignosa ejus parte.

4. Nardi Celticæ, id est, radicum recent. odorat. radicibus crebris, duris & plenis.

5. Amomi. Ejus loco Galangæ majoris.

6. Styracis, id est, gummi, & non furfuraceum ejus, pinguis, resinosæ, albicantis, odoratis-
E simæ.

7. Mei, id est, radicum collectarum in montibus siccis, odorat. non exesarum, in umbra siccatarum.

8. Chamædryos, id est, frondium, florum, & seminum cum ramis teneris, odorat. & ex montibus siccioribus.

9. Phu Pontici & Calabrini, id est, rad. solidarum, non exesarum, odoratarum. Vulgaris verò Valeriana non debet illius loco accipi.
F
10. Terræ Lemniæ. Ejus loco Bolus Armena, vulgò Orientalis dicta: coloris ruffi, aut Terra Melitensis: aut Bolus verus.

11. Malabathri. Ejus loco Nardus, & tertia illius insuper pars.

12. Chalcitidis semiustæ, quadam peculiari arte.

13. Gentianæ, id est, radicis plenę, densæ, amarissimæ, de siccioribus montibus collectæ.

14. Gummi, id est, Arabici, puri & pellucidi.

15. Succi Hypocistidis veri, non mixti aliis rebus & arte extracti.

16. Carpo-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

16. Carpobalsami. Ejus loco vulgares Cubebæ, quæ adhuc in siliquis reperiuntur.

17. Anisi, id est, seminis recentis, pleni, æqualis, odorati, acris gustatu, & dulcissimi.

18. Seseleos veri, id est, seminis, colore nigricantis, quod Venetiis apportatur.

19. Cardamomi minoris, aut medii, id est, seminum ipsius recentium, odoratorum, & saporis acris.

20. Fœniculi, id est, seminis æqualis, pleni, odorati, acris gustu.

21. Acaciæ, illius succus. Et ejus loco succus Sumach.

22. Thlaspi, id est, seminis veri, recentis, acri sapore prædıti, & amari.

23. Hyperici, id est, virgulta tenera cum floribus, frondibus, & seminibus.

24. Ammi, id est, seminis ipsius, Apio similis, odorati, recentis, non pulverulenti, & quod Origanum non parum referat ana ℥ ß.

VI. Ordo.

℞. 1. Sagapeni, id est, succi vulgò Serapinum dicti, non adulterati, duri, granulis minutis constantis, colore Myrrhæ, saporis acris, foris ruffescentis, interiùs candidi.

2. Castorii non falsi, resinosi, gravis odoris, acris saporis, fragilis.

3. Aristolochiæ tenuis, aut, ut ita dicam, sarmentosæ, siccatæ ad umbram, non mucore corruptæ, sed recentis.

4. Bituminis Judaici, non adulterati, in nigro purpurascentis.

5. Dauci, id est, seminis recentis, odore suavi præditi, veri.

6. Opopanacis, id est, succi non adulterati, pinguis, lævigati, frangibilis, gravis odoris, amarissimi, & qui in aqua facilè dissolvatur.

7. Centaurii minoris, id est, cymarum florescentium, cum frondibus & stipitibus, veri.

8. Galbani, id est, succi puri, granulosi, odoris ingrati, sicuti & saporis: non lignosi, in se continentis adhuc semina aliquot ex sua ferula, qui non liquefiat, nisi ad ignem, debetque benè purgari ana ʒ ij.

9. Vini veteris, vinosi, dulcis, non austeri, non fumosi, non corruptioni obnoxii, coloris flavi, lucidi, transparentis, non crassi aut turbidi, odore aromatico præditi: quale est Malvaticū vetus non adulteratum, ℥ xl. id est, sextar. ij. vel quantum satis est ad dissolvenda simplicia humida, qualia sunt, gummi, liquores & lachrymæ.

10. Mellis dulcissimi, acerrimi, nullo externo sapore constantis, coloris flavi, relucentis, & puri, odorati, mediocris crassitiei, uniformis, æqualis, tenacis, & quod filum ducat instar visci, aut lini, gravis, firmi, collecti tempore verno: confecti ab Apibus in loco Thymis frequentib. Rosmarino & aliis aromaticis, & calidis & siccis herbis consito: expressi de favis semel tantùm: non resinosi: quod fit duorum annorum, neque recentius, aut antiquius: quale est Sipontinum, aut

A Tarentinum. Sumantur autem hujus ℔ x. vel quantum satis est ad incorporanda sicca.

Theriaca ex Lilio Pauli, ab Armeno composita.

℞. Piperis albi,
Sem. Hyoscyami albi ana ʒ xx.
Opii ʒ x.
Croci ʒ ß.
Euphorbii, Amomi, Pyrethri,
B Castorei, fol. Dauci, sem. Rutæ sylv.
Rosarum rub. siccat. Serapini,
Rhabarbari, Costi, Styracis calamitæ,
Myrrhæ rubeæ, Anisi, Carvi,
Cassiæ ligneæ, Mentastri, Cardamomi,
Baccarum Lauri ana ʒ j.
Spicæ nardi, sem. Apii, Balsami,
Olei Rosacei, Cyperi ana ʒ ij.
Mellis despumati quasi ℔ ij.

Incorporentur, & reserventur. *Ab antiquis re-
C perta, cæteris theriacis præstantior ad morsus viperarum, & potiones venenosas, & mortiferas. Confert iliosis, hepatis dolori, & pleuriticis, cum Hydromelle: spleniticis cum Oxymelite: stomachicis cum Aceto: nephriticis, calculosis cum aqua calida, guttatim mingentibus, ictericis & hydropicis. Expellit secundinam cum decoct. Fœnigræci, & prodest omnibus doloribus matricis. Denti corroso imposita confert, & ad plura alia.

Theriaca communis.

D ℞. Rad. Enulæ ʒ xv.
Rad. Aristolochiæ rotundæ ʒ x.
Granorum Juniperi, Zedoariæ, Scordii,
Chamædryos, Chamæpityos ana ʒ ß.
Aristolochiæ longæ, comarum Hyperici,
Scabiosæ, sem. Rutæ, Savinæ ana ʒ iij.
Betonicæ, Salviæ domesticæ, Prassii,
Spicæ Romanæ, baccarum Lauri,
Gentianæ, Diptamni albi, Tormentillæ,
Calami aromatici ana ʒ ij.
E Rad. Meu, Phu, rad. Pimpinellæ,
Sem. Ammios, sem. Carvi, Macis,
Sandali rubei, Succini citrini,
Flor. Melissæ, Menthæ, Rubeæ ana ʒ j.
Castorei, Absinthii, Calamenthi montani,
Zingiberis, Piperis nigri ana ʒ ß.
Nucum juglandium N. x.
Olei Terebinthinæ ℥ j.
Oxymellis scillitici ℥ iv.
Mellis despumati triplum.

F Hæc quoque Theriaca nobis usui est & paratu facilis, non tamen minùs efficax in constitutione pestilenti, cujus usus est plebeis maximè, ut minùs preciosa. Pro oleo Terebinthinæ sumpsi medietatem, id est, unicam semis, & addidi tantundem olei è baccis Juniperi, & suavius fit medicamentum. *Augustani.*

Mithridatium Andromachi.

℞. Glycyrrhizæ ʒ iix. ℈ ß.
Opii ʒ iv. ℈ j.
Folii, Nardi Celticæ, sem. Fœniculi,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Gentianæ, Meu, Roſarum ſiccarum,
Cardamomi ana ʒ iv.
Caſtorii, Thuris, Myrrhæ,
Succi Hypociſtidis ana ʒ vj.
Polii, Coſti, Seſeli, Caſiæ ana ʒ v. ℈ j.
Nardi Indicæ, Scordii,
Cyphii, Schœnanthi,
Opopanacis, Terebinthinæ ana ʒ vj. ℈ j.
Acori, Phu, Hyperici, Acaciæ, Gummi,
Carpobalſami, Sagapeni ana ʒ ij.
Croci, Cinnamomi,
Zingiberis ana ʒ vij. ℈ j.
Styracis ʒ v. ℈ ij.
Dauci ʒ vj. ℈ j ß.
Petroſelini ʒ iv ß.
Piperis longi ʒ iij ß.
Aniſi ʒ iij.
Thlaſpi, Opobalſami ana ʒ vj. ℈ ß.
Galbani ʒ vij.
Scinci ʒ ij. ℈ j.
Vini optimi, Mellis deſpumati q. ſ. eſt.

Compone in modum theriacæ. Servatur per annos decem. * Ad eadem, ad quæ theriaca valet, & ad pleraq; pernicioſa medicamenta & venena eſt efficacior: in viperæ autem morſus curatione, theriaca inferior. Privatim verò facit ad diuturnas ventriculi & thoracis fluxiones, & ad omnes inveteratas in profundo corporis exulcerationes & abſceſſus. Tabidis, ventriſque inflationibus medetur, appetentiam emendat & reſtituit, ac bonum corpori colorem conciliat. Calculos conterit, ac urinæ difficultatem ſanat: acuit viſum eorum, qui illo crebriùs utuntur. Mortuum fœtum ejicit, & ad muliebria omnis generis mala frigida, atq; iis quæ non concipiunt, conducit. Item melancholiam non ſinit conſiſtere. Omne denique capitis malum, ex frigiditate ortum, dolores aurium, lachrymantes oculos, dentium cruciatus, oris, palati, auriumq; omnia vitia, emplaſtri forma impoſita, ſanat. *Galenus.*

Mithridatium Damocratis.

℞. Myrrhæ, Croci, Agarici, Zingiberis,
Cinnamomi, Nardi Indicæ,
Thuris electi, Thlaſpi ana ʒ x.
Seſeli, Opobalſami,
Schœnanthi, Stœchadis,
Terebinthinæ, Galbani,
Coſti, Piperis longi,
Caſtorii, ſucci Hypociſtidis, Styracis,
Opopanacis, Folii ana ℥ j.
Caſiæ, Polii montani, Piperis albi,
Scordii, ſem. Dauci Cretici, Carpobalſami,
Cyphi, Bdellii ana ℥ vij.
Nardi Celticæ, Gummi, ſem. Petroſelini,
Opii, Cardamomi,
Sem. Fœniculi, Gentianæ,
Roſarum, Dictamni Cretici ana ʒ v.
Aniſi, Ariſtolochiæ rotundæ,
Acori, Phu, Sagapeni ana ʒ iij.
Meu, Acaciæ, Scinci,
Summitatum Hyperici ana ʒ ij ß.

A Vini quantum ſufficit.
Mellis deſpumati triplum.
Confice ſecundùm artem. *Damocrates.*

Mithridatium Damocratis, à Bartholomæo Maranta Venuſino correctum.

I. Classis.

℞. 1. Myrrhæ, id eſt, lachrymæ ſuæ recentis,
B pinguis, ſucculentæ, venis in interna parte inſtar unguium albicantibus præditæ.

2. Croci recentis, colorati, non humidi, aut mucorem habentis, integri, longi, neq; fragilis, odoratiſſimi, acuti ſaporis, & non exeſi.

3. Agarici fœminę, rari, levis, candidi, friabilis.

4. Zingiberis radicis, acutiſſimi ſaporis, odoratiſſimi, non exeſi, albi.

5. Cinnamomi, vel illius loco duplæ Caſſiæ; cujus cortex ſit craſſus, fiſtula verò ſubtilis, opti-
C mo odore & ſapore prædita.

6. Spicæ Nardi, id eſt, ejus radicis odoriferæ, recentis, & quæ ſecũ terram odoratam retineat.

7. Thuris lucidi, integri, rotundi, albi, pinguis interiùs, & non adulterati.

8. Thlaſpi veri, id eſt, ſeminis recentis, acutiſſimi, amari ana ʒ x.

II. Classis.

℞. 1. Seſeli veri, coloris nigricantis, quod ſe-
D men Venetiis affertur.

2. Opobalſami, aut illius loco olei Nucis moſchatæ, factæ per expreſſionem.

3. Junci odorati, id eſt, ejus Cymarum recentium, & odoratiſſimarum.

4. Stœchadis recentis, odoratæ, amaræ, & acutæ: ſumantur frondes, ſpicæ cum floribus, & ramuſculis.

5. Coſti radicis veræ, aut illius loco Zedoariæ recentis, non exeſæ, boni odoris.

E 6. Galbani, id eſt, ſucci ipſius, depurati à granis, odore & ſaporę ingrato, non lignoſi, cui ſint commiſta aliquot ſemina, ex propria ferula, neque liqueſcat ſine igne, debetque optimè purgari.

7. Terebinthinæ legitimæ & veræ.

8. Piperis longi, integri, duri, non exeſi, acutiſſimi ſaporis, boni odoris, non adulterati.

9. Caſtorei Pontici, non falſi, graviſſimi odoris, ſaporis acuti, reſinoſi, fragilis, cujus teſticuli
F ab uno principio exorti ſint.

10. Succi Hypociſtidos veri, non miſti, vera rationę extracti.

11. Styracis gummi, & non furfurum, quod pingue ſit, reſinoſum, albicans, odoratiſſimum.

12. Opopanacis, ſucci nõ adulterati, pinguis, frangibilis, gravis odoris, levis, amariſſimi, qui aqua facilè diſſolvatur.

13. Folii Malabathri, vel ſuo loco radicis, aut ſtipitum Nardi Celtici, aut radicis Phu, aut Spicæ Nardi, cũ tertia inſuper ejus parte ana drachmas octo.

III. Clas-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

III. Classis.

℞. 1. Casliæ nigræ, cum signis indicatis in theriaca.

2. Polii, id est, suarum cymarum cum floribus, seminibus, & foliis, perfecti odoris, & collecti ex montibus saxosis.

3. Piperis albi, pleni, sine rugis, odorati, & solidi, amarescentis, & acerrimi saporis.

4. Scordii, id est, suarum frondium, florum, & seminum, ex siccis locis desumpti.

5. Seminis Dauci Cretici, recentis, odorati, & legitimi.

6. Carpobalsami, aut illius loco Cubebarum vulgarium, in siliquis existentium.

7. Cypheos, id est, trochiscorum.

8. Bdellii, recentis, amari, pinguis, pellucidi, instar glutinis taurini, quod facilè liquescat, simileque sit ungui humano, atque accensum spiret gratum odorem, non adulteratum cum gummi. Eo deficiente accipiatur Ammoniacum, Thymiama ana ʒ vij.

IV. Classis.

℞. 1. Nardi Celtici purgati, id est, suarum radicum & stipitum recentium, odoratissimarum, quòd plures habent radîces, duras & plenas.

2. Gummi Arabici, pellucidi, & sine sordibus.

3. Petroselini, id est, seminum recentium, odoratorum, & acrium: sitque legitimum.

4. Meconii, vel potiùs Opii collecti, ut lacrymæ solent colligi, non per expressionem facti, vel decoctionem: sitq; grave, densum, amarum, purum, & dissolubile.

5. Cardamomi, id est, minoris, vel medii: semina sint recentia, odorata & acri sapore prædita.

6. Sem. Fœniculi, æqualium, plenorum, odoratorum, & saporis acris.

7. Gentianæ, id est, radicis plenæ, densæ, amarissimæ, collectæ ex montibus aridis.

8. Frondium rosarum, quæ habeant quinque frondes, purgatarum, non mucidarum.

9. Dictamni Cretici, id est, frondium recentium, odoratarum, non nimis tenerarum ana ʒ v. boni ponderis.

V. Classis.

℞. 1. Anisi, seminis recentis, pleni, æqualis, odorati, puri, acris, saporis dulcissimi.

2. Asari, id est, radicis recentis, odorati, & solidi.

3. Acori, id est, Galangæ majoris, radicis recentis, odoris boni, & acris saporis.

4. Phu, id est, radicum odoratissimarum, non exesarum, & solidarum.

5. Sagapeni, succi usitati, minutis granulis, duri coloris ut Myrrha, puri, saporis acris, exteriùs ruffescentis, interiùs albi, non adulterati.

6. Succi Glycyrrhizæ recentis, non falsi ana drachmas tres.

VI. Classis.

℞. 1. Mei Athamantici, id est, radicum colle-
A ctarum ex montibus siccis, ponderosarum, gratissimi odoris, non cariosarum, & in umbra exiccatarum.

2. Acaciæ, id est, ipsius succi: & ipso deficiente succus ex Rhu.

3. Ventrem Scinci veri, caudam rotundam habentis, caput oblongius, cum linea cæsii coloris per dorsum, aut cum aliis signis suo loco enumeratis.

4. Sem. Hyperici, id est, cymarum cum flori-
B bus, seminibus & frondibus ana ʒ ij ß.

Vini quantum satis erit ad omnia liquabalia dissolvenda: sitque vetus, quod diù duraverit, vinosum, dulce, non austerum, neque fumosum, incorruptum, colore flavo, claro, pellucido præditum, non crassum, vel turbidum, odoris aromatici: quale est Malvaticum, non adulteratum. Pondus legitimum est ℥ xx.

Mellis quantum satis est. Sitque dulcissimum, acutissimum, expers omnis saporis externi, colo-
C re flavo & lucido præditum: odoratum, unius formæ, mediocris crassitiei, tenax, æquale, quod instar visci fila demittat, ponderosum, firmum, collectum initio Veris, &c. Quantum ad pondus, accipiuntur ℔ vj. & eò plus, quantò plus requirent simplicia duplicata pondere, propter substitutionem aliquam.

Ambrosia Archibii.

℞. Anisi, sem. Apii ana ʒ iv.
D Myrrhæ, Opopanacis ana ʒ j.
Cinnamomi, seminis Loti amari,
Casliæ, Spicæ Indicæ ana ʒ ij.
Croci ʒ ij ß.
Piperis ʒ ß.
Opii ʒ iv.
Mellis despumati quantum satis est.

Confice secundùm artem. * Ad omnes internas affectiones utilis est pota: ad intestinorum tormina quidem ex vini Myrtini, & aquæ quarta he-
E minæ parte: ad hepar autem ex aquæ mulsæ hemina dimidia. Item ad vigilias, ophthalmiam, & lateris morbum ex aqua mulsa: ad stomachi demum vitia, ex vini Granatorum cyathis duobus, & aquæ totidem. *Galenus.*

Esdræ antidotus.

℞. Amomi ℈ xij.
Squinanthi ʒ ix.
Pyrethri ℈ vj.
F Croci ℈ xxxvj.
Cinnamomi ℈ vj.
Myrrhæ troglodyticæ ℈ xij.
Styracis calamitæ ℈ xiix.
Petroselini, sem. Dauci ana ℈ iij.
Tragacanthæ ℈ vj.
Succi Hypocistidis ℈ ix.
Ireos, Abrotani ana ℈ xv.
Sem. Fœniculi ℈ vj.
Bdelhi ℈ ix. Thuris ʒ j.
Sulphuris vivi ℈ vj.
Sem. Hyosciami albi ℈ xxvij.
Casliæ ligneæ ℈ ix.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Sem.Papaveris ℈ xxx.
Spicæ nardi ℈ xij.
Sem.Rutæ, sem.Ocymi ana ʒ j.
Rhois culinarii ℈ iv.
Sem.Anethi ℈ xj.
Asari ℥ j.
Cardamomi ℈ vj.
Opii ℈ xxvij.
Euphorbii ℈ vj.
Piperis nigri ℈ xxx.
Rosarum siccarum ℈ ix.
Psyllii ℈ xij.
Opobalsami, seu
Olei Caryophyllorum ℈ xxiv.
Ventris Mergi ℈ vj.
Laccæ, Lycii Indici,
Caryophyllorum ana ℈ xij.
Stercoris reperti in alvo Mergi ℈ vj.
Flor.Nerii ℈ iv ß.
Rhabarbari ℈ xij.
Mei Athamantici ℈ iv.
Terræ Cimoliæ ℈ xij.
Succi Arthemisiæ ℈ xx.
Fol.Cichoreæ ℈ ix.
Spicæ Celticæ ℈ xij.
Castorei ʒ j.
Costi, Gentianæ ℈ xij.
Confect.Hedychroi ℈ ix.
Anisi ℈ vj.
Sisonis ℈ xiix.
Thymiamatis Hammoniaci,
Fol.Citri ana ℈ xij.
Vini veteris odorati q.s.fuerit succis & liquoribus resolvendis.
Mellis despumati optimi ℔ v.aut ℔ vj.

Arida omnia minutissimè contundito. Opium verò & Myrrham, Hypocistidem, Bdellium, Lycium, Hammoniacum in vino dissolvito: Tragacantham deinde seorsim per se affuso vino dissolvito. Deinde omnia simul misceto, addendo etiam despumatum Arthemisiæ succum. In universum hanc confectionem eodem modo conficias, quo theriacam, & eodem modo demittenda est ut effervescat, non omninò repleto vase. Per septem annos melior judicatur. * Mirificè contra lethalia venena prodest: aliosq; usus multos habet, quos apud Aëtium libro 13.cap.101. Paulum lib.7.cap.11. Actuarium in libr.de Compos. medicament.reperias. *Aëtius.*

Esdra, aliter.

℞.Mameræ ℥ j.
Amomi ℥ ij.
Squinanthi ℥ ß.
Pyrethri ℈ iix.
Croci ℥ j.
Myrrhæ ʒ iv.
Styracis ℥ ß.℈ ij.
Petroselini ℈ iv.
Tragacanthæ ℥ j.
Succi Hypocistidis ℥ iv.
[illegible]æ ʒ ß.℈ ij.

A Sem.Fœniculi ℥ j.
Folii ℥ iij.
Rhabarbari, Rosarum siccarum,
Glycyrrhizæ,
Flor.sylvestris Punicæ,
Cinnamomi ana ʒ iij.
Nardi Celticæ ʒ j.
Mellis despumati ℔ vj.℥ ix.ʒ vij.

Myrrham & Hypocistidem in vino dissolve modico; Tragacantham verò per se etiam dissolve,
B & confice secundùm artem. *Actuarius.*
Mameræ loco sume Doronicum Romanũ. Cordus.

Adrianum.

℞.Opii Thebaici ʒ iij.
Cassiæ ligneæ,
Hyosciami ana ʒ ij.℈ ij ß.
Euphorbii,
Leucopiperis ana ʒ ij.G.vj.
Seseleos, sem.Apii ana ʒ j.℈ ß.G.ij.
Folii, Origani,
C Tragacanthæ ana ʒ j.
Opobalsami, Petroselini, Macis,
Styracis cal. Zingiberis,
Xylobalsami, Cyperi,
Carpobalsami Maced.ana ʒ j.minùs G.vj.
Sem.Marathri ℈ ij.G.iix.
Calami aromat.℈ ij.G.ij.
Cinnamomi, Croci, Costi, Rheupontici,
Pyrethri, Acori, Dauci Cretici,
Anisi ana ʒ ß.G.vj.
D Castorii ʒ ß.
Serapini, Myrrhæ, Rosarum,
Cardamomi, Amomi, Rutæ agrestis,
Sem.Ameos ana ℈ j.G.iv.
Cassiæ fistulæ ℈ j.
Mellis quantum sufficit.

Fiat opiata, in vase fictili vitrato servandum, annis septem. * Valet propriè ad omne vitium capitis ex frigiditate, & ad gravedinem oculorum, & obscuritatem: contra hemicraniam datur, cum
E vino calido, ubi cocta sit salvia cum sero, in modum avellanæ: datur etiam quartanariis, cum decocto Gentianæ, vel Origani ante horam accessionis. Cum vino data, in quo Saxifragia sit decocta, vel Milium Solis, lapidem frangit. *Nicolaus.*

Opiata sopiens sensus.

℞.Pyrethri, Euphorbii,
Spicæ nardi ana ℈ j.
Croci optimi ʒ j.℈ ij.
F Lachrymæ Papaveris ʒ iij.℈ j.
Sem.Hyosciami albi ʒ ij.℈ j.
Sem.Papaveris albi ʒ v.℈ ij.
Mellis optimi non cocti q.s.

Misceantur, fiat opiata. *Ant.Chalmeteus.*

Opiata.

℞.Theriacæ optimæ,
Mithridatii optimi ana ℈ ß.
Opii Thebaici mund.G.ij.vel iij.
Conser.Anthos ℈ j.

Misce pro dosi. * Usus vehementissimis doloribus colicis. *Casparus Bauhinus.*

DE CON-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

De Conservis, *Sectio XXIII.*

Conservæ sunt flores, vel herbæ exactissime concisæ, vel tusę, & sacharo mixtæ: & vel

- Calefacientes
  - Caput: *Conserva*
    - Anthos, flor. Acori, Betonicæ,
    - Euphragiæ, flor. Stœchados,
    - Flor. Salviæ, flor. Lavendulæ,
    - Majoranæ, Pæoniæ,
    - Primulæ *Veris, &c.*
  - Pectus: *Conserva*
    - Hyssopi,
    - Melissæ,
    - Capillorum *Veneris.*
  - Cor: *Conserva*
    - Flor. Borraginis, flor. Buglossæ,
    - Flor. Anthos, Arantii,
    - Lychnidis, *id est,*
    - Flor. Caryophyllorum,
    - Melissæ.
  - Ventriculum: *Conserva*
    - Absinthii,
    - Enulæ,
    - Menthæ, *&c.*
  - Hepar: *Conserva*
    - Absinthii,
    - Fumiterræ,
    - Flor. Sambuci, *&c.*
  - Splenem: *Conserva*
    - Asplenii,
    - Fumiterræ.
  - Uterum: *Conserva*
    - Majoranæ,
    - Melissæ,
    - Anthos, *&c.*
  - Juncturas: *Conserva*
    - Florum *Stœchados,*
    - Florum *Anthos, &c.*
- Refrigerantes
  - Caput: *Conserva*
    - Flor. Nymphææ *seu* Nenupharis,
    - Rosarum,
    - Violarum, *&c.*
  - Pectus: *Conserva* Violarum, *&c.*
  - Cor: *Conserva*
    - Acetosæ,
    - Rosarum,
    - Violarum, *&c.*
  - Ventriculum: *Conserva*
    - Rosarum,
    - Violarum, *&c.*
  - Hepar: *Conserva*
    - Florum Cichorii,
    - Rosarum, Violarum, *&c.*
  - Splenem: *Conserva*
    - Rosarum,
    - Violarum, *&c.*
  - Renes: *Conserva* Rosarum, *&c.*
  - Uterum: *Conserva*
    - Rosarum,
    - Violarum, *&c.*
  - Juncturas: *Conserva*
    - Rosarum,
    - Violarum, *&c.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

DE CONSERVIS CALfacientibus caput.

Conserva florum Anthos.

℞. Flor. Anthos recent. ℔ ß.
Sacchari albissimi ℔ j ß.

Terantur simul in mortario marmoreo, pistillo ligneo: fiatque conserva in vase vitreo vel vitrato fictili, vel lapideo denso aliquãdiu ad Solem: deinde ad annum vel biennium servanda. * Valet ad confortandum cerebrum humidum, & nervosa membra, & ad melancholiam, & ad phlegma.

Conserva Acori.

℞. Radicum Acori veri ℔ j.

Bulliant in aqua usquedum cocta fuerint, postea pistentur, & passentur per setaceum, deinde ponantur supra ignem, addendo
Sacchari ℔ iij.

Fiat conserva in modum opiatæ. Insoletur, & servetur per annum. * Valet ægritudinibus cerebri & nervorum: valet in affectibus phlegmaticis. *Mesues.*

Conserva Betonicæ.

℞. Betonicæ recentis & teneræ ℔ j.
Sacchari ℔ iij.

Folia in mortario lapideo terantur minutissimè: saccharum verò coquendum est cum aquæ betonicæ ℔ ij. ultra syrupi consistentiam: deinde simul misceantur aliquandiu supra prunas, fiatq; conserva, quæ per annum in vase vitreato conservanda. * Caput & ventriculum confortat, venena ex corpore pellit. *Florentini Medici.*

Conserva Euphragiæ.

℞. Mense Julio vel Junio, Euphragiæ unà cum floribus ℔ ß.
Sacchari ℔ j ß.

Contundantur simul in mortario lapideo minutissime, deinde ponantur in vase vitreato aliquandiu ad Solem quotidie agitando: postea servetur ad annum vel biennium.* Cerebrum confortat, siccatque: visum acuit ac clarificat.

Conserva florum Stœchados.

Conserva Stœchados eodem modo, quo conserva anthos, vel beton. paratur.

Conserva florum Salviæ.

℞. Florum Salviæ recent. ℔ ß.
Sacchari ℔ j ß.

Pistentur simul in mortario marmoreo minutissime: deinde ponantur in vase fictili vitrato ad Solem aliquandiu, quotidie agitando: postea servetur ad annum.* Ad omnia cerebri vitia ex frigida causa valet: ventriculum corroborat: obstructiones aperit: ventriculi superfluos & noxios humores absumit.

Conserva florum Lavendulæ.

Conserva florum Lavendulæ vel spicæ, fit floribus recentibus contritis cum saccharo, eodem A quo conserva florum anthos modo: insolatur, & conservatur per annum. * Cerebrum, ventriculum, hepar, splenem & uterum excalfacit: ad suffocationes uteri, ad splenem induratum, & apoplexiam prodest.

Conserva Majoranæ.

Conserva Majoranæ paratur ut conserva anthos, vel betonicæ. Insolatur, & conservatur per annum. * Valet ad omnes frigidos & humidos cerebri, capitis & ventriculi affectus: jecinoB ris obstructiones reserat: vitales spiritus fortificat, &c.

Conserva Pæoniæ.

℞. In Vere florum Pæoniæ recent. ℔ ß.
Sacchari ℔ j.

Pistentur simul in mortario lapideo optimè: deinde ponantur ad Solem in vase vitreato per menses tres, quotidie agitando spatula lignea: postea conservetur ad annum. * Ad epilepsiam C & vertiginem valet: menstrua provocat: renum & vesicæ calculos expellit: terrores nocturnos sedat, &c.

Conserva Primulæ Veris.

Conserva Primulæ Veris, tempore Veris conficitur eodem modo, quo conserva Pæoniæ. * Capiti & cerebro frigido conducit: hominem ab apoplexia tutum reddit, &c.

D DE CONSERVIS CALfacientibus pectus.

Conserva Hyssopi.

Conserva Hyssopi mense Julio, vel Augusto ex floribus hyssopi & duplo sacchari conficitur eodem quo conserva florum anthos modo. Insolatur, & ad annum conservatur. * Pectori & pulmoni prodest: tussim curat: humores frigidos & crassos in pectore attenuat, & consumit: cerebrum & ventriculum confortat.

E *Conserva Melissæ.*

Conserva Melissæ conficitur ut conserva ex floribus rorismarini. * Cerebrum, cor, pectus, ventriculum roborat: melancholicis & tristibus confert: memoriam confirmat: menstrua pellit: uteri dolores, & suffocationes tollit.

Conserva Capill. Veneris.

℞. Capillorum Veneris ℔ j.
F Sacchari albi ℔ iij.

Contundantur in vase lapideo, fiatq; conserva, ad Solem primò, deinde ad annum conservanda * Valet pleuresi, & affectibus pectoris & pulmonis: in affectibus etiam melancholicis, & choleræ rubræ maximè prodest.

DE CONSERVIS CALfacientibus cor.

Conserva florum Borraginis.

℞. Florum Borraginis recentium, à capitello, cui inseruntur, purgatorum ℥ iv.

Saccha-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Sacchari albi ℥ xij.
Contundantur simul benè in vase lapideo, pistillo ligneo: fiatq; conserva: insoletur, & in vase vitreato servetur ad annum. Dosis est ad ℥ j. * Datur in tremore cordis, & in syncope: gaudium enim generat, & confert melancholiæ.

Conserva Buglossæ.

℞. Florum Buglossæ ℔ j.
Sacchari ℔ iij.
Terantur in vase lapideo, cum pistillo ligneo, fiatq; conserva in modum opiatæ: insoletur, & servetur per annum. * Confortat cor, maniacis & melancholicis confert, etiam syncopi, & cordis tremorem aufert: valet etiam choleræ.

Conserva florum Aurantii.

℞. Florum mal. Aurantiorum recent.
Sacchari albi ana ℔ j.
Contundantur ut suprà, fiatq; conserva.

Conserva florum Persici.

℞. Florum Persici recent. ℔ j.
Sacchari ℔ ij.
Contunde in vase lapideo: insola, & serva per annum. * Lumbricos necat, atq; expellit.

Conserva florum Caryophyllorum, id est, Lychnidis coronar.

℞. Florum Lychnidis, qui ab odoris imitatione Caryophylli vocantur, ℔ ß.
Sacchari albi ℔ j ß.
Fiat conserva ad modum opiatæ. * Cerebrum, caput & cor confortat: contra venena valet, atq; aërem pestiferum, atq; partum facilitat, &c.

D Cor quoque Calefaciunt & roborant, Conserva Anthos, Melissæ: de quibus suprà.

DE CONSERVIS CALfacientibus ventriculum.

Conserva Absinthii.

℞. Thymi Venetiani ℥ ij.
Vini albi optimi ℔ j ß.
Coque thymum ad ℥ xij. vini: deinde exprimito, & adde
Sacchari albi ℔ j.
Coque ad formam syrupi crassioris, deinde cùm infrigidatum fuerit, adde
Absinthii viridis, optimè incisi ac subtilissimè in mortario lapideo contusi ℥ xiix.
Misce, ac reponatur.

Conserva Enulæ.

℞. Radicis Enulæ campanæ ℔ ij.
Bulliat in aqua, usquedum cocta fuerit: postea pistetur, & passetur per setaceum, deinde ponatur supra ignem, addendo
Sacchari ℔ vj.
Fiat conserva in forma opiatæ. * Valet ad confortandum stomachum, & membra nutritionis, & ad phlegma.

Conserva Menthæ.

℞. Menthæ crispæ ℔ ß.

A Sacchari albi ℔ j ß.
Contunde, insola, & serva per annum. * Ventriculum calefacit ac roborat: vomitũ compescit.

DE CONSERVIS CALfacientibus hepar.

Conserva Fumiterræ.

℞. Florum Fumariæ ℔ ß.
Sacchari albi ℔ j ß.
B Contunde simul in mortario lapideo, & fac conservam ad modum opiatæ: insola, & serva per annum in vase lapideo denso, vel vitreo. * Scabie infectis confert: sanguinem mundificat: sudorem movet: ac regium morbum persanat.

Conserva florum Sambuci.

℞. Flor. Sambuci recent. ℔ j.
Sacchari albi ℔ ij. vel iij.
Pista in mortario lapideo simul: insola, & conserva. Durat per annum. * Hydropicis confert.

C Hepar etiam Calfacit Conserva Absinthii: de qua suprà.

DE CONSERVIS CALfacientibus splenem.

℞. Asplenii seu Ceterach ℔ ß.
Sacchari ℔ j ß.
Fiat conserva ad modum opiatæ. * Ad eadem, ad quæ herba ipsa, valet.

DE CONSERVIS EXcalfacientibus uterum.

Uterum excalfaciunt ac roborant, Conserva Majoranæ, Melissæ, Anthos, &c. de quibus vide suprà suo loco.

DE CONSERVIS EXcalfacientibus juncturas.

E Juncturas excalfaciunt roborantque, Conserva florum Anthos, florum Stœchadis: de quibus vide suprà.

DE CONSERVIS REFRIgerantibus caput.

Conserva florum Nenupharis.

℞. Flor. Nymphææ luteorum, recentium ℔ ß.
Sacchari albi ℔ j.
F Tere in vase lapideo, ac in formam opiatæ confice: insola, & in vase fictili vitreato conserva ad annum. * Febricitantibus, hecticis & pleuriticis confert: cerebrum refrigerat, somnumque inducit.

Conserva Rosarum.

℞. Rosarum rub. recent. exunguatarum ℔ j.
Sacchari albi ℔ ij. vel iij.
Teruntur in mortario lapideo, reponuntur vase vitreo, aut vitrato, pergamena operculato mensibus trib. insolantur, in die sæpe agitantur, pòst auferuntur, servãtur ad biennium vel triennium. Sunt qui rosas omninò imperfectas condiunt,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

ut valentiùs adstringant. Datur ad ℥ j ß.* Ventriculū & cor, & viscera reliqua firmat, ipsorumque intemperiem humidam emendat. *Mesues.*

Potest eadem cum oleo vitrioli confici: & fiet conserva vitriolata.

Conserva Violarum.

℞. Violarum purpurearum recentium caudæ & viridi seu calyculo purgatarum ℔ j.
Sacchari albi ℔ ij. vel secundùm Mesuē ℔ iij.

Contundantur simul in vase lapideo, fiatq; conserva. Annum durat. Datur ad ℥ j. * Bilis incendium, sitimq; extinguit: alvum subducit. *Sylvius.*

Quòd si huic oleum vitrioli permisceatur, fit conserva violarum vitriolata, ad suprà dicta multò præstantior.

DE CONSERVIS REfrigerantibus pectus.

Pectus refrigerat Conserva Violarum: de qua suprà.

DE CONSERVIS REfrigerantibus cor.

Conserva Acetosæ.

℞. Acetosæ ℔ ß.
Sacchari ℔ j ß.

Tere in mortario lapideo: deinde insola, & serva per annum. * Valet cholericis.

Cor etiam Refrigerant, Conserva Rosarum, Violarum, &c. de quibus suprà.

DE CONSERVIS REFRIgerantibus ventriculum.

Ventriculum refrigerant, Conserva

A Rosarum, Violarum, &c. de quibus suprà.

DE CONSERVIS REFRIgerantibus hepar.

Conserva florum Cichorii.

℞. Florum Cichorii recent. ℔ j.
Sacchari albi ℔ iij.

Terantur in vase lapideo optimè, deinde in vase vitrato ponatur ad Solem per aliquot hebdomadas, & servetur conserva ad annum. * Valet me-

B lancholicis & cholericis.

Hepar quoq; Refrigerant, Conserva Rosarum, Violarum: de quibus suprà.

DE CONSERVIS REFRIgerantibus splenem.

Splenem refrigerant, Conserva Rosarum, Violarum, Cichorii, &c. de quibus suprà.

C DE CONSERVIS REFRIgerantibus renes.

Renes refrigerant, Conserva Rosarum, Nymphææ, &c. de quibus vide suprà.

DE CONSERVIS REFRIgerantibus uterum.

Uterum refrigerant, Conserva Rosarum, Violarum, Nymphææ, &c. de quibus suprà.

D DE CONSERVIS REFRIgerantibus juncturas.

Juncturas refrigerant, Conserva Rosarum, Violarum, &c. de quibus suprà.

De Eclegmatis sive Loch, Sectio XXIV.

Eclegma, quod Arabibus Loch, Latinis Linctus dicitur, thoracicum & pulmonicum est præsidium, ex medicamentis ferè dulcibus & detergentibus, ac etiam glutinosis, interdum amaris & acribus parciùs coctis, quàm electuario liquido, vel solido conveniat. Horum alia

- *Usualia seu officinalia*
  - Adstringentia:
    - Loch *de papavere,*
    - Diacodion *simplex Galeni,*
    - Diacodion *Montani,*
    - Loch *de psyllio.*
  - Abstergentia:
    - Loch *de tussilagine simpl.*
    - Loch *de tussilagine comp.*
    - Loch *de pino,*
    - Loch *sanum & expertum,*
    - Loch *passularum,*
    - Loch *Antipatri,*
    - Loch *de prassio,*
    - Loch *de ervo,*
    - Loch *de pulmone vulpis,*
    - Loch *de scilla,*
    - Loch *ad asthma,*
    - Loch *è caulibus,*
    - Loch *de carthamo,*
    - Loch *ex allis.*
  - Consolidantia: Loch *de pulmone vulpis.*
- Minùs *usualia, &c. Vide literam A.*

A. Minùs

A. Minus usualia:
- Astringentia:
  - Loch *ad sputum sanguinis.*
  - Loch *ad inflammationem laterum & pulmonis incipientem.*
  - Loch *ad defluxionem tenuem.*
  - Loch *ad acres & erodentes destillationes.*
  - Loch *è portulaca.*
  - Loch *ex tragacantho.*
- Abstergentia:
  - Loch *abstergens & concoquens.*
  - Loch *ad humores pituitosos.*
  - Loch *ad frigidas destillationes.*
  - Loch *ad pus retentum.*
  - Loch *ad ulcus pulmonis.*
  - Loch *ad asthma Gesneri, &c.*

DE ECLEGMATIS astringentibus.

Loch de papavere.

℞. Papaveris albi ℥ xxv.
Amygdalarum dulcium depellatarum,
Nucleorum pinearum, Gummi Arabici,
Tragacanthi, succi Glycyrrhizæ ana ℥ x.
Amyli, sem. Portulacæ, sem. Lactucæ,
Sem. Cydoniorum ana ℥ iv.
Croci ℥ j ß.
Penidiorum alborum ℥ iv.

Omnia contundantur, & fiat loch secundùm artem cum syrupi papaveris ℔ iij. Servatur in vase figulino vitrato per annum. Datur lambendo ad ℥ iv. hora una post prandium: vel ad somnum hora una à cœna: vel omni tempore ad affectus sequentes. * Juvat tussim & gutturis asperitatem à catarrho calido, tenui, (quem sputum liquidum indicat:) eum enim coquit, & crassat. Confert etiam febribus ardentibus, dolenti thoraci, pleuritidi. *Mesues.*

Diacodion simplex Galeni.

℞. Capita papaveris albi, mediocri magnitudine, nec nimiùm viridia, nec nimiùm matura N. xx.
Aquæ pluviæ aut fontanæ ℔ iij.

Macera horis vigintiquatuor; pòst coque, donec capita contabuerint, cola, & adde
Mellis ℔ ij.

Coque ad justam consistentiam. Fit cum saccharo eodem modo, item cum sapa hac ratione:

℞. Decoctionis prædictæ ℔ ij.
Sapæ vini dulcis ℔ ij.
Succi Glycyrrhizæ ℥ ij.

Coquantur ad justam consistentiam. * Usus ejus est in destillationibus tenuibus è capite in asperam arteriam, ex perpetua tussi insomnium parientibus. Quòd si magna humoris copia ex capite circa pulmones constiterit, confectio ex melle melior est, quemadmodum somno opus habentibus, ea quæ ex sapa constat.

Diacodion Montani.

℞. Capitum papaveris albi cum seminibus N. xx.
Siliquarum dulcium ℥ iij.

A Rad. Althææ, Glycyrrhizæ rasæ ana ℥ ij.
Aquæ fontis ℔ xij.

Eximantur è siliquis grana, postea decoquantur ad remanentiam librarum trium: deinde exprimantur, & colentur: postea adde
Sacchari candi ros. ℔ ß.
Penidiorum ℔ j.

Decoquantur ad mellis consistentiam. * Eo utimur in tenuibus & acribus rheumatismis, pulmones, & asperam arteriam fluxione tentantibus, & continenti tussi, pervigiliũ excitantibus. B

Loch de psyllio.

℞. Mucaginis psyllii secundùm artem extractæ ℥ ij.
Sacchari clarificati ℔ j.

Coquatur saccharum sufficienter, donec candidum fiat: deinde admiscetur mucilago, & tandiu agitantur, donec probè unita sint, & albescant. Servatur in vase vitreato ad annum. * Tenues C & acres humores in pectus defluentes inspissat, mitigatque, & excretioni præparat. Fit in hunc modum loch de semine lini, & alia hujusmodi eclegmata, quæ mucilagines recipiunt.

Loch de psyllio, aliud.

℞. Psyllii, Granorum Cydoniorum ana ℥ v.
Sem. Papaveris albi ℥ x.
Sebesten N. l.
Jujubarum N. xxx.
D Glycyrrhizæ ℥ vij.
Passularum exacinatarum ℥ xv.
Cassiæ fistulæ mundatæ ℥ j.

Decoque in ℔ iix. aquæ, donec impinguentur: deinde cola, & projice super ea
Rob ℔ ij.
Sacchari Saliemeni, Syrupi violati,
Penidiarum ana ℥ vj.
Farinæ fabarum ℥ iij.
Tragacanthi, Gummi Arabici ana aur. iv.

E Coquantur usquedum transeant in consistentiam mellis: deinde
℞. Sem. Cucurbitæ, sem. Melonis,
Sem. Cucumeris, sem. Citrulli ana aur. ij.
Sem. Papaveris albi aur. iij.
Sem. Anisi, Fœniculi ana aur. ij.

Confice, & conserva in vase vitreo ad biennium. *Mesues.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

DE ECLEGMATIS abstergentibus.

Loch de tussilagine simplex.

℞. Rad. Tussilaginis ℔ j.
Coquantur in aqua, donec dissolutæ sint, contundantur & colentur: deinde additis
Mellis ℔ ij.
Coquitur in justam consistentiam: & servatur per annum. Eodem modo fit loch de althæa, baucia, & similibus.

Loch de tussilagine compositum Magistrale.

℞. Rad. Tussilaginis ℥ vj.
Coquantur in aqua: deinde contusis & dissolutis in ipsa decoctione, additur
Sacchari ℔ j ß.
Igni deponuntur, & agitantur, donec in commodam formam redigantur: adde
Nucleorum pinearum denudatorum ℥ j ß.
Passularum purgatarum ℥ ij.
Contusis in mortario lapideo, & permistis, adde
Croci, Caryophyllorum ana ℈ ß.
Succi Glycyrrhizæ ℈ iij ß.
Cinnamomi,
Macis ana ℈ j.
Redigantur in pulverem tenuem: misce, & serva per annum.

Loch de Pino.

℞. Nucleorum pinearum mundatorum ℥ xxx.
Amygdalarum, Avellanarum assatarum,
Tragacanthi, Gummi Arabici,
Succi Glycyrrhizæ, Amyli,
Capill. Veneris, Ireos ana ℥ ß.
Carnis dactylorum ʒ xxxv.
Amygdal. amararum ℥ iij.
Mellis passularum, id est, Sapæ,
Butyri recentis,
Sacchari optimi ana ℥ iv.
Mellis optimi ℔ iij. ℥ ij.
Fiat loch, quod annum servatur. Sumatur velut lambendo ℥ j. * Tussi diuturnæ, difficultati spiritus, & asthmati succurrit: humores in thorace crassos incidit & extenuat. *Mesues.*

Loch sanum & expertum.

℞. Cinnamomi, Hyssopi,
Glycyrrhizæ ana ℥ ß.
Jujubas, Sebesten ana N. xxx.
Uvarum passarum, Ficuum pinguium,
Dactylorum pinguium ana ℥ ij.
Fœnigræci ʒ v.
Capillorum Veneris M. j.
Anisi, sem. Fœniculi, Ireos,
Calamenthæ, sem. Lini ana ℥ ß.
Coquantur in ℔ iv. aquæ ad dimidii consumptionem. Colaturæ benè expressæ adde
Penidiarum albarum ℔ ij.
Coquantur ad perfectionem: postea insperge subsequentia minutissimè trita,

A Nucleorum pinearum mundatorum,
Amygdalarum mundat. ana ʒ v.
Succi Glycyrrhizæ,
Tragacanthi, Gummi Arabici,
Amyli candidi ana ℥ ß.
Ireos ʒ ij.
Agitentur omnia simul in lebete, donec albescant. Serva in vase vitreato annum vel biennium. Datur lambendo à ʒ v. ad ʒ x. * Tussi vocisque asperitati à frigiditate natæ auxilio est.
B Crassos in thorace & pulmone humores extenuat. *Mesues.*

Loch passularum.

℞. Radicum Pæoniæ ℥ ß.
Hyssopi, Melissæ,
Scolopendrii ana M. ß.
Glycyrrhizæ ℥ ß.
Fiat omnium decoctio in s. q. aquæ pluviæ, facta colatura cum forti expressione: adde passularum minorum in mortario benè contusarum, priùs
C benè mundatarum à gigartis & arillis ℔ j. Decoquantur, & per pannum lineum fortiter exprimantur: expressioni adde
Sacchari ℔ j.
Fiat loch, ut artis est. * In frequenti usu est nostris ad tussim & pectoris vitia, maximè in puerulis, iisdemq; epilepticis, propter pæoniæ radices ingredientes. *Augustani.*

Loch Antipatri.

D ℞. Nucleorum pinearum mundatorum ʒ xij.
Sem. Lini assi ʒ ix.
Tragacanthi, Ireos ana ʒ xij.
Carnis dactylorum ʒ xiix.
Amygdalarum dulcium ʒ xvj.
Dissolvatur tragacantha in aqua violarum, & reliquis contusis, cum melle q. s. fiat loch secundùm artem. Durat annum. * Earundem ferè virium cum superiori.

Loch de prassio.

E ℞. Comarum Marrubii, Iridis, Hyssopi,
Pulegii, Glycyrrhizæ, sem. Apii ana ʒ iv.
Ficuum passarum pinguium,
Nucleorum pinearum mundat. ana ʒ vj.
Macerata in aqua sufficiente per noctem, decoquantur: & percolatis addatur mellis pars media. Coquatur ad perfectionem. Annum durat.
* Tabescentibus maximè convenit. *Paulus.*

Loch de ervo.

F ℞. Amygdalarum amararum ℥ ß.
Farinæ Orobi, Hyssopi ana ℥ j.
Iridis ʒ ij.
Nucleorum pinearum mundat. ℥ j.
Mellis quantum satis est.
Fiat loch. Conservatur annum. *Paulus.*

Loch de pulmone vulpis.

℞. Pulmonis vulpini præparati,
Succi Glycyrrhizæ, sem. Fœniculi,
Anisi, Capillorum Veneris ana ℥ j.
Mellis ℥ xvj.
Fiat loch. Servatur biennium. * Abstergit & consolidat

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

solidat ulcera pectoris & pulmonis: & præferendum est aliis remediis in phthisi. *Mesues.*

A

Loch è succo scillæ.

℞. Succi Scillæ, diebus canicularibus excepti ℔ j.
Mellis ℔ j ß.

Coque, fiat loch, ad annum vel biennium servandum. * Crassos & lentos humores, quique in thorace difficulter coquuntur, incidit & extenuat: ideoq; asthmaticis, & difficile spirantibus auxiliatur, thoracisq; dolorem levat. *Galenus.*

B

Loch aliud.

Ipsum Scillæ corpus, è qua succus extractus, libram unam terito, cum mellis ℔ j ß.

Coque, fiat loch. * Hoc facultate posterius est præcedenti.

Loch de scilla compositum seu ad asthma.

℞. Scillæ in pane assatæ ℥ iv.
Marrubii, Hyssopi ana ℥ j.
Iridis ℥ ij.
Myrrhæ, Croci ana ℥ ß.
Mellis q.s.

C

Fiat loch. Servatur ad biennium. * Ad asthma & diuturnam tussim valet: humorem enim crassum extenuat. *Mesues.*

Loch de caulibus.

℞. Succi Caulium ℔ v.

Lento igne coque, auferendo spumam ejus, usquedum redeat ad libras duas. Deinde decoquatur cum rob, id est, sapæ, vini & mellis ana ℔ j. usquedum ingrossentur. agitetur itaque diligenter pistillo, fiatque loch ad annum servandum. *Mesues.*

D

Aliqui pro Rob accipiunt Saccharum rubrum.

Loch de Carthamo.

℞. Medullæ sem. Carthami ℥ vj.
Amygdal. mundatarum ℥ ij.
Nucleorum pinearum mundatorum ℥ j.
Mellis cocti, succi Scillæ ana q.s.

E

Fiat loch ad perfectionem. *Mesues.*

Loch de caulibus, aliud.

℞. Succi Caulium rubeorum ℔ j.
Croci ℥ ij.
Sacchari, Mellis ana ℔ ß.

Misce simul ut decet, & fiat loch. *Gordonius.*

Loch ex alliis.

℞. Alliorum purgatorum ℔ ß.

F

In cicerum & hyssopi jure decoquetur: deinde tundetur, medulla exprimetur, incerneturq;, & cum mellis & butyri recentis singulis libris, igne lento ad eclegmatis spissitudinem percoquetur. * Valet ad thoracis intemperiem frigidam, materiæque pituitosæ defluxionem, tussim humidam, & diuturnam: pectoris excretiones juvat.

Loch de amygdalis.

℞. Amygdal. dulcium, Amygdal. amararum,
Sem. Lini torrefacti, Pinearum,
Anisi, Tragacanthi, Gummi Arabici,
Glycyrrhizæ ana ℥ j ß.
Sacchari, Penidiarum ana ℥ iij.
Mellis succi Fœniculi ana q.s.

Coque. * Valet ad intemperiem siccam pulmonis & thoracis, & tussim inde siccam. *Mesues.*

DE ECLEGMATIS MInùs usualibus: ac primùm de astringentibus.

Loch ad sputum sanguinis.

℞. Conservę Symphyti, cons. Rosarum antiquę ana ℥ ß.
Galatinę Cytoniorum conditorũ saccharo ℥ j.
Trochiscorum de terra sigillata, vel de Carabe ℥ ij.

Cum syrupo myrtillorum fiat ad modum loch. *Rondeletius.*

Aliud.

℞. Galatinæ Cytoniorum, vel succi eorundem ℥ j.
Amyli, Tragacanthæ ana ℥ iij.
Terræ sigillatæ, sang. Draconis ana ℥ ij.
Carabæ ℥ j.
Lapidis hæmatites ℥ ß.

Incorporentur simul, fiat loch. *Rondeletius.*

Aliud cum albumine ovi.

℞. Sanguinis Draconis ℥ ij.
Amyli, Tragacanthæ,
Sem. Portulacæ, sem. Papaveris,
Sem. Uvarum ana ℥ j.
Terræ sigillatæ, vel Boli Armeni,
Rosarum rubrarum ana ℥ ß.

Fiat pulvis tenuissimus: qui albumine ovi crudo fortiter agitato, ut sit tenuium partium, excipiatur, sumaturq; eclegmatis loco: cui saporis gratia saccharum rosf. tabulatum addatur. *Idem.*

Aliud ex succis recentibus.

℞. Succi Bursæ pastoris,
Succi Herbæ sanguinariæ,
Succi Plantaginis depuratorum ana ℥ ij.
Amyli, sanguinis Draconis,
Coralii rubri, Tragacanthæ ana ℥ iij.
Sacchari rosf. q.s.

Misce, & fiat loch. *Idem.*

Loch ad incipientem inflammationem laterum & pulmonis.

℞ Spec. Diatragacanthi frig. ℥ iij.
Sacchari candi, Penidiarum ana ℥ j.
Syrupi Jujubarum q.s.

Fiat loch. Capiat lambendo. * In progressu autem, nimisq; tenui materia additur diairis simplex, & pro syrupo jujubarum violatus ponitur. *Rondeletius.*

Loch ad inflammationem declinantem.

℞. Spec. Diairis simplicis ℥ ij.
Spec. Diatrag. frigidi ℈ j.
Sacchari candi ℈ ij.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Syrupi Capill. Veneris,
Syrupi de Glycyrrhiza ana ℥ j.
Miſce. *Idem.*

Loch ad defluxionem tenuem incraſſandam & ſiſtendam.

℞. Pulpæ Jujubarum ℥ ß.
Amyli ʒ ij.
Tragacanthæ, Gummi Arabici ana ʒ j.
Cum Syrupo de papavere fiat loch. Sumatur lambendo. *Rondeletius.*

Loch ad acres & erodentes deſtillationes.

℞. Spec. Diatrag. frig. ℥ ß.
Boli Armeni in aqua roſacea loti ʒ ij.
Trochiſcorum de terra ſigillata ℈ ij.
Cum Syrupo de papavere fiat loch. *Andernacus.*

Loch è Portulaca.

℞. Succi Portulacæ ℔ ij.
Trochiſcorum de terra lemnia ℥ ij.
Trochiſcorum de Carabe, Gummi Arabici, Sanguinis draconis ana ʒ j.
Lap. Hæmatitis, pilorum leporis uſtorum ana ℈ ij.
Sacchari albi ℔ j.
Fiat Loch, ut eſt artis. * Commendatur in ſputo ſanguinis, & aliis ejusdem, vel ſuprà, vel infrà eductionibus. *Auguſtani.*

Loch ex Tragacantho.

℞. Gummi Arabici, Tragacanthi ana ʒ j.
Infundantur in aqua roſacea, donec mucilago fiat: adde
Terræ lemniæ, Boli Armeni, Lap. hæmatitis ana ʒ j.
Conſervæ roſarum antiquæ, Syrupi è roſis ſiccis ana q. ſ.
Fiat Loch. * Ad eosdem affectus, ad quos præcedens valet. *Iidem.*

Loch ad caliditatem & aſperitatem pectoris, & ad tuſsim calidam.

℞. Glycyrrhizæ ʒ xv.
Paſſularum ℥ ij.
Ziziphorum, Myxarum ana N. xxv.
Coque igne lento in aquæ ℔ iv. ad librarum trium conſumptionem: adde
Caſſiæ fiſtulæ ℥ j.
Colatum, & ſeminibus ac membranis purgatum percoque cum penidiorum ℔ ß. ſapæ ℥ iv. ad juſtam craſſitiem. Tunc miſce farinæ fabarum ℥ ij. *Meſues.*

Aliud ad idem.

℞. Sem. Papaveris ʒ x.
Glycyrrhizæ ʒ vij.
Myxarum N. xx.
Semin. Pſyllii,
Semin. Cydoniorum ana ʒ v.
Aquæ ℔ iij.
Coque ad dimidii conſumptionem: colatum percoque cum
Sapæ, Penidiorum ana ℥ iv.

A ad juſtam craſſitudinem: deinde miſce
Tragacanthi, Gummi ana ʒ v.
Papaveris albi, ſem. Melonum,
Sem. Citrulli, ſem. Cucumeris ana ʒ ij.
Confice. *Meſues.*

DE ECLEGMATIS abſtergentibus.

Loch abſtergens & concoquens.

B ℞. Pulpæ paſſularum ℥ j.
Mucilaginis ficuum extractæ cum decoctione hord. ℥ ß.
Enulæ campanæ ſiccæ,
Spec. Diaireos ſimpl. ana ʒ j.
Cum ſyrupo de glycyrrhiza fiat loch. *Rondelet.*

Aliud.

℞. Amygdal. dulcium ℥ j ß.
Pinearum infuſarũ in aqua decoctionis Hordei & Glycyrrhizæ ℥ j ß.
C Pulpæ paſſularum ℥ ß.
Sem. Malvæ, ſem. Bombacis ana ʒ ij.
Sem. Aniſi ʒ j.
Succi Glycyrrhizæ ʒ ij.
Cum ſyrupo de praſio, vel glycyrrhiza fiat loch. *Idem.*

Aliud fortius.

℞. Scillæ in paſta involutæ, & in furno aſſæ ℥ ß.
D Fortiter contundatur: cui adde
Succi Glycyrrhizæ ℥ ij.
Conſervæ Enulæ campanæ ℥ ß.
Sapæ, Oxymelitis ſimpl. ana ℥ ij.
Avellanarum ℥ ß.
Quatuor ſem. frig. inciſorum ana ʒ iij.
Pinearum, Amygdal. dulcium ana ℥ j.
Piſtentur ſimul, & fiat loch. *Idem.*

Aliud.

℞. Marrubii, Hyſſopi, capill. Veneris,
E Calaminthæ ana M. j.
Paſſularum, Ficuum, Dactylorum ana N. xxx.
Aniſi ʒ ij.
Glycyrrhizæ raſæ ʒ iij.
Quatuor ſem. frig. ana ʒ ij.
Fiat decoctio in aqua hordei ad quart. j. cui adde
Pinearum ʒ iij.
Tragacanthæ, Gummi Arabici ana ʒ j.
Pulpæ Paſſularum, Dactylorum, Ficuum ana ℥ ß.
F Cum pauca quantitate ſapæ fiat loch. *Rondelet.*

Loch ad humorem pituitoſum.

℞. Spec. Diaireos Salomon.
Spec. Diaireos ſimpl. ana ʒ ij.
Enulæ campanæ ʒ j ß.
Oxymellis ſcillitici quantum ſufficit.
Omnia commiſceantur, ac ex rudicula glycyrrhizæ lingenda deglutiendaq; paulatim dentur. *Andernacus.*

Loch ad frigidas diſtillationes.

Ex butyro, ſaccharo, & pauca terebinthina paratur:

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

ratur: quo in catarrho à materia frigida, & pectoris cōstrictione dilatanda, utimur. Fundit enim, expectorat, & detergit. *Rondeletius.* A

Loch ad pus retentum.

℞. Syrupi rosati laxativi ℥ ij.
Succi Glycyrrhizæ ʒ j.
Farinæ hordei ℥ ß.
Tragacanthæ, vel Gummi Arabici ʒ j.

Fiat loch. Sumatur manè tantùm. Serò autem utatur constringentibus. *Rondeletius.*

Loch ad ulcera pulmonis.

℞. Conservæ Symphyti,
Conservæ Ros. antiquæ ana ℥ j.
Tragacanthæ torrefactæ,
Gummi Arabici leviter torrefacti, cin. Cancrorum fluviat. lotorū in aqua ros. ana ʒ ij.
Coralii rubri, Boli Armeni, Terræ sigillatæ ana ʒ j.
Sem. Papaveris albi, sem. Plantaginis ana ʒ j ß.

Cum syrupo de rosis siccis fiat loch. *Idem.*

Loch ad phthisim.

℞. Sem. Papaveris albi, sem. Lini torrefacti,
Spodii, Croci,
Amygdalarum dulcium ana ʒ iij.
Amyli, Tragacanthi, Gummi,
Sem. Cydoniorum, sem. Citrulli ana ʒ vj.
Sem. Nasturtii torrefacti, Amygdal. amar.
Fabarum ana ʒ j ß.
Penidiorum ʒ lx.

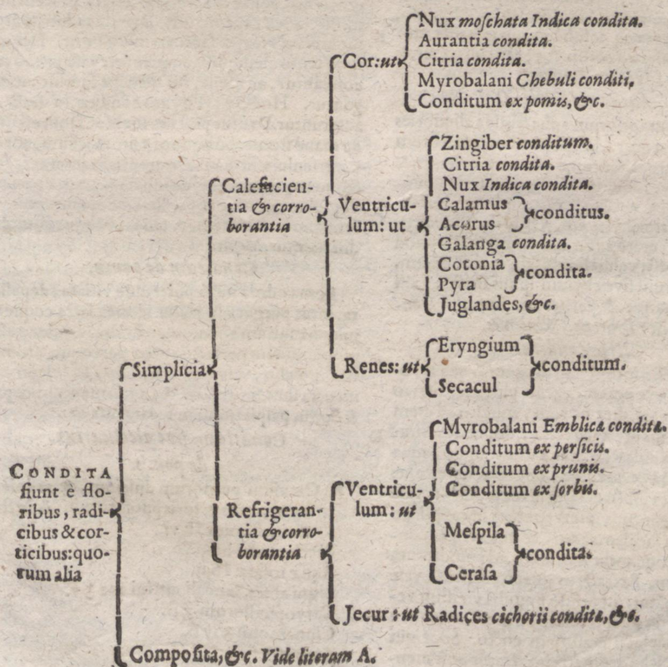
Hæ aqua fontana dissolutæ coquantur, deinde cætera misceantur. Dantur ʒ ij. cum hydromelite. * Phthisicis saluberrimū, sed etiam hecticis,
B & aliter cōsumptis, pure & sanie pulmones purgat, & tussim lenit. *Mesues.*

Loch ad asthma Gesneri.

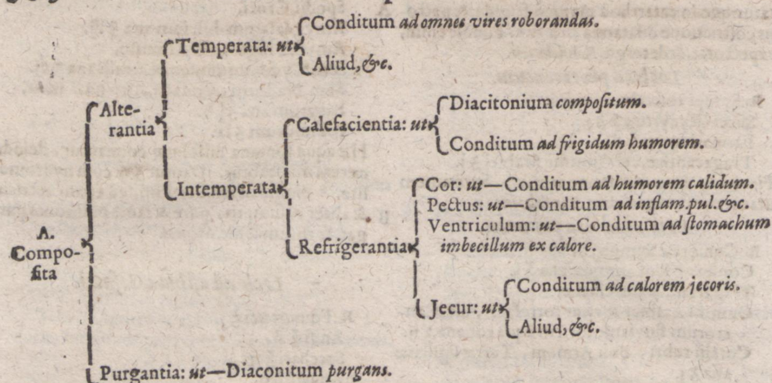
℞. Fœnigræci ℥ j.
Anisi ℥ ß.
Sacchari ℥ ij.
Aquæ ℔ ij.

Decoque secundùm artem. Usus ejus est in destillationibus tenuibus è capite in asperam arteriam, ex perpetua tussi insomnium parientibus.

De Conditis, Sectio XXV.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

DE CONDITIS CALFAcientibus & corroborantibus cor. A

Nux moschata Indica condita.

Nuces moschatæ Indicæ recentes conditæ ad nos Lusitanorum navigationibus ex India convehuntur, nostris juglandibus amplioribus persimiles, cortice viridi, carnoso, & alio lignoso, inter quos est macis, & sub lignoso ipsa nux moschata. B * Valet ad cordis & ventriculi robur, & intemperiem frigidam. *Sylvius.*

Aurantia condita.

Cortices Aurantiorum aqua frigida aliquoties mutata macerentur ad deponendum amarorem plùs minùs, pro intentione usurpare volentis: & deinde modicè resiccati condiantur syrupo simplici, vel mellis, vel sacchari, conjunctim vel divisim, ad justam crassitiem. C Quidam à prædictis corticibus accuratè auferunt album illud, quod sub flavo subest, veluti fungosum intermedium, usque ad succum sive chylum ipsius fructus: alii contrà relinquunt, & pariter condiunt. * Ventriculum & cor roborant. *Colonienses.*

Citria condita.

Cortices Citriorum tam magnorũ, quàm vola manus capere potest, carne purgati, lixivio claro mergantur dies novem, mutato ad diem quintũ, pòst merge aqua clara, donec amaritu- D dine deposita dulcescat: tunc vase mundo, aqua fontis plurima coquentur, donec tenerescant: aquosa deinde substantia ab his expressa in vase lapideo mergantur viginti quatuor horas julepo sufficienti ex saccharo albo, & aqua tripla constante: pòst coquantur igni lento, ad penidiorum consistentiam. Extracti ex julepo cortices, vase vitreo reponantur, superfuso singulis vicissim velut incrustandis julepo rosato ad mediocrem, seu sacchari candefacti crassitiem cocto. Sunt qui ambra & moscho aromatizant. Datur post mensem. * Stomachum & cor confortant, coctionem juvant, oris halitum commendant. Eodem etiam modo condiuntur cortices Aurantiorum & Limonum. *Mesues.*

Myrobalani Chebulæ conditæ.

Myrobalani Chebulæ accipiendæ sunt, quot libet, humidæ & recentes, si harum est potestas, vel saltem arte & industria idonea humectatæ, quæ stylo passim compunctæ coquatur ex aqua igni lento, donec tenerescant. His in asserem immissis, aqua exprimatur. Deinde biduò hydromelite vel syrupo sacchari mergantur. Deinde igne lento clementer coquantur, vase vitreo recondantur, ac melle, cui incoctæ fuerint, mergantur. Hodie ex Ægypto conditæ in Italiam adferuntur. Dantur post sex menses. Dosis est una de mane stomacho jejuno. * Stomachum, cor & ventriculum firmant, appetentiam invitant, coctionem promovent, rationalem animæ partem vegetam reddunt & sensificam: quapropter visum quoq; clariorem, & usu crebro juventutem diu tuentur. *Mesues.*

Conditum de pomis.

Poma odora nulla putredine vitiata, depellata, intus purgata in frusta idonea secta coque in julepo multum aquoso: postridie in julepo alio propemodum perfectè cocto percoque, aromatiza moscho, vase vitreo repone, eo julepo, cui incocta sunt, superdato. * Confirmant, syncopen & cordis palpitationem sedant. *Mesues.*

Conditum, sive electuarium de pomis.

℞. Carnium pomorum dulcium, & redolentium, intus & foris purgatorum, & in frusta incisorum ℔ vj.
Sacchari albi boni ℔ v.
Aquæ rosatæ ℔ ij.
Ligni aloës, Sandali citrini ana ℥ v.
Caryophyllorum ℥ ß.
Cinnamomi ʒ iv ß.
Ambræ ʒ ij.
Moschi ℈ j.

* Salubre

A * Salubre ad cordis & stomachi imbecillitatem, coctionemq; juvandam. *Mesues.*

DE CONDITIS CALfacientibus ventriculum.

Zingiber conditum.

℞. Zingiberis recentis, si haberi potest: sin minùs, saltem arte humectati part. j. Coquitur cum mellis partibus tribus, & sacchari parte una. Humectandum autem Zingiber album, purum, recens, aqua affusa primùm, deinde arena humida B obrutum quarto quoq; die renovata, aqua sæpe superfusa, donec tumefiat, & humectetur: idq; vel in dolio, aut alio vase magno fiat, vel in fossa quadam subterranea magna, & loco humido. Alii Zingiber aridũ acerrimo lixivio probè macerant, ut molle evadat: quod ubi factum est, perfundunt pura aqua frigida subinde mutata, donec omnis acrimonia & lentor lixivii auferatur. Postea, ut suprà dictum est, procedunt. Viride conditum ex Arabia & Troglodytica in Æ- C gyptum, & inde ad nos affertur. * Temperiem ventriculi frigidam & humidam sanat, & ab ea tardam & depravatam coctionem, quæ cibos in acidam cruditatem corrumpat. Viscerum lubricitatem corrigit, flatus dissipat, alimenti in hepar & corpus reliquum distributionem celerat. *Mesues & Colonienses.*

Calamus aromaticus conditus.

Calamus aromaticus seu acorus verus, ut zin- D giber conditur. Nostrum quoq; acorum officinæ conditum habent, sed inutilem omnino censemus. * Acorus conditus, cerebri & nervorum affectibus frigidis confert. *Mesues.*

Cytonia condita.

℞. Cytonia ampla, nulla putredine vitiata, depellata, intùs purgata, in frusta idonea secta: coque in julepo multùm aquoso: postridie in julepo alio propemodùm perfectè cocto percoque: aromatiza moscho, vase vitreo repone, eo E julepo, cui incocta sunt, superdato. * Fluxum alvi, vomitumque sistunt, ventriculum roborant: ob id & coctiones juvant. *Mesues.*

Diacitonium simplex.

℞. Carnium Citoniorum vapore aquæ dulcis coctorũ, & ad spissitudinem coctorũ ℔ iix.
Sacchari albissimi despumati, & ad spissitudinem justam cocti ℔ iix.

Coquantur ad solidam consistentiam, & exten- F datur in tabulam fervens massa, refrigerata in partes incidatur. Quidam octo libris carniũ Citoniorum, addunt sex libras sacchari clarificati. Poteris etiam ita facere:

℞. Citoniorum excorticatorum, & ab interioribus mundatorum ℔ iix.
Sacchari clarificati ℔ iv.

Coque deinde citonia super vaporem aquę dulcis: deinde unà cum saccharo ad justam spissitudinem coque. Durat annum. * Peculiare remedium est fluxus, vel vomitus, quoniam stipticat, & corroborat membra collapsa, debilia, confortat stomachum, virtutem retentivam & digestivam: & summoperè excitat gustum. Sed ad fluxum datur ante cibum, & ad vomitum compescendum post cibum. *Nicolaus.*

Diacitonium stybiatum nostrum.

℞. Diacitonii ad perfectam consistentiam cocti ℔ j.
Vitri antimonii ℥ j ß. Tragacanthi ʒ ij.
Misce. Dosis ʒ j. plus minùsve pro sumentis virib.

Pyra condita.

Pyra condita, cor & ventriculum roborant. Condiuntur ut Citonia. *Mesues.*

Juglandes conditæ.

Juglandes nondum maturæ macerentur novẽ diebus, vel circiter in aqua pura mutata quotidie: deinde coquuntur: coctæ ferramento tenui perfodiuntur transversim secundum tres dimensiones, & leviter resiccantur: deinde foramina Cinnamomo, Caryophyllis, & Zingibere, in festucas longas concisis expleantur: post hæc affuso syrupo adserventur. Cavendum etiam atq; etiam, ne syrupus nimis calidus sit: alioqui enim cõtrahentur, &, corii instar, lenti & tenaces evadũt. Quòd si syrupus aquosior post aliquot dies evadat, & periculum, ne corrumpantur fructus, esse suspicaris, effundatur, & ad justam spissitudinẽ recoquatur, ac iterũ affundatur. *Colonienses.*

DE CONDITIS EXcalfacientibus renes.

Eryngium conditum.

Radices Eryngii albæ, amplæ, teneræ, à corti ce cinericio & ligno interno purgatæ, in frusta pollicaris magnitudinis sectæ, uno caryophyllo humectato & particula zingiberis humectati, fartæ intùs, unde lignosa portio execta est, coquantur in æquali pondere sacchari, & duplo melle, vel melle solo, sed triplo: coctis addatur aromatum pondus justum. Datur ab ℥ j. ad ℥ ij.
* Renes calefacit: Venerem excitat: flatus tamen ventriculi dissipat. *Mesues.*

EODEM etiam modo radices Secacul condiuntur.

DE CONDITIS REfrigerantibus ventriculum.

Myrobalani emblicæ conditæ.

Myrobalani Emblicæ aqua affusa Soli exponendæ, donec tenerescant, & humectentur: tunc expressæ, hydromelite biduo macerantur: pòst igni lento coquuntur: coctæ ubi parum refrixerunt, mellis albi quarta parte, vel sacchari, adjecta reconduntur. Sunt qui aromatibus condiant, cinnamomo, xyloaloë, cardamomo, croco, moscho, gallia, & similibus. Datur una semel tota diebus aliquot. * Ventriculum roborant, ejus substantiam & facultatem contrahendo, & intemperiem humidam corrigendo. *Mesues.*

Conditum ex persicis.

Persica cõdiuntur, ut Cytonia. * Ventriculum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

calidum confirmant, sitim sedant, oris fœtorem A
emendant. *Mesues.*

Conditum persicorum.

℞. Persicorum propemodùm maturorum, intùs & foris purgatorum,
Succi persicorum ana ℔ iij.
Sacchari albi ℔ ij.

Tere persica in medullæ consistentiam, coque cum syrupo, ut in condito ex cydoniis diximus.
Ubi coctum erit, misce B
Ligni aloës, Sandali citrini ana ʒ ij.
Cinnamomi, Cubebarum, Macis ana ℥ ß.
Moschi ℈ ß.

Fit etiam sine aromatibus.* Ventriculi ardorem mitigat: stomachum confortat, sitim extinguit: tetrum oris halitum emendat. *Mesues.*

Conditum ex fructibus.

℞. Carnis Cotoneorum, carnis Pyrorum austerorum, carn. Malorum acidorum ana ℔ j.

Coque ex aceto forti, in quo rhus viginti qua- C
tuor horis maceratus fuerit: deinde adde
Omphacii ex acinis expressi ℔ j.
Carnis Sorborum immaturorum ℥ v.
Sacchari ℔ iv.

Coquantur omnia ad mellis crassitudinem: deinde adde
Succi Berberorum ℥ ij.
Spodii, sem. Acetosæ ana ℥ j.

Percoctum conde vase vitreo. Datur à ʒ ij. ad
ʒ iij. cum aqua frigida, & succo citri, aut succo ri- D
bes. * Appetentiam excitat, & bilem flavam ex ventriculo deturbat: ejusque intemperiem calidam corrigit. *Idem.*

Conditum ex prunis.

℞. Carnium prunorum nigrorum, oblongorum, mediorum, subdulciū, elixatorum in aqua, cui portulaca incocta fuit,
Sacchari albi ana ℔ j.
Aquæ violarum ℔ ij.

Coque igni lento ad crassitudinem: reconde vi- E
treo vase. Da ab aureis iv. ad sex aureos. * Ventriculi ardorem, & inde natam sitim extinguit, febres mitigat, alvum solvit. *Mesues.*

Conditum ex sorbis.

℞. Carnis Sorborum propemodùm maturorum, coctorum in aqua, cui rosæ primùm incoctæ fuerint, & cortices granatorum ℔ iv.
Mellis aut sacchari ℔ ij ß.

Coque ad crassitudinem, & reconde vase. Datur
℥ j. * Ventriculum roborat, immodicam purga- F
tionem sistit. *Mesues.*

Cerasa condita.

Cerasa acida recētia, antequam ad perfectam maturitatem pervenerunt, avellantur, & saccharo ad justam spissitudinem cocto atq; clarificato perfundantur, reponanturque. *Colonienses.*

Mespila condita.

Mespila matura colliguntur, atque saccharo ad syrupi consistentiam cocto condiuntur, & in vase vitreato reponuntur.

Radices Cichorii conditæ.

Radices Cichorii recentes & virides, primùm terra & cortice exteriore atq; matrice purgatæ, deinde in partes sectæ, priusquàm condiuntur, coquantur, donec mediocriter mollescant: ita tamen, ut non obscurus remaneat amaror. Coctæ leviter resiccentur in aëre, à se mutuò sejunctæ: deinde saccharo ad justam spissitudinem cocto condiantur, & reponantur. *Colonienses.*

DE CONDITIS temperatis.

Conditum ad omnes vires roborandas.

℞. Conservæ Anthos, Rosarum, Cirsii, Buglossæ, Adianthi, Cichorii ana ʒ ij.
Cort. Citri conditi, Nucis Indicæ conditæ ana ʒ j ß.
Spec. Plirisarcoticon, Diamoschi, Diarrhod. Abb. Triasandali ana ʒ ß.
Fol. auri N. vj.
Sacchari albissimi q. s.

Fiat conditum auro coopertum. *Andernacus.*

Aliud.

℞. Spec. Plirisarcotici, Conservæ Adianthi, Spec. Diamoschi,
Diarrhod. Abb. Triasandali ana ʒ ß.
Conservæ Rosarum, Cichorii ana ʒ ij.
Sacchari albissimi, in aqua rosarum dissoluti, quantum sufficit.

Fiat conditum, instar electuarii solidi. *Idem.*

Conditum cardiacum.

℞. Conservæ Nymphææ, Buglossi, Rosarum,
Corticum citri conditi ana ℥ ß.
Pul. diambræ, de gemmis, diamargariti frigidi ana ℈ ß.
Ossis e corde cervi,
Sem. citrei & Cardui benedicti,
Rad. tunicæ & tormentillæ ana ℈ j.
Scobis unicornis gr. viij.
Folia auri minutim concisa N. vj.
Sacchari albi q. s.

Fiat conditum cardiacū, quo utebatur *Fernelius.*

DE CONDITIS EXcalfacientibus.

Diacitonium compositum.

℞. Carnium Citoniorum comminutarum, & coctura inspissatarum ℔ iij.
Mellis despumati ℔ iv.

Coquantur simul ad justam consistentiā, & postquam ab igne deposueris, antequam refrigerentur, insperge subsequentes species, in tenuissimum pulverem contritas:
Cinnamomi ℥ j ß.
Zingiberis ℥ j.
Piperis, Galangæ ana ℥ ß.
Caryophyllorum, Nucis moschatæ ana ʒ iij.
Spicæ nardi, Ligni aloës, Macis, Cardamomi ana ʒ ij.
Zedoariæ ʒ j.

* Excalfacit, resolvit ventositates, removet fœtorem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

torem corporis, restituit pristinum colorem, & magis restaurat. *Nicolaus.*

Diacitonium compositum aliud.

℞. Carnis Cotoneorum in vino coctorum,
Mellis despumati ana ℔ iij.
Coque igne lento, tunc adde
Cinnamomi, Caryophyllorum,
Cardamomi, Galangæ ana ʒ j.
Cinnamomi crassi ℥ iij.
Zingiberis, Piperis longi, Macis ana ℥ ß.
Si autem affectus est calidus, coquenda sunt cotonea cum aceti parte tertia. Et quandoq; permiscetur succus granatorum: quandoq; succus citri: quandoq; adduntur spodii, berberis, sem. acetosæ, trium sandalorum, ros. rub. partes æquales. Ventriculum firmat, coctionem juvat, vomitum biliosum & pituitosum sistit: colorem corporis floridum efficit. *Mesues.*

Diacitonium è succo Citoniorum.

℞. Succi Citoniorum despumati ℔ xij.
Mellis optimi despumati, Sacchari albissimi clarificati ana ℔ ij.
Coquantur simul ad justam spissitudinem: deinde ab igne remotis, & adhuc tepentibus insperge subsequentium pulveres minutissimè tritos, & per cribrum excussos:
℞. Cinnamomi, Nucis moschatæ ana ℥ iv.
Caryophyllorum, Zingiberis, Galangæ añ ℥ ij.
Nardi Celticæ, Piperis nigri, Ligni aloës,
Macis, Zedoariæ, Cubebarum,
Cardamomi ana ℥ j.
Confice secundum artem.

Diacitonium aliud.

℞. Carnis Cotoneorum, Mellis, Aceti albi ana ℔ ij.
Piperis, Zingiberis ana ℥ iij.
Petroselini Maced. ℥ j.
* Appetentiam languentem excitat, coctionem ciborum juvat, jecur & ventrem totum roborat: ventriculi dispositiones propè omnes, exceptis quæ ab æstu vehementi fiunt, modicè juvat. *Galenus.*

Aliud.

℞. Succi Cotoneorum, Mellis Attici ana sextarios Rom. ij.
Aceti sextarium ß.
Zingiberis ℥ iij.
Piperis ℥ ij.
At in calido ventriculo aufer piper & zingiber.

Aliud.

℞. Succi Cotoneorum,
Mellis despumati ana ℔ iij.
Aceti ℔ ij.
Piperis longi, Zingiberis, Cinnamomi añ ℥ j.
Caryophyllorum, Ligni aloës ana ℥ ß.
Moschi ℈ iij.
Succũ, mel, acetũ igne lento coque, continenter despumando ad mellis crassitudinẽ: tunc insperge cætera. * Appetentiam languentem excitat, ventriculum & hepar roborat, coctionem ju-

A vat & retentionem, eam restringendo. *Mesues.*

Aliud.

℞. Carnis Cotoneorum in vino coctorum,
Mellis despumati ana ℔ iij.
Cinnamomi, Caryophyllorum,
Cardamomi, Galangæ ana ʒ j.
Cinnamomi crassi ℥ iij.
Zingiberis, Piperis longi, Macis ana ʒ iv.
Carnem & mel igne lento percoque: tunc adde
B reliqua. * Firmat ventriculum, coctionem juvat, vomitum biliosum & pituitosum sistit, colorem corporis floridum efficit. *Mesues.*

Conditum ad frigidum humorem.

℞. Trochisc. de Cappari bus, cōditi Citri ana ʒ ß.
Spec. Diagemmæ,
Sem. Anisi, Cumini, Fœniculi ana ʒ ij.
Sacchari quantum sufficit.
Fiat conditum, quod bracteis auri contegatur, deturq; cochleare. *Andernacus.*

C *Conditum pro Ventriculo laxo.*

℞. Corticis citri conditi sicci ℥ ß.
Carn. nucis moschat. condit. ʒ j.
Nucis communis conditæ unam,
Conservæ rosarum ʒ ij.
Sacchari rosati ad pondus omnium.
Fiat conditum; dosis cochlear unum, manè & vesperi hora una ante cibum. *Caspar Bauhinus.*

DE CONDITIS COMPOSITIS REFRIGERANTIBUS.

D *Conditum cor calidum alterans & roborans.*

℞. Conservæ Anthos, Rosarum, Borraginis, Buglossi, capillorum Veneris ana ʒ ij.
Corticum citri conditorum ʒ j ß.
Pulveris electuarii pleresarchon diarrhodonis Abbatis, trium sandalorum ana ʒ ß.
Foliorum auri N. vj.
E Sacchari quod sufficit, ut fiat conditum, auro cooperiatur. *Heurnius.*

Conditum ad humorem calidum.

℞. Conservæ Buglossi, Rosarum, Nymphææ ana ʒ ij ß.
Spec. Diamarg. frig. pul. Coralii rubri ana ʒ ij.
Pul. frag. lapidum preciosorum ana ℈ j.
Semin. oxalidis, sem. portulacæ, sem. cichorii ana ʒ j.
F Fol. auri N. iv.
Sacchari albi quantum satis est.
Mixta redigantur in conditum, quod avellanæ magnitudinis instar exhibetur. *Andernacus.*

Conditum ad inflammationem pulmonis.

℞. Conservæ Violarum ℥ ß.
Conservæ Buglossæ ℥ ij.
Spec. Diatrag. frig. ʒ j.
Spec. Diamargarit. frig. ℈ ß.
Sacchari candi, sacchari albissimi ana q. s.
Fiat conditum. * Refrigerat, confortat, & humectat. *Rondeletius.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Conditum refrigerans & constringens stomachum imbecillum.

℞. Conservæ Rosarum ℥ j.
Spec. Diamarg. frig. ʒ j.
Coralii rubri ʒ ß.
Sacchari q.s.
Fiat conditum. *Rondeletius.*

Aliud à pastu conveniens.

℞. Myrobal. Emblicorum, in aqua rosf. ablutorum N. x.
Cort. Citri, Conservæ Rosarum antiquæ, Carnium Cotoneorum ana ℥ ß.
Coralii rubri, Margaritarum ana ʒ ij.
Spec. Diarrhod. Diacitoniten sine specieb. calidis ana ʒ ß.
Sacchari rosati tab. quantum sufficit.
Fiat conditũ, de quo capiat post pastum. Ad spiritus fœtorem additur aromaticũ rosf. & parum moschi, & diamoschi vel ambræ, &c. *Rondeletius.*

Conditum ad calorem jecoris.

℞. Conser. Cichorii, Violarum, Nymphææ, Buglossi ana ʒ ij ß.
Conservæ Rosf. ʒ j ß.
Spec. Diamarg. frig. Triasandalorum ana ʒ ß.
Fol. auri N. viij.
Sacchari albissimi quantum sufficit.
Misceantur, fiatque conditum. Detur cochleare unum. *Andernacus.*

Aliud ad idem.

℞. Spec. Triasandali ʒ ij.
Specierum Diamarg. frig.
Spec. Diarrhod. Abb. ana ℈ ij.
Conservæ Cichorii, Violarum ana ʒ j ß.
Sacchari albissimi, ex aqua intybi, vel cichorii dissoluti quantum satis est, nempe ad ℥ iij ß.
Finguntur hinc tessellæ, quæ drachmas duas aut tres pendeant. *Idem*

DE CONDITIS PURGANTIBUS.

Diacitonium purgans.

℞. Succi Citoniorum ℔ iij.
Mellis albi ℔ ij.
Coque continenter despumando, donec manus non inficiat, quæ forma est mivæ simplicis usitatæ: deinde injice sequentia:
Scamonii in malo Citonio correcti ℥ j ß.
Caryophyllorum, Zingiberis, Masticis, Piperis longi, Cinnamomi, Nucis mosch. ana ℥ iij.
Misce simul omnia. * Colico dolori & aliis partium nutritoriarum morbis salubre est. Datur ab aureo uno ad aureos tres. Aut
℞. Scammonii ʒ v.

A Turbith ℥ xij.
* Cholagogum erit, simul & phlegmagogum. Aut abjecto Scammonio, misce
Turbith ʒ xxv.
Carthami ʒ v.
* Phlegmagogum solùm erit. Aut si bilem atram vacuare velis, horum loco
℞. Helleborum nigrum, vel hujus loco Epithymum. Quidam cum saccharo coquunt: alii cum carnibus tãtùm: alii cum ambobus. *Mesues.*

B *Pruna purgantia.*

℞. Foliorum Senæ mundatæ ℥ ij ß.
Cinnamomi, sem. Fœniculi ana ℥ ß.
Rad. Galangæ ʒ ij.
Fiat infusio per noctẽ: dein manè fiat levis ebullitio. Postmodum coletur, & colaturæ addatur Prunorum Damascenorum ℔ ß. coquantur: decoctum clarificetur, dulcoretur cum saccharo, & ad perfectionem supra prunas coquatur.

C *Passulæ purgantes.*

℞. Passularum Corinthiacarum mundat. ℔ j.
Infusionis Rosarum ℔ j ß.
Foliorum Senæ ℥ iv.
Infundantur folia senæ secundùm artem in infusionem Rosarum tepentem per noctem, dein bulliant parum, coletur: colaturæ addantur sacchari rubri ℥ viij. coquantur ad constitutionem syrupi: in cujus fine imponantur Passulæ: & parum bulliant rursus. *Caspar Bauhinus.*

D *Passularum lentens.*

℞. Foliorum Senæ mundatorum ℥ iij.
Anisi ʒ vj.
Aquæ ℥ ix.
Infundantur per diem & noctẽ: & bulliant unica ebullitione, fiatq; fortis expressio, cui inde
Passularum Corinthiacarum ℥ vj.
Bulliant ad exhaustionẽ decocti: & in fine adde
Sacchari rubri ℥ iv.
Cinnamomi ʒ j ß.
E Serapii ænulam in ideam coquatur dum abeat saccharum. Accipiat ℥ ij. antequam pastum ineat: affundi poterit aliquid serapii rosati solutivi, quò uberius madescat. *Heurnius.*

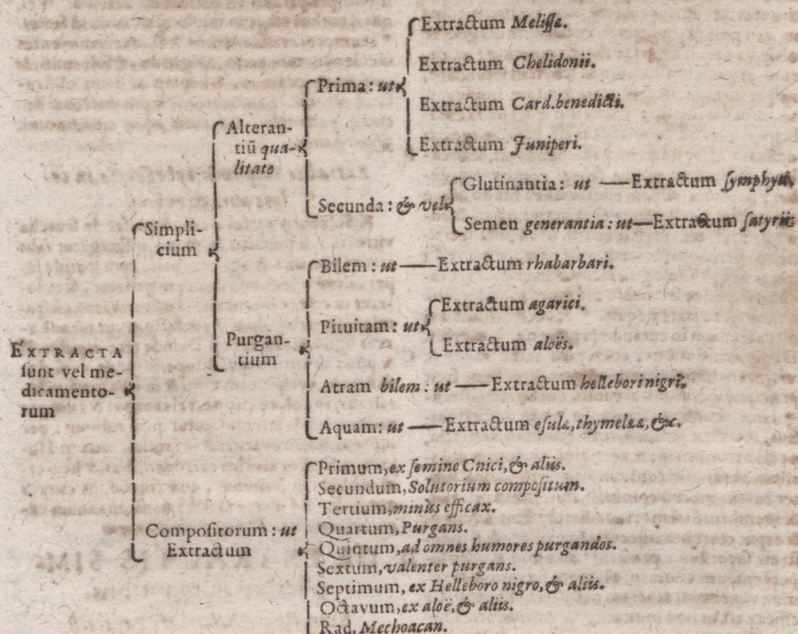
Aliud.

℞. Radicum Polypodii quercini ℥ iij.
Foliorum Senæ,
Radicum Althææ recentium ana ℥ ij.
Anisi ʒ ij.
Omnia infundantur in vase vitreato, & coquantur secundùm artem, fiat expressio: adde pulpæ
F passularum per setaceum transmissarum semilibram, Sacchari albi ℥ ij. coquantur rursus ad cydoniati crassitudinem: parum ante prandium accipiat drachmas sex vel unicam. *Idem.*

DE EXTRA-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

De Extractis, Sectio XXVI.

DE EXTRACTIS SIMplicibus alterantibus.

Extractum Melissæ.

Melissa minutim inciditur, indíturq; ampullæ vitreæ, & vino stillatitio, quod duos digitos superemineat, perfunditur: deinde illa cæco operculo occlusa, maceratur in balneo, vel in Sole, vel juxta fornacem diebus aliquot: postea eximitur, & sub prælo valdè exprimitur, fæcibusque rejectis, recens herba in idem vinum ponitur, maceratur, exprimiturque, ut priùs: isq; labor ter quaterq; repetitur, prout extractum efficax desideraverimus. Tandem vinum illud in balneo ex ampulla extillatur, dum, extracti spissitudo in fundo mellis instar appareat, vel spiritu vini evocato, aquosum affluat. *Andernacus.*

Extractum Chelidonii.

Chelidonii herba recens adhuc cum floribus C & radicibus simul, pultis instar contunditur, indíturq; ampullæ, & in fimo equino per mensem maceratur: deinde in balneo humor ad fæcum siccitatem usque extillatur: postea hæc conteruntur in pulverem, & humore paulò antè prole-

A cto, perfunditur, rursusque diebus triginta in fimo maceratur, ut priùs: tunc ex cineribus calidis distillatur, separaturq; aqua ab oleo: quod Chymici veram Chelidonii essentiam appellant. Ex fæcibus in cinerem redactis cum aqua sal elicitur. *Andernacus ex Paracels.*

Extractum Cardui benedicti.

Extractum Cardui benedicti cõficitur ut Melissæ.* Præstantissimum est remedium præserva- B tivum ad pestem. *Crato.*

Extractum Juniperi.

Baccæ juniperorum recentes, maturæque, in Septembri mense collectæ, modii instar, in mortario conteruntur, dum nulla earum integra superfit: deinde lebeti, qui quatuor aut quinq; urnas continet, induntur, coquunturq;, donec omnem vim exuisse videantur: postea ab igne removentur, & quàm validissimè sub prælo per li- C neos densosq; sacculos diligenter & exactè exprimuntur: mox succus expressus iterum per lineum sacculum colatur: quò purior evadat, & materia terrestris, si quæ adhuc inest, ab eo separetur: tandem igni rursus superimponitur, incoquiturque, donec ad spissitudinem perveniat, &

purpureus quaſi appareat. Illud autem advertendum eſt, ne, dum coquitur, aut effluat, aut aduſtionem reſipiat. Duplici igitur quidam lebete utuntur, ut cum ſuccus ferè incoctus fuerit, commutari poſſint; qui tamen coctionem diligenter obſervarint, ii unico perficere poterunt: nimirum ut paulatim ſuccum in lebetem infundant, neque ſingulis vicibus ſupra modum impleant: ne, dum ille inflatur, præſertim in ſecunda ebullitione, quãdo ferè percoctus eſt, totus in ignem defluat: quare diligentia adhibenda eſt, & cochleari culinario continuè ſubigi cõmoveriq; debet: in prima quidem ebullitione à fundo uſque agitandus, ne aduratur: aliàs ingratus fiet, & aduſtionẽ referet. Præſtat etiam, ut ad juſtam craſſitiem percoquatur: temporis namque proceſſu per ſe magis ac magis extenuatur, gratiorq; evadit, quò purior ſervatur: niſi enim mundus retineatur, perdurare nequit. * Præcellentiſſimum eſt extractum in curandis præcavendiſq; morbis. Datur adultioribus, cochlearis inſtar mane & veſperi: junioribus, minore pondere. Bene facit præcipuè calculoſis, arenoſis, colicis, uteri ſtrangulatui, menſtruis ſuppreſſis, variis defluxionibus, anguſtiæ pectoris, tuſſi, cruditati ſtomachi, peſtilentiæ, ſyncopæ, vertigini, oculorum doloribus, phreniridi, ſurditati, oris fœtori, aquæ ſubter cutem, morbo comitiali, abſceſſibus internis, & membrorũ tremori auxiliatur: ſtomachumq; & caput corroborat: jecori cõvenit: prodeſt menſtruis ſuperfluis: præſervat ab omni morbo ſupervenienti: viſum incolumem ſervat: contra omne venenum, & aërem peſtilẽtem ſingulariter efficax eſt, ut non immeritò Germanorum Theriaca dici queat. In autumno, hyeme & Vere ſecurè uſurpari poteſt, idque pro ſupervenientis morbi ratione ſemel aut bis in ſeptimana, præſervationis gratia. Per æſtatem, cum calor viget, utendum eo non eſt, niſi neceſſitas poſtulet. Ad duodecim annos ſervari poteſt, ſi ritè ſit confectus. *Andernacus ex Euonymo.*

Extractum Symphyti.

Extractum Symphyti eodem, quo ſequens ex Satyrii radicibus, modo paratur. * Ad ramices curandos efficaciſſimum eſt. *Idem.*

Extractum Satyrii.

Radices Satyrii repurgatæ contunduntur, & cũ æquali medullæ panis portione probè ſubiguntur, maceránturq; in calido fimo, donec in cremorem rubicundũ redigantur: deinde ſub prælo validè exprimuntur, & fæcibus relictis, alius panis admiſcetur, ponunturq; in fimũ, & exprimuntur ut antea: idq; tandiu reiteratur, quouſq; omnia in liquorem lenti ſucci inſtar redacta fuerint: hic poſtea ampullæ inditur, & in calore fimi aut aquæ ſinitur per dies aliquot: tandem diſtillatur, ſeparaturq; aqua ab oleo, ſive ſucco, quem ſanguinẽ Satyrii appellãt: is proprio, vel meliſſæ ſale imbuitur, & ex vino, ſive aquis ſtillatitiis datur. * Uterum confirmat, & ad concipiendum aptiorem reddit: omnes facultates corroborat. *Idem.*

A ### *Extractum Scillæ.*

Ex rad. Scillæ ſuccum extrahes, quem eodem modo præparabis ut extractum Elaterii. Vel, quod melius eſt, cum mulſo malvatico id facies. * Humores craſſos, lentos, & thoraci inhærentes incidendo, tenuando, tergendo, reſolvendo, & coquendo evacuat, & hepatis ac lienis obſtructiones tollit. Exhibentur ℈ ij pro doſi cum decocto pectorali, aut cum aqua cinnamomi. *Quercetanus.*

B ### *Extractio Sulphuris, vel eſſentiæ, in colore auri, & rubini.*

℞. Sulphuris partes duas, liquefac in ſcutella vitreata: liquefacto ſulphure inſpergatur ſalis tartari pars una, & agitetur benè cum ſpatula ſuper calorem lentum, donec inſpiſſetur, & coloretur in colore ſubrubeo. Poſtea evacua cũ ſpatula ſuper orbiculum inadefactum, ut nõ adhæreat ligno, & factum eſt. Deinde tere in pulverẽ,
C & pone in vitrum q. v. & ſuperinfunde vinũ deſtillatum, vel ſpiritum vini, & in ictu oculi colorabitur, in colore citrino, vel croceo: & cùm per noctem reſideat, colorabitur quaſi rubinus: per inclinationem evacuatur in ſpeciale vitrum. Hujus virtus eſt in morbis corrodentibus, & hæmorrhoidibus, & omnibus, quæ corrodunt corpus exterius. Ad ulcera Gallica, penis, manuum excoriationes, &c. *Alexius Pedemontanus.*

D ## DE EXTRACTIS SIMplicibus purgantibus.

Extractum Rhabarbari, Paracelſi.

℞. Rhabarbari electi, craſſiuſculè triti ℔ j.
Aquæ tartareæ ℔ iv.

Macerentur in baln. Mariæ per dies quatuor: deinde lẽto igne decoquatur, donec ſuperemineat rhabarbarum: tum per laneum cribrum novum coletur accurate, & validè exprimatur: poſtremò
E colatum evaporet cum ſyrupo è floribus perſicorum novies infuſi, ad juſtam ſpiſſitudinem, & in vitro recondatur diligenter. Doſis à ℈ j. ad ʒ j. cum jure aliquo. * Excellens & clemens eſt catharticum, quod dejicit non modò bilem, ſed & pituitam ipſam, tam in pueris ætate tenellis, quàm in prægnantibus.

Extractum Rhabarbari.

℞. Rhabarbari quantum ſatis eſt.
F Cui affunde ſpiritum vini, atq; ſic relinque, quouſq; plus ſatis coloretur: tum effunde, cola, & ſpiritum paulatim in balneo ſepara: eundemq; rurſus rhabarbaro priori affundito, & aliquãdiu in infuſione relinquito in loco calido, quouſq; colorem acquirat, tum cola, & rurſus in balneo ſepara per deſtillationem: id autem tantiſper eſt repetendũ, quoad ſpiritus à rhabarbaro non coloretur ampliùs. Id tum exprime fortiter, & per filtrum deſtilla: habet enim neſcio quid tenacitatis aut lentoris à rhabarbaro quæ in extractione eſt inutilis, & ſimul multæ utiles partes fluunt,

quæ

quæ non sunt negligendæ: ideoq; ad hunc modum destillare oportet per filtrum. A

Per rostrum seu nasum alembici filo trahe filtrum, digiti unius latitudine, quoad præ nasi angustia filtrum amplius non sequatur: cavendo tamen, ne nimia violentia dissiliat vitru: quo facto, impone spiritum filtrandum in alembicum obstructum charta humectata. Spiritum per filtrum destillatum extractioni, quę prius erat separata, rursus in vitro affunde, (multum enim vitro B adhæret, ideoque in primum vitrum, cui spiritus erat infusus, omnes spiritus rhabarbari percolandi sunt, & ad separationem infundendi:) non curando, quòd extractio una jam priùs in vitro reperiatur: omnes enim extractiones necessariò conjungendæ sunt, & ad extremū aquæ destillatæ permiscendæ, & rursus separandæ, quoad aqua limpida extrahatur. *Euonymus.*

Extractum Rhabarbari aliter.

Rhabarbari electi fragmentorum libram minutim incide, & crassiusculè tere: & affunde C succi depurati borraginis & buglossi, utriusque libras duas, relinque per horas vigintiquatuor. Postea coque ad lentum ignem, donec extet & emineat rhabarbarum. Exprime deinde fortiter, & expressam decoctionem per laneum colatorium transmitte & exprime, ut substantia in colatorio maneat. Colaturam coque ad mellis consistentiam, adjecti sacchari optimi uncia. Quidam in balneo Mariæ ad spissitudinem coquunt, ne aduratur: quod præstat, quemadmodum & D in duplici vase. * Purgando da deglutiendum cum gutta olei cinnamomi & anisi mixtum, & azymo involutum, faciendo in dosi periculum à scrupulo usque ad duos. Suavissime lubricat ventrem etiam in infantibus. Quidam, quoniam rhabarbarum per se non valde purgat, acuunt totam extractionem cum modico diagridii optimi: quod nihil obest. *Euonymus.*

Extractum Rhabarbari aliter.

E ℞. Rhabarbari electi ℥ iv.

Pulveriza, & infunde in aquas appropriatas: stet infusum per diē & noctē, deinde fortiter exprime. Illam expressionē adjecto saccharo candi quantum videbitur, leviter in arena exhalando, exicca ad crassitiem electuarii. *Euonymus.*

Extractum Rhabarbari aliter.

Rhabarbarū pulveriza, illud include vase vitreo, oblongo collo, affundendo vini alcool, ut F supernatet quatuor digitis: obturato vase, fac digerantur in baln. M. per tres aut quatuor dies, donec tandem menstruum coloretur: coloratū transfunde seorsim, quod reservabis: novū menstruum denuò fæcib. affundendo, donec nō ampliùs illud tingatur, & magma, sive fæx Rhabarbari subalba remaneat. Circulatis ritè omnibus ex arte, separetur menstruum per baln. M. & remanebit in fundo Rhabarbari essentia: cui adde pro oñ. j. Olei cinnamomi ℈ ij. Cujus si exhibeas ℈ j. cum cochleari vini albi, potentiùs purgabit, quàm ℥ ß. in infusione: idq; minori cum perturbatione. Potest exhiberi hoc medicamentum infantibus, prægnātibus, senibus, & ex morbo jam imbecillis: purgat, & educit flavam bilem. Fæx sive terra, quæ remanet, est astringentis facultatis, qua ratione lienterię, dysenteriæ, & alvi fluoribus præscribitur. Quod si quis potentius purgare cupiat, fæcē calcinet in reverberio, tum per aquas alkali extrahat, ipsumque reiteratis filtrationibus purificet crystalli instar. Essentiam extractam suo alkali superjiciat, digerat, & demum distillet: hoc enim modo vis omnium medicamentorum augetur. *Quercetanus.*

Vel:

Rhabarbari pulverem infunde Aquæ vitæ, ita ut aqua hæc supernatet quatuor digitis: balneo tepescat dies quatuor: coloratum vinum effunde, & novum infunde: id repete, dum color nullus reddatur: adjice aliquid Cinnamomi: detur cum vino hæc aqua vitæ. Alii exstillant aquam vitæ, & restibili in fundo succo addunt Olei cinnamomi scrupulos duos, ad unciam succi. Dosis est scrupuli pondus cum vini albi cochleari: infanti & prægnanti innoxium. *Heurnius.*

Extractum Scammonii.

Scammonium spagyrica præparatione commodū usui redditur, ut sine ullo periculo multis aliis medicamētis immisceri possit, & tutò exhiberi ad purgandam bilem & pituitam. Electum Scammonium solvatur in oleo Masticis spagyrice extracto cum vini spiritu: quo facto, digeratur per octo dies in balneo calido, in vase optimè clauso: quod vel clarum erit, & pellucidum transfunde, affundendo rursus novū menstruū, donec totam essentiam attraxeris: interim tamen omnes fæces seponito. Tum separato toto menstruo, affunde denuò vini spiritū coralisatum, ut supernatet quatuor digitis: circulentur omnia in baln. per x. dies, aut amplius. Demū menstruum extrahe, & pro unc. essentiæ relictæ in fundo vasis, adde essentiæ veræ coraliorum, & margaritarum ana ℈ j. essentiæ Croci ℈ j ß. Olei Anisi, & Cinnamomi ana ℈ j ß. Fiat mixtura ad blandū ignem ad consistentiā debitam. Misceatur hæc essentia sic præparata cū essentia Aloës & Myrobalanorum, & fiat mixtū medicamentum ad bilem expurgandam perutile, item serosa excrementa è capite educenda. Per se exhiberi potest ℈ ß. cum ℥ ij. Olei amygdal. dulcium: sine ulla perturbatione, aut læsione cordis, ventriculi, & hepatis, è vasis ipsis bilem educit. *Quercet.*

Extractum Elaterii.

Ex succo è Cucumeris agrestis fructibus autumnali tempore extracto, dum præ maturitate pallente fit præstantissimum medicamentum, si debitè pręparetur, ad serosa & biliosa excrementa evacuanda. Elateriū Græcis hoc medicamentum dicitur, quod efficacius multò reddetur, & sine periculo exhiberi poterit, si ita præparetur. Hic succus clementer per expressionē extractus per filamenta distilletur, ita ut fæx omninò ab ipso separetur: deinde indatur vasi vitreo, ob-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

longo collo: cui affunde spiritus vini ana æquales partes, omnia postea digerantur in baln. tepido per aliquot dies, donec fæx & tota impuritas secernatur: separato priori menstruo, blando igne, alium vini spiritum, infusionis specierum Diamarg. frig. affunde, & circulentur omnia in pellicano x. dierum spatio, ut vis medicamenti augeatur, & ab ipso omnis malignitas auferatur: separato deniq; ultimo menstruo, coaguletur igne lentissimo, quod fiet intra paucos dies. Hujus cape oñ j. cui adde olei nucis moschatæ & cinnamomi ana ℈ j. fiat mixtura: & sic obtinebis præparationem Elaterii Spagyricorum, sive ipsius essentiam, mirifice serosa excrementa etiam e juncturis trahentem & è cerebro evocantem, arthritidi, hydropi, cephalalgiæ veteri, & epilepsiæ valde conducentem. *Quercetanus.*

Idem, aliter.

Rhabarbarum eodem modo infundi posset, quo ellebori nigri radices, ut infrà dicetur: sed in aqua cinnamomi, & cum syrupo rosato solutivo fieri debet succus de rhabarbaro. *Medicus quidam ad Gesnerum.*

Extractum Agarici.

Agaricum rectiùs maceratur & decoquitur, quàm ex vini spiritu alióve humore extrahatur. Si tamen omninò ejus succum ad hunc modum parare cupias, id quoq; per aquam anisi, cui oleum ipsius ademptum sit, præstare poteris. * Ad capitis affectus, præsertim defluxiones ejus, efficax. *Andernacus ex Euonymo.*

Extractum Agarici, Senæ, Polypodii, & Mechoacæ, &c.

Agaricus eodem modo paratur, ut Rhabarbarum: crassam pituitam, maxime à ventriculo, mesenterio, jecore, liene, & pulmonibus expurgat, à cerebro, & nervis debilius trahit, quòd vis ipsius sit imbecillior. Exhibentur ejus ℈ ij. etiam impuberibus, & senibus. Sed quoniam aliquantum ventriculum offendit, cum oleo Zingiberis, & Spicæ corrigitur. Sic ex Sena, Polypodio, Mechoaca, Myrobalanis, & reliquis hujusmodi elicies extracta, sive essentias: quæ omnia exhibebis, quando, & quibus conferent, additis propriis correctivis pro morbi exigentia, & ægrotantium viribus. *Quercetanus.*

Extractum Aloës.

Aloë in pulverem redacta ex humore idoneo maceratur in loco calido tam diù, donec is coloretur: deinde hic relictis fæcibus eximitur, & recens iterum affunditur: idq; tantisper reiteratur, quoad nullum ampliùs colorem extrahere videbitur: postea omnis humor congregatur, per filtrũ, ut vocant, colatur, & succus in fundo remanebit, qui syrupo rosarum solutorio, aut simili, ad justam spissitudinem coqui debet. *Andernacus.*

Extractum Aloës, aliter.

Extractũ Aloës præparabis ut extractũ Rhabarbari: quod bilem pituitamq; crassam expurgat, sed lentè, præcipuè è ventriculo & intestinis,

A easque partes, tum detergendo, tum vacuando, corroborat. Extracto adde oleum Caryophyllorum, & Macis, ad vim ipsius stimulandam, & oleum masticis, ad acrimoniam, & erodentem vim retundendam. *Quercetanus.*

Extractum Turpeti.

Turpetum albissimum, gummosum & mediocriter recens, in pulverem tenuissimum reducatur, quod indas matratio vitreo, oblongo collo, & hermetice clauso, affundendo illi spiritũ vini,
B qui supernatet materiæ tribus aut quatuor digitis, & sic omnia stent in bal. M. tepido per duos aut tres dies, quò essentiam totam, menstruum attrahat: illud seorsim reservato, deinde novum affunde denuò, donec nihil ampliùs ex materia elici possit: fæces semper sepone, & quod purius est, elige, ut artis est. Quo facto circulentur omnia, ut summum acquirant perfectionis gradum: separato omninò menstruo, medicamentum perfectius reddetur, si in correctione addi-
C deris pro ℥ j. essentiæ olei Nucis moschatæ, & Zingiberis ana ℈ j. Istis enim sic ejus actio intenditur, ut proprietate quadam mirabili, etiam sine nausea, & aliqua perturbatione, & juncturis, & remotissimis ac profundissimis his partibus pituitã viscidam & crassam evacuet: quum aliàs tenuem solummodò, idque tardè per se adduceret. Exhibetur hujus essentiæ ℈ j. cum vino rubro, aut decocto pectorali. Hydropicis etiam & pituitosis omnibus affectibus confert. *Quer-*
D *cetanus.*

Extractum Colocynthidis.

Colocynthis pulverizetur tenuissimè: cui affunde vini alcool optimè præparati, ut supernatet sex digitis: digerantur in balneo M. vase clauso hermetice tribus septimanis. Amittet enim illo temporis spatio totam acrimoniam. Quòd si diutius digeratur, extractum dulcescet: sicq; reddetur optimum medicamentum ad pi-
E tuitam, & ad alios humores crassos & glutinosos à profundioribus partibus attrahendos: idque sine noxa. Quare vertiginosis, hemicranicis, epilepticis, apoplecticis exhibetur, cum syrupo Rosato simplici, vel Myrtillorum. Corrigitur autem cum oleo Masticis, Nucis moschatæ, & Cinnamomi. *Quercetanus.*

Extractum Euphorbii.

Euphorbium, ut præparetur, resolvi debet priùs in aceto rosato albo, in baln. vaporoso di-
F stillato, & per setaceum transmitti: hocq; ter faciendum, quò terrestreitas omnis separetur, & purior remaneat hæc lachryma: abstrahatur acetum, ut ipsius emendetur acrimonia, reiteratis ablutionibus in aqua rosarum. Itaque Euphorbio per acetum resoluto, ut jam dictum, & abluto, affunde vini spiritum, quo essentiam extrahes, fæcibus ac impuritatibus sepositis, omnia circulato cum novo alcoole saccharino per x. dies: deinde separato menstruo, coagula igne lentissimo, addendo sub finem olei mast chini ℈ ij. olei anisi ℈ j. essentiæ coraliorum ℈ ß.

Fiat

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Fiat mixtura. Dosis est ℈ j. cum decocto competenti. *Paralysi, Arthritidi, Spasmo, Hydropi valde conducit: & pituitā quantumvis lentam, crassam, & impactam nervis ipsis, & juncturis, sine aliqua perturbatione evacuat *Quercetanus*.

Extractum Opopanacis, Sagapeni & Sarcocollæ.

Eodem modo, quo extractum Euphorbii, ex Opopanace, Sarcocolla, & Sagapeno medicamenta præparantur, ad eosdem affectus utilissima, quorum vim purgatricem per inferiora Græci reticuerunt, sed ab Arabibus inventa fuit. Purgant autem ista clementiùs, quàm Euphorbium: ex omnibus fit mixtum medicamentum, purgās crassam pituitam, & viscidam etiam à remotis partibus, cerebro, nervis, juncturis, & thorace.

Extractum Hermodactylorum.

Ex radice Hermodact. & ab elect. eodem modo ut ex Elleboro essentia elicitur, quæ pituitam crassam & lentam à juncturis præsertim trahit: ob id arthritidi multùm confert, corrigi tamen debet cum oleo cumini & caryophyllorum, ne suo humore flatulento ventriculum lædat, & in ipso nauseam excitet. Exhibetur per se vel cum decocto competenti, pondere ℈ j. plus vel minus pro sumentis viribus. *Quercetanus*.

Extractum Hellebori nigri.

Cortices radicis hellebori nigri, medulla exempta, infundantur in aqua anisi, de qua fit oleū separatum, & stet in infusione per horas viginti quatuor, vel quandiù libuerit: deinde bulliant simul, quousq; extent radices ad aquæ scilicet ferè consumptionem: coletur postea cum forti expressione. Ultimò decoquatur expressum cum syrupo rosato solutivo ad sufficientem spissitudinem: reponatur in vasculo terreo vitreato: & utere. Dosis est ℈ j. vel ℈ j ß. *Purgat sine molestia humorem melancholicum. *Medicus quidam Cæsareus ad Gesnerum.*

Extractum sive essentia Ellebori nigri.

℞. Rad. Ellebori nigri, Autumnali tempore collectarum recentium ℔ j. Decoquantur cum aqua anisi & pulegii (ex quibus oleum chymicè extraxeris) in vitreo vase benè clauso in baln. M. ferventissimo per integrum diem, quo facto, comprimendo succum omninò extrahe: fæces autem abjicito: quod reliquum est, indas alembico vitreo, ut menstruum separetur, & remanebit in fundo alembici viscida quædam substantia, cui affunde spiritum vini optimi, qui materiæ supernatet quatuor digitis: ponantur omnia in matratio oblongo collo, & benè obturato, digerantur q; in bal. M. per duos aut tres dies: quod clarum & pellucidum est, tamen amarum, affunde alio vasi, novumq; denuò vini spiritum infunde, faciendo ut priùs, donec totam essentiam reiteratis digestionibus attraxeris, semper fæces seponendo, ut artis est. Quo facto, separa priùs menstruum cum calore balnei: ipso separato, fac

A circulentur cum novo vini spiritu, infusionis r aceris, per aliquot dies. Rursus optimè sepa to vehiculo, remanebit in fundo essentia Ellebori, mediocris consistentiæ, & fusci coloris: hanc ad multos usus reservabis. Hujus essentiæ ℈ j. cui aliquot guttulę olei anisi & menthæ admistæ fuerint, exhibetur jejuno stomacho, cum decocto competenti, vel aqua lumbricorum, hydropicis. Item cum aqua betonicæ, cerebri affectibus, ut maniæ, melancholiæ, vertigini, epilepsiæ, & pa-
B ralysi confert. Bilem enim utramque & pituitam sine ulla molestia: corpus denique totum excrementis corruptis expurgat, quod quidem incolume, & velut juvenile reddit. Neque solùm noxios humores & excrementa è vasis attrahit, sanguinem purificando, sed à toto corpore, & cute ipsa: qua ratione epilepsiæ, cancro, erysipelati, malo mortuo, & phagedænis valdè conducit. *Quercetanus*.

Aliud.

C ℞. Succi Fœniculi vel aquæ, quæ reliqua fuit ab olei Anisi destillatione ℔ iij. his infunde
Cinnamomi ℥ ij.
Sem. Anisi ℥ iij.
Masticheʃ ℥ ß.
Flavedinis corticum citriorum ʒ iij.

Macerentur tepidè per plures dies, dum omnis vis transiisse in liquorem videatur: hinc fiat colatura, quæ effundatur super cortices radicum
D Ellebori nigri, exempta priùs medulla: & iterum quàm diutissimè macerentur, quò eorum vis tota ferè fuerit eliquata: deinde bulliant, dum succus ferè consumatur: & cortices jam tum fortiter prelo exprimentur, & colatura iterum coquatur, adjecto pauco Syrupo rosati solutivo, dum Opiatæ ideam inducat. Vel priusquàm ita coquatur, novæ contusæ radices injici poterunt, cum manipulo Rosarum rubrarum, & quid vini rubri, ac reperi eadem historia. Datur cum vino albo aut
E ex jure aliquo à ℈ j. ad ʒ j. *Heurnius*.

Aliud.

℞. Radicum Veratri nigri effossarum sub ortum Solis, incremēta ducente Luna, ac peragrante dodecatemoriō Capricorni, Leonis, aut Sagittarii, in pulpam contundantur, & distillentur, dum nil ampliùs liquoris fundant: hoc fiet vi validi caloris in arena. Hic cinis cum vino liquescat in lixivium: mox balneo exhausto liquore, salem
F fundus dabit, qui omne vitium humani corporis antiquatum in causariis abigit, ac in floridam juventam effœtum corpus revocat. Solvitur cum Vino, Croco & Ambra. Dosis est à ℈ j. ad ʒ j. *Heurnius*.

Extractum lapidis Armeni & Cyanei.

Lapis Armenus & Cyaneus candentes extinguantur sexies in aqua ardenti, postea reducantur in tenuissimum pulverem: quo facto, pulvis hic abluatur aqua fontana, ejiciendo terram,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

& quod aquæ supernatabit, hocque fac pluries: A demùm ablue relictum pulverem priùs exiccatum aqua melissæ aut buglossi: evapora aquam à pulvere igne lentissimo: quo exiccato, cum cœlesti nostro menstruo & spiritu vini digerantur in B.M. & circulentur per xx. dies ad summam graduationem: separato menstruo, coagulentur igne lentissimo: adde pro correctione essentiam margaritarum, coraliorum, & croci, cum oleo cinnamomi, & caryophyllorum.*Melancholicis omnibus affectibus, maniæ, vertigini, epilepsiæ, cephalalgiæ, quartanariis & cancro B conducunt. Dosis est ℈ j ß. cum aqua melissæ, aut buglossæ. Purgant enim atram bilem, & quicquid crassum & tenax sanguini est immixtum. Lapis Cyaneus sic præparatus, poterit commodiùs multò exhiberi in confectione Alkermes, ad cordis tremorem, syncopen, mœstitiam, ad spiritus omnes roborandos, & ad arcendum quodvis venenum.

Extractum Esulæ. C

℞. Fol. Esulæ, sicc. & pulveriz. q. s. est.
Spiritus vini q. s.

Misce, cola, & in balneo distillentur, donec mellis crassitiem acquirat. * Per vomitum & alvum purgat. Hac quoque ratione helleborus niger extrahitur.

Extractum Esulæ, Thymelææ, & Chamelææ.

Radices Esulæ, Thymelææ, & Chamelææ, sive D Mezerii & Thapsiæ succus, quę partim pituitam, partim bilem evocant: non tamen sine mordacitate, cùm acria sint omnia & ignea, valdeque periculosa, eodem modo, quo Elleborus parantur: exhibeturq; illorum extractum sine periculo, immixto myrobalanorũ extracto ad hydropem, & ad serosa excrementa expurganda etiam in articulis ipsis. Dosis est ℈ j. cum ℥ j. olei amygdalarum dulcium. *Quercetanus.*

Extractum granorum Lathyridis. E

Ex granis Lathyridis contusis extrahes eodem modo essentiam, quo ex Helleboro nigro: cui addes oleum Masticis & Nucis moschatæ ad correctionem. *Quercetanus.*

Extractum radicum Cucumeris asinini.

Cucumeris asinini radix mense Majo colligi debet, deinde contundi, denique ex ipsa succus optimè exprimi. Qui quidem filtrandus est bis, F vel ter, donec clarus distilletur, & bene depuratus sit: cui affunde vini spiritum sandalatum, & optimè præparatum, collocando omnia in balneo M. per tres aut quatuor dies: quod purum est, transfunde, denuò vini spiritum affundendo, donec nullæ fæces ampliùs seponantur. Tum circulentur omnia simul ad majorem graduationem per aliquot dies. Quo facto, separato menstruo, congeletur essentia igne lentissimo cinerum, donec inspissetur: cui adde pro oncia j. olei cinnamomi ℈ j. essentiæ croci ℈ ß. Hoc autem medicamentum serosa excrementa potenter evacuat: *qua ratione hydropicis, item ictero & obstructionibus cùm epatis, tum lienis summoperè confert, si ℈ ß. aut plus pro ægrotantis viribus exhibeas cum vino albo, idque manè jejuno stomacho. *Quercetanus.*

Extractum ex semine Cnici, & aliis.

℞. Medullæ sem. Cnici ℥ iv.
Turpeti albi, fol. Senæ Alex. ana ℥ j ß.
Diagridii ʒ v.
Rhabarbari electi ℥ j.
Agarici trochiscati ʒ vj.
Mannæ granatæ ℥ ij ß.
Myrobal. Chebulorum ℥ iij.
Rad. Polypodii ℥ ij.
Zingiberis albi ʒ ij.

Minutim incidantur, vel crassiùs conterantur, & in vini spiritum, ex quo pulveris confectionis Diambræ ʒ j. per dies octo macerata fuerit, ponantur, sinanturq; stare in loco calidiore, diebus quatuordecim: deinde sacculo indantur, & sub prælo valdè exprimantur: postea id quod expressum est, ampullę infundatur, & operculo imposito vinum extillatur, donec ad mellis spissitudinem pervenerit. *Drachma dimidia junioribus, adultis integra, ex jure, vel liquore peculiari, cum syrupi rosacei aut violacei solutorii semuncia diluitur, potuiq; datur. *Andernacus.*

Extracta Hydragoga seu Aquam ducentia.

℞. Turpetum, Hermodactylos, Thymelæam, Chamelæam, Esulam, pulverem fac, cui affunde spiritum vini ea copia, ut quatuor digitos supernatet: macera tres dies in balneo: effũde vinum, & aliud affunde: tandem evoca spiritum vini, & pro uncia restibilis essentiæ adde Olei nucis myristicæ & Zingiberis cujusq; scrupulum. *Evocat viscosa ex corporis habitu, nec malè turbat. Datur scrupulus cũ vino rubro, aut decocto pectorali. Hermodactyli corrigantur cũ Cinnamomi oleo & caryophyllorum: sed esula, chamelæa, thymeléa, & thapsiæ essentia castigatur extracto myrobalanorum. Datur ex his scrupulus, cum uncia una olei amygdalini dulcis. *Heurnius.*

Extractum solutorium compositum.

℞. Colocynthidis ℥ vj.
Agarici optimi, Diagridii, Hellebori nigri ana ʒ iv.
Aloës electæ ℥ j.
Elect. Diarrhod. Abb. ℥ ß.

Pulvis electuarii ex aqua cinnamomi, vel spiritu vini dieb. aliquot maceratur: deinde relictis fæcibus, illa super medicaměta purgantia incisa funditur, & in loco calido per dies octo, aut plures macerantur: postea exprimuntur, & humor abstrahitur per balneum, donec in crassitudinem formandis catapotiis idoneam pervenerit. Datur ℈ ß. vel etiam G. v. tantum. *Medicamentum est catholicum, quasi dicas, generale. *Andernac.*

Extractum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Extractum solutivum minùs efficax.

℞.Colocynthidis ʒ vj.℈ ij.
Agarici ℥ ß.
Rhabarbari ʒ j.
Cinnamomi ℈ iv.
Asari,Nardi,Ros.rubrarum,
Masticis,Xyloaloës ana ʒ j.
Styracis liquidæ ℈ iv.
Vini Malvatici mens.j.
Fiat infusio,& extractio. Wagenbuch.

Aliud.

℞.Pulpæ Colocynthidis ʒ vj.℈ ij.
Turpeti albi & gummosi ʒ x.
Stœchadis Arabicæ ℥ ß.
Diagridii ʒ iij.vel ʒ vj.
Agarici optimi ℥ ß.
Rhabarbari electi ʒ iij.
Cinnamomi ℈ v.
Rad. Asari,Spicæ Nardi,
Ros.rubrarum,Masticis,
Ligni Aloës ana ℈ iv.
Aloës hepaticæ ℥ j ß.ʒ ij.
Styracis liquidæ ℈ ij.G.iij.
Incisis & contusis, infundantur in vino sublimato: rectificetur, & fiat secundùm artem extractum. Wagenbuch.

Aliud purgans,Norimbergæ in usu.

℞.Colocynthidis ʒ xiij.
Veratri nigri,Senæ Alexandr.ana ℥ ß.
Agarici optimi,
Rhabarbari electi ana ℥ j.
Diagridii ʒ xiv.
Cinnamomi ʒ ij.℈ ij.
Turbith,Stœchados Arab.ana ℥ ij ß.
Ros.rubrarum,Ligni Aloës,Masticis,
Ligni Paradisi,Myrrhæ,Asari,Spicæ nardi,
Styracis liquidæ ana ℈ v.
Fiat infusio, vel putrefactio per aliquot dies, nempe 10.12.vel 14. cum essentia vini calida: & succus deinde expressus uniatur cum aloës præparatæ ℥ iij. *Idem.*

Extractum purgans omnes humores.

℞.Spec.Diambræ ℥ ß.
Spiritus vini ℔ ij ß.
Aquæ Cinnamomi distil.℔ j.
Macerantur per dies aliquot vase probè oblito, ne quid expiret: quotidiè verò vas vitreum agitari debet, quoad liquor rubescat: deinde super hæc,quæ sequuntur, funditur, relictis fæcibus in fundo vasis:
℞.Colocynthidis ʒ vj.
Turpeti albi ʒ vij.
Agarici optimi ʒ iv.
Veratri nigri ʒ iij.
Eupatorii Mesuæ,sive Gratiolæ,
Foliorum Senæ ana ʒ v ß.
Diagridii ʒ v.
Rhabarbari electi ʒ vij.
Omnia incisa macerantur in humore supradicto diebus quatuordecim: deinde sacculo lineo injiciuntur,exprimunturq; sub prælo stanneo. Li-
A quor excolatus effususq; in ampullam imponitur balneo, & extillatur, donec id quod in fundo subest,syrupi acquirat spissitudinem: tunc in hoc aloës præparatæ, rursusq; in pulverem redactæ ʒ x.resolvuntur, & agitando uniuntur, quoad crassamentum mellis instar appareat. * Datur ℈ j.vel ℈ ß. ex jure,alióve diluto: vel in catapotia per se, aut medicamentis purgantibus admixtis, redigitur, exhibeturq; ad devorandum in aurora, aut longissimè à cœna, ita ut somnus
B subsequatur. *Andernacus.*

Aliud valenter purgans.

℞.Vini spiritus ℔ ij.
Aquæ Cinnamomi ℔ j.
Spec.Diambræ ℥ j.
Spec.Aromat.caryophyll.℥ ß.
Hæc per dies quatuordecim in aqua temperatè calida macerantur: deinde liquor fæcibus relictis effunditur super hæc,quæ sequuntur:
℞.Diagridii ℥ ß. Rhabarbari electi ℥ j.
C Trochisc.Diacolocynthidos ʒ iij.
Agarici Trochiscati ʒ vj.
Turpeti ex vino cotoneorum macerati ℥ ß.
Veratri nigri,cum sapa,dauco,& cinnamomo præparati ʒ vj.
Fol.Senæ Alexand.℥ j ß.
Sem.Citri albi ʒ j.
Cort.Citri ʒ ß.
Enulæ campanæ ℥ j.
Rad.Cichorii ʒ vj.
D Scolopendrii veri,flor.Stœchados,
Masticis,Myrrhæ,
Rosarum rub. sem.Fœniculi,
Sem.Anisi ana ʒ j ß.
Singula contunduntur,macerantúrq;,ut dictum est: postea sub prælo exprimuntur, & ampullæ imposita distillantur, donec crassitudinem mellis acquirant: postremò aloës ʒ xij. dissolutis repurgatisq; ex vino stillatitio, uniuntur in modũ
E extracti: quod oleo cinnamomi, aut caryophyllorũ imbuitur, ac vitreo vase cõditur. *Andernac.*

Extractum Cholagogum solutorium.

℞.Foliorum Senæ ℔ j.
Colocynthidis Trochiscatæ ℥ iij.
Aloës ℥ ij.
Agarici,Turbith albi,
Rhabarbari ana ℥ iv.
Radicum Ellebori nigri,Esulę minoris aã ℥ ij.
Diagridii ℥ j.
F Attritis cunctis affunde Aquam vitæ: adjice
Cinnamomi ℥ iij.
Anisi,Masticis,Spicæ ana ʒ j.
Rosarum rubrarum M.ij.
Spec.Diambræ & Diarrhodonis ana ℥ j.
Macerentur dies xiv. vel diutiùs, prælo exprimantur: balneo exhauriatur tenuior liquor, ut characterẽ mellis induat.Datur scrupulus. *Heurn.*

Extractum Pilularum.

Pari modo ex quaq; massa Pilularum succus abducitur. Infunde Pilulas Aquæ cinnamomi: macera, exprime, evapora, fiat echyloma cum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

pulvere Liquiritiæ, ſi maſſa ſit liquidior. *Idem.*

Novus modus extrahendi purgantia narcotica & alterantia.

℞. Herbarum vel Radicum ℔ j.
Aquæ deſtillatæ, quæ vel corrigit extrahendorum vim, vel quæ eam promovet ℔ x.

In poculo: ad focum macera dies quatuordecim vel viginti, ut res duriores vel molliores fuerint: dein per ſetaceum cola. Hanc colaturã per impoſitam filtri partẽ aut partes diſtilla in vitrũ anguſti oris: diſtillatum liquorem teſtæ inditum ac tenui linteo obducta teſta, evapora: ſemper quod margini adhæreſcit, abſterge, ac cũ ſidente ſucco id remiſce. Tenui foco exhauriatur: vel teſta cum liquore ollæ imponitur, quæ duos vel tres carbones ignitos habet. Tandem cùm ad ſucci liquiritiæ craſſamentum deventum eſt, reconditur. Dantur gr. iij. vel quinq;, vel plura, ut rerum extractarum vis fuerit. *Heurnius.*

Extractum ex Helleboro, & aliis.

℞. Succi Bugloſſi, Borraginis ana ℔ ij.
Depurentur, colenturq;, ut purificentur. adde his
Rad. Fœniculi, Cichorii, Aſparagi,
Petroſelini ana ℥ iv.

A Sebeſten. Jujubarum ana ℥ ij.
Sem. frig. minorum ana ℥ ß.

Decoquantur in aquæ ℔ xvj. ad tertias. colaturæ adde ſuccos præſcriptos, bulliant ad ignem parum: permiſce poſtea
Rad. Hellebori nigri ℔ iv.

Coque donec radices emineant, fiat tandem colatura omnium, & decoquantur lento igne ad mellis ſpiſſitudinem. *Hieronymus Herold.*

Extractum Aloës.

B Aloë in pulverem redacta ex humore idoneo maceratur in loco calido tam diù, donec is coloretur: deinde hic relictis fæcibus eximitur, & recens iterum affunditur: idq; tantiſper reiteratur, quoad nullum ampliùs colorem extrahere videbitur: poſtea omnis humor congregatur, per filtrum colatur, & ſuccus in fundo remanebit, qui ſyrupo roſ. lax. ad juſtam ſpiſſitudinem coqui debet. *Andernacus.*

Extractum rad. Mechoacan.

C Extractum radicis Mechoacan eodem modo conficitur, ut Rhabarbari extractum. * Purgat clementer pituitam & aquas. Confert epilepticis, cephalicis, ictericis, aſthmaticis, febrientibus, &c. Datur à ℈ j. ad ʒ ß.

DE LINIMENTIS, *Sectio XXVII.*

LINIMENTA fiunt ex oleo, adipe, ſevo, butyro, liquefactis, vel aliis, quæ olei ſpiſſitudinem habent, ut ſtyrace liquida, *&c.* Atq; hæc alterant, aut qualitate

- Prima. *Sic*
  - Temperata: *ut* Linimentum ad pectus.
  - Intemperata
    - Calida: *ut*
      - Linimentum ad partes convulſas.
      - Linimentum ad thoracis affectum frigidum.
    - Frigida: *ut*
      - Linimentum ad thoracis affectum calidum.
      - Linimentum refrigerans ad eryſipelas & inflammationem.
    - Humida: *ut* — Linimentum humectans.
    - Sicca: *ut* — Linimentum exiccans.
- Secunda. *Sic*
  - Aſtringunt: *ut* — Linimentum repellens & ſanguinem cohibens.
  - Emolliunt: *ut* — Linimentum emolliens.
  - Glutinant: *ut* — Linimentum pro capitis vulneribus, *&c.*
  - Carnem generant: *ut* — Linimentum ad fiſtulas, *&c.*
  - Dolorem ſedant: *ut*
    - Linimentum ad dolorem pleuriticum.
    - Linimentum ad capitis dolorem ex inſolatu.
    - Linimentum ad vetuſtum capitis dolorem.
    - Aliud.
    - Aliud ad capitis dolorem ex calore jecoris.
    - Aliud ad dolorem ex frigore.
    - Linimentum ad mammillarum dolores lacte turgentium.
    - Aliud mitius.
    - Linimentum ad dolorem ex inflammatione jecoris, ani, & aurium.
  - Vermes necant: *ut* — Linimentum contra vermes.
  - Ambuſta extinguunt: *ut* — Linimentum empyreuma extinguens, *&c.*

DE

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

DE LINIMENTIS temperatis.

Linimentum ad pectus.

℞. Olei amygdal. dul. ℥ iij.
Butyri recentis ℥ ij.
Axungiæ gallinæ, vel anatis ℥ j.
Misce, & fiat linimentum. *Rondeletius.*

DE LINIMENTIS calidis.

Linimentum ad partes convulsas ratione nervi vulnerati.

℞. Olei sulphuris terebinthinati,
Olei Sabinæ, Olei Terebinthinæ ana ʒ ij.
Olei vitellorum ovorum ℥ ß.
Misce, & applicentur calidè parti affectæ. *Quercetanus.*

Aliud, ad idem.

℞. Olei butyri, Olei resinæ ana ʒ ij.
Olei euphorbii destillati,
Olei baccarum juniperi,
Olei terebinthinæ ana ʒ j.
Olei vitellorum ovorum ℥ j.
Misce. *Idem.*

Linimentum ad membra vulnerata, convulsa ex repletione.

℞. Balsami gummi hederæ, Bals. gummi elemi ana ℥ ij.
Olei ceræ, Olei terebinthinæ,
Olei juniperi ana ℥ ß.
Olei caryophyllorum, Ol. Belzoini ana ℈ ij.
Misce, & fiat in formam linimenti, quo inungatur spina dorsi, & pars affecta. *Quercetanus.*

Aliud, ad idem.

℞. Balsami visci pomorum, Bals. hederæ,
Bals. Hypericonis ana ℥ ij.
Olei Salviæ, Olei terebinthinæ ana ℥ j.
Olei juniperi ℥ ß.
Ol. tartari fœtentis ʒ iij. Axungiæ taxi ℥ iij.
Misce. Utere, ut jam dictum est. *Idem.*

Linimentum ad thoracis affectum frigidum.

℞. Olei Amygdal. amararũ, Olei Liliorum, vel Irini, vel Olei Cheirini ana ℥ ij.
Butyri rancidi, loti ℥ j.
Axungiæ gallinæ, anatis ana ℥ ß.
Mucilaginis sem. Lini,
Mucilaginis Fœnigræci, extractæ cum aqua hordei & pauco vino albo ana ℥ ß.
Croci parum.
Misce, & fiat linimentum, quo pectus & latera illinantur. *Rondeletius.*

DE LINIMENTIS frigidis.

Linimentum ad thoracis affectum calidum.

℞. Olei amygdal. dulcium, Violarum ana ℥ ij.
A Butyri loti, in aqua hordei mundati ℥ j.
Misce, & fiat linimentum, quo inungatur pectus. *Rondeletius.*

Linimentum refrigerans ad erysipelas & inflammationem.

℞. Mucilaginis sem. Psyllii, extractę cum aqua Sempervivi, & pauco aceto ℥ iij.
Succi Plantaginis, vel Solani ℥ j.
Olei Nymphææ, vel de Papavere, vel Hyoscyami ʒ iij.
B Coquantur succi usq; ad consumptionem: deinde adde Pomatæ ℥ ß.
Misce, & fiat linimentum, quo illinatur pars fervens. *Rondeletius.*

DE LINIMENTIS humidis.

Linimentum humectans.

℞. Olei Violarum ℥ iij.
C Olei è sem. Cucurbitæ ℥ j.
Lactis mulieris recentis, vel Butyri recentis ana ℥ j ß.
Misce, & fiat linimentum, quo pars humectanda illinatur, tribus horis post pastum, præcedente fotu tepidè. *Rondeletius.*

Linimentum exiccans.

℞. Olei Irini, Costini ana ℥ ij.
Pinguedinis gallinæ antiquæ, salitæ,
Butyri saliti rancidi ana ℥ j.
D Vini veteris & generosi parum, vel aquæ vitæ parum.
Misce, & fiat linimentum. *Idem.*

Linimentum emolliens duritiem hepatis.

℞. Ol. Amygdal. dulc. Ol. Absinthii ana ℥ j ß.
Butyri recentis ℥ ij.
Pinguedinis gallinæ ℥ j. Masticis ʒ ij.
Misce, & fiat linimentum.

E DE LINIMENTIS astringentibus.

Linimentum repellens, & sanguinem cohibens.

℞. Boli Armeni Spagyrico more preparati ℥ ij.
Croci Martis, Croci Veneris ana ℥ j.
Olei rosati q. s. est.
F Misce, & fiat linimentum. *Quercetanus.*

Aliud, ad idem.

℞. Colchotaris dulcificati, Cineris ranarum adustarum ana ℥ ß.
Album ovorum q. s. est.
Misce, & fiat linimentum. *Idem.*

Linimentum, seu potiùs nutritum, humorum defluxionem, & inflammationem prohibens.

℞. Succi fol. Nymphææ, succi fol. Sempervivi,
Succi fol. Hyoscyami ana ℥ ij.
Aquæ Spermatis ranarum,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Aquæ florum Thapsi barbari ana ℥ j.
Lithargyri, vel salis ejusdem ℥ ij.
Olei visci pomorum,
Olei rosati omphacini ana ℥ ij ß.
Aceti rosati ℥ j.
Ducantur diù in mortario plumbeo, cum pistillo plumbeo, & fiat instar nutriti, quo utendum pro defensivo. *Quercetanus.*

Linimentum defensivum.

℞. Boli Armenæ præparat.
Sanguinis Draconis,
Coralii rubri ana ℥ ß.
Croci Martis ʒ ij.
Baccarum Myrti ʒ j ß.
Olei rosf. omphac. ℥ iv.
Aceti rosati ℥ ij.
Ceræ ℥ j ß.
Fiat Linimentum. *Josephus Quercetanus.*

DE LINIMENTIS glutinantibus.

Linimentum pro capitis vulneribus cum cranii fractura.

℞. Mellis rosati ℥ ij.
Olei ovorum ℥ j.
Misce, & ex eis sandalum intinge, vel linamenta, & calida membranæ, sive meningi detectæ impone. *Quercetanus.*

Aliud.

℞. Mellis rosati ℥ ij.
Olei rosati ℥ j.
Terebinthinæ lotæ ℥ ß.
Misce, & sandalum imbue. Ubi verò die septima aut undecima præterierit, sequentia remedia meningi detectæ applicanda erunt:
℞. Mellis rosati ℥ ij.
Terebinthinæ ʒ j.
Aquæ vitæ guttas x.
Misce omnia simul, & calefac in lance, ac sandalum intinge, & linamenta tenuissima, calidaque meningi impone. *Quercetanus.*

Aliud ad idem, pro ditioribus.

℞. Mellis rosati ℥ ij.
Olei Myrrhæ ex descript. nostra ʒ ß.
Olei Terebinthinæ per baln. destill. cum aqua vitæ ʒ j.
Misce, & utere, ut suprà, modò pars phlegmone non tentetur. *Hoc medicamentũ commodissimũ est ad membranam, ab omni putredine conservandam, & cranii fracturis aptissimum. *Idem.*

DE LINIMENTIS CARnem generantibus.

Linimentum ad callum & fistulas curandas.

℞. Olei Mellis distillati ignis expressione ℥ ij.
Olei Saturni,
Olei Mercurii sublimati ana ʒ j.
Olei Petrolei, Ol. Caryophyll. ana ʒ j ß.
Excipiantur terebinthina, & apponantur cum el-

A lychniis aut turundis parti affectæ. *Quercetanus.*

Linimentum ad intertrigines.

℞. Medullæ cervinæ ʒ ij.
Cerussæ lotæ ʒ ij ß.
Butyri recentis, aqua rosf. abluti ʒ ij.
Lithargyri abluti ʒ ß.
Myrrhæ ʒ j.
Cum modico terebinthinæ lotæ fiat linimentũ. *Hieronymus Mercurialis.*

B *Linimentum ad ossa corrupta & cariosa.*

℞. Olei Myrrhæ destillat. per descensum, purificati cum vini spiritu ℥ ß.
Olei Caryophyllorum ʒ ij.
Olei Sulphuris cum colchotare destillati ʒ ß.
Misce omnia, & cum uti voles, os corruptum bis, terve contrectato cum xylo in hoc medicamentum intincto, quod ad extremum specilli alligaveris: ac tum os à carie sanabitur, simulq; quod
C corruptum est, brevi dilabetur. *Quercetanus.*

Aliud.

℞. Olei Tartari destillati per retortam,
Olei Guajaci ana ℥ ß.
Olei Sulphuris, Olei Vitrioli ana ʒ j.
Misce, & utere, ut suprà. *Idem.*

Aliud.

℞. Balsami Mercurii ℥ ß.
Olei Antimonii ʒ iij.
D Salis Saturni ʒ ij.
Misce omnia simul. *Ossa corrupta & saniosa, nec nec ulcera maligna, & deplorata mirum in modum persanat. *Idem.*

DE LINIMENTIS DOlorem sedantibus.

Linimentum ad dolorem pleuriticum.

℞. Olei Irini, Chamæmelini,
E Adipis capi ana ℥ ß.
Butyri recentis non saliti ʒ ß.
Ceræ lotæ parum.
Misce, & fiat linimentum. *Andernacus.*

Linimentum ad capitis dolorem ex insolatu.

℞. Olei Chamæmelini recenter præparati ℥ ij.
Temporibus & fronti illinantur. *Andernacus.*

Linimentum ad vetustum capitis dolorem.

F ℞. Olei Chamæmelini recenter præparati ℥ ij.
Olei Rosarum ℥ ß.
Misce. Vel
℞. Olei Rosacei ℥ ij.
Olei Chamæmelini ℥ ß.
Misce, & fiat linimentum. *Andernacus.*

Aliud.

℞. Olei Rosacei ℥ j.
Aceti ℥ ij.
Ceræ lotæ ex aqua frigida quantum satis est.
Misce, & fiat linimentum. *Andernacus.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Aliud ad capitis dolorem ex calore jecoris.

Oleo rosaceo, aut melino, aut hydrelæo, aut cerato, frons & tempora illinantur. *Idem.*

Aliud ad dolorem capitis ex frigore.

Oleum rutaceum, aut laurinum, aut irinũ, aut nardinum, aut ea quæ ex pipere & euphorbio constant, fronti imponantur. *Andernacus.*

Linimentum ad mamillarum dolores, lacte turgentium, & inflammationes.

℞. Vitellorum ovorum N. ij.
Pompholygis præparatæ ʒ ij.
Olei Rosacei ℥ iij.
Ceræ novæ parum.
Misce, & fiat linimentum. *Idem.*

Aliud mitius, usu crebro probatum.

℞. Olei Lini ℥ iij.
Ceræ novæ ʒ j.
Liquescant, & linteis intincta mammis obducantur. *Andernacus.*

Linimentum ad dolorem ex inflammatione jecoris, ani, & aurium.

℞. Olei Violarum ʒ iv.
Cremoris radicis Althææ, cremoris Psyllii, expressi cũ lacte mulieris, vel jure pulli, vel aquæ hordei purgati ana ʒ j.
Butyri recentis, vel axungiæ porcinæ, vel medulIæ porcinæ recentis, aut medullæ vitulinæ ʒ ß.
Misce, & fiat linimentum, quo partes affectæ calidæ illinantur. *Rondeletius.*

Linimentum dolorem leniens.

℞. Succi fol. Hyoscyami, Sempervivi ana ℥ ij.
Olei visci pomorum,
Olei Nenupharis ana ℥ j ß.
Butyri recentis ℥ ij. Ceræ novæ ℥ j.
Misce, & fiat linimentum. *Quercetanus.*

DE LINIMENTIS vermes necantibus.

Linimentum contra vermes.

℞. Succi Absinthii, succi Abrotani ana ʒ j ß.
Pulv. Scordii, Aloës ana ℈ ij.
Olei communis ℥ j.
Ceræ parum.
Misce, & fiat linimentum. *Hieron. Mercurialis.*

DE LINIMENTIS AMbusta extinguentibus.

Linimentum empyreuma extinguens, valdè efficax.

℞. Olei Lardi, Olei Butyri ana ℥ ß.
Succi fol. & baccarum hederæ ℥ ij.
Succi cort. med. Sambuci ℥ j.
Olei Sambuci ℥ iv.
Salis Petræ ʒ ij.
Decoquantur simul ad aquæ consumptionem, & cum modico ceræ fiat linimentum. *Quercet.*

A *Linimentum ad ambusta vulnera.*

℞. Lardi liquefacti, & aqua solani excepti ℥ ij.
Olei Saturni ℥ ß.
Misce. *Quercetanus.*

Aliud, ad idem.

℞. Visci rad. Hyoscyami,
Visci Papaveris rubri ana ℥ j.
Salis Petræ ʒ j.
Mucilag. sem. Cydoniorum ʒ iij.
Olei Caphuræ q. s.
B Fiat linimentum. *Idem.*

Linimentum ad combustionem faciei, & vulnera sclopetica.

℞. Succi Porrorum, succi Ceparum sub prunis coctarum ana ℥ ij.
Aquæ sem. Ranarum ℥ j.
Olei e visco Pomorum, Olei Populini,
Ceræ albæ ana q. s.
C Misce, & fiat linimentum, quo bis quotidie partem ustam & depilatam inunges. *Quercetanus.*

Aliud, ad idem.

Butyrum liquefactum in aquam ex ranarum semine extractam injice, aut in aquam gammarorum more nostro paratã, id decies, aut sæpiùs repetendo, donec butyrum lactis instar albescat. Ejus ita præparati ℥ iij. misce cum ℥ j. olei luteorum ovorum, & fiat linimentum, quo partem pulvere tormentario maculatam inunges. Est D enim ad id singulare remedium, & ad empyreuma partis ambustæ tollendum. *Idem.*

Linimentum præstantissimum ad empyreuma pulveris tormentarii restinguendum.

℞. Salis Saturni saccharini ℥ j.
Olei vitellorum ovorum ℥ ij.
Butyri præparati ℥ iv.
Misce, & fiat linimentum, quo totus adustus lo-
E cus inungatur ter, aut quater in die. Inflammationes etiam omnes arcet, & dolores compescit. *Quercetanus.*

Linimentum ad ambusta.

℞. Succi cepæ sub cineribus coctæ ℥ ij.
Olei nucum ℥ j.
Misce, & fiat in forma linimenti. *Quercetanus.*

Aliud ad ambusta.

℞. Fol. Hederæ nigræ, cum aqua plantaginis
F contusorum M. ij.
Olei ℔ j. Vini albi ℥ iv.
Coquantur usque ad vini consumptionem, adde sub finem Ceræ q. s. est.
Fiat linimentum. *Idem.*

Aliud, ad idem.

℞. Lardi ad flammam liquati,
Succi Betæ, succi Rutæ ana ℥ ij.
Cremoris lactis ℥ j.
Mucilaginis sem. Cydoniorum,
Mucilaginis Tragacanthæ ana ℥ ß.
Misce, & fiat linimentum. *Idem.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

LINIMENTUM AD Tophos in lue Venerea.

Pro Divitibus.

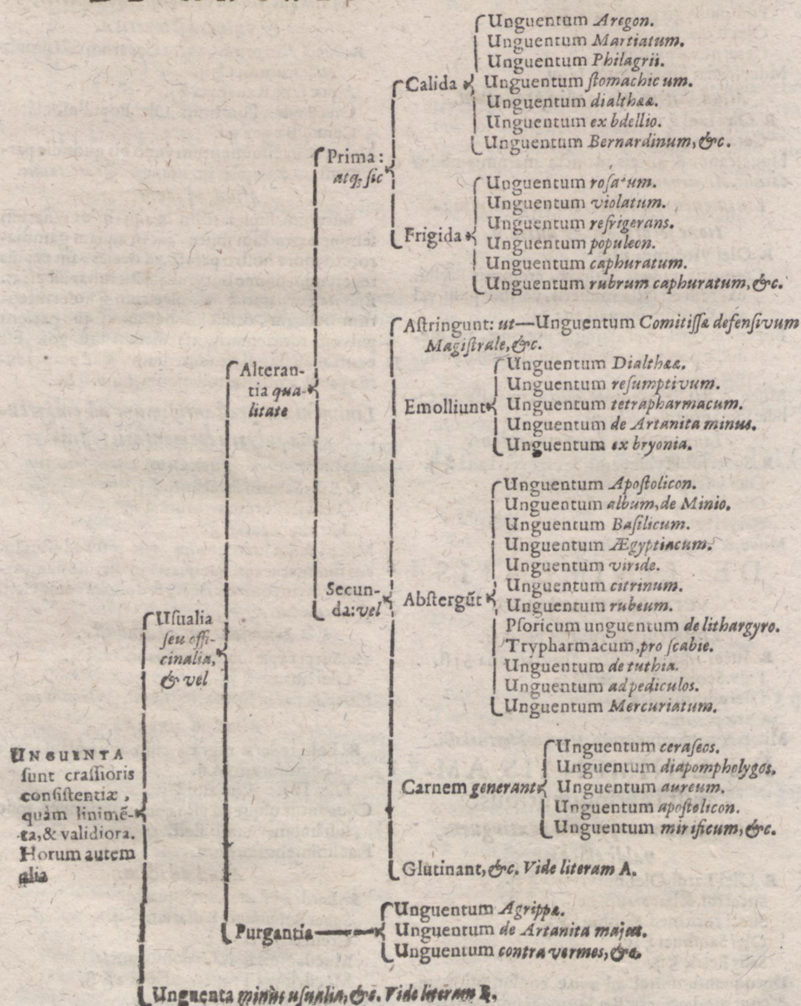
℞. Argenti vivi ℥ vj.
Pinguedinis suillæ nō liquatæ, neq; salitę ℔ j.
Extinguatur Argētum vivum in prædicta Axungia secundum artem: deinde adde
Medullæ cruris bovis ℥ ß.

A Olei ex Terebinthina ℥ j.
Olei ex Ligno sancto ℥ iij.
Croci ʒ j.
Pulveris Ivæ & Betonicæ ana ℥ ß.
Misce, fiat linimentum. *Hercules Saxonia.*

Pro Pauperibus.

℞. Unguenti Dialthææ ℥ iij.
Argēti vivi extincti in pinguedine porci ℥ vj.
Misce, fiat linimentum. *Idem.*

De Unguentis, Sectio XXIIX.

A. Gluti-

- A.
  - Glutinant, *& cicatricem ducunt*
    - Unguentum *potabile.*
    - Unguentum *aureum.*
    - Unguentum *citrinum.*
    - Unguentum *desiccat. rubrum, &c.*
  - Carnem *auferunt*
    - Unguentum *Ægyptiacum.*
    - Unguentum *apostolicon.*
    - Psoricon.
    - Unguentum *ex canthariд.*
  - Extrahunt: — Unguentum *fuscum, &c.*
  - Dolorem *sedant*
    - Unguentum D. *Gereonis.*
    - Unguentum *ad hæmorrhoidas.*
    - Unguentum *ad oculos.*
    - Unguentum *anodynum.*
    - Unguentum *pectorale.*
  - Somnum *conciliant*
    - Unguentum *populeon.*
    - Unguentum *somniferum.*
  - Ambusta *extinguunt*
    - Unguentum *ad ambusta.*
    - Unguentum *ex calce.*

- B. Unguenta *minus usualia, seu non officinalia, vel*
  - Alterant *qualitate*
    - Prima: *Sic*
      - Calefaciunt
        - Caput: *ut* — Unguentum *ad memoriam.*
        - Pectus: *ut*
          - Unguentum *ad pectoris angustiam, & maturationē.*
          - Unguentum *ad sanguinis eruptionem.*
          - Unguentum *ad phthisim, &c.*
        - Stomachum: *ut*
          - Unguentum *ad ventriculum excalefaciendum.*
          - Unguentum *ad juvandam concoctionem.*
          - Unguentum *ad lienteriam calefaciens.*
          - Unguentum *ad stomachi resolutionem, &c.*
        - Hepar: *ut*
          - Unguentum *ad calefaciendum hepar.*
          - Unguentum *jecoris facultatem sanguificam roborans.*
          - Unguentum *ad scirrhos jecoris.*
        - Splenem: *ut*
          - Unguentum *ad scirrhum splenis.*
          - Unguentum *ad tumorem lienis, &c.*
        - Renes: *ut*
          - Unguentum *ad movendas urinas.*
          - Unguentum *ad urinæ retentionem aliud, &c.*
        - Uterum: *ut*
          - Unguentum *ad menstrua provocanda.*
          - Unguentum *ad facilitandum partum.*
          - Unguentum *ad ejectionem secundæ.*
          - Unguentum *ad retentionem fœtus.*
          - Unguentum *ad superpurgationem menstruorum, &c.*
      - Frigefaciunt
        - Stomachum: *ut*
          - Unguentum *ad ventriculũ refrigerandũ.*
          - Unguentum *ad lienteriam.*
        - Hepar: *ut* — Unguentum *ad refrigerandum hepar, &c.*
    - Secunda: *Sic, &c. Vide literam* C.
  - Purgant: *ut*
    - Unguentum *ventrem laxans.*
    - Unguentum *ad vermes.*
    - Unguentum *ventrem subducens, &c.*

C. Unguenta alterantia qualitate secũda, vel

- Astringunt: *ut*
  - Unguentum *ad inflammationem oculorum.*
  - Unguentum *ad sanguinis impetum sistendum è naribus, pulv. thorace, renibus, &c.*
  - Unguentum *sanguinem cohibens, aliud.*
- Emolliunt: *ut* — Unguentum *ad humorem concretum, & scirrhosum.*
- Calculum expellunt: *ut* — Unguentum *preciosum, (quod Judæi Jüdenſalb appellant.)*
- Digerunt: *ut*
  - Unguentum *ad inflammationem oculorum digerendam.*
  - Unguentum *ad parotidas.*
  - Unguentum *ad anginam.*
- Abstergunt: *ut*
  - Unguentum *ad detersionem suffusionis.*
  - Unguentum *ad scabritiem, scabiem, &c.*
  - Unguentum *ad psoram.*
  - Unguentum *ad herpetes.*
  - Unguentum *ad scabiem.*
  - Unguentum *ad pruritum, &c.*
- Carnem *generant*: *ut*
  - Unguentum *ad ulcera narium.*
  - Unguentum *sarcoticum, &c.*
- Consolidant: *ut*
  - Unguentum *ad phthisim.*
  - Unguentum *glutinans.*
  - Unguentum *ad vulnera, &c.*
- Cicatricem *inducunt*: *ut* — Unguentum *epuloticum.*
- Erodunt: *ut* — Unguentum *ad polypos exedendos.*
- Dolorem *sedant*: *ut*
  - Unguentum *ad dolorem capitis ex calore.*
  - Unguentum *ad dolorem capitis ex calore in declinatione.*
  - Unguentum *ad dolorem capitis ex frigore.*
  - Unguentum *ad dolorem colicum.*
  - Unguentum *ad dolores capitis & articulos.*
- Somnum conciliant: *ut* — Unguentum *somniferum.*
- Venerem excitant: *ut* — Unguentum *ad coitum.*
- Ambusta extinguunt: *ut* — Unguentum *ad combustionem, &c.*

DE UNGUENTIS excalfacientibus.

Unguentum Aregon.

℞. Rorismarini, Majoranæ, radicis Jari (id est, veræ Serpentariæ) Serpilli, Rutæ,
Rad. Cucumer. asinini ana ℥ iv ß.
Fol. Lauri, Salviæ, Sabinæ ana ℥ iij.
Pulicariæ majoris, minor. ana ℥ iv.
Rad. Bryoniæ ℥ iij.
Laureolæ (pro eo radicum vel foliorum Cocci gnidii) ℥ ix.
Fol. Cucum. asinini, Nepetæ ana ℥ vj.
Masticis, Olibani ana ʒ vij.
Pyrethri, Euphorbii, Zingib. Piperis ana ℥ j.
Adipis ursini, Olei Laurini ana ℥ iij.
Olei Moschelini ℥ ß.
Olei communis ℔ v. aut plures.
Petrolei clari ℥ j.

A Butyri ℥ iv. aut quantum sufficit.
Herbæ & radices Majo mense collectæ in oleo macerentur diebus septem, deinde coquantur, & colentur. Colato oleo adjice reliqua, atq; adde Ceræ ℔ j. ℥ iij.

Durat annum. * Prodest malis corporis frigidis, convulsionibus, resolutionibus partium: item dolori colico, renum, articulorumque. *Nicolaus.*

Unguentum Martiatum.

℞. Ceræ ℔ ij.
B Olei ℔ iix. vel quantum satis est.
Rorismarini, folior. Lauri ana ℥ iix.
Rutæ ʒ vij.
Fol. Tamarisci ℥ vj.
Ebuli, Sabinæ, Balsamitæ, Salviæ,
Ocymi, Polii, Calaminthæ, Arthemisiæ,
Enulæ, Betonicæ, Brancæ ursinæ,
Spargulæ, Herbæ venti, id est, Parietariæ,
Pimpinellæ, Agrimoniæ, Absinthii,
Herbæ paralysis, Herbæ sanctæ Mariæ,

Cymarum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Cymarum Sambuci, Herbæ Crassulæ,
Millefolii, Sempervivæ, Chamædryos,
Centaureæ, Centumnerviæ, Fragulæ,
Tetrahit, id est, herbæ Judaicæ, vel Orobi,
Quinquefolii ana ℥ iv ß.
Rad. Althææ, Cumini, Myrrhæ ana ℥ iij.
Fœnigræci ℥ j ß.
Butyri ℥ j. ʒ ij.
Seminis Urticæ, Violarum,
Papaveris albi, Menthæ Saracenicæ, Crispæ,
Lapathioli, Polytrichi, Carduncelli,
Matris sylvæ, Maturellæ, Herbæ Moschatæ,
Allelujæ, Linguæ cervinæ,
Crispulæ, Camphoratæ, id est, Abrotani,
Styracis calamitæ,
Medullæ cervinæ ana ℥ ß.
Adipis ursini, gallinacei,
Mastiches, Thuris ana ℥ j.
Olei Nardini ℥ ij.

Herbæ omnes in Majo mense colligantur, & incisæ macerentur in vino odorifero per dies septem: octavo deinde die coquantur, donec fere consumatur vinum: postea cola, & colaturæ expressæ adde oleum, & coque donec consumatur vinum: mox adde ceram, & reliqua secundùm artem. Servatur annos tres. * Adversus frigida corporis mala, resolutionem coxendicum, nephritim, convulsionem, & id genus alia valet: tumores reprimit, duritiem emollit, livoremq; cutis emendat. *Nicolaus.*

Unguentum Martiatum magnum.

℞. Ceræ albæ ℔ ix.
Olei sextarios vj.
Rorismarini, fol. Lauri ana ℔ ij ß.
Amaraci, Ebuli, Sabinæ, Balsamitæ,
Ocymi, Salviæ, Polii, Calaminthes,
Arthemisiæ, Enulæ, Betonicæ, Brancæ ursinæ,
Herbæ venti, Pimpinellæ, Agrimoniæ,
Absinthii, Herbæ paralysis, Herbæ S. Mariæ,
Cymarum Sambuci, Herbæ Crassulæ,
Sempervivæ, Millefolii, Chamædryos,
Centauriæ, Centumnerviæ, Fragulæ.
Quinquefolii, Herbæ Tetrahit ana ℔ j ß.
Rad. Althææ, Cumini, Myrrhæ ana ℔ j.
Fœnigræci ℔ ß. Butyri ℥ v.
Sem. Urticæ, Violarum, Papaveris rubei,
Menthæ Saracenicæ, Menthæ crispæ,
Lapathioli, Polytrichi, Carduncelli,
Matris sylvæ, Marathri, Herbæ Moschatæ,
Allelujæ, Linguæ cervinæ, Crispulæ,
Camphoratæ, Styracis, Medullæ cervinæ,
Adipis ursini, gallinacei ana ℥ iij.
Thuris ℥ ij.
Olei Nardini ℥ j.

Fiat unguentum secundùm artem. *Ad frigiditatem & dolorem capitis, pectoris & stomachi, ad sciron hepatis & splenis, ad ilii dolorem, ad paralyticos, arthriticos, nephriticos, podagricos, ischiadicos, & ad omnes dolores, ad tumores, duritiem, spasmum, & febrientes, ad ignem, vel Solem inunctum. *Nicolaus Alexandrinus.*

Unguentum Martiatum parvum.

℞. Fol. Lauri ℔ iij.
Rutæ ℔ ij ß.
Majoranæ ℔ ij.
Rorismarini ℔ j ß.
Myrti ℔ j.
Esbrii, vel Majoranæ summitates,
Balsamitæ, sem. Ocymi ana ℥ vj.
Butyri ʒ v.
Styracis, Medullæ cervinæ, Adipis ursini,
Adipis gallinacei ana ʒ iv.
Masticis ℥ iij.
Thuris ℥ ij ß.
Olei Nardini ℥ j.
Olei communis ℔ vj.
Ceræ ℔ iv.

Confice ut artis est. *Ad podagram frigidam sive calidam, paralyticos, arthriticos, nephriticos, ischiadicos, & ad omnia vitia, & dolores nervorum valet. *Nicolaus.*

Unguentum Martiatum, aliud.

℞. Masticis, Ceræ,
Styracis ana ℥ iij.
Oesypi ℥ vj.
Terebinthinæ ℥ j.

Confice ut artis est. *Ad articulorum morbos & corporis languores ac resolutiones valet. *Paulus.*

Unguentum Philagrios.

℞. Ceræ ℥ iij.
Oesypi, succi Rutæ agrestis ana ℥ ij.
Euphorbii, Piperis, Ammoniaci, Croci,
Thuris, Castorei, Terebinthinæ,
Opopanacis ana ʒ ij.
Styracis, Myrrhæ ana ʒ ij ß.

Fiat unguentum secundùm artem. * Spasmum & paralysim juvat. *Mesues.*

Unguentum stomachicum magistrale.

℞. Olei Absinthii, Mastichini, Nardini ana ℥ j.
Rosarum rubrarum, Coralii rubri,
Caryophyllorum, Cinnamomi, Ligni Aloës,
Masticis, Menthæ, Schœnanthi ana ʒ j.
Ceræ quantum sufficit.

Fiat unguentum secundùm artem. * Ventriculum & hepar roborat, horum dolorem à frigido lenit, appetentiam excitat, coctionem juvat. *Medici Florentini.*

Unguentum Dialthææ, simplex.

℞. Rad. Althææ ℔ ij.
Sem. Lini, Fœnigræci ana ℔ j.
Olei ℔ iv. Ceræ ℔ j.
Terebinthinæ ℥ ij.
Resinæ ℥ vj.

Radices sectæ, & cum seminibus contusæ, macerentur tribus diebus in aquæ ℔ iix. deinde ferveant, & mucilaginis inde expressæ ℔ ij. sume, & coque cum aliis rebus, donec aquosum illud in mucilagine consumptum fuerit: & fac unguentum. Durat annos tres. *Emolliendi vim habet, calefacit & humectat. *Nicolaus.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Unguentum Dialthææ compoſitum.

℞.Rad.Althææ ℔ ij.
Sem.Lini,Fœnigræci ana ℔ j.
Scillæ recentis ℥ vj.
Olei ℔ iv. Ceræ ℔ j.
Terebinthinæ ℥ ij.
Reſinæ,Picis Græcæ ana ℥ vj.

Fiat unguentum,ut ſuperiùs:deinde addes gummi ſubſequentia diſſoluta in aceto:
Galbani,Gummi hederæ ana ℥ ij.

Miſceantur probè,& reponantur.* Valet propriè ad dolorem pectoris ex frigiditate & pleuriſi, & ſuper pectus inunctum ſanat omnia loca infrigidata:calefacit, mollificat, & humectat. *Nicolaus.*

Unguentum ex Bdellio.

℞.Bdellii ʒ vj.
Euphorbii,Sagapeni ana ʒ iv.
Caſtorii ʒ iij. Ceræ ʒ xv.
Olei Jaſmini vel Keirini ʒ x.

Bdellium & Sagapenum diſſolvantur aqua rutæ agreſtis: cætera cum aqua calida uniantur,& fiat unguentum. * Epilepſiam,paralyſim,ſpaſmum, cæteros nervorum affectus frigidos ac ſcirrhoſos juvat. *Meſues.*

Unguentum Bernardinum.

℞.Granorum Paradiſi,Caryophyllorum,
Zingiberis albi ana ℥ ij.
Sulphuris vivi ℥ vj.
Axungiæ porcinæ ℔ j.
Moſchi ʒ ß.
Olei Spicæ ʒ ij.

Terantur omnia ſubtiliter arida, ac commiſce diligenter,fiatq; unguentum.

DE UNGUENTIS refrigerantibus.

Unguentum roſatum Meſuæ.

℞.Axungiæ porcinæ ℔ j.

Lavetur novies aqua calente, & toties frigida: deinde addito
Roſarum rubr.recentium ℔ j.

Probè terantur, & marceſcant cum ea dies ſeptē: coque igne lento, cola: rurſus tantundem roſarum recentium cum ea tere, ut ſuprà: idem fac tertiò: quartò autem præter roſas affunde
Succi Roſarum rubr.℥ vj.
Olei Amygdal.dulc.℥ iij.

Coque igne lento ad ſucci conſumptionem: cola,& repone. Alii addunt Opii ʒ j. * Phlegmonas,eryſipelata,herpetas ſedat: cephalalgiam calidam,& ventriculi ac hepatis intemperiem calidam mitigat. *Meſues.*

Unguentum Violatum

Fiat ut Roſatum, ſed ex violis nigris. * Idem quod Roſatum pollet: præterea pleuritidi & thoracis inflammationi prodeſt.

Unguentum refrigerans, Galeni.

℞.Ceræ albæ ℥ j.
Olei Roſati Omphacini ℥ iv.
Aquæ fontis frigidiſſimæ quantū ſufficit ad mul-

A tum diuq; lavandum & ſubigendū ceratū: quod tādem ex aceto albo,pauco, claro, ſimiliter ſubigendum eſt, addaturq; etiam aliquid aquæ roſaceę ad odoris gratiam acquirendam. Si qui fortè diutiùs aſſervare debent,meminerint,ut ſubindè relavent poſca benè acida,ne ranceſcat. *Meſues.*

Unguentum Populeon.

℞.Oculorum Populi arboris recentium,menſe Martio collēctorum ℔ j ß.
Axungiæ porcinæ præparatæ ℔ ij.

B Oculi Populi contundantur,& macerentur cum axungia, donec ſequentes herbæ colligi queant: deinde
℞.Fol.Papaveris agreſtis,fol.Mandragoræ,
Fol.Hyoſcyami,Solani,
Vermicularis aut Craſſulæ,Lactucæ,
Sempervivi,Bardanæ,Portulacæ,Violariæ,
Umbilici Veneris,
Summitatum Pruni tenerarum ana ℥ iij.

C Herbæ contundantur, & miſceantur axungiæ & oculis Populi: adde
Vini optimi quantum ſatis eſt.

Coquantur ad vini conſumptionem: deinde cola,exprime,& fiat unguentum.*Contra nimium calorem valet, & temporibus illitum ſomnum conciliat.*Nicolaus.*

Unguentum Caphuratum album.

℞.Olei Roſati ℔ j.
Ceræ albæ ℥ iij. Ceruſſæ ℥ xij.
Albi ovorum N.vj.
D Caphuræ diſſolutæ cum aqua roſ.ex arte ʒ ij.

Fiat unguentum ſecundùm artem.

Unguentum Caphuratum rubrum.

℞.Olei Roſati ℔ j ß.
Lithargyri ℥ ij. Minii ℥ iij.
Ceruſſæ ℥ j ß.
Tuthiæ,Caphuræ ana ʒ iij.
Ceræ ℥ ij.in æſtate:ſed in hyeme ℥ j.

Fiat unguentum in pila plumbea cum piſtillo
E plumbeo.

DE UNGUENTIS aſtringentibus.

Unguentum Comitiſſæ.

℞.Cort.med.Glandium,
Cort.med.Caſtanearum,
Cort.med.Quercus arboris,
Baccarum Myrti,Caudæ equinæ,
F Gallarum,cort.Fabarum,
Acinorum Uvarum,Calycum,Glandium,
Sorborum immaturorum ſiccorum,
Meſpilorum acerborum ſiccorum,
Fol.Capparis,fol.Prunioli ſylveſt.
Rad.Chelidonii ana ℥ j ß.

Contundantur aliquantulum, & coquantur in decoct.plantaginis quantum ſufficit, ad dimidii conſumptionem: cola, & in dicta colatura lava ſubſequentia novem vicibus, ſemper recentem aquam decoctionis affundendo, quotiescunque laveris.

℞.Olei

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

℞.Olei Myrtini,Mastichini ana ℔ j ß.
Ceræ novæ ℥ iix ß.
Liqua & lava, ut dictum est: postea insperge sequentium rerum tenuissimum pulverem:
℞.Cort.med.Glandium,
Cort.med.Castanearum,
Cort.med.Quercus arboris ana ℥ j.
Gallarum,succi Hypocistidis,
Cineris ossium crucis bubuli,
Baccarum Myrti,Acini uvarum,
Sorborum siccorum ana ℥ ß.
Trochisc.de Charabe ʒ ij.
Misce, fiat unguentum bonæ consistentiæ. * Inceptum abortum prohibet: hæmorrhoidas sistit, ac laxatos renes conciliat. *Varignana.*

Defensivum magistrale.

℞.Armeni,sang.Draconis,
Terræ sigillatæ ana ℥ j.
Olei Rosati ℥ vj.
Ceræ ℥ j ß. Aceti ℥ iv.
Coquantur simul oleum, cera,& acetum, donec acetum consumptum fuerit:deinde sublatum ab igne ubi refrigerari cœperit, adde reliqua in tenuissimum pulverem trita.*Florentini.*

DE UNGUENTIS emollientibus.

Unguentum resumptivum,vulgare.

℞.Axungiæ porci recentis sine sale ℥ iv.
Axungiæ Gallinaceæ, Anseris, Anatis ana ℥ ij.
Oesypi humidæ ℥ ß.
Olei Violat.Chamæmelini,Anethini ana ℥ j.
Butyri recentis ℔ j.
Ceræ albæ ℥ vj.
Mucilaginis Tragacanthæ,
Mucilag.sem.Cotoneorum,Lini,
Bismalvæ,Gummi Arab.ana ℥ ß.
Misce,& fiat unguentum.

Unguentum tetrapharmacum.

℞.Picis nigræ,Resinæ,Ceræ, Adipis vaccini ana ʒ ij.
Fiat unguentum. * Calfacit,humectat,dolorem sedat,& pus movet. Macedonicũ ex iisdem constat: sed insuper additur thuris una pars. *Galenus.*

Unguentum de Artanita minus.

℞.Succi Artanitæ,sive succi Cyclaminis,
Succi glutinosi ex rad.Filicis extracti,
Succi Ebuli ana ℥ ix.
Succi summitatum Tamaricis ℥ ij.
Oesypi humidæ ℥ v.
Olei Irini ℔ ij.
Bdellii,Ammoniaci ana ℥ j ß.
Aceti,quantum satis est ad ammoniacum dissolvendum,
Ceræ citrinæ ℥ vj.
Cort rad.Capparis ℥ j ß.
Spicæ ʒ iij.
Confice secundùm artem unguentum. * Splenis humores etiam scirrhosos dissolvit, & strumas.*Mesues.*

A

Unguentum ex Bryonia.

℞.Olei communis ℔ iij.
Medullæ crurum bovis ℔ j.
Butyri recentis ℔ ß.
Succi Bryoniæ,succi Cyclaminis ana ℔ j.
At quia hîc cyclamen recens in copia non habemus, oportebit radices siccas cyclaminis accipere, & diligenter coquere in sufficienti aqua, in qua tamen antea dies aliquot sint maceratæ, sicque succum fortiter exprimere, atque iterum si B libet coquere ad mellis spissitudinem (præsertim quando diutiùs asservare studium est) eò ferè modo,quo paratur succus glycyrrhizæ. Bulliant simul ad lentum ignem, usque ferè ad consumptionem succi,& coletur.Colaturæ adde
Pulveris Asplenii,cort.Capparorum,
Cort.Tamarisci,sem.Agni casti ana ℥ iij.
Misce,& fiat unguentum.*Ferrarienses.*

C

DE UNGUENTIS abstergentibus.

Unguentum Apostolicum.

℞.Ceræ albæ,Terebinthinæ,
Resinæ,Hammoniaci ana ʒ xiv.
Aristolochiæ longæ,
Thuris,Bdellii ana ʒ vj.
Myrrhæ,Galbani ana ℥ iv.
Lithargyri ʒ ix.
D Opopanacis,Æruginis ana ʒ ij.
Olei communis ℔ ij. hyeme verò ℔ iij.
Gummi in aceto albo soluta, coque cum oleo, cera, resina, terebinthina & lithargyro ad aceti consumptionem: deinde reliqua adde tenuissimè trita. * Efficax est contra vulnera & ulcera difficilia,& fistulas: consumit carnem mortuam, & consumptam restaurat, duram mollit, & plagas sanat.*Avicenna.*

E

Unguentum album,unguentum de Cerussa dictum.

℞.Lithargyri albi loti ʒ j.
Cerussæ aqua rosarum lotæ ʒ v.
Ceræ albæ ʒ vij. Olei ros.℥ ij.
Albuminis ovorum N.j.
Ceræ liquatæ in oleo rosato lento igni,injice cerussam & lithargyrum probè contrita: misce, & postremò adde albumen ovi. Alii addũt caphuræ momentum, & caphuratum vocant. * Pollet F adversus ulcera,scabiem,& adustionem.*Avic.*

Unguentum album,aliter.

℞.Cerussæ,Lithargyri ana ℥ vj.
Plumbi usti,Scoriæ argenti ana ℥ ß.
Masticis,Thuris ana ʒ ij ß.
Olei rosati,Aceti albi ana quantum sufficit.
Tritis omnibus in mortario, affunde paulatim nunc oleum, nunc acetum, semper movendo, donec pinguescant,velut nutrita.*Mesues.*

Idem,aliter.

℞.Olei communis ℔ ij.
Cerussæ subtilis ℔ j. Ceræ albæ ℥ vj.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Et quidam addunt caphuræ ℥ ij.
Fiat unguentum secundùm artem. *Rhasis.*

Aliter.

℞. Cerussæ in aqua rosarum lotæ ℥ xiix.
Lithargyri albi loti ℥ j ß.
Olei rosati ℔ ij. ℥ iv.
Ceræ albissimæ ℥ vj. aut circiter.
Confice secundùm artem.

Unguentum de Minio.

℞. Minii lævissimè triti,
Olei rosati, Myrtini ana ℥ ij.
Coquantur lento igne cum Ceræ albæ ℥ ß.
Florentini.

Aliud de Minio Caphuratum.

℞. Minii triti ℥ iij.
Lithargyri ℥ ij.
Cerussæ ℥ j ß.
Tuthiæ, Caphuræ ana ʒ iij.
Olei Rosati ℔ j ß. Ceræ albæ ℥ ij.
Liquatam ceram cum oleo lento igne, misce in mortario plumbeo cum reliquis rebus tenuissimè tritis. * Valēt ad ulcera mala & antiqua. *Idem.*

Unguentum Basilicon minus.

℞. Ceræ flavæ, Resinæ pinguis, Picis Græcæ ana ℔ j.
Olei communis quantum sufficit.
Fiat unguentum lento igne. Alii terebinthinam addunt: alii verò terebinthinam picis loco ponunt. * Idem pollet quod Basilicon majus, sed imbecillius: recentibus tamen capitis & nervosarum partium vulneribus & ulceribus aptius erit. *Mesues.*

Unguentum Basilicum majus: Galeni enneapharmacum est.

℞. Ceræ albæ, Resinæ pini,
Sevi vaccini, Picis Græcæ,
Picis nigræ, Terebinthinæ,
Thuris, Myrrhæ ana ℥ j.
Olei communis q. s.
Fiat unguentum. *Mesues.*

Aliter.

℞. Ceræ ℥ vj. Picis Græcæ ℥ iij.
Reliquorum ana ʒ j ß.
Olei quantum sufficit.
* Ulcera phlegmone carentia, presertim partium nervosarum, terget, carne implet.

Unguentum Aegyptiacum.

℞. Æruginis ʒ v. Mellis ʒ xiv.
Aceti albi ʒ vij.
Coque igne, & tantisper move, donec fiat rubrum. Alii sumunt ejus medicamenti ℥ vj.
Chalcanthi usti ℥ ij.
Olei rosati ℥ iij.
Ceræ quantum sufficit.
Fiat unguentum. * Confert ad vulnera antiqua, fistulasque terget: carnis excrescentiæ medetur, vehementerque exiccat. *Mesues.*

Aliud.

℞. Aquæ Plantaginis,

A Vini malorum granatorum, Mellis ana ℥ ij.
Aluminis rupis, Æruginis ana ʒ x.
Coque, & move donec fiat rubrum. *Joannes de Vigo.*

Aliud.

℞. Mellis ℔ j.
Aceti optimi ℥ vj.
Æruginis ℥ j.
Aluminis rupis ʒ v.
B Coque, & move, donec rubrum fiat. *Guido.*

Unguentum viride, Andromachi.

℞. Resinæ pini ℔ ij.
Ceræ ℔ j ß.
Olei communis ℥ iix.
Æruginis æris ℥ iij.
Resinam & ceram in oleo liquabis: deinde æruginem tenuissimè tritam addito. * Recentia vulnera, & quæcunque non magna sunt, sanat. *Galenus.*

C *Unguentum mundificativum magistrale.*

℞. Mellis rosati colati ℥ j ß.
Terebinthinæ claræ ℥ iij.
Succi Apii, succi Prassii ana ʒ ß.
Succi Absinthii ʒ ij.
Simul coquantur: deinde addantur
Farinæ Hordei, Fabarum ana ʒ xj.
Farinæ Lupinorum, Orobi ana ʒ iij.
Sarcocollæ, Myrrhæ ana ʒ j ß.
D Reduc in pulverem, & fac unguentum.

Unguentum citrinum.

℞. Boracis ℥ j. (alii ʒ ij.)
Caphuræ ʒ j.
Coralii albi ℥ ß.
Gypsi ℥ j.
Umbilici marini, Tragacanthæ albissimæ,
Amyli, Crystalli, Enthalii, Denthalii,
Thuris albissimi, Nitri ana ʒ iij.
E Marmoris albi ʒ ij.
Gersæ serpentariæ ʒ j.
Cerussæ ʒ vj.
Axungiæ porcinæ recentis non salitæ, sed præparatæ & mundæ ℔ j ß.
Sevi caprini præparati ℥ j ß.
Adipis gallinacei præparati ℥ j.
Axungiam porcinam atq; adipem gallinaceum liqua simul, & impone tepidis adhuc, corticum citrei mali satis magnam quantitatem, & macerentur
F per mensem unum. Postea exempto cortices, & eliquati porcini adipis recipe, ut dictum est, ℔ j ß. Adipis gallinacei ℥ j. & adde sevum caprinum: deinde addantur reliqua tenuissimè trita: ultimò verò insperge Caphuram subtilissimè tritam. Notandum est in hoc unguento, non concordare exemplaria in ponderum characteribus. Nam quidam pro ℥ ponunt ʒ. & econtrà. * Faciei maculas emendat, scabiem in quacunq; corporis parte extiterit, cicatrices extenuat, ruborem oculorum aufert, & ea quæ aspera sunt levigat. *Nicolaus.*

Unguen-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Unguentum rubeum caphuratum.

℞. Olei Rosati ℔ ß.
Lithargyri ℥ ij.
Minii ℥ iij.
Cerussæ ℥ j ß.
Tuthiæ, Caphuræ ana ʒ iij.
Ceræ ℥ ij. in æstate: sed in hyeme ℥ j.

Fiat unguentum in pila plumbea cum pistillo plumbeo.

Unguentum Psoricum Alexandri.

℞. Cerussæ, Lithargyri Psorici,
Aloës, Croci, Cadmiæ argenteæ,
Argenti vivi extincti ana part. æquales,
Olei Oleandri, Aceti ana q. s.

Fiat unguentum. * Psoram sanat, impetiginem à pituita falsa, cutis asperitatem, & alia cutis vitia terget. *Mesues.*

Aliud.

℞. Lithargyri albi,
Chalcanthi ana part. j.
Æruginis partem dimidiam.
Aceti acerrimi quantum sufficit.

Terantur die uno in Sole æstivo, paulatim affundendo acetum. Deinde in vase vitreo probe obstructo, condantur sub fimo diebus quadraginta. * Ad fistulas, cancros, scabiem siccam, lepram, carnis putridæ incrementum conducit. *Mesues.*

Unguentum Psoricum, sive enulatum.

℞. Rad. Enulæ campanæ coctæ cum aceto, & pistatæ ℔ j.
Axungiæ porci, Olei communis ana ℥ iij.
Ceræ novæ ℥ j.
Argenti vivi extincti,
Terebinthinæ lotæ ana ℥ ij.
Salis communis pulverizati ℥ ß.

Incorporentur ut decet.

Unguentum de Lithargyro.

℞. Lithargyri ℥ ij.
Cerussæ ℥ ß.
Aceti ℥ j.
Olei rosati quantum sufficit.

Fiat unguentũ lento igne. Potest etiam fieri crudum in mortario plumbeo. * Ulcera & excoriationes à calore Solis, strictiore calceo, itinere, equitatione, frictione & coitu sanat.

Tripharmacum crudum.

℞. Lithargyri, Aceti fortis ana ℥ iij.
Olei communis ℥ vj.

Lithargyrus tenuissime tritus movetur, cõtinuò paulatim affusis oleo vicissim & aceto. * Prodest scabiei, & cutis ulceribus, ut superius. *Mesues.*

Unguentum contra serpiginem, & impetiginem, atque elephantiam.

℞. Sulphuris, Aloës, Lithargyri,
Arsenici, Argenti vivi, Tartari,
Masticis, Olibani, Cymini,
Piculæ, Axungiæ veteris ana q. s.

A Quæ sunt terenda, tere, & tempera cum aceto, & oleo, & succo Lappaceoli, & succo Fumiterræ quantum sufficit, & postea inungatur ad Solem, vel ad ignem. *Nicolaus.*

Unguentum pro scabie.

℞. Styracis liquidæ ℥ j.
Terebinthinæ lotæ,
Butyri loti ana ℥ ij.
Succi Limonum ℥ j ß.
Cerussæ lotæ ℥ j.
B Salis ℥ ij.

Misce, fiat unguentum in mortario plumbeo.

Unguentum ad scabiem, aliud.

℞. Axungiæ porci ℥ v.
Olei Laurini, Argenti vivi extincti,
Ceræ mundæ, Masticis, Thuris albi ana ℥ ij.
Salis ℥ iix.
Succi Plantaginis,
Fumiterræ ana quantum sufficit.

C Ceram, oleum Laurinum, & Axungiam pone ad ignem cum succis, & bulliant, donec simul liquefiant: deinde adde Salem, Olibanum & Masticen, & bulliant omnia simul, usq; ad consumptionem succi: postea deponantur ab igne, & addatur Argentum vivum extinctum, ut suprà, & utere. Potens est. Sed cave, ne ob Argentum vivum attingat propè membra principalia, addeque Mastichen. Syl. hoc unguentum sine Argento vivo paratum commendat.

D *Aliud pro pueris.*

℞. Terebinthinæ bene lotæ ℥ iv.
Butyri loti ℥ ij.
Salis ℥ j.
Succi Limonum ℥ j ß.
Vitellos ovorum N. iij.
Olei Rosati ℥ j.

Misce, & fiat unguentum.

Aliud ad scabiem, nostrum.

E ℞. Sevi hircini ℥ ij.
Olei Ceræ ʒ ij.
Olei Malorum aureorum ℥ j.
Olei herbæ Nicotianæ ℥ ß.
Sulphuris triti, Salis ana ʒ j.
Succi Nicotianæ ℥ j ß. Misce.

Unguentum de Tuthia, seu Diapompholyges, magistrale.

℞. Olei Rosati,
Omphacini ana ℥ vj.
F Olei Myrtini, Unguenti Populei ana ℥ ij.
Fol. Plantaginis, Solani ana M. j.

Herbas minutim incisas cum oleis miscebis, & diebus octo marcescere sines: deinde coctas aliquantulum colabis, & colaturæ addes
Ceræ albæ ℥ iv ß.

Coquantur igne lento, donec Cera liquata sit, semper agitando aufer ab igne, & adde
Lithargyri ℥ vj.
Pompholygis sive Tuthiæ præparatæ,
Cerussæ tritæ ana ℥ ij.
Plumbi usti ℥ vj. Caphuræ ℥ j.

G

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Omnia in pilam plumbeam injecta, horis duabus continuis agitentur, deinde in vase vitreato reponantur.

Unguentum Diapompholygos, aliud.

℞. Olei Rosati, Ceræ albæ ana ℥ vj.
Succi Solani q.s.
Cerussæ lotæ ℥ ij.
Plumbi usti & loti,
Tuthiæ præparatæ,
Thuris puri ana ℥ j.

Ceram liqua cum oleo, lento igne; & in pilam plumbeam injice, additis quæ terenda sunt, in tenuissimum pulverem redactis: move continuò, & paulatim succum suprà dictum instillato, perpetuò movens sex horis continuis. *Utilia sunt ad exiccanda erysipelata, vulnera sordida purganda, & sananda tibiarum ulcera: aliorum locorum concava vel dissipata replent, refrigerant, & cicatrizant. *Nicolaus.*

Unguentum ad pediculos.

℞. Sem. Staphisagriæ ℥ ij.
Hellebori albi ℥ j.
Salis ʒ ij.
Argenti vivi,
Aceti vini ana ℥ ij.
Axungiæ porcinæ ℔ j.
Olei Laurini ℥ ix.
Saponis Veneti ℔ ß.

Fiat unguentum secundùm artem.

Unguentum Mercuriatum cum Theriaca.

℞. Butyri ℥ ij.
Axungiæ porci ℥ iix.
Theriacæ, Mithridati ana ℥ ß.
Argenti vivi extincti ℥ vij.
Lithargyri, Salis communis ana ʒ vj.
Croci,
Olei Vermium terrestrium,
Aquæ ardentis ana ℥ j.
Moschi G. v.

Fiat unguentum. *Adolph. Occo.*

DE UNGUENTIS carnem generantibus.

Unguentum ceraseos magnum.

℞. Hammoniaci ℥ j.
Bdellii, Thuris masculi,
Aristolochiæ, Sarcocollæ ana ʒ v.
Myrrhæ, Galbani ana ℥ ß.
Lithargyri ʒ xv.
Aloës, Opopanacis ana ʒ ij ß.
Æruginis ʒ iij.
Resinæ ʒ xiv.
Ceræ albæ ℥ ij.
Olei quantum sufficit.

Lithargyrum tere, & cum oleo coque, donec liquefiat. Tunc depone ab igne, & dum modicè refrixerit, misce Hammoniacum & Bdellium
A aceto soluta: redde igni, coque ad justam crassitiem, tuncq; reliqua permisce. *Ulcera maligna, putrida, fistulosa, sorde & carne mortua purgat, carne implet, glutinat, & cicatrice tegit. *Mesues.*

Unguentum ceraseos parvum.

℞. Aristolochiæ, Ireos, sanguinis Draconis,
Hammoniaci, Sarcocollæ ana ℥ ß.
Lithargyri lævigati ℥ v.
Olei ℔ j.

Coque Lithargyrum cum oleo, donec liquefiat:
B tunc cætera, ut in priore, misce. *Ulcera tam vetera, quàm nova terget, carne implet, glutinat, cicatrice claudit. *Mesues.*

Unguentum aureum.

℞. Ceræ citrinæ ʒ vj.
Olei boni ℔ ij ß.
Terebinthinæ ℥ ij.
Resinæ Colophoniæ ana ℥ j ß.
Thuris, Mastichis ana ℥ j.
Croci ʒ j.

C Confice secundùm artem. Durat annos tres. *Vulnera certò & salubriter glutinat. *Mesues.*

Unguentum mirabile.

℞. Myrrhæ, Aloës,
Sarcocollæ ana ℥ j.
Mellis despumati ℥ vj.
Vini albi boni q.s.

Coque igne lento ad spissitudinē. *Ulcera putrida & fistulas purgat, carne implet, glutinat, cica-
D trice tegit, putredinem arcet. Et si ulceri caro supercreverit, adde unguenti chalciteos ℥ ß. *Idem.*

Aliud.

℞. Myrrhæ, Aloës ʒ ix.
Vini albi quantum sufficit.

His tritis tenuissimè vinum paulatim affunde, semper miscendo, usq; ad Mellis crassitudinem: utere. Addunt nonnulli Chalciteos ʒ j ß. alii, olei Myrtini & vini portionem paucam vicissim miscent. *Idem.*

E *Unguentum è Caprifolio, magistrale.*

℞. Caprifolii M. iv.

Caprifolium minutim incisum, & in vino optimo maceratum die uno, coques ad tertias, cola: & colaturæ adde
Olei Rosati ℔ vj.
Resinæ pinguis,
Terebinthinæ,
Ceræ flavæ ana ℔ j.

F Fiat unguentum, ut artis est.

Unguentum è Caprifolio, aliud.

℞. Terebinthinæ,
Resinæ Pini,
Ceræ novæ ana ℥ iv.
Olei Rosati ℥ iix.
Masticis, Thuris ana ℥ j.
Gummi Elemi ℥ ij.
Caprifolii, Betonicæ ana ℥ iij.
Vini optimi ℔ x.

Caprifolium & Betonicam tenuissimè terito, &

macera

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

macera vino horis 24. deinde reliqua adde, præter Gummi, Thus, & Masticen. Coquantur luculento igni, donec vini pars dimidia consumpta sit, imo donec virescere incipiat: cola, & concrescere finito: deinde, effuso vino, rursus coquatur, donec quicquid remanserit vini, absumptum sit: iterum cola, & reliqua adde in pulverem tenuem redacta, & coque lento igne, donec calefiant, semper agitando: aufer postmodum ab igne, & frigido loco repone, donec refrixerit perpetuò movens. * Ad capitis vulnera præstantissimum est. *Carpus.*

Unguentum capitale.

℞. Gummi Elemi ℥ iij.
Hammoniaci ℥ ij.
Terebinthinæ, Resinæ Pini ana ℥ iij ß.
Ceræ quantum sufficit.

Fiat unguentum, gummi dissolutis secundum artem. Percoquitur etiam amplius, ut cerati formam sumat. *Conciliator.*

Unguentum Diapalmæ.

℞. Ceræ novæ, flavæ, Terebinthinæ,
Masticis, Cerussæ, Picis Græcæ,
Olei Rosati q. s. est.
Rad. Palmæi (Italis *Zaffaioni* vocatur) q. s. est.

Misce, & coque, donec radices prorsus siccentur: cola, & serva ad usum. * Ulcera sordida mundificat, sanat, & cicatricem inducit: tumores resolvit, discutit: doloresque lenit *Fioravantus.*

Emplastrum rubeum Græcum.

℞. Olei ℔ ij.
Aceti ℔ j ß.
Lithargyrii, Æris viridis ℥ j.

Coquatur Lithargyrium cum Aceto & oleo, donec ingrossetur, & tunc ponatur viride Æs, & coquatur, donec inspissetur, & rubrum efficiatur: & fiat emplastrum. * Rectificat ulcera maligna, & difficilis consolidationis. *Galenus.*

Emplastrum viride herbarum.

℞. Chelidoniæ, Plantaginis, Scabiosæ,
Urticæ, Levistici, Centrum galli ana M. j.

Conquassentur, & cum libris duabus Olei per septem dies temperentur: deinde bulliant, & exprimendo colentur: cui addantur
Ceræ ℥ iij.
Terebinthinæ ℥ vj.
Resinæ ℥ ij.

Bulliant, donec parum spissentur: deinde auferantur ab igne, addaturque
Thuris, Sarcocollæ,
Aloës ana ℥ j.
Aristolochiæ longæ,
Floris æris ana ℥ vj.

Misce, & fiat unguentum. * Plagas veteres mundificat: carnem superfluam consumit, consolidat, & sanat. *Dynus.*

Unguentum Diaireos.

℞. Sevi Vaccini ℔ ß.
Olei Rosati ℥ iv.
Ceræ ℥ ij.

A Rad. Ireos ℥ j.
Thuris, Sarcocollæ,
Masticis, Aloës,
Aristolochiæ ana ʒ ij.
Terebinthinæ quart. j.

Fiat unguentũ. Carnem generat *Dynus Florent.*

Unguentum mirabile Nicodemi.

℞. Myrrhæ, Aloës,
Sarcocollæ ana ℥ j.
Mellis despumati ℥ vj.
B Vini albi q. s.

Coque igne lento ad spissitudinem. * Ulcera putrida & fistulas purgat, carne implet, glutinat, cicatricem tegit, putredinem arcet. *Mesues.*

Unguentum alterum Nicodemi.

℞. Myrrhæ, Aloës ana ʒ ix.
Vini albi quantum sufficit.

Tritis tenuissime vinum paulatim affunde, semper miscendo usque ad mellis crassitudinem: utere. Addunt nonnulli
C Chalciteos ʒ j ß.
Olei Myrtini, Vini parum. Misce.

Unguentum ex panno lineo Hebenzezar.

℞. Opopanacis ℥ j.
Rasuræ panni linei, tenuis, puri, antiqui ℥ ß.
Vini, Mellis, Olei rosati ana ℥ v.
Lithargyrii, Aloës,
D Sarcocollæ,
Myrrhæ ana ʒ ij ß.

Tere paulatim, affundendo nunc Vinum, nunc Mel, nunc Oleum. * Mirabile ad ulcera maligna, fistulosa, carne implenda. *Mesues.*

Unguentum de Lino.

℞. Rasuræ panni linei bene mundati part. ß.
Opopanacis part. ij.
Vini, Mellis, Olei ros. ana part. v.
Lithargyrii, Aloës,
E Sarcocollæ ana tertiam partem illius.

Fiat unguentum. Carnem generat. *Avicenna.*

DE UNGUENTIS glutinantibus, & cicatricem inducentibus.

Unguentum potabile.

℞. Butyri recentis sine sale ℔ iij.
F Rubiæ tinctorum,
Castorei, Spermatis Ceti,
Tormentillæ ana ℥ j.

Bulliant simul in vino odorifero ad vini cõsumptionem, ac fiat unguentum secundum artem. * Datur ad consolidandum casum ax alto.

Unguentum desiccativum rubrum.

℞. Lapidis Calaminaris,
Terræ sigillatæ ana ℥ iv.
Lithargyri auri, Cerussæ ana ℥ iij.
Caphuræ ʒ j.
Ceræ ℥ v.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Olei Roſati, Violati ana ℥ vj.
Fiat unguentum ſecundùm artem.

DE UNGUENTIS erodentibus.

Unguentum ex Cantharidibus.

℞. Cantharidum recentium ʒ x.
Axungiæ porci ℥ v ß.
Tere ſimul, dies ſeptem marceſcant: pôſt coque, cola, ſerva vitreo vaſe. * Cauſticû, phænigmon, & veſicas excitat, ulcerat: alphos, panos, lentigines, cutis maculas delet. *Meſues.*

CARNEM quoq; auferunt, unguentum Aegyptiacum, unguentum Apoſtolicum, Pſoricum, &c. de quibus vide ſuprà.

DE UNGUENTIS extrahentibus.

Unguentum fuſcum.

℞. Olei ℔ j ß.
Ceræ novæ ℥ iv.
Picis Græcæ, nigræ ana ℥ ij.
Maſticis, Galbani, Thuris ana ℥ j.
Sagapeni ℥ ij.
Terebinthinæ ℥ j.
Fiat unguentum. *Sanandi vim habet, & extrahendi. *Nicolaus.*

Aliud.

℞. Olei communis, ſevi hircini ana ℔ j.
Picis nigræ ℔ ß.
Picis Græcæ ʒ iij.
Maſticis, Thuris, Galbani,
Hammoniaci, Opopanacis,
Sagapeni, Ceræ ana ʒ ß.
Oleum, Sevum & Picem liquabis: deinde Gummi diſſoluta ſecundùm artem adjicies: poſtremò reliqua tenuiſſimè trita, ſemper agitando, donec percoquantur. His ab igne ſublatis, adde
Terebinthinæ ʒ ij.
Probè miſceantur, & reponantur.

DE UNGUENTIS dolorem ſedantibus.

Unguentum D. Gereonis de Sapone, ad dolores juncturarum, pro domo pauperum.

℞. Saponis albi & mundi, minutim inciſi ℥ iij ß.
Bulliant in aquæ Fumiterræ ℥ vj. Ebullitione una facta, adde
Olei de Euphorbio,
Olei Hypericonis ana ℥ ß.
Olei Juniperi ℥ j ß.
Olei Vermium terreſtrium ℥ j.
Bulliant iterum ad conſumptionem aquæ: deinde adde
Maſticis, Thuris ana ʒ iij.
Sulphuris vivi, Euphorbii,

A Pyrethri ana ʒ ij ß.
Miſce, fiat unguentum. *Auguſtani.*

Unguentum ad hæmorrhoidas.

℞. Thuris ʒ ß.
Lycii, Myrrhæ, Croci ana ʒ iij.
Opii ʒ j.
Decoquantur in lactis caprini ℥ iv. ad conſumptionem tertiæ partis, cui adde
Mucilaginis Pſyllii ℥ ß.
Olei Roſati ℥ ij.
B Vitellum ovi N. j.
Miſce, & fiat unguentum. *Auguſtani.*

Unguentum ad oculos, magiſtrale.

℞. Carnis pinguis exiccatæ,
Vini Malvatici ana ℥ iij.
Tuthiæ præparatæ ℥ j.
Ceræ albæ quantum ſufficit.
Caro cum Malvatico coquatur uſq; ad vini Malvatici conſumptionem: deinde cola, & Cera liquata, adde poſtremò Tuthiam: probè commi-
C ſceto, & repone. *Medici Florentini.*

Aliud magiſtrale.

℞. Butyri recentis ℥ iv.
Ceræ albæ ℥ j.
Liqua, & lava ſæpiùs aqua Roſacea & Prunorum, & adde
Tuthiæ præparatæ ℥ ß.
Caphuræ ℈ ij.
Fiat unguentum. *Idem.*

D *Unguentum anodynum.*

℞. Olei Liliorum alborum ℥ vj.
Olei Anethini, olei Chamæmelini ana ℥ ij.
Olei Amygdalarum dulc. ℥ j.
Pinguedinis Anatis,
Pinguedinis Gallinæ ana ℥ ij.
Ceræ albæ parum.
*Dolores quacunque corporis parte mitigat. *Auguſtani.*

E *Unguentum pectorale.*

℞. Mucilaginis ſem. Pſyllii,
Tragacanthæ, Gummi Arabici,
Sem. Lini, Fœnigræci, Adipis Gallinæ,
Medullæ Vituli,
Butyri recentis, loti cum aqua Violarum ana ℥ j ß.
Olei Violati,
Olei Amygdalarum dulc. ana ℥ j.
Ceræ albæ quantum ſufficit.
F Fiat unguentum. * Mitigat dolores pectoris, & tuſſim: digerit, maturat, facilitat ſputum, & reſolvit pleureſim.

Aliter.

℞. Olei Amygdalarum dulc. ℥ iv.
Olei Chamæmelini,
Olei Violati ana ℥ iij.
Butyri recentis ℥ vj.
Adipis Gallinæ, adipis Anatis ana ℥ ij.
Iridis ʒ ij. Croci ʒ ß.
Ceræ albæ ℥ iij.
Ceram & adipes in oleis liquato, deinde ſæpiùs lavato

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

lavato aqua Capillorum Veneris, aut aqua Hordei. His probè lotis, adde Iridem, & Crocum, in tenuissimum pulverem redacta. * Laterum dolores & pectoris mitigat, tussim sedat, maturat, excreationem juvat, & expectorat, humores crassos digerit, & attenuat. *Augustani.* A

Unguentum magnum Fioravanti.

℞. Argenti vivi ℥ vj.
Oxymellis scillitici ℥ iv.

Misce benè in vase vitreo, & agitentur optimè simul, dum Argentum in cinerem convertatur, & mortificetur: tum sensim effundatur Oxymel, ut Argentum vivum siccum remaneat. Postea B

℞. Olibani albi triti,
Cerussæ ana ℥ j.

Misce cum suprà dicto Argento vivo, in mortario lapideo, addendo liquoris nostri magni magistralis quantum satis est ad incorporandum. Quo facto, adde, & misce

Pinguedinis Porci ℥ iix. C

& erit factum. * Valet ad morbũ Gallicum, dolores, plagas: oculorum ardores tollit impositum.

Unguentum Gleucinum Andromachi.

℞. Myrrhæ,
Nardi Indicæ ana ℔ ij.
Costi ℔ iij.
Styracis ℔ j.
Bdellii, Sampsuchi, Xylobalsami,
Lentisci, Cardamomi, Spathæ,
Iridis Illyricæ, Misy os,
Asari ana ℔ ij.
Meliloti ℔ j.
Nardi Gallicæ ℔ j.
Aspalathi, Calami,
Aristolochiæ longæ ana ℔ ß.
Sem. Rorismarini sextar. ij.
Thuris,
Casiæ ana ℔ iij.
Fœnigræci sextar. ij.
Sphagni, Amomi ℔ ij. E
Cort. Thuris ℔ j.
Rosarum siccarum ℔ ij.
Brathyos ℥ vj.
Fœniculi,
Fructus Balsami ana ℔ ij.
Croci ℥ iij. al. ℥ vj.
Baccarum Lauri,
Piperis albi ana ℔ j.
Opobalsami vascula iij.
Malabathri fol. F
Pinearum ana ℔ ij.
Rutæ viridis ℥ ij.
Salis Ammoniaci,
Nitri ana denar. iv.
Vini veteris sextar. ij.
Musti boni fictilia ij ß.
Olei veteris ℔ v.

Præparato diebus xl. * Ad dolorem lassitudinemque longè est accommodatissimum.

DE UNGUENTIS somniferis.

Unguentum somniferum magistrale.

℞. Olei Papaverini, Nymphææ ana ℥ ß.
Opii, Casiæ, Croci ana ℈ j.

Misce cum pauca Cera. *Medici Florentini.*

DE UNGUENTIS ad ambusta.

Unguentum ad ambusta magistrale.

℞. Olei Rosati ℥ iv.
Olei ex ovis,
Nitri albi pulverizati ana ℥ ij.
Ceræ albæ ℥ j ß.
Cort. medul. Sambuci M. j.

Fiat unguentum lento igne secundùm artem. *Medici Florentini.*

Aliud, ad idem.

℞. Hederæ foliorum,
Baccarum Hederæ ana partes æquales.

Contunde, & succum exprime. Ex hujus autem succi

Olei communis ana ℔ j.
Ceræ quantum sufficit,

Fiat unguentum. *Iidem.*

Unguentum ex Calce.

℞. Calcis extinctæ ℥ iij.
Olei ℔ j. Ceræ ℥ iij.

D Calx singulis dieb. eluitur, & subsidere permittitur: aqua diebus decem spongia exprimitur: deinde Calx aqua Rosacea lavari debet, & siccari postea sinetur. Ubi Cera ex Oleo liquefacta, ab igneq; sublata fuerit, & jam concrescere incipit, eadem tenuissimè trita admiscetur, reponiturq;. *Ad ambusta valdè efficax est.

DE UNGUENTIS purgantibus.

Unguentum Agrippæ Regis.

℞. Rad. Bryoniæ ℔ ij.
Rad. Cucumeris asinini ℔ j.
Scillæ ℔ ß.
Ireos ℥ iij.
Rad. Filicis,
Rad. Ebuli,
Tribulorum aquaticorum ana ℥ ij.
Ceræ albissimæ ℥ xv.
Olei albissimi ℔ iv.

Radices omnes istæ recentes incisæ & contusæ macerentur in oleo per dies octo, deinde coquantur, postea exprimantur, & in colato Oleo & expresso resolvatur Cera, & fiat unguentum secundùm artem. Servatur ad annos tres. *Hydropicis, omnibus corporis œdematis succurrit. Nervorum mala sanat, urinam movet, extrinsecùs illitum ventrem subducit, dolorique renum utile. *Nicolaus.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Unguentum de Artanita majus.

℞. Succci Cyclaminis ℔ iij.
Succi Cucumeris agrestis ℔ j.
Olei Irini ℔ ij. Butyri ℔ j.
Pulpæ Colocynthidis ℥ iv.
Polypodii ℥ vj.
Euphorbii ℥ ß.

Contundenda terantur, & macerentur succis & oleis dies octo in vase vitreo: pòst semel fervefac in duplici vase, cola. Colaturæ adde
Sagapeni ʒ vij ß.
Myrrhæ ʒ iij.

Dissolvantur hæc aceto, & coquantur in prædicta colatura ad succorum consumptionem: deinde adde
Ceræ ℥ v.
Fellis Taurini ℥ vij ß.

Fervescat simul, donec Cera liquescat: tunc insperge paulatim subsequentium medicamentorum pulverem:
Scammonii, Aloës, Colocynthidis,
Mezerei, Turbith ana ʒ vij ß.
Salis gemmæ ʒ iv ß.
Euphorbii, Piperis longi,
Zingiberis, Chamæmeli ana ʒ iij.

Misce, & fiat unguentũ. *Illitum stomacho, vomitu purgat: hypogastrio autem inunctum, alvum dejicit: ob id hydropicos mirè juvat, serosum excrementum largè vacuando: vermes quoque necat, & educit. Adhibetur non potentibus sumere medicamentum purgans. *Mesues.*

Medicamentum ad vermes, magistrale.

℞. Succi Absinthii, Abrotani,
Centaurii minoris, Aristolochiæ rotundæ,
Persicariæ, fol. Persicæ, fol. Lupini: præterea
Ebuli, Balaustii ana ʒ j.
Succi Porri ℥ ij.
Succi Nasturtii aquatici ℔ j.
Olei Absinthii ℔ j ß.
Ceræ quantum sufficit.

Fiat unguentum secundùm artem. *Med. Florent.*

Unguentum contra vermes.

℞. Olei Amygdal. amar. ℥ j.
Succi fol. Persici,
Matricariæ ana ℥ ß.
Rosarum, Farinæ Lupinorum,
Cornu Cervi usti ana ʒ j.
Aloës succo Citrini ℥ ij.

Quidam addunt Fellis taurini ℥ ij.
Modicum Aceti, & Ceræ q. s.

Aliud.

℞. Succi Absinthii, succi Abrotani,
Succi Centaurii minoris, succi Persicariæ,
Succi fol. Persicæ, succi Lupini,
Succi rad. Ebuli ana ℥ j.
Succi Porri ℥ ij.
Succi Nasturtii aquatici ℔ j.
Balaustiorum ʒ j.
Olei Absinthii ℔ j ß.

A Ceræ quantum sufficit.

Fiat unguentum. *Augustani.*

Unguentum de Colocynthide, Avicennæ.

℞. Pulpæ Colocynthidis ℥ j ß.
Turpeti, Scammoneæ, Euphorbii ana ℥ j.
Sem. Anethi, Salis, Myrrhæ, Aloës,
Fellis vaccini, Salis Indi, Nigellæ,
Staphisagriæ montanæ, Piperis, Zingiberis,
B Myrobalanorum Citrinorum, Mezereon,
Myrobal. Belliricorum ana ℥ j ß.
Amygdalarum, Ammoniaci,
Opopanacis, Serapini ana ʒ vij.
Bauracis, Sulphuris citrini ana ℥ j. ʒ vij.
Fœnigræci, Chamomillæ,
Sem. Lini ana ʒ x.
Storacis, Ceræ ana sext. x.

Liquefac ea quę liquefiunt cum Butyro vaccino: & infunde, quæ ex eis infunduntur in vino, & tere C quæ ex eis sicca sunt, & cribella ea: deinde tere infusa. & permisce ea simul, donec fiat unguentum. Line ex eo stomachũ & hepar: ipsum enim facit descendere aquam citrinam. Et qui indiget assellatione & non potest bibere medicinam, liniat ipsum super stomachum: quoniam solvet eum.

Unguentum laxativum Nicolai.

℞. Succi Cucumeris asinini, succi Scillæ,
Succi Cyclaminis, succi rad. Anabulæ,
D Succi rad. Ebuli, succi medul. cort. Sambuci,
Lactis Tithymali, lact. Chamomillæ ana ℥ ij.
Violarum, succi rad. Cucumeris asinini,
Succi pomorum asinini Cucumeris,
Polypodii succi, succi Laureolæ,
Succi capill. Veneris, Cataputiæ,
Fellis, Tauri, Aloës hepaticæ ana ℥ iij.
Diagridii ℥ j ß.
Nucis vomicæ,
Euphorbii ana ℥ j.

Omnes supradictæ herbæ, & radices in mense Maji colligantur. Conficitur sic: Succos & cataE putias tritas cum ℔ iij. Olei sex diebus immisce: septimo verò die tandiù coque, donec succorum quantitas consumatur: tunc adde Cerę albæ ℔ j. cum Felle taurino, & cum spatula agitando, donec Cera & Fel liquefiant, & postea addatur pulvis terendorum. *Ventrem laxat. Cùm autẽ volueris inungere, post unctionẽ abstineat sex horis: valet etiam constipatis, & lapidosis, nephriticis, super pectinem & ventrem inunctum. *Nicol.*

F

De Unguentis minùs usualibus.

DE UNGUENTIS calfacientibus caput.

Unguentum ad memoriam.

℞. Rad. Rutæ, Linguæ bovinæ,
Valerianæ cum suis rad. ℥ ix.

Castorei,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Castorei, Linguæ avis ana ʒ ij.
Pulverizentur subtiliter, & misceantur, pòst
℞. Succi Euphragiæ, Cristæ Galli,
Verbenæ ana ℥ iv.
Medullæ Anacardi ana ℥ j.
Axungiæ Ursi quantum sufficit.
Fiat linimentum. Ungatur pars capitis posterior. *Arnold. Villanovanus.*

Unguentum pro epilepticis.

Accipe lacertam viridem, abscisso capite & cauda, & ponatur in Oleo communi, macera per dies 60. donec putrefiat: postea coquatur in ipso Oleo, & addito Asphalto, Cera rubr. fiat unguentum, valens epilepsiæ, paralysi, si ex eo spina dorsi inungatur: valet etiam alopeciæ ex humoris frig. putredine. *Platearius.*

Unguentum ad partes convulsas ratione vulnerum, ex repletione.

℞. Axungiæ Cervi, axungiæ Taxi,
Axungiæ Ursi ana ℥ j.
Olei Laurini ℥ j ß.
Olei Vulpini, olei Castorei, ol. Terebinthinæ,
Olei Juniperini, olei Lumbricorum ana ℥ ß.
Unguenti Agrippæ, ung. Althææ ana ℥ ij.
Terebinthinæ in aqua Liliorum lotæ ℥ j.
Euphorbii ℈ j.
Cum modico ceræ fiat unguentum. *Quercet.*

Ad contracturas unguentum.

Oleum Sulphuris ad contracturas minimè contemnendum est, ac potiùs tanquam ad eas principale quoddam remedium. Hoc itaque fit, ut sequitur: ℞. Sulphuris optimè pulverizati ℔ xv. quas è cucurbita fictili sublimabis in vitreum alembicum. Quicquid sublimatum fuerit, ponatur in cellam penuariam, ad solvendum, & successu temporis in Oleum resolvetur. Postmodùm subsequens compositio fiat:
℞. Olei Sulphuris ℥ ij.
Saponis Ungarici ℥ iij.
Aquæ vitæ ℥ v.
Ol. Olivarum, ol. Rosarum ana ℥ j.
Hæc omnia coquantur secundum artem: observato, ne flammam concipiant. Membra perungantur optimè per dies triginta, sed in balneo sicco sudorem excitante. *Contractis maximè confert membris. *Paracelsus.*

Unguentum cor frigidum alterans, & corroborans.

℞. Succi Cardiaci ℥ j.
Caphuræ ʒ ß. Croci ℈ j.
Cum Cera fiat unguentum: vel succus Buglossi cum Croci. *In peste & palpitatione cordis quoque confert. *Heurnius.*

DE UNGUENTIS calfacientibus pectus.

Unguentum ad pectoris angustiam & maturationem.

℞. Olei Amygdalarum dulcium,
A Butyri recentis ana ℥ iv.
Axungiæ Gallinæ ℥ ij.
Iridis, Croci ana ʒ j.
Ceræ novæ quantum sufficit.
Fiat unguentum, quo ungatur pectus. Quòd si frigidior sit materia, addimus oleum Anethi, Amygdalarum amar. Liliorum, rad. Enulę campanæ, Hyssopi, mucilag. Fœnugræci, semin. Lini, Dialthæam, Oesypum, & Sulphur: si affectus sit in musculis, Terebinthinam abietinam, & lariceam in laterum doloribus, quemadmodum & B Picem summa cum utilitate. * Concoquunt, digerunt, dolorem solvunt. *Rondeletius.*

Unguentum ad sanguinis eruptionem.

℞. Olei Myrtillorum, vel Rosarum ℥ ij.
Olei Mastichini, vel Lentiscini ℥ j.
Sanguinis Draconis, Cort. Thuris ana ʒ j.
Boli Armeni,
Coralii ana ʒ ij.
Ceræ albæ quantum sufficit.
C Fiat unguentum. * Sanguinem compescit. *Rondeletius.*

Unguentum ad phthisim.

℞. Olei Rosati, vel Lentisci, vel
Mastichini ana ℥ iij.
Sarcocollæ nutritæ in vino albo vel lacte coctæ,
Thuris, Masticis, Myrrhæ ana ʒ j.
Cineris Cancrorum ℥ ß.
Farinæ Hordei tostæ ℥ j.
D Terebinthinæ Abietis,
Mellis ana ℥ ij.
Misce, & fiat unguentum. *Idem.*

DE UNGUENTIS calfacientibus stomachum.

Unguentum ad ventriculum calefaciendum & constringendum.

E ℞. Olei Mastichini, Citoniorum ana ℥ iij.
Ladani, Hypocistidis, Acaciæ ana ℥ ß.
Caryophyllorum, Nucis moschatæ ana ʒ ij.
Myrobalanorum Citrinorum ʒ iij.
Ceræ quantum sufficit.
Fiat unguentum. *Rondeletius.*

Unguentum ad juvandam concoctionem.

F ℞. Olei Mastichini,
Olei Menthæ ana ℥ ij.
Spicæ nardi Indicæ, Nucis moschatæ,
Caryophyllorum ana ʒ ß.
Rosarum rubr. ʒ ij.
Ceræ parum.
Misce, & fiat unguentũ, quo ungatur regio ventriculi duabus vel tribus horis ante pastum, addendo tempore inunctionis parum vini albi, vel clareti. * Moderatè calefacit, & astringit, calorem conservat, & concoctionem juvat. *Idem.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Unguentum ad lienteriam frigidam.

℞. Olei Mastichini,
Olei de Absinthio ana ℥ j.
Cyperi, Caryophyllorum,
Nucis moschatæ, Vini malvatici,
Limaturæ cort. Thuris ana ʒ j.
Ceræ albæ quantum sufficit.
Fiat unguentum. *Idem.*

Unguentum ad stomachi resolutionem.

℞. Olei de Absinthio, Nardi ana ℥ ij.
Galangæ, Caryophyllorum,
Masticis, Cyperi ana ʒ ij.
Sandali albi, Coralii usti,
Cort. Citri, Cinnamomi crassi ana ʒ ß.
Aceti parum,
Ceræ quantum sufficit.

DE UNGUENTIS excalfacientibus hepar.

Unguentum ad calefaciendum hepar.

℞. Olei Nardini, olei de Absinthio ana ℥ iij.
Spicæ Nardi Indicæ,
Schœnanthi, Asari ana ʒ j.
Antispodii facti ex Myrto, vel ex Coraliis rubris, vel ex cornu Cervi ʒ ij.
Flor. Anthos ʒ ß.
Sem. Apii, Petroselini ana ʒ j.
Ceræ citrinæ quantum sufficit.
Vini malvatici, quantum poterit bibere, vel id addatur tempore inunctionis. * Calfacit, roborat, exiccat, & aliorum penetrationem juvat. *Rondeletius.*

Aliud.

℞. Olei de Absinthio ℥ iij.
Sandalorum omnium,
Coralii rubri usti, & loti in aqua Absinthii & Cichorii ana ʒ j.
Sem. Endiviæ, Scariolæ ana ʒ ß.
Sem. Apii, Petroselini,
Anisi ana ʒ j.
Ceræ quantum sufficit.
Fiat unguentum. Tempore inunctionis adde Vini malvatici parum. *Idem.*

Unguentum jecoris, facultatem sanguificam roborans.

℞. Olei Hepatis Gelei ℥ iv.
Spicæ Nardi Indicæ,
Schœnanthi,
Azari ana ʒ ß.
Masticis, Bdellii, Myrrhæ,
Styracis ana ʒ iij.
Si scirrhus adsit, dissolvantur in oleo: quibus adde Terebinthinæ Abietis ℥ j. Ceræ citrinæ nunquam calfactæ, ut extrahitur ex alveariis, quantum sufficit. Fiat unguentum. Tempore inunctionis adde Vini malvatici parum. *Rondeletius.*

A *Aliud ad scirrhos jecoris.*

℞. Hepatis Lupi terrestris N. j.
Coquantur in oleo Amygdalarũ dulc. cui adde
Rad. Iridis ℥ j.
Colentur, & in colatura dissolve
Propoleos ℥ iij.
Styracis, Bdellii, Myrrhæ,
Ammoniaci ana ʒ iij.
Spicæ Celticæ,
Schœnanthi ana ʒ j.
B Fiat unguentum, quo inungatur hepar induratũ. Tempore inunctionis adde vini albi parũ. *Idem.*

DE UNGUENTIS excalfacientibus splenem.

Unguentum ad scirrhum splenis.

℞. Ammoniaci, Bdellii,
C Opopanacis dissol. in aceto scillitico, Rad. Liliorum, vel Bismalvæ decoctæ in axungia Porci, vel oleo Amygdalarũ dulcium, vel amararum ana ℥ ij.
Styracis, Myrrhæ, Iridis ana ʒ iij.
Mucilaginis sem. Fœnugræci extractę in vino albo ℥ ij.
Terebinthinæ, Propoleos ana ℥ iij.
Sem. Viticis, Apii,
Petroselini ana ʒ j.
D Misce, & fiat unguentum: quod non nisi post fotum adhibeatur. *Idem.*

Aliud, quando exactè obduruit lien.

℞. Rad. Mandragoræ quart. j.
Divisæ in partes decoquantur in oleo seminis Lini, vel Sesamini, vel Amygdalarum: addito pauco aceto contundantur, & per cribrum passentur. quibus adde
Opopanacis in aceto scillitico dissoluti ℥ ij.
E Styracis, Myrrhæ, Bdellii,
Sem. Alchechengi ana ℥ ß.
Propoleos, vel Ceræ novæ,
Terebinthinæ ana quantum sufficit.
Croci ʒ ij.
Spicæ Celticæ, Schœnanthi,
Azari, vel Viticis ana ℥ j.
Misce, & fiat unguentum, quo inungatur splen. *Rondeletius.*

F *Unguentum ad tumorem lienis ob flatus.*

℞. Olei Nardini,
Olei de Absinthio ana ℥ ß.
Sem. Agni casti, Portulacæ,
Sem. Capparorum, vel
Sem. Fraxini ana ʒ ij.
Sem. Apii, Petroselini,
Cumini in aceto macerati ana ʒ j.
Coralii rubri usti,
Scoriæ ferri ana ʒ j ß.
Ceræ quantum sufficit.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Fiat unguentum: cui adde tempore inunctionis Aceti q.s. ungatur regio splenis. *Idem.*

DE UNGUENTIS excalfacientibus renes & vesicam.

Unguentum ad movendas urinas.

℞. Succi rad. Raphani,
Succi Cressonum, sive
Sisymbrii aquatici ana ℥ ij.
Succi Apii, succi Petroselini ana ℥ j.
Olei Scorpionum ℥ iij.
Olei Spicæ ʒ ß.
Terebinthinæ,
Ceræ ana quantum sufficit.
Azari, sem. Apii, sem. Petroselini ana ʒ j.

Misce, & fiat unguentum, quo inungatur regio renum, vesicæ & peritonæi. *Idem.*

Unguentum ad urinæ retentionem, aliud.

℞. Axungiæ Cuniculi ℥ j.
Succi Fœniculi marini recentis ℥ j ß.
Azari, Spicæ Celticæ, Schœnanthi ana ʒ j.
Olei Scorpionum, olei Nucum ana ℥ ij.
Ceræ, Terebinthinæ ana q.s.

Fiat unguentum. *Idem.*

DE UNGUENTIS excalfacientibus uterum.

Unguentum ad menstrua provocanda.

℞. Olei Amygdalarum amararum,
Liliorum ana ℥ j.
Olei Cheirini, vel Irini ℥ ij.
Spicæ Celticæ, Schœnanthi,
Azari,
Sem. Apii, Petroselini ana ʒ iij.
Terebinthinæ,
Axungiæ Anseris veteris ana ℥ ij.
Ceræ novæ q.s.

Fiat unguentum, quo inungatur regio pubis, renum, & inguinum, addendo Vini malvatici parum. Adducuntur & succi herbarum calidarum, & tenuium partium, ut Apii, succus Pedis columbini, Arthemisiæ, Pulegii, & similium. *Rondeletius.*

Unguentum ad facilitandum partum.

℞. Olei Amygdalarum dulcium,
Butyri recentis ana ℥ ij.
Axungiæ Porci, Axungiæ Gallinæ,
Aristolochiæ rotundæ,
Aristolochiæ longæ ana ℥ iij.
Cinnamomi tenuioris,
Azari, Styracis, Myrrhæ ana ʒ j.
Ceræ novæ quantum sufficit.

Fiat unguentum, quo inungatur regio pubis, inguinum & renum, post usum fomenti ex Malvis & Aristolochia. Idem unguentum convenit ad secundæ ejectionem, & fœtuum adducitur, ut

A Agaricus, Colocynthis. Juvant enim expulsionem cujuslibet rei, irritando facultatem expultricem. *Idem.*

DE UNGUENTIS refrigerantibus uterum.

Unguentum ad retentionem fœtus.

℞. Olei Omphacini, vel
Citoniorum, vel Myrti ℥ iij.
Rad. Bistortæ ℥ j.
B Boli Armeni, Coralii rubri ana ℥ ß.
Balaustiorum ʒ iij.
Ceræ rubræ quantum sufficit.

Fiat unguentum, addendo aceti quantum satis est. Ungatur regio ventris & renum frequenter.

Unguentum ad superpurgationem menstruorum.

℞. Olei Nenupharis ℥ j.
Olei Citoniorum ℥ iij.
C Boli Armeni, Acaciæ, Sanguinalis ana ʒ iij.
Balaustiorum, Spongiæ Bedeguaris,
Aluminis ana ʒ j.
Ceræ, Aceti quantum sufficit.

Misce, & fiat unguentum. Efficacius fit cum succo Portulacæ. *Rondeletius.*

Aliud.

℞. Ossium Sepiæ ℥ ß.
Coralii usti, Sanguinalis, Tuthiæ ana ʒ ij.
Aluminis ʒ j.
D Olei Citoniorum, Myrtini ana ℥ ij.
Succi Plantaginis, vel Bursæ pastoris, vel
Polygoni, vel Hernialis ℥ iij.
Aceti parum.

Misce, & fiat unguentum, diù agitando. Qui Ceram velit, addat albam. *Idem.*

DE UNGUENTIS refrigerantibus stomachum.

E

Unguentum ad Ventriculum refrigerandum.

℞. Olei Rosati, vel Omphacini ana ℥ iij.
Coralii rubri, Coriandri, Sandali albi,
Flor. Labruscæ, Cort. Citri ana ʒ j.
Ceræ albæ quantum sufficit.

Fiat unguentum, quo inungatur os ventriculi, addito pauco aceto, tempore inunctionis. *Idem.*

F

Aliud, ad refrigerandum & humectandum Ventriculum.

℞. Olei Violati ℥ ij.
Olei Nenupharis,
Olei Amygdalarum dulcium ana ʒ j.
Ceræ citrinæ quantum sufficit.

Fiat unguentum. *Idem.*

Unguentum ad Lienteriam.

℞. Olei Myrtini, Citoniorum ana ℥ ij.
Coralii rubri, Boli Armeni, Aloës,
Rad. Bistortæ, Gallarum ana ʒ ij.

Acaciæ, Hypocistidis, Ladani ana ʒ j.
Ceræ albæ quantum sufficit.
Fiat unguentum. *Idem.*

Aliud.

℞. Olei Ros. omphacini,
Citoniorum ana ℥ ij.
Gallarum, cort. Mali granati,
Balaustiorum, Myrtillorum,
Spongiæ Bedeguaris, Bistortæ ana ℥ ij.
Boli Armeni ℥ ß.
Acaciæ ℥ j.
Ceræ quantum sufficit,
Aceti parum,
Fiat unguentum. *Idem.*

DE UNGUENTIS refrigerantibus hepar.

Unguentum refrigerans hepar.

℞. Unguenti Rosati ℥ iij.
Olei Violati ℥ ij.
Sandali albi ʒ j.
Cerussæ ʒ ij. Aceti parum.
Misce, & fiat unguentum. *Idem.*

Aliud.

℞. Olei Myrtillorum, vel Cotoneorum, vel Rosati omphacini ℥ iij.
Sem. Portulacæ, sem. Endiviæ,
Sem. Scariolæ ana ℈ j.
Coralii rubri, Boli Armeni ana ʒ ij.
Myrtillorum, Balaustiorum,
Spicæ nardi Indicæ, Sandali rubri ana ℥ ß.
Antispodii ℈ ij.
Ceræ albæ quantum sufficit.
Misce, & fiat unguentum secundùm artem. *Idem.*

DE UNGUENTIS astringentibus.

Unguentum ad inflammationem oculorum cum defluxione.

℞. Unguenti Ros. loti in aqua peculi Ros. ℥ j.
Tuthiæ præparatæ, Acaciæ ana ʒ j.
Incorporentur: fiat unguentum, quo inungantur palpebræ. *Idem.*

Aliud minùs astringens.

℞. Pulpæ Pomorum decoctorum in lacte, vel cum aqua Rosarum ℥ ij.
Contundantur diligenter: deinde adde
Aquæ peculi Ros. & Myrti ana ℥ ß.
Mucilaginis sem. Psyllii,
Tuthiæ præparatæ ana ℥ ß.
Incorporentur simul, & fiat unguentum, quo inungantur palpebræ. *Idem.*

Unguentum ad sanguinis impetum sistendum, è naribus, pulmone, thorace, renibus, &c.

℞. Gallarum, cort. inter. Castaneæ, vel
Cort. mali granati, vel
Balaustiorum ana ℥ ß.

A Boli Armeni ℥ j.
Sanguinis Draconis ʒ iij.
Cum albumine Ovi excipiantur: fiat unguentum. *Idem.*

Aliud.

℞. Olei Myrtillorum, vel
Olei Rosati ℥ iij.
Succi Bursæ pastoris, vel
Polygoni ℥ ij.
Gallarum, Balaustiorum,
B Rad. Bistortæ ana ℥ ß.
Ceræ albæ quantum sufficit.
Aceti parum.
Fiat unguentum. Hæc unguenta nō sunt ponenda supra os venæ fluentis, sed paulò infra, supra regionem, per quam venæ ad illud permeant, & potissimum in ea parte, in qua magis ad extra se prodit: veluti si sanguis influit in caput, unguenta in lateribus colli, in quibus venæ & arteriæ positæ sunt, apponenda erunt, & circa emun-
C ctoria, quando in aliquod membrum descendit, ut in principio arthritidis, misso sanguine, & non existente venenosa materia, aut in magna quantitate. Si sanguis è pulmone fluat, utile erit imponi unguentum supra renes, & totam spinam. Si è vulnere fluat, supra emunctoria illius partis & in circuitu partis læsæ. Sin per sedem, supra renes. Si per vesicam, circa peritonæum, vel arteriam, unde fluit sanguis. *Idem.*

Unguentum sanguinem cohibens, aliud.

D ℞. Olei Myrtillorum, vel Rosarum ℥ ij.
Olei Mastichini, vel Lentiscini ℥ j.
Sanguinis Draconis, Cort. Thuris ana ʒ j.
Boli Armeni,
Coraliorum ana ʒ ij.
Ceræ albæ quantum sufficit.
Fiat unguentum, quo inungatur pars affecta. *Sanguinem compescit è thorace fluentem; &
E ulcus, quod sæpè fit, curat. *Rondeletius.*

Unguentum repellens & sanguinem cohibens, aliud.

℞. Pulpæ Pomorum decoct. in lacte ℥ iij.
Mucilag. sem. Psyllii,
Mucilag. sem. Cytoniorum ana ℥ ß.
Succi Bursæ pastoris,
Succi Polygoni ana ℥ j.
Acaciæ, sanguinis Draconis ana ʒ iij.
Terræ sigillatæ ℥ ß.
F Olei Myrtillorum ℥ iv.
Ceræ albæ q.s.
Misce, & fiat unguentum. *Quercetanus.*

Aliud.

℞. Succi fol. Caprifolii,
Succi fol. Quercus ana ℥ j.
Rosarum rubr. ʒ j.
Boli Armeni, sanguinis Draconis ana ʒ ij.
Olei Rosati ℥ iij.
Ceræ q.s.
Fiat unguentem. *Idem.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Aliud sanguinem stringens.

℞.Croci Martis ℥ j.
Calcis testarum Ovorum,
Colchotaris ana ℥ ß.
Cineris Ranarum ustarum ʒ ij.
Excipiantur oleo Visci pomorum. *Quercetanus.*

Aliud paratu facile, nec minùs utile.

℞.Colchotaris Aceto præparati ℥ ij.
Calcis Limacum ℥ ß.
Butyri recentis ℥ iv.
Misce, & fiat unguentum: vel excipiantur Ovi albumine. *Idem.*

Defensivum optimum.

℞.Pul.Rof.rubr.Pul.Myrtillorum ana ʒ j.
Boli Armeni, Terræ sigillatæ ana ʒ vj.
Succi Plantaginis, succi Solatri ana ℥ j.
Aceti Rosati ℥ ij.
Olei Rosati omphacini,
Olei Myrtillorum ana ℥ ij ß.
Ceræ ℥ ij.
Misce pro defensivo *Idem.*

Aliud sanguinem in vulneribus cohibens.

℞.Croci Martis subtilissimè reverberati,
Croci Veneris ana ℥ ij.
Excipiantur oleo Visci pomorum simplici, & fiat unguentum. *Sanguinis fluxionem sistit adeò, ut prope incredibile videatur: vulnus quinetiam in meliorem statum disponit. *Idem.*

DE UNGUENTIS emollientibus.

Unguentum ad humorem concretum & scirrhosum.

℞.Opopanacis, Styracis, Bdellii ana ℥ ß.
Dissolvantur in oleo Amygdalarum dulc. & Irino quantum sufficit: quibus adde
Mucilag. Fœnigræci, & Ficuum, extractę cum Vino albo ana ℥ ij.
Rad. Iridis Venet. pulverizatæ ℥ ß.
Rad. Gladioli eodem modo exiccatæ & pulverizatæ ℥ j.
Propoleos veræ ℥ iij.
Misce, & fiat unguentum. *Rondeletius.*

Aliud.

℞.Nucis Cupressi N.x.
Ficuum paria vj.
Rad. Cannæ ℥ ß.
Fiat decoctio in Oxymelite: facta expressione adde
Salis communis, Cineris Spongiæ,
Cineris Chalcitidis ana ℥ iij.
Misceantur, & fiat unguentum, quo inungantur partes duræ. *Idem.*

Unguentum ad mollificandum splenem.

℞.Fœnigræci, sem. Lini Caricarum,
Tamarisci, Farinæ Hordei, Aceti,
A Olei, Ceræ albæ ana q.s.est.
Omnia ista tribus diebus stent ad mollificãdum: postea coquantur usq; ad consumptionem Aceti, & postea colentur, & reserventur: & ex eis fiat unguentum. *Nicolaus.*

DE UNGUENTIS calculum expellentibus.

B *Unguentum preciosum (quod* Fuckers-salb *appellant.)*

℞.Sevi Cervini, sevi Hircini sylvest.
Sevi Vitulini, sevi Capreoli ana ℥ iv.
Medullæ Cervi, medullæ Equi castrati,
Medul. Elephantis, si haberi potest, ana ℥ ij.
Pinguedinis Ursi, ping. Porci sylvestris,
Ping. Taxi, Murmentel schmaltz/
Ping. Lincis ana ℥ iv.
Ping. Vulpis, ping. Lupi ana ℥ ij.
C Ping. Cati sylvestris ℥ iv.
Ping. Echini,
Ping. ungularum Bovis ana ℥ ij.
Pinguedines minutim incidantur, & liquescant ad ignem: ita tamen, ne nimiùm incalescant, & serventur in vase stanneo ad usum. Dein
℞.Prædictarum pinguedinum ℔ j ß.
Ping. Capi, ping. Gallinæ,
Ping. Anatis ana ʒ vj.
Ping. Anseris,
Ping. Coturnicum ana ℥ j.
D Butyri Majalis ℥ ij.
Olei (Zurumg öl) olei Avellanarum,
Olei flor. Hypericonis,
Olei Ovorum ana ʒ vj.
Olei Macis, olei Nucleorum dactylorum,
Olei Lini, Cannabini,
Olei Liliorum alborum, olei Tanaceti ex flor.
Olei Laurini, olei Lavendulæ,
Olei Rosati, Olei flor. Caryophyllorum sylvestrium (Wild Negelin öl) olei Croci,
E Olei Alchechengi, olei Majoranæ,
Olei Menthæ, olei Rutæ ana ʒ ij.
Olei Basilici, olei Amygdalarum,
Olei Nucleorum Persicorum, olei Populei,
Olei Cheirini, olei Irini,
Olei Liliorum convallium,
Olei Chamomelini ana ℥ ß.
Olei Violar. olei Raparum ex semine ana ℥ ß.
Stickpflaster ö. ℥ ij.
F Staikraut blüst öl/
Olei flor. Caryophyllorum ana ℥ ß.
Misce omnia ad ignem, & serva in alio vase stanneo. Postea
℞.Hujus misturæ ℔ ß. Vienensem,
Pillich Schmaltz/
Mellis Rosat. ana ℥ j.
Spermatis Ceti ʒ ij.
Olei Spicæ nardi,
Olei sancti Quirini, (ist ein öl/ so auff dem Teger See vmbschwimt/)
Olei ex Rhabarbaro,
Olei ex Cassia ana ʒ ij.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Misce omnia benè, & cùm ferè frigidum fuerit, adde

Aquæ vitæ preciosæ Fuckeri, superiùs descriptæ ℥ iij.

Fiat unguentum.* Calculum frágit, & expellit sine dubio, si tota spina à nucha usq; ad imum, renes & epigastrium fuerint calide inuncta mane & vesperi. Valet in colica, si venter circa umbilicum inungatur. Ad dolorem dorsi juncturarum ab humorum defluxione, pleuritidem, pectoris morbos, ex destillatione: ad asthma, membra consumpta, reficcata & hectica, podagram, chiragram cum sale tosto: ad dolores post partum, puerorum tormina, menstrua suppressa, constipationem ventris, umbilico inuncta: sterilitatem mulierum & virorum, &c. Quòd si morbus fuerit calidus, temperetur unguentum cum frigidis.

Unguentum preciosum nostrum.

℞. Sevi Hircini sive Cervini,
Sevi Vitulini ana ℥ iij.
Pinguedinis Humanæ, ping. Muris Alpini,
Ping. Taxi, ping. Vulpinæ, ping. Capi,
Ping. Gallinæ, ping. Anatis,
Ping. Anseris ana ℥ j.
Olei ping. Humanæ,
Olei Butyri Majalis ana ℥ ß.
Olei Malorum aureorum,
Olei Rosacei, Violacei ana ℥ j.
Olei Ceræ, olei Lini, olei Liliorum alborum,
Olei Chamomelini, olei Anethini,
Olei ex baccis Lauri, olei Scorpionum,
Olei Ovorum, olei Cheirini ana ʒ ij.
Mellis, Unguenti, Althææ,
Butyri Majalis ana ℥ ß.
Ceræ q. s. est. Moschi ℈ ß.

Misce omnia benè, & cùm ferè frigidum fuerit, adde

Aquæ vitæ sequentis ℥ ij.
Olei Spicæ ʒ ij.

Aqua autem vitæ hujusmodi est:

℞. Sem. Alkekengi,
Sem. Urticæ, sem. Asparagi,
Sem. Fœniculi, Anisi, Cumini,
Sem. Petroselini, sem. Anethi,
Sem. Milii Solis, sem. Nicotianæ,
Sem. Althææ, sem. Malvæ ana ʒ j.
Baccarum Lauri,
Granorum Juniperi,
Gentianæ, Glycyrrhizæ,
Rad. Ireos,
Sandali rubri,
Rhabarbari electi, Agarici, Turpeti,
Cinnamomi, Galangæ ana ʒ ij.
Macis, Caryophyllorum,
Nucis moschatæ, Croci ana ʒ j.
Aquæ vitæ quantum sufficit.

Misce, & macerentur per mensem, deinde colentur, & in vitro servetur ad usum. *Dolores mitigat, calculum frangit & expellit, pleuritidi, podagræ, &c. convenit.

A

DE UNGUENTIS suppurantibus.

Unguentum suppurans.

℞. Rad. Althææ, rad. Liliorum ana ʒ iv.
Betæ cum rad. M. j.
Butyri recentis ℔ ß.
Lumbricorum vino præparatorum ℥ iij.
Vitell. Ovorum N. xij.
Medullæ Vituli,
B Terebinthinæ ana ℥ v.
Olei Olivarum depurati à fæcibus ℔ j.

Contusis, quę contundi debent, ac ritè omnibus mixtis, digerantur in fimo calido per mensem: pòst pręlo exprimãtur, ac igne cinerum coquantur ad unguenti consistentiam. *Quercet.*

Aliud, ad idem.

℞. Succi herb. Tussilaginis,
Succi herb. Oxalidis ana ℥ iij.
C Caricarum pinguium N. xx.
Thuris ℥ ij.
Resinæ Laricis ℥ j ß.
Axungiæ Anseris, axungiæ Gallinæ ana ℥ ij.
Butyri recentis ℔ ß.
Olei Visci pomorum comp. ℔ j.

Mixtis omnibus, decoquantur in duplici vase, luto sapientię obducto, per horas sex igne mediocri: calidè percolentur, & rursus Solis radiis exponantur, vel coquantur ad idoneam consistentiam. *Celeriter pus movet, atq; anodynum est, D vulneribusq; sclopetariis accommodatissimum. *Idem.*

Aliud.

℞. Succi rad. Liliorum, coctarum priùs sub cineribus ℥ iv.
Axungiæ Gallinæ, vel Anseris, vel Porci ℥ ij.
Olei Lini, vel Olivarum q. s.
Vitell. Ovorum N. j.
Ceræ q. s.
E Misce, & fiat unguentum.

Unguentum vulneris corruptionem prohibens, & suppurans.

℞. Unguenti Basilici majoris Mesuæ ℥ ij.
Butyri recentis ℥ j.
Præcipitati nostro modo præparati ʒ ij ß.

Misce pro ellychniis & turundis inungendis. *Idem.*

F

DE UNGUENTIS digerentibus.

Unguentum ad inflammationem oculorum digerendam.

℞. Mucilaginis sem. Fœnugræci loti in aqua Fœniculi, & in eadem extractæ ℥ ß.
Sarcocollæ nutritæ cum lacte ℥ ij ß.
Aloës, Myrrhæ,
Croci ana ℈ ß.

Misce, & fiat unguentum: applicetur palpebris. * Digerit, & detergit. *Rondeletius.*

Unguen-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Unguentum ad Parotidas.

℞. Olei Chamæmelini, vel Liliorum, vel Amygdalarum ℥ iij.
Butyri recentis, vel Axungiæ porci ℥ j ß.
Pinguedinis Gallinæ ʒ j.
Farinæ sem. Fœnigræci ʒ ß.
Flor. Chamomillæ,
Meliloti ana ℥ ij.
Ceræ novæ quantum sufficit.

Misce, & fiat unguentum. * Parotidas & strumas factas discutit, & emollit. *Idem.*

Unguentum ad Anginam.

℞. Dialthææ,
Oesypi ana quart. j
Nidi Hirundinum ℥ iij.
Rad. Iridis ʒ ß.

Cum oleo Irino vel Liliorum, fiat unguentum, quo inungatur cervix. *Idem.*

Aliud.

℞. Unguenti resumptivi ℥ j.
Butyri recentis,
Axungiæ porci ana ℥ j.
Stercoris Hirundinum, vel Columbarum ℥ j ß.
Olei Irini, Liliorum, vel Chamomillæ ana quantum sufficit.

Misce, & fiat unguentum, quo inungatur pars affecta. *Idem.*

Unguentum sudores movens in morbo Gallico.

Postquam videmus, decoctum Guajaci non sufficere ad morbum Gallicum profligandum, quòd tenues humores absumat, crassos verò frequenter relinquat, post hujusmodi decocti, & purgationum universalium usum, levioribus solemus uti unctionibus ex Hydrargyro, & aliis, quibus quod reliquum erat crassiorum humorum absumitur. Ut autem ad rem veniamus, post universales purgationes, poterunt sudores hoc pacto moveri:

℞. Axungiæ suillæ ℔ j.
Pinguedinis Gallinæ,
Butyri recentis ana ℥ j.
Olei Chamæmelini,
Olei Liliorum ana ℥ iv.
Olei Laurini, olei Anethini ana ℥ ij.
Thuris, Masticis,
Myrrhæ ana ℥ ß.
Argenti vivi ℥ v.
Terebinthinæ lotæ in aqua vitæ ℥ iij.
Resinæ Pini ℥ iv.

Misce, & fiat unguentum. * Quod erit doloribus profuturum, si addas unguentorum calidorum ℥ iv. aut plus, minúsve pro doloris vehementia, & Styracis liquidæ ℥ ß. Proderit quoq; tophis, & scirrhosis tumoribus, si addideris Gummi, Bdellii, Ammoniaci, Galbani, dissolutorum in Vino albo, & Aqua vitæ ana ℥ j. Pinguedinis Anseris, Anatis, & medullæ cruris Vituli ana ℥ ij. Ulcera verò juvabit, augendo dosim pulverum,

A & addendo Lithargyrum, & Cerussam, vel Minium. Ut tamen rem dilatemus, explicemusque magis perspicuè, poterunt unguenta sequentia singulis affectibus particularia parari. *Antonius Chalmeteus.*

Unguentum in morbo Gallico cum pustulis, sive articulorum dolore.

B ℞. Rad. & fol. Enulæ campanæ,
Lapathi acuti, Althææ, Malvæ,
Scabiosæ, Fumariæ, Lupulorum,
Rostri porcini, Agrimoniæ,
Buglossæ, Violarum ana M. j.
Lentium, Lupinorum,
Hordei parum contusi ana P. ij.
Hellebori nigri triti ℥ ij.
Sulphuris vivi ℥ j.

Fiat decoctio pro balneo, quod ægrotus ingre-
C dietur vesperi longè à cœna, postea in lecto sudabit, & dormiet: manè verò ungetur sequenti linimento:

℞. Radicis Enulæ campanæ,
Rad. Liliorum alborum ana ℥ j ß.
Summitatum Absinthii, sum. Lupulorum,
Sum. Fumariæ, sum. Scabiosæ ana M. ß.
Cicerum, Lentium,
Hordei ana P. j.
Flor. Chamæmeli, flor. Meliloti,
Flor. Sambuci ana P. j.

D Fiat decoctio. Cape de colatura ℔ j ß. adde
Olei Rof. ℥ ij.
Olei Mastichini, & Laurini ana ℥ iv.
Butyri recentis ℥ v.
Axungiæ suillæ, salis expertis ℔ ß.

Bulliant omnia simul ad decocti consumptionem: postea misce
Thuris, Masticis, Myrrhæ ana ℥ j ß.
Sarcocollæ, Cerussæ ana ℥ j.
Aluminis ʒ vj.
E Lithargyri ℥ j ß.
Terebinthinæ ℥ iij.
Styracis liquidæ ʒ x.
Argenti vivi, in succo Limonum extincti ℥ iij. vel plus minúsve, pro ægrotantis viribus.

Agitentur diligenter in mortario marmoreo, fiatque linimentum. *Idem.*

Unguentum aliud ad morbum Gallicum, præsertim si dolor sine pustulis arti-
F *culos & caput maximè afficiat.*

℞. Axungiæ Gallinæ, Axungiæ Anseris,
Axungiæ Anatis ana ℥ j.
Medullæ cruris Vituli,
Medullæ cruris Bovis ana ℥ j ß.
Axungiæ suillæ ℔ j.
Argenti vivi in ea axungia extincti ℥ v. vel vj. vel vij.
Thuris, Masticis, baccarum Lauri ℥ ij.
Sarcocollæ, Myrrhæ ana ℥ j ß.
Cinnabrii ʒ ij.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Euphorbii ℥ ß.
Resinæ Pini ℥ ij ß.
Terebinthinæ lotæ in aqua vitæ ℥ iij.
Sublimati ʒ j ß.
Olei Lumbricorum, Amurcæ olei de Liliis,
Olei Chamæmelini,
Olei Vulpini ana ℥ iij.
Agitentur in mortario marmoreo, addendo Styracis liquidæ ʒ x. *Idem.*

Unguentum aliud ad Gallicam luem, præsertim si tophi in capite, & ulcera magna cum carie ossium, vel sine carie, in diversis corporis partibus fuerint: sitq; ægrotus debilis.

Solæ corporis partes extremæ sunt ungendæ, & adenes: atque à superiori linimento Cinnabrium sublimatum, & Euphorbium sunt detrahenda: miscere autem poteris aliquid unguenti resumptivi, & Agrippæ, ac aliorum calidorum cum Bdellio & Ammoniaco. *Idem.*

Unguentum aliud, sudores movens in morbo Gallico, præcipuè si adest dolor articulorum cum tophis.

℞. Acori, rad. Enulæ campanæ,
Rad. Ireos, rad. Althææ,
Rad. Hermodactylorum ana ℥ j.
Betonicæ, Salviæ, Ivæ arthericæ ana M. j.
Flor. Hyperici, flor. Stœchadis ana P. j.
Coquantur in ℔ ij. vini, & colaturæ misce,
Axungiæ suillæ, salis expertis ℔ j.
Axungiæ Gallinarum, axungiæ Anseris,
Axungiæ Anatis.
Medullæ cruris Vituli ana ℥ j.
Unguenti Agrippæ, ung. Martiati,
Unguenti Dialthææ,
Olei Lumbricorum, olei Vulpini,
Olei Liliorum, olei Chamæmelini,
Olei Anethini, olei Laurini,
Olei Mastichini ana ℥ j ß.
Thuris, Masticis ana ℥ j.
Myrrhæ ℥ ß.
Baccarum Lauri ℥ j ß.
Euphorbii ʒ ij.
Resinæ Pini, in oleo Lumbricorum liquefactæ ℥ iij.
Terebinthinæ lotæ in vino albo ℥ ij.
Mercurii, in Aqua vitæ & Salviæ loti, exiccati, & axungia extincti ℥ vj.
Styracis liquidæ ℥ ß.
Fiat unguentum. *Idem.*

Aliud.

℞. Axungiæ suillæ ℔ j.
Opopanacis, Galbani, Sagapeni,
Bdellii, dissolutorum in aqua vitæ ana ℥ j.
Resinæ Pini liquefactæ ℥ iv.
Olei Rutæ ℥ ij.
Olei Lumbricorum, olei de Spica,
Olei Chamæmelini,

A Olei Laurini ana ℥ iij.
Unguenti Dialthææ ℥ v.
Thuris, Masticis,
Myrrhæ ana ℥ j.
Euphorbii ℥ ß.
Cinnabrii,
Hermodactylorum ana ʒ iij.
Fiat linimentum. Cęterùm his utendum erit, donec morbi materiam absumptam putaveris: mane autem tantùm jejuno ventriculo, vel alternis
B tantùm diebus, si æger imbecillior. Quòd si natura tarda ad expellendum, & robusta fuerit in fine, bis in die sine periculo ungere poteris. Unges verò partes extremas, & adenes, ac spinam, cavebisque regionem partium principum. Fiet autem unctio proximè ignem, vel in lecto, si æger imbecillior. Denique his notis materiam satis absumptam deprehendes: dentes dolebunt: lingua intumescet: ulcera nascentur in ore: saliva multa effluet: ulcera exiccabuntur: remittentur
C dolores: aderit lassitudo ferè ad syncopen: distendentur nervi: & alvus profluet. *Idem.*

DE UNGUENTIS abstergentibus.

Unguentum ad detersionem suffusionis.

℞. Fellis Vaccæ ʒ j.
D Fellis Vulturis, vel Milvi, vel Galli ʒ ß.
Mellis Ros. colati ʒ ij.
Ossis Sepiæ ʒ j.
Stercoris Lacerti ʒ ß.
Fiat unguentum, quod servetur in vase æneo. *Idem.*

Aliud.

℞. Omphacii inspissati, vel coctione, vel Solis exiccatione,
Amurcæ præparatæ ana ʒ j.
E Sacchari candi ʒ ij.
Mucilag. sem. Fœnugræci ʒ iij.
Tuthiæ præparatæ ʒ j ß.
Misce, & fiat unguentum, quo inungantur palpebræ. *Rondeletius.*

Unguentum ad genarum scabritiem, scabiem & ulcera.

℞. Omphacii, Acaciæ ana ʒ j.
Tuthiæ præparatæ ʒ ij.
F Cerussæ lotæ, Antimonii ana ʒ j.
Unguenti Rosati ℥ ß.
Misce, & fiat unguentum. *Idem.*

Aliud ad lachrymarum fluxum.

℞. Cort. Thuris, Masticis,
Sarcocollæ ana ʒ ij.
Tragacanthæ,
Gummi Arabici, torrefactorum ana ʒ j.
Tuthiæ præparatæ,
Antimonii ana ʒ ß.
Sanguinis Draconis, Acaciæ,
Amurcæ inspissatæ ana ʒ ij.

Misce,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Misce, & fiat unguentum, quo inungantur canthi oculorum, & totæ palpebræ.

Unguentum ad Psoram.

℞. Olei Juniperi ℥ ij.
Olei Nucum ℥ j.
Tartari albi ℥ ß.
Vitrioli, Salis communis,
Sulphuris ana ʒ iij.
Terebinthinæ lotæ cum succo Limonum ℥ ij.
Lithargyri ℥ j ß.
Ceræ parum.
Misce, & fiat unguentum. Si morbus fuerit contumax, adde
Argenti vivi ℥ ij.
Sublimati æris ʒ ij.
Applicetur post balnei usum. *Idem.*

Aliud.

℞. Olei Juniperi ℥ iij.
Lithargyri auri ℥ iv.
Olei Lucernarum, Olei Nucum ana ℥ ij.
Tartari albi ℥ j ß.
Vitrioli, Salis communis ana ʒ iij.
Succi Plantaginis, Limonum ana ℥ iij.
Aceti scillitici ana ℥ j.
Misce, & fiat unguentum. *Idem.*

Unguentum ad herpetes.

℞. Succi Plantaginis,
Succi summitatum Vitis, vel
Labruscæ ana ℥ ij.
Succi Polygoni ℥ iij.
Lithargyri ℥ j.
Tuthiæ præparatæ, Antimonii ana ℥ ß.
Aloës citrinæ ʒ iij.
Ceræ parum.
Misce, & fiat unguentum, addito pauco oleo Myrtyno, vel Rosato omphacino. Si verò herpes excedat carnem, utile erit omphacium addere. *Idem.*

Unguentum ad scabiem.

℞. Lithargyri, Cerussæ lotæ ana ℥ j.
Myrrhæ, Styracis liquidæ,
Salis communis ana ʒ ij.
Sulphuris vivi ʒ iij.
Argenti vivi extincti in succo Limonum ℥ j.
Olei Rosati quantum sufficit,
Ceræ parum.
Misce, & fiat unguentum, quo inungatur vola manuum, & postea fricetur totum corpus manibus inunctis. *Rondeletius.*

Unguentum ad pruritum.

℞. Rad. Lapathi acuti,
Rad. Enulæ campanæ ana ℥ j.
Decoquantur in aceto, & contusa per cribrum passentur. quibus adde
Olei Irini ℥ iv.
Salis communis ℥ j.
Myrrhæ ʒ ij.
Lithargyri ℥ j ß.
Ceræ parum.
Fiat unguentum. *Idem.*

A *Aliud, ejusdem.*

℞. Unguenti Diapompholygos ℥ ij.
Olei Hyoscyami ℥ j.
Fiat unguentum, quo inungatur locus pruriens. Post horum usum, utile est corpus balneo, vel lavacro detergente frequenter abluere: quia quæ in cute remanent, pruritum excitant. Prima lotio fit lixivio, altera ex decoctione Fabarum, Ros. & Hordei, &c.

B *Unguentum detergens.*

℞. Succi Centaurii,
Succi Chelidoniæ ana ℥ iv.
Mellis ℥ iij.
Flor. Verbasci P. ij.
Thuris, Myrrhæ,
Masticis ana ℥ ß.
Olei Terebinthinæ ℥ vj.
Vini albi generosi ℔ j.
Putrefiant in fimo calido, & coquantur ad vini & succorum consumptionem, igne cinerum,
C donec reducantur in formam unguenti. adde pro ℥ j hujus unguenti, præcipitati Mercurii dulcificati ʒ j.

Aliud detergens validius.

℞. Visci herb. Saniculæ,
Visci herbæ Pyrolæ,
Visci Aristolochiæ,
Visci Vineæ pervincæ ana ℥ ij.
Terebinthinæ lotæ ℥ iv.
D Croci Veneris ℥ ß.
Balsami Tartari ʒ ij.
Sulphuris Antimonii ʒ j ß.
Imponantur igni cinerum, dum unguenti consistentiam acquirant. *Idem.*

Aliud detergens.

℞. Fol. Plantaginis,
Fol. Apii ana M. j.
Rosarum rubr. P. ij.
Vini rubri ℥ iix.
E Decoquantur ad medias: colaturæ dissolve
Sacchari rubri ℥ ij.
Terebinthinæ ℥ j.
Farinæ Lupinorum,
Farinæ Orobi ana ℥ j.
Aloës, Myrrhæ ana ʒ ß.
Decoquantur rursus, & addendo Ceræ quantitatem sufficientem, reducantur in formam unguenti. *Idem.*

F *Aliud, ad idem.*

℞. Succi Plantaginis,
Succi Agrimoniæ ana ℥ ij.
Mellis Rosati ℥ iv.
Rad. Iridis, farinæ Fabarum ana ℥ ß.
Terebinthinæ sub finem permixtæ ℥ j.
Fiat unguentum. *Idem.*

Unguentum detergens, optimum pro gregariis.

℞. Unguenti aurei ℔ j.
Terebinthinæ, Mellis Rosati ana ℥ ß.
Farinæ Fabarum ʒ ij.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Boracis ʒ j. Pul. præcipitati ℥ iij.
Misce, & fiat unguentum. *Quercetanus.*

Aliud detergens vulnera, probatum, pro ditioribus.

℞. Succi Persicariæ, suc. Symphyti ana ℥ ij.
Olei Terebinthinæ, olei Thuris,
Olei Myrrhæ, olei Sarcocollæ, spagyricè destillatorum ana ʒ iij.
Rad. Aristolochiæ rot. ʒ j ß.
Ceræ albæ ℥ j.
Olei Hypericonis comp. q. s.
Misce, & fiat unguentum: de quo
℞. ℥ ij. Mercurii præcipitati ʒ j.
Misce pro inunctione ellychniorum. *Idem.*

Unguentum aliud, ad idem.

℞. Ceræ novæ, Resinæ,
Picis navalis ana ℥ iv.
Sevi Hircini,
Medullæ cruris Vituli ana ℥ ij.
Oesypi humidæ ℥ j.
Olei Olivarum, vel Lini, vel Visci pomorum ℔ j.
Liquefactis omnibus & transcolatis, fiat unguentum. Hujus cape ℥ ij. Præcipitati nostri ʒ ij. Misce. *Præstantissimum est remedium, quo etiam emplastra sine Præcipitato sunt illinenda, & in vulneris ambitu apponenda. *Idem.*

Unguentum detergens.

℞. Mellis ℥ iij.
Farinæ Fabarum, farinæ Hordei ana ʒ ij.
Decoquantur cum vino ad consistentiam unguenti. *Quercetanus.*

Unguentum abstergens pro capitis vulneribus cum cranii fractura.

℞. Myrrhæ, Sarcocollæ,
Iridis Florentinæ ana ʒ ij.
Mumiæ ʒ j ß.
Aristolochiæ long. & rot. ana ʒ j.
Farinæ Orobi ʒ ij ß.
Mellis Rosati, Terebinthinæ lotæ,
Aquæ Betonicæ q. s.
Misce, & fiat unguentum. *Idem.*

Aliud ad idem, pro ditioribus.

℞. Unguenti de Peto nostræ descript. ℥ iij.
Olei Myrrhæ ʒ iij.
Olei Succini destillati & purificati ʒ ij.
Pulveris rad. Aristolochiæ ʒ j.
Misce, & utere ut suprà. *Idem.*

DE UNGUENTIS carnem generantibus.

Unguentum ad ulcera Narium.

℞. Aloës lotæ cum aqua Plantaginis ʒ iij.
Myrrhæ electæ ʒ ij.
Rad. Iridis, Sarcocollæ ana ʒ j.
Cerussæ, Antimonii, Tuthiæ, Minii ana ʒ ß.
Olei Hyperici, Rosarum ana ℥ ij.

A Mellis Ros. colati ℥ j.
Succi mali Granati, succi Pilosellæ, vel
Linguæ passerinæ ana ℥ ij.
Coquantur succi cum oleis, deinde mel. postremò pulverizata diligēter inspergantur, & ad unguenti formā reducantur. Si diviti paretur, adde
Moschi ℈ ß.
Musci arborum, vel Beniovini, vel
Cyperi, vel Rosarum ʒ j. *Rondeletius.*

B *Unguentum sarcoticum.*

℞. Thuris, Masticis ana ℥ ß.
Colophoniæ ℥ ij.
Olei Rosati, Mellis q. s.
Fiat unguentum. *Idem.*

Aliud, ejusdem.

℞. Aristolochiæ rotundæ,
Iridis, cort. Thuris ana ʒ iij.
Masticis, Myrrhæ, Aloës, Cadmiæ ana ℥ ij.
C Mellis parum.
Fiat unguentum.

Aliud, ejusdem.

℞. Fol. Consolidæ, Pilosellæ,
Betonicæ, Hyperici, Caudæ equinæ,
Verbenæ ana M. j.
Decoquantur in vino, & contundantur: deinde adde
Mellis Terebinthinæ,
Thuris, Masticis ana ℥ iij.
Sanguinis Draconis,
D Myrti ana ℥ iij.
Fiat unguentum.

Aliud, ejusdem.

℞. Succi rad. Iridis ℥ ij.
Vini parum.
Mellis ʒ iij.
Cadmiæ, vel Lithargyri ℥ ß.
Aloës, Myrrhæ ana ʒ iij.
Fiat unguentum.

Aliud, ejusdem.

E ℞. Succi rad. Narcissi ℥ ij.
Succi Verbenæ, Hyperici,
Caudæ equinæ ana ℥ j.
Olei antiquissimi ℥ ij.
Colophoniæ ℥ j.
Gummi Elemi, Myrrhæ,
Sanguinis Draconis,
Masticis, Aloës ana ʒ iij.
Coquantur succi cum oleo & pauco melle ad inspissandum: quibus admisce pulveres reliquorū.
F *Efficacissimum est, replet ulcera concava carne, & recentia subitò consolidat.

Unguentum ad Gangrænas.

℞. Mellis ℥ ij.
Croci Martis, Croci Veneris ana ℥ ß.
Pulveris Myrrhæ, pul. Aristoloch. rot. ana ʒ ij.
Caphuræ ʒ j ß.
Phlegmatis Vitrioli acidi ℥ iv.
Decoquantur ad consistentiam unguenti. Adde
Mercurii præcipitati ℥ ß.
Inungantur ellychnia & turundæ. *Quercetanus.*

Aliud

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Aliud præstantissimum.

℞. Butyri arsenici fixi ℥ ij.
Mercurii præcipitati ℥ ß.
Olei Myrrhæ ʒ iij.
Excipiantur melle, priùs loto cum succo chelidoniæ. *Idem.*

Aliud, ejusdem.

℞. Mannæ, Thuris ana ʒ ij.
Farinæ Fænigræci, far. Orobi ana ʒ j.
Mellis, Vitell. ovorum ana q. s.
Fiat unguentum. *Quercetanus.*

Aliud sarcoticum.

℞. Sarcocollæ in lacte solutæ ʒ iij.
Masticis, Olibani,
Picis liquidæ, Terebinthinæ ana ℥ j.
Misce, & fiat unguentum. *Idem.*

Unguentum sarcoticum.

℞. Mucilag. sem. Fœnigræci ℥ ij.
Visci herb. Cynoglossi, Persicariæ,
Consol. majoris ana ℥ j ß.
Olei Thuris, olei Myrrhæ ana ℥ iij.
Olei Hyperic. simpl.
Terebinthinæ lotæ vino albo ana ℥ ij.
Stent ad Solem, vel ad calorem cinerum, donec incrassescant. *Quercetanus.*

Unguentum de Pæto, sarcoticum.

℞. Succi Pæti ℔ j.
Terebinthinæ ℥ v.
Olei Hyperici compos. ℥ iix.
Vini albi generosiss. ℔ ß.
Digerantur per octo dies, pòst decoquantur ad vini consumptionem: tum demum adde
Colophoniæ, Ceræ ana ℥ iij.
Mumiæ, Carabes ana ʒ ij.
Liquefiant rursus ad ignem, & fiat unguentum, ut artis est. *Quercetanus.*

Unguentum Regis Angliæ.

℞. Ceræ albæ, Resinæ ana quart. j.
Olei ℥ ij.
Terebinthinæ lotæ ℥ j.
Thuris, Masticis ana ℥ ß.
Fiat unguentum. *Incarnat, & consolidat.

DE UNGUENTIS consolidantibus.

Unguentum ad phthisim.

℞. Olei Rosati, olei Lentiscini, vel
Mastichini ana ℥ iij.
Sarcocollæ nutritæ in vino albo, vel lacte coctæ,
Thuris, Masticis, Myrrhæ ana ʒ j.
Cineris cancrorum ℥ ß.
Terebinthinæ Abietis, Mellis ana ℥ ij.
Misce, & fiat unguentum. *Idem.*

Aliud, ejusdem.

℞. Cinerum cort. Cucurbitarum ℥ j.
Boli Armeni ℥ ß.
Excipiantur butyro, & cremore hordei, fiatque unguentum. Applicetur post expectorationem.

A *Unguentum contra casum, & contusionem partium internarum.*

℞. Pimpinellæ, Lavendulæ, Spicæ Indicæ,
Rutæ, Hyssopi, Salviæ, Pyrethri, Pulegii,
Fœniculi, Siliginis agrestis, Millefolii,
Prunellæ, Ibisci, Consolidæ majoris,
Virgæ aureæ, Amarici, Verbenæ, Abrotani,
Epaticæ, Melissæ, Angelicæ, Veronicæ,
Fœnigræci, Fragariæ, Clematitidis,
B Cordialis, Pedis leonis, Rorismarini,
Fol. Linguæ cervinæ, Tormentillæ,
Betonicæ ana M. j.
Hæc omnia cultello in tenuissimas particulas comminuta, injice in lebetem, & affunde butyri opt. in Majo confecti, & à sale purgati ℔ xxiix. & hæc simul ad ignem ex carbonibus confectum probè decoque tantisper, donec virtus egrediatur: deinde cùm hęc per mundum linteolum expresseris, affunde olei laurini ℔ ij. & habebis
C præstans unguentum. * Valet contra internam læsionem, ex casu aliquo ortam, quantitate nucis avellanæ in calido jusculo cervisiano sumptum. Si primò non medetur, usus ejus bis, aut ter est iterandus. quin etiam externæ corporis partes affectæ apud ignem lentum sunt inungendæ. *Ranzovius.*

Unguentum ad rupturam ossium.

Ossa quocunque modo rupta, per infrà scri-
D ptum unguentum optimè consolidantur, singulis ordinatè conjunctis:
℞. Mellis ℥ ij.
Olei Antimonii, olei Vitrioli ana ʒ ij.
Axungiæ Taxi, Sevi Cervini,
Axungiæ ursinæ, Saponis ana ℥ j.
Terebinthinæ ℥ j ß.
Ceræ ℥ ij.
Coquantur in unguentum, pro more, quo rupturæ sunt ad ignem calida manu perungendæ, &c.
E *Mirum in modum præ cæteris curat, & sanat optima consolidatione. *Paracelsus.*

DE UNGUENTIS glutinantibus.

Unguentum glutinans.

℞. Pulveris constrictivi ℥ j.
Incorporentur cum albumine ovi agitato, vel cum ichthyocolla dissoluta cum vino astringente, vel succo citoniorum, vel plantaginis. Idem
F præstabit, si incorporetur cum mucilagine gummi Tragacanthæ vel Arabici. Quò autem meliùs id fiat, commodius fuerit pilos leporis addere, vel pappos floris salicis, vel arundinis, vel senecionis. Pulvis autem talis fit constrictivus:
℞. Boli Armeni, sanguinis Draconis,
Sarcocollæ, Masticis, Aloës, Gallarum,
Balaustiorum, Blattæ Bizantiæ ana ℥ ß.
Fol. Syderitis ℥ j.
Fiat pulvis, qui cribretur: deinde pilorum leporum integrorum ʒ ij. vel tantundem lanuginis florum salicis addatur. *Rondeletius.*

H

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Aliud, ejusdem.

℞. Olei antiquissimi ℔ j.
Succi Narcissi, succi Syderitis ana ℥ iij.
Florum Hyperici ℥ iv.
Gummi Elemi ℥ v.
Masticis, sang. Draconis, Aloës ana ℥ ij.
Blattæ Bizantiæ ℥ ß.

Coquatur diù oleum per se, deinde succi addantur, demum Hyperici flores ponantur in vase vitreo obturato, & Soli exponantur per dies decem: undecima die addantur pulveres, & agitentur. Priùs autem & colari debent, & flores auferri: rursus Soli exponantur per viginti dies: deinde serva ad usum. * Ulcera cutis & nervorum curat, si retineantur conjuncti, & quiescat, donec coiverint.

Unguentum ad vulnera.

℞. Succi herbæ Peti (quam etiam Nicosiam & Piperinam vocant) ℔ j.
Ceræ novæ, Picis, Resinæ, Olei communis ana ℥ iij.

Coquantur omnia simul usq; ad succi consumptionem: deinde adde
Terebinthinæ Venetæ ℥ iij.

Cola per linteum, & serva in pyxide. * Vulnera & ulcera indubitatè curat. *A quodam Gallo.*

Unguentum ad vulnera venenata.

℞. Olei Carabes, Terebinthinæ ana ℥ j.
Juniperi,
Sem. Urticæ, rad. Gentianæ ana ʒ ij.
Olei Sulphuris vitriolati ʒ j ß.
Coralii rubri ʒ j.

Misce, & fiat unguentum. *Quercetanus.*

Aliud, ad idem.

℞. Succi Pentaphylli,
Scabiosæ, Rutæ ana ℥ ij.
Olei Sulphuris rubei ℥ j.
Olei Myrrhæ ʒ ij.
Colophoniæ, Gummi hederæ ana ʒ vj.

Misce pro unguento. *Idem.*

Unguentum attrahens venenum ex vulneribus.

℞. Succi Anagallidis purpureæ,
Succi Cyclaminis ana ℥ j.
Sulphuris vivi, mixti cum saliva hominis ℥ ß.

Misce, & fiat unguentum. *Quercetanus.*

Aliud ad venenata vulnera.

℞. Lithargyri ℥ ij.
Galbani ℥ ß.
Picis Græcæ, Terebinthinæ ana ℥ j.
Olei q. s. est.

Misce, & fiat unguentum. *Idem.*

Aliud, ad idem.

℞. Olei ℥ iv.
Sagapeni, Mumiæ, Succini ana ʒ iij.
Thuris, Masticis ana ʒ ij.
Terræ sigillatæ opt. Coralii rubri ana ʒ j.
Picis ʒ ij. Ceræ q. s. est.

Fiat unguentum. *Idem.*

A *Aliud, ad idem.*

℞. Cepas duas, fol. Vincæ pervincæ,
Scabiosæ, Ricini ana M. j.

Decoquantur sub cineribus: adde
Theriacæ ʒ ß.
Terebinthinæ q. s. est.

Fiat unguentum. *Idem.*

Unguentum venenatis vulneribus conducens.

B ℞. Unguenti Macedonici,
Olei Myrrhæ, olei Terebinthinæ ana ʒ ij.
Præcipitati nostri ʒ j ß.
Butyri arsenici fixi, & dulcificati ℥ ß.
Olei Antimonii ʒ ij.
Ceræ tantillum, vel q. s.

Misce, & fiat unguentum. * Abluit, & deterget quodvis è vulneribus venenum. Confert quoque carcinomatis, gangrænis, & aliis desperatis ulceribus. Nam sine ullo dolore operatur.
C *Quercetanus.*

DE UNGUENTIS cicatricem ducentibus.

Unguentum epuloticum.

℞. Aloës, Sarcocollæ, Myrrhæ, Iridis ana ʒ ij.
Lithargyri, Cerussæ ana ʒ iij.
Cort. Mali granati, vel Balaustiorum ℥ ß.

Cum melle crudo fiat unguentum. *Rondeletius.*

Aliud, ejusdem.

℞. Lithargyri, Aluminis,
D Floris æris usti & loti, Plumbi usti ana ʒ iij.
Balaustiorum, Boli Armeni, vel
Cinerum ostreorum ana ʒ ij.
Olei Myrtini ʒ iij.
Sevi hircini, Colophoniæ ana ℥ ij.
Vini parum. Fiat unguentum.

Aliud, ejusdem.

℞. Aristolochiæ ustæ & lotæ,
Nucis Cupressi, Balaustiorum ustorum,
Ostreorum ustorum ana ʒ ij.
E Aluminis, Floris æris usti & loti, Chalcitidis ana ʒ iij.
Mellis, Vini astringentis ana q. s.

Misce, & fiat unguentum.

Unguentum cicatricem inducens.

℞. Cretæ albæ ℥ ij.
Cineris corii adusti ʒ iij.
Olei rosati q. s. est.

Misce, & fiat unguentum. *Quercetanus.*

F *Aliud cicatricem ducens.*

℞. Calcis vivæ toties in aqua lotæ, dum omni destituatur acrimonia, ℥ ij.
Terræ Armenæ ℥ j.
Olei Myrtillorum q. s.

Misce, & fiat unguentum. *Idem.*

Unguentum cicatricem inducens.

℞. Boli Armeni nostro modo præpar. ʒ ij.
Calcis Cort. ovorum ℥ ß.
Succi Prunorum immaturorum ℥ iij.

Deco-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Decoquantur igne lento ad perfectam consistentiam. *Quercetanus.*

DE UNGUENTIS carnem auferentibus.

Unguentum ad polypos exedendos.

℞. Squamæ æris, Æruginis æris ana ℥ ij.
Omphacii ℥ iij.
Incorporentur simul, & fiat unguentum, quo illinantur tantùm partes affectæ. *Rondeletius.*

Aliud, ejusdem.

℞. Sandarachæ, vel Auripigmenti, Chalcitidis præparatæ ana ʒ ij.
Mellis q. s.
Misce, & fiat unguentum. Vel, si fortius velis, adde omphacium: si mitius, addito multo melle, vel succo mali granati, vel plantaginis. * Utile est ad ozænas curandas in principio.

DE UNGUENTIS dolorem sedantibus.

Unguentum ad dolorem capitis ex calore.

℞. Olei Rosati, Omphacini ana ℥ iij.
Coriandri, Ros. rubrarum,
Myrtillorum, Coralii ana ʒ j.
Ceræ albæ q. s. Aceti parum.
Fiat unguentum, quo inungatur pars anterior capitis. *Idem.*

Aliud.

℞. Succi summitatum Vitis, succi Plantaginis, Solatri ana ℥ j.
Olei Ros. Omphacini, vel olei Citoniorum, vel olei Nenupharis ℥ iij.
Decoquantur usque ad consumptionem succorum: quibus adde
Ceræ albæ q. s.
Sem. Berberis, Coriandri, Endiviæ ana ʒ j.
Myrtillorum ʒ ij. Aceti parum.
Misce pro unguento. *Idem.*

Unguentum ad dolorem capitis ex calore in declinatione.

℞. Olei Anethini, Chamomillæ ana ℥ iij.
Flor. Chamomillæ, Meliloti, Sambuci,
Anthos, Stœchados ana ʒ ß.
Nucis moschatæ, Macis ana ℈ j.
Ceræ novæ q. s.
Fiat unguentum, addito vino pauco vel aceto ad penetrationem. *Idem.*

Unguentum ad dolorem capitis ex frigore.

℞. Olei Nucum, Irini ana ℥ ij.
Olei Rutacei ℥ j.
Nucis moschatæ, Caryophyll. Macis,
Piperis, Pyrethri, Castorei ana ʒ j.
Ceræ citrinæ q. s.
Aquæ vitæ parum. Fiat unguentum, quo inungatur pars affecta. *Idem.*

A *Unguentum ad dolorem colicum.*

℞. Olei Nardini, Rutacei ana ℥ ij.
Sem. Apii, sem. Petroselini ana ʒ iij.
Flor. Chamomillæ, Meliloti ana ʒ ij.
Piperis, Galangæ ana ʒ j.
Ceræ q. s.
Fiat unguentum. Tempore inunctionis adde vini albi generosi, vel vini malvatici parum. Ungatur manè rejectis recrementis, vel post clysterem. *Rondeletius.*

B *Aliud, fortius.*

℞. Olei Anethini, Rutacei ana ℥ iij.
Olei de Spica ℥ j ß.
Sem. Rutæ, sem. Cumini, Baccarum Lauri,
Sem. Apii, sem. Petroselini ana ʒ j.
Spicæ nardi Indicæ, Galangæ ana ʒ ß.
Ceræ q. s.
Fiat unguentum, quo inungatur ventris pars media. Adde tempore inunctionis etiam parum vini generosi. *Idem.*

C *Unguentum ad dolores capitis & articulos, in morbo Gallico.*

℞. Axungiæ porci non salitæ ℔ j.
Butyri recentis, axungiæ Gallinæ,
Axungiæ Anatis ana ℥ ij.
Olei Irini, Laurini ana ℥ iv.
Euphorbii ℥ j.
Terebinthinæ lotæ in aqua vitæ ℥ iij.
Argenti vivi extincti in axungia porci ℥ v.
D Ceræ novæ parum, Lithargyri ℥ ij.
Misce, & fiat unguentum.

Unguentum in pestifera febre.

℞. Olei Amygdalini dulcis,
Olei Chamomelini ana ℥ j.
Unguenti de Althæa cum gummis ℥ ß.
Axungiæ humanæ,
Gummi elemi ana ʒ ij. Croci ℈ j.
& interdũ spiritus vini parum. Misceatur ad formam linimenti. Hoc pro myracopo usus sum in pestifera febre, quæ calamitosissimis symptoma-
E tis postquam presserat ægros, tandẽ in tam acerbos dolores crurium labebatur, ut & hinc metus mortis foret: hoc omnes recreabantur. *Heurnius.*

DE UNGUENTIS somnum conciliantibus.

Unguentum somniferum.

℞. Olei Nymphææ, Violarum,
Unguenti Populeonis ana ℥ ß.
F Opii G. iij. Croci G. iv.
Fiat unguẽtum, quo nares & tempora inungantur. *Ranzovius.*

Unguentum lamiarum.

℞. Pinguedinem puerorum, Eleoselini, Aconiti, frondium Populi, Fuliginis ana q. s. est.
Misce, & fiat unguentum. *Porta.*

Aliud.

℞. Sii, Acori vulgaris, Pentaphyllonis,
Sanguinis vespertilionis,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Solani somniferi, Olei, vel Adipis ana q.s.est. Misce, & fiat unguentum. quo si totum corpus noctu inungatur, facit videri ac si per aëra deferantur: convivia, sonos, tripudia, & formosorum juvenum concubitus.

DE UNGUENTIS Venerem excitantibus.

Unguentum Venerem excitans.

℞. Euphorbii, Galbani ana ʒ ij.
Anethi ʒ j.
Piperis longi ʒ ij.
Pyrethri ʒ ij ß.
Ceræ ʒ vj.

Tere species, & resolve ceram in oleo prædicto, & superadde pulverem specierum: agitat fortiter: & circa locum coitus unge. *Arnold. Villanov.*

Unguentum ad coitum.

℞. Euphorbii, Galbani ana ʒ ij.
Macis ʒ j.
Macropiperis ʒ j ß.
Pyrethri ʒ ij ß.
Sem. Erucæ, Castorei ana ʒ ß.
Olei de Narcisso ℥ j ß.
Ceræ q.s.

Fiat unguentum, quo inungatur pecten, virga & lumbi. *Avicenna.*

DE UNGUENTIS ambusta extinguentibus.

Unguentum ad combustionem.

℞. Olei rosati ℥ iix.
Olei ovorum ℥ ij.
Vitri albissimi tenuissimè pulverizati ℥ j.
Corticis medii Sambuci M. j.
Ceræ albæ ℥ j ß.

Coquantur simul, ac fiat unguentum. *Aëtius.*

Unguentum faciem ambustam leniens.

℞. Unguenti citrini ℥ ij.
Spermatis ceti ʒ j.
Olei Rosati, olei Liliorum ana ℥ ß.

Misce, & fiat unguentum, quo facies post ambustionem lenienda est ter, aut quater in die. *Quercetanus.*

Aliud præstantius.

℞. Unguenti pomatæ ℥ ij.
Mucilag. sem. Psyllii, cũ aqua ros. extracti ℥ j.
Caphuræ ℈ j.
Olei Amygdal. dulcium ℥ ß.

Misce, & fiat unguentum. *Idem.*

Unguentum refrigerans vulnera sclopetaria.

℞. Succi Plantaginis, succi Solatri,
Succi Sempervivi ana ℥ j.
Boli Armeni ℥ ß.
Lithargyri loti aqua Plantag.
Tuthiæ præparatæ ana ℥ j.
Olei Rosati omphacini,
Olei Nenupharis,

A Aceti rosati, Ceræ ana tantillum.
Misce, & fiat unguentum. *Quercetanus.*

Unguentum pro gregariis, empyreuma in vulneribus sclopeticis extinguens, & pustulas prohibens.

℞. Olei Sambuci, olei Nucum ana ℥ ij.
Olei ovorum ℥ ß.
Sevi cervini, Medullæ cruris Tauri ana ℥ j.
Cepæ coctæ N. ij.
B Ceræ tantillum.

Misce, & fiat unguentum. Apponatur parti affectæ. *Quercetanus.*

Aliud præstantissimum.

℞. Olei Mercur. corporalis ʒ j ß.
Olei Sulphuris terebinthinati ʒ iij.
Arsenici dulcificati ʒ ij.

Excipiantur butyro salem nõ experto, & fiat unguentum. Apponatur vulneri, cum ellychniis, & turundis. * Venenatis gangrænę, cancro, phage- C dænis & cacoëthis ulceribus curandis confert. Superponatur autem in vulneris ambitu emplastrum aliquod, vel ceratum attrahens. *Idem.*

DE UNGUENTIS purgantibus.

Unguentum ventrem laxans.

℞. Olei Liliorum, olei Amygdal.
D Butyri rancidi ana ℥ ij.
Agarici, Azari pulverizati ana ʒ ij.
Ceræ novæ q.s.

Fiat unguentum, quo inungatur os ventriculi. *Vomitum provocat, & alvum laxat. *Rondelet.*

Aliud ad vomitum provocandum.

℞. Fæcis olei Liliorum,
Olei communis antiqui, & fœtidi ana ℥ j.
Dialthææ ℥ ß.
Ammoniaci dissoluti in oleo ʒ ij.
E Succi Cucumeris agrestis, vel Raphani agrestis, vel Cyclaminis ʒ j.
Ceræ parum.

Fiat unguentum, quo inungatur os ventriculi. *Idem.*

Unguentum ventrem laxans, aliud.

℞. Succi Sambuci, succi Mercurialis ana ℥ iij.
Mellis communis, farinæ Orobi, vel Lupinorum ana ʒ ij.

F Misce, & fiat unguentum. *Idem.*

Aliud.

℞. Terebinthinæ, Aloës ana ℥ j.
Fellis Taurini q.s.

Fiat unguentum. *Fumanellus.*

Aliud, ad idem.

℞. Succi Cyclaminis ℥ vj.
Succi Cucumeris sylvest. vel Mercurialis, vel Ebuli ℥ iij.
Farinæ Lupinorum, Vini Malvatici q.s.

Fiat unguentum. * Valet etiam ad tumores lienis. *Rondeletius.*

Aliud

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Aliud laxans.

℞. Olei Cicini vel Sesamini, vel Irini ℥ ij.
Ciclæ, Cucumeris sylvestris, Ebuli ana ℥ iij.

Coquantur leviter: cum liquefacta cera applicentur. *Idem.*

Aliud.

℞. Elaterii sicci, Cataputiæ, Colocynthidis,
Succi Tithymali ana ʒ vj.
Succi Cucumeris agrestis recent. ℥ ß.
Hellebori nigri, Terebinthinæ ana ℥ ß.
Sem. Laureolæ ʒ iij.
Succi Arthanitæ ʒ vj.
Scammonii ʒ iij.

Omnia trita ex melle commixta ad usum serventur. *Fumanellus.*

Aliud potens.

℞. Aloës, Fellis taurini ana P. j.
Pulv. Arthanitæ part. ij.

Cum oleo Violaceo, aut Liliaceo & cera mixtis, fiat unguentum. *Fumanellus.*

Aliud.

℞. Olei Cheirini, vel Irini ℥ iij.

A Suc. Aristolochiæ, vel Cucumeris agrestis, vel Ebuli ℥ iv.
Ammoniaci, Bdellii, Opopanacis dissoluti in prædictis oleis ana ℥ ß.
Terebinthinæ, Butyri saliti ana ℥ ij.
Ceræ novæ q. s.

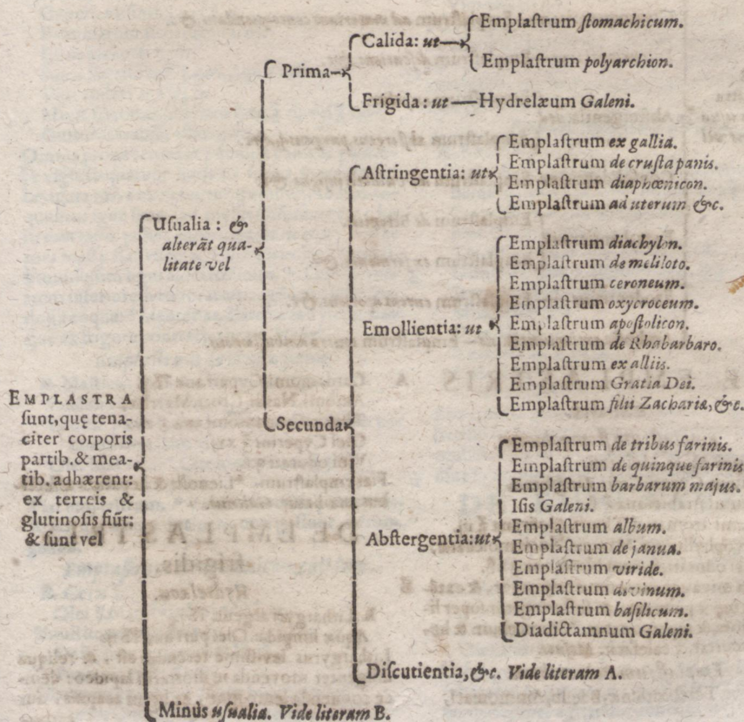
Fiat unguentum. *Attenuat, laxat, & emollit. *Rondeletius.*

Unguentum ventrem laxans, aliud.

℞. Succi Mercurialis, succi Cyclaminis,
B Succi Cucumeris agrestis ana ℥ iij.
Ellebori albi, nigri, Colocynthidis ana ℥ ß.
Diagridii ʒ ß.
Fellis Tauri ℥ ij.
Farinæ lupinorum ℥ ß.
Mellis parum.

Fiat unguentum, quo inungantur partes umbilici & inguina, post fotum ex relaxantibus & emollientibus. Idem potest etiam aquas purgare, maxime si ex succo brassicæ marinæ, vel thymelææ, vel chamelææ fiat.
Rondeletius.

De Emplastris, Sectio XXIX.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

- **A.**
  - Discutientia: *ut* — Emplastrum *ad Hydropem.*
  - Consolidantia *& glutinantia: ut*
    - Emplastrum *de Minio Vigonis.*
    - Emplastrum *triapharmacum.*
    - Emplastrum *contra ramicem.*
    - Emplastrum *diachalciteos.*
    - Oxelæum *Galeni.*
    - Oenelæum *Galeni.*
    - Emplastrum *nigrum, &c.*
  - Cicatricem *inducentia: ut*
    - Emplastrum *Griseum.*
    - Emplastrum *de lapide calaminari.*
    - Emplastrum *Diacadmia.*
  - Dolorem *sedantia: ut*
    - Emplastrum *de baccis Lauri.*
    - Emplastrum *de Meliloto.*
    - Emplastrum *Marciatum Pauli.*
    - Emplastrum *Ceroneum.*
    - Oxycroceum, *&c.*

- **B. Emplastra** *minus usualia sunt vel*
  - Astringentia: *ut*
    - Emplastrum *ad fluxum ventris.*
    - Emplastrum *ad fœtum retinendum.*
    - Emplastrum *inflammationem reprimens, &c.*
  - Emollientia: *ut*
    - Emplastrum *commune ad durities & dolores jecoris, &c.*
    - Aliud.
    - Aliud.
  - Concoquentia: *ut* — Emplastrum *ad materiam concoquendam, &c.*
  - Discutientia: *ut* — Emplastrum *discutiens, &c.*
  - Abstergentia: *ut*
    - Emplastrum *ex salice.*
    - Emplastrum *abstergens, purgansq;, &c.*
  - Consolidantia: *ut* — Emplastrum *ad vulnera insigne, &c.*
  - Extrahentia: *ut*
    - Emplastrum *de Betonica.*
    - Emplastrum *ex fermento, &c.*
  - Erodentia: *ut* — Emplastrum *cutem aperiens, &c.*
  - Ambusta *extinguentia: ut* — Emplastrum *contra ambustionem.*

DE EMPLASTRIS calidis.

Emplastrum stomachicum.

℞. Ligni Aloës, Absinthii,
Masticis, Cyperi, Costi, Zingiberis,
Gummi Arabici ana ℥ ß.
Calami aromatici, Thuris, Aloës ana ℥ iij.
Caryophyllorum, Maceris, Nucis moschatæ,
Junci odorati, florum Nardi ana ʒ j ß.

Omnia miva cotoneorum excipiantur, & extẽdantur super pannum, & suffumigetur super ligno Aloës, & superponatur. *Stomachum & hepar confortat, & calefacit. *Mesues.*

Emplastrum Polyarchion.

℞. Ceræ, Terebinthinæ, Bdellii, Ammoniaci,
A Cardamomi, Cyperi ana ℔ j.
Amomi, Nardi, Croci, Myrrhæ,
Thuris, Cinnamomi ana ʒ xv.
Olei Cyperini ℥ xvj.
Vini odorati q.s.

Fiat emplastrum. *Lienosis & hepaticis affectibus auxiliatur. *Galenus.*

DE EMPLASTRIS frigidis.

Hydrelæon.

B ℞. Lithargyri argenti ℔ j.
Aquæ limpidæ, Olei puri ana ℔ ij.

Lithargyrus levissimè terendus est, & reliqua diligenter movenda in mortario lapideo: deinde coquenda lento igne, ex lignis acapnis, aut carbo-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

carbonibus benè accenſis. Ad Solem conficiendum eſt medicamentum, die ſerena, ut albeſcat: pereunte igne alii carbones imponendi ſunt, ſed benè accenſi: coquatur autem ſemper agitando, donec cerati craſſitiem adipiſcatur. Poteſt autem in unguenti formam redigi, ſi minùs coquatur. Fit etiam ex libris tribus olei & aquæ: etiam ex lithargyri ℔ iij. olei tantundẽ, & aquæ ℔ ij. tunc enim candidius fit, citiusq; coquitur. * Refrigeratoriam habet vim mediocrem, cujus auxilio exulceratis partibus ne quid influat, impedit, & quod jam influxit, ad partes circumjacentes retundit. hinc pruritus, deſquamata & parva ulcera perſanat. *Galenus.*

DE EMPLASTRIS aſtringentibus.

Emplaſtrum ex Gallia.

℞. Galliæ moſchatæ, Junci odorati ana ʒ j ß.
Ramich, Rhus, Prunorum ſylveſtrium,
Hypociſtidis, Ladani, Gallarum integrarum,
Calami aromatici, Roſarum,
Sandalorum alborum,
Sandalorum rubrorum, Maſticis,
Ligni Aloës, Caryophyllorum,
Nardi, Thuris, Myrrhæ, Coſti,
Cyperi, Abſinthii ana ℥ ij.
Palmularum ſiccarum N. xij.
Panis bis cocti ℥ iij.
Succi Myrti, ſucci Lauri, Aquæ roſarum,
Vini auſteri ana ℥ j ß.
Mivæ Citoniorum cum ſpec. ℥ iij. vel ℥ iv.
Gummi Arabici aſſati ʒ vij.

Omnia probè teruntur: deinde panis & palmulæ viginti-quatuor horis ex ſuccis macerantur: lævigata miva excipiuntur, gummiq; additis coquuntur igne lento, ad mellis ſpiſſitudinem: his in mortario pulvis ſuperior admiſcetur, donec tota maſſa fiat viſcoſa. Cùm uti voles, panno illitum, ſuffitu ligni aloës imbuito. * Totum ventrem inferiorem roborat aſtringẽdo, calefaciendoq;: coque: * Lienterias, diarrhœas dyſenteriasque ex frigore contractas juvat. *Meſues.*

Emplaſtrum de cruſta panis.

℞. Maſticis, Menthæ, Spodii, Coralii rubri,
Sandali albi, rubri ana ʒ j.
Cruſtæ panis toſtæ & maceratæ in aceto per horam mediam ℥ ij.
Olei Maſtichini, Citoniorum ana ℥ j.
Farinæ hordei q. ſ.

Fiat emplaſtrum. * Valet in vomitu puerorum, & his, qui cibum retinere non poſſunt. *Montagnana.*

Emplaſtrum Diaphœnicon, calidum.

℞. Ceræ ℥ ij.
Olei Roſati, Nardini ana ℥ iv.
Simul liquentur: deinde
Dactylorum ſiccorum N. xl.
Panis bis cocti ʒ viij.
Macerentur in vino odoro biduùm: pòſt
Carnis Citoniorum in vino coctorum ℥ j.

A permultùm teres cum dactylis & pane bis cocto: deinde miſce cum cerato ſuperiori ex cera, oleo roſato & nardino, & adde ſubſequentia in mortario benè contuſa:
Maſticis, Thuris, Abſinthii Romani ana ℥ ij ß.
Ligni Aloës, Macis, Myrrhæ, Aloës lotæ,
Spicæ nardi Indicæ, Acaciæ,
Galliæ moſchatæ, Trochiſcorum Ramich,
Calami aromatici ana ʒ j.
Ladani ℥ ij.

B Miſce, fiat emplaſtrum. * Ventriculum & hepar firmat: ob id lienteriam & dyſenteriam hepaticam adjuvat. *Meſues.*

Emplaſtrum Diaphœnicum frigidum.

℞. Dactylorum maturitati proximorum, in vino auſtero coctorum ℥ v.
Panis bis cocti ℥ j.
Carnis Citoniorum in vino auſtero coctorum ℥ j ß.
Styracis calamitæ, Maſticis, Ladani,
C Acaciæ, Omphacii, flor. Labruſcæ,
Roſ. rubrarum, Sandali citrini,
Trochiſcorum Ramich,
Myrrhæ, ligni Aloës ana ℥ ß.
Ceræ ℥ iv.
Olei Roſati ℥ xv.
Vini auſteri q. ſ.

Fiat emplaſtrum. * Ventrem totum inferiorem, ne aliarum partium recrementa ſuſcipiat, roborat: coctionem juvat: ob hæc vomitum, choleD ram morbum, lienteriam, dyſenteriam hepaticam juvat. *Meſues.*

Emplaſtrum pro matrice.

℞. Rad. Biſtortæ ℔ j.
Ligni Aloës, Sandali citrini, Nucis moſchatæ,
Berberis, Antheræ, Cinnamomi ana ℥ j.
Caryophyllorum, Schœnanthi,
Flor. Chamæmeli ana ℥ ß.
Thuris, Maſticis, Aliptæ moſchatæ,
E Galliæ moſchatæ, Styracis calamitæ,
Styracis rubræ ana ʒ iij.
Moſchi fini ʒ ß.
Ceræ ℔ j ß.
Terebinthinæ ℔ ß.
Ladani ℔ iv.
Picis navalis ℔ iij.

Fiat emplaſtrum ſecundùm artem. * Uteri imbecillitati ſuccurrit: ejus procidentiam reprimit, muliebribus vitiis ex nimia humorum molliF tudine ſubvenit, fluxusque immoderatos ſiſtit.

DE EMPLASTRIS emollientibus.

Emplaſtrum Diachylon, ſimplex.

℞. Mucilaginis Fœnigræci, Mucilag. ſem. Lini, Mucilag. rad. Althææ ana ℥ j.
Lithargyri ℥ j ß.
Olei antiqui clari ℥ iij.

Lithargyrum tenuiſſimè teratur, & cum oleo ſubigatur & miſceatur: pòſt igne lento coque, ſpatha ſemper agitando, donec probè miſta ſint.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Exime igni, paulatim frigescat: postea mucilagines affunde, permisce, & recoque igne ad justam crassitiem. * Scirrhos hepatis, lienis, ventriculi, & aliarum partium, ipsas chœradas & durities reliquas emollit, & juvat. *Mesues.* A

Emplastrum Diachylon, compositum.

℞. Mucilaginis radic. Althææ,
Mucilag. sem. Lini, mucilag. med. cort. Ulmi,
Mucilag. Fœnigræci ana ℥ iv.
Olei Chamæmelini, Liliorum, Anethini ana ℥ j ß. B
Hammoniaci, Galbani, Opopanacis,
Sagapeni ana ℥ ß.
Ceræ novæ ℥ xx.
Croci ʒ ij.
Terebinthinæ ℥ ij.

Gummi resolvantur in vino optimo, & conficiantur secundum artem. * Maturat apostemata, & mollit durities: partim resolvit, & partim digerit, abstergitque saniem ruptorum apostematum, & sanat phlegmones. C

Emplastrum Diachylon magnum filii Zachariæ.

℞. Lithargyri mundi, tenuissimè triti, & per cribrum excussi ℥ xij.
Olei Irini, Chamæmelini, Anethini ana ℥ iix.
Mucilag. sem. Lini, mucilag. Fœnigræci,
Mucilag. Altheæ, mucilag. Ficuum pinguium,
Mucilag. Passularum, succi Ireos, succi Scillæ,
Oesypi, Glutinis Alchanach, sive Ichthyocollæ ana ʒ ij ß. (alii ʒ xij.) D
Terebinthinæ ℥ iij.
Resinæ pini, Ceræ citrinæ ana ℥ ij.

Fiat emplastrum secundum artem. * Resolvit & maturat omnes durities & inflammationes.

Emplastrum Diachylon parvum.

℞. Lithargyri ℥ vj.
Olei veteris clari ℔ j.
Mucilag. Psyllii ℥ iv.
Mucilag. seminis Hyoscyami ℥ j ß. E
Mucilag. seminis Lini,
Mucilag. rad. Malvæ ana ℥ ij.

Fiat emplastrum secundum artem. * Tumores calidos digerit & maturat. *Mesues.*

Diachylon cum gummi Vigonis.

℞. Rad. Althææ ℔ ß.
Seminis Lini, Fœnigræci ana ℥ j.
Violarum, sem. Malvæ, sem. Althææ,
Sem. Cydoniorum ana ℥ ß. F
Sem. Psyllii ʒ ij.
Rad. Ireos ℥ ij.
Olei Chamæmelini, olei Anethini,
Olei Liliorum, olei Lini, olei Irini,
Pingued. Gallinæ, pingued. Anatis,
Pingued. Anseris ana ℥ iij.
Olei Amygdal. dulc. Oesypi humidi,
Succi Glycyrrhizæ ana ʒ x.
Terebinthinæ ℥ j ß.
Sevi vitulini ℔ ß.
Lithargyri auri ʒ x.

Bulliant omnia simul baculo agitando, usque ad consumptionem mucilaginis. Deinde cum cera alba, quantum sufficit, fiat ceratum molle, addendo

Sagapeni, Opopanacis, Bdellii mollis, Galbani ana ʒ iij.
Hammoniaci ʒ v.

Dissoluta in aceto, fiat emplastrum secundum artem. * Ad omnia præcedentia multò efficacius est.

Emplastrum de Meliloto.

℞. Meliloti ℥ vj.
Flor. Chamæmeli, Fœnigræci, Baccarũ Lauri,
Rad. Althææ, Comarum Absinthii ana ʒ iij.
Sem. Apii, Cardamomi, Iridis, Cyperi,
Spicæ nardi Ind. Cassiæ, sem. Ammi ana ʒ j ß.
Majoranæ ʒ iij.
Hammoniaci ʒ x.
Styracis calamitæ, Bdellii ana ʒ v.
Terebinthinæ ℥ j ß.
Ficuum pinguium N. xij.
Sevi hircini, Resinæ ana ℥ ij ß.
Ceræ ℥ vj.
Olei Sampsuchini,
Olei Nardini ana quantum satis est, vel ℥ iij.

Confice sic: Fit decoctio
Meliloti, Fœnigræci, Chamæmeli ana q. s.
Coquantur ad medias: deinde in colaturam immittis triturandis subtilissimè pulverizatis, rursum coquuntur, additis oleis, terebinthina, & similibus, gummiq; in aceto dissolutis: postremò adduntur radices, & ficus simul cocti & benè contusi. Misce, & fiat emplastrum. * Mollit duritiem omnem ventriculi, hepatis, lienis, viscerum, & reliquorum. Dolorem item vehementer sedat, hypochondriaque tensa sanat. *Mesues.*

Diameliton Andromachi.

℞. Nardi Gallicæ, Cyperi, Iridis, Myrrhæ ana ʒ iix.
Croci ℥ ß.
Meliloti ʒ xxv.
Hammoniaci, Terebinthinæ ana ʒ l.
Ceræ ʒ c.
Olei Cyprini ℥ vj.
Aceti quantum sufficit.

Fiat emplastrum. * Eadem quæ præcedens potest. *Galenus.*

Emplastrum nervinum Vigonis.

℞. Olei Chamomillæ, olei Rosarum ana ℥ ij.
Ol. Mastichini, ol. Terebinth. ol. Lini ana ℥ j ß.
Terebinthinæ claræ ℥ iv.
Sevi Vituli castrati, sevi Hircini ana ℥ ij ß.
Rorismarini, Betonicæ, Caudæ equinæ,
Centaureæ ana M. j.
Vermium terrestrium lotorum & purgatorum in vino ℥ iij.

Coquantur simul in vino, addendo
Rad. rub. tinctorum ʒ x.
Fol. Hypericonis, sem. Hypericonis ana M. j.
Masticis triti, Gummi elemi ana ʒ x.
Picis navalis, Resinæ ana ℥ j ß.

Sagapeni,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Sagapeni, Galbani, Hammoniaci ana ℥ iij.
Dissolutis gummi in aceto, cum cyatho uno vini odoriferi aliquantulum contundantur, postea decoquantur, & exprimantur: cui expressioni addantur
Lithargyri auri, Lithargyri argenti ana ℥ ij ß.
Minii ℥ ij.
Iterum bulliant, imprimis lento igne, baculo agitando; ignem deinde vigorando, bulliant donec acquirat colorem subnigrum; quo facto cum cera nova sufficiente fiat emplastrum in bona forma. *Emollit, digerit, resolvit, nervosarum partium malis cumprimis utile. Modus compositionis est, ut herbæ, rad. rubræ, & vermes terrestres coquantur in s.q. vini odoriferi, & oleorum ad vini consumptionem: expresso adjiciatur Terebinthina, sevum, mastiche per se trita & gummi diluti aceto: tum coquuntur ad justam consistentiam, addendo ceram sufficientẽ, & sub finem decoctionis, addenda lithargyrus, & minium.

Emplastrum ceroneum.

℞. Picis navalis bene colatæ,
Ceræ ana ℥ j. ʒ iij.
Sagapeni ℥ ij.
Hammoniaci, Terebinthinæ, Colophoniæ,
Croci ana ℥ j. ʒ iij.
Aloës, Thuris, Myrrhæ ana ℥ j.
Opopanacis, Styracis calamitæ, Galbani,
Masticis, Aluminis, Fœnigræci ana ʒ vj.
Fæcis Styracis liquidæ, Bdellii ana ʒ iij.
Lithargyri ʒ j ß.
Confice sic: Sagapenum, galbanum, opopanacum, hammoniacum, gummi, aliquantulum tusa cum vino temperentur, deinde ad mediæ partis vini consumptionem bulliant: & vase stanneo posito super ignem, cùm inceperit bullire, pix navalis benè colata addatur, & cum spatula bene agitetur, donec liquefiat: liquefacta pice, addatur cera, & ea liquefacta ponatur colophonia: tum styrax cum pistillo calido trita frustatim imponatur: postea mastiche & olibanum, deinde myrrha cum bdellio: & intervallo facto ponatur terebinthina, & consequenter alumen & lithargyrum, & ad ultimum fœnum græcum. Et cùm decoctum fuerit, fundatur supra aquam tepidam, & ab aqua extracto, manibus exprimatur, donec tota aqua inde exeat: deinde pulvis aloës super marmor inunctum cum oleo laurino malaxetur: postremum croco pulverizato, & inunctis manibus cum eodẽ oleo laurino magdaleones informentur. Durat quinquennium. Emplastrum hoc à cera dictum est. * Valet præcipue ad omnem dolorem spatularum & pectoris ex frigiditate: frigidos humores solvit: splenem remollit: valet ad hydropem ex causa frigida hepatis: de eadem causa matricis frigiditati superpositum multùm resistit. *Nicolaus.*

Emplastrum oxycroceum, commune.

℞. Croci, Picis, Colophoniæ, Ceræ ana ℥ iv.
Terebinthinæ, Galbani, Hammoniaci, Myrrhæ, Thuris, Masticis ana ℥ j. ʒ iij.
Galbanum & hammoniacum in aceti sufficienti quantitate dissolvantur: coque dum dissoluta sint: cola, & rursum coque, donec acetum in vaporem evanuerit: tunc adde picem, ceram, terebinthinã liquata, deinde mastiches, thuris, myrrhę pulverem tenuissimum, continenter miscendo, donec percocta sint ad cerati crassitiem. Infunde in aquam frigidam, exime, preme, & in tabula marmorea oleo laurino inuncta extende: postremo crocum in tenuissimum pulverem redactum admisce, & fiat emplastrum. * Prodest ossibus fractis, item partibus, quæ dolore aliquo affliguntur, duritiem deniq; omnem emollit & discutit. *Nicolaus.*

Oxicroceum Vigonis.

℞. Olei myrtini, Olei Rosarum, Ol. Omphacini ana ℔ j ß.
Succi rad. Althææ ℔ ij.
Rad. & fol. Fraxini, rad. & fol. Consolidæ minoris, fol. Myrti ana M. j.
Omnia prius aliquantulum contusa, bulliant in vino nigro quantum sufficit ad consumptionem medietatis, cum Myrrhæ, Thuris ana ℥ ß.
Deinde fortiter coletur: cujus colaturę addantur
Sevi hircini ℔ ß.
Terebinthinæ ʒ ij.
Masticis ℥ j.
Iterum cum prædictis oleis bulliant ad consumptionẽ decoctionis: postmodũ colentur, addẽdo
Lithargyri auri, Lithargyri argenti ana ℥ iij.
Boli Armeni, Terræ sigillatæ ana ℥ ij.
Minii ʒ x.
Coquantur lento igne, & cum cera nova sufficiente, semper baculo agitando, fiat emplastrũ. Ad prædicta efficacius.

Emplastrum Apostolicon.

℞. Lythargyri ℥ xv. (alii ℥ vj.)
Ceræ fulvæ, Colophoniæ ana ℥ ij.
Propoleos, Visci quercini glutinis ana ℥ j.
Hammoniaci, Lapidis calaminaris, Thuris ana ʒ vj.
Masticis, Mumiæ ana ℥ j ß.
Terebinthinæ, Bdellii, Galbani, Myrrhæ,
Æris usti, Squamæ æris, Viridis æris,
Sarcocollæ, Dictamni Cretici,
Aristolochiæ rotundæ, Opopanacis ana ℥ j.
Olei veteris q.s.
Vini quantum galbano, hammoniaco & opopanaco dissolvendis satis fuerit. Confice secundùm artem & diligenter emplastrum. * Valet ad dolores cervicis potissimùm & renum: sagittas & surculos corpori infixos extrahit. *Nicolaus.*

Emplastrum Apostolicon, aliud.

℞. Lythargyri ʒ xviij.
Ceræ rubeæ, Colophoniæ ana ʒ vj.
Propoleos, Visci quercini ana ʒ iij.
Hammoniaci, Lapidis calaminaris, Thuris ana ʒ ij.
Masticis, Mumiæ ana ʒ j ß.
Terebinthinæ, Galbani, Bdellii, Myrrhæ,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Æris usti, Sarcocollæ, Squamæ æris,
Opopanacis, Dictamni Cretici,
Aristolochiæ, Æris viridis ana ʒ j.
Olei veteris q.s. vel ℥ vj.

* Ad omnia vulnera recentia sive antiqua, & ad nervos præcisos, vel musculos, ad puncturas vel morsum terrestrium animalium vel maritimorũ peculiariter congruit, educit ab eis humores & putredines intime immersas, & concavitates earum pura carne replet: repletisq; cicatricẽ absq; detrimẽto inducit: sagittas, calamos, & similia altiùs mẽbris infixa, sine dolore extrahit. *Nicolaus.*

Emplastrum de Rhabarbaro.

℞. Rhabarbari electi ℥ ß.
Aloës hepaticæ ℥ j.
Lixivii fortis ℔ j.
Saponis Veneti ℔ ß. Ceræ ℥ ij.

Decoquantur ad duritiem justam. * Commendatur ad duros tumores, & tophos, præsertim in morbo Gallico. *Joan. Manardus.*

Emplastrum ex Alliis.

℞. Ceræ ℔ ij.
Picis Græcæ, Medullæ cervinæ ana ℥ vj.
Nitri albi ℥ iix.
Olei ℔ iv.
Allia N. xx.

Allia mundata coque oleo, & his colatis adde ceram, postremò nitrum benè pulveratũ: fiat emplastrum. * Vim attractoriam habet: facit ad omnem duritiem, abscessus, furunculos, strumas, inguinum tumores, fistulas, impetigines humidas, ac mammas induratas. *Aëtius.*

Emplastrum Gratia Dei.

℞. Terebinthinæ ℔ ß. Resinæ ℔ j.
Ceræ albæ ℥ iv.
Masticis ℥ j.
Verbenæ, Betonicæ, Pimpinellæ ana M. j.

Fiat decoctio herbarum in vino albo generoso ad consumptionem tertiæ partis. Colaturæ dissolve ceram, resinam, masticem. Bulliant, donec incorporentur, & agitentur. Tunc ab igne deponantur, & terebinthina injiciatur, agitando cum spathula, & fiat emplastrum. *Nicolaus.*

Emplastrum filii Zachariæ, secundùm Mesuem.

℞. Ceræ flavæ, Medullæ cruris vaccæ, Adipis anatis, Adipis gallinæ, Mucilag. sem. Lini ana ℔ j.
Olei Lini q.s. est.

Fiat emplastrum. Si autem valentius facere volueris, adde
Mucilag. Altheæ, mucilag. Fœnigreci ana part. æqual.
Olei Leucoji (pro oleo lini) quantum sufficit.

Adhuc valentius reddetur, si addantur
Mucilag. Oesypi, Ichthyocollæ ana q.s.

* Juncturarum tophos, ac nodos duros emollit, dissolvit, & crassa lentaq; pulmonis & thoracis excrementa, ad ejectionem per sputum magis habilia reddit.

A

Emplastrum de Adipibus.

℞. Adipis Agni, adip. Porci, adip. Ursi,
Adip. Vituli, adip. Cervi, adip. Hirci,
Adip. Asini sylvest. adip. Anatis, adip. Gallinæ,
Adip. Vulturis ana ℥ ß.
Olei Sesamini, Olei de Kerva, Olei Lentiscini,
Medullæ cruris vaccini,
Olei amygdal. amar. Ceræ albæ ana ℥ ß.
Ceræ rubræ, Butyri vaccini ana ℔ j.

Liquefiat, coletur, & administretur. * Emollit &
B dolorem levat. *Galenus.*

Emplastrum Macedonicum.

℞. Picis navalis ℥ j.
Adipis suilli, expurgati ℥ v.
Adipis Taurini, Oesypi ana ℥ ij.
Resinæ pini ℥ v.

Liquefiant simul, & addantur ceræ ℥ iij. * Confert furunculis. *Aëtius.*

DE EMPLASTRIS
C
abstergentibus.

Emplastrum de tribus farinis.

℞. Farinæ Fabarum, Orobi, Hordei ana ℔ ij.

Coque lento igne, & adde
Oxymellis simplicis q.s.

Fiat emplastrum. *Avicenna.*

Emplastrum de quinque farinis.

℞. Farinæ Fabarum, Orobi, Ciceris, Lupinorum, Hordei ana partes æquales,
D
Lixivii, Oxymellis simplicis ana quantum sufficit.

Misce, & fiat emplastrum. *Avicenna.*

Barbarum parvum.

℞. Picis nigræ, Ceræ, Resinæ pini,
Picis Græcæ, Bituminis ana ℔ j.
Lithargyri ʒ x.
Cerussæ, Æruginis ana ʒ v.
Opopanacis ʒ iij.
E Olei ʒ ix.

Terenda contundantur in mortario cum aceto forti: reliqua liquentur: misce, coque, quousque non ampliùs manus inquinet. Si voles sedando dolori aptius reddere, adde
Succi Hyoscyami, Opii ana ʒ ß.

* Ad recentia vulnera, sinus, canum hominumq; morsus, condylomata inflammata, ad articulorum vitia in principio, & podagrã valet. *Galenus.*

Barbarum magnum.

F ℞. Picis ℔ iix.
Ceræ ℔ vj. ℥ iix.
Resinæ pini ℔ v. ℥ iv.
Bituminis ℔ iv.
Olei ℔ j. ℥ vj.
Lithargyri, Cerussæ, Æruginis ana ℥ iij.
Thuris ℥ vj.
Aluminis liquidi ℥ j ß.
Aluminis scissilis ℥ iv.
Opopanacis, Squamæ æris, Galbani ana ℥ xij.
Aloës, Opii, Myrrhæ ana ℥ ß.
Succi Mandragoræ ʒ vj.

Terebin-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Terebinthinæ ℔ ij.
Aceti ℔ v.
Confice, ut in parvo dictum est. * Ejusdem cum superiori efficaciæ. Hoc autem ad maxima vulnera adhibetur, ut præcedens ad minora. *Galen.*

A

Isis.

℞. Ceræ ʒ c.
Terebinthinæ ʒ cc.
Squamæ æris, Æruginis, Aristoloch. Thuris, Salis hammoniaci, Hammoniaci, Æris usti ana ʒ iix.

B

Aluminis usti ʒ vj.
Myrrhæ, Aloës, Galbani ana ʒ xij.
Olei veteris ℥ x.
Coque ut suprà: deinde subige manibus aceto forti lotis: fiant magdalæ, quas in aceto repones diebus decem. Alii addũt radicis dracontii ʒ iix. *Capiti accommodatum est, ad chironia ulcera & curatu difficilia: est item cruentis idoneum. *Galenus.*

C

Emplastrum album, sive è Cerussa.

℞. Cerussæ ℔ j ß.
Olei Rosati ℔ ij.
Ceræ candidæ ℥ iv.
Cera in oleo liquata, adde cerussam tenuissime levigatam, & semper agitando coquantur, donec nigrescant. *Sanat ambusta, erysipelata, scabiem siccam, & ulcera calida.

Emplastrum de janua.

℞. Succi Betonicæ, Plantaginis, Apii ana ℔ j.

D

Ceræ, Picis, Resinæ, Terebinthinæ ana ℔ ß.
Fiat emplastrum. *Mesues.*

Emplastrum viride.

℞. Ceræ novæ, Resinæ, Terebinthinæ ana ℥ iv.
Olibani, Masticis, Viridis æris ana ʒ iij.
Confice secundùm artem.

Emplastrum divinum.

℞. Galbani ℥ j. ʒ ij.

E

Hammoniaci ℥ iij. ʒ iij.
Opopanacis ℥ j.
Lithargyri ℔ j ß.
Ceræ novæ ℥ iix.
Olei olivarum ℔ j ß.
Olibani ℥ j. ʒ j.
Myrrhæ ℥ j. ʒ ij.
Viridis æris ℥ j.
Bdellii ℥ ij.
Aristolochiæ,

F

Masticis ana ℥ j.
Magnetis ℥ iv.
Misce omnia sicut decet, & fiat emplastrum. *Nicolaus.*

Emplastrum Basilicum majus.

℞. Ceræ albæ, Resinæ pineæ,
Sevi vaccini, Picis Græcæ, Picis nigræ,
Terebinthinæ, Olibani, Myrrhæ ana ℥ j.
Olei q. s.
Fiat emplastrum. *Ulcera phlegmone carentia, præsertim partium nervosarum, terget, & carne implet. *Mesues.*

Emplastrum Basilicum minus.

℞. Ceræ flavæ, Resinæ pinguis, Picis Græcæ ana ℔ j.
Olei communis q. s. fiat emplastrum. Alii Terebinthinam addunt, alii verò Terebinthinam picis loco ponunt. *Mesues.*

Diadictamnum.

℞. Olei veteris ℔ ij ß.
Lithargyri ℔ j. ℥ ß.
Æruginis ℥ j.
Squamæ æris ʒ vj.
Colophoniæ ℥ vj. ʒ ij.
Pollinis thuris ℥ j ß.
Hammoniaci ℥ ij.
Æris usti ℥ j.
Diphrygis, Gentianæ ana ʒ vj.
Propoleos, Aloës ana ℥ j.
Galbani ℥ j ß.
Aristolochiæ rotundæ,
Dictamni Cretensis ana ℥ j. ʒ ij.
Ceræ ʒ xxv.
Confice in hunc modũ: Lithargyrum cum oleo mixtum coques tantisper, donec probe coierint, continenter agitando, additis ærugine & squama æris, ferveat aliquantulum: exime igni, & dum adhuc bullit, immitte resinam & hammoniacum in aceto dissoluta, & eò usque movebis, donec deferbuerit, tum ceram & æs ustum immitte. Rursus coquatur igni, & cùm non inficiet manus, exime igni, & adde reliqua tenuissimè trita: probè moveto, & confice magdalias. * Facit ad recentia vulnera, nervorum præcisiones, vetera ulcera, & cicatricem ægrè ducentia, abscessus, strumas, furunculos, duritias: tela educit, aculeos, ossa ex capite: & ad cujuslibet virulenti ictus efficax est. *Galenus.*

Emplastrum Asclepiadis.

℞. Æris squamæ,
Æruginis rasæ ana ℥ j.
Ceræ ℔ ß.
Resinæ laricis ℥ ß.
Ea, quæ liquari possunt, aridis affunduntur, quibus exceptis, utitor: item platysma exiguum soli affectæ parti, ut ulcus tantum comprehendat, injicito. Cæterùm ambientes partes pharmaco, quod phlegmonem arceat, circundare oportet. * Ad Chironia, & curatu difficilia ulcera accommodatum est. *Galenus.*

Aliud Andromachi, ad ulcera maligna.

℞. Chrysocollæ,
Squamæ æris ana ʒ ij.
Ceræ ʒ vj.
Diphrygis ʒ ij.
Squamæ argenti ℥ j.
Olei rosacei vel myrtini parum.
Misce, & fiat emplastrum secũdùm artem. *Galen.*

Aliud, ejusdem.

℞. Diphrygis ʒ xiv.
Spumæ argenti ʒ xl.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Ceræ ʒ liij.
Olei myrtini ℥ x.
Miſce, & fiat emplaſtrum ſecundùm artem. *Ad eadem valet.

Melinum Serapionis.

℞.Spumæ Argenti denar.c.
Guttæ Ammoniaci denar.xxiix.
Ceræ denar.lvj.
Æruginis Cypriæ denar.ix.
Myrrhæ denar.j.
Colophoniæ denar.lvj.
Galbani denar.ix.
Olei cyathos iij.

Argenti ſpumam,ac oleum coquito,cùm inalterata ſunt,ammoniacum,deinde ceram: poſtquã depoſueris cacabum, galbanum, æruginem, & reliqua addito,atq; molliter incoquito.*Valet ad ulcera,& ad reſolvendum,pugilibus utiliſſimum. *Galenus.*

Emplaſtrum Diabotamum,Critonis.

℞.Anagallidis cæruleum florem habentis,
Papaveris erratici, Marrubii, Alterci ana denar.lvj.

Hæc in pilam conjecta teruntur,quouſq; contuſa ſint ac diſſoluta duntaxat,ne eorum ſuccus abſumatur: poſtea injecta in mortarium terantur: in alio autem mortario habentur
Squamæ æris rubri denar.xxvj.
Mannæ denar.iix.alii xx.
Reſinæ pityinæ ſiccæ,
Aloës ana denar.xvj.
Aluminis ſciſſi,
Aluminis rot,ana denar.iv.

Hæc in Sole lævigantur, ut ſordium craſſitudinem cum aceto habeant. Deinde herbæ miſtæ, donec probè coëant, teruntur: poſtea ceratum facito,addendo
Ceræ Chiæ denar.c. al.min.j.
Olei veteris hem.ij.

Radito,& miſceto, *Facit ad carcinomata, ſtrumas, putredines; ad ſuppurationem perducit & exprimit; lepras amovet, furúculos ſolvit, podagricis prodeſt, calloſas durities emollit,&c. *Gal.*

Emplaſtrum ex Scilla,Critonis.

℞.Chalcitidis,
Ariſtol.rot.ana denar.xxx.alii xv.
Iridis denar.xxx.alii xv.
Ammoniaci,Myrrhæ,Styracis,
Squamæ æris rubri ana denar.xv.
Scillæ toſtæ denar ciix.alii xx.

Aceto acerrimo diebus 40.terito, quando caniculæ ſidus oritur,Squama primùm & ſtÿrax,paulatim ex utroq;, deinde gutta Ammoniaci,& æs, & ſcilla injiciuntur,ut elaborentur,paulò pòſt reſina: inde myrrha. Cùm levia facta fuerint,reliqua ſicca miſcentur,Expletis autem diebus,ejuſmodi ceratum facito;

℞.Ceræ denar.v. alii denar.ccxl.
Terebinthinæ ℔ j.alii pondo xxx.
Olei ſext.ij ß.alii hem.vj.
Galbani,

A Picis liquidæ ana denar.xxx.

Poſtremò galbanum indito, deinde ubi refrigeraveris,curioſè excipito. *Syncero medicamine utitor,in capitis fracturis,fiſtulis,nomis,& excreſcentiis: item ad ora venarum adaperta,& hypophoram,id eſt,ulcus dehiſcens. *Galenus.*

Fuſca Aegyptia,Andromachi.

℞.Spumæ argenti ʒ xliv.
B Ricini hem.vj.
Ceræ ʒ cxliv.
Guttæ Ammoniaci ʒ lxxij.
Terebinthinæ ʒ xxxvj.
Lanarum combuſtarum ʒ xiix.
Squamæ ſtomomatis,
Squamæ æris, Ariſtolochiæ,
Thuris ana ℥ j.
Myrrhæ ʒ ß.
Opopanacis ʒ ij.
C Aquæ marinæ ʒ l. alii iix. ad ceram conſpergendam.

*Facit ad nomas, gangrænas, ulcera vetera & maligna. *Galenus.*

Emplaſtrum de ſtercore canis.

℞.Stercoris canis comedentis oſſa,triti ʒ iv.
Farinæ lentium ℥ ij.
Farinæ Fabarum ℥ j.
Terræ ſigillatæ,
Boli armeni ana ℥ j ß.
Ceruſſæ,Lithargyri ana ʒ x.

D Cum lacte caprino vel vaccino, in quo extinctũ ſit ferrum ignitum, fiat emplaſtrum. *Valet in ulceribus fraudulentis. *Joan.de Vigo.*

Emplaſtrum Chalcanthinum,noſtrum.

℞.Colophoniæ ℥ j.
Thuris,Myrrhæ ana ʒ ij ß.
Maſticis ʒ ij.
Terebinthinæ lotæ ℥ ß.
Ceræ q.ſ. Olei vitrioli ʒ ß.
Olei Mal.aureorum ℥ ß.

E Fiat emplaſtrum.*Ulcera ſordida,antiqua,& curatu difficilia perſanat.

Emplaſtrum ſulphuratum,noſtrum.

℞.Colophoniæ ℥ j.
Maſticis ʒ j.
Thuris,Myrrhæ ana ʒ j ß.
Terebinthinæ lotæ ℥ ß.
Aluminis uſti ʒ ß.
F Olei hyoſcyami ℥ ß.
Olei ſulphuris per campanam deſtillati ℥ j.
Ceræ q.ſ.

Fiat emplaſtrum.*Omnis generis maligna ulcera quàm breviſſimè curat.

Panacea Heræ.

℞.Chamæpityos,Symphyti,
Chamæleontis ana ℥ ß.
Marrubii ʒ iv.alii ʒ vj.
Polii,
Centaurii minoris ana ℥ vj.
Helenii,Ariſtolochiæ ana ℥ ß.
Thuris ℥ xij ß. Myrrhæ ʒ iij.

Aloës

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Aloës ʒ vj.
Galbani ʒ vj. ob.ß.
Olei ʒ clxxx.
Mellis ʒ xxx.
Propoleos ʒ xij ß.
Aluminis ſiſſi ʒ vj. ob.ß.
Chalcitidis, Terebinthinæ ana ʒ vj.ob.ß.
Bituminis,
Terræ ampelitidis, Spumæ argenti ana ʒ l.
Galliæ,
Pulveris Iridis ana ʒ iij.

Contuſæ pridie herbæ, rad. oleo immittuntur per noctem, manè argenti ſpuma, ampelitis, bitumen injicitur, ſupra ignem levem incoquuntur, ubi ſpiſſitudinem adepta fuerint, olla ab igne tollitur. Sint autem in alio vaſe mel, reſina, galbanum, propolis colliquata, quæ oportet ſimul commiſcere, in ollam fundendo, deinde arida, quibus cum medicamen coquitur, donec non coinquinet. Rurſus ab igne depoſito myrrha lævis facta, & thus inſpergitur. Eſt autem advertendum, ne quando efferveſcat, & quãtum fieri poteſt in amplo ſpatio coquatur. Difficulter enim reſtingui poteſt, ſi quid attingat. *Valet ad omnem paſtionem, & malignitatem. Siſtit autem nomas, neque cruentas facit, neq; circumpoſitis partibus duritiem conciliat: rumpit ac tabefacit omne corruptum, ut nihil à liquida ſtaphide differat: cohibet ſanguinis eruptionem, tum etiam, quę per hęmorrhoidas fieri ſolet, myrteo dilutũ. Item hæmorrhoidas ipſas tabefacit, & cõſumit: inſuper fiſtulis medetur, & carbunculis: ſanat ægylopas, & chironia ulcera, &c. *Galenus.*

DE EMPLASTRIS diſcutientibus.

Emplaſtrum ad Hydropem.

℞. Stercoris columbini aceto macerati ℔ j.
Sulphuris vivi ℥ j.
Nitri ℥ ß.
Pul. Rad. Enulæ, pul. Baccarum lauri,
Pul. Anethi, pul. flor. Chamomillæ ana ʒ vj.
Sem. Naſturtii ʒ ij.

Decoquãtur omnia in vino ad ſpiſſitudinẽ, adde
Meilis ℥ ij.
Terebinthinæ ℥ j ß.
Succi Ebuli ℥ ij.
Succi Iridis ℥ j.
Farinæ fabarum ℥ j ß.
Fiat emplaſtrum.

* Celebre & valdè probatum medicamentum eſt in Hydrope. *Medici Patavini.*

DE EMPLASTRIS CONſolidantib. & glutinantibus.

Emplaſtrum de Minio Vigonis.

℞. Olei roſati odorati ℔ j ß.
Olei myrtini, Unguenti populeonis ana ℥ iv.
Pinguedinis gallinæ ℥ ij.
Sevi caſtrati, Sevi vaccini ana ℔ ß.
Pingued. porcinæ ℥ vij.

A Lithargyri auri, Lithargyri argenti ana ℥ iij ß.
Ceruſſæ ℥ iv.
Minii ℥ iij.
Terebinthinæ ℥ x.
Ceræ q.ſ.

Fiat emplaſtrum ſecundùm artem, tendens ad nigredinem. * Vulnera, & ulcera antiqua, & maligna potenter curat.

Aliud, Nicolai Maſſæ.

B ℞. Minii ℔ ij.
Olei roſacei ℥ xx.
Picis navalis ℥ iv.

Bulliant omnia ſimul, donec per cocturam redigantur ad formam Cerati: deinde adde
Terebinthinæ ℥ ij.

Miſce poſtea ſic: Calidũ projice in ſitulam aquæ frigidæ, & dimitte refrigerari, poſtea manibus ducatur ad optimam permiſtionem. * Ad vulnera pectoris penetrantia, & ad ulcera quàm plurima antiqua, & difficilis conſolidationis valet.

C

Emplaſtrum diapharmacum.

℞. Lithargyri ſubtiliſſimè triti, Aceti vini ana ℔ j.
Olei veteris ℔ ij.

Fiat ſecundùm artem emplaſtrum. * Facit naſci carnem in vulneribus, & conſolidat ea. *Meſues.*

Emplaſtrum contra ramicem, ſive rupturam.

D ℞. Picis navalis, Aloës ana ℥ iij.
Lithargyri, Ceræ rubræ, Colophoniæ,
Galbani, Ammoniaci ana ℥ ij.
Viſci quercini,
Gypſi, Ariſtolochiæ longæ, rotundæ,
Myrrhæ, Thuris ana ℥ vj.
Terebinthinæ ℥ ij.
Vermium terreſtrium,
Gallarum ana ℥ iv.
Conſolidæ utriuſque,
E Boli Armeni ana ℥ ß.
Sanguinis draconis ℔ j.

Confice ſic. Primò ponatur viſcus quercinus: & dimittatur diù bullire in aqua decoctionis pellis arietinæ, ſicut removetur ab ariete: quæ debet decoqui per diem & noctem. Poſtea deponatur ab igne, & ponatur terebinthina, lithargyrum & colophonia: poſtea maſtix, thus, vermes, myrrha & galbanum, & ammoniacum: paulò pòſt cõſolida major & minor, gypſus & bolus Arme-
F nus. Poſtea ſuper ignẽ ponatur, & ponatur ſanguis draconis, (alii, ſanguis humanus:) conſequenter ariſtolochia longa & rotunda, & ad ultimum aloë, & ſemper agitari debet ſine intermiſſione fortiter cũ ſpatula. Signũ decoctionis eſt, quando digitis nõ adhæret. Poſtea ponantur ſuper marmor unctũ oleo violato, & manibus malaxentur: poſtea teratur iterum in mortario aſſiduè per duos vel tres dies: deinde uſui reſerva.

Aliud, ex pelle arietina dictum.

℞. Lithargyri, lapidis Hæmatitis,
Sanguinis draconis, Boli Armeni, Opii,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Masticis, Hammoniaci, Mumiæ, Galbani,
Thuris, Costi, Lumbricorum ana ℥ ß.
Picis nigræ, Picis Græcæ, Ceræ albæ, rubræ ana ℥ j.
Rad. Consolidæ majoris, minoris ana ℥ iij.
Rosarum rubrarũ, Myrrhæ, Aloës ana G. xiix.
Succi Hypocistidis ℥ vj.
Gallarum immaturarum, Balaustiorum,
Aristolochiæ rotundæ ana ℥ vj.
Visci quercini, Terebinthinæ ana ℥ ij.
Sanguinis hominis rufi ℥ iix.

Fit autem in hunc modum. Pellem arietinam integram cum omnibus pilis coques in aqua, donec ferè omninò dissoluta sit in lentorem quendam: quem colabis. Hujus colaturæ sume ℔ j. immitte in vas novum, in quo viscus liquabis igni lento, rudicula semper agitando: injice deinde lumbricos, postea ceram, terebinthinam, & masticem: his liquatis, adde gummi aceto dissoluta: & coque ad cerati crassitiem: postremò injice, quæ terenda sunt, probè trita: probè misceto, & confice magdalias. * Magnæ est efficaciæ in rupturis. *Arnoldus Villanovanus.*

Aliud ad rupturam.

℞. Ceræ novæ ℔ j.
Resinæ, Colophoniæ, Olei ovorum,
Picis navalis ana ℥ iv.
Terebinthinæ ℥ ij.
Rad. Nenupharis,
Flor. Nenupharis ana ℥ j.
Rad. Consolidæ majoris ℥ ij.
Nucum Cypressi ℥ j.
Gallarum ℥ ij.
Boli Armeni ℥ j.
Cort. Thuris ℥ j.
Aloës ℥ ij.
Lapidis hæmatitis ℥ j.
Lithargyri utriusque,
Masticis, Myrrhæ, Mumiæ,
Carabæ, Balaustiorum, Vermium terrestrium combustorum, Rosarum rubrarum añ ℥ ß.
Galbani, Ammoniaci ana ℥ vj.

Dissolve gummi cum aceto, & fiat emplastrum. Præparandi autem modus & ordo ita habet. Habeas ad manum tres patellas, unam maximam, & reliquas duas minores. In maxima patella super ignem mediocrem colliqua simul cerã frustulatim conscissam aut fractam, pariter & resinam & colophoniam. Deinde in secunda patella liqua picem, quam exinde colatam adde prædictis, ad patellam nempe maximam. In tertia verò patella dissolve cum aceto galbanũ & ammoniacũ, & super ignem admodum valdè lentum eliqua, ne vel minimam supercalfactionem aut adustionem sentiant, & cola. Deinde & hæc quoq; supradictis simul omnibus affunde, videlicet, quando illa, quæ sunt in patella maxima, quodammodo refrixerint, diligẽter spatula circumagendo, & affunde simul ac terebinthinã & oleum ex vitellis ovorum: & illicò pòst, reliqua omnia in tenuissimum pulverem lævigata cautissimè & diligentissime cõtinuò spatha agitando, donec emplastri formam acquirat. Postremò totum illud simul aggregatũ projice super marmor, manibusq; oleo vel aqua infectis & humectatis, malaxando fac magdaleones teretes, &c. Et, si vis, esto tibi hic modus ceu norma formandi emplastra consimilia, ut oxycroceum, diachylon, emplastrum gryseum, &c. Unum tamen adhuc notãdum est, Galbanum, quòd illius tertiam partem ampliùs accipere debes, quàm pondus præscriptum habet, propter sordes, quæ ei plerunque insunt, quæ in colatura retrò manere debent, nec tamẽ decedat quicquam ponderi præscripto, verbi gratia: in hac recepta habes galbani ℥ vj. tu modò recipe drachmas novem. Similiter & ammoniaci paulò plus quàm pro præscripto pondere accipies, prout plus minúsve impurum fuerit. ℞. igitur hoc loco, Ammoniaci ℥ vij. aut circiter. *Ex dispensatorio Coloniensi.*

Emplastrum Diachalciteos, Palmeum unguentum dictum.

℞. Axungiæ porci veteris, à membranis per liquationem & colationem purgatæ ℔ ij.
Olei veteris, Lithargyri triti & creti ana ℔ iij.
Chalcitidis ustæ ℥ iv.

Coque igni, & move rudicula, ex ramo palmæ recentissimo confecta: cùm ferè excoctum erit, adde tenerorum palmæ ramorum minutim incisorum, & nodulo ligatorum M. iv. Coque ad cerati crassitiem. Usus ejus est, liquari cum variis rebus, pro Medici instituto. * Ad vulnera cruenta, tumores pestilẽtes, & exituras, usta, rupta, contusa, & inde nata ecchymomata. *Galenus.*

Oxelæum.

℞. Lithargyri argenti ℔ j.
Olei veteris, Aceti optimi ana ℔ ij.

Lithargyros levissimè terendus est, & reliqua diligenter movenda in mortario lapideo, deinde coquenda lento igne, donec cerati crassitiem adipiscantur. Componitur etiam ex olei & aceti ℔ ij ß. vel ex singulorum ℔ iij. tunc enim nigrius est, & valentius. * Exiccat: fistulas, quę nondum callum durum habent, curat: vulnera cruenta glutinat. *Galenus.*

Oenelæum.

℞. Lithargyri argenti ℔ j.
Olei clari, Vini albi optimi ana ℔ ij.

Coque, & confice, ut suprà. * Exiccat: proinde in rheumaticis dispositionibus utile est, & cruenta vulnera sanat. *Galenus.*

Emplastrum nigrum, vulgò Stichpflaster.

℞. Olei rosarum ℥ vij.
Colophoniæ, Resinæ, Picis navalis,
Ceræ albæ, Vitrioli Romani, Cerussæ,
Olibani, Myrrhæ ana ℥ iix.
Masticis ℥ j.
Olei ovorum ℥ ij.
Olei de spica ℥ j.
Olei juniperi ex granis ℥ iv.
Mumiæ ℥ ij.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Terræ sigillatæ, sang. Draconis ana ℥ j.
Vitrioli albi, Coralii rub. ana ℥ ij.
Axungiæ ardeæ ℥ j.
Axungiæ thymalli ℥ iij.
Lap. magnetis præparati ℥ ij.
Lumbricorum præparatorum,
Caphuræ ana ℥ j.

Fiat emplastrum secundùm artem. *Valdè efficax ad recentia vulnera, & puncturas, unde denominationem etiam habet. *Augustani.*

Emplastrum ex salicibus.

℞. Misyos, Chalcitidis, Æruginis, Cerussæ, Gallæ,
Aluminis scissi, & rot.
Cretæ sutoriæ, seu melanteriæ ana ℥ vj.
Ceræ, Resinæ pityinæ, Picis,
Bituminis, fol. Salicis ana ℥ ij.
Olei hem. iv. al. ij. ℥ iv.
Chalcanthi,
Malicorii ana ℥ vj.
Aceti sext. vj.

Salices ex aceto incoquantur, donec relicti fuerint sextarii duo. Deinde æruginis, cerussæ, & cretæ sutoriæ prius tritis folia immittito, simulq; ad lævorem terito, deinde sicca lævigato, rursusq; exprimito, postea liquefacta superinfundito. *Prodest cruentis ulceribus impositum, articulis solutis, fistulis inditum, flaccidis carnibus humidisq;, præsertim quæ in extremis partibus extant. Valet item ad erysipelata, aliosq; plurimos affectus. *Galenus.*

Emplastrum Venatorum.

℞. Spumæ argenti, Olei veteris, Squamæ æris rubri,
Ceræ, Resinæ frictæ ana min. j.
Guttæ Ammoniaci trientem,
Galbani, Minii synopici ana ℥ ij.

Argenti spumam, squamam, & oleum ad spissitudinem usq; incoquito, deinde ceram ac resinam injicito. Cùm liquata fuerint, ab igne tollito, & ammoniacum dilatatum immittito. Ubi refrixerint, galbanum & ammoniacum indito, synopicum inspergens, ac in mortarium defusis, mollitisq; utitor. *Facit ad quadrupedum ictus, & ad reliqua venenata. *Galenus.*

Emplastrum Tarentini.

℞. Squamæ æris,
Mannæ ℥. ß.
Aluminis scissi, Misyos ana ʒ ij.

Trita ex aceto in pastillos digerito, qui singuli pendeant ʒ ij. & reponito. Cùm usus poscit, ceræ ℥ ß. aliàs ʒ xl. resinæ pityinæ ʒ ij. sevi taurini ℥ ß. liquata refrigerari finito, pastilloq; misceto. *Utitor ad vulnera tanquam glutinatorio, & quod inflammationem arceat. *Galenus.*

Aegyptia Andromachi.

℞. Argenti spumæ, Ceræ ana ℥ cxliv.
Guttæ Ammoniaci ʒ lxxij.
Terebinthinæ ʒ xxxvj.
Lanæ succidæ combustæ ʒ xij. alii xiix.
Squamæ æris,

A Squamæ stomomatis, Thuris,
Aristoloch. rotundæ ana ℥ j.
Olei ricinini hem. iij.

Argenti spuma, & oleum incoquuntur, ac ubi mutata fuerint, cera, resinaq; adjicitur: cùm non inquinant, ammoniacum indes dilatando, & tùc lanas succidas, ac reliqua. * Valet ad nervorum vulnera cruenta: facit ad nervos musculosq; præcisos: item ad puncturas, contusiones, attritus, artus fractos, &c. *Galenus.*

B *Aegyptium Philoxeni.*

℞. Argenti spumæ, Ceræ ana ʒ clx.
Guttæ Ammoniaci ʒ lxxx.
Propoleos ʒ xl.
Resinæ siccæ, Terebinthinæ,
Squamæ æris, Thuris ana ʒ xvj. alii xiix.
Lanæ succidæ, Squamæ stomomatis ana ℥ j.
Opopanacis ℥ ß.
Ricinini hem. iij.

Omnia incoquantur, fiatq; emplastrum. *Valet
C ad prædicta vitia. *Idem.*

Emplastrum Icesii.

℞. Terræ ampelitidis, Bituminis,
Argenti spumæ ana min. ij.
Ceræ, Thuris, Terebinthinæ,
Propolis,
Galbani, Alum. fissilis ana min. ß.
Myrrhæ, Gallæ, Iridis ana ʒ xij.
Chalcitidis ʒ vj.
Olei omphacini congios ij. alii hem. ij.

D Ampelitis, bitumen, argenti spuma cum oleo coquuntur, humore prius expresso, ut fiant lævia. Incoquuntur autem igne non acti, spatha ex tædarum ligno assiduè movetur, ne subsidant. Quę liquari possunt, in alio vase liquefacito, melle priùs seorsim cocto, ut coëant, ac in cacabo pulchrè consertis misceto: rursus enim resolvitur: his præmissis, deinde arida insperguntur aliquatenus refrigerata, postremò thus. Ac ubi in unitatem
E coierit, utitor. *Valet ad omne vulnus, recens, vetus, contusa, laxata, fracturas, phlegmonas, & omnem dolorem, quem protinus sedat. Facit ad abscessus, phymata, strumas, carbunculos, parotidas, ghygethla, condylomata, impetigines, clavos, nigritias, hæmorrhoides phlegmone tentatas, fistulas, ambusta igne. Dilutum rosaceo, valet ad ulcera, aculeos, tela canum, hominumq; morsus, ferarum ictus. *Galenus.*

Emplastrum viride Andromachi.

F ℞. Resinæ ℔ ij.
Ceræ ℔ j.
Olei cyath. ij.
Æruginis ℥ ij. alii ℥ iij.

Liquefactis, quæ liquari possunt, ærugo inspergatur. Quidam ubi refrigeraverint, mox raserint, in mortario misturam moliuntur. *Exiccat, & glutinat ulcera. *Galenus.*

Emplastrum viride, aliud.

℞. Plantaginis, Consolidæ majoris, & min. Betonicæ, Verbenæ, Pimpinellæ, Pilosellæ, Millefolii, Linguæ canis, Caudæ equinæ ana M. j.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Conquassentur, & cum ℔ iij. sevi mutonis coquantur, & colentur: postea addatur
Resinæ, Ceræ, Galbani ana quart. iij.
Sarcocollæ quart. j.
Terebinthinæ quart. j ß.
Fundantur & fiat emplastrum. *Incarnat, & consolidat. *Petrus de Bonanto.*

Barbarum Andromachi.

℞. Ceræ, Picis, Resinæ,
Bituminis ana denar. cc.
Thuris ʒ xxiv.
Olei heminam j.
Fiat emplastrum. *Vulnera conglutinat. *Galen.*

Aliud, ad idem.

℞. Picis ℔ ij.
Bituminis, Ceræ ana ℔ j.
Gallæ Ammoniaci, Manna ana ℥ vj.
Cerussæ ℥ iij.
Olei heminam dimidiam.
Aceti heminas iv.
Fiat emplastrum.

Gilvum Galeni.

℞. Argenti spumæ, Ceræ ana ʒ c.
Terebinthinæ, Mannæ, Thuris, Galbani,
Minii sinopici ana ʒ iix. alii ʒ c.
Olei sext. j.
Coquantur s. a. & fiat emplastrũ. *Facit ad cruenta vulnera & nervos præcisos: item ad vetera, cicatricem egrè ducentia & fluentia ulcera: quin & probè emollit duritias maximè in mammis oborientes. Utimur eo ad canum, hominumque morsus: summè facit ad pastinacę, draconis, aliorumq; sævorum piscium ictus. *Galenus.*

Catagmaticum Andromachi.

℞. Argenti spumæ, Picis, Ceræ,
Sevi taurini, Thuris ana minam j.
Picis liquidæ hem. ß.
Liquoris sycamini hem. j.
Terebinthinæ M. j.
Opopanacis denar. iix. al. xx.
Galbani denar. iix. al. xx.
Æruginis denar. iix.
Ricini hem. j.
Nonnulli addunt
Butyri min. j.
Guttæ Ammoniaci denar. xxv.
Ex vino austero diluitur. fitq; emplastrum ad capitis fracturas. *Galenus.*

Emplastrum ex Euphorbio.

℞. Euphorbii ℥ j.
Ceræ ℥ iij.
Olei ℥ xij.
Omnia simul incoquantur, fiatque emplastrum. *Nervorum vulneribus accommodatum est. *Galenus.*

Emplastrum Diasulphuris.

℞. Olei sulphuris ℥ iij.
Ceræ ℥ ß.
Colophoniæ ʒ iij.
Myrrhæ ad pondus omnium.

A Ceræ, Colophoniæ, oleoque liquefactis, simul ac benè commixtis inspergatur myrrha subtilissimè trita paulatim, igneq; lento coquantur, spatha semper agitando, donec permixta fuerint benè. Postea, nimirum post quartam horæ partem, ab igne deponantur, & paulatim frigescant. Habebis emplastrum præstantissimum, certum & infallibile in curandis omnis generis ulceribus, & vulneribus quibuscunq;. *Martinus Rulandus.*

Emplastrum de Centaurea.

B ℞. Centaureæ, in vino albo per noctem infusæ M. vj.
Coquantur ad medias: & post colaturam coque iterum ad mellis crassitiem. De hujusmodi decocto
℞. ℥ iij. Lactis mulieris ℥ ij.
Terebinthinæ ℔ j.
Resinæ ℥ ß.
Thuris, Masticis,
C Gummi Arab. ana ℥ j.
Ceræ novæ quart. j.
Misce, & fiat emplastrum. *Capitis vulneribus prodest. *Anton. Chalmeteus.*

Emplastrum Comitis.

℞. Ceræ albæ ℥ iv.
Ammoniaci ℥ ij.
Terebinthinæ ℥ iij.
Bulliant in vino albo, & extrahatur, & cum lacte mulieris malaxando fiat emplastrum. *Carnem
D generat. *Americus de Alesto.*

Emplastrum de vermibus.

℞. Consolidæ major. & min. Cynoglossæ, Pilosellæ, Plantaginis utriusq; ana M. j.
Vermium terrestrium ℔ ß.
Terantur omnia, & ponantur in ℔ j ß. olei communis per septem dies, deinde bulliant parum, & colentur & exprimantur, addaturq;
Sevi arietini mundati ℔ j.
E Picis navalis ℔ ß.
Picis Græcæ quart. j.
Ammoniaci, Galbani, Opopanacis,
Terebinthinæ ana quart. j.
Thuris, Masticis ana quart. ß.
Dissolutis gummi cum aceto, fiat emplastrum. *Incarnat, & consolidat membra nervosa. *Lanfrancus.*

Emplastrum incarnans.

F ℞. Pimpinellæ, Betonicæ, Melangianæ, Verbenæ, Vermicularis ana M. j.
Bulliant in bono vino albo, usq; ad consumptionem duarum partium, coletur, cui addatur
Resinæ ℔ j.
Ceræ albæ ℔ ß.
Masticis ℔ ij.
Coquantur, & projiciatur super lac mulieris, & malaxetur, fiatq; unguentum. *Incarnat, & consolidat. *Anshelmus de Janua.*

Emplastrum croceum.

℞. Seminis Fœnigræci quart. j. Infundatur per 9. dies in vino albo, donec marcescat, postea tere fortiter,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

fortiter, & cola, & adde sevi hircini quart.iij & simul conterantur, & coquantur: & pôst mucilago & pinguedo congregetur, quibus addatur
Ceræ quart.j.
Resinæ Gr.ij.
Fundantur omnia, & coquantur, & fiat emplastrum.* Carnem generat. *Petrus de Bonanto.*

DE EMPLASTRIS CIcatricem inducentibus.

Emplastrum griseum de lapide calaminari.

℞. Lapidis calaminaris præparati ℥ j.
Lithargyri ℥ ij.
Cerussæ ℥ ß.
Tuthiæ ʒ j.
Terebinthinæ ʒ vj.
Ceræ albæ ℥ j ß.
Sevi cervini ʒ ij.
Thuris electi ʒ v.
Masticis ʒ iij.
Myrrhæ ʒ ij.
Caphuræ ʒ j ß.
Confice secundùm artem. * Desiccat, replet, & cicatrizat ulcera.

Emplastrum de lapide calaminari, vulgò Zelten-pflaster.

℞. Lapidis calaminaris, Tuthiæ præparatæ ana ℥ ij.
Terebinthinæ,
Ceræ citrinæ, Resinæ ana ℥ j.
Lithargyri ℥ ß.
Olibani, Masticis, Tragacanthi ana ʒ j.
Olei rosati, Olei myrtini ana ʒ ij.
Fiat emplastrum. *Idem ferè quod Griseum pręstat: eadem etiam penè compositio.

Emplastrum Diacadmia.

℞. Cadmiæ præparatæ, Chalcitidis ustæ ana ʒ xvj.
Ceræ ʒ lxxx.
Colophoniæ ʒ lxiv.
Olei myrtini ℔ j.
Cadmia & chalcitis benè tritæ cum tanto vino subigentur, donec mellis crassitiem adeptæ sint: deinde cera & colophonia in oleo liquatis, coque aliquantulum: exime igni, & ubi refrixerint, adde reliqua. *Efficax est ad cicatricem ducendam in ulceribus. *Galenus.*

Panacea Andromachi.

℞. Argenti spumæ denar.cl.
Ceræ denar.xl.
Terebinthinæ denar.liij.
Aquæ marinæ veteris heminas ij.
Strigmenti heminas vj.
Squamæ denar.xvj.
Ricini hem.ij.
Cerussæ denar.lxxx.
Guttæ ammoniaci denar.xxiv.
Sevi vitulini denar.lxxx.
Calcis vivæ denar.xxiv.
A Aristolochiæ denar.xxv.
Coquito, fiatq; emplastrum. *Epuloticum est. *Galenus.*

DE EMPLASTRIS DOlorem sedantibus.

Emplastrum de baccis Lauri.

℞. Thuris, Masticis, Myrrhæ ana ℥ j.
Baccarum lauri ℥ ij.
Cyperi, Costi ana ℥ ß.
B Mellis despumati quantum sufficit.
Fiat emplastrum. * Ventriculi, intestinorum, hepatis, renum, vesicæ, uteri, & partium aliarum dolorem à flatibus aut intemperie frigida ortum placat. *Mesues.*

Emplastrum Marciatum, Pauli.

℞. Masticis, Ceræ, Styracis ana ℥ iij.
Oesypi ℥ vj.
Terebinthinæ ℥ j.
C Fiat emplastrum. * Ad articulorum morbos, & corporis languores, & resolutiones efficax est.

Emplastrum de Mastice.

℞. Masticis ℔ j.
Thuris ℔ ß.
Coralii rubri ℥ j ß.
Sandalorum omnium ʒ v.
Caryophyllorum, Galangæ, Nucis moschatæ, Menthæ, Absinthii ana ʒ ij ß.
Galliæ & aliptæ moschatæ ana ʒ j. ℈ ij.
D Picis ℔ j.
Ceræ & Terebinthinæ ana q.s.
Fiat emplastrum. * Cõfert dolori dentium, temporibus applicatum. *Incertus.*

Emplastrum ad dolorem juncturarum & podagræ, expertum.

℞. Seminis hyoscyami,
Agarici, Fœnigræci ana kist.j.
Bavarc ℥ j.
Ceræ,
E Resinæ coctæ, Olei antiqui ana ℔ j.
Medullæ ossium cervi,
Radicis lilii ana ℥ iv.
Terantur medicinæ siccæ, cribellentur, & liquefiant ea, quæ liquefiunt, & dimittantur, donec infrigidentur, & projiciantur super medicinas siccas, commisceantur, & reponantur ad usum. *Avicenna.*

DOLOREM quoque sedant, emplastrum de Meliloto, emplastrum Cotoneum, emplastrum
F Oxycroceum, &c. de quibus vide suprà suo loco.

De Emplastris minùs usualibus.

DE EMPLASTRIS astringentibus.

Emplastrum ad fluxum ventris.

℞. Cort. Mali granati, Gallarum, Balaustiorum, Aluminis ana ℥ ß.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

A Acaciæ, Sanguinis draconis, Myrtillorum, Cort.Myrobal.Chebul.ſem.Uvarum añ ʒ ij.

Fiat pulvis, qui excipiatur miva citoniorum, & mucilagine gummi tragacanthæ extracta cum aceto. Fiat emplaſtrum. *Rondeletius.*

Aliud, ejuſdem.

℞. Succi Citoniorum, ſucci Pyrorum agreſtium, Aceti ana ℥ iij.
Panis ℔ ß.

B Coquantur diligenter, & contundantur, & paſſentur: deinde adde
Maſticis, Sang. Draconis,
Boli Armeni ana ℥ ß.
Farinæ Lentium, farinæ Hordei ana ℥ j.
Mucilag. Tragacanthæ ℥ j ß.

Miſce, coquantur leviter: fiat emplaſtrum, quod applicetur ſupra ventrem.

Emplaſtrum ad fœtum retinendum.

C ℞. Olei Citoniorum, olei Myrtini, ablutorum cum aqua plantag. & peculii roſ. vel cum decoct. rad. biſtortæ ℥ iv.
Ceræ rubræ ℥ iij.
Sanguinis draconis, Boli Armeni,
Acaciæ, Hypociſtidis ana ʒ ß.
Rad. Biſtortæ, Gallarum, Balauſtiorum,
Coralii rubri, Maſticis ana ʒ iij.
Ceruſſæ ℥ j.
Terebinthinæ lotæ in ſucco burſæ paſtoris ℥ iij.

D Fiat emplaſtrum, decoquendo in oleo ceruſſam, poſtea addendo terebinthinam & alia in fine. * Fœtum, ſanguinis fluxum ex utero aut renibus retinet. *Rondeletius.*

Emplaſtrum inflammationem reprimens.

℞. Rad. Cyperi ʒ j.
Chalcitidis ʒ ß.
Ceruſſæ ʒ iij.
Reſinæ piceæ, Picis ana ℥ j.
Ceræ albiſſimæ ℥ iv.

Fiat emplaſtrum. *Andernacus.*

DE EMPLASTRIS emollientibus.

E *Emplaſtrum commune ad durities & dolores jecoris, ſplenis, &c.*

℞. Lithargyri auri tenuiſſimè triti ℥ iv.

Nutriantur oleo Chamomillæ in mortario: deinde coquantur ſemper movendo, donec inſpiſſentur: deinde adde

F Ammoniaci, Bdellii, diſſol. in vino, liquefactorum & colatorum ana ℥ ß.
Ceræ ℥ v.
Terebinthinæ ℥ iv.
Iridis ℥ j.

Malaxentur manibus inunctis oleo liliorũ. * Valet ad durities hepatis, ſplenis, tumorem in articulis, vel aliis partibus. *Rondeletius.*

Aliud, ejuſdem.

℞. Fol. Chamæpityos M. j.
Rad. Malvæ, rad. Cucumeris agreſtis ana ℥ iij.

Incidantur, & macerentur in olei antiqui duabus partibus, & una vini, decoquantur: & in colatura decoquantur
Lithargyri ℥ iv. ad conſumptionem vini: deinde diſſolve
Picis, Colophoniæ, Pinguedinis porci ana ℥ vj.
Galbani, Ammoniaci, Opopanacis, diſſol. in oleo Amygdal. ana ℥ j.
Iridis, Myrrhæ, Styracis, Propoleos, Maſticis, Ceræ ana ℥ ij.

Fiat emplaſtrum: malaxetur cum lacte mulieris.

Aliud.

℞. Juris decocti rad. Liliorum, item rad. Althææ ana ℔ ß.
Olei Laurini, Chamæmelini ana ℥ iij.

Coquantur uſque ad conſumptionem jurium: deinde adde
Galbani, Ammoniaci, Suffiminis, Bdellii, ex aceto dilutorum ana ℥ ß.

His iterum coctis, dum nihil humidi ſuperſit, admiſceto
Propoleos, Ceruſſæ ana ℥ v.

Vino generoſo omnia ſubacta in unum cogantur. *Ex Andernaco.*

DE EMPLASTRIS concoquentibus.

Emplaſtrum ad materiam concoquendam, & pus movendum.

℞. Rad. Althææ, Lapathii ana ℥ iij.
Fœnigræci, ſem. Lini ana ℥ j ß.
Caricarum albarum N. xx.
Uvarum paſſarum ℥ ij.

Contuſa concoquantur ad cremorem. Hujus colatæ libræ addito
Olei Liliorum ℔ ß.

Coquito iterum, donec omnis humor abſumtus fuerit: poſtremò admiſceto
Adipis ſuilli, Adipis vitulini purgati ana ℥ iv.
Rad. Iridis tritæ, Farinæ tritici, Reſinæ, Colophoniæ ana ℥ iij.
Ceræ quantum ſufficit.

Fiat emplaſtrum. *Andernacus.*

DE EMPLASTRIS diſcutientibus.

Emplaſtrum diſcutiens.

℞. Abſinthii, Papaveris corniculati ana M. j.
Rad. Althææ, Malvæ, Narciſſi ana M. ß.
Sem. Fœnigræci, Ervi, contuſorum ana P. j.

Fiat decoctio: de qua
℞. ℔ j.
Olei Anethini, Hyperici ana ℥ ij.
Adipis ſuilli veteris,
Adipis gallinacei ana ℥ j.

Coquantur uſq; ad humoris conſumptionem: deinde adde

Salis

Salis usti ℨ ij.
Coralii ℨ j.
Sem. Anisi, Cymini ana ℨ ij.
Farinæ Lolii, Hordei ana ℥ j.
Croci ℈ ij.
Ceræ quantum sufficit.
Misce, & fiat emplastrum. *Andernacus.*

Emplastrum ad hydropem, nostrum.

℞. Panis nigri in lixivio molliti q. s. est.
Sulphuris vivi & triti ℥ ß.
Nitri ℨ ij.
Salis fabarum ℨ j.
Stercoris columbini in aceto macerati q. s. est.
Olei laterini, Baccarum lauri,
Anethini, Chamomelini ana ℥ ß.
Fiat emplastrum.

Emplastrum ad membra convulsa ex repletione.

℞. Resinæ, Picis navalis ana ℥ j.
Colophoniæ, Ceræ novæ ana ℥ ij.
Olibani, Masticis, Cerussæ ana ℥ ß.
Salis nitri, sanguinis draconis,
Terebinthinæ,
Ol. rosati, Salis ammoniaci,
Ol. vitellorum ovorum ana ℥ ij.
Caphuræ ℨ j.
Matris perlarum ℥ j.
Carabes ℨ j ß.
Magnetis ℥ ß.
Vitrioli albi ℨ ij.
Fiat emplastrum secundum artem. *Quercetanus.*

Emplastrum ad morbum Gallicum.

Qui unctiones pati nolunt, poterunt uti cerato, vel emplastro Vigonii de Ranis, quo post universales purgationes circumvolventur omnes articuli, vel brachia & crura tota, & in lecto, aut domi se continebunt. Quòd si pruritus nascatur, fovendus locus vino decoctionis rosarum, chamæmeli, meliloti, & similium, deinde applicandum emplastrum. Vis autem eorum si nimium fuerit imbecilla, unam aut alteram unctionem iis adjunges. *Antonius Chalmeteus.*

DE EMPLASTRIS abstergentibus.

Emplastrum ex salice.

℞. Misyos, Aluminis rotundi,
Chalcitidis, Melantherii,
Æruginis,
Aluminis scissilis,
Gallarum acerbarum ana ℥ vj.
Cerussæ, Ceræ,
Resinæ frictæ,
Picis navalis, Bituminis,
Olei Omphacini,
Fol. Salicis tenerorum ana ℔ ij.
Folia in aceto forti coquuntur, deinde siccata in tenuissimum pulverem rediguntur, alia liquantur coquunturq; donec satis est: postea refrige-

A rantur, adduntur que pulveres. * Ulcera curatu difficilia, erysipelata, & alios plurimos affectus sine adustione, & fistulas curat.

Emplastrum abstergens purgansq;.

℞. Succi Solani, Marrubii, Plantaginis, olei Rosati ana ℔ ß.
Coquantur omnia usq; ad consumptionem succorum: deinde adde
Cinerum testaceorum, Stercoris caprilli usti,
Calcis lotæ ana ℥ iv.
B Æruginis lotæ, Auripigmenti pulverizati,
Aloës ana ℨ iij.
Terebinthinæ ℥ ij.
Ceræ viridis quantum sufficit.
Misce, & fiat emplastrum. *Andernacus.*

Emplastrum contra vermes.

℞. Fol. Absinthii, fol. Abrotani ana M. j.
Lupinorum contusorum crasso modo P. j ß.
Bulliant simul in aquę ℔ vj. & aceti scillitici ℔ j.
C Deinde omnia simul pistentur diligentissime, & ventri apponantur. *Hieron. Mercurialis.*

DE EMPLASTRIS consolidantibus.

Emplastrum ad vulnera insigne.

℞. Picis Græcæ, seu Colophoniæ, Sulphuris, Thuris albi ana ℥ ß.
Ex albuminibus ovorũ fiat emplastrum. * Labris
D vulnerum unitis & sanguine absterso, corio inductum applicetur, fasciaq; obligetur. *Andernacus.*

Emplastrum cephalicum optimum, ad vulnera capitis cum fractura cranii.

℞. Succi Pervincæ,
Chelidoniæ,
Consol. majoris ana ℥ j.
Mumiæ, Myrrhæ,
E Sarcocollæ, Ireos ana ℨ j.
Rad. Aristoloch. rot. ℥ ß.
Pol. Succini flavi, opt. triti ℨ ij ß.
Terebinthinæ, Mellis ana ℥ iij.
Croci Martis subtiliss. ℨ iij.
Ceræ q. sufficit.
Misce, & formetur emplastrum, quo capitis vulnera contegantur. *Quercetanus.*

F
DE EMPLASTRIS extrahentibus.

Emplastrum de Betonica.

℞. Betonicæ viridis, Pimpinellæ,
Agrimonii, Salviæ, Pulegii,
Millefolii, Consolidæ majoris,
Callitrichi ana ℥ vj.
Thuris, Masticis ana ℨ iij.
Ireos, Aristolochiæ rotundæ ana ℨ vj.
Ceræ albæ, Terebinthinæ ana ℥ iix.
Gummi oleæ Æthiopicæ ℥ ij.
Resinæ pini ℥ vj.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Olei Abietini, Vini albi ana quantum ſufficit. Herbæ in pila probè contuſæ, diebus octo ex vino albo macerantur, pluries agitantur, coquunturq;. Vino expreſſo, colatoq;, & lento igne cocto, dum tertia pars conſumpta fuerit, oleum abietinum additur, deinde cera liquata, mox reſina, & gummi, poſtea terebinthina: his jam paululum refrigeratis, reliqua trita, incretaq; adduntur, & manibus aſſiduè ſubiguntur, dum totus humor exhalet: poſtremò lac caprinum ad formandos globulos admiſcetur: medicamentum iterum manibus ſubigitur continuè. * Ad calvariæ fracturas uniendas, oſſaq; carne contegenda, ſquamas oſſium detrahendas, & ad ea quæ in alto latent, foràs evocanda efficax eſt: carnes amiſſas, duraſq; reſtituit: valdè abſtergit, digerit, & ſiccat. *Andernacus.*

Emplaſtrum ex fermento.

℞. Mellis, Fermenti ana ℔ j.
Ammoniaci ex aqua fœnigræci, aut lacte Mori arboris ℥ iij.
Fæcis olei veteris quantum ſufficit.
Viſci quercini ℥ ß.

Fingatur emplaſtrum. *Oſſa fractæ calvariæ, cerebri membranis etiam altiùs infixa, & ſpinas, ſurculoſq; extrahit. *Idem.*

Emplaſtrum attrahens, optimum.

℞. Gummi cort. med. tiliæ extracti, ut docebitur, ℥ ij.
Magnetis præparati ℥ j.
Succini flavi præparati ℥ ß.
Opopanacis repurgati cum ſucco ſerpentariæ ʒ iij.
Terebinthinæ, Ceræ ana q. ſ. eſt.

Miſce; & fiat emplaſtrum. *Venenum è vulneribus elicit, tum glandem, ferri, oſſium, lignorum, & veſtium fragmenta ad ſe trahit. *Quercetanus.*

DE EMPLASTRIS erodentibus.

Emplaſtrum aperiens cutim.

℞. Rad. Bryoniæ, Hermodactylorum ana ʒ j.
Arſenici, Æruginis, Adipis Ranarũ viridium, Olei veteris ana ℥ ß.
Propoleos, Terebinthinæ ana quantum ſufficit.
Fæcis combuſtæ, Stercoris columbę ana ʒ j ß.

DE EMPLASTRIS ambuſta extinguentibus.

Emplaſtrum contra ambuſtionem.

Accipe duo linteola munda, quorum alterum lacteo cremore, alterum verò ſero butyrino imbue, & parti læſæ ſingulis diebus ter applica, donec fervor interior refrigeretur. Deinde lardo porcino maſculino avenam, nec non unam aut alteram aſſulam infige. Hæc incende, & ſic porcinam pinguedinem ignitam in vas aquæ puræ ex alto cadere facito. Deinde ſume ſex ovorum vitellos abjecto albumine, quibus adde parum prædicti lactei cremoris, & deinde pinguedinem lardi liquatam, ac ſupernatantem adjice, & hæc unà probè decoque. Inde fiet emplaſtrum, quo ter de die partem affectam inunges, ac brevi eam ſanam reddes. *Ranzovius.*

Emplaſtrum in cancroſis.

℞. Plumbi ʒ iij.
Mercurii crudi ʒ j ß.

Fundantur ſimul foco, & in pulverem vertantur.
Adde Unguenti de Tuthia ʒ vj.
Ceræ ʒ ij.
Terebinthinæ ʒ j.

Miſce, fiat emplaſtrum. *Heurnius.*

Tela emplaſtrata.

Lintea quoq; detrita hodie utrinq; intingunt liquatis emplaſtris ad molliendum, purgandum, vel cicatrice muniendum: ut

℞. Olei dulcis, Axungiæ porci, Lithargyri ana ℥ j ß.
Ceræ odoratæ rec. Picis pul. ana ʒ vj.

Coque lentè: in fine adde
Reſinæ pul. ℥ j.
Ceruſſæ ʒ iij.

Miſce. *Evacuat, glutinat, coquit, purgat & cicatricem inducit, mollit, excoriationi à longo morborum decubitu medetur, maximè ſi crudi ac pulverizati miſceatur decens copia. *Idem.*

Cata-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Cataplasma est, quod è plantis viridibus contusis, vel iisdem ad mollitudinem usq; in aqua decoctis, additis oleis, adipibus & farinis: interdū sine oleis & adipibus parantur. Horum autem alia

- Astringunt: *ut*
  - Cataplasma *ad ventris fluxum.*
  - Cataplasma *ad jecur inflammatum.*
  - Cataplasma *ad lienis inflammationem.*
  - Cataplasma *ad incipientem inflammationem.*
  - Cataplasma *ad sanguinis eruptionem è naribus.*
- Emolliunt: *ut*
  - Cataplasma *ad induratos tumores lienis & jecoris.*
  - Cataplasma *emolliens & discutiens.*
- Consolidant: *ut* — Cataplasma *contra quemvis ictum.*
- Abstergunt: *ut* — Cataplasma *detergens.*
- Concoquunt: *ut*
  - Cataplasma *concoquens.*
  - Cataplasma *ad maturandos tumores.*
  - Cataplasma *suppuratorium.*
  - Cataplasma *concoquens & maturans, &c.*
- Discutiunt: *ut*
  - Cataplasma *discutiens.*
  - Cataplasma *ad hydropem.*
  - Cataplasma *ad anginam.*
  - Cataplasma *ad augescentem inflammationem.*
  - Cataplasma *ad inflammationem in statu.*
  - Cataplasma *ad inflammationem in declinatione.*
  - Cataplasma *ad parotidas ex frigore, &c.*
- Attrahunt: *ut* — Cataplasma *attractorium.*
- Dolorē *mitigant: ut*
  - Cataplasma *ad dolores & inflammationes partium externarum.*
  - Cataplasma *ad dolores articulorum ex materia calida.*
  - Cataplasma *in dolore colico & nephritico.*
  - Cataplasma *ad dolorem oculorum.*
  - Cataplasma *ad dolorem ventriculi.*
  - Cataplasma *ad dolorem podagricum.*
  - Cataplasma *mitigatorium ad parotidas per initia.*
  - Cataplasma *ad inflammationem.*
  - Cataplasma *stupefaciens.*
  - Cataplasma *ad oculos refrigerandos, &c.*

DE CATAPLASMATIS astringentibus.

Cataplasma ad ventris fluxum.

℞. Micæ panis tosti, & in aceto macerati ℥ vj.
Contundantur: cui adde
Caryophyllorum, Macis, Masticis, Galangæ,
Granorum Myrti, Acinorum Uvarum,
A Balaustiorum,
Olei Absinthii, Menthæ ana ℥ ij.
Fiat cataplasma: applicetur supra ventrem. *Rondeletius.*

Aliud.

℞. Prunorū sylvestrium, Prunellorum aā ℔ ß.
Decoquantur in aceto, per cribrum mittantur: & in colatura decoque

Micæ panis sordidi ℔ j.
Fol. Absinthii pulverizati,
Masticis, Coralii ana ℥ j.
Sandalorum omnium,
Cort. Mali granati ana ℥ ß.
Olei Rosati, olei Citoniorum ana ℥ iij.
Misceantur, & fiat cataplasma: quod applicetur supra ventrem serò, cùm ibit dormitum. *Idem.*

Cataplasma ad jecur inflammatum.

℞. Mali cotonei ℥ ij.
Farinæ Hordeaceæ, Farinę Fœnigręci aā P. ij.
In aqua decoquantur ad cataplasmatis formam. *Andernacus.*

Aliud.

℞. Palmularum pinguium contusarum ℥ j.
Glauci ℥ iij.
Croci ℈ j.
Farinæ Hordei P. j.
Coquātur modicè in aq. fiatq; cataplasma. *Idem.*

Cataplasma ad lienis inflammationem.

℞. Farinæ Hordei ℥ ij.
Rosarum rubrarum P. ij.
Chamomillæ, Absinthii, Meliloti ana ℥ ß.
Olei Rosati, Nardini ana quantum sufficit.
Misce, & fiat cataplasma. Si magnus fuerit calor, adde succum portulacæ, & foliorum salicis. *Idem.*

Cataplasma ad incipientem inflammationem.

℞. Parietariæ, Atriplicis, Lactucæ,
Cucurbitæ, Malvæ ana M. ß.
Sempervivi P. j.
Cort. Mali punici ℥ ß.
Glaucii ℥ iij.
Farinæ Hordei ℥ ij.
Decoquantur in aqua, quæ digitorum duorum instar illa superet, donec molliuscula fiat crassities: deinde linamento inducta, membro imponantur. *Idem.*

Cataplasma ad sanguinis eruptionem è naribus.

℞. Boli Armeni, Sanguinis draconis ana ℥ ij.
Albuminis ovorum, succi Plantaginis ana quantum sufficit.
Misceantur, frontiq; & sincipiti applicentur: nec non testiculis, si masculus fuerit; mammis autē, si fœminæ sanguis per nares erumpat. *Andernacus.*

Cataplasma, quo fluxus sanguinis, ex quovis vulnere erumpens, cohiberi potest.

Ineūte Vere, cùm ranæ fœmina prima, sive ova projiciunt, tunc accipe crassioris linei panni ulnas tres, vel quatuor, plus minúsve quantum satis est. Hūc pannum cum hujusmodi ovis ranarū probè abluito, Soliq; siccandum exponito. Deinde secundò tertioq; lotum, similiq; modo in Sole siccatū usui diligenter servato. Cum autē hoc uti volueris, partē vulnere duplo majorē inde præcisam, instar cataplasmatis vulneri imponito, sanguinis effusio statim supprimetur, quod cer-

A to experimento in plurimis est comprobatum. *Ranzovius.*

Cataplasma, sanguinem è naribus profluentem sistens.

℞. Boli Armeni, Farinæ volatilis molendinariæ, Albuminum ovorum, Aceti rosacei ana q. s. est.
Fiat cataplasma, illudq; cū linteo cānabino fronti & arteriis capitis applicato. Et si sanguis
B nondum reprimitur, linteolum aceto imbutum collo circumvolvito. Quinimò ad eundem etiam modum pudenda humectare poteris. *Idem.*

Cataplasma magistrale.

℞. Florum Verbasci, Hyperici, Rosarū ana P. ij.
Foliorum Rutæ, Hyoscyami ana M. j.
Decoquantur cum aceto, & fiat in formam cataplasmatis. *Est defensivū optimum, præsertim in vulneribus venenatis: toti membro affecto impositum multùm confert. Dolorem enim sedat,
C ac prohibet, ne phlegmone pars molestetur. *Quercetanus.*

DE CATAPLASMATIS emollientibus.

Cataplasma ad induratos tumores lienis & jecoris.

℞. Thymi, Pulegii, pulverizat. ana ℥ j.
Fermenti ℥ ij.
D Aceti quantum sufficit.
Misce, & fiat cataplasma. *Andernacus.*

Cataplasma emolliens & discutiens.

℞. Malvæ, Althææ cum rad. ana M. ij.
Flor. Chamomillæ,
Flor. Meliloti ana P. j.
Pulegii, Origani, Saturejæ ana M. j.
Coquantur in aqua, donec mollescant: deinde contusa in formam cataplasmatis redigantur. *Andernacus.*

E

Aliud.

℞. Fol. Malvæ, Althææ,
Violarum ana M. ij.
Rad. Althææ, item Liliorum alborum,
Iridis ana ℥ ß.
Flor. Chamomillæ, Flor. Meliloti,
Comarum Anethi ana P. j.
Cumini ℥ j.
Baccarum Lauri ℥ ij. Croci ℈ j.
F Adipis anatis, anseris,
Medullæ crurum vituli,
Butyri recentis, olei Irini,
Liliorum ana ℥ ß. vel quantum sufficit.
Fiat cataplasma. *Andernacus.*

Aliud.

℞. Malvæ, Violariæ ana M. iij.
Radicum Althææ & Liliorum ana ℥ iij.
Ficuum pinguium N. v.
Coque ex aqua, ac cribro trajiciantur: dein adjice
Florum Chamæmeli pulverisatorum,
Seminis Anisi ana ℥ j.

Farinæ

Farinæ Lini vel Fœnigræci,
Adipis anserini,
Olei violacei vel chamæmelini ana ℥ ij.
Coquantur in malagma. * Emollit dura ac simul solvit *Heurnius*.

DE CATAPLASMATIS consolidantibus.

Cataplasma insigne, contra quemvis ictum, quo usus est Christiernus Rex Daniæ.

℞. Ceræ ℥ iij ß.
Colophoniæ seu picis Græcæ,
Pinguedinis Thymalli piscis,
Mumiæ ana ℥ j ß.
Myrrhæ ℥ j. Minii ℥ ß.
Coralii albi ʒ iij.
Thuris, Masticis ana ℥ j.
Caphuræ ℥ ß.
Fiat cataplasma secundùm artem. *Quibuslibet etiam vulneribus, sive cæsim gladio secante, sive punctim mucrone sint inflicta, hoc cataplasma rectè adhiberi potest. *Ranzovius*.

Cataplasma præstantissimum.

℞. Galbani, Ammoniaci, Opopanacis,
Bdellii, Ceræ ana q.s.
Olei communis ℔ ij.
Spumæ argenti ℔ j.
Olei Laurini ℥ ß.
Myrrhæ, Thuris, Masticis,
Aristolochiæ ana q.s.
Terrę Cadmię sive lap. calaminaris præpar. ℥ j.
Caphuræ ℥ ß.
Terebinthinæ ʒ j.
Redige in pulverem, quem fac igni excandescere, & quicquid dissolvendum est, dissolve, & in morem cataplasmatis forma. * Valet cõtra quemvis ictum, & ad vulnera à tormentorum globulis illata mirabilem curandi vim habet. *A' quodam Chirurgo*.

DE CATAPLASMATIS abstergentibus.

Cataplasma detergens.

℞. Parietariæ M.j.
Flor. Chamomillæ, item Meliloti, Sambuci ana P.ij.
Fiat decoctio: in decoctione incorpora
Farinæ Fabarum, Farinæ Hordei, vel
Furfuris macri ana ℔ ß.
Olei Chamomillæ,
Olei Amygdal. amararum ana ℥ ij.
Pinguedinis gallinæ ℥ j.
Fiat cataplasma, permiscendo fæcem decoctionis. *Rondeletius*.

DE CATAPLASMATIS concoquentibus.

Cataplasma concoquens.

℞. Rad. Bismalvæ ℔ ß.
A Rad. Malvæ M.j.
Panis candidi ℔ j.
Fiat decoctio: contundantur, & per cribrum transmittantur, fiatq; cataplasma. *Rondeletius*.

Aliud.

℞. Farinæ Tritici ℔ j. Sapæ ℥ iij.
Fiat decoctio: cui adde Vitell. ovorum N. iij.
Fiat cataplasma. *Idem*.

Cataplasma ad maturandos tumores inguinum, &c.

B ℞. Medullæ panis,
Uvarum passarum sine acinis ℥ j.
Butyri recentis, Axungiæ ana ʒ vj.
Fermenti ʒ v.
Lactis vaccini ℥ ij. Croci ℈ j.
Fiat cataplasma, quo bis quotidie utendum. *Andernacus*.

Cataplasma suppuratorium.

℞. Farinæ Fabarum, Farinæ Tritici ana ℥ j.
C Farinæ sem. Lini,
Farinæ Fœnigræci ana ʒ vj.
Ficuum contusarum ℥ j ß.
Axungiæ veteris ℥ ij.
Croci ℈ j.
Vitell. ovorum N. ij.
Fiat cataplasma. *Andernacus*.

Cataplasma concoquens & maturans.

℞. Radicum Althææ vel Malvæ ℔ ß.
Foliorum Malvæ M.j.
D Panis candidi ℔ j.
Fiat cataplasma. *Rondeletius*.

Cataplasma concoquens & maturans bubones pestiferos.

℞. Herbarum Malvæ, Violariæ ana M. iv.
Rad. Liliorum alb. Althææ, Ceparum ana ℥ vj.
Sem. Lini ℥ v.
Fœnigræci ℥ iij.
Florum Chamæmeli, Meliloti ana M. ij.
E Omnium fiat decoctio & residentia expressa pistetur & per cribrum cernatur: deinde addatur
Farinæ Lini & Tritici ana ℔ j.
Fermenti ℔ ß.
Cantharidum ℥ ß.
Axungiæ porci ℔ j.
Olei Liliorum ℥ iij.
Misce. Fiat cataplasma. *Joan. Bauhinus Junior*.

Aliud.

℞. Cepas coctas sub cineribus N. iv.
F Fermenti ℥ vj.
Axungiæ porcinæ ℥ ij.
Croci ʒ ß. Cantharidum ℥ ij.
Olei scorpionum parum.
Misce, fiat cataplasma. *Idem*.

DE CATAPLASMATIS discutientibus.

Cataplasma discutiens.

℞. Parietariæ M.j.
Florum Chamomillæ,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Meliloti, Sambuci ana P.ij.
Farinæ Fabarum, Hordei ana ℔ ß.
Olei Chamomillæ,
Amygd. amararum ana ℥ ij.
Adipis gallinæ ℥ j.
Fiat cataplasma.

Cataplasma ad hydropem.

℞. Stercoris bovini ℔ j.
Stercoris caprini ℥ iij.
Anisi, Fœniculi, Carvi ana ℥ ß.
Fiat cataplasma. *Rondeletius.*

Aliud.

℞. Sulphuris vivi ℥ ij.
Cumini ℥ j.
Sem. Apii, Petroselini ana ℥ ß.
Cum excrementis cochlearum fiat cataplasma. *Rondeletius.*

Cataplasma ad anginam.

℞. Stercoris Hirundinum, vel
Gallinarum, vel Canis ℥ iv.
Farinæ Fabarum ℥ ij.
Olei Liliorum, Chamomillæ ana ℥ iij.
Butyri recentis ℥ ij.
Fiat cataplasma. *Idem.*

Aliud.

℞. Unguenti Dialthææ, vel
Oesypi ℥ iv.
Stercoris Hirundinum, vel
Gallinarum ℥ vj.
Misce, & fiat cataplasma. *Rondeletius.*

Cataplasma ad augescentem inflammationem.

℞. Rosarum rubrarum P.ij.
Chamomillæ, Meliloti ana ℥ ß.
Sempervivi, Cucurbitæ,
Lactucæ, Parietariæ ana M.j.
Cort. Mali punici, Rhus ana ℥ ß.
Farinæ Hordei P.j.
Ex aqua decoquantur omnia, ad cataplasmatis spissitudinem. *Andernacus.*

Cataplasma ad inflammationem in statu.

℞. Lapathi, Parietariæ, Chamæmeli,
Meliloti ana M.ß.
Rosarum P.j.
Palmularum N.x.
Farinæ Hordei P.ij.
Contusa decoquantur in aqua ad spissitudinem cataplasmatis. *Idem.*

Cataplasma ad inflammationem in declinatione.

℞. Althææ, Malvæ ana M.j.
Flor. Chamomillæ, item Meliloti, Rosarum ana P.j.
Rad. Liliorum alb. item Althææ ana ℥ j.
Sem. Lini, Fœnigræci ana ℥ ß.
Ficus pingues N.x.
Furfurum farinæ triticeæ P.ij.

A Contusa decoquantur in aqua ad crassitiem: deinde addito
Olei Chamæmelini, Adipis suilli ana ℥ j ß.
Andernacus.

Cataplasma ad parotidas ex frigore.

℞. Farinæ Fœnigræci ℥ iv.
Farinæ sem. Lini, farinæ Ervi ana ℥ j ß.
Decoquantur ex vino tenui & calido, ad mediocrem spissitudinem: deinde addatur
B Olei Nardini modicum: & Olei Cyprini parum, si hyems est. *Idem.*

Aliud.

℞. Stercoris caprilli ℥ ij.
Decoquantur ex vino: mox adjiciatur oleum ex lilio, & mel cũ modica farina seminis lini. *Idem.*

DE CATAPLASMATIS attrahentibus.

Cataplasma attractorium.

C ℞. Flor. Chamomillæ P.j ß.
Farinæ sem. Lini,
Farinæ Fœnigræci ana ℥ ij.
Rad. Iridis pulverizatæ ℥ iij.
Stercoris columbini ℥ j ß.
Adipis gallinæ ℥ ij.
Olei Liliorum, Chamæmeli ana ℥ j ß.
Fiat cataplasma. *Idem.*

DE CATAPLASMATIS dolorem mitigantibus.

D *Cataplasma euporiston ad omnes dolores.*

Accipe furfures, sapam & parum salis, adde flores Chamæmeli: fiat exigua ebullitio.* Præclarè omnes dolores sedat. *Heurnius.*

Cataplasma ad contusa.

℞. Rad. Consolidæ majoris & minoris ana ℥ iij.
Chamæmeli, Meliloti ana ℥ j.
Croci ℈ j.
E Farinæ fabarum ℥ ij.
Farinæ Fœnugræci ℥ j.
Coque ex aqua: & primò radices adde Absinthii & Cumini ana ℥ ß. *Præclarum est istud ad contusa. *Idem.*

Cataplasma ad dolores & inflammationes partium externarum.

℞. Rad. Althææ ℥ iij.
Flor. Chamomillæ, flor. Violarum pulveriz.
Furfuris ana P.j.
F Malvæ cum rad. Violariæ, Branchæ Ursinæ ana M.j.
Fiat decoctio in brodio pingui, ut vervecis: vel adde
Axungiæ porci ℔ ß.
Contundantur omnia, & per cribrum transmittantur, & fiat cataplasma. *Rondeletius.*

Cataplasma ad dolores articulorum ex materia calida.

℞. Medullæ panis medii ℔ j.

Decoqua-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Decoquatur in lacte bubulo, è quo non sit extractum butyrum, q.s. Fiat cataplasma. Ad magnam sedationem doloris, oleum violatũ ponendum: ad majores, oleum hyoscyami: ad maximum, oleum mãdragoræ, addẽdo modicum croci. *Idem.*

Aliud ex herbis.

℞. Solani, Violarum ana M.j.
Flor Hyoscyami M.ij.
Flor. Violarum, Chamæmeli ana P.j.

Fiat decoctio in lacte, vel aqua. His cum axungia porci confusis & cribratis, crocique ℈ j. addito, fiat cataplasma. *Rondeletius.*

Cataplasma in dolore colico & nephritico.

℞. Stercoris bubuli ℔ ij.
Vini, Mellis ana parum.

Fiat cataplasma. *Rondeletius.*

Aliud fortius.

℞. Stercoris Bovis ℔ j.
Stercoris Capræ ℥ iij.
Sem. Anisi, item Fœniculi, Carvi ana ℥ ß.
Mellis parum.

Misce, & fiat cataplasma. *Idem.*

Cataplasma ad dolorem oculorum.

℞. Pomorum acidorum N.iij.

Decoquantur in aqua peculi rosarum, amotis seminibus & cortice, & duro quod inest: contundantur, & facto cataplasmate applicetur frigidè supra palpebras. *Rondeletius.*

Aliud, ejusdem.

℞. Panis syncomisti ℔ ß.

Temperetur in lacte, & parùm coquatur, fiatque cataplasma.

Aliud.

℞. Portulacæ M.ij.

Contusa diligenter apponantur supra partem affectam. Eodem modo fieri possunt ex plantagine & solano. *Idem.*

Cataplasma ad dolorem ventriculi.

℞. Rosarum rubrarum P.ij.
Carnis Cotoneorum, Palmularum ana ℥ ß.
Absinthii Pontici, Junci rotundi sicci,
Oenanthæ ana M.ß.
Polentæ ℥ ij.

Rursus coquantur: postea adde
Masticis ʒ ij. Olei Melini ℥ ij.

Ex vino rubro incoquantur: deinde addantur. Fiat cataplasma. *Andernacus.*

Cataplasma ad dolorem podagricum.

℞. Farinæ Hordei P.ij. vel
Cassiæ fistularis ℥ ij.

Diluito oleo costino, vel succo, aquáve solani, aut plantaginis. *Andernacus.*

Aliud præstantissimum, ejusdem.

℞. Micæ panis secalini ℥ iij.

Macerato in lacte bubulo, & modicè coquito: deinde addito
Vitellorum ovorum N.ij.
Croci ℈ ij. Fiat cataplasma.

Cataplasma mitigatorium ad parotidas per initia.

℞. Farinæ Frumenti, vel farinæ Hordei, vel farinæ sem. Lini P.ij.

Ex mulsa redigantur in cataplasma. *Andernacus.*

Aliud, ejusdem.

℞. Althææ, Chamæmeli ana M.j.

Decoquito, & juri farinam hordeaceam instar P.ij. misceto.

Aliud, ejusdem.

℞. Cremoris Lini, item Fœnigræci ana ℥ ij.
Vitell. ovorum N.ij.
Butyri recentis ℥ j ß.
Olei communis loti in aqua calente ℥ ij.

Mixta omnia membro dolenti admoventur statim.

Cataplasma ad inflammationem.

℞. Succi Sempervivi ℔ j.
Vini crassi acerbi ℔ ß.
Farinæ Hordei ℥ iij.
Corticis Mali granati, Sumach ana ℥ ß.

Misce, & fiat cataplasma. *Rondeletius.*

Cataplasma stupefaciens.

Ad sensum stupefaciendum ex pomis mandragoræ decoctis in lacte, vel foliis hyoscyami eodem modo coctis fiat cataplasma, addendo parum croci. *Rondeletius.*

Cataplasma ad oculos, refrigerans.

℞. Succi Sempervivi ℔ j.
Vini crassi acerbi ℔ ß.
Farinæ Hordei ℥ iv.
Corticis Mali punici, Rhus ana ℥ ß.

Fiat cataplasma. *Idem.*

Puls ad dolorem & tumorem rubrum oculorum.

℞. Micam panis albi, maceretur aliquot horis in aqua rosarum & lacte recenti muliebri, mox in pultem vertatur, ac addatur medulla pomi tosti acidioris: ac adjice parum croci, quò flavedinem ducat. Fiat puls: quæ sindone duplici, vel tenui linteo excepta, tepidè oculo dolenti imponatur. *Heurnius.*

Puls ad tumores maturandos.

Mica panis injiciatur lacti, vel decocto Chamæmelorum, hinc in pultem vertitur, adjiciatur vitello ovi, oleo rosato, vel chamæmelino, aut simplici oleo: croci quid remiscetur ac tumori imponitur: *dolorẽ sedat & coctionẽ promovet.

Interdum accipimus & mucilaginis seminis althææ, fœnigræci, lini libram: & lento igne dum coquuntur, inspergitur hordei farina, & tandem ovi vitelli, crocus & butyrum, vel adeps & oleum adjiciuntur. *Idem.*

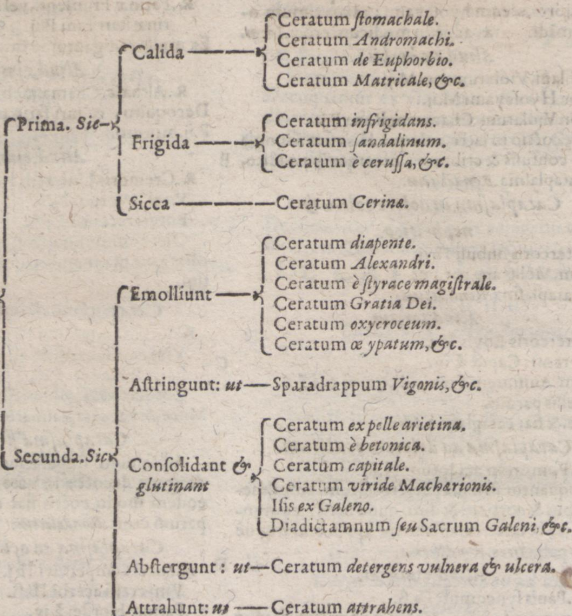
Puls ad vermes.

Accipimus Absinthium, contundimus ex aceto, & expressioni addimus fel bubulum, & farinam lupinorum: umbilici regionibus inferimus. *Idem.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

De Ceratis, Sectio XXXI.

Ceratum à cera nomen habet,& ex ſpecieb. pauló craſſiorib.& oleis componitur, & cum cera aut reſina terebinthina, aut utriusq; ſimul in ſolidiorem conſiſtentiam coit. Horum autem alia alterant qualitate

DE CERATIS calidis.

Ceratum ſtomachale, Galeni.

℞. Roſarum rubrarum,
Maſticis ana ℨ xx.
Fol. Abſinthii ſiccorum ℥ xv.
Spicæ nardi Indicæ ℨ x.
Ceræ ℥ iv.
Olei Roſati ℔ j ß.
Aquæ roſar. quantum ſufficit ad lavandum.
Vini veteris auſteri,
Succi Cidoniorum ana q.ſ. ad lavandum.
Aceti parum.

Omnia tenuiſſimè terantur: cera & oleum igne lento liquentur, & aqua roſarum diù laventur: liquentur iterum,& laventur vino, ſucco & aceto: pôſt miſce reliqua, & fiat ceratum. *Ventriculum & hepar roborat: horum dolorem à frigido lenit, appetentiam excitat, coctionem juvat. *Meſues.*

Ceratum Andromachi.

℞. Styracis ℥ ß.
Maſticis ℥ j ß.
Folii, Spicæ nardi Indicæ ana ℥ iij ß.
Euphorbii ℨ iij.

A Cinnamomi ℨ vj.
Ceræ albæ ℨ xx.
Olei Balanini ℥ iix.
Olei Balſami ℨ xv.

Fiat ceratum. * Ventriculum frigidum roborat, ne excrementa aliarum partium tam promptè recipiat: affectus nervorum & juncturarum frigidos, ut duritiem, dolores, tumores, quos diſſolvit, ſi digeri ſunt habiles; aut coquit, aut ſuppurat,

B ſi maturari poſſunt. *Meſues.*

Ceratum de Euphorbio.

℞. Olei Cinnamomi, vel olei antiqui ℔ j.
Ceræ flavæ ℥ ij.
Euphorbii recentis ℥ j.

Fiat ceratum. * Pro parte convulſa mirabile eſt. *Meſues.*

Ceratum Matricale.

C ℞. Galbani præparati (ejus præparationem pete ex Cordo) ℥ j ß.
Myrrhæ rubeæ ℨ ij.
Bdellii ℨ j.
Matricariæ,
Arthemiſiæ ana ℨ ß.

Gummi diſſolvantur in aceto, & fiat ceratum. *Auguſtani.*

DE

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

DE CERATIS frigidis.

Ceratum infrigidans, Galeni.

℞. Ceræ albæ ℥ ij.
Olei Rosati Omphacini ℥ iij.

Conquassentur simul cum modico albi & clari aceti. Oleum verò omphacinum antequam rosas recipiat, sæpius est lavandum cum aqua fontis gelidissima: deinde confice secundùm artem. *Refrigerat febres ardentes, calorem hepatis, & sedat dolores capitis, circum tempora, super hepar, & per spinam dorsi linitum. *Mesues.*

Ceratum sandalinum.

℞. Rosarum ʒ xij.
Sandali rubri ʒ x.
Sandali albi, citrini ana ʒ vj.
Boli Armeni ʒ vij.
Spodii ℥ ß.
Caphuræ ʒ ij.
Ceræ albæ ʒ xxx.
Olei Rosati ℔ j.

Confice secundùm artem. *Phlegmonas & intemperaturas omnes calidas ventriculi, hepatis, & partium aliarū potentissimè extinguit. *Mesues.*

Ceratum è Cerussa.

℞. Cerussæ ℔ j ß.
Olei Rosati ℔ ij.
Ceræ candidæ ℥ iv.

Cera in oleo liquata, adde cerussam tenuissimè lævigatam, & semper agitando coquātur donec nigrescant. *Sanat ambusta, erysipelata, scabiem siccam, & ulcera calida.

Ceratum Cerinæ, Ctesiphontis.

℞. Ceræ citrinæ, Terebinthinæ,
Olei antiqui, Salis nitri ana ℔ ß.
Aquæ communis ℥ iix.

Dissolvatur nitrum in aqua mortario imposita ad perfectam colaturam, postea ponatur ad ignem, semper agitando cum baculo, ad perfectam coctionem, fiant massæ in bona forma. *Exiccat mirificè humores omnium corporis partium, & præsertim scroti. *Galenus.*

DE CERATIS EMOLlientibus.

Ceratum diapente.

℞. Ceræ flavæ ℥ iij.
Styracis liquidi ʒ iij.
Terebinthinæ ℥ j.
Muccaginis ichthyocollæ, vel
Gummi Hederæ,
Olei Irini ana quantùm sufficit.

Misce, & fiat ceratum secundùm artem. * Spasmum & nervorum juncturarumq; tumores duros & nodosos lenit.

Ceratum Alexandri.

℞. Comarum Absinthii, Thuris ana ℥ x.
Hammoniaci, Styracis calamitæ ana ʒ xij.
A Spicæ nardi ʒ iij. Ceræ ℥ iv.
Olei Chamæmelini quantum sufficit.

Hammoniacum & thus vino horis xxiv. macerentur: oleum & cera liquentur igne: reliqua trita & creta inspergantur. * Ventriculum & ventrem reliquum inferiorem roborat, ab hisq; duritiem dissipat. *Mesues.*

Alterum ejusdem.

℞. Castorii, Euphorbii,
Piperis longi, nigri ana ℥ j.
B Hammoniaci, Opopanacis,
Galliæ ana ℥ j ß.
Medullę cruris Cervi, itē cruris Vaccę ana ℥ ij.
Terebinthinæ ℥ vj.
Styracis liquidi ℥ j.
Adipis Gallinæ, item Anatis,
Anseris, Porci ana ℥ j ß.
Ceræ ℔ j.
Olei veteris, item Nardini, Irini, Laurini,
Chamæmelini, Leucoji lutei,
C Naphthici ana ℥ iix.
Olei Balsami ℥ iv.
Vini veteris q.s. ad macerandum.
Oesypi ℥ iv.

*Valenter scirrhos dissipat articulorum, & nervorum omnium, dolores & affectus diuturnos à frigido natos, & contractiones, & paralysin, & torturam.

Ceratum è Styrace, magistrale.

D ℞. Styracis liquidi ℥ iv.
Ceræ flavæ ℥ ij.
Thuris, Myrrhæ ana ℥ j.

Fiat ceratum secundùm artem. *Nervorum juncturarumq; tumores duros lenit.

Ceratum Gratia Dei.

℞. Galbani, Opopanacis, Æruginis, Thuris,
Aristol. longæ, Mastiches, Myrrhæ ana ℥ j.
Hammoniaci ℥ j. ʒ ij.
Ceræ ℥ iix.
E Lithargyri, Olei communis ana ℥ xiix.
Bdellii ʒ ij.
Lapidis Calaminaris,
Lapidis Hæmatitis ana ℥ j.
Olei Absinthii ℥ iv.
Terebinthinæ ℥ vj.

Fiat ceratum. * Mollit, tergit, glutinat.

Aliter, Nicolai.

℞. Terebinthinæ ℔ ß.
Resinæ ℔ j.
F Ceræ albæ ℥ iv.
Masticis ℥ j.
Verbenæ, Betonicæ,
Pimpinellæ ana M. j.

Herbæ pistentur, & in vino albo odorato bulliāt usque ad consumptionem tertiæ partis, colentur, & deinde herbæ abjiciantur, ac cera, resina & mastiche cum colatura ponantur, & bulliant iterum, agitando donec optimè incorporentur: & tunc deponantur ab igne, & addatur terebinthina, & totum agitetur bene cum spatula, & fiat emplastrum.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Ceratum oxycroceum.

℞. Croci, Picis nigræ, Picis Græcæ,
Ceræ ana ℥ iv.
Terebinthinæ, Galbani, Hammoniaci,
Myrrhæ, Thuris, Mastiches ana ℥ j. ʒ iij.

Galbanum & hammoniacum in aceti sufficienti quantitate dissolvantur: coque dum dissoluta sint: cola, & rursum coque, donec acetum in vaporem evanuerit, tunc adde picem, ceram, terebinthinã, liquata: deinde mastiches, thuris, myrrhæ pulverem tenuissimum, continẽter miscendo, donec percocta sint ad cerati crassitiem. Infunde in aquam frigidam, exime, preme, & in tabula marmorea oleo laurino inuncta extende: postremò crocum in tenuissimum pulverem redactum admisce: fiat ceratum. * Prodest ossibus fractis, item partibus, quę dolore aliquo affliguntur: duritiem deniq; omnem emollit, & discutit. *Nicolaus.*

Ceratum œsypatum, Galeni.

℞. Ceræ flavæ ℥ iij.
Olei Chamæmelini, Irini ana ℥ vj.
Masticis ℥ j.
Spicæ Nardi ʒ ij ß.
Croci ʒ j ß.
Terebinthinæ ℥ j.
Resinæ ℥ ß.
Oesypi ʒ xxc.

* Emollit & digerit tumores duros hepatis, splenis, uteri, nervorum, juncturarum, & aliarum partium: estque anodynum. *Mesues.*

Ceratum œsypi, Philagrii.

℞. Croci ʒ v.
Bdellii, Masticis Hammoniaci,
Aloës, Styracis liquidi ana ʒ vij.
Ceræ flavæ ℔ j.
Terebinthinæ ℥ j ß.
Medullæ cruris vaccæ, Adipis anseris ana ʒ xv.
Oesypi humidæ ℔ j ß.
Olei Nardini quantum sufficit.

Bdellium, hammoniacum & aloë dissolvantur in aqua, in qua fœnumgræcum & chamęmelum sunt macerata: cum aliis misceantur in unguentum. Post Philagrium addiderunt nonnulli

Succi Squillæ ℥ iij.
Sevi vitulini ʒ xv.
Thuris ℥ j.
Ceræ quartaria iij. seu ℥ ix.

*Ad eadem potens. *Mesues.*

Ceratum œsypatum, Pauli.

℞. Hammoniaci ʒ x.
Bdellii ʒ v.
Styracis liquidi, vel Myrrhæ Stactis ℥ ß.
Croci ʒ j ß.
Aloës, Mastiches, Thuris ana ʒ ij ß.
Ceræ ʒ iij.
Seni Medullæ vituli ana ʒ ij.
Oesypi ʒ xl.
Olei Irini quantum sufficit.

Confice secundùm artem. * Idem pollet.

A

DE CERATIS ADstringentibus.

Sparadrappum Vigonis.

℞. Hordei, Myrtillorum, olei Rosati ana ℥ ij.
Unguenti populinei ℥ ij ß.
Pinguedinis vituli, Pingued. vaccinę ana ℔ ß.
Axungiæ porci ℥ v.
Plantaginis, Solatri, Matrissylvæ ana M. ij.
Vini granatorum ʒ iix.

B Omnia simul pistentur, & conquassentur, ac per diem naturalem permaneant: deinde bulliant ad consumptionem vini: postremùm colentur: colaturæ adde sequentia:

Lithargyri auri, Lithargyri argenti ana ℥ iij.
Minii, Boli Armeni, Terræ sigillatæ ana ʒ vj.

Bulliant iterum, ac baculo agitentur, & cum cera alba quantũ sufficit, fiat Sparadrappum nigrum, addendo in fine cocturæ,

Caphuræ ʒ ij.

C Terebinthinæ ℥ iij ß. Misce.

Ceratum contra vomitum nimium puerorum.

℞. Olei Myrtini ʒ ij.
Succi Omphacini ʒ j ß.
Vini austeri rubri ʒ j.

Bulliant in duplici vase, ad consumptionem vini: deinde adde

Masticis, Myrrhæ, Acaciæ,
Thuris ana ℈ ß.
Ceræ, Resinæ ana quantum sufficit.

D Fiat ceratum molle. *Hieron. Mercurialis.*

DE CERATIS CONsolidantibus & glutinantibus.

Ceratum ex pelle arietina.

℞. Lithargyri, Lapidis Hæmatitis,
Sanguinis Draconis, Boli Armeni,
Opii, Mastiches, Hammoniaci, Mumiæ,
E Galbani, Thuris, Costi, Lumbricorũ ana ʒ ß.
Picis nigræ, Græcæ, seu Colophoniæ,
Ceræ albæ, rubræ ana ʒ j.
Rad. Consolidæ majoris, minoris ana ʒ iij.
Rosarum rubrarum, Myrrhæ,
Aloës ana G. xiix.
Succi Hypocistidis, Gallarum immaturarum,
Balaustiorum, Aristol. rotundæ ana ʒ vj.
Visci quercini, Terebinthinæ ana ʒ ij.
Sanguinis hominis rufi ℥ ix.

F Fiat autẽ in hunc modum: Pellem arietinam integram cum omnibus pilis coques in aqua, donec ferè omninò dissoluta fit in lentorem quendam: quem colabis. Hujus colaturæ sume ℔ j. immitte in vas novum, in quo viscus liquabis igni lento, rudicula semper agitando: injice deinde lumbricos, postea ceram, terebinthinã, & mastichen: his liquatis adde gummi aceto dissoluta, & coque ad cerati crassitiem: postremò injice quæ terenda sunt probè trita. probè misceto, & confice

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

confice magdalias. * Magnæ est efficaciæ in rupturis. *Arnold.Villanov.*

Ceratum è betonica.

℞.Terebinthinæ,Resinæ pini,
Ceræ flavæ ana ℥ iv.
Betonicæ pulveratæ ℥ j.
Masticis,Thuris ana ℥ ß.
Mumiæ ℥ iij.
Misce, fiat malagma. * Ad capitis vulnera utile est. *Carpensis.*

Ceratum capitale.

℞.Terebinthinæ in vino malvatico sepiùs lotę,
Resinæ pini,
Ceræ albæ ana ℥ iij.
Mumiæ ℥ j ß.
Terebinthina,resina, & cera liquatis, adde mumiam lævissime tritam: coque igni, semper movendo: deinde injice in vas argenteum, aliúdve tersum,in quo habeas aceti rosati è vino malvatico ℔ iv. Macerentur horis xxiv. deinde manu exprime, donec acetum sit excolatum: repone vase vitreo. *Carpensis.*

Ceratum viride, Macharionis.

℞.Olei Rosati,Omphacini ℥ vj.
Aristolochiæ,Galbani,Opopanacis,
Hammoniaci,Æruginis,
Myrrhæ,Iridis ana ℥ j.
Terebinthinæ ℥ vij ß. Ceræ tantundem.
Fiat ceratum. * Ad omnia recentia vulnera prodest: cōglutinat,& phlegmonem arcet,ubi contusio fuerit: rabiosi canis morsum curat: item ad aurium, naturaliumq́; & narium ulcera facit: in ossibus denudatis carnem producit. *Galenus.*

Isis ex Galeno.

℞.Ceræ albæ ʒ l.
Terebinthinæ ʒ c.
Squamæ æris, Æruginis. Aristolochiæ,
Thuris,Salis Hammoniaci,
Ammoniacæ guttæ,Æris usti ana ℥ ß.
Aluminis usti ʒ iij.
Myrrhæ, Aloës,Galbani ana ʒ vj.
Olei veteris ʒ v.
Coquantur, deinde subigantur manibus aceto forti lotis, ac fiant magdaleones, quos in aceto repones diebus decem.
Alii addunt radices dracontii ℥ ß.

Diadictamnum, seu sacrum Galeni.

℞.Olei veteris ℔ ij ß.
Lithargyri ℔ j.℥ ß. Æruginis ℥ j.
Squamæ æris ℥ vj.
Colophoniæ ℥ vj.ʒ ij.
Pollinis thuris ℥ j ß.
Hammoniaci ℥ ij.
Æris usti ℥ j.
Diphrygis,Gentianæ ana ℥ vj.
Propoleos,Aloës ana ℥ j.
Galbani ℥ j ß.
Aristolochiæ rotundæ,
Dictamni Cretensis ana ℥ j.ʒ ij.
Ceræ ℥ xxv.

A Confice in hunc modum: Lithargyrum cum oleo mixto coques tantisper,dum probè coierint, continenter agitando,& additis ærugine & squama æris, ferveant aliquantulum: exime igni, & dum adhuc bulliunt, immitte resinam, & Hammoniacum in aceto dissoluta, & eò usque movebis,donec deferbuerint, tum ceram, & æs ustum immitte. Rursus coquantur igne, & cùm non inficient manus exime, & adde reliqua tenuissimè trita,probe moveto,& confice magdaleones.
B

Ceratum fracturis omnibus cum vulnere oportunissimum,præsertim brachiorum,& tibiarum.

℞.Resinæ,Ceræ ana ℔ j.
Pulv.cort.Tiliæ ℥ iij.
Succi Geranii ℥ iv.
Coquantur ad ceroti consistentiam, quod super
C linteo prius oxyrhodine madefacto, apponatur vulneri cum fractura. *Quercetanus.*

Aliud,quo ipse semper utor.

℞.Gummi rad.Consol.major.
Visci pomorum,Visci populi ana ℥ iv.
Succi Geranii ℥ vj.
Lapidis sabulosi Rhenens.vel
Argillæ rubræ,aut Boli Armeni ℥ iij.
Pulv.cort.Tiliæ ℥ ij.
Vitellos ovorum N.xx.
D Terebinthinæ ℔ ß.
Olei Lumbricorum ℥ iij.
Coquantur omnia bene permixta, usque ad ceroti consistentiam. * Aptissimum est remedium ad vulnera fracturis complicata,atque ad arcendos dolores, inflammationes, aliaque symptomata. *Idem.*

DE CERATIS ABSTERGENTIBUS.

E

Ceratum detergens vulnera,& ulcera.

℞.Massæ emplastri Diachalciteos ℥ vj.
Olei visci pomorum q.s. ut fiat cerati instar, quod vulneri superponatur. *Quercetanus.*

Ceratum contra vermes.

F ℞.Myrrhæ,Aloës ana ʒ j.
Pulv.Scordii,sem.Absinthii,
Sem.Citri ana ℈ ß.
Ceræ,Resinæ ana quantum sufficit.
Fiat ceratum. *Hieron.Mercurialis.*

Ceratum ad gangrænas.

℞.Ceræ,Picis navalis ana ℥ iij.
Liquoris Myrrhæ ℥ ij.
Colophoniæ ℥ j ß.
Olei frumenti,olei Ovorum ana ℥ ß.
Misce, & fiat ceratum s.a. quo utendum, scarificata prius parte affecta. *Quercetanus.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

DE CERATIS attrahentibus.

Ceratum attrahens.

℞. Ammoniaci,
Bdellii in aceto rosf. dissol. ana ℥ ij.
Galbani ℥ ß.
Mumiæ, Thuris, Masticis ana ʒ iij.
Caphuræ ʒ ij.
Coralii utriusque, Magnetis præparati,
A Asphalti, Carabis ana ℥ ß.
Rad. Aristolochiæ, rad. Serpentariæ,
Rad. Arundinis ana ʒ ij ß.
Ceræ, Picis navalis ana ℥ iij.
Alabastri ʒ iij.
Olei Terebinthinæ, Olei ovorum ana q. s.
Misce, & fiat cerati instar. *Hoc medicamentum rectè præparatum tum venenum elicit ex vulneribus, tum glandem, ferri, ossium, lignorum, & vestium fragmenta ad se pertrahit. *Quercetanus.*

De Dropacibus, Sectio XXXII.

Dropax, Latinis Picatio, à pice vocata est, B qua membra externa omnia extenuata, resoluta, frigida & humida oblini solent.

Dropax simplex.

℞. Picis quantum sufficit.
Olei communis, vel Terebinthinæ parum.
Liquentur simul, & fiat dropax. *In extenuatis commodissimum est. Calfacit & humectat, sanguinemq; ad partes membrorum emaciatas attrahit, reficitque. Quinetiam iis, qui cibum solent removere & cruditatem experiri: item cœliacis, & aliis alimentum non sentientibus convenit.

Dropax compositus.

℞. Picis, Ceræ, Colophoniæ ana ℥ iij.
Nitri ℥ j ß.
Bituminis ℥ j.
Sulphuris vivi ʒ iij.
Piperis, Euphorbii, Adarcæ ana ʒ ij.
Cantharidum ʒ ß.
Olei Cyperini ℥ j.
Fiat dropax. *Diuturnis vitiis convenit, & ante sinapismum corpus præparat: post illum autem morbi reliquias discutit.
Aëtius.

De Sinapismis, Sectio XXXIII.

Sinapismus nihil aliud est, quàm cataplasma, aut emplastrum ex sinapi confectum: qualia sunt rubificantia, &c.

Sinapismus Aëtii.

Ficus pingues in aqua tepida pridie macerentur: in sequenti die valenter expressæ, levigentur curiosiùs: deinde acre sinapi privatim teratur, interq; terendum paululùm ex diluto illarum affundatur, quò commodiùs hoc teri possit, sic tamen, ut non aquosum fiat: postea utraq; seorsim D in massa redigantur, & inter se commisceantur, prout usus requiret. Nam si valentē sinapismum inducere voluerimus, duas partes sinapis cum una ficuum temperabimus: sin imbecillem, unam ficuum cum duabus sinapis miscebimus: si mediocrem, æquales utriusq; portiones committe- C mus. In delicato & tenero corpore, externoq; affectu, panis vice caricarum sinapi admisceri potest, aut id priùs in aceto macerari: nam hoc illius efficaciam imminuit. *Omnibus diuturnis affectibus prodest, ut comitiali, vertigini, cephalææ, hemicraniæ, arthritidi, coxæq; dolori, & aliis, qui ex frigidiore materia proveniunt.

Sinapismus alius.

℞. Olei Costini ℥ j.
Olei è Castorio,
Olei Euphorbii ana ʒ j ß.
Sinapis ʒ ij. Castorei ʒ j.
Euphorbii ℈ j.
Sagapeni, Aceti ana ʒ j ß.
Cum cera quantum satis est ad emplastri consistentiam. *Fuchsius.*

De Ceris Tingendis seu Colorandis, Sectio XXXIV.

Cera alba quomodo fiat.

℞. Ceræ quantum satis est.
Aquæ claræ part. ij.
Misceantur duo hæc, & calefiat aqua ad ignem clarū usquequò cera fit liquefacta, deinde paululùm permittatur quiescere, donec tota cera natet super faciem aquę: deinde accipe vas aliquod vitreatum, cujus pars exterior sit lenis, madefac id in aqua frigida: deinde infundatur ferè me- E dietas ejus in cera liquefacta, & extrahe cum cera, quæ sibi adhæret, & permitte ceram illam infrigidari: deinde separa eam à vase, & tantū hoc facias, quoad tota cera ab aqua fuerit extracta: deinde dictam ceram taliter formatam Soli exponas & rori in mense Maji, & illam sępè volvas, & tandiu permittatur, donec fiat alba, ut cerussa. Sunt qui ceram dealbant tribus diebus servando prædictum modum. Verùm id faciunt Julio mense,

mense, quando Sol est in majori calore. Et quia cera facilè à Solis calore liquefcit, aqua munda frigida bis in die aspergenda est. *Thesaurus Aromatariorum.*

Modus alius dealbandi ceram.

℞. Ceræ quantum volueris.
Aquæ claræ part. ij.

Bulliant simul, & coquantur, donec nigrescat aqua. Et tunc projice aquam illam, & pone aliam, & ita sępè fiat, donec fiat alba: deinde collige ceram, & reserva. *Idem.*

Cera flava quomodo fiat.

℞. Ceræ flavæ ℔ j.
Terebinthinæ puræ ℥ iij.

Liquentur simul supra carbones. Quidam addunt pulverem curcumæ. quod non opus est, si cera cruda per sese elegans sumatur. *Colonienses.*

Cera rubra quomodo tingenda.

℞. Ceræ puræ ℔ j.
Terebinthinæ puræ ℥ iij. in æstate: in hyeme verò ℥ iv.
Cinnabaris super lapidem pictorū benè triti,
Olei communis ana ℥ j.

Liquefiant cera & terebinthina, ad ignem: deinde removeantur, & post aliqualem infrigidationem addatur oleum & cinnabaris simul trita, bene simul misceantur, & in formulas sculptas

A fundantur. Quidam minium ponūt, quod tamen non ita eleganter tingit, sed minore quantitate: alii utrunque. *Thesaurus Aromatariorum.*

Cera viridis quomodo fiat.

℞. Ceræ novæ ℔ j.
Viridis æris triti,
Olei olivarum ana ℥ j.
Terebinthinæ ℥ iij.

B Liquefiat cera & terebinthina, & post aliqualem infrigidationem, addatur viride æris, & oleum, & bene misceantur: deinde fundatur in formulas sculptas, & madida spongia humectatas. Sed priùs spuma auferatur candente carbone, vel cerea candela ardente admota: ita enim absumitur spuma. Cavendum autem, ut vel carbo in ceram incidat, vel ciuere cera inficiatur. *Thesaurus Aromatariorum.*

Cera nigra quomodo facienda.

C ℞. Ceræ novæ ℔ j.
Terebinthinæ ℥ iv.
Terræ nigræ tritæ,
Olei communis ana ℥ j.

Liquefiant cera & terebinthina, & post aliqualem infrigidationem addantur terra nigra, & oleum, & fiat ut suprà. *Thesaurus Aromatariorum.*

De Salibus, Sectio XXXV.

Salium alia
- Purgant per
  - Tussim: *ut*
    - Sal *Hypericonis.*
    - Sal *Polypodii, &c.*
  - Alvum: *ut* — Sal *Catharticum.*
  - Urinam: *ut*
    - Sal *Chamomillæ.*
    - Sal *Absinthii.*
    - Sal *Gentianæ.*
    - Sal *Graciolæ.*
    - Sal *Ononidis.*
    - Sal *Genistæ.*
    - Sal *stipitum fabarum.*
    - Sal *Juniperinum, &c.*
  - Uterum: *ut*
    - Sal *Arthemisiæ.*
    - Sal *Melissæ.*
    - Sal *Chelidonii, &c.*
  - Sudorem: *ut* — Sal *ligni Guajaci, &c.*
- Dolorem *sedant*
  - Sal *sanguinis Humani.*
  - Sal *sanguinis Cervini.*
  - Sal *sanguinis Hircini, &c.*
- Detergunt: *ut*
  - Sal *urinæ.*
  - Sal *mellis.*
  - Sal *aceti, &c.*
- Erodunt: *ut* — Sal *Alkali.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

DE SALIBUS PURgantibus per tussim.

Sal Hypericonis.

Hypericonis plantam siccam in cinerem redige super foco: cinerem projice in aquam ferventem, & decoquantur, & partes terrestres ad fundum descendunt. Postea aqua in cucurbita in balneo Mariæ consumatur, & remanebit in fundo ejus sal: quem exicca benè. * In pleuritide probatissimum est. Datur patienti in vino calido, quantum dimidio cortice nucis avellanæ contineri potest. *Euonymus.*

Sal Polypodii.

℞. Polypodii quantum sufficit.

Extrahatur eorum aqua per balneum Mariæ: fæces reliquæ in fundo calcinantur in furno reverberationis: cum aqua propria fiat filtratio calcis sæpissime: aqua filtrata ponatur in pelvi ad Solem, vel cinerem calidum, ut aquositas exhalet, & sal remaneat. * Pleuritidi prodest. *Idem.*

DE SALIBUS PURgantibus per alvum.

Sal Catharticum.

℞. Salis Ammoniaci ℥ j ß.
Diagridii, Euphorbii,
Piperis, Cymini, Zingiberis, Marathri,
Anisi, sem. Apii, Ameos, Levistici,
Petroselini, Cardamomi ana ʒ ij.

Fiat pulvis, de quo detur manè cum vino calido quasi ℥ iij. * Purgat caput, & caliginem oculorum, tollit dolorem aurium, paralyticos curat. *Arnold. Villanovanus.*

Sal Marcelli.

℞. Salis Ammoniaci ℥ iv.
Costi ℥ iij.
Piperis nigri ℥ j. ʒ ij.
Cymini, Zingiberis, Piperis albi,
Marathri, Cinnamomi electi ana ℥ j.
Caryophyllorum, Galangæ, Cubebarum,
Cardamomi ana ʒ j. G. v.
Hyssopi, Thymi, Origani,
Carvi, Anisi, sem. Apii, Petroselini,
Levistici ana ʒ iij.

Omnia pulverizentur, & de isto pulvere utatur in prandio loco salis, & si volueris facere laxativum, adde dosi ipsius ℈ ij. diagridii, & da manè cum mulsa, vel vino ℥ j. * Expertum ad omnes humores capitis frigidos, phlegma de cerebro educit: hydropicis, ischiadicis, & artheticis mirè subvenit.

DE SALIBUS PURgantibus per urinam.

Sal Chamomillæ.

℞. Chamomillæ quantum satis est.

Exure in foco ab omni sorde, scopis mundato: (aliqui priùs insolant, alii in umbra desiccant.)

A Modus ustionis est, quousque ambusta in quodam velut pane cohæreat: sed si ultrà progrediaris urendo usque ad incinerationem, majorem salis mensuram consequeris. Postea in fictili plumbato aquam huic pani vel cineri claram, limpidamq; superfunde, & igni, ut aliquot horis effervescat, admove: demum effunde in aliud vas, ubi resideat, fæcibus relictis: tandem transige per pannum lineum, & quod transactum erit, igne redde lento paucorum carbonum, quo exB halet aqua, sal in fundo subsideat. * Difficultati urinæ prodest, si pugillus unus ex vino calido exhibeatur. *Leo Suavius.*

Sal Absinthii.

℞. Absinthii recentis quantum sufficit.

Tere, destilla aquam per alembicum, calcina fæces vase clauso igne mediocri, quousque in cinerem siccum vertantur. Sitque ignis cautio, ne materia privetur propria & radicali humiditate, C quæ non posset amplius nisi vitrificatoriam da-re fusionem. Redde aquam suæ terræ, inhuma in fimo vel balneo aliquot dies, effunde cautè, ne fæces turbentur, deinde filtra, postremò evapora filtrationem. * Omnibus fere morbis exhibetur utiliter, præsertim in peste. Aquam intercutem educit: urinam movet: ventriculum corroborat. *Idem.*

Sal Gentianæ.

Sal Gentianæ eodem modo, quo absinthii, fit. D * Febribus omnibus conducit: viscerum obstructiones aperit, expurgat: urinã & menses movet.

Sal Graciolæ.

℞. Graciolæ quantum sufficit.

Exure in foco, vel in fictili obturato, longo & validissimo igni, donec in cinerem albissimum redigatur. Postea in aqua pluvia vel stillatitia fac effervescat in vase vitreo, locato in fictili cinerũ pleno, & effervescat usque ad consumptionem E quartę partis aquę. Deinde subsideat aliquo tempore, effundatur in vas aliud vitreum amplum, in quod immittas linguas filtri novi purique, per quas ascendet aqua clara salsa, descendetque in alia vasa recipientia. Ubi cessaverit filtratio, evapora illam igne suavi in vase vitreo, & sal restabit in fundo clarum sincerumque. * Hydropi medetur. *Idem.*

Sal Ononidis.

F Sal Ononidis eodem modo fit, quo graciolæ sal, vel Absinthii, vel Chamomillæ. * Calculos cõminuit, expellit, urinæq; difficultati succurrit.

Sal Genistæ.

Sal Genistæ fit, ut Chamomillæ vel Absinthii. * Calculos frangit, expellit, & urinam movet.

Sal stipitum fabarum.

Sal stipitum fabarum conficitur ut chamomillæ. * Urinæ difficultati succurrit: calculos frangit, expellitque.

Sal è baccis & lignis juniperi.

℞. Virgulta juniperi arida, unà cum suis baccis, in

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

cis, in magna quantitate, & in cinerem combure exactissimè. Cum hoc cinere fiat lixivium cum aqua mediocriter calida: aut potest in vase ligneo cinis cum aqua relinqui, ut subsideat, ac postea aqua seorsim effundi, & cinis cum aqua turbida separari. His aqua alia affundenda, idq; aliquoties, quoad nullus sapor lixivii in aquam deponatur, ac postea aqua decoctione consumenda, ad exiccationem materiæ, & ejusdem albedinem. Odore refert Boracem & urinam: acris est, & penetrans. *Gesnerus.*

DE SALIBUS PURgantibus per uterum.

Sal Arthemisiæ.

Sal Arthemisiæ fit ut Chamomillæ. * Cādidus & purus est, nec non, ut sevum, pinguis: menses movet. *Euonymus.*

Sal Melissæ.

Sal Melissæ paratur eodem modo, quo Absinthii sal. * Menses movet: uterum expurgat: suffocationi uteri succurrit.

Sal Chelidonii.

℞. Radices Chelidonii mundatas à terra sine ablutione quantum volueris, tere diligenter in pila marmorea: pone in vase circulationis per diem naturalem, desuper infunde aquam ardentem: postea sine per noctem in balneo Mariæ stare: demùm manè extrahe sine ulla expressione. Postea fac ut separetur (exuperet) aqua ardens destillando, ut moris est, & colligatur. Et cùm tota aqua ardens per balneum Mariæ fuerit resoluta, in fundo vasis remanebit pulvis citrinus: quo utere, pro qualibet dosi ℈ j. cum vino albo, loco & tempore necessario. * Menses evocat. *Euonymus.*

DE SALIBUS PURgantibus per sudorem.

Sal ligni Guajaci.

Sal ligni Guajaci fit ut Hypericonis, vel Chamomillę, vel Graciolæ. * Luem Veneream curat.

Sal Theriacum.

℞. Viperas eodem tempore captas N. iij.
Salis Ammoniaci, vel communis, modium j.
Gentianæ concisæ,
Aristolochiæ rotundæ ana ℔ j ß.
Centaurii minoris ℔ ij.
Cardamomi, Marrubii ana ℔ ß.
Scordii montani, Chamædryos,
Sem. Rutæ ℔ j.

Hæc omnia melle Attico commiscebis. Harum rerum mediam portionem in ollam novam, ex argilla confectam, conjice, postea Viperas quatuor vivas superimmitte, & cum eis Scillas quinque recentes, concisas: in reliquum aliarum rerum dimidium, postremò lutum ollæ diligenter inducito, ubi priùs operculum imposueris, quod foraminibus quatuor aperies, ut per eam vapor
A egrediens assationis mensuram significet. Nam fumus, qui primùm exibit, obscurus admodùm & valde turbidus, denotabit ignem ad Viperas jam pervenisse: quo tempore diligenter advertas moneo, ut respirando, nō aërem attrahas infectum hoc fumo, qui à Viperis exhalat. His peractis, cùm fumus desistet, & tenuem quandam flammam è foraminibus ascendere videbis, tunc optimè tosta cuncta judicato: itaq; transfer ollam ab igne in locum, ubi per integrum diem &
B noctem frigescat: inde vase adaperto, combustas res exime, quibus contusis atque cribratis, adde

Sem. Rutæ sylvestris,
Hyssopi ℥ ix.
Sem. Fœniculi,
Nardi Gallicæ,
Stachyos Scythicæ ana ℥ vj.
Petroselini Macedonici ℥ iv.
Racemorum Amomi ℥ iij.
Origani Heracleontici ℥ ix.
C Sem. Hormini torrefacti ℥ iij.
Summitatum Thymi Attici ℥ ix.
Fol. Malabathri Indici ℥ iv.
Carnium baccarum Juniperi Laconici ℔ ij.
Sem. Coriandri ℔ ß.
Piperis albi,
Piperis nigri ana ℔ ij.
Rad. Silphii ℥ x.
Zingiberis ℔ ij.
Rad. Satyrii,
D Pulegii montani ana ℔ ß.
Sem. Seseleos ℥ vj.
Sem. Tordilii montani,
Menthæ ana ℥ vj.
Cassiæ optimæ ℥ ij.
Cinnamomi ℥ j.

Hæc ubi semel contudi, & excussi, denuò cōtundere, & excutere molior, quo sæpenumero cribrata in tenuissimū pulverem redigantur, quem in vasis vitreis positum, nō statim, sed à quadra-
E gesimo die utendum trado. * Morbos cutim infestantes curat, vitiliginē albam, lepram, impetiginem, & demùm omnia sub cute posita resolvit. Quamobrem magna pars eorum, qui salem hunc comedunt, plus quàm consueverant, sudantes putridam materiam ejiciunt: dentes prętere à purgat, & ipsos à putredine servat, nec erodi permittit: membra laxa densat, illucq; descendentem fluorem supprimit. *Galenus.*

F

Sal Absinthii & Scabiosæ sudoriferum.

Absinthium siccum & Scabiosam combure, cineribus affunde aquam, coque sesquihoræ spacio: qua effusa, iterum novam aquam infer, idq; toties, dum insipidam aquam demittant. Hinc aquam depura per cilicium, vel inclinato vase effluat, & exhauriatur igne lento. Propinantur hujus Salis G. x. ex aqua Buglossi, cum Vino albo, vel ex conserva Borraginis. Idem faciunt G. xij. Salis Fraxini cum aqua Cardui benedicti, vel Scabiosæ. *Heurnius.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

DE SALIBUS DOlorem sedantibus.

Sal sanguinis humani.

Sanguinem in fictili, operculo suo clauso, exure longo & valido igne, donec in cinerem redigatur. Postea cinis in aqua pluviæ effervescat, fiatque sal: ut in Gracioliæ sale antea dictum est. * Vesicæ, articulorumque morbis, ut chiragræ, gonagræ, & podagræ medetur.

Sal sanguinis cervini & hircini eodem modo fit, ad eademq; valet.

Sal Sacerdotale.

℞. Salis communis ℥ xvj.
Cinnamomi ℥ iv.
Zingiberis, Amomi, Pyrethri,
Cymini, Ameos, Piperis,
Sileris, Saturejæ, Hyssopi,
Origani, Pulegii ana ℥ j.

Quæ omnia terendo in pulverem redige: & in omni cibo utere: & usui serva. * Dolorem capitis, & oculorum caliginem sanat, & stomachi & dentium dolorem, tussim & anhelitum emendat, os odoratum reddit, & corpus humanum incolume servat. *Nicolaus.*

Aliud.

℞. Salis calcinati,
Piperis ana ℥ j.
Cumini ℥ ß.
Carvi, Cinnamomi, Zedoariæ ana ʒ ij.
Zingiberis ʒ j ß.
Macis ʒ ij.

Misce, & fiat pulvis. * Defluxionibus capitis confert: stomachum confortat, & exiccat. *Henricus Wolfius.*

DE SALIBUS DEtergentibus.

Sal Urinæ humanæ.

Sal urinæ humanæ summam ad detergendum vim habet. Conficitur autem sic: Primum urina filtranda est, tum coagulanda, post cum aceto destillato dissolvenda, atque iterum coagulanda. Nam ter aut quater hæc iteranda sunt. *Quercetanus.*

Sal Mellis.

Ex fæcibus, quæ post olei Mellis destillationem remanserint, igne reverberii prius calcinatis, extrahitur sal cum aqua propria, vel communi, solvendo, filtrando & coagulando: idq; ter. * Putridis omnibus ulcerib. confert. Hunc salem cum oleo proprio, & adurente ex artis præscripto commiscebis, atq; inde majorem quàm dictu fas est, opportunitatem auferes. *Idem.*

Sal Aceti.

Quòd si caput mortuum (ex oleo aceti parato relictum) dissolvas in calida, filtres, & coagules, subsidebit sal aceti ad phagedænica omnia accommodatissimus. *Idem.*

A

Sal Saturni.

Ex Saturno calcinato sal elicitur dulcescens in balneo, cum aceto destillato: toties ipsum in fæces affundendo, dum nihil amplius attrahat: evaporato menstruo, remanet in fundo sal, qui solutionibus, & coagulationibus iteratis fit crystallinus. Deinde facile in oleum resolvitur, in loco humido collocatum. Porrò si hunc crystallinum salem circules in pellicano, cum vini alcoole per quindecim dies: postea menstrui per B destillationem eximas, novumque affundas, & circules, addasque idoneum pondus salis tartari crystallini, conficies balsamum sacchari dulciorem, & qui adversus maligna ulcera, & oculorum affectus majorem in modum conducit. *Quercetanus.*

Sal Fuliginis.

Fuligo in tenuem pollinem redacta, dissolvatur in aceto destillato, in balneo: separato toto C menstruo, quod in fundo subsidebit, denuò dissolves, deinde coagulabis: idq; tandiù, donec in salem candidissimum abeat: qui in humido solvetur in oleum. * Ad gangrænam & quævis maligna ulcera curanda opportunissimum.

Sal Antimonii.

℞. Antimonii crudi, Tartari,
Calcis vivæ ana q. s.

Terantur singula, & misceantur, ponanturq; in vase terreo optimè lutato; unico foramine in D summitate relicto, & in fornace figulina calcinentur. Quo facto, materia teritur, atq; cū aqua fontana coquitur, qua deniq; exiccata, sal in fundo remanebit. * Usus in alchymia. *Innominatus.*

Sal Tartari.

Porrò Tartari salem extrahes ex fæcibus (quas Caput mortuum appellant) in retorta relictis, easque in aqua calida dissolves: dissolutum totum postea bis terve filtrabis. Tum eundē coaE gula ad ignem per evaporationem aquæ, ita remanebit sal in fundo vasis, quem si rursus dissolvas, & coagules, sic expurgabis, ut crystallinus evadat. *Quercetanus.*

DE SALIBUS erodentibus.

Sal Alkali.

Fiat fossa, cui transversim imponantur ligna, F quibus supponatur acervum herbæ Kali, & accenso igne, fiat, ut in foveā stillet liquor ex herba: qui liquor tandem concrescit, & fit sal Alkali, coloris partim nigri, partim cineritii, valdè acris & salsus, ut etiam corrodat. *Joan. Bauhinus senior.*

Cauterium potentiale.

℞. Fæcularum vini calcinatarum, sive ustarum,
Calcis vivæ ana part. j.

Misceantur, fiatq; lixivium fortissimum, coquatur in vase vitreo ad exiccationem usque, atque sal in fundo relictus, servetur in vitro optimè obturato, ad usum. *Hugo Bauhinus.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

De Antimonii et Aliorum Quorundam Metallicorum præparatione, *Sectio XXXVI.*

Vitrum Antimonii.

℞. Antimonii crudi ℔ ij. vel iij.

Contere super lapide minutissimè: contritum immitte in fictile latum, non obductum vitro, atque admove ad ignem lentum, ut ita mundificetur, ac agitetur continue cum spatula ferrea, vel cochleari ferreo, donec incipiat veluti conglobari: tum removeatur, & rursus super lapide, ut antè, comminuatur, iterumq; igni admoveatur: fiatque hoc per tot vices, donec pulvis cineris subalbidi formam adipiscatur, puto decies, vel duodecies, vel amplius. Postea immittatur in crucibulo, quali utuntur Aurifabri (ego aliquando ℥ j. salis Ammoniaci addidi) & cooperiatur, inq; copiosum ignem immittatur, atque obruatur ita, ut carbones trium digitorum altitudine excedant ipsum crucibulum: ita liquabitur, & coquetur sufficienter inter dimidiæ horæ spacium: postea eximatur, & in pelvi aurichalcea tenuiter diffundatur, & refrigeretur: & habebis vitrum Antimonii, quod Hyacinthi instar pellucet. Datur à granis tribus usque ad novem, vel decem, cum æquali mensura gummi Tragacanthæ, & Sacchari sufficiente quantitate, in forma vel tabularum, vel electuarii, vel pulveris, &c. * Tertiana febri à stomacho laborantibus prodest, nec non colicis.

Flores Antimonii.

℞. Antimonii crudi ℔ ij.

Aquæ Salnitri, vel Salis quantum sufficit.

Quibus mixtis & solutis, sublimetur. Quod sublimatū est, collige, ablue, & ad usum serva. Dantur à G. iij. usque ad v. & vij. cum conserva Rosarum. *Purgant per vomitum & alvum vehementer. *Chymicus innominatus.*

Aliter.

Cape tantùm quod est purum in Antimonio, hoc ipsum extolle ter, dando ignem sublimationis, quo sublimetur totum sine ullo capite mortuo: sic obtinebis totum ipsius Sulphur cum proportionato Mercurio, quod verum Lilium dicitur: istud in reverberatorio vase hermeticè clauso decoque, dando gradus ignis, donec albefiat, & rubini tandem color appareat, ex quo cum alcoole glaciati Corneoli, ut supernatet octo digitis, extrahes preciosam tincturam, quam circulabis in pellicano, ad perfectam usque graduationem, & fixationem. Cum terrea muria fixatur etiam, ablutionibusq; Alkali extrahitur, remanent tandem flores Antimonii albissimi, qui sudores potenter movent, si illorum exhibueris cum aqua Cardui benedicti ʒ ß. * Ad febres intermittentes optimum est medicamentum. *Quercetanus.*

Sulphur Antimonii.

Decoquatur Antimonium pulverizatum cum capitello, præparato ex tartaro calcinato, aut cineribus clavellatis, & calce viva, per horæ unius spacium. Tum finito illud infrigidari, affundendo tantillum aceti, & rubor quidam apparebit supernatans, quem colliges: post rursus ebulliant per horam unam, aut alteram: iterumque refrigerentur, ac denuò quod supernatabit collige, id toties iterando, donec rubor nullus amplius appareat. Est enim Sulphur Antimonii, quod exiccatum igne lentissimo ad usus bonos servabis. *Idem.*

Aqua Antimonii.

Aquam è stibio nonnulli sic eliciunt. Stibio in sublime, vel alio modo vi ignis, elato, tantum aquæ ardentis, ut tribus digitis superet, affundunt, balneoq; aquæ tepentis, duobus diebus, macerant. Alii stibium cum aqua Salnitri portione in calcem redigunt, ad ignem deinde reverberationis, seu vitreariarum fornacum, diebus quindecim, tritum in pulverem, sinunt: huic tantum aquæ argenti superfundunt, quantum tribus digitis, vase optime clauso, circulo agi permittunt. Hujus aquæ ʒ j. si cum jure aut vino sumatur, infrà, supraq;, corpus omnibus humoribus, minima molestia, liberat. * Febribus tertianis, simplicibus, ac nothis: assiduis, malignis, si tribus diebus ʒ j. quotidiè sumatur, opportunè plurimùm conducit. *Rubeus.*

Vitriolum æris.

Ex ære calcinato, & reflexo crustuli azymi instar cum vitreolato aquoso proprio menstruo, ut supernatet decem digitis, extrahitur Vitriolū ceruleum & pellucidū, si circulentur simul in vase vitreo 15. dierum spacio in balneo, ac tandem menstruum destillatione per cineres separetur. *illud æris Vitriolum, dulcoratum convenienti latione, & rubefactum calcinatione, prodest ad curanda maligna omnia ulcera, ad callos detrahendos si in fistulam callo obturatam immittatur, & ad delendas sine dolore omnes carnis excrescentias: imò carunculam etiā in collo vesicæ existentem curat, si cum emplastro aliquo permisceatur, & cum tenui cereolo imponatur, ut decet. Misy, Chalcitis, Chalcanthū vulgare, Sory, & reliqua ejusmodi, ita rectè poterunt preparari, ad omnia maligna ulcera curanda, fistulasq; potenter detergendas sine morsu & dolore. Amittunt enim hoc modo vim, quam habent exedentem, & cathæreticam. *Quercetanus.*

Magnetis præparatio.

℞. Succi Aristolochiæ rotundæ,

Succi Sabinæ ana ℥ iv.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Succi Serpentariæ ℥ ij.
Spiritus vini ℔ j.

Circulentur prius xxiv. horarum spacio, tum destillentur. Hujus aquæ cape ℔ j. Magnetis electi in pulverem redacti ℥ iv. Circulentur simul, & A aqua à fęcibus destilletur: idq; ter reiterabis. Atq; hoc pacto Magnetis præparationem assequere. *Idem.*

Referatur huc boli Armeni præparatio, quæ posita habetur Lib. 1. pag. 35. D.

Sulphur Sublimatum, seu Flores Sulphuris, Sectio XXXVII.

Sulphur à sordibus probè repurgatum, Chalcantho in calcem redacto, & sale torrefacto commiscetur, inditurque vasi, & ex arena calida urgetur, dum flores appareant citrini: qui per se vel in oleum reducti & exhibiti, plurimorum morborum medicina existunt. * Colicam, & membrorum resolutionem peculiari B quadam facultate sanant. *Andernacus.*

Flores Sulphuris salsi.

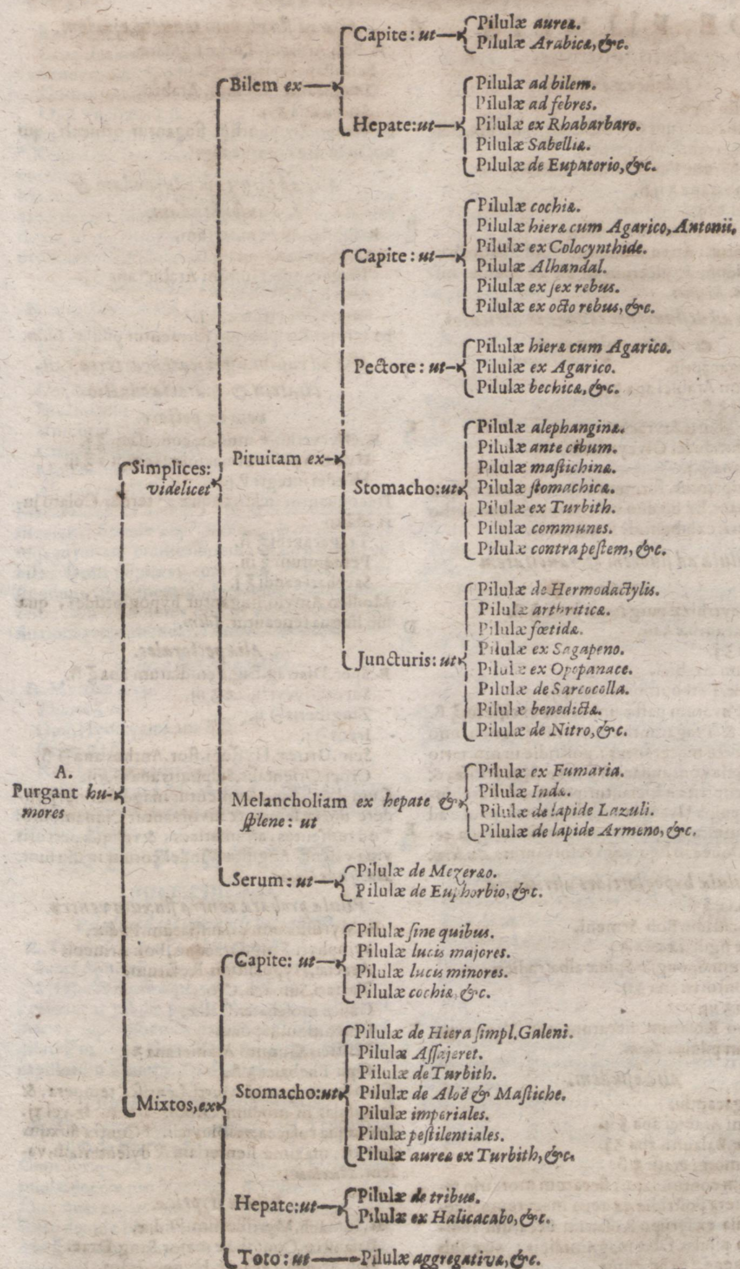
℞. Sulphuris vivi, Olei Salis ana q. s.
Misce, & sublima. Quod sublimatum est, serva ad usum. * Asthmaticis & colicis conferunt. *Innominatus.*

De Pilulis, seu Catapotiis, Sectio XXXIIX.

Catapotia, medicamenta sunt, quæ deglutiendo sumuntur. Latinis, à parvæ pilæ similitudine, pilulæ dicuntur. Porrò pilularum aliæ

- Alterant, *hoc est,*
  - Astringunt: *ut*
    - Pilulæ *ex Bdellio.*
    - Pilulæ *ad defluxiones tenues.*
    - Pilulæ *ad fluorem & raucitatem arteriæ.*
    - Pilulæ *hypoglottides astrictoriæ.*
  - Aperiunt: *ut*
    - Pilulæ *ad jecoris obstructiones.*
    - Pilulæ *ad lienem obstructum, &c.*
  - Abstergunt: *ut*—Pilulæ *ad renum & vesicæ ulcera.*
  - Urinas *& menstrua movēt: ut*
    - Pilulæ *ad urinas & menstrua provocanda.*
    - Pilulæ *ex Terebinthina.*
    - Pilulæ *ad urinam.*
    - Pilulæ *ad matricem.*
    - Pilulæ *de Castoreo.*
  - Calculum *comminuunt: ut*—Pilulæ *ad calculos.*
  - Dolorem *mitigant: ut*
    - Pilulæ *ad dolorem nephriticum.*
    - Pilulæ *colicæ.*
    - Pilulæ *opiatæ.*
    - Pilulæ *ex Opio.*
    - Pilulæ *ex Cynoglossa.*
    - Pilulæ *ex Plantagine.*
    - Pilulæ *ex Styrace.*
    - Pilulæ *harmoniæ.*
    - Pilulæ *Scribonii, &c.*
  - Venerem *excitant: ut*—Pilulæ *ad coitum, &c.*
  - Veneno *resistunt: ut*—Pilulæ *ad venena.*
- Purgant *humores, &c. Vide literam A.*

A. Purgant

A.
Purgant humores
Simplices: videlicet
Bilem ex
Capite: ut
Pilulæ aureæ.
Pilulæ Arabicæ, &c.
Hepate: ut
Pilulæ ad bilem.
Pilulæ ad febres.
Pilulæ ex Rhabarbaro.
Pilulæ Sabelliæ.
Pilulæ de Eupatorio, &c.
Pituitam ex
Capite: ut
Pilulæ cochiæ.
Pilulæ hieræ cum Agarico, Antonii.
Pilulæ ex Colocynthide.
Pilulæ Alhandal.
Pilulæ ex sex rebus.
Pilulæ ex octo rebus, &c.
Pectore: ut
Pilulæ hieræ cum Agarico.
Pilulæ ex Agarico.
Pilulæ bechicæ, &c.
Stomacho: ut
Pilulæ alephanginæ.
Pilulæ ante cibum.
Pilulæ mastichinæ.
Pilulæ stomachicæ.
Pilulæ ex Turbith.
Pilulæ communes.
Pilulæ contra pestem, &c.
Juncturis: ut
Pilulæ de Hermodactylis.
Pilulæ arthriticæ.
Pilulæ fœtidæ.
Pilulæ ex Sagapeno.
Pilulæ ex Opopanace.
Pilulæ de Sarcocolla.
Pilulæ benedictæ.
Pilulæ de Nitro, &c.
Melancholiam ex hepate & splene: ut
Pilulæ ex Fumaria.
Pilulæ Indæ.
Pilulæ de lapide Lazuli.
Pilulæ de lapide Armeno, &c.
Serum: ut
Pilulæ de Mezereo.
Pilulæ de Euphorbio, &c.
Mixtos, ex
Capite: ut
Pilulæ sine quibus.
Pilulæ lucis majores.
Pilulæ lucis minores.
Pilulæ cochiæ, &c.
Stomacho: ut
Pilulæ de Hiera simpl. Galeni.
Pilulæ Assajeret.
Pilulæ de Turbith.
Pilulæ de Aloë & Mastiche.
Pilulæ imperiales.
Pilulæ pestilentiales.
Pilulæ aureæ ex Turbith, &c.
Hepate: ut
Pilulæ de tribus.
Pilulæ ex Halicacabo, &c.
Toto: ut
Pilulæ aggregativæ, &c.

DE PILULIS astringentibus.

Pilulæ ex Bdellio.

℞. Bdellii ℥ j ß.
Myrobalanorum Chebularum, Indarum, Belliricarum, Emblicarum,
Concharum Venerearum ustarum,
Charabæ ana ʒ ij ß.
Ammi ʒ iij.
Succi Porri quantum sufficit.
Excipiantur. Annum durant. * Ad fluxum hæmorrhoidum & ulcerum in eis ad menses immodicos. *Mesues.*

Pilulæ ad defluxiones tenues, in articulos, & ulcera pulmonum.

℞. Tragacanthi,
Gummi Arabici ana ʒ j.
Amyli ʒ ß.
Cort. Thuris, Styracis,
Myrrhæ, Succi Glycyrrhizæ,
Opii ana ℈ j.
Sapa excipiantur, formenturq; catapotia x. quæ ʒ. pendeant. Ex his duo vel tria longissime à cibo dormituris exhibentur. *Rondeletius.*

Pilulæ ad fluorem & raucitatem arteriæ.

℞. Glycyrrhizæ purgatæ & lotæ ℥ ß.
Tragacanthæ ʒ iij.
Croci ʒ j.
Gummi Arabici,
Resinæ Terebinthinæ ana ʒ ij.
Pulpæ uvarum passarum, acinis exemptis ℥ ß.
Gummi & Tragacanthum in vino Cretico, uno die & nocte macerentur: postridie in mortario mundo pila contundantur: inde Glycyrrhiza & Crocus contrita adjiciantur: postremò Terebinthina & pulpa Uvarum addatur, fiantq; pilulæ ad fabæ magnitudinem, & dentur sub lingua tenendæ, donec in liquorem resolvantur. *Andern.*

Pilulæ hypoglottides astrictoriæ.

℞. Acaciæ ℥ ß.
Hypocistidis, Boli Armeni,
Terræ sigillatæ ana ʒ j.
Rosarum, Spongiæ, Spinæ albæ radicis,
Rad. Bistortæ ana ʒ ij.
Amyli ʒ iij.
Ex syrupo Rosarum siccarum aut Myrtorum formentur pilulæ. *Idem.*

Aliæ, ejusdem.

℞. Tragacanthi,
Gummi Arabici ana ʒ ij.
Acaciæ, Balaustii ana ʒ j.
Cinnamomi crassi ʒ ß.
Balaustium contundatur: siccatum mortario teratur. Cætera postridie ex aqua macerentur: deinde omnia ex syrupo Rosarum siccarum redigantur in pilulas fabæ magnitudinis: quæ sub lingua tenendæ exhibentur.

A *Aliæ ad fluxionem tenuem, ejusdem.*

℞. Boli Armeni, Terræ sigillatæ,
Sem. Papaveris ana ʒ j.
Tragacanthi, Gummi Arabici,
Amyli ana ʒ ij.
Ex syrupo Ziziphorum fingantur orbiculi, qui noctu in ore contineantur.

Aliæ ad pituitam educendam & inspissandam.

B ℞. Pilularum Penidiorum,
Sacchari candi ana ℥ ß.
Tragacanthi, Gummi Arabici ana ʒ j.
Amyli ʒ ß.
Succi Glycyrrhizæ ℈ j.
Ex syrupo Ziziphorum formentur pilulæ. *Idem.*

Aliæ ad tussim, asperitatem arteriæ, raucitatem, & materiæ eductionem ex pectore.

C ℞. Glycyrrhizæ mundæ contusæq; ℥ j.
Uvarum passarum, acinis exemptis ℥ ij.
Hordei integri P. j.
Decoquantur in libra aquæ ad tertias. Colato juri addito
Tragacanthi ℥ ß.
Penidiorum ℥ iij.
Sacchari candi ℥ j.
Modico Amylo fingantur hypoglottides, quæ D sub lingua teneantur. *Idem.*

Aliæ pectorales.

℞. Spec. Diatrag. frig. Penidiarum ana ℥ ß.
Succi Glycyrrhizæ ʒ iij.
Zingiberis ℈ ij.
Ireos ℈ j.
Sem. Urticæ, Hyssopi, flor. Anthos ana ℈ ß.
Croci Orientalis, Sulphuris ana G. vij.
Cum Loch sano formentur magdalæones pondere unciæ semis, & involvantur Cinnamomo.
E * Ad tussientes, asthmaticos, & reliqua pectoris vitia valent. Augustæ Vindelicorum in usu sunt. *Adolphus Occo.*

Pilulæ probatæ contra fluxum ventris.

℞. Myrtillorum, Balaustiarum, Psidiæ,
Symphyti Sang. Draconis, Boli Armeni,
Acaciæ, Hypocistidis, Rosarum,
Tartari, Sumach, Croci,
Galliæ moschatæ, Gallæ,
F Cinnamomi, Spodii,
Masticis, Gummi Arabici ana ʒ j.
Opii Thebaici ʒ ß.
Cum succo cymarũ Myrti, Lentisci tempera, & fac pilulas in modum Orobi. Dentur ix. vel xj. cum aqua rosacea, vel pluviali. *Contra fluxum ventris, maximè lienteriam & dysenteriam, valent. *Nicolaus.*

Pilulæ stypticæ.

℞. Sumach, Myrtillorum, Psidiæ,
Balaustiæ, Consolidæ major. Sang. Drac.
Boli Armeni, Acaciæ, Hypocistidos,

Rosarum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

A Rosarum rubr. Tamarind.
Croci, Galliæ moschatæ,
Cinnamomi, Spodii, Macis,
Gummi Arabici torrefacti ana ʒ j.
Opii Thebaici ʒ ß.

Cum succo cymarum Myrti formentur pilulæ. * Respiciunt virtutem retentivam. Datæ cum decoctione Balaustiæ conferunt omni fluxui ventris, maxime lientericis, & dysentericis. Datæ cũ vino decoct. Masticis & Caryophyll. conferunt fluxui in digestione. Dosis ix. vel xj. in forma orobi. *Arnold. Villanovanus.*

B

Laudanum Theophrasti.

℞. Spec. Diambræ ℥ j ß.
Opii Thebaici ʒ ij.
Mumiæ ℈ j.
Succi Hyoscyami ʒ j ß.
Coral. rub. præparat. ℈ j.
Succini albi ʒ ß.
Unicorni G. iv.
Croci Orientalis ℈ j.
Moschi boni G. iv.
Alcool vini ℔ ß.

Macerentur ad Solem, vel in loco calido per mensem: deinde exprimantur, & evaporentur usq; ad justam crassitudinem: & formentur pilulæ. Dosis pilulæ vij. cum vino. * Valet ad sistendum sanguinem undecunque prorumpentem, tum ad dolores omnes pacandos, & defluxiones reprimendas. *Theophr. Paracelsus.*

C

Pilulæ de Cynoglossa.

℞. Myrrhæ ʒ vj.
Thuris ʒ v.
Opii, Hyoscyami ana ℥ ß.
Croci ʒ j ß.
Rad. Linguæ canis ℥ ß. ʒ ß.

Fiat massa. Datur à ʒ ß. ad ʒ j. * Valent ad catarrhum, coryzam, tussim, aliosq; his succedentes affectus. *Mesues.*

D

DE PILULIS aperientibus.

Pilulæ ad jecoris obstructionem.

℞. Trochiscorum de Absinthio ʒ j.
Succi Apii, vel
Syrupi Byzantini quantum sufficit.

E

Formentur pilulæ parvæ N. x. pro ʒ j. Dentur manè, superbibendo parum vini albi modicè diluti ℥ iij. aquæ Graminis, Asparagi, Endiviæ, capillorum Veneris. *Rondeletius.*

F

Pilulæ ad lienem obstructum.

℞. Trochiscorum de Cappar. vel Trochiscorum de Myrrha ʒ j.

Cum syrupo Acetoso vel Oxymelle formentur pilulæ decem pro drachma, & plures si fieri possint: quas capiat cum syrupo Acetoso ex cochleari: deinde bibat aquas Graminis & Portulacæ ana ℥ ij. cum duabus unciis syrupi Acetosi simplicis, vel Oxymelite. *Idem.*

Pilulæ ad hepar, aliæ.

℞. Succi Absinthii depurati & exiccati ʒ j.
Spicæ Indicæ, Squinanthi ana ʒ ß.
Sem. Apii, sem. Petroselini ana ℈ j.

Pulverizentur subtilissimè, & cum pauco syrupo Endiviæ fiant pilulæ parvæ. *Idem.*

Pilulæ ad splenem, fortiores.

℞. Myrrhæ, Asari, Aristolochiæ utriusque,
Sem. Capparorum, vel florum ana ʒ j.
Spicæ Indicæ, Squinanthi,
Sem. Apii, Petroselini, Agni casti ana ʒ ß.

Cum syrupo Acetoso, aut Oxymelle fiant pilulæ parvæ. *Idem.*

Pilulæ nostræ ad Hydropem.

℞. Spicæ nardi Indicæ,
Hepatis Lupini ana ʒ j.
Eupatorii ℈ j.

Cum syrupo de Absinthio, & guttis tribus olei Vitrioli fiant pilulæ xxx. auro coopertæ. Dosis pilulæ 3. singulis diebus cum vino Absinthiaco.

Pilulæ ad quartanam, nostræ.

℞. Piperis contusi G. iv.

Cum succo Gentianæ fiat pilula una auro cooperta. Capiat cum aqua Theriacali, vel liquore Tartari tribus horis ante paroxysmum, corpore prius purgato.

Pilulæ ad fractam œconomiam hepatis in morbo Venereo.

℞. Ligni Guajaci jam in scobem tenuem redacti ʒ j.
Corticis ejusdem ligni pulverisati ʒ ß.
Sarsæ parillæ pulverisatæ ℈ j.

Cum syrupo de soncho fiant pilulæ xx. Sumat tres cùm jam pastum initurus est. *Heurnius.*

DE PILULIS abstergentibus.

Pilulæ ad renum & vesicæ ulcera.

℞. Tragacanthi leviter assi,
Gummi Arabici parum usti,
Coralii rubri, Sanguinis draconis,
Boli Armeni ana ʒ ß.
Masticis, Lapidis Judaici ana ℈ j.
Sem. Melonum,
Sem. Alchekengi ana ℈ ij.
Sem. Bismalvæ ℈ j.

Cum succo Caudæ equinæ, vel Narcissi formentur pilulæ. Quòd si ulcus magnum inferat dolorem, ob caliditatem, semen Papaveris addimus. Sin doloris vehementia suadeat, Opii paucam quantitatem castigati addimus. *Rondeletius.*

DE PILULIS MOventibus urinam & menstrua.

Pilulæ ad menstrua movenda.

℞. Aloës opt. lotæ ʒ j ß.
Myrrhæ electæ ʒ j.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Sagapeni, Boracis ana ʒ ß.
Castorei ℈ ij.
Croci ℈ j.
Spec. Diambræ ℈ ß.
Olei Anisi, Carvi ana gutt. vj.
Cum Vino malvatico cogantur in massulā. Dosis ʒ ß. vel ℈ ij. præmissis tamen purgantibus. *Casparus Bauhinus.*

Pilulæ ad urinas & menstrua movenda.

℞. Succi Absinthii siccati ʒ ij.
Spicæ nardi, Junci odorati ana ʒ ß.
Sem. Apii, Petroselini ana ℈ j.
Trochiscorum ex Rhabarbaro ʒ j.
Cum syrupo Endiviæ formentur pil. parvæ. *Idem.*

Pilulæ ex Terebinthina.

℞. Terebinthinæ coctæ ℥ j.
Rhabarbari electissimi ʒ iij.
Succini albi, succi Glycyrrhizæ ana ʒ ß.
Cinnamomi electi ʒ j.
Misce, & fiat massa, de qua formentur pilulæ mediocres. Accipiuntur autem de his primum novem ante cœnam: deinceps, nisi alvum subduxerint, plures. *Difficultati & suppressioni urinæ conferunt. *Crato.*

Pilulæ ad urinam.

℞. Carabæ ʒ j.
Gummi Prunorum, vel Cerasorum,
Asari, Seseli ana ℈ j.
Sem. Apii, Petroselini,
Spicæ Celticæ ana ℈ ß.
Cum succo Apii, vel Brassicæ marinæ fiant pilulæ, quæ sumantur ventriculo purgato, & Oxymelite superbibito, cum aqua Graminis, Asparagi & Apii. *Rondeletius.*

Pilulæ ad matricem.

℞. Doronici, Zedoariæ,
Nucis moschatæ, Castorei ana ʒ j.
Sem. Apii, Sem. Anethi,
Margaritarum ana ℈ iv.
Hyoscyami G. iij.
Fiant pilulæ cum aqua Arthemisiæ quantum sufficit. *Avicenna.*

Pilulæ de Castoreo.

℞. Castorei, Galangæ,
Zedoariæ, Nucis moschatæ ana ʒ j.
Sem. Apii, Anethi,
Margaritarum ana ℈ iv.
Hyoscyami G. iij.
Formetur massa cum aqua Arthemisiæ. *Utero conferunt, impeditas menstruas purgationes eliciunt. *Idem.*

DE PILULIS CALculum comminuentibus.

Pilulæ ad renum & vesicæ calculum.

℞. Pilularum ad urinam, proximè præscriptarum ʒ ß.

A Ochræ, sem. Paliuri ana ʒ j.
Cineris Scorpionum ℈ j.
Cum Oxymelite vel succo Limonū fiant pilulæ, superbibendo aquam Graminis, Asparagi, vel Saxifragiæ. *Rondeletius.*

DE PILULIS DOLOrem mitigantibus.

Pilulæ ad dolorem colicum.

B ℞. Spec. Aromatici rosati,
Spec. Diagalangæ ana ʒ ij.
Castorei ʒ ß.
Euphorbii G. x.
Opii diligentissimè tusi cum pistillo ferreo calido, dissolutiq; in vino Malvatico ℈ j ß.
Piperis, Croci, Myrrhæ ana ℈ ß.
Formentur pilulæ decem pro drachma. Capiat pilulas 4. aut 5. Si nec sic sedetur dolor, dentur 9.
C vel 10. Massa ista non nisi post menses duos propinanda. Tunc enim vis Opii remissior & ipsa exiccata, ita ut pulverizari possit, & cum vino propinari. *Rondeletius.*

Pilulæ ad dolorem calculi mitigandum.

℞. Opii ℈ j.
Styracis, Croci, Myrrhæ, Castorei ana ℈ ß.
Cum vino Malvatico formentur pilulæ, & cum pistillo calido, in mortario calido diu permisceantur. His deinde addatur pilularum ad uri-
D nam præscriptarum ʒ j. *Idem.*

Pilulæ anodynæ, nostræ.

℞. Piperis Indici in aceto macerati per noctē, & pulverizati ʒ j.
Croci ℈ ij.
Myrrhæ ℈ j.
Opii Thebaici diligentissimè tusi cum pistillo ferreo calido, dissolutiq; in vino generoso ʒ ij.
Moschi G. iij.
Misce, & fiant pilulæ, ad quantitatem pisæ. Dan-
E tur tres, vel quinq; ad summum, ante somnum, cum vino. *Colicos dolores mitigant: somnum inducunt.

Pilulæ colicæ.

℞. Cnici, Anisi, Castorei ana ʒ j.
Petroselini, Piperis longi, rotundi ana ʒ j ß.
Opii, Junci odorati,
Myrrhæ, Nardi ana ʒ ij.
Ex Melle parentur catapotia. Ex his scrupuli in-
F star sumetur manè, vel à cœna. *Andernacus.*

Aliæ.

℞. Myrrhæ Troglodytidis ʒ ij.
Alterci ʒ j.
Opii ʒ ß.
Cynoglossæ herbæ corticis ℈ ij.
Cortex priùs in Sole exiccetur: deinde in pulverem tenuē redigatur, aliisq; admisceatur. Omnibus sic mixtis, ex aqua Rosacea fingantur ciceris magnitudine catapotia, dentur quinque aut septem dormituris. *Idem.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Pilulæ opiatæ.

℞.Opii Thebaici minutim incisi ʒ ij.
Mumiæ G.iij.
Succi rad. Alterci, dum adhuc est succulenta, collectæ purgatæque ʒ ß.

Hæc simul mixta recondantur vitro, macerenturq; ad Solem, vel in loco calido per dies quatuordecim. Postea

Spec.Diambræ ℥ j.

cum Vini ardentis quinquies correcti libra vase optime conditur, & in loco calido, sive in Sole stare per dies octo vel decem sinitur, ita ut singulis diebus ter quaterq; agitetur. Hujus vini rubicundissimi per inclinationem à confectione separati, modicum super opium, ut antea docui, præparatum funditur, & in pulticulam redigitur, idq; per triduum iterum in Sole alióve loco calido, vase diligenter clauso digeritur, atq; hic labor ter reiterari debet. Tandē medicamentum exiccari finito, donec indurescat. hoc in pulverem super lapidē contertito. vino quod dixi, subinde adjecto, dum pultis crassitudo fit: cui adde

Coralii rubri, Succini flavi, præparati ana ℈ j.
Unicornu G.iv.
Moschi optimi, vel olei ex Moscho, vel ex Ambra G.iij.
Croci Orientalis ℈ j.

Probè subiguntur, junguntúrque, & formantur pilulæ minutissimæ, quarum singulæ pendeant G.iij. vel iv. Ex his unicum noctu dormituro, unicum manè datur ex vino decumbenti in lecto. * Medicamentum est ad omnes febres abigendas efficacissimum, si Paracelso fides adhibenda est: dolores omnes, præsertim capitis, sedat: humorumq; defluxiones in partes inferiores prohibet: somnum accersit: tussi medetur: pectoris pulmonumque vitiis auxiliatur: sanguinis rejectionem coërcet: vesicæ cruciatus mitigat. *Andernacus ex Paracelso.*

Pilulæ ex Opio magistrales.

℞.Opii, Croci, Cassiæ ana ℥ ß.
Vini albi quantum sufficit.

Misce. * Faciunt ad tussim, & tenues fluxiones inspissant. *Med. Florent.*

Pilulæ de Cynoglossa.

℞.Cynoglossæ, Opii,
Sem.Hyoscyami ana ℥ ß.
Myrrhæ ʒ vj.
Thuris ʒ v.
Caryophyllorum, Cinnamomi,
Styracis calamitæ ana ʒ ij.
Aquæ Rosaceæ quantum sufficit.

Fingatur massa. Servatur annos duos vel tres. * Magnam vim obtinent in tenuibus sistendis destillationibus, ac doloribus mitigandis. Datur à ℈ j. ad ʒ j. *Nicolaus.*

Pilulæ de Arnoglosso seu Plantagine, magistrales.

℞.Myrrhæ, Thuris, succi Glycyrrhizæ ana ʒ j.
Succi Plantaginis quantum sufficit.

A Fiat massa. *Sistunt tenues destillationes, ac eandem ferè cum superioribus facultatem obtinēt.

Pilulæ de Styrace.

℞.Styracis liquidæ, Thuris, Myrrhæ,
Succi Glycyrrhizæ, Opii ana ʒ j.

Fiat massa. Durat annos duos, vel plures. Dosis eadem cum superioribus. * Ad eadem efficaces, ad quæ sequentes. *Mesues.*

B *Pilulæ Styracis aliæ.*

℞.Styracis ʒ ix.
Opii, Myrrhæ ana ℥ ß.
Sapæ quantum sufficit.

Fiat massa. Servatur per annos duos vel tres. Datur à ℈ j. usque ad ʒ j. * Faciunt ad tussim recentem, & hæmoptoicos, dolorem levant, ac somnū inducunt. *Galenus.*

Aliæ, ejusdem.

℞.Myrrhæ, Piperis, Opii,
C Styracis, Castorei, Galbani ana ʒ ij.
Sapæ quantum sufficit.

Fiat massa. Servatur ad annos tres. Dosis eadem cum superioribus. * Faciunt ad destillationem, dolorem capitis, ægrè spirantes, peripneumonicos, ad vesicæ & uteri affectiones.

Pilulæ harmoniæ.

℞.Styracis, Castorei, Piperis,
Cardamomi ana ʒ iij.
Opii, Myrrhæ,
D Sem.Hyoscyami ana ℥ j.
Sapæ quantum sufficit.

Fiat massa. Servatur in charta pura, ceræ liquatæ intincta, ad annos tres. * Ad destillationes & inexuperabilem defluxum utiles sunt. *Galenus.*

Pilulæ Scribonii.

℞.Sagapeni, Myrrhæ ana ʒ ij.
Opii, Cardamomi,
Castorei ana ℥ ß.
Piperis albi ℈ j ß.
E Sapæ quantum sufficit.

Fiat massa. Exiccetur, & papyro, ceræ liquatæ intincta, servetur ad annos tres. Dosis à ℈ j. ad ʒ j. * Phthisicis, sanguinem rejectantibus, suppuratis educunt pelliculas, & repurgant sufficienter: verùm immorari pharmaco oportet. *Galenus.*

DE PILULIS VEnerem excitantibus.

F *Pilulæ ad coitum.*

℞.Fœniculi assi, sem. Erucæ ana ℥ ij.

Tere cum lacte vaccino, & forma pilulas ad modum fabæ. Da tres cū vino. *Arnold. Villanov.*

Pilulæ contra mirabiliter stimulantes.

℞.Cerebella Passerum N.xxx.

& solve diutissimè in catino, & accipe æqualiter Sevi hircini, quod est circa renes, statim dum occiditur: solvatur juxta ignem, cui addantur Cerebra, & Mellis q.s. In patella misceantur, & tan-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

diù coquantur, donec indurescant: postea formentur pilulæ in modum avellanæ: & da unam ante coitum. *Arnold. Villanovanus.*

Pilulæ ad eos, qui coire non valent.

℞. Ceparum albarum,
Testiculorum Vulpis,
Cerebella Passerum,
Flor. Palmæ masculi,
Olibani albi ana q. s.

Tempera cum aqua calida, & forma pilulas in modum Ciceris. Dabis septem mane cum vino.

DE PILULIS VEneno resistentibus.

Pilulæ contra venena.

℞. Imperatoriæ, Bistortæ, Tormentillæ,
Valerianæ, Dictamni albi, Carlinæ,
Aristolochiæ rot. Gentianæ, Agarici electi,
Salis gemmæ ana partes æquales.
Succi Alliorum, Ceparum q. s. est.
Croci ʒ j.

Misce omnia, ut fiat tanquam pasta, quæ in umbra siccetur, & servetur ad usum. Quando autem uti voles, recipe hujus pastæ ℥ ß. & cum suprà dictis succis formentur pilulæ.

DE PILULIS PURgantibus bilem flavam ex capite.

Pilulæ aureæ.

℞. Aloës, Scammonii præparati, seu
Diagridii ana ʒ v.
Rosarum rubr. sem. Apii ana ʒ ij ß.
Sem. Fœniculi ana ʒ j ß.
Masticis, Croci,
Pulpæ Colocynthidis ana ʒ j.

Trita crassiùs excipiantur, Tragacantha macerata in aqua Fœniculi, & fiat massa, quæ siccanda, & in vesica, vel charta, ceræ liquefactæ intincta, asservanda per annum. Dosis à ℈ j. ad ʒ j. vel ℈ iv. * Caput expurgant, aciem oculorum exacuunt, flatus ventriculi & intestinorum dissolvunt, ac citra molestiam alvum dejiciunt. *Nicolaus.*

Pilulæ Arabicæ.

℞. Aloës optimæ ℥ iv.
Rad. Bryoniæ, Myrobal. Citrinarum, Chebularum, Indarum, Belliricarum, Emblicarum,
Masticis, Diagridii,
Asari, Rosarum ana ℥ j.
Castorei ʒ iij.
Croci ʒ j.
Succi Fœniculi quantum sufficit.

Fiat massa. Servatur siccata in papyro, ceræ liquatæ intincta, ad annum. Dosis ut præcedentium. * Valent ad capitis dolorem, vertiginem hemicraniamque: lætitiam generant, mentisq; vigorem conservant, visum acuunt, auditumque amissum reparant, ac stomachum à vitiosis humoribus purgant. *Idem.*

A

DE PILULIS PURgantibus bilem ex hepate.

Pilulæ ad bilem in febribus.

℞. Rhabarbari electi ʒ ß.
Cinnamomi, Spicæ ana G. vj.
Tamarindorum ℈ j.
Succi Apii ℈ ß.

B Temperetur Rhabarbarum cum Spica & Cinnamomo in succo Rosarum, & cum eodem succo aut syrupo Rosarum lax. fiant pilulæ. His etiam Diagridi G. j. pro ʒ j. addi possunt. Post assumptionem harum pilularum imperandum, ut æger bibat Violati ℥ j. vel ij. cum pauca quantitate aquæ Borraginis. *Rondeletius.*

Aliæ.

℞. Rhabarbari ℈ j.
Aloës, Masticis ana ℈ ß.
C Diagridii G. vj.
Spicæ nardi, Nucis moschatæ ana G. iij.

Cum syrupo Rof. lax. fiant pilulæ. *Andernacus.*

Pilulæ ex Rhabarbaro.

℞. Rhabarbari electi ʒ iij.
Succi Glycyrrhizæ, succi Absinthii,
Mastiches ana ʒ j.
Myrobal. Citrinarum ʒ iij ß.
Sem. Apii, sem. Fœniculi ana ʒ ß.
Trochiscorum Diarrhod. ʒ iij ß.
D Spec. Hieræ simpl. ʒ x.
Aquæ Fœniculi quantum sufficit.

Fiat massa. Siccata, in vesica vel papyro, ceræ liquefactæ intincta, servatur per annum. Datur à ℈ j. usque ad ʒ ij. * In febribus diuturnis, jecinoris obstructionibus, & aquæ inter cutem initiis conferunt. *Mesues.*

Pilulæ Sabelliæ.

℞. Spicæ Indicæ ʒ v.
E Spicæ Romanæ ʒ ij.
Rhabarbari, Agarici,
Epithymi,
Costi, Masticis, Chamædryos,
Amomi ana ʒ iij.
Croci ʒ ij.
Myrrhæ, Cinnamomi, Caryophyllorum,
Schœnanthi ana ʒ j.
Aloës ʒ x.

F Cum Vino antiquo fiat massa: quæ siccata in charta ceræ liquatæ intincta, servatur ad annum. Datur ad ʒ ij. cum vino. * Obstructiones ventriculi, hepatis, lienis sanant, & hydropem materiamque vacuant. *Idem.*

Pilulæ de Euphorbio.

℞. Myrobalanorum Citrinarum,
Succi Eupatorii Mesuæ,
Succi Absinthii ana ʒ iij.
Rhabarbari ʒ iij ß.
Mastiches ʒ j.
Croci ʒ ß.
Aloës ℥ x.

Succi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Succi Endiviæ quantum ſufficit.
Fiat maſſa, ut ſuprà ſervanda. * Mirificè proſunt in febribus intermittentibus biliosis, morbo regio, jecinorisque obſtructionibus. *Meſues.*

DE PILULIS PURgantibus pituitam ex capite.

Pilulæ cochiæ.

℞.Spec.Hieræ ſimpl.ʒ x.
Pulpæ Colocynthidis ʒ iij.℈ j.
Scammonii præparati ʒ ij ß.
Turbith,Stœchadis ana ʒ v.
Vini albi quantum ſufficit.
Fiat maſſa. Siccetur,& conſervetur in charta ceræ liquatæ intincta per annum.Doſis à ℈ j.uſque ad ʒ j. *Rhaſis.*

Pilulæ Hieræ cum Agarico.

℞.Cinnamomi Nardi Indicæ,
Croci,Schœnanthi,Aſari,
Maſticis,Caſſiæ,Xylobalſami,
Carpobalſami,Violarum,
Epithymi,Colocynthidis ana ʒ j.
Agarici,Turbith ana ʒ ij.
Rhabarbari,Scammonii præparati ana ℥ ß.
Cum vino albo & Theriaca confice, & ſerva ut ſuprà.Doſis à ℈ j.ad ʒ j. * Opem ferunt vitiis capitis, nervorumque, & ſtomachi cruditatibus. *Antonius de Scarparia.*

Pilulæ ex Colocynthide.

℞.Colocynthidis,ſucci Abſinthii ana ℥ ß.
Aloës,Scammonii præparati ana ℥ j.
Rhabarbari electi ʒ iij.
Trita omnia ſucco excipiantur. * Pituitam à cerebro & aliis nervoſis vacuant: ob id conferunt dolori capitis ex frigido. *Galenus.*

Pilulæ ex Colocynthide,Meſuæ.

℞.Pulpæ Colocynthidis ʒ vj.
Myrobal.Indarum,Citrinarum,Sagapeni,
Bdellii mollis,Sarcocollæ ana ʒ v.
Aloës ʒ vij.
Nigellæ,Cymini,Origani Perſici,
Naſturtii albi,Salis gemmei,
Abſinthii Romani ana ʒ j.
Succi Porri quantum ſufficit.
Fiat maſſa.Siccetur & ſervetur ut ſuprà, per annum.*Valent ad affectus pituitoſos & melancholicos, ut alphos curatu difficiles, & juncturarum dolores.

Pilulæ Alhandal.

℞.Trochiſcorum Alhandal ʒ xij.
Spec.Hieræ ſimpl.℥ vij.
Maſticis ʒ ij.
Salis gemmei ʒ j ß.
Ladani ℥ j.
Ladanum & Maſtiche inuncta oleo Nucum,tundantur piſtillo calido in mortario æneo: deinde reliqua trita addantur,& fiat maſſa,in charta ceræ liquatæ intincta,ſervanda per annum, vel per

A dimidium.* Ad cephalæam & hemicraniam difficilem,& affectus nervorũ & juncturarũ. *Meſues.*

Pilulæ ex ſex rebus.

℞.Aloës,Scammonii,Colocynthidis,
Agarici,Bdellii,Gummi Arabici,
Rhabarbari ana ℥ ß.
(Rhabarbarum à Florentinis additum eſt.)
Tere,& fiat maſſa.Servatur ut præcedens. Doſis à ℈ j.ad ʒ j. * Pituitam à cerebro & aliis nervoſis evacuant. *Galenus.*

B

Pilulæ de octo rebus,ſive octomeræ.

℞.Aloës,Scammonii præparati ana ʒ ij.
Pulpæ Colocynthidis,Epithymi,
Agarici,Maſtiches,Dauci Cretici,
Myrobal.Chebularum,Abſinthii ana ʒ j.
Succi Solani quantum ſufficit.
Fiat maſſa. Probe exiccetur, deinde ad uſum in papyro, ceræ liquatæ intincta, ſervetur uſq; ad annum.Doſis ut præcedens. *Purgant humores
C craſſos à capite,viſum acuunt,& ſuffuſionem arcent. *Nicolaus.*

Pilulæ contra catarrhum & repletionem capitis.

℞.Stœch.Arab.ʒ ß.
Nucis moſchatæ,Macis ana G.v.
Caryophyllorum,Cinnamomi ana ℈ ß.
Squinanthi, Aſari, Carpobalſami,
Cubebarum ana G.vij.
Quinque genera Myrobal.ana ʒ j.
Rhabarbari electi ʒ ij.
D Spicæ Indicæ ℈ ß.
Turpeti ʒ j ß.
Agarici opt.fol.Senæ ana ʒ ij ß.
Salis gemmæ ʒ ß.
Aloës ſucco-citrini ℥ j ß.
Roſarum ℈ ß.
Diagridii ℈ ij ß.
Cum ſucco Caulium, vel aqua Majoranæ, vel Salviæ fiat maſſa.

E

Pilulæ valdè expertæ contra fluxum capitis.

℞.Aloës hepaticæ ʒ j.G.xv.
Agarici ℈ j.G.iij.
Maſticis ℈ ß.
Zingiberis G.v.
Spicæ Indicæ G.iv.
Salis gemmæ, Trochiſc. Alhandal ana G.iij.
Cum ſyrupo de Stœchade fiant pilulæ N.xxx.
Doſis pilulæ tres vel quinque in introitu lecti.
F *Valent pro capite & ſtomacho.

Pilulæ epilepticæ noſtræ.

℞.Cranii humani ʒ ij.
Pulpæ Colocynthidis,
Trochiſcorum Alhandal,
Stœchadis Arabici,Caſtorei ana ʒ j.
Hieræ Galeni ʒ iv.
Agarici,Turpeti ana ʒ j.
Cum aqua Pæoniæ, vel ſyrupo de Stœchade fiant pilulæ.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

DE PILULIS PURgantibus pituitam ex pectore.

Pilulæ Hieræ cum Agarico.

℞.Spec.Hieræ simpl.Gal.
Agarici trochiscati ana ℥ ß.
Aloës ℥ j.
Mellis colati quantum sufficit.

Fiat massa, quæ ut præcedens servanda. Datur à ℥ j.usq; ad ʒ ij. * Auxiliantur stomachicis, asthmaticis, & aliis stomachi & thoracis vitiis, à crassis & pituitosis humoribus natis.

Pilulæ ex Agarico.

℞.Agarici ʒ iij.
Masticis, Iridis, Marrubii ana ʒ j.
Turbith ʒ v.
Spec.Hieræ picræ ℥ ß.
Myrrhæ ʒ j.
Colocynthidis, Sarcocollæ ana ʒ ij.

Agaricum lima in pulverem redigitur: reliqua contunduntur, fiuntque pilulæ cum Sapæ sufficienti quantitate. Colocynthidis loco satius erit trochiscos Alhandal sumere. Servãtur ad annum dimidium, vel integrum. Dosis à ʒ ß.ad ʒ j ß. *Auxiliantur asthmaticis, & aliis thoracis vitiis à crassis & pituitosis humoribus natis. *Mesues.*

Pilulæ bechicæ.

℞.Succi Glycyrrhizæ,
Sacchari albi ana ʒ x.
Amyli, Tragacanthæ,
Amygdalarum dulc.ana ʒ vj.
Mucilaginis sem. Cydoniorum q.s.

Tere, fiant pilulę.* Ad tussim veterem & siccam, gutturisq; & faucium asperitatem pollent. *Idem.*

Pilulæ bechicæ, Rhasis.

℞.Amyli, Tragacanthæ,
Amygdalarum purgatarum,
Fabarum decorticatarum, sem. Papaveris,
Capitum Papaveris, Gummi Arabici,
Boli Armeni ana ʒ ij.
Mucilaginis Psyllii q.s.

Fiant pilulæ.

Pilulæ bechicæ albæ, magistrales.

℞.Sacchari candi,
Amyli ana ℥ vj.
Penidiorum ℥ iij.
Tragacanthæ ℥ ij.

Tragacantha dissolvatur in aqua Rosacea per diem, & fiant pilulæ.

Pilulæ bechicæ emplasticæ.

℞.Gummi, Tragacanthæ ana ℥ ß.
Succi Glycyrrhizæ ℥ j. Sapæ q.s.

Fiant pilulæ. *Galenus.*

Pilulæ bechicæ cum Terebinthina.

℞.Piperis, Cassiæ, Cinnamomi ana ʒ ij.
Galbani, Terebinthinæ ana ʒ j.
Mellis despumati q.s.

Fiant pilulæ. *Idem.*

Pilulæ bechicæ.

℞.Pinearum nucleorum,
Amygdalarum amar.ana ℥ j ß.
Glycyrrhizæ ʒ vj.
Succi Glycyrrhizæ ℥ iv.

Cum aqua Rosacea fiat massa. *Adversus tussim veterem pollent, & gutturis ac faucium asperitatem.

Pilulæ bonæ.

℞.Pilularum cochiarum ʒ j.
Azajaret ʒ ß.
Agarici trochiscati ℈ ß.
Trochisc. Alhand. G.iix.

Cum syrupo de Hyssopo fiant pilulæ N.xx. Dosis pil.v. * Valent in tussi & catarrho.

DE PILULIS PURgantibus pituitam ex stomacho.

Pilulæ alephanginæ.

℞.Cinnamomi, Cubebarum,
Ligni Aloës, Calami aromatici,
Macis, Nucis moschatæ,
Cardamomi, Caryophyllorum,
Rad. Asari, Masticis,
Schœnanthi, Nardi Indicæ,
Carpobalsami ana ℥ j.
Absinthii, Rosarum rubr.ana ʒ v.

Terantur crassiùs, & in ℔ xij.aquæ communis per diem macerata, coquantur ad dimidii consumptionem, deinde fricentur, & colentur: & in colaturæ ℔ ij.injice

Aloës sæpiùs lotæ secundùm artem, & in pulverem redactæ ℔ j.

Insolabis donec siccentur, sæpiùs agitando: & addes

Myrrhæ, Masticis ana ʒ v.
Croci ʒ iij.

Tere curiose: prædicti decocti reliquum ipsis affunde, agita in Sole, donec siccentur, & in istam crassitiem reducantur, ut fieri possint pilulæ secundùm artem. Serventur ad annum dimidium, vel integrum. Dosis à ʒ j.usque ad ʒ ij. Confici debent hæ pilulæ mense Junio, vel Julio. *Ventriculum, cerebrum, & sensoria humorib.crassis, putribus, pituitosis purgant, & inde natum dolorem dissipant, ventriculum roborant, & concoctionem ejus juvant. *Mesues.*

Pilulæ Galeni, similes alephanginis.

℞.Cinnamomi, Calami aromatici,
Cassiæ, Xylobalsami,
Schœnanthi, Dactylorum ana ℥ j.

Trita omnia macerẽtur in aqua pluvię sufficienti quantitate, in olla nova, deinde excoquãtur ad medias. Cola, & colaturæ impone Aloës sæpiùs lotæ in aqua pluviæ & pulverizatæ ℔ j. Permisceantur, & insolentur per dies Caniculæ, donec exiccata sint: deinde addita

Croci, Myrrhæ, Masticis ana ℥ j.

Misce,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Misce, & fiant pilulæ. *Idem præstant quod præcedentes.

Pilulæ ante cibum.

℞. Ligni Aloës, Caryophyllorum,
Macis, Nucis moschatæ, Zedoariæ,
Zingiberis, Spicæ, Galangæ,
Croci, Amomi, Calami Aromatici,
Xylobalsami, seu pro eo, Acori veri,
Carpobalsami, seu pro eo, Granorũ Paradisi,
Cardamomi, Cubebarum,
Absinthii, Menthæ rubeæ,
Sem. Apii, sem. Fœniculi, Anisi,
Sem. Petroselini,
Sem. Sileris montani,
Sem. Levistici, Masticis ana ʒ j.
Rhabarbari ad pondus omnium, id est, ℥ iij.
Aloës ℥ vj.

Misce, & fiat massa cum oleo Nucis moschatæ per expressionem facto: vel cum vino optimo: sed præstabit cum oleo fieri, ut dictum est. *Medici Colonienses.*

Aliæ ante cibum.

℞. Ligni Aloës, Caryophyllorum,
Folii Xylobalsami,
Sem. Balsami, Cassiæ ligneæ,
Maceris, Nucis moschatæ,
Cinnamomi, Cubebarum,
Croci, Sileris montani,
Rad. Nardi, Masticis ana ʒ ij.
Rhabarbari, Aloës succo-citrinæ ana ℥ iij ß.

Vino odorato excipiuntur. *Concoquendi vires firmant, humoresque biliosos leniter purgant. Dantur à ʒ j. usque ad ʒ ij. *Andernacus.*

Pilulæ ante cibum & post.

℞. Aloës ʒ xliv.
Rhabarbari ℥ j ß.
Ligni Aloës, Caryophyllorum,
Folii, Masticis,
Xylobalsami, Carpobalsami,
Croci, Spicæ nardi,
Cassiæ ligneæ, Cinnamomi,
Cubebarum ana ʒ iij.

Conficiantur cum vino optimo. *Respiciunt stomachum: dantur constipatis, & iis, qui sunt alvo dura, & conquerentibus de dolore stomachi propter ventositatem, vel exuperantia phlegmatis, præterquam tempore calido, absq; observatione diætæ 9. vel 11. cum vino calido conservant sanitatem. *Arnold. Villanovanus.*

Pilulæ ante cibum & post cibum.

℞. Cinnamomi, Caryophyllorum,
Galangæ, Nucis moschatæ,
Macis, Zingiberis,
Cardamomi, Xyloaloës,
Styracis calamitæ ana ʒ j.
Rhabarbari ad pondus omniũ supradictorum,
Aloës ad pondus omnium supradictorum.

Confice cum vino. Sumantur ante cibum vij. & post cibum v. *Virtutem digestivam confortant. *Nicolaus.*

A *Pilulæ mastichinæ.*

℞. Masticis ℥ ß.
Agarici optimi ʒ iij.
Aloës ʒ x.

Agaricum elimatum aut erasum maceretur in Oxymelite, fiatq; massa. Servatur ad annum. Dosis ad ʒ ij. *Ventriculum, cerebrum, viscera reliqua, oculos, uterum putribus humoribus purgant & roborant. *Conciliator.*

B *Pilulæ stomachicæ.*

℞. Myrobalanorum Citrinarum,
Aloës, Turbith ana ʒ x.
Rosarum, Spicæ Indicæ,
Masticis ana ʒ ij ß.
Anisi ʒ j ß.
Salis Indi, vel Salis gemmei, Croci ana ʒ j.

Cum succo Absinthii formetur massa. Servatur ad annum dimidium vel integrum. Dosis ad ʒ ij. *Biliosos & pituitosos vacuant humores, eos
C potissimum, qui caput & ventriculum obsident. *Mesues.*

Pilulæ stomachicæ aliæ.

℞. Myrobalanorum Citrinarum, Indarum,
Chebularum ana ʒ iij.
Rosarum, Masticis,
Cardamomi, Ligni Aloës,
Sandali citrini, Cubebarum,
Caryophyllorum, Schœnanthi,
Nucis moschatæ ana ʒ ij.
D Rhabarbari ℥ ß.
Turbith ʒ vij.
Aloës ad pondus omnium.

Fiat massa. Servatur ad annum. Dosis à ʒ j. usque ad ʒ ij. *Cerebrum & ventriculum corruptis humoribus purgant, ventriculum roborant, coctionem juvant, appetentiam excitant. *Alkindus.*

Pilulæ stomachicæ aliæ.

℞. Hieræ picræ ʒ vij.
E Myrobal. Chebularum,
Citrinarum, Indarum ana ʒ iij.
Agarici ʒ ij.
Turbith boni ʒ x.
Epithymi Cretensis, Anisi,
Salis Indi ana ʒ ij.
Absinthii, Scammonii,
Penidiorum ana ʒ iij.
Succi Cichorii quantum sufficit.

Fiat massa. *Pituita & bile flava ventriculum, he-
F par, caput, sensoria, juncturas purgant. Dantur ʒ ij. *Mesues.*

Pilulæ stomachicæ aliæ.

℞. Hieræ picræ ʒ x.
Trium Myrobalanorum,
Absinthii ana ʒ ij.
Masticis, Anisi,
Myrobal. Belliricarum,
Emblicarum, Agarici ana ʒ iij ß.
Zingiberis ʒ ij.
Caryophyllorum, Salis gemmei,
Schœnanthi ana ʒ j.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Turbith ʒ xij.
Succi Absinthii quantum sufficit.

Fiat massa. Dosis à ʒ j. usq; ad ʒ ij. vel iij. *Cerebrum & ventriculum corruptis humoribus purgant, ventriculum roborant, coctionem juvant, appetentiam excitant. *Mesues.*

Pilulæ ex Turbith, Stomachicæ dictæ.

℞. Turbith gummosi ʒ x.
Mastiches ℥ ß.
Rosarum rubrarum ʒ iij.
Aloës ℥ ij. ʒ j.
Succi Absinthii quantum sufficit.

Fiat massa. Servatur per annum dimidium, vel integrum. Datur à ʒ j. usq; ad ʒ ij. vel ʒ iij. *Materiam pituitosam, putrem, & aquosam ex ventriculo & cerebro vacuant. *Idem.*

Pilulæ ex Turbith.

℞. Turbith, Myrobal. Citrinarum,
Aloës ana ʒ x.
Masticis, Rosarum, Spicæ ana ʒ ij ß.
Anisi ʒ j ß.
Croci ʒ j.
Salis Indi ʒ ij.

Idem ut sequentes promittunt. *Idem.*

Pilulæ aureæ ex Turbith.

℞. Aloës ʒ xij.
Mastiches, Rosarum rubr. ana ʒ vij.
Myrobal. flavarum ʒ x.
Croci ʒ iij.
Turbith gummosi ʒ xvj.

Pulverizentur, & cum succo Absinthii q. s. fiat massa. *Pituitam & bilem sine molestia purgant: hepar & ventriculum roborant, coctionem juvant. *Idem.*

Pilulæ communes, Pestilentiales dictæ.

℞. Aloës ℥ j.
Myrrhæ, Croci ana ℥ ß.
Vini albi q. s.

Fiat massa. *Mirificè adversus pestiferæ luis contagia populatim grassantia pollent. Humores etiam ventriculo immersos educunt. *Avicenna.*

Pilulæ pestilentiales, Ruffi.

℞. Aloës, Ammoniaci ana ℥ j.
Myrrhæ ℥ ß.

Cum succo Limonum fiat massa.

Pilulæ contra pestem, magistrales.

℞. Myrrhæ, Croci,
Boli Armeni, Coralii rubri,
Charabæ ana ʒ j.
Myrobal. Chebularum ʒ ij.
Aloës ʒ vij.
Vini albi quantum sufficit.

Fiat massa.

Pilulæ pestilentiales.

℞. Aloës optimæ ʒ ij.
Rhabarbari electi, Myrrhæ optimæ ana ʒ j.
Zedoariæ selectæ, Croci ana ℈ j.

A Cum succo Citri, vel Limonum, vel Aurantiorum, vel Acetosæ fiat massula, ex qua formentur pilulæ. Datur ex his ʒ ß. singulis septimanis. *Medici Basilienses.*

Pilulæ pestilentiales aliæ.

℞. Aloës lotæ ℥ j.
Myrrhæ ℥ ß.
Agarici ʒ j.
Masticis ʒ j ß.
Croci, Rhabarbari electi,
B Boli Armeni ana ʒ ß.
Spec. Hieræ picræ ʒ j.
Diagridii ʒ ij.

Cum vino fiant pilulæ. *Valent contra pestem. *Antonius de Bononia.*

Pilulæ contra vermes.

℞. Aloës ʒ ij.
Myrrhæ, Scordii, Dictamni albi ana ℈ j.

Cum syrupo de Absinthio fiant pilulæ. Dosis ʒ j.
C Et si puer sit tenerior, ʒ ß. aut ℈ ij. *Hieronymus Mercurialis.*

DE PILULIS PURgantibus pituitam ex juncturis.

Pilulæ de Hermodactylis, majores.

℞. Hermodactylorum,
Myrobal. Citrinarum, Aloës, Turbith,
D Colocynthidis, Bdellii, Sagapeni ana ʒ vj.
Castorii, Sarcocollæ,
Euphorbii, Opopanacis,
Sem. Rutæ, sem. Apii ana ʒ iij.
Croci ʒ j ß.
Succi Brassicæ q. s.

Fiat massa. Servatur ad annos duos. Dosis à ʒ j. usque ad ʒ ij. *Valent ad podagram, & dolores frigidos aliarum juncturarum. *Mesues.*

Pilulæ arthriticæ.

E ℞. Hermodactylorum,
Turbith, Agarici ℥ ß.
Cassiæ ligneæ, Spicæ Indicæ,
Caryophyllorum, Xylobalsami,
Carpobalsami, Macis, Galangæ,
Zingiberis, Masticis, Asæ fœtidæ,
Fœniculi, Anisi, Saxifragiæ,
Sem. Asparagi, sem. Rusci, Rosarum,
Milii Solis, Satis gemmei ana ʒ ij.
Scammonii ʒ j.
F Aloës optimæ ad pondus omnium.
Succi Fœniculi q. s.

Fiat massa. Siccetur & servetur in charta, ceræ liquatæ intincta, ad annum. Dosis à ʒ j. usque ad ʒ ij. *Valent ad podagram, aliosq; articulorum dolores. **Nicolaus.**

Pilulæ arthriticæ, aliæ.

℞. Betonicæ, Myrrhæ,
Boli Armeni præparati, Ivæ arthriticæ ana ʒ j.
Pimpinellæ, Chamædryos, Aloës ana ʒ ij.
Croci ℈ ß. Mellis ros. colati q. s.

Misce,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Misce, & fiat massa pilularum. Capiat duas pro una vice, per tres horas ante cibum, ad quantitatem Ciceris, singulis diebus: & videbis mirabilem effectum. *Innominatus.*

Pilulæ arthetica quatuor magistrorum.

℞. Hermodactylorum,
Gummi Hederæ ana ʒ vj.
Turpeti gummosi, Myrobal. Chebularum,
Pulp. Colocynthidis, Agarici ana ʒ ij.
Euphorbii, Diagridii,
Sarcocollæ, Opopanacis,
Serapini, Bdellii, Amomi ana ʒ j.
Salis gemmæ, sem. Apii,
Petroselini, Rutæ domest.
Rad. Acori, sem. Cicutæ ana ʒ ß.
Aloës ʒ iij.
Diagridii ʒ j.

Confice cum succo Ivæ, vel Fœniculi: imponatur pulvis Ivæ. *Arnold. Villanovanus.*

Pilulæ podagricæ.

℞. Agarici opt. Rhabarbari pul.
Masticis ana ʒ j.
Croci ʒ ß.
Succi sive extracti Hellebori nigri,
Succi Fumiterræ,
Succi sive extracti Colocynthidis,
Succi sive extracti Gentianæ,
Succi sive extracti Petasitæ,
Extracti Rhabarbari ana ʒ j.

Misce, & fiant pilulæ. *Henricus Wolfius.*

Pilulæ fœtidæ, majores.

℞. Sagapeni, Ammoniaci,
Opopanacis, Bdellii,
Colocynthidis, Rutæ agrestis,
Aloës, Epithymi ana ʒ v.
Hermodactylorum, Esulæ ana ʒ ij.
Scammonii præparati ℥ iij.
Turbith ℥ ß.
Cinnamomi, Nardi Indicæ,
Croci, Castorei ana ʒ j.
Zingiberis ʒ j ß.
Euphorbii ℈ ij.

Dissolvantur lacrymæ in succo Porri, & fiat massa. Siccetur, & servetur in charta, ceræ liquatæ intincta, per annum. Dosis à ℈ ij. ad ʒ j. *Vacuant pituitam crassam, crudam: ob id conferunt affectibus inde natis, arthritidi, podagræ, gonagræ, dolori spinæ, & aliarum juncturarum, ventriculi, colico, alphis, elephantiæ, aliisque cutis vitiis. *Mesues.*

Pilulæ fœtidæ minores.

℞. Sagapeni, Ammoniaci,
Opopanacis, Bdellii,
Myrrhæ ana ʒ v.
Turbith ʒ x.
Colocynthidis ʒ vj.

Fiant ut priores. *Idem pollent. *Idem.*

Pilulæ ex Sagapeno.

℞. Sagapeni, Ammoniaci,
A Bdellii, Opopanacis, Aloës,
Castorii, Rutæ agrestis ana ʒ ij.
Colocynthidis ʒ iij.
Salis gemmæ ʒ j.
Succi porri quantum sufficit.

Fiat massa. Siccetur, serveturque in papyro, ceræ liquatæ intincta, per annos duos. Dosis à ℈ ij. ad ʒ j. *Pituitam lentam purgant: ob id juvant paralysim, spasmum, dolorem juncturarum, dorsi, podagramque frigidam. *Mesues.*

B

Pilulæ ex Opopanace.

℞. Opopanacis, Hermodactylorum,
Sagapeni, Bdellii,
Ammoniaci, Colocynthidis ana ʒ v.
Croci, Castorii, Myrrhæ, Zingiberis,
Piperis nigri, longi, Cassiæ ligneæ,
Myrobalanorum Citrinarum, Indarum,
Belliricarum, Emblicarum ana ʒ j.
Scammonii præparati ʒ ij.
C Turbith ℥ ß.
Aloës ℥ j ß.
Succi Brassicæ q.s.

Fiat massa: siccetur & servetur in charta, ceræ liquatæ intincta, loco sicciore, per annum. Dosis ℈ ij. usque ad ʒ j. * Ad paralysim, spasmum cynicum, gonagram, podagram, & aliorum articulorum dolores, morbosque partium nervosarum frigidos, utiles sunt. *Idem.*

Pilulæ de Sarcocolla.

D ℞. Sarcocollæ ʒ iij.
Turbith ℥ ß.
Colocynthidis, Zingiberis ana ʒ j ß.
Salis gemmei ʒ j.
Aquæ Rosarum q.s.

Fiat massa, quæ ut præcedens servanda. Dosis ʒ j. *Pituitam vacuant: ob id pituitosis affectibus commodant. *Idem.*

Pilulæ benedictæ.

E ℞. Spec. Benedictæ laxativæ ʒ vj.
Mellis rosati q.s.

Fiat massa. Servatur papyro munda, ceræ liquatæ intincta, per annum. Dosis à ʒ j. ad ʒ ij. *Humores pituitosos, potissimum ad articulos decumbentes, eliciunt, à renibus quoque & vesica purgant. *Nicolaus.*

Pilulæ de Nitro.

℞. Aloës, Colocynthidis, Scammonii,
Bdellii, Hellebori nigri,
F Gummi Arabici ana ʒ ij.
Euphorbii, Nitri ana ʒ j.

Cum succo Brassicæ fiat massa. *Valent ad crassos, frigidos, lentos & glutinosos humores, ex remotioribus partibus educendos, frigidis nervorum affectibus succurrunt, & humores ex alto evocant, quo nomine cerebri, & capitis pertinacibus affectibus, articulariis morbis, comitiali & resolutioni conveniunt. Stomachicis & Ischiadicis succurrunt. Vertiginosos juvant: pituitæ lentitiam dissipant, utramq; bilem deturbant: unde earum usus in morbo Gallico. *Alex. Trallianus.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

DE PILULIS PURgantibus melancholiam ex hepate & splene.

Pilulæ ex Fumaria.

℞. Myrobal. flavarum, Chebularum, Indarum ana ʒ v.
Aloës ʒ vij.
Scammonii præparati ʒ v.
Succi Fumariæ quantum sufficit.

Omnia in pulverem redacta comprehende succo, & siccari sinito: rursus trita succo excipiantur, siccentur: & sic tertiùm, & in pilulas formentur. Durant annum. * Solvunt humores acres, biliosos, pituitam salsam, & alios adustos, à quibus pruritus & scabies. *Avicenna.*

Pilulæ Indæ.

℞. Myrobal. Indarum, Hellebori nigri,
Polypodii ana ʒ v.
Epithymi, Stœchadis ana ʒ vj.
Agarici, Lapidis Lazuli loti,
Colocynthidis, Salis Indi ana ℥ ß.
Succi Eupatorii inspissati,
Nardi indicæ ana ʒ ij.
Zingiberis ʒ j.
Spec. Hieræ simpl. ℥ j ß.
Succi Apii q. s.

Fiat massa: quæ leviter siccata, servetur in charta munda ceræ liquatæ intincta, per annum. Datur à ℈ ij. ad ʒ j. *Valent ad affectus melancholicos, cancrum nō ulceratum, elephantiam, alphos nigros curatu difficiles, melancholiam morbum, & inde ortum tumorē & mœrorem, quartanam, icterum, spleniticum, & splenis dolorem. *Mesues.*

Pilulæ de lapide Lazuli.

℞. Lapidis Lazuli loti ʒ vj.
Epithymi, Polypodii ana ℥ j.
Caryophyllorum, Anisi ana ℥ ß.
Scammonii præparati, Hellebori nigri,
Salis Indi ana ʒ ij ß.
Agarici electi ℥ j.
Spec. Hieræ simpl. ʒ xv.
Succi Endiviæ quantum sufficit.

Fiat massa: leviter siccata servetur in papyro mūda, ceræ liquatæ intincta. Dosis à ℈ ij. ad ʒ j. * Valent ad affectus melancholicos, & bile usta natos. *Mesues.*

Pilula de lapide Armeno.

℞. Lapidis Armeni loti,
Spec. Hieræ simpl. ana ʒ v.
Polypodii, Epithymi ana ℥ j.
Scammonii præparati ʒ iij.
Caryophyllorum ʒ ij.
Salis Indi ʒ j ß.
Succi Solani quantum sufficit.

Fiat massa: siccetur leviter, & in charta munda, ceræ liquatæ intincta, servetur per annum. Dosis à ℈ ij. ad ʒ j. * Melancholiam & bilem ustam multiplicem utramq; clementer vacuant: ob id morbis inde natis conferunt. *Mesues.*

A *Pilulæ contra morbum Gallicum.*

℞. Ellebori nigri, triti ℥ j.
Præcipitati ℥ ß.
Fol. Senæ Alex. ℥ ij.
Croci ʒ j.

Misce, & cum Melle albo fiat massa pilularum. Dosis à ʒ j. usque ad ʒ ij. *Fioravantus.*

Pilulæ Mercuriales ad morbum Gallicum.

B Nonnulli post purgationem universalem sequentibus pilulis Gallicam luem curant:

℞. Rhabarbari electi ℥ x.
Scammonii ʒ iij.

Terantur, succum, vel syrupum de Limonibus affundendo,

Argenti vivi, panno conclusi, ut granis minimis effluat ℥ ij. vel ʒ vj.

Extinguatur diligenter eodem succo: cumq; satis extinctum, & mixtum fuerit, sæpè de eodem
C succo, vel syrupo affundendo, adde Farinæ triticeæ ʒ ij. Moschi ʒ j. Fiant pilulæ quinque pro drachma, diligenter deauratæ. Nam aurum mirificè hydrargyri noxam reprimit. Sumat quotidie unam pilulam sex horis ante cibum: iisque triginta dies utatur. Interea verò nullo alio utatur medicamento, nec cathartico, nec topico: sed bis in hebdomada tantùm bibat aquæ Fœniculi ℥ j. & aquæ vitæ ℥ ß. *Ant. Chalmeteus.*

D
DE PILULIS PURgantibus humores serosos.

Pilulæ de Mezereo.

℞. Foliorum Thymelææ aceto infusorum & exiccatorum ʒ v.
Myrobal. flavarum ℥ ß.
Myrobal. Chebularum ʒ iij.
Mannæ q. s.

Tamarindorum aqua Cichorii solut. q. s. ad for-
E mandum. *Serosum excrementum valenter purgant, seu aquas: ob id hydropem juvant. Dantur à ʒ j. ad ℈ iv. *Mesues.*

Pilulæ de Euphorbio.

℞. Euphorbii, Colocynthidis, Agarici,
Bdellii, Sagapeni ana ʒ ij.
Aloës ʒ v.
Succi Porri q. s.

Fiat massa. Siccetur leviter, & in charta munda
F ceræ liquatæ intincta, servetur per annum. Datur à ʒ j. ad ℈ iv. * Ad emittendam hydropicorum flavam aquam, & materiam tumoris discutiendam valent: opem quoque afferunt lumborum doloribus, & podagræ humida causa concitatæ. *Idem.*

Pilulæ Hydragogæ.

℞. Hieræ simplicis cum Agarico ℥ ß.
Rhabarbari,
Myrobalanorum Chebulorum ana ʒ j.

Foliorum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Foliorum Chamelææ infusorum in Aceto vini, cui incoxêre mala Cydonia & exempta, extra Solem arescant, repetitáq; infusione à recentato aceto, & maceratione facta per horas 24. & deinde exiccatorum ℥ ß.
Trochiscorum Alhandel ʒ ß.
Nucis myristicæ,
Caryophyllorum ana ℈ ß.
Fiat massa cum succo radicum Iridis. Datur ℈ j. superdormiat, & mox jusculum pisorum sorbeat. *Heurnius.*

DE PILULIS PURgantibus humores mixtos à capite.

Pilulæ sine quibus.

℞. Aloës lotæ ʒ xiv.
Myrobal. flavarum, Chebularum,
Indarum, Belliricarum, Emblicarum,
Rhabarbari, Mastiches, Absinthii,
Rosarum, Violarum, Senæ,
Agarici, Cuscutæ ana ʒ j.
Scammonii præparati ʒ vj ß.
Macerato scammonio in succi Fœniculi q. s. infusionem panno lineo colligatam fortiter exprime manibus oleo violato inunctis, & cum expressione fiat massa: siccetur leniter, & papyro munda ceræ liquatæ intincta, servetur per annum. Dosis à ℈ ij. ad ʒ j. * Mirificè pituitam, bilem, & humorem melancholicum purgant, & ad suffusiones, oculorumque claritatem conducunt, visum conservantes: aurium dolorem sanant, & iliosis conferunt. *Nicolaus.*

Pilulæ lucis, majores.

℞. Rosarum, Violarum, Absinthii,
Colocynthidis, Turbith. Cubebarum,
Calami aromat. Nucis mosch. Spicæ Indicæ,
Epithymi, Carpobalsami, Xylobalsami,
Sem. Seselios, sem. Rutæ, Schœnanthi,
Mastich rad. Azari, Caryophyllorum,
Cinnamomi, Anisi, sem. Fœniculi,
Sem. Apii, Casiæ ligneæ,
Croci, Macis ana ʒ ij.
Myrobal. Citrinarum, Chebularum,
Indarum, Belliricarum, Emblicarum,
Rhabarbari ana ℥ ß.
Agarici, Senæ ana ʒ v.
Euphragiæ ʒ vj.
Aloës succocitrinæ ℥ xj. ʒ ij.
Succi Fœniculi q. s.
Fiat massa: leviter siccetur, & in papyro, ceræ liquatæ intincta, servetur per annum. Datur à ℈ ij. ad ʒ j. * Excrementa capitis pituitosa educunt, visumq; roborant. *Mesues.*

Pilulæ lucis, minores.

℞. Xylobalsami, Carpobalsami ana ʒ j.
Rad. Chelidoniæ ʒ v.
Rosarum, Violarum, Absinthii,
Euphragiæ ana ʒ iij.
Senæ, Epithymi, Myrobal. flavarum,

A Chebularum, Indarum, Belliricarum,
Emblicarum, Agarici, Colocynthidis,
Schœnanthi, Lycii,
Lapidis Lazuli loti ana ʒ ij ß.
Aloës lotæ ℥ vj.
Succi Fœniculi, aut Chelidoniæ quantum sufficit.
Fiat massa. Servatur in charta munda, ceræ liquatæ intincta per annum. * Excrementa capitis pituitosa educunt, visumq; roborant: atram
B tamen bilem magis vacuant. *Mesues.*

Pilulæ capitales.

℞. Artanitæ, Colocynthidis, Agarici,
Turpeti, Hermodactylorum ana Gr. xxiv.
Zingiberis, Caryophyllorum, Macis,
Ligni Aloës, Salis gemmæ ana Gr. xij.
Diagridii ℈ j.
Aloës lotæ ʒ x.
Cum Hiera simplici fiant pilulæ vij. pro drachma. *Nicolaus Stocker.*

C

Pilulæ ad omnem dolorem capitis.

℞. Aloës hepaticæ lotæ ℥ iij.
Bryoniæ, Masticis ana ℥ j.
Cum vino fiant pilulæ. * Conferunt omni dolori capitis, memoriam reparant, & lætificant. *Francisc. Gozad.*

Pilulæ ad dolorem capitis, ex phlegmate & melancholia.

D ℞. Myrobalan. Chebularum, Myrobal. Belliricorum,
Myrobal. Emblicorum ana ʒ iij.
Salis ʒ ß.
Stœchados ʒ ij.
Hieræ picræ ℥ j.
Pulpæ Colocynth. ℥ ß.
Absinthii ʒ ij.
Agarici ℥ j.
Turpeti, Epithymi ana ʒ xv.
E Hellebori nigri ʒ v.
Fiat massa. Dosis à ʒ j. usque ad ij ß. *Avicenna.*

Pilulæ salvæ mundificantes caput.

℞. Turpeti, Aloës ana ʒ x.
Colocynthidis, Scammoneæ ana ʒ iij.
Anisi, Salis ana ʒ ij.
Fiat massa cum vino. Dosis aur. j. *Avicenna.*

Pilulæ ad dolorem capitis ex melancholia.

F ℞. Epithymi, Agarici ana ℥ ß.
Polypodii ʒ iij.
Hieræ ʒ vij.
Salis ʒ ij ß.
Myrobal. Indarum ʒ v.
Lapidis Lazuli ʒ ij.
Dosis ʒ ij. *Avicenna.*

Pilulæ ad melancholiam, validiores.

℞. Pæoniæ, Myrrhæ, Stœchados Arabici,
Melissæ, Thuris, Croci, Myrobal. trium,
Rosarum ana ʒ j.
Trochisc. de Agarico, Polypodii, Epithymi,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Senæ, Lapidis Lazuli loti & præparati,
Boli Armeni præparati ana ʒ iij.
Aloës lotæ ℥ ij.
Cum vino fiant pilulæ. *Idem.*

DE PILULIS PURgantibus humores mixtos à stomacho.

Pilulæ Hieræ simplicis.

℞. Aloës ʒ l.
Cinnamomi, Xylobalsami, Asari,
Spicæ Indicæ, Croci, Mastiches ana ʒ iij.
Mellis rosati q.s.
Fiat massa. Servatur per annum in charta munda, ceræ liquatæ intincta. Dosis ad ʒ ij. * Adversus vitia ventriculi ex humoribus biliosis & pituitosis nata prosunt. *Galenus.*

Pilulæ de Hiera composita.

℞. Cinnamomi, Spicæ Indicæ,
Croci, Schœnanthi, Asari,
Xylocassiæ, Xylobalsami,
Carpobalsami, Violarum, Absinthii,
Epithymi, Agarici, Rosarum,
Turbith, Colocynthidis, Mastiches ana ℈ ij.
Aloës ʒ x. ℈ ij.
Aquæ Endiviæ q.s.
Fiat massa, in papyro munda, ceræ liquatæ intincta, servanda per annum. Dosis ut suprà. * Opem ferunt vitiis capitis, nervorumq; ab humoribus pituitosis procreatis.

Pilulæ Assaieret.

℞. Spec. Hieræ picræ Gal. ʒ ij.
Mastiches, Myrobal. Citrinarum ana ʒ j.
Aloës ℥ ß.
Succi Majoranæ q.s.
Fiat massa, in charta munda, ceræ liquatæ intincta, servanda per annum. Dosis ad ʒ ij. * Bilem flavam & pituitam vacuant *Avicenna.*

Pilulæ ex Turbith.

℞. Turbith gummosi ʒ x.
Mastiches ℥ ß.
Rosarum rubrarum ʒ iij.
Aloës ℥ ij ʒ j.
Succi Absinthii q.s.
Fiat massa. * Materiam pituitosam putrē & aquosam ex ventriculo & cerebro vacuant. *Mesues.*

Pilulæ ex Turbith, aliæ.

℞. Turbith,
Myrobal. Citrinarum, Aloës ana ʒ x.
Mastiches, Rosarum, Spicæ ana ʒ ij ß.
Anisi ʒ j ß. Croci ʒ j.
Salis Indi ʒ ij.
Idem quod sequentes promittunt.

Pilulæ ex Turbith aurea.

℞. Turbith optimi ʒ xvj.
Aloës ℥ j ß.
Mastiches, Rosarum ana ʒ vij.
Myrobal. flavarum ʒ x.
Croci ʒ iv.

A Succi Absinthii quantum sufficit.
Fiat massa, in charta munda, ceræ liquatæ intincta, servanda per annum. * Bilem & pituitam citra molestiam purgant, hepar & ventriculum roborant, coctionem juvant. *Mesues.*

Pilulæ de Aloë & Mastiche.

℞. Aloës ℥ j.
Mastiches ℥ ß.
Caryophyllorum, Rosar. rubrarum ana ʒ j.
Croci, Diagridii ana ℈ ij.
B Succi Absinthii, vel
Succi Fœniculi q.s.
Fiat massa. * Respiciunt virtutem naturalem. Purgant incolumiter stomachum à phlegmate & à cholera. *Nicolaus.*

Pilulæ de Aloë lota.

℞. Aloës lotæ cum succo rosf. rubrarum ℥ j.
Agarici trochiscati ʒ iij.
Mastiches ʒ ij.
C Spec. Diamoschi dulcis ʒ ß.
Vini malvatici q.s.
Fiat massa, in papyro munda, ceræ liquatæ intincta, servanda per annum. * Ventriculum, cerebrum, viscera reliqua, oculos, uterum putridis humoribus purgant, & roborant. *Incertus.*

Pilulæ de Aloë rosata.

℞. Aloës rosatæ optimæ & pellucidæ ℥ j.
Cum vino formentur pilulæ, pro drachma quot voles. * Minùs purgant, magis roborant Aloë
D rosata dicitur, quæ succo rosarum sæpiùs est elota, aut quæ eundem succum sæpiùs imbiberit. *Augustani.*

Pilulæ de Aloë rosata, aliter.

℞. Foliorum rosf. viridium ℥ iv.
Terantur, seu incidantur minutissimè, & cum Aloës ℥ vj. incorporentur: quibus exiccatis denuò addantur totidem rosæ, & tertium reiterentur: postea formetur massa, quæ usui reservetur.
E *Arnoldus Villanovanus.*

Alia elegans Aloës præparatio.

Aloën parant magni quidā viri, ita ut omnem noxam exuat hoc modo: Cùm Syrius æstivo Solstitio flagrat, pulveri Aloës remiscent serum lactis, dum pultis characterem trahat: Soli exponunt dum indurescat. Iterum in pulverem comminuunt & succum Endiviæ affundunt, denuoq; siccant: tandem in pollinem vertunt, ac Rosarum Persicarum succo imbuunt: & sæpiùs
F eandem historiam peragunt: ultimò siccatum in usum reponunt, & ex ea pilulas efformāt. *Heurn.*

Pilulæ imperiales, magistrales.

℞. Cinnamomi, Amomi, Anisi, Mastiches,
Cardamomi minoris, Zingiberis,
Zedoariæ, Maceris, Nucis moschatæ,
Caryophyllorum, Croci, Cubebarum,
Ligni Aloës, Turbith, Mannæ,
Agarici, fol. Senæ, Spicæ Indicæ,
Myrobal. Citrinarum, Chebularum, Indarum,
Belliricarum, Emblicarum ana ℈ j.

Rhabar-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Rhabarbari ℥ j. Aloës ℥ ij.
Syrupi rof.lax.q.f.

Fiat massa. * Modicùm solvunt, & plurimùm confortant stomachum, & omnia intestina frigida: muniunt virtutes naturales, removent frigiditatem, clarificant sanguinem & spiritum.

Pilulæ Aureæ sive Magicæ.

℞. Fol. Auri Gr. xij.
Thuris, Myrrhæ, Croci,
Ligni aloës, Cinnamomi, Cort. mali citri,
Melissæ, Serici coccinei crudi, Menthæ,
Been albi, Been rubri ana ℥ ß.
Rosarum rub. Sandali rubri, Coralii rubri,
Myrobal. Emblicarum,
Myrobal. Chebularum,
Myrobal. Indarum ana ʒ j.
Aloës lotæ ad pondus omnium.

Cum vino optimo confice pilulas. Pituitam, atram bilem educunt absque molestia: singula membra corroborant, spiritus acuunt, & illuminant: ita eos dilatant, ne constricti mœstitiam pariant, sed dilatatione, & lumine gaudeant, ita rursus stabiliunt, ne extensione nimia evanescant. *Marsilius Ficinus.*

Pilulæ Angelicæ Fioravanti.

℞. Colocynthidis ℥ iv.
Aquæ vitæ optimæ circulatæ ℔ j.

Macerentur per dies tres: inde fiat fortis expressio: cui adde
Aloës hepaticæ, Elleb. nigri, Myrrhæ ana ℥ j.
Misceantur trita, & ponantur in loco calido dum ferè exiccentur: mox adde
Croci, Cinnamomi, Sulphuris flavi ana ℥ ß.
Incorpora bene, & permitte, dum perfectè exiccentur: inde cum melle fiat massa, in vase plumbeo servanda. Dosis ʒ j. Valent ad omnia genera morborum. Purgant bilem utranq; & pituitam clementer, ita ut etiam gravidis mulieribus exhiberi sine periculo possint. Febres omnes & catarrhos sanant.

Pilulæ Aquilinæ Fioravanti.

℞. Conservæ rosarum ℥ iij.
Ligni aloës ʒ j.
Olei Vitrioli Gr. x.
Cinnamomi electi ℈ ij.
Lapidis philosophici nostri ℥ j.
Sacchari albi ℥ ij.

Misce, & cum syrupo acetoso fiat massa. Dosis ʒ j. usq; ad ʒ ij. cum vino. * Valent ad omnes infirmitates: purgantq; sine nocumento.

Pilulæ Magistrales.

℞. Olibani, Masticis, Myrrhæ, Sarcocollæ,
Aloës hepaticæ, Ellebori nigri, Turpeti,
Colocynthidis, Croci ana q.s. est.
Moschi ℈ ß.

Terantur minutissimè, & cum melle rosato & aqua vitæ fiat massa pilularum. Dosis ʒ ij. ad ʒ iij. *Purgant humores corruptos viscosos & crassos: corpora à putredine conservant; conferunt po-

A dagricis, nec non Gallico morbo affectis. *Fioravantus.*

Pilulæ saluberrimæ.

℞. Myrrhæ electæ, Croci,
Ossis de corde Cervi, Caphuræ,
Spodii, sem. Ocymi ana ʒ ß.
Ligni aloës ℈ j. Gr. v.
Boli Armeni cum aqua ros. præparati ℈ j.
Been albi ℈ ß. Gr. v.
Flor. Buglossæ ʒ j.
B Caryophyllorum, Cort. mal. citri,
Sem. Citri, Zingiberis ana ℈ j.
Ambræ griseæ electæ Gr. v.
Hyacinthorum, Granatorum ana ℈ ß.
Agarici optimi, Rhabarbari electi ana ʒ j.
Spicæ Indicæ ℈ ß.

Aloës hepaticæ elect. & elotæ, ad pondus omnium. Cum aqua Buglossæ fiat massa non nimis spissa. Istæ pilulæ possunt circa administrationem acui cum
C Diagridio, Trochiscorum Alhand. ana quantum satis est.
Et formentur pilulæ.

Pilulæ.

℞. Myrobal. Chebulorum ʒ ij.
Rosarum rubr.
Sandali rubri,
Emblicorum,
Cinnamomi electi,
D Croci, Cort. mali citri,
Been albi,
Been rubri,
Melissæ ana ʒ j.
Aloës electæ riteq; ablutæ ʒ xij.

Cum vino fiant pilulæ: quibus hebdomada quælibet semel utaris diluculo, eo scilicet pondere, quo naturæ tuæ conveniat, æstate quidem cum aqua rosacea, aliàs verò cum vino. Pituitam & atram bilem evacuant. *Marsilius Ficinus.*

E *Pilulæ Galeni ad laxandum.*

℞. Diagridii ʒ iij.
Colocynthidis, Aloës ana ℥ ß.
Myrrhæ ʒ ij.
Masticis ʒ j.

Fac pilulas cum vino, ad modum ciceris.

Pilulæ de Elaterio.

℞. Aloës ℥ ij. Masticis ℥ j.
F Elaterii ℥ iij.

Cum succo cucumeris asinini conficitur. Da iij. vel v. * Suaviter ducunt, & principaliter melancholiam, & phlegma purgant, sive choleram rubeam. *Nicolaus.*

Pilulæ aliæ.

℞. Aloës lotæ ℥ j.
Myrobal. Emblicorum,
Myrobal. Chebulorum,
Masticis, Rosarum rubr. ana ʒ ij.

Cum vino fiant pilulæ. *Pituitam, atramq; bilem evacuant. *Mars. Ficinus.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

DE PILULIS PURGANTIBUS HUMORES MIXTOS AB HEPATE.

Pilulæ de tribus.

℞. Rhabarbari, Agarici,
Aloës lotæ ana ʒ ij ß.
Syrupi rof. lax. q. s.

Fiat massa, in charta munda, ceræ liquatæ intincta, servanda per annum.

Pilulæ ex Halicacabo.

℞. Absinthii, succi Absinthii,
Succi Eupatorii, Aloës,
Myrobal. flavarum, Mastiches,
Croci, Rhabarbari, Cancami loti,
Asari, Anisi, Casiæ ligneæ,
Sem. Fumariæ ana ʒ ij.
Hieræ picræ ʒ iij.
Aquæ Solani q. s.

Fiat massa. * Ad febres diuturnas ex humoribus variis ortas, obstructionem hepatis solvunt, & inde ortum dolorem, & incipientem hydropem: dantur à ʒ j. ad aur. j ß. *Mesues.*

Pilulæ ad Hydropem.

℞. Spicæ Indicæ, & Romanæ ana ℥ ß.
Agarici, Aristolochiæ, Amomi,
Croci, Æris combusti, Epithymi,
Masticis, Hyperici, Costi,
Chamædryos ana ʒ iij.
Myrrhæ, Kerfe medicinalis,
Squinanthi, Tithymali ana ʒ j.
Aloës ℥ j.

Pulverizentur, & cum aqua fiat massa pilularum. Dosis ʒ ij. cum vino. *Galenus.*

Pilulæ Philagrii.

℞. Trochiscorum Diarrhod.
Trochisc. de Rhabarbaro ana ℥ ß.
Succi Eupatorii,

A Succi Spinæ albæ ana ʒ ij.
Absinthii ʒ j ß.
Myrobal. citrinorum, sem. Cuscutæ,
Turpeti ana ℥ ß.
Agarici, Aloës ana ℥ j.
Salis indi ℥ j ß.

Confice cum aqua Fœniculi. Dosis ʒ ij. * Valent ad febres antiquas. *Mesues.*

DE PILULIS PURGANTIBUS HUMORES MIXTOS À TOTO.

B

Pilulæ aggregativæ, majores.

℞. Myrobal. flavarum,
Rhabarbari ana ℥ ß.
Succi Eupatorii,
Succi Absinthii ana ℥ iij.
Scammonii præparati ʒ vj.
Myrobal. Chebularum, indarum,
C Agarici, Colocynthidis,
Polypod. ana ʒ ij.
Turbith, Aloës ana ʒ vj.
Mastiches, Rosarum rubr.
Salis gemmæ, Epithymi,
Anisi, Zingiberis ana ʒ j.

Crassiuscule omnia conterantur, & cum electuarii rosar. Mesuæ quantum sufficit, fiat massa, in charta munda, ceræ liquatæ intincta, servanda per annum. Dosis ad ʒ j. * Valent ad diutur-
D nas febres, & vitia capitis, ventriculi, & jecinoris. Humores item biliosos, & pituitosos educunt. *Mesues.*

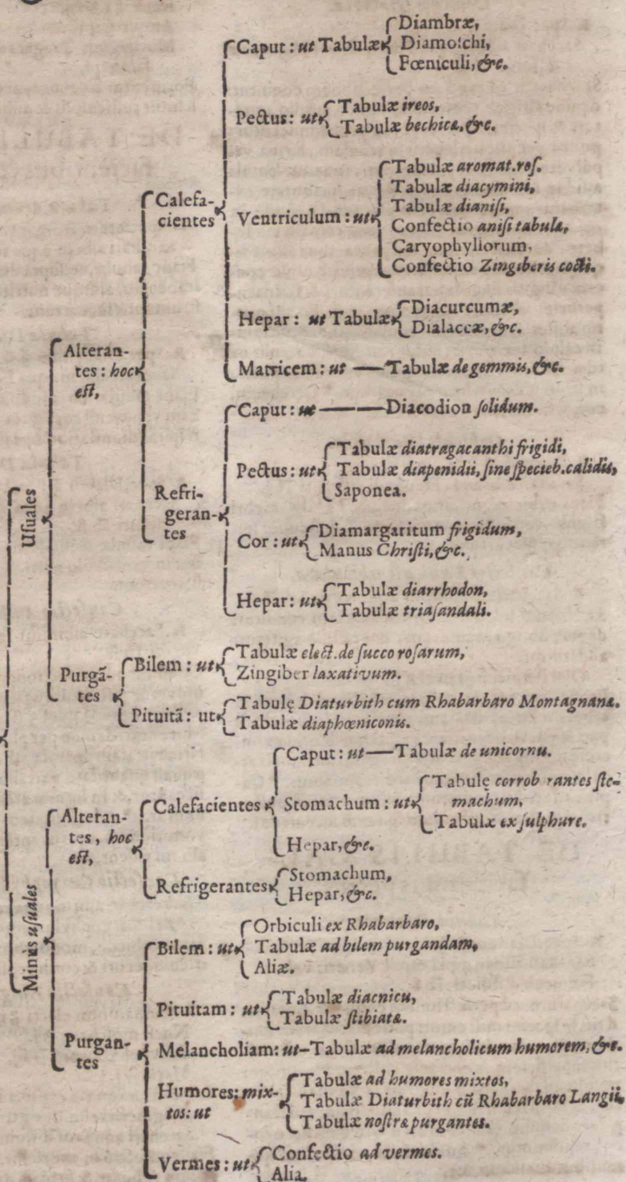
Pilulæ aggregativæ, minores.

℞. Myrob. Citrinorum, Indorum,
Emblicorum ana ʒ iij.
Masticis, Anisi, succi Eupatorii,
Succi Absinthii, succi Rosarum ana ʒ ij.
Rhabarbari ʒ v.
Spec. Hieræ picræ Galeni ℥ j ß.

Cum succo Apii formetur massa. *Mesues.*

De Con-

De Confectionibus aromaticis solidis, Tabulis & Rotulis, Sectio XXXIX.

CONFECTIONUM solidarum aliæ rotundæ sunt, & vocãtur Rotulæ, aliç sunt frusta aut tabulata, & dicuntur vulgò Morselli, &c. Frusta verò sunt vel quadrata, vel oblonga, &c. Porrò tabularum aliæ

- Usuales
  - Alterantes: *hoc est,*
    - Calefacientes
      - Caput: *ut* Tabulæ
        - Diambræ,
        - Diamoschi,
        - Fœniculi, *&c.*
      - Pectus: *ut*
        - Tabulæ *ireos,*
        - Tabulæ *bechicæ, &c.*
      - Ventriculum: *ut*
        - Tabulæ *aromat. ros.*
        - Tabulæ *diacymini,*
        - Tabulæ *dianisi,*
        - Confectio *anisi tabula,*
        - Caryophyllorum,
        - Confectio *Zingiberis cocti.*
      - Hepar: *ut* Tabulæ
        - Diacurcumæ,
        - Dialaccæ, *&c.*
      - Matricem: *ut* — Tabulæ *de gemmis, &c.*
    - Refrigerantes
      - Caput: *ut* — Diacodion *solidum.*
      - Pectus: *ut*
        - Tabulæ *diatragacanthi frigidi,*
        - Tabulæ *diapenidii, sine specieb. calidis,*
        - Saponea.
      - Cor: *ut*
        - Diamargaritum *frigidum,*
        - Manus *Christi, &c.*
      - Hepar: *ut*
        - Tabulæ *diarrhodon,*
        - Tabulæ *triasandali.*
  - Purgãtes
    - Bilem: *ut*
      - Tabulæ *elect. de succo rosarum,*
      - Zingiber *laxativum.*
    - Pituitã: *ut*
      - Tabulę *Diaturbith cum Rhabarbaro Montagnana.*
      - Tabulæ *diaphœniconis.*
- Minùs *usuales*
  - Alterantes, *hoc est,*
    - Calefacientes
      - Caput: *ut* — Tabulæ *de unicornu.*
      - Stomachum: *ut*
        - Tabulę *corroborantes stomachum,*
        - Tabulæ *ex sulphure.*
      - Hepar, *&c.*
    - Refrigerantes
      - Stomachum,
      - Hepar, *&c.*
  - Purgantes
    - Bilem: *ut*
      - Orbiculi *ex Rhabarbaro,*
      - Tabulæ *ad bilem purgandam,*
      - Aliæ.
    - Pituitam: *ut*
      - Tabulæ *diacnicu,*
      - Tabulæ *stibiatæ.*
    - Melancholiam: *ut* — Tabulæ *ad melancholicum humorem, &c.*
    - Humores: *mixtos: ut*
      - Tabulæ *ad humores mixtos,*
      - Tabulæ *Diaturbith cũ Rhabarbaro Langii,*
      - Tabulæ *nostræ purgantes.*
    - Vermes: *ut*
      - Confectio *ad vermes.*
      - Alia.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

DE TABULIS CALfacientibus caput.

Orbiculi Diambræ.

℞. Spec. Diambræ ℥ vj.
Sacchari albi in aqua Fœniculi vel Majoranæ dissoluti ℔ j.

Saccharum ad exactam perfectionem coquitur: deinde ab igne remotum, ligneo pistillo agitatur, & species injiciuntur, ac probe miscentur: postea per plicam lebetis in tabulam, farina vel pulvere aliquo, ut cinnamomi, stratam, spatula assidue saccharum pari & æquali quantitate extrahatur: quod decidens placentulæ modo in orbem concrescit. Si quid verò remanet in lebete, durescit iterum, sed pauca aqua affusa liquescit: deinde extrahatur ut priùs. Rotulæ concretæ digitis singillatim auferantur, & farina superficiei inferiori adhærente penicillo aut panno abstersa, in cribrum conjiciantur, & ulteriùs in calido loco exiccentur: in ligneis arculis ex tilia aut simili materia inodora condatur. Postea in sicco & calido loco reponantur. * Cerebrum, cor, & stomachum confortant.

Orbiculi Diamoschi.

℞. Diamoschi ʒ vj.
Sacchari albi aqua Fœniculi dissoluti ℔ j.

Fiant orbiculi, ut antea dictum. * Malis cerebri frigidis, vertigini, comitialibus, & difficulter spirantibus succurrunt.

Confectio Fœniculi orbiculata.

℞. Sacchari albissimi in aqua ros. dissol. ℔ ß.

Saccharum ad perfectionem exactam coquitur: deinde ab igne remotum, diu pistillo agitetur, addaturque
Olei Fœniculi ℈ j. vel ʒ ß.

Probe miscentur: deinde per plicam lebetis in tabulam farina stratam, spatula assidue saccharũ pari & æquali quantitate extrahitur. Rotulæ concretæ digitis auferantur, exiccentur, in ligneis arculis condantur, & sicco loco reponantur. * Capitis affectibus conferunt, visum acuunt, pectoris angustiæ & difficultati spirandi succurrunt.

DE TABULIS CALfacientibus pectus.

Tabula Diaireos.

℞. Spec. Diaireos S. ℥ ß.
Sacchari albi in aqua capill. Veneris vel Fœniculi dissoluti ℔ ß.

Saccharum ad perfectionem coquitur, agitatur, deinde species miscentur: postea saccharum fluidum adhuc in tabulam æqualiter sitam effunditur, superficiesque ejus acie cultri perstringitur: postquam saccharum induruit, tota massa tollitur, & in suas portiones pro modo lineatũ frangitur: demum tabulæ in arculis ligneis, sicco loco, reponuntur. * Tussiculosis, difficulter spirantibus auxiliatur, &c.

A *Orbiculi seu Trochisci bechici.*

℞. Sacchari albissimi ℔ j.
Sacchari candi optimi, Sacch. penidii ana ℥ iv.
Ireos ℥ j. ʒ vij.
Amyli ℥ ij ß.
Mucilaginis Tragacanthæ cum aqua rosacea factæ q. s.

Formentur trochisci parvi, & signentur. * Auxiliantur tussiculosis & difficulter spirantibus.

B

DE TABULIS EXCALfacientibus ventriculum.

Tabulæ Aromatici rosati.

℞. Specierum aromat. ros. ℥ ß.
Sacchari albi in aqua ros. dissoluti ℔ ß.

Fiant tabulæ, ut suprà dictum est. * Ventriculo imbecillo, aliisque nutritioni deservientibus instrumentis succurrunt.

Tabulæ Diacymini.

C ℞. Spec. Diacymini ℥ ß. vel ʒ vj.
Sacchari albi in aqua Fœniculi dissoluti ℔ ß.

Fiant tabulæ eo modo, quo dictum est. * Noxam ventriculi corrigunt: tussiculosis, difficultati spirandi, inflationibus sunt adjumento.

Tabulæ Dianisi.

℞. Spec. Dianisi ℥ ß. vel ʒ vj.
Sacchari albi in aqua Anisi vel Fœniculi dissoluti ℔ ß.

D Fiant tabulæ secundùm artem. * Crassis flatibus in ventriculo natis, ejusdemque perfrictioni succurrunt.

Confectio Anisi tabulata.

℞. Sacchari albissimi in aqua rosar. dissoluti ℔ ß.

Coquitur ad perfectionem, deinde ab igne removetur pistillo diu agitatur, additurque
Olei Anisi ℈ j. vel ʒ ß.

E Miscentur: deinde per plicam lebetis in tabulam farina stratam spatula assidue saccharum pari & æquali quantitate extrahitur. Rotulæ concretæ siccantur, & in ligneis arculis, sicco loco, reponuntur. * Ad cruditatem stomachi ex flatibus, vomitionem, aquam inter cutem, fluorem uteri album valent, &c.

Confectio Caryophyllorum orbiculata.

℞. Sacchari albi in aqua ros. dissoluti ℔ ß.
Olei Caryophyllorum ℈ j.

F Fiant orbiculi, modo quo jam dictũ est. * Ventriculo, jecori & cordi prosunt.

Confectio Zingiberis cocti.

℞. Cinnamomi electi ʒ ij.
Nucis moschatæ ʒ j.
Caryophyllorum ℈ iij.
Macis ℈ j.

Incidantur omnia crassè, adde
Zingiberis tenuissimè triti ʒ vj.
Sacchari aqua ros. dissoluti ℥ xvj.

Fiat confectio in morsellis. * Ventriculum frigidum roborat, & firmat. *Augustani.*

DE

DE TABULIS EXcalfacientibus hepar.

Tabula Diacurcumæ.

℞.Spec.Diacinnamomi ℥ ß.
Sacchari albi in aqua Eupatorii dissol.℔ ß.
Fiant tabulæ, modo suprà dicto. * Hepatis & lienis ægritudines eradicant, hydropem curant.

Tabulæ Dialaccæ.

℞.Spec.Dialaccæ ℥ ß.vel ʒ vj.
Sacchari albi in aqua Eupatorii dissol.℔ ß.
Fiant tabulæ secundùm artem. * Jecinoris & lienis obstructiones, inflationes, & renum duritiès sanant: aquæ inter cutem causas omnes discutiunt, menses movent, &c.

DE TABULIS CALFAcientibus matricem.

Tabulæ de Gemmis.

℞.Spec.Diagemmæ ℥ ß.vel ʒ vj.
Sacchari albi in aqua Arthemisiæ dissol.℔ ß.
Fiant tabulæ secundùm artem. * Malis cordis, ventriculi, cerebri, jecinoris, & uteri frigidis auxiliantur.

DE TABULIS REFRIgerantibus caput.

Diacodion solidum.

℞. Capitum papaveris albi, mediocri magnitudine, nec nimis viridium, neque supra modum maturorum, N.xx.
Aquæ pluviæ, aut fontanæ ℔ iij.
Macerentur horis viginti: deinde coquantur, donec contabuerint capita, & colentur: ad extremum adde sacchari sufficientem quantitatem, & coquatur, ut est artis. * In pervigiliis, & fluxionibus è capite tenuibus valent *Augustani.*

DE TABULIS REFRIgerantibus pectus.

Tabula Diatragacanthi frigidi.

℞.Spec.Diatragacanthi frigidi ℥ ß.vel ʒ vj.
Sacchari albi in aqua violarum dissol.℔ ß.
Fiant tabulæ secundùm artem. * Omnibus pulmonum & thoracis vitiis aridis, maximè tabidis, macie confectis, medentur: inflammatione lateris laborantibus, omnibusq; tussibus calidis & siccis, &c.

Tabula Diapenidii, sine speciebus calidis.

℞.Spec.Diapenidii, fine speciebus calidis ℥ ß.vel ʒ vj.
Sacchari albi, in aqua violarum dissol.℔ ß.
Fiant tabulæ secundùm artem. * Valent adversus omnem thoracis noxam, tussim à calore contractam, vocis jacturam: tabidis deniq; & purulenta excreantibus succurrunt.

A *Saponea.*

℞.Amygdal.dulcium mundatarum ℥ ij.
Amyli purissimi & novi ℥ ß.
Sacchari albi clari ℔ j.
Ex hoc saccharo novem unciæ sumantur cum contusis amygdalis, quæ simul mixta per densum setaceum percolentur, & ad ignem suspendantur: cumq; spissari amylum cœperit, tum reliquæ tres sacchari unciæ ad prædictam compo-
B sitionem addantur, & ad perfectam cocturam redigantur: ad quam cum pervenerit, in bolos, quos morsellos vocant, fingatur. Mineri porrò coctura linctus formam induit. Prodest ad pectoris vitia, tenues destillationes à capite ad subjectas partes emanantes incrassat, tussim sedat, pectus mundat, ac roborat. *Augustani.*

DE TABULIS REFRIgerantibus cor.

C *Tabula Diamargaritonis frigidi.*

℞.Spec.Diamarg.frig. ℥ ß.
Sacchari albi in aqua ros.dissoluti ℔ ß.
Fiant tabulæ secundùm artem. *Omnem virium imbecillitatem firmant, cor confortant, &c.

Manus Christi Perlata.

℞. Sacchari clarificati ℔ j.
Aquæ rosarum ℔ ß.
Margaritarum minutissimè tritarum ℥ ß.
D Saccharum & aqua rosacea coquuntur simul, dum aqua evanescat, & saccharum justam crassitiem consequatur: in fine margaritæ adduntur, atq; super marmor, vel tabulam farina stratam, infunditur, & rotulæ formantur. * Medentur dejectis viribus, ardentibus febribus, & imaginationes falsas abolent.

DE TABULIS REfrigerantibus hepar.

E *Tabula Diarrhodon.*

℞. Spec Diarrhodon Abbatis sine spec.calidis ℥ ß.vel ʒ vj.
Sacchari albi in aqua Endiviæ dissoluti ℔ ß.
Fiant tabulæ secundùm artem. * Valent adversus ventriculi calorem, jecoris, lienis, pulmonumque, contra viscerum dolores, & omnem totius corporis noxam à calore proficiscentem.

Tabulæ Triasandali.

F ℞.Spec.Triasandali ℥ ß.vel ʒ vj.
Sacchari albi in aqua Cichorii dissoluti ℔ ß.
Fiant tabulæ secundùm artem. * Pollent adversus jecoris & ventriculi calorem mirum in modum: tabidis & regio morbo correptis prosunt.

DE TABULIS PURgantibus bilem.

Tabulæ ex electuario de succo Rosarum.

℞.Spec.Electuarii de succo Rosarum ℥ vj.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Sacchari albi in aqua endiviæ dissoluti ℔ ß. A
vel ℥ iv.
Fiant tabulæ quadratæ ponderis drachmarum quatuor. Datur ℥ ß. * Flavam bilem purgant citra molestiam.

Zingiber laxativum.

℞. Zingiberis ʒ ij.
Cinnamomi, Caryophyll. ana ʒ j.
Nucis moschatæ, Galangæ ana ℈ j.
Croci G. xiv.
Turbith ℈ j ß.
Diagridii ʒ iij.
Sacchari ℥ iv.
Fiat confectio in morsellis. *Augustani.*

DE TABULIS PURGANTIBUS PITUITAM.

Tabulæ Diaturbith cum Rhabarbaro.

℞. Turbith optimi ℥ j.
Zingiberis ʒ j ß.
Hermodactylorum ℥ j.
Rhabarbari ʒ x.
Diagridii ℥ ß.
Sandali albi, Sandali rubri, Violarum ana ʒ j ß.
Masticis, Anisi, Cinnamomi, Croci ana ʒ ß.
Sacchari albi ℔ j. ℥ ij. ʒ ij.
Fiant tabulæ. * Flavam bilem & pituitam educit, atque aqua inter cutem laborantibus mirificè confert, ad nervos etiam efficacissimum est medicamentum, & valdè idoneum. *Bart. Montagnana.*

Tabulæ Diaturbith.

℞. Spec. Diaturbith majoris ʒ vj.
Sacchari albi in aqua rosarum dissoluti ℔ ß.
vel ℥ iv.
Fiant tabulæ secundùm artem. Datur ℥ ß. * Humores phlegmaticos purgant.

Tabulæ Diaphœniconis.

℞. Dactyl. triduo aceto maceratorum N. vj. E
Sem. Libistici ʒ ij.
Pinearum, Amygdal. dulcium ana ʒ xv.
Turbith ʒ xij.
Diagridii ʒ xj.
Sacchari candi ℥ ij.
Piperis longi, Zingiberis, fol. Rutæ siccatorũ,
Cinnamomi, Macis, Fœniculi, Anisi,
Dauci, Galangæ, Ligni Aloës ana ʒ j.
Sacchari ℔ j.
Fiat confectio solida, ut est artis. Ista confectio F plerisq; Medicis est usui. Idem quod liquidũ potest, est tamen pauló gratius altero. Et quia Libistici semen nauseam movet, substitui rectè poterit Ligusticum verum, aut cardamomi semen.

Tabulæ Diaphœniconis, aliter.

℞. Spec. Diaphœniconis ℥ vj.
Sacchari albi in aqua ros. dissoluti ℥ iv.
Fiant tabulæ secundùm artem. Datur ℥ ß. * Febribus compositis & diuturnis auxiliantur: bilem enim flavam & pituitam ducunt. Colicis cruciatibus mirificè conferunt.

DE CONFECTIONIBUS solidis minùs usualib.

DE TABULIS CALFACIENTIBUS CAPUT.

Tabulæ ex Unicornu.

℞. Succini albi, Unicornu ana ʒ ß.
B Margaritarum ʒ j.
Ambari G. iij.
Sacchari in aqua cinnamomi dissoluti ℥ x.
Olei anisi G. iv.
Olei succini G. ij.
Fiat confectio in orbiculis. *Crato.*

Tabulæ saluberrimæ.

℞. Cinnamomi, Zingiberis ana ℥ j ß.
Nucis moschatæ, Caryophyllorum,
Piperis longi,
C Maceris, Galangæ,
Dictamni, Zedoariæ, Calami aromat.
Pimpinellæ, Angelicæ ana ʒ j.
Rhabarbari opt. ℥ ß.
Rhapontici ʒ ij.
Croci ʒ ß.
Sacchari in aqua rosar. dissol. ℔ j. ℥ j.
Fiant tabulę. * Cerebrum, & memoriam confortant, vertiginem, pravasq; melancholias tollunt: sanguinem purificant, & mundant, cor roborant:
D appetitum generant: alvum lavant: tussiculosis & phthisicis mire conferunt: apostemata calida, & pectoris ulcera sanant: cordis districtionem dissolvunt: omnibusq; aliis membris prosunt, & vitam producunt. *Hieron. Brunsuicensis.*

DE TABULIS CALFACIENTIBUS STOMACHUM.

Tabulæ confortantes & exiccantes stomachum.

℞. Spec. Aromat. rosſ. ʒ ij.
Spec. Diarrhod. Abb. ʒ j.
Sacchari albi dissoluti in aqua menthæ ℥ iij.
Fiant tabulæ secundùm artem ponderis ʒ ij. *Rondeletius.*

Tabulæ sulphuratæ, nostræ.

℞. Florum Sulphuris ʒ iij.
Sacchari albi in aqua ros. dissoluti ℥ iij.
Olei Fœniculi G. xv.
Moschi G. iij.
Fiant tabulæ secundùm artem. * Paralysi atque colicæ passioni conferunt.

Tabulæ aliæ confortantes ventriculum.

℞. Spec. Imperialium ℥ ß.
Pinearum electarum, & subtiliter incisarũ ʒ ij.
Spec. Aromat. ros. ʒ j ß.
Sacchari in aqua rosarum dissoluti ℥ xiij.
Olei Cinnamomi G. iij.
Moschi G. ij.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Fiat confectio in morsulis secundùm artem. A
Joannes Crato.

Morselli confortantes.

℞. Pinearum præparatarum ʒ iij.
Amygdal. dulcium ʒ ij ß.
Cinnamomi electi ℈ v.
Caryophyllorum ʒ ß. Macis ℈ j.
Phisticorum viridium ʒ j ß.
Zingiberis albi, incisi ℈ ij.
Margaritarum præparatarum ℈ ß.
Foliorum auri N. iv.
Sacchari albi, in aqua ros. dissoluti ℥ vij.
Fiant morselli quadrati secundùm artē. *Langius.*

Morselli confortantes mirum in modum.

℞. Spec. Aromat. ros. ʒ j.
Spec. Diarrhod. Abb. ʒ ß.
Spec. Diambræ ℈ j.
Cinnamomi electi ʒ j.
Zingiberis ℈ iij ß.
Macis incisæ ʒ ß.
Sandali citrini ℈ ß.
Pinearum mundatarum ʒ iv.
Sacchari opt. in aqua ros. dissoluti ℔ ß.
Fiant morselli s. a. *Aromatarius quidam Ulmensis.*

Confectio pinicata confortans.

℞. Pinearum præparatarum ℥ j ß.
Phisticorum viridium ʒ vij ß.
Foliorum auri N. xv.
Margaritarum præparatarum ℈ j ß.
Sacchari in aqua rosarum dissoluti ℥ xij.
Fiant tabulę quadratę secundùm artem. *Langius.*

Tabulæ confortantes, aliæ.

℞. Sacchari albissimi, in aqua rosarum dissoluti ℥ iv.
Olei Caryophyllorum G. iv.
Coralii rubri præparati ℈ j.
Moschi G. ij.
Fiat confectio in orbiculis secundùm artem. *Joan. Crato, Medicus Cæsareus.*

Morselli ad impinguanda corpora emaciata.

℞. Pulpæ caponum elixorum,
Pulpæ Perdicis,
Nucleorum pini, Pistaceorum in vino malvatico maceratorum ana ℥ ß.
Amygdal. dulcium ℥ j.
Cinnamomi, Caryophyllorum,
Nucis moschatæ ana ℥ j ß.
Sacchari fini q. s.
Fiant s. a. morselli. *Hieron. Mercurialis.*

DE TABULIS REFRIGERANTIBUS stomachum.

Tabulæ orificium stomachi claudentes, & corroborantes.

℞. Coriandri præparati ℥ j.
Cinnamomi electi ʒ ij.
Coralii præparati ʒ j.
Sandali albi, Mastiches ana ℈ j.
Sacchari albi in aqua rosarum dissoluti ℥ x.
Conservæ rosarum ℥ ß.
Fiat confectio in morsulis secundū artem. *Crato.*

DE TABULIS REFRIGERANTIBUS hepar.

Tabulæ ad Hepatis refrigerationem.

℞. Conservæ flor. Cichorii,
B Flor. Nenupharis ana ʒ j.
Spec. Triasandali, Diatrag. frig. ana ℥ ij.
Sacchari albi in aqua endiviæ dissoluti ℥ iv.
Fiant tabulæ secundum artem. *Rondeletius.*

Tabulæ nostræ, ad lepram.

℞. Trochiscorum de Vipera ʒ ij.
Margarit. præparat. ʒ ß.
Spec. aromat. ros. ʒ j.
Fol. auri N. cc.
Sacchari in aqua ros. dissoluti ʒ iij.
C Fiant rotulæ auro obductæ.

DE TABULIS PURGANTIBUS bilem.

Orbiculi ex Rhabarbaro.

℞. Sacchari albi, in aqua cinnamomi dissoluti, & ad perfectionem cocti ℥ iv.
Extracti rhabarbari, in succi rosarum drachmis duabus dissoluti ʒ j.
D Rhabarbari subtiliter pulverizati, atq; in aqua cinnamomi humectati ʒ ij.
Fiant tabulæ secundum artem. *Joannes Crato.*

Tabulæ ad purgandum bilem, aliæ.

℞. Mannæ electæ ℥ iv.
Succi Rosarum rubrarum ℔ ij.
Conservæ Buglossi, Conservæ Cyrsii ana ℥ ij.
Diagridii ℥ vj.
Sacchari albi q. s. est ad placentulam formandam: quæ dividetur in tabellas singulas ℥ ß. pendentes. *Andernacus.* E

Tabulæ ad bilem, aliæ.

℞. Sandali citrini, albi, rubri, Galliæ moschatæ,
Trochiscorum oxyacanthæ ana ʒ iij.
Mannæ ℥ iij.
Succi rosarum rubr. ℔ j ß.
Conservæ Cichorii,
Conservæ Borraginis ana ℥ ij.
Diagridii ℥ j.
Sacchari albi q. s.
F Fiant tabellæ secundùm artem drachmas duas aut tres pendentes, pro robustioribus: pro imbecillioribus ʒ j. dari possunt. *Andernacus.*

Aliæ.

℞. Spec. Diamoschi,
Spec. Diarrhod. Abb. Calami aromat. ana ʒ j.
Rhabarbari electi ℈ j.
Diagridii ℈ ij ß.
Sacchari in aqua ros. dissoluti ℥ iij. vel ℥ iv.
Fiant tabulæ. Datur ℥ ß. *A' quodam Italo.*

Tabulæ nostræ purgantes.

℞. Sacchari in aqua ros. dissoluti ℥ iij.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Quintæ essentiæ scammonii q.s. fiant rotulæ.

DE TABULIS PURgantibus pituitam.

Tabulæ Diacnicu.

℞. Diatragacanthi frigidi ℥ ß.
Carnis Cotoneorum ℥ j.
Zingiberis albi ʒ ij.
Medullæ seminis Cnici ℥ iv.
Diagridii ʒ iij.
Turpeti albi ℥ vj.
Mannæ, Mellis rosati colati ana ℥ j.
Sacchari optimi ʒ x.
Parentur tabellæ, pendentes ℥ ß. singulæ. *Andernacus.*

Tabulæ Stibiatæ nostræ.

℞. Stibii seu Antimonii præparati ʒ ij.
Gummi Tragacanthi ʒ j.
Sacchari albi in aqua ros. dissoluti ℥ iij.
Olei Anisi G. xv.
Fiant tabulæ secundùm artem, pendẽtes ʒ j. singulę pro robustioribus, imbecillioribus verò ʒ ß. vel ℈ ij. exhibere soleo. * Purgant per vomitum & alvum valenter.

Tabulæ nostræ de Stibio, aliæ.

℞. Vitri antimonii ʒ vj.
Pul. tragacanthi ʒ iij.
Sacchari in aqua ros. dissoluti, & ad perfectionem cocti ℔ ß.
Fiant tabulæ. Dosis à ʒ j. usque ad ʒ j ß. Purgant per vomitum & alvum vehementer.

DE TABULIS PURGANtibus melancholiam.

℞. Succi Cotoneorum,
Mellis opt. despumati ana ℔ j ß.
Caryophyllorum, Zingiberis, Cinnamomi ana ʒ j.
Conservæ Buglossi, Cyrfii, Violarum ana ℥ ij.
Epithymi, fol. Senæ ana ℥ ß.
Veratri nigri ʒ vj.
Ex sacchara fingantur tabellæ parvæ, drachmas duas pendentes. *Andernacus.*

TABULAE PURGANtes humores mixtos.

℞. Spec. electuarii Diacnicu ℥ ß.
Spec. elect. Diaturbeti cum rhabarbaro ʒ vj.
Sacchari ℥ iij ß.
Redigantur in placentulas, drachmas tres pendentes. *Andernacus.*

Vel:

℞. Rad. Turpeti gum.
Scammon præpar. ana ℥ j.
Medullæ sem. Carthami ℥ ß.
Spec. diatr. g. frig.
Zingib. Cinnamom. electi ana ℥ ij.
Carnis Cydoniorum,
Cortic. citri sicci ana ʒ j.
Sacchari candi ℥ j.

A Sacchari albi dissoluti in aq. Rosarum ℥ x.
Fiant Tabellæ. Dosis est à ʒ j ß. ad ʒ ij ß. mixtos ducit humores, maxime tamen serosos. *Casparus Bauhinus.*

Tabulæ Diaturbith cum Rhabarbaro.

℞. Turbith in oleo amygdal. per noctem macerati ʒ v.
Zingiberis, Cinnamomi ana ʒ j.
Caryophyllorum ℈ iij ß.
B Agarici trochiscati ʒ j ß.
Fol. senæ ʒ ij. ℈ ß.
Hermodactylorum ʒ ij.
Rhabarbari ʒ iij.
Schœnanthi ℈ j.
Galang. Macis ana ℈ ij.
Diagridii ʒ iij ß.
Sacchari in vino citoniorum & aqua ros. dissoluti ℥ xviij.
Fiant tabulæ. Dosis ℥ ß *Joan. Langius.*

C *Tabulæ nostræ purgantes.*

℞. Spec. aromat. ros. ℈ ß.
Cinnamomi electi, Zingiberis ana ʒ ß.
Macis, Galangæ, Calami aromat. ana ℈ ß.
Rhabarbari electi ʒ j ß.
Spicæ Indicæ ℈ ß.
Turbith opt. ʒ iij.
Agarici Trochis. ʒ ij.
Fol. Senæ mundat. ℈ iv.
Diagridii ʒ ij ß.
D Tragacanthæ, Masticis ana ℈ ß.
Sacchari in aqua cotoneorum dissoluti ℥ ix.
Olei Caryophyllorum ℈ ß.
Olei Cinnamomi G. v.
Dosis ʒ ij.
Fiant tabulæ pondere ʒ ij.

Morselli præcipua membra foventes, & purgantes nonnihil.

℞. Cinnamomi electi ʒ ß.
E Myrobal. Chebularum, Myrob. Emblicarum ana ʒ ij.
Croci. Rosarum ana ʒ j.
Sandali rub. ʒ ij.
Coralii rub. ʒ j.
Sacchari albiss. in aqua ros. & succo citri dissoluti q.s. est,
Moschi, Ambræ ana ℈ j.
Formentur morselli auro obducti *Mars. Ficinus.*

F

DE TABULIS VERMES necantibus.

Confectio ad Vermes.

℞. Seminis Sancti ℥ j ß.
Farinæ lupinorum ℥ j.
Diptami albi, Indici ana ℥ ß.
Cornu cervi usti, & præparati, Scordii veri ana ʒ j ß.
Croci ʒ ß. G. vj.
Sacchari albi, aqua Absinthii diluti q.s. est.
Fiat confectio in morsellis. *Augustani.*

Aliæ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Alia.

℞.Sem.Cinæ ʒ j.
Rad. Filicis, rad. Graminis, Diptami albi ana ℈ ij.
Cornu cervi uſti, Rhabarbari ana ℈ iv.
Sacchari in aqua graminis diluti ʒ vj.
Fiant tabulæ. *Auguſtani.*

DE TABULIS CONTRA PESTEM.

℞.Fragment. Sapphyri, Hyacinthi, Smaragdi, Rubini, Granati, vel Unionum tantundem,
Rad. Biſtortæ, Angelicæ, Tormētillę, Carlinæ,
Foliorum Cardui benedicti ana ʒ j.
Raſuræ eboris, cornu cervi,
Coralii rubri, Carabæ ana ℈ iv.
Boli Armeni ʒ ij.
Doronici, Zedoariæ,
Caryophyllorum,
Rad. Cyperi, Schœnanthi,
Roſar. rubrarum ana ʒ ß.
Folior. Meliſſæ, Ocymi,
Croci ana gra. xv.

A Sacchari ſoluti in aqua roſarum q.ſ.
Fiat electuarium tabulatum. *Dalechampius.*

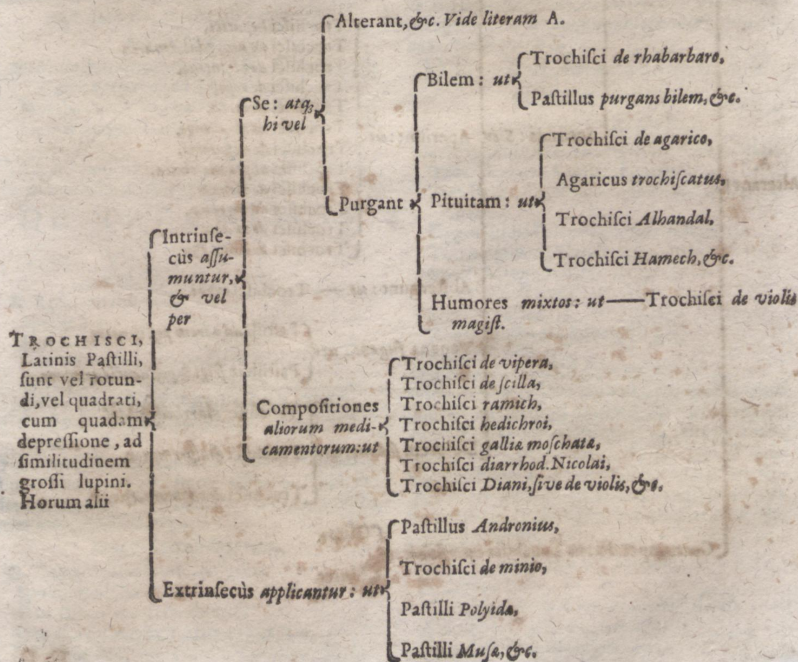
Aliud.

℞.Pulveris roſarum rubrarum ʒ j.
Coralii rubri, Margaritarum,
Cornu cervi, Spodii ana ℈ ij.
Corticis citri ſicci,
Rad. Angelicæ,
Macis ana ℈ ß.
Sacchari ſoluti in aqua roſarum q.ſ.
B Fiant Tabellæ. *Johan. Bauhinus junior.*

Aliud.

℞.Pulv. Roſarum rubearum,
Boli præparati ana ʒ ij.
Coralii rubri, Margaritarum,
Cornu cervi, Spodii ana ʒ ß.
Rad. Angelicæ, Carlinæ,
Macis ana ʒ j.
Croci ℈ j.
C Foliorum Meliſſæ, Ocymi ana ℈ ß.
Sacchari in aqua roſarum diſſoluti q.ſ.
Fiat Electuarium tabulatum: vel cum Tragacantha addito parvo Moſcho, fiant Trochiſci. *Idem.*

De Trochiscis, Sectio XL.

- **A. Alterant**
  - Conservando: *& vel qualitate*
    - Prima: *Sic*
      - Calidi: *ut*
        - Trochisci *ligni aloës,*
        - Trochisci *de croco,*
        - Crocomagma *Damocratis,*
        - Pastillus *calefaciens, &c.*
      - Frigidi: *ut*
        - Trochisci *de spodio,*
        - Diasandalon,
        - Trochisci *de caphura, &c.*
    - Secunda: *Sic*
      - Astringunt
        - Trochisci *de terra sigillata,*
        - Trochisci *de charabe,*
        - Trochisci *de berberis,*
        - Trochisci *de spodio,*
        - Trochisci *ad fluxum,*
        - Trochisci *de coralio,*
        - Trochisci *Diaspermaton Gal. &c.*
      - Emolliunt: *ut* — Trochisci *de cappare, &c.*
      - Aperiunt: *ut*
        - Trochisci *hepatici,*
        - Trochisci *ex amygdal. amaris,*
        - Trochisci *de absinthio,*
        - Trochisci *de rosis,*
        - Trochisci *de lacca,*
        - Trochisci *de alkekengi,*
        - Trochisci *de eupatorio,*
        - Trochisci *alipta moschata,*
        - Trochisci *de Benzoi,*
        - Trochisci *de myrrha,*
        - Trochisci *de rhabarbaro,*
        - Trochisci *de aniso, &c.*
      - Abstergunt: *ut* — Trochisci *cyphi.*
      - Venena *fugant*: *ut*
        - Pastilli *ad aërem pestilentem,*
        - Pastilli *in frigido pestilentia tempore.*
      - Dolorem *sedant*: *ut*
        - Trochisci *diarrhodon Mes.*
        - Trochisci *diaspermaton,*
        - Trochisci *de caphura, &c.*
  - Corrumpendo: *ut* Trochisci *interficientes*
    - Glires,
    - Mures.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

DE TROCHISCIS calidis.

Trochisci ligni Aloës.

℞. Ligni Aloës, Rosarum rub. ana ʒ ij.
Mastiches, Cinnamomi, Caryophyllorum,
Nardi Indicæ, Macis, Nucis moschatæ,
Cubebarum, Cardamomi minoris, majoris,
Pastinacæ, Galliæ moschatæ,
Corticis Citri ana ʒ j ß.
Moschi, Ambræ ana ℈ ß.
Mellis passulati q.s.

Formentur trochisci. Siccentur in umbra, & serventur in charta, ceræ liquatæ intincta. Durant annum unum. * Ventriculum, cor, hepar imbecille roborant: ob id valent ad oris fœtorem, pulsum cordis, & syncopen, & hydropen. *Mesues.*

Trochisci de croco.

℞. Croci ʒ iij.
Rosarum rubrarum, Ammi, Myrrhę ana ʒ j ß.
Ligni aloës ℈ ij.
Aquæ rosaceæ q.s.

Fiant trochisci. *Nicolaus.*

Crocomagma Damocratis.

℞. Croci ʒ c.
Myrrhæ, Rosarum rub. ana ʒ l.
Amyli, Gummi Arabici ana ʒ xxx.
Vini q.s.

Fiant trochisci. *Galenus.*

Pastillus calefaciens, ad vitia ventris ex frigore.

℞. Absinthii, semin. Apii, Anisi, Cinnamomi, Casiæ odoratæ ana ʒ iij.
Myrrhæ, Spicæ Indicæ, Castorei ana ʒ j.
Piperis longi, Lachrymæ papaveris, Croci ana ℈ ij.
Succi Fœniculi q.s.

Fiant trochisci. *Andernacus.*

DE TROCHISCIS frigidis.

Trochisci de Spodio.

℞. Rosarum rubrarum ℥ j ß.
Spodii ʒ x.
Sem. Acetosæ ʒ vj.
Sem. Portulacæ, Coriandri præparati,
Sumach ana ʒ ij ß.
Amyli usti, Balaustiorum, Berberis ana ʒ ij.
Gummi Arabici assati ʒ j ß.
Agrestæ q.s.

Fiant trochisci. Servantur in annum. * In febribus biliosis cum alvi fluore efficaces sunt: inflammationem ventriculi & hepatis, & sitim continuam sedant. *Mesues.*

Trochisci Sandalorum.

℞. Trium Sandalorum ana ʒ iix.
Spodii, sem. Cucumeris,
Sem. Cucurbitæ, sem. Citrulli,
Sem. Portulacæ, Boli Armeni ana ʒ iv.
Rosarum ʒ vj.

A Berberorum aut succi ejus ʒ iij.
Caphuræ ʒ ß.
Aquæ Portulacæ q.s.

Formentur trochisci. Servantur in annum. * Ad febrem ardentem, ventriculi & hepatis intemperiem calidam, & sitim dantur lacte acido, aut omphacio, aut succo acido citri, aut succo ribes. *Mesues.*

Trochisci Sandalorum alii.

B ℞. Sandalorum citrinorum ʒ ij.
Gummi Arabici, sem. Citrulli ana ʒ j.
Sem. Lactucæ, sem. Portulacæ, Tragacanthi,
Succi Glycyrrhizæ ana ʒ ß.

Fac trochiscos: utere, ut prius. *Mesues.*

Trochisci de Caphura.

℞. Fol. ros. rub. ℥ ß.
Spodii ʒ ij.
Sandali citrini ʒ ij ß.
Croci ʒ j.
Glycyrrhizæ ʒ ij.
C Sem. Citrulli, Melonis, Cucumeris,
Cucurbitæ, Tragacanthæ, Gummi Arabici,
Nardi Indicæ ana ʒ j.
Ligni Aloës, Cardamomi majoris,
Amyli, Caphuræ ana ℈ ij.
Sacchari albi, Mannæ ana ʒ iij.
Mucilag. sem. Psyllii, cũ aqua ros. extractæ q.s.

Formentur trochisci. Durant annum. * Ad febres ardentes, bilis & sanguinis fervorem, ventriculi & hepatis intemperiem calidam, & ab his sitim D inexpleram, icterum quoq;, ac phthisim & hecticam conferunt. *Mesues.*

DE TROCHISCIS astringentibus.

Trochisci de Terra sigillata.

℞. Sanguinis draconis, Gummi Arabici assati,
Trochiscorum Ramich, Rosarum rub.
Sem. Rosar. Amyli assati, Acaciæ, Lapidis hæmatitis,
E Hypocistidis, Balaustiorum, Boli Armeni,
Terræ sigillatæ, Coralii rub. Carabæ ana ʒ j.
Spodii, Margaritarum, Tragacanthæ,
Sem. Papaveris nigri ana ʒ j ß.
Sem. Portulacæ, Cornu cervi usti,
Thuris, Gallarum, Croci ana ʒ ij.
Aquæ Plantag. q.s.

Qui volet cum opio, addat Opii ʒ ij.

Formentur trochisci. Servantur in charta, ceræ F liquatæ intincta, ad annos duos. * Sunt admodum efficaces ad sputũ sanguinis cum aqua plantaginis poti: ad fluorem verò sanguinis è naribus fronti illiti, ad menses immodicos utero injecti; vel pubi illiti: ad mictum sanguinis, in vesicam injecti, & ad alias hæmorrhagias, parti sanguine fluenti impositi. *Mesues.*

Trochisci de Carabe.

℞. Carabe ʒ ix.
Cornu cervi usti, Gummi Arabici assati,
Coralii rubri usti, Tragacanthæ,
Acaciæ, Hypocistidis,

Balauſtiorum,Maſtiches,Laccæ, A
Papaveris nigri aſſati ana ʒ iij.
Thuris,Croci,Opii ana ʒ ij.G.xv.
Mucilaginis Pſyllii q.ſ.

Formentur trochiſci. Servantur in charta, ceræ liquatæ intincta. Durant annos duos. * Utiles ſunt ad conſtringendum ſanguinem undecunq; fluentem,menſtrua,ſputum,fluxum ſanguineũ, & hæmorrhoidalem: & conſolidant ulcera pectoris & pulmonis. *Meſues.*

Trochiſci de Berberis. B

℞.Berberis ʒ ij.
Spodii, Ligni aloës,ſeminis Acetoſæ, Maſtiches,
Galliæ moſchatæ,Nardi Indicæ ana ʒ j.
Gummi Arabici ʒ iij.
Roſarum rubrarum ʒ v.
Aquæ roſarum q.ſ.

Formentur trochiſci. Siccantur in umbra. Servantur in papyro munda, ceræ liquatæ intincta, per annum. * Valent ad intemperiem calidam, C fluorem alvi,& hepatis dolorem. *Meſues.*

Trochiſci ad fluxum.

℞.Balauſtiorum,
Cort.glandiũ aceto maceratorũ & toſtorum,
Rhois, Baccarũ Myrti,Hypociſtidis ana ʒ ij.
Cymini Carmani,
Gallarum aceto maceratarum & toſtarum,
Capitum Granatorum,fructus Tamaricis,
Macis,Xyloaloës,Galliæ aromaticæ, D
Maſtiches,Spicæ Indicæ ana ʒ j.
Sem.Oxalidis,Gummi,Boli Armeni,
Sem.Uvæ,Paſſerum toſtorum ana ʒ j ß.
Sem.Coriandri aceto macerati & toſti ʒ ij.
Vini Pontici q.ſ.

Formentur trochiſci ponderis ʒ j.quorum unus datur cum ſyrupo cydoniorum,vel aliquo ſucco ſtyptico. *Meſues.*

Trochiſci alii ad idem cum exulceratione inteſtinorum. E

℞.Spodii ʒ vij.
Sem.Roſarum,Balauſtii,
Roſarum,Acaciæ,
Sanguinis draconis ana ʒ ij ß.
Sem.Acetoſæ ʒ j ß.
Oxyacanthæ,Carnis Rhu,ſem.Plantaginis,
Sem.Portulacæ aſſati ana ʒ j.G.x.
Gummi aſſati ʒ j.

Fiant trochiſci ponderis ʒ ß. * Dantur cum de- F cocto hordei excorticati. *Idem.*

Trochiſci de Coralio.

℞.Coralii rubri,Cinnamomi,Myrrhæ,
Amomi,ſem.Papaveris albi ana ℥ ß.
Schœnanthi,Croci ana ℥ ij.
Calami aromatici,Xylobalſami, Caſiæ, Folii,
Maſtiches,Phu,Polii montani,Aſari,
Pedis columbini ana ʒ j. Vini q.ſ.

Formentur trochiſci * Sanguinolenta excreantibus,dyſentericis,cœliacis,cibum faſtidientibus mirè ſubveniunt. *Nicolaus.*

Diacorallu Galeni. A

℞.Coralii rubri,Terræ Samiæ ana ℥ j.
Balauſtiorum,Amyli,
Terræ Lemniæ ana ℥ ß.
Sem.Hyoſcyami,Opii,
Hypociſtidis ana ʒ ij.
Succi Plantaginis q.ſ.

Formentur trochiſci. Siccantur in umbra,& ſervantur in charta munda, ceræ liquatæ intincta, ad annos duos. * Ad eadem efficax. *Galenus.*

Trochiſci de Agno caſto. B

℞.Agni caſti,Tamaricis ana ʒ v.
Sem.Endiviæ,ſem.Portulacæ ana ʒ ij ß.

Formentur trochiſci cum aqua ſcolopendrii.Nõ ſunt in uſu, poſſent tamen in ſeminis profluvio ſeu gonorrhœa, & aliis ejusmodi vitiis commode adminiſtrari. *Rhaſis.*

Trochiſci Diaſpermaton,Galeni.

℞.Sem.Apii,
C Sem.Amios ana ℥ ß.
Sem.Aniſi,ſem.Fœniculi ana ʒ ij.
Opii,Caſſiæ ana ʒ j.

Cum aqua pluvia formentur trochiſci. * Dantur ex paſſo,aut aqua, ad omnes internos affectus: pleuriticis, & ſanguinem rejectantibus conferunt,dolorem ſedant.

Trochiſci ad Phthiſim,& ulcera pulmonis.

D ℞.Balauſtiarum,Roſ.ſiccarum ana ℥ ß.
Sanguinis drac.Medullæ tritici,
Olibani ana ʒ ij.
Gummi Arabici,Tragacanthi,
Maſticis ana ʒ iij.
Acaciæ,Croci ana ʒ ß.
Carabæ,Myrrhæ ana ʒ j.
Anarcinæ ʒ v.

Terantur & conficiantur cum miva cydoniorũ, deinde fiant trochiſci aur.j.pendentes: exiccen- E tur in umbra,& dentur in potu. *Avicenna.*

DE TROCHISCIS emollientibus.

Trochiſci de Capparibus.

℞.Cort.rad.Capparis,ſem.Agni ana ʒ vj.
Sem.Nigellæ,Calamenthi, ſucci Eupatorii,
Acori,Amygdal.amar.foliorum Rutæ,
Ariſtolochiæ rotundæ,ſem.Naſturtii,
Ammoniaci ana ʒ ij.
F Cyperi,Ceterach ana ℥ j.

Ammoniacum diſſolvito, & reliqua triturato: deinde fiant trochiſci.Servantur in annũ,in charta munda,ceræ liquatæ intincta.* Ad ſplenis duritiem & flatus ejus diſſipandos valent. *Meſues.*

DE TROCHISCIS aperientibus.

Trochiſci hepatici,Aſclepiadis.

℞.Aniſi, ſem,Apii.Aſari, Amygdalarum, Abſinthii ana ℥ ß.
Aquæ pluviæ q.ſ.

Formentur

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Formentur trochisci.* Hepaticos juvant: habent A
enim vim hepar expurgandi per urinas: dantur cum vino, febrientibus cum aqua. *Galenus.*

Pastilli ex Amygdalis amaris.

℞. Anisi, Apii, Asari, comarum Absinthii, Amygdal. amararum ana ʒ ij.
Aquæ q.s.

Formentur pastilli.* Idem præstant. Dantur febri carentibus ex mulso, febrientibus cum hydromelite. *Paulinus.*
B

Trochisci de Absinthio.

℞. Rosarum, Absinthii, Anisi ana ʒ ij.
Rhabarbari, succi Eupatorii, Asari,
Sem. Apii, Amygdal. amararum,
Nardi Indicæ, Mastiches,
Folii seu Spicæ Romanæ ana ʒ j.
Succi Endiviæ q.s.

Formentur trochisci, in charta munda, ceræ liquatæ intincta, servandi per annum. * Obstructiones ventriculi & hepatis, & ab his dolorem C
& febres antiquas tollunt, dictas partes, reliquasq; nutritorias roborant, ac appetentiam excitant. *Mesues.*

Trochisci de Rosis, Rhasis.

℞. Rosarum rubrarum ℥ ß.
Ligni aloës ʒ ij.
Mastiches ʒ j ß.
Absinthii, Cinnamomi,
Nardi Indicæ, Casiæ,
Schœnanthi ana ʒ j. D
Vini antiqui, & decoctionis quinq; radicũ q.s.

Formentur trochisci. Durant annũ unum.* Sunt efficaces ad multos affectus, præsertim ad ventriculi dolorem, malam coctionem, febres antiquas, hydropem incipientem, & illos maximè, quibus forma corrumpitur. *Mesues.*

Trochisci de Lacca.

℞. Laccæ, succi Glycyrrhizæ,
Succi Eupatorii, Absinthii,
Berberis, Rhabarbari, E
Aristolochiæ longæ,
Costi, Asari, Amygdal. amararum,
Rubiæ, sem. Apii, sem. Anisi,
Schœnanthi ana ʒ j.
Vini q.s.

Formentur trochisci. Siccantur in umbra, & reponuntur in charta mũda, cerę liquatæ intincta. Durant annum unum.* Valent ad obstructiones hepatis & lienis, & inde natas febres varias anti- F
quas, & ascitem, per urinas movent. *Mesues.*

Trochisci de Alkekengi.

℞. Fructus Alkekengi ʒ iij.
Sem. Citrulli, sem. Cucumeris,
Sem. Cucurbitæ ana ʒ iij ß.
Boli armeni, gummi Arabici,
Thuris, Sanguinis draconis,
Sem. Papaveris albi, Amygdal. amararum,
Succi Glycyrrhizæ, Tragacanthæ,
Amyli, Pinearum mundat. ana ʒ vj.
Sem. Apii, Carabæ, Terræ sigillatæ,
Sem. Hyoscyami, Opii ana ʒ ij.
Julepi violat q.s.

Formentur trochisci. Durant annos duos. * Valent ad renum & vesicæ ulcera, & natam inde dysuriam. *Mesues.*

Trochisci de Eupatorio.

℞. Mannæ electæ, succi Eupatorii ana ʒ j.
Rosarum rub. ℥ ß.
Nardi Indicæ ʒ iij.
Spodii ʒ iij ß.
Rhabarbari electi, Asari, Anisi ana ℥ ij ß.
Succi Eupatorii q.s.

Fiant trochisci. * Obstructionem & tumorem præter naturam hepatis & lienis sanant, ac inde natas febres antiquas, & harum rigorem, icterũ, ac incipientem hydropem. *Mesues.*

Trochisci Aliptæ moschatæ.

℞. Ladani ℥ iij. Styracis ℥ j ß.
Styracis rubræ ℥ j.
Ligni aloës ℥ ij.
Ambræ ʒ j.
Camphoræ ℈ j ß.
Moschi ℈ ß.
Aquæ ros. q.s.

Formentur trochisci secundùm artem. * Valent pueris laborantibus asthmate, & iis qui angusto sunt thorace, nec lac haustum retinent, præstatq; usum optimi & odoriferi suffitus.

Trochisci de Benzoi.

℞. Benzoi ℥ vj.
Ligni aloës ℥ iix.
Styracis calamitæ ℥ iij.
Moschi ʒ ß.
Ireos ℥ ij.
Sacchari candi ℔ iij.

Pulverizatis omnibus fiant trochisci cum aqua rosarum. Delicati sunt & sumptuosi, ad delicias maximè suo odore accommodati, suffitu, & vaporatione grati. * Cor & cerebrum roborant. *Augustani.*

Trochisci de Myrrha.

℞. Myrrhæ ʒ iij.
Lupinorum ʒ v.
Foliorum Rutæ, Mentastri,
Pulegii, Cumini, Rubiæ,
Asæ fœtidæ, Sagapeni,
Opopanacis ana ʒ ij.

Dissolvuntur gummi in aceto, formanturq; trochisci cum succo absinthii. Siccantur in umbra, & in charta munda, ceræ liquatę intincta, servantur per annũ. * Provocãt menstrua, & sedant dolores, qui ex recentib. mẽstruis proveniũt. *Rhasis.*

Trochisci de Aniso.

℞. Anisi, succi Eupatorii ana ʒ ij.
Sem. Anethi, Nardi Indicæ,
Mastiches, folii, Fol. Absinthii, Asari, Apii,
Amygdalarum amararum ana ʒ ß.
Aloes ʒ ij.
Syrupi Absinthii q.s.

Formantur trochisci. Siccantur in umbra, Repo-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

nuntur in charta munda, ceræ liquatæ intincta: & servantur in annum unum. * Obstructiones hepatis, & alios ejus morbos, & inde natas febres antiquas sanant. *Mesues.*

Trochisci ex aniso alii, ex decem simplicibus.

℞. Anisi, succi Eupatorii ana ℥ ß.
Mastiches, Spicæ Indicæ, Apii,
Absinthii Rom. Asari, Folii ana ʒ j.
Amygdalarum amararum ʒ j ß.
Aloës bonæ ʒ iij.
Decocti Absinthii q. s.
Formentur trochisci. * Hepatis vitia, & inde natas febres antiquas, & quartanas, & formam corrumpentes sanare sunt à veterib. probati. *Mesues.*

DE TROCHISCIS abstergentibus.

Trochisci Cyphi.

℞. Pulpæ passularum,
Terebinthinæ coctæ ana ℥ iij.
Myrrhæ, Schœnanthi ana ℥ j ß.
Calami aromatici ʒ ix.
Cinnamomi ℥ ß.
Unguis odorati, Bdellii, Nardi Indicæ,
Casiæ ligneæ, Cyperi,
Baccarum Juniperi ana ʒ iij.
Aspalathi ʒ ij ß.
Croci ʒ j.
Mellis q. s.
Vini modicum.
Formentur trochisci. * Valent ad pulmonum, jecoris, aliarumq; internarum partium exulcerationes. *Damocrates.*

DE TROCHISCIS venena fugantibus.

Trochisci contra pestilentem aërem.

℞. Mithridatii opt. ʒ j.
Rad. Angelicæ, Zedoariæ,
Sp. diamarg. frig.
Cinnamomi el.
Sandal. citrini ana ʒ ß.
Myrrhæ electæ,
Boli Armeni præpar. ana ℈ j.
Moschi gra. iij.
Sacchari Canarii ℥ vj.
Cum Mucilagine gummi Tragacanthæ infusi in aqua Scabiosæ & pauculo succi Limonum vel Citri. Fiant Trochisci vel Orbiculi Lupinis similes: detineantur in ore præservationis loco tempore pestifero. *Casparus Bauhinus.*

Pastilli ad pestilentem aërem in æstate.

℞. Rosarum rubrarum, florum Violarum,
Flor. Nymphææ ana ʒ j.
Corticis Citri, sem. Citri ana ʒ ß.
Coriandri, Sandali rubri,
Spec. Diarrhodon ana ℈ iij.

A Boli Armeni ʒ j.
Mucilaginis, Tragacanthæ cum aqua ros. extractæ q. s.
Formentur pastilli. *Andernacus.*

Pastilli in frigido pestilentiæ tempore idonei.

℞. Spec. Aromat. ros. item Diamargar. calidi ana ʒ ij.
Boli Armeni ʒ j ß.
B Mucilaginis Tragacanthæ, cum aqua rosarum extractæ q. s.
Formentur pastilli. *Andernacus.*

DE TROCHISCIS dolorem sedantibus.

Trochisci diarrhodon Mesuæ.

℞. Rosarum rubrarum ʒ ix.
Ligni aloës, Nardi Indicæ ana ʒ iij.
Glycyrrhizæ ʒ iv ß.
C Spodii ʒ j ß. Mastices ʒ ij.
Croci ℈ ij ß.
Vini albi q. s.
Fiant Trochisci. * Efficacissimi ad febres pituitosas, antiquatas, aliis implexas, ventriculi dolorem leniendum, & humores ipsi adhærentes detergendos.

Trochisci diaspermaton.

℞. Sem. Apii, sem. Ammi ana ʒ j.
Anisi, Fœniculi ana ℥ ß.
D Opii, Casiæ ana ʒ ij.
Aquæ pluviæ q. s.
Formentur Trochisci. Durāt annos duos. * Dantur ex passo, aut aqua: sedant dolorem: ad omnes internos affectus, & pleuritides utiles sunt, & sanguinem rejectantibus. *Galenus.*

Trochisci interficientes glires & mures.

℞. Farinæ avenaceæ ℥ iv.
Arsenici citrini ℥ ß.
E Axungiæ porcinæ q. s.
Mellis parum.
Misce, & fiant trochisci.

DE TROCHISCIS purgantibus bilem.

Trochisci de Rhabarbaro.

℞. Rhabarbari boni ʒ x.
Succi Eupatorii, Amygdal. amararū ana ℥ ß.
Rosarum ʒ iij.
F Nardi Indicæ, Anisi, Rubiæ,
Sem. Apii, Absinthii, Asari ana ℥ j.
Aquæ Cuscutæ q. s.
Fiant trochisci, ponderis drachmæ unius cum dimidia. Siccantur in umbra, & servantur in charta munda, ceræ liquatæ intincta, per annum. * Valent ad hepatis obstructionem, dolorem, tumores præter naturam, affectus inveteratos ejusdem. *Mesues.*

Pastillus purgans bilem.

℞. Mastiches, Nucis pineæ,
Uvarum passarum, detractis acinis ana G. v.

Gummi

Gummi G.vij.
Diagridii ℈ j.
Mellis quantum sufficit.
Formentur pastilli, qui una vice assumi possunt. *Andernacus.*

DE TROCHISCIS pituitam purgantibus.

Trochisci de Agarico.

℞. Agarici ℥ iij.
Salis gemmæ ℥ ß.
Zingiberis ʒ iij.
Oxymelitis quantum sufficit.
Agaricum ligma confringendum, & formandi trochisci. * Purgant ex cerebro & capite phlegma crassum cum cholera mixtum: & præcipuè educunt ex pectore crassos humores putridos & viscosos. *Mesues.*

Agaricus trochiscatus.

℞. Agarici electi ℥ iv.
Vini, in quo maceratum sit zingiber, quantum sufficit.
Agaricum limandum est, & formandi trochisci. Additur insuper gummi, aut tragacantha: & potest injici in omnes compositiones, in quas agaricum ingreditur: vires enim habet agarici, & tutiùs agit, minoreq; ventriculi noxa. *Mesues.*

Trochisci Alhandal.

℞. Pulpæ Colocynthidis ʒ x.
Minutim incisa fricentur cum olei Rosati ℥ j.
Tragacanthi, Gummi Arabici, Bdellii ana ʒ vj.
Macerentur quatriduum in aqua rosacea: his colatis & expressis, partem unam cum colocynthide permiscebis, & fiat massa: quæ siccata in Sole, rursum teretur, atq; addetur altera pars colaturæ, & formabuntur trochisci: qui injici possunt in omnes compositiones, quæ colocynthidem recipiunt, & ipsa colocynthide salubriores sunt. Dosis per se à G.vj. ad G.xij. *Mesues.*

Trochisci Hamech.

℞. Violarum humidi & sicci mediarum aureos xij.
Turbith gummosi aur.vj.
Succi Glycyrrhizæ aur.iij.
Mannæ ʒ iij.
* Sedant inflammationē, ventrem leniunt, thoracem purgant. Dantur aur.ij. cum saccharo, aut pulpa cassiæ fistulæ. *Mesues.*

DE TROCHISCIS purgantibus humores mixtos.

Trochisci de Violis, magistrales.

℞. Violarum nigrarum ʒ vj.
Turbith ʒ iij.
Succi Glycyrrhizæ,
Diargidii ana ʒ ij.
Formentur trochisci. * Aquas, pituitam crassam & bilem purgant, flatusq; dissipant.

A ## DE TROCHISCIS compositiones aliorum medicamentorum ingredientibus.

Trochisci de Vipera.

℞. Viperas N.xx.
Sumendæ sunt autem, non quæ quovis tempore captæ sunt, sed à medio potissimùm Aprile, in
B finem usq; Maji, aut paulò tardiùs, locisque procul à mari dissitis. Eligendæ sunt fœminæ, quæque colore subflavo sint, non prægnantes: quum caput latius habeant, & depressum: collum longius, graciliusq; quàm mares: ventre vastiores, cauda minore, quæ non involuta est, sed potiùs contorta & distensa: incessu quieti proximo, quę tamen postremas partes in incessu magis moveant: aspectu ferino, & inverecundo, oculis subrubentibus, & recèns captæ. Capita primùm &
C caudas amputabis, quatuor digitorum longitudine utrinq;: his amputatis, considerandum est, si motum quendam in ipsis residuum conspicies, sanguinemq; multum fundent: nam hę ceu præstantissimæ sumendæ sunt: deinde pelle detracta, interanea cum adipe abjicienda erunt: reliquum corpus in ollam novam benè coctam immittendum, & coquendum in aqua fontana, additis anethi comis, & sub finem pauxillo salis, (ignis autem esto è carbonibus accensis, aut sar-
D mentis vitium) donec carnes à spinis separentur. Cùm coctæ fuerint, ollā ab igne depones, & carnes diligenter à spinis exemptas, per se contundes, nulla jusculi addita parte: & addito pulvere panis biscocti maximè puri, quantum pastillis formandis sufficiat, quę erit secundùm Galenum tertia aut quarta pars, admisceto. Formabis in pastillos ponderis duarum drachmarū, & siccabis in superiori ædiū parte, in cella ad meridiem conversa à pulvere diligenter mundata. Sępè au-
E tem convertendi sunt, per quindecim dies, aut eò ampliùs, donec probe exiccati fuerint: deinde in pyxidem vitream, aut figulinam vitratam benè obturatam reponendi. Annum unum integri perseverāt: quanquam longè melius sit, haud multò pòst, quàm ipsos confeceris, theriacam cōficere. Qui autem diutiùs conservare volet, subinde abstergendi sunt à pulvisculo quodam, qui illis obnasci consuevit: qui si diutiùs inhęreat, pastillos perforabit. Hoc itaq; modo cōservari pos-
F sunt integri ad tertium annum. *Galenus.*

De Trochiscis viperinis, ex correctione Bartholomæi Marantæ.

Ante paucos annos nondum cognoscebatur vipera, & propterea majores nostri Medicos barbaros sequuti, pro illa sumebant Tormentillam, & Dictamnum, quorum alterum redigebant in pastillos: sed nosto tempore adeò innotuerunt, ut etiam ab omni circulatore colligi possint. Ideoq; non ero longior in enarrandis notis, quibus cognoscitur: idque eò etiam magis, quòd

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Matthiolus in ſuis commentariis ſupra Dioſcoridem, certis omninò notis eā deſcripſerit. Quare tantùm addam, quo pacto eligi debent laudabiles & idoneæ pro Theriaca paranda. Debent itaque viperæ non quovis anni tempore capi, multò minus in media æſtate, quemadmodum nonnulli faciunt. Nam Theriaca ex ejusmodi viperis confecta, illis, qui eam aſſumunt, magnam ſitim affert. Neque etiam ſtatim, poſteaquam ex ipſarum cavernis (in quibus toto tempore frigidiore ſe abſcondunt, & quaſi ſtupidæ vix ſe movent) rurſum proſerpere ſolent. Nam quandiù intra terram latent, retinent intra ſe quandam venenatā, & perniciosam qualitatem, quæ poſtea aliis temporibus ſolet exhalare, & præterea tamen ſicciores, & frigidiores ſunt, & magis extenuatę, quàm alio ullo tempore. Quare antea illis permittendum eſt, ut aliquantiſper in liberiore aëre obambulent, & veſcantur cibo illis cōſueto, ut ſunt nonnullę herbę, & inter alia animalcula, Cantharides, Bupreſtes, & Erucæ pini. Et præ aliis omnibus Galenus in lib. de uſu Theriacæ ad Pamphilianum tradit, meliores eſſe recenter captas, & non diù incluſas. Nam hæ ut famelicę ſunt venenoſiores: quod facilè etiam conjicitur à morſu hominis jejuni: aliæ verò ſaturæ adveniunt ex campis. Legitimum igitur & magis conveniens erit capturæ tempus circa finem Veris, ne tamen attingant initium æſtatis, niſi Veris conſtitutio magna ex parte fuerit frigida, & hyemi ſimilis. Viperę præterea gravidæ tanquam inutiles ſunt abjiciendæ. Color earum debet habere neſcio quid de luteo aſperſum, & ſint agiles, & promptæ ad movendum, & potiſſ. quæ de univerſo corpore ſæpè caput extollant, oculi ſint rubedine tincti, inter ſerpendum obliqua, torva, & elata. Pręterea caput debet eſſe latum, venter rotundus, & prominens, & totum corpus ſinuoſum: locusq;, unde emittit excrementa, ſit prope extremam caudam, quæ etiam non ſit in gyrū circumvoluta, ſed nonnihil contorta. Et ſi haberi potuerūt fœminæ omnes, melius erit, quàm maſcs accipere. Dignoſcūtur autem à maribus ex ingreſſu earum magis firmo, & quieto, & in dentibus quoque caninis, quorum mas tantùm duos, fœmina autem, ut ſcribit Nicander, plures habet. Critonis fuit ſententia (quemadmodum Galenus refert in libro de uſu Theriacę) viperas eſſe capiendas aut in fine Veris, aut in autumno, & eas quidem, quæ eſſent corpulentiores, & grandiores. Cùm igitur viperas ejusmodi, quales jam deſcripſimus, habuerimus, primùm ad quatuor digitos, & non plures, caput & cauda amputetur, idque ſi grandiores fuerint. Nam minoribus minus quoque eſt auferendum. Quæ partes propterea abjiciuntur: quia paucam habent carnem, eamque duram, & quòd ſint reliquis venenoſiores. Animadvertendum quoq; eſt, eas eſſe validiores, quę poſtquam caput & cauda reſecata ſint, per aliquod tempus ſeſe adhuc moveant, & ſatis multum ſanguinis emittant, eumque non ſtatim effluere ſinant: ideoque iſtæ, quæ ſtatim moriuntur, neque ſe movent quicquam, nullius ſunt momenti. Poſt iſtam amputationem, interiora viſcera ſunt auferenda, & reliquum corporis diligenter à pelle ſeparandum, quemadmodum etiam omnis pinguedo: & poſteaquam diligenter bis, térve ex aqua ſemper recenti mundatę fuerint, imponantur in ollam fictilem, aut ahenum puriſſimum, cum ſufficiente parte aquæ fontanæ, & ad ignem ex carbonibus paratum, aut alium expertem fumi: (ſunt qui ſarmenta vitium hìc maximè probent.) Injicito quoque in vas parum ſalis recentis, additis aliquot frondibus anethi viridibus, quod commodè eo tempore reperiri ſolet. Ubi etiam eſt obſervandum, ſi viperæ in ęſtatis initio ſint captę, tum nihil ſalis eſſe imponendum, alioqui Theriaca ſitim excitabit: ſicuti etiā illa, ad quam aſſumptæ ſunt viperæ collectæ in locis maritimis, & ſiccis: aut in paludibus aquæ ſalſæ. Quòd ſi forte-fortuna inter ebulliendum aqua efflueret, ſtatim aliquid frigidæ eſt aſpergendum: tandiù quoque coqui debent, donec facilè caro de ſpinis ſeparari poſſit, ſi edendo eſſe ſolerent, diligenterq; cavendum, ne intra carnem aliquid de ſpinis remaneat: idq; ſi fieret, omni ſtudio eſt auferendum, quanquam ſi viperæ ita ut optimè coctæ fuerint, non facilè hic error committatur. Propterea laborandum eſt, ut univerſæ viperæ ſint grandes: quod ſi fieri ſemper nequeat, coctio debet fieri per gradus, primùm ex olla ſumendo juniores. Nam ſic per longiorem coctionem grandiores fient magis friabiles, & caro facilè à ſpinis decidet. Nam hæ cùm plane ſimiles ſint carni, vix ab ea poſſunt diſcerni: quanquam poſtea in ſiccis paſtillis facilè appareant. Atq; omnia hæc ſecundùm commemoratum modum primùm vidi obſervari ab Imperato, qui ſolebat idoneo inſtrumento ſæpiùs juvenes viperas inſpicere, & ſtatim cùm coctæ eſſent, ex olla extrahere: hocque ſi obſervetur, univerſæ ſpinæ adhærent ſceleto, & trunco majori medullæ ſpinalis, nihilque ex ipſis carni admiſcetur. Obſervavi autem, ex vipera quantumvis magna non plus carnis, quàm pondere duarum drachmarum colligi poſſe: & ſi illius affuerit copia major, ſuſpicio eſt illam aliquid in ſe ſpinarum adhuc continere. Hæc coctio ita ritè facta, tanti momenti eſt, ut in ea omnis conſiſtat aut bonitas, aut imperfectio Antidoti. His eo modo peractis, poſteà caro collecta diligenter in mortario contunditur, addito parum panis benè cocti, & fermentati, ex recenti & puriſſima farina facti, cujus certa menſura definiri nequit: quanquam aliqui accipiant æqualem quantitatem cum ipſa carne: nonnulli minus, nimirum tantùm dimidiam: alii tertiam ſolummodò partem. Sic Galenus interdum etiam ponebat quartam partē, & alibi quintam: prout animadvertebat illius ſatis eſſe ad carnem contundendam. Quam etiam menſuram Bononienſes uſurpare ſoliti ſunt, quemadmodum p. m. Lucas Ghinus olim præceptor meus mihi ſignificavit.

Crito

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Crito, sicuti Galen. refert, carni ex decem viperis A collectæ addebat panis unciam unam. Sed hic animadvertendum est, Theriacam fieri aridam, si panis non fuerit benè coctus: quare melius est illum rectè coctum per duos aut tres dies ponere in loco perflabili, ut exiccetur nonnihil, & non simul cum carne contundere, sed utrunque seorsim, atq; postea miscere simul. Hic panis ita siccus in pulverem redigi, & per cribrum angustissimum cribrari, ac deinde misceri cum carne debet. Cumq; utrunq; fuerit diligenter tri- B tum, & commistum, ut ne minima quidem portiuncula amplius de vipera, quæ non sit benè cōtusa, appareat, ex ista postea massa parētur Trochisci, aut Pastilli, qui debent esse tenerrimè & optime subacti, idq; si fieri potest, sine jusculo, aut saltem cum ipsius exigua quantitate: hoc enim modo multò celerius exiccantur. Contrà, si panis in jusculo viperarum maceretur, & postea simul cum carne tundatur, tales Trochisci difficulter exiccantur, & sunt in causa, ut postea caro C putrescat, & panis fiat acidus. Trochisci ita parati solent in aliquo conclavi superiori collocari ad exiccandum, versus Meridiem, ubi Sol majori parte diei versatur, non tamen radii ejus Trochiscos attingant, utq; penitùs exiccari possint, crebrò verti debent. Nam si aliqua exigua illorum portio humidior restet, facile putrescūt. Quando ita benè sunt exiccati, removeantur paulò longiùs ab illo loco priore (attamen in eodem relinquantur conclavi) ad quem Sol perve- D nire potuit, atq; semper vertantur, ad quod quidem utrunq; satis erunt dies quindecim. Aëtius quoque laudat versus Septentrionem eos poni. Tandem si omnes sicci fuerint, ungantur parum contra putredinē cum Opobalsamo: quam curā adhibuerunt Medici Bononienses, admoniti ab Aetio, qui etiam voluit, ut Opobalsamum, dum formantur Trochisci, adhibeatur. Postremò asserventur in vase stanneo, vitreo, aureo, vel argenteo purissimo. Quanquam plumbum can- E didum, vel stannum (ut vulgò vocant) improbetur, quando admistum habeat plumbi. Quia in ejusmodi vasis quædam rubiginis species solet colligi, quæ malam qualitatem illis conciliat. Ideoq; optimum est, ut Theriaca quoque, quamprimùm Trochisci ad manum sint, ipsa quoque conficiatur: quanquam etiam si rectè asserventur, tres annos, & paulò plus durare soleant, modò sæpiùs cum linteolo mundentur à pulvere, & situ albo, quo progressu temporis obducuntur, F unde solent exedi, & cariem sentire, & privari suis omnibus viribus. Præterea quoq; propter ipsam Theriacam, illa statim parari debet. Nam cùm per quadraginta dies quotidie aliquid mistionis fieri necesse sit, quò fermentatio sequatur melior, ideò admodùm idoneum ad hanc actionem est tempus calidum. Quòd si in autumno conficiatur, & superveniat tempus hybernum, simplicia omnia quasi ignava permanebunt, & multò tardiùs calor naturalis in illis excitabitur.

Trochisci de Scilla.

Scillam initio Julii collectam, mediæ magnitudinis, plenam, candidam, cortice primo detracto, & parte duriore, cui radiculæ adhærent, abjecta, farina subacta involves, & eò usque in clibano coques, donec farina probè siccata sit & ea perforata, stylo ligneo tentabis, num scilla undiq; tenera sit. Ea exempta, partem interiorem diligenter teres: cui admiscebis farinæ ervi tenuissimè cribratæ uncias octo ad singulas libras, & formabis in trochiscos ponderis duarum drachmarum, & siccabis in superiore parte ædium, in cella probè mundata, meridiem spectante, sæpiùs obvertendo, donec probè siccati sint: deinde repones, ut suprà dictum est de pastillis viperinis. *Galenus.*

De Trochiscis scilliticis, ex correctione Bartholomæi Marantæ.

Multæ, & quasi infinitæ animadverti res, & diligenter considerari debent, si volumus Theriacam, quemadmodum fieri potest, diligentissimè præparare. Occurrunt autē tam multæ difficultates, ut ex illis ob earum multitudinem vix nos possimus extricare. Nam Galenus & reliqui universi, qui docent Theriacæ compositionem secundùm sententiam Andromachi, volunt Scillam non accipi nimis inveteratam, sed recentissimam, & quæ jam primùm è terra eruta sit, rejicientes tanquam inutilem & malam, quæ paulò antè sit collecta: præterea colligendum esse tradunt, quando caulis, vel scapus sit siccus. Nam eo tempore omnis vis in radice retinetur: idque fieri nequit, nisi media æstate, aut saltem tempore messis: nam ante hoc tempus vel florem fert, vel etiam semen. Jubent postea, pastillos viperinos fieri debere, quando jam omnia ad Theriacam parandam sint in promptu. Nam Trochisci viperini propter istum pulverem, qui sæpe in illis quasi efflorescit, facile aliquid de suis viribus amittunt. Cùm verò illi quoque ipsi dixerint, hosce pastillos esse parandos in fine Veris, videtur hæc inter se discrepare, quòd statim post Trochiscorum viperinorum præparationem fieri debeat Theriaca, & quòd assumenda sit Scilla recens, ad faciendos istos pastillos: cùm hi fieri non possint, nisi media æstate; illi verò in fine Veris. Hæcq; difficultas eò major est, quòd Aëtius etiam ex sentētia Galeni vult, hosce de Scilla Trochiscos ex aliis omnibus primùm fieri debere: quoniam ut benè exiccētur, multos dies requirunt. Necesse est itaque, ut vel in æstatis fine Trochisci de Scilla parentur, & asserventur usque ad Vernum tempus sequentis anni: nam quamprimùm alteri de vipera sunt facti, Theriaca paratur: vel viperinos Trochiscos ad finem æstatis transferre oportet, quando Scillitici benè fuerint exiccati: & quocunque modo hoc fiat, quædam præcepta ex autoribus præcipuis non observabuntur. Et videntur minùs errare illi, qui Scilliticos factos æstate elapsa accipiunt, ad parandam postea Theriacam in æstatis sequentis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

principio: cùm viperini fuerint præparati in fine A Veris. Quoniam multum refert, ad Theriacã jam paratam adhibere tempus calidius, ut per quadraginta dies quotidie miſceri & agitari poſſit. At ſi ita agamus, Scillitici hac ratione inveteraſcent, atq; inſuper pharmacopola nimis erit incertus, an ita per longa intervalla in Theriaca paranda verſari, donec hoc atq; illud fuerit in promptu, velit, cùm alioqui ſatis moræ objiciatur, dum colligantur ex tam diverſis, & remotis locis tot ſimplicia. Quid igitur eſt ſtatuendũ? B Cenſeo optimum eſſe, ut primùm paſtilli viperini ſtato tempore fiant, id eſt, in fine Veris. Nec nos impedire debet, quòd tam diù aſſervandi ſint, donec fiant & exiccentur quoq; Scillitici. Nam tametſi Galen. cap. 7. lib. 1. de Antidotis dicat: quòd multò melius ſit conficere Theriacam paulò poſtea quàm parati ſint viperini trochiſci, propter cauſam jam indicatam: nihilo tamẽ minus ipſemet in eodem loco affirmat, eos poſſe ſine corruptione evidenti per integrum quoque C annum aſſervari: imò ſi fuerint benè ſiccati, & diligenter ſepoſiti, ſolent etiam in quartum annum durare, quare in tam brevi tempore, quod intercedit inter finem Veris, & medium, vel finem æſtatis, corrumpi nequeunt. Hoc tamẽ obſervandum eſt, ut quamprimùm fieri poſſit, habeamus Scillam, hoc eſt, ſtatim poſtea quã caulis & folia exaruerint, quò Antidotus in una æſtate abſolvi poſſit, nec calidiore tẽpore carere cogatur, quod diximus neceſſariò requiri, idq́ue D 40. dierum ad fermentationem totius maſſæ: & quanquam tum principium autumni ſubſequatur, parum hoc refert, cum notum ſit omnibus, initium autumni æquè atque finem æſtatis eſſe calidum. Nec multum refert etiam, quod Aëtius dicit, paſtillos Scilliticos primo loco fieri debere. Nam hoc non aliam ob cauſam voluit obſervari, niſi propter accuratam exiccationem. Quoniam plus temporis in his exiccandis, quàm viperinis requiritur. Et apparet Aëtium ideò hoc E tradere, ut ſcilicet ſatis temporis ſuperſit, ut (interea dum Scillitici primùm facti exiccẽtur) eodem tempore ad Antidoti præparationem viperini quoque haberi poſſent. Atque ita omnis dubitandi occaſio, quemadmodum unicuique hæc conſideranti patebit, facilè adimetur. Ut igitur ad rem revertamur, Scillã benè ſucci plenam è terra erues, quando folia & caulis erunt omninò arida, idq́; exquiſitè, tum quando uti illa jam volueris, ſitq́; mediocriter grandis, à qua auferatur F exterior cortex, & omne lignoſum & aridũ: poſtea fermento recenti, quod etiam maturum fuerit, facto, totum inungas, non creta aliqua, quemadmodum nonnulli facere conſueverunt. Nam primùm hæc eſt ſordida, deinde ad ſe neſcio quid boni ex ipſa maſſa trahit, & citò coquitur. Sic itaq; cooperta optimè in cineribus calidis recondatur, & ſupra eos imponantur carbones accenſi, & non priùs inde auferatur, quã apparuerit etiam totam maſſam eſſe benè coctã, & aſſatã, inſtar cruſtę. Quod tamẽ idem fieri poteſt

A in furno, in quem panes ſunt impoſiti, ſi in olla benè cooperta imponantur: & ubi paſta fuerit ſicca, rurſum eximatur. Quòd ſi non ſatis eſſe coctam exiſtimaverimus, rurſum eadẽ Scilla paſta obduci, & eodem modo coqui debet. Nã quę imperfectè ita fuerit toſta, non ſine periculo gravi membrorum interiorum exhiberi poteſt, quemadmodum Dioſcorides quoq; monet. Cognoſcitur autem, quòd rectè ſit cocta, ſi pungendo eam cum feſtuca aliqua, illa facilè penetret: aut B comprimendo duobus digitis ſine difficultate aliqua diſſolvatur. Tradit autem Dioſcorides alterum quoq; modum coquendi. Nam ejus fruſta jubet ebulliri, & toties aqua illius mutari, donec in Scilla nihil amaritudinis aut acrimoniæ relinquatur, accipiendo ſolùm partes interiores, & auferendo tunicas exteriores uſque ad vivũ, & abjiciendo ſatis multum de primis corticibus. Hæc Scilla ita diligenter cocta, benè in pila tundatur, & deinde admiſceatur farinæ ervi C albiſſimi (quoniã minùs albicans, nimis eſt amarum) quæ per cribrum anguſtiſſimum tranſierit, ea quantitas, ut ad tres partes Scillæ ſumantur duæ ervi, quemadmodum quoq; Andromachus tradit. Hoc Gal. 1. de Antidot. ſcribit, cui plus fidei adhibendum, quàm lib. de Theriaca ad Piſonem: in quo duplum ervi ſumitur: cùm ibi in aliis multis rebus quædam retractet, de quibus aliter in lib. ad Piſonem ſenſit. Sed hoc experientia quoq; meliùs poteſt deprehendi. Nam D Aëtius de Theriaca ſecundùm Galeni ſententiã diſſerens, atq; conjungens ſimul quoque cum eo Andromachum, vult etiam ad tres Scillę eſſe accipiendas duas farinæ ervi partes: & poſtea addit, quòd interdum æquale pondus utriusq; ſumatur. Atq; eam quidem differentiam inde ortam, quòd interdum Scilla humidior, vel ſiccior, quàm ut in Trochiſcos redigi queat, atque ideò opus eſſe plus aut minus farinæ ervi admiſcere. Attamen ſi cum duabus partibus ſolùm parari E ſemper potuerit, procul dubio minùs errabimus. Nam ita fiet, ut Scilla ſit iſtius qualitatis, & ea arte cocta, quemadmodum eſſe decet. Quæ ſi erit ejusmodi, non opus erit ſupervacaneam humiditatem ipſius cum majore quantitate ervi corrigi: & hanc credo fuiſſe cauſam, quòd Gal. aliter ſenſerit in lib. de Antidotis, quàm in lib. 1. de Theriaca ad Piſonem. De hac igitur maſſa benè contuſa & commiſta fiunt rotulæ exiguæ, & inter formandũ digiti ungendi ſunt oleo roſaceo, F ſicuti docet Aëtius: quanquam aliqui hoc omittant. Poſtea in illis exiccandis & reponendis, ea, quæ diximus de Trochiſcis viperæ, omnia ſunt obſervanda. Meſue quoq; monet, Scillam quæ planè ſola abſq; altera in agro reperiatur, abjiciendam tanquam venenoſam admodum: & illam accipiendam eſſe, quæ plures habet alias vicinas: quæ admonitio propter majorem ſecuritatem non eſt negligenda.

Trochiſci Ramich.

℞. Succi Acetoſæ ℥ xvj.

Roſarum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Roſarum ℥ j.
Baccarum Myrti ℥ ij.
Boli pauxillum.

Colentur, & colaturæ adjunge
Gallarum tritarum ʒ iij.

Coque aliquantulum. Cola, & adde inſuper ſubſequentia benè triturata:
Roſarum ℥ j.
Sandali Citrini ʒ x.
Gummi Arabici ℥ j ß.
Sumach, Spodii ana ℥ j.
Omphacii ſeu agreſtæ ʒ vij.
Baccarum Myrti tritarum ℥ iv.
Ligni aloës,
Caryophyllorum,
Macis,
Nucis moſchatæ ana ʒ iv.

Miſce omnia, & ſiccentur in ſcutella figulina, & tere minutim, & fiant trochiſci cum ʒ j ß. de caphura & aqua roſacea q.ſ. Succi acetoſæ loco ſumi poteſt vinum è cidoniis acerbis: ſunt qui aromatizent Gr.xiix. moſchi. Siccantur in umbra, & reponuntur in charta munda, ceræ liquatæ intincta. Durant in annum. * Ventriculum, cor, hepar, imbecilla firmant, & lubrica viſcera ac inteſtina, choleram morbum ſiſtunt, acrimoniã obtundunt, animum reddunt tranquillum, omnem hæmorrhagiam cohibent, ob quam naribus ſanguine fluentibus flando impelluntur: aliis medicamentis miſcentur. *Meſues.*

Trochiſci Hedychroi, Andromachi.

℞. Mari, Aſari, Majoranæ,
Aſpalathi ana ʒ ij.
Schœnanthi,
Calami odorati,
Phu, Xylobalſami,
Opobalſami, Cinnamomi,
Coſti ana ʒ iij.
Myrrhæ, Folii,
Nardi Indicæ,
Croci,
Caſiæ ana ʒ vj.
Amomi ʒ xij.
Maſtiches ʒ j.
Vini quantum ſufficit.

Fiant trochiſci, inunctis priùs manibus opobalſamo: deinde ſiccantur, & in charta ceræ liquatę intincta, ſervantur in annum. *ex Galeno.*

Trochiſci Hedychroi, ex correctione Bartholomæi Marantæ.

1. ℞. Ligni aſpalathi veri, nuper in collegio Patavino reperti, aut Ligni aloës Rhodii.
2. Radicum aſari recentium, & benè compactarum.
3. Mari, id eſt, majoranæ nobilis, id eſt, ſuæ cimæ cum floribus, & ſeminibus ana ʒ ij.
4. Calami odorati, id eſt, radicum. Ejus loco Agalochum cum tertia ejus inſuper parte: aut vulgaris Calamus odoratus.
5. Junci odorati, id eſt, cimæ odoratæ, & recentes.

A 6. Rad. Coſti veri: aut ſuo loco Rad. Zedoariæ recentis, non exeſæ, & opt. odore præditæ.
7. Rad. Phu, ſolidarum, non exeſarum, & odoris abſolutarum.
8. Cinnamomi: vel ipſius loco duplum caſſiæ, quæ ſit cortice craſſo, & fiſtula prędita ſubtili, optimi odoris, & ſaporis.
9. Opobalſami. Loco ipſius Oleum nucis moſchatæ, per expreſſionem facti.
10. Xylobalſami. Ejus loco Agalochi ana ʒ iij.
B 11. Folii, vel ipſius loco, radicum & ſtipitum Nardi Celtici, aut radicis Phu, aut ſpicæ Nardi cum tertia inſuper ejus parte.
12. Nardi Indici, id eſt, radicum: quę eſſe debent odoratæ, recentes, & de illarum numero, quæ in ſe adhuc retinent terram odoriferam.
13. Caſſiæ cum ſignis in Theriaca commemoratis.
14. Myrrhæ, id eſt, lachrymæ recentis, pinguis,
C & ſucculentæ cum parte venarum candidarum inſtar unguium.
15. Croci recentis, colorati, longi, integri, non fragilis, neq; humidi, nec mucidi, vel exeſi, ſaporis acuti, & odoris validi ana ʒ vj.
16. Amomi. Ipſius loco Acorum, id eſt, radicis galangæ majoris, recentis, acuti ſaporis, & boni odoris ʒ xij.
17. Maſticis candidiſſimi, pleni, puri, fragilis, ſicci, odorati, ſtridentis ʒ j.

D Fac paſtillos, cum vino optimo exicca.

Trochiſci galliæ Moſchatæ.

℞. Ligni aloës ʒ v.
Ambræ ʒ iij.
Moſchi ʒ j.
Mucilaginis Tragacanthæ, cum aqua roſ. extractæ quantum ſufficit.

Fiant trochiſci parvi. * Cerebrum, corq; roborant, oris, atque adeò corporis totius odorem commendant: compoſitionibus aliis miſcentur.
E *Meſues.*

Trochiſci diarrhodon, Nicolai.

℞. Roſarum recentium ℥ ß.
Spodii ʒ ij.
Sandali rubri ℈ j ß. G. vij.
Sandali albi ʒ j. G. xij.
Croci ℈ ij. G. vij.
Caphuræ G. xij.

Fiunt in hunc modum. Roſas recentes in mortario contundes lapideo, ſine intermiſſione, & re-
F liqua in pulverem redacta addes, ac cum aqua roſ. q.ſ. formabis: ſub finem caphuram addito: ſicca in umbra, & ſerva. * Hæc compoſitio adminiſtratur in magnis compoſitionibus. *Nicolaus.*

Trochiſci Diani.

℞. Violarum purpurearum viridium ℥ v.
Amyli ʒ iij.
Papaveris albi ʒ ij. ℈ j.
Sem. Plantag. ʒ j.
Rhabarbari ℈ v.
Opobalſami ſeu olei Caryophyllorum ℈ j.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Aquæ rof. quantum sufficit.
Formẽtur trochisci. Non præparantur, nisi quando ingrediuntur cõpositiones magnas. *Nicolaus.*

DE TROCHISCIS EXTRINSECÙS APPLICANDIS.

Pastillus Andronius.

℞. Florum Mali punici ʒ x.
Gallæ omphacitidis ʒ iix.
Myrrhæ, Aristolochiæ ana ℥ ß.
Chalcanthi, Aluminis scissilis,
Misy ana ʒ ij.
Sapæ quantum sufficit.

Formentur trochisci. * Faciunt ad recentia vulnera & vetera: curant fistulas, aures suppurantes, ossa corrupta: reprimunt omnes carnis excrescentias: valent ad phagedænas & condylomata. *Andromachus.*

Trochisci de Minio.

℞. Medullæ panis non cocti, benè fermentati ℥ ß.
Sublimati electi ʒ j.
Minii ʒ ß.
Aquæ rof. q. s.

Formentur trochisci, qui in clibano tepente resiccati serventur. * Omnes carnis pravas excrescentias liquat, sordida ulcera expurgat, callosa emollit, ac fistulas mirabiliter sanat. *Joannes de Vigo.*

A

Pastilli Polyidæ.

℞. Florum Mali punici ʒ xij.
Aluminis scissilis ʒ iij.
Thuris,
Myrrhæ ana ℥ ß.
Chalcanthi ʒ ij.
Fellis taurini ʒ vj.
Aloës ʒ iix.
Vini austeri quantum sufficit.

B Formentur pastilli. * Ad nomas, & eadem ferè, quæ Andronii. *Andromachus.*

Trochisci Mesuæ.

℞. Aluminis scissilis, Aloës,
Myrrhæ, Chalcanthi ana ʒ vj.
Croci, Crocomagmatis ana ʒ iij.
Flor. Malorum granatorũ domesticorũ ʒ iv.
Vini odorati,
Mellis ana quantum sufficit.

C Formentur pastilli. * Pastillus multiplicis usus, pus educens, & relaxans.

Placenta contra Pestem.

℞. Arsenici albi crystallini ℥ iij.
Arsenici rubri ℥ ij.

Cum ovi albo, vel mucilagine tragacanthi fiat placenta rotunda crassitudine digiti. Insuatur linteolo lineo, superaddito serico, & admoveatur cordi. *Jacobus Carpensis.*

De Collyriis, sive Sief, Sectio XLI.

COLLYRIA sunt medicamenta oculis dicata, horum arida, Sief à Barbaris dicta, trochiscorum forma parantur. Porrò Collyriorum alia

- Abstergunt: *ut*
  - Trypherum *Galeni*,
  - Sief *de thure*,
  - Collyrium *nardinum*,
  - Diacœnu,
  - Diahæmatites,
  - Diamyrrha,
  - Sief *è cornu cervino*,
  - Libianum,
  - Sief *de plumbo, &c.*
- Excrescentias *auferunt*: *ut*
  - Viride *Anthei*,
  - Sief *aliud viride*,
  - Sief *rubrum Mesuæ*,
  - Sief *rubrum Galeni, &c.*
- Dolorem *mitigant*: *ut*
  - Sief *album*,
  - Cygnus *Galeni*,
  - Diarrhodon *Nilei*,
  - Sief *de rosis*,
  - Sief *luteum*.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

DE COLLYRIIS abstergentibus.

Trypherum Galeni.

℞.Cadmiæ lotæ ʒ xvj.
Cerussæ ʒ iix.
Amyli, Gummi,
Tragacanthæ ana ℥ ß.
Opii ʒ ij.
Aquæ pluviæ quantum sufficit.
Fiat collyrium. * Ad epiphoras, & affectiones B
oculorum.

Aliud, Galeni.

℞.Cadmiæ lotæ ʒ xvj.
Amyli, Thuris ana ʒ iix.
Cerussæ ʒ xliix.
Opii ʒ vj.
Gummi ʒ xvj.
Aquæ quantum sufficit.
Fiat collyrium. Siccatur, & servatur per annos duos, in charta, ceræ liquatæ intincta. * Ad inustiones oculorum, pustulas, chemoseis, maximè in his, qui nullam mordacitatẽ perferre possunt. C

Collyrium, seu Sief de thure.

℞.Cadmiæ,
Pompholygis,
Thuris ana ʒ x.
Cerussæ ʒ xl.
Opii, Gummi ana ʒ vj.
Aquæ pluviæ quantum sufficit.
Fiat collyrium. Siccatur & servatur. * Ad fluxiones oculorum & chemoseis. D

Aliud, Mesuæ.

℞.Thuris ʒ x.
Ammoniaci, Sarcocollæ ana ʒ v.
Croci ʒ ij.
Mucilag. fœnigræci q.s.
Fiat collyriũ. Siccatur & servatur ad annos duos. * Ulcera oculorum ducit ad maturitatem.

Collyrium Nardinum. E

℞.Cadmiæ,
Croci,
Gummi ana ʒ xij.
Æris usti ʒ v.
Stibii, id est, Antimonii,
Acaciæ ana ʒ x.
Nardi Indicæ ℥ ß.
Opii,
Myrrhæ ana ʒ v.
Vini quantum sufficit. F
Fiat collyrium. Durat in annos duos. * Ad doloris vexationes, fluxum tenuem & multum, pustulas & aspretudines oculorum.

Diaœnu.

℞.Cadmiæ,
Lap. Hæmatitis,
Aluminis scissilis ana ʒ x.
Æris usti ʒ vij ß.
Chalcitidis ʒ iix.
Sem. Papaveris ʒ v.

A Maceretur semen papaveris in aqua pluviæ q.s. Exprimatur, & reliquis tritis fiat collyrium, cum vini austeri quantum sufficit. * Ad claritatem & cicatrices oculorum.

Diahæmatites.

℞.Æris usti & loti ʒ xxiv.
Lapidis Hæmatitis ʒ j.
Croci,
Opii ana ʒ iv.
Gummi ʒ xij.
Aceti quantum sufficit.
Fiat collyrium. * Aspretudinibus commodum facit ad veteres affectiones, & ad omnem extuberantiam oculorum.

Diamyrrha.

℞.Cadmiæ lotæ ʒ xxiix.
Lapidis Hæmatitis usti & loti ʒ xxv.
Spodii ʒ xxiv.
Myrrhæ ℥ vj.
Croci ℥ ß.
Opii ℥ j.
Piperis albi G.N.xxx.
Gummi ʒ vj.
Vini quantum sufficit.
Fiat collyrium. * Accommodatum est ad veteres affectiones oculorum: facit & ad rhœadas & ægylopas.

Sief è cornu Cervino.

℞.Cornu cervi usti & loti, Thuris,
Plumbi usti & loti ana ℥ ß.
Squamæ æris lotæ ʒ ij.
Opii ʒ j.
Gummi ℥ ß.
Aquæ pluviæ quantum sufficit.
Fiat collyrium. Siccatur, & servatur ad annos duos. * Facit ad ulcera & pustulas oculorum: cicatrices exerit.

Aliud.

℞.Plumbi usti & loti,
Cornu cervi usti & loti ana ʒ xvj.
Thuris, Acaciæ, Spodii ana ʒ iix.
Amyli ℥ ß.
Opii, Squamæ æris ana ʒ ij.
Croci ʒ iix.
Myrrhæ ʒ iv.
Tragacanthæ ʒ j.
Gummi, sem. Hyoscyami ana ʒ iix.
Mucilaginis sem. Hyoscyami q.s.
Fiat collyrium. * Ad eadem efficax.

Libianum.

℞.Cadmiæ ustæ & lotæ, Cerussæ lotæ,
Stibii usti & loti ana ʒ xvj.
Plumbi usti & loti ℥ j. Amyli ʒ xij.
Pompholygis, Myrrhæ, Terræ Samiæ,
Tragacanthæ, Opii ana ℥ j.
Albuminis ovi q.s.
Fiat collyrium. * Ad pustulas, inustiones, rupturas, concavitates, oculos purulentos, chemoseis, staphylomata, & ad circummolestantem dolorem facit, & cicatrices exerit.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Aliud.

℞. Pompholygis ℥ j.
Cadmiæ ustæ & lotæ ʒ xvj.
Stybii usti & loti ʒ xij.
Cerussæ lotæ ʒ xvj.
Amyli ʒ xij.
Terræ Samiæ,
Plumbi usti ana ʒ iix.
Myrrhæ, Opii,
Tragacanthæ ana ʒ ij.
Aquæ pluviæ quantum sufficit.
Fiat collyrium. * Ejusdem cum priore facultatis.

Sief de plumbo, Mesuæ.

℞. Plumbi usti, Antimonii, Tuthiæ lotæ,
Æris usti, Gummi Arabici, Tragacanthæ ana ℥ j.
Opii ʒ ß.
Aquæ pluviæ quantum sufficit.
Fiat collyrium. * Replet & consolidat vulnera oculorum. *Mesues.*

Collyrium præstantissimum contra omnis generis passiones oculorum.

℞. Fœniculi, Absinthii,
Apii, Rutæ,
Schwartzwurtz unà cum radicibus,
Euphragiæ, Salviæ, Betonicæ,
Auripigmenti, Gnidii, Pimpinellæ,
Cardui benedicti ana part. æquales.
Hæc omnia simul in mortario contusa misce, ac urinam pueri infunde. Deinde
℞. xiv. gran. piperis contusi, & cochlearia duo mellis ex apibus, caphuræ ʒ j.
Hæc omnia simul in mortario contusa, per linteum exprime, & colaturam seu succum in vitreo vase conserva, ac inde singulis diebus vesperi & manè guttam unam in oculum patientis instilla. Animadvertendum tamen est, quòd hæc aqua per spatium novem dierum Soli est exponenda, & destillanda antequam in usum transferatur. *Ranzovius.*

DE COLLYRIIS EXcrescentias auferentibus.

Viride Anthæi.

℞. Cadmiæ ℥ vj.
Myrrhæ ℥ iij.
Croci ℥ vj.
Opii ℥ iij.
Plumbi usti & loti ℥ j.
Squamæ æris,
Nardi Indicæ,
Acaciæ ana ʒ vj.
Gummi ʒ xxvj.
Aquæ pluviæ quantum sufficit.
Fiat collyrium. * Ad doloris molestias, pustulas, inustiones, prolapsus, confusiones oculorum.

Aliud viride.

℞. Cadmiæ ustæ & vino odorato extinctæ ℥ j.
Croci,

A Antimonii usti, & in lacte extincti ana ʒ iv.
Amyli ʒ j. Gummi ʒ ij.
Succi anagallidis fœminæ quantum sufficit.
Fiat collyrium. * Ad idem valet.

Aliud viride, Mesuæ.

℞. Æruginis æris ʒ iij.
Chalcanthi usti ʒ vj.
Auripigmenti rubri, spumæ Nitri,
Spumæ maris ana ʒ j.
Ammoniaci ʒ j ß.
B Salis Hammoniaci ʒ ß.
Ammoniacum macerato in aqua rutæ, & fac collyrium. * Ejusdem facultatis est ferè cum Sief rubro sequenti.

Sief rubrum, Mesuæ.

℞. Sem. Canabis ʒ iij.
Æris usti, Myrrhæ ana ʒ ij.
Croci ʒ j.
Æruginis æris, Salis Hammoniaci,
C Piperis nigri ana ʒ ß.
Aquæ pluviæ quantum sufficit.
Fiat Sief. * Utile est oculorum scabritiei, pruriginiq; ; suffusionibus & ungui.

Aliud, Galeni.

℞. Cadmiæ ʒ xl.
Chalcitidis ustæ, Piperis albi,
Gummi ana ʒ xx.
Aquæ quantum sufficit.
Fiant pastilli. * Ad lippitudinem, sycosin, & car-
D nis excrescentias.

DE COLLYRIIS DOlorem mitigantibus.

Sief album, Mesuæ.

℞. Sarcocollæ in lacte asinino maceratæ ʒ v.
Amyli ℥ ß.
Tragacanthæ ʒ iij.
Opii ʒ j.
E Thuris ʒ j ß.
Cerussæ lotæ ʒ x.
Aquæ pluviæ quantum sufficit.
Fiat Sief. * Confert ophthalmiæ, cùm est in augmento, & dolorem sedat.

Aliud simile, ejusdem.

℞. Gūmi Arabici, Tragacanthæ, Amyli ana ʒ ß.
Cerussæ lotæ ʒ vj.
Sarcocollæ nutritæ ʒ iij.
Opii ʒ j.
F Cum ovi albumine fiat Sief. * Hoc utimur initio vehementis doloris à causa calida.

Cygnus Galeni.

℞. Cadmiæ ʒ xvj.
Cerussæ lotæ ℥ j.
Amyli, Tragacanthæ,
Acaciæ, Opii ana ʒ ij.
Gummi ʒ xij.
Aquæ pluviæ quantum sufficit.
Fiat collyrium. * Ad maximos dolores & affectiones oculorum.

Diar-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Diarrhodon Nilei, ex Galeno.

℞. Rosarum ℥ ß.
Croci ʒ ij.
Gummi ʒ iij.
Opii, Nardi Indicæ ana ʒ j.
Aquæ pluviæ quantum sufficit.
Fiat collyrium. * Ad doloris molestias, fluxum uberem ac tenuem, pustulas, prolapsus oculorũ.

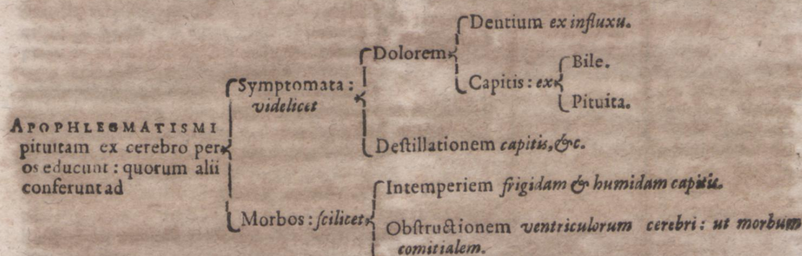
Sief de rosis aliud, Mesuæ.

℞. Fol. Rosæ ʒ xv.
Croci, Gummi Arabici ana ℥ j.
Nardi Indicæ, Opii ana ʒ ij.
A Aquæ pluviæ quantum sufficit.
Fiat Sief. * Eadem, quæ præcedens potest.

Sief luteum, Mesuæ.

℞. Cadmiæ lotæ, ustæ, & in lacte muliebri maceratæ ʒ x.
Cerussæ lotæ ℥ j.
Squamæ ferri ℥ ß.
Opii ʒ ij.
Tragacanthæ, Gummi Arabici ana ℥ ß.
Aquæ pluviæ quantum sufficit.
B Fiat Sief. * Confert doloribus oculorum vehementioribus à causa calida.

De Apophlegmatismis, Sectio XLII.

Apophlegmatismus ad dolores dentium ex materiæ influxu.

℞. Mastiches ℥ j.
Piperis, Pyrethri ana ʒ j ß.
Mellis quantum sufficit.
Fiant pastilli instar lupinorum. Manè ante cibum in ore per horam circiter dimidiam contineantur. *Andernacus.*

Apophlegmatismus ad dolorem capitis ex bile.

℞. Masticis contritæ ℥ ß.
Mellis quantum sufficit.
Fiant pastilli instar lupinorum. Unus ad horæ dimidium in ore contineatur, mandaturque, & novissime expuatur. *Andernacus.*

Alius valentior ad frigidum & humidum capitis affectum.

℞. Piperis albi, Pyrethri, Zingiberis ana ʒ ij.
C Mellis quantum sufficit.
Fingantur pastilli mansiles. * Utere ut prędictis. *Idem.*

Apophlegmatismus ad destillationem capitis.

℞. Mastiches ℥ j.
Corticis Capparis ʒ ij.
Pyrethri ʒ iij.
Piperis nigri ʒ j ß.
D Uvarum passarum ℥ ß.
Mixta pannoque lineo raro involuta, ad horæ dimidium ante cibum mandantur. *Idem.*

Apophlegmatismus ad morbum comitialem.

℞. Pyrethri, Mastiches ana ℥ j.
Ceræ quantum sufficit.
Fiant pastilli avellanæ magnitudinis, mandicenturq; ad horæ dimidium, ita ut pituita semper expuatur. *Idem.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

De Confectis, Sectio XLIII.

Confecta vocantur materiæ, saccharo sicco obductæ. Horum alia vel

- Alterant: *sunt autem vel*
  - Seminum: *ut* Confectum
    - Coriandri, Anisi, Fœniculi, Anethi,
    - Cumini, Ammi, Amomi,
    - Cardamomi, Erucæ, Sinapi,
    - Cucumeris, Cucurbitæ, Melonis,
    - Papaveris *albi*, Xantonici, *&c.*
  - Fructuum: *ut* Confectum
    - Amygdalarum,
    - Avellanarum,
    - Pinearum,
    - Phisticorum,
    - Nucleorum *persicorum*,
    - Cerasorum, *&c.*
  - Corticum: *ut* Confectum
    - Citri,
    - Arantii,
    - Cucurbitæ, *&c.*
  - Aromatum: *ut* Confectum
    - Cinnamomi,
    - Caryophyllorum,
    - Zingiberis,
    - Moschatum, *&c.*
  - Saccharata: *ut*
    - Saccharum *penidii*,
    - Fructus, *vel animalia ex saccharo varia, &c.*
- Purgant: *ut* —— Confectum *anisi laxativum.*

Confectum Coriandri.

℞. Coriandri à sordibus, pulveribus, festucis, lapillis & pediculis cribrando, ventilando & seligendo repurgati, & ab omni humiditate exiccati ℔ ij.

Ponuntur in æneum vas pensile duabus ansis suspensum, & super carbones hinc inde, antrorsum, retrorsum, dextrorsum, sinistrorsum agitantur: nunc in orbem volvuntur, nunc instar avenæ in vannis moventur, donec calefiant. Calefactis infundatur parum sacchari, ad debitam, & quodammodo perfectam consistentiam, id est, propemodum ut ad morsulos & orbiculos cocti, cochleari ferreo non procul ab extremitate uno foramine perforato, & continuò agitantur, donec siccetur saccharum: deinde aliud affunditur, ut priùs, idq; tantisper fit, dum justam acquirat magnitudinem. Superficies in plerisq; lævis est, nisi singulari artificio asperior, seu (ut vulgò loquuntur) crispa fit, videlicet ex alto saccharum fundendo. Si materia conglobatur, vel saccharo confertim infuso, vel negligenter moto, manu affricata dissolvuntur nodi. In fine confecturæ exactè siccentur: deinde in locum calidum & siccum cribro imposita reponantur. * Orificium ventriculi superius claudit, & corroborat à cibo sumptum. *Medici Colonienses.*

Confectum Anisi.

℞. Sem. Anisorum optimè mundatorum ℔ ij.

Induntur in vas æneum pensile, ut suprà, & su-
A per ea infunditur saccharum lævis coctionis in principio, & benè manibus ducuntur per vas æneum, usquequò ferè sint cooperta, beneq; exiccantur ad omnem manum sacchari: & hoc continuatur usque in finem, si solidos seu læves anisos facere velis. Si verò asperos aut crispos, postquam cooperta erunt, affunde saccharum cum cochleari ferreo, ab alto, & sit fortis cocturæ: deinde vas hinc inde agitetur, ut in coriandris est dictum. Anisi quanto minores, tantò pulchrio-
B res: & quantò duriores, tantò laudabiliores. Duri enim fiunt, & non solùm anisi, sed & cætera alia confecta, si benè siccentur ad omnem sacchari affusionem. * Urinam movet, digerit, flatusq; ventris discutit, oris halitum commendat. *Thesaurus Aromatariorum.*

Confectum Fœniculi, &c.

Semen Fœniculi, anethi, cumini, ammi, amomi, cardamomi, erucæ, sinapi, cucumeris, cucurbitæ, melonis, papaveris albi, Xantonici, &c. eo-
C dem modo saccharo obducuntur, ut coriandri & anisi.

Confectum Amygdalarum dulcium.

Amygdalæ benè cum pane aspero fricantur, atque in vase æneo pensili, super carbones, hinc inde agitatæ, siccantur, & ab omni immunditia mundantur: demum saccharum fortis coctionis cochleari ferreo perforato super eas infunditur, vas huc & illuc ducendo incessanter: & tantisper hoc fiat, dum benè tegantur: & quantò magis agita-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

agitatio vasis continuatur, tantò solidiores redduntur. Sunt qui cum cortice conficiunt amygdalas: & hoc modo confectæ, longiori tempore durant, nec rancescunt. Sunt qui à superiori cortice mundant. Quidam illas dividunt in partes duas, & crispas faciut. *Thesaurus Aromatariorum.*

Confectum Avellanarum.

℞. Avellanarum quantum volueris: & fac ut in amygdalis dictum est, vel crispos vel leves faciendo. Antequam autem conficiantur avellanę, benè in vase æneo pensili hinc inde agitari debent, & calefieri quoad subtilis cortex eis adhærens removeatur. *Thesaurus Aromatariorum.*

Confectum Pinearum.

℞. Pinearum benè mundatarum, quantum volueris. Super eas infunde sacchar͠u cum cochleari ferreo perforato, bonæ cocturæ, à principio usque ad finem: & agita benè vas hinc inde, prout in coriandris asperis dictum est suprà. Si verò solidos seu leves facere voles, facias ut suprà de amygdalis dictum est, & de projectione sacchari, & vasis agitatione. Hoc confectum parum durat, eò quia rancescunt pineæ: & antequam conficiantur, animadvertend͠u est, ne rancidæ sint. Cognoscuntur autem, quia sunt nigræ, & mali saporis, quare purgandæ sunt cum furfure. Quidam in prima sacchari exhibitione ponunt albumen ovi, benè agitatum, cum saccharo non multùm calido, ne albumen coqueretur: & hoc faciunt eò, quia cum difficultate saccharum eis adhæret propter oleaginitatem, quæ in eis est: & hic modus non vituperatur. *Idem.*

Eodem etiam modo phistici, persicorum & cerasorum nuclei conficiuntur.

Piniocatum.

℞. Sacchari albi, aqua rosarum dissoluti, clarificati ℔ j,

Agitetur optimè cum baculo, ab igne remoto: & cùm coctum fuerit ad perfectionem, addantur pinearum mundatarum ℥ iv. misceantur, & permittantur infrigidari ad formam confectionis solidæ. *Thesaurus Aromatariorum.*

Confectum Citri.

℞. Corticum citri, minutim in frusta longiuscula incisorum, quantum volueris.

Ponuntur in vase æneo pensili super carbones: superinfundendo saccharum coctum, cum cochleari ferreo perforato, atque vas hinc inde agitando, quousq; satis crassi reddantur. Ad hunc etiam modum Arancii cortices & cucurbitę conficiuntur. *Thesaurus Aromatariorum.*

Confectum Cinnamomi.

℞. Cinnamomum à superiori cortice excorticatum, quantum volueris.

Per parva fila inciditur, & in vase æneo pensili super carbones ponitur, superinfundendo saccharum cum cochleari ferreo, parvo foramine forato. Et in principio, videlicet per tres vices, saccharum sit lævis coctionis, postmodum usq; in finem fortis, vas hinc inde benè agitando, ut in coriandris dictum est: & tantisper hoc continuetur, quousq; satis crassi reddantur. Quidam post primam sacchari projectionem, aspergunt zingiber pulverizatum, ut fiant fortiores, acrioresque *Thesaurus Aromatariorum.*

Confectum Caryophyllorum.

℞. Caryophyllorum quantum volueris.

Exicca, beneq; munda ab omni spurcitia: deinde superinfunde saccharum cum ferreo cochleari perforato, satis fortis cocturæ. Et si illos asperos facere voles, facies ut de coriandris crispis dictum est, & de agitatione vasis & sacchari projectione. Ad confecta benè crispa facienda, foramen cochlearis parvum esse debet, & saccharum æqualiter & uniformiter superinfundi: & quantò altiùs saccharum projicitur, tantò meliùs: nec permittendæ sunt guttæ super eas cadere: illæ enim opus tuum destruent.

Confectum Zingiberis.

Confectum Zingiberis eodem modo fit, ut Cinnamomi.

Confectum moschatum, seu moschardini.

℞. Cinnamomi interioris, & electi, & benè pulverizati ʒ ij.
Musci optimi, cum paucissima aqua rosarum dissoluti ℈ ß.

Misce duo hæc in vase æneo pensili super carbones, superinfundendo saccharum benè coctum, beneq; & incessanter manibus saccharum ducatur, & benè exiccetur: & toties hoc fiat, quò ad grossitudinem seminis papaveris veniant, & in fine dando per duas vices saccharum lævis coctionis, ut rotundi fiant. Muscardini nonnisi cum difficultate corpus accipiunt: sed sagax Aromatarius & sollicitus, in miscendo manibus saccharum, & species, citò eos format: pòst verò duas vel tres vices seu manus sacchari cribellãdi sunt: à qua cribratione exeunt muscardini, grossitudinis puncturæ acus, & pulvis reservetur, & alii qui jam corpus sumpserunt, expleantur. *Thesaurus Aromatariorum.*

Pasta laudatißima, Mostacioni Italis dicta.

℞. Sacchari albissimi pulverisati,
Farinæ albissimæ ana ℔ ß.
Cinnamomi optimi ʒ ij.
Zingiberis, Caryophyllorum ana ʒ j ß.
Piperis ʒ ß.
Vitellos ovorum N. j ß.
Moschi cum aqua rosata temperati gr. ij.

Misce, fiat pasta.

Panes ad tabem.

℞. Amygdal. dulcium excorticatarum ℥ ij.
Pinearum, pistacior͠u non rancidorum an͠a ℥ j.
Pulpæ dactylorum, passularum, jujubarum ana ℥ j ß.
Gummi Tragacanthi & Arabici ana ʒ j.
Amyli ℥ ij. Pulpæ capi elixi ℥ iv.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Fructus macerati aqua rosata, cum reliquis tundātur, & sacchato paulatim asperso fiat massa, indeq; cujusque figuræ panes sensim siccandi, ac auro obducantur. *Heurnius.*

Morsellata alba.

℞. Sacchari clarificati, & coctionis non perfectæ ℔ j.

Agitetur optimè cum baculo, & post longam ejus ductionem, addantur

Zingiberis minutim incisi ʒ ij.

Deinde saccharum perfectè coquatur, & in morsellis incidatur.

Saccharum Penidii.

Accipitur saccharum album bonum, (potest & ex viliori parari:) coquitur leviori flamma ad extremam spissitudinem, quæ ita cognoscitur. Quādo portiuncula aliqua digitis extremis duobus distracta in tenuissima quasi fila abit, quæ percussa digito, tanquam vitrum dissiliunt. Inde effundatur super marmor butyro, oleo amygdalino, aut olivarum leviter inunctum, & manibus vel inunctis, vel amyli polline aspersis, ne adhæreat comprehensum, ex alto paulatim comprimendo, & fricando hinc inde demittitur aliquoties: tandem ubi paulum refrixit, ferramento unco parieti infixo obvolvitur, idq; tantisper, dum benè lentum & candidum efficiatur. Quò autem diutiùs trahitur, eò candidius redditur. Tandem attractum famulis distribuitur, ut distrahendo torquendoq; formetur modo consueto. Formatum reponatur loco calido. Alii mel addendum esse scribūt, quod usu non receptum. *Colonienses.*

Ad faciendum fructus & animalia omnia ex saccharo.

℞. Sacchari albi quantum volueris, & pulveriza: deinde post subtilem pulverizationem impastetur cum albuminibus ovorum quantitate sufficienti in tantum, quòd formam pastę habeat: deinde ungātur formæ cum oleo amygdalarum dulcium, & de dicta pasta formæ impleantur, postea simul comprimātur: & sic erunt animalia vel fructus facti: & sic omnia fieri possunt: deinde ponantur in stupha ad siccandum: deinde colore inficiantur. *Thesaurus Aromatariorum.*

Panis Marsicus.

℞. Amygdal. dulcium mundatarum, & subtiliter contusarum ℔ ß.

Sacchari optimi pulverizati ℔ ß. vel ℔ j.

Aquæ rosarum quantum sufficit.

Formetur marzapanis, pane azymo substrato. Coquatur in clibano, vel vase cupreo, ad id apto.

Pasta nutriens, cor siccum alterans & roborans.

℞. Carnis testudinum nemoralium lotæ & elixatæ in decocto Hordei ℔ ß.

Farinæ hordei ℥ iij.

Amygdal. dulcium, Pineorum ana ʒ j.

Seminum Melonū cucurbitæ recent. ana ℥ ß.

Semina incisa macerentur decocto testudinis &

A adde farinam: reliqua misce, & adjice Sacchari albissimi ℥ iv. tepide pasta coquatur. Fiant boli. *Heurnius.*

Alius.

℞. Pulpamenti capi, perdicis ana ℥ iij.

Pulv. diarrhod. abbatis, diamarg. frig. ana ℈ j.

Pinearum contusarum & aqua rosata maceratarum ʒ j.

Sacchari aqua rosata & borragin. diluti quod satis fit: fiat Placenta. *Heurnius.*

B *Ovum Lombardicum.*

℞. Vini & aquæ partes æquales,

Aquæ rosatæ cochleare j.

Vitellos ovorum N. ij.

Sacchari quod satis est, & parum Cinnamomi.

Sic parant Belgæ illud quod Ovum Lombardicum vocant, quod sanguinem & ichorem præbet benignum. *Idem.*

Congelatum.

C Capus in minutas partes sciaditur, cum pauca carne vitulina ex aqua & vino coquitur dum ab ossibus cedat caro: colo traducitur jus, pinguedo restagnans abstergetur, & iterum coquitur, & tribus libris juris una sacchari additur & Cinnamomi ℥ j. Saccharo diluto injiciuntur albumina duo ovorum ritè concussa, ac parum simul coquuntur, mox colantur quinquies vel sexies juxta ignem. *Idem.*

Panis medicamentosus, contra

D *vertiginem.*

℞. Zingiberis albi, Caryophyllorum ana ℥ ß.

Panis triticei optimi ℥ j ß.

Omnia simul contusa misce cum aqua vitę optima. Coque iterum, ut panis fiat. Hunc panem comedat manè. *Theophr. Paracelsus.*

Confectio Anisi laxativum.

Confectum Anisi laxativum fit scammonio cum saccharo mixto, vel maceratione anisi, in a-

E qua, in qua scammonium fuerit dissolutum.

DE COLORANDO SACcharo, in concinnandis confectis.

Ad saccharum rubro colore tingendum.

℞. Prassilii triti, vel Sandali rubri, vel

F Rad. rubiæ, vel Granorum tinctorum ℥ j.

Aluminis Rochæ ℥ ß.

Aquæ ℥ vj.

Infundantur duo hæc in petia ligata in dicta aqua per dies sex, deinde calefiant ad ignem leviter: & cum ea aqua saccharum coquatur. Vel confectis jam absolutis, sensim in aheno calentibus aspergitur. *Thesaurus Aromatariorum.*

Ad saccharum viridi colore tingendum.

℞. Succi Caulium, vel succi Anethi, vel succi Solani, vel succi Rutæ quantum sufficit.

Hoc confecta jam absoluta, atq; adhuc in aheno cales-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

calentia asperguntur: vel saccharum unà cum A succo coquitur, &c. *Idem.*

Ad saccharum flavo colore tingendum.

Confecta jam absoluta, atq; adhuc in aheno calida, diluto rhabarbari vel croci asperguntur.

Ad saccharum colore cæruleo tingendum.

℞. Succi baccarum Sambuci, vel Florum frumenti, in aceto vel vino dilutorum q.s. quo confecta adhuc calentia asperguntur.

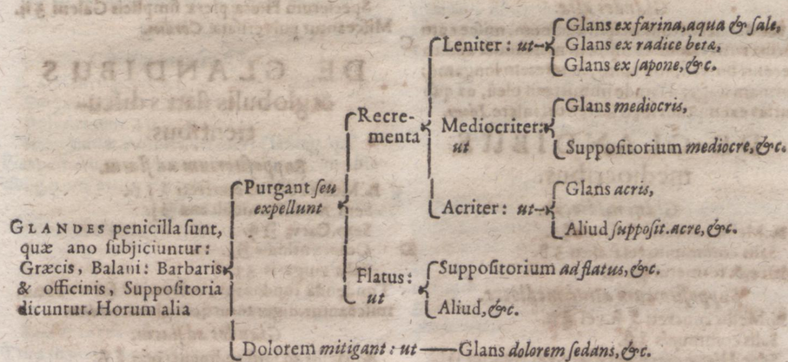
Ad saccharum colore purpureo tingendum.

℞. Succi florum Ireos q.s. & cum eo saccharum coque.

Ad saccharum colore nigro tingendum.

℞. Succi Juglandium, vel Gallarum, vel Myrobalanorum in aceto dilutorum quantum sufficit, quo aspergatur saccharum. Quod si voles varicolora reddere confecta, invicem modò hunc, modò illum colorem asperge. *Colonienses.*

De Glandibus & Suppositoriis, Sectio XLIV.

DE GLANDIBUS lenibus.

B

Glandes lenes ex farina hordei, aut tritici, aut siliginis, ex aqua in massam redacta, & modico sale condita: aut ex sapone albo, aut ex pinguedine suilla salsa: aut ex betæ vel brassicæ, vel Mercurialis caule, sine radicibus oleo inunctis, & modico sale respersis.

Glans lenis.

℞. Farinæ hordei vel tritici, Aquæ coctæ, Salis parum ana quantum sufficit.
Fiant glandes, annularis digiti instar longæ, & siccentur. Tempore usus, in oleo intinguntur, atque in alvum induntur. *Andernacus.*

Glans ex radice Betæ.

℞. Radicem Betæ, vel Mercurialis.
Fingatur indicis, aut annularis, aut minimi digiti modo longa & crassa, oleoque intincta, & sale aspersa, inferiùs indatur.

Glans lenis, alia.

℞. Saponis albi ℥ ß. vel si adultior est, ℥ j.
Glans indicis aut digiti modo longa crassaq; aut tenuior fiat. *Idem.*

Alia.

℞. Carnis suillæ, pinguis, salsæ & concisæ quantum sufficit.
Glandem minimi digiti instar longam parabis, & subter alvum adhibebis. *Idem.*

Aliud suppositorium lene.

℞. Mellis probè cocti ℥ ß. vel ℥ j.
Glans instar indicis digiti longa crassaq; conficiatur. *Idem.*

C

DE GLANDIBUS ET globulis lenioribus.

℞. Ficuum N. j.
Invertatur, & in glandis formam redigatur, indaturque.

Globulus excrementa ducens, lenis.

℞. Mellis concreti, vel Massæ ex farina tritici, vel hordei ex aqua coactæ ℈ ij.
Salis communis ℈ j.

D Redigantur in globulum crassitiei digitalis, aut pollicaris, qui ad Solem aut fornacem siccetur. Ubi usus necessitas adfuerit, oleo vel butyro intingatur, ac in alvum sic penitissimè demittatur. *Andernacus.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Nodulus lenis.

℞. Vitellorum ovorum N. j.
Salis communis ℈ j.
Probè permiscentur, linteoloq; excepta, ligentur filo, cujus appendix aliqua relinquatur, ut trahi possit: oleo intingatur, & indatur. *Idem.*

Suppositorium, quo pueri etiam tutò possunt uti.

Sume recentem ovi tosti vitellum, quem sale conspersum, ultroque, unà cum sale in tenuissimas concisum particulas commisce. Hujus partem reliquam magnitudine avellanæ linteolo tenui insere, filoq; longiore constringe, id quod propter commoditatem extractionis minimè præcidas. Postea in oleum fervens injice, ex quo rursus exemptum mox in loca secretiora, dum calet, insere. *Ranzovius.*

Glandes aliæ.

℞. Mel decoctum ad spissitudinem, misce cum farina triticea: postea mitte in mensam, & addito recenti butyro, non salito, in teretem longamq; formam finge. Deinde immitte in oleũ, ex quo rursus exemptum loco secretiori insere. *Idem.*

DE GLANDIBUS mediocribus.

Glans mediocris.

℞. Mellis concreti ℥ ß. vel ℥ j.
Salis communis, vel fossitii ʒ ß.
Misce, & formetur glans.

Suppositorium aliud mediocre.

℞. Mellis concreti ℥ ß. vel ℥ j.
Salis communis ʒ ß.
Spec. Hieræ picræ, vel Aloës, vel Agarici ℈ j.
Misce, & fiat glans.

Aliud.

℞. Salis communis ʒ ß. vel
Salis gemmæ ℈ ß. vel
Stercoris muris ℈ j. vel ℈ ij. aut specierum Hieræ ʒ ß,
Mellis ℥ j.
Misce. Fiat suppositorium.
Addunt quidam pilos in tenuissimas partes incisos ex melle tosto cum sale. *Heurnius.*

DE SUPPOSITOriis acribus.

Glans acris.

℞. Mellis ad spissitudinem cocti ℥ ß.
Veratri, Scammonii,
Salis in pulverem redactorum ana ℈ j.
Misce, & fingatur suppositorium.

Alia.

℞. Mellis concreti ℥ ß.
Colocynthidis, vel succi Cyclamini, vel Scammonii, vel Grani Gnidii G. v.

A In glandem indicis instar longam digesta, oleoq; seu butyro inuncta. *Andernacus.*

Alia.

℞. Mellis cocti & concreti ℥ ij.
Pulv. Euphorbii ℈ ß.
Pulv. Colocynthidis G. iv.
Pulv. Ellebori G. ij.
Salis communis ℥ j.
Misceantur singula, & digerantur in glandes.
B Tempore necessitatis oleo vel butyro intinguntur & induntur. *Fuchsius.*

Species ad Glandes aut Suppositoria acria conficienda.

℞. Hellebori albi, Gran. Colocynthidis ana ℥ j ß.
Esulæ præparatæ, Hermodactylorum ana ℥ j.
Specierum Hieræ picræ simplicis Galeni ʒ ij.
Misceantur pulverisatæ. *Cordus.*

C

DE GLANDIBUS & globulis flatus discutientibus.

Suppositorium ad flatus.

℞. Mellis cocti ac concreti ℥ j ß.
Sem. Anisi, Fœniculi ana ℈ j.
Sem. Carvi ℈ ij.
D Colocynthidis ℈ j.
Salis vulgaris ʒ j.
Tundenda tundantur, cribroque secernantur, misceantur, digeranturq; in glandes. *Idem.*

Glandes ad flatus.

℞. Mellis ad spissitudinem cocti ℥ ß.
Sem. Rutæ, item Anisi, Cumini,
Colocynthidis, Salis fossitii ana ℈ ß.
Glans medii aut indicis instar magna, butyro recenti illita in alvum datur. *Andernacus.*

E *Globulus flatus discutiens.*

℞. Mellis ad spissitudinem cocti, vel
Massæ hordeaceæ ℥ j.
Sem. Rutæ, Cymini, Fœniculi ana ʒ ß.
Salis communis ʒ j ß. vel
Colocynthidis, & Salis communis ana ʒ ß.
In globulos pollicares redigito, & butyro illitos recenti, inferioribus penitus indito. *Idem.*

F

DE GLANDIBUS dolorem mitigantibus.

Glans dolorem sedans.

℞. Opii ℈ j.
Croci, Castorei ana ℈ ß.
Tusa & cribrata cũ melle cocto, aut cera & oleo nymphææ in unum coëant, formenturque glandes, quibus filum appensum est.

DE

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

De Pessis, Sectio XLV.

Pessus est lana concerpta & ad digiti formam rotunda, in qua medicamenta excipiuntur, ac genitalibus mulierum induntur. Horum alii

Alterant, *hoc est*,
- Astringunt: *ut* — Pessus *ad menstrua sistenda.*
- Aperiunt: *ut* — Pessus *menstrua provocans.*
- Abstergunt *&* *consolidant: ut* — Pessus *uteri ulcera siccans.*
- Emolliunt, *&c. ut* — Pessus *emolliens.*
- Dolorem *sedant: ut* — Pessus *ad uteri præcipitationem.*

Purgant: *ut* — Pessus *pituitam educens.*

DE PESSIS ASTRINGENTIBUS.

Pessus menses sistens.

℞. Stercoris porci ℥ j.
Sanguinis Draconis ʒ j.
Boli Armeni ʒ ij.
Succi bursæ Pastoris, vel succi Plantag. q. s.
Fiat pessarium, ad formam suppositorii, quo filo obligatum noctu subjiciatur. *Rondeletius.*

Alius.

℞. Cornu Cervi usti ʒ ij.
Thuris ʒ j ß.
Gallarum ʒ ij.
Balaustiorum, Rosarum rub. ana ʒ j ß.
Gummi, Acaciæ, Hypocistidis ana ℈ ij.
Boli Armeni ʒ ß.
Trita in pollinem levissimum succo plantaginis excipiantur, & linteolis deligata fingantur pessi, qui in mulieris pudendum inserantur. *Fuchsius.*

DE PESSIS APERIENTIBUS.

Pessus menstrua movens.

℞. Myrrhæ, sem. Nigellæ ana ʒ iij.
Salviæ ʒ ij.
Castorei ʒ ß.
Cum succo Mercurialis, vel pauca terebinthina, vel melle fiat pessarium. Aut pulvis ponatur in sacculo, confecto ex panno raro, addito pauco bombace: fiat ad crassitudinem digiti majoris, indaturque. *Rondeletius.*

Alius.

℞. Arthemisiæ, Abrotani,
Dictamni ana ʒ ij.
Rad. Acori, rad. Rub. tinct. ana ℥ j ß.
Nigellæ ℈ ij.
Baccarum Lauri ʒ ß.
Rutæ ℈ ij.
Sabinæ ℈ j.
Castorei ℈ ß.
Myrrhæ, Stactis ana ʒ j.
Sagapeni ʒ j ß.

A Tusis & cribratis iis quæ opus est, mellis quantum satis est, ut in coalitum crassiorem & unitatem coëant, adjiciatur, & ubi opus est, fingantur pessi, qui in vulvam indantur. *Fuchsius.*

DE PESSIS ABSTERGENTIBUS & CONSOLIDANTIBUS.

Pessus ulcera siccans.

B Pessarium paretur, quod unguento è pompholyge imbutum indatur vulvæ: vel aliud unguento rosaceo imbutum naturalibus subjiciatur: vel medullę cervinæ, adipis anserini ana ℥ ß. ovorum duorum coctorum lutea, terebinthinæ ʒ j. croci ℈ j. subigantur, vulvæque inserantur. *Andernacus.*

DE PESSIS EMOLLIENTIBUS.

C

Pessus emolliens.

℞. Butyri recentis sine sale ʒ iij.
Medullæ cervinæ,
Adipis Anseris, item Gallinæ ana ʒ j ß.
Masticis, Meliloti ana ʒ j.
Sem. Lini, Fœnigræci ana ʒ j ß.
Ovorum lutea N. iij.
Olei Rosacei, Irini ana ℥ ß.
D Ceræ quantum satis est ad justam crassitudinem inducendam.
Deinde lana duplicata in hoc medicamentum intincta, utero subjiciatur. *Fuchsius.*

DE PESSIS DOLOREM SEDANTIBUS.

Pessus dolorem mitigans, ex calido.

Pessus paretur, cui opii paululum misceatur,
E quòd calorem nimium obtundat. Verùm tunc pessus nō longiore tempore, quam dimidiæ horæ spatio retineri debet, ne pars nervosa membranosaque à frigido noxam concipiat. *Andernacus.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Pessus ad uteri præcipitationem.

℞. Beniovini, Styracis,
Caryophyllorum ana ʒ j.
Galliæ moschatæ ʒ ß.
Moschi G. vj.
Fiat pulvis, exceptus bombace imponatur in uterum. *Rondeletius.*

Aliud.

℞. Ficum, finde & inverte: diambra, cinnamomo & moscho, his nempe permixtis, repleatur: hinc filo serico in orbem consuatur: tandem sępè pertunditur sicca, quo inclusum aroma odorent, spargat, filoq; alligata, postquam oleo ma- A cis rigata fuerit, ac in acumen fastigiata utero immittitur. *Heurnius.*

DE PESSIS PURgantibus.

Pessus pituitam educens.

℞. Spec. Benedictæ lax. ℥ iij.
Agarici trochiscati ʒ ij.
Terebinthinæ parum,
Succi Mercurialis quantum sufficit.
B Formetur pessarium, ad formam suppositorii: quod filo obligatum, noctu subjiciatur. *Rondeletius.*

De Sacculis, Sectio XLVI.

Sacculi sunt fomenta arida. Horum alii cōferunt

- Capiti: *ut*
  - Pileolus *ad dolorem capitis,*
  - Alius, alius.
  - Pileolus *ad dolorem capitis ex mixto humore,*
  - Pileolus *ad destillationem, roborans, & materiam exiccans,*
  - Pileolus *ad frigidam destillationem, astringens,*
  - Pileolus *ad calidam destillationem, astringens, &c.*
- Cordi: *ut* — Sacculus *ad cordis affectus frigidos.*
- Ventri: *ut*
  - Sacculus *ad ventriculum imbecillem, doloremq́;, calefaciens, &c.*
  - Sacculus *ad dolorem ex pituita,*
  - Sacculus *ad lateris dolores, &c.*

DE SACCULIS CONferentibus capiti.

Pileolus ad dolorem capitis.

℞. Galangæ, Calami odorati, Cyperi ana ʒ iij.
Nucis moschatæ, Caryophyllorum ana ʒ ij.
Betonicæ, Majoranæ ana ℥ j.
Florum Anthos, flor. Stœchados ana ʒ ß.
Fiat pulvis, qui bombace exceptus, panno rubro raro intersuatur, & fiat cucuffa. *Rondeletius.*

Pileolus ad dolorem capitis, alius.

℞. Majoranæ, Betonicæ, Melissæ,
Rorismarini, Stœchados ana P. j.
Rosarum rubrarum, Cort. Citri,
Granorum alkermes ana ʒ iij.
Macis, Piperis longi, Cubebarum,
Caryophyllorum ana ʒ ß.
Hæc in pulverem redacta, panno serico rubro & raro, ad formam pileoli cōcinnato insuantur: vel, ut vulgares dicunt, syndone duplici cum modico gossypio intersuto condantur. *Andernacus.*

Sacculus capitalis, alius.

℞. Florum Rorismarini,
Florum Lavendulæ,
Florum Chamomillæ, flor. Betonicæ,
Rosarum rub. ana M. j ß.
Salviæ, Majoranæ, Serpylli, Meliloti ana M. ß.
Foliorum Senæ ʒ ij.
Stœchados ʒ iij.
Caryophyllorum, Nucis moschatæ,
C Maceris ana ℈ ij.
Contusa in sericum demittantur, formeturq́ue sacculus tiriæ formam exprimens.

Pileolus alius, ad dolorem ex mixto humore.

℞. Rosarum rubrarum, Violarum,
Flor. Meliloti, item Chamomillæ,
Stœchados, Rorismarini ana P. ß.
Melissæ, Betonicæ, Majoranæ,
Pulegii ana M. ß.
D Cocci infectorii ʒ ij.
Omnia diligenter trita pileolo ex panno serico rubro & raro insuantur: qui die noctuq; ad menses aliquot gestetur. *Andernacus.*

Pileolus ad destillationem, roborans & materiam exiccans.

℞. Rosarum rubrarum P. ij.
Melissæ, Betonicæ, Majoranæ,
Origani ana M. ß.
E Nucis moschatæ, Caryophyllorum,
Gummi Juniperi,
Baccarum Cupressi ana ʒ j.
Cocci infectorii, Maceris ana ʒ j ß.
Thuris, Mastiches ana ʒ ij.
Hæc in tenuissimum pulverem redacta, panno serico rubro & raro, ad pileoli formam adaptato insuantur. *Idem.*

Sacculus ad idem, paratu facilis.

℞. Salis torridi ℥ j ß.
Milii torrefacti ℥ iv.

Indita

Indita duobus sacculis ex lineo panno raro admoveantur sincipiti calido, alter post alterum. *Idem.*

A

Alius ex meris astringentibus, ad frigidam destillationem.

℞. Salis communis torridi ℥ ij.
Nigellæ, Majoranæ ana M. j.
Cort. Citri, Thuris ana ʒ j.
Gummi Juniperi ʒ ß.

Trita sacculis ex lino condantur, qui alternatim capiti manè ante cibum ad horam unam applicentur. *Idem.*

B

Alius ad calidam destillationem ex refrigerantibus.

℞. Milii torrefacti P. ij.
Myrtorum, Baccarum Cupressi ana ℥ ß.
Rosarum rub. P. ß.

In pulverem redacta sacculo indantur, & capiti adhibeantur. *Idem.*

C

Sacculus refrigerans & repellens pro fronte.

℞. Coriandri ℥ ß.
Sem. Lactucæ ʒ iij.
Sem. Papaveris ʒ ij.
Flor. Violarum,
Flor. Nenupharis ana ℥ j.
Rosarum rubr. ℥ ß.

Misce, fiat pulvis, ex quo impleatur sacculus, latus quinque digitos, longus pedem unum, pro fronte. *Rondeletius.*

D

Frontale ad refrigerandum & repellendum.

℞. Coriandri ʒ ij.
Sem. Lactucæ, Papaveris ana ʒ j.
Flor. Nymphææ, Rosarum, Violarum,
Betonicæ, Serpylli ana ʒ ij.

Redigantur in pulverem, ut fiat sacculus latus quinque digitos, longus pedem. *Heurnius.*

E

DE SACCULIS CONferentibus cordi.

Sacculus cor calidum alterans & roborans.

℞. Pulveris Diamargariti frigidi ℥ ß.
Flor. Borraginis, Buglossi, Nymphææ ana ʒ j.
Caphuræ ℈ j.
Rasuræ panni coccinei q. s. ad excipiendum hunc pulverem: sindoni include.

F

Fiat sacculus ovali forma, qui modicè aqua Rosata & Buglossi irrigatur. *Heurnius.*

Sacculus ad cordis affectus frigidos.

℞. Flor. Anthos,
Flor. Stœchados ana ℥ ij.
Summitatum Ocymi,
Corii Citri sicci,
Macis, Caryophyllorum ana ʒ iij.
Spec. Diamarg. calidi, vel Diagemmæ, vel Diathamaron ʒ ij.

Fiant sacculi forma rotunda: consuantur. Imponi autem debet Bombax ad retinendum pulverem, & pannus, qui integit, debet esse delicatissimus. Irroretur vino & aqua Melissæ, & calidus applicetur cordi. *Rondeletius.*

Alius ad idem.

℞. Flor. Buglossi, item Borraginis,
Rosarum, Melissæ ana M. j.
Cinnamomi elect. Caryophyllorum,
Maceris ana ʒ ß.
Ligni Aloës ℈ j.
Cort. Mali Citri, Spec. Diambræ ana ʒ j.
Ossis cordis Cervini ℈ ß.
Croci ℈ j.

Contritis omnibus fiat è serico sacculus, cordi admovendus. *Fuchsius.*

Sacculus pro corde, contra pestem.

℞. Sapphyri, Smaragdi,
Hyacinthi, Rubini,
Coralii rubri, albi ana ʒ j.
Croci ℈ j.
Margaritarum ʒ ß.
Arsenici albi ʒ ij.
Ambræ G. vj.
Rad. Iridis siccæ & odoræ ℥ ß.
Cornu Cervi usti ʒ j.
Auripigmenti ℥ ß.

Terantur omnia, & fiat sacculus cũ sindone purpurea, cordisq; regioni apponatur. *Ranzovius.*

Alius.

℞. Flavedinis corticum Citriorum,
Rad. Galangæ ana ʒ j ß.
Fol. Melissæ M. ß.
Flor. Borraginis, Buglossi, Stœchados,
Rorismarini ana P. ij.
Electuarii de gemmis ʒ j.

Fiat sacculus, qui vino Malvat. rigetur. *Heurnius.*

Sacculus, sive scutum pro corde contra pestem.

℞. Cinnamomi ʒ ij.
Dictamni veri ʒ j ß.
Angelicæ, Zedoariæ,
Caryophyllorum ana ʒ ß.
Rosarum ℥ ß.
Boli, Coralii rubri,
Spec. Diamarg. frigidi ana ℈ j.
Grana tinctorum ℈ ß.
Scordii ʒ j ß.
Sandali citrini ʒ j.

Misce. Fiat pulvis tenuissimus, qui excipiatur serico rubro, & bombace interpuncto fiat scutum. *Joan. Bauhinus junior.*

DE SACCULIS CONferentibus ventri.

Sacculus ad imbecillitatem & dolorem ventriculi.

℞. Comarum Absinthii sicci,
Menthæ ana ℥ ij.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Cort. Citri sicci ℥ j.
Galangæ, Cyperi,
Caryophyllorum ana ℥ ß.
Rosarum rubr. ʒ ij.
Fiat pulvis: ex quo sacculus, qui à scuti figura Scutum appellatur. *Rondeletius.*

Scutum stomachicum.

℞. Rosarum rubr. P. j.
Masticis, Coraliorum rubr. ana ℥ ß.
Sem. Anisorum & Fœniculi ana ʒ j.
Caryophyllorum, Nucis myristicæ ana ʒ j ß.
Absinthii, Menthæ ana M. j.
Fiat pulvis, & inde sacculus interpunctus. *Heurn.*

Alius ad idem.

℞. Comarum Absinthii sicci,
Menthæ siccæ,
Sisimbrii ana M. ß.
Coriandri præparati ʒ iij.
Caryophyllorum,
Cinnamomi electi ana ʒ ij.
Ladani ʒ j ß.
Coralii rubri ℈ iv.
Maceris ʒ j.
Cocci infectorii ʒ ß.
Omnia minutim tusa tritaq; sacculo ex panno serico purpureo insuantur, figura scuti stomachici, qui acu interpunctus ventriculo applicetur. *Andernacus.*

Alius.

℞. Flor. Chamomillæ, item Meliloti,
Anethi ana M. ß.
Sem. Lini, item Fœnigræci,
Althææ ana ʒ ij.
Origani, Abrotani,
Calaminthæ,
A Menthæ siccæ, Rutæ ana M. j.
Contusa in linteolum demittantur, fiatque sacculus. *Fuchsius.*

Sacculus ad colicam.

℞. Milii torridi P. iv.
Salis P. iij.
Fol. Lauri P. ij.
Contusa in sacculo ventri admoveantur. *Andernacus.*

Alius.

B ℞. Cumini P. iv.
Salis P. iij.
Contusa & trita, ventri calida applicentur, prius aqua ardente irrorata.

Sacculus ad dolores lateris.

℞. Furfuris macri P. j.
Sem. Anisi, item Fœniculi,
Carvi ana ℥ ij.
Flor. Chamomillæ, Meliloti,
C Sambuci, Anthos ana P. j.
Trita & cõtusa ponantur in sacculis duobus consutis, & supra laminam ferream vino extinctam calfactis parti dolenti applicentur. *Rondeletius.*

Sacculus ad catarrhos inhibendos.

℞. Milii ℔ ß.
Salis vulgaris ℥ iv.
Baccarum Lauri modice contusarum ℥ ij ß.
Anisi, Fœniculi,
Cari, Cumini,
D Florum Chamæmeli,
Comarum Anethi ana ℥ j.
Sartagine torrefiant integra hęc, nec tusa, & protinus recondantur in sacculum: calidus capiti, ventri, aut cuivis parti inducatur, & subinde mutetur. *Fernelius.*

DE DENTIFRICIIS, Sectio XLVII.

Dentifricium ad candorem dentibus conciliandum.

℞. Rorismarini, Menthæ, Pulegii ana ʒ ß.
Rad. Iridis, Junci odorati ana ℈ j.
Nardi, Piperis ana ℈ ß.
Pumicis, Salis tosti, Cornu cervini ana ℈ ij.
Excipiatur Tragacantho in aqua Rosarum macerato, & fiant veluti penicilla. Ex Lentisco bacilli concinnentur, dentibus expurgandis & roborandis apti. *Andernacus.*

Aliud.

℞. Coralii rubri ℥ j.
Terræ Majoricæ ℥ ß.
Ossis Sepiæ, Pumicis ana ʒ ij.
Caryophyllorum, Cinnamomi,
Mastiches ana ℈ j.
Unionum electorum ʒ j.
Sanguinis draconis ʒ ij.
Moschi G. j.
In pulverem redacta, ex Tragacantho aqua Rosacea macerato, in massam redigantur: unde fin-
E gantur dentifricia, seu penicilla. *Idem.*

Aliud.

℞. Cornu cervini,
Dentium Equi ana ℥ ij.
Concharum marinarum,
Salis communis,
Nucis Cupressi ana ℥ j.
Urantur simul in clibano, & fiat pulvis, mucilagine gummi Tragacanthæ excipiendus. *Rondel.*

Aliud in pulvere.

F ℞. Myrrhæ, Mastiches, Thuris ana ℥ ß.
Cornu Cervi usti & loti, Coralii rubri,
Rosarum, Sandali moscatellini,
Caryophyllorum ana ℈ ij.
Ossis Sepiæ, Aluminis Rochæ usti ana ʒ ij.
Pumicis ʒ j ß.
Salis communis usti ʒ j.
Fiat pulvis. Utaris cum radice Malvæ præparata. *Rondeletius.*

Alius insignis, dealbans.

℞. Summitatum Myrti,

Summit.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Summit. Lentisci, Oleastri,
Salviæ, Rorismarini ana M. j.
Coralii rubri, Eboris,
Dentium Equorum ana ℥ ß.
Salis communis P. j.
In vase fictili simul urantur, donec dealbentur:
A deinde in pulverem redigantur, adjiciantur que
Caryophyllorum, Rosarum,
Cinnamomi crassi ana ℥ iij.
Mixtis dentes confricentur. Vel ex cremore Tragacanthi formentur penicilla oblonga. *Andernacus.*

De Odoramentis, *Sectio XLIIX.*

ODORAMENTA sunt omnia medicamenta, quæ citra ignis accessionem suo odore cerebrum alterare, aut gravem odorem, aut pestilentem auram depellere possunt.

Sacculus odoratus.

℞. Cubebarum ʒ ß.
Caryophyllorum ℈ j.
Nigellæ tostæ ℥ j ß.
Maceris ℈ ij.
Contusa & trita diligenter serico induntur ad odorandum. *Fuchsius.*

Pulvis Violarum.

℞. Iridis Florentinæ ℔ ß.
Rosarum ℥ iv.
Cyperi ℥ ß.
Majoranæ, Caryophyllorum ana ℥ j.
Sandali albi odoriferi,
Beniovini ana ℥ iv.
Styracis calamitæ ℥ j.
Trita serico induntur ad odorandum.

Pulvis Violarum Sylvii.

℞. Rad. Iridis Florentinę ℔ iv.
Majoranæ siccæ quart. j.
Calami aromatici ℥ iij.
Rosarum, Violarum ana ʒ v.
Caryophyllorum ℥ ß.
Moschi ʒ j.
Trita serico imponantur.

Pulvis Violarum, alius.

℞. Iridis Florentinæ ℔ ij.
Rosarum rubr. ℔ j.
Styracis calamitæ, Caryophyllorum,
Sandali albi, Calami aromatici,
Coriandri, Cyperi ana ℥ iv.
Majoranæ, Lavendulæ ana ʒ vj.
Zibetti, Moschi ana quantum sufficit.
Misce. *Innominatus.*

Pomum Ambræ.

℞. Styracis calamitæ ℥ j.
Caryophyllorum ʒ ij.
Beniovini ℥ ß.
Ambræ ʒ ß.
Moschi G. xv.
Pulveris Violarum prędicti q. s.
Aquæ Rosarum q. s. ad cogendum.

Idem aliter.

℞. Styracis calamitæ ℥ j ß.
Beniovini ℥ ij.
Ladani ℥ ß.
Caryophyllorum, Sandali albi ana ʒ iij.
B Rosarum, Majoranæ ana ʒ ij ß.
Moschi, Ambræ ana ℈ j.
Formetur pomum cum infusione gummi Tragacanthæ in aqua Rosarum.

Aliud.

℞. Styracis calamitæ,
Styracis liquidæ, Benzoini,
Galliæ moschatæ, Aliptæ moschatæ,
Ladani ana ℥ j.
C Cinnamomi electi, Caryophyllorum,
Sandali albi ana ℥ ß.
Rosarum rubr. Nucis moschatæ,
Macis, Ligni Aloës,
Cardamomi, Majoranæ,
Gummi Elemi, sem. Nigellæ,
Zedoariæ ana ʒ j ß.
Terebinthinæ quantum sufficit.
Cum modica infusione Tragacanthæ facta in aqua Rosarum, fiat massa. *Augustani.*

D *Aliud.*

℞. Sandali citrini ʒ vj. ℈ ij.
Ligni Aloes ℥ ß.
Rosarum rubr. Basiliconis,
Lavendulæ, Anthos,
Majoranæ ana ʒ iij. ℈ j.
Cort. Citri ʒ vij.
Cinnamomi, Nucis moschatæ,
Macis, Caryophyllorum,
E Coriandrorum præparat.
Cardamomi ana ʒ iij. ℈ j.
Ladani puri ℥ iix.
Styracis calamitæ ʒ vj. ℈ ij.
Styracis liquidæ ℥ iij.
Assæ dulcis ʒ x.
Ceræ Citrinæ ℥ j ß.
Terebinthinæ ℥ iv.
Aquæ Rosarum ℥ ij ß.
Moschi Alexandrini,
F Ambræ griseæ ana ℈ ij ß.
Fiat massa. *Augustani.*

Aliud.

℞. Pulveris Violarum ʒ j ß.
Rosarum, Majoranæ,
Styracis calamitæ, Ladani ana ʒ j.
Caryophyllorum ʒ ij.
Benzoini, Nucis moschatæ ana ℈ j.
Ambræ ℈ ß.
Massa fiat ex aqua Rosarum, in qua maduerit Tragacanthum & gummi Arabicum: hæc momento Olei, vel Cinnamomi, vel Caryophyllorum, vel Nucis moschatę imbuatur. *Andernacus.*

Aliud.

℞. Styracis ℥ iij.
Caryophyllorum, Cinnamomi ana ʒ ij.
Maceris, Nucis moschatæ ana ʒ j.
Ligni Aloës ʒ ß.
Moschi, Ambræ ana G. iij.
Mastiches ʒ j ß.

Trita & cribrata, liquore stillatitio Majoranæ, & Stacte quod satis est excipiantur, fingantur q; orbiculi odorati. *Fuchsius.*

Confectio pomi Ambræ.

℞. Ceræ virginis ℥ iv.
Olei Olivarum, Terebinthinæ ana ℥ ß.
Ladani ʒ iij.
Olibani, Masticis ana ʒ j ß.
Myrrhæ, Styracis calamitæ ana ʒ ij.
Been albi & rubri, Rosarum rubr.
Menthæ siccæ, Majoranæ,
Caryophyllorum, Cardamomi,
Sandali albi & rubri, Cinnamomi,
Nucis moschatæ,
Ligni Aloës, Caphuræ ana ʒ j.
Ambræ, Moschi fini ana ʒ ß.

Pulveriza, & fac pomum, prout decet. *Ex libro manuscripto.*

Pomum Ambræ ad aërem pestilentem.

℞. Ladani, Styracis calamitæ ana ʒ j.
Caryophyllorum ʒ ß.
Caphuræ, Nardi,
Nucis moschatæ ana G. vij.

Omnia in pulverem tenuem contusa, commixtaque, ex aqua Rosarum, in qua Tragacanthum & Gummi Arabicum maduerit, redigantur in orbiculos. *Andernacus.*

Aliud.

℞. Ladani ℥ iij.
Styracis calamitæ ℥ j.
Benzovini ℥ ß.
Caryophyllorum ʒ iij.
Rosarum rubr. ʒ ij.
Ligni Aloës,
Sandali albi ana ʒ j.
Majoranæ, Lavendulæ,
Sem. Nigellæ ana ʒ ß.
Camphoræ G. iij.
Styracis liquidæ ℥ ß.

Cum infusione gummi Tragacanthæ in aqua Rosarum, fiat pomum, quod grati odoris: pro divitibus addi possunt Moschi & Ambræ grana aliquot. *Casparus Bauhinus.*

Pomum odore alvum solvens.

℞. Scammonii, Aloës, Myrrhæ ana ʒ j.
Esulæ, Colocynthidis ana ʒ j ß.

Trita & cribrata cum Coriandrorum succo, duo confice poma, invicemq; manibus tractentur, ex una in aliam permutando, ut calefiant, & aërem immutent. *Fumanellus.*

Aliud contra pestem.

℞. Flor. Nymphææ, Buglossæ,
A Violarum, Rosarum ana ʒ j.
Cort. Mali Citri ʒ j ß.
Maceris ʒ ß.
Sandalorum omnium ana ʒ j ß.
Papaveris candidi ℈ j.
Caphuræ ℈ ß.
Ladani ʒ ij.
Ambræ G. iv.

Trita excipiantur liquore stillatitio Lactucæ & Stacte: fiantq; orbiculi odorati. *Fuchsius.*

B *Aliud.*

℞. Styracis calamitæ,
Assæ dulcis ana ℥ j.
Ladani, Masticis ana ℥ ß.
Caryophyllorum, Xyloaloës,
Sandali citrini ana ʒ j.
Sem. Nigellæ ʒ ij.

Cum modico resinæ Terebinthinæ Venetæ fiat Pila odorifera, quę aromatizetur Moschi, Ambrę C dissolutorum ex oleo Caryophyllorum ana G. vj. *Ranzovius.*

Unguentum odoratum.

℞. Moschi, Ambræ, Zibetti ana G. iv.
Olei Amygdalarum dulc. q. s.

Fiat linimentum.

Aliud.

℞. Olei Nucis moschatæ expressi ʒ j.
Zibetti optimi ℈ j.
Moschi electi G. vj.
D Olei Spicæ, Olei Lavendulę ana gutt. ij. vel iij.

Fiat unguentum, quo nares, frons, aliæque nobiliores partes illinantur. *Andernacus.*

Candela pro fumo.

℞. Assæ dulcis, Styracis calamitæ ana ℥ iv.
Thymiamatis, Olibani ana ℥ xij.
Ladani ℥ xiix.
Caryophyllorum ℥ j ß.
Nigellæ ℥ j.
Coriandri præparati,
E Grana Juniperi ana ℥ ß.
Styracis liquidæ ℥ vj.
Terebinthinæ ℥ ß.
Carbonum Tiliæ, vel Silicis ℥ xxx.

Cum infusione Tragacanthæ facta in aqua Rosarum, fiant candelæ. *Augustani.*

Candelæ odoriferæ contra venena & pestem.

℞. Ladani ℥ iij.
F Styracis calamitæ ʒ x.
Assæ dulcis ʒ vj.
Thuris ℥ j ß.
Stœchadis ℥ ij.
Rosarum rubr. Caryophyllorum ana ℥ iij.
Cort. Mali Citri,
Sandali citrini ana ʒ ij.
Granorum Juniperi ℥ ß.
Ambræ, Moschi ana ℈ ß.
Carbonum Tiliæ ℔ j ß.

Hæc omnia cum gummi Tragacanthæ & aqua Rosacea tepida mixta pila terantur, & in massam redigan-

redigantur: inde parvæ candelę fingantur, & lentè incendantur. *Ranzovius.*

Sapo Moschatus.

℞. Saponis Veneti ℔ iv.
Incidatur minutissimè: adde
Pulv. Caryophyllorum,
Sandali albi ana ℥ ij.
Benzoi ℥ j.
Moschi G. xx.
Distemperentur in aqua Rosacea. Aliqui addunt olei de Spica guttas aliquot, sed melius fuerit oleum Caryophyllorum, aut Macis. *Augustani.*

Globuli contra aërem pestilentem.

℞. Ladani ʒ iij.
Pulveris Rosarum,
Calami aromatici,
Iridis, Dictamni veri,
Angelicæ, Cinnamomi,
Sandali moschatel.
Nucis moschatæ ana ℈ ij.
Benioini ʒ ij ß.
Ambræ ℈ j.
Moschi G. xx.
Styracis calamitæ ℥ ß.
Cum Gummi Arabici, vel Tragacanthi ℥ vj. infusi in ℥ j. aquę Rosarum, fiant globuli secundùm artem, & inungantur Oleo de Benioim. *Joannes Bauhinus junior.*

De Suffimentis, Sectio XLIX.

Suffimenta, quæ Gręcis θυμιάματα, nostris verò Suffumigationes dicuntur, sunt medicamẽta, quæ incenduntur, aut ignitis carbonibus injiciuntur. Horum alia pertinent ad

- Sanitatem: & conferunt vel
  - Capiti: ut
    - Suffimentum *ad catarrhos sistendos & siccandos.*
    - Aliud *ad idem, ex gummi, &c.*
  - Cordi: ut
    - Suffimentum *ad animæ defectionem, ante accessionem febrium.*
    - Suffimentum *ad animales & vitales vires corroborandas, &c.*
  - Pulmoni: ut
    - Suffimentum *ad ulcera pulmonis.*
    - Aliud *ad ulcera pulmonis cum inflammatione.*
    - Suffimentum *ad tussim.*
    - Suffimentum *ad tussim veterem, &c.*
  - Utero: ut
    - Suffimentum *ad suffocationem uteri.*
    - Suffimentum *ad menses movendos.*
    - Suffimentum *ad castigationem uteri.*
    - Suffimentum *calefaciens uterum, & præparans ad conceptum.*
    - Suffimentum *ad procidentiam uteri, &c.*
  - Juncturis: ut
    - Suffimentum *ad dolorem juncturarum.*
    - Suffimentum *ad provocandum sudorem in morbo Gallico, &c.*
- Voluptatem: ut
  - Trochisci *de Fumo.*
  - Trochisci *Galliæ Moschatæ.*
  - Trochisci *de Benzoi.*
  - Suffitus, *qui ex formulis aviculas referentibus excitatur.*
  - Suffitus ex
    - Belzoino.
    - Styrace.
    - Ladano.
    - Ambra.
    - Moscho, &c.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

DE SUFFIMENTIS conferentibus capiti.

Suffimentum ad catarrhos sistendos, & siccandos.

℞. Coriandri, Rosarum,
Gummi Hederæ torrefactæ ana ℥ j.
Nigellæ torrefactæ in aceto ℥ j ß.
Mastiches, Thuris,
Cort. Thuris ana ʒ iij.
Gummi Juniperi ℥ ij.

Fiat pulvis non admodum tenuis, quo supra carbones imposito suffumigētur capitis operimenta. Potest etiam excipi mucilagine gummi Tragacanthæ, & fieri formæ lupinares *Rondeletius.*

Aliud ad idem, ex gummi.

℞. Thuris, Mastiches, Ladani,
Styracis ana ʒ ß.

Ex his mixtis linteum asperum suffiatur, deinde caput eo manè fricetur. Melius autem hoc suffimen cremore Tragacanthi, vel gummi Arabici macerati in aqua Rosacea ad formam Lupinorum concremari potest. *Andernacus.*

Suffimentum odoratum ad caput.

℞. Trochiscorum Galliæ moschatæ ʒ j.
Salviæ, Majoranæ, Rorismarini ana ʒ j ß.
Maceris,
Caryophyllorum, Cinnamomi ana ʒ j.
Fol. Lauri ʒ ß.
Ligni Aloes ℈ j.
Moschi G. iij.

Terantur singula, & commixtis omnib. fiat pulvis, qui exigente usu carbonibus vivis inspergatur. *Fuchsius.*

Aliud.

℞. Thuris, Cinnamomi,
Caryophyllorum ana ʒ j ß.
Cort. Mali Citri ʒ ij.
Maceris, ligni Aloës ana ℈ ij.
Myrrhæ, Mastiches ana ʒ j.
Trochiscorum Galliæ moschatæ ʒ ij.
Ladani ʒ ij ß.

Trita excipiantur stacte, & informentur pastilli pro suffimento. *Idem.*

Aliud.

℞. Gummi Juniperi, Masticis,
Rosarum ana ʒ j.
Caryophyllorum, Styracis ana ʒ iij.
Terebinthinæ quod sufficit.

Fiant pastilli: his prunis injectis, fiat suffitus tegumentorum capitis. *Heurnius.*

DE SUFFIMENTIS conferentibus cordi.

Suffimentum ad animæ defectionem.

℞. Thuris, Mastiches ana ℥ j.
Cort. Citri sicci ℥ ß.
Agallochi, Styracis calamitæ,
A Calamenthæ, Caryophyllorum ana ʒ iij.

Ex his in pulverem redactis fiat suffitus ante accessionem febrium, in quibus anima deficit. *Andernacus.*

Aliud ad animales & vitales vires corroborandas.

℞. Rosarum rubrarum,
Flor. Stœchados, Rorismarini ana ʒ j.
Thuris ʒ ij.
Caryophyllorum, Macis,
B Xyloaloës ana ʒ j ß.

Detrita in pulverem, imbecillis & deficientibus injiciantur. *Idem.*

Suffimentum perfectum ad aëris corruptionem.

℞. Rosarum rubr. Spicæ nardi,
Ligni Aloës, Costi, Rorismarini,
Masticis, Sandali rubri, Bdellii,
Ladani, Olibani, Croci,
C Cort. Colocynthidis,
Styracis liquidæ ana ʒ j ß.
Bardanæ, Piperis, Citrini ana ʒ iij.
Cardamomi, Cubebarum,
Caphuræ ana ʒ ß. G. xv.
Moschi G. vj.

Terantur & cribellentur, & conficiantur cum aqua Rosarum, ex quo fiant trochisci parvi, qui deficcentur in umbra, ex quibus sufficit unus ad suffumigandum. *Arnoldus Villanovanus.*

D DE SUFFIMENTIS conferentibus pulmoni.

Suffimentum ad ulcera pulmonis.

℞. Gummi Hederæ torrefacti,
Coriandri, Rosarum rubr.
Sandalorum, Mastiches, Thuris,
Myrrhæ, Cort. Thuris ana ʒ iij.
Belzoini, Styracis, Ladani puri,
E Hypocistidis ana ʒ ij.
Auripigmenti rubri ʒ j.

Excipiantur Terebinthina, & fiant formulæ lupinares, quibus fumigentur operimenta capitis. * Efficax est ad ulcera narium, aurium, pulmonis & uter. *Rondeletius.*

Suffimentum ad ulcera pulmonis cum inflammatione.

℞. Coriandri præparati,
F Rosarum rubrarum ana ℥ j.
Ladani puri, Hypocistidis ana ʒ iij.
Sandali albi, rubri,
Blattæ Bizantiæ,
Capitum Papaveris,
Corticum Mandragoræ ana ʒ ij.
Styracis, Belzoini ana ʒ j.
Auripigmenti rubri ʒ ß.

Cum mucilagine gummi Tragacanthæ & Arabici, infusorum in aqua Rosarum quantum sufficit, addito Salicis carbone, fiant formulæ: utaris ut prius. *Idem.*

Suffimen-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Suffimentum ad tußim.

℞. Thuris, Mastiches ana ℥ iij.
Sandalorum omnium ana ℥ j.
Styracis calamitæ, Ladani,
Rosarum rubr. ana ℥ ij.

His tritis, operimenta capitis manè & vesperi suffiantur. *Andernacus.*

Suffimentum ad tußim veterem.

℞. Rad. & fol. Ungulæ Caballinæ ℥ j.
Fol. Marrubii ℥ ß.
Styracis, Myrrhæ, Bdellii ana ℥ iij.
Capitum Papaveris,
Sem. Hyoscyami ana ℥ j.

Excipiantur Terebinthina, Pice & Butyro simul liquatis: fiant formulæ, quibus fumigentur opercula capitis. Excipiatur etiam fumus per nares & os. *Rondeletius.*

DE SUFFIMENTIS conferentibus utero.

Suffimentum ad suffocationem uteri.

Suffitus ad uteri suffocationem fiunt ex fœtidis, ut Galbano, Asa fœtida, Blatta, Castoreo, aut fragmentis plumarum, ut etiam ex simplicibus separatim: ut si Castoreum tantum, vel Asa fœtida calfacta naribus apponantur. *Rondeletius.*

Suffimentum ad menses movendos.

℞. Myrrhæ, Styracis, Bdellii ana ℥ ß.
Iridis, Asari, Cumini ana ℥ iij.
Opopanacis ℥ ij.
Pulegii utriusque sicc. ana ℥ j.

Excipiantur Terebinthina & Butyro: fiat fumigium, quo fumigentur per embotum tempore quo erupturi sunt menses. * Calfacit, relaxat. *Idem.*

Suffimentum ad calfaciendum & siccandum uterum post mensium purgationem.

℞. Aliptæ moschatæ, vel
Galliæ moschatæ ℥ ß.
Belzoini, Calami aromatici ana ℥ ij.

Cum mucilagine gummi Tragacanthæ fiat formulæ, recipiant fumũ per infundibulum. *Idem.*

Suffimentum ad conceptionem promovendam.

℞. Ladani, Mastiches, Galliæ moschatæ,
Caryophyllorum, Macis,
Calami, Galangæ ana ℥ iij.
Cyperi, Rosarum ana ℥ j ß.
Hypocistidis, Castorei ana ℥ ij.

Cum mucilagine gummi Tragacanthæ fiat formulæ, quibus utaris ut prioribus, post mensium purgationem ante concubitum. *Idem.*

Suffimentum ad procidentiam uteri.

℞. Bituminis, Lapidis Gagatis,
Usneæ ana ℥ ij.

A Castorei, Cyperi,
Rad. Bistortæ, Cupularum Glandium,
Balaustiorum ana ℥ iij.

DE SUFFIMENTIS conferentibus juncturis.

Suffitus ad dolorem juncturarum.

℞. Fol. Absinthii, Anthos,
B Stœchados, Chamomillæ ana ℥ ij.
Myrrhæ, Styracis,
Belzoini ana ℥ iij.

Excipiantur Terebinthina: fiant formulæ. His suffiatur Lana vel Bombax: deinde parti applicetur. *Rondeletius.*

Suffimentum ad tumores induratos.

℞. Marchasitæ ℥ ij.
C Propoleos ℥ iij.
Bdellii, Myrrhæ,
Styracis, Iridis ana ℥ ß.

Cum Terebinthina fiant formulæ, quibus suffumigetur durities nervorum. *Idem.*

Suffimentum ad provocandum sudorem in morbo Gallico.

℞. Cinnabaris ℥ ij.
Styracis, Belzoini ana ℥ j.
Myrrhæ, Cort. Pini ana ℥ ß.

D Ex Terebinthina fingatur orbiculi. Ægri hoc suffiantur, loco calido, sic ut per initia caput extra illum habeant, ne offendantur, aut suffocentur: quod multis ob incuriam accidere solet. *Idem.*

Aliud.

℞. Sandalorum omnium ana ℥ j.
Nucis moschatæ,
Mastiches, Junci odorati,
Caryophyllorum, Caphuræ,
Succini, Asari ana ℥ ß.
E Cort. Mali Arantii ℥ j.

Conterantur, misceanturque, & cum guttis aliquot Terebinthinæ fiant pastilli, quo ægroti suffiantur. *Andernacus.*

Suffitus pro morbo Gallico.

Suffitus pro curando morbo Gallico parum mihi probatur. Quia non possunt fieri sine magno partium principum periculo, ac sæpe inducunt syncopen, aut paralysim, aut convulsio-
F nem. Cum tamen reliqua medicamenta non profuerint, illis tandem uti poterimus in sequentem modum:

℞. Cinnabrii,
Thuris, Masticis ana ℥ ß.
Calami aromatici,
Zedoariæ ana ℥ iij.
Olibani,
Sandarachæ veræ ana ℥ ij.
Cerussæ ℥ ß.

Excipiantur Terebinthina, & fiant trochisci pro suffitu. *Antonius Chalmeteus.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Suffitus alius pro Gallica lue.

℞. Cort. Thuris ʒ ij.
Maſticis, Gummi Hederæ,
Gummi Juniperi, Ladani,
Hypociſtidis ana ℥ ß.
Auripigmenti rubri, vel citrini ʒ iij.
Cinnabrii ℥ j.

Incipiantur Terebinthina, & fiant trochiſci pro ſuffitu. *Idem.*

Suffitus alius ad idem.

℞. Cinnabrii ℥ ij.
Ladani ʒ ij.
Cort. Citri ſicci ℥ ß.
Sublimati ʒ j.
Thuris, Maſticis, Styracis calamitæ,
Rad. Dictamni veri ana ʒ j ß.

Cũ debita theriacæ veteris quantitate fiant trochiſci ponderis ʒ j ß. qui viciſſim conjiciantur in carbones. Si verò fuerit fluxus humoris in pulmones, poterimus ſublimatum detrahere, & illius loco Auripigmentum miſcere. Solis illis ſuffitibus contenti erimus: vel poſt ſuffitus ungemus extremas partes imbecillo unguento, quo utendum eſſe diximus poſt uſum Guajaci, optimumq; erit in ulceribus, quæ Cacoëthe dicuntur. Si poſt unctiones ſuffitu uti velimus ad abſumendas morbi reliquias, detractis Cinnabrio & Auripigmento, cardiaca miſcebimus, quæ vim incidendi, tenuandi, ac diſcutiendi habeant. Modus autẽ utendi ſuffitu is eſto: Æger nudus collocabitur ſub conopeo in ſedili, oculis clauſis, ne ſuffitus tenuitate lædantur: & in vaſe ignis ex prunis luculentis, in quem conjicientur trochiſci ℥ j. vel ℥ j ß. pro viribus ægrotantis, & indicationibus variis. Si fumus valentior fuerit, paululùm caput educet, deinde reducet: ac ſi fieri poſſit, moveatur ſudor: poſtea in lecto reclinetur æger, ac ſudet: fiatq; ſuffitus manè ante cibum: vel ſi virtus imbecilla, ſumpto tantùm Ovi vitello, & tantillo Vini, vel ℥ ß. Diamarg. frigidi, vel modico corticis Citri conditi. His autem utendum, donec morbi materiem abſumptam putaveris. *Idem.*

DE SUFFIMENTIS odoratis.

Trochiſci pro fumo S. V.

℞. Ligni Aloës, Ladani,
Belzoini ana ʒ ij.
Styracis calamitæ ʒ ß.
Sacchari candi ℥ iij.
Moſchi G. ij.

Miſce cum aqua Roſacea, & ex paſta ſubacta fac trochiſcos: qui tempore uſus magis redolebunt, ſi irrorando aſpergas eis pauxillam aquę Roſaceę.

Trochiſci Galliæ moſchatæ.

℞. Xyloaloës crudæ, bonæ, electæ, part. v.
A Ambræ part. iij.
Moſchi boni part. j.
Glutinis Tragacanthi in aqua Roſacea ſoluti, quantum ſufficit ad ea comprehendenda.

Fiant trochiſci, figura folii Myrtei: ſigillentur: vaſe vitreo reponantur. *Meſues.*

Trochiſci de Benzoi.

℞. Benzoi ℥ vj.
Ligni Aloës ℥ iix.
Styracis calamitæ ℥ iij.
B Moſchi ʒ ß.
Ireos ℥ ij.
Sacchari candi ℔ iij.

Pulverizatis omnibus cum aqua Roſarum, fiant trochiſci. *Auguſtani.*

Trochiſci pro fumo Comitiſſæ Arnsburgenſis.

℞. Roſarum alb. viridium contuſarum ℥ iv.
Belzoini in aqua Roſacea per diem & noctem macerat. ℥ ij.
C Ambræ G. iij.
Moſchi G. ij.
Zibetti G. j.

Trita contunde cum Roſis. Omnibus adde Sacchari opt. ℥ ß. Atq; hæc ita contrita per biduum in mortario benè obturato ſinas. Poſtea in modum maſſæ forma: atq; inde effinge trochiſcos. Admiſcere autẽ oportet gummi Tragacanthæ, in aqua Roſarum macerati, ſingulosque trochiſcos ponere in cochlearium gummi Draconis, ut tantò firmiùs coaleſcant. *Ranzovius.*

D *Suffitus, qui ex formulis aviculas referentibus excitatur.*

℞. Suffiminis, officinæ vocant Thymiamatis, ℔ ß.
Styracis liquidæ ℥ j.
Styracis calamitæ ℥ j ß.
Carbonum Silicis,
Tragacanthæ ana ʒ ij.

Pulvis carbonũ & Tragacanthum in aqua Roſarum triduùm macerentur, deinde etiã in maſſam redigantur: ex qua finguntur formulæ avicularum. *Andernacus.*

E *Suffimentum optimum.*

℞. Aſſæ dulcis ℥ ß.
Pulv. Ireos ʒ ij.
Ligni Aloës,
Nucis moſchatæ,
Caryophyllorum, Maſticis ana ʒ j.
Styracis calamitæ ʒ ij.
F Sandalorum omnium ana ℈ ß.
Caphuræ G. v.
Ambræ, Moſchi ana G. iv.
Sacchari albi ℥ iv.

Cum mucilaginibus Tragacanthæ & Styrace liquida pauca, & aqua Roſarum cum Muſco fiant candelæ, vel trochiſci. *Innominatus.*

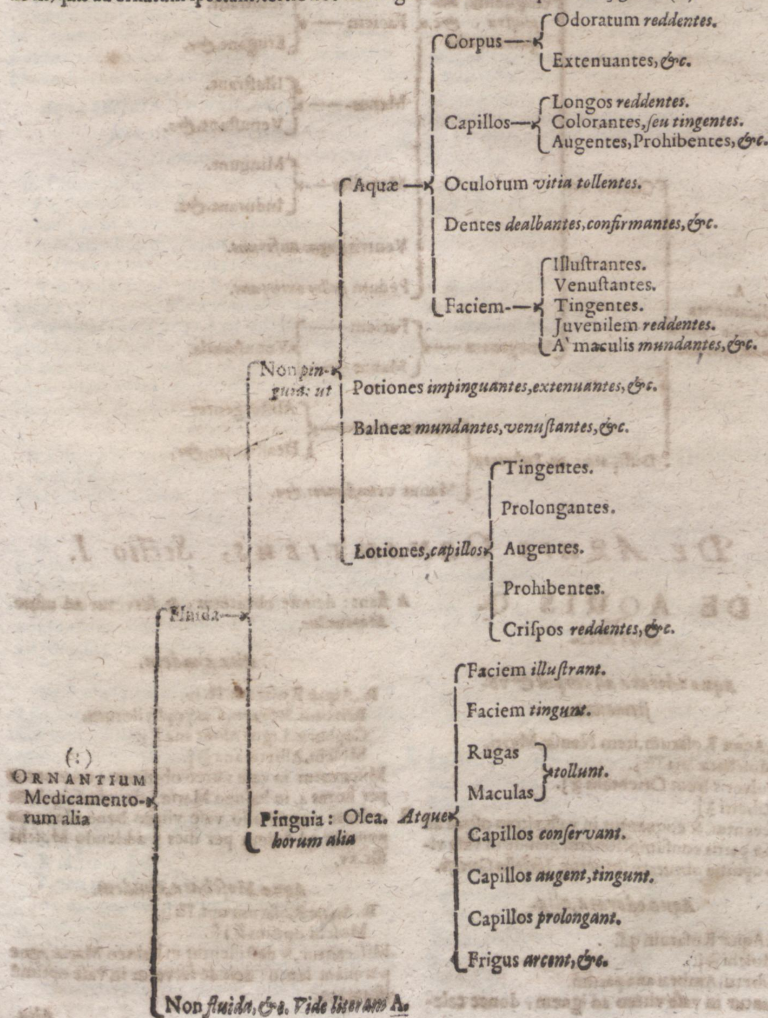
FINIS LIBRI SECUNDI.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

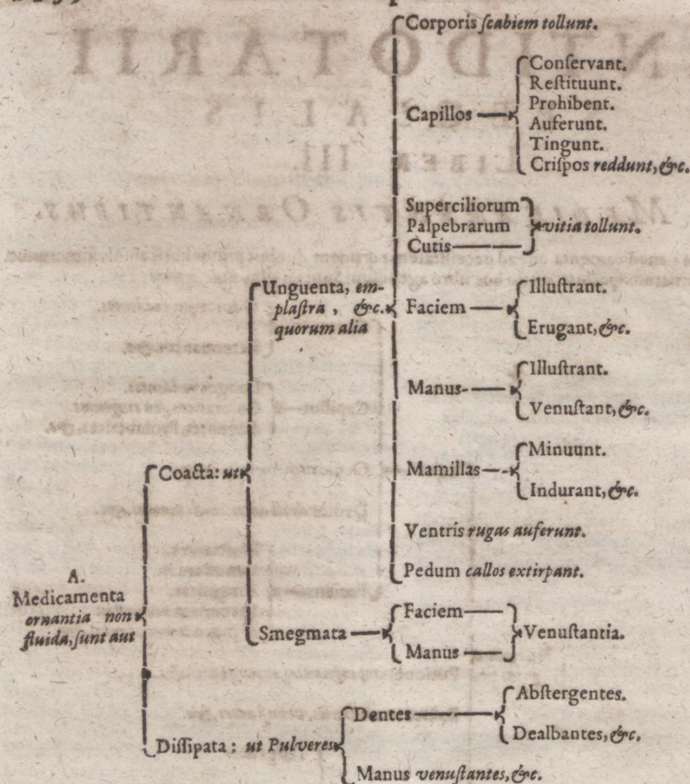
ANTIDOTARII SPECIALIS LIBER III.

De Medicamentis Ornantibus.

HACTENUS medicamenta quę ad necessitatem pertinent, duobus primis libris absolvimus: nunc de iis, quæ ad ornatum spectant, tertio hoc libro agendum. Sunt itaque, *Vide signum* (:)

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

De Aquis Ornantibus, Sectio I.

DE AQUIS Odoratis.

Aqua odorata ad corpus & vestimenta.

℞. Aquæ Rosarum, item Nansæ, Myrti, Moschatæ ana ℔ j.
Pulveris Ireos Orientalis ℥ j.
Zibetti ʒ j.
Misceantur, & coquantur in vase vitreo usque ad tertiæ partis consumptionem: deinde in vase vitreo optime obturato servetur. *Isabella Cortese.*

Aqua odorata, alia.

℞. Aquæ Rosarum q.s.
Moschi ℈ j.
Zibetti, Ambræ ana parum.
Ponantur in vase vitreo ad ignem, donec cale-
A fiant: deinde obturetur, & servetur ad usum. *Marinellus.*

Alia, ejusdem.

℞. Aquæ Rosarum ℔ iv.
Belzoini, Styracis, Caryophyllorum, Caphuræ, Ligni Aloës ana ℥ j.
Moschi, Zibetti ana ℈ j.
Misceantur in vase vitreo obturato, coquantur per horas 4. in balneo Mariæ: deinde frigidum
B colatur, ac in alio vase vitreo benè obturato ponatur ad Solem per dies 5. addendo Moschi Gr. xv.

Aqua Moschata, ejusdem.

℞. Aquæ Rosarum opt. ℔ ij.
Moschi optimi ℥ j ß.
Misceantur, & destillentur in balneo Mariæ, igne perquàm lento: deinde servetur in vase optimè obturato.

Alia.

Alia.

℞. Aquarum Rosarum ℔ xij.
Aquæ Lavendulæ, Caryophyllorum,
Cinnamomi electi ana ℥ j.
Macis, Cardamomi, Moschi, Ambræ ana ℈ ß.
Cort. Mali Citri, Sandali citrini, Ireos ana ʒ ß.
Belzoini, Styracis calamitæ ana ℈ j.

Misce omnia, atque in phialam posita in balneo Mariæ per 15. dies ponantur, deinde ad Solem per dies alios 15. & erit optima. *Alexius.*

Alia ejusdem.

℞. Aquæ Rosarum ℔ iv.
Aquæ Lavendulæ ℥ vj.
Aquæ flor. Jasmini ℔ iij. Moschi ℈ j.

Misceantur, deinde cum per dies decem in vase optime reclusa fuerint, destillentur in balneo Mariæ, serventurque ad usum.

Aqua odorata Italorum, quam Damascenam vocant, a Rosis Damascenis.

℞. Cinnamomi ℥ j.
Caryophyllorum ℥ ß.
Sampsuchi, Rorismarini, Lavendulæ,
Fol. Lauri, Pulegii, Rosarum albo-rubentium
(Provinciales vocant) viridium ana M. j.
Vini Malvatici, Aquæ Rosarum ana ℔ j ß.

Incisis viridibus, ac aridis in pulverem versis, Soli exponantur sex dies: hinc distillentur in duplici vase. Addunt quidam Citri corticem, Styracis calamitæ, Iridis ana ʒ j. & flores Jasmini. Hac aqua vestes, lintea, manus naresq; asperguntur. *Heurnius.*

Alia.

℞. Caryophyllorum ℥ ß.
Aquæ Rosarum ℔ j ß.

Misce, & distilla. *Idem.*

Alia.

℞. Moschi G. xij. inde vasi angusti oris: alteri vasi inde Rosas, vel Violas: hæc vasa junge ore & Soli expone, ita ut sublimes sint Rosæ, linteo septo ora discriminentur. Quidam Rosas parum contundunt. Caryophylli & Cinnamomum loco Moschi poni poterunt. *Idem.*

Alia.

Ex Rosis servatur Cucurbitæ ima pars: mox Lilia succedunt: & series quæq; habeat aspersos Caryophyllos, & quid Moschi & Rosarum stratum, hæc iterum tegat: distilla. *Idem.*

Vel hoc modo fiat suavißima.

℞. Rosarum ℔ iij. incidantur:
Cinnamomi, Caryophyllorum ana ʒ ij.
Camphuræ ʒ ß.
Rad. Ireos ℥ ß.
Nucis moschatæ, Macis ana ʒ ij.

Vitro excipiantur, ac superfundantur
Vini Cretici,
Aquæ Rosaceæ ac Lavendulæ ana ℥ iij.

Dies octo macerentur, ac distillentur: & Moschi scrupulo imbuantur, ac Sole dies 5. digerantur.

A Addi potest Styrax calamita, Benzoin. *Idem.*

Alia, ex superioribus composita.

℞. Aquæ Rosarum ℔ j.
Aquæ Damascenæ,
Aquæ ex corticibus Citri,
Iridis ana ℥ j.
Styracis calamitæ ℥ ß.
Caryophyllorum ʒ ij.
Moschi, Ambari, Zibetti ana ℈ j.

Insoletur quindecim dies vase quotidie agitato.

B * Cordi, cerebro & stomacho prosunt. *Idem.*

DE AQUIS MACIEM inducentibus.

Aqua capillos longos reddens.

℞. Caryophyllatæ, Zingiberis,
Rorismarini ana part. j.

Pulverizentur, & in vino optimo per dies octo macerentur in vase vitreo, deinde distillentur.

C Utatur quotidie poculum unum ante prandium. *Marinellus.*

DE AQUIS CAPILlos longos reddentibus.

Aqua capillos longos reddens.

℞. Lardi quantum satis est.

Radendo quàm minutissimè conscindes, deinde in pila marmorea cõtundes, ut pastam subactam

D referat. Hac in alembico destillata, liquorem album colliges, quo pilos inunges. *Alexius.*

Alia, capillos elongans.

℞. Mellis colati ℔ iij.
Vitellorum ovorum N. xl.

Misceantur, & destillentur: qua capilli inunguntur. *Marinellus.*

Alia, ejusdem.

E ℞. Capill. Veneris recent. contusorum M. j.
Mellis optimi quantum sufficit.

Misceantur ad formam pastæ, & destillentur.

DE AQUIS CAPILlos tingentibus.

Aqua capillos denigrans.

℞. Gummi Arabici ℥ iv.
Myrobalanorum Chebulatum, Emblicarum
ana ℔ ß.

F Omnia trita, igneque suavi destillatæ, Soli exponantur horis duabus, & capite cum lixivio loto, & exiccato, capilli denuò vino & sale madentes, cum aqua abluantur destillata, cutim tamen non attingente. *Fumanellus.*

Alia, ejusdem.

℞. Gummi Arabici ℥ iv.
Ebulorum, Rosarum ana ℔ ß.

Trita igne lento destillentur, caputq; prius aqua lotum, & non exactè siccatum, lavetur cum aqua destillata.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Alia, denigrans.

℞. Alcannæ tritæ, oſſium Dactylorum pulverizatorum ana part. j.
Aquæ in qua cort. Fabarum & Gallæ fuerint incoctæ, quantum ſufficit.
Miſce. *Marinellus.*

Alia ejusdem.

℞. Nucum Cupreſſi quantum ſufficit.
Vini rubri, Aceti rubri ana part. j.
Coquantur ſimul, & decoctione hac capilli laventur.

Alia, ejusdem.

℞. Spumæ Argenti quantum ſufficit.
Aceti, vel ſucci Citri, vel Limonii q. ſ.
Coquantur ſimul per horam dimidiam: quo capilli laventur.

Alia.

℞. Limaturæ ferri quantum ſufficit.
Ponatur in Aceto fortiſſimo per dies decem: deinde capilli inungantur. *Iſabella Corteſe.*

Alia, capillos nigros reddens.

℞. Scoriæ Ferri, Limaturæ plumbi ana q. ſ.
Coque in Aceto ad conſumptionem medietatis. Cola, & unge. *Bayrus.*

Alia, ejusdem.

℞. Rad. Capparorum quantum ſufficit.
Coque in lacte Aſinæ uſque ad tertiam partem, & unge, dimittendo per noctem.

Alia, denigrans.

℞. Mellis ℔ ij. Gummi Arabici ℥ ij.
Ebulorum, Roſarum ana ℔ ß.
Trita lento igne deſtillentur, & caput prius cum Lixivio & Sale lotum, cum prædicta abluatur aqua. *Fumanellus.*

Alia, ejusdem.

℞. Salis gemmæ, Squamæ æris,
Alcannæ ana part. j.
Omnia trita alembico deſtillato.

Alia, ejusdem.

℞. Salis gemmæ ℔ j.
Vitrioli Romani ℔ ß.
Salis Nitri ℥ iv.
Rad. Chelidonii viridium ℔ ij.
Contuſis & tritis alembico aquã eximito: quod primò exit, abjicito: quod ſecundò, capillos colorat, prius lotos, & ferventi Sole ſiccatos.

Alia, optima.

℞. Aquæ fortis ℥ ß.
Argenti fini ʒ ij.
Miſceantur, & cùm argentum diſſolutum fuerit, adde aquæ Roſarum ℥ iij. & inunge capillos. *Cardanus.*

Aqua, qua capilli flaveſcunt.

℞. Mellis optimi ℔ ij.
Gummi Arabici ℥ ij.
Suavi deſtillato igne, aqua quæ primò exit, faciem dealbat: quæ ſecundò & tertiò, flavos reddit capillos. *Fumanellus.*

A *Alia capillos flavos reddens.*

℞. Buxi raſi, Stœchadis, Citri,
Glycyrrhizæ, tritæ rad. Ungulæ caballinæ,
Capillorum Veneris ana q. ſ.
Croci parum.
Coquantur omnia ſimul uſque ad conſumptionem tertiæ partis. *Marinellus.*

Aqua capillos rubros reddens.

B ℞. Aquæ Raphani,
Alcannæ quantum ſufficit.
Miſce, & capillos unge. *Idem.*

Aqua capillos colore afficiens croceo.

℞. Agrimoniæ ℥ j.
Teſticulorum Equi exiccatorum N. j.
In aqua fontis coque, & deſtilla, utereque capite prius loto. *Fumanellus.*

Alia ejusdem, ad idem.

C ℞. Aceti ℔ ij.
Salis Nitri ℔ ß.
Deſtillentur.

Aqua dealbans capillos.

℞. Centaurii majoris ℥ iv.
Aluminis fæcis ℥ iix.
Aluminis Rochæ, Gummi Arabici ana ℥ ij.
Saponis albi mundi,
Lachrymæ ex Tragacantha ana ℥ iv.
Aquæ ℥ vj.
Coquantur ad dimidias, & colentur: caputq; hac
D lotum colatura, ad Solemque ſiccatum, denuò abluatur lixivio. *Idem.*

DE AQUIS CAPILLOS AUGENTIBUS.

Aqua faciens renaſcere pilos.

℞. Carnium Limaciarum, Veſparum,
Apum, Sanguiſugarum,
Salis aduſti ana partes æquales.
E Pone in vaſe vitreato, habente in fundo parva foramina, ſicut cribrum: & pone ſub eo aliud vas vitreatum, quod colligat humiditatem, quæ paulatim per multas dies manabit. Colligatur, & loca depilata ex eo fricentur. *Bayrus.*

Aqua ad caſum capillorum.

℞. Mellis purioris, Vini Cretici,
Urinæ puerorum, Lactis ana ℔ j.
Deſtillet aqua, qua abluantur loca, unde pili de-
F cidunt. *Fallopius.*

Alia, efficacior.

℞. Hyſſopi montani,
Calaminthæ montanæ,
Fol. Abrotani ana M. ij.
Vini generoſi Cretici,
Urinæ, Mellis,
Lactis ana ℔ ij.
Sem. Sinapi ℔ ß.
Contritis quæ teri poſſunt, miſceantur omnia, & per tres dies macerentur: mox deſtillet aqua: cujus uſus: viventibus barbam citò educit, ac producit, & pilos qui ceciderunt, reſtituit. *Idem.*

DE A-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

DE AQUIS CAPILlos prohibentibus.

Aqua capillos renasci prohibens.

℞. Sanguinis Ranarum, Terræ sigillatæ,
Sumach, Rosarum, ana tritorum q.s.
Aceti, succi Sempervivi ana q.s.
Macerentur per horas 24. deinde destillẽtur: qua sæpiùs loca depilata macerentur. *Marinellus.*

Alia ejusdem, ad idem.

℞. Cornu Vaccæ, Aluminis Rochæ,
Papaveris nigri ana tritorum q.s.
Sanguinis vaccini recentis ℔ ij.
Macerentur & destillentur. Utatur omni sero.

Aqua capillos crescere non permittens.

℞. Tithymali decoctum cum Aceto, Calce viva, & Malvis commixtum. *Fumanellus.*

Aqua prohibens ortum pilorum.

℞. Hyoscyami triti ℔ ß.
In loco humido reponito, & post tempus additis ℥ ij. fol. Fabæ inversæ, quæ telephium est, destillato, & pilis evulsis partem glabram sæpiùs balneato. *Idem.*

DE AQUIS OCULOrum vitia tollentibus.

Aqua ad oculorum lachrymas.

℞. Fragorum maturorum quantum sufficit.
Macerentur in fimo equino per dies quindecim, deinde destillentur. *Marinellus.*

Alia ejusdem, ad idem.

℞. Flor. Spinæ albæ, flor. Salicis, vel Comarum,
Fol. Salicis ana quantum sufficit.
Destillentur in vase vitreo. Ad idem etiam valet aqua Euphragiæ destillata.

Aqua ad rubedinem oculorum.

℞. Chelidoniæ, Verbenacæ, Rutæ,
Fœniculi succorum ana ℥ iij.
Comarum fol. Rosarum q.s.
Sacchari candi ℥ iij.
Tuthiæ optimæ,
Sanguinis draconis ana ℥ iv.
Trita destillentur. *Marinellus.*

Aqua visum conservans.

℞. Myrrhæ ℥ j.
Aloës ʒ ij.
Croci ʒ j.
Thuris, Zingiberis, Sarcocollæ,
Caphuræ tritæ ana parum.
In aqua imposita ad usum servetur. *Fumanellus.*

Alia.

℞. Fœniculi, Verbenacæ, Euphragiæ,
Endiviæ, Betonicæ, Rosarum rubr.
Capillorum Veneris M. iij.
Contusa per diem in vino macerentur albo, & destillentur. *Idem.*

A *Alia ejusdem, ad idem.*

℞. Fœniculi, Chelidonii, Salviæ,
Rorismarini, Verbenacæ,
Rutæ ana partes æquales.
Alembico destillentur.

Aqua ad oculorum dolores.

℞. Aquæ Rosaceæ, item
Euphragiæ, Chelidonii ana ℥ j.
Tuthiæ præparatæ ʒ j.
B Misce. Valet ad idem aqua Vitis incisæ. *Idem.*

Aqua ad visum instaurans.

℞. Fœniculi, Chelidonii, Verbenacæ,
Rutæ, fol. Enulæ ana M. j.
Virgæ pastoris, Millefolii ana M. j.
Caphuræ ʒ ß.
Alembico destillentur. *Idem.*

Aqua ad oculorum lachrymas exiccandas.

C ℞. Tuthiæ præparatæ ℥ j.
Lapidis Hæmatitis ℥ ß.
Sanguinis draconis,
Acaciæ, Antimonii ana ʒ j.
Caphuræ ℈ ij.
Terræ sigillatæ ʒ j.
Thuris, Masticis, Piperis albi ana ℈ ß.
Aquæ Fœniculi, Euphragiæ ana ℥ j.
Aquæ Violarum, Rosarum ana ℥ ij.
Vini antiqui ℥ iij.
D Coquito omnia in duplici vase ad consumptionem medietatis, & percolato. *Fumanellus.*

Aqua ad rubedinem oculorum.

℞. Succi Uvæ immaturæ ℥ ij.
Aloës ʒ j ß.
In panno lineo ligatæ, infusæque, in dicto succo somni tempore oculi madefiant. *Idem.*

Aqua ad oculorum tenebrositatem.

℞. Tuthiæ præparatæ ℥ iv.
E Omphaciæ ℥ ß. vel ʒ v.
Soli diebus 15. exponito, & addita aquæ Rosaceæ ℥ ß. denuò per dies 15. alios sub Sole jaceat, & per dies 5. cum aqua Euphragiæ: post hæc Tuthiam terito, & cum panno xylino, tenui, cribrato in Sole æstuante, usuique servato. *Idem.*

Aqua ad suffusionem, ejusdem.

Marchesitæ frusta ignito, & in oleo communi antiquo pellucido extincta, tritaque destillato, & denuò cum fæce sua terito, destillatoque.

F *Alia ejusdem, ad idem.*

℞. Asæ ℥ j.
Mellis albi puri ℔ ß.
Aquæ Fœniculi, aquæ Rutæ ana ʒ xij.
Aquæ Majoranæ ℥ ß.
Alembico destillentur.

Aqua ad palpebrarum tumores, & lachrymas oculorum.

℞. Agrimoniæ, Verbenacæ,
Fœniculi, Rosarum,
Chelidonii ana quantum sufficit.

Omnia inciſa, viniquе albi momento conſperſa deſtillato. *Fumanellus.*

DE AQUIS DENTES dealbantibus.

Aqua dentes dealbans.

℞. Salis Arabici, Salis gemmæ ana ℔ ß.
Aluminis Zuccharini ℥ iij.

Trita deſtillentur, qua fricentur dentes cum panno rubro ſcarlato. *Marinellus.*

Alia, ejusdem.

℞. Aluminis Rochæ,
Salis nitri ana ℔ j.
Aceti parum.

Trita diſſolvantur cum Aceto, & deſtillentur. Pro qualibet ℥ j. hujus aquæ, adde ſucci Limonum ℥ iv. & fricentur dentes.

Aqua dentes albos reddens.

℞. Aluminis rubri ℥ vj.
Salis communis ℥ iij.
Maſtichis ℥ j.
Myrrhæ ℥ ß.
Caryophyllorum ʒ vj.

Miſce, fiat deſtillatio, qua fricentur dentes. *Rondeletius.*

Aqua ad dealbandos dentes.

℞. Salis purgati & contuſi ℔ j.
Aluminis glacialis ℥ j.

Deſtillentur alembico. Hujus aquæ ℥ j. miſce cum uncia Plantaginis, & intincta lana xylina dentes perfrica. *Alexius.*

Alia precioſiſſima, ejusdem.

℞. Primæ aquæ Mellis deſtillatæ, quæ alba eſt, ℔ j.
Salis albi ℥ j.
Aluminis ℔ ß.
Salis nitri ℥ j.
Aquæ ex foliis Lentiſci ℔ j.
Maſticis,
Aceti albi, Vini albi ana ℥ ij.

Deſtillentur omnia in balneo Mariæ. Qua ſi quis uti volet, abluat priùs dentes: deinde cùm panno aliquo ſiccati fuerint, fricentur, vel cum Lentiſci ſtylo intincto, vel cum panno lineo madefacto parvo.

Aqua dealbans dentes.

℞. Vini albi ℥ vj.
Comarum Myrti, item Lentiſci,
Sorbarum, Cupreſſi ana ℥ iij.
Balauſtii, Cort. rad. Nucum, Pyrethri,
Sanguinis draconis, oſſium Dactyl. uſtorum,
Roſarum rubr. nondum apertarum,
Cinnamomi ana ℥ j.

Contuſa deſtillentur lento igne, donec omnis exierit aqua. Hujus aquæ ℥ ij. miſce cum ℥ j. cornu Cervi uſti, & ℥ j. ſang. Draconis, & pone ad Solem per dies 4. & frica dentes. *Iſabella Corteſe.*

Aqua dentes confirmans.

℞. Nucum moſchatarum N. iij.
A Rad. Zingiberis N. ij. Maſticis parum.
Pyrethri, Majoranæ, Hyſſopi, Menthæ,
Roriſmarini, Salviæ, Salis ana ℥ ß.

Excipiantur omnia, & vino miſceantur odoro, bullìantq; donec pars tertia conſumpta fuerit, & colo transfundantur, & frequenter percolato, utitor calido. *Fumanellus.*

Decoctum ad dentes firmandos, gingivas purgandas, & conſolidandas.

B ℞. Aquæ Lentiſci, Roriſmarini,
Aceti deſtillati ana poculum dimidium,
Myrrhæ, Maſticis, Boli Armeni,
Sanguinis draconis, Aluminis uſti ana ℥ j.
Cinnamomi electi ʒ ß.
Aquæ pluvialis pocula tria.

Miſceantur omnia, coquantur igne admodùm lento per quartam horæ partem, addendo Mellis deſpumati ℔ ß. Belzoini parum: & fiat de-
C coctum, quo ſæpiùs laventur dentes ante & poſt cibum, tenendo in ore aliquandiu. *Alexius.*

DE AQUIS FACIEM illuſtrantibus.

Aqua faciem detergens & illuſtrans.

℞. Medullæ panis Hordei ℔ ij.
Lactis caprini ℔ iij.
Vini albi ℔ ß.
D Quatuor ſem. frig. major. contuſorũ ana ℥ iij.
Thuris, Maſticis, Myrrhæ ana ℥ j.
Fabarum recentium ℔ ij. vel
Flor. Fabarum P. iij. vel
Fabarum ſiccarum, &
Cicerum rubrorum ana ℔ ij.
Oryzæ ℔ ß.
Flor. Nenupharis, Violarum,
Roſarum albarum ana P. ij.
Vitellorum ovorum cum albuminibus N. x.

E Deſtillentur in balneo Mariæ. Si addatur ante deſtillationem Terebinthina, melior erit ſuccus, & diutiùs faciem ſervabit. *Rondeletius.*

Alia, ejusdem.

℞. Decocti Pulli, vel Decocti Caponis, vel
Decocti Gallinæ ℔ iij.
Succi Limonum ℔ j.
Aceti albi ℔ ß.
Flor. Fabarum, Nenupharis ana P. iij.
Caphuræ, Album ovorum ana ʒ ij.

F Miſceantur, & deſtillentur per alembicum. Loco decocti Pulli, vel Gallinæ, lacte Capræ albæ uti licet.

Alia, ejusdem.

℞. Furfuris ex meliori frumento cribrati,
Aceti fortiſſimi ana q. ſ.

Miſce, & fiat paſta: cui adde miſcendo
Album. ovorum N. xij. Deſtilla.

Aqua ad ſplendorem & formam faciei.

Aqua de albuminibus ovorum recentium per ſpongiam

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

ſpongiam facta, cum æquali menſura ſucci Limonum deſtilletur, ut roſacea. Huic aquæ poſtea addes lixivii communis ℥ ij. vel circa: & Limonem integrum cōtuſum immittes: poſt octo dies exprimes ab eo ſuccum, & miſcebis cum aqua. Facies priùs abluta aqua pura, & abſterſa, hac aqua deſtillata lavetur. *Alexius.*

Aqua formam faciei concilians.

℞. Roriſmarini, Tartari albi,
Vini albi ana quantum ſufficit.
Miſceantur, & deſtillentur per alembicum. *Idem.*

Aqua faciem pulcherrimam reddens.

℞. Columbarum pullos N. ij.
Carnis vitulinæ ℔ ij.
Sem. Cataputiorum à corticibus mundatorum ℥ iv.
Pinearum Amygdalarū dulcium, amararum,
Rad. Liliorum alborum, cæruleorum,
Fabarum contuſarum & mundatarum,
Fellis Bubuli, rad. Serpentariæ,
Fraxinellæ ana quantum ſufficit.
Limonem unum purgatum, & inciſum,
Medullæ panis albi in lacte madefactæ,
Gummi Ammoniaci in aceto liquefacti,
Flor. Liguſtri ana quantum ſufficit.
Miſceantur & deſtillentur lento igne, ponendo aliquantulum Moſchi & Belzoini circa principium colli vaſis recipientis: & ſervetur in vaſe probe obſtructo. *Idem.*

Aqua faciem illuſtrans.

℞. Pinearum viridium, mundatarum, inciſarum quantum ſufficit.
Ponantur in lacte per dies tres, quotidie addendo novum lac: deinde cum ſequentibus rebus deſtillentur:
℞. Vitri contriti ℥ iv.
Coralii rubri ℥ iij.
Sacchari candi ℥ iv.
Aluminis ℥ j.
Miſce, & fiat pulvis. Deinde
℞. Argenti vivi cum Salvia mortificati ℥ j ß.
Ova recentia, unà cum corticibus, rupta & concuſſa N. xij.
Terebinthinæ novies lotæ ℥ iv.
Cochleas marinas candidas, quas vendunt ſuffitores ℥ ij.
Cochleas terreſtres N. l.
Contundātur ſingula, & miſceantur: deinde pars aliqua ponatur in cucurbitam vitream, deinde pars aliqua pulveris, pòſt pars Terebinthinæ, demum pars cochlearum, aliud ſuper aliud ponendo, donec cucurbita ſit plena. Poſtremò addito
Vini albi menſuram j.
Deſtilla igne lento, & ſerva ad uſum. *Alexius.*

Aqua Melonum ad faciem illuſtrandam.

℞. Melones albos à corticibus mundatos, quot opus erit, eosq; in fruſta unius digiti craſſitudine ſecato: deinde
℞. Aluminis ſaccharini ℥ iv.
Aluminis uſti,
A Argenti vivi extincti ana ℥ j.
Cochlearum marinarum albarum ℥ ij.
Terebinthinæ lotæ ℥ j.
Ovorum recentium, & cum corticibus contuſorum N. xij.
Limoniorum albor. in fruſta inciſorum q. v.
Sacchari ℥ iv.
Lactis caprini, Vini albi ana menſ. j.
Hæc omnia ponantur in cucurbitam vitream, aliud ſuper aliud, ut dictum eſt: deinde deſtillen-
B tur igne lento, donec aqua omnis exierit, demum ſervetur in vaſe vitreo, ad uſum. *Alexius.*

Aqua Cucurbitæ perfecta, ejusdem.

℞. Cucurbitas à corticibus mundatas, & in partes rotundas inciſas, quot volueris.
Aluminis Zuccharini ℥ vj.
Aluminis ſciſſilis ℥ j.
Myrrhæ ʒ j.
Terebinthinæ lotæ ℥ ß.
C Ova recentia & contrita N. iv.
Limonia inciſa N. vj.
Cochlearum quantum volueris.
Vini albi menſ. j.
In pulverem redigenda redigātur, & miſceantur, faciendo ordinē primùm ex ſaccharo, deinde ex pulveribus, tertiùm ex cochleis, demum ex vino, limoniis & ovis: atq; ſic igne lento deſtillentur, donec omnis aqua extracta fuerit: poſtea ſervetur in vaſe aliquo vitreo per dies 8. aut 15.

D *Aqua ad faciem commendandam.*

℞. Pedum Vituli N. ij.
Aquæ fluvialis ℔ xiix.
Coque ad conſumptionem medietatis: deinde adde
Oryzæ ℔ j.
Medullæ panis in lacte mollitæ N. j.
Butyri recentis ℔ ij.
Albuminum ovorum cum corticibus N. x.
Miſceantur omnia, & coquātur, deinde deſtillentur quouſq; omnis aqua exierit: cui deniq; adde
E Caphuræ, Aluminis zuccharini ana parum, & erit optima. *Alexius.*

Alia, ejusdem.

℞. Chryſocollæ, ſeu Boracis ℥ ij.
Aluminis rupei, ſciſſilis, ſquamoſi ana ℥ j.
Caphuræ ʒ ij.
Redigantur in pulverē ſingula, deinde miſceantur, ponanturq; in phialam vitream, quam aqua fontana repletam diligenter obturabis. His factis
F ponatur ad ignem per horas duas, deinde auferatur: & cùm refrixerit, ponatur in aliam phialā, addendo duo alba ovorum recentium, bene cum omphacio agitata: miſceantur, ſintq; in Sole per dies viginti: & habebis aquam perfectiſſimam.

Aqua ad decorandam faciem.

℞. Ova in partes diſſecta, Cort. Aranciorum,
Rad. Melonum ana q. ſ.
Cum bocia ampla, roſtrum habente longum, ſtudioſo ac potenti igne per alembicum deſtillato. *Fumanellus.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Alia.
℞. Flor. Fabarum M. vj.
Aquæ Limonum ℔ j.
Rad. Lilii ℥ iix.
Farinæ Fabarum ℔ j.
Gummi Arabici, Tragacanthæ ana ℥ j.
Destilla, & utere. *Fumanellus.*

Aqua faciem decorans, alia.
℞. Fœniculi, Rutæ, Verbenacæ,
Euphragiæ, Endiviæ, Betonicæ,
Sileris montani, Rosarum rubrarum,
Capillorum Veneris ana M. vj.
In vino albo per diem & noctem infusa alembico destillentur. *Idem.*

Alia.
℞. Fabarum albarum à corticibus mundatarum, quantum volueris.
Macerentur in vino albo per dies novem: deinde contundantur, & prædicto vino addantur: quibus adjunge
Oryzæ in lacte caprino coctæ,
Albuminum ovorum ana q. s.
Misce omnia, & destilla. *Isabella Cortese.*

Alia.
℞. Hordei immaturi recentis,
Lactis caprini, Album ovorum ana q. s.
Misce, & destilla. *Isabella Cortese.*

Alia, ejusdem.
℞. Limoniorum, Fabarum siccarum, & in vino maceratarum,
Mellis, Lactis caprini,
Album ovorum ana quantum sufficit.
Misce, & destilla.

Aqua ad faciem decorandam.
℞. Lactis vaccini, mense Maji ℔ ij.
Aranciorum N. iij.
Limonum N. v.
Incidantur minutim: deinde adde
Aluminis, Sacchari ana ℥ j.
Misce omnia, & destilla. *Rondeletius.*

Alia ejusdem, ad splendorem.
℞. Micæ panis albi ℔ ij.
Flor. Fabarum ℔ j.
Flor. Rosarum, item Nymphææ,
Liliorum ana ℔ iv.
Lactis Capræ ʒ vj.
Iridis Venetorum ℥ j.
Destilla in balneo Mariæ.

Alia, ejusdem.
℞. Terebinthinæ, Masticis albissimæ,
Tutiæ præparatæ, Caphuræ,
Aluminis ana ℥ iv.
Infunde in aceto forti per dies tres. Postea destilla per alembicum.

Aqua faciem decorans.
℞. Serpentariæ recentis ℥ j.
Rutæ M. j.
Hederæ terrestris M. ij.
Boracis ℥ j. Ligni Aloës ʒ j.

A Styracis calamitæ ℥ ß.
Moschi ℈ ß.
Unguenti ℥ iij. Caphuræ ʒ vj.
Carnis Caponis ℥ j.
Cort. Limonum, Cort. Aranciorum ana ℔ j.
Destilla. *Rondeletius.*

Aqua ad decorandam faciem.
℞. Caphuræ ʒ iij.
Aluminis rubri, Boracis ana ℥ vj.
Moschi ℈ ij.
B Terantur omnia: adde
Tartari ℥ j ß.
Aquæ Rosarum ℔ ij.
Commiscendo semper cum spatula. Postea destilla per filtrum, & in ampulla benè clausa servetur, & manè facie benè tersa, cum panno guttam unam aquæ sumat, deinde faciem benè fricet *Idem.*

DE AQUIS TINGENTIBUS & DEALBANTIBUS FACIEM.

C

Aqua faciem dealbans, & oculos.
℞. Rutæ campestris, Fœniculi,
Verbenacæ. rad. Betonicæ, fol. Rosarum,
Capillorum Veneris ana partes æquales.
Macerentur per noctem in vino albo odoro, & alembico destillentur *Fumanellus.*

D *Alia, ejusdem.*
℞. Ari quantum sufficit.
Partes crassiores tundito, & cum Rosarum aqua ad Solem ter quaterve siccato, & rosacea imposita utitor.

Aqua faciem dealbans.
℞. Albuminis ovi, Boracis petrosi,
Salis, Albuminis Rochæ ana ℥ j.
Quodlibet per se tritum, albumini ovorũ commixtum destillato, utitorque. *Fumanellus.*

E *Alia ejusdem, ad idem.*
℞. Aluminis Rochæ tritæ ℥ iij.
Albuminis ovorum q. s.
Misce, & destilla.

Aqua faciem dealbans.
℞. Flor. Nenupharis, item Spinæ albæ,
Sambuci, Fabarum, Violarum,
Capillorum Veneris ana partes æquales.
Misce, & destilla. *Fumanellus.*

F *Alia, ejusdem.*
℞. Lithargyri contriti ℔ ß.
In Aceti albi ℥ iij. coquito, & panno cribratam, in vitreo vase servato: deinde adde
Caphuræ, Aluminis Jameni, Boracis,
Olei Tartari ana part. æqual. Aquæ Rosar. q. s.
Misce, & destilla.

Alia experta, ejusdem.
℞. Terebinthinæ destillatæ ℔ ij.
Thuris ℥ iij.
Masticis, Dracunculi ana ℥ ß.

Omnia

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Omnia trita, & cum aqua Terebinthinæ mixta, iterum destillato: deinde

℞. Axungiæ suillæ, recentis, liquatæ ℔ j.
Caryophyllorum ʒ ij.
Nucis moschatæ N. iij.
Auri ʒ j. Argenti ʒ ij.

Omnia tenuissimè trita alembico destillato.

Alia faciem dealbans & mundans.

℞. Foliorum Fabarum M. x.
Aluminis Rochæ ℔ j ß.
Aluminis Zuccharini ʒ v.
Aluminis Scariolæ ℥ iv ß.
Salis Nitri ℥ iij.
Aluminis Fæcis ℥ vj.
Argenti vivi extincti ℥ iij.

Destillentur igne lento, & quum quid stillare incipit, ignem augeto. *Fumanellus.*

Alia ejusdem.

℞. Aluminis Jasmeni, Boracis, Aluminis Rochę ana tritorum ℥ iij.
Album. ovorum q. s. Destilla.

Alia ejusdem, ad idem.

℞. Argenti electi, Argenti vivi ana ℥ j.

Super porphyreum terantur lapidem, additoq; argenti sublimati modico, in loco collocetur humido: & quod liquatū est, alembico destilletur.

Alia, ad faciei nitorem.

℞. Radicum Lilii, item Ari,
Dracunculi ana ℔ ß.
Aquæ flor. Fabarum ℔ j ß.
Aquæ rosaceæ ℥ iix.

Destilla: adjice moschi carii, cinnamomi ana ʒ ij. faciem bis die abluito. *Alexius.*

Aqua faciem dealbans.

℞. Sulphuris vivi ℥ j.
Thuris albi ℥ ij.
Caphuræ ʒ j.
Aquæ rosarum ℔ j.

Trita misceantur, & Soli per dies quindecim exponantur, & de ea lavetur facies in sero: manè verò abluatur cum decoctione furfuris & rosarum. *Alexius, & Bayrus.*

Aqua cutem reddens albam, Solisq; adustionem auferens.

℞. Aquæ pluviæ, Omphacii ana mens. ß.

Coquantur simul usq; ad consumptionem medietatis: deinde inter bulliendum, addito

Succi Limoniorum tantum, quantum bulliendo antea evanuit.

Deinde cùm cocta satis fuerint, auferantur ab igne, addaturque

Albuminum ovorum N. iv.

Postquam deferbuerint, servetur ad usum. *Rondeletius.*

Alia, ad dealbandas faciei maculas & cicatrices.

℞. Aquæ vitæ quartò destillatæ part. iij.
Summitatum flor. Anthos part. ij.

A Macerentur simul per diem & noctem in vase benè cooperto, deinde destillentur. *Rondeletius.*

Aqua cujusdam mulieris nobilis.

℞. Sublimati ℥ j.
Caphuræ ʒ j.

Pulverizentur optimè, infundantur in succo limonum, & aqua rosarum, nenupharis, cucurbitę, & florum fabarum ana ℔ ß. Insolentur per dies quindecim, & usui servetur. *Rondeletius.*

B *Fucus Ducis Mediolanensis.*

℞. Lactis caprini ℔ iij.
Medullæ panis albissimæ N. ij.

Temperentur simul per horas sex: deinde adde

Limonum à cort. extremo mundatorum,
Albuminum ovorum N. xij.
Calcis, cort. Ovorum, Porcellanarum ana ℥ ß.
Caphuræ, Aluminis, Coralii rubri ana ʒ ij.
Boracis ℥ j.
Cerussæ ℥ iij.

C Misceantur, & cum diligentia destillentur. *Rondeletius.*

Alia ejusdem, ad idem.

℞. Flor. Fabarum, flor. Nenupharis ana ℔ j.
Medullæ panis albi, farinæ Oryzæ, rad. Ireos,
Cucumeris agrestis ana ℥ vj.
Mellis ℔ j.
Vini albi, Aquæ fontis ana ℔ iij.

Temperentur simul, & fiat destillatio in balneo
D Mariæ: adde

Seminis Cucurbitæ mund. ℥ iij.
Thuris, Myrrhæ ana ℥ j.

Aqua servetur usui.

Alia, ad dealbandas cicatrices.

℞. Rad. Ireos,
Rad. Cucumeris agrestis ana ℔ iij.
Rad. Althææ, rad. Liliorum ana ℔ ij.
Racemorum maturorum ℔ ß.
Rad. Dictamni ℥ iij.
E Herbæ Fabarum, herbæ Parietariæ ana M. j.
Flor. Nenupharis, flor. Malvarum ana P. j.
Panis Hordei ℔ j.

Macerentur in vino albo, vel sero caprino, & fiat destillatio. Adde

Raphani ℥ ß.
Quatuor sem. frig. major. ana ʒ j.
Urinæ puellæ ℔ ß.

Insolentur, & serventur usui. *Rondeletius.*

Alia.

F ℞. Sulphuris, Salis ana ℥ ß.
Caphuræ. Tuthiæ ana ʒ j.
Aquæ rosf. ʒ xiix.

Trita misceantur. *Innominatus.*

Aqua faciem dealbans.

℞. Succi Limoniorum ℥ j.
Porcellanarum ℥ v.

Macerentur, donec dissolvantur: deinde adde

Limoniorum incisorum N. xij.
Albuminum ovorum N. x.
Caphuræ,
Boracis ana ʒ j ß.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Aquæ pinearum ℔ ß.
Misce, & destilla. *Marinellus.*

Alia ejusdem, ad idem.

℞. Spumæ argenti ℔ ß.
Aceti albi ℔ ij.
Coquantur simul usq; ad consumptionem tertiæ partis, & destilla: deinde aquæ destillatæ adde
Caphuræ ℥ ß.
Aluminis Scariolæ, Olei Tartari,
Aluminis Zuccharini ana ℥ j.
Relinquantur sic, donec dissolvantur: postea coletur, & usui servetur aqua.

Aqua ad faciem rubram.

℞. Aristolochiæ rotundæ, Been albi & rubri ana ℥ ß.
Rad. Ireos ℥ v.
Rad. Liliorum ℥ vj.
Cicerum rubrorum, Lupinorum combustorum ana P. ß.
Nucis moschatæ, Cinnamomi ana ʒ ß.
Amygdal. amar. contus. ℥ ij.
Olei Tartari ℥ iv.
Aquæ pluvialis ℔ ij.
Sanguinis leporini q. s.
Trita destilla. *Rondeletius.*

Aqua faciem dealbans.

℞. Rosarum albarum, flor. Nymphææ,
Item Sambuci, Liliorum alborum ana ℔ j.
Aquæ Fabarum ℔ ß.
Medullæ panis q. s.
Albuminum ovorum N. xij.
Thuris ℥ ij.
Cerussæ tritæ ℔ j.
Misce, & destilla. *Marinellus.*

Alia, ejusdem.

℞. Lactis caprini, Farinæ frumenti ana quantum sufficit.
Misce ad formam panis, & in clibano coquatur.
Hujus panis accipe medullam, in lacte caprino maceratam:
Album. ovorum N. xij.
Destillentur. Aquæ destillatæ adde
Calcis ℥ j.
Caphuræ,
Aluminis Zuccharini, Coralii albi ana ʒ ij.
Trita misceantur, & denuò destilletur. *Marinell.*

Alia, ejusdem.

℞. Tartari albi, Vini albi, flor. Rorismarini ana q. s.
Misce, & destilla.

Alia valdè bona, ejusdem.

℞. Ovorum recentium N. vj.
Vini Malvatici ℔ ß.
Columbarum juvenum,
Casei recentis non saliti ana N. j.
Malorum aranciorum N. iix.
Olei Tartari ℥ iij.
Cerussæ ℥ j.
Contundenda contundantur, misceantur, & destillentur.

A *Alia, ejusdem.*

℞. Limaciarum N. xxx.
Lactis caprini ℔ ij.
Axungiæ porci ℥ iij.
Caphuræ ʒ j.
Caphura per se trituretur, deinde omnia simul contundantur, & destillentur.

Alia, ejusdem.

B ℞. Medullæ panis albi, in lacte capræ vel asinæ infusæ q. s. Destilla.

Alia, ejusdem.

℞. Myrrhæ ℥ ij.
Thuris,
Masticis ana ℥ ß.
Zingiberis albi ʒ iij.
Cinnamomi electi,
Argenti sublimati ana ʒ ij.
Caphuræ ʒ j.
C Album. ovorum ℔ j.
Trita ponantur in ventre gallinæ, addendo
Lactis caprini vel asinæ ℔ iij. Destilla.

Aqua dealbans faciem, & maculas tollens.

℞. Boracis ℥ j.
Caphuræ ʒ ß.
Aluminis Rochæ ʒ iij.
Gummi Arabici,
Tragacanthæ ana ℥ ß.
D Sarcocollæ,
Asæ dulcis ana ℥ ij.
Cerussæ ℥ iv. Tritis adde
Aquæ Serpentariæ, item flor. Liliorum,
Flor. Genistæ, Nymphææ ana ℔ ß.
Misce, & destilla. *Marinellus.*

Alia, ad idem.

℞. Columbarum juvenum N. iv.
Butyri recentis, vel Pinguedinis lactis ℥ iv.
Ovorum recent. albuminum N. xij.
E Radicis Sigilli Salomonis ʒ xij.
Boracis ℥ ij.
Flor. Cristalli ℥ iij.
Caphuræ,
Aluminis Scariolæ,
Aluminis Zuccharini ana ℥ ß.
Aquæ Cucurbitæ ℥ xij.
Aquæ Omphacii ℥ iij.
Terenda in pulverem redigantur, deinde misceantur, & destillentur. *Marinellus.* F

Alia ejusdem, optima.

℞. Aceti albi ℔ ij.
Aquæ Rosarum ℔ j.
Aquæ ex cort. Arantii,
Aquæ ex flor. Arantii ana ℥ vj.
Marrubii M. j.
Mellis ℔ ß.
Moschi G. iij.
Caryophyllorum ʒ iv.
Aluminis Zuccharini ℥ ij.
Masticis ℥ j.
Trita destillentur.

Alia

Alia ejusdem, ad idem.

℞. Limoniorum N. iv.
Sacchari candi ℥ ß.
Succi Agrestæ ℔ j. ℥ iv.
Lactis Asinæ ℔ ß.
Albumin. ovorum recent. N. viij.
Medullæ panis albi ℥ iij.
Caphuræ ʒ j ß.
Florum Fabarum ℔ ij.
Misce, & destilla.

Alia, ejusdem.

℞. Succi Cannæ viridis,
Succi Gentianæ,
Succi Sempervivi,
Succi Limoniorum ana ℥ ij.
Lactis Asinæ ℥ vj.
Aquæ florum Fabarum ℔ ij.
Coralii albi ℥ iij.
Porcellanarum in succo limonum dissol. ℥ j.
Boracis ℥ ß.
Trita destillentur. *Marinellus.*

DE AQUIS RUBIFICANTIBUS FACIEM.

Aqua rubificans faciem.

Ad rubificandam faciem utitor prasilio raso, & aqua rosacea dissoluto, ac modica caphura. *Fumanellus.*

Aqua faciem coloratam reddens.

Sumito pullos columbinos albos: hos diebus quindecim nucibus pineis pascito: deinde eos aperito: capita, pedes, intestinaq; abjicito: deinde
℞. Panem dimidium,
Aluminis Zuccharini q. s.
Foliorum Auri N. 500.
Foliorum Argenti N. 300.
Medullas panis candidissimi, in lacte amygdal. dulcium mollitas N. iv.
Medullæ vituli, aut bubuli, aut axungiæ porcinæ ℔ j.
Misceantur omnia, & destillentur. *Alexius.*

Rubrica ad faciem.

℞. Sandali rubri contriti, Aceti fortis bis destillati ana q. s.
Misceantur, & coquantur igne lento, addendo parum aluminis: & habebis rubricam perfectissimam. *Alexius.*

Aqua concilians faciei roseum colorem.

℞. Pintam aquæ vitæ optimæ,
Prasilii ℥ j.
Caryophyllorum, Granorum Paradisi N. x.
Cubebarum N. v.
Omnia trita cribrataque cum aqua vitæ, perparum fervefacies in vase diligenter operculato, ne quid ullo modo expiret. Deinde refrigeratum destilla. *Euonymus.*

Aqua rubra ad faciem.

℞. Albuminum ovorum ad duritiem coctorum N. xxv.

A Lactis ficuum poculum j.
Misce, & destilla. Huic aquæ adde, pro qualibet mensura,
Aluminis scissilis ℥ ij.
Cocci tinctorii ℥ ß.
Cocci, quo sericum tingi solet ʒ ij.
Misceantur, & ponantur in phialam vitream benè clausam, in fimo vel in aqua calida, non fervente, per dies octo: deinde eximantur, colenturq;, & exprimantur optimè. Quibus factis, ad-
B datur rursus tantundem aluminis, ut prius, coccique: & similiter in fimo, vel aqua calida, per dies octo ponantur: & rursus ut prius colentur. Quod cùm ter factum fuerit, adde gummi Arabici ℥ ß. aqua fuerit mensura una: & relinquatur per dies octo in loco calido, ut antea: deinde coletur, & servetur. *Alexius.*

Alia facilior, ac precii minoris.

℞. Glutinis piscium, in vino albo per quinque aut sex dies liquefacti ℥ ij.
C Ligni Prasilii incisi q. s.
Aquæ fontanæ q. s.
Misceantur, & coquantur igne admodùm lento, donec satis esse videatur: deinde addatur
Aluminis triti ℥ j.
Gummi Arabici ʒ ij.
Misceantur: deinde ablata aqua ab igne, servetur in aliquo vase optimè obturato. *Alexius.*

Alia, faciem rubram faciens.

D ℞. Rad. Sigilli Salomonis ℥ x.
Rad. Cyclaminis ℥ v.
Rad. Serpentariæ seu Ari ℥ j.
Lardi mundi ℥ j ß.
Limonum incisorum N. v.
Medullæ panis albi, in lacte macerati q. s.
Sublimati, Aluminis Scariolæ ana ℥ ij.
Aluminis Rochæ ℥ j ß.
Porcellanarum in succo limonum dissolutarum ℥ j.
E Misce, & destilla *Marinellus.*

Aqua faciem rubram reddens.

℞. Radic. Serpentariæ major. mundatarum & contusarum q. s.
Aquæ fontanæ q. s.
Misceantur, & coquantur usque ad cõsumptionem quartæ partis: deinde ab igne auferatur, & servetur in vase cooperto, qua facies lavetur. *Marinellus.*

F FACIEM quoque rubram reddunt, aqua ex rad. Serpentariæ, ex rad. Bryoniæ, ex rad. Cyclaminis destillata. *Idem.*

Aqua faciem colorans.

℞. Rad. Dracunculi seu Serpentariæ,
Rad. Liliorum alborum,
Lardi recentis ana ℔ ß.
Aquæ flor. Fabarum ℥ iv.
Aquæ Rosarum ℥ viij.
Moschi,
Cinnamomi ana ʒ j.
Trita destillentur. *Marinellus.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Alia, ejusdem.

℞. Boracis ℥ j.
Sublimati ℨ ij.
Caphuræ ℥ ß.
Salis Gemmæ ℥ j.
Salis Alkali,
Aluminis Rochæ,
Aluminis Scariolæ ana ℨ ij.
Aluminis Plumæ,
Aluminis Zuccharini ana ℨ ß.
Aquæ Rosarum q.s.

Coquantur in vase vitreo, usq; ad dimidiæ partis consumptionem: & servetur.

Alia faciem coloratam reddens.

℞. Aquæ vitæ ℨ ij.
Aquæ flor. Fabarum, aquæ Rosarum ana ℨ iv.
Aquæ flor. Nymphææ ℨ vj.
Tragacanthæ tritæ ℥ j.

Misce, & ponantur ad Solem per sex vel octo dies: deinde cola, & serva. Hac facies priùs lota, lavetur. *Marinellus.*

Alia, ejusdem.

℞. Lactis Caprini mens. ij.
Panis albi calidi N. j.
Rad. Dracunculi, seu Serpentariæ,
Rad. Sigilli Salomonis ana ℔ ß.
Caput Vervecis incisum, unum,
Boracis,
Aluminis Scariolæ ana ℨ ß.
Succi Limonum,
Porcellanarum in succo prædicto dissolut.
Cerussæ ana ℨ j.
Lithargyri, Sublimati ana ℨ ß.

Terenda in pulverem redigantur, incidenda incidantur minutim: deinde misceantur, & destillentur.

Alia, ejusdem.

℞. Cerussæ ℨ ij.
Sublimati ℨ j.
Aluminis Plumæ,
Aluminis Scariolæ ana ℨ ß.
Boracis ℥ ij.
Caphuræ ℥ j.
Sacchari candi ℈ ij.
Aluminis Rochæ ℈ j.

Trita ponantur in panno lineo ligato: adde deinde

Columbam albam juvenem, mundatam, in frusta minuta incisam.

Hæc simul coquantur in lacte capræ vel asinæ, donec caro ab ossibus separetur. Postea omnia alembico destillentur.

Alia, ejusdem.

℞. Limaciarum, Salis Gemmæ, succi Limonum ana q.s.

Incisa & trita misceantur benè, & in balneo Mariæ destillentur.

Alia, ejusdem.

℞. Limonum incisorum N. xij.

A Succi Bryoniæ, Vini albi ana q.s.
Aluminis ovorum N. iij.

Misce, & destilla.

DE AQUIS FACIEM denigrantibus.

Aqua faciem denigrans.

Juglandis calloso herbidoque putamine illo, quod gulliocam dicunt, & gallis, Chymistarum B organis clarissima eliciatur aqua: qua si facies vel manus maduerint, nigrescunt paulatim, ut Æthiopis videantur. Quòd si abjicere, & pristinæ albedini restituere vis, acetum, limonis succum, & colophoniam extillabis: talisque lotura nigrum illud abjicit & propulsat. *Joan. Baptista Porta.*

DE AQUIS FACIEM juvenilem reddentibus.

C *Aqua faciem juvenilem reddens.*

℞. Sulphuris vivi ℨ j.
Olibani,
Myrrhæ ana ℨ ij.
Ambræ ℥ vj.

Trita misceantur, addendo
Aquæ Rosarum ℔ j.

Destillentur, & servetur aqua in vase obturato: qua si quis uti volet, vesperi cùm itur cubitum, D hac lavet faciem, deinde manè aqua fontana lavet faciem, & erit venustissima. *Alexius.*

Alia ejusdem, ad idem.

℞. Pedes vituli duos,
Aquæ fluvialis ℔ xviij.

Coque simul usq; ad consumptionem medietatis. Deinde adde
Oryzæ ℔ j.
Medullæ panis, in lacte mollitæ N. j.
Butyri recentis ℔ ij.
E Album. ovorum cum cort. N. x.

Misceantur omnia, & coquantur: deinde destillentur, quousque omnis aqua exierit: cui denique adde

Caphuræ, Aluminis Zuccharini ana parum, & erit optima.

Alia ejusdem, ad idem.

℞. Aquæ vitæ ℨ ij.
Aquæ ex flor. Fabarum, aquæ Rosarum ana ℨ iv.
F Aquæ Nymphææ ℨ vj.

Mistis omnibus adjice tragacāthæ albissimæ ℥ j. Per sex dies insolatam hanc aquam colabis linteo puro. Usus ejus est manè, ita ut non abstergatur.

DE AQUIS FACIEI maculas tollentibus.

Aqua ad verrucas & alia tubercula faciei.

℞. Salis Ammoniaci, Vitrioli Romani,

Viridis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Viridis æris ana ℥ ij.
Aluminis rubri ℥ j.
Calcis vivæ ℥ ß.
Destillentur in alembico vitreo. Rejiciatur primus liquor: secundus efficacior erit, & servetur usui. *Rondeletius.*

Alia, ad rugas faciei.

℞. Decoctionis Bryoniæ, Decoctionis Ficuum ana partes æquales.
Abluatur facies. *Rondeletius.*

Ad impetigines faciei.

℞. Aquæ Lapathi acuti ℥ iv.
Boracis ℥ iij.
Salis communis ℥ j.
Aceti scillitici ℥ j.
Misce. *Rondeletius.*

Aqua ad prohibendas impetigines.

℞. Aceti albi optimi ℥ iij.
Succi Lapathi acuti, succi Limonum ana ℥ iij.
Lithargyri auri ℔ j.
Decoquantur leviter, deinde destillentur, & ad usum serventur. *Rondeletius.*

Aqua ad dealbandas faciei maculas.

℞. Aquæ vitæ optim. part. iij.
Florum Anthos part. ij.
Macerentur simul per diem & noctem: deinde destillentur. *Rondeletius.*

Aqua ad tollendum omnes molestias in facie.

Florem farinæ frumenti subigito cum sextario lactis caprini: inde panem in furno leniter coquito, & extrahito, antequam nimium coctus sit. Hujus panis medullam per minuta frusta divisam, aut friatam, & in alio recenti lacte caprino infusam per sex horas relinquito. Admiscebis

A aquam in duodecim albuminibus ovorum cum spongia factam: calcis de putaminibus ovorum ℥ j. caphuræ, aluminis saccharini, coralii albi ana ℥ ij. Omnia trita cum liquidis incorporentur, & in alembico vitreo destillentur. *Alexius.*

Aqua ad rugas faciei.

℞. Malum granatum N. j.
Ab interioribus munda & evacua: infunde serum lactis cum vino ana q. s. & coque, donec vinum evanuerit: & utere. *Marinellus.*

B

Aqua ad maculas faciei.

℞. Aquæ Rosarum,
Succi Limonum ana ℥ iix.
Sublimati ℥ ij.
Albuminum ovorum N. iv.
Misce omnia diligenter: deinde pone ad Solem per dies octo, & serva ad usum. *Isabella Cortese.*

Alia, ejusdem.

C ℞. Lactis Asinæ ℔ iv.
Vini albi ℔ j.
Medullæ panis recentis N. ij.
Ovorum cum corticibus N. xij.
Sacchari candi ℥ iij.
Contusa destilla.

Aqua ad delenda variolarum vestigia.

℞. Masticis, Myrrhæ, Aloës hepaticæ, Nardi, Sanguinis Draconis, Olibani, Opopanacis,
D Bdellii, Carpobalsami, Croci, Gummi Arabici, Styracis liquid. ana ℥ ij ß.
Terantur omnia, & cum Terebinthina ad pondus omnium, destillet vitreis organis liquor. Idem facit aqua e fabis, e pedibus vituli, arietis, porcellorum, e melle, radice serpentariæ, limonibus, arantiis, floribus fabarum, corticibus ovorum, &c. *Rubeus.*

De Potionibus ornantibus corpus, Sectio II.

Potio impinguans corpus.

℞. Farinæ Cicerum, item Fabarum,
Hordei, Oryzæ ana part. j.
Farinæ Lentium,
Farinæ Papaveris albi ana part. ß.
Farinæ Frumenti,
Farinæ Sesami ana part. j.
Sacchari duplum.
Coquantur in sufficienti quantitate lactis ovini: de quo sumat quotidie stomacho jejuno poculum unum, superdormiendo per horam dimidiam. *Marinellus.*

Alia, ejusdem.

℞. Lactis,

E Aquæ fontanæ ana ℔ j.
Coquantur simul usq; ad consumptionem aquæ: deinde adde
Sacchari Penidii,
Butyri recentis ana ℥ j.
Olei Amygdal. dulc. recent. ℥ ß.
Coquatur iterum bullitione una: & sumatur stomacho jejuno, aliquandiu superdormiendo.

F *Potio maciem inducens.*

℞. Aristolochiæ rotundæ ℥ j.
Centaurii minoris ℈ j.
Gentianæ, Polii, Petroselini ana ℥ iij.
Trita sumantur cum vino albo, stomacho jejuno. *Marinellus.*

De Balneis mundantibus corpus, Sectio III.

Balneum mundans.

℞. Parietariæ, Malvæ cum rad. Acanthi, Violariæ ana M. j.
Hordei integri P. ij.
Violarum, Chamomillæ ana P. iij.
Fiat decoctio in aqua pluviæ, & in ea paretur bal-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

neum, quo jejuno ventriculo lavetur. Deinde ubi sudaverit corpus in lecto, diligenter detergendum est. *Rondeletius.*

Balneum corporis sordes abstergens, ipsumq; venustum reddens.

℞. Salviæ, flor. Lavendulæ,
Flor. Rosarum ana M. ij.
Salis parum.

Coquantur in aqua, vel lixivio, q.s. fiatque lavacrum non nimis calidum, in quo totum corpus ante cibum horis duabus lavetur. *Marinellus.*

Aliud ejusdem, ad sordes.

℞. Aquæ Rosarum, Aceti, Salis ana quantum sufficit.

Fiat decoctio cum aqua fontana: de qua
℞. Pocula duo, Furfuris q.s.

Misce, quo fricetur totum corpus: deinde mulier se abluat aqua calida, vel balneum aquæ dulcis ingrediatur.

Balneum ad cutis vitia pro biliosis.

℞. Hordei mundati P. iij.
Althææ, Malvæ, Violariæ ana M. iij.
Betæ, Parietariæ, Buglossæ,
Borraginis ana M. j.
Sem. Cucurbitæ, item Citrulli,
Melonum, Cucumeris,
Lini, Fœnigræci ana ʒ ij.
Violarum, Rosarum, flor. Nenupharis,
Florum Liliorum ana P. ij.

A Fiat decoctio in decoctione pedum & capitis arietis, & paretur balneum tepidum. *Rondeletius.*

Balneum ad cutis vitia, valentius.

℞. Rad. Liliorum, item Serpentariæ,
Bryoniæ ana ℔ j.
Borraginis, Buglossæ, Fumariæ,
Saponariæ ana M. ij.
Parietariæ, Adianthi, Malvæ,
Violariæ ana M. j.
B Hordei integri, Fabarum excort.
Oryzæ ana ℥ iij.
Flor. Meliloti, item Chamomillæ,
Anthos, Malvæ, Violarum ana P. ij.
Rad. Ireos, Nitri ana q.s.

Fiat decoctio pro balneo. *Rondeletius.*

Balneum odoriferum, pro nobilioribus fœminis.

℞. Rosarum, Cort. Mali citri,
Flor. Mali Citri, item Mali arantii, Jasmini,
C Lauri, Rorismarini, Lavendulæ, Menthæ,
Pulegii, Aquæ fontanæ ana q.s.

Coquantur simul leviter, paretúrque lavacrum: cui adde
Olei Spicæ G. vj.
Moschi G. v.
Ambræ G. iij.
Asæ dulcis ℥ j.

Ingrediatur fœmina horis duabus ante cibum. *Marinellus.*

De Lotionibus, seu Lixiviis ornantibus capillos, Sectio IV.

DE LIXIVIIS CAPILLOS TINGENTIBUS FLAVOS.

Lixivium capillos pulchriores reddens.

Si velis capillos pulchriores reddere, & redolentes, caput lixivio, à Galeno stillatitio nuncupato, abluito: confectio utiq; ex pauco vitis crematæ cinere, nodorum paleæ hordei, & glycyrrhizæ, mali terræ, seu cyclamini: dumque caput pectitur, capillis caryophyllorum pulverem superaspergito, rosarum, nucis moschatæ, cardamomi & galangæ cum rosacea, pectine etiam in eisdem madefacto. Redduntur & pulchri, glandium fagi decocto sæpiùs loti. *Fumanellus.*

Aliud, flavos reddens capillos.

℞. Rubiæ tinctorum, Stœchadis citrinæ, Polytrichi, Absinthii, Lupinorum ana q.s.

Ponantur in aqua, vel lixivio, in vase vitreo per novem dies, movendo singulo die bis: & infundatur spongia in ea, cum qua laventur capilli: & post exiccationem laventur cum aqua calida & sapone. *Bayrus.*

D *Lixivium capillos aureo colore tingens.*

℞. Palearum Hordei, Cort. Glycyrrhizæ, Rasuræ Buxi, fol. Buxi, Croci, Cumini ana q.s.
Lixivii è sarmentitio cinere q.s.

Coquantur omnia benè, & fiat lixivium: quo si sæpiùs capilli laventur, maximè flavescent, auriq; colorem imitabuntur. *Alexius.*

Lixivium capillos flavos reddens.

℞. Lixivii sarmentorum q.s. ad lavandum semel capillos.
E Flor. Thapsi barbati, flor. Stœchados,
Rad. Chelidoniæ ana P. j.

Coquantur simul. Ex hac decoctione caput priùs lotum lixivio communi, & siccatum rursus lavetur, & sensim siccetur linteis calidis. Italicæ mulieres bulliunt in lixivio communi flores stœchados contusos, & rasuram Sandali citrini. *Rondeletius.*

Aliud, ad idem.

F ℞. Buxi rasi, Stœchadis, Cort. Mali citri,
Glycyrrhizæ tritæ, rad. Ungulæ caballinæ,
Capillorum Veneris ana q.s.
Croci parum.

Coquantur in aqua usque ad consumptionem tertiæ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

tertiæ partis, coletur: quo caput lavetur, & pe- A
cten inungatur. *Marinellus.*

Aliud, ejusdem.

℞. Palearum Hordei q.s.
Flor. Myrti,
Buxi rasi, Croci, Cumini, Alcannæ ana ℥ iij.
Coquantur in lixivio sarmentorum: quo caput lavetur.

Aliud, ejusdem.

℞. Lupinorum ℥ j ß. B
Myrrhæ ℥ j.
Staphidis agriæ, Tartari albi ana ℥ ß.
Coquantur in lixivio: quo capilli tingantur.

Aliud, ad idem.

℞. Straminis Avenæ, rad. Chelidoniæ, Agrimoniæ, rasuræ Buxi, cinerum Vitium, cinerum Avenæ ana q.s.
Cum aqua calida fiat lixivium: quo caput lavetur. *Trotula.*

Lixivium capillos colore afficiens croceo. C

Lixivium, in quo modicum rhabarbari dissolutum fuerit, capillos croceo tingit colore. *Fumanellus.*

Aliud, capillos flavos reddens.

Fulvos reddunt capillos lupini crudi, cum aqua & nitro illiti. *Galenus.*

Aliud, ad idem.

℞. Lupinorum tritorum,
Myrrhæ ana ℥ v.
Salis Nitri, Tartari albi usti ana ℥ iij.
Lixivii sarmentorum vitium q.s.
Misce, & fiat lixivium: quo capilli ad Solem laventur cum spongia vel pectine. *Marinellus.*

Aliud, ad idem.

℞. Cort. Berberorum ℥ ß.
Rad. Glycyrrhizæ ℥ ij ß.
Ceterach, Polypodii ana M.j.
Fiat decoctio in aqua vel lixivio: coletur. Ad E
℔ j. adde
Mellis communis ℥ j.
Aquæ Serpentariæ, aquæ Ari ana ℥ ß.
Misce: & cum spongia vel pectine capillos tinge, ad Solem. *Rondeletius.*

Aliud ejusdem, ad idem.

℞. Tartari calcinati ℥ j.
Rad. Alcannæ ℥ ij. rad. Raphani ℥ iij.
Pistentur optime, & bulliant: fricentur capilli, cùm ibit cubitum. Manè autem lavetur lixivio F
sarmentorum.

Aliud, ad flavos crines reddendos.

℞. Lixivii de cinere hederæ ligni decorticati.
Lavetur sæpè caput, & evenient flavi. *Rondelet.*

Lixivium ad reddendos pilos rufos & crispos.

Bononiæ lavantur in lixivio sarmentorum, in quo sunt rasuræ buxi & corticis citri maceratæ. In Italia quoq; ajunt radicẽ gentianæ idem præstare. *Rondeletius.*

Lixivium, capillos flavos, lucidos & longos reddens, memoriamq; juvans.

℞. Lixivii communis tantum, quantum decies eo caput lavari possit.
Cort. Arantiorum dulcium N. vj.
Cort. Mali citri quantum voles.
Flor. Chamomillæ, foliorum Lauri,
Capill. Veneris ana M.j.
Agrimoniæ M.ß.
Palearum hordei incisarum M.iij.
Lupinorum aridorum M.j.
Fœnigræci M.ij.
Tartari usti ℔ ß.
Flor. Spartii M.v.
Misceantur, ponanturq; in vas aliquod magnum, & servetur ad usum. Quum hoc uti voles, sumito parum ex vase, atque in alio vase calefacito: addeque, si lubet, aliquantulum myrrhæ, & cinnamomi: & sic erit optimum. *Alexander.*

Lotio capillorum.

℞. Aluminis fæcum ℥ viij.
Centauriæ ℔ j.
Gummi Arabici,
Amyli ana ℥ iij.
Saponis albi ℥ j.
Aquæ fluvialis ℔ j.
Misceantur, & coquantur usque ad consumptionem quartæ partis. Postquam caput lixivio fuerit lotum, hac aqua cum spongia ad Solem tin- D
guntur. *Marinellus.*

Lixivium capillos flavos reddens.

℞. Flor. Verbasci M.j.
Fœnigræci ℥ ij.
Cineris Vitium,
Cineris ligni Hederæ ana M.j.
Aquæ pluviæ ℔ x.
Coquantur simul usque ad dimidiæ partis consumptionem: coletur, addanturque
Smegmatis albissimi ℔ iv.
Croci ℥ ij.
Misceantur, & ponantur ad Solem per mensem unum: quo tingãtur capilli ad Solem cum spongia vel pectine, &c. *Marinellus.*

Aliud, ad idem.

℞. Lixivii, ex cineribus ligni hederæ facti quantum sufficit.
Flor. Thapsi barbati, flor. Perforatæ, Fœnigræci ana q.s.
Coquantur, & fiat lixivium, quo capilli laventur. *Marinellus.*

Aliud, ejusdem.

℞. Lixivii sarmentorum Vitium,
Flor. Verbasci, flor. Stœchados,
Rasuræ ligni Rusci, rad. Chelidoniæ ana q.s.
Coquantur: quo capilli laventur.

Lixivium capillos aureos reddens.

Stipites & radices caulium pulverizentur, & cum eis admisceantur rasura buxi vel eboris pulverizata; & ex istis pulveribus fiat lixiviũ, quod facit capillos aureos. *Trotula.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Aliud, ad idem.

℞. Lixivii ex cineribus vitium q.s.
Croci, Saponis albi ana q.s.
Misce. *Marinellus.*

Aliud, ejusdem.

℞. Lixivii sarment. vitium, Pulegii ana q.s.
Misce, & coquantur: quo capilli laventur.

Aliud, ad idem.

℞. Lixivii ex cineribus caulium facti quantum sufficit.
Agrimoniæ, rad. Salis ana q.s.
Aloës parum.
Coquantur simul: deinde adde
Croci, Rhabarbari triti ana parum.
Misce, & fiat lixivium, quo caput vesperi lavetur, pannoq; linteo calido involvatur: & mane flavi conspicientur. *Marinellus.*

DE LIXIVIIS TINGENTIBUS CAPILLOS NIGROS.

Lixivium capillos denigrans.

℞. Succi cort. Nucis juglandis ℔ iij.
Lithargyri triti ℔ j.
Omnibus cum lixivio mixtis capillos abluito. *Fumanellus.*

Lixivium capillos nigro colore tingens.

℞. Corticum Ficus, Gallarum, Elates,
Rubi, Cupressi ana q.s.
Misceantur, & fiat lixivium, quo capilli laventur. *Joan. Baptista Porta.*

Aliud, ad idem.

℞. Foliorum Ficus, fol. Vitis nigræ,
Fol. Mori ana ℔ j.
Aquæ pluviæ q.s.
Macerentur per diem unum: deinde coquantur, quo capilli laventur. *Marinellus.*

Lixivium capillos nigros reddens.

℞. Lixivii communis q.s.
Foliorum Betæ M.j.
Salviæ M.iij. vel iv.
Myrrhæ, fol. Lauri, Cort. Nucum viridium ana q.s.
Misceantur, & coquantur, quo lavetur caput: deinde in fine abluatur facies & collum lixivio simplici. *Alexius.*

Aliud, ad idem.

℞. Baccarum Myrti, Sumach, Salviæ, Nucum cupressi, Myrobal. Citrinarum, Chebularũ,
Lixivii communis ana q.s.
Coquantur omnia simul usque ad consumptionem tertiæ partis, fiatq; lixivium, quo caput lavetur. *Marinellus.*

Aliud.

℞. Myrobal. Indarum, Gallarum, Nucum cupressi,
Balaustiorum, Baccarum Myrti ana ℥ j.
Aluminis Rochæ ℥ ß.
Salis Gemmæ ʒ j.

A Trita coquantur in aqua, qua capilli laventur. *Marinellus.*

Lixivium capillos denigrans.

℞. Lixivii communis q.s.
Lithargyri auri ℔ j.
Coquantur aliquandiu simul, deinde ab igne removeantur, addaturque
Olei Tartari ℥ ß.
Misce, & capillos inunge. *Isabella Cortese.*

B *Aliud.*

℞. Lixivii communis part. ij.
Cineris Cerri, Sal. Nitri ana part. j.
Misce, quo capilli laventur. *Isabella Cortese.*

Aliud, capillos & barbam nigro colore tingens.

℞. Argenti spumæ, Æris combusti ana part. j.
Lixivii fortissimi part. iv.
Coquãtur levibus prunis, dumq; in bullas erumpit, lavabis, & reficcatos calida perlues aqua.
C *Joan. Baptista Porta.*

Aliud.

Accipiatur aqua capitelli, in qua ponantur acus quatuor ferreę, donec eliquẽtur, & auripigmentũ tritum: & cum penna abluatur pecten cũ dicta aqua, & pectãtur capilli ad ignẽ, vel Solem: ita tamen, ut cutis non tangatur. *Fumanellus.*

DE LIXIVIIS TINGENTIBUS CAPILLOS RUBROS.

D *Lixivium capillos rubros reddens.*

℞. Lupinorum tritorum ʒ x.
Myrrhæ ʒ ß.
Florum Salicis,
Tartari usti ana ʒ iij.
Trita ponantur in lixivio, coquanturq; usque ad spissitudinem: quo tingantur capilli. *Marinellus.*

Aliud.

E ℞. Sumach ℥ ij.
Gallarum ℥ iij.
Rubiæ ℥ ij.
Capill. Veneris,
Absinthii ana ℥ j.
Lupinorum excortic. M.ij.
Aquæ ℔ x.
Macerentur per aliquot dies: quo capilli laventur. *Marinellus.*

DE LIXIVIIS TINGENTIBUS CAPILLOS ALBOS.

F *Lotio.*

℞. Centaurii majoris ʒ iv.
Aluminis Fæcis ℥ viij.
Aluminis Rochæ, Gummi Arabici ana ℥ ij.
Saponis albi mundi,
Lachrymæ ex Tragacantha ana ℥ iv.
Aquæ claræ ℥ vj.
Coquantur ad dimidias, & colentur: caputque hac lotum colatura, ad Solemq; siccatũ, denuò abluatur lixivio. *Fumanellus.*

Aliud,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Aliud.

℞. Cineris vitis ℔ j.
Aquæ ℔ vj.
Confice lixivium *Fumanellus.*

DE LIXIVIIS PROLONGANTIBUS capillos.

Lotio capillos longos reddens.

℞. Agrimoniæ, Cort. Ulmi, Verbenacæ, Aquæ pluviæ ana q.s. Misceantur, & coquantur usq; ad consumptionẽ tertiæ partis: quo singulis septimanis semel laventur capilli. *Marinellus.*

Alia, ad idem.

℞. Corticum Salicis, Absinthii, Abrotani, Rosarum siccarum, Aquæ ana q.s.
Misceantur, & macerẽtur per integrũ diem Veneris: die Sabbati coquantur usq; ad tertiæ partis consumptionem, & capilli laventur. *Marinellus.*

Alia ejusdem, ad idem.

℞. Seri lactis caprini q.s.
Cineris Cannæ, sem. Lini ana q.s.
Coquantur simul: coletur, & fiat lotio, qua laventur capilli.

Alia.

℞. Capillorum Veneris, Myrobalan. Emblicorum, Acetosæ ana q.s.
Coquantur in aqua: colaturæ adde Myrrhæ q.s. fiatq; lotio, qua laventur capilli. *Marinellus.*

DE LIXIVIIS AUGENTIBUS capillos.

Lixivium capillos augens.

℞. Agrimoniæ, Cort. Ulmi, rad. Salicis, Abrotani, Althææ, Pilularum Populi albæ, Cinerũ, stipitum caulium, Aquæ ana q.s.
Fiat lixivium, quo capilli laventur. *Fumanellus.*

Aliud, ejusdem.

℞. Branchæ ursinæ, Lixivii communis ana q.s.
Coquantur: quo capilli laventur.

Aliud, ad capillos spissandos.

℞. Agrimoniæ, Corticum Ulmi, rad. Verbenæ,
A rad. Salicis, Abrotani, Sem. Lini usti, radicũ Cannæ ana q.s.
Misceantur omnia, & coquantur in lacte caprino vel aqua: & capilli laventur. *Alexius.*

Lotio pilos augens.

℞. Polytrichi ℥ iij.
Ladani, Myrti, Cucurbitæ ustæ ana ℥ j.
Aquæ ℔ x.
Trita macerentur per dies viginti, singulis diebus miscendo: deinde coquantur usq; ad tertiæ
B partis consumptionem, fiatq; lixivium, quo caput lavetur. *Marinellus.*

Alia, ejusdem.

℞. Vini albi q.s. Cineris capill. Veneris ustorum, satis bonam quantitatem.
Coquantur simul: quo capilli laventur.

DE LIXIVIIS PROHIBENTIBUS capillos.

C *Lotio capillos crescere non permittens.*

Tithymalli decoctum, cum aceto, calce viva, & malvis commixtum. *Fumanellus.*

DE LIXIVIIS CAPILLOS CRISPOS REDDENTIBUS.

Lotio capillos crispos reddens.

Radices Althææ, in aqua decoctæ, percolentur, premanturque: & decocto addatur
Seminis Lini, sem. Psyllii ana q.s.
D Et ex eorum colatura, post exactã commixtionẽ & compressionem, capilli abluãtur. *Fumanellus.*

Alia, ejusdem.

℞. Farinæ Fœnigræci, Hyoscyami, Lithargyri auri ana part. æquales.
Ponantur in lixivio, quo capilli abluantur.

Alia ad idem.

℞. Rad. Filicis, fol. Betæ ana q.s.
Coquantur simul usq; ad cõsumptionem tertiæ
E partis: auferatur ab igne, addaturq;
Gummi Arabici q.s.
Misce. & fiat lotio, quo capilli lavẽtur: qui resiccati oleo Myrtino tingantur. *Marinellus.*

De Oleis ornantibus faciem, Sectio V.

DE OLEIS FACIEM illustrantibus.

Oleum faciem exornans, pustulasq; nigras delens.

SUMITO tartarum ex vino albo in frusta redactum, panno lineo aceto potenti madenti involutum, aut foliis caulium, stuppaque sub cineribus calidis detentum, donec in exactũ pulverem redigi valeat: quem in fictili vase, ac declivi, diebus quatuor, quinquéve Soli expones, & oleo quod stillabit, faciem aqua calida & sapone lotam, deinde aqua ex furfuribus exiccatam linies. *Fumanellus.*

F *Aliud, Venetiis meretricibus consuetum.*

℞. Tartari usti ℔ ß.
Pulverizetur, & reficca, ut fit de sale. Tunc accipe sal illud, & pone intra albumina ovorum decocta. *Rondeletius.*

Oleum faciem illustrans & dealbans.

℞. Vitellorum ovorum, ad duritiem coctorum N. xij.
Olei lentiscini poculum dimidium.
Terebinthinæ lotæ duplum.
Misceantur, & coquantur aliquandiu simul: deinde sub prælo exprimatur oleum, quo facies inungatur vesperi. *Marinellus.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Oleum ad faciei ruborem diluendum. A

℞. Nucleorum persicorum ℥ iv.
Sem. cucurbitarum ℥ ij.

Contundantur, & fiat oleum, quo inungatur facies, manè & vesperi. *Alexius.*

DE OLEIS FACIEM tingentibus.

Oleum faciem colorans.

℞. Olei communis, florum Rorismarini ana part. j. B

Misceantur, ponanturq́; in phialam vitream sub fimo equino per tres septimanas, vel per mensem: deinde coletur: ad Solem per aliquot dies ponatur, & utere. *Marinellus.*

DE OLEIS RUGAS faciei tollentibus.

Oleum de sesamo, & decoctio granorum ejus, rugas distendunt, & molliunt, & solidant. Oleum C etiam de glande est optimum. *Bayrus.*

Oleum ad faciei rugas.

Oleũ tartari faciei rugas tollit: itẽ oleũ amygdalarum amararum: & oleum liliorũ. *Marinellus.*

DE OLEIS FACIEI maculas delentibus.

Oleum cicatrices delens.

Oleum dactylorum delendis vestigiis cicatricum conducit. *Rondeletius.* D

Oleum ad faciei pustulas.

Nuces juglandes contere, & decoque, donec ex ipsis oleum aquæ supernatet: quo & utere. *Fumanellus.*

Oleum ad faciei maculas.

℞. Florum Rorismarini q. s.

In vitreo vase recondito sub fimo, à pluvia tuto, diebus triginta servetur: quodq; liquatum erit, Soli diebus novem exponatur, pulvere polypodii cõmixto, quantũ tribus digitis capi potest: de E quo singulo die per mẽsem sumatur. *Fumanellus.*

Oleum ad impetiginem faciei.

℞. Lacertam viridem vivam, coque in vino & oleo usque ad consumptionem vini: deinde cola, & utere. *Bayrus.*

* Oleum Mezerei, oleũ Fraxini, oleũ Ovorum omnes maculas, lentigines faciei tollunt. *Marinellus.* F

DE OLEIS CONSERVANTIBUS & augentib. capillos.

Oleum capillos conservans, augensq́;.

Colocynthidem, abjectis quæ intus sunt, oleo laurino impleto, additisq; hyoscyami semine, & auripigmento, capillos illinito. *Fumanellus.*

Oleum capillos augens.

℞. Sem. Bismalvæ q. s.

Coquantur in oleo communi, quo capilli inungantur. *Marinellus.*

Aliud, ad idem.

Auget quoq; capillos oleum ex lumbricis terrestribus. *Fumanellus.*

Aliud, ad idem.

℞. Omphacii ℥ vj.
Olei Lentiscini,
Olei Myrtini, olei Ladani ana ℥ ij.
Capillorum Veneris ℥ iv.

Coquantur usq; ad consumptionem omphacii, & oleo inungantur capilli. *Marinellus.*

Aliud, ad idem.

℞. Colocynthidem ab interioribus mundatam: in cujus cavitate impone olei lentiscini, quantum capere potest, croci parum: coquantur simul, usq; ad tertiæ partis consumptionem: & utere. *Marinellus.*

Oleum Abrotani, capillos producens.

Oleum Abrotani conficitur ut oleum rutaceum. * Confert ad producendos pilos, & in casu pilorum cum Ladano, & pinguedine ursi illinitur. *Massa.*

DE OLEIS CAPILLOS tingentibus.

Oleum capillos denigrans.

Capillos denigrat oleum ex lacertis viridibus confectum. *Fumanellus.*

Aliud, ad idem.

℞. Alcannæ, Vitrioli, Olei communis ana quantum sufficit.

Ponantur ad ignem donec bullire incipiat: deinde servetur pro capillis inungendis. *Marinellus.*

Aliud ejusdem, ad idem.

℞. Succi ex cort. Salicis, Olei communis, vel Olei de costo ana q. s.

Misce, & inunge capillos.

Oleum capillos denigrans.

℞. Nucum viridium N. c.
Olei communis sextarium j.
Aluminis liquidi ℔ iij.

Hæc simul in vas novum testaceum præmadefactum indito, idipsumq; quàm diligentissimè oblitum in loco neque humecto nimium, neq; calido reponito, & per menses tres sub terra situm finito, deinde auferto, oleoq; utitor. *Galenus.*

Aliud, ad idem.

℞. Succi Papaveris rubri, succi Nucum viridium, Olei Myrtini, Olei de costo ana part. j.

Coquantur aliquandiu, & oleo capilli inungantur. *Marinellus.*

Aliud ejusdem, ad idem.

℞. Myrobal. Emblicarum ℥ j.
Acaciæ ʒ x.
Gallarum, capitulorum Glandium,
Baccarum Myrti,
Sumach ana ʒ x.
Olei Omphacini, Olei Amygdal. dulc. ana ℥ x.
Ladani ℥ iij.
Aceti parum.

Misce,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Misce, & coque usque ad aceti consumptionem: A serva, & utere. *Marinellus.*

Aliud, ad idem.

Si colocynthis, extractis seminibus, impleatur oleo (alii laurino) & semine hyoscyami nigri integro, & dimittatur sic per diem & noctem in loco calido, & ex oleo inungantur capilli, denigrat eos, tardando canitiem. *Bayrus.*

Oleum capillos flavos reddens.

℞. Myrrhæ electæ, rad. majoris Rubiæ, rad. B Chelidonii ana partes æquales. Omnia trita in oleo coquantur, in quo prius bullierint buxi scobes, ramentáve & crocus. Hoc autem capilli inungantur, loti sæpius lixivio, è spiritibus fabarum confecto, atque hordei. *Fumanellus.*

Oleum capillos flavos, longos, splendidos ut aurum reddens.

℞. Olei Sesamini mens. j.
Florum Spartii incis. ℥ iij.
Sem. Liliorum alborum ℥ j.
Curcumæ ʒ ij.
Croci ʒ ß.
Cinnamomi, Belzoini, Moschi,
Zibetti ana parum.

Misceantur omnia, & ponantur in phialam aliquam vitream ad Solem, per æstatem integram.

Hoc oleo pecten inungendum est: mox capilli ad Solem pectendi, aut caput pexum calfacto velo tegendum, ita ut ne velo caput prematur, sed leniter tegatur. *Alexius.*

Oleum tingens capillos rubros.

℞. Tartari usti, Olei Masticis, Resinæ Pini ana quantum sufficit.

Misce: & unge hoc oleo capillos. *Marinellus.*

DE OLEIS CAPILLOS longos reddentibus.

Oleum capillos elongans.

℞. Lacertas virides tres,
Olei Myrtini q. s.

Coquantur simul, donec dissolvatur caro, & inungatur pecten, &c. *Marinellus.*

Aliud ejusdem, ad idem.

℞. Myrobal. Emblicarum q. s.

C Macerentur in oleo sesamino, donec intumescãt: deinde coquantur simul per quartã horę partem.

Oleum præservans itinerantes à frigore.

Unguntur extremitates ex oleo de euphorbio calido, fricatis prius extremitatibus: & oleo de pyrethro, & oleo de piperibus. *Bayrus.*

De Unguentis capillos defluos conservantibus, Sectio VI.

Unguentum capillos conservans, augensq;.

℞. Ladani in vino austero macerati, & triti quantum sufficit.
Olei Myrtini q. s.

Misce, & fiat unguentum, quo pilos ante balneum subline. *Crito.*

Aliud, ejusdem.

℞. Ladani part. ij.
Olei Myrtini, Vini ana q. s.
Adianthi part. j.

Fiat unguentum.

Aliud, ad idem.

℞. Baccarum Myrti, Ladani ana ℥ iij.

Cum decocto Acaciæ ad spissitudinem coque: deinde adde
Olei Nardini, vel Myrtini q. s.

Fiat unguentum. *Galenus ex Critone.*

Aliud, capillos conservans, ipsosq; subnigros reddens.

℞. Baccarum Myrti,
Sem. Apii,
Sem. Betæ,
Virgultorum Myrti ana sextarium j.
Adianthi,
Ladani ana sextar. ß.
Vini nigri sextar. vj.

D Coquito usquequò penitùs dissolvantur: atq; ubi tertia pars superfuerit, addito olei Myrtini sextar. iij. rursusq; coquito ad spissitudinem. *Crito.*

Unguentum capillos conservans.

℞. Passi Cretici sextar. j. Ladani ℥ j.
Corticis Nucum pinearum usti sextantem.
Polytrichi usti ℥ j.
Adipis ursini ℔ j.
Succi Betæ cyathos iij.

Ladanũ & passum, donec cogãtur in unam compagẽ, coquito: deinde reliqua injicito, & sublata E in vas plumbeum servato. *Galenus ex Critone.*

Aliud, defluos conservans, ejusdem.

℞. Seminis Apii sextantem,
Callitrichi sextantem,
Thuris sextantem,
Nuces juglandes N. xv.
Ladani sextantem,
Corr. Nucis pineæ ℔ j.

F Omnia in novam ollam conjecta, & cum argilla probè obturata, in balnei fornace assato: deinde extracta terito, & adde
Adipis ursini ℔ j.

Subigito, & in pyxide ilicea aut cyprina reponito. Usu verò expetente, quantum satis videbitur ex pharmaco accipito, ac quocunq; velis odorato unguine conquassato, ex eoq; caput bis in die illinito.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Unguentum ad capillos defluentes.

℞. Braſſicæ aridæ q.ſ.

Tere, atque cum aqua in formam unguenti redige, & impone. *Cleopatra.*

Aliud.

Ladanum in vino auſtero rigatum terito, & oleo myrteo ac vino viciſſim affuſo ad mellis ſpiſſitudinem redigito, ex eoq; ante & poſt balneum caput illinito. *Galenus.*

Aliud, ad idem.

℞. Omphacii, vel Vini immaturi ℔ j ß.
Ladani ℥ j.
Cort. Pinearum uſti ℥ ij. Adianthi uſti ℥ iij.
Adipis urſini vel anatis ℥ iv.
Succi Solani ℥ ß.

Vinum & Ladanum ſimul coquantur, deinde reliqua addantur, & ſervetur. *Marinellus.*

Aliud ejusdem, ad idem.

℞. Ladani, Adianthi,
Olei Myrtini ana ʒ j.
Rutæ ʒ ij.
Vini veteris q.ſ.

Miſceantur & contundantur: deinde addatur
Pinguedinis urſinæ q.ſ. & fiat unguentum.

Unguentum Archigenis, ad capillos defluos.

℞. Ladani, Abſinthii ana part. æquales.
Baccarum Juniperi N. x.
Olei q.ſ.

Miſce, contunde, atq; in unguenti formam redige. *Galenus.*

Aliud Archigenis, ad idem.

℞. Adianthi nigri, Myrti nigræ ana part. æqual.
Gallarum duplum.

Cum oleo lentiſcino vel myrtino ad mellis craſſitudinem redige, & utere. *Galenus.*

Aliud ejusdem, ad idem.

℞. Thuris, Miſy, Gallarum, Adianthi ana part. æquales.

Cum vino ad mellis ſpiſſitudinem in Sole terendo redige. Aut molliter cocta donec nigreſcant, deindeq; cum oleo lentiſcino vel myrteo miſta in uſum adhibe.

Unguentum ad capillos defluos.

℞. Abſinthii, Cort. Pinearũ, fol. Myrti, Adianthi ana q.ſ.

In cinerem comburantur: quibus adde
Ladani triti, Myrrhæ ana part. æquales.
Olei ex ſem. Raphani, Vini veteris ana q.ſ.

Fiat unguentum. *Marinellus.*

Aliud, ejusdem.

℞. Ladani in vino macerati & triti, Olei Myrtini ana part. j.

Miſce, & fiat unguentum.

Aliud ejusdem, ad idem.

℞. Acaciæ,
Ladani ana ʒ iij.
Olei Myrtini,

A Vini ana ℥ ß.

Miſce, & fiat unguentum.

Aliud ejusdem, ad idem.

℞. Gallarum, Myrobalan. Indarum, fol. Myrti ana part. æquales.

Coquantur in vino, colentur: colatura iterum ad ſpiſſitudinem coquatur: deinde addatur
Ladani, Maſticis ana ℥ j.
Olei Omphacini,
Aquæ ana ℔ j.

B Iterum coquantur ad craſſitiem.

Aliud.

℞. Ladani ℥ iij.
Gallarum,
Myrrhæ, Maſticis, Thuris ana ʒ j.
Cardui ſylveſtris ʒ ij.

Diſſolvantur omnia in oleo roſato: & utere. *Marinellus.*

Aliud ejusdem, ad idem.

C ℞. Succi fol. Myrti,
Succi Olivarum ſylveſtrium ana ℥ ij.
Roſarum ſiccarum ℥ ß.
Abſinthii Romani ʒ ij.
Aceti ℔ ß.

Coquantur ſimul uſq; ad dimidii conſumptionem: colentur, addanturque
Ladani ℥ ij.

Quibus omnibus benè contuſis, adde
Olei Myrtini, Omphacii ana q.ſ. ad mellis craſſitudinem.
D Adianthi triti ʒ iij.
Galliæ moſchatæ ʒ j. vel ʒ ij.

Fiat unguentum.

Aliud.

℞. Baccarum Myrti,
Cort. Arundinum uſt.
Cort. Pinearum uſt. ana ℥ ß.
Fol. Myrti, Abſinthii ana ʒ ij.

Trita miſceantur cum oleo Myrtino ad unguen-
E ti formam. *Marinellus.*

Aliud, ad idem.

℞. Capill. Veneris uſtorum,
Fol. Myrti uſtorum,
Cort. Pini uſt. ana q.ſ. ſeu part. æquales.
Thuris tantundem.
Ladani tantundem.

Trita miſceantur cum oleo ex ſem. Raphani, & vino, ad formam unguenti. *Marinellus.*

F DE UNGUENTIS CAPILLOS RESTITUENTIBUS.

Unguentum capillos generans, Cleopatræ.

Arundinum tenellarum radices ubi contuderis, ſuccum exprimito, muſcasque ubi ſiccaveris, in pulticula miſceto: ſimulque urſinum adipem, atque oleum cedrinum, ubi in unum triveris, atque unà miſcueris, ad illinẽdum exhibeto. Quò verò odorem obtundas, vinum aut paſſum affundito. *Galenus.*

Aliud,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Aliud, capillos generans, Cleopatræ.

Lini semen siccum, unà cum lini stipula exurito, tritumq; cũ oleo sesamino illinito. *Galenus.*

Aliud, ad idem.

Apes crematas, cum melleq; cõmixtas, capillis superponito. *Fumanellus.*

Aliud, ad pilorum regenerationem.

℞. Olei Juniperini,
Olei Nucum ana ℥ j.
Mellis albi,
Succi Lapathi ana ℥ ß.
Sem. Apii triti,
Asari triti ana ℥ ij.
Incorporentur simul. & ungatur locus. *Rondelet.*

Unguentum ad pilorum generationem.

Alcyonium, quod asperius est, ustum, ac cum oleo tritum ac lævigatum, loco illinito. Sit autẽ oleum maxime ex lucernis acceptum. *Galenus.*

Aliud, ad idem.

Erinaceorũ marinorum testas exustas & adipe ursino subactas locis præfrictis impone. *Crito.*

Aliud, ejusdem.

Arundinis radices ustas adipe ursino excipe, atq; impone.

Aliud, Orestini, ad alopecias inveteratas.

℞. Muscerdæ,
Thuris ana ℥ ij.
Aceto acerrimo dissoluta prærasis locis illine. *Galenus.*

Aliud, ejusdem.

℞. Erinaceorum marinorum, unà cum testis exustorum,
Gallarum immaturarum,
Amygdalarum amararum ustarum ana ℥ ij.
Muscerdæ ʒ j.
Aceto dissoluta, & probè trita imponito.

Aliud pilos generans, Orestini.

℞. Pilorum ursi ustorum,
Adianthi usti,
Rad. Arundinis ustarum,
Fol. Visci ustorum,
Panniculi Cilicii usti ana part. æquales.
Adipe ursino & cedria excipe. *Galenus.*

Aliud, Orthonis Siculi, ad idem.

℞. Cineris Ranarum minimarũ, in olla ustarum, part. j.
Muscerdæ, Veratri albi, rad. Arundinis ustarũ, Piperis albi ana æqual. part.
Aceto excipe, & ad præfrictum, ac prærasum locum utere. *Galenus.*

Aliud, ad idem.

℞. Cineris ungularum caprarum ustarum, succi Thapsiæ, Alcyonii, Muscerdæ, Spumæ, Nitri, Myrrhæ, Piperis albi, Zingiberis ana part. æqual.
Probè tritis felle caprino excipe. *Galenus.*

Aliud, ad idem.

℞. Succi fol. Salicis, succi fol. Myrti ana ℥ ß.

A Ladani ℥ j.
Olei Myrtini, quantum ad conficiendum unguentum satis est.
Misce, & utere. *Marinellus.*

Aliud ejusdem, ad idem.

℞. Apum ustarum, Adianthi usti, Olei Rosati ana q.s.
Fiat unguentum.

Unguentum pilos elephanticorum ubiq; B renasci faciens.

℞. Cineris Talpæ, item Vesparum,
Gallinarum ana ʒ ij. Olei Irini ℥ ij.
Ladani ℥ j ß. Ceræ modicum.
Fiat linimentum. *Rondeletius.*

Unguentum pilos generans.

℞. Corticum Arundinis,
Spumæ Nitri ana ℥ ß.
Pice liquida exceptis utere. Cæterùm locum as-C siduè radere, & cum linteolo confricare oportet: sic enim quàm celeberrimè pilos producet. *Galenus ex Cleopatra.*

Aliud.

℞. Murium domesticorum ustorum part j.
Panniculi ampelini (alias linei) usti part. j.
Cort. Arundinis part. j.
Hæc omnia arida lævigentur, & sufficienti melle admisto ad crassitudinem mellis redigantur: indeq; adeps & medulla liquefacta addantur, & D in æream pyxidem reponatur: & ex eo alopecia, donec capillos producat, defricetur. *Galenus.*

Aliud, ad idem.

℞. Papaveris rubri,
Fol. Myrti, Capill. Ven.
Lavendulæ,
Cyperi, sem. Apii,
Myrobal. Emblicarum,
Nucum cypressi ana ʒ j. Aquæ ℔ iij.
E Coquantur omnia usq; ad consumptionem duarum librarum: coletur: colaturæ adde
Olei Myrtini ℔ j.
Iterum coctis ad consumptionem aquæ, adde
Cort. Pinearum, Ladani ana ℈ j.
Misce, & fiat unguentum. *Marinellus.*

Aliud, ad idem.

Erinacei terrestris caput aut corium ustũ, tritum ac melle subactum illinito. *Galenus.*

Aliud, ejusdem.

F Hippocampum marinum, & nitri parum coëxure, adipeq; anserino admisto, loco nitro præparato illine.

Aliud, ejusdem.

℞. Calami Cyprii q.s.
Folia in olla exurito, deinde resina pinus cineris plurimum excipito, & præscarificatæ alopeciæ imponito, ac obligato.

Aliud Sorani, ad idem.

℞. Adipis Ursini, Cineris fol. Arundinis ust. Squamæ Stomomatis ana part. j.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Aceti, Olei veteris ana q.s.
Fiat unguentum. *Galenus.*

Aliud, ejusdem.

℞. Cineris Arundinis usti, Pilorum Ursi,
Adianthi, Adipis Ursini, Picis liquidæ,
Pilorum Caprarum ust.
Cedriæ ana part. æqual.
Liquida cum aridis committe: quæ præfrictis adhibe.

Unguentum ad alopeciam.

℞. Fol. Arundinis Græcæ ustorum ℥ ß.
Muscerdæ ʒ ij.
Erinaceorum ustorum ʒ j.
Cum aceto trita illine. *Galenus.*

Unguentum ad calvitiem.

℞. Adipis Taurinæ insolatæ ℔ j.
Adarces ℥ j.
Succi Thapsiæ ℥ j ß. Myrrhæ ℥ j.
Polytrichi, Callitrichi ana ℔ ß.
Membri Asinini,
Splenis Asini,
Ladani ana ℔ j.
Ladanum in vino pauxillo macerato, adipẽ verò aquæ vapore liquefacito: asini membrũ assatum, donec insumatur, radito: splenem verò cum callitricho & polytricho, in nova olla torrefacito: contusisque quæ contundi possunt, ac cribratis, omnia gleucino, aut sabino excipito, & ante balneum utitor, capite prius pectinato. *Galenus.*

Unguentum ad barbam generandam, expertum.

℞. Olei amygdal. dulcium,
Myrrhæ ana ℥ j.
Cort. rad. Arundinum ustarum,
Capil. Vener. ust. Polytrichi usti ana ʒ ij.
Capitum Muscarum ustarum,
Apum contritarũ in suis vacuitatibus ana ʒ ß.
Ladani ʒ ij.
Mellis ℥ j.
Pulverizentur: cum modico ceræ fiat linimentũ. *Rondeletius.*

Aliud, ad idem.

℞. Cineris Talpæ in clibano exiccatæ ℥ ij.
Cineris Apum,
Cineris Avellanarum ustarum ana ʒ j ß.
Stercoris Muris ʒ ij.
Ladani ʒ j ß.
Mellis optimi ℥ j.
Olei Nardini,
Ceræ ana q.s.
Fiat Linimentum. Oportet manè faciem sequẽti die, hac decoctione abluere:
℞. Polytrichi, Abrotani maris,
Rorismarini, fol. Myrti,
Cort. rad. Arundinis, flor. Chamomillæ,
Ros. rubrarum,
Fol. Rumicis ana M. j.
Ligni guajaci ℔ ß.
Fiat decoctio: utatur, ut dixi. *Rondeletius.*

A *Aliud, ad idem.*

℞. Fœnigræci sextarios iv.
Seminis Lini sextarios ij.
Ladani bessem,
Succi Acaciæ sexuncem,
Folii Malabathri sexuncem,
Gallas N. xx.
Onychis aromatici sextantem,
Calami Syriaci sextantem & ℥ ß.
Bdellii sextantem,
B Myrti ustæ sextarium j.
Musci, quem alii bryon aromaticum vocant, quadrantem,
Iridis astragalitidis, alii Illyricæ, sextantem.
Singula per se contundito, ac per cribrum arctius excutito, & deinceps misceto. *Galenus.*

Unguentum capillos generans.

℞. Cineris Cicadarum ustarum,
Cineris Apum ustarum,
C Olei myrtini, vel Axungiæ ana q.s.
Misce, & fiat unguentum. *Marinellus.*

DE UNGUENTIS CAPILLOS PROHIBENTIBUS.

Unguentum capillos crescere non permittens.

℞. Tithymali decoctũ cum aceto, calce viva, & malvis commixtum. *Fumanellus.*

Aliud, ad idem.

℞. Gummi Hederæ,
D Ovorum Formicar.
Auripigmenti, Colophoniæ ana ℥ j.
Hirundinum sive sanguisugarũ ustarum ℥ ß.
Trita misceantur cum ranarum sanguine, fiatq; unguentum. *Marinellus.*

Aliud, ad idem.

℞. Sang. Vespertil. Succi Hederæ, Succi Raphani, Sevi Caprini ana q.s.
Misce, & fiat unguentum. *Marinellus.*

E *Aliud ejusdem, ad idem.*

℞. Pinguedinis Ranarum, item Talpæ, Vespertilionis, Gummi hederæ q.s.
Fiat unguentum.

Aliud, ad idem.

℞. Opii, Jusquiami ana q.s.
Trita cum aceto in unguenti formam redigantur, quo pili quotidie inungantur: & continuò frons depilata videbitur. *Marinellus.*

Aliud ejusdem, ad idem.

F ℞. Castorei q.s.
Mellis despumati q.s. pro unguento.

Aliud, ad idem.

℞. Erinaceum integrum.
Coquatur in oleo, donec caro ab ossibus separetur: cola, & prædicto oleo misce ova formicarum, & inunge. *Marinellus.*

Aliud ejusdem, ad idem.

℞. Seminis Cicutæ q.s.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

A Trita cum sanguine Vespertilionis ad formam unguenti redigantur.

Aliud, ad idem.

℞. Gummi Hederæ ℥ j.
Auripigmenti, Colophoniæ,
Seminis Cicutæ ana ℥ ß. Castorei ʒ ij.
Opii ʒ j. Hyoscyami ʒ j ß.
Succi Cicutæ,
Sanguinis Vespertilionis ana q.s.

B Fiat unguentum, quo loca depilata inungantur. *Marinellus.*

Aliud, ad idem.

℞. Sanguinis Vespertilionis,
Sanguinis Humani,
Cassiæ recentis ana partes æquales,
Ovorum Formicar.
Sem. Jusquiami,
Sem. Papaveris nigri ana part. æqual.

C Pulverizanda pulverizentur, atque cum cæteris misceantur. *Marinellus.*

Aliud, ad idem.

℞. Terræ Cimoliæ, Cerussæ ana part. j.
Aluminis Rochæ part. ß.
Succi Hyoscyami q.s.

Fiat unguentum. *Marinellus.*

Aliud, ad idem.

℞. Tartari albi triti, Mellis despumati ana q.s.
Misce, & inunge. *Marinellus.*

D *Aliud, ad idem.*

℞. Gummi vitis albæ, Gũmi Hederę, Bryonię.
Trita misceantur cum oleo, in formam unguenti. *Marinellus.*

Aliud ejusdem, ad idem.

℞. Ovorum Formicarum, Sanguinis Ranarum, Rubiginis ferri.
Cum saliva misceantur.

Aliud ejusdem, ad idem.

E ℞. Fellis Erinacei, Fellis Mergi, Testarum marinarum ustarum, tritarum,
Sanguinis Vespertilionis ana q.s.
Fiat unguentum.

Aliud, ad idem.

℞. Cineris Hirundinum ustarum, Lactis Tithymali ana q.s.
Fiat unguentum. *Marinellus.*

Aliud, ad idem.

F ℞. Gummi Arabici, Tragacanthæ,
Æris usti, Viridis æris, Arsenici,
Piperis longi, albi, nigri,
Lapidis hæmatitis, Amyli,
Rubiæ tinctorum,
Squamæ æris usti ana ʒ ij.
Sang. draconis,
Acaciæ ana ʒ j ß.
Thuris, Spicæ, Licii,
Gallarum ustarum ana ℥ j. Sarcocollæ,
Ammoniaci, in aqua vitæ dissoluti ana ℥ ß.
Trita cum succo citri vel limonum misceantur, fiat unguentum. *Marinellus.*

Aliud, ad idem.

℞. Hyoscyami, sang. Draconis, Gummi Arabici, Thuris albi ana ʒ vj.
Aquæ Solatri q.s.
Trita cum coma misceantur ad formam unguenti. *Marinellus.*

Aliud, ad idem.

℞. Dactylorum ustorum ʒ iij.
Spicæ ʒ ij.
Trita misceantur cum melle & stercore talpæ, ad formam unguenti. *Marinellus.*

Aliud ejusdem, ad idem.

℞. Rubiginis ferri, Testarum marinarum ustarum ana q.s.
Cum saliva hominis jejuni misceatur.

Ut pili cadant, & non renascantur.

℞. Auripigmenti, Ovorum Formicarum, Gummi Arabici ana ℥ ß.
Gummi Hederæ ℥ ij.
Cum sanguine vespertilionis, vel succo hyoscyami fiat unguentum. Applicetur, priùs abrasis capillis. *Rondeletius.*

DE UNGUENTIS CAPILLOS AUFERENTIBUS.

Psilothrum.

℞. Auripigmenti auricoloris ℈ vij. aut ℈ x.
Calcis vivæ ℈ vij. vel x.
Amyli sextantem,
Terræ Selinusiæ ℥ j.
Omnia trita, & per angustissimum cribrum excussa reponito. Usus verò tempore ex pharmaco quod sufficit acceptum, aqua conquassato: deinde illinire jubeto, ac animadverte ne exurat. *Galenus ex Critone.*

Aliud, cutem evestigiò lævem reddens, Critonis.

℞. Calcis vivæ part. ij.
Auripigmenti part. j.
Hæc in mortarium plumbeum conjecta, aqua aut ptisanæ succo affuso terito: atque ubi nigra reddentur, calefacta illini maximè in balneo jubeto. *Galenus.*

Aliud, Paridis saltatoris.

℞. Sandarachæ ʒ j.
Calcis vivæ sextarium j.
Trita cum aqua diligenter coquito, atque ubi ebullire cœperint, ablatis utitor. *Galenus.*

Aliud.

℞. Amyli,
Calcis vivæ, Auripigmenti ana ℥ j.
Contusa & cribrata repone, utereque ut dictum est. *Galenus.*

Psilothrum Heraclidæ Tarentini, evestigiò pilos tollens, Critonis.

℞. Calcis vivæ,
Cimoliæ, Pumicis usti ana sext. j.
Auripigmenti part. iv.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Trita ac lævigata reponito. Uſus tempore aqua dilutis, ut dictum eſt, utitor. *Galenus.*

Aliud pilos auferens, & cutim tenuans.

℞. Succi fol. Cucumeris agreſtis,
Lactis Amygdalarum,
Calcis vivæ, Auripigmenti,
Galbani in vino macerati & percolati ana q.ſ.
Invicem coctis adde
Olei Roſati, Maſticis ana q.ſ.
Thuris, Vernicis, Roſarum,
Caryophyllorum, Cumini,
Nucis moſchatæ, Cinnamomi ana parum.
Miſce, & fiat unguentum. *Fumanellus.*

Aliud, ejusdem.

℞. Cineris Cerri part. ij.
Auripigmenti part. j.
Coquantur in aqua fluminis.

Aliud, ejusdem.

℞. Saponis nigri ℔ j.
Tartari ℥ j ß.
Auripigmenti ℥ vj.
Succi Cyperi ʒ xv.
Calcis vivæ ℥ ß.
Capitelli ℥ j.
Calx ponatur in capitello, & colata cæteris commiſceatur.

Aliud.

℞. Gummi Hederæ ℥ ij.
Auripigmenti,
Ovorum formicarum,
Gummi Arabici ana ʒ iij.
In pollinem redacta, potenti aceto commiſceantur. *Fumanellus.*

Unguentum pilos removens.

℞. Auripigmenti ℥ iij.
Calcis vivæ ʒ j.
Lixivii fortis q.ſ.
Coquatur donec pluma immiſſa depiletur. *Alex.*

Aliud, depilans faciem.

℞. Colophoniæ ℥ iv.
Maſticis,
Ammoniaci puri ana ℥ j.
Diſſolve in vaſe terreo, benè mundo, & colabis ſupra aquam frigidam: collige, & malaxa ſimul, & ſolvatur parum de eo ſuper ignem, & tepidum applicetur, ſuperdimittendo per horas duas, deinde removeatur. *Alexius.*

Pſilothrum.

℞. Pulveris Noctuæ ℥ j.
Cumini,
Sanguinis Veſpertilionis ana ℥ iij.
Moſchi ℈ j.
Fiat linimentum. Summoperè præſtandũ eſt, ut pars, cui debet applicari unguentum, primò lavetur lixivio cinerum ſarmentorum. Quòd ſi poſt admotum medicamentum pruritus relinquatur in parte, ungatur unguento albo Rhaſis, aut decocto ſeminis hyoſcyami, aut ſeminis caulium. *Rondeletius.*

A *Aliud.*

℞. Sanguinis Teſtudinis, item Ranarum,
Veſpertilionis, Ovorum Formicarum,
Auripigmenti rubri,
Gummi Hederæ ana q.ſ.
Miſce cum aceto, & unge diſcretè, ne excoriet. *Bayrus.*

Aliud, ejusdem.

℞. Auripigmenti, ſucci Hyoſcyami ana partes
B æquales.
Miſce, & inunge.

Unguentum auferens pilos ex quacunq; corporis parte.

℞. Albuminum ovorum contuſorum N. iij.
Calcis vivæ ℥ iix.
Auripigmenti ℥ j.
Lixivii q.ſ.
Fiat unguentum, quo adhibita penna aliqua in-
C ungantur partes piloſæ. Quum autem per horæ quadrantem inunctæ fuerint, eluatur unguentum calida aqua. *Alexius.*

Aliud.

℞. Ovorum Formicarum,
Succi Hyoſcyami, item Cicutæ,
Sem. Pſyllii, ſanguinis Veſpertilionis,
Sanguinis Teſtudinis ana q.ſ.
Miſce, & inunge. Alii aurea bractea ignita locum impuberibus percurrunt, ut ne veſtigium remaneat, nec ampliùs languinoſum appareat. *Joan.*
D *Bapt. Porta.*

DE UNGUENTIS CAPILLOS TINGENTIBUS FLAVOS.

Unguentum capillos flavos reddens.

Flavos reddunt capillos lupini crudi, cum aqua & nitro illiti. *Galenus.*

Unguentum faciens capillos aureos.

℞. Medianum corticem Sambuci, flores Geniſtæ, Croci, Vitellorum ovorum ana q.ſ.
E Coquantur in aqua, & quod ſupernataverit, colligatur, & inde capilli inungantur.

Aliud, ad idem.

℞. Tartari albi uſti, Olei balanini ana quantum ſufficit.
Fiat unguentum, quo capilli ad Solem inungantur pectendo. *Marinellus.*

Aliud ejusdem, ad idem.

℞. Myrrhæ ℥ j.
F Salis albi ℥ ß.
Trita cum oleo balanino miſceantur, ad formam unguenti.

Aliud, capillos flavos reddens.

℞. Flor. Verbaſci M. j.
Fœnigræci ℥ ij.
Cineris Vitium,
Cineris ligni Hederæ ana M. j. Aquæ ℔ x.
Coquantur omnia ſimul uſque ad conſumptionem dimidiæ partis: colaturæ adde
Saponis albiſſimi ℔ iij. Croci ʒ ij.

Relin-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Relinquantur sic ad Solem, per mensem unum, A miscendo singulis diebus cum baculo. Hoc unguento capilli ad Solem inungatur. *Marinellus.*

Linimentum ad clarificandos, & candidos reddendos capillos.

℞. Stercoris Hirundinum,
Rad. Enulæ camp.
Sem. Raphani, Sulphuris,
Flor. Capparis, Thuris ana ℥ ß.

Omnia simul incorporentur cum paribus partibus fellis bovis albi: fricentur capilli prius loti B lixivio sarmentorum, & siccati. Et dum capilli erunt sua spôte siccati, à lotione in frictione rursum laventur in dicto lixivio, & siccentur paulatim panno calido. *Rondeletius.*

DE UNGUENTIS CAPILLOS NIGROS TINGENTIBUS.

Unguentum capillos denigrans, Archigenis. C

℞. Spumæ Argenti, Cimoliæ, Aluminis liquidi ana part. æquales.

Prælotis & siccatis capillis, in noctem illinito, & betæ foliis supernè obligato. *Galenus.*

Aliud, ejusdem.

℞. Terræ Selinusiæ, Argenti spumæ, Calcis ana part. æquales.

Cum aqua ad mellis crassitudinem redige, & ubi liquido lixivio prælaveris, capillis vicissim inunge, similiterque betæ foliis impositis obligato. D Manè verò excussos capillos applanato.

Aliud, barbam denigrans.

Super aridum & plumbum ustum cum betæ crudæ succo mellis spissitudine illita, finito usq; ad prandium, deinde abluito. *Galenus.*

Aliud.

℞. Gallarum, Thuris, Nigellæ ana ʒ ij.

Trita ponantur in malo cotoneo excavato: claudatur, & in panis pasta involutum coquatur in E clibano, donec comburatur: pulverizetur, cinisq; cum oleo misceatur. *Marinellus.*

Aliud, ejusdem.

℞. Gallarum cum oleo communi ustarum ℥ ij.
Aluminis Rochæ ʒ ij.
Salis Gemmæ ʒ j.

Cum oleo costino fiat unguentum.

Linimentum capillos canos nigros reddens. F

℞. Myrobalanorum nigrorum, Emblicorum,
Gallarum ana P. x.
Ladani P. xx.
Fol. Myrti, Baccarum Myrti ana P. xxx.

Pulverizata & cribrata infundantur in tribus libris olei per tres dies: deinde coquantur, donec inspissentur, & cum eis liniantur radices capillorum. *Bayrus.*

Aliud, ejusdem.

℞. Scoriæ ferri, Limaturæ plumbi ana quantum sufficit.

Coque in aceto usq; ad consumptionem medietatis: cola, & unge. Inunctio cum plumbo combusto, confecto cum succo betæ ad mellis consistentiam, ungendo nigrificat barbam. *Bayrus.*

DE UNGUENTIS CAPILLOS TINGENTIBUS ALBOS.

Unguentum dealbans capillos.

℞. Stercoris Hirundinis, Fellis Tauri ana q. s.

Misce, & fiat unguentum.

Aliud, ejusdem.

℞. Enulæ, Cort. rad. Raphani, Aluminis, Glutinis ana part. j.

Misce, & unge.

Aliud.

℞. Stercoris Hirundinis, sem. Raphani,
Sulphuris, Cort. rad. Capparorum,
Fellis vaccini, Aceti optimi ana q. s.

Fiat unguentum. *Marinellus.*

DE UNGUENTIS TINGENTIBUS CAPILLOS RUBROS.

Unguentum capillos rubros tingens.

℞. Tartari usti, triti, Olei Cucumeris sylvestris ana quantum sufficit.

Fiat linimentum, quo capilli inungantur. *Marinellus.*

DE UNGUENTIS CAPILLOS REDDENTIBUS CRISPOS.

Unguentum capillos crispos reddens.

℞. Cornu arietum q. s.

Incidito, & cum oleo terito, capillosq; inungito. *Fumanellus.*

Aliud, ad capillos crispandos.

Radix ebuli teratur cum oleo, & inde caput ungatur, & cum foliis ejusdem superligetur caput. *Alexius.*

Aliud ad idem.

℞. Succi Betæ, succi Myrti, Olei communis ana quantum sufficit.

Misce, & unge. *Marinellus.*

Aliud ad idem.

℞. Nucleorum Pini ustorum & tritorum, Olei Myrtini ana q. s.

Misce, & fiat unguentum. *Idem.*

Aliud ad idem.

℞. Spumæ Salis, quæ bulliendo colligitur, Myrrhæ tritæ ana q. s.

Misce, & fiat unguentum. *Marinellus.*

Aliud ad idem.

℞. Myrrhæ, Gummi Arabici, Olei Fœnigræci, Olei Hyoscyami ana q. s.

Misce, & fiat unguentum, quo capilli inungantur. *Marinellus.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

DE UNGUENTIS, SUPERCILIORUM VITIA TOLLENTIBUS.

Unguentum ad casum superciliorum.

℞. Plumbi limati, pinguedinis Anatis ana q.s.
Misce, & fiat unguentum. *Marinellus.*

Aliud ejusdem, ad idem.

℞. Avellanarum tostarum & tritarum, pinguedinis Capræ, vel Ursi ana q.s.
Misce, & fiat unguentum.

Aliud ejusdem, ad idem.

℞. Sem. Jusquiami nigri ʒ ij.
Polytrichi ʒ j.
Unguenti Irini cochlearia iij.
Trita cum unguento misceantur ad formam unguenti.

Unguentum supercilia renasci faciens.

℞. Sem. Hyoscyami usti q.s.
Cum aqua fiat unguentum. *Marinellus.*

Aliud ejusdem, ad idem.

℞. Apum ustarum & tritarum q.s.
Cum oleo q.s.
Fiat linimentum, quo supercilia inungantur.

Unguentum ad superciliorum pediculos.

℞. Vitell. ovorum, ad duritiem coctorum N. j.
Aloës parum.
Misce, & inunge. *Marinellus.*

Aliud ejusdem, ad idem.

℞. Argenti vivi, cum saliva extincti, Staphidis agriæ ana ℥ ß.
Butyri q.s.
Fiat unguentum.

Aliud, ad idem.

℞. Pomorum coctorum & emundatorum N. j.
Argenti vivi saliva mortificati q.s.
Misce bene, & inunge. *Marinellus.*

Aliud ejusdem, ad idem.

℞. Staphidis agriæ ℥ j.
Olei Absinthini ℥ ij.
Ceræ q.s.
Fiat linimentum.

Aliud, ad idem.

℞. Aluminis saccharini, Aloës, Staphidis agriæ, Aceti scillitici ana q.s.
Fiat unguentum. *Marinellus.*

DE UNGUENTIS, PALPEBRARUM OCULORUMQ; LIVOREM TOLLENTIBUS.

℞. Fabarum excort. tritarum q.s.
Mellis q.s.
Misce, & fiat unguentum. *Marinellus.*

A *Aliud, ad idem.*

℞. Vitell. ovorum, ad duritiem coctorum q.s.
Mellis q.s.
Contundantur simul ad formam unguenti, quo partes lividæ inungantur. *Marinellus.*

Aliud ejusdem, ad idem.

℞. Cerussæ, Cumini, Fabarum ana q.s.
Trita cum succo coriandri fiat unguentum.

Unguentum ad casum pilorum in palpebris.

B ℞. Stibii usti, & in lacte mulieris extincti ʒ xiij.
Aloës,
Myrrhæ, Spicæ nardi ana ʒ ij.
Hordei usti ℥ ß.
Trita cum aqua quantum sufficit, misceantur. *Marinellus.*

Aliud, ad pilos defluos in palpebris.

℞. Medullæ pedis dextri bubuli, Fuliginis ana quantum sufficit.
C Misce. *Marinellus.*

Ad casum superciliorum & barbæ.

℞. Jusquiami ʒ ij.
Stercoris Muris ʒ j.
Polytrichi ʒ ij.
Olei Irini q.s.
Tere, & misce cum oleo, & præfomentando unge. *Bayrus.*

Unguentum ad oculorum lachrymas.

D ℞. Myrrhæ, Cumini,
Thuris, Masticis, Ammoniaci,
Boli Armeni ana ℥ ß.
Croci ʒ ij.
Trita omnia cum albuminib. ovorum misceantur, & supra frontem & tempora ponantur. *Marinellus.*

Aliud ejusdem, ad idem.

℞. Thuris, Masticis,
E Gummi Arabici, Tragacanthæ,
Boli Armeni, Tuthiæ,
Sanguinis draconis ana ℥ ß.
Trita cum ovi albumine misceantur, & fronti temporibusque applicetur.

DE UNGUENTIS, OCULORUM LACHRYMAS SISTENTIBUS.

℞. Chelidoniæ, Rutæ, Verbenacæ, Cort. rad.
F Fœniculi ana M. j.
Contusa cum axungia porcina veteri fiat pasta, quæ coquatur in vino albo, usque ferè ad vini consumptionem: colaturæ expressæ adde
Ceræ albæ novæ,
Aloës ana ʒ iij.
Viridis æris,
Croci ana ʒ j.
Thuris ʒ iij.
Masticis ʒ iv.
Caphuræ ʒ j.
Fiat unguentũ, quo oculi inungãtur. *Marinellus.*

Aliud

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Aliud ejusdem, ad idem.

℞. Aloës, Sarcocollæ, Thuris ana q.s.

Trita cum succo fœniculi misceantur.

Unguentum ad oculorum lachrymas.

℞. Tuthiæ præparatæ,
Sarcocollæ, Myrrhæ,
Thuris,
Styracis calamitæ, Ambræ ana ℈ j.
Rosarum siccarum, Sumach,
Sanguinis draconis ana ʒ vj.

Trita cum mucilagine tragacanthæ & gummi Arabici fiat unguentum, de quo parum in oculos ponatur. *Marinellus.*

Unguentum ad oculorum rubedinem.

℞. Cumini triti q.s.

Cum cera misceatur, & super oculos somni tempore ponatur. *Idem.*

Aliud ejusdem, ad idem.

℞. Tragacanthæ, Gummi Arabici, Rosarum tritarum, Amyli, Cerussæ ana ℥ ij.
Opii ℈ j.

Trita cum lacte mulieris misceantur.

DE UNGUENTIS, CUTIS CAPITIS VITIA CURANTIBUS.

Unguentum ad achoras, Apollonii.

℞. Cerussæ ʒ vj.
Spumæ Argenti ʒ ß.
Sulphuris ʒ vj.
Olei Rosacei, vel Myrtini, Ceræ ana q.s.

Fiat unguentum. *Galenus.*

Aliud, Critonis.

℞. Spumæ Argenti ʒ l.
Fol. Rutæ tenerorum ʒ xxv.
Aceti, Olei Rosati, vel
Myrtini ana q.s.

Misce, & cum penna illinito. *Galenus.*

Aliud ejusdem, ad idem.

℞. Cerussæ ustæ,
Rutæ,
Mannæ, Thuris ana ʒ c.
Corticis Pinus ʒ l.
Olei Myrtini sextarios ij.
Aceti tantundem.

Misce. *Galenus.*

Aliud, ejusdem.

℞. Recrementi Plumbi,
Pampinorum Vitis, Thuris,
Myrrhæ, Spumæ Nitri ana ʒ l.
Olei Myrtini,
Aceti quantum sufficit.

Misce. *Galenus.*

Unguentum ad achoras, Cleopatræ reginæ.

℞. Cerussæ frictæ,
Thuris ana ʒ ij.
Sulphuris ʒ j.

A Trita ex oleo illinito. *Galenus.*

Aliud ad achoras & furfures, ejusdem.

℞. Nitri, Atramenti sutorii ana ʒ j.
Olei q.s.

Trita cum oleo misceantur.

Aliud ad achoras, Cleopatræ.

℞. Sulphuris vivi ʒ vj.
Thuris masculi,
B Aluminis scissi, Staphidis sylvestris,
Erucæ, Spumæ Nitri,
Atramenti sutorii ana ʒ j.
Rutæ ramulos iij.
Olei Laurini, vel Myrtini,
Aceti ana q.s.

Fiat unguentum. *Galenus.*

Aliud, Sorani.

℞. Sulphuris vivi,
Spumæ Argenti,
C Cerussæ ana part. æquales.
Croci part. dimidiam.

Trita cum passo Cretico illinito.

Aliud, ejusdem.

℞. Spumi Argenti,
Calcis vivæ ana ʒ xx.
Aceti, vel Olei heminam j.

Trita misce. *Galenus.*

Aliud, ejusdem.

D ℞. Chalcitidis ʒ ij.
Sandarachæ ℥ ß.
Spumæ Argenti ʒ j.
Olei Myrtini, Aceti ana q.s.

Misce, & fiat unguentum.

Aliud, ad achoras & tineam.

℞. Succi Betæ,
Succi Chelidonii,
Axungiæ porci ana ℥ ij.
Ellebori albi ℥ j. ʒ ij.

E Misce, & fiat unguentum. *Fumanellus.*

Aliud, ad tineam & scabiem.

℞. Ellebori albi, nigri, Sulphuris vivi,
Auripigmenti, Lithargyri, Calcis vivæ,
Vitrioli, Aluminis, Gallarum, Fuliginis,
Cineris Clevelati ana ℥ ß.
Argenti vivi extincti, Viridis æris ana ʒ ij.
Succi Fumiterræ, Olei ana q.s.

Fiat unguentum. *Fumanellus.*

F *Unguentum ad tineam.*

℞. Fœnigræci ℔ j.
Sanguinis draconis triti ℥ j.
Pumicis ℔ j.
Terebinthinæ ℥ v.
Mellis ℥ j.
Vitell. ovorum N. iv.
Olei rosati ℥ ij.

Misce, fiat unguentum: quo capite prius abraso, & cum infantium urina abluto, ac spongia deterso, & oleo de semine lini peruncto, utatur. *Fumanellus.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Aliud, ad idem.

℞. Chelidonii part. iij.
Pinguedinis suillæ tantundem.
Ellebori albi part. j.
Misce. *Fumanellus.*

Unguentum ad crustas puerorum in capite.

℞. Myrrhæ, rad. Iridis, Hellebori nigri, Olei ovorum ana q.s.
Trita misceantur in formam unguenti. Similiter oleum de frumento valet. *Bayrus.*

Unguentum ad furfures capitis.

℞. Farinæ, Ciceris, Farinæ Fœnigræci,
Baurach, Furfuris, Myrtillorũ, Sinapis añ ʒ xv.
Olei communis quantum sufficit.
Aceti, Aquæ ana parum.
Fiat unguentum, quo caput derasum & ablutum ungatur. *Fumanellus.*

Aliud, ad furfures.

℞. Spumæ Nitri, Atramenti sutorii ana partes æquales.
Vini quantum sufficit.
Misce: atque ter aut quater in mense affricato. *Galenus.*

Aliud, ejusdem.

℞. Fæcis Vini, Pumicis, Nitri, Lupinorum ana part. j. Misce.

Aliud.

℞. Terræ Cimoliæ, Fellis Bubuli, vel Suilli, Aceti ana q.s. Misce. *Galenus.*

Unguentum ad pediculos.

℞. Staphidis sylvestris part. ij.
Sandarachæ,
Nitri ana part. j.
Olei, Aceti ana quantum sufficit.
Misce, & fiat unguentum *Galenus.*

Aliud, ejusdem.

℞. Veratri albi, Staphidis sylvestris, Nitri ana part. æquales.
Olei quantum sufficit.
Misce, & in balneo adhibe.

Unguentum ad pediculos & lendes.

℞. Staphidis sylvestris,
Argenti vivi cum saliva extincti ana ʒ iij.
Olei communis ℥ iij.
Ceræ ℥ j.
Fiat unguentum, quo ungatur loco saponis, quando caput lavatur. *Bayrus.*

Aliud, ejusdem.

℞. Sandarachæ, Nitri ana ʒ j.
Staphisagriæ ʒ ij.
Olei, Aceti ana quantum sufficit.
Fiat unguentum.

Aliud.

℞. Olei Laurini, Olei ex sem. Raphani ana ʒ ij.
Piperis, Croci ana quantum sufficit.
Misce. *Marinellus.*

A *Unguentum ad faciei maculas rubentes.*

℞. Rad. Lapathi,
Adipis suilli ana ℥ ij.
Ceræ albæ ℥ j.
Liquatis adde
Argenti vivi extincti, Caphuræ ana parum.
Succi Absinthii, Mellis ana quantum sufficit.
B Fiat unguentum. *Fumanellus.*

Aliud, ad faciei ruborem.

℞. Sulphuris vivi,
Auripigmenti,
Saponis Saracenici ana ʒ ß.
Fuliginis ʒ ij. Misce. *Idem.*

Aliud ejusdem, ad idem.

℞. Succi Arantiorum N. vij.
Succi Solatri, aquæ Nenupharis,
Aquæ limacum ana ʒ ij.
C Ceræ albæ ℥ ß.
Pinguedinis Gallinæ, item Arietis ana ℥ j ß.
Rad. Vesicariæ viridium ʒ ij.
Fiat unguentum.

Unguentum ad rugas & lentigines faciei.

Caprinum fel cum lupinorum farina commisceto, & vesperi faciem confricato. *Fumanellus.*

Aliud ad idem.

℞. Coraliorum alborum ℥ ß.
D Salis Gemmæ, Cerussæ,
Caphuræ ana ʒ ij.
Ceræ albæ ʒ j.
Aquæ rosaceæ ℥ j.
Pinguedinis Gallinæ lotæ ℥ ij.
Terenda terito, simulq; ad usum commisceto. *Fumanellus.*

Aliud ad lentigines.

℞. Ceræ albæ ℔ j.
E Olei violati ℥ j.
Argenti vivi ℥ ß.
Masticis ʒ j ß.
Caphuræ parum.
Lithargyri ʒ j.
Fiat linimentum. *Fumanellus.*

Aliud, ad panum faciei.

℞. Farinæ Lupinorum, item Fabarum,
Cicerum alb. Orobi ana ʒ ij.
F Farinæ Hordei, Farinæ lentium ana ʒ j.
Sem. Raphani, Tragacanthæ, Amyli ana ʒ ß.
Sem. Melonis excort. ʒ iij.
Croci ℈ ß.
Trita conficiantur cum lacte mulieris, & vesperi liniatur ex eo facies: manè verò lavetur cũ aqua cort. meloonum & violarum. *Bayrus.*

Unguentum omnia vestigia, omnes tuberositates & maculas faciei auferens.

℞. Rad. Cucumeris asinini, Been albi,
Bryoniæ, Lupinorum ana ℥ j.

Cerussæ,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Cerussæ, Lithargyri, Tartari ana ʒ j.
Rad. Cannæ, Serapini,
Stercoris columbini ana ℈ ij.
Olei Sesamini ℥ iij.
Olei Juniperi, Olei de frumento ana ℥ ij ß.
Succi Aranciorum ℥ iv.
Pulverizatis pulverizandis, & subtilissimè cribratis, omnia simul lento igne usq; ad succi consumptionem bulliant: deinde remove ab igne semper cum spatula agitando, donec infrigidentur: tunc adde album unius ovi recentis conquassatum & colatum, caphuræ tritæ ʒ j. deinde semper miscendo: deinde lavetur in ℔ j. aquæ expressionis cannarum, quando sunt teneræ, decies in ea aqua lavando & agitando cum spatula: & est singulare. *Bayrus.*

Ad panos & cossos faciei.

℞. Pinguedinis Gallinæ, Betonicæ ana quantum sufficit.
Misceantur, & contundantur simul.

Unguentum ad dealbandas cicatrices.

℞. Olei Tartari, sem. Psyllii ana ℥ j.
Infundantur in mucilagine, in oleo rosato dissoluta ℥ j. boracis, vel salis gemmæ. *Rondeletius.*

Linimentum ad cicatrices elatas, & rubentes.

℞. Olei Lithargyri ʒ ij.
Olei Tartari,
Balsami Saturni ana ʒ j.
Caphuræ ℈ j.
Spermatis Ceti ʒ j.
Olei ovorum ℥ ij.
Misce, & fiat linimentũ. Utere quater quotidie. Ditiores oleo Talci ad omnes maculas delendas omnium præstantissimo utentur. *Quercetanus.*

Unguentum crassitiem faciei auferens.

℞. Butyri recentis,
Terebinthinæ ana ℥ j.
Rad. Liliorum decoctorum in foliis betæ sub cineribus ℥ iij.
Calcis vivæ quinquies lotæ in aqua rosarum, vel succo citranguli,
Axungiæ porci recentis liquefactæ in aqua rosarum ana ℥ j.
Misce, & fiat unguentum. *Rondeletius.*

Aliud, pro delicatis.

℞. Rad. Liliorum sub cineribus decoctarũ ℔ j.
Contundantur in mortario: cui adde
Sacchari candi ℥ iij.
Fiat unguentum: quod applicetur supra faciem. *Rondeletius.*

Unguentum ad varos in facie.

℞. Mellis Attici,
Aceti acerrimi ana ʒ xij.
Misceto diligenter, & varos illinito, digito affricando. *Crito.*

Aliud, ejusdem.

℞. Spumæ argenti ʒ iij.

A Terebinthinæ puræ, ad fabæ Ægyptiæ magnitudinem.
Olei parum.
Misce, atq; ubi priùs faciem deterseris, paululum digito excipe, deinde ambabus manibus terendo varos obline.

Aliud, ad idem.

℞. Aluminis scissi & probè lævigati, Terebinthinæ ana quantum sufficit.
Misce. *Crito.*

B *Aliud ejusdem, ad idem.*

℞. Costi Indici tusi & cribrati, fellis Caprini ana quantum sufficit.
Fiat unguentum, quo varos circa vesperam illine. Manè verò ubi surrexeris, lacte faciem proluere jube.

Unguentum ad impetigines faciei.

℞. Aceti scillitici ℥ ij.
Aloës,
C Succi Lapathi acuti, Olei Tartari ana ʒ iij.
Fiat linimentum. *Rondeletius.*

Aliud, ad idem.

℞. Aquæ Lapathi acuti destillatæ ℥ iv.
Boracis ʒ iij.
Salis communis ʒ j.
Aceti scillitici ℥ j.
Misce, & fiat unguentum. *Rondeletius.*

Aliud ejusdem, ad idem.

D ℞. Radicum Lapathi ℥ iij.
Decoquantur sub cineribus, postea cum aceto scillitico fiat linimentum. Si non curetur, adde Argenti vivi ʒ ß. vel sublimati ℈ j.
Abluatur sæpè facies aqua myrtillorum, vel peculi pedum rof. Postea etiam adde parum aluminis, ut cutis meliùs resistat.

Aliud, ad idem.

℞. Tartari ʒ ij.
Pulverizetur, & cum albumine ovorum applice-
E tur, vel aluminis usti ʒ iij. quod eodem modo adhibetur. *Rondeletius.*

Unguentum ad varos callosos.

℞. Saponis Gallici ℥ ß.
Ammoniaci thymiamatis,
Thuris ana ʒ j.
Aqua dissolvito, & cerati spissitudinem facito, eoque illinito, & post horæ interstitium tepida abluere jubeto. *Galenus, ex Critone.*

Aliud, ad idem.

F ℞. Nitri rubri, Hyssopi, Pulegii, Salis fossilis ana part. æquales.
Tundito & cribrato, exceptisq; cerato rosaceo utitor. *Galenus, ex Critone.*

Aliud ejusdem, ad idem.

℞. Sem. Ocymi, Nitri rubri,
Pulegii viridis,
Aluminis scissi,
Costi Indici ana part. æquales.
Tusa & cribrata cum adipe anserino seu gallinaceo q. s. Misce, ad unguenti formam.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Aliud, ad idem.

℞. Salis assati, Pulegii,
Hyssopi, Ammoniaci,
Rhois ana part. æquales.
Olei rosati quantum sufficit.
Fiat unguentum. *Galenus, ex Critone.*

Unguentum ad impetigines faciei.

℞. Aloës ʒ ij. dissolut. in aceto scillitico, in modum linimenti.
Liniantur serò partes affectæ.

Aliud, ad idem.

℞. Radicum Bryoniæ quantum sufficit.
Cum sale subacta in aceto acerrimo, admota impetigines sanat. *Idem.*

Aliud ad impetigines expertum.

℞. Oxylapathi part. ij.
Gentianæ part. j.
Coquantur in aqua, deinde exprimãtur: expressa cum axungia vituli mixta rursus decoquantur lento igne usque ad unguenti consistentiam. *Idem.*

Unguentum ad Solis ustionem, labiorum scissuras, & maculas faciei.

℞. Limacum cum putaminibus N. xx.
Conterantur cum testa: adde
Cerussæ ad pondus limacum.
Ceræ novæ ℥ iij.
Cornu cervi ℥ j.
Fiat linimentum, postea abluat faciem. *Rondelet.*

Unguentum ad verrucas in facie.

℞. Rad. Asari. Tempera in aqua rosf. biduùm: pista, & illine. *Rondeletius.*

Aliud, ad verrucas.

℞. Rad. Chelidoniæ quantum sufficit.
Cum axungia trita, & admota, verrucas absumit & tollit. *Rondeletius.*

Ad ruborem faciei.

℞. Sulphuris ℥ j.
Cerussæ lotæ ʒ ij.
Succi Limonum ℥ j.
Applica vesperi cum decoctione furfuris. *Rondeletius.*

Unguentum ad ruborem faciei à fumis & vaporibus.

℞. Olei Tartari,
Olei Rosarum,
Succi Oxylapathi, Lauri,
Serpentariæ, succorum ana ℥ iv.
Cerussæ ℥ j ß.
Lithargyri auri ʒ ij.
Argenti vivi extincti ℥ j ß.
Rad. Asphod. ustorum sub cineribus ℥ ij.
Fiat linimentum in mortario plumbeo. *Rondeletius.*

Aliud, ad ruborem.

℞. Unguenti Citrini ℔ ß.
Lithargyri ℥ iv.
Cerussæ lotæ ℥ ij.

A Bombacis, Aluminis, ustorum,
Tartari calcinati ana ℥ j ß.
Succi rad. Enulæ, succi Oxylapathi,
Item Cyclaminis, Limonum ana ℥ v.
Caphuræ ʒ iij.
Olei rosf. ℔ j ß.
Misce. *Rondeletius.*

Aliud, ad ruborem faciei.

℞. Succi Fumiterræ, item Plantaginis,
Acetosæ ana ℥ iij.
B Olei Rosati ℥ j.
Gummi Tragacanthi, Gummi Arabici añ ʒ ß.
Sanguinis draconis ʒ ij.
Ceræ novæ quantum sufficit.
Fiat unguentum, quo inungatur in introitu lecti. Die verò crastina ablue faciem decoctione fabarum. *Idem.*

Aliud.

℞. Lithargyri in aceto bis vel ter infusi ℥ j. nutriatur ex acet. albo, & semine cucurbitæ, & agi-
C tetur, donec redigatur in formã unguenti. Adde caphuræ dissolutæ in aqua rosf. ℥ ß. ungatur facies, & manè fabarum decocto abluatur. *Idem.*

Linimentum pro virgine, cui facies erat defœdata scabie.

℞. Lithargyri auri ℥ j ß.
Cerussæ lotæ in aqua plantaginis, & caudæ equinæ ℥ ij.
Olei Rosf. ℥ iij.
D Coquatur oleum, & cum cera alba fiat linimentum. *Idem.*

Unguentum ad ruborem faciei, & tubercula.

℞. Olei Rosati, Olei Tartari ana ℥ iv.
Succi Oxalidis ℥ iij.
Cerussæ lotæ ʒ j ß.
Lithargyri auri ℥ ij.
Argenti vivi extincti ℥ j ß.
E Rad. Asphod. usti sub cineribus,
Fiat linimentũ in mortario plumbeo. *Rondelet.*

Aliud ad tubercula faciei elephanticorum.

℞. Spec. Unguenti Citrini,
Lithargyri auri ana ℥ iv.
Cerussæ lotæ ℥ ij.
Boracis, Aluminis, ustorum,
Tartari calcinati ana ℥ j ß.
Succi rad. Elenii, succi Oxylapathi, item
F Cyclaminis, Limonum ana ℥ v.
Olei Rosati ℔ j.
Argenti vivi, saliva extincti ℥ iv.
Fiat unguentum. *Idem.*

Unguentum ad tubercula faciei lepræ.

℞. Cineris rad. Aristol. & Serpentariæ, decorticatæ per dies novem in aqua fontis lotæ. Tunc tota per cribrum transmissa, quantum voles, particulam cum aqua plantaginis vel portulacæ dissolve, ac faciem illine. *Idem.*

Unguentum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Unguentum ad nodos sub cute apparentes, tanquam avellanæ. A

℞. Rad. Croci. Pistetur cum lacte mulieris, & exhibeatur. *Rondeletius.*

Unguentum ad Solis ustionem.

℞. Succi Plantag. succi Solani ana ʒ j ß.
Lithargyri auri, item argenti ana ℥ j.
Plumbi usti ℥ ß.
Tuthiæ præparatæ ʒ vj.
Caphuræ ʒ ß.
Olei Rosati, Ceræ ana quantum sufficit.
Fiat unguentum. *Rondeletius.*

Unguentum ad impetiginem.

℞. Misyos peregrini, Thuris,
Myrrhæ, Aluminis scissi ana ℥ j.
Aloës,
Sulphuris vivi ana ℥ ß.
Excipe passo, ut strigmentitiam spissitudinem accipiant: & bis aut ter in die præfrictis, illine. *Galenus.* C

Aliud.

℞. Misyos ℥ ß.
Acaciæ ʒ ij.
Squamæ æris ℥ ß.
Sulphuris vivi ʒ vj.
Chalcitidis,
Gummi ana ℥ j. Aceti quantum sufficit.
In quo ubi gummi dissolveris, reliquaq; admiscueris, amurcam injice. *Galenus.* D

Aliud ad idem.

℞. Sulphuris vivi, Thuris, Myrrhæ,
Atramenti sutorii, Misyos crudi ana ʒ ij.
Gummi ℥ ß.
Aceti, Olei Cedrini ana quantum sufficit.
Misce. *Galenus.*

Aliud ad idem, Diodori.

℞. Lachrymæ oleæ Aethiopicæ ʒ xx.
Gummi ʒ xl.
Atramenti sutorii ʒ xvj. E
Sulphuris vivi,
Thuris,
Aeruginis, Acaciæ,
Myrrhæ amineæ ana ʒ x.
Aceti quantum sufficit.
Ubi dissoluta fuerint singula, ac levissima reddita, excipe amurca condensata. *Idem.*

Unguentum ad lichenas inveteratos.

℞. Atramenti sutorii, F
Fœnigræci molliti,
Cardamomi ana ʒ ij.
Melanthii,
Fol. Caprifici ana ʒ j ß.
Aceti acerrimi quantum sufficit.
Lævigata ad mellis spissitudinem reducito. *Gal.*

Unguentum ad ignis combustionem.

℞. Olei Rosati, Aquæ Rosarum, Albuminum ovorum ana q. s.
Misce: & per quatuor dies admove loco adusto, quinto die admove sequens emplastrum:

℞. Olei Nucum, Ceræ novæ ana ℥ j.
Liquescant simul. *Rondeletius.*

Unguentum ad combusta aquæ & igne.

℞. Mediani cort. Sambuci ʒ vj.
Olei Rosati ℥ j ß.
Masticis, Thuris ana ʒ ß.
Ceræ albæ ℥ ij.
Bulliant in ℔ iv. aquæ ad consumptionem mediętatis, donec expumatur, & refrigeretur: quod supernatat, idoneum est adustioni admovere. *Rondeletius.* B

Aliud, ad adustionem.

℞. Succi Solani, succi Plantag. ana ℥ ij.
Cort. med. Sambuci, Olei ana ℥ j.
Coque in duplici vase ad consumptionem succorum: adde
Cerussæ lotæ in aqua ros.
Lithargyri auri ana ʒ j ß.
Tuthiæ præparatæ ʒ iij.
Corticis Thuris ʒ ij.
Axungiæ porci recentis & loti in aqua ros. ʒ x.
Ceræ albæ quantum sufficit.
Fiat linimentum. In fine adde albumina ovorum N. ij. Caphuræ ʒ ß. *Idem.*

Unguentum ad partes igne affectas.

℞. Calcis novæ in aqua rosarum lotæ ℔ iij.
Succi Rosarum, succi Plantag. ana ℔ ij.
Misce: fiat unguentum. *Avicenna.*

Unguentum ad ambusta.

℞. Olei Rosarum ℥ ij.
Olei ex sem. Cucurbitæ expressi ℥ j ß.
Ceræ albæ quantum sufficit.
Fiat unguentum. *Rondeletius.*

Unguentum ad leniendam faciem post adustionem.

℞. Unguenti Pomatæ,
Olei Rosati ana ʒ iv.
Unguenti Rosati ℥ ij.
Fiat linimentum. *Rondeletius.*

Aliud ejusdem, ad idem.

℞. Unguenti Pomatæ ℥ iv.
Olei Rosati ℥ iij.
Unguenti Citrini ℥ ß.
Fiat linimentum.

Aliud, ad ustionem ignis & aquæ.

℞. Lardum antiquum, & ferro ignito superpone: deinde excipe guttulas ardentes, cadentes in aquam frigidam, & pinguedinem quæ supernatat excipito, & cum aqua ros. subigito, & parti combustæ apponito. *Rondeletius.*

Aliud, ad combustionem aquæ.

℞. Cerussæ lotæ in aqua rosarum ℥ j.
Calcis lotæ in aqua rosarum ʒ iij.
Spec. Unguenti Citrini ℥ ß.
Mucilag. sem. Cidoniorum, & Pyrorum, extractis cum aqua rosarum ℥ iij.
Ducantur omnia in mortario, donec acquirant linimenti formam. *Idem.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Unguentum ad delenda vestigia morbillorum in pueris.

℞. Olei Liliorum ℔ j.
Pinguedinis ℥ iv. Olei Rosati ℥ j.
Laventur diù cum aqua ros. & liliorum. Deinde
℞. Abumin. ovorum N. iv.
In testis suis parentur, & ad ignem parùm coagulentur: misce in mortario cũ supradictis. adde
Amygdal. dulcium decort.
Amygdalarum amararum ana ℥ j.
Deinde incorporentur, & pistentur cum supradictis. adde
Rad. Arundinis ʒ ij ß.
Sarcocollæ, sem. Melonum mund.
Lithargyri auri, Sacchari, Medullæ,
Anisi, Cretæ ana ʒ j.
Omnia misce in mortario, donec formam linimenti habeant. *Rondeletius.*

DE UNGUENTIS ad scabiem.

Unguentum ad scabiem.

℞. Sulphuris vivi ℔ ß.
Salis tantundem,
Axungiæ porcinæ ℔ ij.
Olei Laurini ℔ ß.
Misce. *Fumanellus.*

Aliud potentius, ad scabiem & pituitam salsam.

℞. Lithargyri, Auripigmenti,
Argenti vivi, Tartari, Masticis,
Olibani, Sulphuris vivi ana ℥ ß.
Axungiæ porcinæ vet. ℥ vj.
Olei Laurini ℥ ij. Aceti parum.
Misce, & fiat unguentum. *Fumanellus.*

Aliud, omni carens nocumento.

℞. Terebinthinæ in aqua rosarum lotæ ℥ iij.
Olei Rosati ℥ iv.
Succi mal. Aranciorum q. s.
Vitellorum ovorum N. iij.
Misce, & fiat unguentum. *Idem.*

Aliud.

℞. Butyri recentis ʒ vj.
Aluminis Jameni, Salis communis ana ʒ ij.
Succi Lapathi acuti, succi Fumariæ ana ℥ ß.
Vitellorum ovorum N. iij.
Pulveris Ireos ʒ ij.
Styracis liquidæ ʒ vj.
Misce. *Fumanellus.*

Aliud, ad omnem scabiem expertum, impetiginem & serpiginem.

℞. Lithargyri, Aluminis,
Argenti vivi ana ʒ ß.
Rosarum, Cerussæ, Sabinæ,
Sepiæ, Cadmiæ ana ʒ j.
Cineris Lentisci,
Calaminthæ ana ʒ ß.
Cum succo menthæ exceptæ ad tertias oleo incoquantur rosaçeo, addita cera. *Fumanellus.*

A *Aliud, ad scabiem puerorum.*

℞. Terebinthinæ lotæ ℥ j.
Vitellorum ovorum N. j.
Olei Lini ℥ j ß.
Misce. *Fumanellus.*

Aliud.

℞. Butyri loti ℥ ij.
Terebinthinæ lotæ ℥ iij.
Salis,
B Vitellorum ovorum,
Rosacei ana ℥ j.
Misce. *Fumanellus.*

Aliud.

℞. Butyri recent. in aqua fumiterræ loti,
Terebinthinæ lotæ, Salis communis ana ℥ iij.
Vitellorum ovorum N. ij.
Succi Arancii q. s.
Misce. *Fumanellus.*

C

DE UNGUENTIS FACIEM ILLUSTRANTIBUS.

Unguentum ad reddendam faciem splendidam.

℞. Olei Tartari ℥ iij.
Sem. Psyllii ʒ j.
Infundantur in mucilagine: misce in oleo ros. dissoluto ℥ j.
Boracis, Salis gemmæ ana ʒ j.
D Fiat linimentum. *Rondeletius.*

Fucus ad faciem.

℞. Unguenti Citrini recenter parati ℥ iij.
Amygdal. dulc. optimè contusarum,
Farinæ fabarum ana ʒ j.
Ossis Sepiæ, Cornu Cervi,
Farinæ Hordei ana ʒ ij.
Omnia incorporentur cum melle. *Rondeletius.*

Fucus alius.

E ℞. Ranas sine testa. Ponantur in vase vitreo, & aspergantur pulv. salis gemmæ, & aqua limonum cooperiantur, & tandiù in Sole ponantur, donec fiant quasi unguentum. De quo facies illinatur: postea lavetur aqua florum fabarum. *Rondeletius.*

Alius, ejusdem.

℞. Unguenti Citrini ℥ iv. Pomatæ ℥ ij.
Misce: ungatur facies serò & manè. Abluatur aqua florum fabarum.

F *Linimentum in modum lactis virginalis ad ornatum faciei.*

℞. Lithargyri auri ℥ ij.
Bulliant in exiguo vase plumbeo, cum ℥ vj. aceti albi distillati, per totum movendo semper cum baculo. Passetur per pannum lineum, servetur aqua. In hanc rem tandem accipito
Salis, vel Olei Tartari ℥ j.
Et dissolvantur in ampulla cum ℥ iv. aquæ liliorum: & pone aquarum supradictarum ana guttas tres aut quatuor in manu, & convertantur in lac virginale. Fricetur facies, & siccetur. *Rondeletius.*

Unguentum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Unguentum ad faciem illustrandam.

℞.Olei Medullæ cervi,
Olei medullæ castrati ana ℥ ij.
Olei sem.Cucurbitæ ℥ j.
Pinguedinis caprinæ,
Terebinthinæ lotæ ana ℥ ß.
Ceræ novæ ʒ iij.

Liquefiant ad ignem: deinde adde
Masticis,Boracis usti ana ʒ ij.

Misce,fiat unguentum, quo vesperi facies ungatur: manè aqua furfuris abluatur. *Marinellus.*

Unguentum pro facie albanda.

℞.Lactis virginei ℥ ij.
Olei Tartari ℥ j.

Misce, & faciem inunge vesperi, cùm itur dormitum: manè lava faciem, & erit clara, lucida & pulchra. *Fioravantus.*

DE UNGUENTIS MANUS DEALBANTIBUS.

Unguentum dealbans manus.

℞.Lardi saliti, tusi, & in lixivio per tres dies macerati, (mutando bis quotidie lixivium) quantum sufficit.
Ceræ albæ parum,
Rad.Liliorum alborum, sub cineribus coctarum & contusarum N.ij.

Liquefiant ad ignem: deinde per cribrum angustum passetur in aquam frigidam, lavetur benè, aquam quinquies vel sexies renovando: postea servetur in vase vitreo ad usum. *Marinellus.*

Aliud, ad idem.

℞.Pinguedinis vel sevi caprini mundati atque in aqua rosacea per duos dies macerati, & optimè loti q.s.

Contundatur in mortario, continuò cum aqua rosacea lavando: deinde adde
Ceræ albæ, Moschi, Zibetti ana q.s.

Liquefiant simul, & in aqua rosacea, vel alia odorata fundatur: deinde servetur ad usum. *Marinellus.*

Unguentum manus dealbans, & venustans.

℞.Olei Amygdalarum amararum, in aqua rosarum vel violarum optimè loti q.s.
Ceræ albæ q.s.

Misce ad ignem, & fiat unguentum. *Marinellus.*

Aliud, ad idem.

℞.Sem.Melonum mundat.
Sem.Cucurbitarum mundat.
Pinearum mundat.sem.Persicorũ non excort.
Farinæ Hordei ana part.j.

Contundantur omnia optimè: deinde ℔ j. mellis misceantur ad formam unguenti, quo manus vesperi inungantur, manè abluantur. *Marinellus.*

Aliud, ad idem.

℞.Olei Amygdal.dulcium optimè loti, Ceræ albæ ana q.s. Caphuræ ʒ j.

Misce,& fiat unguentum. *Idem.*

A *Aliud.*

℞.Rad.Ireos albi ℥ j.
Rad.Liliorum ℥ iij.
Sacchari albi ℥ j.

Contundantur omnia optimè, & misceantur simul ad formam pastæ, qua manus fricentur, deinde aqua abluantur. *Idem.*

Aliud.

℞.Olei Tartari, Olei Amygdal.dulc.
Ceræ albæ ana q.s.

B Liquefactis ad ignem adde
Myrrhæ contritæ ʒ j.
Masticis tusi ʒ ij.

Misceantur, & inundantur in aquam rosarum, laventur optimè: postea adde
Moschi, Ambræ, Caphuræ ana parum.

Fiat unguentum. *Idem.*

Aliud, ad idem.

℞.Sem.Cucurbitarum mundat.
Sem.Melonum excort.Pinearum mundat.
C Sem.Persicorum ana ℥ vj.
Furfuris Hordei q.s.

Trita cum melle optimo misceantur. *Marinell.*

Aliud, ad idem.

℞.Pinearum mundat.& contusarum ℔ j.
Sinapis ℥ j.
Ficuum ℥ iij.
Caphuræ ʒ ij.

Contundantur omnia optimè, misceantur: fiatq; pasta, qua manus fricentur. *Marinellus.*

D *Unguentum, manus pulchras reddens.*

℞.Olei communis loti, Butyri recentis loti,
Pinguedinis caprinæ lotæ ana part.j.

Macerentur simul in aqua rosarum per 24. horas, deinde liquefiant ad ignem, addendo
Ceræ albæ q.s.
Moschi parum.

Fiat unguentum. *Marinellus.*

E *Aliud, manus candidas reddens.*

℞.Micæ panis,
Oryzæ, Cicerum rubrorum ana ℥ iij. vel iv.
Saponis mollis ℥ j ß.
Mellis despumati q.s.

Fiat pasta. *Rondeletius.*

Aliud, ad idem.

℞.Succi Peponis q.s.
Amygdal.amarar.in sero lactis infusarum q.s.
Ficuum in eodem sero infusarum N.c.
F Sinapis ℥ ij. Rad.Iridis ℥ j.
Fellis bovis ʒ iv.

Incorporentur, & fiat pasta. *Rondeletius.*

Aliud, ad dealbandas manus.

℞.Decoctionis super prunas ℥ iij. in ℔.aquæ, & benè cooperiatur vas terreum plumbeatum, coquatur ad dimidium: deinde adde
Succi Limonum ℥ vj.
Mellis,
Olei Amygdal.amararum ana ℥ ij.

Misce,& fiat unguentum. *Idem.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Unguentum ad manus tumidas ex frigore.

℞. Oesypi, Adipis Anseris, item Anatis,
Mucilag. sem. Cytoniorum ana ℥ ij.
Amyli ʒ vj. Terebinthinæ ℥ j ß.
Olei rosati, Olei vitell. ovorum ana ℥ ij.
Ceræ citrinæ parum.
Fiat linimentum. *Rondeletius.*

Aliud, ad abluendas manus.

℞. Pinearum mundat. Pul. Sinapis ana ℥ iij.
Mellis optimi ℔ ß.
Misce, & fiat pasta. *Idem.*

Aliud, ad tumorem manuum ex frigore.

℞. Sem. Lini, Fœnigræci, sem. Althææ ana ʒ ß.
Extractæ mucilag. cum aqua Liliorum,
Unguenti suprà scripti, Mucilag. ana ℥ j.
Olei Anethi, Olei Amygdal. dulc. ana ℥ ß.
Fiat linimentum pro manibus cum lana sordida. *Idem.*

Unguentum ad scissuras manuum.

℞. Unguenti ex Lithargyro, Unguenti Cerussæ ana ʒ j.
Misce, & fiat unguentum. *Fumanellus.*

Aliud, ad idem.

℞. Axungiæ arietinæ, Amyli, Lithargyri, Olei ana quantum sufficit.
Fiat unguentum. *Idem.*

Aliud.

℞. Lithargyri argenti, Myrrhæ, Zingiberis ana part. æquales.
Mellis, Ceræ, Olei ana quantum sufficit.
Fiat unguentum. *Fumanellus.*

Unguentum ad manuum scissuras & frigus.

℞. Olei communis ℥ iv.
Thuris albi, Ceræ mundæ ana ℥ j.
Succi fol. Sambuci ℥ iij.
Vini albi odorati ℥ iv.
In vino, oleo & sambuci succo coquatur pomum unum, & pòst addantur thus, & cera, & colentur. *Idem.*

Aliud, ad idem.

Radice lapathi acuti cum axungia suilla linito. *Fumanellus.*

Unguentum ad manuum scissuras.

℞. Masticis, Olei rosati, Ceræ albæ ana q. s.
Fiat unguentum. *Marinellus.*

Aliud, ad idem.

℞. Furfuris in cinerem usti, pilorum caudæ equi ustorum ana part. j.
Mellis quantum sufficit.
Fiat unguentum. *Marinellus.*

Aliud, ad idem.

℞. Tuthiæ, Cerussæ, Lithargyri ana ʒ ß.
Arsenici sublimati G. iij.
Minii, Aluminis ana ℈ ß.
Aquæ rosarum, Plantag. Portulacæ ana q. s.

A Albuminum ovorum N. j.
Fiat mixtura. *Fumanellus.*

Aliud.

℞. Tragacanthæ ℈ j.
Farinæ Amyli ℥ ß.
Succi Plantaginis ʒ ij.
Cum syrupo rosato fiat mixtura. *Fumanellus.*

Unguentum ad ungues scabiosos, leprososq́ue.

B ℞. Pinguedinis Arietis, Colophoniæ ana ʒ ij.
Misce. *Fumanellus.*

Ceratum, ad idem.

℞. Terebinthinæ, Cymini ana ʒ j. Misce.

Aliud, ad panaritium.

℞. Olei Mastichini, Omphacini ana ℥ ij.
Cinnamomi ʒ j.
Cerussæ lotæ, Plumbi usti ana ʒ ß.
Tuthiæ præparatæ ʒ vj.
C Ceræ albæ, Resinæ lotæ cum vino ana ℥ j.
Misce. *Fumanellus.*

Unguentum ad unguium contusionem.

℞. Ceræ novæ, Cumini, Costi ana q. s.
Trita cum cera misceantur. *Marinellus.*

Aliud, ad idem.

℞. Pinguedinis Anatis, Pinguedinis Ursi, Euphorbii triti ana q. s.
D Fiat unguentum. *Fumanellus.*

Unguentum ad unguium scissuras & erosiones.

℞. Diachilonis, olei Amygdalarum, olei de Been, Masticis, Uvarum passarum ana q. s.
Fiat emplastrum. *Marinellus.*

Aliud, ad idem.

℞. Seminis Lini, Mellis ana quantum sufficit.
Misce ad formam emplastri. *Marinellus.*

E

Ad ungues leprosos.

℞. Picis, Ceræ ana quantum sufficit.
Liquefiant simul, & fiat tanquã unguentũ. *Idem.*

Aliud, ad idem.

℞. Sevi caprini, Sandarachæ tritæ ana q. s.
Misce. *Marinellus.*

Ad ungues excorticatos.

℞. Salis, Farinæ Hordei, Costi triti ana part. j.
Mellis q. s. Misce. *Marinellus.*

F

Unguentum post casum unguium.

℞. Seminis Lini ℥ j.
Cardamomi ʒ iij.
Mellis quantum sufficit.
Misce, & fiat tanquam emplastrum. *Marinellus.*

Unguentum faciens cadere ungues.

℞. Unguenti Rosati, Cantharidum ana q. s.
Misce. *Marinellus.*

Aliud, ad idem.

℞. Visci quercini, Arsenici ana q. s.
Misce. *Marinellus.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Unguentum ad verrucas manuum.

℞. Radicis vitis, Stercoris ovini, item caprini ana part. j.
Lactis Ficuum, vel Lactis Tithymali q. s.
Fiat unguentum. *Fumanellus.*

Aliud, ad idem.

℞. Fæcis Olei, Aluminis Zuccharini ana ℥ j.
Viridis æris ℥ ij.
Picis navalis ℥ ß.
Tritis omnibus utitor. *Fumanellus.*

Aliud, ad idem.

℞. Æruginis æris, Auripigmenti,
Dactylorum, calcis vivæ, Spumæ maris,
Tartari, Vitrioli, Stercoris columbini,
Farinæ Siliginis,
Farinæ Nigellæ ana part. æquales.
Fellis taurini q. s.
Fiat unguentum, quod superponatur, verrucis priùs scarificatis. *Fumanellus.*

Aliud, ad idem.

Cortex salicis ambustus mixtusq; aceto, & superpositus. Itē canis stercus cum cera. *Fumanell.*

DE UNGUENTIS, pectus ornantibus.

Unguentum mamillas parvas conservans.

℞. Aluminis Rochæ triti q. s.
Olei Rosati q. s.
Misce, & inunge mamillas. *Marinellus.*

Aliud, ad idem.

℞. Boli Armeni pulverizati, Gallarum viridiū tritarum ana part. j. Mellis q. s.
Fiat unguentum. *Idem.*

Aliud, ad idem.

℞. Cerussæ Marmoris albi ana part. j.
Olei Myrtini q. s.
Trita cum oleo myrtino misceantur. *Marinellus.*

Ut mamillæ decrescant, minorésve reddantur.

Cicutæ succus caphura mixtus, illitusque minores illas efficit. Item: Thus album cum Veneris umbilico acriq; aceto mamillas crescere non finit. *Fumanellus.*

Unguentum prohibens mamillas augeri.

℞. Terræ tinctorum quantum sufficit.
Coque cū melle, fac cataplasma spissum & crassum, & appone manè usq; ad vesperas: deinde superpone spongiam in aqua frigida infusam, quousque cataplasma auferatur. Et si vis efficacius, misce cum eo gallarum immaturarum ʒ x. facit enim mamillas rectas & tensas. *Bayrus.*

Unguentum mamillas molles & relaxatas indurans.

℞. Argillæ, Albuminis ovi, Gallarum immaturarum, Masticis, Thuris ana q. s.
Tusa omnia calido aceto immisceantur, & illi-

A nantur mammæ: & integra nocte commorari oportet, & finito illic esse: si parum fuerit efficax, opus innovato. *Joan. Bapt. Porta.*

Aliud ejusdem, ad prohibendum incrementum mamillarum.

Contundantur cicuta, ejusque magmata cum aceto, virginum uberibus imponatur, & sic coërcet, ut crescere non patiatur: præcipuè hoc in vir-
B ginitate: quanquam solito lac deneget tempore.

Linimentum ubera flaccida rugisq; deformata expoliens.

℞. Amurcæ q. s.
Gummi Arabici, Tragacanthæ, Masticis ana parum. Caphuræ perparum.
Misce. *Alexius.*

Unguentum mamillas minores & duriores reddens.

C ℞. Menthæ viridis, Rosarum siccarum,
Pyrorum sylvestrium, Mespilorum,
Sorborum, Prunorum sylvestrium,
Acaciæ, Balaustiorum, Malicorii,
Nucum pinearum immaturarum,
Plantaginis, flor. Chamæleonis ana part. æquales.
Contusa coquantur in aceto: deinde adde
Farinæ Fabarum quantum sufficit.
Fiat emplastrum. *Marinellus.*

Aliud ad idem.

D ℞. Cotoneorum, Prunorum immatur. ana q. s.
Optimè contusis adde
Boli Armeni, sem. Plantaginis, Anisi,
Fœniculi, Cumini ana parum.
Succi Plantag. Aceti ana q. s.
Misce. *Marinellus.*

Unguentum ad mamillas pendentes.

℞. Farinæ Fabarum, Thuris, Masticis,
Succi Sempervivi, Aceti calidi,
E Albuminis ovi ana quantum sufficit.
Misce. *Marinellus.*

Aliud, ad idem.

℞. Ficuum siccarum, Passularum,
Cumini, Aceti ana quantum sufficit.
Coquantur, & contundantur, ad formam emplastri. *Idem.*

Aliud, ad idem.

℞. Gallarum, Masticis, Thuris, Albumin. ovorum, Aceti calidi ana quantum sufficit.
F Misce. Idem efficit furfur cum aceto coctum, & supra mamillas positum. *Marinellus.*

Unguentum ad papillarum scissuras.

℞. Olei Rosacei,
Cort. med. Sambuci ana ℥ j.
Ceræ quantum sufficit.
Misce. *Fumanellus.*

Aliud, ad dolorem ex scissuris.

℞. Olei Violacei, vel Olei Amygdal. dulc.
Thuris albi, Ceræ ana ʒ ij.
Misce. *Fumanellus.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Aliud, ad scissuras.

℞. Pinguedinis Taxi ℥ ß.
Unguenti Marciaton, item Agrippæ,
Althææ, Anodyni ana ʒ j.
Olei Nardini ℥ j ß.
Misce. *Fumanellus.*

Aliud, ad idem.

℞. Rosacei ℥ ij.
Ceræ novæ ℥ ß.
Lithargyri, Thuris ana ʒ j.
Misce. *Fumanellus.*

Aliud, ad idem.

℞. Tragacanthæ ℈ j.
Farinæ Amyli ℥ ij.
Succi Plantaginis ʒ iij.
Misce, & linito. *Fumanellus.*

DE UNGUENTIS, ORNANTIBUS VENTREM & PEDES.

Unguentum, ventris rugas à partu abstergens.

℞. Cornu cervini combusti,
Lapidis Amianti,
Salis Ammoniaci, Myrrhæ, Thuris,
Masticis ana quantum sufficit.
Trita cum melle misceantur. *Joan. Bapt. Porta.*

Aliud, ad idem.

℞. Sevi arietis novies in aqua frigida loti ℔ j.
Albuminum ovorum N. ij.
Butyri parum.
Contundantur omnia optimè: deinde addantur
Masticis, Olibani ana ʒ ij.
Misce, & fiat unguentum, quo venter inungatur. *Marinellus.*

Aliud ejusdem, ad idem.

℞. Cepæ marinæ ustæ, Cornu cervini usti,
A Aluminis Plumæ, Salis Ammoniaci,
Myrrhæ, Olibani, Masticis, Nigellæ,
Farinæ Hordei ana partes æquales.
Trita cum melle misceantur.

Unguentum ad callos pedum.

℞. Farinæ Nigellæ,
Farinæ frumenti veteris,
Ceræ ana quantum sufficit.
Misce, & fiat ceratum, quod supra callos ponatur. *Marinellus.*

B *Aliud, ad idem.*

℞. Apomelitis, Ammoniaci ana ℥ j.
Bdellii, Sagapeni ana ʒ ij.
Terebinthinæ ʒ iij.
Olei Irini ℥ ij.
Misce, & fiat unguentum. *Fumanellus.*

Aliud, ad idem.

℞. Cineris cort. Salicis,
Aceti ana quantum sufficit.
C Misce, quo calli inungantur. *Marinellus.*

Aliud, ad idem.

℞. Fol. Rutæ viridium,
Passularum ana quantum sufficit.
Contundantur simul, & fiat emplastrum. *Marinellus.*

Aliud, ad idem.

℞. Galbani, Ceræ ana q. s.
Misce. *Marinellus.*

D *Unguentum, nobilis odoris gratia.*

℞. Moschi, Ambari, Zibetti ana gr. iv.
Ex oleo Amygdalino dulci in unguenti formam redigantur. *Heurnius.*

Vel:

℞. Olei nucis myristicæ expressi ʒ j.
Zibetti optimi ℈ j.
Moschi electi gr. vj.
Olei Spicæ, Lavendulæ ana gut. ij. vel iij.
Misce. Fiat unguentum, quo nares, frons & nobiles partes, roborandi gratia, illinuntur. *Idem.*

DE SMEGMATIS ORNANTIBUS, *Sectio VII.*

Smegma album odoratum.

℞. Smegmatis Veneti antiqui, rasi, atque per sex dies ad Solem positi, q. s.
Contundatur probè cum aquæ rosarum optimæ ℔ j. deinde cùm igne lento resolutum fuerit, addantur
Ireos triti ℥ iv. Amyl. ℥ vj.
Sandali albi ℥ ij.
Styracis liquidæ,
Olei Spicæ ana ℥ j.
Misceantur optimè: deinde cùm refrixerit, formentur pilæ. *Alexius.*

Smegma moschatum Damascenum.

℞. Smegmatis optimi, rasi ℔ j.
Cinnamomi electi, Nucis moschatæ,
Styracis calamitæ ana ℥ j.
E Ligni aloës ʒ ij. Belzoini ℥ ij.
Caryophyllorum ℥ j.
Conterantur omnia in pulverem tenuissimum, addendo
Pulveris Cyprici ʒ j.
Moschi, Zibetti ana parum.
Mergantur in aqua rosarum: postea cùm ad Solem dies xl. fuerūt relictæ, fiant pilæ, quæ servandæ sunt in vasis ligneis cum bombyce. *Alexius.*

F *Smegma album, odoratum, Damascenum.*

℞. Smegmatis communis antiqui, rasi, q. s.
Siccetur benè per dies octo, aut decem: deinde contundatur, & cribretur, fiatque pulvis: cui adde ℔ x.
Ireos ℥ iv. Sandali albi ℥ iij.

Mahaleb

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Mahaleb ℥ ij. Farinæ Amyli ℥ j.
Redigatur in pulverem omnia, misceantur cum prædictis x ℔. & ponantur in mortario, unà cum ℥ j. Styracis liquidæ & pauco oleo Spicæ: contundantur bene omnia simul: demum cum farina Amyli formentur pilæ, seu globi: siccentur in umbra, & serventur. *Alexius.*

Aliud optimum, ejusdem.

℞. Moschi in aqua rosarum dissoluti G. vj.

A Zibetti G. iv.
Misceantur cum supradicto smegmate. Verùm moschum in aqua Rosar. calidum esse oportet.

Aliud, manus dealbans.

℞. Amygdalarum amararum, mundatarum, & contusarum ℔ j.
Saponis Saracenici ad ovis magnitudinem.
Sinapis cochlearium unum.
Trita omnia misceantur bene. *Marinellus.*

De Pulveribus Ornantibus Dentes, *Sectio IIX.*

Pulvis dentes dealbans.

℞. Coraliorum rubrorum,
Ossium dactylorum, Pumicis,
Ossium Sepiæ, Salis assi ana q. s.
Misce, & fiat pulvis. *Bayrus.*

Alius gingivas etiam roborans, & dentes confirmans.

℞. Coraliorum rubrorum, Margaritarum,
Sang. Draconis, Boli Armeni, Thuris,
Cort. Cancrorum ana part. j.
Misce, & fiat pulvis. *Fumanellus.*

Dentifricium optimum.

℞. Hyssopi, Origani, Menthæ ana ℥ ij.
Aluminis scissilis, Cornu Cervi,
Salis communis ana ʒ j.
Excipiantur, & urantur in olla, donec in prunas reducantur: adde
Piperis, Pumicis, Pyrethri, Masticis ana ʒ ß.
Myrrhæ, Cinnamomi ana ℈ j.
Fiat pulvis subtilissimus. *Rondeletius.*

Pulvis dentes dealbans.

℞. Ossium Sepiæ, Marmoris albi usti ana ℥ j.
Caryophyllorum, Cinnamomi,
Pyrethri ana ℥ iij.
Spongiæ, Pumicis, Salis ana ℥ j.
Misce, & fiat pulvis subtilissimus, quo fricentur dentes. *Marinellus.*

Aliud, ad idem.

℞. Zingiberis, Cinnamomi,
Caryophyllorum,
Pumicis,
Ligni aloës, Nucis moschatæ, Macis ana ℥ ß.
Piperis, Pyrethri, Sinapis,
Staphisagriæ ana ℥ iij.
Spongiæ, Marmoris albi ana ℥ ß.
Ossium Dactylorum ustorum,

B Hellebori albi ana ℥ ij.
Panis Hordei usti cum sale & melle ℥ ß.
Tegularum rubrarum,
Cornu cervini usti, Aluminis Plumæ,
Ossium Olivarum ustorum,
Ossium Myrobalanorum ustorum ana ℥ iij.
Misce, & fiat pulvis subtilissimus. *Marinellus.*

DE PULVERIBUS ornantibus manus.

C

Pulvis manus reddens albas.

℞. Farinæ Fabarum, Lupinorum,
Farinæ Amyli,
Oryzæ, Fabarum minutarum, Ireos ana ℥ vj.
Misce, & fiat pulvis, quo laventur manus cum aqua. *Marinellus.*

Alius, ad idem.

D ℞. Pinearum mundat. contus. ana ℥ ij.
Sinapis ℔ j.
Amygdal. mundat. contus. ana ℥ ij.
Fiat pulvis, qui ad Solem siccetur, quo fricentur manus cum succo limonum, deinde cum aqua. *Marinellus.*

Alius, ad idem.

℞. Sem. Erucæ ℥ vj.
Ireos, Cumini ana ℥ j.
Aluminis Fæcis ℥ ß.
E Sacchari candi,
Tragacanthæ ana ℥ j.
Caphuræ ℈ j.
Pinearum mundat.
Amygdalarum mundat. ℥ iij.
Medullæ panis albi ℥ ß.
Saponis antiqui rasi ℥ ij.
Trita omnia misceantur: fiatq; pulvis ad manus lavandas. *Marinellus.*

ANTIDOTARII SPECIALIS LIBRI II.
ET ULTIMI FINIS.

UNI DEO & TRINO Gloria.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

RERUM ET VERBORUM
IN ANTIDOTARIO SPECIALI
PRÆCIPUE MEMORABILIUM INDEX.

A.

amomi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

B.

balneum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Q

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

cata-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

cortices

1218

E.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

1220

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

F.

fellis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

G.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

H.

I.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

1224

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

lotiones

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

oleum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.335

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

1232

Q.

R.

S.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

1234

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

T.

thermæ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

V.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

1239

X.

Z.

INDICIS ANTIDOTARII SPECIALIS FINIS.

Z_1_7_335

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Suppura°, sive in phlegmone sive in vulnere, est cum calor temperatus sanguini nimiu calefacto ~~[illegible]~~ et extravasato miscet serū mitius, quo simul coquantur, degerantur et sensim separentur reliqua carne et sanguine.

Color Chremesinus. d. B. C.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

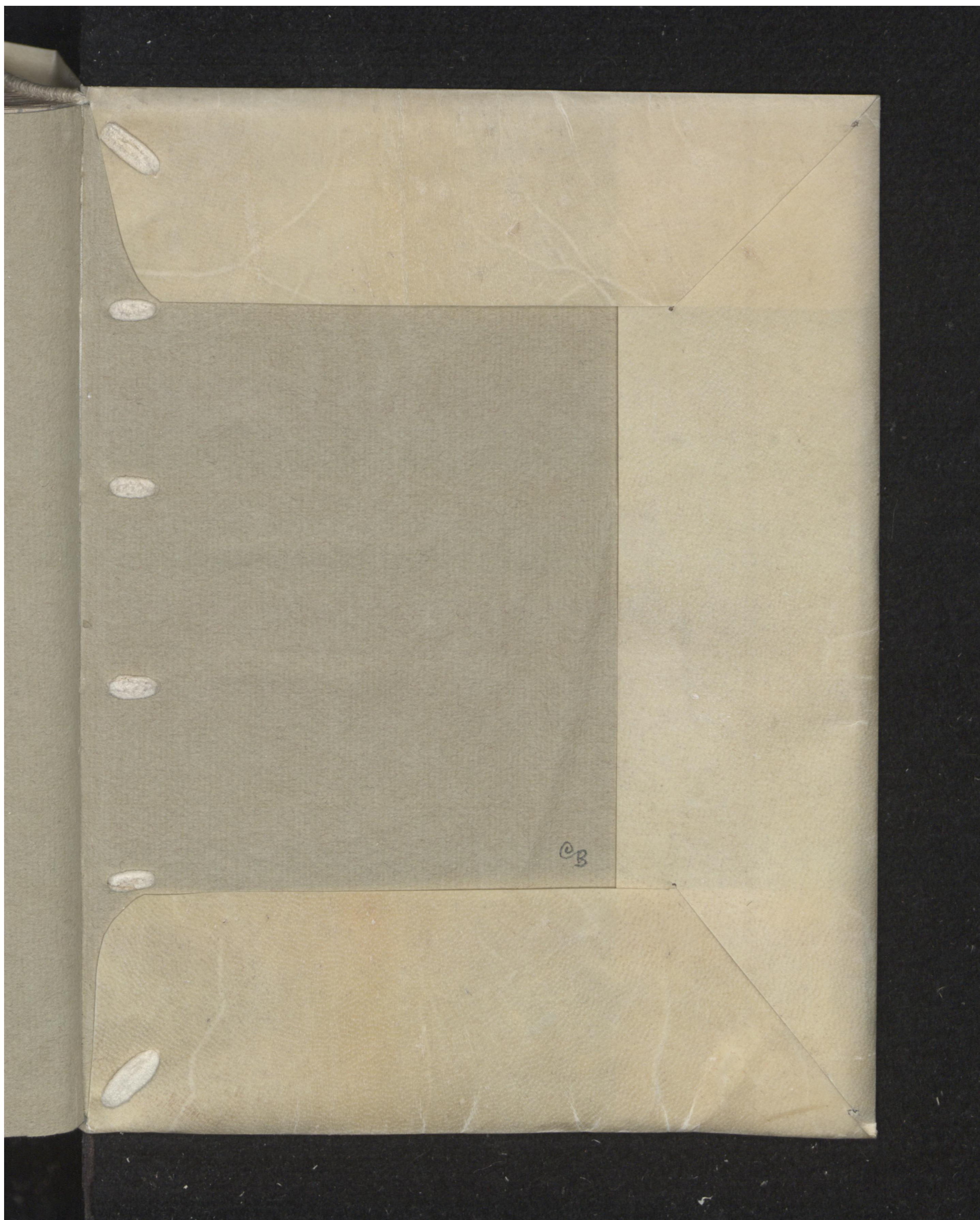
Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

005644835

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.335